Universidad de Deusto

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

1497
Registro Nº 3

Sanctus Thomas de Aquino super quartum librũ magistri sententiaꝝ.

Fr. Josef Palomino Dominguez

tiene los a uso fr. Christoval de Montenubio
Con licencia de su Prelado.

Cunctos a uso F. Man.l Gomar

Supuesta la misma licencia

COLEGIO DE ESTUDIOS SUPERIORES
BILBAO

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Incipit liber quartus sententiarum de sacramentis ⁊ signis sacramentalibus.

Distinctio. Prima. a

SAmaritanus enim vulnerato appropians curatiõi eius sacramẽtoꝝ alligamenta adhibuit: qꝝ tra originalis peccati ⁊ actualis vulnera sacramẽtoꝝ remedia deus istituit. De quibus quatuor primo ꝓsideranda occurrunt. Quid sit sacramentuꝫ. Quare institutũ. In quibus conficiatur. Et que sit distantia inter sacramenta veteris ⁊ noue legis.

¶Quid sit sacramentum. b

SAcramentũ est sacre rei signuꝫ. Dicit tñ sacramẽtũ etiã sacrũ secretũ: sicut sacramẽtũ diuinitatis: vt sacrm̃ sit sacrũ signans: ⁊ sacrũ signatũ. Hꝫ nũc agit de sacramẽto ꝑm qꝫ ẽ signũ. Itẽ sacramẽtũ ẽ inuisibilis gratie visibilis forma. Signũ vero est res ꝑter spẽz quã igerit sensib⁹ aliquid aliud ex se faciens in cognitionem venire. Signoꝝ vero alia sunt naturalia: vt fum⁹ significãs ignẽ: alia data. Et eoꝝ q̃ data sũt q̃daꝫ sũt sacra: q̃dã nõ. Omne enim sacramentum est signum: sed nõ ecõuerso. Sacramentum eius rei similitudinẽ gerit cuius signum est. Si enim sacramenta nõ haberẽt similitudinẽ rerũ quarum sacramenta sunt ꝓprie sacramenta nõ dicerẽtur. Sacramentum enim ꝓprie dicitur quod ita signuꝫ est gratie dei: ⁊ inuisibilis gratie forma: vt ipsi⁹ imaginẽ gerat ⁊ causa existat. Non ergo significandi tm̃ gratia sacramenta instituta sunt: sed etiam sanctificãdi. Quę enim significandi gratia tantum instituta sunt solum signa sunt: ⁊ nõ sacramẽta: sicut fuerũt sacrificia carnalia: ⁊ obseruantie cerimõiales veteris legis: q̃ nunqꝫ poterant iustos facere offerẽtes. Quia vt ait apostolus. Sanguis hircoꝝ ⁊ taurorũ ⁊ cinis vitule aspersus inquinatos sanctificabat ad emũdationẽ carnis: nõ aie. Nam iquinatio illa erat cõtactus mortui. Unde Aug. Nihil aliud itelligo inquinationẽ quã lex mundat nisi cõtactuꝫ mortui hominis: quẽ q tetigerat imundus erat septem diebus: sed purificabatur ꝑm legeꝫ die tertio ⁊ septimo: ⁊ ita mundus erat vt iaꝫ itraret in templum. Mundabant etiam interduꝫ a corpali lepra illa legalia. Hꝫ nunqꝫ ex opib⁹ legis aligs iustificat⁹ ẽ: vt ait apostolus: etiã si in fide ⁊ i charitate fierẽt. Quare: qꝝ imponit ea deus in seruitutẽ: nõ in iustificationẽ: ⁊ vt figura futuri essẽt: volens sibiipsi potius offerri ea qꝫ ydolis. Illa ergo signa erãt: sed tamẽ sacramenta: licet minus ꝓprie: i scripturis sepe vocantur: quia signa erant rei sacre: quaꝫ vtiqꝫ nõ ꝓstabant. Illa autem apostolus opera legis dicit: que tantum significandi gratia vel i onus instituta sunt.

¶De causa institutionis sacramentoꝝ. c

TRiplici autẽ de causa sacramenta ista tuta sũt. ꝓpter humiliationẽ eruditionẽ: exercitationeꝫ. Propter hũilitationẽ quidẽ vt duꝫ homo i sensibilib⁹ rebus. que natura infra ipsuꝫ sunt: ex precepto creatoris se reuerendo subiẽcit: vt ex hac hũilitate ⁊ obediẽtia deo magis placeat: ⁊ vt apud eum mereatur cuius imperio salutem querit i iferioribus se: ⁊ si nõ ab illis: sed per illa a deo. Propter eruditionẽ etiaꝫ instituta sũt: vt ꝑ id qõ foris i specie visibili cernit̃: ad inuisibilẽ virtutem que intus est agnoscẽdaꝫ mẽs eruditaꝫ. Homo.n. q ante peccatũ sine medio deũ videbat ꝑ peccatũ a deo habuit vt nequaqꝫ diuina nequeat capere nisi humanis exercitatus. Propter exercitationem similiter instituta sunt: qꝝ cũ homo otiosus eẽ nõ possit: ꝓponit̃ ei vtilis ⁊ salubris exercitatio i sacramentis: qua vanam ⁊ nociã declinet occupationem. nõ enim facile capitur a tentatore q bono vacat exercitio. Unde Hiero. monet. Semper aliquid boni operis facito vt te occupatum dyabolus inueniat.

¶De triplici genere exercitationis. d

SUnt autẽ exercitationuꝫ tres species: vna ad edificationeꝫ aie ꝓinet: alia ad corpis fomẽtũ: alia ad vtriusqꝫ subuersionẽ. Cũ igitur absqꝫ sacramẽtis qb⁹ nõ alligauit potentiam suaꝫ deus: homini gratiã donare posset: ꝓdictis de causis sacramẽta instituit. Duo autem sunt i quibus sacramẽtũ cõsistit: scilicet verba: ⁊ res. Verba vt inuocatio trinitatis: res vt aqua oleũ ⁊ huiusmodi.

¶De dñia sacrorũ veterũ ⁊ nouoꝝ. e

IAm videre restat differentiã sacramẽtorum veterum ⁊ nouorũ vt sacramẽta vocemus q̃ antiquit⁹ res sacras signabãt: vt sacrificia ⁊ oblatiões ⁊ huiusmodi. Eoꝝ aũt differẽtiã breuiter augustin⁹ assignat dicẽs: qꝝ illa ꝓmittebant tm̃ ⁊ significabant: hec autem dant salutem. f

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sancti Thome de Aquino ordinis ꝓdicatoꝝ sup ꝙrto libro sententiaꝝ preclarum opus feliciter incipit.

Jsit verbū suū ⁊ sanauit eos ⁊ eripuit eos de interitiōibus eoꝝ ⁊c. Ex peccato primi hominis humanū genus duo incurrerat. s. mortē ⁊ infirmitatē: mortē ꝓpter separationē a vite principio: de quo i psal. dicit. Apud te ē fōs vite. ⁊ qui separat ab hoc ꝑncipio de necessitate moritur: ⁊ hoc factum est per primū hominē. vñ dicitur Ro. 5. Per vnū hoiem pctm i mūdū itrauit ⁊ p pctm mors. infirmitatem vo pp destitutionē gre que ē hois sanitas: q̄ petit Piere. i 4. Sana me dne ⁊ sanabor. ⁊ iō i psal. dicit. Miserere mei dne qm infirm⁹ sum. Ad hoc aūt sufficiens remediū haberi nō poterat nisi ex verbo dei quod ē fons sapiētie i excelsis. Eccle. i. ⁊ p ꝺnās vite: qz sapiētia vitā tribuit possessori. Eccle. 7. vñ dicit Job. 5°. Sicut pr̄ suscitat mortuos ⁊ viuificat: sic filj⁹ quos vult viuificat. Jst̄m ēt ē virt⁹ dei quo oia portant. Heb. i. Portās oia verbo ꝑ tutis sue. ⁊ iō ē efficax ad ifirmitatē tollendā: vñ i psal. dr̄. Verbo dñi celi firmati sunt. ⁊ Sap. 16. Neq; herba neq; malagma sanauit eos: sz sermo t. d. q sanat oia. Sz qz viu⁹ ē sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oī gladio ancipiti: vt dicit Hebr. 5. necessariū fuit ad hoc q; nobis medicia tā violēta ꝓficeret: q; ei carnis nr̄e ifirmitas adiūgeret: vt nobis magis ꝙgrueret. Hebr. 2. Debuit p oia fratrib⁹ assimilari vt misericors fieret. ⁊ pp hoc verbū caro factū ē ⁊ habitauit i nobis. Job. i. Sed qz hec medicia tāte ē efficacie vt oēs sanare posit: ⁊tus autez erat de illo ⁊ sanabat oēs. vt dr̄ Luc. 6. iō ab hac vniuersali medicia ⁊ prima alie particulares medicie ꝓcedūt vniuersali medicie cōformes: q̄bus mediātib⁹ ⁊tus vniuersalis medicie ꝓueniat ad ifirmos. Et hec sūt sacra i q̄b⁹ sub tegumēto rer̄ visibiliū diuina virt⁹ secreti⁹ operat̄ salutē: vt Aug. dicit. Sic g̃ i vbis ꝓpositis tria tanguntr̄. s. ꝓfectio medicie: ⁊ sanatio ab ifirmitate: ⁊ liberatio a morte. Cōfectio medicie tangit̄ i hoc quod dicit. Misit vbū suū. quod qdē referēdū ē ⁊ ad vbi ic̄arnatiōez: quod dr̄ eo missū qz caro factū. Hal. 4. Misit de⁹ filiū suū factū ex muliere. ⁊ ad sacramēta ꝙ istitutiōez in q̄bus accedit verbū ad elemētū ⁊ fit sacramētū: vt sic sit ꝙformitas sacramēti ad verbū ic̄arnatū. Sanctificat̄ .n. creatura sensibilis p̄ vbū dei ⁊ oronē. i. Timo. 4. Sanatio aūt ab infirmitate pccati et reliquiaꝝ ei⁹ tāgit̄ in hoc quod dicit: Et sanauit eos. que quidez sanatio p sacramēta fit: vnde ipsa sunt vnguenta sanitatis: que chr̄ist⁹ quasi vnguentarius confecit. Eccle. 38. vnde ⁊ in psal. dicit. Qui propiciat̄ oīb⁹ iniquitatib⁹ tuis. quantū ad peccata. qui sanat oēs infirmitates tuas. quantū ad peccatoꝝ reliquias. Liberatio autem a morte tangitur in hoc quod dicit. Et eripuit eos de interitionib⁹ eoꝝ. ⁊ qz interitus in mortez violētā sonare videt̄: ideo ꝙgrue ad penalē mortē referri pōt: qz ratio pene ē vt ꝙtra volūtatē fit: sicut ratio culpe vt sit volūtaria: ⁊ iō culpa ad infirmitatem reducit̄ pena ad mortem: qz via ad penā ē culpa: sicut ifirmitas ad mortē. Nō soluz aūt separatio aīe a corꝑe mors dici potest: sed etiā oēs presentis vite penalitates: ⁊ ideo pluraliter iteriones noiantur: sicut 2. Cor. ii. In moꝛtibus frequenter A morte ergo corruptionis nature eripiet verbū incarnatum p resurrectionē: qz i chr̄isto omnes vinificabunt ⁊c. i. Cor. 15. Esa. 26. Viuent interfecti mei ⁊c. sed a moꝛtib⁹ penalitatum per gloriam. tunc enim absorpta erit mors per victoriam. i. Cor. 15. ⁊ de his i psal. dicit. Qui redimit de interitu vitam tuam. quantum ad primum. qui coronat te i misericordia. quantum ad secundum. ¶ Sic g̃ ex verbis ꝓpositis tria possumus accipere circa hunc quartum librum qui pre manibus habetur. s. materiam: qz in eo agit̄ de sacramentis ⁊ de resurrectione ⁊ gloria resurgentium. Jtem continuationem ad tertiuz librum: qz in tertio agebatur de missione verbi in carnem: in hoc autem libro de effectibus verbi incarnati: vt quartus respondeat tertio: sicut secundus primo. Jtem diuisionem istius libr̄: diuiditur eniz in partes duas. i prima determinat de sacramētis. in secunda determinat de resurrectione ⁊ gloria resurgentium. 43. dis. ibi. Postremo de cōditione resurrectionis ⁊c. Jtem prima diuiditur in duas. in prima determiat de sacramentis in generali. in secūda descendit ad sacramenta noue legis. 2. dis. ibi. Jam ad sacramēta noue legis ⁊c. Prima in duas. i prima dicitur ō quo est intentio. in secunda prosequitur: ibi. Sacramentuz est sacre rei signuz. Circa primum duo facit. primo proponit materiaz de qua agendum est. secundo ostendit quid de ea primo dicendū sit: ibi. De quib⁹ q̄tuor ⁊c. Sacramētum ē ⁊c. Dic determinare incipit de sacramētis in cōi: ⁊ diuidit in partes duas i prima determiat de sacris fz se. i secūda de diuisiōe sacri i suas ptes: ibi. Duo aūt sūt ⁊c. Prima i duas. i ꝑma ostendit qd ē sacrz. i secūda necessitatez istitutiōis sacroꝝ: ibi. Triplici aūt ex cā ⁊c. Prima i duas: i pⁿ venat̄ gen⁹ sacri. in 2ª differētias: ibi. Signoꝝ vo ⁊c. Circa pᵐ duo fac. pº pōit sacrm i genere signi. 2º diffinit signū: ibi. Signū vo e res ⁊c. Signoꝝ vo ⁊c. Dic venat̄ differētias: ⁊ pº vnā differētiā cōez oib⁹ sacris q̄ ē vt imaginē gerat. 2º aliā q̄ ē ꝑpa sacroꝝ noue legis: i qb⁹ ē ffecta rō sacri. s. vt cā existat: ibi. Sacrz. n. ꝑpe dr̄ ⁊c. ¶ Duo aūt sūt ⁊c. Dic diuidit sacrz i suas ptes. ⁊ pⁿ iptes integrales: secūdo i ptes subiectiuas: ibi. Jā videre restat ⁊c. ¶ Et circa hec duo fac. pº oñdit differentiā iter sacra veteris ⁊ noue legis. secūdo determiat de q̄dā sacro veteris legis qō maxie cū sacris noue legi cōicat: ibi. Fuit tn̄ ⁊c. q̄rū pⁿ pars cū ꝓcedētib⁹ ē de lectioe ꝑsenti.

Jc querunt quinq;. ¶ Primo qd sit sacrz. ¶ 2º de necessitate sacroꝝ. ¶ 3º ex qb⁹ ꝙsistat sacrm. ¶ Quarto de efficacia sacroꝝ noue legis. ¶ 5º de efficacia sacramentoꝝ veteris legis.

Ad primū sic ꝓcedit: vñ q; icōueniēter diffiniat̄ sacrz p hoc qō dr̄. Sacrz ē sacre rei signū. sacramenta eniz sunt alligamenta sanitatis: vt dicitur in glo. super illud psal. Qui sanat contritos corde. sed de ratione medicamenti non est vt aliquid significet: sed soluz vt efficiat sanitatem. ergo sacramentum non est signum. ¶ Pⁿ. omnes creature sensibiles sunt signa inuisibilium diuinoꝝ: vt patet Ro. i. nec tamē dici possunt sacramēta. ergo male diffinitur sacramētuz sacre rei signū. ¶ Pⁿ. serpens eneus de quo dicitur Num. 21. signum fuit sacre rei scilicet chr̄isti: nec tamen fuit sacramentum. ergo diffinitio predicta ē male data. ¶ Pⁿ. triplex est signuz scilicet demonstratiuum quod est de presenti: rememoratiuum qō est de preterito: pronosticum quod est de futuro. sed nullum istoruz competit sacramento: cuz quandoq; recipiens sacramentum gratiam nō habeat: nec habuit: nec in posterum habiturus sit. ergo non omne sacramentum est signum. ¶ Pⁿ. signum contra causam diuidit̄. sed aliq̄ sacramentum est causa. ergo non omne sacramentum est signum.

¶ Ulterius videtur q; male diffiniatur signum cum dicitur. Signuz est res ꝑter speciem quam ingerit ⁊c. Unū .n. oppositoꝝ nō oz poni in diffinitione alterius. sz res ⁊ signa ex opposito diuidūt̄: vt patuit i pⁿ di. pmi libr̄i. g̃ res nō oz poni i diffinitiōe signi. ¶ Pⁿ. sz pm i libro prioꝝ. Ois effect⁹ sue cāe signū ee pōt. sz gdā effect⁹ sūt spuales g nulla spēz ingerūt sensib⁹. g̃ nō oē signū aliquā spēm sensib⁹ ingerit. ¶ Pⁿ. ois locutio fit p aliq̄ signa. sz angeli loquūt̄ nō plato aliquo sensibili sermone: vt in 2º libro dis. ii. dictum est. ergo nō oē signum est sensibile.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q; hec diffinitio male dr̄. Sacrz ē inuisibilis gre visibilis forma: vt imagiez gerat ⁊ cā existat. Sicut .n. in lra dr̄. i duob⁹ sacra ꝙsistūt. s. i reb⁹ ⁊ vbis. sz sic̄ res sūt visibiles. ita vba sūt audibilia. g̃ debuit dicere visibilis ⁊ audibilis forma. ¶ Pⁿ. ois forma ē intrinseca vl exēplaris. sz sacra nō sunt forme intrinsece inuisibilis gre: vt p se pz; nec iterū forme exēplares cū gra visibil' nō imitet rē visibilē: sz ecōuerso. g̃ sacrm nll'o mō ē forma inuisibilis gre. ¶ Pⁿ. character baptismal' ē sacrm ⁊ res: vt infra dicet. ⁊ silr̄ corꝑ xpi vere existēs i altari. sz neutr̄ istoꝝ ē visibilis forma. g̃ diffinitio nō ē bñ data. ¶ Pⁿ. imago ē qd ad imitationē alteri⁹ fit. forma aūt exēplaris ē ad cui⁹ imitationē aliqd fit. g̃ nō ē idē forma ⁊ imago respectu eiusdē. sz sacrz ē forma inuisibilis gre. g̃ nō ē imago respectu eiusdē. ¶ Pⁿ. i diffinitione generis nō oz poni differentia ꝓstitutiua alicui⁹ spēi. i q̄s diuidit̄ gen⁹. sz ee cāz ei⁹ qō figurat ē differētia sacroꝝ noue legis. g̃ nō oz poni i diffinitiōe cōi sacri.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q; diffinitio quā ponit aug. sit icōpetēs. s. Sacrm ē i quo sub tegumēto rer̄ visibiliū diuina virt⁹ secreti⁹ operat̄ salutē: occultatio. n. manifestatiōi opponit̄. sz signuz istituit̄ ad manifestādū. cū g̃ tegumētū occultationē ꝙtet: vr̄ q; male ponat̄ i diffinitiōe sacri. ¶ Pⁿ. frequēter accipiētes sacra salutē nō ꝙsequūt̄. g̃ oportet salutis nō oz poni i diffinitiōe sacri. ¶ Pⁿ. i sanctis boib⁹ diuina ⁊tus opat̄ ad salutē ipsoꝝ: vt dr̄ Esa. 26. Oia opa nr̄a opatus es i nobis. nec tn̄ sancti hoies dicunt̄ sacra. g̃ idē qō prius.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q; diffinitio Aug. de sacto vic. sit incōpetēs q̄ talis ē: Sacrm est corꝑale vl male elemētuz extrinsecus oculis suppositū ex institutiōe signās ex silitudie repsētās: ⁊ ex scificactiōe inuisibilē gram ꝓtinēs: mā. n. nō ꝑdicat̄ de toto. sz male elemētū ē mā sacri. g̃ male ponit̄ i diffinitiōe sacri vt gen⁹. ¶ Pⁿ. i q̄busdā sacris nō ē elemētū: sz elemētarū: sicut i extrema vnctione ē oleū. g̃ diffinitio nō ē cōis oīb⁹ sacris. ¶ Pⁿ. silitudo ē rer̄ differētiū eadē q̄litas. sz nō pōt ee eadē q̄litas rer̄ spualiū ad corꝑalia. g̃ nec silitudo. g̃ male dr̄ ex silitudie repsētās. ¶ Pⁿ. si est aliq̄ silitudo illa ē ex nāli ꝑpetate malis elemēti. si g̃ ex silitudie repsentat: ⁊ idē ē repsentare qō significare vt pōt patere p diffinitionē signi i lra posita. g̃ sacrz n̄ significat ex institutōe.

¶ Rndeo dōz ad. i. q. q; sacrz fm ꝑpetatē vocabuli videt̄ importare sactitatē actiue: vt dicat̄ sacrz: q̄ aliqd sacrat: sicut oznamētū quo aliqd oznat̄. sz qz actiones actinoꝝ debēt ee ꝓportiōate ꝓditiōib⁹ passiuoꝝ: iō i scificactiōe qua bō sactificat̄ oz ee talis sanctificādi modus q̄ boi ꝙpetat fm q; rōnalis ē: qz ex hoc ē bō. inq̄tū aūt ē rōnalis bz cognitionē a sensibilib⁹ oꝛtaz: vñ oz q; sanctificet̄ hoc mō q; sua sanctificatio sibi innotescat. ⁊ p silitudies sensibiliū rerū. ⁊ fm hoc iuenit diuersa acceptio sacri. Aliq̄n. n. sacrm ꝙportat rē qua fit ꝓsecratio. ⁊ sic passio xpi dr̄ sacrm. ⁊ hec ē pⁿ acceptio quā magr̄ ponit. Aliq̄n vo icludit modū ꝓsecratiōis q; boi ꝙpetit. sz q; cause sanctificātes ⁊ sua sanctificatio p silitudines sensibiliū sibi notificāt̄. ⁊ sic sacra noue legis sacra dicūt̄: qz ⁊ ꝓsecrāt ⁊ sactitatē signāt mō predicto: ⁊ ēt pmas sactificatōis cās significāt: sic̄ baptismus significat ⁊ puritatē designat: ⁊ mortis xpi signuz ē. Aliq̄n ēt icludit tn̄ significationē ꝑdictaꝝ ꝓsecrationū: sic̄ signū sanitatis dr̄ sanū: ⁊ hoc mō sacra veteris legis sacra dicūt̄ inq̄tū signāt ea q̄ i chr̄isto sūt gesta ⁊ etiā sacra noue legis

Relicto g̃ prio mō dicēdi sacrm qz de bz sacris dictū ē i

3º li. sacris 2º ⁊ 3º mō dictis non poterit alia cōis diffinitio assignari nisi vt dicat̄: Sacrz ē sacre rei signū: nisi q; oz vt subintelligat̄ talis modus significādi q̄ ē p silitudinē rei sē sibilis qō magr̄ addit vt. s. ei⁹ silitudinez gerat. ¶ Ad pᵐ g̃ dōz q; q̄uis significatio nō sit de rōne curatiōis simpliciter. ē tn̄ de rōe curatiōis tal' q̄ fit p sacra vt ex dictis patet.

¶ Ad 2ᵐ dōz q; res sensibiles nō sūt signa diuinoꝝ vt sūt sacrātia. sz vt sūt i seipsis sacra. sacrm āt oz intelligi signū rei sacre vt ē sacrās: ⁊ iō nō oz q; oēs res sensibiles sint sacra.

¶ Ad 3ᵐ dōz q; q̄uis serpēs ene⁹ eēt signū rei sacre sacrātis: nō tn̄ in q̄tū sacrās ē actu: qz n̄ ad ꝟ adhibebat̄ vt aliquis sactificatōis effect⁹ ꝓpcret̄. sz solū effect⁹ exteriozis curatōis: ⁊ silis ē rō de imagine crucis q̄ ponit̄ tn̄ ad repsentādū. ¶ Ad 4ᵐ dōm q; sacra noue legis tria signant. s. cāz pmā sactificantē: sic̄ baptism⁹ mortē xpi: ⁊ quātū ad ꝟ sūt signa rememoratiua. Jtē signāt effectū sactificatiōis quā faciūt: ⁊ hec significatio ē eis principalis: ⁊ sic sūt signa demōstratiua. Nec obstat si aliqs sanctitatē nō recipit: qz ñ ē ex defectu sacri qō quātū i se ē natū ē gratz ꝓferre. Jtē signāt finē sactificatōis. s. eternā gliā: ⁊ q̄tū ad ꝟ sī signa ꝓnostica. sacra vo veteris legi erāt totalr̄ signa ꝓnostica.

¶ Ad 5ᵐ dōz q; signū quātū ē i se ꝙportat aliqd manifestū quo ad nos q̄ manuducimur i cognitionez alicui⁹ occulti: ⁊ qz vt frequēti⁹ effect⁹ sūt nobis manifestiores causis: iō signū q̄nq; ꝺ cām diuidit: sic̄ demōstratio q̄ dr̄ ee p signū a cōi in ꝓmo pherecoꝝ: demōstratio aūt pp qd ē p cām. q̄nq; aūt cā ē manifesta quo ad nos vtpote cadēs sub sensu: effectus aūt occult⁹ vt si expectaꝛ i futuꝝ: ⁊ tunc nihil prohibet causaz signū sui effectus dici.

¶ Ad. z. q. dōm q; sicut dictū ē signū ꝙportat aliqd notuz q̄ ad nos quo manuducimur i alteri⁹ cognitionē. res aūt ꝓmo note nobis: sūt res cadētes sub sensu a q̄ ois nr̄a cognitio oꝛtū hz: ⁊ iō signū quātū ad ꝑmā sui institutionē signat aliquā rē sensibilē: put p eā manuducimur i cognitionez alicui⁹ occulti: ⁊ sic magr̄ accipit hic signū. Cōtigit aūt aliq̄n q; aliqō magis notū q̄ ad nos ēt si nō sit res cadēs sub sensu q̄si secūdaria significatōe dicat̄ signū: sic̄ dicit ꝑbus i 2º ethi. q; signū generati habit⁹ i nobis oz accipere fidez; i ope delectatione q̄ nō ē delectatio sensibilis cū sit rōnis.

¶ Ad pᵐ g̃ dōm q; diffinitio illa nō ē p oppositas res sz p oppositas rōes: vñ ēt ibidē dictū ē q; oē signū ē res. ¶ Ad 2ᵐ dōm q; i reb⁹ itelligibilib⁹ fit ꝓcessus ab his q̄ sūt notiora simplr̄ sic̄ pz; i mathematicis: vñ ibi effect⁹ nō sūt signa cāz: sz i reb⁹ sēsibilib⁹. ¶ Ad 3ᵐ dō. silr̄ ō locutiōe angeloruz q; fit p ea q̄ sunt notioza simplr̄: vñ nō possunt ꝓprie dici signa: sed quasi transumptiue.

¶ Ad. 3. q. dōm q; illa diffinitio magistri ꝙpletissime rōnē sacri designat: put nūc ō sacris logmur. ponit̄. n. efficētia sanctitat⁹ i hoc q; dr̄: vt cā existat. ⁊ mod⁹ ꝓpetēs hōi quātū ad cognitionē. i hoc q; dic̄: inuisibil' gre visibilis forma: ⁊ modus significatiōis hōi ꝓnālis. s. ex silitudie sensibiliū i hoc q; dicit: vt imaginē gerat. ¶ Ad pᵐ g̃ dōz q; qz visus ē nobilior iter alios sensus: ⁊ plures differētias rer̄ oñdit vt dicit in pº metaph̄. iō vt aug. dicit. Nomē visus ad oēs alios sensus extēdit: ⁊ iō visibilis ponit̄ hic p sensibili cōiter. ¶ Ad 2ᵐ dōz q; forma sumit̄ hic cōiter p figura sz q; ē i quarta specie q̄litatis: ⁊ nō p forma exēplari: qz p mutationē figure imaginib⁹ aliqd representam⁹: vl qz sumat̄ p forma exēplari: boc eēt inq̄tū sacra sūt q̄dāmō cause inuisibilis gre: ⁊ ita i via generatiōis ꝑcedūt q̄uis quātū ad istitutionē imitēt̄. ¶ Ad 3ᵐ dōz q; character baptismal' ⁊ corpus chr̄isti vere nō dicūt̄ sacra nisi sz q; ꝺiūgūt̄ signis sensibilib⁹. ¶ Ad 4ᵐ dōz sic̄ ad 2ᵐ q; forma q̄ ē figura nō bz oppositū ad imaginē. cū figura imago dicat̄. ¶ Ad 5ᵐ dō. q; sacrm nō diuidit̄ p sacra veteris ⁊ noue legis: sic̄ gen⁹ p spēs: sz sic̄ analogū i suas partes: vt sanū i habēs sanitatē ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

signās eā. sacrȝ aūt simplr ẽ qō causat sanctitatē: qō aūt signat tātū nō ẽ sacrm nisi ꝛ gd: ꝛ iō eē cāȝ pōt poni i diffinitiōe sacri. sicut hñs sanitatē in diffinitione sani.

¶ Ad. 4. q. dōm q diffinitio illa Aug. si tñ i verbis illis sacramētū diffinire itēdit daꝛ de sacro quātū ad id qō ẽ ꝑncipale i rōne ipsi⁹. ſ. causare sāctitatē: ꝛ qz sacra nō ſūt ꝑme cause sanctitatis: ſz q̄si cāe secūdarie ꝛ ſtrales: iō diffiniūtur sacra: vt sāctificatōis ſtra. actio aūt nō attribuit iſtro ſz ꝑncipali agēti cui⁹ vtute iſtra ad op⁹ applicanꝫ. put sunt mota ab ipso: ꝛ iō sacra nō dicit eē sanctificātia: ſz q in eis diuina vtus occulta existēs sāctificat. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q sacrm ẽ cā ꝛ signū. ẽ qde cā ſtrumētalis: ꝛ iō vtus agētis ꝑncipalis occulte i ipso opaꝫ: sicut vtus artis vl artificis i serra. ſz inq̄tū ẽ signū ẽ ad manifestandū hȝ occultationē: vt sic añ significationē ſit occultū: ſz postq̄ significatio facta ẽ actu ſit manifestū. ¶ Ad ꝛm dōz q hoc ꝓtigit ꝑ accidēs ex defectu recipiētiū. diffinitiōes aūt recipiūt hoc qō ꝑ se ẽ: sicut q ignis calefacit quātū i ſe ẽ q̄uis ex ꝑte passiui impediri posset. ¶ Ad ȝm dōz q i sacrīs de⁹ opaꝫ salutē: sicut in ſtris: qb⁹ mediātib⁹ salus causaꝫ: sed i hoīb⁹ sicut i subiectis recipiētib⁹ salutē: ꝛ iō rō nō sequit.

¶ Ad. 5. q. dōm q diffinitio Aug. de sacto vic. eadē ẽ cū diffinitiōe quā magr i lra ponit: hoc excepto q addit cām significatōis q̄ ẽ iſtitutio: ꝛ cāȝ efficiētie q̄ ẽ sāctificatō. Idē. n. ẽ dictū: māle elemētū exteri⁹ oculis suppositū ꝛ ex iſtitutiōe signās: qō inuisibilis gr̄e visibilis forma. ꝛ ex ſilitudine repsentās: idē ẽ ei qō dicit vt imaginez gerat: ꝛ ex sāctificatiōe iuisibilē gr̄az ꝓtinēs: idē ẽ ei qō dr vt cā exiſtat.

¶ Ad ꝑm g̃ dōz q sicut forme artificiales ſūt accidētales: tñ i artificialib⁹ tota ſubstātia ẽ mā: ꝛ ꝓp hoc ꝑdicaꝫ: vt dicaꝫ phiala ẽ aur: ita ẽt cū i sacrīs forma nō det eē substantiale. ſz accidētale i genere cāe ꝛ signi: nā ẽ icōueniēs vt mā sacrī de ipso ꝑdicet: ꝛ i ei⁹ diffinitiōe sicut gen⁹ ponaꝫ: hoc. n. ẽt i alijs accidētib⁹ ꝓtingit vt dicīt i. 7. meta. vt cū dr simū ẽ nasus curuus. ¶ Ad ꝛm dōz q elemētū accipit cōiter ꝑ q̄libet corꝑali visibili siue sit elemētū simplex siue elemētatū: ꝛ vtiē tali modo loquēdi ꝓp verbuz Aug. q dicit: Accedit verbū ad elemētū ꝛ fit sacrm. i baptismo. n. q ẽ sacr aiunta mā ẽ elemētū simplex. ¶ Ad ȝm dōm q iter corꝑalia ꝛ ſpūalia nō attēdit ſilitudo ꝑticipationez eiusdē q̄litatis: ſz ꝑ ꝓportiōalitatē q̄ ẽ ſilitudo ꝓportionator: vt q sicut ſe hȝ aq̄ ad delēdas maculas corꝑales: ita gr̄a ad ablutiōē ſpūales: ꝛ ſm būc modū ſilitudis trāsferrīr ẽt corꝑalia ad ſpūalia. ¶ Ad 4m dō. q res sēſibiles hȝ ꝑdictā ſilitudinē ex nāli ꝓpetate plīb⁹ ẽ ꝓformis: ꝛ iō quātū ē de se eā⁹ pōt qōlibet illoꝛ signare. Ad ȝ g̃ q ad vnū determineī: ꝛ sic tua significatio ſit certa oȝ q accedat iſtitutio q̄ ad vnū determinet: ꝛ ſi repsentatio q̄ ẽ ex ſilitudine nālis ꝓpetatis ip⁹ aptitudinē quādā ad signādū: sed determiatio ꝛ ꝓplemētū significatiōis ex iſtitutiōe est.

Ad scdm sic ꝓcedīt: Ur q sacrīs humanuz gen⁹ ẽt post lapſū nō idigeat. ꝑ gr̄az. n. ꝛ virtutes ꝑcti vulnera sanāt i nobis: qz gr̄a a sactis dr sanitas ꝛ decoꝛatiē. ꝓbs ẽt in 2o Ethi. ꝓpat vtutē sanitati corꝑali. Cuz g̃ sacra sint iſtituta vt medicie ꝑcti: vt Aug. de sancto vic. dicit: vī q eis nō idigeam⁹. ¶ ꝑ. ȝia ꝓtrarȝ curant. ſz hō moꝛbū peccati icurrerat ſe ꝑ affectū reb⁹ tpalib⁹ subyciēdo. g̃ vī icōueniēs mod⁹ curatiōis vt sub reb⁹ sensibilib⁹ huiliēr sicut magr dicit. ¶ ꝑ. id qō ẽ cā occultatiōis ꝛ erroꝛis nō ꝑdest ad eruditionē. ſz tradere ſpūalia sub signis corꝑalis ẽ occultatio q̄da ſpūaliū: vī ꝛ plurib⁹ ẽ cā erroꝛis: sicut ꝓz de illis q deū credebāt ꝑ lineamēta corꝑalia di ſtigui ꝑp modū loquēdi ſymbolicū i ſcripturis. g̃ nō facit ad eruditionez nostrā sacroꝛ exhibitio vt magr dic.

¶ ꝑ. i. Ti. 6. corꝑalis exercitatio ad modicū vtilis ẽ. sed exercitatio q̄ fit i sacrīs ẽ corꝑalis: qz res q̄ i ysuz veniunt corꝑales sūt. g̃ eis nō idigem⁹ ꝑp exercitationē vt iteꝛ magister dicit. Sȝ ꝛ. Aug. dicit ꝓ Fauſtū q ois religio habuit aliq̄ signa exteriora in qb⁹ iuebiāt ad deū colēdū. ſz in ecclia dei post ꝑctm i hoc mūdo pegrināte ẽ verissima religio. g̃ oȝ i ea eē hȝ signa: ꝛ hec sunt sacra. g̃ indigem⁹ eis.

¶ ꝑ. medicia vulneri dz eē ꝓportiōata. ſz vuln⁹ ꝑcti deuenerat i būano genere vsq; ad coꝛp⁹ i quo habitat lex peccati: vt dicīt Ro. 7. g̃ debuit medicia ēt ꝑ aliq̄ corꝑalia ei parari. ſz hȝ ſūt sacra. g̃ sacrīs hō i ſtatu nāe lapſe indiget.

¶ Ulteri⁹ vī q etiā ante peccatū hō eis idiguisset. hō. n. ēt ante ꝑctm gr̄a idigebat: vt i. 2o li. dictū ẽ. ſz sacra sūt iſtituta ad gratie collationē. g̃ hō eis i ſtatu innocētie idiguisset.

¶ ꝑ. Dio. i ꝑmo ca. ecclesiastice hierarchie assignat hanc cām iſtitutiōis hȝ sensibiliuz figuraꝛ i sacrīs: qz ꝑ hȝ mā le nostrū meli⁹ reducīt ꝑp ꝓnālitatē cognitiōis nr̄e ad sensibilia. ſz hō i ſtatu innocētie mālis erat ꝛ ex sensibilib⁹ cognitionē accipiēs: ꝑp qō etiā i paradiso dicīt posit⁹ ad operādū vt nāles vires reꝛ expirēt. g̃ ꝛ tūc idiguit hȝ sacrīs.

¶ ꝑ. mr̄imoniū sacrm quoddaz ẽ. hoc aūt i paradiso fuit iſtitutū i ſtatu innocētie. vt ꝑz Hen. 2. g̃ in ſtatu innocētie hō sacrīs idiguisset. ¶ Sȝ ꝛ. Matth. 9. Nō op⁹ ẽ sanis medico: nec etiā medicia. ſz Aug. de sācto vic. dicit q sacra sūt vasa medicialia. g̃ nō erāt i ſtatu innocētie necessaria cum moꝛb⁹ nō erat. ¶ ꝑ. sacra virtutē soꝛtiunt ex passiōe xpi: vī ꝛ de latere ipsi⁹ in cruce pendētis fluxisse dicunt. sed si homo nō peccasset christi passio nō fuisset. g̃ nec sacra.

¶ Ulterius videī q̄ i ſtatu legis nature sacramēta nō fuerunt necessaria: nō minus. n. ẽ necessaria eruditio q̄ fit per ꝓcepta q̄ illa que fit per sacra. sed ꝓcepta nō fuerūt alia data ad bene viuēdū ꝓter ea quib⁹ naturali rōne ad bene viuēduz informabanꝫ. g̃ videī q nec sacra debuerunt ꝑ tpe illo institui cū ea lex naturalis nō dictet: qō patet ex hoc q nō sunt eadez apud oēs ꝛ ſm oē tps. ¶ ꝑ. sacra q̄ instituta sunt necessaria sunt ad salutez: vt ꝑz Joh. 3. Nisi qs renatus fuerit ꝛc. sed ea q̄ ante legez scripta videtur eē sacra erāt voto celebzata ꝛ nō necessitate: vt Aug. de sancto vic. dicit. g̃ nō erāt sacra: ꝛ ꝑ ꝓns nec neccia. ¶ Sȝ ꝛ: ꝛ Aug. q̄ñcūq; fuit moꝛbus fuit ꝛ medicina moꝛbi. sed i ſtatu legis nāe erat moꝛb⁹ ꝑcti. g̃ neccia erat sacroꝛ medicia.

¶ Ulterius videī q nec debuerūt ſupra illa sacra legis nature alia ſupaddi i lege moyſi: qō. n. ſupaddīt alteri dz eē magis ad ꝑfectiōez accedēs. sed sacra q̄ fuerūt i lege nature erant ꝓpinquissima perfectis sacrāmētis q̄ ſunt in lege nona: vt ꝑz de oblatione Melchisedech. g̃ nō debuit fieri ſupadditio ꝑ legē moyſi. ¶ ꝑ. ſupadditio ad id qō bonū erat vl mutatio eius nō debet fieri nisi ꝓpter meliozationē. sed sacra veteris legis nō habebāt aliū effectū meliozē effectu sacroꝛ noue legis: qz vtraq; sacra significabāt tñ. g̃ nō debuit fieri aliqua mutatio ipsoꝛ: vel supadditio ad ea. ¶ Sȝ ꝛ: sacra vt magr in littera dicit ad eruditionē iſtituta sunt. sed ſm Bre. ꝑ īcremētū tēpoꝛ creuit scientia sanctoꝛ patrū ꝛ fides etiā magis explicata ẽ: vt in. 3. li. dist. 25. dictū ẽ. g̃ oportuit i lege moyſi alia sacra addi sacrīs le-

¶ Ulterius videī q̄ in lege noua nō debuerūt (gis nāe. aliqua sacra remanere: veniēte. n. veritate ceſſat figura. ſz gratia ꝛ vitas iā ꝑ christū iesuz facta ẽ: Joh. 1. Nō g̃ idigemus sacrīs gratiaz ipsi⁹ ꝛ veritatē signantib⁹. ¶ ꝑ. aplus Gala. 3. dicit: q̄ antiqui patres erāt sub elemētis mūdi seruientes sicut pueri sub pedagogo vsq; ad ꝑfinitū tps a patre: sed tps plenitudinis est temp⁹ incarnationis: vt ibidez dicitur. ergo cuz sacramenti sit materiale elemētū videt q̄ extunc nō debuerim⁹ sub sacramētis salutem querere.

¶ Sed ꝓtra: quando est temp⁹ medicandi tūc magis necessarie sunt medicine. sed tempus aptissimum spirituali medicationi est tempus gratie: vnde in ꝑs. Temp⁹ misericordie annus benignitatis dei dicitur. ergo in ſtatu gratie ma-

xime necessaria sunt sacramēta q̄ sunt medicine quedā.

¶ Rndeo dōz ad. i. q. q̄ sacra nō erant necessaria necessitate absoluta: sicut necessariū est deū eē cū ex sola diuina bonitate instituta sint: sed necessitate que ẽ ex suppositione finis: nō ita tñ q̄ sine his de⁹ hominē sanare nō posset: qz sacris virtutē suā nō alligauit: vt in littera dicīt sicut cibus necessarius est ad vitā humanā. sed qz ꝑ sacra magis ꝓgrue fit homis reparatio: sicut equus dr necessarius ad iter: qz i equo facili⁹ hō vadit. huiusmodi aūt ꝓgruitatis cā potest accipi ex hoc q hō ꝑ peccatuz ꝓcipue circa sensibilia coꝛruptus erat eis detētus ne⁹ in deū surgere posset. erat aūt ꝑdicta coꝛruptio quātū ad cognitionē: qz humana mēs circa sensibilia tñ occupari nouerat: intñ vt qdā nihil extra sensibilia crederēt: ꝛ si q ad cognitionē itelligibiliū peruenirēt ea fm modū reꝛ sensibiliū iudicabant. Silr q̄tū ad affectionē: qz eis quasi sūmis bonis hō ibere bat deo ꝓtpositō. Silr etiā quātū ad actionē: qz homo eis inoꝛdinate vtebatur. Necessariū g̃ fuit ad curationez peccatoꝛ vt ex hoc ex sensibilib⁹ in ſpiritualia cognoscenda ꝑficeret ꝛ vt affectū quē circa ea habebat i deuz referret: ꝛ vt eis oꝛdinate ex fm diuinaz iſtitutiōem vteret: ꝛ iō necessaria fuit sacramentoꝛ institutio: ꝑ q̄ hō ex sensibilibus de ſpiritualib⁹ erudiī. ꝛ hec est 2a cā qua magister ponit: ꝑ q etiā affectū q sensibilib⁹ subyciī in dei reuerētiaz referret: ꝛ hec ẽ ꝑ⁹ cā: ꝑ q etiā circa ea i honorē dei excitareī: ꝛ hec ẽ 3a cā. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm q gratia ꝛ vtutes sanāt formal⁹ sicut sanitas: sed sacra quodāmō effective siē medicine quedā: vñ sicut nō sequit sanitas sanat. g̃ medicine nō sunt necessarie: ita nec hec. gratia sanat: g̃ sacra nō sunt necessaria: sed magis posset ꝓtrariū ꝛcludi. ¶ Ad ꝛm dōz q ꝑ eadē ꝓio mō fit vtus ꝛ coꝛrūpit: vt ꝑz i 2o Ethi. vñ sicut coꝛruptio vtutis facta ei hoīe ꝑ q se sub sēſibilibus reb⁹ būiliauit pp ipsa sensibilia: ita reparatio vtutis ꝛuenienter fit ꝑ hoc q hō sub eis humiliaī. ꝓpter dei reuerētiam: ꝛ sic ꝓtraria ꝛ⁹ curanꝫ. qz ꝛia debent accipi circa idē. ¶ Ad ȝm dōm q remanētib⁹ isensibilib⁹ ꝑdict⁹ mod⁹ trabēdi spūalia ẽ occult⁹ ꝛ erroꝛis occasio a qbus etiā congruū ẽ sācta occultare: vt Dio. di. i. ca. ecclial. hierarchie ſz eis q instruunī ex sensibilib⁹ spūalē itellectuz ꝛsurgere ẽ valde ꝛgru⁹: qz ẽ nāli ꝛformis cognitioni q̄ ex sensibilibus cognitionē itellect⁹ accipit. ¶ Ad 4m dōm q coꝛporalis exercitatio fm se accepta ad modicū vtilis ẽi ꝓparatiōe ad pietatē: vt ibi aplus itēdit: sed si ei pietas adiungatur sic fit i sacrīs q̄ ad religiōis pietatē ptinēt ẽ valde vtil.

¶ Ad. 2. q. dōz q vtilitas sacroꝛ ẽ eruditio ꝛ curatio. quātū aūt ad curationē oib⁹ ꝑz q̄ nō erāt necessaria sacra i ſtatu innocētie: cū tūc moꝛb⁹ nō esset. Sed qdā dicūt q erāt necessaria quātū ad eruditiōez: qz hō i ſtatu etiā illo sensibilibus vtebaī: ꝛ ita ex sensibilib⁹ ei spūalia signari ꝛgruebat: ſz hoc nō vī ꝛueniēs: qz significatio fit ad acgrēdū cognitionē de eo qō significaī: q̄uis aūt in ꝑ⁹ ſtatu sensibilia cognosceret ꝛ i eis etiaz ſpiritualiū ſilitudines inſpiceret: nō tñ ex sensibilib⁹ ſpiritualiū cognitionē accepisset: ſz magis ex ifluētia diuini lumis: ꝛ iō sacrīs ad eruditionē nō idigebat. ꝛ hoc etiā in lra magr vī significare: qz refert hoc quod de eruditiōe dicit ad defectū cognitionis: qui est in ſtatu peccati. Et iō dōm ẽ cū alijs q̄ i ſtatu innocētie sacra nō fuisset necessaria. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm q sacra nō sunt ſtituta ad gratiā ꝛferendā nisi ꝓut gratia est sanās formal⁹ morbū peccati ꝛ sic in ſtatu innocētie homo gratia nō idigebat. ¶ Ad ꝛm dōm q in ſtatu innocētie ſuperiozes partes hoīs oīno inferiozibus dñabanꝫ: ꝛ iō q̄uis hō haberet sensus ꝛ mālis esset: nō tñ intellectus ex sensibilib⁹ cognitionē accipiebat: ſz ex influētia diuini luminis habebat: ſz qz experientia etiā eoꝛ que ꝓius sciebam⁹ delectabilis ẽ iō operabaī ad experiēdum nature vires nō vt ex hoc habitū scientie acciperet: ſz vt ex visione experimētali eoꝛū q̄ sciebat delectareī. ¶ Ad ȝm dōm q matrimōiū nō fuisset in ſtatu innocētie in remediū: sed in officiuz: ꝛ qz sacra remedia sunt: iō ꝓpie loquēdo nō fuisset sacrm nisi forte inq̄tum reꝛ sacram significabat: ꝛ nō g̃ dē vt illi⁹ sacre rei. ſ. ꝓiunctiōis christi ꝛ eccl̄ie ꝑ huiusmodi matrimoniū hō i ſtatu illo cognitionē accipisſz: ſz magis ecōuerso ex cognitione ꝑdicte ꝓiūctiōis ꝓueniētia ꝛ sanctitatē matrimonij.

¶ Ad. 3. q. dō. q ea q̄ ab hoīe fiūt a cognitōe (cognouisſz. oꝛtum oȝ hr̄e alias nō essent humana opa: vñ oȝ q operatio cognitiōi rñdeat sicut effect⁹ cause. In ſtatu aūt legis nature nō sufficiebat ad salutē sola naturalis cognitio: sed exigebaī fides aliquoꝛ q̄ ſupra rōez sūt: ꝛ post lapſū exigebaī fides de reparatoꝛe ꝑ quē erat medicina moꝛbi: ꝛ iō i ſtatu illo nō tñ erāt necessaria opa q̄ ſunt de dictamīe legis nālis: sed etiā alia q̄ essent protestationes ꝛ signa eoꝛū que ad reparationem ptinebāt: ꝛ hec erāt illius tpis sacra sicut sacrificia: decime: oblatiōes: ꝛ huiusmodi. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q ꝓcepta q̄ oꝛdinant ad bene viuēdū ſunt precepta legis nature q̄ rñdēt cognitiōi nāli: ꝛ qz cognitio nālis sufficiēter ea dictabat nōdū ꝑ ȝiā ꝓsuetudinē oīno obtenebrata: iō nō erat tāta necessitas vt coꝛ expressiō fieret sic sacroꝛ q̄ supnāli cognitiōi rñdēt. ¶ Ad ꝛm dōm q añ legē scriptā erāt q̄dā sacra necessitatis: sicut illud fidei sacrȝ qō oꝛdinabaī ad deletionē oꝛiginalis peccati: ꝛ silr penitētia q̄ oꝛdinabaī ad deletionē actualis: ꝛ silr matrimoniū qō oꝛdiabaī ad multiplicationē humāi generis: sed sacrificia ꝛ oblationes ꝛ huiusmodi erāt volūtatis ꝛ necessitatis in cōi: vt. ſ. aligd facerēt in ꝓtestationē fidei sue: q̄ deo ꝑ latrie religionē subiecti erant: ſz in speciali erant voluntis vtrū. ſ. deberēt sacrificia exhibere: vel oblationes: vel

¶ Ad. 4. q. dōz q cū sacramētoꝛ vsus fidei (aliquid hȝ. ꝓpoꝛtiōaliter rñdeat sicut dictū ẽ oꝛtuit q ꝛ diuersuz ſtatū fidei diuersimode sacra traderenī. fides aūt quātū ad articuloꝛ explicationē semp magis ꝛ magis creuit ꝛ ꝓpingtatē tpis gr̄e: vt in. 3. li. di. 25. dictū ẽ: ꝛ ſm hoc oꝛtuit sacra magis ac magis determinari: ꝛ ꝓp hoc qz i abraam fides ꝓmo habuit quasi notabilē quātitatē: vt ꝓp fidei religionē ab alijs separaī: vñ ꝛ pater fidei dr: iō fibi signaculū siue sacrm fidei determinatuz fuit. ſ. circūcisio: ꝛ qz tpe moyſi iā fides ad tātā quantitatē deuenerat vt nō ſolū in vno hoie refulgeret vl in familia: sed i vna tota gēte ꝑp⁹ dei multiplicato: iō oꝛtuit ꝛ legē dari que ñ nisi ꝑp⁹ ferri potest: vñ legis positio ẽ ꝑs politice nō iconomice vel monastice: ꝛ sacra in speciali determinari ꝛ multiplicari: ꝛ ꝓp hoc necessariū fuit in lege moyſi determinari sacrificia oblationes ꝛ decimas: quātū ad oēs singulares circūſtātias ꝛ matrimōia oꝛdinari: ꝛ penitētie satisfactiones distingui. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm q q̄uis oblatio melchisedech ꝑfectissime repsentaret nostrū sacrificiū quantū ad mām: tñ etiā oꝛtuit multas alias circūſtātias repzesentari: sicut mod⁹ sumēdi: ꝛ passionē christi cui⁹ ẽ memoriale q̄ explicite signāī ꝑ agnū paschalē ꝛ ꝑ alia legis sacramēta. ¶ Ad ꝛm dōz q q̄uis nō sit facta meliozatio ꝑ sacra veteris legis quātū ad eūdē effectū q ẽ significare inq̄tū expressius ꝛ plīb⁹ modis futura gratie significabanꝫ sacra.

¶ Ad. 5. q. dōm q eadez fides ẽ moderno oꝛ ꝛ antiquoꝛ: vt Aug. dicit: qz quē illi credebāt ventuꝛ nos credim⁹ iā venisse: ꝛ iō cū sacra fidei coꝛrespōdeāt: sicut ꝓtestatōes ipsius: ꝛ ab ea sicut vtutē hītia oȝ q sic antiq ꝑres redēptionis xpi participes effecti sūt ꝑ sacra q̄ erāt signa futuri: ita ꝛ in nos redēptio ei⁹ ꝓueniat mediātib⁹ aliquib⁹ sacramētis significātib⁹ qō ia factū ẽ q̄ sūt sacra noue legis. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q sicut dicit Dio. in ecclesiast. hierachia: Status noue legis medi⁹ ẽ inter statū veteris legis ꝛ statū celestis

Universidad de Deusto
Biblioteca

patrie:ꝛ iō etiā ea que sunt noue legis ꝛ sunt veritas respectu signoꝝ veteris legis:ꝛ sunt figure respectu manifeste ꝛ plene cognitionis veritatis que erit in patria:ꝛ iō adhuc oz ī noua lege ꝙ maneant alique figure. ſ. in pria vbi erit plenaria pceptio veritatis oēs figure cessabunt. ¶ Ad zm dom ꝙ sacra legalia gratiaz nō ꝓtinebāt:ꝛ iō aplus ibidē noīat ea egena ꝛ vacua:ꝛ ꝓpter hoc qui eis subdebantur erant sub elementis pure corporalibus:sed nō ē simile de sacramētis que gratiam inuisibilem ꝓtinent.

Ad tertium sic proceditur:Uidetur ꝙ sacramēta non consistant in verbis ꝛ rebus: sacramentum eniz est aliquid vnum. sed ex duobus que non sunt coniuncta nō potest aliquid vnuz fieri: nec vnū potest esse forma alterius. cum ergo verba ꝛ res sint oīno sepata:vī ꝙ ex eis nō possit ꝛstare sacrm: vt habeat ꝙ forma verba:ꝛ res pro mā. ¶ P. sicut ī sacris requirūt verba:ita ꝛ facta quedā: vt dicit Aug. de sancto vic. sed facta nō ponunt de itegritate sacri:ḡ nec verba. ¶ P. sacra sūt ad significādū ꝛ cāndū. ſz ytrūqz horꝝ pt fieri ꝙ res sine vbis. ḡ sacra nō ꝛsistunt in his duob⁹. ¶ P. sacra veteris legis erant signa nostroꝝ sacramētoꝝ: sed in illis nō erāt aliq̄ verba determinata. ḡ nec in nostris esse debēt. ¶ P. penitētia ꝛ matrimōium sūt quedā sacramēta. sed de itegritate eoꝝ nō sūt verba aliqua. ḡ hoc qō magister dicit nō ē verum de oībus secramētis. ¶ Sed ctra: sacramēta ex filitud ie repzesētāt ea q̄ circa christū sunt gesta. ḡ cū ī christo fuerit verbū rei sensibili adiūctum oz ꝙ hoc etiam sit ī sacramētis. ¶ P. medicia dz ꝓportionari morbo. ſz morbꝰ peccati hoiez quātū ad aiam ꝛ corpꝰ ifecerat. ḡ oz in sacramētis esse verba q̄ respōdeāt aie ꝛ res q̄ respōdeāt corpori. ¶ P. ſm Aug. sacramēta ex sāctificatiōe iuisibilē gratiam ꝓtinēt. ſz creatura sāctificatur ꝑ verbū dei. z. Timo. 3. ergo oz in sacramētis nō solum res sed etiā verba esse. ¶ Rūdeo dom ꝙ hoc ē cōe in oibꝰ sacramētis ꝙ ꝛsistāt in rebꝰ sensibilibꝰ intuisibilem gratiam signātibus. Sed hoc est speciale in sacramētis noue legis ꝙ rebus verba addātur ꝓpter tres ratiōes. pma est qz hec sacramenta nō solum signāt opus redemptiōis q̄ per christū est facta sicut alia sacramēta: sed etiam ab ipsa christi passiōe fluxerunt. ꝛ ideo sicut effectus proximi habent sue cause imaginem quantum possunt: vt. ſ. ex rebus ꝛ verbis consistant: sicut christus ex verbo ꝛ carne. 2a ratio est. qz nō solum sunt signa futuroꝝ sicut sacramenta veteris legis: sed presentium ꝛ preteritoꝝ: vt prius dictū est: que possunt expressius significari q̄ futura sicut ꝛ certius cognosci:ꝛ ideo significatio verboꝝ que est expressissima adiungitur significationi reruꝫ. 3a ratio est qz gratiā ꝓtinēt ex sāctificatiōe que fit per verbum dei vt dictum est. ¶ Ad pm ḡ dom ꝙ sacramentum est aliquid vnum in genere signi vl' cause: quoꝝ vtrumqz relationez importat. nō est aūt icōueniēs vt que sunt in se distincta vniantur ī relatione ad aliquid vnum: sicut accidit de multis trahentibꝰ nauim qui sunt vna causa tractus nauis:ꝛ sicut pater ꝛ mater sunt vnum in generatiōe: sic etiam verba ꝛ res sunt vnum in causando ꝛ significando:ꝛ per ꝓsequens efficiunt vnuz sacramētum. Et qz virtus causandi est in rebus ex verbis signantibus: vt dictum est: ideo verba sunt formalia ꝛ res materiales: per modum quo omne cōpletiuum forma dicitur. ¶ Ad zm dom ꝙ sicut Aug. de sancto vic. dicit ad sacramenta concurrunt verba ꝛ res ꝛ facta: sed facta pertinēt ad vsum vel dispensationem sacramentoꝝ: verba autem ꝛ res sunt de essentia sacramenti:ꝛ iō magister in his duobus dicit constare sacramenta ꝛ nō in factis. Uel dom ꝙ facta ad res reducūtur. ¶ Ad 3m dom ꝙ nec efficacia causandi nec expressio signandi poterat esse in rebus nisi verba adiungerentur, vt dictum est. ¶ Ad 4.m o dom ꝙ nō est similis ratio de sacris veteris ꝛ noue legis: vt ex dictis ps.

Ad quartum sic ꝓceditur: videt ꝙ sacramenta noue legis nō sūt causa gratie. Dicit enim Ber. ī sermōe de cena dñi: sicut iuestit canonicus p libzum: abbas p baculū: epūs per anulū: sic diuisiōes gratiarū diuersis sunt tradite sacris. ſz liber nō ē causa canōicatus: nec anulus epatus. ḡ nec sacra gratie. ¶ P. si sūt cause gratie oz ꝙ ſm aliqō genꝰ cause. sed ꝛstat ꝙ nō sūt māles: nec formales cū sint extra essentiā gratie. nec iteꝝ sūt cause finales: qz magis sacra propter gratiā hūdā querūt q̄ ecōuerso. nec iteꝝ cause efficiētes: qz solus deus efficit gratiā: adeo ꝙ nec angelis ḡ sūt nobiliores sēsibilibꝰ creaturis hoc cōicaī. ḡ nullo mō sacra sunt causa gratie. ¶ P. nobilius ē agēs patiēte ſm Aug. ī. iz. super Gen. ꝛ ſm phz in. z. de aia. ꝛ iteꝝ cā dignioz ē effectu. sed tam aia rōnalis q̄ gra ꝑualēt sēsibilibꝰ elemētis. ḡ sacrm qō ē māle elemētū vt prius dictū ē. nō potest agere in aiam ad causandū gratiam ī ipsa. ¶ P. ois cā vel ē vniuoca vel equoca. ī cā aūt equoca ē aliqd nobiliori mō q̄z in causatis: sicut calor in sole q̄z ī acre. in cā aūt vniuoca ē aliqd eodē mō. sed gratia nō ē ī sacris: neqz eodē mō vt ī aīa: neqz nobiliori mō. ḡ nō sunt causa gratie: nec vniuoce neqz equoce:ꝛ ita nullo modo. ¶ P. sacra nō causant gratiā in aīa p modū influentie: qz sic crearent ipsā. nec iteꝝ educūt cā de potētia māteqz gratia nō ē ī potētia nāli māe. ḡ nullo modo gratiā causant. ¶ P. in sacro altaris trāsubstātiatur panis ī corpus christi: qō nō potest fieri nisi virtute infinita: qualis nō est virtꝰ forme illius sacri. ḡ virtus illa nō causat dictā trāsubstātiationē:ꝛ eadē rōne nec alia sacra qō signant causant.

¶ Sz ō: bc differētia assignaī cōiter iter sacra noue legis ꝛ veteris: ꝙ sacra noue legis efficiunt qō figurāt: qō sacris veteris legis nō ꝓpetit: figurāt aūt sacra iuisibilē gratiā. si ḡ sacra noue legis gratiam nō causāt nō differūt in aliquo a sacramētis veteris legis. ¶ P. Aug. dicit ꝙ aqua baptismi corpus tangit ꝛ cor abluit. sed cor nō abluitur nisi per gratiam. ḡ sacra noue legis gratiam causant.

¶ Ulteriꝰ videt ꝙ ī sacris nō sit aliqua virtus ſpiritualis ad gratiam inducēdaz: quod eniz nō est ī aliquo genere entiuz nō est ens. sed huiusmodi virtus non potest reduci ad aliqō. io. generuz: qz nō est forma subſtātialis vt per se ps: neqz ī aliquo alioꝝ generum ꝓeter qualitatem: nec etiā ī qualitate: vt pz discurrēti per. 4. species qualitatis. ḡ nō ē ens. ¶ P. ꝛstat ꝙ sacra nō habēt a seipsis huiusmodi virtutem. si ḡ est ī eis oz ꝙ a deo habeāt eaz. nec est assignare vt videt qñ eis data sit. nō. n. in ista ſtitutiōe sacroꝝ dari eis potuit: qz res iste ꝛ hec vba tūc nō erant: ꝛ nō enti nihil dat: nec iteꝝ quotidie eis dat hāc virtutez: qz creatio dicitur esse hoc tpe solū quātum ad aīas rōnales ꝛ quātū ad gratiā: nec alio modo pōt eis dari nisi ī eis crearet nec iterū est probabile ꝙ taz nobilis virtus crearetur in verbis que statim esse desinunt:ꝛ res etiam in breui corrumpantur. ergo nullo modo huiusmodi virtus est ī sacramentis.

¶ P. dicta virtus nō pōt cōputari inter minima bona: qz sic ad gratiam inducēdā que est de maximis bonis efficacia non haberet: nec iterū inter media cuiusmodi sunt anime potētie: quibus homo bene ꝛ male vtitur. Eadē rōne nec iterū inter maxima. cū ḡ nō sit gratia neqz virtus mētis. ergo nō est aliquod bonū:ꝛ ita nihil est. ¶ P. oē qō recipitur in aliquo est in eo ꝙ modū recipiētis:ꝛ inde est ꝙ virtꝰ

spūalis nō pōt esse in re corporali: sed hec vtus que ordinatur ad gratam inducendā est maxime spūalis. ergo non pōt esse in rebus corporalibus. ¶ P. vnius sacramēti nō pōt esse nisi vna virtus cū sit ad vnū effectuz: sed vna vtus nō pōt esse in diuersis: ergo cū in sacramēto sint plura. ſ. vba ꝛ res: videt ꝙ nō possit in sacramēto esse aliqua virtus ad gratam inducēdā. ¶ Sz cōtra est qō Aug. dicit. Que ē vis aque vt corpus tāgat ꝛ cor abluat: ergo habet aliquā vtutē. Sil' etiā Beda dicit ꝙ christus tactu mundissime sue carnis vim gnatiuā ꝓtulit aquis. ¶ P. sacra medicie q̄dā sunt: ſz ois medicia habet aliquā virtutē p quā sit efficax. ergo ꝛ in sacris est aliqua virtus.

¶ Ulteriꝰ vī ꝙ hec vtus nō sit in sacramētis a passiōe xpi. christus. n. ſm ꝙ homo nō dat ſpm sctm: neqz gratz causat: vt in primo libro. dis. 14. dctm est. ſz passio ꝛuenit ei ſm ꝙ homo. ergo efficacia vtutis que est in sacris ad gratam cāndā nō pōt esse a christi passiōe: ſz ab eius diuinitate. ¶ P. Ro. 5. dr. ꝙ resurrexit ꝓpter iustificationē nostrā: ſz iustificatio fit p ifusionē gratie. ergo magis a resurrectione sacramēta pdictā virtutē habēt. ¶ P. sacramēta dñi a fide efficaciā habere: ſz fides nō solū est de passiōe: ſz etiam de alijs articulis. ergo nō solū a passiōe efficaciā hñt. ¶ Sz cōtra. Ro. 5. sup illud. Similitudinē preuaricatiōis Ade. Hlo. Ex latere christi profluxerūt sacramēta p que salvata est ecclesia. hoc aūt factū est in passiōe. ergo ex passione efficaciā habēt. ¶ P. sacramēta sunt medicine cōtra peccata: ſz peccata sunt ablata per christi passionē: qz mortuꝰ est propter delicta nra. Ro. 5. ḡ a passiōe efficaciā hñt.

¶ Ulteriꝰ videt ꝙ sacramēta noue legis nō cōtineāt gratiā. idem enim est subiectū gratie ꝛ glozie. ſz nihil pōt esse subiectū glozie nisi creatura rōnalis. ergo nec in sacramēto qō ē māle elemētū: pōt eē gratia. ¶ Si dicaī ꝙ gratia nō est in sacramētis sicut in subiecto: ſz sicut in vase. Contra. Esse in vase signat esse in loco ſm phm in. 4. phy. ſz accidēti nō cōpetit esse in loco. ergo nō pōt esse veruz qō dictuz est. ¶ P. si deus in sacramētis gratam posuit hoc nō ē nisi ꝓpter aiam in qua gratia trāffundi debet. ſz nō potest eadē gratia que est in sacramētis in aiam trāffundi: qz accidēs nō transit de subiecto in subiectū. ergo frustra esset ibi:ꝛ ita nō est ibi: qz in operibus gratie minus est aliquid frustra q̄z in opibus nature. ¶ P. ſm phm in ꝑmo de aia. Spūalia ēt si sint in corporalib⁹ nō dñr ab eis cōtineri: ſz magis cōtinere: sicut aīa est in corpore ꝛ cōtinet ipz: ſz gra est res spūalis. ergo etsi sit in sacramētis corporalibus nō debet dici ꝓtineri ab eis. ¶ Sz ꝛtra est qō dr i glo. Hal'. z. ꝙ sacra veteris legis dicebātur egena ꝛ inania: qz gratz nō ꝓtinebāt: sed hoc nō pōt dici de sacramētis noue legis. ergo gratam ꝓtinēt. ¶ P. hoc patet per diffinitionez Aug. de sancto vic. supra positam.

¶ Ulteriꝰ videt ꝙ gratia que est in sacramētis nō differat ab illa que est in virtutibus ꝛ donis. gratia enim que ē in sacramētis est gratia gratū faciēs: qz facit dignū vita eterna: vt patet de baptismo: sed gratia gratū faciēs ēvna tm: qō patet ex vnitate subiecti: qō est essentia aīe: ꝛ ex vnitate effectus: qō est deo acceptū facere. ergo cū gratia que ē in virtutibus ꝛ donis sit gratia gratum faciēs: videtur ꝙ eadem gratia sit hic ꝛ ibi. ¶ P. vnum vni opponiī. ſz taz gratia que ē in sacramētis q̄z illa que est in virtutibꝰ opponitur peccato: qz vtraqz peccatuz destruit. ergo est vna tm gra. ¶ P. idē est motꝰ in nā a termio ꝛ ad terminuz. ſz gra sacralis ordiaī ꝛ pctm: gra aūt vtutū ad pficiēdū aiam et deo ꝓiungēdē. ḡ est vna gra in sacro. ¶ Sz ꝛ. gra in sacro nō daī nisi ei ḡ nō ficte accedit. ſz talis hz graz vtutū. cū ḡ nulli deī qō iā hz: videt ꝙ gra quā accipit in sacro sit alia. ¶ P. vtutes ꝛ dona sunt ꝓnexa pp gram: vt in. z. lib. dctm est: nō aūt sacra. ḡ nō est eadē gratia hic ꝛ ibi.

¶ Rideo dz ad. i. q. ꝙ oēs cogunt ponere sacra noue legis aliquo mō cās gre esse pp auctoritates q̄ hoc expsse dicūt. Sz diuersi diuersimode eas cās ponūt. Quidā enī dicūt ꝙ nō sunt cause q̄si facientes aliqd in aīa: ſz cause sine qb⁹ nō: qz icreata vtus q̄ sola effectꝰ ad gratz ptinētes ī aīa facit sacris assistit p quādā dei ordiationē ꝛ q̄si pactionē. sic. n. ordinauit vt q̄si pepigit deus: vt ꝙ sacra accipiunt sit ab eo gratam recipiāt. nō q̄si sacra aliqd faciāt ad hoc. Et ē sile de illo q accipit denariū plūbeū facta tali ordinatiōe: vt ꝙ būerit vnū de illis denarys beat cētuz libzas a rege: qui qdē denarius nō dat illas cētū libzas: ſz solus rex accipiēti ipsū. Et qz pactio talis nō erat facta ī sacris veteris legis vt accedētes ad ipsa gratz accipēt. iō dicūt gratam nō cōferre. ſz ꝓmittebāt tm. ¶ Sz hoc ñ vī sufficere ad saluādū dicta scōz: cā. n. sine q̄ nō: si nihil oio faciat ad iducendū effectū vī disponēdo vī meliorādo quātū ad rōez causādi nihil habebit supza cās p accris sicut albū ē cā dom⁹ si edificatoz sit albꝰ: ꝛ ſm hoc sacra essēt cāe p accris tm satisfactiōis. illa. n. ordinatio quā dicūt siue pactio nihil dat eis de rōne cause: ſz solū de rōne signi: sicut ēt denariꝰ plūbeꝰ ē solū signū idicās gs oz accipe. qō autē est ꝙ accidens omittit ab arte nec ponit ī diffinitōe: vñ ī diffinitiōe sacri nō poneret cālitas pdicta: nec sancti multū curassent de ea dicere. Nec iteꝝ sacra noue legis q̄ differūt a sacris veteris legis ꝛ ordinationē pdictā differrēt ab eis ꝛ rōnē cāe: ſz solū q̄z tū ad modū signandi: iq̄z tū hec signant gratam vt stati dādā: illa vo nō. Et iō alij dicūt ꝙ ex sacris duo cōsequunt in aīa: vnū qō ē sacrm ꝛ res sicut character vl' aliqs ornatꝰ aie in sacris in qb⁹ nō ipzimit character. Aliō qō est res tm sicut gra. Respectu ḡ ꝓmi effectꝰ sunt sacra cāe aliquo mō efficiētes. ſz respectu secūdi sunt cause disponentes tali dispōne q̄ ē necessitas: nisi sit ipedimētuz ex parte recipiētis. ꝛ hoc vī magis theologis ꝛ dictis sanctoꝝ ꝛueniēs. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ē ꝙ cā efficiēs dupliꝛ ꝑt diuidi: vno mō ex parte effectus. ſ. in disponentē que causat dispōnem ad formā vltimā:ꝛ pficiētez que inducit vltimā perfectionē. Alio modo ex parte ipsius cause in agens ꝓncipale ꝛ istrumētale. Agens eniz principale est primū mouens. agens aūt istrumētale est mouēs motuz. Instrumēto aūt cōpetit duplex actio: vna quā habet ex propria natura: alia quā habet ꝓut est motuz a primo agēte: sicut calor ignis qui est istrm virtutis nutritiue: vt dr in. z. de aia. ex natura ꝓpria habet dissoluere ꝛ cōsumere ꝛ huiusmodi effectus: sed inq̄tuz est istrm aīe vegetabilis gnat carnem. Sed sciēdū ꝙ actio istrī qñq̄z ptingit ad vltimā pfectionē quā pncipale agēs inducit: aliqñ aūt nō: semp tñ ptingit ad aliqd vltra id qō cōpetit sibi ſm suā nām: siue illud sit vltima forma siue dispositio: alias nō ageret vt istrm: sicut qualitates actiue ꝛ passiue elemētoꝝ ptigūt istrūtalī ad formas māles educēdas de mā: nō aūt ad productionē aīe humane q̄ est ab extrīseco. ¶ Dom est ḡ ꝙ pncipale agēs respectu iustificatiōis deus est: nec indiget ad hoc aligbus istris ex parte sua: ſz ꝓpter ꝛrietatē ex parte hoīs iustificādi: vt supra dctm est: vtiī sacris q̄si quibusdam instris iustificatiōis. huiusmodi aūt mālib⁹ instris cōpetit aliqua actio ex nā ꝓpria sicut aque abluere:ꝛ oleo facere nitidū corpus: sed vlterius inq̄tū sunt istra diuine misericordie iustificātis ptigūt istrumētaliter ad aliqué effectū in ipsa aīa ḡ ꝓmo corresp̄det sacris: sicut ē character vel aligd huiusmodi. Ad vltimū aūt effectū ḡ est gratuitū ptingūt etiaz istrumētaliter nisi dispositiue: inq̄tū hoc ad qō instrumētaliter effectiue pertingunt est dispositio que est necessitas quātum in se est ad gratie susceptionem. Et qz oē inst ſm agēdo actionem naturalem que competit sibi inquātum est res quedam pertingit ad effectuz qui cōpetit sibi inquātum est instrumentum: sicut dolabrum diui-

Universidad de Deusto
Biblioteca

dendo suo acumine pertingit instrumentaliter ad formā
scānī:ideo etiam materiale elementum exercendo actio-
nē naturalē ſm quā est signum interioris effectus pertin-
git ad interiorem effectum instrumentaliter. Et hoc est
quod Aug.dicit:q aqua baptismi corpus tāgit ꝛ cor ablu-
it:ꝛ iō dr q sacra efficiunt qō figurāt. Et būc modū iusti-
ficandi vr magister tāgere in lra. Dicit.n.q hō nō querit
salutē i sacris quasi ab eis:ſ̄ z illa a deo.hec.n.ꝓpositio.a.
denotat ꝑncipale agēs.sed hec ꝓpositio.p.denotat cāz in-
strumētalē. ¶ Ad p̄m g̃ dom: q Ber.vt ex pcedentib⁹ ibi-
dē pz nō intēdit ostēdere similitudinē sacrorū ad illa nisi
quātū ad significationē:q anulus est signuz ꝛ baculus: ꝛ
sil̄r sacra:sed sacra ulterius sūt cause. ¶ Ad z^m dom: q re-
ducunt ad genus efficiētis cāe nō ꝑncipalis: ſ̄ instrālis.
deus aūt solus est cā gr̃e:quasi ꝑncipale agēs:sed sacra q̄si
instrāliter ꝛ dispositiue:vt dictū est agentia sūt. ¶ Ad 3^m
dōz q agēs nō semp est nobili⁹ patiēte simplr loquēdo:ſ̄
inquātū est agēs.agit.n.ignis vel ferrū in corp⁹ humanuz
quod est simplr nobilius:quo tū ignis est nobilioz inquā-
tū est actu calidus:ꝛ ſm hoc agit in corp⁹ humanū: ꝛ sic n̄
oz q res ille materiales q̄ sūt i sacris sint simplr aīa nobi-
liores:ſ̄ ſm gd.ſ.inquātū sūt instra diuine mie operantis
ad iustificationē. Nec itez oz q instrālr agens sit simplr
nobilius effectu:q effect⁹ nō ꝓportioāt instrō: ſ̄ ꝑncipali
agenti q qnq; per vilia instra nobiliores effect⁹ inducit:si-
cut medicus ꝑducit ad sanitatē p clystere. ¶ Ad 4^m dōz:
q cā vniuoca vel nō vniuoca, ꝑpe loquēdo ꝛ simplr sunt
diuisiones illius cāe:cuius ē silitudinē hr̄e cuz effectu: bec
āt est ꝑncipalis agentis ꝛ nō instrālis:vt dicit Alex.ſm q
narrat Cōmē.in.ii. Meta.ꝛ iō ꝓprie loquēdo nec̄ instru-
mētū ē cā vniuoca nec̄ eguoca:posset tñ reduci ad vtrū-
libet.ſm q ꝑncipale agēs:i cuius virtute instrm agit est
cā vniuoca vel nō vniuoca. ¶ Ad 5^m dōz:q ex sacris cāt
p modū influētie gr̃a:nec tū sacra sūt que influūt gr̃am: ſ̄
p que deus sicut p instra aīe gr̃am influit. ¶ Ad 6^m dōm:
q i transubstātiatiōe cū sit quasi quidā mot⁹ vel mutatio
duo sūt.ſ.recessus a termio ꝛ accessus ad terminū: verba
ergo sacralia ptingūt instrāliter ad trāsubstātiationē q̄z-
tum ad recessū a termino a quo:ſ̄ q̄ztū ad accessū ad ter-
minū ad quē nō ptingūt istrumētaliter nisi dispositiue si-
cut in alys sacramentis accidit.

¶ Ad.z.q.dōm:q ꝑpter auctoritates inductas necesse est
ponere aliquā virtutē supernaturalē in sacris. Sustinen-
tes āt primā opinionē dicūt q illa virtus nō est nisi qdaz
ordo ad aligd. Sz̄ hoc nihil est dictū: q̄ semp virt⁹ noiat
ꝑncipiū alicuius ꝓpue, put sumit hic p virtute cāe. Ad
aligd āt siue relatio nō pōt esse principiū actiōis vel ter-
minus: vt ꝓbat in.5.phy.ꝛ iō nullo modo ille ordo potest
hr̄e nomē virtutis nec̄ rōnem. Et ꝑpter hoc dicēdū ali-
ter q virtus agēdi ꝓportioāt agenti: vñ alio mō oz pōe-
re virtutē agēdi i agēte ꝑncipali: alio mō in agēte instru
mētali. agens.n. ꝑncipale agit ſm exigētiā sue forme: et
iō virt⁹ actiua i ipso est aliq̄ forma: vel q̄litas hūs ꝛpletuz
eē in nā. Instrz āt agit vt motū ab alio:ꝛ iō ꝛpetit sibi vir-
tus ꝓportionata motui. mot⁹ āt nō ē ens ꝛpletū:ſ̄ est via
i ens:quasi mediū qd iter potētiā purā ꝛ actū puz: vt dr i
3°phy.ꝛ iō virtus instrī inq̄ztū hꝺ scōm q agit ad effectuz
vltra id qō cōpetit sibi ſm suā nām nō est ens cōpletū ha
bēs esse fixū in nā:sed qōdā ens incōpletū sicut est virtus
imutādi visuz in aere:inq̄ztū est instrm motū ab exteriori
visibili:ꝛ hꝺ entiq̄ ꝛsueuerūt intētiōes noiari:ꝛ hūt aligd
sil̄e cū ente qō est aīa:qō est ens diminutū: vt dr.6°meta.
Et q; sacra nō faciūt effectū spūalē nisi inq̄ztū sunt instra:
iō virtus spūalis est in eis nō quasi ens fixū sed sicut ens
incōpletū. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q ens incōpletū qō est i aīa di-
uidit cōtra ens distinctū p.x. genera: vt pz in.6°meta.ꝛ iō
talia entia incōpleta p se loquēdo nō sunt in aliquo gene-
re nisi p reductionē:sicut mot⁹ q̄ztū ad suā substantiaz re-
ducit ad illud genus in quo sunt termini mot⁹:sicut ipfe-
ctū ad pfectū q̄uis ponaz in ꝑdicāmēto passiōis ſm q in
portat ordinationē mouētis ad motū: vt dicit Cōmē.in 3°
phy.vñ ꝛ virt⁹ hec q̄ est in sacris reducit ad id genus in q̄
est virtus cōpleta ꝑncipalis agētis q̄ est qualitas vel in q̄
esset si in gr̃ie esset:q; virt⁹ increata nō ē in aliquo genere.
¶ Ad z^m dōm:q instrō daz virt⁹ agēdi instrāliter duplr:
vno mō q̄si ichoatiue qñ istituit in spē istrī:ꝛ iō dic Aug.
q ꝛtinet gr̃am ex sanctificatiōe. Alio mō daz cōplete qñ
actu mouet a ꝑncipali agēte:sicut qñ carpētarius vtit ser
ra:ꝛ sil̄r cōplete daz virtus sacris in ipso vsu sacroz:nec ē
incōueniēs si virt⁹ q̄ motui ꝓportionaz rei statim vel
post modicū deseruire. ¶ Ad 3^m dōz q sicut virtus predi
cta nō pōt poni in aliquo gr̃ie entis nisi p reductionem: ita
nec ꝛstitui in aliquo gradu boni nisi p reductionē. Redu
cit aūt ad bona maxima in qb⁹ est gr̃a: que quod dāmō ē cō
plemētū ipsius vtutis quasi finis eius. ¶ Ad 4.^m dōm:q
in re corporali nō pōt eē vtus spūalis ſm esse cōpletū: pōt
tñ ibi esse p modū intētiōis: sicut in instris motis ab artifi
ce est vtus artis: ꝛ sermo audibilis exñs causa discipline:
vt dr in libro de sensu ꝛ sensato ꝛtinet intētiones aīe quo-
dāmō. ēt in motu est vtus substātie separate mouētis ſm
phos:ꝛ semē agit in vtute aīe: vt dicit in.i6.de animalib⁹.
¶ Ad 5^m dōz q sicut vtus absoluta nō est cōplete in quo-
libet ꝛgregatoz ad vnā actionē quā nullus p se perficere
pōt: sicut est de tractu nauis:ſ̄ est in oīb⁹ sil̄ inq̄ztum sunt
oēs loco vnius agētis:ꝛ sic vtus in eis existens suā retinet
vnitatē:ita etiā est de instris qñ vnū nō sufficit:ꝛ sic ēt est
in alys multis q̄ exigunt ad sacrm:q; in oībus est illa vir-
tus sil̄ acceptis cōplete:in singulis aūt incōplete.

¶ Ad.3.q.dōz: q instrm ꝑdicto mō vtutē nō accipit nisi ſ̄
q principali agēti cōtinuat vt virtus eius quodāmō in i-
strumētū trāsfundaz: principale aūt ꝛ p se agens ad iustifi
cationē est deus: sicut cā efficiēs:ꝛ passio christi sicut meri
toria: huic aūt cause cōtinuaz sacrm per fidē ecclesie q̄ et
instrm refert ad principalē cām:ꝛ signū ad signatū:ꝛ ideo
eff.cacia instrumētoz siue sacramentoz vel virtus est ex
tribus. ſ.ex institutione diuina: sicut ex ꝑncipali causa agē
te: ex passione christi. sicut ex causa prima meritoria: ex fi-
de ecclesie: sicut ex continuante instrumentuz principale
agenti. ¶ Ad p^m g̃ dōz: q christus ſm q homo ē causa me
ritoria nostre iustificatiōis: sed ſm q deus est causa influ
ens gratiam. ¶ Ad z^m dōm q resurrectio est causa instifi
cationis quantum ad terminum ad quem: sed sacramēta
magis respiciunt terminum a quo:ꝛ ideo directius respi-
ciunt passionem que ad peccati deletionem principaliter
quasi satisfactio quedam ordinatur. ¶ Ad 3^m dō. q fides
dat efficaciam sacramentis inquantuz cause principali ea
quodāmodo continuat: vt dictum est:ꝛ ideo fides passio-
nis a qua imediate ꝛ directe sacramenta efficaciaz habēt
sacramentis efficaciam largitur.

¶ Ad.4.q.dōm q quia omne agens agit sibi simile: ideo
effectus agentis oportet q aliquo modo sit in agente. In
quibusdam enim est idem ſm speciem:ꝛ ista dicunt agen
tia vniuoca sicut calor est in igne calefaciente. In quibus-
dam vero est idem ſm ꝓportionem siue analogiā: sicut
cum sol calefacit: est enim in sole aliquid quod ita facit eū
calefacientem: sicut calor facit ignem calidum:ꝛ ſm hoc
calor dicitur esse in sole eguoce: vt dr in libro de substātia
orbis. Ex quo pz q illud q̄ ē in effectu vt forma dans eē
est in agēte inquantuz hꝺ vt virtus actiua:ꝛ ideo sicut se
habet agens ad vtutē actiuā: ita se hz ad cōtinendam for-
mam effectus. Et quia agens instrumētale non habet vir
tutem agendi ad aliquod ens cōpletum: sed p modū intē-

tiōis vt dictū est:ꝛ forma introducta ꝛtinet i eo p modū
intētiōis: sicut sūt species colorꝫ i aere a quib⁹ aer nō ōno-
minat colorat⁹:ꝛ hꝺ mō gr̃a est in sacris sic i instrō n̄ ꝛple-
te: sed icōplete quātū ad quattuor.ꝓpio q; i instrō n̄ est for
ma effect⁹ ſm ꝛpletā rōem specifi: sicut ē i effectu ia ꝛple-
to ꝛ in cā vniuoca. z° q; est i eo p modū intētiōis ꝛ nō ſm
ꝛpletū esse i nā: sicut forma effect⁹ ē i cā ꝑncipali n̄ vniuo-
ca ſm esse ꝑfectū i nā: q̄uis nō ſm ꝛpletā rōez illius spe-
ciei siue forme quā iducit i effectu: vt calor est i sole. 3° q;
nō est i eo p modū itentiōis gescētis: sicut sūt itētiōes re;
i aīa:ſ̄ p modū itētiōis fluētis duplici fluxu: quoꝫ vn⁹ est
de potētia iactū: sicut ēt i mobili est forma q̄ est termin⁹
motus dū mouet vt fluēs de potētia i actū. Et iter hec ca
dit mediū mot⁹ cuius virtute istrm agit: alius de agēte in
patiēs iter que cadit mediū istrm, put vnū est mouēs ꝛ al
terū motū. 4.° q; sacrm ēt istrāliter nō attingit directe ad
ipsā gr̃az vt dictū est: sed dispositiue. ¶ Ad p^m g̃ dō. q gr̃a
nō est i sacris sicut i subiecto:ſ̄ sicut i cā dispositiua istra
li: sed itētio illa que ꝛ virt⁹ dicit est i sacro sicut i subiecto.
¶ Ad z^m dō. q pulcherrime dictū ē gr̃az ꝛtineri i sacris sic̄
i vase p quādā silitudinē: sicut n.qō est i vase nō denoīat
vas: sed i eo ꝛseruat vt possit ide accipi cū libet: ita gr̃a q̄
cōtinet i sacris nō denoīat ipsa nec q̄lificat ea ſ̄ aliqō eē
ꝛpletū: sed gr̃am in eis accipe poterit qui eis vti voluerit.
¶ Ad 3^m dōz: q forma effect⁹ q̄ ē i agēte principali vel in-
strumētali n̄ fit eadē numero i effectu: nec pp hꝺ frustra ē:
q; n̄ ad hꝺ ordiat vt ipsamet i effectū fluat: ſ̄ vt ab ea vl p
cā sil̄is fiat i effectu. cā.n. efficiēs n̄ reducit i idē nūero cū
forma gr̃ati: sed i idē specie: vt pz i 2°phisicoz. ¶ Ad 4^m
dōz: q ꝛtinere dicūt inquātū aliquo mō sūt cā ipsius.

¶ Ad.5.q.dōm q sicut i 2°.26.dis. dictum est: gr̃a gratū fa
ciēs est vna ꝛ est i cētia aīe sicut i subiecto:ꝛ ab ipa fluūt
virtutes ꝛ dona ad pficiēdū potētias aīe sicut ēt potentie
fluūt ab essentia:ꝛ distinguūt iste vtutes ſm diuersos ac-
tus ad quos oz potētias aīe ꝑfici. Sil̄r ēt a gr̃a illa q̄ est in
essentia aīe effluit aligd ad reparādū defect⁹ q̄ ex pctō in-
ciderūt:ꝛ hoc diuersificaz ſm diuersitatē defectuū. Sed
q; hꝺ defect⁹ nō sūt ita noti sicut act⁹ ad quos vtutes ꝑfi-
ciūt: iō hic effectus ad reparādū defectū n̄ hz speciale no-
mē sicut virtus: sed retinet nomē sue cause:ꝛ dr gr̃a sacra-
lis ad quā directe sacra ordinātur: q̄ quidē n̄ pōt esse sine
gr̃a que recipit essentiā aīe sicut nec virtutes: sed tñ gr̃a q̄
est i essentiā aīe n̄ pōt esse sine virtutib⁹ ꝛ donis q̄uis ēt illā gra
tiā p quādā ꝛtinuationez ꝛtineāt. ¶ Ad p^m g̃ dōm q gr̃a
gratū faciēs: put est i essentia aīe est vna:ſ̄ ſm q fluit ad
effect⁹ potētiaz tollēdos:ꝛ potētias pficiēdas multiplicaz.
¶ Ad z^m dōz q gr̃a virtutū opponit pctō ſm q pctm cō-
tinet iordinatiōem act⁹: sed gr̃a sacralis opponit ei ſm q
vulnerat nāle bonū potētiaz. ¶ Ad 3^m dōm q recessus
a pctō put oppōit virtuti ꝛ accessus ad pfectionē virtutis
ꝛtinet ad eādē gr̃am: n̄ aūt recessus a pctō: ſ̄ q vulnerat
naturā: q; requirit specialem medicinam sicut in morbo
corporali etiam patet.

Ad quintum sic ꝓcedit: videt q sacra veteris le
gis gr̃am ꝛferēbāt: vt.n. supra dōm
est sacra a sacrādo dicūt: sicut ornat⁹ ab ornando: ꝛ muni-
mēta a muniēdo. sed sine gr̃a n̄ pōt aliquid sacrari. g̃ sacra
veteris legis gr̃az ꝛferēbāt. ¶ Ꝑ. i canōe misse fit oratio
vt sacrificiū eccl̄e deo fit acceptū: sicut sacrificia ātiquoꝫ
accepta fuerūt: ꝛ Dañ.3. petitur vt sacrificiū humiliati et
cōtriti spir.t⁹ suscipiatur a deo sicut holocaustū arietum ꝛ
tauroꝫ. sed sacrificiū eccl̄ie ꝛ sacrificiū ꝛtriti spirit⁹ gr̃am
ꝛferūt. ergo ꝛ sacra veteris legis gr̃am conferebāt. ¶ Ꝑ.
Aug. de san. vic. dicit. q ex quo hō egrotare cepit deus in
sacris suis medicinā parauit. sed medicina nō pōt exhibe-
ri ɔ morbū peccati nisi p gr̃am. ergo sacra antiquoꝫ gr̃am
cōferebāt. ¶ Ꝑ. homo periculoſ⁹ infirmabaz i affectu per
cōcupiscētiā: q̄z i intellectu p ignorātiā. sed sacra ɔ ignoran
tiam figurabāt futurā salutē. ergo multo amplius ɔ cōcu
piscētiā gr̃am cōferebāt. ¶ Ꝑ. impossibile est fine gratia
satisfaccre sed sacra veteris legis erāt satisfactoria: vñ ꝑ
diuersis peccatis diuersa sacrificia iniungebanz i lege: vt
patet Leui. ergo gr̃am cōferebāt. ¶ Sz̄ ɔ. Hebr.10. Im-
possibile est sanguine hircoruz ꝛ tauroruz auferri pecca-
ta. sed gratia tollit peccatum. ergo antiqua sacramēta gra
tiam nō conferebant. ¶ Ꝑ. per gr̃am est vita anime. sed
de preceptis veterum sacramētoruz dicitur. Eçe.20. De-
di eis precepta non bona ꝛ iudicia in quibus non viuent.
ergo gratiam non conferebant.

¶ Ulteri⁹ vr q eorum vsus non erat meritorius. nihil.n. ē
meritorium nisi sit deo acceptum. sed sacramenta illa nō
erant deo accepta: super illud enim Ysa.i. Sanguinē bir-
corum nolui. dicit glo. preterito vtens tempore ostendit
se nunq̄z sacrificia indeoz amasse. ergo eoruz vsus n̄ erat
meritorius. ¶ Ꝑ. nullum opus inutile est meritoriū. sed
occisio tot animaliū erat omnino inutilis. ergo non erat
meritorium. ¶ Ꝑ. nihil efficit nisi hoc quod a deo institu
tum est. sed illa sacramenta imposuit deus in onus sicut i
littera dicitur. ergo eorum exercitium meritoriū nō erat.
¶ Ꝑ. Origenes dicit q illa rōe permisit deus hoc sibi fie
ri: qua permisit libellum repudy. ſ̄ libellus repudy sem-
per malus fuit ꝛ nunq̄z meritorius. ergo nec predictorum
sacramētoz vsus. ¶ Sz̄ ɔ. Dicit Beda q sacramenta ve
teris legis suo tempore custodite vitaz conferebant eter-
nam. sed nihil perducit ad vitā eternā nisi sit meritoriū.
ergo erant meritoria. ¶ Ꝑ. omnis actus virtutis forma-
te est meritorius. sed vsus sacramētorū veteris legis erat
actus latrie que i sanctis viris charitate formata erat. er-
go erat meritorius.

¶ Ulteri⁹ vr q nō purgabant ab imūdicijs carnis: aut enī
ille imundicie sunt pure corporales aut spirituales: a cor-
poralibus pure nō mundabant: imo magis inquinare vi-
debātur. similiter nec a spiritualib⁹: q; spirituales ab aīa
in corpus fiunt: q; ſm Aug. Non inquinaz corpus nisi pri-
us aīa inquinata fuerit. dicta autem sacramenta animaz
nō mundabāt cū gr̃am nō ꝛferēt. ergo nec̄ carnē. ¶ Ꝑ.
iter oīa sacra veteris legis magis erat purgatiuū cinis vi-
tule aspersus. sed hic magis imūdabat q̄z purgaret: q; sa
cerdos q vitulū imolauerat imūd⁹ efficiebaz: vt pz Nūe.
.19. ergo nec alia sacra purgabāt. ¶ Ꝑ. sacra noue legis st
maioris efficacie q̄z sacra veteris legis. sacra āt noue legis
nō purgāt ab irregularitatibus. ergo nec sacra veteris le-
gis ab eis purgabāt: quas irregularitates magister hic ex-
ponit imundicias carnis. ¶ Sz̄ ɔ ē: quod dicitur Hebr.
.9. Sanguis hircoruz ꝛ sanguis vitule aspersus inquina-
tos sanctificat ad emundationē carnis. ¶ Ꝑ. sicut sacra
nostra dicūt spiritualia: ita ꝛ illa carnalia dicebāt. Hebr.
.9. Debuit prius testamētū iustificatiōes culture. glo. nō
veras ꝛ spūales. sed ꝓ modo culture carnales. sed sacra
noue legis purgant ab imundicijs spiritualibus. ergo illa
purgabant ab imundicijs carnis.

¶ Rñdeo dōm ad.i.q. q; i sacro ē duo ɔsiderare. ſ. ipm sa-
crm ꝛ vsum sacri. ipm sacrz dr a quibusdā opus operās. dr.
Cum ergo dr sacrm per se loquēdo gratiā cōferre: vel nō
conferre: iustificare vel non iustificare referendum ē ad
opus operatū. De opere aūt operato in sacramentis ve-
teris legis duplex est opinio. quidā enim dicunt q; i illis sa
cramētis opus operatum erat signum sacrorum noue le-

Universidad de Deusto
Biblioteca

gis ⁊ passiõis xpi a q̃ efficaciã hñt: ⁊ iõ illud op⁹ opatũ erat cũ q̃dã ptestatiõe fidei: ⁊ iõ idirecte ⁊ ex ꝯnti hẽbãt iustificare quasi mediantib⁹ nris sacris p ea significatis a deo significationem habentia: vt dicit Hugo de sancto victo. nra aũt sacra directe ⁊ imediate iustificãt: qz ad ℔ directe sunt instituta. sed hec opio nõ vr ꝯuenire dictis scoꝝ. dicũt .n. q̃ lex erat occasio mortis inq̃tũ ostẽdebat peccatuz ⁊ graz ad inuicẽ nõ ꝓferebat. Nec differt q̃tũ ad ℔ q̃ircũq; vel directe vel idirecte graz ꝓferret. Et ꝑterea ꝑm hoc nulla cẽt vel valde modica ꝑminẽtia sacroꝝ noue legis ad sacra veteris legis: qz ẽt sacra noue legis a fide ⁊ significatiõe cãdi efficaciã hñt: vt dictũ est. Et iõ aly dicũt et melius q̃ nullo mõ sacra ipsa veteris legis. i. op⁹ opatuz i eis gram ꝓferebat excepta circũcisiõe: de q̃ post dicetur.

¶ Scõm ℔ q̃ ad p̃m⁹ dõm q̃ scificatio q̃q; iportat emundationẽ ⁊ ꝓfirmationẽ spũalẽ q̃ fit per graz: ⁊ sic sacra veteris legis nõ dicebañ sacra nisi q̃si signa scificantiuz: vt dictũ est. Alio mõ scificatio iportat mãcipationẽ alicuius ad aliq̃ sacrũ: ⁊ sic dicebañ sacra ⁊ q̃si scificãti q: qz p ea fiebat q̃dã idoneitas ad sacros vsus ⁊ in tẽplo ⁊ ĩ vasis ⁊ i ministris ⁊ in pplo: ⁊ p hunc ẽt modũ apõ gẽtiles dicebãt sacra militaria: q̃bus bõ mãcipabat officio militari: qõ sacramẽtũ reputabãt: sicut ⁊ oia q̃ ad cõitatẽ pertinebant.

¶ Ad 2m dõm: q̃ illa oꝛo in canõe misse nõ attẽdit q̃tũ ad ipsa opata: qz hoc sacrificiũ magis placet q̃ illa: sed petit vt deuotio istius offerẽtis placeat sicut illoꝝ placuit. Et sil⁹ Daniel ꝓparat sacrificiũ q̃le tũc poterat offerre ad õuotionẽ illoꝝ q̃ sacrificia ĩ lege ꝑcepta in hierusalẽ cũ magna deuotiõe obtulerãt. ¶ Ad 3m dõm q̃ sacra veteris legis dicebañ medicine q̃tũ ad significationẽ ⁊ nõ q̃tum ad collationẽ gre. ¶ Ad 4m dõm q̃ bõ tpe legis nãe relictus ẽ sibi quãtũ ad cognitionẽ: ⁊ p ignoratiã errauit i idolatriã lapsus: vñ vt q̃tũ ad oia se ifirmũ ĩueniret oportebat vt istruct⁹ p legẽ ⁊ sacroꝝ cius significationẽ se ipotẽtem cognosceret sine auxilio gre: ⁊ iõ ꝓgruũ fuit vt illa sacramẽta graz nõ ꝓferrẽt: vt sic salus a solo xpo expectaretur. ¶ Ad 5m dõz q̃ q̃uis illa sacra petã nõ diluerẽt q̃tũ ad maculã: qz graz nõ ꝓferebãt: diminuebãt tñ reatũ iq̃tum onerosa erant: ⁊ iõ satisfactoria eẽ poterant ꝑsupposita gratia ex fide mediatoris ei collata.

¶ Ad .2. q. dõz q̃ de vsu sacroꝝ q̃ opus operãs a gbusdã dr̃. est ẽt duplex opinio. Quidã .n. dixerũt q̃ vsus ipse nõ erat meritorius: ẽt si ĩ fide ⁊ charitate fieret: ⁊ ℔ videtur magister in littera dicere: sed ℔ videt absurdũ q̃ labores sanctoꝝ patrũ in hꝫ sacramẽtis dei accepti nõ fuerint et q̃ opus virtutis possit eẽ nõ meritoriũ: ⁊ iõ cõiter tenetur q̃ vsus coꝛ meritori⁹ eẽ poterat si ex charitate fieret. Alii qui tñ excusant magistrũ dicẽtes q̃ ipse intellexerit ipsa opa opata nõ iustificare quãtũcũq; ĩ charitate fierent: q̃uis ipsa opatio ex charitate facta possit eẽ meritoria in eo q̃ est in statu merendi. ¶ Ad p̃m q̃ dõm q̃ sacrificia illa p se loquẽdo nũq̃ fuerũt deo accepta: qz gram nõ ꝓtinebãt p quã deo aligd ẽ acceptũ: ꝫ p accidẽs erãt ⁊ accepta ⁊ nõ accepta. Accepta qdẽ ꝑpter significationẽ ⁊ deuotionem offerentiũ. Sz nõ accepta ⁊ abominabilia pp petã ⁊ abusum offerentiũ: ⁊ qz eadẽ idolis ĩmolabañ: ⁊ sic inquãtũ erant deo accepta poterãt eẽ meritoria. ¶ Ad 2m dõm: q̃ q̃uis occisio alialium cẽt ꝑm se inutilis: tñ inquãtũ ordiabañ ad cultũ dei ex diuina ĩstitutiõe vtilis erat: ⁊ eius vtilitates tãgunt̃ in glo. Ro. 5. Lex data ẽ ad domãdũ supbũ: vt. s. deo offerret potius q̃ idolis: ad flagellãdũ duruz inquãtũ erãt ad satisfactionẽ: ad instruẽdũ insipientẽ rõe significatiõis: ad ostẽsionẽ delicti ⁊ humane ifirmitatis: ⁊ ℔ rñdet primis duob⁹: ad manifestationẽ ⁊ testimonium gre ⁊ futuroꝝ significationẽ: ℔ exponit tertium. ¶ Ad 3m dõz: q̃ lex ꝑm Aug. data est quãtũ ad hꝫ sacra duris ⁊ superbis in flagellũ ⁊ onus: vt onerati diuinis sacrificijs nõ liberet eis ad idolatriã declinare: sed pfectis in signum: ⁊ paruulis in pedagogũ: ⁊ quãtũ ad hoc poterat eẽ eoꝝ virtus meritorius. ¶ Ad 4m dõm: q̃ magister loquitur de illis sacrificijs ꝑm q̃ habebant aliquã rõnem displicentie ex hoc q̃ idolis imolabantur: ⁊ quantum ad hoc non habebant rationem meriti.

¶ Ad .3. q. dõm q̃ veteris legis intentio erat homines ad timorem ⁊ reuerentiã dei inducere: ⁊ a carnalibus ad spiritualia trahere paulatim: ⁊ ideo instituit multa impedimenta quibus hoies ab vsu illoꝝ sacramẽtoꝝ frequẽter impedirẽt̃: ⁊ vt sic magis in reuerentia haberẽt̃: qz oẽ rarum charum: ⁊ sic etiam paulatim a carnalibus observantys dissuescerent quãdoq; totaliter abstrahendi i tẽpore gratie: ⁊ hec impedimẽta ĩmundicie carnis dicebantur: quibus homo corporaliter accedere ad sancta idoneus efficiebatur: ⁊ ab his carnis ĩmundicys sacramenta legis purgabant. ¶ Ad p̃m q̃ dõm: q̃ ĩmundicie ille nõ erãt spirituales q̃si a peccato causate semp: ꝫ quasi a sacramẽtis prohibentes. ¶ Ad 2m dõm: q̃ sacerdos lauabat manus ⁊ vestimenta ne cum manib⁹ sanguinolẽtis ⁊ cinerosis alia tangeret: ⁊ qz sacrozuz ad cõia nõ debet esse commixtio: vnde etiam vncti chrismate manus lauant ⁊ abstergunt. Immundus autem reputabatur ꝓpter tria. Primo vt sacerdotes essent sub onere sicut ⁊ aly. Secũdo ad tollendũ superbiã sacerdotum de hoc q̃ alios sanctificabant. Tertio ad signãdũ q̃ sacerdos noui testamẽti ꝓpter maximã sanctitatẽ sacrificy semp debet se idoneum reputare. ¶ Ad 3m dõz: q̃ in noua lege nõ sunt irregularitates tot sicut in veteri lege: nec sũt nisi ĩ ministris ecclesie: in quibus requiritur maxima idoneitas ꝓpter sacramẽtoꝝ sanctitatẽ: ideo tales irregularitates non ita facile abstergunt̃. ¶ Obseruãtie ceremoniales. Ceremonialia dicũt q̃ ꝑm se nõ hñt cãz manifestam ipoꝝ factoꝝ q̃uis possint habere cãm manifestã sue institutionis. Dicitur aũt ceremonia quasi munia cereris q̃ erat dea frugum: qz ei ꝓius sacrificia instituta sunt. ⁊ exinde translatum est nomẽ ad oẽm diuinũ cultũ. vel sicut dicit valeri⁹ maximus: dicunt̃ a cere oppido in quo ꝓus Romani suos ritus instituerũt. Mũdabañ ẽt interdum a corporali lepra. i. mũdatũ ostendebãt q̃n signa que apparuerãt cessabant. ¶ Sine medio deũ videbãt. i. diuinoꝝ cognitionẽ nõ ex sensibilibus signis accipiebãt: sed per infusionẽ. Et de hoc i z° libro. dis. 24. dictum est.

¶ De circũcisione. f

Fuit tñ inter illa sacra sacramẽtũ quoddam. s. circũcisiõis idẽ conferẽs remedium contra peccatũ q̃ nunc baptismus. Vñ Aug. Ex quo istituta est circũcisio i populo dei que erat tunc signaculũ in ſticie fidei: ad purgationem valebat magnis ⁊ paruulis originalis veterisq; pcti: sic baptism⁹ ex illo valere cepit ad inouationẽ bois: ex quo istitut⁹ ẽ. Itẽ Beda. Idẽ salutifere curatõis auxiliũ circũcisio i lege ꝓtra originalis pcti vuln⁹ agebat: q̃ baptism⁹ agere reuelate gre tẽpore ꝓsueuit: excepto q̃ regni celestis ianuã nõdũ itrare poterat. Tñ i sinu abrae post mortẽ rege beata ꝓsolati supne pacis igressuz spe felici expectabãt. His aperte tradit̃ per circũcisionẽ: ex quo istituta fuit: scilicet remissionẽ peccati originalis ⁊ actualis paruulis ⁊ maioribus a deo ꝓestitam: sicut nunc per baptismum datur.

¶ De viris qui fuerunt ante circũcisionez: ⁊ de feminis que fuerunt ante ⁊ post. g

Queritur etiam de viris qui fuerũt ante circũcisionẽ: ⁊ de feminis que fuerunt ante ⁊ post: quod remedium cõtra peccatum habuerint. Quidaz dicunt sacrificia ⁊ oblationes eis valuisse ad remissionez peccati. Sed melius est dicere illos qui de Abraam prodierunt per circũcisionem iustificatos: mulieres vero per fidez ⁊ operationem bonam: vel suam si adulte erãt: vel parentum si paruule. Eos vero qui fuerunt ante circũcisionem paruulos in fide parentum: parentes vero per virtutem sacrificiorum. s. quã intelligebant spiritualiter i illis sacrificijs iustificatos. Vnde Grego. Quod apud nos valet aqua baptismi: hoc egit apud veteres vel ꝓ paruulis sola fides: vel ꝓ maioribus virtus sacrificij: vel ꝓ bis qui ex abrae stirpe prodierunt mysterium circũcisionis.

¶ De institutione ⁊ causa circũcisionis. h

Ide dicendum est in quo instituta fuerit circũcisio. Et quare ⁊ cur mutata per baptismum. Abraam primus mãdatum circũcisionis habuit ad probationem obedientie: nec ei soli precepta fuit circũcisio sed ⁊ semini ei⁹. i. omnib⁹ hebreis: que fiebat ꝑm legem octauo die lapideo cultro in carne preputij. Data autem fuit circũcisio pluribus de causis. s. vt per obedientiam mandati abraam placeret deo: cui per preuaricationẽ Adam displicuerat. Data etiam fuit in signuz magne fidei abrae: qui credidit se habituruz filium in quo fieret benedictio omnium. Deinde vt hoc signo a ceteris nationibus discerneretur populus ille. In carne ꝛo ꝓpucij ideo iussa est fieri circuncisio: quia in remedium instituta est originalis peccati quod a parẽtibus trahimus per concupiscentiam: que in parte illa magis dominatur: ⁊ quia in parte illa culpã obediẽtie primus homo sensit decuit vt ibi signum obedientie acciperet.

¶ Quare die. viij. ⁊ petrino cultro. i

Debat autem octaua die ⁊ petrino cultro: quia ⁊ in resurrectione communi octaua die etate futura per petrã christuz omnis ab electis abscindetur corruptio: ⁊ per christi resurrectionez octaua die sactam circunciditur a peccatis anima cuiusq; in eũ credẽtis: due ergo res sunt illius sacri.

¶ Quare in baptismũ mutata sit circũcisio. k

Breo autem mutata est circũcisio per baptismum: quia sacramẽtum baptismi communius est ⁊ perfectius quia pleniori gradu accumulatum. Ibi enĩ peccata solum dimittebantur: ꝫ nec gratia ad bene operandum adiutrix: nec virtutum possessio vel augmentum ibi ꝓstabatur vt in baptismo: vbi non tantummodo abolentur peccata: sed etiam gratia adiutrix confertur ⁊ virtutes augentur. Vnde aqua refectionis vel regenerationis dicitur: quia aridos fecundat: etiam fructificantes ampliori vberrate donat: qz quantuncunq; per fidem ⁊ charitatem antebabitam aliquis iustus ad baptismum accedit: vberiorem ibi recipit gratiam: sed non ita i circuncisione. Vnde abrae per fidem iam iustificato signaculum tñ fuit: nihil .n. intus obtulit.

¶ De paruulis defunctis ante diez octauũ. l

Si vero queritur de paruulis qui ante diem octauũ moriebantur anteq̃ fiebat circũcisio ex lege. Vtrum saluarẽtur vel non. Idem potest responderi quod sentitur de paruulis ante baptismũ defũctis: quos perire constat. Vnde Beda. Qui nũc per euangeliũ suũ terribiliter ⁊ salubriter clamat. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu sancto non intrabit in regnum dei: ipse dudum clamat per suaz legem: anima cuius ꝓpucij caro circũcisa non fuerit peribit de populo suo: quia pactum meum irritum fecit. Forte tñ sub lege ingruente necessitate mortis ante octauum diem circũcidebant sine peccato filios: sicut modo in ecclesia fit de baptismo.

Postq̃ determinauit magister differentiam sacramentoꝝ veteris ⁊ noue legis hic determinat de quodã sacramento veteris legis. s. circũcisione qõ cũ sacramẽtis noue legis aliquã conuenientiam habet. ⁊ diuiditur in partes duas. In prima determinat de circũcisione. in secunda mouet quandam questionẽ circa predeterminata: ibi. Si vo queritur ꝛc. Prima in tres. In prima determinat efficaciã circũcisionis. i secũda institutionẽ ipsi⁹: ibi. Dic dicendũ ẽ q̃ ĩstituta ꝛc. In 3a determinat de mutatõe ipsi⁹ p baptismũ: ibi Iõ aũt mutata est ꝛc. Circa primũ duo facit. Primo ostẽdit quam efficaciam circũcisio habeat. Secũdo ostendit q̃ eandẽ efficaciã contra originale habebãt quedã remedia añ ꝓceptũ õ circũcisiõe datũ: ibi. Querit̃ ãt õ viros ꝛc.

Hic queruntur sex. ¶ Prio õ necessitate circũcisionis. ¶ Secũdo quibus ꝓpereret. ¶ Tertio de bis que ad circũcisionẽ requirebantur. ¶ Quarto de efficacia circũcisionis. ¶ Quinto de mutatione ipsius. ¶ Sexto de remedio quod circũcisionem precessit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primum sic ꝓcedit. Uidetur ꝙ nō fuerit necessariū circūcisionē dari. sapiētis ē eni facere aliqd ꝯtō breuius pōt. ſz ꝑ fidē ⁊ sacra legis nature sufficiēter originale purgabat. ꝯ nō oportebat i remediū originalis circūcisionē dari. ¶ P. peccato originali qz ex alio ꝺctuz ē nō debeꝫ pena sensibilis nec expiatio p satisfactionē. ſz circūcisio penā sensibilē hēbat. ꝯ nō erat cōueniēs remediū ꝺcta originale. ¶ Sz ℨ. Circūcisio est signaculuz fidei q̄ est in ꝑputio patris nostri abrae. ⁊ Ro. 4. Sz ꝺueniēs fuit illā fidē significari: cuius oz nos oēs imitatores exīstere. ꝯ ꝺgruū fuit circūcisionem dari.

¶ Ulterius videꝫ ꝙ nō debuerit dari añ legē scriptā: qz in lege nature nō erat aliqua distictio cū lex cōis oibus eēt. ſz circūcisio signū distictiuū est: qz ſm Damas. ē signū determinās israel a gētibus. ꝯ nō debebat dari añ legez scriptā. ¶ P. ꝓcepta q̄ nō sunt ꝺdita rōni nāli debēt ad ꝑpm p ministroz officiū trahi. ſz circūcisio nō erat de dictamine legis nālis. ꝯ cū añ legē scriptā nō esset ministroz distictio: videꝫ ꝙ tūc dari nō debuerit. ¶ Sed ℨ. Circuncisio ſm apl'm est signū fidei. ſz etiā añ legē scriptā erat distinctio fideliū a nō fidelibus. ꝯ tūc oportebat eis dari.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ nō debuerit differri vſq; ad tēpus abrae: qz etiā añ ipm erāt fideles ab ifidelibus distincti. sed circūcisio ē signū fidei. ergo añ tēpus abrae dari debuit. ¶ P. circūcisio maiozē habet efficaciā q̄ sacra legis nature: alias postea īstituta nō fuisset. sed non minoz erat necessitas efficacis remedy añ abraā q̄ post. ergo ēt añ euz dari debuit. ¶ Sed ℨ. fides que sacris efficaciā significādi dat ē fides mediatoris: vt supra dcm ē. sed abrae ꝑmo dicte sūt repromissiōes de mediatore ex semīe eius nascēdo. ꝯ ei ꝑmo signū fidei distinctū dari debuit in ꝯgrationis mēbro.

¶ Rñdeo dcm ad. i. q. ꝙ circūcisio ꝑmo ⁊ ꝑncipaliter necessaria fuit ad expressiorē significationē q̄ sacra ꝓcedentia fuissent. oportuit. n. ꝙ fim ꝓcessuz tēporis sicut explicatio fidei crescebat ita crescret distictio signoz sacraliuz. Habet aūt circūcisio exꝑssam similitudinē ablatiōis originalis peccati ꝯtū ad. 4. ꝓmo ꝯtū ad mēbrū ꝯgratōis p quā originale trāsfundit. z° ꝯtū ad figurā circulariez in qua significaꝫ circulus: qui ē in ꝓcessu originalis ifectōis: fm ꝙ ꝑsona corrūpit nām ⁊ natura ꝑsonā. tertio ꝯtuz ad penā q̄ erat in circūcisione ℨ delectationē cōcupiscētie in qua ꝓcipue viget fomitis vtus. 4° ꝯtū ad sanguis effusionē in quo significaꝫ passio christi p quā ꝓ originali satisfaciēdū erat. Et quātū ad hāc vtilitatē diffinit circūcisio q̄ ē signaculū curatiōis ab originali. ſz ex ꝺcta fuit alia vtilitas circūcisiōis. s. distinctio fidelis ꝑpli ab ifideli pp fidē eius cui data fuit circūcisio. ⁊ ꝯtū ad Ḃ diffinit Damas. circūcisionē sic. Circūcisio ē signū determinās israel a gētib⁹ cū gb⁹ ꝺuersabaꝫ. habuit ēt mysticā significationē ⁊ moralē: qz erat signū castitatis seruāde: ⁊ allegoricā inquātū significabat purgationē p xꝑm futurā: ⁊ q̄si anagogicā inquātū significabat depositionē corruptibilitatis ⁊ carnis ⁊ sāguinis i resurrectiōe. ¶ Ad ꝑm ꝯ dōz ꝙ has vtilitates habuit circūcisio ꝓe sacris legis nature: ⁊ iō post illa institui debuit. ¶ Ad z^m dōm ꝙ pena illa non erat ad satisfactionem: sed tm̄ ad significationem.

¶ Ad. z. q. dōz ꝙ lex scripta nō debuit dari diuinitus nisi ꝑpl'o fideli: ⁊ iō oportuit ꝑpl'z fidelē pri⁹ ꝺgregari ⁊ ab aliis distingui q̄ lex diuinit⁹ ei daret. hoc aūt nō poterat fieri nisi p aliqō signū i q̄ fideles ad iuicē ꝺuēirēt: ⁊ ab alys distinguerēt qō ad circūcisionē ptīet: ⁊ iō añ legislatiōez ōbuit circūcisio dari. ¶ Ad ꝑm ꝯ dō. ꝙ circūcisio erat q̄dām̄ legis nāei ꝯtū tpe legis nāe data fuit: ⁊ quodām̄ legl scripte inquātū ad ipsā ꝑparabat: dispositiōes aūt distinctionē hñt penes ea ad q̄ disponūt. ¶ Ad z^m dōm ꝙ pctm̄ originale a nobis nō bēm⁹ sed aliūde: ⁊ iō aliūde totaliꝫ remediū hz nobis nō cooperātib⁹. s. a deo: ⁊ ꝑp B sacrm̄ qō i remediū originalis erat a deo imediate ꝑcipi debuit sic circūcisio ⁊ baptism⁹. secus aūt ē ō sacris legalib⁹ que erāt instituta ad satisfaciēdum ꝓ actualibus.

¶ Ad. 3. q. dōm ꝙ ex corruptiōe peccati originalis humanū genus circa tpa abrae vsq; ad ꝑfundissima pctoꝝ venerat. s. i infidelitatē ⁊ turpissimū vitiū ℨ nām: ⁊ iō tūc tpis ꝑ ꝺueniebat ꝓmissionē fieri manifestā de semīe nasciturꝰ i quo oēs gētes bñdicerēt ⁊ a pctis mūdarent. Tūc etiā oportebat i significatiōem aliqō exꝑlū fidei hoib⁹ ꝑpōi ℨ ifidelitatē: tūc signa castitatis dari ℨ corruptissimā ꝺcu piscētia: ⁊ iō abrae prio data ē circūcisio i signū p̄nitatis: vt ex quo nasciturus erat pctoꝝ ōstructor ēt i signū fidei ⁊ destructiōis ab ifidelib⁹ ⁊ i signū castitatis ⁊ mundicie. ¶ Ad ꝑm ꝯ dō. ꝙ añ abraā fere oēs fideles erāt: circa tpa. n. eius dr̄ idolatria icepisse. ¶ Ad z^m dōz ꝙ qz tunc tpis corruptio magis īualuerat: ideo etiam tūc oportebat efficacius remedium dari.

Ad scōm sic ꝓcedit: vr̄ ꝙ oib⁹ ꝑpl'is circūcisio dari debuerit. data est. n. i remediū ℨ ozigiale ſz mor⁹ ꝺiste cōis oib⁹ erat. ergo ⁊ medicia debuit eē cōis. ¶ P. circūcisio data est i signū fidei. ſz abrae fidē imitari oēs tenebāt: ac fides ſp fuit de necessitate salutis. ꝯ oī. bus circūcisio dari debuit. ¶ P. Heñ. 17. dr̄. Hoc ē pactū qō obseruabitis īter me ⁊ vos ⁊ semē tuū post te. Circūcidet i vobis oē masculinū. sed de semīe abrae mlti ꝑpli ꝓcesserūt ꝑter filios israel: sicut ismahelite idumei. ꝯ nō solus filys israel circūcisio ꝓpetebat. ¶ Sed ℨ. circūcisio erat signū fidei. sed vn⁹ tm̄ ꝑpls erat i q̄ fides ⁊ cultus dei remāsit ceteris p idolatriā deprauatis. ꝯ eis circūcisio tm̄ ꝓpetebat. ¶ P. circūcisio significabat medicinā futuraz per xꝑm. ſz tm̄ ex vno populo. s. israel christus nasciturus erat. ꝯ tm̄ illi populo circūcisio competebat.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ debuit Ḃ remediū ēt mulierib⁹ cōiter dari. Circūcisio. n. data erat i medicinā ℨ primā trāsgressionem. sed pria trāsgressio icepit a femīa. ꝯ ⁊ feminis remedium dari debuit. ¶ P. vbi eadē cā ⁊ idē effect⁹. ſz eadez cā in viris ē vt eis circūcisio daret ⁊ i mulierib⁹: qz ⁊ ipse ad ꝑpl'm dei ꝑtinēt: ⁊ i eis corruptio originalis ē. ꝯ eis hoc remediū dari debuit. ¶ Sed ℨ. Aug. de sanc. vic. dicit ꝙ solis masculis data ē circūcisio carnis: qz sacra scriptura p masculinū sexū aiam: p feminā vo carnē significare cōsueuit: vt. s. ostenderet ꝙ illa circūcisio aīabus sanctificationem ꝓtulit nō abstulit carni corruptionem.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ xꝑo circūcidi nō ꝓpetebat. sabbati. n. obseruatio vicinioz erat ꝓceptis moralib⁹ iter q̄ ēt ꝑputatur ꝯ circūcisio. sed xꝑs sabbatū ll̄aliter nō obseruabat: vñ dicebāt de ipso. Joh. 9. Nō ē Ḃ hō a deo q sabbatū nō custodit. ergo nec circūcisionē seruare debuit. ¶ P. Deb. 7. dicit glo. ꝙ xꝑs i lūbis abrae decimaꝫ nō fuit qz decima figurabat medicinā originalis qō in xꝑo nō fuit. sed sil'r circūcisio vt dictū est significat emūdationez ab originali. ꝯ xꝑo nō ꝓpetebat. ¶ Sed ℨ. Halatb. 4. Misit deus filiū suū natū de muliere facto sub lege. ſz illis q sub lege erāt competit circūcisio. ergo ⁊ christo.

¶ Rñdeo dōz ad. i. q. ꝙ sicut pctm̄ ꝑ adā i oēs trāsiuerat: ita oportebat p xꝑm in oēs scificationē a pctō trāsire. vñ ad ꝓgatiuā scitatis ei⁹ insinuādā oportebat gcgd ad xꝑs ꝑtinebat spāli sanctitate pollere: ⁊ iō in ꝑpl'o de quo christus nasciturus erat oportebat spāliter cultū dei eē ⁊ ipm apud eos signari. ⁊ qz circūcisio est signū distinguēs ꝑpl'z dei ab alys. iō oportebat ꝑpl'o israel'r circūcisionem datā eē nō solū quātū ad illos q de stirpe Jacob erāt: sed quātū ad oēs q ad ꝑpl'z illū q̄literc̄q; ꝑtiebāt. ¶ Ad ꝑm ꝯ dō. ꝙ circūcisio erat remediū ℨ ozigiale cū significatiōe scificatiōis nascituri seminis: ꝑp qō erat i mēbro ꝯgratōis

⁊ iō hoc remediuz illi tm̄ ꝑpl'o ꝓpetebat ex quo christ⁹ nasciturꝰ erat: apud alios aūt mānebāt adhuc eadez remedia q̄ fuerāt ante circūcisionē data: qz eis nō oportebat spālia sācti rat is documēta ⁊ remedia dare. ¶ Ad z^m dōz ꝙ q̄ꝫ uis oēs tenerent ad bñdū fidē quā habuit Abraaz: nō tñ oēs tenebant imitare Abraaz i fide: qz nec ad oēs noticia abrae venerat: nec oib⁹ erat dat⁹ vt exꝑlū imitabile nisi mediāte semīe: i q̄ oēs gētes bñdictionē abrae ꝓsecuturi erant: ⁊ iō circūcisio q̄ erat signū fidei abrae nō oib⁹ ꝑpl'is ꝓpetebat. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ q̄ꝫtū ad ꝑmissionē factaz abrae sepat⁹ē p electionē dei isaac ab ismahele ⁊ iacob ab esau: vt ps ⁊ Ro. 9. nō aūt aliā segregatio facta ē in filys israel: ⁊ iō oēs fily israel ptinebāt ad populū dei peculiarē: ⁊ pp hoc illis solis circūcisio ꝓpetebat quasi nunc̄q a familia abrae sepatis. Ismahel ⁊ esau tenebant ad circuncisionē q̄ꝫ diu erāt i familia ptīū: nō autez post recessuz ab eis.

¶ Ad. z. q. dōm ꝙ pctm̄ originale vt i. z° li° dictū ē quātuz ad culpā ⁊ reatū descēdit a patre i filios: quātū ad penalitates descēdit a femīa: qz pater ē efficiēs in ꝯgratione ⁊ mr̄ māz ministrat. circūcisio aūt data ē ℨ ozigiale ad tollēdū culpā: nō aūt ad tollēdū carnis corruptiōez: ⁊ iō viris ⁊ nō mulierib⁹ data ē: ⁊ hec ē cā q̄ i obiectiōe tacta ē. p hoc etiā oñdit sacrz ipfectū: ⁊ sua ipfectio i expectatiōz pfectiōis inducit. ¶ Ad ꝑm ꝯ dōz ꝙ q̄ꝫtuis trāsgressio a femina ꝺceperit: tm̄ trāsfusionis originalis pctī cā nō fuit femina. sed vir. qz si vir nō peccasset originale transfusuz nō fuisset: iō dicit apostolus ⁊ Ro. 5. ꝙ p vnū hominē peccatū itrauit in mūdū. ¶ Ad z^m dōz ꝙ iā ps ꝙ ñ ē eadē cā de viris ⁊ mlierib⁹ quātū ad hoc ꝙ circūcisio ℨ originale ordinaꝫ. sil'r ēt nec quātū ad hoc ꝙ distictiuū ē signū populi fidelis ab ifideli: qz ꝑncipaliter populi distinctio ē ex parte viroz: qz mulieres viris subiecte sūt: ⁊ iō etiā apud hebreos nō cōputabant genealogie ex parte mulieꝝ: sed ex pte virozū.

¶ Ad. 3. q. dōm ꝙ christo circūcisio ꝓpetebat: nō ꝑpter indigentiaz: sed pp decētiā. Cui⁹ pōt in christo multiplex rō assignari. Prima ē vt ipse se oñderet filiū abrae cui precepti circūcisionis erat factuz ⁊ pmissio nascituri seis: ⁊ sic dei ꝓmissionē ipletā insinuaret: z° vt circūcisionē sicut ⁊ alia legalia suscipiēs ab onere legis nos liberaret: 3° vt fratrē iudeoz se ostēderet ne baberēt iustā occasionē ipsum repellēdi. ¶ Ad ꝑm ꝯ dōz ꝙ christus i puericia i nullo ab alys pueris segregat⁹ fuit quātū ad exteriorē ꝺuersatōez. ⁊ iō oīa q̄ ad pueros pertinebāt in veteri lege in se iplere voluit: sed qñ iaz ad pfectā etatē puenit oñdere debuit se dñz legis esse ⁊ legē vſq; ad ipm ipositā fuisse: ⁊ iō i q̄busdā supra legē opat⁹ ē: sicut de obseruatione sabbati ⁊ i tactu lepr̄osi. ¶ Ad z^m dōm ꝙ deciatio erat act⁹ tm̄ figural' ꝯtū ad illos q in lūbis abrae decimabant: ⁊ iō christo nō ꝓpetebat: qz ab originali immunis fuit: sed circūcisio etiā habet alias causas ꝓter significationē i illis qui circunciduntur: ⁊ iō nō est similis ratio de vtroq;.

Ad tertiū sic ꝓcedit: Uideꝫ ꝙ octau⁹ dies nō regrat ad circūcisionē. alia. n. remedia ℨ originale data siue i lege nāe: siue i lege gratie tpis determinātū nō hñt. q̄ nec circuncisio hr̄e debuit ad idē data. ¶ P. poterat ꝓtigeꝫ ꝙ dies octau⁹ erat dies sabbati. ſz i die illo ꝓcepta erat ges ab exteriozib⁹ opib⁹. q̄ ñ erat de necessitate circūcisiōis ꝙ octauo die fieret. ¶ P. illi q vagati sūt in deserto nō fuerūt octauo die circūcisi. ſz postea tpe iosue i galgala: Josue. 5. ꝓfuit illis circūcisio: nec illis obfuit ad trāsgressionē: vtr̄ q i deserto moztui sūt icircūcisi. q̄ determiatio tpis nō ē de necessitate circūcisiōis. ¶ P. sicut ꝑtermittit ꝺterminatū tpis si ꝓueniaꝫ: ita ⁊ si tardetur. ſz pseliti circūcidebant post octauū diē: ⁊ eis valebat. q̄ ⁊ pueri poterāt ante octauū diē circuncidi ⁊ eis valere. ¶ Sz ℨ. circūcisio nō habebat efficaciā nec obligationē nisi ex ꝓcepto diuino. ſz circūcisio fuit i ꝓcepto fm determinatū tpis: Heñ. 17. Infans octo dieꝝ circūcidet ivobis. q̄ ⁊ determiatū tpis erat de necessitate circūcisiōis. ¶ P. significatio ē ō necessitate sacri. ſz octaua dies facit ad significationē. q̄ ē de necessitate ipsius.

¶ Ulterius vr̄ ꝙ determinatio mēbri nō fuerit de necessitate circūcisiōis: i sacris. n. signū ꝺz rūdere signato. ſz purgatio originalis q̄ significaꝫ ꝑ circūcisionē nō ē fz aliquā. ꝑtē determiatā: ſz fz totū. q̄ nec circūcisio ꝺz aliquā ꝑtez determinatā habere. ¶ P. sacra maximā honestatē in se hr̄e ōbēt. ſz mēbra q̄ñatōis videnꝫ eē turpia ⁊ verecūda. q̄ nō decuit vt i illo mēbro determiate aliqō sacrm̄ daret.

¶ Sz ℨ ē qō dr̄ Heñ. 17. Circūcidetis carnē ꝑputy vr̄i ⁊c.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ cultellus lapideꝰ sit de necessitate circūcisionis: circūcisiōi. n. baptism⁹ succesit ſz determinatū ist̄z ablutiōis. s. aq̄ ē de necessitate baptismi. q̄ ⁊ determinatū instrm̄ incisiōis eē debuit de necessitate circūcisiōis: ⁊ ꝑci pue pp significationē q̄ i ll̄a ponit: significatio. n. ē de rōe sacri. ¶ P. Hre. dicit sup Exe. In sāctō⁹ vita cognoscim⁹ qd i scriptura itelligere debeam⁹. ſz sācti ⁊ ꝑcipue legislatores lapideo instrō fecerūt circūcisionē: sic legim⁹ Josue. 5. ⁊ Exo. 4. de moyse. q̄ lapideꝰ instrm̄ erat de necessitate precepti. ¶ Sz ℨ: circūcisio nō habebat vim nisi ex diuia istitutiōe. ſz i eius istitutiōe q̄ tangit Heñ. 17. nulla fit mētio de instrō lapideo. q̄ nō fuit de necessitate circūcisiōis.

¶ Respondeo dōm ad. i. q. ꝙ circūcisio ⁊ erat i ꝓcepto ⁊ erat sacramētū: octaua q̄ dies erat de necessitate circūcisiōis quātū ad obligationē ꝑcepti: ita ꝙ reus trāsgressionis erat qui illud tpis nō obseruabat: sed nō erat de necessitate eius quātū ad efficiā sacri: qz etiā in alio tpe circūcisio facta suiz effectū sacramentalē habebat: sicut etiaz accidit de ministrantibus nostra sacramenta: qui seruant materiam ⁊ formam debitam: ⁊ omittunt aliquid de ritu ad solēnitatem sacramenti ab ecclesia instituto. Determinationis autez huius tempozis causa est ⁊ mystica que tāgitur in littera: ⁊ litteralis que tangitur a ⁊ Ra. Moyse: qz puer ante octauum diem est ita tener quasi in ventre matris: ⁊ ideo sicut animalia nō offerebantur ꝑpter ꝑdictaz cām añ octauū diē ita nec puer circūcidebaꝫ. ¶ Ad ꝑm ꝯ dōm ꝙ remediū qō ꝓcessit circūcisionē ꝓputaꝫ simpl'r iter sacramēta legis nāe q̄ nō habebāt tātā determinationē fz Aug. de sācto vic. quātā habēt sacra legis scripte ad quā quodām̄ ꝓtinet circūcisio: remediū aūt quod circūcisionē segꝫ. s. baptism⁹ē magis generale ⁊ ꝑfecti⁹. nec debuit ita restringi: ⁊ iō nō ē silis rō de circuncisione ⁊ alys.

¶ Ad z^m dōz ꝙ dies sabbati nō ipediebat circūcisionez. nō eniz erat opus pure corporale: sed sacrale: sicut ⁊ sacrificia que i sabbato offerri licebat: ⁊ ideo dicit Joh. 7. Circuncisionem accipit homo in sabbato ⁊ non soluitur lex Moysi. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ illis qui in deserto vagabant dispensatio ꝑcepti facta est ꝓpter necessitatem que tāgitur Josue. 5. quia scilicet nesciebant quando castra mouenda essent: Et iterum qz nō erat necesse eos tunc aliqō signuz distinctionis habere: vt Damas. dicit: quando seorsum ab alys hominibus habitabant: ⁊ tamen quantū ad aliquos qui ex negligentia vel ꝓtemptu prętermittebant dicit Aug. ꝙ inobedientiam incurrebant. nō autem ꝓstat ꝙ aliqui de illis qui i deserto nati sunt: in deserto moztui sint. ⁊ videtur probabile ꝙ nō: qz dicitur in psal. Nō erat in tribubus eoz infirmus. vnde illi qui de egypto egressi sunt q circuncisi erāt moztui sunt: ⁊ ita nullus est ibi moztuus incircuncisus: si tamē aliqui incircūcisi moztui sunt idem dōm est de eis: ⁊ de illis qui ante circūcisionis institutionem moziebantur. ¶ Ad 4^m dōm ꝙ magister videtur sentire in littera ꝙ licebat iminente moztis articulo diem preuenire. Quidam vero dicūt: Aug. de sancto vic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequẽtes q̃ nõ erat necessitas die p̃meñdi:q2 illis q̃ ante octauũ diez moziebañ valebat ad salutẽ remediũ quod ante circũcisionẽ fuerat quod adhuc efficaciã habebat:ꝛ hoc ꝓfirmãt p iudeos q nũc sũt:q nũq̃ ante octauũ die circũcidũt.ꝛ p glo. ꝓuer. 4. sup illud. Unigenit⁹ erã cozaꝫ mee. q̃ dicit q̃ ali⁹ fili⁹ Berſabee puulus nõ cõputat: q2 ante octauũ die mortu⁹ noiatus nõ fuit:ꝛ p ꝺñs nec circũcisus. Sil'r ẽt ꝓfirmãt p ſile:q2 nll'uz aĩal offerebañ ꝺño ante octauũ die. Secũdũ hãc ḡ opionẽ dicẽdũ q̃ nõ ẽ ſil'e de p̃ueniẽdo ꝛ differẽdo:q2 p̃ceptũ nullo mõ q̃s trãſgredi ꝺz vt p̃ueniat:ſz ſi trãſgreſſus fuerit differẽdo:ꝺz quantũ potest illud implere in quocũq̃ tempoze.

¶ Ad. z. q. ꝺõm q̃ circũcisio erat ĩ signũ purgatiõis oziginalis pcti:ꝛ ĩ signuz diſtinctiõis ppli:ex quo chriſt⁹ ppagãdus erat:ꝛ ĩ signũ caſtitatis seruãde vt dictũ ẽ:ꝛ quãtuz ad oĩa hec decuit vt ĩ mẽbzo generatiõis fieret:q2 p actũ gñationis ꝛ oziginale ꝓtrahiſ:ꝛ chriſt⁹ ab illo ppl'o deſcẽdit:ꝛ ĩ illo actu caſtitas ꝓſtit:ꝛ iõ mẽbzũ gñatõis erat ꝺ necitate circũcisiõis ꝛ q̃tũ ad efficaciã sacri ꝛ q̃tũ ad obligatõez p̃cepti. ¶ Ad p̃m ḡ ꝺõ. q̃ circũis oziginale pctñ q̃tũ ad essẽtiã ñ determinet aliquã partẽ cozpis:neq̃ quãtũ ad effectũ:tñ q̃tũ ad cãm determiat vt dictũ ẽ. ¶ Ad z^m ꝺõ. q̃ mẽbzũ generatiõis qꝺ se nobile erat pp ꝺcupiſcẽtiã:q̃ p̃cipue ĩ pte illa viget ignobile redditum ẽ:ꝛ iõ oportebat q̃ in illo mẽbzo p̃cipue medicĩa apponeret:q2 q̃ ihonestioza sũt nostra maiozẽ bonestatẽ habẽt vt dicit. i. Loz. iz.

¶ Ad. z. q. ꝺõm: q̃ sacr̃m qꝺ ẽ signũ ꝛ cã efficit qꝺ figurat:ꝛ iõ illa significatio ẽ de necessitate sacri q̃ ad effectum sacri referr̃:nõ aũt illa q̃ referr̃ ad cãm p̃cipalẽ effect⁹:ſz ẽ de bene eẽ ipſi⁹. cultellus aũt lapideus nõ ẽ de necessitate icisiõis:p quã signat circũcisio ſuũ effectũ. ſ. purgationẽ oziginalis:ſz hz aliquã ſilitudinẽ ad cãm p̃ncipalẽ meritoziam remiſſiõis oziginalis. ſ. chriſtũ:ꝛ iõ no erat ꝺ necessitate circũcisiõis:neq̃ quãtũ ad obligationez p̃cepti: neq̃ quãtũ ad efficaciã sacri:qꝺ fieret cultello lapideo:quod ritus iudeoꝝ vſq̃ bodie oñdit:ſz ĩ p̃cipalib⁹ circũcisiõib⁹ ĩ gb⁹ chriſtũ significari oportebat tale iſtr̃z adhibitũ ẽ. ¶ Ad p̃m ḡ ꝺõm: q̃ aq̃ ꝺe ſe hz maximã ꝺueniẽtiã ad ablutionẽ: p quã baptiſm⁹ ſignat quod efficit:nõ aũt lapis ad icisiõez ꝛ iõ nõ ẽ ſil'e. ¶ Ad z^m ꝺõm q̃ hoc ĩtelligendũ ẽ ꝺe illis q̃ ſancti obſeruant quaſi ex lege obligati:ſic aũt nõ eſt ĩ ꝓpoſito: ꝛ ideo ratio non ſequitur.

Ad quartum ſic ꝓcedit: Uideꝛ q̃ circũcisio characterẽ ip̃rimebat ĩ aĩa ĩ ſacr̃is. n. effect⁹ figure reſpõdet:ſz circũcisio exteri⁹ erat ſignũ diſtinctiuũ nõ ſolũ purgatiuũ:ḡ ꝛ interi⁹ characterẽ diſtinguẽtẽ imp̃rimebat. ¶ ꝑ. oẽ ſacr̃m quod nõ reiteraſ ĩ noua lege characterẽ ip̃rimit. ſz circũcisio i veteri lege nõ reiterabatur. ḡ characterẽ ip̃rimebat. ¶ ꝑ. aligs adult⁹ circũcisus poterat fict⁹ accedere:ꝛ ſic tũc effectũ circũcisiõis nõ ſuſcipiebat:poſtmodũ aũt depoſita fictõe circũcisio ei valebat alias. n. nõ fuiſſet via ſalutis cũ iterari nõ poſſz. ḡ habebat aliquẽ effectũ manẽtẽ ĩ aĩa:rõe cui⁹ poſtea effectũ vltime circũcisiõis ꝓſequebaſ:ꝛ B ẽ character. ḡ imp̃mebat characterẽ. ¶ Sz ꝓtra: ĩ ſacr̃is noue legis pfectiſſima tñ sũt illa q̃ characterẽ ip̃rimũt. ſed circũcisio erat longe iferioꝛ ſacr̃is noue legis. ḡ characterẽ nõ imp̃mebat. ¶ ꝑ. character nos trinitati ꝓfigurat. ſz hoc idifferẽter ꝓpetit viris ꝛ mulieribus. Cum ergo circũcisio mulieribus non cõpeteret: videtur q̃ in ea character nõ imp̃rimereꝛ.

¶ Ulteri⁹ videꝛ q̃ circũcisio a pctõ nõ purgaret. Ro. 3. Ex opib⁹ legis nõ iuſtificaſ oĩs caro cozã illo. ſz alia opa legis vt ſacrificia nõ videñ⁹ min⁹ bonesta fuiſſe q̃ circũcisio. ḡ nec circũcisio a pctõ iuſtificabat. ¶ ꝑ. ſi ab aliquo peccato purgabat p̃cipueꝛ videꝛ q̃ ab oziginali. ſz ab oziginali nõ purgabat:qꝺ p̃z p B q̃ ioannes circumciſus octaua die vt ꝺñ Luce. i. dixit ad ieſũ: Matth. 3. Ego a te debeo baptizari. glo. a pctõ oziginali mũdari. ḡ nullo mõ a pctõ mũdabat. ¶ ꝑ. nihil ipedit vite eterne ĩtroitũ niſi pctñ. ſz circũcisio ianuã vite eterne nõ apiebat vt i lr̃a dicit. ḡ neq̃ pctã purgabat. ¶ ꝑ. q̃cqꝺ tollit vnũ pctñ tollit oĩa: q2 ĩpiũ ẽ a deo dimidiã ſperare veniã. ſz nũq̃ ĩueñt a ſcis dictũ q̃ circũcisio tolleret pctñ actuale. ḡ nec oziginale tollebat. ¶ Sed in ꝓtrariuz ſunt auctozitates in lr̃a poſite.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ circũcisio gr̃az nõ ꝓferret. sacr̃z. n. nõ efficit niſi qꝺ figurat. ſz circũcisio ñ ſignificat gr̃e collatõez: ſz ſolũ culpe ablationẽ. ḡ gr̃am nõ cõfert. ¶ ꝑ. baptiſmus nõ amplius facit niſi q̃ aufert culpam ꝛ ꝓfert gratiam. ſi ergo bocipſuz circũcisio faciebat baptiſmus in nullo circumcisionem excedit. ¶ ꝑ. ꝓpter hoc lex vetus ꝺicebatur occidere:q2 gratiam cõtra cõcupiſcentiam nõ conferebat. hoc aũt nõ eſſz ſi circũcisio q̃ erat quodãmõ legis ſacamẽtum gratiã ꝓferret. ḡ gratiaz nõ ꝓferebat. ¶ Sz ꝺ. i lr̃a ꝺr̃ q̃ idẽ remediũ p̃bebat circũcisio qꝺ baptiſm⁹: excepto q̃ ianuã regni celeſtis nõ apiebat. ſz baptiſm⁹ gratiaz ꝓfert: nõ ſoluz culpam aufert. ḡ ꝛ circũcisio idem facit. ¶ ꝑ. tenebza nõ expelliꝛ niſi per p̃ſentiam lucis. ſed gratia opponiꝛ culpe ſicut lux tenebze. cuz ḡ circumcisio expelleret culpam videꝛ q̃ gratiã ꝓferret.

¶ Rideo ad. i. q. ꝺõz q̃ character ſp̃ualis ẽ quoꝺdã signũ diſtinctiuũ p B q̃ hoiez ĩ aliq̃ ſtatu pfectiõis ꝓſtituit ſicut ĩ baptiſmo ꝓfirmatiõe ꝛ ꝺrine magis infra patebit. circũcisio autez principaliter erat signum ad purgandum conſtitutum:ꝛ ideo in ipſa non ponebatur homo ĩ aliquo alio ſtatu:ꝛ ſic non competebat q̃ in ipſa character ſpiritualis conferretur. ¶ Ad p̃m ḡ ꝺõm q̃ circumciſio p̃cipaliter ſignat perſe ablationem. ſed diſtinctionem ex conſequẽti ꝛ per accidens:inquantum aliqui circumcidebantur:ꝛ alii non:ꝛ ideo oportebat q̃ reſponderet ei effectus quantum ad p̃ncipalem ſignificationem:non autem quantũ ad ſecundariam. ¶ Ad z^m ꝺõm q̃ circumciſio nõ iteraba-tur:q2 cauſa eius. ſ. oziginale peccatuz iterari non poterat. ꝛ non p̃opter hoc q̃ character ſpiritualis ĩ ipſa imp̃rimeretur. ¶ Ad 3^m ꝺõz q̃ ſicut in baptiſmo manet character ſpiritualis ratione cuius fictus depoſita fictione effectuz baptiſmi recipit:ita manebat character exterioꝛ in circũciſione que hoc idem faciebat.

¶ Ad ſecundam queſtionem ꝺicendũ q̃ peccatum qꝺ ex alio contrabitur ꝺueniens eſt vt per aliuz tollatur:ꝛ ideo in quolibet ſtatu poſt peccatum fuit aliquod remedium: per quod oziginale peccatum ex virtute paſſionis chriſti tolleretur:ꝛ iterum quia nõ poterat puer natus anteq̃ haberet vſuz liberi arbitrij ſe ad gratiã p̃parare: ne omnino ſine remedio relinqueretur: oportuit aliquod remedium dari:qꝺ ex ipſo opere operato peccatum aboleret:ꝛ tale remedium fuit circumciſio:ꝛ ideo ab omnibus conceditur q̃ peccatũ auferebat:ſicut ſignabat ablationez:ꝛ in hoc cum ſacramentis noue legis quodammodo cõueniebat:quia efficiebat hoc qꝺ figurabat. operabatur autem circumciſio peccati dimiſſionez a poſteriozi. In pctõ eniz oziginali tria sũt: ſcilicet culpa reatus carentie viſiõis diuine. ꝛ fomes:p̃imꝰ duo totaliter tolluntur:ſed tertium per ſacramentum diminuitur:ꝛ ideo circumciſio que erat particularis abſciſio directa ſignificabat ꝛ cauſabat dimi nutionem fomitis:ꝛ per conſequens auferebat reatum viſionis eterne:ꝛ per conſequens culpam. in baptiſmo autẽ e contrario eſt:quia p̃ius deſtruit culpam cuius ablationem ſignificat ablutio exterioꝛ ꝛ etiam cauſat:ꝛ per conſequens deſtruit alia. ¶ Ad p̃imum ergo ꝺicendum q̃ ſacrificia erant inſtituta ad ſatiſfaciendum p̃o peccatis actualibus que homo ex ſe perpetrauit:ꝛ ideo nõ oportebat q̃ peccata tollerentur per ſacrificia: ſicut peccatum oziginale p circũcisionẽ. ¶ Ad z^m ꝺõz q̃ circũcisio q̃uis a peccato oziginali liberaret:nõ tñ p eaz aligs pfecte fructũ liberatiõis ꝓſequi poterat:q2 ianuaz nõ apiebat:ꝛ ſm hoc. Joẽs circũcisus a peccato oziginali mũdari ĩdigebat. ſ. q̃ baptiſmũ. ¶ Ad 3^m ꝺõz q̃ p circũcisionẽ auferebaꝛ impedimẽtũ qꝺ erat ex pte p̃ſone:ablato peccato oziginali put erat infectio bui⁹ p̃ſone:adhuc tñ manebat ipedimentũ ex parte nãe nondũ ſoluto p̃tio:ꝛ ideo p accidẽs erat q̃ ianuã r̃gni celeſtis nõ apiebat:q2 ſi ẽt baptiſm⁹ eãdẽ quãtuz i ſe ẽ gratiã cõferẽs quã modo cõfert eo tẽpoze fuiſſet ianuaz nõ aperuiſſet:ꝛ ſi modo circũcisio locũ haberet ianuã aperiret. ¶ Ad 4.^m ꝺõz q̃ circũcisio directe cõtra oziginale ozdinata fuit:ſed ex p̃nti ẽt actuale tollebat vbi inueniebat:ſed tñ ſancti de hoc nõ loquũt:q2 ad hoc ñ erat circũcisio p̃cipaliter inſtituta.

¶ Ad tertiam queſtionem ꝺõm q̃ circa hoc eſt multiplex opinio. Quidam enim dixerunt q̃ circũcisio quantuz eſt de ſe culpam tollebat: ſz gratiã non ꝓferebat initẽtes cui⁹ glose:q̃ hr̃ Roma. iiij. qꝺ dicit: Jn circũcisione peccata remittebañ:ſz nõ gratia p eã p̃ſtabaꝛ. ꝺicebãt. n. q̃ cuz oziginale nihil aliud ſit q̃ ꝺcupiſcẽtia intẽſa cũ carẽtia debite iuſticie circumciſio ſine hoc q̃ gratia ꝓferreꝛ poterat auferre debituz nõ auferẽdo reatũ: vt p̃z p hoc q̃ hõ illaz iuſticiã nõ habebat:nõ ei ĩputareꝛ ad penã:ſz hoc ñ poteſt eẽ:q2 manẽte inꝺispoſitione culpe nullo mõ põt ĩputari a deo ad penã:cũ culpe inꝺispoſitio p penã ozdineꝛ:ꝛ ideo oz ſi ĩputatio ad penã tollir̃ q̃ inꝺispoſitio tollaꝛ:quod ſine gratia fieri nõ poteſt. Et iõ alij ꝺicũt q̃ circũcisio ex ſua vtute culpã tollebat: ꝛ gratia circũciſo ꝓferebaꝛ:nõ ex vi circũcisionis ſz ex ꝺiuina liberalitate ablato gratie ipedimẽto: ſz hoc ñ poteſt eẽ:q2 q̃uis ex pte recipiẽtis p̃i⁹ fit expl'sio ꝓtrar̃ q̃ itroductio fozme:tñ ex pte cauſe agẽtis ẽ p̃ius introductio fozme:q2 nõ expelliꝛ ꝓtrariũ niſi itroducẽdo fozmã:ꝛ iõ niſi circũcisio aliquo mõ gratiã cõferret nullo mõ culpã tolleret. Et iõ alij ꝺicũt q̃ circumciſio ꝓferebat gratiã quãtũ ad effect⁹ p̃uatiuos: q. ſ. ſũt p̃uare culpã: ſz ñ q̃tũ ad effect⁹ poſitiuos. Sz hoc nihil ẽ: q2 effect⁹ vltim⁹ gratie poſitiu⁹ ẽ facere dignuz vita eterna: quod fiebat p circũcisionẽ: ſicut ꝛ mõ fit p baptiſmũ. Et iõ alij ꝺicũt p̃o babili⁹ vt videꝛ q̃ ꝺabat gratiã quãtũ ad effect⁹ p̃uatiuos culpe ꝛ reat⁹: ꝛ quãtũ ad quoſdã effect⁹ poſitiuos: ſicut ozdinare aĩaz ꝛ facere dignuz vita eterna: ñ tñ quãtũ ad oẽs q̃s bz gratia baptiſmalis: q2 illa ſufficit ad totaliter ꝺcupiſcentiã repr̃imẽdã:ꝛ meritozie agẽdũ: ad quod gratia ĩ circũcisione ꝺata ſufficere nõ valebat:ꝛ ſm hoc ĩtelligiꝛ gloſa iducta. ¶ Ad p̃m ḡ ꝺõz q̃ ſicut ĩ ſacr̃o altaris ẽ aligd ex vi ſacr̃i: aligd aũt ex nãli ꝺcõmitãtia: vt ſupra ꝺiceꝛ: ita circũcisio p̃cipaliter ozdinata erat ad ablationẽ culpe: ſz ex ꝺñti ad collationẽ gratie. ¶ Ad z^m ꝺõz q̃ ĩ baptiſmo amplioꝛ gratia ꝺaꝛ vt dictũ ẽ. ¶ Ad 3^m ꝺõm q̃ gratia circũcisionis nõ ſufficienter repr̃imebat ꝺcupiſcentiã: ſicut facit gratia noui teſtamenti:ꝛ ideo ratio non ſequitur.

Ad quintum ſic ꝓcedit: videꝛ q̃ circũcisio ceſſare non debuerit: Heñ. xvy. ꝺicit: q̃ circũcisio ꝺaꝛ in fedus eternũ. ſz eternũ eſt quod nullo fine claudit. ḡ circũcisio ceſſare nõ debuit. ¶ ꝑ. illud qꝺ cũ lege nõ incipit cũ lege ceſſare nõ ꝺz. ſz circũcisio añ legem icepit. nõ. n. ẽ ex lege ſz ex p̃rib⁹: vt ꝺr̃ Joſ. vy. ḡ cuz lege ceſſare ñ debuit. ¶ ꝑ. figuralia q̃ ſignãt id qꝺ ſemp faciẽdũ ẽ nõ debẽt ceſſare: ſicut de thurificatõe q̃ ſignificat deuotionez. p̃z. Sz circũcisio cozdis cui⁹ laus ex deo ẽ: vt ꝺr̃ Ro. y. ſemp facienda ẽ. ꝛ hãc ſignificat exterioꝛ circũcisio. ḡ ceſſare nõ debuit. ¶ Sed ꝺ. Hal'. p̃°. Si circũcidimini chriſtus vobis nihil ꝑderit. ¶ ꝑ. veniẽte pfecto frustra ĩperfectũ remaneret ad idẽ ozdiatũ. ſed baptiſm⁹ pfectius facit hoc: ad qꝺ circũcisio ozdiata erat q̃ circũcisio faceret. ḡ veniẽte baptiſmo circumciſio ceſſare debuit.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ nec alia legalia ceſſare debuerũt chriſtus. n. vt ꝺr̃ Matth. v. Non venit legez ſoluere: ſed implere. ſed lex ꝓſiſtebat nõ tñ in mozalib⁹: ſed ẽt ĩ ſacr̃is legalib⁹ ḡ nõ venit ea ſoluere. ¶ ꝑ. apud deũ nõ ẽ trãſmutatio. ſz ſignũ mutatiõis volũtatis ẽ: vt p̃ceptũ qꝺ p̃ius ꝺatuz ẽ poſtea reuoceꝛ. cũ ḡ deus hec ſacr̃a p̃cepit: videꝛ q̃ ceſſar nõ debuerit. ¶ ꝑ. p̃ceptũ nõ põt reuocari niſi p eãlez vl' ſupioẽ: ſz deus nunq̃ reuocaſſe legit̃ p̃ceptũ de ſacr̃is legalib⁹ i noua lege. ḡ adhuc durãt. ¶ Sed ꝺ. ẽ qꝺ ꝺr̃ Heb. x. Umbzã habet lex futuroꝝ bonoꝝ. ſed veniẽte veritate ceſſat figura. ḡ veniẽte chriſto legalia ceſſare debuerant.

¶ ꝑ. Heb. vy. trãſlato ſacerdotio neceſſe ẽ vt legis trãſlatio fiat. ſz i chriſto trãſlatũ fuit ſacerdotiũ: vt ibidẽ apoſtolus probat. ḡ ꝛ legalia ceſſare debuerunt.

¶ Ulterius videꝛ q̃ tpe gratie poterãt ſine peccato obſeruari. oĩs. n. chriſti actio noſtra ẽ iſtructio. ſz chriſtus tẽpore gratie ea obſeruauit: ſicut i multis p̃z. ḡ licitũ ẽ tpe gratie ea ſeruare. ¶ ꝑ. tpe apl'oꝝ ẽt obſeruabãt: ſicut patet Act. xvi. de Paulo q̃ circũcidit Timot. ꝛ ꝺ codẽ Act. xxi. qui purificatus p legẽ tẽplũ intrauit ꝛ hoſtias obtulit: qꝺ nõ feciſſet ad vitãdũ ſcãdalũ ſi peccatũ fuiſſet: q2 veritas vite nõ ẽ ꝺimittẽda pp ſcãdalũ. ḡ ſine peccato tẽpoze gratie obſeruari poterãt. ¶ ꝑ. omnis act⁹ qui nõ ẽ ꝺe ſe malus põt ſine peccato fieri ꝛ meritoꝛie ſi recta intẽtiõe fiat ſed ſacrificare ꝛ circuncidi non ſunt ꝺe ſe mala: alias nunquam licita fuiſſent. ergo ſi bona intentione fiant erunt meritoꝛia etiam mõ: ne duz vt ſint peccata. ¶ Sed ꝓtra eſt qꝺ ꝺr̃ Gal. v. Si circũcidimini x̃pus nihil vobis prodeſt. ſz oẽ qꝺ impedit progreſſũ q̃ puenit ex x̃pi redẽptiõe ẽ peccatũ. ḡ circũcisio tẽpoze gr̃e nõ poterat fieri ſine peccato: ꝛ pari rõne nec alia ſacr̃a. ¶ ꝑ. Gal'. iiij. ſup illud. Quõ cõuertimini rurſus ad egena ꝛ ĩfirma elemẽta. ꝺicit glo. Jõ ꝺicit denuo vt oſtẽdat q̃ nõ ſtat mõ lex poſt x̃pi ab antiqua idolatria. ſed idolatria nunq̃ poterat obſeruari ſine peccato: ergo nec legalia poſt chriſtum.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ vſq̃ mõ teneamur aliq̃ legalia obſeruare. tenemur. n. ad obſeruãda p̃cepta noui teſtamẽti ꝛ ſtatuta eccl'ie: ſed p̃ceptũ apl'oꝝ ĩ nouo teſtõ fuit ꝺe gbuſdã legalibus obſeruãdis Act. xv. Uiſũ eſt ſp̃ũſãcto ꝛ nobis nihil vltra ĩponere vobis oneris q̃s vt abſtineatis vos ab ĩmolatis ſimulacroꝝ: ꝛ ſanguĩe ſuffocato ꝛ fornicatiõe. ḡ adhuc tenemur ad hec legalia ſeruãda. ¶ Sz ſi ꝺicaꝛ q̃ fuit p̃miſſio apl'oꝝ p tpe illo. Cõtra: glo. ibidẽ ꝺicit hec eẽ neceſſaria. ſz neceſſaria ſũt ſine qb⁹ nõ ẽ ſalus: ꝛ ꝺe qbus nõ eſt p̃miſſio ſed p̃ceptũ: ergo adhuc obſuare tenemur.

¶ Si ꝺicatur q̃ p. Pauluz reuocatũ eſt vt cuz ꝺr̃ Timo. iiij. Nihil reyciẽdũ qꝺ cuz grãz actiõe p̃cipiꝛ. Cõtra: inferioꝛ nõ põt p̃ceptũ ſuperioꝛis reuocare. ſz Paul⁹ fuit iferioꝛ q̃ totũ apl'oꝝ cõciliũ i hierl'z ꝓgregatũ. ḡ ñ potuit reuocare. ¶ Sed ꝓtra: ꝑ. ibidẽ ꝺicit Actuũ. iy. q̃ p gr̃az chriſti ſaluamur lege noua ſiñ onere legis ſicut ꝛ p̃res nr̃i: vñ hoc iuguz nõ eſt fidelib⁹ ĩponẽduz. Sz onus p̃dictũ eſt obſeruatio cerimonialium. ergo ad ea ſeruãda nõ tenemur.

¶ Rñdeo ꝺõz ad p̃mã qõez q̃ cũ vẽit qꝺ pfectũ ẽ euacuari ꝺz qꝺ ex parte ẽ: ſi ad idẽ ozdieꝛ: q2 gr̃a ñ facit p duo qꝺ p vnũ põt facere. ſic nec nã. Circũcisio aũt ĩpfecta erat reſpectu baptiſmi tripliciter. p̃° q̃tũ ad ſignãtiõem: q2 ñ ita ſignificabat exp̃ſſe emũdationez toti⁹ bois ab ĩmũditia toti⁹ culpe oziginalis: ſicut ablutio baptiſmalis. z°. quãtuz ad efficaciã: q2 nõ taz abũdans gr̃a ad opandũ ꝛ repmendum fomitez i circũcisiõe ꝺabaꝛ ſicut in baptiſmo. 3°. quãtuz ad vtilitatẽ: q2 nõ erat ei⁹ vtilitas ita cõis ſicut baptiſmi cũ haberet ꝺeterminatũ ppl'm: ꝺeterminatuz ſexuz: ꝛ ꝺeterminatũ tẽpus: qꝺ in baptiſmo nõ accidit: ꝛ ideo ĩ aduenient tpe plenitudinis ꝺebuit ceſſare baptiſmo ſubſti

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuto. ¶Ad p^m g̃ dōz: q̄ eternū hic accipiť p seculo: qō hz quidez finē. sed nō ē determinat⁹ nobis. Uel ēt dōz: q̄ circūcisio corpalis potuit cē in fedus eternū quātū ad suū significatū: z quātū ad id qō ei succedit: sic ēt fides pōt dici semp manere rōne visiōis q̄ ei succedit i p̄ria. ¶Ad z^m dōz: q̄ cui⁹ cū lege nō icepat circūcisio: tñ pp legē icepit q̄si legis ppatoziū: z iō cessāte lege cessare debuit. ¶Ad 3^m dōz: q̄ principalis significatio ad quā circūcisio istituta ē: est ablutio ozigialis culpe: qz sacralis significatio referť ad effectū. hoc aūt nō semp faciendū erat p circūcisionez: z iō nō oportebat q̄ circuncisio semp remaneret. ¶Alia aūt significatio ē ex p̄ñti: z p̄m illā nō oz accipi iudiciū de duratōe circūcisionis: thurificatiōis aūt significatio nūq̄ fuit ad significādū aliq̄d vt effectū ei⁹. z ideo nō ē silis rō. ¶Ad. y. q̄nē dōz q̄ triplex erat p̄cipua ratio cessatiōis legaliū: vna ē qz lex istituta fuit ad significādū gratiā noui testameti q̄ p christū facta ē: z iō vēiēte christo cessare debuerūt: sic veniēte corpore cessat vmbra. z hāc cāz tangit apl's Heb. x. Umbrā hūs lex futuroꝝ. 2c. alia rō ē ex i perfectiōe: qz i legalib⁹ gratia nō p̄ferebať quātū oportebat i nouo testameto dari: sicut eni virtus nālis rei naturali p̄portionať: ita virtus sacralis sacro: vñ oportuit alia sacra istituī i q̄b⁹ amplior gra p̄ferreť: z hāc cāz tāgit apostolus Heb. vy. reprobatio q̄dē fit p̄cis mādati pp infirmitatez z ūtilitatem. 3ª accipiť ex parte eoꝝ q̄b⁹ lex data ē qui erāt puuli: z iō erāt paulatiz a p̄istina ꝓsuetudīe idolatrie abstrahēdi vt sic eis ꝓcederet eadē deo offerre: que p̄i idolis obtulerūt: vel offerri viderāt: sicut 'Rabi moyses dicit: sed postmodū q̄n ad p̄fectaz etatē humanū gen⁹ puenit: debuit ab his obseruātijs liber cē: hanc cāz tangit apl's Gal. iy. z. iiy. z Pe. act. xv. ostēdēs illa legalia i onus pp̄lo rudi ipposita cē. ¶Ad p^m g̃ dōz q̄ christus i hoc legē ꝑleuit q̄ mozalib⁹ p̄ceptis cōsilia apposuit: z p̄cepta magl elucidauit: sed figuris cerimonialiū vītatē apposuit: z ea i seipso suscepit. ¶Ad z^m dōz: q̄ nō ex mutabilitate p̄cipiē tis sz ex prudētis dispēsatione contingit q̄ diuersa p̄cepta diuersis tēpozib⁹ accōmoda ppōit sicut ē i ppōsito. ¶Ad 3^m dōm q̄ dīs ipso facto reuocauit adiplens in se qō in figura preceperat obseruandum: z ideo i sui passione dixit: Consūmatum est. Joh. xix.

¶Ad. iy. q. dōz q̄ hec qō vī habere difficultatē ex q̄busdā ꝓtrarietatib⁹ q̄ sup hoc inueniunť tā in canone q̄ i dictis scōz: q̄ñz. n. iueniūť obseruata legalia tēpore gratie: q̄ñque aūt p̄hibita: z de hoc ēt Petrus a Paulo redargutus videť. Gal. y. z iō sup hoc Piero. z Aug⁹ diuersa senfisse videť. volebat. n. Pieronym⁹ q̄ legalia statī post passionē christi quātū ad illos ad q̄s gratia noui testameti manifeste diuulgata erat fuerūt mortifera: sz apl'os q̄daz pia dispēsatione bis vsos fuisse ad vitādū scādalū indeoꝝ: z ideo Petr⁹ indaicās ñ peccauit dispēsatozie id faciēs sz quod ēt dī. i. Lor. ix. Oibus oia factus sum. z sil'r paulus dispēsatozie eius redarguit ne gētiles exēplo petri: quoꝝ ipe apls erat: veteris legis sacramēta quasi necessaria q̄rerēt. quia z ipe iuenit cadē pia simulatione seruasse: z sic vterq̄ excusatur: z petrus a culpa: z paulus a p̄cauit reprehēsione. sed quia nō videť conueniens q̄ apl's aliq̄d ꝓtra veritatē doctrine fecissent ad vitādū scādalū iudeoꝝ. nec itez videť cōueniens q̄ paul⁹ in epla ad Gal. aliq̄d simulate diceret: vbi dicit petrus reprehēsibilē fuisse. z iō aug⁹ aliter dicit z meli⁹ q̄ ante christi passionē legalia fuerūt obseruāda ex necessitate diuīe iussiōis z habuerūt adhuc effectū: sz post christi passionē ante diuulgationē euangely obseruari poterāt a iudeis ad fidez ꝛuersis: nō spez in ipsis ponētibus quasi alicuius vtutis essēt aut q̄si sine eis gratia christi nō sufficeret ad salutē: sed ne oīo videret lex ver⁹ reprobāda si statī q̄si idolatria fugeret: z ideo hoc modo erat mater synagoga deducēda ad tumulū cū honore: sz post diuulgationez euangely nō soluz nō sunt salutifera: sz mortifera. Medio ergo tēpore petrus z paulus z aly apli legalia obseruabāt nō simulatorie: sed vere: petrus tñ icaute se habuit i obseruatiōe legaliū nimis cōdescēdēs iudeis illis q̄ legalia obseruanda eē dicebāt: ita vt alig ei⁹ exēplo iduceren̄ ad ea obseruāda quasi necessaria z iō vere reprehensibil' erat: z aliquā leuez icurrit culpā: z paulus vere z nō dispēsatiue ipsaz reprehēdit. ¶Et p hoc pz solutio ad p^m z z^m. ga aū christi passionē q̄n christ⁹ ea seruauit nō erant mortua nec mortifera: sz salutifera: tēpore vō apostoloꝝ ante diuulgationē euangely erāt q̄dē mortua q̄si nullius existētia vtilitatis sed nō mortifera. ¶Ad 3^m dōz: q̄ vna circūstātia mutata facit actū bonū in genere vel malu: z iō legalia q̄ absq̄ ꝓsideratiōe alicui⁹ tēpozis sūt idifferentia suo tēpore facta fuerūt bona: tēpore aūt nō suo obseruata sūt facta mala: z ideo bona itētiōe fieri nō possūt bñ.

¶Ad. iiy. q. dōz q̄ circa hoc tres sūt opiniones. Una opio dixit q̄ ad lr̄am intelligēdū ē illud p̄ceptū q̄ legiť i actibus z eius obligatio vsq̄ nūc manet. sz hoc māifeste ꝓbatur dictis Pauli: q̄ dixit nihil esse cōe. i. imūduz p christū nisi ei qui estimat aliq̄d esse cōe. Ro. xiiy. z itez est cōtra rōnez: qz cū hoc p̄ceptū nō sit mozale: qz nālis rō illud nō dictat oz q̄ sit cerimoniale: z iō eius obligatio non manet magis q̄ alioꝝ. Et iō aly dixerūt q̄ nō ē itelligēduz ad literaz de sanguine aīalis z suffocato aīali. sed de effusione sāguinis q̄ fit p homicidiū z de suffocatiōe pauperū. Sed hoc nō pōt stare quia Piero. Eccl. xviy. post illā expositionē mysticā expositionē ponit lr̄alē quā dicit apl⁹ etiā intēdisse. z iō aly dicūt q̄ epla apostoloꝝ nō erat p̄cepto ria quātuz ad hoc q̄ abstinerēt se ab idolaticys: z sanguīe z suffocato: sed erat quedā prouisio ad cōseruādaz pacē z cōmunē vitā gentiliū z iudeoꝝ fideliū: z iō fornicationez p̄hibuerūt quasi p se malū: quod apud gētiles nō reputabať p peccato. idolaticū aūt p̄hibuerūt quasi illud quod posset suspitionē idolatrie adhuc retēte generare de gētilib⁹ in cordib⁹ iudeoꝝ: sanguinē aūt z suffocatū sicut q̄ iudei abhominabanť pp̄ dissuetudinē sicut ēt vsq̄ hodie: si aliquis socialiter vult aly ꝓuere: oz q̄ abstineat ab his q̄ alter abominať. Et p hoc patet respōsio ad p̄mū. ¶Ad z^m dicendū q̄ dicunť eē necessaria quātū ad sensuz mysti cuz ptactū: vel quātū ad obseruādū cōmunitatē vite iter iudeos z gentiles. ¶Ad 3^m dōz q̄ paulus nō reuocauit sz exposuit apostoloꝝ intentionē: sic qui pñs fuerat: q̄ñ sētētia data erat: vñ dicit. i. Cor. viy. de his aūt q̄ idolis imolātur non habemus omnes scientiam: qz non omnes intelligebant qualiter essent p̄hibita.

Ad sextum sic p̄cedit. Uideť q̄ añ circūcisionez nō valebat ad remissionem oziginalis peccati p paruulis sola fides. efficacioz. n. est charitas q̄s fides. sed charitas aliena nūq̄ sufficit ad meritū. g̃ nec fides ad iustificationez. ¶P. si fides aliena valebat. ergo eadē rōe ēt ifidelitas nocebat: z ita ex peccato actuali parentū puer punireť. q̄d est icōueniēs. ¶P. fides nō magis iuuat aliū q̄s habētē. sed illi q̄ hēbāt fidē non semp iuuabāt a fide: qz poterat esse q̄ hēret fidē informez: g̃ nec puero valebat fides parentū ad deletōem ozigiale peccatū.

¶Sed ɔ̄ est: q̄d dicit Hre. i lr̄a. ¶P. peccatū q̄d ex altero ɔ̄hit ex altero pōt hre medicinā. sed peccatū oziginale paruuli ex altero ɔ̄hebať. g̃ poterat ex fide aliena ab ipso

¶Ulteri⁹ vī q̄ fides nō sufficerit sine aliq̄ ex (mūdari. teriori signo. dicit. n. Aug. ɔ̄ Faustū q̄ i nullum nomē religiōis siue vez siue falsū poterāt hoīes sine aliq̄ signo visibili adunari. sz p illud quo ozigiale deleť hoīes i religionē vere fidei adunāť: qz oz hui⁹ remediū eē intrātiū. ergo oportebat q̄ fieret aliq̄ visibili signo. ¶P. act⁹ mētis p̄t

se extēdere ad natos z nō natos: sed ꝓcipu⁹ eq̄l'r. si g̃ fides sine exteriozi signo sufficiebat ad deletōez ozigialis: vī q̄ poterāt etiā nōdū nati ab ozigināli peccato p fidē mūdari. ¶P. modo nō valet fides ad salutez sine aliquo signo exteriozi. si g̃ tūc valuisset: videť q̄ fuisset maiozis efficacie q̄ mō. ¶Sed cōtra ē: qz fm hoc nō esset differētia inter paruulos z adultos: quā tñ Hre. assignat. ¶P. oia sacramēta illi⁹ tēpozis habebāt totaz efficaciā suā ex fide. g̃ tantuz faciebat fides sine exteriozi signo quantuz cum eo z ita exteriora signa nō requirebanť: vt videtur.

¶Ulterius videť q̄ in adultis nō regreret sacrificiū vel aliud hō. nō min⁹. n. valet alicui fides p̄pria q̄s alteri fides aliena. sz pueris sufficiebat fides aliena sine exteriozi signo vt p̄batuz ē. g̃ z adultis. ¶P. Aug. de sancto vic. dicit q̄ nullus obligabať ad sacramēta illi⁹ tēpozis: sz voto celebrabanť. sed quod ē hō nō ē de necessitate salutis. g̃ absq̄ sacrificijs poterat emundari ab oziginali. ¶Sz ɔ̄ est: q̄d Gregozius in litera dicit: q̄ p paruulis sola fides: pro adultis sacrificia z oblationes.

¶Rñdeo dōz q̄ peccatū oziginale ē peccatū nature. nā autez reparari nō poterat nisi p christū: z iō nūq̄ poterat remitti peccatū oziginale alicui⁹ nisi facta relatiōe z quadā ꝓtinuatione illi⁹ g̃ curari debebat ad christū q̄ p fidē fiebat: z iō fides mediatozis semp fuit efficax ad curāduz ab oziginali: in illis quidē qui vsuz liberi arbitrij habebāt. p̄pria: in alys vō aliena: vt nec eis oīo deesset diuiniū remediuz. ¶Ad p^m g̃ dōz q̄ fides in cognitiōe ē: charitas aūt i affectiōe. affectio aūt ē eius q̄ ē sibi bonuz: sed cognitio ē eius quod est verū simpl'r: z iō fides poterat magis respicere mediatorē. put erat cā salutis alteri q̄s charitas: z pp hoc magis iustificatio q̄ fit i sacramētis attribuiť fidei q̄s charitati. ¶Ad z^m dōz q̄ fides aliena nō iuuabat iquātū erat actus persone: sz ex pte illa qua respiciebat obiectuz suū. s. christū: quod erat medicina totius nature: i quo habebat quādaz similitudinē cū sacramētis nostris iquatū iustificabat ex obiecto q̄si ex opere opato: nō aūt ex operāte. ¶Et p hoc patet solutio ad tertiū: qz formatio z informitas fidei sunt ɔ̄ditiōes ei⁹ ex parte opantis: nō aūt ex pte obiecti: z iō iformitas fidei in parēte nō ipedichat effectuz salutis in filio: ipediebat aūt i ipo quia iformitas illa puēiebat ex aliq̄ qō erat ɔ̄riū saluti. s. ex pcco mortali

¶Ad. y. q. dōz q̄ circa hoc ē duplex opio. Quidaz. n. dicūt q̄ nō sufficiebat fides sine protestatiōe fidei facta per aliquod exterius signū. Et erat differētia iter paulos z adultos quātū ad hoc tātū q̄ paruulis sufficiebat fides aliena cū exteriozi signo ab alys facto: sed adultis fides propria cū signo ab eis facto. Sz qz hoc nō videť ɔ̄sonare cū verbis Grego. i lr̄a positis: iō aly ꝓbabilius dicūt q̄ puuli⁹ sufficiebat sola fides sine oī exteriozi signo: nō aūt habit⁹ fidei solū: sed mot⁹ eius relatus ad salutē pueri i vi cuiusdā p̄fessionis iteriozis fidei quicūq̄ eēt ille q quoq̄ modo p̄fessionē fidei sue ad puerū suū referret: magis tñ pertinebat hoc ad parētes q̄ pueri curaz habere debebāt: z p q̄s oziginale cōtraxerat. ¶Ad p^m g̃ dōm fm hoc q̄ illud per quod hoīes tēpore legis nature in verā religionē ɔ̄gregabanť nō habebat virtutē nisi ex fide: z iō nō erat necessitatis: sed p voto celebrabať vt vn⁹ aly innotesceret. ¶Ad z^m dōz puer adhuc in vtero matris existēs quātū ad būnā cognitionē ptinet nō hz eē distinctū a matre: z iō p actum hoīs ɔ̄seq̄ nō pōt: nec nūc vt mūdeť ab oziginali p baptismū: nec tūc vt mundareť p fidē pentū: sz diuinit⁹ mūdari pōt: sicut de sāctificatis i vtero appet. ¶Ad 3^m dōm q̄ fidei efficacia nō ē diminuta cū oia sacra ex fide efficaciam bñt: sz est ei aliq̄d adiūctū qō necesse ē obseruari: sicut nō est miozis efficacie lex mozis i religioso q̄s in seculari: q̄uis p̄cepta mozalia sufficiāt ad salutē in seculari: sz i religioso requiruntť ɔ̄filia ad que se ex voto obligauit.

¶Ad. iy. q. dōm q̄ illa sacra legis nāe nō erāt ex p̄cepto diuio obligātia: sed ex voto celebrabāť: sz q̄ vnicuiq̄ dictabat sua mēs vt fidē suā alys exteriozi signo p̄fiteret ad honorē dei: fm q̄ habit⁹ charitatis inclinat ad exteriores actus. Et sic dicim⁹ de charitate q̄ sufficit motus iterioz: q̄n aūt tēpus habet operādi requiruntť ēt exteriores act⁹. ita ēt quātū ad adultos i lege nature sufficiebat sola fides cū ēt modo sufficiat ei q nō ex contēptu sacra dimittit: sed ipsa fides q̄n tēpus habebat instigabat vt se aliq⁹ signis exteriozib⁹ demōstraret. q̄n aūt illa signa adhibebantur nō erāt efficacia remissionis culpe ex illis exteriozib⁹: sed ex interiozi fide. z sic itelligēda sūt vba Hre. Et p hoc pz solutio ad obiecta. ¶In sinu abrae. Sinus abrae dicit lim bus patruz in q̄ distincti erant sancti ab alys. z qz abraam p̄im⁹ ab infidelib⁹ loco z ritu se separasse legit: iō dicitur abrae sinus. ¶Lapideo cultro. Intelligēdū ē nō semp: sed i quibusdaz notabilib⁹ circūcisionib⁹: sicut legit Exo. iiy. z Josue. v. ¶In carne vo ꝓpucy. Caro ꝓpucy dicitur hec pellicula cōtegēs carnē: qz in ipsa carne vbi ɔcupiscētia magis ē nō poterat absciso fieri sine periculo. ¶Tñ sub lege ingruente 2c. Magister hic loquitur fm opinionem suam: tamen alia opinio que supra posita est: videtur esse magis probabilis.

¶De sacris no. le. Bi. II. a

Az ad sacramēta noue legis accedamus q̄s sunt baptismus: confirmatio. panis benedictio: idest eucharistia: penitētia: vnctio extrema: ordo: cōiugiū. Quoꝝ alia remediū cōtra peccatū p̄bent z gratiam adiutricem conferunt: vt baptismus: alia in remedium tm̄ sunt: vt coniugium. alia gratia z virtute nos fulciunt: vt eucharistia z ordo.

¶Quare mox post hominis casum non fuerint institute. b

Si vero queritur quare nō fuerint hec sacramēta instituta mox post hominis lapsuz: cū i his sit iustitia z salus. Dicimus ante aduentum christi qui gratiaz attulit gratie sacramēta fuisse dāda: que ex ipsi⁹ morte z passione virtutē soztita sūt. Christus aūt venire noluit anteq̄ homo de lege naturali z scripta cōuinceret: quod neutra iuuare posset. ¶Qz sacramentum coniugij fuit ante peccatum. c

Uit tamē coniugium ante peccatum institutum nō vticq̄ per remedium: sz ad sacramentum z ad officium. post peccatū vero fuit ad remediuz cōtra carnalis concupiscentie corruptelam: de quo suo loco tractabimus.

¶De baptismo. d

Unc vo de baptismi sacro videamus qō iter noue gre sacramēta primū est. Baptismū christi Joānes suo baptismo p̄nunciauit: q̄ prim⁹ baptizasse legiť: sed in

Universidad de Deusto
Biblioteca

aqua:nō in spū:sicut ipse ait. Ego baptizo vos in aqua.i.i penitētiā. Sola.n.corpa abluebat: a peccatis vo nō mundabat. Baptism⁹ Joannis erat in penitētiā:nō in remissionem.baptismus vo christi in remissionē. Quia Joannes baptizās hoies ad penitētiā vocabat: ꝛ quos baptizabat penitere docebat:ꝑm illud. veniebant ad Joānē cōfitētes peccata sua. Sed i baptismo Joannis non dabatur peccatorum remissio:que data est in christi baptismo.

¶Quid vtilitatis hēbat baptism⁹ Joānis. e

AD qd ergo vtilis erat baptism⁹ Joannis? Qz hoies vsu baptizādi ꝓparabat ad baptismū christi. Sed q̄rit q̄re dictus est baptism⁹ Joānis sicut veritas dicit. baptism⁹ Joānis vnde est? Quia ibi Joānis opatio tm̄ visibilis erat exteri⁹ lauātis nō inuisibilis gr̄a dei virtutis opantis iteri⁹. Sz tm̄ ꝛ illa Joānis opatio a deo erat: ꝛ baptism⁹ ille a deo erat: nō ab hoie:sed hois dict⁹ est:qz nihil gerebatur quod nō ageret dō. Si vo q̄ritur an sacr̄m fuerit. Satis pōt concedi ex eo sensu:quo legalia signa dicunt sacr̄a. Significabat.n. baptism⁹ Joānis eē rē sacr̄i.s.baptismū xp̄i q nō tm̄ ē pēitētie:sz ꝛ rmissiōis pctōꝝ.

¶De forma baptismi Joannis:ꝛ de baptizatis ab eo. f

HIc ꝓsiderādū est si baptizati a Joāne iterū baptizati sunt baptismo xp̄i:ꝛ q̄ forma verboꝝ vsus sit Joānes. Illi q baptizati sūt a Joāne nesciētes spiritū sanctū esse ac spem ponentes i illius baptismo postea baptizati sunt baptismo christi. Baptism⁹ autem Joānis in noie vēturi tradebat. Vñ Hieronym⁹ sup Jobelem. Qui dicit se in christū credere: ꝛ nō credit i spiritūsanctū: nō dū bz claros oculos. Vñ baptizati a Joāne in noie vēturi.i.dñi Jesu:qz dixerunt. Sz neqz si spūssanct⁹ est audiuim⁹:itez baptizabant:imo vez baptisma accipiebant. Illi vo q spem nō posuerunt i baptismo Joānis:ꝛ p̄iem ꝛ filiuz ꝛ spiritūsanctū credebāt:nō baptizati fuerunt: sz ipositiōe manū ab aplis sup eos facta spiritūsanctū receperūt. Alij vo q nō ita credebant baptizati sunt baptismo christi: vt predictuz ē. Vñ Hieronym⁹. Qui spiritūsanctū nesciebāt cum baptismū a Joāne ceperūt:itez baptizati sunt baptismo christi: vt predictum est: ne gs ex iudeis vel gentibus putaret aquam sine spiritusancto ad salutem posse sufficere. De hoc etiam ambrosius in libro de spiritusancto ait. Quidam negauerunt se scire spiritūsanctum: cum baptizatos se dicerent baptismo Joānis: qui aduenientis Jesu:non in suo baptizauit nomine. Jsti ergo quia nec in christi nomine:nec cum fide spiritussancti baptizati fuerāt:nō potuerunt accipere baptismi sacramentum. Baptizati sunt ergo in nomine christi: nec iteratū est in his baptisma:sed nouatum.

POst hec determinauit magister ō sacramentis in cōi: hic descendit ad sacra noue legis:de quib⁹ p̄cipaliter intendit:ꝛ diuidit in ptes duas.in p̄ma determinat de ghusdā q̄ p̄exiguntur ad sacra noue legis.i secūda ꝓsequit de eis.iij.dis.ibi. Post hoc videndū ē ꝛc. Prima diuidit in duas:i p̄ma determinat quedaz q̄ p̄exiguntur ad sacramēta noue legis ordine doctrine.in secūda determinat de baptismo Joh.quod p̄exigebat ad ea vt dispositio siue prepatio:ibi. Nūc aūt de baptismo ꝛc. Circa p̄imū duo facit.primo ponit distinctiones sacrōrū noue legis:ꝛ quātū ad numerū ꝛ quātuz ad effectū:secūdo ponit coz institutionē:ibi. Si vo queraī ꝛc. vbi primo ponit cōes sacroz noue legis institutionē.secūdo excipit matrimoniū quantū ad aliquid:ibi. Exuit tm̄ cōiugiū ꝛc. ¶Nūc aūt de baptismo ꝛc. Hic determinat de baptismo Johis.ꝛ circa hoc duo facit.primo determinat de ipso baptismo ꝗz se.secūdo de eo quātū ad suscipiētes: ibi. Hic ꝓsiderādū ē ꝛc. Circa primuz duo facit:primo ostēdit differētiā baptismi Johis ad baptismū christi. secūdo ostendit quasdā ꝏditiōes baptismi Johis.primo vtilitatē: ibi. Ad quid ergo ꝛc. secūdo nomē:ibi. Sed quare queritur dictus est ꝛc. tertio genus:ibi. Si vero queritur ꝛc.

HIc est duplex qō. ¶Primo de sacrametis noue legis i generali. Secundo de baptismo Johānis. Circa p̄m q̄rūt q̄tuor. ¶Primo de diffinitiōe sacroz q̄tū ad effectū. ¶2o de distinctiōe coz quātū ad nūez. ¶3o ō ordie ipsoz. ¶4o de institutiōe coz.

Ad primum sic proceditur. Uidetur q̄ non omnia sacramenta sint instituta in remedium ꝺ aliquē aīe defectū. sacramētū. n.a sāctitate dr̄. sed sāctitas nō semp importat remediū ꝺ defectū:sed ēt ꝓfirmationē i bono. ergo nō oē sacramētū ē ad remediū istitutū. ¶Ꝓ. oē remediū ꝺ aliquē defectuz ad purgationē ptinet. ſz Dio. distinguit sacramēta q̄ ptinent ad pfectionē. s. ꝓfirmationē ꝛ eucharistiā ab illis q̄ ptinēt ad purgationē: sicut ē baptism⁹. g̃ nō oē sacramētū ē ad remediū. ¶Ꝓ. hoc videt ex diffinitiōe quā Magister pōit in lr̄a: gbusdā. n. attribuit remediū cōferre ꝛ gratiaz sicut baptismo: gbusdaz gratiā tm̄ sicut cōfirmationi ꝛ ordini: mr̄imonio aūt remedy collationē tantū. g̃ nō oē sacramētuz ē ad remediū institutū. ¶Sed ꝺ est:qđ Hugo. de sancto vic. dicit q̄ sacramēta sunt vasa medicialia. sed omnis medicina ē i remediū alicui⁹ mozbi. g̃ ꝛ oē sacramētū ē in remediū alicui⁹ defect⁹ spūalis. ¶Ꝓ. sacramēta vt dictū ē hñt efficaciā a passiōe christi. sed passio christi directe ordinaī ad tollēdos defectus nostros. ergo ꝛ sacr̄a in remedium ordinata sunt.

¶Ulterius videtur q̄ aliq̄ sacramētū sit tantuz in remediuz. s. mr̄imoniū: solus enim consensus mutuus matrimoniuz facit. sed consensus nō potest esse causa gratie: qz gr̄a nō est ex actibus nostris. ergo in matrimonio gr̄a nō confertur: ꝛ sic est in remediuz tantuz. ¶Ꝓ. fm Hugo. sacramenta ex sanctificatione inuisibilez gratiaz continēt. sed sanctificatio que fit per ministros ecclesie nō est de essentia matrimony quantuz ad sacramēti necessitatē: sed soluz ē ō solēnitate ipsi⁹. g̃ nō ꝓfert ibi gratia: ꝛ sic idē quod p̄ius. ¶Ꝓ. hoc magister expsse i littera dicit. ¶Sz ꝺ. diffinitio generis debet oib⁹ specieb⁹ cōuenire. sed in diffinitione sacramēti noue legis ponit vt causa gratie existat. g̃ ꝓuenit matrimonio ꝛ sic nō est tātuz in remediū.

¶Ulteri⁹ videt q̄ sacramēta nō sint in remediū cōtra penaz sed solū ꝺ culpā: sacramēta. n. efficaciā hñt ex hoc q̄ gratiā cōtinēt. ſz gratia nō opponit pene sed culpe. g̃ sacramēta nō ordinātur i remediū ꝺ penā. ¶Ꝓ. sapiētis medici ē per causaz curare effectuz. sed cā pene est culpa. g̃ cuz christus sit sapiētissim⁹ medicus nō instituit aliqua sacramēta ad curādū penā nisi ea que curāt ꝛ culpaz. ¶Sz ꝺ. extrema vnctio ꝓtra infirmitatē videt ordiari: vt ꝓz Jaco. vlti. ſz infirmitas pena ē. cuz g̃ extrema vnctio sit sacramētuz: aliq̄ sacr̄m ordiabit ꝺ penā: ꝛ nō tātuz cōtra culpaz.

¶Ulterius videt q̄ aliq̄ sacramētuz ordiet ꝺ culpā venialē: quedā. n. sacramēta sūt nociua nisi deposito mortali accipiātur: sicut ꝓz de eucharistia ꝛ de ordie: sed dātur in remediuz alicui⁹ culpe. ergo dātur ꝓtra veniale. ¶Ꝓ. medicīa spiritualis magis debz apponi cōtra culpā q̄z cōtra penā. sed peccatū veniale culpa aliqua ē. cuz ergo aliq̄ sacramēta ordinētur ꝓtra penā: multo forti⁹ videt q̄ aliquod possit ordiari ꝓtra culpaz venialē. ¶Sed cōtra: penitētia ordiatur ꝺ mortale ꝛ veniale peccatū: quod ꝓz per Magistruz qui infra determiat de penitētia venialiuz: ꝛ Augustinū i libro ō pēitētia. ſz penitētia sufficit ꝺ mortale: nec aliud sacr̄m ꝺ mortale ordinaī. g̃ multo magis sufficit ꝺ vēiale. nec oz aliq̄ sacrz speciale ꝺ vēiale ordiari.

¶Rādeo dōs ad. i. q. q̄ q̄ñcūq; ad pfectionē alicui⁹ rei oz aliquid apponer̄ vltra id quod regrit ordo illius nāe ſz sē ꝓsiderate: ℞ accidit ad subueniēduz alicui defectui illius rei: sic̄ q̄ ad sustētationez coꝛporis nō sufficit cibus ministrare nisi addātur aliq̄ digestiua: signū est defect⁹ in virtute digerēte. ex ordine aūt humāe nāe nihil aliud regrit ad eius pfectionē spūalez nisi deus influens: ꝛ gr̄a ꝛ vtutes influxe. vñ cum aliquе res coꝛporales adhibētur ad hominis sāctificatiōez: ex gb⁹ fm ordinē nāe sanctificatio hois nō dep̄deꝛ: signū est q̄ hoc fit ad subueniēduz alicui defectui ipsius: ꝛ iō cuz hoc inueniaī i oibus sacramētis: oīa sacramēta i remediū alicui⁹ spiritualis defect⁹ instituta sūt.

¶Ad ꝑm ergo dicēdum q̄ ex hocipso q̄ ad sanctitatē hō pducit per ea que nāe fm se cōsiderate ordo nō requirit: signuz ē q̄ alicui defectui remediuz adhibeī: vñ q̄uis sacramēta ex rōne sanctificatiōis nō habeāt q̄ sint i remedium: habēt tm̄ hoc ex officio siue ex modo sanctificandi.

¶Ad ꝛm dicēduz q̄ defectus spiritualis dupliciter cōtigit sicut ꝛ coꝛporalis. Uno modo ex positiōe ꝓtrary: sicut q̄ñ coꝛpus ē egruz ꝛ quādo in aīa ē peccatū. Alio modo ex subtractiōe eius quod ad perfectiōez necessariū erat: vel coꝛporis vel aīe: sicut q̄ñ coꝛp⁹ est debile ad exercēda coꝛporalia opera: ꝛ silr̄ q̄ñ spirit⁹ ad exeq̄nda spiritualia. Remedia ergo q̄ dant ꝓtra primū defectū aliqd realiter tollunt: ꝛ iō purgatōis rationē habēt. Remedia aūt q̄ sūt cōtra defectū secūduz nō tollūt aliqd fm rez: sed solū aliqd adyciūt ad pfectiōez: ꝛ iō talia remedia nō dicunt purgare sed pficere. Et hec eadē sūt q̄ magister dicit nos gratia ꝛ virtute fulcire inquātū pfectiua sunt: nihilomin⁹ tm̄ i remediuz alicui⁹ defectus sunt. Unde ꝓz solutio ad tertiuz.

¶Ad. ij. q. dōs q̄ circa hoc sunt due opiniones: vna ē q̄ in matrimonio gratia aliqua nō cōfer̄: sed tm̄mō fit i remedium cōtra ꝏcupiscētiaz: hoc aūt nō videt cōueniēter dictuz: qz aut intelligit eē i remediuz ꝏcupiscētie quasi ꝏcupiscētiaz reprimēs: quod sine gratia eē nō potest: aut quasi ꝏcupiscētie in parte satisfaciēs: quod quidē facit ex ipsa natura actus nō intellecta etiaz ratiōe sacramēti. Et prē-

terea cōcupiscētia nō reprimit⁹ per hoc q̄ ei satisfit: ſz magis augeī. vt ꝓbus dicit in. iij. Eth. aut inquantuz excusat ꝏcupiscentie actuz qui sine matrimonio deformis esset: ꝛ hoc quidem facit per bona matrimony q̄ ei conueniunt etiaz inquantū ē in officiuz ꝛ rōne sue sanctificationis: cū qua cōicat cuz sacramētis veteris legis: ꝛ ita p hoc nō haberet aliquid pre illis: vt cū sacr̄is noue legis ꝓputari debeat. Et propter hoc aly dicūt q̄ matrimoniuz cōsideraī i triplici statu: p⁹ ante peccatū: ꝛ tunc erat tantū in officiū. 2⁹ sub lege vbi ex ipa sanctificatiōe sua excusabilē reddebat matrimony actuz q̄ absq; hoc turpis fuisset, tertio sub statu gratie vbi vlteriūs gratiam confert ad concupiscentiaz reprimēdaz: vt. s. vnusq; posset vas suū in bonorez ꝛ nō in ꝓtumeliā: sicut ꝛ gentes que ignorabāt deuz. i. Tes. iij. ꝛ Tob. vi. dicit q̄ in illis qui in timore dei vxores accipiunt ꝛ amore filioꝝ ad cultuz dei magis q̄z amore libidinis demon potestatez nō hz. ¶Ad ꝑm g̃ dōm q̄ sicut res coꝛporales q̄ sunt in alys sacr̄is nō habent vt propria virtute gratiā ꝓferre possint: sed ex īstitutione diuina: ita ēt est de illis que matrimoniū causant q̄ ex ipa īstitutione diuina habēt q̄ ad gratiā īstr̄aliter disponāt: nisi sit defectus ex parte nostra. ¶Ad ꝛm dōm q̄ quedā sacr̄a sunt ad quoꝝ efficaciā p̄exigitur sanctificatio materie: vt patet in confirmatione vel extrema vnctione: quedaz vero nō p̄exigunt predictā sanctificationē: sicut ꝓz in baptismo: vñ benedictio materie que fit a ministro nō est de necessitate: ſz de solēnitate sacr̄i: ꝛ silr̄ est etiā ō matrimōio.

¶Ad ꝛm dōm q̄ vnūquodq; denominaī ab eo ad quod est: gratia autez que in matrimonio ꝓfertur fm q̄ ē sacr̄z eccl̄ie i fide christi celebratuz ordinaī directe ad reprimēduz ꝏcupiscētiaz: q̄ concurrit ad actū matrimony: ꝛ iō magister dicit q̄ matrimoniū ē tm̄ in remediuz: ſz hoc est per gratiaz que in eo confertur.

¶Ad. iij. q. dōm q̄ duplex est pena peccati: q̄daz que pro peccato infligit: sicut pena inferni: ꝛ flagella quibus a deo tempoꝛaliter punimur: quedā ex ipso peccato consequēs immediate: ꝛ per consequens ad peccatū ordinans: sicut est debilitatio nature ad resistendum peccato ꝛ huiusmodi. Contra primaz ergo penam non datur sacramentum i remediuz directe: sed ex consequēti: vt scilicet curata causa. s. peccato cesset effectus. s. pena. Sed cōtra secūdaz penā datur directe aliquod sacr̄m: illa. s. que in remedium sunt contra defectuz contingentem ex subtractione necessary non ex positione contrary. ¶Ad ꝑm g̃ dōs q̄ pene contra quas dictuz est sacr̄m ordinari: etiaz ad gratiaz contrarietatem habent: quia ex subtractione ꝓtingūt ꝛ in ꝓtrariuz gratie ordinant. ¶Ad ꝛm dōm q̄ sicut est i medicina coꝛporali q̄ curato mozbo adhuc remanent alique reliquie mozbi ex mozbo causate: cōtra quas oportet specialia medicamenta dari: ita etiam est in medicina spirituali: et pp hoc contra predictas penas oportet eē aliqua sacramēta.

¶Ad. iij. q. q̄nez dōm q̄ circa hoc ē duplex opinio. Quidā enim dicunt aliqua sacramenta in remediū venialis dari: sicut eucharistiaz ꝛ extremaz vnctionez. Sed hoc non videtur conuenienter dictuz: qz penitentia purgatiua ē vniuersaliter omnis peccati actualis mortalis ꝛ venialis: vnde ad hoc nō oportebat aliquod sacramentuz institui. Et preterea etiaz nō existentib⁹ venialibus adhuc necessitas illoꝝ sacramētoruz esset ad consummāduz in bonuz fm doctrinaz Dio. Et ideo aliter dicenduz q̄ contra veniale nō ordinaī aliquod sacramētuz ad curationē ipsius p̄incipaliter institutū: q̄uis ex consequenti multa sacramēta contra venialia valeāt. Ueniale. n. ꝛ culpa est ꝛ dispositio ad culpaz: imperfectaz tamē rationē habens culpe: ita q̄ gratiā nō excludit: ꝛ iō inquantū culpa est potest tolli per omnia sacramenta que ꝓtra culpaz tollenda ordinantur:

Universidad de Deusto
Biblioteca

inquãtuz vero ẽ dispositio ad culpã ex ablata moztali culpa remanẽs:potest tolli etiaz p sacramẽta illa q̃ cõtra penaz ex culpa relicta ꝛ ad culpã inclinãtez ordinant. ¶ Ad p^m ergo dicẽduz q̃ illa sacramẽta que gratiã in suscipiẽte preexigũt nõ ordinant directe ꝛtra culpaz:qz nõ sunt ad tollẽduz contrariuz:sed ad supplẽduz defectuz. ¶ Ad z^m dom q̃ sacramẽtũ quod tollit moztalez culpaz sufficit ẽt ad tollẽduz venialẽ:ꝛ ideo contra veniale nõ opoztet aliquod sacramẽtũ dari:sicut cõtra religas culpe ad quaruz ablationẽ penitẽtia ñ ex toto sufficit siñ alys sacramẽtis.

Ad secundum sic procedit:videt q̃ nõ debeãt esse septẽ sacramẽta:sicut enĩ ꝑ. dictũ est oĩa sacramẽta efficaciaz habent a passiõe christi. sed vnũ est sacramentũ quod directe est repzesentatiuuz passionis christi ꝛ ipsiuz totũ christuz ꝛtinet.s.eucharistia. q̃ illud sacramentũ sufficeret. ¶ P. quod potest fieri per vnũ nõ debet fieri per plura.sz per baptismũ tollũtur oĩa peccata.q̃ nõ opoztebat q̃ aliquod aliud sacramẽtuz ꝛtra culpaz ordiaretur. ¶ P. sacramẽta ĩ remediũ ꝛtra defectuz ordinãtur.sz duplex est defect^s.s.culpe:que est quasi contrariuz:ꝛ pene que ex defectu gratie accidit vt dictũ ẽ. q̃ duo sacramẽta sufficerẽt. ¶ P. in lege noua vbi manifestioz est veritas:minimũ debet esse de figuris.sed in lege nature �fm Aug.erãt tñ tria sacramẽta.s.oblationes:decime:ꝛ sacrificia.q̃ nõ debent esse plura sacramẽta in lege noua q̃ tria. ¶ P. sacramẽta legalia nostroz sacramẽtoruz figure fuerũt.sed ipsi nõ habuerũt aliqua sacramẽta respondẽtia ꝛfirmatioi ꝛ extreme vnctioni.q̃ nec nos huiusmodi sacramenta habere debemus. ¶ P. Dio.in eccl. hierarch.vbi de sacris tractat matrimonium ꝛ penitẽtiã omittit.q̃ videt q̃ nõ sint nisi.v.sacra. ¶ Sz ꝛ:videtur q̃ sint plura:oẽ.n.illud quod in remediũ peccati datː videt esse sacrm.sed aqua benedicta est huiusmodi:qz p eaz venialia tollũtur.q̃ est sacramẽtuz. ¶ P. sicut circa cõcupiscentiaz:q̃ est ꝛ venereis ꝛtingit esse peccatũ itemperãtie: ita circa cõcupiscẽtiã que est ĩ cibis ꝛ potib^9 ꝛ pmã concupiscẽtiaz habemus vnũ sacrm.q̃ ꝛ contra secũdaz habere debem^9. ¶ P. Dio.inter sacramẽta nominat monasticaz ꝛsummatiõez siue cõsecrationẽ.sed nõ cõputatur inter septez sacra hic enumerata.q̃ sunt plura q̃ septez. ¶ P. oblatiões ꝛ decime ĩ lege nature erãt sacramẽta �fm Hugo. cum q̃ mõ sint oblatiões ꝛ decime:videt q̃ sint sacramẽta.ꝛ sic idez qđ prius. ¶ P. sacra ex sanctificatiõe iuisibilem gram cõtinẽt �fm Hugo.sed multe sunt sanctificationes p mistros ecclie facte q̃ hic nõ nuerãt:sicut ꝛfectio tẽpli ꝛ altaris ꝛ sacraz vestiũ ꝛ hꝺ.q̃ sũt plura sacramẽta. ¶ Respondeo dom q̃ sacramẽta ex hoc q̃ sunt sacra hñt q̃ sint ĩ remediũ ꝺ defectuz aliqué.ex hoc autː q̃ sũt sacra ecclesie hñt p ministros ecclie dispẽsari:ꝛ in mẽbra ecclie transfundi.Et iõ dupliciter põt accipi numerus sacramẽtoz ppzie:pmo ex defectib^9 ꝺ quos sacramenta ordinãt. ordinant aũt sacramẽta vt ex dictis pz ad tollẽduz ꝛtrarium:ꝛ ad supplẽdũ defectũ. Contrariũ aũt sanctitati est culpa:que qdez dupliciter tollitur.Uno mõ ipediẽdo ne fiat:ꝛ ß mõ in remediũ culpe matrimoniũ ordiatur.Alio mõ subtrahẽdo iam existẽtez:ꝛ sic ꝺ originalẽ culpã ordinatur baptismus:ꝺ actualez pnia.Secũdũ remediuz prebent supplẽdo quod deficit ea q̃ pfectiõis sunt effectiua. Est aũt duplex perfectio.Una forme ad actũ:ꝛ hanc qdẽ pfectionẽ facit ordo quãtũ ad executionẽ bonoz:qz reddit hominẽ idoneũ ad dispẽsationẽ sacramẽtoz.sed quãtum ad perpessionẽ difficiliũ facit dictaz pfectionẽ cõfirmatio q̃ hominẽ fortez reddit.vt nomẽ christi ꝑpter pzesuras mũdi cõfiteri nõ refugiat.alia aũt ꝑfectio est ĩ ordine ad finẽ ad quẽ per actus peruenitur:ꝛ hanc quidẽ perfectionẽ quantuz ad finez intra facit extrema vnctio que est quedaz delibutio preparans in gloriaz resurrectiõis. quãtuz vo ad finez extra facit eucharistia q̃ membza capiti cõiungit:ꝛ quia hic est vltim^9 termin^9 nre sanctificationis:iõ dicit Dio.q̃ oĩs alia sãctificatio in eucharistiaz terminatur:qz ꝛ ordinati ꝛ baptizati eucharistiã sumunt.Si aũt cõsiderarẽ sacramẽta vt sunt ecclie sacramẽta.ſ.per ministros ecclesie dispẽsanda:sicut põt �fm doctrinã Dio. hoc mõ numerus eoz accipi:i qualibz.n.hierarchia oportet esse actionez hierarchicã ꝛ exercẽtes eã ꝛ recipientes. recipiẽtes aũt ꝑ ipsas actiones superioz in suis gradibus pficiũtur:ꝛ ideo ex parte eoz nõ ꝺz esse aliquod speciale sacramentũ per qõ receptini sacroz fiãt.actio aũt hierarchica est triplex.ſ. purgare:illumiare:ꝑficere.sz qz nulluz sacramẽtũ noue legis purgat sine gratie ifusione:que illuminatio dicit:iõ Dio.in sacris cõiungit purgationẽ illuminationi:potest aũt esse in sacris purgatio vel a culpa:ꝛ sic hz purgatiuaz ꝛ illuminatiuã viz quãtuz ad originale baptismus.quãtũ ad actuale penitẽtia.vel a reliquys culpe:ꝛ sic extrema vnctio purgare hz.vel a cã culpe q̃ est cõcupiscẽtia:ꝛ sic matrimoniũ quod eaz remit ꝛ ordinat vim purgatiuaz hz.Perfectio autez est duplex.ſ.perfectio forme:ꝛ ad hãc est cõfirmatio:q̃ hominẽ in seipso ꝑsistere facit:vt a ꝺtrarys nõ facile solua:ꝛ perfectõ finis:ꝛ ad hãc est eucharistia que nos fini ꝑiũgit.Ex parte autez exercẽtiuz actiões hierarchicas accipitur vnuz sacrz.ſ.ordo per quẽ ministri ecclie ponũtur ĩ statu exercẽdi hierarchicas actiões.Potest ꝛ aliter accipi numerus sacramentoz �fm ꝺditionez eoz quibus per sacra subuenitur.Sũt.n.sacra ĩ remediũ data:aut igit ĩ remediũ vnius persone:aut totius ecclesie.Si pmo mõ aut quãtũ ad ingressuz.ꝛ sic est baptism^9:aut quãtuz ad egressũ:ꝛ sic est extrema vnctio: aut quãtũ ad progressũ:ꝛ hoc est dupliciter:vno mõ quãtuz ad executiõem virtutis:vel vt a malis nõ superemur ꝛ quãtũ ad hoc est ꝑfirmatio:vel vt bonis adhereamus:ꝛ quãtũ ad hoc est eucharistia:alio mõ ad reparationẽ virtutis si ipsaz in pugna spirituali aliquo mõ ledi cõtingit:ꝛ sic est penitẽtia.Si ĩ remediũ toti^9 ecclesie:aut ĩ regimen; et multiplicatiõez ipsius spirituale:ꝛ sic est ordo:qz principatus bonũ multitudis est �fm phm ĩ.v.Ethic.aut quãtuz ad multiplicatiõem materiale fideliũ:ꝛ sic est matrimoniũ. Quidã aũt accipiũt numez sacroz ꝫm adaptationez ad virtutes:vt fidei respõdeat baptism^9:qõ sacrm fidei dicit:spei extrema vnctio:p quã bõ ꝓparat quodãmodo ad futurã gloriã:charitati eucharistia: pudẽtie ordo:iustitie penitẽtia.tẽperãtie mrimoniũ:fortitudni ꝑfirmatio.q̃dã vo adaptãt diuersis generib^9 culpaz ꝛ penaz vt baptismus sit ꝺ culpã originalẽ:penitẽtia ꝺ actualẽ moztalẽ:extrema vnctio ꝺ venialẽ:ordo ꝺ ignorãtiã:matrimoniũ ꝺ ꝺcupiscẽtiã:ꝑfirmatõ ꝺ ifirmitatẽ:eucharistia ꝺ malicia:q̃ est sacrm charitatis:q̃ p se oppõitur malicie. Nec .n. quatuor dic Beda ex peccato ꝑsecuta. ¶ Ad p^m q̃ ꝺz q̃ q̃uis eucharistia fit memoziale ipsi^9 dñice passiõis ipz christũ ꝓtinẽs:nõ tñ quãtũ ad oẽs effect^s eius. Uel ꝺz q̃ pp predictã rõnez eucharistia ordiatur ad vltimũ effectũ passionis christi:quasi ꝑpletissime ab ea efficaciã hñs:ꝛ iõ quãtũ est de se valet ꝺ oẽs spirituales defectus:vñ ꝛ cum singulis sacris exhibet:quasi ꝑsũmãs effectũ vniuscuiusq;:sed tñ pzeexigit alia sacra:vt idone^9 quis reddat ad tãti perceptiõez mysteryː sicut etiã ĩ nãlibus vltima forma nõ dat nisi pzecedẽtibus oĩbus dispositiõibus. ¶ Ad z^m dom q̃ baptismus ẽ sacrm ĩtrãtiũ:qz facit hominẽ primo participẽ redẽptiõis christi ꝑsepeliẽs cũ ĩ sil̃itudinẽ mortis christi:ꝛ iõ nõ potest iterari sicut nec passio christi.ꝛ qz peccata actualia iterãtur:iõ ꝺ culpã actualez oportuit aliquod remediũ adhiberi.ſ.penitẽtiã q̃uis ẽt baptism^9 ipz deleat. ¶ Ad tertiuz dom q̃ defectus illi sunt generales

ꝛ nõ hñt eãdẽ rõnẽ ĩ oĩb^9 suis ptib^9:ꝛ iõ opoztuit ꝺ diuersas ptes eoz diuersa ꝛmedia adhiberi. ¶ Ad 4^m dom q̃ ĩ lege nãe multa signa gratie preceserũt:sicut diluuiũ:occisio Abel:ꝛ hꝺ:que tñ nõ debẽt dici sacramẽta:sz illa tñ que ad aliquod remediũ exhibebãt.ea.n.significabãt rẽ sacrã vt actu sacrantẽ:quod est de rõne sacri:vt.s.dictũ ẽ ꝛ iõ i lege nature Aug.tñ ponit tria sacra.ſ.sacrificia:oblatiões:ꝛ decimas:qz ꝑ hec vt dicit Hre.Remediũ añ circũcisionẽ ꝺ originale erat:ꝛ q̃uis tũc esset tẽpus figrarũ magis q̃ modo nõ opoztebat eẽ signa determinata ad determinatos effect^s gratie:sicut mõ sũt:ꝛ iõ ĩ quadaz generalitate sacramẽta illa nostra sacra ꝛ ipsoz cãm.ſ.passionẽ christi significabant: sic̃ q̃ ꝑ sacrificia significabãt passio: ꝑ oblatiões dispositio patiẽtis ad passiõez:qz ipse se volũtarie obtulit ad passionẽ: Esa.53°.per decimas aũt ꝓparatio patiẽtis ad illos pro ꝙbus patiebaꝛ qui ĩperfecti erãt ab ipso oẽm pfectionẽ expectãtes:sicut nouẽ ꝑ decẽ ꝓplẽtur. Doz aũt duo referũt ad eucharistiã.ſ.sacrificiũ quãtuz ad signatũ:ꝛ oblatio quãtũ ad mãz ꝛ vsuz:sed decima prefigurabat baptismũ iquãtũ aliquid auferebaꝛ:matrimoniuz aũt ꝛ penitẽtia ꝛ ordo erãt illo tpe:sed tñ nõ ꝓpuritanꝛ iter sacra illius tpis:qz nõ fiebãt cũ aliqua ꝑsecratõne.glibet.n.primogenit^9 ꝑs Piero.sacerdos erat:nec erat aliquis modus determinat^9 ipsoz nisi fm ĩstinctũ nature put cuiq; rõ fide ĩnata dictabat faciẽdũ. ¶ Ad 5^m dõz q̃ tpe legis scripte iã plura cũ aliqua ꝑsecratiõe celebrabantur:q̃ nostris sacris quasi figure respõdẽt:qz ꝑ circũcisionẽ nostrũ baptisma figurat:ꝑ oblatiões ꝛ sacrificia eucharistia:ꝑ diuersos ritus expiatõ nõ penitẽtia:ꝑ ꝑsecratiões Aarõ ꝛ filioz eius noster ordo:ꝛ ꝑ matrimoniũ iã ad aliq̃s certas psonas determiatũ ꝛ sub lege ꝓstitutũ nostruz matrimoniũ:sed extreme vnctiõis nõ debuit pcedere figura:qz extrema vnctio ẽ directiuũ ꝛ preparatoziũ ĩ gloriaz:quã tũc stati post mortẽ ꝑsequi nõ poterãt sicut modo possũt:similiter nec ꝓfirmatio ĩ qua ꝓplemẽtũ spũssancti daꝛ:tps aũt illud nõ erat tps plenitudinis:sicut tps ĩstud. ¶ Ad 6^m dõz q̃ Dio.nõ ĩtẽdit ibi determiare de sacris:sz de actiõibus hierarchicis:q̃ ꝓstũt in cõsecratiõe p ministros ecclesie facta.Et qz matrimoniũ ꝛ penitẽtia possunt bẽre suũ effectũ siñ tali ꝑsecratiõe:iõ de eis nõ determiauit. ¶ Ad. 7^m. dõz q̃ aqua benedicta ñ ordiaꝛ directe ad remediũ pstãdũ:sz remouẽdũ ꝓhibẽs:vñ daꝛ ꝺ demonũ negtias ꝛ vẽialia:ꝛ oẽ qđ effectũ sacramẽtoz ꝑ ipedire posset;ꝑter hoc nõ est sacramẽtuz:qz remouẽs ꝓhibens est agẽs p accidẽs sed ẽ sacramẽtale:quasi dispositio quedaz ad sacramẽta. ¶ Ad. 8^m. dõz q̃ cõcupiscẽtia que ẽ i actu generatiue hz specialẽ feditatẽ ab alys cõcupiscentys:qz ꝑter hoc q̃ ẽ ifectiua psone qõ hz cõe cũ alys ꝛ idez remediũ habẽs.ſ.penitẽtiã ẽ ẽt ifectio nature:ꝛ iõ debet haberꝛ speciale remediũ secũdũ q̃ ad purgationẽ nature ordiaꝛ ¶ Ad. 9^m. dõz q̃ ad quãlibet eminẽtiã status daꝛ aliq̃ sãctificatio cũ sit ibi necessariũ speciale auxiliũ gratie.sicut ſ ꝑsecratiõe regũ ꝛ monacoz:ꝛ monialiũ:ꝛ iõ sunt actiões hierarchice:ꝛ ꝑ hoc Dio.de eis determinat nõ tñ habẽt rõnez sacramẽti sed solũ illã eminẽtiã ꝑ quã hõ efficit̃ sacroz dispẽsator. ¶ Ad.10^m. dõz q̃ oblatões ꝛ decime erãt sacra tũc iquãtũ erãt figurales:sz q̃tũ ad ß nũc nõ manẽt sz solũ fz q̃ sunt mozales ad vsuz mistrozũ ecclesie ꝛ pauperũ deputate:ꝛ iõ nũc nõ sunt sacramẽta. ¶ Ad.11^m. dõz q̃ oẽs ille sanctificatiões ordinant ad sacrz eucharistie:ꝛ iõ nõ sũt sacra sz sacramentalia quedaz.

Ad tertium sic ꝓcedit:Uidet q̃ sacramẽta icõueniẽter a mgro hic ordiant:pri^9.n. ẽ qđ animale ẽ q̃ quod spũale.i.Loz.xv.sz mrimoniuz ad vitã aialẽ ꝓtinet:oĩa aũt sacralia ad vitã spũalẽ.ergo mrimoniuz ẽ oibus pri^9. ¶ P. agẽs nãliter prioz ẽ sua actiõe: vñ ꝛ iure ꝑus determinat de officys q̃ de actionibus.sz ꝑ sacrm ordinis ꝓstituunt dispẽsatores alioz sacroz.q̃ ordo iter alia prio ꝺz poni. ¶ P. bonũ cõe ẽ diuini^9 q̃ bonũ persone vt dicit ĩ.i.Eth.sed mrimoniũ ꝛ ordo ordiant ĩ remediũ cõe:alia aũt ĩ remediũ vnius psone vt dictũ ẽ.q̃ illa duo sacra ante alia poni debẽt. ¶ P. eucharistia pficit nos cõiũgẽdo fini vt dictũ ẽ:sed finis ẽ vltimũ i adeptiõe. q̃ eucharistia post oĩa debet poni. ¶ P. purgatio ꝓcedit illumiationẽ ꝛ perfectõez. sed secũdũ Dio.eucharistia pertinet ad pfectõez:similiter ꝛ ꝓfirmatio.ergo penitentia q̃ maxie ad purgatiõem ꝓtinet videꝛ q̃ antea debet poni. ¶ P. Dionysius ponit eucharistiã ante cõfirmationẽ.cũ q̃ magister ꝛtrariuz faciat videꝛ q̃ incõueniẽter ordinet. ¶ Respondeo dicẽdũ q̃ ꝑus ꝛ posteri^9 mltipliciter dr:sz ĩ his que ad actiões ꝓtinẽt pri^9 quo ad nos ẽ illud qõ ẽ pri^9 in via generatiõis:ꝛ iõ secũdũ hãc viã magister sacra q̃ sãctificatiões quedã sũt:ordiat pri^9.n.ĩ via generatiõis ẽ bonũ priuatuz q̃ cõe qõ cõsurgit ex bonis singulorz:sicut hõ ẽ ꝑ domo ꝛ dom^9 ciuitate.Et ideo sacra que ĩ remediuz vni^9 psone ordinant ꝑus ponunt:inter q̃ pmo ponit illud qõ ꝓtinet ad intrãtes.ſ.baptism^9:vltimo illud qõ ꝓtiet ad exeuntes.ſ.extrema vnctio:ĩ medio illa que ꝓtinẽt ad progrediẽtes:q̃ hoc mõ ordinãtur:qz.n.perfici bono essẽtialius ẽ vtuti ꝛ cõe singulis ꝓgrediẽtib^9 ad vtutẽ:sz resurgere a peccato accidit huic ꝓgressui ex pte subiecti qõ eccidit: vnde nõ ẽ oibus cõe:ꝛ quãtũ ad pfectionẽ ad bonuz perfectio in forma ꝑcedit ĩ via generatiõis pfectiõez ĩ cõsecutione finis:ideo iter sacramẽta q̃ ad ꝓgressuz ĩ bonũ pertinẽt:pmo ponit cõfirmatio q̃ ẽ ad perfectiõez similez pfectioni forme:z° eucharistia que est ad perfectionẽ ĩ fine. 3° penitẽtia que ẽ ad reparationẽ vtutis amisse. Inter sacramẽta aũt q̃ ad remediũ tot^9 ecclesie deputant:primo ponitur ordo:qz mrimoniũ iquãtũ mrimoniũ ꝑ ordinem dispẽsatur �fm q̃ est sacramẽtuz. ¶ Ad p^m q̃ mrimoniuz �fm q̃ pertinet ad vitã aialẽ nõ est sacrm:sz nature officiũ:sed ꝫm q̃ hz aliquid spiritualitatis quãtuz ad signuz ꝛ effectũ sic sacrm ẽ:ꝛ qz minimũ habet de spiritualitate:iõ vltimo inter sacra ponit. ¶ Ad z^m dom q̃ in sacroz actiõibus ordo nõ constituit pricipalez agẽtez:sz ministruz ꝛ ĩstrm quoddaz diuine opatiõis.ĩ iudicys aũt iudex ꝫm formã sciẽtie ꝛ iustitie operaꝛ nõ solũ sicut instrz: ꝛ iõ ĩ iure ꝑmittunꝛ ea q̃ ad officia ꝓtinẽt:sed ĩ sacris nõ oꝫ. ¶ Ad 3^m dom q̃ cuius bonũ comune sit diuini^9:tamẽ bonuz singulare est ꝓius in via generationis:ꝛ ideo etiaz ꝑbus monasticam politice ꝑmisit: vt patet in.x.Ethic. ¶ Ad 4.^m dõz q̃ iũctio ad finẽ ẽ duplex:vna sz plenã participationẽ ipsius:ꝛ coniũctio nõ efficit̃ q̃liq̃ sacrm. sed sacra ad eã disponũt ꝛ iter oĩa vicini^9 extrema vnctio:ꝛ iõ vltiõ ponit̃ inter ea q̃ ad ꝛmediũ vni^9 psone ordinãt̃ alio mõ sz ipfectã qualis ẽ fruitio vie ꝛ ad hãc ordinaꝛ eucharestia:ꝛ iõ nõ oꝫ q̃ ponaꝛ vltia simpliciter:sz vltia ĩ ꝓgressuz ad bonũ. ¶ Ad 5^m dõz q̃ pnia nõ dicit purgatõz absolute respectu cuiuslibz ipuritatis spũalis:hoc.n.ad baptismũ ꝓtinet:sz purgatiõez ĩ casu.ſ.qñ aliqs a statu vtutis cecidit vt itez ad bonũ rdeat:ꝛ hec ẽ ꝺa tabula post naufragiũ sz Piero.ꝛ iõ penitẽtia ponit̃ post illa sacra q̃ ad cõsummationẽ i bonũ ordinant̃. ¶ Ad 6^m dõm q̃ Dio.cõsideruit ĩ eis ordinẽ magis quãtũ ad dispẽsationẽ eoz q̃ q̃tuz ad effectuz:qz eucharistia statim baptizatis datur:si sint adulti:non autem confirmatio:ideo post baptismum immediate eucharistiam ponit.

Ad quartum sic ꝓcedit:Uidet q̃ nõ debuerit in noua lege aliqua sacramẽta de nouo ĩstitui: natura eniz opaꝛ breuiozi via q̃ põt:ꝛ hec ad ordinationẽnãe ꝓtinet. sz gra ẽ magis ordiata q̃ natura. cuiz q̃ breuioz via esset q̃ sacra iam ĩ veteri lege existentia

Universidad de Deusto
Biblioteca

pficerentur q̄ aliqua ō nouo istituerent: videt q̄ aliq̄ de nouo istitui nō debuerit. ¶ P. sic sacra sūt necessaria ad salutē: ita ꝛ pcepta. ſz christus nō alia pcepta mozalia istituit: sed pristētia ꝓsilys pfecit. g̃ nec noua sacra instituer debuit. ¶ Sz ꝛ: sacra sunt medicie spuales vt pus dictū est. ſz nō ꝓpetit eadē medicia puulo ꝛ adulto. cū g̃ stat⁹ legis ꝓpet puerili etati: stat⁹ aūt tpis gre etati pfecte: vt ps Hala. 4°. videt q̄ alia sacra fuerūt et tepoꝛ gre istituēda.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ hec eadē debuerit a pncipio mūdi post peccatū istituere: qz ad crudelē medicū ptinet vt efficacē medicinā nō stati ifirmo ꝓponat: ſz eū diu pclitari sinat: ſz a deo oīs crudelitas relegata ē. g̃ sacra noue legis q̄ sunt efficacissime medicie debuerūt statiz post peccatū humano generi exhiberi. ¶ P. sacra noue legis totaz efficaciaz hūt ex passione christi. ſz passio christi operabat ēt a pncipio mūdi post peccatū ad reparationē ℈m q̄ erat credita vt in. iij. li. dis. xix. dictū est. g̃ ꝛ tunc sacra istituī debuerūt.

¶ Sz ꝛ: gra pficit naturam. ſz natura procedit ex imperfectiozibus ad perfectioza: sicut patet in omni motu ꝛ generatione: ꝛ sil'r etiaz ars. g̃ ꝛ similiter gratia debuit prius imperfecte ꝛ postea copiose per efficaciā sacramēta dari.

¶ Ulterius videtur q̄ statim christo nato sacramenta instituī debuerunt: sunt enim sacramenta noue legis gratiā ꝓtinentia. sed tempus gratie extunc incepit. g̃ tunc istituī debuerunt. ¶ P. sacramenta adiuuant ad implēdu⁹ pcepta. ſz pcepta mozalia omnia simul data fuerūt in ipo initio legis. ergo ꝛ sacramenta gratie in ipso initio gratie omnia simul dari debuerūt. ¶ Sed ꝛ est: quia que a deo sunt ozdinata sunt *Roma. 13°. ſz iste est debitus ozdo vt causa effectum pcedat: ꝛ vt illud q̄ prius est primo tradatur. g̃ cuz passio christi sit causa efficaciaz sacramentis pbens: ꝛ vnum sacramentuz sit alio prius vt dictuz est. g̃ videtur q̄ nō debuerunt institui statiz Christo nato.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ sacramenta noue legis non sunt omnia a Christo instituta: qz de confirmatione ꝛ extrema vnctiōe nō legitur aliquid dixisse: ſz extrema vnctio ꝛ cōfirmatio sunt sacra noue legis. g̃ nō oia sacra noue legis sunt instituta a christo. ¶ P. nō minozis auctoritatis est mysteriū sacerdoty noue legis q̄ legis nāe. ſz q̄ sacra dispēsabāt i lege nāe. ſ. sacerdotes. ꝓ suo libitu sacris visibilib⁹ suam fidem pfitebant. ergo multo fozti⁹ hoc oz esse in lege noua que etiaz est maiozis libertatis. ¶ Sed ꝛ: sacra noue legis efficiunt q̄d signant. sed ex institutione signant ℈m Hugo. g̃ ex institutione efficaciam hūt: sed efficacia sacramento ꝛ nō est nisi a deo: qui solus peccata remittit. ergo nō potuit esse a puro homine sacramento ꝛ institutio.

¶ Respōdeo dōm ad. i. q. q̄ sacramēta sunt signa remedy ad quod ozdinant. sunt aūt signa repzesentantia effectus spirituales ex similitudine sensibilium rerum quib⁹ in sacramento est vsus: ꝛ iō cuz in noua lege oportuerit esse sacramēta maiozis efficacie pp pfectionē testamēti debuerunt etiaz esse alia signa que expressius figurarent gratiā: ꝛ ideo oportuit alia sacramēta institui. ¶ Ad p̄m ergo dōz q̄ q̄uis natura breuissime operatur: tamen nihil omittit de ꝓtingentibus quibus aliquid optime fieri possit ꝛ similiter gratia: ꝛ iō in sacris instituendis nō soluz attenditur qualiter aliquid breuiter fiat sed qual'r ꝓgruenter. ¶ Ad z^m dōm q̄ pcepta mozalia ꝓsequunt naturā humanā cū sint de dictamine ratiōis nālis: ꝛ iō pmanēt eadē i q̄libet lege ꝛ in q̄libet statu hoīs. ꝛ pp hoc nō est simile de preceptis ꝛ sacris que ex sola institutiōe efficaciaz habent.

¶ Ad secūdā q̄nē dōm q̄ sacra noue legis: qz gratiaz ꝓtinent nō sunt vacua: ſz plena: ꝛ iō non cōpetebat ea institui nisi tepoze plenitudinis: quod ē tēpus ꝛcarnationis. Quare autez christus suū aduētū distulerit ꝛ nō statiz post peccatum carnē assumpserit: in .iij. libro dis. i. dictū ē. ¶ Ad p^m ergo dōm q̄ aliter ē i morbo spirituali ꝛ corpozali. Nō enī potest aliquis a morbo spirituali ꝓgrue curari nisi prius morbū cognoscat ꝛ medicia desideret si sit cognitiōis capax: ꝛ iō oportuit vt homo sibi relinqueret: ꝛ sic primo tēpoze legis nature infirmū se cognosceret per ignozātiaz ad idolatriaz declinādo: ꝛ deide tēpoze legis scripte q̄ auxiliū contra ignozantiā prebebat recognosceret se ifirmū per concupiscētiaz ad peccata declinando: ꝛ sic salutez ab alio expectaret: qui ꝛ viā salutis docuit ꝓtra ignorantiaz: ꝛ sacramēta gratie dedit contra infirmitatē ꝓpiscentie vt dicit Joh. i. Gratia ꝛ veritas per Jesum Christum facta est. in morbo aūt corpozali hoc nō requirit: qz corp⁹ nō est cognitionis capax. ¶ Ad z^m dōm q̄ q̄uis etiam ex tunc passio christi efficaciaz haberet: non tamen tantam efficaciaz in humana natura: p:o qua nōduz satisfactuz erat habebat: sicut post satisfactionem habuit ꝛ post christi icarnationez que totā naturā humanaz dignificauit: vt fieret magis ad gratiam recipiendam idonea.

¶ Ad tertiaz q̄nē dōm q̄ sacra noue legis dupliciter instituta sūt. pmo ad documētū ꝛ exercitiū q̄ddā: ꝛ sic potuerāt ante passionē christi istitui. secūdo quātū ad necessitatē ꝛ obligationē: ꝛ sic eoz istitutio nō fuit añ passionē: qz adhuc legalia nō fuerūt mortua. vñ a tēpoze pdicationis christi vsq; ad passionē sacra noue legis simul currebāt cū legalib⁹: ꝛ vtraq; ad salutē operabant. sic ergo quātuz ad secūduz modū istitutioīs oia simul in passiōe christi instituta sunt: ſz quātuz ad pmū oportuit vt primo instituerent illa que sunt maiozis necessitatis: vnde statim in pncipio predicationis sue penitentiā predicauit: vt legitur Matthei. 4°. et baptismum docuit: vt legit Joh. 3°. alia autem sacra ꝓcessu tēpozis istituit ꝛ docuit. ¶ Ad p^m ergo dōm q̄ tēpus gratie dicit quātū ad initiū ꝛ q̄tū ad ꝓplemētū. ꝓplemētū aūt ei⁹ nō fuit añ passionē ꝛ resurrectionē christi: vnde Joh. 8°. dicit. Nondum erat spiritus datus: qz nondum erat christus glorificatus: principium autez potest attendi dupliciter: primo quantuz ad presentiam gratie in mundo: ꝛ sic fuit in ipsa incarnatione. secundo quantum ad eius diffusionem in mundo: ꝛ sic fuit in predicatione siue baptismo christi: ꝛ ante nō oportebat institui sacramenta. ¶ Ad z^m dōm q̄ precepta mozalia homini natura dictat: ꝛ ideo stati poterūt homini simul proponi: nō enim est ita de sacramentis.

¶ Ad. 4. q. dicendū q̄ circa hoc est duplex opinio. quidā eniz dicūt nō omnia sacramēta a christo imediate istituta fuisse: sed quedā ipse per se istituit: quedā vero apostolis istituēda cōmisit. ſ. cōfirmationē in qua spiritusſactus datur ad robur: cuius istitutio esse nō debuit ante plenaz spiritusſacti missionē: ꝛ extremaz vnctionem: que tamen cuz ad gloriaz resurrectiōis sit imediatū ꝛ proximū preparatoziū ante resurrectionē istitui nō debuit. sed qz istitutio sacramento ꝛ videt q̄ potestaté plenitudinis in sacramentis pertinere: quam sibi christus reseruauit in sacramentis cum ex institutione sacramēta habeant quod significent: ideo alys probabilius videtur q̄ sicut hominis puri non est sacramenta mutare vel a sacramentis absoluere: ita nec noua sacramenta instituere: ꝛ ideo omnia sacramēta noue legis ab ipso christo institutionē habent.

¶ Secundum hoc ergo dicendum ad primum q̄ ipse sacramentum confirmationis instituit quando pueris sibi pītatis man⁹ iposuit: similiter extremam vnctionē quādo apostolos ad predicandū mittēs oleo inungere infirmos disposuit: vt sic curarent. ¶ Ad z^m dicendū q̄ sacramenta illa legis nature non habebāt aliquam efficaciam ex opere operato: sed solū ex fide: ꝛ ideo ōterminatio eoruz ab homīe puro habēte fidez fieri poterat: nō aūt ita ē de sacris noue legis: q̄ ex ope operato graz ꝓferūt. Qō. II.

Deinde queritur de baptismo ioannis: ꝛ circa ℈ querunt quattuor. ¶ Primo vtrum fuerit sacramentū. ¶ Secundo de efficacia ipsius. ¶ Tertio quibus cōpetebat. ¶ Quarto vtr baptiçati a ioāne essent baptismo christi baptiçandi.

Ad primum sic ꝓcedit. Videt q̄ baptismus ioannis non fuerit sacramentuz. Joh. 3°. sup illud. Erat ioānes baptiçans ꝛc. dicit glo. quātum catheciminis nōdum baptiçatis ꝓdest doctrine fidei: tātū ꝓfuit baptismus ioānis ante baptismū christi. sed cathecismus nō est sacramētū sed sacrale. ergo baptismus ioānis nō erat sacramentū: sed sacramētale. ¶ P. oē sacrz ē alicuius legis sacramētū. sed baptismus ioānis nō erat sacramētū legis nature: nec; legis veteris: qz sicut Aug. dicit. Nulli ꝓcedentiū ꝓphetaꝛ fuit datū baptiçare nisi ioanni soli: quod nō ꝓtingit de sacris veteris legis. similiter nō est sacramentū noue legis: qz ꝓdicatiōem christi ꝓcessit. ergo nō erat sacramētū. ¶ Sed ꝛ. sacramentū est sacre rei signū. sed baptism⁹ ioānis figurabat baptismū xpi. ergo erat sacramentum.

¶ Ulterius videt q̄ nō baptiçauerit sub hac forma. Ego baptiço te in noīe venturi. Christus eni i cui⁹ noīe baptiçabat iā venerat. ergo nō cōpetebat forma illa ꝓ tpe illo. ¶ P. eadē est fides de christo vēturo que erat in ꝓphet⁹: ꝛ de christo qui iam venit quā nos habemus. ergo eadē est forma baptismi in noīe venturi ꝛ in noīe christi: ergo baptism⁹ idē: sed apli baptiçauerunt in noīe christi: vt infra dicetur. si ergo ioānes baptiçauit in noīe venturi: idē fuit baptisma ioānis ꝛ apostoloꝛ christi: quod falsū ē. ¶ Sed cōtra est. qđ dicit Act. 19°. Baptiçabat ioānes populū dicens: in eū qui venturus est post ipsum vt crederent.

¶ Ulterius videt q̄ nō fuit institutus a deo. nullum. n. sacramentū a deo institutū noīatur a ministro. non. n. dicit baptismus petri: sed baptismu⁹ ille dicit baptism⁹ ioānis. ergo nō fuit a deo institutus. ¶ P. sacramēta legis nature que ad sacramēta christi disponebāt a deo institutiōez nō habuerunt: sed ex voto celebrabant ℈m Hugo. sed baptismus ioānis fuit ꝓparatozius ad sacra christi. ergo nō debuit habere institutionē a deo. ¶ Sed ꝛ est: quod dicit Joh. i. Qui me misit baptiçare ille mihi dixit ꝛc.

¶ Ulterius videt q̄ debuit statim christo baptiçato cessare: qz sup illud Joh. i. Vidit Ioānes iesū venientez ad se: dicit Aug. Baptiçat⁹ est dns baptismo ioānis ꝛ cessault baptism⁹ ioānis. ¶ P. baptism⁹ ioānis erat ꝓparatoꝛi⁹ ad baptismū xpi. ſz baptism⁹ xpi icepit statim xpo baptiçato: qz tactu mūdissime suę carnis vim regnātiuā ꝓtulit ags: vt dicit Beda. ergo statim debuit cessare. ¶ Sed ꝛ ē: qđ legit Joh. 3°. q̄ post baptismū christi baptiçabat ioannes: ꝛ discipuli eius simil'r baptiçabant. g̃ baptismus ioannis non cessauit statim christo baptiçato.

¶ Respōdeo dicendū ad. i. q. q̄ ℈m Hug. de sancto vic. ſz processum tpis ꝛ maiozē propinqtatē ad tps gratie oportuit alia ꝛ alia sacra institui. Unde qz in ioāne quodāmodo incepit tps gre: qz lex ꝛ ꝓphete vsq; ad ioānē. Math. .ii°. nō quasi ab ipso esset gra: sed qz ad gratiā viaz ꝓparabat: iō eius baptismus fuit aliquod sacrm: qđ qdē erat initiatio quedā sacramēto ꝛ gratie: q̄uis gra in eo nō cōferret. vnde dicendum q̄ baptismus ioannis sacramentuz erat quodāmodo medium inter sacramēta veteris ꝛ noue legis: sicut dispositio ad formam media est quodāmodo inter priuationem ꝛ formam. conueniebat enim quodāmodo cum sacramentis veteris legis in hoc q̄ erat signum tantū: cum sacramētis legis noue i materia: ꝛ quodāmodo in forma. ¶ Ad primū ergo dicendū q̄ baptismus ioannis habet aliquid simile cum sacramentalibus baptismi inquātum erat dispositio ad baptismū christi: ſz inquantum precessit institutiōem baptismi christi differt a sacramētalibus: ꝛ est sacramētum per se: sicut sacramēta veteris legis: que etiam suo modo licet nō tam de propinquo ad sacramēta noue legis disponebāt. ¶ Ad z^m dicendū q̄ dispositio reducitur ad genus forme ad quā disponit: ꝛ ideo baptismus ioānis reducitur ad sacramenta noue legis: sicut incompletū in genere illo: ꝛ hoc patet ex ordine procedendi quem magister seruat.

¶ Ad secūdā q̄nē dicēduz q̄ vtilitas rei ex forma sua cōsequitur: ꝛ iō forme sacramētoꝛ ostēdit illud ex quo sacramēta ꝛ efficaciā et vtilitatē hūt: ꝛ qz vtilitas baptismi ioānis tota erat dispōere ad christū: ideo hec erat sua forma competēs: vt in nomine vēturi baptiçaret. ¶ Ad primū ergo dicēdum q̄ q̄uis iam venisset i carnē: nō tñ iam venerat ad baptiçādū: ꝛ alia salutis nostre opera exercēduz. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄ fides cū sit cognitio q̄dā respicit rei veritatē: ꝛ qz diuersitas tēpoꝛ significatoruz nō diuersificat veritatē: nec fides penes hoc diuersificat: ſz sacramēta efficiūt respectū: ꝛ qz nō eodez modo se habet ad actum hoc quod iā est: ꝛ hoc quod expectatur futurū: qz ad id quod expectaꝛ futurū actus ozdinātur vt disponētes: ab eo aūt quod iam est effectiue aliquid producitur: ideo diuersificatio forme per futurum ꝛ presens dignat diuersitatem sacramenti.

¶ Ad tertiā q̄nē dicēdum q̄ ioānes suum baptismū istituit precepto diuino: vñ patet q̄ istitutio ipsius fuit a deo per auctoritatē: ab ipso ioāne per ministerium. ¶ Ad primum ergo dicēdū q̄ propter tres ratiōes baptismus a ioanne nomē accepit: primo qz ipse fuit sui baptismi istitutoz aliquo mō: Petrus aūt nullo mō baptismi quo baptiçabat. z°. qz nihil i illo baptismo efficiebat quod ioānes nō faceret. 3°. qz sibi soli erat datū illius baptismi ministeriū.

¶ Ad secūdū dicēdū q̄ fides magis determinabat ſz apꝓpiquatiōem ad christū: ꝛ iō ēt sacramēta que quedaz fidei protestatiōes sūt magis christo remota minus determinata esse debuerūt: ꝛ qz baptismus ioānis de propinquo ad christi sacra disponebat: iō debuit magis habere ōterminatiōem q̄ sacramēta legis nature.

¶ Ad. 4. q. dōz q̄ cessato baptismi ioānis ꝑt accipi z'. vno mō q̄n cessauit totalr: ꝛ hoc fuit ioāne i carcere misso: qz ministeriū illud soli ioāni cōcessum est. alio modo quātū ad maximū suum posse: ꝛ sic cessauit baptiçato xpo: qz ex tūc es⁹ baptism⁹ nō fuit p̄cipuus: ſz alius fuit eo dignioz: sicut cessat officiū legati domīo suo superueniente: q̄uis ꝛ aliqua exerceat. Et per hoc patet solutio.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt q̄ baptismus ioānis gratiā cōtulerit: Luce. 3. Erat ioānes baptiçās ꝛ pdicās baptismū pnie i remissionē peccatoꝛ: ſz remissio pctoꝛ nō fit sine gra. g̃ baptism⁹ ille gram cōtulit. ¶ P. Dam. dicit. Purgat ioānes spūm p aquā. ſz purgatio spualis nō fit sine gra. g̃ ille baptism⁹ gram ꝓtulit. ¶ P. Aug. dicit ꝺ donatistas: Ita credā ioānē baptiçasse: i aqua i remissiōem peccatoꝛ: vt ab eo baptiçatis i spe remitteret pcta. sed spes de remissiōe pctoꝛ nō pōt esse nisi p gram. g̃ baptism⁹ ille gram ꝓtulit. ¶ P. baptism⁹ ioānis ꝓpquioz fuit baptismo xpi q̄ circūcisio. sed circūcisio gram ꝓtulit: vt dictū est. g̃ multofozti⁹ baptism⁹ ioānis. ¶ P. sacrm nō istituit nisi ad cāndū graz vl significādū. ſz gra sufficiēter p sacra veteris legis erat significata. si g̃ baptism⁹ ioānis gram nō ꝓtulit: p nihilo institut⁹ fuit. ¶ Sz ꝛ: gra nō ꝓferr sine spūsācto. ſz i baptismo ioanis nō cōferebatur spiritusſactus: sed aqua tātum vt ps Act. i. Joānes quidem baptiçauit aqua: vos aūt baptiçabimini spiritusancto ꝛc. g̃ in illo baptismo non erat gratia. ¶ P. nō est idē effect⁹ dispositiōis ꝛ perfectionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

si ergo baptismus ioānis disponebat ad baptismū christi: cuius ē gram cōferre: qz gratia ⁊ veritas facta est per iesum christū: Joh.i. videt q baptism⁹ ioānis gratiā nō cō-

¶ Respōdeo dōm q hoc ab omnib⁹ ꝯceditur q (tulit. nō efficiebatur aliquid p baptismū ioānis: qō nō eēt operatio boīs: ⁊ qz gratia nō pōt ab homine dari: iō patet q baptismus ioānis gram nō cōferebat. ¶ Ad primū ergo dicendū q illa auctoritas sic exponēda est: vt referat ad diuersa baptismata hoc modo. Erat ioānes baptiçans. s. baptismate suo: ⁊ prædicās. s. baptismū christi q est i remissionē peccatoꝝ. Si aūt referatur vtrūq; ad baptismū ioannis: sic dr esse i remissionē peccatoꝝ: qz baptiçatis ipo-nebat dignos fructꝰ penitētie agere: quibus peccatoꝝ remissionē ꝯsequerent. vnde baptismus ille erat quasi q̄dā ꝓtestatio ⁊ pfessio penitētie. ¶ Ad secūdū dicēdū q baptismꝰ ille purgare dr modo p̄dicto: vel ēt mäliter a sordib⁹ corporalibus i signū spiritualis purgatiōis p christū futurū vel a cecitate ignorātie p doctrinā ioānis christū annūciātis. ¶ Ad 3m dicendū q spes semp ex gra ꝓcedit: nō tn semp ex gra habita: sed qnq; ex gra expectata: ⁊ sic baptismus ioānis spem faciebat remissiōis peccatoꝝ nō ꝯferens gram: sz pmittēs eā in hoc q p̄figurabat baptismū christi quo gratia dabat. ¶ Ad 4m dōm q ꝙuis baptismus ioānis magis ꝯueniret cū baptismo christi q̄ circūcisio quātū ad mām: nō tn ꝯueniebat magis quātū ad cām institutiōis: qz circūcisio ad necessitatē īstituta erat vt remediū ꝺ originale. sed baptismꝰ ioānis vt assueface-ret ad baptismū christi. ¶ Ad quintū dōm q baptismus ioānis expressius figurabat baptismū christi q̄ sacra veteris legis pp maiorē sītitudinē ad ipz: ⁊ iō magis ꝺ ꝓpinq; ꝓparabat ad ipm i significatiōe ⁊ q̄dā pnie ꝓtestatione.

Ad tertium sic ꝓcedit: vr q christo nō ꝓpe-ret baptiçari baptismo ioānis. baptismꝰ. n. ioānis erat baptismꝰ penitētie: vt dr Luc. iy. sed rpo nō ꝓpetit penitētia sicut nec peccatū. g nec baptiçari baptismo ioānis. ¶ P. ois xpi actio nra ē īstructio. sz nō īstruimur baptiçari baptismo ioānis. g nō debuit xps illo baptismo baptiçari. ¶ Sz ꝺ ē: q ipe ad baptismū ioānis vadēs dixit: sic ōcet nos iplere oēz iustitiā. Matth. iy.

¶ Ulterius vr q nulli alq hoc baptismo debuerunt baptiçari. hoc. n. est soli⁹ xpi vt a sacris nō accipiat sed magis eis ꝓferat. sed baptismꝰ ioānis erat tale sacrm a q nō poterat aliquid accipi. ergo soli christo cōpetebat. ¶ P. sacra cadē rōne oīb⁹ ꝓpetunt: sed nō erat necessariū q omis baptismo ioānis baptiçarent. ergo nulli ꝑter christū ipso baptiçari debuerunt. ¶ Sed ꝺ ē. qđ dr Matth. iy. Egrediebāt ad illū hierosolymite vniuersi ⁊ baptiçabāt ab eo

¶ Ulterius vr q debuerūt illo baptismo pueri baptiçari. erat. n. ille baptismus signū baptismi xpi: sed baptismus xpi ꝓpetit pueris. ergo ⁊ ille. ¶ P. circūcisio dabat etiaz pueris ⁊ eis principaliter. sed baptismꝰ ioānis ē mediū inter circūcisionē ⁊ baptismū christi q dat idifferenter magnis ⁊ paruis. ergo ⁊ baptismꝰ ioānis paruis dari debuit.

¶ Sed ꝺ. qz baptismus ille erat vt assuesceret ad baptismū christi: sed hoc nō poterat esse nisi ratiōe illoꝝ qui discretionē hēbant. g pueris ille baptismus nō ꝓpetebat.

¶ Rādeo dicēdū q xps pluribus de causis a ioāne baptiçari voluit: quarum tres tanguntur in glo. Marci. iy. s. propter humilitatē implendam: vt ipsemet dicit: Matth. iy. vt baptismū ioānis approbaret: ⁊ vt aquas cōsecraret suę carnis tactu: ⁊ sic baptismū suū institueret. Quartā causā tangit Augu. i libro de nā boni: vt. s. ostēderet nō interesse quis a quo baptiçaret. Quintā tangit in lib. questionū veteris ⁊ nō testamēti. s. ad exemplum baptismi proponendum illis qui erant futuri filij dei per fidē. Sextā tangit Chrisō. vt scilicet in baptismo miracula ostēdēs cuacuaret illoꝝ errorē q ioānē christo maiorē credebant. ¶ Ad primū ergo dicendū q sicut dictū est christus a sacramentis nihil accepit: ⁊ iō nō dicitur baptismus ioānis baptismus penitentie quo ad xpm: sed quo ad alios qui ad penitentiam per ipm ꝓparabantur: ⁊ sicut ēt circūcisio christi nō fuit in remediū originalis peccati a quo christus īmunis erat. ¶ Ad secundū dicendū q actio christi nra ē instructio nō vt eodē mō agamus sicut christus fecit: sed vt p modo nro christū imitemur: ⁊ iō per baptismū suum dedit nobis exemplū: vt baptiçaremur illo baptismo qui nobis ꝓpetit: p quē. s. remissionē peccatoꝝ ꝓsequamur.

¶ Ad. q. dōz q dicit Aug. in li. de baptismo: ꝺ donatistas Si ioānes solū christū baptiçasset videret meliozis baptismi dispēsatoꝛ ꝙto melioꝛ erat q baptiçabat: ⁊ si oēs baptiçasset videret qō xpi baptismꝰ nō sufficeret ad salutē: ⁊ iō quosdā alios baptiçauit sed nō oēs. ¶ Ad pm g dicendum q ꝙuis aly a baptismo ioānis nō acciperēt gratiaz: accipiebāt tn quoddā signū gre suscipiēde ⁊ seruāde penitentie. ¶ Ad secundū patet solutio ex dictis.

¶ Ad. iy. q. dōm q baptismus ioānis erat baptismus penitētie: ⁊ qz pueris nō ꝓpetit penitētia: iō nō cōpetebat eis ille baptismus. nec est sile de baptismo christi ⁊ circūcisiōe que ordinant contra originale peccatum: quod in pueris est. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad quartum sic ꝓcedit: videt q baptiçati baptismo ioānis nō debebāt baptiçari baptismo christi. Actu. n. 8. dicit q apli in samariam veniētes illos qui baptiçati erāt i noīe iesu ñ baptiçabāt: sed tn man⁹ imponebant. cum ergo baptismus in nomie iesu sine collatione spiritussancti sit baptismus ioānis: videtur q baptiçati baptismo ioānis non baptiçabant baptismo christi. ¶ P. Piero. super illud Ose. y. effundaz de spū meo. dicit q hec est cā quare qdā baptiçati a ioanne baptismo christi itez baptiçati sunt a Paulo. Act. xx. qz fidē trinitatis nō hēbant: qz neq; si spiritussanct⁹ ē audierant. Si ergo aliqui baptiçati essent a ioāne fidē trinitatis habētes: videt q itez baptiçari nō debuerīt baptismo christi. ¶ P. i apostolis debuit ostēdi omne illud qō est necessariū ad salutē. sed apostolis post baptismū ioannis solus baptismus spiritussancti ꝓnunciatur: Act. i. g nō erat necessariū q baptismo christi itez baptiçaret. ¶ P ad baptismū requirit aqua ⁊ spiritussanct⁹. sz per baptismū ioannis erat facta ablutio aque. ergo non oportebat nisi q spūssanctus. ¶ Sed ꝺ ē: quod dicit Joh. iy. nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto ⁊c. sed baptismus ioānis nō regenerabat aliq; mō. ergo necessarium erat vt itez baptismo christi baptiçarētur. ¶ P. Aug. dixit q baptiçabat ioānes ⁊ nō est baptiçatus. sed de necessitate salutis tpe gratie est q hō sit baptiçatus vel saltē ꝓpositū baptismi habuerit. g oportebat eos qui baptismū ioānis acceperāt itez baptiçari baptismo xpi. ¶ P. ipositio manuū ꝑcedente baptismo ioānis nō īpriebat characterē baptismalē. sz character talis est de necessetate salutis vel in actu vel i proposito. ergo oportebat q baptiçati baptismo ioānis itez baptiçarent baptismo christi: ⁊ nō sufficiebat eis manus impositio.

¶ Respōdeo dicendū q circa hoc est duplex opinio. qdā enim dicunt q baptismus ioānis erat ꝓparatoꝛi ad christum suscipiendū: ⁊ iō si quis baptismū ioānis suscepisset in eo sistens non referens ad christū: baptismus in eo frustrarē a fine suo: ⁊ ideo oportebat eum itez baptiçari baptismo christi. si autem nō figeret spez sua i baptismo ioānis: sed vlterius referret ad christū sic ex gra christi ⁊ baptismo ioānis preaccepto efficiebat quasi vnum quid: et ideo nō oportebat q iterum aqua baptiçaret: sed solū q spiritū sanctū per manus impositionē acciperet: ⁊ hec vr

fuisse magri opinio i littera: sed qz sacra noue legis ex ipso opere opato efficaciā hūt: iō videt q spes ⁊ fides illius q baptismū suscipit nihil faciat ad sacrm: cuius posset facere ad rē sacri ꝑficiēdā vel ꝓmouēdā. vñ quātūcūq; spes sua aliqs ad christū referret baptiçat⁹ baptismo Joānis: baptismū noue legis nō cōsequebat: ⁊ iō si baptismꝰ noue legis est de necessitate salutis: oportebat q itez illo baptismo baptiçaret. ¶ P. hoc est generale i oīb⁹ sacris q si omittatur qō est de suba sacri oz id sacrm iterari: vñ cum nō esset forma debita i baptismo ioānis: oportebat q iterareť baptismus: ⁊ hoc hēt cōior opinio: q̄ ēt ex vbis Aug. ꝓfirmat: q dicit sup Joh. Domel. v. Qui baptiçati sūt baptismate ioānis: nō eis sufficit: baptiçādi. n. sūt baptismate christi: ⁊ iō fm hoc dicēdū ad primū q ibi agit de illis q baptiçati erāt a Philippo: de quo ꝓstat q baptismo xpi baptiçauerat: sed nō erat ibi datus spūssactus ad robur: sicut i ꝓfirmatiōe dat: qz ille nō fuit Philippꝰ apls: sed vnus de septez diacōib⁹: ⁊ iō nō poterat manꝰ iponere: qz hoc epoz est: ⁊ pp hoc missi sūt ad hoc Petrus ⁊ Joānes.

¶ Ad secūdū dōm q Piero. nō vult tägere cām rebaptiçatiōis sz īsufficiētiā fidei ipsoꝛ ad salutē: vt pz ex vbis p̄cedētib⁹. Premittit. n. q dicit se credere i christū: ⁊ nō credit i spiritussactū: nōdū hēt claros oculos. īsufficiētia aut̄ fidei nō posset eē cā quare alig baptiçarēť: sed q̄re īstruēdi essēt sicut ⁊ nūc fit. ¶ Ad 3m dōm q apostoli creditur baptiçati fuisse baptismo christi q̄ius scriptū nō ꝯueniat: vt dicit i glo. Joh. xiy. sup illud. q locutus est ⁊c. Exquo. n. ipsi alios baptiçabāt: vt habetur Joh. iy. videtur q ⁊ ipsi veniētes ad christum baptiçati fuerīt: si tamē christus q habuit potestatem remittēdi peccata cos sine baptismo ex priuilegio quodam sactificare voluisset: ⁊ q virtutē suam sacramētis nō alliganit nō esset ad cōsequētia trahēdum: ex auctoritate aūt inducta nō habetur q apostoli tn baptismo Joānis baptiçati erāt: sed cōparatio q̄dā baptismi flaminis ad baptismū ioānis. ¶ Ad quartū dicēdum q ad baptismū requirit aqua cū debita forma. Johes aūt nō obseruabat formā baptismi christi: nec iteruz erat i eo efficacia: sicut i baptismo christi: ⁊ ideo quia omittebātur ea que erāt de necessitate sacramēti oportebat iteruz baptiçari. ¶ Quoꝛ alia remediū. Sed cōtra: omnia sacramēta noue legis sūt i remediū ⁊ gratiam ꝓferūt: vt dictū est. ergo distictio illa nulla videtur. Et dicēdum q illa distinctio sacramētoꝛ sumitur fm id ad quod p̄cipaliter ordinātur. Quāuis ergo omnia sacramēta aliquo modo gratiā ꝓferāt ⁊ i remediū sint: quedā tn p̄cipaliter ordinata sūt i remediū ꝺ aliquē specialē morbū: vt mrimōiuz ꝺ cōcupiscētiā. q̄dā vo de sūi propria itētōe sūt ordiata ad remedium morbi ⁊ ad gratiam: sicut baptismus qui ē spiritualis regeneratio: per quam vetus homo corrūpitur ⁊ nouus generatur. quedā aute quia gratiā ꝓsupponūt ordinātur ad gratie perfectiōem: sicut eucharistia: ⁊ sic itel ligēda sūt verba magistri. Nō vtiq; propter remedium sed ad sacramētum. ⁊ debet accipi sacramētum large pro quolibet signo rei sacre. ¶ Baptismū christi Joānes ⁊c. ideo baptismus christi potius q̄ alia sacramenta noue legis ꝓparatoꝛium habuit: quia baptismus est ianua sacramentoꝛum: ⁊ ipse facit alys viam: vnde ꝓparatoꝛio sacramenta alia nō indigebant. Iterum baptiçabantur imo ⁊c. ex hoc pz q precedens baptismus nō reputabatur aliquib⁹ pro baptismo: quia qui baptisma christi accipiebant nō iterato baptiçabantur: sed verum baptisma ō notuo accipiebant: ⁊ ideo quasi corrigens qō dixerat iterum baptiçabantur addit: imo verum baptisma accipiebant: ⁊ sic magister per verba Hieron. suam intentionem ꝓbare non potest.

¶ Quid sit baptismus. Bis. III. a

Post hec videndū ē qd sit baptismꝰ ⁊ q̄ sit forma: ⁊ qñ īstitutꝰ: ⁊ cā īstitutiōis. Baptismꝰ dr intinctio. i. ablutio corpis exteriꝛ facta sub forma ꝙboꝛ ꝓscripta. Si. n. ablutio fiat sine ꝙbo: nō ē ibi sacrz. Sz accedēte verbo ad elemētū: fit sacrm. nō vtiq; ipm elemētū fit sacrm: sed ablutio fcā i elemēto. Vñ Aug. Verbo baptisma ꝓsecrat. detrahe ꝙbū: ⁊ qd est aq̄ nisi aq̄: accedit verbuz ad elemētū: ⁊ fit sacrm. Unde est hec tāta virtus aque vt corpus tägat ⁊ cor abluat: nisi faciēte verbo: nō qz dr: sz qz credit. Manq; ⁊ i ipo verbo aliud ē sonus transiēs: aliud est ꝙtus intus manens. In duob⁹ ergo ꝓsistit sacrz baptismi: scilz i verbo ⁊ elemēto. ergo ⁊ si alia desunt q̄ ad decorē sacri institutа sunt: nō iō minꝰ ē vez sacrm ⁊ sanctū: si verbum sit ibi ⁊ elementuz. Nam ⁊ in hoc sacramēto ⁊ in alijs quedā solent fieri ad decorē ⁊ honestatē sacri: q̄daz ad substātiā ⁊ cām sacramēti pertinētia. De substantia huius sacramēti sunt verbū ⁊ elementum: cetera ad solēnitatem eius pertinent.

¶ De forma baptismi. b

Sed qđ ē illud verbū quo accedēte ad elemētū: fit sacrm: veritas q̄ docet huius sacramēti formā tradens ait discipulis. Ite docete oēs gentes baptizātes eos: in noie patris ⁊ filij ⁊ spūssancti. Invocatio igit trinitatis verbū dicit quo baptisma cōsecrat: ⁊ hec est forma verboꝝ sub qua traditur baptismus. Vñ bonifacio epo zacharias papa ait. firmissime ꝓceptū ē i synodo angloꝝ: vt quicūq; sine īuocatiōe trinitatis mersus fuisset: q sacramentū regeneratiōis nō haberet: qđ oino verꝝ est. q si mersus in fonte baptismi quis fuerit sine īuocatiōe trinitatis perfectus christianus nō est nisi in noie patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti fuerit baptizatus. Legit tn in actibus apostoloꝝ apostolos baptizasse in noie xpi: sed in hoc noie vt exponit Ambro. tota trinitas intelligit. Intelligit enī cum xpm dicis: ⁊ pr a quo vnctus est: ⁊ ipsuz qui vnctus est: ⁊ spiritussanct⁹ p quem vnctus est. Vñ Nicholaꝰ papa ad ꝓsulta bulgaroꝝ. A quodaz iudeo multos baptizatos asseritis: ⁊ quid inde agendū sit ꝓsulitis. Hi profecto si in noie sācte trinitatis: vel in nomine christi sicut in actibus apostoloꝝ legimus baptizētur: baptizati sunt: vnū enim idēq; est vt exponit Ambrosius.

¶ Si in nomine patris tn vel spiritussācti possit tradi baptismus. c

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hic q̃rit an baptism⁹ eẽt ver⁹ si diceret̃ in noie p̃is tm̃: vel spūsc̃ti tm̃: vt cū dr̃ in noie xp̃i. Ambrosi⁹ videt̃ dicere q̃ si fide mysteriuz trinitatis teneat̃ t vna psona tm̃ noiet̃: plenū est sacr̃m. Et econuerso si tres noient̃ t nō recte de aliquo illoꝝ sentiat̃: vacuū fieret mysteriū trinitatis. ait .n. sic. Ubi nō est plenū baptismi sacr̃m: nec p̃incipiū nec species aliq̃ baptismi est iat̃. Plenuz aūt ẽ si patrẽ t filiū t spūm sanctū fatearis. Si vnū neges: totū subtrahes: t si vnū i sermõe p̃bẽdas: vel patrẽ vel filiū vel spūm sc̃tū: fide ãt nec patrẽ nec filiū nec spūm sc̃tū abneges: plenū ẽ fidei sacr̃m. Ita ẽt lz patrẽ t filiū t spūm sanctū dicas t p̃is t filj t spūsci minus ptãtẽ: vacuū ẽ oẽ mysteriū. Cū .n. dr̃ i noie xp̃i: per virtutẽ noīs ipleti ẽ mysteriū: nec a xp̃i baptismate spūs separat̃: q̃ xp̃s baptizauit i spiritu. d

Questio Ambrosij.

Nunc considerem⁹ vtruz sit̃ xp̃i noie legim⁹ baptismi plenum eẽ sacr̃m: ita ẽt spūsc̃o nūcupato: nihil desit ad mysterij plẽitudinẽ. Rõnẽ seqmur q̃ vnum dixerit: trinitatẽ significauit. Si xp̃m dicas: t p̃em a quo vnct⁹ẽ fili⁹: t ipm q̃ vnct⁹ẽ. s. filiū t spūm scm̃ quo vnct⁹ẽ designasti. Scriptum est .n. hunc eẽ Jesuz a nazareth quẽ vnxit de⁹ spiritusc̃to. t si p̃em dicas: filiuz eius t spiritum oēs ei⁹ pariter idicas: si tm̃ id ẽt corde p̃bẽdas. Et si spiritūscm̃ dicas: deuz p̃ez a quo p̃cedit t filiuz ei⁹ cui⁹ẽ spirit⁹ nuncupasti. Ũñ vt rõni copulet̃ auctoritas dñs dicit. Vos autem baptizabimini in spiritu sancto: et quo indicat nos recte posse baptizari in spiritu sãcto.

Per stringit premissoꝝ intelligẽtiã cum determinatione cuiusdam dicti. e

Ex his apte itellexisti i noie xp̃i ver̃ baptisma tradi: vñ nihilomin⁹ insinuari vt ver̃ baptisma dari posse i noie p̃is tã tũ vel spūsc̃ti. si tm̃ ille q̃ baptizat fidẽ trinitatis teneat: q̃ trinitas i quolibz boꝝ noiuz itelligit̃. Si ãt aliqs puersę credẽs t errorẽ inducere itẽdẽs vnuz de trib⁹ tm̃ nūcupet: nō impleuit mysteriū. Q̃d ꝯo ait noiatis trib⁹ vacuum eẽ mysteriū si baptizãs mutat ptãtẽ p̃is t filij vel spūsci. i. male sẽtiat de potẽtia alicuius boꝝ: ñ credẽs vnã potẽtiã triũ: itelligẽdũ est ꝟ sup eũ q̃ nō itẽdit nec credit baptizare q̃ nō tm̃ caret fide lz ẽt itẽtionẽ baptizãdi nō hz. Qui g̃ baptizat i noie xp̃i: baptizat i noie trinitatis q̃n itelligit̃ tuti⁹ẽ tm̃ tres psonas ibi noiare: vt ibi dicat̃ i noie p̃is t filj t spūsci: nō i noib⁹ lz in nomie. i. inocatiõe: vel i cõfessiõe p̃is t filj t spūssancti. Innocat̃ .n. ibi tota trinitas vt inuisibiliter ibi opet̃ p se sicut extra visibiliter p ministerium. Si autem dicatur in nominibus: nõ ẽ ibi sacramẽtũ: q̃ nõ seruatur forma baptismi.

De institutione baptismi. f

Dē istitutiõe baptismi q̃n cepit varie sẽ estimatiões. Alij dicũt tũc eẽ istitutuz cũ Nicodemo xp̃s ait. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̃ t spūsc̃o &c. Alij dicũt ĩsti tutionẽ baptismi fcãz cũ apl̃is dixit. Ite docete oēs gẽtes baptizãtes eos i nomie p̃is t filj t spūssancti. Sed hoc dixit eis post resurrectionem: p̃cipiens eis de vocatiõe gentiũ: quos ante passionem binos miserat ad p̃dicanduz in iudea t ad baptizandũ dicens. In viã gentium ne abieritis. Jam ergo institutus erat baptismus: q̃ baptizabant simul t p̃dicabant.

De forma i qua baptizauerunt apostoli ante passionez christi. g

Si ꝯo q̃rit i q̃ forma tũc baptizauer̃t. Sane dici põt i noie trinitatis. s. in ea forma i q̃ baptizauerũt postea gẽtes: q̃ añ passionẽ põt itelligi fuisse tradita lz nõ sit scriptũ. Nõ ergo tũc illã formã xp̃s p̃ius tradidit cũ ad euãgelizãdum gẽtib⁹ misit: lz quã añ tradiderat mittẽs eos i iudeã post iterauit cũ ad gẽtes misit. Cõmodi⁹ g̃ dr̃ istitutio facta q̃n xp̃s a Joãne baptizat⁹ẽ i iordãe. q̃d dispẽsauit nõ q̃ mũdari voluit cũ siñ pctõ fuerit: lz q̃ ptact⁹ mũde carnis sue vim regeneratiuaz ꝑtũlit aqs: vt q̃ postea ĩmergeret̃ iuocato noie trinitatis a pctis purgaret̃. Tũc ergo istitut⁹ẽ baptism⁹ xp̃i i quo trinitas cuius mysteriuz ibi innotuit interius hominem baptizat.

Quare in aqua tantum fiat. h

Celebrat̃ autẽ hoc sacr̃m in aq̃ non in alio liquore vt ait xp̃s. Nisi qs renat⁹ fuerit &c. Jõ vniformiter id fieri i aq̃ p̃cipit̃ vt itelligat̃: q̃ sicut aq̃ sordes corporis ac vestes abluit: ita baptismus maculas aie sordesq̃ vitioꝝ emũdãdo abstergit: vel iõ vt nullũ inopia excusaret q̃d põt fieri si in vino vl̃ oleo fieret: t vt cõmunis materia baptizandi inuenireť apud omnes: quod aq̃ signauit que de latere christi manauit: sicut sanguis alteri⁹ sacri signũ fuit. Nõ ergo i aliquo liquore potest consecrari baptismus nisi in aqua.

De imersione quotiens fieri debeat. i

Dē imersiõe ꝯo si q̃rit̃ quõ fieri dẽat: p̃cise rñdem⁹: vt sel̃ tertio p vãio moꝝ ecclie. Ũñ Bre. De tria imersiõe baptismi nil veri⁹ rñderi põt q̃ q̃d vosipsi sẽsistis q̃ i vna fide nihil officit ecclie sce ꝟsuetudo diuersa. Q̃z .n. i trib⁹ subsistẽtijs vna suba ẽ: rep̃ hẽsibile eẽ nullaten⁹ põt i fãtẽ i baptismo ter vl̃ sel̃ mergere: q̃ t i trib⁹ mersiõib⁹ psonaꝝ trinitas: t i vna põt diuitatis singlaritas dsignari. Nos ꝯo q̃ tertio ĩmergim⁹ ẽt triduane sepulture sacr̃m signam⁹. Sc̃dz b̃ licet nõ mõ ter lz ẽt sel̃ mergere tm̃. Ibi tñ dũtaxat mergere sel̃ licet: vbi ꝟsuetudo ecclie talis exist̃it. Si qs ꝯo id facer̃ icipiat vbi ꝟsuetudo talis nõ est: vl̃ sel̃ tm̃ mergẽdũ asserat: rep̃ hẽsibilẽ se eẽ cõstituit.

Ũñ Haymo. In suo sensu abũdabat Cypr̃ianus cũ sel̃ mergebat i baptismo puulos: q̃ d̃ itelligebat studiose iplebat bõis opib⁹ abũdando: lz i b̃ nesci⁹ delinq̃ret: lz q̃ bõis opib⁹ abundabat postea correct⁹a deo abũdauit altiori sẽsu: ter illos mergẽdo. Ecce hẽm⁹ q̃ deligt: qui sel̃ mersit. Sz b̃ ió: q̃ aliter se hẽbat ꝟsuetudo illi⁹ ecclie: vel q̃ vnã tm̃ faciendã mersionẽ asserebat. De tria mersiõe Au. ait. Postq̃z nos credere. p̃misim⁹: tertio capita i sacro fonte dimersim⁹: q̃ ordo baptizãdi duplici mysterij significatõe celebrat̃. Rcẽ .n. tertio ĩmersi estis: q̃ accepistis baptismũ i noie trinitatis. Recte tertio ĩmersi: q̃ accepistis baptismũ i noie xp̃i q̃ die tertia resurrexit a mortuis. Illa .n. tertio repetita ĩmersio typũ dñice exp̃rimit sepulturę. Cõstat g̃ baptizãdos tertio ẽbẽ ĩmergi: t tñ si sel̃ tm̃ ĩmergãt̃: vez baptisma accipiũt: t q̃ sel̃ ĩmergit tm̃: nõ peccat: nisi ꝟsuetudo ecclie obsistat vel hoc modo tm̃ debere fieri asserat.

Quando circũcisio amisit vim suam. k

Solet ẽt q̃ri si circũcisio amisit statũ ab istitutiõe baptismi: ad q̃d dicim⁹ i xp̃i morte termiata eẽ legalia oia. Ex tũc ergo circũcisio pdidit viz suã: ita q̃ postea ñ pfecerit: lz potiꝰ obfuit obstãtoꝝ suis. Sz vsq̃z ad oblatõez ver̃ hostie potuit ꝑdesse. Si .n. añ passionẽ legalia finẽ hũisset̃: nõ ea imitẽte vet⁹ pascha cũ discipulis manducasset.

De causa institutionis. l

Causa ꝯo istitutiõis baptismi ẽ inouatio mẽtis: vt hõ q̃ p̃ pctm̃ vet⁹ fuerat p gr̃am baptismi renouet̃: q̃d fit depositiõe vitioꝝ t collatiõe virtutũ. Sic .n. fit quisq̃z nou⁹ hõ: cũ abolitis peccatis ornatur virtutib⁹. Abolitio peccatoꝝ pellit feditatem. Appositio virtutũ affert decorẽ. t hec est res huius sacramẽti: scilicet interioꝝ mundicia.

Queritur an baptismus aperuit celuz quod non aperuit circuncisio. m

Si q̃rit̃ vtrũ baptism⁹ aperuit celuz q̃d ñ aperuit circũcisio: Dicim⁹ q̃ nec baptism⁹ nec circũcisio r̃gni nob aditũ aperuit: sz hostia saluatoris: q̃ si tpe circũcisionis oblata fuisset: illi⁹ rpis hoies i regnũ intrassent. Res ergo hui⁹ sacramẽti iustificatio est.

Postq̃ determinauit magister de his q̃ p̃exiguntur ad sacramenta noue legis: hic incipit determiare de singulis sacramentoꝝ noue legis: t diuiditur in partes duas: in p̃ma determinat de illis sacramentis q̃ sunt ordinata in remedium vnius persone: in secunda de illis que sunt ordiata i remediũ totiꝰ ecclesie. xxiiij. di. Nũc ad cõsideratiõnẽ sacre ordinatiõis &c. Prima diuidit in tres. in p⁹ determiat de sacro intrantiũ. s. baptismo. in z⁹ de sacramẽtis progredientiuz. vij. di. ibi. Nunc de sacramẽto confirmatiõis &c. in 3⁹ de sacro exeuntiuz. s. extrema vnctiõe. xxiij. di. ibi. Preter premissa ẽ aliud sacr̃m &c. Prima i tres. in p⁹ determinat de baptismo fm se. in z⁹ de baptismo p ꝓparationez ad recipiẽtes. iiij. di. ibi. Dic dicẽdũ ẽ aliãs &c. in tertia fz cõparatiõez ad ministrãtes. v. di. ibi. Post hec sciẽdũ ẽ sacrz baptismi &c. Prima in duas. in p⁹ determiat de baptismo fm se. in z⁹ determiat de eo p ꝓparationẽ ad circũcisionẽ: ibi. Solet ẽt queri si circũcisio &c. Prima in duas. i p⁹ determinat qd ẽ baptism⁹. in z⁹ de his q̃ ad baptismũ regrũtur: ibi. Sz q̃d ẽ illud verbũ &c. Hec pars diuidit i tres fz tria q̃ exigũt̃ ad baptismũ: in p̃ma. n. determiat de forma baptismi: in secũda de mã ei⁹: ibi. Celebrat̃ aũt &c. i tertia de ipo actu ablutionis vel ĩmersiõis: ibi. De ĩmersione ꝯo &c. Prima in duas. i prima determiat de forma baptismi. in secũda de institutiõe ipsi⁹: ibi. De institutiõe ꝯo &c. Circa p̃mũ duo facit. p⁹ determiat formã baptismi. z⁹ mouet quandaz q̃nẽ circa formaz baptismi t determinat eã: ibi Dic querit̃ an baptism⁹ &c. Prima in duas. in p̃ma determinat formã p̃cipalẽ baptismi. i secũda quãdã formã secũdariã p tpe obseruatã: ibi. Legit̃ tm̃ in actib⁹ apl̃oꝝ &c.

Solet ẽt queri &c. Dic determinat de baptismo p ꝓparationẽ ad circũcisionẽ. Et circa hoc tria facit. p̃mo determinat cessationẽ circũcisiõis secũdo istitutionem baptismi: ibi. Causa vero institutionis &c. tertio effectũ vtriusq̃: ibi. Sed queritur vtruz baptismus &c.

Hic queruntur quinq̃. primo qd sit baptism⁹. Secundo de forma ipsi⁹. Tertio de mã ei⁹. Quarto de intentione. Quinto de institutiõe.

Ad primum sic procedit: vr̃ q̃ incõuenienter sit assignata hec diffinitio baptismi q̃ i litera ponit̃. s. Baptism⁹ẽ ablutio corporis exterioꝝ facta sub forma pscripta verboꝝ. manẽte .n. diffinito manet diffinitio sed trãseunte ablutione q̃ ẽ quedã actio vel passio: manet baptism⁹. g̃ baptism⁹ nõ ẽ ablutio. P. sacr̃m fm Hug. ẽ mãle elemẽtũ. ablutio aũt nõ ẽ mãle elemẽtũ: sed elemẽti vsus. g̃ baptism⁹ cũ sit sacrz nõ erit ablutio. P. sacr̃m ẽ i genere relatiõis: cũ sit cã vel signũ: sicut s. dictũ ẽ. lz baptism⁹ẽ sacr̃m. g̃ incõuenienter ponit̃ i genere actionis vel passiõis. P. i diffinitione instri dz poni illud ad qđ ẽ. lz baptism⁹ sit̃ t alia sacra vt pus dictũ ẽ sũt instra sanctificatiõis. g̃ cũ in diffinitiõe ei⁹ nulla mẽtio fiat de sãctificatiõe: vr̃ incõuenienter esse assignata.

Ulteri⁹ vr̃ q̃ ẽt incõuenienter assignat̃ diffinitio Hug. q̃ talis ẽ. Baptismus ẽ aqua diluẽdis criminib⁹ sãctificata p verbũ dei. nihil .n. fit in seipso. lz baptism⁹ in aq̃ fit. g̃ baptism⁹ nõ ẽ aq̃. P. in diffinitiõe alicui⁹ nõ dz poni aliqd qđ nõ sit de eẽntia eius: sed scificatio mãe nõ est de essen-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tia baptismi:qz ī mari vel in flumīe põt ficri baptism⁹.ergo sanctificatio aq̄ nō dz poni i diffinitõe baptismi. ¶ P. diffinitio dz zuerti cū diffinito.ſz põt esse aq̄ sanctificata ẏbo vite diluẽdis criminib⁹:z tñ nō erit baptismus: sicut qñ nō fit intinctio:ergo hec nō est ꝑpetes baptismi diffinitio. ¶ P.effect⁹ qui põt ipediri nō dz põi ī diffinitõe cãe: qz tũc diffinitio eẽt minus q̄ diffinitũ.sed põt ipediri q̄ p baptismũ nō diluant crimina.ergo nō debet ablutio criminum in diffinitione baptismi poni.

¶ Ulterius vr̄ q̄ ẽt icõuenienter assignet diffinitio Dio. quã ponit.y.ca.ec.hierar.vbi dicit.Quoddã ḡ est p̃ncipium scissimoz mãdatoz sacre actiõis z alioz diuinoz eloquioz z sacraz actionũ susceptiuã opportunitatẽ:formãs nr̃os aiales hitus ad supcelestis getis anagogẽ nr̃um iter faciẽs sacre z diuinissime nr̃e regnãtiõis traditio.p̃ncipiuz.n. reducit ad genus p̃ncipiatoz.ſz sacrz nō ẽ i gñe pcepti:ſz i gñe sacri.ḡ nō dz dici p̃ncipiũ scissimoz mãdatoz. ¶ P.nō dr̃ eẽ principiũ sc̃oz mãdatoz nisi īquãtũ ꝑpat viã ad alia mãdata.ḡ supfluũ fuit postea addere ad susceptiuã opportunitatẽ alioz nos formãs. ¶ P. nihil p̃t formari ad diniã eloga nisi qõ ẽ pceptiuũ coz.ſz B qõ ẽ aiale ī nobis nō pcipit diuĩa eloga:sed solũ B qõ est rõnale.ḡ male dixit formãs aiales hit⁹ ad diuina eloga. ¶ P. forma z mã sũt de essẽtia rei,sed ipse nullã mẽtionẽ facit de mã z forma baptismi.ergo vr̄ q̄ insufficiẽter diffiniat.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ icõuenienter assignet diffinitio quã Dam̃. ponit ī.iiy.li.c.i.sic dicẽs.Baptism⁹ est p̃ quẽ p̃mitias spiritusſancti accipim⁹:z p̃ncipiũ alteri⁹ vite fit nobis regnãtio z sigillũ z custodia z illumiatio.alig.n.pri⁹ hñt spiritũ sanctũ z spũalẽ vitã:q̄ baptismũ ꝓsequãt:sicut ꝑs ō Lovnelio. Act.x.ergo q̄ baptismũ nō sp accipim⁹ p̃mitias spũs sancti:nec est baptism⁹ p̃n⁹ alteri⁹ vite ī nobis. ¶ P. idez nō dz poni ī diffinitõe suiipsi⁹.qđ regnãtio est idẽ qđ baptism⁹.ḡ nō dz poni ī diffinitiõe baptismi. ¶ P.illumiatio nō fit p̃ virtutes itellectuales:ſz baptism⁹ nō est itellectualis vt⁹:ſz sacrz.ḡ nō dz sibi attribui illumiatio. ¶ P. custodia fit ī nobis p̃ diuinã ꝓuidẽtiã de q̄ dr̃ in ps. Ecce nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit israel.ergo nō debet hoc baptismo attribui.

¶ Rñdeo ad.i.q.dz fm doctrinã pḧi ī li.posterioz triplex ẽ gen⁹ diffinitiõis:q̄ dã.n.sũt diffinitiões mãles q̄s dicim⁹ demõstratiõis ꝓclusiões:qđ formales q̄ sũt p̃ncipia demõstratiõis:qđ mãles z formales simul:q̄ sũt demonstrationes positione differentes:qz hñt medium demõstratõis inquantũ cõtinẽt diffõnẽ formalẽ:z ꝓclonẽ īquãtũ ꝓtinẽt mãlẽ:sed deest solus ordo termi⁹oz:qz ante oẽ ꝑpletiuũ quodãmõ formale est respectu ei⁹ qõ cõpleẽ: iõ diffinitio formalis nõ dr̃ q̄ solũ ꝓtinet formã:sed illa q̄ ꝓtinet B qõ est ꝑpletiuũ respectu alteri⁹:z qz ī causis ẽ talẽ ordo q̄ mã ꝑpleẽ p formã:z forma p efficiẽtẽ: z efficiẽs p finẽ:iõ diffinitio qñq; mãlis dr̃ q̄ ꝓphẽdit tñ mãs rei: formalis aũt q̄ ꝓphẽdit formã:sicut ira est accẽsio sanguinis circa cor:dr̃ mãlis diffinitio:z ira est appetit⁹ī vindictaz: dicit formalis.qñq; aũt mãlis ꝓphẽdit formã z mãz: sed formalis cãm efficiẽtẽ:sicut hec dr̃ mãlis:tonitruũ est cõtinu⁹ son⁹ ī nubib⁹:hec aũt formalis:tonitruũ ẽ extinctio ignis ī nube.qñq; aũt diffinitio mãlis ꝓhẽdit mãm et formã z efficientẽ:formalis aũt finẽ:sicut dom⁹ẽ coopторiũ factũ ex lapidib⁹ z lignis p talẽ modũ z talẽ artẽ: ẽ diffinitio mãlis respectu hui⁹:dom⁹ẽ coopimẽtum ꝓhibẽs nos a frigoꝛib⁹ z caumatib⁹:z B p̃cipue accidit ī instr̃is:qz ī eis q̄si tota rõ spẽi a fine sumit. Et qz baptism⁹ cuz sit sacramẽtũ qđdã instr̃m ẽ:iõ diffinitio mãlis ei⁹ erit q̄ ꝓphẽdit mãz z formã ei⁹ z efficiẽtẽ:z formalis q̄ ꝓphẽdit finẽ: z sic diffinitio quã magr̃ in lr̃a ponit est mãlis.ꝓtinet enim mãm ī hoc q̄ dicit ablutio exterioz z inuit efficientez ī B q̄ dicit facta:z põit formã i B q̄ dicit sub forma ẏboz zc. Et sciẽdũ q̄ Aug.põit eãdẽ diffinitõez q̄uis sub alys verbis.dicit.n. Baptism⁹ẽ tictio i aqua verbo vite scificata.

¶ Ad p̃m q̄ dom q̄ ī sacr̃o baptismi sũt tria:aligd qõ est sacramẽtũ tñ:sicut aq̄ q̄ exteri⁹ fluit z trãsfluit z nō mãet: z aligd qõ est sacr̃m z res:z B sp mãet.s.character:z aligd qõ est res tñ:qõ q̄uq; mãet:q̄uq; trãsit.s. gr̃a. magr̃ ḡ hic diffinit baptismũ quãtũ ad id qõ est sacr̃m tñ: qz ītendit ip̃m mãlr diffinire. ¶ Ad z^m dom q̄ sacr̃m noue legis est signũ z cã gr̃e:vñ fm B ẽ sacr̃m fm qõ hz significare z cãre:aq̄ aũt nõ hz significare z cãre effectũ baptismi:nisi ſz q̄ est ablues:vñ cẽntialr baptism⁹ẽ ipa ablutio:qz ad ablutionẽ iteriozẽ cãndã ĩstitut⁹est:quã signãdo cãt ipsa exterio; ablutio:ſz aq̄ ẽ mã ei⁹ remota:z ablutio ipsa ẽ mãle baptismo:ſz ẏbũ vite ẽ forma ꝑpletiua sacr̃i. Aug. autẽ et magr̃ diffiniũt baptismũ p mãm,primã q̄ pdicat ꝑpe de baptismo:sicut mã de artificialib⁹:vt phiala ẽ argẽtũ:sed Aug.diffiniuit p mãm remotã:q̄ nõ ita ꝑpe pdicat nisi p cãm remotã. ¶ Ad z^m dom q̄ baptism⁹ inquãtũ ẽ sacrz ẽ ī genere signi vel cãe:z ī B genere ꝓstituit p formã ẏboz a q̄ hz significationẽ z efficaciã sacr̃alẽ: sicut aũt artificialia nõ ponũt ī gñe ex forma simplr̃:sed ex mã. nõ.n. dicimus q̄ dom⁹ sit ī gñe q̄litatis nisi īquãtũ artificiale figuratũ:sed dr̃ eẽ in gñe substãtie:ita ẽt ẽ de sacr̃is. baptism⁹ .n.simplr̃ ẽ ī gñe ablutiõis:sed fm gd.s.inquãtũ ẽ sacrz ẽ in gñe relatiõis. ¶ Ad 4.^m dom q̄ finis ad quẽ est sacrz ẽ vltimuz formale ipsi⁹ a q̄ sumit formalis diffinitio:magr̃ autem non intendit hic diffinire baptismum formaliter sed naturaliter:z ideo sanctificationem prętermisit.

¶ Ad.y.q.dicẽdũ q̄ diffinitio illa Hugo.complectit z materiã baptismi in hoc q̄ dicit aqua:z finem in hoc q̄ dicit diluendis criminibus:z formã per hoc q̄ dicit p verbum vite sanctificata.vnde est diffinitio cõposita ex materiali z formali:quasi demonstratio positione differens:z complete essentiã baptismi complectit:excepto q̄ actus ablutionis intermittit qui facit materiã p̃mã baptismo:q̄uis ex alys que ponunt intelligi possit. ¶ Ad primũ ergo dicẽdũ q̄ hec est propria predicatio:baptism⁹ fit in aqua: sed hec est per causam predicatio:baptismus est aqua.

¶ Ad secundũ dicendũ q̄ ibi nõ tangitur sanctificatio: nisi illa que fit per formã baptismi:que consistit in invocatione trinitatis:z hec sanctificatio est de necessitate baptismi. ¶ Ad tertiũ dicendũ q̄ sacramẽta nõ efficiunt nisi id quod figurãt:ex hoc aũt ipso q̄ põitur dilutio criminum effectus baptismi potest accipi:qz baptismus materialiter nõ cõsistit in aqua nisi fm q̄ est abluens: q̄ñcũq; autem est aqua sanctificata in actu ablutionis est baptismus. ¶ Ad quartũ dicendũ q̄ idem numero q̄uq; est effectus alicui⁹ z finis:sicut sanitas est effectus z finis medicantis:sed effectus fm q̄ producit per actũ medici: finis aũt fm q̄ est intentũ a medico.medicus autẽ põt impediri a ꝓductiõe sanitatis:sed nõ ab ītẽtiõe: z iõ sanitas potest poni in diffinitiõe:vt est finis:nõ autem vt est effectus:z sic̃r dilutio criminũ in diffinitiõe sacramenti.

¶ Ad.iy.q.dicendũ q̄ Dio.ex diffinitiõe baptismi data ī tẽdit ꝓcedere ad ea q̄ mãlr in baptismo regrunt: vñ post hãc diffinitionẽ datã ritũ baptismi ponit:z iõ ponit eã vt demr̃atiõis p̃ncipiũ:z pp boc ẽ diffinitio totalr̃ formalis. Et est sciẽdũ q̄ in verbis eius aliquid ponit quasi diffinitum:z aliquid ponitur tanq̄ diffinitio:tanq̄ diffinitũ ponitur.s.traditio sacre z diuinissime regeneratiõis.ista.n.ẽ qđã circũlocutio baptismi qua ipse frequẽter vtit:z B p̃z ex B q̄ ibi baptismũ nõ noĩat:vt sit sensus:quoddã ẽ p̃ncipiũ zc.s.sacre z diuinissime zc.quasi diffinitio põit hic q̄ dicit p̃ncipium sãctissimoz zc. Et ponit tria ad que baptismus ordinat:que formaliter rationẽ eius ꝑpleẽt,vnũ

est qõ ꝓpetit ei fm q̄ est ī ianua sacr̃oz:z quãtũ ad hoc dicit q̄ est p̃ncipiũ sãctissimoz mãdatoz sacre actiõis.actões.n.sacras noĩat actões hierarchicas.s.purgare illuminare z ꝑficere:q̄ p̃cipue ī nr̃a hierarchia cõsistũt ī dispẽsatiõe sacr̃oz:q̄ quidẽ actiões nobis sub p̃cepto tradite sũt: z ad eas est p̃ncipiũ baptismus quasi coz ianua. z^m cõpetit sibi īquãtũ est cã:put.s.characterẽ ipzimit:z gr̃am cõfert:fm q̄ homo ĩformat z idoneus reddit ad alioz sacramẽtoz p̃ceptionẽ:z quãtũ ad hoc dicit q̄ est formãs p characterẽ z gr̃az nr̃os aiales habitus.i.vires aie ad susceptiuã oportunitatẽ.i.ad idoneã z oportunã susceptões diuinoz eloquioz quãtũ ad doctrinaz fidei z sacraz actionũ quãtũ ad alia sacramẽta q̄ nulli nõ baptizato dẽt cõferri. z^m ꝓpetit sibi īquãtũ est signũ z figura celestiũ:et fm boc p baptismũ mãuducimur ī celestiũ ꝓplationẽ: z quãtũ ad hoc dicit q̄ est faciẽs iter nostrũ.i.ꝑparãs nobis ꝓplatiõis viã ad anagogen.i.surſũ ductiõem supcelestis getis:q̄ ĩsistit ī cõtẽplatiõe spũaliũ:vel põt dici q̄ p secũdũ tãgit finẽ p̃mũ baptismi quãtũ ad ea q̄ sũt vie. p tertium aũt tãgit finẽ remotũ z vltimũ quãtuz ad ea q̄ sũt p̃ncipiandum:quãtũ ad ea q̄ sũt vie. ad quaz nos baptismus pducit p gr̃am quã confert:q̄ est res significata z nõ ꝓtẽta. ¶ Ad p̃m ergo dicẽdũ q̄ Dio.determiat de baptismo fm q̄ est actio quedã hierarchica:z iõ diffinit p̃ncipiũ mandatoz:nõ quozũ libz: sed illoz quib⁹ actiões hierarchice nobis tradũt. ¶ Ad z^m dom q̄ p p̃mũ tãgit tñ ordinẽ baptismi ad alia sacra. sed p secũdũ tãgit effectũ quo mediãte ad alia sacra pcipiẽda idonee pducit:vt ex dictis ꝑs. ¶ Ad 3^m dom q̄ aiales hitus hic dicũt ab aia z nõ ab aialitate.qua.s. cũ alys aialib⁹ cõicam⁹:vt ostẽdat q̄ nõ solũ baptismus cozp⁹ exterius lauat:sed ẽt aiam iterius format. ¶ Ad 4.^m dõz q̄ hec diffinitio est p̃ncipiũ oĩum:q̄ Dio.ō baptismo tradit. vñ i p̃cipio statim hãc diffinitiõem ponit:z qz ī oĩbus q̄ sũt ꝓpter finez:z ex fine dz accipi z forma cõpetẽs fini: et mã ꝓpetẽs forme z fini:iõ i hac diffinitiõe ñ potuit formã z mãz: ſz solũ ea ad q̄ baptism⁹ ordiat:q̄si ad finẽ p̃mũ

¶ Ad.iiy.q.dõm q̄ Dam̃.predictã diffini(vel remotũ. tionez venatur: ex B ipso q̄ baptism⁹ regnãtio dr̃. cuz.n. gnãtio sit mot⁹ ad esse:ꝓstat q̄ baptism⁹ẽ p quẽ nobis tradit spũale esse:z qz nullt põt agere actionẽ alicui⁹ nãe:nisi ꝓius bẽat eẽ in nã illa:iõ ꝓcludit q̄ baptism⁹ẽ p̃ncipiũ oĩum spũaliũ actionũ:z ꝑs B Dam̃.baptismũ diffiniuit ad huc p ꝓza q̄ Dio.inquãtũ accipit p̃mũ effectũ baptismi: q̄ est ꝓstituere ī spũali vita ex q̄ hz q̄ regnãtio dicat:z iõ diffinit baptismũ:vt p̃ncipiũ spũalis vite ī B q̄ dicit:p̃ncipiũ alteri⁹ vite.s.spũalis:q̄ est altera a nãli:z hec gnãtio sit altera a nãli z regeneratio dicat:z itez vt p̃ncipiũ coz q̄ ad vitã p̃mo ꝓsequũr.z iõ dicit p q̄ fiunt p̃mitie spũs.i. p̃mi spũs effect⁹ī nobis. Vi aũt effect⁹ vel ꝓsequũr ipsam gnãtiõez:sicut filiatio vel aliq̄ talis relatio:z sic p baptismũ dicimur regnãri i filios dei:z q̄tũ ad B dicit regeneratio:vt ꝓsequũr formã p gnãtiõez iductã:z B tripliciter p⁹ ordie ad generatẽ:fm q̄ p formã iductã genit⁹ fit silis generãti:z quãtũ ad B dr̃ sigillũ.z quãtũ ad eẽ ipsi⁹ geniti:q̄ p formã ꝑseuat:z quãtũ ad B dicit custodia. z q̄tũ ad actionẽ ei⁹ cui⁹ forma ẽ p̃ncipiũ:z quãtũ ad B dicit illumiatio. ¶ Ad p̃mũ ḡ dõm q̄ p̃mitie spũs dãt añq̄ pcipiatur baptism⁹ actu:ſz nõ añq̄ pcipiat ꝓposito habituali: sicut ī Cornelio:vel actuali:sicut ī alys q̄ baptismi fidem habẽt. ¶ Uel dõm q̄ hic loquit de vita spũali fm q̄ bõ quantũ ad exteriora reputat mẽbz ecclesie:qõ nõ fit añ baptismũ:qz ad actus fideliũ nullus añ baptismũ admittitur. ¶ Ad secũdũ dicẽdũ q̄ regeneratio ponit hic p relatiõe ꝓnte regenerationẽ sicut est filiatio. ¶ Ad z^m dõm q̄ ẽt Dio.vim illuminatiuã baptismo attribuit: quod qdẽ ei ꝓpetit inquãtũ est fidei sacr̃m: vñ baptizat⁹ iam admittit ad inspectionẽ sacr̃oz quasi illuminatus;nõ aũt añ dz admitti ne sancta canib⁹ tradant fm Dio. ¶ Ad 4.^m dõz q̄ custodia ꝑseruationẽ ꝓrtat:q̄ qdẽ est a deo sicut a p̃ncipio efficiẽte:a gr̃a baptismali sicut a p̃ncipio formali.

Ad secundum

sic ꝓcedit: videt q̄ integritas forme baptismalis nõ cõtineat in his verbis.Ego te baptizo in noĩe p̃ris z filij z.s.s. actio enim magis dz attribui p̃ncipali agenti q̄s secũdario.ſz p̃ncipalis baptizãs est xp̃s:vt p̃z Joh̃.i.vbi dr̃.Dic est q̄ baptizat:hõ aũt est tñ minister baptismi:ergo magis debuit dici.christus te baptizat zc.q̄s ego te baptizo. ¶ P. fm grãmaticos ī verbis p̃me z secũde p̃sone intelligit noiatiuus certus z determiat⁹.sed baptizo ẽ verbũ p̃me p̃sone, ergo nõ fuit necessariũ q̄ addat ego. ¶ P.sacra hñt a diuina institutiõe efficaciã z virtutẽ.sed ex forma quã dñs tradidit:Math̃.vlti.vbi dr̃.Docete oẽs gẽtes.nõ põt haberi q̄ ego te baptizo sit de forma baptismi: qz boc ꝓticiũ baptizantes ponit ibi ad designãdũ exercitiuz actus nõ quasi pars formę.ergo videt q̄ non sit de necessitate formę. ¶ P.simul dñs ꝑcepit actũ docẽdi z baptizandi: Math̃.vlti.sed nõ exigit ad docẽdum q̄ sacerdos dicat ego te doceo.ergo similiter nõ exigit ad baptismũ q̄ dicat ego te baptizo. ¶ P.verba nõ debẽt dirigi ad cum q̄ nõ est verborum sensus perceptiuus.sed quãdoq; baptizatus non potest percipere sensus verborum: sicut patet quando puer baptizatur.ergo non debet dicere baptizote:sed baptizo ioannem. ¶ P.hoc videtur ex modo loquendi:quo dominus vsus est ponens baptizandos ī tertia persona:dicens baptizantes eos. ¶ P.materia sacramenti non minus est de essentia sacramẽti q̄s suscipiens illud sacramẽtũ:sed nulla mentio fit ī forma de aqua q̄ ẽ mã sacri:ergo nõ debet fieri mẽtio de recipiente:vt dicatur baptizo te. ¶ P.baptismus a passiõe xp̃i efficaciã hz z figura est mortis christi:vt p̃z ad Ro.vi.ergo potiꝰ debuit ī baptismi forma fieri mẽtio de fide passiõis q̄s de fide trinitatis. ¶ P.oẽ illud in quo p̃sone nõ conueniũt dz de eis pluraliter dici:sed p̃sone distinguũt quantũ ad nomẽ:qz nomẽ fily p̃ri nõ ꝓuenit nec ecõuerſo.ergo non debuit dici in nomine patris zc.sed in nominibus.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ liceat ea que ī hac forma ponũt mutare sine p̃iudicio baptismi.greci.n.banc formã baptizandi hñt:baptizet seruus christi nicholaus in noĩe p̃ris zc. sed apud oẽs ẽ vnũ baptisma.ergo z noster silr̃ baptism⁹ fieri posset. ¶ P.boc q̄ dicit ego baptizo te ponit in forma ad exprimẽdũ baptismi actuz.sed actus baptismi potest effici ab vno z duob⁹ z in vnuz z in duos. ergo potest fieri mutatio formę:vt dicatur nos baptizamus vos. ¶ P.ecclesia est eiusdem potestatis:nũc cuius erat p̃mitiua ecclesia:quantũ ad sacramentoz dispẽsationem:sed p̃mitiua ecclesia mutauit formã baptismi:quia baptizabãt in nomie christi sicut in Acti.legitur.ergo z nũc ecclesia formam mutare posset. ¶ P.tres p̃sone in forma baptismi ponuntur ad exprimendũ fidem trinitatis.sed ita exprimeretur fides trinitatis:si dicatur ī noĩe trinitatis: sicut si dicitur:in nomie patris z filij zc.ergo potest ita mutatio fieri vt dicatur in noĩe trinitatis. ¶ P.virtus sacramentalis nõ ꝓsistit in verbis nisi fm q̄ ad significatiõem referũtur:alias non esset virtutis alicuius nisi in vna lingua:qz voces nõ sũt eedẽ apud oẽs. ſz idẽ significat pater qõ genitoz:z filius qõ genit⁹:et spũsanct⁹qõ ab vtroq; pcedẽs.ḡ põt ꝑs mõ fieri mutatio:vt dicat ī noĩe gẽitozis z geniti z ꝓcedentis ab vtroq;. ¶ P.q corrũpit ẏba mutat lr̃as z syllabas:z p ꝓns dictões.ſz ifra di.vi.dr̃ q̄ reputat baptism⁹:q̄uis aliqs ẏba corrupte ꝓferat:ḡ põt fieri forma

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ nõ possit aliquid addi vel (me mutatio. minui.nõ.n.est minoz necessitas ī ẏbis que ptinẽt ad for-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mas sacro⁊ q̄ ī vbis sacre scripture:ſz ī verbis sacre scripture nō licz addere vel mīuere:vt pz Apoca.vlti°. g̈ nec vbis forma⁊ ī sacris. ¶ P. ī formis nālib⁹ita est:q̄ dria addita vel subtracta variat spēz:g̈ ⁊ ſi ī formis sacro⁊ aliqd addaſ:vl subtrahaſ:tolleſ rō illi⁹ sacri. ¶ P. arriāi ñ mutabāt formā iſtā niſi p additionē:dicebāt.n.ī noīe p̄rīſ maioris ⁊ filij minoris:⁊ pp hoc nō reputabanſ baptiçati ergo nō licet addere vel diminuere ī forma. ¶ Sed ꝺ. ī lra habeſ ab amb⁹. Dz ſi fides toti⁹ trinitatis cozde tenea/tur:⁊ vna tātū persona ſit noīata:fit baptiſma vez:ergo licet aliqd de forma subtrahere. ¶ P. act⁹ baptiçādi ponitur in forma ad excitādū attentionez:ergo vt videſ licet addere vbū intētionē signās:vt dicaſ itendo te baptiçar. ¶ Ulteri⁹ videſ q̄ nō poſſit fieri īterpositio vel trāſpoſitio:q̄ baptiſm⁹ eſt vn⁹ actus. vnus aūt est act⁹ q̄ ē ꝺtinu⁹. vt dr̄ in.v.phy. ſed īterruptio tollit ꝺtinuitatē baptiſmi.g̈ tollit vnitatē ei⁹:ergo nō ꝺz fieri aliqua īterruptio. ¶ P. ſicut ad fidē trinitatis ptinēt tres pſone: ita ⁊ pſona⁊ ordo:ſed ī trāſlatiōe variaſ ordo:ergo cozrumpitur forma. ¶ Sed ꝺ est:q̄ trāſpoſita nomina ⁊ vba idez ſignificāt. ¶ Rñdeo ꝺz ad.i.q.q̄ forma ꝺpletiua rei media ē q̄dā mō iter māz quā pficit ⁊ cāz efficiētē a q̄ pducit: vt virt⁹ efficiētis mediāte forma ad māz traducaſ:⁊ q̄z medium ꝺplectit aliq̄ mō vtrūq̄ extremo⁊:iō forma baptiſmi cō tinet ⁊ principale efficiēs vñ baptiſmus efficaciā hz:⁊ materiā baptiſmi p̄rimā q̄ est act⁹ ablutiōis:⁊ iō ponit ī noīe p̄rīs ⁊ filij ⁊.ſ.ſ.tāq̄ p̄ncipale efficiēs a quo baptiſm⁹ efficaciā hz:⁊ ponit actus mālis ī ea q̄ circūſtāt ipm.ſ.,oferēs et recipiēs ī boc qō dicit:Ego baptiço te. ¶ Ad p̄m ergo ꝺz q̄ p̄ncipale agens significaſ ī īuocatiōe trinitatis: q̄ iuisibiliter agit:⁊ iō relinquebaſ vt circa actū mālē ponerētur agēs secūdariū.ſ. miniſter sacri. ¶ Ad ⁊m ꝺm q̄ forme sacro⁊ nō accipiunſ vt voces ſignificatiue tm̄: sed vt effectiue:⁊ q̄z nihil agit niſi ſm q̄ pfectū ē: iō de ītegritate forme baptiſmalis eſt vt ponaſ totū qō ad baptiſmuz requiriſ:q̄uis vnū ex alio intelligi possit. ¶ Ad ꝫm ꝺz q̄ in verbis illis dñs p̄ncipaliſ nō ītēdit tradere formā sacri q̄z p̄i⁹ eis tradiderat qñ baptiçabāt ēt añ passionē:ſz ītēdit eis p̄cipe actū baptiçādi ſz formā p̄i⁹ eis traditā:⁊ iō ex verbis illis pōt ꝓbabiliter accipi forma p̄dicta: q̄uis nō expꝛesse ibi ponaſ. ¶ Ad 4m ꝺm q̄ q̄ baptiſmus est sacrm̄ necessitatis:⁊ i sacro requiriſ ītentio:iō oz exprimi oīa q̄ ītētionē determinānt ad actū illum: nō aūt sic ī alys actib⁹ī gb⁹ nō est tm̄ piculū si intētio nō assit. ¶ Uel ꝺz q̄ alq̄ actus hñt efficaciā ex ipso suo exercitio tātū:ſz act⁹ baptiçādi hz efficaciā ex forma verbo⁊:⁊ q̄z talis efficacia est sacr̄alis:iccirco oz q̄ vba forme ſignificādo efficaciam actui p̄beāt:⁊ iō oz baptiçātē actū suū vbo significare:q̄uis hoc ī alys actib⁹ nō reperiaſ. ¶ Ad 5m ꝺm q̄ rō illa tenet de illis verbis:que pferunſ cā ſignificatiōis tātū:nō aūt de illis q̄ pferunſ cā efficiēdi:q̄ ēt oz ad res non ītelligētes pferri:vt effect⁹ verbo⁊ determineſ ad res illas:vñ etiā dr̄ ex⁹o:cizo te creatura ſalis. ¶ Ad 6m ꝺm q̄ dñs p̄cipiebat actū baptiſmi vt absentiuz:⁊ iō oportebat q̄ vteref tertia pſona:secus aūt ē de illis q̄ exercēt actuz illū in presentes. ¶ Ad 7m ꝺm q̄ aqua ꝺphendiſ ī diffinitōe baptiſmi:q̄z baptiſm⁹ nihil aliud est q̄ ablutio facta ī aqua:⁊ iō eēt nugatio si ite⁊ ponereſ. ¶ Ad 8m ꝺm q̄ actio semp magis attribuiſ principali agēti: q̄z efficacius imꝓmit ad agēdū:tota.n.virt⁹ medie cāe est a p̄ma: sed nō ꝺuertiſ:q̄z p̄ima cā a qua baptiſmus efficaciā hz auctoritatiue est trinitas:passio autez christi cā secūdaria ⁊ meritoria:iō magis fit mētio de trinitate q̄ de passione. ¶ Ad 9m ꝺm q̄ nomē nō ꝓpetit voci niſi ſm q̄ facit noticiā de re.nomē.n.dr̄ quaſi notamē:noticiā aūt habem⁹ ō trinitate p fidē:⁊ q̄z ē vna fides trinitatis ⁊ vna ꝓfessio dei: q̄uis sint diuerse voces signātes tres pſoas:iō dr̄ in noīe: q̄ſi ī īuocatiōe:q̄ fit p pfessionē exteriorez ītērioris

¶ Ad secundā questionē dicendū q̄ q̄z sacra effi- (fidei. caciā hñt ex institutiōe diuina:⁊ p̄cipalius est ī sacramētis forma q̄ ēt mā:iō sicut nulli licet mutare sacrz:vel aliquod nouū istituere:ita nulli licet mutare formam sacri: quātū ad id quod est de essentia forme absq̄ speciali cōsilio spiritussācti:g̈ virtutē suā illis verbis nō alligauit:⁊ ſi mutaſ nihil agit:⁊ p̄ter hoc culpa icurriſ: ſi aūt aliqd pti net ad formā ex determiatiōe ecclesie ſi illud mutat: nihilominus ē sacrm̄:sed culpa īcurriſ. ī forma autē baptiſmi essentialius est qō exprimit cām agentē a q̄ est tota efficacia:q̄ qō exprimit actū exercitū:⁊ iō quātū ad oēs inuocatio trinitatis est de essentia forme:nec alig quātū ad ℞ formā mutare pñt. ¶ Quidā vero dicebāt q̄ act⁹ exercitus nō est de essentia forme:⁊ q̄ in illa inuocatione trinitatis cum essentia forme consistit quos refellit auctoritas Alex.pape:q̄ dicit q̄ nō est baptiſmus illud lauacrū quo aliqs ī noīe p̄rīs ⁊ filij ⁊ spiritussācti:nihil addēdo baptiçaſ. ¶ Ad p̄mū ergo dicēdū q̄ ſm opinionē grecozuz de necessitate forme est actus baptiſmi quātū ad significatū:sed nō quātū ad cōsignificatū:pſona aūt baptiçās p miniſteriū nō est de necessitate forme: q̄z ex eo baptiſm⁹ efficaciā nō hz:ſz pſona recipiēs est de necessitate forme: q̄z actus ad ſuscipientē terminaſ:⁊ iō differunt ī forma a nobis quātū ad tria:p̄rio q̄z pſonā ministri ī forma nō exprimūt:⁊ hoc dicūt ad remouēdū errorē q̄ fuit ī p̄imitiua ecclia:q̄ efficaciā baptiſmi baptiçāti attribuebat:vt pz p⁹ cor.iij. secūdo. ī hoc q̄ significāt actū sub alia persona.ſ. tertia:⁊ sub alio mō.ſ. subiūctiuo vel optatiuo ad ſignandū q̄ act⁹ īterioz expectaſ ab extra. tertio q̄z pſonā baptiçatā ponūt ī noīatiuo casu ⁊ ī tertia pſona:q̄z q̄ baptiçat⁹ nō hz ītellectū vt ad eū possit dirigi sermo. Utrū aūt ipsi mutēt aliqd q̄ sit de substātia forme : vt sic oporteat rebaptiçari:q̄uis gdā dicāt hoc:nō tñ est determiatū : ſz dubiū apud quosdā:gb⁹ videt q̄ sufficiat actuz baptiſmi ſignificare ad pfectionē sacri:⁊ q̄ cōſignificatiōis determiatio sit ex eccle istitutiōe. hoc aūt certū est q̄ forma q̄ nos vtimur melioꝛ est:tū q̄z perfectioꝛ ē vt pz ex supradictis:tū q̄z magis ꝓsonat verbis euāgely qō ministros baptiçātes dicit:tū propter auctoritatē romāe ecclie : q̄ hāc formā tradit:que nūq̄a vera fide legiſ decliasse hāc formā ab aplis retinēs:⁊ iō non lz precipue latinis in forma grecoꝛ baptiçare:qō si p̄sumerēt:ſm quosdā nō esset baptiſmus: ſm quosdaz aūt eēt:ſz grauiter peccarēt. ¶ Ad ⁊m ꝺm q̄ vnus actus qui vno agēte expleri potest nō p gredīt a plurib⁹ agētibus simul:⁊ iō vnus baptiçās cum ipse solus baptiçare possit:debet significare actū suuz nō vt a plurib⁹ exeūtē:sed vt a se solo:⁊ iō nō potest dici nos baptiçam⁹:sed ſm quosdā dici potest ego baptiço vos si necessitas assit.nec est aliqua mutatio forme quātū ad significationem:q̄z plurale nō est nisi singulare gemiatuz. potest ⁊ alia rō assignari:q̄ baptiço vos idez est qō baptiço te ⁊ te:⁊ ideo per hoc nō fit mutatio forme quātum ad sensum:sed solum quātū ad vocem.ſz nos baptiçam⁹ idē est quod ego ⁊ ille:nō aūt ego ⁊ ego. vnde nō oio est idez: ⁊ ideo qui dicit nos baptiçamus nihil facit.qui autē dicit baptiço vos si simul plures baptiçaret baptiçatū est : sed peccat nisi ex magna necessitate faciens . ¶ Ad tertium dicēdum q̄ forma quam dñs tradidit nō fuit ab apostolis mutata quātū ad ītellectum : q̄ ī christi nomine tota trinitas intelligitur:vt ī littera babetur:sed solum quātū ad vocem:⁊ hoc est qō quidaz dicūt q̄ est mutata forma sensibilis:sed nō ītelligibilis:nec hoc ipsum potuiſſēt nisi ex familiari cōsilio spiritussācti:rō autem mutatiōis fuit vt nomē christi amabile redderet:si ī eius nomie baptiſmus fieret:⁊ ℞ ēt eccleſia nūc posset si spāle ꝑceptū a spū sancto hñet:nō aūt ꝓpria aucte:⁊ q̄z illi⁹ mutatiōis cā fuit ꝓueniēs illi tpi:iō cessante cā cessat effect⁹:⁊ mō nō eēt baptiſm⁹:figs in xp̄i noie baptiçaret:vt cōiter dr̄ q̄uis qdaz ꝺriū dicāt. ¶ Ad 4m ꝺz. q̄ ī noie trinitatis nō exꝓmunt ipse pſone:ſz solū nūer⁹ pſonaꝝ:⁊ iō nō sufficit dicere ī nomine trinitatis:nec eēt baptiſm⁹ ſi diceret. ¶ Ad 5m ꝺz. q̄ genitoꝛ nō ſignat pſonā patris:ſic̄ hypostasim subsistentē:vt ℞ nomē p̄r:ſz p modū act⁹:⁊ iō nō est eadē significatio ſi dicaſ ī noie genitoris ⁊ ī noie p̄rīs:⁊ filiꝰ rō est ō alys. q̄uis aūt nō sit eadē voꝛ in greco ⁊ latino:tñ est eadē vocis significatio:⁊ in q̄lz ligua ꝛba illa ptinēt ad formam q̄ p̄ncipalius sūt īstituta ad signādū pſonas illas. ¶ Ad 6m ꝺz. q̄ g cozrupte ꝓfert ꝛba:aut hoc facit ex idustria:⁊ sic nō vī ītēdere qō ecclia ītēdit:vñ nō est baptiſm⁹:aut hoc facit ex ignoꝛātia vl defectu līgue:⁊ tūc dicit q̄ ſi sit tāta cozruptio q̄ oīo auferat sensum locutōis:q̄ nō est baptiſmus:ſi aūt sensus locutiōis remaneat tūc erit baptiſm⁹:⁊ ℞ p̄cipue accīt q̄ sensus nō mutaſ q̄ſ fit cozruptio in fine: q̄z ex pte finis mutatio variat ꝓsignificationē:ñ aūt significationē vt grāmatici dñt:ſz mutatio ex pte p̄ncipy variat significationē:vñ cozruptio talꝫ maꝛie ſi sit magna oīo sensum locutōis auferret:q̄ñ aūt sensus locutōis aliq̄ mō manet:tūc q̄uis muteſ forma q̄tū ad sonū sensibilē:ñ tñ mutaſ q̄tū ad significationē:quia q̄uis oꝛo cozrupte ꝓlata nihil significet ex veritate impositionis:significat tamen ex accommodatione vsus.

¶ Ad tertiam.q.dicēdum q̄ de subtractione boc certum est q̄ ſi subtrahaſ aliquid quod sit de eēntia forme q̄ nō est baptiſm⁹:⁊ ille q̄ baptizat grauiter peccat:⁊ q̄z apō oēs īuocatio trinitatis est de eēntia forme:iō ℞ nullo mō subtrahi pōt:ſz qdā dñt q̄ exꝓssio act⁹ non est de subā forme: vñ ſi subtrahaſ facta sola trinitatis īuocatiōe erit baptiſmus q̄uis peccet baptizās. ¶ Sz ꝺ ℞ ē ōcretaſ Alex.pape.ꝫ.q dicē q̄ ſigs puez in aq̄ ter merſerit dicēdo ī noīe patris ⁊ filij ⁊ spūſſancti:ſi non dicat ego baptizo te:taſ ī mersio nō facit baptiſma:oꝛ.n.q̄ p formā vt⁹ trinitatis īuocate ad mām ꝓpositā determinet q̄ fit in exꝓssiōe act⁹:ſilr ēt exꝓssio p̄sone baptizate est de subā forme:q̄z p cā determinaſ act⁹ ad hūc baptiſmum:⁊ iō ſi subtrahat nō erit baptiſm⁹:ſz exꝓssio p̄sone baptizātis:dr̄ q̄ non est de forma q̄tū ad necessitatē sacri:ſz ex istitutōe ecclie vt ītētio magis ferat ad actū illū:⁊ iō ſi omittaſ erit baptiſm⁹:ſz peccat omittēs. De additōe vo duo sunt obꝑuāda. p̄mū est ex parte addētis:q̄z ſi adderet ītēdēs illud esse de forma q̄ſi volēs p hoc nouū ritū adducere:ꝺstat q̄ nō ītēdit pferre formā qua vtit ecclesia:⁊ ita nec faceret qō ecclesia facit. quare nō eēt baptiſmus:sec⁹ aūt est qui ex aliq̄ cā adderet vt ex deuotōe q̄dā. z.m est ex pte eius qō addit:qō ſi est cozruptiuū forme:tūc nō est baptiſm⁹. ſi aūt nō:est baptiſm⁹ ſm quosdā:ſic̄ ſi dicaſ ī noīe patris maioris ⁊ filij minoris: cozrūpit fides quā forma pfitet:ſi aūt addaſ ⁊ beate marie:gdā dñt q̄ nō est baptiſm⁹:q̄z nō fit baptiſm⁹ in vtute beate marie:fieret aūt ſi diceret ⁊ btā maria iuuet puerū iſtū vel aliqō hz. Aly aūt dicūt ⁊ ꝓbabilius:dicūt q̄ esset baptiſm⁹:ēt p mō additione facta:q̄z ſm magrm ī noīe patris idē est qō in īuocatōe:pōt aūt ī īuocatōe beate marie fieri baptiſmus:cū in īuocatiōe trinitatis:nō quasi ex vtute eius efficaciā hēat baptiſmus:ſic̄ hz ex vtute trinitatis sed vt eius īterceſſio baptizato pficiat ad ſalutē. Quidam aūt addūt tertiū ꝓsiderādū:ꝺic̄.n.q̄ ſi fiat additio in medio vel in p̄n⁹:nō est baptiſm⁹:ſi aūt in fine est baptiſm⁹:ſz hoc nullam vī hr̄e rationem:vnde ſm alios qualitercūq̄ fiat additio non refert:dūmodo non ſit contraria forme: ⁊ baptizans non intendit mutare ritum baptiſmi.

¶ Ad p̄mū g̈ ꝺz q̄ illō dr̄ ꝺ hereticos q̄ addebāt scriptu-

re vel minuebāt ex ea pp fidei cozruptionē:⁊ ſilr in ꝓpositō additio vel subtractio cozrūpens formā tollit baptiſma. ¶ Ad ⁊m ꝺz q̄ ℞ est vez de dria ēntiali:non aūt de accītali:vñ ſi subtrahaſ aliqd de essentia forme exñs:vel addaſ aliqd nō de eēntia forme:ac ſi fit de eēntia forme: nō erit baptiſm⁹. ¶ Ad ꝫm ꝺz q̄ additio illa cozrūpebat fidē trinitatis:quā exꝓmit forma:⁊ iō cozrūpebat formā. ¶ Ad 4m ꝺz. q̄ ſm q̄ſdā sufficiebat q̄tū ad īuocationez trinitatis:vt nihil minueret de forma ītelligibili q̄uis minueret de forma sensibili:q̄z in vna pſona oēs ītelligunt iō dicebant q̄ vna pſona noīata plen⁹ eēt baptiſmus:ſi fides ītēri⁹ plena eēt:ſz q̄z fides pſone baptiçātis vl ifidelitas nihil,pdest:nec nocet ad baptiſmū:g fit in fide ecclie: iō q̄ſi cōioꝛi mō dr̄:q̄ oz oēs tres pſonas exꝓmi:⁊ ideo ad vbū Amb.multiplīr rñdet. Quidā.n.dñt q̄ cū dic̄ plenuz sit sacrm̄:ponit sacrm̄ ꝓ fide:q̄z q̄ vnā tm̄ pſonam ꝓfiteſ:ſi alias cozde teneat plenā hz fidē. Quidā vo dñt q̄ ītelligit q̄tū ad plenitudinē ipſi⁹ sacri:quā hz ex fide:qō pz ex ℞ q̄ dicit plenū est fidei sacrm̄:vel q̄ ītelligaſ ſm q̄ſdā in casu q̄ñ vna pſona noīata puer vl sacerdos mozereſ:crediſ.n. q̄ īuisibilis sacerdos suppleret defectū vl ī casu ſiſ ī quo apli ī noīe christi baptizabāt:⁊ ℞ magis ꝓsonat verbis ei⁹. ¶ Ad 5m ꝺz q̄ g ītēdit aliqd facere nō est ꝓnis q̄ faciat illud:vñ eēt ad cozruptionē forme:g̈ ītēdo te baptiçare.

¶ Ad.iij.q.ꝺm q̄ cū foꝛ⁹ vboꝝ ꝓsistat ī trib⁹.ſ.ſignātōe: ītegritate vboꝝ⁊ ordie:qdā dñt q̄ qcḡd boꝝ muteſ vl vaſ rieſ:nō erit baptiſm⁹. Sz q̄z forme sacroꝝ sunt q̄dz fidei pfessiones:fidē aūt nō pfitent vba forme niſi rōne sue ſignificationis:iō aly dñt q̄ dūmō ſuet ītellꝰ vl ꝛplicite vl explicite:ēt ſi non eēt vocū ītegritas:nec ordo idē erit baptiſm⁹:ſz q̄z sacrm̄ q̄tū ad formā ⁊ mām oz ē esse eiusdē ſignū:iō aly dñt medio mō q̄ regriſ ⁊ significatio plena et vba ītegra q̄ sunt de eēntia forme:ſi aūt ordo vl aliqd circa verba muteſ:quod non tollit nec significationem:nec integritatem verboꝝ erit baptiſmus. ¶ Et ſm hoc ad p̄imum dicēdum:q̄ ſi fiat tāta interruptio q̄ intercipiat ītētionē baptiçātis:tūc nō erit vna forma:⁊ iō vtraq̄ pſe erit ꝛmpfecta:nec ſufficit ad baptiſmū:ſicut ſi dicaſ ī noie patris:⁊ īterponat lōgā fabulā:⁊ postea dicat ⁊ filij:ſi aūt ita fiat pua īterruptio vl vbi nō cozrūpētis formā:vt ſi dicaſ ī noīe patris oīpotētis:aut ſilēty:aut tuſſis:vel alicui⁹ hz qō ītētionē nō discōtinuet:tūc erit ab vnitate intētōis vnitas forme:ꝺstat.n.q̄ ꝺtinuitatis forma ex vocib⁹ vnitatē hr̄e nō pōt:cum oīo sit q̄tītas discreta. ¶ Ad ⁊m ꝺz q̄ gdā dñt:q̄ ſi ſit talis ordo q̄ mutat itellīm nō fit baptiſmus:vt ſi dicat in noīe p̄rīs baptiço te ⁊ filij ⁊ spūſſancti:ſi aūt nō muteſ itellꝰ erit baptiſm⁹:vt ſi dicaſ ī noīe patris ⁊ filij ⁊ spūſſancti baptizo te. Aly vo dñt q̄ q̄lrcūq̄ muteſ ordo vboꝝ nō vī itellꝰ mutari:⁊ iō erit baptiſm⁹:quā uis peccet trāſponēs:⁊ ſm ℞ ꝺz q̄ ordo pſonaꝝ nō est q̄ vna ſit poꝛ altera:ſz quo vna est ex altera:quē ordinē ipsa noīa pſonaꝝ ostēdūt quocūq̄ ordine pferanſ.

Ad tertium sic pcedit:vī q̄ baptiſm⁹ nō debeat fieri ī aq̄:ex ſilib⁹.n. causis ſil⁹ effectus pducunſ:ſz baptiſm⁹ hz ſil⁹z effectū cū circūcisione: cū g̈ aq̄ ī nullo ꝓueniat cū ist⁹ circūſionis:vī q̄ nō ꝛgrue fiat baptiſm⁹ in aq̄. ¶ P. ſm Dam̄. ⁊ Dyo. baptiſm⁹ hz viz illumiatiuā:⁊ in eo spūſſanct⁹ ꝺaſ:⁊ hō in filiū dei regnāſ ſz ignis īter alia elemēta plus hz de luce:⁊ p eū rōne caloris spūſſanct⁹ q̄ est charitas ſignificaſ:⁊ ſz Dyo. in fine ce. hierar. Ignis maxime deifoꝛmitatē signat. g̈ baptiſm⁹ oz fieri in igne ⁊ nō in aq̄. ¶ P. ſm Dam̄. baptiſm⁹ est p̄n⁹ vite:⁊ est sacrm̄ maxie necītatis:ſz aer hz maxīmā ꝺuenientiā cū vita:q̄z calidus est ⁊ humidus:⁊ est cōiſſimū elemētū:vt nulli pp ei⁹ penuriā posset eē piculū:ſic̄ q̄uq̄ punl est piculū pp defectū aq̄. g̈ baptiſm⁹ debuit in aere fieri ⁊ nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

in aq̃. ¶ P.p baptismuꝫ ꝺfiguramur sepulturę xp̃i. Ro. 6°sed xp̃s in terra sepult°est.ḡ baptism°ꝺz in terra fieri ꝛ nō in aq̃. ¶ P.oleū ꝛ vinū ablutiua sunt ꝛ letificātia ꝛ im pinguātia:ſz baptism°p̃ter ablutionē pct̃ō℞ pinguedinez ℞letitiā spūalē tribuit.ḡ in his liq̃rib° fieri ꝺz. ¶ P.sacra de latere christi fluxerūt:ſz sic fluxit aq̃ sic ꝛ sanguis.ḡ in sanguine ꝺz fieri baptism°. ¶ Sz ꝺ:qō dr̃ Job.3°. Nisi qs renat°fuerit ex aq̃ ꝛ spūsco ꝛc. ¶ P.repatio ꝺz creationi rūdere:ſz in creatōe mūdi spūs dñi ꝺmemoraf̃:p̄ sup aq̃s ferri:ꝛ ex aqs p̄ aias viuēte ꝓduxisse.vt pz Heñ.p̄.ḡ ꝛ spūs/sanct° in ope reparationis p̄mo dari debet in aqua ꝛ spiri/tualis vita:ꝛ sic baptismus in aqua fieri ꝺz:qō est p̄ncipiū alterius vite:ꝛ per qō p̄mitias spiritus accepimus.

¶ Ulteri°vr̃ q nō debeat fieri in aq̃ simplici:qꝛ medicina debet esse ifirmis ꝓportōata:sed nos gb°medicia baptis/mi adhibeī:hēm°corp°ex eltis mixtū.ḡ aq̃ baptismi ñ ꝺz eē eltū simplex. ¶ P.sacra fluxerūt ꝺ latere xp̃i dormiē/tis in cruce:ſz de latere ei°non est ꝓbabile fluxisse aquā q̃ sit puꝛ eltū cū tale gd in corpib° mixtis nō iueniaf̃.ḡ non ꝺz in aq̃ simplici baptism°fieri. ¶ P.pura elta ſm pbos nō sūt in extremis:ſz i medys eloꝛ:qꝛ in extremis alterāt se inicē.si ḡ oporteret in aq̃ simplici baptismū fieri:ñ posſz apō nos fieri. ¶ P.stat q aq̃ maris nō ē simpleꝛ aq̃:qō ei°amaritudo ꝛ salsedo demſt:q̃ ex terrestri mixto ꝓtin/git:ſz i aq̃ maris pōt fieri baptism°.ḡ nō regrit aq̃ simpleꝛ ¶ P.aq̃ ꝓpetit baptismo rōne ablutōis:ſz q̃dā aq̃ mixta magis abluit:sic̄ liꝛiuiū ꝛ bo.ḡ magis baptismo competit. ¶ Sz ꝺ est:q mixtū neutrū miscibiliū est.si ḡ fiat baptis/mus i aq̃ mixta nō fieret in aq̃:qō eēt ꝺ doctrinā euāgely. ¶ Ulteri°vr̃ q nō i q̃lz aq̃ simplici possit fieri baptismus. dñs.n.tactu mundissime sue carnis vim regñatiuā ꝓtulit aqs:ſz nō tetigit nisi aq̃s iordanis.ḡ sole ille aq̃ bñt viz re/generatiuā:ꝛ ita nō in q̃lz aq̃ pōt fieri baptism°. ¶ P.ba/ptism°non pōt fieri nisi in aq̃ ꝟbo vite sanctificata.si ḡ ba/ptism°fieret in mari vel in aliq̃ fluuio tota aq̃ flumis eēt ſcificata:qō vr̃ absurdū. ¶ P.q̃dā aq̃ nō bñt vim abluē/di:ſz magis deturpāt:sic̄ aq̃ paludū.ḡ vr̃ q in hō aqs non possit fieri baptismus. ¶ Sz ꝺ est:qꝛ mā baptismi ꝺz esse cōis:qꝛ baptism°est sacr̃m maxīe necessitatis:ſz B nō esset nisi in qualibet aqua baptismus fieri posset.ergo in quali/bet aqua potest fieri baptismus.

¶ Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q ex istitutōe diuina neciū ē ba/ptismū i aq̃ fieri.p̄ñt aut istitutōis accipi ſex rones.p̄ma est:qꝛ aq̃ rone diaphanitatis ꝺz aligd de lumie:ꝛ ita ꝓpe/tit baptismo g ꝺz vim illuminatiuā ſm q in eo gra ꝓferr̄. 2ª est:qꝛ rone humiditatis ꝺz viz ablutiuā:ꝛ iō cōpetit ba/ptismo in quo sordes culpe mūdant̄.3ª est:qꝛ rone fridita/tis ꝺz vim refrigerādi:ꝛ iō cōpetit baptismo in q̃ icēdium fomitis mitigaf̃.4ª est:qꝛ vt dr̃ in.17.de aialib°.Aq̃ maxi/me cōpetit gñatōi ꝛ augmētatōi reꝛ viuētiuz:vñ ꝛ in p̄n° mūdi ex aq̃ p̄mit°aialia ꝓducta sūt:ꝛ sic cōpetit baptismo inq̃tū est regñatio in spūalē vitā.5ª est:qꝛ in oib°mūdi pti bus aq̃ iueniꝫ.6ª qꝛ est res q̃ de facili ab oibus bñ pōt sine magno ꝑcio:ꝛ be due cōpetit baptismo put est sacr̃m ne/cessitatis. ¶ Ad p̄m ḡ dōz.q neq; circūcisio:neq; baptism° tollūt originalē culpā ex ꝟtute nāli ipsaꝛ reꝛ:ſz inq̃tum signāt aligd spūale:ꝛ in significatōe cōicat aq̃ cū instō cir cūcisionis:qꝛ in vtroq; fit ablatio alicui°. ¶ Ad 2ᵐ dōz.q ignis ꝺz lucē ex se ꝛ calorē q est q̃litas actiua:ꝛ qꝛ spūsan/ctus est p̄mū agēs deiformitatē in baptismo:ꝛ p̄muz illu/minās.ſz baptism°est sic̄ q̃dā instrālis cā:iō spūiscō ꝓpetit figurari p ignē:ſz baptismo p aq̃:qua mediāte trāsfundit lumē a spūscō in aias:sic̄ p diaphanū lumē corpale ad sen/sum. ¶ Ad 3ᵐ dōz.q q̃uis aer cōicet cū vita:nō tñ aer ge/nerationi viuētiū sic̄ aq̃ cōpetit:ꝛ pp̄ B magis cōpetit aq̃ baptismo q̃ aer. ¶ Ad 4ᵐ dōz q sepultura christi est res significata nō ꝺtēta.īstitutio aūt sacr̃alis māe attēdit p̄n/cipal'r q̃tū ad significationē rei ꝺtēte:magis autē cōpetit aq̃ tali significationi in baptismo q̃ terra:ꝛ iō rō nō segf̃.

¶ Ad 5ᵐ dōz.q oleū ꝛ vinū nō bñtur in vsu ablutiōis sic̄ aq̃:nec ita bñ abluūt:qꝛ ex eis ēt aliq̃ sordes ꝺbunt̄:ꝛ de/sunt ite℞ alie ꝺditōes q̃ aq̃ cōpetūꝛ ꝛ iō nō ita cōpetūt ba/ptismo sic̄ aq̃:piguedo aūt deuotōis ꝛ letitia sunt qdā effe ctus baptismū ꝓsites ꝛ nō p̄mi. ¶ Ad 6ᵐ dōz.q ex latere xp̃i fluxit sāguis ꝛ aq̃:ſz sāguis ad redimēdū:vt dr̃.p°. 2ª pe. p.aq̃ āt ad abluēdū:ꝛ iō aq̃ baptismo ꝓpetit.ꝛ nō sanguis.

¶ Ad.y. q.dōm. q p̄mixtio aque pōt esse duplex:vna que tollit spēz:sic̄ q̃n̄ p alterationē trāsit in aliaz spēz:sic̄ p pu/trefactionē aliq̃ vel digōnē trāsit in vinuz:aut ēt p addi/tionē tātaz alteri°liquoris q̃ solua spēs aq̃:sic̄ si parū aq̃ multo vino admisceaf̃.Alia p̄mixtio ē q̃ nō tollit spēz aq̃ sic̄ q̃n̄ alteraf̃ aq̃ ſm aliq̃d accīs ꝛ manet spēs:vt pz in aq̃ calefacta:vl'q̃n̄ addit̄ aligd aq̃:qō vel nō cōmisceaf̃:sic̄ si aliq̃ solida ponaf̃ in aq̃:vel si sit ꝺmiscibile sic̄ aliq̃d hu/midū:tñ est tā pue q̃titatis q p̄mixtionē nō faciat:ſz i aq̃ penit°ꝑuertaf̃.Jn aq̃ ḡ p̄ mō p̄mixta nō p̄t fieri baptism° qꝛ iā nō est aq̃:in aq̃ aūt 2° pōt fieri. ¶ Ut aūt cognoscaf̃ q̃n̄ sic vel sic p̄mixta est aq̃:sciēdū est q sic̄ diuersitatē spe cieī in aialib°indicam°ex diuersitate figuraꝛ:ita ēt diuer sam spēz in eltis cognoscim°ex diuersitate rari ꝛ dēsi:ꝛ iō si fiat tāta alteratio vl'p̄mixtio aq̃ q recedaf̃ a termio ra ritatis ꝛ dēsitatis aq̃ vel in actu vel i potētia:signuz est q sit spēs aq̃ trāsmutata:ꝛ dico in potētia q̃n̄ humoz aligs ñ cōdēsaf̃ ꝛ rarefit calo vel frīdo sic̄ aq̃:ſz al'r sic̄ pz in vino: oleo:lacte:ꝛ bo. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm q nō oꝛ q aq̃ cōpetat nob̄ p ꝓuenīētiā in nāli ꝓpetate:ſz significādo effectū q in nobis ꝺz fieri. ¶ Ad 2ᵐ dōm q de corꝑe xp̃i exiuit ꝟa aq̃ sic̄ ver°sanguis:ꝛ B ad pbādū eē corꝑ xp̃i ver℞ nō fantasti cuz.vt manichei ponūt:fuit.n.i eo cōpositio ex eltis q̃ꝺ batū fuit ex eo q aq̃ q est eltū,pduxit ex ei°latere:ꝛ cōpōē humoꝛ ꝓbauit sanguis effluēs. ¶ Ad 3ᵐ dōz.q q̃uis aq̃ q est apō nos sit aliq̃ mō alterata ꝛ bñs aligd de p̄mixtio/ne alioꝛ eltoꝛ:nō tñ amisit spēz ꝓpriā. ¶ Et sil'r dōm est ad 4ᵐ de aq̃ maris. ¶ Ad 5ᵐ dōz.q ille aq̃ q ꝑ aliq̃s trans/mutationē spēz aq̃ amittūt:ꝛ si retineāt abluēdi vtutē:tñ mā baptismi eē nō pūt:qꝛ p̄ma vt°abluendi est in ꝟa aq̃:ꝛ ēt purius abluit:qꝛ ex alys liquozib°corꝑa abluta aliquo mō ificiunt̄:cōius ēt aq̃ vtimur ad abluēdum.De lixiuio aūt gdā dñt q spēm aq̃ amisit:vñ baptismi mā eē nō pōt: ſz B nō vr̃:qꝛ cadē rone nec aq̃ trāsiēs p mineras sulphu/reas ꝛ terras ꝺbustas posset eē mā baptismi qō falsuz est. Lixiuiū.n.ab alia aq̃ nō differt nisi in B q p cierces trāsi/uit:vñ vr̃ al'r ꝺz q baptism°pōt fieri in lixiuio:sicut ꝛ in aquis sulphureis:et in alys aquis que ex terra per quam transeunt immutantur.

¶ Ad tertiā.q.dōz q diuersitas aquaꝛ que est p loca ꝛ si/tus est dr̃ia accītalis:vñ nō mutat spēm aq̃:ꝛiō in q̃lz aq̃ bo vel maris vel flumis:vel cisterne:vel fontis:vl'stagni pōt fieri baptism°. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz.q dñs tāgēdo illam aquā dedit vim regñatiuā in tota spē aq̃ institutēs eā istrz baptismi. ¶ Ad 2ᵐ dōz.q si bapticaf̃ aligs in mari sola il la aq̃ maris ptinet ad baptismū:q̃ pōt bre aliquē effectū i baptizato vel lauādo vel ifridādo:ꝛ nō totū mare. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q si aq̃ paludis eēt intātū igrossata q recederet a vera raritate aq̃ nō eēt baptism°:sicut si esset lutum:alias esset baptismus:qꝛ adhuc spēs aque manet.

Ad quartum sic ꝓcedit. Ur̃ q ĩmersio sit de ne cessitate baptismi:qꝛ p baptismū ꝺfiguramur sepulture xp̃i. vt dr̃ Ro.6.ſz boc nō fit p ba/ptismū nisi inq̃tū ĩmergimur ꝛ occultamur in aq̃ sic̄ xp̃s sub terra.ḡ ĩmersio est de necessitate baptismi. ¶ P.ba/ptismus daf̃ in remediū ꝺ originale peccatū:sed oꝛigiale

peccatum est in toto corꝑe.ergo totum debet immergi. ¶ P.si aliq̃ ps sufficeret:vt itingereī p̄cipue videret de mēbris genitalib°:in gb°p̄cipue oꝛiginale manet:ꝛ in gb° circūcisio fiebat:sed ablutio nō pōt fieri ꝺgrue in illis mē bris nisi totū corꝑ ĩmergaf̃.ḡ totū corꝑ ꝺz ĩmergi. ¶ Sz ꝺ est ꝺsuetudo in aligb°ecclesijs:in gb°q̃n̄q; p aspsionē:ꝛ nō p ĩmersionē baptism°celebraf̃. ¶ P.in baptismo bea/ti laurēty legit̄ q̃ Roman°ab eo baptizādus vr̃eum aq̃ attulit:in quo ꝺstat q ĩmergi nō poterat.ḡ ĩmersio nō est de neccessitate baptismi.

¶ Ulteri°vr̃ q nō debeat eē trina.baptism°.n.est tinctio in aq̃ ꝟbo vite scificata.vt dicit Aug.ſz vn°est baptismus: ḡ ꝺz eē vna tinctio sine ĩmersio. ¶ P.regrit ad baptismū fides de vnitate:ꝛ de trinitate p̄sonaꝛ:ſz trinitas p̄sonaꝛ sufficienter exp̄mit in forma.ḡ vnitas eēntie ꝺz exp̄mi in vnitate ĩmersionis. ¶ P.baptism°est figura passiōis xp̃i: ſz vna ē passio xp̃i.ḡ vna ꝺz eē ĩmersio in baptismo. ¶ Sz ꝺ est.qō Dyo.dic̄ z°c°ec.hierar.q ꝺz fieri baptism°tribus ĩmersionib°ꝛ eleuatōib°ad signādum q xp̃s in sepulchro iacuit trib°ꝺieb°ꝛ trib°noctib°. ¶ P.Chrys.dic̄ sup Jo. 3° fit ĩmersio vt ꝺscas:q̃n̄ virt°p̄ris:ꝛ filij ꝛ spūsci oia hec ꝑplet:idē dicit Piero.super epistola ad Phili.

¶ Ulterius vr̃ q trina ĩmersio sit de neccessitate sacr̃i.legit̄ enī in decretis de ꝺsecratōe dist.6ª.c.sigs p̄sbyter vel eps semel ĩmergat:ꝛ vnā ĩmersionē fecerit deponaf̃.boc autē nō eēt nisi trina ĩmersio eēt de neccessitate sacr̃i.ḡ est de ne cessitate sacr̃i. ¶ P.sic̄ fidei trinitas exp̄mit p noīa trium p̄sonaꝛ:ita p tres ĩmersiōes vt ex dictis:pz.sed si nō noīa/renī tres p̄sone nō eēt baptism°.ḡ sil'r si non trina ĩmersio fiat. ¶ P.si nō trina ĩmersio est de necessitate sacr̃i:statiz in p̄ma ĩmersiōe baptism°ꝺz totū effectū suū.ḡ alie ĩmer/siones frustra adderent̄:ꝛ fit iniuria sacr̃o. ¶ Sz ꝺ est.q ipa ĩmersio nō est de necessitate sacr̃i.ḡ multo mīn°nūer° ĩmersionis. ¶ P.auctas Greg.in lra posita dicit:q vtrū/q̃ pōt fieri seruata ecclesie ꝺsuetudine.ḡ nō est de necessi tate sacramēti neq; vna:neq; trina immersio.

¶ Rñdeo dōm ad p̄mā.q.q baptism°ablutionez ꝓportat. ablutio aūt p aquā pōt fieri nō tñ p modum ĩmersionis:ſz p modum aspsionis vel effusionis:ꝛ iō vtroq; mō pōt fieri baptism°.ꝛ vr̃ q apls B mō baptizarēt cū legaf̃ q sil'r vna die ꝺuersi sunt gnq; milia:ꝛ alia tria milia.Act.2°.ꝛ 3°.ꝛ iō q̃n ꝺsuetudo ecclesie patif̃:vel q̃n necessitas icūbit pp de/fectū aq̃:siue pp̄ piculū pueri de cui°morte timet̄:vl'etiaz pp ꝺbecillitatē sacerdotis nō potētis sustētare ifantē:pōt sine ĩmersione baptism°celebrari. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz.q ēt in effusione aq̃ bō quodāmō sub aq̃ ponīt̄:ꝛ iō quodāmō xp̃o p baptismū ꝛsepelit̄. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q oēs opationes aiales a capite p̄n°bñt:qꝛ baptism°formaī aiales habitus ſm diffōē Dyo.ꝑus positā:nō aūt nāles vel vitales:iō si sit caput aspsuz aq̃ in totū corꝑ aspsio reputaf̃:sic̄ ēt iuri/ste dicūt q ꝟbi caput bois iacet reputaf̃:ac si tot°bō sepul tus eēt ibidē:nō sic aūt est de alys ptib°. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q q̃uis originale petrū ꝛsistat p̄cipue in mēbris genitalibus q̃tū ad originē:tñ i opatōib°aialib°ꝛsumaf̃ q̃tū ad rōnē culpe:ꝛ iō poti°ꝺz baptismū adhiberi circa caput si neces/sitas icūbit vt nō totū corꝑ possit immergi.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōm.q ꝺgruētissime fit trina ĩmersio:tum ad exp̄mēdū in factis fidē trinitatis:tū ad significādū xp̃i se/pulturā:cui p baptismū ꝛsepelimur:vt pz ex auctib°induc tis. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz.q magī exposuit tinctionē p ablu tionē:q̃uis aūt in trina ĩmersione sit trina ītinctio:tñ est vna ablutio:sic̄ ēt in ablutionib°pure mālib° videm°ꝺtin gere q aligd plūes in aquā ĩmergī vel aq̃ pfundī añq̃ ablutio vna sit pfecta. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q in fide trinitatis icludit fides vnitatis:ꝛ iō in baptismo cuz fide trinitatis exp̄ssa daf̃ intelligi fides vnitatis:ꝛ in forma verboꝛ per boc q̃ singul'r dicī in noīe:ꝛ ĩmersiōe ꝑpter similitudinez ĩmersionis:nō aūt in fide vnitatis icludit fides trinitatis: ꝛ iō ꝺgruentius est:vt ēt in actu baptismi fides trinitatis exp̄matur. ¶ Ad 3ᵐ dōm.q q̃uis passio christi sit vna:tamē christus passus triduo i sepulchro quieuit:ꝛ boc baptismus significare debuit trina immersione.

¶ Ad tertiā.q.dōm.q cum trina ĩmersio nō sit ad signan/dum rem in sacro ꝺtentā quaz opz per mām ꝛ vsum sacri significari:sed significet rem significatā ꝛ nō ꝺtentaz:que significatio nō est p̄ncipalis in sacramēto:trina ĩmersio vt in lra dr̃ nō est de necessitate sacramēti:si tñ omittat̄ ꝺtra ꝺsuetudinē ecclesie grauiter aligs peccat semel tñ ĩmer/gens:ꝛ ideo per canones pena adhibet̄:p qō pz solutio ad p̄mū. ¶ Ad 2ᵐ dōm.q forma p̄ncipal'r debet significare illud vñ est efficacia in sacro:cum sit mediū quo q̃si pue/nit efficacia ad nām que verbo illo sanctificaf̃:sed mate/ria dz p̄ncipal'r significare effectū qui ĩmediate cōsegf̃ ex vsu eius. ¶ Ad 3ᵐ dōm.q vnitas intētionis in trib°ĩmer/sionibus facit vnitatē baptismi. vt dcm̄ est:ꝛ iō q̃n aliquis intēdit ter ĩmergere.p̄ma ĩmersio non termiat intētionē baptizātis:ꝛ p̄ñs nec esse baptismi cōplēt:nec p illuz tñ ꝺz effectū nisi per ordinē ad alias:vñ alie non supfluūt:si aūt nō intēdit nisi vnā facere:p̄ma sola cōplet baptismuz terminans intentionem baptizantis.

Ad quintum sic ꝓcedit. Uideī q nō fuit necessa rium instituere baptismuz post cir cuncisionē.causa.n.institutionis baptismi:vt in littera dr̃ est innouatio mētis:sed circūcisio mētez ĩnouabat cū pec catū auferret ꝛ gram ꝺferret.vt.ē.dictū est.ergo non fuit necessariū baptismū instituere. ¶ P.in sacramētis efficia cia rndet signationi.Sed circūcisio exp̄ssius signat.vt vr̃ ablationē originalis:ꝛ q̃tū ad causam ablationis que est effusio sanguis christi:ꝛ q̃tū ad causam traductionis que est generatio in mēbris gnationis cū sanguinis effusione facta.ḡ habuit maiorē efficaciā q̃ baptismus:ꝛ ita nō de/buit post eā baptism°istitui. ¶ Sed ꝺ.pfectū debet imp/fecto succedere.sed baptismus est pfectior circuncisione: qꝛ cōioꝛ est.ḡ debuit post circūcisionem institui.

¶ Ulterius videt̄ q fuerit añ passionē institut°:qꝛ dñs ta/ctu carnis sue vim regeneratiuaz cōtulit aqs:sed boc fuit ante passionē in baptismo suo:ergo añ passionez fuit insti/tutus. ¶ P.Job.3°.dixit.nisi qs renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu ꝛc̄.Sed boc fuit ante passionē.ergo baptismus añ passionē fuit institutus. ¶ Sed cōtra.causam non p̄cedit effectus:sed baptismus habet efficaciaz a passione christi ergo non debuit ante passionē institui. ¶ P.baptism°nō fuit sine forma sua:sed forma fuit instituta post passionē: Matth.vltimo.ergo ꝛ baptismus.

¶ Ulterius videt̄ q statim in sua institutione fuit obliga/toriū:qꝛ dicit̄ Jo.3°quasi in p̄n°institutionis. Nisi quis re nat°fuerit ꝛc̄.qō obligationē ꝓportat.ḡ statim obligatoriū fuit. ¶ P.institutio sacroꝛ noue legis est per modū p̄ce/pti.ſz p̄ceptū statim est obligatoriū.ḡ institutio baptismi statim obligabat. ¶ Sed ꝺ.ad idē nō sunt necessaria duo remedia:sed añ passionē iam instituto baptismo boīes obli gabant̄ adhuc ad circūcisionē que ad idē ordinat̄ cuz ba/ptismo.ergo nō obligabant̄ ad baptismum.

¶ Rñdeo dōm.ad p̄mā.q.q ſm Aug.de scō vic.oportuit vt ſm p̄cessionē tēpoꝛ spūaliuz graꝛ signa magis ac/magis euidētia darent̄:ꝛ ideo oportuit q baptismus post cir cūcisionē istitueret̄:qꝛ circūcisio significabat tñ in remo/uendo:p̄fectio aūt sanctificationis nō est in remouēdo:ſz in collatione gre cui°effect°aq̃ figurat.s.vitā illuminatio/nem:ꝛ bō:de q̃bus dictū est:ꝛ p̄ter boc signat ablutionē:ꝛ iteꝛ ēt est p̄fectio q̃tū ad vsum:qꝛ ſexui vtriq; cōis est:qō nō erat de circūcisione. ¶ Ad p̄muz ergo dōm.q q̃uis

Universidad de Deusto
Biblioteca

circūcisio auferret culpā sicut baptismus:nō tñ ꝓferebat tātā plenitudinē gr̄e sic̄ baptism⁹:nec tñ diminuebat fomitē:r ió oportuit baptismū succedere:inouatio.n.non sólū ꝓsistit in remotione culpe:sed in collatõe gr̄e. ¶Ad z^m ergo dñm.q ille significatões sunt rerum nõ ꝓtētarum:r ideo de illis nihil ad ꝓpositum.

¶Ad z^m.q.dõz.q multiplex fuit baptismi istitutio. Fuit .n.ꝑ istitut⁹ q̄tū ad mām in baptismo x̄pi:tūc.n.vim regenerativā ags ꝓtulit:r aliq̄ mõ fuit forma figurata p ꝓsentiā triū ꝓsonar̄ in signo visibili:q: pr̄ appuit in voce:filio carne:spūsc̄o in colūba:r silr fruct⁹ baptismi ibi p̄figuratus fuit:qz celi apti sunt sup cū:sz necessitas ei⁹ fuit declarata. Jo.3° vbi dicit:Nisi qs renat⁹ r̄c.sz vsus fuit ichoat⁹ qñ misit discipulos ad p̄dicādū r baptiçādū:vt ꝑz matth. x°:sz efficaciā habuit ex passione x̄pi:q̄tū ad vltimuz effectū qui est aptio ianue:sz diuulgatio ei⁹:q̄tū ad oēs nationes p̄cepta fuit Matth. vlti. vbi dixit.Ēūtes docete oēs gētes r̄c. ¶Et p hoc ꝑz solūo ad obiecta:dñs.n. Joh.3° magis p̄dixit obligationē futurā q̄ narraret p̄sentē:nec precceptum obligat anteq̄ sit diuulgatum.

Baptismus dr̄ corporis tictio r̄c.Sciēdū est q baptizare ī greco idē est qđ lauare:a lauādo.n.duo dicūt.s.lauacrum qđ signat aquā:in qua fit lotio humano artificio:ꝓparatā:alio mõ lotio que signat vsuz lauacri. Baptism⁹ g̃ pōt significare ipsam aquā que dr̄ lauacrū:vñ dr̄ Titi.2° per lauacr̄ regnatōis r̄c.r p̄t signare ipaz ablutionē. Matth.7° Tenētes baptismata botuz r calicum r vrceor̄.i.ablutões:r ió Aug.de scō vic.diffinuit baptismū aquā q̄tū ad p̄mā acceptionē:magr̄ vo ablutionē q̄tū ad secūdā:sed hec diffinitio est magis ꝓpria:qz aq̄ nō signat mūdationē neq; causat nisi ꝑm q est abluēs. ¶Uñ est hec tāta vr⁹ aq̄ r̄c.Quid sit ista virt⁹ r qñ sit data:dcm est.s.dis.j. ¶Uñ nihilominꝰ ifinuari r̄c.hoc est ītelligēdū in silī casu:sic aplī in noīe x̄pi baptizabant:alias magr̄ falsum diceret. ¶Celebrat aūt hoc sacr̄m r̄c.Sciēduz q aq̄ est mā baptismi:r pōt triplr̄ ꝓsiderari:qz ꝑm q ꝓsiderat in sua ꝓpa nā est q̄si mā remota:qz ex nāli ꝓprietate bz aliquā ꝓuenientiam ad hoc q sit baptismi mā rōne fluitudis.z^m aūt q est instituta ad hoc accipiēs vim regenerativaz ex tactu carnis saluatoris:sic est mā q̄si dispōsita:ꝑm aūt q ꝓsiderat sub forma vboz est q̄si mā iā ifōrmata. ¶Solet aūt queri r̄c.de hac dictū est ꝓpus dist.p°. ¶Aditū nobis regni aperuit.apertio ianue nō est aliō q̄ remotio impedimēti qō ꝓhibebat totum humanū genus ab introitu celi:qō qdem ablatum est per passionem chri sti:vt dictum est in 3°lib.dist.xvij.

¶Oz alij suscipiūt sacr̄m r rē.Alij sacr̄m r nō rē.Alij rem r non sacramētuz. Bi.IIII. a

Hic dicēduz est aliquos suscipere sacr̄m r rē sacramēti:aliquos sacramētuz:r non rē:aliquos rem r nō sacr̄m. Sacramētuz r rem simul suscipiūt oēs paruuli:qui in baptismo ab originali mūdant peccato. Quāuis qdā diffiteant illis qui perituri sunt puulis in baptismo dimitti peccata:initētes illiverbo Au. Sacr̄a ī solis electis efficiūt qō figurāt:ñ itelligēres illud ita esse accipiēdū:qa cū in alijs efficiāt sacramēta remissionē:nō boc eis faciūt ad salutē:sed solis electis. Nā q̄ oibus puulis in baptismo remittat pctm̄ per baptismū aug. euidēter dicit. A puulo ingt recēter nato vsq; ad decrepitū senē:sicut nullus ꝓhibet a baptismo:ita nullus est q nō peccato moriat ī baptismo. Sed paruuli tm̄ originali:maiores ꝙo ēt oib⁹ que male viuendo addiderūt ad illud:nisi enormitas vite impediat.i.fictio.adulti vero q cū fide baptizant:sacr̄m r rem suscipiūt.

¶De ficte accedentibus. b

Qui ꝙo sine fide vel ficte accedūt:sacramētū:nō rem suscipiūt. Uñ Hie. Sūt lauacra gētiliū hereticoz:sz nō lauāt ad salutē. In ecclesia etiā q nō plena fide accipiūt baptisma:nō spūm sed aquā suscipiūt. Aug. ēt ait. Judeis oib⁹ cōia erant sacramēta:sed nō cōis oib⁹ erat gr̄a:q̄ est virt⁹ sacramētoz. Ita r nūc cōis est baptismus oib⁹ baptizatis:sed nō virt⁹ baptismi.i.ipa gr̄a. Itē ois q iaz sue volūtatis arbiter ꝓstitut⁹ est:cum accedit ad sacr̄m fideliū nisi peniteat cū veteris vite nouā nō pōt inchoare. Ab hac pnia cū baptizant soli puuli ūmunes sūt. His alijsq; testimonijs apte ostēdit adultis sine fide r pnia vera in baptismo nō ꝓferri gr̄am remissionis:ga nec puulis sine fide aliēa q ppria hr̄e nequeūt dat in baptismo remissio. Si qs ergo ficte accedit nō bñs verā corde ꝓtritionē sacr̄z sine re accipit. Uidet tñ Augu. dicere q ēt ficte accedenti:q ēt bz odiū fraternū i ipo momēto quo baptizat oia cōdonent:r post baptismū mor redeāt. Sz nō hoc asserēdo dicit:imo hāc opinionē r p̄missam sniam ꝓferēdo.ait.n.sic.His q ficto corde baptizant:aut pctā nullaten⁹ dimittunt:qz spūsanct⁹ discipline effugiet fictū:aut in ipo tpis p̄cto p vim sacri dimissa iterū per fictionē replicant:vt etiaz illud verum sit. Quotquot in x̄po baptizati estis r̄c.Etiā illō. Spūsanct⁹ discipline effugiet fictū:vt induat eū x̄pm sanctitas baptismi:exuat euz x̄pm pnities fictionis. Haz redire dimissa peccata:vbi fraterna charitas nō est:apte dñs docet ēt in illo seruo a quo dñs dimissuz debitū petijt:qz ille ꝓseruo dimittere noluit. Sic nō impedit baptismi gr̄a quo minus oia pctā dimittant:ēt si fraternū odiū in eius cui dimittant aio p̄severat. Soluit.n.hesternus dies:r qcqd supest:r soluit ēt ipsa hora:momētūq; añ baptismuz r in baptismo. Beinceps aūt cōtinuo reus incipit esse non solū ꝓsequētiū:sz etiā p̄teritoz diez:horarū:momētoz:redeuntibus oib⁹ que dimissa sūt. Hoc aūt vt p̄dixim⁹:nō sub assertione dixit:qō ostēdit ex eo qō ait in eodē libro sic. Si ad baptismū fictus accedit dimissa sunt ei peccata:aut non sunt dimissa. eligāt qō voluerint. Ecce apte cernis:si tamē itendis id dixisse Aug.nō asserendo:sz q̄rendo r alioz opinionem referēdo. Idem.n.ait. Tūc valere incipit ad salutē baptismus cum illa fictio veraci cōfessione recesserit:que corde in malicia p seuerāte peccatoz ablutionem nō sinebat fieri. Nō ergo ficte accedenti peccata dimittunt.

¶Quomodo intelligat illud quotquot in christo baptizati estis x̄pm induistis. c

Verū ergo quomodo illud accipiat. Quotquot in christo baptizati estis christū induistis. Pōt dici q q in christo.i.in christi cōformitate baptizant .s. vt moriant vetustati peccati sic christ⁹ vetustari pene:induunt christū quē per gr̄am habitant hñt. Pōt r alr solui. Duob⁹ enī modis christū induere dicimur:vel assumptione sacramēti:vel rei ꝓceptione. Uñ Aug. Induūt homines christū aliqñ vsq; ad sacramēti ꝓceptionem:aliqñ vsq; ad vite sanctificationē:atq; illud ꝓmū bonis r malis pōt eē cōe:hoc aūt est ꝓpriū bonoz r pioz. Oēs ergo q in x̄pi noie baptizant:x̄pm induūt:vel ꝑm sacramēti ꝓceptionē:vel ꝑm vite sanctificationem.

¶De illis qui suscipiūt rem r non sacr̄m. d

Sunt r alij vt supra posuimus:q suscipiūt rem r nō sacr̄m. Qui.n.effundunt sanguinē pro noie Jesu:r si nō sacr̄m:rem tñ accipiūt. Unde Aug. Quicūq; non ꝓcepto regenerationis lauacro pro ꝓfessione christi moriunt:tantū eis valz ad dimittenda peccata q̄tū si abluerent sacro fonte baptismi. Audistis q passio pro christi noie suscepta supplet vicem baptismi. Nec tñ passio vicem baptismi iplet:sz etiā fides r contritio vbi necessitas excludit sacr̄m:sicut apte docet Aug. dicens baptismi vicem aliqñ implere passionem. De latrone illo cui non baptizato dcm est:hodie mecum eris in paradiso. Beatus Cyprianus in lib. q̄rto. de baptismo non leue documētum assumit. Quod etiā atq; etiaz ego cōsideras inuenio:non tñ passionē pro nomine Christi id quod baptismo deerat posse supplere:sed etiaz fidē cōuersionem q; cordis:si forte ad celebrāduz mysteriū baptismi in angustijs tempoz succurri nō pōt. Neq; n. ille latro pro noie christi crucifixus est:sed pro meritis facinoz suoz:nec qz credidit passus est:sz dum patiē credit. Quātū ergo valeat sine visibilis baptismi sacramēto:quod apostolus ait. Corde creditur ad iustitiā:ore aūt cōfessio fit ad salutē:in illo latrone declaratū est:sed tūc ipleē inuisibiliꝰ:cum mysterium baptismi non contemptus religionis:sed articulus necessitatis excludit. Et baptismus quidem potest esse vbi cōuersio cordis defuerit:cōuersio aūt cordi potest quidē inesse non percepto baptismo:sz cōtempto baptismo non pōt:nec vllo modo dicenda est cōuersio cordis ad deū cuz dei sacramentum cōtemnit. Ecce hic habes non soluz passionem:sed etiam fidē r contritionem conferre remissionē vbi non contemnit sacramentuz: vt in latrone illo ostendit:qui non per passionem:sed per fidem saluatus est sine baptismo. Sed dicūt quidā hoc argumentum retractasse Aug. Retractauit quidem exemplū:sed sniam non. Ait.n.in quarto lib. de baptismo. Cum dicerē vicem baptismi posse habere passionem:non satis idoneuz posui illius latronis exēpluz:quia vtrum non fuerit baptizatus incertum est. Cōstat ergo sine baptismo aliqs iustificari r saluari. Unde Amb. de valētiliano. Uētrē meū doleo:vt ꝓphetico vtar eloqo:qz quem regeneraturus eram amisi:verūtamen gratiam ille quam poposcit nō amisit.

¶Que vident obuiare ꝓdictis. e

His aūt vident obuiare quod dñs dic. Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ r spūsc̄o nō pōt itrare in regnū celoz:qō si generalr verz est:nō vident eē vera superi⁹posita. Sed illud itelligēdū de illis q pñt r ꝓtēnūt baptizari:vl ita itelligēdū est nisi qs renatus fuerit ex aq̄ r spū scō.i. ex ea regnatiōe q̄ fit per aquā r spūscm̄ nō saluabit. Illa aūt regeneratio fit nō tñ p baptismū:sed ēt p pniam r sanguinē. Uñ auctoritas dicit:ideo aplz pluraliter dixisse fundamētū baptismatis:qz est baptismus in aqua:in sanguine:in pnia. Hoc aūt nō ideo dicit q sacr̄m baptismi fiat nisi in aq̄:sz qz ipsi⁹ virt⁹ r scificatio dat nō tātūmō p aquam sed p sanguinē r pniam. rō.n.id suadet. Si.n. nō valētibus credere puulis sufficit baptism⁹: multo magis sufficit fides adultis volētib⁹: r nō valētib⁹ baptizari. Uñ Aug. Queris qd sit maius:fides an aq̄:nō dubito qn rñdeā fides. Si ergo qō min⁹ est sanctificare pōt:nōne qō maius est.i. fides de qua x̄ps ait. Qui credide-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rit in me etiam si mortuus fuerit viuet. Sz dicunt alig nullũ adultũ in xp̃m credere vel charitatem habere sine baptismo nisi sanguinẽ fundat pro dño: subita introducentes testimonia. Aug. ait. Et illo tpe quo saluator dixit: nisi qs renat⁹ fuerit tc̃. absqz sacro baptismi p̃ter eos qui in ecclesia sanguinẽ fundũt aligs vitã eternã accipe nõ põt. Itẽ nullũ catheciminũ q̃uis in bonis opib⁹ defunctũ vitã eternã hr̃e credimus: excepto martyrio: vbi tota sacra baptismi complent. Itẽ baptizatis iter tñ salutis eẽ credim⁹. Sed qõ in his minus dixit in alijs capitulis suprapositis suppleuit. Et ideo hec sic ītelligenda sunt: vt illi soli hñtes tps baptizãdi excipiãt: si. n. aligs hñs fidẽ & charitatẽ voluerit baptizari: & nõ valet necessitate p̃uctus: supplet oipotẽtis dignitas qõ sacro defuerat. Hũ. n. soluere põt: nisi soluat tenet: sz cũ iaz nõ potest: & tamẽ vult: nõ iputat ei deus q suã potẽtiaz sacris non alligauit. Qr ꝯo inuisibilis sanctificatio sine visibili sacro qbusdam insit: apte Aug. tradit sup leviticũ dicẽs. Inuisibilez sanctificationẽ qbusdã affuisse & pfuisse sine visibilib⁹ sacramẽtis. Uisibilẽ ꝯo sanctificationez que fit sacramento visibili: sine inuisibili posse adesse: non posse prodesse. Nec tamen visibile sacramẽtum ideo ꝓtemnẽdum est: quia cõtem ptor eius inuisibiliter sanctificari non potest. Hinc cornelius: & qui cum eo erãt iam spiritu sanctificati baptizati sunt. Nec superflua iudicanda est sanctificatio visibilis: qr inuisibilis precessit. Sine visibili ergo inuisibilis sanctificatio esse potest & prodesse. Uisibilis aũt que fit sacramẽto tenus sine inuisibili, pdesse nõ põt: cum illa fit ois illius veritas. Symoni mago visibilis baptism⁹ nõ, pfuit: qr inuisibiliter non affuit. Sed qb⁹ inuisibilis affuit: pfuit. Nec tãtũ valet fides aliena puulo q̃tũ, ppria adulto. Parvul' enim nõ sufficit fides ecclesie sine sacramẽto: q si absqz baptismo fuerint defuncti etiã cũ deferunt ad baptismũ damnabunt: sicut mlti sanctorũ auctoritatib⁹ cõprobat. Ad hoc vnũ sufficiat. Aug. ait. Firmissime tene puulos: q vel i vteris matrũ viuere icipiũt: & ibi moriunt: vel de matrib⁹ nati: sine sacramento baptismi de hoc seculo trãseũt: eterno supplicio puniendos: qr & si, ppie actõis peccata nõ habuerũt: originale tñ pctm̃ traxerũt carnali ꝓceptione. Et sicut parvuli q sine baptismo moriunt ifideliũ asci bunt numero: ita qui baptizant fideles dicuntur: Qui a fideliũ ꝓsortio nõ separant: cuz orat eccl'ia p fidelib⁹ defunctis. Fideles ergo sunt nõ ꝓpter ꝓmutẽ: q fidei sacm̃. Uñ Aug. Parvulũ & si nõdũ fides illa que etiã in credẽtiũ volũtate ꝓsistit: iã tñ fidei ipsius sacz. i. baptism⁹ fidelẽ facit: sicut credere respondẽt: ita etiã fidelis vocat: nõ rem ipsam mẽte annuẽdo: sed ipsius rei pcipiendo sacramentum.

¶ Quid, pfit baptism⁹ his: q cũ fide accedũt. f

SOlet etiam queri de illis: qui iam sanctificati spiritu cum fide & charitate ad baptismũ accedũt: qd eis ꝓferat baptism⁹. Nihil. n. vr̃ pstare: cuz p fidẽ & ꝓtritionẽ iam remissis pctis iustificati sunt. Ad qõ sane dici põt eos qdẽ p fidẽ & ꝓtritionẽ iustificatos. i. a macula pcti purgatos & a debito eterne pene absolutos: tñ adhuc teneri satisfactione tpali qua penitẽtes liganẽ in ecclesia: Cum autẽ baptismũ pcipiunt: & a pctis si qua interim post ꝓfessionẽ ꝓtraxerũt mundantur: & ab exteriori satisfactione absoluunt: & adiutrix gratia omnisqz virt⁹ in eo augeat: vt vere nouus hõ tunc dici possit. Fomes quoqz peccati in eo ampli⁹ debilitat. Ideo Hiero. dicit q fides que fidelib⁹ in aquis baptismi datur vel nutritur: qr non habenti aliquãdo ibi datur: & iaz habẽti vt plenius bẽat datur. Sic & de alijs intelligendum est. Qui ergo mũdus accedit ibi fit mundior: & omni habẽti ibi amplius datur. Qr ꝯo omnis exterior satisfactio ibi relaxetur Ambro. ostendit super illum locum. Sine penitentia sunt dona dei & vocatio dicens. Gratia dei in baptismo non regrit gemitum & plãctum: vel aliquod opus: & omnia gratis cõdonat. Quod quidẽ de exteriori gemitu vel planctu accipiendum est. Nam sine interiore nemo adultus renouat: sed exteriores satisfactiones & afflictões. s. sordes penitẽtiũ ibi dimittũtur. Adultũ ergo ꝓfert baptism⁹ ẽt iaz p fidẽ iustificato: qr accedẽs ad baptismũ quasi ramus a columba portatur in arcã. Ante intus erat iudicio dei: sed nũc etiam iudicio ecclesie int⁹ est. Cum vero in baptismo peccatum deleatur & satisfactio exterior non imputet: queriẽ cur penalitas: cui p̃o peccato addicti sumus nõ tollat. Hoc ideo tradũt fieri sancti: quia si a pena homines per baptismum liberent ipsam presentarent baptismi preciuz: non eternũ regnũ: Ideo soluto reatu peccati: tẽporalis pena tñ manet: vt illa vita studiosius quarat que erit a penis omnibus aliena. Ideo etiam manet vt sit fideli & certandi mã: & vincendi occasio: qui non vinceret si non pugnaret: nec pugnaret si i baptismo fieret immortalis.

¶ Cuius rei baptismus: qui datur iam iusto sit sacramentum. g

SIqueritur cuius rei baptismus ille sit sacm̃ qui dat iam iusto. Dicimus sacramẽtuz esse: & rei que precessit. i. remissionis & tẽporalis pene siue peccati si habeat qõ interi cõmittit: & nouitatis: ac ois gratie ibi p̃stite. Dis etenim rei signuz est: cuius causa ẽ. Nec mireris rem aliquando precedere sacm̃ cum aliquando etiam longe post sequatur: vt in illis qui ficte accedunt: quibus cum post penituerint incipiat baptismus prodesse: in qbus fuit baptismus sacramentũ huius sanctificationis quã penitẽdo habẽt. Sed si nunqz penitent nec a figmẽto recederẽt: cui⁹ rei sacz eẽt baptismus ab illis susceptus: Põt dici rei que ibi fieret: si eoz enormitas non impediret.

¶ Si parvulis dat in baptismo gratia: qua possunt in maiori etate proficere. h

SOlet etiaz queri si parvulis in baptismo datur gratia qua cuz tempus habuerint vtẽdi libero arbitrio: possint velle & currere. Be adultis. n. qui digne recipiũt sacm̃ non ambigit qn gratiã operantem & cooperantem perceperint: que invacuum eis cedit si per liberuz arbitriũ post moz taliter deliquerunt: qui merito peccati gratiaz appositam perdunt. Unde dicuntur contumeliam spiritui sancto facere & ipsum a se fugare. Be parvulis vero qui nondum ratione vtuntur questio est: an in baptismo receperint gratiam: qua ad maiorem venientes etatem possint velle & operari bonum. Uidetur q nõ receperint: quia gratia illa charitas est: & fides q voluntatem preparat & adiuuat. Sed quis diverit eos accepisse fidem & charitatem: Si vero gratiã non receperint qua bene operari possint cum fuerint adulti: non ergo sufficit eis in hoc statu: gratia in baptismo data: nec per illã possunt modo boni esse nisi alia addatur: que si non additur: non est ex eoruz culpa: quia iustificati sunt a peccato. Quidaz putant gratiaz operantem: & cooperantem cunctis parvulis in baptismo dari in numero non in vsu: vt cuz ad maiorez venerint etatez ex munere sortiantur vsum: nisi per liberuz arbitrium vsuz muneris extinguant peccando: & ita ex culpa eoz̃ est non ex defectu gratie q̃ mali fiunt: qui ex dei munere valentes habere vsum bonuz: per liberum arbitrium renuerunt: & vsum prauuz elegerunt.

POstq̃ determinauit magr̃ de baptismo: q̃tũ ad ea que ꝓueniũt ei ex se cõsiderato hic determinat de effectu baptismi p cõparationez ad accipiẽtes. Et diuidit in ptes duas: in pma determinat de effectu baptismi cõiter q̃tũ ad oes. in z⁹ spal'r q̃tũ ad puulos: ibi. Solet ẽt q̃ri si puulis tc̃. Prima diuidit in ptes tres. in pma oñdit quõ gdã recipiũt sacm̃ & rẽ sacri. in z⁹ quõ gdã sacm̃ recipiunt: & nõ rẽ: ibi. Qui vo sine fide accedũt tc̃. i 3⁹ quõ gdã accipiũt rẽ & nõ sacm̃: ibi. Sunt & alij. vt. s. posuimus tc̃. Circa z^m duo facit. p determiat veritatẽ. z⁹ obycit in ꝓriũ: ibi. vr̃ tñ Aug. tc̃. Et circa h̃ duo facit. p obycit p auctem Aug. g ꝓriũ ex auctẽ apli, pbare vr̃. z⁹ soluit. & p ad auctez Aug. ibi. Dic tñ vt. s. dixim⁹ tc̃. z⁹ ad auctẽ apli: ibi. Queritur. g tc̃. ¶ Sũt alij tc̃. Dic determiat de illis q recipiũt rẽ sine sacro. Et circa h̃ duo facit. p oñdit q̃ qdã accipiũt rẽ sine sacro. z⁹ ingrit qd postmodũ p hoc sacm̃ addat qñ sacm̃ susceperũt: ibi. Solet queri de illis tc̃. Circa p^m duo facit. p ostẽdit veritatẽ. z⁹ excludit errorẽ: ibi. Sed dicunt alig tc̃. Circa ꝑmũ duo fac. ꝑmo ostẽdit ꝓpositũ. z⁹ rñdet cuidã obiectioni: ibi. Dis aũt vr̃ obuiare tc̃. Circa ꝑmum duo facit. p ostẽdit q patiẽtes p xpo si non sunt baptizati recipiũt rem sacri sine sacro. z⁹ ostẽdit idẽ de illis q fidem & ꝓtritionẽ hñt: ibi. Nec tñ passio tc̃. Sed dicũt aliqui tc̃. Dic excludit errorẽ dicẽtiũ nõ posse aliqẽ saluari p fidẽ & cõtritionẽ sine baptismo: & circa hoc duo facit. p ostẽdit hoc esse falsum q̃tũ ad adultos. z⁹ ostẽdit hoc esse verum q̃tũ ad puulos: ibi. Paruulis non sufficit tc̃. Solet q̃ri de illis tc̃. Dic determiat de baptismo eoz̃ q ꝑius rẽ sacri acceperãt. Et circa hoc duo facit. p ostẽdit effectũ baptismi in eis. z⁹ significationẽ: ibi. Sed q̃rit cuius rei tc̃.

HIc est triplex q̃stio. Prio de effectu q est i baptismo sacz tres. s. de charactere. Scõo de eo qõ ẽ res tñ. s. effectu vltio baptismi. Tertio de suscipiẽtib⁹ alterz vel vtrũq: qr de eo qõ est sacz tñ in pcedẽti di. dcñ est. ¶ Circa p^m q̃runt q̃tuor. Prio an sit character. Scõo qd sit. Tertio in q̃ sit. Quarto a quo sit.

Ad primum sic, pcedit. Uidet q character non sit in aia: qr vt in z⁹. Eth. phus dicit. Oẽ qõ est in aia est potẽtia vel passio vl' hit⁹: iz character nõ est potẽtia: qr potẽtie oib⁹ boib⁹ cões sunt: character ãt nõ: cũ sit distinctiuũ signũ: ñc ipm nomẽ ostẽdit. ¶ P. potentie sunt a nã: nõ aũt character: nec iterz est passio: qr passiones aie ꝓtingũt cũ aliq̃ trãsmutatione corporali: vt dr̃ i 4. Eth. & ptinẽt ad sensitiuã ptẽ: vt dr̃. 7⁹ phy. nec iterz est hit⁹: qr hit⁹ ordiat ad agẽdũ: vt ps p diffõne Aug⁹. hit⁹ ẽ q̃ gs agit cũ tps fuerit. g character collat⁹ in baptismo nõ est aliqd in aia. ¶ P. oẽ qõ est reducit ad aliqõ genus entis. iz character nõ vr̃ posse reduci ad aliqõ gen⁹ entis: nisi forte ad q̃litatẽ: q̃litas ãt eẽ nõ põt cũ sub nlla spẽ q̃litatis cõtineat: nõ. n. est hit⁹ vt pbatũ est: nec dispõ: cuz nõ sit facile mobilis: imo ois idelebilis: nec iterz est potẽtia nãlis vt pbatũ est: nec ipotẽtia: qr tunc sacra q̃ characterẽ imprimit: magis afficerẽt q̃ iuuarẽt: nec iterz est passio vt pbatũ est. nec passibilis q̃litas: cũ nõ sit nat⁹ aliquã passionẽ sensui inferre: nec a passione aliq̃ inascat: nec iterz est forma: & circa aligd ꝓstans figura: qr figura est termiatio q̃titat⁹: aia aũt nõ hz q̃titatẽ. g character nihil est. ¶ P. ꝺria sunt in codẽ gñe: iz ea q̃ xpo cõpetũt sũt ꝺria his q̃ ad diabolũ ptinẽt: cũ g character bestie de qua dr̃ Apo. 13. nihil aliud sit q̃ pctm̃ mortale: vr̃ q supra vtutẽ & grãz nõ oporteat i aia aliquẽ characterẽ poni. ¶ P. ea q̃ sunt i sacris noue legis ordinant⁹ ad causandũ grãz: iz character nõ vr̃ posse grãm causare: qr multi characterẽ hẽre dicunt⁹ q grã carẽt. g nõ vr̃ in sacris aligs character imprimi. ¶ Si dicat q ẽ, dispo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad gr̃am: ꝫ agẽs infinitũ nõ regrit mãz disposita: ꝫ dispõ nõ est nec̃ia: nisi ad hoc ꝙ mã sit dispositꝫ: cuꝫ ḡ gr̃a fit ab agẽte ifinite vtutis: vr̃ ꝙ non oporteat characterẽ dari in sacr̃is ad disponẽdũ ad gr̃az. ¶ Sed ꝫ est: qđ Dam̃. in diffinitione baptismi ponit sigillũ: ꝫ sigillũ impssum in aliq̃ est character qđã. ḡ i sacr̃is character impmit̃. ¶ P. vbicũqꝫ est aliq̃ distinctio ꝓpetit eẽ aliquẽ characterẽ distinguẽtẽ: ꝫ p sacr̃a fit distictio fideliũ ab ifidelib⁹ ꝛ fideliũ abiuicẽ. ḡ cõpetit in sacr̃is characterẽ dari. ¶ P. p sacr̃m ꝓfiguramur xp̃o: qꝛ ab eo sacr̃a efficaciã hñt: ꝛ ipm signãt ꝫ ꝓfiguratio fit p characterẽ assimilatõis ḡ in sacramẽtis competit esse characterem.

¶ Rñdeo dõm. ꝙ characterẽ in sacr̃is gbusdã impmi oẽs moderni ꝓfitẽtur: ꝫ in mõ ponendi ipm in aĩa pti differũt ꝛ pti ꝙueniũt: ꝙueniũt qđẽ in hoc ꝙ oẽs dñt p characterẽ iportari relationẽ triplicẽ. Est. n. character signũ distinctiuum ꝛ ꝓfiguratiuũ: inq̃tũ ḡ est signũ iportat relationẽ ad signatũ: inq̃tũ aũt est distictiuũ iportat relationẽ ad ea q̃ gb⁹ distiguit: inq̃tũ aũt est ꝓfiguratiuũ iportat relationẽ ad ea q̃ gb⁹ assimilat. Differũt aũt in hoc: qꝛ qđã ponũt istis relationib⁹ nõ subesse aliqđ accr̃s absolutũ: ꝫ imediate in aĩa fundari istas relatões: ℟ aũt eẽ nõ põt: qꝛ signuꝫ p formam quã sensib⁹ vł intellectui impmit: facit aliqđ in cognitionẽ venire: sil̃r ẽt nihil distinguit ab alio nisi p aliquam formã: sil̃tudo ẽt est relatio sup vnitate q̃litatis fundata: vt dr̃ in 5º Meta. vr̃ ps ꝙ q̃lz illaꝫ relationũ quã iportat character regrit aliquã formã subtractaꝫ: ꝛ cũ nõ sit forma subalis: qꝛ forma subalis in sacr̃is nõ daꝫ: relinquit̃ ꝙ forma subtracta sit q̃litas qđã cuiꝰ vnitas ꝓsignatiõis sil̃tudinẽ facit. Et iõ qđã dicũt ꝙ nõ est in aliq̃ q̃tuꝫ spẽruꝫ q̃litatis: ꝛ tñ est in gñe q̃litatis initẽtes illi ꝝbo phi in p̃dicamẽtis. Fortasse ingt apparebunt aliq̃ q̃litatis modi. Sꝫ hec est fuga q̃dã: qꝛ q̃uis sint aliq̃ modi q̃litatis: tñ oẽs reducunt̃ ad has spẽs: qõ ps ex hoc ꝙ nulla alia spẽs iueniri adhuc potuit. Et iõ dñt aliq̃ ꝙ est in 4ª spẽ q̃litatis: qꝛ ipsa ꝓfiguratio quaꝫ character suo nomine exprmit importat vnitatẽ figure q̃ est in spẽ 4ª q̃litatis. Et qđã dñt hãc figuram esse crucẽ xp̃i. Sed ℟ nõ põt stare: qꝛ aut figura ꝓpe accipit̃: aut metaphorice: si ꝓprie accipit̃ sic iportat terminationẽ q̃titatis ꝺimẽsiue quã ꝓstat in aĩa nõ esse: si autẽ metaphorice dicat̃: tũc oꝫ ꝙ metaphora reducat̃ ad ꝓpetatẽ: qꝛ res nõ ponit̃ in gñe p id qđ de eo metaphorice dr̃: sic nõ dr̃ ꝙ apli sint in gñe q̃litatis: qꝛ eis dcñ est Matth. 5º Vos estis lux mũdi: nec poterit aliqd in q̃rta spẽ q̃litatis iueniri: qđ sit in aĩa fm ꝓpetatẽ. vñ character de q̃ logmur nõ põt fundari supra q̃litatẽ q̃rte spẽi. Et iõ qđã dñt ꝙ est in tertia spẽ q̃litatis: eo ꝙ sensui spũali ifert quãdaꝫ mulcedinẽ passionẽ inq̃tũ aiam ornat ꝛ decorat. Sed hoc itez nõ põt stare. qꝛ sicut ꝓbat ꝓbs in. 7º phy. 3ª spẽs q̃litatis nõ est nisi in sensibili pte aĩe: character aũt a nullo ponit̃ in hac pte aĩe: sed in intellectiua: ꝛ pterea ille q̃litates semp hñt ordinẽ ad aliquã trãsmutationẽ corporalẽ vel quã inferũt: vel a qua causant̃. Et iõ aly dñt ꝙ est in ꝑma spẽ q̃litatis: ꝛ est quasi media iter dispõnẽ ꝛ habitũ: inq̃tum. n. est difficile mobilis ꝙuenit cũ habitu: inq̃tũ aũt nõ est vltima pfectio: sed ad gr̃az disponit cũ dispõne ꝓuenit. Sed hoc nõ põt stare: qꝛ fm ps̃m. in 2º Ethy. hꝫ est quo hẽm⁹ nos ad passiones bñ vel male: ꝛ vł ꝓsideratꝫ hec apparet dr̃ia iter habitũ ꝛ potẽtiã: qꝛ potẽtia est qua possumus aliqd simplr̃: habit⁹ aũt quo possumus illud bñ vel male sic̃ intellect⁹ quo ꝓsideram⁹: scia qua bñ ꝓsideram⁹: ꝓcupiscibilis qua ꝓcupiscim⁹: tẽperãtia qua bñ ꝓcupiscim⁹: itẽperantia qua male: ꝛ sil̃r est de dispõne: qꝛ nihil aliud est dispõ q̃ q̃dam hꝫ icõpler⁹. cũ ergo character ordinet̃ ad aliqd simpliciter non ad illud bñ vel male: qꝛ sacerdos põt ꝓficere bñ vel male: nõ põt eẽ ꝙ qualitas sup quã fundat̃ relatio characteris sit hꝫ: sed magis potẽtia: vñ relingt̃ ꝙ nõ sit in ꝑma spẽ qualitatis: ꝫ magis reducit̃ ad secũdã vt qđã aly dicũt: ꝛ hoc sic ps: sic̃. n. cuiuslibet exñtis in aliq̃ nã sũt aliq̃ opatiões, pp̃e: ita ẽt in spũali vita regenerati: vt Dyo. dicit in 2º ca. ec. hierar. ꝙbicũqꝫ aũt sunt opationes, pprie: ops ꝙ sint p̃ncipia, ppria illaruꝫ operationũ. vnde sicut in alys rebus sunt potẽtie nãles ad, pprias operationes: ita etiam renati in vitam spirituale habẽt quasdam potẽtias fm quas pñt illa opa: que potẽtie sunt siles illis vtutibus gb⁹ sacr̃a efficaciã hñt sibi ꝺitã: qꝛ sic sacr̃a causant gr̃am istr̃aliter: vt. ã. di. pª. dcñ est: ita recipiẽtes characterẽ operant̃ diuina p ministeriũ: minister aũt est sicut instr̃m ei⁹ cui ministrat. vñ dicit ps̃bs in. 8º ethy. ꝙ seruus est sicut orgaũ aiatũ. ꝛ ideo taꝫ vt⁹ sacramẽti: q̃ minister: q̃ character est istr̃alis: ꝛ ꝙ hꝫ potẽtia sit character ps̃ siquis diligẽter ꝓsiderat ꝝba Dyo. a quo ꝑma traditio characteris nobis aduenit: assignãs. n. ministeriũ rit⁹ cuiusdã qui in ꝑmitiua ecclesia erat: qñ adulti baptizabant̃: ꝙ accedẽti ad baptismum hierarcha. i. põtifex manuꝫ imponebat ꝛ signabat eũ signo crucis. ꝛ ꝑcipiebat euꝫ describi iter noĩa christianoꝝ vt decetero ad diuina cum alys admitteret̃: dicit ꝙ sic accedẽtẽ. s. ad vitam spiritualẽ diuina beatitudo in sui participationẽ recipit: sicut sacerdos baptizandũ in ꝑprio lumĩe quasi quoddã signũ ipsi tradit. s. sui ꝑticipationẽ p/ficiẽs eum. s. diuinũ ꝛ cõicantẽ diuinoꝝ. cc. ps ergo ꝙ ipse per hoc signũ nihil aliud intẽdit q̃ illud qđ facit eum participatiuũ diuinarũ opationũ: vnde hoc signũ nihil aliud est q̃ quedã potẽtia qua põt in actiones hierarchicas que sunt ministrationes ꝛ receptiones sacroꝝ: ꝛ alioꝝ que ad fideles ptinẽt: ꝛ ad hoc ꝙ has opationes bene exerceat̃, diget habitu gr̃e: sicut ꝛ alie potẽtie habitibus indigent.

¶ Ad ꝑmũ ergo dõz: ꝙ nõ sunt habitus: nec passiones: sed sunt potẽtie quedam ꝓsequentes animã fm ꝙ est in vita spũali regñata: ꝛ ió nõ oꝫ ꝙ oĩb⁹ ĩsint: vel ꝙ a natura sint.

¶ Ad 2ºm dõm. ꝙ reducit̃ ad secũdam spẽm q̃litatis: ꝛ est alius modus ab illo quẽ ꝓbs ibi ponit: qꝛ ꝓbs nõ cognoscebat nisi opationes nãles: ꝛ ita nõ nisi potẽtias nãles: ꝓstat aũt ꝙ apud nos oꝫ ponere potẽtias spũales: sicut potẽtiã ꝓficiẽdi ꝛ absoluẽdi ꝛ hꝫ: ꝛ ꝙ ad secũdã speciẽ q̃litatis reducant̃: sicut habit⁹ ifusi in eadẽ specie qualitatis sunt cũ habitibus nãlib⁹ vel acquisitis.

¶ Ad 3ºm dõm. ꝙ per hoc ꝙ homo ꝓfiguraꝫ bestie nõ accipit aliquã spũalẽ potestatem sicut per aliquã potestatẽ spiritualẽ homo assimilat̃ christo: ꝛ ideo nõ est simile: tñ ex littera apli colligit̃ ꝙ characterẽ bestie configurat̃ quis ad seculares operationes: vnde dicit vt nõ possit emere vel vẽdere ꝛc. ꝛ similr̃ characterẽ christi aliquis configuratur ad actiones christi.

¶ Ad q̃rtũ dõm. ꝙ character est causa sacr̃alis gr̃e. ḡ ꝛ ꝙ qdam cuꝫ charactere gratiã non recipiunt est ex eoꝝ indispositione ad gratiã suscipiẽdam.

¶ Ad qntũ dicẽdũ. ꝙ character est dispositio ad gratiã p quãdã cõgruitatis dignitatẽ: ex hoc enim ipso ꝙ homo mancipatus est diuinis actionibus ꝛ inter mẽbra christi cõnumeratus: fit ei quedam cõgruitas ad gratiã suscipiendã: qꝛ deus pfecte in sacramentis homini ꝓuidet: vnde simul cum characterẽ q̃ datur homini vt possit exercere spirituales actiones fideliũ vel passiones seu receptiones datur gratia qua bene possit.

Ad secũdum sic ꝓcedit̃. Ur̃ ꝙ diffinitio q̃ attribuit̃ Dyo. de characterẽ nõ bñ assignet̃ que talis est. Character est signũ sanctũ cõmunionis fidei ꝛ sancte ordinationis datũ diuina beatitudine a hierarcha. Signum enĩ vt in ꝑma dist. dictũ est: est qđ speciẽ aliquã sensib⁹ ingerit: ꝛ ꝓeter eam aliqd facit in cognitionem venire: sed character nullam sensibus formam ingerit. ergo non est signum.

¶ P. potentys que sunt p̃ncipiũ actõis vel passiõis magis ꝺgruit significari q̃ significare: qꝛ cause p effect⁹ significant̃: ꝫ character vt dcñ ẽ: est potẽtia spũalis: ḡ nõ ẽ signũ.

¶ P. qđã hñt characterẽ ḡ nõ hñt fidẽ: sicut ḡ post baptismũ in hereśy delabunt̃: ꝫ qui nõ hꝫ fidẽ nõ cõicat i fide: ḡ character nõ ẽ signũ cõionis fidei: vel erit signũ fl̃z: qđ absurdũ ẽ sentire de signo dinitus dato.

¶ P. diffõ dꝫ oĩbus q̃ ꝓtinent̃ sub diffinito cõiter ꝙuenire: ꝫ eẽ signũ sacre ordinatõis ñ ꝙuenit oĩ characteri: ꝫ soluꝫ characteri q ipsimit̃ i ordine: ḡ nõ ẽ diffõ bñ assignata.

¶ P. hierarcha vt dcñ ẽ est põtifex: ꝫ i aliqb⁹ sacr̃is q̃ ꝓferunt a simplicib⁹ sacerdotibus: vel ẽt a laicis ipsimit̃ character: ḡ nõ debuit dr̃e datũ a hierarcha.

¶ Ulteri⁹ vr̃ ꝙ nõ bñ assignet̃ qđã alia diffinitio magrat̃ q̃ talis est. Character ẽ distictio a charactere eterno ipressa aĩe rõnali fm imaginẽ: ꝓsignãs trinitatẽ creatã trinitati creãti ꝛ recreãti: ꝛ distiguẽs a nõ ꝓfiguratis fm statũ fidei. vbi. n. ẽ magna dr̃ia nõ oꝫ signa distinctõis dari: ꝫ ifideles a fidelib⁹ maxie differũt ꝛ i vita ꝛ in ritu: ḡ nõ oꝫ deẽ aliqđ signũ distictiuũ.

¶ P. aut istud signũ distictionis fit pp boiem aut pp deũ aut pp angelos: nõ pp boiez: qꝛ nec aly boies pñt cognoscere characterẽ: nec ipemet ꝙ hꝫ pcipit se hr̃e: signũ aũt oꝫ eẽ notũ: nec quo ad deũ ḡ fine ℟ signo scit fideles ab ifidelib⁹ discernere: ꝛ sil̃r nec q̃ ad angelos: ḡ istud signũ distictiõis character nõ ẽ.

¶ P. hõ nõ ꝓfiguraꝫ trinitati nisi p imaginẽ ꝛ similitudinẽ: sed ꝑma ꝓfiguratio ẽ p nãm. 2ª p gr̃am: ḡ character nullo⁰ cõfigurat.

¶ P. charitas est excellẽtioꝝ vt⁹ q̃ fides: ꝫ charitati nõ ponit aliqđ distigues signũ nec alys vtutib⁹: ḡ nec fidei dꝫ poni.

¶ P. ꝺriũ distiguit sufficiẽter a suo ꝺrio: ꝫ fides ifidelitati ꝺria est: ḡ sufficiẽter fideles ab infidelib⁹ distinguit: ꝛ ita nõ oꝫ ꝙ p characterẽ distinguant̃.

¶ ℟ ideo dõm. qđ 2ºm. ꝙ illa diffõ nusq̃ inuenit̃ a Dio. posita: ꝫ põt accipi ex ꝝbis ei⁹. ℟. iductis: ꝛ accipẽt adhuc cõuenienti⁹ si sic dicerẽt. Character ẽ signũ cõionis ptãtis dinoꝝ ꝛ sacre ordinatõis fideliũ datũ a dina btitudie. Et tãgit. 4. cãs: ꝑmo gen⁹ characteris inq̃tuꝫ est character. s. signũ qđ ptinet ad cãm formalẽ. 2º finẽ. dat̃. n. ℟ signũ ad duo vt. s. recipiens ꝓfiguret̃ q̃si ascriptus ad cõicandũ dinis sacr̃is ꝛ actionib⁹ sacris: ꝛ q̃tũ ad hoc dicit cõionis dinoꝝ ptãtis: ꝛ vt ꝓfiguret̃ coordinãdus alys gb⁹ eadem ptãs data ẽ: qđ tãgit in hoc ꝙ dicit. Et sacre ordinatiõis fideliũ: q̃ duo excõicatio suspẽdit ad tps: qꝛ ꝑuat boiez participatõe dinoꝝ ꝛ cõione fideliũ. 3º ponit mãz in q̃ in hoc ꝙ dicit datũ a sacerdote. 4º efficies. s. a dina beatitudie: tñ diffõ ꝑus posita põt ẽt sustineri vt in idẽ redeat cũ ista: vt hoc ꝙ dicit cõionis fidei referat̃ ad ꝑticipatõez sacroꝝ ꝛ actionũ fideliũ. Qꝛ aũt dicit ꝛ sancte ordiatiõis: ponit̃ coordiatio ei⁹ ad alios: accedẽti datũ a hierarcha: ponit̃ q̃tũ ad cãz efficientẽ instr̃alẽ. s. ministrũ: ꝙ ꝓfiguratõe exteriozi figurat iteriorẽ.

¶ Ad ꝑm ḡ ꝺoz ꝙ character accipit rõnẽ signi fm ꝙ p sacr̃m visibile exterius efficit ꝛ signifikat̃.

¶ Ad 2ºm dõm. ꝙ cuꝫ qualibet potestate exteri⁹ daꝫ aliqđ visibile signũ illi⁹ potestatis: sicut regi in signũ regie potestatis daꝫ corona ꝛ sceptruꝫ: ꝛ pontifici mitra ꝛ baculus ꝛ annulus: ꝛ sil̃r cũ spirituali ptãte q̃ in sacr̃is ꝓfertur daꝫ signũ sacrale exterius: ꝛ p ꝓparatioez ad illud exterius signũ ipsa spũalis potentia dr̃ signũ inquãtus hꝫ p eã ꝓfiguraꝫ ꝛ determinat̃ ad actões spũales.

¶ Ad 3ºm dicendũ ꝙ cõio fidei: vt ps p ꝝba Dio. oꝫ ꝙ recipiaꝫ p cõione in sacr̃is fidei ꝛ alys actõibus q̃ fidelibus cõpetũt: ad q̃s nullus admittit̃ añq̃ characterẽ suscipiat spũalis potestatis respectu illoꝝ: nec oꝫ ꝙ oĩs q characterẽ hꝫ illas actiões bñ exerceat: sicut nec oĩs qui hꝫ potẽtiã bñ operatur actũ illi⁹ potẽtie.

¶ Ad 4ºm dõm ꝙ ordiatio nõ accipitur ℟ p ordis sacro: sed p coordinatõe ad alios fideles: vt in cetũ fideliũ aggregeẽ: q̃tuꝫ ad ea q̃ fideles facere dr̃: vel quãtum ad ea que p fidelibus fiũt.

¶ Ad 5ºm dõm ꝙ hoc qđ dr̃ datũ accedẽti a hierarcha nõ põt accipi a ꝝbis Dio. sed magis sic datũ accedẽti a dina btitudie: ꝛ sic cessat obiectio: si aũt accipiaꝫ dans ministerio: sic dr̃ a hierarcha dari character baptismalis q̃tũ ad maximã solẽnitatem baptismi: q̃ q̃ũqꝫ p pontifices celebraꝫ. sic. n. Dio. ibi ritũ baptismi tradit summũ sacerdotẽ ministrũ baptismi ponens: vt ps litterã eius intuenti.

¶ Ad 2ªm. q. dõm ꝙ in illa etiã diffinitiõe tanguntur. 4. causę characteris. Nã causa formalis tangit̃ in ℟ ꝙ ponit genus cũ dicit: distictio. i. distinctiuũ signũ: ꝛ est genus magis ꝓximũ q̃ genus in ꝓcedenti diffinitiõe positũ. Causa efficiens tangit̃ in hoc ꝙ dicit charactere eterno. i. filio q ẽ figura substãtie ꝑris. Deb. ꝑ. Cã aũt mãlis in q̃ ponit̃ cũ dicit aĩe rõnali ipressa fm imaginẽ. Cã vo finalis ponit̃ duplex. s. ꝓfiguratio in hoc ꝙ dicit cõfigurans trinitatẽ ꝛc. i. cõfigurat: ꝛ distictio in hoc ꝙ dicit ꝛ distiguẽs ꝛc. Et sicut ℟ ponit̃ genus ꝓximũ: ita finis ꝓximus ꝛ subm ꝓximus ꝛ efficiẽs appropatũ in quo excedit ꝓdictã diffinitoez hec diffõ inquãtũ p cãs magis ꝓximas daꝫ.

¶ Ad ꝑm ḡ dõm ꝙ character nõ est signũ trñ vt distictõis nota: ꝫ vt distictoz causans sicut ꝛ alia sacr̃alia signa. ꝛ ió eo indiget ad distinctoez faciẽdã.

¶ Ad 2ºm dõm ꝙ istud distinctionis signũ est: ꝛ ꝑpter ipm boiem q suscipit q eo accipit distinctũ posse ab alys: ꝛ ꝑpter alios boies q eum admittũt ad spirituales actões ex ꝓsignificatõe sacr̃ali exteriozi iterior em ꝓpẽdẽtes: ꝛ quo ad deũ q ei⁹ actionib⁹ spũalibus efficaciã ꝑbet.

¶ Ad 3ºm dõm ꝙ cõfiguratio ista attendit̃ ad deũ fm participatoez diuine ptãtis que nõ est nec̃ p gratiaz virtutũ nec̃ p nãm.

¶ Ad 4ºm dõm ꝙ fides boĩs nota est: charitas aũt ĩcerta. nihil. n. est alicui certi⁹ sua fide: vt Augu. dicit: sed an habeat charitatẽ nõ ẽ alicui certũ. ꝛ ió distictio data magis respicit fidẽ q̃ charitatẽ: vel alias vtutes.

¶ Uel dõm ꝙ ista distictio ꝑcipue attendit̃ q̃tũ ad opationes ꝛ receptões q̃ sunt in sacr̃is: in gb⁹ maxime opaꝫ fides.

¶ Ad 5ºm dõz ꝙ fides sufficiẽter distiguit fideles ab ifidelibus quãtuꝫ ad actus fidei: nõ tñ quãtum ad actus spirituales q competũt fidelibus: qꝛ ad hos opꝫ ꝙ spiritualis potentia addatur.

Ad tertium sic ꝓcedit̃: vr̃ ꝙ character sit in eẽntia aĩe q̃si in subo: ꝺispõ. n. ꝛ habitus sunt in codẽ subo: ꝫ character ꝺisponit ad habitũ gr̃e: cuꝫ ḡ gratia sit in eẽntia aie sicut in subo: vr̃ ꝙ etiã character.

¶ P. nihil ẽ subm potentie aĩe nisi essentia aĩe: sed character vt dcñ est: est qđã spũalis potẽtia: ḡ est in essentia aĩe sicut in subo.

¶ Sꝫ ꝺ: character ꝓfigurat trinitatẽ creatã increate: vt ps ex diffinitõe supra posita: ꝫ trinitas increata ꝓsistit in potẽtys: vnitas aũt in essentia: vt in ꝑmo libr̃. di. 3º. dcñ est: ḡ character nõ est in essentia aĩe.

¶ Ulterius videt̃ ꝙ nõ sit in vna potẽtia: sed in pluribus: qꝛ sicut ex ꝓdicta diffinitione ps: character est in aĩa rationali ꝫ imaginẽ fm quã ẽt est ꝓfiguratio boĩs ad deũ: sed imago nõ ꝓsistit in vna tñ potentia: sed in pluribus: ḡ nec character.

¶ P. cuius est potẽtia eius est actio: ꝛ ecõuerso: vt dr̃ in ꝑmo de sõno ꝛ vigilia: ꝫ actio spiritualis ad quã character ordinat̃ est ꝑ plures potentias. s. qꝛ regrit̃ affectiua ꝛ intellectiua: ḡ character est in pluribus potẽtys: sicut spũalis potẽtia.

¶ Sꝫ ꝺ: vnũ accr̃s nõ est in pluribus ꝓbiectis: sed in vno sacr̃o impmit̃ vnus character: ergo non est in pluribus potentys.

¶ Ulteri⁹ vr̃ ꝙ sit magis i affectiua q̃ cognitiua: qꝛ character ꝺisponit ad gr̃az: ꝫ gr̃a magis respicit affectiuam: ḡ ꝛ character.

¶ P. character ẽ ad assimilãdũ nos ꝺo: ꝫ p affectũ maxie ꝺo appropinq̃mus ꝛ sil̃es ei efficimur: ḡ character ẽ i affectiua.

¶ Sꝫ ꝺ: characterẽ Dio. lumini ꝓpat: ꝫ lumẽ magis itellectiue cõpetit q̃ affectiue: ḡ ꝛ character.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulteri⁹ vī q̄ character nō idelibiliter insit potētie cui est: accīs. n. diuturnitatē hz ex cā ⁊ subiecto: sz gr̄a est abeadē cā: ⁊ in eodē subiecto cū charactere: g̃ cū gratia amitti possit: ⁊ character silr deleri poterit. ¶ P̄. cuz venerit q̄ pfectio ē: euacuabit̄ q̄ ex pte ē. p⁹ Cor. iz⁹ sz character est ex pte: dat̄. n. ad distinguendū in opib⁹ sacr̄alib⁹ q̄ cōpetunt p̄m statū vie: g̃ i pr̄ia character cessabit: ⁊ ita est delebilis. ¶ Sz ꝺ: si character deleret maxime p culpā deleret̄: sz p culpā nō delet̄: q̄ sacerdos malus nō reordinat̄: vt itez characterē accipiat: ergo character ē idelebilis.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ xp̄s habuerit characterē. ipe. n. sacerdos fuit p̄m ordinem melchisedech. Heb. 7⁰ q̄ ē sacerdotiū noui testamēti: sz tale sacerdotiū regrit characterē: g̃ xp̄s habuit characterē. ¶ P̄. nihil q̄ est pfectiōis quātuz ad aīaz vel dignitatis xp̄o subtrahēdū est: sz character decorat ⁊ nobilitat aīam in q̄ ē: g̃ character in xp̄o fuit. ¶ Sz ꝺ: character ē regeneratoz ⁊ accipiētiū aliqd a sacramentis: sed xp̄s nō accipit aliquid a sacr̄is nec renatus est etiā: q̄ sicut dicit Aug. in ench̄. ipse solus ita potuit nasci: vt nō esset ei opus renasci: ergo nō hz characterē.

¶ R̄ndeo dōz ad p̄am. q. q̄ nā ppoītōaliter spūalitati substernit̄ sicut pfectibile pfectōi. vñ sicut gr̄a q̄ ē spūalis vite p̄ncipiuz est in essentia aīe sicut in subiecto: ita ⁊ character g̃ ē spūalis potētia est sicut in subiecto in nāli potētia aīe: ⁊ nō in essentia aīe: vt gdā dicunt nisi mediāte potentia aīe. ¶ Ad p̄m g̃ dōm q̄ dispōnez esse in eodē cū eo ad q̄ dispōnit nō est neče nisi q̄n dispō postea fit pfectio: sic sciētia q̄ pus fuit dispō postea fit habitus. ⁊ ideo scia dispō ⁊ scia habit⁹ sunt in eodē subo. p̄rimo: nō aūt hoc oz q̄n dispō ⁊ pfectio differūt p ēntiā: sz pōt esse in diuersis subiectis: ⁊ p̄cipue q̄n illa diuersa hñt ordinez adinuicem: sicut opatio sensibilis est dispō ad intelligibilē operationem: ⁊ simil̄r character est dispō ad gr̄am. ¶ Ad zm dōm q̄ illa obiectio ꝓcedit de potentys nālibus: sed potentias spirituales opz fundari in naturalibus.

¶ Ad zam. q. dōm q̄ esse in plurib⁹ potentys est dupl̄r: aut ita q̄ equal̄r sit in oīb⁹: sicut essentia aīe est in oīb⁹ potentys: aut ita q̄ sit in vna p pus ⁊ p posterius respiciat alias mediāte illa: i q̄ p̄mo est: sicut electio ē in itellectu ⁊ appetitu: ⁊ formal̄r in appetitu pficit: vt p3 p p̄m in z⁰. Eth̄. p̄ ergo mō nullū accīs pōt esse in plurib⁹ potētys: q̄ accīs numerat̄ ⁊ distinguit̄ penes mām ⁊ distinctioez subiecti. ⁊ ideo cuz character sit accīs nō pōt esse in plurib⁹ potentys aīe p̄mo mō: sed z⁰ mō: q̄ vnaz respicit p pus ⁊ alias p posterius. ¶ Ad p̄m g̃ dōm q̄ ēt potētie imagis hñt ordinez adiuicē: vt in p̄ lib. dcīm est. ⁊ ideo q̄ est in vna pōt aliq̄n ad alias redūdare. ¶ Ad zm dōm q̄ q̄n ad vnā actioēz regrunt̄ ples potētie in illa actōe est p̄ncipalis vna potentia q̄si mouēs ⁊ trahens alias in obsequiū sui: ⁊ alie indunt quodāmō formā ⁊ modū ipsi⁹. ⁊ ideo ex eo q̄ est in p̄ncipali potentia potest actio illa sufficiēter pfici.

¶ Ad 3am. q. dōm q̄ imago p̄ncipal̄r ꝓsistit in potentia cognitiua: q̄ ex memoria ⁊ itelligentia oriť voluntas. vñ tota imago ē in itellectiua pte sicut i radice. ⁊ ideo q̄ attribuit hōi rōne imaginis p̄ncipal̄r respicit itellectiuaz ex ꝓpriis affectiuā: q̄ etiā ex itellectiua pte hz hō q̄ sit hō: sed ex effectiua q̄ sit bon⁹ vel malus. ⁊ ideo q̄ character respicit imaginē p̄ncipal̄r ē in itellectiua pte. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ gr̄a nō est neq̄z in itellectiua neq̄z affectiua: sz in ēntia aīe: tū magis de ꝓpinquo respicit affectiuā: q̄ gr̄a dat̄ ad hñ opandū q̄liter aūt aliqs operet̄ p̄cipue ex voluntate pēdet: sz character dat̄ ad exercēdas actiōes spūales aliquas simpl̄r: q̄ aūt hñ vel male fiāt hō ē p gr̄am ⁊ p habitus vtutū. ⁊ ideo nō est filius rō de charactere ⁊ gr̄a. ¶ Ad zm pcendū q̄ assimilatio i bonitate p̄cipue est ad deū p voluntatē: sed assimilatio i eē ⁊ posse magis ē ex pte itellect⁹: q̄ ex hoc ipō q̄ aliquid esse ĩmateriale hz intellectiuuz est: ⁊ potētiā hz quodāmō ifinitā fm q̄ itellectus vl'uz est: q̄ q̄dāmō ifinita sūt vtute. ⁊ ideo cū ꝓformitas characteris respiciat spūalē ptātē magis ꝓpetit itell'ue pti q̄ affectie.

¶ Ad 4am. q. dōz q̄ ipressio characteris est p quādā aīe rōnalis sanctificatōz: put sanctificatio dr̄ deputatio alicui⁹ ad aliqd sacrū. ad hāc aūt scificatōez nō magis actiue cōparat̄ aīa scificāda q̄ aq̄ scificanda vel oleū vel chrisma ad sui sanctificatōez: nisi q̄ hō se subycit tali scificatiōi p ꝓsensuz: res aūt p̄dicte subyciunt̄: q̄ libe. ar. carēt: ⁊ ideo q̄li tercūq; aīa variet̄ p.p̄as opatōes nūq̄ characterē amittit: sicut nec chrisma nec oleū nec panis ꝓsecrat⁹ vnq̄ sanctificatōez pdunt q̄litercūq; trāsmutent̄ dūmō nō corrūpāt̄. ¶ Ad p̄m g̃ dō. q̄ cā idelebilitat̄ characteris ē ex pte subiecti q̄ ē incorruptibile ⁊ ex pte cāe q̄ est inuariabilis: gr̄a aūt hz aliquo mō cām nō efficiētem: sz disponētez ex pte subiecti: q̄ fm Aug. Qui creauit te sine te nō iustificabit te sine te: ⁊ ideo p idispōnē subiecti gr̄a amittitur. ¶ Ad zm dō. q. p characterē hō ꝓfigurat̄ ad hoc q̄ sit de cetu fideliū ⁊ particeps hyerarchicaz actionū. eccl'iastice autez hyerarchie succedit celestis. ⁊ ideo cōione fideliū i ecclesia triūphāte ⁊ ad pticipatōez actionum celestis hyerarchie character in pr̄ia pficiet: ⁊ sic erit ad alios actus sicut vtutes ⁊ dona in dānatis etiā manent: sz hoc est p accīs p̄ter itentōez imprimentis characterē q̄ recipiens dānet̄: ⁊ ideo nō est ibi ordinatus ad aliquē finem: q̄ q̄ p̄ter itentionez accidunt carent ordine ad finē: tū de⁹ q̄ nihil ꝛordinatum relingt elicit ex hoc aliq̄ bonum. s. q̄ appareat iustioz eorum dānatio q̄ tātum munus neglexerunt.

¶ Ad 5am. q. dōm q̄ gdā dicūt q̄ xp̄s nō hūit characterez baptismalē: q̄ a baptismo nihil accepit: hūit aūt characterez ordis q̄ ptinet ad quēdā eminentē statū: sz meli⁹ est si dicat q̄ xp̄s nullū characterē hūit: q̄ ipe hūit ptātez plenitudis in sacr̄is q̄si ea ist̄ituens ⁊ eis efficaciā p̄bens. vñ sicut poterat iducere effectū sacr̄i in aliquo sine sacro exteriozi: ita ex parte ipsi⁹ ad hoc nō req̄rebat̄ aliq̄ sacr̄ale interius. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ ipse fuit sacerdos q̄si sacerdotium ist̄ituens. ⁊ ideo ci⁹ nō est hr̄e characterem: sz illi⁹ qui aliūde sacerdotiū recipit. vt p characterez p̄ncipali sacerdoti ꝓfiguret̄. ¶ Ad zm dōz q̄ aliqd ē pfectiōis in nobis q̄ nō eēt xp̄i sic gr̄a adoptōis. ⁊ sil'r ē de charactere q̄ poneret i eo ptātē spūalē coartatā ⁊ ab alio deriuatā.

Ad quartum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ñ solū i sacr̄is noue legis character ip̄rimat̄: characteris. n. est effect⁹ ꝓfigurare ⁊ distinguere: sz hoc faciūt vtutes: q̄ eis boni ⁊ a malis distinguūt: ⁊ deo assimilant̄: g̃ p vtutes ⁊ nō p sacra noue legis trī character imprimit. ¶ P̄. sicut p sacra noue legis distinguit̄ ppl's fidelis ab ifideli: ita p sacra veteris legis distinguebat̄: g̃ sacra noue legi non magis imprimunt characterē q̄z sacra veteris legis. ¶ Sz ꝺ: hūs characterē nō baptiçat̄: q̄ alq characteres baptismū p̄supponūt q̄ etiā iterari nō dz: sz hūtes virtutē ⁊ g̃ sacra veteris legis susceperāt baptiçabant̄: g̃ neq; per vtutes neq; p sacra veteris legis character ip̄rimit.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ p oia sacra legis noue ip̄rimat̄ character. in quolibz. n. sacro noue legis ē aliqd q̄ est sacr̄z trī. ⁊ aliqd q̄ est res trī: ⁊ aliqd q̄ ē res ⁊ sacr̄m: sed character in baptismo ē illud q̄ est res ⁊ sacr̄m: g̃ in quolibz sacro noue legis imprimit character. ¶ P̄. quolibz sacro noue legis ꝓfert̄ gr̄a ⁊ distinguit̄ recipiens a nō recipiente: cum g̃ character sit disponēs ad gr̄az ⁊ distinguat: vr̄ q̄ in q̄libz sacro noue legi character ip̄rimat̄. ¶ Sz ꝺ: nullū sacr̄z i q̄ character ip̄rimit iterat̄: q̄ character idelebil'ē: sz q̄dā sacra iterāt̄: g̃ ñ oia sacra noue legi characterē ip̄rimūt.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ i sacro baptismi character ñ imprimat̄. baptism⁹. n. sanguis ē dignioz q̄z baptism⁹ flumis: q̄ meret aureolā: sz in baptismo sanguis nō imprimit̄ character: g̃ nec in baptismo flumis. ¶ P̄. baptismus flumis nō hz sūpra baptismū flamis nisi aquā: sz baptism⁹ rōne aq̄ nō potest ip̄rimere characterē: alias baptism⁹ Joānis ip̄ressisz characterē: q̄ eē nō pōt: cū baptiçati a Joāne iterz baptiçarent: vt. g̃. dcīm ē: g̃ nec baptism⁹ flumis characterē imprimit. ¶ Sz ꝺ est auctoritas Dio. ex qua characteris traditio deriuat̄: q̄ ipse inducit vba illa. vñ diffinitio characteris accipit̄ in tractatu de baptismo.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ character sit sicut a cā efficiēte p̄ma a solo filio. character. n. ē distinctio a charactere eterno ip̄sō tc̄. vt. g̃. dcīm est: sz character etern⁹ est solus filius sic ⁊ imago: g̃ a solo filio character ip̄rimit. ¶ P̄. charactere cōfigurat̄ ⁊ assimilat̄ aīa deo: sz p̄n⁹ assimilatōis ad deū est filius. vñ Aug. filiū noīat filitudinē: p quā ad vnitatez reformamur: vt p3. p̄. li. di. 3ª. g̃ character ē trī a filio. ¶ Sed ꝺ est: q̄ Dio. dicit q̄ signū characteris dat̄ a diuina beatitudine: sed diuīa beatitudo est cōmunis tribus ps̄onis: ergo character non datur a solo filio.

¶ R̄ndeo dōm ad p̄m. q. q̄ sicut i zº Eth̄. dicit p̄bs. Uir⁹ ex q̄b⁹ inascit̄ ea opat̄. loquēs de vtute acq̄sita: ⁊ sil'r est in oīb⁹ vtutib⁹ q̄ ex aliq̄b⁹ actib⁹ aliq̄ mō cāntr. vñ cū character sit vtus seu potētia spūalis ad actōes sacr̄ales ordinata: si ex aliq̄ q̄ p nos fiat ip̄rimi character debeat: oz q̄ p sacra noue legis ip̄rimat̄ ⁊ p ea trī: q̄ ad illas actiōes trī directe illa potētia ordiat̄. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ actōes spirituales ad quas character ordinat itra eccl'iā trī exercentur. ⁊ ideo p nihilo ptās ad illas actōes daret̄ alicui: nisi tali mō q̄ inotesceret illis q̄ sūt de eccl'ia: vt eū ad tales actiones admittāt: p gr̄az aūt ⁊ vtutes nō posset inotescere: q̄ ignote sunt. ⁊ ideo opz q̄ ip̄rimat̄ character p signa visibilia sacr̄oz. ¶ Ad zm dōm q̄ sacra veteris legis ex ope operato nihil cōferebant. ⁊ ideo ille actiōes nō requirebant aliq̄ spirituales potestatem. ⁊ ideo nec ab illis nec ad illa imprimebatur character.

¶ Ad zam. q. dōz q̄ sacra legis noue sunt scificatōes q̄daz. Sāctificatio aūt duob⁹ modis accipit̄. uno⁰ p emūdatione: q̄ sanctū ē mūdū. alio⁰ p mācipatōe ad aliq̄d sacrū: sicut dr̄ altare sanctificari vel aliqd hō. oīa g̃ sacra sunt sanctificatōes p̄mo mō: q̄ oīa dant̄ i remediū ꝺ aliquē defectū: vt dcīm ē p̄us. di. z⁰. sz q̄dā sunt scificatōes ēt z⁰ mō: sicut p3 p̄cipue in ordine: q̄ ordinat⁹ mācipat̄ ad aliqd sacrū: nō āt oīa sic p3 de pnīa: q̄ cuq; āt mācipat̄ ad aliqd sacrū spūale exercēdū oz q̄ bēat spūalē ptātē: ⁊ solū talis: ⁊ iō nō oīa sacra noue legis characterē ip̄rimunt: sz q̄dā q̄ etiā z⁰ mō scificatiōes sunt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ q̄uis illud q̄ ē res ⁊ sacr̄m i baptismo sit character: ñ tñ oz q̄ sit character in oīb⁹ sacr̄is in q̄b⁹ est res ⁊ sacr̄z. Quid aūt sit res ⁊ sacr̄m in singulis postea sigillatiz oñdit̄. ¶ Ad zm dōm q̄ q̄uis q̄libet sacr̄m distinguat a nō būte: nō tñ tali distinctione indelebili qualis est distinctio in sacr̄is sanctificatibus z⁰ mō. ⁊ ideo nō est simile de oībus sacr̄is.

¶ Ad 3am. q. dōz q̄ sic in nālib⁹ est potētia actiua ⁊ potētia nālis passiua. ita ēt in spūalib⁹ est potētia spūalis q̄si passiua: p quā hō efficit̄ susceptiu⁹ spūaliū actionū: ⁊ talis spūalis potētia ꝓfert̄ in baptismo: q̄ nō baptiçat⁹ effectū aliorū sacr̄oz suscipe nō posset. vñ ⁊ p̄ñs nec alys tradere: ⁊ hoc ē p̄ma distinctio q̄ cōter tot⁹ ppl's fidelis: cui⁹ ē sacr̄oz pticipē eē ab alys distinguī. Alia potētia ē actiua spūalis ordiata ad sacr̄oz dispēsatōez ⁊ alia z⁰ sacraz hierarchicarū actionū exercitiū: ⁊ hec ptās tradit̄ in ꝓfirmatiōe ⁊ ordine vt suis locis patebit: ⁊ q̄z in eccl'iastica hierarchia nō oēs sūt agētes: vtputa pficiētes purgātes ⁊ illuminātes: sicut oēs sunt recipiētes puta purgādi illuminādi pficiendi: vt dicit Dio. iō isti duo characteres nō distinguūt pp̄lm dci vl'r ab alys: sz quosdā de pp̄lo ab alys. ¶ Ad p̄m g̃ dō.

q̄ baptismus sanguis nō hz efficaciā sacr̄alē: sz solū meritoriā. ⁊ iō ibi nō ꝓfert̄ ptās spūalis ad actōes hierachicas nec character sicut in baptismo flumis: q̄ ē sacr̄z. ¶ Ad zm dōz q̄ nec baptism⁹ flamis trī: nec baptism⁹ aq̄ trī sufficit ad sacr̄z noue legi. ⁊ iō neuter eoz character ip̄rimit.

¶ Ad 4am. q. dō. q̄ ois effect⁹ in creatura ē cōiter a tota trinitate. vñ ⁊ character nō ē trī a filio: sz a trib⁹ p̄sonis: attribuit aūt filio: tū pp rōnem filitudinis ad .ppriū p̄sone: q̄ ipse p .pprietatē est imago ⁊ figura siue character patris: tum q̄ virtus passiōis christi operat̄ in sacramentis. Et p hoc p3 solutio ad obiecta. ¶ Questio. II.

Deinde querit̄ de effectu baptismi q̄ est res ⁊ nō sacramētū. Et circa hoc querūtur tria. p̄rimo de effectu ipsius quātū ad remotionem mali. Secūdo de effectu ipsi⁹ quātum ad collationem boni. Tertio vtrum effectus eius equaliter participatur.

Ad primum sic ꝓcedit: videť q̄ baptismus nō tollat actualē culpam: baptismus enim nō tollit actualē culpam nisi assit cōtritio: q̄ nullus sue voluntatis arbiter cōstitut⁹ in quo solū pōt esse actualis culpa potest inchoare nouā vitam nisi peniteat cū veteris vite: vt in littera dicit̄: cōtritio aūt per se etiā sine baptismo delet culpam actualez: ergo baptismus nihil facit ad deletionē actualis culpe. ¶ P̄. diuersoz motoruz diuerse sunt medicine: q̄ non sanat oculum q̄ sanat calcaneuz: vt dicit Piero. sed baptismus directe ordinatur vt medicina ꝓtra peccatū originale: ergo nō poterat saluare ab actuali. ¶ P̄. aliquis q̄ est in ꝓposito peccādi non pōt cōsequi peccati remissionē: sed cōtingit aliquē dum baptiçatur peccare venialiter: vel in ꝓposito peccandi venialiter remanere: nec tamē ꝓpter hoc reputat̄ fictus: ergo ēt in nō fictis baptismus nō tollit culpam actualez. ¶ Sed ꝺtra est: q̄ dicit Augu. in ench̄. Baptiçati non vni tñ peccato: sed multis magis aut omnibus moriūtur quicunq; iam .ppria cōmiserint vel cogitatione vel locutione vel ope: sed hec sunt peccata actualia: g̃ baptismus tollit culpam actualē. ¶ P̄. baptismus est ordinatus ad tollendū culpā originalem: sed originale nō potest tolli sine actuali: etiā qui vtr̄uq; habz: q̄ impiū est ⁊ deo dimidiaz spare veniam: vt infra dicet̄ distin. 15. ergo baptismus etiam tollit culpam actualem.

¶ Ulteriꝰ videť q̄ nō tollit omnē penā temporalez debitam actuali peccato: q̄ sicut Augu. dicit. "Peccatuz aut homo punit aut deus: si g̃ homo in seipso nō puniat peccatum q̄ cōmisit a deo puniet̄. ⁊ ita p baptismum actualis peccati pena nō totaliter tollitur. ¶ P̄. culpa nō pōt ordinari nisi per penam: sed deus nil inordinatum relinquit: ergo nō dimittit quin p culpa aliquā penam infligat. ⁊ sic baptismus nō absoluit ab omni pena. ¶ P̄. eucharistia ē perfectius sacramētuz q̄z baptismus: q̄ est speciale repr̄sentatiuū passionis christi a qua est efficacia in sacramentis: sed eucharistia nō absoluit etiam nō indigne p̄cipientes ab omni pena: g̃ multo minus baptismus. ¶ Sed cōtra est: q̄ dicit Ambro. "Ro. xi. super illud. Sine penitentia. n. sunt dona dei. Gratia dei ingt in baptismo nō requirit gemitum vel plāctuz vel aliq̄ opus: sed omnia gratis condonat. ¶ P̄. christus sua simplici morte. s. pene duas mortes in nobis cōsumpsit: vt dicitur in glo. "Roma. sexto. scilicet culpe ⁊ pene: sed in baptismo configuratur homo morti christi: vt ibidem dicit apostolus: ergo absoluitur ⁊ a culpa ⁊ a pena.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ etiā tollat oēm penam originalis peccati: efficaciꝰ enim est donū christi q̄z peccatū ade: vt dicit apostolus "Ro. 5º. sed ois pena peccati originalis est inducta p pctū ade: g̃ ⁊ per donum christi q̄ maxime in baptismo

Universidad de Deusto
Biblioteca

opaī oīs pena tollit. ¶ P. baptism⁹ directius ordinaī ꝺ pctm̄ ozigiale q̄z ꝺ pctm̄ actuale: ſz tollit oēm penā actuaī pctī: vt Amb. dic: g̃ ⁊ tollit oēz penā ozigialis. ¶ P. ceſſante cā ceſſat effect⁹: ſz cā pene ē culpa: ſi g̃ tollit culpā ozigialē: ⁊ p ꝺ̄s aufert penā. ¶ P. nullus g est debitor alic⁹ pene euolat ſtati: ſz baptiçat⁹ ſi ſtatī moziaī euolat: g̃ nō ē ōbitor alic⁹ pene: ⁊ ſic bap^mo⁹ abſoluit ab oi pēa ēt ozigialī. ¶ Sz ꝺ ē: qz i baptizatis ēt caro ꝛcupiſcit aduerſus ſpūz: ſz h̄ pugna ē ex pctō ozigiali ꝛſecuta: g̃ ñ tollit oīs pēa ozigialī pctī p baptiſmū. ¶ P. nec̄itas moziēdi ⁊ cineratōis ⁊ pēalitates h⁹ vite ſūt pene ozigialī pctī: ſz iſte adhuc manent i baptiçat⁹: g̃ bap^mo⁹ ñ tollit oēz penā ozigialī pctī.

¶ Rñ⁹ dōz ad p^am. q. 9 in gñatōe q̄libz ⁊ itroductōez forme oīs ꝺ̄ria forma expellit: ⁊ ēt diſpō ad formaz ꝺ̄ria: niſi q̄nq; reliquaī ex idiſpone recipi ētis formā. vñ cū baptiſmus ſit regnatio i vitā ſpūalē: oē qō ē vite ſpūali ꝺ̄riu: gō. ſ. cū gr̃a ſtare ñ pōt q̄ ē ſpūal⁹ vite p̄m⁹ p baptiſmū tollit. ⁊ iō bap^mo delet ⁊ ozigialē ⁊ actualē culpā mortalē: ⁊ quātū eſt de ſe ēt venialē q̄ diſpōit ad p̄uatōez gr̃e: q̄uis q̄z culpa venial⁹ remāeat poſt baptiſmū mortali remota pp idiſpōnē recipiētis baptiſmū. ¶ Ad p^m g̃ dōz q baptiſm⁹ nō regrit ꝛtritōez q̄ſi ꝛtinuā ad deſtructiōez pctī actual⁹ q̄ſi ō ſe ad h̄ nō ſufficiat: ſz ſolū ad remouēdā fictōez q̄ ē ꝺ̄ria diſpō ipediēs effectū baptiſmi. ¶ Ad z^m dōz q baptiſm⁹ nō ordiaī tm̄ ꝺ culpā ozigialē: alias circūcciſis in ꝑmitiua eccl̄ia ñ fuiſſz neci⁹ baptiſm⁹: ſz ordiaī ad deſtruēdū oēz culpā quā iueniat: ⁊ ad regn̄andū i nouā vitā deſtructā oī vetuſtate: ⁊ iō ē ſic totū potētioale hn̄s ꝓpletā potētiā ad deſtruendū totaliter pctm̄: ſz pnia ꝓcipat aligd de potētia: q̄ſi potētial⁹ ordiata ꝺ alia pctā. ſ. actualia: qz baptiſm⁹ iterari nō pōt. ¶ Ad 3^m dōz q q̄tū ē de ſe baptiſm⁹: vt dcīm eſt tollit oēz culpā ozigialē ⁊ actualē: ñ ſolū mortalē ſz venialē: g̃ q̄uis nō ꝺrieī gr̃e ſimpliciter ꝺriaī tm̄ gr̃e baptiſmali q̄ oz eē pfecta rōne nouitatis vite: ſz pōt ipediri effect⁹ ei⁹ ex pte recipiētis ſi ſit idiſpoſit⁹ p fictōz: ſz cū fictio ſit peccatū: ſic̄ pctm̄ mōtale ē pctm̄ ſimpliciter: ita facit fictū ſimpliciter ⁊ totaliter effectū baptiſmi ipedit q̄tū ad remiſſionē culpe: ſz pctm̄ veniale qō i actu vel i ꝓpoſito ē: facit fictū ſz qd ⁊ ē ſm qd pctm̄ vt diſpō ad pctm̄. ⁊ iō impedit effectū baptiſmi nō ſimpliciter: ſz q̄tū ad remiſſionē illi⁹ venialis.

¶ Ad z^am. q. dōm q p̄s p mōtē ſuā ſufficiēter ſatiſſecit p pctīs totī⁹ būani gn̄is ēt ſi eēnt multo pl'a: ⁊ qz hō p baptiſmū i mortē p̄ baptiçat⁹ ⁊ ei ꝓmoziī ⁊ ꝓſepeliī: vt dī Ro. 6: iō baptiſm⁹ q̄tū i ſe ē totā efficaciā paſſiōis in baptizatū ifluit: ⁊ pp h̄ abſoluit nō ſolū a culpa: ſz a pēa ſatiſfactoria. ¶ Ad p^m g̃ dōz q p baptiſmū hō icoꝛporat p̄ ⁊ efficit mēb⁹ ei⁹: ⁊ iō pena quā p̄s ſuſtinuit reputat iſti in ſatiſfactōez: qz ſi patiī vnū mēb⁹ oia alia ꝓpatiūt: vt dī 1ª Coꝛ. xi. ⁊ iō de⁹ in p̄o pctā illa puniuit: ſic̄ dī Eſa. 53: Poſuit i eo iniqtatē oīuz nr̄z. ¶ Ad z^m dōm q pēa ordiaī culpā duplr. Uno⁹ vt ſatiſfaciēs: ⁊ ſic culpa remanet ordinata p ſatiſfactōez p̄i. Alio⁹ vt medicīa ſanās vel repꝛeſentans mēb⁹ iſanabile. ⁊ ſic culpa i baptiçatis ordiaī vt ſanata p gr̃az oppoſitā. ¶ Ad 3^m dōz q q̄uis euchariſtia ſit memoriale paſſiōis p̄i ñ ordiaī tñ ad h̄ q p ipaz hō regenerēt i mēb⁹ p̄i crucifixi: ſz vt iā regnāt⁹ ei adhereat ⁊ i ipo pficiaī. ⁊ iō nō ē ſilis rō de baptiſmo ⁊ euchariſtia.

¶ Ad 3^am. q. dōz q i pctō ozigiali talī fuit ꝓceſſus q p̄ſona coꝛrupit nām. ⁊ nā p̄ſonaz coꝛrupit. vñ aligd ꝓſideraī i h̄ pctō q̄ ꝓtinet ad nām: aligd q̄ ꝓtinet ad p̄ſonā: paſſio ār p̄i ſufficiēter pctm̄ ozigiale abſtulit q̄tū ad vtrūq; : ſz qz ſacr̄a p̄ſonis adhibenī. iō baptiſm⁹ h̄ ab hoīe tollit q̄ ex coꝛruptōe nāe in p̄ſonā redūdabat: ⁊ pp h̄ ipam ifectiōez culpe ꝓut afficit p̄ſonā ⁊ penā illā q̄ actū p̄ſone p̄uabat. ſ. carētiā viſiōis dīne baptiſm⁹ aufert: ſz nō aufert actu ifectionē ꝓut afficit nām: q̄ pz ex h̄ q̄ baptiçat⁹ p actū nāe oziginale trāſmittit in ꝑlē: ſilr nec penas q̄ ꝓſequūtur ꝓncipia nāe deſtitute gr̃a inocētie ꝑmi ſtatus: cui⁹ modi ſunt rebellio carnis ad ſpūm: moꝛs ⁊ hꝺ penalitates q̄ ꝓſequūtur ex hocipſo q̄ hō ex ꝺ̄ryis ꝓpoſit⁹ eſt: ⁊ q̄tū ad coꝛp⁹: ⁊ q̄tū ad aīam quodāmō. ſ. q̄tū ad appetitū ſenſus ⁊ itellectus: ſz p gr̃am baptiſmalē efficīt: vt he pene remanētes nō dñent i p̄ſonā: ſz magis ei ſubyciāt ⁊ in vtilitatē ipius cedāt in q̄tū ſunt mā vtutis ⁊ occaſio hūilitatis ⁊ exercitij. ¶ Ad p^m g̃ dōm q paſſio x̄pi ſufficiēter aufert ⁊ illud q̄ ē p̄ſone ⁊ illud q̄ eſt nāe p cām: ſz qz oēs hoies i nā cōmunicāt. iō effect⁹ ſm legē cōem curatōis nāe nō erit niſi in fine mūdi: q̄n oīb⁹ electis iā ꝙgregatis ſimlr cū eis etiaz alia creatura ſenſibil' liberabīt a ſuitute coꝛruptiōis: vt dī Ro. 8. ¶ Ad z^m dōm q ea q̄ ad pctm̄ actuale ꝑtinent ſūt tm̄ p̄ſone: qz act⁹ idiuiduoꝝ ſūt ſm p̄m. ⁊ iō nō ē ſil'e de pena actual' ⁊ ozigiali. ¶ Ad 3^m dōm q tollit culpa ozinalis p baptiſmū iq̄ntū ē ifectiua p̄ſone: nō aūt in q̄tū eſt ifectiua nāe p actū gñatōis. ⁊ iō pene q̄ ad coꝛruptōez nāe ꝑtinēt ēt nō tollūtur. ¶ Ad 4^m dōm q baptizat⁹ ſtatim euolat: qz nulla pena debet ſibi rōne p̄ſone: ſz rōne nature humane q̄ poſt mortem nō manet ſm būc ſtatum in

Ad ſecundum quo ſibi pena debetur.

ſic p̄cedit: vī q p baptiſmū nō conferant⁹ pueris gr̃a ⁊ vtutes. dicit n. Augu. in lib. de baptiſmo pueruloꝝ. Paruulos fideles facit ñ fides ea que ꝓſiſtit in credētiū volūtate: ſz fidei ſacr̄z: ſz fides q̄ ē vtus ꝓſiſtit in credētiū volūtate: vt i 3º li. di. 23ª. dcīm ē: g̃ puuli baptizati ñ hn̄t vtutē fidei ⁊ pari rōne nec alias vtutes q̄ ēt i volūtate ꝓſiſtūt. ¶ P. ſi aligd de nouo recipiaī ⁊ aliq̄ oz q recipiēs vel ifluēs: alio⁹ ſe hēat nūc q̄ p̄us: ſz aīa pueri baptizati ñ alio⁹ ſe hꝺ cū baptizaī q̄ p̄us: qz ꝑriū motū ñ hꝺ carēs lib. ar. vſu: nec deꝰ q ē influēs gr̃az ⁊ vtutes. g̃ pueri i baptiſmo gr̃az ⁊ vtutes ꝛecipiūt. ¶ P. Dam̄. dic: q ſuba nullo⁹ ē ſine ꝑpa opatōe: ſz ꝑſtat q i puero nō ſūt opatōes vtutū: qz ñ hꝺ electōez: vt dī i 3º Eth. q̄ in ope vtut] regrit: g̃ ñ hꝺ vtutes. ¶ P. vtutes cū ſint hꝺ habilitant ad actū: ſz pueri nō ſūt habiles ad agēdū q̄ ſm vtutē ſunt: g̃ ñ recipiūt vtutes i baptiſmo. ¶ Sz ꝺ Aug. dicit: q̄ fides daī ⁊ nutrit i baptiſmo: daī q̄tū ad p̄mos: nutrit q̄tū ad adultos: ſz fides ē vt⁹: g̃ vtutes daī p̄uī i baptiſmo: ⁊ eadē rōne alie vtutes. ¶ P. nullus admittit⁹ ad gl'iā niſi hēat veſtē nuptialē q̄ eſt charitas: ſed pueri baptiçati ſi moꝛiant ſtatim euolāt: g̃ hn̄t charitatem que eſt magr̃a virtutum: ⁊ per ꝛſequēs alias virtutes.

¶ Ulteriꝰ vī q in adultis vtutes p baptiſmū nō augeantur: augmētū. n. vtutū eſt p meritū: qz ſm Augu. charitas meret⁹ augeri: vt aucta mereaī ⁊ pfici: ſed in baptiſmo nō opaī meritū baptiçati q̄tū ad op⁹ opatuz: g̃ ex ope opato vtutes i baptiſmo nō augen̄t. ¶ P. cib⁹ coꝛporalis i eo q iā ꝑuenit ad q̄titatē determiatā ñ facit augmētuz: ſz pōt eē q aliqs añ baptiſmū ꝑueniat ad q̄titatē gr̃e baptiſmalis quā puer recipit i q̄ nullū eſt ipedimētū: g̃ baptiſm⁹ nihil ſupra gr̃am adyciet. ¶ Sz ꝺ ſup illud p̄s. Sup aq̄s refectōis educauit me: dic̄ glo. p augmētū vtutis ⁊ bōe opōnis educauit i baptiſmo: g̃ baptiſm⁹ auget vtutes hn̄tib⁹.

¶ Ulteriꝰ vī q baptiſmi effect⁹ nō ſit illuminatio: qz illuminatio ad doctrinā ꝑtinet: ſz doctrina fidei ē p catheciſmū q̄ p̄cedit baptiſmū: g̃ ñ ē effect⁹ baptiſmi. ¶ P. illumīatio ꝺ ignoꝛātiā ordiaī: ſz ſz q̄ſdā baptiſm⁹ ñ ordiaī ꝺ ignoꝛātiā: ſz magis ordo: g̃ illumīatio ñ ē effect⁹ baptiſmi: ſz magis ordis. ¶ Sz ꝺ ē: qd Dam̄. pōit iter effect⁹ baptiſmi illuminatōez: vt p̄z ex ei⁹ diffinitōe i p̄cedēti di. iducta.

¶ Ulteriꝰ vī q fecūdatio ñ ſit effect⁹ baptiſmi: ñ. n. idē ē q̄ aligs actiue gñaī ⁊ paſſiue gñaī: ſz bap^mo⁹ ē regnatio paſſiua baptiçati: cū g̃ fecūditas ipoꝛtet gñatiōez actiuā vī q ñ ꝑtineat ad baptiſmū. ¶ P. fecūditas ē ꝑpetas ꝺ̄ns ali

gd q̄tū ad pfectū ſtatuz ſui: qz vt dī i 4.ª methau. Perfectū vnūqōq; ē q̄n pōt alteꝛ gñaꝛe: ſz baptiſmus ñ ordiaī ad pficiēdū: ſic̄ euchariſtia: ⁊ ꝓfirmatio ſm Dio. ſz magis ad illuminādu: ⁊ purgādū: g̃ baptiſm⁹ ñ hꝺ fecūditatē ꝑ effectu. ¶ Sz ꝺ ē: q dicit glo. ſup illud p̄s. Sup aq̄s refectōis. Aīa pctōꝝ ariditate ſterilis fecūdaī ꝑ baptiſmū.

¶ Ulteriꝰ vī q icoꝛporari x̄po ñ ſit effect⁹ baptiſmi. aligs. n. icoꝛporaī x̄po ⁊ mēb⁹ ei⁹ ꝑ fidē formatā: vt i 3º li. di. 23ª. dixit magr: ſz aligs hꝺ fidē formatā ēt añ baptiſmuz: g̃ icoꝛporatio nō ē effect⁹ baptiſmi. ¶ P. icoꝛporatio ē effect⁹ euchariſtie: ſz ad cūdē effectū ñ ordināī diuerſa ſacr̄a: g̃ ñ eſt effect⁹ baptiſmi. ¶ Sz ꝺ eſt: qō Aug. dicit ad Bonifaciū q in baptiſmo aligs mēb⁹ x̄pi efficīt: ſz hoc eſt x̄po i coꝛporari: ergo icoꝛporatio ē effectus baptiſmi.

¶ Ulteriꝰ vī q aptio ianue ñ ſit effectus baptiſmi: qdā. n. añ paſſionē x̄pi baptiçati ſūt: ſz tūc eis ianua ñ ē apta: qz ſi aligs coꝛ tūc deceſſit regnū nō itroiuit: g̃ baptiſm⁹ ñ apit ianuā regni celeſt⁹. ¶ P. baptiſm⁹ repſentat paſſionē x̄pi: ñ reſurrectiōez vt vī: ſz i reſurrectōe ē apta ianua: vt p̄z p collectā: q dī i die reſurrectōis. Deꝰ g bodierna die p vnigenitū tuū eternitatis nob aditū deuicta mōte reſeraſti: g̃ ñ dz iſte effect⁹ baptiſmo attribui. ¶ Sz ꝺ ē auctas Bede. ſ. inducta: q in hoc differebat circunciſio a baptiſmo: q aditum regni celeſtis non aperiebat.

¶ Rñ⁹ dōz ad p^am. q. q circa h̄ ē multiplex opīo. Quidā. n. dixerūt q pueris i baptiſmo nullo⁹ vtutes danī: ſz ſolū a pctō ozigiali mūdāī: ſz poſtea q̄n decedunt vel q̄n ad pfectā etatē veniūt eis vtutes ꝓferūī ſi inocētia fuēt. ¶ Sz h̄ opīo ñ pōt ſtare: qz lignū cū p̄ciſum fuerit vbi ceciderit ibi ſtabit: eccl'. xi. ⁊ iō ſi pueris añ mortē ñ fuiſſent collate vtutes: ⁊ gr̃a opās ⁊ coopās: nec i morte eis ꝓferrent: ⁊ ſic ñ ſaluarēt: q̄d fīm ē. Uideī āt h̄ opīo vēiſſe ex h̄ q vtutes act⁹ tm̄ eē credebāt: q̄d ſtz ē: vt i 2º li. di. 27ª. dcīm ē. ¶ Et iō alq dicūt q pueris i baptiſmo danī gr̃a ⁊ vtutes nō i ſe ipis: ſz i radice ſua. ſ. gr̃a q̄ ē radix vtutū: ſic̄ eſſentia aīe potētiaꝝ: ſz poſtea q̄n ſoluūī potētie pfectis oꝛgāis effluunt vtutes i ipa ab ipa eēntia aīe: ſz h̄ p tāto eē ñ pōt: qz tūc ſi puer i furiā vteret añq̄ ad pfectā etatez vēiret nūq̄ i ipo potētie ſolueret: ⁊ ita nūq̄ vtutes explicite hret: ⁊ pterea q potētie ſint ligate aliq̄ ipedimēto ñ ipedit hītū: ſz actū: qz dormiētes ⁊ violēti hīt⁹ hūt: ſz ligatos. ¶ Et iō alq dicūt. ⁊ meli⁹: q puer] i baptiſmo dāī gr̃a ⁊ vtutes: ſz hīt⁹ illi ligati ſūt pp puericiā: ſic̄ i dormiēte pp ſōnū: ſz pueritia diſcedēte iclinat ad bñ opādū niſi aliqs ſpirituſcō reſiſtat.

¶ Ad p^m g̃ dōz q Aug. logī de fide ⁊ volūtate actuali q̄ i pueris eē nō pōt. ¶ Ad z^m dōz q q̄uis agēs ꝓncipale ſit imobile: tñ agēs inſtrale ñ codē mō ſe hꝺ nūc ⁊ p̄us ad pueru: qz nūc adhibeī ſibi baptiſm⁹: nō āt p̄us: tñ ēt ſine aliq̄ mutabilitate ſui ꝺs alicui puero poſſz gr̃am ꝓferre ēt ſine adhibitōe ſacr̄i ſi ab eterno diſpoſuiſſet ſe ei dare: ſic̄ pz de ſcificatis i vtero. ¶ Ad 3^m dōz q duplex ē act⁹ vtutū. Un⁹ p̄m⁹ q ē pficere aīaz i potētias ei⁹: ⁊ būc actū ēt pueri hn̄t. Ali⁹ eſt ſcdus q ē opari cū electiōe: ⁊ būc actū nō ſp hn̄t: qz eoꝝ opatiōes ſunt volūtarie ⁊ volūtas nō hꝺ neceſſ agere ēt i adultis. ¶ Ad 4.^m dōm q hīt⁹ facit habilez ad actū tollēs ihabilitatē q̄ ē ex ipfectiōe potētie: ñ āt tollit ihabilitatē q̄ eſt ex pte coꝛpis: ſic̄ pz in dormientib⁹.

¶ Ad z^am. q. dōm q p easdē cās gb⁹ gñaī ⁊ auget⁹: vt dicit p̄s i 2º Eth. ⁊ iō qz baptiſmi ē ꝓferre vtutē ⁊ gr̃am ñ hīti bus oz q i hītib⁹ augeat. ¶ Ad p^m g̃ dōz q in baptiſmo q̄uis ñ opet meritū baptiçati opaī ibi tm̄ meritū x̄pi qō ē efficaci⁹. ¶ Ad z^m dōm q gr̃a nō hꝺ aliquē determiatū terminuz ad quē ꝑtingat vel vltra quez ꝑcedere nō poſſit: ſicut eſt de q̄titate aīalis. ⁊ ideo nō eſt ſimile.

¶ Ad 3^am. q. dōz q lumē eſt q̄ dirigimur i viſionē alic⁹ rei. baptiſm⁹ āt dirigit i viſionē ſpūalē exteriozē ⁊ iteriozē: in iteriozē quidē q̄tū ad ſacr̄z fidei q̄ oculū mētis idoneū facit ad viſionē dīnoꝝ: exteriozē vo qz baptiçatis ꝑcedit iſpicere ſacrā euchariſtiā ⁊ ñ alys: vt Dio. dic̄. ⁊ iō tam Dam̄. q̄ Dio. baptiſmo vim illuminatiuā attribuunt.

¶ Ad p^m g̃ dōz q fides ꝓncipaliter ē ex ifuſiōe: ⁊ q̄tū ad h̄ ꝑ baptiſmū daī: ſz q̄tū ad determiatōez ſuā ē ex auditu: ⁊ ſic hō ad fidē ꝑ cathecizmū iſtruīt. ¶ Ad z^m dōz q ſcia plus dic̄ q̄ illuīatio: ipoꝛtat. n. ꝓhēſionē eoꝝ ad q̄ꝛ viſionē illuīatio dirigebat. ⁊ iō ſcia ad pfectiōez ptīct. vñ Dio. doctos pfectos noīat ⁊ doctoꝛes pfectioꝛes. ⁊ ſic ꝺ ignoꝛātiā ordo daī: vt. ſ. ordiati ſint docti: ⁊ ēt doctoꝛes alioꝝ.

¶ Ad 4.^am. q. dō. q fecūditas dī dupliciter. Uno⁹ reſpectu fructus ꝓducēdi i ipo q dī fecundari: ſic̄ opōnes vtutū q̄dā fructꝰ boni dīn: ⁊ h̄ mō fecūdaī aīa in baptiſmo cū in eo denī vtutes ñ hn̄tib⁹ ⁊ augeāī hn̄tib⁹. Alio⁹ reſpectu fructꝰ ꝓducēdi in altero: ſic̄ cū aligs ꝑ doctrinā ⁊ ſollicitudinē paſtoraliē plebe dei fructū facī: ⁊ h̄ mō fecūdatio ñ ꝑtinet ad baptiſmū: ſz magis ad ſacr̄z ordīs. ¶ Ad p^m g̃ dōz q ex eodē ex q̄ aligd hꝺ gñatōez i nā aliq̄ hꝺ q̄ faciāt opatōes illi⁹ nāe. ⁊ iō cū p baptiſmū hō regñet i vitā ſpūalē: p ipz hō efficīt actiue fecūdus: ⁊ q̄ſi genitoꝛ ſpiritualiū operuz. ¶ Ad z^m dōz q rō illa ꝓcedit de ſecūda fecūdatiōe.

¶ Ad 5^am. q. dōz q icoꝛporari x̄po ꝓtigit duplr. ſ. merito ⁊ nūero: merito q̄dē pōt aligs ō eccl'ia effici q̄ eſt x̄po icoꝛporari: ēt añ baptiſmū actu ſuſceptū: ſz nō añ baptiſmi ꝓpoſitū vel ipz baptiſmū poſt tp̄s gr̃e reuelate: ſz nūero nō pōt aligs effici ō eccl'ia niſi p baptiſmum. vñ aligs añ baptiſmū ñ admittit⁹ ad ꝓceptōez euchariſtie ⁊ alioꝝ ſacrōrū eccl'ie: vt p̄us deī ē. ¶ Ad p^m g̃ dōz q obiectio illa ꝓcedit ō ꝑma icoꝛporatōe. ¶ Ad z^m dōz q ꝓceptio euchariſtie ꝑſupponit icoꝛporatiōez absolute: qz capitis virtus nō cōicaī membꝛo niſi iā ynito: ſed p euchariſtiā eſt pfecta influentia a capite in mēbꝛo: ⁊ q̄tum ad hāc pfectionē incoꝛporatio eſt effectus euchariſtie.

¶ Ad 6^am. q. dō. q apiri ianuā regni celeſtis nihil aliō ē q̄ amouere ipediīmētū q̄ adit⁹ in regnū celeſte toti nāe būane. ꝓhibebaī: h̄ g̃ ipedimētū abſolute q̄tū ad oēs remotū fuit ſufficiēter ꝑ paſſionē x̄pi: ſz illa remotio efficiēter fit q̄ ad iſtū ꝑ q ꝓticeps fit paſſiōis x̄pi iā facte ꝑ baptiſmū: ⁊ ſic baptiſm⁹ q̄ſi cā iſtrālis apit ianuā regni celeſtis q̄ ad iſtū: ſz paſſio vt cā ſatiſfactoꝛia q̄ ad oēs. ¶ Ad p^m g̃ dō. q ꝑ hō crat: qz paſſio x̄pi i cui⁹ vtute baptiſm⁹ agit nōdū fcā erat: nec p eū adit⁹ regni celeſt] apt⁹. vñ rō pbat q baptiſm⁹ ñ hēat hāc vtutē: q̄ſi cā ꝓpīal'. ¶ Ad z^m dō. q adit⁹ regni celeſtis apiī tripliciter. Uno⁹ q̄tū ad gloziā aīe: ⁊ ſic i paſſiōe apt⁹ ē. vñ dcīm ē latroni. Luc. 23º. Hodie mecū eris i paradiſo. Alio⁹ q̄tū ad gloziā coꝛpis: ⁊ ſic apt⁹ ē in reſurrectiōe. Alio⁹ q̄tū ad locū glie ꝙruētē. ⁊ ſic apt⁹ ē i aſcēſiōe: ⁊ his trib⁹ modis baptiſm⁹ iſtrāliter apit q̄ ad iſtū: agit aūt vtute ⁊ paſſiōis ⁊ reſurrectiōis ⁊ aſcēſiōis inquātum hō ꝓfiguraī x̄po paſſo ꝑ imerſionē: q̄ quodāmō x̄po ꝓſepeliī: ⁊ ei reſurgenti quātum ad nitoꝛem q reſultat ex aqua: ⁊ aſcendēti quātū ad eleuatiōem baptiçati de ſacro fonte. vñ baptiſmus paſſiōi appꝛopꝛiaī: qz etiā gloria aīe ꝓncipalioꝝ eſt ⁊ cā quodāmō alioꝝ: ⁊ in h⁹ ſignuz baptiçato dño celi apti ſunt ſup eum. Matth. 3º.

Ad tertiuz ſic p̄cedit: vī q baptiſm⁹ nō eḡlē effectū hēat i oēs q̄tū ad remotiōez mali. in adultis. n. remouet pctm̄ actuale ⁊ ozigiale: ſz in pueris ozigiale tm̄: g̃ plus efficit in adultis q̄ in pueris q̄tuz ad mali remotionez. ¶ P. mitigatio fomitis eſt effectus baptiſmi: ſed poſt baptiſmuz in q̄busdā inuenitur fomes magis mitigatus q̄ in alys: g̃ in eis efficacius baptiſmus ſe habuit in remotione mali. ¶ Sed ꝺ: baptiſmus habet efficaciā ad remouendū malum: ſm q̄ bz quandā ſimilitudinē mortis: ſed moꝛiētū vnus nō magis moꝛit⁹ q̄ ali⁹:

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo ⁊ baptismus equaliter in oībus mala aufert.

¶ Ulterius vr̄ ꝙ etiā equalis gratia oībus in baptismo cōferat: g nō ficte accedūt: in baptismo. n. opaī passio xp̄i q̄ bz quodāmō efficaciā infinitā: sed finitū ifinito additum nihil maī efficit: cū g̈ deuotio accedētis qua vnus alium excedit fit quoddā bonum finitū: vr̄ ꝙ deuotio vel aligd bō efficere nō possit gn oēs in baptismo equalē gr̄am ꝓsequanť. ¶ P̄. ad baptismi effectū capiēduz nō regriť alia cōcausa: ſz solū vt ipedimētū remoueať: ſz nullus recipit gr̄am in baptismo nisi ab eo sit ipedimētuz remotū: g̈ oēs recipiūt gr̄am equalē. ¶ Sz ꝺ. Dam̄. dicit ꝙ peccatoruz remissio cunctis equal'r in baptismo dať: gr̄a aūt spūssancti fm ꝓportionē fidei ⁊ fm purgationē: sed nō oēs cum equali fide nec equaliter ꝓparati ad baptismū accedūt: g̈ nō omnes equaliter gratiam consequuntur.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ nec etiā pueri in baptismo ꝓsequanť eq̄lē gr̄am: qz in angelis fm q̄ titatē nāliuz gr̄a ifundebať: sed vn⁹ puerox bz melioza nālia q̄ ali⁹: g̈ ⁊ maiorē gr̄am i baptismo recipit. ¶ P̄. gdā in baptismo recipiūt gr̄am finalē g inocētiā baptismalē vsq; ad finē seruāt: gdā aūt nō: g̈ etiā de pueris alīq alys maiorē gr̄az ꝓsequunť. ¶ Sz ꝺ: gr̄a baptismalis in pueritia nō opponiť nisi peccato ozigi nali: sed vn⁹ puer nō bz plus de peccato originali q̄ alius: g̈ nec maiorē gr̄am baptismalē recipit vnus alio.

¶ Rn̄deo dōm ad p̄am. q. ꝙ baptism⁹ vl'r aufert in eo g ñ ficte accedit culpā psonā ificiētē quā ineīt vt dcm̄ ē. ⁊ sic accedit ad terminū: ea aūt q̄ i termio sunt itensionē nō recipiūt. ⁊ iō q̄tū ad remotōz culpe eq̄lē effectū bz in oīb⁹ baptismus. ⁊ sil'r ē de pena psonali q̄ rn̄det culpe ozigiali: ꝑut ē ificiēs psonā. s. carētia diuine visiōis: ſz ꝺ aliā penā ex p̄ncipys nāe cozrupte ꝓtē: sicut est ꝺcupiscētia vel fomes: remediū adhibeť in baptismo: vt nō ꝺneať g̈ gr̄am i baptismo collatā. ⁊ iō sil'e ē ꝺ pena illa ⁊ de gr̄a. ¶ Ad p̄m g̈ dōm ꝙ hoc nō ē de efficacia baptismi ꝙ nō tot petā destruit in vno quot in alio: ſz qz nō tot ineīt i vno quot in alio: in quolibet. n. destruit oīa q̄ ineīt. ¶ Ad zm dōm ꝙ illa obiectio ꝓcedit de scōa pena que habet reꝑimi ꝑ baptismum ex parte gratie collate.

¶ Ad zam. q. dōm ꝙ act⁹ actiuoz recipiunť in passiuis fm suā disponē. ⁊ iō q̄uis baptism⁹ vt passio xp̄i q̄ in eo opaī q̄tū ē de se eq̄lē respectū ad oēs bēat: qz tñ gdā ad baptismū cū maiori ꝑparatiōe fidei ⁊ deuotiōis accedūt q̄ alȳ. iō gdā alys maiorē gr̄az ꝓsequūť. nullus. n. gr̄az i termio recipit vt intēdi nō possit ꝑ baptismū. ¶ Ad p̄m g̈ dōm ꝙ deuotio baptiçati ñ addiť q̄si ꝺcausa: vt efficiēter agat ad gr̄e receptōz: ſz addiť q̄si dispō mālis. ⁊ iō fz diuersitatē ipsi⁹ ꝓticipaī baptismi effect⁹. ¶ Ad zm dō. ꝙ q̄n adultus baptiçaī nō solū regriť ad ꝓcipiendū baptismi effectū remouēs ꝓhibēs. s. fictōez: ſz ēt regriť dispō q̄si mālis. s. deuotio ⁊ fides recipiētis baptismū: ⁊ fm ꝙ magis vel min⁹ iueniť dispositⁿ: effectū baptismi diuersimode ꝓsegť.

¶ Ad zam. q. dōz ꝙ i pueris baptizatis nihil ex pte coz regriť: ſz bñt q̄si ꝑ dispōne ad salutē fidē eccl̄ie: ⁊ ꝑ effectuo salutis vtutez passiōis xp̄i q̄ opaī in baptismo: ⁊ b̄ duo eq̄l'r ad oēs pueros se bñt. ⁊ iō nō differūt q̄tū ad effectū baptismi susciꝑiēdū: ſz oēs eq̄lē gr̄am suscipiūt. ¶ Ad p̄m g̈ dōm ꝙ nō ē sil'e de pueris ⁊ de ag̈elis: qz angeli differūt spē fz multoz opionē: pueri aūt nō: vñ nō ē tāta dfia nāliū in pueris sic i ag̈elis. ¶ Uel dōz ꝙ i ag̈elis fm ꝓportōez gradus nāliū erat ēt ꝓportio conatus q ex pte coz regrebať. ⁊ iō accipiebāt gr̄az fz ꝓportōez nāliū: in pueris aūt nō regriť aligs actus ex parte coz. ⁊ iō nō est sil'e. ¶ Ad zm dōz ꝙ gratia accepta in pueris nō facit eis necessitatē ad bonū: ſz inclinationē tm̄. ⁊ iō postq̄ ad pfectā etatē ꝑueneriť possunt diuersimode gr̄a recepta vti: ⁊ inde est ꝙ gdā ꝑficiūt ⁊ ꝑseuerant: quidaz vo ꝺficiunt nō ex diuersa q̄titate gr̄e in baptismo ꝓcepte. ¶ Qō. III.

Deinde

q̄riť de recipiēt⁹ baptismū. Et circa hoc q̄rūť tria. ꝑ de pueris ⁊ alys vsu rōnis carētib⁹ quos ꝓstat sacr̄z ⁊ rē sacr̄i ꝓcipe. zo de fictis q recipiūt sacr̄m ⁊ nō reꝛ sacr̄i. 3o de baptiçatis baptismo flamis: ⁊ sanguis q nō recipiūt sacr̄m: ſz rē sacramēti.

Ad primum

sic ꝓcediť: vr̄ ꝙ pueri sacr̄z suscipe ñ ꝑnt. Matth. vlt. Qui crediderit ⁊ baptiçat⁹ fuerit saluus erit: ex q̄ ꝑz ꝙ credere ꝑsuppōitur ad baptismū: ſz pueri nō ꝑnt credere: qz nō ꝑnt aligd cū assertiōe cogitare: g̈ pueri nō ꝑnt suscipe sacr̄m baptismi. ¶ P̄. in baptismo fit q̄dā obligatio hoīs ad ea q̄ sunt fidei xp̄iane seruāda: ſz obligatio nō pōt fieri nisi ab eo q est sue volūtatis arbiter ꝓstituť: g̈ pueri sacr̄m baptismi suscipe nō ꝑnt. ¶ P̄. ꝑ baptismū: vt dic̄ Dio. fit aligs pticeps cōionis dīnoz: ſz pueris nō ꝓpetit sacra cōicare: g̈ nō ꝓpetit eis sacr̄m baptismi. ¶ Sz ꝺ ē: qō Dio. dicit vlt. ca. ec. hierar. Oz diuini nr̄i duces. s. apli ꝑbauerūt ifantes recipi ad baptismū: g̈ pueri ꝑnt sacr̄z baptismi recipe. ¶ P̄. baptismus circūcisioni successit: sed circūcisio pueris conferebať: ergo ⁊ baptismus pueris debet dari.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ meli⁹ sit baptismū differri: q̄ statiz in pueritia dare: nisi nēcitas mōtis emergat: qz oīs xp̄i actio nostra ē istructio: ſz xp̄s baptismū accipe voluit i. 30. āno vite sue: vt ꝺr̄. Luc. 3o. g̈ ⁊ similr̄ apud nos bz vsq; ad tp̄s pfecte etatis differri. ¶ P̄. medicia efficax bz sumi q̄n maxime pōt iuuare: ſz baptismus maxīe iuuaret i fine vite vel saltē in pfecta etate: qz ꝑ ipm oīa delicta adolescētie ⁊ iuuētutis solueret̄: g̈ vsq; tūc deberet differri. ¶ P̄. magis afficiť homo ad ea q̄ ex seipo acgrit: q̄ ad ea q̄ ab alio accipit. vñ ⁊ illi g ex ꝓpa acgsitōe diuitias bñt nō sunt ita liberales: sicut g ab alys acceꝑūt: vt dicit p̄bs in 4o Eth. ſz pueri g baptiçātur q̄si ab alys baptismū suscipiūt: adulti aūt ex seipsis ad baptismū accedūt: g̈ magis afficerenť ad fidē xp̄ianā q̄ in baptismo suscipiť si baptizarenť adulti: q̄ si baptiçarenť infantes. ¶ Sz ꝺ. medicina bz q̄ citi⁹ morbo apponi: sed baptismus est medicia ꝺ originale peccatū: qō etiā in pueris est: g̈ bz eis baptismus dari statim. ¶ P̄. meli⁹ est impedire malū ne fiat q̄ iā factū destruere: sed ꝑ baptismū debilitaī fomes ne dñeť in nobis: ⁊ in peccatuz actuale ne nos ꝑcipitet: ⁊ sic in pueritia suscept⁹ futura peccata impedit: g̈ melius est tūc dari baptismum q̄ postea ad destruendum peccata ꝑterita.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ adultis vsu rōnis carētib⁹ baptisma dari nō debeat: i adultis. n. nō solū ꝑ baptismū ozigiale: ſz etiā actualia petā soluunť: ſz ꝺ actuale pctm̄ qō gs ex seipo cōmisit regriť ꝑpus mot⁹ lib. ar. g̈ his adultis g vsuz lib. ar. nō bñt baptismus dari nō bz. ¶ P̄. nulli ꝺdicenti sacr̄m exhiberi oz: ſz q̄n q̄ amētes ⁊ furiosi ꝺdicunt: g̈ eis baptismus dari nō bz. ¶ P̄. dormiētes fm ꝑm viuūt vita plāte: ſz baptismus nō dať nisi viuēti vita būana q̄ ē fz aiam rōnalē: g̈ dormiēti baptismus dari nō oz. ¶ Sz ꝺ est: qō Aug. dicit. 4o ꝓfes. de amico suo: g cum desꝑareť baptiçatus est nesciēs: ⁊ tñ in ipo baptismus efficaciā habuit: qō ꝑz ex hoc ꝙ postea ꝑuerse suasioni cōtradixit: ergo etiam carētibus vsu rōnis baptismus dari pōt. ¶ P̄. pueri qui nūq̄ habuerūt vsuz rōnis baptizanť: ergo multo amplio illi g aliquādo habuerunt: quāuis nūc nō habeant.

¶ Rn̄deo dōm ad p̄mā qōnē ꝙ diuersi stat⁹ mūdi ꝓpanť diuersis etatibus vnius hois: sicut Augu. dicit in lib. 83. qōnū. vñ sicut nullus stat⁹ mūdi fuit i q̄ eēt hūano generi ꝑclusa via salutis: ita nulla etas hois vni⁹ ē in quo sibi via salutis ꝑcludať. vñ cū i pueris sit pctm̄ ozigiale: ꝑ qō a ꝓsecutōe eterna salutis ipediūť: oz ꝙ eis adhiberi possit aliqō remediū ad remouēdū ꝓdictū ipediмtū: b̄ aūt ē baptismus. vñ diuine misericozdie contradicit qui negat baptismū puulis posse exhiberi: ⁊ ꝓp hoc hereticuz ē hoc dicere. ¶ Ad p̄m g̈ dōz ꝙ pueri q̄uis nō bēant actū fidei bñt tñ bītū q̄ē i baptismo suscipiūt: ſlē ⁊ bītus aliaz virtutū: ſz si vbū dñi itelligaī de actu fidei: tūc referēdū est ad illos tātū q ꝑ doctrinā aplōz ī struēdi erāt: de gb⁹ ꝑdixerat. Predicate euāgeliū oī creature. nulli. n. eoz q bus euāgeliū ꝑdicādū erat: baptism⁹ dari debebat nisi crederet. ¶ Ad zm dō. ꝙ obligatio i baptismo ñ fit ad aligd ad q̄ nō ois bō teneať. ¶ Ad 3m dōz ꝙ sic̄ ille q ascribiť ad militiā: nō oz ꝙ stati i pugnā vadat: ſz q̄n oppoꝛtūitas imminet: ita nec ille q i baptismo ascribiť ad diuinas actōes oz ꝙ statī ad eas admittaī: ſz q̄n tp̄s oppoꝛtunū fuerit.

¶ Ad zam. q. dōz ꝙ magis laudabile ē ꝙ pueri q̄ citi⁹ potest baptiçenť cōmode non expectata pfecta etate ꝑ tres rōnes: ꝑ q̄ ꝑ ibecillitatē nāe de facili mozi ꝑnt ⁊ dānari. vñ vt dānatōis piculū cuiteť debēt baptismo ꝑueniri. zo ꝑ ifestatōes demonū q nō bñt tātā ptātē in pueris baptiçatis ab ozigiali mūdatis quantā in illis q adhuc ozigiale babēt: neq; quātū ad nocumēta spiritualia: neq; quātum ad nocumenta coꝛporalia. tertio q̄ in pueritia facili⁹ homo ad aliq̄ iducit ⁊ firmius īberet: fm ꝙ ꝑbus dicit in zo Eth. Nō paꝛ differt ex iuuene ꝓfesti assuefieri: ſz multū: magis aūt oē: ⁊ hāc cām assignat Dio. in fine ec. hiera. dicens. Tradit aūt puerū sacris simbolis. i. sacralib⁹ signis sumus sacerdos: vt cū eis ꝑuerset ⁊ neq; formeť ī vitā alterā: nisi dīna ꝓteplanteť semp. ¶ Ad p̄m g̈ dōm ꝙ xp̄s suscepit baptismū q̄si ipm ī stituēs vel ꝓsecrans: hoc aūt ad doctoris vel sacerdotis officiū ptinet nūciare viā salutis. ⁊ iō añ tp̄s pfecte etatis: qō ꝓpetit esse i doctore vel sacerdote baptiçari nō debuit: nec ē sil'e de alys g baptismū suscipiūt: vt ab eo iuuenť. ¶ Ad zm dōm ꝙ i baptismo confert gr̄a ad bñ viuēdū ⁊ pctā tollunť ꝑterita: ⁊ ipediūtur futura. ⁊ iō q̄uis baptismus i fine vite susceptus pl'a pctā ꝑterita tolleret: tñ paucioza ipediret: ⁊ ad paucioza bona ꝓmoueret. ⁊ iō minus esset vtilis. ¶ P̄. multis casibus subiacet būana vita: ⁊ posset ꝓtigere: vt g baptismū i fine accipe expectaret moꝛte subita ꝓuenť expectatione sua fraudaret. ¶ Ad 3m dōz ꝙ gr̄a baptismalis nō ē ꝑ acgsitiōez hois: ſz dono dei. ¶ P̄. status pauptatis añ diuitias acgsitas nō ꝺclinat affectū vt bō pauptatez sequaī: ſz magis vt pauptatē fugiat: status aūt peccati añ gr̄az vel virtutē relingt ꝓpter assuetudinē inclinationē in aīa: vt facilius in peccatū labatur: ⁊ ideo nō est simile de acquisitione pecuniē ⁊ gratie vel virtutis.

¶ Ad 3am. q. dōm ꝙ de amētib⁹ distigiēdū ē: gdā. n. sunt g ex natiuitate amētes fuerūt: ⁊ nūq̄ bñt aliq̄ lucida īterualla: ⁊ de talib⁹ vr̄ eē idē iudiciū qō de pueris: gdā aūtez amētiā icurrerūt ex infirmitate vel aliquo bō: ⁊ bñt aliq̄ lucida īterualla: ⁊ de istis dōm est ꝙ si añq̄ amētiā īcurrerūt: vel duz bñt lucida interualla fuerūt in ꝓposito baptismū suscipiendi: si necessitas sit ꝑnt baptiçari: ⁊ baptismi sacr̄m suscipiūt ⁊ rem sacramēti: etiā si tūc actu dissentiant q̄i baptiçanť in amētia existētes. si aūt añ amētiaz ꝓtradixerint nō recipiūt sacramētū neq; rem sacramēti. ¶ Ad p̄m g̈ dōz ꝙ sic̄ adulto g bz vsuz rōnis disponit ad gr̄az baptismalē suscipiēdā mot⁹ lib. ar. quē bz duz baptiçaī. ita in amēte motus lib. arbi. quē habebat dū sane mētis erat. ¶ Ad zm dōm ꝙ effectus baptismi in mēte suscipitur nec impediť nisi ex ꝺdictiōe mentis. illi aūt qui mētis vsum nō bñt nō ꝺdicūt mente: sed magis fantasia ducti. ⁊ iō talis ꝺdictio effectū baptismi nō impedit q̄n mentis ꝓfectus ꝑcessit. ¶ Ad 3m dōm ꝙ dormiētes baptiçandi nō sunt nisi piculū mortis īmineat: ⁊ tūc sil'r distinguēdū est de dormientibus: sicut de illis g amentiā incurrūt post statum sane mentis.

Ad secundum

sic ꝓcediť: vr̄ ꝙ nulla īdispositio volūtatis hūane possit effectum baptismi impedire: ea. n. q̄ sunt a natura sunt magis pmanētia: q̄ ea q̄ sunt a volūtate: ſz ozigiale est pctm̄ nāe qō baptismi effectū nō ipedit: g̈ nec aliqua indispō voluntatis baptismū in suo effectu ipedire pōt. ¶ P̄. in nālib⁹ indispō materie nō ipedit effectū agētis totaliter nisi q̄n ꝺria dispō q̄ est in mā est fortioz q̄ virtus agētis: sicut ꝑz de aquositate lignoz ꝑ opatōez ad calorē ignis: ſz virtus dīna q̄ in sacr̄is secreti⁹ opaī salutē: vt Aug. dicit ē potentioz q̄libet indispōne nr̄e voluntatis: g̈ nō pōt ꝑ indispōnem volūtatis effectus baptismi totaliter tolli. ¶ P̄. baptismus sicut ⁊ alia sacra instr̄z est dīne misericozdie operantis salutē: ſz diuina misericozdia operans salutē ēt volūtatē in bonū mutat ꝑ gratiā ꝓuenientē: g̈ ⁊ baptismus īdispōnē voluntatis magis tollit q̄ ab ea ipediaī. ¶ Sz ꝺ. Ro. xi. sup illud. Sine penitētia sunt dona dei ⁊ vocatio: dicit Amb. ꝙ gra dei in baptismo nō regrit nisi solā fidem ⁊ ptritionē: sed ꝑ hec duo tollīť oīs cōtrarietas volūtatis ad gr̄am: g̈ regriť ad baptismū vt indispō volūtatis tollatur. ¶ P̄. fm Aug. Qui creauit te sine te nō institificabit te sine te: sed ille g bz īdispositā voluntatē nō coopat deo: īmo magis ī ꝺriū opaī: g̈ in baptismo nō iustificaī.

¶ Ulteri⁹ videť ꝙ hō voluntatis indispō non debeat dici fictio: fm. n. ynūquodq; genus peccati cōtingit volūtatē esse indispositā ad baptismalis gr̄e susceptionē: sed fictio est spāle pctm̄: qz opponiť spāli virtuti. s. veritati: vt ꝑz ꝑ ꝑbm in 4o Eth. g̈ nō oz dici vl'e impedimētū baptismalis gr̄e. ¶ P̄. Aug. dicit ꝙ fictus est g nō credit: sed sicut ī baptismo dať fides: ita ⁊ alie virtutes ⁊ ꝑcipue charitas per quā aligs fit filius dei: g̈ fictio nō magis oz poni ipedimētum baptismi q̄ oppōsita alīz virtutū. ¶ P̄. fm Augu. aliquo mō fictus est g indeuotus accedit: ſz īdeuotio potest eē sine pctō mortali: talis aūt nō bz aliqō ipedimētū baptismi: g̈ impedimētum baptismi nō debet dici fictio. ¶ P̄. fm Aug. alio mō oꝛ fictus g aliter celebrat: ſz g nō seruat formā eccl'ie nō cōfert sacr̄m neq; suscipit: ergo talis fictio nō est sacramenti ipedimentū. ¶ P̄. fictus alio mō ab Augu. oꝛ g cōtenit suscipere: sed talis nō suscipit: g̈ talis fictio nō impedit sacramēti effectum.

¶ Ulteri⁹ videť ꝙ recedente fictione baptismus effectū nō consequaī: opus enim mortuū nunq̄ viuificaī: vt ībra dicti. 14.a dicť: sed opus mortuū dicit qō in peccato mortali factum est: cū ergo ficte accedens ad baptismū in peccato mortali fit: baptismus ille nunq̄ viuificare poterit: vt ei gr̄am cōferat. ¶ P̄. effect⁹ baptismi est ab omni culpa ⁊ pena absoluere: sed hoc nō accidit recedente fictiōe: qz a pena peccatoz que ꝓst baptismū cōmisit non absoluitur: alias esset maioris efficacie in ficte accedētibus q̄ in alys: quibus ad deletionē sequētium peccatoz baptismus nō operaī: ergo recedēte fictione baptismus nō habet suum effectū. ¶ P̄. sicut aliquis ficte accedit ad baptismū: ita ēt ad eucharistiā: sed recedente fictiōe eucharistie effectū nō pcipit qui ꝑus fictus accesserat: g̈ nec etiā recedēte fictiōe aliquis baptismi effectum pcipit. ¶ Sz cōtra: remota causa remouť effectus: ſz causa impediēs effectum baptismi erat fictio: ergo remota fictiōe baptismus effectū suū habebit. ¶ P̄. cuilibet culpe in statu vie pōt remediū adhiberi: ſz ꝺ originalē culpaz nō est aliud remediū q̄ baptismus: g̈ cū ficte accedētib⁹ originale nō remittaī: oz baptismū iterari si recedēte fictiōe baptismus effectū suū nō haberet: qō est incōueniēs ⁊ hereticū.

¶ Rn̄. dōz ad p̄m. q. ꝙ duplex ē effect⁹ baptismi. Prim⁹ ē res ⁊ sacr̄m. s. character: ⁊ qz character nō ipimit ad ꝑpārandū hominis voluntatē: vt aliquid bñ fiat cū nō sit habit⁹: ſz potētia, vt dcm̄ est, iō hūc effectū volūtatis īdispō

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō impedit: dūmō aliqualis sit volūtas recipiēdi sacrm. Aliꝰ effectꝰ est q ē res ⁊ nō sacrm. ſ. gra ⁊ q̄ ad ipſam conſequunt: p q̄ hoīs voluntas ꝑparat: vt bn̄ velit ⁊ bn̄ coopetur: ⁊ io ad hunc effectū pcipiēdū nō ſufficit quelibet voluntas ſacrm recipiendi: ſz req̄rit volūtas talis a qua remoueat oīs indiſpoſitio ꝛria gre baptiſmali: q: ꝛria nō ſe cōpatiunt. vñ manēte ꝛria diſpone baptiſmus vltimū ſuū effectū bre nō poſſet. ¶ Ad pm q̄ dom q peccatū originale eo ipſo q nō ē voluntariū voluntate hꝰ ſpone hz q̄ i voluntate in q̄ vltimus effectꝰ baptiſmi effici dz: idiſpōnes aliquā nō cauſat. ⁊ io effectus baptiſmi ipedire nō poteſt.

¶ Ad 2m dom q de rone voluntatis ē vt cogi nō poſſit. ⁊ io nō ē ſil'is rō de indiſpone voluntatis ⁊ alia: rep: naturaliū q̄ p violētā actōez agētis diſpōnes ꝛrias admittūt.

¶ Ad 3m dom q ſicut in his q̄ ad cē nāe ſpectāt: q̄dā deꝰ opant mediātibꝰ rebus nālibꝰ: q̄dā aūt ſibi reſeruauit: ita etiā in alys q̄ ad gram ptinēt: q̄dā opant mediātibꝰ ſacrīs: q̄dā aūt imediate opat: ⁊ q̄nq̄ ꝑter legem nature: ſicut ⁊ miracula facit ꝑter rones ſeminales ſeu nāles: ⁊ de hoc ē pmutatio volūtatis cor: q gre ꝛriā voluntatē bñt nō ſolū bitu: qō q̄nz ꝛtingit in his q nō ficte acced ūt ſe ad graz diſponētibꝰ: quā in ipo momento baptiſmi ꝛſequūt: ſz ēt eoz q ꝛriā actu volūtatē bñt: ſicō ꝑaulo accidit. Act. ix.

¶ Ad ſecundaz. q. dom q ad hoc q aliquis alicuius agentis effectum percipe debeat: opz q ſe habeat ī debita diſpone ad cām agētē ⁊ ad effectū pcipiēdū. ⁊ io indiſpō voluntatis q̄ effectū vltimū baptiſmi ipedit eſt duplex: vna fm ordinē ad ipm ſacrm: alia fm ordinē ad effectū ſacri. Ad ipm aūt ſacrm ꝛtingit voluntatē eē idiſpoſitā dupliciter. Unoꝰ ꝑ ſubtractōez neceſſary. Alioꝰ ꝑ poſitōez contrary: q: aut oīs actio ē ꝑ ⁊tactū. io neceſſariuz eſt q recipiēs ſacrm quodāmō ꝛtingat ipm: ⁊ ꝑ itellectū quē gdez ⁊tactū facit fides: ⁊ ꝑ affectū quē cōtactū facit deuotio. ⁊ io idiſpoſitus reputat: ⁊ q nō credit ⁊ q indeuotꝰ accedit. Sil'r aūt duplex eſt ꝛriū qō ſubtrab i oz: vnū eſt ex pte eorum q̄ exterius agunt: ⁊ ſic indiſpoſitꝰ ē q aliter celebrat. Aliud ē ex pte ⁊tutis ītrinſece q̄ ſecretius operat ſalutez: ⁊ ſic idiſpoſitꝰ ē q ⁊tēnit. Sil'r aūt ꝑ ⁊patiōez ad effectuz baptiſmi oz q diſponat aliqs adhibēdo necium. ſ. fidē: q̄ coz purificat: ⁊ qō remoueat ꝛriū. ſ. pctiū ꝑ ⁊tritiōem. ⁊ io Ambr. dicit. q non ſunt neceſſaria ex hac parte niſi fides ⁊ ⁊tritio: tamē cōtritio etiā in deuotione includitur. ¶ Ad pmum q̄ dom q fictio ꝓprie eſt cuz aliqs aliqd oñdit dicto vel facto qō nō ē in rei vitate. Hoc aūt ⁊tingit dupliciter. Unoꝰ q̄n ex hac intētōe aliqd dr̄ vel fit vt aliud oſtēdat q̄ rei vitas hz: ⁊ tūc fictio eſt ſpāle peccatū: ⁊ ſic nō accipit h. Alioꝰ q̄n aliqd oñdit q rei vitas nō hz dicto vel facto: etiā ſi nō ꝓp hoc dicat vel fiat: ⁊ ſic accipit h fictio: gcūq̄. n. ad baptiſmū accedit oñdit ſe veteri vite abrenūciare ⁊ nouā īchoare. vñ ſi volūtas eius adhuc in vetuſta te vite remaneat aliud oñdit q̄ ſit in rei vitate. ⁊ io eſt fictio. ¶ Ad 2m dom q in ſacrīs ꝑcipue fides opat: ꝑ quaz ſacra quodāmō ⁊tinuanť ſue cauſe pncipal'r agenti: ⁊ etiā ipſi recipiēti. ⁊ io defectꝰ fidei ſpāliꝰ ptinet ad fictōez q̄ ē in ſacrīs q̄ defectꝰ aliaz virtutū. ¶ Ad 3m dom q devotio h accipit voluntas ꝛſequēndi baptiſmū totaliter: ⁊ q̄ tū ad ſacrm: ⁊ q̄ tū ad rē ſacri: ⁊ hꝰ deuotōis defectus nō pōt ſine peccato mortali eē cuius defectus cognitōis ꝑut importat feruoꝛē charitatis ī reuerētia dei ⁊ diuinoꝛ poſſit eē ſine pctō mortali. ¶ Ad 4m dom q alr celebrās q̄nq̄ nō variat ea q̄ ſunt de eēntia ſacri: ⁊ tūc ꝛfert ſacrm: ſz nō ꝛſequ aliqs rē ſacri niſi ſuſcipies ſacrm ſit īmunis a culpa aliter celebrātis. ¶ Ad 5m dom q ñ logmur hꝰ de ꝛtēptu quo aliqs abiicit ſacrm nō recipies ipm: ſz quo aliqs puipēdit nō eſtimās in eo eē efficaciā ad ſalutādum.

¶ Ad 3am. q. dom q ī baptiſmo imꝑmit character q ē ſine diata cā diſponēs ad gratiā. ⁊ io cū fictio ñ auferat characterē recedēte fictōe q̄ effectū characteris ipediebat character q eſt pūs in aīa incipit bre effectū ſuū conſequitur.

¶ Ad pm q̄ dōz q baptiſmus nō hz efficaciā ſolū ex opere opante: ſz magis ex ope opato: qō ē opꝰ dei ⁊ nō hoīs. ⁊ io nō pōt eē mortuū. ¶ Ad 2m dom q baptiſmus recedente fictōe hz illū effectū quē ꝑ pus habuiſſet ſi fictio nō fuiſſet. ⁊ io pctā ꝑcedēta baptiſmū remittit: ⁊ quo ad culpā: ⁊ quo ad penā: ſz pctā ſequēt̄ia remittūtur vtute ꝛtritōis q̄ fictionē amouet q̄ tū ad culpā: ſz nō q̄ tū ad penā totaliter. ¶ Ad 3m dom q in eucharīstia nō ipꝛimit character: cuius virtute poſſit aligs virtutē ſacri percipere fictione recedente. ⁊ ideo nō eſt ſimile.

Ad tertium ſic ꝓcedit: vr̄ q ꝑter baptiſmū fluminis nō debeāt alia baptiſmata eē: ī oīb. n. q̄ ſunt vni ſpēi ē vn modus gnātōis: ſz baptiſm eſt regnatio in vitā ſpūalē q̄ ē vni rōnis in oībus generis: g̃ nō dz eē regnatio niſi vni modi: ⁊ ita tm̄ baptiſmus flumīs. ¶ P. baptiſmus ꝛdiuidit ꝛ alia ſacra noue legis: ſz alia ſacra nō multiplicanť: nō. n. ſunt plures ꝛfirmationes neq; plura ſacerdotia: ⁊ ſic de alys: g̃ ꝑter baptiſmuz etiā fluminis nō dz eē aliq̄ baptiſma. ¶ P. ſacrm eſt genus baptiſmi: ſz alia q̄ dr̄ baptiſmata nō ſunt ſacra: q: ſi ſeruať debita forma ⁊ debita mā: g̃ non ſunt baptiſmata. ¶ Sz ꝛ ē: qō Dam. determiat ī 4. lib. pla gnā baptiſmatū. ¶ P. Deb. 6o ſup illud. baptiſmatuz doctrīe. dicit glo. plura dicit: quia eſt baptiſma aque: penitētie: ⁊ ſanguinis: ergo ſunt plura genera baptiſmatum.

¶ Ulterius videť q̄ penitētie baptiſmꝰ nō ſufficiat ad ſalutē: character. n. baptiſmalis vr̄ eē de ptinētibus ad ſalutē: eo q̄ p ipz diſtiguiť ꝑplus dei a nō ꝑplo dei: ſz p baptiſmū pnie nō imꝑimit character: g̃ nō ſufficit ad ſalutem. ¶ P. poſita cā ſufficiēte ſupfluū vr̄ aliā cām addere: ſi g̃ baptiſmꝰ pnie ad ſalutē ſufficeret neceſſitate īminēte: tūc aligs neceſſitatis articulū euadens nō deberet baptiſmo aque baptiçari: qō falſuz ē. ¶ P. ctas puerilis magis eſt ad miſericordiā ⁊clinās q̄ etas pfecta: vt ꝑs p glo. Ro. 5o ſup illud. Uix ꝑ iuſto qs moriť ⁊c. ſz pueris non remittiť pctū originale ꝑ ſola fide ⁊ cōtritiōe alioꝛ nisi baptiſmus aq̄ eis adhibeat: g̃ vr̄ q nec adultis remittatur originale ⁊ actuale ſil' ſine baptiſmo aq̄. ¶ Sz ꝛ. ſalus hoīs cū ſit de maximis bonis nō pōt hoī iuito auferri: ſz in ptāte hoīs ē ipedire aliū ne baptiçeť baptiſmo aq̄: g̃ ſine baptiſmo aq̄ ꝑ ſolā fidē ⁊ cōtritōem pōt eē ſalus. ¶ P. Ro. 6o: dr̄. Hēra dei vita eterna: ſz cōtritio nō eſt ſine gra: g̃ g habet fidē ⁊ cōtritionem etiā ſine baptiſmo aque ſaluatur.

¶ Ulterius videtur q̄ baptiſmus ſanguinis nō ſuppleat vicem baptiſmi aque: baptiſmus. n. aque habet efficaciā ex opere operato: baptiſmus aūt ſanguinis ſolū ex opere opante. vñ ſine charitate nō ꝓdeſt: vt dr̄ ꝑ Loz. iz: ſed in pueris nihil hz efficaciā ex ope opante: q: vſum lib. ar. nō bñt g̃ī eis baptiſmus ſanguis ñ ſupplet vicē baptiſmi aq̄. ¶ P. i baptiſmo ſanguis nō ē niſi pena ⁊ cā: ſz pena q̄nq̄ nō eſt ꝓportionata ad tollēda tāta pnaz debitā ꝑ peccatis: nec etiā devotio ad cām paſſiōis cū gbus ꝑ deo patiť ad hoc ſufficeret: g̃ baptiſmus ſanguis nō ſemp tota pena debitā ꝑ peccatis tollit: ⁊ ita nō ſupplet in oībus vicē baptiſmi aq̄. ¶ P. alia multa ſunt gna ſuperogationū ſicut virginitas: cui ēt debeť aureola ⁊ doctrīa ⁊ hō: ſed hec nō ſupplēt locū baptiſmi: g̃ nec martyriū vt vr̄. ¶ Sz ꝛ eſt: qō Aug. dicit de Cipiano q̄ ſigd ī eo purgādū erat: paſſionis falce ablatuz eſt: g̃ baptiſmus ſanguis purgat vlr: ⁊ ēt ſupplet locū baptiſmi aq̄. ¶ P. baptiſmus aq̄ efficaciā hz ex paſſione xp̄i: cui nos ꝛformat: ſz ſimilr baptiſmus ſanguinis nos paſſioni xp̄i ꝛformat: g̃ ſupplet vicē baptiſmi.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ baptiſmus aq̄ ſit poriꝰ q̄ baptiſmus ſanguis: baptiſmꝰ. n. ſanguis efficaciā hz ex ope opante illius q patiť: baptiſmus aūt aq̄ ex paſſione xp̄i. cū g̃ paſſio xp̄i ſit efficaciꝰ q̄ opꝰ operās aliqꝰ puri hoīs: baptiſmus aq̄ nobiliꝰ erit q̄ baptiſmus ſāguis. ¶ P. q baptiſmū aq̄ dať hoī gra: ꝑ quā debeť ei aurea: ſz ꝑ baptiſmū ſāguis debeť hoī aureola. g̃ cū aurea ſit nobiliꝰ q̄ aureola: ⁊ baptiſmꝰ aq̄ erit nobiliꝰ q̄ baptiſmꝰ ſāguis. ¶ Sz ꝛ ē. qō dr̄ ī glo. Judi. 6. ſuper illud. Tolle vitulum ⁊c. Baptiſmus in ſanguine puriozes reddit q̄ baptiſmus aque.

¶ R̄ñ. dō. ad pam. q. q. ꝓpe loq̄ndo vnū ē tm̄ baptiſma qō in aq̄ celebrať ſub determiata forma ꝛbox. de q̄ dñs dic̄ Math. vl. Docete oēs gētes baptiçātes eos ⁊c. Alia aūt dr̄ baptiſmata p ordinez ad illud baꝑma: ⁊ h tripl'r. ꝑ dr̄ aliqd baptiſma q̄ſi ſignū hꝰ baptiſmi: ⁊ ſic diluuiuz dr̄ baptiſmus inq̄tū ſignat nr̄m baptiſmū: q̄tū ad ſaluationez ſpūalis vite ex ſaluatiōe būani generis: tūc fcā ī archa: vt ꝑs ꝑ ꝓpe. 4. ⁊ trāſiť maris rubri q ſignat baptiſmū nr̄m q̄tū ad libationē a ſuitute demonū: vt dr̄. i. Coz. io. ⁊ ablutiōes q̄ fiebāt in lege q̄ ſignāt nr̄z baptiſma q̄tū ad purgationē pctōꝛ q̄ in ipſo fit. Alioꝰ dr̄ baꝑma q̄ſi cā aliq̄ nr̄i baptiſmi: ⁊ ſic baptiſm̄ ioānis dr̄ baꝑma: vt diſponēs ad nr̄m baꝑma: ⁊ baꝑma q̄ xp̄s baptiçat ē: vt dās efficaciaz nr̄o baꝑmo. Alioꝰ dr̄ aliqd baꝑmꝰ ꝛ, ꝓportionē ad eūdez effectū: ⁊ ſic dr̄ baptiſmꝰ pnie: ⁊ baptiſmꝰ ſāguis de gbus magr̄ h logť: vel q̄tū ad effectū ſcōariū: g ē cōſūmatio in bono: ⁊ ſic dr̄ baꝑmꝰ ſpūs: ō q̄ dr̄ Act. i. ⁊ hec. 9. gnā baptiſmatū ponit Dam. ſz magr̄ h tāgit illa tm̄ q̄ bñt ꝛueniētia cū ſacro baptiſmi ī ꝑncipali effectu. ¶ Ad pm q̄ dōz q baptiſmꝰ ſāguis ⁊ baꝑmꝰ pnie bñt vi; eādē regnāndi cū baptiſmo aq̄: q: baꝑmꝰ ſāguis ⁊ pnie nō valēt ad regnātiōez niſi ei q hz baptiſmū aq̄ in ꝓpoſito. ſ. q̄n articlus necitatis nō inſtꝰ religiōis ſacrz excludit: vt ī lra dr̄. ⁊ ſic quodāmō agūt ī vi baptiſmi aq̄. ¶ Ad 2m dō. q alia ſacra nō ſūt tante necitatis ſic baptiſmus: ⁊ io nō oporтuit q̄ hērent aliq̄ ſuppletia: cuz articlus necitatis ſacrm excludit. ¶ Ad 3m dō. q duo baꝑmata de gb magr̄ facmētionē ī lra nō contineūt cū bap' ſacro ī ſignādo: ſz ſolū ī cāndo: io ñ ꝑpe pñt dici ſacra: pp qō ī lra dr̄: q tles ſuſcipiūt rē ſacri ſine ſacro.

¶ Ad. 2. q. dōz q aliqd dr̄ ad ſalutē ſufficere duplr. Unoꝰ ſimplr ⁊ abſolute: ⁊ ſic baptiſmꝰ pnie ſine bapꝰ aq̄ nō ſufficit ad ſalutē. Alioꝰ ſz qd ⁊ ī caſu ⁊ ſic ſuffic q̄ articlus neceſſitatis ſacrm excludit ne actu ꝑcipi poſſit: tō. n. q̄uis ſit pnia ſine baꝑmo ī actu: ē tm̄ cū deſiderio ⁊ ꝓpoſito bap': ⁊ volūtas ꝑ ſcō reputať ei q nō hz tps opandi. ¶ Ad pm q̄ dōz q eadez rō ē de charactere baptiſmali: ⁊ de ablutiōe aq̄ exteriozi: q: vtrūq; ſimplr ē neciuz ad ſalutē: ſz in caſu ſuffic ꝓpoſitū q̄n articlus necitatis ſacrz excludit. ¶ Ad 2m dō. q rō illa ꝓcederet bn̄ ſi baptiſmꝰ pnie eēt ſimplr ⁊ abſolute ad ſalutē ſufficiēs. ¶ Ad 3m dō. q q̄uis puerozꝛ etas ſit magis miſerabilis: tm̄ oz ſi ſaluari debeāt q in eis aliq̄ cā ſalutis ſit: ⁊ q: ꝑ ꝓpriū motū li. ar. ſaluari non pñt oz q ꝑ ſacrm baptiſmi ſaluenť. plus. n. valet adulto fides ꝑ ꝑ q̄ puulo fides aliena. Q. n. aliq̄ fides aliena puero ad ſalutē ſufficiebat cū aliq̄ ꝓteſtatiōe: h erat inq̄tū illa ꝓteſtatio habebat vi ſacri quā nūc hz baptiſmus aq̄.

¶ Ad. 3. q. dō. q baptiſmꝰ aq̄ efficaciā hz a paſſiōe xp̄i iq̄tū eā ſacraliter repñtat. baꝑmꝰ aūt ſanguis paſſioni xp̄i ꝛformat realr nō ſacrali repſentatiōe: ⁊ io in his q̄ ſacralia ſunt baptiſmꝰ ſāguis nō ſupplet vicē bapꝰ aq̄: ſicē ipreſſio characteris ⁊ hz: ſz in eo qō ē res tm̄ ſupplet totalr vicez bapꝰ aq̄ q̄n articulus necitatis ſacrz excludit: ſic. n. in bapꝰ aq̄ liberať hō ab oī culpa ꝑcedēte ⁊ pena: ita in bapꝰ ſanguinis ¶ Ad pm q̄ dō. q baꝑmꝰ ſāguis nō hz h tm̄ ex ope opante: neq; q̄tū ad penā q̄ aliqs martyriū expliceat quā ꝛtingit nō eē ſufficientē ad ſatisfaciendū ꝑ pctō: neq; q̄tū ad deuotionē iuſte volūtatis: q: ꝛtingit q̄ voluntate maiori charitate informata aliquis ſine martyrio non poteſt abolī pena liberari: ſz hoc habet ex imitatiōe paſſionis xp̄i. ſti. vnde de martyribus dicitur Apoc. 5o. Laucrūt ſtolas ſuas in ſanguine agni. ⁊ ideo pueri q̄uis vſuz li. ar. nō haberent ſi occidanť ꝑ xp̄iſto in ſuo ſanguine baptiçati ſaluanť. ¶ Ad 2m dōz q q̄uis illa pena in ſe cōſiderata nō eſſet ſufficiens ad liberandū ab oī pena peccati: tamē relata ad cām paſſionis accipit efficaciā a paſſiōe xp̄iſti: cui aliqs ꝑ talem penā ꝛformať: ⁊ ex hoc ab oī pena abſolui poť. ¶ Ad 3m dōz q in alys ſuperogatiōis vel pfectōis opibus vel ſtatibus nō eſt ita expreſſa ꝛformitas ad paſſionē xp̄iſti: ſicut in baptiſmo ſanguinis: neq; etiaz in baptiſmo penitētie: ⁊ io nō oz q in eis oīs pena dimittať: tm̄ in vitis patrū dr̄: q gdā patrū vidit eandē gram deſcēdētē ſup eū: g habitū religionis aſſumit: ⁊ ſup eū q baptiçať: ſed hoc nō eſt: q: talis a ſatisfactione abſoluatur: ſed q: eo ipſo q ſuā voluntatē etiā in ſeruitutē redegit ꝑ deū: plenarie iaz ꝑ oī peccato ſatisfecit quā charitatē hz oībus rebus mūdi de quibus tm̄ poſſet: dare q elemoſynis oīa peccata redimeret etiā q̄tum ad penam.

¶ Ad q̄rtā qōnē dōz q vterq; baptiſmꝰ hz efficaciā a paſſione xp̄i ſz q ei cōformat: ⁊ q: baptiſmus aque ꝛformat ei ſacrali ſignificatiōe. baptiſmꝰ aūt ſanguinis realr: ideo q̄tū ad ſacralia excedit baptiſmꝰ aque: ſicut ē impſſio characteris ⁊ hz: ſz in eo qō ē res tm̄ ſupplet totalr vicez bapꝰ aq̄ q̄n articulus neciitatis ſacrz excludit: ſic. n. in bapꝰ aq̄ liberať hō ab oī culpa ꝑcedēte ⁊ pena: ita in bapꝰ ſanguinis ¶ Ad pm q̄ dō. q baꝑmꝰ ſāguis nō hz h tm̄ ex ope opante: neq; q̄tū ad penā q̄ aliqs martyriū expliceat quā ꝛtingit nō eē ſufficientē ad ſatisfaciendū ꝑ pctō: neq; q̄tū ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē vex ḡtū ad remissionē culpe: ſz non ḡtūm ad remissionē oīs pene. Ubi tota ſacra bapmi rē. vex ē ḡtū ad id qō ē tm̄ res i ſacrō. ¶ Eterno ſupplicio puniēdos. ſuppliciuz i prope noiat penā dāni quā ſolā pueri ſuſtinebunt. vt i. z. li. di. 33. dēz ē. ¶ Q: fideliuz ſoztio nō ſepanḡ rē. oīones tm̄ ille nō ſūt p eis ſuffragia: ſz gr̄arū actiōes.

¶ Q: baptiſmus aque ſanctus eſt a bono ꝛ a malo datus bono vel malo. Biſ. V. a

POſt hec ſciēdū ē ſacr̄z baptiſmi a bonis ꝛ a malis miſtris dari: ſic a bōis ꝛ a malis ſumīt: nec melioz ē baptiſm⁹ q p melioze datur: nec min⁹ bon⁹ q p min⁹ bonū daf̄: nec malus q p malū daf̄: nec maⁱ mun⁹ daf̄ in baptiſmo dato a bono: nec min⁹ i bapmo dato a malo: ſz cq̄le: q: nō ē mun⁹ hois: ſz dei: qō totū ſubditis declaraf̄ teſtionijs. Aug. ait. Bapm⁹ talis ē q̄lis ē ille i c⁹ ptāte daf̄: nō q̄lis ē ille p c⁹ miſteriū daf̄. Itē. Pzo: ſus fieri p̄t: vt aliq̄ verū bēant bapma: ꝛ nō bēant verā fidē. Itē. Si iter bonos miſtros cuz ſit ali⁹ alio melioz: nō ē melioz bapm⁹ q p melioze daf̄: nll'o mō malus ē q ēt p malū daf̄: q: idē bapm⁹ daf̄: ꝛ iō p miſtros diſpares dei mun⁹ ē cq̄le: q: nō illoz: ſed ei⁹ ē. Idē. Cū baptizat mal⁹: illud qō datū eſt: vnū ē: nō ipar: pp ipares miſtros: ſz par ꝛ cq̄le pp b̄. Hic ē q baptizat. Itē. Ego dico ꝛ nos dicim⁹ oēs q: iuſtos oz cē: p quos baptizatur: iuſtos oz cē tāti iudicis miſtros. Sit miſtri iuſti ſi volūt. Si āt noluerit eē iuſti q ſedēt i catbedra moyſi: ſecuz me facit magr̄ me⁹. ſ. xp̄s: de quo ſpūſcūs dic̄. Hic ē q baptizat. Itē. Quos baptizauit iudas xp̄s baptizauit. Si quos ḡ baptizauit ebzioſus: homicida: adulter: ſi chriſti erat bap̄m⁹: xp̄s baptizauit. Nō timeo adulteriū: nec ebzioſū: nec homicidā: q: colūbā atten do: p quā mihi dr̄. Hic ē q baptizat. Itē homicida dedit bap̄mū xp̄i: qō ſacr̄z tā ſcm̄ ē: vt nec homicida miſtrāte polluaf̄. Itē ſi i bereſi q̄cūq̄z vl' ſciſmate q̄ſq̄z i noie p̄r̄is ꝛ filij ꝛ ſp̄ūs ſci: bap̄mi ſacr̄z accepit: itegrū ſacr̄z accepit: ſz ſalt̄ q̄ x⁹ⁱ⁰ ē ſacr̄i nō hēbit: ſi extra eccliaz catholicā ip̄z ſacr̄z habuerit. Bz ergo ad eccliaz redire: nō vt ſacr̄z bap̄mi itez accipiat qō nemo dz i aliquo repetere: ſz vt i ſocietate catholica vitā accipiat. Baptiſm⁹. n. extra eccliaz negt̄ pdeſſe. Ibi. n. cuiq̄z pdeſſe pōt baptiſm⁹: vbi pōt pdeſſe clyna. ſ. i eccliā. Itē Iſidozus. Roman⁹ pōtifex nō boiez iudicat qui baptizat: ꝛ ſpiritū dei ſubmiſtrare gr̄am baptiſmi: ſz paganus ſit q̄ baptizat. In his p̄ſpicue cernis baptiſmum verū bonis ꝛ malis dari: ꝛ a bonis ꝛ a malis: ꝛ ipſuz tm̄ eque ſanctū eſſe: ꝛ munus eius cq̄le in bonis: ſiue a bonis ſiue a malis baptizantur.

¶ De ptāte baptiſmi ꝛ miniſterio. b

QUia miſteriū tm̄ bn̄t nō ptātē baptiſmi. Ptātē. n. ſibi retinuit. Qō nouit ioānes: cū vidit colūbā deſcēdētē ſuper xp̄z. Uñ Aug. Quid nouerat ioānes bap. dn̄m. Quid nō nouerat: ptātē dn̄ici baptiſmi in nullū hoiez a dño trāſiturā: ſz miniſteriū plane trāſiturū. Ptātē a dño in neminē: ſz miſteriū i bonos ꝛ in malos. Nō exhozreat columba miſteriū maloz: reſpiciat ptātez dn̄i. Quid faciat tibi miſter malus vbi bon⁹ ē dn̄s: Neq̄z q plātat: neq̄z q rigat ē aliqd: ſz q̄ icremē tū dat ds. Si ſupbus fuerit miſter: cū diabolo cōputaf̄: ſz nō ptamiaf̄ donū xp̄i. Qō per illud fluit purū ē. Per lapideū canalē trāſit aqua ad areolas. i canali lapideo nil gñaf̄: ſz oz fruct⁹ p̄limos affert. Bn̄t ergo nō mō boni: ſz ēt mali miſteriū baptizādi: ſed neutri ptātē baptiſmi. Miniſteriū. n. dedit xp̄s ſuis: ſz ptātē ſibi retinuit: quā ſi vellet poterat ſuis dare: vt ſu⁹ daret baptiſmū ſuū tanḡz vice ſua. ꝛ ptātē ſuā cōſtituē poterat i aliquo vel i aliq̄b⁹ ſuis ſuis: vt tāta vis eēt in baptiſmo ſui quāta ē i baptiſmo dn̄i: ſz noluit: ne ſeru⁹ in ſuo ſpez poneret. Baptizat ſu⁹ vt miſter: baptizat dn̄s tanḡz ptātez bn̄s: quā ſi daret ſuis: vt. ſ. ipſoz eēt qō domini erat: tot eēnt baptiſmi quot ſerui: ꝛ ſic dict⁹ eſt baptiſm⁹ ioānis: ſic diceref̄ baptiſm⁹ Petri ꝛ Pauli. Qō ne fieret retinuit ſibi dn̄s poteſtatē baptiſmi: ſeruis aūt miſteriū dedit. Si ergo ſeru⁹ dicit ſe baptizare: recte dicit: ſz tāḡz miſter baptizat. ꝛ iō nō differt ſiue bonus ſiue malus baptizet: Inde etiā nemo dicit baptiſmus meus: cū tm̄ dicat euāgeliū meū: p̄udētia mea: ſz hec ſint a dño in qb⁹ dr̄ia ē. Ali⁹. n. alio meli⁹ operaf̄ in euangelizādo: ꝛ ali⁹ alio p̄udētioz ē. Ali⁹ āt alio magis minuſne baptizat⁹ ſiue ab iferioꝛi ſiue a maioꝛi baptizef̄ dici ñ p̄t.

¶ Que fuit poteſtas baptiſmi: quā potuit xp̄s dare ſeruis. c

HIc q̄r̄ir̄ q̄ ſit illa ptās baptiſmi quam xp̄s ſibi retinuit ꝛ potuit dare ſeruis. Hec eſt vtplurimū velut ptās dimittēdi pctā i baptiſmo: ſz ptās dimittēdi pctā q̄ i deo ē de⁹ ē. Iō alij dicūt hāc ptātē nō potuiſſe dare alicui ſeruoꝛ: q: nulli potuit dare vt eſſet qō ipſe ē: vel vt haberet eēntiā quā ipſe bz: cui hoc eſt eē qō poſſe. Dicūt. n. ſi hāc potētiā alicui dare potuit: potuit ei daf̄ creaturas creare: q: nō ē hoc maioꝛis potētie q̄z illud. ad qō dici p̄t: q: potuit eis dare potētiā dimittēdi pctā ꝛ nō ipaz eādē: q̄ ipſe potēs eſt: ſed potētiā crea-

taz: qua ſeruus poſſet dimittere pctā: nō tm̄ vt auctoꝛ remiſſiōis: ſz vt miſter: nec tm̄ ſine deo auctoꝛe: vt ſicut in miſterio bz exteri⁹ ſcificare ita in miſterio hēret interi⁹ mūdare: ꝛ ſic illud facit deo auctoꝛe: q cū eo: ꝛ in eo opaf̄ illō exterius: ita interi⁹ mūdaret deo auctoꝛe q eius verbo velut quodā miſterio vteretur. Ita etiā poſſet deus p aliquez creare aliq̄: nō p eū tāḡz auctoꝛē ſz miſtrū cuz quo ꝛ in quo oparet: ſic in bonis opib⁹ nr̄is ipſe operat̄ ꝛ nos: nec ipe tm̄: nec nos tm̄: ſed ipe nobiſcū ꝛ i nobis: ꝛ tm̄ in illis agēdis miſtri eius ſum⁹ nō auctoꝛes: ita ergo potuit dare ſuo ptātē dimittēdi peccata in baptiſmo. i. vt i mūdatōe iteriozi ſu⁹ cū dño oparef̄: nō ſu⁹ ſine dño: nec dn̄s ſine ſuo: ſed dn̄s cū ſuo ꝛ i ſuo: ſic i exteriozi miſterio dn̄s opaf̄ cū ſuo ꝛ i ſuo. Uñ ꝛ dn̄s dī ſcificare et ſu⁹: ſz dn̄s iuiſibili gr̄a: ſu⁹ viſibili ſacr̄o. Uñ Aug. ſr̄ leuiticuz. Bn̄s ait. Ego dn̄s q ſcifico. Et de moyſe ēt dcm̄ ē: ꝛ ſcificabis eū. Sz moyſes ſcificat viſibilib⁹ ſacr̄is p miſteriū: dn̄s āt iuiſibili gr̄a p ſp̄m̄: vbi ē tot⁹ fruct⁹ viſibiliū ſacramētoꝛ. Sine hac ſcificatiōe viſibilia ſacra nil ꝓſunt. Sigs b̄ meli⁹ apire poterit ñ iuideo.

POſtq̄ ōteriauit magr̄ de baptiſmo p opationē ad recipiētes: b̄ ōteriat ō ipo p oparatiōez ad dātes: ꝛ diuidit in duas ptes. in p⁹ oñdit a gb⁹ dari poſſit baptiſm⁹. in ſcōa a gb⁹ ꝛ q̄liter dari debeat. 6. di. Nūc gbus liceat baptiçare rē. Pria in tres. in p⁹ oñdit a gb⁹ dari poſſit baptiſmus: q: a bonis ꝛ malis. in ſcōa aſſignat bui⁹ rōnē: ibi. Q: miſteriū tm̄ bn̄t rē. In tertia remouet quandā dubitationē. ibi. Dic q̄r̄ir̄ ſi ptās baptiſmi rē.

HIc eſt duplex qō. ¶ Pria de poteſtate baptiçādi. ¶ Z⁹ de ipſis baptiçātibus. ¶ Circa p̄mū querunt̄ tria. Primo quā ptātē xp̄s ſz q̄ hō in baptiçādo habuit. Scdo quā miniſtris cōtulerit. Tertio quaz conferre potuerit: ſed non contulit.

Ad primum ſic ꝓcedit. Uideſ q xp̄s ſm q hō habuit ptātem dimittēdi peccata. Matḥ. 9: dr̄. Ut aūt ſciatis q: filⁱ⁹ hois bz ptātē dimittēdi pctā. dixit palytico. ſurge ꝛ ambula: ſz nō oportebat ſi gnū oñdere ad ꝓbādū q ds hr̄et ptātē dimittendi pctā: q: B indei ꝓfitebanf̄. ḡ ēt ſm q hō habuit hanc ptātem. ¶ P. Xps ſm q hō ē redēptoꝛ. vt in. 3. di. 19. dcm̄ ē: ſz nō pōt aliḡs liberari a ſeruitute peccati: niſi ſibi peccatuz dimiſſuz ſit. ḡ chriſtus ſm q hō habuit poteſtatē dimittēdi peccata. ¶ P. ſup illō Joā. 5: Sic p̄r ſuſcitat mortuos rē. dic̄ Aug. Judicat ꝛ ſuſcitat corpoza. nō p̄r ſz filⁱ⁹ ſm humanitatis diſpenſationē qua mino: eſt patre: ſz ſuſcitatio coꝛpoꝛ atteſtat ſuſcitationi aiaꝛ q̄ fit p dimiſſionē peccati. ḡ xp̄s ſm q hō potuit pctā dimittere. ¶ P. maius eſt ipe: riū eius q̄z inuocatio noſtra ei⁹: ſz ad inuocationē noſtra xp̄i daf̄ baptiſmus ꝛ remiſſio peccatoꝛ in p̄mitiua eccliā. ḡ ꝛ ipſe xp̄s ſuo iperio poterat peccata dimittere. ¶ P. Xps ampliozis glozie ꝓe Moyſe bitus ē: q: nō ſicut ſuus vel miſter ſic Moyſes ē in domo dei: ſz ſic dn̄s ꝛ heres. vt dr̄ Deu. 3. ſz ſi nō hr̄et poteſtatē dimittēdi peccatū ſm q hō nō eēt ſicut dn̄s: ſz ſolū ſicut miſter: ſic ꝛ alⁱ. ḡ hz ptātē dimittēdi peccata. ¶ Sz 3. illud qō eſt ſoli⁹ dei nō ꝓuenit xp̄o inḡtū ē hō: ſz dimittere pctā ē hz. vt p̄z Eſa. 43. Ego ſu⁹ q deleo iniqtates tuas pp me. ḡ nō ꝓuenit xp̄o. ¶ P. nulli dimittit pctā niſi p ſpiritū ſanctū: ſz xp̄s ſz q hō nō habuit ſuſcitandi coꝛpa nō eſt ptās tm̄ miniſteriū: ſic ꝛ petrus moꝛtuos ſuſcitauit. neq̄ eſt iteꝛ ptās auctis: q: B ſolius dei eſt: ſz ē ptās cuiuſdā excellētie q̄ ei cōpetit ex vnione ad deū: vt. ſ. iperio nō ꝑce moꝛtuos ſuſcitaret. ꝛ filⁱ⁹ habuit ptātē excellētie i remittēdo pctā. ¶ Ad 4.ᵐ dōz q B qō ad inuocationē noſtra eius cōferebat remiſſio pctoꝛ in baptiſmo ptinet ad ptātē excellētie. ¶ Ad 5ᵐ dōz q non habuit tm̄ miniſteriū ptātez: ſed altioꝛē vt dictum eſt.

Ad ſecundum ſic ꝓcedit. Uideſ q miniſtris cōtulerit ptātē coopandi ad iteriozē mūdationē. miniſtris. n. data eſt aliq̄ ſp̄ualis ptās: ſz ad emūdationē coꝛpoꝛalē nō regrit aliq̄ ſp̄ualis ptās: ſed ſufficit coꝛpoꝛalis. ḡ miniſtri cooperanḡ ad emūdationez interiozē. ¶ P. ſicut ſanctificatio quedā adhibet reb⁹ ſacramētalib⁹: ita ēt ꝛ miniſtris ſacroꝛ: ſz res ſacrales ex ſanctificatiōe inuiſibilē gr̄az ꝓtinēt ꝛ ꝓferūt ſm Aug. de ſcō vic. ḡ miniſtri ſcificati in ſua ſcificatiōe ad iteriozē mūdationē q̄ eſt p gr̄am operanḡ. ¶ P. iter creaturas dignioꝛ eſt creatura rōnalis q̄z aliq̄ forma actualis: ſz gr̄a operat̄ iteri⁹ ad peccati remiſſionē. ḡ ꝛ hō multo foꝛti⁹ hz ptātez interius cooperādi. ¶ P. oīs actio alicui⁹ forme attribuitur habēti formā illā: q: caloꝛ agit ſz caliduz: ſz remiſſio culpe eſt actio gr̄e. ḡ habenti gratiā cōpetit coopari ad remiſſionē culpe. ¶ P. Dio. 6. ca. ec. hierar. ad miniſtros eccleſie ptinet purgare: illuminare: pficere: ſed purgatio in eccleſia fit a foꝛdib⁹ mētis. ḡ miniſtri eccleſie cooperanḡ ad interiozē emūdationē. ¶ Sz 3. emundatio interioꝛ a peccatis fit per ſpiritū ſcm̄: ſz miniſtri eccleſie nō dāt ſpiritū ſcm̄. ḡ nec cooperanḡ ad interiozē emūdationē. ¶ P. maius eſt iuſtificare impiū q̄z creare celū ꝛ terrā: ſz i crea-

tione celi ⁊ terre nihil deo cooperaꝛ.g̃ nec in iustificatiõe ip̃y. ¶ P.hois opatio ẽt in actib⁹ hierarchicis ẽ sub opatiõe angeli. vt dic̃ Dyo.ſz angeli nõ põt ipz̃mere i affectũ. vt i.z.li.di.ii.dictũ é. g̃ cũ affectũ oporteat a peccatis mũdari: videt q nec cooperet ad emundationẽ iteriozẽ.

¶ Rñdeo dõm q coopari alicui agẽti dr̃.4.modis. Uno mõ sic̃ adiuuãs ei cui auxiliũ p̃bet cooperato⁊. Alio⁹ sic̃ cõsiliũ p̃bẽs. Tertio sic̃ quo mediãte agens p̃mũ suũ effectũ iducit: sic̃ cooperanꝛ instrã p̃ncipali agẽti. Quarto sic̃ disponẽs mãm ad effectũ agẽtis p̃ncipalis suscipiendum. p̃mis g̃ duob⁹ modis in nulla actione aligd deo cooperaꝛ pp pfectã eius potentiã: q̃ auxilio nõ idiget: ⁊ pp pfectã sapientiã q̃ nõ idiget ꝛsilio. Esa.40. Quis adiuuit spũz dñi: aut qs ꝛsiliarius eius fuit. Sz ⁊ 2⁹mõ coopaꝛ aliq̃ creatura deo in aliq̃ actione: nõ tñ in oĩb⁹.cũ.n. deus sit p̃mũ agẽs oĩum nãliũ actionum: gegd nã agit boc efficit q̃si instrale agens cooperãs p̃mo agẽti qõ est deus: ſz q̃daz sunt q̃ sibi deus retinuit imediate ea operãs: ⁊ in his creatura õo nõ cooperaꝛ: hoc ⁊ 2⁹mõ: ſz 4⁹mõ põt ei cooperari: sic̃ ps i creatione aie rõnalis quã imediate õs pducit: sed tñ nã disponit mãz ad aĩe rõnalis receptionẽ: ⁊ q⁊ recreatio aĩe rõnalis creationi ipsi⁹ rñdet: iõ emẽdatiõi ipsi⁹ imediate opaꝛ: nec aliqs ei q̃tũ ad ℔ coopaꝛ ⁊ 2⁹mõ: ſz 4⁹⁊ ℔ dupl'r vel ex ope opante siue docẽdo siue merẽdo: ⁊ sic hoies ei cooperanꝛ in peccato⁊ remissionẽ: de qb⁹ dr̃.i.Lo⁊.⁊. Dei adiutores sumus. Uel ex ope opato sic̃ q ꝛferũt sacra q̃ ad gratiã disponũt: per quã fit remissio peccato⁊: ⁊ hec ẽ cooperatio ministery: q̃ ministris ecclie cõpetit. de quibus dr̃ p⁹ Lo⁊.4. Sic nos existimet hõ vt ministros xpi ⁊c. ¶ Ad p⁹⁹ g̃ dõm q potestas spũalis q̃ ministris ecclie concedit ad aligd iterius se extẽdit sic̃ virtus sacr̃alis: ſz nõ ad collationẽ gr̃e p quã est remissio peccato⁊ nisi dispensando: sicut ⁊ de sacr̃is dictũ est. vñ ps solo ad 2⁹⁹. ¶ Ad 3⁹⁹ dõm q gratia nõ remittit culpã effective: ſz formaliter: sicut albedo aufert nigredinẽ: ⁊ iõ nõ sequitur q creature rõnali cõpetat q̃ nõ est forma. ¶ Ad 4⁹⁹ dõz q est duplex operatio forme alicui⁹. ſ.p⁹ q̃ ptinet ad informationẽ subiecti. ⁊ scõa q̃ dr̃ vius vel actio: sic̃ ꝛsiderare. p̃mã g̃ opationẽ nõ pticipat hñs formã a forma: ſz solũ scõaz. remittere autez culpã ꝛpetit gratie q̃tum ad opationẽ p̃mã. sicut albedo eadẽ rõne qua facit albũ ⁊ aufert nigredinẽ a subiecto in quo est: ⁊ iõ nõ oz q hñs gr̃az boc per gr̃az pticipet. ¶ Ad 5⁹⁹ dõz q purgatio de q̃ Dyo. logt ẽ a tenebris ignorãtie sic̃ ipsemet dic̃. vñ magis ptinet ad itell'z q̃ ad affectũ.

Ad tertium sic̃ pcedit. Uidet q ministris ꝛferri potuit a deo ptãs coopationis: super illud Joan.p̃. Hic est q baptiçat. dic̃ Augu. q⁹ Joan. di dicit q ptãte mundandi a peccatis xp̃s dare potuit: ſz nõ dedit. Dedit aũt ptãte ministery. g̃ videt q potuerit dare ptãte coopatõis. ¶ P.maioz est potestas auctoritatis q̃ cooperationis: ſz supꝛ illud p⁹ Lo⁊.p̃. Diuisus est xp̃s. dicit Glo. q⁹ potuit eis dare ptãte baptiçãdi q̃bus cõtulit ministeriũ. g̃ multo fortius potuit cooperationẽ iterius emundandi. ¶ P.plus ẽ expellere demonẽ q̃ seminatũ p ipm ſ.petrũ: ſz deus dedit hoibus ptãte demones expellendi. vt ps Luc.io. g̃ multo fortius potuit dare ptãte expellendi petrũ. ¶ Sz ⁊ 2⁹. oẽ agens oz q sit simul cũ patiẽte. vt p bat in.7⁹.phy. sed non põt ꝛferri alicui creature q illabaꝛ in aĩaz rõnalẽ. g̃ nõ põt ꝛferri q cooperẽ ad iteriozẽ emundationẽ. ¶ P.gr̃a est q̃dã icohatio glorie: ſz nõ põt alicui creature cõicari q ab ipsa sit gloria: sicut neq; q sit sũmũ bonũ. g̃ potestas cooperationis ad gratiam habendã: per quã fit peccato⁊ remissio homini ꝛferri nõ potuit.

¶ Ulterius videt q nec potestas excellẽtie: q⁊ Matℏ.i5⁹ dicit q dedit vnicuiq; ẽm ppriã virtutẽ: ſz nõ dedit ptãte excellentie nisi soli xp̃o. g̃ non potuit alys ꝛferri. ¶ P. potestas excellentie competit christo ẽm q merituz eius operatur ad remissionẽ omniũ peccato⁊ vt dictũ est: sed hoc non competit christo nisi ẽm q eius meritum habet quandam infinitatẽ: vt in.3. lib. dictũ est. cũ g̃ habere efficaciã infinitam in merendo: non possit alicui creature pure ꝛferri: videt q nec potestas excellẽtie. ¶ P. potestas excellẽtie ꝛpetit christo ẽm q est caput ecclesie: de cuius plenitudine omnes accipimus: ſz hoc ꝛpetit ei q⁊ est vnigenitus a patre. vt dicit Joan.p̃.g̃ nulli pure creature cõmunicari potuit. ¶ Sz ⁊ 2⁹. quicquid competit christo ẽm q homo põt ⁊ alij homini cõmunicari. sed ptãs excellentie: vt dictũ est competit christo ẽm q hõ est. g̃ põt alys oĩb⁹ cõmunicari. ¶ P. ad potestatẽ excellentie pertinet q ad inuocationẽ nominis christi remissio peccato⁊ in baptismo detur: sed potuit etiã hoc deus ꝛferre petro vel paulo vt ad inuocationez noĩs eius baptisma cõferret. vt dicit Glo.p̃ Lo⁊.p̃.g̃ ptãs excellẽtie potuit alys conferri.

¶ Ulterius svr̃ q potẽtia creãdi potuerit creature cõicari: plus.n. deus põt facere q̃ hõ possit itelligere: q⁊ nõ ẽ ipossibile apud deũ oẽ vbũ: vt dr̃ Luc.i. sed qdã phi posuerũt in aligbus creaturis potẽtiã creãdi: sic̃ Auic. q dicit. itelligentia p̃ma pducit secũdã: ⁊ sic deinceps. g̃ deus posset ℔ creature cõicare. ¶ P. nihil potẽtie diuine absolute accepte subtrahẽdũ ẽ: qõ i se ꝺictionẽ nõ iplicat vel defectũ sed q aliqua creatura habeat potẽtiã creãdi boc nullam ꝺictionẽ iplicat: vt videt. neq; in aliquẽ defectũ sonat: imo magis i perfectionẽ diuinã: q⁊ pfectũ est qõ põt alteꝛ facere q̃le ipm est: vt dr̃ in.4. meta. ⁊ sic nõ ponit iperfectionẽ in deo q ipse creator alios creatores ꝛstituat. ergo boc potẽtie eius subtrahẽdũ nõ est. ¶ P. forma est nobilioz q̃ mã: sed aligb⁹ creaturis collatũ est: vt possint pducere formas. g̃ ⁊ potuit creature ꝛferri vt possit pducere mãm: ⁊ boc est creare. g̃ potẽtia creandi creature cõicari potuit. ¶ P. quãto est maioz resistẽtia tãto est maioz difficultas in actiõe: sed ꝺiũ magis resistit actiõi q̃ nõ ens: qõ nõ põt agere. si g̃ creature collatũ est vt possit aliquid ex ꝺio facere: multo fort⁹ potuit eis cõferri vt possit aliquid ex nõ ente facere: qõ est creare. ¶ Sz ꝺ. creature nõ põt ꝛferri q̃ habeat potẽtiã infinitã: cũ sit cẽtie finite: ſz creatio est op⁹ potẽtie ifinite: qõ ps p distãtiã infinitã q̃ ẽ iter ens ⁊ nõ ens. g̃ potẽtia creãdi creature cõicari nõ potuit. ¶ P. creatori debeꝛ latria: ſz ℔ nõ põt creature cõicari: vt ei latria debeaꝛ: sicut nec q̃ sit de⁹. g̃ creature non potest cõicari potẽtia creãdi. ¶ P. nihil agit nisi ẽm q ẽ actu: sed creature nõ põt cõicari q̃ sit actus purus. g̃ non potest sibi cõicari q̃ agat se tota. ergo neq; q̃ agat totum quod est in re: quod est creare.

¶ Rñdeo dõz ad p̃mã. q. q̃ dupl'r dic̃ aligd nõ posse cõicari alicui creature: aut q⁊ nulli creature cõicari põt: aut q⁊ alicui põt cõicari ſz nõ isti. q̃quid. n. cõicatũ alicui traberet ipsuz extra terminos sue ſpẽi nõ põt sibi cõicari: sicut equo nõ põt cõicari q̃ habeat rõnẽ: q̃tuis boc cõicatuz sit hoi. qõ aũt cõicatũ alicui trahit ipsuz extra terminos creature: nõ põt alicui creature cõicari. ptãs g̃ auctoritatis cõicata alicui traberet ipsuz extra terminos creature: q⁊ nõ põt eẽ q̃ creatura sit agẽs p̃ncipale respectu nobilissimi effect⁹: quo vltimo fini ꝛiungimur: cuiusmodi ẽ gr̃a p quã fit remissio peccato⁊: ⁊ iõ oẽs dicũt q ptãs auctoritatis nulli creature cõicari potuit. Sz de potẽtia cooperatiõis est duplex opinio. Magister. n. in lr̃a videt dicere q potẽtia coopatiõis ad emũdationẽ iteriozẽ possit alicui creature cõferri: q̃tuis nõ sit collata: qõ nõ põt intelligi de cooperatione que fit p modũ dispositionis: q⁊ bec collata est ministris ecclesie: vt dictũ est. Alij aũt dicunt ꝺium q cõferri nõ potuit. Utraq; enĩ opinio aliquo mõ sustineri potest. Cooperaꝛ. n. aligd deo iltraliter duobus modis. vno mõ ita q p virtutẽ aliquã hñtem esse absolutũ ⁊ cõpletũ in natura operet ad effectũ aliquez ꝓducendũ: non solũ secundariũ sed p̃ncipalẽ: sic̃ ignis cooperatur deo in gnãtione ignis alterius: ⁊ hoc modo accipiendo cooperationẽ nõ poterat ꝛferri hoi: vt deo cooperet i iteriozi mundatione: que fit per gr̃am: q⁊ gr̃a eleuat hoiem ad vitã quandã: q̃ est supra condition⁹ ois nãe create. Est. n. esse gr̃e supra esse nãle ⁊ bois ⁊ angeli que sunt supreme creature: ⁊ iõ agens quod ꝓpria virtute sibi aiam assimilat p gr̃az: oz q sit supra oẽm virtutẽ creatã: ⁊ sic talis cooperatio exceꝺet terminos creature. Alio mõ aligd cooperatur deo nõ p virtutẽ que habeat eẽ pfectũ in natura neq; ad vltimũ p̃ncipalẽ effectũ directe ptingendo: sicut de sacr̃is in p̃ma di. dictũ est: ⁊ hoc mõ coopari deo in iteriozi emũdatione: vt q̃daz dicũt: disponẽdo potuit homini ꝛferri sine sacr̃is: sic̃ sacra p̃bendo facit: ⁊ hoc mõ cooperari pertinet ad potestatẽ excellentie in xp̃o: vt dictũ est. ¶ Ad p⁹⁹ g̃ dõm q boc itelligitur de potestate excellentie: quã xp̃s habuit etiã ẽm q hõ que icludit ptãtem cooperatiõis z⁹ mõ dicte: nõ aũt de ptãte cooperatiõis p̃mo modo dicte. ¶ Ad 2⁹⁹ dõm q auctoritas ibi accipit nõ respectu emundationis: sed respectu ĩstitutionis sacr̃oz eis efficaciã prebendo p meritũ baptiçantis: qõ ad ptãtem excellẽtie pertinet: ⁊ boc potuit eis ꝛferri. ¶ Uel dõm q nõ logtur de auctoritate p̃ma: sed de subauctoritate: qõ ps ex eo qõ sequit in Glo. ita. ſ.q. ipse p̃ncipalis auctor existeret. ¶ Ad 3⁹⁹ dõm q boibus daꝛ potestas expellendi demones q̃tũ ad effectum nocumẽti corporalis: qm̃ in vexatis faciunt: non aũt q̃tum ad effectum spiritualis nocumenti qõ est peccatuz expellere: ⁊ a seruitute demonis liberare Joan. 8: Si filius vos liberauerit vere liberi eritis.

¶ Ad.2.q. dõm q potestatẽ excellẽtie deus homini puro ꝛferre potuit: ſz tñ nõ fuit decẽs ne spes in hoie poneret: ⁊ vt ecclie vnũ caput eẽ oñderet a quo oĩd mẽbra spũalez sensuz ⁊ motũ reciperent. ¶ Ad p⁹⁹ g̃ dõz q ℔ itelligit de illis q̃ sunt necia ad pfectionẽ hois: vel q̃tuz ad esse nãe: vel q̃tum ad eẽ gr̃e. nõ. n. oz q deus hoi dederit oẽm gratiã gratis datã quã dare pt: q⁊ disiões gr̃arũ sũt ⁊ dat vnicuiq: sic̃ vult. p⁹ Lo⁊.iz⁹. ¶ Ad 2⁹⁹ dõm q ad ℔ q̃ hõ pur⁹ cooperareꝛ deo in iteriozi emũdatiõe mõ ꝓdicto nõ oz q̃ haberet efficaciã ifinitã in merẽdo: q̃ nõ cooperetur respectu oĩuz: nec ita plene sic̃ xp̃s. ¶ Ad tertiũ dõz q gratia capitis in xp̃o distinguit a gr̃a vnionis: q̃tuis ex ipsa vnione p quãdã ꝺecentiã plenitudo ois gr̃e ⁊ capitis ⁊ singularis p̃sone in illa aĩa fuerit: nec tñ segtur q̃ si alicui q̃tum ad aliqd potestas excellentie ꝛferret: puta q in noie ei⁹ baptizmus daret: vel q meritũ ei⁹ aliquo mõ operaret ad effectum baptizmi in illo baptiçato: qõ esset simpl'r caput.

¶ Ad.3.q. dõm q cõmunis opinio ℔ q creatio nõ põt alicui creature cõicari: q⁊ est opus infinite potentie ꝓpter distantiã ifinitã q̃ est inter simpl'r ens ⁊ simpl'r non ens: iter que est mutatio creationis: potẽtia aũt ifinita non põt eẽ in essentia finita. vñ ex boc ipso q ponit potentia infinita alicui cõicari: ponitur ẽm q illud habeat eẽntiã infinitaz ⁊ per boc habeat esse non receptũ sed puꝛ ⁊ simplex: ⁊ sic ponitur extra termiños creature: ⁊ iõ nulli creature ẽm cõmunẽ opinionẽ cõmunicari põt talis potẽtia. ¶ Ad p⁹⁹ g̃ dõm q illi pbi g boc posuerũt nõ itellexerũt plene rõnez creationis ⁊ quomõ requirit potẽtiã infinitã agentẽ: ⁊ iõ non intellexerunt incõpossibilitatẽ siue positionis. ¶ Ad 2⁹⁹ dõm q boc etiã iplicat ꝺictionẽ inq̃tum ponit creaturã habere essentiã ifinitã: ⁊ p ons: nõ esse creaturã ⁊ sonat i defectũ dine maiestatis cui ponit aligd in eẽntie ifinitate posse equari: nõ. n. oz vt qõ est pfectionis apud nos. ℓposſe aligd facere equale sibi sit pfectionis apud deuz:

vt.ſ.possit facere aligd eq̃le sibi. ¶ Ad 3⁹⁹ dõm q nulluz agẽs creatũ facit formã: q⁊ forme nõ fiũt: vt pbatur in.7⁹. Metha. ſz educunꝛ de potentia mãe: sed mã nõ põt educi de potentia alterius: ⁊ iõ non sit̃e de forma ⁊ mã. ¶ Ad 4⁹⁹ dõm q ꝺium ex quo fit gnãtio non impedit actionẽ agẽtis nisi duplr. Uno mõ debilitando vtutẽ agentis: qõ etiã nõ est vl'r verũ: ſz in his tñ in qbus est mutua actio ⁊ passio: vñ hoc accidit. Alio mõ p se loquẽdo elõgando potentiã passiuã patientis per indispositionem a receptione effectus agentis: ⁊ boc est in oĩbus. constat aũt q nulla ĩ dispositio potest potentiã passiuã tantũ elongare ab effectu agentis percipiendo: q̃tuz subtractio ipsius potentie totaliter: ⁊ ideo multo maioris virtutis est facere aliquid ex nihilo q̃ ex contrario simpliciter loquendo: q̃uis ẽm quid hoc habeat aliquã difficultatẽ que nõ est in illo. Qz tamen magister in littera dicit. q⁹ põt creature cõicari ministeriũ creationis: ⁊ non auctoritatis: ſigs vellet eũ in ℔ sustinere posset dicere q⁹ tunc ꝓprie aligd creatur quãdo fit ex nullo p̃existẽte. vnde ps q⁹ creatio de sui ratione excludit p̃supp̃onẽ alicuius p̃existẽtis. Hoc aũt ꝓtingit dupliciter. vno mõ ita q⁹ excludat oẽ p̃existẽs: ⁊ ex pte agentis: ⁊ ex pte fci: vt.ſ. creatio dicaꝛ q̃n nec agens agit vtute alicui⁹ p̃ozis agẽtis: nec factũ sit ex aliq̃ p̃existẽti mã: ⁊ h⁹ est potẽtia auctoritatis in creando: ⁊ est infinita. ⁊ iõ nulli creature cõicari põt. Alio mõ ita q⁹ excludat p̃existens ex parte facti: ſz nõ ex pte agẽtis: vt.ſ. dicaꝛ creatio. ſ. minus ꝓpe q̃n aligd agẽs vtute alicui⁹ p̃ozis agẽtis ex nõ p̃supposita mã aliquẽ effectũ pducit: ⁊ sic erit creatiõis misteriũ: ⁊ ita alig phi posuerũt aliq̃s creaturas creari: ⁊ sic magister dicit q⁹ potuit cõicare potẽtia creãdi: nõ est aũt alicui cõicata. ¶ Sz cõz boc g̃ ad 5⁹⁹ dõz eẽt ſz magistrũ: q⁹ distãtia inter ens ⁊ nõ ens nõ regrit absolute infinitatẽ potentie in eo q facit aligd ex simplr nõ ente. q̃ cni in motibus vtus mouẽtis ꝓportionẽ distãtie q̃ est inter terminos: iõ ꝓtingit: q⁊ ab illa distãtia motus accipit q̃ntitatẽ. quãta enĩ est via tant⁹ est mot⁹: vt dicit in.4.phy. Motus autẽ est ꝓpius effect⁹ vtutis mouẽtis inq̃tũ hꝺ ei ꝓportionat⁹ sed in creatiõe nõ sic est: q⁊ nõ ens purũ nõ ẽ p se termin⁹ creatiõis: ſz p accẽs se hz ad ipaz. dicit. n. aligd fieri ex nõ ente. i. post nõ ens. vñ creatio nõ hz q̃ntitatẽ ex distantia nõ entis ad ens: ſz ab ente creaꝛ: ⁊ iõ nõ oz q potẽtia creatis ꝓportionet distãtie q̃ est iter ens ⁊ nõ ens: sed soluz ei q̃ creaꝛ: q̃ nõ est infinitũ. ⁊ iõ nõ regrit potẽtia infinita simplr: sed infinita ẽm qd: vt.ſ. nõ cõmẽsurata alicui mãe determiãte: sicut sunt oĩa agẽtia nãlia ⁊ mãlia. ignis enĩz nõ hz effectũ nisi in aliq̃ mã determiãta: q⁊ vtus eius mãlis est: ⁊ iõ etiã phi nõ posuerũt creationez sẽdo mõ nisi in substãtys icorporeis ⁊ imãlib⁹. Uel dõm q nõ est distantia ifinita iter ens ⁊ nõ ens ex pte ipsius entis: nisi ens sit infinitũ: q⁊ tãtũ distaꝛ aligd ab vno oppositoꝛ quãtũ pticipat de altero. vñ nõ distat in ifinitũ a nõ ẽ: nisi qõ ẽ infinitũ hz. ſ. de⁹ cui quãto reliqua entia sunt ꝓpiniora tanto magis a nõ eẽ distãt: sic̃ Aug. dicit in lib. ꝺfes. q⁹ anglus factꝰ est ꝓpe deũ: mã ꝓpe nihil. Sz yeꝛ est q⁹ dicta distãtia est quodãmõ ifinita ex pte nõ entis simplr: eo q⁹ neq; determinatã distãtiaz ab aliquo ente signato trãscẽdit: q⁊ nihil põt magis distare ab ente q̃ nõ ens. cõtingit enĩ aliquã distãtiã eẽ ifinitaz ex vna pte ⁊ finitã ex altera: sicut q̃cũq; fit cõparatio finiti ad infinitũ. nisi. n. esset aliquo mõ talis distãtia finita nõ distaret minus vna creatura a deo q̃ altera: ⁊ nisi eẽt aliquo mõ ifinita posset ĩtelligi aliquid magis distãs a creatura quacũq; q̃ deus. creatio autez nõ respicit hãc distantiã ex pte nõ entis: sed magis ex parte entis q̃ est creationis terminus. ¶ Ad 6⁹⁹ dõm q latria debeꝛ creatori inq̃tum ipse est p̃mũ agẽs cui⁹ virtute oĩa alia agunt ⁊ ipe nõ agit virtute alterius: ⁊ hoc nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

pōt alicui creature cōicari. ¶ Ad 7m dō. q ẽ quis nlla creatura sit: in qua nō sit aliqd de potētia ad minus ꝑm q ei⁹ nā se hz ad eē qō recipit a deo: sic potētia ad actuz: tñ aliq̄ creatura est in q̄ nihil de potētia remanet q̄ nō sit ꝓpleta p actuz sic est angelus: ꝛ ideo talis creatura se tota potest agere: q̄uis pmū pncipiū suę actionis sit aliquid ab ipsa. s. deus qui est pmus agens.

Questio. II.

DEinde querit̄ g possunt baptizare. Et circa hoc querunt̄ tria. Primo vtꝛ possint baptiçare taz ordinati q̄ non ordinati. Scdo vtrū possint baptiçare taz boni q̄ mali. 3o vtꝛ possint baptiçare tā boies q̄ angeli.

Ad primum sic ꝓcedit: videtur q nullus possit baptiçare nisi habeat ordinē. actū enī hierarchicum nullus pōt exercere nisi sit hierarchie pticeps: fz illi g nō hñt ordinē nō sūt pticipes hierarchie: q nō hñt aliquē sacruz pncipatū. g̃ cū baptiçare sit actus hierarchicus: q baptismus est purgatio ꝛ illuminatio: vt dic Dyo. i Eccl'. hierarch. vł q nullus possit baptiçare nisi habeat ordinē. ¶ P. sicut baptism⁹ est sacrm necitatis: ita ꝛ pnia: fz nullus pōt absolucre sacraliter i pnia nisi habeat ordinē. g̃ ꝛ sil'r nullus nō ordiat⁹ pt baptiçare. ¶ Sz ℨ. ẽ qō Isi. dic. q cuz yltia neccssitas cogit: ẽt laicis fidelibus pmittit̄ baptiçare: fz laici nō hñt ordinē. g̃ ꝛc.

¶ Ulteri⁹ vł q baptiçare sit ꝓpū ordis diacōi: q fz Dyo. diaconi hñt vis purgatiuā: fz baptism⁹ pncipal'r ad purgā dū ẽ istitut⁹. g̃ diaconis cōpetit baptiçare' ex ꝓpo officio.

¶ P. Marci. vlt⁹. Sil'iunḡit officiū baptiçādi cū pdicatiōe euāgely: fz pdicatio euāgely ptinet ad diaconos ex ꝓprio officio. g̃ ꝛ baptiçare. ¶ Sz ℨ. ẽ. qō Isi. dic. q baꝑmi misteriū nec ipsis diaconibus implere est licitum.

¶ Ulteri⁹ vł q nō baptiçati baptiçare nō possint: min⁹ enī ẽ sacrz recipe q̄s sacrm ꝓferre: fz nō baptiçati nō pūt sacrz aliq̄ recipe: q fz Dyo. nō sunt ad spūales ꝛ hierarchicas actōes idonei. g̃ nec sacrz baptismi ꝓferre pūt. ¶ P. si nō baptiçat⁹ possz baptiçare ꝛ ipe baꝑmo idigeret possz seipz baptiçare: fz B ẽ ipole: tū q nlla res fz Aug. seipsaz gignit vt sit: baptism⁹ ãt regnātio q̄dā ẽ: tū q nō posset ꝙuari forma eccl'ie. g̃ nō baptiçat⁹ baptiçare nō pōt. ¶ Sz ℨ. ẽt. qō in lra dr: q roman⁹ pōtifex nō boiez iudicat q baptiçat: fz spūz dei q̄uis paganus sit qui baptiçat: fz paganus nō est baptiçatus. g̃ nō baptiçat⁹ pōt baptiçare.

¶ Rñdeo dōm ad pm. q. q baptisma iter alia sacrā ẽ maxime necitatis: tū q ꝑ pueris nō pōt alr suḃueniri: tū q ẽt nec adultis q̄tū ad remissionē toti⁹ pene: ꝛ iō ea q̄ad necessitatē sacri. vñ ñ baptiçat⁹ ꝑt baptiçare dūmō ꝙuet forma eccl'ie ꝛ hēat itētiōez baptiçādi. ¶ Ad pm g dōz q receptio alioꝛ sacroꝛ ñ ẽ tāte necitat̄ q̄te collatio istius: ꝛ iō ꝑt aliqs ꝓferre ℬ sacrz g alia ñ possz pcipe. ¶ Ad scōm dōz q q̄uis possz aliqs nō baptiçatus baptiçare aliū: non tñ pōt seipz baptiçare rōnib⁹ pdcis in obiectione. Sz qō Inno. z. in decretali q̄da dic: unde⁹ g seipz in aquā imersit dicēs. ego baptiço me in noīe pris ꝛc. si decessisset ad pnā cuolasset: itelligēdū ẽ pp viz cōtritiōis ꝛ deuotiōis: ex cꝰ magnitudine boc ꝓcedere videbat̄: vt iter iudeos exīs quasi periculo mortis se offerret.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidet̄ q mali sacrz baptismi cōferre non possint. sic enī ad baptismū regrit̄ forma ꝛ mā: ita ꝛ mīster: sed si sit mā idebita vel forma nō erit baptism⁹. g̃ ꝛ sil'r si sit minister idebitus. sed mali nō sunt debiti ministri: q̄ sicut dic Aug. Justos oz eē ꝑ quos baptiçat̄. g̃ mali sacrz ꝓferre nō pūt. ¶ P. mēbrū aridū nō pticipat aliquā actionē corpis fz baptiçare ẽ aliq̄ actio corpis mystici. cuz g̃ mali sint q̄si mēbꝛ aridū carētes pinguedine caritatis ꝛ gr̃e: vł q baptismū ꝓferre nō possint. ¶ Sz ℨ. sūt ples rōnes in lra.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q p eos nō ꝓferat̄ res sacri. Eccl'. 34. Ab imūdo qs mūdabitur: fz pctō⁹ ois: ẽ imūdus. g̃ ab eo nullus pōt mūdari. cū g̃ mūdatio sit res sacri baptismi: vł q p malos res sacri nō cōferat̄. ¶ P. sacerdotes sūt medy iter deū ꝛ plebē: diuina in sacris pbētes: pplo p doctrinaz: ꝛ ea q̄ sunt ppli repsentātes deo p oroné: fz oroncs malorum sacerdotū nō ꝓsunt plebi: q fm Bre. in pastorali. cuz is q displicet ad itercedēdū mittit̄ irati aīus ad deteriora ꝓuocaī. g̃ nec sacra p malos mīstros data ꝓsunt ad effectuz salutis. ¶ Sz ℨ est qō i lra dicit. Cū baptiçat malus illud qō datū est vnū est: nec ipar ꝓpter ipares mīstros: fz boni baptiçādo ꝓferūt sacrz ꝛ rez sacri. g̃ ꝛ mali.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q p meliorē ministrū baptism⁹ dat⁹ maiorē effectū habeat. multiplicata. n. cā multiplicaī effect⁹: fz baptism⁹ ex ope opato gram ꝓfert. sil'r ctiā ps q sancti hoies ex ope opante gram alicui merent̄. g̃ si opus opans baptiçātis adiūgat̄ cū efficacia baptismi maiorē gra dabitur. ¶ P. baptism⁹ magis est ordinat⁹ ad spūalē salutem q̄ ad corpalē: fz aliqs baptiçat⁹ a sancto hoie meritis ꝛ intercessiōe baptiçātis q̄nq; salutē corporalē cōsequit̄: qō ñ est ex ope opato: q baptism⁹ ad hoc efficaciā nō hz: sic ps de Cōstātino qui Silueste baptiçauit. g̃ etiā q̄tū ad spiritualē salutē baptism⁹ a bono mīstrat⁹ pōt amplioꝛē effectū spūalis salutis habere. ¶ Sed ℨ est qō in lra dicit. nō est melioz baptism⁹ qui per melioꝛē ministrū datur: fz per ministros dispares dei munus est equale.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q malus minister peccet baptiçās: q sic Aug. i lra dicit. Justos oz esse p quos baptiçat̄. si g̃ nō sint iusti cū baptiçēt faciūt qō nō oz. ergo peccāt. ¶ P. eucharistie sacrm nō est maiorīs efficacie q̄ baptismi: fz peccat sacerdos idigne accedēs ad illō sacrz: vt ps. i. Cor. xi. ergo ꝛ peccat si sit malus baptiçādo. ¶ Sed ℨ. ex officio hz q baptiçet. g̃ exequēdo suū ministeriū nō peccat. ¶ P. ipse

tenetur baptiçare. g̃ si baptiçando peccat esset perplexus quod non posset esse.

¶ Ulteri⁹ vł q recipiēs i se vel in alio sacrz a malo sacerdote peccat: q ꝓsentiēs peccāti ipse peccat: fz sacerdos in aliq̄ cāu peccat idigne baptiçās. g̃ ꝛ ab eo baꝑmū accipiēs vel exigēs. ¶ P. Ésto q sacerdos nō velit baptiçare sine ꝓcio ꝓstat q si dat ei ꝓciū simōia ꝓmittit: qō sine pctō fieri nō pōt. g̃ ꝛ aliq̄ casu peccat accipiēs sacrz baꝑmi a malo mīstro. ¶ Sz ℨ. ẽ. qō Aug. i lra dic. Nec tieo adultez nec homicidā: eēt aūt timēdus si ab eo accipiēs sacrm peccaret. g̃ nec peccat ab eo accipiens sacrm.

¶ Rñ: dōz ad pm. q. q i sacris ẽ aliqd qō ẽ de ꝙueniētia sacri ꝛ aliqd qō ẽ de ꝙueniētia sacri ꝛ solēnitate. si g̃ subtraheret aliqd qō ẽ de ꝙueniētia sacri ꝛ solēnitate vel ꝙueniētiā sacri pp ℬ nō desinit eē sacrz. vñ cū bōitas mīstri nō sit de ꝙuba sacri: q nō oio certa ē: fz qñq; ignorata. ea aūt q̄ sūt d ꝙuba sacri oz eē certa: ꝑz q ꝙubtracta bonitate mīstri adhuc est sacrz: dūmō alia q̄ sunt de sacri ꝙuba obꝙuenī. ¶ Ad pm g dō. q debitū dr duplr. Uno⁹ debito neccitatis: ꝛ sic ẽ debitus mīster baptismi qlibz hō. Alio⁹ debito ꝙueniētie ꝛ cōgruitatis: ꝛ sic oz mīstrū eē bonū: sic oz aquā i q̄ fit baptismus eē mūdā ob reuerētiā sacri: rñ si sit imūda nihilominus fit in ea baꝑmus: ꝛ sil'r si sit mīster malus: nihilomin⁹ ꝓfert baꝑm⁹. ¶ Ad zm dōz q duplex ẽ actio corpis. Una ẽ ītranea sic sentire viuere ꝛ hȝ: ꝛ tali actiōe nō participat mēbꝛ aridū: ꝛ sil'r nec hō malus actiōe vtutū: q̄ huic ꝓportionaī. Alia ẽ actio ad eꝛ: ꝛ talis actio hñ ꝑt fieri ꝑ mēbꝛ aridū sic ꝑcutere: qō ẽt oio re inaīata fit vt baculo: ꝛ huic ꝓportional'r rñdet ministratio sacroꝛ.

¶ Ad. z. q. dō. q duplex ẽ agēs: vnū ꝑncipale ꝛ aliō istrale. Agēs ãt ꝑncipale cū agat sibi sil'e: oz q̄ hēat formā quā inducit ꝑ suā actionē i agētib⁹ vniuocis: vel aliquā nobiliorē i agētib⁹ nō vniuocis. Sz agēs istrale nō oz q̄ hēat formā quā iducit vt disponēte ipz: fz solū ꝑ moduz ītēt onis: sic de forma scāni i serra pz. vt i ꝑª di. dictū ẽ. Agēs aūt ꝑncipale i baptiçādo ẽ ipse ds ꝑ auctōtatē: ꝛ ipse xp̄s fm q hō ē⁹ meritū opaī i baꝑmo: ꝛ ex plenitudie dine bonitatis ꝛ gr̃e xp̄i ꝙuenit gra ad baptiçatū: fz baptiçās ẽ tñ agens istrale. vñ nō refert ad rē sacri pcipiēdā vtꝛ ipse graz hēat vł nō. ¶ Ad pm g dō. q actio ñ attribuit̄ istro fz ꝑz ꝑncipali agēti. vñ ꝑpe ꝛ p se loq̄ndo iste mal⁹ mīster nō ẽ q mūdat: fz xp̄s de q̄ dcm ẽ. Joā. ꝑ. h ẽ q baptiçat. ¶ Ad zm dō. q i oroné oz̄as ẽ: sic ꝑncipale agēs ñ solū sic istrale: ꝛ iō regrit̄ ad efficaciā oronis q ex ope opante effectū sortiat nō solū ex ope opato sic ẽ i sacris: ꝛ iō malox orones ifructuose sūt q̄tū ex eis ẽ: fz pūt eē fructuose aliys ꝑ qb⁹ oraī pp eoꝛ deuotionē: vel inq̄tuz orant in ꝑsona ecclie.

¶ Ad. 3. q. dō. q aliqd dr effect⁹ alic⁹ ꝑ se ꝛ ꝑ accīs. Per se qdē effect⁹ alic⁹ est qō ꝑ ipm ad B ordinatū ꝓducit: sic domus edificatoris. Per accīs qō ꝓuigit ei qō ẽ effect⁹ per se: sic si hitatio domus dicat̄ effect⁹ edificatoris. sic g̃ dico q effect⁹ ꝑ se baꝑmi eq̄lis ẽ a q̄cūq; dct vł a malo vel bono ceteris paribꝰ ex ꝑte baptiçati: fz cū effectu baꝑmi pōt aliqd aliud baptiçato ꝓferri: sīue ptineat ad saluté corpis sīue aīe ex merito baptiçātis: ꝛ B nō ẽ ꝓpe effect⁹ baptismi: q baptism⁹ nō ẽ cā nisi istrālis ꝛ nō ẽ istrm agēs i virtute ministri: qui ꝛ ipse instrm est in virtute cbristi ꝛ dei: ꝛ p hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad. 4. q. dōz q q̄cūq; in pctō mortali exīs exhibz se ministrū ecclie ẽt in q̄cūq; spūali peccat fz q̄rūdā opionē satis ꝓbabilē: ꝛ q̄ p auctōtatē Dyo. confirmat̄: vt infra melius ondīt. ꝛ iō sacerdos baptiçās cū solēnitate mīstruz ecclie se exhibēs peccat mortal'r. si aūt simpl'r baptiçet i articulo necītat⁹ nō q̄si mīster ecclie: fz sic vetula baptiçare posset nō peccat. ¶ Ad pm g dōz q auctoritas Aug. nō mul-

tū cogit: q logtur de opportunitate ꝓgruētie: ꝛ ꝓterea logtur de illis q baptiçāt: vt mīstri eccl'ie: vñ subdit. Justos oz eē tāti iudicis mīstros. ¶ Ad zm dōz q sec⁹ ẽ de eucharistia: q illud sacrm nunq̄ nisi a mīstris eccl'ie pfici pōt: ꝛ iō semp aliqs celebrās illud sacrm ministrū ecclie se exhibet. ¶ Ad 3m dōm q q̄uis ex officio cōpetat sibi q baptiçet: tñ officiū suuz dz iuste exercere: sic dr Deutero. 6. Juste qō iustū est exequeris. ¶ Ad q̄rtū dōm q ipse non est pplexus: q pōt cōteri de pctō: ꝛ tūc baptiçare ꝛ cōficere.

¶ Ad qntaz qōnē dōm q malus minister aut est ꝓcisus ab ecclesia: aut nō: si sit ꝓcisus ab eccl'ia: tunc peccat ab eo recipiēs sacrz nisi in necessitate in qua posset etiā a pagano vel a iudeo suscipere. si aūt nō sit ꝓcisus ab eccl'ia nō peccat ab eo accipiens sacrm nisi ꝑ accīs. s. si eius peccato cōicet. ¶ Ad pmū g dōz q dato q malus sacerdos peccet baptiçando: nō tamē oz q ille qui ab eo baptismū recipit vel exigit etiā excepto casu necessitatis peccet: pp duas rōnes. Pmo. q. isti non potest esse certuz q ille sit in peccato mortali: cū in vno instāti spūs opet̄ iustificationē ipy. Scdo. q. iste petit q̄ iustū est: q a suo sacerdote debet sacra ꝑcipe: nec pp hoc cogit vel iducit eū ad peccādū: q. ille pōt reddere q̄ dz nō peccādo. ¶ Ad 3m dōz q aut ille q ẽ baptiçādus est adult⁹ aut nō. Si est adult⁹ sufficit ei petere baptismū ad saluté: q. baptiçat̄ baptismo flaminis nec dz pp ℬ simoniā ꝓmittere. Si aūt sit puer q ẽ baptiçādus: tūc potī⁹ dz ipsemet puer baptiçare q̄ ꝑciū sacerdoti ꝑ baptismo simoniace dare: ꝛ tñ licitū est ei aquā emere si alias hre nō posset: q. aq̄ nō ẽ sacrū q̄d: ꝛ si sit scificata nō opat̄ ad baptismū de necītate ei⁹ exīs q̄si scificata fz q̄si aq̄: ꝛ iō nō emit aquā scificatā: fz aquā. Quidā vō dicūt q pōt ꝑciū dare: q. hoc nō est simoniā cōmittere: sed redimere vexationē suā: sed pmū meli⁹ videt.

Ad tertium sic ꝓcedit. vł q demon i figura boīs apparēs ꝓsilit baptiçare: ꝓcit. n. Augu. sup Joā. q talis ẽ baptism⁹ q̄lis ille in cuius ptāte daī. si g̃ diabolus baptiçet iuocādo ptātē trinitatis: bon⁹ ẽ baptism⁹. ¶ P. in baptiçāte nō regrit̄ assimilatio ad deū ꝑ gratiā: q. ẽt mali pūt baptiçare: nec ẽt assīlatio ꝑ caracterē: q. etiā pagani baptiçare pūt. g̃ sufficit assīlatio ꝑ nāz: fz B ẽ i demonib⁹. g̃ pūt baptiçare. ¶ Sz ℨ. mīstri baptismi ad xp̄z g aliq̄ ꝙuētio: fz nulla est ꝙuētio xp̄i ad diabolū: vt ps. i. Cor. vi. g̃ diabolus nō pōt ꝓferre sacrm baptismi.

¶ Ulteri⁹ vł q bon⁹ angelus in figura boīs apparēs baptiçare ꝓsilit. Baptism⁹. n. est actio hierarchica: q. est illuminatio ꝛ purgatio: fz Dio. in ec. hie. ca. iiy. fz angeli exercēt in nos hierarchicas actiōes: q. purgāt nos: ꝑficiunt ꝛ illuminat. g̃ pūt baptiçare. ¶ P. in actiōib⁹ hierarchicis ita est q quācūq; actionē pōt facere iferior: pōt facere superior: sicut gegd pōt diacon⁹ pōt sacerdos. fz fz Dio. xy. ca. cel. hier. q̄libet angelus ẽ maior sūmo sacerdote apud nos q ex eoꝛ ptātis pticipatiōe angelus dr. Mal. y. Si g̃ sacerdos hō pōt baptiçare multo forti⁹ angelus. ¶ Sz ℨ. baptism⁹ ẽ actio militātis ecclie: fz angeli nō sūt. neq; actus neq; potētia de eccl'ia militāte. g̃ baptiçare nō ꝓsunt.

¶ Rñdeo dōz ad pmū. q. q diabolus in figura sacerdotis apparēs pōt ímergere: fz nō sacrz ꝓferre ꝓ duas rōnes. ꝑ q. dispēsatio sacroꝛ nō ẽ ꝓcessa nisi boīb⁹: g ꝙueniūt cum vbo icarnato a quo sacra fluxerūt in nā assūpta: ꝛ ẽt cū sacramētis in q̄b⁹ ẽ spūalis vtus in corporeis elēmentis: sic ꝛ homines ex nā spūali ꝛ corpali ꝓsiti sūt. z⁰. si baptiçare sē fingeret: semp eēt timēdū q nō faceret intētione baptiçādi q̄ ad sacrz exigit̄: fz intētiōe decipiēdi: q. nō eēt ꝓbabile q tñ bonū homī ꝓcurareť: sicut est spūalis regnatio. ¶ Ad pmū g dōz q vbi daī baptism⁹ talis est q̄lis ille in cui⁹ ptāte daī: fz diabolus nullo mō dare pōt. ¶ Ad scōz dōm q hō peccator hz silitudinē cū deo nō solū q̄tū ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

nām diuinā p imaginē:ꝫ etiā q̄tū ad nām assumptā:ꝛ iterū in malis hoīb⁹ possibile ē eē silitudinē p gr̄az:nō aūt in demonib⁹.ꝛ pterea q⁹ oīb⁹ hoīb⁹ ꝯcessa ē baptiçādi ptās hoc ē pp necessitatē sacr̄i:vt oīb⁹ possit de facili adesse baptiçans:sed diaboli ꝑuersatio nō est cū hoīb⁹.vñ nō iuuaret ad necessitatē sacr̄i si sibi ptās illa cōcederet.

¶ Ad scōam q̄nem dōm q⁹ angelis bonis non est collata potestas baptiçandi ꝓpter duas r̄ones.p̄mo quia non habent p̄dictam cōuenientiam cuz sacr̄o ꝛ cuz christo qui est actor sacr̄i.sc̄ūdo quia ad necessitatem baptismi non valeret potestas eis concessa cuz non sint in promptu hominibus:nec per eos baptiçarentur:sed sicut deus potentiā suā sacr̄is non alligauit:ita nec ptātem consecrandi sacramenta alligauit aliquibus ministris. vnde qui dedit hanc ptātez hoībus posset dare ꝛ angelis:nec angelus bonus baptiçaret nisi diuinitus ptāte sibi ꝯcessa.vnde si baptiçaret nō esset rebaptiçandus:dummō constaret q⁹ bonus angelus esset:sicut ꝛ iudicatū est templum quod per angelos consecratum est non oportere p hoīem consecrari:vt legit̄ in hystoria dedicationis sc̄i Michaelis. ¶ Ad p̄muz q̄ dōm q⁹ angeli actiones hierarchicas eis ꝓprialiter exequunt̄:sed inuisibiliter:non aūt eis est proportionale:vt per corporalia hierarchicas actiōes perficiāt.

¶ Ad sc̄m dōm q⁹ non opz q⁹ superior potestas eodem modo operetur quo inferior sed modo altiori:ꝛ iō nō opz q⁹ si hoīes sacerdotes per sacr̄alia symbola actiones hierarchicas exequūt̄ q⁹ ℞ angeli possint facere:ꝫ mō altiori.

¶ Quid nouerat Joan.baptisma ꝛc. Sciendū est q⁹ Joā. anteq̄ itraret hercmum christum cognouit personaliter ex conuersatione:cum fuerit eius cognatus per carnem: ꝛ sciuit etiam dignitatez eius ex prophetica reuelatione: sed ꝓpter longā moraz amiserat vultus eius imaginationem.vnde personaliter eu⁹ non cognoscebat:ꝛ ideo christo veniente ad baptismum tria didicit ſm diuersos sanctos:quia ſm Chr̄i.didicit q⁹ iste in persona erat ille quē p̄dicauerat venturum:ſm Augu.didicit.q⁹ haberet potestatem excellentie quam sibi retineret:tamē posset eaz ſeruis largiri:quod tamē in generali p̄us sciuerat: sed tūc in speciali de hac persona cognouit: sed ſm Dier.didicit q⁹ per baptismū christi non solum gratia cōferretur mūdans a culpa:sed etiaz ab omni pena absoluens:quod habet ab eius passione. ¶ Nec tot essent baptismi ꝛc. Doc non videtur esse inconueniens:qz per hoc non differrent baptismi ſm speciem cum haberent vnam formaz ꝛ vnū effectum:sed differrent tantum ſm mām:sicut ꝛ nūc differunt. ¶ Et dicendum q⁹ differrent ſm virtutē ꝛ ſm inuocationem:ꝛ sic esset occasio scismaticis in eccl̄ia:vt vn⁹ diceret:ego suz pauli:alius ego suz petri.

¶ Quibus liceat baptizare. Di. VI. a

Nunc q̄bus liceat baptizare addamus. Be h̄ Jsidorus ait. Cōstat bap̄mū solis sacerdotib⁹ eē traditū:eiusq̄z misteriū:nec ip̄is diaconis iplere ē licitū absq̄z epo vl̄ p̄sbytero:nisi his ꝓcul absētib⁹ vltia lāguoris cogat necitas: q⁹ ēt laicis fidelib⁹ p̄mittit̄ ex ꝓcilio carthaginēsi q̄nto. Jtez mlier q̄uis scā baptizare nō p̄sumat:nisi necitate cogēte. Be illis ꝟo q ab hēticis baptizāt vtrū rebaptizādi sint q̄ri solz. Ad q⁹ h̄ dicim⁹:qz q̄cūq̄z sit q baptizet si ſuat forma a xp̄o tradita: verū bap̄mū dat:ꝛ iō q illū sumit n̄ dz rebaptiza ri. Vñ Beda.siue hēticus siue scismaticus siue facinorosus q̄sq̄z i confessione scē trinitatis baptizet:ñ valz ille q baptizat⁹ ē a bōis catholicis rebaptizari ne ꝓfessio ꝛ trinitatis inuocatio videat̄ ānulari. Jtē Aug. Q̄nis vnū sit bap̄ma ꝛ hēticoꝝ .s.coꝝ q i noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ spūsci baptizāt: ꝛ ecclie catholice: tñ q forīs eccliā baptizāt:ñ sumūt ad salutē bap̄mū:ꝫ ad p̄niciē hītes formā sacr̄i:ꝟrutez āt ei⁹ abnegātes:ꝛ iō eccl̄ia ñ eos baptizat:q i noie trinitatis baptizati sūt:ꝛ ipa ē forma sacr̄i. Jtē rebaptizare hēticū q h̄ scificatōis signa p̄cepit:oīo p̄tñ ē:catholicū ꝟo imanissimū scel⁹ ē. Ex his apte coll̄r q q ēt ab hēticis baptizati sūt ſuato characterē xp̄i rebaptizandi ñ sūt:ꝫ tñ ipōne man⁹ recōciliādi vt spūm sc̄m accipiāt:ꝛ i signū ōtestatōis hēticoꝝ. Sūt tñ nōnlli doctoꝝ. vt Cipian⁹ ꝛ alij q̄dā q dicēbāt ab hēticis ñ posse tradi bap̄mū:ꝛ eos cē rebaptizādos cū veniūt ad eccl̄iaz q ab illis dicūtur baptizati. Sz hoc de illis vez ē q extra formā eccl̄ie baptizare p̄sumūt. Cipian⁹ tñ ibi a veritate deuiasse vī q ait de heretico quō scificare aquā p̄t cū ipe imūdus ē ꝛ apud quē spiritus sc̄us nō ē cū dīs dicat i lege. Quecūq̄z tetigerit imūdus imūda erūt.qs p̄t dare q⁹ ipe ñ hz:Hoc ꝧ ex ignorātia eū dixisse augu. inuit dicēs. Martyrē Cypriānū glorioſuz q apō hēticos vel scismaticos datū baptismū nolebat cognoscere dū eos nimis detestareť:tāta ei⁹ merita vsq̄z ad triūphū martyrij secuta sunt: vt ꝛ caritas q̄ excellebat luce obūbratio illa fugaret̄:ꝫ sigd purgādū erat passiōis falce tolleret̄. Nec nos q baptismi veritatē ꝛ hēticoꝝ iniqtatez agnoscim⁹:iō Cypriano meliores sum⁹:sīc nec Petro:qz gētes iudaizare nō cogimus.

¶ Hieronymus super epl̄az ad romanos. b

Hoc ēt sciēdū ē q⁹ lz ter imergat̄ ꝓpter mysteriū trinitatis:tñ vnuz baptisma reputat̄. Illud ēt ignorādū nō ē q⁹ in mīno vtero null⁹ baptizari p̄t ēt si mr̄ baptizet̄.vñ Jsidor⁹. Qui i mīnis vteris sūt: baptizari nō p̄nt:qz q nat⁹ adhuc ꝫ adā nō est ꝫ xp̄m nō p̄t renasci:neq̄z regnatio in eū dici p̄t in quē gnatio nō p̄cessit. Jtē Augu. Nō p̄t q̄sq̄z renasci anteq̄z nat⁹ sit. Si ꝟo opponit de Hieremia ꝛ de Joāne baptista q ab vtero sc̄ificati legunt̄:qō ēt de Jacob q̄dā putāt. Dicimus si sc̄ificatio ibi accipit̄ iterior emūdatio in miraculis diuine potētie esse babēdū: vt Aug. ait ambigue sup hoc loquēs. Si vsq̄z adeo inquit in illo puero acceleratus est vsus rōnis ꝛ voluntatis vt intra materna viscera iaz posset

agnoscere ꝛ credere qō i alijs paruul̄ expectat etas vt possint:in miraculis habēdū esse diuine potētie:nō ad humane trabēdū exēplū nature. Nā q̄ voluit ōs ēt iumētū locutū ē. Jō ō Hieremia legit̄. P̄riusq̄z exires de ventre sc̄ificaui te. Jlla tñ sc̄ificatio qua efficimur tēplū dei nō nisi renatoꝝ est. Nisi.n.q⁹ renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ spūsco nō p̄t itrare in regnū dei. Nemo aūt renasc̄it:nisi p̄ nasc̄at. Vñ illa sc̄ificatio potest ſm p̄destinationē accipi. Ecce videt̄ dubitāter loquit̄ēt in eodē dicit. Nō dictū ē q⁹ credidit ifans i vtero:ꝫ exultauit:nec Elisabet dicit exultauit i fide:ꝫ exultauit i vtero meo. Et potuit eē sc̄ificatio tāte rei a maiori cognoscente de idiciū nō a puulo cognite absq̄z assertōe. Be hac sc̄ificatiōe loquit̄:nō diffinies q̄ intelligenda sit illa sc̄ificatio:an sit signū future rei:an veritas iustificatiōis p spiritū facte. Sz melius ē vt dicamus illos p̄ter cōez legē in vteris iustificatos:ꝛ gr̄a p̄uentos: dimissis oīb⁹ peccatis: q⁹ etiā multis scōrū testimonijs edoceť.

¶ Si baptism⁹ sit verbis corrupte ꝓlatis. c

Veri ēt solet si corrupte ꝓferāt verba illa an baptismus sit:Be hoc Zacharias bōifacio scribit. Retulerūt mihi nūcij tui q⁹ fuerit sacerdos i eadē ꝓuincia q latinā liguā penit⁹ ignorabat:ꝛ dū baptizaret nesci⁹ latini eloquij ifrigēs linguā diceret baptizato te i noie p̄ris ꝛ filia ꝛ spūsc̄i:ꝛ pp̄ h̄ ꝓsideraſti rebaptizare. Sed si ille q baptizauit nō erroꝝ ē iducēs vl̄ hereſiz:ꝫ ꝓ sola ignorātia romane locutiōis ifrigēdo liguā baptizās diriſſet:nō possum⁹ cōsentire vt denuo baptizetur.

¶ Leo papa. d

Reterea sciēdū ē q⁹ illi de q⁹ nll̄a ext̄at indicia iter ꝓpiquos vl̄ dōesticos vl̄ vicios a q⁹ baptizati fuisse doceā tur agēdū ēt renasc̄ant ne pereāt in q⁹ q⁹ nō ostendit̄ gestū:ratio non sinit vt videatur iteratum. Cōferendū eis videt̄ qō collatuz esse nescitur:qz non temeritas interuenit p̄sumptionis vbi est diligentia pietatis.

¶ De illo qui p̄o ludo immergitur. e

Solet ēt q̄ri ō illo q iocās sīc mīm⁹:cō memoratiōe tñ trinitatis imergitur: vtz baptizat⁹ sit:doc aūt Aug. nō diffinit ita iquiēs. Si totū ludicre ꝛ mimice:ꝛ ioculariter agere:vtrū app̄obandus esset baptismus q sic daretur:diuinū iudiciū p alicui⁹ reuelatiōis miraculū oīonē iplorādū eē cēserez. Videt̄ tñ sapiēti⁹ nō fuisse baptisma: vt cū aliq in balneū vel i flumē mergunt̄ i noie trinitatis:nō est tñ baptism⁹:qz nō itentiōe baptizādi illō gerit. Nā i hoc ꝛ i alijs sacr̄is sicut forma est ſuāda:ita ꝛ itentio illō celebrādi est habēda. Illud ēt nō re moueat q⁹ qdā nō ca fide paruulos ad baptismū ferūt:vt p spūz ad vitaz regenerēt̄ eternā:ꝫ eos putāt hoc remedio tpalē accipe sanitatē:nō enī ꝓpterea illi nō regenerant̄:qz nec ab illis hac itentiōe offerunt̄.

¶ Leo papa. f

Gnoscēdū ē ēt i baptizādis elcis duo tpa esse seruāda.i.pascha ꝛ pētecostē. vt in sabbato pasce vel pētecostes baptismi sacr̄z celebrēť. Qui ꝟo necessitate mortis vel piculi vrgent̄ oī tpe debēt baptizari.

¶ De respōsiōe patrinoꝝ. g

Oro cūcti ad baptismū vēientes fidē suaz ꝓfiteri ōbēt ꝛ exp̄ere q⁹d petendū venerit ad eccliā. Vñ ēt a baptizādo querit̄:qd venisti ad ecclesiā petere:Qui si adultus est ꝓ se rñdet fidē.i.sacr̄m fidei ꝛ doctrinā. Jta ēt p singula iterrogatus rñdet se credere in patrē ꝛ filū ꝛ spūmsc̄m. Si aūt paruulus est nō valēs credere vel loqui:ali⁹ ꝓ eo rñdet. Vñ Jsidorus. Paruuli alio ꝓfitēte baptizant̄ q adhuc loq vel credere nesciunt. sicut ēt p egris:mutis vel surdis alius ꝓfitet̄ duz baptizant̄.sic ꝛ de penitētibus agēduz est. Si vero ꝓ eo q rñdere p̄t alius rñdeat:nō itidē valet sicut dcm̄ ē. Eratē hz ꝓ se loquat̄. Si ꝟo q̄rit̄ ex quo sensu ꝓ paruulo dicat̄ credo ꝛ fidez peto. Dicimus de sacr̄o fidei id eē intelligēdū: q⁹ rñdeť petere cuz deferť ad eccliaz ꝛ hīe cū baptizat̄:vt sit sensus cū dī fidē peto.i.sacr̄z fidei p̄sto suz recipe:credo.i.sacr̄z fidei suscipio q⁹ est. hic puulus p̄sto est sacr̄m fidei accipe. Vñ Aug. Nihil ē aliud credere q̄z fidē hīe: ꝛ iō cū rñdeť credē puulus q fidei nōduz effectū hz.rñdeť fidē hīe pp̄ fidei sacr̄m:ꝛ ꝙuertere se ad deuz ꝓpter ꝙuersionis sacr̄m. Sed adhuc querit̄ ex quo sensu ꝓ paruulo rñdeat credo i deuz patrē.ꝛ in iesuz xp̄m.ꝛ in spūm sanctuz: Nunqd de sacr̄o fidei an de fide mēris ibi agitur:Si de sacr̄o cur noiatim distinguunt̄ p̄sone:Si vero de fidei affectu quō verū est:cū ea paruulus careat:rñdeť.An illud factur⁹ paruulus spōdeť cū creuerit: sicut ꝛ oībus p̄cipit diaboli spondeť abrenūciare:q⁹ si nō seruauerit factus adultus tenebit̄ ipse vel spōsor. Sane ēt dici p̄t ibi spōderi ꝓ puulo:q⁹ ad maiorē etatē si venerit:ꝛ p̄cipit diaboli renunciabit:ꝛ sanā fidē tenebit:cuius tūc sacramētuz recipit. Hac aūt spōsiōe puulus ꝓ quo fit tenebit non

Universidad de Deusto
Biblioteca

spōsor:si tñ vt cautio ipleaf quātū in se est operā dederit:qz exigit a patrino vt sit diligēs circa cū p quo spopōdit sollicitudo. Be hoc Augu. Lertissimā emisistis cautionē qua renūciare pompis dyaboli spopondistis.

¶ Be cathecismo ꝛ exorcismo. b

Illa āt iterrogatio ꝛ respōsio fidei fit in cathecumino cui addit exorcism⁹. Ante baptismū.n.fit cathecism⁹.post cathecismū segt exorcism⁹: vt ab eo q taz fide istruct⁹ ē aduersaria virt⁹ pellaf. Exorcismus de greco dicit in latinū adiuratio. Lathecism⁹ istructio. Lathetizare.n.est istruere: vt de symbolo ac rudimētis fidei. Exorcizare ē adiurare: vt exi ab eo spūs immūde. Symbolu:est signū vel collatio. Signū:qz eo fideles ab infidelib⁹ discernunt. Collatio:qz ibi tot⁹ fidei sufficiētia ꝛ integritas est collata. Lathecismus ꝛ exorcism⁹ neophitoꝝ sūt:magisqz sacra lia q̄ sacra dici debēt. Neophitus nouitⁱ⁹ interpretaf vel rudis: ꝛ dr neophit⁹ nup ad fidē cōuersus: vel in disciplina religiose ꝯuersationis rudis. Hec ergo p̄cedūt baptismum: nō q sine istis nō possit cē baptism⁹ ver⁹: ꝟ vt baptizād⁹ de fide istruaf ꝛ sciat cui debitor fiat deiceps: ꝛ vt dyaboli ptās in eo minuaf. Ūñ Raban⁹. Ante baptismū cathetizādi deberet i boie ꝑuenire officiū vt fidei cathecumin⁹ accipiat rudimētū ꝛ sciat cui ōbitor fuit deiceps. Itē Aug. Paruuli exufflanf ꝛ exorcizātur vt ab eis pellaatur ptās dyaboli ne iaz contendat eos subuertere ne baptismū cōsequātur. Non ergo ab infantibus creatura dei exufflatur vel exorciza tur:sed dyabolus vt recedat ab homine.

Superius determiauit magr q pūt baptizare. Þ itendit determiare q ꝛ q̄lr ꝯgrue baptizēt. Et diuidit i ptes tres. i p⁹ oñdit q̄lr ꝯgrue fiat baptism⁹ ex pte baptizātis. in 2ª q̄lr ꝯgrue fiat ex pte baptizādi: vtz aligs sit rebaptizād⁹ vl nō. ibi. De illis vo q ab hereticis ꝛc. in 3ª q̄lr ꝯgrue fiat q̄tū ad ritū baptismi. ibi. Cognoscēdū est ēt ꝛc. 2ª ps diuidit in tres. i p⁹ oñdit vtrū aligs sit rebaptizād⁹ pp ōfectū baptizātis. i 2ª vtz sit rebaptizādus pp ōfectū baptizati. ibi. Illō ēt ignorādū nō ē ꝛc. i 3ª vtrū sit rebaptizād⁹ pp ōfectū coꝝ q̄ ptinēt ad ipz baptismū. ibi. Queri āt solet ꝛc. p⁹ oīdit i tres. in p⁹ oñdit q baptizati ab hereticis nō sūt rebaptizādi. 2º excludit opionē ꝯriaz. ibi. Sūt tñ nōnulli doctoꝝ ꝛc. In 3ª remouet q̄daz obiectōs q̄ rebaptizātib⁹ patrociari vī. ibi. Doc ēt sciēdū ē ꝛc. Illō āt ignorādū nō ē ꝛc. Dic ingrit vtz sit aligs rebaptizādus pp ōfectū natiuitatis ex vtero. Et circa Þ duo fac. p oñdit q illi q nōdū nati sūt i mēnis vteris exītes nō susceper⁹ baptismū baptizatis mēb⁹. vñ baptizādi sūt. 2º obycit i ꝟiū ꝛ soluit. ibi. Si vo apponiꝛ ꝛc. Queri ēt solet ꝛc. Dic ingrit vtz sint aliq rebaptizādi pp ōfectū coꝝ q̄ ad baptismū regrunt:ꝛ p vtz pp corruptōes forme. 2º vtz pp ꝯcertitudinē baptismal⁹ ablutiōis. ibi. Ꝑ. sciendū est ꝛc. 3º vtrū pp̄ter defectuz itentiōis. ibi. Solet ēt q̄ri de illo ꝛc. Cognoscendū est ꝛc. Dic ostēdit q̄liter baptismus ꝯgruefiat ex parte ritus. Et circa hoc tria facit. p̄mo ostēdit qō tps sit deputatū ad solēnez baptismi celebrationē. 2º determinat de ꝓfessiōe q̄ p̄cedit baptismū. ibi. Postro cūcti ad baptismum ꝛc. 3º determinat de cathecismo ꝛ exorcismo: in quibus hō profession fit. ibi. Illa aūt iterrogatio ꝛc. Circa scōm duo facit. p̄mo ostendit ꝓpositum. scōo mouet duas qōnes. p̄mam ibi. Si vero queritur ꝛc. scōa ibi. Sed adhuc queritur ꝛc.

Ic est dupler qō. Prima de his q requirunt ad baptismum ex parte baptizantis ꝛ baptizati. Scōa de ritu baptismi. ¶ Circa p̄mū quorum tria Primo vtrū rcgrat in baptizando natiuitas ex vtero. Secundo vtruz regrat in vtroq; itentio ꝛ voluntas. Tertio vtrum requirat fides.

Ad primū sic p̄cedit. videt q natitas ex vtero nō sit expectanda. nulli.n.statui hois precludit via salutis ab eo qui vult oēs hoies saluos fieri: sz existētes in maternis vteris hoies sūt cū sint iā aīaz rōnales sortiti:ꝛ sūt i piculo dānatiōis pp pctm originale ꝯctū ꝛ facilitatē corruptiōis. q̄ cū eis nō possit remediū adhiberi pueniēdi ad vitā nisi per bap^m: vī q debeāt baptizari. ¶ Ꝑ. puer in materno vtero exīs est q̄si q̄dā pars mris sic fruct⁹ pēdēs in arbore ps arboris. q̄ baptizata mr̄e baptizaf puer in vētre ei⁹ exīs. ¶ Ꝑ. cōtingit qñqz q aliq ps p̄us egredit. sic legit Beñ. 39. de Esau: q exiuit p man⁹: ꝛ tñ timet de piculo mortis. q̄ videt q saltē i tali casu nō sit expectāda natiuitas ex vtero: sed ps egressa aspgenda baptismali aq̄. ¶ Ꝑ. mors eterna peior ē q̄ mors corpalis in infinitū: sz de duob⁹ malis eligēdū est min⁹ malū. ergo oz mater scindi ꝛ extrahi puer: vt baptizatus a morte eterna liberet: ꝛ nō expectari natitas ex vtero. ¶ Sz ℨ. Cor. 16. Nō p̄us q̄ spūale est: sz q̄ aīale: deinde q̄ spūale sz baptism⁹ est q̄dā regnatio spūalis. q̄ p̄us hō aīali ꝛ carnali natiuitate nasci oz q̄ baptizet. ¶ Ꝑ. sacr̄z ē actio militātis ecclie: sed q̄diu puer ē in vētre matris nōdū cōmeraf alys mēb⁹ is ecclie. q̄ nō pt sibi baptism⁹ exhiberi.

¶ Ulteriꝰ videt q nullus etiā in materno vtero possit sanctificari p gratie gratū faciētis donū: qz vt Isidor⁹ dicit. regnatio i eū ñ dici pōt i quē gnatio nō p̄cessit: sz p gratiā gratū faciēte fit hō filius dei: ꝛ ita regnaf. q̄ nō pōt hō sanctificari anteq̄ nascaf ex vtero. ¶ Ꝑ. sicut peccatum actuale cōtrahit ex actu: ita originale cōtrahit ex origine sed peccatū actuale nō pōt remitti q̄diu homo ē in actu peccādi. ergo nec peccatū originale potest remitti puero i materno vtero existēti qui adhuc est actualiter in origine existens. ¶ Ꝑ. vbi est maius periculuz ibi magis diuina misericordia subuenit: sed illi qui mozituri sūt anteq̄ ex vtero nascanf sunt in maiori periculo q̄ Joānes baptista ꝛ Hieremias qui ex vtero postmodū nati sunt. si ergo nō dicimus pueros dictos sanctificari in vtero: ne ꝑueniantur morte: videt q multo fortius nec Joānes nec Hieremias sanctificati fuerunt. ¶ Sed ꝯtra q̄ dicit Hiere. p. Anteq̄ exires de vulua sanctificaui te. ꝛ Luc. p dicitur de Joāne. Et spiritu sancto replebit adhuc ex vtero matris suc. ergo aliqui in vtero sanctificant. ¶ Ꝑ. de nullo celebrat ecclesia festuz nisi de sancto aliquo: sed celebrat natiuitatez Joānis. ergo tunc nascens sanctus erat. ergo in vtero sanctificatus fuit.

¶ Ulteriꝰ vī q in vtero sactificati nō sint baptizādi. i sanctificatiōe.n.in vtero daf maior gra q̄ i baptismo. qz sanctificatiōis gra dicit esse cōfirmans salutē ꝯ mortale peccatuz: sz iniuriam faceret baptismo qui baptizatum iterum baptizaret. ergo iniuriā facit sanctificationi in vtero qui sanctificatū iterū baptizando sanctificaret. ¶ Ꝑ. nā nō facit p plura qō per vnuz pōt faccre. sz opatio gre ē ordinatior q̄ nāe. cū q̄ ad salutez sufficiat gra sanctificatiōis: vī q frustra baptism⁹ addaf. ¶ Ꝑ. diuina opatio nō est min⁹ efficax in sanatiōe spūali q̄ corporali: sz in illis q̄s curauit corporalr nō oportebat aliquē medicū ab hoie supadi. q̄ illis q̄s curat per gratiā sanctificatiōis iteri⁹ nō sūt adhibenda sacra medicamēta. ¶ Sz ℨ. baptism⁹ circūcisioni succedit. sz Joā. sanctificat⁹ in vtero 8º die legitur circūcisus. Luc. i. q̄ ꝛ sanctificat⁹ in vtero cēt baptizādus. ¶ Ꝑ. sanctificatio in vtero est baptism⁹ flaminis: sz adulti baptizati p ꝛtritionē baptismo flaminis sunt baptizādi baptismo fluminis. q̄ ꝛ similr sanctificati in vtero.

¶ Rñ. dom ad p^m. q. q baptism⁹ ē actio hierarchica fm Dio. vñ p ministros eccl'ie cōferēdus est vl p eos q in necessitate vicē ministroꝝ obtinēt. puer aūt q̄diu ē i vtero matris exīs nō pōt subyci opatōi ministroꝝ eccl'ie nec ē hoib⁹ notus: ꝛ iō tūc baptizare nō pōt. Quidā āt assignāt alias causas q̄ nō sūt magni pōderis: q̄rū vna est q diuia iustitia exigit q pctm qōlibet nō dimittaf sine pena aliq̄ quā puer in baptismo sentit: qō ē nō posset cū adhuc ē in vtero matris. Sz ℔ nihil ē. qz baptism⁹ fm Amb. nō regrit penā exteriorē. Et ꝓterea pctō originali nō debet pena sensibilis iflicta. Alia ē q gratia dat cē ordinatū: ꝛ iō regeneratio gre ꝑsupponit gnationē nāe. Alia ē q puer q̄diu est in materno vtero adhuc ꝯiungit cāe originat⁹ pct: ꝛ iō nō pōt ab eo mūdari: sed be due cāe repugnāt sanctificationi in vtero: sicut ꝛ baptismo. Alia est q in baptismo oz esse aq̄ ꝛ spūs ℨ infectionē carnis ꝛ aie p originaiē: ꝛ iō oz ꝑexistere ad baptismū natiuitatē in vtero q̄ infundit aia ꝛ natiuitatē ex vtero q̄ nascit corp⁹: sed hoc nihil ē: qz natiuitas nec̄z est aie nec̄z corporis: sz cōiuncti. vñ in natiuitate in vtero nascit ꝛ corp⁹ ꝛ aia. vñ p̄me rōni standū est. ¶ Ad p^m q dōz. q nō est ex defectu diuine mīe q in maternis vteris exīt⁹ remedy p qō fm legē cōez ptic̄pes passiōis ꝓpi efficiant q̄ q est remissio peccatoꝝ: qz non pūt subyci opatiōi ministroꝝ eccl'ie p quos talia remedia ministrantur. ¶ Ad 2^m dōz. q puer in materno vtero exīs q̄uis sit cōiunct⁹ matri sz corp⁹ qō ab ipsa traxit: tñ est oīo distinctus fm aiam rōnalē quā ab extrinseco hz: ꝛ iō fm ꝯmutationē corporalē matris ꝯmutaf corporalr: sz nō oz q sanctificata matre p baptismuz spūaliter sanctificet. ¶ Ad 3^m dōz. q expectāda est totalis egressio ex vtero nisi picuum mortis timeaf: tūc aūt egressa pte ꝓncipali. s. capite i quo opōnes aīe magis manifestanf vt q daz dicūt baptizari oz: sec⁹ aūt est de alys ptib⁹ vt de manu ꝛ pede q̄uis nō noceat ēt si tunc asperguf ille ptes baptismali aq̄: qz diuina mia nō est artāda: si tñ postea plenarie nascaf non est rebaptizādus fm quosdā: sz nihil periculi accidit si ad maiorē cautelā baptizet sub hac forma. si nō es baptizatus ego te baptizo ꝛc. ¶ Ad 4^m dōz. q nō sūt faciēda mala vt veniāt bona: sic dr Ro. 3. ꝛ iō bō potⁱ⁹ oz dimittere pire ifantē q̄ ipse pereat homicidy crimē i mr̄e ꝯmittēs.

¶ Ad 2^am. q. dōz q sic de⁹ nō alligauit vtutē suā reb⁹ nāl'ibus: vt nō possit ꝑter eas operari cū voluerit qō in miraculosis actib⁹ fac: ita nō alligauit vtutē suā sacr̄is vt non possit sine sacr̄oꝝ ministris aliquē scificare: ꝛ iō alias ꝓter legē cōez q̄si miraculose in maternis vteris scificasse legit: illos p̄cipue q immediati⁹ ordinabant ad ei⁹ sanctissimā ꝯceptionē: ꝛ iō mr̄ sactificata credit. ꝛ Joā. baptista q ci in vtero exīti testioniū phibuit. ꝛ Jeremias q ipsi⁹ ꝯceptōez vaticinio exꝑsso p̄dixit. Nouū inquit faciet dñs sup terrā: mulier circūdabit virū. Dicre. 31. ꝛ iō ēt i beata virgine fuit amplior sanctificatio in q̄ fomes adeo debilitatus ē vel extinct⁹ vt ad pctm actuale nūq̄ ꝛclinaret. i alys aūt inclinauit ad veniale: nō aūt ad mortale. ꝛ in Joan. baptista ēt fuit expressio q̄z i Hieremia: cui⁹ interior sanctificatio exultatiōe quadaz in notitiā hoium ꝓdut. qz dōm est. Exultauit infans ꝛc. Luc. i. vt ℨm gradū ꝓpinquitat⁹ ad xp̄m sit gradus sanctificationis. ¶ Ad p̄mū q dōm q generatio spiritualis p̄supponit nālem sibi coꝛrespondentem: ꝛ iō generatio spiritualis q̄ fit per ministeriū hoium in baptismo p̄supponit natiuitatē ex vtero qua hō in notitiaz ꝛ societatē hoium ꝓdit: sz regeneratio q̄ fit diuinitus nō p̄supponit de necessitate nisi natiuitatē in vtero qua hō a deo creatus formatⁱ⁹ est. ¶ Ad 2^m dōm q iā formato puerperio aīa rōnali infusa puer non accipit a matre nisi nutrimentū. peccatū aūt originale non ꝯhibz per actū nutritiue: sed generatiue: ꝛ iō nō est actu in ꝯhendo originale nisi in ipsa infusiōe aīe. ꝛ ꝓpter hoc nihil ꝓhibz puerum in statu illo post infusionem a peccato originali mundari. ¶ Ad tertiū dōm q ea q̄ fiunt ꝓter legez cōmunez nō fiunt p̄ncipaliter ad subueniendū vni p̄sone: sz ad insinuationē ꝛ cōmēdationez gratie: ꝛ iō q̄uis nō fuerit tātū periculū in sanctificatis in vtero q ꝓdituri erāt: tñ qz eligebāt diuinit⁹ vt gre spāles ꝑcones ꝛ ministri: iō tali priuilegiata sanctificatione dotati sunt.

¶ Ad tertiā. q. dōz q sanctificat⁹ in vtero oz baptizari pp tres rōnes. p̄ pp acgrēdū caracterē quo annumerareꝛ in pp̄lo dei: ꝛ q̄si deputareꝛ ad p̄cipiēda diuina sacra. 2º vt p baptismi p̄ceptionē passioni xp̄i etiā corpalr cōformareꝛ. 3º pp bonū obediētie: qz p̄ceptū de baptismo oīb⁹ datū ē. ꝛ ab oīb⁹ ipleri oz nisi articulus necēitatis sacr̄z excludat.

¶ Ad p^m q dōm q baptism⁹ q̄tū ad aligd extēsiue excedit sanctificationē: qz in baptismo imꝑmit caracter: ꝛ corporalr hō mozti xp̄i cōfigurat: q̄uis intēsiue in scificatione amplior gra fortassis ꝓueat: ꝛ iō nō fit iniuria scificationi si scificatis baptism⁹ cōferaf. ¶ Ad 2^m dōm q nō totū qō facit baptism⁹ factū est p scificationē: qz nō imꝑmit caracterē: ꝛ iō nō frustra baptism⁹ addit in quo etiā scificatis gra augef. ¶ Ad 3^m dōm q per medicinā corporalē nihil aliud addi posset ad salutē coꝝ quos xp̄s curauerat ꝛ ideo nō est similis ratio.

Ad secundū sic p̄cedit. Videt q itētio baptiçātis nō regrat ad baptismū. intentioni nō regrit ad opus nisi in p̄ncipali agēte q pstituit finē p iperiū suū alios mouet ad finē intētū a se: sed sacerdos baptiçās nō est p̄ncipale agēs sz istrale: vt dictū est supra. ergo nō regrit eius intētio ad baptismū. ¶ Ꝑ. intētio hominis nō ē alicui certa nisi sibi. si q̄ regrat itētio ad bapm nō erit certū de aliq̄ q̄ sit baptiçat⁹ nisi apud cū q baptiçauit: ꝛ Þ ē icōueniēs q̄ hō sit in tāto dubio salutis. ¶ Ꝑ. sicut Aug. dic. ebrioſus ꝛ furioſus baptiçare pūt: sz isti vt videt nō pūt hr̄e intētionē: qz ꝑuant vsū rōnis. q̄ itētio ñ regrit ad bapm. ¶ Ꝑ. itētio cogitationē regrit: sz frequēter ꝛ de facili cogitatio ad alia rapit. q̄ frequēter bap^mo ꝛpediret. ¶ Sz ℨ. ea q̄ fiūt ꝓter itētionē sunt casualia: sz Þ sacr̄is nō ꝛpetit cū habeāt determiatos effect⁹ ꝛ determinatas cās. q̄ regrit itētio i bap^mo: ꝛ i alys sacr̄is. ¶ Ꝑ. opa que fiūt a volūtate determinanf ꝛ specificanf itētiōe. vñ Amb. dic. q effect⁹ opi tuo ꝛponit nomē. ꝛ in glo. Matth. 12. dr. Quātū itēdis tātū facis: sz baptiçare ē actus voluntari⁹. q̄ regrit in ipso intētio ex parte baptiçātis.

¶ Ulteriꝰ vī q regrat itētio recta. regrit.n. intētio faciēs qō fac ecclia: sz Þ itēdere ē recte itētiōis. q̄ ad baptismuz regrit recta intētio. ¶ Ꝑ. in oīb⁹ ad q̄ regrit itētio: ita est q p prauā itētionē vitianf: sz bap^mo dūmō dē nō pōt cē prau⁹: vt in p̄cedēti di. dictū ē. q̄ vī q prava itētio nō possit ꝛferre bapm. ¶ Sz ℨ. bap^mo nō ipedit ex malicia baptiçātis: sz puersa itētio ptinet ad maliciā baptiçātis. q̄ puersa itētio in alys nō ipedit baptismi effectū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulteri⁹ vī q⁹ intentio vel volūtas nō requirat in bapti
zato. Baptism⁹.n. ꝫ pctm̄ originale dat: ſz pctm̄ originale
pter voluntatē ⁊ itentionē ꝺbīt. g̃ ⁊ itentio ⁊ volūtas nō
regrunt ad baptismū in baptizādo. ¶ P. pueri dormien
tes ⁊ amētes pñt baptizari: vt. ē. di. 4.ª dcm̄ ē. ſz illi carēt
itentiōe baptismi. g̃ ad baptismū nō regrit itentio ex pte
baptizādi. ¶ P. vnaq̄q; res per eadez corrūpit ⁊ fit: ꝺrie
tm̄ facta: vt dr̄ in. z. Eth. ſi g̃ itentiōe baptizandi fieret ba
ptism⁹ tūc itentiōe ipsi⁹ character baptismalis veleri pos
set: qđ falſuz ē. ¶ Sz ꝺ. in baptiſmo fit qđdā ſpuale cōnu
biū aīe ad deū: ſz in cōiugio regrit consensus. g̃ ⁊ in baptiſ
mo. ¶ P. baptismi effect⁹ magis ipedit ex pte baptizati
q̄ ex pte baptizantis: qz malitia baptizātis nō ipedit recep
tionē gre in baptismo q̄ ipediri pōt p malitiā recipientis
sacrz. sed defect⁹ intentiōis ex pte baptizati ipedit sacrz
g̃ multo fortius defect⁹ intentiōis ex pte baptizati.

¶ Rñ. dom. ad p̄m. q. q cū vni⁹ effect⁹ vna fit cā. ſi ex ali
quib⁹ plurib⁹ cāis vn⁹ effectus ꝓcedat: oz q⁹ ille cāe sint
aliquo mō facte vnū adiuicē. Ad effectū aūt sacrī videm⁹
multa cōcurrere. ſ. ministrū formā verboꝝ ⁊ māz: hec āt
nō pñt colligari adinuicē vt sint vna cā nisi p itentionem
baptizātis g̃. ſ. formā ad māz applicat: suū vo ministeriuz
ad vtrūq; ⁊ totū hoc ad sacri collationē. ⁊ iō regrit itētio
baptizātis. Et ſil⁹ ēt in oīb⁹ alys sacris regrit itētio mini
stri cū debita mā ⁊ forma nō solū ad effectū sacri ꝺsequē
dum: ſz ad sacri ꝓceptionē. ¶ Ad p̄m g̃ dōz. q⁹ duplex est
instrm̄. ſ. aīatū vt seru⁹ ⁊ inaīatū vt securis: vt dr̄ i. 8. Eth.
in ſtro igit inaīato nō regrit itentio ꝓpria. qz ipsa icliatio
instrī ad effectū p motū ꝑncipalis agētis locum itentiōis
supplet: ſz in instro aīato qđ nō tm̄ agit ſz aliquo mō agit:
vtpote p iperiū agēs ⁊ nō p ipulsum mot⁹ regrit itentio
exequēdi ministeriū ad qđ applicatū ē. ¶ Ad z^m dom q⁹
ad hoc duplr fm diuersas opiones rndet. Quidā enī dīt
q⁹ ſi desit mētalis intētio in baptizāte: nō cōfert sacrm̄ ba
ptiſmi tm̄ in adulto supplet fides ⁊ deuotio effectū baptiſ
mi vt periculū ex B baptizato q ignorat itētionē baptizā
tis nullū ꝓueniat. ſi aūt ſit puer credit pie q⁹ sūm⁹ sacer
dos. ſ. de⁹ defectū suppleat ⁊ salutē ei cōferat. ſi tm̄ nō fac
nō iniuste facit: sicut nec in illo q sacro nō subycit. Alȳ di
cunt q⁹ in baptismo ⁊ in alys sacris q̄ bñt in forma actum
exercitū nō regrit mētalis intentio: sed sufficit expſſio in
tentiōis p verba ab eccl'ia instituta: ⁊ iō ſi forma seruatur
nec aliqd exteri⁹ dr̄ qō itentionē ꝺriaz exp̄mat baptizat⁹
est. nō. n. sine cā in sacris necessitatis. ſ. baptismo ⁊ qbusdā
alys actib⁹ baptizātis tā sollicite expressus est ad itētōez
expſſiōis. ¶ Ad z^m dom q⁹ q̄uis actu ebri⁹ itentionē bre
nō possit: tm̄ ebriosus pōt cē nō actu ebrius: ⁊ itentionē ba
ptizādi habēs baptizare. ¶ Ad 4.^m dōz q⁹ q̄uis minister
sacri debeat niti ad custodiēdū coz suū q̄tum pōt: vt ma
xime in verbis sacralis formę itentionē habeat actualē:
qz tm̄ cogitatio est valde labilis ēt ſi tūc non assit actualis
itentio qm̄ verba ꝓfert: dūmō p⁹ intendit ⁊ ꝺria itentio
nō interuenerit: sacrm̄ nō impeditur: qz operat tunc in vi
ꝑncipalis intentiōis: nō enī opz q⁹ in opere semp itētio cō
iungat in actu: ſz sufficit q⁹ opus ab itentiōe ꝓcedat.

¶ Ad z^m. q. dom q⁹ rectū est cui⁹ mediū nō exit ab extre
mis: sacrm̄ aūt baptismi ē q̄ mediāte acgrit effect⁹ baptiſ
mi i aīa baptizati. vñ tūc ē recta itētio qm̄ baptizās seu ba
ptizat⁹ sacrz ordinat ad effectū sacri q̄ ē salus. Si g̃ itētio
assit i baptizāte qz itēdit sacrz ꝓferre ſz desit rectitudo: qz
ordiat sacrm̄ ad finē idebitū nō ꝓp B i recipiēte impedit
ꝓceptio sacri: qz ad B ferī itētio baptizātis neq; effectus
sacri: qz mūdatio iterior a ministro ñ ē. vñ ei⁹ itētio ad B
nihil fac. Si āt i baptizato sit itētio ꝓcipiēdi sacrz: ſz desit
rectitudo itētōis: recipit qdē qō itēdit sacrz ſz nō rē sacri:
qz obicē p prauā itētōez ſpuilācto pōit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q⁹

q̄uis ad sacrz regrat itētio faciēdi qō fac eccl'ia: ñ tm̄ reg
rit q̄si de necessitate sacri exns facere qō fac eccl'ia: pp B
q⁹ eccl'ia facit: ⁊ in B cōsistit rectitudo itentōis. ¶ Ad z^m
dom q⁹ baptism⁹ nō bz bonitatē ex ministro sic alia ope
ratio volūtaria bz bonitatē ex opante: ⁊ iō nō est sile.

¶ Ad 3^m. q. dom q⁹ in baptismo baptizatus duo recipit. ſ.
sacrm̄ ⁊ rez sacri. sed ad hec duo recipiēda nō regrit aliqd
causans ex pte recipiētis. sed solū ipedimētū remouens:
qō qdē ipedimētū nihil aliud est q̄ voluntas ꝺria alteri.
ꝑdictoꝝ: ⁊ iō in adultis ⁊ in bñtib⁹ vsum rōnis in qb⁹ pōt
esse ꝺria volūtas actu vel habitu: regrit ⁊ ptritio siue de
uotio ad pcipiendā rē sacri: ⁊ itentio vel volūtas ad reci
piendū sacrm̄: in pueris aūt absq; ptroq; pcipit ⁊ sacrm̄ ⁊
res sacri: ⁊ fil⁹ est in carētib⁹ vsu rōnis nisi ꝺria voluntas
habitu ifit ⁊ ſi nō actu. Tm̄ sciēdū q⁹ nō regrit i adulto vo
luntas absoluta suscipiēdi qō eccl'ia ꝓfert: ſz sufficit volū
tas cōditionata sic̄ est in volūtarys mixtis. vt dr̄ i. 3. Eth.
⁊ iō ſi sit coactio sufficiēs ita q⁹ ꝑncipium sit ex toto ex̄ nil
conferente vim passo vt cū aliquis reclamans ītergitur
violenter tūc talis nec sacrz suscipit nec rē sacri. Si āt sit
coactio inducēs sicut minis vel flagellis: ita q⁹ baptizat⁹
potius eligat baptismū suscipe q̄ talia pati: tūc suscipit sa
cramētū: ſz nō rē sacri. ¶ Ad p̄m g̃ dom q⁹ intētio vel vo
luntas in baptizato vt dictū ē nō regrit q̄si causans dele
tionez culpe originalis: sed solū q̄si remouēs ꝓhibēs. ſ. ꝺ
riaz volūtatē. ¶ Ad z^m dōz q⁹ in pueris nō pōt cē ꝺria vo
lūtas: neq; actu: neq; habitu: ⁊ iō nō regrit volūtas vel i
tentio in eis qua ꝓhibēs remoueat. Jn amētib⁹ aūt ⁊ dor
miētib⁹ pōt cē volūtas ꝺria habitualis: q̄uis nō sit actua
lis: ⁊ iō si ante sōnū vel furiā fuerūt ꝺrie volūtatis nō reci
piūt sacrm̄: qz adhuc illa volūtas habitualr manet. si aūt
habuerūt ꝓpositū recipiēdi baptismū: ⁊ hoc p aliq̄ signa
ꝺnotuit: tūc in articulo necessitatis ꝺz eis ꝓferri baptism⁹:
⁊ suscipiūt sacrm̄ ⁊ rē sacri: etiā si furiosus tūc ꝺdicat: qz il
la ꝺdictio nō ꝓcedit a volūtate rōnis fm quā ē capax ba
ptismalis gre. si aūt necitas nō sit ꝺz in furiosis expectari
lucidū intervallū: vel in dormiētib⁹ vigilia. si tū bapticet
in statu illo sacrz suscipit: q̄uis peccet baptizās. ¶ Ad 3^m
dom q⁹ volūtas vel intētio baptismū suscipiēdi nō regrit
ad baptismū q̄si causa vel dispositio caracteris: sed soluz
sicut remouēs ꝓhibēs: ideo ratio nō valet.

Ad tertiuz sic ꝓcedit. Videt q⁹ in baptizato fi
des requirat ad hoc q⁹ sacrz suscipiat.
Baptismus. n. sacrm̄ fidei dr̄: sed nō nisi ꝓpter fidē recipi
entis ipsiuz. g̃ regrit fides baptizādi. ¶ P. Matth. vltio
dr̄. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit. g̃ videt q⁹ regrit in
adulto q⁹ credat ad hoc q⁹ baptizet. ¶ P. fides ēentiali
oz est sacro q̄ volūtas: ſz volūtas regrit vt dictū est. ergo
multo ampli⁹ fides. ¶ Sz ꝺ. adulti nō sunt peiozis cōdi
tionis q̄ pueri: sed in pueris sufficit fides ecclesie ad ba
ptismū: ⁊ nō regrit fides ꝑsone illius. ergo nec in adultis.
¶ P. caritas ꝓpinquioz est ad gratiā q̄ fides: qz caritas
nō potest esse sine gratia sicut fides: ſz nō regrit caritas i
recipiēte baptismū: qz sic nullus adultus de nouo accipe
ret ibi gratiā. ergo nō requiritur fides.

¶ Ulteri⁹ vī q⁹ regrat fides in baptizāte. regrit. n. i bapti
zāte itētio ꝺferēdi sacrz: ſz ifidelis q̄tū ad articulū bap^mi
nō credit sacrz baptismi. g̃ nō pōt itēdere ꝺferre illō: ⁊ ita
nō pōt baptizare. ¶ P. baptism⁹ ē sacrm̄ eccl'ie: ſz fides ē
p quā mēbza eccl'ie p adinuicē vniunt. g̃ q nō bz fidē nec
pōt baptizare cū nō sit de eccl'ia. ¶ P. ꝓpinqus se bz ad
baptismū baptizās q̄ offerēs puerū ad baptizādū: ſz i of
ferēte regrit fides: qz rñdet: credo. g̃ multo fortiꝰ regrit
in baptizāte. ¶ Sz ꝺ est qō in lra determinat q⁹ heretici
vez baptismū ꝺferūt. beretici aūt infideles sunt. g̃ ꝛc.

¶ Ulteri⁹ vī q⁹ recipiētes baptismū ab hereticis nō cōse

quant rē sacri. qz Aug. dic q⁹ q ꝺtis eccl'iaz baptizant nō
sumūt baptismū ad salutē: ſz ad pniciē: ſz baptizati ab he
reticis sumūt baptismū ex eccl'ia. g̃ nō sumūt ad salutē: ⁊
ita rē sacri nō ꝺsequūt. ¶ P. gcūq; accipit aliqd ab aliq̄
q nō bz ius dādi illud iniuste accipit. ſz heretic⁹ nō bz ius
dandi baptismū: vt dic Aug. in li. de baptismo. ꝺ Donatū.
Si inqt heretic⁹ ius baptizādi nō būit: tm̄ xp̄i ē qō ꝺdit. g̃
accipiēs ab heretico iniuste accipit: ⁊ ita peccat. ¶ Sz ꝺ.
pctm̄ baptizātis nō polluit baptismū: vt dcm̄ ē. ē. ſz ifide
litas ē qōdā pctm̄. g̃ ñ ipedit effectū baptismi i baptizato.

¶ Rñ. dōz ad p^m. q. q⁹ cū q̄rit vt⁹ fides regrat vl sit ne
cessaria ab baptismū: nō itelligit qō d necitate absoluta:
ſz de necitate q̄ ē ex ꝺditōe finis. Est āt duplex finis i ba
ptizatis. ꝓim⁹ est ꝓceptio sacri. Scōs ē ꝓceptio rei sacri.
Dico g̃ q⁹ in adultis regrit fides ēt ꝑsonal necitate q̄ ē ex
suppone finis scōi. qz nisi credat reputar fict⁹: vt. ē. di. 4.ª
dcm̄ ē: ⁊ ita nō ꝺsequt rē sacri. nō aūt regrit ad p̄mū finez
ꝺsequēdū. qz sacrm̄ pcipit aliqs ēt ſi nō credat. vñ Augu.
dic q⁹ prozsus fieri pōt vt aliq⁹ vez baptisma bēant ⁊ non
bēant verā fidē: i parulis āt sufficit fides eccl'ie ad vtrūq;
¶ Ad p^m g̃ dōz q⁹ baptism⁹ dr̄ fidei sacrm̄: qz p eū bō ce
tib⁹ fidcliū aggregat: ⁊ iō q accipit baptismū ostēdit se fi
dez hre: ⁊ ſi nō bz reputat fict⁹: ⁊ rē sacri cuz sacro ꝓcepto
nō pcipit. ¶ Ad z^m dōz q⁹ dns in vbis illis oñdit qd reg
rit in baptizādo ad salutē ꝺsequēdā q̄ est res sacri. vñ sub
dit. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. ¶ Ad 3^m
dōz q⁹ sacrm̄ baptismi in aīa recipit q̄tū ad characterez:
aīa aūt nō pōt alicui subyci in vita: ⁊ iō volūtas seu itētio
facit ad B q⁹ bō se sacro subyciat. ſz fides facit ad B q⁹ de
bito mō se subyciat. vñ fides regrit tm̄ ad ꝓceptionē rei
sacri: ſz itentio ad ꝓceptiōez rei simplr. ¶ Et qz alie rōes
ꝓbant. q⁹ nec q̄tū ad vltimū effectuz fides regrat: iō ad
q̄rtū dom q⁹ in pueris nō pōt cē ꝺrū gre baptismalis ex
ꝑsonali volūtate: ⁊ iō nō regrit ꝑsonalis fides sic regrit i
adultis ad cōsequēdā rē sacri: in q⁹ pōt cē ꝑsonalis ifide
litas. ¶ Ad 5^m dōz q⁹ recta itentio regrit ad ꝺsequēdā rē
sacri. fides aūt itentionē dirigit ⁊ sine ea nō pōt cē pcipue
in talib⁹ intentio recta: ſz charitas vlterius facit intētio
nem meritoziā: ⁊ iō ad hoc q⁹ bō ꝓperarct se ad gratiā in
baptismo percipiendā ꝓexigit fides: sed nō charitas: qz
sufficit attritio precedēs: ⁊ ſi nō sit cōtritio.

¶ Ad z^m. q. dom q⁹ dū hereticꝰ vel gcūq; infidelis debi
taz formā seruet ⁊ itentionē baptizādi bēat: veruz sacrm̄
ꝓfert: qz baptismus nō bz efficaciā ex merito baptizātis:
sed ex merito xp̄i: qō opat in baptizato p fidez ꝓpriam in
adultis: vel p fidē ecclie in pueris. ¶ Ad p^m ergo dom q⁹
q̄uis ille q nō credit baptismū esse sacrm̄ aut bre aliquā
spuālē vtutē: nō itendat dū baptizat cōferre sacrm̄: tm̄ in
tendit facere qm̄q; qō fac eccl'ia: ⁊ ſi illō reputet nihil cē: ⁊
qz ecclesia aliqd facit: iō ex ꝺnti ⁊ iplicite itendit aliqd fa
cere: q̄uis nō explicite. ¶ Ad z^m dom q⁹ q̄uis p fidez re
ctā nō sit mēbrū eccl'ie: tm̄ inq̄tū seruat mot⁹ eccl'ie i ba
ptizando baptismū eccl'ie tradit vñ regenerat filios xp̄i ⁊
eccl'ie nō sibi vel heresi sue: sicut. n. Jacob genuit filios p
liberas ⁊ ancillas: ita xp̄s p catholicos ⁊ hereticos bonos
⁊ malos. vt Aug. dicit ꝺ Donatū. ¶ Ad 3^m dōz q⁹ nō req
rit fides ꝑsonalis offerentiū puerū ad baptismū: nec ali
cui⁹ ꝑsone determinate: sed solū fides eccl'ie militātis quā
nō est possibile deficere totalr deo hec ordinante: q dixit
Matt. vlti. Ecce ego vobiscum sum vsq; ad cōsūmatio
nem seculi. Si tm̄ deficeret illud suppleret qō de fide re
manēt in eccl'ia triūphante. ſ. visione: nec offerens puerum
ad baptismū in ꝑsona sua: dicit credo: sed i persona pueri
vt sit sensus: credo. i. sacrm̄ fidei presto sum recipere.

¶ Ad 3^m. q. dom q⁹ ille g ab heretico baptizat pp peccatū
hereticī nō ꝓuat gra baptismali: ſz q̄uq; pp peccatuz pro
priū. vñ si sit puer in quē culpa actualis nō cadit si bapti
zat in forma eccl'ie recipit sacrm̄ ⁊ rez sacri: fil⁹ si sit adul
tus ⁊ baptizans nō sit hereticꝰ manifestus ⁊ ab eccl'ia pre
cisus: vel si baptizatus sit in articulo necitatis. Si āt sciat
ipm esse hereticū ⁊ baptismū ab ipso suscipiat: hoc ꝛtigit
vel qz fauet heresi sue: vel in cōtēptū eccl'ie: vel ꝓpter ali
qō tpale cōmodū: ⁊ sic ipsemet peccat. vñ ꝓprio peccato
obicem ponit spiritui sancto ne cōsequat rez sacri. ¶ Ad
p̄mū g̃ dom q⁹ Aug. loquit in casu illo q̄si aliqs in fauorē
heresis ab heretico baptismū suscipit. ¶ Ad z^m dō. q⁹ ius
dandi baptisma est ex duobus. ſ. ex ordine sacerdotali: et
ex iurisdictione. Jn heretico g̃ ab eccl'ia ꝓciso manet ius
dandi baptisma quātuz ad ordinez sacerdotalē. si ꝓmo in
ecclesia sacerdos fuerit: nō tm̄ manet q̄tū ad iurisdictio
nem quā amittit: nec tm̄ sequit q⁹ baptismuz ab heretico
suscipiens semp iniuste accipiat cū credit euz habere ius
dādi ⁊ nō esse hereticū: vel in casu necessitatis in q̄libz bz
ptātez baptizandi. Qō. II.

Deinde queritur de ritu baptismi. ¶ Et
circa hoc queruntur tria. ꝓimo
de ritu ipsi⁹ baptismi. Secundo de ritu cathe
cismi. Tertio de ritu exorcismi.

Ad primuz sic ꝓcedit. Videt q⁹ baptism⁹ iterari
possit: qz eucharistia est sacrz excellen
ti⁹ q̄ baptism⁹: qz est pfectio fm Dio. ſz eucharistia itera
tur. g̃ ⁊ baptism⁹ iterari pōt. ¶ P. gra ē pncipalioz effect⁹
baptismi q̄ character: ſz gratia amittit q̄uis character non
deleat. g̃ videt q⁹ rone gre recuperāde baptismus iterari
debeat. ¶ P. sicut ad vnitatē actiōis regrit vnitas tēpo
ris: ita ⁊ vnitas agētis: ſz plures pñt aliqd fil⁹ baptizare:
qz vn⁹ aliū nō ipedit: ⁊ pcipue hoc nēciuz est si vn⁹ sit mu
tus q ꝟba ꝓferre nō possit: ⁊ ali⁹ mācus q nō possit imer
gere. g̃ ⁊ fil⁹ ꝑ aliqs plices diuersis tpib⁹ baptizari. ¶ Sz
ꝺ est qō dicit Eph. 4. Una fides vnū baptisma. g̃ iterari
nō ꝺz. ¶ P. baptism⁹ ꝺ oziginale dat: sed oziginale pctm̄
nō iterat. ergo nec baptismus iterari ꝺz.

¶ Ulteri⁹ videt q⁹ nō debeāt cē illa duo tpa determiata
ad baptismū. ſ. sabbatū pasche: ⁊ pentecostes: qz piculo q̄
citius succurrēdū est: ſz hō ꝓp fragilitatē nāe semp est in
piculo vite sue. g̃ nō ꝺz expectari tps aliqō determiatum
ad baptismū: sed statiz baptizari. ¶ P. ꝑ baptismū hō re
generat in filiū dei ad imaginē xp̄i. g̃ pcipue in festo natī
tatis baptism⁹ celebrari deberet. ¶ P. baptism⁹ xp̄i ꝺtu
lit ags viz regnātiuā: ſz xp̄s in die epi baptizat⁹ fuit. er
go tūc pcipue hō deberet baptizari. ¶ P. baptism⁹ bz ef
ficaciā a passiōe xp̄i. g̃ i die passionis dñice magis deberet
celebrari baptism⁹ q̄ in sabbato pasche.

¶ Ulteri⁹ videt q⁹ sacralia baptismi male ponant a Dio.
ponit enī ꝑ receptionē baptizādi ab epo quē sumū sacer
dotē dicit ꝑsente oī eccl'ie plenitudine. ꝺz. n. baptizandus
recipi ab eo q est ꝓpius baptismi minister. talis aūt ē sacer
dos ⁊ nō epus. g̃ nō oz ponere receptionē ab epo. ¶ P. q
man⁹ ipositionē dat spūssanct⁹ ad robur: qō ad cōfirma
tionē ptinet q̄ baptismū sequit. g̃ incōuenienter ponit q⁹
epus baptizādo recepto man⁹ ei ante baptismū imponit.
¶ P. baptizādis sal in os mittit: ⁊ aures ⁊ nares sputo li
niūt. cū g̃ de his Dio. mētionē nō facit: videat q⁹ sacralia
baptismi ponat insufficiēter. ¶ P. ipse ponit olei inūctio
nez ante baptismū quo inungit xp̄ianus q̄si ad pugnā: vt
ipse dicit. ſz ad pugnā spūalē pcipue ordinat sacrm̄ cōfir
matiōis. g̃ videt q⁹ talis inūctio nō ꝺz fieri in baptismo.
¶ P sacra sūt dist icta. g̃ vī q⁹ nō debeat sil cū bap^mo ꝺnu
merare eucharistie ceptionē ⁊ sacri crismatis linitionē.
¶ Rñ. dōz ad. i. q. q⁹ bap^mo nullo⁹ iterari ꝺz pp. 4.^or rōes. p^a
sumit ex modo ꝺ quē dat. ſ. oziginale pctm̄: qō nō iterat.
vñ nec medicina iterari ꝺz. 2ª sumit ex re sacramēti: qz in

Universidad de Deusto
Biblioteca

baptismo deleꝛ culpa ⁊ pena totaliꝛ. vñ si freq̃nter liceret hoi baptismū suscipe esset q̃dā puocatio ad peccandū: qz facilitas venie ꝫcentiuꝫ ꝑbet delinquẽdi: vt dic̃ Hre. 3ª sumit ex sua significatiõe: qz ꝓfigurat mortꝫ xp̃i: g semel tm̃ mortuꝰ est. 4ª sumit ex ipso sacro. s. charactere qõ idelebiliter manet. vñ fieret iniuria sacro si baptismꝰ itꝛarꝛeꝛ q̃si ꝑma sanctificatio nõ suffeciss̃et: ⁊ itꝛ qz ipꝫ sacrm regnatio q̃dã est. cuiusꝫ aũt gñatio est tm̃ scꝫ: qõ aũt nescit esse fcm̃ nõ iteraꝛ. vñ si ꝫueniat ꝑ certo aligs defecꝰ fuisse in baptismo eoꝝ q̃ sunt de eẽntia sacri: ꝺz absolute iterũ baptizari sub hac forma: baptizo te si nõ es baptizatꝰ ī noĩe ꝑris ⁊c. ¶ Ad pm̃ g̃ dꝺz. q. sic in eucharistie sacro sanctificaꝛ mã ita ī baptismo scificaꝛ recipiẽs characteris ipssionẽ. vñ sic fieret iniuria eucharistie si hostia ꝫsecrata ꝫsecrarꝛeꝛ itꝛ: ita fit iniuria baptismo si aligs scꝫ baptizatꝰ itꝛ baptizarꝛeꝛ: qz sic ibi sanctificatio referꝛ ad mãz: ita ℞ ad suscipientẽ sacrm. ¶ Ad 2m̃ dꝺz q. q̃uis gr̃a sit dignioꝝ effectꝰ baptismi q̃ character. ⁊ sit quodãmõ ꝑncipalioꝝ: nõ tm̃ est ita ꝓpriꝰ effectꝰ ei⁹: ⁊ in ℞ nõ ita ꝑncipalis. qz gr̃a amissa ⁊ p alia sacra recuperari põt: ⁊ iõ nõ oꝝ q. ad ipam recuperãdã iterꝛ baptism̃. ¶ Ad 3m̃ dom̃ q. si ples sil⁹ imergerẽt: ita q. vterq; diceret ego te baptizo ⁊c. baptizatũ eẽt q̃uis peccarẽt nõ seruãtes ritũ eccl̃ie: nec tm̃ eẽnt puniendi tã q̃ iterãtes baptisma nisi ℞ itenderẽt: qz ꝺrigit eãdez actionẽ ⁊ ab vno ⁊ a plib⁹ exerceri: nõ ãt ꝺrigit eãdẽ actionẽ esse q̃ in diuersis tpib⁹ fit. Si aũt dicãt nos baptizam⁹ te: nõ erit baptism⁹ qz nõ seruaꝛ debita forma: vt. g̃. di. 3ª docm̃ ẽ. silr nõ erit baptism⁹: si vn⁹ sit manꝰ ⁊ ali⁹ mutus: vno ꝓferẽte vba ⁊ alio imergente. qz ipsa vba forme ostẽdunt q. ab eodẽ ꝺz fieri imersio ⁊ verboꝝ. pnũciatio.

¶ Ad 3am. q. dꝺz q. in baptismo duo ꝫsideranꝛ. s. suba sacri ⁊ solẽnitas: ⁊ q̃tũ ad subaz sacri nõ ẽ aliq̃ tps determiatũ ad baptismũ: imo q̃libz die ⁊ q̃libz hora baptism⁹ celebrari põt. ſz solẽnis celebꝛatio baptismi in eccl̃ia hz tẽp⁹ deputatũ. s. duplex sabbatũ: de q̃ in lra dꝰ: cui⁹ rõ ẽ qz baptism⁹ hz efficaciã ex duob⁹. s. ex vtute spiritussancti: ⁊ iõ in vigilia pẽtecostes celebꝛat solẽniter baptism⁹. Itez ex passiõe xp̃i cui⁹ morti aligs ꝫfiguraꝛ p baptismũ q̃si cõsepult⁹ xp̃o in mortẽ. vt dꝰ Ro. 6. ⁊ iõ celebꝛaꝛ solẽniter in die sepulture xp̃i. i. in vigilia pasche. ¶ Ad p̃m g̃ dꝺz q. in necitate nõ oꝝ expectare. ista duo tpa. vñ dꝰ ō ꝫse. di. 4ª ō cathecumis baptizãdis id decretũ ẽ: vt in paschali festiuitate vl pẽtecostes veniãt ad baptismũ ceteris aũt solẽnitatib⁹ ifirmi tm̃ debẽt baptizari. ⁊ qz pueri g ifirmi cõputanꝛ pp nãe ibecillitatẽ ⁊ pp piculũ dãnatiõis a q̃ nõ pũt alr liberari: iõ nũc ipsi pueri baptizanꝛ vt i plib⁹: ⁊ rñ expectanꝛ hec duo tpa: sic in adultis expectari solebãt. ¶ Ad 2m̃ dꝺz q. in festo natiuitatis recoliꝛ natiuitas dñi ſz carnez: nos aũt nõ efficimur fratres eiꝰ natiuitate carnis sed spũs: ⁊ iõ nõ oꝝ q. tũc baptismꝰ celebꝛeꝛ. ¶ Ad 3m̃ dꝺz q. q baptismũ xp̃i ẽ tm̃ mã ꝑparata ad actũ baptismi: ſz vt⁹ agẽs in baptismo ẽ meritũ passiõis xp̃i ⁊ vt⁹ spũsancti. et qz agẽs in oib⁹ ẽ ꝑncipali⁹ q̃ mã: iõ poti⁹ in duob⁹ ꝺtermiatis tpib⁹ baptism⁹ celebrari ꝺz q̃ ī epiphania: tm̃ iõ nõ ẽ spãlr ĩstitutũ baptismũ celebrari in die illa vt excludꝛeꝛ errꝛ quoꝝdã q dicebãt nũq̃ baptismũ posse cõferri nisi in die illa q̃ dñs baptizatꝰ ẽ. ¶ Ad 4m̃ dꝺz q. hõ ī baptismo ꝫfiguraꝛ passiõi xp̃i p modũ cuiusdã ꝫsepelitiõis: vt apl's dic̃. ⁊ iõ ī die sepꝉture ꝫgruẽti⁹ fit q̃ ī die passiõis.

¶ Ad 3am. q. dꝺz q. Dio. ꝑsegꝛ ritũ baptismi q in ꝑmitiua ecclia ꝟuabaꝛ in solẽni celebꝛatiõe baptismi: q̃n adulti ad baptismũ veniebãt: ⁊ iõ q̃tuoꝝ ordinẽ ponit. quoꝝ ꝑmũ ptinet ad cathecismũ. 2m̃ ad exorcismũ. 3m̃ ad baptismuz. 4m̃ ad baptismi ꝛplemẽtũ. Quãtũ ad cathecismũ ptinẽt hec q̃ ℞ p ordinẽ tãgunt̃. ꝑ instructio de fide p ꝑdicatiõe ẽpi. 2º ꝟuersio ifidelis ad fidẽ ⁊ accessus ab eẽm mediãte patrio quẽ anadochũ dicit. 3º gratiarum actio ⁊ oꝛatio ab epo ⁊ clericis fcã. 4º petitio baptismi ⁊ pfessio obseruantie xp̃iane religiõis. 5º manꝰ impositio ⁊ signatio eiꝰ signo crucis. 6º ꝫscriptõ baptizãdi ⁊ anadochi. Sz q̃tũ ad exoꝛcismũ ponunt ſq̃tuoꝝ, ꝑ exufflatio vſus occidẽtale ptez ⁊ abrenũciatio. 2º manuũ ad celũ erectio cũ sacre ꝫfessione fidei ⁊ pfessiõe xp̃iane religionis. 3º oratio bñdictio ⁊ manus ipositio. 4º ũnudatio ⁊ vnctio oleo sãcto: qõ dꝰ ad cathecuinos. ſz q̃tũ ad baptismũ ponit triną ĩmersionẽ cuz alys q̃ regrunt̃ ad baptismũ. Qtũ vo ad pfectõez baptismi q ꝫsegt̃ põit tria. s. vestis traditõez: linitõez chrismat] in vertice: ⁊ eucharistie ꝓceptõez. ¶ Ad p̃m g̃ dꝺz q. Dio. tradit ritũ baptismi q̃tũ ad maxĩmã sui solẽnitatẽ: ⁊ iõ ñ ponit solũ mĩstrũ sufficiẽtẽ ſz excellẽtẽ. ¶ Ad 2m̃ dom̃ q. circa baptismũ vt ex ꝓdcis ꝑz triplex manꝰ ipositio datꝛ. vna in cathecismo vt hõ ī fide roborꝛeꝛ ī seipso: alia ī exoꝛcismo vt roborꝛeꝛ in pugna aduersus diabolũ. 3ª ī ꝫfirmatiõe vt roborꝛeꝛ in pfessiõe fidei ꝑ ssuras mũdi. ¶ Ad 3m̃ dꝺz q. de ill' sacr̃alib⁹ q̃ ptinẽt ad solẽnitatẽ baptismi: q̃dã fuerũt in ꝑmitiua ecclia q̃ nũc nõ sũt: ⁊ q̃dã postea supaddita sũt. vñ in exoꝛcismo aligd subtractũ ẽ: vt ꝑz p ritum quẽ docet Raban⁹. s. ꝟuersio ad occidẽtale. ſz ptẽ ꝛoꝛiẽtale: ⁊ aligd additũ. s. salis cibatio: ⁊ auriũ: ⁊ naris: ſputo linitio ad designãdũ remotionẽ illoꝝ q̃ ꝑcipue pñt ipedire fidei doctrinã: cui⁹ sacr̃z pcipiẽduz ẽ. põt. n. ipediri ne recipiaꝛ. ⁊ ꝺz hoc adapiunt aures ſputo ad recipiẽdũ fidez ex auditu p vbũ dei: ⁊ nares ad q̃redũ doctrinã fidei p odorez bonũ notitie sue ſpſuz in ꝟuersatiõe ⁊ doctria sanctoruz ad silitudinẽ eiꝰ q. dñs luto ex ſputo fcõ liniuit oc̃los ceci nati. Jõ aũt oculi nõ liniunt̃: qz visus inuẽtiõi seruit: fides aũt nõ est p iuẽtionẽ humanã. põt ẽt ipediri diuulgatio fidei in ꝓfitẽtib⁹ ⁊ docẽtib⁹ ipsaz: ⁊ iõ apponit̃ i ozesal diserẽtiõis: vt oĩs sermo fideliũ sit sale cõditus. ¶ Ad 4m̃ dom̃ q. circa baptismũ est triplex inũctio. una añ baptismũ q̃ fit oleo scõ: qõ dꝰ ad cathecumios: ⁊ ℞ ꝫ Dio. ⁊ Amb. fit in ꝑsignũ pugne Ꝺ inimicũ: sic athleteinũgunt̃. vl Rabanũ: vt nulle relige latẽtis inimici resideant: qz qõ emo lltũ est facili⁹ ablui ab intrinsecis ꝛordib⁹ põt. secũda fit post baptismũ chrismate in vertice: vt sicut p ablutionẽ aque significaꝛ emundatio a peccatis: ita p chrismatis linitionẽ in vertice significeꝛ gr̃a collata in mente ad bñ operãdũ: vt odoꝝ boni exẽpli ad alios diffundaꝛ. 3º fit in ꝫfirmatiõe de q̃ post dicẽt. ¶ Ad 5m̃ dom̃ q. illa linitio chrismatis nõ est sacr̃z ꝫfirmatiõis: ſz daꝛ tm̃ in signũ sicut ⁊ vestis cãdida: ⁊ cãdela accẽsa. vt p vestẽ cãdidã significeꝛ nouitas vite ⁊ puritas: p chrisma odoꝝ bone fame. p cãdelã accẽsaz veritas doctrine. eucharistie aũt ꝓceptio nõ ponit̃ a Dio. q̃si sacr̃ale baptismi: ſz qz iaz baptizatus est ꝫfiguraꝰ admittit̃ ad sacrã mẽsaz: ⁊ iterũ qz oẽ sacrm p eucharistiã ꝫsumaꝛ: vt Dio. dicit.

Ad secundũ

sic ꝓcedit. Uideꝛ q. cathecismꝰ baptismũ p̃cedere nõ debeat: qz sicut dicit Aug. in lib. de cathetiçadis rudib⁹ narratio plana ẽ: cũ gsq; p̃ cathetiçaꝛ ab eo q̃ scriptuz est. in ꝑncipio creauit deꝰ celũ ⁊ terrã vsq; ad ꝑsentia tpa ecclie: sed hoc non põt fieri nisi lõgissimo tpe. cum g̃ piculosuz sit tm̃ differri baptismũ: vł q. nõ debeat baptismũ cathecism⁹ p̃cedere.

¶ Ꝑ. Matth. 7. dicit. Nolite sanctũ dare canib⁹: ſz sanctuz ibi dicit doctrina sacra q̃ nõ est ꝟmittẽda immũdis: vt Dio. dicit. cũ g̃ nõ baptizati sint ĩmũdi: videt q. nõ debeãt cathetiçari nõ baptizati. ¶ Ꝑ. baptismus est spũale regnatio p quã daꝛ eẽ spũale: vt Dio. dicit. ſz ꝑus est accipere eẽ q̃ doctrinã. g̃ baptism⁹ ꝺz p̃cedere cathecismum.

¶ Sed ℈ ẽ qõ dicit Matth. vlti. Docete oẽs gẽtes baptizantes ⁊c. ergo doctria fidei que ad cathecismũ ptinet ꝺz p̃cedere baptismũ. ¶ Ꝑ. nullꝰ digne accedit ad baptismũ

qui fictꝰ accedit: ſz nõ credẽs reputaꝛ fictꝰ ſz Aug. cũ g̃ fides sit ex auditu: audit⁹ pẽbũ xp̃i. vt dꝰ Ro. io. vñ q. oporteat p̃us ĩstrui aliquẽ p vbũ xp̃i q̃ ad baptismũ accedat.

¶ Ulteriꝰ vł q. cathecizare nõ sit officiũ sacerdotis: qz ſz Dio. in eccle. hierar. diaconi hñt offiñ sup oẽs ĩmũdos: qz ipsi hñt purgatiuã vtutez: sed p̃m⁹ gradus ĩmũdoꝝ sũt cathecumini: vt ipe dic̃. g̃ ad diaconos ptinet eoꝝ ĩstructio.

¶ Ꝑ. illi⁹ vł esse ĩstruere baptizãdũ: cui⁹ ẽ ad baptismũ eũ adducere. ℞ ãt ẽ anodoki. i. ꝑrini: ſz Dio. ⁊ ñ sacerdot]. g̃ ⁊ cathecizare ñ erit sacerdotis offiñ.

¶ Sz ℈ ẽ. qõ dicit Nico. papa. Cathecismi baptizãdoꝝ a sacerdotib⁹ vniuscuiusq; eccl̃ie fieri pñt. g̃ vł esse officiũ sacerdotum.

¶ Ulteri⁹ vł q. pueri nõ ẽbeãt cathecizari. frustra. n. adhibeꝛ ĩstructio ei q nõ est ꝓceptibil' discipline: ſz puer nõ est ꝓceptibil' discipline: qz nõ ꝺz vsuz li. ar. g̃ nõ ꝺz ei ĩstructio adhiberi.

¶ Ꝑ. in cathecismo regrit̃ cõfessio fidei ⁊ pfessio xp̃iane religiõis: vt p Dio. ꝑz. ſz hoc per se puer facere nõ põt: nec aligs p puero: qz nll⁹ põt ex voto alteri⁹ obligari. g̃ vł q. nõ ꝺbeãt pueri cathecizari.

¶ Ꝑ. si ipse pro puero ꝓfiteꝛ. g̃ videt q. ipse patrin⁹ obligeꝛ ad ĩstruẽduz puerũ de his q̃ ptinẽt ad fidẽ xp̃ianaz: ⁊ ita vł q. sit valde periculosuz puerũ de sacro fonte leuare: cũ raro aligs de pueri instructiõe curã gerat.

¶ Sz ℈ est. q. rit⁹ baptismi ꝺz in oib⁹ silr obseruari: vt ostẽdaꝛ vnitas baptismi. si ergo adulti cathecizanꝛ. ⁊ simiłr pueri cathecizari debent.

¶ Ꝑ. ad hoc est generalis ecclesie consuetudo.

¶ Rñ: ꝺz ad p̃m. q. q. sicut in alys scientys ⁊ doctrinis: q̃dam sunt cõia q̃bus ignoratis necesse est artẽ ignorare: quedaz aũt ꝓpria que sine ignoraũtia illi⁹ doctrine ignorari possunt: ⁊ ita etiã in doctrina fidei q̃dam dicunt̃ q̃ sunt fidei cõia rudimenta ad que credẽda explicite oẽs tenentur: sicut est fides trinitatis ⁊ incarnatiõis ⁊ passionis ⁊ diuini iudicy ⁊ prouidentie dei de factis hoĩum: ⁊ talis instructio cathecismus dicit̃: de alys aũt ꝺz instrui post baptismũ ꝓcessu. ¶ Ad p̃m g̃ dom̃ q. nõ est necessariũ q. ola in ꝑticulari adiscat: q̃ in tota biblia cõtinent̃: sed in quadã sũma: vt. s. videat quõ in quolibet statu mũdi deo fuit cura de oib⁹. ¶ Ad 2m̃ dom̃ q. dñs loquit̃ de illis ĩmundis q fidei cõtrariant̃ nõ de illis qui ad fidem accedere volũt. vñ sequit̃. Ne ipsi cõuersi dirumpãt vos.

¶ Ad 3m̃ dꝺz q. generatio naturalis nõ ꝓesupponit aliquaz cognitionẽ: ⁊ iõ nõ potest ꝓexistere aliqua instructio: sed spũalis regeneratio ꝑsupponit vitam nãlem: et ideo potest ꝓexistere aliqua instructio.

¶ Ad 2am. q. dom̃ q. triplex est instructio fidei: una admonitoria q̃ gs ad fidez cõuertit̃: ⁊ hec ꝓprie est sacerdotuz q̃ũ est ꝑdicare ⁊ docere. vñ ⁊ Dio. hãc instructionem epo attribuit. alia est ĩstructio disciplinalis qua quis instruit̃ qualiter ad baptismũ accedere ꝺz ⁊ qd credere debeat: ⁊ hec ptinet ad officiũ diaconi: ⁊ per ꝺns sacerdotis: qz quid est diaconi est etiã sacerdotis. 3ª q̃ sequit̃ baptismũ: ⁊ hec ptinet ad anadochũ ⁊ ad prelatos ecclie. ꝑlati enim ecclie hñt quasi doctrinã generalem q̃ per officiũ anadochi specialiter ad hũc vel illuz adaptaꝛ ꝛm q. ei cõpetit.

¶ Ad p̃m g̃ dꝺz q. in ꝑmitiua ecclia q̃n adulti ad baptismũ veniebãt q. magna ĩstructione idigebant hoc per diaconos exercebaꝛ: sacerdotibus circa maioza occupatis: ⁊ ideo Dio. diaconibus attribuit.

¶ Ad 3m̃ dom̃ q. anadochus nõ instruit ante baptismũ de fide: ſz cõuersuz iã recipit ad instructionez ꝓsentans.

¶ Ad 3m̃ dom̃ q. q. gd est diaconi licet etiã sacerdotib⁹ facere. vñ per hoc nõ remouetur gn cathecizare ſit officiũ diaconi.

¶ Ad 3am. q. dom̃ q. cathecismus est quasi q̃daz dispositio ad baptismũ. Dispositiones aũt debent ꝓportionari illis ad que disponunt. vñ in adultis in quib⁹ in baptismo requirtur ꝓpria fides ⁊ propria voluntas: requirit̃ etiam q. ipse per se cathecizetur ⁊ per se cõfiteaꝛ: ⁊ christianam religionem ꝓfiteaꝛ. In puero aũt cuius baptismus operatur tm̃ ex fide eccl̃ie ⁊ merito christi fit ĩstructio mediante alio. vnde eadez quibus instruendus est ꝓponitur ꝓsente anadocho cui cõmittit̃ in his instruendus ⁊ ipse loco eius cõfessionem ⁊ ꝓfessionez facit.

¶ Ad p̃mũ ergo dom̃ q. q̃uis non sit tunc actu perceptibilis discipline: tm̃ hz hõ perceptibilitatem in radice q̃tum ad potentiam rationis quã habet ex nã: ⁊ quãtũ ad habitum fidei quez recipit in baptismo.

¶ Ad 2m̃ dom̃ q. quãuis puer confiteri nõ possit per se vel ꝓfiteri: tamen alius vicem eius supplet: nõ qdem suam ꝓpriaz fidez cõfitens sed fidem pueri: ⁊ quantũ ad id qõ nunc est: vt sit sensus. credo. i. sacrm fidei presto sum accipe: in persona pueri loquẽs: vt Augu. exponit: ⁊ quantum ad id qõ futurum est. vt sit sensus: credo. i. quãdo ad perfectaz etatem veniã fidei cõsentiam: vt Dio. exponit: et hoc qdem confiteri potest ex ꝓposito sollicitudinis circa ipsum adhibende: vt alio modo possit esse sensus. credo. i. operam dabo ad hoc q. credat: ⁊ in hoc ꝛ ipse puer obligatur et anadochus: quia de illis ad que omnes tenent̃ non est inconueniens si vnus alium obliget: secus aũt est de cõsilys ad que nõ oẽs tenent̃.

¶ Ad 3m̃ dꝺz q. in nõ ẽ ibi magnũ piculũ q̃tũ ad modernũ tps: qz parẽtes pueri sunt ⁊ xp̃iani: ⁊ satis ꝑbabiliꝛ põt estimari q. eũ in fide nutriẽt: ⁊ etiã ex alys gb⁹ cõsuet fidẽ addiscet: sec⁹ aũt erat in ꝑmitiua ecclia vbi pueri cũ infidelib⁹ ꝟuersabant̃: ⁊ ideo diligẽtioꝛ cura adhibẽda erat ab andocho vel patrino: ⁊ silr etiã nũc si pueri parẽtes de ifidelitate suspecti eẽnt: vel si inter infideles cõuersaturus fozet puer.

Ad tertium

sic ꝓcedit. Uideꝛ q. exoꝛcism⁹ ī eoꝛdez nõ debeat ꝑcedere baptismũ. exoꝛcismi. n. Ꝺ energuminos ĩstituti sũt: ſz nõ oẽs q accedũt ad baꝑz sũt energumini. g̃ nõ oẽs sũt exoꝛciçãdi.

¶ Ꝑ. pº ꝺz curari cã q̃z curet effectꝰ: ſz pctũ ẽ cã gr̃e i gbusda diabolus ptãtẽ bẽat. si g̃ exoꝛcismi sũt ad ptãtẽ diaboli pellẽdã: vł q. ꝑm⁹ deberet aligs p baꝑz a pctõ mũdari: q̃ per exoꝛcismũ a ptãte diaboli.

¶ Ꝑ. ad idẽ. ſupfluũ ẽ diuersa remedia ordiari: ſz ad ptãtes demõis arcẽdas sufficit aq̃ bñdicta. g̃ nõ oꝝ ad Ꝺ alios exoꝛcismos eẽ.

¶ Sz ℈ est qõ Lel. papa dic̃. Siue puuli siue iuuenes ad regnatiõis veniãt sacr̃z nõ fõtẽ vite pº adeãt q̃ exoꝛcismis ⁊ exufflationib⁹ clericoꝝ ĩmũdus ſpũs ab eis abyciaꝛ.

¶ Ꝑ. alia que scificanꝛ pº exoꝛciçanꝛ: sic ꝑz ī aq̃ bñdicta: ⁊ in sale qõ apponit̃. cũ g̃ ī bapmo bõ ꝓfecreꝛ vł q. pº debeat exoꝛciçari.

¶ Ulteriꝰ vł q. exoꝛcism⁹ nõ bẽat aliquẽ effectũ: ſz sit ad signãdũ tm̃. nihil. n. plus exigit̃ ad sacrm noue legi nisi q. significet ⁊ efficiat qõ sigt. si g̃ ea q̃ sũt in exoꝛcismo nõ solũ significãt ſz ẽt efficiũt: tũc p se sacra sunt ⁊ nõ sacralia.

¶ Ꝑ. sic exoꝛcism⁹ ꝓcedit bap^mo: ita ⁊ q̃da alia sacr̃alia cõsequunt̃ ipm: sic ꝑ dictũ ẽ. ſz illa ꝺns sũt tm̃ ad signãdũ. g̃ ⁊ exoꝛcism⁹.

¶ Ꝑ. si aligs exoꝛciçaꝛ puer ante bap^m moriaꝛ. ꝛstat q. ℞ eũ a demõe nõ liberat. g̃ ad min⁹ in aĩa ei⁹ exoꝛcism⁹ nullũ effectũ hũit.

¶ Ꝑ. sic dic̃ Lyran⁹. Scias negciã diaboli ꝑmanere vsq; ad aquã salutarẽ posse: ī baptismo ãt oẽz negciã amittere. ſz aligñ etiã post bap^m exoꝛcism⁹ fit in illis gb⁹ in articulo necitatis exoꝛci^mo omissus fuerit si piculũ euadat. g̃ nõ liberat a ptãte demõis: ⁊ nullũ aliũ effectũ hr̃e vł.

¶ Sed ℈. Hzeg. sup Eçech. Sacerdos dũ p exoꝛcismi gr̃am man⁹ ꝺponit credẽtib⁹ ⁊ habitare malignos spũs in eoꝝ mẽte ℈dicit: gd aliud facit: nisi qz demões eycit. g̃ hz aliquẽ effectũ.

¶ Ꝑ. exoꝛcismi Salomõis habebãt aliquẽ effectũ ad pellẽdos demones ergo multo fortius exoꝛcismi ecclesie.

¶ Ulteriꝰ videt q. exoꝛciçare sit officiũ eoꝝ q in sacris oꝛdinib⁹ ꝺstituunt̃: qz operari in ĩmũdis ꝛm Dio. ad diaco-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nos ptinet ſz ĩter ĩmūdos ſz Dio. ſz locū tenēt energūini. cū g̃ exorcizatio ſit ad eos ſic cathecizatio ad cathecumi nos: vī q̃ ſit eoꝝ q̃ ſūt i ſacris ordinib⁹. ¶ P. catheciſm⁹ p̃cedit exorciſmū. ſz in artib⁹ opatiuis ita ē q̃ opatio p̃n cipaliozis artis ſp ſegī: ſic pz de arte q̃ ſecat ligna: ꝛ q̃ ꝓpa ginat nauē. cū g̃ cathecism⁹ p diaconos vl̃ ſacerdotes fiat vī q̃ exorciſm⁹ nō poſſit fieri p illos q̃ ſūt in miozib⁹ ordi nib⁹. ¶ P. ad B̃ eſt ꝺſuetudo eccl̃ie. q̃ exorcizatio ſolū p ſacerdotes fit: qđ ēt ex auctate Hre. ĩducta pz. ¶ Sz ꝺ ē. qđ ifra di. 24. dicit magr̃ q̃ ad exorciſtas ptinet exorciſ mos memoriter tenere: manꝰ ſup energumios ĩponere. g̃ cuꝝ exorciſta nō ſit ſacer ordo: vī q̃ ille q̃ eſt in minozib⁹ ordinib⁹ cōſtitut⁹ poſſit exorcizare ex officio.

¶ Rñ: dom ad 2ᵐ. q. q̃ pp pctm̃ hois diabolus ptātē ac cepit in hoiez ꝛ in oĩa q̃ in vſū hois veniūt i ipſi⁹ nocumē tū: ꝛ iō q̃z nulla ꝓuētio ē x̃pi ad belial: iō q̃ſcūq; aligd ſan ctificādū eſt ad cultū diuinū ꝑtus exorcizaī vt liberatū a ptāte diaboli q̃ illō nocumētū hois aſſumere poterat ꝺo ꝓſecreī: ꝛ B̃ pz in b̃dictiōe aq̃: in ꝓſecratiōe tēpli: ꝛ i oīb⁹ hꝰ. vñ cū ꝑpa ſcificatio g̃ hō deo ꝓſecraī ſit in baptiſmo: ꝺz q̃ ēt hō ꝑtus exorcizēt q̃ baptizeī multo fortiozi rōne q̃ alia res: q̃z in ipſo hoīe eſt cā q̃re diabolus ptātez acce pit in hoīe ꝛ in alia q̃ ſūt pp hoiez. ſ. pctm̃ origiale vl̃ actua le: ꝛ hec ſignāt ea q̃ in exorciſmo dñr: vt cum dr̃. Recede ab eo ſathana: ꝛ hꝰ: ꝛ ſilr ea q̃ ibi fiūt: q̃z ipſa exufflatio ſi gnat demonis expulſionē: b̃dictio aūt cū manꝰ ipoſitōe p̃cludit expulſo viā ne redire poſſit. ſal aūt in os miſſū et nariū ꝛ auriū ſputo linitio ſignat remotionem ipedimēti ipſi⁹ ōmōis reſpcū fidei docēde vel adiſcēde: vt ociū eſt: ſz olei iunctio ſignat expeditionē hois i pugna quā aduer ſus diabolū ſuſcipit a cⁱ ptāte exēpt⁹ ē. ¶ Ad 2ᵐ dz q̃ energumini dr̃ iteri⁹ laborātes: ab eo q̃ ē in: ꝛ ergen qđ ē labor: ꝛ q̃tuis nō oēs baptizādi ſint energumini nec iteri⁹ laborātes a diabolo vexati: corporaliꝝ tn̄ iteri⁹ labo rant vl̃ ifirmanī pp ifectionē fomitis diabolo i eis ptātē hñte. ¶ Ad 2ᵐ dom q̃ qñ effect⁹ ꝓfirmat cāz tūc ꝑtus la borādū eſt ad curādū effectū vt ſic expediti⁹ ꝓcedat ad curatiōez cāe. i. ptās aūt demōis q̃ ex pctō ꝓſegī: ꝛ tenet et ſeruat hoīez in malitia ꝛ in pctō: ꝛ iō ꝑtus cūanda eſt ptās demōis vel debilitāda: qđ in exorciſmo fit ne curationez cāe. i. pctī in baptiſmo fcāz ĩpedire poſſit. ¶ Ad 3ᵐ dz q̃ diabolus ĩpugnat nos ꝛ ab exteriozi ꝛ ab iteriozi: aq̃ g̃ be nedicta ordinaī ꝺ ĩpugnationē diaboli: q̃ ē ab exteriozi: ſz exorciſmus ꝺ ĩpugnationē q̃ eſt ab interiozi. vñ ꝛ illi ꝺ q̃s daī dicunī energumini. i. interius laborantes.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. dz q̃ circa B̃ eſt duplex opio. Quidam. n. di cūt q̃ ea q̃ ĩ exorciſmo agunī ſūt tātū ſigna eoꝝ q̃ poſtea in baptiſmo cōplent: in q̃ ptās demōis totalr̃ euacuaī. vt Lipan⁹ dicīt in auctate ĩducta: ſz B̃ ē ꝺ auctatē Hre. ĩductā: ꝛ ꝺ ea q̃ in exorcizādo dñr q̃ fruſtra dicerenī niſi aliquez effectū br̃ent p̃cipue cū p mōz ipery ꝛ nō ſolū p mōz oro niis dicanī in B̃ qō dr̃. g̃ maledicte diabole exi ab eo ꝛc. et iō dz ſm alios q̃ nō tm̄ ſignāt: ſz ēt efficiūt aliqd nō tm̄ i coꝝpe ſz ēt in aĩa: q̃z in vtroq; ē ifectio fomitis: effect⁹ aūt iſte ē debilitatio ptātis ōmonis: ne tm̄ poſſit i hoie ſic añ ne baptiſmū ꝛ alia bōa in ipſo ipediat: ſz ptās p̃dcā totalr̃ in baptiſmo auferī: ſic ēt ꝓpharao ꝑtus flagellat⁹ eſt pplo nōdū de egypto egreſſo: ꝛ poſtea totalr̃ in mari rubro: qđ eſt figura baptiſmi ſubmerſus. ¶ Ad 4ᵐ q̃ dz q̃ ſacra noue legis hñt effectū in ꝺferēdo gr̃az q̃ perfecte morbo ſubueniī ꝺ quē ſacr̃m ordinaī: ſz ſacr̃alia hūt effectū i re mouēdo ꝺrias diſpōnes vel ipedimēta gr̃e: ꝛ iō ſm diuer ſa ipedimēta multiplicanī nec in eis gr̃a ꝺferī. ¶ Ad 5ᵐ dz q̃ nō eſt ſi le ō ſacr̃alib⁹ q̃ ſequunī ꝛ q̃ p̃cedūt: q̃z exq̃ baptiſm⁹ plene effectū ſuū hz nō opz q̃ ipediēt⁹ baptiſ mū tollanī. q̃z iā ipediri nō p̃t: tm̄ nō eſt remotū gn yn

ctio chriſmatis poſt baptiſmū in vertice fcā aliquez effe ctuz ad gr̃az ꝺferēdā vel ꝺſeruādā b̃at. ¶ Ad 3ᵐ dz q̃ p̃poſitu⁹ dixit q̃ exorcizat⁹ añ baptiſmū decedēs mino res tenebras patieī. ſz B̃ nihil ē. q̃z tenebre ille in ſola ca rētia dīne viſiōis ꝺſiſtūt: ꝛ nō b̃ant aliā penā ſenſibilē: ꝛ B̃ in oīb⁹ eq̃lr erit: ꝛ iō dz alr q̃ nō hz effectū i collatōe gr̃e: ſz ſolū i ꝺbilitatōe ptātis ōmōis: ꝛ iō Bualz ei tm̄ ivi ta. ¶ Ad 4ᵐ dz q̃ B̃ q̃ vniformitas baptiſmi obſuet oz q̃ exorciſm⁹ ſi p̃termiſſus fuit poſt baptiſmū ſuppleaī ꝛ tūc tm̄ ſignat: vl̃ forte addiī ēt aliq̃ cohibitio ab ipugna tōe diaboli: nec B̃ ē icōueniēs: cū ēt p aquā b̃ndcāz q̃ poſt baptiſmū aſpergimur aliq̃ ptās demōis repримaī.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dz q̃ exorcizare ad exorciſtas ptinet ex ꝓpo officio ordis: nihilomin⁹ tm̄ ē ꝛ ſupioꝝ ordinū: tm̄ pp oñdē dā vnitatē baptiſmi ꝺſuetū ē in eccl̃ia: vt totuz qō ad ba ptiſmū p̃tinet expleaī ab vno. ſ. a ſacerdote: ꝛ p̃cipue nūq̃ qñ nō venit magna multitudo ſiī ad baptiſmū ꝛ ſūt mul ti ſacerdotes. in p̃mitiua aūt eccl̃ia qñq; magna turba ſiī ad baptiſmū accedebat ꝛ erāt pauci ſacerdotes. vnde hꝰ ſacr̃alia relinq̃banī i miozib⁹ ordib⁹ ꝺſtitutis. ¶ Ad 4ᵐ g̃ dz q̃ Dio. ſub miniſtris ꝓrehēdit oēs ordines iferio res: ꝛ iō miniſtris q̃ diacōi dñr attribuit oĩa q̃ ſūt iferiozū ordinū: q̃z forte i p̃mitiua eccl̃ia nōdū erāt illi ordies ita diſtincti pp paucitatē miſtroꝝ. ¶ Ad 5ᵐ dz q̃ ſic exorciſ mus p̃ptinet ad exorciſtā: ita ēt p̃m⁹ ordo q̃ hz actū in ca thecizādo ē ordo lectoꝝ: q̃uis B̃ poſtea p ſupiozes ordies ꝓpleaī: ꝛ iō ſic cathecim⁹ p̃cedit exorciſmū: ita ordo lec toris p̃cedit ordinē exorciſte. ¶ Ad 6ᵐ dz q̃ ꝓpleta po teſtas in exorcizādo ꝓpetit ſacerdoti: ꝛ iō q̃ nō ē magna necēitas ipe ꝺz ꝺſuetudinē eccl̃ie exorciſmi actuz exeḡī: q̃ ꝺz hāc ꝺſuetudinē loquiī auctas Hrego.

¶ Dic ēt ſciēdū ē q̃ lz ter ĩmergaī ꝛc. de trina ĩmerſiōe. ſu pra di. iy. dictū ē. ¶ Accelerat⁹ ē vſus rōnis. q̃z Augu. ſup B̃ ambigue logī: iō diuerſimode gdā de B̃ ſenſerūt. dixe rūt. n. gdā q̃ Johis exultatio nō fuit aligs mot⁹ corporalis: ſz miraculoſus q̃ſi gaudētis: vt matri ĩnoteſceret matris ſaluatoris aduēt⁹. Alv aūt dicūt aliter ꝛ melī⁹ q̃ ad illud momētū daī⁹ ē ei vſus rōnis: ꝛ nō ē icōueniēs ſi poſtea ſit ſubtract⁹: ſic ꝛ gr̃a rapt⁹ ad momētū daī: ſec⁹ aūt ē de gr̃a gratū faciēte q̃ nō ſubtrabiī ſine culpa. ¶ Nō errozē ĩdu cens ꝛc. q̃z ſi errozē vellet ĩducere ĩtēdēs mutare formā ecclie. bocipſo nō ĩtēderet facere qō ecclia faī: ꝛ iō nō ba ptiçaret. de corruptiōe aūt forme ſupra di. iy. dictum eſt.

¶ Diuinū iudiciū p alicui⁹ reuelatiōis ꝛc. vī q̃ male di cat q̃ diuinū iudiciū nō ē B̃ mō regrēdū niſi i dubijs. cer tū aūt vī q̃ ſi ludo feē ĩtētio defuit ꝛ ver⁹ bapti⁹ nō fuit. Et dz q̃ ludus aliq̃n excludit ĩtētionē: ꝛ aliq̃n ñ. cū. n. lu do fieri dicanī q̃ p̃ter ĩtētionē alic⁹ vtilitatis fiūt: ad ſolā delectationē ludus baptiçātiū p̃t excludere ĩntēționem reſpectu vtriuſq; effect⁹ ablutiōis. ſ. ſacri collatiōis ꝛ rei ſacri: ꝛ tūc nō ĩtēdit facere qō facit eccl̃ia in collatione ſa cramēti: ꝛ ita talis ludus euacuat ĩtētionē q̃ regrīī i ſacro vel p̃t excludere tm̄ ſcdaz vtilitatē: vt. ſ. velit de B̃ ludū ſuū facere ex eo q̃ baptiſmi ſacr̃ ꝺferat nō pp ſcificatio nē baptiçādi B̃ faciēs: ꝛ tē manet ĩntētio q̃ ſufficiē ad bap⁹: ꝛ pp B̃ dubiū dixit Aug. Implorādū ē diuinū iudiciū: ꝛ iō dr̃ q̃ puer atanaſi⁹ ludēdo ſil̃ans ſe ēpm baptiçauit q̃ſdā ꝛ iudicatū ē ab alexā. epo vt nō rebaptiçarenī: q̃z iuēt⁹ ē: q̃ ipe intētionē baptiçādi hūit: qō ēt p̃z ex B̃ q̃ nō bapti çabat niſi catheçumenos. ¶ Cui addiī exorciſm⁹ ꝛc. vī q̃ exorciſm⁹ debeat p̃cedere catheci⁹: q̃z p̃tus remouēdū eſt malū q̃z pficiaī aligs i bono. ꝛ dz q̃ vez ē ſi vtrūq; i eo dez gñe accipiaī: ſz cathecim⁹ ordinat ad bonū nō efficiendo aligd: ſz ſolū iſtruēdo. exorci⁹ aūt remouet malus in operādo: ꝛ iſtructio in talibus dz opationē p̃cedere: vt ſciat homo quid in eo fieri debeat.

¶ De confirmatione. Diſt. VII.

Nunc de ſacro ꝓfirmatōis addendū eſt de cui⁹ ꝑtute q̃ri ſolet. Forma. n. apta ē. ſ. ꝛba q̃ dicit eps cū baptizatos i frōtibus ſacro ſignat chriſmate. Hoc ſacr̃m ab aliꝭ p̃fici ñ pōt niſi a ſūmis ſacerdotib⁹: nec tpe apl'oꝝ ab aliꝭ q̃ ab ipis apl'is legīt pactū: nec ab aliꝭ q̃ ab illis q̃ locū eoꝝ tenēt p̃fici pōt aut dz. Hā ſi aliter p̃ſūptū fuerit irritū hz ꝛ vacuū: nec iter eccl̃iaſtica reputabīt ſacra: licz aūt p̃ſbr̃is baptizatos tāgē i pectore: ſz nō chriſ mate ſignare i frōte. Virt⁹ aūt hui⁹ ſacri ē donatio ſpūſci: ad robur q̃ i baptiſmo daī ad remiſ ſionē. Vñ Raban⁹. Ā ſūmo ſacerdote p ipoſi tionē man⁹ paclitus tradiī baptizato vt robo reī p ſpūmſcm̃ ad p̃dicādū aliꝭ illud qō ipſe i baptiſmo ꝓſecutꝰ ē. Itē oēs fideles p man⁹im poſitionē ep̃oꝝ poſt baptiſmū accipere debēt ſpīritū ſanctū vt pleni chriſtiani inueniantur.

¶ Melchiades. b

Scito vtrūq; eē magnū ſacr̃m ſz vnuz maiozi veneratiōe tenēdū ſic a maiorib⁹ daī. Ecce maiꝰ dic̃ ſacr̃ ꝓfirmatiōis. ſz forte nō ob maiozē virtutez ꝛ vtilitatē q̃ ꝺferat: ſz q̃ a digniozib⁹ daī: ꝛ in di gniozi pte corpis fit. ſ. i frōte: vel forte q̃z maiꝰ augmētū virtutū p̃ſtat: ſz baptiſm⁹ plus ad re miſſionē valeat. Qđ vī inuere Raban⁹ dicēs: i vnctōe baptiſmi ſp̃m ſcm̃ deſcēdere ad hitationē deo ꝓſecrādā. In hoc ꝛo eiuſdē ſeptifor mē gr̃am cū oi plenitudie ſcitatis ꝛ virtutis ve nire i hoiem. Hoc ſacr̃m tm̄ a iciunis accipi ꝛ iciunis tradi dz ſicut ꝛ baptiſm⁹: niſi aliter co gat necēitas. Nec dz iterari ſicut nec baptiſmuſ vel ordo. Nulli .n. ſacramēto faciēda ē iniuria q̃ fieri putaī q̃ſ ñ iterādū iteraī. Sz vtr̃ aliq̃ vel nulla iterari poſſint q̃ ē. Hā de baptiſmo ꝛ ordie q̃ nō debeant iterari apte Augu. dicit. Utrūq; ſacr̃m ē ꝛ q̃dā ꝓſecratiōe daī: illud q̃ dē cū baptizaī: illud ꝛo cū ordiaī. Jōq; in ec cleſia catholica vtrūq; ñ licet iterari: q̃z neutri faciēda eſt iniuria: q̃ idubitāter ēt de ꝓfirma tione tenendū eſt. De aliꝭ ꝛo vtrū iterari va leant: vel debeant poſtea diſſeremus.

Poſtq̃ magr̃ determiauit de ſacro ĩtrātiū ſacris q̃ ptinēt ad pgredientes i via di: ꝛ diuidit i ptes duas. i p̃determiat de ſacris gb⁹ pgre dientes i bono p̃ficiūt. i ſecūda de ſacro q̃ a ma lo ſubleuantur quos cadere accidit. ſ. de pnīa diſ. 14. ibi. Poſt boc de pnīa agēdū ꝛc. Prima in duas. in p̃ma ꝺter miat de ſacro ꝓfirmatiōis qua aligs i ſeipſo p̃ficiī ad mo dū quo forma p̃ficit. in ſcda de eucharistia q̃ aligs p̃ficiī p ꝓiunctionē ad finē. 8. di. ibi. Poſt ſacr̃z baptiſmi ꝛc. Pri ma i duas. in p̃ma tāgit ea q̃ ſūt ĩtra eſſentiā ſacri. ſ. mām ꝛ formā. in ſecūda ea q̃ ſūt extra eſſentiā ipſi⁹: ibi. Qđ ſacr̃m ab aliꝭ ꝛc. ꝛ circa hoc tria facit. Prio determiat miniſtruz hui⁹ ſacri. 2º effectū: ibi. Uirt⁹ aūt hui⁹ ſacri ꝛc. tertio ritū: ibi: Hoc ſacr̃m tm̄ a iciunis ꝛc. Circa p̃mū duo facit. p̃ determiat ꝛitatē. 2º remouet q̃dā obiectionē: ibi. Brego. ꝛc.

Hic est triplex qō. ¶ Prīa ō ipſo ſacro cō firmatiōis. ¶ Secūda de effectu eius. ¶ 3ª de celebratōe ei⁹. ¶ Circa p̃mā q̃runt tria. ¶ Prio vtruz ꝓfirmatio ſit ſacr̃m per ſe. ¶ Secundo de materia eius. ¶ 3º de forma.

Ad primū sic p̃cedit. vī q̃ ꝓfirmatio nō ſit ſa cr̃m: oē. n. ſacr̃m efficaciā hz ab i ſtitutiōe diuīa: ſz ꝓfirmatio nō legīt a dño iſtituta. g̃ nō ē ſacr̃m. ¶ Preterea illud cui⁹ ē vſus in oīb⁹ vel plūbus ſa cramētis nō vī eē ſacr̃z p ſe: ſed ſicut dicit Dio. vſus ſacri vnguēti. ſ. chriſmatis ē i aliꝭ ſacr̃is plūb⁹: ſicut pz i baptiſ mo in q̃ ifundīt chriſma i aq̃ baptiſmi: ꝛ baptiçat⁹ i vertī ce chriſmate iungīt: ꝛ ſilr̃ pōtifices chriſmatis iunctōe cō ſecrāt: ꝛ altare ēt i quo euchariſtia ſecrāda eſt chriſma te liniī. ꝛ calix ſilr̃. g̃ ꝓfirmatio q̃ dr̃ chriſmatio nō eſt ali qđ ſpeciale ſacr̃m ſed magis ſacr̃ale. ¶ P. ſacra noue legī i veteri p̃figurata fuerūt. ſed nulla figura ꝓfirmatiōis in lege veteri legīt p̃ceſſiſſe. g̃ ꝓfirmatio nō eſt ſacr̃z. ¶ Sz ꝺ eſt: qđ Raban⁹ in lra dicit. Scitote vtrūq; magnū eē ſa cramētū. ſ. ꝓfirmationē ꝛ baptiſmū. ¶ P. hoc pz p diffi nitionē ſacri q̃ ꝓpetit ꝓfirmatiōi q̃ hz ſignificationē gr̃e i linitiōe olei: ꝛ hz efficaciā vt i lra dr̃. in collatiōe gratie ad plenitudinem ſanctitatis. ergo eſt ſacramentum.

¶ Ulteri⁹ vī q̃ ſit ſacr̃m neceſſitatis: q̃z vt Raban⁹ in lra dicit: Oēs fideles debēt poſt baptiſmū p eos accipe ſpi ritū ſanctū: vt pleni chriſtiani iueniant. ſed B̃ eſt de neceſ ſitate ſalutis vt aliquis ſit plenus chriſtian⁹. g̃ ſacr̃m ꝓfir matiōis ē ſacr̃m neceſſitatis. ¶ P. ſacr̃m ꝓfirmationis ꝺ morbū peccati ordinaī. ſed B̃ eſt de neceſſitate ſalutis vt quis a morbo peccati liberēī. ergo ꝓfirmatio eſt ſacr̃z ne ceſſitatis. ¶ P. ſicut ad iuſticiā exigīt̃ fcēſſus a malo ita ꝛ acceſſus ad bonū. ſed baptiſm⁹ opaī ad receſſū a malo: qō ipm ablutiōis nomē oñdit. ꝓfirmatio aūt ad acceſſus ad bonū: qō ēt ex noīe pz. g̃ ſic baptiſm⁹ ē de necēitate ſci ficatiōis: ita ꝛ ꝓfirmatio. ¶ Sz ꝺ: ſine eo qō ē de necēita te ſalutis ñ ē ſalus. ſz pueri baptiçati ſaluāī ſi añ ꝓfirma tionē moriāī. g̃ nō ē ſacr̃m necēitatis. ¶ P. gr̃a ꝛ vī⁹ ſuffi ciūt ad ſalutē. ſz i baptiſmo ꝺferī gr̃a ꝛ plenitudo vtutū. g̃ baptiſm⁹ ſufficit ad ſalutē: ꝛ ita ꝓfirmatio nō ē ſacr̃z ne

¶ Ulteri⁹ vī q̃ baptiſm⁹ ſit nobili⁹ ſacr̃z q̃ cō (ceſſitatis. firmatio: q̃z eēntialia rei accidēt alib⁹ digniora ſūt ſic ſub ſtātia accidēte. ſed baptiſm⁹ eēntialr̃ ſe hz ad ſalutē cū ſit ſacr̃m neceſſitatis. ꝓfirmatio aūt accīt̃alr̃ cū nō ſit neceſ ſitatis ſacr̃m. g̃ baptiſm⁹ ē nobili⁹ ſacr̃m ꝓfirmatōe. ¶ P effect⁹ ꝓportionaī ſue cāe. ſed baptiſm⁹ hēt maiozē efficaciā in efficiēdo: q̃z delet oēm culpā ꝛ penā q̃ nō facit cō firmatio. ergo ē nobili⁹ ſacr̃m. ¶ Sed ꝺ: ad nobiliozē ac tionē ordinaī nobili⁹ miniſteriū. ſed ꝓfirmatio daī a no biliozi miſtro q̃z baptiſm⁹. g̃ ꝓfirmatio ē nobili⁹ ſacr̃m ba

¶ Rñdeo dom ad. i. q. q̃ actiōes q̃ ſūt ordinate (ptiſmo ad aliquos effect⁹ p̃prios ꝛ determiatos recipiūt diſtin ctionē ſm p̃portionē ad ſuos effect⁹. vñ ſi ad duos effect⁹ diſtinctos ordinenī erūt due diuerſe actiōes. ſi aūt ordi nenī ad vnū effectū ita q̃ vna diſponat vel impedimētū remoueat ꝛ alia p̃ficiat: ꝛ alia omnet p̃fectū: totū ꝓputatur p̃o vna integra actiōe: ſicut pz i opib⁹ artificū. vñ cum ſa cramēta ſint quedā actiones hierarchice ſm Dio. ordi te ad aliquos effectus ſalutis q̃ſ plures actiōes ſacr̃ales ordinantur ad vnū effectū: vna vt p̃ficiens: alia vt diſpo

Universidad de Deusto
Biblioteca

nens vel ipedimẽtũ remouẽs: vl'aliquo mõ ornãs tũc in illa q̃ efficit effectũ pricipales ꝯsistit essentialiter rõ sacri. Alie aũt nõ dicunt̃ p se sacra ſ3 sacralia q̃daꝫ quasi sacris adiuncta: sicut pz ex his q̃dicta sunt circa baptismũ i ẽxoꝛcismo ⁊ cathecismo ⁊ alys hꝫ ꝯcurrere. Qñ aũt sũt plures actiões ordiate ad effect'oio distinctos tũc sũt diuersa sacra: ⁊ iõ cũ ꝯfirmatio hẽat p se effectũ distinctuꝫ ab effectu baptismi: vt patebit. nõ ẽ sacrale baptismi sed poti'p se est principale sacrꝫ. ¶ Ad p'm g̃ dõs q̃ circa institutionẽ h'sacri ẽ triplex opinio. vna. n. dicit q̃ hoc sacrꝫ ñ fuit istitutũ nec a christo nec ab apl'is: ſ3 postea ꝓcessu tpis i quodã cõcilio: ⁊ dicũt q̃ dñs rẽ sacri h'finẽ sacro ꝯferebat man'ipo nẽdo: silr ⁊ apli: eo q̃ ipsi cõfirmati fuerũt imediate a spũ scõ: ⁊ hoc vr̃ valde absurdũ: qꝛ ſz hoc eccl'ia tota die posset nona sacra istituere: qõ falsũ ẽ: cũ ipsi nõ sint latores legis ſz ministri: ⁊ fundamẽtũ cuiuslibet legis in sacris ꝯsistit. ⁊ pterea i lra dr̃ de tpe apl'oꝛ. nõ ab alys q̃ ab apl'is fuit pactũ. Jõ aly dicũt q̃ nõ fuit a christo ſz ab apl'is istitutum hoc sacrꝫ: ſz hoc ẽt nõ ꝯpetit: qꝛ ipsi apli q̃uis erant bases ecclesie: tñ nõ fuerũt legislatores: vñ ad eos nõ ptinebat sacra istituer̃. Et iõ ꝓbabiliter vr̃ alioꝛ opinio q̃ dicũt hoc sacrꝫ sicut ⁊ oĩa alia a christo fuisse istituta: qõ pz ex hoc q̃ ipse etiã dñs man'pueris iponebat: vt pz Matth'. xix. nec obstat q̃ i euãgelio vl'i actib'apl'oꝛ: nõ fit mentio de mã vel forma h'sacri: qꝛ forme sacrales ⁊ alia q̃ i sacris exigũ tur occultãda erãt i ꝑmitiua eccl'ia pp irrisiões gẽtiliũ: vt Dio. dicit. vñ ẽt i fine eccl'. hierar. excusat se a determinatione formaꝝ sacraliuꝫ. secus aũt est de baptismo: qõ erat sacrꝫ necessitatis: ⁊ statì cuilibet offerebat in pricio. ¶ Ad z'm dõs q̃ q̃uis mã ꝯfirmatiõis. ſ. christmate vtanr̃ eccl'ie ministri i diuersis sacris: tñ hoc sacrꝫ nõ cõsistit tñ in mã ſz i forma verboꝝ ⁊ actu: sicut ⁊ sacrꝫ baptismi: ⁊ hoc non vtũtur i alys sacris: ⁊ iõ ẽ p se sacrꝫ. ¶ Ad z'm dõm q̃ hoc sacrꝫ ẽ ad pfectionẽ gratie: ⁊ qꝛ status legis erat stat'ipersectiõis: eo q̃ nihil ad pfectũ addurit lex: iõ hoc sacrꝫ nõ habuit aligd sibi respõdẽs in veteri lege: q̃uis aliquo mõ sit figuratũ in vnctiõe pontificũ qua significabat̃ vnctio christi a quo hec vnctio deriuatur.

¶ Ad. z. q. dõs. q̃ ẽ triplex necessitas. vna ẽ necessitas absoluta: sicut necessariuꝫ ẽ deũ esse vel triãguluꝫ habere tres angulos. Alia ẽ necessitas ex cã efficiẽte q̃ dr̃ necessitas coactiõis. Tertia est nẽcitas ex suppositiõe finis: ⁊ ẽ duplex: qꝛ vno mõ dr̃ necessariũ sine quo aliquis nõ põt ꝯseruari i eẽ: sicut nutrimẽtũ aĩali. Alio mõ sĩñ quo nõ põt bẽri qõ ptinet de bene eẽ: sicut equ'dicit̃ necessari'ambulare volẽti: ⁊ medicina ad hoc q̃ hõ sane viuat. ꝑmis aũt duobus modis nõ dicit̃ aliq̃ sacrꝫ eẽ necessitatis. ſz tertia necessitate: q̃dã qdẽ quãtũ ad primũ modũ: illa. ſ. sine qb'nõ põt hõ i'spirituali vita viuere: sicut ⁊ baptism'ꝛ penitẽtia: q̃dã aũt sine qbus nõ põt ꝓseq aliquẽ effectuꝫ q̃ ẽ ad bene esse spiritualis vite: ⁊ hoc mõ ꝯfirmatio ⁊ oĩa alia sunt necessaria: verũtñ cõtẽptus cuiuslibet sacri ẽ piculosus: obiectiones aũt ꝓcedũt de p'mõ tertie necessitatis. ¶ Et iõ dõs ad p'm q̃ ẽ plẽitudo christiãe gr̃e sufficiẽs ad salutẽ: ⁊ hec dat̃ in baptismo: ⁊ ẽ plẽitudo copie gr̃e ad fortiter resistẽdũ ꝯ pssuras mũdi: ⁊ hec dat̃ in ꝯfirmatiõe: ⁊ sine hac põt eẽ salus. ¶ Ad z'm dõs q̃ morb'peccati dupliciter expellit̃. Uno' q̃ ad culpã originalẽ i baptismo ⁊ actualẽ i pnia ⁊ hec expulsio sufficit̃ ad salutẽ. Alio' q̃ ad penã inclinãtes ad cl'pã: ⁊ sic expellit̃ i ꝯfirmatiõe ⁊ i alys sacris: ⁊ hec nõ ẽ de necessitate salutis. ¶ Ad. z. dõs q̃ i baptismo dat̃ gr̃a q̃ a peccato mũdat ⁊ ad bñ opandũ pfic̃ quãtũ ad sufficiẽtiaz salutis: ſz in ꝯfirmatione additur ampli'mun'gr̃e qõ non est de necessitate salutis.

¶ Ad. z. q. dõs q̃. v. mõis vnũ sacrꝫ dr̃ eẽ digni'alio. Uno' q̃ ad rẽ sacri siue effectũ ei': ⁊ sic baptism'q̃ velet oẽz cul/paz ⁊ aufert oẽz penã ẽ maximũ sacroꝝ. Alio mõ quantũ ad id qõ cõtinet̃ i sacro: ⁊ sic in eucharistia ẽ nobilissimuꝫ in qua cõtinet̃ ipse christ'. Tertio quãtũ ad gradũ dignitatis i quo cõstituit: ⁊ sic ordo est dignissimuꝫ sacramẽtuꝫ Quarto quãtũ ad ministrũ: ⁊ sic ꝯfirmatio ⁊ ẽt ordo sunt dignissima: qꝛ nõ nisi p epm̃ ministranr̃. Quito quãtũ ad signatũ ⁊ nõ ꝛtẽtũ: ⁊ sic mr̃imoniũ ẽ dignissimũ: qꝛ signat ꝛiuctionez duaꝝ nãruꝫ i ꝓsona christi. Si tñ has dignitates adiuicẽ cõparem'inuenir̃ illa dignitas potissima quã sacramẽtũ hꝫ ex ꝛtẽto: qꝛ est essẽtialior: ⁊ iõ sacrꝫ eucharistie ẽ simplr̃ dignissimũ: ⁊ ad ipsũ quodãmõ alia sacra ordinant̃. dignitas aũt q̃ ẽ in efficiẽdo prealet ei q̃ ẽ i significãdo: ⁊ illa q̃ ẽ in efficiendo respectu boni simpliciter loquẽdo prealet ei q̃ ẽ in amotiõe mali: ⁊ iõ simplr̃ loquendo post eucharistiã nobili'sacrꝫ ẽ ordo p qõ hõ ⁊ i gr̃a ⁊ in gradu dignitatis ponit̃: ⁊ post hoc cõfirmatio: p quaꝫ pfectio gratie ꝯfert̃: ⁊ post baptism'ꝛ: p quez fit plena remissio culpe ⁊ pene: ⁊ post matrimoniũ qõ hꝫ maximã significationẽ. pẽitẽtia aũt ⁊ extrema vnctio ponit̃ iter baptismuꝫ ⁊ matrimoniũ: qꝛ ordinant̃ directe ad remotionez mali: q̃uis i hoc pẽitẽtia habeat minoꝛẽ efficaciã q̃ baptism'ꝛ: qꝛ ordinat̃ ꝺ culpã actualẽ tãtũ: ⁊ nõ delet totaliter penã ⁊ adhuc minoꝛẽ extrema vnctio q̃ ꝺ religas peccati ordinat̃. ¶ Ad p'm g̃ dõs q̃ q̃uis ꝯfirmatio se hẽat quasi accidẽtaliter ad vitã spiritualẽ simplr̃ acceptã: tñ ad vitã spiritualẽ ſz sui pfectã dr̃iaz nõ hꝫ se accidẽtalr̃ sed essẽtialiter: ⁊ iõ nõ oꝫ q̃ sit miꝺus dignitatis q̃ baptism'ꝛ: sicut ẽt rõnale ẽ dr̃ia nobilioꝛ: q̃ sensibile q̃uis aĩali iquãtuꝫ aĩal accidat eẽ rõale cui iq̃tũ hꝫ p se ꝛueit eẽ sẽsibile. ¶ Ut dõs vt gdã dicũt q̃ ꝯfirmatio pslupp̃oit baptismũ. vñ dupliciter pñt ꝯparari. vno' vt accipiat ꝯfirmatio cuꝫ pslupp̃ositõe baptismi: ⁊ sic ꝯfirmatõ simplr̃ ẽ nobilioꝛ: sicut ẽt eẽ subst̃tiale pfectũ p accidẽtalia simplr̃ nobili'ẽ q̃ esse ſbale simplr̃. Alio mõ cũ pcisiõe baptismi: ⁊ sic quodãmõ baptism'ẽ nobilioꝛ quãtũ ad maioꝛez efficaciã i remouẽdo malũ. ¶ Ad z'm dõm q̃ baptism'nõ hꝫ maioꝛẽ efficaciã simpliciter sed solũ i remotiõe mali vt dictũ est.

Ad secundum sic ꝓcedit̃: vr̃ q̃ sacrꝫ istud materiã nõ habeat. sacra. n. bñt efficaciã ex diuina istitutiõe. ſz mã h'sacri nõ legit̃ a dño istituta. g̃ nõ hꝫ determiatã mãz. ¶ P'. ꝯfirmatio dat̃ ad plenitudinẽ sancti spũs pcipiẽdã. ſz sup apl'os in die pentecostes descẽdit spũs̃ancti plẽitudo ablq̃ oi mã. g̃ hoc sacrm̃ mã nõ idiget. ¶ P'. apl'i formã nobis eccl'esiastici rit'traꝺiderũt. ſz ipsi ꝯfirmabãt man'iponẽdo sine aliq̃ mã: vt legit̃ i Act. apl'oꝛ. g̃ hoc sacrꝫ mãz nõ hꝫ. ¶ Sꝫ ꝺ ẽ: qꝛ fm Dug. de sancto vic. sacrꝫ ẽ mãle elemẽtũ. g̃ ꝺz oẽ sacrꝫ bẽre mãm. ¶ P'. si omittat̃ aliquid qõ nõ sit de ſba sacri nõ ipedit̃ pceptio sacri. ſz si omitteret eps chrismatis linitionez nõ ꝛferret sacrm̃. g̃ mã ẽ de essentia hui'sacri.

¶ Ulteri'vr̃ q̃ chrisma nõ sit mã ꝓtẽs: i sacris. n. vniformitas obseruari ꝺz. ſz i baptismo ẽ mã simplex elemẽtuꝫ. ſ. aq̃. g̃ ẽt i cõfirmatiõe aliquod elemẽtũ deberet eẽ mã. ¶ P'. virt'agẽtis ꝓportionat̃ agẽti. sed virt'agẽs i sacris ẽ simplex. g̃ ⁊ mã ꝺz esse simplex: ⁊ ita mã confirmatiõis nõ debet eẽ ꝯmixta ex duob'liquozib'. ſ. oleo ⁊ balsamo. ¶ P'. mã sacri ꝺz eẽ oĩb'cõis: qꝛ oĩb'sacra ꝓponunt̃ i salutẽ. ſz oleũ oliue ⁊ balsamũ nõ ẽ apud oẽs. g̃ nõ sũt ꝛueniẽs mã alicui'sacri. ¶ P'. ex alys ẽt reb'fit oleũ q̃ ex oliua: sic̃ ex nucib'ꝛ papauere. g̃ vr̃ q̃ ẽt ex tali oleo posſ fieri chrisma. ¶ P'. sacrꝫ cõfirmatiõis ẽ ad corroborãdũ hominẽ i pugna spũali. ſz vinũ facit boies bone spei fm pb'z. i. iij. Et h. qõ ad fortitudinez pugne exigit̃: ⁊ silr panis corꝺ hois cõfirmat: vt ꝺr̃ i ps. g̃ panis ⁊ vinũ eẽt h'sacri ꝛueniẽtioꝛ mã q̃ oleũ ⁊ balsam'. ¶ P'. mã sacri ꝺz bre significationez ⁊ respectu effect'ꝛ respectu alicui'qõ i christo ꝓcef/

sit a quo sacra pfluxerũt. ſz p hꝺ liãres nihil significat̃ in christo ꝓcedẽs. ergo hꝺ liquozes ñ sũt ꝛueniẽs mã h'sacri. ¶ Ulterius vr̃ q̃ nõ exigat̃ mã pri'sanctificata. cõfirmatio. n. vt in lra dr̃ nõ ẽ maioris vtutis q̃ baptism'. ſz in baptismo nõ regrit̃ mã pri'sanctificata. g̃ nec i ꝯfirmatõe. ¶ P'. ſz Aug. accedit verbũ ad elemẽtũ: ⁊ fit sacrꝫ. si g̃ oporterꝫ q̃ mã aliqb'ꝛbis pri'sanctificaret̃: tunc ẽt ipꝫ chrisma p se ẽ quoddã sacrꝫ ⁊ nõ sacri mã. ¶ P'. sanctificatio nõ ẽ iteranda circa idẽ. ſz p formã sacri sanctificat̃ mã: vt pz in baptismo cui'mã ẽ aqua verbo vite sanctificata: q̃ verbuꝫ. ẽ. di. iij. dixit magister eẽ formã baptismi. g̃ nõ ꝺz añ plationẽ forme sacramẽtal'aliq̃ sanctificatio circa mãz cõfirmationis adhiberi. ¶ Sꝫ ꝺ ẽ cõis vsus ecclesie: ⁊ ẽt determinatio Dio. qui ponit ritũ cõsecratiõis chrismatis.

¶ Rndeo dõm ad. i. q. q̃ mã sacri dr̃ illa res visibilis: sub cui'tegumẽto diuina virt'secreti'opar̃ salutẽ: ⁊ iõ ad hoc necessaria ẽ mã sacris: vt ad effectũ ad quẽ virt'humana nullaten'attigit neq̃ operãdo neq̃ cooperãdo diuina virtus i revisibili operãs pducat: ⁊ iõ i pnia ⁊ in matrimonio cui'effect'aliq̃ modo depẽdet ex opatiõe humana. ſ. dolore de peccatis ⁊ ꝺsensu ẽt i copulã ꝺiugalẽ, nõ regrit̃ talis mã. i baptismo aũt cui'effect'totaliter est ab extrinseco nil coopante iteri'baptizãte neq̃ eo q̃ baptizat̃ nisi ad remotiõẽdũ ipedimẽtũ regrit̃ mã sensibilis. cũ g̃ effect'ꝯfirmatiõis q̃ ẽ plenitudo spũs̃acti sit oĩno ab extrinseco nõ p aliquã operationẽ humanã: nõ ẽ dubiũ q̃ i sacro ꝯfirmationis mã exigat̃. ¶ Ad p'm ergo dõs q̃ plenitudo spũs̃ancti ñ erat dãda añ christi resurrectionẽ ⁊ ascẽsionẽ: sicut dicitur Joh'. 7°. Nõdũ erat spirit'ꝺat': qꝛ nõdũ erat iesus glificatus: ⁊ iõ fm vnã opinionẽ ea que ad hoc sacrꝫ ptinẽt nõ fuerũt ante christi ascẽsionẽ istituẽda: ſz aliq̃ mõ pfiguratuꝫ fuit B sacrꝫ i man'ipositiõe christi sup pueros: q̃uis ẽt illa man'ipositio posſit referri magis ad man'ipositionez q̃ fit sup cathecumios. vt dictũ ẽ. Nec hoc differt siue dñs ipsemet istituit siue apli ei'speciali pcepto. Secũduꝫ vero aliã opinionẽ dõs q̃ dñs mãz b'sacri p scipsũz istituit sicut ⁊ aduẽtũ spiritussancti. pmisit: ſz denũciãdã apl'is dereliquit qñ vsus sacri ꝓpetebat. ſ. post plenã spũs̃ancti missionẽ. ¶ Ad z'm dõs q̃ sic sacrꝫ baptismi icepit i baptismo christi: ita sacramẽtũ ꝯfirmatõis icepit i aduẽtu spũs̃ancti i apl'os. ⁊ qꝛ pncipia rerꝫ debẽt eẽ notissima: iõ vtrobiq̃ spiritussanct'apparuit visibiliter: i baptismo qdẽ i colũbe specie: ⁊ i ꝯfirmatiõe apl'oꝛ i liguis igneis: ⁊ pp hoc nõ oportuit eẽ mãm i q̃ spũs̃anct'secreti'oparet̃ salutẽ: vt Aug. dicit. ¶ Ad z'm dõs q̃ apli nõ ꝯfirmabãt sine mã nisi forte qñ pter legẽ cõez visibilib'signis spũs̃act'ꝛ eos descẽdebat gb'p apl'os man'ipositio facta fuerat: tũc. n. illa visibilis apparitio supplebat locũ elemẽti visibilis. g̃ autẽ aliqñ mã vterent̃ pz p Dio. i. iij. ca. ec. hie. i pncipio. vbi dr̃. q̃ ẽ q̃dã pfectiua operatio quã duces nostri quos apostolos nominat christmatis hostiaz nominant hostiam dicens cõmuniter omnẽ ritũ sacramẽti.

¶ Ad. z. q. dõs q̃ sicut dictũ ẽ boc sacrꝫ initiũ sũpsit ab aduentu spiritussancti i discipulos: g̃ q̃uis pri'spiritũsanctũ habuisset̃ i munere gratie quo pficiebãt ad ea q̃ ad singulares psonas eoꝝ ptinebãt: tñ i die pẽtecostes suscepert̃ spiritũ sanctũ ſz i munere gr̃e quo pficiebanr̃ ad pmulgationẽ fidei i salutez alioꝝ: ⁊ iõ facta ẽ apparitio spũs̃ancti linguis igneis: vt verbis essent̃ pflui ad diuulgãdã fidem christi: ⁊ charitate feruidi alioꝝ salutẽ querẽtes: ⁊ pp hoc dr̃ Act. z. Repleti sũt spiritusancto ⁊ ceperũt log. Igni aũt nihil ꝛueniẽti'accipi potuit loco ei'i mã ꝯfirmatiõis q̃ oleum: tũ qꝛ lucet: tũ qꝛ maxime ẽ nutritiuũ ignis: figure aũt lingue nihil ꝛueniẽti'esse potuit q̃ balsam'pp odorez: qꝛ pp cõfessionẽ ligue odoꝛ bõe noticie ꝺi diffũdit̃ i oi loco. ⁊ iõ sicut visibilis apparitio spiritussancti fuit i igne figura/ta figura lingue: ita mã cõfirmatiõis ẽ oleũ balsamatũ: vt oleũ ptineat ad cõsciẽtiã quã oz nitidã habere eos q̃ ꝓfessores diuine fidei ꝯstituũt̃: ⁊ balsam'ad famã quã oz effundere ⁊ vbis ⁊ factis fidei ꝓfessores. ¶ Ad p'm g̃ nõ ꝺz i oĩb'sacris obseruari vniformitas idẽtitatis sed ꝓportionalitatis vt sicut mã vni'sacri cõpetit illi sacro: ita mã alteri'sacri ẽt cõpetat aly: ⁊ qꝛ baptism'ẽ ianua sacramẽtoꝝ quasi pricipiũ ⁊ elemẽtũ oĩuz alioꝝ: iõ sibi ꝓpetit mã q̃ sit simplex elemẽtũ: nõ aũt ita alys sacris i quib'addit̃ aliqd speciale: sicut corꝓora mixta bñt aliquas vtutes superadditas spẽz ꝓpries. ¶ Ad z'm dõm q̃ virt'huius sacri q̃uis sit simplex in essentia: tñ ẽ multiplex in effectu: qꝛ ⁊ hominẽ facit feruentẽ i cõscietia ⁊ famosũ p cõfessionez: ⁊ iõ mã h'sacri ẽ ⁊ vna ⁊ multiplex: vna i actu: sed m'ltiplex in virtute sicut ⁊ alia mixta. ¶ Ad. z'm. dõm q̃ illa rõ pceditꝫ i sacramẽtis necessitatis: cuiusmodi nõ ẽ hoc sacrm̃: tñ oleũ ⁊ balsam'q̃uis nõ vbiq̃ terraꝝ crescãt: tñ vbiq̃ de facili trãsportari posſut. ¶ Ad 4'm dõs q̃ ꝓprietates olei pfect'in oleo oliue ꝛueniunt̃: vñ anthonomatice oleũ dr̃: ⁊ pterea ipsa oliua pp virozẽ ppetuũ quẽ ꝓseruat adiuuat ad significationẽ mystery. ¶ Ad 5'm dõs q̃ vinuꝫ ⁊ panis: roborãt boiez p modũ nutrimẽti ꝓfortãdo boiez i scipsis iõ magis ꝓpetũt eucharistie: ſz oleũ facit expeditũ ⁊ feruẽtez ad ea q̃ exteri'sũt. ⁊ iõ ẽt pugiles oleo vngunt̃: ⁊ iõ ꝓpetit magis oleũ huic sacro. ¶ Ad 6'm dõs q̃ hac vnctiõe vt dicit Dug. de sancto vic. significat̃ illa vnctio qua christ'vnctus ẽ: vt rex ⁊ sacerdos oleo letitie p cõsortib'suis: vñ ẽt a christmate christ'dr̃: ⁊ a christo christian': ⁊ pp hoc ẽt Dio. q̃ chrisma christũ significare dicit.

¶ Ad. z. q. dõs q̃ mã sacri ẽ quasi instrz sanctificatiõis: ẽ aũt istrumẽtũ ⁊ pricipalis agẽtis ⁊ ministri q̃ mã sacri vtit̃ ad significãdũ. quodlibet aũt sacramẽtũ determiat sibi pri ⁊ cipale agẽs quãtũ ad necessitatez sacramẽti: qꝛ nõ hꝫ efficaciaz aliquã nisi ex auctoritate dñi ⁊ merito christi: ſz nõ qõlibet sacramẽtũ determinat sibi ministrũ quãtũ ad necessitatẽ sacramẽti: ſz qñq̃ solũ quãtũ ad solẽnitatez sicut pz i baptismo: ⁊ iõ vt mã sacramẽti ẽt pricipali agẽti rñde at ꝓportionaliter ⁊ mistro: illa sacra q̃ ministrũ sibi determinãt: mãz sanctificatã exigũt vt dispositio sacri a mistris eccl'ie descẽdere ostẽdat̃: sacrm̃ aũt quod nõ determinat sibi ministrũ nisi quãtũ ad solẽnitatẽ nõ hꝫ mãz sanctificatã quãtũ ad necessitatẽ sacri: sed solũ quãtũ ad solẽnitatẽ i cui'mã ẽt christma i modũ crucis effudit̃. ⁊ qꝛ sacrm̃ ꝯfirmatiõis determinat sibi ministrũ vt dicet̃: iõ mãm sanctificataz regrit ab eo q̃ ẽ minister sacri. ſ. ab epo. ¶ Ad p'm g̃ dõs q̃ ad hoc nihil facit virt'sacri. sed determinatio ministri vt dictũ ẽ. Uel dõm q̃ baptism'ẽ sacrm̃ necitatis: ⁊ iõ mãm cõissimã hꝫ: ⁊ pp hoc scificatiõe nõ idiget. ¶ Ad z'm dõs q̃ quidã dicũt ipsũ christma eẽ sacramẽtũ. sed hoc falsum appet i hoc q̃ vsus christmatis i plurib'ẽ q̃ sacramentũ ꝯfirmatiõis: sicut pz i baptizato qui christmate i fronte linit̃ ⁊ de põtifice cui'caput christmate tãgit̃. Et iõ dõs q̃ sacramẽtũ ꝯfirmatiõis nõ ẽ ipm christma sed linitio christmatis sub forma ꝑscripta verborũ. illa aũt bñdictio vocalis christmatis nõ ẽ forma sacramẽti sed magis ẽ q̃dã bñdictio sacramentalis: sicut bñdictio aque vel altaris. ¶ Ad 3'm dõm q̃ sicut istrm̃ virtutẽ instrãlẽ acgrit dupliciter. ſ. qñ accipit formã istri ⁊ qñ mouet pricipali agẽte ad effectũ: ita ẽt mã sacri duplici sanctificatiõe idiget: vna qua i stituit̃ mã propria sacri: ⁊ ad hoc ẽ sanctificatio mãe. Alia ẽ qñ applicat̃ ad effectũ q̃ fit p formã sacri: ⁊ iõ nõ fit iniuria sãctificatiõi si duplex sanctificatio i talib'adhibeatur.

Ad tertium sic procedit̃: vr̃ q̃ sacrꝫ ꝯfirmatiõis nõ habeat formam: sacra. n. a christo descẽderũt. sed christ'nõ legit̃ aliqua forma vsus manus iponẽs. g̃ cũ illa man'ipositio ꝯfirmationẽ designet: vr̃ q̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝯfirmatiõis sacrm nõ habeat aliquã formã. ¶ P. apli ẽt legunt ꝑ manꝰ ipositionẽ spiritúsanctũ dedisse. ſz illa manus ipositio vt sancti dicũt fuit ꝯfirmatio illoꝝ ꝙbus manus iponebãt. ꝙ cũ nõ legat eos sub aliqua forma verboꝝ manꝰ iposuisse: sicut legunt in noie christi baptiçasse: vr ꝙ hoc sacrm nõ habeat formã. ¶ P. sacra q̃ habẽt formam sub eisdẽ verbis apud oẽs ꝓficiunt. sed sacrm ꝯfirmatiõis nõ ꝓficit eisdẽ verbis apud oẽs. dicũt. n. qdã: Consigno te signo crucis ⁊ cõfirmo te christmate salutis in noie patris ⁊c. qdã ãt dicũt: christmate scificatõis: ꝙ ꝑ sacrm nõ hz aliquã formã. ¶ Sz ꝺ ẽ: qõ magr dixit in. i. di. ꝙ duo sũt i ꝙ bꝰ sacra ꝯsistunt: verbũ ⁊ res. verba aũt ad formã ptinẽt.

¶ P. Aug. dicit. Accedit verbũ ad elementũ. ⁊ fit sacrm.

¶ Ulterius videt ꝙ illa forma verboꝝ nõ sit ꝓpetes: in q̃ libet. n. sacro exigit intẽtio. sed ad designãdũ intẽtionẽ in forma baptismi exprimit ꝓsona baptiçãs hoc ꝓnoie ego. ꝙ ⁊ i forma ꝯfirmatiõis hoc ꝓnomẽ ego apponi dz. ¶ P. ꝯsignatio vr ad characteris ipressionẽ ptinere. sed charactere nõ iprimit mr magis hic q̃ i baptismo. cũ ꝙ in baptismo nlla fiat mẽtio de ꝯsignatiõe i forma: nec hic fieri deberet de ipsa mẽtio. ¶ P. ꝙ baptismũ hõ maxime ꝯfigurat passiõi christi. sed in forma baptismi nõ fit mẽtõ alicua de christi passiõe. ꝙ nec i forma ista deberet fieri mentio de cruce. ¶ P. sicut ꝯfirmatio hz formã determinatã ita ⁊ baptismꝰ: sed in baptismi forma nõ fit mentio de mã ipsius. nõ. n. dr baptiço te aqua. ꝙ nec �herr deberet fieri mentio de christmate. ¶ P. forma ẽ de essẽtia sacri. ſz res sacri ñ ẽ de essẽtia sacri: qz multi accipiũt sacrm ꝙ ñ accipiũt rẽ sacri. ꝙ nõ dz res sacri põi i forma: sic �herr põit christmate sa/

¶ Ulteriꝰ vr ꝙ forma ista nõ habeat i B sacro ali/ (lutis. quã efficaciã: qz fm Aug. de sancto vic. sacramẽtũ ex sanctificatiõe inuisibilẽ gratiã ꝯtinet. sed mã bꝰ sacramẽti ẽ sanctificata ẽt añ forme ꝓplationẽ. ꝙ forme ꝓplatõ nullã efficaciã ꝓbet sacro. ¶ P. sicut i eucharistia ẽ sactificatio hostie ⁊ vsus ipsius: ita ⁊ hic. sed ibi tota virtꝰ sacri ẽ in hostia sanctificata: vt patet i forma verboꝝ q̃ ꝓferunt cũ quis hostiã sumit: cũ dicit: Corpꝰ dñi nostri ⁊c. ꝙ ⁊ similiter hic virtꝰ sacramẽti nõ cõsistit i verbis premissis q̃ in vsu mãe bꝰ sacri dicunt. ¶ Sed ꝺ ẽ: ꝙ forma ẽ ꝓncipalioz i re q̃s in mã. si ꝙ mã aliquid efficit multo fortiꝰ forma.

¶ Rñdeo dõz ad. i. q. ꝙ ministri sacramẽtoꝝ operant i sacramẽtis bñdicẽdo ⁊ sactificãdo: ⁊ iõ ſz ꝙ ad aliqõ sacramentũ requirit minister ita requirit forma qua minister sacrm dispẽsat. ¶ Ad ꝑm ꝙ dõz ꝙ sicut dictum ẽ: illa manus ipositio quã dñs pueris exhibebat: nõ erat ꝓpe sacramẽtũ cõfirmatiõis quod nõ cõueniebat exhiberi añ ipsiꝰ glorificationẽ: sed vel erat signũ quoddã future cõfirmationis: vel erat talis manꝰ ipositio qualis fit i cathecismo ⁊ exhorcismo: si tñ dñs ꝯfirmasset sine forma vl mã ñ eẽt icõueniẽs: qz ipe habebat excellẽtie potestatẽ i sacris: qui poterat effectũ sacri sine sacrali bꝰ ꝑbere: qõ nõ ẽ de alys.

¶ Ad zm dõm ꝙ gdã dicũt ꝙ apli ꝑ dignitatẽ ⁊ auctoritatẽ ipsoꝝ ꝯfirmabãt sine mã ⁊ forma ꝑ solã manꝰ ipositionẽ. sed hoc nõ vr bene dictũ: qz quãtũcũq; ipsi essẽt magne auctoritatis tñ potestatẽ excellẽtie i sacramẽtis dispẽsandis nõ hẽbãt. ⁊ iõ dõm ꝙ apostoli aliqua forma vtebãtur q̃uis nõ sit scripta: multa. n. apli seruabãt i sacroꝝ dispẽsatiõe q̃ nolebãt diuulgari ꝑ irrisionẽ gẽtiliũ euitãdã sicut ꝑz ꝑ Apli q dicit. i. Cor. ii°. Cetera cũ venero disponã: ⁊ loquit õ celebratiõe sacri eucharistie: ⁊ hoc ẽ ẽt qõ Dio. dicit i fine ec. hier. Consũmatiuas aũt iuocatiões. i. verba gbꝰ pficiunt sacra non ẽ iustũ scripturas iterptãtibꝰ neq; mysticũ earũ aut i ipsis opatas ex deo virtutes ex occulto ad cõe adducere: sed vt nostra sacra traditio �herr sine põpa. i. occulte eas edocẽs ⁊c. Ex ꝙbus verbis tria possum⁹ accipere. ꝓ: qz apli i sacris vtebãtur forma verboꝝ certa: qz ipse alibi i eodẽ li. dic: ꝙ tradit ritũ sacroꝝ: sic apli docebãt. z: ꝙ i occulto tradebant hꝰ sacralia i ꝓmitiua eccliã 3: ꝙ i ipsis vbis ẽ aliq virtꝰ: qõ gdã negãt. ¶ Ad 3m dõz ꝙ variatio forme i his q̃ nõ sũt de eẽntia forme põt tolerari ſm diuersas eccliaꝝ ꝯsuetudies: dũmõ sva forme apud oẽs seruẽt. B aũt ꝙ a ꝙbusdã dr christmate salutis vl sanctificatiõis q̃si i vnuz redit: ⁊ iõ ꝙ hoc nõ remouet ꝙn hoc sacrz habeat determinatã formaz.

¶ Ad. z. q. dõz ꝙ sic diffinit dz idicare totũ eẽ rei si sit pfcã ita ꝙ formã sacri dz inotescere totũ qõ ad sacrm ptinet. sacramẽtũ aũt ⁊ ẽ ad aliquẽ finẽ ordinatũ ⁊ ab aliq cã ꝓncipali efficaciã hz. Et iõ tria ponunt i forma hꝰ sacri: quoruz ꝑm ptinet ad finẽ ad quẽ iltitutũ ẽ hoc sacrm. q ẽ ꝯfessio fidei christiãe: cuiꝰ tota sũma ꝯsistit in passiõe christi: vñ apls. i. Cor. z. Nõ. n. iudicaui me aliqd scire inter vos nisi iesuz crucifixuz: ⁊ ita bꝰ articuli ꝯfessio maioẽ hz difficultatẽ: qz sicut dicit i eadẽ epistola. i. Cor. Nos aũt predicam⁹ christuz crucifixuz. iudeis quidẽ scandaluz. gẽtibꝰ aũt stultitiã: ⁊ ad hoc ꝑtinet cũ dr: cõsigno te signo sancte crucis: vt crucis verbũ nõ erubescat: sed publice ꝓfiteat. z: ponit ipse sacralis actꝰ cũ sua mã ⁊ effectu: vt sic tanga tur: ⁊ id qõ est sacrm tñ i hoc ꝙ dr: Christmate. ⁊ id qõ est res ⁊ sacrm i hoc ꝙ dicit: Cõfirmo. i. sacramẽtũ ꝯfirmationis prebeo. ⁊ id qõ ẽ res ⁊ nõ sacrz i hoc ꝙ dicit. Salutis. sed cã agẽs ꝓncipalis: vñ sacrm effectũ hz: tãgit in hoc ꝙ dicit: In noie patris ⁊c. ¶ Ad ꝑm ꝙ dõm ꝙ baptismꝰ ẽ sacramẽtũ necessitatis: ⁊ iõ ẽtio baptiçãtis magis artãda ad actũ sacri. ¶ Uel dõm ꝙ baptiçare põt glz: ꝯfirmare aũt solus ille ꝙ ẽ i sũmo gradu ecclesie: de ꝙ ꝑsumit ꝙ minus possit i dispẽsatiõe sacri deficere: ⁊ iõ nõ regrit tanta artatio intẽtionis ꝙ vba i forma apposita. ¶ Ad zm dõz ꝙ signatio q̃ ponit i forma nõ ptinet ad ꝯsignationẽ characteris: sed ad ꝯsignationẽz crucis q̃ fit i fronte linitione christmatis ꝑ ꝯfessionẽ fidei crucis: ⁊ talis signatio nõ fit i baptismo. qz baptiçat⁹ ñ ꝓsecrat ad aliqd spãle: ſz vlr ad spuãle vitã. ꝯsignatio aũt ipoztat quãdaz ascriptionẽ vel aliqd speciale qõ ẽ i sacro ꝯfirmatiõis. ¶ Ad 3m dõz qõ ille ꝙ baptiçat ꝯfiguratꝯ passiõi xpi ꝑ fidẽ ei⁹ quã bẽre i corde dz: ⁊ iõ nõ exigit aliq ꝯsignatio exteri⁹: sed sufficit cõsignatio interior q̃ ẽ ꝑ charactẽrẽ: et ꝯsigtio ad passionẽ christi i ꝓsepelitiõe aq̃: sed ꝯfirmatio ẽ sacrz ꝓfessiõis passiõis christi: sicut baptismꝰ sacrz fidei: ⁊ iõ exteri⁹ manifesto ipimit crucis signaculũ ⁊ forma exprimit. ¶ Ad 4m dõz ꝙ i ipso actu baptiçatiõis itelligit determiata mã baptismi: nõ aũt mã ꝯfirmatiõis itelligit i ipso actu ꝯfirmãdi: ⁊ iõ oz ꝙ mã addat. ¶ Ad 5m dõz ꝙ i actu ablutiõis magis exꝑsse significat res sacri i baptismo q̃ in linitiõe christmat]: ⁊ iõ ñ oz ꝙ addat effect⁹ [alut] ad maiorẽ exꝑssiõez.

¶ Ad. 3. q. dõm ꝙ forme sacroꝝ sũt ad ꝑficiendũ sacra: vñ Dio. vocat eas ꝓsumatiuas iuocatiões: vt dictũ ẽ: ⁊ iõ i illo sacro quod totũ ꝯsistit in illa re sensibili sactificata ⁊ nõ i vsu illi⁹ rei forma sacri dr illud quo mã sactificat: nõ aũt illa vba q̃ i mãe vsu ꝑferunt: sic ꝑz i eucharistia. i illis aũt sacris q̃ ꝑficiunt i vsu mãe: sicut baptismꝰ in ipsa tinctiõe vel ablutiõe forma sacri ẽ q̃ dr i vsu mãe nõ q̃ dr i sanctificatiõe mãe: qz illa sacrale quoddã ẽ: ⁊ iõ cũ sacrz ꝯfirmatiõis: vt dictũ ẽ ꝑficiat in vsu mãe ꝯstat ꝙ illa vba q̃ dicit eps ꝯfirmãs sũt forma sacri ⁊ bñt efficaciã sicut ⁊ alie forme sacroꝝ. ¶ Ad ꝑm ꝙ dõz ꝙ duplex ẽ sactificatio sacri vt dictuz ẽ. Ex ꝑa ꝙ sanctificatiõe q̃ fit i bñdictiõe mãe nõ hz vt actu ꝓferat grãz sed ex za. ¶ Ad zm dõz ꝙ aliter est in sacro eucharistie q̃ i alys sacris: qz ibi totũ sacrm ꝯsistit i ipsa hostia consecrata: eo ꝙ ibi christus realiter continetur ⁊ non virtute tantum sicut in alys sacramentis: ⁊ ideo forma sacramenti illius sunt verba prolata i sanctificatione hostie.

Deinde queritur de effectu cõfirmationis. Et circa hoc querunt duo. ¶ Primo de effectu qui ẽ res ⁊ sacramẽtũ. ſ. character. ¶ Secũdo de effectu qui est res tantũ. ſ. gratia.

Ad primũ sic ꝓcedit: vr ꝙ i ꝯfirmatiõe character nõ iprimat. character. n. vt. s. di. 4. dictũ ẽ: ẽ signũ distinctiuũ. sed pugna spiritualis oĩb⁹ inducit. cũ ꝙ ꝯfirmatiõis sacrm det ad roborãdũ i pugna spirituali vr ꝙ i ipsa nõ fiat aliqua distinctio alicui⁹ ab altero ꝑ ipressiõez characteris. ¶ P. i veteri lege erat necessaria pugna spiritualis sicut ⁊ i noua. sed in lege veteri nõ erat aliqõ sacrm characterẽ iprimẽs: vt. s. dictũ est. ꝙ nec ꝯfirmatõ characterẽ iprimit. ¶ P. s. dictũ ẽ ꝙ character ẽ spiritualis potestas. sed spuãl⁹ ptãs passiua. ſ. pcipiẽdi sacramẽta alia sufficiẽter tradit i baptismo: ptãs aũt actiua ſ. diſpẽsandi sacra ad ordinẽ ptinet. cũ ꝙ ꝯfirmat⁹ nõ ꝯstituat i gradu alicui⁹ ordis vl dignitatis: vr ꝙ i ꝯfirmatiõe character ñ iprimat. ¶ Sz ꝺ: character ẽ signũ ꝯformãs nos trinitati. sed sicut oz nos ꝯfirmari i sapiẽtia ⁊ potẽtia: ita ⁊ i bonitate. cuz ꝙ in baptismo iprimat character fidei ꝯformãs nos diuine sapie: ⁊ i ordine character potestatis ꝯformãs nos diuine potentie: vr ꝙ in ꝯfirmatiõe iprimat character plenitudis spũsãcti ꝯformãs nos diuine bonitati. ¶ P. ꝙ characterez quasi ascribimur ad familiã iesu christi. sed christ⁹ sic ẽ ꝑ nr ⁊ sacerdos: ita ẽ ⁊ rex nr. cũ ꝙ ꝑ characterẽ baptismalez ascribamur ei quasi patri filij regenerati ꝙ baptismũ: ⁊ ꝙ characterẽ ordis: ⁊ q̃si militi sacerdoti sumo: vr ꝙ sibi rõne in ꝯfirmatiõe debeat iprimi character quo ꝯformemur ei quasi milites regi.

¶ Ulterius vr ꝙ idẽ sit character ꝯfirmatiõis ꝙ essẽtia ⁊ baptismi: qz ad eãdẽ formã seu speciẽ nõ põt eẽ nisi vna assimilatio. ſz i trinitate: vt Dila. dicit: est spẽs idifferẽs. ergo cũ character sit signũ assimilans trinitati: vr ꝙ character ꝯfirmatiõis nõ possit esse alius a charactere baptismi. ¶ P. i corpalib⁹ ita est ꝙ duo characteres nõ ꝑnt eẽ i eadẽ pte. sed characteris subiectũ est vna ps aĩe: vt. s. dictũ est. ergo post ꝑmũ characterẽ nõ põt ali⁹ character suppaddi. ¶ P. ad ea q̃ se nẽcario ꝯsequũt aliqs eodẽ charactere ascribit: sicut idẽ character est in sacerdote ad cõficiendũ ⁊ ad absoluẽdũ. sed cõfessio fidei cui⁹ sacrm est cõfirmatio ꝯsequit de necessitate ad fidẽ: cui⁹ sacrm est baptismus: qz corde creditꝯ ad iusticiã: ore ꝓfessio fit ad salutem. Ro. io. ꝙ idẽ character ẽ in baptismo ⁊ in ꝯfirmatione. ¶ Sz ꝺ. character est ꝑpus effect⁹ sacri: ⁊ imediat⁹: ſz diuersaꝝ cãꝝ ꝑpuꝝ effect⁹ sũt diuersi. cũ ꝙ baptismꝰ ⁊ confirmatio sint diuersa sacra ⁊ characteres ipressi erunt diuersi. ¶ P. iõ baptismus iterari nõ põt: qz character ẽ indelebilis. si ergo idẽ eẽt character baptismi ⁊ ꝯfirmatõis post baptismũ ꝯfirmatio nõ adderetur.

¶ Ulterius vr ꝙ character cõfirmatiõis nõ ꝓsupponat characterẽ baptismalẽ. character. n. ꝯfirmatiõis ad hoc dat ꝙ homo fortiter christũ ꝯfiteat. sed aliqui añ baptismũ fortiter christũ cõfessi sunt ad martyriũ palmã peruenietes. ergo añ baptismũ põt aliquis accipere characterẽ ꝯfirmationis. ¶ P. character cõfirmatiõis est sacrm et res. sed homo ẽt nõ baptiçatus põt ꝓcipere id quod est sacramẽtũ ⁊ res i eucharistia. ſ. corpꝰ dñi vez: q̃uis rẽ sacri nõ ꝯsequat inordinate accipiens: nisi forte credat se baptiçatũ. ergo ⁊ sil⁹ characterẽ cõfirmatõis ꝯsequi põt ñ baptiçatus. ¶ P. sicut baptismꝰ nãliter ꝓcedit ꝯfirmatõez: ita vnus ordo nãliter ꝓcedit aliũ. si ergo aliqs accipit ordinis ꝯtis characterẽ ꝙ nõ accepit characterẽ ꝓcedentis. tñ nõ reordinat: sed quod defuerat suppleꝝ. ꝙ ⁊ charactẽrẽ ꝯfirmatiõis põt hõ accipere sine charactere baptismali. ¶ Sed ꝯ est: ꝙ Dio. dicit. z. ca. ec. hierar. ꝙ nihil diuinitus traditoꝝ opari põt: ꝙ nõ est regeneratus ꝑ baptismũ. sed character ꝯfirmatiõis est hõ. ergo nõ põt aliquis characterẽ ꝯfirmatiõis ꝓcipere ꝙ nõ est baptiçat⁹. ¶ P. baptismus dr eẽ ꝓncipiũ spuãlis vite: fm Dio. ⁊ Dam. sed remoto ꝓncipio auferꝝ qõ est post ꝓncipiũ. ꝙ nõ est baptiçatus nõ põt characterẽ ꝯfirmationis accipere.

¶ Rñdeo dõm ad. i. q. ꝙ character est distinctiuũ signuz quo ꝙs ab alys distinguit ad aliqd spuãle deputatus. sed ad spirituale potest aliqs tripliciter õputari. Uno mõ vt aliquis i se spuãlis participet: ⁊ ad hoc ꝙs deputat in baptismo: qz ia baptiçat⁹ põt esse ꝓticeps oĩs spuãlis receptiõis. vñ character baptismalis: vt. s. dictũ ẽ: est qãsi qdaz spuãlis potẽtia passiua. Alio mõ vt spuãlia ꝙs in notitiaz ducat ꝙ eoꝝ fortẽ ꝓfessionẽ: ⁊ ad hoc ꝙs deputatur i ꝯfirmatione. vñ ẽt tpe psecutiõis eligebant aliq ꝙ deberent i locũ psecutiõis remanere ad publice nomẽ xpi ꝯfitẽdũ alys occulte credẽtib⁹: sicut ꝑz i legẽda beati Sebastiãi. Tertio mõ vt ẽt spuãlia credẽtib⁹ tradat: ⁊ ad hoc deputat aliquid ꝙ sacrm ordinis: ⁊ iõ sicut i baptismo ꝯfertur character ⁊ in ordine: ita ⁊ in confirmatõe. ¶ Ad ꝑmũ ꝙ dõm ꝙ pugna spuãlis q̃ quis pugnat ꝺ impediẽtes salutẽ suiipsius oĩbus idicit. sed ad hoc nõ dat sacrm ꝯfirmationis: sed ad pfitẽdũ fortiter i pugna qua ꝙs nomẽ xpi impugnat: ⁊ vt iuictus ꝓfessoꝝ xpi ꝑmaneat: ⁊ huic pugne nõ oẽs exponũt: sed solũ ꝯfirmati. ¶ Ad zm dõm ꝙ in veteri lege nõ erat tps ꝑ stultitiã ꝓdicatiõis ꝓpagãdi cultum dei: sed magis ꝙ generationẽ carnalẽ: ⁊ iõ tũc talis pugna de ꝓfessiõe fidei nõ multũ erat necessaria: nihilomin⁹ tñ erat distinctio huius characteris in veteri lege figurata: sicut ⁊ aliozũ. in distinctiõe. n. filioꝝ israel ab egyptys significabatur character baptismalis. in distinctione timidoꝝ a fortibus in bellis character ꝯfirmatiõis: i distinctione leuitaꝝ a fratribꝰ suis character ordinis. ¶ Ad tertium dõm ꝙ ptãs characteris bꝰ est ptãs actiua: nõ ad ꝓferendũ spuãlia qõ est ordinis: sed magis ad pfitẽdũ publice: ⁊ iõ ꝯfirmat⁹ nõ ꝯstituit in gradu alicui⁹ ordinis. qz nullus ei subycit in receptiõe diuinoꝝ ab ipso.

¶ Ad. z. q. dõm ꝙ q̃libet potẽtia de sui rõne importat ordinẽ ad aliqd: ⁊ iõ oz potẽtiã ꝓportionatã eẽ actui ad quẽ est: qz ꝓprius actus nõ fit nisi in ꝓpria mã fm ꝑhm in. z°. de aĩa. ⁊ iõ oz ꝙ potẽtie distinguãt ꝙ distinctiõez actuuz: ad quos ordinãt sive sint potẽtie actiue sive passiue: ⁊ qz character vt. s. dictũ ẽ: ẽ potẽtia spuãlis: iõ cuz character baptismalis nõ ad idem ordinet cũ charactere ꝯfirmatiõis: vt ex dictis ꝑz: planũ est ꝙ nõ est idez vterq; character. ¶ Ad primũ ꝙ dõm ꝙ ad vnã speciẽ seu formã quã aliquid ꝑfecte representat nõ põt eẽ nisi vna assimilatõ: ⁊ iõ ꝑris nõ est nisi vna ꝑfecta imago. ſ. filius: sed si nõ sit perfecta repũtatio: tunc pũt esse diuerse assimilationes ad vnum simplex: ⁊ iõ diuerse creature diuersimode fm suum modũ diuinã similitudinẽ habent: ⁊ ꝓpter hoc ñ est inconueniens si sint diuersi characteres in aĩa trinita fm diuersa conformantes. ¶ Ad zm dõm ꝙ character corporalis attenditur fm figurã que consistit in termiatione figurati: ⁊ qz impossibile est eẽ diuersas termiationes vnius rei: ideo impossibile est vt idem corpꝰ fm eandem partẽ diuersimode figuret aut charactariçetur. sed character spiritualis attendit fm aliquã spuãlem ꝓprietatem. nõ est aũt inconueniẽs diuersas ꝓprietates nõ oppositas eisdem ineſſe fm eandẽ partem: ⁊ ideo in eadem parte aĩe plures characteres esse possint. ¶ Ad 3m dicendum ꝙ q̃uis cuiuslibet baptiçati ⁊ credentis sit confiteri q̃n confessio ab eo expectatur: nõ tñ est cuiuslibet se libere exponere: sed tñ confirmati: ⁊ hoc ẽt patet i apostolis: in quibus hoc sacramẽtũ initiũ sumpsit: qz añ aduẽtũ spũsancti confirmãtis eos erãt clauſe fores cenaculi pp

Universidad de Deusto
Biblioteca

metũ iudeoꝝ:postea repleti ſpirituſancto ceperũt log cũ fiducia ꝛ publice verbum dei:vt pz in actibus.

¶ Ad.3.q.dõs ꝙ nihil poteſt pticipare actionẽ vel ꝓprietatẽ alicui⁹ nature niſi pri⁹ habeat ſubſiſtẽtiã ī nã illa.vñ cũ p baptiſmum ꝙ ẽ ſpiritualis regeneratio hõ acquirat ſubſiſtẽtiã ī vita ſpirituali chriſtiane religiõis:nõ põt nõ baptiçatus aligd eoꝝ q̃ ad hãc ſpũalẽ vitã ptinẽt pticipare:ꝛ iõ nõ põt pcipere ⁊firmatiõis characterẽ:ꝛ hãc rõnẽ Dio.aſſignat in.3.ca.ec.hierar. ¶ Ad p̃m g̃ dõs ꝙ ad ea q̃ ſũt neceſſitatis hõ admittit ẽt ſi hoc ñ ⁊petat ei ex officio: ſicut pz ꝙ ẽt nõ habẽs ordinez ī caſu neceſſitatis baptiçare põt licite:q̃uis hoc nõ ⁊petat ſibi ex officio.ſilr ẽt qz confiteri nomẽ chriſti vbi cõfeſſio exquirit̃ eſt neceſſitatis:iõ ẽt nõ baptiçatis hoc ⁊petit:q̃uis hec nõ habeant ex officio characteris in ſacro ⁊firmatiõis ſuſcepti. ¶ Ad 3m dõm ꝙ in ſacro euchariſtie illud qõ ẽ res ꝛ ſacrm ẽ extra ſuſcipiẽtẽ: ꝛ iõ idiſpoſitio illius nõ ꝛpedit gn ſit illud qõ ẽ res ꝛ ſacrz .ſ.corpus chriſti verũ.ſed hoc qõ ẽ res ꝛ ſacrz ī ⁊firmatione ẽ aliqua forma ī ſuſcipiẽte recepta:ꝛ iõ idiſpoſitio recipiẽtis ipedit ipreſſionẽ characteris. ¶ Ad 3m dõs ꝙ ordo potẽtie paſſiue ad actiuã ẽ ordo neceſſitatis:qz q̃ nõ hz potẽtiaz paſſiuã ad aliquid recipiẽdũ nihil recipit niſi miraculoſe:ſed ordo potẽtie iferiozis actiue ad ſuperiorẽ ẽ tñ ordo cõgruitatis: ꝛ iõ carẽs baptiſmali characterе ꝙ ẽ potẽtia paſſiua recipiẽdi ſpũalia:nihil põt recipe de alys ſpiritualib⁹.carens aũt characterе iferiozis ordinis ꝙ ẽ potẽtia actiua poteſt recipere characterez ſuperiozis ordinis.

Ad ſecundum

cies ī ⁊formatione nõ ⁊feratur. gra.n.gratũ faciẽs ordinaꝛ ℈ culpã ꝛ nõ ℈ penaz.ſed ⁊firmatio ordinaꝛ ℈ penã ꝛ nõ ℈ culpã:qz ille q ⁊firmaꝛ iã nõ ẽ ipi⁹ p baptiſmũ iuſtificat⁹. g̃ nõ recipit gr̃az gratũ faciẽtẽ. ¶ Ꝑ.baptiſm⁹ nõ hz min⁹ ordinẽ ad gr̃az gratũ faciẽtẽ q̃ ⁊firmatio.ſz ille q pri⁹ hũit gr̃az p baptiſmuz nõ accipit gratiã gratũ faciẽtẽ.g̃ cũ ⁊firmaꝛ iã hẽat gr̃az quã in baptiſmo ſuſcepit:ſicut pz in pueris:vr̃ ꝙ in cõfirmatiõe gr̃a gratũ faciẽs nõ ⁊ferat. ¶ Ꝑ.ad id qõ põt fieri in mortali peccato nõ regrit gratia gratũ faciẽs.ſed aliqui ī peccato mortali exiẽtes poſſunt fortiter nomẽ chriſti ⁊fiteri.g̃ cuz ⁊firmatio ſit ſacrm ⁊feſſiõis chriſti:vr̃ ꝙ nõ detur ibi gr̃a gratũ faciẽs. ¶ Sz ℈:ſz Dio.baptiſm⁹ ẽ illumiatio:chriſma aũt pfectio.ſed pfectio ⁊ſumat illuminationẽ ſic illuminatio purgationẽ.g̃ ⁊firmatio chriſmatis ⁊ſumat gr̃am baptiſmalẽ. ¶ Ꝑ.in oib⁹ pfectiõib⁹ ordiatis adiuicẽ: ita ẽ ꝙ⁹ pficit pmã.ſed ⁊firmationis gr̃a ſupaddit̃ ad gr̃az baptiſmalẽ.g̃ gr̃a ⁊firmatiõis pficit gr̃am baptiſmalez.

¶ R̃ndeo dõm ad.i.q.ꝙ ī quolibet ſacro ẽ aliq̃ ſanctificatio.ſz q̃dã ẽ ſcificatio ī ſacro q̃ ẽ cõis oib⁹ ſacris.ſ.emẽdato a pcto vel a reliquys peccati:ꝛ q̃daz ſcificatio q̃ ẽ ſpãlis g⁹ ſacris ipzimẽtib⁹ characterẽ.ſ.deputatio ad aligd ſacꝛ:vtraq; aũt ſcificatio gr̃am gratũ faciẽtẽ regrit:qz illud qõ directe ⁊triaꝛ pcto ẽ gr̃a:⁊traria aũt ⁊trarys curanſ.vñ idẽ remediũ adhiberi nõ põt ℈ pctñ ꝛ ſeq̃las ei⁹: niſi p gr̃az gratũ faciẽtẽ:ꝛ iõ in oi ſacro noue legis gr̃a gratũ faciẽs ⁊ferꝛ:vt dictuz ẽ.ſ.di.z.ſilr ãt acceſſus ad ſacra nõ ẽ licit⁹ īmũdis:nec aligs ab īmũditia liberari põt niſi p gr̃am:nec effici idone⁹ ad ſacra aminiſtrãda vel pcipiẽda: ꝛ iõ oz ꝙ ī ſacramẽtis q̃ characterẽ ipzimũt gr̃a gratũ faciens ipzimaꝛ.cuz g̃ ⁊firmatio ſit ſacrz noue legis characterẽ ipzimẽs ex duplici pte neceſſariũ ẽ ꝙ gr̃am gratũ faciẽtẽ ⁊ferat. ¶ Ad p̃m ergo dõs ꝙ ⁊firmatio ordinaꝛ ℈ penã q̃ ẽ ex culpa cãta ꝛ ad culpaz inclinãs:ꝛ iõ ex ꝛñti hz repugnantiã ad gr̃am:ꝛ pp hoc ℈ ipſaz oz ꝙ gr̃a gratũ faciens ⁊fer:ꝛ iõ ſi inuenit aliquã culpã q̃ fictũ nõ faciat delet illã ſicut pz de culpa veniali:q̃uis nõ p̃ncipaliꝛ ℈ culpã ordiet̃ur. ¶ Ad 3m dõm ꝙ baptiſm⁹ ẽ ſacrm neceſſitatis:ꝛ ideo gr̃a q̃ ⁊ferꝛ ī baptiſmo ordinaꝛ ī cõez ſtatũ ſalutis:ꝛ nõ ī aliquẽ ſpãlez effectũ:ꝛ pp hoc ꝙ baptiſmũ ei g hũit gr̃az gratũ faciẽtẽ nõ addiꝛ alia gr̃a noua:ſz illa q̃ pri⁹ierat augeꝛ: ſec⁹ aũt ẽ de ⁊firmatõe: q̃ nõ ẽ ſacrm neceſſitatis:vñ cius gr̃a ad aliquẽ ſpecialẽ effectũ ordinaꝛ:ꝛ pp hoc gr̃a ⁊firmationis põt addi ad gr̃az q̃ pficit in cõi ſtatu vite. ¶ Ad 3m dõs ꝙ q̃uis aligs poſſit ⁊ſtãter ẽt ſi ſit in mortali peccato fidẽ chriſti ⁊fiteri:ñ tñ ẽ idonea illa ⁊feſſio:qz nõ ẽ ſpecioſa laus in oze pctõis:nec iteꝝ ẽ meritoria ad ſalutez.ſacrz aũt ordinaꝛ nõ ſolũ ad hoc ꝙ aligd fiat q̃litercũq;:ſed ad ℈ ꝙ aligd idonee fiat:niſi ſit defect⁹ ex pte ſcipiẽtis ſacrz.

¶ Ad.z.q.dõs ꝙ ſicut.ſ.dictũ ẽ:ſacramentales gr̃e ad iniciẽ diſtincte ſũt ſm diſtinctionẽ eoꝝ ad que ordinant̃ ſic ꝛ virtutes:q̃uis eaꝝ diſtinctio nõ ita appareat ſic diſtinctõ virtutũ:qz eaꝝ effect⁹ nõ ſunt ita manifeſti ſic effect⁹ virtutũ:ita ctiã videm⁹ in virtutib⁹ moralib⁹: qz vbi ẽ ſpãlis difficultas regrit̃ ſpãlis virt⁹.vñ alia ẽ virt⁹ que dirigit in magnis ſũptib⁹ ſm magnificẽtiã ab ea que ī cõib⁹ donis ꝛ ſũptib⁹ pficit.ſ.liberalitate:ꝛ qz gratia baptiſmalis daꝛ ad pficiẽdũz ī bis q̃ ptinẽt ad cõez ſtatũ vite ꝛpiane:gr̃a aũt ⁊firmatiõis ad pficiẽdũ ī bis q̃ ſũt difficillima ī iſto ſtatu .ſ.⁊fiteri nomẽ ꝛpi ℈ pſecutores:iõ ſpeciali gr̃a ad hoc idigeꝛ ꝛ pp hoc alia eſt gr̃a ⁊firmatiõis a gr̃a baptiſmi:ꝛ ℈ alium defectũ daꝛ .gr̃a.n.baptiſmi daꝛ ℈ defectũ q impedit oẽz ſtatũ iuſtitie in vita chriſtiana.ſ.℈ peccatũ originale ꝛ actuale.gr̃a aũt ⁊firmatõis ℈ defectũ oppoſitũ roboꝛi qõ exigit ī ⁊feſſorib⁹ noſis chriſti.ſ.ifirmitati. ¶ Ad p̃m g̃ dõs ꝙ gr̃a ⁊firmatõis ꝛ baptiſmi nõ ſũt ciuſdẽ ſpẽi:vt dictũ ẽ. ꝛ iõ nihil ꝓhibet ꝙ ī eodẽ idiuiſibili ſint. Uel dõm ꝙ gr̃a baptiſmalis ex eſſentia aĩe deriuaꝛ in intellectu qõ eſt ad recte ꝛ pfecte credẽdũ.ſed gr̃a ⁊firmatiõis reſpicit magis iraſcibilẽ:ad quã ptinet fortitudo ꝛ robur. ¶ Ad 3m dõm

ꝙ gr̃a ſacr̃alis q̃ ẽ pricipalis effect⁹ ſacr̃i q̃uis bẽat ⁊nexionẽ cuz gr̃a q̃ ẽ in virtutib⁹ ꝛ donis:tñ ẽ alia ab ea:qz gratia ſacr̃al⁹ pficit remouẽdo p̃⁹ ꝛ pricipaliꝛ defectũ ex peccato ⁊ñtẽ.ſed gr̃a virtutũ ꝛ donoꝝ pfic̃ inclinãdo ad bonũ virtutis ꝛ doni:ſicut gr̃a ⁊firmatiõis remouẽdo infirmitatis mozbũ:fortitudis aũt donũ vl̃ virt⁹ iclinãdo ad bonũ qõ ẽ ꝓpriũ virtuti vel dono:ꝛ iõ q̃uis ī baptiſmo denẽ virtutes ꝛ dona:ꝛ ſilr ī ⁊firmatiõe nõ oz ꝙ ſit eadẽ gr̃a ſacr̃alis vtrobiq;. ¶ Ad 3m dõm ꝙ ⁊fiteri vbi ex ⁊feſſione imminet mortis piculũ nõ ẽ tñ fidei:ſed idiget auxilio alteri⁹ virtutis.ſ.fortitudinis:ꝛ ſilr ẽt idiget alia gr̃a ſacr̃ali q̃ remoueat effectum oppoſitum fortitudini.

¶ Ad.3.q.dõm ꝙ vt.ſ.dictũ ẽ di.i.ſicut gratia gratuz faciens:q̃ eſſẽtiã aĩe pficit:differt a virtutib⁹ ꝛ donis q̃ ab ipſa fluunt:ita ẽt differt a gr̃a q̃ eſt ꝓpri⁹ effect⁹ ſacr̃oꝝ:tñ eſt ei ꝛnexa:ſic̃ ꝛ cõnexionẽ hz ad virtutes ꝛ dona:vñ in ſacr̃is pricipaliter daꝛ gr̃a ſacr̃alis q̃ differt in diuerſis ſacr̃is:ꝛ p ꝛñs gratia virtutũ ꝛ donoꝝ q̃ ẽ cõis in oib⁹ ſacr̃is.ſm hoc g̃ gratia baptiſmalis põt dici dupl̃r:vno⁰ illa q̃ ẽ principalis ꝛ ꝓpri⁹ effect⁹ baptiſmi operãs ℈ mozbũ:alio⁰ gr̃a q̃ eſt effect⁹ baptiſmi ex ꝛñti ꝛ p quãdã cõnexionẽ.ꝛ ſilr diſtinguẽdũ ẽ de gr̃a ⁊firmatiõis.accipiẽdo ergo gratiã baptiſmalẽ ꝛ ⁊firmatiõis p̃⁹ mõ ſic ſunt diuerſe gratie:ꝛ iõ nõ pficit eã directe quaſi cedẽs in eãdẽ eſſentiã cũ ipſa:ſed directe pficit ipz baptiçatũ ad aligd alti⁹:ꝛ p ꝛñs ẽt ipſa baptiſmalis gratia pfect⁹ ꝛ nobili⁹ẽ hz ſicut ꝛ aia ſẽſibilis ẽ pfectioꝝ adiũcta rõnali:ꝛ virt⁹ adiũcta dono:ꝛ liberalitas adiũcta magnificẽtie.accipiẽdo aũt gr̃az baptiſmalẽ ꝛ ⁊firmatiõis ẽ mõ ſic directe auget eã cedẽs in eãdẽ eſſẽtiã cũ ipſa:ſicut baptiſm⁹ directe auget gr̃az quã pri⁹ inuenit.Et ꝙ hoc pz rñſio ad vtrãq; partẽ. Queſtio. .III.

Deinde queritur

de celebratione ſacr̃i:ꝛ circa ℈ queruntur tria. ¶ Primo quis poſſit cõferre hoc ſacramentuz. ¶ Secundo quis debeat recipere. ¶ Tertio de ritu ꝛ mõ recipiendi.

Ad primũ ſic

pceditur:vr̃ ꝙ glibz nõ ordinatus poſſit aliũ ⁊firmare: efficacia enĩ ſacr̃oꝝ ẽ a virtute verboꝝ.ſz glibet ẽt nõ ordinat⁹ poteſt verba ꝓferre q̃ ſunt forma bui⁹ ſacr̃i.ergo nõ ordinat⁹ põt ⁊firmare. ¶ Ꝑ.vnũqõq; põt agere ſm formã quã hz:qz vnũqõq; agit ſm ꝙ ẽ actu.ſed aliquis nõ ordinat⁹ hz characterẽ ⁊firmationis.ergo põt ⁊firmare. ¶ Ꝑ.quãto aliqõ ſacrm ẽ maiozis neceſſitatis:tãto idiget maiozi diſcretione ꝛ attẽtiõe in miniſtrãdo.ſed baptiſm⁹ ẽ ſacrz neceſſitatis.g̃ cũ illud qõ regrit maiozẽ diſcretionẽ debeat maioribus cõmitti:videt ꝙ exquo non ordinat⁹ põt baptiçare ꝙ ẽt poſſit ⁊firmare. ¶ Sz ℈:qõ Hug.de ſacto vic.dic: ꝙ adminiſtratio eccl̃ie ⁊ſiſtit ī ordinib⁹ miſtroꝝ ꝛ ſacr̃is. ergo ſicut ſine ſacramẽto nõ põt gs ⁊firmari ita nec ſine ordine ⁊firmãtis. ¶ Ꝑ.vnctio cõfirmatiõis ẽ dignioꝛ q̃ extreme vnctiõis.ſed illa nõ poteſt fieri niſi ab ordinatis: vt patet Jac.vlt.ergo nec iſta.

¶ Ulterius videt̃ ꝙ ſacerdos ſimpleꝛ ẽt ſi nõ ſit eps poſſit cõfirmare.Baptiſm⁹.n.quãtuz ad aligd ẽ maiozis efficacie q̃ cõfirmatio.ſed ſacerdos ex ſuo officio põt baptiçare.ergo ꝛ cõfirmare. ¶ Ꝑ.ſic̃ ⁊firmatiõis ſacramentũ ad pfectionẽ ptinet:ita ꝛ euchariſtie ℈ Dio.ſz ſacerdos ẽ ꝓpri⁹ miſter ſacramẽti euchariſtie.ergo ipſe põt cõfirmare. ¶ Ꝑ.ī ſacramẽtis ex pte ⁊ferẽtis regrit ordo ꝛ itẽtio. ſz eps nõ hz aliquẽ ordinẽ vl̃ characterẽ quẽ nõ hẽat ſimpleꝛ ſacerdos.ergo ſicut eps ita ꝛ ſacerdos põt ⁊firmare ſi itẽtionẽ cõfirmãdi hẽat. ¶ Sz ℈:ſoli epi ī loco apl̃oꝝ ſuccedũt.ſz ſoli apl̃i ī primitiua eccl̃ia man⁹ ipoẽbãt:qõ erat cõfirmare.ergo ſoli epi nũc poſſũt ⁊firmare. ¶ Ꝑ.in ordine eccl̃iaſtice bierarchie ℈ Dio. ſoli epi ſũt pfectio-

res.ſed ℈ eũdẽ ſicut aliquis p exoꝛciſmũ purgaꝛ ꝛ per baptiſmũ illuminaꝛ:ita p cõfirmationẽ chriſmatis perficiẽ ergo ſoli epi poſſunt confirmare.

¶ Ulterius videt̃ ꝙ ſacerdos ſimpleꝛ ex cõmiſſiõe pape nõ poſſit cõfirmare: ſicut.n.ſe hz hoc qõ eſt ſacerdotis ad ſacerdotẽ:ita hoc qõ ẽ epi ad epz.ſz null⁹ nõ ſacerdos põt pp pape cõmiſſionẽ euchariſtiã cõficere:qõ ẽ ſacerdotuz. ergo ſilr ex ꝓmiſſiõe pape null⁹ põt nõ epz ⁊firmare:qõ ẽ epi. ¶ Ꝑ.ſicut cõferre ſacerdotalẽ ordinẽ ẽ epi:ita ꝛ confirmare.ſed nullus nõ epz ex mãdato pape poſſet aliquez in ſacerdotẽ ꝓmouere.ergo nullus ex pape mãdato g nõ ſit epz põt ꝓbere cõfirmatiõis ſacramẽtũ. ¶ Ꝑ.q̃uz põt ex mãdato vel ex cõmiſſione alicui⁹ baptiçare:ſi ſine commiſſione baptiçat eũ g nõ eſt ſibi ſubdit⁹ extra caſum neceſſitatis baptiçat⁹ ẽ:q̃uis peccet.ſz ſi ſacerdos ſine cõmiſſione alicui⁹ cõfirmet nõ eſt cõfirmatũ.ergo nõ põt ex cõmiſſiõe pape ⁊firmare. ¶ Sz ℈ ẽ:qõ ī lra dicit̃ ꝙ Gre. in caſu ꝓmiſit ꝙ ſimplices ſacerdotes poſſẽt cõfirmare.

¶ Ꝑ.mai⁹ eſt ordinẽ cõferre q̃ cõfirmare.ſz ex mãdato pape aliq̃ nõ epi cõferũt quoſdaz ordies ſicut fũt ꝓbyteri cardinales g cõferũt minozes ordies.ergo multo fortius ex mandato pape põt aligs ſimpleꝛ ſacerdos cõfirmare.

¶ R̃ndeo dõs ad.i.q.ꝙ ꝓpriy diſpẽſatores ſacramẽtoꝝ ſũt miniſtri eccl̃ie p ſacramẽtũ ordis ℈crati:vt ſint medy inter deũ ꝛ plebẽ diuina ꝓ̃ tradẽtes:ꝛ iõ ſolis eis cõpetit ex officio ſacramẽta miniſtrare:nec p aliũ ⁊ferri poſſunt excepto baptiſmo pp neceſſitatẽ.vñ cũ ⁊firmatio nõ ſit ſacramẽtũ neceſſitatis:nõ poterit niſi ab ordinatis cõferri. ¶ Ad p̃mũ g dõm ꝙ efficacia ſacri nõ tñ ẽ ex vbis platis:ſz ẽt ex mã debita ꝛ ꝑſona cõueniẽte:ꝛ iõ ſi ſit defect⁹ ī ꝑſona miſtri:vba ꝓlata ab alio nõ poſſũt efficaciaz ſacr̃o ꝓbere. ¶ Ad 3m dõm ꝙ pfectio ꝑſonalis h⁹ vel illi⁹ nihil facit ad collationẽ ſacramẽtoꝝ:qõ pz ex hoc ꝙ ſacra cõferunt̃ a bonis miſtris ꝛ mal:ſed exigit̃ pfectio h⁹ quãtũ ẽ miſter eccl̃ie:ſicut ī nãlib⁹ ad hoc ꝙ forma ſe ī alterã mãz trãſfũdat p ſui ſiltitudiez regrit̃ q̃litas actiua:ꝛ iõ qz ꝓ ⁊firmatiõis ſacrm nõ efficit̃ aligs miſter eccl̃ie:q̃uis q̃dã nãlẽ pfectionẽ cõſequaꝛ:iõ nõ oz ꝙ glibet cõfirmatus cõfirmare poſſit. ¶ Ad 3m dõs ꝙ oĩa ſacra idigẽt eq̃liter intẽtiõe.ſz illa q̃ oib⁹ ſũt cõferẽda nõ idigẽt diſcretione q̃ vn⁹ repellaꝛ ꝛ aliꝰ admittaꝛ:qz a ſacr̃is neceſſitatis nullus oz excludi:ꝛ iõ cuilibet ẽt ſacerdoti cõmittit̃ illa ſacra ⁊ferre:ñ aũt illa qb⁹ aligs ad ſtatũ pfectiõis ꝓmoueꝛ.

¶ Ad.z.q.dõm ꝙ ī oib⁹ artib⁹ ꝛ potẽtys ordinatis vl̃ bitibus:ita ẽ ꝙ vltima pfectio reſeruaꝛ iducẽda p ſupmã artẽ ī gñe illo:ſic̃ artes q̃ operanꝰ circa mãm nauis reſeruãt iductionẽ forme arti ſupiozi q̃ nauẽ cõpaginat:ꝛ illa reſeruat vlteri⁹ finẽ.ſ.vſũ nauis arti ſupiozi.ſ.gubernatozie.vñ cũ epi ī eccleſiaſtica bierarchia teneãt ſuprem̃ locũ:illõ qõ ẽ vltimũ ī actiõib⁹ bierarchicis eis reſeruãdũ fuit:ꝛ qz pficere aliquẽ hoc mõ:ꝙ ſit ſupra cõez ſtatũ alioꝝ ẽ ſuprem̃ ī actionib⁹ bierarchicis:iõ ſacrz cõfirmatiõis ꝛ ordis: q̃bus hoc efficit̃:ſolis epis diſpẽſãda reſeruanꝰ. ¶ Ad p̃m g̃ dõm ꝙ baptiſm⁹ cũ ſit ſacrm neceſſitatis cõiter oĩb⁹ cõpetit:ꝛ iõ p ipz non ponit̃ aligs ſupra cõez ſtatũ ſicut fit p ⁊firmatiõez:vt pri⁹ ẽt dictũ ẽ. ¶ Ad 3m dõs ꝙ euchariſtia ſic cõfirmatio ꝛ ordo ẽ ſacrm pficiẽs:ſed in hoc differt ab alys:qz ī ordie ꝛ cõfirmatiõe illud qõ ẽ ibi res ꝛ ſacrz ẽ aliqd ī ſuſcipiẽte acq̃ſitũ:ꝛ iõ ſuſcipiẽtẽ hec ſacramẽta ꝓmouẽt ad pfectionẽ quãdã vltra cõez ſtatũ fidelitatiũ:ſz euchariſtia hz illõ qõ ẽ res ꝛ ſacrz ī ſe ñ ī ſuſcipiẽte:ꝛ iõ p ſũptionẽ euchariſtie nõ acgrit aligs pfectionẽ vltra cõez ſtatũ: cuz nõ ipzimaꝛ character:ſz pficit vnũquẽq; ī ſuo ſtatu:ꝛ iõ ẽt ſm Dio.cuilibz ſacramẽto euchariſtie ꝓceptio adiũgit̃:ꝛ iõ nõ ẽ ſile de euchariſtia ꝛ de alys. ¶ Ad 3m dõs ꝙ q̃uis epus nõ habeat aliquẽ ordinẽ.ſ.ſacerdotẽ ℈ ꝙ ordi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nes distinguūt p actꝰ flatos ad corpꝰ dñi: verūtū hꝫ aliquē ordinē supra sacerdotē fm q ordies distinguūt p actꝰ supra corpꝰ mysticuꝫ. vñ Dio. i eccl. hierar. ponit epatū ordinē: vñ ꝛ cū q̄dā cōsecratiōe dignitas epalis cōferꝛ: ꝛ iō in pmotiōe mēbꝛoꝝ corporis mystici aliqd pōt ꝓpeterꝛ epo qō nō cōpetit simplici sacerdoti.

¶ Ad. 3. q. dōm q circa hoc ē multiplex opinio. q daꝫ. n. dicunt q ꝓsbyter simplex nō possit ex mādato pape cōfirmare: ꝛ qō dr i littera de Greg. exponūt q illi ꝑsbyteri ex mādato pape nō cōferebāt sacrm cōfirmatiōis: sed aliqō sacrale silē illi sacro sicut alicui porrigit panis benedictꝰ loco eucharistie: sꝫ nō vr cōueniēs vt talē simulatōez i dispēsatiōe sacroꝝ induxisset Grego. vel sustinuisset: q dispēsatio sacroꝝ ptinet ad veritatē doctrie q̄ nō ē pp scādaluꝫ dimittēda. Et iō aly dicūt q auctoritas pape tāta ē q eiꝰ mādato qlibet pōt cōferre qō hꝫ: vt cōfirmatꝰ cōfirmare: sacerdos sacerdotiuꝫ cōferre: diaconus diaconatū: nō aūt mādato ipsiꝰ pōt aliqs ꝓferre qō nō hꝫ: vt diaconꝰ ordiez sacerdotalē. Sꝫ hec opio vr nimis ampla: ꝛ iō media via fm alios tenēda ē. Et iō sciēdū ē q cuꝫ epatꝰ nō addat aliqd supra sacerdotiū p relatiōez ad corpꝰ dñi vez: sed solū p relationē ad corpꝰ mysticū: papa p hoc q ē epoꝝ sūmus nō dr hre plenitudinē ptātis p relatōez ad corpꝰ dñi vez: sꝫ p relationē ad corpꝰ mysticū: ꝛ q̄ gratia sacralis descendit i corpꝰ mysticū a capite: iō ois opatio i corpꝰ mysticū sacramental p quā gra datꝰ dependet ab opatiōe sacrali superioꝝ dñi vez: ꝛ iō solus sacerdos pōt absoluere i foro penitētiali ꝛ baptiçare ex offō. Et iō dōm q pmouere ad illas pfectōes: q̄ nō respiciūt corpꝰ dñi vez: sꝫ solū corpꝰ mysticū: pōt a papa q hꝫ plenitudinē pontificalē ptātis cōmitti sacerdoti q hꝫ actū sūmū sup corpꝰ dñi vez: nō aūt diacono vl alicui iferiori q nō hꝫ pficere corpꝰ dñi vez: sicut nec absoluere i foro penitētiali: nō aūt pōt simplici sacerdoti ꝓmittī pmouere ad pfectionē: q respicit aliq modo corpus dñi vez: ꝛ iō simplex sacerdos ex mādato pape nō pōt cōferre ordinē sacerdotꝫ: q̄ ordies sacri hñt actū supra corpꝰ dñi vez vl. s. māz eiꝰ. pōt āt ꝓcedere simplici sacerdoti q cōferat miōres ordies: q̄ isti nullū actū hñt supra corpꝰ dñi vez vel māz eiꝰ: nec ēt supra corpꝰ mysticuꝫ actū: p quē gra cōferaꝝ: sꝫ hñt ex officio q̄sdā actꝰ secūdarios ꝛ pparatorios: ꝛ silr pōt concedere alicui sacerdoti q cōfirmet: q̄ cōfirmatio pficit eū in actu corporis mystici: nō aūt hꝫ aliquā relationez ad corpus dñi vez: ꝛ p hoc de facili patet solutio ad obiecta.

Ad secundū sic procedit. Uidet q christus debuerit sacrm cōfirmatiōis accipe. sacrꝫ. n. cōfirmatiōis cōfert maiorez plenitudinē gre q̄ baptismꝰ. sꝫ christꝰ baptiçari voluit: vt actu mundissime sue carnis efficaciā baptismo ꝓberet. ergo silr debuit cōfirmatiōnē accipere. ¶ P. cōfirmatio ad hoc datꝰ vt hō i cōfessiōe veritatis vsq ad mortē firmiter stet. sꝫ christus dedit oibus exēplū p veritate moriēdi. q̄ hoc sacrm maxie debuit accipe. ¶ Sꝫ ꝛ. ꝓfirmaꝝ q̄ō ifirmū ē. sꝫ ifirmitas spūalis in christo nō fuit. ergo nec cōfirmari debuit.

¶ Ulterius vr q hoc sacrm pueris nō sit ꝓferēdum: q hoc sacrm supra cōem statū pmouet sicut ꝛ sacrꝫ ordinis. sed illud sacrm nō cōferꝛ pueris. ergo nec istud. ¶ P. hoc sacrm datꝰ ad ꝓfitēdū fidē: ad pugnādū pro ipsa. sed hoc nō cōpetit pueris. q̄ nō debēt hoc sacrm suscipe. ¶ Sꝫ ꝛ. gra baptismalis ē imediata dispositio ad gram cōfirmatiōis. sed baptismꝰ ꝓferꝛ pueris. ergo ꝓfirmatio dr pueris dari.

¶ Ulterius vr q non debeat dari oibus adultis: illud enī q̄ oibus datꝰ nō excedit cōez statū: vt dictū ē. sed ꝓfirmatio ponit supra cōez statū vt supra dictū ē. q̄ nō dr oibꝰ dari. ¶ P. hoc sacrm ē ad robur i pugna spūali. sed pugnare nō ē mulieruꝫ pp ibecillitatē sexus. ergo nec hoc sacrꝫ eis ꝓpetit. ¶ P. cōfirmatio ē sacrm cōfessiōis sꝫ muti nō pōt cōfiteri. ergo nō dr eis dari hoc sacramentū. ¶ P. moriēntes a pugna huius vite sꝫtrahunt. sed ad robur in pugna huiꝰ vite datꝰ ꝓfirmatio. ergo nō dr moriētibꝰ dari. ¶ Sꝫ ꝛ est: q̄ō dicit Aug. de sancto vic. oīno piculosuꝫ esset si ab hac vita fine cōfirmatiōe migrare cōtingeret: ergo oibus dandū est hoc sacramētū. ¶ P. ad robur in hoc sacramēto datꝰ septiformis gra spūssancti. sed hec oibus est necessaria. q̄ ꝛ sacrm cōfirmationis oibus dari cōpetit.

¶ Rñ deo dr ad. i. q. q suscipe baptismū ē i ꝓcepto cū sit sacrꝫ necessitatis: ꝛ iō dñs voluit baptiçari q̄ꝫ i baptismo nihil suscipet. sꝫ magis cōtulerit vt forma obediendi mādatis oibus ꝑberet p ipsꝫ: ꝛ pp hoc dixit ad baptismuꝫ veniēs: Sic decet nos iplere oēz iustitiā: iustitia. n. cōsistit i obediētia legis: vt ꝑbs dicit in. 5. Et⁹. sed sacrm cōfirmatiōis nō ē necessitatis. sꝫ vtilitatis alicuiꝰ cōsequēde cā accipiēdi: ꝛ iō cū dñs nō acceperit aliqd a sacris nō debuit sacrm ꝓfirmatiōis accipe: silr nec sacrꝫ ordis: q̄ ptās excellētie i sacris ꝛ plenitudo spūssancti i ipo a sui cōceptiōe fuit. ꝛ sic nō oportebat nisi q i ipso erat inotescere: qō factuꝫ ē p aduētū colūbe sup ipm. ¶ Et p⁹ pz solutio ad obiecta.

¶ Ad. z. q. dōz q pfectio q̄ cōferꝛ i ordie ꝛ cōfirmatiōe: i hoc differūt: q pfectio ordis ē ad aliqd dispēsādū: pfectio aūt cōfirmatiōis ē ad stādū fortiter i seipso. ad hoc aūt q dispēsatio alicuiꝰ rei deꝛ alicui regrī idoneitas aliq̄ prexis i eo q̄ dispēsationē recipit pp piculū qō pōt iminere ex ꝓxima dispēsatione: ꝛ iō pfectio ordis nō cōferꝛ pueris: sꝫ pfectio q̄ qs i seipso pficit nō perigit aliā pfectionē: sed ipsa pfectiōe quis idoneus reddit: nec ex hoc aliqō piculuꝫ iminere pōt: ꝛ iō cōfirmatio pōt puero tradi ꝛ ꝓueniēter tradi: q̄ ifātilis etas nō patī fictionē q̄ effectꝰ sacri i traditiōe ipediaꝝ. ꝛ iō q̄uis tūc nō ꝓpetit ei cōfiteri vl pugnare: certū tn̄ est q effectū sacri plene recipit: p quez erit idoneꝰ ad pugnā ꝛ cōfessionē ad pfectaꝫ etatē veniēs nisi gra accepta p pctn̄ amittat. Et p⁹ pz solutio ad obiecta.

¶ Ad. 3. q. dōz q sicut dictū ē pfectio i ꝓfirmatiōe collata nō perigit aliā pfectionē: sꝫ p eā qs i seipo pficit: vt sit idoneus ad pugnā spūalē: ꝛ q̄ cuilibet ē cōueniēs ꝛ bonuꝫ: vt in pugna spūali fortitudinē habeat: iō ab hoc sacro nullus excludi dr q sit baptiçatꝰ. ¶ Ad p^m q̄ dōz q nō pōit supra cōez statū quātū ad dispēsationē alicuiꝰ sacri: sꝫ quātuꝫ ad cōfessionē sacroꝝ: ꝛ hec pfectio vel excellētia oibus membris ecclesie cōpetit p hoc sacrm confirmationis collata.

¶ Ad z^m dōm q ēt q̄dā mulieres i pugna spūali glorioſū reportauerūt ab hoste triūphuꝫ: sicut pz de beata agnete ꝛ beata cecilia ꝛ alys: vñ ab hoc sacro mulieres nō sūt excludēde. ¶ Ad 3^m dōz q q̄uis muti nō possūt cōfiteri ore tn̄ possūt cōfiteri nutibꝰ ꝛ possūt bre voluntatē ꝛ propositū ꝓfitendi: ꝛ iō eis non dr denegari hoc sacrm. ¶ Ad 4^m dōm q q̄uis moriētes abstrahant a pugna: tn̄ vadūt ad locū p̄mꝫ in quo secūdū mensurā gratie datꝰ mensura gloriꝫ: ꝛ iō indiget plenitudine gratie q̄ in pugna perficit pp hoc pugne consequendum.

Ad tertium sic proceditur: vr q nō exigaꝝ q aliquis teneat aliquē ad confirmationē. ille. n. q hꝫ īmediatā relationē ad principez sicut liberi nō dr q mediantibus aliqbꝰ corporaꝫ principe ꝓpareāt sicut serui ꝓparēt mediantibꝰ dñis: ꝛ filyfamilias mediantibꝰ patribus. sed confirmandus iam hꝫ īmediataꝫ relationē ad principem ecclesie: cum sit membꝝ ecclesie per baptismum. ergo q̄uis baptiçatus per aliuꝫ debeat presentari: tamen confirmandus nullo modo debet per alium ad cōfirmationem teneri: precipue si sit adultus. ¶ P. fortitudo minus competit mulieribus q̄ viris: ꝓuer. vltimo. Mulierem fortem quis inueniet. sed confirmatio est sacramentum fortitudinis: quia in eo datur spiritussanctus

ad robur. ergo ad minus mulier non debet tenere viruꝫ ad ꝓfirmationē. ¶ Sed ꝛ: vr ēt q nō ꝓfirmatꝰ possit tenere ad ꝓfirmationē: q̄ maiꝰ ē sacrm ꝓferre q̄ꝫ ad sacrꝫ subsequēdū aliquē tenere. sed nō ꝓfirmatꝰ pōt sacrm baptismi ꝓferre. ergo multo fortiꝰ pōt ad ꝓfirmationē tenere.

¶ Ulteriꝰ vr q nō debeat fieri linitio chrismatis tn̄ i fronte q̄z vtex ē nobilioꝝ ps corporis q̄ frons: q̄z ibi ē organū cogitatiue: ꝫ aūt organū fantasie: sed sacerdos q ē inferioꝝ q̄ eps vngit baptiçatos chrismate i vtice. ergo eps non dr vngere chrismate ꝓfirmādo in fronte. ¶ P. ꝓfirmatio ē sacramentū ꝓfessionis. sed ꝓfessio fit oꝛe. ergo vnctio confirmatiōis magis deberet i oꝛe fieri. ¶ P. frons ē locus nudus ꝛ patens. sed hic de facili sordes ꝛbit. cū ergo chrisma fit seruādū ab oī ingnameto: videꝛ q nō cōgrue fiat vnctio i fronte. ¶ Sed ꝛ: in ꝓfirmatiōe datꝰ spūssanctꝰ ad robur. sed robur i fronte significatꝰ: vt pz Eçe. 3. Ecce dedi frontē tuā duriozē frontib⁹ eoꝝ. q̄ i fronte dr fieri vnctio confirmatiōis. ¶ P. Apoc. 7. Angelus dicit quoadusq signemus seruos dei viui i frontib⁹ eoꝝ. sed ēpi dicūt angeli: vt pz Apoc. 3. ergo eorum est in fronte signare.

¶ Ulterius vr q ꝓfirmatio possit iterari. sicut. n. ꝓfirmatio datꝰ ad robur fidei: ita eucharistia ad robur charitatis: sed eucharistia iteratꝰ. q̄ ꝛ ꝓfirmatio. ¶ P. si morbꝰ iteratur ꝛ medicina iterari dr. sed morbꝰ ꝛ q̄ datꝰ ꝑ sacrm ꝑt iterari. s. spūalis ifirmitas. q̄ ꝛ sacrm dr iterari. ¶ Sed ꝛ: sicut i baptismo ipꝛimit character: ita ꝛ ꝓfirmatiōe. sed baptismus nō iteratur. ergo nec ꝓfirmatio.

¶ Rñdeo dr ad. i. q. q i sacro ꝓfirmatiōis datꝰ spūssctūs ad robur. vñ pp hoc aliquis ad ꝓfirmationē accedit: q̄z se habere robur stādi nō ꝑsumit: ꝛ iō istitutū fuit vt ab altero teneaꝝ ad significandū q̄ p se stare nō posset. ¶ Ad p^m q̄ dr q ille q est mediator i hoc sacro nō hꝫ officiū repugstādi q̄ꝫ extraneū sicut est i baptismo: nec q̄ꝫ suscipiendi q̄ꝫ instruendū: sed solū tenendi q̄ꝫ infirmū. ¶ Ad z^m dōz q fortitudo spūalis est q rp̄m i quo nō est masculus ꝛ femina: vt dicit ad Gal. 3. ꝛ ita nō differt vtrū vir mulierē vel mulier vir teneat: q̄uis q̄dā ꝺriū dicāt. s. q mulier viruꝫ tenere non potest.

¶ Ad. z. q. dōm q hō pōt ipediri a libera ꝛ aperta ꝓfessione nois xpi pp duo. s. pp timoꝛe mortis ꝛ pp ꝓfusionē q̄ ē timoꝛ ignominie: vtrūsq aūt signū precipue i facie manifestaꝝ: q̄z pallescūt timētes ꝛ rubēt verecūdati: vt dr in. 3. ethi. ꝛ pcipue i fronte q̄ est ps magis apta ꝛ imaginatiōi ex q̄ pcedūt passiōes ꝓdicte vicina: ꝛ iō cū ꝓfirmatio deꝛ ad liberā ꝓfessionē nois xpi ꝓueniēter vngūt ꝓfirmati i fronte. ¶ Ad p^m q̄ dōm q vnctio q̄ datꝰ in vertice a sacerdote significat dignitatē regalē ꝛ sacerdotalē i baptiçato: q̄z iꝛcipit eē de nūero illoꝝ quib⁹ dr. Uos estis gens scā regale sacerdotiū. i. Petri. z. ꝛ iō i vertice fit ad assignādū eminentiā dignitatis collate. sed vnctio cōfirmatiōis datꝰ ad fortiter defendendā dignitatē acceptā: q̄ō amplius est: ꝛ iō in loco publico dari dr. ¶ Ad z^m dōz q ꝑ nō datꝰ hoc sacrꝫ ad ꝓfessionē simplr sed ad libertatē ꝓfessiōis. ꝛ iō dr dari vbi apparēt ille passiones: q̄ liberā ꝓfessionē ꝑedire pñt. ¶ Ad 3^m dōm q ex hoc nō est periculū q̄z ligaꝝ frons ꝓfirmati quousq̄ defeceꝛ locus: ꝛ postmodū ēt fm Aug. dr esse sub q̄dā disciplina custodiēdi chrisma: ne. s. caput lauet vsq ad. 7. dies pp. 7. dona spūssancti: ꝛ sicut ēt ecclia 7. diebus aduentū spūssancti in discipulos celebrat.

¶ Ad. 3. q. dōm q sacrm q̄ō hꝫ effectū semp pmanēte non pōt iterari sine iniuria sacri. ꝛ iō q̄z in ꝓfirmatiōe ipꝛimit character q est idelebilis: iō non dr iterari. ¶ Ad p^m ergo dōm q eucharistia nō ipꝛimit characterē nec illud q̄ō est res ꝛ sacrm est aliqua forma recepta in recipiēte sacrꝫ: sic est i ꝓfirmatiōe: ꝛ iō nō est silis rō. ¶ Ad z^m dōm q cōfirmatio datꝰ ꝛ in firmitatē put est ꝛcta p originale peccatū: ꝛ sic nō redit q̄uis ifirmitas actualis peccati redeat.

¶ Donatio spūssancti ad robur. ꝛ: panis coꝛ bois ꝓfirmat. ergo magis ptinet ad eucharistiā q̄ꝫ ad ꝓfirmationez. Et dōm q p eucharistiā roborazaꝝ charitas: p hoc aūt sacrꝫ fides. in his. n. duab⁹ virtutib⁹ tota virꝰ spūalis edificy cōsist. ¶ Uel dōm q charitas pficit ꝛ roborat ad stadum in seipso p modū cibi: sed ꝓfirmatio ad pugnā q̄ qs ab aliis patiī i ꝓfessionē nois xpi ꝛ aduersarios audaciā pbēs.

¶ Hoc sacramentum tn̄ a ieiunis ꝛ. propter eminentiaꝫ spiritussancti: que cum sua plenitudine i hoc sacramento dat ad robur.

¶ De sacro altaris ꝛ eucharistie. Di. VIII. a

POst sacrꝫ baptismi ꝛ ꝓfirmationis seqꝫ eucharistie sacrm. Per baptismū mūdamur. Per eucharistiā i bono cōsūmamur. Baptismus estus vitiozū extinguit. eucharistia spūaliter reficit. Unde excellēter eucharistia dr. i. bona gratia: q̄z i hoc sacro nō mō est augmētū virtutis ꝛ gre: sed ille totus sumit: q est fons ꝛ origo totius gre. Cuiꝰ figura ꝑcessit: q̄ō māna pluit deus pr̄ib⁹ i deserto: q quotidiano celi pascebant alimēto. Uñ panē angelozuꝫ māducauit homo. Sed tūc qui pancz. il lū manducauerunt mortui sunt. Iste vero panis viuus qui de celo descendit vitā mūdo tribuit. Māna illud de celo: hoc super celū. Illō scaturiebat in die alterū reseruatum: hoc ab oī corruptione alienum. Quicunq religiose gustauerit corruptiōem nō videbit. Illud datum fuit antiquis post trāsitū maris rubri: vbi submersis egyptijs liberati sūt hebrei. Ita hoc celeste manna: nō nisi renatis prestari debet. Panis ille corporalis populū antiquū ad terrā promissiōis per desertū eduxit. Hec esca celestis fideles bui⁹ seculi desertū trāseuntes in celū subuehit. Unde recte viaticū appellatur: q̄z in via nos reficiens vsq in patriā deducit. Sicut ergo in mari rubro figura baptismi precessit: ita i māna significatio dñici corporis. Hec duo sacramenta demōstratiua sunt: vbi de latere xpi sanguis ꝛ aqua pfluxerūt: q̄z per sanguinē redemptionis ꝛ aquā ablutiōis nos redimere venit a dyabolo ꝛ a peccato: sicut israelitas p sāguinem agni paschalis ab extermiatoꝛe: ꝛ per aquam maris rubri ab egyptijs liberauit. Huius etiam sacramenti ritum melchisedech ostēdit vbi panem ꝛ vinuꝫ abrac obtulit. Unde vt ait Ambrosius intelligi datur anteriora esse sacramenta christianoꝝ q̄ꝫ iudeoꝝ.

¶ De institutione sacramenti. b

HIc etiam illa ꝓfideranda occurrūt quatuoꝛ. s. sacramētū: institutio: forma: ꝛ res. Sacramētum dominus instituit quādo post typicum agnuꝫ corpus ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

sāguinē suū discipulis i cena porrexit. Uñ Eusebius emisenus. Nr corp⁹ assumptū ablatur⁹ erat ab oculis: ⁊ illatur⁹ syderib⁹: necesse erat vt die cene sacramentuz nobis corporis ⁊ sanguinis ꝓsecraret. Ut colereť ingiter ꝑ mysteriū quod semel offerebatur in ꝓtium.

¶ De forma. c

Forma ꝙo est quā ipse ibidē edidit dicens: hoc ē corpus meū: ⁊ post. Hic est sanguis meus. Lū.n. hec verba ꝓferunť: ꝓuersio fit pāis ⁊ vini i substātiā corpis ⁊ sanguinis xꝑi. Reliq̄ ad laudē dei dicunť. Unde Ambro. Sermōe xꝑi hoc conficitur sacrm: qr sermo xꝑi creaturaz mutat: ⁊ sic ex pane fit corpus xꝑi ⁊ vinū cū aqua in calicem missum fit sanguis ꝓsecratione verbi celestis. Cōsecratio q̄bus fit verbis? Attēde q̄ sūt verba. Accipite ergo ⁊ comedite ex eo oēs. hoc est corpus meū: ⁊ itex. Accipite ⁊ bibite ex hoc oēs: hic est sanguis meus. Per reliqua oīa que dicunť laus deo referťur: oratio ꝑmittitur ꝓ populo: ꝓ regibus. Item Aug. Credēdū est q̄ in illis verbis xꝑi sacramenta ꝓficiantur: reliqua oīa nihil aliud sūt q̄z laudes vel obsecrationes fidelium ⁊ petitiōes. Ecce que sit institutio ⁊ forma huius sacramēti. Ubi cōsideratiōe dignū est: quare illud sacramētū post cenā dedit discipulis. Dñs igit iesus ad inuisibilia pīne maiestatis migraturus celebrato cum discipul⁹ typico pascha: q̄ddā mēoriale eis cōmēdare volēs: sub specie pāis ⁊ vini: corp⁹ ⁊ sāguinē suū ita eis tradidit vt oñderet legis veteris sacra: iter q̄ pcipuū erat agni paschalis sacrificiū: i morte sua termiari: ac legis noue sacra substituī i q̄b⁹ excellit mysteriū eucharistie Jō ēt post alia ōdit: vt hoc vnū arti⁹ mēoꝛie discipulo ꝛ ifigereť: ⁊ ab eccl'ia deiceps frequentareť. Sz nō ex ide disciplinā sāxit i posteꝛ: vt post alios cibos sumať. poti⁹ a ieiunis sumi oz sicut apl'us docet: vt sing'lari reuerētia diudiceť. i. discernať ab alīs cibis. Q̄d dñs apl'is disponēdū reliqt. Uñ Aug. Appet cū pꝛio acceperūt discipuli eucharistiā nō eos accepisse ieiunos. Nō iō tñ calūniandū est vniuerse ecclesie q̄ a ieiunis sumiť semp. Placuit.n. spiritui sancto vt in honoꝛe tanti sacri pꝛius in os christiani dominicū corpus itraret q̄z alīj cibi. ideo vbiq̄z mos iste seruatur. Non.n. qr post cibos dedit dominus: ideo prandi vel cenati illud accipere debēr: vt illi faciebāt quos apl'us redarguit. Nam saluatoꝛ quo vehementius cōmendaret mysteriū illius altitudinē vltimū boc voluit infigere coꝛdibus ⁊ memoꝛie discipuloꝛ a q̄bus ad passionē digressurus erat. Quo ār oꝛ dine deinceps sumereť: aplis per quos ecclesias dispositurus erat reseruauit docendum.

¶ De sacramento ⁊ re. d

Nunc q̄d ibi sacz sit ⁊ quid res videamus. Sacrm est inuisibilis gratie visibilis forma. Forma ergo pāis ⁊ vini q̄ ibi videť est sacrm. i. signū sacre rei: qr ꝑter speciē quā igerit sēsib⁹ aliq̄d aliud facit i cognitionē venire. Tenēt ergo spēs vocabula rex q̄ añ fuerūt. s. panis ⁊ vini. Huius ār sacri gemina est res: vna. s. cōtenta ⁊ significata: altera significata ⁊ nō cōtēta. Res ꝓtenta ⁊ significata est caro xꝑi quā de virgine traxit: ⁊ sanguis quē ꝓ nobis fudit. Res autē significata ⁊ nō ꝓtēta est vnitas ecclesie i p̄destinatis vocatis: iustificatis ⁊ gl'ificatis. Hec est duplex caro xꝑi ⁊ sanguis. Uñ Hiero. Dupl'r ingt itelligiť caro xꝑi ⁊ sanguis: vel illa q̄ crucifixa ē ⁊ sepulta. ⁊ sanguis q̄ militis lācea effusus ē: vel illa spūalis ac diuina ō q̄ ipse ait. Caro mea vere est cib⁹: ⁊ sāguis meus vere est potus: ⁊ nisi māducaueritis carnē meā ⁊ biberitis meū sāguinē nō hēbitis vitam in vobis. Sūt ergo hic tria distinguēda. Unū q̄ tñ est sacrm: alterū quod est sacramētū ⁊ res. ⁊ tertiū quod ē res ⁊ non sacramentū. Sacramentū ⁊ nō res: est spēs visibilis panis ⁊ vini. Sacramentū ⁊ res caro xꝑi. ppria: ⁊ sanguis. Res ⁊ nō sacz: mystica eius caro. Porro illa spēs visibilis sacz est gemine rei: qr vtranq̄z rem significat: vtriusq̄z rei similitudinē gerit expressam. Nam sicut panis pre ceteris cibis coꝛpus reficit ⁊ sustentat: ⁊ vinuz hominē letificat atq̄z iebriat. Sic caro xꝑi iterioꝛem hoiem plus ceteris gratijs spūal'r reficit ⁊ saginat. Uñ calix tuus iebrians q̄z preclarus est. Hēt ēt similitudinem cuz re mystica q̄ est vnitas fideliū: qr sicut ex multis granis cōficiť vnus panis ⁊ ex pluribus acinis vinum i vnū cōfluit: sic ex multis fideliuz psonis vnitas eccl'iastica constat. Uñ apl'us. Un⁹ panis ⁊ vnum coꝛpus multi sumus ⁊c. Uñ Augu. Unus panis ⁊ vnū coꝛpus ecclesia dī: pro eo q̄ sicut vnus panis ex multis granis ⁊ vnū coꝛpus ex multis mēbris cōponitur: sic ecclesia ex multis fidelibus charitate copulante cōnectiť. Hoc mysteriuz pacis ⁊ vnitatis nostre xꝑs i sua mēsa ꝓsecrauit. q accipit hoc mysteriū vnitatis ⁊ nō tenet viculū pacis: nō accipit hoc mysteriū ꝑ se sed contra se. Cuius etiaz sacramentū est coꝛp⁹ xꝑi. ppriū de ꝛgie sūptuz q̄

vt coꝛp⁹ xꝑi ex multis mēbris purissimis ⁊ immaculatis ꝓstat: ita societas eccl'iastica ex multis ꝓsonis a crimiali macula liberis ꝓsistit. In cuius rei typo facta est arcba dñi de lignis sethim que sunt imputribilia ⁊ albe spine silia.

Rostq̄ magister determinauit de baptismo ⁊ confirmatiōe. hic z⁹ determiat de eucharistie sacro. ⁊ diuidit in ptes duas. in p⁹ determiat ea q̄ ptinēt ad ipsuz sacrm: in z⁹ determiat de dispēsatibus sacrm. iz. di. Solet ēt q̄ri vtrū gcūq̄ sacerdotes ⁊c. Pria i duas. i p⁹ determiat ea q̄ regrūť ad B sacz i gnāli i z⁹ pseq̄ť de eis i spāli di. io. ibi. Sūt itē alij pcedētiū ⁊c. Pria itex i duas. i pria determiat ea q̄ regrūť ad B sacz. in z⁹ determiat vsū sacri. 9. dis. ibi. Et sic due sunt res ⁊c. Prima ār i tres. in p⁹ determiat pcedētia eucharistiaz q̄bus B sacrm figurať. in z⁹ determiat ꝓcomitātia q̄b⁹ hoc sacrm itegrať. s. formā ⁊ istitutionē. ibi. Dec ēt añ alia ⁊c. in 3⁹ determiat ꝓntia q̄ in B sacro efficiūť vel significanť: ibi. Nūc q̄d sit sacrm ⁊c. Secūda ps diuidit i tres. i pma determiat istitutionē. in z⁹ formā: ibi. Forma ꝙo est ⁊c. in 3⁹ mouet quādā q̄nē ⁊ soluit: ibi. Ubi ꝓsideratiōe dignū est ⁊c. ¶ Nūqd ibi sit sacrm ⁊c. Dic determiat de sacro eucharistie p ꝓpationē ad significatū vel causatū ei⁹. Et circa B duo facť. p oñdit qd sit ibi res ⁊ qd sacz. z⁹ concludit eoꝛ nūer ⁊ oꝛdinē. ibi. Sūt igit hec tria distinguēda ⁊c.

Hic est duplex q̄ō. ¶ Pria de ipso eucharistie sacro. ¶ Secūda de forma ipius. Circa primū q̄runť q̄ttuoꝛ. ¶ Pꝛio vtruz eucharistia sit sacrm. ¶ Secūdo de significatiōe eius. ¶ Tertio de institutiōe. ¶ 4⁹ de oꝛdine sumēdi hūc cibū respectu aliox ciboꝛum.

Ad primum sic pceditur: vr q̄ eucharistia nō sit sacrm. ad idē. n. nō debēt diuersa oꝛdiari. sed ꝓfirmatio est ad pficiēdū ſm Dio. cū ḡ ſz ipz eucharistia ēt sit pfectio: vr q̄ supfluat hoc sacrm. ¶ P. i oī sacro noue legis idē q̄ figurať efficiť p signū figuraſ. ſz spēs panis ⁊ vini q̄ figurať coꝛp⁹ xꝑi vex ⁊ mysticū non efficiūť illud. ḡ eucharistia nō est sacrm noue legis. ¶ P. sacrm est elemētū māle ſm Hugo. exteri⁹ oculis suppositū. sed coꝛp⁹ xꝑi vex q̄ō dī hic sacrm ⁊ res silr: nō ē oculis videtiū suppositū. ḡ nō ē sacrm. ¶ P. oē sacrm in ipsa sui susceptiōe ꝓsecrať ⁊ pficiť: sicut pz de baptismo q̄ō pficiť i ipsa ablutiōe. ſz eucharistia ꝓsecrať añ sumptionē. ḡ nō ē sacrm. ¶ P. i oī alio sacro illud q̄ō est res ⁊ sacrm ē aliq̄d effectū i susciēte: sicut character i baptismo. sed coꝛpus xꝑi vex q̄ō poniť hic res ⁊ sacrm nō est aliq̄d i recipiente effectū. ḡ nō est sacz eiusdē rōnis cū alīs. ¶ Sz ꝺ ē: q̄ō i collecta dī. Pfecta vt hoc tuū sacz nō sit nobis reat⁹ ad penā. ¶ P. ois actio ꝑ mīstros eccl'ie dispēsata i q̄ ex ipo ope opato gra ꝓferť ē sacrm. ſz eucharistia ē hꝺ. ḡ ē sacz. ¶ Ulteri⁹ vr q̄ nō sit vnū sacrm sed mlta. p p B q̄ i collecta dī. Purificēt nos dñe hec sacra q̄ sumpsim⁹. ¶ P. sacrm est i gñe signi. sed ea q̄ sūt i gñe signi: sicut noīa plurificanť ad pluralitatē signātiū q̄uis sit idē signatus: sicut marcus ⁊ tullⁱ⁹ sūt duo noīa: q̄uis sit eadē res significata. cū ḡ i eucharistia sint pla signātia sicut spēs panis ⁊ vini: vr q̄ sint pla sacra ¶ P. vnitas rei ē ex forma sua. ſz i eucharistia sunt due forme. vna ad ꝓsecratiōem panis. alia ad ꝓsecratiōe sanguinis. ḡ sunt duo sacra. ¶ P. ea q̄ nec i genere nec i spē ꝓueniūt sūt pla simpliciter. ſz coꝛp⁹ xꝑi verum cum spēb⁹ pāis ⁊ vini sūt dra ⁊ spē ⁊ gñe. ergo sūt plura simpl'r. cū ergo vtrūq̄z dicať sacrm i eucharistia: vr q̄ nō sit vnū sacz. ¶ P. ex duob⁹ pfectis nō fit aliq̄d vnū. sed xps perfecte est sub vtraq̄z spē. s. panis ⁊ vini. ḡ ex his duob⁹ nō fit vnū sacrm. ¶ Sed ꝺ est: qr si essent duo: tūc sacra noue legis nō essent tñ septē. ¶ P. q̄cūq̄z oꝛdinanť ad idē efficiēdū ⁊ significādū ptinēt ad vnū sacrm: ſz oīa q̄ i eucharistia sūt ptinēt ad idē repitādū. s. moꝛtē dñi: ergo idē efficiēduz. s. gram: p quā homo ico coꝛporať coꝛpori mystico. ergo est vnum tātū sacramentum.

¶ Ulterius vr q̄ nō ꝓueniēt⁹ noi⁹ noiet. nomē. n. ppriū alicui dz iponi ex eo q̄ sit sibi ppuz: sed bōitas gre est cōis oīb⁹ sacris. ḡ ex B nō dz iponi nomē ppriū yni sacro: vt dicať eucharistia. ¶ P. sic i lra dī B sacrm: iō viaticuz appellať: qr i via nos refīciēs vsq̄ ad pātriam deducit. ſz B est cōe oīb⁹ sacris: q̄ nō nisi viatoꝛib⁹ dāť ad ꝓueniēdū ad gliam pātrie: q̄ ē res nō ꝓtēta ⁊ significata i oīb⁹ sacris. ḡ nō ꝓueniēter viaticū appellať. ¶ P. cāe p effect⁹ denoiari, solet. sed adducere ad cōionē fideliū est effect⁹ baptismi ſz Dio. vt ex ꝓdict⁹ pz. ḡ baptism⁹ magis dz dici cōio vel synaxis q̄z B sacrm. ¶ P. i q̄lz sacro fit aliq̄d sacrū: sed B ipoꝛtat sacrificiū nomē. ergo sacrificiū ēt nō ē nomē ppriū buius sacri. ¶ P. hostia vr idē q̄ō sacrificiū. ſz Dio. ꝓfirmatione noīat carismatis hostiā. ḡ neq̄z hostia neq̄z sacrificium est nomen ppriū huic sacramento.

¶ Rūdeo dīm ad. i. q. q̄ eucharistia sacrm q̄ddaz est: aliō tñ mō ab oīb⁹ alys sacris. sacrm. n. ſz sui nois ꝑpetatē sciētē actiue ipoꝛtat. vñ ſm B aliq̄d hz sacri rōnē ſm q̄ hz rōnē scificatōis: q̄ sāctū aliq̄d fit. Dr aūt aliq̄d scīn dupl'r. vno⁹ simpl'r ⁊ p se: sic q̄ō ē subm scitatis: sic dr hō sāctus. alio⁹ secūdario ⁊ ſm qd: ex eo q̄ hz oꝛdinē ad hāc scitatē: vel sic hūs vtutē scificādi: sicut chr'isma dr scīn vel q̄cūq̄z alio mō ad aliq̄d scīn deputeť: sicut altare scīn: ⁊ iō ea q̄ bus aliq̄d fit scīn ꝑmo mō dicunť sacra simpl'r. illa autez q̄b⁹ fit aliq̄d scīn secūdo mō nō dicūť sacra: ſz sacralia magis. i alys ergo sacris fit aliq̄d scīn ꝑmo mō: sicut hō suscipiens sacrm: nō aūt elemētū coꝛpale scificās hoiez: qr B ē sacrū secūdo modo: ⁊ iō hoc q̄ō ptinet ad scificationē materie in oīb⁹ sacris nō est sacrm sed sacrale: sed B q̄ō ptinet ad vsū māe q̄ hō scificať est sacrm: in B aūt sacro illud q̄ō est scificans hoiem est scīn p mō: q̄si subiectū scitatis: qr ē ipse xps: ⁊ iō ista scificatio māe est hoc sacrm: ſz scificatio hois est effect⁹ sacri: ⁊ iō hoc sacrm i se ꝓsideratū est dignius oīb⁹ sacris: qr hz absolutā scitatē ēt ꝑter susciēte: alia aūt nō hūt nisi i oꝛdine ad aliud: ⁊ iō hoc sacramētū est pfectio aliox sacroꝝ: qr oē quod ē p aliud reducať ad id q̄ō est p se: sicut pz ō accīte ⁊ subā. ¶ Ad p^m ḡ dōz q̄ pfectū vnūquodq̄z ē cū attingit ppriā vtutē: vt dr in. 7. phy. Uirtus aūt est vltimū in re: vt dr in pꝛio ce. ⁊ mūdi. ⁊ iō perfectio rei cōsistit i hoc q̄ res ad sui vltimū pducať. Est aūt dupl'r vltimū rei: vnū q̄ō est in re: ⁊ aliud q̄ō est ꝺ rez: sic i coꝛpib⁹ vltimū i coꝛpe est supficies coꝛpis ꝓtēti. vltimuz extra est locus q̄ est supficies coꝛporis ꝓtinētis: vltimum aūt cuiuslibet rei i seipsa est ipsa rei opatio: pp quā res ē: forma. n. est finis generatōis nō ipsi⁹ generati: vt dicit Lō mē. in. z. phy. vñ res q̄ hz formā substātialē p quā est esse nō dicit pfecta simpl'r sed pfecta i esse: vt pfecta pfectione pma: ⁊ talē pfectionē quātū ad eē spūale acqrit hō i baptismo: i q̄ ē regeneratio spūalis: ⁊ iō Dio. nō ponit baptismū hūtē vim pfectiuā simpl'r: sed magis purgatiuā ⁊ illuminatiuā: sed simpl'r pfectū dr q̄ō hz opationē q̄uiētē sue forme. in B. n. ꝓsistit vt⁹ rei ſm phm i. z. etħ. p cuius consecutionē aliq̄d dicit pfectū vt dictū est. Nois autē opatio spiritualis est duplex. vna ipsius inquātū est psona puata ⁊ quātū ad hoc pficit ꝓfirmatio que facit hoiem nō impeditum aliquo mundano timoꝛe in confessione fidei: ⁊ aliis que ad christianā religionem spectant. Alia inquantuz est persona publica quasi membꝝ principale ⁊ influēs alys membꝛis: ⁊ quātuz ad hoc pficit sacramētū oꝛdinis

Universidad de Deusto
Biblioteca

vltimū aūt cuiuslibet rei ex seipsam ē ꝓncipiuꝫ a quo res hꝫ esse: qz p ꝓuctiõem ad ipm res ꝓplēt ⁊ firmāt: ⁊ pp hoc dr stātiā ab ipso deficiūt: sicut corrupti bilia pp lōge distare a p: vt dr i. z. de gnatiõe. ⁊ iō pmū agēs hꝫ ēt rōnez vltimi finis pficiētis: fōs ät christiāe vite ē xps: ⁊ iō B mō cuchariſtia pficit xpo ꝓiūges: ⁊ iō B sacrm ē pfectio oiuꝫ pfectionū: vt Dio. dicit. vñ ⁊ oēs q sacra alia accipiūt B sacro in fine ꝓfirmāt: vt ipse dicit. ¶ Ad 2m dom qz sicut ad spēs sensibiles alioꝝ sacroꝝ se hz vt ad q̄ iteri ineſt q̄ scificatõez acgrit: ex q̄ sacrm efficit fm Aug. ita i hoc sacro se hz ipꝫ corp xpi: qđ p ꝓsecratiõem sub spēb illis fit. vñ sicut i aliis sacris māle elemētū nō est cā vtutis q̄ i ipo est: neq; alicui spualis effect i hoie nisi mediāte virtute fm qz ex elemēto ⁊ vtute q̄si vnū efficiāt. ita i hoc sacro spēs nō sūt cā corpis xpi neq; alicui effectus in aia spualis nisi mediāte corpe xpi vero: fm qz ex spēb ⁊ corpe xpi fit vnū sacrm. vtrū ät spēs ille fm se hēant aliquē effectū corpalē: sicut aq̄ corpal r abluit i baptismo ēt nō mediāte spuali vtute: ifra dicet. ¶ Ad 3m dom qz oē sacrm est visibile: nō tñ oz qz qcqd ē in sacro sit visibile. vr. n. spēs visibilis aq̄ in baptismo: sed ñ vr vt spualis q̄ secreti opař salutez: ⁊ silr hꝫ videt spēs: sed nō vr vez corp xpi. ¶ Uel dom qz ē visibile nō i se: sed i spēb q̄ ipm tegūt sic ⁊ suba alioꝝ corpoꝝ vr mediāte coloze. ¶ Ad 4m dom qz scitas q̄ ē i materys alioꝝ sacroꝝ nō ē forma scitatis absolute: sz fm ordinem ad aliud: vt i. i. di. dcm est: ⁊ iō nō ē silr de alys sacris: ⁊ de B vt ex dictis pz. ¶ Ad 5m dom qz ex hocipso qz alia sacra pficiunt i acceptiõe vel collatiõe ꝛtingit qz illud qđ est i eis sacrm ⁊ res est aliqd acgsitū i suscipiēte: in hoc autem sacramento aliter est: vt ex dictis patet.

¶ Ad. z. q. dom qz p se vnū simpr: ⁊ qđ ē numero vnū tribus modis dr. vno mō sic idiuisibile est vnū: vt pūctus ⁊ vnitas: qđ neq; est multa actu neq; potētia. Alio mō qđ ē vnū ex ꝛtinuitate: qđ tñ est multa potētia sic linea. 3o mō qđ est vnū pfectiõe: sicut dr calciamētū vnū: qz hꝫ oēs partes q̄ regrūt ad calciamētū: ⁊ hec vnitas dr i oib illis ad q̄z itegritatē aliq exigūt: sicut vn bō vna dom: ⁊ qz ad esse sacri multa ꝛcurrūt: sicut forma ⁊ mā ⁊ hꝫ: iō ab hac vnitate pfectiõis dr sacrm vnū esse. illa. n. sūt de itegritate alicui⁹ instr: q̄ regrunt ad opationē illā ad quā instrm deputatū est. B ät sacrm deputatū ē ex diuīa istitutiõe ad cibationē spualē: q̄ cibationē corpalē significat: ⁊ qz cibatio corpalis duo regrit. s. aliqd ꝓmoduꝫ cibi: ⁊ aliqd p modū pot: iō ad itegritatē h sacri ex diuīa istitutiõe est aliqd p modū cibi. s. corp xpi ⁊ aliqd p modū potus. s. sanguis. ¶ Ad 4m ergo dom qz dr pliter sacra: pp mālez diuersitatē signoꝝ. ¶ Ad 2m dõz qz rō illa pcedit qñ vtrūqz signū hz itegrā significationē. sic ät nō ē hic: qz cibatio spualis non significat p fecte neq; p panis tñ neq; p vini tñ sumptionē: sed p vtrūqz sil sicut est i significatiõe nominū ꝓpositoꝝ. ¶ Ad 3m dom qz rō illa pcederet si vtraqz forma rñderet toti sacro. sed B falsū ē: qz vna forma rñdet vni: ⁊ alia alij coꝝ q̄ ad sacrm exigunt. ¶ Ad 4m dõz qz q̄uis nō sint vnū i genere vel specie nāe: pñt tñ cē vnū p relationē ad vnā opationē ex q̄ vnitate sumitur vnitas sacri. ¶ Ad 5m dom qz q̄uis xps pfect sit sub vtraqz spē: nō tñ quātū ad itegrū vsū sacramenti est sub vtroqz. sed quātum ad diuersos vsus.

¶ Ad. 3. q. dõz qz in q̄lz sacro est tria cōsiderare. s. originez: pfectionē: ⁊ finē: ad quē est. origo ät oium sacroꝝ est passio xpi. de cui latere i cruce pēdētis sacra pfluxēt: vt sci dicūt. pfectio ät sacri est i B qđ ꝓtinet gratz. finis aūt sacri est duplex. primꝰ. s. scificatio recipiētis. ⁊ vltimus. s. vita eterna. hec ät p quādā excellētiā i eucharistia iueniunt: qz B sacrm ē spāl r in memoriā dñice passiõis. vñ Math. 26. Quotiēscūqz feceritis i mei memoriā facietis: ⁊ ideo quantū ad originē vocař sacrificiū vel hostia. silr ēt gratz nō p modū itētiõis ꝓtinet sicut alia sacra: sed plenitudinē gratie i suo fonte: ⁊ iō antonomatice eucharistia dr. silr ēt qz ipsa ē ꝓsūmatio oiūm sanctificationuꝫ: vt Dio. dicit id quod est oiūm. s. ꝛgregari ad vnū huic sacramento attribuit: ⁊ dr cōio vel finexis quod idē est: inquātū. s. hō ꝛgregatur ad vnū: ⁊ ad seipsū ⁊ ad alios ei qō est maxie vnum ꝓiunctus. silr ēt quantū ad vltimū finē ꝓsequēdū maximā efficaciā hz inquātū realiter ꝓtinet hoc quo ianua tenobis apta ē. s. sanguinē xpi: ⁊ iō specialiter viaticuꝫ appellař. Et p hoc pz solutio ad obiecta: quia ab eo quod est cōmune aliquid antonomatice denominari potest.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr q̄ huic sacro figure assignari nō debeāt. nihil. n. disponit p aliqd sui generis. albedinis. n. non est albedo: nec mot ē mot. sz sacrz ē signū. g̃ sacro nō dz aptari aliq figura: qz i infinitū iret. ¶ P. sacra veteris legis dicunt sacris noue legis rñdere iquātū signāt ipsa. sacris aūt noue legis q̄ sūt maxie pfectiõis nō rñdebāt aliq sacra i veteri lege: vt qđ dicūt. cū g̃ B sacrm sit maxie pfectōis vr q̄ nō debeāt ei aliq figure assignari. ¶ P. sicut eucharistia p̄figurata ē i agno paschali: ita ⁊ baptismꝰ i trāsitu maris rubri: vt dr. i. co. ii. cū g̃ magister nō assignauerit aliquas figuras baptismi vr q̄ nec eucharistie figuras assignare debeat. ¶ Sz ℑ. hoc sacramētū memoriale passionis christi est spāliter. sed passionē christi precipue oportebat prefigurari: p quā nos redemit: vt fides antiquorum ad redēptorē ferret. ergo p̄cipue oportebat hoc sacrm figurari. ¶ P. hoc sacrm est dignissimū ⁊ difficillimum ad credendū. sed talia maxime cōsueuerunt p̄figurari. g̃ ⁊c.

¶ Ulterius vr q̄ magister iōueniēter assignet figuras hꝰ sacri. hoc. n. sacrm pꝰ baptismuꝫ dař: sed agn paschalis pcessit trāsitū maris rubri: i q̄ baptismꝰ ē p̄figurat. g̃ nō ē ꝛgrua figura hꝰ sacri. ¶ P. i B sacro aliqd offert deo. sed melchisedech ñ legit deo obtulisse sed hoi. s. abrae cui obtulit panē ⁊ vinū: vt dr Heñ. 14. g̃ illa oblatio nō ē ꝰueniēs figura hꝰ sacri. ¶ P. idē nō ē signū suiipsi. sed sāguis qui ꝓcerat in altari ē illemet quē xps i cruce fudit p nobis. ergo ille nō est signū vel figura isti. ¶ P. māna bēbat in se oēm sapoꝛis suauitatē: vt dr sap. 16. sed hoc sacrm nō hz i se oēm sapoꝛē spualē: qz sic bēret effect oīum sacroꝝ ⁊ alia sacra supfluerēt. g̃ māna nō ē figura hꝰ sacri. ¶ P. nobiliozis rei nobiliozꝫ dz esse figura. sz eucharistia est nobili sacrm q̄z baptismꝰ. cū g̃ baptismꝰ būerit figurā q̄ prebebat remediū ex ipso ope opato ℑ originale. s. circūcisionē. supradicte ät figure ñ fuerūt tales: vr q̄ fuerūt icōpetētes. ¶ P. i canōe misse fit mētio de sacrificio Abrae et Abel: ⁊ silr oīa sacrificia legalia huius veri sacrificij figura fuerunt. ergo isufficiēter posuit magr figuras hꝰ sacri.

¶ Ulteri⁹ vr q̄ i lege moysi expressi fuit figuratū B sacrificiū q̄z i lege nāe: qz fm Aug. quāto magis appropinquauit passio saluatoris: tāto signa fuerūt euidētioza. sed ea q̄ fuerūt i lege moysi fuerūt propiquioza. ergo expressioza. ¶ P. in sacrificijs legis moysi fiebat sanguinis effusio. sz oblatio melchisedech fuit sine sanguinis effusiõe. ergo le galia sacrificia expressius figurabāt sacramētū passionis christi q̄z oblatio melchisedech. ¶ Sz ℑ. christus dicitur sacerdos fm ordinē melchisedech: nō aūt fm sacerdotium legis moysi: quod est sacerdotiuꝫ leuiticum: vt patet Heb. 7. ergo oblatio melchisedech magis ꝰuenit cum sacrificio christi q̄z sacrificium legis moysi.

¶ Rñdeo dõz ad. 1. q. q̄ sacra noue legis tripliciter se hñt ad veterē legē. Quedā. n. essentialr fuerunt in veteri lege q̄uis nō vt sunt sacramēta noue legis: sz magis fm q̄ sūt i officium vel actū virtutis: sicut penitētia ordo ⁊ matrimoniū. Quedā fuerūt fm aliquid eis respōdēs nō essentialiter: sicut baptismꝰ ⁊ eucharistia. Quedā aūt nihil rñdēs habuerūt i veteri lege: sic ꝓfirmatio ⁊ extrēa vnctio. cui⁹ rō est: qz p̄ma tria sacra nō solū sūt sacra: sz pnia ē actꝰ vtutis. ordo aūt ꝓtinet ad officiū dispēsatiōis sacroꝝ: mīrimoniū aūt ad officiū nāe: ⁊ iō in q̄libet lege regrunt. Baptismꝰ aūt ⁊ eucharistia sūt sacra tñ gram ꝓtinentia: ⁊ iō aut tps gre esse nō debuerūt. Sed qz sūt sacra necitatis: baptismꝰ qdē quātū ad effectū: eucharistia ät quātuꝫ ad fidē eius qō repūtař p ipsam: iō oportuit q̄ in lege moysi bērent aliqd rñdens. sed ꝓfirmatio ⁊ extrema vnctio sūt sacra gram ꝓferentia: ⁊ iō i veteri lege esse nō debuerūt: ⁊ qz nō sūt sacra necessitatis: sed cuiusdā supabūdātis pfectiõis: iō nō oportebat q̄ bērent aliqd rñdens cū nō esset tps plenitudinis gre: ⁊ iō hec duo nō fuerūt p̄figurāda aliq̄b exp̄essis figuris. silr neq; pria tria: sz tñ duo media. s. eucharistia ⁊ baptismꝰ. ¶ Ad p̄m g̃ dom qz oppositorum relatiões p̄nt inesse eisdē respectu diuersoꝝ: eo q̄ esse relatiui est ad aliqd se hře: nō aūt ꝓprietates absolute: ⁊ iō in relatiuis ꝛtingit aliqd disponi p aliqd sui generis p accīs ⁊ nō p se: sicut fily est fili?: nō inquātū fili?: sed inquātū pater. ⁊ silr signi pōt esse signū inquātū est signatū. in absolutis ät nō ꝛtingit B: vñ q̄litatis non est q̄litas nec p se nec p accidens. ¶ Ad 2m dom qz una perfectio dr alia mioꝛ duplr aut simplr: aut fm statū: sicut p̄miū essētiale qō aurea dr est simplr maioꝛ q̄z p̄miū accītale. qō dr aureola. sed aureola est maioꝛ quātū ad statū hūtis: qz nō cuilibet dař sz tātūmō illis q̄ sunt i statu pfectiōis. ⁊ silr dico qz pfectio eucharistie est simplr maioꝛ q̄z pfectio ꝓfirmatiōis ⁊ extreme vnctiōis: sed ille sūt maiores fm statuꝫ: qz pfectio eucharistie q̄ est p ꝓiunctionē ad p̄ncipiū scitatis ē oīb de necitate salutis: sed pfectio spūsci ad robur q̄ est i ꝓfirmatione vel pfectio purgatiōis a reliquijs pcci q̄ est i extrema vnctiõe nō sunt oīb necessaria: ⁊ iō pfectiõi eucharistie dz aliqd rñdere in q̄libet lege: nō aūt pfectioni ꝓfirmatiōis ⁊ extreme vnctiōis nisi i lege in q̄ est stat pfectionis que est lex gre. ¶ Ad 3m dom qz p̄figuratio eucharistie erat magis necessaria q̄z baptismi: tū rōne dignitatis tū rōne difficultatis: tū pp necessitatē fidei ei⁹ qō figurař i eucharistia: tñ magr supra alijs figuras baptismi posuit. s. circuncisionem ⁊ baptismum ioannis.

¶ Ad. z. q. dom qz aliqd pōt figurari dupliciter. vno mō p id qđ est signū ⁊ cā: ⁊ hoc mō effusio sanguinis ⁊ aq̄ ex latere xpi fuerūt figura hꝰ sacri. alio mō p id qđ est signum tñ: ⁊ sic quātū ad id qđ est sacrm tñ: in eucharistia fuit figura ei⁹ oblatio melchisedech. quātū aūt ad id qđ ē res ⁊ sacrm. s. ipm xp̃m passū fuit figura agnus paschalis. quātum aūt ad id qđ est res tñ. s. gram fuit signū māna qđ reficiebat oēm sapoꝛē suauitatis hūs. ¶ Ad p̄mū g̃ dom qz rō illa valeret si baptismi ⁊ eucharistie tñ esset vna figura: sunt aūt ples: ⁊ iō nō est ꝛueniēs aliquā figurā baptismi qz p̄cedat aliq̄ figura eucaristie ⁊ ab aliq̄ p̄cedař: sic p̄cedit agnus paschalis trāsitū maris rubri: ⁊ segr circuncisionē. ¶ Ad 2m dom qz eucharistia offert deo i scificatione hostie: ⁊ offert pplo i ipsi sumptiõe: ⁊ B significatuꝫ fuit in oblatione melchisedech q̄z obtulit abrae panē ⁊ vinum ⁊ bñdixit deo excelso. ¶ Ad 3m dom qz nihil sub ea dē spē manēs est signū suiipsi. sed aliqd fm qz est in vna specie pōt esse signuꝫ sui fm qz est sub alia spē. ⁊ silr est in ꝓposito dom: qz aq̄ fluens de latere xpi figurabat pl̄z q̄ eius sanguine redimēd ⁊ reficiēd erat: ⁊ iō significabat aq̄ sanguini admixta hꝰ sacri vsum. ¶ Ad 4m qz sacramētū hz oēm suauitatē inquātū ꝓtinet fontez ois gre: q̄uis non ordiet ei⁹ vsus ad oēs effectus sacralis gratie. ¶ Uel dom q̄ ēt q̄tū ad effectū hz oēm suauitatis effectū i reficiēdo: qz B solū sacrm p modū refectionis opař. ¶ Uel dom fm Dio. qz oīum sacroꝝ effect buic sacro p̄nt

ascribi iquātū pfectio est ois sacri hūs q̄si i capitulo ⁊ summa oīa q̄ alia sacra ꝓtinēt sigillatim. ¶ Ad 5. dõz qz baptismꝰ est sacrm necessitatis q̄tū ad effectū qz delet peccatū originale q̄ manēte nō est salus: ⁊ iō oportebat qz i veteri lege rñderet sibi aliq figura q̄z originale remediū pberet. s. circūcisio. sed eucharistia est sacrm necessitatis q̄tum ad fidē ei⁹ qō repūtar. s. op nr̄e redēptiõis: ⁊ ideo nō oportuit q̄ hr̄et figuras remediū pbētes: sz signātes tñ. ¶ Ad 6m dom qz q̄uis in veteri lege fuerunt figure plures māl r: tñ oēs ad has reducūt: qz i oīb sacrificijs ⁊ oblatiõib antiquoꝝ significabař illud qō est res ⁊ sacrm in eucharistia: qō ēt significař p agnū paschalez. s. ipse xps q obtulit se deo pri p nobis oblatiõez ⁊ hostiā. Uel dom qz iste figure repūtāt corp xpi fm qz est i vsu fideliū p eius: qō pz de oblatiõe melchisedech q panē ⁊ vinū edēdū obtulit Abrae. ⁊ silr agn paschalis edēdus a pplo occidebatur: ⁊ ēt māna ad esū pplī a deo puidebař. aq̄ ēt sanguini admixta i passione christi pplm significat xpi sanguinem cōicantē: nō aūt ita est i alijs sacrificijs: ⁊ iō q̄uis sint figure xpi passi: nō tñ sunt. pp̄e figure hꝰ sacri. Sit ät in canone misse mētio de oblatiõe Abrae ⁊ Abel magis propter deuotiõem offerentiū q̄z propter figuram rei oblate.

¶ Ad. 3. q. dom qz q̄tū ad id qō ē signū tñ i B sacro exp̄ssioz figura hꝰ sacri fuit oblatio melchisedech q̄z figure legis moysi: sed quātū ad id qō est res ⁊ sacrm exp̄ssioz fuit figura legis mosayce q̄ exp̄ssi⁹ xps passus significabař: et qz rit⁹ sacri cōsistit in signis exterioꝛib: iō sacerdotiū xpi quātū ad ritū magis ꝰuenit cū sacerdotio melchisedech q̄z cū sacerdotio leuitico: ⁊ ēt quantum ad alias conditiones melchisedech: quas apostolus plenius prosequit. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad tertium sic ꝓcedit: vr q̄ nulla fuit necessitas istituēdi B sacrm: veniēte aūt vitate dz cessare figura. sz B sacrm agit i figurā ꝰuice passiōis q̄ iā real r vēit. g̃ nō debuit B sacrz istitui. ¶ P. eadē actiõe aliqd istituit ⁊ a ℑia dipōne remouet. sz ad eādē actiõez nō dz istitui nisi vnū sacrm: sic vnū istrm est vni⁹ actiõis. cū g̃ p baptismū mūdemur a malo: vr q̄ nō oportuit institui aliqđ sacrm p qđ i bono ꝓfirmemur. s. eucharistiā: vt i lra dr. ¶ P. ex eisdē ex qb⁹ sum ⁊ nutrimur: vt i. z. de generatiõe dr. sz p baptismū qđ ē spūalis regnatio acgrim eē spuale: vt Dio. dicit. z. ca. ec. hierar. g̃ p gram reficimur baptismalē: ⁊ ita nō oz B sacrm istitui ad spūal r reficiēdū vt i lra dr. ¶ Sed ℑ. ad pfectionē corpis exigit qz membra capiti ꝰiūgant. sz p B sacrm membra ecclie suo capiti ꝰiunguntur. vñ Joh. 6. dr. Qui māducat carnē meā ⁊ bibit sanguinē meū i me mānet ⁊ ego i eo. g̃ necessaria fuit hꝰ sacri istitutio. ¶ P. charitas nō est minꝰ necessaria q̄z fides: sed hēmus vnū sacrm fidei. s. baptismū. cū g̃ charitatis sacrz sit eucharistia: vñ ⁊ cōio dr. vr q̄ ei⁹ istitutio fuerit necia.

¶ Ulterius vr q̄ añ aduētū xpi debuerit istitui: xps. n. est caput oīum iustoꝝ q̄ fuerūt a ꝓncipio mūdi: vt i. z. li. di. 13. dictum est. si ergo per hoc sacrm membra capitis mystico suo capiti cōiungant: videt q̄ debuerit a principio mūdi institui. ¶ P. populus israel fuit populus deo dilectissimus. vnde dicitur Exo. 4. Filius meus primogēit⁹ isrl. sed hoc sacrz ē sacrm charitatis: vt dictuꝫ est. ergo debuit institui adhuc propꝛie populo habente statum. ¶ P. B sacramētū dicitur viaticū: qz tendētes ad pātriam i via cōfortat: quotidiāos ēt lapsus repat. sed patres qui erāt ante aduētum christi ad patriā tendebant: hospites ⁊ peregrinos se vocantes super terram: vt dicitur Heb. ii. ⁊ etiā quotidiāis peccatis ꝛmpediebant. ergo ante aduētū christi debuit hoc sacramentū istitui. ¶ Sed ℑ. hoc sacrm cōtinet verbū ꝛcarnatū realiter. ergo institui nō potuit ante incarnationem verbi. ¶ P. hoc sacramentū continet

Universidad de Deusto
Biblioteca

gratie plenitudinē: vñ ⁊ eucharistia dr̄. sed tps plenitudinis icepit ab icarnatione xp̄i. g̃ añ icarnationē hoc sacramentum institui non potuit.

¶ Ulterius vr̄ q̄ post passionē istitui debuit: qz ꝑ sacr̄m ē in memoriā dn̄ice passiōis: vt p3 p̄ cor. xi°. sed mēoria ptēritoꝝ ē. ergo ⁊ a ptērita passiōe xp̄i istitui debuit. ¶ P. eucharistia nō nisi baptiçatis dꝫ dari. sꝫ baptism⁹ fuit istitutus post xp̄i passionē: qñ dn̄s discipulis formaꝫ baptiçādi dedit. Matꝫ. vlti. ergo ⁊ p⁹ passionē istitui debuit eucharistia. ¶ P. ī his q̄ sibi iuicē cōtinue succedūt vltimū primi dꝫ cōiūgi p̄ scdi. sed dn̄s voluit ī cena ondere termiationē veteris legis: ⁊ cōtinuationē noue legis ad ipsā: vt ex lr̄a habeā. g̃ debuit p⁹ cenā paschalē stati instituere p̄m sacr̄m noue legis ⁊ alia p ordinē: ⁊ sic p⁹ passionē eucharistiā q̄ est vltimū. ¶ Sꝫ ꝛ: videt q̄ debuerit istitui a pn̄o dicatiōis xp̄i: qz q̄ p capiunt arti⁹ mēorie ipzimūt: vt p3 de his q̄ bō a pueritia capit. sed dn̄s voluit vt ꝑ sacr̄m artissime mēorie ꝓmēdaret. ergo debuit a pn̄o ꝑ istituere.

¶ R̄ ideo dōm ad. i. q. q̄ ī q̄libet gñe actionū ī q̄ iueniūt plēs actiōes ordiate diuersis agētib⁹ ordiatis distribute: oꝫ q̄ pncipal' illaꝝ actionū attribuat pncipali agēti: cui⁹ vtute secūdarij agētes opāt secūdarias actiōes: sic̄ p3 in artib⁹ q̄ sibi iuicē ptinent: vt militaris eq̄stris ⁊ feudoruꝫ factriꝫ: ⁊ qz iuenim⁹ diuersas actiōes sacr̄ales diuersis sacramētis distributas q̄ ī vtute vbi icarnati agūt: oꝫ ad perfectā actionē b⁹ gñis esse aliquā sacr̄alē actionē q̄ ipsimet pncipali agēti attribuat: qō ē vbū icarnatū: ⁊ iō oportuit eē sacr̄m eucharistie qō ipm vbū icarnatū cōtineret: cetteris sacr̄is tm̄ ī vtute ipsi⁹ agentib⁹: ⁊ iō cōueniēter ī figura cibi ꝑ sacr̄m istitutū ē: qz iter alios sensus solus tact⁹ ē cuisuū sensibile real' cōiūgit: silitudinib⁹ tm̄ sēsibiliū ad alios sensus p mediū pueniētib⁹. gust⁹ aūt tact⁹ q̄dā ē: ⁊ iter alia q̄ ad tactū ptinēt: solus cib⁹ ē q̄ agit p cōuctionē sui ad cibatū: qz nutriēs ⁊ nutritū fit vnū. Alia tāgibilia agūt effici ēdo aliq̄s ipressiōes ī eo qō tāgit: sic̄ p3 de calido ⁊ frido ⁊ hꝺ. ⁊ iō cū oē sacr̄m ī figura alicui⁹ rei sensibil' ꝓponi debeat: ꝓueniēter sacr̄m ī q̄ ipm vbū icarnatū nobis ꝓiūgendū ꝓtiet: ꝓponit nobis ī figura cibi: nō q̄dē cōuertēdi i nos p suā ꝓiunctiōez ad nos: sed potiꝰ suā ꝓiūctiōe nos ī seipm ꝓuertēs. Fm q̄ Aug. ex psona vbi icarnati dic̄. Non tu me mutabis ī te: sicut cibū carnis tue: sꝫ tu mutaberis ī me. ¶ Ad p̄m ergo dōm q̄ Fm Dio. nr̄a hierarchia ē media iter celestē ⁊ eā q̄ ī veteri lege erat. tpe. n. legis erat vltas ꝓmissa tm̄: sed ī statu noue legis est vltas ichoata p iesum xp̄m: ī p̄ria aūt erit vltas ꝓsūmata: ⁊ iō in veteri lege figure sine reb⁹ ꝓponēbāt: ī noua āt ꝓponūt figure cū reb⁹: ī p̄ria āt res sine figuris: ⁊ iō ozat ecclia: vt q̄ō nūc speger im⁹ ī via rez̄: vt̄itate capiam⁹ ī patria. ¶ Ad 2m dōm q̄ obiectio illa pcedit de piectiōe illa q̄ aligd p formā receptā pficit: q̄lis pfectio fit p baptismū: nō āt de illa q̄ est p ꝓiunctiōez ad pncipiuz pfectiōis q̄ fit p eucharistiā: vt. s. dictū est. ¶ Ad 3m dōm q̄ de nutrimēto corpali rez̄ est nos eisdē nutriri ex gb⁹ sum⁹: qz oꝫ cibuz carnis nr̄e ī nos trāsmutari: ⁊ iō oꝫ q̄ nobiscū ī mā ꝓueniat: secus āt est de cibo spirituali q̄ nos ī seipsum trāsmutat.

¶ Ad. z. q. dōm q̄ sic̄ dictū est ī ꝑ sacr̄o ipse xp̄s q̄ est scifi/catiōis pncipale agens real' nobis ꝓponit: ī veteri aūt lege nō exhibebāt sed pmittebāt icarnatiōe nōdū fcā: ⁊ iō ī veteri lege h⁹ sacr̄i istitutio esse nō potuit. vñ sacr̄a veteris legis hēbāt se ad modū sēsibiliū q̄ p mediū cognoscūtur: q̄ q̄dē real' sentienti nō ꝓiungunt: sed suas silitudies ad sensus a longinquo trāsmittunt. Sacr̄a vo alia noue legis ī gb⁹ vt⁹ christi opāt cū ipsū real' nō ptineāt assimilātur sensibilib⁹ act⁹: q̄ q̄dē nō ic̄orpanꝫ sentiēti: sed fm aliquā q̄litatē imutāt. ꝑ āt sacr̄m vt dictū ē q̄ si maiozis pfectiōis similāt illi sensibili qō ic̄orporāt sentiēti, s. cibo: vñ magis distat a mō sacr̄oꝝ veteris legis q̄ alia sacr̄a noue legis. ¶ Ad p̄m ergo dōm q̄ xp̄s ab initio mundi erat caput scōz. nō q̄si hīs actu ꝓformitatē in nā cū mēbris ecclie icarnatione nōdū facta: sꝫ solū fm fidē icarnationez expectātiū: ⁊ iō ꝓiunctio corpis mystici ad suū caput pro tpe illo ñ poterat fieri p aliq̄ō sacr̄m realiter ꝓtinēs ipm caput mēbris ꝓforme: sed poterat p aliq̄ sacramēta figurari. ¶ Ad 2m dōm q̄ pplus isr̄l' erat dilectissim⁹ p tpe illo comparatiōe alioꝝ populoꝝ qui idolis seruiebant: nō aūt comparatiōe populi noui testamēti. de quo dicitur. i. Pe. 2. Uos estis gens sancta ppl's acquisitionis. vel dōm fm apostolū Ro. 9. Non q̄ sunt fm carnē: sed q̄ ex pmissione bi ꝓputant ī semine. vñ ppl's noui testi nō excludit ab illo pziuilegio amoris: rōne cuius isr̄l' primogenit⁹ dei dicebaꝰ. ¶ Ad 3m dōm q̄ q̄uis antig pres ī via essent tēdētes ad patriā: nō tñ erāt in statu pueniēdi añ christi incarnationē: ⁊ iō nō competebat pro tempore illo viaticū esse quo statim ad p̄riam pducimur.

¶ Ad. 3. q. dōm q̄ pp quattuoz rōnes hoc sacr̄m in cena instituit debuit ⁊ nō añ. prima appet ex ipsa necessitate sacri assignata: qz ad pfectionē nr̄am exigebat: vt caput nostrū et nobis realiter cōiūgeret: ⁊ ideo q̄diu sub ꝓpria specie cum hoīb⁹ uersatus est: nō oportebat hoc sacr̄m instituī. sed q̄n eius corpali p̄ntia destituēda erat eccl'ia: ⁊ hec rō tangit in littera ab Eusebio: qz ingt corpus assumptū ablatum erat. cū. 2ª sumit ex eius figura. christus. n. q̄diu in mundo ꝓuersat⁹ est figuras legis obseruare voluit: fact⁹ sub lege: vt eos qui sub lege erāt redimeret: ⁊ qz veniente veritate cessat figura: iō nō debuit hoc sacr̄m institui nisi christo ascendēte p mortē q̄n figure veteris legis terminādē erāt. 3ª rō sumit ab ipsa repitatione huius sacri. est. n. repitatiuū dn̄ice passionis: ⁊ iō congrue iā passiōe imminēte instituitur. 4ª rō sumit ex ritu quo frequentāduz est ꝑ sacr̄z: vt vltimo traditū magis memorie teneretur.

¶ Ad p̄imū ergo dicēdum q̄ imminēte passiōe corda discipuloꝝ magis erāt affecta ad passionē q̄ passione iā pacta quādo iam erāt immemores pressure passionis: propter gaudium resurrectiōis: ⁊ ideo memoriale passiōis magis erat eis proponēdū ante q̄ post. nec tunc erat memoriale sed instituebaꝰ: vt ī memoriā ī posteꝝ celebrandu.

¶ Ad 2m dicēdū q̄ baptismus ēt añ passionē istitut⁹ ē quātum ad aliquid: vt. s. dictū: ⁊ preterea nō oꝫ q̄ sit idem ordo istitutiōis sacramēto⁹ ⁊ pceptiōis: quia ad finem qui nobis p̄stituitur vltimo pueīmus. eucharistia est quodāmodo finis baptismi: qz p baptismū aliquis ꝓsecratur ad eucharistie pceptionē: sicut p ordinē ad eius ꝓsecratiōez: ⁊ iō ratio nō procedit. ¶ Ad 3m dicēdū q̄ q̄uis hoc sacr̄z sit q̄si vltimū in pceptiōe: est tm̄ primū in itentiōe. institutio aūt ordini itentiōis respōdet: ⁊ ideo terminatis sacr̄is legalib⁹ hoc primo istituendū fuit. ¶ Ad 4m dōm q̄ rō illa pcedit de illis q̄ a pncipio gs cape pōt. apostoli autez a pncipio nō tāti capaces erāt mystery: ⁊ iō ī fine ꝑ eis ꝓponēdū fuit. ⁊ preterea ratio illa procedit de illis que mēorie imprimuntur propter seipsa. in illis autem que memorie imprimit affectio ad dicentē secus est: qz tūc firmius imprimūtur quādo affectiōis motꝰ ad dicētē maioz sentitur: quāto aūt aligs ad amicuz diutius ꝓuersaꝰ fit maioz dilectio: ⁊ quāto ab amicis sepaꝰ sentiꝰ motus dilectiōis feruentioꝝ pp dolorē separationis: ⁊ iō vba amicoꝝ a nobis recedētiū finaliter dicta magis memorie imprimuntur.

Ad quartū sic̄ pcedit: vr̄ q̄ ꝑ sacr̄z a n̄ ieiūis licite sumi possit. B. n. sacr̄z a dn̄o ī cena institutū ē: sꝫ eccl'ia obſuat ea q̄ dn̄s ſuauit ī sacr̄oꝝ traditōe sic̄ formā ⁊ mām. g̃ ⁊ ritū deberet ſuare: vt iā p̄fatis ꝑ sacr̄z tradereꝰ. ¶ P. i. Cor. xi° dr̄. Dū ꝓuictis ad mādūcādū iuicē expectate. sigs āt esurit domi māducet: logr̄ aūt dō

māducatiōe corpis xp̄i. g̃ postq̄ aligs domi manducauerit pōt ī eccl'ia corp⁹ xp̄i māducare licite. ¶ P. de ꝓsecratiōe di. i. dr̄. Sacr̄a altaris nō nisi iciunis hoīb⁹ celebrant excepto vno die aniuersario q̄ cena dn̄i celebraꝰ. g̃ ad minus illo die pōt aligs post alios cibos corpus xp̄i sumere.

¶ Sꝫ ꝛ: q̄ō dr̄ de ꝓse. di. z. Placuit spūiſacto ī honorē tāti sacr̄i pus ī hos christiāi dn̄ici corp⁹ itrare. ¶ P. ꝑ sacr̄z cū magna reuerētia sumēdū ē. sꝫ post cibuz nō ē aligs ita sobrius ⁊ modest⁹ sicut ante. ergo nō dꝫ post cibū sumi.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ nō q̄libet cibi ſuptio pceptionē hui⁹ sacr̄i impediat: qz ſuptio cibi ⁊ pot⁹ i pua q̄titate ī nullo sobrietatē diminuit: imo magis auget nām ꝓfortādo. sꝫ iō oꝫ a iciunis sumi: vt cū reuerētia sumaꝰ ⁊ sobrietate. g̃ nō q̄libꝫ ſuptō cibi ipedit pceptionē h⁹ sacr̄i. ¶ P. ad pceptionē h⁹ sacr̄i exigit q̄ hō sit iciun⁹. sꝫ q̄dā sūt q̄ nō frāgūt iciuniū sic̄ aq̄ ⁊ medicie q̄dā. g̃ vr̄ q̄ p⁹ eaꝝ ſuptionē hō possit hoc sacr̄m pcipe. ¶ P. corp⁹ xp̄i sic̄ i os ītrat ita ī vētrē trayciēt. sꝫ si aliq̄ cibi relige i oze remāeāt ⁊ postmōm de māe ī vētrē trayciāt nō ipedit gs a ſuptiōe corpis xp̄i: qz hoc posset sacerdoti accidere ēt dū est i ipsa celebratiōe sacri q̄n nō deberet a ſuptiōe corpis xp̄i desistere. g̃ nec cib⁹ in os missus dꝫ pceptionē h⁹ sacr̄i ipedire i pua q̄titate sumpt⁹. ¶ Sꝫ ꝛ: ē q̄ ex hocipso sacro reuerētia exhibet q̄ p⁹ us i os corp⁹ dn̄i sumit a xp̄ianis: sꝫ q̄uq̄ cib⁹ ꝓpōeret ⁊ ī q̄uq̄ q̄titate nō eēt corp⁹ dn̄i prius acceptū. ergo q̄libet sumptio cibi impedit a pceptiōe huius sacramenti.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ bō nō stati dꝫ comedeꝰ p⁹ corpis xp̄i sumptionē p ꝑ q̄ō dr̄ de ꝓse. di. z. Si māe dn̄ica portio cdit vſq̄ ad sextā mīstri ieiunēt q̄ eū ꝓſpexer̄: ⁊ si ī tertia vſq̄ hora acceperit ieiunēt vſq̄ ad vesperā. ¶ P. nō mior reuerētia exhibēda ē sacro ia ſupto q̄ sumēdo. sꝫ añ pceptionē nō ē aligs cib⁹ ſumēd⁹. g̃ nec p⁹ q̄uq̄ ī vētre remanet. ¶ Sed contra est contraria cōſuetudo totius eccl'ie.

¶ R̄ ideo dōm ad. i. q. q̄ ꝑ sacr̄m a ieiunis tm̄ pcipi dꝫ: ni si pp necessitatē iminētis mortis ne ꝓtingat fm̄ viatico exhac vita trāsire: qō oꝫ eē ī reuerētiā tanti sacr̄i pcipue pp tria istituta eccl'ie. p⁹ pp ipsā scitatē sacr̄i vt os xp̄iani q̄ fumēdū ē nō sit alio cibo pus ibutū: sꝫ q̄si nouū ⁊ puꝝ ad pceptionē ei⁹ reſeruet. 2º pp deuotionē q̄ exigit ex pte recipiētis: ⁊ attētionē q̄ ex cibis acceptis ipediri posset: fumis a stō ad caput ascēdētib⁹. 3º pp piculū vomit⁹ vel alicuius hꝺ. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm q̄ forma ⁊ mā sūt seruata a dn̄o ī ſtituēte ꝑ sacr̄m q̄si essentialia sacro. ⁊ iō oportuit q̄ eccl'ia hec retineret: sed ordinē sumēdi ſuauit dn̄s q̄si ꝓuidētes ſtitutiōi sacri. vñ nō oꝫ q̄ eccl'ia seruet: qz nō oꝫ q̄ illō qō ꝓuēit p̄ncipio vel gnātiōi alicui⁹ rei q̄ ꝓpetat ei qñ ia ē in eē pfecto. ⁊ silr̄ qō ꝓpetit sacro q̄tū ad ſui ſtitutionē ñ oꝫ q̄ ꝓpetat ei quātū ad ſuū vſū. ¶ Ad 2m dōm q̄ aplus ñ ītēdit q̄ fideles p⁹ cibos ſuptos domi i eccl'ia corp⁹ xp̄i sumāt: sꝫ illos redarguit: qz būc cibū volebāt alys cibis cōmiscere: q̄s i eccl'ia sumebāt. ¶ Ad 3m dōm q̄ forte eccl'ia aliq̄ tpe ſuſtinuit i die cene sumi corp⁹ xp̄i p⁹ alios cibos i repitatiōez dn̄ice cene: sꝫ nūc abrogatū ē decretū illud p cōez ꝓſuetudinē. vel logr̄ q̄tū ad astātes q̄ nō sumunt.

¶ Ad. z. q. dōm q̄ sic̄ dictū ē i reuerētiā scitatis h⁹ sacr̄i instituū ē q̄ os xp̄iāi ſuſcipiētis corp⁹ xp̄i q̄si nouū ad ipm sumēdū accedat: quātalibet aūt cibi assūptio hanc auferret nouitatē: ⁊ iō q̄libꝫ cibi ſuptio ipedimētū p̄bz eucharistie ſuptiōi. ¶ Ad p̄m q̄ dōm q̄ legis p̄cepta se hūt ad ea q̄ agēda sūt sic̄ vl'ia ad singl'aria: vt dr̄ i. v. Eth. q2. n. legislator nō pōt ad oēs euēt⁹ attendere. oꝫ q̄ ad ea q̄ ī plūr⁹ accidūt attendēs vl'em legē ꝓstituat: vt lex vl'is sit. ⁊ qz vt frequēter p cibū turbaꝰ hoīs discretio ⁊ sobrietas q̄ pcipue in ꝑ sacro exigit: iō vl'iter ꝓhibitū est post cibū corp⁹ xp̄i sumi: q̄uis aliq̄ cibi ſuptio ñ ipediat rōnē pcipue cū nihil piculi accidat si p⁹ cibū ſuptū abstineaꝰ a pceptiōe h⁹ sacr̄i: qz

Quæritur de forma huius sacr̄i: ⁊ circa hoc querunt q̄ttuoz. ¶ P. ō de forma q̄ corp⁹ xp̄i cōſecrat. ¶ Secūdo de forma q̄ cōſecrat ipius q̄guis. ¶ Tertio ō virtute vtriusq̄. ¶ 4º de comparatione vnius ad aliam.

Ad primum sic̄ pcedit: vr̄ q̄ hec ñ sit forma ꝓsecratiōis pāis: ꝑ ē corp⁹ meuz. sacra. n. hūt efficaciā ex istitutiōe diuia. sꝫ dn̄s istituēs ꝑ sacr̄m ñ ꝓsecrauit his vbis: sꝫ p⁹ cōſecratiōnē ⁊ fractiōez hec verba. p. tlit. vñ dr̄ Matꝫ. 26. Cenātib⁹ illꝭ accepit iesus panē ⁊ bñdixit ⁊ fregit: deditq̄ discipul' suis ⁊ ait. Accipite ⁊c. g̃ i pdictis vbis nō ꝓsistit forma cōſecratōis panis. ¶ P. forma baptismi cōſistit i vbis q̄ dicūt ī ipso vsu baptismi: sed hec vba nō dicunt ī vsu eucharistie: sed magis i scifi/catiōe mās. g̃ i his vbis nō cōſistit forma huius sacri.

¶ Ulterius vr̄ q̄ nō tm̄ i his vbis ꝓsistat forma. Poc ē corpus meū. sic̄. n. dicit Euse. Emissen⁹: Innisibil' sacerdos visibiles creaturas i sūū corp⁹ cōuertit dicēs: Accipite ⁊ comedite ⁊c. g̃ hec ēt ē forma: accipite ⁊ comedite. ¶ Pal

Universidad de Deusto
Biblioteca

lud qđ nō est de ſba forme nō dz iterponi inter ſbalia forme in ℔ ſacro ſicut nec in alys:ſz inter hec verba in libris romanis interpolita inuenit hec ꝓuictio eni ℊ hoc ēt é de forma:ꝛ nō tm̄ verba predicta.

¶ Ulterius ēt vr̄ ꝙ forma hec nō ſit incōueniēs.in forma eniz ſacri dz exprimi ℔ qđ i ſacro geritꝑ actuz ꝓuenientē mām ſicut in forma baptiſmi dr̄.Ego te baptiço:ꝛ i forma ꝓfirmationis:Confirmo te chrismate ſalutis ſz nō ponit i verbis p̄miſſis aliqđ ptinēs ad transſationēq̄ ſit i hoc ſacro panis ſz in corp⁹ chriſti.ℊ nō est ꝓueniēs forma. ¶ P. diſpēſat ℔ ſacrm̄ p miniſtros eccl'ie ſic̄ ꝛ alia ſacra.ſz i formis alioꝝ ſacroꝝ ponit aliqđ ptinēs ad miniſtrū.ℊ cuz in hac forma nō ponat act⁹ miniſtri:vr̄ ꝙ ſit incōpetens.

¶ Ulterius vr̄ ꝙ ſingule ptes incōuenienter ponant̄.hoc .n. ꝓnomē ℔ ōmōſtratiuū ē:aut ℊ ipoztat demōſtrationē vt cōceptā:aut vt exercitā.Si vt cōceptā ſic ſumit vt res q̄daz ꝛ nō vt hīs ordinē ad rē aliā:vt ſi diceret:hoc ꝓnomē ℔:ſz ſcificatio ſacri ñ fit niſi ꝑ hoc ꝙ verba forme ordinant̄ ad māz ex intētiōe ꝓferētis.ℊ ꝑm hoc nō posset verbis p̄dictis fieri ꝓſecratio aliq̄ corpis chriſti. Si aūt ipoztat demōſtrationē vt exercitam aut facit demonſtrationem ad intellectum:aut ad ſenſum. ſi ad intellectum vt ſit ſenſus:Hoc.i.ſignificatū ꝑ hoc est corpus meū:tūc iterū ſignificatio verboꝝ nō referr̄ ad hāc māz panis:ſz ſacra ſignificādo efficiūt:ꝛ de formis ſacroꝝ Aug.dic̄.Accedit verbū ad elemētū ꝛ fit ſacrz.ℊ adhuc ꝑ vba p̄dicta nō fit trāſbatio.Si aūt fac demōſtrationē ad ſenſuz.ℊ demōſtrabit ſbaz ptentā ſub illis ſpēb⁹ ſenſibilib⁹.ſz illa ſba est panis ꝺ q̄ nō pōt dici ꝙ ſit corp⁹ chriſti.ℊ nō erit vera hec locutio:Hoc ē corp⁹ meū. ¶ P.qđ trāſit i aliqđ nō ē illud qz ois mot⁹ ꝛ factio ē ex ptingenti:vt dic̄ phs i.z.phy.ſz verū ē dicere ꝙ hec ſba demōſtrata fit corp⁹ xp̄i vl' trāſit in corp⁹ xp̄i.ℊ nō vere dr̄:Hoc ē corp⁹ meuz. ¶ P.ſignatū dz rīdere ſigno.ſz panis ē corpus homogeneū.ℊ ſignificatio ei⁹ ē respectu alicui⁹ partis homogenee corpis xp̄i nō niſi carnis:qz de ipſa dicit dns.Jo.6.Caro mea vere est cib⁹:ℊ poti⁹ dici debuit:hec ē caro mea q̄ hoc ē corp⁹ meū. ¶ P. ſicut dictū ē oz ꝙ ℔ ꝓnomē hoc faciat demōſtrationē exercitaz ad hoc ꝙ fiat ꝓſecratio corpis xp̄i ex hac mā.ſz nō pōt ℔ eē niſi qñ demōſtratio ꝓferr̄ ex ꝑſona loquētis:qz ſi ꝓferr̄ a recitāte vba alteri⁹ nō faceret demōſtrationē ad iſtā māz:ſz q̄ſi māliter ſumerētur.ergo oz ꝙ ꝑ vba p̄dicta ꝓferātur q̄ſi ex ꝑſona ſacerdotis ea enūciātis.ſz panis nō ꝓuertit̄ i corp⁹ ſacerdotis:ſz i corp⁹ chriſti.ℊ deberet dicer ℔ ē corp⁹ xp̄i.ꝛ nō ℔ ē corp⁹ meū:qz ℔ posſz eē errozis mā.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ verba q̄ circa formā dicūtur nō ꝓueniēter ponāt̄ ſicut.n.dicit Dio.i pricipio de di.no.Nō ē audēdū dicere aliqđ de diuinis ꝑter ea q̄ nobis ex ſacris eloquijs sūt expreſſa.ſz in euāgelijs nō legit̄ ꝙ dns instituens hoc ſacrm̄ in cena oculos ad celuz leuauerit ergo icōueniēter premittit̄ ſubleuatis oculis i celū. ¶ P.in baptiſmo nō licet fieri mutatōez verboꝝ ēt ꝑ verba eiuſdē ſignificationis:vt ꝑ loco p̄is genitozis ponere.ſz i nullo euāgelio sūt hec vba:Accipite ꝛ māducate:ſz accipite ꝛ comedite. ergo incōueniēter dr̄ māducate. ¶ P.in nullo euāgelio ponit oēs.ergo vr̄ ꝙ ꝓſumptuoſum fuit addere.

¶ Rñdeo dōz ad.i.q.ꝙ ꝙ formaz cuiuſlz ſacri oz ꝙ exprimat ℔ i q̄ ſubſtātia ſacri ꝓſistit ſic̄ i forma baptiſmi abluti⁹ exp̄mit̄ q̄ baptiſmi p̄fic̄ ſacrz.tota aūt p̄fectō h⁹ ſacri i ipa māe ꝓſecratiōe ꝓſistit q̄ ē ꝑ trāſubſtātiatiōez pāis in corp⁹ chriſti:ꝛ hāc trāſubſtātiatōez exp̄mūt vba hec. Hoc est corp⁹ meū.ꝛ iō hec vba sunt forma h⁹ ſacri. ¶ Ad ꝑm ℊ dōz ꝙ circa ℔ ē q̄druplex opio. Quidaz.n.dixerūt ꝙ chriſt⁹ ꝙ hēbat ptātē excellētie i ſacris abſq; oi forma vrute diuina ꝓfecit ꝛ postea vba ꝓtulit ſub qb⁹ aly deiceps ꝓſecrabāt:ꝛ hāc opionē tāgit Jnno.dicēs:Sane dici pōt ꝙ chriſt⁹ vrute diuina ꝓfecit ꝛ postea formā exp̄ſſit ſub q̄ posteri ℔ dicerēt:ſz hoc nō vr̄ ꝓueniēs:qz i textu euāgelij dr̄ ℔ dixit:qđ aliqb⁹ vbis factū ē. Jnno.aūt logt opionē narrādo vl' tāgen⁹ ordinē q̄ virt⁹ ꝓſecratiōis a chriſto i q̄ p̄⁹ erat ad vba deriuata ē. Et iō aly dicūt ꝙ ꝓfec̄ qdē ſub aliq̄ forma vboꝝ:nō aūt ſub his ſz ſub alys vbis ignotis.ſz hoc ēt vr̄ icōueniēs:qz ſacerdos his vbis ꝓficiēs ea ꝑfert vt tūc a chriſto plata.vñ ſi tūc eis nō fiebat ꝓfectio nec mō fieret. Et iō aly dicūt ꝙ ꝓfec̄ ſub eisdē vbis:ſz ea bis ꝓtulit:p⁹ tacite cū p̄dixit:z⁹ apte cuz distribuit:vt formā ꝓſecrandi alys traderet.Sz hoc ēt vr̄ icōueniēs:qz nō ꝑferunt a ſacerdote ꝓſecrāte i ꝑſona chriſti vt i occulto plata.nō enim p̄dixit dicēs.Hoc ē corp⁹ meū.ſz dedit dicens.Accipite ꝛc̄.Et iō aly dicūt ꝛ meli⁹ ꝙ chriſtus ea semel tm̄ ꝓtulit:ꝛ eis ſe platis cōſecrauit ꝛ formā ꝓſecrādi dedit.hoc.n.ꝓticipiū dicēs nō ipoztat ꝓcomitātiā ſolū ad hoc vbū dedit ſz ad hoc cū alys p̄dictis:vt ſit ſēſus dū p̄dixit ꝛ fregit ꝛ dedit diſcipulis hec vba ꝓtulit:Accipite ꝛc̄. Uel ſm q̄ſdā euangelista nō obſeruat ordinē vboꝝ q̄ a dño fuerūt plata.ordo.n.fuit talis:Accepit panē ꝛ p̄dixit dicēs Accipite ꝛc̄.ſz p⁹ meli⁹ est. ¶ Ad zm dōz ꝙ ꝑfectio alioꝝ ſacroꝝ ꝓſistit i vſu māe:iſtius aūt i māe ꝓſecratōe:ꝛ iō forma ēt i alys ſacris ē i verbis q̄ dicunt̄ i vſu ſacri:i hoc aūt forma ſacri ē in verbis q̄ dicūtur in ꝓſecratiōe māe ꝓſecrate.

¶ Ad.z.q.dōz ꝙ i hoc ſacro ſic in alys duo sūt.ſ.ꝓſecratio māe ꝛ vſus māe ꝓſecrate:ꝛ hec duo ꝑ vba dñi exp̄munt̄ i hoc.n.ꝙ dr̄.Accipite ꝛ māducate ex hoc oēs.ꝑcipit vſum ſacri.i hoc aūt ꝙ dr̄.Hoc ē corp⁹ meuz.tradit māe ꝓſecratio.ꝛ qz ꝓſecratio māe ē ad vſuz fideliuz:iō vſus ꝑmittit i demōſtratione ſacri:q̄uis ſequat̄ in executione:qz finis ē prior in itētiōe ꝛ cognitiōe:ꝛ vltim⁹ in opatione.Sz qz vr̄ dictum est vſus materie in hoc ſacramento nō ē de eētia ſacri ſicut in alys:ideo illa verba que ad vſuz pertinēt nō sunt de forma.ſed tm̄ illa que ad ꝓſecrationē māe ptinēt.ſ.℔ ē corp⁹ meū. ¶ Ad ꝑm ℊ dōm ꝙ q̄uis ſacri vſus nō sit de essētia ſacri:ē tm̄ ad cōpletū eē ipſi⁹ iquātū ptigit ad ℔ ad qđ iſtitutū ē:ꝛ iō q̄nq; dicūt eē ō forma ñ ſolū illa q̄ ptinēt ad ꝓſecratōez:ſz ēt illa q̄ ptinēt ad vſū:ꝛ ſic logt Ambr⁹ ꝛ Euſe.ꝛ magr̄ in lra. ¶ Ad zm dōz ꝙ hec cōiūctio.n.ipoztat ordinē ꝓſecratiōis ad vſū māe ꝓſecrate:ꝛ iō ſic vba q̄ ptinēt ad vſū nō sūt de forma ita nec p̄dicta ꝓiunctio .ap. poni aūt dz ꝛ vſū romane eccl'ie q̄ a beato petro initiū ſūpſit nec ē ſil'e de ℔ ſacro ꝛ de alys.vba.n.forme huiꝰ ſacri ꝓferūt a miſtro i ꝑſona chriſti q̄ſi recitatiue:ꝛ iō oz apponere ꝓtinuationez ad recitatiōez ꝑmiſſā quā facit ꝓiunctio enī:alioꝝ aūt ſacroꝝ forme ex ꝑſona miſtri ꝓferūt:ꝛ iō ſi oz iterponere aliquid qđ nō ſit de forma rōne cōtinuationis cum absolute ꝓferantur.

¶ Ad.3.q.dōz ꝙ miniſter i ſacris dupliciter opat̄:vno mō verbo ꝓnūciās:alio⁹ mō actū aliquē exteriozē exercēs:vt i baptiſmo pz:ꝛ vtrūq; iſtoꝝ ē ſacralis cā ei⁹ qđ diuina virtute q̄ i ſacris latet pficit̄.Cā aūt ſacrālis ſignificādo efficit.vñ i illis ſacris in quib⁹ vtroq; mō miniſter opat̄:oz ꝙ vba ꝓtlata ſignificēt actū exercituz ꝛ act⁹ exteriozꝰ ſignificet iteriozē effectuz:vt in baptiſmo pz:qz ablutio exterior quā vba forme exp̄mūt ſignificat iteriozē ablutionē quā diuina virt⁹ pficit i ſacro latēs.vbi ℊ miniſter nō opat̄ niſi verba ꝓnūciās opz ꝙ vboꝝ ſignificatio �less immediate ad hoc qđ efficit referat̄.i hoc aūt ſacro cui⁹ ꝑfectio i ipſa māe cōſecratiōe cōſiſtit nō hz miniſter actū niſi ꝓnūciatiōez verboꝝ:ſicut nec i aliq̄ alia māe ſactificatiōe.vñ oz ꝙ vba forme ſignificēt hoc qđ virt⁹ diuina i ſecreto facit:hoc aūt ē ē corp⁹ chriſti ſub ſpēb⁹ illis:ꝛ iō hec est ꝓueniēs forma huic ſacro:℔ ē corp⁹ meū.ℊ ℔ qđ dictū ē ſignificat. ¶ Ad ꝑm ℊ dōz ꝙ in hoc ſacro nō geritur aliquid a miniſtro qđ ſit de essētia ſacramēti:ſicut erat in baptiſmo.vñ oz ꝙ verba ſignificent illud tm̄ qđ diuina vtute geri⁹:oē aūt faciēs cāt ipſaz factionē in ℔ qđ factū ē:nec oz esse assimilationē factiōis ad faciēt̄ē:ſz ſci ad faciēt̄ez:qz ad ℔ ē itētio faciētis: sic aūt in opib⁹ artis ꝛ nāe reqr̄it̄ iter faciēs ꝛ factū ſilitudo ſz formā nāles ꝛ artificiale:ita in cāis ſacral⁹ reqr̄it̄ assimilatio vel repntatio ꝑ modū ſignificatiōis.vñ vba ꝑlata in ℔ ſacro nō deberēt ſignare ipſaz factionē vel transubstantionē:vt i fieri:ſz vt in fcm̄ eē.vñ hec nō eēt cōueniēs forma h⁹ ſacri:℔ fit corp⁹ meū:qz ꝑ ℔ nō ſignificat̄ aliqd eē vel nō eē:ꝛ ſilr nec hec:℔ mutet̄ vel trāſubeat̄ i corpus meū:qz nō ſignificat̄ eē vel nō eē ℔ qđ ē ꝓncipal'r itētū in ℔ ſacro:vel dōz ꝙ alia vba ſignāt agere ꝛ pati:ꝛ ita motū aliquē:ꝛ qz in trāſubatiōe nō ē mot⁹ aligs cū nō ſit ſubm cōe nec mutatio:qz termin⁹ trāſubatiōis ē pexistens actu: iō ꝑ nullū vbū cōgrue potuit tradi forma ſacri h⁹ niſi ꝑ vbū ſubſtātiuū. ¶ Ad zm dōm ꝙ miſter nō hz actū exteriozē in cōſecratiōe in q̄ cōſiſtit eētia h⁹ ſacri q̄uis hēat actū exteriozē in diſpēſatiōe q̄ ꝙ ſequr ad ſacrm:ꝛ iō act⁹ miſtri in forma q̄ ē de eētia ſacri poni nō debuit.

¶ Ad.4.q.dōm ꝙ ſic dictū ē vba forme transſubatione in ſuo termino ſignare debēt:nō ſm ꝙ cōſiderat̄ vt in fieri: eē autē est termin⁹ trāſubationis:cui⁹ extrema vel termini sunt due ſube:ꝛ iō in verbis forme ſignant̄ duo termini trāſubatiōis:ꝛ ipſa trāſubatio ꝑput ē in ſuo termio ꝑ vbuz eēndi:in termio aūt trāſubatiōis ſuba q̄ erat termin⁹ a q̄ nō manet q̄ttū ad nāz ſpēi:ſed ſolū q̄ttū ad accītia:quib⁹ ei⁹ idiuiduatio cognoſcebat̄:ſz ſuba q̄ ē termin⁹ ad qđ in termio trāſubatiōis ꝛtinet̄ in ſacro ītegre:ꝛ quo ad nām ſpēi:ꝛ q̄ ad accītia ꝑpa:ꝛ iō ex pte termini a q̄ nō ponit̄ illud qđ nō ſignificaret nāz ſpēi:ſz ꝓnomē demōſtratiuuz qđ ſignat idiuiduationē ꝑ accītia ꝑput cadūt ſub ſenſu:ex pte aūt termini ad quez ponit̄ nomē demōſtratiuuz h⁹ ſube put ē ſub ſacro:ſz put ē xp̄i in ꝑpa ſpē viſibilis:qz ſic vba forme ꝓnunciauit. vñ ꝑs ꝙ ꝛgrue in his vbis q̄ttuoꝝ forma cōſiſtit. Hoc ē corp⁹ meū.

¶ Ad ꝑm ℊ dōm ꝙ circa ℔ ē multiplex opinio. Quidā.n. dicūt ꝙ hoc ꝓnomē hoc:nullā demōſtrationē facit:qz ſumitur māl'r cuz vba illa recitatiue a ſacerdote ꝓferant̄:ſz ℔ nō pōt stare:qz ꝑs ℔ vba illa nullū ordinē haberēt ad materiā p̄ntez:ꝛ ſic nō fieret ſacrm̄.Aug.n.dic̄.Accedit vbuz ad elm̄ ꝛ fit ſacrm̄.ꝛ ꝑterea eadez difficultas remanet de vbis illis ſm ꝙ fuerūt ab ipſo xp̄o plata. Et iō aly dicunt ꝙ facit demōſtrationē ad itell'm:ꝛ est ſensus. Hoc ē corpus meū.i.ꝑ hūc panē vel ꝑ has ſpēs ſignificat̄ corp⁹ meū:vl' ſignificatū ꝑ ℔ ē corp⁹ meū:ſz illud iteruz stare nō pōt:qz cū in ſacris nō efficiat̄ niſi qđ ſignificat̄ vtute dictoꝝ verboꝝ nō fieret corp⁹ xp̄i in altari ſm vitatē:ſz ſm ſignificationē p̄n̄:qđ est bereticuz:vel vba p̄miſſa nō eſſent forma h⁹ ſacri:nec pōt dici ꝙ itētio ꝑferentis vba facit vt bis verbis cōſecret vtute diuinit⁹ collata:qz vtus data ſacris cō sequit̄ ſignificationē:ꝛ itētio miſtri nō pōt ad aliū effectū ſacri ꝑducere niſi q eis ſignificat̄.Et iō aly dicūt ꝙ ly hoc facit demōſtrationē ad ſenſuz ꝛ demōſtrat panē nō ſimpl'r: ſz ſm ꝙ ē trāſubatus in corp⁹ xp̄i.Sz ꝛ. hoc est qz panis trāſubatus iā nō ē panis:ſz dū ꝑfert ℔ ꝓnomē ℔ :nōduz facta ē trāſubatio:qz iā alia vba nō eēnt de eēntia forme: cū igit̄ nō posſit ad ſenſuz demonſtrari qđ actu nō ſubest ſenſui nō poterit ꝑdicto mō demōſtratio ſumi niſi dicat̄ ſicut aly dicūt:qz totus ſensus locutiōis ꝛ oium ptiū eius referēdus ē ad vltimuz iſtans ꝓnūciatiōis verboꝝ:qz ꝑ illo iſtanti ꝑ quo res ē hz locutio veritatē:ꝛ ē ſil'e cū dicitur. Nūc taceo:nūc bibo:ſi ſtati tacere vel bibere icipiat. Sz hoc iterū nō pōt stare:ꝙ ſm hoc ſignificatio boꝝ verboꝝ ꝑſupponet trāſubationē iā factā.ℊ vtute verboꝝ nō fieret:ꝛ ꝑterea ſm ℔ ſensus h⁹ locutiōis erit corpus meū ē corp⁹ meū:qđ qdez virtute boꝝ verboꝝ nō fit. Et ideo aliter dōm ꝙ ea que sunt in voce ꝓportionant̄ his q̄ sunt in aīa.Conceptio aūt aīe duobus modis se hz. vno⁰ vt representatio rei tm̄:ſic est in oībus cognitionib⁹ acceptis a rebus:ꝛ tūc vitas cōceptionis ꝑſupponit entitatē rei ſicut ꝓpriā mensurā:vt dic̄ in.io. Metha.ꝛ ꝑ modū hꝰ cōceptionū se habēt locutiōes q̄ cā ſignificatiōis tm̄ ꝑferunt. alio mō ꝛceptio aīe nō est repntativa rei:ſz magis ꝑſignatiua ſic exemplar factiuū:ſic pz in ſcia practica q̄ est causa rei:ꝛ veritas h⁹ conceptionis nō ꝑſupponit entitatē rei:ſz precedit ipſaz nāliter q̄ſi cā:ꝛ ſi ſimul sunt tpe:ꝛ ad hunc modū ſe hīt verba ꝓmiſſa:qz sunt ſignificantia ꝛ factiua eius qđ ſignificat̄.vñ veritas ꝛ ſignificatio h⁹ locutionis precedit nāliter entitatē rei quā ſignat:ꝛ nō ꝑsupponit ipſaz q̄uis ſit ſil'cū ipſo tpe:ſicut cā ꝑa cū ꝓzio effectu: ſz qz ſignificatio ꝛ veritas locutionis q̄ est ſil'e tpe cū transubatione cōſurgit ex ꝛſignificatiōib⁹ ptiū ſucceſſiue plarū:iō oz ꝙ dictio vltimo ꝑlata ꝛpleat ſignificationē locutiōis:ſic dr̄ia ſpecifica:ꝛ ſil'cū ſignificatione fit entitas rei:ꝛ ꝑ oēs ſignificationes ꝓmarū ptiū ꝑcedāt trāſubatione q̄ qđ nō ſucceſſiue fit:ſz in inſtāti vltio ꝙ ſignificatiōnē locutionis iā ꝑfectā.ſic ℊ ℔ ꝓnomē ℔:nec ꝙ demōſtrat terminū ad quē trāſubatiōis determinate:quia iam ſignificatio locutiōis ꝑſupponeret entitatē rei ſignificate:ꝛ nō eēt cā ei⁹:nec ꝙ iterū demōſtrat terminū a quo determinate:qz ei⁹ ſignificatio ꝛpediret veritatē ſignificatiōis toti⁹ locutiōis cū termin⁹ a quo nō remaneat in vltimo inſtāti locutiōis. relinquit̄ ℊ ꝙ demōſtret hoc qđ est cōe vtriq; termino ideterminate:ſic aūt in formalib⁹ mutatiōibus cōe vtriq; termio ē ſubiectū vel mā.diſtinguunt̄ aūt termini ꝙ formas accītales vel ſubales:ita in trāſubatione cōe ē accītia ſenſibilia q̄ remanēt:diuerſitas aūt est ſubi. vñ ſenſus est:hoc ꝓtētū ſub his ſpēb⁹ est corp⁹ meū:ꝛ hec est cā q̄re cū ꝓnoie nō ponit̄ aliqđ nomē ne demōſtratio ad aliquā ſpēz ſube determineť.ſicut.n.in locutiōe q̄ ſignificat tm̄ alterationē ꝑ ſe ſubz est ſubz cōe alteratiōis: vt cū dr̄ hoc fit albū:ita oz ꝙ in locutiōe q̄ facit trāſubationem ſubm sit ℔ ꝙ est cōe in trāſubatiōe. ¶ Ad zm dōm ꝙ ratio illa ꝓcederet ſi demōſtratio ꝓnois ferr̄et ad ꝓtentū ſub ſpēbus ꝑs ꝙ est determiatū ad ſpēz panis:qz corp⁹ xp̄i nō pōt ꝑdicari de pane niſi cū vbo ipoztāte trāſitū:ſz ſic nō itelligit̄ demōſtratio ꝓnois ſz ſic dictū est. ¶ Ad zm dōm ꝙ dñs Jo.vi.loq̄bat̄ de ℔ ſacro tm̄ ꝑs ꝙ ē ad actū refectiōis ꝛ qz refectiōi magis ꝓuenit caro q̄ corp⁹ ꝑs ſilitudinē ad refectionē corpale:iō ibi potiꝰ dixit carnē q̄ corp⁹:ſz i forma ſacri dz exprimi ꝛ eētia ſacri ꝛ ſignificatio ipſi⁹:ꝛ ideo potiꝰ dz dici corp⁹ q̄ caro:tū qz eēntialr in hoc ſacro cōtinet̄:ex vi ſacri nō ſolū caro:ſz totū corp⁹ xp̄i.tū qz ℔ ſacrz ſignificat repntādo xp̄i passionē:q̄ erat ꝑ totū corpus.ſigt ēt q̄ſi rē vltimā corpus myſticū.ſ.eccleſiā ꝙ ꝓ diſtinctionē officioꝝ hz ſilitudinē cū toto corpe rōne diſtinctionis mēbroꝝ.panis āt nō ē figura rei ꝛtēte in ſacro ꝑs ꝙ ē corpus hōgeneū:ſz ꝑs ꝙ ex diuerſis cōficit granis.vñ ſua ſignificatio magis aptat̄ ad totū corp⁹ q̄ ad carnez. ¶ Ad 4m dōm ꝙ hoc ſacrm̄ directe repſentatiuū est dñice paſſionis q̄ xp̄s vt ſacerdos:ꝛ hoſtia deo ſe obtulit in ara crucis.hoſtia aūt quā ſacerdos offert ē vna cū illa quā xp̄us obtulit ſm rē:qz xp̄m realr ꝛtinet:miniſter aūt offerens nō ē idē realr.vñ oz ꝙ ſit idē repſentatione:ꝛ iō ſacerdos ꝓſecrās ꝓput gerit ꝑſonā xp̄i ꝛ hoſtia deo ſe obtulit in ara crucis ex ꝑſona xp̄i ne hoſtia alia videat̄:ꝛ qz ꝙ ea q̄ gerit reſpectu exterioris māe xp̄i ꝑſonā repntat:iō vba illa ſimul ꝛ recitatiōe:ꝛ ſignificatiōe tenent̄ reſpectu p̄ntis māe q̄ est figura illi⁹ quā xp̄s ꝑſentē habuit:ꝛ ꝑ ℔ dr̄ ꝓueniēt⁹ hoc ē corp⁹ meū q̄ hoc ē corp⁹ xp̄i.vel ēt ꝑ hoc ꝙ ſacerdos nō hz actū exteriozē q̄ ſit ſacr̄aliter cā cōſecratiōis:ſz in ſolis vbis ꝓlatis cōſiſtit vtus cōſecratiōis:ꝛ iō ex ꝑſo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

na illius pferunt: cuius vtute fit transubatio.

¶ Ad .5.q.dōz q̄ m'ta sunt a dño facta vel dicta q̄ enāgeliste nō scripserūt: vt p3 Joan.20.q̄ tñ eccl'a postea ab apostolis accepta fidel'r obseruauit. ¶ Et f3 B dōm ad p̄mū sic Jnno.dic̄ q̄ q̄uis nusq̄ in sacra scriptura legat q̄ dñs ad celū oc'os subleuauerit ī cena: tñ B eccl'ia ex traditiōe ap'oꝝ recitat: ꝛ satis rōnabil'r pōt ex alys locis scripture colligi. legit̄.n. Joan.ii.q̄ in suscitatiōe laz̄ari oc'os ad patrē eleuauerit: ꝛ fil'r Joan.17. Oronē ad p̄ez fundēs: hoc aūt in arduis faciebat gr̄as agēs ꝛ exemplū nobis ad deū recurrēdi p̄bēs: f3 illud p̄s. Ad te leuaui oculos meos ꝛc. ꝛ q3 B sacr̄m arduissimū ē: iō ist̄ituēs B sacr̄m pbabil'r colligit̄ q̄ oculos ad p̄ez leuauerit gr̄as agēs p̄r de reparatiōe būani generis: q̄ B sacō figurat: ꝛ nobis oñdens virtute dina B ꝓfici sacr̄m. ¶ Ad z^m dōm q̄ sic̄ dictū est hec vba. Accipite ꝛ māducate ex hoc oēs. nō sunt de suba forme: ꝛ iō nō est tāta vis faciēda: vt penitus cadē obseruentur: ꝛ p̄terea comedere ꝛ māducare in nullo differēt̄ bñt significationē: ꝛ q̄uis circa ista vba nō ponat̄ in euāgelys vbū māducādi: ponit̄ tñ parū añ. Luc.zz. Desiderio desideraui B pascha māducare vobiscū ꝛc. ¶ Ad 3^m dōm q̄ q̄uis nō exp̄mat̄ in euāgelio hec determiatio oēs: tñ itelligit̄: q3 sacralis māducatio est oīuz q̄uis nō spūalis: iō ēt exp̄mit̄ circa sumptionē sanguis in euāgelys p̄dcā dictio: q3 sanguis in redēptiōe effusus est: redēptio aūt oīuz q̄uis ad sufficiētiā q̄uis nō q̄uis ad efficaciā: vel q3 vltimo traditur sumptio sanguinis: q̄ō circa eaz dicit̄ circa sumptionem corporis similiter intelligendū est.

Ad secundum sic̄ p̄cedit̄: vī q̄ forma ꝓsecrationis sanguis ꝓsistat in his tñ verbis. Dic est calix sanguis mei: ꝛ B q̄ō addit̄. Nouī ꝛ eterni testi mysteriū fidei q̄ō p vobis ꝛ p multis effundet̄ in remissionē pctōꝝ: nō sit de forma: euāgeliste.n. cōuenire debēt in bis q̄ sunt de forme b^o sacr̄i: q3 vba forme hui^o sacr̄i recitatiue dicunt ex p̄sona x̄pi: f3 nō ꝛueniūt in vbis illis appositis: q3 in nullo euāgelista ꝛ legunt: nec ab ap'o p^a Cor.ii: hr̄i p̄sit. q̄ nō sunt de forma b^o sacr̄i. ¶ P. sic panis trāsubat̄ in corp^o x̄pi p ꝓsecrationē: ita vinū in x̄pi sanguinē: f3 ꝓsecratio q̄ fit bis vbis. Hoc ē corp^o meū: sufficit ad trāsubationē panis in corp^o x̄pi. q̄ ꝛ hec vba. Dic est calix sanguis mei: sufficiūt ad trāsubationē vini in sanguez x̄pi. q̄ vba q̄ sequunt̄ nō sūt de forma. ¶ P. ꝑtates nāliter ꝓsequunt̄ suba3 rei: f3 illud q̄ō segt̄ suba3 nō pōt esse factiuū trāsubatiōis. q̄ cū illa vba q̄ sequunt̄ designēt alīq̄s ꝑtates sanguis in quē fit trāsubatio vī q̄ nō sint de forma. ¶ Sz ꝺ ē: q3 Luc.zz. interponunt̄ p̄dcā vba vbis forme: ita. n. dī. Dic ē calix nouī testi ī meo sāguie. ¶ P. B vī ex ritu ꝓsecratiōis: q3 sacerdos nō depōit calicē vsq̄ ad verba illa. Hoc quotiēscunq̄ feceritis: que non sunt de forma q̄uis sint domini verba.

¶ Ulteri^o vī q̄ hec vba icōueniēter ponant̄. Dic est calix sanguis mei. Uni^o. n. modi ē trāsubatio panis in corp^o x̄pi ꝛ vini i sanguinē: f3 i trāsubatiōe panis ī corp^o x̄pi ponit̄ corp^o x̄pi i recto. q̄ i ꝓsecratiōe vini poni dz sanguis x̄pi in recto: vt dicat̄ sic magr̄ dic̄ i lra. Dic ē sāguis me^i: sic̄ ēt dr̄ Matb.z6. ¶ P. i for^a trāsubante ex pte p̄dicati poni dz termin^o i quē fit trāsubatio: vt ex dcis p3: f3 trāsubatio nō fit i calicē alic^o. q̄ nō dz p̄dicari i forma trāsubante. ¶ P. i forma sacr̄i nō dz poni aliq̄d q̄ō nō sit de suba sacr̄i: f3 calix nō ē de suba sacr̄i cū sit vas q̄dā. q̄ nō dz poni i forma sacr̄i. ¶ Sz ꝺ ē: q̄ō dr̄ Luc.zz. Dic calix nouī testamēti ꝛc.

¶ Ad idem etiam est vsus eccl'esie.

¶ Ulteri^o vī q̄ ēt vba q̄ sequunt̄ icōueniēter ponant̄. testamētū. n. vī ptinere ad traditionē mādatoꝝ. vñ ꝛ tabule ꝺtinētes dec̄ ꝑcepta dicunt̄ tabule testi: f3 traditio sacramētoꝝ ē alia a traditiōe mādatoꝝ. q̄ i sacr̄is nō dz fieri mētio de testō. ¶ P. Ambro. dic̄. nr̄a sacr̄a antigoza ec̄ sacr̄is iudeoꝝ: f3 sacr̄a iudeoꝝ nō ptinēt ad nouū testm̄: f3 ad vetus. q̄ nec ī sacr̄o isto de q̄ Ambro. loquit̄ dz apponi nouī testi. ¶ P. nouū ꝛ eternū vident̄ adituicē ꝓtestarē: q3 eternū ē q̄ō caret p̄ncipio: nouū aūt ē q̄ō q̄tum ad sui p̄ncipiū ē ꝑpinquū. q̄ ē oppositio in oīo. ¶ P. illud q̄ō pōt ee iuuamentuz errozis nō dz apponi in forma sacr̄i: f3 sic̄ dic̄ Jnno. 3. q̄ dr̄ B mysteriū q̄busdā ē aduuamētū erroziꝭ: q̄ dicūt corp^o x̄pi verū in altari nō ptineri f3 p significationē tñ. q̄ icōuenienter ponitur in forma. ¶ P. hoc sacr̄m: vt p̄us dictū ē p̄cipue vī ee sacr̄z charitatis: sic̄ ꝛ baptismus sacr̄m fidei. q̄ icōuenienter dr̄ mysteriū fidei: sed magis dōm eēt mysteriū charitatis. ¶ P. sic̄ sanguis x̄pi ꝑ nobis ē effusus: ita corpus x̄pi ꝑ nobis ē traditus: vt ex vbis ēt dñi hr̄. Luc.zz. Hoc ē corp^o meū q̄ō ꝑ vobis tradet̄. cū q̄ hoc nō apponat̄ in forma corpis cōsecrandi nec in cōsecratione sanguinis de effusione fieri mentio deberet. ¶ P. quod dicitur ꝑ vobis ꝛ pro multis effundetur aut accipitur de effusione quantum ad sufficientiam aut q̄tum ad efficaciaz. si q̄tum ad sufficientiam: sic ꝑ omnibus effusus est non solum ꝑ multis. si aūt q̄tum ad efficaciā quā hz solū in electis nō videt̄ distinguēdū fuisset̄ ꝑ ap'os ꝛ alios. ¶ P. baptism^o magis ordinat̄ ꝺ amotionē mali q̄z eucharistia q̄ maxie ordinat̄ ad ꝑfectionē in bono. f3 in forma baptismi nō fit mētio de remissiōe pctoꝝ. q̄ nec B deberet dici in remissionē pctōꝝ.

¶ Rādeo dōz ad p̄mā. q. q̄ circa hoc aliqui diuersimode dixerūt. gdā. n. dicūt q̄ B est tñ de forma. Dic ē calix sanguinis mei: vt forma vtriusq̄z ꝓsecratiōis sit ꝓsilis: sed q̄ ꝺditiōes apposite ad subm vel p̄dicatū sunt de integritate locutiōis alicui^o: iō alq̄ ꝑbabili^o dicūt q̄ totū q̄ō segt̄ est de forma: cū totū hoc q̄ō addit̄ nō sit locutio ꝑ se: f3 sit determinatio p̄dicati. ¶ Ad p^m q̄ dōm q̄ vba supradicta ex magna ꝑte pōt ex diuersis locis sacre scripture colligi: q̄uis nō iueniant alicubi sil'scripta. q̄ō. n. dr̄ hic ē calix bē Luc.xxy. ꝛ i. Cor.xi. Qz aūt dicit nouī testi ex traditiōe habeē. Matth.xxvi. ꝛ Mar.xiiy. ꝛ Luc.xxy. q̄ aūt dicit eterni. ꝛ iterū mysteriū fidei ex traditiōe dñi habeē q̄ ap'os ad eccl'iā puenit ꝑm illud. i. Cor.xi. Ego aūt accepi a dño q̄ō ꝛ tradidi vobis. euāgeliste. n. n. itēdebāt formā ꝛ ritus sacr̄oꝝ tradere: f3 dicta ꝛ fcā dñi enarrare. ¶ Ad z^m dōm q̄ cū eucharistie sacr̄m sit memoziale dñice passionis in ꝓsecratiōe corpis nō repsentat̄ nisi passiōis sub sed in ꝓsecratiōe sanguis repsentat̄ passiōis mysteriū. eni a corpe x̄pi sanguis eius seoz̄uz fuit nisi ꝑ passionez: iō ꝺditiōes dñice passiōis exp̄munt̄ ꝑ vba sequētia in cōsecratiōe sanguis q̄z in cōsecratiōe corpis. ¶ Ad dōm q̄ q̄uis illa que sequunt̄ sint vt ꝑtates x̄pi in sanguinē inq̄tū hꝺ. sunt tñ eētiales sanguini x̄pi inq̄tum est ꝑ passionē effusus: nō aūt seoz̄uz a corpe cōsecrarentur sanguis x̄pi sicut nec alie ptes eius nisi ꝑ eo q̄ est in passione effusus: ꝛ iō illa que sequunt̄ sunt essentialia sanguini put in hoc sacro cōsecrat̄: ꝛ iō oz q̄ sint de suba forme.

¶ Ad scdam. q. dōm q̄ hec locutio. Dic est calix sanguinis mei. figuratiua est: ꝛ pōt itelligi dupl'r. Uno mō vt sit metonomica locutio vt ponat̄ cōtinēs ꝑ cōtēto f3 q̄ dicere cōsueuim^o. Bibe calicē vini. i. vinū ptētū in calice: iō aūt talis modus locutiōis cōgruus est forme huic: q̄uis de sui rōne nō dicit aliq̄d potabile: imo magis aliq̄d q̄ō nā abhorret in potū: ꝛ q3 in hoc sacro sanguis x̄pi cōsecrat̄: vt potus: iō oportuit aliq̄d addi q̄ō ad potū ptinere: s. calicē. alio^o pt. itelligi vt sit metaphorica locutio: vt per calicez passio x̄pi designet̄. sicut. n. calix vini ebriat: ita ꝛ passio sui amaritudine q̄si boiez ex se ponit. Tre. iy. Repleuit me amaritudinib^o: inebriauit me absinthio: ꝛ hoc mō loquēdi ꝓ⁹ est dñs de sua passione loquens. vt patz

Matth.z6. Trāsceat a me calix iste. ꝛ hic modus loquēdi ēt ē cōueniēs in hac forma: q3 vt dcm̄ ē in ꝓsecratione sanguinis exp̄mit̄ directe mysteriū passionis: nec obstat q̄ solet obyci q̄ locutiōes figuratiue faciūt distrahere itell'z: ꝛ ita sūt cā euagatiōis: q3 mens sacerdotis dz eē adeo fixa ad ea q̄ dic̄. q̄ nō q̄lz leui actiōe euageť. ¶ Ad p^m q̄ dō. q̄ corp^o de sui rōne nō dic̄ aliq̄d repugnās cibo ex ipa sui nomiatiōe: sic̄ sanguis repugnat potui: ꝛ iō ñ ē filis rō: magr̄ aūt nō posuit formā q̄tū ad vba f3 q̄tū ad sēsuz. ¶ Ad z^m dō. q̄ trāsubatio vini ī ip3 calicē nō fit: f3 icōtētū. s. sanguinē x̄pi. put pot^o ē: ꝛ put ē ꝑ passionē fusus: ꝛ ideo obiectio cessat. ¶ Ad 3^m q̄ dō. q̄ q̄uis vas illō nō sit de suba sacr̄i: tñ ꝓtētū ꝛ sigtū ē ō suba sacr̄i: ꝛ f3 B itell'r locutio.

¶ Ad .3.q.dō. q̄ sic̄ dcm̄ ēbia illa q̄ addunt̄ ī ꝓsecratiōe sāguis exp̄mūt ꝺditōes passiōis: ꝛ p̄cipue f3 q̄ opat̄ i sacr̄is. Sūt aūt tria in passiōe ꝓsiderāda: f3 q̄ in sacr̄is operatur. ꝓmo effect^o quē iduc̄ q̄ ē remissio pctōꝝ: ꝛ B tāgit̄ in B q̄ dic̄. Qui ꝑ vob ꝛ ꝑ mlt'. ꝛc. Scōo mediū quo iste effectus in alios traducit̄: q̄ō ē fides: q̄ mediāte hz effectū: ꝛ in his q̄ ꝑcesserunt ꝛ in his qui sequunt̄: ꝛ q̄tū ad B dicit mysteriū fidei: q̄ō qdē pōt referri ad ipaz passionē q̄ ē mysteriū fidei: vt occultū q̄dā latens in fide oīuz x̄pi fideliū: ꝛ p̄cipue antiquoꝝ apud quos erat in mysterio absc̄dita diuersimode figurata: ꝛ ad ip3 sanguinē ꝑtinebat in sacro cōtinetur: q̄ō qdē latet sub spēb^o: ꝛ maxiaz hz difficultatē ad credēdū. vñ antonomatice dr̄ mysterium fidei. Tertio finis ad quē ꝑducit q̄ est eternoꝝ bonoꝝ ꝑceptio ad quē introducit x̄ps ꝑ sanguinē ꝑpe passiōis in quo nouū testm̄ confirmat̄: nō qdē ꝑmittēs tēporalia: vt p̄us: f3 eterna: ꝛ q̄tū ad B dic̄ nouī ꝛ eterni testi: ꝛ q3 finis p̄us est in itētione: iō fine ꝑmisso ꝑ mediū ad effectū passiōis oñendū vba forme ꝑducunt. ¶ Ad p^m q̄ dō. q̄ testm̄ ꝑpe est hereditatis ꝑcipiēde ist̄itutio filyꝰ a p̄re: ꝛ iō testm̄ ꝑpe ptinet ad p̄missionē bonoꝝ q̄ nobis a p̄re celesti disponunt̄: ad q̄ō q̄ dē testm̄ ꝑcepta se bñt: sic̄ via ad ꝓsequēdū hereditatē ꝑmissaz: ꝛ ita ꝑ posteri^o testm̄ ad mādata ptinet. ¶ Ad z^m dō. q̄ antigtas illa itell'r q̄tū ad silitudinē ritus: dr̄ aūt B testm̄ nouū ꝛ rōne b^o sacr̄i: q̄ō in renouatiōe mūdi instituū est tpe gr̄e ꝛ iteꝝ rōne ꝓmissionis ꝑ sanguinē x̄pi ꝓfirmate q̄ vetus ꝑ spedimētū ꝓsequēde hereditatis amouit: ꝛ sic q̄si q̄dā inouatio ꝓmissiōis ꝑ mortē x̄pi fcā ē. ¶ Ad 3^m dō. q̄ dr̄ nouū ꝛ eternū diuersis rōnibus: nouū qdē rōne ia dicta: eternū vī rōne bonoꝝ eternoꝝ de q̄bus est testamentū vel rōne b^o sacr̄i cōtinētis x̄p3 q̄ est ꝑsona eterna: vel rōne ꝑdestinatiōis eterne hāc gr̄az ꝑparātis. ¶ Ad q̄rtū dōm. q̄ nihil ꝓhibet id q̄ō est in aliquo occultatū ꝛ figuratū f3 vitatē ibidē ee: ꝛ iō friuolū iuuamētū sui erroris accipiūt qui negant x̄pi sanguinē f3 vitatē in altari ee ꝑ B q̄ est ibi ꝛ fm mysteriū. ¶ Ad 5^m dōz q̄ euchar̄istia dr̄ sacr̄m charitatis x̄pi exp̄ssiuū: ꝛ nostre factiuū: f3 fides supponit̄ ad effectū hꝺ sacr̄i: quo mediāte aliqs effectum ꝑticipet: ꝛ iō potius ponit vt mediū ꝑ ducēs ad effectuz. fidem q̄ charitatē. ¶ Ad sextū dōm q̄ huius solutio ex dictis p3: q3 hoc accidit ꝑpter hoc q̄ in consecratione corporis non signat̄ passio: sic̄ in cōsecratione sanguinis. ¶ Ad septimū dōm q̄ sanguis x̄pi effusus est ꝑ oīb^o quo ad sufficientiā: f3 ꝑ electis tantū quo ad efficaciā: ꝛ ne putaret̄ effusus ꝑ iudeis tantū electis q̄busꝑmissio facta fuerat: iō dicit. Uobis qui ex iudeis ꝛ multis. s. multitudine gentiū. Uel per apostolos sacerdotes signat: q̄bus mediantibus ad alios effectus passionis per dispensatiōe sacroꝝ peruenit qui etiā pro seipsis ꝛ pro alys orant. ¶ Ad octauū dōm q̄ remissio peccatoꝝ non ponit̄ hic vt ꝑpri^o effectus hui^o sacr̄i: f3 vt effectus passionis que ꝑ cōsecrationē sanguis exp̄mit̄: de mutatiōe aūt additiōe ꝛ subtractiōe idē dōm ē ꝺ q̄ō supra positū ē de forma bapt̄mi di. 4.

Ad tertium sic ꝑcedit̄. videtur q̄ verbis predictis nō insit aliqua vis creata ad trā substantiationē faciendā. Dam̄. n. dicit q̄ sola virtute spiritussancti fit cōuersio panis in corpus x̄pi: sed virtus spiritussancti non est virtus creata. q̄ nulla virtus creata inest bis verbis per quā fiat transubstantiatio. ¶ P. opus transubstantiationis videtur esse difficilius quam opus creationis: quia citius ratio consentit creationi q̄z buic cōuersioni: cum quidam etiam philosophi ratione naturali ducti creationem posuerunt: sed nulla virtus creata ꝺm cōem opinionem potest deo cooperari in opere creatōis. ergo multo minus in opere huius ꝓuersionis. ¶ P. difficilius est conuertere panē in subam corporis christi q̄ pu rissimos sanguines virginis: quia corpus christi ꝛ sanguines virginis habent materiam communem que est subiectum conuersionis: quod non potest esse in conuersione panis in corpus christi: sed in formatiōe corpis x̄pi ex virgine nō fuit aliq̄ vtus creata actiue operās trāsformationez: vt in. 3. li. di. 3. dictū est. q̄ nec vbis ꝑdictis inest aliqua vtus creata ad trāsubstātiandū. ¶ P. nulla vtus creata pōt opari aligd supra nām: sed ꝓuersio panis in corp^o x̄pi est maxime supra nāz: cū nō seruet̄ modus mutatiōis nālis: q3 neq̄ est subm cōe ꝛ termin^o ad quē est ꝑcēs actus. q̄ nō pōt ꝑ vtutē creatā vbis forme collatā hꝺ ꝓuersio fieri. ¶ P. vtus actiua directe ꝓportionat̄ ei ad q̄ō actio terminat̄: q3 hoc est intētū ab agēte: ꝛ ex eo denoiat̄ actio: f3 corp^o x̄pi ad q̄ō terminat̄ ꝓuersio est multo digni^o q̄libet pura creatura. q̄ cū agēs dz eē nobili^o facto: nō pōt aliqua vtute creata aligd in corp^o x̄pi cōuerti. ¶ P. faciēs ꝛ fcm̄ cā ꝛ cātuz debēt eē simul: q3 q̄ō nō est nō pōt aligd facere vel alicui^o cā exīstere: f3 cū ꝓuersio ꝑdicta fiat in istanti ꝛ vba forme successiue ꝑferant̄ q̄ fit cōuersio. vba illa nō p̄sit sil'eē nisi fm aligd minimū sui. q̄ vtute aliqua que insit vbis nō pōt fieri hꝺ cōuersio. ¶ P. vba ista nō hñt vtutez ex seipsis boc. planū est. si q̄ hñt aliquā hꝺ vtutē: oz q̄ eis sit diuinit^o data. oz aūt hāc vtutē ee simplicē cū ei^o effect^o sit in istāti. simplex autē vtus nō pōt successiue dari ꝛ ei^o subm oz eē simplex. cū q̄ vba ꝑdicta ꝓpositionē habeant ꝛ successionē nō pōt ipsis talis vtus eē collata. ¶ P. icōueniēs videt̄ facere aligd nobilissimū q̄ō stati desinat esse: f3 vtus trāsubstātiās est nobilissima: q̄ō p3 ex nobilitate effect^o. q̄ cū vba forme statiz eē desināt: icōueniēs videt̄ si ei vtus trāsubandi data est a deo. ¶ P. vba ista nō faciūt ꝓuersionē ꝑdictā nisi a sacerdote dicta: f3 aia sacerdotis magis est capax vtutis alicui^o diuine q̄z vba ꝑlata ab ipso. q̄ magis dōm est q̄ hec vtus in sacerdote sit q̄z in vbis: si tñ aliq̄ virt^o creata ad trāsubationē opet̄. ¶ Sed ꝺ est. q̄ō Dio. dicit in fine ec. hierar. in ipsis. s. ꝓmatiuis ī uocatiōib^o. i. formis sacroꝝ eē vtutes opatiuas ex deo: f3 vba ꝑdicta sunt forma dignissimi sacr̄i. q̄ est in ipsis aliq̄ vtus ad trāsubandū. ¶ P. Ambro. dicit q̄ sermo x̄pi creaturas mutat: ꝛ sic ex pane fit corp^o x̄pi ꝓsecratōe celestis vbi. verbū aūt x̄pi est forma ꝑdicta a x̄po ist̄ituta: ꝛ ex ei^o p̄sona recitata. q̄ nec virtute hoꝝ verboꝝ fit trāsubatio. ¶ P. sacerdos nō opat̄ ad trāsubationē nisi ꝑ erēdo verba. si q̄ vbis nō ieēt vt^o ad trāsubandū: tē sacerdos nō haberet aliquā ptātē spūalē ꝛ officiēdi: ꝛ sic nō hēret ordinem qui est quedaz potestas ad boc ꝑncipaliter.

¶ Respōdeo dōz q̄ circa hoc ē duplex opinio. Quidā. n. dicūt q̄ nulla vtus creata ineſt bis verbis qua fiat transubstantiatio: sed q̄ dr̄ aliquando virtute hoꝝ verboz transubstantiationē fieri intelligenduz est q̄ diuina institutione firmatū est: vt ad ꝑlationē hoꝝ verboꝝ conuersio predicta fiat virtute diuina tñ: ꝛ sic etiā dicūt in oīb^o alys sacr̄is: vt supra. di. i. dictū est. Sz hec opinio dignitati sacroꝝ noue legi derogat: ꝛ dict] sanctoꝝ obuiare vide-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur: ⁊ ideo dōz est q̄ in v̄bis p̄dictis sicut ⁊ in alys formis sacr̄oꝝ est aliq̄ virtus ex deo: sed hec virtus non est qualitas habēs esse cōpletum in natura qualiter est virtus alicui⁹ p̄ncipalis agētis ꝑm formā suā: sed habet esse icōpletum: sicut virtus que est in ist̄ro ex itētiōe p̄ncipalis agentis: ⁊ sicut similitudines colorū in aere: vt supra di. i. dictū est. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm q̄ dictio exclusiua adiūcta p̄ncipali agēti nō excludit agēs ist̄rumētale: nō. n. segtur solus b̄ faber facit cultellū. ḡ martellus nihil ad hoc opatus est: virtus. n. ist̄rumēti nō est nisi q̄dā redūdātia virtutis agētis p̄ncipalis. vñ in toto actio nō attribuit ist̄rumento: sed p̄ncipali agēti ꝑm p̄m: ⁊ ꝑpter hoc ex b̄ q̄d dr̄ q̄ sola virtute spūssci fit hꝫ cōuersio nō excluditur virtus ist̄rumētalis que est in verbis premissis. ¶ Ad scōm dōm q̄ virtus creata p̄supponit mām in qua opetur: q̄d gdem contingit esse dupl'r. vno mō ita q̄ sit mutationis subm: sicut accidit in ꝟuersiōibus naturalibus. alio modo ita q̄ subsit termio a quo: nō aūt mutatiōi: sicut accidit in dicta cōuersione: sz creatio neutro mō mām p̄supponit: ⁊ iō magl potest aliq̄ deo ist̄raliter coopari in hac cōuersione q̄z in ope creatiōis. Utrū aūt maioris virtutis sit ista cōuersio vel creatio dicet̄ ifra di. ii. ¶ Ad tertiū dōm q̄ si in cōceptiōe vnio icludatur que simul cū ipsa facta est. maior difficultas fuit in cōceptiōe q̄z in trāsubstātiatione: quia illa vnio est termiata ad esse diuine p̄sone: hec aūt trāsubstantiatio ad corpus chr̄isti: q⁊ panis nō ꝟuertit nisi in corpus chr̄isti. Si aūt cōceptiōis opus icludat tm̄ cōuersionē sanguinū purissimoꝝ virginis in corpus chr̄isti sic maior difficultas est in hac cōuersiōe q̄z in illa cōceptiōe. vñ potuit etiā alicui creature cōferre q̄ in illa ꝟceptiōe sibi cooperaretur q̄uis nō fuisset ꝟueniēs ꝓpter dignitatē chr̄isti seruāda: q̄ tūc fiebat simpl'r p̄us nō existēs: q̄ hic nō accidit: ⁊ iō nihil deperit dignitati corporis chr̄isti si aliqua creatura accipiat ist̄rumētalez virtutem operādi in id q̄ in corpus chr̄isti trāsubstātiatur. ¶ Ad q̄rtū dōm q̄ nulla creatura p̄t agere ea que sunt supra nām quasi p̄ncipale agēs: p̄t tamē agere quasi agēs ist̄rumētale a virtute i creata motū: q⁊ sicut creature ineſt obedientie potētia: vt in ea fiat q̄cḡd creator disposuerit: ita etiaz vt ea mediāte fiat: q̄d est rō ist̄rumēti. ¶ Ad q̄ntū dōm q̄ virtus agētis p̄ncipalis respicit p̄ncipaliter terminū ad quē: sz virt⁹ cāe ist̄rumētalis nō attigit ad terminū ad quē: sz hꝫ opationē suā in his q̄ sunt circa terminū: sicut qualitates actiue elemētales nō attingūt ad aīe rōnalis ītroductionē: ⁊ siliter hoc cōtingit: q⁊ virtus illa ist̄rumētalis que ineſt verbis habet operationē supra substantiā panis: q⁊ verbū ad elemētum accedit ꝑm Augu. nō est aūt aliquo modo causa eoꝝ que in termio ad quē sunt: sicut q̄ sint accidētia sine subiecto vel alicuius hꝫ: ⁊ iō obiectio cessat. ¶ Ad sextuz dōm q̄ virtus hec cōuersiua que est in his verbis cuz sit sacramētalis segtur significationē: vt dictuz est. significatio autez existētis cōuersiōis cuz ipoz tet ordinem vnius ad alterū nō potest fieri per dictionē: sed oz q̄ per oronez fiat: cuius partes q̄uis successiue pferātur: tamen significatio est tota simul: quod tūc cōplet vltima oronis ptcula ad modū differētie vltime in diffinitiōibus: ⁊ hac significatiōe existēte in vltimo pnolatiōis ist̄āti fit trāsubatio. ¶ Ad septimū dōz q̄ significatio oronis q̄uis relata ad partes gbus fit significatio videat cōposita: tamē relata ad rem significatam simplex est iquātuz significat vnū. s. ꝟpositionē hꝫ cū hoc: sicut et pbs dicit in 5°. Meta. q̄ substātia senaria nō est bis tria: sz semel sex: quā ibi q̄litatem noīat. vñ sicut ad hāc q̄litatē senary se b̄t ptes ei⁹: vt dispositiones māles: nō vt q̄litates ptiū sicut ptes vnius q̄litatis toti⁹: ita significatiōes ptiū sunt dispōnes ad significationē totius oronis q̄ cōsurgit ex significatione vltime ptis in ordine ad oēs p̄cedētes: q⁊ virtus ꝟuersiua segtur significationē vt dcm: ⁊ iō in ipso cōplemēto significationis dat illa virtus oroni toti: ita q̄ ptes singule se habent mäliter tm̄ ad illā virtutē. ¶ Ad octauū dōz q̄ valde cōueniēs est q̄ oē q̄d est pp aliq̄d eē desinat pfectio hec pp q̄d erat: ⁊ q⁊ virtus illa nō erat ad pfectiōez ei⁹ cui dabat: sz magis ad faciēdū cōuersionē de q̄ logmur cū sit tm̄ instrumētalis v̄tus vt dcm̄ ē: iō nō ē icōueniēs si statiz conuersiōe facta ⁊ v̄ba ⁊ v̄tus v̄boꝝ cē desināt. ¶ Ad 9ᵐ dōz q̄ qñ aliq̄d opus pficit pluribus ist̄ris v̄tus ist̄ralis nō est ꝟplete in vno: sz icōplete in vtroq: sic manu ⁊ pēna scribitur: ⁊ silr ꝟtingit in ꝓposito: q⁊ v̄tus ist̄ralis ad faciēdā p̄dcām ꝟuersionē: nō tm̄ ē in v̄bo vel in sacerdote sz i vtroq icōplete: q⁊ nec sacerdos sine v̄bo nec v̄bū sine sacerdote ꝟficere p̄t: ⁊ q⁊ sacerdos est silior p̄ncipali agēti q̄z verbū: q⁊ gerit eius figurā: iō simpl'r loquēdo sua virtus ist̄ralis est maioz ⁊ dignioz. vnde etiā pmanet ⁊ ad multos hꝫ effectus se hz: virtus aūt verbi transit: ⁊ ad semel tm̄ est: sed ꝑm qd est potētioz virtus verbi inq̄ntū effectui ꝓpinquioz quasi signum ipsius: sicut ēt pēna est scripture ꝓpinquior sed manus scribenti.

Ad quartuz sic p̄cedit̄. videt̄ q⁊ forme expectēt se in operādo. sicut. n. se hz res ad rēita se hz forma ad formā: sz res corpis nō ē sine re sanguinis: q⁊ nō ꝟsecrat̄ corp⁹ xp̄i sine sanguie. ḡ nec forma corporis ōpat̄ sine forma sanguis. ¶ P. hoc sacrz est vnū: sz ꝓpter vnitatē sacri spēs due. s. panis ⁊ vini se b̄nt in rōne vni⁹ signi: vt dictū est. ḡ silr due forme se b̄nt in rōne vni⁹ forme: sz in vna forma ptes se expectāt inuicē ad agēdum: vt dictū est. ḡ ⁊ forma corpis expectat formaz sanguinis. ¶ P. in baptismo tres imersiones se expectāt i agēdo. ḡ ⁊ silr be due plationes v̄boꝝ. ¶ Sz 3. si statim v̄bis platis q̄ñ ē oronis significatio nō cēt ibi verū corpus xp̄i: hec esset falsa. Hoc ē corp⁹ meū: sz in sacro veritatis nō ꝟtingit aliq̄d eē falsuz. ḡ forma p̄ma nō expectat scdam in operādo. ¶ P. hostia nō est adorāda ante ꝟsecrationē: sed ꝑm cōz modū eccl̄ie statiz dictis p̄mis v̄bis forme sup. panē ante formā sanguinis eleuat̄ hostia a pnolo adorāda. ḡ añ formā sanguinis hostia est ꝟsecrata.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q⁊ deficiēte sacerdote post corpis xp̄i cōsecrationē nō dz alius p̄cedere ad ꝟsecrationē sanguinis: q⁊ vni⁹ sacri vnus dz esse minister: sz ꝟsecratio vtraq; ad vnū sacerdotē ptinet. ḡ ab vno ministro fieri dz. ¶ P. sacerdos cōsecrās gerit figurā xp̄i ex cui⁹ p̄sona v̄ba p̄feruntur: sz xp̄s nō ē diuisus: vt dicit̄ p̄ma. Cor. i. ḡ nec v̄ba diuidi debēt: vt a diuersis p̄ferāt̄. ¶ Sz 3. ad pfectionē hui⁹ sacri vtraq; cōsecratio requirit̄. si ḡ ꝟsecrato corpe nō cōsecrat̄ sanguis sacrz remanet iperfectū: q̄d ē icōueniēs.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q⁊ hec v̄ba sine alys q̄ in canone misse dicunt nō habeāt vim cōficiēdi: q⁊ in hoc sacro regrit̄ intētio faciēdi q̄d facit eccl̄ia: ⁊ sic intētio dz eē ꝑm statuta eccl̄esie regulata: sed p̄feres hec v̄ba tm̄ nō seruat eccl̄ie statuta. ḡ nō cōficit. ¶ P. verba gb⁹ fit cōsecratio p se plata ad p̄sonā dicētis referunt̄: sed cōuersio panis ⁊ vini nō fit in corpus ⁊ sanguinē dicētis: sed in corpus ⁊ sanguinez xp̄i. ḡ sine v̄bis p̄missis gb⁹ verba forme determinant ad p̄sonā xp̄i. s. ḡ p̄dic q̄z patereꝝ ⁊c. nō potest fieri conuersio. ¶ P. si v̄bis p̄dictis tm̄ posset fieri cōsecratio: tūc aliqs i piculo mortis exīs posset licite sine v̄bis p̄cedētib⁹ cōficere: sicut aliqs in necitate pōt baptiçare omissis illis que sunt ad decorē sacri: sz b̄ nunq̄z licet. ḡ sine v̄bis alys ista nō habēt vim cōuertēdi. ¶ Sz 3. est q̄ Amb. dicit. Sacramētū istud q̄ accipis sermone dñi cōficit̄: ⁊ loquit̄ de v̄bis p̄dictis. ergo sine alys ista ꝓplata b̄nt viz cōficiendi. ¶ P. virtus cōuersiua sequit̄ significationē verborū: vt dictū ē: sz v̄ba forme absq; p̄cedētib⁹ sufficiēter significāt

hoc q̄ in sacro b̄ faciēdū ē. ḡ sine alys b̄nt vi cōuersiuā. ¶ Ad. 1. dōm ad p̄m. q. q̄ gdā dixerūt q⁊ p̄ma forma nō hz effectū suū nisi plata forma z°: nec z° bēret effectū nisi p° ꝓus ꝓplata: nec tm̄ piculose adorat̄ hostia añ ꝟsecrationez sanguis: q⁊ nō adorat̄ q̄ est: sz q̄ erit: sz illud nō pōt stare q⁊ forma mäe ꝓportionari dz. vñ sic mäe distincte sūt nec adiuicē cōmixte: ita forme diuisim opant̄: q̄ p̄z ex hoc q⁊ vtraq; p se ꝓplētā significationē hꝫ: ⁊ iō dōz cū alys q⁊ forme p̄dicte nō expectāt se mutuo in opando. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm q⁊ in hoc sacro dupl'r aliq̄d cōtinet. s. ex vi sacri: ⁊ ex mäli cōcomitātia: ⁊ q⁊ sacrz ē ist̄itutū in vsuz fideliū: iō ex vi sacri ꝟtinet in b̄ sacro: q̄ ī vsuz fideliū venit. ⁊ q⁊ ī pane ꝟsecrato nō ꝟtinet sanguis xp̄i hꝫ q⁊ ē in vsuz pot⁹ fideliū: iō nō ꝟtinet ibi ex vi sacri: sz ex mäli cōmitātia q̄z ꝟnit: vt corp⁹ xp̄i nō sit sine sāguie: ⁊ cō ē de vino ꝟsecrato. vñ panis nō ꝟtertit̄ p vi p̄moꝝ v̄boꝝ in corp⁹ ex sanguie: sz in corp⁹ sine sanguie veniēte in vsuz pot⁹ fideliū. Lā aūt q̄re diuisz sanguis a corpe ꝟsecrat̄ cū nūc non sit diuisus pōt sumi ⁊ ex vsu ad quē ē sacrz: q⁊ mäducatio ī cibo ⁊ potu ꝟsistit: ⁊ ex eo q̄ p sacrz repñtat̄: q⁊ ī passiōe sāguis xp̄i a corpe diuisus fuit. ¶ Ad z^m dō. q⁊ due forme in b̄ sacro nō ptinēt ad vnū sacrm q̄si vnā formā ꝟstituant: sic ex diuersis victiōib⁹ ꝟstituit̄ vna forma: sz ptinēt ad vnū sacrz mediantib⁹ diuersis ptib⁹ bui⁹ sacri: ⁊ iō vtraq; hz seorsū effectū suū supra ptez ad quā ordinat̄. ¶ Ad tertiū dō. q⁊ tres ímersiones referunt̄ ad vnū characterē q̄ ē res ⁊ sacrz in baptismo: sed diuerse forme referūtur ad diuersa que sunt res ⁊ sacramentū bic: ⁊ iō nō est simile.

¶ Ad. 2. q. dōz q⁊ ꝑm statutū ꝟcilu toletani: si sacerdos ipe dix̄ vt ceptū missaꝝ officiū explere nō possit ali⁹ sacerdos dz explere q̄ ille ichoauit: ita q⁊ icipiat sequens sacerdos vbi p̄m⁹ dimisit si sciat: si aūt nesciat dz a capite incipe: nō. n. dr̄ iteratū q̄ nescit eē fcm: nec aliq̄d p b̄ derogat̄ vnitati sacri: q⁊ oēs vnū sum⁹ in xp̄o pp fidei vnitatem: ꝑz tm̄ Inno. 3. ꝟsulti⁹ ē vti illa hostia iā ꝟsecrata seorsū posita sit alia: deiceps totū officiū iteret. Et p b̄ p̄z solo ad oba.

¶ Ad. 3. q. dōz q⁊ gdā dixerūt q⁊ v̄ba ista in gb⁹ forma cōsistit vt dcm̄ ē si p se dicant̄ sine alys nō faciunt ꝟuersionē ad mīn⁹ sine illis q̄ sunt ī canone misse. sz b̄ nō vr̄ ꝓbabile q⁊ ꝑm Aug. accedit v̄bū ad elm̄ ⁊ fit sacrz: v̄bū aūt q̄ accedēte ad elm̄ fit sacrm a scis dr̄ eē v̄bus saluatoris. vñ alia sūt de solēnitate sacri nō de necitate. Et iō cū alys dōm ē q⁊ in his v̄bis sine alys pōt cōfici corp⁹ xp̄i q̄uis grauiter peccaret q̄ b̄ faceret. ⁊ q⁊ hec opio sit verioz p̄z ex b̄ q⁊ nō sit id ē canō misse apō oēs: ⁊ ꝑz diuersa tpa diuersa sūt ī canone misse supaddita. ¶ Ad p^m ḡ dōz q⁊ ad sacrm regrit̄ itētio faciēdi q̄d facit eccl̄ia in eēntialib⁹ sacro: nō aūt in his q̄ ptinent ad decorē vel solēnitatē sacri: sic in baꝑmo p̄z. ¶ Ad z^m dōz q⁊ ex ipsa itētiōe p̄ferētis pñt verba forme ad p̄sonā xp̄i referri ēt v̄bis alys nō p̄missis: si sacerdos v̄ba p̄dcā in p̄sona xp̄i dicere itēderet. ¶ Ad 3^m dōm q⁊ baꝑmus ē sacrz necitatis: ⁊ iō ꝟcessuz ē vt imineāte necitatis articulo possit aliqs baptiçare sine solēnitate ab eccl̄esia ist̄ituta: sec⁹ aūt ē de b̄ sacro: q⁊ alicui ī necitate cōstituto sufficeret spūaliter mäducare si sacr̄aliter mäducare nō posset: ⁊ iō in nullo casu a pcto excusareꝝ.

Post sacramētū bapt⁹ ⁊ cōfirmationis ⁊c. vr̄ q⁊ male ordiet: q⁊ q⁊ ē p eēntiā p° ē q̄z id q⁊ ē p pticipationē: ī b̄ aūt sacro ꝟtinet ꝑz p eēntiā: i alijs vo p pticipationē sue vtutis. ḡ b̄ sacrz añ oia alia determiare debuit. ¶ P. Dyo. al'r ordinat: p°. n. de bap: ⁊ postea de eucharistia. ⁊ postea de chrismate determiat. ḡ vr̄ q⁊ magr̄ b ordinē quertat. ¶ Et dōz ad p^m q⁊ sacra sūt ordiata ad vsū fideliū. vñ ordo sacroꝝ nō attēdit ꝑz ꝓtetoꝝ ordinē: sz ꝑz q⁊ veniūt ī vsuz fideliū: iō bapt⁹ añ eucharistiā ab oīb⁹ ponit̄. ¶ Ad z^m dō. q⁊ Dyo. deteriat de sacris ꝑz q⁊ sūt actiōes hierarchice: vt ē. di. z. dcz ē: ⁊ iō ordinē sacroꝝ attēdit ꝑz q⁊ p ea distīguūt̄ pso⁹: vt in hierarchia ⁊ ordie: ⁊ q⁊ eucharistia nō ipoztat aliquā distictionē supra bap^m cū ex b ipo q⁊ baptiçat aliqs ad eucharistie q⁊ceptionē deputet̄: ꝟfirmatio āt addit: iō p̄mittit eucharistiā ꝟfirmatōi sic cōe ad ꝓpuz. Magr̄ āt deteriat ō sacris ꝑz q⁊ sacra st̄ medicie q̄dā scificātes: ⁊ iō ꝑz ordinē scificationuz ordiat sacra: ⁊ q⁊ āplioris scificatiōis ē eucharistia q̄ ꝟfirmatio: iō postremo de ea deteriat. ¶ Intelligi dat̄ antiqoza eē ⁊c. vr̄ b eē falsū: q⁊ b sacrz q̄ ad rez nō fuit añ aduētū xp̄i: q̄ ad spēz āt ⁊ ritū fuer̄t sacrificia q̄ erāt sacra iudeoꝝ et añ melchisedech. Et dōz q⁊ logt̄ q̄tū ad figurā b° sacri p ſilitudinez spēi ⁊ rit⁹: sacra āt q̄ ī lege nāe fiebāt nō erāt figure sacroꝝ veteris legis: sz magis passiōis xp̄i. ¶ Cōsecratio gb⁹ fit v̄bis. Ur̄ fallū eē q⁊ dic: q⁊ nō dr̄ accipite ⁊ edite: sz mäducate: ⁊ ꝑtera b nō ē ō for⁹. vt dcz ē s̄.

¶ Itē ñ dr̄: b ē sāguis me⁹: sz b ē calix sāguis mei. Et dōz q⁊ magr̄ nō ītēdit b diffinite ponere v̄ba gb⁹ fit ꝟsecratio: sz explanare q⁊ v̄bis dñi fit: nō tm̄ oībus v̄bis q̄ ipe ponit: nec eisdē nūero: sz eisō q̄ ad ꝑfm. ¶ Reliq̄ āt oia q̄ dr̄ ⁊c. Sciendū q⁊ eoꝝ q̄ in officio misse dicunt: q̄dā dicuntur p sacerdote: q̄dam per ministros: quedam a choro. Ea quidē gb⁹ ppl's imediate ordiat̄ ad deū p̄ sacerdotes tm̄ dicunt̄ q⁊ sūt mediatores ītер ppl'z ⁊ deū: q̄rū q̄dā dicunt̄ publice spectātia ad totū pplm: in cui⁹ p̄sona ipe solus ea deo ꝓponit: sic orones ⁊ grāz actiōes: q̄dā ꝑuatiz q̄ ad officiū ipsi⁹ tm̄ spectāt: vt ꝟsecratiōes ⁊ hꝫ orones q̄s ipe ꝓ ppl'o facit: tm̄ in p̄sona ppl'i oziās ēt in oīb⁹ p̄mittit: oīs vobiscū: vt mēs ppl'i deo ꝟiūgat̄ ad ips ꝓ intētionē erecti: ⁊ q⁊ ppl's in bis q̄ ad deū sūt sacerdotē ducē hz. ió in fine cuiuslibet oronis ppl's ꝟsentit: rndēs amē. vñ ⁊ ois sacerdotis oro altre terminat̄ ēt si ꝑuatiz fiat. Ad ea vo q̄ ꝓ mīsteriū alioꝝ diuinit⁹ sūt tradita p mīstros altaris ppl's ordinat̄. Ea vo q̄ ad disponē ppl'i ptinēt chorus ꝓsequit̄ quoruz quedā a sacerdote inchoant̄ q̄ ad b ptinēt q̄ rōnē humanā excedūt q̄si diuinit⁹ accepta: q̄dā chorus ꝓ seipsuz gb⁹ illa declarant̄ q̄ rōni sūt ꝟtia p̄cipiēda: ⁊ hec a choro ꝓmittuntur bis q̄ a mīstris ⁊ sacerdote dicunt̄. q̄dā vo ex pceptiōe diuino ꝝ ī pp'o cāta: ⁊ hec sequunt̄. ¶ Dis ḡ visis sciēdū ē q⁊ q⁊ oīs nra opatio a deo ichoata circulariter ī ipz terminari dz: iō misse officiū icipit ab oronē ⁊ terminat in grāz actione. vñ tres hꝫ ptes p̄ncipales. s. p̄n^m oronis q̄ durat vsq; ad epistolā. mediū celebzationē ipaz: q̄ durat vsq; ad postcōionē. ⁊ finē grāz actiōis exinde vsq; ī finē. Prima ꝑs duo ꝓtinet. s. ppli ꝑparationē ad oronē: ⁊ ipsaz oronez. Prepar̄ aūt ppl's ad oronē tripl'r. p̄ p deuotionē q̄ excitatur in ītroitu. vñ ⁊ sumit̄ ex aliquo ptinēte ad solēnitatē: in cui⁹ deuotionē ppl's ꝟgregaz: ⁊ ēt adiungit̄ psal. z°: p humiliationē q̄ fit p kyrieleyson: q⁊ miaz petētes miseriā p̄ fitent̄. ⁊ dr̄ nonies pp nouē chozos angelo ꝝ: vel pp fidez trinitatis ꝑz q⁊ q̄libz p̄sona ī se ꝟsideraꝝ ⁊ in ordie ad alias duas. 3° p rectā intētionē q̄ ad celestē patriā ⁊ gloziam dirigēda ē: q̄ oēz rōnē humanā excedit: ⁊ b fit p Hlia ī excelsis: q̄ chor⁹ p̄sequit̄ sacerdote ichoāte: ⁊ iō nō dr̄ nisi in solēnitatib⁹ q̄ nobis celestē solēnitatē repñtāt. in offic̄ys vo lucr⁹ oīno ītermittit̄. Deinde segt̄ oro ad deū pro ppl'o fusa: quā sacerdos publice ꝓponit p̄missio. dñs vobiscū: q̄ sumit̄ de Ruth. 2. pōtifex aūt dic: pax vobis gerēs typū xp̄i q⁊ bis v̄bis post discipulos resurrectionē allocut⁹ est. Jo. 20. 2° aūt ps p̄ncipalis tres ptes ꝟtinet. p̄ma ē ppli instructio vsq; ad offertoriū. 2ª māe oblatio vsq; ad pfationē. 3ª sacri ꝟsūmatio vsq; ad postcōionē. Instructio aūt ppli fit p vbū dei: q̄ d eo p mīstros suos ad populū puenit: ⁊ iō ea q̄ ad istructionē plebis ptinēt nō dicū-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur a sacerdote: ſz a ministris. Miſteriū aūt vbi dei ē triplex. p^m auctatis qō ꝓpetit xp̄o g dr̄ minister. Ro.15. Erat aūt in ptāte docēs: de quo dr̄ Math. 7°. z^m manifeste veritatis q̄ ꝓpetit p̄dicatorib^9 nouī testi: de quo dr̄. z^a Lo.3. Qui t idoneos nos fec̄ ministros ꝛc̄. 3^m figuratiōis qō cōpetit p̄dicatorib^9 veteris testi: t iō doctrinā xp̄i ꝓponit diaconus: t q̄ xp̄s nō solū ē bō ſz dc^9: iō diacon^9 p̄mittit dn̄s vobiſcū: vt ad xp̄m quasi ad deū boies attētos faciat. Doctrina vo p̄dicatoꝝ nouī testi ꝓponit̄ p subdiaconos. Nec obstat q̄ aliq̄n ab eis legit̄ loco epl̄e aliqd ō veteri testō: q̄ p̄dicatores nouī testi ēt vetus p̄dicāt. Doctrina vo p̄dicatoꝝ veteris testi p iferiores mīstros legit̄ nō sp: ſz illis dieb^9 qb^9 p̄cipue ꝓfiguratio nouī t veteris testi designat̄: vt in iciunijs q̄ttuor tēpoꝝ: t q̄n aliq̄ celebrant̄ que in veteri lege figurata sunt: sic passio natiuitas bapt^9 t aliqd hō: t q̄ vtraq; doctrina ordinat ad xp̄m t coꝝ q pibant: t coꝝ q sequebant̄: iō doctrīa xp̄i postponit̄ q̄si finis. Ex doctrina aūt ordināte ad xp̄z duplex effect^9 ꝑpl̄o puenit q bus ēt hō ꝑparat̄ ad doctrinā xp̄i. ſ. pfect^9 vtutū q p graduali iſinuat̄. dr̄ enī a gradu q̄ ascēdit̄ de virtute in vtutē vel a gradib^9 altaris añ q̄s dr̄: t exultatio babita de eternoꝝ spe q̄ iſinuat alleluya. vñ t replicat̄ ꝑpter stolā aie t corpis: in dieb^9 vo t officijs luct^9 intermittit̄ t loco eius tract^9 ponit̄ q aſpitate vocū t pl̄ixitate vboꝝ pñtis miſerie icolatū iſinuat: tpe aūt resurrectiōis duplex alleluya dr̄. ꝑpter gaudiū resurrectiōis capitis t mēbroꝝ. Effect^9 aūt euāgelice doctrine ē fidei ꝓfessio: q̄ q̄ supra rōnē est: a sacerdote ichoat̄ symbolū fidei: t chorus pſequit̄: nec dr̄ nisi in illis solēnitatibus de q bus fit mētio in symbolo: sicut de natiuitate resurrectōe: de apl̄is q fidei fundatores extiterūt: vt p^o Lo.3. Ut sapiēs architect^9 fundamētū posuit. ¶ Deide seqūt scōa ps ptis scde p̄ncipalis q̄ ptinet ad mās ꝓsecrāde oblationē: t hec tria ꝓtinet. p̄mittit̄. n. offertiū exultatio q̄si ꝑparatoria in offertorio: q̄ hilarez datoꝛē diligit de^9: exp̄mit̄ ipsa oblatio dū dr̄ suscipe scā trinitas: petit̄ oblatiōis acceptatio p oēs orones secreto dictas: q̄ hoc sacerdotis tm̄ ē deū oblatiōib^9 placare: ad quā oēs sacerdos q humilitatē se ꝑparat dicēs: in spū hūilitat ꝛc̄. t q̄ hec tria p̄dicā exigūt mētis erectionē ad deu: iō oīb^9 trib^9 p̄mittit̄ dn̄s vobiſcū: loco cui^9 q̄n oro secreta facienda é: dr̄ orate frēs ꝛc̄. ¶ Tertia ps scde principalis ptis q̄ ad sacri pceptionē ptinet tria ꝓtinet. p ꝑparationē. z^o sacri pfectionē ibi. Te igitur ꝛc̄. 3° sacri suſceptionē: ibi. Memento. Prima ps ꝓtinet ad benedictionē. Secūda ꝓmemorat eos p quoꝝ vtilitate offertur hostia: taz q̄ttum ad gnālem statū eccl̄ie q̄z q̄ttum ad p̄sonas spāles: ibi. Memēto. Scō ꝓmemorat eos in quoꝝ offertur reuerentia: ibi. Cōicantes t ponit̄ virgo q̄ xp̄m in templo obtulit: apl̄i q ritū offerendi nobis tradiderūt: t martyres q seipsos deo obtulerūt: nō aūt cōfessores: q̄ de eis antigtus nō solēnizabat eccl̄ia: vel q̄ non sunt passi sicut christus cuius passionis memoriale est hoc sacrm. Tertio cōcludit̄ expresse qd per oblationē hostie impetrandum petatur: ibi. Dāc igit̄ oblationē ꝛc̄. ¶ Quā oblationē ꝛc̄. hec pars ad cōsecrationē ptinet: que tria ꝓtinet. Prīo implorat̄ ꝓsecrantis vtus. Scō pficit̄ ꝓsecratio: ibi. Qui pridie. Tertio exponitur rei ꝓsecrate cōmemoratio: ibi. Unde t memores ꝛc̄. Uerba aūt illa que ibi dicuntur benedictā ascriptā ꝛc̄. possunt referri. vno modo ad hoc qō est res cōtenta in hoc sacro. ſ. xp̄m: qui ē hostia benedicta ab oī macula pcti īmunis. ascripta. i. p̄figurata figuris veteris testamenti: t predestinatiōe diuina preordinata: rata q̄z nō transitoria. rōnabilis: ꝑpter cōgruitatez ad placandum. acceptabilis: ꝑpter efficaciā. Alio modo pñt referri ad ipsaz hostiā q̄ ē sacrm tm̄ quā petit fieri bñdictā: vt de^9 eā ꝓsecret: t vt ꝓfirmet q̄ttū ad memoriā. ascriptā: q̄ttū ad ꝓpositū īmobile. ratā: vt ante acceptet. rōnabilē: q̄ttū ad iudiciū rōnis. acceptabilē: q̄ttuz ad bñplacitū volūtatis. Tertio mō pñt referri ad effectū: vñ dic̄ bñdictā: p quaz bñdicimur. ascriptā: p quā ī celis ascribamur. ratā: p quā in mēbris xp̄i cēsemur. rōnabilē: per quā a bestiali sensu eruamur. acceptabilē: p quā a deo accepti simus. ¶ Supra q̄ ꝓpitio ac ꝛc̄. Hic petit sacerdos sacri effectū: t p effectū gr̄e. z^o effectū glorie: ibi. Memēto ēt dn̄e ꝛc̄. Circa p̄mū duo fac̄. p petit acceptari sacrm q̄ ē gr̄e cā. scōo petit dari gr̄e donū: ibi. Supplices te rogam^9. cui^9 expō ifra di. 13. ponet̄. effectū āt gl̄ie p petit iā moztuis: ibi. Memēto. scōo adhuc viuis: ibi. Nobis quoq;. Cōpleт aūt canon misse more aliarū orōnū in xp̄o ibi. Per xp̄m dn̄z nr̄z ꝛc̄. p quē hoc sacr̄z oziginē h̄z. t q̄ttū ad subaz. vñ dic̄. creas pp̄ eē nāe. scificas: pp̄ eē sacri: t q̄ttū ad vtutē. vñ dicit vinificas: pp̄ effectū gr̄e q̄ ē vita aie. bñdicis: pp̄ gr̄e augmētū. t q̄ttū ad opationē siue vsuz. vñ dic̄. t pstas nobis. ¶ Oremus: preceptis salutarib^9 ꝛc̄. hic ponit̄ sacri preceptio. p̄ enim ponit̄ sacri preceptio: ad quā p̄mittit̄ ꝑparatio cōis t spāl̄is. Cōis triplex. p enī ponit̄ sacri petitio in orone dn̄ica in q̄ dr̄ panē nr̄m ꝛc̄. scdo precipiētiū expiatio p oēs sacerdotis. Libera nos. tertio pacis adipletio: ibi. Pax dn̄i. B. n. sacrm ē sanitatis t pacis: t q̄ pax xp̄i exurpat oēz sensum: iō pacis petitio a sacerdote inchoat̄ cū dicit. Pax dn̄i: t a choro cōpleт cū dr̄ agn^9 dei. t sic tria a sacerdote incepta pſequit̄. ſ. gloria in excelſis: q̄ ptinet ad spē: credo īvnū deū: q̄ ptinet ad fidē. pax dn̄i: q̄ ptiet ad caritatē. Petit aūt pp̄lus mīam q̄ttū ad amotionē mali ꝺ miseriam culpe t pene: t pacē q̄ttū ad ꝓsecutionē oīs boni. vñ ter agn^9 dei dr̄. Preparatio aūt spāl̄is sacerdotis sumētis fit p oēs q̄s puatiz dic̄. Dn̄e iesu xp̄e: t si q̄ alie sūt. Tertia pars p̄ncipalis est gratiarū actionis. t continet duo: rememorationez accepti beneficij in cantu antiphone post cōmunionē t gratiaꝝ actionē in oratiōe quā sacerdos pſequit: vt ꝓfomiter finis misse p̄ncipio rñdeat. ¶ Sciēdū aūt q̄ in officio misse vbi passio repsentat̄: quedā cōtinentur vba greca sicut kyrieleyson. i. dn̄e miserere. q̄dā hebraica: sicut alleluya. i. laudate deū. sabaoth. i. exercituū. osanna salua obsecro. amē. i. vere vel fiat. quedam latine que patēt: quia his tribus linguis scriptus est titulus crucis christi. Joānis. 19.

¶ De duob^9 modis mād̄ucādi. Di. IX. a

Et sicut due sunt res illi^9 sacrāmti ita etiaz duo modi manducandi. Unus sacramentalis. ſ. quo boni t mali edūt. Alter spūalis quo soli boni mād̄ucāt. Ūñ aug. Quid est xp̄z mād̄ucare? Nō est hoc solū in sacramēto corp^9 ei^9 accipe: multi. n. īdigne accipiūt: ſz in ipso manere t habere ipm̄ in se manentem. Spūaliter. n. mād̄ucat q̄ in vnitate xp̄i t ecclesie quā sacramētū significat manet. Nā qui discordat a xp̄o: nec carnē xp̄i mād̄ucat: nec sāguinē bibit: t si tante rei sacramentum ad iudiciū sui quottidie accipiat. Spūalem manducationem Augu. distinguens a sacramētali ait. Ut quid paras ventrez t dentez: crede t manducasti. Credere. n. in eum hoc est comedere panem t vinuz. Qui credit in cuz manducat cū. Item. Quō mād̄ucandus est christus? Quomodo ipse dicit. Qui mād̄ucat carnez meaz t bibit sanguinez meū in me manet t ego in eo. Si in me manet t ego in eo: tūc bibit: q̄ vo in me nō manet nec ego in illo: t si accipit sacrm: acquirit magnuz tormentū. Item. Nulli ambigēdū est tūc quēq; corpis t sanguinis dn̄i participē fieri q̄n xp̄i mēbrū efficit̄: nec alienari ab illius panis calicisq; ꝓsortio: ēt si anteq̄ illū panem edat t calicē bibat de hoc seculo in vnitate corporis constitutus abscedat: quia illius sacramenti beneficio non priuatur: quādo ille in hoc quod illud sacramentū signat inuenit̄. In illo enīz sacramēto corpus t sanguinē suuz nobis cōmendauit quod t fecit nosipsos. Naz t nos corp^9 ipsius facti sumus. Item q̄ discordat a xp̄o nō mād̄ucat carnez ei^9 nec sanguinē: t si tāte rei sacrm ad iudiciū sibi quottidie accipit. ¶ De errore quorundaz qui dicunt a bonis tātuz corpus christi sumi. b

Hec ꝓba t alia huiusmodi vbi de spirituali manducatione agitur quidam obtuso corde legētes errozis caligine inuoluti sunt adeo vt presumpserit dicere corpus t sanguinē christi: a bonis tantuz sumi t non a malis. Sed indubitanter tenenduz est a bonis sumi: nō modo sacramētaliter: sed t spiritualiter. A malis vero tantuz sacramentaliter. i. sub sacramēto. ſ. sub specie visibili carnez christi de virgine sumptā t sanguinem pro nobis fusuz sumi: sed non mystica que tantuz bonoruz est. Quod subditis probatur testimonijs. Grego. Est quidē in peccatoribus t indigne sumentibus vera christi caro t verus sanguis: ꝫ essentia: non salubri efficientia. Item Augustinus. Multi īdigne accipiunt corpus domini de quibus apostolus ait. Qui mād̄ucat t bibit calicez domini indigne iudicium sibi manducat t bibit. Per quod docemur q̄z sit cauenduz male accipere bonuz. Ecce enim factum est malum: dum male accipitur bonū: sicut econtra apostolo factum est bonum: cuz bene accipitur malū. ſ. dū stimulus satbane patiēter portat̄. ergo t mala prosunt bonis: sicut angelus satbane paulo: t scā obsunt malis. bonis sūt ad salutē: malis ad iudiciū. Ūñ q mād̄ucat t bibit indigne iudicium sibi mād̄ucat t bibit: non q̄z res illa mala est: sed q̄z malus male accipit q̄ bonū ē. Idē. Indigne q̄s sumēs corpus xp̄i nō efficit: vt q̄z malus est: maluz sit q̄ accipit: vel q̄z nō ad salutez accipit nil accipiat. Corpus enī t sāguis dn̄i nihilomin^9 erat i illis q̄b^9 ait apl̄s. q mād̄ucat īdigne t ē. His alijsq; plib^9 apte oñdit̄ q ēt a malis vere corp^9 xp̄i t sanguis sumit̄: ſz sacr̄aliter: nō spūaliter.

¶ De intelligentia quorūdam verboꝝ. c

Secundum hos duos modos sumēdi itelligēcia quorūdaz verboꝝ ambigue dictoruz distinguēda est. Ait enī Augu. Bonus accipit sacramētū t res sacramenti: malus vero sacramentū t nō rē. Sacramētū hic dicit corpus xp̄i ꝑpriū de virgine natum. Rem vero spiritualem christi carnem. Bon^9 ergo vtraq; christi carnez accipit. Malus vero tm̄ sacramētū. i. corpus christi sub sacramēto t nō rez spūalē. Item. Nō mād̄ucans mād̄ucat: t mād̄ucās nō mād̄ucat: q̄z nō manducans sacramēta l̄r aliquādo manducat spiritualiter t ecōuerso. Et qui mād̄ucāt spūaliter veritatē carnis t sanguinis dicunt̄ sumere: q̄z ipsaz efficiētia bīt. i. remissionez peccatoꝝ pro qua videt̄ orari cū dr̄. Perficiāt in nobis dn̄e quesum^9 tua sacra qō cōtinēt: vt qō nūc specie gerimus reruz veritate capiamus. Reruz veritatē dicit ipsaz efficaciā q̄si p hec sacra presta vt sicut sacr̄aliter carnē xp̄i sumim^9: ita spūaliter sumamus. Uel petit sacerdos vt christus qui nūc sub specie panis t vini sumitur manifesta visiōe: sicut in essentia diuinitatis est q̄ntq; capiatur. Constat ergo a bonis t a malis sumi corpus christi: sed a bonis ad salutez: a malis ad perniciem.

Postq; determinauit magister de sacramento eucharistie ꝫ sc. hic determinat de vsu ipsius. t diuidit in partes tres. In pma distinguit duos modos mād̄ucandi corpus xp̄i. In secūda excludit ex determina-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tis quēdā errorē:ibi. Hec verba:ꝛ alia hꝫ ꝛc. Jn ꝫ⁹manifestat q̄das dubia ex p̄determiatis:ibi. Scōz hos duos modos ꝛc. Secūda diuidit in duas. Jn p⁹ ponit errorē. Jn ꝫ⁹ excludit ipm:ibi. Sz indubitanter tenenduz ꝛc.

Hic q̄runt gnq̄. Prio de ipsa mādu catione corpis xpi. Scōo q possint māducare. Tertio ꝥtrū pctōrib⁹ li ceat corp⁹ xpi māducare. 4.⁹ vtꝛ corpaliꝫ pol lutl 5.⁹ vtrū culibz sit dādū ad māducādū.

Ad primum sic ꝓcedit. Videt q corp⁹ xpi non debeat sumi p modū māducatōis: qꝛ qō māducaꝫ p os intrat:oē aūt qō p os itrat in ventrē vadit:ꝛ p secessū emittit: vt dr Math.ii. qō dignitati corpis xpi nō cōpetit. ḡ nō dz p modū māducationis sumi.

¶ P. qō māducaꝫ ad māducantē trahit:sed sic dic Dyo. 4.ca. de di.no. nos nō trahimus deū ad nos:ſz magis nos in deū. ḡ nō debem⁹ nos deo ꝟiungi p modū māducationis. ¶ P. hoc sacrz ordinaꝫ ad refectionē mentis:ſz refectio mētis q̄ erit in p̄ia erit p visionē. ḡ corp⁹ xpi deberet dari videdū nō māducādū. ¶ Sz ꝟ. ē. qō dr Joā. 6.º Caro mea vere ē cib⁹:ſz vsus cibi nō ē vt videaꝫ:ſz vt māducetur. ḡ nō dz videri tm̄ corp⁹ xpi:ſz māducari. ¶ P. oz mēbra capiti realr ꝟiungi ad ℔ q viuificenr: ſz p visuz nō cōiungit nobis aliqd realr:ſz ſm similitudinē tm̄. ḡ nō p visuz: ſz p manducationē corpus xpi sumi debet.

¶ Ulteri⁹ vr. q māducatio corpis xpi sit de necitate salutis:sic enī dr de bap. Jo.3.º Nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ spūscō nō pōt itrare in regnū celoꝝ. ita dcm̄ ē. Joā. 6.º Nisi māducaueritis carnē fily hois:ꝛ biberitis ei⁹ sanguinē nō habebitis vitā in vobis:ſz pp vba p̄dcā dr baptism⁹ sacrāmtū necitatis. ḡ eadē rōne māducatio corpis xpi ē de necitate salutis. ¶ P. Jnno.3.º dic q māducādus ē agn⁹ vt a vastāte angelo ꝓtegamur:ſz ptegi a vastāte angelo ē de necitate salutis. ḡ ꝛ p̄dcā māducatio. ¶ P. p istā manducationē xpo ꝟcorpamur: ſz hec ē de necitate salutis sic ꝛ a pctō mūdari. ḡ p̄dcā manducatio ē de necitate salutis sic ꝛ pnia ꝛ bapmus gb⁹ a pctis mūdamur. ¶ Sz ꝟ. pueri baptiçati salutē ꝟsequunt cū gra in bap⁹ dat: ſz eis nō datur corp⁹ xpi māducādū. ḡ māducatio p̄dcā nō ē de necitate salut. ¶ P. bapmi misteriū pp ℔ q ē de necitate salutis oīb⁹ ē ꝟccssuz in casu necitatis:ſz ℔ sacrm̄ p solos sacerdotes pfici pōt. ḡ nō ē sacrm̄ necessitatis.

¶ Ulteri⁹ vr. q male distinguant duo modi māducatiōis in lra:corp⁹ xpi ē cib⁹ spūalis:ſz cibi corpalis manducatio semper est corporalis. ergo ꝛ huius cibi maducatio semp est spūalis:ꝛ ita nō sūt duo modi māducatiōis. ¶ P. Jn alys sacris non attendit aliq distinctio nisi ex pte recipiētis tm̄ sic q gdā accedūt ficte:gdā nō:ſz hec distinctio videtur cē ex pte ipsi⁹ sacri. ḡ icōueniēter pōit. ¶ P. vbi vnū ꝓpter alterū ibi vnū tm̄:ſz māducatio sacramtalis est p̄pter spūalem. ḡ vna nō dz cōtra aliam distingui. ¶ Sz ꝟ. videt q sint plures modi:qꝛ vsus huius sacri dr manducatio:sed in hoc sacro sunt tria. ſ. id qō est sacrm̄ tm̄: id qō est res ꝛ sacrm̄:ꝛ id qō est res tm̄. ḡ debent esse tres modi māducatōis. ¶ P. in baptismo etiā fit trimembris diuisio suscipientiū:gdā enī suscipiūt rē ꝛ sacrz:gdā sacrz ꝛ nō rē:gdā rez ꝛ non sacrm̄: ſz susceptio h⁹ sacri dr manducatio. ḡ hic etiā deberet distigui triplex modus māducādi.

¶ Rñdeo dom̄ ad p̄mā q̄nem q sicut dictū est ad perfectionē sacro⁹ nouę legis exigit q sit sacrm̄ aliqō in quo ch̄istus nobis realiter cōiungat ꝛ vniat: nō soluz per participationez virtutis eius sic est in alys sacris: ꝛ qꝛ sacrm̄ est sensibile signum:ideo oz q aliqui sensui vsus sacramēti appropriet̄ur. Jn sensibilibus aūt est triplex ꝟsia: q̄daz enim sentientibus neq̄ cōiungunt: neq̄ vniunt: sicut ea que sentiuntur per mediuz extrinsecuz: vt in visu ꝓcipue accidit ꝛ auditu ꝛ olefactu:sed solum similitudines sensibilium ad sensum referuntur:quedam aute sensibilia cō iunguntur q̄dem:sed non vniuntur realiter:ſz ſm assimilationē qualitatis tm̄:sicut accidit in tactu: qꝛ qualitates tangibiliuz imutant tactum:nec tamen ex tangente ꝛ tacto fit vnum nisi ſm quid:q̄dam aute ꝛ ꝟiunguntr ꝛ vniūtur:sicut accidit in cibis ꝛ potibus: ꝛ ideo sumptio huius sacramenti congrue per modum manducationis fit: alia vero sacramenta noue legis quibus per virtutez cis inditam ch̄isto similamur: fiunt in tangendo tantum: vt baptismus:figure aute veteris testamenti que solam similitudinem ch̄isti venturi habebant:significabant per modum visionis:competit etiam manducatio passioni ch̄isti in hoc sacramēto repesentate: per quaz corpus ch̄isti vulneratū fuit.conuenit ctiaz effectui qui est robur aie.

¶ Ad p̄mū q̄ dicendū q ratio illa ꝓcedit de cibo qui ordinatur ad refectionez corporis qué op3 digeri: ꝛ sic ipse separato in membra conuerti:sed cibus iste ordinatur ad refectionez mentis:ꝛ propter hoc ratio non sequitur.

¶ Ad secundū dicendū q de ratione manducationis est q aliqd per os introꝛsus sumatur:ſz esse in: aliter in spūalibus:ꝛ aliter in corporalib⁹ sumit:qꝛ in corpalibus qō ē in:cōtinet sicut locatū in loco:in spūalib⁹ aūt qō est in:cōtinet sicut aīa corp⁹. ꝛ iō ꝟueniēter cibus corpis trahit ad corp⁹:vt ꝓtētū ad cōtinēs.cib⁹ aūt mētis trahit ad se mētez:vt cōtinēs ꝓtētū. ꝓpter qō Aug. dicit sibi dctū. Nō tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue:ſz tu mutaberis in me. ¶ Ad ꝫ⁹ dz q res visa beatificās p essentiā suā videnti ꝟiūget in p̄ia: qō qdē nō accidit in visiōe corporali:qꝛ oportebat hāc ꝟiūctionē significari p aliqd sensibile signū:oportuit illud sensibile ad hoc assumi:q realr cōiungaꝫ ꝛ vniaꝫ. in patria aūt signis sacramētalib⁹ op⁹ nō erit. nihilomin⁹ ꝓpter similitudinē ad ea que nūc geruntur frequēter illa beata visio nobis per figurā manducationis in scriptura exprimitur.

¶ Ad. z. q. dz q gra est sufficiens cā glorie. vñ oē illud sine quo pōt haberi gra nō est de necitate salutis. hoc aute sacrm̄ graz pſupponit:qꝛ pſupponit baptismū in quo gratia dat:nec dz pctō ꝟueniri qō gram p̄uet. ꝛ iō q̄tū est de se nō est de necitate salutis:ſz de ordinatione eccl̄ie hoies obligant ſm eccl̄ie statutuz corpus xpi semel in anno sumere. ¶ Ad p̄m q dz q dns loquit de māducatiōe spirituali sine qua nō potest cē salus. ¶ Ad ꝫ⁹ dz q Jnnocl loquit q̄tū ad jnstructionē eccl̄ie: vel etiā q̄tū ad māducationē spūalē. ¶ Ad ꝫ⁹ dm̄ q incorporatio spūalis ad xp̄m pōt esse sine māducatione sacrali. ꝛ iō nō oz q sit sacramenti susceptio de necessitate salutis.

¶ Ad. ꝫ. q. dom̄ q diuisio formalis alicui⁹ sumit penes id qō ꝓpetit ei per se ꝛ nō p accēs. vsus aūt alicui⁹ rei p se: ꝛ nō p accēs ē qñ vtit gs re aliq̄ ad hoc:ad qō istituta ē. vñ cū māducatio dicat vsuz hui⁹ sacri:qō qdē ad hoc istituz est vt gs re sacri potiat: distinguet māducatio ſz duas res hui⁹ sacri: vt māducatio sacralis rñdeat ei qō ē res ꝛ sacrm̄. māducatio ꝥo spūalis ei qō est res tm̄. ¶ Ad p̄m q dz q māducatio cibi corpalis nō pſupponit aliā māducationē que sit ei⁹ cā: sicut māducatio spūalis pſupponit sacrale q̄si cāz. vñ in his q sacraliꝫ mādunt pōt ex defectu māducātiū ipediri effect⁹ sacri q ē spūal māducatio: ꝛ iō pūt be māducatiões ab inuicē separari. ꝛ ꝓpter ℔ oz eas distiguere. ¶ Ad ꝫ⁹ dz q pfectio alioꝝ sacroꝝ i ipo vsu cōsistit. ꝛ iō eoꝝ distinctio nō pōt nisi ex pte recipientiuz sumi:ſz pfectio hui⁹ sacri in ipsa māe ꝓsecratiōe cōsistit. ꝛ iō pōt esse hic distinctio ex pte ipsius sacri. ¶ Ad ꝫ⁹ dom̄ q vbū illud itelligit in his q̄ hoc mō ad se inuicē ordinant q ab inuicem separari non possunt:sicut quando talis effectus nunq̄ potest esse sine tali causa:nec eōuer-

so:ꝛ tūc ēt nō excludit diuersitas rez̄ ꝥter causaz ꝛ cātū: ſz ponit necitas ordis. ¶ Ad q̄rtuz dōz q id qō est ℔ res ꝛ sacrm̄ nūq̄ sepaꝛ ab eo qō ē sacrz tātū: ꝛ si separet vsus ei⁹ qō ē sacrm̄ tātū eēt accēntalis vsus:ꝛ iō penes ℔ nō dz simi aligs modus māducationis specialis.

¶ Ad gntum dom̄ q ℔ ēt posset fieri taꝛ distictio: in gbusdā. n. ꝟiunguntr due māducatiões:ꝛ bi suscipiūt rē ꝛ sacrz: ꝛ i gbusdā sepantr:ꝛ bi suscipiūt vel rē tātū vel sacrz tātū: ſz q: hec diuisio magis se tz ex pte suscipiētium q̄ ex pte sacri:iō nō est ꝓpa huic sacramēto sicut baptismo.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt q pctōr non māducet corp⁹ xpi sacraliꝫ:qꝛ vt dr Sap.i. Jn maliuolaz aiam nō itroibit sapiētia:nec habitabit in corpe subdito pctis:ſz xp̄s q ē res cōtēta in hoc sacro ē dei sapiētia:vt dr. i. Cor.i. ḡ a pctōre sumi non pōt.

¶ P. cib⁹ iste nō vadit i vētrē ſz in mētē. nō aūt vadit in mētē pctōris. ḡ nullo⁹ corp⁹ xpi sumit. ¶ P. nihil idecēs dz fieri a sapiēte:ſz ℔ est valde idecēs:q corp⁹ tā ꝓciosuz in ūundo corpe ponaꝫ. ḡ cū corp⁹ peccatoris sit ūmūduz nō recipiet vep corp⁹ xpi. ¶ Sz ꝟ. mai⁹ videt ꝛecrare corp⁹ xpi q̄ sumere:ſz pctōr pōt ꝛecrare. ḡ ꝛ fuere. ¶ P. xpi corp⁹ nō ē magis nobile sub sacro q̄ in spē ꝓpa:sed in spē ꝓpa p̄misit se a pctōrib⁹ tractari. ḡ ꝛ sub spē sacri a peccatoribus manducari ꝓtest.

¶ Ulteri⁹ vr. q ifideles sacraliꝫ comedāt:qꝛ sic dic Hugo de sacto vic. q̄d in sensus corpalis afficit p̄tia carnis nō tollit:ſz sensus corpaliꝫ ifideliꝫ afficit. ḡ p̄tiaz corpalē carnis xpi nō amittit. ¶ P. ifidel pōt recipe characterē q ē res ꝛ sacrm̄ in baptismo:ſz fides opaꝫ in baptismo sicut i eucharistia. ḡ ꝛ corp⁹ xpi sacraliꝫ pōt māducare. ¶ P. pl⁹ est ꝛficere corp⁹ xpi q̄ sumere. ſz hereticꝰ hōs ordinē pōt ꝛficere vt infra dicet. ḡ ꝛ pōt sacraliꝫ māducare. ¶ Sz ꝟ. i forma b⁹ sacri pōit mysteriū fidei. ḡ bi q fide carēt sacramētaliꝫ māducare nō possunt. ¶ P. de rōne sacramēti ē q significet ꝛ efficiat:sed in eo q nō hꝫ fidē non efficit aliquid nec aliqd ei signat. ḡ sacraliter nō manducat.

¶ Ulteri⁹ vr. q creatura irrōnalis nō sumat aliq̄lr corp⁹ xpi. p per ℔ qō magister ifra dic. q ℔ qō a bzutis sumit ñ est corp⁹ xpi. ¶ P. ℔ sacramētū ē maioris pfectōis q̄ baptism⁹:ſz q̄tūcūq̄ aial bzutū aq̄ abluat non dr baptismi sacrm̄ pcipe aliquo mō. ḡ neq̄ sacrz corporis xpi poterit aliq̄ mō pcipe. ¶ P. ꝛstat q nō pcipit spūalr: qꝛ ñ credit neq̄ sacraliꝫ:qꝛ sacramēta creaturę rōnali sūt tradita. si ḡ aliquo mō sumat erit terti⁹ modus māducādi ꝓter duos in littera assignatos. ¶ Sed ꝟ. deus magis abhominat peccatorē q̄ creaturā irrōnalē:in q̄ nō est nisi qō de⁹ i ea fecit:q solus culpā nō fecit:sed sicut in littera determinatur:corp⁹ xpi vep a pctōribus sumit. ḡ ꝛ a bzutis. ¶ P. si corpus xpi per negligētiā vel quocūq̄ mō in aliquē locū ūmundū ꝓciat nō dicit q desinat esse sub spēb⁹ corpis xpi. ḡ nō oz dici q sub spēb⁹ a bzutis cōestis ōsinat ē corpus xpi:ſz spēs pūt a bzutis māducari. ḡ ꝛ corpus xpi.

¶ Ulteri⁹ videt q q nō māducat sacramētaliꝫ nō māducet spūaliter:sacramētalis aūt māducatio est pp spūalez. si ergo spūaliꝫ sine corporali haberi possit: frustra aliquis sacramentaliꝫ vteret. ¶ P. spūalis māducatio est per fidem ꝛ charitatez q̄r que aligs xpo incorporaꝫ. sed antiqui patres fidem ꝛ charitatē habuerunt. ergo si spūalis manducatio esse posset sine sacramentali ipsi spūaliꝫ māducassent:qđ nō pōt esse:qꝛ vsus sacramenti non pōt esse ante eius institutionez. ¶ Sed ꝟtra. aliquis pōt percipe rem baptismi sine sacramento:vt supra. di. 4. dictum est. sed baptismi sacramentū est maioris necessitatis q̄ hoc. ergo potest etiam spiritualiter māducare quis sine sacramenti manducatione.

¶ Ulterius videt q etiaz angelus corpus xpi possit man-

ducare spūaliter:qꝛ super illud psal. Panez angelo⁹ māducauit hō. dicit glo. i. corpus xpi qui est vere cibus angelo⁹. ¶ P. quicūq̄ pōt māducare sacramētaliꝫ pōt etiam māducare spūaliter: sed angelus in carne assumpta pōt māducare sacramētaliꝫ. ḡ etiā sine corpore assumpto pōt māducare spūaliter. ¶ Sz ꝟ. māducare ē vsus sacramēti. sed sacra nō sunt data angelis ad vsum sed hoib⁹. ergo angeli nō possunt spiritualiter manducare.

¶ Rñ. dōz ad p̄m. q. q qdam dixerunt corpus xpi ſm rei veritatem a peccatoribus nō sumi:qꝛ q̄ cito labys peccatoris tangebaꝫ desinebat sub speciebus esse corp⁹ xpi:in tantum dignitati sacramēti deferentes q derogabāt veritati. si enīz vere corpus xpi sub specieb⁹ erat per cōuersionem panis ꝛ vini in substantiā corporis xpi:speciebus remanentib⁹ nō poterit esse q desinat ibi esse corpus xpi nisi per aliquā cōtrariaz mutatōez eius qō p̄ius conuertebatur in corp⁹ xpi. ꝛ qꝛ de illo non manent nisi species sole que ad vtrāq̄ substantiaz cōmuniter se habēt: sicut subiectuz in naturalibus mutationibus duabus formis: ideo q̄diu species nō mutanr nullo modo desinit ibi cē corpus xpi:sicut nec in mutatiōibus formalib⁹ forma introducta desinit esse in subiecto donec subiectuz ad formā aliā transmutetur:speciebus aūt in aliquid trāsmutari nō cōpetit nisi ſm q habent aliquā proprietatem substātie in boc q sunt fine subiecto. vñ nihil potest eas trāsmutare ad aliā substātiā:nisi qō trāsmutaret substātiam panis ꝛ vini si ibi esset:q solus tactus labioꝝ: vel diuisio que est per dētes:vel traiectio in ventrē nō faceret: ſz sola digestio que est a calore naturali cōuertēte cibū. vnde pz q veritati sacri derogat qui dicit q ad solū tactū labiorum desinit esse corpus xpi a peccatore sumptū. ꝛ iō hac opiniōe tanq̄ heretica de medio sublata:eius ꝛtrariū absolutis tenet. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q auctoritas illa loq̄t de spirituali inhabitatiōe:ꝛ nō de sacramētali vel corporali:qꝛ xp̄s etiā peccatorib⁹ corpus suū tractādū exhibuit. ¶ Ad scōm dom̄ q cū dicit. cibus iste nō trāsit in ventrem:sed in mentē:hec ꝓpositio in. nō denotat terminum motus localis ſz finē sūptionis. vadit enī quasi localiter quocūq̄ species vadunt: sed nō sumit ꝓpter ventris repletionē:sicut corporales cibi:sed ꝓpter mētis refectionē in qua eius effectus recipit nō in ipsa materia corpis: qꝛ mentē inhabitare per essentiaz sola diuinitas pōt. ¶ Ad tertiū dōz q ex hoc q corpus xpi aliquā ūmūdiciā ꝓtrahit:qꝛ labia peccatoris nō tāgūt nisi spēs sub q̄b⁹ ℔ ſz veritatē ē corp⁹ xpi. ꝛ ꝓterea in hoc dat exēplū mānetudinis ꝛ humilitatis.

¶ Ad. ꝛ. q. dom̄ q māducatio est actus trāsiēs a māducāte in māducatū. vñ sacraliter māducare pōt intelligi dupliciter. vno mō vt aduerbiū determinet māducationez ex pte māducati:ꝛ sic q̄cūq̄ sumit spēs sacraliter māducat. i. sumit hoc qō est sacrm̄ in eucharistia. i. verū corpus xpi. alio mō vt determinet māducationē ex parte māducantis:ꝛ sic solus ille sacraliter manducat q vtit illo cibo visibili vt sacro. ifidelis aūt circa id qō est signatū in hoc sacro errās nō vtit spēb⁹ illis vt sacro: siue nō credat i xp̄s ſm se: siue nō credat in xp̄s ꝛ ſz q sub hoc sacro ꝓtinet. vñ talis nō sacraliꝫ māducat:ꝛ qꝛ actio est magis ꝓpiq̄ agēti q̄ patiēti. iō sensus secūdus est magis ꝓprius:ꝛ ideo ſz hunc sensuz dom̄ q infidelis nō credēs rez̄ hui⁹ sacri nō māducat sacraliꝫ. ¶ Ad p̄mū ḡ dom̄ q illa obiectio ꝓcedit ſm p̄muz sensuz. ¶ Ad scōm dicēdū q percipies baptismū se habet tm̄ vt patiens. vñ ad hoc q aliquis recipiat sacraliꝫ baptismū nō exigit nisi q subyciat se actioni ecclesie: vt. ſ. intendat recipe quicqd illa facit:q̄tus q̄q̄ credat illā nihil facere. sed percipiens eucharistiā: nō solum se habet vt recipiēs seu patiēs: ſz etiā vt agēs in q̄tū

Universidad de Deusto
Biblioteca

manducat:iō ad hoc vt sacraliter māducet oz ꝙ ipsemet vtatur sacro vt sacro. ¶ Ad tertium dōm ꝙ consecrare eucharistiā nō est vti sacro:ſz quodāmō efficere ipz:ſz mā ducare ē vti sacro:actio aūt vtēl recipit modū ab eo quo gs vtiť:ſz actio efficiētis nō recipit modū ab eo ꝙ gs effic: ſz a vtute actiua. vñ aligs dř cōficere sacrm: ⁊ nō cōficere sacraliter.dř aūt manducare ⁊ sacrm ⁊ sacramentalr:⁊ iō nō est mirū si aligd regrit ad hoc ꝙ aligs māducet sacra liter qō nō regrit ad hoc qō efficiat sacrm.

¶ Ad 3^am.q.dōm ꝙ circa ℔ est duplex opio. ḡdā enī dicūt ꝙ corp^s xp̄i nō māducař a brutis:ita ꝙ in vētrē trayciat: eo ꝙ corp^s xp̄i nō est sub spēb^s illis nisi ꝑut ē ordinabile ad vsuz būanū:ex ꝙ aūt in vētrē muris descēdūt spēs nō pñt ordiari ad vsuz būanū:⁊ iō desinit eē corp^s xp̄i. Sed hec rō nō valz pp duo.ꝑ qz suppōit falsuz:cū.n. nō statim spēs in vētrē traiecte eē desināt vl in aliud ꝛuertant:pñt adhuc de vētre aīalis exhi ⁊ in vſū venire. 2°.qz q̄uis ali qd ordinet ad vſū aliquē:nō tñ oz ꝙ esse dsinat qñ gs eo vti nō pt. Et iō ꝑz alios dōs:ꝙ vez corp^s xp̄i māet adhuc sub spēb^s a brutis ore acceptis:⁊ in vētrē traiectis. ¶ Ad p̄mū ḡ dōs ꝙ nlla ordiatio bruti ē ad corp^s xp̄i ꝑm quam possit xp̄o icorpari:⁊ iō nō sumūt corp^s xp̄i nisi per accīs inq̄tū sumūt illō sub q̄ ē corp^s xp̄i: ⁊ sic magr itellexit ꝙ nō sumit corp^s xp̄i a brutis:vl logť ꝑz aliā opionē. ¶ Ad 2^m dōs ꝙ illud qō ē sacrm in baptismo ē aligs effect^s idu ct^s in recipiēte cui^s creatura irrōnal^s capax eē nō pōt: ⁊ iō sacz baptismi creatura irrōnal^s neq; p se neq; p accīs re cipit.ſz sacz eucharistie ꝓsistit ī ipsa māe cōsecratiōe:⁊ iō pōt creatura irrōnal^s ipz accipe non p se:ſz p accīs. ¶ Ad 3^m dōs ꝙ creatura irrōnal^s nullo^s spūal^r māducat neq; sa cramētal^r:qz neq; vtit māducato vt sacro:neq; māducat sacrm ꝑm rōnē sacri:sic dř sacra^l māducare ifidelis q ī tendit recipe ℔ qō recipit ecclia:q̄uis ℔ credat nihil eē. ⁊ silr ēt ille ḡ māducaret hostiā ꝓsecratā nesciēs eā ꝓsecra tam eē nō māducaret sacra^l aliq̄ mō: qz nō manducaret sacrm nisi p accīs:nisi ꝙ pl's accederet ad sacrālē mādu cationē inq̄tū ē apt^s nat^s sacrm vt sacrm manducare:qō bruto nō ꝓpetit:nec tñ oz ꝙ sit ali^s mod^s māducatiōis z^s a duob^s p̄dictis.qz ℔ qō est p accīs in diuisionē nō cadit.

¶ Ad 4^am.q.dōz ꝙ xp̄s est spūal^r electoz cib^s:nō ḡdem in alios ꝛuersus ſz ad se cōuertens eos q̄s refict. vñ spūal^r xp̄s māducare ē xp̄o icorpari:qō ꝙ fidē ⁊ charitatē ꝛrigit. ⁊ qz xp̄s in seipso est spūalis cib^s:iō in sacrali cibo signifi cať ⁊ ꝓtineť.pus ḡ nāliter est xp̄s eē cibū spūalē q̄ esse ci bū spūalē sub sacro cōtētū:qz pus est aligd nāliter ꝑtie tē aliquā būs q̄ filitudinē ꝑtietat^l illi^s ei significatio aliq̄ adhibeat. vñ nō gcūq; māducat xp̄s spūal^r mandu cat ℔ sacrm spūal^r:vtroq; tñ mō ꝓuenit spūal^r māduca re nō māducātē sacra^l.māducat.n.spūal^r xp̄m ꝙ fidē et charitatē ad ipz hz sine ordine ad ℔ sacrm nō tñ mandu cat tal^r spūal^r ℔ sacrm:ſz solū ille ḡ hz fidē ⁊ charitatē ad xp̄m cū deuotiōe ⁊ ꝑposito sumēdi ℔ sacrm:ēt si sacra^l nō manducet. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm ꝙ baptizat^s baptismo flaminis emundationē cōsecutus est ꝑter ꝑpositū ba ptismi sacralis:⁊ accipiēs sacrm ampliorē grām ꝓsequ tur: ita etiā ꝙ spūaliter māducauit in ꝑposito ⁊ deuotiōe ha buit manducationē sacralem ad quā accedens ex ipsa vi sacramenti maioreꝫ gratiaꝫ cōsequiť. vnde nō sequiť ꝙ sacramentalis māducatio supfluat. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ an tiqui patres nō māducauerūt spūaliter hoc sacrāmētuz: qz nonduz erat institutum nec cōsecratio p̄esserat:man ducauerunt tñ spūaliter christuz:⁊ sm hoc dř.i. Lor.9.ꝙ omnes eandē escaz manducauerunt spiritualem.

¶ Ad 4^tam.q.dōm ꝙ māducare hoc sacrm spūaliter nō cōpetit angelis:qz eis xp̄s sub sacro nō ꝑponiť: sed in nu da veritate:christum tñ quodāmō spūaliter manducāt: ⁊ quodāmodo nō:cum enī spūaliter māducare sit christo incorporari:sm hoc aligs christū manducare pōt sm ꝙ eius mēbrū effici potest:⁊ christus esse caput eius. est aūt christus caput angelorū quodāmodo:qz sm rōnez ifluē tie ⁊ sm conformitatez nature in genere: ⁊ quodāmodo nō:quia nō sm cōformitatem in specie:vt in.3. lib.dis.13. dictuz est:⁊ ideo vno mō spūaliter manducant christuz:⁊ alio modo non. ¶ Ad p̄muz ergo dōm ꝙ christus dicit esca angelorum sm diuinitatē inq̄tum angelos reficit:et sm humanitatē sm ꝙ in ipm desiderant angeli ꝑspicere .i.ꝑe.i.nō tñ sm cōformitatez nature in specie. ¶ Ad 2^m dicendum ꝙ si angelus assumpto corpore species mastī caret:nō tamen manducaret sacramētaliter: qz nō man ducaret sacrm sm rōnez sacri:cuz nō habeat fidez:ſz ma nifestam visionē:neq; hz conformitatē nāe: ⁊ iō nō man ducaret sacramentū nisi per accidens.

Ad tertium sic ꝑcedit. Videť ꝙ nō peccet qs cū cōscia pcti moztal^s corp^s xp̄i manducās:qz sm Aug.maximis bonis nlls male vtitur: ſz corp^s xp̄i ō maximis bōis ē.ḡ nlls ꝑt ipo vtēdo peccare. ¶ P. infirmi nō min^s egent medicia q̄ medico: ſz xps ī ꝑpa spē veniēs vt medic^s nō refugit pctōrū ꝓsortiū: qz sic ipe dic. Luc.9. Nō egent qui sani sunt medico:sed qui male hñt. ergo cū xps sub sacro ꝑponat vt medicina nō oz peccato ribus subtrahi. ¶ P. nullus peccat faciēdo ad qō tenet: sed iste peccatoz tenet ex ꝑcepto ecclie semel in anno cor pus xp̄i sumere. ḡ q̄uis sit in ꝑposito peccādi: nō peccat corp^s xp̄i sumēdo. ¶ Sz ō.i. Lor.11. Qui māducat idigne iudiciū sibi māducat:sed q cū ꝓsciētia pcti moztalis man ducat:idigne māducat.ḡ 2ē. ¶ P. deus magis horret sor des spūales que sunt pctā q̄ sordes corporales: ſz peccaret qui corp^s xp̄i in lutū ꝑyceret. ḡ peccat q corp^s xp̄i in cor pus suuz peccato infectum intromittit.

¶ Ulterius videť ꝙ etiā ille q nō hz ꝓsciētiā pcti moztalis in pctō moztali exīs peccet corp^s xp̄i sumēdo.pctm.n. facit boiez indigne accedere ad corp^s xp̄i.ſz ignorātia pec cati cui bō subiacet nō tollit pctm:imo grauissime peccat qui ignorat sm Ambro.ḡ cū indigne accedēs peccet mor taliter.videť ꝙ habēs peccatuz cuius nō est ꝓsciens acce dens peccet. ¶ P. in meliori statu est iustus habēs ꝓsciē tiam peccati moztalis: cui nō subiacet q̄ peccatoz subia cens pctō:cui^s nō est ꝓscius:qz hoc videť eē ꝑsūptiōis.pri mū aūt humilitatis:qz sm Greg. Bonarū mentiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est:ſz iustus carēs pctō pec cat si cū ꝓsciētia pcti moztalis accedat. ergo multo forti^s pctō:ḡ pcti sui sibi nō ē ꝓscius. ¶ P. vbicūq; regrit exa minatio ibi ē nēcia rei veritas:⁊ nō opinio tm:sed ad ℔ q aligs digne accedat ad corp^s xp̄i regrit diligēs examina tio suuꝑsi^s:vt ꝑz.i.Lor.11.ꝓbet ꝛipsuz hō:⁊ sic de pane illo edat.ḡ nēciū est ꝙ sit puritas a pctō sm veritatē.⁊ nō solū sm estimationē. ¶ Sed ō. Eccl.1 i.dicit. Nemo scit vtrū odio vel amore dignus sit.si ḡ habēs pctm:cui nō est cōscius:peccaret corpus xp̄i sumēdo:quicūq; sumit expo neret se piculo peccati moztalis: ⁊ ita nullus sumere de beret. ¶ P. ignorātia facti excusat:sed ignorantia pecca ti est hō. ergo excusat.

¶ Ulteri^s videť ꝙ māducās indigne corp^s xp̄i magis pec cet q̄ qōcūq; aliud pctm cōmittat. sup illud Matth.14. Ue boi illi ꝛc.dicit glo. Ue homini illi qui ad mēsam do mini accedit indigne.iste enī in exēplū iude filiū hois trā dit.⁊ in.1.Lor.11 i.dicit ꝙ est reus sanguinis dñi. sed iudas ⁊ illi ḡ sanguinē dñi fuderūt grauissime peccauerūt.ergo ⁊ hoc peccatū est ceteris grauius. ¶ P. plus peccaret qui corpus xp̄i in lutum ꝓyceret q̄ qui aliquod aliud pec catuz cōmitteret:puta fornicationez vel aliud hō. sed de us plus horret sordes peccati q̄ sordes luti. ergo pecca ꝛtor sumēs corp^s xp̄i gratiu^s peccat q̄ qōlibet aliud pecca tum cōmittens. ¶ Sz ō. qō est per se malū est mai^s ma lum q̄ qō est per accidēs malū: sed alia peccata sunt per se mala: vt fornicatio.manducare corp^s xp̄i est per se bo num:⁊ per accīs malū.ḡ est minus malum.

¶ Ulteri^s vř ꝙ min^s peccat hereticus māducās corp^s xp̄i q̄ fidelis peccatoz:qz pci^s est cōtenere xp̄m q̄ contenere sacrm xp̄i:sed fidelis peccatoz māducās cōtenit xp̄s quē sub sacro vere eē credit.ifidelis aūt cōtenit sacrm in ℔ q sub eo xp̄s eē nō credit.ḡ ifidelis min^s peccat. ¶ P. quā to aliqō pctm est magis dissonū a rōne tāto est grauis^s:sed pctm fidelis idigne sumētis est ō rōnem nāle manifeste: nō aūt illi^s q nō credit sub ℔ sacro xp̄s sm veritatē eē:qz hoc supra rōnē est ⁊ supra sensuz.ḡ ifidelis minus peccat. ¶ Sz ō.quāto aligs magis elōgař a xp̄o realr: tanto ma gis dz elongari sacra^l:sed ifidelis magis elōgař realiter qz ꝑma vnio ad xp̄m est per fidez: qua ille caret. ḡ magis peccat accedendo ad xp̄m sacramentaliter.

¶ Ulteri^s vř ꝙ subiacens pctō carnis magis peccat acce dens ad hoc sacrm q̄ subiacēs pctō spūali:qz pctm mādu cantiū corp^s xp̄i in pctō carnis exīstētiū cōparať peccato iude. vñ Diero. Quid tibi cū feminis q ad altare cuz deo fabularis:dic sacerdos:dic clerice q̄liter eisdē labys filiū dei oscularis:qb^s osculat^s es filiā meretricis:o iuda osculo filiū hois tradis:sed pctm iude fuit grauissimuz.ḡ talis grau^s peccat. ¶ P. in pctō carnis ē īmūdicia mētis ⁊ corpis.ḡ magis facit cōtumeliā sacro ḡ cuz pctō carnis corp^s xp̄i māducat:q̄ q māducat cū pctō spūali vbi ē im mundicia mētis tm. ¶ Sz ō. Hrego. dicit ꝙ pctā spūalia sunt maioris culpe:cui^s rō ē:qz pctā carnis magis ex ifir mitate accidūt:ſz ex ℔ ē aligs idign^s corpis ⁊ sanguis dñi ꝙ culpe subiacet. ergo min^s peccat accedēs cum peccato carnis q̄ cum peccato spirituali.

¶ Ulteri^s vř ꝙ peccatoz peccat videndo corp^s xp̄i:qz corp^s xp̄i est digni^s q̄ arca testamenti: ſz Bethsamite videtes arcā dñi qz peccatores erāt:percussi sunt. vt dř.i. Regū.6.ḡ multo forti^s pctōz videns corp^s xp̄i peccat. ¶ P. publica nus laudať Luce.12.de ℔ q oculos nō leuabat ad celuz: sed corp^s xp̄i ē digni^s celo.ḡ debēt peccatores ab aspectu corpis xp̄i abstinere. ¶ Sz ō. est consuetudo ecclesie sm quā eleuať corp^s xp̄i ab oib^s aspiciēdū sine aliqua discre tione videntiū.ḡ nō peccat peccatoz videns.

¶ Ad p̄mū dōs ad p^am.q.ꝙ glibet cū cōscia pcti moztalis mā ducās corp^s xp̄i peccat moztal^r:qz abutit sacro:⁊ quanto sacrm ē digni^s:tāto abusus est piculosioz. rō aūt h^s ex tri bus pōt sumi. ꝓmo ex eo ꝙ ē sacrm tātū: ex q̄ apparet ꝙ ℔ sacrm in modū cibi ꝑponiť:cib^s aūt nō ꝑpetit nisi viuē ti. vñ si carēs vita spūali p pctm moztale accipiat ℔ sacrz abutitur ipso. Scdo ex eo ꝙ est ibi res ⁊ sacrm:qō est ipse xps:ꝙ est sanct^s sanctoꝝ. vñ receptaculū ei^s dz eē sanctū: ⁊ iō si aligs cū 3rio sanctitatis corp^s xp̄i sumat sacro abu titur. Tertio ex eo ꝙ est res tñ qō est corp^s xp̄i mysticuz. qz ex hoc ipso ꝙ aligs ad hoc sacrm accedit signat se ad vnitatē corporis mystici tendere. vñ si peccatū in cōscien tia teneat per qō a corpore mystico separatur fictiōis cul pam incurrit:⁊ ita abutiť sacramento. ¶ Ad p^m ḡ dōs ꝙ verbū Aug. intelligendū est de eo quo vtiť quis sicut eli ciente actū vsus:sic enī virtutib^s quas maxia bona dicit nullus male vtiť:sed nō est intelligenduz de eo quo quis vtiť q̄si obiecto vsus:sic enī etiā virtutib^s aligs male vti tur ꝙ de virtutib^s gloriať ⁊ supbit:⁊ ita etiā aligs pōt cor pore christi male vti sicut obiecto. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ du plex est medicina. vna remouens morbum:⁊ talis infir mis debeť:⁊ huic cōparatur baptismus ⁊ penitētia. Alia est ꝑmouens in perfectā sanitatez:⁊ talis nō debeť infir mis.sed iam sanis:⁊ huic cōparatur hec medicina: vtraq; aūt medicina per medicum dať. vndē nō sequiť si medi cus nō fugit infirmi cōsortiū ꝙ quelibz ei^s medicina in firmis dari debeat. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ habēs cōscientiam moztalis:qō dimittere nō ꝑponit peccat accedens ad su mendum corpus christi:qz indigne accedit.peccat etiam nō accedendo tēpore ab ecclesia cōstituto:qz inobediens est:nō tñ ē perplexus:qz pōt se ab hoc dubio eripere pec cati ꝑpositū dimittendo: nihilomin^s tamē manente tali ꝑposito minus peccat nō sumendo q̄z sumendo: qz illud qō est malū sm se est maius maluz q̄ illud qō est malum quia ꝓhibitū. vnde p̄muz se debz dimittere excōicari q̄z cum ꝑposito peccati corpus xp̄i sumat.

¶ Ad 2^am.q.dōm ꝙ ignorātia circūstantie a peccato excu sat adhibita debita diligentia:p̄cipue qñ est talis circun stantia cui^s certitudo plene haberi nō pōt:ꝙ autez homo sit omnino a peccato immunis per certitudinez sciri non potest.i. Lor.3. Nihil mihi ꝓscius suz: sed nō in hoc iusti ficatus sum.potest tamen de hoc haberi aliqua coniectu ra: p̄cipue per quatuor signa: sicut Bernar.dicit. Primo cum quis deuote verba dei audit:quia qui est ex deo ver ba dei audit. Joan.8. Secundo cum quis se promptuz ad bene operandum inuenit: quia probatio dilectionis ex hibitio est operis: vt dicit Hreg. Tertio. cū gs a pctis ab stinēdi in futurū ꝑpositū hz. Quarto. cuz de ꝑteritis do leat:qz in his vera pnia sm Hreg.consistit. vñ si aligs p hz signa facta diligēti discussiōe sue ꝓsciētie:q̄uis forte non sufficiēti ad corpus xp̄i deuote accedat aliquo pctō mor tali in ipso manēte:qō eius cognitionē ꝑterfugiat nō pec cat:imo magis ex vi sacri pcti remissionē ꝓsequit. vñ Au gu.dicit in quodā sermone:ḡ,qñ corp^s xp̄i māducař vim ficat moztuos. ¶ Ad p^m ḡ dōs ꝙ duplex ē ignorātia pcti. vna q̄ igzař an aligd pctm sit:⁊ hec qdē ignorātia si sit in sola cognitiōe cōsistēs:qñq; excusat pctm:sicut cū ignoza tur circūstātia q̄ pctm facit.sicut cū quis cōmiscet aliene quā credit suā: ⁊ hic nō hz locū auctoritas Ambro. qñq; aūt nō excusat:sicut cū est ignorantia vl̄is iuris:imo ipsa ignorātia grauc pctm est:⁊ videť in his q̄ p se mala sūt ad infidelitatē ꝑtinere.in his aūt q̄ sunt mala:qz ꝓhibita ad negligētiā:⁊ hic hz aliquo mō locū vbū Ambro.pp igno rātie piculū:qz medicina nō q̄rit cū morbus ignorat:⁊ ēt ꝑter ifidelitatē q̄ est grauissimū pctm. si aūt sit talis ig rātia in cognitiōe simul ⁊ affectiōe cōsistēs:sicut ignoran tia electiōis qñ gs in illicitū ꝛrobibite ferť:ac si eēt lici tum:sicut dicit ꝓhs de his q ex habitu alicui^s vitij operā tur vt itēperat:tūc grauissime peccat q ignorat:qz hec ig rātia ꝑucnit ex ꝓcēptu.alia ignorātia pcti est q̄ id qō scit esse peccatū:iā nō credit esse:sed sibi dimissuz esse: ⁊ talis ignorantia nō excusat nec aggrauat illud peccatuz cuius ignorantia dicitur: sed potest excusare respectu sequētis peccati:respectu cuius peccatū ꝑcedēs:qō ignorātū est:se hz vt circūstantia: que pctm in actu sequēti induceret si sciret:⁊ ita ē in ꝑposito. vñ q̄uis sit indignus rōne ꝑcedē tis pcti:nō tñ indigne accedit:qz ignorātia excusat a pctō illum accessuz:vt dictū est. ¶ Ad 2^m dicēdū ꝙ sicut igno rantia circūstātie que excusat peccatū excusat a peccato: ita error circūstātie talis causat peccatuz: vt patet in eo qui accedit ad suaz:quā credit non esse suaz.⁊ similter est in ꝓposito:qz iustus credēs se peccatorē errat in hac cir cūstantia. vnde si tali opinione manēte corpus xp̄i man ducaret.constat ꝙ eligeret se peccatorē corpus xp̄i man ducare:ita electio esset prava ⁊ peccaret:sed electio nō est prava in eo qui peccatuz habet quod nescit: ⁊ ideo q̄uis iustus sit simpliciter melius dispositus:tamen est peius dispositus q̄tum ad hoc. ¶ Ad tertium dicendum ꝙ examinatio requiritur ne ignorantia ex negligentia pro cedat:quia talis ignorantia non excusaret.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3um.q.dōz q̄ sicut meritū p̄cipue cōsistit penes charitatē:ita demeritū p̄cipue ꝟsistit penes ꝟtēptū dei. vñ fm q̄ aliqs deū p actū pctī magis ꝟtenit fm B maiozē reatū incurrit:ꝛ iō illa pctā q̄ in actuali ꝟtēptu ꝟsistūt sūt gīuiora illis in gb^{o} nō ē ꝟtēpt^{o}:nisi ex ꝯtī ꝛ q̄si iterp̄tat^{o}:sic accit in fruitiōe creature:p quā aliqs ōlectatiōi itēdit:ex cui^{o} intentiōe a p̄ceptis dei discedit:ꝛ sic p ꝯis p̄cipiēte cōtenit. pctm̄ aūt blasphemie in ꝟtēptu p̄ncipal^{r} ꝟsistit. ꝛ silr̄ pec catū accedētis idigne ad corp^{us} xp̄i irreuerētia q̄dā ꝛ cōtē ptus eēntial^{r} est.Sciēdū aūt q̄ ꝟtēpt^{o} ex duplici pte mē surari pōt. Uno^{o} ex pte ꝟtēntis:ꝛ sic nō pōt fieri ꝟparatio vni^{us} gnīs pctī ad aliud gen^{us}:ꝛ vni^{us} pticularis pctī ad aliud:qz ꝟtīgit in vno veniali pctō ex gīe esse maiozē ꝟtē ptū actualē q̄ in vno gīuissimo pctō mortali ex gīe. Alio^{o} ex pte ei^{us} qō cōtenit:ꝛ sic est tal^{is} ordo pctōrū q̄ illud in q̄ ipse de^{us} in seipo ēt cōtenit ē pctm̄ grauissimū: sic pctm̄ ifi delitatis ꝛ blasphemie:ꝛ post B illud pctm̄ in q̄ ꝟtēnitur de^{us} in sacro:ꝛ iter alia p̄cipue in isto in q̄ eēntial^{r} xp̄s de^{us} ꝛ hō cōtinet:nō tī ꝟtēpt^{o} iste est circa xp̄m: vt ē de^{us} ꝛ hō: sed ꝓput ē in sacro:ꝛ post pctm̄ illō in q̄ ꝟtenit de^{us} in mem bris suis:ꝛ post pctm̄ in q̄ cōtinet de^{us} in p̄ceptis suis:quod cōe est oī pctō mortali:ꝛ fm B p3 q̄ pctm̄ de q̄ nunc agit: nec; est oīuz grauissimū:nec; ē oīuz mīmū: ꝟ est medium iter pctā q̄ cōmittunt in deū:ꝛ alia pctā q̄ ꝯmittunt i pri mū vel in scip3.vñ ad vtrac; argumēta oz rndere. ¶ Ad p^{m} g̃ dōz q̄ pctm̄ idigne corp^{us} xp̄i māducātiū ꝓparat pec cato xp3 occidētiū inq̄tū vtrūq; pctm̄ in ip3 xp̄m cōmit tit:ꝟ tm̄ pctm̄ xp3 occidētiū mai^{or} est:qz illud pctm̄ cōmi sum est in ip3 xp̄i psonā:B aūt pctm̄ ꝯmittit in ip3 fz q̄ est sub sacro. ¶ Ad 2^{m} dōz q̄ ille q corp^{us} xp̄i in lutū ꝓyce ret magis peccaret q̄ māducās pctō:qz magis abutitur sacro fz q̄ lōgi^{us} a debito vsu sacri recedit q̄ ab hoie iusto sumēdū est. ¶ Ad 3^{m} dōz q̄ q̄uis corp^{us} xp̄i māducare ñ sit malū nisi p accns:tm̄ mādūcare corp^{us} xp̄i idigne ē ma lum p se:nullū.n.pctm̄ dr̄ malum per se nisi ꝓpter corru ptionem alicui^{us} circumstantie.

¶ Ad 4um.q.dōz q̄ idigne mādūcare ē duo pctā ꝟsidera re.s.pctm̄ q̄ idign^{us} reddit ad mādūcādū:ꝛ pctm̄ q̄ idigne mādūcat.qz q̄ pctm̄ ifidelitatis ē grauiꝰ ceteris alijs pec catis:iō ifidelis mādūcās idignio^{r} ē ad mādūcādū. ꝟ qz nō credit illud qō sumit ee tāte dignitatis quāte ē:iō non tātū peccat in abusu:qz ignorātia ifidelitatis q̄uis nō ex cuset seq̄ns pctm̄ a toto:excusat tm̄ a tāto.vt p3 de pctō oc cidētiū xp3:qz si cognouissent nūq̄ dn̄z glie crucifixissēt p^{o} Cor.2. ꝛ p hāc ignorātiā eor^{um} pctm̄ alleuiatū ē.vt dicit Ansel.ꝛ silr̄ Paulus de seipo dic. Misericordiā cōsecut^{us} sum:qz ignorās feci ī ĩcredulitate mea:ꝛ iō ifideꝰ idignio^{r} mādūcat:ꝟ pctōr fidelis magis idigne. ¶ Ad p^{m} g̃ dōz q̄ ifidelis q̄tū ad pctm̄ ifidelitatis ꝟtēnit xp3 in sua psona: qz ei^{us} doctrine repugnat:q̄tū aūt ad māducationez cōte nit gdē nō exp̄sse:ꝟ iterp̄tatie inq̄tū illa ignorātia q̄ xp3 sub sacro eē nō credit nō ē ĩuincibilis.vñ qz pōt facere vt credat ꝓinde reputaꝝ ac si credat in gīe pctī q̄uis actua lis ꝛ exp̄ssius ꝟtēpt^{r} aggrauet q̄titatē ist^{i} pcti:ꝛ sic q̄tuz ad ipaz mādūcatōez magis fideꝰ pctōr peccat. ¶ Ad 2^{m} dōz q̄ q̄uis ea q̄ sūt fidei ꝛ p̄cipue circa B sacrz ñ sint ita rōni hūane cōsona fm se cōsiderata:tm̄ vt dicta a deo ꝛ p̄ digys approbata sunt maxie rōni consona:nihil.n.ē adeo rōni cōsonū sic^{r} q̄ deo sit credendū in oīb^{us} q̄ dicit ꝛ conte staꝝ:doctrina aūt fidei cū accepissēt p̄ncipiū cnarrandi a dño cōtestante deo signis ꝛ prodigys ꝛ varys spūs sancti distributionib^{us} per eos q audierūt in vos confirmatiōe. Deb.2.ꝛ ideo pctm̄ infidelitatis est grauiꝰ q̄ pctm̄ indi gne manducantis. ¶ Tertiū aūt argumentū cōcludit q̄ infidelis indignio^{r} sit:ꝛ hoc cōcedendū est.

¶ Ad q̄ntz.q.dōm q̄ ad hoc q̄ aliqs digne corp^{us} xp̄i mā ducet duo requirunt̄.ſ.vt sit in statu gratie per quā capti xp̄o vnit^{r}:ꝛ q̄ in actu mens ei^{us} ferat ad diuina. vñ ꝛ sacerdos monet populū sursuz corda ad deū dr̄e:pctm̄ aūt quāto est graui$^{us} tanto magis a gr̄a elongat.vñ cū peccata spūalia fm genus sint grauiora carnalib^{us}.vt per Brego. p3: q̄uis aliq̄ carnale aliquo spūali sit grauius: loquēdo in genere:per pctm̄ spūale aliquis efficit magis idignus manducatiōis corp̄oris xp̄i q̄ per pctm̄ carnale q̄tuz ad p̄mū q̄ requirebat ad digne manducādū.sed qz per pec catum carnale per luxuriā p̄cipue mens humana depri mitur vt ad superna ferri nō possit:qz etiā in actu matri moniali spīrit^{us} sanctus corda prophetarum nō tangit: vt Piero.dicit.ꝛ fm p̄bum in.7.Eth. Impossibile est homi nem aliquid itelligere in ipsa delectatione venereo^{rum}.per peccatuz carnale bō magis indign^{us} reddit quantū ad se cundū q̄ exigebat ad digne manducandū.sed qz multo grauius est habitū gratie tollere q̄ actū vtutis impedire cum illud ꝓtineat ad pctm̄ mortale semp:hoc aut̄ interdum ad veniale:maioz indignitas relinquitur ex defectu p̄mi q̄ ex defectu secundi:ꝛ iō simpliciter loquēdo plus peccat qui maiozi peccato irretitus accedit nisi per igno rantiam excuset.certius aūt cognosci pōt peccatuz mor tale in peccatis carnis p̄cipue luxuria q̄ ī pctis spūalib^{us}. ꝛ iō ſtātū ad hoc p accns peccat plus accedēs cum carnali pctō:q̄uis simpl^{r} ꝛ p se loquēdo peccet plus accedēs cum spūali:si spūale carnali sit graui^{us}. ¶ Ad p^{m} g̃ dōm q̄ hoc idē qō de pctō luxurie dicit Piero. De quolibet pctō mor tali dici pōt:qz q̄ māducat indigne re^{us} est corp̄is ꝛ sanguinis dn̄i aliquo mō:vt dictū est. ¶ Ad 2^{m} dōz q̄ illa īmun dicia corp̄is ꝓcedit ex īmūdicia mētis:qz nō ꝟquinat corpus nisi de cōsensu mentis:vt dicit Lucia. Uñ magis pē satur indignitas ex mente q̄ ex carne.

¶ Ad.6.q.dōm q̄ ea que in sacris gerunt̄ exteri^{us} debent rndere his q̄ iteri^{us} gerunt̄.vñ fm q̄ bō ad xp̄m accedit i teri^{us} mēte:ita ad ei^{us} sacrm̄ dz accedere corp̄e.gdā aūt nō accedūt neq; fide:neq; caritate.vñ tales arcēdi sūt ab in spectiōe sacri ꝛ assūptione.gdā aūt accedūt fide sine cari tate:ꝛ tales p̄nt videre ꝟ nō sumere:qz p caritatē aliquis xp̄o ĩcorp̄at:ꝟ nō p fidē accedēs adhuc lōgi^{us} stat. ¶ Ad p^{m} g̃ dōz q̄ hoc nō erat pp dignitatē arce q̄ ꝓhibita erat videri:ꝟ pp figurā.oīa.n.in figura cōtingebāt illis.i.Corin.Qz nō licet nisi maiozib^{us} ꝛ pfectis secreta fidei q̄ p ar caz signant̄ curiose scrutari:qz q̄ pscrutator est maiestat oppimet̄ a glozia Eccl.15. ¶ Ad 2^{m} dōz q̄ humilitas alī cuius cōmēdat in B ēt q̄ a licitis abstinet.ꝛ iō nō segtur si aliquis peccatoz abstinens ab hoc ad tempus laudatur q̄ ꝓpter hoc non abstinens peccet.

Ad quartum sic ꝓcedit.videt̄ q̄ nocturna pol lutio que in sōnis accidit sit pec catū.meritū enī ꝛ demeritū cū sint ꝟtia nata sunt fieri circa idē:ꝟ hō in sōnis mereri pōt: sicut p3 de Salomone q̄ dormiēs a dño sapie donū ipetrauit.2.Paral.i.q̄ ꝛ potest aliqs demereri. q̄ si in sōnis in aliq̄ pctm̄ cōsentiat: pec catū ē qō in nocturna pollutiōe frequēter accidit. ¶ P. gcūq; pōt deliberare ꝛ ratiocinari videt̄ vſuz lib.ar.habere:qō ingrēdo elegit: sed dormiens vt experimento scitur interdū argumentatur. ꝛ argumēta soluit ꝛ legit.ergo habet vsum lib.ar.ꝛ sic idē quod p̄us. ¶ P.quicunq; potest consentire ꝛ dissentire

alicubi turpi rem̄ esse videt̄ si cōsentiat: qz talis videtur esse dn̄s sui actus:sed dormiēs aliq̄ dissentit turpitudini p̄tate:aliq̄ aūt ꝟsentit.q̄ q̄ ꝟsentit vr̄ eē re^{i} pcti. ¶ P. actiōes ꝛ mot^{us} ex termīs iudicant̄.sed nocturna pollutio freq̄nter vigilia finit̄ q̄uis in sōno ichoet̄.q̄ē iudicāda ac si in vigilia fieret ꝛ ita ē pctm̄. ¶ Sz ꝺ est.qō Aug.dic.iz. sup Gen̄.ad lr̄am. Ipa fātasia q̄ fit in cognitōe fmocinātis cū exp̄ssa fuerit in visiōe sōniātis.vt iter illā ꝛ verā ꝟiunctionē corp^{o} nō discernat̄:ꝟtinue mouet̄ caro:ꝛ seq̄t qō eū motū seq̄ solet:cū B tm̄ sine pctō fiat q̄ sine pctō vigilā tib^{us} dr̄ qō vobis dicere t̄ sine dubio cogitatū ē. ¶ P. p̄bs dicit in p Eth.q fm dimidiū vite.ſ. somniū nō differt fe lix a misero:neq; vitiosus a studioso:sed fm peccatū diffe runt.ergo pctm̄ nō pōt in somnis accidere.

¶ Ulteri^{us} vr̄ q̄ nō ipediat a sūptiōe corp̄is xp̄i:veniale.n. pctm̄ magis displicet deo q̄ q̄libz īmūdicia corp̄al^{is} q̄ sine pctō ē:ꝟ nocturna pollutio nō ē pctm̄.vt ex auctate Aug. iducta p3.q̄ cū veniale pctm̄ nō ipediret a sūptiōe corp̄is xp̄i:multo min^{us} nocturna pollutio ipedit. ¶ P. nō ē dubiū qn pctm̄ mortale pl̄s ipedit q̄ nocturna pollutio: sed aliqs post pctm̄ mortale ꝓfessus pōt corp^{us} xp̄i māducare. q̄ multo fort^{i} q pollutionē nocturnā ꝓfessus ē p̄t eadē die māducare cōp^{us} xp̄i. ¶ P. hō dz ipedire pctm̄ alteri^{us} mor tale q̄tūcūq; pōt. ꝟ si aliqs ī pctō mortali exp̄s celebret missaz ꝟstat q̄ peccat mortal^{r}.q̄ si aliqs nō bñs ꝟsciētiaz pcti mortal^{r} possit B ipedire celebrando loco ei^{us}:vr̄ q̄ de beat celebrare ēt si sit nocturna pollutiōe pollut^{us}. ¶ P. turpis cogitatio aliq̄ sine pctō accit vt ex vbis Aug.īdu ctis p3.crapulatio aūt sine pctō accidere ñ p̄t: ꝟ fz Brego. pollutio q̄ ex crapula accidit a cōione nō ipedit si necitas incūbat.q̄ nec illa q̄ ex turpi cogitatiōe p̄cedēte in vigilia p̄cedit.nec illa q̄ ex infirmitate nāe. vt Brego.dic.q̄ nulla pollutio ipedit. ¶ Sz ꝺ.qō dr̄ Leuit.15.Uir a q̄ egredi tur semē coit^{us} īmūd^{us} erit vsq; ad vesperā:ꝟ īmūdis nō lz cā tāgere.q̄ m̄lto min^{us} corp^{us} xp̄i māducare. ¶ P. Isido. dicit.ꝛ hr̄ in decretis vi.6.Qui nocturna pollutiōe polluit q̄uis ex memoriā turpiū cogitationū se sentiat iquātum tñ hic vt tentaret̄ sue culpe tribuat ꝛ suā īmundiciam sta tim fletibus tergat.sed ille q purgatione indiget: debet a perceptione bui^{us} sacramēti abstinere.q̄ pollutus noctur na pollutiōe impedit a p̄ceptione corp̄oris xp̄i.

¶ Ulteri^{us} vr̄ q̄ pp īmūdiciā pure corp̄alē aliqs a p̄ceptio ne b^{i} sacrī ipediat̄.Deutro.23. Dabebitis locū ex̄ castra. dic glo.corp̄alē mūdiciā diligit de^{us}.q̄ corp̄alē īmūdiciam odit:ꝛ ita pp corp̄alē īmūdiciā dz hō ab B sacro abstinere. ¶ P.maior ē dignitas b^{i} sacrī q̄ oīuz sacro^{rum} veteris te stamēti:ꝟ in veteri lege ꝛ mulieres post partū ꝛ patiētes fluxū mēstrui ꝛ semiflui īmūdi reputabāt̄ respcū sacro^{rum} veteris testamēti. q̄ m̄lto fort^{i} ōbēt abstinere a p̄ceptiōe b^{i} sacrī. ¶ P.sacerdoti leproso īterdicit facultas celebrā di.vt p3 ex̄.de clerico egro.vt debilita. Tua nos. q̄ eadez rōne pp leprā dz laic^{us} a p̄ceptiōe b^{i} sacrī abstinere. ¶ Sz ꝺ.pena nō ōbet pene ꝟ culpe:aliqn ꝓsurgeret duplex tri bulatio:qō est ꝺ id qō dr̄ Mau.p.sed oēs p̄dicte īmūdicie corp̄ales pene q̄dā sūt.q̄ pp eas ñ dz aliqs a sacro altaris ipediri:qō ē maxia pena. ¶ P.nālib^{us} ñ meremur nz ōme remur:ꝟ oēs p̄dce īmūdicie ex cāis nālib^{us} accidunt.q̄ pp eas nō meret aliqs a ꝑticipatiōe b^{i} sacrī ipediri.

¶ Rñ:dōz ad p^{m}.q.q̄ oē pctm̄ fm Augu.est in volūtate. mot^{us} aūt volūtatis ꝓsupponit iudiciū rōnis eo q̄ ē appa rētis bōi vel vere vr̄ false.vñ vbi nō p̄t eē iudiciū rōis nō pōt eē volūtatis mot^{us}:in sōnis aūt iudiciuz rōnis ipedit. iudiciū.n.pfectū bri nō p̄t de aliq̄ cognitiōe nisi p resolo nē ad p̄n^{a}.vñ cognitio ozt̄z bz:ſ p3 q̄ cognitio ꝛclonū ortū bz a p̄ncipys.vñ iudiciū rectuz de ꝛclone bri nō pōt nisi resoluēdo ad p̄n^{a} indemōrabilia. cū q̄ois cognitio in tellect^{us} nr̄i a sensu oriaꝝ nō pōt eē iudiciū rectū nisi redu caꝝ ad sensuz:ꝛ iō phs dic in.6.Eth.q̄ sic p̄n^{a} idemōrabilia q̄rū ē itell^{us} sūt extrema.ſ. resolōnis ita ꝛ singularia:q̄r ē sensus:in sōno aūt sensus ligati sūt:ꝛ iō nullū iudiciū aie ē liberū neq; rōnis nz sēsus cōis:ꝛ iō nz mot^{us} appetitiue ptis liber:ꝛ pp B nō p̄t aliqs peccare in sōno neq; mereri:ꝟ tm̄ pōt in sōno accidere signū pcti vl̄ meriti inq̄tū sōnia hñt cās imaginatiōis vigilātiū. vñ dic phs ī p Eth.q̄ inquātū paulatiz pertrāseant gdez motū.ſ.a vigilātib^{us} ad dormiē tes melioza sunt fantasmata studioso^{rum} q̄s quozūlibet.et Aug.iz.sup Gen̄.q̄ ꝓpter affectionē aie bonā ēt in sōnis q̄daz eius merita clarēt. ¶ Ad p̄mū q̄ dōz q̄ fm q̄ Aug. ibidez dicit:salomonis petitio in sōnis facta placuisse dō ꝛ remunerationē inuenisse dr̄ p bono desiderio p̄us habi to qō in somnis p signū sancte petitōis claruit: nō q̄ tunc in sōno meruerit. ¶ Ad 2^{m} dōm q̄ mens humana habet duos respect^{us}.vnū ad superioza q̄ bus illustrat̄:alium ad corp̄us a quo recipit ꝛ qō regit: ex parte illa qua aīa a su pernis accipit per somnū nō ligat̄:īmo magis libera red ditur quanto fit a corp̄oralibus curis magis absoluta:et ideo etiam ex influentia superni luminis aliq̄ de futuris p̄cipe pōt dormiēs q̄ vigilās scire nō possz.ex pte aūt illa q̄ a corpe recipit oz q̄ ligeꝰ q̄tū ad vltimū iudiciū ꝛ ople tū ligatis sensib^{us} a q̄ib^{us} ei^{us} cognitio initiū sumit:q̄uis etiā imaginatio ei^{us} nō ligeꝰ q̄ imediate ei spēs rer̄ submīstrat. ¶ Ad 3^{m} dōz q̄ act^{us} li.ar.ē eligere ꝟ q̄ p3 ex Aug. diffō ne.in.2.li.di.24.posita.electio aūt est q̄si ꝛclo ꝟsily:vt dr̄ ī .3.eth.vñ ad iudiciū ptinet:vel iudiciū p̄supponit.ꝛ iō q̄ uis aliquē vſuz alicui^{us} rōnis hō dormiēs bre possit fm q̄ sensus min^{us} ligant̄:tm̄ vſuz li.ar.in eligēdo bre nō potest. ¶ Ad 4.^{m} dōz q̄ ꝟ q̄ sensus magis vel min^{us} ligaꝝ a pas sione sōni B ēt iudiciū rōnis magis vel min^{us} ipedit̄.vnde q̄nq; hō dormiēs ꝓsiderat hec q̄ apparēt sōnia eē:ꝟ qz in dormiēdo nunq; sunt sensus saluti ex toto:iō ēt rōnis iu diciū nō est ex toto liberū.vñ semp cū aliq̄ falsitate iudi ciū rōnis ē:ēt si q̄tū ad aliqd sit verū:ꝛ ide cōtingit q̄ ali quis in sōno aliq̄ ꝓsentit turpitudini:aliq̄ nō:qz tm̄ iudi ciū rōnis nō ē oīno liberū:ꝛ p ꝟ nec li.ar.vſus:iō nec ta lis cōsensus vel dissensus pōt eē meritoꝛ^{us} vel demerito rius in se. ¶ Ad 5^{m} dōz q̄ corp̄ales mot^{us} nō ptinēt ad me ritū vel demeritū nisi ꝟ q̄ a volūtate q̄si a p̄ncipio cau sant̄:ꝟ iō nocturna pollutio magis iudicat̄ q̄tū ad rōnez meriti vel demeriti ꝟ p̄n^{m} qō ē in dormiēdo q̄ ꝟ termi nū q est in vigilādo:qz ex q̄ in dormiēdo excitat^{ur} ē motus carnis nō subiacet volūtati vigilātis. Ulteri^{us} motus ille nec reputat̄ cuigilasse quousq; pfectuz vſuz li.ar.recupa uit.pōt tm̄ ꝟtingere q̄ in ipsa cuigilatione pctm̄ oriaꝝ siqui dē pollutio pp delectationē placeat:qō gdez erit veniale pctm̄ si sit ex surreptiōe talis placentia. mortale aūt si sit cū deliberāte cōsensu:ꝛ p̄cipue cū appetitu futuri.ista aūt p̄lectia nō facit ꝑterita pollutionē pctm̄:qz ipsa^{i} cā nō ē. sed ipsa in se pctm̄ est.si aūt placeat vt nāe exoneratio vl̄ alleuiatio peccatum nō creditur.

¶ Ad.2.q.dōz q̄ ad hoc q̄ hō digne ad sacrm̄ eucharistie accedat tria requrunt̄.p̄ mūdicia ꝓscie q̄ nō nisi p pctm̄ tol lit̄.2°.erectio mentis ad deū p actualē deuotionē:ꝛ hec p mētis bebetudinē vel occupationē:aut euagationē ītermissione pctō amittit̄.3°.mūdicia corp̄alis. vñ ꝛ celebrantes vel tractaturi aliq̄ sacrz pp reuerētiā manū lauāt.vñ p ꝛ p̄ncipal^{r} pctm̄ ꝑdit.2°ideuotio siue bebetudo mēt̄l. 3°.corp̄al īmūdicia. ꝛ hec tria q̄nq; ꝛcurrūt in aliq̄ pollu tiōe nocturna.q̄nq; duo ex his:q̄nq; vnū tm̄:ꝛ fz B hō ma gis vel min^{us} ipedit̄:ꝛ iō distīguēde sūt pollutionū mane ries. Distīguit̄ aūt dupl^{r} pollu^{o} nocturna.p̄ q̄tū ad cāz.eo rū.n.q̄ in sōnis appent triplex ē cā. Una extr^{a} spūal^{r} sic ī bis q̄ p spūales ſubas nobis reuelāt. Alia ītr^{a} spūal^{r} q̄ñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

fantasmata q̄ apparēt dormiētib⁹ sūt relige p̄cedētiū cogitationū. ℨª ē corpal' itrīseca sīc q̄n fl'a dulce ad linguā ḋcurrit sōiar hō cōedeř dl'cia. vñ medici ex sōnis corpis disponē conyciūt. pollutio g̃ q̄nz ex illusiōe accidit q̄n fantasmata p cāz extrīsecā spūalē. ſ. demōes ꝛmouent. q̄nz ex reliquijs ꝓterita⁊ cogitationū: qō ē cā spūalis itrīseca. q̄nz ex cā itrīseca nāli q̄ gō cā fuit volūtati subta sīc ē q̄n ex supfluitate cibi aut pot⁹ p̄cedēte pollutio accīt: vel nō fuit volūtati subta siue accidat ex ōbilitate nāe ipotētis retinere semē siue ex ei⁹ vtute supflua expellēt] siue q̄cūq; alio⁹ in idē redit. ℨ⁰ distīguiř pollutio q̄ntū ad mōz: q̄z q̄nz accit sine imaginatiōe. q̄nz cū imagiatiōe. ⁊ ℬ duplr. q̄z q̄nz in ipa sōni imagiatiōe hō turpidini ꝛsentit. q̄nq; dissentit: ⁊ tñ pollutio accīt. q̄n g̃ sine imagiatōe pollutio accīt signū ē q pollutio ex cā sit corpali itrīseca: ſz q̄n cū imagiatiōe pōt sic vl' sic eē. in oīb⁹ igiř p̄dcis pollutiōib⁹ corpal' īmūdicia ē cōis: ſz q̄dā mētis hebetatio nō ē nisi ī illis pollutiōib⁹ q̄ cū imagiatiōe accidūt: q⁊ in illis q̄ sine imagiatiōe accidūt aīa nihil pticipare vř: nulle aūt dcā⁊ ē pctñ: vt ex dcis p⁊. ſz pōt esse effect⁹ pcti signās p̄cedēs pctm veniale vel mortale: pctñ aūt mortale ex nēcitate p̄cepti a p̄ceptiōe eucharistie ꝓedit: q⁊ mortal'r peccat q cū cōscīa pcti mortal' accedit. hebetudo aūt mētis ⁊ īmūdicia corpal' ex q̄dā idecentia honestatis: q⁊ ideuotio q̄dā vř sic accedere nisi nēcitas vrgeat: ⁊ iō ꝓsideradūz est vt⁊ in cā pollutiōis possit ueniri pctñ p̄cedēs: q⁊ cogitatio turpiū q̄nz ē sine pctō: sīc cū in cognitiōe tñ manet vt cū gs disputās de talib⁹ oz q⁹ loq̄ns cogitet. aliq̄n ét cum pctō veniali q̄n ad affectionē cogitatio ptīgēs ī sola delectatiōe finiř. q̄nz ét mortali q̄n ꝓsensus adiūgiř: ⁊ q⁊ cogitatiōi tali de ꝓpinq̄ ē ḋlectatio ⁊ ḋlectatiōi ꝓsensus. vñ ét in dubiū ꝑt verti vt⁊ seq̄ns pollutio ex pctō acciderit vl' nō: ⁊ aut veniali aut mortali: sat] tñ ꝓbabil'r pōt conyci ñ p̄esse ꝓsensu⁊: q̄n ī ipa sōni imagiatiōe aīa dissentit: nō tñ oz q⁹ si ꝓsentiat q⁹ ꝓsensus in vigilādo p̄cesserit: q⁊ ℬ pōt accidere pp ligamē iudicy rōnis: qō q̄nz magis: q̄nz min⁹ ē liberū in sōno. vñ ī tali pollutōe si ad cāz recurrēs dubitet de ꝓsensu oīo abstīere oz. si aūt exp̄sse iueniat ꝓsensu⁊ nō p̄esse⁊ nēcitas vrgeat aut aliq̄ cā potior reformet pactū: pōt accedere aut ét celebrare nō obstāte corpis imūdicia aut hebetatiōe mētis: al's si nēcitas nō icūbat vř nō exhibere ōbitā reuerētiā sacro: nō tñ si celebrat mortal'r peccat: ſz venial'r: sīc cū gs q̄nz mēt] euagatōez patiř. q̄n aūt ex illusiōe accīt si illusiōis cā ī nob p̄cessit: puta cū gs ideuot⁹ ad dormiēdū accesserit idē ē iudiciū ⁊ ō pollutiōe q̄ ex cogitatōe p̄cedēti cātur. si aūt ī nob cā nō p̄cesserit: īmo magis cā ℨria. ⁊ ℬ freq̄nter accidat ⁊ p̄cipue ī diebus gb⁹ gs cōicare oz: signū ē q⁹ diabolus boī fructū eucharistie p̄cipiēde auferre conat. vñ ī tali casu ꝓsultū fuit cuidā mōacho: vt ī collatiōib⁹ patr⁹ legiř q⁹ cōicaret: ⁊ sic diabol⁹ vidēs se nō posse ꝓseq intētū ab illusiōe cessauit. si aūt ex cibo p̄cedēti aut potu acciderit idē ē iudiciū: ⁊ ō pollutiōe q̄ ex turpi cogitatiōe p̄cessit: nisi intrīn q⁹ nō ita de facili accit peccare mortal'r ī sūptiōe cibi: sīc ī cognitōe turpi: ⁊ q⁊ aliq̄n hec pollutio sine imagiatōe accīt: illa vo nūq̄: illa aūt q̄ ex nāe disponē accīt nō ē signū⁊ alic⁹ pcti: ſz pōt bebetatiōez mētis ꝓducere: si cū imagiatōe ꝓtigat. īmūdiciā aūt corpalē hz: ⁊ iō si nēcitas īmineat vl' ḋuotio exposcat tal' nō ipedit ⁊ p̄cipue q̄n nō cū imagiatiōe accidit: tñ si pp reuerētiā abstīcat laudādus ē q̄n ifirmitas ñ est ppetua. ⁊ q⁊ nō ita de facili pt p̄cipi ex q̄ cā ꝓtingat: iō tuti⁹ ē sp abstīere nisi nēcitas icūbat: oz aūt abstinere vt dñt vsq; ad. ⁊ 4. hor⁊. q⁊ in tali spacio nā deordīata per corpalē īmūdiciā ⁊ mētis bebetatiōe reordinař. Ad p̄m g̃ dōz q⁹ q̄ntis pctñ qōlibz vēiale magis ad ipuritatē ptineat mēt] ſz se q̄ pollutio nocturna: ⁊ ſz ℬ magis deo displiceat: tñ pctñ vēiale nō ita bebetat aīaz ⁊ corp⁹ ingenat: nec ita ō facili ē signū pcti mortal'. sīc pollutio: ⁊ iō nō segř. Ad z^m dō. q⁹ ñ cēt ꝓsulēdū alicui q⁹ statī p⁹ peccatū mortale ēt ꝓtrīt⁹ ⁊ ꝓfessus ad eucharistiā accederet: ſz ōberet nisi magna nēcitas vrgeret p aliq̄ tps pp reuerētiā abstīere: ⁊ ꝓterea ꝓfessio purgat maculā mēt]: nō aūt ī mūdiciā corpalē ⁊ bebetudinē q̄ ꝓtigit ī mēte ex dēpssione ipi⁹ ad carnē. Ad 3^m dō. q⁹ gdā dñt q⁹ hō oz peccare venialr vt aliū a pctō mortali ipediat: ſz ℬ dcm ℨdictōez iplicat: q⁊ ex ℬ ipo q⁹ oř pctñ pōit idebitū fieri. vñ si aliqd fit qō nullo⁹ possit ñ eē pctm ñ oz fieri: nec ét bonū est fieri nec licitū vt ali⁹ a pctō mortali libereť: q̄uis ad ℬ ex q̄dā pietate aī ét m'ti bōi iclinēť. ſz ꝓt hoc ꝓtigeř vt aliqd qō al's ē pctm veniale ex tali cā fcm ōsineret eē pctm: sīc dicere aliq̄ vbū iocosū qō nō eēt ociosū si diceret cā pietatis] vtilitat]. vñ si tal' pollutio sit q̄ ī cāu nēcitat] ñ ipediat: deberet pollut⁹ in casu ꝓposito celebrare: al's nō. Ad 4^m dōz q⁹ turpis cogitatio oř nō solū q̄ de turpib⁹ ē: q⁊ de eis nō ꝓt eē honesta cogitatio: ſz q̄ turpitudinē hz pp ōlectationē vl' cōsensū adiūctū: ⁊ hec qdē turpitudo magis bona rēda est q̄ illa q̄ in cibo accidit: tum q⁊ magis vitare pōt cum difficillimū sit in cibo modū⁊ tenere. tū q⁊ est magis ꝓpinqua ad mortale peccatum.

Ad. 3. q. dōz q⁹ cū iste cib⁹ nō sit corpis ſz mētis cib⁹: magis in ei⁹ sūptiōe cōsiderāda est disp̄o mētis q̄ corpis: ⁊ iō distinguēdū est in īmūdicia corpali tm̃: q⁊ aut est ppetua sic lepra: aut diuturna vel est tpalis ⁊ cito purgabilis. sig⁹ dez sit ppetua vel diuturna: tunc nullo mō ꝓpter hoc gs abstinere oz: ne ꝓpter īmūdiciā corpis pdař fruct⁹ mentis: sicut accidit in leprosis patiētib⁹ fluxū sanguis vel seminis. Si aūt sit tpalis ⁊ facile expurgabilis: tūc si aliqs in mēte sit bene disposit⁹ sumere nō ꝓhibeť: q̄uis ét possit ad tps laudabil'r abstinere ꝓpter reuerētiā tāti sacri. Ad p̄mū g̃ dōz q⁹ de⁹ diligit corpalē mūdiciā: ⁊ imūdiciā odit ſz qō ptinēt ad reuerētiā vl' irreuerētiā sacrī: ⁊ iō si ex deuotione mētis nō pp irreuerētiā aliqs cū īmundicia corpali accedat de⁹ acceptat. Ad z^m dōm q⁹ ꝓhibitio īmūdoꝝ in lege a sanctis magis erat pp significationē q̄ pp ipsas res. ⁊ iō nō oz q⁹ sil'r fiat in nouo testō vbi veniēte veritate figure cessauerūt. Ad 3^m dōm q⁹ interdicit sacerdoti leprosо ne celebret publice cozā pp'o pp⁹ noz: tñ secrete bñ pōt ex deuotiōe celebrare nisi sit adeo corruptus q⁹ ministeriū sine periculo explere nō possit: leprosus tñ ad sacerdotiū ꝓmoueri nō oz.

Ad quintuz sic ꝓcedit. videť q⁹ sacerdos dare sibi debeat corp⁹ xp̄i petēti si ſciat ipsum esse peccatorē. medic⁹. n. nō oz dare ifirmo medicinā quā scit ei eē mortiferā: ſz sacerdos scit pctōzi corpus xp̄i esse mortiferū cām. g̃ nō oz ei dare. P. ℨ veritatē vite nō ē faciēdū aligd pp vitādū scādalū: ſz dare corp⁹ xp̄i peccatozi est ℨ veritatē vite: cū sit ℨ p̄ceptū dñi. Matth. 7. Nolite sanctū dare canib⁹. g̃ quātūcūq; possit sequi scādalū: nullo mō ē ei dādū: sīc nec ꝓ aliq̄ scādalo vitādo deberet dari cani: aut ī lutū. pyci. P. de duob⁹ malis min⁹ malū eligēdū ē: ſz pctōzi min⁹ ē malū si ifameť q̄ si corpus xp̄i māducet idigne. g̃ magis sacerdos oz ei negare in publico: et si crimē ipi⁹ ī notorietā venire ōbeat q̄ ei dare. P. si dat ei hostiā nō ꝓsecratā nullū scādalū erit. g̃ vř q⁹ ℬ ōbeat magis facere. ℨ ℨ. ois xp̄i actio nra ē īstructio: ſz xp̄s dedit corp⁹ suū ī cena inde. vt bř Jo. 13. ⁊ Dio. dic. q⁹ quis sciret eū peccatorē. g̃ ⁊ sacerdos pctōzi petēti denegare nō oz. P. Augu. dicit. Non ꝓhibeat dispēsatoz pinques terre. i. peccatores mēſz dñi māducare.

Ulteri⁹ vř q⁹ suspect] ō crie ét dari ōbeat. susp̄itio. n. dubitationē ipoz tat: ſz dubia ī meliorē ptē interptāda sť. g̃ vř q⁹ debeat ei dari; ac si eēt iustus. P. exp̄imētū ñ sumit de aliquo crimīe nisi de quo suspicio p̄cessit: ſz corpus xp̄i dādū ē aliq̄ alicui ad exp̄imētū de pctō sumēdū sub bis vbis. Corp⁹ dñi sit tibi ad ꝓbatōez bodie: vt oř in ōcretis. z. q. 5. sepe ꝓtigit. g̃ dari oz suspectis. ℨ ℨ. si suspectus de crimīe dareť corp⁹ xp̄i eēt scādalū pplo videti ⁊ sciēti: sed scandalū vitādū est. g̃ nō oz ei dari corp⁹ xp̄i.

Ulteri⁹ vř q⁹ amētib⁹ corp⁹ xp̄i dari nō debeat: q⁊ ad ℬ q⁹ aliqs corp⁹ xp̄i sumat regriť diligēs examiatio. vt ꝑ⁊ Cor. ii. Probet aūt seipz hō ac. ſz ℬ nō pōt in amēte p̄cede re. g̃ nō pōt ei dari eucharistia. P. iter amētes ēt energumini ꝓputāť ſz Dio. i ec. hierar. energumini ēt ab ispectiōe dīno⁹ arcenť. vñ statī post euāgeliū ī p̄mitia eccl'ia p vocē diaconi cū catheciis excludebanť. g̃ non oz eis dari eucharistia. ℨ ℨ. Lassio. dic. Eis q ab īmūdis vexanť spiritib⁹ cōione sacrosācta a seniozib⁹ nr̄is nūq̄ meminim⁹ iterdictā. g̃ cū tales sint amētes amētib⁹ oz dari. P. in decretis. 26. q. i. dř. g recedūt: amētib⁹ ēt q̄cunq; pietat] sūt ꝓferēda sūt: ⁊ logť ō recōciliatōe ⁊ sacra cōioe.

Ulteri⁹ vř q⁹ ēt pueris dādū sit corp⁹ xp̄i: q⁊ p baptismū aligs ascribit ad corpis xp̄i sumptionē. vñ ⁊ baptizato cōferēdū ē vt Dio. dic. ſz pueri baptizati sūt. g̃ ⁊ eis corpus xp̄i oz dari. P. vita spūal' sīc ē p baptismū ita est p eucharistiā. q⁊ dř Jo. 6. Qui mādūcat me viuit pp me. ſz pueris dař baptism⁹ vt bēant spūalē vitaz. g̃ ⁊ sil'r oz dari eis eucharistia. ℨ ℨ. q⁹ iste cib⁹ ē grādiū: vt ꝑ⁊ Aug. in li. ꝓfec. ſz pueri nōdū sūt grādes ī fide. g̃ nō oz eis dari. Rñ: dōz ad p^m. q. q⁹ si sacerdos sciat pctm alicui⁹ q eucharistiā petit p ꝓfessionē vel alio q̄libz mō distīngēdū ē: q⁊ aut pctm ē occultū aut manifestū. si ē occultū: aut exigit ō occulto aut in māifesto. si in occulto oz ei ōnegare et monere ne in publico petat. si aūt ī māifesto petit oz ei dare. p q⁊ q⁹ pctō occulto penā iferēs publicā reuelatoz ē cōfessiōis aut pditoz crimis. ℨ⁰ q⁊ glōs xp̄ian⁹ hz ius ī p̄cepto eucharistie nisi illō p pctm mortale amittat. vñ cū ī facie eccl'ie nō cōstet istū amisisse ius suū: nō oz ei in facie eccl'ie denegari: al's dareť facultas mal' sacerdotib⁹ p suo libitu punire maxia pena q̄s vellēt. ℨ⁰ pp īcertitudinē status⁹ sumēris: q⁊ spūs vbi vult spirat. vñ subito pōt eē cōpunctus ⁊ diuinit⁹ a pctō purgat⁹: ⁊ diuia ispiratiōe ad sacrm accedere. 4. q⁊ eēt scādalus si denegareť. Si vo pctm est māifestū oz ei denegari siue ī occlto siue ī māifesto petat.

Ad p^m g̃ dōz. q⁹ potī⁹ ōberet eligere medic⁹ medicinā eē mortiferā ifirmo q̄ sibi si alterū oporteret: ⁊ sil'r sacerdos potī⁹ ōberet eligere q⁹ pctōr assumat ad pditionē suā q̄ ipse deneget in pditionē ꝓpriā in scādalizando ⁊ pctm occultū reuelādo. ⁊ ꝓterea nō ē certū vt⁊ sit ei mortifera q⁊ subito bō spū dei mutať: ⁊ iteꝝ ī ipsa petitiōe peccauit mortal'r in mortale pctm cōsentiēs. Ad z^m dōm q⁹ nō oīmittiť tū pp scādalū: ſz pp alias cās q̄ faciūt: nec eēt ℨ veritatē vite si negaret dñs. g̃ nō ꝓhibuit simpl'r dare: ſz volūtatē dādi dicens. Nolite scīm ꝛc. sacerdos aūt in casu ꝓposito nō dat ꝓpa spōte: ſz magis coact⁹: nec est silis rō de alalib⁹ bruttis ⁊ de p̄ceptiōe in lutū: q⁊ cāe p̄dicte ñ sūt ibi. Ad 3^m dōz q⁹ ſm Jnno. 3. cū nemo ōbeat vnū mortale ꝓmittere vt ꝓxim⁹ aliud nō cōmittat eligēdū ē potī⁹ sacerdoti nō ꝑdere peccatorē q̄s vt ille nō peccet: ſz pctōr oz potī⁹ eligere vt abstinēdo reddat ſuspect⁹ q̄s cōicādo māducet idigne⁹. Ad 4^m dōz q⁹ nullo⁹ oz dari hostia nō ꝓsecrata. p ꝓsecrata: tū q⁊ in sacro vitatis nō oz eē aliq̄ fictio: tū q⁊ nō māducās adorat qō māducat: vt dic⁊ Augu. daret sacerdos ei occasionē idolatrādi. vñ decretal' dic⁊ in casu ſpli q⁹ falsa sūt abyciēda remedia q̄ sūt veris periculis gratioza: rōnes q̄ sūt ad oppositū ꝑcedūt q̄n peccatoz occultus publice petit.

Ad z^m. q. dōz q⁹ triplex ē suspicio. qdā violēta ad cuius ℨriā nō admittiť ꝓbatio: sīc si iueniat solus cū sola nud⁹ in lecto loco secreto ⁊ tpe apto ad cōmixtionē. Alia ē pbabilis: sīc si iueniat solus cū sola colloq̄ns ī locis suspectis et freq̄nter. ℨª ē ꝑsūptuosa q̄ ex leui cōiectura oritur⁊ hec aūt vltia ōponēda ē: in z^a nō oz ōnegari: q⁊ pena nō īfligitur vbi culpa ignorat⁊: ſz de p^a ē idē iudiciū qō de pctō. vñ si sit suspicio ꝓcedēs ex fama publica nō oz ei dari: neq; ī occulto: neq; in manifesto. si aūt sit singularis ipsi⁹ sacerdotis sic oz dari ī publico: ſz nō ī occulto. Ad p^m g̃ dōz q⁹ q̄uis nō bēatur in p^a suspitiōe certitudo sensibil' vel p ōmfationē: tū habeť tal' certitudo q̄ suffic ad ꝓbationem iuris: nō. n. in oīb⁹ ē sil'r certitudo regrenda. vt dř. i. Eth.

Ad z^m dōz q⁹ decretū illō ab⁹ogatū est. q⁊ facere tales ꝓbatōes ē tēt⁊ deū. Ul' dōz q⁹ ītētio illi⁹ ōcreti ñ ēvt tal' purgō fiat: ſz vt pp tiozē tal' purgōnis a futuris abstīeat.

Ad 3^m. q. dōz q⁹ de amētib⁹ distīguēdū ē. gdā. n. dř⁊ large amētes: q⁊ debilē mētem hūt sīc oř inuisibile qō male videť. ⁊ tñ sunt aliq̄ mō docibiles eoz q̄ ad fidez ⁊ deuotionē sacrī ptīcāt: ⁊ talib⁹ nō oz corp⁹ xp̄i ōnegari. Quidaz vo sūt oīo carētes iudicio rōnis: ⁊ isti vl' fuerūt tales a natiuitate: ⁊ tūc eis nō oz dari. q⁊ ñ pñt ad ḋuotōez iduci q̄ regriť ad ℬ sacrz q̄uis gdā ꝛriū dicāt. vl' iciderūt in amētiā p⁹ fidē ⁊ ḋuotōez sacrī: ⁊ tūc oz eis dari nisi tieať periculū: vel de vomitu: vel de expuitiōe: aut aliquo hꝺ. ⁊ ℬ ꝑ⁊ ℬ qō babeť in decretis. cā. xxiij. q. vi. Si is q in ifirmitate pniaz petit: ⁊ tū sacerdos iuitat⁹ ad cū venīt vertař in frenesi accepto testionio ab astātib⁹ q petitionē au dierūt ⁊ recōcilieť: ⁊ eucharistia ei⁹ ori infundař. Ad p̄mū g̃ dōz q⁹ in isto casu p̄cedēs deuotio cōputař ei ad dignā māducationē. Ad z^m dōm q⁹ demoniacis non est denegāda cōio: nisi forte certū sit q⁹ p aliq̄ crimīne a diabolo torqueanť: ⁊ de talib⁹ loquit Dio. Uel dōm ⁊ meli⁹ q⁹ ipse vocat energuminos illos in q̄bus adhuc viget vt⁹ demōis pp pctm originale nōdū extirpatū eo q⁹ nōdū baptismi graz ꝓsecuti sūt q̄ b⁹ adhibeť exo: ci^mo post catheci^m aī bapm. vñ ipse ponit eos scdo loco post cathecuminos.

Ad q̄rtaz qōnem dōm q⁹ pueris carentibus vsu rōnis q nō pōt distīnguere ītер cibū spūalē ⁊ corpalez nō oz eucharistia dari: q̄uis gdā greci ꝛriū teneāt. irrōnabil'r autē q⁊ ad eucharistie sūptionē exigiť actualis deuotio quā tales pueri bře nō pñt. pueris aūt iaz incipiētib⁹ bře discretionē ēt aī pfectā etatē: puta cuz sint. x. vel. xi. anno⁊ aut circa hoc pōt dari si in eis signa discretiōis appareāt ⁊ deuotiōis. Ad p^m g̃ dōz q⁹ pueri baptiçati acgriūt ius petiēdi corp⁹ xp̄i: nō tñ statim ſz tpe ꝓpetēti: sicut ⁊ ius petiēde hereditatis bñt: q̄uis cā statiz nō possideāt. Dio. ät assignat ritū baptismi q̄ ad adultos: vt ꝑz ī spiciēti vba ei⁹.

Ad 3^m dōz q⁹ p bapm dař p̄m⁹ act⁹ vite spūalis. vñ ē de necītate salutis: ⁊ iō pueris bap^mo dādus est: ſz p eucharistiā dař ꝓplemētū spūalis vite: ⁊ iō illis q pfectiōis secū de q̄ ē p actualē deuotionē pñt eē capaces oz dari. put habeť de ꝓse. di. xiij. In eccl'ia vbi dicit. Nō cogitetis vitā bře posse q sunt exptes corpis ⁊ sanguis dñi: ⁊ loquit⁊ de pueris: ītelligēdū ē q̄tū ad rez sacrī q̄ est vnitas eccl'ie ex quā nō ē salus neq; vita: ⁊ ñ q̄tū ad sacrale mādūcatoez.

Crede ⁊ mādūcasti. itelligēdū ē de manducatiōe spūali ⁊ fide formata: iō aūt potī⁹ fidē cōmemorat: q⁊ ipa ē q̄ maxime in sacris opař. Nos corp⁹ xp̄i facti sum⁹. g̃ spūal'r mādūcam⁹ nosipsos. ⁊ dōm q⁹ nos nō sum⁹ corp⁹ ipsi⁹ nisi rōne vniōis: quā mādūcādo spūal'r acgrim⁹. Ecce factū est malū. ℨriū dicit supra. c. c. Indigne qs sumēs corp⁹ christi nō efficit vt malū fit qō accipit. ⁊ dō q⁹ nō fit malū in se: sed fit malū. i. nociuū ei. Ita spūal'r sumam⁹. contra: q⁊ in patria nullus vsus sacrī erit. g̃ nec spūalis sūptio. Et dōz q⁹ oř spūalis sūptio ꝓsecutio rei sacrī: quā sacrz statim nō efficit: ſz tm̃ significat. ſ. fruitio diuinitatis quā etiam significat sacramētalis māducatio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ De hereſi aliozuz qui dicũt corpus xp̃i nõ eẽ in altari niſi in ſigno. Bi. x. a

SUnt itez alij p̃cedẽtiũ inſaniã trã ſcẽdẽtes qui dei virtutẽ iuxta modum nãliuz rerũ mẽtientes audaci⁹ ac piculoſius veritati ꝺicũt. aſſerẽtes i altari nõ eſſe corp⁹ xp̃i vel ſanguinẽ: nec ſubaz panis vel vini in ſubaz carnis ⁊ ſanguis ꝓuerti: ſz ita xp̃m dixiſſe. Hoc ẽ corp⁹ meũ: ſic̃ ap̃l⁹ dicit: petra aũt erat xp̃s. Dicũt. n. ibi eẽ corp⁹ xp̃i tm̃ i ſacr̃o. i. i ſigno: ⁊ tm̃ i ſigno mãducari a nob: q errãdi occaſionẽ ſumũt a verb veritatis. Vn̄ p̃ria hereſis fcã ẽ i diſcipul' xp̃i. Cũ. n. diceret. Niſi qs mãducaverit carnẽ meã: ⁊ biberit ſanguinẽ meũ nõ habebit vitam eternã. Illi nõ intelligentes dixerũt: durus eſt hic ſermo: quis põt eũ audire? ⁊ abierunt retro. Illis diſcedentibus inſtruxit duodecim qui remanſerant. Spũs eſt inqt qui vificat caro nihil p̃odeſt. verba que locut⁹ ſuz vobis ſpũs ⁊ vita ſũt. Intellexiſti ſpiritualiter ſpũs ⁊ vita ſunt. Intellexiſti carnaliter: etiam ſic ſpiritus ⁊ vita ſunt: ꝫ tibi non ſunt. Spũaliter intellige que locutus ſum. Non hoc corp⁹ quod videtis manducaturi eſtis ⁊ bibituri illũ ſanguinẽ quez fuſuri ſunt: qui me crucifigent. Sacramentũ aliquod vobis cõmendaui: ſpiritualiter intellectuz vificabit vos: caro autem non p̃odeſt quicq̃. Sunt etiã ⁊ alia illoz inſanie fomitez miniſtrãtia. Ait enim Aug. Donec ſeculum finiatur ſurſum eſt dominus: ꝫ tamẽ etiam hic nobiſcũ eſt veritas domini. Corpus enim in quo reſurrexit in vno loco eẽ oportet: veritas autem eius vbiq̃ diffuſa eſt. Itez vna p̃ſona deus ⁊ homo: vbiq̃ per id qꝺ eſt deus. in celo per id quod homo eſt. Chriſtus etiam dicit. Pauperes ſemp̃ habebitis vobiſcum: me autẽ nõ ſemp̃ habebitis. His alijſq̃ vtuntur p̃efati hereticiin aſſertione ſui errozis.

b

¶ Determinatio p̃emiſſozum.

QUe ex eadem rõne omnia accipienda ſunt: nõ enim bis negaꝫ verꝫ corp⁹ xp̃i a fidelibus ſumi vel in altari eẽ: ꝫ bis veritas ap̃los ⁊ in eis nos inſtruxit. Qꝺ ipſius corp⁹ nõ in partes direptũ vt putauerunt illi diſcipuli qui retroierunt: ſed integꝫ nec viſibiliter in forma humana: ꝫ inuiſibiliter ſub forma panis ⁊ vini corp⁹ ⁊ ſãguinẽ nobis traderet. Quem ſenſum Aug. confirmat dicens. Ipſum quidem ⁊ nõ ipſuz corpus quod videbatur mãducaturum ip̃m inuiſibiliter: nõ ipſuz viſibiliter. Item. Etſi neceſſe eſt illud viſibiliter celebrari: neceſſe eſt tamẽ inuiſibiliter itelligi. Ita etiã intelligendũ eſt corpus xp̃i eſſe in vno loco. ſ. viſibiliter in forma humana: veritas tamen eius. i. diuinitas vbiq̃ eſt. veritas etiã ei⁹. ideſt verum corpus in omni altari eſt vbiq̃ celebratur. Sic etiam illud intelligendũ ẽ: pauperes ſemp̃ habebitis vobiſcũ: me autẽ nõ ſemp̃ habebitis: ſm corporalem p̃ſentiaz. ſ. qua cũ eis conuerſabatur. Similiter per id quod homo eſt in celo eſt viſibiliter: inuiſibiliter autem eſt in altari: q̃ non in forma humana apparet: ſed forma panis ⁊ vini operitur. Vnde ⁊ inuiſibilis caro ei⁹ ꝺicitur que vere eſt i altari. Sꝫ in ſpecie ſua nõ apparet: inuiſibilis ꝺicitur. Ait. n. Augu. Hoc eſt qꝺ ꝺicimus: quod modis omnib⁹ approbare cõtendimus ſacrificium ecclеſie duobus confici. duobus conſtare: viſibili elemẽtoꝝ ſpecie: ⁊ inuiſibili dñi noſtri Jeſu xp̃i carne ⁊ ſanguine: ſacramẽto ⁊ re ſacramẽti. i. corpe xp̃i: ſicut xp̃i p̃ſona cõſtat ⁊ cõficitur ex deo ⁊ boie. Cũ xp̃s ſit verus deus ⁊ homo q̃ ois res illarũ rerũ naturã ⁊ veritatẽ in ſe cõtinet ex qbus cõficit. Cõficit aũt ſacrificiuz ecclеſie duob⁹: ſacramẽto ⁊ re ſacramẽti. i. corpe xp̃i. Eſt ergo ſacramẽtũ ⁊ res ſacramẽti ideꝫ corpus xp̃i. Ecce inuiſibilẽ ꝺixit carnez xp̃i: q forma panis operta ſumit ⁊ tractat. Idem corpus xp̃i ꝺixit eẽ ſacr̃m ⁊ rem: ex quo cõfirmatur qꝺ ſupra ꝺiximus. Deinde addit qꝺ magis mouet lectorẽ. Caro inquit eius eſt: quam ſub forma panis optã in ſacramẽto accipimus ⁊ ſanguis ei⁹ quẽ ſub vini ſpẽ ac ſapore potamus: caro. vz. carnis: ⁊ ſanguis ſacr̃z ẽ ſanguinis: carne ⁊ ſanguine vtroq̃ inuiſibili: intelligibili ⁊ ſpũali ſignificaꝫ corp⁹ xp̃i viſibile: ⁊ palpabile: plenũ gratia ⁊ diuina maieſtate.

¶ Que ſit intelligentia p̃emiſſozuz.

ATtẽde his diligẽter: q̃ tropo quodvtiꝫ hic Augu. Quo ſolẽt res ſignificantes rerũ ſortiri vocabula quas ſignificãt. Hic. n. viſibilis ſpẽs panis vocatur noie carnis: ⁊ viſibilis ſpẽs vini noie ſanguinis. Inuiſibilis vero ⁊ intelligibilis ꝺicitur caro xp̃i: q̃ ſm illã ſpẽm nõ videt caro: ſed intelligit ita ⁊ ſanguis. Caro ergo inuiſibilis ꝺicitur eẽ ſacr̃m carnis viſibilis: q̃ ſpẽs panis quã illa nõ videt caro: eſt ſacramẽtũ carnis viſibilis: q̃ carne inuiſibili. i. ſpecie ſm quã caro chriſti nõ videtur caro: ſignificatur corpus xp̃i qꝺ eſt viſibile ⁊ palpabile vbi in ſua forma apparet. Ita ⁊ de ſanguine accipi ꝺz. Quez ſenſum cõfirmat Augu. Aperiens qualiter p̃ce-

ta intelligẽda ſint: q̃ obſcure ꝺixerat cõſequenter ꝺicẽs ita panẽ vocari corpus chriſti cũ vere ſit ſacramẽtum corporis chriſti qꝺ in cruce poſitum eſt: ſicut ipſa imolatio que fit manib⁹ ſacerdotis vocaꝫ chriſti paſſio nõ rei veritate: ſed ſignificãdi myſterio: ⁊ ſicut ſacr̃m fidei ꝺicitur fides. Satis reſpõſuz eſt hereticis: ⁊ obiectionibus eoruz qui negãt verꝫ corpus chriſti in altari eſſe ⁊ panẽ in corpus: vel vinũ in ſanguinẽ myſtica conſecratione cõuerti ꝺicẽtes. Quis audeat mãducare ꝺñm ſuũ? Quis etiã audeat ꝺicere quotidie fozmari corpus chriſti: de materia vel ſubſtãtia: que non fuit virginis caro.

¶ Auctozitatibus p̃bat verꝫ corpus chriſti eẽ in altari: ⁊ in id panem cõuerti.

d

HEc ⁊ bis ſimilia abijciũt illi in diuino myſterio legẽ nature ſectãtes: quozũ p̃ſidiã ſubdita ꝓuincũt teſtimõia. Ait enim veritas. Accipite hoc eſt corpus meum. Item Ambroſius. Si tãtũ valuit ſmo Helye vt ignem de celo ꝺeponeret: nõ valebit tãtũ ſmo xp̃i vt ſubſtãtias mutet? De tot⁹ mũdi operibus legiꝫ: q̃ ipſe ꝺixit ⁊ facta ſunt ⁊c. Sermo igiꝫ. i. filius qui potuit ex nihilo facere quod non erat: nõ poteſt ea que ſunt in id mutare qꝺ nõ erant? Non enim minus eſt cauſare q̃ mutare nouas naturas rebus. Item ſi ozdinem querimus: viro mixta femina generare cõſueuerat. liquet ergo q̃ p̃ter nature ozdinẽ virgo generauit ⁊ hoc qꝺ conficimus corpus ex virgie ẽ. Quid ergo hic queris nature ozdinez in chriſti corpoze: cuz p̃ter naturam ſit ipſe partus ex virgine? Item ante benedictionem alia ſpecies nominaꝫ: poſt cõſecrationẽ corpus ſignificatur. Ante cõſecrationẽ aliud ꝺicit⁹ poſt cõſecrationẽ ſanguis nũcupaꝫ. Tu ꝺicis amẽ .i. veruz eſt. quod ſermo ſonat: affect⁹ ſentiat. Itẽ Augu. In ſpecie panis ⁊ vini quam videmus res inuiſibiles. i. carnem ⁊ ſanguinem bonoramus: nec niſi pẽdim⁹ bas duas ſpẽs: ſicut añ cõſecrationẽ pendebamus: cum fideliter ſaltem ante conſecrationẽ panẽ eſſe ⁊ vinum: quod natura fozmauit. Poſt conſecrationem vero carnem chriſti ⁊ ſanguinem quod benedictio conſecrauit. Item Ambro. Panis eſt i altari vſitatus ante verba ſacra. vbi acceſſit cõſecratio: de pane fit chriſti caro. Quomõ autẽ põt quod panis eſt eſſe corpus chriſti? Conſecratione que fit ſermone chriſti. Item ſi tanta vis eſt in ſermone domini vt icipiãt eẽ que nõ erãt: q̃to magis opatozius eſt vt ſint q̃ erãt: ⁊ aliud cõmutent? Et ſic qꝺ erat panis ante conſecrationẽ: iam corp⁹ xp̃i eſt poſt conſecrationẽ: qa ſermo xp̃i creaturã mutat: ⁊ ſic ex pane fit corpus xp̃i: ⁊ vinũ cũ aqua in calice miſſum fit ſanguis cõſecratione verbi celeſtis. Item Aug⁹. Sicut p ſpiritũſanctũ vera chriſti caro ſine coitu creaꝫ: ita per eũdẽ ex ſuba panis ⁊ vini idem corp⁹ xp̃i ⁊ ſanguis cõſecraꝫ. Corp⁹ xp̃i ⁊ veritas ẽ ⁊ figura. Veritas ꝺñi corp⁹ xp̃i ⁊ ſanguis virtute ſpũs eſt panis vinicq̃ ſubſtãtia efficit. Figura ꝺo eſt id quod exterius ſentit. Item Euſebius emiſenus. Inuiſibil' ſacerdos viſibiles creaturas in ſubſtantiaz corporis ⁊ ſanguinis ſui verbo ſuo ſecreta poteſtate cõmutat. Ex his aliijſq̃ pluribus conſtat verum corpus xp̃i ⁊ ſanguinem in altari eſſe: immo integrũ chriſtum ibi ſub vtraq̃ ſpecie: ⁊ ſubſtantiam panis in corpus: vinicq̃ ſubſtantiam in ſanguinez conuerti.

ROſtq̃ magiſt⁹ ꝺetermiauit q̃ in hoc ſacr̃o tria inueniunt. aliqꝺ qꝺ eſt ſacr̃m tm̃: ⁊ aliqꝺ qꝺ eſt res ⁊ ſacr̃m: ⁊ aliqꝺ qꝺ ẽ res tm̃: ⁊ ſm hoc ꝺiuerſimode ꝺiuerſi mãducant. In pte iſta icipit ꝓſeq de ſingulis ꝺictoꝝ triũ in ſpãli. Vn̄ ꝺiuiꝺit in ptes tres. In p̃ma ꝺetermiat de ipo vero corpe xp̃i qꝺ eſt ſacr̃m ⁊ res ꝓtenta in ſacr̃o. In 2ª de ſpẽb⁹ panis ⁊ vini q̃ ſunt ſacr̃m tm̃. iz. diſ. ibi. Si aũt q̃rit⁹ ⁊c. In 3ª ꝺetermiat de effectu ſacr̃i q eſt res tm̃ in fine diſt. ibi. Inſtitutũ eſt B ſacr̃m. Prima in duas. In p̃ma oñdit verꝫ corp⁹ xp̃i in altari ꝓtineri ſub ſacr̃o. In 2ª ꝺetermiat de trãſubſtãtiatione p quã fit vt ibi ſit verꝫ corpus xp̃i. ꝺi. xi. ibi. Si aũt q̃rit⁹ q̃lis ⁊c. Prima ponit errozẽ quozũꝺã negãtiũ veritatẽ quã aſſerere itendit ⁊ pbationes coꝝ. In 2ª ſoluit pbatiões ipoꝝ: ibi. Que ex eaꝺẽ rõne ⁊c. In 3ª ꝺucit auctes ad veritatẽ pbãdam: ibi. Dec ⁊ bis ſilia obyciũt ⁊c. Scõa ps diuiꝺit⁹ in partes tres. In p̃ma exponit auctes q̃s illi errãtes p ſe ꝺucũt: ⁊ expõnẽ ſcoꝝ p̃ꝺictã ꝛfirmat. In 2ª oñdit ꝺubitationẽ eſſe ꝺe quaꝺam auctozitate Aug. inducta pro ſe: ibi. Deinꝺ addit q̃ magis mouet ⁊c. In tertia exponit eam: ibi. Attẽde bis ꝺiligenter ⁊c.

HIc quatuoꝝ q̃runt̃. ¶ Prio vtꝝ verum corp⁹ xp̃i ꝓtineat in hoc ſacr̃o. ¶ Scõo vtrũ totus xp̃s ꝓtineat in ſacr̃o ſub ſpẽb⁹ q̃ manẽt. ¶ 3º q̃lr ſit ibi. ¶ 4º quo poſſit agnoſci corp⁹ xp̃i ꝛz q ẽ ſb ſacr̃o.

Ad p̃imum ſic p̃cedit. Videt q̃ in ſacr̃o altaris nõ ꝓtineat verꝫ corp⁹ xp̃i: in his enim q̃ ad pietatẽ ⁊ reuerẽtiã ptinẽt diuinã nihil ꝺz eẽ qꝺ in crudelitatẽ vel irreuerẽtiã ſonet: ſed mãducare carnes hoĩs ſonat in q̃ꝺã beſtialẽ crudelitatẽ ⁊ irreuerẽtiã mãducati q̃ ⁊ in ſacr̃o pietatis qꝺ ad mãducationis vſuz ozdinaꝫ nõ ꝺz eſſe verꝫ corp⁹ xp̃i qꝺ mãducaꝫ. ¶ P. ſacr̃a ozdinãtur ad vtilitatẽ noſtrã. ſed Jo. 6º ꝺr: Caro nõ p̃deſt q̃cq̃. ergo corp⁹ xp̃i: ſiue ei⁹ caro nõ ꝺz eſſe in B ſacr̃o: ꝫ ſolũ ei⁹ ſpũal' vt⁹. ¶ P. Greg. ꝺicit in homel. ꝺe regulo: corpalẽ p̃ſentiam ꝺñi q̃rebat q̃ p ſpiñ nuſq̃ ꝺeerat: minꝰ itaq̃ in illũ crediꝺit qnẽ nõ putabat poſſe ſalutẽ ꝺare niſi p̃ſs eẽt in corpe: ſed nõ ponim⁹ q̃ corp⁹ xp̃i ſit in altari niſi vt nob ſit cã ſalutis. q̃ vr̃ q̃ ex ifirmitate fidei p̃cedat. ¶ P. nihil põt eẽ nũc vbi p̃ns nõ fuit loco p̃exiſtẽte niſi ipm mutet: ſed corpus xp̃i añ ꝛſecrationẽ nõ erat i altari, ſi q̃ poſt ꝛſecratio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nem sit ibi fm vitatē:oz q aliq̄ modo sit mutatuz:qđ non
pōt dici.g̃ non est vex ibi corp⁹ xpi. ¶ P. nullū corp⁹ pōt
eē sil⁹ in diuersis locis:fz corp⁹ xpi est in celo vere quo ascē
dit.g̃ ipole est q sit in altari:.pbatio pme:nihil cōtineē ex
suos termios si termios hēat:sed termini cuiuslibet cor
poris locati sunt sil⁹ cū termio corpis locātis.g̃ nullū cor
pus locatum in vno loco pōt eē ex termios illi⁹ loci:z ita
nō pōt eē in duob⁹ locis sil. ¶ P. eadē rōne pōt poni cor
pus xpi eē in diuersis locis z eē vbiq̄:sic ponētes angelū
esse in diuersis locis:dīt q est vbiq̄z velit.fz ponere q
corp⁹ xpi vbiq̄ possit esse est hereticū:qz hoc solius diuini
tatis est.g̃ nō pōt eē in diuersis locis sil. ¶ P. angelus est
simplicio: q̄ corp⁹ xpi:fz angelus nō pōt esse sil⁹ in plib⁹ lo
cis:g̃ neq̄ corp⁹ xpi:z sic idē qđ pus. ¶ P. corp⁹ xpi in q̄tū
corp⁹ nō bz q sit in plib⁹ locis:qz sic cuilibet corpi ꝓueni
ret:neq̄ in q̄tū gliosuz:qz multo fortius spūi glificato cō
ueniret:neq̄ in q̄tū diuinitati vnitū:qz vnio nō ponit ipz
eē limites corpis.g̃ nullo modo sibi cōpetit. ¶ Sed ℨ.pa
Luc.xi. Qui māducat z bibit idigne iudiciū sibi māducat
z bibit nō diiudicās corp⁹ dñi:fz si eēt corp⁹ xpi ibi fm solā
significationē nō oporteret diiudicare hūc cibū ab alys:
qz glz panis eadē rōne signat corp⁹ xpi.g̃ opz ponere q sit
ibi vex corp⁹ xpi. ¶ P. vitas in nouo testamēto oz rīdē
re figuris veteris testamēti:sed in veteri testamento ipse
agn⁹q figurabat xpm sumebat in cibū:vt ps Exo.xi.g̃ in
noua lege ipm vex corp⁹ xpi qđ pagnū significat oz man
ducari. ¶ P. Deutro.xx.dr. Dei pfecta sunt opa:fz nō pfe
cte ꝓiungeremur deo per sacra que nobis tradidit nisi sub
aliq̄ eoz ipse ve ꝓtineret.g̃ in ℞ sacro vex corp⁹ xpi ꝓtineē:
qz nō est aliud assignare sacm in q̄ xps realr ꝓtineat. Ad
hoc ēt sunt multe auctes in littera posite.

¶ Rideo dōm q sub sacro altaris cōtineē vex corp⁹ xpi:
qđ de vgine traxit:z ꝓiū dicere est hereꝯ.qz derogat vita
ti scripture qua dns dicit. Hoc est corp⁹ meū. Rō aūt q̄re
oz q in hoc sacro ipse xps ꝓtineat in pn⁹ hui⁹ tractat⁹ dcā
est:qz.s.nō ita pfecte nob xps ꝓiūgeret si sola sacra illa ha
berem⁹ in qb⁹ ꝓiūgit nob xps p vtutē suā in sacris illis pti
cipatā:z iō oz esse aliq̄ sacm in q̄ xps nō pticipatiue:fz p
suā eēntiā ꝓtineat vt sit pfecta ꝓiūctio capitis ad mēbra:
ꝓsequunt aūt z alie vtilitates:sic oñsio maxie charitatis
i ℞ q̄ scipz dat nob in cibū:subleuatio spei ex tā familiari
ꝓiūctōe ad ipm:z maximū meritū fidei in hoc q̄ credunt
multa in ℞ sacro que nō solū pter rōnē sunt:sed ēt ℨ sensū
vt vf:z multe alie vtilitates que explicari sufficiēter non
possent. ¶ Ad p⁹m g̃ dōm q in crudelitatē sonaret z maxi
me irreuerētia si corp⁹ xpi ad modū cibi corpalis mandu
careē vt.s.ipm vex corp⁹ xpi dilaniareē z dētib⁹ attereret z
hoc aūt nō ꝓtingit in sacrali māducatione:qz ipm p man
ducationē nō lacerat:fz māducātes itegros fac spēb⁹ sub
qb⁹ latet diuersis:vt infra dicet. ¶ Ad z^m dōm q nihil p
desset caro xpi corpalr māducata vt dcīm est:multū autē
pdest sacralr māducata. vñ Aug. dic:Caro nō pdest q̄cq̄
sed quō illi ītellexerūt:sic.n. ītellexerūt carnē quō ī cada
uer vtit:aut in macello dilaniat. ¶ Ad ℨ^m dōm q nō di
cimus vex corp⁹ xpi eē in altari eo q alr nō posset salutez
ꝓferre sic regulus credebat:fz qz iste est ꝓueniētissim⁹ mo
dus saluādi:sic z ꝓueniētissim⁹ modus repationis hūane
fuit p ℞ q vbū caro factū est z habitauit in nob:q̄uis etiā
ali⁹ modus repationis fuit polis. ¶ Ad 4.^m dōm q nō oz
semp illud qđ est nūc vbi pus nō fuit localr mutatū eē:qz
pōt aliqd eē ꝓsum in ipm:sic cū aer in ignē ꝓuertit:sed
tn ignis mutat mutatōe gnatōis:z ℞ accit:qz ignis in illa
ꝓuersione nō est termin⁹ gnatiōis:fz cōpositū ex subto ge
nerationis.s.mā:z termio.s.forma:vñ forma ipsa q̄ est ter
minus p se nō gnat.vt in 7° Meta. pbat. gnat aūt p acci
dens:qz nō est p se subsistēs:fz i alio:q̄ mutato mutari oz.

corp⁹ aūt xpi est i altari cū pus nō fuerit:qz panis ꝓuersus
est in ipm:ita q ipm totū corp⁹ est termin⁹ p se ꝓuersionis
sic ibi erat forma:nō tn est ens i alio sic forma:fz p se sub
sistēs:z ita nō oz q sit localr motū neq̄ gnatū p se neq̄ p
accns. ¶ Ad 5^m dōm q nullū corp⁹ cōparat ad locuz nisi
mediātib⁹ dimēsionib⁹ quātitatiuis:z iō ibi corp⁹ est aliq̄
vt in loco vbi cōmēsurant dimēsiones ei⁹ dimēsionib⁹ lo
ci:z fm ℞ corp⁹ xpi nō est nisi in vno loco tn.s.in celo:sed
qz ꝓuersa est in corp⁹ xpi suba panis qui pus erat in ℞ loco
determiate mediātib⁹ dimēsionib⁹ suis q̄ manent trāsub
stātiatione facta:iō manet loc⁹ nō qđē imediate hns ordi
nē ad corp⁹ xpi fm ppias dimēsiones:fz fm dimēsiones
panis remanentes:sub qb⁹ succedit corp⁹ xpi sube panis:z
iō nō est hic vt in loco p se loq̄ndo:fz vt in sacro:nō solū sig
nificāte:fz cōtinēte ipm ex vi cōuersiōis facte:z sic patz
q corp⁹ xpi nō est ex termios loci sui fm q ei cōpetit esse
alicubi int⁹ vl ex ex dimēsiōib⁹ ppriis qō ē p se alicubi eē
itus vel ex:fz est ex termios loci q̄si p accns fm q cōpetit
ei eē alicubi rōne illaꝝ dimēsionū q̄ remanēt ex illo corpe
qō cōuersum est in corp⁹ xpi. ¶ Ad 6^m dōm q sic ex dicti
ps corp⁹ xpi nō oř eē alicubi nisi rōne dimēsionū ppriaꝝ:z
illi⁹ corpis qō in ipm cōuersum ē. nō est aūt pole q dimen
siones ei⁹ pprie sint vbiq̄:neq̄ q corp⁹ in ipm cōuertēdū
vbiq̄ sit:z iō q̄uis corp⁹ xpi sit in plib⁹ locis aliq̄ mō:nō tn
pōt eē vbiq̄. ¶ Ad 7^m dōm q rō illa bn seq̄ret si rōne p
prio ꝛ termino ꝛ eēt in plib⁹ locis:qō mlto fortius angelo
cōueniret:fz ꝓuenit ei in q̄tū aliqō corp⁹ ꝓuertit in corpus
xpi:nō aūt in angelū. ¶ Ad 8^m dōm q ℞ nō cōpetit corpi
xpi:neq̄ in q̄tū est corp⁹:neq̄ in q̄tū est glificatū:neq̄ in
quātū diuinitati vnitū:fz in q̄tū est termin⁹ ꝓuersiōis:vñ
sil⁹ accideret de corpe lapidis si deus sil mō panis subz
in lapidē cōuerteret qō nō est dubiuz eum posse.

Ad secūdum sic ꝓcedit. Uī q xps nō ꝓtineat sub
sacro q̄tū ad aiam.qz xpo nō cōpe
tit eē in altari vt dcīm est. nisi fm q panis in ipm ꝓuertit
sed ostat q panis nō ꝓuertit in aiaz xpi.g̃ aia xpi nō e ib
¶ P. xps est in sacro altaris vt cib⁹ fideliū:fz nō est cibus
fm aiam:fz fm corp⁹:qz dicit:Caro mea vere est cib⁹. Jo.
6°.g̃ nō est ibi fm aiam. ¶ P. forma sacri oz rīdere sacm
sed i forma nō fit mētio de aia:fz solū de corpe:qz dr: Do
est corp⁹ meū:g̃ nō est ibi fm aiam. ¶ Sed ℨ:q̄cūq̄ nō
parant fm eē vbicūq̄ est vnū z aliud:sed vnū est esse
xpi z corpis:sic māe z forme:g̃ cū corp⁹ xpi sit i altari e
ibi aia. ¶ P. corp⁹ xpi nō est in sacro iaiatū:fz corpus
aia est iaiatū:ergo xps nō est ibi fm corp⁹ tn:fz ēt fz ali
¶ Ulterius vī q sub spē panis xps nō ꝓtineat inq̄tū
carnē aiatā:qz vt dcīm est corp⁹ xpi est ibi fm q cib⁹:fz
cibū nō ꝓuenit nisi carni. vñ Jo.6° Caro mea vere est cib
g̃ nō est ibi aliq̄ ps corpis nisi caro. ¶ P. qō ia est non o
fieri. si g̃ in pane ꝓsecrato sunt oēs ptes corpis xpi erit ib
sanguis.g̃ nō oz q p ꝓsecratiōnē vini itex ibi fieret. ¶ P
de⁹ in reuelationib⁹ vitatē oñdit:al⁹ reuelatio eēt cā er
ris:qō est icōueniēs:fz spēs panis ostensa est aliq̄n vt car
tis:sic legīt in vita bti Greg.g̃ non est sub spē panis alig
de corpore xpi nisi caro:z nō sanguis vl os vel aliud bo
¶ Sed ℨ.sic corp⁹ xpi significat in sacro ita ꝓtineē ibi:se
significat fm q est:al⁹ significatio eēt falsa:g̃ est ibi fz
est:sed caro nō est sine sanguīe z alys ptib⁹ corpis:g̃ est i
nō solū caro:fz ēt alie ptes corpis. ¶ P. in spē panis sig
ficat totū id qđ est res tn sine sacro.s.vnitas corpis m
stici:z sil⁹ in vino vt ex dictis.8° di.p3.sed sic significat
qđ est res tn. ita significat z ꝓtineē id qđ est res z sacm
ergo z tot⁹ xps q est res z sacm cōtineē sub vtraq̄ spēc
¶ Ulterius vī q nō sit ibi corp⁹ xpi fm ppriā q̄titatē
bil.n.qđ manet cōuertit in altez:fz q̄titas panis manet
ergo nō ꝓuertit in q̄titatē corpis xpi:fz corp⁹ xpi nō est

altari:vt dcīm est nisi vt est terminus cōuersionis.g̃ nō est
ibi fm ppriā q̄titatē. ¶ P. fm phm in 4.º phy. Corp⁹ nā
le nō pōt eē sil⁹ cū dimēsiōib⁹ sepat⁹:qz tūc due dimēsiōes
eēnt sil:fz dimēsiōes panis manēt.g̃ sub eisdē dimēsiōib⁹
nō pōt esse corp⁹ xpi cū dimēsionib⁹ ppriis q̄titatis. ¶ P.
accns plus dependet a suba q̄ suba ab accnte:fz ex pte eius
qō est sacm tn iuenit accns sine suba.g̃ multo magis pōt
poni ex pte eius qō est res z sacm q̄ sit suba sine accnte:z
ita corp⁹ xpi sine q̄titate. ¶ P. sic dcīm est supra:vbicūq̄
est corp⁹ aliqō fm ppias dimēsiōes est ibi vt in loco:fz cor
pus xpi nō est sub sacro vt in loco:qz iā eēt ex termios lo
ci ppri.g̃ ipole est q sit ibi fm dimēsiōes ppas. ¶ Sz ℨ:
subm nunc̄ sepat a ppa passione.fz sube corpalis ppa pas
sio ē q̄titas dimēsiua.g̃ cū suba corpis xpi sit sub sacro ēt
q̄titas ei⁹ dimensiua erit. ¶ P. de rōne corpis vini est or
ganizatio:vt ps in z^o de aīa:sed organizatio regrit diuersū
situ ptiū:sit⁹ aūt pponit q̄titatē.g̃ oz cū corp⁹ xpi sit vi
uum sub sacro q sit ibi sub ppria quātitate.

¶ Ulterius vī.q nō sit ibi fm totā q̄titatem suā. ꝓstat.n. q
q̄titas corpis xpi nō inuenit ex corp⁹ xpi:vt corp⁹ xpi sine
ppria q̄titate:fz ostat q corp⁹ xpi nō est vltra dimēsiones
panis:neq̄ aliq̄ ps dimēsiōis est sub qua nō sit corp⁹ xpi.g̃
si est ibi q̄titas tota corpis xpi:neq̄ excedit dimēsiōes pa
nis:neq̄ excedit:fz cōis animi ꝛceptio est q due q̄titates
q̄ vna alteri supposita:neq̄ excedit:neq̄ excediturt sunt
eq̄les:vt ps i pn⁹ Euclidis.g̃ q̄titas corpis xpi tota equat
q̄titati panis:qō est falsum:qz ꝓtingit eē maiorē z minorē.
¶ P. nullū corp⁹ fm totā suā q̄titatē pōt ꝓtineri idifferē
ter magna z pua q̄titate extrinseca:fz corp⁹ xpi ꝓtineē idif
ferēter sub pua pte:vel magna panis ꝓsecrati:g̃ nō est ibi
fm totā suā q̄titatē. ¶ P. q̄cūq̄ sub aliq̄ q̄titate extrin
seca ꝓtineē corp⁹ aliqō bns ptes distinctas fz suā intrinseca
q̄titatē totā ꝓtingit assignare sub qua pte illi⁹ q̄titatis sin
gule ptes ꝓtineantur:sed corp⁹ xpi cū sit organicū hz ptes
distinctas.si g̃ fm totā suā q̄titatē ꝓtineē sub dimēsionib⁹
erit assignare vbi sit caput ei⁹ z manus z pes:qō est ipole:
qz quitas q̄titatis nō sufficit ad talē distātiā:z pcipue cuz
ptes hēant distātias determiatas ꝓpter mlta ītermedia
que bnt q̄titates ō termiatas. ¶ Sed ℨ. totalitas corpis
attēdit fm totalitatē q̄titatis eius:qz fm q̄titatē diuidit
z ptes bz.sed fm Aug. Christ⁹ tot⁹ māducat in sacro.g̃ est
ibi fm totā suā q̄titatez. ¶ P. ipole est aliqd esse alicubi
fm ptē q̄titatis:z nō fm totā nisi diuisa q̄titate ipsi⁹:sed
q̄titas corpis xpi nō diuidit actu:qz corp⁹ illud est ipole.
g̃ cū in sacro ꝓtineat aliqd q̄titatis corpis eius:ipossibile
est dicere q non cōtineatur in toto.

¶ Rideo dōm.ad pmā.q.q in sacro altaris ꝓtineē aliqd
duplr:vno⁹ ex vi sacri:alio mō ex nāli concomitātia. Ex vi
qdē sacri ꝓtineē ibi illud ad qđ cōuersio termiat:ad qđ āt
termiat ꝓuersio sciri pōt ex trib⁹. Primo ex eo qō cōuer
tebat:nō.n. ꝓuertit mā sacri nisi in id ad qđ bz silitudinē
fm pprietatē nāe sue:sic vinū in sanguinē. Scdo ex signi
ficatione forme cui⁹ vtute fit ꝓuersio:vñ in illud ꝓuersio
termiat qđ est significatū p formā. Tertio ex vsu sacri:qz
qđ ptinet ad cibū ꝓtineē sub spē panis ex vi sacri:qđ ptiet
ad potū sub spē vini. Ex nāli aūt ꝓcomitātia z q̄si p accns
ꝓtineē sub sacro illud qđ p se nō est termin⁹ ꝓuersiōis:sed
sine q̄ termin⁹ ꝓuersiōis eē nō pōt:fm ℞ g̃ ps q cū aīa xpi
nō bēat silitudinē cū suba panis:nec in forma sacri de aīa
fiat mētio:nec aīa ꝓueniat ad vsum sacri q est manducare
z bibere:ad aiam nō termiat ꝓuersio panis:nec vini:sed
ad corp⁹ z sanguinē xpi q̄ ab aīa sepata nō sunt:z iō aīa nō
ꝓtineē ibi ex vi sacri:fz tn ꝓtineē ibi ex nāli ꝓcomitātia ad
corp⁹ qō vinificat. vñ si fuisset facta cōuersio panis in cor
pus xpi q̄n erat mortuū aīa nō fuisset sub sacro. Et qō di
ctū est de aīa oz itelligi de diuinitate:nisi q diuinitas ei⁹

ēt pter sacm est vbiq̄. Et p ℞ ps rnsio ad obiecta.

¶ Ad z^m.q.dōm q duplex est vsus sacri.s.māducare z bi
bere:māducare aūt est vsus cibi sicci:fz bibere est vsus ci
bi humidi q pot⁹ oř:z iō sub spē panis q ad vsum māduca
tionis ordinat cōtineē ex vi sacri nō solū caro xpi:sed os z
oēs hs ptes:nō aūt sanguis:qz ꝓtineē ex vi sacri sub specie
vini q ad vsum pot⁹ ordinat:q̄uis ex nāli cōcomitantia z
sanguis sit sub specie panis:z caro sub spē vini. ¶ Ad p^m g̃
dōm q ponit ibi ps p toto.s.caro pro toto corpe:z hāc ptē
specialr posuit:vt p silitudinē corpalis māducatōis cui p
cipue caro apta est:māducet ad sacralē:q̄uis ēt ossa z
alie hs ptes māducationi aliq̄ mō cōpetāt:cū fm Auic.g̃
dā aīalia ipsis nutriant. ¶ Ad z^m oōz.q illud qō iā est nō
fit eo mō quo est:sed alio mō pōt fieri:qz qō est potētia fit
actu:z iō sanguis xpi q est sub sacro bostia ꝓsecrata nō ex
vi sacri fit ibi p ꝓsecratiōnē vini ex vi sacri exns:sic ēt qō
est i vno loco p accns:fit ibi p se q̄ndo. ¶ Ad ℨ^m dōm.q vi
sus corpalis vt dicet nō pōt videre corp⁹ xpi fm q est sub
sacro:qd aūt illud sit qō q̄nc in hoc sacro in specie carnis
aut sanguinis apparet ifra dicetur.

¶ Ad ℨ^m.q.oōz.q suba panis q̄ ꝓuertit in corp⁹ xpi ñ hz aliq̄
ꝓportionē silitudis ad q̄titatē vel alia accītia xpi:fz tan
tūmodo ad suba z ei⁹ corpis:z iō cū nihil ꝓuertat in corp⁹
xpi de pane nisi suba panis:qz accītia manēt:ostat q cō
uersio illa termiat directe ad subam:nō aūt ad accītia:qz
accītia panis remanēt:z iō q̄titas z alia accītia ꝓpria cor
poris xpi nō sunt ibi ex vi sacri:sunt tn ibi fm rei vitatē ex
nāli ꝓcomitātia accidētis ad subz:vt de aīa dcīm ē. ¶ Ad
p^mū g̃ dōm.q rō illa pbat q nō sit ibi ex vi sacri:z ℞ pce
do. ¶ Ad z^m dōm.q qz dimēsiones corpis xpi nō sunt ibi
ex vi sacri:sed solū ex eo q ꝓcomitant inseparabilr subam:
ostat q ℨrio ordie sunt ibi dimēsiōes ppie corpis christi
z dimēsiones locati corpis in loco. Corpis enī suba locati
nō hz ordinē ad locū nisi mediātib⁹ dimēsiōib⁹:z ideo qz
dimēsiones corpis locati nō possunt esse sil⁹ cū alys dimē
sionib⁹:seqr ex ꝓti q suba corpis locati nō possit eē simul
cū alys dimēsionib⁹:neq̄ sepatis neq̄ in alio corpe exnti
bus:sed hic cōtrario suba corpis xpi p se mediate ordia
tur ad hoc q sit sub sacro:z dimēsiones ei⁹ pprie ex ꝓnti z
p accns:suba aūt ex ℞ q est suba nō pdiceē eē simul cū di
mensionib⁹ q buscūq̄ siue ꝓiūctis sibi siue sepatis:aut exi
stentib⁹ in alio subo:sic suba angeli pōt esse sil⁹ vbi est aliō
corp⁹:z ideo ēt corpus christi sub ppria q̄titate pōt eē sub
dimēsionib⁹ panis. ¶ Ad ℨ^m dicēdū.q non pōt fieri sine
mutatione panis q ei⁹ accītia sine suba remaneāt:z sil⁹
nō possz fieri q suba corpis christi eēt sine accidētib⁹ sine
sua mutatione:posset aūt deus hoc facere vt sine accītib⁹
ppriis eēt ad min⁹ aliqb⁹ itrinseca:z qz nō est icōueniēs pa
nem mutari:eēt aūt icōueniēs xpm mutari mutatione:z
ideo nō est sil⁹ qō iducit rō. ¶ Ad 4^m dōm.q q̄uis corp⁹
christi cū q̄titate ppria sit sub sacro:nō est tn ibi median
te sua quātitate:z ideo nō est ibi vt in loco.

¶ Ad q̄rtā.q.dōm.q qua rōne ponit ibi ps quātitatis ea
dē rōne ibi ponit ꝙ etiā tota q̄titas:qz sicut corp⁹ xpi non
sepat a ppa q̄titate:ita vna ps q̄titatis nō sepat ab alia:
vtrūq̄.n. sine mutatōe itrinseca corpis xpi nō posset euenī
re. ¶ Ad pmū g̃ dōm.q i suppositōe directe q̄titas appli
cat q̄titati:z qz q̄titas christi nō directe applicat q̄titati
panis:qz nō mediāte ipsa corp⁹ xpi sub dimēsiōe pāis est.
iō n ē ibi aliq̄ suppositio q̄titatis ad q̄titatez:nec aliq̄ cō
mēsuratio q̄titatū:z iō nō segr q sint eq̄les. ¶ Ad z^m di
cēdū.q sicut illa que nō bnt q̄titatē pnt esse idifferenter
sub pua z magna q̄titate:sic ps de aīa que est idifferēter
in magno z puo corpe:ita illud qō nō rōne sue quātitatis
ꝓtineē sub aliq̄ q̄titate pōt esse idifferēter i magna z par
ua q̄titate. sic est in ꝓposito. ¶ Ad ℨ^m dōm.q situs sicut

Universidad de Deusto
Biblioteca

obiectio tāgit: q̄titatē ꝑsupponit: ꝛ qz q̄titas chr̄isti nullā
sili'tudinē hz ad dim̄siones panis: iō etiā nec sit' ptiū coꝛ
poris xp̄i: ꝛ iō q̄uis coꝛp' xp̄i, put ē sub sacro hēat ptes di-
stinctas ꝛ situatas situ nāli: nō est tñ assignare in ptib' di-
m̄sionū panis: vbi singule ptes coꝛpis xp̄i iaceant: nec tñ
segr̄ q̄ dicam' coꝛp' xp̄i ꝟfusum: qz ordinē hñt ptes ī se: sz
fm ordinē illū nō cōparanr̄ ad dim̄siones exteriores.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr̄ q̄ coꝛp' xp̄i ꝛtineat sub
sacro circūscriptiue: oē. n. coꝛp' qō ē i
loco circūscribil': sed coꝛp' xp̄i est sub sacro sicut ī loco qō
pz: qz nō est aliū modū assignare de modis eēndi in. quos
assignat pbs in 4°. phy. g̃ coꝛp' xp̄i est i loco circūscriptiue.
¶ P. i sex ꝑncipijs dr̄ q̄ ppriū est positiōis ꝑ loco subē in-
herere: sz coꝛpis xp̄i suba nō denudat' alys ꝓpetatib' pnt
est sub sacro. g̃ neq; positōe. g̃ fm q̄ est sub sacro est i loco:
qz positio ordinē ptiū in loco dicit. ¶ P. oē coꝛp' qō ꝛtiet
supficie alteri' coꝛpis: ita q̄ nō excedit: neq; excedit circū
scribil' illa supficie sic loco: sed coꝛp' xp̄i totum vt dcm̄ est
ꝛtinet sub vltima supficie dim̄sionū panis que manēt: ꝛ
nec excedit: nec excedit. g̃ est sicut in loco circūscriptiue.
¶ P. oē qō replet locū circūscribil' loco: sed coꝛp' xp̄i re-
plet locū dim̄siuū al's eēt vacuū: g̃ coꝛp' xp̄i circūscribil'
ꝑb' illis. ¶ Sed ℈. oē coꝛp' qō circūscribil' loco cōmēsu-
rat' loco circūscribēdi: qz loc' ꝛ locatus sunt eq̄lia: vt dr̄ in
4°. phy. sed coꝛp' xp̄i nō cōmēsurat' q̄titati dim̄sionū: vt
dcm̄ est. g̃ nō est ibi sic in loco circūscriptiue. ¶ P. oē coꝛ
pus qō circūscribil' loco aliq̄ ptes ei' hñt sitū determiatū
in loco illo. sed ℞ vt dcm̄ est non ꝛuenit coꝛpi xp̄i rone di-
m̄sionū illaꝝ. g̃ nō ꝛtinet eis circūscriptiue.
¶ Ulteri' vr̄ q̄ ꝛtineat eis saltez diffinitiue: qz plus distat
a nā loci angelus q̄ coꝛp' xp̄i: sed angelus nō pōt eē i loco
gn loco diffiniat': vt cōiter dr̄. g̃ multo forti' coꝛpus xp̄i est
diffinitiue sub spēb' illis. ¶ P. oē coꝛpale idiuiduū ē de-
terminatū ad ℞ ꝛ nūc. sed coꝛp' xp̄i est hz̄. g̃ determiat ad
hic ꝛ nūc. g̃ est diffinitiue sub specieb'. ¶ P. oē finitū exi-
stēs alicubi diffinitiue est ibi: sed coꝛp' xp̄i est hz̄. ergo ꝛc.
¶ Sz ℈. oē qō est diffinitiue alicubi ita est ibi q̄ nō alibi.
sed coꝛp' xp̄i nō ita est sub spēb' q̄ nō alibi. g̃ nō est diffini-
tiue sub eis. ¶ P. oē qō pōt sine sui mutatione alibi eē q̄
℞ nō est hz̄ diffinitiue. ꝓp ℞. n. ponim' angelos moueri: quia
loco diffiniunt': sz coꝛp' xp̄i pōt alicubi eē q̄ sub spēb' illis
sine oi mutatione vel sua vel spēz: puta si alicubi coꝛpus
xp̄i ꝟsecrat'. ergo non erat hic diffinitiue.
¶ Ulterius vr̄ q̄ coꝛp' xp̄i nō possit eē totū sub q̄libet pte
spēz: dim̄siōes. n. panis remanētes pñt in ifinitū diuidi.
li g̃ in q̄libet pte dim̄sionū illaꝝ eēt coꝛp' xp̄i totū eēt ifi
nities sub eisdē dim̄sionib': qō est ipole. ¶ P. ꝟcūq; vni
ꝛ eidē sūt sil' sibi iuicē sunt sil: sz si ī q̄libet pte dim̄sionū
est totū coꝛp' xp̄i: vbicūq; est ps coꝛpis xp̄i eēt totū coꝛpus
xp̄i. g̃ vbi eēt vna ps eēt alia: ꝛ ℞ repugnat distictioni ptiū
q̄ regrit' in coꝛpe organico: g̃ nō est pole q̄ totuz coꝛp' xp̄i
sub q̄libz pte spēz fit. ¶ P. Aug. dicit q̄ ppriū est spūs q̄
possit sil' in diuersis ptib' toti' eē: sed coꝛp' xp̄i nō ponit': ne
q; ꝑ vnionē: neq; ꝑ gloriā ex̄ limites coꝛpis vt possit ꝓcipe
pprietatē spūs: g̃ coꝛp' xp̄i nō est totū in q̄libet pte spērū.
¶ Sed ℈ est qō Hilari' dicit. Ubi ps est coꝛpis ꝛ totuz: ꝛ
logr̄ de coꝛpe dñi in sacro: sed in q̄libet pte dim̄sionū est
aliq̄ ps coꝛpis dñi. g̃ in q̄libet pte dim̄sionum est totum.
¶ P. panis ꝟsecrat' est quoddā totū homogeneuz. i. vni'
rōnis in toto ꝛ in ptib'. sz sub toto est totū coꝛp'. g̃ sub q̄li-
bet parte coꝛporis est totum.
¶ Ulteri' vr̄ q̄ coꝛp' xp̄i mouer̄ ad motum hostie: oē. n. qō
desinit eē vbi ꝑus erat ꝛ icipit eē vbi ꝑus nō erat mouer̄
vl' ꝑ se vel ꝑ accñs: sz coꝛp' xp̄i trāslata hostia desinit esse:
vbi ꝑus erat. s. in altari: ꝛ icipit eē vbi ꝑus nō erat. s. in pixi
de vel in ore. g̃ coꝛp' xp̄i mouer̄ ad motū hostie vel per se
vel ꝑ accñs. ¶ P. fm ꝓbm in 2°. top. Mouentib' nob' mo-
uent' ea q̄ in nobis sunt: sz coꝛp' xp̄i ve ꝛtinet' sub spēb' ill.
g̃ spēb' trāslatis ꝛ ipm trāsfert'. ¶ P. aīa vel angelus ma-
gis recedit a nā loci q̄ coꝛp' xp̄i: sed aīa vl' angelus mouet-
tur ꝑ accñs moto coꝛpe vnito vl' assumpto. g̃ multo forti'
coꝛp' xp̄i. ¶ Sed ℈. nullū getū manēs i eodē loco mouet
ꝑ se vel ꝑ accñs: sed coꝛp' xp̄i est hz̄. g̃ ꝛc. ¶ P. qō mouet
ꝑ accñs ad motū alteri' diffinitiue est in illo: vñ deus non
mouet' ad motū alicui': nec aīa ad motū man': sz coꝛp' xp̄i
nō est diffinitiue sub spēb' ill: g̃ nō mouet' ad motū illaꝝ.
¶ Rideo dicēdū ad ꝓmaz. q. q̄ locꝰ dr̄ circūscribere loca-
tum ex eo q̄ in circuitu describit figurā locati: qz loci pro-
prij ꝛ locati opz esse vnā figurā: figura aūt est q̄litas circa
q̄titatē: ꝛ qz coꝛp' xp̄i nō hz ordinē ad spēs sub qb' ꝛtinet'
mediāte q̄titate: sed econuerso: vt dcm̄ est: iō neq; figura
coꝛpis xp̄i rñdet figure spēz: sic pz ad sensum: ꝛ iō patz q̄
nō est sub spēb' circūscriptiue: ꝛ ꝑ ons: nec est in eis sic in
loco: qz nihil ꝑ se: ꝛ ppie loq̄ndo est in loco vt in loco: nisi
qō loco circūscribit'. ¶ Ad ꝓmū g̃ dōm. q̄ cōparatio coꝛ
poris xp̄i ad spēs sub qb' est nō est sil's alicui cōparationi
nāli: ꝛ iō non pōt reduci, ppie loquēdo ad aliquē modum
a ꝑb assignato ꝛ: tñ hz aliquā sili'tudinē cū illo mō q̄ ali-
quid dr̄ esse in loco fm q̄ eē in loco est eē in aliq̄ sepato ex
subam suā qō nō est eius cā: ꝛ fm hoc ēt Jnno. dicit coꝛp'
xp̄i esse in plib' locis qō cōtinet sub plib' spēb'. ¶ Ad ꝛ
dōm. q̄ q̄uis coꝛp' xp̄i nō denudet positione: neq; aliqua
suaꝝ pprietatū ex ℞ q̄ est sub sacro: nō tñ segr̄ q̄ fm q̄ hz
figurā ꝛ q̄titatē ꝛ positionem cōparet' ad spēs sacri: sic bō
nō cōparat' ad locū ex ℞ q̄ hz aīam vel mediāte aīa: q̄uis
per hoc q̄ in loco est aīa nō ꝑuet'. ¶ Ad ꝓm dōm. q̄ ad cir-
cūscriptionē plus exigit'. s. q̄ locatū ꝟfigurat' loco aut eō
uerso: ꝛ hoc nō est in ꝓposito rone iā dicta. ¶ Ad ꝓm dō.
q̄ coꝛp' nāle nō hz q̄ repleat locū ex pte māe neq; ex pa
dim̄sionū: vñ fm ꝓbm in 4°. phy. ꝛ in 3°. Meta. dim̄sio-
nes sepate si ponant' esse vel coꝛp' mathematicū qō ide
est replēt locū ꝛ nō pñt esse sil' cū alio coꝛpe. Nec obstat q̄
ipse in. 4°. phy. in c°de vacuo vr̄ vti dim̄sionib' separat'
quasi vacuo: qz ꝓcedit ex suppone illoꝝ qui ponebant di-
m̄siones separatas exñtes iter terminos coꝛporis cont
nētis esse locū. vnde segtur q̄ qñ ille dim̄siones fuerun
sine coꝛpore sensibili q̄ dicat' vacuū: sic enim vacuū po
bant: ꝛ ideo dōm est in ꝓposito q̄ cū coꝛp' xp̄i nō cōpet
locū ist̄ū in quo est sub sacro mediātibus ppriis dim̄si
nib' nō replet locū: neq; tñ locus ille est vacuus: qz replet
dim̄sionibus separatis sacramēti coꝛporis xp̄i.
¶ Ad z^am. q. dōm. q̄ ad hoc q̄ aliqd sit in loco diffinitiue
duo regrunt'. ꝓmū est vt cōpetat ibi esse ei: qz qō nō est
in aliq̄ loco nō pōt loco illo diffiniri. Secūdū est q̄ sit ibi
sicut in loco cōmēsurato aliq̄ modo sue q̄titati vel vtuti
coꝛpus. n. bicubitale non diffinit' loco vnius cubiti: q̄uis
aliq̄ modo sit ibi: neq; aīa est diffinitiue in manu: qz est el
alys ptib' eo q̄ nō est in manu fm totam vtutē suā: ꝛ ideo
omne qō hz q̄titatē finitā vel vtutē oz q̄ sit diffinitiue in
loco in quo est: ꝛ ideo angeli diffinitiue sunt in loco: non tñ
deus: coꝛp' aūt xp̄i q̄uis fm veritatē sit sub spēb': non tñ
competit ei rone sui: qz neq; rone sue q̄titatis: vt dcm̄ est
neq; rone sue vtutis: sed rone illi' qō in ipm cōuersum est
ibi ꝑexñs: cuius dim̄siōes adhuc manēt qb' ad locū illa
determinabat': ꝛ ideo nō diffinitur loco illo: sed sili modo
pōt esse alibi vbicūq; fuerint panis dim̄siones cōuersū
ipm. ¶ Ad ꝓmū g̃ dōm. q̄ angelus est in loco quo diffini-
tur: nō q̄ aliqd ꝟuertat in ipm: sed rone sue opationis vir
tutis ꝛ essentie: ꝛ ideo non pōt esse nisi in vno loco: qz sub
rei non est nisi semel. ¶ Ad z^m dōm. q̄ coꝛpus xp̄i sicut
alia coꝛpora determiat ad vnū locū qui competit ei rone
sue q̄titatis: qz ibi est vt i n loco: sed nō hoc modo sub spe-

ciēbus est: ꝛ ideo ratio nō segtur. ¶ Ad z^m dōm. q̄ finituz
ꝛ infinitū sunt passiones q̄titatis fm ꝓbm in ꝑ phyſi. vñ
cū coꝛpus xp̄i nō habeat ex rone sue quantitatis q̄ sit vbi
ꝟecrat': sed magis ex ꝟuersione alterius in ipm coꝛp' xp̄i
sic esse in plurib': ꝛ nō diffinitiue in vno nō ꝛtinet ad eius
finitatem vel ifinitatem: sed magis ad numerum eoꝝ
que conuertuntur in ipsum.
¶ Ad tertiā. q. dōm. q̄ circa hoc est duplex opinio. Quidā
enim dicūt q̄ hostia remanēte integra xp̄s tot' est sub to-
ta hostia: nō tñ sub q̄libet hostie pte: sed hostia diuisa chr̄i
stus tot' remanet sub q̄libet pte. Et ponūt exēplum de spe-
culo: qz Aug. dicit q̄ sicut fracto speculo multiplicant' spe
cies vel imagines: sic post fractionez quot sunt partes to-
tiens est ibi xp̄s: ꝟstat aūt q̄ ex fractione speculi non erat
ibi nisi vna imago. Jstud aūt nō pōt stare: qz hostia ītegra
manēte aliq̄ modo est coꝛp' chr̄isti sub ptibus hostie. si er-
go nō sit ibi fm totū erit fm ptē: sed omne quod est totū
in toto: ꝛ pars ei' in pte est ibi situaliter: ꝛ ita coꝛp' chr̄isti eēt
situaliter sub sacro: ꝛ circūscriptiue qō est ipole. Exemplum
aūt nō est ꝟsimile: quia imago speculi nō est ibi vt forma
absolute gesces in subiecto: sed aggenerat' ex reuerbera-
tione: ꝛ ideo quādiu est vna supficies speculi fit vna reuer
beratio: ꝛ per ons vna imago resultat: fracto aūt speculo
sunt multe supficies: ꝛ per ons multe reflexiones ꝛ imagi
nes multe resultātes. Si aūt esset forma absolute gesces
in subiecto: aut esset ons q̄titatē: sicut albedo que fundā-
tur in supficie: aut ꝑcedēs quātitatez sicut forma subalis.
si ꝓmo modo de necessitate esset tota in toto: ꝛ pars in pte
ante fractionē speculi ꝛ post: si aūt esset ꝑcedēs quātitatez
esset añ ꝛ post: ꝛ tota in toto: ꝛ tota in ptibus: sicut tota for
ma subalis ligni est in q̄libet pte eius: ga totalitas forme
subalis nō recipit q̄titati totalitatē: sicut est de totalitate
formaz accñtaliū que fundant' in q̄titate ꝛ ꝑsupponunt
ipsam: coꝛpus aūt chr̄isti ꝛtinet absolute sub specieb': ꝛ ℞
nō ꝟuenit sibi mediāte q̄titate: vt dcm̄ est: sz rone substā-
tie inquātū suba panis est ꝟuersa: ꝛ ideo etiā añ fractionē
est totū in toto: ꝛ totū in ptib': qz vbicūq; erat tota nā pa-
nis est tota nā coꝛporis chr̄isti: ꝛ per ons etiā totū coꝛpus
ꝛ tota quātitas eius. Et hec est alia opinio que magis vera
vr̄. ¶ Ad ꝓmū g̃ dōm. q̄ vnitas rei cōsegr̄ esse ipsi': ptes
aūt alicuius homogenij ꝛtinui ante diuisionē nō hñt esse
actu: sed potētia tñ: ꝛ ideo nulla illaꝝ hz vnitatē ppriam
in actu: vñ actu nō est accipe ipsaꝝ numerum: sed potētia
tñ: ꝛ ꝓpter hoc forma que est tota in toto tali ꝛ tota in pti
bus eius nō dr̄ añ diuisionē ꝛtinui esse ibi pluries actu: sz
solū potētia: sed post diuisionē multiplicat' fm actum: sic
ꝑs de aia ī alib' ānulosis: ꝛ sil'r coꝛp' xp̄i añ diuisionē bo
stie: q̄uis sit totū sub q̄lz pte bostie: nō ē tū plies actu sub
ptib' ill: sz tñ po': nec ē icōueniēs q̄ sit ibi ifinities i po'.
¶ Ad z^m dōm. q̄ ꝟfusio opponit' ordini partiū qui ptinet
ad rōnē sit': ꝛ qz coꝛpus chr̄isti non est situaliter sub sacro
ideo nō segtur ibi aliqua ꝟfusio partiū ex hoc q̄ in quoli-
bet signato bostie est totū coꝛp' chr̄isti ꝛ quelibz pars ei':
q̄uis enī nō sit accipe ordinē partiū coꝛporis chr̄isti fz cō
parationē ad ptes bostie: tū est accipe ordinē ipsaꝝ ptiuz
adinuicē in coꝛpore chr̄isti fm ppriā q̄titatez. ¶ Ad 3^m
dōm. q̄ spiritui cōpetit esse totū in toto ꝛ in q̄libet parte:
qz nō habet q̄titatē. nec a q̄titate subsātia eius depē
det: coꝛp' aūt chr̄isti q̄uis in se cōsideratū nō absoluat a
ppria q̄titate: tamē nō comparat' ad hostiā sub qua est
fm ppriā q̄titatē: ꝛ ideo nō est spirit': sed ꝑticipat quan
tum ad aliqd pprietatē spirit' fm cōparationē ad species
sub quibus continetur.
¶ Ad quartā. q. dōm. q̄ moueri in loco icludit esse in loco.
vnde ad hoc q̄ aliqd per se moueat' in loco oz q̄ per se sit
in loco: ꝛ q̄ per se moueat' nō ad motū alterius. sed per ac
cidēs aliqd mouet' in loco dupliciter. vno modo: qz ꝑ acci
dens est in loco sicut forme mouent' ꝑ accñs: alio': qz ꝑ se
est in loco: sed per accidēs mouet' in loco: sic ꝑs in his que
vebunt': qz locꝰ quē mutāt est per se coꝛ. ppr̄ius locus vel
cōis: coꝛp' aūt xp̄i in loco quē spēs trāsmutāt nō est per se
neq; sicut in loco. ꝑo: neq; sicut in loco cōi sicut ex dictis
patere pōt: ꝛ ideo ꝑ se i illo moueri nō pōt: neq; ꝑ accidēs:
sicut coꝛpora ꝑ accñs mouent': sed hoc modo quo aliquid
ꝛ ꝑ accñs est in loco: ꝛ ꝑ accñs mouet': nec differt vt gdaz
dicūt differre vtrum spēs moueant' in eodē loco: aut trā-
ferant' de loco ad locū: qz qō in eodē loco fm subam ma-
nens mouet' mutat locū nō solū fm ptes: sed fm totuz: vt
in 6°. phy. phaſ. Et fm hoc patet solutio ad vtrāq; partem
ꝓpter vltimū. ¶ Ad z^m dicēdū. q̄ q̄uis nō diffiniat' hoc lo
co: tū pfecte est ibi: ꝛ quātum ad subsātiam: ꝛ quātum ad
virtutem tamen per accidens: nō autez in manu perfecte
est anima: vnde non est simile.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uideret q̄ oculus glori-
ficat' possit videre ipm ve. coꝛp'
xp̄i sub spēb' exñs: ipse. n. xp̄s sub spēb' exñs: videt scipsuz
ibi coꝛpali oculo: sed coꝛpora glificata ꝟformant' coꝛpi ei'
vt dr̄ Phil: 3°. g̃ ꝛ alius oculus glorificat': puta vginis pōt
hoc idē. ¶ P. ideo vt ifra dicet coꝛp' xp̄i sub alia spē ꝓpo
nit' vt fides hz meritū: sed illi qui sunt in glia nō hñt fidē.
g̃ ipsi ad ipsam subaz coꝛpis ei' videdā ptingūt coꝛporali
oculo ēt fm q̄ est sub sacramēto. ¶ P. ꝓpter velamē spe
cierū: gb' veruz coꝛp' chr̄isti velat' decipit' sensus viatorus:
sed stat' glorie nō patit' deceptionē neq; velamē. g̃ ipsam
subam coꝛpis chr̄isti sub sacro videt. ¶ Sed cōtra maioz
magnitudo ī equali distātia visa sub maiori angulo videt'
vt pspectiui, pbāt: sz maioz est q̄titas coꝛpis xp̄i q̄ hostie
huius: ꝛ distātia ad oculū est eadē. g̃ oculus videns coꝛpus
xp̄i ꝛ hostia videt coꝛp' xp̄i sub maiori angulo: sed coꝛpus
xp̄i vr̄ sub specie hostie. g̃ minoz angulus ꝛtinet maiorez:
qō est impole. ¶ P. coꝛp' nō est natuz mouere visum nisi
moto medio: sed mediū nō mouet' a coloꝛe coꝛpis xp̄i: ga
nos etiā viderem'. g̃ ipossibile est q̄ ab aliq̄ oculo videat'
nullus enim oculus videt nisi motus a coloꝛe.
¶ Ulteri' vr̄ q̄ qñ apparet in specie carnis vel pueri in al-
tari q̄ videat' in spē ppria coꝛp'. n. chr̄isti nō est nisi sub spē
ppria vel sub specie panis: sed tūc desinūt ibi esse spēs pa-
nis. g̃ si nō est spēs ppa illa in qua videt' nullo mō erit ibi
fides. ¶ P. illa onsio est ad edificationē fidei: sz nō ꝟfirmaret'
fides: si xp̄s in specie alteri' carnis appareret: g̃ in specie p
pria ibi apparet. ¶ P. nihil pōt apparere in aliq̄ qō nō est
in eo: sed in sacro altaris non est nisi spēs panis que est tñ
sacrm: ꝛ coꝛp' xp̄i qō est res ꝛtēta: illud aūt qō ibi apparet
nō est spēs panis g̃ est spēs coꝛpis chr̄isti. ¶ Sed ℈. cuz in
hoc sacro nō sit aliqua deceptio. g̃ hz fm vitatē ibi eē illō
qō sensus pcipit: sed sensus pcipit ibi q̄sdā puas dim̄sio-
nes: q̄z indiciū ad ips ptinet. g̃ sunt ibi ille dim̄siones: sz
ille nō sunt dim̄siones coꝛpis xp̄i cū sint mlto minores:
g̃ sunt ibi alie dim̄siones q̄ dim̄siones coꝛpis xp̄i: ꝛ sup
illas fundant' spēs que ibi apparēt. cū g̃ spēs coꝛpis chr̄isti
nō fundant' nisi sup dim̄siones ppr̄ias nō vr̄ ibi coꝛp' xp̄i
in ppria spē. ¶ P. supficies illi' spēi que ibi apparet tāgit
aerē circūstātē. g̃ illud cui' est illa supficies est ibi sicut in
loco: sed coꝛp' chr̄isti nō est ibi sic in loco: vt dcm̄ est. g̃ illa
spēs que ibi apparet non est spēs coꝛporis xp̄i.
¶ Ulteri' videt q̄ in hoc casu debeat sumi: qz in sumente
exigit' deuotio: sed talis onsio fit ad augmētādā deuotio-
nem. g̃ tūc magis dz sumi. ¶ P. ille q ꝟsecrat fz canones
dz sumere: qō nō posset nisi illō qō sub spē carnis appet su
meret. g̃ dz sumere. ¶ Sz ℈. nihil dorrēdū est ꝓmittēdū
in ℞ sacro: sz horrēdū est comedere carnē crudā. g̃ illō qō
in suba carnis crude apparet nō est sumēdum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulterius videt q nec angelus possit videre corp⁹ christi sub sacro: q dā sancti sunt maiores q angelis: vt habet glo. j. Cor. v. sup illud angelos iudicabim⁹: ſ oculus glorificat⁹ hoīs sancti nō pōt ipz videre. g nec angelus. ¶ P. qō est in se visibile si ab aliq nō videat hoc e ꝓpter defectū videtis: sed oculus glorificat⁹ q nō videt corpus xpi sub sacro ab omni defectu est immunis. ergo corp⁹ christi nō est de se visibile sub sacro exīs: sed qō de se nō est visibile a nullo pōt videri. ergo nec angelus corp⁹ xpi videre pōt sub sacramēto. ¶ Sed cōtra Greg. qd est qō nō videant qui videtē oia videt: sed angeli videt deū videtem oia: vt patet Matth. 18. Angeli eoz semp videt faciē patris. ergo videt corp⁹ christi sub sacramēto.

¶ Ulteri⁹ vr q ꝓphēdi possit itellectu viatoris: qō. n. ē supra itellectuz est supra sermonē: vt patz in li. de causis: sed nos logmur de corpore xpi sub sacramēto ꝓtēto. ergo non est oio supra itellectū nostrū. ¶ P. nullus tenet ad ipossibile: sed glibet tenet ꝛcedere t mēte tenere corpus christi verū esse sub sacro. ergo mēte capi pōt. ¶ Sed contra itellect⁹ noster ortuz habet a sensu: sed corp⁹ christi sub sacramento non cadit in sensum: vt ꝑbatum est. ergo nō cadit in intellectum nostrum.

¶ Rndeo dom ad pmā. q. q nihil videt corpali visu nisi p hoc q oculus eius mouet ab obiecto fm similitudinez colozis in ipo exītis: que qdē similitudo pmo fit i medio: t deinde in sensu: corp⁹ aūt christi nō habet ordinē ad spēs sub gb⁹ est rone gtitat⁹ sue: t ideo nō pōt aggenerari similitudo colozis eius in aere ꝓtingēte spēs duplici rone. primo q ois actio corpalis regrit ꝓtactū: tact⁹ aūt corpaliuz ꝓsequit gtitatem: q nihil aliud est q ꝛiūctio terminoz duaz gtitatū: t ideo corp⁹ christi nō tāgit aerē circūstātē: t ꝓpter hoc nō pōt in ipo aggenerare similitudinē colozis sui. Secūdo: q color cōsequit quātitatē cū imediatū subiectū eius sit supficies: t q corp⁹ xpi nō bz ordinē ad hūc locū rone sue quantitatis: ideo nec rone sui colozis: t ideo sicut nō ꝓiungit aeri circūstāti fm gtitatez: ita nō assimilat sibi ipsum aggenerādo similitudinez colozis sui in eo.

¶ Ad pmū ergo dicēdū. q si oculus christi eēt extra species sacramēti nō videret subam suā infra spēs ꝓtentā ex natura glozie nisi miraculose: t ideo nō oz q oculus glorificatus videat nisi forte p miraculū. ¶ Ad zm dom. q cōprehēsores guis nō videant forte corpali visione corpus christi sub sacramēto: videt tamē visione itellectuali plena: t ideo non oz q habeāt de eo fidē: sed pfectā cognitionem. ¶ Ad 3m dicēdū. q sensus in hoc sacramēto nō deicitur: q sensus nō habet iudicare de substātia: sed de formis sensibilib⁹: t ideo cum forme sensiblies sint ibi vere in iudicio sensus nō est deceptio: sed pōt esse deceptio i iudicio intellectus nisi assit fides vel plena cognitio: t guis lateat visum corpoalē beatoz: nō tū latet ipsos: q itellectu cōspiciūt: sicut etiā essentiā dei nō videt oculus corporis: sed oculus mētis ipoz. vt Aug. dic i li. de videdo deū.

¶ Ad zam. q. dom. q abſq omni dubio dicēdū est illud qō ibi apparet esse verū corp⁹ christi: al's nō adozaret: sicut t ꝓus erat qñ in spē panis videbat. Sed vtrū spēs illa que ibi apparet sit spēs corporis christi difficile est determinare. Quidaz enī dicūt q spēs illa carnis vel pueri est tū in oculo videtis: t hoc forte aliqn verū est cū ab ynovideat in spē panis: t ab alio in spē carnis vel pueri: ab eodē etiā qñq post modicū itez sub spē panis vr qō ꝓus sub specie carnis videbat: t fm hoc pōt fieri diuino miraculo vt sili tudo corporis xpi fiat in oculo sicut nāliter fieret si corp⁹ christi pñs esset: nec est deceptio: q nō fit nisi ad istructionem fidei t deuotionē excitādā. Sed q aliqn ab oib⁹ ita videt: t qñq ita diu ꝙat in tali spē: ideo aly dicūt q vera spēs corpis xpi extra visum imutat: nec obstat q videt in minori quātitate: t nō in spē gloriosa: q in ptāte corporis gloriosi est vt se ostendat in toto vel in pte: t in specie gloriosa vel nō gloriosa: sed q mutatio visus ab aliq corpore p mediū fit p ꝛtactū eius qō sentit ad mediū quo sentit: oportebit fm hoc dicere q corp⁹ xpi fm hoc tāgat mediū visionis: t per ꝛnūs q sit ibi sicut in loco: t ita q vel sit simul plurib⁹ locis: vel q: local'r motum sit de celo descēdēs: qō tū ei nō est ipol'e: sed huic obuiat qō Herimūdus dicit q de multoz epoz ꝛnilio sigillatū fuit hoc qō apparebat in specie corporis christi: t positū in altari: corp⁹ aūt christi si ibi esset local'r dispareret postq̄ apparuisset: sicut accidit discipulis eūtib⁹ in Emaus: nullo aūt mō reseruaret iclusum. Et ideo securius videt dicere q sicut qñ videbat corpus christi in specie panis erāt quedā dimēsiones subsistētes: t i illis alia accītia sensibilia fundabant: ita ille eedē dimensiones manēt: t eis alia accītia supducunt diuina vtute que speciē carnis ptēdunt sicut t accidētia que ꝓus erāt ptēdebāt speciē panis: t pōt esse q eadē vtute ill'acci dentibus recedētib⁹: itez accidētia panis reducātur: cuz etiam naturali actione aliquod illoz: qñq accidentium imutari posset dimēsionibus manētibus: sicut odor vini vel sapor si diu cōseruaret. ¶ Ad pmum ergo dicēdū: q adhuc spēs panis manēt quātū ad dimēsiones que prius subsistebāt: t pncipales erāt in sacramēto: quāuis color t alia hō: nō maneāt diuina virtute hoc faciente: t ideo sub illis dimēsionibus adhuc manet corpus christi. ¶ Ad zm dicēduz q edificat fides t excitat deuotio: q illa accidētia sunt similia oio accītib⁹ carnis christi vere qō nō erat de accidētibus panis: qbus nō sint ipsamet accidētia corporis christi. ¶ Ad 3m dicēdum. q quāuis illa accidentia carnis ibi prius nō essent: tamē sunt superducta ad fidei instructionem diuina virtute.

¶ Ad terriā. q. dicēdū q vsus sacramēti oz materie sacramēti cōpetere: sicut ablutio aque in baptismo: t quia corpus christi in hoc sacramēto sub specie panis nobis ꝓponit: ideo vsus sacramēti est p māducationē. vt supra dictū est: cū ergo in specie ꝓpria: vel in specie carnis cruētate apparens vel in simili specie non habeat rōnē cibi: non debet assumi ab eo cui sic apparet: ſ ab alio cui sub specie panis apparet: si aūt omnib⁹ sub specie carnis apparet et: tūc cum reliquys poni. ¶ Ad pmū ergo dicēdum: q deuotio non excitat b ad māducādū: q non in specie cibi ꝓponit sed ad venerādum. ¶ Ad zm dicēdū. q in tali casu sacerdos debet itez celebrare: vt quidā dicūt: t corpus christi sumere: t si scdo hoc accideret: iterū tertio. Quidā aūt dicunt q in tali casu sufficit spūalis māducatio: nec propter hoc efficit trāsgressoz cōstitutionis ecclesie: q ad ea que frequētius accidūt leges aptantur.

¶ Ad quartā. q. dicēdū. q angelus nihil videt corporali visione: q etsi corpus assumat: nō tamē cōcedit q videat corpus assumptū: vñ relingtur q in ipo nō est nisi intellectualis visus q gdē nō est recipiendo a sensibilib⁹ vt in zm lib. dcm est. dist. 3a: sed vel spēs inatas gtū ad ea que naturali cognitione itelligūt: vel per verbū qō videt quātum ad ea que supra naturalē cognitionē ipsoz sunt: t q angeli sunt beati: oz q habeāt plenā visionē eoz omniuz de quibus est fides quātū ad visionē glorioſam que fidei succedit: t ideo sicut fides credit corpus christi esse sub sacramēto: t ita in visione beata angeli videt. Credo aūt q oia que sunt fidei sunt supra naturalē cognitionē angeloz: sic supra rōnē naturalē hominū: t ideo mysteria fidei dicuntur esse abscōdita a seculis in deo: vt dr Eph. 3°. vñ nāli cognitione nō videt angeli corpus christi sub sacro: sed solū beata: ōmones vo nullo modo videt plenarie: sed credūt t ꝛtremiscūt. ¶ Ad pmū ergo dom. q beati visione itellectuali glozie videt corp⁹ christi sub sacro: guis nō corpo-

rali in qua cum angelis non cōicat. ¶ Ad zm dom. q de se fm q est sub sacro nō est visibile corp⁹ christi visu corpali: est tū visibile visu intellectuali.

¶ Ad 3am. q. dom. q sic in 3 li. dictū est di. 34. illa tū itellectus nr videre dr ppie loquēdo: quoz essentie ei repsentant siue lumie nāli: siue lumie gratie: aut glie: t ideo per ons videre dr illa a pncipio que statim cognitis terminis qsti visis essentys terminoz cognoscunt: t per ons tū illa que reducunt in illa pncipia sicut ꝛclusiones scioz: que vo nullo modo ordinē bnt ad pncipia nāliter cognita: nec ad sensus pceptionē nō pōt in statu vie videre: t q cor⁹ xpi esse sub sacro nullū ordinē bz ad pncipia natural'r cognita que sūt pncipia scia z: nec etiā sensu a nobis apphēdi pōt. iō itellectus viatoris nullo modo hoc videre pōt: t multo minus comphēdere: q aliqd videt qō nō comphēdit sic essentia diuina in pria nisi videre largo modo dicto: fz q dicimur ea q sūt fidei videre i speculo t enigmate. p⁹ Cor. 13. ¶ Ad pm q dicēdū. q sicut impfecte videm⁹: ita et t deficiēter logmur. ¶ Ad zm dom. q nullus tenet videre in presenti: sed tenetur credere: fides autem de non visis est. credere autem est possibile.

¶ Non hoc corp⁹ qō videtis zc. itelligēdū est per se. i. fz q videt in forma sua. ¶ Ipsuz quidē t nō ipm corp⁹ vr esse dictio. Et dom q nō est: q ipm corp⁹ xpi in ppria spē nō māducat: t hoc dicit visibil'r Aug. q. in ppria spē corp⁹ xpi videri pōt: sed sub spē panis māducat: t hoc dicit inuisibil'r q in ppa spē videri nō pōt. ¶ Sacrificiū ecclesie duob⁹ cōfici. nō q ex eis fiat vnū in essentia: sed q ex eis fit vnū sacrm. Qual'r aūt psona xpi dicat cōposita ex duab⁹ naturis dictū est in 3 lib⁹ dist. 6°. ¶ Caro carnis: videt hoc esse falsum: q nihil est signū sui ipsius. Et dicēduz q carnem que significat nominat ipsas spēs que sunt signū carnis t hoc tropice: vt magister dicit: t ipse spēs cuz carne ꝓtenta dicunt caro inuisibilis: quia sub specie illa caro xpi nō vr. carnē aūt significatā noiat ipsam carnē xpi fm q sub ppa forma videt: vnde t visibil'r dr. ¶ Quis audeat māducare zc. Ad pmū baz rōnū rnsum est in pmo articulo huius distictionis. Ad secūdā patebit solutio ex his que dicētur in 2a dist. seqnti. ¶ Sed tū valuit sermo Delie. locus est a minori. vñ itelligēdū est q plus valeat sermo xpi t in p⁹sona xpi platus: q sermo Delie in seipo nō bebat virtutē aliquā: ſ opabat p modum itercessionis. Sermo aūt xpi sub forma hui⁹ sacri bz virtutē itraneā de qua supra dist. viij. dictū est. ¶ Quid ergo hic queris nature ordinez zc. g vr q nō licet disputare p rōnes de hoc sacro. Et dom q logtur ꝛillos g nihil in hoc sacro: t in alys que sunt fidei volūt credere nisi b qō p nālē rōnē ꝓbari pōt: nō aūt ꝛstra illos qui ex pncipys fidei disputant: t q ex pncipys nālib⁹ nō volūt ꝓbare que sunt fidei: sed sustinere: q que sūt fidei guis sunt supra rōnē: nō tū sunt ꝛ rōnē: als de⁹ eēt sibi ꝛrius si alia posuisset i rone gs rei vitas bz. ¶ Si tāta vis eēt in fmone dñi. vr q hec ꝑbatio nō valeat: q fm quo oia facta sunt ex nihilo est vbū icreatū: nūc āt log debuit de vbo creato. s. forma sacri. Et dom q auctas hui⁹ vtutis resident i vbo icreato: fz i vbo creato est istrūal'r: vt dcm est. ¶ Sic p spm zc. vr q ista trā substātiatio nō debeat spūi scō: fz magis filio: t dom est q appropiat filio sic opanti: q ipe est sacerdos t hostia: spūi aūt scō sicut quo operat: q ipse est vt de illo exiēs ad sanādum Luc. 6°.

¶ De modo cōuersionis. Di. XI. g

Sit aūt querit qualis sit illa ꝓuersio an formalis an substātialis vel alterius generis. Diffinire nō sufficio: formalem tū non esse cognosco: q species reruz que ante fuerant remanent t sapor t pondus. Quibusdā esse videt substātialis: dicentibus sic substātiā cōuerti in subam vt hec essentialr fiat illa. Cui sensui pmisse auctoritates cōsentire videnť.

¶ Oppositio. b

Edbuic snie sic oppo nit ab alijs. Si substātia panis inquiūt vel vini conuertit substātialiter in corpus vel in sanguinē christi: quotidie fit aliq suba corpus vel sanguis xpi: que ante nō erat: t hodie est aliquid corpus xpi: qō beri non erat: t quotidie augeť corpus xpi atq formať de mā de qua in cōceptione nō fuit fcm. Quibus hoc modo responderi pōt: q nō ea rōne dicit corpus xpi ꝛfici verbo celesti q ipsum corp⁹ in cōceptū virginis formatū deiceps formet: fz substātia panis vel vini q ante nō fuerat corp⁹ xpi vel sanguis verbo celesti fit corpus t sanguis. Et ideo sacerdotes dicunt cōficere corpus xpi t sanguinē: q eoz misterio suba panis fit caro: t suba vini fit sanguis christi: nec tamē aliquid additur corpori vel sanguini: nec augetur corpus christi vel sanguis.

¶ Augustinus i libro sniaz psperi. c

Si no queris modus quo id fieri possit: breuiter respōdeo. Mysteriuz fidei credi salubriter pōt: inuestigari salubriter nō pōt. Qō ergo corpus xpi panis mutatōe in id nō augmētať: nec sanguis ex vini ꝓuersione: ei⁹ volūtati t potētie ascribat: q idē corp⁹ de Virgie eduxit: fit ergo suba illa ista sine ei⁹ augmēto. Nec tū ꝛcedunt qdā q suba panis aliqn fit caro xpi: t si fiat caro xpi: sicut farina fcā est panis: t aq fcā est vinū: nec tū dr farina est panis: t aq est vinū. Alij vo ꝛcedūt illud qō erat panis vel vinū: post ꝛsecrationez esse corp⁹ t sanguinē: nō tū seqt panis ē caro xpi: vl vinū ē sāguis: q suba pāis vl vini postq fcā ē caro xpi vel sanguis: nō est suba panis vel vini: ſ caro t sanguis. Ideo distiguēdū vr: cū dr suba panis vel id qō erat panis modo ē corpus xpi. Manēs. n. panis nō est corpus xpi: ſ mutata in id qō fcā ē: est corpus xpi. Nec dicimus subam panis vel vini materiā esse corporis vel sanguinis: q nō de ea vt de materia formať corpus: fz ipsa formať in illud t efficit illud. Vñ Augu. Corpus xpi dicim⁹ illud qō ex fructib⁹ terre acceptū t pce mystica cōsecratū sumimus in memoriā dñice passionis. Qō cū per manus hois ad illā visibilē spēz ꝓducat: nō sanctificať: vt sit tā dignum sacramētuz nisi operāte inuisibiliter spiritu dei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Asserũt deiñ panẽ trãsire in corpus xpi. d

QUidã xo sic dicũt 2uersionẽ illã esse itelligẽdã: vt sub ill' accñtib9 sub qb9 erat prius substãtia panis t vini: post 2secrationẽ sit suba corpis t sanguis sic tñ vt nõ eis afficiat: t sic asserũt dictum panẽ trãsire i corpus xpi: qz vbi erat panis nũc est corpus xpi. Qõ si ẽ: qd ergo fit de suba panis t vini: Illi dicũt vel i piacẽtez materiã resolui vel i nihilũ redigi. Alij xo putauerũt ibi subaz panis t vini remanere: t ibidẽ corpus christi esse t sanguinẽ: t hac rõne dici illã substãtiaz fieri istã: qz vbi est hec: ẽ t illa. Qõ mirꝫ est: t ipsaz subaz panis vel vini dicũt esse sacrz. Sz qz non sit ibi suba nisi corpus xpi t sanguis: ex pdictis t subditis apte ostendit. Ait. n. Amb. Panẽ istũ quẽ sumim9 i mysterio: illũ itelligo vtiqꝫ qui manu sancti spũs format9 est i vtero virgis: t igne passionis decoctus i ara crucis. Panis. n. angelox factus ẽ cibus hominum. Tñ veritas ait. Ego sum panis viuus q de celo descẽdi: t iterũ. Panis quẽ ego dabo caro mea ẽ pro mũdi vita. Ex bis nãqꝫ duab9 sentẽtijs aperte dat itelligi: qz panis ille t iste: non duo sed vnus panis: t vna caro: proculdubio vnuz efficit corpus. Illud vere: illud sane: qõ sumptũ ẽ de xgine: qõ resurrexit: t in celũ ascẽdit. Itẽ Grego. Quis fideliũ habere dubium possit in ipsa imolatiõis hora ad sacerdotis vocẽ celos apiri illo xpi mysterio: ãgelox choros adesse: sũma t ima sociari: vnũ qd ex inuisibilibus atqꝫ visibilib9 fieri idẽ. Eodẽ momẽto t in celum rapit ministerio angelox consociãdum corpori xpi t ante oculos sacerdotis in altari videt. Sicut diuinitas verbi totũ implet mundũz: ita multis locis illud corp9 cõsecrat. Nec sunt tñ multa corpora christi: sed vnũ corpus t vnus sanguis. Idcoqꝫ siue plus siue minus qs inde pcipiat: oẽs equalr corpus christi integerrime sumũt. Post consecrationẽ ergo non ẽ ibi substãtia panis vel vini: lz spẽs remaneãt. Est enĩ ibi species panis t vini: sicut t sapor. Tñ aliud videt: aliud intelligit:

¶Quare sub alia specie. e

SUb alia aũt specie trib9 de causis carnẽ t sanguinẽ tradidit xps: t deiceps sumẽdũz instituit: vt fides. s. haberet meritũ q̃ est de bis q̃ nõ videñt: qz fides nõ hz meritũ vbi bũana rõ p̃bet exprimẽtũ. Et iõ etiã ne abhorreret aĩus qõ cerneret oculus: ga nõ hẽm9 in vsu carnẽ crudã t sanguinẽ cõedere. Qz ergo xpz vozari dẽtib9 fas nõ ẽ: in mysterio carnẽ t sanguinẽ nob 2mẽdauit. Et ẽt iõ ne ab icredul' religiõi xpiane isultareť. Tñ aug. Nihil rõabili9 qꝫvt sãguis silitudinẽ sumamus vt ita t vitas ñ õsit: t ridiculũ nullũ fiat a paganis: qz cruozẽ occisi bois bibam9. Ne g b fieret: t ne veluti qdaz horroz eẽt cruozis: in silitudinẽ accipim9 sacrz. Ex pmissis iã liquet: q̃re ñ sub alia spẽ: t q̃re sub ista b sacrz dñs celebrauerit t celebrari nobis instituerit.

¶Quare sub duplici specie. f

SEd q̃re sub duplici spẽ sumit cuz sub alterutra tot9 sit xps: Vt oñderet totã bñanã nãz assũpsisse: vt totaz redimeret. Panis. n. ad carnẽ referť: vinũ ad aiaz: qz vinũ opať sanguinẽ i quo sedes aie a physicis eẽ dr. Jõ ergo in duab9 spẽb9 celebrať vt aie t carnis susceptio i xpo t vtriusqꝫ liberatio i nob significet. Valet. n. vt Ambro. ait: ad tuitionẽ corpis t aie qõ pcipimus: qz caro xpi p salute corpis sãguis xo p aia nra offert: sicut pfigurauit moyses: caro ingt pro corpore vestro offert: sanguis p aia: sed tñ sub vtraqꝫ specie sumit: quod ad vtrãqꝫ valet: ga sub vtraqꝫ sumitur ipse totus xps. Sed si in altera tantũ sumeret: ad alterius tantum. i. anime vel corpis ñ ad vtriusqꝫ piter tuitionẽ valere significaret. Sub vtraqꝫ spẽ tñ totus sumitur xps. Nec plus sub vtraqꝫ: nec min9 sub altera tñ sumit. Eadẽ. n. rõ est: vt ait Hylarius: i corpore xpi: que in mãna pcessit. De quo dr. Qui plus collegerat non habuit amplius: nec qui minus parauerat habuit minus. Et lz sub vtraqꝫ spẽ sumatur totus xps: tñ non fit conuersio panis nisi in carnẽ: nec vini nisi in sanguinẽ. Nec õb dici duo sacra: sed vnũ: ga sub vtraqꝫ spẽ idem sumit. Neqꝫ debet iterari sacrz: quia bñ dictio non reperitur super speciem eãdez. Neqꝫ alie substantie in sacrificiuz veritatis offerri debẽt: qz de alijs nõ potest consecrari corpus christi vel sanguis.

¶Quare aqua admisceatur. g

AQua vero admiscẽda est vino: qz aq populũ signat q p xpi passionez redẽptus est. Calix ergo dñicus iuxta canonum pceptũ aq̃ t vino mixtus dz offerri: qz videmus in aq̃ ppl'z intelligi: in vino ostẽdi sanguinẽ xpi. Cũ ergo in calice vino aq̃ misceť: xpo ppls adunať: t credẽtiũ plebs t in quez credit copulať: que copulatio aque t vini sic miscetur in calice christi: vt mixtio illa nõ possit separi. Nã si vinũ qs tñ offerat: sanguis christi incipit esse sine nobis.

¶Julius papa. h

SI vero queritur an irritũ sit quod geritur si aqua pretermittať. Audi qõ sequitur in eodem canone. Non potest inquit calix domini esse aqua sola aut vinum solum nisi vtrũqꝫ misceatur. Item Cyprianus. Calix domini nõ ẽ aqua sola aut vinum solum nisi vtrunqꝫ misceatur: sicut nec corpus domini potest esse farina sola nec aqua sola nisi vtrũqꝫ fuerit adunatum: t panis vni9 compage solidatum. Si quis tamẽ non intendens introducere beresim oblitione vel ignorantia aquam pretermiserit: non videtur esse irritum sacramentũ: sed ille grauiter est corripiendus. Nam t grecoruz ecclesia non apponere aquam dicitur. Quod etiam ex dictis cyprani videtur posse colligi: ait enim. Si quis de anteceſſoribus nostris: vel ignoranter vel simpliciter hoc nõ seruauerit quod nos dominus facere t exemplo t magisterio docuit: potest simplicitati eius idulgentia dñi venia concedi. Nobis vero non potest ignosci: qui nunc a domino instructi sumus: vt calicez domini cum vino mixtum secundũ q dominus obtulit offeramus. Ex hoc videť q si quis simpliciter vel ignoranter vinum offerat sine aqua: sacramentũ conficiat. Aqua vero nullatenus sine vino potest offerri in sacrificium: nec panis nisi de frumento: nec granum frumenti nisi redactum fuerit in panem: quia xps t panem se dicit t grano frumenti se cõparat. Quod ergo supradictum est non posse vinum solum offerri determinari oportet: recipit enĩ exceptionẽ. Non potest nisi simpliciter vel ignorãter fiat: vel non potest. i. non debz. Quibusdam tamẽ videtur hoc generaliter verum. Colligit etiaz ex predictis q xps vinum aqua mixtum dedit discipulis. Corpus vero tale dedit quale tunc habuit. i. mortale t passibile. Nunc vero sumitur a nobis immortale t impassibile: nec tamẽ maiorem habet efficaciam. Eucharistia quoque itincta non debet dari populo pro supplemento cõmunionis: quia non legitur christus alicui discipulorum prebuisse panez intinctũ nisi iude. Tunc vero non accepit iudas corpus xpi: sed tantũ panem: corpus vero t sanguinẽ xpi añ cũ alijs discipulis pceperat.

BOstqꝫ determinauit magister de re contenta in hoc sacramẽto: oñdẽs q vez corpus ibi cõtinet. hic intẽdit determinare de 2uersiõe panis in corpus xpi: ex qua conuenit vt sub sacramẽto corpus xpi vez contineatur. Et diuidit in ptes duas. In prima determinat de pdicta 2uersiõe panis in corpus xpi. In secũda oñdit qliter species remaneãt substãtiali 2uersiõe facta: ibi. Sub alia aũt specie tc. Circa pmum tria facit. Primo inquirit qualis sit pdicta cõuersio. Secũdo determinat hãc questionẽ quãtum ad id in quo oẽs 2ueniũt: ibi. Formale tamen tc. Tertio determiat eam quãtũ ad id in quo diuersi diuersa opinãtur: ibi. Quibusdam videtur tc. Et hec diuiditur in partes tres fm tres opiones quas ponit. secunda pars icipit: ibi. Quidaz vero sic dicũt tc. tertia ibi. Alij xo putauerunt tc. Circa pmum tria facit. pmo ponit opinionez. secũdo obycit in cõtrarium t soluit: ibi. Sed huic sentẽtie tc. tertio ostẽdit que locutiões sint cõcedẽde vel negãde fm hãc opinionem: ibi. Nec tñ 2cedũt gdam tc. Sub alia aũt specie tc. Dic oñdit qualiter species remaneãt substãtiali cõuersiõe facta. Et diuidiť in ptes duas. In pma oñdit quare sub alia specie corpus xpi verum in sacramẽto exhibeať. In secũda determiat de vsu siue distributiõe dictarũ speciez: ibi. Colligiť etiã ex pdictis tc. Circa primum tria facit. Primo oñdit: quare sub alia specie corp9 xpi pponať in sacramẽto. In secũda quare sub duplici: ibi. Sz quare sub duplici tc. Tertio de admixtione tertij elemẽti. s. aque: ibi. Aqua vero admiscẽda. Colligitur etiã tc. Dic determinat de distributione speciez: t pmo qũo xps distribuerit. secũdo qũo nũc distribuẽduz sit: ibi. Eucharistia quoqꝫ tc.

HIc est triplex questio. ¶Prima de 2uersione panis i corpus xpi t vini in sanguinẽ. ¶Secũda de materia huius sacramẽti: cuius species post 2uersionem remanẽt. ¶Tertia de vsu sacramẽti istius in prima ipsa sui institutõe qua christus ipsum discipulis dedit. ¶Circa pmum querũtur quattuor. Primo vtrum post cõsecrationem remaneat ibi panis. Secũdo vtruz annihiletur. Tertio vtr cõuertatur in corpus xpi. Quarto de locutiõibus que in hac mã 2cedẽde sunt.

Ad primum sic proceditur: videť q subst antia panis remaneat post consecrationem: vt dicit tertia opinio. Damasce. enim dicit: quia consuetudo est hominibus comedere panem t vinum: cõiungauit eis diuinitatem t fecit ea corpus t sanguinem suum: sed coniũctio requirit vtrũqꝫ coniũctorum existere actu: ergo panis remanet cuz corpore christi. ¶P. illud quod de pane remanet in hoc sacramẽto post consecrationem cum sit sacramẽtum tãtum: debet verum corpus christi: t etiam misticuz significare: sed significatio talis nõ competit pani nisi ratiõe substãtie sue secũdum quã ex diuersis granis conficitur: secũdum quã etiam reficere t nutrire habet: ergo oportet q remaneat in substantia panis.

¶P. illud ad quod pauciora difficilia sequuntur est magis eligendum: sed ad hanc positionem sequũtur pauciora difficilia cum nihil aliud sequatur nisi q duo corpora sint in eodem loco: quod non est incõueniens de corpore glorioso ratione sue subtilitatis: ergo hec opinio est alys preeligenda. ¶Sed contra: hoc pronomen hoc cum sit demonstrativum ad sensum: demonstrat substãtiam sub speciebus immediate latentem: sed si substãtia panis ibi remaneret ipa sola imediate acciñtib9 subesset: qz eis afficeret: ğ ad ipam ferret demñatio hui9 „pnois hoc: cuz dr. hoc ẽ corp9 meũ. t sic locutio eẽt falsa: qõ est incõueniẽs t hereticũ: qz est i doctria religiõis „pposita: ğ t predicta positio est heretica. ¶P. si substãtia pãis ibi remãeret: tũc sumẽs hoc sacrm nõ solũ sumeret spũalem cibuz: sed corporalẽ: sed corpalis cibi sumptio ipedit a sacro vlteri9 eadẽ die pcipiẽdo: vt supra di. 8ª. dcñ ẽ: ğ semel sũpsisset corp9 xpi nõ posset iterato sumere: qõ ẽ ɔ ritũ h9 sacri.

¶Ulteri9 vr q nõ debeãt spẽs panis remanere: qz i sacro

Universidad de Deusto
Biblioteca

vitatis nō dz eē aliq̄ deceptio: ſz cū accñtia ducāt ī cognitiōem ei⁹ qđ qđ eſt ſm pām in ꝑ de aīa. deceptio vr oñdere illi⁹ accñtia cui⁹ ſuba nō manet: ḡ ex q̄ ſuba pāis nō manet ñ deberēt accñtia ei⁹ manere. ¶ P. cāe ī lr̄a aſſignate nō videt̄ ꝟueniēt̄es: fides. n. q̄uis expimētū ratiōis effugiat tñ ratiōis ƺdictiōez nō regrit: qz ea q̄ ſunt fidei nō ſunt ƺ ratōez: ſed ſupra: ſz q̄ ſub alia ſpē videat hoc ñ ſolū ƺ ratōez: ſz ēt ƺ ſenſum appet: ḡ ñ deberet ſub alia ſpē apparere ꝓp meritū fidei. ¶ P. ſuppoſita fide hui⁹ ſacr̄i p quā corp⁹ xp̄i ſine ſui detrimēto mād̄ucari credit nō eſſet horridū iſtud ſumere ī q̄cūq; ſpē apperet: ſz fides nēcia ē ad ſumēdū: ḡ ſcba cā quā aſſignat nulla ē. ¶ P. illud qđ aliq̄n fit ad ƺfirmatōez fidei ſi ſemp fieret ñ eēt irriſio: ſz maioꝛ ƺfirmatio: ſz aliq̄n ad ƺfirmatōez fidei alicui⁹ dubitātis de ꝟ ſacro oñdit corp⁹ xp̄i ſub ſpē carnis: ſic legit in vita beati Brego. ꝛ ī vitis patꝛ: ḡ ñ eſſet ad irriſionē ſi ſemp ī ſpē ꝓpa oñderet. ¶ Sz ƺ: ſacr̄m ē ſenſibile ſignū: vt ī p⁹ di. dcm eſt: ſed pāis eſt corp⁹ xp̄i veri ſacr̄m: ḡ debet remāere q̄tū ad ſenſibilia accñtia. ¶ P. vſus huius ſacr̄i ē mād̄ucatio: vt. ſ. di. 9ª. dcm eſt: ſz mād̄ucatio regrit diuiſionem cibi que fit p maſticatiōez: ḡ cū diuiſio ñ poſſit fieri in vero corpoꝛe xp̄i: qđ eſt glorioſum oportuit q̄ eſſent ibi ſpēs ſaltē alie quaꝛ fractio eſſet.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ etiā forma ſubalis panis debeat remanere: opatio. n. ſubalis nō pōt fieri ſine forma ſubali: ſed nutrire ē opatio forme ſubalis: qz nutrit ꝛquātū ḡdā cibus: vt dr̄ ī z⁹ d. aīa: ḡ cū ſpēs q̄ ī ſacr̄o remanēt etiā corpaliter nutriāt: vt a quibuſdā dr̄: vr̄ q̄ forma ſubalis pāis remaneat. ¶ P. illud qđ ñ mutat̄ ī aliqđ corpis xp̄i oꝛ q̄ poſt ꝓcratōez maneat: ſz forma ſubalis pāis nō ꝟuertit̄ ī aliqđ corpis xp̄i: qz ſi ꝟuertereꝛ oporteret q̄ ꝟuertereꝛ ī aīa mā q̄ eſt forma ſubſtātialis corpis xp̄i ī quā ñ ꝟuertit̄ aliqđ vt ex p̄cedēti di. pꝛ. ḡ forma ſubalis pāis manet ſic accidētia. ¶ P. pāis eſt qđā artificiale: ſz forme artificialiū ſūt accñtia: vt pꝛ ī z⁹ phyſi. cū ḡ accñtia maneāt vr̄ q̄ forma pāis ſm quā eſt pāis manet. ¶ P. ſm Auerro. in lib. de ſubſtātia oꝛbis: ꝛ ī p phy. opꝛ in mā ꝓpeitelligere dimēſiōes añ formas ſubſtātiales aliq̄ mō ī gñabilib⁹ ꝛ corruptibilib⁹: al's nō pñt eſſe diuerſe forme ī diuerſis ptib⁹ māe cū diſio ñ fiat niſi ſm q̄titatē: ſz dimēſiōes manēt: ḡ ꝛ forma ſubſtātialis manet. ¶ Sz ƺ: remotis accñtib⁹ ꝛ forma ſubali nihil manet niſi ſubiectū cōe: ſed illud qđ eſt cōe nō pōt ꝟuerti ī aliqđ: ḡ nō poſſet itelligi aliq̄ ꝟuerſio fieri ſi forma ſubſtātialis remāeret. ¶ P. ſpēs panis ꝛ vini ſenſibiles ſunt ſacr̄m tñ in euchariſtia: ḡ debēt ducere ī illud cui⁹ ſunt ſacr̄m. ſ. in corp⁹ xp̄i: ſz ſi remāeret ibi forma ſubalis panis ducerēt in ipſam magis q̄ in corpus xp̄i: qz ſunt ei ꝓpiquioza ſm nām: ḡ vr̄ q̄ nō remāeat forma ſubſtantialis panis.

¶ R. ſ̄deo dōm ad p⁹ am. q. q̄ hec poſitio q̄ ponit ſubam panis ibi remanere poſt ꝓſecratiōez ſil'cū vō corpe icompetens ē huic ſacro ꝛ impoſſibilis ꝛ heretica: icompetēs quidē: qz ipediret veneratōez debitā huic ſacr̄o: eſſet. n. idolatrie occaſio ſi hoſtie veneratio latrie exhibereꝛ ſuba panis ibi remanēte: eſſet ēt ƺ ſignificatiōem ſacr̄i: qz ſpēs nō ducerēt in veꝛ corp⁹ xp̄i p modū ſigni: ſz magis in ſubaz pāis: eſſet ēt ƺ vſum ſacr̄i: qz iā cib⁹ iſte nō eſſet pure ſpiritualis: ſz ēt corpalis. Sz q̄ ſit ipoſſibilis pꝛ ex hoc q̄ ipoſſibile ē aliqđ eſſe nūc niſi ꝓus nō fuit nihil ipo mutato vl' aliquo ī ipm: nec poſſet ēt p miraculū fieri ſicut q̄ eēt animal rōnale mortale: ꝛ ñ eſſet hō: aliter. n. ſe hr̄e nūc ꝛ ꝓus eſt idē q̄ moueri vel tranſmutari: ſi ḡ corp⁹ xp̄i veꝛ eſſet ſub ſacro nūc ꝛ nō ꝓus oporteret aliquē motuz vel mutatiōez iteruenisſe: ſz nulla mutatio eſt ex pte panis facta ſecundū hāc poſitōez: ḡ oꝛ q̄ corpus xp̄i ſit mutatū ſaltē localiter: vt dicatur q̄ corpus chriſti eſt ꝟ: qz p motuz localiter huc venit q̄ oīno eſſe nō poteſt: qz cū ſimul ꝛ ſemel in diuerſis locis corpus xp̄i ƺſecr̄ oporteret q̄ ſim'l ꝛ ſemel ad diuerſa loca vnū numero mouereꝛ corpus: qđ eſt ipoſſibile: qz ƺtingeret ſimul ƺrios motus ineſſe eidē: vel ſaltē diuerſos eiuſdē ſpeciei. Oꝛ aūt ſit beretica pꝛ ex hoc q̄ cōtradicit veritati ſcripture: nō enim eſſet veꝛ dicere. Hoc eſt corpus meū: ſed hic eſt corp⁹. ¶ Ad p^m ḡ dōm: q̄ vbū Dañ. itelligēdū eſt quātū ad ſpēs q̄bus corp⁹ xp̄i diuinitati vnitū mō ineffabili ꝟiūgit. ¶ Ad z^m dōm q̄ ſpēs ſic remanētes repſentāt aliquo mō ſubaz quā ꝓus efficiebāt: ꝛ p ꝟñs ꝓpetates ei⁹: ꝛ ita hūt rōnē ſignificādi p q̄dā ſilitudinē corp⁹ xp̄i veꝛ. ꝛ miſticū. ¶ Ad z^m dō. q̄ ad hāc poſitōez ſeq̄t grauis iconueniēs q̄ q̄ ƺdictoꝛia ſint ſil'ꝛ: qz ponit diffonē. ſ. al'r nūc q̄ ꝓus: ꝛ ñ pōt ponere diffinitū. ſ. motū neq; ī corpe dñi: neq; in ſubſtātia panis.

¶ Ad z^am. q. dōm q̄ accñtia pāis eadē nūcro remanēt ibi; quo aūt ibi ſint vtrū ſine ſubiecto vel alio mō i ſeq̄nti dicet. Sed rō q̄re remaneāt aſſignat̄ in lr̄a ex pte vſus ſacramēti: ꝛ q̄tū ad mād̄ucatōez ſpūalē q̄ eſt p fidē: vt. ſ. fides eēt maioris meriti q̄tū ad mād̄ucatōez ſacr̄alē: ne. ſ. eēt nobis hoꝛroꝛi ſi ī ꝓpria ſpē ſumereꝛ: ꝛ ifidelib⁹ irriſioni. Poteſt aſſignari ꝛ alia cā ex pte ipſi⁹ ſacr̄i: qz ſpūalia in ſacris p ſigna corpalia ƺſueuerūt oñdi: ꝛ qz corp⁹ xp̄i veꝛ nō eſt cib⁹ corpalis: ſz ſpūal'. ió oportuit q̄ p ſilitudies ſenſibiles cib⁹ corpalis ſignificareꝛ ꝛ eis ƺtinereꝛ. ¶ Ad p^m ḡ dōm q̄ in hoc ſacro nō ē aliq̄ deceptio neq; fictio: nō. n. ſenſus decipit: qz ñ hz iudicare niſi de ſenſibilib⁹ ſpēbus q̄ quidē vere ibi ſunt ſicut ꝛ ſenſui oñdūtur: neq; etiā itellectus q hz iudiciū de ſubſtātys reꝛ p fidē iuuat. ¶ Ad z^m dōm q̄ iā pz ex dictis q̄ nō eſt ƺ ſenſum: ſz ſupra: quia ſenſus nō pōt ptigere ad illi⁹ ſubſtātie cognitiōez. ¶ Ad z^m dōm q̄ ſuppoſita fide ī ſumptōe corpis xp̄i in ſpē ꝓpa apparētis nō eēt horroꝛ ex abhomiatōe ꝓueniēs: eſſet tñ horroꝛ ex deuotōe ꝓcedēs: qz hō nō ſolū refugit immunda tāgere ex abhomiatōe: ſz etiā ſcta ex deuotiōe. ¶ Ad 4^m dōz q̄ q̄tū ad oñſionē talis ſpēi fides pōt edificari: ſz ſi ī hac ſpē ſumereꝛ magis eēt ī fidei deſtructōz: qz corp⁹ xp̄i qō ē glorioſuz paſſibile oñdereꝛ ſi maſticatōi ſubeſſet.

¶ Ad 3^am. q. dōm q̄ forma panis ſubſtātialis nō remanet poſt ꝓſecratōez: ꝛ boc ꝓp tres rōnes. ꝓmo qz in q̄libet trāſmutatōe vel ꝟſione terminus a quo eſt eiuſdē generis cū termio ad quē. illud aūt ad qđ termiat cōuerſio nō eſt forma tñ: neq; mā tñ: ſed ſubſtātia exiſtēs ī actu: ꝛ boc declarāt vba ſubſtātiua q̄ hoc faciūt qđ ſignificāt: vñ cū in eis exꝑimaꝛ ꝓ hoc ꝓnomē hoc ſubſtātia in actu compoſita: opꝛ q̄ illud qđ ꝟuertit̄ in corp⁹ ſit etiā ſubſtātia compoſita nō materia panis tñ: ꝛ ita forma panis nō manet. Secūdo qz fruſtra remaneret: accñtia. n. manent vt ſint ſigna: qz ad hoc ſunt vt p ea de ſubſtātia ſubiacēte cognitionez accipiamus: cū ſint ſenſibilia: ꝛ ita ad cognitiōnē itelligibiliū via: ſed forma ſubſtātialis nō eſt qđ ſenſibile: ſz eſt ordinata ad eſſe ſubale. vñ cū ſubſtātia pāis nō remancat fruſtra forma ſubalis ibi eſſet. Tertio qz accñtia nō ſ̄ mediate ducerēt in corpus xp̄i: ſed ī formā ſubſtātialē panis remanētē. ꝛ ió deperiret aliquid ſignificatiōi ſacramēti. ¶ Ad p^m ḡ dōz q̄ hec rō mouet quosdā ad ponēdū formā ſubalē remanere: ſz pꝛ q̄ rōne iſta magis ponēdū eēt q̄ materia panis remaneat q̄ forma: pāis. n. nō nutrit nec aliqs cib⁹ niſi ſm q̄ ꝟuertit̄ ī illud qđ nutrit̄: qđ aūt nāli ꝟſiōe ꝟuertit̄ ī alteꝛ ñ manet q̄tū ad formā: ſz q̄tū ad māz. vñ forma ſubalis panis ſi remaneret nutrire nō poſſet magis q̄ accñtia: vtruz aūt ſpēs ille poſſint nutrire in ſequēti diſt. diceꝛ. ¶ Ad z^m dōm q̄ aīa nō eſt forma q̄ ꝑficiat vnifomiter ſuuz ꝑfectibile ī toto ꝛ in omnib⁹ ptib⁹. vñ ſingule ptes ex aīa ƺſequūtur perfectiōem eis ꝓportiōalem, vñ quāuis in aīam xp̄i ſm q̄ eſt perfectio totius nō cōuertatur aliqd tñ träſubſtantiatur ſubſtātia panis tota. ꝛ quātum ad formam ꝛ quātum ad mām ī ipm corpus xp̄i totū ſm q̄ itelligiť accipiſſe ƺgruentes ꝑfectōes in ſingulis ptib⁹: qz ſic ē organicuz ꝛ ꝓpaie mā. ¶ Ad 3^m dōm q̄ q̄uis ars nō poſſit introducere formā ſubalez ꝑ ſcipſaz: pōt tñ ītroducere virtute nature qua vtit in ſua opatiōe ſicut ſtrumēto: ſicut pz in hoc q̄ aquā in vapoꝛē ꝟuertit: ꝛ aeꝛē in ignē igne mediāte. ꝛ ſil'r cū occidit aīal recedēte aīa alia forma ſubalis ſuccedit: ſicut gñatio vni⁹ ē corruptio alteri⁹: ita ēt ꝑ cōmixtionē farine ꝛ aque ꝛ vſtionē ignis pōt ꝓduci forma aliqua ſubalis q̄ ſit forma ſubalis ꝑ quā panis ē panis: ſi aūt nō eſſet forma ſubalis que eſt ꝑ artē iducta ꝑ quā panis eſt pāis ſubſternit̄ forma ſubalis accñtali. ſ. forma farie: triticū. n. iaz a ſua ſpē eſt corruptuz: qz nō manet ei⁹ opatio vt poſſit ſibi ſimile gñare. ¶ Ad 4^m dōm q̄ dimēſio que pꝛeitelligit añ formā ſubalē in mā nō hz eſſe cōpletū: qz nō eſt dimēſio terminata. termiatio. n. dimēſiōis eſt ꝑ formā: ſed dimēſiones que manēt poſt ꝓſecratiōez ſunt dimēſiones terminate q̄ habēt certā mēſuram ꝛ figuram.

Ad ſecundum

ſic ꝓcedit: vr̄ q̄ panis facta cō ꝟſiōe ānihilet: in q̄libet enī mutatōe q̄ eſt ſm aliqđ ītrancū rei termiūs a quo nō manet niſi ī potētia ꝓiacēti: ſicut q̄ nigrū fit albū nigredo ñ remanet niſi in potētia ſubiecti: ꝛ q̄ ex aere fit ignis forma aeris q̄ ē termiūs a quo nō manet niſi in potētia mātōis que ſubiacit mutatōi: ſed in ꝟſiōe de qua logmur eſt termiūs a quo tota ſuba panis: ḡ cū nō ſit accipe aliqđ ꝓiacēs ad totā ſubam panis: qz nō eſt ī ſubiecto ſicut accidēs neq; in mā ſicut forma vr̄ q̄ oīno ānihileť. ¶ P. reſpectu ciuſdē ē aliqđ natū eſſe termiūs a quo: ꝛ terminus ad quē: ſicut ex albo fit nigꝛ: ꝛ ex nigro albū: ſz mutatōis cuius termiūs a quo ē tota ſuba rei: terminus ē ſimplr̄ nihil: ſicut pz ī creatōe: ḡ ſil'r cū ī ꝟſiōe de q̄ logmur: termiūs a quo ſit tota ſuba pāis: termiūs ad quē crit ſimplr̄ nihil: ḡ ſuba panis ānihilaꝛ. ¶ P. ſi vnū ƺdictoꝛiū eſt falſum reliquū de nēcitate erit veꝛ: ſz facta ꝟſiōe hec eſt falſa: pāis ē aliqđ: vel de pāe ē aliqđ: ḡ hec ē vera: nihil de pane ē: ḡ pāis ē ānihilatus. ¶ P. illud ānihilari dr̄ qō neque i ſe: neq; ī alio manet: ſed pāis ſuba nō manet facta in ſe ꝟſiōe: vt dcm ēneq; manet ī corpe xp̄i: qz ſic corpus xp̄i augereť: ḡ penitus ānihilaꝛ. ¶ P. ſicut ſe hz ꝟſio formalis ad formā: ita ſubalis ad ſubam: ſz ī ꝟſiōe formali ānihilaꝛ forma: ſicut pz cū ex aere fit ignis: ḡ ī ꝟſiōe ſubali q̄lis hec eſſe dr̄ ānihilaꝛ ſuba pāis. ¶ Sed ƺ Aug. dicit ī lib. 83. q. Ille ad quē nō eſſe nō ptinet nō ē cā tēdēdi ad nō eē: ſz de⁹ ē hz: ḡ ipe nihil ī nihilū reducit: ſed ꝟſio ꝑdicta fit diuia vtute: ḡ nō reducit̄ ſuba pāis ī nihil. ¶ P. illud qđ ī aliqđ ꝟuertit̄ nō ānihilaꝛ: ſz panis in corp⁹ xp̄i cōuertit̄: vt p auctoꝛitates i lr̄a poſitas oñdi poteſt: ḡ ñ ānihilaꝛ. ¶ P. defect⁹ ꝑfectōi repugnat: ſed hoc ſacr̄m ē maxie ꝑfectōis: vt. ſ. dcm ē: ḡ cū ānihilatio ſit via ad defectum nō competit huic ſacramēto.

¶ R. ſ̄deo dōz q̄ hz opio duo ponit ſub diſiūctōe. ſ. q̄ ſuba pāis reſoluit̄ ī ꝓiacētē mām vel q̄ ānihilaꝛ: ꝛ q̄tū ad vtrūq; ē fl'a: ſi. n. ī ꝓiacētē mām reſolueret̄ hoc nō pōt ītelligi niſi dupl'r. vno: q̄ eēt ī mā ſine forma oī: qđ qdez nec ꝑ miraculū eē pōt: qz hec poſitio ꝛplicat ī ſe ƺdictiōez: mā. n. ꝑ cētiā ſuā ē ens: potētia ꝛ forma ē act⁹ ei⁹: ſi ḡ ponať mā ſine forma eſſe actu ponet̄ actu mā eē ꝛ ñ eē. alio: pōt ītelligi: ita q̄ reſoluať ī mālia cl'ta: ꝛ ꝟ itez ñ pōt eſſe: qz illa mālia elemēta aut remanerēt ī eodē loco: ꝛ oporteret q̄ ſub illis ſpēb⁹ eēt aliud corp⁹ q̄ corp⁹ xp̄i: ꝛ q̄ illud mā le corp⁹ eēt ſil'r cū dimēſionib⁹ pāis ꝛ multa hz iconueniētia ſeq̄rētur: vel ſi eēt ī eodez loco: ꝛ ſic eēt mot⁹ local' illi⁹ elemēti mālis: qđ ſi pōt eē: qz ſentireť tal' mutatio ſi eēt.

¶ P. cū mot⁹ local' nēcio ſit ſucceſſiuus oꝛ q̄ illud māle elemētū ꝓus reliqueret vnā ptē hoſtie q̄ alia: träſubſtātiatio aūt fit ī iſtāti vt diceť. vñ ſeq̄reť alteꝛ duoꝛ: vel q̄ aliq̄n ſub aliq̄ ptē ſpērū nō eſſet: neq; corp⁹ xp̄i: neq; ſuba pāis: neq; māle elemētū: qđ iā abſceſſit ab illa ptē: vel q̄ aliq̄n ſub eadē ptē hoſtie eēt corp⁹ xp̄i: ꝛ māle elemētuz: qđ ē ipoſſe. ꝛ ió nō pōt dici q̄ reſoluať ī piacētē māz. Sil'r nō pōt dici q̄ ānihileť: eo q̄ oīs mot⁹ denoīať a termino ad quē: ſic mot⁹ q̄ ē ad albedinē dr̄ dealbatio. vñ illa trāſmutatio tñ poſſet dici ānihilatio: cui⁹ termin⁹ ad quē eēt nihil: hoc aūt ñ pōt eē ī illa ꝟſiōe: qz oꝛ bāc ꝟſionez termiari ad corp⁹ xp̄i: qz nihil pōt icipe hic eē cuz ꝓus nō fuerit: niſi ꝑ motū aut mutatiōez ꝓpriā vel alteri⁹ terminatā aliquo mō ad ipm. vñ ſi ꝟſio ꝑdicta ad corp⁹ xp̄i nō termiareť: oporteret q̄ corp⁹ xp̄i eēt hic ī altari facta ƺſecratōe: vbi ꝓus nō erat ꝑ motū ꝓpriū qđ ſupra ē ipoꝛbatū. vñ pz q̄ opio illa falſa ē q̄ ponebat ſubam panis ānihilari. ¶ Ad p^m ḡ dōm q̄ in mutatōib⁹ nālib⁹ termin⁹ a quo eſt forma aliq̄ q̄ qdē nō ꝟuertit̄ in terminū ad quē. ꝛ ió ānihilať niſi q̄tenus manet ī potētia ī ſuo ſubo: ſz illud qđ ꝟuertit̄ ad terminū ad quē ē ſubm mutatiōis: nō qdez vt ſit illud: ſz vt ſit ſub illo. vñ ſubm ānihilari nō dr̄ iquātū ī aliud ꝟuertit̄. vñ cū ī hac cōuerſiōe id qđ ē termin⁹ a q̄. ſ. ſuba panis ꝟuertať ſm ſe totū ī terminū ad quē. ſ. corpus xp̄i: nō qđ vt ſit ſub ipo: ſz vt ſit ſubmmet: pꝛ q̄ nō ē ānihilatio ſubſtātie pāis. ¶ Ad z^m dōm q̄ rō illa pcedit in mutatiōib⁹ oppoſitis: qz illud qđ ē termiūs a q̄ ī vna ē termiūs ad quē ī alia: nō aūt ī mutatōib⁹: q̄ru vna oꝛdiať ad aliā: ſic ꝑfectū ad impfectuz: ſic mutatio q̄ acgrit̄ ꝑfectio ꝓma oꝛdiať ad illā q̄ acgrit̄ ꝑfectio ſcda: ꝟſio aūt panis ī corp⁹ xp̄i nō ē mutatio oppoſita creatōi: ſz quodāmodo pficiēs ipſaz ꝛquātū pāis nobili⁹ eē ꝑ hāc ꝟſionē ꝓſeq̄ť: ꝛ ió nō opz q̄ ſit ī hac ꝟſiōe termiūs ad quē qđ ī creatōe erat termiūs a q̄. ¶ Ad 3^m dōm q̄ q̄uis panis nō ſit aliqđ: tñ illud ī qđ ꝟſus ē panis ē aliqđ ꝟſiōe facta. ꝛ ió nō ſequit̄ q̄ panis ſit ānihilat⁹. ¶ Ad 4^m dōz q̄ q̄uis nō maneat pāis neq; ī ſe neq; ī alio: manet tamē corpus xp̄i ī qđ ꝟſus eſt panis. ꝛ ió nō ſequit̄ q̄ ſit ānihilatus. ¶ Ad 5^m dōm ſicut ad ꝓmum.

Ad tertium

ſic ꝓcedit: vr̄ q̄ panis nō poſſit conuerti ī corp⁹ xp̄i: ꝟſio. n. mutatio q̄da ē: ſz nulla ſpē träſmutatōis in corpus xp̄i panis ꝟtitur: nō enīz eſt ibi generatio ꝛ corruptio: qz materia panis nō manet: nec eſt alteratio: qz non manet aliqua ſubſtātia ei⁹ actu: nec eſt augmētū: qz nō additur aliquid ad corpus xp̄i: neq; motus localis: nō enim ipſuz corpus xp̄i de celo deſcēdit: vt Damaſc. dicit. q̄ videť q̄ nullo modo panis in corpus chriſti cōuertatur. ¶ P. in omni cōuerſione oportet eſſe aliquid qđ mutetur: mutať aūt qđ diſſimiliter ſe habet nūc ꝛ ꝓus. ſi ḡ panis in corpus xp̄i conuertatur oportet aliqđ eē idē numero qđ ꝓus fuerit de ſubſtātia pāis: ꝛ nūc ſit de ſubſtātia corporis xp̄i: qđ nō ponitur: ergo panis in corpus xp̄i nō cōuertitur. ¶ P. cōuerſio accidēs quodāmodo eſt: omne enī accidēs ē in ſubiecto: nō aūt poteſt dici q̄ ſubiectū eius ſit panis neq; corpus chriſti: qz nō eſt idē ſubiectū mutatōis: ꝛ terminus a quo vel ad quem: ḡ panis nullo modo cōuertitur in corpus chriſti. ¶ P. omne qđ fit aliqđ acquirit hoc qđ fieri dicit̄: ſed omne ſingulare eſt incōmunicabile: ergo impoſſibile eſt q̄ aliqđ ſingulare fiat aliud ſingulare: q̄uis poſſit ei adiūgi: ꝛ ſic eē ei⁹ ꝓcipere ſicut ꝑs: ſed corp⁹ xp̄i eſt quoddā ſingulare demōſtratū: ḡ nō pōt eſſe q̄ aliquid cōuertatur in ipſum: ita q̄ fiat ipſummet: ſed ſolū q̄ adiūgať ei. ¶ Sz ƺ eſt qđ Dama. dicit. Fecit xp̄s panē ꝛ vinū corpus ꝛ ſanguinem ſuum: nō qm̄ ipſum corpus xp̄i de celo deſcēdit: ſed qm̄ panis ꝛ vinum träſit in corpus ꝛ ſanguinem xp̄i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. illud qđ nec in se manet nec ānihilaf̄ o3 ꝙ in aliud cōuertaf̄: sed panis nō manet in se sicut ī ꝑmo articulo dictū est: nec etiam annihilaf̄ vt ex secūdo articulo patuit: ergo oportet ꝙ in aliud ꝟuertatur.

¶ Ulteriꝰ vꝝ ꝙ ista ꝟuersio fit successiua: fit. n. hec cōuersio virtute verboꝝ: sed v̄ba nō ꝑfit aliqd facere nisi dum sunt: ḡ cū habeāt esse ī successiōe videt ꝙ successiue ꝟuersio ꝓdicta fiat. ¶ P. ipoſe est ī eodē instāti esse aliqd corpus xꝑi ⁊ panē: ḡ nō est idē istās in quo corꝰ xꝑi ⁊ in quo vltimo est pāis: ꝫ iter q̄libz duo istātia ē tps mediū: vt ꝑ baſ in 6o phy. ḡ ꝟuersio panis in corpus xꝑi est successiua.

¶ P. ī omni ꝟuersiōe reqrīt vt sit aliqd aliter nūc ⁊ ꝑius cū ꝟuersio mutatio quedā sit: ꝫ vbicūq; est nūc ⁊ ꝑius successio nē: ⁊ sic idē qđ ꝑius. ¶ P. ī omni factōe ē fieri ⁊ factū esse: ꝫ fieri ⁊ factū esse nō sunt sil: qz qđ fit nō ē: qđ aūt factū ē iā ē: ḡ est ibi ꝑius ⁊ posteri⁹. ⁊ sic idē qđ ꝑius. ¶ Sz ℈ est: qz virtꝰ ifinita opaf̄ subito: ꝫ hec ꝟuersio fit virtute diuina q̄ ē ifinita: ḡ fit subito. ¶ P. ī omni successiua mutatione ꝑius aliquid est in medio q̄ in termio: ꝫ in hac ꝟuersione nō est inuenire aliquid mediū iter ſubam pāis ⁊ corpꝰ xꝑi: ergo nō est ibi successiua conuersio.

¶ Ulteriꝰ vꝝ ꝙ hec conuersio sit miraculosioꝝ omni alia mutatōe: qz q̄to alicui magis de facili cōsentit rō nr̄a minus habet de miraculo: ꝫ nō est aliq̄ miraculosa ꝟuersio cui rō magis nō ꝟsentiat q̄ huic: qz creatiōem ēt gdā pbi posuerūt rōne nāli ducti: ⁊ ꝙ mā obedit substantys separatis: ⁊ maxie deo ad oēm formatōez: ḡ ista ꝟuersio est miraculosioꝝ oīb⁹ mutatiōb⁹. ¶ P. vbi ē plus de resistētia ibi ē maioꝝ difficultas ī cōuertēdo: ⁊ ꝙ ꝑs maiꝰ miraculū: ꝫ ī hac ꝟuersione ē maxia resistētia: cū oporteat totū ꝟuerti ī totū: ḡ ista cōuersio ē maxime difficultatis: ḡ ē ⁊ maxie miraculosa. ¶ P. q̄to minꝰ est de potētia ex ꝑte creature in q̄ fit miraculū: tāto est maius miraculū qđ fit ꝑ potētiā diuinā: ꝫ ī hac ꝟuersione minimū ē de potētia ī creatura: qz in gbusdā ꝟuersionib⁹ miraculosis ē potētia nālis: sicut qñ aqua ꝟuersa fuit ī vinū: in gbusdā aūt potētia obediētie tm̄: sicut qñ costa formata ē in mulierem in creatōe aūt ⁊ si nō ꝑcedat aliq̄ potētia: tm̄ nō est aliq̄ repugnātia: ḡ cū in hac ꝟuersione sit repugnātia: ⁊ nulla potentia ex ꝑte creature: qz nō pōt esse aligd ī potētia respcū toti⁹ compositi: vꝝ ꝙ hec ꝟuersio fit miraculosioꝝ omni alia mutatōe. ℈ Sz ℣: q̄to aliqua sūt magis distātia: tāto difficilius in ĩuicē mutanf̄: sed magis distat nō ens simpliciter ab ente q̄ hoc ens ab hoc ente: ḡ difficiliꝰ ē ex nō ente simplr̄ facere ens aliqđ q̄ ex ente ℣ facere illud. ⁊ iō creatio est maioris v̄tutis idicatiua q̄ trāſubstātiatio. ¶ P. q̄to termius mutatōis ē altioꝝ: tāto mutatio est maioris v̄tutis: sicut maioris v̄tutis ē facere boiez q̄ aial: ꝫ assum ptio būane nāe q̄ ē mutatio q̄dā termīaf̄ ad ꝑsonā filꝰ ði q̄ ē digniꝰ qđ q̄ corpꝰ xꝑi ad qđ termīaf̄ trāſubstātiatio: ḡ magis ē miraculosa illa mutatio q̄ ista ꝟuersio.

¶ K ñideo dom̄ ad ꝑam. q. ꝙ in mutatōib⁹ nālib⁹ ĩuenitur aliq̄ mutatio: fm̄ quā nihil variaf̄ de eo qđ ē itraneū rei: ꝫ solū ℣ qđ ē ex: sicut ꝑz ī motu locali: aliq̄ vo mutatio in q̄ variaf̄ illud qđ iest rei accīſ̄talr. ſ. q̄titas vel q̄litas: vt ꝑz ī motu augmēti ⁊ alteratōis. Aliq̄ vo mutatio ē q̄ ptingit vſq; ad formā ſubalē: sicut gñatio ⁊ corruptio: ꝫ naturalis mutatio nō pōt ptingere vſq; ad variatiōem materie: qz opaf̄ ex suppoſita mā: sicut qōlibet z^m agens opaf̄ suppositis bis q̄ data sunt sibi a ꝑmo agēte: ⁊ hec ꝓncipia o3 manere in opatōe nature: vt in ꝑphy. dr̄: sicut aūt esse cōpositi qđ ex ſuppōne māe nā ꝓducit opatōi nāe ſubyciture: ita ipa mā quā ꝑſupponit nā ſubyciť actōi ꝑmi agentis. ſ. dei a q̄ hocipm̄ impfectū ee. ſ. ipotētia qđ ℣ accepit. vñ dīna opatio ptingere pōt ad variatōz māe: vt. ſ. sic nā facit hoc totū esse hoc totū: vt ex toto aere totā aquā: ita deꝰ facit ex hac mā signata illā: ⁊ qz mā signata est indiuiduatōis p̄nm̄. iō soliꝰ dei opatōe hoc fieri pōt vt hoc idiuiduū demſratū fiat illud idiuiduū demōſtratū: ⁊ talis modus ꝟuersiōis est in hoc sacō: qz ex hoc pāe fit hoc corpꝰ xꝑi. Ex quo ꝑz ꝙ ista ꝟuersio differt ab oībꝰ nālibꝰ cōuersionib⁹ in 4^or. ꝓmo ī hoc ꝙ vſq; ad mām ptingit: qđ ī illis nō ĩuenif̄: ⁊ qz mā ē ꝑmū ſubm ⁊ ipsiꝰ nō ē aliud ſubm. Jō z^o differt ī hoc ꝙ hec ꝟuersio nō ℣ ſubm sicut ille habēt. Tertio ꝙ ī nālibꝰ ꝟuersiōibꝰ ꝟuertiť totū in totū: nō aūt ptes eēntiales ī ptes: totꝰ. n. aer ꝟuertiť ī aquā: ꝫ materia aeris nō ꝟuertiť in aligd: qz ē eadē forma: ēt nō conuertiť: qz abſcedit illa ⁊ alia ītroduciť: ꝫ hoc ⁊ totū ꝟuertiť in totū: qz panis fit corpꝰ xꝑi: ⁊ ptes ēt ꝟuertunť: qz mā pāis fit mā corpis xꝑi ⁊ forma ſubstātialis ſil̄r fit illa forma que est corporis xꝑi. Quarto qz nālibꝰ ꝟuersiōib⁹ trāſmutaf̄: ⁊ id qđ cōuertiť in id ī qđ ꝟuertiť: illud gdē qđ in alteꝝ ꝟuertiť semꝑ transmutaf̄ corruptiōe: ꝫ illud in qđ aligd nāliter ꝟuertiť: ſi gdē fit simplex ꝟuersio trāſmutatur ꝑ gñatiōez: sicut cū aq̄ gñaf̄ ex aere: si aūt sit cōuersio cū additōe ad alteꝝ ꝑexñs illud cui addiť trāſmutaf̄ fm̄ augmētū: vel saltē ꝑ restauratiōez deperditi: sicut accidit in nutrimēto: ꝫ hoc illud in qđ fit ꝟuersio erat ꝑexistēs: ⁊ nō ei addiť: qz vt dcm̄ est: illud qđ cōuertiť: ꝟuertiť ī ipz ⁊ fm̄ totū: ⁊ fm̄ oēs ptes eiꝰ. vñ hoc in qđ termīaf̄ ꝟuersio nullo⁹ trāſmutaf̄. ſ. corpus xꝑi: sed ſolū panis ꝙ cōuertiť.

¶ Ad ꝑm̄ ḡ dom̄ ꝙ hec ꝟuersio sub nulla nāliꝫ mutatio num cōtineť: ꝫ ab oībus differt: vt ex dictis ꝑz: hꝫ tamen aliquā ꝟueniētia cū trāſmutatōe nutrimēti ĩquātū vtraq; ꝟuersio fit in aligd ꝑexistēs: differt tm̄ ab ea ĩquātū hic nō fit aliq̄ additio sicut ibi. ¶ Ad z^m dđ ꝙ ī hac trāſmutatōe seu ꝟuersiōe ē aligd qđ trāſmutaf̄. ſ. panis: nō qdez ad modū aliaꝝ mutationū nāliū vt aligd ipi⁹ maneat: ꝫ fm̄ totū ⁊ oēs ptes ciꝰ: vt dcm̄ est. ¶ Ad z^m dom̄ ꝙ trāſmutatio nālis ponit actū imperfectū: vt ꝑz in 3o phy. ⁊ qz idē est ſubz actus ꝑfecti ⁊ impfecti. iō o3 ꝙ ſubm trāſmutatiōis nālis ſit id qđ est ſubm̄ post modū actus ꝑfecti. ſ. forme ad quē tēdit motus ⁊ nō ipm̄ iā ꝑfectuꝫ: ꝫ trāſmutatio huiꝰ ꝟuersiōis nō ponit aliquē actū ĩperfectū: sed ſolū successionē q̄dā ꝑfectoꝝ nō solū actuū: ꝫ reꝝ ſubſiſtētiū: successio aūt ē ī succedētibꝰ sibi sic̄ ordo in ordiatis: ꝫ fm̄ regulā ī ꝑ lib. dist. 40. de relatiuis datam̄ erit ista relatio ordinis huius successiōis secūdum rem quidē in ipo pane qui mutaf̄: nō aūt in corpore xꝑi vero nisi secūdum ratiōem: qz ipm̄ ĩmutatum manet. ¶ Ad 4^m dicēduꝫ ꝙ cōmunicatio ipoꝝtat quādā collatiōez. ⁊ iō exigit aligd recipiēs id qđ cōferť seu datur. vñ nō habet locū nisi in formalibꝰ ꝟuersionibus: in gbꝰ mutatio nō attingit nisi vſq; ad formā. ⁊ iō cū in hac ꝟuersione nihil maneat cui possit aligd cōferri nō habet locum cōicatio.

¶ Ad z^am qōnem dom̄. ꝙ causa quare aliq̄ mutatio nō est in instāti: est distātia eius qđ mouetur a termino motꝰ. distātiam aūt dico nō solum fm̄ dimēſionez loci aut quātitatis: sed fm̄ repugnātiaꝫ forme vel nature: ⁊ ideo vbi nihil est repugnās forme introducende forma ibi recipitur in instāti ꝓsente agente: sicut patet de illuminatōe diaphani cum in eo nō sit aliquid cōtrariuꝫ vel repugnās lucī. ⁊ ſimiliter in forma ſubito introducēda quando materia est necessitās ꝟtrarys dispōnibus ab ea exclusis: sicut aūt aer ſubiacet ſoli ad recipiēdum ab eo formā luminis nō exiſtēte aliquo interpoſito: ita tota natura creata ſubditur diuino nutui: vt ſtatim fiat omne qđ deus vult: qz quicquid ē in natura est materiale ⁊ nō cōtrarium dispōni diuine. ⁊ ideo ea q̄ ꝑ ſeipm̄ facit pōt cum voluerit facere in instāti: quādoqz autē ſucceſſiue facit vt in nobis fm̄ modū nr̄m operť: hoc tm̄ ptingit qñ hoc qđ trāſmutaf̄ pōt

magis vel minꝰ distare a termio trāſmutatōis: qz fm̄ hoc fit ſucceſſio in motu: cū aūt cōuersio de q̄ logmur ad ipaz materie essentiā ptingat: vt dcm̄ est fm̄ quā ſepatis ꝑ ītellectū formis ⁊ diſpoſitiōib⁹ vna res nō magis ꝟuenit cuz vna q̄ cū alia. nō pōt accipi maioꝝ ⁊ minoꝝ distantia a termino: qz hoc ſingulare demōſtratū q̄tū ad hoc ꝙ ꝟuertitur in corpꝰ xꝑi: tm̄ distat ab alio ſingulari sue ſpēi q̄tum a ſingulari alterius speciei. ⁊ iō cōuersio predicta fit in instāti. ¶ Ad ꝑm̄ ḡ dom̄ ꝙ verba forme hñt sacralem virtutem. vñ nō efficiūt nisi qđ ſignificāt. ⁊ iō cū ſignificatio illius forme nō ſit pfecta nisi in vltimo instāti tūc hꝫ efficaciā ſuā. ¶ Ad z^m dom̄ ꝙ ad hoc argumentū multipliꝝ reſpōdeť a diuersis. Quidā ꝛcedūt ꝙ est ſignare vltimum instās in quo est panis sicut ⁊ ꝑmū in quo est corpus xꝑi: ꝓpter hoc ꝙ in toto quodam tpe fuit panis. ⁊ ita in quolibet instāti illiꝰ tpis. Uñ gdā istoꝝ dicūt ꝙ vnū est istans fm̄ rem in quo est pāis ⁊ corpꝰ xꝑi: ꝫ differt fm̄ rōnez: qz ĩquātū illud istās est finis ꝑteriti tpis est ī eo panis: ĩquātum aūt est ꝓncipiū futuri est in eo corpꝰ xꝑi. Sz hoc nō pōt ſtare: qz cōtradictoꝛia simul esse fm̄ rez est impoſſibile: simul aūt fm̄ rem maxime sunt q̄ sunt ī eodē istāti fm̄ rē. vñ ipoſe est duo ꝟtradictoꝛia esse in istāti qđ est vnum fm̄ rē quātūcūq; sit differēs ratōe: qz ex illa ratōe nō habet ordinē ad mēſuratū: ⁊ ad ꝑs cui⁹ ē termīus: ꝫ ad ans mam: ⁊ qz si ponamus simul eē corpꝰ xꝑi ⁊ panē sequunť duo ꝟtradictoꝛia simul esse: qz dū est panis nō est corpus xꝑi. ideo impoſſibile ē ꝙ sit vnū istās fm̄ rē ī quo nūc vltimo ē pāis. ⁊ nūc ꝑmo corpꝰ xꝑi. Jdeo aly dicūt qđ istud nūc est quodāmō vnū realr: ⁊ quodāmō diuersum: ⁊ ponūt exemplū de duabꝰ lineis se tāgētibus. de gbꝰ ſtat ꝙ habēt duo pūcta: ⁊ tm̄ illa pūcta ℣ iūgūtur in vno pūcto linee ptinētis: ptigua. n. sunt quoꝝ termini sūt simul. Et ſimiliter dicūt ꝙ esse panē ⁊ esse corpꝰ xꝑi in altari ptigūtur. vñ est vnū istās extra mēſurās in quo ꝑmo est corpꝰ xꝑi ⁊ vltimo panis: ꝫ tm̄ sunt duo istātia si accipiamus vt duoꝝ tēpoꝝ gbus mēſuraf̄ esse panis ī altari: ⁊ esse corpꝰ xꝑi: ⁊ ſic iter duo istātia ꝙ ſi ptigūata nō est necesse eē tps mediū: sicut nec iter duo pūcta cōtiguata lineā: sed illud nō pōt ſtare: qz cū pūctus ſit terminꝰ linee q̄ pōt eē mēſura ⁊ itranea ⁊ extranea: possibile est pūcta aſſignare: ⁊ intrīseca ⁊ extrīseca: sed istās est terminus tēporis qđ nūq̄ ē nisi mēſura extrīseca. vñ nō est accipe istās nisi qđ ſe habet ꝙ modū extra iacētis pūcti. ⁊ iō hec positio redit ī idē impoſſibile cū ꝑma. Et ideo aly dicūt ꝙ sicut ꝑbatur. 4o phy. ī toto tpe nō est accipe nisi vnū nūc fm̄ ſubaz. ⁊ ꝙ nunc erūtur duo istātia hoc est fm̄ ordinez tpis ad motum ⁊ actiōez quā mēſurāt: put. ſ. tps excedēs mēſurat aliquaz actiōez. ⁊ ita pricipiū ⁊ finis illius actiōis est ī tpe. ⁊ fm̄ ℣ in tēpore numerātur duo istātia. ⁊ ideo ordo ⁊ habitudo duoꝝ istātiū adiuicē est ꝟsiderāda fm̄ actōes ⁊ motus q̄ mēſurātur. vñ si accipiātur duo istātia respectu eiusdem motus. put tps mēſurat pricipiū ⁊ finē illiꝰ motus. sic o3 ꝙ iter duo istātia sit tēpus mediū: sicut iter ꝓncipiuꝫ motus ⁊ finē est motus medius. si aūt accipiātur duo istātia per comparatiōez ad diuersos motus fm̄ ꝙ mēſurat ꝑncipiū vnius ⁊ finē alterius: sic inter duo istātia nō est tempus mediū: sicut nec motus est medius inter ꝓncipium vnius motus ⁊ finē alterius. ⁊ ideo cū quies mēſureť tpe ſicut ⁊ motus duo istātia sunt se iuicē ꝟsequētia: quoꝛuꝫ vnū mēſurat finē q̄tis in quo erat panis ⁊ alterum ꝓncipiū quietis ī quo est corpus xꝑi. Sed hoc itez nō potest ſtare: qz istātia tēporis distinguūtur ꝑ cōparatiōez ad ilꝰ motū a quo tps potest habere vnitatē vel multitudinez ad quā comparaf̄: nō ſolū sicut mēſura ad mēſuratū: ſed ſicut accidens ad ſubiectū. ſ. motum celi qui est continuus ⁊ iterruptiōez nō patitur fm̄ nām. vñ qualitercūq; ſignes duo istātia in tpe semꝑ est accipe tempus mediū: qz est accipe iter quelibet mōēta motus celi motū medium. ⁊ ideo in alys motibus nō differret ſiue comparentur diuersa istātia ad cūdez motū ſiue ad diuersos. ¶ Datet etiā ꝙ hec positio cōtradicit dicto phi in 8o phyſi. vbi ꝓbat ꝙ iter quoslibet motus ꝟtrarios est ges media: qđ nō oporteret ſi duo istātia modo ꝓdicto possent se ĩuicē cōſequi. Et ideo aly dicūt ꝙ ista cōuersio cuz sit ſupra naturā nō babet ordinē ad motū celi. vñ nō mēſuratur tempore: sed istāti qđ est mēſura motus celi: ⁊ ꝓpter hoc nō est incōueniēs ſi duo istātia ſuccedūt ſibi ſine tempore medio: sicut ī ꝑmo lib. di. 37a. dcm̄ est de motu angeli. Sz hoc itez ſtare nō pōt: qz ista cōuersio ſequiť motum ꝓlatiōis verboꝝ qui babet reduci ad mēſuraz motus celi: ſicut illuminatio ſequiť ad motū localē quo deferť illuminans. ⁊ iō opz ꝙ istantia accipiātur in hac cōuersione fm̄ mēſuram motus celi. Et ꝓpter hoc aly dicunt ꝙ nō est ſimul ſignare duo istātia: in quoꝝ vno ꝑmo sit corpus xꝑi: ⁊ in alio vltimo sit panis: qz sic de necessitate esset iter ea tempꝰ mediū: sed tm̄ vltimo corꝝ pōt ꝑ se ſignari. Sed hoc itez nihil ē: qz designatio nostra nihil facit ad hoc ꝙ tempus ītersit vel nō intersit. vñ si sint duo instantia fm̄ rem in quoꝝ vno ē panis vltimo: ⁊ in alio corpꝰ xꝑi ꝑmo ſiue ſignētur a nobis ſiue nō: oportet esse tempus mediū.

¶ P. exquo istās illud ē ſignabile: nō vꝝ ꝙ possit designatio eiꝰ ipediri ꝑ designatōez alteriꝰ istātis cū iste due designatōes nō sint ꝟie. ¶ Et iō alr̄ dđ ꝙ ñ ē designare vltimū istās: ꝫ vltimū tps ī quo ē panis: iter tps aūt ⁊ istās ñ cadit neciō tps mediū sicut cadit mediū iter duo istātia. Et vitas hꝰ qōnis appet ex hoc ꝙ ꝑbs dicit ī. 8o phy. ꝙ qñ ex albo fit nigꝝ ī toto tpe mēſuraťe motū alteratōis erat albū: ꝫ ī vltimo istāti illiꝰ tpis est nigꝝ. vñ fm̄ ipm̄ nō est dādū ꝙ ī toto illo tpe ſit albū: ꝫ ī toto ꝑter vltimū nūc: ⁊ qz añ vltimū nūc alicuiꝰ tpis nō ē accipe penultimū: sicut nec añ vltimū ꝑctū linee penultimū. iō nō ē accipe vltimū istās in q̄ erat albū: ꝫ vltimū tps. ⁊ ſil̄r ē de illis mutatōibꝰ q̄ ſūt termini motꝰ: ſic̄ gñatio ē terminꝰ alterationis: qz cū ex aere fit ignis ī toto tpe alterationis ꝑcedētis erat aer ꝑter vltimū istās in q̄ ē ignis. ⁊ ſil̄r ē ī illuminatōe reſpcū motꝰ local̄. ⁊ iō cū ꝟsio ſit terminꝰ cuiuſdā motus. ſ. ꝓlatōis ꝟboꝝ in toto tpe ꝑcedēti erat pāis ꝑter vltimū istās in q̄ ē corpꝰ xꝑi. ¶ Ad z^m dđ ꝙ ī qlibz motū ē ꝙ ſignari nūc ⁊ ꝑius fm̄ duos termios mutatōis q̄ ſūt ĩcōtingētes: vt dr̄ ī ꝑ phy. i. q nō pūt ſil̄ eē. vñ ꝫ diuersitatē termioꝝ ī diuersis mutatōibꝰ ꝫ ℣ diuersimode ſignatur ibi nūc ⁊ ꝑius. Aliq̄. n. mutatio ē inter cui⁹ termios pōt accipi mediū qđ minꝰ distat ab vno extremoꝝ q̄ alid. vñ añq̄ pueniaf̄ ad vltimū mutatōis terminū fuit recessus ab vno termio: ⁊ accessus ad alteꝝ: i quo ꝟsistit mutatōis rō. ⁊ iō vtrūq; ad illā mutatōez ptinet ⁊ nūc. ſ. i q̄ termīaf̄ accessus ⁊ recessus. ⁊ ꝑius illud in q̄ icepit. ⁊ iō tal' mutatio nō ē in istāti: ꝫ ī tpe. Aliq̄ vo mutatio ē iter cui⁹ termios nō pōt accipi mediū in eodē ſubo nisi forte ꝑ accīs: sicut iter affirmatiōez ⁊ negatōez: qz ℈dictio ē oppō cui⁹ nō est mediū fm̄ ſe: vt dr̄ ī ꝑ posteri. ꝑ accīs aūt pōt accipi ibi me diū ex ꝑte negatōis cui aligd adiūgaf̄: qđ magis vel minꝰ distat ab affirmatōe ſiue illud ſit ℈riū ī eodē gñe directe ſiue diſpō ℈ria: ſic̄ iter nō albū ⁊ albū accipiť ꝑ accīs medium ex ꝑte colozis cui ꝟūgiť negatio albedis: ꝫ ꝙ magis vel minꝰ distat ab albedie: ⁊ iter nō ignē ⁊ ignē accipiť medium fm̄ ꝙ aligd ē magis vel minꝰ frīdū aut hūidū. vñ in omnibꝰ mutatōibꝰ in gbꝰ etiaz sunt affirmatio ⁊ negatio tm̄: ſcu ꝓuatio ⁊ forma tm̄ ꝑ ſe loq̄ndo nō pōt eē recessus a termio vel accessus ad terminū añ ꝓuētiōez ad vltimū terminū. ⁊ iō illud ꝑm̄ ñ ꝓtinct ꝑ ſe loq̄ndo ad hāc mutationē: ꝫ ſolū ꝑ accīs rōne illiꝰ adiūcti ad negatiōez fm̄ qz

Universidad de Deusto
Biblioteca

p accēs negatio recipiebat magis ⁊ min⁹.⁊ p ons mediū. vñ p se loquēdo ptinet ad motū pcedētez sicut ad alterationē q̄ pcedit gñatiōez ⁊ad motū localē q̄ pcedit illumi natiōez:⁊ pp hoc ista mutatiōes dr̄ esse in instāti:⁊ qz vt dcm̄ est iter subam panis:⁊ subam corporis xp̄i nō est accipe mediū qō magis sit ꝓpinquū corpi xp̄i q̄ suba pāis: q̄tū ad hoc q̄ ꝓuertat in ipm dīna virtute.iō sile est iudi ciū de ista ꝓuersiōe ⁊ de pdictis mutatōib⁹. vñ ad hāc cō uersionē nō ptinet nisi illud nūc in quo desinit esse panis: ⁊ incipit esse corp⁹ xp̄i:sed illud pmū ptinet ad totū tps pre cedēs qō mēsurabat ꝓlatōez verboꝝ que quo dāmō effi cit ꝓuersionē. ¶ Ad 4m dōm q̄ mutatio vt dcm̄ est in instāti ē:sed mot⁹ pcedēs ē in tpe:si g̃ includit in factōe tam mot⁹ pcedēs q̄ mutatio q̄ est termin⁹ ei⁹ sicut gñatio alteratiōis:tūc fieri ptinebit ad motū pcedētē. ⁊ factū esse ad terminū mot⁹ q̄ est ipsa gñatio.⁊ sic nō sit fit ⁊ factū ē. si aūt factio nō extēdit se ad mutatōez illā. tūc vtrūq̄ est sil:⁊ fieri ⁊ factū esse:⁊ sic qō fit ē.si dicat fieri rōne ipsius mutatiōis q̄ tūc est:ſz fcm̄ ē rōne termini mutatiōis:sicut eniz dicimus q̄ sit terminat⁹ motus ⁊ termiatus est: simil illuminatur aer ⁊ illuminatus est.⁊ similiter etiam est in conuersione de qua loquimur.

¶ Ad 3um.q.dōm q̄ q̄to aliq̄d est pmanētius:tanto difficiliꝰ trāsmutat:⁊ qz subm in q̄libet mutatiōe manet.iō in oib⁹ mutatōib⁹ mā est maxime manēs cū sit subm oium mutationū. vñ illa mutatio q̄ ad ipsam mām attingit est difficilior ⁊ maioris vtutis oñsiua q̄ q̄cūq̄ alia trāsmuta tio ex pte ei⁹ qō trāsmutat:⁊ qz creatio ⁊ hec ꝓuersio ptin gūt vſq; ad essentiā māe:vt ex pdictis ps:ꝓstat has muta tiōes esse maioris vtutis oñsiuas q̄ buscūq; alys in q̄bus mutat vel forma ſubalis vel accītalis:vel locus exterior sed iter has duas vr̄ creatio simplr̄ loquendo pcellere:qz p ipaz materie cētia ꝓducit ex quo ꝓsequit:vt a ꝓducē te p hāc ꝓuersionē possit in alterꝝ trāsmutari:sed ex parte ei⁹ ad qō est mutatio:mutatio q̄ est in vnione humane na ture ad diuinā psonā pcellit has.⁊ oēs alias mutatōes in difficultate.vñ ipa ē miraculū miraculoꝝ oīuz. ¶ Ad pm q̄ dōm q̄ mutatio ista fit ex existēte in exīs: ꝑter modus aliaꝝ mutationū q̄ fiūt ēt ex exītibus in exītia:ex quaꝝ ispectōe itellectus noster sibi suas ꝯceptiōes formauit.⁊ iō hec ꝓuersio vr̄ esse ꝺ ꝯceptiōes intellectus:⁊ ꝑpter hoc difficili⁹ ei assentit q̄ creatiōi q̄ est ex oīno nō exīti cuius modi mutatōez nō vidit. ¶ Ad 2m dōm q̄ aliq̄ actōe po test esse resistētia dupl'r. vno mō ex pte agētis qñ.ſ.ex cō trario agēte virt⁹ ipsi⁹ debilitat.alio:ex pte ipsi⁹ effectus qñ ex ꝛria dispōne ipedit effect⁹:in omni actiōe vbi agēs nō patit̄ ꝑma resistētia nō bz locū:sed secūda soluz. vñ in opatōib⁹ dīnis nō attēdit difficultas ſz resistētiā ad agē tem:ſz fm ipedimētū effectus:magis aūt ipedit effect⁹ p subtractiōez potētie recipiētis q̄ p rōnē ꝛrie dispōnis:qz ꝛria dispō nō impedit effectū nisi iquātuz facit potētiam idispositam.⁊ iō maior difficultas est in creatōe vbi oīno mā nō pexistit q̄ vbi pexīti mā est aliq̄d qō effectui con trariādo repugnat. ¶ Ad 3m dōm q̄ sic ſz potentia nā lis ad mutatiōes nāles:ita ſe bz potētia obedētie ad con uersiōes miraculosas.vñ fm modū miraculose cōuersio nis est ēt modus obediētialis potētie in creatura in aliud ꝓuertēdo.sicut g̃ in ꝓuersiōib⁹ formalibus inest potentia obediētie.ad recipiēdū talē formā:ita in hac substantiali cōuersiōe inest potētia obediētie:vt hec ſuba cōuertat̄ in illā.vñ maioris virtutis oñsiua est creatio i qua nulla po tentia obediētie pexistit q̄ hec conuersio.

Ad quartum sic pcedit: vr̄ q̄ pdicta cōuersio possit exprimi p verbū substāti um alteri⁹ tpis q̄ pñtis vt dicat̄.Qō est panis erit corp⁹ xp̄i:vel qō est corp⁹ xp̄i fuit panis.Amb. eni dicit in lib.ō sacris q̄ erat panis añ ꝓsecratōez. ¶ P.maior est ꝓuenie tia q̄to pfectior est ꝓuersio:ſz hec ꝓuersio ē pfectior oib⁹ alys:qz in hac ꝓuertit totū in totū:⁊ ptes in ptes: sicut ex pdictis ps:cū g̃ in alys ꝓuersiōibus vtimur tali mō loqn di.ſ.qō erat aq̄ ē vinuz:vel qō erat aer est ignis: vr̄ multo fortiꝰ hic q̄ possit dici: qō est corp⁹ xp̄i erat panis. ¶ Sz ꝛtra:qō est relatiuū suppositi eiusdē:sed nō est accipe ali quod suppositū qō sit qñq̄ panis qñq̄ corp⁹ xp̄i:vt ex pe dictis ps:g̃ nō est dōm:qō ē corp⁹ xp̄i fuit panis.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ hec sit vera:panis fit corp⁹ xp̄i:ad oē enim facere sequit̄ fieri:ſz xps fecit ea.ſ.panē ⁊ vinū corp⁹ suū: vt Dam̄.dicit.g̃ panis fit corpus xp̄i. ¶ P.omne qō ꝓuer tit̄ in alterꝝ fit illud:ſz panis conuertit̄ in corpus xp̄i:ergo fit corpus xp̄i. ¶ Sed contra:omne fieri terminat̄ ad fa ctū esse: sed hec nūq̄ erit vera: panis est factus corp⁹ xp̄i: qz qō factū est ē:pāis aūt nunq̄ est corpus xp̄i: ergo ⁊ hec est falsa:panis fit corpus christi.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ hec sit falsa:de pāe fit corp⁹ xp̄i:ex eodem eni fit aliquid ⁊ factū est:ſz hec est falsa:corpus christi fa ctum est de pane vel ex pane:ergo ⁊ hec:corpus christi fit de pane. ¶ P.denotat ꝓsubstātialitatem:vt magister di cit in pmo disti.36a.sed nulla ꝓsubstātialitas est panis ad corp⁹ christi: ergo nō pōt dici q̄ corpus christi fuit de pa ne vel ex pane. ¶ Sed ꝛtra Ambro.dicit:vbi accessit cō secratio de pane fit corpus christi.

¶ Ulterius videt̄ q̄ hec sit vera: panis pōt ee corp⁹ chri sti:motus enim est actus existentis in potentia: sed panis mutat̄ in corpus christi:ergo panis est potētia corp⁹ chri sti:ergo pōt esse corpus christi. ¶ P. Amb. dicit q̄ panis potest esse corpus christi cōsecratiōe que fit christi sermo ne. ¶ Sed cōtra:qō pōt esse aliquid nihil,phibet si pona tur illud:qz possibili posito fm phz nō sequit̄ incōueniēs: sed inconueniēs sequit̄ si dicat:panis est corpus christi: g̃ hec est falsa:panis pōt esse corpus christi.

¶ Respōdeo dōm ad pmam q̄stionem q̄ hec cōuersio in hoc differt ab omnibus alys mutatiōibus q̄ in omnibus alys mutationibus est aliq̄d subz cōmune: in hac aūt nō sed solū est accipe duos terminos cōuersionis.⁊ ideo oēs locutiones exprimētes mutationē p quā importat̄ ordo termini ad terminū sunt cōcedende in hac materia sicut hec.panis conuertitur in corpus christi: locutiōes vo que exprimunt idētitatem subiecti nō sunt cōcedende ꝓpter loquēdo:sed qz in hac cōuersione est aliquid simile idēti tati subiecti.ſ.cōmunitas ſpecieruz que manēt hincinde quāuis ille species nō sint mutatōis subiectū.ideo etiā ta les locutiōes aliquādo a sanctis posite ueniūtur:vt idem titas importata nō referatur ad subz: ſz ad species casdē, vñ tales locutiōes nō sunt extēdēde:quia sunt impropriæ ⁊ hec locutio que est: hoc fuit illud : vel qō est hoc erit il lud:expresse importāt idētitatem subiecti mutatiōis pro pter naturā relatiōis.ideo nō est simpliciter concedēda.

¶ Ad pmuz g̃ dōm q̄ verbū Ambro.est exponēdum:qō erat panis est corpus christi.i.qō est sub speciebus panis pmo fuit panis:⁊ postea corpus christi. ¶ Ad 2m dōm q̄ fm phm in scō de aīa . Passum in pricipio est dissimile sed in fine est simile.vñ perfecta cōuersio requirit perfe ctam distātiam in pricipio:⁊ pfectā vnitatem in fine:sed hoc nomē panis importat qō erat in pricipio:qz importat terminuz a quo.ideo q̄to pfectior est cōuersio tāto mis⁹ pōt corpus christi de pane predicari.

¶ Ad secūdam qōnez dōm q̄ cum dicitur hoc fit illud ex vi locutiōis in li hoc importatur subiectum factionis. vñ de hec est per se:homo fit albus: sed hec est per accidēs: nigrum fit album: subiectum autem factiōis communē est vtriq̄ termio:vñ ps q̄ predicta locutio importat cōmu tem subiecti ⁊ ꝓprie nō ē ꝯcedēda. ¶ Ad pm q̄ dōz q̄ ex

ponēdū est vbū Dam̄.sicut expositū ē vbiuz Amb. vt rela tio importata in li ea.designet vnitatē spērū ⁊ nō subiecti vnitatē. ¶ Ad 2m dōm q̄ in hac locutiōe: panis cōuertit̄ in corpus xp̄i:importat̄ tm̄ ordo vnius termini ad alterꝝ: in hac aūt panis fit corpus xp̄i : importat̄ vnitas subiecti. ⁊ ideo non est similis ratio de vtraq̄.

¶ Ad 3um.q.dōm q̄ sic ps in p phy. hoc fit hoc: dicimus in pmanētib⁹ p sc: ſz in nō pmanētib⁹ p accīs: sed ex hoc fit hoc dr̄ ꝓpe in nō pmanētib⁹:dicimus.n.ex nō albo fit al bū:⁊ si aliq̄ dicat̄ aliq̄d fieri ex pmanēte hoc ē incōtū in telligit cū pmanēte aliqd nō permanēs:sicut cum dr̄: ex ere fit statua:itelligit ex ere ifigurato:⁊ sic ps q̄ hec locu tio:hoc fit hoc:exprimit idētitatē subiecti:hec aūt locutio ex hoc fit hoc:pncipalr̄ exprimit ordinē terminoꝝ adinui cem.⁊ p oīs q̄q; vnitatē subiecti. vñ q̄ñq; iportat tm̄ or dinē sine hoc q̄ iportet subm vt cuz dr̄:ex mane fit meri dies.i.post:vt dr̄ in 2o Metha.⁊ fm hoc erit incōgrua:pa nis fit corp⁹ xp̄i:ſz hec erit ꝯcedēda:ex pane fit corp⁹ xp̄i: si li ex. nō denotet subm ⁊ q̄si cām mālē:ſz tm̄ ordinē ter minoꝝ ꝓuersiōis adiuicē:ſz hec.de pane fit corp⁹ xp̄i:ē mi nus ꝓpria:qz hec ꝓpositio de.notat consubstātialitatē:vt Amb.tāgit:tm̄ q̄ñq; de:ponit̄ p ex: ⁊ sic pōt concedi q̄ de pane fit corp⁹ xp̄i:sic ex pane. ¶ Ad pm q̄ dōm q̄ cū dr̄:ō pane fcm̄ est corp⁹ xp̄i:li de:pōt iportare ordinē in eēndo: qz qō significat in factū esse significat̄ iā ee:⁊ sic nō ꝯcedi tur q̄ de pane sit factū corp⁹ xp̄i: qz significaret q̄ panis haberet ordinez ad corp⁹ xp̄i in eēndo: qō flm ē:qz nō est mā eius:pōt etiaz importare ordinē in fieri qō pcessit fa ctum esse:⁊ sic sicut ꝯcedit̄ hec:de pane fit corp⁹ xp̄i:ita po test concedi ista:ex pane factum est corpus christi. ¶ Ad 2m patet solutio ex dictis.

¶ Ad 4um.q.dōm q̄ cū potētia ptineat ad subm nō est du biū q̄ cū dr̄ panis pōt esse corp⁹ xp̄i: iportat̄ vnitas subie cti.⁊ iō nō ē cōcedēda:qz nihil pāis vnq̄ erit aliqd corpis xp̄i:sed sicut conceditur ista:panis conuertitur in corpus xp̄i:ita pōt ꝯcedi ista:panis pōt ꝓuerti:qz cui⁹ est potentia ei⁹ ē actus:vt dr̄ i lib.de sōno ⁊ vigilia. ¶ Ad pm g̃ dōm q̄ ista diffō ñ bz locū i ista ꝓuersiōe:vt ex pdictis ps. ¶ Ad 2m dōz q̄ illud vbū Amb.exponēdū ē sic ꝑ us dcm̄ est.

¶ Questio. II.

Deinde q̄rit̄ de mā b⁹ sacri. Et circa hoc q̄runt̄.4.Primo vtr̄ panis ⁊ vi nuz sint mā huius sacramēti. Secūdo qualis panis. Tertio quale vinum hui⁹ sacri materia esse possit. Quarto de aque admixtione.

Ad primum sic pcedit: vr̄ q̄ nō debeat esse du plex mā b⁹ sacri:quāto.n. aliqd est simplici⁹ tāto nobili⁹.vnde ⁊ simplicissima sunt nobilissi ma:ſz hoc sacrm̄ ē nobilius alys:g̃ dz eē simplicius: cuz g̃ alia sacra vnā tm̄ mām habeāt sicut baptismus aquā: cō firmatio crisma:vr̄ q̄ nō debeat eē duplex mā hui⁹ sacri. ¶ P.mā sacri dz rndere ei qō ē sacrm̄ ⁊ res i sacro:qz est signuz eius:sed totū illud quod est res ⁊ sacramētū ꝺtine tur sub spē pāis.ſ.totus xps:g̃ pāis ē tota mā b⁹ sacri:⁊ sic idē qō ꝑus. ¶ P.B sacrz ordinat ad vſuz fideliū:ſz tm̄ sub vna spē pplo hoc sacrm̄ ministrat̄.ſ.sub spē panis: g̃ tātuz vna eiusdē dz esse mā. ¶ P.posset ꝺtingere q̄ in aliq̄ ter ra triticū haberet ⁊ nō vinū vel ecōuerso.g̃ in tali casu li ceret ⁊ in vna spē tm̄ cōficere. ¶ Sz ꝛ.sacrm̄ eucharistie a xpo initiū sumpsit:sed xps discipulis duo in cena dedit .ſ.panē ⁊ vinū:g̃ debens eē mā b⁹ sacri. ¶ P. mā sacri dz rndere vsui sacri:sed māducatio q̄ est vsus b⁹ sacri : vt su pra di.9⁹.dcm̄ est: regrit cibū ⁊ potū: g̃ b⁹ sacri mā dz esse duplex:vna q̄ petat i cibū ⁊ alia q̄ cōpetat in potū.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ nō debeat esse mā b⁹ sacri panis ⁊ vinuz: sacramēta.n.legis mosayce ꝓpinquiora fuerūt sacramē tis legis notre q̄ sacra legis nature : ſz in lege mosayca ſz modū sacri māducabant̄ carnes aīalium:g̃ hoc magis dz esse mā b⁹ sacramēti q̄ panis ⁊ vinū que sumebant̄ in le ge nature p modū sacramēti . ¶ P.mā sacri dz cōpetere vsui sacramēti ⁊ significatiōi:sed exp̄ssius significaret ca ro aīalis alicui⁹ carnē xp̄i q̄ panis:qz maiorē bz ꝺuenien tiā ad ipsam:⁊ ita ꝛ magis reficit:g̃ magis dz caro esse mā b⁹ sacramēti q̄ panis. ¶ P.sacramēta ifirmis ministra ri debēt:qz medicine sunt:sed vinū nō dat infirmis: g̃ nō dz esse mā b⁹ sacri. ¶ P.illud sacrm̄ nō solū ꝑfiguratum fuit in oblatiōe Melchisedech q obtulit panē ⁊ vinuz:vt dr̄ Hene⁹.14.⁰: ſz ēt in fauo mellis q̄ sumpsit Jonathas: vt dr̄ ꝑ regū.12.⁰ g̃ etiā mel deberet esse mā b⁹ sacri:⁊ ꝑeci pue ꝓpter suauitatem. ¶ P.in hoc sacramēto cōtinetur xps vt cibus paruulo ꝛ:ſz paruulis dat̄ in cibū lac: ergo lac deberet esse mā huius sacramēti.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ panis ⁊ vinū non possint esse mā b⁹ sacra mēti nisi sub determiata q̄titate:i sacrīs.n.intētio regrit ꝺformis itentiōi eccl̄ie:ſz si aliqs vellet ꝺsecrare totū pa nē qui est in foro ⁊ totū vinuz qō est in cellario itentio ei⁹ nō esset cōcors intētiōi eccl̄ie que itēdit ꝺsecrare ad vſuz fideliū:qō etiā verba istituētis oñdūt. Accipeingt ⁊ mā ducate ⁊c.g̃ regrit determiata q̄titas panis. ¶ P.virt⁹ data verbis ⁊ ministro dat̄ ad veneratōez sacri:nō ad ir risionē:sed si imoderata q̄titas panis ⁊ vini ꝺsecraretur verteret̄ in irrisionē:g̃ nō pōt ꝺsecrari nisi sub determia ta quātitate. ¶ P.si aliqs in mari boiem baptiçet illa tm̄ aqua verbo vite sanctificat̄ que ad vſum ablutōis cedit: ⁊ nō totū mare: g̃ a simili ⁊ hoc tm̄ de pāe ⁊ vino ꝺsecrari pōt quātū pōt venire in vſum fideliū. ¶ Sz ꝺ fm phm i 9⁰ Eth. Omne determinatū est mediū duoꝝ extremoꝝ determiatoꝝ:ſz q̄titas pāis g ꝺsecrari pōt nō est mediū duoꝝ extremoꝝ determiatoꝝ:qz nūq̄ est ita parua q̄titas quin possit ꝺsecrari: g̃ nō est determinata q̄titas etiā fm magnitudinē. ¶ P.ꝓstat q̄ sacerdos hūs paucos pa rochianos pōt tm̄ de pane ꝺsecrare q̄tum habēs multos q̄uis nō debeat:sed nō pōt accipi tanta quātitas panis q̄ nō possit venire in vſum multoꝝ parochianoꝝ : ⁊ pcipue cū vnus homo possit ⁊ multū ⁊ paꝝ in quātitate sumere: ergo nō potest esse tāta materia panis quin possit cōsecra ri etiam a quocūq; sacerdote.

¶ Rndeo dōm ad pam.q. q̄ materia sacramēti debz com petere ⁊ significatōi sacramēti ⁊ vsui. ⁊ vtroq; modo exigitur duplex mā in hoc sacramēto:vsus eniz huius sacra mēti est māducatio q̄ ad sui integritatem ⁊ cibū ⁊ potū exi git.⁊ ideo huius sacri dz esse duplex mā:vna que in cibus sumit̄:⁊ alia que in potuz. Significatio aūt sacramēti est duplex. Una fm q̄ representat ꝑteritū:⁊ sic in hoc sacra mēto significat̄ passio xp̄i in q̄ separatus fuit eius sanguis a corpore.⁊ ideo sepatim in hoc sacro offerri debet signuz corporis:⁊ signum sanguis duplici materia existēte. Alia significatio sacramēti est de effectu p sacramētum iducē do:qz sacra efficiūt qō figurāt:⁊ sic cuz hoc sacrm̄ ad salu tem corpis ⁊ aie sumat̄:opz q̄ sub spē pāis ad significan dam salutē corporis:⁊ sub ſpecie vini ad significandaz sa lutem anime hoc sacrm̄ pficiat̄:vt in littera magister di cit. ¶ Ad pm g̃ dōm q̄ simplicitas p se nō est cā nobilita tis:ſz pfectio.vñ vbi perfecta bonitas in vno simplici in uenit̄:simplex ē nobili⁹ q̄ cōpositū: qñ aūt ecōtrario sim plex est imperfectū: cōpositū vo perfectū.tūc compositū est nobilius q̄ simplex sicut homo est nobilior terra. ⁊ iō hoc sacrm̄ q̄uis sit magis compositū rōne materie est tm̄ nobili⁹:qz est magis pfectū : g̃ aūt ad perfectionem eius hec compositio exigat̄ ps ex dictis. ¶ Ad 2m dōz q̄ quā uis totus xps sit sub spē panis fm rei veritatē : nō tamen est ibi ex vi sacramēti nisi corp⁹ eius vt ex dictis ps: et ſz

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ venit in vsum fideliū. ¶Ad 3m dōm q̄ ppl'o nō datur sanguis pp piculū: qz vna gutta sanguis citi⁹ laberetur q̄s aliq̄ pticula corpis. vñ ministris altaris ſm ꝯsuetudinez aliquo⁊ dat̄ pticipatio sanguis de q̄bus ꝑsumit̄ q̄ in talibus magis ſint cauti i lege veteri ō libaminib⁹ nihil habebant offerentes: ſz soli sacerdotes p q̄ ſignificabat̄ pot⁹ h⁹ sacr̄i: de sacrificijs aūt habebāt q̄b⁹ ſignificabat̄ cibus h⁹ sacr̄i. ¶Ad 4m dōm q̄ quāuis ꝯsecratio panis nō dependeat a ꝯsecratiōe vini q̄ō gdā posuerūt: vt supra di. 8a. dictuz est: tñ poti⁹ deberet desistere q nō haberet vtrūq; q̄s ꝯficere p̄ter morez eccl'ie in vna tñ spē ꝯsecraret ꝯsecratū esset: peccaret aūt grauiter nisi post ꝯsecratiōez corpis añ ꝯsecrationē sanguis occideret vel alias p̄ter culpam suam impediretur.

¶Ad 2am. q. dōm q̄ cā q̄re panis ⁊ vinuz sunt mā h⁹ sacr̄i inter alios cibos ⁊ pot⁹ est ist̄itutio dīna. Causa aūt ist̄itutionis multipl'r pōt assignari. Prima ex pte vsus sacr̄i: qz hec duo cōmunius in cibū ⁊ potū veniūt. vñ ꝯuenientius p hoc in cibū ⁊ potū spūalē māducimur. Secūda ex effectu sacr̄i: qz vt dr̄ in glo. p̄a. Lor. xi. pāis pre ceteris cibis sustētat corp⁹ ⁊ vinū letificat cor. ⁊ silr̄ hoc sacr̄m sustentat magis ⁊ letificat charitate ꝯbziatos q̄s alia sacra. Tertia ex ritu celebratōis: qz mūdi⁹ tractant̄ q̄s alia q̄ in cibuz ⁊ potū veniūt. Quarta ex significatōe duplicis rei huius sacramēti: qz panis ex multis granis ꝯficit ⁊ vinū ex multis acinis ꝯfluit q̄ō competit ad significadū corp⁹ xp̄i vez ⁊ mistic̄ū: vt supra di. 8a. dicñ est. Quinta ex repsentatōe ei⁹ q̄ō pcesit: grana in area ꝯculcant̄ ⁊ pāis in fornace decoquitur: ⁊ vinū in torcular exp̄mit̄: q̄ oia competunt ad repsentādū passionē xp̄i. ¶Ad p̄m q̄ dōm q̄ hoc sacr̄m nō debuit in spē alicui⁹ sacr̄i legis mosaice ist̄itui vt oñderetur cessatio legaliū: quo⁊ sacerdotiū ē ipfecti⁹ sacerdotio xp̄i. ⁊ iō ꝯueniēter ad illas spēs in no. testa. reducit̄ q̄b⁹ oñdit̄ sacerdotiuz no. testa. sic p̄minere sacerdotio leuitico. s. ad oblatōez Melchisedech: vt apl's p̄bat Heb. 7o. ¶Ad 3m dōm q̄ caro de rōne sui nō dicit aliq̄d ordinatū in cibuz: ſz quādā rē nāe. ⁊ iō nō ita ꝑtēter ſignificaret caro aialis carnē xp̄i: vt est cib⁹ fideliū ſm q̄ in hoc sacro cōtinet̄ sicut panis: qz ad hoc ꝯfect⁹ est vt cib⁹ sit. ¶Ad 3m dōm q̄ vinū q̄uis nō det̄ infirmis q morbo febrili subiacēt: datur tñ debilib⁹ vt ꝯfortent̄. ⁊ silr̄ hoc sacr̄m nō est dādum bis q̄ sunt in febre pcti: ſz ad ꝯfortationē debiliū q̄ a pctō liberati sunt. ¶Ad 4m dōm q̄ mel q̄uis bēat suauitatē: est tñ inflatiuū. ⁊ iō magis cōgrue ſignificat suauitatē tēporalē q̄ ſtat q̄s charitatē q̄ edificat. vñ ⁊ in sacrificijs veteris legis apponi p̄hibebat̄. ⁊ iō ēt nō cōpetit huic sacro.

¶Ad 5m dōm q̄ q̄uis cib⁹ iste sit puulo⁊ p hūilitatē: est tñ grādiū in fide. vñ Aug. Lib⁹ sum grādium. ⁊ ideo nō cōuenit vt sub spē lactis sumatur.

¶Ad 3am. q. dōm q̄ gdā dicūt q̄ virt⁹ nō est data ministro ⁊ vbis ad ꝯsecrādū panē ⁊ vinū sub q̄cūq; q̄titate: ſz sub tāta q̄titate q̄ta pōt cōpetere ad vsum fideliuz: sic enim ꝯformabit̄ ītētio ꝯsecrātis intētiōi eccl'ie. Sed hoc nō v̄ ez: nō enim pōt dici q̄ q̄titas māe sit determinata ſm vsum q̄ in presenti occurrit: qz sic sacerdos in deserto non posset cōficere tot hostias quot sacerdos alicui⁹ ciuitatis hūtis multos pochianos: q̄ō falsuz est: ſz ſm vsuz q̄ nūq; occurrere pōt: tātū q̄ de vino ⁊ pane ꝯsecrare pōt q̄tū est sumibile ab oib⁹. Ad hoc aūt nō ē q̄titas determiata: percipue cuz vn⁹ hō possit sumere in magna q̄titate ⁊ parua quātitate. vñ quātitas pua vel magna ad hoc nihil facit.

¶Ad p̄m q̄ dōm q̄ sacra ad aliqd ordinant̄. vñ in sacris ē duplex intētio. Una q̄ ordinat̄ ad pfectōez sacr̄i: ⁊ hec est essentialis sacro. vñ ea ꝑtermissa nō est sacz. Alia q̄ ordinat̄ ad finē sacr̄i: ⁊ hec cōsequit̄ sacr̄m vt ea posita vel remota nihilomin⁹ pficitur sacr̄m. sicut si aliquis intendat baptiçare aliquē vt lucrum temporale consequat̄: sacr̄m baptiſmi vez est: qz ſm p̄mā intētionem cōformat̄ intentiōi eccl'ie: q̄uis nō q̄tū ad secūdā. ⁊ silr̄ in hoc sacro si sacerdos ītēderet ꝯsecrare nō ad sumēdū: ſz vt i veneficys vteret̄: vez corp⁹ xp̄i cēt. vñ ⁊ si aliqs sacerdos ītenderet ꝯsecrare magnā q̄titatē panis ⁊ vini nō ad vsuz fidelitz: ſz in irrisionē cēt ꝯsecratū: nō tñ dico q̄ possz ꝯsecrare tōtū panē q̄ est in ciuitate silr̄: vel q̄ est in foro: qz ipsa forma ꝓnoīe demōstratiuo vtens oñdit q̄ mā ꝯsecrāda dz esse coram sacerdote. vñ sacerdos exñs in domo sua non posset ꝯsecrare panē q̄ est in altari: q̄ō ēt nō pōt de toto pane q̄ est in foro: neq; de toto vino q̄ō ē in cellario: ſz q̄titcunq; sit q̄titas panis ⁊ vini q̄ cozā sacerdote ꝓponit̄: credo q̄ possit ꝯsecrari ab ipso. ¶Ad 2dm dōm q̄ potestas oīs a deo ē vt dr̄ Ro. i3o. ⁊ quātū est de intētiōe dantis potestatez ad bonum est ordinata: nihil tñ ꝓhibet q̄n potestate accepta abutat̄. vñ sicut ꝑlati eccl'ie hñt potestatē in edificationē ⁊ nō in destructiōez: tñ multa pñt facere q̄ sunt in destructionē: ita virtus cōsecrādi data est vbo ⁊ ministris ad ōnem honoz: ē: tñ pōt aliqs abuti vt ad irrisionē vel ad lucrū vel aliquid hō⁹ faciat. ¶Ad 3m dōm q̄ pfectio sacr̄i in baptismo cōsistit in ipo vsu māe. ⁊ iō illud tñ aq̄ ꝯsecrat̄ verbi vite q̄ō in vsum venit: ſz pfectio h⁹ sacr̄i ꝯsistit in ipsa materie ꝯsecratōe ⁊ vsus est ōnis ad hoc sacr̄m. vñ pfectio h⁹ sacr̄i nō dependet ab vsu sicut ē in baptismo.

Ad secundum sic ꝓcedit: v̄ q̄ nō oz q̄ sit panis triticeus: hoc enim sacrz ad memoriale dñice passiōis: sed magis cōpeteret ad figuram passionē panis ordei q̄ō est duz⁊ thispidū q̄s granum tritici q̄ō est delicatū: q̄ ex alio frumēto panis cōfect⁹ posset mā h⁹ sacr̄i. ¶P. in omni aq̄ pōt pfici sacr̄m baptismi vt nullus pp defectū māe a sacr̄i pceptōe fraudet: q̄ silr̄ oīs panis oz esse mā h⁹ sacr̄i: vt nullum iopia excuset. ¶P. figura in nālibus ē signū spēi: ſz q̄dā frumēta sunt q̄ hñt similē figurā grano tritici sicut pz de farre ⁊ spelta q̄ sunt eiusdē spēi cū grano tritici: ⁊ ita pāis ex illis frumentis ꝯfectus poterit esse mā h⁹ sacr̄i. ¶P. panis mā huius sacr̄i ē: qz ex multis granis ꝯfectus vnitatē cozpis mistic̄i designat: vt supra di. 8a. dcñ est: sed hoc ēt iuenit̄ in panibus de alijs frumētis ꝯfecto: q̄ ille panis pōt esse mā h⁹ sacr̄i.

¶Sed ꝺ est vsus eccl'ie: ⁊ hoc q̄ dñs se grano frumenti cōparauit. Jo. iz°. ⁊ nō alijs leguminibus.

¶Ulteri⁹ v̄ q̄ si grano tritici admisceat̄ aliud frumentum q̄ possit panis exide ꝯfect⁹ esse mā h⁹ sacr̄i: qz in siccis admixtio nō tollit spēm: ſz granū tritici ⁊ alia hō⁹ sunt siccia. q̄ si cōmisceant̄ adhuc manet spēs tritici: ⁊ ita pōt inde ꝯfici cozp⁹ xp̄i. ¶P. vix iuenit̄ farīa ex solis granis tritici nisi studiose fiat: si q̄ ex farina cōmixta ex diuersis granis nō posset ꝯfici panis q̄ sit mā h⁹ sacr̄i: rarissime hoc sacrum pficeret̄: q̄ō est absurdū. ¶P. per corruptōem magis recedit a spē q̄ p mixtionē: ſz de pāe corrupto pōt fieri hoc sacrz cū videamus hostias diutissime a gbusdā ꝯseruari q̄ multo magis de pāe ex granis ꝯmixtis ꝯfecto pōt pfici hoc sacr̄m. ¶Sz ꝺ. mediū neut⁊ extremo⁊ ē: ſz pāis cōmixt⁹ ex diuersis granis ē mediuz inter panē tritici ⁊ alicui⁹ grano z: q̄ nō est pāis triticeus: q̄ de eo nō pōt perfici h⁹ sacrz. ¶P. de amido vt q̄dā dicūt nō pōt pfici hoc sacramentū: sed amiduz est farīa triticea pura: q̄ multo minus pōt pfici hoc sacr̄m de pane alteri⁹ farine.

¶Ulteri⁹ v̄ q̄ nō debeamus ꝯficere in azimo: ſz i fermentato: nos enī debem⁹ ꝯficere ſm q̄ xp̄s ꝯfecit: ſz xp̄s ꝯfecit i fermētato nō i azimo: q̄ nec nos debem⁹ i azimo cōficere. Probatio medie: añ pascha iudei azimis nō vtebāt: ſz cena dñi i q̄ hoc sacr̄m ichoauit fuit añ pascha celebratū: vt p̄z Jo. i3o. Añ diē festū pasche ꝛc. q̄ ipe in fermētato nō i azimis ꝯfecit. ¶P. vitas dz rñdere figure: ſz agnus

typic⁹ imolabat̄. luna. 14. vt habet̄ Exo. iz. q̄ xp̄s imolatus fuit luna. 14. ſz i die pcedēti cozp⁹ suū dedit discipulis māducādū: q̄ ꝺ fuit luna. 13. ſz pascha ꝯcipiebat luna. 14. q̄ añ pascha fuit cena dñi. ⁊ sic idē q̄ō p̄us. ¶P. Jo. 18. dr̄ q̄ in die passiōis dñi iudei nō ītrauerūt ptoriū pilati vt nō cōtaminarēt̄: ſz vt māducarēt pascha: q̄ illa die a iudeis māducabat̄ pascha: ⁊ sic cena dñi fuit añ pascha: ⁊ sic idez q̄ō p̄o. ¶P. Luce. zz. dr̄ q̄ mulieres viso monumēto iuerūt ⁊ parauerūt aromata: ſz ꝺ nō licuisset ꝑma die ō. 7. q̄bus azima comedebant: qz dies illa erat eis celeberrima q̄ q̄dē dies erat luna. i5. q̄ xp̄s passus ē lūa. 14. ⁊ sic idē q̄ō p̄o. ¶P. Joā. ig. dr̄ q̄ dies sepulture dñice erat magn⁹ dies sabbati: ſz i solēnitate azimoz sola ꝑma dies erat celeberrima ⁊ vocabat̄ magna: q̄ dies sabbati fuit ꝑma dies solēnitatis q̄ō est luna. i5. ⁊ sic dies veneris fuit luna. 14. ⁊ sic idē q̄ō p̄us. ¶P. archos ſm grecos signat panē fermētatū: ſz hoc nomē iuenit̄ apud grecos vbi nos hēmus. Accepit Jhs panē: q̄ de fermēto ꝯfecit: ⁊ sic idē q̄ō p̄us. ¶P. sacra veteris legis tpe reuelate gre obseruata ad lr̄az sūt mortifera: qz lr̄a occidit. z°. Lor. 3°. ſz ꝺ erat vnū de legalibus comedere i azimis: q̄ v̄ eē mortifez⁊ in azimis ꝯficere. ¶P. ꝺ sacrz ē spāl'r sacr̄m charitatis: ſz fermētū charitatē significat: vt p̄z i glo. Matꝺ. 13o. sup illud. Sile ē regnū celo. fermēto ꝛc. q̄ maxie dz ꝯfici de fermētato. ¶P. sic albū ⁊ rubeū sūt accītia vini: ita azimū ⁊ fermentatū sunt accītia pāis: ſz idēnter ꝯficit̄ de vio albo ⁊ rubeo: q̄ſi magis dz attēdi de pāe an sit azim⁹ vel fermētat⁹ q̄s ō vino an sit albū vel rubeū. ¶Sz ꝺ. ꝑma die azimoz nihil fermētatū ē debebat i domib⁹ inde oz: vt p̄z Exo. iz°. ſz dñs ꝯfecit p̄a die azimoruz: vt p̄z Matꝺ. z6°. Marci. 14°. Luce. z7°. q̄ ipe ꝯfecit de azimo. q̄ z nos debemus de azimo ꝯficere. ¶P. xp̄s n̄ venit legē soluere: ſz iplere: vt dr̄ Matꝺ. 5°. ſz ſm legē agn⁹ paschal' comedebat̄ cū azimis: vt p̄z Exo. iz. q̄ xp̄s agnū paschale cū azimis comedit: q̄ō azimo ꝯfecit. ¶P. mā dz ꝯuēire sacro: ſz pāis azim⁹ magꝑetit huic sacro q̄ fermētat⁹ pp puritatē. p̄a Lor. 5°. Expurgemini n̄ i fermēto veteri ꝛc. q̄ dz ō pāe azimo fieri sacrz.

¶R n̄. dōz ad p̄m. q. q̄ nō pōt ꝯfici nisi de pāe triticeo: cā ē dīna ist̄itutio: qz ipe ꝺ pane ꝯfecit. R̄. aūt ist̄itutōis pōt triplex assignari. ꝑma ex effectu: qz tal' pāis meli⁹ nutrimētū ꝑstat. vñ ꝓpetit ad significādū excellētiā gre q̄ i hoc sacro ꝯferē. z°. ex vsu sacr̄i: qz pāis triticeus ē q̄ cōius in vsuz cibi vēit: aly āt panes n̄ fiūt nisi pp defectū tritici. vñ ⁊ pāis simpl'r dict⁹ itelligit̄ de tritico sic ⁊ oleū de oliuis. vñ ꝓpetit huic sacro: c° vsus ē i māducādo: vt. ā. dcñ ē. 3a ex re ꝓtēta q̄ ē xp̄s q̄ se grano frumēti ꝯpauit dicēs. Nisi granū frumēti cadēs i terrā ꝛc. Jo. iz°. ¶Ad p̄m q̄ dōm q̄ in passiōe xp̄i n̄ fuit aliq̄ duricia ex pte xp̄i q̄ patiebat̄: sed sūma benignitas. ⁊ qz hostia pāis significat ⁊ cōtinet ipm xp̄z. iō n̄ ita ꝓpetit huic sacro pāis ordeace⁹ vel alteri⁹ modi sic pāis triticeus q̄ ē delicatioz ⁊ suauioz. ¶Ad 2m dō. q̄ ois aq̄ oī aq̄ ē eadē spē ſm p̄m. ⁊ iō n̄ dr̄t i q̄cūq; aq̄ baptiſmus fiat: ſz n̄ oīa grana ex q̄b⁹ pāis ꝯsueuit ꝯfici sunt eiusdē spēi. ⁊ iō n̄ ē silis rō vtrobiq;. ⁊ ꝓterea sacrz istud n̄ est tāte necitatis sic sacr̄m baptismi: vt p̄us dcñ ē. ¶Ad 3m dōz q̄ gdā dicūt q̄ de spelta pōt ꝯfici cozp⁹ xp̄i pp silitudinē quā habz ad triticū: ſz sic p̄z ituēti q̄tū ad figurā plus appropinq̄t ordeō ad silitudinē tritici q̄s spelta ſmo to cortice ab vtroq; q̄uis in colore plus spelta ꝛueniat. ⁊ ītер alia oia hō⁹ plus ꝛuēit maxie in figura far cū tritico. ⁊ silr̄ i colore. vñ ex idētitate figure n̄ pōt bri q̄ aliq̄ō istorū sit eiusdē spēi cū grano tritici: sed idētitatis spēi pōt ex alio exp̄imētū accipi: generās. n. ⁊ genitū ꝛueniūt ō necitate i spē: ſz n̄ de necitate i accītib⁹: q̄nimo accītia variātur ex cāis extrisecis. vñ cū ex grano tritici vbicūq; semineī nūq; nascat̄ spelta vel far aut ordeū vel aliqd hō⁹ cō-

stat q̄ oīno ista differūt spē a tritico. ¶Ad 4m dōm q̄ illud q̄ō obiectio tāgit ē cā: q̄re ex pane fit h̄ sacr̄m: nō aūt q̄re ex tali pāe: ſz hāc oz supaddere sicut ꝓpriū ad cōe.

¶Ad 2am. q. dōm q̄ admixtio exīnei duplex pōt eē. Uno⁰ ita q̄ exīneū adiūctū soluat spēm ei⁹ cui adiungit̄: vel trahēdo ad spēm suā sic ſi amphoze aq̄ adderet̄ phiala vini: vl' faciēdo mediā spēm: sic q̄ vtrūq; equal'r ponit̄ vt eq̄litas n̄ accipiat̄ tñ ſm q̄titatē: ſz ſm ꝓpozitiōez virtutis. Alio⁰ ita q̄ additū n̄ soluat spēm: ſz ip̄m assumat̄ ad spēm ei⁹ cui addit̄: sic ſi gutta aq̄ amphoze vini apponat̄: si q̄ fiat tāta admixtio exīnei q̄ soluat̄ spēs pāis triticei: n̄ poterat ꝯfici ex pane illo: si aūt adeo sit pua admixtio q̄ spēs panis triticei maneat: ⁊ illud q̄ō addit̄ ad nām tritici cōuertat̄: pōt exinde ꝯfici sacr̄m: hō aūt signū pōt accipi ex accītib⁹. s. coloze ſapoze ⁊ hō: qz accītia maxima ptē ꝯferūt ad cognoscēdū q̄ qd ē: ſm p̄m i p̄o de aia. ¶Ad p̄m q̄ dōm q̄ q̄uis sicca cuz ītegra manēt n̄ amittāt spēm ex p̄mixtiōe: tñ q̄n diduñ⁊ ꝯficiūt sic ī pane accidit pñt spēz amittere. ¶Ad z°m p̄z solo ex dictōe p̄dicta. ¶Ad 3m dōm q̄ si sit tāta corruptio q̄ spēs pāis n̄ maneat: tūc nō pōt ex eo ꝯfici: si aūt specie manēte sit aliq̄ dispō ad corruptionē pōt exide ꝯfici: q̄uis grauiter peccet ꝯficiēs ex tali scienter pp irreuerētiā sacr̄i: q̄ spēs maneat: pōt ex h̄ cognosci q̄ ꝯtinuitas nō ē soluta nec alia accītia oīo abla-
ta: ⁊ qz amidū fit de farīa triticea q̄ gdē p attritiōem ⁊ excolatiōez ⁊ vapozis admixtionem v̄ spēm farine amisisse: vel ad corruptiōez oīno ē dispōsita. iō ex ea nō dz ꝯfici: nec pōt ſm quosdā. Quidā āt dicūt q̄ amidū cū sit crudū n̄ pōt esse mā h⁹ sacr̄i: sic nec pasta: ſz si coquat̄ poterit exide ꝯfici: qz amidū fit ex farīa maxime depurata.

¶Ad 3am. q. dō. q̄ i h̄ v̄ eē diuersitas īter grecos ⁊ latios: greci. n. de fermētato: latini de azimo ꝯficiūt. Cā āt hō⁹ diuersitatis ē: qz dñs i azimo ꝯfecit: vt ex trib⁹ cuāgelistis habet̄ māifeste: ⁊ ita ī p̄mitiua eccl'ia apl'i celebrabāt: quē morē romana eccl'ia ab apl'is q̄ ipaz fundauerūt accepit: vt Inno. 3. dic̄: ſz postea: vt dic̄ Leo papa: iminēte heresi hebionita⁊: q̄ dicebāt sil'cuz cuāgelio legalia obseruāda sci p̄ces ne eis ꝯsentire viderent̄ voluerūt ad tp̄s ist̄inctu spūssanctiq⁊ ferñtato ꝯfici sacrz: postea cessāte illa heresi ecclia romana ad p̄stinū morē redyt: greci āt fuare voluerūt morē ad tp̄s a p̄rib⁹ itroductū. vlteri⁹ addētes nō posse ꝯfici nisi de ferñtato: ⁊ ad h̄ pbādū asserere voluerūt dñm i ferñtato ꝯfecisse. Et qz tres cuāgeliste ꝯcordiˢ dicūt p̄ma die azimoz dñm ist̄ituisse h̄ sacr̄m in tāta ſaniā q̄dam ex eis ꝓuerūt vt diceret̄ cuāgelistas illos fm̄ scripsisse. ⁊ a Joāne fuisse corceptos q̄ añ diez pasche dic̄ dñm cenasse cū discipul'. Sz q̄ h̄ n̄ ꝺicat oñdet̄. supposito āt q̄ dñs. i3. luna vt dicūt cenā celebrasset: adhuc euidēter oñdit̄ q̄ de azimo ꝯfecit: qz sic̄ dicit Chrys'o. sup Matꝺ. aptissime dñs demōstrauit: qz a p̄n⁹ circūcisiōis sue vsq; ad diē pasche extremū n̄ erat p̄ri⁹ legū i q̄bus p̄cipiebat̄: vt cū azimis paschal'agnus comederet̄. ¶Et iō dōz ē q̄ dñs i azimo ꝯfecit: ⁊ in azimo ꝯficiēdū ē: q̄uis ēt in fermētato ꝯfici possit: q̄nis peccaret ꝯficiens eccl'ie morē nō seruās. ¶Ad p̄m q̄ vbū illud Joānis greci h̄ mō itelligūt sicut obiectio ꝓcedit. Sz h̄ itellect⁹ stare nō pōt: qz ē p̄ri⁹ alys euāgelistis q̄ nō ē phas i sacra scriptura dre. ¶P. nō iuenit̄ i lege q̄ aliq̄ casu liceret ātici-
pare lunā. i4. sicut dicūt dñm fecisse p̄uidēs passionē. vñ q̄dā dixerūt q̄ cena q̄ dñs lauit discipulo⁊ pedes: ⁊ qua corp⁹ suū ꝯsecrauit nō fuit eadē: ſz vna alia ꝓcessit: ⁊ de p̄ma logt̄ Joānes: de z° alij euāgeliste: ſz hoc ē ꝺ vsuz eccl'ie q̄ die Jouis ablutōez pedū celebrat: ⁊ ēt ꝺ textū euangely: qz sic̄ ex serie euāgely Joānis apparet codez sero q̄ pedes lauit a iuda post bucellaz recedēte tradit⁹ ē. ¶Et iō dōm est q̄ dies festus pasche vocabat̄ ꝑima dies de. 7. q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

erat celeberrima: ⁊ ꝑ erat .i5. luna ⁊ in vespe ꝓcedẽti ĩmolabaꝫ ⁊ comedebaꝫ agnus luna .i4. cũ azimis: ⁊ tunc dñs cenã fecit cũ discipulꝫ suis: ⁊ hãc die dicũt aly euangeliste ꝑmã die azimoꝝ. ⁊ Joãnes añ die festũ pasche. ¶ Ad 7m dom q nõ oz q vitas rñderet figure q̃tũ ad oĩa: alioquĩ oportebat nos dre q dñs ad vesperã passus sit: qz tũc immolabaꝫ agn9 qđ est ꝺ oẽs cuãgelistas: sed q̃tuz ad aligd vitas figure rñdet: qz q̃uis añ xp̃i resurrectõez dies a mane in mane cõputaret: sic ĩ z9 lib. di. i3a. dcñ ẽ: tñ hoc erat spãle ĩ solẽnitatib9 legis q ꝓputabaꝫ dies a vespa ĩ vesperã. vñ vespa q̃rtedecime diei cõputabaꝫ q̃tũ ad solẽnitatez in numero diez cũ .i5. in q̃ dñs passus ẽ: ⁊ ẽt ĩmolatio ei9 vespe. i4. dici quodãmo ĩchoauit: qz tũc traditꝰ fuit: ⁊ tunc factꝰ ẽ iudo: ei9 sanguineꝰ: vt dr̃ Luce. zz? ¶ Ad 3m dom q pascha accipiť ibi ꝑ cibis paschalib9. s. azimis q ꝓ oẽs. 7. dies comedebaꝫ. Chrysо. tñ dic̃ sup Joã. q̃ itelligitur ꝺ agno paschali: quẽ ĩ alia die ab ea quã lex ĩstituit comederũt: ⁊ legẽ soluerũt: vt animi sui adimplerẽt de sideriũ ĩ morte xp̃i: xp̃s aũt nõ ꝑteryt tps pasche diez. s. iouis: ſz in ipo pascha comedit. ¶ Ad 4m dõ. q nulla dies erat adeo celebris q̃tũ ad vacatõez ab opib9 sicut dies sabbati. vñ in ꝑma die solẽnitatis licebat coq̃re cibos: ⁊ alia hꝫ facere: qđ ñ licebat facere sabbat. ⁊ ĩ mulieres feria. 6. parauerũt aromata videtes q nõ sufficerẽt q̃ ꝑ Nicodemũ ꝑata erãt: ⁊ sabbato ſm legẽ quieuerũt: ⁊ trãseunte sabbato emerũt aromata. i. empta pauerũt: vel ẽt alia superemerũt videtes ñ sufficere q̃ ꝑus feria. 6. parauerãt: ⁊ venerũt ad monumẽtũ: vel ſm quosdã opa misericordie ñ reputanť iter opa Fuilia. vñ in die solẽni licebat aromata ad sepulturã ꝓparare: qz ꝑ erat opus misericordie. ¶ Ad 5m dõ. q quocũq; die ꝺ. 7. dieb9 azimoꝝ sabbatũ veniret dicebaꝫ magn9 dies sabbati pp geminatã solẽnitatem. s. sabbati ⁊ pasche ¶ Ad 6m dõ. q archos apud grecos qñz ẽt ꝑ azimo pane ponit. ⁊ ĩõ Exo. iz? dr̃ i greco archos azimos vbi nos hẽmus panes azimos. ¶ Ad 7m dom q facere aliqđ qđ ĩ lege fiebat: vt dicit Ansel. nõ ẽ iudaizare: aliogn iudaiçant ꝺficiẽtes ex fermẽtato: qz ĩ lege ꝑceptuz erat vt panes ꝑmitiaꝝ fermẽtatos offerrẽt: ſz facere aligd hac itentiõe vt legalia obseruenť ẽ iudaizare: nos aũt nõ ob ꝺ ex azimo ꝺficimus vt legẽ seruemus: ſz vt xp̃o ꝺformemur seruãtes hoc qđ huic cõpetit sacro ab eo ĩstituto: significaťn. in azimo puritas vite q̃ semp seruãda ẽ: sicut ⁊ in thurificatõe deuotio oronis. vñ vtrũq; ĩ lege noua retineť. ¶ Ad 8m dõz q in hoc sacro ꝺtineť ꝑ hostia: ⁊ qz puritas ꝑcipue in hostia ẽt ſm legẽ exigebať. ĩõ magis ꝺpetit huic sacro vt significeť xp̃i puritas q̃ panẽ azimuz q̃ q̃ significeť feruoꝝ charitatis ꝑ fermẽtuz. ¶ Ad 9m dicendũ q albũ ⁊ rubeũ: nõ ita faciũt dr̃iam in significatõe sacri circa vinũ sicut azimũ ⁊ fermẽtatum circa panez: ⁊ ideo non est similis ratio de vtroq;.

Ad tertium sic ꝓcediť: vr̃ q nõ solũ ꝺ vino vitis debeat sanguis xp̃i ꝺsecrari: baptismus. n. ĩ q̃libz aq̃ fieri põt: ſz vinũ ẽ mã h9 sacri sicut aqua baptismi: q̃ ⁊ ꝺ quolibet vio põt hoc sacz fieri: sic ⁊ ꝺ vio malogꝝ granatogꝝ vel morogꝝ vel hꝫ. ¶ P. ĩ aligh9 terris nõ sunt vites nec ad eas ꝺ facili vinũ portari põt: q̃ ꝺbuit a dña sapiẽtia ꝓuideri: vt alĩ9 aliqs liquor ĩ loco vini ꝺ vite possit ĩ sacro assumi. ¶ Sz ꝺ: sic dñs se ꝺpauit grão frumẽti. Jo. iz? ita ꝺpauit se viti. Jo. i5? q̃ sicut ñ dz ĩ ꝺ sacro assumi nisi panis ꝺ tritico: ita nec vinũ nisi ꝺ vite.

¶ Ulteri9 vr̃ q possit ẽt ꝺfici ꝺ aceto: qz ſm Jsido. Acetũ est spes vini: ſz cũ vio vitis põt ꝺfici hoc sacz: q̃ ⁊ ꝺ aceto. ¶ P. si vinũ ꝺsecratũ ĩ aceto ꝟuerteret nõ desineret ibi eẽ xp̃i sanguis: q̃ eadẽ rõne si añ ꝺsecratiõez sit acetũ põt exide sanguis xp̃i ꝺsecrari. ¶ Sz ꝺ. Jnno, dicit q vinum huic sacro cõpetit: qz coz bibẽtis ⁊ dilatat ⁊ exhilarat: sed hoc ñ facit acetũ: q̃ ex aceto nõ põt ꝺsecrari sacramẽtis xp̃i.

¶ Ulteri9 vr̃ q ꝺ agresta possit sanguis xp̃i ꝺsecrari: ſic. n. agresta nõ hz spem ꝑfectã vini: ita nec mustũ: ſz ꝺ musto dulci põt cõfici sanguis xp̃i: dr̃. n. ꝺ ꝺse. dist. z. Si necesse fuerit botr9 ĩ calicẽ ꝑmak: q̃ ⁊ eadẽ rõne ꝺ agresta. ¶ P. agresta ñ dr̃t a vino nisi, qz imatura ẽ: ſz maturitas ⁊ imaturitas sunt accñtia: q̃ nõ differũt ſm spem: ⁊ ita vr̃ q ex agresta sicut ex vino indr̃nter sanguis xp̃i ꝺsecrari possiť. ¶ Sz ꝺ: qđ fit ñ ẽ ſm ꝑz: ſz agresta ẽ ĩ via gñatõis respectu vini: q̃ nõdũ ẽ vinũ: q̃ ex ea ñ põt sanguis xp̃i ꝺsecrari.

¶ Rñdeo dom ad pam. q. q ñ põt ꝺfici sanguis xp̃i nisi de vino vitis: qz ꝺ ꝑe vinũ ẽ. Alia vo dñr vina p similitudinẽ b9 vini: hoc ẽt vinũ cõius sumiť ĩ potũ ſic ⁊ pãis tritici ĩ cibũ: ⁊ hz ꝑpetates magis ꝟueniẽtes ad effectũ sacri iquãtum calefacit ⁊ letificat. ⁊ ĩõ dñs ꝺ vino vitis ꝺfecit: vt ꝑz ꝑ ꝺ qđ dr̃ Luce. zz? Amodo nõ bibaz ꝺ hoc genimine vitis. ¶ Ad pm q dõz q oĩs aq̃ ẽ eiusdẽ spẽi: ſz ñ sic ẽ ꝺ vino.

¶ Ad zm dom q ñ ẽ aliq̃ terra ad quã ñ possiť tñ ꝺ vino portari q̃tũ sufficeret ad celebrãdũ. vñ rõ illa nõ cogit.

¶ Ad zam. q. dõm q ſm ꝑm ĩ 8m eta. hoc mõ fit ex vino. acetũ q̃ ex vino fit mortuũ. vñ sicut aĩal vinũ ⁊ mortuuz nõ sunt eiusdẽ spẽi: ita nec vinũ ⁊ acetũ: ⁊ hoc oñdit Jrie. ꝑpetates: qz vinũ ẽ cal'm: acetũ aũt fridũ. ⁊ ñ fit redit9 de aceto ĩ vinũ. sic nec ꝺ mortuo ad vinũ. ⁊ ĩõ dom q si vinũ fcñ sit oĩno acetũ ꝺ eo nõ põt cõfici: sed si sit acidũ quasi in via acescẽdi est idẽ iudiciũ qđ ꝺ pane: q ĩ via est ad corruptõez. vñ sicut ꝺ pane illo põt ꝺfici: peccat tñ ꝺficiẽs ꝑpter irreuerẽtiã: ita ⁊ ꝺ. ¶ Ad pm q dom q ĩpe largo mõ accipit vinũ ꝑ omni liquore q ex vuis oritur ꝺ hz. ¶ Ad zm dom q si vinũ ꝺsecratũ reseruatũ oĩno acetũ fieret esset idẽ iudiciũ qđ ꝺ pane oĩno corrupto. vñ sicut nõ remanet ibi corꝑs xp̃i: ita nec ꝺ sanguis: secus aũt ẽ ꝺ pane q est in via ad corruptionẽ: ⁊ de vino qđ est in via ad acescẽdũ.

¶ Ad 3am. q. dom q nihil recipit spẽm nisi ĩ termio gñationis: agresta aũt adhuc ẽ ĩ via gñatõis ad vinũ: sic sanguis qñ coagulari icipit ĩ via gñatõis ad aĩal. vñ sicut ille sanguis ñ ẽ aĩal: ita agresta nõ ẽ vinũ: ⁊ ꝑ hoc ꝺ ipa ñ põt ꝺfici sanguis xp̃i. ¶ Ad pm q dõz q mustũ iã ad ꝺpletã spẽz vini venit. dulcedo. n. ipsi9 attestať maturatõez q̃ ẽ digonis spẽs. digo aũt ẽ ꝺpletio a nãli caloꝛe: vt ꝑz in 4. meta. ⁊ ĩõ ex musto ꝺfici põt: ſz nõ decet ꝑ ipuritatẽ ipsi9: vt ex ipo ꝺficiať nisi necitas emergat. ¶ Ad zm dom q maturatio ẽ nãlis digestio ꝑ quã digestũ ad vltimã ꝑfectiõem nãles ꝺducit: vt ẽt possit alteꝝ gñare sibi sile: vt dr̃ in 4. methauro. vñ matuꝝ ⁊ acerbũ dr̃nt sic ꝺpletũ ⁊ icompletum: q̃ qđ differẽtia nõ est tantum accñtalis.

Ad quartum sic ꝓcediť: vr̃ q aqua vino admiscẽda nõ sit: de latere. n. dr̃ĩ i cruce pendẽtis effluxit sanguis ⁊ aq̃: vt dr̃ Jo. i6? ꝑ q duo sacramẽta ꝑcipue itelligunť: vt dic̃ Jnno. ſz aqua competit sacro regñatõis. s. baptismo: q̃ sanguis tñ cõpetit sacro redẽptõis eucharistie: ⁊ ita vinũ sine aq̃. ¶ P. vinũ ⁊ aqua sunt alteri9 spẽi: si q̃ aq̃ admisceť vino erit triplex mã h9 sacri ⁊ nõ solũ duplex: vt dcñ est. ¶ P. hoc sacr̃m sub spe panis ⁊ vini celebraťur: vt in lr̃a dr̃: sed ad spẽm panis nihil addiť: q̃ nec vino aliquid addi debz. ¶ Sz ꝺ est qđ dicit Alexan. papa. Jn sacro ꝺ oblatiõibus panis tñ ⁊ vinũ aq̃ pmixtũ offerant: q̃ ꝺ admisceri aq̃. ¶ P. mã sacri dz cõpetere rei significate: ſz ppĩs significaťꝑ aquã q ad corꝑ. misticũ ꝑtinet qđ ẽ res vltima h9 sacri: q̃ aq̃ dz apponi.

¶ Ulterius vr̃ q abstq; ea nõ possiť sanguis cõsecrari. Cypria. n. dicit. Calix dñi nõ põt ẽ aq̃ sola ⁊ vinũ solum nisi vtrũq; misceaťur: qñ nec corpus dñi farina ẽ põt: nisi vtrũq; s. farina ⁊ aqua adunatũ fuerit: ſz cõstat q ex farina sine aqua nullo mõ põt corpus xp̃i cõsecrari: q̃ nec ex vino sine aqua. ¶ P. significatio est de essentia sacri: sed aqua

significat aliquid qđ est ꝑncipale in sacro. s. vnionẽ corporis mystici ad caput: q̃ aqua est de necessitate hui9 sacri vt sine ea ꝺfici nõ possit. ¶ P. hoc sacz est memoriale dñice passiõis: ſz ex latere dñi patiẽtis nõ solũ fluxit sanguis sed aqua: q̃ ex vino sine aq̃ sacr̃m hoc ꝺfici nõ põt. ¶ Sz ꝺ. greci nõ apponũt aquã: vt magister dicit: sed tñ ꝺficiũt: ergo sine aque admixtio ꝺfici põt sacr̃m. ¶ P. nihil est ꝺ substãtia sacri: qđ nõ manet in sacro: ſz aqua nõ manet in magna q̃titate ponereť: q̃ nõ dz ĩ magna q̃titate poni.

¶ Ulterius vr̃ q debeat aqua artificialis apponi: qz sacz dr̃ esse vniforme: ſz ex parte corpis est aligd artificiale. s. panis: q̃ ex parte sanguinis dz eẽ aqua artificialis. ¶ P. si panis ex aq̃ artificiali vt rosacea cõficereť posset ex eo corpus xp̃i cõsecrari: q̃ ⁊ silr̃ põt apponi in vino aqua artificialis. ¶ Sz ꝺ. ba ptisмus ẽ sacr̃m maiozis necessitatis q̃ eucharistia: ſz in baptismo nõ põt accipi nisi aqua naturalis: vt supra dcñ est: q̃ nec in eucharistia.

¶ Ulterius vr̃ q debeat in magna q̃titate apponi: qz qđ nõ est nõ põt aligd significare: sed qđ corruptũ est nõ est: cuz q̃ aqua ponatur ad significãdũ: vt dr̃: videť q debeat tñ apponi q nõ corrũpaťur: ⁊ ita tñ q̃tũ ꝺ vio vel plus: qz vinũ est magis actiuuz. ¶ P. de latere xp̃i sicut sanguis ita ⁊ aq̃ sensibilr̃ fluxit: ſz si paz de aqua poneret nõ posset sentiri: q̃ dz in maiozi q̃titate apponi. ¶ P. si sufficit ĩ pua q̃titate aquã apponi eadẽ rõne sufficeret ad sacz si gutta aq̃ ĩ totũ doliũ ꝓiceret: ſz hoc vr̃ ridiculũ: q̃ nõ sufficit q pua q̃titas ponaťur. ¶ P. quozũdã ꝺsuetudo eẽ dr̃ in terris vbi nõ crescit vinũ q pãnũ vino rubeo ĩtinctũ ⁊ siccatũ aq̃ lauẽt: de qua cũ rubozẽ vini accepit sanguinez xp̃i ꝺficiũt: q̃ vr̃ q aqua ĩ magna quãtitate possiť apponi.

¶ Sz ꝺ. illud qđ est ex duobus neutꝝ illoꝝ est: vt Damñ. dicit in 3? sed si magna q̃titas aque apponereť esset qdã mixtio: q̃ nõ esset vinũ: ⁊ ita nõ possz ide sanguis xp̃i ꝺfici. ¶ P. opz q aq̃ cõsumaťa vino ad hoc q ex pte sanguis sit tñ vna spẽs sicut ex pte corpis: ſz ñ possz ꝺsumi si aq̃ in magna q̃titate poneretur: q̃ nõ dz ĩ magna q̃titate poni.

¶ Rñdeo dom ad pam. q. q aq̃ dz apponi vino ꝑpter ĩstitutionez: qz dñs apposuisse ꝓbabilr̃ credir̃ ex more illius patrie: qz vinũ ibi sine aqua nũq̃ bibir̃ ꝑpter vini fortitudinẽ: q̃ in aqua ĩ euãgelio mẽtio nõ fiat: qz nõ est ꝺncipalis mã in hoc sacro: ſz ei9 appositio cõpetit huic sacro: ⁊ q̃tum ad repzesentatõez passiõis xp̃i: ⁊ q̃tuz ad significationẽ rei hui9 sacri: que est corpus mysticũ ꝑ aquã significatuz: qz aq̃ multe: ꝑli multi. Apoc. i? ⁊ sic appositio aq̃ ad vinũ significat vnionez membroꝝ ad caput rõne ipsi9 ꝺiunctiõis: ⁊ amoꝛẽ capitis patiẽtis ꝑ membris ad ipa ex hoc q ex duobus ꝺiunctis vnũ efficiť: ⁊ ꝑcessum redemptiõis a capite ad membra ex ipsa trãsformatiõe aque in vinũ. vñ dicit glo. Marci. i4.? sup illud. Accepit Jhs panem &c. Neq; aqua solũ: neq; vinũ solũ cuilibz licet offere: ne videaťcaput a membris scernere vel xp̃m sine nostre redemptõis augmẽto pati potuisse: vel nos sine illi9 passiõe saluari. ¶ Ad pm q dom q dicit Grego. ĩ moza. q qz nã vniuscuiusq; ex diuersitate cõponiť in sacro elogo ꝑ rem q̃libet recte diuersa significanť: aq̃ q ſm q bz vim abluẽdi significatio ei9 cõpetit baptismo: ſm aũt q cõtinue in terrã decurrit bz signare ꝑsm. z.? Reguz. i4.? Omnes morimur &c. q̃si aq̃ dilabimur: ⁊ sic eius significatio cõpetit huic sacro. ¶ Ad zm dom q ꝺ aq̃ apposita est duplex opio. Quidã. n. dicũt q aqua manet in sua nã ⁊ solũ vinũ trãsubstãtiaťur. vñ aq̃ nõ apponiť ibi nisi ad significatõez. Aly vo dicũt q aq̃ apposita in vinũ cõuertit: ⁊ sic totũ in sanguinẽ xp̃i trãsubstãtiaťur: q̃cũq; aũt haꝫ opionũ sit vera aq̃ nõ erit mã h9 sacri: qz ſm pmã ñ ꝟuertiť in corpus vel sanguinẽ xp̃i: ſm secũdã nõ manet ĩ ꝑa spẽ: ſz vini. secũda tñ verioꝛ apꝑet: ⁊ ſm rõnem nãlem: qz modica aq̃ vino admixta qđ est magis actiuũ a vino coꝛrũpiť ⁊ ĩ spẽm vini trãsit: ⁊ q̃tũ ad ritũ sacri: qz si aqua in ꝑria nã remaneret: sic calix ꝺsecrat9 nõ esset tñ pot9 spũalis: ſz ẽt corꝑalis: ⁊ ita nõ liceret post ꝑmã sumptõez sanguis ite sumere. ¶ Ad 3m dom q aq̃ apponiť pani in ipa sua ꝺfectiõe. ⁊ ĩõ nõ ẽ neꝛe vt postea apponať. ¶ Uel dom q effectus redemptõis a capite ꝓuenit ad membra ꝑ sanguis effusionẽ. ⁊ ideo magis apponiť aligd ad signãdum ꝑticipationem ad sanguinez q̃ ad corpus.

¶ Ad zam. q. dom q mã ꝓportiõať sacro. vñ ſm aligd est de eentia sacri: dcñ est aũt supra q ꝑfectio hui9 sacri cõsistit in ipa ꝺsecratõe corꝑis ⁊ sanguis xp̃i: ⁊ nõ ĩ vsu materie ꝺsecrate: sicut est in baptismo ⁊ ꝺfirmatiõe. ⁊ ĩõ ex pte mãe illud tñ ẽ de necessitate sacri qđ signat corpus ⁊ sanguinẽ xp̃i. s. panis ⁊ vinũ illud aũt qđ signat vsuz ⁊ effectũ h9 sacri. s. aq̃ nõ ẽ de necitate h9 sacri. vñ vinũ sine aq̃ potest ꝺsecrari: ſz ꝺsecrãs peccat. ¶ Ad pm q dom q exponẽdum est vbũ Cypria. nõ põt. i. nõ dz: qz illud possumus qđ de iure possumus. ⁊ ĩõ q̃tũ ad id qđ dz fieri est silr̃ ex pte corpis ⁊ sanguis: n on aũt q̃tũ ad id qđ fieri põt: qz aq̃ est ꝺ suba panis: nõ aũt de suba vini. ¶ Ad zm dom q nõ signat aq̃ aligd qđ sit de suba h9 sacri: vt dcñ est: ſz effectũ vel vsum ꝺtez. ¶ Ad 3m dom q effusio sanguis ĩ passione xp̃i directe ptinebat ad ipam passionẽ: ſz emanatio aq̃ magis ptinebat ad effectũ ablutiõis a peccatis.

¶ Ad 3am. q. dom q cũ sine aq̃ possit sanguis ꝺsecrari q̃tũ ad id qđ fieri põt nõ refert q̃cunq; aq̃ apponať: dũmo fit talis aq̃ q̃ in vinũ ꝟuerti possit: ſz q̃tũ ad id qđ fieri debz nõ dz apponi nisi aqua nãlis: qz ille aq̃ nõ sunt eiusdẽ speciei: ⁊ dr̃ aq̃ eguoce: sicut etiaz de vino ⁊ de pane dcñ ẽ. ¶ Ad pm q dom q panis artificialiter factus ẽ eiusdẽ speciei cũ illo pane ꝺ quo ꝺfecit xp̃s: nõ aũt aq̃ artificialis cũ aq̃ q̃ effluxit cũ sanguie de corpe xp̃i ẽ eadez spẽ. ⁊ ĩõ nõ ẽ silis rõ. ¶ Ad zm dom q gdã dicũt q silr̃ ẽ ex pte panis q de pãe ꝺfecto ex aq̃ rosacea põt ꝺfici corꝑ xp̃i: quãuis peccaret sciẽter ex tali pane ꝺficiẽs. Sz ꝓbabilr̃ vr̃ q nõ possit ꝺfici: qz panis ẽ ꝑncipalis mã h9 sacri: de cui9 substãtia ⁊ cõpõne est aq̃. ⁊ ĩõ diuersificatio aq̃ ſm spem facit diuersitatẽ spẽi ĩ mã sacri: ſz aq̃ nõ est de suba vini q̃ est ꝑncipalis mã in hoc sacro. ¶ P. ẽt rñsio ad id qđ in opposĩtum obiciť: qz aq̃ in baptismo est ꝑncipalis mã. ⁊ ĩõ si aq̃ alteri9 spẽi apponať nõ seruaťdebita materia: ⁊ ꝑpter hoc nõ est sacr̃m: sed hic est aliter: vt dcñ est.

¶ Ad 4am. q. dom q sic dcñ ẽ aq̃ apposita vino ĩ vinũ cõuertiť: ⁊ sic totũ ꝟuertiť ĩ sanguinẽ. vñ nõ tñ de aq̃ dz apponi q vinũ ĩ aquã ꝟuertaťꝛ vel ĩ aliqđ medium ꝑ mixtionẽ: ⁊ ĩõ semp tutius est apponere paz: qz q̃tũcunq; apponaťpaz significatio seruaťꝛ. ¶ Ad pm q dom q ex hoc ꝓpo q ĩ vinũ ꝟuertit aq̃ hz suã significatõez: qz nos ĩ xp̃s mutamur nõ ipe in nos. ¶ Ad zm dom q hoc sacr̃m repsentat xp̃i passionẽ q̃tũ ad redẽptoez q̃ facta ẽ ꝑ effusionem sanguis: ſz baptism9 q̃tũ ad ablutoez. ⁊ ĩõ in baptismo oz q̃ sensibilr̃ aq̃ maneat: sicut ⁊ q vinuz ꝺ sanguini rñdet: aq̃ aũt ꝺ apposita a vio absorbeť: sic nra mortalitas ꝑ virtutẽ passiõis xp̃i. ¶ Ad 3m dõz q si apponereť aq̃ ĩ dolio nõ significaret aligd. ⁊ ĩõ ꝺ ñ sufficeret. ſz opz vt iminẽte oblatõe apponaťaq̃ sacz pficiẽdũ. ¶ Ad 4m dõ. q cũ illud sit magis aq̃ rubeu q̃ vinũ ñ põt exide sanguis xp̃i cõsecrari. vñ illa ꝺsuetudo dãnaťin canõe: de ꝺse. di. zd.

¶ Questio. III.

Deinde q̃riť qũo xp̃s hoc sacro vsus sit ĩ ipa ꝑma sui ĩstitutiõe. Et circa ꝺ q̃runť. 4. ꝑ vtz ipse corꝑ suũ mãducauerit. z° vtz idẽ dederit. 3° vtz dederit corꝑ suũ passibile vel impassibile. 4° vtrum si in pixide reseruatum fuisset corpus xp̃i ibi mozeretur. Sub qua autẽ fo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ma consecrauerit supra distin. 8ª. dictum est.

Ad primum sic ꝓcedit: vr̃ q ipe xp̃s nõ mãducauerit: qz de his q̃ dñs fecit nõ fuit alia assereda nisi que nobis in euãgelio narrãtur: ſz i euãgelio ꝓtineť q xp̃s accepit panẽ ī manib⁹ z dedit discipulis suis mãducãdũ: g̃ nõ debemus asserere q ipse mãducauerit. ¶ P̃. omne qõ mãducať in cibũ assumiť: ſz assumẽs nõ est assumptũ: vt i 3º lib. di. 5ª. dcm est: g̃ xp̃s corp⁹ suũ mãducare nõ potuit. ¶ P̃. hoc sacr̃m ordiať ad spũalem refectõez: ſz ipe spũali refectõe nõ idigebat: g̃ hoc sacramẽtũ nõ sumpsit: qz ī vanuz accepisset. ¶ P̃. vt supra di. io ª. dcm est: duplex ẽ modus mãducãdi. ſ. spũalis z sacramẽtalis: ſz xp̃o nõ cõpetebat sacr̃aliter mãducare cuz esset verus cõprehẽsor z sine velamĩe figuraz ad rem sacramẽti ptigeret: nec itez spũaliter: qz in ipo gr̃a nõ augebať: g̃ ipe nõ mãducauit. ¶ Sz ꝛ. Piero. dic z hẽť de ꝺse. di. zª. Dñs Ihs ipe cũ aplis suis ꝛ. ipe comedẽs z q comedit: g̃ ipse corp⁹ suũ mãducauit. ¶ P̃. sicut xp̃s instituit baptiſmũ ita z hoc sacr̃m: sed ipe baptiçatus fuit: g̃ silr debuit hoc sacr̃m assumere.

¶ Rñdeo dõm q circa hoc est duplex opio. Quidã. n. dicunt q xp̃s corpus suũ in cena nõ mãducauit: ſz tñ manibus accepit: z nitũtur soluere auctoritates sanctoz q contrariũ dicũt q ipe mãducauit z bibit ī cena añ cõsecrationẽ: ſz nõ corp⁹ suũ. Sz exp̃sse habeť Matb. 3º ī glo. sup illud. Cũ comedissẽt z bibissẽt ꝛc. q xp̃s comedit z bibit in cena cũ corpis z sanguis sui sacr̃m discipulis tradidit. vñ q: pueri cõcaueŕt carni z sanguini z ipse ꝓticipauit eisdẽ: z ꝓpter hoc cõius teneť q mãducauerit ꝑz q sancti exp̃sse dicere videtur. vñ z ab antigs vsus est factus. Rex sedet ī cena turba cinct⁹ duodena. Se tenet ī manib⁹ se cibat ipe cib⁹: nõ aũt mãducauit vt aliquẽ effectũ ꝓsequeŕt a sacr̃o: ſz vt alys mãducãdi exẽplũ daret. ¶ Ad ꝑᵘ g̃ dicẽduz q ī acceptõe pãis pot vtrũq; itelligi. ſ. z acceptio in manib⁹ z mãducatio. ¶ Ad zᵐ dõm q xp̃s sub spẽ ꝓpria quodãmõ distat a seipso sub specie sacri. vñ nũc in specie ꝓpria ẽ in celo: ſz sub specie sacr̃i est ī altari: z fm hũc modũ nõ est iconueniẽs q seipm assumat. ¶ Ad 3ᵐ dõz q illa mãducatio nõ efficiebat in ipo spũalẽ refectiõez sed significabat: nullus. n. adeo pfecte in ipso reficiť sicut ipse met. ¶ Ad 4ᵐ dõz q xp̃s mãducauit vt dr̃ z sacr̃aliter z spũaliter: sacr̃aliter qdẽ: qz vez corp⁹ suuz sub sacro sumpsit: poterat. n. in sacro rẽ sacri ispicere nõ ex sacro: z etiaz de⁹ videt ī effectibus cãs: ſz nõ ex effectib⁹: spũalr aũt inquãtum in re sacri spũaliter delectareť: nõ tñ hec spũalis refectio ex sacro causabať nec augmẽtabať. vñ nec spũalis mãducatio erat in eo sicut i alys nec sacr̃aliter. z iõ q daz dixerũt q neq; sacr̃aliter neq; spũaliter mãducauit: quidam q sacramẽtaliter: sed nõ spũaliter.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr̃ q xp̃s corp⁹ suũ iude non dederit: ipse. n. implenit qõ mãdauit: sed mãdauerat sanctũ nõ esse canib⁹ dandum. Matb. 7º g̃ ipse nõ dedit iude corpus suuz sanctissimuz. ¶ P̃. fm Aug. Deus nõ est causa alicui q deterior fiat: sed si iudas corp⁹ xp̃i sumpsisset ex hoc factus fuisset deterior: qz sumẽdo peccasset: g̃ xp̃s corp⁹ suũ ei mãducãduz nõ dedit. ¶ P̃. sicut supra di. io ª. dcm est. iõ sacerdos debet peccatori dare: qz nõ est dñs sed dispensator: z reddit qõ suũ est exigẽti: ſz xp̃s erat dñs sacramẽti: nec iudas ibi ius hẽre poterat nisi q xp̃s sibi daret: g̃ non debuit iude corpus tradere. ¶ P̃. dñs dixit q discipuli bibẽtes bibituri essent secuz illud nouũ in regno patris sui: z q erat eis in remissionẽ peccatoz: sed neutrum iude competit: g̃ ipe nõ sumpsit: z hec est rõ Dil. ¶ Sed ɔ ẽ qõ Dio. dicit. 3º ca º eccl. hierar. Symboloz cõditor partit sanctissima nõ ynimode ei sacra cõcenãti. ſ. iude. sanctissima aũt dicit corpus z san guinez suum vt ibidẽ ꝑz: g̃ iude dedit corpus suuz. ¶ P̃. sine exceptiõe dr̃ Matthei. 26º. Accipite oẽs z comedite: ergo etiam iude dedit.

¶ Ulterius vr̃ q sub bucella corp⁹ suũ ei dedit: dicit enim Aug. de ꝺse. Nõ mala erat bucella q̃ data ẽ iude a dño: salutẽ medic⁹ dedit: ſz ille q idign⁹ erat accepit ad pniciẽ nõ aũt fuisset idignus si bucella illa tm̃ panis fuisset: g̃ illa bucella erat corp⁹ xp̃i. ¶ P̃. diabolũ itrare in boiez est effectus peccati: ſz Jo. 13º. dr̃ q post bucellã itroiuit in euz sathanas. g̃ accipiendo buccellã peccauit. g̃ buccella erat corp⁹ xp̃i. ¶ Sz ɔ ẽ qõ habeť ī glo. Joã. 13º sup illud. Cui intinctum panem porrexero ꝛc.

¶ Rñdeo dõm ad pᵐ. q. q fm Aug. xp̃s corp⁹ suũ in cena cũ alys discipulis iude dedit. vt nobis exemplũz daret q peccatoz⁹ occultis nõ ceńt sacra denegãda. z vt omnez occasionẽ ei auferret male faciendi: quã assumere potuisset: si in aliq̃ ab alys discipulis añ aptã maliciaz fuisset discretus. Dil. tñ ɔriũ dicere vr̃: ſz pmũ cõius teneť. ¶ Ad pᵐ g̃ dõm q q̃uis iudas ī rei vr̃itate canis cẽt tñ nõ ī manifesto. z iõ noluit cũ detegere cozã alys discipulis ne desperatõez icurreret: z sic liberi⁹ peccaret. ¶ Ad zᵐ dõm q xp̃s nõ dedit cãm nec occasionẽ iude peccandi: ſz pctm̃ euitãdi ex mãsuetudis oñsione sue ad ip̃s: ſz ipse ex vitali medicia sumpsit piculũ mortis. ¶ Ad 3ᵐ dõm q illa nõ ẽ sola cã: ſz ẽt ne peccatoz⁹ occultũ ꝓdat. ¶ Ad 4ᵐ dõz q iudas bibit cũ alys sacr̃aliter: ſz ñ spũaliter. vñ nec remissionẽ peccatoz ɔsecut⁹ est: nec ī regno p̃is secũ bibit: qz por⁹ ille tm̃ spũalr bibẽtib⁹ debetur.

¶ Ad zᵃᵐ. q. dõz q xp̃s pmo iude dedit corp⁹ suũ cũ alys discipul: ſz postea buccella itincta in oñsiõe ꝺ ditõis eius ei porrecta purus pãis fuit sic̃ p̃z ex glo. iducta. ¶ Ad pᵐ g̃ dõm q Aug. logt nõ de buccella itincta: ſz de eo qõ pus cũ alys discipul' accepat. ¶ Uel dõm q dr̃ ad pniciez assumpsisse: qz qõ xp̃s ad saluteˊ suã fecerat porrigendo buccellã: vt videˊs se dẽpẽsuz sub iniquo ꝓposito desisteret: ſz ille ex hoc magis exaspatus fuit. ¶ Ad zᵐ dõm q ī comestiõe buccelle itincte pctm̃ iude augm̃tatũ fuit: vel ex hoc q exaspatus est magis vel pp ꝓsumptõez q̃ cũ magistro in catinũ manũ mittebat vt audacia bonã ɔsciẽtiam mẽtiret: vt dr̃ Matth. 14º sup illud. Qui itigit manũ mecũ ꝛc. z rõne h⁹ augmẽti dr̃ diabolus post buccellã in euz itrasse. ia3. n. ꝑmissum erat in euãgelio q diabolus imiserat ī coz iude simonis scarioth vt traderet eum.

Ad tertium sic ꝓcedit: vr̃ q xp̃s in cena discipulis suis corp⁹ ipassibile dedit: qz sup illud Matth. 17º. Trãsfiguraťˊ est añ eos dicit glo. Illud corp⁹ qõ habuit p nãm dedit discipulis ī cena nõ mortale z corruptibile. ¶ P̃. Leuit. 2º sup illud. Si oblatio tua fuerit de sartagie ꝛc. dic glo. crux sup oĩa fortis carnẽ xp̃i q̃ añ passionẽ nõ videbat esui apta post aptã fecit: ſz xp̃s ī cena dedit carnẽ suã vt aptã ad mãducãdũ: g̃ dedit eã talẽ q̃lis fuit post passionẽ: ſz post passionẽ suã fuit ipassibilis: g̃ dedit corpus suũ impassibile. ¶ P̃. passibile trahiť ad nãm agẽtis: ſz xp̃s ī cena dedit corp⁹ suũ ī cibũ nõ g in alios mutaret: ſz g alios ī se mutaret: g̃ nõ dedit corp⁹ suũ passibile. ¶ P̃. omne corp⁹ passibile ex cõtactu patiť: sed corp⁹ xp̃i a discipul' mãducatũ nõ ledebať. g̃ nõ erat passibile. ¶ Sz ɔ. Jnno. dicit. tale corp⁹ tũc dedit q̃le hũit. ſ. passibile. ¶ P̃. cõstat q xp̃s discipul' vez corp⁹ suũ tradidit: corp⁹ suũ vez erat passibile: si g̃ corp⁹ datũ erat ipassibile: idẽ erat passibile z impassibile qõ nõ est possibile.

¶ Rñdeo dõz q circa hoc duplex fuit opio. Dug. n. ꝺ sancto vic. dicere voluit q xp̃s adhuc exñs in carne mortali q̃ncq; vnã dotẽ: q̃ncq; aliã legiť accepisse: sicut claritaté in trãsfiguratõe subtilitatẽ ī natiuitate: agilitatẽ q̃ sup mare ãbulauit, z silr ipassibilitatẽ q̃ corp⁹ suũ ī cena dedit;

nõ quidẽ nec tũc simpliciter erat impassibile: sed erat impassibile fm q in sacro dabaťˊ: qz masticatiõe nõ ledebatur: sicut ẽt in se erat visibile: ſz fm q in sacro dabaťˊ erat iuisibile. Sed istud nõ pot stare: qz suba corpis xp̃i eadez est in sacro z i spẽ ꝓpria: sed cõpatõe eius ad exteriora nõ est eadẽ: qz in spẽ ꝓpria cõpaťˊ ad exteriora fm situ ꝓpria rum dimẽsionũ: sed in sacro fm situ dimẽsionũ panis. vñ ille ꝓprietates que iſunt absolute corpi xp̃i: ops q eodez mõ iſint sibi fm q est in sacro: z fm q est in spẽ ꝓpria: sed ille q̃ueniũt ei ex cõpatiõe ad aliud corpus exẽ nõ eodez mõ: sicut p̃z de visiõe: sed passibilitas est ꝓprietas absolute ipius corpis. vñ cuz in ꝓpria spẽ esset passibile z sacro passibile erat: vt alq dicũt q̃uis ibi nõ pateretˊ. ¶ Ad pᵐ g̃ dõm q dr̃ corp⁹ xp̃i in sacro nõ mortale nõ passibile: qz p sacr̃ale sumptõez nõ patiebaťˊ neq; moziebaťˊ. ¶ Ad zᵐ dõm q caro xp̃i nõ est apta esui nisi ꝑut est sub sacro: z qz sacr̃m b⁹ est rep̃sentatiuuz passiõis xp̃i. iõ qz dr̃ crux fecit eã esui aptam. ¶ Ad 3ᵐ dõm q nõ ratiõe passibilitatis: ſz virtute diuinitatis vnitebabebat corp⁹ xp̃i q alios i se cõuerteret. ¶ Ad 4ᵐ dõm q masticatio importat respectum corpis xp̃i ad aliud extra. z iõ q̃tuz ad hoc nõ ꝓpť ad mãducãtem fm dimẽsiones ꝓprias: sed fm dimẽsiones panis: z ide est q nũc nõ ledit̃ p masticatõem nisi rõne ipassibilitatis q̃ in ipo corpe nũc est.

Ad quartum sic ꝓcedit: vr̃ q corp⁹ xp̃i si fuisset ī pixide seruatuz nõ ibi moreˊ. corp⁹. n. xp̃i nõ est mortuũ nisi crucifixiõe: sed ibi non crucifigebaťˊ. ergo z ibi nõ moziebaťˊ. ¶ P̃. actio iudeoz erat cã mortis xp̃i z sanguis effusio: sed ibi non effudisset sanguinẽ nec actio iudeoz ibi fuisset: g̃ nõ fuisset ibi mortuũ. ¶ Sz ɔ: vnũ z idẽ corp⁹ fuisset tũc in pixide z in cruce: sed in cruce moziebatur. ergo z in pixide.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q si post mortẽ xp̃i aliqs aplˢ ꝛ cõfecisset B sacr̃m q fuisset ibi aĩa xp̃i: fuisset. n. impfectũ sacr̃m: ſz de pfectiõe sacri est nõ solũz corp⁹ sed ẽt aĩa: qz totus xp̃s in sacro continet: g̃ ibi fuisset aĩa. ¶ P̃. verba forme nõ fuissent tũc maioris virtutis q̃ mõ: sed mõ ex vi forme cõficitur corp⁹ cũ aĩa. g̃ ꝛc. ¶ Sed ɔ: corpus xp̃i nõ est pfectius sub specieˊ sacri q̃ sub specie ꝓpria: sed tunc corpus christi erat exanime: ergo z sub sacramẽto.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q deus facere potuerit q tũc aĩa esset corpori xp̃i in sacro exñti vnita: aĩa. n. xp̃i maioze ꝛueniẽtiã habebat ad corpus ꝓriũ q̃ ad ifernũ: ſz aĩa sepata a corpore xp̃i iacẽte in sepulchro fuit in iferno: g̃ similr potuisset esse in loco illo vbi corpus xp̃i sub sacro ɔseruabaťˊ. z preterea corp⁹ xp̃i: qz est ɗinitati adiũctũ pot esse in sacro z i spẽ ꝓpria: g̃ z aĩa cũ sit diuinitati vnita poterat esse simul in iferno z i corpe xp̃i sub sacro. ¶ Sed ɔ: ex hoc sequeretur q duo contradictoria essent simul vera si corpus xp̃i esset simul aĩatum z inaiatum: sed hoc deus facere nõ potest: vt Augu. dicit cõtra fausũ: g̃ nec ꝑmum.

¶ Rñdeo dõm ad pᵐ. q. q oĩa verba q̃ signãt passionem ab extrinseco illatã nõ ꝑñt attribui corpi xp̃i, put est sub sacramẽto: cui⁹ rõ ex dictis apparet. vñ nõ pot dici q in pixide crucifigereť vel vberareť vel aligd hꝺ: nec ex hoc sequit q duo cõtradictoria sint simul vera: qz nõ fm idem cõparaťˊ ad extra corp⁹ xp̃i hic z ibi: oĩa aũt vba q̃ signant passionẽ inatã ꝛueniunt ei vt dolet patiť ꝛc. hꝺ: z silr pot dici q i altari moziť. vñ vsus. Pixide seruato poteris copulare dolorẽ Jnnatũ: ſz nõ illatus cõuenit illi. ¶ Ad pᵐ g̃ dõm q passiões extrinsece ptingũt ad substãm corpis xp̃i mediãtib⁹ dimẽsiõib⁹ ꝓprijs. z iõ ꝓpter ipressiões extrinsecas q̃ ad spẽs panis ptinẽt nulla passio itrinseca corpori xp̃i attribuiť: ſz ꝑ ipressiões extrinsecas ad dimẽsiões ꝓprias ptinẽtes attribuũtur passiões corpi xp̃i: z extrinsece sub spẽ ꝓpria tñ: z itrinsece etiã sub spẽ aliena. z iõ ꝓpter crucifixionem in caluarie loco factã corpus xp̃i vez seruatum moziebaťˊ sub specie ꝓpria z sub sacramẽto. ¶ Et per hoc ꝑz solutio ad sc̃ũz: qz actio iudeoz extrinseca erat. fluxus etiam sanguinis ad motum localem pertinet: z sic importat ordinem ad aliquid extra.

¶ Ad zᵃᵐ. q. dõm q cũ aliatio sit ꝓprietas itrinseca: constat q sicut corpus xp̃i in specie ꝓpria erat exanime: ita sub sacramẽto. vñ si corpus xp̃i fuisset ab vllo discipulo ꝛ cõsecratum nõ fuisset ibi aĩa. Quidaz aũt dicũt q forma fuit suspẽsa in illo triduo: z q si ꝑmo cõsecratum fuisset reseruatũ desineret ibi esse xp̃o mortuo. Sz hec friuola sunt: qz nec ratiõe: nec auctoritate cõfirmãtur. ¶ Ad p̃m g̃ dõz q sicut supra dcm est di. io ª. aĩa nõ est ibi ex vi sacri: ſz ꝓpter cõcomitãtiaz ad corp⁹. z iõ corpoze sine aĩa exñte nihil deperit perfectiõi sacramẽti si aĩa ibi nõ contineatur.

¶ Ad zᵐ dõm q hoc nõ est ꝓpter defectũ virtutis vbor̃ũ: sed ꝓpter diuersaz dispositiõez corpozis xp̃i.

¶ Ad 3ªᵐ. q. dõm q deᵉ bñ poterat facere q aĩa xp̃i a corpore sepata iacẽte ī sepulchro esset in loco vbi erat corp⁹ sub sacro: qz hoc importat respectũ ad extra: sed nõ q eẽt ei vnita sub sacramẽto sicut forma: qz hoc ꝓtinet ad dispositiõez iteriorẽ. vñ ieuitabiliter sequereť duo cõtradictoria esse simul. ¶ Ad p̃m g̃ dõz q ratio illa nõ cõcludit nisi q eẽt ibi sicut in loco: z hoc deᵉ bñ potuit facere. ¶ Et silr ẽt dõz ad zᵐ tñ nõ est hec cã g̃re corp⁹ xp̃i pot eẽ aliq modo in diuersis locis: qz est diuinitati vnitũ: ſz rõne cõuersiõis alterius corpozis in ipm facte q̃ nõ fit in aĩaz.

¶ De materia de qua in ꝺceptõe ꝛc. p̃z q ex equiuocatione hui⁹ p̃positiõis de. ꝓcedit. qz cũ dr̃ de pane fit corp⁹ xp̃i: li de. nõ denotat habitudinẽ cause materialis: sed solum ordinẽ mutatiõis terminoz. ¶ Jnuestigari salubr̃iter nõ pot. ſ. vt aligs cõprehẽdere nitaťˊ: qz ꝑsumptuosum est z piculosũ: dũ aligs nõ vult plus credere q̃ rõne vide ri pot: sed iuestigare ꝑ defensiõe fidei vtile est. ¶ Quis fideliũ habere dubiũ possit ꝛc. dicũtur celi aperiri in ipsa imolatiõis hoza ꝓpter efficaciã diuine virtutis que opatur in sacro summa imis sociari: qz ex speciebus z corpoze xp̃i fit vnũ sacramẽtum: z itez membra capiti vniũtur: z itez in celum rapiť corp⁹ xp̃i inquãtum fidelitaz deuotio nõ sistit in specie sacramẽti: ſz ferť vsq; ad xp̃m: fm q est in celo sub specie ꝓpria p desideriũ. ¶ Uinũ operať sanguinẽ in quo est sedes aĩe: hoc pot itelligi tripliciter. vno modo vt sedes aĩe dicaťˊ cõsecratio vite que est p sanguinez. alio modo qz sanguis est potẽtia totũ: qz p actũ virtutis nutritiue in mẽbra cõuertiť. tertio modo qz p sanguinem in corde generatũ vitalis opatio in oĩa membra diffundiť: vt ꝓbus in lib. de aĩalib⁹ dicit. ¶ Caro ꝓ corpore vr̃o offerť ꝛc. hoc intelligẽdum est per quãdã adaptionẽ de salute corpozis que erat p gloziã resurrectiõis ad quã hoc sacramẽtum opaťˊ. ¶ Nec iterari sacr̃m: quãtum ad id qõ est p̃ncipale in hoc sacramẽto. ſ. cõsecratio materie: quãuis itereť quãtũ ad vsuz vt mixtio illa nõ possit separari. ¶ Sed cõtra: alchimiste dicũt q per ĩmissionẽ iunci decorticati potest separari: z dicẽdum q a vino auferťur substãtia aque que ibi est, ꝓpter similitudinẽ iunci qõ etiam porosum est: nõ tamen illa aqua que fuit apposita separatur: qz iã facta est vinũ. ¶ Nobis vero non potest ignosci. i. peccatum nostrum nõ haberet in se causam venie cum non ex ignorantia procederet. ¶ Aqua nec nullatenus ꝛc. si autem per errorem contingat: vt aqua loco vini ponatur si ante consecrationem vini percipiat debz aquam effundere z vinum imponere. si autem post debz incipere consecrationem vini alio vino super infuso: contritione de negligentia prehabita: vel etiaz a capite canonem ichoare super aliam hostiam: hostia ꝑius cõsecrata posita seorsum: vt Innocẽ. dicit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Vbi illa a ecidētia fundētur. Di. xii. a

Sañt q̄ritur de accidētib⁹ q̄ remanēt. i. de spēb⁹ t sapore t pōdere in quo subiecto fundent poti⁹ mihi vr fatēduz existere sine subo q̄z eē in subiecto: qz ibi nō ē suba nisi corpis t sanguis dñici q̄ nō afficit illis accītibus. Nō. n. corp⁹ xpi talē hz in se formā: hz qualis i iudicio appebit. Remanēt ergo illa accītia p se subsistētia ad mysteriū ritū ad gustus fidei q̄z suffragiuz: quibus corpus christi habēs formā t naturam suam tegitur.

¶ De fractione t partibus. b

Solet etiā q̄ri de fractiōe t pticulatōe q̄ ibi videt fieri vtz vera sit. t si vera fractio ē: cui⁹ rei sit vel i q̄ re fiat: Cui⁹z nō sit ibi alia suba q̄z xpi. Si in aliq̄ suba ē illa fractio: in corpore xpi videt eē. Sz eō cū ipm corp⁹ incorruptibile sit: qz imortale t impassibile: i xpo nō posse eē videt. Nam t xps redarguit carnalē sensum discipuloz q putabant carnē xpi sicut aliam in partes dividendam t morsib⁹ dilacerandā. Jō q busdā placet q nō sit ibi fractio sicut videt: sed dr frangi: qz videt frangi. Quibus obijcit quod ait Amb. Nihil falsi putādū ē in sacrificio veritatis vel sicut fit i magoz pstigijs: vbi delusione quadaz fallūtur oculi: vt videant eē q̄ nō est. Ad hoc illi dicūt. Nō fallit nos visus nec fallit: q̄ esset si crederet ita frāgi vt videt. Nec illusio est: qz ad vtilitatē fidei nō ad deceptōez ita fit: sicut t christus se ostendit duobus discipulis i via in spē pegrini: nec i eo tñ talis forma erat: hz oculi eorum tenebant ne eum agnoscerent.

¶ Aliorum opinio. c

Alij vero dicunt q̄ sicut ibi species panis est t non est ibi res cui⁹ vel in qua sit illa species: ita ibi est fractio que nō fit in aliqua re: qz nihil ibi frangit: q̄ mirabiliter dei potentia fieri dicunt: vt fiat fractio vbi nihil frangitur.

¶ Aliorum opinio. d

Alij tradunt corp⁹ xpi essentialr frangi t diuidi: t tñ integrū t incorruptibile existere. Q̄ se colligere asserūt ex confessiōe berēgarij: q cōfessus est corā Nicolao papa t plurib⁹ epis: panē t vinū q̄ in altari ponunt post consecratōez ñ solū sacrz: sz ēt vez corp⁹ t sanguinē xpi eē: t sensualiter nō solū sacramēto: hz i veritate manibus sacerdotuz tractari t frangi: t fidelium dētibus atteri.

¶ Sententia probabilior. e

Sed qz corp⁹ xpi incorruptibile ē: sane dici pōt fractio illa t ptitio nō in suba corpis: hz in ipsa forma pāis sacramētalis fieri: vt vera fractio t ptitio sit ibi: que fit nō in suba corpis: hz i sacro. i. in spē. Ne aūt mireris vel insultes si accītia videātur frāgi: cū ibi sint sine subiecto: lz qdā asserāt ea fundari i aere: ē ibi vera fractio t ptitio q̄ fit in pane. i. i forma pāis. Uñ apl's ait. Panis quē frāgimus: qa forma panis ibi frāgit: t in ptes dividit: xps xo integer manet t tot⁹ ē in singul. Uñ Augu. Uñ xps māducat: vita māducat: sed qs audeat māducare dñm suū: t tñ vitas inuitās nos ad māducādum ait. Qui māducat me viuet pp me. Nec occidit xps vt māducetur: sz mortuos viuificat qñ māducat. reficit: nō deficit. viuit māducat⁹: qz surrexit occisus: nec qñ māducam⁹ ptes de illo facimus: t qdē in sacro sic fit. Jtē: norit fideles qūo māducēt carnē xpi: vnusq̄sq̄z accipit ptez suā. Uñ t ipa gra ptes vocant: p ptes māducat t manet iteger tot⁹: p ptes māducat in sacro: t manet iteger tot⁹ in celo: manet iteger tot⁹ in corde tuo. Jō ista dñr sacra: qa i eis aliud vr t aliud itelligit: vr panis t calix: q̄ō t oculi renūciāt: q̄ō aūt fides istruēda postulat panis ē corp⁹ xpi: calix ē sanguis. Ex his dat itelligi: q̄ fractio t ptes q̄ ibi vñr fieri: in sacro fiūt. i. i spē visibili. Jōz illa Berēgarij verba ita distinguēda sūt: vt sensualr ñ mō i sacro: sz i veritate dicat corpus xpi tractari manib⁹ sacerdotū: frāgi vero t atteri dentib⁹ vere qdē: sz in sacro tñ. Vera ergo ē ibi attritio t ptitio: sz i singul ptib⁹ tot⁹ est xps. Uñ Hiero. Singuli accipiūt xpz dñz: in singulis portiōib⁹ totus ē: nec p singulos minuit: sed integrū se pbet singulis. Item Hyla. Ubi pars est corporis: ibi ē t totum.

¶ Quid ille partes significent. f

Quid āt ptes ille significēt. Sergi⁹ papa tradit iquiēs. Triforme ē corpus xpi: ps ablata i calicē missa corp⁹ xpi qō iā surrexit mōstrat: ps cōmesta ambulās adhuc sup terrā. pars i altari vsq̄z ad finē misse remanēs: corp⁹ iacēs i sepulchro significat: qa vsq̄z i finē seculi corpa sanctoz i sepulchris erūt. Et sic ptes ille mysticā tenēt significationē: ita ēt t fractio passiōis xpi t mortis ē repntatio. Uñ ipse ait. Hoc facite i meā cōmemorationem. i. in memoriā passiōis t mortis mee. Nā vt ait Amb. Quia i morte xpi liberati sumus: hui⁹ i edēdo t bibēdo carnē t sāguinez memores eē debemus. Sz caueat q̄sq̄z ne

idigne pcipiat: qz iudicium māducat. Nō ē. n. iste panis q vadit i corp⁹: hz panis vite eterne q aie nre subam fulcit. Sic ergo viue vt quotidie merearis accipe: nec accedas idign⁹. Indignus ē q alr celebrat mysteriū q̄z xps tradidit: vl q̄ his mortale pctū accedit. Ergo t si sint pcā quotidiana vel ñ sint mortifera: añq̄z accedas dimitte ōbitorib⁹ tuis. Si dimittis: dimittit tibi. t sic securus accede. Panis. n. salutaris ē t nō venenuz. Si ita accedis spūalr manducas: spūaliter enim manducat: qui innocentiam ad altare portat.

¶ Si illud sit sacrificium: t si sepius immolet̄ur christus. g

Post hec q̄rit si q̄ō gerit sacerdos p:o prie dicat sacrificiuz vl imolario: t si xps quotidie imolet: vl semel tñ immolatus sit: Ad hoc breuiter dici pōt: illō q̄ō offert ꝓsecrat a sacerdote vocari sacrificiū t oblationē: qz memoria ē t repntatio veri sacrificij: t scē imolatōis fcē i ara crucis. Et sel xps mortu⁹ i cruce ē: ibiq̄z imolatus ē i semetipso: quotidie aūt imolat in sacro: qz i sacro recordatio fit illi⁹ q̄ō fcm ē semel. Uñ Aug. certuz habemus qz xps resurgēs ex mortuis iam nō moriet tē. tñ ne obliuiscamur q̄ō semel fcm ē i memoria nra: oi āno fit. s. quotiēs pascha celebratur. Nunqd totiēs xps occidit: hz tñ āniuersaria recordatio repntat q̄ō oliz fcm ē: t sic nos fac moueri tāq̄z videamus dñm i cruce. Jtē semel imolat⁹ ē xps i semetipo: t tñ quotidie imolat in sacro. Nō sic itelligēdū ē: qz in māisse statiōe corpis t distinctiōe mēbroz semel tñ in cruce pepēdit: offerēs se ꝺo patri hostiā redēptōis efficacē: eoz. s. quos pdestinauit. Jtē Amb⁹o. In xpo. n. oblata ē hostia ad salutē potēs: qd ergo nos: Nōne p singulos dies offerim⁹: Et si quotidie offeram⁹ ad recordatiōz ei⁹ mortis fit: t vna ē hostia nō multe. Q̄uo vna t nō multe: qz semel imolat⁹ ē xps. Hoc āt sacrificiū exēplū ē illi⁹. idipz sp ad ipz offert: ꝺide hoc ē sacrificiū. alioqn qm i multis locis offert m'ti sūt xpi: ñ. hz vn⁹ vbiq̄z ē xps: t h plen⁹ existēs: t illic plen⁹. sic q̄ō vbiq̄z offert vnū ē corp⁹: ita t vnū sacrificiū: xps hostiā obtulit: ipaz offerimus t nūc: hz q̄ō nos agim⁹ recordatio ē sacrificij. Nec cā sue ifirmitatis repetit: qz pfic bomine: hz nre: qz quotidie peccam⁹. Ex his colligit eē sacrificiū t dici q̄ō agit i altari: t xpz semel oblatū: t quotidie offerri: hz alr tē: alr nūc. Et ēt q̄ sit virt⁹ hui⁹ sacri ondit: remissio. s. pctoz venialium t pfectio virtutis.

¶ De causa institutionis. h

Institutū ē. n. hoc sacrm duab⁹ ō causis. In augmtū virtutis. s. charitatis: t in medicinā quotidiane ifirmitatis. Uñ Amb. Si quotiēs effundit sanguis xpi: t i remissionē pctoz effundit: debeo sp accipe: q sp pecco: debeo sp hēre medicinā. Jtē Aug. Iterat quotidie hec oblatio: lz xps semel sit passus: qz quotidie peccam⁹ pctis sūi qb⁹ mortal' ifirmitas viuē nō pōt. Et qz quotidie labimur: quotidie xps mystice immolat p nob. Bedit. n. nobis h sacrz salutis: vt qz nos quotidie peccam⁹: t ille iā mori nō pōt: p h sacrm remissionē ꝓsequmur. Quotidie comedit ipse t bibit in veritate: hz iteger t viu⁹ manet. Jtē. Mysteriuz fidei dr: qz credē debes q ibi salus nra ꝓsistit. Si āt q̄rat vtz quotidie cōicādū sit: Audi qd ide tradit Aug. Quotidie igt eucharistiā accipe nec laudo nec vitupo: oib⁹ tñ dñicis dieb⁹ cōicādū horto. Si tamē mēs i affectu peccādi ē: grauari magis dico eucharistie pceptione q̄z purificari. Et lz qs petō moreat: si peccādi tñ de cetero nō hēat voluntatē t satisfaciat lachrymis t oronib⁹: accedat securus: hz hoc de illo dico quē mortalia pcā nō grauāt. Si nō frequētius saltē ter i āno hoies cōicēt: nisi forte qs crimialib⁹ ipediat: i pascha. s. pētecoste: t i natali. Omnes ergo cōicent q noluerit carere eccliasticis liminibus.

Postq̄z determiauit magister ō vno triū in gb⁹ ꝓsistit integritas h⁹ sacri. s. ō eo q̄ō ē res t sacrm: in pte ista itēdit determiare de alys duob⁹. s. de eo q̄ō ē sacrz tñ: t de eo q̄ō ē res tñ. Uñ dicit i ptes duas. In p⁹ determiat de eo q̄ō est sacrm tñ. In z⁹ de effectu sacri q̄ō ē res tñ: ibi. Institutū ē hoc sacrm tē. Prima in duas. In p⁹ determiat de accītib⁹ q̄ sūt sacra. i. signa vtriusq̄z corpis xpi. s. veri t mystici. In z⁹ determiat de actu sacerdotis q est sacrz siue signū passiōis xpi: ibi. Post h q̄rit si q̄ō gerit tē. Circa pmū duo facit: pmo determiat de ipis accītib⁹. z⁹ de fractiōe q̄ in eis fundat: ibi. Solet aūt q̄ri tē. Circa h duo facit: p determiat de ipa fractiōe. z⁹ de ptiū significatiōe: ibi. Quid aūt ptes ille tē. Circa pmū duo facit. p monet q̄ōnē. z⁹ determiat eā: ibi. Ideo q busdā placet tē. Circa q̄ quattuor opiones pōit. z⁹ icipit ibi. Alij vo dicūt tē. 3ª ibi. Alij tradūt corp⁹ xpi tē. 4ª ibi. Sed qz corp⁹ xpi tē. Et circa hoc duo facit. p ponit opionē q̄rtā. z⁹ confirmat eā: qz p ceteris vera ē: ibi. Ne aūt mireris tē. Institutū ē hoc sacramētum tē. Dic ponit effectū huius sacamenti: t qz ex effectu rei accipit vsus eius. ideo circa hoc duo facit. p mo ponit effectū. secūdo determinat vtendi modum: ibi. Si autem querit: vtz quotidie tē.

Hic est triplex q̄ō. ¶ Prima de accidētibus. ¶ Secūda de effectu h⁹ sacri. ¶ Tertia de freqntatione ipsi⁹. ¶ Circa pmū q̄runt tria. Primo vtz accītia sint hic sine subo. Secūdo de opatiōe illoz acītiū. Tertio de fractōe q̄ in eis fundat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primum sic ꝓcedit: vr ꝙ accītia sine subo esse de⁹ facere nō possit: si. n. eē rei separareť ab ente: ens esset nō ens: ſz hoc de⁹ nō pōt facere: qz nō pōt facere ꝙ duo ɔdictoria sint sil̄ vera: g̃ nō pōt separe esse rei ab ente: ſz accītis eē est ieste ſm pht̄z: g̃ de⁹ nō pōt facere gn accīs isit. ¶ Ꝑ. g cūqz separat diffōnem a diffinito ponit duo ɔdictoria esse sil̄ vera: qz B ipm qō est hō est aial rōnale moztale: ⁊ ita si ponať eē hō ⁊ ñ esse aial rōnale mortale ponit esse hō ⁊ nō eē: ſz diffō accītis est ꝙ ieste sube. vñ etiā in diffōne singulorz accītiū oz ꝙ ponať suba: g̃ cū de⁹ nō possit facere ɔdictoria sil̄ eē vera: neqz facere poterit ꝙ accīs sit sine suba. ¶ Ꝑ. de⁹ nō pōt facere ꝙ diffō isit alicui: ⁊ diffinitū nō isit eidē: nec ꝙ inter affirmatōez ⁊ negatōez sit mediū: ſz si ponam⁹ accītia eē sine suba: oz alterz dictorz seq: g̃ de⁹ ñ pōt B facere: pbatio me die: nō esse. n. i subiecto: ſz ꝑ se existere ē diffō subē: ⁊ opponit ɔdictorie ei qō ē esse i subiecto: ſz si ponam⁹ aliqō accidens nō eē i subto: vel ponem⁹ ꝙ aligd sit mediū iter eē i subto ⁊ ñ esse: vl̄ ponemus ꝙ aligd sit ñ ens i subo ⁊ ñ sit suba: qz si est suba nō ē accīs: g̃ si ponamus accīs esse sine subto: ſeq̃ alterz duorz vel ꝙ iter ɔdictoria sit mediū: vel ꝙ diffō separareť a diffinito: qō iterz ꝙplicat ɔdictoria esse sil̄ vera. ¶ Sz ɔ est: qō dr̄ Luce p. Nō erit impole apud deū oē vbū. ¶ Ꝑ. pōt deus plura facere q̃ hō possit itelligere vel imagiari: ſz aliq phi posuerūt dimēsiōes eē sine subo: sic̄ g posuerūt mathema^ca sepata: g̃ de⁹ pōt B facere. ¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ nō sit ogruū buic sacō: ꝙ accītia sint sine suba: in sacō. n. ꝓfectissimo nō ogruit esse aligd qō diuine ordinatōi repugnet: ſz dīna ordiatio ē ꝙ accīs sit i subto: g̃ i hoc sacō nō ꝓpetit ꝙ sit sine subto. ¶ Ꝑ. sacr̄m vitat⁹ nō decet aliq̃ fallacia: ſz hoc sacr̄m ē maxie vitatis: qz ɔtinet illū g dixit. Ego sum vitas. Jo. 14.° cū g̃ exītib⁹ accītibus sine subiecto sequať fallacia: qz accītia q̃tuz ē i se sig̃nāt subaz ꝓpriā subeē: vr̄ ꝙ ñ ꝓpetat huic sacō accītia eē sine subto. ¶ Ꝑ. mā dz eē forme ꝓpoztōata: sed ex pte forme sacr̄i nō ꝓpeteret ꝙ eēt accīs vbi sine eēntia vbi: g̃ nec ex pte māe cōpetit ꝙ sit accīs el⁹i sine el⁹o. ¶ Sz ɔ. accīs subiecto rñdet: ſz suba panis g ꝑius erat subm̄ poz accītiū mutata est i alterz statū p hoc ꝙ ɔuersa est in corpus xp̄i: g̃ ⁊ accītia ogruit in alterz statū mutari: vt. s. sint sine subiecto. ¶ Ꝑ. hoc sacr̄z dr̄ mysteriū fidei: ſz fides ñ solū est. s. itellectū: ſz etiaz supra sensum: g̃ in hoc sacō nō solū dz aligd eē supra itellectū sic̄ ꝙ corp⁹ xp̄i sub tā puis panis dimēsionib⁹ ɔtineať: ſz etiā supra sensuz. s. ꝙ accītibus g̃ sensui subiacēt subst̄ātia ꝓpria nō subsit. ¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ accītia ñ sint i B sacō sine suba: esse. n. in suba eq̃lr ɔuenit oib⁹ accītib⁹: ſz albedo ñ ē B sine subto: qō pz ex B ꝙ dicit ꝑ accīs: qō ñ ꝓpetit nisi exīti i subto: g̃ nec q̃titas aut aliq̃ accīs ē hic sine subto. ¶ Ꝑ. illud qō sensus pcipit i B sacō ē ibi ſm vitatē: al⁹ cēt fictio i B sacō: ſz sensus ñ tñ pcipit ibi q̃titatē aut albedinē: sed et q̃tū ⁊ albū: g̃ ñ ē ibi accīs sine subto. ¶ Ꝑ. accīs ñ idiuidua ſ nisi ex subto: sic̄ nec forma nisi ex mā: ſz accītia sunt ibi idiuiduata: al⁹ nō eēnt sensibilia: g̃ nō sunt sine subto: ¶ Ꝑ. o is forma sepata a mā ē itellectus i actu: vt a phis ꝓbať: ſz si accītia sunt hic sine subo erūt q̃daz forme sine mā: ñ. n. hīt māz ptē sui: g̃ erūt itellect⁹ i actu qō fl̄z apparet. ¶ Ꝑ. q̃to aligd appropinq̃t ad dīnā simplicitatē tanto ē simplici⁹: ſz si sunt hec accītia sine suba: magis appropinquāt ad dīnā simplicitatē q̃z āgeli: qz i angelis est ꝓpō ad min⁹ ex q̃ ē ⁊ qō ē: q̃ i his accītib⁹ iueniri nō pōt: g̃ erūt nobilioza angelis: qō ſm̄ ē. ¶ Ꝑ. ipole est denstratē eē si ne mā neqz raritatē: qz hec est diffō densi ꝙ multū de mā ɔtineať sub puis dimēsiōib⁹ ⁊ ɔria est diffō rari: ſz tactus pcipit i hoc sacō dēsitatē: g̃ ē ibi mā sub dimēsiōib⁹: g̃ dimensiōes nō p se existūt: ⁊ ita nec alia accītia. ¶ Sz ɔ. si cut in ꝓcedēti di. dcīm est. ibi nō est alia suba q̃z corpis xp̄i: ſz nō sunt accītia q̃ apparēt i corpe xp̄i: sic̄ in subto: qz nō denoiant ipm: g̃ nō sunt i subo aliq̃. ¶ Ꝑ. spēs ad B remanēt i sacō vt ducāt ꝙ significatōez i corp⁹ xp̄i: ſz si eēnt in aliq̃ sic̄ in subo nō ducerēt i corp⁹ xp̄i: ſz magis i cognitionem sui subiecti: g̃ sunt hic accītia sine subiecto.

¶ Rñdeo dōm ad p^m. q. ꝙ sic̄ dr̄ ꝑma ꝓpōe. lib. de cāis: cā ꝑma est vehemētioris ipressiōis supra cātū cause scōe: q̃z ipsa cā scōa. vñ qñ cā scōa remouet influentiā suā a cāto adhuc pōt manere ifluētia cause ꝑme in causatuz illud: sicut remoto rōnali remāet viuū: quo remoto remanet eē: cū g̃ cā ꝑma accītiū ⁊ oīum exītiū de⁹ sit: causa q̃t secunda accītiū sit suba: qz accītia ex ꝑncipys subē cānt poterit de⁹ accītia in esse ɔseruare: remota tñ causa secūda. s. suba. ¶ Et ideo absqz omni dubitatiōe dōm est ꝙ de⁹ potest facere accīs esse sine subiecto. ¶ Ad p^m g dōm ꝙ inesse nō dicit esse accītis absolute: sed magis moduz essendi qui sibi cōpetit ex ordine ad cām ꝑmā sui esse: ⁊ qz remoto ordine accītis ad cām ꝑmā adhuc pōt remanere ordo ipsius ad causam ꝑmā: ſm quē modū ipsius essendi nō est inesse: sed ab alio esse. ió pōt deus facere ꝙ sit accidens ⁊ nō insit: nec tñ esse accītis ab accīte remouebit: sed modus essendi. ¶ Ad z^m dōm ꝙ sicut ꝓbat Aristo. in sua meta. ꝓ se existere nō est diffinitio substantie: qz ꝓ hoc nō demōstrat gditas eius: sed eius esse: ⁊ sua gditas non est suū esse: alias nō posset esse genus: qz eē nō pōt esse cōmune ꝓ modū generis: cū singula ɔtēta in gñe differāt ſz esse: ſz diffinitio vel q̃si diffinitio subē est res hūs quiditatem cui acgrit eē vel debeť: vt nō in alio: ⁊ sil̄r esse i subo nō est diffiffinitio accītis: sed ecōtrario res cui debeť esse in alio: ⁊ hoc nunq̃ sepať ab aliquo accīte nec separi pōt: qz illi rei q̃ ē accīs ſm rōnē sue quiditatis semp debeť eē in alio: ſz pōt eē ꝙ illud qō debeť alicui ſm rōnez sue gditatis ei virtute dīna agēte nō ɔueniat: ⁊ sic ꝑz ꝙ facere accidēs eē sine subst̄ātia nō ē separe diffōnez a diffinito: ⁊ si aliqñ hoc dicať diffō accītis ꝑdicto mō itelligēda ē diffō dicta: qz aliqñ ab auctozib⁹ diffōnes ponūť cā breuitatis: nō ſm debitū ordinē: sed tāgunť illa ex qb⁹ pōt accipi diffinitio. ¶ Ad z^m dōm ꝙ sic̄ ab accītib⁹ i hoc sacō remouecť esse in subiecto: ita ɔuenit eis nō eē in subiecto. vñ nō ponit aligd mediū iter affirmatōez ⁊ negatōez: nec tñ sequit ꝙ diffō alicui ɔueniat cui nō ɔuenit diffinitū: qz ñ eē in subst̄ātia nō est diffinitio substantie: vt dcīm est: ſz hēre gditatē cui tale esse competat: ⁊ hoc nō cōuenit eis ex ratiōe sue quiditatis: sed diuina virtute.

¶ Ad z^am. q. dōz ꝙ accītia remāere in hoc sacō q̃liter cōgruat supra dcīm ē di. ꝓcedēti. Sed accītia esse sine subiecto ogruit huic sacō multiplr. ꝓmo q̃tum ad significationē: qz spēs sine subst̄ātia exītes exꝑssi⁹ ducūt i corpus xp̄i qō sub eis ɔtinet ⁊ ūmediati⁹: si. n. subiectū hērent ducerēt ūmediate in subiectū illud. Secūdo ꝓp effectū g est vnio mēbroz ad caput in q̃ sunt ꝙ fidez. ⁊ ió in B sacō oz aligd eē supra nām ꝙ qō itellect⁹ noster assuescat ad ea q̃ sunt fidei credēda. Tertio q̃tū ad vsuz: qz ē cib⁹ spūalis. ⁊ ió ꝙpetit ꝙ nullū accītib⁹ subiectū subsit qō cib⁹ corpalis eē possit. Quarto q̃tū ad pfectiōez: qz. n. hoc sacr̄m est pfectissimū. ió oia q̃ sunt in hoc sacō altissimū statū accipiūt sicut ꝙ subst̄ātia panis in corp⁹ glorioſuz diuinitati vnitū ɔuertiť: ⁊ ꝓp hoc etiā accītib⁹ dať in hoc sacō sine subiecto esse. ¶ Ad p^m q̃ dōm ꝙ diuina dispositio que aliquid ordinat ſm legē cōez. ét sibi aliq̃ reseruat ꝑter legez cōm faciēda ad aliqō ꝓuilegiū gr̄e cōicandū: nec ex hoc sequiť aliq̃ inordinatio: qz diuina dispō vnicuiqz rei ordinē ꝓponit. ¶ Ad z^m dōz ꝙ de subst̄ātia rei iudicare ñ ptinet ad sensuz: ſz ad itellectū: cuius obiectū ē qō qd ē: vt dr̄ in 3.° de aīa. ⁊ ió non accidit ibi aliq̃ deceptio: qz accīdēs

sunt ibi de qb⁹ sensus iudicat: sed de suba verū iudici ñ hz itellect⁹ fide iuuat⁹: nec est icōueniēs ꝙ itellect⁹ absqz fide erret in B sacō: sic̄ ⁊ in alys que sunt fidei. ¶ Ad 3^m dicēdū ꝙ vbo ieste vr̄ trāsubst̄ātiādi: ⁊ ió ad B ꝙ sit va transubst̄ātiatio: oz ꝙ sit verz vbū: sed mā est ibi ad significandum: ⁊ ideo sufficit ꝙ accītia remaneant: quibus mediantibus significatio completur.

¶ Ad 3^m. q. dōm: ꝙ gdā dixerūt ꝙ va suba panis sil̄ remaneat sub sacō cuz corpe xp̄i: ⁊ ſm hoc accītia nō essent in hoc sacō sine subto: sed hec opio in ꝓcedēti di. iprobata ē.

¶ Alia opio est ꝙ remanet ibi forma subalis: ⁊ in ea fundať oīa accītia que apparēt: sed nō minus difficile ē materialē formā subalē a mā separe q̃z accītia a subst̄ātys: ⁊ ꝓterea q̃titas nō respicit formā nisi rōne māe: vñ forme imāles dimēsionib⁹ carēt: ⁊ ideo cuz alia accītia mediāte q̃titate referanť ad subam nō poterat forma existēs sine mā accītiū sensibiliū subm̄ esse. Boe. ét dicit i li.° de trini. ꝙ forma simplex subm̄ eē nō pōt. Et iō aly dixerūt ꝙ accidētia illa fundāt⁹ in aere sicut in subto. Sed hec opio stare nō pōt: ꝓstat. n. ꝙ añ trāsubst̄ātiationez sub dimēsionibus panis nō erat aer. g̃ si ɔuersione facta sit ibi aer: cōstat ꝙ aer subitrauerit ꝙ motuz localē dimēsiones illas: ⁊ iste mot⁹ nō ꝓcipiť: ⁊ ꝓterea icōueniēs est ꝙ subm̄ moueatur motu locali ad accīs: ⁊ ꝙ accīs trāseat de subto in subm̄ ꝓbatū est ⁊ a phis ꝙ corp⁹ nāle ⁊ corp⁹ mathematicū nō ꝑit esse simul: vñ cū ille dimēsiōes que fuerūt sint qōdā corp⁹ nō nāle: sed mathematicū nō poterit aer cū illis dimēsionib⁹ sil̄ esse nec poterit esse subm̄ corpus: qz hz dimēsiones ꝓprias aer: cū ergo oēs dimēsiones sint eiusdē ſpēi in quacūqz mā sint: qz mā non itrat in diffinitionē earz: si dimēsiones panis itez sint sicut in subiecto in aere: sequi ꝙ duo accītia speciei eiusdē sunt in eodē subiecto: qō est ɔdictoria esse simul: qz accītiū eiusdē speciei nūeratio nō est nisi ex subiecto: vñ si subiectuz sit vnū segtur illa accītia esse plura ⁊ nō plura: ꝓstat etiā ꝙ aer nō est susceptiuus talium accītiū. s. ouriciei figure determiate ⁊ aliaz hꝺ que ibi apparēt. Et ideo dōm est: ꝙ accītia sunt ibi sine subiecto: nō enī pōt dici ꝙ sint in corpe xp̄i sine subto. Sciēdū aūt ꝙ suba corporalis hz ꝙ sit subm̄ accidētiū ex mā sua: cui ꝓmo ieste subꝙi alteri: ꝑma aūt dispositio māe est q̃titas: qz ſm ipsaz attendit diuisio eius ⁊ idiuisio: ⁊ ita vnitas ⁊ multitudo que sunt ꝑma ɔnātia cns: ⁊ ꝓpter hoc sunt dispositiones totius māe: nō buius aut illius tñ. vñ oia alia accītia mediāte q̃titate in suba fundanť: ⁊ quantitas est ꝓpioz eis nāliter: ⁊ ió nō claudit mām sensibilē in rōne sua q̃uis claudat mām itelligibilez. vt dr̄ in 7ª meta. vñ ex B qdā decepti fuerūt vt crederēt dimēsiones esse subam rū sensibiliū: qz remotis q̃litatib⁹ nihil sensibile remanere videbāt nisi q̃titatē: q̃ tñ ſm esse suū depēdet ad subaz sicut ⁊ alia accītia: ꝙtute aūt diuina ꝓferť dimēsionibus que fuerūt panis: vt sine subo subsistāt in hoc sacō qō est ꝑma ꝓpetas sube: ⁊ ꝓ ɔnīs dať eis vt sustineāt alia accītia sicut ⁊ sustinebāt qñ suba eis suberat: ⁊ sic alia accītia sūt in dimēsiōib⁹ sic̄ in subto: ipse vo dimēsiōes nō sūt i subo.

¶ Ad ꝑmū g dōm: ꝙ ꝑma accītia ɔnātia subam sunt q̃titas ⁊ q̃litas: ⁊ hec duo ꝓportionant duob⁹ ꝓncipys ēntialibus sube. s. forme ⁊ māe: qz quātitas rñdet māe: vñ magnuz ⁊ puū ꝓlato posuit dr̄ias māe: sed q̃litas ex pte forme: ⁊ qz mā est subiectū ꝓmū qō nō est in alio: forma autē est in alio. s. mā: ideo magis appropiquat ad hoc qō est nō esse in alio q̃titas q̃z q̃litas: ⁊ per ɔnīs q̃z alia accidentia.

¶ Ad z^m dōm ꝙ q̃titas dimēsiua ſm suā rōnē nō dependet a mā sensibili q̃uis depēdeat ſm suū esse: ió in ꝑdicādo ⁊ subꝙciēdo accipit modū subst̄ātie ⁊ accītis: vñ lineā dicim⁹ ⁊ q̃titatē ⁊ q̃tā: ⁊ magnitudinē ⁊ magnā: ⁊ ideo cū sint ibi dimēsiones sine subst̄ātia nō tñ videt sensus q̃ti tatem: sed etiā quātū: de alys aūt accītib⁹ planū est: q̃ est ibi aligd albū: qz albedo est ibi in subiecto. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ de rōne idiuidui duo sunt. s. ꝙ sit ens actu: vel in se: vel in alio: ⁊ ꝙ sit diuisum ab alys que sunt vel possunt esse in eadē specie in se indiuisum exīstes: ⁊ ideo ꝓmum idiuiduationis ꝓncipiū est materia qua acgrit esse in actu cuilibet tali forme sine subst̄ātiali sive accidētali: ⁊ secūdariuz ꝓncipium indiuiduationis est dimensio: quia ex ipsa habet materia ꝙ dividať. vnde in carētibus dimensione impossibile est aliquam esse dimēsionē nisi per formam que facit diuersitatē speciei: ⁊ ꝓpter hoc in angelis sunt tot spēs quot indiuidua: qz cum sint forme sine quiditates subsistentes ex seipsis bñt esse in actu ⁊ distinctionē: ⁊ ideo nō idigēt ad sui indiuiduationē: neqz materia: neqz dimēsione: si ergo quantitas sine materia haberet esse actu per se haberet idiuiduationē: quia per se habet diuisionem illā ſm quam diuidiť materia: ⁊ sic vna pars differret ab alia nō specie: sed numero ſm ordinem qui attenditur in situ partiū: ⁊ simil̄r vna linea ab alia differret numero dūmō acciperet in diuerso situ. qz ergo in hoc sacō ponimus dimensiones per se subsistere: cōstat ꝙ ex seipsis idiuiduantur: ⁊ per ea alia accītia que in eis fundāt⁹. ¶ Ad quartum dicēdum ꝙ i. lud quod est itellectus vel itellectum in actu ſm pbos opz esse separatum nō solum a materia: sed etiam a cōditionibus materie idiuiduantibus: ⁊ hoc nō est in ꝓposito: vt ex dictis patet. ¶ Ad qntum dicēdū ꝙ cum ista accidētia habeāt esse ⁊ essentias ꝓprias: ⁊ corpe essentia nō sit corpe esse: cōstat ꝙ aliud est i eis esse ⁊ quod est: ⁊ ita habēt compositionē illam que in angelis iuenit: ⁊ ylterius compositionē ex partibus quātitatis que in angelis nō iuenit: ⁊ sic magis recedūt a diuina simplicitate.

¶ Ad sextum dicēdum: ꝙ sicut subiectum quod ponitur in diffinitione aliozum accidētium nō est de essentia accidētis: ita etiam materia que ponitur in diffinitiōe raritatis ⁊ dēsitatis nō est de essentia eoruz: nō enim est dēsitas materia multa existēs sub paruis dimēsionibus: sed ꝓprietas quedam cōsequēs ex hoc ꝙ materia sic se habet: vnde talem ꝓprietatem deus potest facere etiam si materia non esset.

Ad secundum sic ꝓceditur. Uidetur ꝙ accidētia que remanēt in hoc sacramēto nō pōt immutare aliquid extrisecū: illa enim agūt ⁊ patiūtur adiuicem que cōicāt i materia: vt dicitur in primo de generatiōe: sed accidētia illa nō cōmunicāt i materia cum corporibus exteriozibus. ergo nō possunt ea īmutare. ¶ Ꝑ. actio naturalis re quirit ɔtactum naturalem: vt patet i ꝓmo de generatōe: sed mathematicis. i. dimēsionibus separatis nō ɔuenit tactus physicus sed metaphysicus tm̄: sicut ⁊ locus vt ibidem dicitur. ergo cum in hoc sacramēto sint dimēsiōes separate i quibus alia accidentia fundāt⁹: vt dictum est videtur ꝙ nō possint agere in aliquid extrisecum. ¶ Ꝑ. passum quātuis ꝑ ꝓcipio sit cōtrarium: tamē i fine est simile: sed si corpora exterioza immutarētur: ipsa iaz immutata nō essent forme tm̄: sed forme i materia. ergo nō possunt immutaria dimēsiōib⁹ que sunt forme tātū. ¶ Sed cōtra. nihil sentitur nisi qō immutat sensum: sed huiusmodi accidētia sentiūtur. ergo immutant. ¶ Ꝑ. omne quod habet esse habet agere aliquo modo: qz nulla res destituit ꝓpria opatiōe. sed huiusmodi accidētia bñt esse. ergo possunt agere.

¶ Ulterius videt ꝙ nō possint aligd extrisecum immutare subalr: generās. n. dz esse sil̄e gñato: ſz oē gñatū est compositum ex materia ⁊ forma: cum ergo accidētia illa sint forme tātum nō possunt immutare gñatuz aliquid extra se. Et hac ratiōe vtitur phs i 6.° Meta. cōtra platonē. qui ponebat formas sepatas esse causas gñationis sensibilium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. nihil agit vltra suã speciẽ: sed citra qñq; q2 effectus nõ est nobilioz causa: sed suba est nobilioz oi accĩte. g̃ illa accĩtia nõ pñt aliquã subaz gñare. ¶ Sed ℨ: spẽs iste ba bẽt candẽ vtutẽ quã hẽbãt añ trãsubstãtiationez: q2 nihil est eis ablatum: sed additũ: sed añ trãsubstãtiationẽ poterãt aligd subst̃tialr immutare. ergo ꝛ post.

¶ Ulterius vr̃ q; ista accĩtia nullo mõ possint cozrũpi. qa ista accĩtia sunt forme tñ: sed forma est inariabili eẽntia ꝑsistẽs: vt dr̃ i li. sex ꝓncipi. g̃ hꝫ spẽs nõ cozrũpunt. ¶ P. oĩs res q se subsistẽs sine mã est incozruptibilis: q2 mã est cozruptionis ꝓncipiũ: sic pz in angelis ꝛ aiab⁹: sed hꝫ spẽs sunt forme sine materia subsistẽtes. g̃ sunt icozruptibiles. ¶ P. si cozrũpunt: aut cozruptio ista ẽ nãlis: aut miraculosa: nãlis non: q2 sicut nihil gñat nãlr nisi cõpositũ: ita nihil cozrũpit nisi cõpositũ nãlr: sil'r neq; miraculosa: q2 sic sola deꝰ virtute fieret: deꝰ aũt ſm Aug. nõ est cã tẽdẽdi in nõ esse. g̃ nullo mõ cozrũpit. ¶ Sed ℨ: q̃diu sunt accĩtia sensibilia sentiri pñt. sed qñq; ꝺsinũt sentiri posse hꝫ accĩtia. g̃ desinũt esse. ¶ P. q̃diu spẽs manent ꝛ cozp⁹ xp̃i manet sub sacro: sed cozp⁹ xp̃i quãdoq; desinit eẽ sub sacramẽto. ergo qñq; desinunt esse species ille.

¶ Ulterius vr̃ q; ex eis nõ possit aligd gñari: cozruptio. n. generationi vel factioni opponit: sed oẽ qõ nõ hꝫ mãz ptẽ sui si sit oz q; ex nihilo fiat. g̃ si cozrũpit oz q; in nihilũ tẽdat ꝛ nihil ex eo fiat. ¶ P. suba ꝛ accĩs magis differũt q̃ cozp⁹ ꝛ spũs: sed ex cozpe nõ põt fieri spũs: vt pz in lib⁹ de duab⁹ naturis. g̃ ex spẽb⁹ illis que sunt accĩtia tñ nõ põt suba aliqua gñari. ¶ P. ipole est ex vno sil'r semel multa fieri: sed si aligd gñat in illo est inuenire subam ꝛ accĩs. g̃ nõ põt gñari ex accĩte tm̃. ¶ P. si aligd gñaꝛ: aut illa generatio est nãlis: aut miraculosa: nãlis nõ: q2 gñatum ꝛ id ex quo gñaꝛ nãliter ꝓueniũt in mã: vt pz in oib⁹ gñationibus nãlib⁹ qõ hic nõ põt ꝓueniri: sil'r nec miraculosa: q2 q; vmes aliqñ ide generent vel in cinerẽ resoluant. B est in irreuerẽtiã tãti sacrĩ qõ a deo non est: g̃ nullo mõ aligd ex hꝫ spẽb⁹ gñari põt. ¶ Sz ℨ est: q; sensibil'r apparet si diu reseruent paulatim in aliud mutari. ¶ P. Inno. dicit in quo sil'tudo deficeret in eo sacrm nõ eẽt: sed ibi se ꝑderet ꝛ locũ fidei auferret. g̃ oz esse oĩmodã sil'tudinẽ spẽrũ ad subam panis: sed ex suba panis poterat aliquid generari: ergo ꝛ ex speciebus ibi remanentibus.

¶ Ulterius videt q; nõ possint nutrire: q2 oĩs cibus g nutrit in cozp⁹ trãsit: ꝛ supfluitates ex eo resoluunt: sz cibus iste nõ vadit in cozpus. vt Amb. in littera dic̃. g̃ nõ nutrit. ¶ P. ex eisdẽ nutrimur ex qb⁹ sumus. vt dr̃ in z⁹ de generatione: sed nõ sum⁹ ex accĩtib⁹. ergo ex eis nõ nutrimur. ¶ P. oẽ qõ nutrit quocũq; mõ soluit ieiuniũ. si g̃ spẽs ille nutriũt soluũt ieiuniũ: ꝛ sic post sumptionẽ cozpis xp̃i nõ posset aliqs cõicare: qõ falsum est. ¶ Sed cõtra est: qõ dr̃ in glo. j. Cor. ii⁰ sup illud. Alius qdẽ esurit ali⁹ ebrius est: q; aliq̃ sũt iebriati ex vsu spẽr buius sacrĩ. ¶ P. nihil aufert sitim vel famẽ nisi qõ nutrit: sed sensibil'r repiri põt q; ex potu illo sitis tollitur ꝓcipue si in multa q̃titate sumatur. ergo nutriunt species ille.

¶ Ulterius videt q; nullus liquoz possit specieb⁹ illis permisceri: q2 vt in. j. de gñatione pbat phꝫ: accĩs nõ pmiscetur subẽ: sz glz liquoz suba quedã est. cũ g̃ ille spẽs sint tm̃ accĩtia: vr̃ q; nihil possit eis pmisceri. ¶ P. sic̃ hoc sacrm sub certa forma vboꝝ cõsecrat ita ꝛ aq̃ bñdicta: sed si aq̃ pmisceat aq̃ bñdicte totũ fit bñdictũ. si g̃ aliqs liquoz pmisceri posset vino ꝺsecrato esset totũ ꝺsecratuz: ꝛ sic liquoz ille trãsiret in sanguinẽ xp̃i sine forma vboꝝ: qõ falsũ est. ¶ P. humidoꝝ pmixtoꝝ efficit superficies vna. si g̃ illis spẽb⁹ aliqs liquoz admisceat efficit vna supficies liq̃ris aduenientis: ꝛ spẽr ꝑexĩtiũ: sed supficies liquoris est ĩ subiecto: supficies aũt spẽr nõ est in subto. g̃ eadez supficies erit in subto: ꝛ nõ in subto: qõ est ipole. ¶ P. cozp⁹ xp̃i nõ est sub sacro ex quo sub spẽb⁹ illis est alia suba: sed si aliqs liquoz subtilis puta vinũ vel aq̃ admisceat illis spẽb⁹ cuiz nõ ꝺtineat ꝓpꝛys termis: oz q; diffluat ad termios dimẽsionũ sub qb⁹ erat cozp⁹ xp̃i. g̃ desinũt ibi esse spẽs. g̃ cozrũpunt ꝛ nõ pmiscent. ¶ P. sic̃ albũ ꝛ nigrũ sunt dr̃ie coloris ita magnũ ꝛ puũ sunt dr̃ie q̃titatis: vel circa q̃titatẽ. sed idẽ color nõ est albus ꝛ niger. g̃ neq; eedẽ dimẽsiones sunt magne ꝛ pue: sz addito aliq̃ ligãre dimẽsiões ille efficiunt magne. g̃ nõ sunt eedẽ q̃ p⁹. g̃ nõ pmiscent. ¶ Sz ſm pbm in ꝑ de gñatione. Ea que sunt diuisibilia i mĩma sunt bñ pmiscibilia: sz ita est de spẽb⁹ illis. g̃ ꝛc. ¶ P. maĩ ẽ cozrũpi q̃ pmisceri. sz spẽs pñt cozrũpi. g̃ pñt pmisceri. ¶ Rñdeo. dom̃ ad pmã. q. q; agere nõ est nisi rei ꝑ se subsistẽtis: ꝛ iõ neq; mã agit: neq; forma: sz cõpositũ: qõ trĩ non agit rõne mãe: sz rõne forme que est acr⁹ ꝛ actõis pn̄⁹: ꝛ q2 q̃titas se tenet ex pte mãe q̃litas ex pte forme: iõ q̃titas nõ agit nisi mediãte q̃litate que est ꝑse actõis pn̄⁹. vnde q̃litates sunt sensibiles ꝑ: q̃titates z⁹: q2 g̃ in sacro q̃titates retinẽt eũdẽ modũ eẽndi quẽ hẽbãt suba pãis exĩte: iõ bñt eũdẽ modũ agẽdi vt imutẽt ꝛ agãt nãliter sic̃ ꝑus: q̃titatis. n. que aliũ modũ essendi hꝫ: q2 nõ est in subto nõ est agere nisi mediãte q̃litate. ¶ Ad pmũ g̃ dom̃: q; materia accĩtis est primũ subm eiꝰ: primũ aũt subm q̃litatis corpalis est q̃titas vt supficies colozis: ꝛ iõ q̃litas que est actõis pncipiũ cõicat quodãmõ in mã cũ his que sunt exĩ: q2 q̃titas hincinde subesse inuenit. ¶ Ad z⁹ dom̃: q; mathematici nõ solũ abstrahũt a mã: sed a sensibilib⁹ accĩtibus: ꝛ q2 dimẽsiones in hoc sacro nõ sunt separate ab accĩtibus sensibilib⁹: iõ nõ soluz habent tactũ metaph⁹ sic̃ mathematica: sz ẽt phỹsicũ: q2 rõne illoꝝ accĩtiũ pñt imutare ꝛ imutari. ¶ Ad 3⁹ dõz: q; q̃tũ ad imutationẽ accĩtalem satis sil'e iuenit hincinde: q2 sic̃ in sacro nõ est albedo separata: sz albũ qõ agit ita exteri⁹ ꝑ imutationẽ nõ fit albedo: sz aliqõ albũ: ꝛ ita in q̃tũ hꝫ passum in fine est simile.

¶ Ad z⁹. q. dõz: q; ĩ actõib⁹ nãlib⁹ forme subales non sunt imediatũ ꝛ primũ actõis pn̄⁹: sz agũt mediãtib⁹ q̃litatib⁹ actiuis ꝛ passiuis sic̃ ppꝛys ilt̃ris. vt dr̃ in z⁹ de aia: q; calor nãl'r est q̃ aia agit: ꝛ iõ q̃litates ñ solũ agũt i vtute ppa: sz ẽt in vtute forme subalis. vñ actio ea ꝛ nõ solũ terminat ad formã accĩtalẽ: sz ẽt ad formã subalẽ: ꝛ pp hoc gñatio ẽ terminꝰ alteratõis: hꝫ aũt vtutẽ ilt̃ralẽ recipiũt eoipo q̃ a principys eẽntialib⁹ cãnt: vñ sic̃ remotis subys remanet accidẽtib⁹ idẽ eẽ ſm spẽz vtute diuia: ita ẽt remanet eis eadẽ vt q̃ ꝛ ꝑus: ꝛ iõ sic̃ añ poterãt imutare ad formã subalẽ ita ꝛ nũc. ¶ Ad p⁹ g̃ dõz: q; nos nõ ponim⁹ oĩo hꝫ q̃litates separatas: sic̃ plato ponebat formas nãles cũ põam⁹ ꝑ subo id qõ erat primũ subm eoꝝ ꝑ: ꝛ iõ nõ est sil'is rõ hinc inde tñ hic ẽt generãs nõ est oĩno sil'e gñato: q2 gñatũ est suba: generãs aũt nõ: sz hꝫ iõ ꝺtigit: q2 vt dr̃ñ est: hꝫ q̃litates habẽt ilt̃ralẽ vtutẽ generãdi: gñatũ aũt nõ oz q; assilẽt ilt̃ro sz ꝓncipali generãti: vt dic̃ Cõmẽ. in ii⁰ meta. q2 ilt̃rm non agit vtute sua: sz alteri⁹ ꝛ illi assilat non sibi: vñ gñatio bis assilãt subẽ q̃ ꝑus erat. ¶ Plato aũt formas separatas nõ ponebat ilt̃ralia gñantia: sz pmas cãs gñatõis ꝛ pncipales.

¶ Ad z⁹ dom̃: q; ppꝛia vtute nihil agit vltra suã spẽz: sz vtute alteri⁹ cui⁹ est ilt̃rm potest agere vltra speciez suã sicut serra agit ad formam scamni.

¶ Ad 3ãm. q. dom̃. q; vnaq̃ res hꝫ ppriũ eẽ sue spẽi: nõ. n. eẽi oĩb⁹ ẽ vni⁹ spẽi sic̃ nec aialitas ẽ vni⁹ spẽi i oĩb⁹ aialib⁹ nec hũanitas eadẽ nũero in oĩb⁹ hoĩb⁹ sic̃ ꝛ vnaq̃ res hꝫ ppriã actionẽ: vñ sic̃ i q̃litatib⁹ q̃ remanẽt i B sacro remanet actio ꝺformis actõi sube ꝑus exĩtis: ita ẽt ẽt subsistẽs q̃ ꝺueĩt dimẽsionib⁹ remanentib⁹ ẽ ꝺforme illi eẽ q̃ ꝑus suba pãis bẽbat: vñ sic̃ q̃litas facẽ eadẽ actionẽ q̃ ꝑus faciebat suba panis ꝛ vini exĩte: ita eẽ in quo dimensiones

subsistũt tollit eisdẽ passionib⁹ qb⁹ añ ea tollerent eadem suba exĩte: ꝛ ppter hoc eodẽ mõ cozrũpunt accĩtia remanẽtia sic̃ ꝛ ꝑus cozrũpi poterãt: ꝑus aũt cozrumpi poterãt dupl'r. vno⁹ manẽte suba subi ꝓ aliquã accĩtalẽ mutationẽ: sic̃ ex pte q̃litatũ ſm aliquã alterationẽ vinũ sapozem vel colorẽ mutare poterat: ꝛ ita color g ꝑus erat: aut sapor cozrũpebat: sz q̃titas ꝑdicto mõ nõ poterat cozrũpi ꝓ motũ in q̃titatẽ. t. augmentu. q2 vinũ ꝛ panis nõ sunt cozpora aiata que pñt esse subm augmẽti ꝛ dimĩutõis. s. ꝓ additionẽ vel diuisionẽ: q2 ſm pbm in z⁹ meta. ĩ additione q̃titatis ad q̃titatẽ vna q̃titas eẽ icipit duab⁹ esse definẽtib⁹. ꝛ ecõtrario est i diuisione. Alio mõ ꝓ cozruptoem subẽ que gdẽ ꝺtingit ex trãsmutatõe accĩtiũ: ꝛ ex pte q̃litatũ: q2 sic gñatio ita ꝛ cozruptio est terminꝰ alteratõis: ꝛ ex pte q̃titatis: q2 cũ vnaquęq; res nãlis hẽat q̃titatẽ determiatã intrñ poterit diuisio fieri q; spẽs nõ remanebit: vñ etiã in hoc sacro aliqñ aliq̃ alteratõe facta in q̃litatib⁹ adhuc manet esse illud dimẽsionũ ꝺforme subẽ pcedẽti: ꝛ tũc rõne ipsi⁹ cozruptõis accĩtiũ nõ desinit esse cozp⁹ xp̃i sub sacro. Aliqñ aũt alteratio ad terminũ venit: ꝛ tũc esse ꝑdictum tollit: ꝛ sic desinit esse sacrm: ꝛ sil'r ex parte q̃titatis: q2 si fiat diuisio in ptes tãte q̃titatis que sufficiat ad specie panis vel vini: sunt gdẽ alie dimẽsiões: q2 ptes ꝺtinui q̃ erãt potẽtia fiũt actu: sed esse cõforme subẽ ꝑexĩti manet: ꝛ iõ adhuc est sacrm. Si aũt q̃titas ptium ad hoc nõ sufficiat vtrũq; esse desinet ꝛ dimẽsio ꝛ esse ꝑdictus: ꝛ iõ cozp⁹ xp̃i desinit esse sub sacro. ¶ Ad pmũ g̃ dom̃: q; forma dr̃ie inariabil: q2 nõ est variatõis subm: tñ ꝑ variationẽ tollit: sic̃ pz in alteratõe ꝛ augmẽto: ꝛ ita largo mõ dicunt cozrũpi: put oẽ qõ esse dsinit dr̃ cozrũpi. ¶ Ad 3⁹ dõz: q; dimẽsiones que sunt ꝓprie dispões mãe retinẽt in B sacro vicẽ mãe: ꝛ iõ se bñt ad esse in quo subsistũt sic̃ mã ad formam subalẽ: ꝛ ipe subsunt sic̃ subz accĩtib⁹: ꝛ B mõ cozruptiõis pn̄⁹ esse pñt: sic̃ ꝛ mã eẽt: ipe ẽt ptes dimẽsionũ cũ sint i potentia bñt q̃dã rõne mãe rone toti⁹ dimẽsionis: ꝛ ideo ex pte ea ꝛ accidit cozruptio aliq̃ in tota dimẽsione ꝑ diuisionẽ. ¶ Ad 3⁹ dõm: q; spẽs sic remanere miraculosum est: sz q; sic remanẽtes cozrũpunt est nãle: sic̃ miraculosum ẽ q; cecus visum recipiat: sz q; iã visu recepto videat est nãle: remanet enĩ qdã cõpositõis modus in accĩtib⁹ istis dũ q̃titas retinet rõnẽ mãe: ꝛ q̃litas rõnẽ forme: vt dcñ est.

¶ Ad 4⁹. q. dõz: q; qdã dicũt q; q̃uis ille spẽs possint cozrũpi ꝛ putrefieri: tñ ex tali putrefactõe vel cozruptõe nõ gñant vermes: vel aligd hꝫ: sed B nihil est: ꝛ stat. n. q; accidẽtia qñ cozrũpunt nõ hoc mõ esse desinũt: vt dispareant oĩo ac si totalr ãnihilarent: sz succedit illis accĩtib⁹ aligd sensibile: ꝛ hoc oz esse de nouo gñatũ: nec est dr̃ia gcgd sit illud: vtrũ sit vermis vl' cinis vel aligd hꝫ: q2 silis difficultas est de oĩb⁹. ꝛ iõ aly dixerũt q; suba panis ibi remanet ex qua mãlr aliq̃ gñari pñt: sed hec opĩo supra ipꝛobata ẽ. Et iõ aly dixerũt q; ex mutua actione accĩtiũ sacrĩ ad cozpora circũstãtia gñant vermes ex aere ꝺtinẽte. Sed boc nõ videt esse ve: q2 accĩtia illa nõ bñt ibi aliã actionẽ q̃ bẽrẽt si suba remãsisset: sz qñ suba erat nõ poterãt vmes ex aere gñari: vel cinis p talẽ actionẽ: vñ nec mõ: ꝛ ꝑterea sensibil'r appet q; in illo loco ybi sunt cozp⁹ xp̃i est illud qõ gñaꝛ: ꝛ ibidẽ alteratio ꝑcedẽs appet: acr aũt añ vltimum ilt̃ãs cozruptõis spẽr nõ erat in loco illo: q2 sic subitrasset dimẽsiones sub qb⁹ erat cozp⁹ xp̃i qõ est ipole: nec ẽt motuebaꝛ ad locũ illũ: q2 get⁹ fozte manebat. vñ segtur q; totus motꝰ aeris ꝛ alteratio ipsi⁹ ꝛ cozruptio ꝛ gñatio vmiũ aut cineris fit in eodẽ istãti: qõ est ipole: ꝛ ꝑterea idẽ accideret si cozp⁹ xp̃i ꝺseruaret iter aliq̃ cozpa solida que non subitraret aer ꝛ nõ appareret aliq̃ mutatio facta in cozpo rib⁹ solidis circũstãtib⁹: ꝛ ꝑterea si cozp⁹ xp̃i in magna q̃titate ꝺsecratũ eẽt idẽ posset accidere: ꝛ tãta ispissatio aeris nõ posset de facili accidere sine sensibli ipsi⁹ imutatõe. Et iõ aly dicũt q; pacto sacro redit suba panis sub spẽb⁹ que ꝑus suberat: ꝛ ex illa gñant vmes: vel aligd hꝫ. Sed hoc nõ põt esse. q̃diu. n. est ibi cozp⁹ xp̃i nõ redit suba panis: q2 sic ceẽt cozp⁹ xp̃i sub spẽb⁹ cuiz suba panis: q̃d est tertia opĩo que nõ sustinet: q̃diu aũt sunt ibi spẽs manet sub spẽbus cozp⁹ xp̃i: vñ q̃diu manẽt spẽs suba panis nõ redit. remotis aũt spẽb⁹ illis iam nõ est ibi suba panis: sed vmiũ vel cineris: vel alicuius hꝫ: numq̃. n. est suba panis sine spẽbus panis: vñ suba panis nõ põt redire: nisi forte dicaꝛ redire quo ad mãz tñ: q2 illa eadẽ mã q̃ ꝑus erat sub forma pãis postmodũ fit sub forma cineris: vel alicui⁹ hꝫ: ꝛ B possz stare cũ z⁹ opione ꝑus tacta: q̃tũ ad B q; ponebat subaz pãis in pIacẽtẽ mãm resolui: qõ stare nõ põt: vt supꝛa pbatũ ẽ: sed q̃tũ ad aliã ptẽ qua ponebat q; annihilaret nõ põt stare: q2 qõ in nihilũ redactũ est nõ põt iterũ idẽ numero sumi. ¶ Sz q̃tũ ad pmã opionẽ que cõiter sustinet oĩo stare nõ põt: q2 qõ ꝺuersum est in alterũ nõ põt redire nisi alterũ in ipm ꝺuertaꝛ: suba aũt panis ꝺuersa est in cozp⁹ xp̃i ꝛ hec suba. s. panis facta est: illa. s. cozpis xp̃i vt ex ꝑdictis pz. vñ nõ põt cẽ q; suba panis redeat: neq; q̃tũ ad totũ: neq; q̃tũ ad ptẽ: nisi cozp⁹ xp̃i ecõuerso ꝺuertaꝛ in suba panis qõ est ipole: ꝛ iõ ipole est dicere q; suba panis redeat: neq; ſm totũ: neq; ſm ptẽ si redire ꝑe sumaꝛ: vt sit idẽ nũero qõ redit: si aũt mã panis redire dicaꝛ: non q2 eadẽ nũero redeat: sed alia eiusdez rõnis: tũc oportebit dicere q; illa alia mã de nouo creeꝛ. Et forte boc itellexerũt q; dixerũt subsistãtiã panis redire: vñ satis ꝓbabil'r ꝓ hũc modũ opinio sustineri põt: vt dicaꝛ q; ad B de⁹ mãm creat ne sacrz deꝑbẽdaꝛ: ꝛ sic fides meritũ ꝑdat: nec tñ mã cozpalis in pn̄⁹ creata augeꝛ: q2 q̃tũ de mã ꝺuersum fuit in subaz cozpozis xp̃i tm̃ de mã creaꝛ nunc de nouo. Põt tñ ꝛ al'r dici q; ille spẽs sic̃ bñt ex B q; subsistunt q; pñt agere qcqd poterant subys panis ꝛ vini exĩtib⁹: ita bñt vt possint ꝺuerti in qcqd ꝺuerti poterãt subẽ ꝑexĩtes qõ sic itelligi põt: sic̃. n. Cõmẽ. dicit in ꝑ phỹsi. ꝛ in libro de suba ozbis in mã gñabiliũ ꝛ cozruptibiliũ oz itelligere dimẽsiones itermiatas añ aduetũ forme subalis: aꝰ nõ posset itelligi diuisio mãe: vt in diuersis ptibus materie diuerse forme substãtiales eẽnt: hꝫ aũt dimẽsiones post aduetu forme substãtialis accipiũt esse termiatũ ꝛ copletũ: qcqd aũt itelligit in ma añ aduetu forme subalis B manet idẽ nũero in gñato: ꝛ in eo ex quo gñaꝛ: q2 remoto posteriori oz remanere ꝑus: dimẽsiones aũt ille iterminate se bñt ad gen⁹ q̃titatis: sic̃ mã ad genus sube. vñ sic in quolibet copleto in gñe subẽ est accipe mãm que est ens icõpletũ in gñe illo: ita in dimensionib⁹ cõpletis que sunt in B sacro est accipe dimẽsiones icõpletas: ꝛ bis mediãtib⁹ mã panis forma reciperet ei⁹ qõ ex pane gñareꝛ: pane nõ ꝺuerso in cozp⁹ xp̃i: vñ sicut dimẽsionib⁹ illis est datũ: vt subsistãt ꝛ subsint: ꝛ illi esse qõ est ꝺforme esse ꝓprio subẽ ꝛ termiationi q̃titatis ꝛ oĩb⁹ aliis accĩtib⁹: ita ẽt datũ est eis vt possint subesse alteri forme nãli: ꝛ alys accĩtib⁹: q2 de nã sua nõ bñt vt subsint tñ accĩti: sed ẽt forme subali: vt dcñ est: ꝛ tũc vel ex ꝺnti aduenit ẽt mã ꝓpter ꝺcomitãtiã nãlẽ forme ad materiã: sicut ꝓpter ꝺcomitãtiã nãlẽ aiẽ xp̃i ad cozp⁹ erat aia sub sacro: ꝛ B qdãmõ redit in ꝑmũ dcñ: vt. s. mã de nouo fiat: vel ipsi dimẽsioni virtute diuia dabit nã mãe ꝓ ꝓpin gtatẽ ad ipsaz: vt sic illõ gñatũ sit ꝺpositũ ex mã ꝛ forma.

¶ Ad p⁹ g̃ dõz: q; ſm penultimã opionẽ spẽs ille penitus cedũt i nihil: sz suba ꝑdcõ mõ redcũte gñaꝛ illõ qõ succedit: nec dr̃ gñarie ꝛ spẽb⁹ ꝑz q; ly ex dic̃ cãz mãle: sz solũ ꝑz q; dicit ordinẽ: vt ex mane fit meridies. i. post: sz ſm aliaz opionẽ illõ totũ demãtũ sensibile in sacro bẽbat aligd. s. ptẽ sui sil'e mãe: ꝛ illud nõ cedit in nihil: sed remanet. s. dimẽsiones itermiatas: sic̃ ꝛ remanerent si suba panis eẽt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Ad 2m dom: q hoc nō est remotū qn deus possit mutare corp'in spīm: 7 tm̄ qtū ad aliqd dimēsiones iterminate magis sunt ppiaq māe corpali qz corp' spūi. ¶Ad 3m dōz. q sic qñ aer ꝟuertit i ignē nō dr q mā aer] fiat duo. s. mā ignis 7 forma ignis: sz vnū tm̄ q fit. s. ignis: ita ēt dimēsiones ille nō dicunt fieri duo: sz vnū tm̄. s. mā sic dimēsiona ta: 7 B fit divina ⁊tute. ¶Ad 4m dom: q fm quālibet positionē oz ponere aliqd in hac gnatione eē miraculosū: 7 aliqd nāle. redit'. n. sube vel creatio māe: vel cōuersio dimēsionū in mām est miraculosum: sed q materia iā exīs recipiat talem formam: cuius dispositiones pcesserunt in dimensionibus hoc est naturale.

¶Ad 5m. q. dom: q qdā dixerūt q spēs ille nō nutriūt: sed refic̄iūt 7 iebriāt ex sola imutatione accītali: sicut alig inebriant odoze vini 7 reficiunt: 7 famē amittūt ex sapoze 7 odoze. Sed hoc nō pōt esse: qz talis imutatio q̄tuis ad horā reficiat: tū sustētare non pōt: qō tū facerēt spēs ille si in magna q̄titate sumerent. Et iō alij dixerunt q remanet forma subalis panis: 7 illa hz eādē opationē quā hēbat panis: 7 iō nutrit sicut panis nutriret. Sz B nō pōt eē: qz opatio formē nō est pati: sz agere: nutrimētū aūt nō nutrit nisi qō ꝟuertit in subz nutriti: 7 iō nutrit fm q patit: 7 fm q ex eo aliqd gnat: qō nō pōt dici de forma. Et iō dōz est: q cū gnari aliqd ex illis spēb' possit p modū pdicti eodem mō 7 nutrire pōt. ¶Ad pmū g dōz. q hoc qō dr q cibus iste nō trāsit in corp': itelligēdū est q̄tū ad rē ⁊tētam sub sacro. s. verū corp' xpi qō nō mutat in māducātē: sed ipm i se mutat spūal'r: sz spēs in corp' comedētis ꝟuertunt sicut 7 in aliqō aliud corp' ꝟuerti pōt. vt dcm̄ est. ¶Ad 2m dōz: q accītia manētia i suo esse accītali nō nutriūt: sz eo mō quo in aliud ꝟuertunt vel aliud sub eis creat vel redit.

¶Ad 3m dom: q illa nutritio nō est oio fm ordinē nature vt dcm̄ est: 7 ideo talis māducatio icīuniū nō soluit.

¶Ad sextā. q. dom. q qdā dicūt q gcūq liquoz addat spēbus vini i q̄tacūq q̄titate stati desinit ibi eē corp' xpi: qz dimēsiōes ille nō manēt cedē: 7 itez liquoz addit' p totuz diffundit. vñ cū corp' xpi nō sit sub spēb' cū alio corpe: oz q i toto desinat esse corp' xpi: sed hoc posito nō pōt stare. ⁊stat. n. q corp' xpi manet ibi q̄diu illa accītia manēt: illa aūt accītia nō corrūpunt alr q̄ vt corrūpet suba panis 7 vini: ⁊stat aūt q ex puo liquore addito nō destrueret vinum: 7 iō nec spēs vini remanētes. Rōnes. n. predicte nō cogūt. p qz nō q̄z dimēsionū distictio tollit sacrm: sic enim additio: ita 7 diuisio facit aliā dimēsionē: vt ex dictis p3 p pbm: diuisio aūt nō tollit veritatez sacri: vt p3 in pane qui frāgit. vñ nec additio: qz illa varietas dimēsionū quā facit talis additio 7 diuisio est q̄tū ad determiationē ipsaz: nō q̄tū ad ideterminatū esse eaz fm q cōpetit eis subsistere: neq; q̄tū ad esse i quo subsistūt ⁊formes subēpcedēti: silr ēt puus liquoz ⁊stat q nō pōt diffundi per oēs dimēsiōes: nisi rarefieret 7 trāsmutaret i aliā spēz: vñ ñ oz q occupet oēs dimēsiōes. Et iō alr dōm: q hoc mō admisceret liquoz qcūq spēb' illis: sic admisceret sube vini. Liquor aūt addit' si eēt eq̄lis q̄titatis vel maioris: ptingeret ad oēs dimēsiones vini: 7 sic si esset alteri' spēi faceret aliā speciem liquoris mediā: si aūt esset eiusdē spēi vinū faceret aliō vinū fm numez maxie q̄tū ad accītia: si aūt liquor addit' eēt minoris q̄titatis nō posset ptingere ad oēs dimēsiones toti' vini: sed ad aliq̄s 7 illas imutaret altero dictoz modoz: 7 forte imutaret fm spēz: si eēt alteri' spēi: ⁊stat ā q in hoc sacro nō manet corp' xpi nisi q̄diu ille spēs manēt eed ē nūero: 7 iō si apponat puus liquor corrūpet ptē specierū: 7 sub illa pte desinit esse corp' xpi: nō. n. est ꝓbabile q vna gutta aq̄ p totū cyphū diffundat: si aūt addat i magna q̄tate: sic corrūpet spēs fm totū: 7 ita total'r desinit ibi esse corp' xpi. ¶Ad pmū g dōz: q pbs itelligit de accidente cui' subm est suba: qō ei nō pmiscet: sic aūt nō est in ꝓposito. ¶Ad 2m dōz. q in aq̄ bñdicta nō fit aliq̄ mutatio subalis ipsi' aque: fic est in B sacro: sed acgrit ei vt' aliq̄ ex bñdictōe: 7 iō illa vt' pōt puenire ad aquā additā: sed i hoc sacro vinū ꝟuertit subal'r in aliud ⁊tute vboz: 7 iō nō oz q vinū additū subal'r ēt ꝟuertat in sacrm: sz pōt esse q ꝟuertat in vinū ⁊tute accītiū vini que remanent. vt dcm̄ est. ¶Ad 3m dōm: q nō est icōueniēs vnā dimēsionez fm vnā ptē sui esse in hoc sacro sine subto: 7 aliā esse in subto: qz pl'es ptes dimēsionis q̄tis sint vna dimēsio i actu: sufficit tm̄ ples in potētia. ¶Ad 4m p3 solo ex dictis. ¶Ad 5m dicēdū: q magnū 7 puū ꝟsequunt q̄titatē fm q ad certam mēsurā determiat. In sacro aūt altaris nō opz remanere dimēsiones easdē fm termiationē eādē: qz sic diuisis speciēb' nō remanerēt eedē dimēsiones: nec p ꝟis idē sacr: sed sufficit ad subsistētiam sacri q remaneāt dimēsiones eedē: fm q ideterminate intelliguntr.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt q ipm vez corpus xpi frāgat in sacro: oē. n. qō māducat masticat 7 frāgit: sed vez corp' xpi māducat. Joā. 6°. Qui māducat carnē meā ⁊c. g 7 frāgit. ¶P. hoc sacrm ē memoriale dñice passiōis: sed in passione ipm corp' xpi est p, foratū clauis 7 lācea. g in sacro ipsum corp' christi frāgit. ¶P. sicut corp' xpi est totū in q̄libet pte spēz: ita forma subalis: sed forma subalis, mālis diuidit p accīs q diuisionem spēz. g 7 corp' xpi. ¶Sed ⁊tra. qō frāgit nō manet itegrū: sed corpus xpi manet itegrū: vt in lra dr. g nō frangit. ¶P. oē corp' frangibile est passibile: sed corp' xpi est ipassibile cū sit gloriosum. ergo nō frāgitur.

¶Ulterius videt q nec ēt spēs frāgant: signū. n. dz rñdere signato. sed spēs sunt signū corpis xpi: cū g vez corpus xpi nō frangat: nec ipse spēs frāgent. ¶P. fm plm i 4° Meta. Corpa dicunt frāgibilia 7 cōminubilia fm determinatā dispōnē pozoz: sed spēs ille non hñt pozos: qz suboib' ptibus spēruz est equalr corpus xpi: 7 sub nulla aliud aliud. g spēs ille: neq; frangi: neq; cōminui possunt. ¶P. in omni fractione ea pfecta aliud est qō ⁊tinet sub diuersis ptibus: sed oio est idē qō cōtinet sub diuersis ptib' specierum qualitercūq disponant. ergo nō, ppie dicunt frāgi. ¶Sed cōtra Matth. 26. dr: q deus bñdixit 7 fregit: sed vba euāgely nō pñt eē falsa. ergo fuit ibi fractio vera, sed nō in corpore xpi vt pbatum est: ergo in specieb' fuit. ¶P. magis cōpetit q̄titati diuidi q̄ corrūpi vel in aliud ꝟuerti: sed hoc ⁊tingit dimēsionibus ibi remanentib': vt ex dictis p3. ergo 7 frāgi siue diuidi.

¶Ulterius videt q icōueniēter assigneт in littera significatio partiū fractionis: qz ptes fractionis fractioni rñdet sed fractio significat passionē xpi: vt in littera dr. ergo partes fractionis debēt significare ptes veri corpis xpi in q̄s p passionē diuisum est corp' eius. ¶P. hoc sacrm est maxime sacrm vnionis: sed distinctio partiū vnioni opponit. ergo nō cōpetit in hoc sacro significari ptes distinctas corporis mystici. ¶P. hoc nō videt seruari fm cōmunē morem ecclesie: q aliqua pars vsq; in finem misse reseruet. ergo fm hoc nō debet accipi significatio alicuius partis. ¶P. Jnno. 7 Aug. de scō vic. dicūt q pars extra caliez seruata signat beatos: 7 ita videtur male dicere q signat illos qui sunt in sepulchris. ¶P. beati remedio non idigent: sed sacramēta ecclesie in remedium ordinātur. ergo nō dz esse aliqua pars que beatos significet. ¶P. sicut ē diuersitas iter mortuos: ita etiā iter viuos: sz pro mortuis ponūtur due partes. g 7 pro viuis due poni debent ad minus. ¶P. sicut mēbra distinguūtur ab inuicē: ita caput distinguitur a membris: ergo cum sint tres partes ad significādum diuersitatē membroz corpis mystici: deberet addi 7 quarta ad significādum ipsum caput.

¶Respondeo dicēdū ad pmā. q. q sicut supra dictum est: corpus xpi non cōparat ad spēs sub qb' ⁊tinet mediātib' suis dimēsionib': imo dimensiones eius sunt ibi quasi ex ꝟsti: ideo q̄d ꝟuenit corpori christi mediātib' dimēsionibus suis hoc nō ꝟuenit ei fm q est sub sacro. cū g diuisio q̄titatiua ei ꝟuenire nō posset nisi mediāte dimēsione ꝓpria: ⁊stat q fractione speciez ipm corpus eius nō diuidit neq; frangit. etiam si passibile esset sicut in cena fuit.

¶Ad pmū ergo dicēdū: q in māducatione sunt multa: 7 fractio siue masticatio: 7 traiectio in ventrē siue nutritio: pmū aūt ꝟuenit ipsis speciēb' tm̄: sed scōm 7 spēb' ⁊tinētibus 7 corpori ⁊tēto: qz vbi sunt spēs: est verum corpus xpi: sed tertiū si loq̄mur spiritualiter ꝟuenit corpori christi: si aūt corporalr spēbus: vt dcm̄ est: 7 ideo manducatio aliq̄ modo competit corpori xpi: sed non fractio siue diuisio.

¶Ad 2m dicēdū: q q hoc sacrm est signū passionis xpi: 7 nō ipsa passio: iō opz q passio quā signat fractio non fit in corpore xpi: sed in spēb' que sunt signū eius. ¶Ad 3m dōz: q forma substātialis mālis aliquo modo habz ordinē ad dimēsiones: sed non omnes dimēsiones itermiate pintelligant in materia ante formā substātialē vt dcm̄ est: sed corpus christi nequaq̄: 7 ideo nō est simile de corpe xpi 7 illis formis.

¶Ad 2m. q. dom: q quidā dixerūt q fractio fm rei veritatē nō erat in hoc sacro: sed hoc nō pōt esse: qz fractio importat passionē siue motū quēdā 7 multitudinē ad quam terminat motus: 7 vtrūq; hoz est sensibile per se: sunt. n. sensibilia cōmunia que cōtra sensibilia p accīs q diuidunt in 2°. de aīa: 7 ita iudiciū de his ptinet ad sensitiuā partez: vnde cū sensus iudicet fractionē: si nō esset fractio cēt falsum iudiciū: qō non cōpetit in sacro veritatis. Et ideo alij dixerūt q est ibi fractio sine subiecto: sed hoc nō pōt dici: qz fractio cū sit quidā mot' fm rōnē sue speciei regrit terminū a quo 7 in quem: 7 ideo oz ibi esse vnuz qō in multa diuidit: 7 hoc est subiectū fractionis: 7 pterea actio vl' passio habet magis debile esse q̄ qualitas: vnde cuz qualitates in hoc sacro ponamus in subiecto: multo fortius passionem: 7 ideo cum fractio nō possit esse in corpe xpi sicut in subiecto vt dcm̄ est: oz q sit in specieb'. ¶Ad pmuz ergo dom. q signū rñdet signato q̄tū ad id qō fuit: sed nō q̄tū ad id qō est: est. n. hoc sacrm signū rememoratiuuz respectu dñice passionis. ¶Ad 2m dom: q sicut dēsitas manet in hoc sacro: ita duricies que est eius effectus: 7 ppter hoc etiā species ille sonū facere nate sunt: 7 sic etiā est ibi poza sitatē iuenire. ¶Ad 3m dom q illud de spēb' qō est i vna portiōe nō est in alia: qz spēs sunt que frangunt: corp' aūt xpi nō frāgit: qz totū remanet sub q̄libet pte: 7 rō buius dicta est supra. distin. x°.

¶Ad tertiā. q. dom: q sicut in hoc sacro est duplex res sacramēti. s. corpus xpi vez 7 mysticuz: ita ēt fractio duo signat. s. ipsam diuisionē corporis veri que fracta est in passione: 7 hec significatio tangit in littera: 7 distributionem virtutis redēptionis christi per diuersa mēbra ecclesie. 7 hāc significationē tāgit Dyo. in 3°. c. ec. hierar. Et fm B accipit significatio partiū fm diuersum mēbroz statum: qz qdā sunt adhuc viui: 7 hi signant p partē que comedit: qz ipsi atterunt diuersis penalitatib': 7 sunt in ipso motu vt ꝛcorporent xpo. Quidā aūt sunt mortui: 7 hi sunt in duplici statu: qz qdā in plena ptipatione beatitudis: 7 hoc est corp' xpi qō iam surrexit: sicut ipse xps 7 beata virgo: 7 hi signant per ptē in calice missam: qz illi iebriant ab vbertate domus dei. Quidā aūt sunt in expectatiōe plene beatitudinis: qui vel stolā anime tm̄ hñt vel neutrā: vt hi qui sunt in purgatorio: 7 hi signant p tertiā partē que reseruatur vsq; in finē: qz hi pfectā gloriā ꝟsequent in fine mūdi: 7 interi in specieb' quiescūt. ¶Ad pmū ergo dicēdum: q ipm corpus christi verū signat corpus xpi mysticuz: vnde 7 partes corporis veri signant ptes corpis mystici. ¶Ad 2m dicēdū q ista vnio facta est p passionem christi: 7 ideo oz q sit in hoc sacro fractio que passionē significet. ¶Ad tertiū dicēdū q talis mos fuit in pmitiua ecclesia: qui tm̄ modo cessauit, ppter piculū: nihilominus remanet eadez significatio partiū. ¶Ad quartū dom: q non est incōueniēs per idē diuersa significari fm suas pprietates diuersas. vnde 7 calix passionē signat inq̄tū inebriat: 7 sic, pcedit significatio quā ponit Jnno. qz ps extra calicez signat eos qui sunt extra passionē ꝓsentis miserie: 7 pars in calice missa eos qui ꝓdictis passionib' opponunt: sed inquātum potus calicis delectat signat gaudiū eternitatis: 7 ita ꝓcedit significatio in littera posita que cōtinet sub his vbis. Hostia diuidit in partes. tincta beatos. Plena sica notat viuos. seruata sepultos. ¶Ad quintū dicēdum: q hoc sacrm nō solū est in remediū: sed etiā in gratiarum actionē: 7 ideo quāuis beati nō ꝓsequant aliq̄ remediuz in isto sacro: qz tm̄ est in grārū actione pro corp' gloria conueniens fuit vt 7 ipsi in hoc sacramento significarentur. ¶Ad sextū dicēdum q oēs viui idigēt hoc sacramento ad remedium: sed non omnes mortui: 7 ideo pro mortuis ponunt due partes: sed pro viuis vna tm̄. Uel dicēduz q due ponunt pro viuis: vna pro viuis in hoc seculo: 7 alia pro viuis in gloria qui resurrexerūt: 7 pro omnibus q adhuc nō resurrexerūt vna tm̄. ¶Ad septimū dicēdum q resurrectio membroz est conformis resurrectioni capitis: qz reformabit corpus humilitatis nostre configuratū corpori claritatis sue. Phil. 3°. 7 ideo cadē ptes significat 7 carnē 7 mēbra ei pfecte ꝓfigurata. Qō. II.

Deinde queritur de effectu huius sacramēti. Et circa hoc quarunt duo. ¶Primo de effectu eius quantum ad cōsecutionem boni. ¶Secūdo de effectu eius q̄tū ad remotionē mali.

Ad primum sic procedit. Uidetur q per hoc sacramentum non augeant virtutes qz diuersarum causarū diuersi sunt effectus: sed augmentum virtutis est effectus baptismi 7 etiam cōfirmationis vt supra dictū est. ergo non est effectus eucharistie. ¶P. per augmētum charitatis ad perfectionez charitatis venitur. si ergo per hoc sacramētum charitas 7 alie virtutes augerent: totiens posset sumi q homo in hac vita ad perfectam charitatem veniret 7 ad summū gradum ipsius: quod non est nisi in patria. vt Aug. dicit. ¶P. omnes virtutes stimul augentur. si ergo augmentum virtutum esset effectus huius sacramēti: non magis deberet poni effect' augmētum charitatis q̄ aliarū virtutuz. ¶Sed contra. nihil spiritualiter perfici nisi per augmētum virtutum. sed fm Dyo. eucharistia habet virtutem perfectiuā. ergo effectus eius est virtutis augmentum. ¶P. effectus huius sacramēti est plenitudo gratie: vt patet in oratione canonis. Quotquot ex hac altaris participatione sumpserimus: omni benedictione celesti 7 gratia repleamur: sed ad plenitudinem gratie per augmentum virtutis peruenitur. ergo idem quod ꝓius.

¶Ulterius videtur q hoc sacramētum prosit etiam beatis ad augmentum glorie: in collecta enim beati Leonis pape: vt Jnnocē. dicit: ita dicitur. Annue nobis domine vt anime famuli tui leonis hec pfit oblatio. sed constat beatum leonez in gloria esse. ergo prodest beatis ad glorie augmentum. ¶P. hoc sacramētum offertur etiam pro paruulis decedentibus in innocentia baptismali: sed constat q tales ad gloriam transeunt. ergo prodest etiam hoc sacramentuz ad augmentū glorie. ¶Sed contra: sacramēta ecclesie nō pfiunt alicui qui non sit in statu pficiendi: sz sancti in patria exīstes nō sunt in statu pficiendi cum sint

Universidad de Deusto
Biblioteca

in termino ꝓfectus:ergo eis eucharistia non prodest.
¶ Ulterius videt ꝙ effectus huius sacri nō possit ipediri nisi ꝑ pctm̄ mortale:qz sicut Ambro.i lra dicit:spūal'r mā ducat qui inocētiā ad altare portat:ſ3 gcūq; sine peccato mortali accedit portat inocētiā ad altare:qz venialia pctā inocētiā nō tollūt:cū ergo spiritual'r māducās effectū sa cramēti pcipiat:vī ꝙ effect⁹ sacri nō possit ipediri nisi per pctm̄ mortale. ¶ P. baptism⁹ nō est nobili⁹ sacrm̄ q̄z istō: ſ3 nihil ipedit effectum baptismi nisi pctm̄ mortale.g̃ nec effectū hui⁹ sacri. ¶ P. pctm̄ veniale nō facit fictū.sed so la fictio ipedit sacro⁊ effectū.g̃ solū pctm̄ mortale ipedit sacri effectū. ¶ Sz ꝟ.nullus pcipit effectū huius sacri ni si q accedit sicut accedēdū est:ſ3 aliqs dz accedere ad hoc sacrm̄ cū diligēti ꝟsciētie sue examiatione.vt ps ꝑ⁹.Loz.ii. cū g̃ sine pctō mortali possit hoc ꝓtermitti:vī ꝙ sine pctō mortali possit effect⁹ hui⁹ sacri ipediri. ¶ P.ad hoc ꝙ ali quis adult⁹ gr̃az recipiat:oz ꝙ se ad gratiā hñdā ꝑparaue rit:ſ3 hanc ꝑparationē ꝟtingit sine pctō mortali ipediri.g̃ sine pctō mortali ꝟtingit ipediri effectū huius sacramēti.
¶ Rñdeo dōm ad pmā.q.q; ꝓprius effect⁹ cuiuslibz sacri dz assumi ex silitudine ad māz illi⁹ sacri.sic expurgatio ve teris vite est effect⁹ baptismi p ablutionē aq̃ significata:⁊ iō cū māle in hoc sacro sit cib⁹:oz ꝙ effect⁹ ꝓprius h⁹ sacri accipiat fm silitudinē ad effectuz cibi:cib⁹ aūt corpalis p in cibatū ꝟuertit:⁊ ex tali conuersione depdita restaurat ⁊ q̃titatē auget:ſ3 spūalis cib⁹ nō ꝟuertit in māducātem: ſ3 eū ad se ꝟuertit:vñ ꝓprius effect⁹ hui⁹ sacri est ꝟuersio hois in xp̄m:vt dicat cū apl'o:Uiuo ego iā nō ego:viuit⁹ vo in me xp̄s.Hal'.z⁹⁊ ad hoc sequunt̄ duo effect⁹.augmētū spūalis q̃titatis in augmēto vtutū:⁊ restauratio depdito rū in remissionē venialiū;vel repationē cuiuscūq; ōfect⁹ ꝑcedētis. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz:ꝙ augmētū dī duplr:vno modo cōiter ꝓut iuenit in viuētib⁹⁊ nō viuētib⁹ fm ꝙ q̃lz addi tio augintū facit:⁊ B mō vtutes augent̄ p oia sacra q̃ gr̃az iuenīūt in subto:ex eo ꝙ ipsa de se nata sunt gr̃az causare. Alio mō augmētū dī ꝓpe;put est in viuētib⁹ ex ꝟiūctione nutrimēti talis modus augmēti vtutū ē ꝓpius huic sacro.
¶ Ad z⁹ dōz.ꝙ duplex est pfectio charitatis.s.vite ⁊ pa trie:⁊ q̃uis nō possit hoc sacrm̄ exītes in via pducere ad pfectionē patrie:;ꝑter diuersuz statū:pōt tn̄ pducēre ad pfectionē vie:p augintū.n.charitatis ad pfectionē patrie in via puenire nō possum⁹. ¶ Ad z⁹ dōm ꝙ charitatis p priū est träsformare amātē in amatū:qz ipsa est q̃ extasiz facit:vt Dyo.dicit,⁊ qz augmētū vtutū in B sacro fit p cō uersionē māducātis i spūalē cibū:iō magis attribuit huic sacro charitatis augmētū q̃ aliarum vtutum.
¶ Ad z⁹⁹.q.dōz:ꝙ glia cōprehēdit scōz pmiū:qđ gdē est duplex.s.essentiale gaudiū qđ de diuinitate hñt:⁊ accīta le.i.gaudiū ꝙ hñt de quocūq; bono creato:q̃tū aūt ad p miū ēentiale fm pbabiliorē opionē eoz glia augeri ñ pt. sed q̃tū ad pmiū accītale vsq; ad diez iudicy augeri pōt: aliogn tūc nō augerēt gaudiū de glia corpis:vñ de oibus bñfactis eis gloria accrescit:qz gaudiū est angelis dei sup vno pctore pniaz agēte. Luce.15.⁊ ita ēt de oib⁹ que in dei bonore fiūt gaudēt:⁊ maxime de his in gb⁹ de eoz gloria deo gr̃as agimus.vñ simplr loq̃ndo boc est q̃tū ad essen tiam glie boc sacrm̄ nō auget in beatis gloriā:ſ3 fm qd.s. q̃tū ad accītale pmiū auget. ¶ Ad pmū g̃ dōm:ꝙ sicut Jnno.soluit:vbicūq; talis loq̃ndi modus iuenīt:ita dz in telligi vt ad B,pſit:vt a fidelib⁹ magis:ac magis glificēt in terris. ¶ Ad z⁹⁹ dōm:ꝙ ꝑ pueris baptizatis missaz solēnia celebrant̄:nō qz eis iuuet q̃tū ad remissionē alicuius culpe vel q̃tū ad augmētū glie:sed ꝓpter alias rōnes:tuz ꝓpter solatiū viuoz:tū ad ostēdēdū puulos ad vnitatez corpis mystici ptinere:dū idē modus exegaz fuerī in ipsis ⁊ in alys:tū ad cōmēdādū redēptionis mysteriū:qđ i hoc sacro cōmemoraī ꝙ quod paruuli sine ꝓpr̃ o merito sa lutem consequuntur eternam.
¶ Ad z⁹⁹⁹.q.dōm:ꝙ ois pfectio acgrēda ipediī ꝑ remotio nē ꝓprie disponis:sicut aūt dispones māles se hñt ad pfe ctionē forme:ita act⁹ se hñt ad pfectionē finis:vñ cuz boc sacrz pficiat ꝟiungēdo fini:vt.s.dcm̄ est:ad hoc ꝙ effectū suū plene hēat in sumēte oz ꝙ assit actualis deuotio:⁊ qa iterdū absq; mortali pctō actualis deuotio ipediri pōt:cū distractiones varie ipsam ipediāt:⁊ pctā venialia vtutum actū tollāt:absq; pctō mortali pōt effect⁹ huius sacri ipedi ri:ita ꝙ aligs augmētū gr̃e nō ꝟsequaī:nec tn̄ reatū pecca ti mortal'i curret:sed forte reatū venialis pcti:ex B ꝙ ipe ratus accedit. ¶ Ad pmū g̃ dōm:ꝙ inocētiā portās spūa liter māducat habitu:ſ3 nō semp actu:⁊ ad hoc ꝙ effectū sacri pcipiat:oz ꝙ actu spūaliter māducet. ¶ Ad z⁹⁹ dōm. ꝙ in baptismo daī pmū esse spūale:⁊ ideo effect⁹ eius non ipediī nisi ꝑ ꝓpositū pctī mortalis cōmittendi:qđ directe vite spūali opponiī:sed in hoc sacro fit ꝟiunctio ad finem que dz esse p debitā opationē:⁊ iō defect⁹ talis opationis ipedit effectū huius sacri. ¶ Ad z⁹⁹⁹ dōm:ꝙ q̃uis pctm̄ ve niale nō facit fictū simplr:facit tn̄ fictū quo ad aligd.nec tamē dicēdū ꝙ omne peccatū veniale impediat effectus huius sacramēti:sed solum illud quod tollit actualez de uotionem que exigiī in hoc sacramēto.

Ad secūdum sic ꝓcedit.Uideī ꝙ virtute huius sacri venialia pctā nō dimittant̄:q̃ eni rōne dimittiī vnū:⁊ aliud:sed oia nō dimittunt̄:qz sic aligs esset frequēter absq; omni veniali pctō:qđ est cōtra illud qđ dicit.j. Jo.ꝑ.Si dixerimus ꝙ pctm̄ nō habemus nosipsos seducimus:ergo non delet aliqđ pctm̄ veniale.
¶ P. pctm̄ nō deleī nisi p id qđ hz oppositionē ad ipm:ſ3 veniale pctm̄ nō hz oppōnē ad gr̃az quā hoc sacrm̄ ꝓfert: g̃ vtute hui⁹ sacri venialia nō dimittunt̄. ¶ P. baptismus qz dimittit oia pctā mortalia⁊ venialia:nō regrit luctum exteriorē:si g̃ in hoc sacro venialia pctā dimittant̄:nō reg rit ꝙ post sumptionez huius sacri aligs faceret pniam de peccatis venialib⁹:qđ falsum est. ¶ Sed ꝟ. Jnno.dicit ꝙ hoc sacrm̄ venialia delet⁊ cauet mortalia. ¶ P. vt exvet bis Ambro.in lra positis accipi pōt:hoc sacrm̄ dar̄ i remedīū quotidiane ifirmitatis:sed quotidiana pctā dicuntur venialia.g̃ hoc sacrm̄ tollit venialia.
¶ Ulterius vī ꝙ etiā virtute huius sacri dimittant̄ mor talia:dī.n.in collecta illa:Purificēt nos q̃sumus dne ꝛc. fit ablutio scelerū:sed scelera dicunt̄ mortalia pctā.g̃ de let peccata mortalia. ¶ P. hoc sacrm̄ exꝑssius passionem xp̄i repr̃sentat q̃z baptismus:sed baptism⁹ vtute passionis in eo opantis delet pctā mortalia.g̃⁊ hoc sacrm̄. ¶ P. mini ma gratia sufficit ad delēdum oia mortalia:sed hoc sacra mentuz gratiā ꝟfert.ergo mortalia delet. ¶ P. hoc sacra mentum magis operaī in sumēte q̃z in alio:alʒ frustra ge assumeret.sed offert sacrificiuz ecclesie pro aligb⁹ impe vt ꝟuertant̄:⁊ non frustra.ergo⁊ in ipso qui sumit morta lia peccata delet. ¶ Sed contra Aug.ad R̃ena. Quis of ferat corpus christi:nisi pro his qui sunt membra christi sed illi qui sunt membra christi non habent peccatuz mor tale.ergo virtute huius sacramenti non delentur morta lia. ¶ P. hoc sacramētū non habet aliquem effectū in idi gne accedentibus:sed quicūq; accedit cum mortali indi gne accedit:ergo non percipit effectum huius sacramenti ⁊ ita non delet mortalia.
¶ Ulteri⁹ vī ꝙ remittat penā pctī mortalis:deus.n. ꝓnior est ad miserēdū q̃z ad puniēduz.vt dicit glo.in ꝓn⁹.Dicere, ſ3 idigne accedēs icurrit reatum pene mortalis pctī.ergo digne accedēs ab eo absoluiī. ¶ P. hoc sacrz non minus valet viuis q̃z mortuis:sed mortuis valet ad remissionez pene:quia ad hoc pro eis offertur.ergo mlto magis viuis

¶ P. veritas est maioris efficacie q̃z figura:sed sacrificia veteris testamēti in satisfactionem pro peccatis mortali bus offerebantur.ergo multo fortius:⁊ hoc cuius sunt il la figura:⁊ sic remittit mortaliū penā. ¶ Sed ꝟ.gcūq; nō est debitor pene stati moriēs euolat.si ergo hoc sacramē to pena mortalis peccati dimitteret:quilibet munit⁹ hoc sacramēto ex hac vita discedens euolaret:qđ falsum est.
¶ P. satisfactio nō exigiī nisi ad dimissionē pene.si ergo hoc sacramento dimitteret pena oīs alia satisfactio tole retur.quod est inconueniens.
¶ Rñdeo dōm ad pmā.q.q; vtute hui⁹ sacri fit q̃dā trans formatio hois ad xp̄m p amorē:vt dcm̄ est:⁊ hoc est ꝑpius eius effect⁹:⁊ qz ex feruore charitatis pctā venialia dimit tunt̄:pp h ꝙ dicto feruori ꝟriant̄:iō ex ꝟnti virtute huius sacri venialia delent̄. ¶ Ad p⁹ g̃ dōm:ꝙ tāt⁹ pōt eē deuo tiōis feruor ꝙ oia venialia pctā delet:neqz ē icōueniēs ꝙ aliq̃ boza bō sit absq; omni pctō veniali:q̃uis hoc diu du rare nō possit:ꝑter difficultatē vitādi pctā venialia:nec tn̄ oz ꝙ semp oīa pctā venialia deleat:sed fm mēsurā de uotionis:qz nō est ꝓxim⁹ effect⁹ eius deletio venialiū:sed ex ꝟnti:vt ex dictis ps. ¶ Ad z⁹⁹ dōz:ꝙ in hoc sacro nō so lū ꝟferī gr̃a habitualis:sed excitat feruor actualis deuo tionis:⁊ iō gr̃e huius sacri nō solū mortalia:sed ēt venialia opponunt̄. ¶ Ad z⁹⁹⁹ dōm:ꝙ baptismus hz ꝑ ꝑncipali effe ctu delere pctm̄;⁊ iō qm̄ nō ipediī delet oia:sed nō est ita i hoc sacro:⁊ ideo ratio non sequitur.
¶ Ad z⁹⁹⁹.q.dōm.ꝙ effect⁹ sacri vt dcm̄ est rñdet his q̃ ex terius in sacro gerunt̄:exteri⁹ aūt vsus hui⁹ sacri est p mā ducationē que nō debeī nisi rei viuēti:⁊ iō effect⁹ h⁹ sacri ꝑsupponit vitā in sumēte:⁊ qz pctm̄ mortale vitā spūalez tollit:iō hoc sacrm̄ non est ad abluēda pctā mortalia in su mētib⁹:sed illos solū defect⁹ q cū vita esse pōt. ¶ Ad pmū g̃ dōm:ꝙ sicut Jnno.dicit:hꝰ locutiones sunt ꝛmꝓpꝛie: dī.n.hoc sacrm̄ scelera vel crimina abluere vel tollere in quātū ea impedit ꝟ ipsa robur ministrādo:vel dōm ꝙ in aliquo pōt esse pctm̄ mortale q ei⁹ ꝟsciam non hz:⁊ talis si deuote accedit veniā ꝟsequī.vt.s.di.9ª.dcm̄ est. ¶ Ad z⁹⁹ dōm:ꝙ baptism⁹ nō solū exꝑmit passionē xp̄i:sed ēt facit baptizatū xp̄o cōmori:⁊ qz corruptio vni⁹ est gr̃atio alte rius:gr̃atio aūt est mot⁹ in vitā⁊ nō ꝑsupponit vitā:ſ3 pua tionē ei⁹:iō ꝙ baptismum pnt pctā mortalia dimitti vtute passionis:nō aūt ꝙ eucharistia ꝙ cui⁹ sumptionē hō non si gnificat cōmori xp̄o:sed fructu mortis xp̄i refici:qđ vitaz ꝑsupp̄it. ¶ Ad z⁹⁹⁹ dōz:ꝙ gr̃a quā eucharistia ꝟfert q̃tū ē de se hz vtutē mortalia delendi:sed rōne ordis quē hz ad vitā quā ꝑsupponit:mortalia iuenire nō pōt:⁊ ideo nec ea delere:si aūt iueniat in subiecto nō in ꝟscia:nihilominus ea delet. ¶ Ad 4.⁹⁹ dōz.ꝙ eucharistiā nō solū est sacrz:sed etiā est sacrificiū:inq̃tū aūt est sacrm̄:hz effectū in oī viuē te in quo regrit vitā ꝑsistere:sed inq̃tū est sacrificiuz hz effectū etiā in alys ꝙ qb⁹ offert̄:in qb⁹ nō ꝑrigit vitā spi ritualē in actu:ſ3 in potētia tn̄.⁊ iō si cos dispositos inue niat:eis gr̃az obtinet vtute illi⁹ veri sacrificij a quo oīs gr̃a in nos ifluxit:⁊ ꝙ oīs pctā mortalia in eis delet:non sic cā ꝓxima:sed inq̃tū gr̃az ꝟtritionis eis ꝛpetrat.Et qō i ꝟriū dī.ꝙ nō offert nisi ꝙ mēbris xp̄i:itelligēduz est ꝙ mēbris xp̄i offerri q̃ offert pro aligb⁹ vt sint mēbra.
¶ Ad z⁹⁹⁹.q.dicēdū:ꝙ eucharistia inq̃tū est sacrm̄ vt dcm̄ est ꝙ ꝑncipali effectu vnionē hois ad xp̄m:⁊ iō ꝙ modum sacri nō aufert nisi ea que in hñte vitā huic vnioni opposi ta iuenit:pēa aūt pctō mortali ōbita qō iā deletū ē ñ ē hz. iō inq̃tū est sacrz nō hz effectū pene mortalis dimissionē sed inq̃tū est sacrificiū accipit rōnē satisfactionis:⁊ fm B in ꝛpte vel in toto penā tollit sicut⁊ alie satisfactiones fm mēsurā pene debite pro pctō:⁊ deuotiōis qua sacrm̄ offer tur,nec tn̄ semp virtute hui⁹ sacri tota pena tollīt. ¶ Ad

ꝑmū g̃ dōm:ꝙ idigne accedēs cū ꝟsciētia mortalis pecca ti mortal'r peccat:⁊ iō reatū pene debite mortali pctō icur rit:digne aūt accedēs mereī vitā eternā ad quā merituz ordinat:sic mortale pctm̄ ad penā:nō aūt ordinat merituz directe ꝑncipal'r ad remissionē pene:⁊ iō ratio nō ꝓcedit.
¶ Ad z⁹ dōz.ꝙ nō total'r semp auferī pena ꝙ hoc sacrifi ciū illis g̃ sunt in purgatorio:nec auferebaī in veteri lege p antiq̃ sacrificia.vnde ps solutio ad 3ᵐ. Qō. III.

Deinde querīt de frequētatione h⁹ sacri. Et circa h querunt̄ duo. ¶ Pri mo de frequētatione. ¶ Scōo de cessatione.

Ad primum sic ꝓceditur.Uī ꝙ nō debeat hō frequētare hoc sacrm̄:ſ3 semel tn̄ in vita sua sumere:iniuriaz.n. facit sacro qui sacrm̄ iterat:sed rei digniori minus facienda est iniuria:cum ergo hoc sacrm̄ sit dignius aliꝰ gbuscā que nō iterant̄:vī ꝙ nō nisi semel accipi debeat. ¶ P. apl's p bat Deb.io⁰ ex vnitate hostie vl'passionis xp̄i vnitatē ba ptismi:sed hoc sacrm̄ magis ꝟuenit cū passione xp̄i in q̃tū est hostia q̃z baptismus:g̃ cū baptismus semel tātū ꝓcipia tur:⁊ hoc sacrm̄ semel tātū dz ꝓcipi. ¶ Sed ꝟ cū frequen tatione mystery crescit nostre salutis effect⁹:vt i collecta. dī.sed ad hoc debemus niti vt effect⁹ salutis in nobis cre sceat.ergo debemus frequēter sumere.
¶ Ulterius videt ꝙ qualibz die. Ambrosius.n.dicit:Jste panis quotidianus est:accipe quotidie ꝙ tibi ꝓfit. ¶ P. isto sacro excitat feruor charitatis qua homo xp̄o vnit:ſ3 hoc expedit vt quotidie fiat.ergo quotidie cōicādum est.
¶ Sed cōtra est.qđ Augus.dicit in libro de ecclesiasticis dogmatib⁹:quotidie eucharistiā sumere nec laudo nec vi tupero.ergo nō est quotidie cōmunicādum.
¶ Ulterius vī ꝙ sit semel in anno cōicandū tātū:qz agnus paschalis signū fuit huius sacri:sed sumebaī tātū semel i anno.ergo⁊ hoc sacrz dz semel in anno tn̄ percipi. ¶ P. hoc sacrm̄ est memoriale dñice passionis:sed passionē dñi cōmemorat ecclesia semel in anno.g̃ tūc tātū dz esse tpus cōicādi. ¶ Sed ꝟ est.qđ dic Fabianus papa:Etsi nō plu ries ter saltem in anno cōmunicēt homines,s.in pascha: pentecoste:⁊ natali domini.
¶ Ulterius videt ꝙ homo possit vna die pluries cōicare: qz maius est celebrare q̃z cōicare.ſ3 sacerdos pōt vna die celebrare pluries si necesse sit.ergo⁊ alius fidelis pōt plu ries cōicare. ¶ P. quotiēscūq; egritudo corpalis iterat extrema vnctio pōt iterari:sed eucharistia ordinat cōtra egritudinē peccatoz venialiū que vno die pluries iteran tur.ergo vna die pōt hō pluries cōicare. ¶ Sed ꝛtra est. qđ dī de ꝟsecra.distin.2ª.Sufficiat sacerdoti semel in die missam celebrare:qz xp̄s semel passus est⁊ totū mūdum redemit.ergo etiā semel tātū in die dz quis cōmunicare.
¶ Rñdeo dōm ad pmā.q.q; ea que in hoc sacro geruntur hñt silitudinē cū his que accidūt in corpali nutrimēto:qz enim fit q̃si ꝟtinua depditio nālis humiditatis per actio nem calozis nālis⁊ exercitiū, laboris:ideo oz frequenter corpoalē cibū assumere ad restaurationē depditi:ne pdi tio cōtinua mortē inducat.Silr etiā ex ꝓuisicētia inata ⁊ occupatione circa exteriora fit deperditio deuotionis⁊ feruoris fm que homo in deuz colligiī:vñ opz ꝙ pluries depdita restaurent̄:ne homo total'r alienet̄ a deo. ¶ Ad pmū ergo dōm.ꝙ pfectio huius sacramēti:vt dcm̄ est.cō sistit in ꝟsecratione materie nō in vsu ipsius:⁊ ideo conse cratio non repetiī sup eandē materiā ꝓpter reuerentiam sacri:sed vsus pōt repeti. ¶ Ad z⁹⁹ dicendū:ꝙ baptismus repr̃sentat illā hostiā fm ꝙ facit in nobis spūalē vitā:⁊ qz gr̃atio vniusciuisq; nō est nisi semel:ideo baptismus non repetiī:sed eucharistia repr̃sentat illā hostiā fm ꝙ refici:⁊ ideo opoꝛtet ꝙ frequenter sumatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Ad z^am.q.dicēdum:q in hoc sacramēto duo requirunt ex parte recipiētis.s.desideriū ꝺiunctionis ad xp̄m quod facit amor:t reuerētia sacri que ad donū timoris ptinet. p̄mū aūt ītcitat ad frequētationē huius sacri quotidianaz: sed ſm retrahit:vñ si aliqs ēxpimētalr cognosceret ex q̄tidiana sumptione feruorē amoris augeri t reuerētiā nō minui:talis deberet quotidie cōicare:si autez sentiret per quotidianā frequētationē reuerētiā minui t feruorē non multū augeri:talis deberet iterdū abstinere:vt cum maiori reuerētia t deuotiōe postmodū accederet:vnde q̄tū ad hoc vnusqsq; reliquēdus est iudicio suo:t hoc est quod Aug.dicit.Dixit qspiā nō quotidie accipiēdaz esse eucharistiā:alius affirmat quotidie sumēdā:faciat vnusqsq; qō ſm fidē suā pie credit esse faciēdū:t pbat p exēplū cachei t cēturionis:quoz vnus recipit dñm gaudēs:alius dicit: nō sum dignus vt intres sub tectū meū:t vterq; mirificor diā ꝺsecut⁹est.Et per hoc pz solutio ad obiecta.

¶Ad z^am.q.dicēdum:q ſm diuersos stat⁹ fidei t diuersus mos de hoc ioleuit.nā in p̄mitiua ecclesia qñ vigebat deuotio maioꝛ ex ꝓpingtate passionis xp̄i:t erat maioꝛ ipugnatio ab ifidelib⁹:qz hec mensa aduersus tribulationes ecclesie ꝓparat quotidie cōicādū fidelib⁹ idicebat.vnde Anaclet⁹papa dicit:ꝓeracta ꝺsecratione oēs cōicent qui nolūt ecclesiasticis carere liminib⁹:sic.n.apli statuerunt postmodū idictū fuit vt saltē ter in anno cōicarēt:vt dcm est ꝓpter solēnitatē illoꝛ dieꝛ:sed postmodū artatuz est vt saltē semel in āno.s.in pascha cōicent:t ad hoc ēt multi idonei nō iueniunt:t quāuis statutū ecclesie nō liceat prerire:tm lz pluries cōicare.vñ Aug.laudat oib⁹ dieb⁹ dñicis cōicādū esse:t ita pluries in anno pōt cōicare quis. ¶Ad p̄mū ergo dicēdū:q agnus paschalis fuit figura huius sacrāmēti:rōne passionis ch;isti que semel tantū facta est:t iō semel tm in anno sumebat:sed māna qō fuit figura huius sacri inquātū hoc sacrm est cib⁹ fidelium quolibet die sumebat. ¶Ad z^m dicēdū q ecclesia tpe passionis recolit ipsam passionez ſm se:t ideo semel in anno tm recolit: sed in hoc sacro recolit passio ſm q p ipsam reficimur:t qz tali refectione pluries idigemus:ideo pluries hoc modo recolit dominica passio.

¶Ad quartā.q.dicēdū.q homo non debet pluries in vna die cōicare:vt saltē q̄tū ad vnā diem repñtet vnitas dñice passionis:t vt q̄tū ad aliqd reuerentia sacro exhibeat semel sumēdo. ¶Ad p̄mū g̃ dom:q sacerdos est q̄si ꝓsona publica:t ideo oz q nō solū p se:lz ēt pro alys celebꝛet: t ideo necessitate cogēte pōt pluries celebꝛare in die:sed nō est eadem ratio de illis qui non sumūt nisi ratione sui.

¶Ad secūdum dicēdū:q sunt alia remedia q̄bus peccatum veniale expiari potest:vnde non oportet vt ad ea expianda homo pluries in die cōmunicet.

Ad secūduz sic ꝓcedit.Videt q liceat oīo a cōione cessare:qz nullus tenet nisi ad ea que sunt necessitatis:sed hoc sacrm vt supra di.8^a.dictum est:nō est necessitatis:g aliqs pōt oīo a sacri sumptiōe cessare. ¶Ꝓ.qō fit ad reuerētiā dei nō est pctm:sed aliquis pōt ex reuerētia sacri oīo cessare.g si oīo cesset nō est peccatū. ¶Ꝓ.Aug.dicit q de sumptione huius sacramenti debet q̄libet facere qō pie credit faciēdū esse.g nō peccat si oīo cesset:t putat hoc esse faciēdū. ¶Sed ꝺ est qō Inno.dicit.Cauēdū est ne si nimiū huius sacri sumptio differat:mortis piculū icurrat.g si oīo cessat est mortiferum.

¶Ꝓ.statutū est ecclesie vt saltē semel in āno fideles cōmunicēt.ergo qui omnino cessat peccat.

¶Ulterius videt q ille q ꝺsecrat possit a cōione cessare:qz vbi est maioꝛ necessitas ibi ſm ordinē debituz charitatis est magis subueniēdū:sed pōt ꝺtingere q postq̄ sacerdos ꝺsecrauerit aligs ifirmet ad mortē t istāter petat corpus xp̄i in vltima necessitate ꝺstitut⁹.ergo cū sit hoc sacz charitatis:oz sacerdos ipse a cōione desistere t ifirmo dare.

¶Ꝓ.grauius est pctm petō supaddere q̄ vnum simplex pctm cōmittere:sed hīs ꝺsciētia peccati mortalis peccat ꝺsecrādo:peccat etiā cōicādo:g exquo ꝺsecrauit oz sltē a sumptiōe cessare. ¶Ꝓ.cōicatio corpis dñi t sanguis eē inter debet oib⁹ mēbꝛis xp̄i:sed alys dat corp⁹ xp̄i sine sanguine.g sacerdos saltē a sumptiōe sanguis abstinere pōt.

¶Sed ꝺ est.qō dicit de ꝺsecra.di.z^a.crelatū:vbi reprobatur eoꝛ error qui volebāt ꝺsecrare corpus xp̄i t non sumere. ¶Ꝓ.hoc idez videt ex verbis dñi qb⁹ dixit hoc sacrāmētum instituēs:Accipite t comedite.

¶Ulterius videt q laudabilius sit abstiere ab hoc sacro q̄ accedere:qz ad eū maxime p humilitatē appropinquamus:sz q homo ex reuerētia sacri a cōione desistit:humilitatis est.g hoc vī magis meritoriū t fructuosum q̄ eē sumere. ¶Ꝓ.charitatis ve est magis dei gloriā q̄ cōmendum ꝓpriū querere:sed iste q abstinet vī ꝓpter gloriā dei facere quā reueret:g aūt sumit ꝓpter ꝓpriū cōmodū facere:qz fructū sacrū querit.g illud est pfectionis charitatis t ita magis meritoriū. ¶Sed cōtra:in alys sacris ei cui licz sacz accipe melius est accipe q̄ desistere:sz b̄ sacrm dignius est alys.ergo multo melius est homini parato accipere q̄ ex reuerētia desistere.

¶Rñdeo dom ad p̄^am.q.q nulli licz oīo a cōione cessare qz ecclesia statuit tēpus in quo fideles cōicare debeāt:vñ qui oīo desistūt efficiunt rei trāsgressionis p̄cepti:institutio aūt ecclesie fuit necessaria:qz.n.in quotidiana pugnamus vita spūalis in nobis euanesceret:nisi aliqñ cibuz vite sumeremus. ¶Ad p̄mū ergo dicēdū:q hoc sacz de sui istitutione p̄ma q̄uis nō sit de necessitate salutis:tamen ex istitutione ecclesie necessariū efficit:t sine hoc etiā necessariū esset nō simpl̄r vt sine quo non esset salus:sed ex suppone finis:si.s.homo in vita spirituali firmus pſistere vellet. ¶Ad z^m dōs.q reuerētia debita deo in b̄ exhibetur:q hō nō se nimis diuinis igerat supra suū modū:sz q hō oīo se subtrahat:hoc est ꝺtemptus t pusillanimitatis.

¶Ad z^m dōm.q vbū Aug.referēduz est ad hoc q quotidie sumat vel nō:nō aūt ad b̄ q oīo gs desistat.

¶Ad z^am.q.dicēdū:q semp ille q ꝺsecrat dz sumere corp⁹ t sanguinē xp̄i:nisi impediat vel p violētiā:vel p mortē vel p ifirmitatē:vl aligd hꝺ:cuius rō pōt sumi ex pte ipsius sacri qō in ipsa sumptione cōplemētū sue significatōis accipit:qz vt dicit Aug.dū sanguis in oꝛe fidelium de calice fundit sanguis effusio de latere xp̄i designat:t etiā cōplementū sue efficacie:qz vltimuz effectū ꝓpriū hz in hoc q sumit.vt g sacrm sit pfectū oz illū q sacrm celebꝛauit cōicare:pōt ēt sumi rō ex pte ipsius ꝺsecrātis:quia cū ipse sit alys dispēsator diuinoꝛ:dz p̄ participatōe diuinoꝛ fieri vt dyo.dicit in 3° c^o ec.hierar. ¶Ad p̄mū g̃ dom:q in tali casu nō oz q sacerdos cōionē itermittat:sed pōt dare illmo petēti ptē hostie ꝺsecrate. ¶Ad z^m dōs.q magis peccaret nō sumēdo:qz sacrilegiū cōmitteret puertēs ritum sacroꝛ:nec tm est pplexus:qz pōt ad deū ꝓuerti t ꝓterlū tūc sine piculo in tali articulo sumet. ¶Ad z^m dōm:q effectio sacri hui⁹ in vtroq; ꝺsistit:vt ex supra dictis pz:et sacerdos celebrās q alteꝛ tm sumeret impfecte sacrm geageret:vñ reus sacrilegij ſm canones iudicat:de ꝺsecra.dis.z^a.c^o cōpim⁹.secus est aūt de alys q nō pficiūt sacrm qz eis subtrahit sanguis ꝓpter effusionis piculuz:vñ t sacerdos i parasceue q̄ nō ꝺsecrat corp⁹ sine sāguie sumit.

¶Ad z^am.q.dōm:q in his que sunt ex gr̃e suo bona petit nō accidit nisi ex aliquo accēte dū iordinate expleni:et in eis pficere p se bonū est:lz abstinere ab eis nō est bonū nisi rōne accidētis alicuius:vnde cū eucharistiā accipere sit bonū ex gr̃e:assumere eā est bonum p se:abstinere aūt bonū p accidēs:inquātū.s.timet ne iordinate sumat:t qz qō est p se ꝺsideret ei qō est p accidēs:iō simpliciter loqn do meli⁹ est eucharistiā assumere q̄ ab ea abstinere:sed i casu aliquo nihil ꝓhibet esse meli⁹ abstinere:qñ aligs probabiliter pſumit ex sumptiōe reuerētiā minui.si aūt hec duo ꝓparem⁹ adhuc inuenit ꝓualere sumptio sacri absti nētie a sacro:tum rōne effect⁹ sacri:tum rōne ꝓparatōis quātulacūq; sit:tum ēt rōne virtutis eliciētis actū:qz sumere vī esse charitatis i q̄ radix meriti ꝺsistit:abstiere aūt timoris:amoꝛ aūt timoꝛi ꝓualer. ¶Ad p^m ergo dōs q charitas est q̄ deo directe nos ꝺiungit:sed humilitas ad hāc vnionē visponit inquātū hoiem deo subdit.vñ meritum magis consistit i charitate q̄ i humilitate. ¶Ad z^m dōs q in hoc maxie est gloria dei t bonitas q se creaturis procaptu eaꝛ cōicat.vñ magis videtur ad dei gliam ptinere q aliquis ad cōionē accedat:q̄ q abstineat. ¶Sicut ēt xp̄s se ostēdit z̄c.ꝺ veritatē non decet aliq̄ fictio:ergo nō debuit eis aliud ostēdere q̄ qō in ipso erat.Et iō dicēduz q christus eis speciē suā nālem ostēdit:t sensus exterior q eam mouebat.sed ꝓpter dubitationē resurrectiōis sensus interioris iudiciū impediebat.vñ eū talē inspiciebāt exterius:vt Ḥrego.dicit:q̄lis erat apud eos interi⁹:t ita ñ erat aliq̄ deceptio ex pte christi:ficut nō ē aliq̄ deceptio i sacra scriptura ex hoc q fingūt figure angelis t ipsi deo. non.n.ad hoc fit vt i eis itellectus remaneat:sz ex his in significata eoꝛ surgat:t ita ēt p spēm illā i qua eis appuit voluit eis dns interiozē eoꝛ dispōnē significare. ¶Qui ꝓfessus est coā nicholao papa z̄c.videt ex hoc q hec opinio oīo sit tenēda:qz ī ꝓncipio ꝓfessiōis huius dr.Consētio romane ecclesie t aplice sedi.ergo nulli licet aliter tenere.Et dicēdū q qz Berēgarius negauerat vez corpus christi i altari esse:coactus fuit hāc ꝓfessionē facere.vnde nō itendit dicere q ipm corpus xp̄i frangat:sz q sub specieb⁹ in qbus est fractio vez corp⁹ xp̄i sit:t in hoc se dicit ꝺsentire aplice sedi a ꝓncipio erroꝛe reuersus. ¶Manet integer i corde tuo.t intelligendū est quantū ad effectū:nō q corp⁹ eius mēti illabat:qz hoc soli⁹ dei est. ¶Nō est pars corpis z̄c.de hoc dictū est supra di.io. ¶Indign⁹ est qui aliter celebꝛat.aliter celebꝛare dr qui nō seruat mām vel formā aut ritū debitū ab ecclesia istitutū:t dz talis si ex ꝺtemptu faciat gradus sui periculo subiacere. ¶Et si christ⁹ q̄tidie īmolleꝛ z̄c.Sciēdū q oīa illa ꝓba q̄ important ꝓpriē īdeoꝛ ad christū t penā christi:nō dicunt quotidie fieri:nō.n.dicim⁹ q xp̄s quotidie crucifigatur t occidat:qz act⁹ iudeoꝛ t pena xp̄i transyt.illa aūt que importāt ꝓparationē xp̄i ad deū p̄rem dicunt quotidie fieri sicut offerre sacrificare t hꝺ:eo q hostia illa ꝓpetua est:t hoc mō est semel oblata p xp̄m q quotidie ēt per mēbra ipsius offerri possit. ¶In sacro recordatio illius fit:qō factū est semel.sacerdos.n.nō solū verbis:sz ēt factis xp̄i passionē repñtat.vñ t in p̄ncipio canonis tres cruces fac sup illud.Dec dona:hec munera z̄c.ad significādū trinaz traditionē xp̄i.s.a deo:iuda.t iudeis.Secūdo aūt sup illō Benedictā:ascriptā z̄c.facit tres cōiter sup vtrunq:ad ostēdēdū q trib⁹ ꝺs est vēditus.s.sacerdotib⁹:scribis t phariseis.duas aūt facit diuisim sup corp⁹ t sanguinē:ad ostēdēdū vēditorē t venditū.Tertio facit duas sup illō. Benedixit t fregit.vnā sup corp⁹:aliā sup sanguinē:ad oñdēdū q hoc sacrm valet ad salutē corpis t aīe.t qz dns hoc sacrm in mortis sue memoriā exercēdū mādauit:iō stat post ꝺsecratiōnē brachioꝛ extēsiōe crucis effigiē repsentat.vñ ēt vt Inno.dicit.verba ꝺsecratiōis q̄ fine ponēda essent:quasi complemētū totius i medio ponunt:ad historie ordinē obseruādū:qz verba canonis ad ꝺsecrationē t effectū ipsius impetrandū pertinēt:sed signa ad historiam recolendā.Quarto facit gnq; cruces sup illud.Postiā pu ram z̄c.ad repñtandū.v.plagas.Quinto facit duas sup illud.Sacrosanctū filij tui coꝛp⁹:t ad signādū vicula t flagella xp̄i.Et addit tertia q̄ sacerdos seipz signat sup illō. Omni bñdictiōe.qz xp̄i vulnera nr̄a sūt medicamēta.vt p has tres cruces significat triplex oꝛo q̄ xp̄s oꝛasse legit Math.z6.passione iminente.Sexto facit tres sup illud. Scificas:viuificas z̄c.Ad repñtādū q iudei ter dixerūt: crucifige:verbo crucifigētes xp̄m:qō fuit tertia boza.Septio itez facit tres sup illud.Per ipm:t in ipso z̄c.Ad repñtandū secūdā crucifixionē q̄ a militib⁹ boza.vi.post trium bozaꝛ spaciū crucifixus est:vel ad repñtādū tres ei⁹ cruciat⁹.s.passionis:ꝓpassiōis:ꝓpassiōis.Deinde facit duas extra calicē sup illud.Est tibi deo pr̄i z̄c.ad repñtāduz separationē aīe a corpoꝛe:q̄ facta est boza.9°.vel ꝓpter sāguinē t aquā q̄ de latere xp̄i profluxerūt.Inclinatiōes ēt facte a sacerdote signāt xp̄i obedientiā ad pr̄ez ex q̄ mortem sustinuit.Tacita ēt locutio exp̄mit ꝺsiliū iudeoꝛum mortē xp̄i machinātiū:vel discipuloꝛ q palā xp̄m ꝺfiteri nō audebāt.quid.n.fractio significet dictū est:qz aūt cōmixtio corpis t sanguis vnionē aīe t corpis significat:iō illa crucis signatio q̄ fit sup illa verba.Pax dñi:magis ptinet ad resurrectionē q̄ virtute trinitatis t tertia die facta est.Qz aūt quinges se sacerdos ad populū cōuertit:signat q dns die resurrectionis gnges se manifestauit:primo marie magdalene.Joh.vlti.Secūdo petro.Luce vlti.Tertio mulierib⁹.Math.vlti.Quarto discipulis i emaus.Luce vlti.Quinto discipulis ꝺgregatis i vnū.Joh.vlti.Salutat aūt ꝑplm septies:ad septiformē gr̃am spūs sci ostēdēdam.Sine qb⁹ mortalis vita duci non potest:qz etsi possumus vitare singula:nō tñ omnia.

¶Si heretici t excommunicati hoc sacramentum conficiant. Di. XIII. a

Solet ēt q̄ri vtz p̄rani sacerdotes b̄ sacrm ꝓficere q̄ant:Ad qō dici pōt q aliq; lz sint p̄rani ꝺsecrāt vere.s.q it⁹ sunt noie t sacro t si nō vita.qz nō i merito ꝺsecrātis:sed i ꝛbo efficit creatoris.Vñ Aug.Intra catholicam eccl̄iaz i mysterio corpis t sāguis dñi nihil a bono mai⁹:nihil a malo min⁹ pficit sacerdote:qz nō i merito ꝺsecrātis lz i ꝛbo ꝺficitur creatoris t virtute spūssancti.Credēdū est.n. q i ꝛbis xp̄i sacra ꝺficiāt.Sicut ipe ē q baptizat.ita ipe ē q p spūm scm suā efficit carnē t sāguinē.Itē Ḥrego.Pūrāt qdā cōionez corpis min⁹ eē scificatā si illoꝛ fiat offō:quoꝛ vita eorum oculis videt ignobilis.Heu in q̄ magnū laqueū icidūt:vt diuia t occl̄ta mysteria plus ab alijs scificata posse fieri credāt:cū vnus idē q̄ spūssanctus i tota eccl̄ia inuisibil⁹ ea mysteria t opādo scificet:t scificādo bñdicat. Mysteriū iō dr q secretā t recōditā hēat dispēsationē.Sacrificiū ꝛo q̄si sacrū factum:qz pce mystica ꝺsecrāt p nobis i mēoriā dñice passionis. Sacrm est in aliqua celebratiōe:cuz res ita fit vt aliqd significate rei accipiam⁹.Sacra sunt baptisma:chrisma:corpus.q̄ iō sacra dicūt:qz sub tegumēto visibiliū rez:diuia virt⁹ saluteꝫ eoꝛdez sacroꝛ operat.Unde a secretis

Universidad de Deusto
Biblioteca

virtutib⁹ vel sacris sacra dicūtur. Panis ⁊ calicis sacrm grece eucharistia dr: latine bóa gra interpretatur: ⁊ quid melius corpe ⁊ sanguie christi: Siue ergo p bonos: siue p malos minis stros itra ecclesiaz dispenset: sacrum tn est: q spūssanct⁹ viuificat. Nec bonoz dispsatozum meritis ampliat: nec malozattenuat. Hoc de corpe dñi: hoc ⁊ de baptismate chrismate sciēdum ⁊ tenēdū: q⁹ virt⁹ diuina secreti⁹ opatur i eis: ⁊ diuia solūmō est hec virt⁹ siue ptās: non humane efficacie. Illi ño q excōicati sunt vel de hresi manifeste notati: nō vident hoc sacrz posse ꝓficere: licet sacerdotes sint. q⁹ nemo dicit in ipsa ꝓsecratiōe: offero: sed offerimus: q̄si ex pſona ecclesie. ⁊ iō cuz alia sacra extra ecclesiā possint celebrari: de hoc nō videt. Ꝺ etiā Aug. tradere videt dicēs. Recolite nomen ⁊ aduertite veritatē. Missa eni dr: eo q celestis missus ad ꝓsecrandū viuificandū corp⁹ aduenient iuxta dictū sacerdotis dicentis. Ꝺ ipotēs deus iube hec pferri p manus sancti angeli tui in sublime altare tuū ⁊c. Jccirco nisi angelus venerit: missa nequaq̄z iure vocari pōt. Hūgd. n. si hoc mysteriū hereticus ausus fuerit vsurpare: angelū de celis mittit deus oblationē ei⁹ cōsecrare marie cū eisdē p prophetā cōminat⁹ sit dicēs: maledicā bñdictiōib⁹ vris: Quod si bñdictionibus eoz se asserit maledicturū vitas: qd erit de hostia: ergo dicemus illā posse bñdici ab illo quē scim⁹ a deo fore maledictū cū sua bñdictione: Si. n. deus maledixerit bñdictiōib⁹ hereticoz: ⁊ simoniacus bñdixerit: qs eoz pualebit: Nūquid bñdictio maledicti ad nihilū poterit redigere verba verissima cōminātis dei: Ex his colligit q hereticus a catholica fide p̄cisus neḡat hoc sacrm ꝓficere: q⁹ sci angeli q huius mysterij celebratiōi assistūt: tūc ñ assunt qñ hereticus ⁊ symōiacus hoc mysterium temerarie pſumit. Nō. n. dubitari licet vbi corpis dñici ⁊ sanguinis mysteria gerunt supnoz ciuiū adesse ꝙuēt⁹. Jn hui⁹ mysterij expletione sicut formā seruari: ita ordinē bñ. ſ. vt sit sacerdos: ⁊ itētionē adhiberi oz vt illud facere intēdat. Si nō credit de illo mysterio sic̄ vltra bz nūqd pōt itēdere illud ꝓficere: ⁊ si nō itēdit nūqd ꝓficit: Aliq dicūt et non recte de illo mysterio sentiēt posse itēdere: nō qdē illud ꝓficere: q⁹ iā eēt recte credere: ſz id agē q⁹ gerit ab alijs dū ꝓficit: ⁊ sic adhibeē itētio: ⁊ si itētio dicat desse ꝓficiēdi illō mysteriū: tn exquo itēdit ea dicere ⁊ agē q̄ ab alijs gerūt ipleē mysteriū. Illud et sane dici pōt q⁹ a brutis aialib⁹ corpus xpi ñ sumit: ⁊ si videat. Quid g̃ fiit mus: vel qd manducat: Be⁹ nouit. Be ō celesti mysterio aliq̄ pstringim⁹ a catholicis fideli tenenda. Qui. n. bis ꝓtradicit: hereticus iudicatur.

¶ Quid facit hereticū ⁊ qd sit heretic⁹. b

NEāt ignores qd faciat hereticū vl qd sit hereticus: audi breuiter qd ide scti doctores tradāt. Hyla. ait. Extiterunt pses q celestiū ꝙboz simplicitatē non virtutis ipsi⁹ absoloné suscepunt: aliter iterp̄tantes q̄z dictoz virt⁹ postularet. Be itelligētia. n. heresis ñ ō scriptura ē. ⁊ sēsus nō sermo fit crimē. Idē i. viij. Jntelligētie sensus i crimie est. Hiero. dicit q⁹ ex verbis iozdiare platis icurrit heresis Aug. diffiniens quid sit hereticus ait. Hereticus ē q⁹ alicui⁹ talis ꝙ modi ⁊ magne glie pricipatusq̄z sui gra falsas ait nouas opiones gignit vel sequitur.

RŌstq̄z determinauit magister de sacro eucharistie: hic determiat de ministris huius sacri. Et diuidit i partes duas. in prima determinat propositū. in secūda epilogat: ibi. De hoc celesti mysterio ⁊c. Pria in duas: in pria ostēdit qs possit ꝓsecrare ⁊ dispēsare huiusmodi sacrm. in secūda qs possit sumere: ibi. Illud ét sane dici pōt ⁊c. Prima in duas. in prima inquirit vtrū potestas ꝓsecrandi per peccatū q ministro tollat. in secūda ostendit que requiruntur in ministro ad hoc q⁹ sacramentū ꝓsecrare possit: ibi. Jn hui⁹ mystery ⁊c. Prima in duas. in pma ingrit vtrū malus sacerdos possit ꝓsecrare. i secūda vtrū ab ecclesia pcisi: ibi. Illi ño qui excōicati sunt ⁊c. ¶ De hoc celesti mysterio ⁊c. Dic epilogat. Et circa hoc duo facit. primo ponit epilogum. secūdo ex incidēti determinat quid faciat hereticus ibi. Ne aūt ignores quid faciat ⁊c.

HJcest duplex qō. ¶ Pria de ministro ꝓficrāte. ¶ Scōa de hresi. Circa pmū q̄rūtur tria. ¶ Prio quis possit cōsecrare. ¶ Secundo de ritu cōsecrandi. ¶ Tertio de dispensatione sacramenti.

Ad primum sic pceditur. Uidetur q⁹ ét laicus possit cōsecrare. consecrare eni sacerdotis est. sed omnis laicus si sit bonus sacerdos est: q⁹ vt dicit Chrī. Omnis sanctus sacerdos est. ⁊ omnib⁹ fidelibus dictum est. i. Pe. z. Uos estis genus electum regale sacerdotiū. ergo bonus laicus potest cōsecrare. ¶ Ꝑ. bonus potest cōsecrare virtute proprīa: sed virtute dei. ſz bonus laicus magis est particeps diuine virtutis q̄z malus sacerdos. ergo magis potest bon⁹ laicus cōsecrare q̄z malus sacerdos. ¶ Ꝑ. magis est sumere sacramētum q̄z ꝓficere: q⁹ hoc ad illud ordinatur. sed bonus laicus potest sumere sacramētum. ergo ⁊ ꝓsecrare. ¶ Sed cōtra: hoc sacramētum offertur ad reconciliandū nos deo: quod ē officium mediatozis. cum ergo sacerdotis tantum sit mediatum esse iter deū ⁊ populum: soli sacerdotes hoc sacramentum conficere possunt. ¶ Ꝑ. bonitas virtutis nō est manifesta: q⁹ nemo scit vtrum sit dignus odio vel amore. Eccle. 9. ⁊ precipue alteri nota esse nō potest. si ergo potestas consecrādi sequatur bonitatem persone: non poterit esse notum quādo cōsecratum sit vere ⁊ quādo non. ⁊ ita crīt deceptio in sacramentis.

¶ Ulterius videt q⁹ solus eps possit cōsecrare: q⁹ in q̄libz republica pncipi debet actus nobilissimus: sicut etiā Lō mētator dicit in. iij. Meta. ſz sūmus in nostra hierarchia est eps: vt dicit Dyo. g̃ cū ꝓsecrare sit sūmus actus nostre hierarchie: hic actus sibi soli debetur. ¶ Ꝑ. sm Dyo. perficere est tantū epi: sed sm ipm eucharistia est pfectiuam habēs virtutē. g̃ solus eps pōt cōsecrare. ¶ Ꝑ. maius est cōsecrare corpus xpi q̄z cōsecrare altare vel bñdicere virgines: sed illa reseruant solis epis. g̃ multo foztius consecratio corpozis dñi. ¶ Sed ō est cōis vsus ecclie ⁊ canonū institutio: qui docent ptātez consecrandi ⁊ baptiçandi episcopis ⁊ sacerdotibus esse cōem.

¶ Ulterius videt q⁹ heretici ⁊ scismatici ⁊ excōmunicati cōsecrare nō possint: q⁹ sicut dicit canō. z4. q. p⁹. ca⁹ audiuimus. Quicūq̄z fuerit ab vnitate ecclie alienus execrare potest: cōsecrare nō valet. Aug. etiā dicit q⁹ extra ecclesiam nō est locus veri sacrificij: ſz omnes predicti sunt ex ecclesiam. g̃ non possunt cōsecrare. ¶ Ꝑ. hoc sacrm pollui non potest: sed sm Hiero. heretici panez pollutum comedunt. g̃ verū sacrificiū non habēt. g̃ nō consecrant. ¶ Ꝑ. hoc sacrm est vnionis ecclie: vnde ⁊ cōmunio dicit: ſz oēs predicti hac vnione carent. g̃ ꝓsecrare nō possunt. ¶ Sz ⁊tra: sacerdos bz potestatē ꝓsecrandi ex ipso charactere: ſz character manet in ipso heretico scismatico ⁊ excōmunicato. g̃ possunt ꝓsecrare. ¶ Ꝑ. q̄litas pſone nō exigit nisi ad actū ppriū pſone: ſz cōsecratio nō est actus pſonalis ipsius sacerdotis: sed dei cuius verbis consecrat. g̃ nō impeditur ppter ppriam qualitatem.

¶ Ulterius videt q⁹ degradatus nō possit cōsecrare: nullus eniz cōsecrare potest qui nō bz potestatē ꝓsecrandi: ſz degradatus nō bz potestatem cōsecrādi: q̄uis habeat potestatez baptizandi: vt dicit canon. p⁹. q. z⁹. ca⁹ quidam. g̃ nō potest cōsecrare. ¶ Ꝑ. ex eisdem fit res ⁊ corrumpit: sm pōm in p̄etbi. ſz aliquis ex ptāte episcopi accipit posse cōsecrare. g̃ quādo ab ipso degradatur videtur q⁹ hoc posse amittat. ¶ Ꝑ. babēs ordinez sacerdotalem nō relinqtur puniendus iudicio seculari: sed degradatus relinquitur g̃ nō babet ordinē. g̃ nō potest ꝓsecrare. ¶ Sz ⁊tra: si degradatus recōciliatur nō iterū ordinat. g̃ ordinē nō amisit. g̃ cōsecrare potuit. ¶ Ꝑ. hoc idem ꝓbat p̄delebilitatem characteris: vt supra. vtrū autez malus sacerdos vel angelus possit cōsecrare eadez rō est que ⁊ de baptiçatione: ⁊ ideo queratur supra. distinctione qnta.

¶ Ulterius videt q⁹ missa mali sacerdotis non minus valeat q̄z boni: q⁹ sicut dicit Aug. in li⁹ de corpore xpi. Jn mysterio corpozis ⁊ sanguinis dñi nihil a bono maius nihil a malo minus perficitur sacerdote. ¶ Ꝑ. baptismus dat⁹ a bono ministro nihil melius valet q̄z datus a malo. g̃ nec missa a bono sacerdote vel malo dicta. ¶ Sz ō. melius ē q̄ō est fructuosius: ſz missa boni sacerdotis ē fructuosioz. q⁹ eius orō magis exauditur. g̃ est melioz.

¶ R ideo dōm ad pmā q̄nez q⁹ ordo ecclie deriuatus ē ab ordine celestis hierarchie: vnde sicut in angelis diuersis ordinibus diuersi actus debentur: ita ⁊ in ecclesia militante ad diuersos actus diuersi ordines applicant: sic̄ ét ⁊ i corpore diuersa membra diuersa habēt officia: cui corpus mysticū similatur: vt p⁹ p⁹ Loz. iz⁹ ordines aūt ecclie distingui non possunt per diuersitatez iteriozis bonitatis: q⁹ ignota est ⁊ ideterminati sunt gradus eius: ⁊ q⁹ bonitas vel virtus alicuius non ordinat ad hoc q⁹ aliquis aliquid possit: ſz ad hoc q⁹ bene faciat illud quod pōt: habitus. n. virtutū non sunt potentia sicut pbs ꝓbat: ⁊ ideo q⁹ vnus possit actuz quem alius nō pōt: nō cōtingit ex diuersitate bonitatis vel malitie: sed ex potestate suscepta quā habet vnus ⁊ non alius: ⁊ ideo quia laic⁹ ptātez consecrandi nō accipit: sua bonitas quantacūq̄z sit non iuuat eum ad hoc q⁹ consecrare possit. ¶ Ad pmuz g̃ dicendū: q⁹ omnis bonus homo dicitur esse sacerdos mystice: q⁹. ſ. mysticuz sacrificiū deo offert seipm. ſ. hostiaz viuentem deo. Ro. iz⁹

¶ Ad scōm dōm: q⁹ laicus bonus fit particeps dñice virtutis ad bene agendum boc quod poterat pus aliquo modo facere: nō aūt ad hoc q⁹ possit hoc p virtutē quod pus non poterat. ¶ Ad tertiū dōz: q⁹ q̄uis acceptio sacramēti sit maioz in fructu: tamen cōsecratio est maioz in potestate: vnde nō opz q⁹ qui pōt accipere possit cōsecrare.

¶ Ad scōam q̄nem dōm q⁹ potestas cōsecrandi nō soluz episcopis: sed etiaz sacerdotibus collata est: q⁹ ordo sacerdotis est medius inter episcopos ⁊ populuz. vnde sicut in angelica hierarchia illuminatiōes ad inferiorē ordinē mediante supioze pueniūt: ita oīa sacra q̄ cōiter toti populo dispensant p sacerdotes cōferunt: ⁊ hō sunt oia q̄ non collocant in aliquo statu vel gradu sup alios: ⁊ quia eucharistia est hō: ideo nō solū p episcopos sed etiaz p sacerdotes dispensat ⁊ cōsecrat. Est etiaz alia rō: vt sit freqntioz memoria dñice passiōis: ⁊ magis subueniat viuis ⁊ mortuis ex maiori frequētia sacri. ¶ Ad p̄m g̃ dicēdū: q⁹ ſz iste act⁹ sit maxim⁹ in se: tn nō est maxim⁹ q̄tū ad ꝓstituēdū in ordine ecclie: q⁹ pūptionē hui⁹ sacramenti nō cōstituit aliqs in gradu vl statu altiozi iter mēbra ecclie: sic̄ fit p ordinez. ⁊ iō nō oz q⁹ ille actus solis episcopis reseruet. ¶ Ad z⁹ dōm q⁹ in reb⁹ ordinatis ita est q⁹ semp iferior participat aliqd de pfectiōe superioris: vt Dio. dicit: ⁊ hoc mō est i cōnexiōe celestis hierarchie: vt in. z. li. di. 9. dictū est: ⁊ iō q⁹ ordo sacerdotis cōtinuus est ordini episcopi: participat etiā aliqd de pfectiua vtute q̄tū ad illā pfectionē qua qs in seipso pficit: nō aūt q̄tū ad pfectionez q̄ aliqs in eminētiozi gradu cōstituit: sicut est in ordine: vel altiozi officio: sicut est in cōfirmatiōe. ⁊ iō sacerdos participat ab episcopo ptātez cōsecrādi: nō autē cōfirmādi vel ordinādi. Et q⁹ ipsaz habeat participatiue Dio. dicit. q⁹ p⁹ ex hoc q⁹ sacerdos cōsecrat sup altare ab episcopo ꝓsecrato: ⁊ in vasis ꝓsecratis p episcopū: ipse etiā ꝓsecratus per episcopū.

¶ Ad tertiū dōm: q⁹ ille benedictiōes nō veniūt in vsuz totius pplī: sed aliquarū excellētium personarū. ⁊ ideo solis episcopis reseruatur.

¶ Ad tertiā q̄nē dōm q⁹ qdā dixerūt q⁹ heretici ab ecclesia pcisi. ⁊ sic̄ excōicati ⁊ scismatici: q⁹ sunt extra vnitatez ecclie nō pūt ꝓsecrare: ⁊ hui⁹ opinionis videt fuisse magister in littera: sed q⁹ oē illud q⁹ per ꝓsecratiōē datur est ppetuū. ideo sicut baptism⁹ g̃ q⁹ ꝓsecratiōē datur nunq̄z amittit: quātucunq̄z aliqs in hresiz labat vel scisma vel excōicationē: ita nec sacerdotalis ordo aliquo mō amitti pōt: vt Aug. dicit ad Parmenianū: ⁊ q⁹ ptās ꝓsecrādi ordinē sacerdotalē cōsequit: vt dictū est. iō heretici scismatici ⁊ excōicati ꝓsecrāt: q̄uis ad suā gnicie: dūmodo fuerit debita forma ⁊ mā: ⁊ itētiōe: que etiā in fidelib⁹ eē possūt vt supra di. ſ. de baptismo dictū est. ¶ Ad pmū g̃ dōm: q⁹ verbū canonis intelligēdū est q̄tū ad illos qui debitam formā nō seruāt: vel q̄tū ad executionē quā amittūt: nō enim ius cōsecrandi bñt: ⁊ hoc solum posse dicimur in iure q̄ iuste possumus. vel loquit de cōsecratiōe qua ordines ꝓferunt: q⁹ ad dānationē potius q̄z ad sanctificationē recipiētiū cedit. ⁊ sic̄ q̄ō dicit q⁹ extra ecclesiā nō ē locus veri sacrificij: intelligēdū est q̄tuz ad effectuz. vt extra ecclesiaz. i. extra formā ecclesie. ¶ Ad z⁹ dōz q⁹ dicit panis pollutus nō in se: sed q⁹ ipsi ⁊ seipsos polluūt consecrando ⁊ sumēdo: ⁊ alios qui ab eis sacrāta sciēter accipiunt. ¶ Ad tertiū dōm: q⁹ inq̄tuz ordinē bz ad vnitatē ecclie ptiet: q̄uis q̄tuz ad aliqd possit ab ecclia eē pcisus.

¶ Ad q̄rtā q̄nem dōm: q⁹ degradatus q⁹ ordinē nō amittit: potestatē cōsecrandi retinet: sed ius cōsecrādi sibi aufertur: ⁊ ideo si consecrat peccat: tamen consecratum est.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad ꝑmū ꝙ dōm: ꝙ ille canon non logtur asserēdo: ſz q̄ ſi opponēdo: vt ex circūſtātia littere apparet. ¶ Ad ſcōz dōm: ꝙ episcopus: nō dedit ordinē: ſz deus ꝑ ministerium episcopi: ⁊ deus posset auferre nō episcopus: q̄ nō est ꝓſtitutus minister auferēdi ordinē ſic cōferēdi: q̄ ꝑpter efficaciā ꝓſecratiōis ꝺz esse ordo perpetuus. ¶ Ad tertiū dicendū: ꝙ nō est essentiale ordini sacerdotali ꝙ iudicio ſeculari relinqui nō possit: ſz ex ꝑuilegio idultū: ⁊ iō manēte ordine degradatus ſua culpa hoc ꝑuilegiū amittit.

¶ Ad q̄ntam q̄nez dōm: ꝙ de missa possumus log dupl̄r: aut q̄tuz ad id quod est essentiale in ea. ſ. corpus x̄pi: ⁊ ſic a quocūq; dicat eq̄liter bona est: q̄ opus operatū eq̄liter bonū est ⁊ virtuoſiuz: vel q̄tū ad id qō est ānexū sacramēto: ⁊ quaſi ſecundariuz: ⁊ ſic missa boni ſacerdotis melioꝛ est: q̄ non ſolū ꝺz efficaciā ex opere operato: ſed ex opere operāte: ⁊ iō ceteris paribus melioꝛ est audire missam boni ſacerdotis q̄ mali. Et ꝑ hoc ꝑz ſolutio ad vtrāq; partē.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt ꝙ liceat sacerdoti oio a cōſecratiōe abſtinere: q̄ de beato Marco narrat Diero. ꝙ ſibi pollicē amputauerit vt ſacerdotio reꝓbus haberet: nec hoc fecit nisi iꝺignū ſe reputans tali ſacramēto. ꝙ videt ꝙ ſi oīno a celebratione abſtineat ex reuerentia dn̄ici corꝑis: ⁊ ꝓpe infirmitatis cōſideratione aliqs ſacerdos nō peccet. ¶ Ꝑ. ſicut ſacerdotis officiū est cōſecrare: ita ⁊ ligare ⁊ ſoluere: ſed nō exigit vt liget ⁊ ſoluat nisi habeat curā aiaruz. ꝙ ēt a ſacerdote q nō ꝺz ꝓpm cui teneat: non exigit ꝙ ꝓſecret ⁊ ita nō peccat oīno abſtinēdo. ¶ Sz ꝺ est: qō Ambro. dicit. graue est ꝙ ad mensaz tuā mundo coꝛde ⁊ manibus innocentibus nō venimus: ſz grauius est ſi tū pctm̄ metuimus etiam ſacrificium non reddamus: ſed ꝑmum est peccatum moꝛtale. ergo ⁊ ſecundum.

¶ Ulterius videt ꝙ nō possint plures ſimul eandē hoſtiā ꝓſecrare: q̄ pluriū agentiū ſunt plures actiones: maxime q̄n vnuſquiſq; ſufficit ad agendū: ſed vnus ſacerdos tantū pōt cōſecrare. ꝺ ſi plures ſimul cōſecrēt ſunt plures cōſecrationes ſup eandē hoſtiaz: ⁊ ita fit iniuria ſacramēto.

¶ Ꝑ. vnus dices verba virtute verboꝝ ꝓſecrat: ſz qō factū est fieri nō pōt: q̄ qō est nō fit. ꝺ aly nihil faciunt. ꝺ ſu perfluū ē ꝙ dicit vba. ¶ Sz ꝺ ē ꝓſuetudo q̄rūdā eccl̄ia rū in ꝺbus nouis ſacerdotes ſil̄ ēpo cōcelebrant.

¶ Ulterius videt ꝙ nō debeat quottidie missa i eccl̄ia celebrari: q̄ in missa recolitur dn̄ica paſſio: ſed eccl̄ia celebrat memoriā dn̄ice paſſiōis ſemel in āno. ꝺ nō pluries debet in eccl̄ia missa dici. ¶ Ꝑ. in die paraſceues agit memoria dn̄ice paſſionis: nec tamē tunc conſecratio fit. ꝺ multo minus deberet fieri in alys diebus. ¶ Ꝑ. aliqbus diebus celebratur hoc ſacr̄m pluries vna die ſoleniter in eccl̄ia: ſicut ꝑz in feſto natiuitatis ⁊ multis alys diebus. ꝺ videt ꝙ aliq̄n ꝺeberet ꝓtermitti. ¶ Sed ꝺ: ſacr̄m eccl̄ie deberet magl aſſiduari q̄ ſacz veteris legis: ſz q̄ttidie in veteri lege offerebatur ſacrificiuz. ꝺ multo foꝛtius debet in noua lege fieri. ¶ Ꝑ. panis hui⁹ ſacr̄i dicit quottidianus: ſz non niſi q̄ quottidie ꝓſecrat. ꝺ q̄ttidie ꝓſecrari ꝺz.

¶ Ulterius videtur ꝙ hoza veſpertina deberet missa celebrari: q̄ chr̄isti actio noſtra est inſtructio: ſed ipſe x̄ps ℟ ſacramentum fecit in cena hoza ſerotina. ꝺ ⁊ tali hoza deberet fieri. ¶ Ꝑ. ſm canones ordines ſunt celebrādi circa veſpertinam hoꝛam: ſed ordines ſacri nō celebrantur ſine miſſarum ſolēnys. ꝺ debet missa veſpertina hoza celebrari. ¶ Item videtur ꝙ poſt mediam noctem: q̄ tūc ꝺies ſm eccl̄ieſie computū incipit. ¶ Item videt ꝙ tātū in hoza ſexta: quia illa hoza dominus paſſus est: cuius paſſionis hoc ſacramentum est memoriale.

¶ Ulterius videtur ꝙ non oporteat in loco ſacro celebrari: q̄ ſicut hoc ſacramentū non est neceſſitatis: ita nec cōfirmatio: ſed cōfirmatio potest conferri in loco nō ſacro. ꝺ ⁊ hoc ſacramētum non oportet ꝙ in loco ſacro conficiatur. ¶ Item videtur ꝙ nō oporteat esse altare de lapide: quia ſacrificia veteris legis fuerunt ſacrificy huius figura: ſed ad veteris legis ſacrificia altare fiebat de lignis ſethim: vt patet Exo. xv. ⁊ item de auro: vt patet Regum. vi. ⁊ iterum de terra: vt patet Exo. xx. ergo ⁊ in noua lege nō ſolum de lapide oportet ꝙ fiat. ¶ Item videtur ꝙ in pallis ſericis debeat conſecrari: quia panni illi ſunt preciosiores. ꝺ ad reuerentiaz ſacramenti magis eis debemus uti. ¶ Item videtur ꝙ in calice de petra possit celebrari: q̄ calix ſignat ſepulchrum chr̄isti: ſed illud ſepulchrum fuit de petra. ꝺ ⁊ calix de petra debet fieri. De ꝺumentis aūt ſacerdotalibus ꝺicetur in tractatu de ordine.

¶ Ulterius videtur ꝙ aliquo ꝓdictorum omiſſo non ſit conſecratio: quia ſicut ꝺic Dyo. Ꝫᵒ ca°ce. hierar. Operationes hierarchice ordinātur ꝑ ꝺiuinas leges: ſz ille qui ꝓtermittit ritū ab eccl̄ia inſtitutū nō ſeqtur ꝺiuinas leges que ꝑ patres nobis poſite ſunt. ꝺ talis nō ꝓſecrat: cū cōſecrare ſit actus hierarchicus: q̄ est actus ordinis.

¶ Ꝑ. totus ritus ſacramenti ſuam habet ſignificationē: ſed ſignificatio est de essentia ſacramēti: ergo ⁊ ritus cōſecrandi. ⁊ ita ſi ꝓtermittatur nō erit vꝺ cōſecratio. ¶ Ꝑ. actiones ſpūales magis ſunt ordinate q̄ ſeculares: ſed ſi aliqua actio in rebus ſecularibus: puta venditio vel emptio: vel aliqd hꝺ cōtra ſtatuta ꝓncipum fiat ꝓ nulla haberet. ꝺ ⁊ ſi aliqs cōſecraret ꝺ ſtatutuz eccl̄ieſie cōſecratio nulla est. ¶ Sed cōtra ea que ſunt de essentia ſacramenti ſunt eadē apud oēs: ſed ritus ſacramēti nō est idē apud oēs: nec ſm omne tēpus. ergo nō est de essentia ſacramenti. ergo ſine hoc pōt fieri cōſecratio. ¶ Ꝑ. in baptiſmo ſūt quedā que ſi omittant nō reputāt ſacramētuz irritum: q̄ ſunt ad ſolēnitatez ſacramenti. ergo ⁊ hic ſi omittant illa que ptinēt ad ſolēnitatez ꝓſecrationis vꝺ cōſecratio erit.

¶ Reſpōdeo dicendū ad ꝑmaz questionē: ꝙ ſm quoſdaz nō peccat qui ꝺimittit celebrationē niſi populuz habeat cōmiſſuz: vel ex obediētia teneatur celebrare. ſed q̄ ſm Brego. cuz creſcūt ꝺona rationes creſcunt ꝺonoꝝ: cuz ſacerdoti ſit ꝺata potestas nobiliſſima: reus negligētie erit: niſi illa vtatur ad honorez ꝺei ⁊ ſalutez ſuaz: ⁊ alioꝝ viuoruz ⁊ moꝛtuoꝝ. ꝑz illud. i. ꝑe. iij. Unuſquiſq; gratiā quā accepit in alterutrū illaz adminiſtrātes ꝛc. niſi forte aliquis ex familiari ſpūs ſancti inſtinctu ꝺimittat: ſicut legit de quodaz ſancto patre in vitis patrū: q ordinatus nūq̄ poſtea celebrauit. ¶ Ad ꝑmū ergo ꝺicendū: ꝙ ille qui nō habet ordinē potest ordinez refugere: ſed ille qui hz tenetur ipſum exequi. ¶ Ad zᵐ ꝺōm: ꝙ ſm omnes alios actꝰ ordinuz ꝺebet homo nō ſoli ꝺeo: ſed etiā ꝓximis: q̄ actꝰ inferioꝛuz ſunt ad miniſteriū ſacerdotis: aly aūtez actus ſacerdotis vt ligare ⁊ ſoluere reſpiciunt corꝑus myſticū: ſimiliter etiā ꝺocere ⁊ baptiçare. ⁊ ideo qui nō tenēt aliqs vel ſubiectiōe vel ꝓlatione: potest ab illis actꝰ ſine peccato ceſſare. ſed cōſecratio est actus ꝺignus ⁊ ordinatꝰ ad corꝑus x̄pi veruz: nec reſpicit corꝑus x̄pi myſticuz niſi ex cōſequēti. ⁊ ideo etiaz ſi nulli homini teneatur: tamen tenetur ꝺeo vt reꝺꝺat ei ſacrificiuz acceptū: ſacerꝺotiꝺꝰ. ꝺ ꝓceptū est. ꝺoc facite in meā cōmemorationem.

¶ Ad secūdā questionē ꝺicendū: ꝙ ſm moꝛē quarūꝺā ecclesiaruz plures ſacerꝺotes epiſcopo cōcelebrant quāꝺo ordinant: ad reꝑſentanduz ꝙ quāꝺo ꝺominus hoc ſacramentuz inſtituit ⁊ potestatez cōſecrandi ꝺiſcipulis ꝺedit eis cōcenauit: ſicut epiſcopus ſimul cū ordinatis preſbyteris celebrat. ¶ Ad ꝑmū ergo ꝺicēdū: ꝙ q̄ intentio requiritur ad perfectionez ſacramētoruz. ideo cum omnes habeant ītentionē vnā cōſecrationē faciendi: nō est ibi niſi vna tantum cōſecratio. ¶ Ad ſcōm ꝺōz: ꝙ ſicut Ihesus ꝙ ſolus eꝑs possit cōſecrare: q̄ in q̄libz republica ꝑncipi ꝺebet actus nobiliſſimus: ſicut etiā Lōmētor ꝺicit in. iij°. Meta. ſz ſūmus in noſtra hier archia est eꝑs: vt ꝺicit Dyo. ꝺ cū ꝓſecrare ſit ſūmus actus noſtre hierarchie: hic actus ſibi ſoli ꝺebetur. ¶ Ꝑ. ſm Dyo. perficere est tantū epi: ſed ſm ipm euchariſtia est pfectiuam habēs virtutē. ꝺ ſolus eꝑs pōt cōſecrare. ¶ Ꝑ. maius est cōſecrare coꝛpus x̄pi q̄ cōſecrare altare vel bn̄ꝺicere virgines: ſed illa reſeruant ſolis epis. ꝺ multo foꝛtius conſecratio coꝛporis ꝺn̄ii. ¶ Sed ꝺ est cōis vſus eccl̄ie ⁊ canonū inſtitutio: qui ꝺocent ptātez conſecrandi ⁊ baptiçandi epiſcopis ⁊ ſacerꝺotibus esse cōem.

¶ Ulterius videt ꝙ beretici ⁊ ſciſmatici ⁊ excōmunicati cōſecrare nō possint: q̄ ſicut ꝺicit canō. xxiiij. q. i. pᵒ. caᵒ audiuimus. Quicūq; fuerit ab vnitate eccl̄ie alienus execrare poteſt: cōſecrare nō valet. Aug. etiā ꝺicit ꝙ extra eccl̄iam nō est locus veri ſacrificy: ſz omnes predicti ſunt ex eccl̄iam. ꝺ non possunt cōſecrare. ¶ Ꝑ. hoc ſacr̄m pollui non poteſt: ſed ſm Diero. beretici panez pollutum comeꝺunt. ꝺ verū ſacrificiū non bꝺēt. ꝺ nō conſecrant. ¶ Ꝑ. hoc ſacr̄m est vnionis eccl̄ie: vnde ⁊ cōmunio ꝺicit: ſz oēs predicti hac vnione carent. ꝺ ꝓſecrare nō possunt. ¶ Sz ꝓtra: ſacerꝺos hz potestatē ꝓſecrandi ex ipſo charactere: ſz character manet in ipſo heretico ſciſmatico ⁊ excōmunicato. ꝺ possunt ꝓſecrare. ¶ Ꝑ. q̄litas pſone nō exigit ni ſi ad actū ꝓpriū pſone: ſz cōſecratio nō est actus pſonalis ipſius ſacerꝺotis: ſed ꝺei cuius verbis conſecrat. ꝺ nō impeꝺitur ꝓpter ꝓpriam qualitatem.

¶ Ulterius videt ꝙ ꝺegraꝺatus nō possit cōſecrare: nullus eniz cōſecrare poteſt qui nō hz potestatē ꝓſecrandi: ſz ꝺegraꝺatus nō hz potestatem cōſecrāꝺi: q̄uis habeat potestatez baptiçandi: vt ꝺicit canon. ꝑᵒ. q. z°. caᵒ. q̄ꝺam. ꝺ nō poteſt cōſecrare. ¶ Ꝑ. ex eiſdem fit res ⁊ coꝛrumpit: ſm pōm in ꝑ ethi. ſz aliquis ex ptāte epiſcopi accipit posſe cōſecrare. ꝺ quāꝺo ab ipſo ꝺegraꝺatur videtur ꝙ hoc posſe amittat. ¶ Ꝑ. habēs ordinez ſacerꝺotalem nō relinqtur puniendus iuꝺicio ſeculari: ſed ꝺegraꝺatus relinquitur ꝺ nō habet ordinē. ꝺ nō poteſt ꝓſecrare. ¶ Sz ꝓtra: ſi ꝺegraꝺatus recōciliatur nō iterū ordinat. ꝺ ordinē nō amiſit. ꝺ cōſecrare potuit. ¶ Ꝑ. hoc iꝺem ꝓbat ꝑ iꝺelebilitatem characteris: vt ſupra. vtrū aūtez malus ſacerꝺos vel angelus possit cōſecrare eadez rō est que ⁊ ꝺe baptiçatione: ⁊ ideo queratur ſupra. ꝺiſtinctione q̄nta.

¶ Ulterius videt ꝙ miſſa mali ſacerꝺotis non minus valeat q̄ boni: q̄ ſicut ꝺicit Aug. in li°. ꝺe coꝛpore x̄pi. In myſterio coꝛporis ⁊ ſanguinis ꝺn̄ii nihil a bono maius nihil a malo minus perficitur ſacerꝺote. ¶ Ꝑ. baptiſmus ꝺatꝰ a bono miniſtro nihil melius valet q̄ ꝺatus a malo. ꝺ nec miſſa a bono ſacerꝺote vel malo ꝺicta. ¶ Sz ꝺ. melius ē q̄ ꝺ est fructuoſius: ſz miſſa boni ſacerꝺotis ē fructuoſioꝛ. q̄ eius oꝛo magis exauꝺitur. ꝺ est melioꝛ.

¶ Reſpōꝺeo ꝺōm ad ꝑmā q̄nez ꝙ ordo ecclie ꝺeriuatus ē ab ordine celeſtis hierarchie: vnde ſicut in angelis ꝺiuerſis ordinibus ꝺiuerſi actus ꝺebentur: ita ⁊ in eccl̄ia militante ad ꝺiuerſos actus ꝺiuerſi ordines applicant: ſic ēt ⁊ i coꝛpore ꝺiuerſa membra ꝺiuerſa bab̄t officia: cui coꝛpus myſticū ſimilatur: vt ꝑz ꝑ Lor. ix°. ordines aūt eccl̄ie ꝺiſtingui non possunt ꝑ ꝺiuerſitatez iteriozis bonitatis: q̄ ignota est ⁊ ꝺetermiati ſunt gradus eius: ⁊ q̄ bonitas vel virtus alicuius non ordinat ad hoc ꝙ aliquis aliquid possit: ſz ad hoc ꝙ bene faciat illud quod pōt: habitus. n. virtutū non ſunt potentia ſicut ꝓbs ꝓbat: ⁊ ideo ꝙ vnus possit actuz quem alius nō pōt: nō cōtingit ex ꝺiuerſitate bonitatis vel malitie: ſed ex potestate ſuſcepta quā habet vnus ⁊ non alius: ⁊ ideo quia laicꝰ ptātez conſecrandi nō accipit: ſua bonitas quantacūq; ſit non iuuat eum ad hoc q̄ conſecrare possit. ¶ Ad ꝑmuz q̄ ꝺicendū: ꝙ omnis bonus homo ꝺicitur esse ſacerꝺos myſtice: q̄. ſ. myſticuz ſacrificiū ꝺeo offert ſeipm. ſ. hoſtiaz viuentem ꝺeo. Ro. xij. ¶ Ad ſcōm ꝺōm: ꝙ laicus bonus fit particeps ꝺn̄ice virtutis ad bene agenduz hoc quod poterat ꝑus aliquo modo facere: nō aūt ad hoc ꝙ possit hoc ꝑ virtutē quod ꝑus non poterat. ¶ Ad tertiū ꝺōz: ꝙ q̄uis acceptio ſacramēti ſit maioꝛ in fructu: tamen cōſecratio est maioꝛ in poteſtate: vnde nō opz ꝙ qui pōt accipere possit cōſecrare.

¶ Ad ſcōam q̄nem ꝺōm ꝙ potestas cōſecrandi nō ſoluz epiſcopis: ſed etiaz ſacerꝺotibus collata est: q̄ ordo ſacerꝺotis est medius inter epiſcopos ⁊ populuz. vnde ſicut in angelica hierarchia illuminatiōes ad inferioꝛē ordinē mediante ſupioꝛe pueniūt: ita oīa ſacra q̄ cōiter toti populo diſpenſant ꝑ ſacerꝺotes cōferunt: ⁊ hꝺ ſunt oīa q̄ non collocant in aliquo ſtatu vel gradu ſup alios: ⁊ quia euchariſtia est hꝺ: ideo nō ſolū ꝑ epiſcopos ſed etiaz ꝑ ſacerꝺotes diſpenſat ⁊ cōſecrat. Est etiaz alia rō: vt ſit freq̄ntioꝛ memoria dn̄ice paſſiōis: ⁊ magis ſubueniat viuis ⁊ moꝛtuis ex maioꝛi frequētia ſacr̄i. ¶ Ad ꝑm q̄ ꝺicēdū: q̄ ꝛz iſte actꝰ ſit maximꝰ in ſe: tn̄ nō est maximꝰ q̄tū ad ꝓſtituēdū in ordine eccl̄ie: q̄ ꝑ ſūptionē huiꝰ ſacramenti nō cōſtituit aliqs in gradu vl̄ ſtatu altioꝛi iter mēbra eccl̄ie: ſic̄ fit ꝑ ordinez. ⁊ iō nō oꝛ ꝙ ille actus ſolis epiſcopis reſeruet. ¶ Ad zᵐ ꝺōm ꝙ in reb⁹ ordinatis ita est ꝙ ſemꝑ inferioꝛ particiꝑat aliqd de pfectiōe ſupioꝛis: vt ꝺio. ꝺicit: ⁊ hoc mō est i cōneꝛiōe ecclestis hierarchie: vt in. z. li. ꝺi. ix. ꝺictū est: ⁊ iō q̄ ordo ſacerꝺotis cōtinuus est ordini epiſcopi: ꝑticipat etiā aliqd de pfectiua vtute q̄tū ad illā pfectionē qua ꝙs in ſeipſo pficit: nō aūt q̄tū ad pfectiones q̄ aliqs in eminētioꝛi gradu cōſtituit: ſicut est in ordine: vel altioꝛi offic̄io: ſicut est in cōfirmatiōe. ⁊ iō ſacerꝺos ꝑticipat ab epiſcopo ptātez cōſecrāꝺi: nō aūt cōfirmāꝺi vel ordināꝺi. Et ꝙ ipſaz habeat ꝑticipatiue Dio. ꝺicit. qō ꝑz ex hoc ꝙ ſacerꝺos cōſecrat ſup altare ab epiſcopo ꝓſecrato: ⁊ in vaſis ꝓſecratis ꝑ epiſcopū: ipſe etiā ꝓſecratus per epiſcopū.

¶ Ad tertiū ꝺōm: ꝙ ille benedictiōes nō veniūt in vſuz totius ꝑpl̄i: ſed aliquarū excellētium perſonarū. ⁊ ideo ſolis epiſcopis reſeruatur.

¶ Ad tertiā q̄nē ꝺōm: ꝙ q̄ꝺā ꝺixerūt ꝙ beretici ab eccl̄ia ꝑcīſi. ⁊ ſil̄r excōicati ⁊ ſciſmatici: q̄ ſunt extra vnitatez eccl̄ie nō ꝑſt ꝓſecrare: ⁊ hui⁹ opinionis videt fuiſſe magiſter in littera: ſed q̄ oē illud q̄ ꝑ ꝓſecrationē ꝺatur est ꝑpetuū. ideo ſicut baptiſmꝰ ꝙ ꝑ ꝓſecrationē ꝺatur nunq̄ amittit: q̄ātūcunq; aliqs in hereſiz labat vel ſciſma vel excōicationē: ita nec ſacerꝺotalis ordo aliquo mō amitti pōt: vt Aug. ꝺicit ad Parmenianū: q̄ q̄ ptās ꝓſecrāꝺi ordinē ſacerꝺotalē cōſequit: vt ꝺictū est. iō beretici ſciſmatici ⁊ excōicati ꝓſecrāt: q̄uis ad ſuā ꝑnicie: ꝺūmodo fuerit ꝺebita forma ⁊ mā: ⁊ itētiō: que etiā in fiꝺelibꝰ eē ꝑſūt vt ſupra ꝺi. v. ꝺe baptiſmo ꝺictū est. ¶ Ad ꝑmū q ꝺōm: ꝙ verbū canonis intelligēꝺū est q̄tū ad illos qui ꝺebitam formā nō ſeruāt: vel q̄tū ad executionē quā amittūt: nō eniz ius cōſecrandi ꝺāt: ⁊ hoc ſolum poſſe ꝺicimur in iure q̄ iuſte poſſumus. vel loquit ꝺe cōſecratiōe qua ordines ꝓferunt: q̄ ad ꝺānationē potius q̄ ad ſanctificationē recipiēti cedit. ⁊ ſil̄r q̄ ꝺ Aug. ꝺicit ꝙ extra eccleſiā nō ē locus veri ſacrificy: intelligēꝺū est q̄tuz ad effectuz. vl̄ extra eccleſiaz. i. extra formā eccl̄ie. ¶ Ad zᵐ ꝺōz ꝙ ꝺicit panis pollutus nō in ſe: ſed q̄ ipſi ⁊ ſeipſos polluūt conſecrando ⁊ ſumēꝺo: ⁊ alios qui ab eis ſacrāta ſcieter accipiunt. ¶ Ad tertiū ꝺōm: ꝙ inq̄tuz ordinē hz ad vnitatē eccl̄ie ptiet: q̄uis q̄tuz ad aliqd possit ab eccl̄ia eē ꝑciſus.

¶ Ad q̄rtā q̄nem ꝺōm: ꝙ ꝺegraꝺatus q̄ ordinē nō amittit: potestatē cōſecrandi retinet: ſed ius cōſecrāꝺi ſibi auferꝺtur: ⁊ ideo ſi conſecrat peccat: tamen conſecratum est.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad ꝓmū ꝯ dōm: ꝙ ille canon non logtur asserēdo: ſz q̄ſi opponēdo: vt ex circūſtātia littere apparet. ¶ Ad ſcōz dōm: ꝙ episcopus: nō dedit ordinē: ſz deus p ministerium episcopi: ⁊ deus posset auferre nō episcopus: q⁊ nō est ꝟſtitutus minister auferēdi ordinē ſic cōferēdi: q⁊ ꝓpter efficaciā ꝟſecratiōis dz esse ordo perpetuus. ¶ Ad tertiū dicendū: ꝙ nō est essentiale ordini sacerdotali ꝙ iudicio ſeculari relinqui nō possit: ſz ex ꝑuilegio idultū: ⁊ iō manēte ordine degradatus ſua culpa hoc ꝑuilegiū amittit.

¶ Ad qntam q̄nez dōm: ꝙ de missa possumus log dupl'r: aut q̄tuz ad id quod est essentiale in ea. ſ. corpus xp̄i: ⁊ ſic a quocūq; dicat eq̄liter bona est: q⁊ opus operatū eq̄liter bonū est ⁊ virtuosuz: vel q̄tū ad id qō est ānexū sacramēto: ⁊ quasi secundariuz: ⁊ ſic missa boni sacerdotis melioꝛ est: q⁊ non solū hz efficaciā ex opere operato: sed ex opere operāte: ⁊ iō ceteris paribus melioꝛ est audire missam boni sacerdotis q̄ mali. Et ꝙ hoc pz ſolutio ad vtrāq; partē.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidet ꝙ liceat sacerdoti oīo a cōſecratiōe abſtinere: q⁊ de beato Marco narrat Diero. ꝙ ſibi pollicē amputauerit vt ſacerdotio reꝓbus haberet: nec hoc fecit nisi i dignū ſe reputans tali ſacramēto. ḡ videt ꝙ ſi oīno a celebratione abſtineat ex reuerentia dīnici coꝛꝑis: ⁊ ꝑpe infirmitatis cōſideratione aliqs ſacerdos nō peccet. ¶ Ꝑ. ſicut ſacerdotis officiū est cōſecrare: ita ⁊ ligare ⁊ ſoluere: ſed nō exigit vt liget ⁊ ſoluat nisi habeat curā aiaruz. ḡ et a ſacerdote q nō hz ꝓpm cui teneat: non exigit ꝙ ꝟſecret ⁊ ita nō peccat oīno abſtinēdo. ¶ Sz ꝫ est: qō Ambro. dicit. graue est ꝙ ad mensaz tuā mundo coꝛde ⁊ manibus īnocentibus nō venimus: ſz grauius est ſi oū pctō metuimus etiam ſacrificium non reddamus: ſed ꝓmum est peccatum mortale. ergo ⁊ ſecundum.

¶ Ulterius videt ꝙ nō possint plures simul eandē hostiā ꝟſecrare: q⁊ pluriū agentiū sunt plures actiones: maxime q̄ñ vnuſquiſq; ſufficit ad agendū: ſed vnus ſacerdos tantū pōt cōſecrare. ḡ ſi plures simul cōſecrēt sunt plures cōſecrationes ſup eandē hostiaz: ⁊ ita fit iniuria ſacramēto. ¶ Ꝑ. vnus dicēs verba virtute verboꝛ ꝟſecrat: ſz qō factū est fieri nō pōt: q⁊ qō est nō fit. ḡ aly nihil faciunt. ḡ ſuperfluū ē ꝙ dicūt vba. ¶ Sz ꝫ ē ꝟſuetudo q̄rūdā eccl'iarū in qbus noui ſacerdotes ſil'ēpo cōcelebrant.

¶ Ulterius videt ꝙ nō debeat quottidie missa i eccleſia celebrari: q⁊ in missa recolitur dñica passio: ſed eccleſia celebrat memoriā dñice passiōis ſemel in āno. ḡ nō pluries debet in eccleſia missa dici. ¶ Ꝑ. in die paraſceues agit memoria dñice passionis: nec tamē tunc consecratio fit. ḡ multo minus deberet fieri in alys diebus. ¶ Ꝑ. aliqbus diebus celebratur boc ſacr̄m pluries vna die ſoleniter in eccl'ia: ſicut pz in feſto natiuitatis ⁊ multis alys diebus. ḡ videt ꝙ aliq̄n deberet ꝓtermitti. ¶ Sed ꝫ: ſacr̄m eccl'ie deberet magl aſſiduari q̄ ſacrz veteris legis: ſz q̄ttidie in veteri lege offerebatur ſacrificiuz. ḡ multo foꝛtius debet in noua lege fieri. ¶ Ꝑ. panis hui⁹ ſacri dicit quottidianus: ſz non nisi q⁊ quottidie ꝟſecrat. ḡ q̄ttidie ꝟſecrari dz.

¶ Ulterius videtur ꝙ hoza veſpertina deberet missa celebrari: q⁊ chr̄isti actio noſtra est instructio: ſed ipſe xp̄s ℔ ſacramentum fecit in cena hoza ſerotina. ḡ ⁊ tali hoza deberet fieri. ¶ Ꝑ. ſm canones ordines ſunt celebrādi circa veſpertinam hoꝛam: ſed ordines ſacri nō celebrantur ſine miſſarum ſolēnys. ḡ debet missa veſpertina hoza celebrari. ¶ Item videtur ꝙ poſt mediam noctem: q⁊ tūc dies ſm eccleſie computū incipit. ¶ Item videt ꝙ tātū in hoza ſexta: quia illa hoza dominus paſſus est: cuius paſſionis hoc ſacramentum est memoriale.

¶ Ulterius videtur ꝙ non oporteat in loco ſacro celebrari: q⁊ ſicut hoc ſacramentū non est neceſſitatis: ita nec cōfirmatio: ſed cōfirmatio poteſt conferri in loco nō ſacro. ḡ ⁊ hoc ſacramētum non oportet ꝙ in loco ſacro conficiatur. ¶ Item videtur ꝙ nō oporteat esse altare de lapide: quia ſacrificia veteris legis fuerunt ſacrificij huius figura: ſed ad veteris legis ſacrificia altare fiebat de lignis ſethim: vt patet Exo. 25. ⁊ item Exo. de auro: vt patet Regu. 7. ⁊ iterum de terra: vt patet Exo. 26. ergo ⁊ in noua lege nō ſolum de lapide oportet ꝙ fiat. ¶ Item videtur ꝙ in pallis ſericis debeat conſecrari: quia panni illi ſunt pretioſi res. ḡ ad reuerentiaz ſacramenti magis eis debemus uti.

¶ Item videtur ꝙ in calice de petra poſſit celebrari: q⁊ calix ſignat ſepulchrum chr̄iſti: ſed illud ſepulchrum fuit de petra. ḡ ⁊ calix de petra debet fieri. De īdumentis aūt ſacerdotalibus dicetur in tractatu de ordine.

¶ Ulterius videtur ꝙ aliquo ꝓdictoꝛum omiſſo non ſit conſecratio: quia ſicut dic̄ Dyo. 3. ca. ce. hierar. Operationes hierarchice ordinātur ꝟz diuinas leges: ſz ille qui prętermittit ritū ab eccl'ia inſtitutū nō ſeqtur diuinas leges que per patres nobis poſite ſunt. ḡ talis nō ꝟſecrat: cū cōſecrare ſit actus hierarchicus: q⁊ est actus ordinis.

¶ Ꝑ. totus ritus ſacramenti ſuam habet ſignificationē: ſed ſignificatio est de essentia ſacramēti: ergo ⁊ ritus cōfrandi. ⁊ ita ſi ꝓtermittatur nō erit ꝑa cōſecratio. ¶ Ꝑ. actiones ſpūales magis ſunt ordinate q̄ ſeculares: ſed ſi aliqua actio in rebus ſecularibus: puta venditio vel emptio: vel aliqd hꝺ cōtra ſtatuta ꝓncipum fiat ꝓ nulla habet. ḡ ⁊ ſi aliqs cōſecraret ꝺ ſtatutuz eccleſie cōſecratio nulla eſt. ¶ Sed cōtra ea que ſunt de essentia ſacramenti ſunt eadē apud oēs: ſed ritus ſacramēti nō est idē apud oēs: nec ſm omne tēpus. ergo nō est de essentia ſacramenti. ergo ſine hoc pōt fieri cōſecratio. ¶ Ꝑ. in baptiſmo ſūt quedā que ſi omittant nō reputaſ ſacramētuz irritum: q⁊ ſunt ad ſolēnitatez ſacramenti. ergo ⁊ hic ſi omittant illa que ꝑtinēt ad ſolēnitatez ꝟſecrationis ꝑ cōſecratio erit.

¶ Reſpōdeo dicendū ad ꝓmaz questionē: ꝙ ſm quoſdā nō peccat qui dimittit celebrationē niſi populuz habeat cōmiſſuz: vel ex obediētia teneatur celebrare. ſed q⁊ ſm Brego. cuz creſcūt dona rationes creſcunt dona ꝓꝛ: cuz ſacerdoti ſit data poteſtas nobiliſſima: reus negligētie erit niſi illa vtatur ad honoreꝫ dei ⁊ ſalutez ſuaz: ⁊ alioꝛ vitaruz ⁊ mortuoꝛ ꝟz illud. i. Pe. iy. Unuſquiſq; gratiā q̄ accepit in alterutrū illaz adminiſtrātes. ⁊c. niſi forte aliquis ex familiari ſpūs ſancti inſtinctu dimittat: ſicut legit de quodaz ſancto patre in vitis patrū: ꝙ ordinatus nunq̄ poſtea celebrauit. ¶ Ad ꝓmū ergo dicendū: ꝙ ille qui nō habet ordinē poteſt ordinez refugere: ſed ille qui hz tenetur ipſum exequi. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ ſm omnes alios actus ordinuz debet homo nō ſoli deo: ſed etiā ꝓximis: q⁊ actus inferioꝛuz ſunt ad miniſteriū ſacerdotis: aly autez actus ſacerdotis vt ligare ⁊ ſoluere reſpiciunt coꝛpus myſticum ſimiliter etiā docere ⁊ baptiçare. ⁊ ideo qui nō tenet aliqs vel ſubiectiōe vel ꝓfatione: poteſt ab illis actib⁹ ſine peccato ceſſare. ſed cōſecratio est actus dignus ⁊ ordinat⁹ ad coꝛpus xp̄i verum: nec reſpicit coꝛpus xp̄i myſticuz niſi ex cōſequēti. ⁊ ideo etiaz ſi nulli homini teneatur: tamen tenetur deo vt reddat ei ſacrificiuz acceptū: ſacerdotib⁹ inꝺ ꝓceptū est. Doc facite in meā cōmemoꝛationem.

¶ Ad secūdā questionē dicendū: ꝙ ſm mozē quarūdā ecclesiaruz plures ſacerdotes epiſcopo cōcelebrant quādo ordinant: ad repſentanduz ꝙ quādo dominus hoc ſacramentuz inſtituit ⁊ poteſtatez cōſecrandi diſcipulis dedit. eis cōcenauit: ſicut epiſcopus ſimul cū ordinatis preſbyteris celebrat. ¶ Ad ꝓmū ergo dicēdū: ꝙ q⁊ intentio requiritur ad perfectionez ſacramētoruz. ideo cum omnes habeant ītentionē vnā cōſecrationē faciendi: nō est ibi niſi vna tantum cōſecratio. ¶ Ad ſcōm dōz: ꝙ ſicut ℑ

¶ Ꝑ. Diero. dicit ꝙ ex verbis inoꝛdinate platis incurritur hereſis. ſed fides nō cōſiſtit i verbis oꝛis ſed i aſſenſu coꝛdis. ergo hereſis nō dicit puerſitatē fidei. ¶ Ꝑ. multa ſunt de bis que ad fidē ꝑtinēt i quib⁹ ſunt ꝓtrarie oppoſitiones: ⁊ ſic oꝛtet alterā ea ꝓ eſſe falſaz: nec tū aliqua ita dicaſ heretica. ergo tota rō hereſis nō ꝟſiſtit i ꝓuersitate fidei. ¶ Ꝑ. iudei habēt ꝓuerſam fidē nec tā heretici dicūtur. ergo oīs hereſis nō ꝟſiſtit i ꝓuersitate fidei. ¶ Ꝑ. mlti habēt ꝓuerſaz fidē q nō habēt nouā opinionē ſicut manichei: ſed habere nouā opinionē ē de eſſentia hereſis: ſic ꝑz ꝑ diffinitionē Aug. ergo ⁊c. ¶ Ꝑ. multi habēt ꝓuerſaz opinionem i eis que ſunt fidei qui ex doc nullū cōmodū tempoꝛale ſperāt. ſed hoc est de eſſentia hereſis vt ꝑz per Aug. ergo ⁊c. ¶ Sed ꝫ: hereſis ē peccatū: ergo alicui ⁊tuti oppōit. ſz nulla cognitio iter ⁊tutes ꝓputaſ niſi fides. ḡ cū hereſis ad cognitionē ꝑtineat. vt ex diffinitiōe Aug. ꝑz videt ꝙ hereſis ſit peruerſitas fidei. ¶ Ꝑ. hoc patet ex cōmuni vſu loquendi.

¶ Rādeo dōm. ꝙ nomē hereſis grecū ē ⁊ diuiſionē ſpoꝛtat ſm Iſido. vñ ⁊ heretica diuiſiua dicunt. ⁊ q⁊ i electiōe fit diuiſio vnius ab altero: electio ꝓ hereſis dr: vt ꝑz in. i. Eth. diuiſio aūt ꝑtigit alicui ꝑti ꝓ receſſuz a toto. ꝓma aūt cōgregatio q̄ ē i boib⁹ ē ꝙ via cognitiōis: q⁊ ex hac oēs alie oriunt. vñ ⁊ hereſis cōſiſtit i ſingulari opiniōe ꝑter cēm opinionē. vñ ⁊ phi q q̄ſdā poſitiōes hēbāt ꝑter cēz ſniaz alioꝛ ſectas vel hereſes ꝓprias ꝟſtituebāt. ſed q⁊ nullus denoiat ab eo qō ieſt ſibi ipſecte: ſed ſolū qñ cōfirmat in illo: ſicut ñ dr iracūdus cui ieſt paſſio ire: ſz ꝙ paſſibile ē de facili ab ea: nec ꝙ hz diſpoſitionē dr ſan⁹. iō nec̄ heretic⁹ noiatur niſi q i ſingl'ari opione firmā hz ſtabilitatē. vñ et cōpetit ei nomē hereſis ꝟz ꝙ ī electionē ſonat q⁊ qō in electione fit q̄ſi ex hitu firmato ꝓcedit. ꝓpetit ei ēt nomē hereſis ſm ꝙ latinū ē ab herēdo dictū: q⁊ ſue opinioni vehementer ĩberet. ⁊ q⁊ ꝙgregatio coꝛpis myſtici ꝓpnitatē vere fidei ꝓſtituit iō heretic⁹ ꝟz nos dr ꝙ a cōi fide q̄ catholica dicit diſcedit ꝺrie opīoni vehemēter iherēs ꝑ electōnē. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm: ꝙ amoꝛ facit ꝓletā vnionez. ſz priciū vniōis ē ex cognitiōe. ⁊ iō diuiſio q̄ ē i fide hereſim cōſtituit. ¶ Ad 2m dōz. ꝙ ſciſma ipoꝛtat diuiſionē oppoſitā charitatis vniōi. dicunt. n. ſciſmatici ꝙ ꝓcordiā nō ſeruāt i eccl'ie obſeruātys: vt eccl'ie ꝑatis obediāt volentes ꝙ ſe eccl'iam ꝟſtituere ſingularē. ⁊ iſti i ꝓncipio puerſū dogma nō habēt. ſed ab eccl'ie fūdamēto recedētes i vaniloquiū vertunt ⁊ puerſuz aliquod ꝟfingunt. ⁊ ſic i fine i hereſim labunt. vnde Diero. dicit ꝙ hereſis ⁊ ſciſma differunt ſic gen⁹ ⁊ ſpēs. ¶ Ad 3m dōm. ꝙ ſymōiaci q̄ſq; dicunt ꝑ ſil'itudinē heretici. q⁊ ſic̄ heretic⁹ ℑ fidē ſētit. ita ſimōiac⁹ opatur ac ſi ℑ fidē ſentiret oū ꝑcio ſacra vult adipiſci vl' dare: ac ſi eſtimaret donum ſpūs ſācti pecunia poſſideri. ¶ Ad 4m dōm. ꝙ fides ē ꝓmū eoꝛ que ad religionē requirunt. q⁊ oīs religio ſiue cult⁹ dei ē quedā fidei ꝑteſtatio: ⁊ iō veritas fidei dr veritas que ſecūduz pietatē ē. Titi. i. iō ēt ea que hereſis ſunt ad ſuperſtitionē ꝑtinēt. ¶ Ad 5m dōz: q fides ꝓncipal'r cōſiſtit i coꝛde ⁊ ꝓcio: ſed ſecūdario i oꝛe: q⁊ coꝛde credit ad iuſtitiā oꝛe ꝟfeſſio fit ad ſalutē. Ro. io. ⁊ ſimiliter hereſis ꝓncipal'r cōſiſtit i coꝛde ꝟz ꝙ Dil'. dicit ītellectiue ſēſus i aīo ē ſz ſecūdario i oꝛe. vñ Diero. dic̄ ꝙ ex verbis ioꝛdinate platis icurrit hereſis: nō q⁊ hereſis ꝑ ſe i bis ꝟſiſtat: ſz q⁊ ſūt occaſio ⁊ cā erroꝛis. ¶ Ad 6m dōz: ꝙ i fide ſunt aliq̄ ad q̄ explicite cognoſcēda oīs hō teneꝫ. vñ ſi i bis aligs errat ifidelis reputaſ ⁊ heretic⁹ ſi ꝑtiacia adiūgat. ſi aūt ſūt aliq̄ ad que explicite credēda hō nō tenetur nō efficiet̄ hereticus i bis errās: vt ſi aligs ſimplex credat iacob patrē fuiſſe abzabe quod ē ℑ veritatē ſcriptu re quā fides ꝑfitet̄ quouſq; hoc ſibi inoteſcat ꝙ fides eccleſie cōtrariū hz: q⁊ nō diſcedit ꝑ ſe loquēdo a fide eccle-

Ad secundum ſic ꝓcedit. Uidet ꝙ hereſis nō ſit maximū peccatum: maxima. n. peccata videtur eſſe pricipalia peccata: q⁊ illud ē maximum i vnoquoq; genere: qō est pricipale. ſed hereſis nō ē pricipale vitium. ergo nō est maximū. ¶ Ꝑ. ſm phm i. 8. Eth. peſſimū opponit optimo. ſz fides cui oppōitur hereſis nō est optima ⁊tutum. ergo nec hereſis est maximum peccatuz. ¶ Ꝑ. illud qō excuſat nō est maximuz pctō: ſz hereſis vel ifidelitas excuſat. i. Thi. i. ſed miam ꝟſecutus ſuz quia ignoās feci in icredulitate mea: ḡ hereſis nō est maximum peccatum. ¶ Ꝑ. ſm menſuraz peccati est mēſura pene. ſed ſm Diero. peccatuz ſciſmatis est magis punitū q̄ aliqō aliud peccatū: q⁊ abſoꝛpti ſūt a terra: vt patz Numeri. iō. ergo hereſis nō est maximuz peccatuz. ¶ Ꝑ. peccatū i ſpiritum ſanctū est grauius ceteris peccatis. ſed hereſis nō est hꝺ. ergo nō est grauiſſimū. ¶ Sed ℑ. i cpla Clementis dr ꝙ ꝑmuz locum i penis habēt qui oberrant a deo. ſz tales ſunt heretici. ergo ⁊c. ¶ Ꝑ. Ambro. dic̄. Hra uiſſime peccas ſi ignoras. ſed heretici ignoātiā dei habēt. ergo grauiſſime peccāt. ¶ Ꝑ. Dio. dicit. 3. c. eccl'. hierar. ꝙ ille q habet ꝑticipationē quādā ſacratiſſimaꝝ cōſūmationum nō ē equalis vniuerſaliter indocto ⁊ nō ꝑticipāti aliquā diuinarū reletarum: id ē ſacramētoꝝ: ſed tales ſūt heretici. ergo aly peccatores nō ſunt eis equādi in malo.

¶ Rādeo dōm ꝙ vnūquodq; dicit malū q⁊ nocet. vnde cū hereſis plus noceat q̄ aliquod aliud peccatū: quia ſubuertit fundamētuz omniū bonoꝛū ſine quo nihil boni remanet: ideo hereſis est ex genere ſuo maximū peccatoꝛū: q̄uis ex accidēti aliqō peccatū poſſit esſe grauius: ſicut ſi multū creſceret ꝓeptus dei in aliq̄ quod etiaz ex genere ſuo eſſet veniale: ſed de eo qō est ꝟz accidēs nō ē curādū i arte. vt ꝑz dicit in. 5. Ethicoꝝ. ¶ Ad ꝑm ḡ dicēduz ꝙ ſic ſm ꝑhm i. vy. Ethicoꝝ: beſtialitas ponit extra numeruz aliaꝝ humanaꝝ malicia ꝝ: q⁊ humanū moduz trāſcēdit. ita a ſactis ponit hereſis extra numeꝝ pctoꝝ q̄ in infidelibus īueniūtur quaſi grauius eis: ⁊ ideo non ꝓputaſ iter vitia capitalia nec inter eoꝛum filias. quia vitia capitalia ſcōm Iſido. in glo. Deutero. 7. ſignantur per. 7. populos q in terra ꝓmiſſionis nō remanſerunt: tamen ſi ad aliqō de. 7. capitalibus reduci debeat poterat ad ſuperbiam reduci: vt per diffinitionem Auguſ. in littera poſitam patet.

¶ Ad 2m dōz ꝙ verbū phi itelligēdū ē in bis q̄ nō ſūt oꝛdinata adiuicē in quibus deſtructo vno alteꝝ nō deſtruitur: ſed in oꝛdiatis adiuicē deſtructio ꝑoris ſemp est ꝑoꝛ ſiue illud ſit melius ſiue nō: quia eo remoto ꝟſequētia remoueſ: ſic̄ egritudo est ꝑoꝛ q̄ſ cathechia q̄uis enechia ſit melioꝛ q̄ ſanitas. ¶ Ad 3m dōz. ꝙ ſic̄ fides habet aligd i affectu ita et hereſis: quātus ex illa parte qua hz ignorantiam in ītellectu aliquo modo excuſare poſſit: tū ſecundū ꝙ habet duritiam in affectu ad nō obediēdū ꝓme verita

Universidad de Deusto
Biblioteca

ti nihil ꝓhibet eaꝫ esse maximum peccatoꝝ. ¶ Ad 4m dom q ꝙuis scisma fuerit grauꝰ punituꝫ quãtum ad nolitatẽ pene qđ expediebat vt plati ecclesie nõ cõtenerẽt tñ ifidelitas ẽ magis punita ꝙtũ ad mlt̃itudinẽ punitoꝝ vt patet Exodi.zo. ¶ Ad 5m dõz q hereſis fm q pertinaciam ꝑportat ſpecies eſt peccati i ſpiritum ſanctum: quia ẽ impugnatio veritatis agnite.

Ad tertium ſic ꝓcedit: Uidet q hereticꝰ ſint ſuſtinẽdi: nihil.n. debet impugnari niſi qđ ẽ ꝓtra amicitiã. ſed diuerſitas opinionũ nõ ẽ ꝓtra ꝓcoꝛdiaꝫ amicitie: vt ꝓbs in.io. Et h. dic. ergo nõ ſũt impugnãdi. ¶ P. qđ ẽ neceſſariũ nõ eſt impediẽdũ. ſed hereſis eſt neceſſaria eccleſie. i. Coꝛ. ii? Neceſſe ẽ hereſes eſſe: vt q ꝓbati ſũt manifeſti fiãt. ergo nõ ſunt ipugnãdi. ¶ P. Mathei. iꝫ. domiꝰ ꝓcepit vt çiçania ꝓmitterent̃ creſcere vſq; ad meſſeꝫ. Meſſis aũt ẽ finis ſeculi. cuꝫ ergo hereticꝰ ſint çiçania videt̃ q debeãt ꝓmitti creſcere vſq; ad finẽ mundi. ¶ P. nullus ſapiẽs debet niti ad hoc qđ ꝓſequi nõ ꝑt ſꝫ ſicut dicit quedã glo. Eſa. 7. ꝙdiu ſtabit mũdus ſapiẽs ſecularis ⁊ hereticꝰ ſermo dominabit̃. ergo nõ debꝫ eccleſia niti ad hereſum impugnatiõnẽ. ¶ P. nullus credit nõ volens: vt dicit Aug. ſed hereticꝰ in fide erant. ergo nõ ſũt cogẽdi. ¶ Sed ꝓtra. i. Coꝛ. 5. apoſtolus ꝓcepit eſſe extirpãdũ vetus fermẽtũ: qz totã maſſaꝫ coꝛrũpit. ſed hereticꝰ eccleſiã maxime coꝛrũpunt: ergo ſũt ab eccleſia extirpandi. ¶ P. lupi ſunt ab ouibus arcendi paſtoꝝ offiçio: vt patet Jo. io. ſed hereticꝰ ſunt lupi: vt patet Act. zo. ergo debent extirpari. ¶ Preterea. vita ſpiritualis ẽ melioꝛ ꝙ coꝛporalis. ſed homicide extirpantur: qui auferũt hominibus vitam coꝛporaleꝫ: ergo multo amplius hereticꝰ: qui auferũt hominibus vitaꝫ ſpiritualem.

¶ Rñdeo dõz q hereſis ẽ infectiũ viciũ: vnde. i. Timo. z. dicit̃ q multũ ꝓficiũt ad impietatẽ: ⁊ ſermo eoꝝ vt cancer ſerpit: ⁊ iõ eccleſia eos a ꝑtio fideliũ excludit: ⁊ ꝓcipue illos qui alios coꝛrũpũt: vt ſimplices q de facili coꝛrumpi poſſunt ab eis ſint ſegregati nõ ſolũ mẽte ſꝫ ẽt coꝛporaliter: vñ p eccleſiã carcerant̃ ⁊ expellunt̃. Si aũt alios nõ coꝛrũperent poſſẽt ẽt celari. ſed illi qui ſunt firmi in fide poſſũt cũ eis coꝛpe cõuerſari vt eos ꝓuertãt: nõ tñ in diuinis qz excõicati ſũt: ſed iudicio ſeculari poſſunt licite occidi: ⁊ bonis ſuis ſpoliari: ⁊ ſi alios nõ coꝛrũpãt: qz ſunt blaſphemi i deuꝫ ⁊ fidẽ falſaꝫ obſeruãt: vñ magis poſſũt puniri iſti ꝙ illi q ſunt rei criminis leſe maieſtatis: ⁊ illi q falſam monetaꝫ cudũt. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm q ꝓbs loquit de opinionibꝰ ſpeculatiuis tñ: ſed cõſenſus i vnitate fidei eſt ꝓcipiũ cõmunionis i charitate: ⁊ iõ diſſẽſus i fide excludit amicitiã familiaritatis. ¶ Ad z m dõm q hereſis dicitur neceſſaria nõ ꝑ ſe loquẽdo: ſed per accidẽs: iquãtũ ex quolibet malo deus elicit aliqđ bonuꝫ: qz fm Aug. eccleſia vtit̃ hereticis ad ꝓbationẽ doctrine ſue: dũ. ſ. coꝛ falſa dogmata impugnat. ¶ Ad 3m dõz q dñs iõ ꝓcepit vt çiçania nõ eradicaret̃ ne forte ſimul cũ ipſis eradicaret̃ ⁊ triticũ: ⁊ ideo hoc locũ habet i illis de qbus nõ cõſtat vtruꝫ ſint hereticꝰ vel nõ. ¶ Ad 4m dõz q ꝙuis eccliа nõ poſſit facere quin ſint aliq hereticꝰ: tñ ꝑt ſingulariter hunc vel illum coercere: ſicut ẽt oia peccata venialia vitare nõ poſſumꝰ: tñ ſingula vitare nitimur. ¶ Ad 5m dõz q eccleſia nõ ꝓſequit̃ eos vt ꝑ violẽtiaꝫ inducant̃ ad credẽduꝫ: ſed ne alios coꝛrũpãt: ⁊ ne tñ peccatũ inultuꝫ remaneat. ¶ Ut intus ſub noĩe ꝛẽ. hoc dicit ꝓp ſciſmaticos ⁊ hereticos qui fm ipſuꝫ nõ poſſũt ꝓſecrare. ¶ Et qd maius coꝛpoꝛe ⁊ ſanguine: videt̃ coꝛpꝰ miſticum: qz ſignificat̃ ꝑ ipz. Et dicẽdũ q in his que ſunt tñ ad ſignificandũ verũ ẽ q ſignatũ prevalet ſigno: nõ aũt in alijs que ex cõſequẽti ſignificãt. Et ideo dicẽduꝫ q coꝛpus xꝑi miſticũ ſi accipiat̃ cũ ipſo capite eſt meliꝰ ꝙ coꝛpꝰ chriſti verũ. ſi tñ coꝛpꝰ xꝑi verũ accipiat̃ ſine diuinitate cui eſt vnitũ: alꝫ nõ: qz deus ⁊ omnes creature nõ ſunt aliqđ meliꝰ ꝙ deus tãtuꝫ. ſi aũt accipiat̃ coꝛpꝰ chriſti myſticũ abſq; capite: ſic coꝛpꝰ chriſti verũ eſt nobiliꝰ. Illi vero qui excõmunicati ſunt ꝛẽ. Sciendũ q in hoc opinio magiſtri diſcoꝛdat a cõmuni opinione: ⁊ ideo contrarie opinioni adherẽdum eſt. ¶ Miſſa. n. dicit̃ ꝛẽ. ꝑter hãc rationẽ nomnis aſſignat Aug. tres alias ratiões. Primo qz miſſa dicitur quaſi tranſmiſſa: eo q populꝰ ꝑ miſteriũ ſacerdotis q mediatoꝛis vice fũgit iter deũ ⁊ hominẽ: preces vota: ⁊ oblationes deo tranſmittit. Secũdo ipſa hoſtia ſacra miſſa vocari ꝑt: qz trãſmiſſa ẽ ꝑ ꝓpꝰ a patre nobis: vt ſcilicet nobiſcuꝫ eſſet: poſtea a nobis patri: vt apud patrẽ ꝑ nos eſſet. Tertio miſſa ab emittẽdo dicit̃ vt quidã dicũt: qz vt ſacerdos hoſtiaꝫ ꝓſecrare incipit ꝑ manuꝫ diaconi ⁊ oſtiary cathecuminos ⁊ nõ cõmunicantes foꝛas eccleſiam mittit. Quarta cã ponit i littera. ¶ Jube q̃ hoc perferri ꝑ manꝰ ꝛẽ. angelus ſacris myſteryꝫ itereſſe credẽdꝰ ẽ: nõ vt ꝓſecret: qz hꝰ ꝑtẽt nõ bẽt: ſꝫ vt oꝛones ſacerdotis ⁊ ꝑplꝫ deo repſentet: ſꝫ illud Apoc. Aſcẽdit fumus aromatũ in ꝓſpectu dñi de manu ãgeli. q̃ ſunt oꝛones ſanctoꝝ. petit q̃ ſacerdos vt hec. i. ſignificata per hec. ſ. coꝛpus myſticuꝫ per manus angeli. i. miniſterio angeloꝝ ꝓferant̃ in altare ſublimi. i. in eccleſiam triũphãtem: vel in participatiõnẽ diuinitatis plenã: qz deus ipſe altare ſublime dicit̃. Exo. zo. Nõ aſcendes ad altare meum ꝑ gradus. i. in trinitate nõ facies gradus. Uel ꝑ angelum ipſe chriſtus intelligit̃ qui eſt magni cõſilꝫ angelus: qui coꝛpus ſuũ myſticũ deo patri cõiungit ⁊ eccleſie triũphanti. ¶ Oblationẽ eius cõſecrare. i. cõſecratam deo repreſentare: vt accepta ſit in cõſpectu dei quantuꝫ ad illos qui offerunt: qz quãtũ ad id quod ꝓtinet̃ ſemp eſt deo acceꝑta. ¶ Nõ maledicã benedictionibꝰ veſtris. hoſtie benedictio nõ eſt ꝓcipaliter a ſacerdote ſꝫ a deo: vnde hec auctoritas non eſt ad ꝓpoſitũ. ¶ Et intentionẽ adhiberi oꝛtet. De intẽtione idem dicendũ ẽ qđ ſupra de baptiſmo diſ. 6. Illud ẽt ſane dici poteſt ꝛẽ. quõ hoc ſit verus ſupra. di. io. dictum eſt. Debet aũt ille cuiꝰ negligẽtia hoc accidit q mus ſpecies comedat ſꝫ canones. 40. dies penite re: ⁊ mus ſi capi poteſt comburi poteſt ⁊ cinis in ſacrariuꝫ ꝓyci. Si aũt amiſſa fuerit hoſtia vel ꝑs eiꝰ vt inueniri nõ poſſit: debet. zz. diebꝰ penitere. Si aũt ꝑ negligẽtiã aliqđ de ſanguĩe ſtillauerit i tabulã q̃ terre adheret: lĩgua lambetur ⁊ tabula radet̃: ſi vo nõ fuerit tabula terra radet̃ ⁊ igni cõburet̃ ⁊ cinis in altari cõdetur: ⁊ ſacerdos. 40. dies peniteat. Si aũt ſup altare calix ſtillauerit: ſoꝛbeat miniſter ſtillã ⁊ tribus diebus peniteat. Si ſuper lintheum altaris ⁊ ad aliud ſtilla peruenerit. 4. diebꝰ peniteat. ſi vſq; ad tertium lintheum. 8. diebus peniteat ſi vſq; ad quartũ. zo. diebus peniteat: ⁊ linteamina que ſtilla tetigit tribus vicibus lauet miniſter calice ſubtus poſito: ⁊ aqua ablutionis ſumatur ⁊ iuxta altare condatur. Totum eſt etiam vt pars illa linthei abſcindatur ⁊ comburatur ⁊ cinis in altari condatur. Si autem aliquis per ebꝛietatem vel vomicitatem euchariſtiã vomuerit. 40. diebus peniteat: clerici vel monachi. 60. epiſcopus. 90. Si autez infirmitatis cauſa vomuerit ſeptem diebus peniteat. Dicunt autem quidam q pena irrogata fuit ad cautelaꝫ: vt negligentia magis caueretur: ⁊ ideo circunſtantys penſatis poteſt minui vel addi ad penam ꝓdictam: ſed tutius eſt vt ꝓdictam peragat. Debet autem fm quoſdam illis diebus ieiunare ⁊ a cõmunione ceſſare. Alij vero dicũt q his diebus iniungenda eſt penitentia arbitraria penſatis conditionibus perſone ⁊ negocij: ⁊ hoc ꝓbabilius videtur. Et hec de euchariſtia dicta ſufficiant.

¶ De penitentia. Di. xciii. 4

Post hec ō pnia agẽdũ ẽ. Pnia lõge poſitis a deo neĉia ẽ vt appꝛopiquẽt. Eſt. n. vt ait Hiero. ſcḋa tabula poſt naufragiũ: qz ſi qs veſtẽ inocẽtie i baptiſmo perceptaꝫ peccãdo coꝛruperit: pnie remedio repare põt. Pnia tabula ẽ baptiſmꝰ vbi deponit̃ verꝰ hõ ⁊ iduit̃ nouus. Scḋa pnia q̃ poſt lapſũ reſurgimus: duꝫ vetuſtas reuerſa repellit̃: ⁊ nouitas pdita reſumit̃. Poſt baptiſmũ lapſi ꝑ pniaꝫ renouari valẽt: ꝫ nõ ꝑ baptiſmũ: licꝫ boi ſepiꝰ penitere: ꝫ nõ baptizari. Baptiſmꝰ trñ ẽ ſacrm ꝫ pnia dr̃ ⁊ ſacrm ⁊ rẽ. Eſt. n. pnia interioꝛ: ⁊ eſt pnia exterioꝛ. Exterioꝛ ſacrm eſt: interioꝛ virtꝰ mẽtis ẽ: ⁊ vtraq; cã ſalutis eſt: ⁊ iuſtificationis. Utq; vo ois exterioꝛ pnia ſit ſacramẽtũ: vel ſi nõ ois: q̃ hoc noie cẽſenda ſit cõſequẽter inueſtigabimus. A pnia cepit Joannis predicatio dicẽtis. Pniam agite appꝛopiquabit. n. regnũ celoꝝ. Quod aũt ꝓco docuit: illud poſt veritas ꝑdicauit: exoꝛdiũ ſumẽs ſermonis a pnia. Penitẽtia dr̃ a puniẽdo q̃ quis punit illicita que ꝓmiſit. Pnie virtꝰ timoꝛe cõcipit̃. Unde Iſa. A timoꝛe tuo dñe ꝓcepimus ⁊ pepimus ſpm̃ ſalutis. Eſt autez pnia: vt ait Ambro. mala preterita plãgere: ⁊ plangẽda itez nõ ꝓmittere. Itẽ Grego. Penitere eſt añ acta pcã deflere. ⁊ flẽda nõ ꝓmittere. Nam q ſic alia deploꝛat vt alia tñ ꝓmittat: adhuc penitẽtiam agere aut ignoꝛat aut diſſimulat. Quid. n. ꝓdeſt ſi pcã luxurie qs defleat ⁊ adhuc auaritie eſtibꝰ anhelat? His verbis qdaꝫ vehemẽtius inberẽtes ꝓtẽdunt vere penitẽtez vltra non poſſe peccaꝛ dãnabiliter. ⁊ ſi grauiter peccauerit: verã nõ pcepiſſe pniam. Quod ẽt aliis muniunt teſtimõijs. Ait. n. Iſa. Irriſoꝛ ẽ ⁊ nõ penitẽs q adhuc agit qđ penitet. Nec videtur deũ poſcere ſubditus ſed ſubſãnare ſupbꝰ. Canis reuerſus ad vomitũ ⁊ penitẽs ad peccatũ. Multi ad lachꝛymas ideſinẽter fundũt: ⁊ peccare nõ deſinũt. quoſdam accipe lachꝛymas ad penitẽtiã cerno: ⁊ affectum pnie non habere: qz incõſtãtia mẽtis nunc recoꝛdatione peccati lachꝛymas fundũt: nũc reuiniſcẽte vſu ea que fleuerunt iterãdo ꝓmittũt. Eſa. de peccatoꝛibꝰ dicit. Lauamini: mũdi eſtote. Lauat̃ ⁊ mũdus ẽ qui ꝑterita plangit ⁊ flẽda iterum non committit. Lauat̃ ⁊ non eſt mundus qui plãgit q̃ geſſit nec deſerit ⁊ poſt lachꝛymas ea que fleuerat repetit. Itẽ Aug. Inanis ẽ penitẽtia quam ſequẽs culpa coiquinat. Nihil ꝑ ſunt lamẽta ſi replicãt̃ pcã. Nihil valet veniã a mal' poſcere ⁊ mala denuo iterare. Itẽ Grego. Qui ꝓmiſſa plãgit nec tamen deſerit: pene grauioꝛi ſe ſubĵcit. Itẽ Ambro. Reperiuntur qui ſepius agẽdam penitẽtiam putant qui luxuriantur in chriſto. Nam ſi vere penitentiam in chriſto agerẽt: iterandam poſtea non putarẽt: qz ſicut vnum baptiſma: ita eſt vna penitẽtia. His alijſq; pluribus vtuntur in aſſertione ſue opinionis. Sz Ambroſius dicit. Hec vera penitẽtia ẽ ceſſare a peccato. Et idẽ. Magni ꝑfectus ẽ renũciaſſe erroꝛi. imbutos. n. vicijs aios exuere atq; emendare virtutis ẽ ꝑfecte ⁊ celeſtis gratie: ⁊ iõ ſane ita diffiniri põt. Penitentia ẽ virtus qua commiſſa mala cũ emẽdatiõis ꝓpoſito plãgimus ⁊ odimus: ⁊ plãgẽda vlterius committere nolumus: quia penitẽtia vera eſt i animo dolere ⁊ odire vicia. Unde illa verba premiſſa penitere ẽ añacta deflere ⁊ flẽda non committere: recte ſic accipi poſſunt vt non ad diuerſa tempoꝛa ſed ad idem referant̃: vt. ſ. tempoꝛe quo deflet cõmiſſa mala: nõ cõmittat voluntare vel opere flẽda. quod innuit̃ ex verbis conſequentibus. Uaz qui ſic alia deploꝛat ⁊ rẽ. Hinc Aug. ait. Cauẽdum eſt ne qs exiſtimet nephãda illa crimia (qualia qui agũt regnum dei nõ poſſidebunt) quottidie perpetrãda: ⁊ clemoſynis quottidie redimenda. Jmelius eſt enim vita mutanda: ⁊ per clemoſynas de peccatis preteritis ꝓpiciandus eſt deus: non ad hoc emendus quodãmodo: vt ea ſemper liceat impune cõmittere. Memini enim dedit laxamentum peccandi: ⁊ ſi miſerãdo deleat commiſſa peccata: ſi non ſatiſfactio ꝓgrua negligatur. Item pius papa. nihil ꝓdeſt homini ieiunare ⁊ oꝛare ⁊ alia religionis opa agere niſi mẽs ab iniquitate reuocetur. Qui ergo a malis ſic mentem reuocat vt commiſſa plangat ⁊ plangenda committere non velit: nec ſatiſfacere negligit: vere penitet. Nec ideo nõ eſt vera penitentia: qz forte non de ꝓpoſito: ſed caſu: vel infirmitate peccabit. Ille autem irriſoꝛ eſt ⁊ non penitens qui ſic commiſſa plãgit vt plangenda volũrate vel opere committere nõ deſinat. Ille etiam: qui poſt lachꝛymas repetit que fleuit: lauatur ad tempus: ſꝫ mũdus nõ eſt. ideſt illa mũdicia nõ eſt ei ſufficiẽs ad ſalutẽ: qz eſt momẽtanea nõ ꝑſeuerãs. Itẽ illud Jnanis eſt penitẽtia quã ſequẽs culpa coinquinat: ſic intelligẽdum eſt. Jnanis eſt. ſ. carẽs fructu illius penitẽtie quã ſequẽs culpa nõ inquinat. Illius enĩ fructus eſt vitatio gehẽne: adeptio glozie. mozt̃ificaꝫ enĩz illa penitẽtia ⁊ alia

Universidad de Deusto
Biblioteca

anteacta bona sequens peccatū: vt nō sortiant mercedem quam meruerūt cū fierēt ⁊ quā haberēt si peccatū nō succederet. Sed ⁊ si de peccato succedenti penitentia agat ⁊ pnia que p̄cessit: ⁊ alia anteacta bona reuiuiscunt: sed illi tm̄ que ex charitate prodierūt. Illa enīz sola viua sunt: que ex charitate fiūt. Idcoq; si per sequentia peccata mortificant: per subsequētem penitentiā reuiuiscere possunt. Que vero sine charitate fiunt mortua ⁊ inania gīant: ⁊ ideo p penitentiā reuiuiscere nō valēt. Similiter intelligendū est illud. Nihil prosunt lamēta ⁊c̄. Et illud. Nihil valet ⁊c̄. Si enim replicantur peccata nihil valet ad salutem vel ad veniā i fine precedens lamentū: q; nihil relinquit de vite mundicia: q; aut peccata dimissa redeunt vt quibusdā placet cum replicātur: vel si nō redeunt: eis tamē deletis pp ingratitudinē ita reus ⁊ imundus cōstituitur: cuīz adhuc in expiādis implicatur: vt si iā deleta redirent. De hoc tamē. s. an peccata redeāt post plenā agem̄. Similiter nihil valet ad salutem obtinendaz: vel ad mundiciā vite habēdā: veniā de male factis poscere: ⁊ malefacta denuo iterare. Ita etiā intelligendū est illud qđ idem Aug. alibi ait. Penitentia est quedā dolentis vindicta semp puniens in se qđ dolet cōmisisse ⁊ infra. Quotidie dolendum est de peccato qđ declarat ipsa dilectionis virtus. penitere enīz est penā tenere: vt semp puniat in se vlciscēdo qđ commisit peccando. Ille penā tenet: q; semp vindicat qđ cōmisisse dolet. penitētia ergo est vindicta semp puniēs i se qđ dolet cōmisisse. Quid restat nobis nisi dolere i vita. vbi enim dolor finitur: deficit ⁊ penitentia. Si vero pnia finitur quid refert inquit de venia: Tādiu gaudeat ⁊ speret de gratia q̄diu sustentatur a pnia. Dicit enim dominus. Vade ⁊ amplius noli peccare. non dixit. Ne pecces: sed ne voluntas peccandi in te oriatur. Quod quomodo seruabit nisi dolor i penitentia continue custodiatur: semper doleat: ⁊ de dolore gaudeat. ⁊ non sit satis q; doleat: sed ex fide doleat: ⁊ nō sp doluisse doleat.

¶ Determinatio intelligētie dictorum. b

De penitentia perfectorum vel ad salutem sufficiēdi itelligendū est qđ supra dixit. s. Penitētia est vindicta sp puniens qđ cōmisit. ⁊ alia huiusmodi. Illud vero. Si pnia finitur nihil ō venia relinq̄t dupliciter accipi potest. Si enim iuxta quorūdam itelligentiam peccata dimissa redeunt: facile est intelligere nihil de venia relinqui: quia peccata dimissa iterum replicantur. Sicut. n. ille q; ex seruitute in libertatem manumittit: iterum vere liber est: ⁊ tamen pp offensam in seruitutē postea reuocat. Sic ⁊ penitenti petā venia dimittunt: ⁊ tamē propter offensam q̄ replicat iterum redeunt. Si ꝯo redire dicant: sane potest dici: etiam sic nihil de venia relinqui: nō q; dimissa peccata iterum imputētur: sed quia propter ingratitudinem ita reus ⁊ imūdus cōstituitur: ac si illa redirent.

¶ De solēni ⁊ vnica penitentia. c

Illud aūt quod Ambro. ait. Reperiūtur ⁊c̄. Sicut vnū baptisma ita ⁊ vna penitētia nō p̄m generalez: sz p̄m spāles morē ecclesie: de solēni pnia dcm̄ itelligit: que apud quosdā semel celebrata non iterat. Itē illud aliō Ambro. Penitētia semel vsurpata nec vere celebrata: ⁊ fructuz prioris aufert ⁊ vsum sequētis amittit: de solēni itelligit. Solēnis ergo penitētia. vt Ambro. in eodē ait: est que fit extra ecclesiā in manifesto i cinere ⁊ cilicio que p grauioribꝰ horrendisq; ac manifestis delictis tm̄ iponit: ⁊ illa nō est iterāda pro reuerētia sacramēti: ⁊ ne vilescat ⁊ ptēptibilis fiat hoibꝰ. Vñ Aug. quānis caute ⁊ salubriter puisuz sit vt locus illius humillime penitētie semel in ecclesia concedat ne medicina vilis minus vtilis eēt egrotis: que tāto magis salubris est q̄to minꝰ ptēptibilis fuerit. Quis tamen audeat deo dicere. Quare huic homini qui post pniaz primā rursus se laqueis iniqtatis obstringit adhuc iterum parcis: Origenes quoq; de hac solēni penitētia que pro gravioribus crimibus iniungit ait. Si nos aliqua culpa mortalis i uenerit que non in crimine mortali vel in blasphemia fidei sed in sermonis vel in morum vicio consistat. Hec culpa semper reparari potest. Hec iterdicit aliquādo de huiusmodi penitētiam agere. Sed nō ita de grauioribus criminibus. In grauioribus enīz criminibus semel tm̄ penitentie concedit locus. Cōmunia que frequenter incurrimus semper penitentiam recipiunt ⁊ semper redimuntur. Cōmunia dicit venialia peccata ⁊ forte mortalia quedā aljs minꝰ grauia. Que sicut sepe cōmittūt: ita frequēter per pniaz redimunt. Sz de grauioribus criminibus semel tm̄ agit penitentia. s. solēnis. Nam ⁊ ō illis si iterent iteratur penitentia: sed non solennis: quod tamen i quibusdam ecclesijs non seruatur.

¶ Auctoritatibus probat q; non semel tm̄ sed frequēter petā dimittant per pniam. d

lib. de ecclesiasticis dogmatibus diffinit pnia sic. Penitētia vero est penitenda nō admittere ⁊ admissa deflere. ergo videtur q; in p̄missa diffinitōe male ordinātur partes diffinitiōis. ¶ P. q̄rit de alys diffinitionib⁹ quo pnie cōueniant: cū vnius vna debet esse diffinitio.

¶ R. dōm ad p̄mā. q. q; sicut supra. di. i. dcm̄ est. sacrm̄ i portat sanctitatē actiue p mōz q; nobis scificādis cōpetit: vt. s. adiungat significatio scificatōis inuisibilis p visibilia signa: put nūc de sacrīs logmur. vñ vbicūq; fit aliq̄ scificatio significata aligb⁹ sensibilib⁹ signis. ibi est sacrz: ⁊ iō cū B sit in pnia: cōstat q; pnia est sacrm̄. ¶ Ad p̄m̄ q̄ dōz q; sic in corporalib⁹ medicis q̄dā sūt q̄ ꝺsistūt in sola passione vel receptiōe curati: vt sectio vulneris vl appō emplastri. q̄dā vo q̄ cōsistūt in actu laborātis: sic exercitatiōes ⁊ bꝺ: ita ēt in sacrīs q̄dā nō regrūt actū ei⁹ q; sactificat q̄ tū ad substam sacri nisi p accnīs: sic remouēs ꝓhibens: sic pz i baptismo ⁊ cōfirmatiōe ⁊ bꝺ. Quedā aūt regrūt eēntialr ⁊ p se actū ei⁹ q; sacrm̄ recipit ad eēntiā sacri: sic pz in pnia ⁊ mrimonio. Jn illis g̃ sacrīs q̄ sine actu nr̄o cōplent ē mā q̄ caulat ⁊ significat q̄si medicina exteri⁹ apposita. in illis aūt sacrīs q; actū nr̄m regrūt nō ē tal mā: sz ipsi act⁹ exterius apparētes B idē faciūt. qō mā in alys sacrīs. Quo aūt ea q̄ exteri⁹ gerunt sint cā scificatiōis in pnia: ex sequētibus apparebit. Uerū in diffōne hac oz q; māle elemētuz accipiat cōiter p cā sensibili: siue sit mā aliq̄ corpal: siue fit act⁹ aligs sensibilis. ¶ Ad z^m^ dōz q; in B sacro sūt aliq̄ res. s. ipsi exteriores act⁹ ⁊ aliq̄ vba. s. sacerdotis absoluentis: q̄ sunt forma b⁹ sacri gb⁹ exp̄mit absolutiōis act⁹. sed nō regrit tāta vborz determiatio sic in baptismo ⁊ eucharistia: q; nō ē b aliq̄ mā scificāda vbo vite: sic i illis sacrīs. ¶ Ad z^m^ dōm q; ēt pnie sacrz a ministris ecclie exhibet: q; sacerdotes absoluūt cōfitētes ⁊ satisfactionē iniūgūt: sed q; bēant aliq̄ p̄n^m^ in nobis: B est ex pte illa q̄ in hoc sacro exigit act⁹ noster. vt dcm̄ ē. ¶ Ad 4.^m^ dōm q; iten sio Dio. nō fuit in ecclīastica hierarchia tradere notitiaz sacrorz. vñ quedā determinat q̄ nō sunt sacra: sicut cōsūmatiōes monasticas ⁊ exequas mortuorz: sed ministrare ⁊ exteriores ritus signāt spūales act⁹. ⁊ q; in pnia ⁊ matrimonio nō est aliquis determinat⁹ ritus: eo q; nō habeāt materiā sicut ⁊ alia sacra vt dictū est: iō de his duob⁹ non determinauit: nec sequit q; nō sint sacramenta.

¶ Ad z^m^ q. dōm q; in pnia se hz homo ⁊ vt recipiens ⁊ vt agēs: recipit q̄dez a deo veniā ⁊ recōciliationē per ecclie ministros: ⁊ p̄m hoc hz rōnē sacri. Sz ex pte act⁹ sunt de ipsa diuerse opiones. q̄dam enī dicūt q; est act⁹ tm̄ vtutis ⁊ nō est virtus: sed hoc nō pōt eē: q; cū act⁹ vtutū nō sint in dormiēte: dormiens nō posset dici penitēs: qđ falsū est. ⁊ iō aliqui dixerūt q; ex pte ista pnia est vtus: sz nō, ppie loquēdo: sed cōiter: put oia laudabilia vtutes dīr etiā si sint passiones: sed B nō ē verū: q; p̄m pbm in. 8. ethi. pncipale in vtute morali ē electio. vñ ois habit⁹ g facit rectaz electionē pōt dici, ppie loquēdo virt⁹. vñ cū act⁹ pnie nō causet tū ex passiōe sz magis ex electiōe ēt si nulla sit passio. ꝺstat q; pnia, ppie loquēdo ē virt⁹: ⁊ nō ip̄rope sic venecūdia ⁊ aliud hꝺ. ¶ Ad p̄^m^ q̄ dōz q; nō p̄m idez pnia est vtus ⁊ sacrm̄: sz in q̄tū p pniaz recipit gr̄az curātē pctī vulnus penitēs pōt eē sacrm̄. in q̄tū aūt p habitū ifusuz ordinat ad actū rectū sic est virt⁹. ⁊ q; aligs act⁹ rectus nō est de essentia baptismi: iō baptism⁹ nullo modo dr̄ virt⁹: nec etiaz cōfirmatio eadē rōne. ¶ Ad z^m^ dōz q; pnia nō est idē qđ gr̄a p essentiā: sz dr̄ gr̄a q; cōuenit cū gr̄a in ppio effectu: effect⁹ n. ppr⁹ gr̄e ē iustificare ⁊ deo gratuz reddere: ⁊ B ēt est effect⁹ pnie vt ifra dicet. ¶ Ad 3^m^ dōm q; pnia passio nō ē vtus nec act⁹ vtutis: sz pōt eē vtuti ānexa: q; vtutes nō sunt gentes vel imobilitates vt qdā dixerūt: vt dicit ꝓbs in. z. ethi. sz dñt ⁊ gaudiū ⁊ tristitiā adiuncta. put sūt passiones q̄dam: actus enī pnie p̄out est virtus nō est ex passiōe. pueniens: sed ex debita electiōe. ¶ Ad q̄rtū dōz q; bonū illud ad qđ virt⁹ ordinat imediate est act⁹ perfectus ipsius: ⁊ iō aliq̄ vtutes sunt q̄ pncipalē actū habēt in retrabēdo ab aliquo: sic dcm̄ est in. 3. li. di. 27. de tēperantia ⁊ modestia ⁊ hꝺ. ⁊ sil⁹ actus pfectus pnie est in retrahēdo ab aliq̄ malo: nec pp hoc sequit q; nō sit vt⁹. ¶ Ad qntū dōz q; verecūdia est timor de turpi: timor aūt futuri est: futurū aūt nō timet nisi p̄m q; hꝺ. ppinquā dispositionē in cā sua: ⁊ iō verecūdia ponit. ppinquā dispōnez in eo q; verecūdat ad turpe cōmittendū: put ꝓbus de verecundia logt⁹: ⁊ iō de necitate ponit iperfectionē in eo cui est: sz pnia respicit turpe in pterito: cū pōt succedere pfecto in p̄senti: ⁊ iō nō est actus iperfecti de necessitate.

¶ Ad tertiā. q. dōm q; quidaz dixerunt q; penitere nō est actus alicuius specialis vtutis: sed ois virtutis cōiter: sed hoc nō potest esse: q; aliud est de rōne penitētie, put nunc de ipsa logmur: qđ non est de rōne virtutis cōmuniter. s. de peccato cōmisso satisfacere. Et ideo aly dicūt q; penitentia est spālis virtus: ⁊ specificat ex hoc q; detestat peccatu cōmissum a se. sed hoc nō pōt specificare virtutem: q; cū vtus sit pctō ꝺriū maxie repugnat ei, put est in eodē subiecto. vnde B est oi virtuti cōe q; vitiū repellit a subiecto suo. Et ideo aly dicūt q; specificat ex hoc q; detestatur pctm̄ a se cōmissuz sub spe venie: sed hoc nō potest eē q; nulla virt⁹ recipit speciē ex hoc q; iperat ab alia vtute. qđ aūt dicit ex spe venie: nihil aliud dicit q̄ iperiū spei. vñ ex hoc nō haberet q; eēt specialis virtus: sicut nec act⁹ castitatis: ppter hoc q; a caritate imperat: speciē recipit virtutis spālis. Et iō aliter dōm: q; pnia accipit spālez rōnem obiecti ex B q; respicit pctm̄ a se cōmissuz: vt expiabile p penitētis actū: ⁊ ita act⁹ pnie nō est detestari pctm̄ absolute: q; hoc est cuiuslibet vtutis: sed detestari aligd ex purgatiōe eius: ⁊ q̄tū ad culpā: ⁊ q̄tū ad reatū. hoc enī nulla alia vt⁹ facit. ¶ Ad p̄^m^ q̄ dōz q; ois vt⁹ expellit pctm̄ opposituz formal⁹ q̄tū ad suū actū p̄mū q; est iformare subiectuz: sz act⁹ scōus in alys virtutib⁹ qui ē opatio nō ordinatur pncipal⁹ ad repellēduz pctm̄: sicut est in pnia. ⁊ iō penitētia nō formal⁹ sed quasi effectiue pctm̄ expellit. habz enī pctm̄ expellēdū p mā: ⁊ operat ꝺ ipsuz vt expellatur. vñ nō opponit omni pctō formal⁹ sed alicui tm̄: qđ est in pnia: ⁊ ppter hoc nō oz q; sit gñalis virt⁹. ¶ Ad z^m^ dōm: q; q̄uis pnia habeat actū suū circa mām oīuz vitiorz: ⁊ p ꝓns oīuz virtutū: tm̄ cōsiderat spālez rōnē obiecti in mā circa quā opat: vt dictū est: sicut etiaz magnanimitas hz quodāmodo p obiecto ⁊ mā actus oīuz aliarū virtutū in rōne magni: q; opatur magna in oīb⁹ vtutib⁹: vt dicit in 3° ethi. ⁊ iō sicut magnanimitas est spālis virt⁹: ita ⁊ pnia. ¶ Ad 3^m^ dōm: q; q̄uis detestari absolute mala pacta cōsequat oēm virtutē p̄m q; hz electionē rectā: tm̄ ad expiationē detestari ē ppriū spālis virtutis. ¶ Ad 4.^m^ dōm: q; hec vtus reducit ad aliquā cardinaliū vtutū: vt dicetur: tm̄ ꝓbi de hac virtute: iō mētionē nō fecerunt: q; remissio pctī siue expiatio ptinet ad, puidētiā dei de humanis actibus in q̄tū culpa offendit ⁊ pnia placat. ꝓbi aut nō cōsiderauerūt vtutes dirigētes in actib⁹ humanis, put ordinant ad dei, puidētiā: sed, put ordinant ad bonū humanuz: ⁊ ideo de pnia mētionē nō fecerūt: sed ex filitudine aliarū q̄s determinauit: possum⁹ nos istā accipe. sicut enī est alicui⁹ vtutis: vt hō placet eū quē peccādo offendit: ita ēt ē alicui⁹ vtutis: vt hō deū placet quē peccādo offendit.

¶ Ad. 4. q. dōz q; vtus theologica hz idē p obto: ⁊ p fine B aūt nō ē in pnia: q; obm ei⁹ est pctm̄ cōmissuz qō intendit expiare: finis aūt est de⁹ cui intēdit recōciliari: ⁊ iō nō est vtus theologica: sed iter morales vtutes numerāda ē.

¶ Ad p̄mū ergo dōm: q; in hoc qō dicit q; pnia recōciliat

Universidad de Deusto
Biblioteca

deo:nō tāgiť relatio pnīe ad obm suū: ſz magis ad finē:ſz ordo eiꝰ ad obm tāgiť in B q᷑ dr̄ pcta cōmiſſa flere:ꝛ ió rō nō ſequiť. ¶ Ad 2m dōz q᷑ vtutes ifuſe tripl̄r ſe habēt ad deū:q̄dā.n.hñt deū ꝓ obo ꝛ fine:ſic theologice: q̄dā nō ꝓ obo in qō trāſcat ca᷑ act⁹ſz ꝓ fine ꝓxio: ſic ꝑz de latria q̄ aliq̄s ſeruitutis ꝓteſtatiōes q̄ſi māz hz: q̄s imediate ordiāt in deū q̄ſi in finē:ꝛ tales vtutes ꝓpingſſime ſūt theologicis. vñ ꝛ actꝰ haᷓ vtutū attribuunt vtutibꝰ theologicis:ſic ꝓrimis iperātibꝰ. vñ dr̄ ab Aug.q᷑ fide ſpe ꝛ charitate colit deꝰ.q̄dā āt nō hñt deū ꝓ obo neq᷑ ꝓ fine ꝓxio: ſed vltio:ſic tēperātia q̄ hz paſſiōes ꝓ mā:ꝛ getē animi ꝓ fine ꝓximo :ſz hāc vlteriꝰ ordinat ad deū:pnīa aūt q̄uis nō hēat deū ꝓ obo:hz tñ deū ꝓ fine ꝓxio:q᷑ ad B in pcta cōmiſſa deſtruēda mouet᷑ vt deo recōciliet᷑:ꝛ ió actꝰ eiꝰ.ſ. pctñ expellere vel iuſtificare q̄nq᷑ fidei q̄nq᷑ charitati aſcribit᷑. vñ ꝑz ſolo ad 3m. ¶ Ad 4m dōz q᷑ mediū in iuſtitia nō codē mō accipiť ꝛ in alys vtutibꝰ mozalibꝰ:vt in.3. li.di.33.dictū eſt.accipiť.n.iuſtitie mediū ꝓ adeq̄tionē rei ad rē:hec aūt adeq̄tio fit ī iuſtitia ꝟmutatiua q̄n ab eo q᷑ plꝰ hūit aliq᷑ ſubtrahiť:ꝛ ei q᷑ min⁹ hūit addiť.ille aūt q᷑ alterū offendit vel leſit plꝰ hūit:ꝛ q᷑ leſus ē hūit min⁹ inquātū huic ſubtractū ē q᷑ ei ōbebat᷑:ꝛ ille vſus ē ꝓpa voluntate in B qō nō ōbuit:ꝛ ió vidicatiua iuſtitia ab eo q᷑ offenſa fecit q̄tū hūit plꝰ ōbito tātū ſubtrahit ei ꝛ dat illi q᷑ eſt leſus:vū ad honorē ꝛ ī ſatiſfactionē eiꝰ alium punit. Sic g̃ vindicatiua iuſtitia ꝟſtituit mediū in offenſis q̄ ſūt eiꝰ mā:nō qdē tenendo mediū in offenſis vt q̄ſdā reticat ꝛ q̄ſdā abyciat:ſic tēperātia ponit mediū in delectatōibꝰ ſed oī offenſe ꝓportionādo penā debitā:ꝛ ſilr pnīa ꝓ q̄libet pctō cōmiſſo penā infert ſibypſi debitā : nō aūt ita q᷑ dimittat aliq᷑ pctñ ꝛ aliq᷑ abyciat.

¶ Ad qntā.q.dōz q᷑ qz iuſtitia eq̄litas q̄dā eſt : ió nō ꝑt cē vera adeq̄tio vbi nō ē pfecta rō iuſtitie : ſed aliqs iuſtitie modus:ſicut dicit pbs in.5.ethi.q᷑ dñi ad ſeruū nō ē ſimpliciter iuſtū:ſz dominatiuū iuſtū.cū ergo inter homies ꝛ deū ſit maxia diſtātia:nō poterit ibi cē dicta ꝓpe iuſtitia homis ad deū:ſed aliqs iuſtitie modus q̄ſi per ſimilitudinem. Dō aūt efficiť debitoꝛ alteri homini dupl̄r. vno mō per hoc qō ab eo ſibi eſt datus: ſicut in voluntarys cōiacti onibus:puta in emptionibus ꝛ venditionibꝰ.Alio mō ꝑ hoc qō ei ſubtrahit:ſicut eſt in inuolūtarys cōiactionibꝰ: vt eſt furtum percuſſio ꝛ huiuſmodi. Et ſimil̄r aliquis efficitur deo debitoꝛ ꝛ er hoc q᷑ ab eo aliq᷑ recipit: ꝛ hac ratione deo reddit debitū honorez latria ſiue religio. Alio modo ex hoc q᷑ cōtra deum peccauit: ꝛ ſic reddit deo debitum penitentia. vnde ſicut religio ꝓponiť pars iuſtitie a Tullio:nō quidez quaſi ſpecies: ſed quaſi pars potentialis inquantuz aliquē modū iuſtitie participat: ita etiā penitentia pars iuſtitie debet poni. ¶ Ad ꝑmū ergo dicendum:q᷑ ſicut dicit pbs in.8.ethi.virtus nō requirit ſemp equale:ſed ſufficit q᷑ poſſibile eſt vt in bonozibus ad parentes ꝛ deos.vñ ſicut latria eſt pars iuſtitie q̄uis nō reddat equalez honorez beneficys acceptis : ita ꝛ pnīa q̄uis nō poſſit aliquid equale reddere offenſe ꝓcedenti. ¶ Ad 2m dōm q᷑ ſicut actus ꝓudētie cōiungiť actibus aliaruz virtutū mozaliuz:ita etiā cōiungiť actui pnīe : ꝛ ſm B ꝓcedit obiectio. Uel dōm q᷑ glo.nō loquiť de luctu pnīe:ſz ō luctu quo ſpretis terrenis ad celeſtia ſuſpiram⁹. ¶ Ad 3m dōz q᷑ pnīa vtiť tēperātia ad finē ſuū: ꝛ ꝛz B ītelligenda ē auctas Jſi.nō q᷑ repellere carnalia deſideria ſit actꝰ elicitꝰ a pnīa. ¶ Ad 4m dōz q᷑ verecūdia eſt ī alio gñe q̄ pnīa.qz verecūdia ē tioꝛ.vt dicť pbs.ſz pnīa ē doloꝛ:ꝛ ió ñ ſūt idē q̄uis obm vtriuſq᷑ ſit turpe actū. ¶ Ad 5m dōz q᷑ pnīe ē ſufferre difficilia volūtarie aſſūpta :ſz patiētia eſt ꝓpe in ſuſtinēdo difficilia ab alys illata:ꝛ ió nō ſūt idē.

¶ Ad 6um.q.dōz q᷑ pnīa ꝛ vidicatiua iuſtitia circa idē aliq᷑ mō ſunt.ſ.circa punitionē offenſe:ſz dr̄nt in duob⁹. ꝑ qz vidicatiua ꝓpe ineſt in iudice penā ifligēte quaz reus q̄nq᷑ inuite ſuſtinet:ſz pnīa ē in ipſo reo q᷑ volūtari⁹ penā ſuſtinet ꝓ culpa cōmiſſa. z⁰ qz vindicatiua reſpicit offenſam cōiter:ſz pnīe vt⁹ reſpicit offenſā dei. vñ oz q᷑ pnīa ꝟſiſtat in emēdatiōe offenſe volūtarie aſſūpta: ꝛ tali q̄lis ōo cōpetit. Sic aūt boīb⁹ q᷑ videt ea q᷑ foris parēt fit offenſe recōpēſatio q᷑ aliq᷑ exterioza:ita deo q᷑ ītuet᷑ coꝛoz q᷑ icipiat recōpēſatio fieri in ipſo coꝛdis affectu. Ēt aūt bñ recōpēſatio ꝑcedētis offenſe exteri⁹ in duob⁹. ꝑ in B q᷑ aliqs exteri⁹ penā ſubit ꝓ offenſa quā fec̄. z⁰ in B q᷑ cauet in futuruz ne ſilis offenſa ab eo fiat: ꝛ hec duo oz q᷑ hō in coꝛde exhibeat ꝓ pnīaz.ꝑ doloꝛē coꝛdis ꝓ malis q̄ fecit.z⁰ ꝓpoſitū decetero talia nō ꝟmittēdi : ꝛ hec duo ꝑdcā diſpoſitiue ꝓrehēdit:q̄uis nō in forma diffōnis ꝓponať. vñ magr ad formā debitā eā reducēs tria ponit.ſ.gen⁹ in B qō dicť q᷑ ē vtus:doloꝛē de ꝓteritis in B qō dicť q̄ cōmiſſa mala plāgimus:ꝛ ꝓpoſitū de futura emēdatiōe in B qō dicť: cū emēdatiōis ꝓpoſito. Allia vo q̄ dr̄ir ad idē ꝓtinēt:vt in expoſitiōe lr̄e patebit. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q᷑ qz habit⁹ ꝓ actꝰ cognoſcunť:ió cōſueti⁹ eſt apud auctoꝛes vt habit⁹ ꝓ actꝰ diffiniant:ponēt᷑ actꝰ loco habituū: ſic ēt dr̄ie accīſales interdū in diffōnibꝰ ponunť ꝓ eſſentialibꝰ ꝓpter earū latitia:vt dicť in.8.meta. ¶ Ad 2m dōz q᷑ illud qō ꝓtinet ad copozalez ꝟmutatione nō ꝓtinet ad vtutē quaſi eēntialis actus eiꝰ:ſz pōt ptinere ad vtutē ſicut māle circa qō opať virtꝰ:qz etiā paſſiōes coꝛpales ſunt mā vtutū:ꝛ ꝛz hoc dicendū q᷑ ipſi⁹ virtutis pnīe ſenſibilis doloꝛ vel coꝛpalis fletꝰ pōt cē quoddā māle inq̄tū hec deo reddit penitentia q̄ſi debitū ꝓ offenſa cōmiſſa:ꝛ ió ſi ꝓ plāctuz ſignificatus actꝰ pnīe:tūc nihil aliud dicit q̄ detestationē. ſi aūt dicat māle pnīe:ſic pōt etiā ſenſibilē vel coꝛpalē fletuz dicere. ¶ Ad 3m dōz q᷑ q̄uis pctñ ſit ꝓteritū q̄tū ad actū : manet tñ q̄tuz ad effectū: vel reatus: vel macule: vel offenſe diuine:ꝛ ſic pōt aliq᷑ de pctō dolere inq̄tū eſt pnīs. doloꝛ enī de ꝓſenti eſt. Uel dōm ꝛ meli⁹: q᷑ q̄uis volūtas ꝑdcā nō ſit de ipoſſibili:eſt tñ de ipſo vellcitas quedā.i. voluntas ꝑditionata. vellem⁹.n.ſi eſſet poſſe q᷑ hoc nō fuiſſet, ꝛ ꝛz B etiā accipiūt ex ꝑditiōe ꝑdicta q̄dā rōnē pñtis:vt de eis poſſit cē doloꝛ q᷑ nō eſt niſi de pñtib⁹. ¶ Ad 4m dōm q᷑ q̄uis ad pnīaz inq̄tū eſt pnīa nō ptineat reſpect⁹ additurū:tñ inq̄tū eſt emēdatoria offenſe cōmiſſe in deū ꝓpositū intelligit reſpectuz in futurū.ſ. ꝓpoſitū de cetero caueēdi: ꝛ ꝑ positū intelligiť in hoc qō dicit. ſlēda itez nō cōmittere .i. habere ꝓpoſitū nō cōmittendi . vel intelligať q̄tum ad pfectā pnīaz:vt qō addiť nō ſit de eēntia pnīe:ſz de pfectione:qz ſine hoc nō ꝟſequiť vltimū fructū ſuū:vel vt referať ad idē tp̄s:vt magiſter dicit. ¶ Ad 5m dōz q᷑ Aristo. ordinat ptes diffōnis ꝛz ordinē ad pnīaz:qz illud qō ē ꝓmagis eſſentiale penitētie ꝓmo ponit:ſed Aug.ordinat potius nem ad penitentē:qz hoc ꝑus occurrit vt a ꝓpoſito pctī di deſiſtat:q̄ſi remouēs pnīe impedimētū. ¶ Ad 6um dōz q᷑ nō eſt icōueniēs de eodē dari diuerſas diffōnes ſm diuerſa que in rebus inueniunť.diffinitio igiť ꝓmiſſa Greg. ꝛ ambro.quā magiſter ad formaz diffōnis reducit cōpletiſſima eſt:qz tangit ꝛ gen⁹:ꝛ actū:ꝛ obiectū:ꝛ vtriuq᷑ illoruz que ad emēdationē deo exhibēdā regrunť. Et in idē redit diffinitio augu. poſita in littera.ſ. ꝓnitentia ē q̄dā vindicta dolētis ꝛc̄.niſi q᷑ magis exꝑmit ꝓximuz genus ipſi⁹: qz ponit ipſaz nō ſolū in gñe vtutis ſz in gñe iuſtitie in boc q᷑ dicit eam vindictam:ꝛ differētias etiā magis ꝓximas ad ꝓpriaz ſpeciē ponit in boc q᷑ addit rationē punitionis ad doloꝛem. Et in idem redit diffinitio ambroaliа quā ponit q᷑ penitētia eſt doloꝛ coꝛdis ꝛ amatiuodaie ꝓ malis que gſq᷑ cōmiſit:niſi q᷑ nō ponit vnuz coꝛ q᷑ cōtinēt ꝑdicte diffinitiones.ſ. detestationē peccati cōmiſſi,

lib.de eccleſiaſticis dogmatibus diffiniť pnīa ſic.ꝓnitētia vero eſt penitenda nō admittere ꝛ admiſſa deflere.ergo videtur q᷑ in ꝑmiſſa diffinitōe male ordinātur partes diffinitiōis. ¶ Ꝑ.q̄riť de alys diffinitionib⁹ quō pnīe cōueniant:cū vnius vna debet eſſe diffinitio.

¶ Rñ:dōm ad ꝑmā.q.q᷑ ſicut ſupra.di.i.dcm eſt.ſacrm ī poꝛtat ſanctitatē actiue p mōz q᷑ nobis ſcificādis cōpetit: vt.ſ.aduingať ſignificatio ſcificatōis ſuiſibilis ꝓ viſibilia ſigna:put nūc de ſacris logmur.vñ vbicūq᷑ fit aliq᷑ ſcificatio ſignificata aliq᷑ ſenſibilib⁹ ſignis. ibi eſt ſacrz:ꝛ ió cū B ſit in pnīa:cōſtat q᷑ pnīa eſt ſacrm. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q᷑ ſic in coꝛporalib⁹ medicis q̄dā ſūt q̄ ꝟſiſtūt in ſola paſſione vel receptiōe curati: vt ſectio vulneris vl̄ appō empla ſtri.q̄dā vo q̄ cōſiſtūt in actu laborātis:ſic exercitatiōes ꝛ hȳ:ita ēt in ſacris q̄dā nō regrūt actū eiꝰ q᷑ ſactificať q̄tū ad ſubam ſacri niſi ꝓ accīs:ſic remouēs ꝓhibens: ſic ꝑz ī baptiſmo ꝛ confirmatiōe ꝛ hȳ. Quedā aūt regrūt eēntial̄r ꝛ ꝓ ſe actū eiꝰ q᷑ ſacrm recipit ad eēntiā ſacri:ſic ꝑz in pnīa ꝛ mſrimonio. Jn illis g̃ ſacris q᷑ ſine actu nr̄o cōplenť ē mā q᷑ cauſat ꝛ ſignificat q̄ſi medicina exteri⁹ appoſita.in illis aūt ſacris q᷑ actū nr̄m regrūt nō ē tal̄ mā :ſz ipſi actꝰ exteri⁹ apparētes B idē faciūt:qō mā in alys ſacris. Quō aūt ea q᷑ exteri⁹ gerunť ſint cā ſcificatiōis in pnīa : ex ſequētibus apparebit. Uerū in diffōne hac oz q᷑ māle elemēt᷑ accipiať cōiter ꝓ cā ſenſibili:ſiue ſit mā aliq᷑ coꝛpal̄:ſiue ſit actꝰ aliqs ſenſibilis. ¶ Ad 2m dōz q᷑ in B ſacro ſūt aliq᷑ res.ſ.ipſi exteriozes actꝰ ꝛ aliq᷑ vba.ſ.ſacerdotis abſoluentis:q᷑ ſunt forma b⁹ ſacri q᷑ exꝑmiť abſolutiōis actꝰ.ſed nō regriť tāta vboꝛ determiatio ſic in baptiſmo ꝛ cuchariſtia:qz nō ē b⁹ aliq᷑ mā ſcificāda vbo vite:ſic ī illis ſacris. ¶ Ad 3m dōm q᷑ ēt pnīe ſacrz a miniſtris eccl̄ie exhibeť: qz ſacerdotes abſoluūt cōfitētes ꝛ ſatiſfactionē iniūgūt: ſed q᷑ bēant aliq᷑ pn̄m in nobis : B eſt ex ꝑte illa q̄ in hoc ſacro exigiť actꝰ noſter.vt dcm̄ ē. ¶ Ad 4m dōm q᷑ iten Dio.nō fuit in eccl̄iaſtica hierarchia tradere notitiaz ſacroꝝ.vñ quedā determinat q̄ nō ſunt ſacra : ſicut cōſūmatiōes monaſticas ꝛ exeqas mortuoꝝ:ſed miniſtrare ꝛ exteriozes ritus ſignāt ſpūales actꝰ. ꝛ qz in pnīa ꝛ matrimonio nō eſt aliquis determinatꝰ ritus: co q᷑ nō habeāt materiā ſicut ꝛ alia ſacra vt dictū eſt:ió de his duob⁹ non determinauit:nec ſequiť q᷑ nō ſint ſacramenta.

¶ Ad 2um.q.dōm q᷑ in pnīa ſe hz homo ꝛ vt recipiens ꝛ vt agēs:recipit q̄dez a deo veniā ꝛ recōciliationē per eccl̄ie miniſtros:ꝛ ſm hoc hz rōnē ſacri. Sz ex ꝑte actꝰ ſunt de ipſa diuerſe opiones.q̄dam enī dicūt q᷑ eſt actꝰ tñ vtutis ꝛ nō eſt virtus:ſed hoc nō pōt cē:qz cū actꝰ nō pōt eē virtus ī dormiēte:dormiens nō poſſet dici penitēs:qō falſū eſt. ꝛ ió aliqui dixerūt q᷑ ex ꝑte iſta pnīa eſt vtus:ſz nō ꝓprie loquēdo:ſed cōiter: put oīa laudabilia vtutes dr̄ etiā ſi ſint paſſiones:ſed B nō ē verū:qz ſm ꝓbm in.8.ethi.ꝓnicipale in vtute morali ē electio.vñ oīs habit⁹ q᷑ facit rectaz electionē pōt dici ꝓprie loquēdo virtꝰ.vñ cū actꝰ pnīe nō cauſet tñ ex paſſiōe ſz magis ex electiōe ēt ſi nulla ſit paſſio.ꝟſtat q᷑ pnīa ꝓprie loquēdo ē virtꝰ:ꝛ nō ipropꝺ ſic vecrēdia ꝛ aliud hȳ. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q᷑ nō ſm idez pnīa eſt vtus ꝛ ſacrm:ſz inq̄tū q᷑ pnīaz recipit gr̃az curātē pctī vulnus penitēs pōt cē ſacrm.inq̄tū aūt q᷑ habitū ifuſuz ordinat ad actū rectū ſic eſt virtꝰ.ꝛ qz aliqs actꝰ rectus nō eſt de eſſentia baptiſmi:ió baptiſm⁹ nullo⁰ dr̄ virtꝰ:nec etiaz cōfirmatio eadē rōne. ¶ Ad 2um dōz q᷑ pnīa nō eſt idē qō gr̃a q᷑ eſſentiā:ſz dr̄ gr̃a qz cōuenit cū gr̃a in ꝓprio effectu: effectꝰ.n. ꝓpriꝰ gr̃e ē iuſtificare ꝛ deo gratuz reddere:ꝛ B ēt eſt effectꝰ pnīe vt ifra dicēt. ¶ Ad 3um dōm q᷑ pnīa paſſio nō ē vtus nec actꝰ vtutis:ſz pōt cē vtuti ānexū: qz vtutes nō ſunt getes vel īmobilitates vt q̄dā dixerūt : vt dicť pbs in.7.ethi.ſz bñt ꝛ gaudiū ꝛ triſtitiā adiunctā ꝓut ſūt paſſiones q̄dam:actus enī pnīe ꝓcedit eſt virtus nō eſt ex paſſiōe ꝓuenies:ſed ex debita electiōe. ¶ Ad q̄rtū dōz q᷑ bonū illud ad q᷑ virtꝰ ordinat imediate eſt actꝰ perfectus ipſius:ꝛ ió aliq᷑ vtutes ſunt q̄ ꝓncipalē actū habēt in retrahēdo ab aliquo:ſic dcm̄ eſt in.3.li.di.23. de tēperantia ꝛ modeſtia ꝛ hȳ.ꝛ ſilr actus ꝑfectus pnīe eſt in retrahēdo ab aliq᷑ malo:nec ꝓp hoc ſequiť q᷑ nō ſit vtꝰ. ¶ Ad qntū dōz q᷑ verecūdia eſt timoꝛ de turpi:timoꝛ aūt futuri eſt:futurū aūt nō timeť niſi ſm q᷑ hz ꝓpinquā diſpoſitionē in cā ſua:ꝛ ió verecūdia ponit ꝓpinquā diſpoſitionez in eo q᷑ verecūdať ad turpe cōmittendū: put pbus de verecundia logť:ꝛ ió de necitate ponit ꝑfectionē in eo cui ieſt:ſz pnīa reſpicit turpe in ꝓteritoꝛ cū pōt ſuccedere pfecto in ꝓſenti:ꝛ ió nō ēſt actus ꝑfecti de neceſſitate.

¶ Ad tertiā.q.dōm q᷑ quidaz dixerunt q᷑ penitere nō eſt actus alicuius ſpecialis vtutis:ſed oīs virtutis cōiter:ſed hoc nō poteſt eſſe:qz aliud eſt de rōne penitētie put nunc de ipſa logmur: qō non eſt de rōne virtutis cōmuniter.ſ. de peccato cōmiſſo ſatiſfacere. Et ideo alꝰ dicūt q᷑ penitentia eſt ſpālis virtus:ꝛ ſpecificať ex hoc q᷑ detestaťur peccatuz cōmiſſum a ſe.ſed hoc nō pōt ſpecificare virtutem: qz cū vtus ſit pctō ꝟriū maxie repugnat ei put eſt in eodē ſubiecto.vnde B eſt oī virtuti cōe q᷑ vitiū repellit a ſubiecto ſuo.Et ideo alꝰ dicūt q᷑ ſpecificať ex hoc q᷑ detestaťur pctñ a ſe cōmiſſuz ſub ſpe venie:ſed hoc nō poteſt cē qz nulla virtꝰ recipit ſpeciē ex hoc q᷑ ꝑ iperať ab alia vtute. qō aūt dicit᷑ ex ſpe venie:nihil aliud dicit q̄ ꝑ iperiū ſpei. vñ ex hoc nō haberet q᷑ eēt ſpecialis virtus:ſicut nec actꝰ caſtitatis: ꝓpter hoc q᷑ a caritate impať:ſpeciē recipit virtutis ſpālis. Et ió aliter dōm:q᷑ pnīa accipit ſpālez rōnem obiecti ex B q᷑ reſpicit pctñ a ſe cōmiſſuz : vt expiabile ꝑ penitētis actū:ꝛ ita actꝰ pnīe nō eſt detestari pctñ abſolute:quod hoc eſt cuiuſlibet vtutis:ſed detestari aliqd ex purgatiōe eius:ꝛ q̄tū ad culpā:ꝛ q̄tū ad reatū.hoc enī nulla alia vtꝰ facit. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q᷑ oīs vtꝰ expellit pctñ oppoſituz formal̄r q̄tū ad ſuū actū ꝑmū q᷑ eſt ifformare ſubiectuz:ſz actꝰ ſcūs in alys virtutib⁹ qui ē opatio nō ordinatur ꝓncipal̄r ad repellēduz pctñ:ſicut eſt in pnīa . ꝛ ió penitētia nō formal̄r ſed quaſi effectiue pctñ expellit.habz enī pctñ expellēdū ꝓ mā:ꝛ operať ꝺ ipſuz vt expellatur. vñ nō opponiť omni pctō formal̄r:ſed alicui tñ:qō eſt in pnīa:ꝛ ꝓpter hoc nō oz q᷑ ſit gñalis virtꝰ. ¶ Ad 2um dōm: q᷑ q̄uis pnīa habeat actū ſuū circa mām oīuz vitioꝝ : ꝛ ꝑ oīs oīuz virtutū:tñ cōſiderat ſpālez rōnē obiecti in mā circa quā opať:vt dictū eſt:ſicut etiaz magnanimitas hz quodāmodo ꝓ obiecto ꝛ mā actus oīuz aliarū virtutū in rōne magni:qz opatur magna in oīb⁹ vtutib⁹ : vt dicit in 3° ethi.ꝛ ió ſicut magnanimitas eſt ſpālis virtꝰ:ita ꝛ pnīa.

¶ Ad 3um dōm:q᷑ q̄uis detestari abſolute mala pacta cōſequať oēm virtutē ſm q᷑ hz electionē rectā:tñ ad expiationē detestari ē ꝓpriū ſpālis virtutis. ¶ Ad 4m dōm:q᷑ hec vtus reducit ad aliquā cardinaliū vtutū : vt dicetur: tñ pbs de hac virtute:ió mētionē nō fecerunt:qz remiſſio peti ſiue expiatio ptinet ad ꝓudētiā dei de humanis actibus inq̄tū culpa offendit᷑ ꝛ pnīa placať. pbs aut nō conſideranerūt vtutes dirigētes in actib⁹ humanis put ordinant᷑ ad dei ꝓudētiā:ſed ꝓut ordinant᷑ ad bonū humanuz:ꝛ ideo de pnīa mētionē nō fecerūt : ſed ex ſilitudine aliarū q̄s determinauit:poſſum⁹ nos iſtā accīpe.ſicut enī eſt alicui⁹ vtutis:vt bō placet eū qui peccādo offendit: ita ēt ē alicui⁹ vtutis:vt bō deū placet qui peccādo offendit.

¶ Ad.4.q.dōz q᷑ vtus theologica hz idē ꝓ obto : ꝛ ꝓ fine B aūt nō ē in pnīa:qz obm eiꝰ eſt pctñ cōmiſſuz qō intendit expiare:finis aūt eſt deꝰ cui intēdit recōciliari : ꝛ ió nō eſt vtus theologica:ſed iter mozales vtutes numerāda ē.

¶ Ad ꝑmū ergo dōm:q᷑ in boc qō dicit q᷑ pnīa recōciliat

Universidad de Deusto
Biblioteca

deo nō tāḡ relatio pnīe ad obm suū: ſz magis ad finē: ſz ordo ei⁹ ad obm tāḡ in ℣ q dr pctā cōmissa flere: ꝛ iō rō nō sequit. ¶ Ad 2m dōs q vtutes ifuse triplr se habēt ad deū: q̄dā. n. hñt deū p obo ꝛ fine: sīc theologice: q̄dā nō p obo in qō trāseat ca3 act⁹ ſz p fine pxīo: sic ps de latria q̄ aliq̄s seruitutis pte stationes q̄si māz hz: q̄s imediate ordīat in deū q̄si in finē: ꝛ tales vtutes ppingſſime sūt theologicis. vñ ꝛ act⁹ ha3 vtutū attribuunt vtutib⁹ theologicis: sīc pximis iperātib⁹. vñ dr ab Aug. q fide spe ꝛ charitate colit de⁹. q̄dā āt nō hñt deū p obo neq; p fine pxīo: sed vltio: sīc tēperātia q̄ hz passiones p mā: ꝛ getē animi p fine pximo: ſz hāc vlteri⁹ ordinat ad deū: pnīa aūt q̄uis nō hēat deū p obo: hz tñ deū p fine pxīo: qz ad ℣ in pctā cōmissa destruēda mouet vt deo recōcilier: ꝛ iō act⁹ ei⁹. ſ. pctm expellere vel iustificare q̄nq; fidei q̄nq; charitati ascribit. vñ ps solo ad 3m. ¶ Ad 4m dōs q mediū in iustitia nō eodē mō accipit ꝛ in alys vtutib⁹ mozalib⁹: vt in. 3. li. di. 33. dictū est. accipit. n. iustitie mediū p adeq̄tionē rei ad rē: hec aūt adeq̄tio fit i iustitia ꝛmutatiua q̄n ab eo q plꝰ hūit aliḡd subtrahit: ꝛ ei q min⁹ hūit addit. ille aūt q alterū offendit vel lesit plꝰ hūit: ꝛ q lesus ē hūit min⁹ inquātū huic subtractū ē q̄d ei ōbebat: ꝛ ille vsus ē ꝑpa volūtate in ℣ q̄d nō ōbuit: ꝛ iō vidicatiua iustitia ab eo q offensa fecit q̄tū hūit plꝰ ōbito tātū subtrahit ei ꝛ dat illi q est lesus: dū ad honorē ꝛ i satisfactionē ei⁹ alium punit. Sic q̄ vindicatiua iustitia ꝓstituit mediū in offensis q̄ sūt ei⁹ mā: nō q̄dē tenendo mediū in offensis vt q̄sdā reticat ꝛ q̄sdā abyciat: sīc tēperātia ponit mediū in delectatōib⁹ sed oī offense ꝓportionādo penā debitā: ꝛ silr pnīa ꝑ q̄libet pctō cōmisso penā infert sibypsi debitā: nō aūt ita q dimittat aliq̄d pctm ꝛ aliq̄d abyciat.

¶ Ad qntā. q. dōs q qz iustitia eq̄litas q̄dā est: iō nō ꝑt ee vera adeq̄tio vbi nō ē pfecta rō iustitie: sed aliqs iustitie modus: sicut dicit pbs in. 5. ethi. q dñi ad seruū nō ē simpliciter iustū: ſz dominatiuū iustū. cū ergo inter homies ꝛ deū sit maxia distātia: nō poterit ibi ee dicta ꝑpe iustitia homis ad deū: sed aliqs iustitie modus q̄si per similitudinem. Dō aūt efficit debitor alteri homini dupl'r. vno mō per hoc q̄d ab eo sibi est datus: sicut in voluntarys cōiacationibus: puta in emptionibus ꝛ venditionib⁹. Alio mō p hoc q̄d ei subtraxit: sicut est in innolūtarys cōicationib⁹: vt est furtum percussio ꝛ huiusmodi. Et similr aliquis efficitur deo debitor per hoc q ab eo aliḡd recipit: ꝛ hac ratione deo reddit debitū honorez latria siue religio. Alio modo ex hoc q cōtra deum peccauit: ꝛ sic reddit deo debitum penitentia. vnde sicut religio ponit pars iustitie a Tullio: nō quidez quasi species: sed quasi pars potentialis inquantuz aliquē modū iustitie participat: ita etiā penitentia pars iustitie debet poni. ¶ Ad ꝑmū ergo dicendum: q sicut dicit pbs in. 8. ethi. virtus nō requirit semp equale: sed sufficit q possibile est vt in honorib⁹ ad parentes ꝛ deos. vñ sicut latria est pars iustitie q̄uis nō reddat equalez honorez beneficijs acceptis: ita ꝛ pnīa q̄uis nō possit aliquid equale reddere offense ꝓcedenti. ¶ Ad 2m dōm q sicut actus prudētie cōiungit actibus aliaruz virtutū mozaliuz: ita etiā cōiungit actui pnīe: ꝛ sm ℣ ꝓcedit obiectio. Uel dōm q glo. nō loquit de luctu pnīe: ſz ō luctu quo sprētis terrenis ad celestia suspiram⁹. ¶ Ad 3m dōs q pnīa vtit tēperātia ad finē suū: ꝛ ſz ℣ itelligenda ē auctas Jsi. nō q repellere carnalia desideria sit act⁹ elicit⁹ a pnīa. ¶ Ad 4m dōs q verecūdia est i alio gñe q̄ pnīa. qz verecūdia ē tior. vt dic ꝑbs. ſz pnīa ē dolor: ꝛ iō ñ sūt idē q̄uis obm vtriusq; sit turpe actū. ¶ Ad 5m dōs q pnīe ē sufferre difficilia volūtarie assūpta: ſz patiētia est ꝑpe in sustinēdo difficilia ab alys illata: ꝛ iō nō sūt idē.

¶ Ad 6am. q. dōs q pnīa ꝛ vidicatiua iustitia circa idē aliḡ mō sunt. ſ. circa punitionē offense: ſz dr̄nt in duob⁹. ꝑ qrvi dicatiua ꝑpe ineſt in iudice penā iſligēte quaz reus q̄nq; inuite sustinet: ſz pnīa ē in ipso reo q volūtari⁹ penā sustinet ꝑ culpa cōmissa. 2o qz vindicatiua respicit offensam cōiter: ſz pnīe vt⁹ respicit offensā dei. vñ oz q pnīa ꝓsistat in emēdatiōe offense volūtarie assūpta: ꝛ tali q̄lis do cōpetit. Sic aūt hoib⁹ q videt ea q̄ foris ꝓrēt fit offense recōpēsatio ꝑ aliq̄ exteriora: ita deo q ītuet cor oz q̄ recipiat recōpēsatio fieri in ipso cordis affectu. Sit aūt hñ recōpēsatio ꝓcedētis offense exteri⁹ in duob⁹. ꝑ in ℣ q aliqs exteri⁹ penā subit ꝑ offensa quā fec. 2o in ℣ q cauet in futuruz ne sil'is offensa ab eo fiat: ꝛ hec duo oz q hō in corde exhibeat p pnīaz. ꝑ dolorē cordis ꝑ malis q̄ fecit. 2o ꝓpositū decetero talia nō ꝓmittēdi: ꝛ hec duo ꝑdcā diffō cōprehēdit: q̄uis nō in forma diffōnis ꝓpriat. vñ magr ad formā debitā eā reducēs tria ponit. ſ. gen⁹ in ℣ q̄ dic q vtus: dolorē de ꝑteritis in ℣ q̄ dic q̄ cōmissa mala plāgimus: ꝛ ꝓpositū de futura emēdatiōe in ℣ q̄ dic: cū emendatiōis ꝓposito. Alia vo q dñr ad idē ptinēt: vt in expositiōe lr̄e patebit. ¶ Ad ꝑm g dōs q qz habit⁹ p act⁹ cognoscunt: iō cōsuetū est apud auctores vt habit⁹ ꝑ act⁹ diffiniant: ponētes act⁹ loco habituū: sīc ēt dr̄ie accītales in terdū in diffōnib⁹ ponunt ꝑ essentialib⁹ ꝓpter carū latitiā: vt dicit in. 8. meta. ¶ Ad 2m dōs q illud q̄ ptinet ad copozalez ꝛmutationē nō ptinet ad vtutē quasi eētialis actus ei⁹: ſz pōt ptinere ad vtutē sicut māle circa q̄ opat virt⁹: qz etiā passiones corpales sunt mā vtutū: ꝛ ſz boc vendū q ipsi⁹ virturis pnīe sensibilis dolor vel corpalis fiet⁹ pōt ee quoddā māle inq̄tū hec deo reddit penitens q̄si debitū ꝑ offensa cōmissa: ꝛ iō si ꝑ plāctuz significatur act⁹ pnīe: tūc nihil aliud dicit q̄ detestationē. si aūt dicat māle pnīe: sic pōt etiā sensibilē vel corpalē fletuz dicere. ¶ Ad 3m dōs q q̄uis pctm sit ꝑteritū q̄tū ad actū: manet tñ q̄tuz ad effectū: vel reatus: vel macule: vel offense diuine: ꝛ sic pōt aligs de pctō dolere inq̄tū est pnīs. dolere vero de ꝑsenti est. Uel dōm ꝛ meli⁹: q q̄uis volūtas ꝓpta nō sit de ipossibili: est tñ de ipso velleitas quedā. i. voluntas ꝓditionata. vellem⁹. n. si esset pole q hoc nō fuisset. ſz ℣ etiā accipiūt ex ꝓditiōe ꝑdicta q̄dā rōnē pnītis: vt de eis possit ee dolor q nō est nisi de pnītib⁹. ¶ Ad 4m dōm q q̄uis ad pnīaz inq̄tū est pnīa nō ptineat respect⁹ ad futurū: tñ inq̄tū est emēdatoria offense cōmisse in deū respicit uz in futurū. ſ. ꝓpositū de cetero cauēdi: ꝛ ℣ positū intelligit in hoc q̄d dicit. flēda iterū nō cōmittere. i. habere ꝓpositū nō cōmittēdi. vel intelligat q̄tum ad pfectā pnīaz: vt q̄d addit nō sit de eētia pnīe: ſz de perfectione: qz sine hoc nō ꝓsequit vltimū fructū suū: vel vt referat ad idē tps: vt magister dicit. ¶ Ad 5m dōs q Aug. ordinat ptes diffōnis ſz ordinē ad pnīaz: qz illud q̄d ē magis essentiale penitētie ꝑmo ponit: sed Aug. ordinat pro aliquem ad penitentē: qz hoc ꝑus occurrit vt a ꝓposito perfecti desistat: q̄si remouēs pnīe impedimētū. ¶ Ad 6m dōs q nō est icōueniēs de eodē dari diuersas diffones fm diuersa que in rebus inueniunt. diffinitio igit ꝑmissa Hug. ambro. quā magister ad formaz diffōnis reducit cōpetentissima est: qz tangit ꝛ gen⁹: ꝛ actū: ꝛ obiectū: ꝛ vtrūq; illoruz que ad emēdationē deo exhibēdā regrunt. Et in idem redit diffinitio augu. posita in littera. ſ. ¶ Penitentia ē q̄da vindicta dolētis ꝛc. nisi q magis exꝑmit ꝓximuz genus ipsi⁹: qz ponit ipsaz nō solū in gñe vtutis ſz in gñe iustitie in boc q dicit eam vindictam: ꝛ differētias etiā magis ꝓximas ad ꝓpriaz specie ponit in boc q addit ratione punitionis ad dolorem. Et in idem redit diffinitio ambrosii alia quā ponit q penitētia est dolor cordis ꝛ amaritudo ale ꝑ malis que q̄sq; cōmisit: nisi q nō ponit vnuz eoz q cōtinet ꝑdicte diffinitiōes. ſ. detestationē peccati cōmissi.

Alia aūt notificatio qua dicit q pnīa est res optima q̄ oēs defect⁹ reuocat ad pfectū dat ꝑ effectū pnīe: ꝛ dr̄ ee optima res nō simpliciter sed i genere decliatiōis a malo post peccatū cōmissū. Et silr ēt illa Damas. diffinitio: ꝓnia est remotio ab eo q̄ ē ꝓtra nām in id quod ē fm naturā: dat ꝑ effectū ꝛ q̄si i idē redeūt: qz peccatū q̄ ī ꝑma descriptione dr̄ defect⁹: in secūda dr̄ ꝓtra nāz ee. stat⁹ aūt gr̄e vel virtutis que in prima diffinitione dr̄ pfectio. in secūda dr̄ fm naturā esse: qz ad hoc natura est ordinata.

Ad secundum

sic ꝓcedit: Uidet q ℣tus pnīe timore nō cōcipiat: quod. n. est ex infusiōe nō hz cāz i subiecto. sed pnīa cū sit virtus de qua Aug. dicit: q deus eā i nobis sine nobis facit ē ex ifusiōe. ergo nō hz cāz i suo subiecto: ꝛ ita timore nō ꝓcipit. ¶ ℙ. illud q̄ in ee pfectū ꝑdit nō tñ cōcipit sz ēt pfecte generat. sed pnīa in ee pfectū ꝑdit: qz ēt defect⁹ ad pfectuz reuocat. ergo eius generatio nō dz timore ꝓcipi. ¶ ℙ. plus ꝑuocat bō ad pnīam ex expectatiōe glorie q̄ ex cōminatione pene. vñ Johānes pnīaz ꝑdicās dixit: Penitētiā agite: appropinq̄bit. n. regnū celoz: Mat. 3. ſz expectatio glorie ptinet ad spez vel charitatē quā excitat: pene aūt ꝓminatio ad timorez. q magis dicendū fuit q oziat ex spe vel amore q̄ ex timore. ¶ ℙ. si ꝓcipit timore: aut timore initiali aut seruili: aut mūdano: aut casto. nō mūdano: qz ille magis ad peccatū trahit. silr etiā nec seruili: qz ille nō ē simul cū pnīa: generās aūt ꝛ generatū siue cōcipiēs ꝛ cōceptū oz ee simul. similiter nec initialis aut castus aut filialis: qz isti nō precedūt pnīaz: oz aūt q cōcipiēs ꝑcedat cōceptū. ergo nullo mō pnīe virt⁹ timore cōcipit. ¶ Sed ℑ. fm Aug. timor introducit ad charitatē. ſz introductio charitatis ꝛ alia3 virtutū ē p pnīam. q pnīa a timore initiū sumit. ¶ ℙ. Priozū ꝓtraria sunt ꝓncipia. sed delectatio peccati ad peccatū attraxit. q ꝛ acerbitas pene a pctō reuocat reuocatio autem fit per penitētiam. ergo timor q penam respicit est penitētie principium.

¶ Ulterius videt q pnīa sit ꝑma virtutū. Math. 3. super illud. ℙnīam agite. dicit glo. ꝑma virt⁹ ē p pnīam punire veterē boiez ꝛ vitia odire. ¶ ℙ. cā ꝑcedit effectū. ſz pnīa ē cā iustificatiōis in qua oēs virtutes ifundunt. ergo ē prior aliis virtutib⁹. ¶ ℙ. in quolibz motu ꝑus ē recedere a termīo q̄ ad terminū ꝑuenire. sed pnīa ordīat ad recessuz a malo: oēs aūt alie ℣tutes ad cōsecutionez boni. ergo pnīa ꝑcedit oēs alias ℣tutes. ¶ Sz ꝓtra: fides ē cā timoris: sed timor ꝑcedit pnīam sicut cā ei⁹. ergo ꝛ fides: nō ergo pnīa ē ꝑma virt⁹. ¶ ℙ. pnīa ex recta electōe ꝑcedit: vt supra dictū ē. ſz recta electio ꝑcedit ex q̄libet ℣tute. ergo penitentia est posterior omnibus virtutibus.

¶ Ulteri⁹ videt q pnīa nō sit fundamētū: illud. n. quod se quit ad fundamētū nō debet dici fundamētū ſz supedificatio. sed fides que ē fundamētū vt hētur Heb. ii⁹ ꝑcedit pnīam vt dictū ē. ergo pnīa nō est fundamētū alia3 virtutū. ¶ ℙ. Eccl. 25. sup illud. q magn⁹ ē qui iuenit sapiētiā ꝛc. dicit glo. timor dñi scūs pmanet i seculū. ipse ē fidei fundamētū ꝛ charitatis ozigo. ſz pnīa sequit timorē. q ipsa nō est fundamētū alia3 virtutuz. ¶ ℙ. fundamēti nō ē fundamētū: q̄ sic ireē i infinitū ſz q̄dā alie ℣tutes sunt fundamētū sic fortitudo: vt dicit glo. Luc. 15. sup illō: Ne terrea mini ab his q occidunt corp⁹. ꝛ iterū vt dicit Ber. in li. de cōsi. humilitas ē quoddā fundamētuz stabile ℣tutū. ergo pnīa nō ē fundamētū alia3 virtutū. ¶ Sz ō ē q̄d dicitur Debze. 6. Nō rursus iacientes fundamētū pnīe ab operib⁹ mortuis. ¶ ℙ. fundamētū ē prima ps edificy: ſz pmū q̄d est in edificatiōe spirituali est edificiū sathane destruere: q̄d pnīa facit. ergo pnīa est fundamētuz.

¶ Ulterius videt q nō sit scōa tabula. scōm eniz nō dicit nisi respectu ꝑmi. sed ꝑma tabula i lra dr̄ baptism⁹: respectu cuiꝰ pnīa nō ē scōa: qz nō 2m sacrīm: sed q̄rto loco magister ipm determiat. q̄ pnīa nō ē scōa tabula. ¶ ℙ. Act. 2. dicit ℙe. ℙnīam agite ꝛ baptizet vnusq; vestruz. q pnīa nō ē scōa tabula p⁹ baptismū. ſz ecōuerso. ¶ ℙ. Esa. 2. sup illō. Peccatū suū q̄si sodoma ꝑdicauerūt. dicit glo. scōa tabula p⁹ naufragiū ē pctā abscōdere. ſz pnīa nō abscōdit pctā ſz magis reuelat. q̄ nō ē scōa tabula. ¶ Sz ꝫ ē qō Piero. dicit i lra. Pnīa tabula pp liberationez a ꝑ naufragio. sed baptism⁹ liberat a pctō originali qō ē ꝑmū naufragium: penitētia ab actuali qō est scōm. ergo baptism⁹ ē ꝑma tabula ꝛ penitētia secūda.

¶ Rñdeo dōs ad. 1. q. q̄ virtutē pnīe deus nobis ifundit: sed dispō aliq̄ ex pte nr̄a ꝓcedit: ꝛ fm ℣ hz aliquā originē i nobis. sed qz humāi act⁹ nō ꝓcedūt ex necītate: sed ex libero arbitrio. iō nō pōt assignari cā ex pte nr̄a alicuius act⁹ nr̄i ex q̄ ꝑ. ꝓcedat: ex q̄ vt i plib⁹ ꝓtigit ꝓ dispōnē exītē ī nobis ad ℣. q tñ nō necio icliat. vñ oēs fmōes mozales sūt tales: vt pbs i. ii. ethi. dicit. q̄ vt i plib⁹ oz eos itelligere. cū autē pnīa sit reuocatio a pctō: vt Dam. dicit. oz originē ei⁹ i nobis accipi fm dispōnē exītis ī pctō. ille aūt q ī pctō ē nō hz gustū sanū vt ex dulcedie diuīe bonitatis a pctō reuocet: ſz hz affectū ifectū amore sui iordiato: ꝛ iō ꝑ penas q̄ nāturaliter ꝛ volūtati a pctō reuocat: vt pbs i. ii. ethi. dicit de talib⁹: q ꝑpas delectatiōes ꝓsequūt ꝛ fugiunt oppositas tristitias: boni aūt ꝛ vere delectabiles neq; itellectuz hñt neq; gustatiui exītes. ꝛ iō i eis vt i plurib⁹ ex timore pnīa initiū sumit. q̄uis ēt i aliq̄b⁹ ex amore pnīa incboet.

¶ Ad ꝑm g dōm q q̄uis nō hēat cām i subiecto: hz tñ dispōnē i ipso: ꝛ fm ℣ ozigo pnīe hic assignat. ¶ Ad 2m dōm q ꝓceptio ꝑpe dr̄ gñatio alicui⁹ intra vterum: ꝛ qz ꝑm⁹ ē pnīe ē i corde. postea aūt ꝑdit exteri⁹ ꝓfessionē ꝛ satisfactionē: iō vt ꝑmā ei⁹ originē designaret dic q ꝓcipit timore. ¶ Ad 3m dōs q bōitas dei ꝛ gloria q̄tū ē de se magis nata sūt reuocare a pctō: ſz nō q̄tū ē ex pte coz q ī pctō sūt q ꝑdicto rū gustū nō habēt. ¶ Ad. 4. dōs q pnīa timore seruili cōcipit q penā respicit: nec oz q timor seruilis ꝛ pnīa sint sil'. qz timor seruilis nō ē cā ee ipsi⁹ pnīe: ſz gnātionis ei⁹: sīc ēt sumptio medicine ē cā sanitatis: nō tñ sunt simul.

¶ Ad. 2. q. dōm: q ℣tutes oēs sil'i fundunt q̄tuz ad hītus: ſz q vna dicat ꝑ oz altera ē q̄tū ad ordinē ꝓsideratū ī ea3 actib⁹: cū aūt p ℣tutē act⁹ hō tēdat ī deū: oz ordinē actuuz cōsiderari ſz ordinē eoz q̄ ī motu sūt: motū aūt volūtatis cuiusmōi ē mot⁹ virtutū mozaliū ꝑcedit mot⁹ cognitiōis: qz appetibile imaginatū vl'itellēm mouet appetitū: vt dr̄ in. 3. de aīa. ꝛ itez estimatio possibilitatis: qz electio q̄ ē principalis mot⁹ ℣tutis nō fit de ipossibili estimato. mot⁹ aut appetit⁹ ī duob⁹ ꝓsistit. ſ. in fuga mali: ꝛ ī ꝑsecutiōe boni: ꝛ hec duo diuersimode ordināt: qñz. n. aligs fugit malū ꝑ desideriuz boni: qñz aūt ecōuerso: ꝛ hic mot⁹ ē vt frequenti⁹ ī reuersiōe pctōis ad deū ꝑ pnīaz: vt dōs ē: ꝛ iō motū pnīe ꝑcedit mot⁹ fidei: qz accedēte ad deuz oz credere. Debze. ii⁹ ꝛ itez mot⁹ spei ꝓiunct⁹ motui timoris ꝑ q̄ fit estimatio de possibilitate venie ꝓfūde: ꝛ iō dicit Greg. q̄ penitēs mouet iter spē ꝛ timorē: deide vt ī plurib⁹ sequit mot⁹ pnīe: ꝛ deide mot⁹ charitatis ꝛ alia3 ℣tutū ꝑ ordinē. Qñz ēt mot⁹ amoris motū pnīe ꝑcedit vt dcm ē: ſz ille amor nō ē charitatis: qz charitas amissa nō recupat nisi ꝑ pctiōez de pctis ꝑcedētib⁹ q̄ ē mot⁹ pnīe ℣tutis: ꝛ ſz hz dōs q pnīa ē peior q bustā. s. charitate ꝛ seq̄ntib⁹ ipaz: ꝛ posteriora alys. s. fide ꝛ spe. ¶ Ad ꝑm g dōs q fides ꝛ spes nō hñt rōnem perfecte virtutis: nisi fm q sunt informate charitate: ꝛ fm hoc penitentiam sequūtur: ꝛ sic aliquo modo verum est q est prima inter omnes virtutes. ¶ Ad 2m dōm: q fides informis ꝛ spes etiaz sine gratia hēntur: ꝛ ideo eas in iustificatione nō oz superaddi: ꝛ sic penitētia earuz cā nō est. ¶ Ad 3m dōm: q finis qui est prior i intētione est vlti-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mus in executione: ⁊ ideo q̃tuis in motu corporali prius recedatur a termio q̃ ad terminũ pueniatur. tñ in motu volũtatis est ecõtrario: qz ꝑpter bonum aliquod conse quendũ volũtas recedit a cõtrario vel impedimẽto ei⁹.

¶ Quartuz ꝓcedim⁹: �journal hoc tñ q̃ fides nõ ẽ virt⁹. ¶ Ad ꝯm dõz q̃ pnia de malo cõmisso q̃tuis ex electione boni posſit ꝓuenire: tñ ẽt ex alia cã q̃nq; ꝓtingit. ſ. ex fuga mali pene vt dictuz ẽ: ⁊ q̃nq ẽt ex electione boni cõtingit: primus pnie mot⁹ nõ ꝓuenit ex electiõe boni formata p aliquẽ habitũ alteri⁹ virtutis: ſed p nãle quẽdã appetitũ vel etiã ex ipso hitu pnie vtutis boni: ⁊ iõ primꝰ mot⁹ pnie ꝓcedit motus aliaz virtutũ: ſed nõ ẽ icõueniẽs vt mot⁹ aliaz virtutuz q̃nq; cauſent aliãs mot⁹ pnie: ſicut aligs ex amore tẽperãtie de luxuria ꝓcedẽte motũ pnie hz: qz etiã interdũ ex virtute ſequẽte mot⁹ ꝓcedẽtis vtutis oziꝝ: ſicut gs mouet ī amoꝛe dei q castitatẽ ꝓcipit: ex ℞ q̃ caſtitas ei placet.

¶ Ad. 3. q. dõz: q̃ fundamẽtuz dr̃ in ſpũalib⁹ ad ſimilitudinẽ corporalis fundamẽti: qõ duas hz ꝓprietates: ꝓma est q̃ ipm ẽ prima ps edificij: alia ẽ q̃ fundamẽto totũ edificiũ ſuſtẽtaꝝ: ⁊ iõ in ſpũalib⁹ fundamẽrũ dr̃ aligd vel rõne prioritatis: vel rõne cõſeruatiõis ⁊ ſuſtẽtatiõis alioꝝ: aut etiã rõne vtriuſq;. ꝓprioritas aũt attendiť dupliciter: vno mõ quãtũ ad diſciplinã ſpũaliũ: ⁊ ſic illa q̃ ꝓmo occurrũt edocẽda ī xp̃iana religiõe fũdamẽtũ dicunť. Heb. 6. Alio mõ quãtũ ad vitã ſpũalez: ⁊ ſic fides dr̃ ſimpliciter fundamẽtũ ꝓmũ: ſed timoꝛ ⁊ pnia ī genere eoꝝ q̃ ad effectuz ptinẽt quãtũ ad fugã mali: charitas aũt quãtũ ad ꝓſecutionẽ boni: put dr̃ Ephe. 4. Jn charitate radicati ⁊ fũdati. ſed rõe ſuſtẽtatiõis in ꝓſperis dr̃ bũilitas fundamẽtũ: in aduerſis aũt fortitudo. ꝓnia aũt ⁊ timoꝛ ī recedẽdo a malo diuerſimode ſũt fundameta: qz timoꝛ ẽ ꝓmũ in iſto toto genere q̃ ẽ recedere a malo: ſed pnia q̃tũ ad hãc ſpẽm que ẽ recedeť a malo ꝯmiſſo: ⁊ iõ ẽt timoꝛ ꝓcedit pniaz ſicut ꝓncipia gnis ꝓcedunt ꝓncipia ſpẽi: ⁊ p ℞ pz ſolutio ad obiecta.

¶ Ad. 4. q. dõz q̃ locutio Diero. ẽ metaphorica: illi enim q̃ ꝓſpero itinere mare nauigãt ꝓma tabula ſuſtẽtanť. ſ. ipa nauis integra: ſz naufragiũ paſſi alicui⁹ tabule nauis fracte auxilio ad portũ ſalutis ducunť: ⁊ hec ẽ ſcõa tabula que ẽ poſt naufragiũ: nõ q̃ ſit ſecũda poſt naufragiũ: ſed qz exiſtẽs poſt naufragiũ ẽ ſcõa a ꝓma q̃ erat añ naufragiuz. vñ cõſuetudo ſua eſt vt pz ei⁹ dicta legẽti: vt oẽ illud qõ ꝓſtat remediũ poſt aliqõ ꝓiculũ eueniẽs: ſcõaz tabulã poſt naufragiũ vocet. gr̃a aũt baptiſmalis p quã ī eccleſia colloca mur: cui⁹ figura fuit arca Noe: dr̃ ꝓma tabula añ naufragiũ. ſz qz p pctm̃ mortale naufragiũ paſſis ⁊ gr̃a inocẽtie cadẽtib⁹ nõ reſtat aliqõ remediũ niſi pnia: iõ pnia ſecũda tabula dr̃. ¶ Ad ꝑm g̃ dõz: q̃ alia ſacra nõ ſubueniũt naufragiũ paſſis p pctm̃ mortale ſine pnia: ⁊ ideo nõ pñt dici ſcõa tabula ſicut pnia: q̃ poſt lapſuz ſubueit. vñ q̃tuis nõ ſit ſcõm ſacm̃: ẽ tñ ſecũda tabula. ¶ Ad ꝛm dõm q̃ Petrus nõ logť ibi de pnie ſacro: ſz de pnia q̃ regrif ī baptiſmo: que ad ꝓmã tabulã ptinet. ¶ Ad ꝫm dõz q̃ illa abſcõſio pcti de q̃ Diero. ibi logtur r.ñ ꝺriať illi mãifeſtatiõi q̃ fit in pnia: ſed illi qui faciũt illi q effrontes ī peccatis exiſtes gloriaňť cuz malefecerit: ⁊ ſe de peccatis iactãt: ⁊ hec abſcõſio ad verecũdiã ptinet. ⁊ ſm eandẽ ſimilitudinẽ dr̃ ſecũda tabula: qz ꝓma tabula ꝓſpere nauigatiõis ẽ vt hõ pctm̃ nõ cõmittat: ſecũda vt de pctõ cõmiſſo erubeſcat. ſz p hãc tabulã nõ dať ſufficiẽs remediũ niſi q̃ten⁹ ad emẽdationẽ pcti ⁊ pniaz ducit: ⁊ ita nõ ita ꝓprie dr̃ ſecũda tabula ſicut pnia: tñ ſcõa tabula dici põt: qz tabula ſecunda ī naufragio corpali nõ ſemp a piculo liberat: ⁊ ſi piculum q̃tum eſt de ſe aliquo modo impediat.

Ad tertium ſic ꝓcediť. Videť q pnia ſit in qualiber vi: nihil. n. agit vbi nõ ẽ. ſz pnia expellit pctm̃ a qualibet vi. ergo ẽ in q̃libet vi. Jteꝫ videť q ſit in cõcupiſcibili: qz pnia ẽ dolor. ſed dolor ẽ in ꝓcupiſcibili ſicut ⁊ gaudiũ. g̃ pnia ẽ in cõcupiſcibili. ¶ Jteꝫ videtur q ſit ī iraſcibili: qz pnia ẽ quedã vindicta dolẽtis. ſed vindicta ptinet ad iraſcibilẽ: qz ira eſt appetit⁹ vindicte. g̃ pnia ẽ ī iraſcibili. ¶ Jteꝫ videť q ſit i memoria: qz ſicut timor ẽ de futuro ⁊ gaudiuz de pñti: ita memoria de ꝓterito. ſed pnia ẽ de malo ꝯmiſſo: qõ ẽ ꝓteritũ. g̃ ẽ i memoria. ¶ Jteꝫ videť q ſit i rõe: qz pnia ẽ ꝑs iuſtitie. ſz iuſtitia ẽ i rõe. g̃ ⁊ pnia.

¶ Ulterius vr̃ q in inocẽtib⁹ pnia ee nõ poſſit: qz penitere ẽ cõmiſſa mala plãgere. ſed inocẽtes nullũ malũ cõmiſerũt. g̃ in eis pnia nõ eſt. ¶ ℗. pnia ex ſuo noie ꝓportat pnã. ſz inocẽtib⁹ nõ debeť pena. ergo nõ ẽ i eis pnia. ¶ ℗. pnia in idẽ coincidit cũ vindicatiua iuſtitia vt ſupra dictũ eſt. ſz oĩbus exiſtẽtibus inocentib⁹ vindicatiua iuſtitia locũ nõ haberet. g̃ nec pnia: ⁊ ita nõ ẽ in inocẽtibus. ¶ Sed ℨ oẽs vtutes ſimul ifundũť. ſz pnia ẽ virt⁹. cũ g̃ inocẽtib⁹ in baptiſmo ifundanť alie virtutes: infundiť etiã ⁊ pnia.

¶ ℗. ille q nunq̃ fuit infirm⁹ corꝓraliter dr̃ ſanabilis q̃ ſimiliter q nunq̃ fuit infirm⁹ ſpiritualiter: ſz ſicut ſanatio in actu a vulnere pcti nõ eſt niſi p actũ pnie: ita nec ſanabilitas niſi p habitum. g̃ ille q nunq̃ habuit infirmitatem peccati habet habitum penitentie.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q ſancti boies q ſunt in gloria non hñt pniaz qz ſicut dicť Greg. in moralib⁹: Beati peccatoꝝ recordantes ſicut nos ſani ſine dolore dolorꝝ memorabimur. ſz pnia eſt dolor corꝺis vt dictũ eſt. g̃ ſci in pria nõ hñt pniam. ¶ ℗. ſci in pria ſunt ꝓpe ꝓformes. ſz in xp̃o nõ fuit pnia: qz nec in ſedes que ẽ ꝓncipiũ pnie. ergo nec i ſcis in patria erit pnia.

¶ ℗. fruſtra ẽ hitus q ad actũ nõ r̃ducit. ſed ſci i pria habent penitebunt actu: qz ſic eẽt eis aligd ℨ votũ. ergo nõ erit in eis hitus pnie. ¶ Sz ℨ: pnia ẽ ꝑs iuſtitie. ſz iuſtitia ẽ immortalis ⁊ ꝑpetua: ⁊ in pria remãebit. ergo ⁊ pnia. ¶ ℗. in vitis patrũ legiť a quodã pr̃e dictũ: q̃ etiã Abꝛaã penituit de hoc q̃ nõ plura bona fecit. ſed magis dz aligs penitere de malo cõmiſſo q̃ de bono omiſſo: ad qõ nõ tenebaťur de tali bono loquiť. ergo erit ibi pnia de malis cõmiſſis.

¶ Ulterius vr̃ q etiã angelus bon⁹ ſeu mal⁹ ſit ſuſceptiuus pnie: qz timoꝛ ẽ initiũ pnie. ſz ī eis eſt timoꝛ. Jaco. i. Demones credũt ⁊ ꝛtremiſcũt. g̃ in eis põt eẽ pnia. ¶ ℗. plebs vocit ī. io. ethi. q̃ pẽitudine replent mali: ⁊ hec ẽ maxima pena eis. ſz demões maxime ſũt praui nec aliq̃ pena eis adhibet eſt: g̃ demones pñt penitere. ¶ ℗. facili⁹ mouet aligd ad id qõ ẽ f̃z naturã q̃ in id qõ ẽ ℨ naturã: ſicut aqua q̃ p calefactionẽ ẽ calefacta etiã p ſeipam ad nãlem ꝓpetatẽ redit. g̃ angelus põt mutari in pctm̃ qõ ẽ ℨ oẽm rõa eoꝝ. g̃ multo fortiꝰ pt reuocari in id qõ eſt ſm nãz: ⁊ hoc facit pnia. g̃ ſunt ſuſceptibiles pnie. ¶ ℗. idẽ indiciũ ẽ ſm Damaſ. de angelis ⁊ ꝺ aiab⁹ ſepatis. ſz in aiab⁹ ſepatis põt eẽ pnia. vt glo. dicũt ſic in aiabus beatis que ſũt in pria. g̃ ⁊ i angelis põt eẽ pnia. ¶ Sed ℨ: p pniam hõ repať ad vitaz peccato ꝺmiſſo. ſz hoc ẽ ipoſſibile in angelis: vt in. z. li. dictũ ẽ. g̃ nõ ſunt ſuſceptibiles pnie. ¶ ℗. Damaſ. dicit: q̃ hõ funginꝺ pnia ꝓpter corꝓris infirmitatem. ſed angeli ſunt incorꝓrei. ergo in eis non poteſt eſſe penitentia.

¶ Rñdeo dõz ad. i. q. q̃ gdã dicũt ſubiectũ oĩs vtutis eſſe li. ar. ſz hoc nõ põt eſſe: qz omnis actus hũanus ordinatus elicitiue ꝓcedit ab aliqua virtute humana: q̃libet autem potentia humana hz aliquem actũ ordinatum: ⁊ dico potentiam humanaz rõem vel q̃ rõni obediat: ⁊ iõ in oĩ tali potentia poteſt eſſe virtus que eliciat ordinatum actum illius potentie. ⁊ de hoc in tertio libro. diſ. 33ª. plura dicta ſunt. Et ideo quidam dicunt q̃ penitẽtia eſt in omnibus viribus: ſed hoc nõ põt eſſe: qz vnus habitus non põt eẽ niſi vnius potentie: ſicut vna forma non niſi vnius materie: vnũ accidens non niſi vnius ſubiecti. Et ideo alij dicunt q̃ eſt in iraſcibili: quia vt dicit Aug. eſt vindicta quedam

quã appetit ira: ſz hoc nõ põt eẽ: qz vidictã expetere de altero qõ arduitatẽ hz ad iraſcibile ptinet: ſz vindictã patiẽtero nõ videť eẽ iraſcibilis. Et iõ gdã dicunt q̃ pnia ẽ dolor: ⁊ ꝓp hoc ẽ in cõcupiſcibili: ſz hoc ẽt nõ valet: qz ille dolor q̃ eſt in cõcupiſcibili ẽ paſſio: dolor aũt q̃ ẽ act⁹ pnie nõ ẽ pa⁹. Et iõ dicẽdũ cũ aliis q̃ pnia ẽ ꝑs iuſtitie: ⁊ iõ cum iuſtitia ſit in rõne nõ gdẽ q̃tũ ad ptẽ cognitiuã: ſz q̃tũ ad effectuã: ⁊ pnia in rõne ẽ inq̃tũ ẽ vtus: ſz pnia q̃ eſt paſſio ẽ i cõcupiſcibili ſic ī ſubo: qz ẽ dolor gdã: ſz hec paſſio ẽ q̃ſi mãle in pnia vtute: qz pnia vt⁹ huc dolorez recõpẽſat p pctis cõmiſſis: ſic ⁊ pena quã patiť reus ẽ mãle in vindicatiua iuſtitia. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm: q̃ pnia non expellit oẽ pctũ formalr̃: ſz q̃ſi effectiue. vñ nõ oz q̃ ſit in ſubo in q̃libz vi vbi põt eẽ pctũ: ſz q̃ ea q̃ ſunt in illis vtutibus ſubyciant eis q̃ſi mãlia: ⁊ ℞ pnia hz inq̃tuz ẽ in rõne cui oẽs alie vires ſubdunť q̃ſi ab ipſa mote ⁊ regulate. ¶ Ad ꝛm dõz: q̃ dolor q eſt in cõcupiſcibili nõ ẽ act⁹ pnie vtutis: ſz mãle vt dictuz ẽ: ſz dolor q eſt detestatio culpe cõmiſſe ẽ act⁹ ei⁹: ⁊ h eſt volũtatis in q̃ ẽ iuſtitia cui⁹ act⁹ ẽ detestari ineq̃litatẽ ꝑpetrãtẽ ⁊ eã ad eq̃litatẽ reducere. ¶ Ad ꝫm dõz: q̃ exhibitio vindicte ẽ mãlis in pnia: ſic ẽt in iuſtitia vidicatiua: nõ eni⁊ exhibet vindictã ex appetitu vidicte: ſz ad eq̃litatẽ reſtituendũ. ¶ Ad 4.m dõz: q̃ q̃tuis pnia ſit de ꝓterito ſic memoria: tñ reſpicit affectũ: memoria aũt ẽ potẽtia pure cognoſcitiua: ⁊ iõ in ea nõ põt eẽ pnia. ¶ ꝛm cõcedim⁹.

¶ Ad. z. q. dõz: q̃ hitus medi⁹ ẽ iter potẽtiã ⁊ actũ: ⁊ qz remoto ꝓpoi remoueť poſteri⁹: nõ aũt e⁊. iõ remota potẽtia ad actũ remoueť hitus: non aũt remoto actu: ⁊ qz ſubtractio mãe tollit actũ: ꝓp ℞ q̃ act⁹ nõ põt eẽ ſine mã in quã trãſit: iõ hitus alicui⁹ vtutis cõpetit alicui cui nõ ſuppetit mã: ꝓpter ℞ q̃ ſuppetere põt: ⁊ ita in actuz exire: ſic pauꝑ bõ põt bre hituz magnificẽtie: ſz nõ actũ: qz nõ hz magnitudinẽ diuitiarũ q̃ ſunt mã magnificentie: ſz põt bre: ⁊ iõ cũ inocentes in ſtatu inocẽtie nõ bẽant pctã cõmiſſa que ſunt mã pnie: ſz poſſunt hre: act⁹ pnie in eis eẽ nõ põt ſz habit⁹ ꝑt: ⁊ ℞ ſi gr̃az bẽant cũ q̃ oẽs vtutes ifundunť. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm: q̃ q̃tuis nõ cõmiſerũt: pñt tñ cõmittere: ⁊ iõ eis hitũ pnie bre cõpetit: ſed tamẽ habitus iſte nunq̃ in actũ exire põt: niſi fortẽ reſpectu venialiũ pctõz: qz pctã mortalia tollũt ipſum: nec tamẽ eſt fruſtra: qz eſt pfectio potẽtie nãlis. ¶ Ad ꝛm dõz: q̃ q̃tuis non ſit eis debita pena in actu: tamẽ in eis eſt poſſibile eſſe aliquid pro quo eis pena debeatur. ¶ Ad tertiũ dõm: q̃ pnia manẽte potẽtia ad peccandũ adhuc haberet locũ vindicatiua iuſtitia ſm habitum: q̃tuis nõ ſm actũ ſi peccata actu nõ eſſent.

¶ Ad. z. q. dõm: q̃ vtutes cardinales in pria remanebũt: ſz ſm act⁹ quos hñt in fine ſuo: vt ī. ꝛ°. li°. di. 33. dcm̃ ẽ: ⁊ iõ cũ pnia vtus ſit ꝑs iuſtitie q̃ ẽ hitus cardialis: q̃cũq; hz habitũ pnie in hac vita: hẽbit in futura: ſz nõ hẽbit eũdẽ actũ quẽ nũc hz ſz aliuz. ſ. gr̃as agere deo p mĩa relaxãte pctã. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ illa auctas ꝓbat q̃ nõ hñt eũdẽ actuz quẽ hz pnia: ⁊ ℞ ꝺcedim⁹. ¶ Ad ꝛm dõz: q̃ xp̃s nõ potuit peccare: vt in ꝛ°. li°. di. iz. dcm̃ ẽ: ⁊ iõ mã hꝰ vtutis nõ ꝓpeit ſibi nec actu nec potẽtia: ⁊ pp ℞ nõ eſt ſil'e de ipſo ⁊ de alijs. ¶ Ad ꝫm dõz: q̃ penitere ꝓpe loquẽdo put dicť actũ pnie q nunc eſt nõ erit in pria: nec tñ hitus fruſtra erit: qz alĩ actũ habebit. ¶ 4.m ꝺcedim⁹. ¶ Sz qz ſ° rõ pbat q̃ ẽt idẽ act⁹ pnie erit in pria g mõ eſt: iõ dicẽdũ ad. ſm. q̃ volũtas nra in pria erit oĩo cõformis volũtati dei. vñ ſic deꝰ volũtate añte vult oĩa eẽ bona: ⁊ p oĩs nihil eẽ mali: non aũt volũtate ſequẽte: ita etiaz eſt de beatis: ⁊ talis volũtas imꝓꝛope dr̃ ab illo ſcõ pr̃e pnia.

¶ Ad. 4. q. dõz: q̃ pnia in nobis duplr̃ accipiť: vno⁰. ſz q̃ ẽ paſſio: ſic enim nihil aliud eſt q̃ dolor vel triſtitia de malo cõmiſſo. Et q̃tuis ſm q̃ eſt paſſio nõ ſit niſi in cõcupiſcibili tñ aliqs volũtatis actus ſilitudinarie pnia dr̃ quo gdez

detestaťr q̃ facit: ſic etiã amor ⁊ alie paſſiones dr̃ in ītellectiuo appetitu: vt in ꝛ°li°di. z6. dcm̃ eſt. Alio⁰ accipiť ſz q̃ eſt vtus: ⁊ ℞ mõ detestari malũ cõmiſſuz cũ emẽdationis ꝓpoſito ⁊ itẽtiõe expiãdi vel deũ placandi de offenſa cõmiſſa ẽ act⁹ ei⁹. Detestatio aũt mali ꝓpetit alicui ſm q̃ hz ordinẽ nãlẽ ad bonũ: ⁊ qz in nulla creatura talis iclinatio totalr̃ tolliť: iõ ẽt in dãnatis talis detestatio manet: ⁊ p oĩs pnia paſſio vel ſimilis ei: vt dr̃ Sap. 5. Jntra ſe gemẽtes ⁊ pniaz agẽtes. Et hec gdẽ pnia cũ nõ ſit hitus: ſed paſſio vel actus: nullo mõ in beatis angelis eẽ põt in q̃b⁹ pcta cõmiſſa nõ ꝑceſſerunt: ſz in malis angelis ẽ cũ ſit eadẽ rõ de ipſis ⁊ de aĩabus dãnato⁹: qz ſm Damaſ. q̃ eſt hoĩ moꝛis hoc ẽ angelis caſus: ſz pctũ angeli ẽ irremiſſibile: vt in ꝛ°li°dcm̃ ẽ. Et qz pctũ vt eſt remiſſibile vl'expiabile eſt ꝑpa mã iſti⁹ virtutis q̃ pnia dr̃: iõ cũ mã nõ poſſit eis cõpetere: nõ adeſt eis potẽtia exeundi in actũ: ⁊ iõ nec hitus eis cõuenit: ⁊ iõ angeli ſuſceptiui pnie vtutis eſſe nõ poſſunt. ¶ Ad p̃m g̃ dõm: q̃ ex timoꝛe in eis gnãtur aligs pnie motus: ſz nõ q̃ ſit vtus. Et ſil'r dicendũ ad ꝛm. ¶ Ad ꝫm dõz: q̃ gcgd in eis eſt nãle totũ eſt bonũ ⁊ ad bonũ icliuans: ſz li. ar. in eis ẽ in malitia obſtinatũ: ⁊ qz mot⁹ vtutis ⁊ vitꝫ nõ cõſequitur iclinationẽ nature: ſed magis motũ li. ar. iõ nõ oz q̃ q̃tuis nãliter iclinẽt ad bonũ q̃ mot⁹ virtutis in eis ſit vel eſſe poſſit. ¶ Ad 4.m dõm q̃ nõ ẽ eadẽ rõ de angelis ſcis ⁊ aĩab⁹ ſcis: qz in aĩab⁹ ſcis ꝓceſſit vel ꝓcedere potuit pctm̃ remiſſibile. nõ aũt in angelis. Et ita q̃tuis ſint ſil'es q̃tũ ad ſtatũ pñtẽ: ñ tñ q̃tũ ad ſtatũ ꝓteritũ (tũ quẽ pñia reſpicit directe.

Ad quartuz ſic ꝓcediť. Videť q̃ de rõne vere penitẽtis ſit q̃ vſq; in finẽ vite ꝓtinueť. pnia. n. ẽ q̃ſi q̃dã recõpẽſatio deo fcã ꝓ offenſa cõmiſſa: ſz offenſa fuit ifinita. vñ eterna pena debeť ꝑ pctõ mortali. g̃ ⁊ pnia deleꝫ hãc culpã ad hoc q̃ ſit va. pz q̃ vſq; in finẽ duret. ¶ ℗. nihil deſtruiť niſi a fortiori ſe: ſz pnia ẽ fortiꝰ q̃ pctm̃: qz expellit ipſuz. cũ g̃ va pnia nõ poſſit diſcõtinuari niſi ꝑ pctm̃: vñ q̃ ſi fuerit va nullo mõ a ſtatu penitẽtie q̃s cadere poſſit.

¶ ℗. facili⁹ eſt pctm̃ ipedire ne fiat q̃ pctm̃ factũ deſtruere: ſz pñia deſtruit pctm̃ factũ. g̃ multo fortius ipedit ne aliqõ pctm̃ cõmittať: ⁊ ſic idẽ qõ ꝑus. ¶ Sz ℨ. baptiſmus eſt efficacius ſacm̃ q̃ pnia: qz ẽt totalr̃ penã tollit: ſz gr̃a baptiſmalis tolliť ꝑ pctm̃ ſequẽs. ergo multo fortiꝰ pnia.

¶ ℗. nulla vtus põt remanere ſine caritate: ⁊ ea habita oẽs habẽtur: ſed caritatẽ ſemel habitã ꝓtingit amitti: vt in. z. li. di. 33. dictum eſt. ergo ⁊ penitentiam.

¶ Ulterius videť q̃ neẽe ſit doloꝛẽ pnie ꝑ gaudiũ ītermpi. gaudiũ. n. ⁊ dolor ſunt affectiões ꝺrie. ſz ꝺria nõ ſũt nata eẽ in eodẽ. g̃ cũ oporteat penitẽtẽ aliqñ de ſua pnia gaudere: vt ī ſra dr̃: oz q̃ dolor ꝑ illud gaudiũ interrumpať.

¶ ℗. ſicut mali dolẽt de ſuo gaudio: ita boni gaudent de ſuo doloꝛe. ſed pbs in. 9. ethi. dicit q̃ mali de hoc q̃ delectati ſũt poſtmodũ dolẽt: qõ nõ põt eẽ ſil'dũ delectant. g̃ nec boni ſil'cũ dolẽt pñt gaudere de hoc qõ dolẽt. ¶ Si dicať q̃ dolor ẽ cã gaudy: ⁊ ſic pñt eẽ ſil. Cõtra: ꝺriũ nõ eſt cã ſui ꝺry: ſz dolor ẽ ꝺriũ gaudio. g̃ nõ pt eẽ cã ipi⁹. ¶ Sz ℨ. Gal. 5. ſup illud. Fruct⁹ aũt ſpũs. dicit glo. q̃ vtutes fructus dicunť: qz ſuos poſſeſſores ſcã delectatiõe delectãt: ſed pnia eſt vtus. g̃ in ſuo actu q̃ eſt dolere hz delectationez. ¶ ℗. ſm pbm in. z. ethi. ſignũ gñati habit⁹ oz accipe ſientẽ in ope delectationẽ: ſz pnia eſt hitus gdã. g̃ act⁹ ei⁹ hz delectationẽ. g̃ nõ interrũpiť per gaudium.

¶ Ulteri⁹ videť q̃ pnia iterari nõ poſſit. ſicut. n. baptiſm⁹ hz efficaciã a paſſiõe xp̃i: ita pnia ⁊ oĩa alia ſacra: ſz qz paſſio xp̃i eſt vna. iõ baptiſm⁹ iterari nõ põt. g̃ nec pnia põt iterari. ¶ ℗. ſic dicit Greg. Facilitas venie ĩcẽtiuũ ꝑbet delinquẽdi: ſz ꝺs nõ oz alicui dare peccãdi occaſionẽ. g̃ nõ oz dare locũ pñiaz iterãdi. ¶ ℗. ſpũalis curatio q̃ ꝑ pni

Universidad de Deusto
Biblioteca

tentiã fit signatur ꝑ corporales curatiões: quas dñs mira culose facit: ſz in illis curatiõibus nõ legit q̃ aliquẽ bis sanauerit. ℊ nec ꝑ pnias aligs bis põt spũal'r curari. ¶ Sed ℨ est. qõ dr Eccl'. 2°. Scõm magnitudinẽ eius sic ⁊ mia illius cũ eo est. ſz magnitudo ei⁹ est ifinita. ℊ ⁊ mia: nõ ℊ coartatur ꝑ vnã pnias vt postmodũ ad se ꝙuersis nõ parcat. ¶ P. Math. 12°. dr. Qui peccat in pꝛez vel filiũ remittet ei: ſz ⁊tingit q̃ post pactã pnias aligs peccet ꝑ ifirmitatez qõ est in pꝛem peccare: ⁊ ꝑ ignoãtiã qõ ẽ in filiũ peccare. ℊ tale pctñ remittet. ℊ pnia potest iterari.

¶ Rñdeo dicẽdũ ad pmã qõnez: q̃ opio ista que posuit q̃ nullus hõ a vera pnia possit excidere est erronea ⁊ cõfoz mis illi que in 3ᵗ li⁹ posita est di. 26. q̃ charitas semel hita nõ possit amitti. Sed tamẽ de charitate videbant magis moueri ꝙsiderãtes efficaciã eius: ex qua apparebat q̃ nõ posset ꝑ aliqõ pctñ vinci. Sz de pnia videbant moueri: qz ad itegritatẽ pnie regritur ⁊tinuatio vsq; in finẽ vite. Sz vtrũq; friuolũ est: ꝓmo qz q̃tũcũq; aliq̃ virtus efficaciaz habeat flexibilitatẽ a li. ar. nõ tollit dũ est in statu vie: sil'r illud quod futurũ est nõ põt esse de ſuba vel de itegritate alicui⁹ vtutis nisi ꝑz q̃ est pñs in appꝛhẽsiõe vel in volũtate: qz virtus q̃tũ ad habitũ nõ expectat aliqd in futuꝝ: habit⁹ enim virtutis est de rebus ꝑmanẽtib⁹ nõ de succesſiuis. vñ totã pfectionẽ suã bz sil'in istãti q̃ tota sil'in vnũ actũ põt effluere: qz act⁹ sunt sil'es hitib⁹: vt dr in 3° etbic. Et sic qõ futurũ est nõ ẽ de itegritate vel essentia ipsi⁹. vñ cũ pnia sit vtus: ⁊ fm q̃ est sacrm nõ se extẽdat vltra actũ vtutis: nõ erit de itegritate pnie eẽntiali futuri ⁊tinuatio nisi vt fit in ꝓposito: ⁊ iõ põt eẽ vꝫ pnia: ⁊ tñ ab ea postmodũ aligs excidet. ¶ Ad pm ℊ dõm: q̃ sic offensa habuit ifinitatẽ: ita ẽt ⁊ vnus ⁊tritiõis actus bz quãdã ifinitatẽ: tuz ex vtute gre q̃ dat opib⁹ ifinitũ valoꝛ: vt. ſ. ꝑ ea hõ ifinitũ bonũ mereat: tũ ex merito xpi qõ opat in oib⁹ sacris ⁊ in oib⁹ meritis nris. ¶ Ad 2m dõz: q̃ nec pnia nec aliq̃ vtus agit de necitate: ſz ex libertate arbitrij: ⁊ iõ q̃uis pnia sit fortioꝛ q̃ pctñ: ⁊ ꝑ ꝝ possit pctñ expellere: tñ hõ pnie virtutẽ hñs põt ſponte se pctõ subycere. ¶ Ad 3m dõz: q̃ aliq̃ hõ vincit a debilioꝛi q̃ fortioꝛẽ vincit: qz nõ tãtã curaz adhibz: ⁊ sil'r penitẽs ꝑ negligẽtiã a pctõ nondũ cõmisso liberat⁹ vincit q̃ ꝑ pniaz a pctõ cõmisso liberatus fuit.

¶ Ad. 2. q. dõz: q̃ gaudiũ ⁊ tristitia fm genus sunt ℨria: nõ tamẽ q̃libz gaudiũ cuilibz tristitie opponit: ſz ei q̃ est de eodẽ. Si aũt de ℨrys sunt vl' de diuersis: vnũ põt eẽ cã alteriꝰ vel mãle ad ipm q̃ enim de pnitia gaudet coipso segr q̃ de absentia tristat. sil'r etiã q̃ñ de aliquo tristari est nobis vtile vel decẽs: tristitia põt esse mã gaudy. Si ℊ gaudiũ ⁊ tristitia directe ℨria accipiant: sic nõ possunt simul esse in eodẽ fm idẽ: si aũt sint de diuersis vel ℨrys: sic q̃dẽ ꝙtuz ad cãz suã possunt simul esse: qz põt esse volũtas de vno ⁊ volũtas de altero: ⁊ sil'r si vnũ sit rõ alteriꝰ: ſz quãtũ ad sensuz qui regrit in vtroq;: qz gaudiũ nõ est sine ꝓceptione ꝙueniẽtis; neq; tristitia sine perceptiõe nociui: impossibile est q̃ vtrũq; simꝫ itẽse ĩsint: qz aĩa q̃ itẽse occupatur circa vnũ retrahit ab altero: ſz impfecte possunt eẽ simul: ita tamẽ q̃ vnũ nũc sit pfectius ⁊ aliud postmodũ. dolor aũt q̃ est in pnia est de pctõ ꝓmisso. vñ sil'cũ hoc nõ põt eẽ gaudiũ de eodẽ: ſz põt esse gaudiũ de spe venie quã ꝑ doloꝛẽ ꝙcipit: vel etiaz hocipso q̃ in exhibẽdo doloꝛẽ ꝑ pctis cõmissis facit qõ dz: ⁊ iõ detestatio pcti cõmissi que est cã doloꝛis ⁊ volũtas detestandi q̃ est cã gaudy sunt simul: volẽs enim detestarꝫ: ⁊ qz vnũ est rõ alteriꝰ: iõ aĩa ad vtrũq; ꝙuerti põt simul: ĩgr tuz ex eis quodãmõ fit vnũ. q̃ñ aũt ex aliq̃b⁹ duob⁹ fit vnũ: vnũ est vt mãle: ⁊ alterꝫ vt formale: ⁊ iõ aĩa ad vnũ illoꝝ ꝙuertit ꝑ pꝰ: ⁊ ad alterũ ꝑ posteriꝰ: ⁊ pp hoc nõ põt iesse vtrũq; ꝑz sui ꝓpleta rõne: ſz q̃ñz vnũ q̃ñz alterũ: q̃ñ enim plene ꝙuertit ad spez venie vel ad decẽtiã doloꝛis: tũc gaudiũ est ꝑncipaliter: ⁊ doloꝛ ꝑncipaliter ad pctõ ex ꝙsequenti: q̃ñ aũt ꝑncipal'r cõuertit ad pctñ cõmissuz: tc ẽ eꝛrio. ¶ Ad pm ℊ dõm: q̃ doloꝛ de pctõ ⁊ gaudiũ de doloꝛe nõ sunt affectiões ℨrie vt dictũ est. ¶ Ad scõz dõm: q̃ oĩm gaudy est aligd cõueniẽs: ſz oĩm tristitie est ℨrium nociuũ. vnde doloꝛ de quo qs gaudet nõ est ℨrium gaudẽti ſz ꝙueniẽs: ſz gaudiũ de q̃ qs dolet ẽ ℨriũ doleẽti: ⁊ iõ sil'cũ qs gaudet nõ põt eẽ doloꝛ de gaudio ꝑz idẽ: ſz sil'cũ qs dolet põt eẽ gaudiũ de illo. ¶ Ad 3m dõz sic ad pm.

¶ Ad 3am q̃nez dõm: q̃ erroneũ est dicere q̃ pnia nõ possit iterari: ⁊ mie diuine ℨrium. Cã aũt q̃re iterat cũ baptismus nõ itereꝰ ẽ ꝺduplex. ꝓria ẽ: qz pnia nõ ĩprimit characterẽ sic baptiſm⁹: character enim ꝺ idelebilis ẽ. Scõa q̃ baptiſma ẽ ℨ morbũ non iterabile. ſ. originale pctñ: pnia aũt ℨactuale pctñ q̃ iterat. Tertia cã ẽ: qz baptiſm⁹ bz totã efficaciã a passione xpi sine actu nro: ⁊ iõ qz passio est vna tñ: ⁊ baptiſm⁹ vnus: ſz pnia etiã regrit actuz nrm: vt ꝑius dictũ est: ⁊ iõ rõne eius iterationẽ suſcipit. Quarta q̃ baptiſmus est generatio ſpiritualis: sed pnia est quedã ſo natio ſpũalis: semel aute aligd generat: sed pluries curari siue sanari potest quandiu in hac vita viuit: ⁊ sic patet ſolutio ad pmũ. ¶ Ad 2m dõz q̃ sicut iuſtus dñs ſũme iuſtitiã diligit: ita ſũme pctñ odit: ⁊ ita q̃tũ ex ipso est pt est ipsius destruere semp: dũmõ ex pte hoĩs nõ remaneat q̃ pniaz negligit vl' ꝺtinet. Nec obstat q̃ gdã ex ℨ sumũt occasionẽ delinquẽdi: qz ex ℨrio sumeret occasionẽ desperandi: qõ eẽt grauiꝰ. ¶ Ad 3m dõz q̃ q̃uis nõ sit scriptum q̃ idẽ infirmo frequẽti⁹ a dño sit curat⁹: tñ nec ẽt factum negaꝫ. ⁊ ꝑterea hoc oculata fide videm⁹ q̃ frequẽter homines infirmant: ⁊ diuina vtute q̃ oĩa restaurat curant.

Ad quintuz sic ꝓcedit. videt q̃ nõ debeat aliq̃ pnia publicari vel soleniçari: q̃ non licet sacerdoti ẽt metu pctñ alicui⁹ cõfiteri quãtũcũq; publicũ: ſz ꝑ pniaz solẽne publicaꝫ pctñ. q̃ nõ dz soleniçari. ¶ P. iudiciũ dz eẽ ꝑz ꝺditione fori: ſz pnia ẽ qõdã iudiciũ: qõ in foro occulto agit. ℊ nõ dz publicari siue soleniçari. ¶ P. pnia oẽs defect⁹ reuocat ad pfectũ: vt Ambr. dic. ſz soleniçatio fac ℨriũ: qz penitẽtẽ i multis defectib⁹ iuꝰ tit. nõ. n. laycus pt post solẽne pniaz ad clericatũ promoueri: nec clericꝰ ad supioꝛẽ ordinẽ. ℊ pnia nõ est soleniçãda. ¶ Sz ℨ. pnia est qõdã sacrm: ſz in quolibz sacro qõdã solẽnitas adhibet. ℊ ⁊ in pnia adhiberi dz. ¶ P. medicina q̃rẽdere mozbo: ſz pctñ q̃ñz est publicũ qõ multos ad ꝓemplũ peccãdi trahit. ℊ ⁊ pnia q̃ est medicina ei⁹ dz eẽ solẽnis ⁊ publica qua multi edificentur.

¶ Ulterius videt q̃ solẽnis pnia iterari possit. sacra enim caracterẽ nõ ĩprimũt cũ sua solẽnitate iteranꝫ: sic eucharistia: ⁊ extrema vnctio: ⁊ hꝺ. ſz pnia ñ ĩmp̃mit characterẽ: ℊ cũ sua solẽnitate dz iterari. ¶ P. pnia soleniçat pp grauitatẽ ⁊ manifestationẽ pcti: ſz post pactã pniaz cõtingẽtia pctã cõmittere vel etiã grauioꝛa. ℊ solẽnis pnia iterari debet adhiberi. ¶ Sz ℨ. penitẽtia solẽnis significat ꝺctionẽ ꝑmi hoĩs de paradiso: sed hec tñ semel est facta. ergo ⁊ penitentia solẽnis tñ semel dz fieri.

¶ Ulteri⁹ queriꝰ de ritu solẽnis pnie: ⁊ videt q̃ mulieribus nõ sit ꝓponẽda: qz vir cui ꝓponit solẽnis pnia dz cõmabycere: ſz hoc nõ ꝓcedit mulieri: vt ꝑz. i. Coz. 11. ℊ nõ debet agere solẽnẽ pniaz. ¶ Itẽ videt q̃ clericis sit ꝓponẽda: q̃ imponit pp grauitatẽ delicti: ſz idẽ pctñ grauiꝰ est in clerico q̃ in layco. ℊ magis dz ꝓponi clerico q̃ layco. ¶ Itẽ videt q̃ a quolibet sacerdote possit ꝓponi: qz absoluere in foro penitẽtiali est ei⁹ q bz claues: ſz simplex sacerdos bz claues. ℊ põt eẽ ministeꝛ huius penitẽtie.

¶ Rñdeo dõm ad pmã. q. q̃ aliq̃ pnia dz eẽ publica ⁊ solẽnis pp q̃ttuoꝛ. ꝑ vt pctñ publicũ publicã habeat medicinã. 2° qz maxima ꝙfusiõe in hoc mũdo etiã est dign⁹ qui gratissimũ scelus cõmisit. 3°. vt sit aluꝰ ad terroꝛez. 4°. vt sit ad exemplũz penitẽdi: ne desperẽt q̃ in grauibus pctis detinẽtur. ¶ Ad pmũ ℊ dõm: q̃ sacerdos nõ reuelat confessionẽ talez pniaz iniũgẽdo: q̃uis suſpitio oriat illũ aliquod enoꝛme pctñ cõmisisse: nõ enĩ culpa ꝑ certo scitur ex pena: qz q̃ñz aligs pniam ꝑ alio facit: sic legit in vitis patrũ de quodã q̃ vt sociũ suũ ad pniaz puocaret ipse cũ eo pniam egit. si aũt sit pctñ publicũ ipse penitẽs exequẽdo pniaz ꝓfessionẽ a se fcãm manifestat. ¶ Ad scõz dõm: q̃ pnia solẽnis q̃tũ ad iniũctionẽ nõ exigit fori occultũ: qz sic occulte quis ꝓfiteꝰ ita occulta ei pnia iniũgitur: sed executio exigit fori occultuz: ⁊ ꝺ nõ est icõueniẽs. ¶ Ad tertiũ dõz: q̃ pnia q̃uis reuocet oẽs defectus restituẽdo in pristinã gram: nõ tamẽ restituit in pristinã dignitatẽ: et iõ etiã mulieres post pactaz pniaz de fornicatione nõ velant: qz dignitatez virginitatis nõ recuperãt. Et sil'r post publicã pniam peccator nõ redit ad hãc dignitatẽ vt possit ad clericatũ assumi: ⁊ eps talẽ ordinãs ptãte ordinãdi ꝑuari dz: nisi forte necitas eccl'ie exposcat aut ꝓsuetudo: tũc enĩ dispẽsatiue recipit ad minoꝛes ordines: nõ aũt ad sacros ordines. ꝓmo ꝑpter dignitatẽ ordinũ istoꝝ. 2°. ꝑpter timoꝛẽ recidiuũ. 3°. pp scãdalũ vitãdũ: qõ posset in populo oriri ex memoria ꝑcedẽtiũ pctoꝝ. 4°. quia non bẽret frontẽ alios corrigẽdi cũ pctñ eius fuerit publicũ.

¶ Ad 2am q̃stionẽ dõm: q̃ solẽnis pnia iterari non dz ꝑpter tria. ꝓmo ne ex iteratione vilescat. 2°. ꝑpter significationẽ: qz est figura expulsionis hoĩs de paradiso q̃ est semel tãtũ facta. 3°. qz soleniçatio ẽ q̃si q̃dã ꝑfessio ꝑpetuo penitẽtiã ꝓseruãdi: ⁊ ideo iteratio solẽnitati resistit: si tñ postmodũ peccauerit non claudit ei locꝰ pnie: ſz pnia solẽnis itez ei iniungẽda nõ ẽ. ¶ Ad pmũ ℊ dõz: q̃ in illis sacramẽtis in q̃bus solẽnitas iterat: iteratio solẽnitati nõ repugnat: vt ẽ i ꝑposito: ⁊ ideo nõ ẽ sile. ¶ Ad scõz dõm: q̃ q̃uis rõne criminis deberet sibi cadẽ pnia: tamen solẽnitatis iteratio non ꝓpetit ꝓpter ꝑdcãs causas.

¶ Ad tertiã q̃stionẽ dõm: q̃ oĩs solẽnis pnia est publica: ſz nõ ꝙuertit: pnia enĩ solẽnis hoc modo fit. In capite q̃dragesime tales penitẽtes pñtãt se cũ ꝑsbyteris suis epo ciuitatis añ foꝛes eccl'ie: sacco iduti: nudis pedib⁹: vultib⁹ demissis: coma deposita: ⁊ eis in eccl'ia ĩtroductis epꝰ cuz oĩ clero septez psalmos penitẽtiales dicit: ⁊ postmodum eis manũ ꝺponit: aquaz bñdictam spargit: ⁊ cinerẽ capitibus ꝺponit: cilicio colla coꝛ opit: ⁊ denũciat eis lachrymabiliter q̃ sicut Adam eiectus est a paradiso: ita ipsi de eccl'ia ejciũtur: ⁊ iubet ministris vt eos ab eccl'ia pellant: clero eos persequẽte cum hoc rñsorio. In sudoꝛe vultus tui ⁊c. In cena aũt dñi quolibet ãno a suis ꝑsbyteris in eccl'iam reducũtur: ⁊ erunt ibi vsq; ad octauas pasche: ita tamẽ q̃ non cõicabũt nec pacez accipiãt: ⁊ sic fiat q̃libet ãno quousq; aditus eccl'ie est eis ĩterdictus. vltima aute recõciliatio epo reseruat ad quẽ solũ spectat solẽnis pnie ꝓpositio. Potest aũt ꝓponi viris ⁊ mulierib⁹ ꝑz nõ clericis pp scandalũ: nõ aũt talis pnia dz ꝓponi nisi ꝑ pctõ q̃ totaz ꝓmouerit vrbẽ. Publica aũt ⁊ nõ solẽnis q̃ in facie eccl'ie fit: ſz non cũ solẽnitate ꝑdcã: sicut pegrinatio per mũduz cũ baculo cubitali: ⁊ hec põt iterari ⁊ a simplici sacerdote iniũgi: ⁊ põt etiã clerico ꝓponi: q̃uis tamẽ solẽnis ponit publicat: ⁊ fm hoc auctoꝛitates q̃das varie loquũtur de solẽni.

¶ Ad pmũ ℊ dõm: q̃ mulier bz comã in signũ subiectionis: nõ aute vir: ⁊ ideo nõ competit vt in penitẽtia mulieri coma deponatur sic viro. ¶ Ad scõz dõm: q̃ licz in eodem genere peccati clericus plus peccet q̃ laicus: tamen nõ iniungit ei penitẽtia solẽnis: ne ordo veniat in cõtemptuz. vnde nõ defertur psone sed ordini. ¶ Ad tertiũ dicẽduz q̃ magna peccata indigẽt maioꝛi cautela ad sui cu rationez. ⁊ ideo iniunctio penitẽtie solẽnis q̃ nõ nisi ꝑ gra

uissimis pctis fit soli epo reseruatur. Qõ. II.

Deinde q̃rit de effectu penitentie. Et circa hoc querũtur quinq; ꝓmo vtz pnia peccata tollat. Scõo vtz virtutes restituat. Tertio vtruz opera precẽdtia viuificet. Quarto vtrũ ꝑdicti effectus sint pnie inq̃tum est virtus vel inq̃tũ est sacrm. Quinto vtrũ sine pnia possit quenire aligs pctõz ad salutẽ.

Ad primum sic ꝓceditur. Videtur q̃ per pniaz non semp peccata tollant. Deb. 10. Uolũtarie enim peccãtibus nobis post acceptam notitiã veritatis iam nõ relinquit hostia pro peccato: sed in penitẽtia homo se offert hostiam deo. psal. Sacrificiũ deo spiritus ⁊tribulatus ⁊c. ℊ penitẽtia peccata eoꝛuz qui, plapsi sunt post noticiam veritatis nõ delet. ¶ P. Deb. 12°. sup illud. Non iuenit penitẽtie locum. i. venie locũ benedictionis per penitentiam. ergo penitentia nõ semper tollit ꝓterita peccata. ¶ P. 2°. Machab. 9°. dicitur de Antiocho. Qꝛabat scelestus deum a quo non esset misericordiam consecuturus. ergo cũ ipse peniteret de malis commissis. videt q̃ nõ semp pnia pctã ꝑcedẽtia deleat. ¶ P. pctñ ꝓmissuz est quodãmõ infinituz inq̃tũ ẽ offensa dei. sed actꝰ nr̃i sunt finiti. cũ ergo finitũ nõ possit in ifinitũ vr q̃ pnia nõ possit delere pctñ ꝓmissuz. ¶ Sed ℨ. Luc. 5°. Nõ veni vocare iustos sed pctoꝛes ad pniaz. ſz inutilis esset ista vocatio penitẽtib⁹: nisi veniã de pctõ largiret. ergo pnia pctã delet. ¶ P. maioꝛ ẽ mia dei q̃ inigtas hoĩs. vñ rephendit ille qui dixit. Maioꝛ ẽ inigtas mea q̃ vt veniaz mereaꝫ: ſz penitẽtia mifficoꝛdie dei ĩnitit. ergo omnia peccata q̃tũcũq; sint delet.

¶ Ulterius videt q̃ etiã totaliꝛ reatũ tollat. bonũ. n. ẽ efficacius ad agẽdũ q̃ malũ: qz malũ nõ agit nisi vtute boni: vt Dio. dicit. ſz per vnũ actũ ꝑcti hõ ⁊ culpã ⁊ reatũ incurrit. ergo ⁊ ꝑ actũ ꝓtritõis ⁊ a culpa ⁊ reatu absoluitur.

¶ P. de⁹ nõ plus exigit in pena q̃ erat in culpa: ſz maioꝛ doloꝛ est in ꝓtritiõe de pctõ q̃ fuerit in peccãdo delectatio: qz quãtitas doloꝛis de pctõ ẽ ꝑz quãtitatẽ amoꝛis dei: qui ẽ maioꝛ q̃ oĩs cupiditas rei tpalis: vt dicit glo. sup illud. Dilexi mãdata tua sup aurũ ⁊c. ergo nõ exigit ꝑ pctõ aliã penã q̃ illã que ẽ in ꝓtritione: ⁊ sic pnia a toto reatu absoluit. ¶ P. magis valet ad remouẽdũ pctñ pena ꝑ pnia adiũcta aliene q̃ aliena pena tñ: ſz in baptiſmo nõ ẽ aliq̃ pena. ꝑꝑa: ſz tñ vtute pene xpi oĩa pctã delet: ⁊ q̃tũ ad culpã: ⁊ q̃tũ ad reatũ. ergo ⁊ pnia in qua cum pena xpi adiungit pena. ꝑꝑa tot⁹ reat⁹ auferꝫ. ¶ Sz ℨ. pena ñ iniungit nisi ei qui est debitoꝛ pene: sed penitẽti iniungit pena aliq̃ satisfactoria. ergo adhuc ẽ debitoꝛ pene: ⁊ sic nõ est a toto reatu ꝑ pniaz liberat⁹. ¶ P. ꝑ pniaz nõ auferꝫ illud qõ ẽ ad expedimẽtũ ⁊ ad ꝓfectũ: ſz pena remanens satisfactoria est ad ꝓfectũ vtutũ. ℊ ꝑ pniaz nõ tollitur.

¶ Ulterius videt q̃ ꝑ pniaz etiã relige pcti actualis tollãtur: sicut ꝓnitas ad malũ: habitudo ⁊ bꝺ. qz in gñatiõe naturali nõ solũ tollit forma ℨria: sed etiã dispõnes ad formã illã: sed gra que ꝑ pniaz daꝫ est potẽtioꝛ q̃ forma nãlis. ergo nõ solum tollit culpaz: sed etiam bꝺ religas que sunt dispõ ad culpã. ¶ P. sicut gra ẽ in ẽntia aie: ita vꝛ⁹ in potẽtia: ſz pnia restituit gram ⁊ vtutes: vt dr. ergo sic ꝑ gratiã aufert culpã ab aĩa ipsa: ita ⁊ vtutes aufert religas a potẽtys. ¶ Sz ℨ. baptiſm⁹ est efficacioꝛ ad remouẽdũ pctñ q̃ pnia: ſz bap⁹ ñ remouet pcti religas. ℊ nec pnia.

¶ Rñdeo dõm ad pmã qõnẽ q̃ pnia põt ꝓsiderari inq̃tũ est sacrm: ⁊ inq̃tũ ẽ vtus: ⁊ vtroq; mõ ad remissionẽ peccatoꝛ aliquo modo operaꝫ. fm enĩ q̃ est noue legis sacramẽtũ gra in ea daꝫ ad defectũ illũ sanãdũ ℨ q̃ ĩducta ẽ. ſ. ad dimissionẽ culpe actualis. Opatur etiã ad dimissionẽ pcti inq̃tũ est vtus spãli modo pre alys vtutibus. Qꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

remissionē peccatoꝝ:qz fm oēm virtutē formatā ex pte
bitus pctā dimittunt rōne gre q cū ea infundit:ſz b est for
mal'r remittere:ſz pnia ex rōne sui actus bz q p eaz pctā
dimittant:fm q pctā cōmissa sunt mā actus ei⁹:cū enim
pctm ex b remitti dicat vel retineri:q bz rōnē offense il
lud qō offensaz aufert pctm tollit.cū aūt offensa inq̄tuz
bō fit icēlitas q̄daz qua vn⁹ alt subtraxit:qō debitū erat
actu:illius vtutis pctm remittit que icqualitatez pdcām
ad equalitatē reduc:hoc aūt fac pnia vt ex dcis pz:que in
recompēsatione diuine offense spūz deo ꝛtribulatū offert:
z ideo pnie ēt ex pte act⁹ sui ꝛpetit pctm tollere:z b ē effi
cieter z n solū formal'r p pniaz pctā dimitti. ¶ Ad pmuz
g̃ dōz:q apl's logt ibi de hostia q̄ vlr p pctis totius mūdi
oblata est.s.xpo q ē vnica z singularis:nec iterum p pctis
delēdis offert:ſz vnica sua oblatione valet ad hoc q⁹ per
pniaz z alia sacra oia pctā possint dimitti. ¶ Ad zm dō.q⁹
ideo Esau de q̄ apl's logt locū venie n̄ inuenit:qz n̄ vere pe
nituit z si lachrymas exteri⁹ emiserit:qō pz ex b q⁹ dixit.
Uēiet dies luct⁹ pris mei z occidā Jacob frēz meū. ¶ Et
sil'r dōz ad zm de Antiocho q ve n̄ penituit iteri⁹ q̄uis ex
teri⁹ ꝛba pnie pferret:magis pp ifirmitatez corpis q̄ pp
offensaz dei vitādā. ¶ Ad q̄rtū dōz:q offensa infinita est
ex pte auersionis:ſz n̄ ex pte ꝛuersionis:z sil'r ēt act⁹ pnie
bz infinitatē ex pte gre q ē dei sil'itudo:z i vtute diuie mie
operās q̄ infinita é:q̄uis ex pte act⁹ nr̄i sit finita. Dz etiaz
efficaciā ex virtute passionis xpi q̄ infiniti valoris quodā
modo est inq̄tum fuit passio dei z hominis.

¶ Ad scōaz qōnē dōz:q fm pbm in 7°ethi.tam iustitia q̄
amicitia in eq̄litate q̄dā ꝛsistit.q g aliquē offendit ꝛ eq̄li
tatē amicitie peccat inq̄tū effectū debitū nō impedit:z ꝛ
eq̄litatē iustitie inq̄tū rē debitā subtrahit. Et sic hec duo
in offensa q̄nq̄ diuidunt:ita etiā in recōpensatiōe sepan
tur:sicut q̄n pena p violētiā offendēti iferr fit recōpensa
tio q̄tū ad iustitiā:ſz nō q̄tū ad amicitiā.sil'r q̄n offendēs
offensuz verbis placat nōdū re subtracta restituta:fit re
cōpēsatio amicitie:ſz nō iustitie.pctōz g̃ p affectū pctī ami
citiam dei violauit:z p inobedientiā diuie legis bonozē de
bitū deo subtraxit:z ex p̄ amittit gr̃az z icurrit offensam:
ex z°mereť penā vt ab eo g p iobedientiā subtraxit subtra
hať p penā:z b pene meritū reat⁹ dr̄:z ió p pniam q̄ bō se
deo supponit pctā pterita detestādo cū cmēdatiōis ppo
sito:remittit qdē pctm q̄tū ad offensaz:ſz nō oz q⁹ remit
tať q̄tū ad totū reatū nisi pena iā soluta:z sic p pniaz nō
sil'cū culpe dimissiōe tot⁹ ēt reat⁹ dimittit. ¶ Ad p^m g dī
cēdū:q⁹ sic qō ē pfectū ē efficaci⁹ ad agendū q̄ ipfectū: ita
qō ē pfectū ē difficili⁹ ad fiendū. vñ sic bonū ē efficacius
ad agēdū q̄ malū:ita difficili⁹ ē ad ꝛstituēdū q̄ malū. In
b g̃ efficacioꝛ apparz actio boni q̄ actio mali: qz actio ma
li nūq̄ termiať ad malū qō nō bz admixtū bonū:ſz actio
boni termiať ad bonū q̄nq̄ cui nō admisceť malū:nō tū
oz q⁹ si aliq̄ malū p vnū actū malū icurrit q⁹ p vnū actū
bonū opposita bona reparent. ¶ Ad zm dōz: q⁹ ꝛ ſz phz in
5°ethi.in recōpēsatiōe iniurie iustitia cōmutatiua nō sem
per eq̄lez q̄titatē absolute in pena ifert ei q in culpa fuit.
nō eni si aliqs pcussit pncipē oz ipz solū repcuti: ſz ēt q⁹
puniri:iferr tñ eq̄lē penā bita pus compatiōe ad psonā in
quā culpa cōmissa fuit. Et ió cū p pniaz bō de seipso iusti
tiā deo faciat:nō suffic tātus doloꝛ in pnia q̄ta fuit delec
tatio i culpa:qz illa delectatio in iniuriā dei fuit inq̄tuz
bo ptermisso bō delectatōi se subdidit ad peccādū. ¶ Ad
3m dōz q⁹ bapm⁹ é spūalis regnātio:z qz nō pōt eē gnātio
vni⁹ nisi p corruptiōez alteri⁹:ió oz q⁹ i bap⁹ gcgd ad pce
dēte vitā ptinebat totuz aboleať.s. z culpa z reat⁹:misi fit
defectus ex pte recipiētis:ſz pnia nō é regeneratio ſz ma
gis repatio vite pus bite:z ió nō est sil'is rō.

¶ Ad.4.q.dōz:q⁹ sic pnia nō tollit total'r reatū p quēlibz
actū ꝛmissuz p̄mū:ſz tūc tollit qñ ad perfectū pducit fm
oēs pnie ptes:ita ēt nō oz q⁹ p p̄mū pnie actū oēs defect⁹
ex pctō actuali ꝛsecutos g dñr relige repent:ſz pnia iā pe
fecta q̄tū ad oēs sui ptes.z relige etiā tollunt pcti actua
lis. ¶ Ad p^m g dōz:q pnia nō ꝛpatur gnātiōi ſz magis ge
nātiōi:qz p pniam hoi nō dat noua vita:ſz in pristinā vitā
repatur:in sanatiōe aūt hoc videm⁹ accidere q⁹ sanitate
restituta adhuc relige aliq̄ mōbi manēt añ pfcē sanitatis
restitutionē:ita ēt añ ꝛpletā pnie relige actualis pcti ma
nēt. ¶ Ad zm dōz:q pctm p actū potētiaꝛ cōmissuz est:z
ió in ipsis potentys ꝓpter p̄uationē virtutū aliq etiā defe
ctus ex peccato causant:sed nō in essentia aīe ꝓpter defe
ctum gre:z ió nō opz q⁹ si per aduētum gre ad essentiā aie
macula que nihil aliud erat q̄ gre p̄uatio tollit q⁹ etiaz a
potentys omnes alq defectus tollant.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidet q⁹ per pniam virtutes non restituant: virtu
tes enim de quibus loquimur nō causant ex actibus no
stris:qz ꝛ ſz Aug.deus eas in nobis sine nobis opat:ſz pnia
i actu nro ꝛsistit.g̃ p pniaz vtutes nō restituunt. ¶ P. nih
hil restituit vtutē nisi qō est cā virtutis:sic restituētia sani
tatem sunt cā sanitatis:sed pnia nō est causa oiuz aliaruz
vtutū:al's eēt nobilioꝛ alqs vtutib⁹:qz cā pemiet effectu
ergo pnia nō restituit vtutes. ¶ P. qō nō est nō pōt aliqd
restituere:z qō habeť nō pōt restitui:sicut neq̄ qō est fie
ri:ſz pnia nō pus q̄ oēs vtutes habeť:qz oēs vtutes simul
infundunt.g̃ nō pōt pnia vtutes restituere. ¶ P. habit⁹
vtutis nō manet cū habitu vity:qz ꝛzia nō sūt simul i eo
dē:ſz post ꝛtritionē adhuc manet bitus vity:qō pz ex iclu
natione ad pstinos act⁹.g̃ pnia nō statim oēs vtutes resti
tuit. ¶ P. nullus bz vtutē nisi g sine difficultate z cū de
lectatiōe opat ea que sunt vtutis:ſz post p̄mā ꝛtritionē est
si sit va:adhuc remanet difficultas ad opa vtutis agēda.
g̃ vtutes p p̄mū actū pnie nō restituunt. ¶ Sed ꝛ est qō
Ambro.dicit.q⁹ pnia res optima est q̄ oēs defect⁹ renouat
ad pfectū. sed b nō eēt nisi vtutes amissas restitueret ergo
go p pniaz vtutes restituunt. ¶ P. effect⁹ pnie est iustifi
catio:vt infra dicet:sed iustitia gnalis ex qua aliqs iusti
cari dicit oēs vtutes includit: vt dicit glo. sup illud ps.
Feci iudiciū z iustitiā.g̃ oēs vtutes p pniam restaurant.
¶ P. nō remittit pctm sine gra:ſz p pniaz pctm dimittit
ergo gra restituit.ſz sil'cū gra oēs vtutes infundunt.g̃ pe
nitētia omnes virtutes restituit.

¶ Rñdeo dōz q⁹ gra z vtutes in aīa causant ex influētia
diuini luminis:q̄ qdē influētia ꝛpedit p pctm:qō aliaz a pte
auertit:sicut nubes interposita iter nos z solē radiū eius
a nobis ꝓhibet.vñ dr̄ Ysaie.59.·Pctā nostra diuiserūt inter
nos z deū nostrū:z qz p pniaz pctā dimittunt:vt dictū
est in p̄.pnie actu q̄tū ad offensaz:ió sicut vēt⁹ auferēs nu
bē nobis lumē solis restituit:ita pnia tanq̄ remouēs ꝓhi
bens graz gratū facientē:z oēs virtutes nobis restituit.
¶ Ad p̄mū g dōz q⁹ solus de⁹ est p se cā gre z vtutū infu
sarū in nobis.sed nihil ꝓhibet etiā act⁹ nostros eē causas
p accīs:sicut remouēs ꝓhibēs:sicut sunt cāe etiā gre bo
tis malis inq̄tū ꝓhibēt fictionē:z hoc mō p pniaz vtutes
restituunt. ¶ Ad zm dōz q⁹ cā p accīs nō oz q⁹ sit nobilio
oz effectu:ſz solū cā per se.pniaz aūt cāz p accīs posiuam
vtutū:p hoc q⁹ est remouēs ꝓhibēs.s.pctā. ¶ Ad 3m dōz
q⁹ sicut in eodē instāti in quo obstaculū luminis p remis
tū est lumē ꝛsequit:z tñ remotio obstaculi est causa illu
minatiōis:ita in eodē instāti in quo est act⁹ pnie pctm di
ferť:z vtus restituit:z tñ nihil ꝓhibet p pniaz vtutes ꝛsti
tui. ¶ Ad 4m dōm q⁹ sicut in.3.li. distinc.33.dictus ibi
virt⁹ infusa z acqsita nō sunt eiusdē spēi. vñ cū habit⁹ ex
frequētia operū pctī gñat⁹ virtuti acqsite ꝛius fit: ad
riať directe vtuti ifuse:q̄ bz oppōnez ad pctū ex pte

qua est offensa dei:vñ nō oz q⁹ statiz vtutib⁹ ifusis resti
tutis bitus vitioꝛ total'r tollant:q̄uis ipediant z etiā di
minuant. ¶ Ad ꝛm dōz:q⁹ facilitas opandi opa vtutū pōt
eē ex duob⁹.f.ex ꝛsuetudie pcedēte:z hāc facilitatē nō tri
buit vl⁹ ifusa stati in sui pn⁹:z itez ex forti ihesiōe ad oz
vtutis:z hāc ē iucnire i vtute ifusa stati in sui pncipio.

Ad tertium sic ꝓcedit. Uidet q⁹ p pniam ēt bo
na opa pus in statu pctī moztalis fcā
ad vitā reputent:dic.n. Adamāti⁹ s Josue. Sūt in eccl'ia
credētes gdaz z acgescētes diuinis ꝓceptis erga suos dei
religiosi z officiosi z ad oznatū eccl'ie vel ministeriū satis
pmpti:ſz i ꝛuersatiōe ꝓpa obscenis vitys iuoluti:nec oio
deponētes veterē boiez cū actib⁹ suis:nihil adhibēt emē
datiōis moꝛ z inouatōis. In istis g̃ xp̄s salutē ꝓcedit: sed
quādā isanie notā nō euadēt:ſz magis vī q⁹ eis g p pniam
emēdationē adhibēt:illa opa bona valeāt ad salutē. g̃ pe
nitētia ope sine caritate fcā viuificat ad salutē. ¶ P. pl's
approping̃t charitati z gre bonū ex genere z bonū vtutis
moztalis q̄ bonū nāle:ſz gra sequēs p pniam restituta nā
lia pfic:z fm quosdā ipsa nālia gratuita fiūt. g̃ m⁹to fortiꝰ
bona ex gre vel ex circūstātia:aut ēt actus vtutis acgsite
sine charitate fcā p pniam viuificant vt ꝓsint ad vitam.
¶ P. remota cā remouet effect⁹:ſz cā q̄re illa opa nō va
leāt ad vitā erat charitatis ōfect⁹ z gre. g̃ cū pnia caritatē
z graz z oēs vtutes restituat:etiā opa bona sine charitate
fcā viuificabit. ¶ Dz ꝛ. A ñ viuo nō gñať aliqd viuū vel
bñs potētiā ad vitā:ſz bō sine charitate nō viuit spūali vi
ta. g̃ ñ pōt aliq̄ op⁹ facere spūal'r viuū:ſz ē moztuū ñ bñs
potētiā ad vitā:z ita nō ē viuificabile. ¶ P. Oia viuifica
bilia sūt aliq̄ mō meritoria:qz ad min⁹ in potētia: si g opa
eꝛ charitatē fcā possent aliquo⁹ viuificari:aliqs sine chari
tate posset aliquo mō mereri vitā eternā:qō falsuz est.

¶ Ulteri⁹ vī q⁹ opa in charitate fcā p pctm sequēs moꝛti
ficari nō p̄t:qz qō nō ē nō pōt moztificari:ſz opa q̄ i chari
tate fcā fuerāt trāseūt z post pctm sequēs non sunt. g̃ non
p̄t moztificari. ¶ P. pena nō dz excedere culpā: ſz i aliq̄
g multa bona faꝛ ex maria charitate pena culpā excede
ret:si p vnū pctm moztale partū forte ex surreptiōe fcm
oia bona ꝓcedētia pderet. g̃ pctm sequēs non moztificat
oia bona pus in charitate fcā. ¶ P. illō qō ē moztuū non
pōt actū vite bre respectu alic⁹:ſz opa in charitate fcā ēt
post pctm faciētis actū vite bñt in alys scis. vñ dr̄ Apoc.
z°.vn⁹ alteri⁹ cozonā accipe. g̃ pctm sequēs bona ꝓceden
tia ñ moztificat. ¶ Dz ꝛ ē:qō dr̄ Eccl'. is°.Si auerterit
se iustus a iustitia sua:oīuz q̄ opatus ē nō recordabor am
plius. ¶ P. vita operū ex vita operātis dependet:ſz p pec
catū moztale ille q ꝓius opa fecerat in charitate moztifi
cať. g̃ z opa ab ipso fcā moztificant.

¶ Ulteri⁹ vī q⁹ opa moztificata p pctm:p pniaz nō viuifi
cent. Dug.de san.vic.dic.q⁹ nemo dz i spe cozrectōis pec
care:qz qō semel amittit ipm ampli⁹ nō recupat: ſz opa i
charitate fcā sunt p pctm amissa vt dcm ē. g̃ ñ p̄t ampli⁹
p pniaz recupari. ¶ P. nihil viuificat nisi qō natū ē bre
vitā:ſz vita nō ē operū ſz opa faciētis. g̃ opa nō p̄t viuifi
cari p pniaz. ¶ P. qō nō ē nō pōt viuificari: ſz opa moztu
ficata nō sunt. g̃ nō p̄t viuificari p pniam. ¶ P. illō qō
moꝛit nō solū cadit a vita ſz ēt a potentia vite: qz ꝓncipia
vite corꝛūpunt sine qb⁹ nō ē potētia ad vitā: ſz opa prece
dētia in charitate fcā sunt p pctm sequens moztificata. g̃
nō manet in eis potētia ad vitā:z sic nō p̄t iterū viuifica
ri. ¶ Dz ꝛ. Jobel.z°.sup illud. Reddā vobis.dic glo.nō
patiar pire vbertatē quā cū pturbationib⁹ aī amisistis:ſz
ybertas illa fuit multitudo bonoꝛ operū. g̃ illa p pniam
restituunt. ¶ P. pnia reuocat oēs defect⁹ ad pfectuz vt
dcm ē:ſz b nō eēt nisi opa mōtificata restitueret ad vitā.
ergo per pniam viuificant.

¶ Rñ.dōz ad p^m.q.q⁹ pnia de rōne sui ordinať ad remoꝛ
tionē mali.vñ q⁹ aliq̄ bona p pniaz restituunt b nō ē nisi
p accīs iāq̄tū remouet ꝓhibēs:vt dcm ē.cā aūt q̄ ē remo
uēs ꝓhibēs exigit cāz p se aliquā respectu effect⁹ cui⁹ ipa
ē cā p accīs. viuificatiōis aūt opeꝛ eꝛ charitatē fcōꝛ nō
pōt poni aliq̄ cā p se:qz vita operū ex vita operātis depen
det:z ió a gra vel charitate bñt opa q⁹ viuant: gra aūt vel
charitas quā pnia restituit nō pōt opib⁹ ꝓcedētib⁹ vitā cō
ferre:qz bit⁹ nō formaꝛ actū nisi g ab eo ꝓcedit:z ita pz q⁹
p pniam opa eꝛ charitatē fcā viuificari ñ p̄nt. ¶ Ad p^m g
dōz:q⁹ sic Jsiō. vba Adamāti ibidē exponere vī:p salutē
itellr signū salutis qō ēt pctōres in sacris suscipiunt. Uel
dicēdū q⁹ ꝓcedit eis salutē in spe:ſz non in re. ¶ Ad scōm
dōm:q⁹ potētie nāles sunt magis ꝓpinque charitati z gre
q̄tū ad rē q̄ act⁹ vtutū acgsitarū inq̄tū sunt subm gre z
charitatis:ſz q̄tū ad sil'itudinē spēi manifestū est q⁹ ē eō
trario. Et ꝓterea potētie nāles manēt:nō aūt act⁹ pctī. vñ
illi q dicebāt nālia fieri gratuita:nō itelligebāt q̄tum ad
actus qui transeunt:ſz quo ad potētias z habitus qui ma
nēt. ¶ Ad tertiū dōm:q⁹ causa quare opera illa sunt moꝛ
tua est:qz non sunt a charitate elicita:z ideo causa moztis
ab eis non tollit per pniam vt dcm est.

¶ Ad.z.q.dōm q⁹ illud ꝓpe viuere appet q⁹ ex se aliquez
motū bz:z inde vite nomē ꝓpe ad illa oia trahit q̄ ex se
bñt opationē aliquā sine aliquo ꝓncipio eꝛ:sic q̄ itelligūt
z sentiūt:vel mouent:vel appetūt:vel nutriūt. Et ide ē q⁹
nomē vite trāsumit ad oia illa q̄ bñt debitā opationē vl
effectū:z illa que p̄uant hac dicunt moztua:sicut dicim⁹
aquā viuā q̄ est in ipetu surgēdi. ꝓpus aūt effect⁹ humā
noꝛ operū est q⁹ p ea bō ad vltimū finē bñane vite pue
niat.s.bītudinē:z ió illa opa bois ꝓpe viua dicunt q̄ bo
minē ad vitā eternā pducere p̄nt.illa aūt moztua q̄ hoc fa
ciendi pātē nō bñt:illa aūt moztificata q̄ hāc pātē amis
serūt cū pus cā habuerit:z ió opa bona ex caritate facta i
eo g gratiā bz viua sūt:in eo aūt g gra caret opa nō ex ca
ritate fcā moztua sunt.opa aūt pus ex caritate fcā in eo q
graz dimittit p pctm moztificata sunt:qz pctm sequēs im
pedit q⁹ bō p illa opa nō possit ad vitā itroduci. ¶ Ad p^m
ergo dōz q⁹ sicut opa pctī trāseūt actu:ſz manēt reatu: ita
opa bona in caritate fcā:q̄uis actu trāsceāt:tñ manēt i me
rēdo:z fm hoc p̄nt moztificari. ¶ Ad zm dōz q⁹ p ingra
titudinē meret bō accepta bñficia amittere.z ió q̄ātū
cunq̄ puū pctm moztale quo bō deo ingrat⁹ de bñficijs p
ceptis fit:oīa bona ꝓcedētia pdit quātūcunq̄ fuerit ad fru
ctuz vite eternc:nec pp hoc pena culpā excedit. ¶ Ad 3m
dōm q⁹ illud qō est in se moztuū nō pōt respectu alterius
actū vite bre:ſz accipiēdo viuū mediante

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad p^m ḡ dom: q vbū Hugonis est itelligēdū q̄tū ad bona amissa q̄ nūq̄ recupant: qz tps amissuz non recupat: r ió ei^9 iactura est grauissima: vt Seneca dic: nō aūt loquit de bonis mortificatis. ¶ Ad z^m dōz: q opus dr vitū metaphorice inq̄tū hz effectū debitū vt dcm est. ¶ Ad z^m dō. q q̄uis nō mancāt: actu manēt tn merito i dina acceptatōe: sic pctā trāscūt actu r manēt reatu. ¶ Ad 4.^m dō. q sic dz ē: opa ꝓus viua ñ moriūt i se: sz moriunt p accūs quo ad istū: r ió remoto illo accūte viuificari dr.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uidet q pdcī effect^9 nō sint pnie inq̄tū ē vtus: diuersoꝝ enī diuersi sunt effect^9: sz vt^9 r gra differūt: vt in z^o lib^o di. z6. dcm ē. ḡ cū remittere pctm r alia pdcā q̄ pnie attribuunt sint effect^9 gre: nō erūt effect^9 pnie inq̄tuz ē vtus. ¶ P. qđ ꝓuenit pnie inq̄tū ē vt^9 ꝓuenit cuilibz vtuti: sz remittere pctm nō ꝓuenit cuilibz vtuti: qz ad mīn^9 vtuti b^9 acgsitis nō ꝓuenit. ḡ nec pnie ꝓuenit iq̄tū ē vt^9. ¶ P. pnia fm q ē vt^9 ɔ fidez diuidit: sz remissio pctoꝝ ē p virtutē fidei. Act. iſ: Side purificās cōda eoꝝ. ḡ nō ē p pniaz inq̄tū ē vtus. ¶ P. pnia alia r alia rōne ē vtus r sacrm: sz remittere pctm nō ꝓuenit ei inq̄tū ē sacrm: qz sic ē medicia ɔ morbū pctī ordiata. ḡ nō ꝓpetit ei fm q est vtus. ¶ P. pnia iq̄tū delet pctm dr vel ē 2^a tabula respcū bapmi: sz bapm^9 liberat a pctō iq̄tū ē sacrm. ḡ r pnia iq̄tuz ē sacrz nō iq̄tū ē vtus. ¶ Sz ɔ pnia ex actu ꝑpo hz q a pctō liberat vt dcm ē: sz ad actū ꝓpriū ꝓpat inq̄tū ē vtus. ḡ iq̄tū ē vtus pctm remittit. ¶ P. oppositū tollit p suū oppositū: sz iq̄tū ē virt^9 opponit pctō. ḡ iq̄tū ē vtus tollit peccatū. ¶ P. oē pctm ex volūtate ꝓmittit: qz nisi sit voluntariū nō ē pctm: vt Aug. dic. sz ex eisdez cāis aliqđ gnāt r corrumpit: vt in z^o ethi. dr. ḡ oz q p volūtatē remittat: sz pnia hz rōnem volūtary inq̄tum est virtus. ḡ per eaz inquātum est virtus pctā remittunt.

¶ Rñdeo dōm q in pctō duo possunt ꝓsiderari. s. ipa ioꝛdinatio q̄ in actu ē: r macula q̄ ex actu ioꝛdinato cōsequit in aīa. Et fm hoc pctm dupl^r remittit: qz ex ipsa act^9 inoꝛdinatiōe hō q̄tū in se erat iniuriaz deo faciebat: ió ex pte illa pctm remittit fz q ineq̄litas pdcā iniurie ad equalitatem iusticie reducitur quod facit penitētia inq̄tuz est virt^9 quedā per suum actū vt ꝓus dcm est. Sz ex pte macule pctm remittit p graz q̄ formal^r maculaz tollit: sic caledo nigredinē: r p ꝓns p alias vtutes gra formatas: r qz pnia est talis vtus: ió ēt ipsa formal^r pctm remittit ex pte bitus: r ß ē qđ qdaz dicūt: q remittit pctm iq̄tū ē gra: nō enī pōt dici gra nisi iq̄tū ē gra ifomata vel pp silitudinē effect^9: vt ꝓus dcm ē: sz ex pte ista effectiue pctm tollit: qz graz tribuit sic iducēs albedinē aufert nigredinē: r fm ß pnia iq̄tū ē sacrz pcta dimittit: qz sacrz noue legis ē cā instrālis gre: vt in p^a di. dcm ē. ōs aūt remittit sic cā gre efficiēs: r xps hō sic cā meritoria gre: r sacerdos sic miſter ōi r sacroꝝ dispēsatoꝛ: r qz oēs aly effect^9 ꝓsequunt ex pnia iq̄tū pcta remittit vt dcm ē: ió sil^is ē rō de oib^9 alys effectib^9 pnie. ¶ Ad p^m ḡ dōm: q nō eodē modo ē effect^9 gre r sacri vt dcm ē. ¶ Ad z^m dōm: q nō q̄libz vtus ē gra informata: nec q̄libz vtus hz actū ordinatū ad pdcām eq̄litatē iter deū r hoiez restituēdā: vt dcm ē: r ió nō oz q̄libet vtus pcta remittat ß. n. pnie ꝓuenit nō iq̄tū ē vt^9 simpl^r: sz inq̄tū ē vtus q̄dā. ¶ Ad z^m dōm: q fides dr purificare coꝛ: eo q p^m^9 motus ad iustificatiōez ē fidei: r ētiā pnie p̄cipiū: vñ qđ ē pnie ēt fidei attribui pōt. ¶ Ad 4.^m dōm: q sic alia rōne pnia est vtus r sacrm: ita r predictus effectus alio mō competit sibi inq̄tum est sacrm: r inquātū est vtus vt dcm ē. ¶ Ad 5^m dō. q bap^m^9 remittit pctm tn vno^9 qz ē tn sacrz: sz pnia plib^9: qz ē vt^9 r sacrm.

Ad quintum sic ꝓceditur. Uidetur q sine pnia peccatoꝝ remissionē ꝓsequi possit r predictos effectus oēs: r ita nō erit necessaria ad salutē sup illud psal^r. Qui seminat in lachrymis. dicit glo. noli eē tristis si assit tibi bona voluntas. vñ metit^r pax: sz aliquis pōt hre bonā voluntatē sine dolore pnie vel sine actuali cōsideratione peccatoꝝ suoꝝ ꝓteritoꝝ. ḡ pnia nō est peccatoꝛi necessaria ad salutē. ¶ P. Luc. 7° sup illud. Dimissa sunt ei peccata multa dicit glo. ardoꝛ charitatis rubiginez peccatoꝝ in ea cōsumpsit: sz aligs pōt ꝓuerti in deum ardenter p charitatē sine hoc q cōuertat ad pctā preterita per pniam. ḡ sine pnia pōt salutē cōsequi post peccatū. ¶ P. sicut se hz auersio a deo ad dānationē: ita cōuersio ad deū ad salutē: sz auersio a deo sine oi delectatione pōt esse cā dānationis. ḡ conuersio ad deū sine oi doloꝛe pnie pōt esse cā salutis: r sic idem qđ ꝓus. ¶ P. motus fidei q precedit pniam posset itantū intendi q sufficiēter dispōneret ad gram habendā: sz gra sufficit etiā ad salutez sine operibus. ḡ sine opere pnie peccatoꝛ posset salutē ꝓsequi. ¶ P. in vltimo instāti vite posset infundi gra: sed post vltimū instans nō remaneret aliq̄ instans vite presentis in quo tantuz pnia pōt esse fructifera. ḡ sine omni actu pnie pōt hō salutē per gram consequi. ¶ Sz ɔtra est: qđ Aug. dicit in lib^o de penitentia. Nemo sue volūtatis arbiter cōstitutus potest inchoare nouā vitā: nisi peniteat euz vetꝛis vite: sed nullus potest cōsequi salutem nisi in nouitate vite inueniat. ergo sine penitētia nullus salutē cōseq pōt.

¶ P. sicut baptism^9 ordinat ɔ oziginale pctm: ita penitētia ɔ actuale: sed nemo pōt ab oziginali mūdari nisi p baptismū vel susceptū actu vel ꝑposito saltem. ergo nec ab actuali sine pnia. ¶ P. ab oībus dr q pnia ē sacrz necessitatis. sz hoc nō eēt si sine ea posset eē salus. ḡ ꝛc.

¶ Rñdeo. dōm q manēte causa manet effectus. causa autē quare aliquis ꝓnat gra per pctm: est ineq̄litas pctōis qua deū offendit. vñ q̄diu ista ineq̄litas ad equalitatem nō reducit. nō pōt ꝓuatio gre cessare: hoc. n. facit pnia per suū actū: vt dictū est supra. vñ sine actu pnie peccatoꝛi salus esse nō pōt. ¶ Ad p^m ḡ dōz: q bona volūtas q̄ ad pacem metēdā sufficiat: sine pnia cē nō pōt: que nō est ad eq̄litatē reducta: r ió rō ex falsis ꝓcedit. ¶ Ad z^m dōz: q sicut iter boies nō restituit amicitia post offensaz nisi aliq̄ dē offensa doloꝛē: ita nec caritas post pctm nisi q penitētiā. ¶ Ad 3^m dōm: q in auersiōe a deo semp est ꝓuersio ad bonū ꝓmutabile: r illa q̄uis nō habeat delectationem sensibilē: semp tn hz quādā placētiā volūtatis. r silr oz q cōuersioni ad deū adiungat displicētia: r hic doloꝛ pnia dr. ¶ Ad 4.^m dōz: q motus fidei nunq̄ pōt tātū intendi q gratie cōtinuet nisi pnia mediāte. ¶ Ad 5^m dōz: q forte nō est accipe vltimū instās vite: sed est accipe primuz instās mortis: alꝭ inter ꝓmū instās vite r ꝓnū istās mortis cū sit aliud r aliud instās eēt mediū tēpus: sz supposito q sit vltimū instās vite: tunc in illo eodē instanti r gratia infundit r motū pnie hō hēbit: r talis pnia sufficit ad salutē: vt dicit aug. i li. de eccl'iasticis dogmatibus.

Post hec de pnia ꝛc. Uidetur q de pnia ante cōfirmationē r eucharistiaz debuerit tractari: qz ꝓus est recedere a malo qđ ptinet ad pniaz: q̄ pfici in bono qđ pertinet ad illa duo sacra. ¶ Et dōm: q ɔfirmatio r eucharistia sunt de ꝑma intētione sanctificatiōis: sz penitētia est de scda intētiōe: qz si hō nunq̄ a gra baptismali caderet nō indigeret pnia: indigeret tn cōfirmatione r eucharistia. ¶ Est enī pnia interioꝛ ꝛc. fm hoc etiā videtur q baptism^9 sit virtus: qz etiā est baptismus interioꝛ. ḡ baptismus flaminis. ¶ Et dōm q interioꝛ baptism^9 nō dicit baptismus nisi metaphorice. sed interioꝛ pnia dicit penitētia vere. ¶ Et ꝑterea interioꝛ act^9 nō est de necitate baptismi: alꝭ pueri nō possent baptiçari: sz interioꝛ act^9 est de necessitate penitētie. ¶ Nihil ꝓsunt lamēta ꝛc. B intelligendū est de illis qui volūtate habituali replicāt: vl itelligēdū q nihil ꝓsint ad vitā cōsequēdaz: qz q ꝓsecuerauerit vsq̄ in finez hic salu^9 erit: baptism^9 tn rōne characteris qđ imꝑmit aligd valet ēt si bō fict^9 accedat. ¶ Pene grauioꝛi se subycit. hoc itelligēduz est de illis q exteri^9 per pniam hypocrisim ꝓtendūt: qz simulata equitas ē duplex iniquitas: vt Aug. dicit. vel hoc dicit qz tollit excusatio ō ignozātia vel surreptiōe in eo q peccatū auertit de eo penitēs. ¶ Uera pnia ē cessare a pctō. sciēdū q cessat a peccato nō dic simplicē negatiōez pcti: qz qui itermittit actū pcti nō dr a pctō cessare. sz cessat a pctō ꝑpie dr cui pctm displicet r pctm dimittere itēdit: r hec ē vera pnia. ¶ Cū emēdatiōis ꝑpositō ꝛc. Sz ɔ: vni^9 bitus vnus ē actus. hic aūt ponunt. 4. actus pnie. s. ꝑpositū emēdatiōis: plāgere peccata ꝓterita r odire: r itez nolle ylteri^9 ꝓmittere. ¶ Et dicēdū q ista quattuoꝛ se ɔsequunt in pnia: r ió quasi pro vno actu cōputant: qz sic amoꝛ delectationē parit i ꝓsideratiōe amati: ita odiū peccati tristiciā de ipso parit: r tristiciā ad destructionē ipsi^9 mouet: r ió inter. 4. pdicta: ꝓmuz ē odire peccata: secūdū ea plāgere: tertiū ea destruere: quātum ad ꝓterita cū ꝑposito emēdatiōis: r quātū ad futurū per hoc q hō plāgeda ꝓmittere nolit: qđ ē q̄rtū. ¶ Semper puniēs i se bitu vel ꝑpositō: sed nō semp actu: qz q̄nq̄ ēt motib^9 alioꝝ virtutuz debet cōmoueri. ¶ De pnia pfectoꝝ ꝛc. pfectos hic vocat q in pnia sūt pfecti ea vsq̄ ad finem vite cōtinuantes. ¶ Si vos aliq̄ culpa mortalis ꝛc. Sciēdū q culpa mortalis est q̄ graz tollit p quā ēvita aīe r sic oīs culpa mortalis ē ɔtra graz. sed quedā ē ɔtra rōnē: vt piurīū: quedā ēt ɔtra naturā: vt sodomia. q̄dā aūt ē crimē que ē digna accusatōe i iudicio. q̄dā aūt ē blasphemia que ē impositio alicuius falsi in deū: vel ei subtrahēdo qđ ineſt: vel attribuēdo qđ nō ineſt. ¶ Qđ tn i gbusdā ecclesijs nō seruat^r. hoc itelligit^r de pnia publica. sed solēnis vt quidā dicūt nunq̄ iterat^r. ¶ Nec min^9 tribuit ꝛc. vñ quātū in ipso ē dūmodo eq̄liter se hō ad graz habēdā ꝑparet: nō tn oz semp in equali charitate resurgat: vt in. 3. li. dictū ē. ¶ Etiā si ad summū puemat maloꝝ ꝛc. hoc itelligēdū ē quātū ad actū nō quātū ad potētiā: qz aligs ē ita malus q nullus alius ē peioꝛ: nō aūt ita q nullus alius possit eē peioꝛ. ¶ Et tn grauiter postea deligt. Sz ɔtra: Moyses ēt numerauit: nec tn dicit^r peccasse. r dicēdū q Moyses numerauit ex ꝑcepto dn̄i: sz David vt in pplo gloziare tur: ió aūt eo peccāte pplus punitus ē: ꝑpter oñendā habitudinē ppli ad pncipē: sic Augu. dicit Josue. 6. de achoꝛ oñditur i ipsa pena achoꝛ quātū sit bonū i ꝑplo ipa vnitas vt nō in seipsis singula sz i toto partes estiment^r. vel sicut Greg. dicit sup illud Job. Qui regnare facit hypocritā ꝛc. ꝑ q̄litatib^9 subditoꝝ disponunt acta regētiū: vt sepe per merita gregis etiā vere boni delinquat vita pastoꝛis: r ió David populū numerādo peccauit: r tn vidictā pplus deprecato suscepit. Uel dicēdū q qz de pplī elatione peccauit: ió in pplī occisiōe punitus fuit: sicut aligs dn̄s in amissione possessiōis: nec tn pplus iniuste passus est: qz h^9 meruerat Absalon sequendo.

¶ Qđ plib^9 irretit^9 pctis nō ꝑt penitere de vno vere: nisi de oib^9 peniteat. Bi. XV. q

¶ Sicut de p̄dcis aucitatib^9 illoꝝ errοꝛ ꝓuicit: q pniam sepe agēdā r p eā a lapsu peccātes frequēter surgere difficilē: ita eisdē illoꝝ opinio elidit: q plib^9 irretitū pctis asserit de vno vere pēitere: eiusdēq̄ veniā a dño ɔseq posse sine alteri^9 pnia. Qđ in aucitatibus astruere conāt^r. Ait. n. ꝓpheta: nō iudicabit deus bis i idipm: vel vt alij trāstulerūt. Nō ꝓsurget duplex tribulatio. Si ergo iqūt illi aliqs sacerdoti fuerit cōfessus vni de duob^9 vel plib^9 pctis: r de illo iniuicta sibi pniaz a sacerdote satisfactōez exꝑleuerit: ceteris tacitis ñ. p illo peccato ampli^9 iudicād^9 ē: de quo satisfecit ad arbitriū sacerdotis: q vicē xpi i ecclia gerit. Jōq̄ si de eo itez iudicet bis i idipm iudicat de^9 r consurget duplex tribulatio. Sz de his ergo oz illud tm intelligi q ꝓcedētib^9 supplicijs ꝓmutāt i bonū: r sic pseuerāt: sup quos nō ꝓsurget duplex tribulatio: q vero iter flagella duriozes r deteriozes fiūt vt pharao: pūitibus eterna ꝓnectūt: vt tpale supplicium sit eis eterne pene initium. Un Aug. Ignis succēsus est ꝛc. i. vindicta hic icipiet r ardebit vsq̄ ad extremā dānationē. Hoc ɔ illos notādū ē q dicūt illud. s. non iudicabit de^9 bis i idipsū: ad oia ptiere flagella: qz qdā bis flagellis emēdāt^r: alij hic r in eternū puniūt^r. Quinq̄. n. modis. flagella ꝓtingūt: vl vt iustis p patiētiā merita augeant vt Job: vel ad custodiā virtutū ne supbia tēret: vt Paulo. vel ad corrigēda pcta vt marie lepza: vl^r ad gloriā dei: vt de ceco nato. vl^r ad initiū pene: vt herodi: q̄tin^9 hic videat qđ i iferno sequat^r fz illō. Duplici ꝓtritiōe ꝓtere eos dn̄e. Ita ergo aucitas nō cogit nos sentire oia q̄ tpaliter puniunt^r nō ylteri^9 a deo puniēda. Nā r si supza eūdē locū Hiero. dicat egyptios r israelitas a deo tēporaliter punitos ne i eternū punirent^r: nō ē tn ɔ oib^9 gñal^r itelligēdū. Ait. n. sic. Qz gen^9 diluuio sodomitas igne: egyptios mari: r israelitas i heremo pdidit scitote ió tpal^r p peccatis punisse ne i eternū puniret: qz ñ iudicabit de^9 bis i idipm. Qui g̃ pūiti sūt postea ñ pūiēt^r: aliogn mētit^r scriptura: qđ nephas est dicere.

¶ Que sit intelligentia premissoꝝ. b

Attēde lector his verbis r caue ne de oib^9 gñal^r itelligas: ſz de his tn q iter ipsa flagella pniam egerūt: credētes i deū hebreoꝝ: quā r si breuē r momētaneā tn nō respuit de^9. Qz āt q p tpale flagellū ñ corrigūt p^9 eternal^r puniāt^r: ibidē oñdit agēs de fideli dephēso i adulterio q ɔcollat^r: vbi oñdit lenia pcta breui r tpali supplicio purgari: magna ꝛo diuturnis eternisq̄ supplicijs reservari ita inquiēs. Querat hic aliqs si fidelis dephēsus i adulterio decollet^r: qđ de eo postea fiat. Aut. n. punieť r f lim est qđ dr. nō iudicabit deus bis in idipm: aut nō punieť: r optādū est adulteris vt hic breui pena puniāt^r vt frustrent

ibi cruciat⁹ eternos. Ad qō rñdem⁹ deus vt oīm rex ita supplicioꝝ quoqꝫ scire mēsuras: ⁊ nō ꝓueniri siniam iudicis: nec illi i pctōrē exercē de deinc pene auferri ptātē ⁊ magnū peccatū magnis diuturnisqꝫ lui cruciatib⁹. Siquis vō punit⁹ sit ꝛpaliter vt ille q israelite maledixerat: ⁊ qui in sabbato ligna collegerat: tales postea nō puniri: qz culpa leuis pīti supplicio ꝛpēsaī. leuis. n. culpa leui supplicio ꝛpensaī. Dis satis inuit Hiero. grauia pctā ⁊ hic pūiri graui supplicio: ⁊ in futuro puniēda eternali: de qb⁹ penitentia nō agit̄ inter flagella. Leuia vero que hic puniunt̄: leui pena ꝛpēsationē recipe: qō i bonis fieri nō ambigim⁹: ⁊ in malis forte ēt fit ita. Satis iā appet qō illi de ꝓpheria iduxerūt nō facere ꝓ eis qui dicūt ei q crimē sibi r̄seruat: de alio veniā p̄estari per pniam. Alias quoqꝫ auctoritates iducunt. Ait. n. Greg. Pluit dñs sup vnā ciuitatē ⁊ sup alterā nō pluit: ⁊ eādez ciuitatē ex parte ꝛpluit ⁊ ex parte aridā reliqt. Cum ille qui ꝓximū odit ab alijs vicijs se corrigit: vna eadēqꝫ ciuitas ex pte compluit ⁊ ex pte arida remanet: qz sunt qdā q cū qdaz vicia resecent: in alijs grauiter pdurant. Item Ambro. Prima ꝛsolatio est qz nō obliuiscit̄ misereri deus. Seda p punitionē: vbi ⁊ si fides desit pena satisfacit ⁊ reuelat. Rōne quoqꝫ vtūt dicētes. Si quis vnū pctm ꝛfiteret altero tacito: ⁊ satisfactionē a sacerdote iniūctā expleuerit: nūquid si ⁊ pctm tacitū ꝙuersus fuerit ꝛfessus ꝓ vtroqꝫ ei penitētia imponet̄. Longe hoc videt̄ a rōne ⁊ eccl̄ie ꝛsuetudine q̄ ꝓ eodē pctō ne reiteretur nulli bis penitentiā imponit. Fuit ergo illa peccati condigna satisfactio: vnde ⁊ peccatum deletum videtur.

¶ Quomodo accipienda sunt premissa. c

His rñderi pōt sic. illud Grego. Pluit dñs ⁊ c. nō ad criminis vēiā ꝫ ad operis pcti desertionē referēduz est: vt iō pars ciuitatis dicaī cōpluit: qz ab actu ⁊ delectatione pcti cui añ seruiebat mō cessat: nō q eius veniam habeat. Vocaturqꝫ pluuia illa talis ꝛtinētia q̄ ab opere pcti reuocaī: qz ex fonte gr̄e dei id cordi instillaī: vt vel sic paulatim ad pniam veniat: vel eo min⁹ a deo puniaī qui diuturni ori delectatiōe ⁊ actu peccati maius sibi accumulet tormētū. Si vero ad indulgentiā reat⁹ pluuia referaī: euangelice ſnie contrarie videbit̄. Si. n. ꝓpter misericordiaz q̄ qs ꝓximo suo nō miserēt: ēt q̄ dimissa sunt replicanī ad penā: multo magis q̄ nondū sūt dimissa ꝓp odiū fratrū ad penā reseruari probantur.

Et si ille qui arbiter sue volūtatis ꝛstitutus est nō potest inchoare nouā vitā: vt ait Aug. nisi peniteat eum veteris vite: quō ad nouitatē indulgentie perueniet qui odijs vetustatē nō deposuit. Illud ēt quod Ambro. ait. ⁊ si fides desit pena satisfacit ⁊ c. nō de fide intelligit̄ q̄ credit̄ in dēū: sed de cōscientia delicti. Deest. n. fides cum ꝛsciētia pcti nō subest. Nā cuz oia delicta nemo intelligat: est aliqn in hoīe pctm cui⁹ nō hz ꝛsciam. Unde apl's. Nihil mihi ꝛscius suz: sed nō i hoc iustificat⁹ sum. Cū ergo qs flagellaī ꝓ pctō cuius nō ē ꝛsci⁹ si patiēter fert penaz ⁊ humilitatē amplectit̄ cogitans se forte pctm: hōc qō nō intelligit: ⁊ ꝓ eo puniri a deo pena illa: satisfacit ⁊ releuat grauatū. Ad hoc aūt qō obijcit̄ de satisfactiōe illa si satisfactio non fuit: iterꝫ imponēda est. Si vero iterū imponēda nō est: satisfactio fuit: ⁊ si satisfactio fuit: veniā impetrauit. Rñderi pōt satisfactionē iō non fuisse q̄ ille dignos fructus pnie nō fecit. Est enim satisfactio pnie vt ait Aug. Peccatoꝝ cās excidere nec suggestionib⁹ eaꝝ aditum indulgere. Itē sane qui scelerate viuūt nec curāt talē vitaz moresqꝫ corrigere: ⁊ inter ipsa facinora sua elemosynas frequētare nō cessant: frustra ideo sibi blādiunt̄: qz dñs ait. Date elemosynā: ⁊ ecce oia mūda sunt vobis. Hoc. n. ꝫ late pateat nō intelligit. Adulta. n. sūt genera elemosynarū q̄ cum facimus adiuuamur: nō solū qui dat esurienti cibū: sitiēti potū ⁊ huiusmodi: ꝫ ēt q̄ dat veniā petēti: elemosynā dat: ⁊ q emendat verbere in quez ptās daī: vel coercet aliq̄ disciplina: vel orat vt ei pctm dimittaī: elemosynā dat: qz misericordiā p̄estat. Adulta. n. bōa ꝓ stant̄ iuitis qn eoꝝ ꝛsulit̄ vtilitati ⁊ nō volūtati: ꝫ ea maior ē q̄ ex corde dimittim⁹ qō i nobis qscz peccauit. Adin⁹. n. magnū est erga eū esse benivolū q tibi nihil mali fecit. Illud mlto grādius vt tuū ēt inimicū diligas: ⁊ ei q tibi maluz vlt: ⁊ si pōt facit: semp bonū velis: faciasqꝫ qō possis. Qō ergo dñs ait. Date ele. ⁊ oia mūda sunt vobis: ita nec itellecturi sum⁹ vt nō credētib⁹ i xp̄m munda sint oia si elemosynas istas dederint. Qui vult ordinate elemosynaz dare a se dz primū icipe ⁊ eā primū sibi daī. Est. n. elemosyna op⁹ misericordie. verissimeqꝫ dictū est. Miserere aie tue placēs deo. Non ergo se fallāt: qui ꝓ elemosynas largissimas fructuum suoꝝ vel pecunie: ipunitatē se emere estimāt i pctis pmanētes: q̄ ita diligūt vt in eis oporteat versari. Qui ꝙo diligit iniqtatē odit aiaz suam: ⁊ q odit aiam suā nō ē misericors ei ꝫ cru-

delis. Diligendo quippe eā ꝑm seculū: odit eā ꝑm deū. Si ergo vult ei dare elemosynā suā ꝓ quā fit munda: odiat eā ꝑm seculū ⁊ diligat eā ꝫz deū. Hac elemosyna quā sibi hō p̄mit⁹ dz: mūdant̄ interiora. Ad qō hortās xp̄s ait. Adū date q̄ intus sūt: imūdis. n. nihil ē mundum: ꝫ pollutа sunt eoꝝ mens ⁊ ꝛscia vt ait apl's. Im mundi ꝙo sūt oēs quos nō mūdat fides: q̄ credit̄ in xp̄m de q̄ scriptū est. Adūdās fide cordа eoꝝ. Sed ne istas elemosynas q̄ fiūt de fructibus terre respuere xp̄s videret̄. Hec ingt oportuit facere. s. iudiciū ⁊ charitatem dei: ⁊ illa nō omittere. i. elemosynas fructuū terrenoꝝ. Ex his daī intelligi q̄ i pctō mortali pmanētes: ⁊ si elemosynas largas faciāt: nō tñ ꝓ eas satisfaciunt: qz iordiate agūt dū a se nō icipiūt: nec ꝓ pie dī elemosyna tale op⁹: dū sibi ꝓpsis crudeles existūt nō placētes deo. Nō ergo dicēda est illa pcti satisfactio: quā qs agit ꝓ vno pctō: duz pdurat i altero: qz nihil pdest ieiunare ⁊ orare ⁊ alia bona agere nisi mēs reuocet̄ a pctō: ⁊ si aliquādo ꝙuersus tacitū peccatū sacerdoti fuerit confessus: de vtroqꝫ imponenda est ei satisfactio: qz de primo condigne non satisfecit.

¶ Scōm quosdam fuit satisfactio. d

Quibusdaz tñ vr fuisse satisfactio ꝫ infructuosa dū i pctō altero ꝓsistit: pcipiet̄ tñ fruct⁹ ei⁹: icipietqꝫ ꝓficere cuz pcti alteri⁹ penituerit. Tūc. n. vtrūqꝫ dimittit̄ pctm ⁊ satisfactio p̄cedēs viuificaī q̄ fuerat mortua: sic̄ baptism⁹ illi q ficte accepit: tūc p̄mit⁹ valet cū fictio a mēte recedit ꝓ pniaz Et i b⁹ opionis munimētū aucitates iducunt. Ait. n. aug. Pīū ē credere ⁊ nra fides exposcit vt cū gr̄a xp̄i i hoie destruxerit mala p̄iora ēt remunēt bōa: ⁊ cū destruxerit qō suū nō iuenit: diligit bonū qō i peccāte plātauit. Itē Hiero. Si qn videris iter mlta pctā quēqꝫ facere aliq̄ iusta opa. nō ē tñ iust⁹ de⁹: vt pp mlta mala obliuiscaī paucoꝝ bonoꝝ ꝫ faciet ea metere ⁊ i horrea ꝛgregare q̄ bōa i terra semiaui. Sz hec dicta itelligim⁹ de illo q i charitate quodaz tpe bōa facit ⁊ bon⁹ ē. alio ꝙo tpe mal⁹ ē ⁊ mlta pctā facit. Nō ergo itelligēdū ē eū iter multa pctā iusta opa fecisse: q̄si sil̄ eodēqꝫ tpe pctā fecerit ⁊ iusta opa. ꝫ diuersis tpib⁹ vtraqꝫ fecisse. Misi. n. bon⁹ foret qn bōa fecit nō seminasse diceret̄ in terra bona. Destructis ergo malis post opa bōa ꝓmissis. p̄iora bōa i charitate. s. facta q̄ seqntia mala mortificauerāt. pnia ō ill' malis habita viuificāt ⁊ remūerāt. Un apl's Jac ietes fundamentū pnie ab opib⁹ mortuis: opa mortua noians p̄iora bōa signat que ꝓ se qns pctm crāt mōtua. qz bi peccādo p̄iora bona irrita fecerūt. Hec sic̄ peccādo irrita fiūt: ita ꝓ pniaz reuiuiscūt ⁊ ad meritū eternitatis pdesse icipiūt. Silr ⁊ illud. Bonū amat de⁹ qō plā tauit i peccāte. i illo. s. q post illud bonū peccauit: n̄ sil' peccās ⁊ bonū opās extitit: qz tal' hois op⁹ nō diligēt de⁹ ad remūeratōez. Pōt ēt accipi de opib⁹ bōis q̄ ab aliquo fiūt dū malus ē ⁊ i pctō mortali psistit: vel ad tp̄s vel vsqꝫ i finez. Que dicūt a deo remūerari ⁊ nō dari oblitiōi nō qz ꝓficiāt ad vitā eternā obtinēdā: ꝫ ad tolerabili⁹ extrēi iudicij suppliciū sēriēdū. sic̄ de fide ⁊ ceteris q̄ sine charitate hēnt̄. Aug. ait. Si qs n̄ hās charitatē q̄ ptiet ad vnitatē spūs ⁊ vinculū pacis quo eccl̄ia ꝙnectit̄: i aliquo scismate cōstitut⁹: ne xp̄z negz patiēt tribulatōes. famē. psecutionē. vel flāmas. vel bestias. vel ipsā crucē. timore gehēne. nll'o mō ista culpāda sūt: imo ⁊ ꝫ laudāda ē patiētia. Nō. n. dicē poterim⁹ melius ei fuisse: vt xp̄m negādo nihil boꝝ pateret̄ q̄ passus ē ꝛfitēdo: ꝫ estimādū ē fortasse tolerabilius ei eē futuꝝ iudiciū q̄ si xp̄m negando nihil boꝝ pateret̄: vt illō qō ait apl's. Si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō hūero nihil mihi pdest: nihil, pdesse itelligat̄ ad regnū obtinēdum: nō ad extremi iudicij tolerabilius subeundum supplicium: ⁊ infra. Hec ꝓpter charitatem dicta sunt: sine qua in nobis nō potest esse vera penitentia: quoniaz in bonis charitas dei est que tolerat omnia.

¶ Perstringit dictoꝝ sūmā vt alia addat. e

Ex his ostēdit̄ bona que sine charitate fiunt, pdesse qdē ad tolerabiliorē penā sentiēdam: ꝫ nō ad vitā obtinēdaz. Illa ēt que i charitate qs facit: si postea ꝓlapsus fuerit nec exurrexerit: nō eē in memoria dei. Ezech. dicit. Si auerterit se iustus a iustitia ⁊ fecerit iniquitatē n̄iqd viuet: oēs iustitie eius quas fecerit nō recordabūt̄. i pctō suo morietur: ⁊ nō erunt i memoria iustitie q̄s fecit. In cuius loci expositiōe Grego. ait. Hic nobis maxie ꝙsiderandū ē: qz cuz mala ꝙmittim⁹ sine cā ad memoriā trāsacta bōa ꝙuocam⁹: qn̄ i ꝓpetratiōe maloꝝ nll'a dz cē fiducia bonoꝝ ꝓteritoꝝ. itelligēdū est hoc ad vitā ꝓcipiēdā bōa ꝓterita nō dare fiduciā: ⁊ si ad mitiorem penā. alioquī p̄misse auctoritati aug. obuiaret. ⁊ bona ergo sine charitate facta ⁊ bona in charitate facta que cōcomitatur mortalis culpa: quaz non delet sequens penitentia: ad sensum mitioris pene ꝓficiunt non ad vite fructum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Auctoritates alias iducit ꝓtra eos q̄ dicūt de vno pctō p̄ niam agi altero tacito. f

Satis arbitror illis eē rīsū q̄ asserūt de vno crimīe p̄niaz agi ⁊ veniaz p̄stari: alio i delectatiōe retēto vel p̄fessionē nō exposito: q̄ nō mō p̄missis auctoritatib⁹ p̄futāt: ꝫ ēt subditis. Ait. n. aug. Sunt plēs quos pēiret peccasse: ꝫ tñ oio rſeruātes sibi q̄dā i q̄b⁹ delectēt: nō a iaduertētes dñz sil' mutū ⁊ surdū a demōio liberasse. p̄ quo dicet nunq̄ nisi de oib⁹ sanari. Si. n. vellet pctā ex pte rſeruari: hīnte septē dēmōia pficere potuit sex expulsis expulit. ār septē vt oia cria sil' ejciēda doceret. Legionē vo demonū ab alio ejciēs nullū relīqt de oib⁹ q̄ liberatū possideret: oñdēs q̄ si etiā pctā sint mille: oz de oib⁹ pēitere. Nūq̄ aliquē sanauit dñs quē nō oino liberauit. Totū enim hoiez sanauit i sabbato: q̄ ⁊ coꝛp⁹ ab oi ifirmitate: ⁊ aīaz ab oi ꝓtagiōe: idicās pēitētē oportē sil' dolere ō oi crie. Scio. n. dñz iimicū eē oi: erimioso. Quō q̄ q̄ crimē reſeruat: de alio recipet vēiā: sine amoꝛe dei ꝓsequereť veniā: sine quo nemo vnq̄ inuenit gr̄am. Hostis. n. dei est dū offendit pseuerāter. Quedam. n. impietas infidelitatis est: ab illo q̄ iustus ⁊ iusticia est dimidiā sperare veniā. Jā. n. sine vera p̄nia inueniret gr̄am. Pnia. n. vera ad baptismi puritatez conať ducere. Recte. n. penitēs qcqd sozdis post purificatiōez baptismi ꝓtraxit: oz vt abluat saltem lachꝛymis mētis. Sz satis durus est cui⁹ mētis doloꝛē oculi nō declarāt: sed sciat se culpabiliter duꝛ q̄ deflet dāna tpis vel moꝛtē amici: ⁊ doloꝛē pctī nō oñdit in lachꝛymis. Quez ergo penitet: oino peniteat. Jdē. Penitētes: si vere estis penitētes ⁊ nō estis irridētes: mutate vitā: recōciliamini deo. Pniam agis genua figis ⁊ rides: subsanas dei patiam. Si pniam agis penitet. si nō penitet: nō es penitēs. Si ergo pēiter: cur facis q̄ male fecisti: Si fecisse penitet: noli facere. si adhuc facis: certe nō es pēitēs. Jtē inocēti⁹ scōs. Ammōem⁹ frēs nr̄os ne falsis penitētijs laycoꝛ aias ōcipi ⁊ i ifernū ꝓtrahi patiant. Falsaz aūt pniam esse ꝓstat: cuz spꝛetis plurib⁹ de vno solo p̄nia agit: vel cū sic agitur de vno: vt non discedatur ab alio.

¶ Repetit de vera penitentia vt addat. g

Ex p̄missis pspicua fit notitia p̄nie vel satisfactiōis. Jlla. n. vera ē p̄nia q̄ peccatū aboler: q̄ō illa sola facꝛ q̄ scel⁹ coꝛrigit. Jlla vo scelus coꝛrigit q̄ odium ꝓmissi criſ ⁊ ꝓmittēdi cū desiderio satisfaciēdi affert. Judas. n. penituisse legit sine assecutiōe veniе: qꝛ tali p̄nia ñ coꝛrexit crimē. Uñ Hiero. Nihil iude, pfuit egisse pniam: p quā scel⁹ coꝛrigere nō potuit. Sic q̄ñ frater peccat in frēm ve emēdare nō valeat q̄ō peccauit: pōt ei dimitti. finalit pmanēt opa: frustra voce assumiť pnia. Ē est q̄ō de eo dr̄: ⁊ oꝛo eius fiat i pctō: vt non solū emēdare nequeꝛit, pditōis nephas: ꝫ ꝓpꝛiū homicidiū scel⁹ addiderit. Caue q̄ lr̄ itelligas illud: vt emēdare nō valeat: q̄ō peccauit ⁊ t̄. Nō. n. emēdatio ħ itelligēda ē rei dēpte recōpēsatio: ꝫ delicti exꝓbratio ⁊ abhomiatio cū satisfactōis desiderio. Demit. n. iuste qs alicui q̄ō restituere nō valet: vt oculū vel vitā ⁊ hꝫ: ⁊ tñ si penituerit pctī cū amoꝛe ꝓdigne satisfactiōis veniā hz. Nec iō q̄sq̄ putet q̄ reꝛ alienā iniuste abstulerit quā reddere pōt: de illo pctō penitē ac veniā ꝓseq̄ nisi restituat ablatū. q̄diu. n. res: ꝓp quam peccatū est nō reddiť si reddi pōt: nō agitur penitentia sed fingitur.

Postq̄ determinauit magister de penitē tia q̄tū ad sui veritatē oñdens quid sit pnia ꝫ sui verā rōnez: ⁊ remouēs errozē quozūdā qui ad rōnē p̄nie addere volebāt futurā pseueran tiam: hic intēdit determinare de pnia quantū ad sui integritatē: quozūdā errozē remouēs q̄ falso opinabant posse de vno pctō p̄niaz agi ⁊ nō de alio: quod ē ꝓtra itegritatē p̄nie. Et diuiditur in partes duas. in ꝓma ponit rationes que sunt causa errozis. in secunda improbat ipsuz errozē: ibi. Satis arbitroꝛ illis esse ⁊ t̄. Prima in duas ꝫ q̄ errozē ꝓdictus duos būit modos positiōis. In ꝓma. n. pte reprobat rōnes eoꝝ q̄ dicebāt: q̄ de vno peccato sine alio poterat pnia agi ⁊ fructuose quātū ad pēns. In scōa illoꝝ qui ponebāt q̄ hoc nō erat fructuosum q̄tū ad pēns: ꝫ quātuz ad futuꝝ qñ de peccatis alijs pniam ageꝛ: ibi. Quibus daz tñ videtur ⁊ t̄. Prima in duas. in ꝓma excludit pbationē eoꝝ q̄ ex auctoꝛitatibus canonis ꝓcedebat. i secūda ꝓbatiōes ex auctoꝛitatibus sanctoꝝ ⁊ rōes sumptas: ibi. Alias q̄ auctoꝛitates iducūt t̄. Circa ꝓmū tria facit. primo ponit obiectionē. secūdo soluit eam: ibi. Sed ō his ergo oportet t̄. tertio excludit quandā dubitationē ex precedenti solutione oꝛtaz: ibi. Attende lector t̄. Alias quoq̄ auctoꝛitates t̄. Circa hanc ptez duo facit. primo ponit ꝓbationes illoꝝ quoꝝ ꝓma est ex auctoꝛitate Greg. secūda ex auctoꝛitate Ambꝛo. tertia ex rōe sumpta: vt p se pz. Secūdo soluit eas: ⁊ ꝓmo ad auctoꝛitatē Grego: ibi. Duc respōderi pōt t̄. secūdo ad auctoꝛitatē Ambꝛo. ibi. Illud aūt quod Ambꝛo. ait t̄. tertio ad rōnē: ibi. Ad hoc aūt qō obycit t̄. Quibusdā tñ videtur t̄. hic destruit pbationes alterius positionis t̄. Et circa hoc duo facit. primo ponit eas. secundo soluit: ibi. Sed hec dicta intelligimus t̄. Et ponit duas solutiones: quaruz secunda incipit: ibi. Potest etiam accipi de operibus bonis t̄. Et circa hoc duo facit. primo ostendit q̄ bona exꝛa charitatem facta etsi valeāt ad tolerabilius iudicium sustinendum: nō tamen valent ad vitam consequendaz. Secundo ostendit idem de operib⁹ in charitate factis que postea p̄ peccatuz moꝛtificantur: ibi. Jlla etiam que in charitate t̄. ¶ Satis arbitroꝛ t̄. hic ꝓbat ipsum errozez. Et circa hoc duo facit. ꝓmo improbat errozem. secundo cōcludit veritatē. s. que sit vera ⁊ sufficiēs penitentia. ibi. Ex premissis pspicue fit t̄.

Jc est querendū de satisfactiōe et de ptib⁹ ei⁹. Uñ q̄tuo hic q̄runť. Primo de ipsa satisfactiōe. Scōo de elemosyna. 3ō de ieiūio. 4ō de oꝛone: bis eni tribus hō satisfacit. ¶ Circa ꝓmū q̄runť qnq̄. p̄ q̄d fit satisfactio. 2ō vtruz pōle sit a nobis deo satisfieri. 3ō q̄liter hō satisfacere possit. 4ō p̄ que. 5ō vtrū restitutio sit pars satisfactionis.

Ad primum sic ꝓcedit. Uideť q̄ satisfactio nō sit neq̄ vtus neq̄ vtutis actꝰ. oīs. n. vtutis actꝰ ē meritoꝛi⁹. ſz satisfactio nō ē meritoꝛia vt vr. q̄ meritū gratuitū ē: ſz satisfactio ōbitū attēdit. q̄ satisfactio nō ē actꝰ vtutis. ¶ Ꝓ. oīs actꝰ vtutis ē volūtari⁹. sed aliq̄ fit alicui satisfactio de aliq̄ eo inuito: vt q̄ñ aliqs p offēsa i alteꝝ ꝓmissa a iudice punit. q̄ satisfactio nō ē vtutis actꝰ. ¶ Ꝓ. ꝫ pbz in. 8. etħ. In vtute moꝛis ꝓncipale ē electio. ſz satisfactio nō fit p electionē: ſz respicit ꝓncipaliť exteꝛioꝛa opa. q̄ nō ē vtutis actus. ¶ Sz ℥. satisfactio ad pniaz ptinet: ſz pnia ē vt⁹ vt pus dcm ē. q̄ satisfactio ē actꝰ vtutis. ¶ Ꝓ. nlla⁹ actꝰ opat ad electōez pcti nisi sit actus vtut⁹. q̄ ℥riū destruiť p suū ℥riū. ſz p satisfactionez pctī totaliť ānihilat. q̄ satisfactio est virtutis actus.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ nō sit actꝰ iustitie. qꝛ satisfactio fit ad ħ q̄ recōciliet ei q̄ offendit: ſz recōciliatio cū sit amoꝛis ad charitatē ptinet. q̄ satisfactio est actꝰ charitat⁹ ⁊ nō iustitie. ¶ Ꝓ. cāe pctoꝝ in nob sūt passiōes aīe q̄b⁹ ad malū inclinamur: ſz iustitia ꝫ pbz nō ē circa passiōes: ſz circa opationes. cū q̄ ad satisfactionē ptineat pctoꝝ cās excidere vt i lra dr̄. Uideť q̄ nō sit actꝰ iustitie. ¶ Ꝓ. cauere in futuꝝ nō ē actꝰ iustitie ſz magis pudētie: cui⁹ ps ponit cautela. vt in. 3. li. di. 33. dcm ē. ſz ħ ptinet ad satisfactionē. qꝛ ipsi⁹ est suggestiōib⁹ pctoꝝ aditū nō idulgere. q̄ satisfactio nō est actꝰ iustitie. ¶ Sz ℥. nlla vt⁹ attēdit rōnē ōbiti nisi in ſtitia: ſz satisfactio bonoꝛē ōbitū do ipēdit. vt Anſel. dic. q̄ satisfactio ē iustitie actꝰ. ¶ Ꝓ. nlla vt⁹ hꝫ reꝝ exteꝛioꝛuz adeq̄tōz pficeť nisi iusti⁹. ſz ħ fit p satisfactōz: qꝛ ꝓstituit eq̄litas emēde ad offēsā ꝓcedētē. q̄ satisfactio ē iusti⁹ actꝰ.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ diffō satisfactiōis in lra. incōueniēter pōatur ab Aug. dic. n. q̄ satisfactio ē pctoꝝ cās excidere ⁊ eorum suggestiōib⁹ aditū nō idulgere. cā. n. actualis pcti fomes ē. ſz in hac vita nō possiuꝰ fomitē excidere. q̄ satisfacere ñ ē cās pctoꝝ excidere. ¶ Ꝓ. cā pcti ē foztio: q̄ peccatū. ſz hō p se nō ꝑt pctm excidere. q̄ ml⁹ min⁹ cās pcti. ⁊ sic idē q̄ō ꝑus. ¶ Ꝓ. satisfactio cū sit ps pnie ꝑteritū respicit nō futurū. ſz nō idulgere aditū suggestiōib⁹ pctoꝝ respicit futuꝝ. q̄ nō dz poni in diffōne satisfactiōis. ¶ Ꝓ. satisfactio dr̄ respcū offēse ꝑterite. ſz ō offēsa ꝓcedēti nlla fit mētio. q̄ icōueniēter assignať diffō satisfactiōis. ¶ Ꝓ. Anſel. ponit aliā diffōnē in li. Cur deꝰ hō. ſ. satisfactio ē hoꝛe debitū deo ipēdere: in q̄ nlla fit mētio hoꝛ q̄ Aug. ħ ponit. q̄ altera eaꝝ videť eē incōpetēs. ¶ Ꝓ. bonoꝛez debitum deo pōt inocēs impēdere. ſz satisfacere nō cōpetit inocenti. q̄ diffinitio Anſel. est male assignata.

¶ Rñ. dōz ad pm. q. q̄ aligs actꝰ dr̄ eē actꝰ vtutis dupl⁹. Uno: mālr: ⁊ sic glibz actꝰ. q nō hz malitiā ꝛplicitā vl de fectū ōbite circūstātie actꝰ vtut⁹ dici ꝑt: qꝛ q̄libz tali actu ꝑt vti vt⁹ in suū finē: sic ē ambulare log ⁊ hꝫ. Alio: dr̄ aliquis actꝰ eē actꝰ vtutis formaliꝛ: qꝛ in suo nomie formā ⁊ rōnē vtutis ꝛplicitā hz: sic foztiter sustinere dr̄ actꝰ foztitudis. formale āt cuiuslz vtutis moꝛal⁹ ē rō medy. vñ oīs actꝰ q̄ rōnē medy ipoꝛtat actꝰ vtutis formaliꝛ ē: ⁊ qꝛ eq̄litas mediū ē q̄ō suo noīe satisfactio ipoꝛtat: nō. n. dr̄ aligd satisfactū nisi ꝼm ꝓpoꝛtionē eq̄litatis ad aliqd. cōstat q̄ satisfactio ēt formaliꝛ est actꝰ vtutis. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōz q̄ ħ q̄ñ satisfacere in se sit debitū: tñ inquātū satisfaciēs voluntarie hoc opus exequiť rōnem gratuiti accipit ex pte operantis: ⁊ sic operans facit de necessitate virtutē. ex ħ eniz debitū diminuere hz meritū q̄ō necessitatē ipoꝛtat: q̄ voluntati contrariať. vñ si voluntas necessitati consentiat nō rō meriti tolleť. ¶ Ad zm dōm q̄ actꝰ vtutis non regrit voluntariuz in eo q̄ patiť sed in eo q̄ facit: qꝛ illius actus est. ⁊ ideo cū ille in q̄ē iudex vindictam exerceat se hēat vt patiēs ad satisfactionē nō vt agēs: nō opz q̄ in eo voluntaria sit satisfactio: sed in iudice faciente. ¶ Ad tertium dicendum q̄ ꝓncipale in virtute potest accipi dupliciter. Uno modo ꝓncipale in ipsa inquantuz est virtus: ⁊ sic ea que ad rationez pertinent vel magis ei ꝓpinqua sunt ꝓncipalioꝛa sunt in virtute. ⁊ sic electio ⁊ interioꝛes actus in virtute inquātuz virtus est principaliores sunt. Alio modo pōt accipi ꝓncipale in virtute inquantuz est talis virtus: ⁊ sic ꝓncipalius in ipsa est ex quo determinationem recipit: actus aūt interioꝛes in aligbus virtutib⁹ determinaniť per exteꝛioꝛes: qꝛ electio q̄ est cōis oib⁹ virtutibus ex hoc q̄ est electio talis actus efficitur ꝓpꝛia b⁹ virtutis: ⁊ sic actus exteꝛioꝛes in aliquib⁹ virtutib⁹ sunt ꝓncipalioꝛes: ⁊ ita etiā est in satisfactione.

¶ Ad zam. q. dōz q̄ ꝼm ꝑz in. 5. etħ. mediū iustitie accipiť ꝼm adeq̄tionē rei ad rē in ꝓportionalitate aliqua. vñ cū talem adequationē ipsuz nomē satisfactionis ipoꝛtat: qꝛ hoc aduerbiū satis equalitatē ꝓportionis designat: constat q̄ satisfactio formaliter iustitie actus est: sed iustitie actus ꝼm ꝑhm est vel sui ad alterū: vt quādo aliquis reddet alteri q̄ō ei dz: vel alterius ad alterū: sicut q̄ñ iudex facit iustitiā inter duos. q̄ñ aūt actus iustitie est sui ad alteruz: equalitas in ipso faciēte cōstituiť. q̄ñ aūt alterius ad alterū: equalitas cōstituiť in iustū passo. Et qꝛ satisfactio equalitatē in ipso faciēte exꝑmit: dicit actū iustitie qui est sui ad alterū ꝓpꝛie loquēdo: sed sui ad alterū pōt aliqs facere iustitiā vel in actionibus ⁊ passionib⁹: vel in reb⁹ exteꝛioꝛibus. sicut etiā iniuria fit alteri: vel subtrahēdo res vel sub aliquā actionē ledēdo. Et qꝛ vsus rerū exteꝛioꝛuz est dare. ideo actū iustitie ꝼm q̄ equalitatez in reb⁹ exteꝛioꝛibus cōstituit ꝓpꝛie dicit hoc q̄ō est reddere: ſz satisfacere manifeste eq̄litatē in actionib⁹ demōstrat: q̄tuis q̄ñq̄ vnū ꝓ altero ponať. Et qꝛ adequatio nō est nisi inequaliuz. ideo satisfactio inequalitatē actionū ꝑsupponit: que quidē offensaz cōstituit. ⁊ iō hz respectū ad offensaz ꝓcedētē. nisi vindicatiua iustitia que equalitatē ꝓstituit in eo qui iustum patiť indifferēter: siue sit patiēs idē q̄ō agēs: vt quādo aliqs sibi ꝓpsi penā ifert: siue nō sit idē: vt q̄ñ iudex alium punit ad vtrūq̄ vindicatiua iustitia se habēte. Similiter ⁊ pnia que eq̄litatē tñ in faciēte ipoꝛtat: qꝛ ipsemet penā tz: vt sic quodāmō pnia vindicatiue iustitie spēs sit. ⁊ ꝓpter hoc cōstat q̄ satisfactio q̄ equalitatē respectu offense ꝓcedētis faciēte ipoꝛtat: opus iustitie ē q̄tuz ad illā ptē que pnia dicit. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm q̄ satisfactio: vt ex dictis pz: est q̄dā iniurie illate recōpēsatio. vñ sicut iniuria illata imediate ad eq̄litatē iustitie ptingebat: ⁊ p ꝺns ad ineq̄litatē amicitie oppositā. ita ⁊ satisfactio directe ad eq̄litatē iustitie pduc⁹: ⁊ ad eq̄litatē amicitie ex ꝺnti: ⁊ qꝛ actꝰ aligs elicitiue ab illo habitu ꝓcedit ad cui⁹ finē imediate ordinať: ipatiue aūt ab illo ad cui⁹ finē ulteri⁹ tēdit: iō satisfactio elicitiue ē a iustitia: ſz ipatiue a caritate. ¶ Ad zm dōm q̄ q̄uis iustitia sit ꝓncipaliꝛ circa opatiōes: tñ ex ꝺnti ē circa passiōes in q̄tū sūt opationū cās: sed sic iustitia cohibet irā ne alteri lesionē iniuste inferat: ⁊ ꝓcuiscētiā ne ad alioꝝ thoꝝ accedat: sic etiā satisfactio potest pctoꝝ cās excidere. ¶ Ad 3m dōz q̄ q̄libet vtus moralis ꝓticipat actꝰ ꝓudētie: eo q̄ formaliꝛ ipsa cōplet in eis rōnez vtutis: cū ꝼm eā mediū accipiať in singulis vtutibus moralib⁹: vt ꝑz ꝑ diffōnez vtutis posita in. z. etbi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3^{m}. q. dōz q^{9} iustitia nō ad hoc tñ tendit vt ineq̄lita tem p̄cedentē auferat puniēdo culpā p̄terita: sed vt in futurū eq̄litatē custodiat. q2 fm p̄m in. 2. Eth. pene medi cine sūt. vñ & satisfactio q̄ est iustitie act^{9} penā iferentis & medicina curās pctā p̄terita & p̄seruans a futuris: & iō qñ bō boī satisfacit: & p̄terita recōpēsat: & ō futuris cauet. Et fm B dupl^{r} pōt satisfactio diffiniri. vno^{r} respcū culpe p̄te rite quā recōpēsando curat: & sic dī q^{9} satisfactio ē iniurie illate recōpēsatio fm iustitie eq̄litatē. & in idē dī redire diffō Ansel. q dic q^{9} satisfacere est deo debitū honorē ip̄e dere: vt cōsideret debitū rōne culpe ꝓmisse. Alio^{9} pōt dif finiri fm q^{9} p̄seruat a culpa futura: & sic diffinit eā B Aug. p̄seruatio aūt a morbo corporali fit p oblationē cārū q^{b9} morb^{9} cōseq pōt: eis. n. ablatis nō pōt morb^{9} seq: ſz i mor bo spūali nō ē ita: q2 li. ar. nō cogit. vñ cāis p̄cedētib^{9} pōt vitari: q̄uis difficulter cāis amotis pōt icurri: & iō in satis factiōis diffōne duo ponit. s. absciſionē cārū q̄tū ad p̄mū & penitentiā li. ar. ad ip̄m pctm q̄tū ad 2^{m}. ¶ Ad p^{m} ergo dōz q^{9} accipiēde sunt cāe ꝓximi pcti actualis q̄ dīr duo. s. libido ex ꝓsuetudīe vel actu pcti relicta: & aliq̄ reliquie pcti p̄teriti & exteriores occasiōes ad peccādū: vt loc^{9}: so cietas mala & hō^{9}: & tales cāe in hac vita p satisfactionē tol lunt: q̄uis fomes q est cā remota pcti actualis non tollat totalr in hac vita p satisfactionez & si debiliet. ¶ Ad 2^{m} dōz q^{9} q2 cā mali vel ꝑuatiōis eo mō q̄ cāz hz nō ē nisi bo nū deficiēs: bonū aūt faciliꝰ tollit q̄ ꝓstruat: iō faciliꝰ est cās ꝑuatiōis & mali abscidere q̄ ip̄m malū remouere: qō nō remouet nisi p ꝓstructionē boni: qō pz i cecitate & cāis ei^{9}: & tñ cāe pcti p̄dicte nō sūt cāe sufficientes: cū ex eis non de necitate seq̄t pctm: sed sūt actiones q̄dā: nec iteruz sa tisfactio sine dei auxilio fit: q2 sine charitate eē nō pōt vt dicet. ¶ Ad 3^{m} dōm q^{9} q̄uis pnīa ex p^{a} sui itētione respi ciat p̄teritū: tñ ēt ex ꝓnti futurū respicit in q̄tū ē medicīa p̄seruās: & sic ēt satisfactio. ¶ Ad 4^{m} dōz q^{9} Aug. diffinit satisfactionē fm q^{9} fit deo cui fz rei vitatē nihil subtrahi pōt: q̄uis pctōr q̄tū in se ē aliqd subtrahat: & iō in satisfa ctiōe tali ꝑncipali^{9} regrit emēdatio in futur^{9} q̄ recōpēsa tio p̄terito^{9}: & ꝑ B ex pte ista Aug. satisfactōz diffiniuit: nihilomin^{9} tñ ex cautela futuro^{9} cognosci pōt recōpēsa tio p̄terito^{9}: q2 fit circa eadē ꝑuerso mō: i p̄terita. n. respi ciētes cās pctōr ꝑ p̄cta detestamur a pctis icipiētes de testatōis motū: fz in cautela a cāis icipim^{9}: vt cāis subtra ctis faciliꝰ pctā vitem^{9}. ¶ Ad 5^{m} dōz q^{9} nō ē icōueniēs q^{9} de eodem dent diuerse assignatiōes fm diuersa q̄ in ipso ueniunt: & sic est in ꝓposito vt ex dictis pz. ¶ Ad 6^{m} dōz q^{9} intelligit debituz qō debemus deo rōe culpe cōmisse: q2 debitū pnīa respicit: vt ꝓius dictum est.

Ad secundum sic ꝓceditur. Ur q^{9} hō nō possit deo satisfacere: satisfactio. n. dz equari offense. vt ex dictis pz. fz offensa in deuz cōmissa ē īfinita. q2 q̄titatē recipit ab eo in quē cōmittit: cū pl's of fendat q ꝑncipē pcutit q̄ allū quēcūq. cū g̃ actio hois nō possit eē īfinita: vr q^{9} hō deo satisfacere non possit. ¶ Ꝑ. seru^{9} q2 totū qō hz dñi ē: nō pōt aliqd deo recōpēsare. sed nos ſui dei sum^{9}: q̄ qd nos boni bēm^{9} ab ipso bēm^{9}. cū g̃ satisfactio sit recōpēsatio offense p̄terite: vr q^{9} deo satisfa cere nō possim^{9}. ¶ Ꝑ. ille c^{9} totū qō hz nō sufficit ad vnū debitū exoluēdū: nō pōt ꝑ alio debito satisfacere: fz q̄ qd hō est & pōt & hz nō sufficit ad soluēdū debitū ꝑ bñficio cō ditionis. vñ Ysaie. i5. dr q^{9} ligna libani nō sufficerēt ad bo locaustuz. g̃ nullo mō pōt satisfacere ꝑ debito offense cō misse. ¶ Ꝑ. hō totū tp̄us suū in dei seruitiuz dz expende re. sed tempus amissum nō pōt recuperari: ꝑpter qō est grauis iactura tēporis. vt Seneca dicit. ergo non pōt hō recompensationez deo facere: & sic idem qō ꝓius. ¶ Ꝑ. peccatuz actuale mortale est grauius q̄ originale: sed ꝓ originali nullus satisfacere potuit nisi esset deus & homo ergo neq; ꝓ actuali. ¶ Sed contra. sicut Viero. dicit. Qui dicit deū aliqd impossibile homini ꝑcepisse anathe ma sit: fz satisfactio est in precepto. Luc. 3. Facite dignos fruct^{9} penitētie. ergo pol est deo satisfacere. ¶ Ꝑ. deus est magis misericors q̄ aliquis hō. sed homini pol est sa tisfacere. ergo & deo. ¶ Ꝑ. debita satisfactio est cuz pena culpe equat: q2 iustitia est idem qō cōtrapassuz: vt pytha gorici dixerunt. sed cōtingit equalē penā sumere delectan tioni q̄ fuit in peccando. g̃ cōtingit deo satisfacere.

¶ Rñ. dōm q^{9} sicut supra dictū est. dupliciter hō deo de bitor efficit. Uno mō rōne beneficy accepti. Alio mō rō ne pctī cōmissi: & sicut grat^{9} actio vel latria vel siquid est hō respicit debitū accepti beneficy: ita satisfactio respicit debitū pctī cōmissi: in his aūt bonorib^{9} q̄ sunt ad parētes & deos: etiā fm p̄m ip̄ossibile est equitales reddere fm q̄titatē: sed sufficit vt hō reddat qō pōt: q2 amicitia nō exigit equitalens nisi fm q^{9} possibile est: & hoc etiaz equa le est aliqualiter. s. fm ꝓportionalitatem: q2 sicut se hab^{9} qō deo est debitum ad ipsum deum: ita hoc qō iste potest reddere ad eum: & sic aliquo modo forma iustitie conser uatur. Et similiter est ex parte satisfactiōis. vnde nō pōt hō satisfacere si li satis eq̄litatē q̄titatis ꝓportet: cōtigit aūt si ꝓportet eq̄litatē ꝓportiōis vt dictū est: & hoc sicut sufficit ad rōnē iustitie: ita sufficit ad rōnez satisfactionis. ¶ Ad p^{m} g̃ dōz q^{9} sicut offensa habuit quādā īfinitatē ex infinitate diuine maiestatis: ita & satisfactio accipit quā dam infinitatē ex infinitate diuine mīe: put est grā infor mata p quā acceptū reddit qō hō reddere pōt. Quidā tñ dicūt q^{9} hz infinitatē ex pte auersiōis: & sic gratis dimitti tur: sed ex pte ꝑuersiōis finita est: & sic ꝑ ea satisfieri pōt, sed hoc nihil est q2 satisfactio nō rñdet pctō nisi fz q^{9} of fensa dei: qō nō hz ex pte ꝑuersiōis: fz solū ex pte auersio nis. ¶ Alij vo dicūt q^{9} etiā q̄tuz ad auersionē ꝑ pctō sa tisfieri pōt vtute meriti xpi qō quodāmō infinitū fuit: vt in. 3. li. di. 18. dictū est. & hoc in idē redit qō ꝑus dictū est: q2 ꝑ fidē mediatoris grā data est credētib^{9}. si tñ alio mō gra tiā daret sufficeret satisfactio ꝑ modū ꝓdictuz. ¶ Ad 2^{m} dōz q^{9} hō q ad imaginē dei fact^{9} est: aliqd libertatis ptici pat in q̄tū est dñs suo^{9} actuū per li. ar. & iō ex hoc q^{9} li. ar. agit deo satisfacere pōt: q2 q̄uis dei sit ꝑ put a deo ē sibi cōcessuz: libere tñ traditū est vt ei^{9} dñs sit: qō seruo nō ob petit. ¶ Ad 3^{m} dōz q^{9} rō illa cōcludit q^{9} deo equalēs sa tisfactio fieri nō possit. nō aūt q^{9} nō possit sibi sufficies fa ri: q̄uis. n. hō totū suū posse deo debeat: nō tñ ab eo exigi tur de necessitate: vt totū qō possit faciat: q2 hoc est ei im possibile fm statū p̄sentis vite: vt totū posse suū ad aliqd vnū expēdat: cū oporteat eū circa multa sollicitū esse: sed ē quedā mēsura homini adhibita q̄ ab eo regrit. s. ipletio mādator^{9} dei: & sup ea potest aliqd erogare vt satisfaciat. ¶ Ad 4^{m} dōm q^{9} q̄uis hō nō possit tēpus p̄teritū recu perare: pōt tñ in futuro recōpēsare illud qō in p̄terito fa cere debuisset: q2 nō debuit debito ꝓcepti totū qō potuit vt dictū est. ¶ Ad 5^{m} dōz q^{9} originale pctm vel min^{9} hō beat de rōne pcti q̄ actuale: tñ est grauī^{9}: q2 est ipsius hu mane nature infectio. ideo ꝑ vnius hois puri satisfactio nem expiari nō potuit sicut actuale.

Ad tertium sic ꝓcedit. videt q^{9} homo possit de vno peccato sine alio satisfacere: eo rum enim qui non habent cōnexionem adinuicez: vnum potest auferri sine alio: sed peccata nō habent adinuicem connexionem: alꝰ qui haberet vnū haberet omnia. ergo vnum potest expiari sine alio per satisfactiones. ¶ Pau terea. deus est magis misericors q̄ homo: sed homo recī pit solutionez vnius debiti sine alio. ergo & deꝰ satisfactio nez vnius peccati sine alio. ¶ Ꝑ. satisfactio vt in littera dicit. est peccator^{9} causas excidere nec suggestiōib^{9} aditū indulgere. sed contingit hoc fieri de vno pctō sine alio vt .s. luxuriam refrenet & auaritie insistat. ergo de vno pec cato potest fieri satisfactio sine alio. ¶ Sed cōtra. Esaie .58. dicit. Jeiuniū eorum qui ad cōtentiones & lites ieiu nabat deo acceptū nō erat: fz ieiunium sit satisfactiōis op^{9}: fz nō ꝑt fieri satisfactio nisi ꝑ op^{9} deo acceptū. g̃ non ꝑt q̄ bz aliq̄ pctiū deo satisfacere. ¶ Ꝑ. satisfactio est medi cina curās pctā p̄terita & p̄seruans a futuris vt dcīm ē. sed pctā nō p̄it sine gr̃a curari. g̃ cuz qōlibz pctiū gr̃am aufe rat: nō pōt de vno pctō fieri satisfactio sine alio.

¶ Ulteri^{9} vr q^{9} de pctis oīb^{9} ꝑtit^{9} fuerit ꝑus & postea i pctiū incidit: de aliꝭ pctis q̄ sibi ꝑ ꝓtritionē dimissa fuerāt satisfacer possit eē charitatē exñs. dixit. n. Daniel Nabu. Dañ. 4. Pctā tua eleynis redime. fz ipse adhuc pctōr erat qō scq̄ns pena ōmrat. g̃ pōt exñs i pctō satisfacere. ¶ Ꝑ. nemo scit an sit dign^{9} odio vl amoꝛe. Eccliastes. 9. si g̃ nō possz fieri satisfactio nisi ab eo q ē in charitate: nlls sciret se satisfacere: & B est icōueniēs. ¶ Ꝑ. ex itētiōe quā hō hz in ꝑn^{9} act^{9} tot^{9} act^{9} iformat. fz penitēs qñ pniaz ichoauit i charitate erat. g̃ tota satisfactio scq̄ēs ex illa charitate itētionē ei^{9} iformāte efficaciā hēbit. ¶ Ꝑ. satisfactio ꝓsi stit in q̄dā adeq̄tiōe pene ad culpā. fz tal adeq̄tio pōt fie ri ꝛeo q charitatē nō hz. g̃ rē. ¶ Sz ō. ꝓuer. 10. Uniuer sa dlicta opit charitas: fz satisfactiōis vr^{9} ē delere dlicta. g̃ sine charitate ñ hz suā vtutē. ¶ Ꝑ. pcipuū op^{9} i satisfaciē do ē eleyna. fz eleyna ex charitate fcā ñ valz: vt ps. i. Loz. 13. Si distribuero i cibos paupez rē. g̃ nec satisfactio aliq̄ ē. ¶ Ulteri^{9} vr q^{9} postq̄ hō charitatez būerit valere icipiat satisfactio p̄cedēs: sup illō Nūe. 25. Si attenuatus fuerit frater tu^{9}. dic glo. q^{9} fruct^{9} bone ꝑuersatiōis dz ꝓputari ex eo tpe q̄ peccauit: fz nō ꝓputarent nisi aliquā efficaciā ac ciperēt ex charitate sequēte. g̃ post charitatē recupatā va lere icipiūt. ¶ Ꝑ. sic efficacia satisfactiōis ipedit ꝑ pctm: ita efficacia baptismi ipedit ꝑ fictionē: fz baptism^{9} icipit valer recedēte fictōe. g̃ & satisfactio recedēte pctō. ¶ Ꝑ. si alicui ꝑ pctis cōmissis iniuncta fuerit mlta ieiunia & in pctm cadēs ea pfecerit: nō iniūgit cū itez ꝓficet vt ieiu nia illa iteret: iniūgeret ät si ꝑ ea satisfactio nō ꝑleret. g̃ ꝑ pniaz sequētē opa p̄cedētia satisfaciēda efficaciaz acci piūt. ¶ Sz ō. opa ex charitatē fcā iō ñ erāt satisfactoria q2 fuert mortua: fz ꝑ pniaz nō viuificant. g̃ nec icipiūt eē satisfactoria. ¶ Ꝑ. charitas nō iformat actū nisi q ab ipa aliq̄lr ꝓcedit: fz opa nō p̄nt eē deo accepta: ac ꝑ B nec sa tisfactoria nisi sint charitate iformata. g̃ cū opa fcā extra charitatē nullo^{r} ex charitate ꝓcesserit vl ō cetero ꝓcede re possint: nullo^{r} poterūt in satisfactionē cōputari.

¶ Ulteri^{9} vr q^{9} opa ex charitatē fcā sint alicui^{9} bōi meri toria saltē tpalis: q2 sic bz pena ad malū actuz: ita se bz ꝑmiū ad bonū: fz nullū malū factū apd deū iustū iudicez ē ipunitū. g̃ nec aliq̄ bonū irremūeratū: & sic ꝑ illō bonū aliqd mereret. ¶ Ꝑ. merces nō dar nisi merito: fz opibus ex charitatē fcis dar merces: vt dr Matt. 5. de illis q ꝓp gliaz būanā opa bona faciūt: q̄ receꝑūt mercedē suā. g̃ opa illa fuerūt alic^{9} boni meritoria. ¶ Ꝑ. duo exītes in pctō q̄ꝛ vn^{9} multa bōa fac ex gr̃e & circūstātia: ali^{9} aute nulla: nō eq̄lr ꝓpinq̄ se bñt ad accipiēdū bōa a deo. alꝭ ñ eēt ei ꝓsulendū vt aliqd boni faceret: fz g magis appropi quat deo magis de bōis ei^{9} ꝓcipit. g̃ iste ꝑ bona opa q̄ fac aliqd boni a deo mereret. ¶ Sz ō ē. qō Aug. dic. q^{9} pctōr ñ est dign^{9} pane q̄ vescīt. g̃ nō ꝑt aliqd a dō mereri. ¶ Ꝑ. q nihil est nō ꝑt mereri. fz pctōr nō bñs charitatē nihil ē fz esse spūale. vt ps. i. Loz. 13. g̃ nō pōt aliq d mereri.

¶ Ulteri^{9} vr q^{9} opa pdcā nō valeāt ad pene ifernalis mi tigationē: q2 fm q̄titatē culpe erit q̄titas pene in ifemo. fz opa ex charitatē facta nō minuūt q̄titatem pctī. g̃ nec infernalis pene. ¶ Ꝑ. pena ifernalis q̄uis sit durationē īfinita: tñ intensiōe finita est: fz qōlibz finitū cōsumit ali qua finita subtractiōe fcā. si g̃ opa ex charitatē facta ali quid subtraherēt de pena debita ꝑ pctis: cōtingeret tātū multiplicari illa opera q^{9} totalr tolleret pena infernī: qō falsuz est. ¶ Ꝑ. suffragia eccle sūt magis efficacia q̄ opa extra charitatē facta: sed sīc Aug. in Ench. dicit. Dānatis in iferno nō ꝓsunt suffragia eccle. g̃ mlto ꝛmin^{9} opera ex charitatē facta. ¶ Sz ō est. qō Aug. dic in Ench. q2 ad B ꝓsunt vt sit plena remissio: vel vt tolerabilioꝛ fiat damnatio. ¶ Ꝑ. maius est facere bonum q̄ dimittere malū. sed dimittere malū semp vitat penaz etiā in eo q charita te caret. ergo multo fortius facere bonum.

¶ Rñ. dōm ad p̄mā qōnē q^{9} qdā dixerunt q^{9} pōt de vno pctō satisfieri sine alio: vt magr in lra dicit. fz B nō ꝑt eē: cū. n. per satisfactionē tolli debeat offensa ꝑcedēs: opz q^{9} talis sit modus satisfactiōis q ꝛpetat ad tollēdā offensā. offense aūt ablatio ē amicitie restitutio: & iō si aliqd sit qō amicitie restitutionē ipediat: etiā apud hoīes satisfactio esse nō pōt. g̃ cū quodlibz peccatū amicitiā charitatis im pediat que est hois ad deū: ip̄ossibile est vt hō de vno pec cato satisfaciat alio retento: sicut nec hōsatisfaceret qui ꝓ alapa sibi data se ei ꝓsterneret & aliam sibi daret.

¶ Ad p^{m} g̃ dōm q^{9} q2 pctā nō bñt cōnexionē adinuicē in aliquo vno: vnū pōt qs icurrere sine alio: fz vnū & idē ē fz q^{9} oīa pctā remittunt: & iō remissiōes diuersoꝛ pctoꝛ cō nexe sūt: & de vno sine alio satisfactio fieri ñ ꝑt. ¶ Ad 2^{m} dōz q^{9} in obligatiōe debiti nō est nisi eq̄litas iustitie op posita: q2 vn^{9} rez alteri^{9} hz: & iō ad restōnez nō exigit nisi q^{9} restituat eq̄litas iustitie: q̄ qdē pōt fieri de vno debi to nō de alio: fz vbi est offensa ibi ē ineq̄litas nō tñ iustī tie opposita fz etiā amicitie. & iō ad B q^{9} p satisfactionē of fensa tollat: nō solū oz q^{9} eq̄litas iustitie restituat ꝑ recō pēsationē eq̄lis pene: fz etiā q^{9} restituat amicitie eq̄litas: q̄ ñ ꝑt fieri dū aliqd ē q̄ amicitiā ipediat. ¶ Ad 3^{m} dōz q^{9} vnū pctm suo pōdere ad aliud trahit: vt Greg. dic. & iō q vnū pctm retinet nō sufficiēter cās alteri^{9} pcti excidit.

¶ Ad. 2. q. dōz q^{9} qdā dixerūt: q^{9} postq̄ oīa pctā p pniaz & ꝓtritionē remissa sunt: si aliqs añ satisfactionē pactā i pec catū decidat: & in pctō exīs satisfaciat: q^{9} satisfactio ei va leat ita q^{9} si in pctō illo morer in iferno de illis pctis nō puniret. Sz hoc nō pōt cē: q2 in satisfactiōe oz q^{9} amicitia restituta iustitie eq̄litas restituat: cui^{9} ꝺziuz amicitiā sol uit: vt ꝑbs in. 9. ethi. dic. eq̄litas aūt in satisfactiōe ad de uz nō ē fz equalētiā: fz magis fz acceptationē ipsi^{9}: & vr est dictū. & iō oz q^{9} & si iaz offensa sit dimissa ꝑ p̄cedētē cōtri tionē q^{9} opa satisfactoria sint deo accepta: q̄ dat eis cari tas: & iō sine caritate opa facta nō sūt satisfactoria. ¶ Ad p̄mū ergo dōm q^{9} ꝓsiliuz Danielis itelligit q^{9} a pctō ces saret & peniteret: & sic ꝑ eleynas satisfaceret. ¶ Ad 2^{m} dōz q^{9} sicut hō nescit ꝑ certo vtrū caritatē habuerit in satisfa ciēdo vel bēat: ita etiā nescit ꝑ certo vtrū satisfecerit: & iō dicit Eccl. de ꝓpitiatu pctōr. Noli esse sine metu. nō tñ exigit q^{9} pp būc metū hō satisfactionē expletam iteret si ꝓscientia pctī mortalis nō hz: q̄uis. n. pena nō expiet per hō satisfactionē: tñ nō icurrit reatū omissionis ex satisfa ctiōe neglecta: sicut nec ille q accedit ad eucharistiā sine ꝓscientia pctī mortalis cui subiacet: reatū idigne sūptiōis icurrit. ¶ Ad 3^{m} dōz q^{9} illa itētio iterrupta ē per pctm se quēs & iō nō dat opib^{9} viz aliquā post pctm factis. ¶ Ad 4^{m} dōm q^{9} nō pōt fieri adeq̄tio sufficiēs: nec fm diuinā acceptationē: nec fm equalētiā: & iō rō nō sequit.

¶ Ad tertiā qōnē dōm q^{9} qdā dixerunt q^{9} opa in caritate facta q̄ viua dicunt sunt meritoria vite eterne: & satisfa ctoria respectu pene dimittēde: & q^{9} caritatē opa ex caritatē fcā viuificant q̄tuz ad hoc q^{9} sunt meritoria vite

Universidad de Deusto
Biblioteca

eterne. Sz ꝫ nō pōt cē: qz vtrūq; hñt ex eadē rōe opa ex charitate fcā. ſ. ex ꝫ q; ſunt deo grata. vñ ſic charitas adueniēs nō pt ea gratificare q̄tū ad vnū: ita nec q̄tum ad aliū. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; nō dz itelligi q; fruer^ ꝓputeſ a tpe q̄ p̄ i pctō fuit ſz a tpe i q̄ peccare ceſſauit: q̄. ſ. vltio i pctō fuit. Uel itelligit qñ ſtati poſt pctm ꝓtrit^ fuit z fē mlta bōa añq̄ ꝓfiteret. ¶ Ul' dōz q; q̄to ē maioꝛ ꝓtritio tāto mag⁹ dimiuit de pena: z q̄to aliqs pl'a bōa fac̄ i pctō exñs magis ſe ad gr̃az ꝓtritiōis diſponit: z ió ꝓbabile ē q; mio ris pene ſit ōbito: z pp ꝫ ōberet a ſacerdote diſcrete ꝓpu tari vt ei mioꝛē penā iniūgat inq̄tū iuenit eū meli^ diſpo ſitū. ¶ Ad z^m dōz q; baptiſm^ ipſimit characterē in aia: nō ât ſatiſfactio: z ió aduenies charitas q̄ fictionē tollit z pctm: fac̄ q; baptiſm^ effectū ſuū hēat: nō ât fac̄ ꝫ ō ſatiſfactiōe. Et ꝓterea baptiſm^ ex ipo ope opato iuſtificat qō nō ē hois ſz dei: z ió ñ eodē mō mortificat' ſic z ſatisfactio q̄ eſt op^ hois. ¶ Ad z^m dō. q; aliq̄ ſatiſfactiones ſūt ex q; b^ māct aliqs effect^ i ſatiſfaciētib^ ēt poſtq̄ act^ ſatiſfactio nis trāſit: ſic ex ieiunio manet coꝛpis ōbilitatio: ex el'ynis largitis dimūtio ſube: z ſic de ſilib^. z tales ſatiſfactōes i pctis facte nō oz q; iterenť: q: q̄tū ad id qō ō eis māet p pniaz ōo acccpte ſūt. ſatiſfactiōes ât q̄ nō reliquūt aliquē effectū in ſatiſfaciēte poſtq̄ actus trāſit oz q; iterenť: ſic eſt de oſone z ſimilib^. actus aūt iterioꝛ q: total'r tranſit nullo modo viuificať: ſed opz q; iteretur.

¶ Ad 4^am. q. dōz q; ſic in. 3. li. di. 18. dcin ē. merituz ꝓpe dē actio q̄ efficit vt ei q̄ agit ſit iuſtuz aliqd dari. Sz iuſtitia dupl'r dr̃. vno^. ꝓpe: q̄. ſ. reſpic̄ ōbituz ex pte recipiēt'. alio^ q̄ſi ſil'itudiarie q̄ reſpic̄ ōbitū ex pte dātis: aliqd. n. decet dāt̄ dare: qō tñ nō ꝫ recipiēs ōbitū recipiēdi: z ſic iuſtitia ē de eēntia dine bōitatis: ſic Anſel. dic̄. q; de^ iuſt^ ē cū pctōꝛib^ parcit: q: eū decet. Et ꝫ ꝫ ēt meritu dr̃ dupl'r. vno^ act^ ꝓ quē efficit vt ipe agēs hēat ōbitū recipiēdi. z hoc vocať meritū ꝓdigni. alio^ ꝓ quē efficit vt ſit debitū dādi in dāte fm decētiā ipſi^: z ió ꝫ meritū dr̃ meritū cō gruu. cū aūt i oib^ illis q̄ grat' dant ꝑma rō dādi ſit amoꝛ: ipole ē q; aliqs tale ſibi debitū faciat q̄ amicitia caret: et ió cū oīa bōa z tpalia z eterna ex dīna liberalitate nobis donenť: nll's acgrere ꝑt debitū recipiēdi aliq̄ō illoꝛ niſi ꝓ charitatē ad deū: z ió opa ex charitatē fcā nō ſūt meri toꝛia ex ꝓdigno neq; eterni nz tpalis alic^ bōi apud deū. Sz qz dīnā bonitatē decet vt vbicūq; diſpōnē iuenit pfe ctionē adyciat: ió ex merito cōgrui dr̃ aliqs mereri aliq̄ō bonū ꝓ opa ex charitatē fcā. Et ꝫ ꝫ opa iſta valēt ad tri pler bonū. ſ. ad tpaliū ꝓſecutionē: ad diſpōnem ad gr̃az: z ad aſſuetudinē bonoꝛ operꝛ. qz tñ ꝫ meritū nō ꝑpe me ritū dr̃: ió magis ꝓcedēdū ē q; hō opa nō ſint alic^ merito ria q̄ ſint. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; ſic pbs dic̄ i. ſ. etꝫ. qz fili^ p oia q̄ facere pōt nihil eq̄le pr̃i reddere ꝑt his q̄a pr̃e re cipit: ió nūq̄ pr̃ debitoꝛ fily efficiť: z multo min^ hō ꝑt ꝓp equalētiā opis diuini ſibi ꝓſtituere debitoꝛē: z ió nullum op^ nr̃z ex q̄titate ſue bōitat' hz q; aliqd mereať: ſz ex vi charitatis q̄ fac̄ ea q̄ ſūt amicoꝛ eē cōia. vñ q̄tūcunq; ſit op^ bonū ex charitatē fcm̄ nō fac̄ ꝑpe loq̄ndo q; aliqd re cipiēdi a deo faciēs debitū hēat: ſz op^ maluz ex q̄titate ſue malitie ꝫ equalētiā penā meret: qz ex pte dei nō ſūt nobis aliq̄ mala facta ſicut bona: z ió q̄uis op^ malū me reať ex cōdigno penā: nō tñ op^ bonū ſine charitate me reť ex ꝓdigno ꝓmiū. ¶ Ad z^m. z ad 3^m dōm q; ꝓcedūt de merito cōgrui: alie aūt rōnes ꝓcedūt de merito ꝓdigni.

¶ Ad 5^am. q. dōz q; dimiuere penā ifernalē ꝑt itelligi du pl'r. vno^: ita q; qs libereť a pena quā iaz meruit: z ſic cum nll's libereť a pena niſi ſit abſolut^a culpa: ꝫ qz effect^ nō dimiuunť nz tolluntť niſi dimiuta vel ablata cā ꝓ opa ex charitatē fcā: q̄ nz culpā tollere nz dimiuere pñt: pena i. ferni mitigari ñ ꝑt. Alio^: ita q; meritū pene ipediať: z ſic hō opa dimiuunt penā ſ ferni. ꝑ qz hō reatū omiſſiōis exa dit q̄ hō opa pfic̄. z^ qz hō opa aliq̄ mō ad bonū diſponūt vt hō ex miꝛi ꝛtēptu ēt pctā faciat: vt ēt a mltis petis q hō opa retrahať: ꝫ dimiūtōez vl' dilatōez tpal' pene mer renť hō opa: ſic dr̃ de Achab. 3. Regū. 21. eod' ē mō ſic ē bo noꝛ tpaliū ꝓſecutionē. Quidā aūt dicūt q; minuūt penā iferni nō ſubtrahēdo aliqd de ipa q̄tū ad ſubaz: ꝫ fortiſſ cādo ſubm vt meli^ ſuſtinere poſſit. ꝫ ꝫ nō ꝑt cē. qz fortiſ ficatio nō ē niſi ex ablatiōe paſſibilitatis; paſſibilitas ât ē ꝫ mēſurā culpe: z ió ſi culpa nō dimiuiť nec ſubm fortiſſi cari pōt. Quidā ēt dicūt q; dimiuiť pena q̄tū ad vermen cōſcie: ꝫ nō q̄tū ad ignē: ꝫ ꝫ ēt nihil eſt: q: ſic̄ pena ignis equať culpe: ita z pena remoꝛſionis cōſcie: vbi ſimilis nō eſt de vtroq;: z per hoc ꝑz ſolutio ad obiecta.

Ad quartum ſic ꝓcedit'. Uideť q; ſatiſfactionis nō oporteat fieri p opa penalia: q̄ p ſatiſfactionē oz fieri recōpēſationē ad dīnā offenſa: nulla recōpēſatio vť fieri p opa penalia: qz de^ nō ōlectat in penis nr̃is. g̃ nō oz ſatiſfactionez p opera penalia fieri. ¶ P. q̄to aliq̄ op^ ex maioꝛi charitate ꝓcedit tāto min^ ē penale. qz charitas penā ñ hz. i. Jo. 4. ſi g̃ oz opa ſatiſ factoꝛia eē penalia q̄tō magis ſunt ex caritate fcā minꝰ erūt ſatiſfactoꝛia. qō falſuz eſt. ¶ P. ſatiſfacere eſt: vt di cit Anſel. honoꝛē debitū deo ipēdere: ſed ꝫ etiaz alia ꝙ operib^ penalib^ fieri pōt. g̃ ſatiſfactionē nō oz penalibus opib^ fieri. ¶ Sz ꝛ eſt qō Greg. dicit. Juſtū ē vt pctō tō maioꝛa ſibi inferat lamēta per penitētiā: quāto maio ra intulit dāna per culpā. ¶ P. per ſatiſfactionē oz ſana ri vuln^ pctī pfecte: ſed peccato^ medicine ſunt pene: vt pbs dicit i. z. ethi. g̃ oz q; p penalia opa ſatiſfactio fiat.

¶ Ulteri^ videť q; flagella q̄b^ a deo i hac vita punimur nō poſſint ſatiſfactoꝛia eē: nihil. n. pōt eē ſatiſfactoꝛiū niſi qō ē meritoꝛiū: vt ex dictis pz: ꝫ nō meremur niſi q̄a q̄ nobis ſūt: cū g̃ flagella q̄b^ a deo punimur nō ſint i nob vť q; ſatiſfactoꝛia eē nō pñt. ¶ P. ſatiſfactio tñ bonoꝛ eſt: ꝫ hō flagella in malis ĩducunť: z pcipue eis debenť nō pñt eē ſatiſfactoꝛia. ¶ P. ſatiſfactio reſpicit pctā ꝑ rita: ꝫ aliqñ iſta flagella iſtigūť illis q̄ pctā nō hñt: ſic de Job pz. g̃ vť q; nō ſint ſatiſfactoꝛia. ¶ Sz ꝛ ē qō dr̃ Aug. 5. Tribulatio patiētia opať: patiētia aūt pbationē: z pba cato purgationē: vt glo. ibidē dic̄. g̃ flagella pctā purgāt: z ſic ſūt ſatiſfactoꝛia. ¶ P. Amb. dic̄. Et ſi fides. i. pct̄i defit pena ſatiſfacit. g̃ hō flagella ſunt ſatiſfactoꝛia.

¶ Ulteri^ vť q; icōueniēter cnūerenť opa ſatiſfactoꝛia ad dr̃ q; ſunt tria el'yna: ieiuniū z oſo: qz op^ ſatiſfactoꝛiū ſunt eē pēale: ꝫ oſo penā nō hz cū ſit ꝛ pene triſtitiā medicina ſz delectationē. vñ dr̃ Ja. 5. Triſtať aliqs in vobis oret ꝙ pſallat. g̃ nō debz ꝓputari iter opa ſatiſfactoꝛia. ¶ P. pctiū vel ē carnale vel ſpūale: ꝫ ſic dic̄ Piero. Jeiunio ſu nanť peſtes coꝛpis: oſone peſtes mētis. g̃ nō oz eſſe aliq op^ ſatiſfactoꝛiū. ¶ P. ſatiſfactio nēcia ē ad emūdationē pctoꝛ: ꝫ el'yna ab oib^ pctis emūdat. Luc. i i. Date el'yna z oīa mūda ſūt vobis. g̃ alia duo ſūt ſupflua. ¶ Sz ꝛ q; debeāt es pl'a: qz ꝛtia ꝛtus curanť: ꝫ multo pl'a ſt pa cato^ grīa q̄ tria. g̃ debēt pl'a ſatiſfactiōis opa ꝓputari. ¶ P. pegriatiões ēt iniūgunť ꝑ ſatiſfactiõe z diſciplie ue flage^. q̄ nō ꝓputāť ſub aliq̄ boꝛ. g̃ iſuffici^ nūeť.

¶ R^o dōz ad. i. q. q; ſatiſfactio vt dcm̄ ē reſpectū hz ad pa ritā offenſā ꝑ q̄ recōpēſatio fit p ſatiſfactionē: z ēt ad ſu turā culpā a q̄ p eā ꝑſeruamur: z q̄tū ad vtrūq; exigit q; ſatiſfactio p opa pēalia fiat. recōpēſatio. n. offenſe ipoꝛtat adeq̄tionē quā oz eē ei^ q̄ offēdit ad eū i quē offēſa ꝓ ſa ē. adeq̄tio ât i būana iuſtitia attēdiť ꝑ ſubtractionē alic̄ q; plus būit iuſto: z additionē ad alterꝛ cui ſubtractu ē aliqd. deo ât q̄tus q̄tū ex pte ſui ē nihil ſubtrahi poſſ tñ pctoꝛ q̄tuz ipſo eſt aliquid ei ſubtraxit peccādo: vť

etum eſt. vñ oz ad ꝫ q; recōpēſatio fiat q; aliqd ſubtraha tur a peccāte p ſatiſfactionē qō i bonoꝛez dei cedat. op^ ât bonū ex ꝫ q; eſt hō nō ſubtrahit aliqd: ꝫ magis pfic̄ ipm. vñ ſubtractio nō ꝑt fieri p op^ bonū niſi pēale ſit. Et ió ad ꝫ q; aliqō op^ ſit ſatiſfactoꝛiū: oz q; ſit bonū vt i bonoꝛez dei ſit: z penale vt aliqd pctōi ſubtrahať. Sil'r ēt pena a culpa futura ꝑſeruat: qz nō facile hō ad pctā redit exā pe nā exp^. eſt. vñ ꝫ pl'z. Pene medicie ſūt. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; q̄uis de^ nō ōlectet i penis vt ſūt pene: ōlectať tñ i eis vt ſūt iuſte: z ſic ſatiſfactoꝛie eē pñt. ¶ Ad z^m dōz q; ſic in ſatiſfactiõe ꝓſiderať penalitas: ita i merito ꝓſiderať diffi cultas: dimiutio ât difficultat' ex parte ipſi^ act^ dimiuit meritū ceteris pib^. ꝫ dimiutio difficl'tatis ex ꝓptitudi ne volūtatis nō dimiuit meritū ꝫ auget: z ſil'r diminutio penalitat' ex ꝓmptitudīe volūtat' qō fac̄ charitas nō di miuit efficaciā ſatiſfactiōis ꝫ auget. ¶ Ad 3^m dōz q; ōbi tum pro peccato eſt recōpenſatio offenſe q̄ ſine pena pec cantis nō fit: z de tali debito Anſel. intelligit.

¶ Ad z^m. q. dōz q; recōpēſatio offēſe ꝑt fieri z ab eo q offendit z ab alio: qñ ât fit ab alio tal' recōpēſatio vi dicatiōis magis q̄ ſatiſfactiōis rōnē hz: qñ aūt fit ab ipo g offēdit ēt rōnē ſatiſfactiōis hz. vñ ſi flagella q̄ ꝓ pctīs a deo iſtiguñť fiāt aliq̄ mō ipſi^ patiētis: rōnē ſatiſfactiōis accipiūt. fiūt ât ipſi^ in q̄tū ea acceptat ad purgōnē pctoꝛ eis vtēs patiēter. ſi ât rō eis ꝑ ipatiētiā diſſentiat: tūc nō efficiunt aliq̄^ ipſi^: z ió nō hz rōnē ſatiſfactiōis ꝫ vīdica tiōis tñ. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; q̄uis illa flagella nō ſint oīo i ꝑte nr̃a: tñ q̄tū ad aliqd ſūt: vt. ſ. eis patiēter vtamur: z ſic bō fac̄ de necītate vtutē. vñ z meritoꝛia z ſatiſfactoꝛia eē pñt. ¶ Ad z^m dōz q; ſic ex eodē igne. vt Greg. dic̄. Aur rutilat z palea fumat: ita ciſdē flagell' z bōi purgāt z mali magis ĩficiunť ꝑ ipatientiā: z ió q̄uis flagella ſint cōia: tñ ſatiſfactio ē tñ bonoꝛ. ¶ Ad 3^m dōz q; flagella reſpectuz dñi ad culpā ꝑteritā ſp: ꝫ nō ſp ad culpā ꝑſone: ꝫ ad cul pā nāe. ſ. in. in nā būana nulla culpa ꝑceſſiſſet nulla pena fuiſſet: ꝫ q: culpa in nā ꝑceſſit ꝑſone alicui diuinit^ pena inferť ſine culpa ꝑſone ad meritū vtutis z cautelam pcti ſequētis: z hec duo etiā neceſſaria ſunt in ſatiſfactiõe. opz eni eſſe op^ meritoꝛiū vt bonoꝛ deo exhibeať: z oz eē vir tutum cuſtodiā vt a futuris pctīs ꝑſeruemur.

¶ Ad 3^m. q. dōz q; ſatiſfactio vt dcm̄ ē dz eē tal' ꝑ quā aliq̄d nob ſubtrahaꝫ ad honoꝛē dei: nos aūt nō hēm^ niſi tria bōa. ſ. bōa aīe: bōa coꝛpis: z bona fortune. ſ. exteꝛioꝛa. Ex bonis q̄dē foꝛtune ſubtrahim^ aliqd nob ꝑ el'ynā: ſed ex bōis coꝛpalib^ ꝑ icūmiū: ex bōis ât aīe nō opz q; aliqd ſbtrahaꝫ nob q̄tū ad ēntiā vl' q̄tū ad diminutōez ipoꝛ ruꝫ: q: ꝑ ea efficimur deo accepti: ꝫ ꝑ q; ea ſubmittim^ deo total'r. z ꝑ fit ꝑ oſonē. Lōpetit ēt iſte nūer^ ex pte illa q̄ ſatiſfactio pctoꝛ cās excidit: qz radices pctoꝛ tres po nunť. i. Joā. 2. Lōcupiſcētia carnis: ꝛcupiſcētia oculoꝛū: z ſupbia vite. z ꝛ ꝛcupiſcētiā carnis oꝛdinať iciunīū: ꝛ ꝛcu piſcētiā oculoꝛ el'yna: ꝛ ſupbiā vite oſo. vt Aug. dic̄ ſuper Matꝫ. Lōpetit ēt q̄tū ad ꝫ q; ſatiſfactiōis ē pctoꝛ ſug geſtiōib^ aditū nō idulgere: qz oē pctm̄ vl' in deū ꝛmitti m^. z ꝛ ꝫ oꝛdinať iciunīū. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; ꝫ q̄ſdam duplex ē oſo: q̄dā q̄ eſt ꝛtēplatiuoꝛ q̄ꝛ ꝙuerſatio in celis eſt: z tal' qz total' eſt delectabil' nō ē ſatiſfactoꝛia. alia ē q̄ ꝑ pctis geniť fundit: z tal' hz penā z eſt ſatiſfactiōis ps. Uel dicendū meli^ q; q̄libz oſo hz rōnē ſatiſfactionis: qz q̄uis hēat ſuauitatem ſpūs: tñ hz afflictionē carnis: qz vt dicit Hre. ſup Ezech. Dū creſcit in nob foꝛtitudo amoꝛis ſtimi ifirmat ꝑculdubio foꝛtitudo carnis. vñ z neru^ fe moꝛis Jacob ex lucta angeli emarcuiſſe legit' in Heñ. ¶ Ad z^m dōz q; pctm̄ carnale dr̃ dupl'r. vno modo qō in ipſa delectatiõe carnis cōpleť. vt gula z luxuria. alio mō qō compleť in his q̄ ad carnem oꝛdinanť q̄uis nō in de lectatiõe carnis ſed in delectatiõe aīe magis: vt auaritia. vñ talia pctā ſūt q̄ſi media iter ſpūalia z carnalia: z ió oz q; eis ēt rñdeat aliq̄ ſatiſfactio ꝓpa. ſ. elemoſyna. ¶ Ad 3^m dōz q; q̄uis ſingula iſtoꝛ ꝑ q̄dā ꝛuenientiā ſingulis peccatis appꝛopꝛienť: qz cōgruū eſt vt in quo qs peccauit in hoc puniať: z q; pcti cōmiſſi ꝑ ſatiſfactionē radiꝛ abſci dať: tñ qōlibet boꝛ ꝑ quolibz pctō ſatiſfacere pōt. vñ ei g nō pōt vnū ex eis pficere ĩungať aliud. z ꝑcipue elemo ſyna alioꝛ vices ſupplere pōt inq̄tū alia ſatiſfactōis opa ꝑ elemoſynā ſibi quiſq; mereať quodāmō in illis qui b^ elemoſynā tribuit. vñ nō oz q; ſi elemoſyna oia mundat pctā q; ꝓpter hoc alie ſatiſfactiões ſupfluāt. ¶ Ad q̄rtuz dōz q; q̄uis ſint multa pctā in ſpē: tñ oia ad illas tres ra dices vel ad illa tria pctoꝛ genera qbus diximus dictas ſatiſfactiões rñdere reducunť. ¶ Ad 5^m dōm q; qcqd in aſſlictione coꝛpoꝛis ꝓtinet totū ad ieiuniū referť: z qcqd in ꝓrimi vtilitatē exp̄dit totū elemoſyne rōnē hz: z ſil'r quecūq; latria exhibeať deo oſonis accipit rōnē: z ió etiā vnū opus pōt hre plures rōnes ſatiſfaciendi.

Ad quintum ſic ꝓcedit'. Uť q; reſtitutio ſit ſatiſ factōis ps: q: ſatiſfactio recōciliat deo z ꝓximo: ꝫ p reſtōnē hō recōciliať ꝓximo. g̃ reſtō eſt ſatiſfactiōis ps. ¶ P. ſatiſfactio ſit p ꝛtiuz pcti: ſic̄ ꝑ ie iuniū ſatiſfacim^ de gula: ſed ꝛtiū pcti male ablatiōis eſt reſtō. g̃ reſtitutio eſt quedā ſatiſfactiōis pars. ¶ P. Am bro. dicit q; vera pnia ē a pctō ceſſare: ꝫ q̄ reſtituit a pctō ceſſat: q: q̄diu qs alienū eo iuito detinet peccat. g̃ reſtō ē ps pnie: ſed nō niſi rōne ſatiſfactiōis. g̃ eſt ps ſatiſfactiōis ¶ Sz ꝛ. ſatiſfactio fit deo: vt ꝑz ꝑ diffōnē Anſel. ſupra po ſita: ſed reſtō fit ꝓximo. g̃ ſatiſfactiōis nō eſt reſtō pars. ¶ P. ſatiſfactio ponit in arbitrio ſacerdotis pniaz iniun gētis: nō aūt reſtō. g̃ reſtitutio nō eſt ſatiſfactiōis pars.

¶ Ulterius videť q; ablatū nō ſemp oz reſtitui: fama enī reſtitui nō pōt: ꝫ fama auferť. g̃ nō de oī ablato pōt fieri reſtō. ¶ P. dāna in ꝑſonā illata ſunt maxima: ꝫ hō dāna nō pñt reſtitui: vt ablatio vginitatis: abſciſſio mēbꝛi alicu ius. g̃ nō oē ablatū pōt reſtitui. ¶ P. q̄ ĩpedit aliquē a cō ſecutione alicuius videť hoc ſibi auferre: ꝫ hoc nō oz ei reſtituere vel recōpēſare: ſicut ſigs ĩpedit aliquē ne ꝑben daz cōſequať. g̃ videť q; nō omne ablatū debeat reſtitui.

¶ P. q occaſionē dāni dat dānū dediſſe videť: ꝫ ille qui ſubuertit ſemia in cāpo ꝑiecta dat occaſionē dāni de to to fructu q inde ſequi poſſet. z ſil'r de illo q detinet pecu niā creditor' ꝛltra terminū ꝑfixū: ex q̄ ille poterat lucra ri de toto lucro qō accidere potuiſſet: nec tñ vť q; teneať ad reſtōnē toti^ lucri qō accidere potuiſſet: vel fruct^ q̄ p cipiēdus eēt. g̃ nō oz q; ſemp fiat ablatoꝛ reſtō. ¶ Sz ꝛ. vť q; hō oz plus reſtituere q̄ abſtulerit: qz ꝑceptū legi ve teris ē: vt ꝑz i Exo. q; ouis reddať in q̄druplū: z bos in qn tuplū: z ꝑceptū: cū ſit de moꝛib^ vť eē moꝛale: g̃ adhuc manet. g̃ teneť hō i qntuplū vel q̄druplū reſtituer. ¶ P. ea q̄ in ſcriptura ponunť nobis in ex^m dant. ſ. Luc. io. dr̃ q; ꝙache^ ſe obtulit ad reſtōnē in q̄druplū coꝛ q̄ accepat p fraudē. ergo z talis oz eē apud nos reſtōnis modus.

¶ Ulteri^ vť q; ſolus ille q accipit ad reſtōnē teneať: qz ſi exigiť plus i reſtōne q̄ illatū ē in dāno. ſi g̃ vn^ ſolus dā nū itulit ille ſolus ad reſtōnē teneť: al's multo pl'a recipet dānificat^ q̄ ea q̄ amiſit ſi a q̄lz ꝙſentiēte deberet ſibi ſo lidū reſtō fieri. ¶ P. nulli debeť reſtō niſi ei q dānū paſ ſus ē: ꝫ ꝛtigit q; aliqs ꝑcipiat dānificari aliquē vl' ꝙſulat: aut ꝙſētiat: z tñ ille ñ dānificať. g̃ tales ñ ſp ad reſtōnē te nenť. ¶ P. null's oz icurrere dānū ꝑſoe ꝑ cuitādo dāno pecūie alteri^: qz caritas oz eē ordīata: ꝫ q̄uq; ſi aliqs ra ptoꝛē māifeſtaret icurreret ꝑſoe ſue picꝫ. g̃ ñ ē vez q; te neať ille q ñ māifeſt^ ad reſtōnē: vt gdā dicūt. ¶ P. milti

Universidad de Deusto
160
Biblioteca

etiaz boni viri nō reprehendūt eos quos videt iniuste accipere aliena. vñ durū esset dicere q tenerent ad restitutionē oiuz. g etiā ille g nō reprehēdit nō tenet vt a gbusdam dicit restituere. Silr etiā potest obyci de illis g nō obstant: ꝛ tamen obstare possunt.

¶ Ulterius videt q nō sit semp restitutio faciēda ei qui damnū passus ē: nullus. n. pōt restituere ei quē nō cognoscit. sed qnqz fur nescit cui⁹ sit res quā furto accepit. g vr q nō teneat ei restituere. ¶ P. ille qui accepit nō tenet nisi ad restitutionē. sed aliqn ad eū cui debet fieri restitutio nō posset puenire sine magno dāno: forte ēt in maiori q̄ sit p̄ciū rei restituēde. g vr q in tali casu non teneat ei restituere. ¶ P. aliqs ī depdatōe ciuitatū iniuste accipit aliq̄: ſz nō pōt ei cui⁹ fuit restituere: qz vl nescit eū vl mortu⁹ ē. g vr q nō teneat restituere. ¶ P. aliqs plat⁹ ecclie iniuste aliqs res ecclie ꝓcedit. ſz iste nō tenet reddere ecclesie vt vr. qz venirēt ad man⁹ illi⁹ plati q nō ē dign⁹ ea recipe. g vr q nō sp ei q dānū passus ē sit restitutio faciēda. ¶ Sz ꝺ est. qz p restitutionē itegrat eq̄litas iustitie: ſz eq̄litas iustitie ē vt qō auferat a lucro appōat ad dānū. vt dr ī. 5. ethi. g vr q restitu⁹ sit sp faciēda ei q dānū passus ē.

¶ Rn̄ dom ad p̄m. q. q ineq̄litas iustitie apposita duob⁹ modis ꝓtigit. vno modo in reb⁹ exteriozib⁹: vt qñ vn⁹ rē aliena ōtinet. alio modo in actiōib⁹ ꝛ passiōib⁹: sic cū qs aliū p violentiā vberat: ꝛ hec duo aliqn separata sūt. vt per se ps. aliqn aūt ꝓiunguntur: vt cū qs p violētiā accepit in q̄ ei a q̄ accepit iniuriā ꝛ ꝓtumeliā ifert: ꝛ fm B repatio eq̄litatis iustitie duplr significat: repatio. n. ineq̄litatis exñtis in reb⁹ restitutio dr. repatio aūt ineq̄litatis exñtis in actiōib⁹ et passiōib⁹ satisfactio noīat: ꝛ ió qnqz ē satisfactio sine restitutiōe aliq̄ vt cū qs se ꝓmo büliat⁹ de aligb⁹ contumelys ci dictis. aliqn aūt restitutio sine satisfactiōe: vt cū qs mutuū reddit. aliqn aūt vtrūqz exigit: vt cū qs alicui per violētiā rē suā subtraxit: ꝛ sic logmur B de restitutiōe rei male ablate in q̄ hō. ꝓmū ꝛ deū offendit. Quidā g dicūt q tal restitutio nō ē ps satisfactiōis: qz nō debet deo tm̄ nec est ad arbitriū sacerdotis: ſz est ad satisfactionē pambulū. Sz hoc nihil ē. qz oē pctm̄ qō in ꝓmū ꝓmittit ēt ī deū cōmissum ē: sic ꝛ in dilectiōe ꝓximi dilectio dei iclud. vñ ꝛ satisfactio ꝓximi ꝓiūcta bz satisfactionē ōi: nec obstat q nō ē ad arbitriū sacerdotis: qz sacerdos nō ē ibi vicari⁹ ꝓximi sicut ē vicari⁹ dei: ꝛ ió satisfactio q̄ est deo faciēda ꝺpedet ex arbitrio ei⁹. ſz satisfactio q̄ ē ꝓxio ꝛ ꝺo sil faciēda nō. Et ió aly dicūt q est satisfactiōis ps: ſz hoc vez non est: qz satisfactio offensaz remouet ꝛ a pena liberat: nll aūt ex B ipso q offendere desistit cōsegt B q de offensa ꝑcedēti recōciliatione iueniat: vel penā p illa debitā euadat: ſz B solū cōsegt q maiozē offensaz ꝛ penā nō cumulat: ꝛ sic cessare ab offensa nlla ps satisfactiōis est: ſz ē pambulū ad satisfactōez: ꝛ ió cū restitutio nihil aliō sit q̄ ab offensa cessare. qz ex B ipso q rē aliena ōtinet eo iuito offendit. ꝓstat q nō ē ps satisfactiōis ꝓpe accepte: sed est pambulū ad satisfactionē: nō tm̄ pp rōnē ꝓpus assignatā: qz bñ cōcedim⁹ q satisfactio ꝓxio fcā ē ps satisfactiōis deo facte: ſz restitutio nō ē ps satisfactiōis: neq; deo neq; ꝓximo facte. ¶ Ad p̄m g dōz q de offensa hō ꝓxio nō recōciliat p B q sua ei restituit. ſz p B q supza B aliqd būilitatis ei exhibet: ꝛ ita nō segt q restitutio sit satisfactōis ps.

¶ Ad 2m dōz q restitutio nō ē ꝺriū ad acceptionē vl detentionē iniustā: ſz magis est negatio vl ꝓuatio ipsi⁹: ꝛ ió nō oz q B sufficiat ad satisfactōez: sic nec est satisfactoziū p gula vt qs nō imoderate comedat: ſz vt ēt a moderat abstineat. ¶ Ad 3m dom q cessare a pctō dr esse ps pnie: nō qdē desistendo a pctō ꝑterito nō sic pambulū ad penitentiā: ſz ꝑcidendo cās futurox pctōx: vt dictū est ꝓus.

¶ Ad 2am. q. dōz q p satisfactionez oz q bō sic deo ita ꝓximo recōciliet: recōciliatio āt nihil aliō ē q̄ amicitie reꝓtio: manēte āt cā dissolōnis amicitie: amicitia repari nō ꝑt: q̄ qdē cā fuit ineq̄litas ex iniusta acceptiōe vl detentiōe cāta: ꝛ ió ille satisfacere nō ꝑt nec ꝺo recōciliari g rē male ablatā vl detētā male ñ restituit. ¶ Sz sci⁊m q amicitia vt phs dic i. 8. ethi. nō regrit sp eq̄le: ſz qō pole: ꝛ ió si aliq̄ sūt ablata q̄ oio restitui nō pōt: sufficit volūtas restituendi cū tāta restitutiōe quāta polis est ſz ꝺditoez vtriusq; arbitriū bonoꝛ. ¶ Ad p̄m g dōz q ille g malitiā alic⁹ nō manifestat ei g bz cozrigere: vl ēt si sit icozrigibilī cōsideret ecclie: vt ꝓfusus a pctō dissuadet: vl saltez vt aly ab ei⁹ ꝓpositio cozruptio discedāt fuato ozdie charitat fraternes iniuste famā aufert. vñ ñ tenet ad fame restitutōez. si āt iniuriatiōe diffamādi B fecerit: iniuste aufert ēt si vez sit qō dicta ꝛ tē tenet ad fame restitutōez: vl dōo se falsū dixisse si sil sū dixit: vl q̄cūq; alio ñ mētiēdo si vez dixit: sine B ei ꝓpose vez dixisse dicat: qz ñ ꝺz alteri⁹ famā cū mēdacio rerū tuere. ¶ Ad 3m dōz q restitutio ꝓncipal ir iuēta ē ī dānū q̄ iferūt i reb⁹ fortune q̄ restitui pōt: ī his aūt q̄ obiectio tāgit q̄ nō pōt ad sile bonū restitui ꝺz fieri restitutio q̄si polis ē. sad arbitriū bonoꝛ. ¶ Ad 3m dōz q ille g ꝑdit aliquē ne ꝑbendā ꝓsequt si B faciat qz idign⁹ est vel vt ꝓ alio meli⁹ ꝓuideat: nō iniuste facit. vñ nō tenet ad restitutionez. si aūt aio ledēdi ipm tenet ad restitōnē: nō gdē tāti tuz valebat ꝑbēda: qz ipse cā nō bñ erat ꝓsecut: ſz pene tis ꝺditoib⁹ ꝓtriusq; fm arbitriū bonoꝛ. ¶ Ad 4m dōz q ille g subfodit semia nō tenet ad tātū q̄tū agri fructi valituri erāt: sed q̄tū ager sic seminat⁹ valere ꝓsueuit. multis de cāis pōt ꝑdiri agroꝛ fruct⁹. ꝛ sil dōz est de cui debitū nō restituit suo tpe: qz nō tenet restituere tāt q̄tū lucrari potuisset: ſz fm estimationē lucri qō accidere cōsuenit pēsato laboze ꝛ ifortunys etiā q̄ in lucro accidere als possent: qz lucrū nō causat tm̄ ex pecunia: sed ex industria ꝛ laboze. ¶ Ad 5m dom q illud ꝑceptū legis tuis sit de mozib⁹: nō tm̄ est mozale ſz iudiciale. talia. n. ꝓpta ꝓ loco ꝛ tpe ppo illi dabant. vñ nunc nō obligāt si de nouo statuerent ab aliquo q statuēdi hēret pōtā hilomin⁹ tm̄ inq̄tū hēbāt aliqd significatiōis: ꝓmissa sūt bō ꝑcepta sicut ꝛ cerimonialia. ¶ Ad 6m dōz q ꝑceptus deus nō dixit hoc q̄si nec̄iuz: sed ex abundanti.

¶ Ad. 3. q. dom q qdā versus dant de illis g tenent restitutionē tales. Jussio cōsiliū consensus palpo recursus participās mut⁹: nō obstās: nō manifestās. Sz tm̄ ꝓ isto⁊ sunt q̄ ad restōnē semp obligāt. quoꝛ ꝓmū ē iussio q̄ aliqs iubet aliquē ꝺpedari: als tyrānī nō teneret ad restōnē. Secūdū est ꝓsensus ad rapinā ꝓpetrādā in ea ne quo rapina fieri nō poterat. Tertiū est recursus aliqs receptatoz latronū est ꝛ eis patrocinium ꝑstat. Quartuz est ꝑticipatio q̄ aliqs latroni se ꝓsciat ad ꝑdiādū ꝑtē spolioꝛ accipit. Quintū est nō obstās: cum. s. ex officio obstare tenet: vt ꝓncipes terre g iusticiā seruare debent nō obstant cū obstare possint ad restōnē tenent. In aūt cāis enumeratis nō obligāt semp qs ad restōnē: ſz certis casib⁹ q̄ ꝑbabilr credit q ꝓsiliū suū fuit efficax q als iniusta ablatio ꝓmissa nō fuisset. silr etiā nō ois ꝓpo. i. adulator ad restōnē tenet: ſz ille g adulādo ad aliq rendū icitat: dicēs B signū strēnuitatis eē. silr etiā mutuū dr q ex offō reclamare tenet: ꝛ nō reclamat: nec tūc fo tenet ad restōnē nisi opet vt fiat iniusta ablatio: ſz qs ducere eū qui abstulit vt reddat. silr etiā nō ois q nō manifestat tenet ad restōnē: ſz ille g ꝓ latrocinio celat ceps est lucri: in oib⁹ aūt bis si ꝓncipalis restituit: alt obligant a debito restōnis: ꝛ p boc ꝑz solo ad obiecta.

¶ Ad. 4. q. dōz q restituere ē iterato statuere aliquē rei possessionē: ꝛ ió ꝑz q illi g ꝓuat ē re sua ꝺz fieri

¶ Ad p̄mū g dōz q qñ icert est dñs rez ablatarū

pers sūt heredes: ꝛ ió ñ deobligat a debito restitutiōis: nisi oct paupib⁹ ꝓ aīa illi⁹: cui restitutio ōbebat adhibita ñ pt⁹ diligētia ōbita. ¶ Ad 2m dōz q si sit res magni valoris ꝺz sibi trāsmittere si pōt cōmode. nec obstat si dānū de remissiōe patit: qz ipe sibi cā fuit iniuste auferēdi: si aūt trāsmittere ñ possit: vl res sit ñ magni valor, ꝑt eā dar ꝓpings illi⁹ si ꝺz: vl alicui cenobio si ñ ꝺz, ꝓpinq̄s cū ꝑtestatiōe tali q ei redder teneat si regsuerit: vl vnc̄ ꝓquerit. ¶ Ad 3m dom: q ille g illo mō accipit ꝺz paupib⁹ illi⁹ vilie restituere: vl ī alios vsus cōitat illi⁹ ciuitatis expēdere fm arbitriū epi vel illoꝛ ad q̄s ptinet cura illi⁹ ciuitatis. ¶ Ad 4m dōz q ꝺz fieri restitutio ecclie vt res ille ꝺuēiāt ad successoꝛē illi⁹ plati. qz ipe eas recipe q̄uis nō mereatur ecclia trī perdere eas non debet. Qō. II.

Deinde queriť ō el'yna. et circa B q̄rūt ser. ꝓtio qd sit. Scōo ō effectu siue fructu ei⁹. Tertio ō partib⁹ ei⁹. Quarto de quo sit dāda el'yna. Quīto qs possit eam dare. Sexto cui debeat dari.

Ad primū sic ꝓcedit. vr q diffō el'yne quā qdā assignāt. s. El'yna ē op⁹ in q̄ dat aliqd idigēti ex ꝓpassiōe pp deū. sit icōuenienter assignata. visitare. infirmos spes el'yne ē. ſz ī B ope nō dat aliqd. g datio ñ ꝺz poni ī diffō el'yne. ¶ P. ipſ datū el'yna dicit: qz dicimur el'yna dare. ſz ipſ datū ñ ē op⁹: ſz res qdā. g el'yna ñ ē op⁹. ¶ P. in el'ynis aliqd q̄ncq; dar clericis ꝑbedat: g trī ñ idigēt. ſz diuites sūt. g nō ē de rōe el'yne q idigēti ꝺet. ¶ P. op⁹ qō fit ex electiōe ē magis laudabile q̄ opus qō fit ex passiōe: qz ē deo ꝺformi⁊ q nihil ex passiōe opar. ſz ꝓassio est passio qdā: qz nullus ꝓpatit nisi patiar. g ñ ē ex necita te el'yne q ex ꝓassione ꝺet. ¶ P. act⁹ nō recipit spēz a fine vltio: ſz a ꝓrio: al's oēs act⁹ virtutū eēnt vni⁹ spēi. ſz vltimū qō ponit in diffinitiōe qui est finis specifica. cuiz g ꝺe sit vltimus finis oium actionū nostraꝛ. vr q non debeat poni in diffinitione elemosine quasi finalis differētia.

¶ Ulteri⁹ vr q el'yna nō sit satisfactiōis ps: nō. n. ē neciuz satisfacer nisi ei q peccauit. ſz si nūq̄ bō peccasset: necesse bēret el'ynas dare. g nō ē satisfactiōis ps. ¶ P. totū ñ pōt esse ꝑfectū si ps ei subtrahat. ſz pōt aliqs ꝑfecte satisfacere de aliq̄ pctō ēt si nulla el'yna ꝺet. g satisfactiōis ps nō ē el'yna. ¶ P. nihil pōt eē ps toti⁹ nisi differat ab alys eius gtib⁹. ſz el'yna nō differt a ieiunio ꝛ oſone fm q ad pniaz ꝑtinēt: qz boc eis oīb⁹ ꝓpetit inquātū sūt penalia: vt ex dictis ps. g el'yna nō est satisfactiōis ps. ¶ P. in sacris neciatur vt i baptismo adhibet remediū qō nulli posit deesse: sicut aq̄. ſz pnia est sacr̄m necessitat: vt ex ꝓmissis ps. g cū dare el'ynā nō possit cuilibet cōpetere q peccare pōt: qz ñ est nisi possidētiū aliqd: vr q nō ōbeat poni pnie ꝛ satisfactiōis ps. ¶ Sz ꝺ. Luc. 3. sup illud. Facite fructⁿ dignos pnie. dicit glo. q dare el'ynā sit ps pnie. ſz nō nisi rōne satisfactiōis. g ē pars satisfactiōis. ¶ P. in foro seculari nō solū pūir aliqs p corpis lesionē: ſz ēt p bonoꝛ subtractionē. ſz satisfactio i foro pnie fit p opa penalia. g ꝺebet ñ solum ieiuniuz quo affligitur corpus: sed elemosyna in qua subtrahuntur res temporales pars penitentie esse.

¶ Ulteri⁹ vr q el'yna nō sit act⁹ virtutis. qz. i. Thimo. 4° vbi dr q pietas ad oīa valet: exponit ꝑ el'ynaꝛ largitione sed pietas nō ē virt⁹: ſz donū. g el'yna nō ē act⁹ virtut. ¶ P. nulla passio est virt⁹. vt phus ꝓbat in. 2. ethi. sed el'yna ex mia ꝓcedit q̄ passio ē: vt ꝑz ꝑ glo. sup illō ps. Tota die mi seret. el'yna a mia incipit. g nō est act⁹ virtutis. ¶ P. nihil est ī gne q ñ sit in aliq̄ ei⁹ spē. ſz nō pōt reduci vt vr ad aliquā spēm virtut: qz tiñ tres vtutes iueniunt circa exteriora bōa opari: ī qb⁹ nō ē el'yna. s. iusti⁊: libalitas: magnificētia. el'yna āt ñ ē act⁹ iusti⁊: qz ñ reddit alienū: ſz dat suū. silr nec act⁹ libalitatis: qz libalitas nō attēdit ī digentiaz quā attēdit el'yna. silr nec magnificētie. qz pōt eē in puis ꝛ in magnis: g nō est act⁹ virtut. ¶ Sz ꝺ ē: subuenire miseris est act⁹ iustitie: vt ꝑz ꝑ Aug. ꝛ hītū est ī. 3. li. di. 33. sed subuēire miseris ptinet ad el'ynā. g el'yna est act⁹ iustitie: ꝛ sic ē act⁹ virtutis. ¶ P. nihil ē meritoziū nisi act⁹ virtutis: qz felicitas ē virtutis ꝓmiū: vt etiā phs dic. ſz el'yna ē maxime meritoria. ergo est actus virtutis.

¶ Ulteri⁹ vr q el'yna nō cadat ī ꝑcepto Luc. 3. sup illō. In terrogauerūt eū turbe. dicit glo. ex vbis Joannis terroze pcussi ꝓsiliū querūt: ſz Joānes rndit q ītederet el'ynis. g dare el'ynas ē ꝓsiliū ꝛ nō ꝑceptū. ¶ P. glibet pt licite sua retinere: ſz retinēdo sua nō dat aliqs el'ynā. g dare el'ynaz nō est in ꝑcepto. ¶ P. si cadit el'yna sub ꝑcepto: nō cadit nisi sub ꝑcepto negatiō. qz Ambro. dicit. Pasce fame moriēte: si nō pauisti occidisti. nō occidere aūt ē ꝑceptū negatiuū: ſz ñ cadit sub ꝑcepto negatiō: aliogn hō teneret semper el'ynā dare: qz ꝑcepta negatiua obligāt semp ꝛ ad sp. g dar el'ynā ñ cadit sub aliq̄ ꝑcepto. ¶ P. oē qō cadit sub ꝑcepto aliq̄ tpe obligat trāsgressoꝛes ad pctm̄ mortale. ſz B nō ē ō el'yna: qz semp pōt ꝓbabilis opinio alicui remāere q si ipe nō subuēit q ali⁹ subuenire possit: nō. n. vn⁹ poset oīb⁹ subuēire. g dar el'ynā ñ cadit sub ꝑcepto. ¶ Sz ꝺ est. qō dicit glo. Mat. 6. Te āt faciēte el'ynā. ꝓscie faciēti el'ynā. ꝑ ꝑcepto adiplēdo miscet se laudis appetitio. g dare el'ynā cadit sub ꝑcepto. ¶ P. illud sine q̄ charitas esse nō pōt: cadit sub ꝑcepto. ſz sine el'ynaꝛ largitiōe ī aliq̄ casu charitas eē nō pōt. vt ꝑz. i. Jo. 3. Qui hūerit substantiā huius mūdi: ꝛ viderit frēz suū necitatē patiēte: ꝛ clauserit viscera sua ab eo: quo charitas ꝑis manet ī ipo. q. d. nullo mō ergo dare elemosynaz cadit sub precepto.

¶ Rndeo dicēdū ad. i. q. q el'yna nomē grecū est: ꝛ ꝺr ab eloys qō ē misia: vl mīa: q̄ miseriā aliena suā facit. vñ si cut bō miseriā a se expellit q̄tū pōt. ita misericoꝛs misiā aliena expellit ei subueniēdo: q̄ qdē subuētio fit p B q ei sua bona cōicat: vñ ipa cōicatio bonoꝛ ꝓprioꝛ ad miseꝛ nomē el'yne accepit. hec aūt cōicatio nō pōt eē meritoria ꝛ virtuosa: nisi qñ ꝓp deū fit. ꝛ ió in diffinitōe pdcā tāgit oīa q̄ ad ꝑfectionē el'yne ꝰcurrūt ſz q ē meritoria: ipa. n. miseria aliena q̄ ē mīe ꝓncipiū tangit in B qō dicit idigēti. mīa aūt q̄ ex miseria aliena nascit ī nobis tāgit ī hoc qō dicit ex cōpassiōe: ſz mīe effect⁹ in releuādo aliena miseriaz q̄si sua tangit ī hoc qō dr. op⁹ in q̄ aliqd dar. hoc. n. ē essentiale ipsi el'yne. ſz ītētio directa in deū q̄ dat ei rōnez merēdi tāgit in hoc qō dicit: pp deū. ¶ Ad p̄m g dōz. fm ꝑm in. 3. ethi. Oia illa quoꝛ ꝑciū nūmismate pōt cōpari vel ꝓsuescit: pōt in rōne dati ꝛ accepti venire. ꝛ ió illi act⁹ q in subuētione aliene mīsie exhibent etiā q̄si dona accipiunt cū sine ꝑcio ipēdūt. ¶ Ad 2m dicēdū: q̄ qz habit⁹ distinguūt ex actib⁹: ꝛ act⁹ ex obiectis. ió qnqz noīa equiuocant ad hīt⁹: act⁹: ꝛ obiecta. sicut ꝑz ō fide: q̄ pōt significare: vel hītū fidei: vel actū ei⁹: aut ipaz rē creditā. Et silr el'yne nomē aliqn significat ipaz rē datā: ꝛ sic ñ diffinit B aliqn ipaz datione. ꝛ sic accipit pdcā diffō. ¶ Ad 3m dōz. q clericis ēt si ipi nō indigeāt el'yne: dant vt mīstris pauperū ꝛ diſpēſatorib⁹ el'ynaꝛ: ꝛ ió qō eis in el'ynā dar ꝑ eos pauperib⁹ trāsmittit. ¶ Ad 4m dōz. q sicut ī. 3. li. di. 26. dictū est. Noīa passionū sensibiliū aliqn ꝑ quādā silitudinē trāsferūt ad act⁹ volūtatis q sine passiōe sūt: ꝛ sic ꝓassio q̄ ꝑpe ipoꝛtat passionē tristitie de aliena miseria dicit qnqz ō ipo actu volūtatis: q̄ alicui displicet aliena mīsia: ꝛ sine tali cōpassiōe nūq̄ el'yna dāda ē: qz ñ subuēiret aliqs miserie alienę: nisi vellet eū nō eē miserū: ꝛ talis ꝓassio etiā in deo ē: qz ei mala nr̄a ex voluntate añcedēte displicēt: ꝛ qnqz etiā ex ꝓsequēte: sed in nobis etiā qnqz adiugit ꝓassio. ꝑpe dicta: qz appetit⁹ superioꝛ nat⁹ ē appetitū inferioꝛē mouere: vñ si fit fortis ipressio in supioꝛi erit ēt

Universidad de Deusto
Biblioteca

in inferiori:nisi aliquid repugnet. ⁊ fm B mia ⁊ verecundia. ⁊ quedā alie passiões laudabiles sunt inquātū ex debita electiõe boni pcedūt. ¶ Ad 5m dõm q ꝙuis esse pp deū nõ det spēs el'yne ꝙtū ad eē suū pm⁹:tñ dat sibi vltimū ꝛplemētū fz q ē meritoria:⁊ iõ vltio i diffõne ipsi⁹ ponit.

¶ Ad.2.q.dicēdū q a pctõ desistere nõ ē de essētia satisfactionis:vt ex pdcis pz.fz ē ad satisfactiõez pambulū.sicut fūdamētū ipsi⁹.vñ cū aligs peccet hocipo q nõ facit hoc qđ facere teneť:ꝛstat q id qđ gs alias facer teneť:nõ est õ essentia satisfactiõis:fz pambulū ad ipaz.vñ cuz ad el'ynaz largitionē qñqz aligs teneť qñqz ñ:vt postea patebit: ꝛstat q illaz el'ynaz largitio ad quā gs teneť:ñ ē ps satisfactiõis:fz pambulū ad ipaz. ille vo el'yne ad ꝙs gs als ñ teneť pñt satisfactozie eē cū sint opa bona ⁊ pēalia:qđ exigebať ad op⁹ satisfactoziū:pūit.n.gs nõ solū ex afflictiõe corpis facta:fz ex subtractiõe rez. Et p hoc pz solutio ad primū. Quidā tñ dicūt q etiā pme satisfactozie sūt ex largitiõe dīne mīe. ¶ Ad 2m dõz q rõ illa pcedit de pte integrali:el'yna aūt nõ ē talis ps satisfactiõis :fz magis subiectiua:⁊ iõ ēt sine ipsa satisfactio suā ꝛpletā rõnē hz i ꝙlibz suaz ptiū p se:sicut als in ꝙlibz suaz spēz. ¶ Ad 3m dõz q pēa dr malū inḡtū subtrahit aliqd bonū:qz sic nāe nocet.vñ sicut est diuersa rō boni i diuitys ꝙs appetit ꝛcupiscētia oculoz:⁊ dlitys ꝙs appetit ꝛcupiscētia carnis:⁊ honozib⁹ i ꝙs tēdit superbia vite:ita ē diuersa rō pene i el'yna: ꝙ subtrahit diuitias:⁊ i ieiunio qđ subtrahit delitias :⁊ in oŕone ꝙ altitudinē superbi spūs ꝺpmit p būilitatē:⁊ pp B sī diuerse ptes satisfactiõis.nec differt de pdcis bonis vtrū sint simplr bona vl' extiata bona ꝙtū ad rōnē pene: sicut neq; ꝙtū ad rōnē appetit⁹:pena.n. volūtati ꝺriať:vt Ansel dicit. ¶ Ad 4.m dõz q el'yna ñ tñ ꝛsistit i collatiõe pcūie:fz ēt in alijs obsequijs pp deū primis fcis:vt dcīn ē. vñ ⁊ si alicui pecunia desit:nõ tñ facultas dādi el'ynā deest:⁊ si deesset oio facultas respectu el'ynaz corpaliuz pp penuriā rez ⁊ corpis debilitatē:nõ tñ deesset facultas respectu el'ynaz spūaliū:qz posset alteri vel ꝛsulere vl' ozare saltē:⁊ si ēt facḷtas oio desset:volūtas ꝛpleta sufficeret.

¶ Ad.3.q.dõz q cū virt⁹ sit habit⁹ q̄ dirigimur ad bñ opandū:oz q ois act⁹ q de se rectitudinē ipoztat ad aliquā virtutē reducať : ꝙuis ēt i sui rōne nõ exp̄mat oē illō qđ ad pfectionē vtutl regriť.sicut dare qñ dādū ē dr eē act⁹ liberalitatis:ꝙuis i B nõ exp̄mať ois debita circūstāria q̄ ad actū liberalitatis exigiť. Cū ḡ el'yna fm q dcīn ē ipoztet quādā rectitudinē:qz significat datione ordinatā ad subuētionē miſie:qđ ipz nomē dclarat:cū el'yna ab cloys qđ est miſia dicať:pz q el'yna de se dicit virtutis actū:ꝙuis nõ exp̄mat oēs ꝺditiões q̄ ad actū vtutis regriť.datiões āt ⁊ acceptiões ordinat liberalitas:vñ oz q el'yna sit aliq̄ mõ act⁹ liberalitatis:cui⁹ mīa ps ponit a gbusdā: vt in.3. dictū ē.dist.33.co q liberalitas ꝙiectat bonū cõiter i datiõib⁹:fz mīa ꝙiectat i cis aliqđ spāle bonū q ē releuatio miserie alio rz:vñ el'yna est act⁹ mīe:⁊ p ꝙs liberalitatis.

¶ Ad pmū ḡ dõz q pietas fm Aug.x.de ci.dei:moze vulgi dr ipa mīa:⁊ sic ad pietatē ptinere dr el'yna: ⁊ nõ fz q est donū:qualr aūt pietas donū a mīa differat i li.3.dist.33.dictū ē. ¶ Ad 2m dõz q mīa fm q ipoztat ꝑassionē tñ ad miſiā alteri⁹ nõ ē virt⁹ fz passio:fm āt q ipoztat electionē ꝑatiētis fm B virt⁹ ē . ¶ Ad 3m dõm q vt pz el'yna reducit ad aliquā vtutē ēt a pḥis assignatā:qz ad mīaz ime diate:⁊ ad libalitatē mediate:ꝙuis.n.liberalitas cõiter ñ attēdat indigētiā nihil tamen pḥibet aliquā liberalitatis speciē indigentiā attēdere. ¶ Ad 4.m dõz q subuēire miseris vt ibidē dictū est nõ est actus iustitie ratione sui:sed rōne sue ptis:fm q liberalitas etiā ad iustitiam reducit sicut pars. ¶ Quintum concedimus.

¶ Ad 4.q.dõz q cū el'yna sit act⁹ vtutis:oz q aliq̄ mõ caḍat sub pcepto:qz pcepta legislator ad virtutē ducere tendūt:vt dr.2.ethi.reducit aūt ad B pceptū. Honoza pārētes.honoz aūt ille fz Aug.ad reuerētiā ⁊ subuētionē inecessarys ptinet:⁊ noīe parētū oīs ꝓxim⁹ intelligit:fz pcepta affirmatiua nõ obligāt ad semp:ꝙuis semp obligat fz obligāt p loco ⁊ tpe:⁊ fm alias ōtermiatas cōditiões. Cū aūt vsus diuitiaz sit ozdiat⁹ ad subueniendū necessitatibus pñtis vite que qdē subuētio dz esse ozdinata:pz q diuitys nõ vtit ad subueniendū pñtis vite necitatib⁹: vl' inozdinate vtit:a vtute recedit. Ordo aūt subuētiõis talis dz attēdi ꝙtū ad duo ex pte coz gb⁹ subueit:vt pmo sibi postea sibi cōiunctis subueniat:⁊ deide extraneis. Scdo ex pte necitatis talis debet esse ozdo: vt pus absolute necessitatib⁹ subueniať q̄ alicui necessitati ꝺditionate:q̄ est cū gs indiget aliq̄ ad sui stat⁹ decētē cōseruationē:⁊ iō pceptū legis ad B obligat:vt illō qđ supest alicui p⁹ subuentionē pfectā ⁊ sibi ꝺiunctis puta familie quaz gubernare dz respcū vtriusq; necessitatis in el'ynas expēdat ad subueniendū alys respcū vtriusq; decāz necessitatū. sicut ēt nō illud qđ sibi de alimto supfluit ab actu nutritiue:i q attēdiť q̄ si necessitas absoluta ⁊ actu augmētatiue:i q attenditur q̄ si necessitas cōditionata:ꝑparat ad ꝓseruationē spēi gñatiue virtuti submistrās. Et silr pceptuz legis obligat: q ēt necessitati extraneoz absolute pmo subueiať q̄ necessitati ꝓxie vel ꝓpinquoz cōditionate:⁊ iō dr cōiter q dare el'ynā de supfluo cadit i pcepto:⁊ sic dare el'ynā ei est in extrema necessitate:dare aūt de eo qđ est necessarium necessitate secūda:non aūt de eo q est necessariū necessitate prima:qz hoc esset ꝺordinem charitatis.

¶ Ad pm ḡ dõm q facere aliqd boni ad qđ ex legis pcepto nõ tenemur:ad supererogationē ptinet:de q̄ ꝓfilia dant.⁊ iō cū dare aliqd de supfluo respectu pme necessitatis sit necessario secūda necessitate ad subueniendū maiori necessitati:⁊ si ñ sit necessitas absoluta est bonū ad qđ ex pcepto nõ obligamur:iō est superogatiōis: ⁊ pp B de hoc ꝓfiliū:⁊ sic intelligit glo.illa. ¶ Ad 2m dicēdū q sicut accipere supfluū ⁊ diminutū i datiõe: ita in retētiõe ceptiõe:vt pḥs dicit in.4.ethi. Et iō aligs retinēdo sua virtutē facit qñqz:⁊ p ꝙs ꝺtra legē dei:q̄ ad oēm virtutē actū sufficienter ozdinat: ꝙuis nõ facit cōtra legē secūris fozi:que nõ potest pfecte ad oēs virtutes ozdinare. Pterea qñ alius est in statu extreme necessitatis : efficitur sibi oia cōia:vnde ⁊ si ꝓviolentiā vl' furtū acciperet si pcaret. ¶ Ad 3m dõm: q sicut dictū est reducit ad pceptum affirmatiuū qđ est. Honoza parentes. sed cū oē pceptum affirmatiuū pro tpe ad qđ obligat peccatū dimissiõis incurrat:oē aūt peccatū sub pḥibitiõe cadat:precepta aūt affirmatiua hñt pḥibitiones sicut pcepta negatiua annexa pro tpe ad qđ obligāt:sicut etiā quelibet affirmatio habet negationē coniūctā:⁊ fz q illud peccatū omissiõis potest esse cā vel occasio alterius peccati:fm hoc i telligit quod Ambro.dicit. Pasce:si nõ paueris occidisti. ¶ Ad 4.m dicendū q tps ad qđ obligat preceptū de el'ynis faciendis accipit ex parte accipiētis:⁊ ex parte dantis:ex parte accipiētis qñ apparent signa ꝓbabilia extreme necessitatis future nisi ei subueniat : vt cum aligs vidit alios ipotentes:vel pigros ad subueniendū:⁊ pauperē indigentē cibo ⁊ potu ⁊ alys vite necessarys nec sibi satisfacere posse nõ.n.expectāda est vltima necessitas:qz tūc forte nõ posset iuuari nā iam fame vel siti ꝓsumpta:dicit.n.Ethy. Jo. Nõ oportet pauperē vlūtē deceptoz vocare. Unde dicis o homo pp vnū panē deceptiones gs cōplicat vitia dicis:quocirca maxime misericordiā cōsequat : hic autem maxima necessitate eripiať. Ex parte aūt dātis qñ hēt multa gbus nõ idiget:neq; ad sustentatiõez vite sui ⁊ sui rū:neq; ad decentē statū sui ꝓseruationē: ⁊ si pauper

treme necessitatis nõ cōpareāt:neq; oz occassionē future necessitatis ptēdere vltra pbabilia signa future nēcitat] quia hec ē supflua sollicitudo quaz dñs pḥibet Matth. 6. Nolite solliciti esse.cc.

Ad secundū

sic ꝓcedit:Uideť q el'yna decedēte in pctõ mortali a pena infernali liberet.Thobie.4.°dr. El'yna ab oi peccato ⁊ a morte liberat:⁊ nõ patiť alias ire i tenebras.sed i B nulla esset el'yne cōmēdatio si illos a tenebris eripet:q tenebraz ōbitores fuit a tenebris iferni liberat. ¶ P. Amb. dicit.i. Thi.4.° sup illud. Pietas ad oia valet. Pietatē aūt sequeris:si lubricū carnis patiať:vapulabit qđem.fz nõ peribit. nõ autem potest intelligi de lubrico veniali:vel quo gs penitet qz ēt sine el'ynis p illud nõ periret. q̄ i pctõ mortali decedētes p el'ynā liberātur a pditione iferni. ¶ Sed ꝺ:nullus liberať a pena iferni nisi p gr̄am dei. Hratia.n. dei vita eterna est. Ro.6.°sed ille q decedit i pctõ mortali caret gratia.q̄ nec p el'ynas a pena iferni liberari potest.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q el'yna sit min⁹ satisfactoria q̄ alia opa satisfactõis. Mat.17.°dr. Hoc genꝰ demonioz ī nullo eyciť nisi i ieiunio ⁊ oŕone.nec fit aliq̄ mētio ō el'yna. q̄ ieiunij ⁊ oŕo sūt efficacioza ad delēdū pctiñ q̄ el'yna. ¶ P. satisfactiõis op⁹ oz esse penale ⁊ deo acceptū.sed ieiunij ē magis pēale q̄ el'yna:⁊ oŕo ē op⁹ magis ꝺo acceptū q̄ el'yna iquātū maioŕ familiaritatē cū deo ꝺquirit. q̄ el'yna ē mi n⁹ satisfactoria q̄ ieiunij ⁊ oŕo. ¶ Sz ꝺ ē qđ glo. dicit. p⁹ Timo.4.°sup illud. Pietas ad oia valet. Ois sūma discipline ꝛpiane ē i mīa ⁊ pietate:sed in nullo ꝛsistit sūma rei qđ ē re pcipuū. q̄ pcipuū iter alia satisfactõis opa ē el'yna

¶ Ulteri⁹ vr̄ q virt⁹ el'yne magis ꝛsistit in dato exteriori q̄ in affectu iteriori:vt dr cōiter in suffragijs mortuoz citi⁹ liberať ꝑ q bus danť plura etiā si ꝑ alio bona volūtas impēdať. q̄ efficacia el'yne magl ꝛsistit i dato q̄ i affectu.

¶ P. efficacia el'yne ē i expiādo pctiñ. sed vbi est maī⁹ datū maī⁹ pctiñ expiať:qz ꝑ maiozi pctõ maioz sūma pecunie in el'ynis dāde iungiť. q̄ efficacia el'yne pcipue ꝛsistit in dato. ¶ Sz ꝺ. sup illō. ps. Qui semiant i lachrymis ⁊c. dicit glo. Magna volūtas multū dedit: multū semiauit. In hac volūtate illa vidua q̄ duo mīuta misit nõ paz semiauit. q̄ efficacia elemosyne magis pensatur ex magnitudine voluntatis q̄ ex magnitudine dati.

¶ Rsideo dicēdū ad pam.q.q cā pene ifernalis est culpa mortalis:manēte aūt cā māet effect⁹. vñ cū ab eo q ī pctõ mortali moriť nõ possit ulteri⁹ culpa mortalis tolli: sicut nec a demonib⁹:qz vt dicit Damas. Qđ ē boib⁹ moz: est demonib⁹ casus.pz q neq; el'yna ab eo ꝑus facta :neq; p⁹ mortē ei⁹ facta ab alio pōt eū q ī pctõ mortali decedit a pena iferni liberare. ¶ Ad pmū ḡ dõm q eo mõ q̄ aligs liberať a pctõ mortali p el'ynā liberať ab ifernalib⁹ tenebris. Liberat aūt el'yna a pctõ mortali boiem adhuc i statu vie exñtē dupl'r:vel ipediēdo futurū pctiñ: sicut ⁊ alia opa meritoria:q̄ boiez ī gr̄az ꝺfirmāt:vel a ꝑterito liberādo inḡtū disponūt eū q iā in pctiñ icidit ad gr̄am recuperādas:sicut ⁊ alia opa de gñe bonoz recta intēcõe facta.

¶ Ad 2m dicēdū q itelligit de lubrico mortali. q̄ āt dr nõ peribit:nõ est fm necessitatē itelligēdū: fz fm quādaz dispõnē:qz p B q opib⁹ pietatis aligs vacat i pctõ mortali exñs:disp̄oit se ad gr̄am vt nõ facile pmittať i pditiões ire. Uel si itelligať de veniali: efficacia el'yne i B oñditur q pena vapulationis diminuit p eam vel p ipz veniale impeditur ne in mortali trahere possit.

¶ Ad 2am.q.dõm q efficacia satisfactiõis iuenit in trib⁹ satisfactionis ptib⁹:sicut virtus totius porētialis i ptib⁹ ei⁹: q̄ qdē ꝛplete in vna iuenit:⁊ in alys diminute : sicut tota virtus aīe iuenit in rōnali: sed in sensibili aīa iuenit diminute:⁊ adhuc magis diminute i vegetabili: qz aīa sensibilis icludit i se vtutē aīe vegetabilis:⁊ nõ ꝺuertit. El'yna.n. icludit i se vtutē oŕonis ⁊ ieiuij duplici rōe. ꝑ q el'yna eū ꝓstituit cui dať debitozē ad ozādū ⁊ ieiunādū:⁊ alia bōa q̄ pōt faciēdū ꝑ eo q dedit. Scdo qz el'yna pp deū data ē q̄si q̄dā oblatio deo facta:vñ pḥs etiā dicť i.4.°ethi. q bona opa hñt aligd simile deo sacrat].oblatio aūt ipi deo facta vim oŕonis hēt. Et silr iquātū bona exteriora ad corporis ꝓseruationē ozdināt:subtractio exterioz bonoz p el'ynā q̄si vtute cōtinet ieiuniū q̄ macerat corp⁹. silr etiā oŕo virtute ꝺtiet ieiuniū:qz extēsio itellect⁹ ad deū debilitatē corpis parit vt dictū est. Uñ el'yna ꝛpleti⁹ hēt vim satisfactiõis q̄ oŕo:⁊ oŕo q̄ ieiuniū.⁊ iō dicit.i. Timo.4.° Corporalis exercitatio ad modicū vtilis est:⁊ pp B el'yna magis iducit:vt vniuersalis medicina pcti q̄ oŕo. sic Luc. xi.° Date el'ynā ⁊ oia mūda sūt vobis.⁊ Dan.4.°.pctā tua el'ynis redime.⁊ Thobie.4.°el'yna ab oi pctõ liberat.⁊.i°. Timo.4.°.pietas ad oia valet. ¶ Ad pm ḡ dõm q satisfactio ē medicīa ⁊ pseruās a pctõ futuro ⁊ expiās a ꝑterito. Et q̄ꝙuis el'yna hz vim expiādi qōcūq; pctiñ ꝑteritū: ñ tñ hz oēm vim pseruādi a futuro pctõ:qz oŕo ⁊ ieiuniū pseruāt a gbusdā pctis:nõ solū p modū meriti:qđ etiaz el'yna facit:sed per modū ꝺricē assuetudis. Et sic ibidē dicit glo. q ieiunio saluāť corpis pestes:fz oŕone pestes mētis. ⁊ fz hoc intelligit q aliq̄ pctā tñ a ieiunio vel oŕone sanātur.

¶ Ad 2m dõz q ꝙuis pēa i satisfactiõe regrať:tñ ꝑncipaliº est i ea bonitas actº q̄ penalitas: ⁊ qz el'yna plus hz de rōne boni q̄ ieiuniū iquātū ūmediati⁹ se ad charitatē hz:⁊ iquātū nõ est singulare bonū faciētis:fz cōe faciēti ⁊ patienti:el'yna plus erit satisfactoria q̄ ieiuniū:silr ⁊ oŕo quāuis hoiem magis familiarē deo reddat q̄ el'yna:sicut ⁊ ꝑ platīa plus q̄ actiua:tñ itercessoz ꝑ el'ynā multiplicatio plus valet ad iterpretādū peccatoz remissionē: q̄ singularis vnius hominis oratio.

¶ Ad 3am.q.dicēdū q el'yna vt ex dictis pz hz efficaciaz: ⁊ ex ipo faciēte iquātū est quoddā op⁹ meritoriū: ⁊ ex recipiente iquātū obligať ad ozādū ꝑ illo q el'ynā dedit. si q̄ ꝓsideraꝛ el'yne efficacia ex parte recipiētis: sic maioz efficacia i maiozi dato ꝛsistit iquātū p hoc plures ⁊ magis ꝺbitores efficiūť. ex parte aūt dātis sic respectu pme cēntialis efficacia el'yne magis pēsať ex affectu q̄ ex dato: fz respcū pme accidētalis:vtputa remissionis pene: vel alicuius hz magnificať efficacia el'yne ex magnitudīe dati: nisi ex parte altera itētio volūtatis magnitudini exterioris dati ꝑponderet:pōt.n.tam intēsa esse volūtas q etiaz oēm penā absoꝛberet ⁊ reatuz:sicut de ꝛtritione dicitur. Et per hoc patet rēsponsio ad obiecta.

Ad tertium

sic ꝓcedit. Uideť q supflue assignētur el'yne cozpales.7.q̄ hoc versu cōtinēť: Uisito: poto: cibo:redimo:tego:colligo:ꝺdo. Uisito .f.ifirmū:poto.f.sitiētē:cibo.f.esurientē:redimo.f.icarceratū:tego.i. vestio nudū:colligo.i.recolligo hospitē:ꝺdo.i.sepelio mortuū. Ois.n.el'yna ad vtilitatez ei⁹ cui dať ꝺz ordinari.sed sepultura nõ est ad vtilitatē mortui: vt Seneca dicit.q̄ nõ fit el'yna in B q̄ mortu⁹ sepeliať. ¶ P. dñs Matth.25°:mīe opera cōmemorat qbus hō a dānatione liberať ⁊ regnū mereť.sed ibi nõ cōputať mortui sepultura.q̄ nõ est aliq̄ el'yna. ¶ P. el'yna dať ad subueniēdū necessitatib⁹ alioz:sed q̄dā vestes nõ sūt ad necessitatē: sed ad ornatū:⁊ quidā cibi ⁊ pot⁹ nõ sūt ad necessitatē:sed ad delectationē.q̄ nōvī q̄ semp vestire nudū ⁊ cibare esurientē sit pars el'yne. ¶ Sed ꝺ.multe alie sūt necessitates humane vite q̄ ꝑdicte:sicut cecus idiget ductione. claudus vectione. Cū ḡ el'yna ad oēs necessitates ozdineť: videť q ꝛsufficiēter el'yne ꝑdicte numereť. ¶ P. iter oēs necessitates ꝓncipales est pauptas. sed de hac non fit aliqua

Universidad de Deusto
Biblioteca

mentio.ergo insufficienter elyne ꝑdicte numerantur.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q etiã elemosyne spirituales tcõuenieter nu merent:q̃ hoc versu ꝓtinent. Cõsule:castiga:solare:remit te:fer.ora. Consule.i.doce ignorãtẽ ⁊ dirige dubitantẽ: in telligẽ.n.in hoc duplex elyna spũalis.s.doctrina ⁊ ꝓsiliũ. castiga delinquẽtẽ:solare.i.cõsolare tristẽ: remitte delin quẽtibus in te.fer.i.porta ifirmitates alioꝝ ⁊ grauamia. ora ꝓ oĩb⁹.elyna.n.cadit sub ꝑcepto.⁊ obligat ad tps õter minatũ vt ꝑdictũ est.sed nõ est tps docẽdi nisi qñ aliquis ignorãs occurrit.si g̃ elyne ps sit doctria:vr̃ q qñcũq; hõ videat aliquẽ ignorãtẽ q debeat eũ docere. ¶ P. qcũq; determiat aliquã questionẽ docet querẽtẽ:lz ille g dat cõ filiũ questionẽ õtermiat: qz cõsiliũ questio est: vt dicit in .4.ethi.g̃ nõ dz alia elyna poni cõsiliũ q̃ doctrina. ¶ P. elyna ad liberalitatẽ reducit:vt dictũ est:sed seueritas cõ tra liberalitatẽ diuidit.vt in.3°li.di.33ª. dictũ est de ptib⁹ iustitie.g̃ cum castigare delinquẽtẽ ptineat ad seueritatẽ: nõ vr̃ q debeat iter elyna poni. ¶ P. elyna nõ cõputãt iter ptes charitatis:lz iter ptes iustitie cũ sit opus satisfa ctoriũ.cum ergo remittere delinquẽti:⁊ ferre molestias alioꝝ sit charitatis pfecte:videt q nõ sint ptes elemosy ne:que est actus misericordie.
¶ Ulteri⁹ videt q elyne corporales ꝑemineãt spũalibus elyna.n.ordinãt ad subueniẽdũ indigẽtie: sed magis idi get corp⁹ q̃ spũs. g̃ potior est elyna corporalis q̃ spũalis.
¶ P. quãto min⁹ recõpẽsat elyna dãti:tãto elyna est acce ptior.vñ dr̃ Matth.5°. Or receperũt mercedẽ suã g laudẽ suã ꝑ elynis querũt.lz i corpalib⁹ elynis minor fit recõpẽ satio:qz bona spũalia alys cõicata in possidẽte crescunt. g̃ elyne corporales sunt potiores. ¶ P. quãto elyna magis sa tisfacit desiderio paupis tãto gratior est .lz magis satisfit desiderio recipiẽtis ꝑ elynas corporales q̃ spũales: qz defe ctus corporales magis sentiũt. g̃ elyna corporalis potior ẽ.
¶ Sed ꝺ est.qz ꝑ elynas spũales subuenit spũs: ꝑ corpa les aũt corpi.sed spũs ꝑmiet corpi.g̃ ⁊ elyna spũalis corporali. ¶ P. quãto ẽ nobilius datũ tãto ẽ nobilior elyna: sicut etiã in elynis corporalib⁹ ps. sed bonũ spũale qõ i elynis spũalib⁹ dat est meli⁹ q̃ corporale: qõ dat in corporib⁹. ergo elemosine spũales sunt potiores corporalibus.
¶ Rñdeo dõz ad ꝑ[am]. q. q elyna corporalis ordinãt ad sub ueniendũ necessitati corporis :q̃ qdẽ est duplex.s.cõis ⁊ spe cialis rõne alicuius accũtis:cõis qdẽ necessitas corporis est duplex:vna ex hoc q ia mortẽ incurrit:⁊ ad hoc ordinãt se pultura mortui:alia ex q ẽ nobis necessariũ aliqd preser nãs a morte ne eã aliqs incurrat:⁊ ꝺ duplr: vno mõ ꝓ phi bẽs corruptiuũ iteri⁹:qõ est õfectio nutrimẽti:⁊ ꝺ ordi nãt cibatio esuriẽtis ⁊ potatio sitiẽtis:ex q his duob⁹ in digẽt ad nutrimẽtũ. Alio mõ ꝓhibẽs corruptiuũ exteri⁹: ⁊ ad ꝺ etiã ordinãt duplex elyna.s.tegere nudũ:⁊ collige re hospitẽ i domo:qz his duob⁹ ꝺ acris itẽperiẽ indigem⁹ .s.veste ⁊ domo. Silr etiã necessitas spãlis põt eẽ duplex vel ex cã intrinseca sicut ifirmitas: ⁊ ꝺ hãc ordinãt visita tio ifirmoꝝ:vel ex cã itrinseca sicut detẽtio icarceratoꝝ: ⁊ ꝺ hoc ordinãt redẽptio captiuoꝝ. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm q q̃ cuis sepultura nõ ꝓfit mortuo ex se corpalr:pdest tñ ei ex q in memorys hoium remanet:tũ qz in ꝓfusione mortui reputat q insepult⁹ iacet: tuz qz ex ipo tumulo magis in memoria manet.⁊ aliq ad ozãdũ ꝓ ipo excitãt. vñ monu mẽtũ dr̃ a memoria: vt Aug. dicit in li. de cura ꝓ mortuis agenda. ¶ Ad ꝛm dõm q dns enumerauit illas elynas in quib⁹ maior idigẽtia apparet vt euidẽtior apparcat iu stitia iudicãtis:dũ hos ꝓ elynis remunerat:⁊ illos ꝓ omis sione ꝺdẽnat:⁊ tñ in alys scripture locis talis elyna ꝓmẽ dat: sic ꝑz de Thobia ⁊ ꝺ Simone machabeo: q parẽtib⁹ ⁊ fratrib⁹ suis sepulcbza solẽnia edificauerũt:⁊ ẽt Joseph g corp⁹ dñi sepeliuit:⁊ ex ꝺ laudat. ¶ Ad ꝫm dõm q ali qñ illud qõ est ad delectationeꝝ vel ornatũ in necessitatẽ vertit. ⁊ ꝺ duplr. vel pp infirmitatẽ: qz ifirmi sũt sustẽtã di delicatis cibis ⁊ vestib⁹ molliorib⁹:ne nã grauet:vt pp ꝓfitinã ꝛsuetudinẽ:aut etiã dignitatis statũ:in q̃ aliqs ẽt paup sine cõfusiõe nõ põt alys vti:⁊ iõ ẽt Augu. in regula bis duob⁹ gñib⁹ boĩum ꝓcipit vberi⁹ subueniẽdum. ¶ Ad 4ᵐ dõm q oẽs alie necessitates ad aliquã istarũ reducũ tur:quicqd.n.ad subuẽtionẽ morbi ptinet ꝺ totũ subvẽ tatiõe infirmi cõtinet. ¶ Ad 5ᵐ dõz q sicut nũmus eo q est mẽsura quedã:vt phs dicit.5°.ethi.ꝓtinet oĩa necia vi te vtute:ita etiã pauptas ꝓtinet oẽs necessitates:⁊ iõ sub uenire pauperi nõ est specialis elemosyna ab alys distin cta.lz generalis omnes includit.
¶ Ad.2.q. dicẽdũ q elyne spũales dicunt gbus defectib⁹ ꝓmi in spũalib⁹ subuẽit:qõ quidẽ fit duplr: vno mõ qñ aliqs ipetrat ꝓpio subuẽtionẽ a deo: ⁊ ꝺ facꝺ oro. alio mõ qñ aliqs subuẽit ꝓmo ꝑ seipm:⁊ hoc vel ꝺ defectũ pene vl ꝺ defcũz culpe.si ꝓmo mõ ꝺ est duplr: qz pena spũalis vel est i intellectu ꝛz ignorãtiã:⁊ ꝺ hũc defectũ est doctri na respcũ intellect⁹ speculatiui: ⁊ cõsilium respcũ intelle ctus practici. vel est in affectu.s. triſtitia: ⁊ cõtra hũc defe ctũ est cõsolatio. Si aũt scꝺo mõ.s.cõtra defectũ culpe ꝺ duplr: vno mõ ex pte ipsi⁹ peccãtis:cui⁹ ordinatiõi subue nit castigatio:alio mõ ex pte alteri⁹ g ex culpa peccãtis le dit:⁊ sic ꝺ culpã est duplex remediũ .s. remissio ex pte eẽ. i quẽ directe clꝑa ꝓmittit.⁊ ꝛsupportatio ex pte ei⁹ cui pec cantis societas est onerosa. Uel aliter: defect⁹ cui subue nit ꝑ elynas spũales:aut est defect⁹ pene in itellectu pra ctico: vel speculatiuo:⁊ sic est doctrina ⁊ cõsiliũ vt dictũ est. vel in affectu ⁊ sic est ꝛsolatio: aut est defectus culpe sic vel in seipsũ cũ spe emẽdatiõis:⁊ sic est castigatio: aut sine spe emẽdatiõis:⁊ sic nõ restat nisi ꝑ orationẽ diuinã subsidiũ implorare: vel in ꝓmũ:⁊ sic quãtũ ad culpã ꝑ diget remissiõe:quãtũ ad penã quã infert ꝛsupportatione.
¶ Ad ꝑm g̃ dõm q sicut dare elynam corporalez nõ cadit sub ꝑcepto obligante nisi ad tps necessitatis:⁊ vt aliqui necessarys vite subueniat.ita ad doctrinã alteri⁹ nõ obli gat hõ pp debitũ officiũ:nisi in his q̃ sũt de necessitate sa lutis:⁊ qñ nõ esset q instrueret: vel qñ aliqs aliũ errãtem videret. nisi esset ali⁹ q ex officio id facere teneret.alias aũt docere ẽ ꝓsiliũ ⁊ superogatio q̃dã: sic ⁊ ꝺ elynis corpo ralib⁹ dictũ est. ¶ Ad.2.dõm q nõ oĩs questio est ꝓfitili. sed q̃stio q̃ est de reb⁹ agendis a nobis:⁊ qz dubitatio fit ignorantia talis ex hõnem spãlem defect⁹ inquãtũ ẽ sciẽtia q̃ dz esse regitiua in opc:iõ spãlis elyna põit ꝓfici ꝑter doctrinã. ¶ Ad 3ᵐ dõm q penã castigãdo iflige cõtingit dupl'r:aut inquãtũ est afflictiua illi⁹ cui infert:⁊ sic ad seueritatẽ pertinet:q̃ equalitatẽ iustitie seruat ex q penã culpe recõpẽsat:aut ex q cedit in bonũ ci⁹.in quem pena infert.⁊ sic largo mõ ad liberalitatẽ reducit: put ẽ beneficiũ impẽsuz q̃dãmõ liberalitatis est. ¶ Ad q̃rtum dicendum q charitas est mater oĩum virtutuz.⁊ ideo nõ est incõueniẽs si act⁹ qui sunt aliarum virtutum quasi ob cientium sint etiam charitatis quasi iperantis.
¶ Ad.3.q.dõm q elyna ꝺ efficaciã vt dictũ est:ex pte da tis:⁊ ex pte recipientis:ex pte autẽ dantis efficacia elyne pensat̃ per cõditionẽ ipsi⁹ actus quo subsidiuz ꝓmo cõ fert:⁊ sic simplr loquẽdo elyna spũalis dignior ẽ: qz act⁹ spũales digniores sũt corpalib⁹ bonis. Ex parte aũt recipi tis põt mẽsurari elyna duplr: vel rõne boni q̃ ꝓfert:⁊ sic adhuc elyna spũalis ꝓeminet vel rõne necessary:⁊ sic q dam spũales sũt gbusdã corpalib⁹ potiores. s. q̃ ꝺ culpã re dinant gbusc̃uq; elynis corpalib⁹: qz hõ magis ꝺ vitare culpã q̃ aliquẽ defectũ corpalẽ etiã mortẽ:quedã vo corpales:q̃.s.sunt ad sustẽtationẽ vite gbusdã elynis spũa libus magis sũt necessarie.s. que sũt ad bene eẽ: sed ille q

sunt ad bene esse spũale sũt magis necessarie illis que sũt ad bene esse corporale. sic g̃ ꝑz q oĩbus corpalibus elynis alique spũales potiores sũt:⁊ similiter in gñe loquẽdo de vtrisq;. ¶ Ad ꝑm g̃ dicẽdũ q q̃uis corp⁹ bẽat plures indi gẽtias q̃ spũs:tñ indigẽtie spũs sunt magis fugiẽde q̃ in digentie corporis:sicut eligibiliores sũt spũales q̃ corpo rales diuitie. ¶ Ad ꝛm dicẽdũ q recõpẽsatio ñ diminuit efficaciã elyne:sed itẽtio recõpẽsatiõis. vñ q̃uis aliqs do cẽdo ipse etiã adiscat:nõ tñ q̃ nq; pp hoc facit:sed soluz vt alteri subueniat. Et ꝑterea intẽtio acquirendi aliqꝺ spũa le bonũ nõ minuit rõnẽ meriti:qz per ipz deo ꝓiungimur vt frequẽter tangit. ¶ Ad ꝫm dõz q⁊ si min⁹ sentiat aliqs defect⁹ spũales ꝺ ẽ ꝑ defectũ ei⁹: nõ aũt mẽsurat elyna g ꝺ qõ acceptat g recipit. lz ꝼm q acceptare dz.als meri tum dãtis ⁊ recipiẽtis pẽderet arbitrio: qõ falsum est.

Ad quartũ sic ꝓcedit. vr̃ q ꝺ necessitate ñ sit dã da elyna.qz vt dic Aug. peccat q ꝑpo stere agit.lz ordo charitat⁹ ꝺ exigit vt hõ magis sibi q̃ al teri subueniat.g̃ peccat subtrahẽdo sibi necium vt alteri ꝓferat. ¶ P. phs dicit in.4.ethi.q q dissipat substãtiam suaz indigis deltruit scipz. ⁊ ꝺ pcipue veruz est q̃tũ ad necia sed peccat g seipsũ occidit: g̃ etiã peccat q ꝺ necessarys si bi elyna facit. ¶ Sz ꝺ ẽ q oĩa dat nihil sibi retinet de ne cessarys.sed dns cõsulit Matth.19. Uade oĩa q̃ hẽs ⁊ da pauperib⁹. g̃ sine pcto põt hõ de necys sibi elynaz facere.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q etiã de malo acgsito ⁊ possesso possit elyna fieri: Luc.16.sup illud. Facite vobis amicos de mãmona inigtatis:dicit glo. inigtas bene dispẽsata in iustitiã verti tur. g̃ vr̃ q liceat de inique possessis elynã facere. ¶ P. ei qui est in vltia necessitate cõstitut⁹ oĩb⁹ modis subueniẽ dum est.sed cõtingit aliquẽ q nihil hz nisi de iniusto acq sito ⁊ detẽto in extrema necessitate videre. g̃ dz ei elynaz facere:⁊ sic de malo acquisito ⁊ detẽto potest elyna fieri.
¶ Sed ꝺ est.q. Hre.dicit. Nõ ẽ cõputãda elyna si paupe ribus dispensẽt q̃ ex illicitis rebus acquiritur.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q ꝺ turpi lucro nõ possit fieri elyna. sic ꝺ me retricio ⁊ aleato: ⁊ q̃ ꝺ p simoniã acgrit: qz ꝼm phm dona bñt aliquid simile deo sacratis.lz ex hꝺ nõ liz sacrificiũ: vel oblationẽ deo offerre. Deutero.24. Nõ offeres mer cedẽ pstibuli:nec ꝑciũ carnis in domũ dei tui. g̃ nec elyne ⁊ hꝺ fieri debẽt. ¶ P. aleatoꝝ lucrũ est turpe lucrum: acceptiones.n.eoꝝ liberales sũt:vt phs dicit in.4. ethi.lz ex aleato nõ põt fieri elyna:vt vr̃.qz tenet ad restitutiõez ei⁹. g̃ nõ põt fieri elyna de turpi lucro. ¶ Sed ꝺ.q̃ Aug. dic. Qui habetis aliqd de malo: facite ide bonũ. g̃ g acgsi uit aliqd de turpi lucro ꝑt illꝺ i bonũ vsũ elyne expẽdere.
¶ Rñdeo dõz ad.i.q.q de reb⁹ exterioribus dr̃ nobis aliqd necium dupl'r:vno mõ sine q̃ nõ põt aliquis esse ⁊ viuere. Alio mõ dicit nobis necium quo indigem⁹ ad honeste vi uẽdũ vel decẽter ꝼm statũ nr̃m.lz talis decẽtia nõ cõsistit in aliq̃ indiuisibili:qz multis additis hõ nõ excedit status sui cõditionẽ:multis ẽt subtractis cõditio sui status decẽ ter cõseruat:sed tñ posset addi q esset vltra cõditionem statꝰ sui:⁊ tñ diminui q nõ ꝼuaret honestas:vel sui stat⁹ decentia: ⁊ ꝺ qdẽ sermõe determinari nõ põt:qz de singu larib⁹ nõ est iudiciũ:lz stat in ꝺ prudẽtie arbitrio ⁊ discre tiõis que docet de oĩbus. Utroq; aũt dictoꝝ modoꝝ põt aliquid esse alicui necessariũ duplr:vl rõne suiipsi⁹:⁊ ꝺ di cit a quibusdã necia indiuidui:vel rõne eoꝝ q̃rũ curã ge rere dz:⁊ hoc dr̃ necessariũ psone inq̃tũ psona ad dignita tẽ ptinet:ꝼm quã alicui cõpetit alioꝝ curaz gerere. Illud g̃ sine quo non põt esse vel viuere aliquis: vel ipse vel illi quoꝝ curã hz:nõ dz i elynas expẽdi:hoc.n. dr̃ necium ꝼm plr q̃st necessitate absoluta:nisi forte posset añq̃ talis ne cessitas incũbat ꝑ aliũ modũ resarciri:qz iaz excideret ab hꝺ necessitatis rõne. Similr etiã illud q̃ subtracto nõ põt seruari de essentia status aliq̃ mõ suꝰ vel suoꝝ nõ dz aliqs in elynas expẽdere:nisi ꝺ facili resarciri possit: aut nisi ali quis statũ mutare vellet:qz nullus dz indecẽter in aliq̃ sta tu manere:vel nisi necessitas illa ꝓpoderet:vl alicui⁹ per sone specialis in necessitate vltia exĩstis:vel eccliẽ:vel rei publice:qz bonũ gentis est diuini⁹ q̃ bonũ vni⁹. illud aũt quo posito vel subtracto nihilomin⁹ decentia stat⁹ manet põt i elynã dari:⁊ ꝺ ꝺ est ꝛsiliũ nõ ꝓceptũ. illud aũt quod necessariũ reputat ad aliqd qõ est vltra decẽtiaz stat⁹ dz in elemosynã dispensari:⁊ hoc cadit sub ꝓcepto. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm:q si aliqs necium sine q̃ nullo mõ esse vel decenter viuere possit sibi subtraheret ⁊ alu daret: ordinẽ charita tis perteret in bñficys obseruãdis:nõ aũt si de alys sine quib⁹ ꝑdicta esse pũt plus alteri q̃ sibi tribuat:qz virtuosi est ꝺ talib⁹ bonis corpo ralib⁹ plus alys q̃ sibi tribuere: vt phs in.9.ethi.dicit. ¶ Ad ꝛm dõm q ro illa ꝓcedit de eo qõ est necium ꝼm primũ modũ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q illi qui oĩa dimittũt pp deũ statũ viuẽdi mutãt:cui⁹ stat⁹ decẽtia põt cõseruari ꝑ ea q̃ a fidelib⁹ ⁊ deuotis vel quottidie mi nistrãt: vel iã ministrata sũt i possessionib⁹ ⁊ redditibus.
¶ Ad.2.q.dõm q illud dicit licitũ qõ nulla lege ꝓhibẽt. vñ illicite acgsitũ dr̃ qõ ꝺ ꝓhibitionẽ legis acgrit. Sz ꝺ põt esse duplr. qz aut lex ꝓhibuit ipm lucrũ vel cãm lucri tãtũ:si ipm lucrũ est ꝓhibitũ:tũc ipossibile est q iuste de tineat̃:ex hoc.n. ipo efficit aliqs iniusti tituli ⁊ male fidei possessoꝝ q contra legem aliquid habet. Sed in talibus distinguẽdũ ẽ: qz aut nõ trãsferr̃ dñium:sicut in rapina ⁊ furto.⁊ tũc oĩo restituere tenet̃:⁊ iõ ex ꝺ nõ põt elyna fieri:aut trãsferr̃ dñium:⁊ tũc vel cõpetit repetitio ei: a quo gs lucratus est ꝼm aliqꝺ ius:sicut in vsura accidit in q̃ vt qdã dicũt dñium trãsferr̃.⁊ tũc de hoc etiã nõ põt elyna fieri:aut nõ cõpetit repetitio ꝼm turpitudinez sceleris ex parte dantis:sicut in simonia accidit:⁊ tũc tale acgsitũ nõ põt iuste retineri:sed ꝺ in elynas erogari. Si aũt lex ꝓhi buit actũ ex quo gs lucrat̃:sed ñ lucrũ supposito actu:tũc q̃uis acgrẽdo tali actu ꝺ legẽ fecerit:tñ tenẽdo nõ facit ꝺ legẽ:sicut cũ gs de lenocinio vel meretricio lucrat̃:⁊ ideo hec retineri pñt:⁊ de eis elyna fieri põt. ¶ Ad ꝑm ergo di cẽdũ q illud intelligẽdũ est de illis q̃ per illicitũ actũ acq sita sũt:⁊ tñ iuste possidẽt. Uel aliter dicẽdũ q mãmona inigtatis dicunt diuitie etiã licite acgsite ⁊ possesse:vl in q̃tũ eas sola inigtas diuitias esse reputat. vt Aug. expõit .21. de ciui. dei. vel inq̃tũ sunt inigtatis occasio:vel inigta tis.i.inequalitatis:qz ñ equalr sũt hoĩb⁹ distribute bono aliquando egente ⁊ malo supabundãte. ¶ Ad secũdũ di cendũ q in tali casu si sine periculo pauperis esse põt de bet ille q alienũ hz significare ei cui debet:⁊ sine ille licẽ tiã dederit siue nõ:debet paupi in vltima necessitate exi stẽti ꝓuidere:nec ꝓuidet sibi ꝺ alieno: qz necessitas talis oĩa facit cõia. vñ nõ tenet ad restitutionẽ: nisi ille cui dz i simili necessitate esset:quia etiam tũc teneretur sibi pro uidere si nihil habuisset ab eo.
¶ Ad.3.q.dicẽdũ q q̃ lucrũ ipm est lege ꝓhibitũ:vt rapi na:vsura:⁊ simonia:nõ solũ dr̃ turpe lucrũ:sed iniquũ:⁊ ꝺ hoc dictus est elyna fieri qualr possit:vel nõ possit:sed q̃ act⁹ quo gs lucrat⁹ est lege ꝓhibit⁹ nõ aũt ipm lucrũ: tũc vocat̃ turpe lucrũ:sicut est in meretricio:vel in silibus:⁊ tũc de tali elyna fieri potest:qz nõ tenet̃ ad restitutionez.
¶ Ad ꝑm g̃ dicẽdu q ꝺ tali lucro nõ dz fieri oblatio ad altare:ꝑcipue mãifeste pp scãdalũ ⁊ reuerẽtiã sacroꝝ vel sceleris abhominationẽ:lz he cause nõ ꝓhibent gn ex tali elyna fieri posset. ¶ Ad ꝛm dicẽdũ q ipm lucrũ aleatozũ est lege ꝓhibitũ:sed in hoc distinguẽdũ est: qz aliqd circa ludũ iustũ est ꝓhibitũ lege nãli aut diuina: vt q aliqs lu craret̃ ab his g rem suã alienare nõ possint: sicut sunt mi norez ⁊ furiosi ⁊ similes:⁊ iteruz q aliqs alterum trahat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex cupiditate lucrādi: ſz ſm ius poſitiuum oē tale lucruz eſt iterdictū: q2 aūt ius poſitiuū p diſſuetudinē abrogaſ. nō aūt ius diuinū: iō dicēdū vī q ſi lucrat⁹ ē ab eo qui nō būit ptātē alienādi teneſ ad reſtitutionē ei: ⁊ ſic ñ poteſt facere el'ynam inde. ſi aūt luſit cū eo q bz ptātem alienādi que ſua ſūt ſi tractus luſit ⁊ amiſit poteſt repetere: ſi lucrat⁹ eſt nō teneſ reſtituere: q2 ille q amiſit nō eſt dign⁹ recipere nec pōt licite retinere: niſi ius poſitiuū per ↄtrariā ↄſuetudiē eēt alicui abrogatū. ſi aūt aliū trahere it ſi amiſit nō ↄpetit ei repetitio: ſi aūt lucrat⁹ eſt teneſ ad reſtituēdū illi a q̄ lucratus eſt: ⁊ nō pōt inde facere elemoſynam:

Ad quintum ſic pcedit. Uideſ q vxor poſſit ō rebus mariti facere el'ynam: q2 ſicut dicit Aug. Uxor in ſocietate matrimony aſſumit ꝓpter qō nō de capite neq; de pedibus femina formata eſt ſed de latere. ſi ergo vir poteſt facere el'ynas de rebus domus que ſūt ei cōmunes rōne predicte ſocietatis ⁊ vxor poterit facere. ¶ P. de Lucia legit q dabat el'ynas ignorante ſpōſo: nec ex hoc reprehendit: ſz laudaſ. g. vxor poteſt ſine ↄſilio mariti el'ynas dare. ¶ Sz ↄ. i. Lor. xi. Uir caput eſt mulieris. ſed mēbra nō pōt aliqd ſine capite facere: ergo nec vxor poteſt ſine viro el'ynas dare.

¶ Ulteri⁹ vī q filiuſſamilias poſſit etiā dare: q2 glibz qō ſuū eſt poteſt alteri dare: ſed res paterne ſūt filyfamilias: q2 ipſe eſt heres: ergo pōt de eis el'ynaz facere. ¶ P. vſus diuitiaz laudab⁹ ↄr eſt: ſi ad bonū ſpuale gs eis vtaſ q̄ ad bonū corporale: ſed ad vſū corporis ſui pōt filiuſſamilias reb⁹ patrimony ſui vti. g̃ multo fortius ad bonū ſpuale qō eſt per el'ynas. ¶ Sed cōtra nullus poteſt aliqd dare qō nō eſt in ptāte eius. ſed patrimoniū nō eſt in poteſtate filyfamilias. ergo nō poteſt de eo dare elemoſynam.

¶ Ulterius vī q ſerv⁹ vel ancilla pñt facere el'ynam ō rebus dñoz: q2 de quolibet preſumēdū eſt bonuz: niſi pbeſ cōtrariū: ſed facere el'ynam eſt bonū. g̃ debet preſumi q dño ſuo placeat: ⁊ ita ſub ſpe ratihabitiōis poterit el'ynaz facere. ¶ P. el'yne etiā a famulis facte valere ad ſalutez dñoz pñt: ſicut pz in mortuoz ſuffragijs: ſed ſeruus debz ꝓcurare bonū dñi ſui nō ſolū corporale ſed ſpuale magl. ergo pōt de reb⁹ dñi el'ynam facere. ¶ Sed cōtra. nullus dz el'ynam facere de alieno: ſed res dñoz nō ſunt ſeruoz. ergo ſerui de eis el'ynas facere nō debent.

¶ Ulterius vī q monachi pñt el'ynas facere ſine licentia abbatis. vnū. n. bonū nō preiudicat alteri: ſed religio ē bonū quoddā. g̃ nō preiudicat el'yne que etiā bonū quoddā eſt. qn eam dare poſſit. ¶ P. el'yne maxie in ſcriptura cōmendant. ſi g̃ monachi nō pñt el'ynas dare: tūc ſūt peiozis cōditiōis q̄ alij. ¶ Sed cōtra. el'yna nō eſt danda: niſi de ꝓprio: ſed monachus nō bz ꝓprium, pbēte paupertatis voto. g̃ monachus nō pōt elemoſynam dare.

¶ Rñdeo dōm ad pmā. q. q in extrema necitate exiſtēti q̄ facit oia cōia quilibet predictoz pōt el'ynam facere: q2 dz preſumere q ſuo ſuperiori placeat cum ipe dare teneret ſi preſens eſſet: ⁊ ſi etiā pbibereſ. ideo dicēdū vī ſicut de illicito lucro dictū eſt prius: ad cuius reſtitutionez alij quis teneſ. alias aūt de vxore diſtinguēdū eſt: q2 ſi habet alias res ꝓter dotē vel eſt lucroſa: tūc pōt tales el'ynas dare que virū nō depauperēt: etiā nō regſito aſſenſu viri dūmō ñ pbibeat: ⁊ ſi etiā pbiberet vbo poſſet pbabilr credere q eam nō intenderet ſimplr ab el'ynis coercere: ſed a ſuperfluitate el'ynaz niſi aperte pateret ei ↄtrariū. ſi āt predicta duo defuerit nō dz dare el'ynas ſine cōſenſu viri niſi aliquas el'ynas cōes ⁊ modicas: de quibus ſatis ei cōſtare pōt q viro placeret ſi necitatē pauperis inſpiceret.

¶ Ad p^m g̃ dōm: q̄ cuius vxor ad ſocietatē aſſumaſ: ⁊ in ipo actu matrimony ſit equalis: tñ in his que ad diſpoſitiōem domus pertinēt vir caput eſt mulieris: ⁊ ideo nō ē ſimilis ratio de vtroq;. ¶ Ad z^m dicēdum q beata Lucia erat adhuc ſponſa tñ: nec erat matrimoniū conſummatum: aut ratificatum: ⁊ ideo de cōſenſu matris ſub cui⁹ cura erat poterat elemoſynam facere.

¶ Ad z^m. q. dōz q filiuſſamilias nō pōt dare el'ynam ſine conſenſu parētum niſi panem ⁊ bō: que non inferūt ſenſibile damnū: de quib⁹ ſatis cōſtare pōt q parētib⁹ placeat. ¶ Ad p^m g̃ dōz q q̄cuis filiuſſamilias ſit heres: nō tamen adhuc eſt dñs rer: ⁊ iō dare nō pōt. ¶ Ad z^m dōz q ad pactū corporale teneſ ei parētes niſi ex culpa ſua remāeat. ⁊ iō pōt vti reb⁹ parētū ad neceſſitatē ſuā: nō āt alys dare. ¶ Ad. 3. q. dicēdū q ſimilr dicēdū ē ō ſeruis ⁊ ancillis: ⁊ ēr ō famulis: q̄uis ſint libere cōditiōis q nō pñt el'ynas dare de rebus dñoz ſine eozum cōſenſu niſi panez ⁊ bō q̄ dictū eſt nō inferūt ſenſibile nocumētū: q2 ⁊ ſi ſit diſpoſator rerū: nō tamē ponit diſpēſatoz quaſi ptātem aliquam in re dñi habēs: ſed quaſi tractās eam ad vtilitatem dñi. de precio aūt ſui ſeruitij cōſtat q poſſet elemoſynā dare.

¶ Ad p^m g̃ dicēdum: q nō oz q preſumam⁹ de quolibet quodlibet bonū: ſed illud ad qō teneſ: quo ptermiſſo peccat: q2 nullū debem⁹ credere malū: niſi cōſtet nobis ō malitia ei⁹: ⁊ iō nō oz q famulus credat q dño placeat niſi illa neceſſitate pauperis: in qua dñs de nēcitate tenetur.

¶ Ad z^m dōz q ſuffragia nō ꝓſunt mortuis p alios facta niſi inquātū meruerūt vt eis ꝓdeſſent: ūō adhuc viuentes vt Aug. dicit: ⁊ ideo ſunt aliquo mō coz ille el'yne q̄ p eis fiūt. Et ſimilr oz q elemoſyne que p viuentib⁹ fiūt ſi debeāt eis pdeſſe debēt eſſe coz: quod nō pōt eſſe ſi eis obliceat: ⁊ iō nō dz facere elemoſinaz ꝓ vno famulus de rebus domini: niſi cōſtet ſibi q ei placeat.

¶ Ad. 4. q. dōm q monachus ſi habet diſpēſationē rerum monaſterij poteſt ⁊ dz facere el'ynam de ſuperfluis notis capituli. ſi aūt nō bz diſpēſationē: tunc in monaſterio exiſtēs nō debet dare ſine licētia niſi in extrema neceſſitate vel abſente abbate aliqd modicū ſub ſpe ratihabitionis extra monaſteriū vō exiſtēs puta in ſtudio poteſt el'ynam facere: q2 cum dant ei expēſe cōmittīt ei ea; diſpenſatio.

¶ Ad p^m g̃ dōm q nō eſt icōueniēs bonū perfectuz bono imperfecto repugnare: nō gdem ꝓpter ↄtrarietatē ad ipſa in q̄tū eſt bonū: q2 bonū nō ē bono ↄtrariū: ſz ꝓpter ↄtrarietatē ad eius imperfectionē. ¶ Ad z^m dōm q monachus nō eſt factus ex hoc peiozis cōditiōis: q2 multo magis eſt accepta deo vniuerſalis rex abdicatio q̄ particularis diſtributio que fit per elemoſynas.

Ad ſextum ſic pcedit. Uideſ q aligs nō poſſit ſibi el'ynam facere. elemoſyna. n. ē actꝰ liberalitatis vel iuſtitie: ſed he virtutes ꝓpter hoc q̄ cōmuniōe cōſiſtūt nō ſūt niſi ad alterū: vt de iuſtitia dī. q. ethi. ergo el'yna nō pōt eſſe ad ſeipz. ¶ P. nullus dat niſi quod habet: nec aligs recipit niſi id qō nō habz. ſz nullus poteſt aliquid ſimul habere ⁊ non habere. ergo nō poteſt ſibi dare elemoſynam. ¶ Sz ↄ. hō debet diligere ꝓximū ſicut ſeipſū: ſed ꝓximuz ita dz diligere affectu q̄ etiā effectu ei benefaciat. g̃ ⁊ ſibi dz benefacere ⁊ elemoſynas dare.

¶ Ulteri⁹ vī q malis nō ſit el'yna danda per id qō dī Eccleſiaſtici. iz. Da miſericordi ⁊ nō ſuſcipias peccatorem: ⁊ iterum. Benefac humili ⁊ nō des impio. ¶ P. ꝓdito domini ſui reputareſ q de rebus a dño ſibi cōceſſis hoſtem dñi ſui nutriret. ſed oīs peccator eſt hoſtis dñi. g̃ non dz el'emoſyna de rebus a deo nobis cōceſſis dari. ¶ Sed ↄ. Matth. 5. eſtote filij patris veſtri. q in celis eſt: qui ſolē ſuum facit oriri ſup bonos ⁊ malos. ſed hoc nō dī niſi ꝓpter imitationē. g̃ debemus ⁊ bonis ⁊ malis dare.

¶ Ulteri⁹ vī q meliori ſit magl ſubueniēdū ſemp: q2 el'yna daſ pp deū: vt ex ipſi⁹ diffinitiōe pz. ſed bon⁹ ē deo ꝓximior q̄ malus. g̃ meliori ſemper magis el'yna eſt danda.

¶ P. elemoſyna bz efficaciā ex pte ēt recipiētis qui obligatur ad oziādū p el'ynaz dāte. ſed op⁹ boni eſt efficax ad merēdū magis. g̃ magis ſemp dz dari el'yna magis bono. ¶ Sed ↄ. el'yna cū ſit actꝰ mīe miſeriā intueſ. ſed malus ē magl miſer q̄ bon⁹. g̃ magl ē el'yna malis dāda q̄ bōis. ¶ Rñdeo dōz ad pmā. q. q el'yna pōt duplr fieri: vt ex ꝓdictis pz. ſ. p collatione alic⁹ rei tpalis. ⁊ ſ̄ mō nullus ſibi ipi el'ynam facere pōt: vel p exercitiū aliqu⁹ actꝰ ſpūal' vt corporalis: ⁊ q2 hō rōne diuerſaz ptiū in ſeipm agere pōt ſicut aīa mouet corp⁹: ⁊ vna ps aīe aliā: ⁊ vna ps corporis aliā: ideo talē el'ynā aligs pōt facere ſibi. ſed ad ſubueniē dū ſibi in corporalib⁹ nā ſatis inclinat: ⁊ iō de hoc nō oportuit dari ꝑceptū: ſed ſolū de ſubueniēdo aīe. ad quā nō ita multi inclināſ. vñ dī Eccl. 30. Miſere aīe tue placēs deo

¶ Ad p^m g̃ dōm q liberalitas ſm q cōſiſtit i pationib⁹ nō pōt eſſe ad ſeipz. ſed ſz q ↄſiſtit i ſūptōib⁹ pōt eē ad ſeipz ſicut ⁊ liberalitas. ſūt. n. aliq illiberales ad ſcipos: qui pp cupiditatē rer⁹ ſibi neceſſaria ſubtrahūt. ſz iuſtitia nullo mō pōt eſſe ad ſeipſuz: q2 bz rōnem equalitatis: q̄ ſemp ad alterz eſſe dz. ¶ Ad z^m pz ſolutio ex dictis.

¶ Ad ſcāz. q. dōm q ſm Aug. ſic diligēdi ſūt hoies vt eorū nō diligāt errores. ⁊ q2 exhibitio bñficij dilectiōi corrūdet: iō peccatoi ad ſuſtētationē nāe dz el'ynaz facere ſi idigeat cū ꝑcipiat⁹ nobis bñfacere amicis ⁊ inimicis: ſed ad fouēdū eoz maliciā ñ ōbem⁹ eis aliqd dare: vel ſi ꝓſtaret q de eo qō eis daſ i pctū abuteret: nō deberet eis dari aliqd niſi neceſſitas extrema expoſceret: ⁊ ſ̄ mō itelligēda eſt auctoritas iducta. Uñ pz ſolutio ad pmū. ¶ Ad z^m dōz q peccatoz ⁊ ſi ſit inimic⁹ dei q̄tū ad culpaz: nō tñ q̄tū ad nāz: q2 deus nihil odit eoz que fecit. Sapi. xi.

¶ Ad 3. q. dōm q cui magis bñ faciēdū ſit: vt dicit pl̄s. 9. etbi. nō eſt facile determiare pp multas diuerſitates bonī. ⁊ neceſſariū: tñ hoc eſt tenēdū q ſemp magis reddēdū eſt debitū q̄ bñficiū ipēdēdū: vt ipe ibidē dicit: niſi ex pte altera aſſit maioz bonitas vel neceſſitas: ⁊ iō parētib⁹ ⁊ ꝓpīngs ⁊ bñfactoribus: ⁊ eis a q bus ſpūalia accipit magis dz el'ynam facere ſi idigeāt: ⁊ ceteris pib⁹ meliozibus magl ⁊ magis ēt idigētib⁹ magis: ⁊ ſic ſm bas tres ↄditiones dz gradus i el'ynis ↄſtituī. ſ. ſm honeſtū: neceſſariū: ⁊ debitū. Aſſignare aūt in ſingulis q̄ vnū alteri coz pfecta tur eſt iposſibile: q2 ſingulares eoz ↄditiōes q̄ attēdende ſūt: ſūt ifinite ⁊ nō cadūt ſub arte: de bis aūt vnctio docet ⁊ prudētie ↄſiliū. ¶ Ad p^m g̃ dōm q̄ cuius ſit deo ꝓpioz ſemp melioz: nō tñ ſemp dz ei magis dari: q2 el'ynaz largitio ad neceſſitatē ꝓximi ſubleuādā dīnit⁹ iſtituta ē: vñ ſi idigētia ex pte altera nimis excedat magis ſeruabiſ interdū iſtituctis el'ynam q̄ ſi meliori daret. ¶ Ad z^m dōm q principalius ↄſideraſ efficacia el'yne ex pte dantis q̄ ex pte recipientis: ⁊ iō ex pte dātis dz eſſe ordinata datio q̄ el'yne efficaciā auget. ¶ Ad 3^m dōm q q̄uis peccator ſit magl miſer ī ſpūalib⁹: ſi tñ ī corporalib⁹: ⁊ iō ñ ē ſibi ſp magis ꝓuidēdū per corporales el'ynas. Qō. III.

Deinde querit de ieiunio. Et circa ꝫ quirit quattuor. Primo quid ſit ieiunij. Secundo quis teneatur ad ieiunium. Tertio de tempore ieiunij. Quinto de ſoluētibus ipſum.

Ad primū ſic pcedit. Uideſ q Iſido. icōueniēter diffiniat ieiūiū dicēs. Jeunium ē pſimonia victꝰ abſtinētia q; ciboz. pſimonia. n. vt ipe dicit: ideſt qō pua ſamonia: ſamos aūt idē eſt qō cib⁹. g̃ idē vī eſſe pſimoniā victꝰ ⁊ abſtinētia ciboz: ⁊ ſic alterū ſuperfluit. ¶ P. Matth. iz. ſup illud. Hoc genꝰ demonioz ꝛc. dicit Diero. Jeiunij eſt nō ſolū ab eſcis: ſed a cūctis illecebris abſtiere. cū g̃ Iſi. diffiniat ieiunij tñ pabſtinētia ab eſcis vī q icompetēs ſit aſſignatio. ¶ P. ad obſeruationē ieiunij videt nō ſolum ptinere abſtinere a cibis: ſed etiā lugere ⁊ vnguētū nō vti. vt pz Dañ. x. In diebus illis lugebā ego Daniel ꝛc. ſed ō his nō fit mētio i ꝓdicta aſſignatiōe. ergo inſufficiēs eſt. ¶ P. multi ſeruāt pſimoniā in victu ⁊ abſtinētiā in cibis: q tñ plures in die mādūcāt: ſed tales nō dicūtur ieiunātes. ergo diffinitio predicta nō cōuertit cum ieiunio. ¶ P. nullus eſt ieiunꝰ niſi ieiunio: ſicut nec albus niſi albedine. ſed aligs etiā īmoderate cibis vtens eſt quādoq; ieiunus anteq̄ comedat. ergo tali nō cōpetit diffinitio aſſignata ieiunij. ergo eſt icompetēs.

¶ Ulteri⁹ videt q ieiunij nō ſit actus virtutis: virt⁹ eniz ſicut abūdāti: ita ⁊ diminuto corrumpit. ſed ieiunij importat diminutionē a cibo: in q̄ cōſeruari nō poteſt medium virtutis. ergo ieiunij nō eſt virtutis actus. ¶ P. oīs virtutis actus eſt in aliquid operādo. ſed ieiunij dicit ceſſationē ab actu: ergo nō eſt virtutis actus. ¶ P. ieiunium ↄſiſtit nō ſolū in abſtinēdo a ſuperfluis cibis: q2 hoc eſt de neceſſitate virtutis: ſed etiā neceſſarys: ſed qui ſubtrahit neceſſarium cibum dat ſibi occaſionē mortis. nō aūt vt Piero. dicit differt vtrum magno vel paruo tempore te interimas. ergo cū nulli liceat ſeipm occidere: vī q nulli licet ieiunare: ⁊ ſic ieiunij nō erit actus virtutis. ¶ P. ſicut dicit Aug. in. x. cōfeſ. Alimētum ſic ſumi debet: vt famis medicamētum. ſed magis infirmo minus eſt medicina ſubtrahēda. cum ergo in pmo ſtatu Adam peccaſſet ſi cibo abſtinuiſſet donec poccuparetur fame. vt in. z. li. diſ. 20. dictum eſt. videt q etiaz nūc ieiunādo peccat homo. cum natura humana ſit infirmioz: ⁊ ſic ieiunij nō crit virtutis actus. ¶ Sed cōtra q̄ Piero. dicit. Jeiunij eſt pfecta virtus ⁊ ceterarū virtutum fundamētū. ¶ P. Iſido. dicit ieiunij eē abſtinētiā: vt ex diffinitione pmiſſa apparet. ſed abſtinētia eſt virtus. ergo ieiunij eſt actꝰ virtutis.

¶ Ulterius videt q ieiunij nō ſit actus temperātie: q2 cā nō dicit de ꝑſe. di. 5^a. Jeiunij quadrageſimale eſt decima totiꝰ āni. ſz dare decimā ē actꝰ iuſtitie. g̃ ⁊ ieiunare: nō igr tēperātie. ¶ P. ad fortitudinē ptinet moleſtias pferre. ſz B accidit in ieiunio. g̃ ieiunij eſt actꝰ fortitudis: nō ergo tēperātie. ¶ P. prudētie pars eſt cautela: vt i. 3. li. di. 33. dictū eſt. ſed ieiunij ad cautelā peccatoruz carnis īductum eſt. g̃ eſt actꝰ prudētie. ¶ Sz ↄ. mā ꝓpria temperātie ſūt delectabilia tactus: vt dī i. 3. ethi. ſed circa hꝰ eſt ieiunium: q2 eſt circa cibos. g̃ ieiunij ē actꝰ tpantie. ¶ P. abſtinētia eſt ſpecies temperantie. ſed ieiunium eſt abſtinentia. ergo eſt temperantie actus.

¶ Ulteriꝰ videt q ieiunij nō cadit ī ꝑcepto: ſup illud ꝑs. Oīs gloria eiꝰ filie regū. dicit glo. q gloria eccl'ie ī īteriozibus vtutib⁹ ↄſiſtit: ſicut fides: ſpes: charitas: ſed oē ꝑceptū eccleſie ad gloriā eccl'ie ordiaſ. g̃ de ieiunio exteriori nō pt eſſe ꝑceptū. ¶ P. ea q̄ ſūt ſuperogatiōis ad cōſiliū ptinēt ad qō nullus obligaſ niſi ex voto. ſed ieiunij eſt hꝰ. g̃ nō obligaſ ad ipm aligs ex ꝑcepto. ¶ P. gcūq; trāſgredit ꝑceptū peccat mortalr: ſi g̃ ieiunij iſtituti ab eccl'ia cadat ſub ꝑcepto. tūc ſi aligs vnuz die tñ frāgeret q̄drageſime mortalr peccaret: qō vī graue dicere. ¶ Sed ↄ. ſtatutuz eccl'ie obligat p modū ꝑcepti ſicut ꝑceptuz dei: q2 dñs diſcipulis ſuis dixit. Qui vos audit me audit. ſed ad illud ieiunij obligamur ex ſtatuto eccl'ie: ergo cadit ſub ꝑcepto.

¶ P. maioris pfectiōis eſt lex noua q̄ vet⁹: ⁊ magis a carnalib⁹ deſiderijs abſtrahēs. ſz ī lege veteri erat ieiunij in ꝑcepto. ergo multo fortius in lege noua.

¶ Ulteri⁹ vī q ieiunij nō ſit ſatiſfactoziū: q2 ſatiſfactio eſt iuſtitie actꝰ vt pz⁹ dictū eſt. ſz ieiunij ē actꝰ tpantie: g̃ nō eſt ſatiſfactoziū. ¶ P. illud ad qō ex ꝑcepto aſtringimur nō ē ſatiſfactoziū: ſed ſatiſfactionē ꝑcedit: ſicut ō el'yna dictū eſt. ſed q̄dā ieiunij cadit ſub ꝑcepto: vt dictū ē. g̃ ad min⁹ illō nō ē ſatiſfactoziū. ¶ P. ſatiſfactio dz fieri ab eo

Universidad de Deusto
Biblioteca

g peccauit.sed aīa ē q̄ peccat.ieiunīū aūt ñ ē aīe ſz corpis. g nō ē ſatiſſactoziū ꝓ pctō. ¶ Ꝑ.ſicut cōtigit peccare ex ſupfluitate cibi ita ex ſubtractiōe.ſz ꝑ ſubtractionē cibi ñ dat᷑ vt ſatiſfactio cibi abūdātia.g̃ nec ꝑ abūdātiā dari oz vt ſatiſſactoziū cibi ſubtractio p ieiuniuz. ¶ Ꝑ.i.Timo. 6.Corpalis exercitatio ad modū vtilis ē.ſz ieiuniū ē bō.g̃ nō ē ſatiſſactoziū ꝓ pctō. ¶ Sz ꝑ.opa ſatiſfactoria oz eē penalia.ſz ieiuniū bz magn rōnē pene q̄ el'yna. cū g̃ el'yna ſit ſatiſfactoria vt ex dict᷑ ps:ꝛ ieiuniū oz eē ſatiſfactoziū. ¶ Ꝑ.ſatisfacere ē pctōꝝ cās excidere.ſz ieiūio aliqs abſcidit peccatoruz cās: qz maxime ieiunio reprimitur caro que ad peccata incitat.ergo.ꝛc.

¶ R̄ō.ad ꝑm̄.q.ꝙ ieiūiū dupl'r dr̄.ſ.ieiuniū nāle ꝛ ieiūiū ecclie a ꝑ ieiūio dr̄ aliqs q̄lz die ieiun⁹añq̄ cibū ſumat.a zᵒāt dr̄ ieiunās q̄ſi ordiatū ab ecclia pp pctōꝝ ſatiſſactio nē abſtinētia ſuās. i ſatiſfactōe āt pctōꝝ ñ ſolū oz ꝙ ab illis bō abſtineat q̄ lex vtutis ꝓhibet.ſz ēt ab illis qb⁹ ſalua virtute vti poſſemus:qz q illicita cōmiſit oz etiaz a licitis abſtinere: vt Aug.dicit.vñ ieiuniū ab ecclia iſtitutū ꝑſup ponit abſtinētiā illā q̄ ad vtutē exigit᷑:ꝛ addit abſtinētiaz quādā ab illis q̄ mediū vtut᷑ ñ cozrūpūt.Et iō Iſido.hec duo i ꝑdcā diffone ieiuny ꝓphēdit.ſ.abſtinētiā ab illis:q̄ virtutē cozrūpūt i ꝺ q̄ dīc̄ pſimonia vict⁹:ꝛ ab illis qb⁹ ſalua vtute al's vti liceret i ꝺ q̄ dicit:abſtinētiaq̄ cibo ꝝ

¶ Ad ꝑmū g̃ ꝑz ex dcis ſolutio. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ diffinitio illa Viero.itelligit᷑ de ieiunio ſpūali ꝛ nō de ieiunio corpali. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ ieiuniū ex ſuo noie directe iportat abſtinētiā in cibis.vñ ille obꝺuatiōes q̄ a ieiunātib⁹ ꝓhibus obſeruate legūt nō ſūt de eſſentia ieiuny:ſz ad modū ieiunādi ꝑtinēt:ꝛ pp ꝺ nō oz ꝙ i diffinitōe iciuny mētio ō eis fieret. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ itellgēda ē in ꝑdicta diffone taꝫ abſtinētia a cibis al's licitis q̄lē ecclia ieiunātib⁹ ōteriat: ꝛ ſic obiectio ceſſat. ¶ Ad 5ᵐ dōz ꝙ ꝑdicta diffō ñ dat᷑ ō ieiunio quo aliqs dr̄ ieiun⁹:ſz de ieiūio eccleſie vt dcm̄ ē.

¶ Ad.z.q.dōm ꝙ ſic ſupra dcm̄ ē oīs act⁹ q̄ ī ſua rōne iclu/dit aliqd qō ad modū vtutis ꝑtineat: act⁹ virtutis dici pōt q̄tū ē de ſe.q̄tuis poſſit ꝛ bene ꝛ male fieri: ob ꝺ qō forte nō icludit ī ſui rōne oē illud qō ad vtutē exigit᷑. Quia aūt vt⁹ ifirmitati nāe ſbuēit:q̄ ad malū ō facili icliaī:iō oīaz vtutū circa delectatōes corpales exñtiū:ꝛ q̄rū ſupabūdā tia ꝑcipue pctm̄ ꝛtigit pp ꝛnālitatē nr̄i ad eas: mod⁹ eſt i retrabēdo ab eis ſic ꝑz i tēpantia ꝛ i oīb⁹ ꝑtib⁹ ei aſſignat᷑ Quia g̃ noīe ieiuny act⁹ nobis qdā exp̄mit᷑ q̄ gs a delectatiōib⁹ tact⁹.ſ.cibis ſe abſtrahit:ꝛſtat ꝙ ī rōe ſua modū vtutis ipoztat:ꝛ iō act⁹ vtut᷑ dici ꝺz. ¶ Ad ꝑm g̃ ꝺz ꝙ medium virtutis non eſt medium:ſed ſm egdiſtantiā ab ex/trēis:ſz accipit᷑ ſm rōnē rectā:ꝛ iō ꝛtigit id qō ē parū vni eē ſat᷑ alteri:ſic qō ē paꝛ ſano ī cibis eē ſat᷑ ifirmo g̃ p ab/ſtinētiā curari ꝺz.curatio aūt ſpūalis morbi affinioꝛ ē virtuti q̄ curatio morbi corporalis. vnde ꝛ illud qō al's eēt modicum vel minus debito:ꝛ ñ voleti vuln⁹ pcti curare ſa tis ē:ꝛ ſic ieiuniū mediū vtutis nō corrūpit. ¶ Cū sciēdū ꝙ mediū vtut᷑ nō ꝛſiſtit i idiuiſibili: ſz ꝺz aliquā latitudinē in q̄ vtus ſalnat᷑ q̄tuis termini illi⁹ latitudis q̄s ꝑtergredi ſalua vtute nō licz:nō ꝑſt ſm̄ōe ōtermiari:ꝛ iō g̃ dimittit aliqd q̄ licite poſſet vti nō oz ꝙ ſtatī a medio vtutis diſce/dat. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ ieiūiū a q̄ gs ieiun⁹ dr̄ ñ noīat aliquez actū ſz ꝑuationē ꝑcedētis cibi:ꝛ iō ſm ipm nō dr̄ aligs ie iunare:ſz ieiuniū eccl'ie noīat actū quēdā ſz quē ī cibis ſu mēdis ſe regulat aligs ſm eccl'ie ſtatutū:ꝛ ſm ꝺ ieiuniuz dr̄ aligs ieiunare:ꝛ iō ꝺ ieiuniū pōt eē act⁹ vtutis. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ neceſſariū dupl'r accipit᷑ ī cibis: ꝑ ad ꝛſer tationē vite:ꝛ tale neciū nō lz ſubtrahere p iciūiū:ſic nec īterimere ſeipm:ſed ꝺ neciū ē valde modicū: qz modicis nā ꝛtēta ē.Alio mō dr̄ neciū ad ꝛſeruādā valitudinē coz/poris.q̄ qdē accipit᷑ i duplici ſtatu.ꝑ ſm ſufficiētiā bīto re/ſpectu ad ea q̄ icūbūt ex offō vl' ex ſocietate coꝛ ad q̄s cō uiuit neciō agēda:ꝛ tale ēt neciū ſubtrahi nō ꝺz:ꝺ.n.eēt ō rapina hoſtiā ieiuny offerre ſi aligs pp ieiūiū ipedīr̄ ab alys opib⁹ ad q̄ al's obligaī.vñ Viero.dic̄.De rapia holo/cauſtū offert q̄ vl' cibo ꝝ nimia egeſtate:vel māducādi:vl' ſōni penuria īmoderate corp⁹ affligit. Si ēt ſit tāta abſti nētia q̄ hō ab opib⁹ vtiliozib⁹ ipediaī: q̄uis ad ea de ne/ceſſitate nō teneaī idiſcretū ē ieiuniū:ꝛ ſi nō ſit illicitū.vñ Viero.dic̄.Rōnalis hō dignitatē amittit:q ieiuniū chari tati:vl' vigilias ſenſus itegritati ꝑfert. Sēdo accipit᷑ vali/tudo corpis ſm optimā corpis diſpōnez.ꝛ qz caro ī ſuo ro boze cōſiſtēs difficili⁹ ſpūi ſubdit᷑:iō nec̄iū ad valitudinē ſic aceptā ꝛ ſi licite accipi pōt tñ laudabil'r ſubtrahi pōt.ꝛ talis ſubtractio nō ml'tū mortē accelerat cū corp⁹ hūanū iueniat᷑ frequenti⁹ ex ſupfluitate q̄ ex defectu moztales egritudies icurrere.vñ ēt Halien⁹ dicit. q ſūma medicīa eſt abſtinētia. Inuēiūt᷑ ēt ad ſēſū abſtinētes:vt frequēter diuti⁹ viuere:ꝛ iō ꝑdicta ſubtractio nō pōt dici mortis oc caſio cū ſe habeat ad vtrūq;.ſ. ad plōgādū ꝛ bzeuiādū vi tā:ſubtractio aūt ei⁹ q̄ nō ē neceſſariū:nec ꝺ nec illo mō ē de neēitate vtutis tpantie. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄uis bō p⁹ ſtatū pcti magis ifirmet᷑ q̄tū ad poſſibilitatē corpis ex q̄ fames cauſaī cui p alimētū ſubueniī:tñ ex altera pte eſt grauioꝛ ifirmitas ꝛ piculoſioꝛ cui ieiuniū ſubueīt.ſ. ꝛupi ſcētie morb⁹:g ī ſtatu inocētie nō erat:ꝛ iō ad hūc morbū extirpādū magis itēdere oportet: ſicut etiam medici pe/riculoſioꝛi morbo ſollicitius ſubueniunt.

¶ Ad tertiā.q. dōm:ꝙ q̄uis aligs act⁹ a pl'ib⁹ virtutibus poſſit ꝑcedere ſicut ab iperātib⁹ ipm vel dirigētib⁹ ad eū vel q̄cūq; mō ad ipm iuuātib⁹:tñ illi⁹ virtutis ꝓprie act⁹ dr̄ q̄ elicit ipm a q̄.ſ. ꝑcedit formal'r q̄ſi ī ſimilitudinē ipe cici:ſic calefactio a caloze: ſz tā vtutes q̄ act⁹ virtutū pe nes obiecta diſtinguūt᷑:ꝛ iō act⁹ ab illa vtute elicit᷑:q ſecuz cōuenit ī ꝓpa rōne obiecti:ꝛ qz ieiūiū ī obiecto cū tpantia cōuenit q̄tū ad illā tpantie ptē:q̄ abſtinētia dr̄.iō ei⁹ act⁹ ꝓprie ieiuniū ē:q̄uis ab alys vtutib⁹ ꝑcedere p dcōs mo dos ēt poſſit. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm:ꝙ act⁹ iuſtitie ē reddere de bitū:nō aūt eſt debitū facere ōcimā de tpe:ſz de reb⁹ poſ ſessis aliq̄ mō.dr̄ āt ieiuniū occīa toti⁹ āni p q̄ndā adaptā tionē:ꝛ iō nō oz ꝙ ſit act⁹ iuſtitie. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ fortitu dinis ē ꝑferre moleſtias ab exteriozi illatas:ſ. ā nō ē ieiū iunio. ¶ Ad 3ᵖ dōz ꝙ ī oīb⁹ vtutib⁹ moralib⁹ dirigit᷑ pau dētia:vt ī.3.li.diſ.33.dcm̄ ē.ꝛ ſic act⁹ alia ꝝ vtutū ſūt ēt pau dētie. ¶ Ad 4ᵃᵐ.q.dō.ꝙ duplex ē ꝑceptū.ſ.iuris nāl'ꝛ iu ris poſitiui.ꝑcepto iuris nāl'ꝛ phibēt ea q̄ ſūt ꝺz ſe mala:ſz ꝑcept᷑ iuris poſitiui phibēt ea q̄ ꝑ nāt eē occaſiōes malorū vel ꝑcipiūt᷑ aliq̄ ordināria ad vtutē quā legis poſitor ido cere itēdit:ꝛ pp ꝺ ius poſitiuū:vt dic̄ Tull⁹:ē a nāli deri uatū.vñ ad legē poſitiuā ꝑtinet: vt dic̄ pl'ꝺs ī.x.ethi. ordia re nutritiōes iuuenū ꝛ adiuētiōes viroꝛ.i.opa ꝛ ſtudia ve arceāī a malis ꝛ ꝺducāī ad bona. Jn ieiunio g̃ ē aliqd qō ad ꝑceptū iuris nālis ꝑtinet.ſ. tātā abſtinētiā carni adhi bere ne ſpūi rebellet. tpantia.n.vt dic̄ pl'ꝺs ī.3.ethi. mētu rā accipit ex cōſeruatōe ſalutis corpalis:vñ multo magis ex cōſeruatiōe ſalutis ſpūalis.mediū aūt tpantie nō excē dere ad ius nāle ꝑtiet.ſz ōtermiatio talis abſtinētie ꝝ ō termiatuz tp⁹:ꝛ ōtermiata cibaria ad ius poſitiuū ꝑtinet qō moderat hoīuz act⁹:ꝛ ꝺ mō ieiūiū ſub ꝑcepto eccl'ie ca dit. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz ꝙ deoz eccl'ie ꝑncipal'r i ſteriozib⁹ eō ſiſtit.ſz ēt exteriozes act⁹ ad eūdē ōcoꝛē ꝑtinēt iq̄tū ab te riozi pgrediūt᷑:ꝛ inq̄tū iteriozē ōcoꝛē ꝛſuāt.ꝛ ſic ieiūiū ad decoꝛē eccl'ie ordiaī. ¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ duplex ē genꝰ in perogatōis:q̄ddā qō total'r excedit neēitatē ſalut᷑:ꝛ ꝺ ſi pōt cadere ſub ꝑcepto:ſz ſub ꝛſilio.i.Coz.7.De vgīb⁹ āt p ceptū dñi nō hēo:ꝛſiliū aūt do. Aliud genꝰ ſupergatiōis ē qō aliq̄ mō ad neēitatē ſalut᷑ ꝑtinet:quāuis nō ſz būc ꝑti

illū modū ſiē ō ieiunio ex dictis ꝑz:ꝛ iō ōtermiatio modi i talib⁹ pōt cadere ſub ꝑcepto ecclie:vl' cuiuſcūq; legiſlato ris. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ ꝑcepta iuris poſitiui magn obligāt ex itētiōe legiſlatoris q̄ ex ipſis vbis:ꝛ iō trāſgreſſoꝛ talis p cepti magn ē reputādus q obuiat itētiōi legiſlatorn q̄ q ō biaī ī aliq̄ a leg᷑ ordiatōe.itētiōi ā legiſlatorn obuiat q ex cōtēptu:vl' ſine aliq̄ rōnabili cā ordiatiōez nō ꝺuat:ī q̄ ꝑ babilr credi pt̄ ſi legiſlatoꝛ adeſſet eū obligare ñ velle:ta lis nō ē reputādus ꝑcepti trāſgreſſoꝛ:ꝛ iō ñ ē neciū q̄ gcū q̄ aliquē diē ab eccl'ia iſtitutū ieiūare omittit q̄ moztal'r pecc̄et:ꝑt.n.ꝺ aliqñ oīno ſine pctō ꝛtigere:aliqñ ſine moz tali cū veniali:aliqñ ēt cū moztali:ꝛ hoc ꝑz diuerſas occa ſiōes q̄bus homo iducitur ad ieiuniū frāgēdum.

¶ Ad.5.q.dōm ꝙ ieiuniū act⁹ ſatiſſactoziꝰ ē.qz ꝛ ꝑ libidie ꝑti ꝑteriti ſubtractionē delectatiōis recōpēſat afflictōez etiā addēs ꝛ futura pctā ipedit ꝛcupiaz debilitās. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz ꝙ ieiuniū q̄uis elicitiue ſit act⁹ tpantie:tñ a iuſti tia ipari pōt.ꝛ ſic erit ſatiſſactoziū:ſicut ēt adulteriū ītēpe rātiā admixtā iuſtitie ꝺz. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ ꝑceptuz legis nāe nō ē niſi ō eo qō ē neciū ad ſalutē:ꝛ iō qō ſub tali ꝑce pto cadit nō ē ſatiſſactoziū:ſz ad ſatiſfactionē exigit᷑.ꝛ ſic ē de el'yna ſm ꝙ cadit ſub ꝑcepto:ſz ꝑceptū eccl'ie pōt ad idē ordiari ad qō ordiaī ſatiſfactio:ꝛ iō ieiuniū qō ſub ꝑce pto eccl'ie cadit ſatiſfactoziū eē pōt. ¶ Ad 3ᵐ dōz ꝙ neq; corp⁹ peccat:neq; aīa, pp̄e loquēdo:ſz hō. ꝛ iō ipe q peccat punit᷑:ſiue ſit pena corpalis:ſiue ſpūalis: tñ ēt pena corpa lis ī aīaz redūdat q̄ ipam ſentit:ſic̄ ꝛ ꝑ corp⁹ delectatiōe il/licita fruebaī ī pctō. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ ſupabūdātia cibi nō ꝺz penā ꝛ eē iordiata:ꝛ iō nō pōt eē ſatiſfactoria ſicut ie iunīū. ¶ Ad qntū dōz ꝙ itelligit᷑ ad modicū valere coz poralis exercitatio ī cōpoſitiōe pietatis:vel quia ad vnuz tñ valet.ſ.ad cōcupiſcentiam domandam.

Ad ſecundū ſic ꝑcedit.vr̄ ꝙ ad ieiūiū ab eccl'ia iſtitutū oēs teneāī abſq; diſpēſatio ne:ꝑcepta.n.eccl'ie obligant ſicut ꝑcepta dei. vñ ap'lis dr̄. Qui vos audit me audit.ſz ad ꝑcepta dei oēs teneī abſq; diſpēſatiōe.g̃ ꝛ ad ꝑcepta eccl'ie. ¶ Ꝑ.illō qō vtil'r ſtatu tū ē nō pōt ſine nocumēto relaxari.ſz nō ſine vtilitate ſta tutū ē eccl'ie ieiūiū. g̃ ñ pt̄ ꝑ diſpēſationē ſine nocumēto re laxari. ¶ Ꝑ.ſm Ber.ī li.de diſpēſatiōe ꝛ ꝑcepto. Jn ꝑce pto ſupioris nō pōt ſiperioꝛ diſpēſare. ſz q̄libet ſingular᷑ p/ſona ē ſiperioꝛ q̄ eccl'ia q̄ ieiuniū ſub ꝑcepto ſtatuit:niſi foꝛ te ille q ē caput toti⁹ eccl'ie:vel loco capit᷑.ſ.papa.g̃ nullus ali⁹ pōt in ieiunio diſpēſare niſi papa. ¶ Sz ꝑ.Jnno.4.in q̄dā decre.loquēs de mā iſta dic̄.ꝙ nō ſubiacet legi neci/tas.g̃ neēitate īminente pōt aligs ſine pctō ieiuniū ab ec/leſia iſtitutū ꝑtermittere p diſpēſationē. ¶ Ꝑ.ꝑcepta le gis nālis ñ pōt p aliqō ſtatutū īmutari. ſz ꝑceptū leg᷑ nā/lis ēt bō ad neēitatē cibuz ſumat.g̃ ſi neēitas expoſceret poſſet iciuny abſtinentiā non ſeruare.

¶ Ulter⁹ vr̄ ꝙ iuſti nō teneāī ad iciuniuz ecclie.i. Coz.3. Ubi ſpūs dñi ibi libertas.ſz iuſti ſpū dei ſūt ībuti.g̃ liberi ſūt ab onere ſtatutoꝝ eccl'ie:ꝛ ſic nō obligant ad ieiuniū ab eccl'ia iſtitutū. ¶ Ꝑ.Matt.x.dñs dic̄.Nō pōt filg ſpō ſi q̄diu cū eis ē ſpōſus lugere:ieiuniū āt ad luctū ꝑtiet. ſz cū iuſtis ſpōſus eccl'ie ꝛ⁹ ſpūal'r ē.Eph.3. Vīrare xp̄m p fidē corddib⁹ veſtr᷑). g̃ cū ſpūalis pñtia corpali ꝑmeat: vr̄ q nō teneāī ad iciuniū. ¶ Ꝑ. nullus teneī ſatiſſacere: q nō peccauit.ſed iciuniū eſt quedā ſatiſfactiōis ps. g̃ ſi ſūt aliq̄ iuſti q nūq̄ peccauerūt: vr̄ q tales ad iciūiū ñ teneī. ¶ Sz ꝑ.apl's pfecte iuſtus fuit: ſz ipe corp⁹ ſuū caſtigauit p ieiunia ꝛ alia corpalia exercitia.vt dr̄.i.Coz.9. Ne forte reꝓb⁹ efficiar. g̃ ꝛ aly iuſti debēt ieiūare. ¶ Ꝑ.iuſtitia bois ordinē eccl'ie nō ſubuertit: ſz ꝑficit:ſed q̄diu manet ordo manet obediētia iferioris ad ſupioꝛ ꝑcepta:qz ꝺ eis eſt debituz.g̃ p iuſtitiā bō nō abſouiī gn teneāī ieiunare: ꝛ alia ꝓcepta eccl'ie dei debet ſeruare.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ etiā pueri tenean᷑ ad ieiuniū. Jobel'.2.dr̄. Scīficate ieiunīū.ꝛ poſtea ſeg᷑. Cōgregate paruulos ꝛ ſu gētes vbera.g̃ puuli ad ieiuniū teneī. ¶ Ꝑ.magis ꝓpin/quꝰ ē ꝑcepto puer q̄ beſtia:ſz Jone.2.dr̄. Boies ꝛ iumēta nō guſtēt q̄ā:nec aquā bibāt. g̃ multo magis pueri ad ie niū teneī. ¶ Ꝑ.pueri plus pñt ieiūare q̄ vt vr̄ puecti: qz bñt plus ō būido:ſz g plus ꝺz magn teneī.g̃ pueri magn te neī ad ieiuniū q̄ puecti. ¶ Sed ꝑ.ꝑceptū eccl'ie neceſſi tatē cibi ſubtrahere nō oz:ſed pueri idigēt frequēti cibo: qz nō pñt ſimul tm̄ ſine leſiōe alimētū accipe qō eis ad to tā die ſufficiat pp debilitatē nāe. g̃ ad ieiuniū nō tenētur ¶ Ꝑ.ieiuniū eſt ordinatū ad ſatiſfaciēdū ꝛ cōcupiſcētiā ꝓmēdū:ſz ſatiſfactio p pctīs ꝑteritis ñ ꝛpetit pueris:qz inocēti vita deḡt:ꝛa puritate pueri dicunt᷑:ſimiliter nec eſt in eis concupiſcentia impugnans:ꝛ ſi habitu eis inſit: vt Aug.dicit.ergo nō teneī ad ieiunium.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ ꝓuecti ꝛ ſani ñ excuſenī a ieiunio pp pere grinatiōez:eſt.n.ꝺmittēdū illud qō nō eſt neceſſitatis:vt ſeruet᷑ id qō ē neceſſitatis.ſed peregrinatio nō eſt neceſſi tatis:cū ergo ieiuniū ab eccl'ia iſtitutuꝝ ſit neceſſitatis: qz cadit ſub ꝑcepto:vr̄ q nō ꝺebeat ꝓpter peregrinationez: aut iter ieiuniū ītermitti. ¶ Ꝑ.videt᷑ ꝙ nec rōne paupta tis:qz pauptas ꝺe ſe inducit ad ieiunandu.g̃ nō eſt cauſa quare aligs ieiunare non ꝺebeat. ¶ Ꝑ.videt᷑ ꝙ nec rōne operis alīcuꝰ ſeruilis qs a ieiunio excuſet᷑:qz lucrū ſpūale ꝺz ꝓpōderare lucro corporali. ſz huiuſmodi opa ad lucrū corporale ordinant᷑:ieiuniū aūt ad ſpūale.g̃ nō eſt ieiuniū pp huiuſmodi opera ītermittendū. ¶ Sed ꝑ.afflictio nō eſt addēda afflicto. ſed oīa ꝑdcā bñt ꝺe ſe afflictionē. er go aliquo mō excuſantur ab afflictione ieiuny.

¶ R̄ñdeo dōm ad ꝑmā.q. ꝙ ꝑcepta iuris poſitiui vt ꝺi ctū eſt remouent᷑ aliq̄ q̄ nō ſūt ꝺe ſe mala ꝛ ſemp:vñ in ali quo caſu pñt eē bona ꝛ neciā q̄ talib⁹ phibēt ꝓceptis:ꝛ iō nō fuit intētio legiſlatoris vt ſemp obſeruaret᷑ ꝓceptū ſu um:niſi in illis caſib⁹ i quib⁹ bonū virtutis pōt cōſeruari. Et iō dōm ad ꝓmaz.q.de iure naturali ꝛ poſitiuo: ꝙ ius poſitiuuz a iure nāli ꝑcedere ꝺr̄:iquātū ꝑ ius poſitiuum modus obſeruādi ius nāle determinaī:qz itētio cuiuſli bet legiſlatoris eſt inducere boies ad virtutes.vt ꝺr̄ in.2. etbi.q̄ ptinēt ad ius nāle.modus aūt obſeruādi ea q̄ ſunt de lege nāli nō pōt eē vnifoꝛmis ī oīb⁹ pp diuerſitates q̄ ī ſingularib⁹ ꝛtigūt:ſicut nec idē modus curatiōis ꝑt adhi beri oīb⁹ laboꝛātib⁹ eadē egritudie:ꝛ iō legiſlatoꝛ nō pōt aliq̄ ꝓceptū ponere: qō nō opoꝛteat ī caſu aliq̄ ꝑtermitti: tñ cōſideras qō frequēti⁹ accidit legē ponit ī illis caſib⁹ in qb⁹ modus ꝺetermiat⁹ p legē nō cōpetit iudiciū reſeruās aligbus q hoc habeant ꝺiffinire:ꝛ hec ē diſpenſatio ꝑlatis commiſſa in ieiunio ab eccleſia inſtituto: ꝛ in alys huiuſ modi eccleſie ꝓceptis. ¶ Ad ꝑmū ergo ꝺicendū: q ꝓcece pta dei ſunt ꝺe eo quod eſt ꝺe neceſſitate ſalutis ſm ſe. ꝛ ideo in quolibet caſu obſeruari illa oz.ſed ꝑcepta eccleſie q̄uis vim obligandi habeāt ex actu ꝑcipientiū:nō tamen ſemp obligant ꝓp mām in q̄ ꝓponunt᷑. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ ſm vtilitatē q̄ vt frequēti⁹ accidit:vtiliter hꝺ ꝑcepta iſti tuta ſunt:ſed ꝓpter neceſſitatē in aliquo caſu emergentē etiam vtiliter ꝺimittuntur. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ inferioꝛ pōt ꝺiſpenſare in ꝑcepto ſuperioris:quando diſpenſatio ſibi a ſuperioꝛi relinquitur.

¶ Ad.2.q.dōm ꝙ ꝑceptū a legiſlatoꝛe poſitū tūc ſoluz ad obſeruādū nō obligat qñ obſuatio ītētionē legiſlatoris euacuat vel ipedit qua ītēdit boies īducere ad virtutem vel bonum ſtatū coꝝm g̃bus legem ꝓponit. Cum autez iuſtitia ꝓfectum iciuny quem legiſlatoꝛ intendit non impediat. ſz augeat:qz efficitur magis meritoziū: ex hoc ꝙ aligs eſt iuſt⁹:nō abſoluiī a ieiuniozum obſeruatione.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad pmuz g dom q libertas quã spūs dei iducit ẽ libtas iustitie q oppoīt seruituti pcti: fz ꝺiugit seruituti dei: ⁊ ita ad obediẽtiã mãdatoꝝ ei⁹: ⁊ eoꝝ q vicẽ dei gerũt i terris obligaī. ¶ Ad 2m dom q duplex ẽ ieiuniũ: luct⁹ ⁊ exultatiois. ⁊ dr ieiuniũ luctus: qõ gdẽ cũ amaritudie pctoꝝ vel pnis miserie gerit. iciuniũ vo exultatiois cũ ex spuali io cũditate a carnalib⁹ se abstrahit: qz gustato spu ois caro iustis. g sp bitu spuali⁹ spōsus pns ẽ: fz nõ sp actu: imo qnq ẽ eis pns vt iudex cũ sua pctã recogitãt vl q fecerũt vel i q cadere pnt nisi carnẽ cohibeãt: ⁊ tũc eis cõpetit iciuniũ merozis. Aliqñ aut ẽ eis pns actu vt spōsus qñ ei a dulcedie pfruīt: ⁊ tũc ꝓpetit eis exultatiois ieiuniũ ⁊ nõ merozis. ¶ Ad 3m dõz q iciuniũ nõ tñ iducit p pctis pteritis: fz ẽt ad pseruãdũ a futur. ⁊ iõ i his q nõ peccauerũt ꝓpetit vt medicĩa pfuãs: ⁊ tñ pns vita sine pctõ oio agi ñ pt: q̃uis a crimib⁹ aligs abstieat. vt Aug. i. 3. li. de pnia dic. ⁊ iõ sicut oib⁹ i hac vita exñtib⁹ ꝓpetit pnia: ita ⁊ iciuniuz.

¶ Ad 3am. q. dõz q pueri idigẽt multo cibo eo q cib⁹ i eis ñ solũ exigit ad actũ nutritiue: fz ẽt ad actũ augmẽtatiue ỹtutis: qz de residuo nutrimẽti fit augmẽtũ: ⁊ q virt⁹ nãe i eis nõdũ ꝓualuit: ñ pnt sil multũ ō cibo assumere: qz nãlis vt illud cõuertere nõ posset: ⁊ iõ idigẽt freq̃nti cibi sũptiõe: ⁊ pp ꝺ eis nõ ꝓpetit iciuniũ ꝺũ sũt i augnto. tps. n. augmẽti fz phm ẽ vsq; ad finẽ terty septẽny. vt i plibus: qz res nãles nõ currũt sp eodẽ mõ: fz vt freq̃nter: ⁊ iõ añ ꝺ tps ñ artãt pueri ad oĩa iciũia ecclie ꝟuãda. Sz qz q̃to ad terminũ ꝑdictũ appropiq̃t tãto vt⁹ nãe magis robort ⁊ augmẽtũ tardi⁹ pcedit: cũ i pmis. ⁊ anis pueniat puer ad medietatẽ toti⁹ augmẽti. vt pbs dicit: iõ fm q magl approp̃iq̃t ad ꝑdictũ terminũ: sũt cis ieiunia magl ꝺmẽ surãda. ¶ Ad pm g dom q logt i casu q̃n magna tribulatiõe iminẽte maioꝝ afflictio ad placãduz deũ supaddẽda est. ¶ Et sil⁹ dõz ad 2m. ¶ Ad 3m dõz q q̃uis pueri plus bẽant de hũido q̃, puecti: qz tñ illud ẽ min⁹ ispissatũ citi⁹ põt a caloze ꝺsumi: ⁊ ideo frequẽtiozi refectiõe idigẽt.

¶ Ad. 4. q. dõm q sic dictũ est itẽtio legislatoꝝ ẽ ꝺseruare hoies ⁊ iducere ad bonũ statũ ỹtut⁹: q qdẽ ꝺsistit i ꝺseruatiõe vite ⁊ valitudie sufficiẽti ad opa q̃ gs facer ꝺz: nec tñ suo ꝑcepto exigit ab hoie totũ qõ põt: cũ nõ itẽdat ordinare statũ hoĩs q̃tũ ad vnũ diẽ vel ad puũ tps: fz ad totã vitã: a q̃ ōficeret si semel bõ totũ qõ posset faceret: ⁊ iõ situe egritudie iminẽte: siue labore vic: siue q̃cũq; alio: cũ q̃ sil⁹ ⁊ iciunio ꝑdict⁹ statꝰ ꝺseruari nõ põt: ñ tenet ex ꝑcepto ieiunare: fz fm dispẽsatiõnẽ supiozis: vt supra dictũ ẽ ieiuniũ soluere põt. ¶ Ad pm g dõm q si sit talis pegriatio q̃ possit sine icõmodo differri: ꝺz pegriatões differre si simꝑ cũ ea ieiunare nõ põt: si aũt pegriatio cõmode differri nõ pt: vl qz tps iciuny hoiez ỹia ꝓoccupat: vl qz dies festꝰ ali cui iminet ad quez ex ꝺuotiõe hõ ꝑgere cupit: vl qz moza i pnia piculũ hz: vel spuale vel corꝑale põt cũ dispẽsatiõe sui supiozis oĩa ꝑdicta pẽsantis pegriari ⁊ ieiuniũ soluere: hoc tñ itelligit de his g laboze itineris adeo affligũt. q si mul cũ ieiunio itinerari nõ pñt. Nec obstat q ꝑceptuz ꝺz ꝓpoi cõsilio: qz itẽtio ꝑceptũ hꝺ dãtis nõ ẽ alias pias ⁊ magis nẽcarias cãs excludere. secus ãt ẽ ō ꝑceptis legis nãe: q̃ ꝺ ꝓhibẽt qꝺ fz se ⁊ sp malũ ẽ. ¶ Ad 2m dõz q pauptas nõ sp excusat a ieiunio: fz i illo cãu qñ sil⁹ bẽre nõ pt tñ hora comestiõis q ad victũ toti⁹ diei sufficiat: sic frequẽter egẽis ꝓtigit: q frustatĩ el⁹nas q̃rũt: vl ẽt qñ ex ꝑcedẽti inedia tãtũ debilitati sũt q iciuniũ sufferre ñ pñt. ¶ Ad 3m dõm q de oparꝰ distiguẽdũ vr: qz si ieiunãdo pñt ꝓtẽter victũ, p psona sua bẽre: ⁊ p familia cui⁹ cura eis icũbit: siue qz alias diuites sũt: siue qz ꝺ eo qꝺ miozi laboze q sec̃ũ iciuniũ cõpatiãt lucrari sufficiẽtia pñt a iciunio ñ excusant. Si aũt als nõ pñt tñ laborare q victũ sufficiẽtẽ acq̃rãt nisi iciuniũ frãgẽdo: pñt fm dispẽsatiõnẽ sacerdotis sui iciuniũ soluere ⁊ laborare. Ex q̃ ꝑs q itẽtio maiozis lucri nõ necꝫ eos a pctõ nõ excusat si iciuniũ frãgãt: nec itẽrũ illi a pctõ ĩmunes sũt: q oparios ꝺducere nolũt: nisi taliꝑacto vt iciuniũ soluãt: nisi forte sit causa nẽcia: que festinationẽ operis p quo laborat̃ exposcat.

Ad tertiũ

sic ꝓcedit. vr q hꝺ tpa nõ ꝺbẽt eẽ ad iciuniũ determiata sicut ecclia istituit: qa sicut iciuniũ ẽ satisfactõis ps ita el⁹na fz el⁹na ꝓ tps nõ ẽ ꝺtermiatũ. g nec iciuny. ¶ Ꝑ sicut legislatoꝝ nouũ testi. sic ꝓps q̃dragesimã iciunauit: ita ⁊ legl veteris latoꝝ. s. Moyses. fz ꝑplo veter testi nõ idicebat q̃dragesimale iciunia g nec ꝑplo nouĩ testi idici ꝺz. ¶ Ꝑ. ꝓps statĩ pⁱ baptismũ legit Matth. 3. iciuniũ i deserto ichoasse. si g nos i actib⁹ nris ꝓpo cõformari debem⁹: statĩ pⁱ epiphaniã q̃n baptizmus tp̃i celebraī debem⁹ q̃dragesimale iciuniũ ichoare. ¶ Ꝑ. i veteri testõ hẽbãt iciuniũ q̃rti mẽsis ⁊ q̃nti ⁊ septimi: ⁊ decimi. q̃ ñ erãt distincta p q̃ttuoꝝ ãni tpa. g vr q nec nos p q̃ttuoꝝ ãni tpa nra iciũia distiguere ꝺbeam⁹. ¶ Ꝑ tpib⁹ leticie ieiuniũ nõ cõpetit. vñ ⁊ tpe pascali itermittit iciunium vigilie aplorꝫ Philippi ⁊ Jacobi: ⁊ tpe natiuitatis ieiuniũ vigilie bti Joãnis euãgeliste. fz ifra octauas pẽtecostes adhuc durat gaudiũ paschale festiuitat. g tẽ iciunium erit obſuãdũ. ¶ Ꝑ. i scoꝝ solẽnys coꝝ gliã rcolim⁹: ad quã trãslati sũt: fz iciuniũ statui glie ñ ꝓpetit: qz ñ csuriẽt nec̃ sitiẽt ampli⁹. g i vigilys solẽnitatũ iciuniũ nõ ꝓpetit.

¶ Ulteri⁹ vr q i aliq̃ tpe ieiuniũ sit iterdictũ: fm q Greg. .z. dialog. narrat quẽdã sacerdotẽ dñi⁹ missũ btõ Bened cto dixisse. Dies resurrectõis ẽ ñ licet tibi hodie abstinere g vr q i solẽnitatib⁹ illicitũ ẽ iciũare. ¶ Ꝑ. i Esdra dicit. Scũs dies dñi est nolite ꝓtristari. ⁊ addit. Comedite pinguia ⁊c. g vr q i dieb⁹ solẽnib⁹ nõ liceat iciunare. ¶ Sz q Nonoꝝ. 3. i q̃dã ōcre. dicit q die natalis sexta feria ieiunẽti in sũt. phibẽti q̃ puer deuotionẽ voluerit iciunare. ¶ Ulteri⁹ vr q hoza. 9a. nõ ꝺbeat eẽ tps ꝺtermiatũ ad maducãdũ in dieb⁹ iciuny: qz circũstãtie fz cõditionẽ ꝓnarũ sũt determinãde: fz nõ sũt eiusdẽ ꝺditiõis q̃tũ ad potiã abstinẽdi oẽs qb⁹ iciuniũ idicit. g ñ eẽt eis oib⁹ vna hora determinãda. ¶ Ꝑ. stat⁹ nouĩ testi ẽ pfectioꝝ q̃ stat⁹ veteris. sed i veteri testõ ieiunabãt vsq; ad vesparn. g ꝑ vsq; ad vesperã homo debet comestionem nunc differri i diebus ieiuny. ¶ Sed cõtra est cõsuetudo.

¶ Rñdeo dõm ad pam. q. q ad legislatoꝝ ꝑtinẽt ea q̃ sunt ad vitã hũanã nec̃ia lege ordiare q̃ꝛ cõgrueti⁹ fieri põt: ⁊ iõ cũ aliq̃ tps sit alio magis iciunio ꝛgruũ cõueniẽter ordinatũ ecclia ꝺtermiatũ tps ẽ ad ieiunia istitutũ. ¶ Ad pm g dõm q el⁹ne ordinant ad subueniẽdũ defectib⁹ alioꝝ: ⁊ iõ nõ põt el⁹nis tps determiari: sic̃ nec defectib⁹ gb⁹ subuenitur ꝺz. sed iciuniũ ẽ istitutũ ad ꝛmẽdũ ꝺcupiam carnis ⁊ mortificiẽdũ p pctis ꝑteritis. ⁊ q̃ ad iciuniũ ꝺcupiam cõpatiẽt ẽt postq̃ factũ ẽ fm q defect⁹ manet i ieiunãte: iõ põt iciunio tps ꝑfigi. ¶ Ad 2m dõz q Moyses fuit legislatoꝝ tãq̃ dñs legis fz tãq̃ famulus. ꝛps ãt tãq̃ dñs: ⁊ iõ nõ indicebat lex vet⁹ ad cõformitatẽ Moysi: sic̃ noua lex iducit ad cõformitatẽ ꝛpi: q̃ ẽt ãgeloꝝ itẽtio q nõ sũt dñi fz ñ ẽvt alios i seipos reducãt fz i deũ: vt Dio. dic. ¶ Ad 3m dõz q ꝛps ñ iciũauit q̃si ipe ieiunio id igeret: fz vt ad gliã ei⁹ suscipiẽdã exẽplo sui iciuny nos ꝑpararz. ⁊ iõ post baptismũ suũ i q̃ plẽitudo gr̃e ipsi⁹ ꝺclarata ẽ testimõio pris ⁊ spūs sci: ⁊ etiã Joãnis dicebat: vt exemplũ iciuny sui nobis ꝓponeret. nobis aut̃ cõperit iciuniuz vt ꝑparemur ad suscipiẽdã gratiam ipsius: qz sacramẽta gratie eius suscipiue, ꝑponũt circa festũ pasche: ideo immediate ante festũ lẽnitatẽ paschalẽ quadragesimale iciuniũ ipleꝫ: ⁊ etiam qz temꝑ veris qꝺ tũc incipit maꝛie est cõcupiscẽtie aperiꝛ ⁊ quia significatur q ad gloziam resurrectiõis per tribulationes presentis vite puenimus sicut ⁊ ꝛps ꝑ passiõem.

¶ Ad 4um dõm q fm Piero. iudei habebãt spales cãs q̃re illa iciunia obseruabãt: i iulio. n. q est quart⁹ mẽsis ab apli qꝺ ipsi primũ bñt iciunabãt quia illo mẽse. 7. die mẽsis Moyses descẽdẽs de mõte legis tabulas cõfregit ꝑpter pctm vituli cõflatilis: ⁊ eodẽ mẽse muri hierlm a nabuc. destructi sũt. Jn. 5. aũt mẽse. i. in augusto ꝑ pctm murmuris ex verbis exploratoꝝ oztis illo mẽse templũ icẽsuz est a Nabuc. ⁊ postea etiã a tito. Jn. 7. ãt mẽse ꝑ interfectionẽ godolie sub q̃ relige pplũ cõseruabãt. vt ꝑz Piere. Jn. 10. aũt mẽse in memoriã mortuoꝝ quos dñs in deserto prostrauerat. Nos ãt ꝑter iciuniũ q̃dragesimale in q̃ oĩuz diẽrũ quasi decimã soluim⁹ in singulis quadris ãni tres dies iciuny istituti sũt: qui q̃si in primitias cõputẽt. ⁊ ad expiãdũ pctã singulaꝝ q̃rtaꝝ. ¶ Ad 5m dõm q sicut dicit Leo papa: post sce leticie dies qs i honorẽ dñi resurgẽtis ⁊ i celũ ascẽdẽtis exegim⁹: ⁊ post acceptũ spūssancti donũ salubriter ⁊ nec̃io cõsuetudo ordiata ẽ iciuny: vt si qs forte interipa festiuitat gaudia negligẽs libertate: ⁊ licẽtia imoderata aliqua ꝑsupsit. ꝺ abstinẽtie cẽsura castiget. Tũ ẽt est iciuniũ exultatiois qꝺ in illis q spñscñ acceperũt ꝛpetit. cuz gaudio. n. spuali ẽt afflictio corꝑalis se ꝓpatiat. vñ nõ fit genuflexio: ⁊ alla cãtat q̃ i alys iciunys nõ obſuatur. ¶ Ad 6m dõm q in solẽnitatib⁹ ꝑcipuis vigilias iciunam⁹ vt paratiozes ad deuotionẽ festi sim⁹: ⁊ vt gaudiuz eternũ qꝺ p solẽnitates tpales significat ad tribulatiões pñtis vite quas scti passi sũt subsequi demõstretur.

¶ Ad. z. q. dõm q iciuniũ q̃tũ est ꝺ se nullo tpe ẽ ꝓhibitũ. vñ sic dicit Jsido. scti patres i deserto tpe paschali ieiunabãt excepto die dñice resurrectiõis: i q̃ nõ vr cõueniẽs iciunare: eo q tota ecclia leticie festũ agit. vñ nõ ẽ ꝓueniẽs q aligs illo die opib⁹ afflictiõis itẽdat: qz turpis ẽ ois ps q̃ suo toti nõ cõgruit. vr dicit Aug. i li. ꝛfes. sed ꝑ accñs põt esse ieiuniũ alicui⁹ i die festo illicitũ si adeo ptinaciter ieiunũ teneret: q nõ crederet ꝑ deuotionẽ festi vtilitatez ieiuny ꝛpẽsari posse. ¶ Ad pm g dõz q dies resurrectiõis vr dictũ ẽ tot⁹ est leticie: vñ ⁊ cãtat. Hec dies quam fecit dñs ⁊c. ⁊ iõ i illa ꝑ alys nõ cõgruit tristitie signa ostendere: ⁊ qz i singulis dñicis memoria resurrectiõis agit· iõ i diebus dñicis fm cõem cõsuetudinem ecclie iciunia itermittũt. ¶ Ad 2m dõz q qz illi i magna tristitia demersi erãt ꝑ tribulatiões vndiq; iminẽtes. nõ ab his q̃ tristitiã igerere pñt abstrahebãt: vt i spe diuini auxily gauderẽt

¶ Ad. 3. q. dõm q cõpetẽs hoza comedẽdi i dieb⁹ iciuny ẽ hoza nona: ⁊ hec ẽ ab ecclia istituta: ⁊ cõiter obseruata: qz fm cõem curſuz comedẽdi est hoza sexta: qz cib⁹ nõ ꝺz apponi quousq; nã circa cibũ ꝑcedẽtẽ occupata ẽ. Occupat aũt in cibo assumpto duplr. ꝑmo digerẽdo ipm. ⁊ qz diges tio fit p calorẽ: iõ illud tps digestiõis est cõgruũ: i q̃ calor nãlis ad iterioza reuocaī. s. noꝝ ꝑ subtractionẽ radiozuz solis: ⁊ ꝑ sõnũ i q̃ itẽdũt vtutes nãles. Scõo cibũ iã decoctũ deducẽdo ꝑ mẽbra qb⁹ ꝺz assimilari: ⁊ ad hoc regnat calor nutrimẽtũ deducẽs vsq; ad extremas partes corꝑoris euocat. calor aũt solis calorẽ nãlez ad exteriora euocat. ⁊ iõ qñ ꝛpleꝫ solis ascẽsus qõ fit hoza sexta: qz tũc est circa mediũ: tũc ei⁹ opꝰ cõpletũ est. ⁊ iõ tũc est tps cõiter sumẽdi cibum. Et qz iciunium ecclie ꝺz esse penale ⁊ satisfactoriũ: iõ supra ꝺ aligd addit: nõ aũt tñ q penit⁹ bumor cibi assũpti exiccẽt: aut virt⁹ nãlis ꝺbiliteꝫ: vñ pars to residuo tpe hoza nona occurrit i qua cibus fm ecclie statutũ i diebus iciuny sumẽdus est. ¶ Ad pm g dõz q legislatoꝝ ponẽs legẽ cõem attẽdit ea q̃ i plurib⁹ accidũt: fz adaptationẽ ad singulos relingt illis q ꝛstituũt legis dispẽsatores. ¶ Ad scõm dõm q nos nr̃o iciunio cõformamur nouo hoi q ꝑ passionẽ suã nos a vetustate ⁊ tenebris reuocauit: ⁊ iõ illo tpe iciuniũ ꝑmũ soluim⁹ q̃n ꝛps passionẽ suã finiuit. s. hoza nona. Sed ante hãc renouationẽ cõpetebat vesptinũ tps iciunãtiũ comestiõi ad significãduz q ꝑ cibũ veteris hois i tenebzis pcti ⁊ mortis ꝺiecti erãt: a qb⁹ nõ cruebãt: ẽt post tribulatiões pñtis vite. qz i mortem ad lymbũ descẽdebãt qui erat tenebzosus locus.

Ad quartum

sic ꝓcedit. Uideꝫ q ꝑ binã comestiẽoz iciuniũ nõ soluaī: qz iciuniũ est ꝺtermiatũ ad subtractiõez nutrimẽti. fz nõ solũ nutrimur cibo sed etiã potu: cũ g pot⁹ assumpt⁹ ꝑter comestionẽ statutũ ab ecclia iciuniuz nõ soluat: vr q nec ẽt cibi bina assũptio. ¶ Ꝑ. aq̃ potata ipedit sũptionez eucharistie: sicut ⁊ sũptio alteri⁹ cibi: qz soluit iciuniũ nãe qꝺ requirit i eucharistiã sumẽtib⁹ sicut ⁊ alu cibi: si g aq̃ potata nõ soluit iciuniũ ecclie: vr q nec ali⁹ cibus assumpt⁹. ¶ Ꝑ. electuaria etiã cibi quidã sũt: sed eoꝝ assumptio iciuniuz nõ soluit: qꝺ pz ex cõi ꝺsuetudie multoꝝ. q etiaz dieb⁹ iciuny absq; ꝺsciẽtia fractionis iciuny electuaria i magna quãtitate mãducãt. g nec cibo⁹ alioꝝ iterata assũptio. iciuniũ soluit. ¶ Ꝑ. odoꝝ iciuniũ nõ soluit: sed odoze alig reficiũtur sicut ⁊ cibo. g nec cib⁹. ¶ Sz ꝺ est. qz in hoc distiguntur iciunãtes a nõ iciunãtib⁹: qz semel mãducãt. si g bina comestio iciuniuz nõ soluerct: nõ esset differẽtia iter iciunãtes ⁊ nõ iciunãtes

¶ Ulteri⁹ vr. q esus carniũ iciuniũ nõ soluat: qz iciuniũ ẽ istitutũ ad ꝛmẽdũ ꝺcupiscẽtiã. fz vinuz magis iflãmat ꝺcupiscẽtiam q̃ carnes. cũ g potus vini nõ soluat iciuniũ: nec esus carniũ soluet. ¶ Ꝑ. legumia iflatiua sũt: ⁊ sic ad luxuriã puocãt. sed vsus eoꝝ nõ soluit iciuniuz. ergo nec esus carniũ. ¶ Ꝑ. pisces alig ita delectabiliꝫ comedũt sicut carnes alioꝝ aialiũ: fz nulla caro pisciuz comesta iciuniũ soluit. g nec carnes auiũ aut q̃drupedũ. ¶ Ꝑ. sic i diebus q̃dragesimalib⁹ abstiet a carnib⁹: ita ab ouis ⁊ lacticinys: fz in dieb⁹ iciuny gdã lacticinys ⁊ ouis vtũtur. g ⁊ carnib⁹ vti pñt sine ꝺ q iciuniũ soluaī. ¶ Sz ꝺ. ẽ gnalis cõsuetudo ecclie: q̃ iciunãtibus vsum carnium iterdicit.

¶ Ulteri⁹ vr q ãticipatio tpis iciuniũ nõ soluat. sicut. n. ñ seruat tps ab ecclia istitutuz q tardat comestionẽ: ita nec ille q anticipat: sed ille q tardat nõ soluit iciuniũ ab ecclia istitutũ. g nec ille q ãticipat. ¶ Ꝑ. iciuniũ est actus abstinẽtie: fz abstinẽtia ipedit nõ solũ p anticipationẽ hore comestiõis sed etiã p alias ꝺditiões que hoc verbũ ꝺtinent. ꝓpe ꝓpe laute nimis ardẽter studiose. g cũ nimis comedere q̃tũ ad quãtitatẽ nõ soluat iciuniũ: nec ardẽter q̃tũ ad auiditatẽ comedẽdi: nec laute q̃tũ ad ꝑciosa q̃ i cibus querũt: nec studiose q̃tũ ad exq̃sitũ modũ cibaria ꝑparãdi: alias mortaliꝫ peccarẽt qui i dieb⁹ iciuniozꝝ hoc facerẽt q̃si trãsgressores ꝑcepti eccliæ: qꝺ durum ẽ dicere: vr q nec ꝓpe ꝓpe comedere qꝺ ẽ tps ãticipare: iciũ soluat. ¶ Sz ꝺtra ẽ. qꝺ dicit ꝺsilũ sabilon. i q̃dragesima nullaten⁹ credẽdi sũt iciunare q añ maducauerũt q̃ vesptinũ celebrẽt officiũ. g ãticipatio temporis soluit iciunium.

¶ Rñdeo dicẽdũ q ꝑmã. q. q iciuniũ duplr soluiī. Uno modo q̃tũ ad meritũ: ita q hõ vel nõ mereꝫ vl⁹ min⁹ mereꝫ. ⁊ ō hac solutiõe iciuny nõ itẽdim⁹ ad pñs. qz ꝺditiões q̃ meritũ alicui⁹ act⁹ augẽt vel minuũt idetermiate sũt: eo q quãdoq; accñtalr se bñt ad actũ meritoriũ. Alio modo soluiī iciuniũ fz q ẽ ab eccliæ istitutũ ex q̃ solutiõe hõ efficiẽ trãsgressoꝛ statuti eccl⁹ie de iciunio seruãdo: vel satẽ nõ obseruãdo: si ex dispẽsatiõe vel cã legitima dimittat: ⁊ de hac solutiõe iciuny nũc q̃ram⁹. Ad hoc aũt ꝑcipue valet cõsiderare itẽtiões statuẽtis. itẽdit aũt eccl⁹ia certuz modũ statuere mãducãdi: vt. s. semel i die iciunãs mãducet: ⁊ iõ si aliquoꝝ sũptio fm q̃ mãducatio solet ꝛpleri itereꝫ iciuniũ ꝑdicto mõ acceptũ soluiī. si ãt aliq̃ sumãt que ad mãducãdũ de se ordiata nõ sũt: fz ad aliũ vsum q vsus cõiter mãducatio nõ vocatur: talis cibi vel potꝰ sumptio preter manducationẽ vnã añ vel post nõ facit esse binam

Universidad de Deusto
Biblioteca

mãducationem: ⁊ ideo talis sumptio ieiunium nõ soluit.
¶ Ad p^m g dom q q̃uis aliqs pot⁹ aliq̃ modo nutriat: tñ de se nõ ordiat ad nutriẽdũ: ꝫ magis ad diſpoſitiõem bonã eoꝝ q̃ nutriũt: vt. ſ. per mẽbra deducãt ⁊ in ſtõaco nõ cõburãt. vñ ſumptio pot⁹ manducatio nõ dr. ⁊ iõ ille q potat extra bozã vnice comeſtiõis nõ dr bis mãducare: ⁊ pp hoc nec ſtatutũ eccleſie frãgit: niſi fraudẽ faciat: qz leges violat q in fraudẽ legis aliqd facit. ¶ Ad z^m dom q aq̃ ⁊ ſi ſoluat ieiuniũ nãe: qz aliquo mõ nutrit: ñ tñ ſoluit ieiuniũ eccleſie: qz eccleſia nõ attẽdit i ſtatuẽdo id qõ quocũq; mõ nutrire põt: ſed id qõ pr̃icipal'r ad nutriẽdũ ordinatũ eſt. ¶ Ad 3^m dꝫ q gdaꝫ dicũt q ſi electuaria comedãtur ad delectatiõez q ſoluũt ieiuniũ: ſi aũt cã medicie ſumãt nõ ſoluũt ieiuniũ: ſed ſtatutũ poſitiue legis nõ attendit intẽtiõem obſeruãtis: ſed ipm actũ: eo q modus virtutis nõ cadit in p̃cepto: ſed eſt finis p̃cepti, ſed ex intentiõe põt aliqs mereri vel demereri: ⁊ iõ dicẽdũ: q electuaria ⁊ ſi aliquo modo nutriãt: nõ tñ h̃ eſt pr̃icipalis vſus cozũ. Unde nec loco mãducatiõis ſumi ꝺ ſueuerũt: ⁊ ideo talis ſumptio ieiuniũ eccl'ie nõ ſoluit: q̃uis hõ poſſit total'r vel i pte ex hoc meritũ ieiuny pdere vl' etiã mortal'r peccare: ſi ſit ĩmoderata libido: nõ tñ eſt trãſgreſſor p̃cepti eccl'ie: niſi i fraudẽ ſumeret: aut ſi eis q̃ſt alys cibis vtereꝰ ad famẽ extinguẽdã. ¶ Ad 4.^m dom q odor nõ nutrit: vt pꝫ p phm in li. de ſenſu ⁊ ſenſato. ſz aliq̃ modo cõfortat. vñ nõ ſoluit neq; ieiunium nature: neq; ieiunium eccleſie.
¶ Ad. z. q. dom q ille dr ieiuniũ eccl'ie ſoluere q ſtatutuꝫ modũ abſtinẽdi ab eccl'ia nõ fuat. cũ aũt ieiuniũ eccl'ia inſtituerit ad ſatiſfaciẽdũ: ⁊ cõcupiſcẽtiã repr̃imẽdũ: ſic determiauit abſtinẽtiã ieiũy q̃tũ ad numeꝝ: vt. ſ. ſemel tãtũ ieiunãs comederet ad afflictiõez carnis pp ſatiſfactionẽ: ita taxauit: vt a carnib⁹ abſtineret: qz h̃ gñe cibi p̃cipue cõcupiſcẽtia foueꝰ ⁊ robozaꝰ. vñ comeſtio carniũ ieiuniũ ſolnit ab eccl'ia inſtitutũ. ¶ Ad p^m g dꝫ q vinũ cõcupiſcẽtiã ĩcitat iflãmãdo per modũ alterãtis: ⁊ qz tales alterationes nõ diu manẽt: nõ pot⁹ vini nõ adeo efficaciter opaꝰ ad cõcupiſcẽtie fomẽtũ: ſicut eſus carniũ: q̃ p̃cipue materia cõcupiſcẽtie miſtraꝰ: ⁊ caloꝝ nãlis ꝓfortaꝰ radicit⁹ magis: ⁊ ex alia pte ſubtractio vini nimis debilitaret naturã pp digõnis ipedimẽtũ. ¶ Et ſil'r dom ad z^m de iflatiõe leguminum q eſt accidẽtalis cã cõcupiſcẽtiã, puocãs ⁊ cito trãſit. ¶ Ad 3^m dom q piſces frigidiozes ſũt natural'r q̃ carnes nec alimẽtũ ita q̃ueĩcis corpozi pſtãt ſicut alie carnes: vñ nõ fuit tãta neceſſitas, phibẽdi piſces ſic carnes.
¶ Ad 4.^m dicẽdũ q q̃drageſimale ieiuniuꝫ artı⁹ obſeruaꝰ q̃ alia ieiunia: qz eo x̃pi ieiuniũ fꝫ modũ nr̃uꝫ imitamur: ⁊ iõ q̃uis vſus caſeiꝝ ouoruꝫ i quadrageſima ſit gñaliter interdictus: tamen in alys ieiunys apud diuerſos in his eſt diuerſus abſtinẽtie modus.
¶ Ad 3^am. q. dom q ſicut dictũ eſt: ille ieiuniũ ſoluit q eccleſie determiatiõem nõ ſeruat: vñ cũ eccl'ia iſtituit certũ tps comedẽdi ieiunãtib⁹ q nimis notabil'r anticipat ieiuniũ ſoluit. Nõ. n. eccl'ia artare itẽdit ad ſubtilem tpis iſpectiõez: nec oꝝ aſtrolabiũ accipe ad bozã comeſtiõis cognoſcẽdã. vñ ſufficit ſi circa bozã illã quaꝫ eccl'ia iſtituit ieiunãs ſumat cibũ: etiã ſi aliquãtulũ pp aliquaꝫ neceſſitateꝫ anticipet. ¶ Ad p^m g dom q omittere p̃ceptũ eccl'ie nõ lꝫ ſed ſuperogare licet: ⁊ iõ cũ tardatio bozę ad penalitateꝫ ieiuny faciat licꝫ tardare pꝫ bozã: ſed nõ ãticipare. ¶ Ad z^m dom q ea ĩ gbus nõ põt accipi certa mẽſura nõ cadũt ſub determiatiõe legiſlatozis: ⁊ iõ qz nõ põt accipi certa menſura in quãtitate cibi: vel alys cõditiõibus numeratis ſicut i tempoze accipi poteſt: iõ ꝺditiões alie quattuoꝝ nõ cadũt ſub determiatiõe p̃cepti eccl'ie: ⁊ iõ q̃uis p ĩozdinationẽ circa illas circũſtãtias peccet: ⁊ meritum ieiuny amittat: vel in toto vel in parte: nõ tamẽ eccleſie ſtatutũ trãſgredit: ⁊ iõ ieiuniũ nõ ſoluit. Qõ. IIII.

Deinde querit de oꝛone: ⁊ circa h̃ querit .7. p̃rio qd ſit oꝛo. Scõo de mõ ozãdi. Tertio ꝺ ſpẽb⁹ oꝛonis. Quarto qd ſit ipe oꝛone petẽdũ. Quito quis poſſit ozare. Sexto cui ꝓpetit ozare. Septimo de efficacia oꝛonis.

Ad primũ

ſic pcedit. vr̃ q oꝛo ſit qdã affectiꝰ pr̃iº act⁹: p̃ Aug. q ſic diffinit oꝛonẽ. Oꝛo ẽ pur⁹ affect⁹ mentis in deũ direct⁹. ¶ ℙ. Aug. de ſcõ vic. dicit q oꝛo ẽ deuotio q̃dã ex cõp̃uctiõe pcedẽs. ſz ꝺuotio ad affectũ ptinet. g ⁊ oꝛo. ¶ ℙ. impiuꝫ ⁊ oꝛo nõ differũt niſi fꝫ relatiõez ad ſuperiozẽ ⁊ ad iferiozẽ fꝫ q iperaꝰ lleriozi: ſed ozaꝰ ſupioꝝ. ſed volũtas eſt q̃ iperat alys viribus: ergo ipa etiã eſt cuius eſt ozare ⁊ petere. ¶ ℙ. oꝛo exteri oꝛ iteri⁹ deſideriũ iſinuat ozãtis. ſed oꝛo iterioꝝ ẽ: q̃ p̃ exterioꝝ inoteſcit. g oꝛo iterioꝝ nihil aliud eſt q̃ iteri⁹ deſideriũ: ⁊ ſic ad affectiuã ptinet. ¶ Sed ℨ. ſup illud ps. Exaudi deus oꝛonẽ meã ⁊c. dicit glo. q oꝛo eſt q̃ vota nr̃a deo pãdimus: ſed pãdere ſiue demõſtrare eſt act⁹ ratiõis. ergo ⁊ ozare. ¶ ℙ. ſm Damaſ. oꝛo eſt petitio decẽtiũ a deo. ſed decẽtia ĩportat ordinem alicuius ad alterum: cum ergo ozãre ſit ratiõis: ⁊ oꝛo ratiõis erit.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q ſit act⁹ doni ⁊ nõ virtutis: qz fꝫ Aug. de ſcõ vic. oꝛo eſt cõtẽplatiõis pars. ſed cõtemplatio ad ſapientiã ptinet: qz ea pficit ſuperior ps rõnis q̃ cõtẽplãdo eternis inheret: vt Augu. dicit. ergo oꝛo eſt actus ſapiẽtie.
¶ ℙ. vt dicit Dama. oꝛo eſt aſcẽſus itellect⁹ i deũ. ſz aſcẽdere ad donũ itellect⁹ ptinet: vñ ſexta beatitudo q̃ dicit. Beati mũdo corde: q̃m ipi deũ videbũt. itellect⁹ donũ attribuit. vt pꝫ in glo. Matth. 5. g oꝛo eſt act⁹ itellect⁹ doni.
¶ ℙ. Hre. dicit. ozare eſt amoris gemit⁹ i cõpũctiõe renouare. ſed gemere eſt act⁹ ſcie doni: qz tertia beatitudo qua dr. Beati q lugẽt ad donũ ſcie reducit. Matth. 5. i glo. ⁊ ab Aug. z. li. ꝺ doctria x̃piana. g oꝛo eſt act⁹ doni.
¶ Sed ℨ. vr̃ q ſit act⁹ vtut⁹. Jac. i. postulet aũt i fide nihil hęſitans: ſz fides ẽvt⁹. g oꝛo q̃ ẽ postulatio ẽ act⁹ vtutis.
¶ ℙ. Aug. dicit. Fides credit: ſpes ⁊ charitas ozãt: ⁊ ozãdo ipetrãt. q̃ ſpes ⁊ charitas ſũt virtutes. g oꝛo eſt actus virtutis.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q oꝛo ñ ſit act⁹ cadẽs i p̃cepto. qꝺ. n. voluntatis eſt nõ eſt neceſſitatis: ſed ozatio maxie eſt voluntaria qz eſt quedã volitoꝝ petitio. ergo nõ neceſſitatis: q̃ ita nõ cadit ſub p̃cepto.
¶ ℙ. petitio nõ vr̃ aliquid aliud eſſe: niſi vt noſtrum ꝺſideriũ alteri inotescat. ſed ſupfluũ ẽ huic cui exponere qꝺ ipe ſcit: ergo cum x̃piana religio nõ cõueneat aliqua ſuperflua p̃cepta. alias ſupſtitio eſſet: videt q nõ cadat ſub p̃cepto ozare deum cui oĩa deſideria noſtra ſũt nota.
¶ ℙ. deus liberaliſſime ſua bona dat. ſed liberalius daꝛ quod ſine p̃cibus datur. ga ſicut Seneca dicit. Nulla res cariꝰ emitur q̃ que p̃cib⁹ empta ẽ. ergo nõ ꝺꝫ p̃ceptũ exigere p̃eces de eo qꝺ vult dare: nec iterum de eo qꝺ nõ vult dare: qz qꝺ deus nõ vult nos nõ debemus velle: vt ſic ſit conformitas noſtre volũtatis ad deũ: ⁊ qꝺ nõ debemus velle: nõ debemus petere. g̃ mllo mõ oꝛo cadit ſub p̃cepto.
¶ Sz ℨ. ſup illꝺ Luc. 18. oꝛ ſemper ozare ⁊c. dicit Criſ. vñ dicit oꝛ: neceſſitatẽ dicit. ſed neceſſitas talis nõ põt eſſe niſi ex p̃cepto. ergo ozatio cadit ſub p̃cepto.
¶ ℙ. ozatio cõtra ieiuniuꝫ ⁊ elemoſynas diuiditur. ſed vtraq; illaꝝ eſt in p̃cepto. ergo ⁊ ozatio.
¶ Reſpondeo dicendum ad p^am. q. q sicut dicit Laſſio. Oratio dicitur quaſi oꝛis ratio. vnde ex ſuo noie oꝛo ſignificat expreſſionẽ alicui⁹ act⁹ rõnis p effectũ oꝛis. habet enim tẽ rõ duos act⁹ etiam ſm q̃ eſt ſpeculatiua: p̃mus eſt ꝓponere ⁊ diuidere: ⁊ iſte act⁹ rõnis exprimit oꝛe p orationes quã phs in p̃ phierme. deſcribit. Scõs act⁹ rõnis ẽ diſcurrere de vno in aliud inoteſcẽdi cã. ⁊ ſm hoc ſimilis oꝛo q̃dam dicitur: ⁊ qz ſermones rhetozici qui cõciões dicũtur cõtinẽt argumẽtatiões ad ſuadẽdum accõmodatas: ideſt q etiaꝝ ozatiões dicũtur: ⁊ rhetozes ozatozes. ⁊ qz oꝛo

nes iſte p̃cipue quãtum ad gen⁹ cauſaꝝ quod iudiciale dr. ordinãtur ad hoc q aliqd a iudice petam⁹. vñ ⁊ in iure aduocatiões poſtulatiões dicũt: ideo trãſlatiũ eſt vlteri⁹ hoc nomẽ ad ſignificãdũ petitionem quã deo aliquis facit: velut iudici q habet curam noſtroꝝ actuũ: ⁊ ſic diffinit Damaſ. oꝛonẽ. Oratio eſt petitio decẽtiũ a deo: ſic. n. logmur hic de oꝛone: ⁊ iõ cui⁹ act⁹ eſt petitio: ei⁹ act⁹ eſt oratio
¶ Sciẽdũ eſt g q hõ ab alys aĩalib⁹ differt q̃tũ ad vtutẽ ⁊ motiuã ptẽ in duob⁹. p̃mo quãtũ ad volitũ vel cõcupitũ: qõ quidẽ alys aĩalib⁹ ex nã determiatũ eſt: boi autẽ nõ: ſcõo q̃tũ ad p̃ſecutionẽ voliti ſiue cõcupiti: qz alia aĩalia bñt determiatas vias ⁊ inſtr̃a: quib⁹ ſua deſideria expleãt: ⁊ ideo q̃cito in eis ſit deſiderꝰ motus tam cito mẽbza ad actũ applicãt: niſi ſit aliqd ꝓhibẽs p violentiã: hõ aũt nõ bz vias ⁊ inſtr̃a determiata: ⁊ ideo rõ homini ſubuenit in his duobus: qz ⁊ ingrit p̃ptũ ⁊ determinatuꝫ bonum qõ deſiderari oporteat: ⁊ inſtrumẽta ad opus determinat in p̃ſecutiõe õſiderati: ⁊ ideo in nobis actus rõnis p̃cedit: ⁊ ſequit̃ actus volũtatis: p̃cedit qdem ĩueniẽs p conſilium qd per volũtatẽ eligi oporteat. ſequit̃ aũt p impeꝛium ordinãdo vnicuiq; inſtr̃o quid ei oporteat facere: ⁊ hunc rõnis actũ iperatiu⁹ modus exprimit in vbis. Inſtr̃a aũt que rõ applicat per impiũ ad p̃ſecutionẽ vl' ꝓſecutionem deſiderati: nõ ſoluꝫ ſunt vires aie ⁊ mẽbra corꝓris: ſed etiã exteriozes hoĩes: qz q̃ per amicos fiũt aliqualiter per nos fiũt. vt pbs dicit in. z. ethi. ſz etiã exteriozes amici nõ ſũt in ptãte nr̃a ſicut ſũt mẽbra corꝓis ⁊ vires aie: ⁊ iõ applicatio p̃dicta ad cõſecutionẽ deſiderati eoꝝ q exꝛa nos ſũt: q̃nq; dr iperiũ vel p̃ceptũ. q̃n. ſ. illi ſunt i ptãte nr̃a: q̃nq; aũt dr petitio: q̃n nõ ſunt in ptãte nr̃a q̃ſi nobis ſubiecti: vel etiã depcatio ſi ſupza nos ſunt. vñ ſicut iperium eſt act⁹ rõnis: ita petitio ⁊ depꝛecatio: ⁊ h̃ pꝫ per phm in p̃ethi. q dicit q rõ ad optima depꝛecaꝛ: vñ ⁊ p ꝓſequẽs oꝛo rõnis ẽ act⁹ applicãtis deſideriũ volũtatis ad eũ q nõ eſt ſub ptãte nr̃a: ⁊ ſupza nos. ſ. deũ. vñ diffinitio Damaſ. Oꝛo eſt petitio decẽtiũ a deo. veriſſime eſſentiã oꝛonis declarat.
¶ Ad p^m g dom q dirigere affectũ mẽtis in deum ꝓtingit dupl'r. Uno mõ ſicut in obiectuꝫ: ⁊ hoc mõ affect⁹ in deũ direct⁹ eſt amoꝛ dei: ⁊ ſic nõ loquit̃ hic Augu. Alio mõ affect⁹ in deũ dirigit̃: vt in illũ quo affect⁹ mentis deſiderãtis explendus eſt: ⁊ hãc directionẽ affect⁹ in deũ facit rõ ꝺdicto mõ applicãdo ad ipm illud qõ deſiderat affect⁹ ⁊ ipa directio affect⁹ in deũ oꝛo ẽ. vñ diffinitio illa mãlis eſt ſm q per rẽ directã ſignificaꝰ ipa directio: ſicut etiaꝝ q̃q; p fidẽ ſignificaꝰ res credita: ⁊ ſimilis modus loquẽdi eſt cũ dr q oꝛo eſt deſideriũ boni ãi glo. i. Theſ. 5. qz ipſe deſideriũ eſt res ozata expleri.
¶ Ad z^m dꝫ q ſicut i petiõe exterioꝝ dr aliqd eſſe petitio dupl'r. ſ. ſm veritatẽ: vt cũ dicim⁹ da mihi hoc: ⁊ ſm iterpretationẽ quãdã: vt cuꝫ aliqs manũ porrigit vel neceſſitatẽ exponit: ita ẽt interioꝝ oꝛo q̃ fit ad deũ eſt qdẽ ſm rei veritatẽ actus rõnis: vt dicũ eſt q̃dãmõ deũ pulſantis: ſz recogitatio neceſſitatũ p̃ priaruꝫ ⁊ erectio ſpei ad deuꝫ ſũt qdem oꝛones p quãdaꝫ iterptationem: ⁊ ſic ẽt deuotio oꝛo dr ab Aug de ſcõ vi.
¶ Ad 3^m dꝫ q ille q petit: aut iperat: aut depcaꝰ: aduocat aliqd ad cõſecutionẽ finis: vt p̃ſecutionẽ ĩteti: h̃ aũt nõ eſt volũtas: qz ipa ſimpl'r ⁊ abſolute ferꝰ ĩ ſuũ obiectũ q̃ ẽ finis. ſz ẽ rõnis: cui⁹ ẽ ordiare vnũ ad aliud: ⁊ iõ ꝑpe accipiẽdo iperiũ nõ ẽ volũtatis. Sz dupl'r dr volũtas impare Uno mõ p quãdã iterptationẽ: ſiue equalẽtiã: qz. n. ipans p iperiũ ſuũ mouet: iõ act⁹ aĩe ad quẽ mot⁹ ſtati ſequit̃ imperiũ dr. ⁊ qz ad actũ appetitiue ſi ſit ꝓplet⁹ ſtatim ſequit̃ mot⁹ i corꝓalib⁹ orgãis: iõ appetitiue virtutes dicũt iperãtes mo^m. Alio mõ inq̃tũ p̃ncipiũ iperij ĩ volũtate ẽ. aduocare. n. aliquẽ ad finẽ ſuũ qõ ad iperiũ ptiet: pſupponit appetitũ finis: ⁊ eſt qdã p̃ſecutio illi⁹: ⁊ pp hoc potẽtie vel artes opatiue: ſeu habit⁹ q ſũt circa finẽ dicunt̃ impare iſtis q̃ ſũt circa ea q̃ ſũt ad finẽ: ⁊ fꝫ h̃ volũtas q̃ bz finẽ p obiecto dr impare inq̃tũ iperiũ qõ eſt act⁹ rõnis: i volũtate incipit ad quã ptinet deſideriũ finis.
¶ Ad 4.^m dom q verbũ exteri⁹ platũ eſt ſignũ alicui⁹ dupl'r. Uno mõ imediate: illi⁹. ſ. ad qõ ſignificãdũ p̃ncipal'r inſtitutũ ẽ: ſic h̃ nomẽ ignis ſignificat elm qꝺdã. Alio mõ mediate. ſ. qꝺ ipa res q̃ p̃mo ſignificat accipit̃ vt ſignũ alteri⁹ rei: ſicut ignis ſignificat charitatẽ pp aptitudiẽz quã bz illa res ad ſignificãdã charitatẽ ex ſil'itudiẽ q̃dã. Oꝛo igr exterioꝝ vocalis ſignificat imediate actũ rõnis depcãt⁹ ſi etiã oꝛo exterioꝝ q mõꝫ oꝛonis ꝑpoaꝛ: vt cũ dr: da mihi ſediũ tuaꝝ aſſiſtrici ſapiaꝫ: ſz mediata ſignificatiõe ipꝫ õſideriũ exꝑmit ſic ꝑn^m a q̃ pcedit: vt ex dcis pꝫ: ⁊ fꝫ h̃ itelligẽda ẽ p̃miſſa deſcriptio oꝛonis: q oꝛo eſt q̃ vota noſtra deo pãdimus.
¶ Ad. z. q. dꝫ q oꝛo act⁹ qdã ẽ. dicim⁹ aũt actũ aliquẽ cẽvtutis actũ: ſi i ſui rõne aliqd claudat: qꝺ ad ordinẽ vtut⁹ ptineat: ẽt ſi nõ oĩa q̃ ad virtutẽ regrunt̃ in ſui rõne ꝓtineat: ⁊ iõ oꝫ q illi⁹ vtut⁹ act⁹ ponaꝛ ad quã ptinet illa cõditio q̃ ſibi ordinẽ vtut⁹ tribuit. oꝛo aũt ex gñe act⁹ nõ ipoꝛtat aliquã rõnẽ vtutis: qꝺ gen⁹ eſt petitio: fꝫ abſolute actũ potẽtie demõſtrat: nulla circũſtãtia vel i bonũ vel malũ veſtitũ. Addũt aũt a Damaſ. due dr̃ie q̃ ordinẽ virtut⁹ ꝺmꝛant. ſ. decẽtiũ: ⁊ a deo: qꝺ eſt petere qꝺ oꝫ: ⁊ a q̃ oꝫ. fꝫ ꝑma cõditio ñ ꝛplet rõnẽ oꝛonis: qz ſi ab hoĩe ꝺcẽtia petam⁹: tal'petitio oꝛo nõ dr: nec ẽt ẽ de eſſentia oꝛonis: qz ſi etiã qs ĩdecentia petat a deo ozat qdẽ: fꝫ carnal'r ozat: vñ illa cõditio magis ptinet ad bñ eſſe oꝛonis q̃ ad rõnẽ ſue ſpẽi. Reclinq̃ g q ex h̃ oꝛo ſpem trahit: ⁊ ad rõnẽ vtutis trahit̃: qꝺ eſt a deo petitio: cũ aũt petitio ſiue depcatio q̃ ad ſupioꝛẽ fit reuerẽtiã bẽat adiũcta: ex q̃ ipetrare nitit̃ qꝺ itẽdit: ꝺſtat q oꝛo ex h̃ efficaciã bz ad ipetrãdũ illud. p q̃ ozat q deo reuerẽtiã exhibet. vñ cũ deo reuerẽtia exhibere ſit actus latrie. vt i. z. li. ꝺ. 9. dr̃z eſt: oꝛo act⁹ latrie erit elicitiue: nec obſtat q latria i volũtate ẽ: nõ in rõne: cui⁹ act⁹ eſt oꝛo: qz iuſtitia cui⁹ ꝑs ẽ latria mãl'r vtit̃ actib⁹ oĩum viriuꝫ: vt ex eis reddat cuilibet qõ ſuũ ẽ: vñ cohibet actũ ꝓcupiſcibilis ne aliqs mecheꝰ: ⁊ actũ iraſcibilis ne qs occidat: ⁊ ſil'r vtit̃ actu rõnis: vt ex eo deo reuerẽtiã exhibeat. Et qz latria ẽ virt⁹ ⁊ nõ donũ, vt dictũ eſt i. z. li. ꝺ. 33. iõ oꝛo erit act⁹ vtutis ⁊ nõ doni.
¶ Ad primũ ergo dicẽdũ q cõtẽplatio aliquãdo capit̃ ſtricte ꝑ actu intellect⁹ ꝺuina meditãtis: ⁊ ſic cõtemplatio ẽ ſapiẽ act⁹. alio modo ꝓmuniter ꝑ omni actu: q̃ qs a negocys exterioꝝ⁹ ſequeſtraꝰ ſoli deo vacat qõ quidẽ ꝓtingit dupl'r: vel inq̃tũ hõ deũ loquẽtẽ in ſcripturis audit: qꝺ fit p lectionẽ: vel inq̃tũ deo loquit̃ quod fit per oꝛonem: meditatio aũt ad vtrũq; ſe habet q̃ſi medium inter ea: qz ex h̃ q nobis loquit̃ in ſcripturis ei per meditationẽ intellectu ⁊ affectu p̃ſentamur: ⁊ ſic preſentati ei vel p̃ſentẽ eum habẽtes ei log poſſumus per ozationẽ: ⁊ iõ poſuit Hugo tres cõtẽplatiõis partes: p̃mã lectionẽ. ſcõaꝫ meditationẽ. tertiã oꝛonẽ: nec tñ oꝫ q ſit oꝛo ſapiẽ act⁹ ab ea elicit⁹: q̃uis ſapia p meditationẽ viã oꝛoni paret.
¶ Ad z^m dꝫ q aſcẽſus itellect⁹ in deũ ẽ duplex vnus quo aſcẽdit in ipm cognoſcẽdũ: ⁊ talis aſcẽſus pertinet ad donũ intellect⁹: ſed de hoc loquit̃ Damaſ. Ali⁹ eſt aſcenſus in deũ: vt ĩ quo auxiliũ q̃rit: vt in ꝑs dr. Ad te leuaui oculos meos q habitas in celis. ⁊ talis aſcẽſus ẽ oꝛo. vnde nõ ſeq̃t q ſit act⁹ doni intellect⁹: ſz põt ipm preſupponere: ſicut ſecũdus aſcenſus ꝑſupponit p̃mũ.
¶ Ad tertiũ dom q gemit⁹ ſiue flet⁹ nõ eſt oꝛo p eſſentiã: ſed eſt q̃ſi fundamẽtũ oꝛonis. ſupfluꝫ. n. vr̃ petitio vbi neceſſitas deeſt: ⁊ iõ recognitio ſue miſerie q̃ idigẽte ſe aliqs videt: ⁊ ſibi ſubuenire nõ põt q̃ gemitũ in affectu facit quaſi ozatio reputatur a deo: ⁊ pp hoc Aug dicit. Qz orationis negocium plus gemitib⁹ q̃ verbis agit: ⁊ plus fletu q̃ affatu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad ea q̄ ī ɔriū obyciū᷑ dō᷒ q᷒ fides:spes:ꝛ charitas p̄ supponū᷑ ad latriā:vt ī.3ª.li.dictū ē.di.9ª.ꝛ sic actꝰ oronis eis attribuit᷑.tñ etiā ad oronē ſm ꝓprie speciei rōnē bñt aliquā cōueniētiā:ꝛ ꝑexigū᷑ ad eā.petitio.n.frustra ad aliquē dirigit᷑ nisi credat᷑ q᷒ petitū ꝑstare possit:ꝛ ſpeᷣ q᷒ velit ꝛ est ꝑsumptuosa petitio:nisi ei fiat q aliquo mō petēti vnitus sit:vnionē aūt charitas facit.

¶ Ad 3ᵐ.q.dō᷒ q᷒ oro cadit sub p̄cepto ꝛ determiate:ꝛ ī determinate. Determiate qdē ad aliq̄s orones ex p̄cepto teneᷣ illi q ex offō sūt medy īter deū ꝛ pplm ꝓstituti:sicut mīster eccl'ie. vñ ex offō eis īcūbit p̄ces ad deū ī p̄sona totiꝰ eccl'ie fūdere.ꝛ iō ex statuto eccl'ie teneᷣ ad horas canonicas dicēdas. Sz idetermiate ad oronē glibet teneᷣ ex bocipo q᷒ teneᷣ ad bona spūalia sic ꝑcurāda:q̄ nō nisi diuinit᷑ dā᷑.vñ alio mō ꝑcurari nō ꝑñt nisi vt ab ipo petā᷑.ꝛ ēt ex bocipo q᷒ charitatis p̄cepto teneᷣ ꝓrimū sicut seipm diligere:teneᷣ ei ī necessitate benefic᷒ eē:nō solū per corpales el'ynas:sz ēt p spūales:q̄rū vna ē oro vt ꝑus dcm est.sz oib᷒ ēt q eccl'ie mīsterio nō fungū᷑ vr̄ ab eccl'ia ōterminatū tp̄s ozādi statutū esse: cū ex canonū statuto teneant᷑ dieb᷒ festis diuinis officys īteresse:vt ministris ꝑ populo ozātib᷒ suā ītētionē ꝓfoment. ¶ Ad ꝑᵐ q᷒ dō᷒ q᷒ ex bocipo q᷒ aliqd est volūtar excludit᷑ nēcitas absoluta ēt coactiōis:nō aūt nēcitas ex ſuppositiōe finis:qz amor:qui maxie volūtari᷒ est necessari᷒ est si qs velit ad salutis finē puēire.ꝛ b̄ mō etiā oro nēcia est.ꝛ sub p̄cepto cadēs respectu eoꝝ:quoꝝ volūtas sub necessitate p̄dicta cadit. ¶ Ad zᵐ dō᷒ q᷒ p oronē p̄cipimur vota nr̄a deo pādere: nō vt eū doceam᷒ qd desiderem᷒:ſz vt affectū ꝛ itellectū nostꝝ dirigam᷒ in illū. ¶ Ad 3ᵐ dō᷒ q᷒ deus oronem acceptat ꝛ de eo qō dare vult:ꝛ īterdū ō eo qō dare nō vult: vt idonei ſim᷒ ab ipo accipere:qō nō esset si ab eo nō ſperarem᷒ qō desideram᷒:nec eē durū hoī dz se deo p oronē ſubycere sicut hoī p̄ces:qz in hoc totū bonuz nostrū cōſistit: q᷒ deo ſubditi ſimus:non aūt in hoc q᷒ hoī ſubdamur:de eo autē qō dare nō vult:qz ipe vult pie velle qō ipe iuste nō vult:sicut in fine ꝓrimi libri dictum est.

Ad secundū sic ꝓcedit᷑.Videt᷑ q᷒ oro nō debeat esse vocalis:sed mētalis tñ: oro.n. dz eē occulta:ꝛ ad deū tñ:qz est petitio decētiū a deo: vñ dr̄ Matth.6ᵒ.Tu aūt cū ozaueris intra cubiculū ꝛ clauso ostio ora ꝑem tuū:sed oro vocalis nō ē occl'ta:nec ad deū tñ eē vr̄ qz de᷒ ad coz respicit nō ad voces: ḡ oro sine voce esse dz. ¶ P.oro ē ps ꝓtēplatiōis:ſz cōtēplatio nō exiſtit in aliq̄ exteriozi actu:sed tñ in īteriozi.ḡ oro nō dz voce exteriozi fieri. ¶ P.g oronē dz itellect᷑ ī deū ascēdere ſm Damas.ꝛ affect᷑ ī deū dirigi ſz Aug.Sz occupatio aīe circa corpales act᷑ retrahit ascēſuz itellect᷑ affect᷑ ad diuina:qz aīa nō ꝑōt ītēſe circa diuersa occupari:ḡ oro dz eē sine voce tñ in coꝛde. ¶ Sed ɔ.qō dicit᷑ in ps.Uoce mea ad dñm cla. ¶ P.oro ē act᷒ latrie:vt dictū est:sed act᷒ latrie nō solū ī ītēriozib᷒ actib᷒:ſz etiā ī exteriozib᷒ ꝓsistit. ḡ oro nō solū dz esse in coꝛde sed etiā in voce.

¶ Ulteriꝰ videt᷑ q᷒ oro nō debeat esse diuturna. Matth.5ᵒ. Ozātes aūt nolite multū log.sed q diu vocaliter ozat multū loquit᷑.ḡ oro vocalis ad min᷒ non debet esse diuturna. ¶ P.diuinū p̄ceptū nō est ꝑtergrediēdū.ſz dñs ꝓcecepit ozantes sic ozare.Pater noster ꝛc.ḡ vr̄ q᷒ nō oz alias orones addere. ¶ P.oro ad deū fusa dz eē cū fiducia. Jac.i. Postulet aūt ī fide nihil hesitās.ſz plixitas petitiōis ē signū diffidentie in petitiōib᷒ q᷒ ad hoies dirigunt᷑: vñ vba multiplicant᷑ ad b̄ q᷒ aīus eius ad quē petitio dirigit᷑ flectat᷑.ḡ oro ad deū nō dz esse diuturna. ¶ Sed ɔ.iª.Tim.4.ᵒq̄ vera est vidua desolata vacet oronib᷒ die ac nocte.ḡ oro dz esse diuturna. ¶ P.oīs x̄pi actio nr̄a est īstructio.sed x̄ps legit᷑ diutius ozasse: vt ꝑz Luc.zz.ᵒḡ oro nr̄a debet esse diuturna.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q᷒ nūq̄ debeat aliqs ab oronē cessare. Luc. 18. Dicebat aūt ad illos sīlitudinē.qm̄ oz sp ozare ꝛ nūq̄ deficere. ¶ Et ꝓterea.iª.Thes.vlti.Sine ītermissiōe ozate. ¶ P. oro ē q̄dā ānūciatio desideriy ad eū p quē expleda᷑ expectat᷑.ſz hō semp dz desiderare ea que ozāda sūt.Ergo na spūalia.ḡ oro dz esse semp. ¶ Sz ɔ. qñ hō ozat nō ꝑoperib᷒ mie vacare:sed q̄cūq; teneᷣ eis vacare.ḡ hō nō dz debet ozare. ¶ P.oro ſm Aug.est ps ꝓtēplatiōis. sed ſz non semper debet vacare contemplationi:sed quandoq; ad actionem se extēdere.ḡ nō debet semper ozare.

¶ Ulterius vr̄ q᷒ actualis attētio sit ō nēcitate ozatiōis: qz sicut dicit Hre. Illā oronē deus nō audit:cui illeg ozat nō intēdit.sed ad hoc fit oro vt a deo exaudiat᷑. ergo supuacua est oro si sit sine attentiōe. ¶ P. Aug.de scō vic. cit.Si cum oronē fundimus aliud qōlibet a coꝛde versamus:ēt si illud bonū sit a culpa liberi nō sum᷒: sed ozatio que hz culpā adiunctā nō hz suā efficaciam. ḡ requiritur ad oronē actualis attentio. ¶ P.oro est ascēſus itellect᷑ ad deū ſz Damas.ſz q̄ deest attētio:itellect᷑ nō ascēdit ī deū.ḡ nō est oro. ¶ P.oē op᷒ virtutis dz ex electiōe procedere:sed oro est op᷒ virtutis.ḡ debz esse cū attētiōe sine q nō est electio. ¶ Sz ɔ. est.q᷒ nullus teneᷣ ad ipossibile: sed ipossibile est mētē diu attētā teneri ad aliqd qn ad alia subito rapiat᷑.ḡ nō est de necessitate oronis q᷒ semp conſtet ipam attentio. ¶ P.in alys opib᷒ meritorys nō requirit᷑ q᷒ semp ad sit actualis attētio:sicut nō dz q᷒ ille g peregrinat᷑ semper de peregrinatiōe sua cogitet.ergo videt᷑ q᷒ nec in ozatione sit necessarium.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q᷒ attētio oronis noceat:qz vt dic᷑ Aug.de scto vic.Pura est oro q̄ ex abūdātia deuotiōis mens ad accēdit᷑:vt cuz se postulatura ad deū ꝛuertit:etiaz sue petitiōis obliuiſcat᷑:sed q obliuiſcit᷑ sue petitiōis nō vr̄ ad dere oronī.ḡ cū oro maxie debeat esse pura:vr̄ q᷒ ipedit᷑ oro p attētiōes. ¶ P.sicut ītētio oronē dirigit:ita ēt alios exteriozes act᷒:ſz in alys exteriozibus actib᷒ plīmū noceret si actual'intētio semp adesset:qz optim᷒ citaredus ſim᷒ redderet᷑.vt Aug.dic᷑.ḡ nocet attētio si cōtinue oronī. ¶ P.nō ꝑt mēs būana ad pl'a sil'ītēta esse: ſz alios oz ozātē esse attētu ad finē quē ītēdit:vel ad cogitādū deo cui oronē fundit:qō omittere oronī nocet.ḡ nocumentum est ozāti si semp ad oronē quam facit attentionē habeat.

¶ Sz ɔ.Augu.dicit.Psalmis ꝛ hymnis cū oratis decantatis hoc versēt in coꝛde qō ꝑfert᷑ in ore. ¶ P.Jo.4ᵒ.Spūs deus ꝛ eos q adozāt eū oz in spū ꝛ veritate adorare.ergo attētio q̄ facit spū ozare:ozationi non nocet.

¶ Rñdeo dō᷒ ad ꝑᵐ.q.q᷒ duplex ē oro.ſ.puata quaz ꝑ se facit:ꝛ publica q̄ faciēda incūbit mīstris eccl'ie: vt ctū ē.Et qz hec publica oro nō fit ab ozāte solū ꝑ se ſz ꝑ alys:iō nō dz solū esse mētalis:sed vocalis etiā vt ꝑ oronē voce exꝑſſā:ēt aly ad deuotionē excitēt᷑:ꝛ ad cōtinuā᷑ ītētionē ſuā ozātib᷒:ꝛ ꝓp hoc etiā cāt᷑ ab eccl'ia īstitut᷑ vñ Aug.dicit de seipo:q᷒ flebat vberrime in hymnis ecticis suaue cātātis eccl'ie: et q᷒ voces ille ifluebāt aures eius:ꝛ eliquebaṫ veritas in coꝛ eius.oro āt puata est: q̄ gs ꝑ seipso facit:ꝛ hec qdē pōt ꝛ voce ꝛ sine voce fieri ꝑ q᷒ magis ozātis animo ſuppetit.ſz tñ vox oronī aditum ꝓp.4.ꝓiovt hō excitet seipm᷒ vbis deuote ozādū. Sed vt ītētionē custodiat ne euageṫ.magis.n. tenet ad vba etiā ozātis affectui ꝺiungant᷑. Tertio ex vehemēti deuotiōis in ozāte vox sequit᷑:qz mot᷒ supioꝛ virius ſ fortis ēt ad iferiozes redūdat:vñ ꝛ cū mēs ozātis p deuotionē accēdit᷑ in flet᷒:ꝛ ſuſpiria:ꝛ iubilos:ꝛ voces īcōrate ꝓrumpit.Quarto ꝓp debitū iustitie:qz deo cui reuerētia exhibeṫ nō solū mēte:sed etiā coꝛpe seruiendus est.

¶ Ad primū ergo dicendū:q᷒ sicut dicit Hre.Bonū op᷒ debet agi in publico ad edificationem .ſ. vt semp intētio maneat in occulto:vnde ille q publice ozat si exterius nō gloziā boīum:sed ſoli᷒ dei querit in occulto manet ītētio: ꝛ ſoli deo ozat per ītentionē:ꝛ si etiā ꝓximo īnotescat oro ad edificationē. ¶ Ad secūdū dicendū: q᷒ act᷒ ímediate ad deuz directi:etiaz si exteriozes sint ad vitam contemplatiuā pertinēt:ꝛ sūt ꝺtemplatiōis partes ſm q᷒ large accipie q̄uis nō sint ſm q᷒ stricte sumit᷑ ꝑ ipa meditatione ſapie:vt dictū ē. Uñ etiā lectio q̄ ímediate ad meditationez diuinoꝝ ordinat᷑ pars ꝺtemplatiōis ponit᷑ q̄ fit voce q̄q;. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū q᷒ qñ due vires ordiate sūt ad idē vna nō ipedit aliā ī suo actu:sed magis iuuat sicut sensus imagiationē qñ ad idē ordinant᷑: sed ītētio exꝑſſa ꝑ vocē nō ipedit ascēſū itellect᷑ ad deū nisi nimia cura in vbis ꝑferēdis fiat: sicut illi qⁱ vba cōposita ī oronē ꝓferre nitunt᷑. ¶ Ad.z.q. dōm q᷒ in oronē ꝑcipue attendit᷑ orantis deuotio:ꝛ idco tñ dz oro ꝓtendi q̄tū deuotio ozātis cōſeruari pōt:ꝛ iō si diu posset deuotio ꝑseruari dz oro esse diuturna ꝛ pliꝛitas fastidiū vel tediū pariat oro nō est diuti᷒.ꝓtrabēda:vñ Aug.ī li.de ozādo deū. Dicū᷑ fres ī egypto crebras qdez brēs orones: ſz eas tñ breuissimas ꝛ rapti qdāmō iocl'atas esse vigilāter erectas q̄ ozāti plīmū nēcia est:ne ꝑ diuturnes moras euāescat atq; brēs ītētio: ac ꝑ b̄ ipi satis oñdūt bāc ītentiōez sicut nō cē obtēdendā si durare nō ꝑt:ita si ꝑduraverit nō ē rūpēdā. ¶ Ad ꝑᵐ q᷒ dō᷒ q᷒ ſm Aug.ibidē. Absit ab oronē multa locutio:ſz nō desit mlta ꝑcatio si feruēs ꝑsecuret ītentio: nō mlt᷑ log est in ozādo rē nēcia᷒ vbis supfluis agere:multū aūt ꝑcari ē ad eū quē ꝑcamur diuturna ꝛ pia coꝛdis exercitatōe pulsar. ¶ Ad zᵐ dō᷒ q᷒ sicut Aug.ī codē li.dic᷑. Liberū ē alys atq; alys vbis.ſ.ab his q̄ ī oronē dñica petūt᷑:eadez tñ ſz rē ī eodez dicere. sed nō dz esse liberū:alia ſm rez ī codez dicere.ꝛ iō ꝑcepto dñico nō obligamur ad vba illa.ſ. ad res illas petendas a deo:qz vt ī codē li.dic᷑. Quelibet aliaᷣ vba dicam᷒ q᷒ affect᷒ ozātis:vl' ꝑcedendo formaṫ vt clareat:vl' ꝓcequēdo attēdit vt crescat nihil aliō dicim᷒ q̄ᷣ q᷒ ī oronē dñica appositū est:si recte ꝺgruenter ozam᷒. ¶ Ad tertiū dōm q᷒ petitio fit hoī ad hoc q᷒ desideriū petentis ei innotescat ad flectēdū ipm verbis:sed oronē ad deū fūdimus: vt desideriū nostruz exerceam᷒:ꝛ iō vtile est diu ozare si diuturna exercitatiōe desiderium crescat.

¶ Ad tertiā.q.dōm q᷒ aliqs act᷒ dr̄ durare dupliciter: aut ſm essentiā:aut ſm virtutez:ſlue effectū suū: sicut motio el'q lapidez ꝓcit durat᷑ p essentiā actus dū manū lapidi mouēdo appōit:ſz vtus motiōis manet dū lapis ex vi im pulsiōis ꝓme moueṫ.Sil'r etiā dico q᷒ oronis duratio dupl'r ꝓsideraṫ: vel ſm essentiā act᷒: ꝛ sic nō dz aliqs ꝓtinue ozare vel semp:qz oz etiaz īterdū circa alia occupari: vl' ſm virtutē:ꝛ sic ei᷒ vtus ꝑcipue q̄tū ad sui initiū māet ī oib᷒ opibus alys q̄ facim᷒:ordiate:qz oīa ad vitā eternā bñdā ordiare ōbem᷒:ꝛ iō desideriū vite eterne qō ē oronis ꝓncipiū manet ī oib᷒ opib᷒ bonis ſm virtutez: ꝛ ꝓp dr̄ i glo.p.tbel. Nō cesset ozare q nō cessat bñ ageṙ. ꝛ sicut virt᷒ motiōis ꝓme ꝓtinue debilitat᷑:vt q̄nq; lapis ipulſus gelet vel ꝺrio mō moueat᷑:nisi iterū ipellat᷑: ita vt dicit Aug.Acuris vite desideriū q̄dāmō tepescit:ꝛ ideo certis bozis ad negociū ozādi mētez reuocam᷒:ne desideriū qō tepescer᷑ iceperat oio frigescat. ¶ Ad ꝑᵐ q᷒ dō᷒ q᷒ dñs p b̄ qō dixit q᷒ oz semp ozare nō ītēdit q᷒ oronis act᷒ nūq; interrūpat᷑:ſz qō nō iterrūpat᷑ q̄ſi nūq; resumptur᷒: qō qdē faciūt:q si statī nō exaudiunt᷑ ab oronē cessant: qz oronis diuturnitate impetrat᷑ qō petit᷑ sicut ꝑ exēplū dñs ꝓbat. ¶ Ad zᵐ dō᷒ q᷒ sic Aug.dic᷑. Sine ītermissiōe ozare nihil aliud est q̄ beatā vitā sine ītermissiōe desiderare. Uel dicēdū q᷒ sine ītermissiōe ozare ibi accipit apl's:vt ab oronē statuti bozis nō ōsistam᷒:vel vt ꝑ bñficia paupib᷒ exhibita eoꝝ orones nr̄as faciam᷒ ēt qñ nos ab oronē ōsistim᷒:vt ī vitas patrū qdā scūs expōit. ¶ Ad 3ᵐ ꝑz solutio ex dcis.

¶ Ad q̄rtā.q.dō᷒ q᷒ attētio actualis regrit᷑ ad oronē aliq̄ mō:vel ad euitādū trāſgressionez q̄ est ī illa oronē q̄ est in ꝑcepto:vel ad meritū in illa q̄ nō est ī ꝑcepto: ſz nō oib᷒ modis.sicut.n.dictū est aliqs act᷒ manet ꝑ essentiā ꝛ virtutez q̄ñq;:ſz q̄ñq; trāſit actu ꝛ manet ꝛ tute sicut ī exēplo de ꝓiectōe lapidis patuit:ꝛ sic manere actū ī ꝛ tute est qdā medi᷒ modus ītermedius ꝑ ſz esse ꝛ actu:qz qō ī b̄itu est neq; ꝛ tute:neq; ꝑ essentiā act᷒ est:ſz b̄ ḡ dico q᷒ attentio ī oronē māere dz semp ſm ꝛ tutē:ſz nō regrit᷑ q᷒ semp maneat ꝑ essentiā act᷒:manet aūt ſz ꝛ tutez q̄ſi aliqs ad oronē accedit᷑ cū ītētiōe aliqd ꝑtrādi:vel deo debitū obsequiū reddendi etiā si ī ꝑsecutiōe oronis mēs ad alia rapiat᷑: nisi tā ta fiat euagatio q᷒ oio depereat vis ꝓme ītentiōis: ꝛ iō oz q᷒ frequenter bō coꝛ reuocet ad seipm. ¶ Ad ꝓmū ḡ dō᷒ q᷒ verbū Hrego.itelligēdū est q̄ attentio nullo mō cōiungit᷑ oronī. ¶ Ad secūdū dōm q᷒ verbū Aug. itelligendū est q᷒ q̄ aliqs ex ꝓpposito mētez ad alia distrahit ī ozādo: tūc.n.sine culpa nō est ꝛ ꝑcipue si in alys ſpōte se occupat que mentez distrahūt sicut sūt exteriora opa:ꝛ si ad ꝺriuz mēs euageṫ etiaz culpa mortalis erit:si aūt sine b̄ qō ꝑcipiam᷒ mens ad alia euagetur:vel culpa caret:vel ꝓuisima culpa est nisi ꝑcedens cogitatio ex q̄ ꝺtingit euagatio talis ī culpa eē dicat᷑. ¶ Ad tertiū dicēdū q᷒ ascēdit itellect᷒ ī deū q̄ſi oronē ad deū ordiauit ꝛ virt᷒ illi᷒ ascēſus ī tota oronē māeat. ¶ Ad 4ᵐ.dō᷒ q᷒ ī opib᷒ ꝛ tutis ñ oz q᷒ sp actualis electio assit sic ñ oz q᷒ illū q el'ynā dat sp᷒ ō el'yna cogitet:ſz sufficit semel cogitasse dū el'ynā dare dispoſuit: nisi ꝺria cogitatione ꝑcedens ītentio interrumpatur.

¶ Ad qntā.q.dicendū q᷒ attentio in oronē potest esse duplex.Primo eniz est attentio ad verba q᷒ ꝓtimus ad petitionē ipam:ꝛ ad ea q̄ petitionez ipam circunstāt:sicut est necessitas ꝑ qua petit᷑ deus q rogar᷑ ꝛ alia hꝺ:ꝛ q᷒ quecūq; hanc attentionē adsit nō est reputāda ĩattenta oro. vñ etiā illi q nō itelligūt petitiōis vba ad oronez attenti esse ꝑñt:ſz tñ vltima attentio est laudabilioꝛ q̄ſ. secūda:ꝛ scda q̄ ꝓma. Et qz aīa ñ ꝑt vehemēter attēta esse ad diuersa:iō ꝓma attētio ꝑt nocere vt minoꝛ sit oronis fructus si scda eūat:vl' scda si tertiā oio tollat:ſz nō e᷒:tñ attentio cōiter accipiēdo ñ nocet:ſz multū ꝑdest:vt ex vbis Aug.iductis appet. ¶ Ad ꝑᵐ q᷒ dō᷒ q᷒ qñ mēs p dilectiōez ī deū rapit᷑. vt petitiōis sue īmemoꝛ sit q᷒ attētio oronī adest: vt dcz ē q̄uis ñ scda vel ꝓma ſz tertia. ¶ Ad zᵐ dō᷒ q᷒ rō illa procedit ō ꝓma attētiōe:q̄ si sit nimia ĩeptā iterruptionē faciet: .ſ.si ī singulis vbis hō cogitare velit q̄ſ formāda sūt:qñq; ēt error᷒ez:qz si cogitāti min᷒ vba occurrēt:talis aūt attētio sufficit:vt sit tāta q̄ta sufficit ad itegrā verboꝛ ꝓnūciatiōem. ¶ Ad 3ᵐ dō᷒ q᷒ ea q̄ bñt ordiatiōez adiuicez ꝑñt simul itelligi iquātūbꝫ qz iquātū adiuicē ordiata accipiunt᷑:sicut intellectus eoꝝ ordinē ꝓsehēdendo ea vnum facit:ꝛ ideo simul potest intellectus fieri:ꝛ ad ozationem:ꝛ ad ozationis finem.tamen in quocunq; feratur ozationi debita attentio nō deest.

Ad tertiū sic ꝓcedit᷑.Ur̄ q᷒ icōueniēter spes oronis distiguat᷑.i.Timo.z.Obsecro igr̄ ꝺ oīuz obsecratōes fieri orones:posl'atiōes. grax actiōes. obsecratiōes.n.ſ.adiuratiōes ꝓreb᷒ difficilib᷒: vt dic᷑ glo.ibi: dē:adiuratio aūt q̄ſi quādā coactiōez ꝺportat:ꝛ sic reuerētia minuit:q̄ oronī debeṫ.ḡ obsecratio nō est oronis spēs. ¶ P.nō ꝑt esse idē totū ꝛ pars.sed oro est cui be partes assignant᷑:ḡ nō dz oro ēt iter bas ptes assignari. ¶ P.postulatio est idē qō petitio:petitio aūt est ozatiōis genus:vt dictum est.ergo postulatio nō debet poni oronis ps. ¶ P. oīs oro est petitio ōcentiū a deo ſm Damas.ſz grax actio non est petitio:qz est de iā acceptis: ḡ nō ē oronis ſpecies.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulterius vī q etiā distinctio partiū oīonis quaz ponit Ambro. sit īcōpetēs. dicit. n. oīonē diuidi in dei laudē sup plicationē ⁊ postulationē: ⁊ gr̄az actionē: nō. n. laudaī nisi aliqd qđ ad alterū ordinaī. vt p3 in. i. ethi. sed de⁹ nō est ad aliqd ordinād us: ſz ad ipz oia alia. g̃ ñ ē laudād us: ſz magł bonorād us: ⁊ ita laus dei ñ ē ps oīonis. ¶ P. laus ppter enunciando aliqd de aliquo fit: oīo aūt nō pmodū indicatiuū q̃ enūciatio cōpleī bz fieri sed magis p modū īperatiuū: ergo laus nō est oīonis pars. ¶ P. supplicatio oīs est postulatio quedā: g̃ nō debet vnuz ꝺ alterū diuidi.

¶ Ulteri⁹ videī: q ēt ptes q̃s hugo ꝺ scō vic. assignat: sint incōueniēter posite: dicit. n. q oīonis ptes sūt tres. ſ. supplicatio postulatio: insinuatio. Insinuatio. n. vt dicit Tullius. in. i. rheto. ē quidā modus exordy. ſz ad deū accedētes nō indigem⁹ exordio: q nō est verbis flectēdus. g̃ insinuatio nō ē oīonis ps. ¶ P. exordiū p̄cedit oēs alias partes oīonis rhetozice. si g̃ oīoni ad deū partes assignant p silitudinē ad illa. vī q insinuatio sit p̄ma ps oīonis: ⁊ nō vltima. ¶ P. supplicatio addere vī supza postulationez modū quēdā humilitatis ī postulādo. sed qđ se bz ex additione ad aliud est posteri⁹. g̃ post postulationē supplicationē ponere ꝺbuit. ¶ P. Matth. 7. Dñs vī tres oīonis partes ponere dicens. Petite ⁊ accipietis: querite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperiet. cum g̃ be ptes in oībus predictis diuisionibus omittant vī q oēs sint insufficientes.

¶ Rñdeo dicēdū ad p̄mā. q. q ptes oīonis duplr accipi pñt. ſ. p modū ptiū ītegraliū: ⁊ p modū ptiū subiectiuarū. ptes aūt ītegrales oīonis distinguūt p ea q̃ ad ꝑpletā oīonē regrunt: ptes aūt subiectie distinguūt: vel fz diuersitatē eoz q̃ petūt: vel fm diuersū modū petēdi. ptes g̃ oīonis quas apostolus assignat vtrāq; distictionē bñt adiūctaz. q. n. ea q̃ a deo petim⁹ nō ex nr̄is meritis īpetrare pñsumimus: ⁊ viā īpetratiōi claudit: g nō ꝺ acceptis gr̄am agit. iō ad cōplemētū oīonis p̄mo requirit sacroz ꝺmemoratio: quoz virtute difficilia quecūq; īpetrāt: ⁊ hoc fit p obsecrationē: vñ dicit glo. ꝺ de difficilib⁹ ē sicut de ꝙuersione ipy. scō ipa petitio q̃ ē: vel de his q̃ ad id qđ p̄ncipaliʳ petim⁹ ordinaī: ⁊ sic est oīo q̃ dī respcū bonoz vie: vel de his q̃ p̄ncipaliʳ petim⁹: sicut sūt bona pr̄ie: ⁊ respectu horū sūt postulatiōes. Segł aūt gr̄az actio: i q̃ oīo ꝺfūmaī: vt sequēti oīoni adit⁹ pateat: ⁊ fm hoc etiā vt glo. ibidē dic. Partes misse distinguūt: q. ea q̃ añ cōsecrationē dicūt sūt q̃sdā obsecratiōes: eo q fit cōmemoratio xpi: ⁊ doctrie ipsi⁹ ⁊ scoz ei⁹. ea aūt q̃ ī ꝺsecratiōe dicūt oīones: q. sacrz qđ illis verbis cōficiī in via nos adiuuet: vnde ⁊ viaticuz dī q̃ vo postea addūt sūt postulatiōes: q. bona eterna postulaī ⁊ mortuis ⁊ viuis: q̃ ät p⁹ cōionē dicūt gr̄az actiones sūt. ¶ Ad p̄m ꝺz q sicut in iuramēto assumit diuina veritas q̃s firmioz in testimōiuz vitatis a nobis dcē: ita ī adiuratiōe semp assumit potētioz virt⁹ ad impetrādum quod nos ex nostra ifirmitate non possumus impetrare vñ semp adiurās in se defectū p̄fiteī. ſz q̃dz illud qđ adiuram⁹ assumit ad inclinādū p violētiā: sicut cū sci demones adiurāt: vt de obsessis corpib⁹ exeāt. q̃dz aūt assumitur ad iclinādū p beniuolētiā. ⁊ sic deū adiuram⁹ p filiuz suū: vel p scōs suos: g ei accepti supra nos fuerūt. ⁊ iō reuerētia per obsecrationē nō minuit. ¶ Ad z^m ꝺz q cōsuetū est: q nomē cōe ad illā spēm trahaī q̃ nihil addit dignitatis: vel min⁹ q̃z alie spēs supra cōe: sicut nomē angeli qđ oībus ordinib⁹ cōe est ifimo ordini attribuit. ⁊ silr nomē oīonis ad illā spēm trahit fm quādā appropriationē que bz min⁹ de dignitate. ſ. q̃ petit vie bonū. ¶ Ad 3^m ꝺz q postulatio ipozt at quādā ptēsionē desideriy in id qđ petitur: ⁊ q. illō qđ p̄ncipaliʳ ⁊ p se desideraī est finis iō postulatio ꝓpr̄ie addit supra petitionē cōiter dictā determinatū petitū. ſ. finē. ¶ Ad 4^m ꝺz q gr̄az actio nō ponit ps oīonis q̃si spēs ei⁹: ⁊ iō nō ꝺz q ꝺffinitio oīonis ei ꝺueniat.

¶ Ad. z. q. ꝺz. q sicut oīo rhetozica bz exordiū ptem ita ⁊ oīo ad deū fusa: vñ ⁊ introit⁹ in missa cātaī. ſz hoc interest: q. in oīone rhetozica exordiū ponit pp illos ad qđ oīo fit: vt bēiuoli: dociles: vl' attēti reddāt: ſz ī oīone deo logmur exordiū regrit q̃nq; ad excitādū oātis desiderū ad deuote petēdū. in exordio aūt qđ ad beniuolētiā captādā iducit quattuoz modis fm Tullū. p̄cedit: q. capteī beniuolētia ex psona iudicis dū laudaī: vel ex gocio dū ei⁹ dignitas oñdit: vel ex psona petētis: sicut oñdit meritū ei⁹ ī eos q̃s allogī: vel ex psona aduersariorū dū ꝺ eos audiētiū aios cōcitant. In oīone aūt quā ad deū fūdim⁹ p nobis tātū ītercedim⁹ nō vt aliq offensa currāt: negociū etiā p q̃ oramꝰ ipe deus est ad qđ sūt ordinate desideria nr̄a ordināda. Uñ duplr oantis affect⁹ ad notionē q̃si quodā exordio excitaī. ſ. ex pte dei dū ips laudam⁹: ⁊ ex pte nr̄a dū nr̄az infirmitatē recogitam⁹: ⁊ qđtū ad p̄mū ponit Ambro. laudē dei oīonis ptē. quantū aūt ad secūdū supplicationē que est būilis ⁊ devota petitio: in qua etiā pōt includi negociū p quo oram⁹: inquantū ex necessitate que nos ipellit ad oātū spūs nr̄ humiliat postulatio aūt ad pgressū oīonis ptinet: sed gr̄az actio ad terminū. vt p̄mus dictū est. ¶ Ad p^m q ꝺz q laus tanto mō accipiī fm q se bz cōiter ad laudē ⁊ honorē. Uel dicēduz q q̃uis de⁹ nō ordineī ad al'qd tñ ipe oīa dirigit in se ordinat: ⁊ p hoc sibi laudis rō cōpetit. ¶ Ad secūdū dicēdū q laus nō ponit ps subiectiua: ſz integralis: ⁊ quasi ad cōplemētū esse oīonis ptinet. ¶ Ad 3^m ꝺz q supplicatio nō ponit hic quātū ad hoc q icludit postulationē vel petitionē: ſz quātū ad modū petendi quem importat. ¶ Pōt etiā dici q ptes Ambro. reducūt ad ptes apti vt laus deo dicaī: iō q. p ea q̃ ad laudē ipsi⁹ ptinet adiuram⁹. supplicatio aūt idē est qđ oīo: q. vtrūq; quia reuerētiā ipozt at: alia aūt etiā fm nomen sunt idem.

¶ Ad tertiā. q. ꝺz q ptes ab Aug. posite sūt ptes sūt tue: ⁊ distinguūt fz diuersos modos: q. ois petitio pertinet ad determinatē petitiōis būilis: ⁊ ꝺuota p̄catio: aut nulla ergo ꝺutrūq; incurrere pōt ad oīonē: ⁊ sic dī postulatio ipe dicit q postulatio est determinate petitiōi iserta ratio: vel alterū tñ: ⁊ sic vł petitio ꝺtermiata sine ratiōe: ⁊ sic ē supplicatio. vñ ipe dicit q supplicatio determinatiōe petitiōis būilis: ⁊ ꝺuota p̄catio: aut nulla petitio sine petitiōe: ⁊ sic est insinuatio q̃ fm ipm ē sine petitione p solā volūtatis narrationez facta significatio. ¶ P̄mū ergo pz solutio ex dictis ī scda qōne. ¶ Ad z^m ꝺz q insinuatio p Tullū ī Rh differt ab exordio q exordiū est beniuolētiā captat: vel docilitatez: vel attēionē facit. sz insinuatio facit idē occulte ⁊ p q̃sdā circuit⁹: ⁊ iō insinuatio ē ꝑpe qñ aliqd dī: ⁊ aliqd ītēdit: ⁊ iō Aug. istū ordinem modū q narratio ppōit ⁊ petitio ītēdit insinuatiōez habuit: ⁊ iō nō ponit p exordio: ſz p illo mō petitiōis q cū exordy genere silitudinē bz. ¶ Ad tertiū dicēdū q ex dictis pz postulatio mediū est inter insinuationē ⁊ applicationē: ⁊ iō media fm ordinez ab ipo ponitur. ¶ Ad quartū ꝺz q fz Aug. illa tria distinguūt fm ea q̃ sūt necessaria viatozi. p̄mo vt adsit virtus ad ambulādū p fidē tatē: ⁊ quātū ad Rh dī. Petite ⁊ accipiet. ſ. scōo vt adsit facultas ad dirigēdū ne via ignoret: ⁊ quātū ad hoc dī: Querite ⁊ inuenietis. tertio vt adsit facultas ad pueniēdū: ⁊ quātū ad hoc dicit. Pulsate ⁊ aperiet vobis: ⁊ sic pz q̃ hic distinguūt oīonis subiectie ptes diuerse fz diuersitatē eoz q petūt: ⁊ iō oīo q̃ ī distictiōe apli ē posita icludit petitionē ⁊ q̃sitiōez: ſz postulatio pulsatiōez: gr̄az ät actio ꝺ obtentio ñ sūt Rh mō subiectie ptes fz diuersitatē petitoz ꝓpr̄ie dictā.

Ad quartū

sic p̄cedit. Uideī q Rh nō debeat ponere ī oīone: q. gd determiate petere ī oīone: q. alia: ⁊ sic accipiūt rōnez boni vtilis: ⁊ sic p eis ozari pōt: vt pRus dicit in 5° ethy. Opz nō hec. ſ. tpalia bona ozare: ſz q homo eis bene vtatur.

¶ Ad 3^am. q. ꝺz. q cū p̄cepto charitatis Rh ꝺz p̄mū sicut seipm diligere: eadē ei ꝺz optare que sibi: ⁊ iō ēt eadē p eis pōt ozare q̃ ⁊ p se ozat. ¶ Ad p^m g̃ ꝺz. q dñs logt q̃tū ad Rh q in illo pplo erāt ipedimēta: g̃re oīo ꝓpbe exaudiri nō poterat. ſ. ico ꝛrect⁹ erroz illoz: ⁊ finaliʳ ipenitētia: vt glo. ibidē dixit. ¶ Ad z^m ꝺm q ille q ozat nō ꝑpa vtute nititur obtinere qđ petit: sed vtute eius quez ozat: ⁊ ideo q̃n aliqs pro alio ozat: nō sibi vsurpat gr̄am plenitudis: sed ei attribuit quem ozat a quo gr̄am p̄mo ꝺdam petit.

Ad quintum

sic p̄cedit. Uī q solus de⁹ ꝺbeat ozari p ꝺffinē oīonis: q. ꝺna. dicit q oīo est ascēsus ītell⁹ in deū. ¶ P. oīo est act⁹ latrie: vt dcm est: ſz latria soli deo ꝺbeī. g̃ ⁊ oīo. ¶ P. vt oīonis plus in affectu ꝺsistit q̃z in voce: q. Rh negociū: vt Aug. dic plus gemitib⁹ q̃z vocib⁹ agiī: ſz soli⁹ dei est cogitatiōes corduꝰ ⁊ affectōes pcipe. g̃ ei soli fit oīo. ¶ Sz ꝺtra est: qđ dī Job. 5°: Uoca si est q tibi rñdeat: ⁊ ad aliqđ scoz ꝙuert ere. g̃ oīo pōt fieri ad scōs dei: nō solū ad deū. ¶ P. oīonis spēs est supplicatio: ſz supplicatio hoī fieri pōt. g̃ ⁊ ozatio.

¶ Ulteri⁹ vī q possit oīo oīri ēt ad scōs nō ī pria exītes: nō. n. ad scōs oīonē fundim⁹: nisi in q̃tū sunt deo vicinio/res nob: q. de⁹ p ea q̃ sunt sibi magis ppinq̃ ī distātia radios sue bonitatis emittit: vt ꝺyo. dicit: ſz scī ēt in hoc mūdo exītes sunt nob supiozes. g̃ ꝺbem⁹ eos ozare. ¶ P. illi q sunt in purgatozio sunt certi de sua salute. g̃ sunt ī meliozi statu q̃z nos sum⁹. g̃ possum⁹ eos ozare. ¶ P. in Dial. legit q Paschasius: g ēt post mortē miraculū fecit: reuelat⁹ est brō Hermano capuano epo ī purgatozio eē. g̃ vī q ad eos q nō sunt in patria possit oīo dirigi. ¶ Sed ꝺ: q. nō ē ciusdē ozari. ⁊ p eo eis ozet: ſz p oib⁹ scis g sunt in mūdo vel purgatozio ozaī. g̃ nō ꝺbeī ipsi ozari. ¶ P. sci nō ozātur: nisi in q̃tū sunt in plena ꝺuinitatis pticipatione: ſz nō pticipant plene ꝺuinitatē: nisi in q̃tū pticipant bītudinē: vt Boetius. pbat in 3° de cōsolatione. g̃ sancti q sunt in beatitudine tātum ozandi sunt.

¶ Ulterius videī q oīo non fiat ad deū rōne essentie: sed magis rōne psone: q. hoc modo ꝺbemus ozare: sicut xps nos docuit: ⁊ ipe docuit nos ad psonā patris oīonem dirigere. Jo. 16. Si qđ petieritis patrē z̄c. ergo oīo fit ad deū rōne psone. ¶ P. illud qđ attribuit deo rōne ꝺuine nature toti trinitati cōpetit: ⁊ singulis psonis: sed ecclesia non dirigit aliquā oīonē ad spm scm. g̃ nō ozaī deus rōne nature: ſz rōne psone. ¶ Sed ꝺ: fm hoc aliqs ozaī q bona sua cōicare pōt: sed cōicare sciꝑm cōpetit deo inq̃tū est bon⁹. cum g̃ bonitas sit attributuz essentiale: videī q ozatio dirigatur ad deum ratione nature.

¶ Rñdeo ꝺm ad p̄mā. q. q illud qđ ozādo petimus est btā vita. vt Aug. dic: q. oia alia q̃ petim⁹ nō petim⁹: nisi ſz q ad hāc ordinaī: beatā aūt vitā dat directe solus de⁹: ſz tñ etiā sancti coopanī nobis: ad hoc q beatā vitā obtinea mus: ⁊ ideo oīo directe ⁊ ꝓpr̄ie fit ad deū: sicut a quo expectamus qđ ozādo petim⁹: sed tū ozātis intētio ad scōs cōuertit: vt quoz auxilio a deo ipetrat: qđ expectat: ⁊ iō dic Lasiodozus q oīo ꝓpr̄ie fit ad deū: sed dēpcatio ad scōs.

¶ Ad p̄mū g̃ ꝺm. q in ꝺffōne ꝺbēt poni ea que per se sunt: q̃uis aūt aliq̃ modo ad scōs oīo fieri possit: sicut ad iterceſſores p nobis: tñ ꝓpr̄ie ⁊ p se oīo in deū ferī. ¶ Ad z^m ꝺm. q oīo est act⁹ latrie: nec tñ cū sancti ozātur eis latria exhibeī: sed illi a quo petitio ozātis expleda sperat.

¶ Ad 3^m ꝺm. q sancti agnoscūt in vbo oīa que ad eoruz gloriā ptinēt: ⁊ q. ad magnā eoz gloriā est q alios iuuare possunt: quasi dei coopatores exītes: iō statī in vbo videt vota eoz qui eos iterpellāt. ¶ Ad 4^m ꝺm. q ad aliquez

losum est petere qđ petere nō oz: ſz gd ozem⁹: sic oportuit. Ro. 8°. g̃ nō ꝺbem⁹ aliqd ꝺtermiate petere. ¶ P. in oīone bō ozs spem suā iactare in deū: sic dī in psal. Jacta sup dñm curā tuā z̄c. sed ille q aliqd in oīone determiat nō vī sup dñm curā suā iactare totaliʳ. g̃ tal' oīo est repbē sibilis. ¶ P. ꝺtermiatio petitionis nō fit nisi ad inoteſcē/dū ad deuote petēdū. ſz de⁹ qđ ozamus meliꝰ scit desideria nr̄a q̃ nosipsi. g̃ nō ꝺbem⁹ in oīone aliqd ꝺtermiate petere. ¶ Sz ꝺ: dūs ꝛgruā formā ozādi tribuit: ſz in oīone dñica ꝺtermiate petitōes ꝓtinent. g̃ oz aliqd ꝺtermiate petere. ¶ P. postulatio est oīonis ps: ſz bz ꝺtermiatā petitionem: vt Aug. dicit. g̃ ꝺtermiate aliqd petendum est.

¶ Ulteri⁹ vī q in oīone nō sint tpalia petēda. Matth. 6°: sup illud. Pr̄imū q̃rite regnū dei: ⁊ hec oia z̄c. itelligēdū ē ñ q post regnū illa q̃rant. g̃ nullo⁹ licz tpalia ozādo peteī. ¶ P. gcūq; ozat p aliq̃ sollicit⁹ est p illo: sed p tpalib⁹ etiā necꝰ sollicīti esse nō ꝺbem⁹: vt p3 matth. 6°. Nolite solliciti esse qđ māducetis. g̃ tpalia nō sunt petēda in oīone. ¶ P. nō ꝺbem⁹ ozādo petere nisi qđ est bonū nr̄m: ſz tpalia nō sunt bona nr̄a: vt p3 p Aug. i glo. sup illō matth. 6°. Pr̄imū q̃rite regnū dei. g̃ tpalia nō sunt ī oīone petēda.

¶ Sed ꝺ est: qđ in oīone dñica ꝓtineī. Panē nr̄m quotidianū da nobis hodie: in qua nō solū spūalis: ſz ēt corpalis panis petit. vt p3 p gl. luce. ii°. g̃ licz p tpalib⁹ ozare. ¶ P. Ber. dicit. Petēda sūt tpalia q̃tū necessitas petit.

¶ Ulteri⁹ vī q hō nō ꝺbeat p alieno bono ozare. p̄ p hoc qđ dī Ꝺicere. 7°: Tu g̃ noli ozare pro pplo hoc. ¶ P. ꝑsum ptuosuz est vt hō se ad ea q̃ supra se sunt īgerat: ſz redūdātia gre ex vno in aliū ptinet ad excellētiaz plenitudis que fuit ī xpo fz q ē caput nr̄m. g̃ nō oz sibi aliqs vsurpare vt pro alio ozet. ¶ Sed cōtra est qđ dī matth. 5°: Ozate p p/sequētib⁹ ⁊ calumniantibus vos.

¶ Rñdeo ꝺm ad p̄maz. q. q ꝺtermiatio ei⁹ qđ in oīone petēdū est ad tria valet. Pr̄imo ad Rh q ad attētio ozātis ꝺterminaī: ⁊ q̃tū ī ipo pfecerim⁹. Tertio vt fervētius petam⁹: q. bona q̃to pticulariʳ ispiciunt: tanto feruētiꝰ accipiscunt: sic ꝺ delectabilib⁹ corpalib⁹ phs dic 3° ethy. vñ Aug. in li. de ozādo deū dic: iō p certa iteralla ipm ēt vbis ꝺtermiatis ozam⁹ deuz: vt ill' rez signis nosipsos admoneam⁹ q̃tū ad p^m: ⁊ q̃tū in ipo desiderio pfecerim⁹ nob inoteſcam⁹ q̃tū ad z^m: ⁊ ad Rh agendū nosipos acrius excitam⁹ q̃tū ad 3^m. ¶ Ad p^m g̃ ꝺm: q sic aug. ibidē solut apls Rh dicit ꝓpter tribulationes tpales q̃ ad pfectū nr̄m plerūq; imittunt: ⁊ tñ ab eis oīb⁹ libari petimus: q. in se male sūt: q̃uis fm qđ sint bone: sed de qbusdā bñ scim⁹ q ea petere oz: sic ⁊ qđ desideram. ¶ Ad z^m ꝺm q in dubys ꝺz hō q̃tū ad Rh curā suā iactare in deū: vt si aliꝰ expediat q̃ petaī ꝺuīo arbitrio reliquaī: quā formā ozādi dns exꝑlo suo tradidit: cū dic. Nō sic ego volo: ſz sicut tu: ſz in illis q̃ de⁹ nos vult velle: oz q̃tū ad Rh curā nr̄am ī ipm ꝓjcere: vt eoz ipetrationē eius auxilio expectemus.

¶ Ad tertium patet solutio ex dictis.

¶ Ad z^am. q. ꝺz q oīo est qđā desideriy executio: ⁊ iō illō qđ ſz desiderare ſz ozādo petere: eo mō quo ſz illō desiderare: ſz in illis q̃ desideranī est duplex distictio attēdēda. Pr̄ima est: q. qđā desideranī pp sciꝑa: qđā pp aliō. Scōa est: q. qđā nō bñt superfluitatē desideriy: sic vtutes: qđā aūt bñt: sic voluptates: diuitie: ⁊ hō: bona aūt tpalia: ⁊ pp aliō desiderāda sunt: ⁊ cū qđā mēsura. ſ. fm q sunt necīa ad vitam pñtē agēdā: ⁊ iō Rh ēt mō ozari p eis pōt. ¶ Ad p^m g̃ ꝺcēdū: q nec p nec z^o ꝺbēt q̃rī tpalia q̃si p̄ncipaliʳ ītēta: pñt aūt q̃rī vt pp aliō desiderata: qđ qdē desideriū est electōis nō volūtatis. ¶ Ad z^m ꝺz q superflua sollicitudo phibeī illis vbis: nō aūt necīa. ¶ Ad 3^m ꝺcēdū q tpalia nō sunt bona nr̄a fm se: ſz fz q ordinanī ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

sanctoꝝ nos ꝓuertẽdũ esse docet: vt ad mediatorẽ oꝝonis non ad quẽ ꝑncipaliꝝ oꝝo dirigaꝫ. ¶ Ad 5m dom: q oꝝo hic accipiꝫ ad silitudinẽ rhetorice oꝝonis: vt ex dictis p3: & iõ sicut illa soli iudici fit: cuius ẽt alys supiorib⁹ supplicationes fieri possent: vel aliq̃ petitiones: ita etiã oꝝo ad solum deum directe dirigitur: sed supplicatio etiam directa ad alios dirigi potest.

¶ Ad .z.q. dicẽdũ q nihil petiꝫ ab aliquo qui nõ bꝫ vñ cũ beata vita sit que in oratione petiꝫ ad illos solos dirigi pot qui beatã vitã bñt: nõ aũt ad illos qui in mũdo sunt: nec ad illos q in purgatorio sunt: quibus illis q i mũdo sunt supplicatio vel petitio aliq̃ fieri possit. ¶ Ad ꝑmũ g dom: q cuius sancti in mũdo exãtes sint nobis supiores & possint ꝑ nobis orare: nõ tñ adhuc ad illuꝫ gradũ supiorẽ puenerunt. vt. s. beatitudinẽ quaꝫ nos nõ habemus illi habeãt.

¶ Ad 2m dom: q quãuis illi qui sunt in purgatorio sint i maiori securitate q̃ nos: tñ sunt in maiori afflictione: & iterum nõ sunt in statu meredi: & ideo magis idiget q ꝑ eis oret q̃ ipsi oret. ¶ Ad 3m dom: q in mir aculis ꝓcipue attendit fides & ꝺuotio oratis: vñ ẽt dñs mulieri quã sanauit dixit Matth. 9o. Fides tua te saluã fec: & qz ille pp excellentiã meritoꝝ credebat in patria esse: ideo orabat: & talis oꝝo ꝑpter fidẽ oratiũ exaudiebat tũc vt vita illi ꝓbaret: nõ q ille p alys in purgatorio existẽs oraret.

¶ Ad 3am. q. dõz: q deus ꝓcipue oraꝫ inq̃tũ est beat⁹ & alys beatitudinẽ largiẽs: & qz hoc ꝺuẽit ei rõne cẽtic: iõ rõne cẽtialiũ attributoꝝ oraꝫ. ¶ Ad ꝑmũ g dom: q ea q̃ sunt essentie a patre sunt in alys psonis: & iõ fit quedã reductio ab alys psonis in patrẽ: vt p3 ꝑ Hila. & pp hoc ẽt dr pr ꝑncipiũ totiꝰ deitatis: & sic nos in patrẽ: sic in ꝑn'm nõ de ꝓncipio reducẽs xps nos ad patrẽ oꝝonẽ dirigere ꝑ filium docuit. ¶ Ad z'm dõz: q spũsanct⁹ ex psona alt ꝓprietate bꝫ q sit donũ: & ideo magis cõpetit q ipse petaꝫ q̃ ab eo aliqd petaꝫ: cuius ẽt ad spñscñ eccl'a oꝝones aliq̃s dirigat & hymnos q loco oꝝonũ in eccleſia recitanꝫ: sic p3. Nũc sancte nobis spũs: & veni creator spũs: & bꝫ.

Ad sextum sic ꝓcedit. Uꝫ q diuine psone sit oratio re. ei⁹. n. est orare cui⁹ est accipe: sꝫ psone dei est accipe ab alio: sic filꝫ & spũsanct⁹ q ei⁹ est orare.

¶ ℙ. Jo. 16. Ego rogabo patrẽ & aliũ paclytũ &c. & fũt filꝫ vba. q filꝫ est orare. ¶ ℙ. Ro. 8o dr. Spũs postulat gemitib⁹ inarrabilib⁹ &c. sed spũsanct⁹ est tertia in trinitate psona. q psone diuine est orare. ¶ Sed ℨ. orare ꝑtat defectũ ẏtutis in oratẽ: sed hoc diuine psone nõ cõpetit. ergo oꝝo nõ est diuine psone. ¶ ℙ. oꝝo est act⁹ latrie que est ẏtutis dei: sed seruire nõ cõpetit diuine psone. q nec orare.

¶ Ulteriꝰ vꝫ q nec sãctis q sunt in patria cõpetat orare: qz sancti q sunt in patria sunt xpo ꝺform es inq̃tũ est hõ: sed xpo inq̃tũ est hõ nõ cõpetit orare: alꝰ dicerem⁹ xpe ora p nobis. q nec alys sanctis ꝺpetit orare. ¶ ℙ. sancti i patria eccles sunt angelis dei. Matth. xx. sed angelis nõ cõpetit orare: qz oꝝo vt dcñ est: est act⁹ rõnis q in angelis nõ ẽ: cũ in ẏbo itelligẽtie oraꝫ: vt Jsaac dicit. q nec alys scis q sũt in patria oꝝo ꝺpetit. ¶ ℙ. gcũq orat p alio alteri mereꝫ. sed sancti q sunt in patria nõ sunt in statu meredi. q nec in statu oradi. ¶ Sed ꝺtra est: qõ dicim⁹: sancte ℙetre ora p nobis. ¶ ℙ. sancti in patria magis feruẽt charitate q̃ i via. sꝫ charitas facit vt sci in via p alys oret. q multo magis in patria pro nobis orant.

¶ Ulterius videꝫ q etiã bruto ꝝ aialiũ sit orare: qz i psal. dicit. Qui dat iumẽtis escã ipsoꝝ: & pullis corui ꝝ iuocãt eũ: sed iuocare deum est ipsum orare. q ẽt aialia irrõnalia orãt. ¶ ℙ. oꝝo est denũciatiuus appetit⁹: sed aialia bruta appetũt bonũ diuinũ suo modo. ergo orãt. ¶ Sed ℨ. oꝝo nõ fit nisi ad deũ: sꝫ de⁹ nõ põt cognosci nisi ꝺtellectu quo bruta carẽt. ergo orare nõ competit eis.

¶ Rñdeo dõm ad ꝑmã. q. q oꝝo regrit distinctionẽ ꝓcedẽtis ad eũ qui orat: qz nullus a scipso aliqd petit: oꝝo aũt fit ad deũ rõne attributoꝝ essentialiũ in qb⁹ ꝑsone nõ distinguitur: & iõ vni ꝑsone nõ cõpetit aliã orare. ¶ Ad ꝑmũ q dõm. q acceptio illa qua vna ꝑsona accipit ab alia: est ꝑ naturã fecũditatẽ: & nõ ꝑ gratuitã collationẽ: ꝑ qua ipetrãda oꝝo fundiꝫ. ¶ Ad z'm dõm: q hoc filius dicit de seipso nõ rõne ꝑsone: sed rõne nãe assumpte. ¶ Ad 3m dõm: q spũs dicit postulare in quãtum nos postulare facit.

¶ Ad z'm. q. dõm q q dã beretici dixerũt q scĩ nõ ꝑnt nocere nec iuuare oratõ ꝑ nobis: qz vnusq̃q recipit ꝛ ea que gessit sed hoc est ℨ articulũ fidei q est scoꝝ cõio que p charitatẽ fit: & iõ cuꝫ ẽt scis q sunt in patria sit ꝑfectissima charitas cõpetit eis ꝑ nobis orare: nõ aũt ꝑ se: qz oĩa eis ad votum succedũt. ¶ Ad ꝑmũ g dõm: q xps inq̃tũ hõ orat p nos sed ideo nõ dicim⁹: xpe ora pro nobis: qz xps supponit ꝺ positũ eternũ cui⁹ nõ est orare: ſꝫ adiuuare: & ideo dicim⁹ xpe audi nos: vel miserere nostri: & in hoc etiam euitam⁹ heresim arry & nestoꝝy. ¶ Ad z'm dõm q illõ qõ est orare est etiã multo nobilius ꝺtellect⁹: qz qõ põt vt⁹ inferior ꝓ supioꝝ: & ideo angeli orare pñt in qb⁹ ꝺtellectus est. ¶ Ad 3m dõm q q dã dicit q nõ sunt in statu meredi q̃tũ ad ꝑmiũ eẽntiale: sed q̃tũ ad ꝑmiũ accẽtale: & iõ et alias meruerunt ꝑnt: sed qz meritũ tñ viatoꝝ est: iõ dõm q aliud est ingrediens & aliõ mereri: ꝑnt tñ nobis suis oꝝonib⁹ aliqd impetrare.

¶ Ad 3am. q. dõm q brutis nullo mõ cõpetit orare: tũ quia nõ sunt ꝓncipes bte vite que ꝑncipaliꝝ in oꝝone petiꝫ: qz ẽt deũ cui oꝝo offerꝫ nõ apphẽdũt: tum ẽt qz peteret act⁹ rõnis cũ ipoꝛtet ordinatione quãdã: vt ex dictis p3. ¶ Ad ꝑmũ g dõm: q sicut aialia bruta ꝛm Aug. iz. de Ciui. Deĩ. ad litterã. dicunt iussus dei obedire: nõ quasi ꝓprietates mãdatũ: sed inquãtũ nãli instictu ab ipso mouent: ita etiã dicunt deũ iuocare ipoꝛprie inq̃tũ aliqd nãli desiderio desiderãt qõ a deo obtinẽt. ¶ Ad z'm dicẽdũ q q tus: vt dictum est importat ſimplicem motum in appetibile: sed oratio siue petitio ordinem quendã qui est nis: & ideo appetitus potest brutis competere: non autem petitio vel oratio.

Ad septimum sic ꝓceditur. Uidetur q non sit satiſfactoria: quia oratio vel est vocalis vel mentalis: sed mentalis non satiſfactoria: quia non habet penam: sed iocũditatem. iterum vocalis: quia ſicut Jſidorus dicit. Recõciliat non sonus vocis: sed pura & simplex mentis intentio. oratio non est satiſfactionis para. ¶ ℙ. latria vt in ꝓdenti diſt. dictum est: cõtra penitẽtiã virtutẽ diuidit. satiſfactio est act⁹ penitẽtie ẏtutis: oꝝo aũt latrie. q non est satiſfactoria. ¶ ℙ. satiſfactio fit ad recõciliãdũ offensus est: sed oꝝo recõciliationẽ segt: qz ꝓlum nos esse videtur petere ab eo quem offendimus. ergo oꝝo non est satiſfactoria. ¶ Sed cõtra est: quod Piere. dicit. Cõtione sanãtur pestes mẽtis: ſicut & ieiunio pestes corporis sed ieiunium est satiſfactoriuꝫ. ergo & oꝝo. ¶ ℙ. oꝝonis timus nobis debita relaxari: nec frustra: cum a dño ſtitutum: sed relaxatio debitoꝝ ꝑ penitentiam fit. oꝝo ad aliquam partem penitẽtie ꝑtinet: nõ nisi ad ctionem: ergo oratio est satiſfactoria.

¶ Ulterius videꝫ q oratio nõ sit meritoria: opus. n. tozium solũ in deũ intẽtionem dirigit: qz mercẽnaria tio virtutem meriti euacuat: sed orans non solum ad habet oculum: sed ad ꝓprias indigentias quibus subueniri. ergo nõ est opus meritoriũ. ¶ ℙ. si est meria nullius magis q̃ eius qõ postulat: sꝫ eius quod lat nõ est meritoria: qz q̃nq̃ nõ exaudiꝫ: etiaꝫ si ab in charitate eius est offerat, ergo oratio nõ est meri-

¶ ℙ. nã nõ facit p duo qõ põt facere ꝑ vnũ: qz nõ ꝺueniꝫ aliqd ꝺ vnuꝫ in opib⁹ nãe: & multo min⁹ in opib⁹ gre: sed ad merẽdũ sufficiẽter ordinanꝫ opa. q vꝫ q oꝝo nõ sit meritoria. ¶ Sed ℨ. oẽ op⁹ ẏtutis põt esse meritoriũ: sꝫ oꝝo est op⁹ ẏtutis: vt dcñ est. q est meritoria. ¶ ℙ. in psal. dicit. Oꝝo mea in sinu meo ꝺuertẽ. q ex oꝝone aliquid oranti accrescit: & ita illi⁹ videt esse meritoria.

¶ Ulteriꝰ vꝫ q icõueniẽter assignanꝫ ꝺditiones que ꝑtãt efficaciã oꝝoni. dr. n. in glo. Luce sup illã parabolã. Quis vestrũ hẽbit amicũ &c. q q ẽtuor ꝺditiones exigunt ad hoc q oꝝo sit efficax. s. vt petat pie: & ꝑ se: & pseueranter: & ad salutẽ. q. n. est i petõ pietatis ẏtutẽ nõ bꝫ: sꝫ pctoꝝ oꝝo aliq̃s exaudiꝫ: qz ẽt ꝑ pctores mirabilia fieri pñt. q nõ oꝫ q pie petaꝫ: ad q̃ oꝝo sit efficax. ¶ ℙ. oꝝo que ex charitate fit semp efficaciã bꝫ. Jo. i4. Si mãseritis in me & ẏba mea in vobis manserint qõcũq volueritis petetis: & fiet vobis. in deo aũt manere facit charitas. vt p3. j. Jo. 4.o Dis aũt oꝝo que fit pie ex charitate, pcedit. q bꝫ efficaciã. nõ q oꝫ addere alꝰ ꝺditiones. ¶ ℙ. q̃to charitas est ampliꝰ tãto maiorem bꝫ efficaciã meredi: sꝫ charitas tãto est ãpliꝰ q̃to ad plures se extẽdit. q vꝫ q magis sit efficax oꝝo ex charitate, pcedẽs que fit pro alys q̃ illa que fit pro ipo oratẽ: & ita nõ regrit pro se fieri. ¶ ℙ. ab eodẽ bꝫ oꝝo efficaciam meredi & op⁹. s. a charitate: sꝫ op⁹ ex charitate, pcedens est meritoriũ ẽt si nõ pseueranter fiat. q ad oꝝonis efficaciã nõ regrit q̃ pseueranter fiat. ¶ ℙ. ea q̃ ad salutẽ ꝑtinẽt desiderata vel petita irã dei nõ ꝓuocãt: sꝫ aliq̃s de⁹ oratib⁹ cõcedit aliq̃ de quoꝛ petitione irascit: sic filꝫ israel regẽ petentib⁹ gb⁹ in idignatione regẽ dedit. q nõ opꝫ ad bꝫ q oꝝo sit efficax q petanꝫ ea que sunt ad salutẽ. ¶ ℙ. vꝫ q multe alie ꝺditiones regranꝫ: videlꝫ q fidel'r & ꝺfidẽter petatur. Jac. j. Postulet aũt i fide nihil hesitãs: & q oꝝo sit humilis. psal. Respexit in oꝝonẽ humiliũ: & non sprevit ꝑces eoꝝ. Pauptas ẽt petẽtis ad efficaciam oꝝonis facit. ℙsal. Desideriũ pauperoꝝ exaudiuit dñs. Seruoꝝ ẽt deuotionis. vñ ẽt Aug. dicit de oratõ deũ ad pbũ. Dignioꝛ sequit effectus q̃ feruẽtioꝛ pcedit affect⁹. q ilsufficiẽter ille quatuoꝛ conditiones enumerantur.

¶ Rñdeo. dõm ad ꝑmã. q. q satiſfactio respicit ei culpam ꝑteritã: ꝓ cui⁹ offensa recõpẽsationẽ facit: & culpã futurã ℨ quã est medicina saluãs: & hec duo oꝝoni ꝺpetũt. Initiũ .n. peccati & radix ſupbia: & ideo per qõ homo spñ suuꝫ bumiliat deo subdit in oꝝone: & ꝓ ſupbia ꝑcedẽtis offense recõpẽsationẽ facit: & aditum future culpe aufert radicẽ ei amputãs: & iõ oꝝo plene bꝫ satiſfaciẽdi rõnẽ. ¶ Ad ꝑmuꝫ q dõm: q oꝝo mẽtalis & vocal' satiſfactoria est si in charitate fiat: vocal' qdẽ: qz bꝫ exteriorẽ laborẽ: & sic penã q̃dã: & inq̃tũ in ea manet ẏtus ꝑcedẽtis itẽtionis: bꝫ ẽt rõnẽ boni meritoꝛy: que duo ad opus satiſfactoriũ regrũt: & sic pꝫ quõ ridẽdũ sit ad auctẽ ℨli. qz sonus vocis nõ recõciliat deo inq̃tũ bꝫ: sed inq̃tũ manet in ipsa pure intẽtionis efficacia. ſilr etiã oꝝo mẽtalis satiſfactoria tñ est: qz quãuis habeat iocũditatẽ: bꝫ tñ & penã admixtaꝫ: qz dicit Hrego. Orare est amaros gemit⁹ in cõpuctione resonare: vel ꝓ peccatis: vel ꝓ dilatõe patrie: & ꝑterea ipsa mẽtis eleuatio est carnis afflictio. vt supra dcñ est: et afflictio carnis redũdat in mẽtẽ inq̃tũ ei vnita est: & etiã supbiẽtẽ spñ cuius vulnus oꝝo sanat sine pena oꝝo bumilis esse nõ potest.

¶ Ad 2m dõz: q nõ est icõueniẽs actũ vnius ẏtutis imperari a ẏtute que cõtra ipm diuidit: sicut actũ tẽperãtie interdũ fortitudo impat: & sic ẽt actũ latrie põt pnia imare: & sic erit satiſfactoriꝰ: sicut ẽt sacrificia ꝓ peccatis & veteri lege fiebãt: & nũc fiunt. ¶ Ad 3m dõm q ex docipso q aliqs ab boie veniaꝫ petit bumilr animũ offensi bois placat: & multo fortius misericordis dei.

¶ Ad z'm. q. dõz q rõ meriti in omnibus actib⁹ nostris est ex charitate: vnde cum contingat aliquando ex charitate oratiõnem fieri: ſstat q potest esse meritoria eadem rõne qua & alia opa ex charitate facta meritoria sunt. ¶ Ad ꝑmũ g dõm. q hñe oculũ ad aliõ q̃ ad deũ: sicut ad ꝓncipalem finẽ euacuat rõnẽ meriti: nõ aũt si respiciat aliud: ſic quo ad deũ cito pueniẽdũ: & hoc mõ oꝝo relaxationẽ proꝑiaruꝫ idigentiaꝝ respicit. ¶ Ad z'm dõm. q meritum in actib⁹ aliaꝝ virtutũ est ex vi charitatis: & qz charitas bꝫ p obiecto qõ alie bñt ꝓ fine: ideo meritũ in actib⁹ aliaruꝫ ẏtutũ nõ est solũ obm illi⁹ act⁹: sed finis oratis: hoc aũt qõ petiꝫ nõ est finis oratis: sed obm act⁹. & iõ nõ oꝫ q meritũ attẽdaꝫ rõne illius. ¶ Ad 3m dõm q opa nr̃a nõ sunt sufficiẽtia a seipsis ad obtinendũ omne illud quo idigemus: & iõ oꝫ q illud qõ nobis deest ex diuia miſicordia suppleaꝫ & hãc oꝝo pulsat: & ideo oꝝonis meritũ exigiꝫ ad supplẽdũ defect⁹ oĩuꝫ aliaꝝ nostroꝝ meritoꝝ: vñ Hreg. in mozalib⁹ dicit. Multũ vtiq apud deuꝫ. hec summe sibi nẽcio congruũt: vt & oꝝone opatio: & opatiõe fulciaꝫ oratio.

¶ Ad 3am. q. dõm: q oꝝo ad duo ordinaꝫ. s. ad obm ꝓpriũ: & ad finẽ: & ſm hoc bꝫ duplicẽ efficaciã. s. efficaciã merendi rõne finis: qui est vita eterna ad quã oĩa merita ordinantur: & efficaciã impetrãdi eius qõ petituꝫ est: qõ est oꝝonis obm. Et inter hec duo hec dria est q meritũ ipetrat ordinem iusticie ad ꝓmiũ: qz ad iusticiã ꝑtinet retribuẽtis: vt mereti ꝓmiũ reddat: sed impetratio ipoꝛtat ordinẽ miseri cordie vel liberalitatis ex pte donãtis: & ideo merituꝫ ex seipso bꝫ: vñ pueniaꝫ ad ꝓmiũ: sed oꝝo ipetrare volẽti nõ bꝫ ex seipsa vñ ipetret: sed ex ꝓpposito vel liberalitate dantis. Uñ p3 q oꝝo ex charitate semp bꝫ efficaciã meredi: sꝫ nõ bꝫ semp efficaciã ipetrãdi: qz aliqd est qõ repugnat impetrationi in ꝓuidẽtia dei ad quẽ oraꝫ: & ad hec impedimenta tolleda ponunt q̃tuoꝛ ꝺditiones ꝓmiſse: q̃b⁹ posit⁹ semp bꝫ oꝝo efficaciã ipetrãdi. põt q impedimẽtũ oꝝonis ee: vl ex pte oratis: si oꝝonẽ iordiate emittat: & q̃tũ ad hoc remouendum dr pie: i quo ipoꝛtat modus latrie: que alio noie pietas dr: ſm quã oꝝo modificari bꝫ: vel ex eo qõ petiꝫ: qz q̃q ẽt peteti nõ expedit: & sic dr qõ fit ad salutẽ: vl ex pte ei⁹ ꝑ quo petiꝫ: & hoc impedimẽtũ vl est tũc qñ oꝝo fit qõ põt esse qñ oꝝo fit ab aliquo ꝓ seipso si pie petat: sꝫ qñ fit ꝓ alio: & ideo addiꝫ alia ꝺditio q fiat ꝓ se: vl põt cẽ post ẽtermediũ iter oꝝonẽ & ꝓsecutionẽ petiti: & hoc excludiꝫ ꝑ hoc q dicit pseueranter. ¶ Ad ꝑmũ g dõm: q iste cõditiones nõ hoc mõ regrunt ad efficaciã impetrandi: q̃ si nihil impetreꝫ si aliq̃ desit: qz etiã qñq̃ aliqs ꝓ alio oranꝫ audiꝫ: sꝫ qz bis positis semp oꝝo efficaciã bꝫ impetrãdi: qz impetrationis vt⁹ magis est ex ꝓpposito eius qui oraꝫ q̃ ex orantis merito: & iõ qñq̃ peccatores audiunt: qñ eoꝝ oꝝo diuio ꝓposito ꝺcordat. ¶ Tñ sciẽdũ est: qz qñq̃ aliqs pie petit q pietatis ẏtutez nõ bꝫ: sicut aliqs aliq̃n iusta facit q iusticie habitum nõ bꝫ: & sic etiã peccatores aliq̃n pñt pie orare. ¶ Ad z'm dõm q voluntas magis est de fine q̃ de illo q ꝑter finẽ petiꝫ: & iõ qñ deus videt nõ ꝺcordare qõ petiꝫ cũ fine: ꝓ quo pie oraꝫ petit magis audit ei⁹ desiderium nõ faciẽs qõ petiꝫ q̃ si faceret: & iõ signãter accipiendũ est hoc qõ dicit: qõcũq voluerit &c. finis aũt petitiõis est salus nr̃a: & dei glia: hoc aũt essꝫ ℨ dei gloriã si peccatoꝛes ipenitẽtẽ saluarẽt: & esset ℨ salutẽ petẽtis: si aliqd ꝺriũ sue saluti sibi daret: & ita exaudiꝫ desideriũ: & tñ petitum nõ impetraꝫ qñ aliqs impseueranter vel ꝓ alio petit vel ℨria saluti. ¶ Ad tertiuꝫ dõm: q oꝝo que fit ex charitate ꝓ alio semp bꝫ efficaciã meredi ei qui oraꝫ: sꝫ nũc loquimur de efficacia impetrãdi. ¶ Ad quartũ dõm: q impetratio importat ꝓsecutionẽ eius qõ petiꝫ: sed meritũ non ipoꝛtat ꝓsecutionẽ: sed ordinez iusticie ad ꝓsecutionẽ: & iõ impedimẽtũ iterueniẽs p ſtabilitatẽ tollit rõnẽ impetrationis: qz tollit ꝓsecutionẽ: sed nõ tollit ordinez ad ꝓsecu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionē:z ideo nō tollit meritū:vñ mereť etiā qui nō pseue/rauerit:sed non impetra t nisi pseuerans. ¶ Ad 5m dōz:q oēs hoies hñt beatitudinē sui desidery finē quē maxime desiderāt:z ideo magis audit illos qb9 nō dat qō petūt:si sit impediēs a beatitudine:ꝫ eos qb9 dat:vñ talis ipletio oronis que fit cū dei idignatione nō dr impetratio ppie loqndo. ¶ Ad sextū dōm:q oēs ille ꝺditiones que regrū tur ex pte oātis incꝫtū est oās icludunť i B q dič pie:qō icludit oēs circūstātias vtutis qb9 ordiať act9 ex pte agēt. ¶ Nō ꝺsurget duplex tribulatio. 3. Piere.is9. Duplici tri tiōe ꝺtere eos. Et dōz q tribulatio si accipiať cōmēsurata pctō duplex nō ꝺsurgit:q z deus nō punit vltra ꝺdignum: sed si accipiať pro pena absolute:tūc duplex pena debeť: vel ſm duas ptes peccātis:pena corporis z aie:vel ſz duo que sunt in peccato.s.auersio z ꝺuersio:pena sensus dāni: vel ſm duas radices peccati que sunt amor z timor:ignis frigus:vel ſm duos status:pſens pena z futura:vtraq.n. est circa ꝺdignū:z pcipue si accipianť diuisim:tū pſens pe na z futura in eo qui nō corrigiť vnā penā cōstituūt:vnde Greg.i moralib9 dicit:eoꝝ pcussio hic cepta illic pficiť:vt in correctis vnū flagellū sit qō hic tpaľ icipit:sed in eter nis supplicys ꝺsumať. ¶ Quinq.n.modis flagella cč.ſz ꝺtra Piero.dicit. Quicqd patimur peccata nra meruerť. g oīa sunt ad punitionē. ¶ P.aug.dicit. Quicqd pmiserit deus pati scias est flagellum correctionis.g oēs aly modi supfluūt. ¶ P.ipiū vr alteri nocere vt cessans a nocumē to aliqs gloriā bēat z demonū opib9 sile:vt ps ex vita bti Barthē. ¶ P.ad multa alia flagella ordinari in scriptura legunť:sicut ad pbationē:ad exēplū iusti iudicy dei:z hꝫ. Et dōm q isti qnq modi distinguunť penes bona que ex penis a deo inflictis in pñti ꝺsequunť que sunt a deo iten ta. Hoc aūt bonū:aut est in altero:z sic est quart9 modus: aut i eo q punit:z sic est ordo iusticie:g semp diuino flagel lo adiūct9 est:qz oīs pena iusta:z hoc cū pcisione alioꝝ est in qnto mō:aut est vtilitas quā ipse flagellat9 ꝺsequiť que qdē pōt esse vel quātū ad recessuz a malo:z sic est modus terti9:vel in ordie ad bonū ꝺseruādū:z sic est scōs modus aut augēdū:z sic est ꝑmus. ¶ Ad p9m q dōm.q penā semp ꝑcedit pctm in nā:ſz nō semp in pſona puniti. ¶ Ad z9m di/cēdū q flagellū qꝫtū est de se sp est correctiuū:ſz ex defectu recipiētis:qñqꝫ ad hūc effectū nō puenit. ¶ Ad 3m dōz q piū esset si pena iusta nō esset:nec tñ de9 tūc vult gloriam suā diuulgari ppter suā vtilitatē:ſz nostrā. ¶ Ad 4m dōz. q oīa alia pñt ad ista reduci:qz pbatio est ad augmētum meriti z exēplū iusti iudicy dei:ad gliaz dei:z sic de alys. ¶ Nō puenit sniam iudicis:qz etsi snia boīs ꝑcedit non ꝺcordās snie dei:adhuc snia dei restat:si aūt cōcordat est snia dei. ¶ Leuis.n.culpa leui cč.supplicīū.n.mortis pre sentis leue dr in cōparatōe ad futuꝝ suppliciū:culpe etiā ꝑnoiate leues dicunť in cōparatione ad culpas maiores que qñqꝫ miorib9 penis tpalib9 puniunť. ¶ Ex fonte gre dei cč.nō logť hic de gra gratū faciēte cč.qz hec nō datur añ pfectā pniam:sed de gratuitis bonis:sic fides informis z timor seruil z hꝫ. Si.n. ꝑpter misericordiā qua gs cč.hic dicit ſm quādā opionē de qua infra habeť di.zi9. Qui dili/git inigtatē odit aiam suā:nō affectu:ſz effectu. ¶ Immū dis nihil est mūdū:qz ipi ex bis que in se mūda sunt:sicut sacra:mūdiciam nō ꝺsequunť. ¶ Nihil ꝑdest iciunare z orare cč.ſ.ad vitā eternā ꝺsequēdaz. ¶ Nunꝫ aliquē sa/nauit. Cōtra. Jo.io9 dicit glo. Querit quō sine fide aliquē illumiauerit xps. ergo ille fidē nō habuit:z sic nō totū cu/rauit. ¶ Et dōm q xps quēcūqꝫ curauit totaľ curauit:z mēte z corpe qꝫtū ad oēs infirmitates corpales:z ille tot9 fidē recepit p:sed indistinctā.glo.tñ aľ soluit q.ſ.hoc itel ligit de illis qui pro pctō mortū incurrūt. ¶ Quedā ipie/tas infidelitatis cč.qz sequereť q vel deus non sciret oia peccata:vel nō oīa horreret:vel nō oīa remittere posset. ¶ Ad baptismi puritatē:ꝫtū ad remotionē oiuz culpaꝝ ¶ Abluat lachrymis mētis.i.interiori dolore quē lachry/me exteriores significāt:z ē locutio metaphorica. ¶ Sci/ant se culpabiľr duꝝ cč.si.ſ.ɔtingat exteriorꝝ lachrymaꝝ defectꝰ ex defectu doloris vt bō minus doleat de pctō ꝙ de dāno tpali:sed qñqꝫ abūdātia doloris lachrymas exci/cat ꝑpter dolorē ꝺcitatū:qñqꝫ aūt bō se ɔtinet vt corazꝫ il lo deo doleat:qñqꝫ etiā ex duricia cōplonis est q bō non pōt flere corporaliꝝ pro peccatis:etsi fleat ꝓ morte amici qz dolor ille est magis sensibilis:z iō magis vicinus ad re/soluēdū corꝰ in lachrymas. ¶ Emūdare neguerit.ſ.i. sta tu tali manēs:aľs non esset ei imputandus.

¶ De tribus que in penitentia considerandā sunt. Distin. XVI. a

IN pfectione autē pnie tria obser/uanda sunt.s.complctio cordis: confessio oris:satisfactio operis. Unde Joan.os aureū. Perfecta penitētia cogit peccatorē omnia libēter ferre:in corde eius contritio:in ore con fessio:in ope tota humilitas. Hec est fructife/ra penitētia:vt sicut tribus modis deum offen dimus.s.corde:ore:ope:ita tribus modis satis/faciamus. Sunt enim tres peccati dīe:vt ait Aug. z in corde:z in facto:z in consuetudine vľ verbo:tanꝫ tres mortes. Una quasi in do/mo.s.cum in corde consentiť libidini:altera ꝺ ꝓlata iam extra portam:cum in factum pro/cedit libidini assensio.tertia cum male consue/tudinis tanꝫ mole ꝑmiť animus vel nocte de/fensionis clipeo armať:quasi in sepulchro iam fetēs:hec sunt tria gña mortuoꝝ que deus legi tur suscitasse. Huic ergo triplici morti triplici remedio occurriť:contritione:confessione:sa/tisfactione:compunctio nobis cōmēdatur. ibi. Scindite corda vestra z non vestimēta vestra: confessio ibi. Justus in principio sermonis ac/usator est sui. Ve.n. confitetur qui se accusat: qui execrando malum sibi imputat. Et ibi. Et fundite coram illo corda vestra. Et iterum:cō fitemini alterutrū peccata vestra. Satisfactio a Joāne ꝓcipiť vbi ait. Facite dignos fructus pnie.ſ. vt ſm qualitatē z quantitatē culpe:sit qualitas z quantitas pene. Non.n.par dr esse fructus boni operis eius qui nihil vel minus peccauit:z eius qui grauius cecidit. Ideo dis/cretio penitēti valde necessaria est:vt illa gerat que tradit Augustinus dicēs. Cōsideret qua/litatē criminis:in loco i tēpore:in pseuerātia:in varietate pſone:z quali boc fecerit tēptatione: z in ipsius vitij multiplici executione. Oportet enim penitere fornicantem ſm excellentiaz sui status vel officij:vľ ſm moduz meretricis: z in moduz operis sui:z qualiter turpitudinē egerit:si in loco sacrato:si in tēpore orationi cō stituto:vt sunt festiuitates z tēpora iciunij. Cō sideret quantum pseuerauerit:z defleat ꝙ pse ueranter peccauerit:z quanta victus fuerit im pugnatione. Sunt enim qui non solum nō vin cunť:ꝫ vltro se peccato offerūt:nec expectant tēptationē:sed ꝑueniunt voluptatez:z ptractet secum cū multiplici actione vitij delectabiliter peccauit. Omnis ista varietas confitenda est z deflēda:vt cum cognouerit quod peccatum est:cito inueniat deum ꝓpitium. Jn cogno/scēdo augmētuz peccati:inueniat etiam cuius tatis fuerit:cuius sapiētie z ordinis. Immo/reť in singulis istis z sentiat modum criminis purgās lachrymis omnē qualitatem vitij:de/fleat virtutē qua iteri caruit. Bolēdū est enim non solum ꝙ peccauit:sed quia se virtute pri/uauit. Defleat etiā quoniam offendēs in vno factus est omnium reus. Ingratus enim erti/tit qui plenus virtutibus deum omnino non ti muit. In boc enim quisqꝫ peccatoꝝ fit culpabi lioꝝ:quo est deo acceptioꝝ. Ideo enim Adam plus peccauit:quia omni bono abūdauit. Alio etiam modo offendēs in vno factus est omniū reus:qz omnis virt9 patiť detrimētum ab vno vitio. Ponat se omnino in iudicio z ptāte sa/cerdotis nihil sui reseruans sibi vt omnia co in bēte parat9 sit facere ꝓ recipiēda vita anime: que faceret ꝓ euitāda corporis morte:z boc cū desiderio:qz vitam recuperat infinitā. Luz gandio.n. facere ɔz imortaľ futurus:que face/ret ꝓ differēda morte moriturus:semp deꝑ/ceť deuz:offerat deo mētē z cordis contritio/nē.deiñ z qō pōt det de possessiōe:z tūc quod offert securus offerat. Respexit dñs ad abel z ad munera ei9. Prius dicit ad abel:qꝫ ad mu/nera eius. In iudicio ergo cordis cōferēda est elemosyna tribuētis. Nec cōsiderādum ē qꝫtū ſz qua mēte:qua affectione dat quod pōt. Qui ergo sua pctā redimere vult tēporaliū oblatiōe prius offerat mētē. Caueat ne duct9 ꝑcundia diuidat apud se cōfessionē:vt diuersa diuersis velit sacerdotibus manifestare. Quidā.n. vni celat quod alteri manifestāda cōseruant:quod est se laudare:z ad ypocrisim tēdere:z semp venia carere ad quam ꝑ frusta putat puenire. Caueat etiā ne prius ad dominicū corpus ac/cedat:qꝫ cōfouet se bona cōscientia:z doleat q nōdum audeat sumere:quē multū desiderat ci buz salutarē. Cohibeat ēt se a ludis a spectacu/lis seculi:qui pfectā vult consequi remissionis gratiam. Isti sunt digni fructus pnie animam captiuam elaqueātes z in libtate seruātes. Et infra. Querat anima dignos fructus:z si non dignos pnie. Sunt enim digni fructus virtu/tum qui nō sufficiūt penitētibus. Pnia.n.gra/uiores postulat vt dolore z gemitib9 mortuus impetret vitam. Ex bis ostēditur qui sint digni fructus penitētie:quibus vera satisfactio exple/tur:z q non omnes digni fructus sunt digni fructus pnie. Quod de illa pnia intelligiť que maiorum est criminum. Non.n.sufficiunt gra uiter delinquētibus:que sufficiunt minus vel parum peccantibus.

¶ Que sit falsa satisfactio. b

ET sicut sunt digni fructus pnie ac ꝟa satisfactio:ita z idigni fructus z falsa satisfactio.i.falsa pnia. Vñ Gre. Fal/sas pnias dicimus que nō ſm auctoꝝ tates sanctoꝝ ꝓ o qualitate criminū ꝺponunť. Ideoqꝫ miles vel negociator vel alicui officio ꝺditus:quod sine pctō exercēri nō possit:si cul/pis graniorib9 irretit9 ad pniam venerit:vel qui bona alterius iniuste detinet:vel q odiū in cor/de gerit:recognoscat se verax pniam nō posse pagere:nisi negociū reliquat:vľ officiū ꝺserat: z odiū ex corde dimittat:z bona q̄ iniuste ab/stulit restituat. Ne tñ ꝺsperet interi qcqd boni facere pōt hortamur vt faciat:deus cor illius il/lustret ad pniam cuz sit pnia interior z exterior: De vtraqꝫ per ꝑmissa satis apparet que sit ve/ra z que sit falsa.

¶ De tribus actionibus pnie. c

PRedictis ꝟo adꝺiciēdū est q trib9 mo/dis agiť pnia añ baptismū.ſ.ō priori/bus pctis:post baptismū:de grauio/ribus q̄ post cōmittunť. Est ēt pnia venialē quotidiana q̄ ēt humiliū est z pfectoꝝ. Vñ Aug. Tres sunt actiones pnie:quas me/cum eruditio vestra recognoscit. Una ē q̄ no/uuz hominē parturit donec ꝑ baptismū oīum ꝑteritoꝝ ablutio fiat pctōꝝ:qz nullus sue volū/tatis arbiter:nisi peniteat cū vetcris vite:nouā ichoare pōt:a qua pauli sunt imunes cū bapti/zanť.qz nōdū pñt vri libo arbitrio:qb9 tñ ad re/missionē originalis pcti ꝑdest cor fides a qb9 offerunť. Altera ē actio pnie post baptismum q̄ fit ꝓ o illis pctis q̄ legis decalogus continet: agūt ergo boies pniam añ baptismū de pecca/tis ꝓiorib9:ita tñ vt ēt baptizenť:sicut Petrus ait. Agite pniam z baptizet vnusquisqꝫ vestruz in noie dñi z cč.agūt ēt pniam si post baptismū ita peccauerūt vt excōicari z recōciliari mereā/tur. Est ēt pnia bonoꝝ z humilium fidelium

Universidad de Deusto
Biblioteca

pene quotidiana i qua pectora tōdim⁹ dicētes. Dimitte nob de.no.t c̄. Nec ea nob dimitti volum⁹: q̄ dimissa nob in baptismo nō dubitamus: ꝫ illa q̄ hūane fragilitati: q̄uis pua tm̄ crebra surrepūt: que si collecta ꝓtra nos fuerit: ita nos grauabūt t oppꝛimēt sic vnū aliq̄ grāde pctm̄. Quid.n. iteresset ad naufragium: an vno grādi fluctu nauis opiat t obruat: an paulatim surrepēs aq̄ in sentinā p negligētiū culpā ipleat nauē t submergat? Jō ieiuniū t elemosyne t oones inuigilēt. Jn qb⁹cū dicim⁹ dimitte nob debita nr̄a t c̄. manifestam⁹ nos hīe q̄ nob dimittat: t in his ꝙbis humiliātes animas nr̄as quotidianā agere pniam nō cessamus.

¶ De satisfactione venialium.

QUe aūt ꝓ venialib⁹ sit satisfactio sufficies Aug. isinuat ita iquiēs in enchi. De quotidianis t brevib⁹ leuibusq̄ pcris: sine qb⁹dec vita nō ducit: quotidiana oīo fideliū satisfacit. Eoꝛ.n. est dicere: pater nr̄ qui es i celis t c̄. Delet oīo hec oīo mi nima t quotidiana pcta: delet t illa: a qb⁹ vita fideliū ēt sceleratе gesta: ꝫ penitēdo in meli⁹ cōmutata discedit: sicut veraciter dr̄: dimitte nobis debita nr̄a: ita veraciter dicat: sicut t nos dimittimus ꝟbitoꝛib⁹ nr̄is. i. sic fiat q̄ dr̄: q: t ipsa elemosyna est veniā penitētib⁹ oīo ignoscere. Ex his aliīsq̄ p̄missis iā facile est intelligere q̄ ꝓ venialib⁹ sit exhibēda satisfactio. Sufficit.n. dñica oīo cum ieiunio aliquo t elemosynis: sic tm̄ vt ꝑcedat ꝓtritio aliquātula: t addat ꝓfessio: si assit facultas: de qua cōfessione post tractabit. ℣ Ꝓ grauioꝛib⁹ ꝟo peccatis hec ēt in satisfactione adhibēda sunt: sed multo vehemētius atq̄ districtius: q: vt ait aug. ad agēdū penitētiam nō sufficit moꝛes in meli⁹ cōmutare: t a malis factis recedere: nisi de his que facta sunt satisfaciat dño per pnie dolorē: per humilitatis gemitū: per cōtriti coꝛdis sacrificium cooperātibus elemosynis.

POst q̄ magister determinauit ō pnia gñaliter: hic ad ptes pnie descēdit. Et diuidit in ptes duas. In ꝑma distinguit pnie ptes. In 2ª mouet q̄stiones circa cōparationē ptiū pnie adiuncē. 17. dis. ibi. Hic oꝛit q̄ multiplr̄ c̄. Ꝓ ima in duas. In ꝑma distinguit ptes q̄si pniam integrātes. s. ꝓtritionē cōfessionē: t satisfactione. In 2ª distinguit ptes q̄si subiectiuas: ibi. Ꝓdictis ꝟo adjciēdum est c̄. Ꝓ ima in duas. In ꝑma distinguit pnie ptes. In 2ª docet penitēdi modus ꝫm ptes illas: ibi. Jō discretio penitēti c̄. Circa ꝑmū duo fac. ꝑ onditē nūer ptiū. 2ª singulas ptes ꝙseqūt: ibi. Cōpūctio nobis c̄. ¶ Jō discretio penitēti c̄. ℞ onditē modū pēitēdi: t circa ℞ duo facit. ꝑ onditē modū digne pnie. 2ª modū false: ibi. Et sicut sunt digni fructꝰ c̄. Circa ꝑmꝰ tria fac. ꝑ assignat ex verbis Aug. modū penitedi q̄tū ad ꝓtritionē coꝛdis. 2ª q̄tus ad ꝓfessionē oꝛis: ibi. Laueat ne ductꝰ vecūdia c̄. 3ª q̄tum ad satisfactionē opis in abstinēdo a sacris t ab illicitis: ibi. Laueat ēt ne ꝑ⁹ c̄. Ꝓdictis ꝟo adjciēdū vr̄ c̄. ℞ assignat alias pnie ptes q̄si subiectiuas: t circa ℞ duo facit. ꝑ diffinguit eas. 2ª ꝙseqūt de altera earum. s. pnia venialiū que ꝺ⁹ specialē dubitationē: ibi. Que aūt ꝙ venialib⁹ c̄. Dō. I

¶ Circa ꝑmꝰ q̄runt duo. Ꝓ ima de ptib⁹ pnie.

Hic queruntur 4ºr. Ꝓ ima de ptib⁹ pnie. ¶ 2ª de remissione venialiū in hac vita q̄ ad vnam ptē pertinet. ¶ 3ª de circūstātys pcti ꝫm q̄s formari ꝺ⁹ pnie modus. ¶ 4ª de impedimentis ꝟe pnie.

Circa ꝑmꝰ q̄runt duo. Ꝓ ima de ptib⁹ pnie quasi integralibus. Scōo de ptibus scōo assignatis.

Ad ꝓmum sic ꝓcedit. Vr̄ q̄ pnia ptes n̄ bēat.

nullū. n. simplex ℏ ptē: ꝫ ℏ amb. oē sacr̄m est simplex. q̄ pnia cum sit sacr̄m non ℏ abs ptes. ¶ Ꝑ. baptism⁹ multiplicioꝛ est vtute q̄ pnia: q: originale t actuale q̄tū ad culpā t penā totaliter tollit: qō de pnia nō est ver. q. cū baptismo n̄ assignant ptes: nec pnie ptes assignari debēt. ¶ Ꝑ. medicia ꝺ⁹ ꝓportionari moꝛbo: ꝫ peccatū qō est moꝛb⁹ spūalis: cuius ē medicia pnia: nō ℏ ℏ ptes. q. nec pnie ptes assignāde sunt. ¶ Sed ꝺ: penitēs pena sibi ifert. ꝑ pctō debitā: ꝫ ꝑ pctō i deū cōmisso nō solū debeꝫ pena interioꝛ: sed exterioꝛ: vt ꝑz in iferno. q̄ad pctionē pnie vtraq̄ pena regrit. q. pnia ℏ ptes. ¶ Ꝑ. moꝛbus spūalis maioꝛi diligētia est curādus q̄ coꝛpalis: ꝫ cura ratio q̄ fit ꝺ moꝛbū coꝛpalē ꝫm alia ꝙ ptes distinguit: q: ꝑ tollit moꝛbus: t postea moꝛbi relige. q. t pnia que est spūtualis moꝛbi curatio partes habere debet.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ icōueniēter assignent ei he tres ptes. s. ꝓtritio: ꝓfessio: t satisfactio: sacr̄m. n. a ministris ecclesie ꝫm ꝓfessionē oīs sui ptē. sed ꝓtritionē nō ꝓfert penitēti aliq̄s ecclie miſter. q. nō ē ps pnie sacr̄i. ¶ Ꝑ. p pnie sacr̄z pctm̄ dimittit: ꝫ aūt ꝓfessionē pctm̄ q̄nq̄ dimittit: vt ifra magr̄ oīdit. q. ꝓfessio nō est ps pnie. ¶ Ꝑ. i sacr̄o noue legis gratia suscipiēti ꝓferr̄. ꝫ in satisfactōe nō ꝓferr̄ aliq̄ gra. q. nō est sacramēti ps. ¶ Ꝑ. nō est idē fructꝰ rei t ps: ꝫ satisfactio ē in lra pnie fructꝰ. q. satisfactio nō est pars pnie.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ sint ptes subiectiue: q: iste ptes pnie: vt in lra ꝑz sumunt ꝫm pctm̄ coꝛdis: oīs: t opis: sed he sūt ptes subiectiue pcti. q. t ptes pnie assignate sūt ptes subiectiue ipsi⁹. ¶ Ꝑ. totū integrale nō segr̄ ad suam ptē. nō. n. segr̄ paries est: domus est: ꝫ pnia segr̄ ad q̄lz ptiū assignatas. segr̄. n. ꝺterr̄: q. penitet: t silr̄ de alys. q. nō sūt ptes integrales: ꝫ subiue. ¶ Ꝑ. ptes integrales alicⁱus totiꝰ q̄ ℏ eē pmanēs sūt sil: ꝫ pnia ℏ esse pmanēs sic t alia sacra. q. cū pnie ptes nō sint sil: nō erūt ptes integrales: ꝫ subtiue. ¶ Ex. ptes subtiue nō regrunt ad pfectionē totiꝰ vl'is: q: in q̄lz pte pfecta rō totiꝰ inueniꝰ: sic pfecta rō aialis in hoic. sed ptes pnie assignate ad ei⁹ pfectionē regrunt. vt in lra dr̄. ñ sūt ptes subiue. ¶ Ꝑ. nihil vnū aliq̄d ℏ ptes subiuas: sic vnū aial nō ℏ ptes subiuas. ꝫ vni⁹ pnie ptes sūt assignate ptes: q̄ ꝑz ex ℞ q. de vno pctō ñ agit nisi vna pnia in ꝑdicta tria iueniunt. q. nō sunt ptes subiectiue.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ sint ptes ēt pnie vtutis: sic dr̄ in. 10º. ethy. actꝰ pfectionē vtutis moꝛalis regrit actꝰ iterioꝛ t exterioꝛ. pnia est vtꝰ moꝛalis cū sit ps iusticie. q. de pfectōe ei⁹ est contritio iterioꝛ t ꝓfessio t satisfactio exterioꝛ. t sic sunt ptes ei⁹ sicut pnie sacr̄i. ¶ Ꝑ. satisfactio est actꝰ alicui⁹ vtutis nec alteri⁹ q̄ pnie: t silr̄ de alys. q. sunt ptes pnie vtutis nō solū sacr̄i. ¶ Ꝑ. iustitia exigit. vt p que gs peccat p hoc puniat: sed hec tria q̄ assignant pnie ptes sūt q̄dā pene tributes illis q⁹ peccam⁹. q. ad pfectionē iustitie exigunt: ꝫ nisi q̄tū ad ptē illā q̄ pnia dr̄. q. sūt ptes pnie vtutis. ¶ Ꝺ: actꝰ nō est ps bitꝰ: sed pnia vtus est bitꝰ: hec aūt tria

act⁹ q̄dā. q. nō sūt ptes pnie vtutis. ¶ Ꝑ. subm virtutis est mēs ꝫ Aug. ꝫ ꝓfessio nō est in mēte sic in subo: silr̄ nec satisfactio. q. nō sūt pnie virtutis partes.

¶ Ad oīdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ i pnia nō est ꝑ mā aliq̄ exterioꝛ: res sic in baptismo aq̄: ꝫ ipse actꝰ hūanꝰ loco māe in ℞ sacr̄o se ℏz: q ꝑ q̄dā recōpēsationē offensam culpe ꝑcedētis tollit: i actib⁹ aūt humanis est gradus q̄dā ad pfectōez ptigēdi ꝑ⁹ diuersas ptes hois: q̄ ꝛ vna aliā mouet: t iō oz q⁹ diuersa ꝫm ordinē ad pfectionē pnie cōsiderent: t hec dr̄ pnie ptes. ¶ Ad ꝑmū. q. dōm q⁹ dubitat de illa auctoꝛ vtrū sit Amb. si tm̄ ꝛcedat: itelligēdū q⁹ sacr̄z est simplex rōne effectꝰ ꝑncipal⁹ t vtutis simplicis quā opat: sed māle in sacr̄o pōt esse cōpositū: sic ꝑz ꝛfirmatōe t eucharistia: t sic ēt ex pte actꝰ nr̄i q. est q̄si mālis i pnia ptes ei assignātur. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q⁹ ptes nō assignātur pnie ex pte vtutis sacramētalis: ꝫ ex pte ei⁹ q̄ est māle in ipsa: in baptismo aūt est māle res exterioꝛ in qua nō ē accipe nisi vnū ee. t ideo baptismo ptes nō assignantur: q: ert̄ sit aliqs actꝰ nr̄ in baptismo: ille nō est de essentia baptismi: sed dispositio ad baptismū. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q⁹ bonum ꝫm Dyo. causat ex vna integra cā: ꝫ ex singulis defectib⁹ ꝙsurgit malū: t iō ad integritatē pcti sufficit in q̄cūq̄ gradu būani actꝰ defectus ineniat: q. ꝓp hoc pctō ptes quasi integrales nō assignātur: sicut pnie que bonitatem amissam reparat.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dōm: q⁹ sic ꝺcin est pnia offensam culpe ꝑcedētis abolet ꝑ modū recōpēsatiōis cuius dā: hec aūt recōpensatio differt a recōpēsatōe vindicatiue iustitie in duob⁹. ꝑ q: i vindicatiua iustitia ille q̄ peccauit se ℏz ad recōpēsatōz vt patiēs tm̄ in q̄tū pena ꝑ quā fit culpe recōpēsatio ē ab alio iflicta: t iō nō ꝓsupponit ad recompēsationē dolorꝰ de pctō: ꝫ ex pena recōpēsante dolorꝰ infligit: in pnia aūt ille q̄ peccauit se ℏz ad recōpēsationē ēt vt agēs: q: ipe sponte sua ad penā recōpēsantē accedit: t iō displicētia culpe prexigit. Scōo differt: q: i vindicatiua iustitia taxat̄ pena recōpēsans ꝫm arbitriū iudicis nō ei⁹ in quē cōmissum est pctm̄: sed in pnia oꝛ q⁹ pena recōpēsans taxat̄ ꝫm arbitriū ei⁹ in quē pctm̄ cōmissuꝫ est: q: talis recōpēsatio fit ad reconciliādū animū offēsi q̄ reconciliatio esse nō pōt nisi pena recōpēsantis volūtati ei⁹ sufficiat: t iō oꝛ i pnia q⁹ modus pene satisfactoꝛie ꝫm arbitriū sacerdotis qui vicē dei obtinet seruet̄. Utriq̄ ꝛ recōpēsationi hoc cōe est q⁹ nō fiat recōpēsatio ꝫm arbitriū eius q̄ peccauit: sed alteri⁹ hois: arbitriū aūt rectū regrit cognitionē culpe que q̄dē si ei qui ℏ penā taxare per eū q̄ peccauit fiat cōfessio dr̄: si aūt alⁱs dicit ꝓtritio: t q: in pnia spōte qui peccauit ad recompēsationē faciēdā accedit regrit satisfactio: t sic recōpensatio trib⁹ gradib⁹ pficit: quoꝛ ꝑmus est displicētia culpe ꝑteri tea lias nō spōte ad recōpēsationē accederet: t ℏ per ꝓtritionē pficit. scōs est vt culpā suā notificet deo p sacerdotem: alias nō se ad recōpēsationē ꝫm arbitriū eius in quē peccauit offerret: t q̄tum ad hoc est ꝓfessio: tertius est vt recōpēset ꝫm arbitriū sacerdotis: t q̄tū ad hoc est satisfactio. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōm: q⁹ i sacr̄is que bñt ꝓ mā aliquā rē coꝛporalem: est duplex actꝰ ministri ecclesie. s. scificatio materie per vbū dei: t applicatio māe ad eū q. sacr̄m suscipit: sed in hoc sacr̄o: qō ℏ ꝓ mā ipm humanum actū nō pōt ex misterio sacerdotis mā applicari ad eū q. sacr̄m suscipit: q: actus nō sunt ab exterioꝛi: t ideo ad ministeriuꝫ ipsius ptinet ipsoꝛ actuū ꝙsumatio ꝫm absolutionē t penе iniūctionē: qō est quasi quedā scificatio. ¶ Ad 2ᵐ dōz. q⁹ q̄tus pctm̄ dimittat aūt actualē ꝓfessionē nunq̄ tm̄ dimittit aūt ꝓfessionē in ꝓposito exitē: sic ēt aūt baptismum actualiter susceptū aliqs rē baptismi ꝙseqūt ex ꝓposito suscipiēdi baptismū. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q⁹ ex ꝓposito satisfaciendi gra ꝓferr̄: q̄uis satisfactio actualis gram ꝑsupponat. Ut̄ dicēdū q⁹ p satisfactionē ꝙseqūt penites pfectū effectum gre

pctm̄ abolētis: q: liberat̄ totaliter a reatu peccati. ¶ Ad 4ᵐ dōm q⁹ vltimuꝫ in quo ꝙsumat̄ res dr̄ finis rei: sic forma ℏz rōnez finis: t q: satisfactio est vltima pars in qua pnia cōsummat̄: ideo dr̄ fructꝰ qō in ratione finis sonat.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōm: q⁹ qdā dicūt q⁹ sint ptes subiectiue: vno mō pniam ꝺsiderādo ꝫm q⁹ ℏz tm̄ rōnē pene. q. q̄libz harū ptiū est punitio q̄dā: ꝫ hoc nō pōt esse: q: totum vl'e nō ꝑdicat in singulari de suis ptib⁹ pl'alibus sil'acceptis: siue sit gen⁹ siue spēs: tres. n. hoies nō sunt aial sed aialia: vnde cū tres ptes pnie nō sint tres pnie: ꝫ vna: nō pōt ee q⁹ sint ptes subiectiue. ¶ Ꝑ. pena quā penitēs patit̄ tota in rōnē satisfactōis cadit: nō. n. sola exterioꝛi pena hō satisfacit: ꝫ ēt interioꝛi: alⁱs oīo mētalis nō esset satisfactoria: vñ t pena que est in ꝓtritione: t que est in ꝓfessiōe in ptē satisfactōis cadit: t q: satisfactio est vltia ps: totū sacr̄z a pena ōnoiat̄ sic res denoiat̄ ab vltio sui. t iō aly dñt q⁹ sunt ptes potētiales: ꝫ ℞ ite q: nō pōt ee: q: in ptib⁹ potētialib⁹ totū adest ꝫm eēntie siue rōnez cuilz pti cōplete: sic ē essentia aīe cuilz potētie: ꝫ tota rō pnie ꝫm ꝙs nō est i q̄lz hoꝛ. ¶ Ꝑ. vnū coꝛ nō icludit i se viz oīuz aliaꝛ: qō regrit i ptib⁹ potētialib⁹: ꝫ vnū qōq̄ ad suū offm̄ seruit. iō dōz est cū alys q⁹ sūt ptes integrales. ¶ Sz sciēdū q⁹ ptes integrales sⁱt duplices: q̄dā sūt ptes q̄titatis q̄ sūt q̄nq̄ vni⁹ rōnis: vt in totis homogeneis: q̄nq̄ ꝟo diuersaꝛ rōnū: vt i totis etherogeneis q̄dā ꝟo sunt ptes essentie: sic mā t forma: nō q̄titatis: t be semp sūt diuersaꝛ rōnū: t bñt ordinez nāe adiuicē: t q̄nq̄ ēt ordinē tpis in his q̄ꝛ ee nō est sil: t hꝰ ptes sūt be de q⁹ bus logmur: q: pnie sacr̄m ꝫm rōnē spēi sue exhibis tribus integrāt̄: t vna ē poꝛ altera ꝫm nām: t q̄nq̄ ēt ꝫm tps: co q⁹ actuū hūanoꝛ q sūt i pnia mālis nō est totū ee sil: ꝫ succedūt sibi iuicē: ꝫ q̄nq̄ ples coꝛ q̄ꝛ vn⁹ est altero poꝛ p nāz sūt sil'tpe. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōz: q⁹ ptes pnie nō rūdēt ill'pcti ptib⁹ singula singul'ꝫm vitatē: q: ꝑ q̄lz illoꝛ pctoꝛ oꝛ ee pnie tres ptes: ꝫ p adaptationē q̄dā ꝙsiderata silitudine medicine ad moꝛbū q̄tū ad idē ist̄ꝫm. Quidā. n. dicūt q⁹ i q̄lz pctō est iuenire illa tria: q: os est iteri⁹ t exteri⁹: t actꝰ iterioꝛ t exterioꝛ: t sic etiā ista tria erūt ptes subtiue pcti: ꝫ ꝑz ℞ nō ee ꝫm itētionē lre q̄ de oze exterioꝛi t ope logt̄. ¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ in ptib⁹ successiuoꝛ ex q̄lz pte pōt ꝺcludi totū: sic hoza 3ª est: q̄ oīes: nō tm̄ totū de vna pte ꝑdicat: nō. n. dicim⁹ q⁹ hoza sit dies: ꝫ tm̄ de oīb⁹ ptib⁹ sil'acceptis aliq̄ mō iueniꝰ ꝑdicari totū: ꝫ ipoꝛe: t sic ēt de q̄lz parte pnie: pnia ꝺcludit eo q⁹ pnia ñ ℏz totū ee suū sil'ꝫ tm̄ totū de ptib⁹ ꝑdicat̄ nz diuisim: neq; ꝛiuncti ꝑe loq̄ndo. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q⁹ illō q̄ō est māle i pnia est actꝰ nr̄i: t q: actꝰ ñ bñt ee pmanēs: ideo nec pnia: t sic obiectio ex falso ꝓcedit.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. dōz q⁹ ab eo q̄ō segr̄ rē ñ accidit aliq̄ ꝙpō i re q: cōponēt̄ia sūt poza ꝙpositis: vñ cū actꝰ nr̄i sint posteriores vtutib⁹ a gb⁹ eliciunt̄ diuersi actꝰ q̄ ꝫm ordinē a vtute aliq̄ pgrediūt̄ ñ faciūt ꝙpōnē aliq̄s i vtute: t iō ꝑdcā tria ñ sⁱt ptes pnie vtut̄: ꝫ pnie sacr̄i: q: ipsi actꝰ sūt q̄si mā sacr̄i: t penes diuisionē māe ptes rei sumūt q̄nq̄. ¶ Ad ꝑmꝰ dōz q⁹ actꝰ exterioꝛes regrunt ad pfectōez 2ᵃᵐ vtutū moꝛaliū: ptes aūt integrales oꝛ q⁹ sint de pfectōe ꝑ⁹. ¶ Ad 2ᵐ dicēdū: q⁹ q̄tus tria ꝑdcā sint actꝰ pnie vtutis: ñ tm̄ segr̄ q⁹ sint ptes ei⁹: q: i q̄lz dcōz actuū iueniūt oēs circūstātie gb⁹ integrāt̄ mediū vtutis. ¶ Ad 3ᵐ dōz q⁹ ad pniam vtutē req runt̄ ist̄a tria: sed nō vt ptes: sed vt actus: vt dictum est.

Ad secundū sic ꝓcedit. Vr̄ q⁹ pnia añ baptismū

nō debeat poni ps pnie: baptismus. n. ianua sacroꝛ est: t pnia dr̄ 2ª tabula respcū baptismi: ꝫ 2ᵐ ñ est añ ꝑmū. q. pnia ñ est aliq̄ añ baptismū. ¶ Ꝑ. ei q ñ ē gñat̄ i aliq̄ nā ñ cōpetit actio illi⁹ nāe. ꝫ baptism⁹ ē q̄dā gñatio i spūalē vitā. q. ei q ñ ē baptizat⁹ ñ ꝙuenit aliq̄ actio spūal'vite: ꝫ pnia est hō: cū sit q̄dā sacr̄m. q. nō pōt alicui cōpetere añ baptismū. ¶ Ꝑ. pnia nō oꝛdiat̄ nisi ꝺ culpam

Universidad de Deusto
Biblioteca

actualē:ſz culpa actualis ſufficiēter ī baptiſmo ōleť.g̃ nō
oz ꝙ pnia baptiſmū ꝓcedat. ¶ Sz ꝛ. Math. 3:ſup illud.
Exibāt aūt mlti ꝛc. dic glo. Jā tūc exēplū baptizādis da-
bať ꝓfitēdi pctā ꝛ pmittēdi meliora:ſz B ptinet ad pniaz.
g̃ añ baptiſmū oz eē pnia. ¶ P. ſup illō pſal. Jn cubilib⁹
vris ꝛc. dic glo. vt extīcto veteri hoīe p pniam ſacrificiuz
iuſticie p regnationē noui hois offeram⁹ deo:ſz regn̄atio
ad baptiſmū ptinet. g̃ pnia aliq̃ eſt añ baptiſmum.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ pnia añ baptiſmū nō ſolū ſit de actuali: ſed
ꝛ de ozigiali pctō. Aug. li. de pnia dic loq̄ns de pnia añ ba-
ptiſmū. Exceptis puulis nullus ad xp̄m trāſit: niſi inciat
eē qđ nō erat: niſi peniteat eū fuiſſe qđ erat: ſz erat ifectus
nō ſolū actuali: ſz ēt originali pctō: niſi. n. de hac ifectōe lo
quereť puulos ñ excipet g aliā ifectionē nō hñt. g̃ de pctō
ozigiali oz eē pnia añ baptiſmū. ¶ P. penitens ifert ſibi
penā vt euadat illā q̃ a deo ſibi iſtigēda erat: ſz ꝙ pctō ozi-
ginali pena a deo iſtigit̄. g̃ ꝙ eo oz hāc pniam agere. ¶ P.
ſm B de pctō actuali pniaz agim⁹ qr nob ip̄z diſplicet: ſed
pctm̄ originale oz nobis diſplicere. g̃ de eo debem⁹ pniam
agere. ¶ Sz ȝ: pnia eſt reſpectu voliti: ſz pctm̄ ozigiale ȝ
bim⁹ nolētes. g̃ de ipo nō eſt pnia. ¶ P. medicia oz rñde-
re morbo. ſz pctm̄ ozigiale ñ ȝbit̄ ꝙ alīq̃ delectationē ei⁹
g ipm ȝbit. g̃ vr̄ qr nō ſit ei⁹ curatio ꝙ aliquā penaz: ꝛ ita ñ
ꝙ pniam que ſuo noie penam exprimit.

¶ Ulteri⁹ vr̄ qr nō debeat poſt baptiſmū aliq̃ pnia venia-
liū diſtīgui: qr ſupfluū eſt facere p multa qđ p vnū pōt fie
ri: ſz veniale pctm̄ curať p euchariſtiā. g̃ ſupfluū eſt qr ad
ipm curādum pnia ordieť. ¶ P. de eo qđ nō eſt in ptāte
nr̄a nō regnit̄ pnia: ſz pctā venialia vitare nō eſt in ptāte
nr̄a: qr nullus pōt oia pctā venialia vitare. g̃ de venialib⁹
nō eſt pnia. ¶ P. diuerſoz mozboz diuerſe ſunt medicie
qr ꝙz hiero. Nō ſanat oculū qđ ſanat calcaneū: ſz pnia eſt
remediū ȝ mortale. cū g̃ veniale a mortali in infinitū diffe-
rat: vt pena oñdit: vr̄ qr ȝ veniale pnia nō ordineť: ſz ꝓtra
mortale. ¶ Sz ȝ: qđ pōt mai⁹ pōt ꝛ min⁹: ſz pnia deſtruit
mortale qđ eſt difficili⁹. g̃ ꝛ veniale. ¶ P. fm Aug. pnia
eſt vidicta puniēs in ſe qđ dolet ꝓmiſiſſe: ſz aliqs oz dolere
de hoc qđ ꝓmiſit veniale: ꝛ hoc in ſe punire. ergo penitētia
quedam eſt de venialibus.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ teneamur ad pniam venialiū: qr ſic teneť
homo tendere ad gloriā: ita teneť impedimētum gl'ie re-
mouere: ſz hō ñ pōt ad gl'iā puenire niſi dimiſſis vēialib⁹
pctis. g̃ cū nō remittant̄ ſine pnia vr̄ ꝙ ad pniam agēdaz
de venialib⁹ hō teneať. ¶ P. q̃dā veniale pctm̄ p ꝓſen-
ſum fit mortale: qr ꝓſenſus in delectationē mortal⁹ pcti ē
mortale pctm̄: ſz hō teneť vitare mortale pctm̄: g̃ teneť diſ
ſentire veniali pctō aliq̃n: ſz diſſenſus ad pctm̄ eſt pnie. g̃
teneť hō de pctō vēiali aliq̃n pēitere. ¶ Sed ȝ: nullus te-
neť abolere iā fct̄m qđ ñ teneť vitare añ q̃ fiat: ſz hō teneť
vitare veniale pctm̄ añ q̃ faciat: alias peccaret mortal⁹ fa
ciēs ipm. ergo multo minus teneť penitere de eo.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ ptes iſte tres nō ſint ſufficiētes: qr ſic poſt
baptiſmuz peccať venial⁹ ꝛ mortal⁹ ita añ baptiſmū. ſed
poſt baptiſmū diſtinguit̄ pnia venial⁹ ꝛ mortalis pcti. g̃ añ
baptiſmū: ꝛ ſic ſunt q̃tuor. ¶ P. plus diſtat pena a culpa
q̃ veniale a mortali: ſz de penis pñtis miſerie oz penitere.
vt Aug. dicit in li. de pnia. g̃ cū diſtīguať pnia venialium a
pnia mortaliū oz ēt diſtingui pnia q̃ penitem⁹ de penis b⁹
pegrinatōis a pnia venialiū. ¶ P. pnia ſolēnis eſt q̃dam
pnie modus: vt ſupra dcm̄ eſt. g̃ cū de ipa mētione non fa-
ciat videť iſufficienter partes ponere.

¶ Rñdeo dōz ad ꝑmā. q. q. pnia pōt accipi duplr. ſ. vt ē vir
tus ꝛ vt eſt ſacrm̄. 2m aūt ꝙ eſt vt⁹ importat deteſtationem
pcti cū ꝓpoſito abolēdi ipm fm ꝓditionē ſtat⁹ peccātis. ꝛ
qr q̃cūq̃ nō deteſtať pctm̄ adhuc volūtatē in pctō fixam
hz: cū volūtas ſemel ad aliq̃d fixa ab illo nō diuellať: qui
actu vel hītu in eo maneat: niſi ꝙ actualē diſſenſuz ad
vel in ſpāli vel ſaltē in gñe: volūtas aūt ī pctō fixa ma
ñ eſt ſuſceptiua gr̃e baptiſmal'. iō regnit̄ añ baptiſmus
remouēs, phibēs pcti cōmiſſi detestatio ꝛ deſtructiōis
ꝓpoſitū. Et iō pz ꝙ añ baptiſmū regnit̄ pnia fm ꝙ eſt
tis act⁹: vel q̃ ſit p̄or baptiſmo tpe vel ſaltē nā: ſz pnia
ꝙ eſt ſacrm̄ cōſiſtit in diſpōne miſtroꝝ eccl'ie. Et qr ecc
ſacra nō diſpēſanť niſi illis q̃ ſūt de ecclia: iō añ baptiſ
ſacrm̄ pnie nō ꝓpetit. cū p baptiſmū hō de ecclia fiat.
hoc pz ſolo ad obta ꝑter tertiū. ¶ Ad 3m dōm ꝙ pnia
regnit̄ añ baptiſmū ꝓp baptiſmi iſufficiētia: ſz ꝓp ipedi
tum remouēdum gratie baptiſmalis: vt baptiſmus ſu
effectum habere poſſit

¶ Ad 2am. q. dōm ꝙ pnia pōt ſumi large ꝛ ꝑpe. Ꝓpe
pnia ip̄oꝛtat doloꝛē de pctō cōmiſſo in ꝑterito: ꝛ ſic nu
pōt eſſe pnia de ozigiali pctō: qr non eſt cōmiſſum. Ja
aūt pōt dici pnia oīs diſplicētia mali ꝑteriti: ꝛ ſic in eo
berū arbitriū hz: oz eē pnia de ozigiali: qr ex hocipo
cui plz aliqd diſplicet ei qđ ad illud ipedimētū ſtitit
catū aūt originale ipedimētū gl'ie fuit ad quā glz de
rio tēdere oz: non tñ de eo oz eſſe ꝓfeſſio: q̃ non eſt
cto⁹: nec ſatisfactio: qr ꝓo peccato originali nō debeť
pena damni: penitētia autem importat penam ſenſu
per hoc patet ſolutio ad obiecta.

¶ Ad 3am. q. dōm ꝙ veniale pctm̄ ex nr̄o actu icurrim
ei pena ſenſibilis debeť: ꝛ iō ad pcti venialis dimiſſio
pnia opať q̃tū ad ꝓtritionē: ꝓfeſſionē ꝛ ſatisfactionē
ſolū pnia fm ꝙ ē vt⁹: ſz etiā fm ꝙ eſt ſacrm̄: qr poſt bap
mū aligs venial⁹ peccat qñ eſt ſuſceptiuus ſacr⁹ ecc

¶ Ad 4m g̃ dōm: ꝙ ad eūdē effectū ꝑncipal'r iduce
ſupfluū eſt pl'a iducere: ſi qōlz ſit ſufficiēs: ſz nullū ſ
iducī ad pcti venial' dimiſſionē ſic ad ꝑncipalē effect
ſupra in 2m di. dcm̄ eſt. ꝛ iō nō eſt icōueniēs ſi ex multis
cramētis pcti venial' dimiſſio ꝓſeq̃t. ¶ Ad 2m dōm q
uis non ſit in ptāte nr̄a vitare oīa venialia: eſt tñ in p
nr̄a vitare ſingula. ¶ Ad 3m dicēduz ꝙ veniale ꝛ mo
q̃uis ſint diuerſi mozbi: tñ ꝙueniunt in vna rōne ac
pcti: ꝛ ideo ꝓtra vtrūq̃ penitētia medicina eſt.

¶ Ad 4am. q. dōz: ꝙ cū dr aligs ad aligd teneri q̃dā
ſitas importať ad illud. Neceſſitas aūt eſt duplex.
abſoluta: ꝛ fm hāc hō teneť facere illa ſine qb⁹ ñ eſt
ꝛ ſic ñ teneť ad pcti venial' pniam: qr mortē ex B nō
rit niſi forte ex ꝓpēptu dimittat. Alia eſt ex ſuppōne
finis. ſic dr aligd eē neciū ſine quo nō poſſum⁹ finē
ꝓſeq̃: ꝛ B mō neciū eſt ꝙ hō de venialib⁹ peniteat ſi
mitt ī debeāt in hac vita: ſz fm B ñ ꝑe dr teneri ali
aligd: ꝛ iō dōz ꝙ hō ñ teneť ad pniam venialiū niſi
ſumēdo. ¶ Ad ꝑm ꝙ dōm ꝙ ſi nunq̃ de venialib⁹
teat: ꝑt ad vitā ꝓuenire: qr ēt poſt hāc vitā venialia
tunť: vt ifra diceť. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ diſſenſus dicit
ad pctm̄ futurū: ſed pnia dicit diſplicētiā pcti ꝑteriti
nō oz ꝙ diſſenſus ad penitētiam ptineat.

¶ Ad 5am. q. dōm ꝙ iſte ptes pnie diſtīguunť fm diuer
modos gb⁹ pnia agiť: vñ ſūt ptes ſubtiue pnie vtutis
pnie ſacri: qr vna ꝑs nō ptiet ad pnie ſacrm̄: q̃uis alie
ad pniam fm ꝙ eſt ſacrm̄ ptiere poſſint. Et accipian
modi fm diuerſū ſtatū penitētis: qr aut ē ex eccl'ias
mero: ꝛ ſic ē ꝑma pnia q̃ eſt añ baptiſmuz: aut eſt ex
to: ſz ñ nūero: ꝛ ſic eſt 2a q̃ ē de mortalib⁹: aut oīo ē
cleſiā: ꝛ ſic ꝓpetit ei 3a q̃ eſt de vēialib⁹. ¶ Ad ꝑm g
ſtat⁹ hois añ baptiſmū ñ diuerſificāť p veniale ꝛ mo
q̃tū ad B qđ eſt eē de eccl'ia vl'ñ eē: ſz diuerſificāť p
p mortale poſt baptiſmū ꝓmiſſuz efficit aligd ex ec
merito: ſz ñ p vēiale: ꝛ iō ñ eſt ſil'is rō. ¶ Ad 2m dōz
penis dr eſſe pnia ab Aug. fm ꝙ iclināt ad culpam
etiam pniaz ꝓo diſplicentia ſumēdo. ¶ Ad tertiuz

ꝙ pnia ſolēnis ñ diuerſificat ſtatū penitētis q̃tum ad id
qđ dcm̄ ē: ꝛ iō de ea nō fit hic mentio. ¶ Qō. II.

Deinde querit̄ de remiſſione vēialiū. Et circa hoc querunť duo. ꝓmo ō
mō remiſſiōis. Scōo de cauſa remiſſiōis.

Ad primum ſic ꝓcedit̄ vr̄ ꝙ pctm̄ veniale poſſit dimitti
volūtate manēte ad illud. volūtas. n. pcti venialis gr̃az ñ
excludit: ſz nullū pctm̄ veniale ē qđ gr̃a remitti nō poſſit
cū remittať p vtutē gr̃e mortale: qđ multo difficiliꝰ ē. g̃ ve
niale dimitti pōt adhuc manēte volūtate ad illud. ¶ P.
ſicut pctm̄ mortale charitati opponit̄: ita veniale feruoꝛi
charitatis: ſz illud qđ ſecuz ꝓpatit̄ charitas non ipedit di-
miſſionē pcti mortalis: g̃ cū volūtatē pmanētē in pctō ve
niali ꝓpatiať feruoꝛ charitatis: vr̄ ꝙ veniale remitti poſ
ſit ē o g adhuc hz volūtatē adherētē veniali. ¶ P. ſicut
dcm̄ ē volūtas ad B ꝙ remoueať ab eo ī q̃ ſemel fuit fixa
regnit̄ actualis diſplicētia: ſz aliqn̄ veniale pctm̄ dimittit
ei qui nō hz diſplicētiaz de veniali pctō: ſiē pz in martyri-
bus: g ſtati euolāt q̃uis forte ō pctis venialib⁹ ñ cogitēt:
nec actualē diſplicētiā hēant: g̃ vr̄ ꝙ pctm̄ vēiale dimitti
poſſit adhuc manēti ī illo. ¶ Sz ȝ. manēte cā nō pōt tol
li effect⁹: ſz adherētia volūtatis ꝛordiata ad aligd erit cā
vēial' pcti: g̃ manēte volūtate fixa ī illo ñ pōt remitti ipm
pctm̄. ¶ P. affect⁹ ad op⁹ hz rōnē pcti: ſic ꝛ ip̄z op⁹ pcti: ſz
ipm opus venialis pcti dū manet nō pmittit pctm̄ venia
le dimitti: ergo nec affectus ad ipm manēs.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ vnū pctm̄ vēiale ñ poſſit dimitti ſine alio:
qr ſic in ꝓcedēti di. dcm̄ ē: dns nullū ſanauit quē ñ oīno li-
beraret: ſz ñ pōt alicui veniale pctm̄ dimitti niſi dño ipm
ſanāte: g̃ ſi abſoluit̄ ab vno vēiali abſoluit̄ ab oīb⁹. ¶ P.
pctm̄ veniale ē maioris adherētie q̃ mortale. vñ remiſſo
mortali adhuc māet vēiale: ſz vnū mortale ñ pōt remitti
niſi oīa alia dimittāť: g̃ nec vnū vēiale niſi alys remiſſis.
¶ P. ei g diſplicet deo pctm̄ ñ remittit̄: ſz veniale diſpli-
cet deo: g̃ q̃diu manet vnū aliud ñ remittit̄. ¶ Sz ȝtra:
maioris gr̃e ē remiſſio mortal' pcti q̃ vēialis: ſz vnū pctm̄
vēiale manēs fixū ī coꝛde nō ipedit remiſſionē mortalis
pcti: g̃ multomin⁹ ipedit remiſſionē alteri⁹ venialis.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ veniale pctm̄ poſſit remitti ſine mortali.
Jo. 8: ſup illud q ſine pctō eſt vr̄m ꝛc. dic Aug. ꝙ oēs illi
erūt i peccato mortali: venialia. n. eis dimittebanť p cer
mōias: g̃ vēiale pōt dimitti ñ dimiſſo mortali. ¶ P. mor
tale ꝛ vēiale ȝrie diuidūť: ſz mortale pōt dimitti ſine ve
nialiq̃ vēiale pōt dimitti ſine mortali. ¶ P. pctō q̃ ſuffi
cieter punituz ē ñ debeť alia pena: qr ñ vidicat bis de⁹ in
idipm: ſz pctm̄ veniale pōt aligs ī mortali exīs ſufficiēter
in ſeipſo punire cū debeať ei pena finita: g̃ nō reſeruabiť
vltem⁹ ad penā: ſed nūq̃ aligs abſoluit̄ a reatu pene: niſi
ꝑius abſoluať a culpa: alias culpa ꝛordiata remāeret ſine
pena: g̃ manēte peccato mōtali pōt vēiale remitti. ¶ Sz
ȝ. hre. dic q vēiale pctm̄ obſcurat mētē: ſz mortale obte-
nebrat: ſz obſcuritas ñ remoueť niſi p lucez: lux aūt ſpūa-
lis eſt gr̃a q̃ etiā mortale deleť: ergo ñ pōt dimitti veniale
ſine dimiſſione mortalis.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑm. q. q. pctm̄ qōlibz dz remitti q̃tuz
ad duo. ſ. q̃tū ad culpā ꝛ q̃tū ad reatū: ꝛ nō pōt eſſe ſecūda
remiſſio ſine ꝑma: qr quādiu manet culpa manet debi
tū pene: culpa aūt ī deoꝛdiatiōe volūtatis ꝓſiſtit. vñ ñ po
teſt culpa tolli niſi reoꝛdieť volūtas: qđ eſſe nō pōt q̃diu
in ipa deoꝛdiatōe manēt: alias eſſent duo oppoſita ſimul
vera. ꝛ iō nullo⁹ veniale dimitti pōt q̃diu voluntas ad il
lud manet. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm ꝙ ñ ē ex defectu gr̃e qn illō
vēiale in q̃ adhuc volūtas manet remitti ñ poſſit: ſz ex de
fectu eius cui remittēdū eſt in q̃ ipedimētū remiſſiōis ī
uenit. ¶ Ad 2m dōz ꝙ qōlibz pctm̄ mortale opponit cui
libz q̃tūcūq̃ pue charitati: nō aūt qōlibz vēiale opponit
cuicūq̃ feruoꝛi charitatis: oꝛ. n. feruoꝛ charitatis p ſiſtitu
dinē fm ꝙ ad exteriora q̃dāmō ebuliēdo refundit̄: ex il
la aūt pte q̃ vēiale cōmittit̄ charitatis feruoꝛ ñ apparet:
ſed aligd ꝑter charitatez. vñ quāuis ſit feruoꝛ charitatis
quātū ad aliq̃: poteſt tñ eſſe tepiditas q̃tum ad alia: ꝛ ſic
nō quilibz feruoꝛ opponit̄ cuilibz veniali. vñ nō eſt ſimi-
lis ꝓparatio peccati mortalis ad charitatē ꝛ venialis ad
feruoꝛē charitatis. ¶ Ad 3m dōz ꝙ volūtas que fuit fixa
in aliquo nō remoueť ide niſi p actualē aſſenſum: ſi illiud
memorie occurrat: alias ſufficit habitualis: ſicut etiaz de
mortalibus ꝓtingit ꝙ oblita remittūtur.

¶ Ad 2am. q. dōm ꝙ ea que nō hñt ꝓnexionē adiuicē vnū
poteſt auferri ſine altero: ſed que habēt aliquo modo cō
nexionem vnum nō poteſt ſine alio auferri: peccata aūt
mortalia q̃uis nō habeāt cōnexionem ex parte cōuer-
ſionis: habēt tamē cōnexionem ex parte auerſionis: quia
ab vno ī commutabili bono auertūt. ꝛ ideo vnū ſine alio
remitti nō poteſt: cum remiſſio culpe magis reſpiciat per
oppoſitum auerſionem q̃ cōuerſionē: quia culpa remitti
tur ſcōm reſtitutionez ad illud a quo culpa ſeparauit: ve-
nialia autem nō habēt cōnexionem: neq; quātum ad con
uerſionem: neq; quātum ad auerſionem: quia in eis nul-
la eſt auerſio a fine: ꝛ ſi ſit aliquis defectus in actu eoꝝ
que expediūt ad finez, ꝛ ideo poteſt vnū veniale ſine alio
dimitti. ¶ Ad ꝑm ergo dōm ꝙ remiſſio venialis nō com
parať ꝓprie loquēdo ſanatiōi: quia ifirmitas que per ſa
nationē curať deſtitutiōem virtutis importat: nō autem
eſt aliqua deſtitutio vel debilitatio virtutis ſpiritualis in
culpa veniali: ſed ſolum diſpoſitio ad virtutis deſtitutio-
nem. ꝛ ideo ratio illa nō eſt ad ꝓpoſitū. ¶ Ad ſcōm di-
cendum ꝙ peccatū veniale nō dicit̄ eſſe maioris adherē
tie q̃ mortale: quaſi ex parte ſua firmius in aia maneat:
ſed ex parte noſtra: quia peccata venialia nō ita facile de-
nitamus: ſicut mortalia ad que dimittēda ex neceſſitate
obligamur. ¶ Ad 3m dicendum ꝙ peccatum mortale ita
deo diſplicet ꝙ etiā facit ipſum peccātem deo diſplicen-
tem inquātum pulchꝛitudinē gr̃e quā deus in ipſo amat
aufert: ſed peccatum veniale quāuis deo diſpliceat: quia
inoꝛdinatum eſt: nō tamē facit peccātem deo diſplicētez:
quia nō ꝑuatur claritas gr̃e: ſed quodāmodo obnubila
tur inquātum eius ꝓceſſus ad exteriora impedit̄. ꝛ ideo
Grego. dicit ꝙ peccatū veniale obſcurat: ſed mortale ob-
tenebꝛat: ꝛ ꝓpter hoc vnum peccatuz veniale nō impe-
dit quin aliud remitti poſſit: quāuis mortale vnum impe
diat dimiſſionem alterius.

¶ Ad 3am. q. dōm ꝙ remoto ꝓoꝛi remoueť poſteri⁹: nec po
ſteri⁹ reſtituit̄: niſi ꝓoꝛi reſtituto: feruoꝛ aūt charitat' : cui
veniale opponit̄ ē poſterioꝛ ipa charitate. vñ q̃diu chari
tas nō reſtituit̄: nec feruoꝛ charitatis repari pōt ī q̃ repa
tione ꝓſiſtit venialis pcti dimiſſio: ſiē ēt ī repatōe charita
tis dimiſſio mortalis. ꝛ iō ñ pōt veniale dimitti ei cui mor
tale nō dimittit̄. ¶ Pōt ēt ex pte remittētis rō aſſignari: qr
a deo g ſolus pctā dimittit: pctm̄ mortale ſepat. ꝛ iō effectū
ei⁹ ī remiſſiōe pcti venialis bñs pctm̄ mortale nō ꝓcipit:
ſil'r ēt ex pte ei⁹ q̃ fit remiſſio. ſ. charitatis q̃ vniuerſa deli
cta opit. ¶ Prouer. io. quā pctm̄ mortale tollit. ¶ Ad ꝑm g̃
dōm ꝙ Aug. noīat ibi venialia irregularitates q̃s ꝙz legē
ȝhebant. ¶ Ad 2m dōm ꝙ veniale nō auertit a deo neq;
charitatē tollit ſic mortale: ꝛ iō nō ipedit dimiſſionē mor
talis ſic⁹ rio. ¶ Ad 3m dōm ꝙ pena etiā hois offenſam
nō tollit: niſi ab eo in quē pctm̄ cōmiſſum ē acceptet̄: nec
acceptari pōt q̃diu inimicitia ad ipm manet. ꝛ iō manen
te inimicitia hois ad deū p pctm̄ mortale pena q̃tcūq;
veniale nō purgat. vñ Eſaie. 58: dns dicit non eē accepta
iciunia eoꝝ q ad lites ꝛ ꝓtentionē ieiunabant.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad secundum sic ꝓcedit: vr ꝙ pctꝰ veniale nō possit dimitti sine gre noue ifusiõe. pctꝰ. n. veniale trāsiens actu in aīa manet reatu: ſz reat⁹ fundaꝫ sup macula: cuz ḡ macula nō possit ab aīa abstergi nisi p gram: ſic nec tenebra nisi p lucem: vr ꝙ veniale dimitti nō possit sine gre ifusiõe. ¶ Ꝑ. veniale peccatū ꝓsistit in B ꝙ min⁹ amaꝫ de⁹ q̄ bz: ſz minoratio ista nō pōt tolli nisi charitate augmētata: ſm cui⁹ augmentū noua missio spūssancti attēdit: vt in p̄ lib. dis. 18ª. docū est: ꝛ p ꝺns noua gra: ḡ pctꝰ veniale sine gre ifusiõe remitti ñ pōt. ¶ Sz ꝺ. noue gre additio gram ꝑexītem auget si eā inueniat: sed cū pctꝰ veniale gram nō auferat: si sine gre infusione dimitti nō posset: oporteret ꝙ qñcūq; dimittit veniale gre gra adderet: ḡ semp homo post veniale rediret in maiorē gram: qō falsum est: qz tūc frequēs iteratio venialiū nō disponeret ad mortale.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ gra sine ꝓritõe possit pctꝰ veniale remittere: qz sicut dicit Grego. qō est aq̄ ad caminū: B est venia le ad feruorē charitatis: ſz feruor charitatis pōt esse sine ꝓritiõe: pōt. n. aliqs in deū feruēter ꝟuerti: ꝛ tñ de pctō ñ dolere qō est ꝓteri: ḡ pctꝰ veniale pōt dimitti sine contritiõe. ¶ Ꝑ. ꝓritio nō solū ipoꝛtat doloꝛē de ꝑterito pctō: ſz etiā ꝓpositū nō peccādi decetero: ſz alicui dimittit⁹ veniale pctꝰ q nō bz tale ꝓpositū: qz scit se sine pctō veniali psentē vitā agere nō posse: ḡ sine ꝓritiõe pctꝰ veniale dimitti pōt. ¶ Ꝑ. aliqs in pctō veniali exñs pōt doꝛmiēs moꝛi ꝛ taliꝛ ꝙ statiz cuolat: puta si ꝓp fidē pus ꝓfessaz constāter occidaꝫ: sed dū doꝛmit ꝛteri nō pōt: ḡ cū ei pctꝰ veniale dimittaꝫ: vr ꝙ possit sine ꝓritione pctꝰ veniale dimitti. ¶ Sed ꝺ. Si gra sine aliquo adiuncto pctꝰ venia le remittere posset gra secū veniale nō cōpateret: ſz cōpatiť secum veniale: ḡ opz aliquem motū ꝓritionis aduenire ad pcti venialis dimissionem.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ de pctō vēiali teneaꝫ hō ēt ꝓfiteri. Jac. 5º ꝓfitemini alterutꝛ pctā vra: in q̄ ꝑceptū ꝓfessiōis daꝫ: vt in lra dr: ſz fm glo. logť de ꝓfessiõe vēialiū ꝛ moꝛtaliū: qz dic ꝙ maioꝛa solꝫ sacerdotib⁹: sed leuioꝛa socys ꝓfiteri possumus: ḡ tenemur ꝓfiteri vēialia. ¶ Ꝑ. de vēialib⁹ teneť hō satisfacere: qz satisfacere ē act⁹ iusticie: ad iusticie aūt actū tenemur: ſz satisfactio dz eē fz arbitriū sacerdotis q vicē dei obtinet qō eē nō pōt nisi ꝓfessiõe ꝑcedēte: ḡ ō venialib⁹ hō ꝓfiteri teneť. ¶ Ꝑ. ꝑceptū eccl'ie ē vt hō semel in āno saltē ꝓfiteaꝫ: ſz aligs ē q nō bz nisi venialia: ḡ tenetur illa ꝓfiteri. ¶ Sed ꝺ nullus teneť ad impossibile: sed cōfiteri oīa venialia est impossibile cū cognitionē nostrā effugiāt: ergo nō tenemur illa ꝓfiteri.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ p b̄dictiões ẽpalẽ: aquā b̄dictā: ꝛ hȝ peccatū veniale remitti, nō possit: qz ex eisdz cāis aligd fit ꝛ coꝛrūpit: vt dr in 2º. ethi. sed pctꝰ veniale causať ex actu nr̄o: ḡ oz ꝙ aligd i nobis sit p qō dimittaꝫ: ꝛ ita cū ista sint exī p ea pctꝰ veniale dimitti nō pōt. ¶ Ꝑ. pctꝰ veniale vt dcꝰ est nō dimittit sine ꝓritõe: ſz ipa ꝓritio p se sufficit ad dimissionē: ḡ ꝑdcā nihil opanť ad dimissiões. ¶ Ꝑ. ꝑdicta oīa cēlẽ bñt bitudinē ad oīa pctā vēialia: si ḡ p ea aliqō veniale dimittit oīa dimittunť: ꝛ sic frequētissime hō esset sine veniali: qō nō vr vez. ¶ Sz ꝺ est qō cōiter dr ꝙ multa sūt remedia ꝺ venialia pctā. s. tūsio pectoꝛis: aſpsio aque benedicte: ynctio extrema ꝛ oīs sacꝛalis vnctio: benedictio epi: panis b̄dictus: generalis ꝓfessio: cōpassio aliēi delicti: dimissio: eucharistia: oꝛatio dominica: ꝛ alia quecunq; leuis penitentia.

¶ Ad ñm. dō. ad p̄am. q. ꝙ hō i pctō moꝛtali a deo auertit sibi aliū finē ꝓstituēs. ꝛ iō lumē gre amittit: sic ꝛ lumē solꝫ ꝙ viſuz a sole auertit: ꝛ pp hoc ñ pōt pctꝰ moꝛtale remitti: nisi p gre ifusionē: ſz hō p pctꝰ vēiale ñ adheret cōmutabili bono q̄si fini, ꝛ iō nō auertit a fine: qō ē incōmutabile bonum. vñ p veniale hō gram nō amittit. ꝛ ideo nō oꝛ ꝙ ad hoc ꝙ remittaꝫ veniale ꝙ gra aliq̄ ifundaꝫ de nouo: sed sufficit ꝙ gra q̄ iā habeť in actū ꝑdeat: qz ipm veniale nō tollebat bitū: ſz solūmō ipediebat vtutis actū. ¶ Actus ergo dōm ꝙ macula pōt esse duplꝛ. Unoꝰ p ꝙatōez pulchꝛitudis ꝛ sic ī veniali nō manet aliq̄ macula: qz gra ḡ tollit q̄ est aīe decoꝛ. Alioꝰ p hoc ꝙ pulchꝛitudo q̄ est gre ipediť ne exteri⁹ appeat: sic ꝑ puluerē pulchꝛitudo faciei fedaꝫ: ꝛ talis macula ē i veniali: qz ipediť decoꝛ gre ne in actib⁹ exteri⁹ oñdaꝫ. vñ nō oꝛ ꝙ talis macula p ifusionē gre tollaꝫ: ſz p actū q gre ipedimētū tollat. ¶ Ad 2ᵐ. dō ꝙ veniale pctꝰ nō ꝓsistit in B ꝙ hō minꝰ amet deū i bonitu: qz veniale nō diminuit charitatē: alias eā q̄nq; totaliter tolleret: sed in hoc ꝙ amoꝛ dei nō oñdit in oīb⁹ actibus hois aliq̄ deoꝛdinatione in eis exīstēte.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dō. ꝙ pctꝰ veniale ñ dimittit: vt dcꝰ ē quādiu volūtas manet ī illo: ipsaz āt recedere volūtatē ab eo qō qs pus volebat ē displicere ei qō voluit. talis āt displicētia doloꝛ ꝓritōis dr qñ ē gra ifoꝛmata. ꝛ iō pctꝰ veniale sine ꝓritõe nō dimittit. Sed sciēdū ꝙ ꝓritio pōt accipi triplꝛ vel actu vel bitu vel medio mō: bitu qdē ꝓritio exñs nō sufficit ad pcti venialis dimissionez: qz tūc gcūq; bret pnīe ẽtu tis bitu cui⁹ act⁹ ē q̄libz ꝓritio: ꝛ cui⁹ act⁹ est pcti venialis dimissionē: ꝛ sic pctꝰ veniale cū gra esse nō possz. Nec itez regrit ꝙ semp sit actualis cōtritio: qz sic reť ꝙ pctꝰ qō qs ī memoꝛia vel in cognitõe nō bz remitti nō possz. ꝛ ideo dōm ꝙ regrit ꝓritio medio modo: scil. ꝛ si actu pctꝰ ñ displiceat explicite: displicet tñ implicite: qz ex virtute act⁹ quē agit sequereť displicentia explicita pcti venialis si cogitatio ad illud ferret. ¶ Ad p̄m ḡ dō. ꝙ q̄uis feruoꝛ charitatis possit esse dū hō in deū ferť motu charitatis sine B ꝙ actu de pctō veniali cogitet: explicite: tñ in illo motu implicite ꝓinet displicētia venialis peccati vel vni⁹ vel oīum: qz si feruēter in deū ferť displiceret ei omne qō a deo retardat. vñ pōt esse tam feruēs motus charitatis in deū ꝙ oīa pctā venialia cōsumit etiam sine actuali cognitione ipsoꝝ. ¶ Ad 2ᵐ. dōm ꝙ pctā moꝛtalia sunt in ptāte nr̄a: vt viteniť nō solū singula: sed etiā oīa venialia aūt: ꝛ si singula vitari possint: ñ tñ oīa: qō ex infirmitate nāe ꝓtingit. ꝛ iō in ꝓritiõe de venialib⁹ nō exigit ꝙ positū nō peccādi venialr: sicut in ꝓritõe de moꝛtali exigebať: ſz ꝙ displiceat ei ꝛ pctꝰ ꝑteritum ꝛ ifirmitas quoad pctꝰ veniale inclinať: q̄uis ab eo oīno īmunis esse nō possit. ¶ Ad 3ᵐ. dōm ꝙ passio ꝙ xp̄o suscepta vim bapteatis mi obtinet: vt supra dcꝰ est. dist. 4ª. ꝛ iō purgat ab omni vēiali ꝛ moꝛtali: nisi actualr volūtatē renitētē īueneriť: pp B illud pctꝰ vēiale qō forte ēt post ꝓfessionē feruēter incurrit ñ tardat ipz gn cuolet: ꝛ ꝑcipue cū ipa pena maneret ī hēat viz purgādi: ō alys aūt ꝙ moꝛiunť dormiētes dr ꝙ dimittit eis illud veniale ēt q̄tū ad culpā post mortem.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōm ꝙ ꝓfessio ad hoc nēcia est vt penitēs satisfactionē accipiat ſm modū delicti: pctō aūt veniali non debeť pena satisfactoꝛia taxata: qz pena illa eēt ꝓporcionata pene pctī moꝛtalis a qua pctꝰ veniale ī ſinitū distat. vñ p solā ꝓritiõez iterioꝛē pctꝰ veniale remitti pōt. Et ꝙ aliq̄ satisfactio exteri⁹ iniūgit: B ē magis ad deuotiões excitādū vel cōtritões q̄z ad satisfaciēduz. ꝛ iō ad cōfessionez venialiū nō tenemur: neq; necessitate absoluta: qz sicut nec de eis penitere: nec ea vitare tenemur: nec etiā necessitate q̄ est ex suppōne finis. s. remissiōis coꝛ: qz etiaz sine cōfessione vel actu vel ꝓposito exrīte possunt venialia remitti: tñ pfectiōis est ea cōfiteri. ¶ Ad p̄m ḡ dōm ꝙ vbum illud Jac. quātum ad pctā moꝛtalia est ꝑceptū: sed q̄nq; ad venialia est cōsiliū. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ rō illa ꝓcedit ex falsi suppositiõe: vt ex dictis ps. ¶ Ad 3ᵘᵐ dōm ꝙ in casu illo ꝓpter ꝓceptum ecclesie dicūt aliqui ꝙ tenet homo

venialia ꝓfiteri. Alii vero dicūt ꝙ sufficit ꝙ se repūtet sacerdoti: ꝛ se īmunē a pctō moꝛtali oñdat: vt ad cōionē admitti possit: ꝑceptū. n. ecclie est ad obligādum illos q bñt aliq̄ ꝓfiteri debeāt: cadit. n. sub ꝓcepto magis taxatio epis q̄z ipe ꝓfessiōis act⁹. vñ si alicui p graz collatū eēt vt a peccato veniali īmunis esset: sicut beate ỽgini est collatum nō teneret ad illud ꝓceptum.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. dō. ꝙ sic dcꝰ ē vēiale pctꝰ dimittit p feruoꝛē charitatis q explicite: vel iplicite ꝓritōez ꝓtineaꝛ. ꝛ iō illa q̄ nata sūt ō se excitare feruoꝛē charitat⁹ pctā vēialia dimittere dr: hȝ aūt sūt q̄ graz ꝓferūt sic oīa sacra: ꝛ gb⁹ ꝙ ipediūta feruoꝛis ꝛ gre auferunť: sic aq̄ bñdicta q̄ ỽtutē inimici repmit: ꝛ ep̄alis bñdictio: vel ēt exercitiū būilitatis ex pre nostra: sicut tūsio pectoꝛis. ꝛ oꝛo dñicalis ꝛ hȝ.

¶ Ad p̄m ḡ dōm ꝙ act⁹ nr̄ regrit ad dimissionē venialis: ſz ista dr̄ pctꝰ veniale remittere īquātū ī actū nr̄m feruoꝛē excitāt. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ ſm q̄titatē feruoꝛis est q̄titas remissiōis. ꝛ iō ſm ꝙ p ista maioꝛ vel minoꝛ cōcitať: qui de pluribus vel paucioꝛibus implicite ad minus contritionem contineat ſm hoc plura vel paucioꝛa venialia dimittunť: ꝛ non oīa (semper.

Questio. III.

Deinde querīť de circūstantijs peccati. Et circa hoc querūtur duo. ꝓmo de ipsis circumstantijs secūduz se. Secundo qualr se habeāt ad peccatum.

Ad primum sic ꝓcedit: vr ꝙ circūstantia nō sit ꝑpetas moralis actꝰ siue eius ꝺditio: dic. n. Boe. ī 4º. topi. ꝙ circūstātie sunt que ꝟueniēter subam rhetorice qōnis efficiūt: ſz qō rhetorica ñ ptiet ad genꝰ moꝛale: ſz magis ad genꝰ ꝑhie rōnalis: ḡ circūstātia nō est ꝺditio moꝛalis actꝰ. ¶ Ꝑ. illud qō ē circa aligd nō est in eo: ſz cōditio vel actꝰ moꝛalis ī ipo est: ḡ nō pōt talis ꝺditio circūstātia dici. ¶ Ꝑ. ipi actꝰ moꝛales sūt circūstātie q̄daz a qb⁹ ꝓfirmať oro rhetoꝛis: est. n. circūstātia ſm nulliū p quā recipit augmētatio fidē ꝛ auctať ꝛ firmamē tū adiūgit oro: ſz circūstātie nō est circūstātia: sic nec accidētis accīs: alꝫ ī ſinitū ireť: ḡ circūstātia nō ē ꝺditio vel ꝑpetas moralis actꝰ. ¶ Sz ꝺ. ignoꝛātia circūstātie excusat moꝛalē actū a pctō: ſz hoc nō eēt nisi eēnt moꝛalis actꝰ ꝺditiones: ḡ sūt ꝺditiões vel ꝑprietates moꝛalis actus. ¶ Ꝑ. mediū ỽtutis ad moꝛale genꝰ ptinet: ſz mediū ī ỽtutib⁹ moꝛalib⁹ accipiť ſm circūstātias: ꝛ debitā limitationem: vt quādo oꝛ ꝛ vbi: ꝛ quo: sicut pbus 3º. ethi. docet: ergo sunt conditiones moꝛales.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ iconueniēter enūerenť circūstātie ī B ỽsu. Quis qd vbi qb⁹ auxilys cur qūo qñ. Illud. n. qō ē cā rei nō pōt eē circūstātia ei⁹ cū cā sit pōr circūstātia posterioꝛ q̄si ꝑpetas: ſz psona agēs q̄ notaꝫ cū dr̄ gs: est cā moꝛalis actꝰ: g nō dz poni circūstātia. ¶ Ꝑ. nō pōt idē eē circūstātia suiipsi⁹: ſz qd ipoꝛtat subam actꝰ moꝛalis: cui⁹ circūstātie q̄runť: ḡ ñ dz iter circūstātias cōputari. ¶ Ꝑ. nō ē idē circūstātia rei: ꝛ qō dat rei spēm: qz illud ē rei itraneū: sed moꝛalia recipiūt spēz a fine. vñ Amb. Intētio opi tuo nomen iponit: ḡ cur qō finē ipoꝛtat nō debz dici circūstātia. ¶ Ꝑ. illud qō ꝺtinet alia nō debz alys cōnumerari: ſz in mō ꝓtehēdunť oēs alie circūstātie: ḡ nō dz poni qūo iter alias circūstātias. ¶ Sed ꝺ. vr ꝙ sint plures circūstātie: pbs. n. in 3º. ethi. ponit circa qd ꝛ quo instro. hec aūt B ỽsu nō ꝺtinent: ḡ vr ꝙ īsufficiēter enūerate sint. ¶ Ꝑ. circūstātie pp B vocanť: qz ſm eas variať mediū ỽtutis: ſz ſm q̄tū ꝛ quoties variať mediū ỽtutis: ḡ sunt circūstātie: cū g nō ꝺtineant ꝑdicto ỽsu: vr ꝙ īsufficiēter enūerent.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ circūstātie q̄ ī lra ab Augu. dr̄ iconueniēter ponāť: circūstātia. n. vt dcꝰ ē: est ꝺditio moꝛal⁹ actꝰ: ſz ꝙ diu aligs ī pctō pseueret magis respicit peccātis statuz q̄ actū: ḡ ñ dz circūstātia dici. ¶ Ꝑ. ipugnatio vel tētatio ꝑcedēs: qñz nō ē in ptāte nr̄a: qñ. s. tētatio ē ab hoste: ſz circunstātie cū sint ꝺditões moꝛalis actꝰ: sunt ī ptāte nr̄a: vt vr. ḡ ñ dz iter circūstātias poni q̄ta tētatiõe aligs eccideꝛit. ¶ Ꝑ. pēa ꝓnis pctī ñ ē circūstātia pcti: ſz amissio virtutū est pena dāni ex pctō ꝓntis: ḡ ñ dz poni iter circūstātias. ¶ Ꝑ. vnū pctū ñ ē circūstātia alteri⁹: ſz īgratitudo est p se pctū: ḡ ñ dz poni vt circūstātia pcti. ¶ Ꝑ. ille circūstātie nec a pbo ponunť ī 3º. ethi. nec a Tul. ī rheto. nec a Boetio ī 4º. topi. ḡ vr ꝙ iconueniēter ponāť ab Aug.

¶ Rñdeo. dōm ad p̄am. q. ꝙ actꝰ nr̄i dr̄ moꝛales ſm qd a rōne oꝛdinanť ī finē volūtatis: ex ꝺ. n. bñt rōnē boni vel mali: omne aūt qō oꝛdinať ad finē oz cē ꝑportiōatū fini. ꝛ iō rō q̄ actū nr̄m in finē oꝛdiat attēdit ꝓportioz actꝰ ad ea q̄ ad actū ꝟurrere pñt: ꝛ ista cōmēsuratio circunstātia dr̄. ꝛ qz in q̄libz ꝓportõe oz esse ad minꝰ duos termios: nihil. n. sibiipi ꝓportioať: ſz alteri. iō circūstātia moꝛal⁹ actꝰ duplr accipi ꝺtueniť: qz pōt dici circūstātia vel illud qō ē ad actū ꝟurrēs ad quē ꝓportioať: sic loc⁹ aut tps vel ipa ꝓceptio q̄ ex illis reliquiť: vt qñ vl' vbi. Sic ḡ vltimo mō accipiēdo circūstātiā erit ꝺditio vel ꝓprietas actꝰ: ſz ꝓmo mō accipiēdo q̄dā circūstātia ē ꝓprietas actꝰ: vt modus agēdi: ꝛ q̄dā ex: vt locꝰ ꝛ tps. ¶ Ad p̄m ḡ dōm ꝙ qō rhetoris ſm qōlibz genꝰ cāe attēdit bonū ꝛ malū: qz ī iudiciali ꝓmiū vel pena expectať: q actui bono vel malo debenť: ī demōratiuo aūt laus psone vel vituꝑiuz q̄riť q̄ bonis actibus vel malꝫ debenť: in deliberatiuo eni q̄riť qd sit vtile ad agēdū in q̄ ꝛ rōnē boni ꝛ mali attēdere oz. ꝛ iō ex eisdē ex gb⁹ actꝰ moꝛales boni ꝛ mali reddunť: rhetoꝛes argumēta sumūt ad ꝑsuadēdum. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ circa aligd dr̄ stare omne illud qō nō ē de ēntia rei siue ipsit: sic albedo coꝛpi: siue nō ipsit: sic locus locato. ꝛ iō ꝓprietas circūstātie actꝰ dici pñt: ꝛ ꝑcipue rōne bitudis ad exteri⁹. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ accīs nō est accīs q̄si ipm sit p se ipm accidētis subm: sed accītis pōt esse accīs inquātum ynū accidens adheret substātie mediāte alio: sic color coꝛpoi mediāte superficie: ꝛ sic etiā ipsius actus circūstātia vel ꝓprietas aliqua: quāuis ipse sit ꝺditio psone agentis.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. dōm ꝙ versus ille distinguit circūstātias ſm assignatiões Tully ꝛ Boetij ſm ꝙ a rhetoꝛe ꝓsideranť ex eis argumēta sumit ad excusandū vel accusādū: sumitur enī argumentū rhetoricū: vel ex eo qō est attributum psone: ꝛ sic est qs: vel ex eo qō est attributuz negocio de q̄ agiť: ꝛ hoc vel ꝺtinet cū ipso negocio: ꝛ sic est quid: quātū ad subaz facti exterius cui: q̄tum ad intentõez facientis interius: vel in ipsa prosecutione negocy ꝺtineť: ꝛ sic sunt quatuoꝛ. s. qūo: quātū ad qualitatē actus. vbi: ꝛ qñ: quātū ad mēsuram: quib⁹ auxilys: quātum ad instrā: ſm aūt ꝙ ad moꝛalē ptinent: pōt alr ea ꝛ nūerus accipi: ꝓportio. n. actꝰ ad finē pōt accipi: vel ſm id qō est in ipso actu: vel ſz id qō est exī: si ꝓmo mō: aut q̄tum ad spēm actꝰ: ꝛ sic ē qd: aut q̄tū ad modū ipsi⁹: ꝛ sic ē qūo: si āt p ꝓpatiõez ad exī: vel p ꝓparatõez ad cām: vel per ꝓparatõez ad mēsuram. si ꝓmo modo: vel cām finalez: ꝛ sic est cur: vel ad cām efficiēt̄ vel instrumētalē: ꝛ sic est q̄bus auxilys: vel ꝑncipalem: ꝛ sic est qs: si aūt per ꝓparatõez ad mēsurā: aut ad locum: ꝛ sic est vbi: aut ad tps: ꝛ sic est qñ. ¶ Ad p̄m ḡ dōz ꝙ circūstātia illa q̄ sumiť ex parte agētis magis respicit ꝺditiões psone q̄tū ad ꝓprietates ipsius q̄z illā subaz psone. ex hȝ. n. cōditionibus variať suba actꝰ: qz aliquid cōpetit vni qō nō cōpetit alij. ¶ Ꝑ. q̄uis psona agens sit poꝛ tñ ꝓpositio q̄ relinquiť in actu ex agēte circūstat ipm actū.

¶ Ad 2ᵐ dōz ꝙ alig actꝰ ex suo genere sunt mali vel boni. ꝛ iō ex ipo genere actꝰ pōt sumi circūstātia actꝰ moꝛal'. boc aūt ex quo actus imponiť in tali genere: quāuis sit ō

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſuba eius inquãtum est ex genere motis: tamẽ est exẽ substantiam ipsius �fm q ꝟsideraẽ ipsa suba actus absolute. vñ aliqui actus sunt idẽ in spẽ nature q differũt i spẽ moris: sicut fornicatio ⁊ actꝰ matrimõialis. ¶ Ad 3ᵐ dõs q est finis. ſ. vltimus ⁊ ppiquus. vltimus qdẽ ñ põt poni circũstãtia: qz oẽs circũstãtie sumũt ꝑ ppoꝛtiõe ad ipm. ppiquus etiã est duplex: qdã q est finis opis: ſz q pbs dicit i 2º ethi. q ꝺã quaꝺ ꝟiũcta sunt malo fini: ⁊ iste finis ꝺat spẽm actui. vñ vel ñ est circũstãtia si ꝟsideret tiñ genus moris: vel referẽdo ad ipam subam actus: icluꝺit ꝑ hac circũstãtia qd. Alius vo est finis agẽtis: q qñ ex malo actu bonũ itendit vel ecõuerso: ⁊ hic finis ꝺr hec circũstãtia cur. ad hoc aũt actꝰ ñ recipit spẽm ꝓpriã: sed qñ cõez �fm q actꝰ impati iduũt spẽz vtutis vel vitꝫ imperãtis supra spẽm quã hñt ex habitu eliciẽte. ¶ Ad 4ᵐ dõm q modus rei est i ipa re ꝟñs subaz ei⁹. ⁊ qz qꝺã circũstãtie sumũt ab eo qꝺ est exẽ rẽ: quedã vo ab ipa spẽ actꝰ que duo ad modũ ñ ptinẽt. iõ i mõ ñ icluꝺit oĩs alia circũstãtia si modus proprie accipiat. ¶ Ad 5ᵐ dõm q pbs i 3º ethi. assignat etiaz .7. circũstãtias: ſz ꝺr ta predicta assignatõe sua assignatio in duobꝰ. ꝓmo qz pbus põit duas circũstãtias: qꝺ: ⁊ circa qd: q i ꝑdicta assignatiõe tullꝰ i vna icludũtur: eo q obiectũ qꝺ ꝺr circa qd ꝺat rõnẽ actui qꝺ ꝺr qd: sed pbs distinguit eas: qz ꝑter vlem rõnẽ obiecti q ꝺat spẽm actu: pñt obiecto ꝟsiderari spãles ꝺditiões q ꝺiuersificãt actũ i bonitate ⁊ malicia i illis actibꝰ q ex se maliciã ñ implicãt: in qbꝰ etiã malicie ꝗtitatez diuersificãt. scõo qz pbs ꝑ vna circũstãtia ponit qñ ⁊ vbi: pp hoc q vtrũq; sumit a mẽsura extrinseca: sed i ꝑdicta assignatiõe distinguũt pp diuersaz rõnem mẽsure. Oz aũt pbus ꝺicit quo instr̃o idez est ei qꝺ Tul. ꝺicit qbꝰ auxilys: qz oĩa auxilia sunt q̃si istr̃a actiõis qbꝰ agẽs vtit ad suũ finẽ. ¶ Ad 6ᵐ dõs q cũ modus mẽsurã importet oĩa q ad mẽsurã ptinẽt vel q modus ꝗtitatis ꝟtinue vel ꝺiscrete importanꝫ i qũo. ¶ Vel ꝺm q ꝗtitas actꝰ ex tribꝰ pẽsari põt. ꝑ ex ipa itentõe actꝰ: ⁊ sic idẽ ẽ q qũo. 2º ex ꝗtitate obiecti: ⁊ sic icluꝺit i qd. 3º ex tpe: ⁊ sic icluꝺit i qñ: quotiẽs aũt semp reducit ad modũ.

¶ Ad 3ᵐ. q. dõs q Aug. numerat hic circũstãtias �fm q a penitẽte ꝟsideraꝺe sũt q ꝺe pctis ꝺolere ꝺz: ⁊ iõ numerat illas q̃ ꝑcipue ad ꝺolorez ꝺe pctõ iducere pñt. he aũt sunt ꝺue. ſ. ꝑuatio boni: ⁊ ꝗtum ad hoc ꝺicit q ꝺz ꝺolere: qz se virtute ꝑuauit: ⁊ positio mali: qõ qꝺẽ aggrauat: vel q accidẽs iquãtũ tollit excusatõis occasio: ⁊ sic ꝺz ꝺolere si nulla tẽtatõe vel modica ꝑuẽtus peccauit: vel ꝑ se ex aliqua circũstãtia addẽte ꝺeformitatẽ ad actũ: ⁊ sic ꝗtuz ad pſonaz agẽtis ꝟsiderare ꝺocet statũ peccãtis: ⁊ bñficiũ priusa ꝺeo suſceptũ: ꝗtitate aũt oẽs ꝺocet cõsiderare quo tpe ⁊ qñ peccauit: ꝺocet etiã ꝟsiderare circa qd i hoc q ꝺicẽ ſz modum necessitatis: qũo i hoc q ꝺicit: ⁊ moduz sui opis: ⁊ locum i hoc q ꝺicit: si i loco secreto. ¶ Ad 7ᵐ q ꝺom q hoc q aliqs ꝺicit i pctõ pmãsit respicit ꝺditiões actus vel transgressiõis si frequẽter peccatuz iterauit vel ꝟtinuauit: vel omissiõis si penitere ꝺistulit ꝺe pctõ etiaz semel cõmisso.

¶ Ad 2ᵐ dõm q ꝗtuis tẽtatio nõ sit i ptate nr̃a: tñ resistere vel nõ resistere est i potestate nr̃a. ⁊ ideo �fm hoc ex tẽtatiõe precedẽti circũstãtia peccati sumi potest. ¶ Ad 3ᵐ dõm q amissio virtutũ quãus cõsequat peccatũ �fm nature ꝺrinẽ: tamẽ cõcomitat �fm tẽpus: ⁊ ideo circũstãtia potest poni. ¶ Et ꝓterea etiã quedã circũstãtie secũꝺum Tullium sumunt ab eo qꝺ sequit subam facti: �fm q ex cõparatiõe ad ipsa actus in bonitate vel malitia variatur.

¶ Ad 4ᵐ dõm q ingratitudo vno modo speciale est peccatũ: alio modo circunstãtia peccati: ⁊ qualr̃ hoc sit ꝺicet infra ꝺisti. zz. ¶ Ad 5ᵐ dõm q oẽs iste circũstãtie pñt reꝺuci ad 7ᵐ superi⁹ enumeratas: qz ingratitudo reꝺucit ad cõꝺitiõez persone: vt ex ꝺictis ꝑz: tẽtatio aũt precedẽs reꝺucit ad cur: qz tẽtatio ꝑcipue ꝟstitit in appetitu alicuius pp qꝺ homo ad peccatũ icitat. ꝓuocatio aũt virtutũ reꝺucitur ad quid: qz ipsum peccatũ ad spẽm suam hz q virtutem tollat: ꝺe alys autem facile est ꝺicere.

Ad secundum

sic ꝓcediť: videť q circũstãtia peccatũ nõ aggrauet: nihil enim augeť nisi ex suo simili. vñ itentio qualitatis quãtitatem nõ auget corꝑalẽ: sed additio alteriꝰ corꝑoris: sed circũstãtie nõ sunt pctã: sed sunt qꝺã peccati accidẽtia: g̃ peccatum aggrauãt. ¶ Ꝓ. tota rõ mali i pctõ est ex parte auersiõis: sed circũstãtias itendi nõ põt. ¶ Sed ꝺ: ex quibus causatur aliquod nõ aũt ex parte auersiõis: sed oẽs circũstãtie sequuntur peccatum ex parte auersiõis: g̃ nõ aggrauãt malicia peccati. ¶ Ꝓ. ꝓuatiões nõ itenꝺunť: neq; remittunť: sed maiorem ꝓuatio quedã est boni: vt Aug. ꝺicit: g̃ malitia peccati per circũstãtias itendi nõ põt. ¶ Sed ꝺ: ex quibus causatur aliquod vnũqꝺq; ex eisꝺẽ augeri põt: sed ex circũstãtys ꝏꝺẽ fit peccatuz iquãtũ per defectũ circũstãtie modus vtutis tis corꝛumpit: g̃ circũstãtie aggrauãt pctm. ¶ Ꝓ. ꝏtrares ex circũstãtys trahũt argumẽta ad accusanꝺũ vel excusanꝺũ: laꝺanꝺũ vel vituperãꝺũ: vt ꝺcm est: sed accusatio vel excusatio: laus ⁊ vituperiũ fiũt ꝺe bono vel malo aut minus bono aut minus malo: ergo circũstantie aliquid actus bonitatem ⁊ maliciam.

¶ Ulterius videť q iter oẽs circũstãtias magis aggrauat locus ⁊ tempus: qz sic ꝺicit pbus in 3º ethi. ꝑcipalia in qbus est actus ꝺe huiusmoꝺi circũstãtys loquẽs: sed quo signat ipm tps ⁊ locũ: cũ g̃ ꝑcipales circũstãtie magis aggrauẽt: videť q tempus ⁊ locus maxime aggrauãt.

¶ Ꝓ. videtur q quis: quia ex volũtate principali ꝺirigitur pctm̃: sed volũtas se tenet ex parte agẽtis: g̃ cõꝺitio persone magis aggrauat. ¶ Ꝓ. videť q ingratitudo i ꝺeum magis pctm̃ accipit rõnem mali ex auersiõe: sed ingratitudo ꝺicte pertinet ad auersionẽ: g̃ ex hoc magis grauitas peccati ꝟsiderať. ¶ Ꝓ. videť q tẽtatio ꝑcedẽs: qz per illas circũstãtias maxime aggrauať pctm̃ per quas reꝺditur venia ꝺignũ vel iꝺignum: sed pctm̃ qꝺ ex ifirmitate agitur venia ꝺicit q̃si venia ꝺignũ: qꝺ est cũ aliquis graui tẽtatione preveniť: pctm̃ aũt qꝺ ex malicia agit ꝺicit irremissibile: qz nõ habz i se aliquid venia ꝺignũ: qꝺ cõtingit cum quis ex electõe tentatõez preveniẽs malum operat: ergo hec circũstãtia maxime aggrauat.

¶ Ulteriꝰ vť q circũstãtia ñ possit trahere i aliã speꝫ vel in aliuꝺ genꝰ pcti: qz accñtia ñ variãt spẽm: ſz circũstãtie accñtia actꝰ: vt ꝺcm est: g̃ ex eis spẽs pcti ñ variãt. ¶ Ꝓ. actꝰ hz spẽz ex obiecto: ſz ꝺiuerse circũstãtie ñ mutant actꝰ: g̃ ñ trahũt i aliuꝺ genꝰ pcti. ¶ Ꝓ. sic circũstãtie ꝓpriãt actũ qꝺ actũ pcti: ita ad actũ vtutis: ſz ñ variať actꝰ vel ꝺiꝛimit �fm spẽz: g̃ nec actꝰ pcti. ¶ Sꝺ ꝺ. illuꝺ qꝺ ẽ cã aliꝰ pẽ variare illuꝺ ꝫm spẽz: qz ex ꝺiuersis cãis ꝺiuersi sequãtur effectus: ſz circũstãtie ꝺeficiẽtes sũt cã pctõz. vñ ꝫm Ds. Malũ ꝓtigit ex pticularibꝰ ꝺefectibꝰ: g̃ ꝺiuersitas circũstãtiaz põt spẽz variare. ¶ Ꝓ. ꝓpoꝛ: laute: nimis assiter: studiose: sunt ꝺiuerse spẽs gule: ſz sumũť ꝫm ꝺiuersas circũstãtias: vt p se pz: g̃ circũstãtie variãt spẽm pcti.

¶ Ulterius videť q circũstãtia aggrauet in infinitũ: quia vna circũstãtia corꝛumpit virtutẽ: sed virtus nõ corꝛumpit nisi ꝑ peccatuz mortale qꝺ hz quãtitatẽ infinitã: ergo circunstãtia aggrauat in infinitũ. ¶ Ꝓ. ꝫm Aug. Tullius adeo veniale gn fiat mortale ꝺũ placet: ſz placẽtia ẽ quedam circũstãtia ⁊ reꝺucit aꝺ qũo: ergo circũstãtia facit actuz veniali mortale: ⁊ sic aggrauat in infinitum. ¶ Ꝓ. plus stat actꝰ vtutis ab actu pcti mortalis q̃ actꝰ venialis a mortali: ſz vna circũstãtia mutata facit ꝺe actu veniali actũ pcti mortal: sic cognoscere suã vt ñ suaz: g̃ multo magis facit ꝺe veniali mortale: ⁊ sic iꝺem qꝺ põs. ¶ Sed ꝗtitas accñtalis ñ excꝺit ꝗtitatẽ subalẽ: ſz ꝗtitas

circũstãtia pcti ꝓueniẽs ẽ ei accñtalis: cũ g̃ ꝗtitas venialis pcti sit finita: ꝗtitas ex circũstãtia nõ erit ifinita: ⁊ ita nõ aggrauat in infinitũ. ¶ Ꝓ. ea q̃ in infinitũ ꝺifferũt nõ cõueniũt in gñe: sed eoꝝ q̃ nõ ꝓueniũt in gñe vnũ nõ potest in aliuꝺ trãsmutari: sicut linea in coloꝛẽ. g̃ nõ põt per circunstãtiam actꝰ peccati trahi ad ifinitã ꝗtitatem.

¶ Ulteri⁹ vť q ois circũstãtia sit ꝟstenꝺa. Heñ. 19º ꝑcipitur loth ꝺe sodomis exũti ne moꝛaret in oĩ circa regiõe: ſz penitẽs ꝺe sodomis. i. ꝺe pctõ p ꝟfessionẽ exit: g̃ nõ solũ pctm̃: ſz oẽs circũstãtias pcti ꝟstenꝺi ꝺz. ¶ Ꝓ. penitens ꝺz pctm̃ suũ sacerꝺoti ꝟstenꝺi: vt ab eo moꝺũ satisfactiõis accipiat: sed ꝑ grauioꝛi pctõ maioꝛ iniũgit satisfactio: g̃ ꝺz sacerꝺoti circũstãtias notificare qbꝰ ꝗlitas pcti cõsiꝺerat.

¶ Ꝓ. ꝟfessio ꝺz ꝓtritõi rñdere: ſz bõ ꝺz ꝺe singulis circũstãtys ꝺicẽꝺis: vt i lra Aug. ꝺicit. g̃ vť q oẽs ꝺebeãt ꝟstenꝺi.

¶ Sz ꝺ. fm ꝑz i 3º ethi. Delectabile carnis ꝗto magis in pticulari ꝟsiderať: tãto magꝭ appetitũ mouet: ſz bõ ꝺz fugere appetitũ talꝭ ꝺelectabiľ ꝑ ꝟsiliũ apli ꝑ ad Roꝛ. 6º. g̃ vť q pctõz carnaliũ ad minꝰ ñ ꝺebeat aliqs oẽs singulares circũstãtias ꝟstenꝺi. ¶ Ꝓ. ex circũstãtys recitatis aliquãꝺo alicuius persone peccatũ inoteſcit: ſz bõ in ꝟfessione ꝺz se accusare no altez infamare: ergo videť q nõ ꝺebeamus circũstantias confiteri.

¶ Rñꝺeo ꝺom aꝺ pm. q. sic ꝺicit Aug. i. xi. ꝺe trini. i bis q̃ nõ mole magna sũt: iꝺẽ est eẽ mai⁹ qꝺ ẽ esse meli⁹? i bonis: sic ⁊ silr̃ i malis iꝺẽ ẽ cẽ mai⁹ qꝺ ẽ eẽ pei⁹: malitia aũt i actu pcti ex ꝺ ẽ q ꝺeficit a ꝺebita ꝓpoꝛtione aꝺ finẽ aꝺ quẽ ꝓ portioãt⁹ reꝺꝺit ꝑ ꝺebitã ꝫmẽsuratiõez circũstãtiaꝝ: vt ꝺcm ẽ. ⁊ iõ ꝺefectꝰ ꝺebite circũstãtie malitiaz i actu cãt: ⁊ qz p vnã circũstãtiã ꝺeficiẽtez vel apposĩtã magis elõgať termin⁹ a ꝺebita ꝓpoꝛtõe aꝺ finẽ. iõ circũstãtia faĉ actuz magis malũ vel minꝰ: ⁊ fm ꝺ ꝺr aggrauare pctm̃. ¶ Ad ꝑm ꝺom q rõ illa ꝓcediť i illis in qbꝰ ẽ augmẽtũ ꝑ additiõez. i illis. n. in qbꝰ ẽ augmẽtũ ꝑ itentõez nõ ꝺz ꝺditõez similes i spẽ fieri: sicut nõ ꝺz q albeꝺo albeꝺini aꝺꝺať aꝺ ꝺ q fiat magis albũ: vt vl̃ i 4º phy. ⁊ silr̃ nõ ꝺz q pctm̃ pctõ aꝺꝺať aꝺ hoc q fiat magis pctm̃. ¶ Ad 2ᵐ dõm q ex iorꝺinata auersiõe aꝺ cõmutabile bonũ reꝺꝺit actus ꝓportionatus aꝺ auersionẽ aꝺ finẽ. ⁊ ideo fundamẽtũ auersiõis est auersio in pctõ: ⁊ ꝑ hoc circũstãtie q̃ ex pte auersiõis se tenẽt pñt pctõ malitiã augere. ¶ Ad 3ᵐ dõm q ꝗuis ꝓuatiões nõ itenꝺatur ex seipsis: tñ itẽꝺi ex causis suis qñq; ꝺñr: sicut cecitas ꝑ elõgatõez ab actu videndi. ⁊ silr̃ ex iorꝺinata auersiõe malitia i actu itenꝺit.

¶ Ad 2ᵐ. q. ꝺõ. q ꝺ bonũ ꝺr ꝫ ordinẽ aꝺ finẽ: vt i 3º metꝫ. ꝺr: cũ g̃ malũ sit ꝓuatio boni: ꝺupliť põt ꝓtigere malũ: vel ꝫm ipaz relonẽ i finẽ: vel ꝫm aptitudinẽ relatiõis i finẽ. ⁊ iõ pctm̃ ꝺupliť ꝓtigit: vl̃ ex eo q actꝰ ñ ẽ ꝓpoꝛtõat⁹ fini: sic in bis q̃ ex se mala sũt: vl̃ qz iordiate referť i finẽ: sic pz in bis q̃ mala itẽtiõe fiũt: ẽt si ex se bonũ sit qꝺ fit: ⁊ qz ꝑ qꝺ vnũqꝺq; ⁊ illud magis. iõ ꝗtitas malitie pcti magis ꝟsiderať ꝫm relatiõez inordinatã in finez q̃ etiã ꝫm ꝓpoꝛtionẽ aꝺ finẽ: aꝺ ordinẽ aũt aꝺ finẽ ꝑtinet cui⁹ gña. ⁊ iõ sup oẽs alis ꝟsiderãꝺa ẽ in iudicãꝺo ꝺe grauitate pcti: aꝺ ꝺ qũ q actꝰ sit ꝓpoꝛtiõat⁹ fini ꝑtinet hec circũstãtia qꝺ: q quã ipoꝛtať rõ mali in actu: ⁊ iõ oĩa q̃ põt pctõ spẽm tribuere i hac circũstãtia iducũtur. ⁊ hec sunt in qbꝰ cõsistit actꝰ moral⁹ ꝗtũ aꝺ bonitatẽ vel malitiã. ⁊ iõ hec est 2ª circũstãtia in aggrauãꝺo: ⁊ ꝑ ꝺ pbs ꝺicit i 3º etbi. q ꝑncipalissima i actu sunt in qbꝰ ꝟsistit actꝰ ⁊ cui⁹ gña. alie aũt circũstãtie magis ⁊ minus aggrauãt ꝫm q bis magis vel minus ꝑpique sunt. ⁊ iõ tps ⁊ locꝰ minꝰ aggrauare nata sũt: qz sunt oĩno extrinseca: ſz iter ea ꝺditio persone magis: qz agens directꝰ rñꝺet fini: ⁊ ꝑ post hoc modus q rñꝺet actui: ⁊ ꝑ post hoc instr̃m qꝺ ꝑtinet aꝺ modũ agẽꝺi: ⁊ hoc qꝺẽ vt i plurib⁹ accipiẽꝺũ est ita eẽ: tñ nihil ꝓhibz i aliq̃ aliter se hr̃e: qz fmões q sunt i moꝛib⁹ nihil ꝺetermiãtũ hñt: vt ꝺcm ẽ ethi. ¶ Ad ꝑm q ꝺõs q ꝑbs ñ itẽꝺit ꝓncipalissima esse illa in qbꝰ ẽ actꝰ sic in mẽsurãtiḃ ipz: ſz sic in ꝓplẽtiḃ rõnem ipsi⁹. ¶ Ad 2ᵐ dõs q ꝗuis sit agẽtis sic subi: tñ ẽ finis sic ꝺirecti. ⁊ iõ trahit rõnez magis a fine q̃ a ꝺitõe agẽtis: ⁊ ad finez magis reꝺucit: qz potentie ⁊ habitus ꝺistinguunt penes obiecta. ¶ Ad 3ᵐ dõs q ingratitudo fm q ẽ circũstãtia ñ ponit actualẽ ꝓpteꝑtũ: ſz q̃si iterꝑtatũ. ⁊ ideo nõ ꝺz q magis aggrauet q̃ puersa itentio q̃ actualẽ auersionẽ a fine ꝺebito causat. ¶ Ad 4ᵐ dõm q venia ꝺignũ ꝺr pctm̃ qꝺ est veniale ex cã: fm q ꝓuat volũtariũ vel ꝺiminuit: vel ꝑ ignoꝛãtiã: vl̃ ꝑ ipotẽtiã. ⁊ iõ tota illa ꝺiuersitas: ad cui⁹ gña reꝺucit: qz volũtariã itentiões finis respicit.

¶ Ad 3ᵐ. q. ꝺõs q aliqñ circũstãtiã trahere i aliã spẽz pcti mãifestũ ẽ: ſz qũo ꝗ possit eẽ ẽ ꝺubiũ. Quiꝺã. n. ꝺicũt q ꝗ accidit inq̃tũ ille circũstãtie accipiũť vt fines volũtatis: qz a fine actꝰ moral⁹ accipit spẽz: ſz ꝗ ñ vť sufficiẽter ꝺcm: qz aliqñ variať spẽs pcti sine ꝗ q̃ itẽtio ferať aꝺ circũstãtiã illã: sic fur ita libenter accipet vas aureu ñ sacratũ: sic sacratũ: ⁊ tñ in aliã spẽz pctm̃ mutať. ſ. ꝺe furto simplici i sacrilegiũ: ⁊ ꝓterea fm ꝗ sola illa circũstãtia q̃ ꝺr: cui⁹ gña spẽz pcti mutare posset: qꝺ flz est. Et iõ alr̃ ꝺz q ois circũstãtia põt spẽz pcti mutare: ſz nõ ſp mutat. cũ. n. ꝓuatiões ⁊ negatões ꝺifferãt spẽ ꝫ ꝺrinaz habitũ ⁊ põnum opposita z: ⁊ malũ sit ꝓuatio bõi: oz q ꝟbi ꝺiuersũz bonũ aꝺ vtutẽ neccũ ꝓuať ibi sit ꝺiuersa spẽs pcti. vna aũt sola circũstãtia pcti rectitudinẽ vtutis aufert. vñ si alie circũstãtie nullã aliã obligtatẽ pctõ tribuãt nisi ex suppõne pſone ñ mutabũt spẽz pcti: ſz forte aggrauabũt ꝗtitatez pcti illi⁹: qñz ẽt neq; ꝗtitatẽ pcti aggrauabit: qz ẽt ex suppõne pcedẽtis ꝺeformitatez pcti illi⁹: qñz ẽt neq; ꝗtitatẽ pcti aggrauabit: qz ẽt ex suppõne pcedẽtis ꝺeformitatis hz rõnẽ maioꝛis ꝺeformitatis ⁊ ex ei⁹ vtute. vñ si illa sit ifinita ñ põt ifinitã ꝺeformitatẽ aꝺꝺere. si aũt spẽz mutet: tũc põt in ifinitũ aggrauare: ſz ñ ſp ꝗ facit: qz qñ ex ꝺeformitate spãli quã circũstãtia aꝺꝺit hz ꝺirecte oppõnẽ aꝺ charitatẽ: qꝺ oñdit ex hoc q ẽ ꝺirecte ꝺ ꝑceptũ legis cui⁹ finis ẽ charitas: tũc i ifinitũ grauitatẽ aꝺꝺit. ſ. pctm̃ mortalis: qñ aũt illa ꝺeformitas nõ ꝺirecte hz oppõnem aꝺ legez: vt sit ꝺ eã: ſz ꝑter eã: tũc non aggrauat in infinitum: siue fit peccatum veniale cui

Doctor S. reprobat qd hic ponit p. 2. q. 72. ar. 9. videbi expectamus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

additur siue mortale:sicut ad actū gule qui est ꝓpropere addit hec circūstātia laute spālē deformitatē q̄ etiā ex se pctm̄ faceret:sed nō est directe ꝫ legē.ꝛ ió nō aggrauat in infinitū:ꝛ qz circūstātia q̄ spēm mutat nō ē ibi ꝑ circūstātia cōputāda:vt dcm̄ est:ió dr̄ a magistris q̄ circūstātia ñ aggrauat in infinitū. ¶Ad p̄m ḡ dom̄ q̄ q̄uis ꝑtus fm̄ habitū nō corrūpat nisi ꝑ pctm̄ mortale:tū actus ei⁹ corrūpit ꝛ impedit etiā ꝑ pctm̄ veniale. ¶Ad z^m dom̄ q̄ placētia nū q̄ de veniali facit mortale:nisi itm̄ crescat q̄ adhibeatur ei vt fini.ꝛ ꝓ ꝫs.s.deū diligat:ꝛ ita in ꝓcēptū dei tal placētia adducit q̄ hz de se spālem ratiōez pcti:ꝛ ꝑpter B circūstātia trahēs in aliā spēm. ¶Ad ꝫ^m dom̄ q̄ rō illa ꝑcedit de circūstātia q̄ trahit in aliā spēm q̄ iaz rōnē circūstātie respectu act⁹ mortalis iquātū hꝫ amittit. ¶Et quia alie rōnes vñr ꝛcludere q̄ nullo mō circūstātia aggrauet in infinitū.ió dom̄ ad 4^m q̄ quātitas ex circūstātia ꝓueniens q̄ in nouaz spēm traxit:nō est q̄titas accītalis: fz eētialis. ¶Ad 5^m dom̄ q̄ pctm̄ veniale ꝛ mortale differūt in infinitū ex ꝑte auersiōis:sed ñ ex ꝑte ꝓuersiōis: qz vtrobiq̄ est placētia finita:pctā aūt spēm sortiūtur ex ꝑte cōuersiōis:qz ex ꝑte auersionis nō differunt.

¶Ad 5^am.q.dom̄ q̄ oēs circūstātias cōfiteri est ipossibile: q̄dā aūt ꝓfiteri est necitatis:fz in B est dria opionis. Qui dā.n.dicūt q̄ oēs circūstātie q̄ aliquā notabilē q̄titatem pctō addūt ꝓfiteri necitatis est:si memorie occurrāt. Alq̄ vo dicūt q̄ nō sint de necitate ꝓfitēde:nisi circūstantie q̄ ad aliud gen⁹ pcti trahūt:ꝛ hoc ꝓbabili⁹ est:fz addēdū est q̄ ad aliā spēm mortalis trahūt:cui⁹ rō est:q̄ venialia nō sunt de necitate ꝓfessiōis:fz solū mortalia q̄ q̄titatē ifini tam quodāmō hñt:ꝛ qz circūstātie aggrauātes q̄ aliā speciem peccato nō tribuūt:vel q̄ tribuūt quidē: sed nō mortalis peccati nō sunt de necitate ꝓfessiōis: tū eadē ꝓfiteri pfectiōis ē:sicut ꝛ de venialib⁹ dcm̄ ē. ¶Ad p̄m ḡ dom̄ q̄ q̄uis de sodomis.i.de pctō mortali nō possit hō exire nisi ꝑ ꝓfessionē ad min⁹ in ꝓposito exīstem:tū de illis q̄ circa sūt.i.de venialib⁹ circūstātys q̄ venialib⁹ equalent:pōt hō sine ꝓfessiōe exire. ¶Ad z^m dom̄ q̄ determinata q̄titas pcti non pōt sacerdoti inotescere:qz nec ipse peccator scit. vñ sufficiat q̄ cogīscat q̄titatē que ex spē pcti ꝓsurgit. ¶Ad ꝫ^m dom̄ q̄ nec i ꝓtritiōe oz q̄ de singulis circūstātys doleat penitēs q̄titū ē de necitate salutis:fz oz q̄ dolōr singulis peccatis ad min⁹ in ꝑma ꝓtritiōe doleat:ꝛ de circūstātys q̄ pcti spēm mutāt:ꝫ aūt qđ Aug.dic̄:ptinet ad pfectionē ꝓtritōis. ¶Sz qz alie rōnes vñr cōcludere q̄ circūstātie nullo⁹ sint ꝓfitēde.ió dom̄ ad 4^m q̄ circūstantie pticulares pcti carnalis q̄ i spēm pcti mortalis trahūt sp sūt ꝓfitēde:qz gr̄a q̄ i sacro penitētie dat restaurat fidē inclinatio ad pctm̄ ex taliū cogitatōe ꝓueniat:vel in ꝓfitēte: vel in sacerdote. Uñ dicit Greg.in pastorali . Sit plerūq̄: vt dū rectoris aīus aliena tētamēta cognoscit:auditis tētationib⁹ ēt ipe pulsat:fz hec nequaq̄ pastori timēda sūt: qz tāto facilius a sua eripit̄ q̄to misericordius ex aliena tentatiōe fatigat:si tamē sacerdotē lasciuū.ꝛ ad hꝫ peccata ꝓnū viderit debet accipere licētiā cōfitendi alteri sacerdoti:ꝛ si nō dederit ad superiorem recurrere:si autem circūstātie nō aggrauant in infinitū nouam spēm peccati mortalis cōferēdo quādoq̄ laudabiliter recitētur adhibita debita discretiōe fm̄ ꝓsideratiōem turpitudinis circūstātie.ꝛ ꝓnitatem inclinatiōis ad peccatū ex ei⁹ cōfessione in ipso cōfitente:vel in sacerdote. ¶Ad 5^m dom̄ q̄ homo in cōfessione debet famā alterius custodire quātū pōt:sed suā ꝓsciētiaz magis purgare debet.ꝛ ideo si circūstantia que ducit in cognitionem persone sit de necessitate cōfessionis secūdum regulā datam:tunc debet confiteri occultando personam quātum potest: si autem non sit de necessitate confessionis debet dimittere:ne peccatum alterius prodat.

¶Questio.

Deinde queritur

de impedimentis vere penitentie. Et circa hoc queruntur duo. ꝓmo de hypocrisi que impedit interius. Secundo de exteriozibus impedimentis.

Ad primum

sic ꝓcedit̄ :vī q̄ hypocrisis non sit ꝑ pctm̄:qz pctm̄ nō dr̄ secūda tabula post naufragiū:fz fm̄ Piero.scōda tabula post naufragiū pctm̄ absc̄dere:qđ ad hypocrisiz ptiet:ḡ ñ ē pctm̄. ¶Ꝓ. vitare scādalū ꝓmoz.ꝛ famā ꝓpriā custodire glōs dz fz hec fiūt ꝑ hypocrisiz:ḡ nō ē pctm̄. ¶Sz Ꝫ. Matth. illud. Nolite fieri sic̄ hypocrite tristes.dicit glo. Hypocrita ē ḡ simulat q̄ ñ ē repñtator alteri⁹ psone:fz similare q̄ nō ē sp ē pctm̄:sic̄ ꝛ mēdaciū:ḡ hypocrisis sp ē pctm̄.

¶Ulteri⁹ vī q̄ nō sit spāle pctm̄:qz pctm̄ simulatōis ꝓdit Ꝫ peccatū apte malitie: fz apta malitia ñ ē spāle peccatū:ḡ nec hypocrisis. ¶Ꝓ. oē pctm̄ spāle i aliq⁹ actib⁹ cōsistit spāliter:fz hypocrisis in oīb⁹ actib⁹ ꝑtutū ꝓsistit̄ ꝓcipue i ꝓfone ieiūio ꝛ elemosyna:vt ꝑz i euāgelio Matth. ḡ hypocrisis nō est spāle pctm̄. ¶Sz Ꝫ:pctm̄ simulatiōis ꝑtuti opponit̄:q̄ dr̄ vitas:fz vitas ē spālis virt⁹:vt ꝑz 3 Ethi.ergo ꝛ simulatio siue hypocrisis est spāle peccatū.

¶Ulteri⁹ vī q̄ sp sit mortale pctm̄:qz pctm̄ veniale ñ ꝓdit veniā de peccatis mortalib⁹:fz hypocrisis ꝓdit vēniā de peccatis mortalib⁹ : ḡ ē mortale pctm̄. ¶Ꝓ. Piero.dic̄ q̄ i ꝓpatōe ruīn maloꝝ leui⁹ ē apte peccare q̄ sanctitatē simulare: sed apte peccare est pctm̄ mortale:ḡ ꝛ sanctitatē simulare ¶Ꝓ.pbs dicit:q̄ illi q amicitiā simulāt magis sūt accusandi q̄ illi q mūmisma violāt:q̄to Ꝫ meli⁹ fraudē ꝓmittūt:fz g nūmisma violāt sp mortal⁹ peccāt:ḡ ꝛ hypocrisis ¶Ꝓ.oē qđ excludit a visiōe dei ē pctm̄ mortale:ꝫ hypocrisis est hꝫ:vt ꝑz Job. In ꝓspectu ei⁹ nō veniet oīs hypocrita:ḡ semp ē mortale pctm̄. ¶Sed Ꝫ:vitatis virtus cui rūpit̄ tam ꝑ mēdaciū ozis q̄ ꝑ simulationē opis:fz mēdacium nō est semp mortale:ḡ nec simulatio.

¶Ulteri⁹ vī q̄ hypocrisis ñ debeat poni ipediūtū pnie ꝑ alys vitys:qz q̄to aliqō pctm̄ ē grauⁱ⁹ tāto magis pnām ipedit:fz alia iterioza pctā q̄daz sūt maioza q̄ hypocrisis ḡ illa magis debēt poni ipediūtū pnie. ¶Ꝓ. hypocrisis fm̄ Hre.est filia inanis glie:fz causa magis opat̄ ad aliq̄ q̄ effectus:ḡ magis debet poni ianis glia impedimēta pnitētie q̄ hypocrisis. ¶Sz Ꝫriū in lr̄a apparet.

¶ Rñdeo dōz ad p̄^am.q.q̄ hypocrita ꝑe dr̄ q̄ psonā alterius ꝛ repñtat q̄si subminsius vel supposit⁹loco alteri⁹ , vī in theatris illi q̄ psonā alioꝝ gerebāt repñtates dicebāt̄ hypocrite:ꝛ sic accipit hypocritas pbs i 3 etꝫ.ꝛ ió ille q̄ sit vtuosus psonā vtuosi oñtat hypocrita dr̄.hypocrita a grece latie dr̄ silator:ꝛ qz oñtare ꝺ se meli⁹ q̄ sit ē virtū ictātie siue vbis siue factis fiat:vt dr̄ i 4.etꝫ. ió hypocrisis ē pctm̄. ¶Ad p̄m ḡ dō.q̄ aliud ē pctm̄ occultū ñ ꝑtinere: qđ discretōis ē:ꝛ z^a tabula dr̄:eo mō ꝺ.s.di.i 4.° dcīt ꝛ aliud ꝑtutē ostētare cū aligs pctō subiaceat qđ hypocrisis ē. ¶Ad z^m dōz q̄ pctm̄ occultare sufficit ad vitādum scādalū:fz pctm̄ sub spē ꝑtutis palliare hypocrisis ē ꝛ multiplicare lū semp:ꝛ per hoc quis famā nō ꝓseruat:sed furat.

¶Ad z^am.q.dōz q̄ ꝑuatōes specificātur ꝑ habitus oppositos.ꝛ ió illud pctm̄ ē gñale qđ ꝑuat aliq̄ ꝛditōez q̄ regulat in q̄libz ꝑtute:sic̄ iobediētia ,put ē gñale pctm̄:hypocrisis aūt ꝑuat ꝓformitatē signi oñdētis ꝛditōez psone ad rē significatā:q̄ qdē ꝓformitas ad vnā virtutē spāliter pertinet .s. veritatē.ꝛ ió est spāle peccatū. ¶Ad p̄m ḡ dom̄ q̄ aggrauatio nō importat aliquā spālem ratiōez peccati.ꝛ ió aptus malitia nō noīat pctm̄ spāle:sicut simulatio : q̄ spālem rōnem peccati ꝓportat. ¶Ad z^m dom̄ q̄ nō est ꝛconueniēs q̄ aliq̄ qđ spāle pctm̄ vel spālis virtus vtat̄ actib⁹ aliaꝝ virtutum

vel vitioꝝ māliter: sic̄ magnanimitas vtit̄ oīb⁹ alys actibus ꝑtutū:vt i eis magna opēr:vt dr̄ in 4.° ethi.ꝛ sil̄r cum hypocrisis sit q̄dā spēs iactātie:qz nō iactat quēlibet : sed sanctitatē:vtit̄ oīb⁹ actibus q̄ sanctitatez oñdere possunt: q̄cipue illis in quibus magis sanctitas ostēdit̄ : sicut est ozatio:ieiunium ꝛ elemosyna.

¶Ad 3^am.q.dom̄ q̄ hypocrisis hꝫ eādē rōnem pcti:sicut ꝛ mēdaciū:mēdaciū aūt nō semp ē pctm̄ mortale:fz q̄ñ est pnitiosiz.ꝛ sil̄r hypocrisis nō semp ē pctm̄ mortale : fz q̄ñ est pnitiosa cadēs in nocumētū alteri⁹ psone:dū ꝑ credi taz sanctitatē aliū defraudat re quā hz vel hēre dz:aut in nocumētū fidei ꝛ eccl̄ie : dū ꝑ sanctitatē creditā ō ipso ei ꝺ fidē ꝛ eccl̄iā credit̄. ¶Ad p^m ḡ dō. q̄ pctm̄ vēiale qđ pniaz ñ ipedit:ñ ipedit remissionē pcti mōtalis q̄ pniaz fit:fz q̄liqō pctm̄ veniale pōt ipediri pnie opⁿe sit pnie: qz pctm̄ veniale ipedit actū virtutis q̄uis nō tollat hītū: e sic ipedire pōt veniā pcti. ¶Ad z^m dōm q̄ vbū Piero. itelligēdū est fm q̄.ꝛ nō simpl⁹:qz q̄titū ad vnā circūstātiā vnū pctm̄ pōt esse grauⁱ⁹ illo qđ est grauⁱ⁹ simpliciter.

¶Uel dōm q̄ ēt apte peccare:nō semp ē mortale:fz q̄ñs veniale. ¶Ad ꝫ^m dōm q̄ phs logī q̄ñ simulatio amicitie in nocumētū psone redūdat. ¶Ad 4^m dōm q̄ loquit̄ de hypocrita q̄ totū bonū quod agit ad ostētatiōez ordinat.

¶Uel dōm q̄ loquit̄ quātum ad hoc q̄ opa bona ex hypocrisi facta ad cōspectū dei nō perducunt.

¶Ad 4^am.q.dōm q̄ opa pnie exteriora p̄cipue nata sunt sanctitatē oñdere.ꝛ ió eis vtit̄ hypocrisis itentōez pnie rete excludens:ꝛ ꝓp hoc directⁱ⁹ ipedit pnie effectū q̄ alia vitia etiā grauioza. ¶Et ꝑ hoc ꝑz solō ad ꝓ^m. ¶Ad z^m dicendū q̄ ianis glozia surgit q̄ndoq̄ ex operibus etiam recta itentiōe factis:sed hypocrisis semp itentōez factoꝝ pueritit.ꝛ ideo magis impedit penitētie fructum.

Ad secundum

sic ꝓcedit̄.vī q̄ ludi pniaz exterius nō ipediāt. illud. n. in q̄ pōt ꝓsistere virt⁹ pniam nō ipedit : fz i ludis cōsistit vtus eutrapelia:vt i 4.° etꝫ.ꝑz.ḡ lud us pniaz ñ ipedit. ¶Ꝓ.oz op⁹ laboziosis reqez iterponere:eo q̄ ipole ē sp agere:fz ludus est reges q̄dā:ḡ oz iter opa pnie aliq̄ ludere:ḡ ludus pniam nō ipedit. ¶Sed Ꝫ. Eccle.3°:tps ridēdi aliud describit̄ a tpe flēdi:sed tps pnie est tps flēdi:qz penitētia est cōmissa flere:ḡ nō est tempus ludēdi.

¶Ulteri⁹ vī q̄ spectacula nō ipediāt pniaz:spectacula.n. ad vtilitatē bonum sūt ist̄ituta:fz pnia nō resecat vtilia: fz superflua:ḡ pnia ꝑ spectacula nō impedit̄. ¶Ꝓ.i spectādo aliud nō pōt ee nisi pctm̄ curiositatis: fz alie curiositates: vt sciētiaz ñ ponūtur ipedimēta pnie:ḡ nec spectaculum ipedimētū pnie dici dz. ¶Ꝓ.alia sūt mlto grauioza pctā q̄ spectacla ꝛ ludi:ḡ illa mlto magis debēt poni ipedimēta pnie q̄ ista. ¶Sz Ꝫ illō ex q̄ hō pctōr ꝓstituit ñ ꝓpetit penitēti:sed ispectores taliū adulteros ꝛ iuerecūdos ipsa spectacula ꝓstituūt:vt Chryſ.dic̄.ḡ ñ ꝓpetūt penitēti.

¶Ulteri⁹ vī q̄ exercitiū militie vl negociatōis pniaz ñ impediat:qz illa siñ qb⁹ ñ ꝑt respublica ꝓseruari ñ sūt vitia: sed magis ad vtutē ozdiata:fz ñ pōt ꝓseruari sine militia ꝑ quā hostes ꝓpimū:ꝛ sine negociatiōe ꝑ quā nēcia populo ꝓcurātur:ḡ talia officia sine pctō pñt exerceri : ḡ nō impedūt pniam. ¶Ꝓ. Jo.pniaz docebat: vt ꝑz Matth.3°: sed ipse nō ,phibebat hoies a militia:neq̄ publicanos ab officio suo:vt ꝑz Luce.3°.ḡ videt q̄ talia officia nō impediāt. ¶Sz Ꝫ est qđ Hrego.in lr̄a dicit.

¶ Rñdeo dōm ad p̄^am.q.q̄ ludoꝝ ē triplex dr̄ia : qdaz.n. ludi sunt q̄ ex se ipīs turpitudinē hñt:ꝛ tales ludi ab oīb⁹ vitādi sunt: ꝛ ꝑcipue a penitētib⁹:q̄ ꝑ fletū pctā corrigere debēt:sicut ludi q̄ theatris agebātur ad luxuriā ꝓuocantes.alq̄ ludi sunt q̄ ex gaudio deuotōis ꝓcēdūt:sic̄ Dauid dixit,Ludā ꝛ vilior fiā coꝝ dño.z°. reguz 4.° ꝛ tales ludi nō sunt vitādi:sed laudādi:ꝛ emulādi:qdaz aūt ludi sunt nullā turpitudinez hñtes:quos phs liberales vocat:ꝛ hi sunt mā ꝑtutis.s.eutrapelie.ꝛ ió seruatis debitis circūstātys pñt laudabiliter fieri ad getē ꝓpriā ꝛ alys delectabiliter cōuiuēdū:sed ꝛtigit in eis esse pctm̄:eo q̄ debite circūstātie nō seruātur:vñ in talibus ludis aliqd decet vnū qđ nō decet aliū:ꝛ i his ēt ludis penitēs se ꝺz hre aliter q̄ alij:iquātū pnia fletū regrit:tū eis moderate vti pōt fm̄ q̄ ad recreatōez animi pertinēt:aut ad societatē eoꝝ cuꝫ quibus homo ꝛuiuit:vñ Seneca dicit. Sic regere sapiēter vt nullus te habeat tāq̄ aspez:nec ꝛtēnat quasi vilē.

¶Et per hoc ꝑz solutio ad obiecta.

¶Ad z^am.q.dom̄ q̄ hꝫ spectacula si sūt rez turpium ꝛ ad pctm̄ ꝓuocātiū:studiosa ispectio pctm̄ est:ꝛ q̄ñq̄ ēt mortale: tāta pōt libido adhiberi.vñ ꝛ tali ispectōe oēs se arcere debēt ꝛ ꝑcipue penitētes:q̄dā vo spectacula sūt ō rebus vtilibus ꝛ ad vitā necessarijs:sic̄ sūt venatōes ꝛ cetera hꝫ:ꝛ talia spectacula distrahūt aīum. vñ q̄uis possit sine pctō eis ītēdi seruata discretiōe debita quātū ad cōditiōes psone ꝛ aliaꝝ circūstātiaꝝ:tñ penitēti sunt vitāda: pp hoc q̄ ꝺz coz ad deū collectū hꝫe nisi q̄tuz necessitas exposcit. ¶Ad p^m ḡ dōz q̄ pnia etiā q̄dā vtilia resecat iquātū penā ifert ꝑ culpa ꝑterita.vñ i lr̄a dr̄ q̄ aligd sufficit ei q̄ ñ peccauit:qđ nō sufficit ei q̄ de peccatis penitētia agit. ¶Ad z^m dōm q̄ per hꝫ spectacula sensibilia magis aīus ad vanitates distrahit̄ q̄ ꝑ itelligibilia. ꝛ ió ista magis sunt cauēda:q̄uis pctm̄ curiositatis in oībus cauēdū sit. ¶Ad 4^m dōm q̄ ista pctā spāliter ex iepta letitia procedere videtur:ꝛ qz penitētia tristitiam hꝫ adiūctaz.ideo specialē oppositōez ad penitētiam ista pctā habēt.

¶Ad 3^am.q.dōz q̄ officiū militie ꝛ negociatōis ꝛ publicanoꝝ q̄ vectigalia publica exigūt ex ꝓpriquo hñt pctm̄ annexū: q̄uis sine pctō q̄z exerceri possint:ꝛ q̄ penitēs ꝺz occasionē pcti vitare satisfaciēdo:etiā talia officia laudabile ē si cuitet:nō ē tñ de necessitate penitētie:qz penitēs nō pōt oēs peccati occasiōes vitare : duz in mūdo isto viuit.ꝛ ideo sufficit si pctm̄ i istis officijs vitet:vt q̄ miles secundū ꝓsiliū Jo.neminē ꝓcutiat:ꝛ stipēdijs iustis ꝓtētus sit:ꝛ nō vtat officio militari ad ostētatiōez:sed ad vtilitatē ecclie ꝛ rcipu.ꝛ ad exercitiū viriū,.ꝛ q̄ negociatoꝛ ñ hēat ꝛditiōez i se que ipm ab officio hoc ꝓhibeat:sicut clericis ꝛ monachis nō licz negociari:quānis liceat ꝑa vēdere:ꝛ q̄ tpe debito mercatōes faciāt:nō ꝺieb⁹ festiuis:ꝛ tempore quo caristiā iducere possit tale officiuz exerceat:ꝛ modus debit⁹ vt sine fraude fiat:ꝛ fm licitū Ꝫctuz. Jn publicanis aūt vt de auctoꝛitate ꝓncipis ꝛ cā cōis vtilitatis.s. ad defensionē terre:ꝛ ñ imoderata recipiāt telonea. Qđ aūt gre.dicit i lr̄a itelligēdū ē nō qn possit sine pctō fieri: fz qz freq̄nter ad pctm̄ iplicāt. ¶Et ꝑ ꝺ ꝑz solo ad oba.

¶Cogit peccatorem omnia libēter ꝛc. itelligēdum est de illis q̄ sunt necia ad pctī remissionē: ꝛ sic est accōmodata distributio. Sūt.n.tres dr̄ie pctī ꝛc.,tra.omittit peccatū ozis. ¶Ꝓ.gre.addit sup illō Job. 3°. Quare ñ i vulua ꝛc. quartū.s.fomtū adulatōis. ¶Et dōz q̄ hec distinctio peccatoꝝ differt a p^a: qz p^a est fm diuersitatē istroꝝ : hec aūt fm ꝓgressuz pctī:qđ ꝑ deītus.scōo ad eꝝ ꝓcedit.tertio cōfirmat̄ ꝑ ꝓsuetudinē ꝛ adaptat̄ ptib⁹ pnie:qz ꝓtritio i coꝛ de latet:ꝓfessio ad exteriora pnām manifestat:fz satisfactio boni opis ꝓsuetudinē adiūgit:nō tamē hoc ita est itelligēdum:quasi singule pnie partes singulis cōditionibus pctī rñdēat:sed ꝑ adaptatiōez sic̄ ꝛ de alia dcm̄ ē. ¶Ad p̄mum ḡ dōm q̄ verbū habet eūdez gradū quātū ad manifestatiōez cum alio facto.ꝛ ideo in facto icludit̄. ¶Ad secūduz dōm q̄ illud qđ Hrego. addit nō est in ipso peccante:fz in alio.ꝛ ideo Augustin⁹ illud omittit . ¶Satisfactio precipitur a Jobāne ꝛc , non q̄ Jobānes fuit actoꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

pcepti:ſz denũciator: ꝑps aũt ſacri ſtitutor ⁊ partiũ eius.
¶ Ponat ſe oĩo in iudicio: q̃ vī q ſi ſacerdos iniũgat ali cui q itret religionẽ q teneť facere: ⁊ pcipue q: gdaz ca nões vñr iſtã pniaz taxare: ⁊ ſilr q q̃tũcũq; magnã peni tentiã p puo pctõ iniũgat q penitẽs facere teneať. ¶ Et dõz q itelligẽdũ ẽ ỗ his q̃ ſacerdos inq̃tũ hz clauẽ ſcie ⁊ auctozitatis p dĩnũ iudiciũ: ⁊ nõ ꝑz bũanũ errozẽ iniũgit. itroit⁹ aũt i religionẽ cũ ſit volũtatis nõ põt alicui iniũgi: ⁊ ſi aliq canões iniũgi ſuenianť magis ẽ ꝓſiliũ q̃ ꝓceptũ: q̃libz.n. pnia taxata leuiſſima religio ẽ maioz ſatiſfactio i quãtũ hõ abdicat ꝓpriã volũtatez qua nihil ẽ hoĩ carius.
¶ Laueat ne ducť⁹ ꝓcũdia ⁊c. de b ingreſſ cũ de ꝓfeſſio ne qõ erit. ¶ Laueat ẽt ne ꝑus ⁊c. bona ꝓicia cõfortať: qñ certis ſignis conjcere põt pctm ſibi dimiſſuz: ⁊ b qñ faĕ qõ i ſe ẽ. ⁊ iõ q hz copiã ſacerdotis: ⁊ necĭtate nõ vrgeť ad cõicãdũ ſicut vrgẽtur ſacerdotes parrochiales ñ hz acce dere añ ꝓfeſſionẽ: ſz ẽt poſt ⁊critiõez ⁊ ꝓfeſſionẽ grauium pctorũ: ꝓſiliũ vī eſſe Aug. q nõ ſtatiz accedat pp reueren tiã ſacrĭ: ⁊ vt magis ſeipm ꝓbet. ¶ Que nõ ſm auctozita tes ſcõrũ: nõ tñ oz q ſp ad lrãz ſuenť pnie in canõe iniun cte: ſz ꝓſideratis ꝓditoĩb⁹ pcti ⁊ pctoris pnie ſunt moderã de. ¶ Que fit p illis pctis q̃ legis decalogus cõtinet: ſicut directe ỹ decalogi ꝓcepta exñtia: vt moztalia: non aũt ſic ꝑter ꝓcepta: ſic ſunt pctã venialia. ¶ Et veraciter dic ⁊c. vī q ille q nõ hz pctm̃ aliq̃ peccet in dicẽdo: pater nr̃: qz ꝓfiteť debita ſe bre q̃ nõ hz. ¶ ꝑ. vī idez dc illo q debita nõ dimittit q peccet dicẽdo: pater noſter. ¶ Et dõz ad p mũ q hoc nõ ẽ alicui certũ q oĩno a pctõ ſalte veniali vl q̃tũ ad aliquẽ reatũ imunis ſit: ſi tñ p reuelatõez ſciat nõ peccat dicẽs in pſona eccl'ie. ¶ Et ſilr dõm de z⁹ q i pſo na eccl'ie dicit ſe debita dimittere. vñ nõ peccat hoc dicẽ do: ſed remiſſionẽ nõ ꝓſequiť niſi dimittat.

¶ Tria ꝓponunť querẽda. primũ an ſine cõfeſ ſione dimittať pctm̃. Diſ. XVII. a

Hic oriť q̃ſtio multiplex. Primo .n. querit vtz abſq; ſatiſfactiõe ⁊ oris ꝓfeſſiõe p ſolã cordis ⁊critionez pctm̃ alicui dimittať: Sc̃do an aliq̃n ſufficiat ꝓfiteri dõ ſine ſa cerdote: Tertio an layco fideli facta valeat cõ feſſio. In his.n. ẽt docti diuerſa ſentire inueniũ tur: qz ſup his varia ac pene diuerſa tradidiſſe vñr doctores. Dicũt.n. qdã ſine cõfeſſiõe oris ⁊ ſatiſfactõe opis neminẽ a pctõ mũdari: ſi ꝑs illa faciẽdi hũerit. Allj vo dicũt añ oris ꝓfeſſio nẽ ⁊ ſatiſfactionẽ i cordis ⁊critiõe pctm̃ dimitti a deo: ſi tñ votũ ꝓfitẽdi hẽat. vñ ꝓpheta. Dixi ꝓfitebor aduerſum me. i. do. ⁊ tu re. im. ⁊c. Dõ exponens Caſſiod. ait. Dixi. i. deliberaui apud me q cõfitebor: ⁊ tu remiſiſti. Magna pietas dei: q ad ſolaz ꝓmiſſionẽ pctm̃ dimiſe rit: votũ.n. ꝓ opatõe iudicať. Itẽ Aug. Nõdũ ꝓnũciat: ꝓmittit ſe ꝓnũciaturꝝ: ⁊ de⁹ dimittit: qz hoc ipm dicẽ q̃dã ꝓnũciare ẽ corde. Nondũ ẽ vox i boze vt hõ audiat ꝓfeſſionẽ: ⁊ deus audit. Itẽ ſacrificiũ do ſpũs ꝓtri. cor. cõ. ⁊c. alibi ẽt legiť. Quacũq; boza pctõr querſus fuerit ⁊ igemuerit vita viuet ⁊ nõ mozieť. Nõ dicit oze ꝓfeſſus fuerit: ſz conuerſus igemuerit. Vñ

dať itelligi q ẽt oze tacẽte veniã iterdũ conſe mur. Hic ẽt lepzoſi illi qb⁹ dñs ꝑcepit vt oñ rẽt ſe ſacerdotib⁹: in itiere añq̃ ad ſacerdotes venirẽt: mũdati ſũt. Exquo iſinuať q añq̃ ostra ſacerdotib⁹ apiamus. i. pctã ꝓfiteamur a le ꝓa pcti mũdamur. Lazar⁹ ẽt nõ pri⁹ õ mona mẽto ẽ deducť⁹ ⁊ poſt a dño ſuſcitar⁹: ſz itus ſa ſcitat⁹, pdũt foras viuus: vt oñderet ſuſcitatio aie p̃cedere ꝓfeſſionẽ. Nemo eni põt ꝓfiteri ni ſi ſuſcitať: qz a mozruo velut q nõ ẽ: perit ꝓfeſ ſio. Nullus ergo ꝓfiteť niſi reſuſcitatus: nemo ante ſuſcitať niſi q a pctõ ſoluiť: qz pctm̃ mor aie ẽ: q̃ vt ẽ vita corpis: ita ci⁹ vita deus ẽ. Nẽ alijſq; plib⁹ auctozitatib⁹ ꝓbať añ ꝓfeſſionẽ v ſatiſfactiõez ſola ꝓpũctõe pctm̃ dimitti. Nõ negãt: eas determiare laborãt: nec nõ i b⁹ ſ depſſionẽ: ⁊ ad ſue opionis aſſertõez ſactor ſtimõia iducũt. Ait .n. dñs p Eſaiã. Dic tu i qtates tuas vt iuſtificeris. Itez Amb. Nõ põ qſq; iuſtificari a pctõ niſi pctm̃ ipm ãtea fuer ꝓfeſſus. Idẽ dicit. Cõfeſſio a morte aiaz liber Cõfeſſio apit paradiſum: ꝓfeſſio ſpẽ ſalutis buit: qz nõ mereť iuſtificari q i vita ſua nõ va pctm̃ ꝓfiteri. Illa ꝓfeſſio nos libar q̃ fit cũ pe tentia. Pnia vo ẽ dolor cordis ⁊ amaritu aie ꝑ malis q̃ quiſq; cõmiſit. Itẽ Job. Nõ põ q̃ſq; gr̃az dei accipe niſi purgatus fuerit ab pctõ p pnie ꝓfeſſionẽ ⁊ p baptiſmũ. Itẽ Agite pniaz q̃lis agiť in eccl'ia. Nemo dicat bi: occulte ago: apud deũ ago: nouit õs q ignoſcit: qz i corde ago. Ergo ſine cã dem ſoluer is ſup terrã ſoluta erũt i celis: Ergo ſ cã claues date ſũt: Fruſtramus ỹbũ p̃i, Jo dic. Si erubui i ſpectu ppli pctã mea ꝓfit Itẽ Amb. Veniať ẽ culpa quã ſequť ꝓfeſſio ctor. Itẽ Aug. ſup illũ locũ ps. Nõ abſor me, pfũdũ nec vrgeat ſup me putes os ſuũ. te⁹ eſt, pfũditas iniqtatis: i quã ſi cecideris claudet ſup te os ſuũ: ſi tu ñ claudis os tuu Cõfitere ergo ⁊ dic. Be, pfũdis clamaui ad dñe ⁊c. teuades. Claudit ſup illũ q i pfundi ptẽnit a quo mortuo velut q ñ ſit perit ꝓfeſſ Itẽ. Nullus debite grauioris pene accipit ve niã: niſi q̃lẽcũq; ⁊ ſi lõge minorẽ: q̃ debeat ſo uerit penã. Ita.n. ipartiť a deo largitas mille cordie: vt ñ reliquat iuſtitie diſciplia. Itẽ Ie ro. Qui pctõr ẽ plãgat delicta ꝓpria vl ꝓpl igrediať eccl'iaz: de q̃ pp pctã fuerat egreſſ ⁊ dormiat i ſacco ⁊ pteritas delitias p q̃s offenderat: vite auſteritate ꝓſeſet. His ali auctoritatib⁹ nituntť aſſerere: ſine ꝓfeſſiõe vocis aliq̃ abſolutiõe pene: neminẽ a pctõ mũdari

¶ Cui ſnie potius ꝓſentiẽdum ſit. b

Aid g ſup his ſeriẽdũ: gd tenẽdũ: Sa ne dici põt q ſiñ ꝓfeſſiõe oris: ⁊ ſolo ne pene exteriozis pctã deleť p ⁊critio nẽ ⁊ bñilitatẽ cordis. Et quo.n. ꝓpo nit mẽte ꝓpũcta ſe ꝓfeſſuꝝ de⁹ dimittit: qz ibi ẽ ꝓfeſſio cordis ⁊ ſi nõ oris: ꝑ quã aĩa iteri⁹ mun dať a macla ⁊ ꝓtagio pcti ꝓmiſſi ⁊ debitũ eter ne mortis relaxať. Illa ergo q̃ ſupi⁹ dca ſt õ cõ feſſiõe ⁊ pnia: vel ad ꝓfeſſionẽ cordis vel ad i teriozẽ penã referẽda ſũt. Sic illõ aug. Oz nul lus dĩ vẽiã ꝓſeq niſi pri⁹ q̃ſtulacũq; pcti ſolue rit penã: vl de exteriozi pẽa accipiẽda ſũt ⁊ ad ꝓnẽtes vl negligẽtes ꝛferẽda. ſic illõ. Nemo dicat occulte ⁊c. Nõnulli.n. i vita pctã ꝓfiteri negligũt vl erubeſcũt: ⁊ iõ nõ mereñ iuſtificari. Sic.n. ꝓcepta ẽ nobis iteriozi pnia: ita oris con feſſio ⁊ exteriozis ſatiſfactio ſi aſſit facultas. Vñ nec vere penitẽs ẽ: q ꝓfeſſiõis votũ nõ hz: ⁊ ſic pcti remiſſio mun⁹ dei ẽ. ita pnia ⁊ ꝓfeſſio per quã pctm̃ deleť ñ põt eẽ niſi a dõ: vt aug. ait. Jã igt donũ ſpũſci hz q ꝓfiteť ⁊ pẽitet. qz ñ põt eẽ ꝓfeſſio pcti ⁊ ꝓpũctio i hoĩe ex ſeipſo. Cũ eniz ſcirit ſibi q̃ſq; ⁊ diſplicer: ſiñ dono ſpũſci ñ ẽ Oz g̃ pẽitẽtẽ ꝓfiteri ſi tps bẽat. ⁊ tñ añq̃ ſit ꝓ feſſio i oze: ſi votũ ſit i corde: pſtať ei remiſſio.

¶ Si ſufficit ſoli deo confiteri. c

Am ſm q̃nis articulũ iſpiciamus. ſ. vtrũ ſufficiat pctã cõfiteri ſoli deo: an opoztreat ꝓfiteri ſacerdoti: q̃busdã vi ſũ ẽ ſufficẽ ſi ſoli deo fiat ꝓfeſſio ſine iu dicio ſacerdotali ⁊ ꝓfeſſiõe eccl'ie: qz dauid di pit. Dixi ꝓfitebor dño: ⁊ tu re. ⁊c. Nõ ait ſacer doti: ⁊ tñ remiſſũ ſibi pctm̃ dicit. Itẽ amb. Jõ flenit petr⁹ qz culpa obrepſit ei. nõ inuenio qd di perit: inuenio q fleuerit. lachrymas ei⁹ lego ſatiſ factionẽ nõ lego. Sed q̃ defendi nõ põt ablui põt: lauãt lachryme delictũ q̃ voce pudor eſt ꝓfiteri: ⁊ venie flet⁹ ꝓſulit: ⁊ verecundie. Hoc ẽt. Adaxim⁹ dicit eps. Item Jo. chry. Non ti bi dico vt te prodas i publicũ neq; apud alios accuſes. ſed obedire te volo ꝓphe dicẽti. Re uela viã tuã ante dñm. Ergo tua ꝓfitere pctã apud ver iudicẽ: cum oõne delicta tua, pnun cia nõ lingua ſed ꝓſcie tue memoria: ⁊ tũc de mũ ſpera te miam poſſe cõſequi. Si habueris peccata tua in mẽte ꝓtinue: nunq̃ malũ aduer ſus primũ i corde tuo tenebis. Idẽ. Pctã tua dicito: vt deleas illa. Sed ſi ꝓfũderis alicui di cere: dicito ea quottidie in aĩa tua: non dico vt ꝓfitearis ea ꝓximo tuo. vt tibi exprobret. dici to deo q curat ea: nec eniz ſi nõ dixeris ignorat ea. cũ faciebas ea preſto erat. cũ admitteres ea cognouerat. Nunquid ea vult te cognoſcere: Peccare nõ erubuiſti: ⁊ ꝓfiteri erubeſcis: Bi cito i hac vita: vt in alia requiẽ habeas. dicito i gemiſcẽs ⁊ lachrymãs. In codice ſcripta ſunt pctã tua. Spõgia pctoꝝ tuozum lachrymę tue ſunt. Itẽ ꝓſper. Illi quoꝝ pctã humanã notici am latent nõ ab ipſis ꝓfeſſa, nec ab alijs publi cata: ſi ea ꝓfiteri vel emẽdare noluerint: deum quẽ bñt teſtẽ: ipm ⁊ bituri ſunt vltorem. Oz ſi ipſi ſui iudices fiant ⁊ veluti ſue iniqtatis vlto res: hic in ſe voluntariã penã ſeueriſſime aiad uerſioĩs exerceãt tpalib⁹ penis: mutabunt eter na ſupplicia: ⁊ lachrymis ex vera cordis cõtri tiõe fluentib⁹ reſtinguũt eterni ignis incendia. Et infra. Facilius ſibi deũ placabunt illi q aut ꝓpꝛijs ꝓfeſſionib⁹ crimen, pdũt: aut neſciẽtib⁹ alijs ipſi i ſe volũtarie excõicatõis ferunt ſniaz: ⁊ ab altari cui miniſtrabãt nõ aĩo: ſz offõ ſepa rati: vitã ſuã q̃ſi mortuã plãgãt. Certi q recon ciliati ſibi efficacis pnie fructib⁹ a deo nõ ſoluz amiſſa recipiãt. ſz ſcã ẽt ſupne ciuitatis gaudia recipiant. Hiis auctozitatib⁹ initunť q ſufficere ꝓtendũt deo ꝓfiteri pctã ſine ſacerdote. Dicũt .n. q ſi quis timens detegit culpam ſuaz apud boĩes ne ide oppzobrio habeať vel alij ſuo ex emplo ad peccanduz accinganť. ⁊ iõ tacet hoĩ ⁊ reuelat deo: conſequiť veniam.

¶ Oz ñ ſuffic ſoli deo ꝓfiteri ſi tñ boi poſſe. d

Ed q ſacerdotib⁹ ꝓfiteri opoztreat: ñ ſolũ illa auctoritate Jacobi. Cõfitemini alterutrũ pctã veſtra ⁊c. ſed ẽt alioꝝ plurib⁹ teſtimonijs compzobať. Ait .n. aug. Judicet ſeipſũ hõ volũtarie dũ poteſt: ⁊ mozes ꝓuertat in melius. Ne cuz iam nõ po terit: pzetervolũtatẽ a dño iudicer: ⁊ cum in ſe ptulerit ſeueriſſime medicine: ſed tñ vtiliſſime ſniam: veniat ad antiſtites per quos illi claues miniſtranť eccleſie. Tanq̃ bonus iam icipiẽs eſſe filius mr̃noꝝ mẽbrozꝝ ozdine cuſtodito: a pzepoſitis ſacroꝝ accipiat ſatiſfactiõis ſue mo dum i offerẽdo ſacrificio ⁊triti cordis deuot⁹ ⁊ ſuppleꝛ. Jd tñ agat q nõ ſolũ ſibi, pſit ad ſalutẽ: ſz ẽt ad exemplũ ceteris: vt ſi pctm̃ ei⁹ non mõ i graui ei⁹ malo: ſz ẽt i tãto ſcãdalo alioꝝ uz eſt: atq; boc expedire vtilitati eccl'ie videť an tiſtiti: in notitiã multoꝝ: vel toti⁹ plebis ageť pniam non recuſer: ne letali plage p pudorem addat tumorẽ. Cũ tãta eſt plaga pcti ⁊ ipet⁹ morbi: vt medicamenta corpis ⁊ ſanguis dñi differenda ſint auctozitate antiſtitis: dz ſe re mouere ab altari ad agendã pniam: ⁊ eadẽ re

Universidad de Deusto
Biblioteca

conciliari. Itē leo papa. Multiplex mīa dei ita lapsib⁹ subuenit humāis: vt nō mō p baptismū ẜ ēt p pniam spes vite repareť: sic diuie volun tatis pfidīs ordiatis: vt idulgētiā dei nisi sup plicatiōibus sacerdotū neq̄ant obtinere. Chri stus.n. banc p̄positis eccl'ie tradidit ptātem: vt pfitētibus pnie satisfactiōem darent: ⁊ eosdē salubri satisfactiōe purgatos: ad cōionē sacro⁹ p ianuam recōciliatiōis admitterēt. Itez Aug. Quē peniteť oīno penite at: ⁊ dolorem lachry mis oñdat. repñtet vitā suam deo p sacerdotē. p̄ueniat iudiciū vel per cōfessionē. Precepit enim dñs mūdandis vt ostēderēt ora sacerdo tib⁹: docens corporali pñtia cōfitenda peccata non per scripta manifestanda. Birit enim: ora monstrate. ⁊ omnes: non vnus p oib⁹: nō aliū statuatis nuncium q̄ p vobis offerat munus a moyse statutū: sed q̄ per vos peccastis: p vos erubescatis. Erubescētia. n. ipsa partem habet remissiōis. Ex misericordia eni hoc p̄cepit do minus: vt nemo peniteret i occulto. Jn hoc. n. q̄ p seipsum dicit sacerdoti: ⁊ erubescētiā vin cit timore offensi: fit venia criminis. Fit enim veniale per confessionē: quod criminale est in operatione: ⁊ si non statim purgatur: fit tamē veniale q̄d cōmiserat mortale. Multū enim sa tisfactionis obtulit qui erubescētie dominans nihil eor⁹ q̄ pmisit nuncio dei negauit. Be⁹. n. q̄ misericors ⁊ iustus ē sicut seruat misericor diam in iustitia: ita ⁊ iustitiaz in misericordia. Q pus. n. misericordie est peccanti peccata di mittere: ſz oportet vt iustus misereatur iuste. Considerat cui si dignus est non dico iustitia: ẜ ⁊ misericordia. Justitia. n. sola damnat: ẜ di gnus ē misericordia qui spirituali labore que rit gratiam. Laborat. n. mens patiendo erube scentiā. Et q̄n verecundia magna est pena: q erubescit p ꝓpo: fit dign⁹ misericordia. Uñ ps. q⁹ q̄ẜto plurib⁹ pfitebitur in tempore venie tur pitudinē criminis: tāto facilius cōsequiť grām remissionis. Ipsi. n. sacerdotes plus p̄nt prosi cere: plus confitentibus parcere. Item leo pa pa. Quis plenitudo fidei videať esse laudabil' que pp dei timorem apud hoies erubescere ñ veret: tñ q⁹ nō oium sunt huiuscemodi pecca ta: vt ea qui penitentiā poscunt nō timeant pu blicari: remoueatur improbabilis consuetudo ne multi a penitētie remedīs arceanť: duz aut erubescunt aut timēt inimicis sua facta resera re: q⁹ p̄nt legum pcelli cōstitutione. Suffi cit. n. pfessio que primū deo offerť: ⁊ tunc etiā sacerdoti: qui pro delictis penitentiū precator accedit. Tunc. n. plures ad penitētiā poterim⁹ prouocari: si populi auribus nō publiceť pfessio ria pfitentis. Ex his alīsq̄ plurib⁹ idubitanter ostendit: oportere deo primū: ⁊ deinde sacer doti offerri cōfessionē: nec aliter posse puenire ad ingressum paradisi: si assit facultas.

¶ De tertio articlo. s. an sufficiat pfiteri laico.

Nunc priusq̄ pmissis aucitatib⁹: q̄ bis pdicere videnť: rñdeamus: terriā qō nem intueamur. Q⁹. n. scda qō cont nebat. s. an sine cōfessione ⁊ iudicio sa cerdotis soli deo pfiteri sufficeret: expeditū est ⁊ certificatū premissis testimonijs: q⁹ nō suffic pfiteri deo sine sacerdote: nec est vere humilis ⁊ penitēs si nō desiderat ⁊ regrit sacerdotis iu diciū. Sed nūqd equalet alicui pfiteri socio vel primo suo: saltē cui⁹ deest sacerdos? Sane ad hoc pōt dici q⁹ sacerdotis examē requrendū est studiose: q⁹ sacerdotib⁹ pcessit deus ptātē ligā di atq̄ soluēdi. Et iō q̄bus ipsi dimittūt ⁊ deꝰ dimittit: si tñ defuerit sacerdos ꝓpio vel socio est faciēda pfessio. Sed curet q̄sq̄ sacerdotes q̄rere q sciat ligare ⁊ soluere. Talē. n. esse oꝛ q alio⁹ crimia dijudicat. Uñ Aug. Qui vult ꝓ fiteri peccata vt iueniat grām: querat sacerdo tem qui sciat ligare ⁊ soluere: ne cum negligē circa se exterit: negligať ab eo q eū misericor diter monet ⁊ petit: ne ambo in foueā cadant quā stultus euitare noluit. Tāta itaq̄ vis pfes sionis est: vt si deest sacerdos cōfiteať pri Sepe. n. ptingit q⁹ penitēs non pōt verecūdari coram sacerdote: quē desiderāti nec tps nec lo cus offert: ⁊ si ille cui confitebitur prātes non bēat soluēdi: fit tñ dignus venia sacerdotis de siderio qui crimen confiteť socio. Audiat. q sunt leprosi dū ibant ora vel se oñdere sacerdo tibus: añq̄ ad eos pueniret. Uñ ps dei ad eos ispicere: dum ex necessitate prohibent ad sacer dotes puenire. Sepe quidē querūt eos sani q leti. sed dū querūt añq̄ pueniunt moriunť. Q mīa dei vbiq̄ est: qui ⁊ iustis parcere nouit ⁊ si nō tam cito sicut solueren a sacerdote. Qui ergo oio pfitetur: sacerdoti meliori q̄ pōt cōfi teať. ⁊ si pcm occultū est: sufficiat referre in titiam sacerdotis. Nam i resurrectione puelle pauci interfuerūt q videret. Nōduz. n. erat ter pulta: nōdū extra portā delata: nōdū extra do mū i notitiā portata. Jntus resuscitauit quā tus inuenit: relictis solis Petro ⁊ Jacobo ⁊ Joāne ⁊ patre ⁊ matre puelle: i quib⁹ figura liter ꝓtinent sacerdotes ecclie. Quos autē ex tra inuenit: aduertēdum quomodo suscitauit.

Flebat. n. turba post filiū vidue: fleuit martha ⁊ maria supplicātes p fre. flebat ⁊ turba mari am secuta. Jn quo docemur publice peccātib⁹ nō p̄ p̄ia ẜ ecclie sufficē meritū. Laboret ergo penitēs i ecclia eē ⁊ ad ecclie vnitatē tēdē. Nisi .n. vnitas ecclie succurrat: nisi q⁹ deest pecca tori sua oīone ꝓleat: ⁊ de manib⁹ inimici non eripieť aīa mōrui. Credēdū ē. n. q⁹ oēs oīones ⁊ elemosyne ecclie: ⁊ opera iustitie ⁊ mīe suc currāt recognoscēti mortē suam ad ꝓuersiōez. Jdeoq̄ nemo digne penitē pōt: quē nō sustie at vnitas ecclie. Jōq̄ nō petāt sacerdotes per aliquā culpā ab vnitate ecclie diuisos. Ex bis satis aperiť ⁊ absoluiť p̄misse q̄stiōis articul⁹. Querēdus est. n. sacerdos sapiēs ⁊ discretus: qui cum potestate simul bēat iudiciū: q si forte defuerit: pfiteri dz socio. Beda ꝙo inter pfes sionē venialiū ⁊ mortaliū distinguit sup illū lo cum. Cōfitemini alterutrū pcā vra. Ait eniz. Coequalib⁹ quotidiana ⁊ leuia: granioza vero sacerdoti pādam⁹: ⁊ quāto iusserit tpe purga re curemus: q⁹ sine pfessiōe emēdationis pcā neq̄unt dimitti. Sz ⁊ granioza coequalib⁹ pan dēda sunt: cū deest sacerdos ⁊ vrget periculū. Venialia ꝙo ēt sacerdotum ablata copia licet cōfiteri coequali: ⁊ sufficit vt quibusdā placet. si tñ ex cōtēptu non p̄termittať sacerdos. Tu tius est tñ ⁊ pfectius vtriusq̄ grīis peccata sa cerdotibus pandē: ⁊ consiliuz medicine ab eis q̄rere: quibus pcessa ē ptās ligandi ⁊ soluēdi.

¶ Dic aperit qual'r supradicte auctoritates itel ligende sunt.

Quum ergo ex bis alījsq̄ plib⁹ testimo nijs pspicuū fiat ⁊ ieuitabil'r ꝓstet pec cata primū deo: deide sacerdoti eē cō fitēda: ⁊ si ipse defuerit: ēt socio. Illō ioānis chrysostomi supius positū nō ē ita intel ligēdū: vt liceat alicui si tps bēat sacerdoti non pfiteri: ſz quia sufficit vbi crimē occultuz ē soli deo p sacerdotez dicere ⁊ semel. Nec oportet publicari coraz multis q⁹ occultum ē. Quod notauit dicēs: nō tibi dico vt te prodas i publi cuz. Sicut. n. publica noxa publico eget reme dio: ita occulta secreta pfessiōe ⁊ occulta satis factione purgať. Nec necesse ē vt q⁹ sacerdoti seł confessi sumus: iterū cōfiteamur sed lingua cordis nō carnis apud verū iudicē id iugiter pfi teri debemus. Uñ idē ioānes ait. Nunc autē si recorderis pcōz tuoz: ⁊ frequēter ea in ꝓspe ctu dei pnuncies ⁊ pro eis depcēris: citius illa delebis. Si ꝙo obliuiscaris: tunc eorum recor daberis nolēs: q̄n publicabunť: ⁊ in cōspectu omniū amicoz ⁊ inimicoz sanctorūq̄ angelo rū proferenť. Jta ēt illud Ambro. Lachryme lauant delictū quod voce pudor ē cōfiteri: ad publicam penitētiam referēdum ē. Jbi. n. vir tutē lachrymarum ⁊ confessionis ostendēs si gnificare voluit q⁹ lachryme occulte ⁊ confes sio secreta sicut q̄ fit soli sacerdoti: lauant deli ctum: q⁹ pudet aliquē publice confiteri. Q⁹ ꝙo dicit se lachrymas petri legisse: non satisfa ctionē ⁊ confessionē: per hoc non excluditur illa. Multa enim facta sunt que scripta nō sūt: ⁊ forte nondum facta erat institutio confessio nis: que modo est. Similiter ⁊ illud prosperi. Si sui indices fiant mutabunt eterna suppli cia. ⁊ illud. Facilius deum placabunt sibi: qui aut propriis confessionibus crimen produnt: aut nesciēribus alīs in se sententiam excōmu nicationis ferunt: ad publicam cōfessionē ⁊ sa tisfactionē referri oportet. Non. n. solis sacer dotibus ius ligandi atq̄ soluendi datum est: si cuiq̄ suo arbitrio se pena vel excōmunicatio nis snia ligare ⁊ absq̄ sacerdotali iudicio seip̄z deo ⁊ alteri recōciliare licet. Q⁹ ecclīastice in stitutiōi ⁊ psuetudini penitus repugnat. Po tius ergo si publice peccasti: publice pfitē te re um ⁊ emēda. Si ꝙo occulte deliquisti: ēt sic ñ taceas. nec tñ dico vt publices: taciturnitas. n. peccati ex superbia nascitur cordis. iō eniz pec catuz suum quis celat: ne reputetur foris: qua lē se iā diuio pspectui exhibuit: q⁹ ex fōte sup bie nascitur. Species enim supbie ē se velle iu stum videri: qui peccator ē: atq̄ hypocrita cō uincitur: qui ad instar primorum parētum vt tergiuersatione ꝙboz peccata sua leuigare cō tēdit: vel sicut cain peccata sua reticendo sup primere: querit. Ubi ergo supbia regnat ⁊ hy pocrisis humilitas locum non bz. Sine humi litate ꝙo alicui veniam sperare non licet. vbi ē ergo taciturnitas cōfessiōis: nō ē sperāda vēia criminis. Jam certissime liq̄t q̄ẜ sit detestabile peccati silētiū. ⁊ ecōuerso q̄ẜ sit necaria confes sio. Est. n. confessio testimonium pscie deum timētis. Qui. n. timet iudiciū dei peccatum nō erubescit confiteri. Perfect⁹ timor soluit oēz pudorē: confessio peccati pudorem bz: ⁊ ipsa erubescentia est grauis pena. Jōq̄ iubemur confiteri peccata vt erubescētiaz patiamur p pena. Haz hoc ipsum ps ē diuini iudicij. Si q̄ queritur ad quid confessio sit necessaria: cū in contritione iam deletū sit pcm. Dicimus q⁹ quedaz punitio peccati ē sicut satisfactio ope ris. Per confessionem ēt intelligit sacerdos

Universidad de Deusto
Biblioteca

qualiter debeat iudicare de crimine. Per eam quoq; peccator fit humilior & cautior.

POstq̃ distinxit magister pñe ptes: h̃ mouet quasdã qones de ptib⁹ illis. Et diuidit i ptes duas. In pma mouet qones. In secuda pseq̃t eas: ibi. Dicũt. n. gdã &c. Et hec ps diuidit i duas. In pma pseq̃t vnã qonez de ꝓparatiõe ꝑtitiõis ad ꝯfessionẽ: vt ꝛ. l. p sola ꝑtitione aut cõfessionez pctm̃ dimittat. In scda pseq̃t qones de ipa ꝯfessiõe: ibi. Iã fz qõnis articulũ &c. Circa pmũ tria facit. p⁹ põit rões ad pte affirmatiuaz. scdo ad negatiuã: ibi. Oz g negẽt &c. 3⁹ determinat veritatẽ: ibi. Quid igit sup his &c. Jaz fz qõnis &c. hic pseq̃t qones de ipsa ꝯfessione fz se. Et diuidit in ptes duas. In pma pseq̃t qones superius motas de ꝯfessione ex pte eius cui faciẽda e ꝯfessio. In se cũda cõcludit ex dictis rñsionẽ ad quãdã qonẽ de necessitate ꝯfessionis: ibi. Si g̃ querit ad quid ꝯfessio &c. pma in tres. In pma pseq̃t scdam qonẽ superius motã. s. vtruz oporteat hõi ꝯfiteri: an sufficiat ꝯfessio deo facta ponẽdo rões ad vitatez & ꝛa vitatẽ. In scda pseq̃t tertiã qõnem scilicet an oporteat sacerdoti confiteri: vel possit fieri cuicũq; ibi. Nunc pr⁹ q̃ pmissis &c. In tertia respondet ad obiectiones secunde questionis contra veritatem factas: ibi. Cum igitur ex his alys &c. prima i duas. In prima obycit ↄ veritatez. In scda ꝓ ipsa: ibi. Sz ꝯ querdoti bus &c. Nũc pr⁹ q̃ pmissis &c. h̃ duo facit. p⁹ oñdit q̃ qñ facultas adest ꝯfessio facienda e sacerdoti. scdo distinguit i hoc de ꝯfessiõe venialiũ vl' mortaliũ fz Bedã: ibi. Beda vero inter ꝯfessionem &c.

HIc est triplex qõ. Prima ð iustificatõe ipy. Secũda ð ꝑtitiõe. Tertia de ꝯfessiõe. De satisfactiõe aũt in. 15. di. dictũ e. Circa primũ querũt q̃nq̃. Primo qd sit iustificatio ipy. Scdo que ꝑeq̃unt ad ipsam. Tertio que ꝯcurrũt ad ipsaz. Quarto de ordine ipsoꝝ. Quinto qualis sit.

Ad primum sic pcedit: Ur q̃ hec assignatio q̃ ponit Ro. 8. i glo. sit icõpetẽs. s. iustificatio e remissio pctoꝝ & cõsũmatio bonoꝝ operꝝ. pctã. n. ificiũt oẽs potẽtias. fz iustificatio e i sola volũtate: quia fm Ansel. Justitia est rectitudo voluntatis p se seruata. g̃ cũ iustificatio sit nihil aliud q̃ iustitie adeptio vr q̃ ñ sit remissio oĩuz pctoꝝ. Per. Bern. dicit q̃ iustificatio e revelatio diuini ꝯsilij. fz diuinũ ꝯsiliũ reuelat aliq̃n eis gb⁹ ñ dimittit pctm̃: sicut ps de Nabuch. Dan. 2. g̃ iustificatio nõ e pctoꝝ remissio. Per. iustificatio vt qdaz dicũt e effect⁹ iustitie generalis i q̃ de ipio fit pi⁹. remissio aũt pctoꝝ nõ e effect⁹ iustitie. fz gre. g̃ iustificatio ñ e remissio pctoꝝ. Per. ꝯsũmatio bonoꝝ opũ i pẽitẽte fit p satisfactoez. fz hõ iustificatur per solam ꝑtitionez añ satisfactionẽ vt ex lra hr. g̃ iustificatio nõ est ꝯsũmatio bonoꝝ operꝝ.

Ulteri⁹ vr q̃ iustificatio sit aliud q̃ vocatio: qr Ro. 8. q̃ quos p ordinẽ recitant. s. pdestinatio: vocatio: iustificatio: magnificatõ. fz 2ᵐ hoꝝ distat a p⁹. g̃ & tertiũ differt a scdo. Per. vocatõ et ẽ i pctõ existẽtiũ: Prouer. pmo: Vocaui & renuistis. fz iustificatio nõ: cũ sit pctoꝝ remissio. g̃ iustificatio nõ e vocatio. Per. vocatio ipoꝛtat distãtiã i eo q̃ vocat. fz iustificatio ipoꝛtat approximationẽ ad deũ i eo q̃ iustificat. g̃ iustificatio nõ e vocatio. Sed ↄ. glo. Ro. 8. q̃ vocare e cognitionẽ de fide adiuuare. sed iſtud adiutoriũ nõ e p graz gratis data: qr sic eẽt ẽt maloꝝ qõ e ↄ itẽtionẽ glo. ibidẽ. g̃ e p graz gratũ faciẽtẽ. fz ifusio gre gratũ faciẽtis e iustificatio. g̃ vocatio e idẽ qõ iustificatio. Per. idez p essẽtiã e motꝰ a termino & ad terminũ oppositũ: sicut de albedine ad nigredinẽ, sed vocatio dicit motũ a termio. s. a pctõ: iustificatio dicit accessuz ad terminuz. s. iusticiat. g̃ iustificatio & vocatio sunt idem.

Ulteri⁹ vr q̃ iustificatio nõ sit idẽ qõ renouatio mẽtis & sanatio: qr iustificari põt aliqs i hac vita: nõ aũt renouari vl' sanari. g̃ iustificatio neutꝝ illoꝝ e. pbatio medie quintuz ad iustificationẽ e ex hoc qõ dr. Ro. 6. Justificati gratis &c. quãtũ ad sanationẽ ps p id qõ dr i glo. sup illõ psal. Qui sanat oẽs ifirmitates tuas. q̃ i fine sanabit lãguores q̃ñ corruptibile hoc iduet icorruptionez: qõ nõ erit in hac vita. q̃tũ ad renouationẽ aũt ex hoc qõ dr i glo. sup illud Ro. 6. In nouitate vite ambulem⁹ qõ i futuro in immortalitate pficiẽ. Per. quoꝝ opposita differũt: ipa ẽt differẽtia fz opposita hoꝝ fũt diuersa & noie & rõne: qr iustificationi opponit ipietas: renouatiõi vetustas: sanatiõi ifirmitas. nõ fũt idẽ. Sz ↄ. renouatio mẽtis & sanatio fit p pctõ dimissionẽ. fz iustificatio nihil aliud e q̃ pctoꝝ remissio. vr q̃ iustificatio fit idẽ qõ renouatio vl' sanatio mẽtis.

Ulteri⁹ vr q̃ iustificatio nõ reducat ad attributũ misericordie: qr fz aug. Maius est de ipio facere piũ q̃ creare celũ & terrã. fz creatõ celi & terre pp hoc q̃ ifinitã potẽtiã oñdit reducit ad attributuz potẽtie. g̃ & iustificatio ipsa nõ ad misericordiã. Per. de⁹ iquãtuz e bon⁹ facit oĩa bona. g̃ iquãtũ e iustus facit hoies iustos. fz iustificare nihil aliud e q̃ iustũ facere. g̃ iustificatio reducit ad attributũ iustitie magis q̃ misericordie. Per. Ambro. dicit q̃ pcedit gradã i pctõres q̃ digni fũt iustificatiõe. fz ad iustitiaz pertinet reddere alicui ẽ q̃ dign⁹ e. g̃ iustificatio reducit ad attributũ iustitie. Sz ↄ: miseria hois i pctõ pncipaliter ꝯsistit. miſos. n. facit pplos pctm̃ eẽ. fz miſiã remouere ad miam pertinet. g̃ cũ iustificatio sit pctoꝝ remissio: vr q̃ ad attributũ mie reducat. Per. iustificatio fit p gram. fz gra e effectus mie: vt ps p illõ qõ aplus iducit Ro. 9. Miserebor cui miserebor &c. ergo pertinet ad misericordiam.

Rñdeo dom ad. i. q̃ iustificatio de sui rõe ipoꝛtat motũ ad iustitiã. iustitia aũt fm phm in. 5. eth. trib⁹ modis dicit. n. mõ e spãlis vt⁹ eq̃litate ꝯstituẽs ↄmutatiõib⁹ & distributoĩb⁹ cõicabiliũ bonoꝝ q̃ sũt necaria i vita. alio mõ e nomẽ gnãle ad oẽs vtutes fm q̃ act⁹ eaꝝ ad bonum ordinat fm directionẽ legis. tertio mõ ipoꝛtat quãdã rectitudinis in hoie quãtũ ad partes ipsius. put. s. aliqua pars aie suo superiori subdit: siue aly parti siue ipsi deo. hanc iustitiã nomiat phs metaphoricã: eo q̃ diuerse partes hois ↄputant. q̃si diuerse psone. hec aũt rectitudo p q̃ pctm̃ tollit & p gram repat. vñ hec iustitia gnãlis et ꝑ quãtũ oẽs vtutes icludit ñ qdẽ p modũ toti⁹ vlis: sic pdes iustitia. fz gnãl' dr p modũ toti⁹ itegralis: & ad hãc iustitiã mot⁹ iustificatio dr. i quolibet aũt motu ẽ recessus a termino: & hoc in pdicta assignatiõe tangit in hoc q̃ dicit remissio pctoꝝ: & accessus ad terminum qui tangit in hoc q̃ dr. & ꝯsũmatio bonoꝝ operꝝ. Ad p̃m g̃ dõz q̃ tota illa rectitudo a volũtate originaliter est que e pncipiũ meriti & demerẽdi: sed ẽt ei alys partib⁹ aie quasi rectificatis sic in subiecto. Ad 2ᵐ dõz q̃ revelatio sumit ibi non p eo. s. in quo ꝯsiliũ reuelat. ꝯsiliũ aũt diuiſe pdestinationis fuit de iustificatiõe. vñ hoc ꝯsiliũ reuelat p ipsaz iustificationẽ: sic effect⁹ p causaz: & sic obiectio cessat. Ad 3ᵐ dõz q̃ iustificatio põt sumi dupliciter: vl fz q̃ rñdet ad iustificari: & sic dic motũ ad iustitiaz pdictã: vel fm q̃ sumit ad iustificatũ esse: & sic e effect⁹ formalis iustitie pdicte: qz aliqd formaliꝛ iustificatũ ẽ: sic albedine albatũ. sic aũt albedo essentia aie potẽtie fluũt: ita rectitudo potẽtiaruz a gratia que e essentie pfectio: & iter ipsas potẽtias volũtas q̃ aliãs mouet & eis rectitudinẽ q̃dãmõ largit. & iõ pdicte iustitie cã pma e gra & ꝛ. inter charitas que volũtatẽ ad finẽ pficit a quo est rectitudo predicta. & propter hoc ipsa iustificatio & peccatorum remissio est effectus iustitie generalis

sicut cause formalis pme: sed charitatis & gre sicut cãz cause pme: sicut aliqs eq̃tus dr & eq̃litate & q̃titate que est eq̃litatis causa: & qz a primis causis vl' terminis aliqd denoiari dz: ideo predictus motus vel terminatio motus magis denominat a iusticia q̃z a charitate vel gra. Ad 1ᵐ dõz: q̃ illõ nõ e itelligẽdũ q̃ aliqs ante iustificationẽ sit sufficiẽter dign⁹: al's gra nõ eẽt gra: fz qz e in ipso aliq̃ dispõ ad iustificationẽ q̃ est min⁹ idign⁹ q̃z aly. vnde talis dignitas ad iusticiam non sufficit.

Ad secundum sic procedit. Videt q̃ ꝑparatio q̃ quã aliqs facit qõ in se ẽad iustificationẽ nõ ꝑexigat. ille. n. q̃ ad peccãduz nitit nõ ꝑparat se ad graz faciẽdo qõ in se est: fz aliq̃n aliqs iustificat q̃ ad pctm̃ tẽdit: sic de Paulo ps Act. 9. q̃ pdcã ꝑparatio ad iustificationẽ non ꝑexigit. Per. maior est charitas in deo q̃z illa quã hoi ꝑcipit: fz hoi ꝑcipit vt bene faciat inimicis. Matth. 5. q̃ ipse multo fortius bñfacit iustificando his qui peccando inimicitias contra ipsum exercent: & sic idem qõ ꝑius. Per. dei bonitate nihil maius cogitari põt sed bonum est diffusiuum sui fm Dyo. cum g̃ maior diffusio bonitatis esset si etiam renitentibus daretur gratia: videt q̃ gre infusio per quã fit iustificatio ꝓparationẽ non ꝓexigat. Sz ↄ. ille qui clausum hz oculũ mãlez nõ põt lumen mãle suscipere: sed ille qui se non preparat faciẽdo qõ in se est nõ apit oculũ spũale quẽ peccãdo clausit. g̃ nõ põt lumẽ gre spũale recipe: & sic nõ põt iustificari. Per. Augu. dicit. Qui creauit te sine te: nõ iustificabit te sine te. g̃ ꝑexigit ꝑparatio ex pte nostra.

Ulterius videt q̃ nihil sit i hoie qõ facere possit: vt ad gratiã habendã se ꝑparet: qr sup illud Exo. Induraui cor eius &c. dicit glo. q̃ ita iduratũ ẽ cor eius q̃ nihil poterat facere acceptabile deo: sed nihil ad graz habẽdã ꝑparat: nisi op⁹ acceptabile deo. g̃ nõ erat i eo facere aliqd q̃ se ꝑparet: & eadẽ rõ est de alys. Per. Aug. dic: q̃ cũ fides iustificationẽ ipetrat volũtas cõcomitat graz nõ ducit: ẽ pe disse q̃ nõ puia: fz si hõ posset se ad graz nõdũ hitã ꝑparare volũtas eius eẽt puia gre. g̃ nõ ꝑt hõ aliqd facere q̃ qõ se ad graz ꝑparet. Per. nullus põt se ad gram ꝑparare: nisi recte agẽdo. fz fz Aug. i lib. retracta. A mortalibus recte nõ viuit: nisi ꝑius li. ar. a pcti ꝓuitate liberet: qõ fit per graz. g̃ añ graz hitã ñ ꝑt se ad graz ꝑpare. Per. fides itẽtionẽ dirigit: fz opatio q̃ sine recta itẽtiõe fit ñ ꝑt ad graz ꝑpare. g̃ oz q̃ fides ꝑcedat ꝑpationẽ: & ita cũ fide sequat graz ptineat: vt aug. ex vbis aplĩ, pbat. añ graz ꝑpatio ad graz eẽ nõ põt. Sz ↄ. de⁹ nõ ꝑcipit hoi ꝑparẽ: fz ꝑcipit ei q̃ se ad graz aliqd faciẽdo ꝑpet: vt ps Jac. Approp̃inq̃te deo: & approp̃inq̃bit vobis. g̃ pol'e e hoi facer qõ se ad graz ꝑpet.

Ulteri⁹ vr q̃ nõ sit neciũ cũ q̃ facit qõ in se ẽ iustificari. illud. n. qõ fit gratis fit ex liberalitate: nõ ex necitate: sed iustificamur gratis: vt ps Ro. 3. g̃ nõ e neciuz q̃ iustificemur quãtũcũq; sim⁹ ꝑparati. Per. de⁹ cõparat ad nos: sicut figulus ad lutũ: vt ps Esa. 64. & Dicre. 18. & Ro. 9. fz quãtũcũq; lutũ sit ꝑparatũ nõ e neciuz q̃ ex eo formetur vas. g̃ quãtũcũq; bñ sit ꝑparat⁹: nõ est neciuz q̃ ei gra infundat. Per. illud q̃ posito neẽe est alterũ eẽ videt sufficiẽter ad illud ordinari: fz act⁹ nr q̃ sufficiẽter ad aliqd ordinat dr eẽ meritoꝛi illi⁹. g̃ aliqs merebit iustificationẽ fm opa gb⁹ se ꝑparauit: si neciu ad ꝑparationẽ illã seqtur iustificatio. Sz ↄ. ipse est sũma veritate mẽtiri: fz ipa veritas ꝓmisit se graz daturũ ei q̃ qõ in se e facit. cap. 6. i. Cõuertimini ad me & ego cõuertar ad vos. & apoc. 3. Si q̃s aperuerit mihi ĩtrabo ad eũ. g̃ neẽe est eũ qui facit qõ in se est iustificari. Per. Ro. 5. sup illud. Justificati ex fide. Dicit aug. de⁹ recipit cõfugiẽtes ad se: aliter in eo eẽt inigtas: fz ipse est in deo eẽ inigtatẽ. g̃ neciuz est q̃ iustificet illos qui faciũt qõ in se est.

Rideo: dõm ad pmã qõnẽ q̃ volũtas que est susceptiua pfectiõis iusticie nõ põt huic pfectiõi subiyci ab extrin-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Teco agenti cui nil cõferat: q2 hoc esset p violentiã agẽs q̃ in volũtatẽ nõ cadit cũ cogi nõ possit: ꝛ iõ o3 q̃ ipsa coopere ad suã pfectionẽ: ꝛ hec coopatio dr̃ pparatio ad gr̃am q̃ facit qõ in se ẽ: fz nõ semp o3 q̃ talis pparatio tpe iustificationẽ pcedat: sẽ o3 in mutationib⁹ nãlibus q̃ alteratio tpe semp pcedat gnationẽ: q2 cũ actus volũtatis sit in sua ptãte a pncipio põt eẽ tñ itẽfus q̃rtũ sufficit ad pparationẽ: fz dispõ nãlis ad formã succesiue ad hãc itẽfionẽ pcedit: in illis aũt qui nõ p̃ ppriã voluntatẽ culpã icurrunt ꝛ vsuz volũtatis nõ bñt: nõ exigit̃ ex pte eoz aliq̃ pparatio sẽ de pueris p3 in baptismo. ¶ Ad p̃m q̃ dõm: q̃ iustificatio de q̃ nũc logmur semp est cũ coopatiõe volũtatis que pparatio dr̃: fz hec coopatio: vt dcm̃ ẽ q̃z diu añ icipit q̃z gr̃a ifundat̃: q̃z aũt q2 pfecta est: statim iustificatiõez adiunctã hz. vñ põt ꝛtingere q̃ aliqs dũ ẽ in pposito ꝛ itentiõe peccãdi subito ei⁹ volũtas ꝛuertit̃ ad deũ vel ex aliq̃ exteriori occasionẽ accipiẽs: sic fuit in ꝓaulo: vel ẽt ex aliquo iteriori istinctu quo coz hoĩs mouet̃ a deo. vñ nõ sequitur q̃ talis gr̃az habeat nõ faciẽs qõ in se est. ¶ Ad scõm dõm: q̃ hoi nõ p̃cipit̃ q̃ illa bona faciat inimicis suis: q̃rũ capaces nõ sunt: fz illa q̃ suscipere p̃nt: ꝛ hoc de⁹ maxie impleт: q2 bona q̃bus capaces sunt. s. nãlia eis largit̃ q̃ ꝺ ipm peccãdo inimicitias exercẽt: boni tñ gr̃e capaces nõ sunt nisi volũtate ꝛsentiẽte: ꝛ sic qõ ipe paratus ẽ dare illi recipere nolũt. ¶ Ad 3m dõz: q̃ talis diffusio boni nõ põt itelligi nisi aliqs pfectionẽ illã suscipiat cui renitens non est capax: ꝛ ideo rõ illa procedit ex falso.

¶ Ad scõz. q. dõz: q̃ pparatio q̃ exigit̃ in mã ad hoc q̃ forma suscipiat: duo icludit. s. q̃ sit in debita ꝓportiõe ad formã ꝛ ad agẽs: qõ dz formã inducere: q2 nihil se educit de potẽtia in actũ: debita aũt ꝓportio ad suscipiẽdũ actũ agẽtis attẽdit̃ ſm debitã approximationẽ ad agẽs. Jn spũalibus aũt nõ ẽ itelligẽda localis approximatio: fz spũalis que est duplr. ꝓmo p similitudinẽ nãe fz q̃ res corruptibiles dicunt̃ magis a p̃ distare q̃ incorruptibiles. in z⁰ de gnatiõe. ꝛ pp̃ B debili⁹ eẽ recipiũt: ꝛ sil'r spũalia ꝓpinquora eẽ deo q̃ corpalia. ꝛ pp̃ B angeli fz Dyo. i. 4.⁰ ca⁰ cel'. hierar. abũdanti⁹ de dina bonitate recipiũt. Scõo fz affectũ q2 fz Aug. deo nõ loco: fz affectu ꝓpinq̃m⁹: fz debita ꝓportio mãe ad formã: est duplr. s. q̃ ordinẽ nãle mãe ad formã: ꝛ p remotionẽ ipedimẽti. Ad hoc g̃ q̃ volũtas se ad gr̃az iustificant̃ pparet: o3 q̃ se in debita ꝓportiõe ad deum q̃ dat: ꝛ ad gr̃az q̃ dat̃ ponat: fz ꝓportio ad deũ q̃ nãe sil'itudinẽ nõ est in ptãte volũtatis: sil'r nec ꝓportio capacitatis gr̃e: q2 hec ei periſtũt a creatiõe. vñ relingit̃ q̃ in ipsa volũtate sit ap propinq̃re deo p affectũ ꝛ desideriũ: ꝛ ordinari ad gr̃az p remotionẽ ipedimẽti: qõ gdẽ ipedimẽtũ ẽ pctm̃: ꝛ iõ p diſplicẽtiã pctⁱ ꝛ affectũ ad deũ se aliqs ad gr̃az pparat: ꝛ q̃n hec duo efficaciter fac̃ dr̃ facere qõ i se ẽ: ꝛ gr̃az recipit: de ꝓmo hoz dr̃ Jac. Appropinq̃te deo ꝛ appropiq̃bit vobis. de z⁰ Apoc. 3.⁰ Sigs apuerit mihi ⁊c. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ si op⁹ deo acceptabile dicat̃ op⁹ meritoriũ: tc planũ ẽ q̃ nec ꝓpharao: nec aliqs in pctõ mortali exñs p̃t facere op⁹ deo acceptũ. si ãt oẽ op⁹ qõ ẽ bonũ ex gr̃e ꝛ bona itẽtiõe factũ dicat̃ op⁹ acceptabile deo: tũc dr̃ pharao nõ potuisse: nõ q2 oio nõ potuerit: fz pp fixionẽ obstinate voluntatis ad malũ: in quã iciderat dina gr̃a desert⁹. ¶ Ad z^m dõz: q̃ volũtas nr̃a ẽ oio pedisseq̃ respcũ dine gr̃e: ꝛ nullo⁰ puia: q2 ipa volũtas bona q̃ gr̃az gratũ faciẽtẽ ꝓcedit ex deo nobis pvenit q̃ gratuita sua volũtate nos ad B̃ ꝓuocat: vel flagellis vel aliq̃ auxilio iteriori aut exteriori: nec tñ voluntas hec ẽ puia: fz pedisseq̃ respcũ gr̃e gratũ faciẽtis. q2 nõ ẽ cã ipsi⁹: fz aliq̃l'r ad ipsaz viã parat. ¶ Ad 3m dõz. q̃ sine gr̃a gratũ faciẽte nõ p̃t recte a mortalib⁹ vita duci fz q̃ li recte ipoztat rectitudinẽ ad finẽ vltimũ ptingẽtẽ: põt tñ ẽt sine ea recte aliqd agi rectitudie: quã hz actus ex mã ꝛ circunstantijs: ꝛ fine debito: sed nõ sine gr̃a q̃ dr̃ gratuita volũtas. ¶ Ad q̃rtũ dõm: q̃ recta itentio ad finẽ vltimus. s. deus põt eẽ in itentiõe eius etiã q̃ fidẽ nõ hz põt se ad fidẽ habẽdã ꝓparare: ꝛ ad gr̃am suã cognitiõez pctm̃ sibi displiceat: ꝛ i deũ affect⁹ eⁱ⁹

Ad tertium

sic ꝓcedit. videt q̃ gr̃e infusio quirat̃ ad iustificationẽ. nõ enim est iustificare q̃ creare: fz de⁹ creat sine medio. g̃ et cat sine gr̃a media. ¶ ℙ. in ℨrys mediatis vnũ põt ueri sine boc q̃ alterũ ponat̃: sed iter statũ gr̃e ꝛ mediũ inocẽtie stat⁹. g̃ põt remoueri culpa p iustinez sine boc q̃ gr̃a infundat̃. ¶ Sz ℨ. nulli dimittatur catũ nisi rõne charitatis: q2 charitas ẽ q̃ vniuersa operit. ꝓuer. 10. fz charitas nõ põt eẽ sine gr̃a: q est ifozmis. g̃ nec remissio pctõz p̃t fieri sine gr̃a.

¶ Ulteri⁹ videt̃ q̃ nõ sit nec̃ius ad iustificationẽ ar. in deũ. ille. n. q̃ trahit̃ nõ mouet̃ li. ar. fz ille q̃ deũ p iustificationẽ trahit̃. Jo. 6. Nemo venit ad me⁹ nisi pater me⁹ traxerit illũ. g̃ in iustificatiõe nõ est mot⁹ li. ar. ¶ ℙ. sicut gr̃a ẽ a deo: ita ꝛ sapia: fz ad quis accipiat sapiẽtiã a deo nõ exigit̃ mot⁹ li. ar. vñ enti dat̃: vt p3. 3. Regũ. 3. de Salomõe. ꝛ Job. 32. sõno tũc aperit aures viroz. g̃ ꝛ ad gr̃az iustificãendã nõ requirit̃ mot⁹ li. ar. ¶ ℙ. p baptismũ aliq ficat̃: fz in baptismo nõ requirit̃ mot⁹ li. ar. ad effectũ suscipiẽdũ: q2 pueri ꝛ dormiẽtes ei⁹ effectũ suscipere pnt vt dicit decretalis Jnno. 3. g̃ ad iustificationẽ nõ requ mot⁹ li. ar. in deũ. ¶ Sz ℨ. Aug. dicit. Qui creauit te: nõ iustificabit te sine te. g̃ requirit̃ mot⁹ li. ar. i deũ stificationẽ. ¶ ℙ. Bernar. dicit: q̃ donũ gr̃e taz abs sensu recipiẽtis eẽ nõ põt: q̃ abs q̃ gr̃a dãtis: sed cõ nõ ẽ sine motu li. ar. g̃ mot⁹ li. ar. ad iustificationẽ re

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ iste mot⁹ li. ar. i deũ nõ sit mot⁹ fidei: B̃ q̃ de⁹ appropiquet nobis p iustificationẽ: o3 q̃ nõ ꝓpinq̃m⁹ ei p affectũ: sed p affectũ fac̃ nos approp do charitas. g̃ iste mot⁹ li. ar. i deũ nõ ẽ fidei: fz charit ¶ ℙ. Esa. 26. dicit̃. Attimoze tuo dñe cõcepim⁹ spũs tis. g̃ cũ ista cõceptio in iustificatiõe fiat: videt̃ q̃ fi timoz is nõ fidei. ¶ ℙ. dispõ ꝛ pfectio debẽt eẽ in co fz motus fidei est in itellectu: iustificatio aũt spũr in actu. g̃ nõ est mot⁹ fidei. ¶ Sz ℨ. Ro. 3.⁰ Justificati g

Act. 15.⁰ fide purificãs coꝛda eoꝛ. ¶ ℙ. Justificatio est opus gr̃e pueniẽtis: fz gr̃a pueniẽs ẽ fides: vt dixit magr i 2.li⁰ di. 27. g̃ mot⁹ fidei regrit̃ in iustificatione.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ nõ regrat̃ motus li. ar. in pctm̃ siue ꝛtritio. Luc. 7.⁰ Dimissa sunt ei pctã multa ⁊c. dic glo. q̃ ardoꝛ caritatis rubiginẽ pctoꝛ in ea ꝛsumpsit: fz ardoꝛ charitatis põt eẽ sine motu in pctm̃. g̃ ad iustificationẽ nõ regrit̃ motus i pctm̃. ¶ ℙ. ꝛuersio ad deũ potẽtioꝛ ẽ ad bonũ q̃ cõuersio ad rẽ tpalẽ ad malũ: fz ꝛuersio ad bonũ cõmutabile sufficiẽter idurxit culpã. g̃ ꝛ ꝛuersio ad deũ sufficiẽter iustificat: ꝛ sic nõ regrit̃ mot⁹ in pctm̃. ¶ Sz ℨ. ẽ: qõ dic glo. in psal. sup illũ locũ. Sacrificiũ deo spũs cõtri. ⁊c. spũs cõtribulatus ꝛ cõtritus ẽ sacrificiũ in q̃ pctã soluunt̃.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q̃ nõ debeat addi q̃rtuz. s. pctoꝛ remissio: q2 effect⁹ nõ ꝛnumerat̃ cãe: fz gr̃e ifusio ꝛ ꝛtritio sunt cãe remissiõis pcti. g̃ nõ dz cõnumerari eis. ¶ ℙ. Remotio priuatiõis nihil aliud ẽ q̃ ꝓuatio bitus: fz culpa ẽ ꝓuatio gr̃e. g̃ idẽ ẽ remotio culpe ꝛ ifusio gr̃e: ꝛ ita nõ debẽt adinuicẽ ꝛnumerari. ¶ Sz ℨ. gnãtio vni⁹ ẽ coꝛruptio alterius: ꝛ tñ gnãtio coꝛruptioni cõnumeratur. g̃ cũ ifusio gr̃e sit remissio culpe oz vnũ alteri cõnumerari.

¶ Rsideo dõz ad p̃m. q. q̃ necessitas ponẽdi virtutũ bitus in aĩa ifusos ẽ ex B̃ q̃ actus illi q̃ boi necessary sunt ad vi eternã ꝛsequẽdã: sunt supra hũane nãe facultatẽ: q2 ꝓpie vires nõ sufficiũt ad merẽdũ ifinitũ bonũ: sic aũt brevitudo futura ifinitatẽ hz ex obo: ꝛ p ꝺns fac̃ act⁹ suos meritorios aliquo mõ ifinite virtutis: vt sint tali fini ꝓportionati: ita offensa in deũ cõmissa hz quãdã ifinitatẽ ex eo in quẽ cõmissa est: ꝛ iõ ad culpe remissionẽ nõ sufficit humana nã: ꝛ ꝓpter B̃ o3 q̃ ad ei⁹ remissionẽ: sic ad merendũ vitã eternã gr̃a ifundat̃. ¶ Ad p̃m g̃ dõm: q̃ gr̃a in remissione culpe nõ se hz sic agens mediũ: fz sic cã formalis q̃ peccatũ remittit̃: sic ignis frigus aufert calozẽ i subo causando nõ sic illtrumẽto: fz sicut forma ℨria: ꝛ in creatione etiã est forma nãlis: qua res creata eẽ formal'r accipit: vel etiã ipm quo est qcqd sit illud. ¶ Ad z^m dõm q̃ q̃uis scõz cõsecutionẽ argumẽti nõ sequat̃ positio gr̃e ad remotionez. negationẽ culpe: tñ destructio culpe ꝓpus exñtis nõ pot fieri nisi p gr̃am: q2 illa inocẽtie bonitas q̃ iter vtrũq; media videt̃ nõ sufficeret ad boc q̃ dignũ redderet ab ĩmunitate pone vel ab ifinita offensa cõmissa ꝓpus: q̃uis sufficerit vt ĩmunẽ redderet illũ in quẽ pctm̃ nõ pceſit: i eo. n. q̃ peccauit regrit̃ nõ solũ q̃ pctm̃ abſit actu: fz ẽt q̃ pctm̃ ꝓpus cõmissus excipiet̃: ꝛ quodãmõ tegat̃: qõ fieri non põt nisi aliquo bñte ifinitã vtutẽ.

¶ Ad z^m. q. dõz: q̃ gr̃a q̃ dat̃ ad recte viuendũ ꝛ petoꝛ remissionẽ ꝓpus respicit volũtatẽ q̃ alias potẽtias: q ea. n. peccat̃ ꝛ recte viuit̃: ꝛ iõ o3 q̃ ifusio gr̃e iustificãtis sit ſm talẽ modũ q̃ volũtati cõpetat: ꝛ pp̃ B̃ o3 q̃ a tali ifusione vis rõ violẽtie exludat̃: q2 violẽtie volũtas capax nõ est. ad B̃ aũt q̃ violẽtia ab actiõe tollat̃ o3 q̃ patiẽs cooperatur agẽti ſm modũ suũ: vñ in illis q̃ nata sunt agere regritur q̃ actiue cooperẽt̃: in illis aũt q̃ sunt nata recipe tñ: sic mã ꝓma sufficit ad violẽtiã tollẽdã: nãlis ĩclinatio ad formã: ꝛ ex B̃ dr̃ gnãtio nãlis: fz q̃tuz ẽ ibi de ℨrietate tñ est ibi de violẽtia. vñ q̃ volũtas nõ hz actũ ℨriũ: sic ẽ in pueris sine violẽtia volũtatis põt ifundi gr̃a p sacr̃m: sic pueris baptizatis ꝛ sine sacro: sic p3 i scificatis in vtero: fz q̃ volũtas hz suũ actũ: sic est in adultis regrit̃ actus volũtatis ad gr̃az suscipiẽdã aĩaz ad datoꝛe ordinãs: ꝛ iõ ad iustificationẽ q̃ ifusionẽ gr̃e fit regrit̃ mot⁹ li. ar. i deũ. ¶ Ad p̃m g̃ dõz q̃ tractio illa de q̃ dñs logt̃ nõ ipoztat coactõez: ℨ inductionẽ vel adiutoriũ ad bñ opandũ. ¶ Ad z^m dõm: q̃ sapia magis respicit itellm̃ q̃ volũtatẽ: fz gr̃a magl volũtatẽ: vt dcm̃ ẽ: ꝛ iõ q2 itell's cogi põt: nõ aũt voluntas: iõ ad sapiaz ꝓpiẽdã: ꝛ alias itell's ꝓfectiões nõ regrit̃ ꝓsensus suscipiẽtis: sic̃ ad pfectionẽ gr̃e. vñ in sõno fiũt reuelatiões eoꝛ q̃ ad sapiaz ptinẽt: vt p3 Numeri z.⁰ nõ aũt gr̃e ifusio. ¶ Ad 3m dõ. q̃ p baptmũ ẽt adulti gr̃az suscipe pnt in dormiẽdo: q2 q̃uis nõ adsit actual' dispõ ex actuali motu volũtatis adest tñ habitualis dispõ ex motu li. ar. ꝓcedente q̃ qdẽ q̃z ad gr̃az ꝓpiẽdã sufficiẽter disponit: ꝛ tc gr̃a ifundit̃ statim: vt dcm̃ ẽ: q̃ aũt ifufficiẽter: ꝛ tc talis ifufficiẽtia nõ põt suppleri: nisi p aliũ actũ li. ar. vel p sacr̃z qõ ad gr̃az dispositiue opat̃: vt ℨ. di. i. dcm̃ ẽ: ꝛ pp̃ ℨ̃ fine sacro nll's adult⁹ iustificari põt: nisi actual'r motu li. ar. exñte: fz p sacr̃m põt. si tñ ꝓcessit motus libe. ar. phibẽs fictionẽ.

¶ Ad. z. q. dõ. q̃ oẽ qõ natũ ẽ ex plurib⁹ scg attribuit̃ ei qõ pmũ ẽ: sic̃ vita attribuit̃ aĩe nutritiue: q2 ipa ẽ ꝓz iter pncipia vite i vitẽtib⁹ coꝛpal'r. silr̃ dr̃ aĩal eẽ aĩal p sensus pmũ q̃ ẽ tact⁹: vt p3 i z.⁰ de aĩa. vñ si iustificatio scq̃t ad motũ li. ar. i deũ oz q̃ attribuat̃ illi motui q̃ nãl'r ꝓz i iustificatiõe appz. mouet̃ ãt mẽs i deũ ꝛ p itell'z ꝛ p affectũ: ꝛ bi duo mot⁹ mẽtis sil'r eẽ pñt q̃uis non sil'r cogitari possint: q2 vn⁹ ẽ regula alterius: ꝛ p actũ itell's pñtat̃ suũ obm volũtati: q2 obm eius est bonũ imaginatũ vel itell'm: vt phs dicit in z.⁰ de aĩa: fz nãl'r motus itell's precedit: sicut obiectũ nãliter precedit actũ potentie. vnde cuz motus itellectus in deũ sit per fidẽ: iustificatio motũ fidei regrit. ¶ Ad p̃m ergo dõz. q̃ motũ li. ar. cũ quo gr̃a infundit̃ ops accipi in sua vltima pfectiõe: actus aũt fidei pfect⁹ nõ est nisi actu affect⁹ pfecto existẽte. nullus. n. credit nisi q̃ vult: vt Augu. dicit. ꝛ ideo cũ actu fidei in iustificatiõe semp adiungitur actus charitatis: ꝛ bis duobus aĩa deo appropinquat. nõ. n. põt eẽ dubiũ q̃n actui charitatis semp act⁹ fidei cõiungat̃: ex quo obiectũ p fidẽ tbaritati ꝓsentat̃: sicut etiã intelligere nr̃z nunq̃ est in actu nisi p imaginationem in actu exiſtẽte. ¶ Ad z^m dõz: q̃ timoꝛ ẽ remota dispositio ad gr̃am. nunq̃. n. ad gr̃am attigit nisi amoꝛ adiũgat̃: nos aũt logmur hic de dispõne vltima ad gr̃az cũ qua gr̃a datur. ¶ Ad 3m dõz: q̃ nõ o3 in eodẽ eẽ dispõnez ꝛ pfectiõez in reb⁹ adinuicẽ ordinatis: q2 dispõ facta in ꝓori ordinat ad pfectionẽ factã in posteriori: sicut mot⁹ imaginationis est dispõ ad pfectionẽ itellect⁹. ꝛ sil'r mot⁹ in itellectu factus põt eẽ dispositio ad motũ affectus.

¶ Ad q̃rtã. q. dõm. q̃ sicut in gnãtiõib⁹ nãlib⁹ in gb⁹ vna forma expellit̃: ꝛ altera introducitur: ꝓpter boc q̃ gnãtio vni⁹ est coꝛruptio alteri⁹: o3 eẽ disponẽs ad vtrũq; ita in iustificatiõe qua gr̃a cõferꝛ: ꝛ culpa expellit̃ o3 eẽ dispositionẽ volũtatis ſm ꝓpriũ actũ ad vtrũq;. ꝛ iõ sicut p motuz li. ar. in deũ disponit̃ ille qui iustificat̃ ad gr̃az obtinẽdam: ita p motũ li. ar. in pctm̃ o3 q̃ ad culpe expulsionez disponat̃. ꝛ iõ in iustificatiõe qua innocẽs iustificareꝛ: o3 eẽ dispõnẽ soluz ad gr̃am inducẽdã: fz in iustificatiõe qua iustificat̃ impius o3 dispõnẽ eẽ duplicẽ. vnã ad itroducẽdum gr̃am. s. motũ li. ar. in deũ. alterã ad expellẽdã culpã. s. motũ li. ar. in pctm̃. ¶ Ad p̃m g̃ dõm: q̃ feruoꝛ dilectionis ad dimissionẽ culpe nõ operat̃ sine peccati detestatione que directe dimissioni culpe rñdeat. ¶ Ad z^m dõz: q̃ ꝛuersio ad deũ sufficit ad gr̃az obtinẽdã q̃tũ in se ẽ: sic̃ ꝛuersio ad bonũ ꝛmutabile sufficit ad culpã: fz regrit̃ cõuersio ad pctm̃ q̃si remotiõs ipedimẽti. Uel dõm q̃ etiã in peccato cõuersio nõ facit culpã sine auersione. ꝛ similiter oportet duo esse in iustificatione.

¶ Ad qntã. q. dõz: q̃ illa q̃ p accns se hñt ad aliqd nõ ĩcludunt̃ aB illo. remissio aũt culpe se hz accitalr̃ ad gr̃e infusionẽ: q2 accidit ex subto in quo culpã ĩuenit. posset. n. esse ifusio gr̃e sine B̃ q̃ culpa remitteret̃: sic in statu ĩocẽtie fuit: ꝛ in ꝓo hoie q̃tũ ad pmũ istãs sue ꝛceptiõis: ꝛ iõ ifusio gr̃e nõ ĩcludit culpe remissionẽ. vñ cuz ad iustificationez impy: de qua logmur sit necessaria culpe remissio: o3

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ cōsumere ꝯ gr̄e infusioni: ⁊ sic sunt quattuor que requiruntur in ipsa iustificatiōe. s. gr̄e ifusio: culpe remissio: motus li. ar. in deū: ⁊ motus li. ar. in pctm̄. ¶ Ad p^m g̃ dom: q̄ obiectio illa ꝓcedit de effectu ꝓportionato cāe q̄ itellr in ipsa cā: nō est aūt ita de pcti remissiōe: vt dcm̄ ē. ¶ Ad z^m dōz: q̄ pctm̄ ⁊ gr̄a nō se hñt sic affirmatio ⁊ negatio: vl sic ꝓuatio ⁊ hꝫ: q̄ aligs pōt ee gr̄a destitut⁹: ⁊ tm̄ nō habebit pctm̄: sic pz de Adā ꝑm illos q̄ dicūt eū nō fuisse i gr̄a creatū: q̄ pctm̄ aliqd ponit vel eē vel fuisse in peccāte: trāseūte. n. actu pctī adhuc pctm̄ ꝓcedēs manet aliquo mō i ipo peccāte ꝑm q̄ ex eo reus apud deū efficit: sic ēt act⁹ meritozū manēt: vt ā. di. 14. dcm̄ est: ⁊ io rō nō ꝓcedit.

Ad quartum sic ꝓceditur. Uꝫ q̄ culpe remotio nāl⁹ ꝓcedit gr̄e ifusionē. in ꝑs. vbi sup illud. Sic in scō appui tibi. dic glo. nisi qs ꝑus deficiat i malo nūq̄ ꝓueniet ad bonuz. g̃ remissio mali culpe ē ꝑor q̄ ꝓuētio ad bonuz gr̄e. ¶ ℙ. Remissio culpe ⁊ ifusio gr̄e se hñt: sic illuminatio ⁊ purgatio: sꝫ purgatio ꝓcedit illuminationē ꝑm Dyo. g̃ ⁊ remissio culpe ꝓcedit gr̄e infusionez. ¶ ℙ. In q̄libz motu recessus a termīo a q̄ ꝓcedit accessū ad terminū ad quē vel tpe si sit mot⁹ successiu⁹: vel saltez nā: si sit mutatio subita: sꝫ iustificatiōis terminus a q̄ ē culpa: termin⁹ ad quē ē gr̄a. g̃ remissio culpe ꝓcedit ifusionez gr̄e. ¶ Sz ō ē: q̄ cā nāl⁹ ꝓcedit effectū sꝫ ifusio gr̄e ē cā remissiōis culpe: q̄ ifundendo gr̄az ds pctā remittit. g̃ infusio gr̄e ꝓcedit. ¶ ℙ. Amb. dic. q̄ ꝑfecta virtus in aīam intrans iniquitatē tollit: sꝫ ꝑus est virtus ⁊ gr̄a q̄ pctm̄ tollat.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ mot⁹ li. ar. ꝓcedat gr̄e ifusionē: q̄ dispō ꝓcedit nāl⁹ ꝑfectionē: sꝫ mot⁹ li. ar. ē dispō ad gr̄am. g̃ nāl⁹ ꝓcedit gr̄e ifusionē. ¶ ℙ. Hr̄e ifusio ⁊ culpe remissio se cōcomitant: sꝫ mot⁹ ɔtritiōis q̄ ē mot⁹ li. ar. i pctm̄ cāt culpe remissionē. g̃ ē ꝑor q̄ ipa: ⁊ ita ꝑor q̄ gr̄e ifusio. ¶ ℙ. iustificatio ipy: vt ex dcīs pz ē culpe remissio. g̃ illō q̄ seqūt ad culpe remissionē sequtur ad iustificationē: sꝫ mot⁹ li. ar. nō sequtur ad iustificationē: sꝫ est de eēntia. g̃ nō sequtur pcti remissionē: ⁊ sic idē q̄ ꝑus. ¶ Sz ō. mot⁹ li. ar. s. cōtritio est meritoz⁹. g̃ ē ifozmat⁹ gr̄a: sꝫ gr̄a ifozmās actū ē ꝑor eo cū sit cā ei⁹. g̃ gr̄e ifusio ⁊ culpe remissio ꝓcedūt motuz li. ar. ¶ ℙ. Act⁹ ꝑm⁹ ꝓcedit actū z^m: sꝫ gr̄e ifusio ⁊ culpe remissio ptinēt ad actū p^m q̄ ē foz^a: mot⁹ āt li. ar. siue i deū siue i pctm̄ ptinēt ad actū z^m q̄ ē opatio. g̃ ꝑor ē eis gr̄e ifusio.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ mot⁹ li. ar. i pctm̄ ꝓcedat motū li. ar. in deū q̄ mot⁹ li. ar. in pctm̄ maxie vr̄ ad timozē ptinere sꝫ timoz ꝓcedit charitatē: vt Aug. dic. g̃ ⁊ mot⁹ li. ar. in pctm̄ ꝓcedit motū li. ar. in deū q̄ ē charitatis. ¶ ℙ. Mot⁹ li. ar. i pctm̄ ē q̄si remouēs ꝓhibēs: sꝫ nō segt̄ mot⁹ ad terminū debitū: nisi remoto ꝓhibente: sic pz in motu locali. g̃ mot⁹ li. ar. in pctm̄ ꝓcedit motū li. ar. in deū q̄si in finē debitū. ¶ Sz ō mot⁹ li. ar. in deū est mot⁹ fidei: mot⁹ aūt li. ar. in pctm̄ est mot⁹ pnīe: sꝫ fides ꝓcedit pnīe vtutez: sic ō dcm̄ est. g̃ vr̄ q̄ mot⁹ li. ar. in deū sit ꝑor q̄ motus li. ar. in pctm̄.

¶ Rn̄deo dōm ad p^am. q. q̄ oīs ꝑositas ꝑm ordinē nāe aliquo mō reducīt ad ordinē cāe ⁊ cāti: q̄ ꝑncipiuz ⁊ cā sunt idē: in cāis aūt ɔtingit q̄ idē est cā ⁊ cātuz ꝑm diuersiz genus cāe: vt ps in z^o ꝓhy. ⁊ in 5° meta. sic ambulatio ē cā efficiēs sanatiōis: ⁊ sanatio ē cā finalis ambulatiōis: ⁊ sil⁹ de hītudine q̄ ē iter māz ⁊ formā: q̄ ꝑm gen⁹ cāe mālis mā ē cā formę q̄si sustētās ipaz: ⁊ forma ē cā māe q̄si faciēs eā esse actu ꝑm gen⁹ cāe formalis: ex pte aūt cāe mālis se tz ꝑm quādā reductionē oē illud p q̄d mā efficīt ꝓpa buius formę: sic dispōnes ⁊ remotiones ipediēntoz: ⁊ io in gnātione nāli q̄n corruptio vni⁹ est gnātio alterius p hꝫ q̄ forma vna iducīt ⁊ alia expellīt: remotio formę ꝑpistētis se tz ex pte cāe mālis: ⁊ io ꝑm ordinē cāe mālis ꝓcedit nāliter itroductionē alterius formę: sꝫ ꝑm ordinē cāe formalis est ecōtrario: ⁊ q̄ forma ⁊ finis ⁊ agēs icidunt in idem numero vel specie: ⁊ ideo etiam in ordine cause efficiētis introductio formę ꝓioz est: quia forma ꝓioz introducens est similitudo formę agentis: per quam agens agit ⁊ finaliter in ordine cause finalis: q̄ natura ꝑncipaliter itendit introductionem formę: ⁊ ad hanc ordinat expulsionē eius cum quo non potest stare formę itroductio. vnde gratie infusio ⁊ remissio culpe: vt ex dictis patet: se habent sicut introductio vnius formę ⁊ expulsio alterius: conting. q̄ ꝑm ordinem cause materialis remissio culpe ꝓcedit infusionez gratie: sꝫ ꝑm ordinē cause formalis efficiens ⁊ finalis infusio gr̄e natura ꝓor est: ⁊ ꝑpter hoc etiā vnū q̄ inuenīt dici cā alterius: infusio. n. gr̄e est cā remissionis culpe per modū cause formalis: sꝫ extirpatio vitioz ꝓcedit operari virtutū ingressuz per modū cause materialis. Et per hoc patet responsio ad obiecta.

¶ Ad secundam questionem dicendum: q̄ de ordine iterum motuum libe. arbi. ad gratie infusionē ⁊ remissionem culpe est multiplex opinio: quidam enīz dicunt q̄ motus predicti ꝓcedunt: ⁊ concedunt q̄ motus lib. arbi. in fide est motus fidei non formate: sed informis: ⁊ motus in pctm̄ est motus attritionis non ɔtritionis: q̄ ortus ꝓcedit gr̄am nō pōt ee ꝑ gr̄az formatū: sed hoc nō pōt: q̄ in ipso motu ɔtritiōis iustificatur penitēs: sicut in ꝓ actu ablutiōis baptismalis iustificat puer baptiz^a. aūt aligs iustificat q̄n gr̄am recipit. vñ simul cū gr̄e infusione ⁊ iustificatione est mot⁹ ɔtritionis: sed mot⁹ attritionis ꝓcedit q̄si ꝑparatoz⁹. nos āt nūc nō logmur de ꝓparatoz⁹ ad iustificationē: sed de his que intrāt subam. ⁊ iō gdā dicūt q̄ gr̄e infusio ꝓcedit motū li. ar. in deū ⁊ pctm̄: vt posit eos ifozmare: sꝫ clpe remissio segt̄ ad q̄s: sꝫ hꝫ nō pōt ee: q̄ iter gr̄e ifusionē ⁊ clpe remissionē cadit mediū: q̄ hꝫ ē ei⁹ effect⁹ ꝑm⁹ ⁊ ꝑncipalis. Et ꝓ sic ad ɔtritionis motū regrit q̄ adsit gr̄a: ita q̄ abſit q̄ cū ea ee nō pōt. ⁊ ideo alq̄ dicūt q̄ gr̄e ifusio: ⁊ culpe remissio ꝓcedūt motū ꝓdictos simplr: sꝫ hꝫ ē et nō videt quaq̄ ve z^a: q̄ illi mot⁹ nō regrerent ad iustificationē si aliquā cālitatē haberēt respectu illi⁹. Et io dōz est q̄ quo mō gr̄e infusio ⁊ culpe remissio ꝓcedūt. aliquo mō ꝓdicti mot⁹: q̄ ꝑs ex filiū in gnātione nāli que est terminus alteratiōis. in eodē. n. instāti terminat alteratio ad ꝑfectionē q̄ est nēcitas: ⁊ gnātio ad formā: ⁊ tm̄ ꝑm ordinē cāe ture vtrūq̄: est ꝑus altero aliquo mō: q̄ dispō q̄ ē necessitas ꝓcedit formā ꝑm ordinē cāe mālis: sꝫ forma est ꝑor hꝫ ordinē cāe formalis: ⁊ ꝑm hūc modū illa q̄litas ɔsummata etiā formalis effect⁹ formę subalis ꝑm q̄ forma subalis cā accidētaliū. ⁊ io cū isti mot⁹ q̄ sunt in ipsa iustificatione ꝓpy sint q̄si dispō vltima ad gr̄e susceptionez suo mō ꝓcedunt quidē in via cause mālis: sed sequūt i via cause formalis. ⁊ ideo nihil ꝓhibet eos ee formatos: q̄ boc ad rationez ⁊ ꝑfectionē ee formalis ptinet: sicut q̄litates que ducunt simul cū forma subali quodāmō formant ꝓ maz subalē: ⁊ sicut qualitas ꝓdicta ante sui cōsumationē ⁊ formę itroductionē nō erat formata: sꝫ informis. ita est de motu li. ar. si tm̄ cōtinuat⁹ in fine ꝑficiat ꝑ gr̄e infusionē: nec est incōueniēs: q̄ ⁊ si sit aliquo mō idez hꝫ gr̄e nāe: nō tm̄ est idē ꝑm gen⁹ mozis. cōtingit enīz vnū motum ꝑm gen⁹ nāe esse virtutis ⁊ vitij scōm gen⁹ mozis: sicut ꝓ de illo qui eundo ad eccl̄iā mutat intētionē de malo in bonū. ¶ Et per hoc pz responsio ad obiecta.

¶ Ad tertiā. q. dōz: q̄ mot⁹ li. ar. in deū: vt ex dictis pz dicte rīdet gr̄e ifusiōi. mot⁹ aūt li. ar. in pctm̄ directe rīdet remissioni culpe. vñ eadē rō ē de ordine istoz ad inuicē: q̄ de ordine remissiōis culpe ad infusionē gr̄e. ¶ Ad p^m ergo dōz: q̄ Aug. log^t de timoze seruili cui⁹ act⁹ nō ē mot⁹ li. ar. qui ē sil⁹ cū iustificatiōe: q̄ timoz seruilis nō ē sil⁹ cū

: gr̄a q̄ iste mot⁹ ifozmat⁹: ⁊ io rō nō ē ad ꝓpositū. ¶ Ad z^m dōz q̄ rō illa ꝓcedit q̄ sit ꝓz in via cāe mālis ad quā reducīt remotio ipediēti. ¶ Ad 3^m dōz q̄ ordo q̄ attēdit iter vtutes ē hꝫ q̄ eliciūt act⁹ suos q̄ ꝑ modū cāe formal⁹ faciunt: ⁊ io rō illa ꝓcedit ꝑm viam cāe formalis.

Ad quintum sic ꝓcedit. Uꝫ q̄ iustificatio impy sit miraculosa: q̄ sic dic Aug. Maius ē de ipio facere piū q̄ creare celū ⁊ terrā. hꝫ creatio celi ⁊ terre ē miraculosa. g̃ ⁊ iustificatio ipy. ¶ ℙ. q̄to ē maioz resistētia tāto ē difficiliozactio. hꝫ in creatiōe nō ē aliq̄ resistētia: q̄ q̄ nō ē nō ꝑt resistere. in iustificatiōe aūt ipy ē ꝓrietas resistēs. s. ipietas ītenta in eo. g̃ ē difficiliozet sic idē q̄ ꝑus. ¶ ℙ. ois actio dīna q̄ fit ꝑter ordinē illi⁹ rei i quā opat ē actio miraculosa: sic ꝑter ordinē cadaueris est q̄ ad vitā repet⁹: ⁊ io resuscitatio mortui dīna vtute fcā ē miraculosa. hꝫ q̄ volūtas ad aligd trahat ɔ ordinē ipsi⁹ ē in q̄tū ē libera. cū g̃ i iustificatōe ipy trahat a ɔ ad bonū vr̄ q̄ iustificatio sit miraculosa. ¶ Sz ɔ. iustificatio nō ē ꝑter spēz ꝓueniēs. hꝫ B ē de rōne miraculi. g̃ iustificatio nō est miraculosa. ¶ ℙ. miracula dīn⁹ q̄ raro accidūt. hꝫ frequēter aliq̄ iustificant. g̃ nō ē miraculosa actio.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ifusio gr̄e ⁊ remissio culpe nō sint i codez istāti. gr̄a. n. nō dat nisi digno. hꝫ nll⁹ ē dign⁹ in q̄ culpa ē. g̃ gr̄a dat ei a q̄ culpa iā remota ē: ⁊ sic nō sūt sil. ¶ ℙ. gr̄a adueniēs expellit culpā: hꝫ nihil agit nisi posq̄ ē. gr̄a āt nō ꝑus ē q̄ isit. g̃ ɔz q̄ gr̄a ꝑus sit in subo q̄ culpa expellat: et ita nō sūt sil⁹ tpe gr̄e ifusio: ⁊ culpe remissio. ¶ ℙ. culpa ⁊ gr̄a nō sūt in codē istāti in aīa: q̄ ɔria nō sūt sil⁹ in codez. g̃ istās in q̄ vltio ē culpa in aīa ē aliō ab illo instāti in q̄ ꝑ est gr̄a in ipsa. hꝫ iter q̄libz duo istātia ē tps mediū. g̃ ꝑus tpe expellit culpa ab aīa q̄ gr̄a ifundat. ¶ Sz ɔ. iter ꝑus et posteri⁹ tpis cadit tps mediū: hꝫ posq̄ culpa ē expulsa ab aīa nō ē in ipa nec gr̄a iest anq̄ ifūdat. g̃ si ꝑus tpe culpa expellat q̄ gr̄a ifundat erit aliq̄ tps in q̄ aīa gr̄a ⁊ culpa ꝑmixta: q̄ ē ipossē: q̄ dato q̄ in illo tpe mozeret: nꝫ iret ad ifernū: nꝫ ad paradisꝫ final⁹: q̄ ē ipossē. ¶ ℙ. remissio culpe ⁊ ifusio gr̄e se hñt in iustificatiōe: sic itroductio formę ⁊ expulsio alteri⁹ in gnātiōe nāli. hꝫ illa duo sūt i eodē istāti. g̃ ⁊ hec duo. pbatio medie: q̄ termin⁹ cuiuslz mot⁹ ē in istāti: hꝫ vtrūq̄ ꝑdcōz ē termin⁹ alteratōis. vt ī. 6. phy. dicit commē. g̃ sunt in eodem istanti.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ sit successiua: q̄ nll⁹ mot⁹ ē i istāti. hꝫ i ipa iustificatiōe ē mot⁹ li. ar. g̃ ē i istāti: hꝫ successiua. ¶ ℙ. sic itellꝫ ē simplex: ita ⁊ li. ar. ē simplex. hꝫ ꝓ simplicitatē intellect⁹ ipossē ē sil⁹ pla itelligere. g̃ ꝓ simplicitatē li. ar. impossē ē li. ar. sil⁹ ferri ad diuersa. g̃ cū in iustificatiōe ipy sit mot⁹ li. ar. in deū ⁊ pctm̄ nō erit iustificatio ipy i istāti: hꝫ successiua. ¶ ℙ. ipossē ē idē sil⁹ esse ⁊ nō ee: hꝫ q̄ fit nō ē in ꝓmptu? q̄ aūt ē fcīn ē i eisdē. g̃ ipossē ē sil⁹ fieri ⁊ fcīn ee hꝫ iustificatio ē q̄dā fieri. g̃ ipossē ē sil⁹ iustificari ee ⁊ iustificatū ee. g̃ iustificatō ē successiua: q̄ iter q̄libz ꝑus ⁊ posterius istās tpis cadit tps mediū vt dcm̄ est. ¶ ℙ. forme q̄ suscipiūt magis ⁊ min⁹ nō iducūt subito in subo: hꝫ gr̄a suscipit magis ⁊ min⁹. g̃ successiue ifūdit in subo: ⁊ sic iustificatio ē successiua. ¶ Sz ɔ. efficacioz est vtus dīna ad agendū q̄ vtus nāe: sed vtute nāe gnātio q̄ fit ignis ē in istāti. ꝙmulto fortius aligs fit iustus vtute dīna in istanti.

¶ Rn̄: dōz ad p^am. q. q̄ de rōe miracli hꝫ se sūpti tria sūt: q̄rū p^m ē q̄ illō q̄ fit per miraculū fit. s. vtutez nāe create agētis: z^m vt in nā recipiēte nō sit ordo nāl⁹ ad illi⁹ suscēptionē: hꝫ solū potētia obedientie ad deum. tertiū vt ꝑter motū cōsuetū tali effectui ipe effect⁹ iducat. Exēplū ꝑmi est de glia corpoz in resurrectiōe ad quā nā non attingit. Exemplū scdi est de illuminatiōe ceci in quo nō est potētia nālis ad suscipiendū visuz. Exemplū tertij est de ɔuersione aq̄ in vinum ꝑter cursuz nāe. Et hec tria aliquo mō sp cōcurrūt ad actū miraculosuz: q̄ ⁊ si visiua potētia nō excedat vires nāe absolute loq̄ndo: q̄ ea ꝑ gnātōez iduē excedit: tñ vires nāe ɔsiderata ipotētia rcipiēt⁹: ⁊ si adsit potētia absoluta aligā sic in cōuersiōe aq̄ in vinū: tñ ꝑ cōparationē ad modū fiēdi neutrū adest: ⁊ io in diffone miraculi ponīt arduū q̄tū ad p^m. ꝑter spez. s. nāe q̄tū ad z^m. insolitū q̄tū ad 3^m. ⁊ io ille effect⁹ q̄ imediate ē a deo tm̄: ⁊ tm̄ iest recipiēti ordo nālis ad recipiēdū illū effectū: nō ꝑ aliū modū q̄ ꝑ istū: nō erit miraculosus: sic ꝑ ō ifusiōe aīe rōnal⁹: ⁊ sil⁹ ē ō iustificatiōe ipy: q̄ ordo nālis iest aīe ad iustitie rectitudinē ɔsequēdā: nec alio⁹ eā cōseq̄ pōt q̄ a deo imediate: ⁊ io iustificatio ipy ō se nō ē miraculosa: hꝫ pōt hre aliqd miraculosū adiūctū: qō iustificatiōi viā parat. ¶ Ad p^m g̃ dōz q̄ vbū Aug. itelligendū est q̄tū ad id qō fit: q̄ in creatiōe fit res ꝑm se nāe q̄ ē min⁹ q̄ ee gr̄e qō dat in iustificatiōe: hꝫ q̄tū ad modū faciēdi difficilioz est creatiōis act⁹: q̄ potētiā nō ꝓsupponit: ⁊ tm̄ de creatione qdam dicunt q̄ nō est miraculosa: eo q̄ nō est ali⁹ modus ꝓducendi illas res in esse. ¶ Ad z^m dōm q̄ ɔriū inētuz in subo resistit actiōi duplr. vno mō in q̄tū agit in ipz agentez: qō pz in mutuo agentib⁹ ⁊ patientib⁹. alio modo impedimentū prestādo in ipso susceptibili ad receptionē formę. ꝑmo mō nō pōt ee aliqua resistētia ad diuinā actiones: q̄ ipse ē agēs: nullo mō patiēs: ⁊ io resistētia i actione eius nō est nisi ex pte effect⁹ recipiētis. ɔriuz aūt impedit ne suū ɔriuz i subiectū recipiat formal⁹ nō actiue: in q̄tum. s. facit potētiā nō ee ꝓpa illi formę. vñ pz q̄ plus resistit isto mō illud qō oino subtrahit potētiā q̄tū qō posita potētia facit eaz nō esse ꝓpriam: ⁊ ideo difficilius ē aliquid facere ex nihilo q̄tū ex cōtrario. hoc aūt pōt nā. ꝑmuz aūt nō pōt. ¶ Ad tertiū dōm: q̄ volūtas nō trahit in iustificatione per modū coactionis: sed vt libere velit illud ad quod deus eam mouet.

¶ Ad scēdā qōnē dōz: q̄ expulsio formę dicit terminum mot⁹ illi⁹ q̄ est ad corruptionē ordinat⁹: ⁊ introductio formę dicit sil⁹ terminū mot⁹ illi⁹ q̄ ꝓcedit generationez: q̄ taz gnātio q̄ corruptio sunt termini mot⁹. oē aūt qō mouet q̄n est in termino mot⁹ disponīt ꝑm illud ad qō mot⁹ ordinat. ⁊ ideo cū motus corruptiōis tēdat in nō esse. generatiōis vero ad esse q̄n forma introducīt forma est: q̄n aūt expellit nō est: ⁊ q̄ itroduci dicit forma q̄n ꝑmo est. expelli aūt q̄n ꝑmo nō ē. nō pōt ee mā sine forma hac vel illa: ⁊ ideo simul est ibi expulsio vni⁹ formę: ⁊ introductio alterius. cū g̃ sil⁹ aīa nō possit esse sine culpa vel gr̄a: simil est in fusio gr̄e ⁊ remissio culpe. ¶ Ad p^mū g̃ dōz: q̄ sicut albedo nunq̄ ē in nō albo: q̄ sua ꝑsentia facit albuz: ita gr̄a nunq̄ est in idigno: q̄ sua ꝑsentia facit dignū: ⁊ ꝑpter hoc nō oz q̄ ꝑus sit dignus q̄ gratiā habeat. ¶ Ad secundum dōm q̄ gr̄a nō agit ad destructionē culpe per modum cause efficiētis: sed ꝑ modū cause formalis que simul ē cū suo effectu formali qui est esse hoc: ⁊ non esse cōtrarium.

¶ Ad tertiū dōz: q̄ q̄uis aīa ꝑm se sit supra tps: vt dicit in li. de cāis: tm̄ act⁹ ei⁹ q̄ accīs mēsurat tpe q̄ē mēsura ꝓmi mot⁹: in q̄tū. s. mot⁹ aie itellectiue hñt ɔnexionē cuiz motib⁹ aie sensitiue q̄ exercent corpalib⁹ organis ⁊ depēdent quodāmō ex eis. vñ nō vr̄ dōz q̄ ei⁹ alteratiōes ꝑm vitā quā nūc agit alio tpe mēsurēt q̄ illo qō mēsurat motū celi: sic dicebat in. i. li. de motu angeli. di. 37. ⁊ ꝓ hꝫ iter qō libet istās sui tpis: ⁊ aliud istās ē accipe tps mediū. Et ideo dōz est q̄ nō ē assignare vltimū instās in quo est culpa: hꝫ ꝓmū in quo nō est: hꝫ est assignare ꝓmū instās in quo est gratia: ⁊ quō hoc sit verū pz ex his que dicta sūt supra di. xi. de trāsubstātiatiōe panis in corpoze xpi.

¶ Ad. .q. dōz. q̄ triplex ē modus formax. q̄dā enī formę sunt q̄ recipiūt magis ⁊ min⁹ ꝑm elōgationē a cōtrario ⁊ ꝑm accessum ad causam ꝓpriorz: sicut albedo: ⁊ ideo talis

Universidad de Deusto
Biblioteca

forma ēt succeſſiue in ſubo recipiť.ꝛ poſtq̄ recepta ē itendiť ꝛ remittiť.q̄dꝫ aūt forma eſt q̄ nō recipit magis nec min⁹:neq; ſic neq; ſic.qz ipoſitio ei⁹ ē in idiuiſibili:ſiť forma ſubal':ꝛ tal' forma neq; recipiť ſucceſſiue in ſubo:neq; itēdiť:neq; remittiť poſtq̄ ſuſcepta fuerit. q̄dā aūt forma medio mō ſe bz:qz nō recipit magis aut min⁹ ſm elongationē a ȝrio:eo q̄ nullo⁹ ſuo ȝrio cōmiſcibile ē: ꝛ in B̄ uenit cū forma ſubali:ſz tn̄ ſuſcipit magis ꝛ min⁹ ſz acceſſū ad ſuā cām:ſiť pz de luce:ꝛ iō tal' forma nō recipiť ſucceſſiue in ſubo:ſiť nec forma ſubalis.ſz tn̄ poſtq̄ ieſt pōt itēdi ꝛ remitti ſm acceſſuz ad cāz gr̄e.ꝛ iō ſiť in iſtāti ē itroductio forme ſubal'in māz:ꝛ in codē iſtāti expulſio alteri⁹ forme:ꝛ in codē iſtāti ꝓpleta diſpō q̄ ē neč̄itas ad formā ꝛ p ſe termin⁹ alteratiōis:ita ifuſio gr̄e ē in iſtāti: ꝛ in codē iſtāti ē remiſſio culpe:ꝛ mot⁹ li.ar.q eſt q̄ſi diſpō ꝓpleta ad ſuſcipiēdā gr̄az:ꝛ ſic totū qō ad iuſtificationē regriť ē in iſtāti. vñ iuſtificatio nō ē ſucceſſiua:ſz ſubita. ¶ Ad p̄m ḡ dōz q⁹ mot⁹ duplr dr̄. vt pz in.3.de aīa. Eſt.n.qdā mot⁹ q̄ eſt act⁹ īperfecti:q eſt exit⁹ de potētia in actū:ꝛ tal'oz q⁹ ſit ſucceſſiuus.qz ſp expectat aliqd in futuꝝ ad pfectionē ſue ſpēi: eo q⁹ ps mot⁹ eſt alteri⁹ ſpēi a toto motu:vt dr̄ in.io.etbi. ſiť pz in alteratiōe de motu q eſt ad albedinē e⁹ ps ē motus ad mediū coloꝛē ſpē differēs:ſi diuiſiz accipiať. Alius mot⁹ ē act⁹ pfecti q magis opatio dr̄:q nō expectat aliqd in futurū ad cōplemētū ſue ſpēi:ſiť ſentire:ꝛ talis motus nō ē ſucceſſiu⁹:ſz ſubit⁹:ꝛ ſi cōtigat q⁹ tal' mot⁹ ſit in tpe. B̄ erit p accīs:qz mēſurať in q̄libz iſtāti illi⁹ tpis in q̄ dr̄ eē:ſiť eē boiez in tpe ē ꝛ in iſtāti:ꝛ tal' mot⁹ ē mot⁹ li.ar.ō quo logmur:ꝛ iō ē in iſtāti.ſec⁹ aūt cēt ſi cēt mot⁹ collatiuus:qz tūc nō poſſet eē in iſtāti pp diſcurſū de vno i aliō. ¶ Ad z^m dōm q⁹ itellect⁹ qñ itelligit aliquid in ordie ad aliud:itelligit vtrūq;:nō tn̄ ſegť q⁹ pl'a itelligat:qz intelligit ea vt vnū:ſiť itelligit relationē vni⁹ ad alterū.ſil'r etiā li.ar.pōt ſil' moueri in diuerſa:ita q⁹ in vnū pordinem ad aliud:ꝛ pp B̄ mot⁹ vtutis iperate ē ſil'cū motu vtutis iperātis:qz mot⁹ vtutis iperate ordinať ad finē vtutꝫ iperātis:ſiť q⁹ vult ſuſtiere mozteē pp deū ſil' moueť li.ar.ei⁹ motu fortitudis:ꝛ motu charitatis:q actū fortitudis iperat. vñ cū mot⁹ li.ar.in pctō elicit⁹ a pnīa iperat⁹ a charitate ſit.qz pp deū dcteſtať qs pctīs qō cōmiſit:ſil'r vterq; motus eē pōt. ¶ Ad 3^m dōz q⁹ in mutatiōib⁹ q̄ ſūt termi motus idē fz rē ē fieri ꝛ factū eē:ſiť termiari ꝛ termiatuz eē: ſz diuerſimode ſignificať in fieri.ſ.ſm reſpectū ad motū precedentē:cui⁹ eſt termin⁹ in facto eſſe ſm ſe:ꝛ iō nō ſequitur q⁹ ſimul ſit ꝛ nō ſit:ſz q⁹ bēat eē poſt nō eē. ¶ Ad 4^m pz ſolutio ex predictis. Qō. II.

Deinde queritur de ꝓtritiōe. ¶ Et circa hoc q̄runť qnq;. p̄ gd ſit. z^o de quo eē ōbeat. 3° quāta eē debeat. 4.º de duratione ipſi⁹. 5° de effectu eius.

Ad primum ſic pcedit.Uideť q⁹ cōtritio nō ſit dolor pro pctīs aſſumptis cū ꝓpoſito cōfitendi ꝛ ſatiſfaciendi:vt gdam diffiniūt: dolor enim in hoc a timore differt:q⁹ dolor eſt de malo p̄ſenti: timor de malo futuro:ſed peccata de quib⁹ homo conteriť non ſunt quādo eſt cōtritio:vt ex dictis pz.q̄ de eis nō pōt eſſe dolor. ¶ P̄. Fm Aug.in lib. de ci. dei. Dolor eſt de his que nobis nolentibus accidunt.ſed pctā nō ſunt huiuſmodi. ergo ꝛc. ¶ P̄. ſi dolet de pctīs ꝑteritis: aut vult ea nō cē: aut non fuiſſe.ſi vult ea nō eſſe:ꝛ iam non ſunt.ergo habz q̄d vult.ergo magis gaudiū eſt q̄z dolor. ſi aūt vult ea nō fuiſſe.hoc aūt eſt ipoſſibile:qz q̄d factum eſt: non pōt non fuiſſe.ergo volūtas ſua ſtulta eſt:q̄d nō eſt dōz de cōtrq; qz nullus qui ſm virtutē opať eſt ſtult⁹.vt dr̄ in.4. etb. ꝓtritio nullo⁹ ē dolor. ¶ P̄. ſiť i ꝓtritiōe regriť dolor:ditꝛ pudor:ꝛ ēt gaudiū.q̄ nō magis dz dici dolor q̄z gaudiuꝫ vl' pudor. ¶ P̄. ꝓtritio oia pctā ſanat. ſz ȝria ȝrys ſanāt. q̄ ꝓtritio dz eē ȝria oīb⁹ pctīs. ſz q̄dā pctā ſūt dolorez:ſ. iuidia:accidia.q̄ ꝓtritio nō ē dolor. ¶ P̄. ꝓtritio noū a dolor:ſz q̄d dať nō aſſumiť.q̄ ꝓtritio nō ē dolor aſſumptus. ¶ P̄. q̄ñz ꝓtritio ſegť ꝓfeſſionē.ſz ille q nūc ē ꝓfeſſus dō pctō vno nō teneť iteꝛ ꝓfiteri:vt ifra dicēť di.zz.q̄ nō ē ꝓfeſſus dō in ꝓtritiōe eē ꝑpoſitū ꝓfitēdi. ¶ P̄. ſatiſfactio ꝛ cōfeſſiō ſūt neč̄ia ad B̄ q⁹ pena remittať q̄ i ꝓtritōe remiſſa ñ fuit. ſz q̄ñz tota in ꝓtritiōe remittiť.q̄ nō ē neč̄iuz ſemp q⁹ cōtritus bēat ꝑpoſitū confitēdi ꝛ ſatiſfaciendi.

¶ Ulteri⁹ vť q⁹ ꝓtritio nō ſit act⁹ vtutꝫ. paſſiōes.n.nō ſūt act⁹ vtutū:q̄z eis nō laudamur:nꝛ vituꝑamur.ſiť dr̄ in.2. etb.ſz dolor ē paſſio.cū ḡ ꝓtritio ſit dolor.vť q⁹ nō ſit act⁹ vtutꝫ. ¶ P̄. oīs act⁹ vtutꝫ ē ab eo q hz vtutē. ſz ꝓtritio nō ſignificat vt ꝓcedēs a ꝓtrito:ſz magis:vt i ipz ab alio ēfectu ꝓcedit:ꝛ ſil'r ꝓpoſitio ſz q⁹ alio noīe dr̄. ḡ ꝓtritio nō act⁹ vtutis. ¶ P̄. ſiť ꝓtritio dr̄ a terēdo: ita ꝛ attritio: ſed attritio nō eſt act⁹ virtutis vt ab oīb⁹ dr̄. ḡ nec contritio. ¶ P̄. actus vtutū ſunt ſz oē tēpus eodē mō:eo q⁹ ſunt ex lege nāli:ſz ꝓtritio nō videť q⁹ ſemp ſit eodē mō in vetere ꝛ noua lege:qz nec ꝓfeſſio:nec ſatiſfactio ȝque diuidit. ꝓtritio nō eſt actus virtutis. ¶ Sz ȝ. nihil eſt meritorium niſi act⁹ virtutis:ſz ꝓtritio eſt act⁹ quidā meritori⁹. ergo actus vtutis. ¶ P̄. ſicut ad vtutē ꝑtinet facere bonum: declinare a malo:eo q⁹ vtrūq; eſt iuſtitie gñalis ps q⁹ oīs virt⁹:ſed declinam⁹ a malo p ꝓtritionē. ḡ cōtritio actus vtutis:ſicut act⁹ gb⁹ aliqd boni facimus.

¶ Ulterius videť q⁹ attritio poſſit fieri ꝓtritio.differt cōtritio ab attritiōe:ſicut formatū ab iformi: ſz fides formis fit formata.ḡ attritio pōt fieri cōtritio. ¶ P̄. recipit pfectionē remota ꝓuatiōe:ſz dolor ſe hz ad gr̄am ſicut mā ad formā:qz gr̄a iformat dolorem.ḡ dolor q̄z erat iformis culpa exiſtēte q̄ eſt ꝓuatio gr̄e:remota recipiet pfectionez informationis a gr̄a:ꝛ ſic idē q⁹. ¶ P̄. illud q⁹ totū eē ſue ſpēi hz in iſtāti:manet idē in ſubiecto uerſis inſtātib⁹ tpis:ſicut eē boiem eſt idē in ꝓmo ſtanti gñationis:ꝛ in oībus ſequētib⁹:ſz mot⁹ li.ar. eſt hꝺ: ſicut ꝓa dicta eſt . ḡ pōt manere idē in diuerſis iſtātibus ſtanti. ḡ eſt idē numero cū gr̄a ꝛ ſine gr̄a.ꝛ ſic videť q⁹ ille habitꝰ li.ar.q ꝓus erat iformis:poſtea poſſet eē format⁹:ꝛ ſic attritio fiet cōtritio. ¶ Sz ȝ. quoꝛ ꝓncipia ſūt diuerſa oīno eoꝛ nō pōt fieri vnū id q⁹ eſt alterū:ſz attritiōis ꝓncipium eſt timoꝛ ſeruilis.ꝓtritionis aūt timoꝛ initialis. ḡ attritio nō pōt fieri ꝓtritio. ¶ P̄. nālia nō fiūt gratuita ſm cōem opinionē:ſz nāle dicit⁹ q⁹ eſt ante gratiā: ꝛ ſic attritio fit ante naturalia cōputabit.ergo nō poteſt fieri ꝓtritio cū ſit gratuituz bonum.

¶ Ad p̄mū dōz ad p̄maz.q.q⁹ initiū oīs pctī ē ſuꝑbia q⁹ q̄ hō ſenſui ſuo īherēs a mādatl dīnis recedit.ꝛ iō oz q⁹ q̄ qō deſtruit pctm̄:hoīez a ſenſu diſcedere faciat. ille autē in ſenſu ſuo ꝑseuerat rigidus ꝛ durus p ſilitudinē vocis vñ ꝛ frāgi aliqs dicit q̄ñ a ſenſu ſuo deuellit:ſz iter fractionē ꝛ ꝓminutionē ſiue ꝓtritionē i reb⁹ mālib⁹:vñ b. ad ſpūalia trāſferunť:hoc itereſt:vt dr̄ in.4.etbi.q⁹ dicunť aliq̄ qñ in magnas ptes diuidunť: ſz cōminuti ꝓteri qñ ad ptes minimas reducit q⁹ hō totalr affectū pctī q̄z ad dimiſſionē pctī requirit q⁹ hō totalr affectū pctī mittat p quē quādā ꝓtinuitatē ꝛ ſoliditatē i ſenſu ſuo habebat.iō act⁹ ille q̄ pctm̄ remittit ꝓtritio dr̄ p ſilitudinē q̄ gdē ꝓtritiōe pl'a pñt ꝓſiderari.ſ.ipſa ſuba actus: modus agēdi:p̄n ꝛ effect⁹:ꝛ ſz hoc de ꝓtritiōe iueniunť diuerſe diffōes tradite.q̄tū.n.ad ipaz ſubaz act⁹ dať pdcā diffō

ꝛ q̄z actus cōtritiōis eſt act⁹ vtutis ꝛ eſt pars pnīe ſacr̄i:iō manifeſtať in pdcā diffōe inq̄ť ē act⁹ vtutis.ꝛ p hoc q⁹ ponit gen⁹ ipſi⁹.ſ.dolor ꝛ oīz in B̄ q⁹ diť p pctīs:ꝛ electio q̄ regriť ad actū vtutis:in B̄ q⁹ diť aſſūpt⁹:ſz inq̄tū eſt pars ſacr̄i:p B̄ q⁹ tāgiť ordo ipſi⁹ ad alias ptes:cū diť: cū ꝑpoſito ꝛc. Alia ēt diffō iueniť q̄ diffinit ꝓtritionē fz q⁹ eſt act⁹ vtutis tn̄:ſz addiť ad pdcāz diffōnē dr̄ia ȝhēs ipz ad ſpāle vtutē.ſ.pniaz. Diť.n.q⁹ pnīa ē dolor volūtari⁹ ſp ꝑ pctō puniēs qō dolet cōmiſiſſe.in B̄.n.q⁹ addiť punitio ad ſpāle vtutē ȝhiť:ꝛ de vtute h⁹.ſ.di.14.dcīn ē.qz ibi eſt poſita q̄ſi ſilis diffō de pnīa cui ꝑcipue ꝓpetit rōne cōtritiōis.alia aūt diffō iueniť Jſido.q̄ tal' ē. Cōtritio ē ꝓpūctio ꝛ būilitas mētis cū lachrymis veniēs de recordatōe pctī ꝛ timoꝛe iudicy:ꝛ hec gdē tāgit rōnē noīs in B̄ q⁹ diť būilitas mētis:qz ſic ꝓ ſuperbiā aliqs ī ſenſu ſuo rigid⁹ reddiť: ita q B̄ q⁹ a ſenſu ſuo ꝓtrit⁹ recedit būiliať. tāgit ēt modū exterioꝛē in B̄ q⁹ diť cū lachrymis:ꝛ p̄n^m ꝓtritiōis in B̄ q⁹ diť:veniēs de recordatiōe ꝛc. alia ſumiť ex vbis aug.q̄ tāgit effectū cōtritōis.ſ.Cōtritio ē dolor remittēs peccatū. alia ſumit ex vbis Greg.q̄ tal' ē. Contritio ē būilitas ſpūs ānibilans pctm̄ iter ſpē ꝛ timoꝛē.ꝛ hec tāgit rōnē noīs:in B̄ q⁹ diť q ꝓtritio ē būilitas ſpūs:ꝛ effect⁹ ei⁹ in B̄ q⁹ dicit ānibilās pctm̄:ꝛ originē in B̄ q⁹ diť iter ſpez ꝛ timoꝛē:nec ſolū ponit cām p̄ncipalez q̄ ē timoꝛ.ſz ēt q̄ ē ſpes ſine q̄ timoꝛ deſperationē facere poſſet. ¶ Ad p̄m ḡ dōz q⁹ dolor nō ē niſi de eo qō aliq̄ mō pñs eſt:pctm̄ aūt ꝑteritū ꝛſi nō ſit pñs ē tn̄ pñs q̄tū ad aliquē effectū ei⁹: vel diſpōnē ad peccādū:vel reatū aut maculā:vel ēt dānū tēporis quod aliq̄ mō nō pōt recuperari ēt pnīa peracta: vel ēt amiſſionez dignitatis inocētie ad quā mūḡ redire pōt p quā dicere potuiſſet. Nō reprehēdit me coz meum in oī vita mea.

¶ Uel dōz q⁹ pctm̄ ꝑteritū doloꝛē excitat inq̄tū pñtialr in memoria manet.ſiť ēt memoꝛando ꝑterita triſtitia eis afficimur ac ſi pñtia eēnt. Pōt ēt dici q⁹ ſiť memoria q̄ ē in ꝛ intellectiua pte nō eſt tātū ꝑteritoꝛ:ſz ēt pñtiuz. vt in.i. li.di.3.dcīn eſt.q̄uis memoria q̄ eſt ſenſitiue ptis:ſit tātū ꝑteritoꝛ:ita dolor q eſt in appetitu itellectiue ptis:pōt eē ꝑteritoꝛ ꝛ pñtiū:q̄uis dolor ſenſitiue ptis tātū ſit pſentiꝛ.eo q⁹ itellect⁹ abſtrahit a q̄libz tēporis dr̄ia:ſicut ꝛ ab aliis cōditiōib⁹ mālib⁹ q̄s ſenſus cōcernit. ¶ Ad z^m dōz q⁹ q̄uis pctā q̄ñ acciderūt volūtaria fuerūt:tn̄ q̄ñ de eis ꝓterimur volūtaria nō ſūt:ꝛ iō nobis nolētib⁹ acciderūt: nō q̄dē ſm volūtatē quā habuim⁹ cū ea volebam⁹:ſz ſm illā quā nūc hēm⁹ q̄ vellem⁹ vt nunq̄ fuiſſent. ¶ Ad 3^m dōm q̄uis volūtas ꝓpleta nō poſſit eē alicui⁹ ſapientis de ipoſi:tn̄ voluntas cōditionata q̄ ꝛ velleitas dr̄ eē pōt de ipoſib⁹:q̄ ēt ſapiens vellet qō ipoſe eſt ſi poſe foret:et iſta volūtas ſufficit ad doloꝛē cauſandū:ꝛ p̄cipue qñ ipoſ ſibilitas obtinēdi q⁹ volūtas ex nobis ꝓuenit:ꝛ ſic ē i ꝓpoſito. ¶ Ad 4^m dōm q⁹ q̄uis ſit in cōtritiōe gaudium ꝛ pudor:tn̄ gaudiū nō reſpicit directe pctm̄: ſz magis gr̄am recuperatā:vl' ēt ipz doloꝛē p quē gr̄a recupať: ſil'r pudor reſpicit effectū pctī q̄ ē īgliatio:qz vereēūdia ſm p̄hz ē timoꝛ ingliatiōis:ſz dolor directe ipz pctm̄ reſpicit:ꝛ iō cōtritio q̄ ad deletionē pctī ordinať magis dr̄ dolor q̄ aliqd ſuꝑadictoꝛ. ¶ Ad 5^m dōz q⁹ dolor nō ſolū opponiť gaudio ſz gen⁹.ſz ēt opponiť ſpāl'r dolor de bono dolozi ō magis dolēť gaudiuz de bono gaudio de malo. vñ ēt aliqñ aliqs dolet ſe ꝑ⁹ voluiſſe:ꝛ ſz B̄ ꝓtritio q̄uis ſit dolor pōt ſanare pctā q̄ in doloꝛe ꝓſiſtūt.tn̄ illi⁹ doloris eā eſt delectatio vel amoꝛ illicitus.ꝛ fm B̄ doloꝛe q̄ſi ȝrio ſanari pñt. ¶ Ad 6^m dōz q⁹ cōtritio eſt a deo ſolo q̄tū ad formā q̄ iformať: ſz q̄tū ad ſubaz act⁹ eſt ex li.ar.ꝛ a deo q operať in oīb⁹ operib⁹ nature ꝛ volūtatis. ¶ Ad ſeptimū dōm q⁹ cōtritio naturaliter ꝑcedit confeſſionez:ſed q⁹ aliqñ ſequať eſt p accidens ex ōfectu penitētis.ꝛ tn̄ tūc ēt dz hr̄e ꝓpoſitū ꝓfitendi ſi aliqd memorie occurrat qō ꝓfeſſus nō ſit. ¶ Ad 8^m dōz q⁹ q̄uis tota pēa poſſit p ꝓtritōz dimitti: tn̄ adhuc neč̄ia eſt cōfeſſio ꝛ ſatiſfactio:tuz qz hō non pōt eē certus de ſua ꝓtritiōe q⁹ fuerit ad totū tollendū ſufficiens:tū qz ꝓfeſſio ꝛ ſatiſfactio ſit in ꝑcepto. vñ tranſgreſſor conſtituerētur ſi non cōfiterer ꝛ ſatiſfaceret.

¶ Ad z^am.q.dō.q⁹ ꝓtritio fz ꝑtatē ſui noīs nō ſignificat actū vtut]:ſz magis q̄dā coꝛpalē paſſionē:fz B̄ nō q̄riť ſic de ꝓtritōe:ſz de eo ad qō ad ſignādū B̄ nomē p ſilitudinē adaptať:ſiť.n.iſtatio ꝑpē volūtatis ad malū faciēdū importat q̄tū eſt de ſe malū ex gñe ita illius volūtatis annihilatio ꝛ cōminutio q̄dā de ſe ipoꝛtat bonū ex gñe.qz B̄ ē detestari ꝑpriā volūtatē:q̄ pctm̄ cōmiſſuz ē: ꝛ iō cōtritio q̄ hec ſignat ipoꝛtat aliquā rectitudinē volūtatis:ꝛ pp B̄ eſt actus virtutis illius.ſ.cui⁹ eſt peccatū ꝑteritū detestari ꝛ deſtruere.ſ.penitentie. vt pz ex his que in.i4.di.dicta ſunt. ¶ Ad p̄mū ergo dōz q⁹ in cōtritiōe eſt duplex doloꝛ de pctō. vn⁹ in pte ſenſitiua q paſſio eſt:ꝛ hic nō eſt eſſentialr ꝓtritio ꝑut eſt act⁹ virtutis:ſz magis effect⁹ ipſi⁹:ſiť enī pnīe vť⁹ exterioꝛē pcnā ſuo coꝛpori infligit ad recōpēſandū offensaz que in deū cōmiſſa eſt offō mēbroꝛ: ita ēt ꝛ ipſi ꝛcupiſcibili penā infert doloꝛis ꝑdicti:qz ipſa ēt ad pctm̄ cooperabať:ſed tn̄ hic doloꝛ pōt ꝑtinere ad ꝓtritionez inq̄tū eſt pars ſacr̄i:qz ſacra nō ſolū in interioꝛib⁹ actibus:ſz etiā in exterioꝛib⁹ ꝛ in reb⁹ ſenſibilib⁹ nata ſunt eē. Alius doloꝛ eſt in volūtate qui nihil aliud eſt q̄ diſpliceētia alicui⁹ mali ſm q⁹ affect⁹ volūtatis nominať p noīa paſſionū:vt in.3.li.di.26.dictū eſt.ꝛ ſic cōtritio eſt doloꝛ p eſſentiā:ꝛ eſt act⁹ vtutis pnīe. ¶ Ad ſcām dōm:q⁹ ꝓtritio paſſiua accepta de rōne ſui dicit paſſionē alicui coꝛpori inhērētē:ſz q⁹ ab alio ſit inflicta hoc nō dicit ex rōne ſui nominis:ſed ex conſequēti.ſ.ex nā patiētis qō nō ē natū in ſe ipſum agere.ꝛ iō qñ träfferť ad actū volūtatis que ſeipſaz nata ē mouere:ſaluaꝛ ibi ſilitudo ꝛ actiōis ꝛ paſſiōis i ipa volūtate:inq̄tū enī ille rigoꝛ quo ꝑpaz volūtatē qs ſecutus eſt diſſoluiť:ſic ipſius volūtatis quaſi q̄dā paſſio ē cōtritio:inq̄tū aūt nō alio cogēte:ſed ſua ſpōte hoc accidit ſeipſaz cōterere dicit. ¶ Ad 3^m dōm:q⁹ attritio nō diť accēſſuz ad pfectā cōtritionē. vñ ī coꝛpalib⁹ dicunť attrita que aliquo mō ſunt cōminuta: ſed nō pfecte. ſed cōtritio diciť qñ oēs ptes trite ſunt ſimul per diuiſionē ad minima.ꝛ ideo ſignificat attritio in ſpūalibus quādā diſpliceētiaz de peccatis cōmiſſis:ſed nō pfectā:cōtritio aūt pfecta. ¶ Ad 4^m dōz:q⁹ contritio fz q⁹ in ſe ꝛſideraꝛ fuit ſp eodē modo in qualibet lege.ſicut enī futuruz pctm̄ ſemp oportet vitare:ita ſemp ꝛ de cōmiſſo dolere: ſed fz q⁹ importat ordinē ad alias penitētie ptes nō ſemp fuit eodez modo:eo q⁹ alie ptes eodē mō nō ſemp fuerūt. vñ nō opz q⁹ ſemp eodē mō fuerit ꝑpoſitū cōfitēdi:ꝛ ſatiſfaciēdi qō in diffinitione contritionis ponitur.

¶ Ad tertiā.q.dōm:q⁹ ſup hoc eſt duplex opinio: quidā.n. dicūt q⁹ attritio fit cōtritio ſicut fides iformis fit formata.ſed hoc vt videť nō pōt eē:qz q̄uis habit⁹ fidei iformis fiat format⁹:nunq̄ tn̄ actus fidei informis fit actus fidei formate:qz actus ille iformis tranſit ꝛ nō manet veniente charitate.attritio aūt ꝛ cōtritio nō dicūt habitū ſz actū tn̄.habitus.n. virtutū infuſarū qui volūtatē reſpiciūt nō pñt eſſe iformes cū charitatē conſequanť:vt in.3.li.dictum eſt.vnde anteq̄ gratia infundať nō eſt habit⁹ a quo act⁹ ꝓtritiōis poſtea elicit⁹:ꝛ ſic nullo mō attritio pōt fieri ꝓtritio:ꝛ hoc alia opinio dicit. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm:q⁹ nō eſt ſimile de fide ꝛ ꝓtritiōe:vt dictū ē. ¶ Ad ſcōz dōz:q⁹ remota ꝓuatiōe a mā q̄ manet pfectiōe aduenīēte formať mā illa:ſed doloꝛ ille qui erat informis nō manet charitate aduenīente:ꝛ iō formari nō pōt. Uel dōm q⁹ māe eēntia

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō hȝ originē a forma: sicut actꝰ hȝ originē ab habitu quo formaſ. vñ nō eſt icōueniēs mām iformari aliq̄ forma ō nouo q̄ ꝑius nō iformabaſ: ſed hoc de actu eſt ipoſſe: ſicut ipoſſibile eſt q̄ aliq̄d idē nūero oziaſ a ꝓncipio a quo ꝑius nō oziebaſ: q; res ſemel tm̄ in eſſe ꝓcedit. ¶ Ad 3m dōm q̄ cuius motꝰ itellectꝰ & volūtatis bēat totā ſuā ſpēm in vno inſtāti: ſicut & res ꝑmanēs: tm̄ ſm accns mēſuraſ tēpore ſm q̄ cāe ſue variabiles ſunt ꝑ tps. ſic. n. eſſe hoiem q̄ diu eſt in iſtāti tpe mēſuraſ: & q̄diu cāe eſſe hois manent eedē: & ipm eē manet: ſed mutatis cāis mutaſ illō eē ꝑ oppoſitū ad deſtructo: q; gñatio vniꝰ eſt corruptio alteriꝰ: & ſilr ipa diſpoſitio volūtatis q̄ talē actū cābat mutaſ & trāſit: & actꝰ ille idē nō manet: nec ſemel trāſiēs ꝑōt iteꝝ reſumi.

Ad ſecundum ſic ꝓcedit. Uideſ q̄ hō debeat cōteri de penis nō ſolū ō culpis Aug. n. in li. de pnīa dicit. Nemo vitā eternā cōſiderat: niſi eū hꝰ vite moꝛtalis peniteat: ſz moꝛtalitas vite q̄dā pena eſt. g̃ oz penitēs ēt de penis cōteri. ¶ Ꝑ. ſupza habitū eſt ex verbis aug. q̄ penitēs ſe oz dolere ex hꝰ q̄ vtute ſe priuauit. ſed ꝑuatio vtutis q̄dā pena eſt. g̃ ↄtritio eſt dolor & de penis. ¶ Sz ↄ. nll's tenet id de quo dolet. ſz penitens ſm ſuum nomē penam tenet. ergo nō dolet de pena: & ſic contritio que eſt dolor pnīalis nō eſt de pena.

¶ Ulterius vī q̄ cōtritio eē debeat de oziginali: de pctō. n. actuali cōteri debemꝰ nō rōne actꝰ inq̄ntū eſt ens q̄daz: ſed rōne deformitatis: q; actꝰ ſm ſuā ſubaz bonū q̄daz eſt & deo. ſz pctm̄ oziginale hz deformitatē: ſic & actuale. g̃ & de eo cōteri ōbemꝰ. ¶ Ꝑ. per pctm̄ oziginale hō fuit a deo auerſus: q; pena eiꝰ erat carētia diuine viſiōis: ſed cuilibz oz diſplicere ſe fuiſſe a deo auerſuz. g̃ hō debz hꝫ diſplicētiā pcti oziginalis. & ſic oz de ipo cōteri. ¶ Sz ↄ. medicina oz eē ꝓportionata moꝛbo: ſz pctm̄ oziginale ſine noſtra volūtate cōtractū eſt. g̃ nō requiriſ q̄ per actū volūtatis q̄ eſt cōtritio ab ipſo purgemur.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ non oz de oi actuali pctō cōmiſſo a nobis deberi ↄteri. q; ↄria ↄrua curant: ſz q̄dā pctā per triſtitiā cōmittunt: ſic accidia & inuidia. g̃ medicina eoꝝ nō oz eē triſtitia q̄ ē cōtritio: ſed gaudiū. ¶ Ꝑ. cōtritio ē actꝰ volūtatis q̄ nō ꝑōt eē de eo q̄ cognitiōi nō ſubiacet: ſz quedā pctā ſūt q̄ in cognitiōe nō hēmꝰ: ſic oblita. g̃ de eis nō ꝑōt eē ↄtritio. ¶ Ꝑ. ꝑ volūtariā cōtritionē delent illa q̄ ꝑ voluntatē cōmittunt. ſz ignoꝛātia volūtariū tollit. vt ꝑz per pm̄ in. 3. ethi. g̃ de eis q̄ ꝑ ignoꝛātiā accidūt nō oz eē contritio. ¶ Ꝑ. de illo pctō nō oz eē ↄtritio q̄ ꝑ cōtritionez nō tollit: ſz q̄dā pctā ſūt q̄ nō tollunt ꝑ ↄtritionē. ſ. venialia q̄ adhuc poſt cōtritiōis gr̃az manēt. g̃ nō de oibꝰ pctis ꝑteritis oz eē cōtritio. ¶ Sz ↄ. pnīa ē medicīa ↄ oia pctā actualia. ſz pnīa nō ē aliquox quoꝝ nō ſit ↄtritio q̄ eſt ꝑs pars eiꝰ. g̃ & de oibꝰ pctis oz eē cōtritio. ¶ Ꝑ. nullū pctm̄ remittiſ niſi qs iuſtificeſ: ſz ad iuſtificationē regriſ ↄtritio: vt ꝓius dictū eſt. g̃ de quolibet pctō cōteri oz.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ēt de pctis futuris aliqs ōbeat ↄteri: ↄtritio enī ē actꝰ li. ar. ſz li. ar. magis ſe extēdit ad futura q̄z ad ꝑterita: q; electio q̄ ē actꝰ li. ar. ē de ↄtingētibꝰ futuris. vt oī in. 3. ethi. g̃ ↄtritio ē magis de pctis futuris q̄z de ꝑteritis. ¶ Ꝑ. pctm̄ aggrauaſ ex ꝑñti effectu. vñ Piero. dic̄ q̄ pena arriu nōdū ē determiata: q; adhuc ē poſſ aliqs ꝑ ei' hereſiz cozruere: qbꝰ cozruētibꝰ ſp ei' pena augeſ. & ſilr ē de illo q̄ iudicaſ homicida ſi letalr pcuſſit: ēt añq̄ pcuſſus moꝛiaſ: ſz in illo itermedio oz pctōz cōteri de pctō. g̃ nō ſolū hꝫ q̄ hz q̄titatē ex ꝑteꝛito actu: ſz etiā ſm q̄ hz q̄titatē ex futuro: & ſic contritio reſpicit futurū. ¶ Sed ↄ. cōtritio eſt pars pnīe. ſed pnīa ſemꝑ reſpicit ꝑteritū. g̃ & cōtritio: & ſic nō eſt de peccato futuro.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ hō ōbeat ↄteri de pctō alieno. nō. n. petit aliqs idulgētiā: niſi de pctō de q̄ ↄtritꝰ ē: ſz ō pctis alienis idulgētia petiſ in ꝑs. Ab alienis ꝑce ꝓuo tuo. g̃ oz hō ↄteri ō pctis alienis. ¶ Ꝑ. hō ex charitate teneꝰ diligere ꝓximū: ſic ſcipz: ſz ꝑ dilectionē ſui & de malis ſuis dolere bōa ōſideraſ. g̃ cū teneamur ꝓxio ōſiderare bōa gr̃e: ſic & nobis. vī q̄ ōbeamꝰ de culpa ei' de dolere: ſic & de nr̄is. ſz cōtritio nihil aliud ē q̄z dolor de pctis. g̃ hō oz cōteri de pctis alienis. ¶ Sz ↄ. ↄtritio actꝰ pnīe vtutis ē. ſz nullus penitet niſi de his q̄ ipſe feē. g̃ nll's cōteriſ de pctis alienis.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ nō regraſ de ſingulis pctis moꝛtalibꝰ cōtritio. eſt. n. moꝛꝰ ↄtritiōis in iuſtificatiōe in iſtāti. ſz ſi illi nō ꝑōt hō recogitare ſingula pctā. g̃ nō oz q̄ ſit ↄtritio de ſingul'. ¶ Ꝑ. ↄtritio oz eē de pctis ſm q̄ auerſiō ad creaturā ſine auerſiōe a deo ↄtritoz ſi reg̃rit: ſz oia pctā moꝛtalia ↄueniūt ī auerſiōe. g̃ ↄ oia ſufficit vna ↄtritio. ¶ Ꝑ. pl's ↄueniūt pctā moꝛtalia actualia q̄ inuicē q̄z actualia & oziginale. ſed vnus baptiſmus delet oia omnia actualia & oziginale. g̃ vna cōtritio gñaſ delet oia pctā moꝛtalia. ¶ Sz ↄ. diuerſoꝝ moꝛboꝝ diuerſe ſunt medicine. q; nō ſanat oculū q̄ ſanat calcaneū: vt Dionyſius dicit. ſed contritio eſt medicina ſingularis contra vnum tantum moꝛtale. ergo nō ſufficit vna cōmunis de omnibꝰ. ¶ Ꝑ. contritio per confeſſionē explicaſ. ſed ſingula pctā moꝛtalia cōfiteri. g̃ & de ſingulis conteri.

¶ Ꝛ̄ ꝺeo dōz. ad ꝑmā. q. q̄ ↄtritio ipoꝛtat: vt dictū eſt cuius duri & itegri cōminutionē: hec aūt itegritas & ꝓportia ſuenit in malo culpe: q; volūtas q̄ eſt ipſiꝰ cauſa in eo qui male agit in ſuis terminis ſtat: nec ꝓcepto legis ordiꝝ & iō bui' mali diſplicētia cōtritio ꝑ ſilitudinē dicit̄ ibe ſilitudo nō ꝑōt adaptari ad malū pene: q; pena ſimpliciter minutionē dicit. & iō de malis pene ꝑōt eē dolor: ſed nō tritio. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q̄ pnīa ſm Aug. oz eē de bac vita moꝛtali: nō rōne ipſius moꝛtalitatis: niſi pnīa large ꝓpter ois dolor: ſed rōne pctōꝝ ad que ex infirmitate humane vite deducimur. ¶ Ad 2m dicēdū: q̄ ille dolor quo dolet de amiſſiōe vtutis ꝑ pctm̄ nō eſt eēntialr ipſa cōtritio: ſed eſt ꝓncipiū eiꝰ: ſicut cū aliqs mouet ad dolēdū de aliquo ꝓpter malū q̄ inde cōſecutus eſt.

¶ Ad ſcōz. q. dōz: q̄ ↄtritio: vt dictū eſt: eſt dolor mentis: & quodāmō cōminues volūtatis duritiē: & iō de ſolis pctis eſſe ꝑōt que ex duritia nr̄e volūtatis inueniūt: & q; pctm̄ oziginale nō nr̄a volūtate inducitur: ex viciate nāe oꝛigine ↄtractū. iō de ipſo nō ꝑōt eē ↄtritio ꝓpe loquēdo: ſz diſplicētia ꝑōt eē de eo vel dolor. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm: q̄ ↄtritio nō eſt de pctō rōne ſubē actus q; ex hoc nō hēt rōnē mali: nec q; itez rōne deformitatis: q; deformitas de ſe nō dicit rationē culpe: ſed ꝓportat penā. oz aūt de peccato eſſe contritio inq̄ntū ꝓportat vtrāq; deformitatē ex actu voluntatis ꝓueniētem: & hoc nō eſt in peccato oziginali. & ideo de eo nō eſt contritio. ¶ Similiter dōz ad ſcōm: q; auerſio volūtatis illa cui debetur contritio.

¶ Ad tertiā. q. dōz: q̄ oīs actualis culpa ex hoc cōtingit volūtas noſtra legi dei nō cedit: vel eā trāſgrediēdo: vel omittēdo: vel ꝑter eā agendo: & q; durū eſt q̄ habet gr̃am tentiā vt nō facile patiaſ. iō i omni actuali peccato ſuperabundantia quedā eſt voluntatis: & ꝓpter hoc ſi debeat peccatum curari oꝑtet q̄ per cōtritionē cōminuentē remittat.

¶ Ad ꝑmū ergo dōz: q̄ ſicut ex dictis patet ↄtritio oppoſitū eſt peccato ex parte illa q̄ ex electione volūtatis, ſed nō ſequētis iperiū diuine legis: nō aūt ex ꝑte eiꝰ q̄ eſt pctō mālē: & hoc ē ſup q̄ cadit electio. cadit aūt volūtas ſuper electio: nō ſolū ſup actꝰ aliaꝝ viriuz quibus voluntas vtitur ſine vtitur: ſed etiā ſuper actū ꝓpriuz ipſius. Voluntas enī vult ſe velle aliquid: & ſic electio voluntatis cadit ſupra doloreꝝ illum ſeu triſtitiaz que inuenitur in peccato inuidie & hꝫ. ſiue ille dolor ſit in ſenſu ſiue in ipſa mente: & iō illis pctis dolor ↄtritiōis oppoſitū. ¶ Ad 2m dōm q̄ obliuio de aliq̄ ꝑōt eē duplr. aut ita q̄ totalr a memoria exciderit: & tūc nō ꝑōt aliqs ingrere illud: aut ita q̄ ꝑtim a memoria exciderit: & ꝑtim maneat: ſic cū recolo me aliq̄d audiuiſſe ī gnāli: ſz neſcio qd ī ſpāli: & tūc regro ī memoria manet: ſed nō ī ſpāli: & iō cū regro ad recogniſcēdū. & ſm ꝺ ēt aliqō pctm̄ ꝑōt eē oblitū duplr. aut ita q̄ ī gnāli ī memoria maneat: ſz nō ī ſpāli: & tūc oz hō recogitare ad iueniēdū pctm̄: q; de quolz moꝛtali pctō hō teneꝰ ſpāliter ↄteri. ſi aūt iuenire nō poſſit: ſufficit de eo ↄteri ſz q̄ ī notitia teneꝰ: & oz hō nō ſolū ō pctō: ſz de obliuiōe ei' dolere q̄ ex negligētia ↄtigit. ſi aūt pctm̄ oīo a memoria excidit: tūc ex ipotētia faciēdi excuſatur a debito: & ſufficit gnāliſ ↄtritio de oī eo ī q̄ deū offendit: ſz q̄ ipotētia tolliſ: ſicut cū ad memoriā pctm̄ reuocaſ: tūc teneꝰ hō ſpāliꝛ ↄteri: ſicut ēt ō paupe q nō ꝑōt ſoluere q̄ oz excuſaſ: & tūc teneꝰ cum ꝑ potuerit. ¶ Ad 3. dōm q̄ ſi ignoꝛātia oīo tolleret volūtatē male agēdi excuſaret: & nō eēt pctm̄: ſed q̄z nō totalr tollit volūtatē: & tūc a toto nō excuſat: ſed a tāto: & iō de pctō ꝑ ignoꝛantiā ꝓmiſſo oz hō ↄteri. ¶ Ad 4m dōm q̄ pᵒ ↄtritionē de moꝛtali ꝑōt remanere veniale: ſz nō pᵒ ↄtritiōem de vēiali: & iō de vēialibꝰ ēt oz eſſe ↄtritio: eo mō q̄ & pnīa: ſic. ſ. di. ꝑcedēti dm̄ eſt. ¶ Ad. 4. q. dōz q̄ ī oibꝰ motoꝛibꝰ & mobilibꝰ oꝛdiatis: ita ē q̄ motoꝛ inferioꝛ hz motū ꝑꝑuz: & ꝑter ꝺ ſeq̄ in aliq̄ motum ſupioꝛis motoꝛis: ſic pz ī motu planetaꝝ q̄ ꝑter motꝰ ꝑꝑos ſequūt motū ꝓmi orbis. oibꝰ aūt vtutibꝰ moꝛalibus motoꝛ ē ipſa ꝓudētia q̄ oꝛ auriga vtutū: & iō q̄lz vtus moralis cū motu ꝓꝑo hz aliqd ō motu ꝓudētie: & iō cū pnīa ſit q̄dā virtꝰ moꝛalis: q; ē ꝑs iuſtitie cuz actu ꝓprio ꝓſeq̄t ꝓudentie motū: ꝓꝑius aūt actꝰ eiꝰ eſt ī obiectū ꝓꝑuz q̄ ō ēpctm̄ ꝓmiſſū: & iō ei' actꝰ ꝓncipal'. ſ. ↄtritio hꝫ ſuā ſpēz recipit tm̄ peccatum ꝑteritum: ſed ex conſequenti reſpicit futuꝝ ſm q̄ hz aliqd de actu ꝓudētie adiūctū: & non tm̄ illō futuꝝ rōe. ꝓꝑ ſpēi mouet: & ꝑꝑ ꝺ ille q ↄteriꝰ dolet de pctō ꝑterito: & cauet futuꝝ: ſz ñ oꝛ eē ↄtritio ō pctō futuro: ſz magis cautio q̄ ē ꝑs ꝓudētie ↄtritioni adiūcta. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q; li. ar. oꝛ eē de ↄtingētibꝰ futuris ſm q̄ ē de actib': ſz ñ ſm q̄ ē de obiectis actuū: q; hō ꝑt cogitare ex li. ar. de rebꝰ ꝑteritis & neceſſarys. ſz tm̄ ipſe actꝰ cogitatiōis ſm q̄ ſub li. ar. cadit ↄtigēs futuꝝ ē. & ſic ēt actꝰ ↄtritiōis ↄtigēs futuꝝ ē ſm q̄ ſub li. ar. cadit: ſz obiectū ei' ꝑt eē ꝑteritū. ¶ Ad. 2. dōm q̄ ille effectꝰ ñis q̄ pctm̄ aggraua ī actu ꝑceſſit velut ī cā: & iō q̄ ꝑmiſſū ē tota ſua q̄titate bīit: & ex effectu ꝑñti ñ accreſcit aliqd q̄ ad cl̄pe rōnē: niſi accreſcit q̄ ad penā acciūtale ſm q̄ plures bēbit rōnes dolēdi ī firmo de plīb' malis ꝓſecutis ex ſuo pctō: et ſic logī biero. vñ ñ oz q̄ ↄtritio ſit niſi de pctis ꝑteritis.

¶ Ad. 5. q. dōz q̄ illud idē ↄteriꝰ q̄ ꝑius duꝝ & itegrū fuit. vnde pz q̄ contritio ꝑ pctō ſit in eodē ī quo peccati duritia ꝓceſſit: & ſic de alienis pctis ñ eſt ↄtritio. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz q̄ ab alienis pctis ſibi parci ꝓpheta ꝑcaē inquātuz ex ꝓſortio pctoꝝ aliqs ꝑ ꝓſenſū aliquē imūdiciā ↄbiit: ſic ſcriptū eſt: cū puerſo puerteris. ¶ Ad 2m dōm q̄ de pctis aliozꝝ dolere debemꝰ: nō tm̄ oz q̄ de eis ↄteramur: q; non oīs doloꝛ de peccato ꝓteꝛito eſt ↄtritio: vt ex dictis pz.

¶ Ad. 3. q. dōm q̄ ↄtritio ꝑōt duplr ↄſiderari. ſ. quātuz ad ſui ꝓncipiū & quātū ad terminū. & dico ꝓncipiū ↄtritionis cogitationē q̄ gs cogitat de pctō & dolet: ſi nō doloꝛe cōtritionis ſaltē doloꝛe attritionis. termin' aūt ↄtritiōis ē q̄ doloꝛ ille iā gr̃a ifoꝛmaſ: quātū g̃ ad ꝓncipiū ↄtritiōis oz q̄ ſit de ſingul' pctis q̄ gs ī meōria hz: ſz q̄tū ad terminuz ſufficit q̄ ſit vna cōis de oibꝰ. tūc. n. ille motꝰ agit ī vi oīuz diſpōnū ꝓcedētiū: & ꝑ ꝺ ꝑs rñſio ad ꝓmū. ¶ Ad. 2. dōm q̄ quis oia pctā moꝛtalia ↄueniāt ī auerſiōe: tm̄ oꝛnt ī cā & mō auerſiōis ↄ q̄titate elōgatiōis a deo: & ꝺ ē ſm diuerſitatē auerſiōis. ¶ Ad 3m dōm q̄ baptiſmꝰ agit in virtute meriti xp̄i q̄ hūit ifinitā virtutē ad delēdū oia pctā: & ꝑꝑ ꝺ vnꝰ ſufficit ꝺ oia. ſed ī ↄtritione regriſ cū merito xp̄i actus nr̄. & ideo oz q̄ ſingul' pctis rñdeat ſigillatī: cū nō ſit ifinitā virtutē. vel dōm q̄ baptiſmꝰ ē ſpūalis gnātio: ſed pnīa quātū ad ↄtritionē & alias ſui ꝑtes ē ſpūalis q̄dā ſanatio ꝑ modū cuiuſdā alteratiōis. pz aūt ī gnātiōe cozpali aliquꝰ q̄ eſt cū cozruptiōe alteriꝰ q̄ vna gnātiōe remouentr oia accūtia ↄtria rei gnāte q̄ crāt accūtia rei cozrupte. ſz ī alteratiōe remoueꝰ tm̄ vnum accns ↄtriū accūti ad q̄ termināt alteratio. & ſilr vnꝰ baptiſmꝰ ſil' delet oia pctā nouā vitā iducēdo. ſed pnīa non delet oia pctā niſi ad ſingula feratur. & ideo oz de ſingulis conteri & confiteri.

Ad tertium ſic ꝓcedit: Uī q̄ ↄtritio nō ſit maioꝛ doloꝛ q̄ eē poſſit ī nā. doloꝛ. n. eſt ſenſus leſionis: ſed aliq̄ leſiones magis ſentiunt q̄z leſio pctī ſic leſio vulneris. g̃ ñ ē maxim' doloꝛ ↄtritio. ¶ Ꝑ. ex effectu ſumim' iudiciū ō cā. ſz effectꝰ doloꝛis ſūt lacℏrime. cū g̃ aliq̄ñ ↄtritꝰ nō emittat lacℏrimas cozpales de pctis: q̄s tm̄ emittit de moꝛte amici vel de ꝓuiſiōe vel aliq̄ hꝺ. vī q̄ ↄtritio ñ ſit doloꝛ maxim'. ¶ Ꝑ. q̄to aliqd plus hz de ꝓmixtione ↄzy tāto ē min' itēſum. ſz ↄtritiōis doloꝛ hz mltū de gaudio admixtū: q; ↄtritꝰ gaudet de liberatione ſpe vēie & de multis hꝺ. g̃ doloꝛ ſuus ē minim'. ¶ Ꝑ. doloꝛ ↄtritiōis diſplicētia q̄dā ē. ſz multa ſūt q̄ magis diſpliceāt ↄtrito q̄z pctā ſua ꝑterita. nō. n. vellet penā iferni ſuſtinere poti' q̄z peccare: nec itez ſuſtīuiſſe oēs pēas tales: aut ēt ſuſtinere: alꝰ pauci iueniręt ↄtriti. g̃ doloꝛ ↄtritionis non eſt maximus. ¶ Sed contra. ſm Augu. Omnis doloꝛ in amoꝛe fundatur. ſed amoꝛ charitatis in quo fundaſ doloꝛ ↄtritiōis ē maxim'. g̃ doloꝛ ↄtritiōis ē maxim'.

¶ Ꝑ. dolor ē de malo. g̃ de magis malo oz eſſe magis doloꝛ. ſz culpa ē magis maluz q̄z pena. ergo doloꝛ de culpa q̄ eſt contritio excedit omnem alium doloꝛem.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ non poſſit eſſe nimis magnus ↄtritiōis doloꝛ. nullus. n. doloꝛ ꝑōt eſſe imoderatioꝛ q̄z ille q̄ ꝓprium ſubiectū deſtruit. ſed doloꝛ ↄtritionis ſi eſt tāt' q̄ moꝛtez vel coꝛruptionē cozpis iducit ē laudabilis. dicit. n. Anſel. Utinā ſic ipinguēt̄ur viſcera aie mee vt medulle cozpis mei exiccent. Et Aug. dicit ſe eſſe dignū oc'los cecare plorādo. g̃ doloꝛ ↄtritionis nō ꝑōt eē nimi'. ¶ Ꝑ. doloꝛ ↄtritionis ex charitatis amoꝛe ꝓcedit. ſz amoꝛ charitatis non ꝑt eē nimi'. g̃ nec doloꝛ ↄtritiōis. ¶ Sz ↄ. oīs vt' moralis coꝛrūpit ꝑ ſupabūdātiā & ōfectū. ſz ↄtritio ē actꝰ vtut' moralis. ſ. pnīe cū ſit ps iuſtitie. g̃ ꝑt eē ſuꝑflu' doloꝛ ō pctis.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ñ debeat eē maioꝛ doloꝛ ō vno pctō q̄z de alio. Piero. n. collaudat paulū ō hꝺ q̄ mīma pctā plangebat ſic magna. g̃ ñ magis ē dolēdū ō vno q̄z ō alio. ¶ Ꝑ. motꝰ ↄtritōis ē ſubitꝰ. ſz ñ ꝑt vnꝰ motꝰ eē itēſioꝛ ſil' & remiſſioꝛ. g̃ ↄtritio oz eē maioꝛ ō vno pctō q̄z de alio. ¶ Ꝑ. de pctō ꝓpue ē ↄtritio ſm q̄ a deo auertit. ſz ī auerſiōe oia moꝛtalia pctā ↄueniūt: q; oia tollūt gr̃az q̄ aīa deo ↄiūgit. g̃ ō oibꝰ pctis moꝛtalibꝰ eq̄l' oz eē ↄtritio. ¶ Sed ↄ. Deu. 25. oꝛ. Sc̄oz mēſurā pctī erit & plagaꝝ mod'. ſz ↄtritioni de pctis plage ↄmēſuraſ: q; ↄtritio hz ꝓpositū ſatiſfaciendi annexū. ergo ↄtritio magis oz eē de vno pctō q̄z ō alio.

¶ Ꝑ. ō hoz hō ↄteri q̄ debuit vitare. ſz hō magis oz vitare vnū pctm̄ q̄z aliō: q; gui' ē ſi nec̄itas alt'z faciēdi icūberet. g̃ & ſilr de vno. ſ. grauioꝛi magis q̄z de alio dolere.

¶ Ꝛ̄ ꝺeo dōz ad. i. q. q̄ ſic. ſ. dictū ē: ī ↄtritiōe ē duplex doloꝛ. Unꝰ ipa volūtate q̄ ē eſſentialr ipa ↄtritio q̄ nihil aliud ē q̄z diſplicētia ꝑteriti pcti: & doloꝛ talꝰ ↄtritōe excedit alios doloꝛes: q; quātū aliquid placet ↄriū ei' diſplicet: finis aūt ſup oia placet cū oia ꝓp ipm deſiderent: & iō pctm̄ q̄ a fine vltio auertit ſup oia diſplicere oz. Aliꝰ doloꝛ ē in ꝑte ſenſitiua q̄ cauſaꝝ ex ꝓmo doloꝛ vl' ex neceſſitate nāe ſz q̄ vires iferioꝛes ſequunt motū ſupioꝝ: vl' ex electiōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝫ ꝙ hō penitēs i ſeipo hz dolorē excitaſ: vt ō pctis dole-
at: ⁊ neutro mō oz ꝙ ſit maxim⁹ dolor: qz vires iferiores
vehemēti⁹ mouēt ab obiect⁊ ppꝛys: q̄ ex redūdātia ſupio
rū viriū: ⁊ iō quāto opatio ſupioꝛ viriū ē ꝓpigoꝛ obiectis
iferioꝛ: tāto magis ſequunt eaꝛ motū ⁊ iō maioꝛ dolorē
i ſenſitiua pte ex leſiōe ſenſibili q̄ ſit ille g i ipſa redūdat
ex rōne: ⁊ ſil⁹ maioꝛ g redundat ex rōe ꝓſiderāte ſpūalia. vñ dolor in
ſenſitiua pte ex diſplicētia rōnis ꝓueniēs de pctō nō ē ma
ioꝛ aluꝰ doloꝛib⁹ g in ipa ſūt: ⁊ ſil⁹ nec doloꝛ g ē volūtarie
aſſūpt⁹: tū qz nō obedit affect⁹ iferioꝛ ſupioꝛi ad nutuꝫ: vt
paſſio tāta ſequaſ i inferioꝛi appetitu: q̄lē ordinat ſupioꝛ.
tū ēt qz paſſiones a rōne aſſumunt i actib⁹ virtutū ꝫ mēſu
rā quādā: quā qñq; doloꝛ g ē ſine vtute nō ſeruat: ſz exce
dit. ¶ Ad p^m g̃ dōz ꝙ ſic doloꝛ ſenſibilis ē de ſēſu leſiōis:
ita doloꝛ interioꝛ ē de cognitiōe alicui⁹ nociui: ⁊ iō q̄uis le
ſio pctī ſcōz ſenſuꝫ exterioꝛē nō ꝓcipiaſ: tñ ꝓcipiť eē ma
xima ꝫ ſenſuꝫ interioꝛē rōis. ¶ Ad z^m dōz ꝙ corpales i
mutatōes imediate ꝓſequūť ad paſſiōes ſēſitiue pt⁊: ⁊ eis
mediātib⁹ ad affectiōes appetitiue ſupioꝛis: ⁊ inde ē ꝙ ex
doloꝛe ſenſibili vl⁹ ēt ſenſibili vicio citi⁹ ſupfluūt lachrime
corporales q̄ de doloꝛe ſpūali ꝓtitiōis. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ
gaudiū illud qō de doloꝛe penitēs hz nō minuit diſplicē
tiā: qz ei nō ꝓtrariaſ: ꝫ auget ꝫm ꝙ oīs opatio augeť ꝑ ꝙ
ꝓriā delectatiōnē: vt oť i.io.ethi. ſicut g delectaſ i adiſcen
do aliquā ſciam meli⁹ adiſcit: ⁊ ſil⁹ g gaudet de diſplicen
tia vehemēti⁹ diſplicētiā hz. ꝫ bñ pōt eē ꝙ illud gaudiuꝫ
tēperat doloꝛē ex rōne i ptē ſenſitiuā reſultāte. ¶ Ad. 4.
dōz ꝙ q̄titas diſplicētie ō aliq̄ re oz eē ꝫ q̄titatē malicie
ipius. malicia aūt i culpa mortali mēſuraſ ex eo i quē pec
caſ iquātū ē ei idigna: ⁊ ex eo g peccat iquātū ē ei nociua:
⁊ qz bō oz plus deū q̄ ſe diligere: iō plus oz odire culpā i
quātū ē offenſa dei q̄ iquātū ē nociua ſibi. ē aūt nociua ſi
bi ꝓncipaliť i q̄tū ſepat ipz a deo: ⁊ ex hac pte ipa ſepatio a
deo q̄ pena q̄dā ē magis oz diſplicere q̄ ipa culpa i q̄tū hō
nocumētū iducit. qz qō ꝓp alterū odiť min⁹ odiť: ꝫ min⁹
q̄ culpa in q̄tū ē offenſa i deū. iter oēs aūt penas attēdiť
ordo malitie ꝫm q̄titatē nocumēti: ⁊ iō cū hō ſit maximuꝫ
nocuīntū q̄ maximū bonū ꝓuaſ: erit iter penas maxia ſe
paratio a deo: ⁊ ēt alia q̄titas mali accītalis: quā oz in di
ſplicētiā attēdere ꝫ rōnē pñtis ⁊ ꝑteriti: qz qō ꝑteritū ē iā
nō ē: vñ hz min⁹ de rōne ⁊ malicie ⁊ hōitatis: ⁊ ide ē ꝙ pl⁹
refugit hō ſuſtineť aligd mali i pñti vl⁹ futuro q̄z horreat
de ꝑterito: vñ nec aliq̄ paſſio aīe directe rñdet ꝑterito: ſic
doloꝛ rñdet pñti malo ⁊ timoꝛ futuro: ⁊ pp hō ō duob⁹ ma
lis ꝑteritis illud magis abhorret aīus cui⁹ maioꝛ effect⁹ in
pñti remanet vel i futuꝛ timeť: ēt ſi i ꝑterito min⁹ fuerit:
⁊ qz effect⁹ ꝓcedētis culpe nō ita ꝓcipiť q̄uꝫ ſic effect⁹ ꝑte
rite pene: tū qz culpa pfecti⁹ ſanať q̄ q̄dā pena: tū qz defec
t⁹ corpalis magis eſt manifeſt⁹ q̄ ſpūalis: iō hō ēt bñ di
ſpoſit⁹ q̄uꝫ magis ꝓcipit i ſe horꝛorē ꝓcedētis pene q̄ ꝓce
dētis culpe q̄uis magis eēt pat⁹ pati eādē penā q̄ ꝓmit
tere eādē culpā. ē ēt ꝓſiderādū in ꝓpatiōe culpe ⁊ pene ꝙ
q̄dā pene iſepabiliť hñt ꝓiūctaꝫ dei offēſaꝫ: ſicut ſepatio a
deo: q̄dā ēt addūt ꝓpetuitatē: ſicut pena inferni: pena g̃ il
la q̄ offenſa annexā hz: eodē mō vitāda ē: ſicut ⁊ culpa: ſed
illa q̄ ꝓpetuitatē addit ē magis q̄z culpa ſimpliꝛ fugiēda: ſi
tñ ab eis ſepeť rō offēſe: ⁊ ꝓſidereť tñ rō pene min⁹ hēnt
ō malicia q̄z cl⁹a in q̄tū ē offēſa dei: ⁊ pp hō min⁹ deberet
diſplicere. ¶ Sciēdū ē ēt ꝙ q̄uis taliter debeat eē ꝓtriti diſ
pō: nō tñ de his tētād⁹ ē: qz hō affect⁹ ſuos nō de facili mē
ſurare ꝑt: ⁊ qñz illud qō min⁹ diſplicet vł mag⁊ diſplicere.
qz ē ꝓpius ſēſibili nocumēto qō magis ē nobis notum.
¶ Ad. z. q. dōz ꝙ ꝓtritio ex pte dolor⁊ q ē i rōe. ſ. diſplicētie
q̄ pctī diſplicet in q̄tū ē offēſa dei ñ pōt eē nimia: ſic nec
amoꝛ charitat⁊ q̄ itēſo taliter diſplicētia itēdiť ꝑt eē nimi⁹: ꝫ
quātū ad doloꝛē ſenſibilē pōt eſſe nimia: ſicut ēt exterior
coꝛpis afflictio pōt eē nimia: vt. ē. di. 15. in qōne de ieiunio
ex vbis Piero. patuit. i his. n. oīb⁹ oz accipi ꝑ mēſura ꝓpor
uatio ſbiecti ⁊ bone bitudis ſufficiētis ad ea q̄ agēda ſcīa
būt: ⁊ pp hoc dī Ro. iz. Rōabile ſit obſequiū vłz. ¶ Ad ꝑ
g̃ dōz ꝙ Anſel. deſiderabat ex pinguedine deuotiōis mo
dullas corpales exiccari ñ quātū ad humoꝛē nāle: ꝫ qua
tuꝫ ad deſideria ⁊ ꝓcupiſcētias corpales. Aug. ātq̄uis di
gnū ſe cognoſceret amiſſiōe exterioꝛ oculoꝛ ꝓp pctm̄ ꝓ
glibꝫ peccatoꝛ nō ſolū eterna: ꝫ ꝑpali morte dign⁹ ēnō nl
volebat ſibi oculos eccare. ¶ Ad z^m dōz ꝙ rō illa ꝓcedit
de doloꝛ g ē i rōe: tertia aūt ꝓcedit de doloꝛe ſēſitiue ꝓpt.
¶ Ad. 3. q. dōz ꝙ de ꝓtritiōe dupliť poſſum⁹ log. vno mō ꝑ
ꝙ ſigillatiꝫ ſingulis pctīs rñdet: ⁊ ſic quātū ad doloꝛez ſu
periꝛis affect⁹ regriť ꝙ de maioꝛi pctō gs doleat magis
qz rō doloꝛis ē maioꝛ i vno q̄z i alio. ſ. offenſa dei: ex magis
. n. ſoꝛdiato actu deus magis offēdiť. ſil⁹ ēt cū maioꝛi cīpe
maioꝛ pena debeaſ: ēt doloꝛ ſēſitiue ptis ꝫ ꝙ pro pctō ex
electiōe aſſūmiť: qz pena pcti oz eē maioꝛ de maioꝛi pctō
ꝫ aūt ꝙ ex ipreſſiōe ſupioꝛis appetit⁹ inaſciť i inferioꝛem
tēdiť q̄titas doloꝛis ꝫ diſpōnē ptis ad recipiēdā ipreſſio
nē a ſupioꝛi: ⁊ nō ꝫ ſ quātitatē pctī. alio mō pōt accipi ꝓpor
tio ꝫ ꝙ ē ſil⁹ de oīb⁹: ſicut i actu iuſtificatiōis: ⁊ hec quidē
ꝓtritō vł ex ſingulоꝛ ꝓſideratiōe pctoꝛ ꝓcedit: ⁊ ſic ꝙuis
ſit act⁹ vn⁹: tū diſtinctio pctoꝛ manet vtute i ipo: vł ad mi
n⁹ hz, ꝓpoſitū de ſingulis cogitādi annexū. ⁊ ſic ēt dimiſſ
eſt magis de vno q̄z de alio. ¶ Ad p^m g̃ dōz ꝙ Paulus nō
laudať de hoc ꝙ ō oīb⁹ pctis doleret equaliť: ꝫ qz de pctis
pctīs tñ dolebat ac ſi eſſēt magna ꝑ opationez ad alios q
de pctīs dolēt: ꝫ ipſe multo ampliꝰ de maioꝛib⁹ dolebat.
¶ Ad z^m dōm ꝙ i illo ꝓtritiōis motu ſubitaneo q̄uis ad
actualiť diſtīctio ītētioīs rñdēs diuerſis pctīs ſueniri poſ
ſit: tñ ſueniť ibi eo mō. vt dictū ē: ⁊ ēt alio mō ꝫ ꝙ ſingu
la peccata ordinē hñt ad illud de q̄ i illa ꝓtritiōe generali
ꝓtrito dolēdū occurit. ſ. offēſa dei. qui. n. aliq̄ō totū appetit
vł diligit poti⁹ ēt diligit ptes ei⁹ q̄uis nō actu: ⁊ hoc mō ꝙ
hñt ordinē ad totū quaſdā plus. quaſdaꝫ min⁹. ſic q̄ dā
quā cōitatē diligit vtute ſingulos diligit pl⁹ ⁊ min⁹ ꝑ ordi
nē i bono cōi. ⁊ ſil⁹ g dolet de hō q̄ deū offēdat de ſin
uerſis īplicite dolet diuerſimode ꝫ ꝙ pl⁹ vł min⁹ ꝙ eas
offēdit. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ q̄uis qōlibet pctm̄ mortales cul
uertat: ⁊ gr̃aꝫ tollat: tū quodda pl⁹ elōgat q̄z aliud in q
habet maioꝛē diſſonantiā ex ſua inordinatione ad ordinē
diuine bonitatis q̄z aliud.

Ad quartū ſic ꝓcediť: Uł ꝙ nō tota hec vita ſit
ꝓtritiōis tēpus: ſic̄. n. de pctō cōmiſſo
dz eē doloꝛ: ita ⁊ pudoꝛ. ꝫ ñ p totā vitā durat pudoꝛ ō pcti
⁊ ſic dicit Ambro. Nihil hz qō erubeſcat cui pctm̄ dimit
ſuꝫ ē. g̃ vł ꝙ nec ꝓtritio q̄ ē doloꝛ ō pctō. ¶ P. Jo. 4. dī ꝙ
pfcā charitas foras mittit tioꝛē: qz timoꝛ penā hz. ꝫ doloꝛ
ēt penā hz. g̃ i ſtatu pfecte charitatis ñ pōt doloꝛ ꝓtritiōis
manere. ¶ P. de ꝑterito nō pōt eē doloꝛ g ꝑpe ē de malo
pñti: niſi ꝫ ꝙ aligd de ꝑterito i pñti māet. ꝫ q̄uꝫ ꝓpter
ad aliquē ſtatū i hac vita i q̄ nihil de ꝑterito pctō māet
nz diſpō: nz culpa: nz reat⁹ aliqs. g̃ nō oz ylteri⁹ de illo pe
dolere. ¶ P. Ro. 8. dī ꝙ diligētib⁹ deū oīa cooperant ꝑ
bonū ēt pctā: vt dic glo. ibidē. g̃ nō oz p⁹ remiſſionē pctī q
de pctō doleat. P. ꝓtritio ē ps pnie ꝫ ſatiſfactoꝛez diuinā
ñ oz ſp ſatiſfacere. g̃ nec oz ſp ꝓteri de pctō. ¶ Sz P. Aug.
dic li. ō pnīa. Ubi doloꝛ finiť deficit pnīa: vbi deficit pna
nihil reliq̄t de vēia. g̃ vł cū opteat vēiā ꝓceſſa nō poſſe
opteat ſp doleť ō pctō. ¶ P. Eccl. 5. dī ō ꝓpiciatu pctō
Noli eē ſiñ metu. g̃ ſp oz hō doleť ad pctoꝛ ꝓpiciatū.
¶ Ulteri⁹ vł ꝙ nō expediat ꝓtīne de pctō dolere ex. ſ. ꝙ
pedit. n. qñq; gaudere: vt ꝑ. pbiť. 4. ſup illud: Gaudete in
dño ſemp. dicit glo. ꝙ neceſſariū ē gaudere ſed nō ē pce

bile ſimul gaudere ⁊ dolere. g̃ nō expedit ꝓtinue de pecca
to dolere. ¶ P. illud qō ē de ſe malū ⁊ fugiēdū nō ē aſſu
mēdū niſi q̄tenꝰ ē neceſſariū: vt medicia ad aliqd: ſicut ꝑ
de ſtiōe ⁊ ſectiōe vlneris. ſed triſticia de ſe mala ē: vñ dī
Eccl. 30. Triſticiā lōge expelle a te. ⁊ ſubdiť cā: Multos. n.
occidit triſticia: ⁊ nō ē vtilitas in illa. B ēt ꝑs dicit exꝑſſe
in. 7. ethi. ⁊. io. g̃ nō oz ampliꝰ dolere de pctō: niſi q̄tenꝰ ſuf
ficit ad pctm̄ delēdū. ſz ſtati poſt ꝑmaꝫ triſtitiā contritio
nis pctm̄ deletū ē. g̃ nō expedit vlteriꝰ dolere. ¶ P. Ber.
dicit. Doloꝛ bonꝰ ē ſi nō ſit ꝓtinuꝰ. mel. n. abſynthio admi
ſcēdū ē. g̃ vł ꝙ ñ expedit ꝓtinue dolere. ¶ Sz ꝓtra est qō
aug. oīc: Semp doleat penitēs: ⁊ de doloꝛ gaudeat. ¶ P.
act⁹ in gbus ꝓſiſtit bitudo expedit ſemp ꝓtinuare quan
tū poſſibile ē. ꝫ hz ē doloꝛ de pctō qō ꝑz Matth. 5. Beati
q̄ lugēt. g̃ expedit doloꝛē ꝓtinuare quātū ē poſſibile.
¶ Ulteriꝰ vł ꝙ ēt poſt hāc vitā aīe de pctis ꝓteranť. amoꝛ
. n. charitatis diſplicētiā de pctō cauſat: ſed poſt hanc vitā
manet in aligb⁹ charitas: ⁊ q̄tū ad actū ⁊ q̄tū ad habitū: qz
charitas nunq̄ excidit: vt ꝑz. i. Coꝛ. 13. g̃ manet diſplicētia
de pctō ꝓmiſſo q̄ eſſentialiť ē ꝓtritio. ¶ P. magis dolēdū
ē de clpa q̄ ō pena. ꝫ aīe i purgatorio dolēt de pena ſenſi
bili: ⁊ de dilatiōe glie. g̃ multo magis dolēt ō culpa ab eis
ꝓmiſſa. ¶ P. pena purgatory ē ſatiſfactoria de pctō. ꝫ ſa
tiſfactio hz efficaciā ex vi ꝓtritiōis. g̃ ꝓtritio manet pⁿ hāc
vitā. ¶ Sz P. ꝓtritio ē ps pnie ſacrī. ꝫ ſacra nō manēt pⁿ
hāc vitaꝫ. g̃ nec ꝓtritio. ¶ P. ꝓtritio pōt eē tāta q̄ delet
culpā ⁊ penā. ſi g̃ aīe in purgatorio cōteri poſſent: poſſet vi
ꝓtritiōis eoꝝ reatus pene eis dimitti: ⁊ omnino a pena ſē
ſibili liberari: qō falſum eſt.
¶ Rādeo dōz ad. i. q. ꝙ i cōtritiōe: vt dictū ē: ē duplex do
loꝛ: vn⁹ rōnis g̃ eſt detestatio pctī a ſe cōmiſſi: alius ſenſi
tiue pris g̃ ex iſto cōſequiť: ⁊ quātū ad vtrūq; ꝓtritiōis tē
pus ē tot⁹ pñtis vite ſtat⁹. quādiu. n. aliq̄s ē in ſtatu vie de
teſtať incōmoda quib⁹ a puentiōe ad terminū vie ipediť
vel retardať. vñ cū p pctm̄ ꝑteritū vie nr̄e curſus i deū re
tardeť: qz temp⁹ illud qō erat deputatū ad currēdū recu
perari nō pōt: vt. ē. dictū ē: oz ꝙ ſemp in vite hui⁹ tpe ſtat⁹
cōtritiōis maneat quātū ad pctī detestatiōnē. ſil⁹ ēt quā
tū ad ſenſibilē doloꝛē: q vt pena a volūtate aſſumiť: qz. n.
hō peccādo penā eternā meruit: ⁊ ꝓtra eternū deū pecca
uit: oz pena eterna in tēpalē mutata ſaltē doloꝛ in eterno
hōis. i. in ſtatu hui⁹ vite remanere: ⁊ pp hoc dicit Aug. de
ſcō vic. q deus abſoluēs boīez a culpa ⁊ pena eterna ligat
eū viculo ppetue detestatiōis pctī. ¶ Ad p^m g̃ dōz ꝙ eru
beſcētia reſpicit pctm̄ ſolū inquātū hz turpitudinē: ⁊ ideo
poſtq̄ pctm̄ quātū ad culpā remiſſuꝫ ē nō manet pudoꝛi
locus: manet aūt doloꝛi q nō ſolū de culpa ē iquātū hz tur
pitudinē: ſed ēt inquātū hz nocumētū annexuꝫ. ¶ Ad z^m
dōm ꝙ timoꝛ ſeruilis quē charitas foꝛis mittit oppoſitio
nē bet ad charitatē rōne ſue ſeruitutis qua penaꝫ reſpicit
ſed doloꝛ cōtritiōis ex charitate cauſať: vt dictū ē: ⁊ iō nō
ē ſile. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ q̄uis ꝑ pniaꝫ pctoꝛ redeat ad gr̃aꝫ
ꝑtinā ⁊ imunitatē a reatu pene: nunq̄ tñ redit ad ꝑtinaꝫ
dignitatez inocētie: ⁊ iō ſemp ex pctō ꝑterito aligd in ipſo
manet. ¶ Ad 4^m dōz ꝙ ſic hō nō oz facere mala: vt veni
ane bōa: ita ñ oz gaudere de malis: qz ex eis ꝓueniūt occa
ſiona⁊ bona dīna ꝓuidētia agēte: qz illoꝝ bonoꝝ pctā cā
nō fuerūt. ꝫ magis impedimēta. ſz diuīa ꝓuidētia ea cau
ſauit: ⁊ de ea oz hō gaudere: de pctis aūt dolere. ¶ Ad 5^m
dōz ꝙ ſatiſfactio attēdiť ꝫ penā taxatā que ꝑ pctis iniū
gi oz: ⁊ iō pōt terminari vt nō oporteat vlteriꝰ ſatiſfacere.
hec. n. pena ꝓpie ꝓportionať culpe ex pte cōuerſiōis ex
qua finitatez hz. ſed doloꝛ cōtritiōis rñdet culpe ex parte
auerſiōis ex qua hz quādā ifinitatē: ⁊ ita vera ꝓtritio dēt
ſp ꝓmānere: nec ē icōueniēs ſi r̄moto poſteriori māeat ꝓ⁹.
¶ Ad. z. q. dōz ꝙ hec ē cōditio in actib⁹ virtutū inuenta ꝙ
nō pōt in eis accipi ſupfluū ⁊ diminutū: vt i. z. eth. pbať.
vñ cū cōtritio quātū ad id qō ē diſplicētia quedā i appeti
tu rōnis ſit actus pnie virtutis: nunq̄ ibi pōt eē ſupfluus:
ſicut nec quātū ad intēſionē: ita nec quātū ad durationē:
niſi ꝫ ꝙ act⁹ vni⁹ vtutis ipedit actū alterius vtut⁊ magis
neceſſariū. ꝙ tpe illo. vñ q̄tūcūq; hō ꝓtinue in actu huius
diſplicētie eſſe poſſit magis meli⁹ ē: dūmō actib⁹ alia ꝙ vir
tutū vacet ſuo tpe ſm ꝙ oz. ſed paſſiōes poſſūt hr̄e ſupflu
uz ⁊ diminutū: ⁊ quātū ad intēſionē: ⁊ q̄tū ad durationē: ⁊
iō ſicut paſſio doloꝛis quā volūtas aſſumit oz eē modera
te itēſa: ita oz moderate durare: ne ſi nimis duret hō i de
ſperationē ⁊ puſillanimitatē ⁊ hȝ vicia labať. ¶ Ad p^m g̃
dōz ꝙ gaudiū ſeculi ipediť ꝑ doloꝛē ꝓtritiōis: nō aūt gau
diuꝫ qō de deo ē: qz hz ipm doloꝛē ꝑ mā. ¶ Ad z^m dōz ꝙ
Eccliaſtic⁹ loquiť de triſtitia ſeculi: ⁊ ꝑ hȝ loquiť de triſti
tia q̄ ē paſſio q̄ moderate vtēdū ē ꝫ ꝙ expedit ad finē ad
que aſſumiť. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ Ber. logť ō doloꝛ g ē paſſio.
¶ Ad. 3^am. q. dōm ꝙ in contritione tria conſideranda ſunt.
primū ē ꝓtritiōis genꝰ qō ē doloꝛ. ſcōm ē ꝓtritionis forma:
qz ē actus virtutis gr̃a informat⁹. tertiū ē ꝓtritiōis effica
cia: qz ē meritoriꝰ ⁊ ſacramētalis: ⁊ quodāmodo ſatiſfacto
rius. aīe g̃ poſt hāc vitā que in pr̄ia ſunt ꝓtritionez habere
nō poſſūt: qz carēt doloꝛe: ꝑ gaudy plenitudinē. ille vō q̄
ſunt in inferno carēt cōtritiōe: qz ſi doloꝛē habeāt: deficit
tñ eis gr̃a doloꝛē informās. ſed illi qui in purgatorio ſūt ha
bent doloꝛē de pctis gratia informatū: ſed nō meritoriū: qz
nō ſunt i ſtatu merendi: in hac aūt vita oīa tria ꝑdicta in
ueniri pñt. ¶ Ad p^m g̃ dōm ꝙ charitas nō cauſat iſtū do
loꝛē: niſi in illis qui doloꝛis capaces ſūt. ſed plenitudo gau
dy a beatis oēm capacitatē doloꝛis excludit: ⁊ ideo q̄uis
charitatē habeāt: tamē ꝓtritione carēt. ¶ Ad z^m dōm ꝙ
anime in purgatorio dolēt de pctis. ſed ille doloꝛ nō ē cō
tritio: qz deeſt ei ꝓtritionis efficacia. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ pena
illa quā anime i purgatorio ſuſtinēt nō poteſt ꝓprie dici
ſatiſfactio: qz ſatiſfactio opus meritoriuꝫ requirit: ſed lar
go modo dicť ſatiſfactio pene debite ſolutio.

Ad quintum ſic ꝓcediť: Uideť ꝙ pcti remiſſio
nō ſit cōtritionis effect⁹. ſolus enim
deus peccata remittit. ſed ꝓtritiōis nos ſum⁹ aliq ualiť cā:
qz act⁹ nr̄i ē. g̃ ꝓtritio nō ē cā remiſſiōis culpe. ¶ P. ꝓtritio
ē act⁹ virtutis. ſed virt⁹ ſequiť culpe remiſſionē: qz culpa ⁊
vt⁹ nō ſūt ſil⁹ i aīa. g̃ ꝓtritio nō ē cā remiſſiōis culpe. ¶ P.
nihil ipedit a pceptōe euchariſtie niſi culpa. ꝫ ꝓtriť añ cō
feſſionē nō debet accedere ad euchariſtiā. g̃ nō dū ē ꝓſecu
tus remiſſiōez culpe. ¶ Sz ꝫ ē q̄ oť i glo. ſup illō ꝑ. Sa
crificiū deo ſpūs tē. ꝓtritio coꝛdis ē ſacrificiū i q̄ pctā ſol
uunť. ¶ P. virt⁹ vicīū eiſdē cauſis coꝛrūpunť ⁊ generā
tur: vt oť in. z. eth. ꝫ ꝑ ꝓoꝛdiatū amoꝛē coꝛdis pctm̄ ꝓmit
titur. ergo per doloꝛē ex amoꝛe charitatis oꝛdinato cauſa
tum ſolūtur: ⁊ ſic peccatū ꝓtritio delet.
¶ Ulteriꝰ vł ꝙ ꝓtritio nō poſſit totaliť tollere reatū pene:
qz ſatiſfactio ⁊ confeſſio oꝛdināť ad libationē a reatu pene.
ꝫ nullus ita pfecte ꝓteriť ꝙn oporteat eū ꝓfiteri ⁊ ſatiſfa
cere. g̃ ꝓtritō nūq̄ ē tāta ꝙ deleat reatū totū. ¶ P. i pnia
oz eē quedā recōpēſatio pene ad culpā. ꝫ aliq̄ culpa ꝑ mē
bra coꝛpis exerceť. g̃ cū oporteat ad debitā pene recōpē
ſationē vt ꝑ q̄ peccat qs ꝑ hec toꝛqueať: vł ꝙ nunq̄ poſſit
pena talis pctī ꝑ ꝓtritionē exolui. ¶ P. doloꝛ ꝓtritiōis ē
finit⁹. ꝫ aliq̄ pctō. ſ. moꝛtali debeť pena ifinita. g̃ nunq̄
pōt eē tāta ꝓtritō ꝙ tota penā deleat. ¶ Sz ꝫ ē ꝙ de⁹ pl⁹
acceptat coꝛdis affectū q̄z ēt exterioꝛē actū. ſed ꝑ exterio
res act⁹ abſoluiť hō a pena ⁊ a culpa. g̃ ⁊ ſil⁹ ꝑ coꝛdis affe
ctū q ē ꝓtritio. ¶ P. exēpluꝫ hui⁹ de latrone hēbat: cui di
ctū ē: Hodie mecū eris i paradiſo ꝙuicū pnie actū: vt ꝓ
autem totus reatus per contritionem ſemper tolliatur ſu
ꝑa di. 14. queſituꝫ eſt: vbi de pnīa hoc ipſum querebatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulteri⁹ vr̃ q cõtritio pua nõ sufficiat ad deletionẽ magnoꝝ pctõꝝ:qz cõtritio est medicĩa pcti.sz corporalis medicina que sanat morbũ corporalẽ minorez:nõ sufficit ad sanãdũ maiorẽ.ergo mĩma cõtritio nõ sufficit ad deletionez maxima pctã. ¶ ℙ.supra dictũ ẽ q oz de maiorib⁹ pctis magis cõteri.sz cõtritio nõ delet pctm̃ nisi sit fm q oz.ergo minima ꝓtritio nõ delet oĩa pctã. ¶ Sz ꝓtra:quelibz gr̃a gratũ faciẽs delet omnẽ culpã mortalem:qz simul cũ ea stare nõ põt.sed quelibet ꝓtritio ẽ gratia gratũ faciente infozmata.g̃ q̃tũcũqꝫ sit parua delet omnẽ culpã.

¶ Rñdeo dõm ad.i.q.q cõtritio põt dupl'r cõsiderari:vl inquãtũ est pars sacrameti:vel inquãtũ est act⁹ virtutis ꝛ vtroqꝫ mõ ẽ cã remissiõis pcti:sed diuersimode:qz inquãtum ẽ ps sacrameti:ꝑmo operaẽ ad remissionẽ pcti istrumẽtal'r:sicut ꝛ de alijs sacramẽtis in ꝑma dis.patuit.iquãtum aũt ẽ act⁹ virtutis:sic ẽ quasi cã materialis remissionis pcti:eo q dispositio est quasi necessitas ad iustificationẽ:vt supra dictũ ẽ.dispositio aũt reducit̃ ad causaz materialẽ:si accipiaẽ dispositio q dispõit mãz ad recipiẽdũ secus aũt ẽ de dispositiõe agẽtis ad agendum:qz illa reducit̃ ad gen⁹ cause efficiẽtis. ¶ Ad ꝑm g̃ dõz q solus deus ẽ cã efficiẽs pr̃incipalis remissiõis pcti:sed cã dispositiua põt ẽt eẽ ex nobis:ꝛ silr cã sacr̃alis:qz forme sacr̃oꝝ sũt verba a nobis ꝓlata:que hñt virtutẽ instr̃alẽ gratiã inducẽdi qua pctã remittunt̃. ¶ Ad ꝛm dõz q pcti remissio vno modo p̃cedit virtutẽ ꝛ gr̃e ifusionẽ:ꝛ alio mõ sequit̃:ꝛ scõm hoc q sequit̃ actus a vtute elicit⁹ põt eẽ cã alĩq remissiõis culpe. ¶ Ad ꝫm dõm q dispẽsatio eucharistie ptinet ad ministros ecclesie:ꝛ iõ ante remissionẽ peccati p ministros ecclesie nõ debet aligs ad eucharistiaz accedere:quãuis sit sibi culpa quo ad deum remissa.

¶ Ad.ꝛ.q.dõm q intẽtio ꝓtitiõis põt attendi dupl'r.vno modo ex pte charitatis que displicentiã causat:ꝛ sic cõtingit tm̃ intẽdi charitatẽ in actu q cõtritio inde sequẽs merebit̃ nõ solũ culpe amotionẽ:sed ẽt absolutionẽ ab oi pena.alio mõ ex pte doloris sensibilis quẽ volũtas ĩ ꝓtritione excitat:ꝛ qz ille pena ẽt quedã ẽ:tãtũ põt intẽdi q sufficiat ad deletionẽ pene ꝛ culpe. ¶ Ad p̃m g̃ dõm q aliquis nõ põt eẽ certus q cõtritio sua sit sufficiẽs ad deletionez pene ꝛ culpe:ꝛ ideo teneẽ ꝓfiteri ꝛ satisfaccere:maxime cũ cõtritio vera nõ fuerit:nisi ꝑpositũ cõfitẽdi habuisset annexum qõ debet ad effectũ deduci:ẽt ꝑp̃ preceptũ qõ est de cõfessiõe datũ. ¶ Ad ꝛm dõm q sicut gaudiũ iteri⁹ redundat etiã ad exteriores corporis ptes:ita ẽt ꝛ dolor interior ad exteriora mẽbra deriuaẽ:vñ dicit̃ puer.i8.Spiritus tristis exiccat ossa. ¶ Ad ꝫm dõm q dolor cõtritionis q̃uis sit finit⁹ quãtũ ad intẽtionẽ:sicut ẽt ꝛ pena peccato mortali debita finita ẽ:habet tm̃ ifinitã vtutẽ ex charitate q̃ ifozmaẽ:ꝛ fz hoc põt valere ad deletionẽ culpe ꝛ pene.

¶ Ad.ʒ.q.dõz q cõtritio vt sepe dictũ ẽ:habet duplicẽ dolorẽ:vnũ rõnis q est displicẽtia pcti cõmissi:ꝛ hic põt esse adeo puus q nõ sufficiet ad rõnẽ ꝓtritionis:vt si min⁹ displiceret ei pctm̃ q̃ debeat displiceẽ separatio a fine:sicut ẽt amor põt eẽ ita remissus q nõ sufficit ad rõnẽ charitatis.aliũ dolorẽ hz in sensu:ꝛ paruitas hui⁹ nõ ipedit rõnez cõtritõis: qz nõ se hz essential'r ad ꝓtritionẽ:fz quasi ex accidẽti ei adiũgit̃:ꝛ itez nõ ẽ ĩ ptãte nr̃a.Sic g̃ dõz q quãtũcũqꝫ puus sit dolor:dũmodo ad cõtritionis rõnẽ sufficiat:omnẽ culpã delet. ¶ Ad p̃m g̃ dõz q medicine spũales habẽt efficaciã infinitã ex virtute ifinita q̃ in eis operaẽ:ꝛ iõ illa medicĩa q̃ sufficit ad curationẽ pui pcti sufficit etiã ad curationẽ magni:sicut pz de baptismo quo ꝛ magna ꝛ parua peccata soluunt̃:ꝛ silr ẽ de cõtritõe:dũmodo ad rationẽ cõtritiõis ptingat. ¶ Ad ꝛm dõz q hoc sequit̃ ex necessitate q vn⁹ hõ plus doleat de peccato maiori q̃ de minori fz q magis repugnat amori g dolorẽ causat:sed tm̃ si vnus alius haberet tãtũ de doloze p maiori quãtũ ꝑ pro minori sufficeret ad remissiõez culpe. Questio.

Deinde queritur

de cõfessiõe circa hoc .5. ¶ Primo de necessitate ꝓfessiõis. ¶ Secundo quid sit cõfessio. ¶ Tertio cui sit faciẽda. ¶ 4° q̃lis eẽ debeat. ¶ 5° de effectu ꝓfessionis.

Ad primum

sic ꝓcedit̃:Uideẽ q cõfessio nõ sit necessaria ad salutẽ. sacrm̃.n. cõtra remissionẽ culpe ordinatũ ẽ.sed culpa p gr̃e infusionẽ sufficiẽter remittit̃.g̃ ad pnias de pctõ agẽdã nõ est necessaria ꝓfessio. ¶ ℙ.aligbus ẽ pctm̃ remissuz sine hac cõfessi leganẽ:sicut pz de Petro ꝛ de Magdalen:ꝛ de Paulo.sz nõ est minoris efficacie gr̃a remittẽs pctm̃ quã q̃ tũc fuit.g̃ nec nũc de necessitate salutis ẽ q bõ cõfitetur. ¶ ℙ.pctm̃ qõ ex alio ꝓtractũ ẽ ex alio debet dimicinã.g̃.pctm̃ actuale quod ex ꝑpr̃io motu q libet cõfit debet ex seipso trm̃ habere medicinã:sed ꝺ tale potest dinaẽ pnia.g̃ cõfessio nõ ẽ de necessitate pnie. ¶ ℙ.fessio ad hoc desideraẽ in iudicio:vt fm quãtitatẽ culpe na infligaẽ.sz bõ põt sibiipsi penã infligere maiorẽ q ab alio sibi infligaẽ.g̃ vr̃ q nõ sit cõfessio de necessitate salutis. ¶ Sz ꝺ.Boe.in li.de ꝺsola. Si medicinã experiaz q morbũ detegas.sed de necessitate salutis ẽ q habeas pctis medicinã accipiat.g̃ ꝛ de necessitate salutis ẽ q morbũ p cõfessionẽ detegat. ¶ ℙ.in iudicio seculari idẽ iudex ꝛ reus.sed iudiciũ spũale est ordinati⁹.g̃ reor qui est reus non habet esse sui ipsius iudex.sed ab iudicari.ꝛ ita oportet q ei ꝓfiteatur.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q sit de iure naturali.Adaz.n.ꝛ Layia nebant̃ nisi ad ꝑcepta legis nãe. sz reꝑhẽdũt ꝺ q pctã illa que manẽt in lege veteri ꝛ noua sunt de iure rali.sed ꝓfessio fuit in lege veteri:vñ dicit̃ Esa.42. sigd habes:vt iustificeris.g̃ ẽ de lege naturali. ¶ ℙ.nõ erat subiect⁹ nisi legi naturali.sed ipe pctã ꝓfitẽpz p hoc q̃ ipse de se dicit:Job.31.Si abscõdi vt hõ meũ. g̃ ẽ ꝺ lege naturali. ¶ Sz ꝺ.Isido.dicit q iurale ẽ idẽ apud oes.sed cõfessio nõ ẽ eodẽ modo apud oes ergo nõ ẽ de iure naturali. ¶ ℙ.cõfessio fit ei q hz claues ecclie ñ sũt de nãlis iuris istitutõe.g̃ nec

¶ Ulterius videẽ q nõ oes ad ꝓfessionẽ teneaẽ dicit Piero.Penitẽtia ẽ secũda tabula post naufragiũ aliqui post baptismũ naufragiũ nõ sũt passi.g̃ eis tit penitẽtia:ꝛ sic nec ꝓfessio que ẽ penitentie pars. cõfessio faciẽda ẽ iudici ĩ quolibet foro.sed aliqui nõ habẽt dominẽ iudicẽ supra se.ergo nõ tenent ad fionez. ¶ ℙ.aliquis ẽ qui nõ habet peccata nisi ve sed de illis nõ teneẽ homo ꝓfiteri.g̃ nõ quilibet ꝓfessionẽ. ¶ Sz ꝓtra ẽ.qz ꝓfessio ꝓtra satisfactionẽ diuidit̃.sed oes tenent̃ ad ꝓtritionẽ ꝛ satisfactionẽ.g̃ ꝛ oes tenent̃ ad ꝓfessionez. ¶ ℙ.hoc pz ex decr penitentys ꝛ remissionib⁹:vbi dicit q vtriusq; sexꝰ annos discretionis venerit debẽt pctã ꝓfiteri.

¶ Ulteri⁹ videẽ q ꝑstati teneaẽ ꝓfiteri:dr̃.n. Hugo cto vic.Si necessitas nõ ẽ que ꝑtendaẽ cõtemptus cusatur.sed quilibet tenetur vitare contemptũ.ergo libet tenetur ꝑstatim confiteri cũ potest. ¶ ℙ.quilibet netur plus facere ad euadẽdum a morbo spirituali euadẽduz a morbo corporali.sed aliquis infirmus raliter nõ sine detrimento salutis medicinã requirere dat.ergo videtur q nõ possit esse sine detrimento q aliquis sacerdoti cuius copiam habet de peccato teatur. ¶ ℙ.illud qõ sine termino debetur:ꝑstatim tur sed sine termino debet homo ꝓfessionem deo.ergo netur ad ꝑstatim. ¶ Sed ꝓtra:in decretali simul

pus determinatũ de cõfessione ꝛ de eucharistie peceptõe: sed aligs nõ peccat si non percipiat eucharistiã ante tẽpus a iure determinatũ.g̃ nõ peccat si nõ ante tps illud ꝓfitea tur. ¶ ℙ.Quicũqꝫ omittit illud ad qõ ex ꝑcepto tenetur peccat mortal'r.si g̃ aliquis nõ ꝑstatiz ꝓfiteaẽ pri hz copiã sacerdotis si ad ꝓfitendũ ꝑstati teneaẽ peccaret mortal'r:ꝛ eadẽ rõne in alio tpe:ꝛ sic deiceps:ꝛ ita multa mõtalia pctã bõ iurreret.p vna pnie dilatiõe:qõ vr̃ icõueniẽs.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q possit cũ aliquo dispensari ne ꝓfiteatur homini:ꝑcepta enim que sunt de iure positiuo subiacẽt dispensationi ꝑlatoꝝ ecclie:sz ꝓfessio est hꝺ:vt ex dictis pz q põt dispensari cũ aliquo vt non ꝓfiteaẽ. ¶ ℙ.Illud qõ ab hoie institũ est põt etiã ab hoie dispensationẽ recipere sed cõfessio non legit a deo instituta:sz ab hoie. Jac.5. Lõfitemini alterutrũ peccata vestra:hz aũt papa ptãtez dispensandi in his q̃ p aplos ĩstituta sunt: sic pz de bigamis. g̃ etiã põt cũ aliquo dispensare ne cõfiteaẽ. ¶ Sz ꝺ.pnia cuius pars est ꝓfessio est sacr̃m necessitatis:sic ꝛ baptismus. ergo fm baptismo nullus dispensare possit:nec in cõfessione aliquis dispensare poterit.

¶ Rñdeo dõm ad ꝑmã qõnẽ.q passio x̃pi sine cuius vtute nec actuale nec originale pctm̃ dimittit̃ in nobis operatur p sacrameto ꝛ susceptionẽ q ex ipsa efficaciã habẽt:iõ ad culpe remissionẽ ꝛ actualis ꝛ originalis requirit̃ sacr̃s ecclie:vel actu susceptum:vel saltẽ voto qñ articulus necessitatis nõ ꝛẽptus sacr̃z excludit:ꝛ p ꝺñs illa sacr̃a que ordinaẽ ꝓtra culpã cũ q̃ salus eẽ nõ potest sunt de necessitate salutis:ꝛ iõ sic baptismus quo deleẽ originale est de necessitate salutis:ita ꝛ pnie sacr̃z:sic aũt aligs per hoc q bapmũ petit se mĩstris ecclie subycit ad q̃s ptinet dispensatio sacr̃i:ita ẽt per hoc q fateẽ pctm̃ suũ se mĩstro ecclie subycit:vt p sacr̃m pnie ab eo dispẽsatũ remissionẽ ꝛeq̃ãt qui ꝛgruũ remediũ adhibere nõ põt:nisi pctm̃ cognoscat qõ sit p ꝓfessionẽ peccãtis:ꝛ iõ ꝓfessio est de necitate salutis eius qui in pctm̃ actuale mortale cecidit. ¶ Ad ꝑmuz g̃ dõm:q gr̃e ifusio sufficit ad culpe remissionẽ:fz post culpã remissaz adhuc ẽ pctõꝝ debitor pene tpalis:fz ad gr̃e infusionẽ cõsequẽdã ordinata sunt gr̃e sacr̃a:ante q̃rũ susceptionẽ vel actu vel ꝑposito aligs gr̃az nõ ꝛseqũt:sic in baptismo pz:ꝛ silr ẽ de ꝓfessiõe:ꝛ vlterius p ꝓfessionẽ erubescẽtia ꝛ viz clauiũ ꝙbus se ꝓfitẽs subycit:ꝛ satisfactionez iniuncta quã sacerdos moderaẽ fz q̃litatẽ criminũ sibi p ꝓfessionẽ inotescẽtiũ pena tpalis expiaẽ:fz tm̃ ex ℙ q operaẽ cõfessio ad pene remissionẽ nõ hz q sit de necitate salutis:qz pena ista ẽ tpalis ad quã post culpe remissionẽ aliquis ligat⁹ remanet. vñ sine ℙ q in pñti via expiareẽ eẽt via salutis:fz hz q sit de necitate salutis:ex ℙ q ad remissionẽ culpe mõ ꝑdcõ opaẽ. ¶ Ad ꝛm dõm:q ꝛ si nõ legaẽ illoꝝ ꝓfessio:potuit tm̃ fieri:multa.n.sũt fcã q nõ sunt scripta:ꝛ ꝑterea x̃ps hz ptãtez excellẽtie ĩ sacr̃is:vñ sine his q̃ ad sacr̃z ptinẽt põt rẽ sacr̃i ꝓferre. ¶ Ad ꝫm dõm.q pctm̃ q̃ ex altero ꝛctũ ẽ.s.originale põt oĩo ab extrĩseco remediũ bre vt in paruulis pz:fz pctm̃ actuale q̃ ex seipo q̃z cõmisit nõ põt expiari nisi aliq̃ cooperaẽ illi q peccauit: fz tã nõ sufficit ad pctm̃ expiãdũ ex seipso:sic sufficiẽter peccatũ cõmisit:eo q pctm̃ ex pte ꝙersiõis ẽ finitũ ex q̃ pte pctõ in ꝛpm iducit̃:fz ex pte auersiõis hz ifinitatẽ ex qua pte oz q pcti remissio ĩcipiat:qz q̃ ẽ vltimũ in gnãtioe ẽ pnũ in resolone:vt dr̃ in ʒ.eth.ꝛ iõ oz q ẽt pctm̃ actuale ex alio medicinã hẽat. ¶ Ad ꝑm dõz:q satisfactio nõ sufficeret ad expiãdũ penaz pcti ex q̃titate pene q̃ in satisfactõe iponit̃:fz sufficit ĩq̃tũ ẽ ps sacr̃i vtutẽ sacr̃alẽ hñs:ꝛ iõ oz q p dispẽsatores sacr̃oꝝ iponaẽ:ꝛ iõ nec̃ia ẽ ꝓfessio. ¶ Ad.ʒ.q.dõm q sic in ꝑ̃di.ocm̃ ẽ:sacr̃a sũt q̃dã fidei ꝓtestatiões:vñ oz ea fidei eẽ ꝑportionata:fides aũt ẽ s cognitionẽ rõnis nãlis:vñ ẽt ꝛ sacr̃a sunt s rõnis nãlis victami na:ꝛ qz ius nãle ẽ qõ nõ oplo genuit:fz ĩnata q̃dã vis ifuit vt Tulli⁹ dicit.iõ sacr̃a nõ sunt de iure dino.q̃ ẽ supranãle:ꝛ qñq; ẽt nãle dr̃ fm q q cuilz rei illõ ẽ nãle q̃ ei a suo creatore iponit̃:trñ ꝑpe nãlia dr̃ q ex pncipijs nãe causanẽ:supra nãm aũt q ipse ds sibi refuat sine nãe mĩsterio opanda:siue in opationib⁹ miraculoꝝ:siue in reuelationib⁹ mysterioꝝ:siue in institutionib⁹ sacr̃oꝝ:ꝛ sic ꝓfessio q̃ sacr̃alẽ necessitatẽ hz nõ est de iure nãli:fz dino. ¶ Ad p̃m g̃ dõm:q Adã vituparat de hꝺ q pctm̃ suũ cozã deo nõ recognouit:ꝓfessio.n.q̃ fit deo p recognitionẽ pcti ẽ de iure nãli.nũc aũt logmur de ꝓfessiõe q̃ fit hoi.Uel dicẽdũ q ꝓfiteri pctm̃ in casu ẽ de iure nãli.s.cuz qs in iudicio cõstitutus a iudice ĩterrogaẽ:tũc.n.nõ dz mẽtiri pctm̃ excusando vel negãdo:de q̃ Adã ꝛ Laym vituparanẽ:fz cõfessio q̃ fit hoi spõte ad remissionẽ pctoꝝ ꝓsequẽdã a deo nõ est de iure nãli. ¶ Ad ꝛm dõm: q ꝑcepta legis nãe manent eodẽ mõ in lege Moysi ꝛ in lege noua: fz ꝓfessio q̃uis aliq̃liter ceẽt in lege Moysi:nõ tm̃ eodẽ mõ: sic in lege noua:nec sic ĩ lege nãe:in lege.n.nãe sufficiebat iteriora recognitio pcti apõ deũ:fz in lege Moysi oportebat aliquo signo exteriori pctm̃ ptestari:sic ꝙ oblationẽ hostie p peccato ex q̃ ẽt hoi inotescere poterat eũ peccasse:nõ aũt oportebat q spãle pctm̃ a se cõmissuz manifestaret:aut peccati circũstãtias:sicut in noua lege oz. ¶ Ad ꝫm dõz:q Job loquit̃ de illa absc̃sione pcti quã facit in iudicio dẽphẽsus pctm̃ negãdo aut excusando:vt ex glo.ibidẽ bñ põt.

¶ Ad tertiã.q.dõz:q ad cõfessionẽ dupl'r obligamur.vno mõ ex iure diuino ex hocipso q est medicĩa:ꝛ fz hoc non oẽs tenenẽ ad ꝓfessionẽ:fz illi tm̃ q pctm̃ mortale ĩcurrũt post baptismũ.alio mõ ex ꝑcepto iuris positiui:ꝛ sic tenẽtur oẽs ex ĩsta ĩstitutiõe ecclie edita ĩ ocilio gñali sub Innocẽtio.z.tũ vt glibet se pctõrẽ recognosceret:qz oẽs peccauerũt ꝛ egẽt gr̃a dei.tũ vt cũ maiozi reuerẽtia ad eucharistiã accedat.tũ vt ecclĩaꝝ rectozib⁹ sui subditi inotescãt ne lupus ĩter gregẽ lateat. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃uis hõ in hac vita post baptismũ naufragiũ euadere possit:qõ est q pctm̃ mortale:nõ tm̃ põt euadere venialia q⁹ ad naufragiũ disponiẽ cõtra q̃ ẽt pnia ordinaẽ:ꝛ iõ manet pnie locꝰ etiã in illis q nõ mortal'r peccãt:ꝛ p ꝺñs cõfessiõis. ¶ Ad ꝛm dõz:q nullus ẽ q nõ bẽat iudicẽ x̃ps cui p sũũ vicariuz ꝓfiteri dz:q q̃uis eo ĩferior sit inq̃tuz ipe plat⁹ est:tm̃ eo ẽ sup̃ior inq̃tũ pctõ est ipse ꝛ ille x̃pi minister. ¶ Ad tertium dõz:q ex vi sacri nõ teneẽ aligs venialia ꝓfiteri:fz ex instõne ecclie:qm̃ nõ hz alia q̃ ꝓfiteaẽ.vl põt dici fz quoꝺaz q ex decretali ꝑdicta nõ obligant̃:nisi illi q bñt pctã mortalia:qõ pz ex ℙ q dicit:q dz oĩa pctã ꝓfiteri:qõ ꝺ venialiꝫ itelligi nõ põt:qz nullus oĩa cõfiteri põt:ꝛ fm hoc etiã ille q nõ hz mortalia nõ teneẽ ad ꝓfessionẽ venialiũ: sed sufficit ad ꝑceptũ ecclie iplẽdũ:vt se sacerdoti repsentet:ꝛ se ostendat absq; conscientia mortalis esse:ꝛ hoc ei p confessione reputatur.

¶ Ad quartã.q.dõz:q cũ ꝑpositũ cõfitẽdi sit annexũ ꝓtritioni:tũc tenẽt aligs ad hoc ꝑpositũ:qñ ad ꝓtritionez teneẽ.s.qñ pctã memozie occurrũt:cũ p̃cipue in piculo mortis existit:aut in aliquo articulo in quo sine pctõ remissione pctm̃ oporteat eũ icurrere:sicut cũ teneaẽ ad celebrãduz si desit copia sacerdotis saltẽ conteri teneẽ:ꝛ habere ꝑpositũ cõfitẽdi:fz ad ꝓfessionẽ actualẽ faciẽdã obligaẽ aligs dupl'r.vno mõ p accñs.s.qñ ad aligd teneẽ qõ nõ pt sine pctõ facere nisi ꝓfessus:tũc enĩ cõfiteri teneẽ:sicut si debeat eucharistiã pcipe:ad quã nullus post pctm̃ mortale nisi cõfessus accedere dz copia sacerdotis oblata:ꝛ necessitate nõ vrgẽte:ꝛ inde venit obligatio qua ecclĩa oẽs obligat ad semel in anno cõfitẽdũ:qz istituit vt semel in anno.s.i pascha oẽs sacrã cõionẽ accipiãt:ꝛ iõ ante tẽpus illud cõfiteri tenẽtur.Alio mõ obligaẽ aligs ad ꝓfessionẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

p sc: ⁊ sic vr eadē rō eē de ꝯfessiōe ⁊ ō bapt⁹ dr̄ndo: qz vtrū qz ē sacr̄z necitatis: ad bapm̄ ā ꝑ peipiēdū nō teneī aligs stati posq̄ hz ꝓpositū baptismi: ita q⁹ peccet mortaliʳ nisi stati baptiçet: nec ē aliq⁹ tps determiatū vltra qō si bapm̄ differat pctm̄ mortale icurrat: ſz pōt cōtigere q⁹ ī dilatiōe bapmi erit pctm̄ mortale vel nō erit: ⁊ hꝫ pēsandū ē ex cā dilatōis: qz sic dic̄ pbs in 8°phy. Uolūtas ñ retardat facere op⁹ volitū nisi ꝑ aliquā cāz rōnabilē. vñ si cā dilatōis bapmi pctm̄ mortale ānexū hēat: vtpote si pp ↄtēptū vel aliqd hō bapmū differat: dilatio erit pctm̄ mortale: als ñ. ⁊ iō idē vr eē ō ꝯfessiōe q̄ nō ē maiozis nēcitatis q̄ baptismus: ⁊ qz ea q̄ sūt de nēcitate salutis teneī hō ī hac vita ꝛplere: iō si piculū mortis īmineat ēt p se loq̄ndo obligaī aligs ad ꝯfessionē faciēdā tūc vel bapmū suscipiēdū: ⁊ pp hꝫ ēt Jac. sil⁹ ꝑceptū edidit de cōfessiōe faciēda ⁊ extrema vnctiōe suscipiēda: ⁊ iō vr̄ pbabilis coz opio q dicūt q⁹ nō teneī hō ad stati ꝯfitēdū: q̄uis piculosuz sit differre. Aly ā dicūt q⁹ teneī ↄtrit⁹ ad stati ꝯfitēdū debita opportunitate oblata ſm rectā rōnē: nec obstat q⁹ decretalis termin̄ ꝑfigat vt semel in āno ꝯfiteaī: qz ecclia nō idulget dilationē: ſz pbibz negligētiā in maiozi dilatiōe. vñ ꝑ decretalē illā nō excusaī a culpa dilatiōis q̄tū ad foz cōscie: ſz excusaī a pena q̄tū ad foz eccl'ie: vt nō ꝑueī debita sepultura: si morte ꝑuen⁹ fuerit an tps illū: hꝫ ꝫ vr nimis duz qz ꝑcepta affirmatiua nō obligāt ad statiz: ſz ad tps determiatū: nō qdē ex ꝫ q⁹ tūc ↄmode ipleri pñt: qz sic si nō daret aliqs el'ynā de supfluo q̄cūq; paup offerreī peccaret mortaliʳ: qō falsū ē: ſz ex ꝫ q⁹ tps nēcitatē vrgētē addnc̄: ⁊ iō nō oz q⁹ si stati oblata opportūitate nō ꝯfiteaī ēt si maio⁹ opportunitas expectetur aliqua peccet mortaliʳ: ſz q̄n ex articulo tēporis necessitas confessionis īducitur: nec hoc est ex indulgentia eccl'esie q⁹ non teneatur ad statiz: sed ex natura ꝑcepti affirmatiui. vnde ante ecclesie statutum etiam minus debebatur. quidaz vero dicunt q⁹ seculares nō teneī ante quadragesimale tempus confiteri qō est cis pnie tps: ſz religiosi teneī ad statim: qz totuz tēpus est cis pnie tempus: ſz hoc nihil est: qz religiosi non teneī ad alia q̄ aly boīes: nisi ad q̄ se ex voto obligauerūt. ¶ Ad p̄m ḡ dōm: q⁹ Hugo logtur de illis g sine sacō decedūt. ¶ Ad z^m dōz: q⁹ nō ē de nēcitate salutis cozoralis q⁹ stati medicū ḡrat nisi q̄n nēcitas curatiōis īcūbit: ⁊ sil'r ē de mozbo spūali. ¶ Ad 3^m dōm: q⁹ retētio rei alienе ꝛuito dño ꝛriaī ꝑcepto negatio qō obligat semp ⁊ ad semper: ⁊ iō teneī stati ad reddēdū. sec⁹ aūt ē de ipletione ꝑceptī affirmatiui: qō obligat semper ſz nō ad semp: vnde non tenetur aliquis ad statim implendum.

¶ Ad 5^m.q. dōz: q⁹ mīstri eccl'ie īstituunt in eccl'ia diuinit⁹ fundata: ⁊ iō īstitutio eccl'ie ꝑsupponīt ad opationē ministroz: sic op⁹ creatiōis ꝑsupponīt ad opus nāe: ⁊ qz eccl'ia fundaī in fide ⁊ sacr̄is: nō ad mīstros eccl'ie nec nouos articlos fidei ederc: aut editos remouere: aut noua sacra īstituere: aut īstituta remouere ptinet: ſz ꝫ est ptātis excellētie q̄ soli debeī xp̄o: q est eccl'ie fundaīntū: ⁊ iō sic papa nō pōt dispēsare vt aligs sine bapmo saluēt: ita q⁹ nec saluēt sine ꝯfessione ſm q⁹ obligat ex ipsa vi sacr̄i: ſz pōt dispēsare in ꝯfessiōe ſm q⁹ obligat de ꝑcepto eccl'ie: vt possit aligs diuti⁹ confessionē differre q̄ ab eccl'ia īstitutuz sit. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: q⁹ ꝑcepta iuris diuinī nō min⁹ obligāt q̄ ꝑcepta iuris nālis. vñ sic nō pōt dispēsari in iure nāli: ita nec in iure positiuo dīno. ¶ Ad z^m dōm: q⁹ ꝑceptū de cōfessiōe nō ē ab boie puro īstitutū: q̄uis sit a Jacobo pm̄lgatū: ſz a deo īstitutione habuit: q̄uis exꝑssa īstitutio ipi⁹ nō legaī: tñ q̄daz ꝑfiguratio ipsi⁹ iueniī: ⁊ in ℞ q⁹ Joanni cōfitebanī pctā ḡ baptismo ipsius ad gr̄az xp̄i ꝑparabant: ⁊ in ℞ etiaz q⁹ dīs sacerdotib⁹ lepzosos trāsmisit: qui q̄uis nō essent nouī testamēti sacerdotes: tamē in eis notaī testamēti sacerdotiū significabatur.

Ad secundum sic ꝓcedit. Ur̄ q⁹ Aug. icōmoter ꝯfessionē diffiniat dicēs. Confessio est ꝓ quaz mozb⁹ latēs spe venie aperit. mozb⁹ quē ꝯfessio ordinaī pctm̄ ē: ſz pctm̄ aliq̄n ē aptū. ḡ nō debuit dicere mozbū latētē eē cui⁹ ꝯfessio ē medicia. ¶ Ꝓcipiū pnie ē timoz: vt in. 14. di. dcm̄ ē: ſz ꝯfessio ē pnie. ḡ nō debuit ꝓ cā ꝯfessiōis ponere spē: ſz magis timorē. ¶ Ꝓ. Illud qō sub sigillo ponit nō apit: ſz claudit gis: ſz pctm̄ qō gs ꝯfitet sub sigillo ꝯfessiōis ponit. ḡ apit in ꝯfessiōe pctm̄: ſz magis claudit. ¶ Ꝓ. Innumerāda alie diffōnes ab ista differētes. Greg. n. dic. q⁹ ē pctōz detestatio ⁊ ruptio vulneris. gdā vo dicūt q⁹ fio ē legitima cozā sacerdote pctōz declaratio. q̄da dic̄t Lōfessio ē sacr̄alis delinquētis accusatio ex erubescē p claues eccl'ie satisfactoria obligās ad pagēdā pniaz iunctam. ḡ videī q⁹ preassignata causa non omnia conueniat que in his continenʳ: ⁊ ita q⁹ īsufficiens sit.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ ꝯfessio nō sit act⁹ ỽtutis. ois. n. act⁹ ỽtutis de iure nāli: qz ad ỽtutes apti sumus a nā: vt ꝑbs dic̄t eth. ſz ꝯfessio nō ē de iure nāli. ḡ nō ē act⁹ ỽtut̄. ¶ Ꝓ. ỽtutis magis pōt conuenire īnocenti q̄ ei qui peccauit sed ꝯfessio pctī de qua logmur nō ꝑt īnocēti ꝫuenire. ḡ est actus virtutis. ¶ Ꝓ. gr̄a q̄ est in sacr̄is aliquo mō fert a gr̄a q̄ ē in ỽtutib⁹ ⁊ donis: vt in. i. di. dictū ē: ſz ꝯfessio est sacr̄i ps. ḡ ñ ē act⁹ ỽtutis. ¶ Sz ↄ. ꝑcepta legis sunt actib⁹ ỽtutū: ſz ꝯfessio cadit sub ꝑcepto. ḡ est act⁹ ỽtutis. ¶ Ꝓ. nō meremur nisi actib⁹ ỽtutū: ſz ꝯfessio ē meritoria. ḡ apit celū: vt in lr̄a magr̄ dicit. ḡ videī q⁹ sit act⁹ ỽtutis. ¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ ꝯfessio nō sit act⁹ pnie ỽtutis: q⁹ act⁹ ỽtutis ē q̄ ē cā ei⁹: ſz cā ꝯfessiōis est spes venie: vt ꝯfessio ne iducta appet. ḡ vr̄ q⁹ sit act⁹ spei ⁊ ñ pnie. ¶ Ꝓ. verecundia ē ꝑs tēperātie: vt in. 3. li. di. 33. dictū ē: ſz ꝯfessio est bescētia opaī: vt ex ꝑassignata diffōne appet. ḡ est actus perātie ñ pnie. ¶ Ꝓ. act⁹ pnie initiī diuine miē magis initiī sapie pp veritatē q̄ in ipsa eē dz. ḡ nō ē pnie. ¶ Ꝓ. ad pniaz monet articulus de iudicio pp rez g pnie ozigo ē: ſz ad ꝯfessionē monet articulus de eterna: qz est pp spez venie. ḡ ñ ē act⁹ pnie. ¶ Ꝓ. ad veritatis ptinet vt ostēdat se qs talē q̄lis ē: ſz hoc fitens. ergo est actus ỽtutis que dicit veritas ⁊ non pe

¶ Sed ↄtra. penitētia ozdinaī ad destructionē pcōrum sed ad hoc idē ꝯfessio ozdinaī. ergo est actus penitētie.

¶ Rñdeo dōz ad ꝑmā. q. ꝙ in actu ꝯfessiōis plura ꝛrāda occurrūt. ꝑ ipsa ſuba act⁹ situe gen⁹ ei⁹ q⁹ est narratio quedā. z^o de q̄ fit. ſ. pctm̄. 3°. cui fiat. ſ. sacerdoti. cā cius. ſ. spes venie. 5°. effect⁹ ei⁹. ſ. absolutio a pte obligatio ad aliā partē exoluēdā. in ꝑma g̈ diffōne tangit ⁊ suba actus in aptione: ⁊ de quo fit ꝯfessio ↄtur mozb⁹ latēs: ⁊ cā in spe venie: ⁊ in alys diffōnib⁹ ↄtur aliq̄ de illis gnq; assignatis: vt cuilibz inspiciēti ꝑ

¶ Ad ꝑmū ḡ dōz q⁹ q̄uis sacerdos aliq̄n sciat eius vt hō: nō tñ scit vt xp̄i vicari⁹: sicut ēt iudex aliq̄n scit qd: vt hō: qō nescit vt iudex: ⁊ q̄tū ad ℞ ꝑ ꝯfessionē ↄtur. Uel dōz q⁹ q̄uis act⁹ pcti exterioz in apto sit: interioz q̄ncipalioz est in occulto ē: ⁊ iō oz q⁹ ꝑ ꝯfessionē apiaī. ¶ Ad z^m dōm: q⁹ ꝯfessio ꝑsupponit charitatē viu⁹ aligs efficiʳ: vt in littera dicit. Ↄtritio aūt est in ↄtur charitas. timoz aūt seruilis qui est sine spe ē ꝑfecta charitatē: ſz hñs charitatē magl mouet ex spe q̄ re: ⁊ ideo cā ꝯfessiōis potiꝰ ponit spes q̄ venia. ¶ Ad dōm: q⁹ pctm̄ in ꝯfessiōe aperiī sacerdoti: ⁊ claudit ꝯfessionis sigillo. ¶ Ad 4^m dōz q⁹ nō oz in q̄libet oia tāgeī q̄ ad rē diffinitā ↄcurrūt: ⁊ iō iueniūt q̄da nes siue assignatiōes date penes vnā cāz: q̄da penes

¶ Ad. z. q. dōz: q⁹ ad ℞ q⁹ aligs dicaī act⁹ virtutis: vt

dam est. sufficit q⁹ in sui rōne aliquā ↄditionē īplicet q̄ ad virtutē ptineat: q̄uis aūt nō oīa q̄ ad ỽtutē regrunt ipoꝛtet ꝯfessio: tñ ipoꝛtat ex suo noie manifestationē alicuius q̄ in ↄscia tz aligs. sic. n. sil'i vnū os ⁊ coz ꝫueniūt. si. n. gs q̄d ꝑferat oze q̄ cōde nō teneat: nō ꝯfessio: ſz fictio dr̄. hoc aūt ↄditio ad ỽtutē ptinet: vt aligs oze ꝯfiteaī q̄ coz de tz: ⁊ iō ꝯfessio ē bonū ex gñe ⁊ ē act⁹ ỽtutis: ſz tñ pōt male fieri nisi aliqs debit] circūstātys vestiaī. ¶ Ad p^m ḡ dō. q⁹ ad ꝯfessionē veri debito mō faciēdā vbi oz ⁊ cui oz ī generali iclinat rō nālis: ⁊ hꝫ ꝫ ꝯfessio ē de iure nāli: ſz determiatio circūstātiaꝝ: q̄n ⁊ q̄uo ⁊ qd ꝯfiteri opōteat: ⁊ cui ꝫ est ex īstitutiōe iuris dīni in ꝯfessiōe de q̄ logmur: ⁊ sic ꝫ q⁹ ius nāle iclinat ad ꝯfessionē mediāte iure dīno quo circūstātie determiāntur: sic̄ pene ē in oib⁹ q̄ sūt de iure positiuo. ¶ Ad z^m dōz: q⁹ illi⁹ ỽtutis c⁹ obm ē pctm̄ ↄmissum q̄uis bitū possit inocēs hr̄e: tñ actū nō hz īnocētia pmanēte: vt s. de pnia dc̄m ē: ⁊ iō ēt ꝯfessio pctōz de q̄ nūc loquimur nō ↄpetit inocēti q̄uis sit act⁹ ỽtutis. ¶ Ad 3^m dōm: q⁹ q̄uis gr̄a sacr̄oz ⁊ gr̄a ỽtutū sit alia ⁊ alia: nō tñ sūt ꝫrie hz dispar: ⁊ iō nō ē iconueniēs vt idē sit actus ỽtutis ꝫ q⁹ ex li. ar. gr̄a informata, ꝓcedit: ⁊ sit sacr̄m vel ps sacr̄i hꝫ q⁹ est medicina in remediū pctī ordinata.

¶ Ad 3^m. q. dōm: q⁹ in ỽtutib⁹ ℞ ↄsiderādū ē q⁹ qñ ꝛobm ỽtutis addit spālis rō boni ⁊ difficilis regrit spālis ỽtus: sic̄ magni sūpt⁹ ad magnificētiaz ptinēt: q̄uis cōiter sumpt⁹ mediocres ⁊ donatōes ptineāt ad liberalitatē: vt ꝑs in z^o ⁊ 4.º eth. ⁊ sil'r ē in ꝯfessiōe veri: q̄ q̄uis ad vītatis virtutē ptineat absolute. tñ hꝫ q⁹ aliq̄ rō boni addit ad aliaz ỽtutē ptinere icipit: ⁊ iō dic̄ ꝑbs in 4.º eth. q⁹ ꝯfessio q̄ fit i iudicio nō ptinet ad vītatis ỽtutes: ſz magis ad iusticiā. ⁊ sil'r ꝯfessio bnficioꝝ dei in laudē dīnā nō ptinet ad ỽtutē vītatis: ſz ad ỽtutē latric: ⁊ ita ēt ꝯfessio pctōz ad remissionē eoꝝ ꝫsequndā nō ptiet elicitiue ad ỽtutē vītatis: vt qdā dicūt: ſz ad ỽtutē pnie: ꝛperatiue aūt ad multas ỽtutes ptinere pōt hꝫ q⁹ in finē mīstrū ỽtutū trahi ꝑt ꝯfessiōis act⁹.

¶ Ad p^m ḡ dōz: q⁹ spes ē cā ꝯfessiōis nō sic̄ eliciēs: ſz sic̄ ꝛperās. ¶ Ad z^m dōz: q⁹ erubescētia in illa diffōne nō ponit⁹ q̄si cā ꝯfessionis cū magis nata sit ipedire cōfessionis actū: ſz q̄si ↄcausa ad libcrādū a pena inq̄tū ipa erubescē tia pena q̄dā ē: ⁊ sic ēt claues eccl'ie ↄcause ꝯfessiōis ad ℞ sunt. ¶ Ad 3^m dō. q⁹ scōz q̄ndā adaptationē ptes pnie tribꝰ attributis psonaꝝ adaptari pñt: vt ↄtritio mīe vel bominati nūdeat pp dolorē de malo: ꝯfessio sapie pp veritatis mālfestationē: satisfactio potētie pp satisfaciēdi laborē: ⁊ qz ↄtritio ē pⁿ pnie ps efficaciā alys ptib⁹ prebēs: iō eodē modo iudicaī de tota pnia: sic̄ de ↄtritione. ¶ Ad q̄rtuz dōm: q⁹ qz ꝯfessio magis ex spe ꝓcedit q̄ ex timoꝛe: vt dicūt ē iō magis initiī articlo de vita eterna que respicit spes q̄ articulo de iudicio que respicit timoz: q̄uis pnia rōne cōuersiōis ecōuerso se hēat. ¶ Ad 5^m ꝑs solutio ex dictis.

Ad tertium sic ꝓcedit. Uideī q⁹ non sit nēcius sacerdoti cōfiteri. Ad ꝯfessionē enim non obligamur: nisi ex diuina īstitutione: ſz dīna īstitutio nobis ꝑponit. Jac. 5°. Lōfitemini alterutrū ⁊c. vbi non fit mētio de sacerdote. ḡ nō oz ꝯfiteri sacerdoti. ¶ Ꝓ. Pnia est sacr̄m necessitatis: sic̄ ⁊ baptism⁹: ſz in baptismo ꝑpter facī necessitatē est minister q̄libet hō. ḡ ⁊ in pnia. ḡ sufficit cuilibet ꝯfiteri. ¶ Ꝓ. Lōfessio ad ℞ est nēcia: vt taxeī penitēti satisfactiōis modus: ſz aliq̄n aligs non sacerdos dispensat⁹ posset penitēti dare satisfactiōis modū q̄z multi sacerdotes. ḡ nō est nēciū q⁹ ꝯfessio fiat sacerdoti. ¶ Ꝓ. Lōfessio ad hoc est ozdinata in eccl'ia: vt rectores pecoꝝ suoꝝ vultū cognoscāt: ſz q̄sq; retoꝛsue prelatus nō est sacerdos. ḡ ꝯfessio non semp faciēda est sacerdoti. ¶ Sz ↄ. absolutio penitētis ꝑpter quā fit ꝯfessio nō ptinet nisi ad sacerdotes ḡbus claues eccl'ie cōmisse sunt. ḡ ꝯfessio oz fieri sacerdoti. ¶ Ꝓ. Lōfessio ꝛfiguratur in laçari mortui viuificatione: ſz dīs solis discipulis ꝑcepit: vt laçaꝝ solueret: vt ꝑs Jo. ii°. ḡ sacerdotibus facienda est ꝯfessio.

¶ Ulterius videī q⁹ in nullo casu liceat aly⁹ q̄ sacerdotibus confiteri: qz ꝯfessio sacr̄alis accusatio est: vt ex supꝛpositā diffōne hr̄: ſz dispēsatio sacr̄i ad illuz tñ ptinet qui est sacramēti minister. cū ḡ minister sacramēti pnie fit sacerdos: videī q⁹ nulli aly⁹ sit confessio faciēda. ¶ Ꝓ. Confessio in quolibet iudicio ad sniaz ozdinatur: sed sniа in foro contentioso nō a suo iudice lata nulla est: ⁊ iō nec faciēda est confessio nisi iudici: sed iudex in foꝛo conscie nō est nisi sacerdos qui hz pt̄atem ligandi ⁊ soluēdi. ḡ nō est aly confessio fienda. ¶ Ꝓ. In baptismo: qz quilibet baptiçare potest: si baptiçat laicus sine necessitate non debet a sacerdote baptism⁹ iterari: ſz si aligs ꝯfiteī laico in casu necessitatis iterū oz sacerdoti confiteri: si articulū nēcitatis euadat. ḡ confessio sacerdotis nō pōt fieri laico in casu necessitatis. ¶ Sz ↄ. ē qō in lr̄a determinatur.

¶ Ulterius videtur q⁹ extra casum necessitatis nō posset aliquis nō sacerdos confessionē venialiū audire: qz sacr̄m aliq̄ cōmittit dispēsandū laico rōne necessitatis: ſz ꝯfessio venialiū nō ē de nēcitate salutis: vt supꝛa dictū ē. ḡ non ↄmittit layco. ¶ Ꝓ. ↄ venialia ozdiaī extrēa vnctio: sic̄ ⁊ pnia: ſz illa nō ꝑt dari a layco: vt ꝑs Jac. vlti. ḡ nec ꝯfessio venialiū pōt ei fieri. ¶ Sz ↄ ē qō dicit Beda in littera.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ nō sit nēciuz q⁹ hō ꝯfiteaī ꝑpo sacerdoti. Greg. n. dic. Aplico moderamīe: ⁊ pietatis offō a nobis cōstitutū est: q⁹ sacerdotib⁹ monachis apl'oꝝ figurā tenētibus liceat ꝑdicare: baptiçare: cōione dare: ꝑ pctōzib⁹ oꝛare: pniaz iponere: atq; pctā soluere: sed monachi nō sūt ꝑ ꝑꝛy sacerdotes aliquoꝝ cū ñ habeāt curā aiarū. ḡ cū ꝯfessio fiat pp absolōnē suffic̄ q⁹ fiat cuicūq; sacerdoti. ¶ Ꝓ. sicut sacerdos ē hui⁹ sacr̄i minister: ita ⁊ eucharistie: ſz q⁹libet sacerdos ꝑt ꝯficere. ḡ q⁹libet sacerdos ꝑt sacr̄z pnie ministrare. ḡ nō oz q⁹ fiat ꝓpo sacerdoti. ¶ Ꝓ. illō ad q̄ determiare tenemur ñ est i nr̄a electōe ꝯstitutū: ſz sacerdos cui ꝯfiteri debem⁹ ē i nr̄a electione ꝯstitut⁹: vt ꝑs ꝑ Aug. in littera. dicit. n. Qui vult ꝯfiteri pctm̄: vt iueniat gr̄az q̄rat sacerdotē q̄ sciat ligare ⁊ soluere. ḡ vr̄ q⁹ nō sit nēciuz q⁹ sacerdoti ꝓpo aligs ꝯfiteaī. ¶ Ꝓ. qdā sūt sicut ꝓlati q nō videnʳ hr̄e ꝓpriz sacerdotē cū nō habeāt supiozē: sed isti teneī ad ꝯfessionē. ḡ nō semp teneī hō ꝯfiteri ꝓprio sacerdoti. ¶ Ꝓ. illud q̄ē īstitutū ꝑ charitatē ↄ charitatez nō militat: vt Ber. dicit. sed ꝯfessio q̄ ꝑ charitatē īstituta est ↄ charitatē militaret si hō ad ꝯfitēdū vni sacerdoti eēt obligat⁹: vtputa si peccatoꝛ sciat sacerdotē suū hereticū vel sollicitatoꝛē ad malū: aut fragilē q̄ ad pctm̄ q̄ qs ei ꝯfiteī sit pⁿ⁹: vel si reuelatoꝛ eē ꝯfessiōis ꝓbabiliʳ exīstimaī: vel si pctm̄ ↄ ipsuz cōmissuz sit: de quo qs cōfiteri dz. ḡ videī q⁹ nō semp opoꝛteat confiteri ꝓpo sacerdoti.

¶ Ꝓ. in eo q̄ ē nēciuz ad salutē nō sūt boīes artādi ne impediant a via salutis: ſz magna artatio vr̄ si opoꝛteat vni boi ꝯfiteri de nēcitate. ⁊ ꝓ hoc mlti pñt a ꝯfessiōe retrahi vel timoꝛe: vel verecūdia: vel aliquo hō. ḡ cū ꝯfessio sit ō nēcitate salutis nō debēt boīes ad hoc artari: vt videī q⁹ ꝓpo sacerdoti ꝯfiteanʳ. ¶ Sz ↄ ē decretal' Innocēty: q⁹ īstituit q⁹ oēs vtriusq; sexus semel in anno ꝓpo sacerdoti cōfiteanʳ. ¶ Ꝓ. sic̄ ꝫ hz epūs ad diocesiz suā: ita sacerdos ad suaz parrochiā: sed nō licet vni epō in diocesi alterius epale officiuz exercere ſm statuta canonū. ergo nec licet vni sacerdoti parrochianū alterius audire.

¶ Ulterius vr̄ q⁹ nō possit aligs alteri q̄ ꝓpo sacerdoti ꝯfiteri: ēt ex ꝑuilegio vl'mādato supiozis: qz nō pōt aliq̄ ꝑuilegiū idulgeri in ꝑiudiciū alteri⁹: ſz boc est in ꝑiudiciū alteri⁹ sacerdotis. si ali⁹ ꝯfessionē subditi audiat. g̈ nō pōt per ꝑuilegiū vel licentiā seu mādatū superiozis obtineri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. Illud q̄ dō ipedit dīnū mādatū nō pōt p mandatū vel priuilegiū alic⁹ hoīs ꝺcedi:ſz mādatū dīnū eſt ad rectores eccl̄ie: vt diligēter vultū pecoris ſui agnoſcāt: puer. xxvii⁰. qō ipedit ſi alius q̄ ipſe ꝓfessionē ei⁹ audiat. q̄ B nō pt alicui⁹ hoīs priuilegiū vel mādatū ordiari. ¶ P. Ille q audit ꝓfessionē alicui⁹ ē ꝑpr⁹ iudex ei⁹: als nō posset eū ligare ⁊ soluere: ſz vni⁹ hoīs nō pōt eē plures ꝑpr⁹ iudices vel ꝑpr⁹ sacerdotes. q⁹ tūc tenerēt pluribus obedire: qō eēt ipoſſe ſi ꝺzia p̄ciperēt vl'icō possibilia. q̄ nō pt alicui alig⁹ cōfiteri niſi ꝑpō sacerdoti: ēt ex supiozis licētia. ¶ P. Inuriā fac̄ sacr̄o q sacr̄m iterat sup eād̄ mām vel ad minus iutil'r fac̄: ſz q ꝓfessus ē alq sacerdoti tenēt itez ꝓfiteri ꝑpō sacerdoti ſi ꝑtat: q⁹ nō ē absolutus ab obediētia q̄ ei tenēt ad B. q̄ nō pōt licite fieri q alq q̄ ꝑpō sacerdoti ꝓfiteaī. ¶ Sz ꝺ. ea q̄ sunt ordis p̄ñt hñti ſil'z ordinē cōmitti ab eo q illa facere p̄t: ſz supioz vt eps p̄t audire ꝓfessionē illi⁹ q ē de parrochia alic⁹ ꝑbr: q: ēt aliq̄ aliq̄ sibi rehuat: cū sit p̄ncipalioz rector. q̄ pōt cōmittere alicui sacerdoti alteri q ipse audiat. ¶ P. Quicqd p̄t iferioz p̄t supioz: ſz ipse sacerdos p̄t dare licētiā suo parrochiano q⁹ alteri ꝓfiteaī. q̄ ml'to fortiⁿ⁹ B ei⁹ supioz p̄t. ¶ P. P̄tātē quā hz sacerdos i ꝑpl'o hz eps: ſz ex illa p̄tāte p̄t cōfessionē audire. q̄ ꝛ eadē rōne ali⁹ cui eps p̄tātē ꝺcedit.

¶ Rñ. ad p̄m. q. q gra q̄ i sacr̄is daī a capite in mēbra descēdit: ꝛ iō solus ē ille miſter sacr̄oꝛ in q⁹ gra daī qui hz miſteriū sup coꝛp⁹ xp̄i vexꝛ: qō soli⁹ saccrdotis ē q ꝺsecrare eucharistiaꝫ p̄t: ꝛ iō cū in sacro pnie gra ꝓferaī solus sacerdos ē miſter h⁹ sacr̄i: ꝛ iō ei soli facieda ē sacr̄alis ꝓfessio q̄ miſtro eccl̄ie ꝺz fieri. ¶ Ad p̄m q̄ ꝺz: q⁹ Jaco. logtur ex p̄suppōne dine istitutiōis: ꝛ q⁹ dīnit⁹ istitutio p̄cesserat de ꝓfessiōe sacerdotib⁹ faciēda: p B q⁹ eis p̄tātē remittēdi pctā i aplis ꝺedit: vt p⁹ Jo. xo. iō itelligēdū ē q⁹ Jacob⁹ sacerdotib⁹ ꝓfessionē eē faciēdā monuit. ¶ Ad zᵐ dōm: q⁹ baꝑm⁹ ē magl sacr̄m necītatis q̄ pnie sacr̄m q̄ ad ꝓfessionē ꝛ absolonē: q⁹ q̄nq⁹ baꝑm⁹ p̄termitti ñ possꝫ sine pīclo salutis cterne: vt p⁹ in pueris q nōdū hñt vſū rōnis: ſz ñ ē ita de ꝓfessiōe ꝛ absolone: q̄ tm̄ ad adultos p̄tiet: in q⁹bus ꝓtritio cū ꝓposito ꝓfitēdi ꝛ ꝺsiderio absolonis ſufficit ad liberādū a morte eterna: ꝛ iō ñ ē file de bap⁹ ꝛ cōfessione.

¶ Ad 3ᵐ dōz: q⁹ ſic dcīm ē in satiſfactiōe ñ solū ē attēdēda q̄ntitas penc: ſz ēt vt⁹ ci⁹ ſz q⁹ ē ps sacr̄i: ꝛ sic regrit sacr̄oꝛ diſpēſatoꝛē: q̄⁹ ēt ab alio q̄ a sacerdote q̄ntitas pene tolerari possit. ¶ Ad 4ᵐ dō. q⁹ cog̃scere vultū pecoris ad duo neciū ē. p̄ q⁹ cooꝛdinenī gregi xp̄i: ꝛ sic cognoscere vultuꝫ pecoris ptinet ad curā ꝛ sollicitudinez pastoralē: q̄ icūbit q̄nz illis q nō sūt sacerdotes. zᵒ ad B q⁹ ꝑuideaī ei comeniēs medicamētū salutis: ꝛ sic cog̃scere vultū pecoris ptinet ad eū cui ē medicamētū salutis. s. sacr̄z eucharistie ꝛ alia ꝑbeī. s. ad sacerdotē: ꝛ ad talē cognitōz pecor] ꝓfeꝛ ordiaī.

¶ Ad. z. q. dōz: q⁹ sic baꝑm⁹ ē sacr̄z necītatis: ita ꝛ pnia. baptism⁹ aūt qꝛ ē sacr̄z necītatis hz duplicē mīstrū: vnuz cui ex offō baptizare icūbit. s. sacerdotē: aliū cui rōne necītat] diſpēſatio baꝑmi cōmittī: ꝛ ita ēt miſter pnie cui ꝓfessio ē faciēda ex offō ē sacerdos: ſz ī necītate ēt laic⁹ vicē sacerdotis supplet: vt ei ꝓfessio fieri possit. ¶ Ad p̄m q⁹ ꝺz: q⁹ i sacro pnie ñ solū ē aliqd ex pte mīstri. s. absolutio ꝛ satiſfactiōis iiuctio: ſz ēt aliqd ex pte ipsi⁹ q suſcipit sacr̄z q̄ ē ēt de eētia sacr̄i: sic ꝛtritio ꝛ ꝓfessio: satiſfactio ām ita icipit eē a mīstro iq̄tū eā iūgit: ꝛ a penitēte iq̄tū eā iplet: ꝛ ad plenitudinē sacr̄i vtrūq⁹ ꝺz ꝛcurrere q̄n posse ē: ſz q̄n necītas ī̄minet ꝺz facere penitēs q̄ ex pte sua ē. s. ꝺteri ꝛ cōfiteri cui p⁹ q̄uis sacr̄z p̄ficere ñ possit: vt faciat id q̄ ē ex pte sacerdotis absolonē. s. tm̄ defectū sacerdotis: sūmus sacerdos supplet: nihilomin⁹ ꝓfessio laico ex ꝺsiderio sacerdotis fcā sacr̄alis ē q̄dām⁹: q̄uis ñ sit sacr̄m pfectū: qꝛ ꝺeest ei id q̄ ē ex pte sacerdotis. ¶ Ad zᵐ ꝺz: q⁹ q̄uis laic⁹ nō sit iudex ei⁹ q ei ꝓfiteaī absolute: tm̄ rōne necītatis accipit iudiciū sr̄ cū ſz q⁹ ꝓfitēs ex ꝺsiderio sacerdotis se ei subꝺit. ¶ Ad tertiū dō. q⁹ p sacr̄a hō ñ solū deo: ſz ēt eccl̄ie q⁹ recōciliet: eccl̄ie āt recōciliari ñ pt nisi scificatio eccl̄ie ad eū puenīat: ī bap⁹. āt scificatio eccl̄ie ad hoīez puenit ipſ⁹ elm exteri⁹ adhibitū: q⁹ vbo vite sactificaī ſz formā eccl̄ie a q̄cūq⁹: ꝛ iō ex q̄ semel baptiçat⁹ ē a q̄cunq⁹ ñ oꝛ q⁹ itez baptiçet: ſz ī pnia eccl̄ie scificatio nō puenit ad hoīez nisi p miniſtrū: qꝛ ñ ē ibi aliq̄ elm cozpale exteri⁹ adhibitū q⁹ ex scificatiōe iuisibilē gr̄az ꝓferat: ꝛ iō q̄uis ille qui laico ꝓfessus ē ī articlo necītatis ꝓsecut⁹ sit veniā a ꝺo: eo q⁹ ꝓpositū ꝓfitēdi ſz mādatū dei q⁹ ꝺcepit: sic̄ potuit ipse iuit: ñ tñ adhuc eccl̄ie recōciliat⁹ ēt ad sacr̄a eccl̄ie admitti ꝺbeat: nisi p⁹ a sacerdote absoluaī: sic̄ ille q bap⁹ flamine baptizat⁹ ē ad eucharistiā ñ admittīt: ꝛ iō oꝛ q⁹ itez confiteaī sacerdoti cū copiā hre potuerit: ꝛ p̄cipue: qꝛ vt dōz. sacr̄z pnie pfectū ñ fuit: vñ oꝛ q⁹ pficiaī: vt ex ipa p̄ceptō sacr̄i plenioꝛē effciꝫ ꝓfq̄t: ꝛ vt mādatū ō pnie sacro rec

¶ Ad. z. q. dōz: q⁹ p pctñ veniale hō nec a (piēdo ipleꝛ deo nec a sacr̄is eccl̄ie seꝑaī: ꝛ ideo nō indiget noue collatione ad eius dimissionē: nec indiget reconciliatiō ad eccl̄esiam: ꝛ ꝑpter hoc non oportet q⁹ venialia aliqⁿ sacerdoti ꝓfiteaī: qꝛ ipsa ꝓfessio layco fcā sacr̄ale q̄dā ē q̄uis nō sit sacr̄z pfectū ꝛ ex charitate ꝑcedēs: ꝛ talib⁹ hō cerdotis nō ē nobis ꝓmissa: vt nostro arbitrio faciēda de licētia supiozis: si forte ꝑpus sacerdos eēt min⁹ idoneus ad apponēdū pctō salutare remediū. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q⁹ qꝛ platis incūbit sacr̄a diſpēſare: q̄ nō niſi mūdi tractare debēt: iō ꝺcessum est eis a iure q⁹ p̄t sibi eligere ꝓfessores: g q̄tū ad hoc sunt eis supiozes: sicut et vn⁹ dicus ab alio curaī: nō iq̄tū est medicus: ſz iq̄tū firm⁹. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q⁹ in casib⁹ illis in q⁹bus ꝑbabiliter met penitēs piculū sibi vel sacerdoti ex ꝓfessiōe ei facte ꝺz recurrere ad supioꝛē: vel ab eodē petere licētiā ꝓfitēdi: q⁹ si licentiā habere nō possit: idē est iudiciū illo q nō hz copiaz sacerdotis. vñ magis ꝺz eligere

ꝓfiteri: nec in B trāſgredit aliqs p̄ceptuz ecclie: qꝛ p̄cepta iuris positiui nō se extēdūt vltra itētionē p̄cipiētis: q̄ est finis p̄cepti. hec aūt ē charitas fm aplm: nec itez fit aliq̄ iniuria sacerdoti: qꝛ p̄uilegiū mereī amittere q cōcessa sibi abutit⁹ p̄tāte ¶ Ad 6ᵐ dō. q⁹ i B q⁹ oꝛ ꝑpō sacerdoti confiteri ñ artaī via saluti: ſz sufficiēs ad salutē via statuit: nec caret āt sacerdos si ñ cēt facilis ad p̄bēdā licētiā confitendi alteri: q: ml'ti sunt adeo ifirmi q⁹ poti⁹ fine confessione morerent q̄ tali sacerdoti confiterenī. vñ illi q sūt nimis solliciti: vt conscīas subdito p confessionē sciāt ml'tis laqueū vānationis inyciūt: ꝛ p̄ ois sibypsis.

¶ Ad. 5. q. dōz: q⁹ sacerdos aliqs pōt dupl'r ipediri ne alic⁹ ꝓfessionē audiat. Uno⁹ ꝑp defectū iurisdictiōis. Alio⁹ ꝑp ipedimētū executiōis ordinis: sic̄ excōicati ꝛ degradati ꝛ hō. q̄uz aūt hz iurisdictionē p̄t ea q̄ sūt iurisdictiōis cōmittere: ꝛ iō si aliqs ipediaī q⁹ alteri⁹ ꝓfessionē audire ñ possit p iurisdictiōis defectū: p̄t sibi p quēcūq⁹ iurisdictionē p̄tē imediatā in illos cōmitti q⁹ cōfessiones audiat: ꝛ absoluat siue p ipz sacerdotē siue p epm siue p papā. si āt pp executiōis ordinis ipedimētū audire nō possit: p̄t sibi ꝺcedi q⁹ ꝓfessionē audiat p eū q ipedimētū amouere pōt.

¶ Ad p̄mū q̄ dōz: q⁹ p̄udiciū nō fit alicui nisi subtrahaī q̄ ē in fauoꝛē ipsi⁹: idultū: iurisdictiōis ap̄tās ñ ē cōmissa alicui hoī in fauoꝛē suū: ſz in vtilitatē plebis ꝛ ad honoꝛē dei: ꝛ iō si supioꝛib⁹ p̄latis expedire videaī ad salutem plebis ꝛ ad honoꝛē dei ꝑmouendū q̄ alys q sunt iurisdictiōis cōmittāt: in nllo fit p̄udiciū iferioꝛib⁹ p̄latis: nisi illis q q̄rūt q̄ sua sūt: ñ q̄ iesu xp̄i: ꝛ q gregi p̄sūt: nō vt eas pascāt: ſz vt ab eis pascāt. ¶ Ad zᵐ dō. q⁹ rectō ecclie ꝺz vultū pecor] sui agn̄scēr ꝺupl'r. vno⁹ p sollicitā exteriozis ꝑuersationis ꝺsideratiōnē q̄ iunigilare ꝺz sr̄ gregē sibi ꝺmissū: ꝛ hac cognitōe ñ oꝛ q⁹ credat subdito: ſz certitudinē fci iq̄tū p̄tigrat. Alio⁹ ꝓfessiōis mānifestationē: ꝛ q̄tū ad hāc cognitionē nō pt maioꝛē certitudinē accipere q̄ vt subdito credat: q⁹ B ē ad subueniēdū ꝺscie ipsi⁹: vñ ī foꝛo ꝓfessionis creditⁿ boī ꝛ p se ꝛ ꝺse: ñ āt in foꝛo exteriozis iudicy: ꝛ iō ad hāc cognitionē ſufficīt q⁹ credat subdito dicēti se alteri absoluere valēti ꝓfessuz fuisse: ꝛ sic p⁹ q⁹ talis cognitio peccatis p̄uilegiū alicui idultū de ꝓfessione audiēda ap̄ꝺit. ¶ Ad tertiū dō. q⁹ icōueniēs cēt si duo eq̄l'r superēādē plebē ꝓstituerent: ſz q⁹ duo q̄rū vn⁹ alio p̄ncipalioꝛ ē sup eādē plebē cōstituant ñ ē icōueniēs: ꝛ ſz B sup eandē plebē imediate sūt: ꝛ sacerdos parrochialis ꝛ eps ꝛ papa: q̄libz eoꝝ p̄t ea q̄ sūt iurisdictōis ad ipz ptinētia alteri cōmittere: ſz si supioꝛ cōmittat q ꝛ p̄ncipalioꝛ est: dupl'r pōt cōmittere: aut ita q⁹ eū vice sui ꝓstituat: sic̄ papa ꝛ eps suos p̄niarios constituūt: ꝛ tē talis ē p̄ncipalioꝛ q̄ iferioꝛ p̄lat⁹: sic̄ p̄niari⁹ pape q̄ eps: ꝛ p̄niari⁹ epi q̄ sacerdos parrochialis: ꝛ magis tenēt ei ꝓfitēs obedire. Alio⁹ vt eū coadiutoꝛē illi⁹ sacerdotis ꝓstituat: ꝛ qꝛ coadiutoꝛ ordiaī ad eū cui coadiutoꝛ daī: iō adiutoꝛ ē min⁹ p̄ncipalis: ꝛ iō peniēs ñ tm̄ obedire tenēt ei q̄uz ꝑpō sacerdoti. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q⁹ nlls tenēt ꝓfiteri pctā q̄ nō hz: ꝛ iō si aliqs p̄nario epi vel alteri ab epo cōmissionē hñti ꝓfessus fuerit: cū sint sibi dimissa pctā ꝛ q̄ ad deū ꝛ q̄ ad eccl̄iā: ñ tenēt ea ꝓfiteri ꝑpō sacerdoti q̄tūcunq⁹ peccat: ſz ꝑ statutū eccl̄ie de ꝓfessiōe faciēda ꝑpō sacerdoti semel i āno codē mō se ꝺz hre: sic̄ ille q hz solū venialia: talis. n. ꝺz solū venialia ꝓfiteri: vt qdā ꝺcūt: vel ēt ꝑfiteri se a pctō mortali imunē: ꝛ sacerdos i foꝛo ꝺscie ei credere tenēt: si tm̄ itez cōfiteri teneret ñ frustra p̄ ꝓfessus fuisset: qꝛ q̄tō plurib⁹ sacerdotib⁹ ꝓfiteī gs: tāto pl's de pena ei remittet: tū ex erubescentia ꝓfessiōis q̄ i penā satiſfactoriā ꝓputaī: tū ex vi clauiū: vñ toties posset aliqs ꝓfiteri q⁹ ab oī pena libareī: nec reiteratio iniuriā fac̄ sacro nisi illi i q̄ scificatio adhibeī: vel ꝗcharacteris ipressionē: vel p mām consecrationē: quoruz

neutrū est in pnia: vñ bonū est q⁹ ille q auctate epi ꝓfessionē audit iducat confitētez q⁹ confiteaī. ꝑpō sacerdoti: q̄ si nolueritⁿ: nihilominus cū absoluere ꝺz.

Ad quartum

sic ꝑcedit. Uideī q⁹ confessio eē nō possit ifozmis. Eccles. n. 17° ꝺr. A mortuo velut q nō ē perit cōfessio: ſz ille q nō hz charitatē est mortu⁹: qꝛ ipsa ē aie vita. q̄ absq⁹ charitate nō pōt eē ꝓfessio. ¶ P. Cōfessio dinidit ꝺ ꝛtritionē ꝛ satiſfactionē. ſz ꝛtritio ꝛ satiſfactio nūq̄ pñt cē charitatē fieri. q̄ nec ꝓfessio. ¶ P. In ꝓfessione oꝛ q⁹ os cozdi cōcozdet: qꝛ hoc ipm nomē cōfessionis regrit: ſz ille q adhuc manet in affectu pctī q̄ confiteī nō hz coꝛ ozi cōforme: qꝛ cozde pctm̄ ꝛ q̄ oze dānat. q̄ talis nō confiteī. ¶ Sz ꝺ. glibet teneī ad confessionē mortaliuz: ſz si aliquis semel confessus est etiam in mortali existens non teneī vlterius ad confitendum eadem pctā: qꝛ cū nullus sciat se charitatem hre nullus sciret se confessum fuiſſe. q̄ non est de necessitate confessionis q⁹ sit charitate formata.

¶ Ulterius vr̄ q⁹ nō oporteat ꝓfessionē eē itegrā: vt. s. oīa pctā vni sacerdoti ꝓfiteaī aliqs: qꝛ erubescētia fac̄ ad diminutionē pene: ſz q̄to plurib⁹ sacerdotib⁹ qs ꝓfiteī tanto maiozem erubescentiam patitur. ergo fructuosioꝛ erit ꝓfessio si plurib⁹ sacerdotib⁹ diuidat. ¶ P. ꝓfessio ad B necīa ē in pnia: vt pena fm arbitriū sacerdotis pctō taxetur: ſz sufficiēs pena pōt ꝺponi a diuersis sacerdotib⁹ de diuersis pctis. q̄ nō oꝛ vni sacerdoti oīa pctā ꝓfiteri. ¶ P. pōt ꝺtingere q⁹ post ꝓfessionē factā ꝛ satiſfactionē pfectā recoꝛdet qs alicui⁹ pctī mortalis: qꝛ duꝛ ꝓfitebaī in memoria nō habebat: ꝛ tūc copiā ꝑpr⁹ sacerdotis cui p̄ confessus fuerit hre nō poterit. q̄ poterit illud solū pctm̄ alteri ꝓfiteri: ꝛ sic diuersa pctā diuersis sacerdotib⁹ cōfitebiī.

¶ P. sacerdoti nō ꝺz fieri ꝓfessio de pctis niſi ꝑpter absolutionē: sed q̄nq⁹ sacerdos q ꝓfessionē audit pōt de quibusdā pctis absoluere nō de oib⁹. q̄ ad min⁹ in tali casu nō opz q⁹ ꝓfessio sit integra. ¶ Sz ꝺ. hypocrisis est ipedimētuz pnie: vt in ꝑcedēti di. dictū est: ſz diuidere ꝓfessionem ad hypocrisiz ptinet: vt Augu. dicit. q̄ ꝓfessio ꝺz eē itegra.

¶ P. cōfessio est penitētie pars: ſz penitētia ꝺz eē integra vt in. zo. di. magiſter ostēdit. ergo ꝛ cōfessio.

¶ Ulterius videī q⁹ possit p aliū gs ꝓfiteri vel p scriptuz: qꝛ ꝓfessio ad hoc necīa est: vt p eā ꝺscīa penitētis sacerdoti pandaī. ſz hō pōt ēt p aliū vel p scriptū suā ꝓsciētiā sacerdoti manifestare. q̄ sufficit p scriptū vel p aliū ꝓfiteri.

¶ P. qdā nō intelligunt a ꝓpr⁹ sacerdotib⁹ pp lingue diuersitatē: ꝛ tales nō pñt nisi p alios ꝓfiteri. q̄ non est de necītate sacr̄i q⁹ p scipsuz q⁹ cōfiteaī: ꝛ ita videī q⁹ si alium gs ꝓfessus fuerit qualitercūq⁹ q⁹ sufficiat ei ad salutē.

¶ P. de necītate sacr̄i est q⁹ hō ꝑpō sacerdoti ꝓfiteaī: vt ex dictis ꝑz: ſz aliqñ ꝑpus sacerdos est absens cui nō pōt penitēs ꝑpa voce loqui. posset aūt p scriptū suā ꝓsciētiaz ei manifestare. q̄ videī q⁹ p scriptū ei suā ꝓsciētia trāſmittere debeat. ¶ Sz ꝺ. hō teneī ad ꝓfessionē pctō̄ꝝ: sic̄ ad ꝓfessionē fidei: ſz ꝓfessio fidei ē oze faciēda: vt ꝑz Ro. io. q̄ ꝛ ꝓfessio pctō̄ꝝ. ¶ P. q⁹ peccauit p scipz ꝺz penitere: ſz ꝓfessio ē pnie ps. q̄ penitēs ꝺz ꝓfiteri ꝑpa voce.

¶ Ulteri⁹ videī q⁹ ille ꝺditiōes. i6. q̄ a magiſtris assignāt⁹ bis vſib⁹ ꝺtēte nō regranī ad ꝓfessionē. Sit simplex: humilis: ꝓfessio: pura: fidelis. Atq⁹ frequēs: nuda: discreta: libēs: verecūda. Integra: secreta: lacrimabilis: accelerata. Fortis: ꝛ accusans: ꝛ sit parere parata. fides. n. ꝛ simplicitas ꝛ fortitudo sunt q⁹ se vtutes. q̄ nō debēt poni cōditiōes ꝓfessiōis. ¶ P. puꝛ ē q̄ nō hz pmixtionē. silr simplex ꝓpōnē ꝛ mixtionē aufert. q̄ supflue vtrūq⁹ ponitur.

¶ P. pctm̄ semel ꝺmissuz nullus teneī ꝓfiteri nisi semel. q̄ si hō pctm̄ nō iterat nō oz q⁹ sit pnia frequēs. ¶ P. cōfessio ordinaī ad satiſfactionē: ſz satiſfactio q̄nq⁹ ē publi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ca.g̃ ꝛ confessio non semp dz eē secreta. ¶ Ꝑ. Illō qō nō est in potestate nostra non regritur a nobis:ſz lachrymas emittere nō est in ptāte nostra.g̃ nō regritur a confitēte.

¶ Rñ:dōz ad p̄mā qōnez:qꝺ cōfessio est actus vtutis ꝛ ps sacramēti.ſm aūt qꝺ est actus virtutis est actus meritoꝛi° ꝑpe:ꝛ sic confessio nō valet sine charitate q̃ est p̄ncipium merendi:ſz ſm qꝺ est pars sacri sic ordinat confitentez ad sacerdotē qui hz claues eccl'ie qui p confessionē conſciaz confitentis cognoscit:ꝛ ſm hoc cōfessio etiā pōt esse in eo qui nō est cōtritus:qz pōt pctā sua sacerdoti inotescere et clauiꝺ° eccl'ie se subycere:ꝛ q̃uis tūc non pcipiat absolo/nis fructū:tñ recedēte fictione pcipe icipiet:sicut etiā est ꝛ ī alys sacris:vñ non tenet iterare cōfessionē qui fict° ac cēdit:ſz tenet postmodū fictionē suā cōfiteri. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm:qꝺ auctoritas illa itelligenda est q̃tū ad fructū cō fessionis percipiendū:quē nullus extra charitatē exīs p/cipit. ¶ Ad ſcōz dōm:qꝺ cōtritio ꝛ satisfactio fiunt deo:ſz confessio fit hoī:ꝛ ī cō de rōne cōtritionis ꝛ satisfactionis ē qꝺ hō sit deo per charitatē ynitus:non autē de rōne cōfes sionis. ¶ Ad 3m dōz:qꝺ ille qui pctā que hz narrat vere lo quitur:ꝛ sic coꝛ cōcoꝛdat verbis q̃tum ad ſubam cōfessio nis:q̃uis coꝛ diſcoꝛdet a confessionis fine.

¶ Ad ſcōaz qōnē dōz:qꝺ in medicina coꝛpozali oz qꝺ medi cus non solū vnū moꝛbū cōtra quē medicinā dare dz co/gnoscat:ſz etiā vl'r totā habitudinē ipsi° infirmi:eo qꝺ vn° moꝛbus ex adiunctione alteri° aggrauat:ꝛ medicina que vni moꝛbo cōpeteret alteri nocumētū p̄staret:ꝛ sil' est in pctis:qz vnū aggrauat ex adiunctione alterius:ꝛ illud qō vni pctō esset cōueniēs medicina alteri i centiuꝫ p̄staret: cū q̃ñq; aliquis ꝺ̄uꝫ pctis ifectus sit:vt Hrego.in pastoꝛa li docet:ꝛ ī cō de necessitate cōfessionis est qꝺ hō oīa pctā cō fiteat que in memoꝛia hz:qō ſi nō facit nō est confessio:ſz cōfessionis simulatio. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:qꝺ ꝛ si erubescētia sit multiplicioꝛ q̃n diuidit diuersa peccata diuersis: tamē oēs sil' non sunt ita magne:ſic illa vna qua qs oīa pctā sua fil' cōfiteꝛ:qz vnū pctñ per se ꝺsideratū nō ita demōstrat malam diſpōnem peccantis:sicut q̃n cū pluribus alys cō sideraꝛ:qz in vnū pctñ aliquis q̃ñq; ex ignoꝛantia vel in/firmitate labit:ſz multitudo pctoꝝ demonstrat malitiaz peccātis vel magnaz coꝛruptionē eiusdē. ¶ Ad 2m dōm: qꝺ pena a diuersis sacerdotibus ip̄osita nō esset sufficiēs: qz qlibet consideraret tñ vnū pctñ per se ꝛ nō grauitatē ipsius:quā hz ex adiunctione alterius:ꝛ q̃ñq; pena que ꝺ vnū pctñ daret esset ꝓmotiua alterius pcti. ¶ Ꝑ. sacer/dos ꝓfessionem audiens vicem dei gerit:ꝛ ī cō debet ei hoc modo fieri confessio:sicut fit deo in contritione. vnde ſic non esset contritio nisi quis de oīb° cōtereret:ita non eēt confessio nisi quis de oībus q̃ memoꝛie occurrunt cōfitea tur. ¶ Ad 3m dōz.qꝺ qdam dicunt qꝺ quando aliqs recoꝛ daꝛ coꝛ que p̄us oblitus fuit dz itez etiaz ea que ꝓfessus fuerat ꝓfiteri:ꝛ p̄cipue si nō pōt eūdē hr̄e cui ante ꝓfessus fuerat qui oīa cognoscit:vt totius culpe q̃titas vni sacer/doti inotescat:ſz hoc non videt necium:qz pctñ hz q̃titatem ꝛ ex seipso ꝛ ex adiunctione alterius pctoꝝ aūt de q/bus ꝓfessus est manifestauit q̃titatem quā ex seipsis ha/bent.ad hoc autē qꝺ sacerdos ytranq; q̃titatez huius pec cati cui° fuerat oblitus cognoscat:sufficit qꝺ hoc peccatuz confitens dicat explicite:ꝛ alia in generali dicendo:qꝺ cū alia multa confiteretur hz oblitus fuit. ¶ Ad q̃tū dōm: qꝺ etiam si sacerdos non possit de oībus absoluere: tenet sibi oīa ꝓfiteri:vt q̃titatē toti° culpe cognoscat:ꝛ de illis de q̃bus nō pōt absoluere ad superiorē remittat.

¶ Ad tertiam questionem dicēdum:qꝺ confessio non solū est actus virtutis:sed etiam pars sacramēti:q̃uis autē ad eam ſm qꝺ est actus virtutis sufficeret qualitercunq; fie/ret:ꝛ si nō esset tāta difficultas in vno modo sicut in alio; tamen ſm qꝺ est pars sacramēti habet determinatū ordi sicut ꝛ alia sacramēta habent determinataz mām:ꝛ sicut in baptiſmo ad significandā interiorē ablutionē assumit illud elemētū cuius est maximus vſus in abluendo:ita in habitu sacramētali ad manifestandū ordinate assumitur ille actus quo maxime cōsueuimus manifestare.ſ. per p̄riū verbū:aly enī modi sunt inducti in suppletū iſ/ ¶ Ad p̄m g̃ dōm: qꝺ sicut in baptiſmo nō sufficit qualiter cunq; abluere:sed per clementū determinatuꝫ: ita nec in penitentia sufficit qualitercunq; pctā manifestare: ſz opꝰ qꝺ per actuꝫ determinatū manifestent. ¶ Ad 2m dōm:qꝺ in eo qui vſum lingue nō habet sicut mutus vel qui est al/ terius lingue sufficit qꝺ per scriptū aut nutum aut iterpre tem cōfiteatur:qz nō exigitur ab hoie plus q̃ possit:q̃uis homo non debeat baptiſmum accipere nisi in aqua:qz ali est oīno ab exteriori ꝛ nobis ab alio exhibetur: sed actus confessionis est a nobis:ꝛ ideo q̃n non possumus vno mo do debemus ſm qꝺ possumus confiteri. ¶ Ad 3m dōm:qꝺ in absentia ꝓpꝛij sacerdotis pōt etiā laico fieri cōfessio ideo non oꝛ qꝺ per scriptū fiat:qz plus ptinet ad necessi/ tem cōfessionis actus q̃ ille cui fit confessio.

¶ Ad quartaz qōnem dōm:qꝺ dictaꝫ conditionū:quedā sunt de necitate ꝓfessionis:quedā de bñ eē ipsius. Ea aūt que sunt de necitate ꝓfessionis:vel ꝓpetūr ei ſz qꝺ act° virtutis:vel ſm qꝺ ē pars sacri.si ꝑmo mō:aut rōne vtutis in genere:aut rōne ſpālis virtutis cui° est actus. ex ipsa de rōne actus vtutis in genere sunt q̃ttuoꝛ ꝺitiōes:vt in.v. Ethi. dicit. Prima ē vt aligs fit sciēs.ꝛ q̃tū ad hoc cōfes sio dicit eē discreta ſm qꝺ in actu oīs vtutis prudētia re/ quiritur.est aūt hec discretio vt maioꝛa cū maioꝛi pōdere ꝺ fiteaꝛ. Scōa ꝺitio est vt sit eligēs:qz act° virtutis debet esse volūtarꝫ:ꝛ q̃tū ad hoc dicit libēs. Tertia ꝺitio est ꝓpter hoc.ſ.debitū finē operet.ꝛ q̃tū ad hoc dicit qꝺ esse pnia pura:vt.ſ.recta sit intētio. Quarta est vt inobli liter opet:ꝛ q̃tū ad hoc dicit qꝺ dz eē fortis:vt.ſ.pp vera cūdiā nō dimittat.est aūt ꝓfessio act° pnie vtutis:q̃ ꝑmo initiū sumit in hoꝛroꝛe turpitudinis pcti:ꝛ q̃tū ad hoc ꝓfessio dz eē verecūda:vt.ſ.nō se iactet de pctis pp quā seculi vanitatē admixtā.ſcdo ꝓgredit ad doloꝛe de pctō cōmisso:ꝛ q̃tū ad hoc dz eē lachrymabilis. tertio abiectiōe sui terminat:ꝛ q̃tū ad hoc dz eē humilis:ut de miserū cōfiteaꝛ ꝛ infirmū:ſz ex ꝑpa rōne hu° actus est ꝓfessio hz qꝺ sit manifestatiua:que qdē manifestatio q̃ttuoꝛ ipediri pōt.ꝑmo per falsitatē:ꝛ q̃tuz ad hoc dicit fidelis.i. vera.2o qꝺ obscuritatē:ꝛ ꝺ hoc dicit nuda:vt nō li uoluat obscuritate ꝺbꝝ.3o per multiplicationē ꝺboꝝ. ꝛ 4ta hoc dicit qꝺ sit ſimplex:vt nō recitet in ꝓfessiōe ma si qō ad quātitatē pcti ꝑtinet.4o vt nō subtraha aligd his que manifestāda sunt:ꝛ 5ta hoc dicit integra. Sextus autez qꝺ ꝓfessio est pars sacramēti sic cōcernit iudiciū sa cerdotis qui est minister sacramēti. vñ oz qꝺ sit accusatio ex parte cōfitētis.parere parata p cōparationē ad secreta dotem:secreta q̃tuz ad cōditionē foꝛi in quo de occultis cōsciētie agit:sed de bñ esse cōfessionis est qꝺ sit frequēs ꝛ qꝺ sit accelerata. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm:qꝺ nō ē icōueniens qꝺ ꝺitio vni° vtutis in actu alteri° inueniat qui ab ipa impatur:vel qz mediū qō est vni° vtutis p̄ncipaliter exi/ alie vtutes p ꝑticipationē habēt. ¶ Ad 2m dōz:qꝺ hec cele ditio pura intētiōis excludit querelatē a qua hō mūdari sed simplex alieni admixtionē. ¶ Ad tertiū dōm: qꝺ hoc nō est de necessitate cōfessionis:ſz de bene eē. ¶ Ad 4m dōz:qꝺ ꝓpter scādalū alioꝝ qui p̄sit ex peccatis auditi ad malū inclinari nō dz cōfessio fieri in publico: ſz in occul to.ex pena aūt satisfactoꝛia nō scādaliçaꝫ ita aligs:qꝺ qꝺ p paruo vel nullo pctō sil'ia opera satisfactoꝛia fiunt. ¶ Ad gntū dōz:qꝺ intelligendū est de lachrymis mē/

Ad quintum sic ꝓcedit:Uideꝫ qꝺ ꝓfessio ñ libe/ raret a moꝛte pcti:ꝓfessio.n. ꝓtritō/ nē sequit.sed ꝓtritio sufficiēter delet culpā.g̃ ꝓfessio nō li berat a moꝛte pcti. ¶ Ꝑ.sicut moꝛtale est culpa ita ēt ve/ niale:sed per confessionem fit veniale:qō p̄ius erat moꝛ tale vt ī lra dicit.ergo per ꝓfessionē non remittit culpa: sed culpa ī culpā mutat. ¶ Sed ꝛtra:ꝓfessio est ps sacra/ mēti pnie.ſz pnia a culpa liberat.g̃ ꝛ ꝓfessio.

¶ Ulteriꝰ vr qꝺ ꝓfessio nō liberet aliquo mō a pena:qz pec cato nō debet nisi pena eterna vel tpalis.sed pena eterna ꝓtritionē dimittit:pena aūt tpalis p satisfactionē.g̃ p cō fessionē nihil dimittit de pena. ¶ Ꝑ. volūtas p facto re/ putat:vt in lra dicit.sed ille q ꝓfessus ē būit ꝓpositū ꝓfi tēdi.ergo tñ valuit sibi sicut si fuisset ꝓfessus:ꝛ ita p ꝓfes sionē quā postea facit nihil ō pena dimittit. ¶ Sz ꝛtra. ꝓfessio penā hz.sed per alia opera penalia expiatur pena peccato debita.ergo ꝛ p confessionez.

¶ Ulteriꝰ videt qꝺ ñ apiat padisū:qz diuersoꝝ diuersi sūt effectus.sed aptio padisi ē effectꝰ baptiſmi.ergo nō ē effe/ ctus ꝓfessiōis. ¶ Ꝑ.in id qō clausū ē ante aptionē intrari nō pōt.ſz ante cōfessionē moꝛiēs padisuz intrare pōt.ergo ꝓfessio nō apit padisū. ¶ Sz ꝛ ꝓfessio facit hoiez subyci clauiꝺ° ecclie.sed p eas apitur padisus.g̃ ꝛ per cōfessionē.

¶ Ulteriꝰ vr qꝺ ꝓfessiōis effectꝰ poni nō debeat qꝺ tribuat spem salutis:qz spes ex oīb° meritoꝛuꝫ actib° puenit:ꝛ sic nō vr eē ꝓpꝛius effectꝰ ꝓfessiōis. ¶ Ꝑ.p tribulationez ad spē puenimꝰ:vt ꝑz Ro.5.ſz tribulationē nō ꝓcipue ī satis/ factōe sustinet.ergo tribuere spē saluti magis ē satisfactio nis q̃ cōfessiōis. ¶ Sed ꝛ p cōfessionez hō fit humilioꝛ ꝛ mitioꝛ sicut i lra magr dicit.ſz p hoc hō accipit spē salutis ergo cōfessiōis effectꝰ est tribuere spem salutis.

¶ Rñdeo.dōm ad.i.qōnē qꝺ pnia inquātū ē sacrm ꝓcipue in ꝓfessione ꝓficit:qz p eaz hō ministris ecclie se subdit:q sūt sacroꝝ dispēsatores. Cōtritio.n. votū cōfessiōis anne/ xū hz:ꝛ satisfactō p iudicio sacerdotꝭ cui fit ꝓfessio taxa/ tur:ꝛ qz ī sacro pnie gra ifūdit:p quā fit remissio pctoꝝ si cut ī baptiſmo:ideo eodē mō cōfessio ex vi absolutiōis cō iuncte remittit culpā:sicut baptiſmꝰ.liberat.n.baptiſmꝰ a moꝛte pcti nō solū scōm qꝺ actꝰ cōcipit:sed ēt sicut in voto bētur:sic ꝑz ī illis q iā sanctificati ad baptiſmū accedūt:ꝛ si aliquis ipedimētū nō p̄staret ex ipa collatioē baptiſmi graz ꝓsequeret remittentē peccata:si ꝑus sibi remissa nō fuisset. Et silr dōm ē de cōfessiōe adiuncta absolutiōe:qꝺ scōm qꝺ voto penitētis ꝑcessit a culpa liberauit:postmo/ dū aūt in actu cōfessiōis ꝛ absolutionis gra anget:ꝛ ēt re missio pctoꝝ daret si ꝑcedēs doloꝛ de pctis nō sufficiens ad cōtritioez fuisset:ꝛ ipse tūc obicē gre nō ꝑberet:ꝛ ī sic de baptiſmo dr̄ qꝺ liberat a moꝛte:ita ꝛ ꝺ ꝓfessiōe dici pōt

¶ Ad p̄m g̃ dōm qꝺ cōtritio habet votū cōfessiōis adiun/ ctū:ꝛ ī cō mo dolor liberat a culpa penitētes:sic ꝺsideriuꝫ baptiſmi baptiçādos. ¶ Ad 2m dōm qꝺ venialē nō sumit p culpa:sed p pena de facili expiabili:vñ nō sequit qꝺ cul pa in culpā ꝙuertat:sed penit° annihilat. Dr̄.n. veniale tri plr. Uno mō ex genere sicut verbū ociosuꝫ.alio mō ex cā .i. venie causaz in se hñs:sicut pctñ ex ifirmitate.alio mō ex euētu:sic h̄ accipit:qz p cōfessionē h̄ euenit qꝺ de culpa ꝑterita homo veniaz consequatur.

¶ Ad.2.q.dōz qꝺ cōfessio simul cū absolutiōe hz vim libe/ rādi a pena dupl'r.uno mō ex ipa vi absolutiōis:ꝛ sic qdē liberat in voto exīs a pena eterna:sicut ꝛ a culpa:q̃ quidē pena est pena cōdēnans ꝛ ex toto exterminās a quo hō li berat° manet adhuc obligat° ad penā tēpoꝛalē:scōz qꝺ pe/ na ē medicīa purgās ꝛ ꝓnouēs:ꝛ hec pena restat ī purga toꝛio patiēda ēt his qui a pena inferni liberati sunt:q̃ qui dē pena ē impꝛoꝛtionata viriḃ° penitētis in h̄ mūdo vi/ nētis:sed p viz clauiū intātū diminuit qꝺ ꝓportionata vi/ rib° penitētis remanet:ita qꝺ satisfaciēdo se ī hac vita pur gare pōt. Allio modo diminuit penā ex ipa nā act° ꝓfitētis q hz penā erubescētie annexā:ꝛ ī cō q̃to aligs plies ō eisdē pctis ꝓfiteꝫ tāto magis pena diminuit. ¶ Et p hoc ps rñ/ sio ad p̄mū. ¶ Ad 2m dōz qꝺ volūtas p facto nō reputat ī his q̃ sunt ab alio:sicut ē de baptiſmo.nō.n.tñ valet volū tas suscipiēdi baptiſmū:sicut ipsi° susceptio:ſz reputat vo lūtas p facto ī his q̃ fūt oīo ab hoie:ꝛ itez quātū ad ꝑmiū essentiale:nō aūt quātū ad pene remotionē ꝛ hō:respectu quoꝝ attēdit meritū accītalr:ꝛ scdario:ꝛ ī cō ꝓfessus ꝛ ab solutus minꝰ in purgatoꝛio puniet q̃ contritus tñ.

¶ Ad.3.q.dōz qꝺ a paradisi introitu ꝓhibet aligs p culpā ꝛ reatū pene:ꝛ qz hec ipediñta ꝓfessio amouet:vt ex dictis ps:ꝛ ī cō dr̄ paradisū aperire. ¶ Ad p̄m g̃ dōz qꝺ q̃uis baptiſ mꝰ ꝛ pnia sint diuersa sacra:tñ agunt ī vi vni° passiōis chri sti:p quā paradisi adit° ē apert°. ¶ Ad 2m dōz qꝺ añ votū cō fessiōis paradisus clausus erat peccāti moꝛtalr: q̃uis po stea p ꝓtritionē votū cōfessiōis ipoꝛtāte apt° sit ēt añ ꝓfes sionē actualr fcaz:nō tñ obstaculuz reat° est totalr remotū ante confessionem ꝛ satisfactionem.

¶ Ad.4.q.dōm qꝺ spes remissiōis pctoꝝ nō ē nobis nisi p christū:ꝛ qz hō p cōfessionē se subycit clauiꝺ° ecclie ex pas sione christi virtutē habētib°:iō dr̄ qꝺ cōfessio spez salutis tribuit. ¶ Ad p̄m g̃ dōm qꝺ ex actib° nō pōt eē spes salutis p̄ncipalr:sed ex gra redēptoris:ꝛ qz ꝓfessio gre redēptoris initiat:iō spē salutis tribuit nō solū vt actꝰ meritoꝛi°:sed vt sacramēti ps. ¶ Ad 2m dōz qꝺ tribulatio spē salutis tribu it p experimētū ꝓprie virtutis ꝛ purgationē a pena:ſz cō fessio ēt mō ꝑdicto. ¶ Sicut.n.qdā. Tertia opinio ē quā magister nō tāgit qꝺ dimittat culpa p cōtritionez sub cō ditiōe.ſ.si ꝓfiteaꝫ:sed hec opinio minꝰ hz de rōne q̃ alie: qz stat salutis nō dependet ex futuro:qz sic dr̄ Eccl.ix. Li gnū ybi ecciderit ibi erit.vnde nihil ē dictu qꝺ hō ad statū salutis p dimissionē pcti reducat sub cōditiōe cōfessionis simplr. ¶ Uotū p operatōe iudicat.hoc itelligēdū ē tā ī bonis q̃ in malis qñ ē votū plenū:ita qꝺ nihil ab executio ne retardat nisi ipotētia.si aūt opatio adiuncta addat ali/ quid ad volūtatē:sicut in illis operib°que hñt in ipo actu delectationē volūtatē puocātē:tūc opatio addit ēt quātū ad meritū vel demeritū substātiale:alꝭ nō:ſz superaddit opatio quātū ad aligd adiūctū:qō ē vtilitas ꝓfis actū i bo nis vt effect° eius:vl nocumētū in malis. ¶ Nō dr̄ si oze. g̃ videt qꝺ nō regrat oziꝭ ꝓfessio. Et dōm qꝺ ipe gemit° hz votū vocalis ꝓfessiōis adiūctū. ¶ Nemo pōt ꝓfiteri.ſ.cō fessiōe efficaci ad saluteꝫ. ¶ Que nō ē via coꝛpis ꝛc.nō oꝫ qꝺ sit ſimilitudo q̃tū ad oīa:sed solū q̃tū ad hoc qꝺ ſic aia coꝛpi sensuz ꝛ motū ꝑbet p hoc qꝺ ē ī coꝛpe:ita de°aie spiri tualiter quā ibitat p graz. ¶ Nō pōt gliq; ꝛc. hec tria pur gantia ſic distīguunt:qz baptiſmꝰ purgat a culpa originali ꝛ actuali:ſz pnia q̃tū ad cōtritionē a culpa actuali tñ:ꝓfes sio aūt actu exercita directe a pena. ¶ Nemo dicat occul te.ita.ſcz.qꝺ sacerdoti nō manifestet. ¶ Si erubui ī ꝓspe ctu ꝛc.g̃ videt qꝺ liceat publice ꝓfiteri. Et dōz qꝺ nr̄a lra q̃ verioꝛ ē hz:ſi absc̄di vt hō pctñ meū:ī quo negat absc̄/ sio ꝺ mādatū dei facta. Sustinēdo aūt lraz q̃ h̄ ponit dōz qꝺ ñ licz publice ꝓfiteri nisi forte sit pctñ māifestū:qz talꝭ humilitas ꝓmo ꝑiudicaret q ex pctō māifestato posset scandaliçari:sed satisfactio ī māifesto facta q̃dāmō pctñ ī cōspectu ppli ꝓfiteꝫ. Uel dōz:qꝺ logt de cōfessiōe facta ī iudicio ꝛ nō de ꝓfessiōe sacramētali. ¶ Null° debite gra uiozis.hec auctoꝛitas ꝛ sequēs oñdūt qꝺ sine satisfactione pctñ nō dimittit.qō ēt hec opinio dicebat. ¶ Quibusdā visuz ē ꝛc.hoc qō ponit h̄ p opinione hereſis ē.nō qꝺ expli/ cite sit ꝺ aliquē articulū vl' p̄cedēs vl' sequēs ad ips sed ī/ plicite aligd ꝺriū fidei ꝓtinet:qz sequit qꝺ claues ecclesie nō sint necessarie ad salutē:ꝛ ī talib° anteq̃ determinet p

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclīā q̄ ex eis sequaī aliqd ꝓtrariū fidei nō iudicaī bere
sis eē: t sic magr̄ t Hratian⁹ hoc ꝑ opinione ponūt: ꝛ nūc
post determiatiōe eccl̄e sub Jnnocen.3. factā heresis re
putāda est. ¶ Reuela viā tuā cē. hic nō loquit̄ de reuela
tione sacr̄ali: sed de reuelatōe q̄ fit in supplicatiōe oīonis.
¶ Nō dico vt ꝓfitearis ea cē. g. n. ꝓfiteī sacerdoti cē. nō
ꝓfiteī ei vt ꝓseruo sed vt deo. ¶ Jn se volūtarie excōica
tiōis cē. nō q̄ aligs scipm excōicare possit: sed excōicatio
hic large ponit̄ ꝑ volūtaria cohibitione: q̄ aliquis se sub
trahit a sacris ex būilitate. ¶ Justitia. n. sola dānat. hic lo
quit̄ Aug. ex hypothesi. i. si de⁹ tm̄ iustitia vteretur ꝫ nos
sine misericordia: qz ad gr̄az ipsi⁹ post pctm̄ sine mia redi
re nō possem⁹. ¶ Quāto plurib⁹ ꝓfiteī nō diuidens pctā
sed itegre oib⁹: ꝓsequit̄ aut maiorē veniā saltez ꝑ erube
scētiā t sacerdotis intercessionē: vel ēt ex vi clauiū vt qui
dā dicūt: sed de hoc i ꝓpinqua di. dicet̄. ¶ Qui sciat liga
re t soluere. hec scīa t si nō sit maior: tm̄ tāta debet esse vt
sciat distinguere inter pctm̄ t nō pctm̄: t pctm̄ mortale t
veniale: t si in aliquo esset dubitatio posz ad discretiores
recurrere. ponunt̄ aūt multe cōditiōes alie que ad ꝓfes
sorem requirunt̄ vt cōfitētes alliciat q̄ bis versib⁹ cōtinē
tur. Confessor dulcis: affabilis atq; suauis. Prudēs: discre
tus: mitis: pius atq; benign⁹. ¶ Non peccat sacerdos cē.
qz tales exequtionē ordis nō habēt: t iurisdictiōe carēt: t
loquitur de diuisione per heresiz: aut scisma: aut excōmu
nicationem.

¶ De remissiōe sacerdotis. Di. XVIII. a

Jc q̄ri solz si pctm̄ oio dimissū ē a
deo ꝑ cordis ꝓtritionē ex quo pēi
tēs votū būit ꝓfitēdi: qd postea di
mittat̄ ei a sacerdote: Video enim
quo viculo eū ligat. s. tpal̄ pene: ꝛ
n̄ a quo eū absoluat. Et iō q̄ro. an
plēitud inē q̄ppe cordis aia rei maculā hz: t fe
torē pe ccati: atq; eterne vltiōis vicīo ligata exi
stit. Si ꝙo ad ꝓfessionē ꝑ cordis ꝓtritionē de⁹
ꝑ seipm̄ sine misterio sacerdotis t debitū oio
relaxat: t aiam iterius purgat a ꝓtagiōe t feto
re pcti: qd ergo mūdat: qd dimittit sacerdos:
vbi s̄t claues ille q̄s dns tradidit Petro t suc
cessoribꝫ ei⁹ dicēs. tibi dabo claues r̄gni celoz:
t q̄cūq; ligaueris sup terrā erūt ligata t i celo:
t quecūq; solueris sup terraz erunt soluta cē.
Ut āt p̄missa q̄ plēi⁹ explicari valeat: q̄si alti⁹
ducto rhete ō his clauib⁹ t vsu caz differam⁹.

¶ De clauibus. b

Claues iste s̄t n̄ corpales ꝛ spūales. s.
discernēdi scīa: t potētia iudicādi. i. li
gādi t soluēdi: q̄ dignos recipe: idigs
dz excludere a regno eccl̄iasticus in
dex. Qui sicut hz ius ligādi: ita t soluendi. vñ
Ambro. Dns par ius t soluēdi eē voluit t li
gandi: qui vtrūq; pari ꝙditiōe p̄misit. Ergo q
soluēdi ius nō hz: nec ligādi hz: t infra. Certū
est q̄ ecclesie vtrunq; licet: heresis vtrūq; non
habet. Jus enim hoc solis permissuz est sacer
dotibus. Recte ergo ecclesia hoc sibi vendicat
que veros sacerdotes habet. heresis vendica
re non potest: que veros sacerdotes nō habet.

¶ De vsu clauium. c

Sus ꝙo haz clauiū multiplex est: di
scernē. s. ligādos t soluēdos: ac deiñ
de ligare vel soluere. Qui enim indi
gnos ligat vel soluit ꝓpria potestz
te se p̄uat. i. dignum p̄uatione se facit.

¶ Si sacerdos pōt dimittē vel retinē pctā.

Sed q̄rit vtz a pctō soluere valeat sa
cerdos. i. a culpa: vt elpe maculā ab
stergat vl̄ debitū eterne mortis solu
valeat: Quidā arbitrati sūt: cū pecca
tor duplr ligat⁹ teneaī: vt p̄dictū ē. s. mētis ꝓ
gioē ac cecitate: t debito future pene: alteꝝ cu
rari ꝑ deū: alteꝝ solui ꝑ sacerdotē. Patit̄. n. q
pctm̄ q̄sdā tenebras iteriores t maclas: a qb⁹
nisi liberet̄ ꝓiciet̄ i tenebras exteriores. Cū āt
liberaī ab his: suscitaī a morte pcti. Ūñ apls.
Surge q̄ dormis t illumiabit te x̄ps. Sol⁹. n.
x̄ps: nō sacerdos: aiam resuscitat: ac pulsis te
nebris iterioꝛib⁹ t maculis eā illumiat t nitī
dat: q aie faciē lauat. Debituz ꝙo eterne pene
soluē ꝓcessit sacerdotib⁹. Oz i resurrectiōe laza
ri signatū asserūt: quē x̄ps pri⁹ ꝑ se interi⁹ viuifi
cauit: deide fozas exire iussit: eūq; adhuc liga
tū soluē apls p̄cepit: qz vt aiūt: ipse iteri⁹ aiam
a caligie maculaq; pcti emūdat. sacerdotibus
ꝙo dedit viculū eterne mortis soluē. Alij ꝙo
dicūt solū deū: nō sacerdotē debitū eterne mor
tis dimittere: sicut t aiam iteri⁹ ꝑ se viuificat
nec tm̄ diffidēt̄ sacerdotib⁹ tradita ptāte pcā
dimittēdi t retinēdi: qb⁹ dictū ē: quoꝝ remise
ritis pctā t cē. Sicut. n. x̄ps retinuit sibi ptātez
baptismi: ita t pnie. Et iō sic interi⁹ gratia sua
aiam illumiat: ita t sil̄ debitum eterne mortis
relaxat. Jpse. n. ꝑ seipm̄ pctā penitētiū tegit: t
tūc tegit q̄n ad penā nō reseruat. Tūc ergo te
git q̄n debitū pene soluit. Oz aūt ipe tegat apte
dicit Aug. exponēs illū locū psalmi. Quoꝝ te
cta sunt pctā. i. coopta t abolita. Si. n. tegit̄ de
us pctā: nolnit aduertere. Si nolnit aduertere
nolnit aiaduertere. i. punire: ꝛ ignoscē. Jta er
go dicit a deo tecta vt dns nō videat. i. eterna
liter puniat. Videre. n. dei pctā ē ad penā ꝑ
tare. Auertere aūt faciem a pctis: hoc est ea ad
penā nō reseruare. Jtē Hiero. Quib⁹ deus di
mittit pctā tegit ne i iudicio reuelent̄. Jtē Cas
siodorus. Qui grauia bñt pctā: alīs deus im
putat: alīs per miam nō imputat. Ex his apte
ostēdit̄ q̄ de⁹ ipse penitētē soluit a debito pene
t tūc soluit q̄n it⁹ illumiat i spirādo verā cordis
contritionez. Qui sñie ratio suffragaī t auctō
ritates attestanī. Nemo. n. vere cōpūgitur de
peccato: bñs coꝛ ꝓtritū t humiliatū: nisi i cha
ritate. Qui āt charitatē hz vita dign⁹ ē. Nemo
aūt sil̄ vita t morte dign⁹ ē. Nō ē ergo tūc liga
tus debito eterne mortis. Fili⁹. n. ire eē desijt
ex quo diligere t penitē cepit. Extūc ergo solu
tus est ab ira q̄ nō manet sup illū q credit i x̄pz
sed sup illū q nō credit. Nō ergo postmoduz p
sacerdotē cui ꝓfiteī ab ira eterna liberaī: a q̄ iā
liberatus est ꝑ dñz: ex quo dixit: ꝓfiteboꝛ. So
lus ergo deus hoiem iterius mūdat a pcti ma
cula: t a debito eterne pene soluit: q ꝑ ppbam
ait. Ego solus deleo iniq̄tates t pctā ppli. Jtē
Amb. Verbū dei dimittit pctā: sacerdos t in
dex. Sacerdos q̄dē offm̄ suū exhibet: sed nul
lius ptātis iura exercet. Jdē. Jlle solus pctā di
mittit: qui solus ꝑ peccatis nostris mortuus ē
Jtē aug. Nemo tollit peccata nisi solus de⁹ q
est agnus tollēs peccata mūdi. Tollit aūt t di
mittēdo q̄ facta sunt t adiuuādo ne fiant: t ꝑ
ducendo ad vitā: vbi oio fieri nō p̄t. His alīs
q̄z pluribus testimonijs docet̄ dñm soluz ꝑ se
pctā dimittere: t sicut pctā dimittit q̄busdam
ita t alioꝝ quoꝛūdam peccata retinet.

¶ Oz sacerdotes ēt dimittūt pctā t tenent pec
cata suo modo. e

Nec iō tm̄ negamus sacerdotib⁹ ꝓcessā
ptātem dimittēdi t retinēdi pctā: cū
hoc veritas in euāgelio apte doceat.
Hinc aug. ait. Eccl̄ie charitas que ꝑ
spūm scm̄ diffūdit̄ i coꝛdib⁹ eoꝝ qui ꝑticipes sui
sūt: pctā dimittit: eoꝝ q n̄ sūt tenet. Jdez. Sa
cerdotes p̄nt ꝓfitētib⁹ parcere: qb⁹. n. remittit
remittit de⁹. Lazaꝝ. n. de monumēto suscita
tū obtulit discipulis soluēdū: ꝑ hoc ostēdēs po
testatē soluēdi cōcessam sacerdotib⁹. Dixit enī
Quodcūq; sol. sup ter. erit sol. t i celo t cē. hoc
est. Ego de⁹ t oēs celestis curie oꝛdines: t oēs
sci in gloria mea laudāt vobiscum t ꝓfirmant
quos ligatis t solutis. Nō dixit quos putatis
ligare t soluere: sed i quos exercetis op⁹ iusti
tie t mie. Aliter aūt vel alia opa vestra in pec
catoꝛes nō cognosco. Jdē. Cum veraciter ad
deū ꝓuerso pctā dimittunt̄: ab eis dimittitur:
quibus ipse veraci ꝓuersiōe ꝓsūgit. Spūsscūs
ea dimittit q dat⁹ ē oib⁹ scis sibi charitate cohe
rentib⁹ siue se nouerit coꝛpal̄r siue nō. Sil̄r cū
alicui⁹ tenet̄ pctā: ab eis tenet̄ a q⁹ illi coꝛdis
prauitate diſiungūt̄ siue notis coꝛpoꝛal̄r: siue
ignotis. Oēs mali spūal̄r a bonis seiūcti sunt.
Ecce hic dic̄: pctā dimitti t teneri a scis viris:
t tm̄ spūscm̄ ea dimittet̄ dicit: t q̄ō maiori cō
sideratiōe dignū est: idē ēt dicit: q deus p se vl̄
p scōs suos tm̄ dimittit pctā. Ait. n. sic. Sacr̄z
gr̄e dat deus ēt p malos: ipsā ꝙo gr̄am nō nisi
p seipz: vl̄ p scōs suos. Et iō remissionē pctoꝝ
vel p seipsum facit vel p ipsius colūbe mēbra:
q⁹ ait. Si cui dimiseritis: dimittent̄. Ecce q̄z
varia a doctoꝛib⁹ traduntur sup his: t in hac tan
ta varietate qd tenendū. Hoc sane dicere ac sē
tire possum⁹: q⁹ solus deus dimittit pctā t re
tinet: t tm̄ eccl̄ie ꝓtulit ptātē ligandi t soluēdi.
sed al̄r ipse soluit t ligat: al̄r eccl̄ia. Jpse. n. ꝑ se
tm̄ ita dimittit pctm̄: qz t aiam mundat ab ite
riori macula t a debito eterne mortis soluit.

¶ Quō sacerdotes ligāt t soluūt a pctis. f

Non āt ꝭ sacerdotib⁹ ꝓcessit: qb⁹ tm̄ tri
buit ptātez soluēdi t ligādi. i. oñendi
hoies ligatos vl̄ solutos. Ūñ dns le
prosū sanitati pri⁹ ꝑ se restituit: deinde
ad sacerdotes misit quoꝝ indicio oñdēt̄ mūda
r⁹. Jta ēt lazaꝝ iā viuificatū: obtulit discipulis sol
uēdū: qz t si aligs apō deū sit solut⁹: ñ tm̄ i facie
eccl̄ie solut⁹ bī: nisi ꝑ indiciū sacerdotis. Jn sol
uēdis q̄ culpis vel retinēdis ira opaī sacerdos
euāgelic⁹ t iudicat: sicut olim legaī illis q ꝓta
miari erāt lepra q̄ pctm̄ signat. Ūñ Hiero. sup
math. vbi dns ait petro. Tibi dabo claues re
gni celoꝝ: t q̄cūq; ligaueris sr̄ terrā erit liga
tū t i cel̄: t q̄cūq; solueris sup terrā erit solu
tū t i celis. Hunc inqt locū qdā non intelligen
tes aliqd sumūt ō supcilio phariseoꝝ: vt dānā
re inoꝛios: vel soluere se putēt noꝛios: cū apō
deū nō sint sacerdotū: sed reoꝛuz vita queraī.
Jn leuitico se ostēdere sacerdotib⁹ iubēt̄ lepro
si: quos illi nō faciunt lepꝛosos vel mundos: ꝛ
discernunt q mundi vel imundi sūt. Jta t hic
apte oñdit̄ q⁹ nō sequit̄ deus ecclesie iudicium
q̄ ꝑ surreptionē t ignoꝛātiā iterdū iudicat. Be
us aūt semp iudicat ꝛm veritatē. Et i remitten
dis vel in retinēdis culpis id iuris t officij ba
bēt eccl̄iastici sacerdotes: qō olim hēbant sub
lege legales in curādis lepꝛosis. Hi ergo pecca
ta dimittunt vel retinent: dū dimissa a deo vel
retenta iudicant t ostendunt. Ponunt enīz sa
cerdotes nomen domini super filios israel: sed
ipse benedicit vt dicit̄ i numeris. Hunc modū
ligandi t soluendi Hiero. supra notauit.

¶ Alius modus ligandi t soluendi. d

Jgāt quoq; sacerdotes dū satisfactōz
pnie ꝓfitētib⁹ iponūt. Soluūt cū dea
aliqd dimittūt: vl̄ per eā purgatos ad
sacꝛoꝛum cōionem admittunt. Quez
modum superius Leo papa notauit. Scōm

Universidad de Deusto
Biblioteca

hūc modū dñr ēt sacerdotes dimittere pctā vl retinē. Vñ supius Aug. dixit. Quib⁹ remittūt remittit de⁹ ꝛc. O p⁹. n. iustitie exercēt in pctōres cuꝫ eos iusta pena ligāt: opus mīe dum de ea aliquid relaxāt: vl' sacroꝝ cōioni conciliant: alia opa in pctōres exercē nequeunt. Et notandū est: qꝛ quos satisfactiōe pnie ligant: eo ipso a pctis solutos ostendunt: qꝛ nō iponit alicui satisfactio pnialis: nisi quē sacerdos vere penitētem arbitrat. Alij nō iponit: ꝛ eo ipso peccatū retineri a deo iudicat. Qꝛ aūt hoc ad claues pti neat. Aug. oñdit dicēs. Frustrat claues ecclesie qui sine arbitrio sacerdotis pniaꝫ agit: si siñ oris ꝓfessiōe crimis idulgētia impetrat. Est ꝛ ali⁹ modus ligādi ꝛ soluēdi qui p excōicatiōes geritꝫ: dū aliquis ꝑm canonicā disciplinā tertio vocat⁹ ad emēdationē manifesti delicti ꝛ satisfacere vilipēdens: snia ecclesie a loco oratiōis ꝛ sacramentoꝝ cōmunione ꝛ fideliū cōsortio ꝑcidit: vt erubescat: ꝛ pudore sceleris conuersus peniteat: vt sic spūs eius saluus sit. Qꝛ si penitentiā profitens resipuerit: negate cōmuniōi admittit: ꝛ ecclesie reconciliatur. Hec est autē ecclesie anathematizatio. Hanc penaꝫ illis qui digne percellunt infligit: qꝛ gratia dei ꝛ protectio illis amplius subtrahitur ac sibīpsis relinquunt vt sit eis liberū ruere i iteritum peccati. In quos ēt maior diabolo seuiēdi datur ptās. Oziones quoq; ecclie ꝛ benedictionuꝫ ac meritoꝝ suffragia eis nequaq; suffragari, putant.

¶ Quomodo ꝑm hos modos itelligendum sit illud. Quodcūq; sol. ꝛc. h

Sccōm hos ligādi ꝛ soluendi modos quō vez̄ q̄ dr̄. Quodcūq; solueris sup terrā erit solutū ꝛ i celis ꝛ q̄cūq; ligaueris sup terrā erit ligatū ꝛ i celis ꝛc. Aliq̄n. n. oñdūt solutos vel ligatos q ñ sūt apd deū: ꝛ pēa satisfactiōis ꝛ excōicationis iterdū idignos ligāt: vel soluūt: ꝛ indignos sacris admittūt: ꝛ dignos admitti arcēt. Sed intelligēdū ē hoc i illis quoꝝ merita solui vel ligari postulāt. Tunc. n. snia sacerdotis iudicio di ꝛ totius celestis curie approbat ꝛ ꝓfirmatur: cum ita ex discretiōe prodit vt reoꝝ merita nō ꝓdicant. Quoscūq; ergo soluūt vel ligāt adhibētes clauē discretiōis reoꝝ meritis: soluūt vt ligantur in celis. i. apud deū: qꝛ diuino iudicio sacerdotis snia sic progressa approbat ꝛ cōfirmat. Quos ergo ꝑm merita snia ecclesie pcellit: ledit ꝛ illi foris sunt apud deū. Qui aūt nō meruit: snia ecclie nō ledit nisi cōtēnat. Unde Origenes. Exīt quis a vitare. a fide. a charitate. per hoc exit de castris ecclie: ēt si epi voce non abijciat. sicut ecōtra aliquis nō recto iudicio foras mittit. Sed si nō egit vt mereat ejici re: nihil ledit. Interdū. n. qui foras mittit iuste est: ꝛ qui foris est: intus videt retineri. Ecce qualis ꝛ quātus est vsus apostolicaꝝ clauiū. Jam ostensū est ex pte qualiter sacerdotes dimittunt peccata vel tenent: ꝛ tamē retinuit sibi deus quantā singularē potestatē diminuēdi vel retinendi: qꝛ ipse solus p se debitum eterne mortis soluit ꝛ aiam interius purgat.

¶ Que sint iteriores tenebre ꝛ iteriꝝ macula.

Hic quer̄it que sit illa macula: ꝛ q̄ sint ille tenebre interiores: a qb⁹ deus interius aiam purgat: cum veram pniaꝫ imittit. De tenebris ꝛ iteriori caligine satis facile est ꝛ intelligere ꝛ respondere. Cum enim quis moraliter delinquit ꝛ gratia virtutis priuatur si qua precessit: ꝛ naturalis bonoꝝ elisionē patit. vñ ꝛ intellectus obtunditꝫ: ꝛ totus homo iteriꝝ obtenebraꝫ: ꝛ ita si caligine quadam mens obuoluit: que caligo peccati pena est. Hanc ꝙ deus pellit cum penitentiā imittit: per quā perdita bona restituit ꝛ viciata reparat. Vñ ꝓpheta. Nebulaꝫ sicut cinerē spargit. Sed que est macula pcti a qua aiaꝫ lauat. Ecce. n. qs voluit facere homicidium ꝛ patrauit. quo patrato desinit tā velle facere: nōdū tñ vere ꝛ humilr̄ peniteꝫ: nec adhuc teri ꝓponit. Que ergo remāsit in aīa illius macula? Mala volūtas qdez fuit macula illi⁹ sed illa transit. Macula ēt est si penitere ꝓpōnit sed hoc ē pctm̄ aliud a pcedēti. Que ergo macula remāsit a qua ipse i pnia purgat? Pollūta qdē ē aīa quousq; peniteat: sicut erat dū i ea prava erat voluntas. Sicut. n. q tangit mortuum vel aliud immundum: ita pollutus ē post tactū quousq; lauatur: sicut fuit dum tangeret ita post actū peccati ita pollura remanet alia nō cut fuit in ipso actu peccati: quia ita est longe a deo per dissimilitudinē: qui est vita ꝛ mūdicia mentis: sicut fuit dum peccatū ageret. Ipsa ergo dissimilitudo que ieſt aīe ex peccato ē ista deo elongatio: aīe macula itelligitur a qua purgatur in penitētia. Hoc aūt solus deus facit: q solus suscitat aiam ꝛ illuminat: qđ sacerdotes nequeūt: qui tñ medici sunt aiaꝝ. Unde ꝓpheta. Nunquid medici suscitabunt ꝛ ꝓfitebūtur tibi? quod exponens augustinus ait. Boni doctores recte medici dicuntur. qui viuentes operare ministerio possunt sed non mortuos suscitare. Solꝫ. n. dei gratia reuiuiscunt.

Postq̄ determiauit magr̄ de pnia q̄tuꝫ ad totū ꝛ ptes ei⁹: hic icipit determinare de ptāte ministroꝝ gb⁹ h⁹ sacrī dispēsatio est cōmissa. Et diuidit in ptes duas. in p⁹ determiat de ipsa ptāte q̄ claues ecclie dñr. in z⁹ ōterminat de hūtb⁹ claues. i9. di. ibi. Postq̄ ostensuꝫ est ꝛc. Prima in duas. in p⁹ mouet rōnē ex pdictis de potestate ministroꝝ. in z⁹ ōterminat eā oñdēs qd dicāt claues ecclie: ꝛ ad qd se extēdāt. ibi. Claues iste nō sūt ꝛc. Et hec pars in duas. in p⁹ ōtermiat de clauib⁹ ecclie ordiatis ad pctōꝝ remissionē. in z⁹ ōtermiat de gbusdaꝫ circa pctm̄ exīt̄ib⁹ p q̄rū ablationē pctm̄ remitti dr̄. ibi. Dic q̄rit q̄ sit illa ꝛc. Prima in duas. in p⁹ ōtermiat de clauib⁹. in z⁹ de effectu carū. ibi. Sed q̄rit vtrū a pctō ꝛc. Circa p̄mū duo facit. p̄mo oñdit qd sint claues. z⁰ oñdit qd sit vsus earū. ibi. Usus vo baꝫ ꝛc. ¶ Sz q̄rit vtrū a pctō ꝛc. Dic, ingrit de effectu clauiū. Et diuidit in ptes duas. in p⁹ ostēdit q ptās clauiū nō se extēdit ad remissionē culpe: qꝛ ꝑ solius dei est. in z⁹ ostēdit p quē moduꝫ sacerdotes dñr pctā remittere. ibi. Nec ió tñ negamus. ¶ Circa p̄mū tria facit. p̄mo ponit opionē quoꝛūdā q dicebāt q⁹ potestas clauiū se extēdit ad remissionē pene eterne: q̄uis nō se extēdat ad remissionē culpe. Scōo ponit aliā q̄ dicit q⁹ ad nentꝛ boꝝ se extendit. ibi. Ally vero dicunt ꝛc. Tertio ꝛfirmat hāc scōaꝫ opionē cui cōsentit p rōnes ꝛ auctates. ibi. Lui snie rō suffragat. ¶ Nec idē tñ. Dic inquirit moduꝫ quō sacerdotes dicant pctā remittere. Et circa hoc tria facit. ꝓmo oñdit p auctates q⁹ sacerdotes aliq̄ mō pctā remittunt. Scōo oñdit q⁹ sacerdotes alr̄ q̄ de⁹ peccata remittant. ibi. Dic sane dicere. Tertio mouet quādā dubitatiōne ex modis assignatis. ibi. Scōz hos ligādi ꝛ soluēdi ꝛc. Circa scōz tria facit. p̄ ostēdit quō se bēat sacerdos in ligando ꝛ solnendo q̄tū ad culpā. scōo quomō se habeat quātuꝫ ad penā in foro cōsciētie iniungēdā. ibi. Ligāt quoq; sacerdotes ꝛc. Tertio q̄tū ad penā excōicationis q̄ infligit in foro cōtētioso. ibi. Est ꝛ alius modus ꝛc.

Hic est duplex qō. Prima de clauibus. Scōa de excōicatiōe. ¶ Circa p̄mū q̄runt tria. p̄ de clauib⁹ ꝑm se. z⁰ de remissiōe pctoꝝ ad quā ordinantur claues. z⁰ de effectu clauium.

Ad primum sic ꝓcedit. Uī q⁹ claues i ecclia eē nō debeāt. nō. n. regrunt claues ad intrādū domū c⁹ ostiū ē aptū. sz Apoc. 4. dr̄. Uidi ꝛ ecce in celo ostiū aptū: qđ ꝛps est q de scripo dic̄ Jo. 10. Ego sum ostiū. q̄ ad itroducendū in celū ecclia clauib⁹ nō indiget. ¶ Ꝑ. clauis est ad aperiēdū ꝛ claudēdū: sed hoc soli⁹ xpi est q aperit ꝛ nemo claudit: claudit ꝛ nemo apit. Apoc. 3. q̄ ecclie in ministris suis claues nō habent. ¶ Ꝑ. cuicūq; claudit celū aperit infern⁹: ꝛ eꝛrio. q̄ gcūq; bz claues celi bz claues inferni. sz ecclia nō dr̄ hr̄e claues inferni. q̄ nec claues celi bz. ¶ Sz ꝺ est. qđ dr̄ Mat. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ. ¶ Ꝑ. oīs dispēsator bz hr̄e claues cozuꝫ q̄ dispensat: sed ministri ecclie sunt dispēsatores diuinoꝝ mysterioꝝ. vt p3. i. Cor. 4. ergo debēt hr̄e claues.

¶ Ulteri⁹ videt q⁹ clauis nō sit ptās ligandi ꝛ soluendi q̄ ecclīastic⁹ iudex dignos recipe indignos excludere bz a regno. vt ex lra babet: ꝛ ex glo. Ucro. Matt. 16. Ptās enī spūalis in sacro collata est idez qđ character. vt supra dic̄. dictū est. sed clauis ꝛ character nō vident idē esse: qꝛ per characterez bō deo cōparaꝫ: per claues aūt ad subditos. q̄ clauis nō est ptās. ¶ Ꝑ. ecclīasticus iudex nō dicit nisi ille qui bz iurisdictionē q̄ simul cū ordine nō daꝫ. sed claues in ordinis susceptiōe ꝓferunt. q̄ nō ōbuit de ecclīastico iudice in diffōne clauiuꝫ mentio fieri. ¶ Ꝑ. ad id qđ aliquis bz ex scipso nō indiget aliqua potestate actiua per quā inducat ad actuꝫ. sed eo ipso q⁹ aliquis est dign⁹ ad regnum admittit. ergo nō ptinet ad potestatē clauiuꝫ dignos ad regnum admittere. ¶ Ꝑ. pctōres indigni sunt regno. sed ecclesia pro pctōrib⁹ orat. vt ad regnuꝫ perueniant. q̄ nō excludit indignos: sed magis admittit quātuꝫ in se est. ¶ Ꝑ. in oībus agentibus ordinatis vltim⁹ finis pertinet ad p̄ncipalē agentē: nō ad agens instrāle. sed p̄ncipale agens ad salutem hoīs est de⁹. ergo ad deū pertinet ad regnū admittere: qđ est vltim⁹ finis: ꝛ nō ad hūtez claues qui est sicut instrm̄ vel minister.

¶ Ulterius videt q⁹ nō sint due claues: sz tñ vna. ad vnā enim seraꝫ nō requirit nisi vna clauis. sed sera ad quā amouendam ordinant ecclesie claues est pctm̄. q̄ contra vnū pctm̄ nō indiget ecclesia duabus clauibus. ¶ Ꝑ. claues in collatione ordinis cōferuntur. sed sciētia nō est ex infusione semp: sed qñq; ex acquisitione: nec ab oībus ordinatis habet: ꝛ a quibusdā nō ordinatis habet. q̄ scia non est clauis: ꝛ sic est tm̄ vna clauis. s. potestas iudicandi. ¶ Ꝑ. potestas quā habet sacerdos sup corpus mysticū dependet ex potestate quā hz sup corꝑ⁹ christi verū. sed ptās cōficiendi corpus xpi verū est vna tm̄. q̄ clauis q̄ est ptās respiciēs corpus christi mysticū est vna tm̄. ¶ Sz ꝺ. videt q⁹ sint plures q̄ due: qꝛ sicut ad actū hois regrit potētia ꝛ scia: ita ꝛ volūtas: sed scia discernēdi ponit clauis: ꝛ sīlr potētia iudicādi. q̄ ꝛ volūtas absoluēdi deberet dici clauis. ¶ Ꝑ. tota trinitas pctā remittit: sz sacerdos p claues est minister remissiōis pctoꝝ. q̄ dz hr̄e tres claues: vt trinitati configuretur.

¶ Ro dz ad p̄mā. q. q⁹ i corpalib⁹ dr̄ clauis ist̄z quo hostiuꝫ apit. regni aūt hostiū nobis claudit ꝑ pctm̄: ꝛ q̄tuꝫ ad maculā: ꝛ q̄tū ad reatū pene. ꝛ ió ptās q̄ tale obstaculum regni remouet dr̄ clauis. hec aūt ptās est qdē in deo trinitate p auctez. ꝛ ió dr̄ a gbusdā q⁹ hz clauē auctis: sz in xpo hoīe fuit hec ptās ad remouēdū pdictū obstaculū p merituꝫ passiōis: q̄ ēt dicit ianuā apire. ꝛ ió dicit hr̄e sz quosdaꝫ claues excellētie: sed qꝛ ex latere dormiētis in cruce sacra fluxerūt: gb⁹ ecclia fabricat. ió in sacris ecclie efficacia passiōis manet. ꝛ pp hoc ēt in ministris ecclie q sūt dispēsatores sacroꝝ ptās aliq̄ manet ad pdictū obstaculuꝫ: remouēdū: nō ꝓpa vtute: sed vtute diuin a ꝛ passiōis xpi. hec ptās metaphorice clauis ecclesie dr̄ q̄ est clauis ecclesie ministery. ¶ Ad p̄mū q̄ dōz: q⁹ ostiū celi q̄tū ē ō semp est aptū: sz alicui clauſuꝫ dr̄ pp impedimētū intrādi i celū: qđ in ipo est. impedimētū aūt toti⁹ humane nāe ex peccato p̄mi hois ꝑsecutū p passionē xpi amotū est: ꝛ ió Joānes post passionē vidit in celo ostiū aptū: sz adhuc quotidie alicui māet clauſuꝫ p pctm̄ originale: qđ ꝺbit: vl actuale qđ cōmittit: ꝛ pp hoc i digem⁹ sacris ꝛ clauib⁹ ecclie.

¶ Ad z^m dōm: q⁹ hoc itelligit de clausiōe q̄ lymbū clauſit ne aliqs vltra in illud descēdat: ꝛ de aptiōe qua paradisuꝫ aperuit remoto impedimēto nāe p suā passionē. ¶ Ad 3^m dōz: q⁹ clauis iferni q̄ apit ꝛ claudit ē ptās grāe ꝓferēdi p quā hoi apit infern⁹: vt de pctō educaꝫ: qđ est inferni porta: ꝛ claudit ne bō vltra in pctm̄ labaꝫ grā sustētatus. grām aūt ꝓferre solius dei est: ꝛ ió clauē inferni sibi soli retinuit: sed clauis regni ē ptās ēt dimittēdi reatū pene p quē bō a regno ꝓhibet. ꝛ ió magr̄ p̄t dari hoi clauis regni q̄ clauis iferni. ñ. n. idē sūt: vt ex dictis p3. aliqs. n. ex iferno educit p remissionē eterne pene q nō i istāti in regnuꝫ introducit pp reatuꝫ tpalis pene q̄ manet. Uel dōm vt q̄dā dicūt q⁹ idē ē clauis iferni ꝛ celi: qꝛ ex hocipo q⁹ alicui aperit vnū claudit altez̄: sed denoiaꝫ a digniori.

¶ Ad. z. q. dōz: q⁹ ꝑm ph3 in. z. de aīa. Potētie p act⁹ diffiniunt. vñ cū clauis sit ptās q̄dā: vt dictū ē: oꝛ q⁹ p actū siue vsuꝫ suuꝫ diffiniaꝫ: ꝛ q⁹ in actu obiectū exprimaꝫ a quo ſpēm recipit actus: ꝛ modus agendi ex quo appet potē-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tia ordinata.actꝰ aũt ptãtis spũalis nõ est.vt celũ aperiat absolute:qz iã aptũ ẽ:vt dicñ ẽ:ſz vt q̃tũ ad hũc apiat:qõ gdẽ ordinate fieri nõ ꝓt:niſi idoneitate eiꝰ cui apiẽdũ est celũ pẽsata:ꝛ iõ in ꝑdcã diffõne clauis ponit genꝰ.ſ.ptãs: ꝛ ſubm ptãtis.ſ.iudex ecclıaſticꝰ:ꝛ actꝰ.ſ.excludere ꝛ recipere ꝯz duos actꝰ mãlis clauis apire ꝛ claudere: cuiꝰ obz tãgit in ℔ q̃ dic̃a regno:modꝰ aũt ī ℔ q̃ dic̃ dignitas ꝛ indignitas in illis in q̃s actꝰ exerceꝛ pẽsaꝛ. ¶ Ad ꝓm̃ dõz q̃ ad duo q̃z vnũ ẽ cã alteriꝰ vna ptãs ordinaꝛ:ſic̃ igne caloꝛ ad calefaciẽdũ ꝛ diſſoluẽdũ. ꝛ qz oĩs gr̃a ꝛ remiſſio in coꝛpe myſtico ex capite ſuo ꝓuenit:iõ eadẽ ptãs eſſe vr̃ p cẽntiã:q̃ ſacerdos cõficere põt: ꝛ q̃ põt ligare ꝛ ſoluere ſi iuriſdictio adſit:nec differt niſi rõne ℔ q̃ ad diuerſos effectꝰ ꝓaraꝛ:ſic̃ et ignis dr̃ ℔ aliã rõnẽ calefactiuꝰ ꝛ liq̃factiuꝰ:ꝛ qz nihil ẽ aliõ character ordis ſacerdotaꝝ q̃ poteſtas exercẽdi illõ ad qõ ꝓncipaliꝝ ordo ſacerdotꝫ ordiatur:ſuſtinẽdo oz q̃ ſit idẽ qõ ſpũaꝝ ptãs:iõ character ꝛ poteſtas ꝓficiẽdi ꝛ ptãs clauiũ ẽ vnũ ꝛ idẽ p cẽntiã:ſ̃ differt rõne. ¶ Ad z̃m dõz q̃ ois ptãs ſpũaꝝ daꝛ cũ aliq̃ conſecratiõe:ꝛ iõ clauis cũ ordie daꝛ:ſ̃ executio clauis idiget mã õbita q̃ ẽ plebs ſubta p iuriſdictionẽ:ꝛ iõ añq̃ iuriſdictionẽ hẽat hz clauis:ſ̃ nõ hz actũ clauiũ:ꝛ qz clauis ꝑ actuz diffiniꝛ:iõ in diffõne clauis ponit aliqd ad iuriſdictionez ptinẽs. ¶ Ad ꝫm dõz q̃ aliqs põt eẽ dignꝰ aliq̃ duplr̃:aut ita q̃ ipſ̃ habẽdi ius hẽat: ꝛ ſic glz dignꝰ iã hz celũ aptuz aut ita q̃ iſit ei aliq̃ cõgruitas ad ℔ qõ ei deꝛ.ꝛ ſic dignos gbꝰ nõdũ totaliꝛ apertũ ẽ celũ ptãs clauiũ recipit. ¶ Ad 4m dõz q̃ ſic deꝰ nõ obdurat ipartiẽdo malitiã: ſ̃ nõ ꝓferendo gratiã:ita ſacerdos dr̃ excludere nõ q̃ ipedimẽtuz ad itrãdũ põat:ſ̃ qz ipedimẽtũ poſitũ nõ amouet: qz ipe amouere nõ põt niſi ꝑus deꝰ amouerit: ꝛ iõ rogaꝛ deꝰ:vt ipſe abſoluat: vt ſic ſacerdotis abſolutio locum habeat. ¶ Ad 5m dõm q̃ actꝰ ſacerdotis non est imediate ſup regnum:ſed ſup ſacramẽta:gbꝰ bõ ad regnũ peruenit.

¶ Ad 3am.q.dõz q̃ in oĩ actu q regrit idoneitatẽ ex pte recipiẽtis:duo ſũt nẽcia ei q̃ oz actũ illũ exercere.ſ.iudiciuz de idoneitate recipiẽtis:ꝛ expletio actꝰ:ꝛ iõ ẽt i actu iuſtitie q̃ quẽ reddiť alicui ℔ q̃ dignꝰ ẽ:oz eẽ iudiciuz q̃ diſcerneť an iſte ſit dignꝰ:ꝛ ipſa redditio:ꝛ ad vtrũq; bonz auctoꝛitas q̃dã ſiue ptãs exigiť.nõ.n.dare poſſumꝰ niſi qõ i ptãte hẽmus.nec iudiciũ dici põt niſi vim coactiuã hẽat: eo q̃ iudiciũ iã ad vnũ determinať:q̃ gdẽ õtermiatio in ſpeculatiuis fit p vtutẽ ꝑmoz ꝓncipioz qbꝰ reſiſti nõ ꝓt: ꝛ in rebꝰ practicis p viz iperatiuã in iudicãte exñtez. ꝛ qz actꝰ clauis regrit idoneitatẽ i eo in quẽ exerceť:qz recipit p clauẽ indeꝛ eccl̃iaſticꝰ dignos:ꝛ excludit idignos:vt ex dcã diffõne pz:iõ idiget iudicio diſcretiõis q̃ idoneitatez iudicat:ꝛ ipo rceptiõis actu:ꝛ ad vtrũq; boz ptãs q̃daz ſine auctas regriť:ꝛ ℔ q̃ ꝫ due claues diſtiguũť: q̃ruz vna ptinet ad iudiciũ de idoneitate eiꝰ g abſoluẽdus ẽ:ꝛ alia ad ipaz abſoloñe:ꝛ he due claues nõ diſtiguunť niſi ī cẽntia auctatis q̃ vtrũq; ex offõ ſibi cõpetit:ſ̃ ex ꝓparatione ad actꝰ:q̃z vnꝰ aliũ ꝓſupponit. ¶ Ad ꝓm q̃ dõz q̃ ad vnã ſerã aperiẽdã vna clauis imediate ordinaꝛ:ſ̃ nõ ẽ icõueniẽs q̃ vna ad actũ alteriꝰ ordineť:ꝛ ſic ẽ ī ꝓpoſito. z̃ª.n. clauis q̃ dr̃ ptãs ligãdi ꝛ ſoluẽdi:ẽ q̃ imediate ſerã aperit pcti:ſed clauis q̃ dr̃ ſcia oñdit cui aperiẽda ſit clauis illa. ¶ Ad z̃m dõm q̃ circa clauẽ ſcie duplex fuit opĩo. qdam.n.dixerũt q̃ ſcia ℔ q̃ ẽ habitꝰ acq̃ſitꝰ vel ifuſus dr̃ hec clauis:ꝛ q̃ nõ ẽ ꝑncipaliꝝ clauis:ſ̃ in ordie ad aliã clauem clauis dr̃:ꝛ iõ q̃n̄ est ſine alia claui clauis nõ dr̃:ſic̃ in viro litterato q̃ n̄ ẽ ſacerdos.ꝛ ſilr̃ ẽt q̃ñq; hac claui alig ſacerdotes carẽt:qz nõ bñt ſciaz:neq; acq̃ſitã:neq; ifuſaz: qua abſoluere ꝛ ligare poſſint:ſ̃ q̃ñq; iduſtria nãli ad ℔ vtũtur:q̃ ℔ eos clauiola dr̃:ꝛ ſic clauis ſcie q̃uis cũ ordie nõ tradať:ꝛ tradiť tñ cũ ordine q̃ ſit clauis:qõ ꝓus nõ erat.ꝛ hec videť opĩo magr̃i fuiſſe: ſ̃ hec nõ vr̃ verbis etiã cõcordare:q̃ claues ꝓetro dandas ꝓmittũt:ꝛ ita nõ ſũt vna:ſed due in ordine danť. Et ꝓpter hocalia opinio est q̃ ſcia q̃ est habitꝰ nõ est clauis: ſed auctoritas actus ſcie exercendi:q̃ q̃ñq; ſine ſcia est:q̃ñq; aũt ſcia ſine ipſa: ſ̃ ptz etiã in iudicijs ſecularibꝰ,aliqs enĩ est iudex babẽs auctoritatez iudicandi q̃ nõ habet iuris ſciam: ꝛ aliqs econuerſo hz ſcientiaz iuris qui nõ hz auctoritatẽ.ꝛ qz actꝰ clauis dicy ad quos quis ex auctoꝛitate ſuſcepta obligať: nõ ex ſcia habita ſine vtroq; bñ fieri nõ põt:ideo auctoritas iudicandi que clauis est ſine ſcia nõ põt ſine pctõ accipi ſ̃ ſciẽtia ſine auctoꝛitate ſine peccato haberi põt. ¶ Ad 3m dõz q̃ poteſtas cõficiendi est ad vnum tñ actus alterius generis:ꝛ ideo nõ cõnumerať clauibus nec multiplicatur ſicut poteſtas clauium q̃ est ad diuerſos actꝰ ℔ ſm auct̃l eſſentiã ſit vna: vt dictũ est. ¶ Ad q̃rtuz dõz q̃ velle vnicuiq; est liberũ:ꝛ iõ ad volendũ nõ exigit auctoritas.ꝛ ꝓpter hoc voluntas nõ ponit clauis. ¶ Ad quꝫ dõm q̃ trinitas tota codez modo remittit peccata: ſicut vna perſona:ꝛ iõ nõ opz q̃ ſacerdos qui miniſter est trinitatis clauis habeat tres:ꝛ ꝑcipue cũ volũtas que ſpũaliter opꝛopriať clauez nõ requirat:vt dictũ est.

Ad ſecundum ſic ꝓcediť.videť q̃ macula alicuius quid poſitiue in aĩa ſit.ſi enĩ ℔ ꝓuatio tm̃ nõ erit ꝓuatio niſi eius qõ per pctm̃ auferť: hec est gr̃a.g̃ cũ oẽ pctm̃ gr̃az auferat:oĩuz pctõz erit vna macula: ꝛ ſic z̃m pctm̃ nulla macula aĩe adyciet ꝑter maculaz ꝑmi pcti. ¶ ℗.ꝓuatio que ex pctõ in aĩa relinquitur dicit cecitas vel tenebra que ad intellectũ ptinet:ſed hec macula nõ est hꝺ:cũ ad affectũ ptinere videaꝛ. g̃ macula nõ est ꝓuatio tm̃:ſed aliqd ponit. ¶ ℗.macula quã q̃ ex actu alicuiꝰ imũdi ꝛtrahit:que ꝛ cõtagio dicit̃:aliqd poſitiue est:ſ̃ macula peccati etiã ꝛtagio dicit̃.g̃ est aliqd poſitiue. ¶ ℗.ꝓuatio gr̃e quedã pena est: ſ̃ in pctõ macula cõtra penã vel reatũ diuidit̃.ergo macula non est ꝓuatio tm̃ gr̃e.ꝛ ſic idẽ qõ ꝓus. ¶ Sed ℑ.ex peccato nõ remanet positiue aliqd in aĩa niſi diſpoſitio vel habitꝰ que est diſpoſitio ex actu cãta:nec habitus:qõ ꝓz ex hoc q̃ poſitio ꝛ habitꝰ pñs ſine gr̃a deſtrui p cõtrariã cõmenez que forte habituz cõtrariꝰ vitꝫ inducit expellẽs cõtrariũ habitũ ꝛ diſpoſitionẽ. macula aũt ſine gr̃a nõ ferť.ergo macula nõ ponit aliqd poſitiue in aĩa.

¶ Ulterius videtur q̃ peccatũ nunq̃ poſſit remitti quo ad maculã:qz ex hocipſo q̃ aliquis peccauit pulchritudinem innocẽtie amiſit.ſed nõ potest hãc pulchritudinem recuperare niſi cõtingeret ipſuz nõ peccaſſe.ergo cũ hoc ſit oĩno ipoſſibile:ipoſſibile est q̃ alicui peccatũ remittatur quo ad maculã. ¶ ℗.ex hocipſo homo turpitudinẽ quã dam habet:q̃ tẽpus debitũ ſeruitio creatoris in peccando expẽdit:ſed tẽpus illud qõ iam effluxit recuperari nõ ꝓt: ergo nec macula mũdari. ¶ Sed ꝛtra est qõ dicit̃ ꝓba 6.q̃ xp̃s cõiunxit ſibi eccleſiã nõ habẽtẽ maculã:neq; rugam:ſed aliqui ſunt mẽbza eccleſie:qui q̃ñq; maculati ſunt.ergo peccatũ quo ad maculã remitti potest.

¶ Ulterius videť q̃ ſi remittať pctm̃ quo ad maculam remittať quo ad oẽs penã:qz remota cã remouet effectꝰ ſ̃ cã q̃re aliqs erat reꝰ pene ẽ macula culpe.g̃ remota macula remouet pena. ¶ ℗.q̃cũq; abſq; culpa exñs punit iniuſte punit̃:ſ̃ ille cui remiſſuz ẽ pctm̃ quo ad maculam est abſq; culpa.g̃ iniuſte puniret̃:ꝛ ita videť q̃ nõ ſit ſatisfactio pena dign̄ꝰ:ꝛ ſit ſibi reatꝰ pene remiſſus. ¶ Sz ℑ.peccatuz nõ punit̃ ꝑ hoc q̃ remittit̃ quo ad maculã:ſed omne peccato debeť pena ſm diuinã iuſtitiã. ergo eriã post diſſolutionem culpe aliquis pene reatus remanere potest.

¶ Rñdeo dõz ad ꝓmã.q.q̃ ex ℔ aliquid maculatum dr̃ debite pulchritudinis patit̃ detrimẽtũ. vñ macula ſm q̃ hꝺ nõ hz q̃ aliqd põat:ſ̃ ꝓparationẽ ad illõ qõ pulchritudis detrimẽtũ causat aliqd q̃ñq; ponere dr̃: ſic̃ aliqd in facie iductũ qõ cãdoꝛẽ facici tegat aut ꝓuat.pulchritudo aũt aie cõſiſtit in aſſimilatione ipſiꝰ ad deũ ad quẽ formari dz p claritatẽ gr̃e ab eo ſuſceptã:ſic̃ aũt ꝓceptio claritatis coꝛpoꝛal̃a ſole ꝓhibeť a nobis p aliqd obſtaculũ interpoſitũz:ita ẽt claritas gr̃e ꝓhibeť ab aĩa p pctm̃ cõmiſſum qõ diuidit iter nos ꝛ deũ:vt dr̃ Eſa.59. vñ ipſa macula q̃tũ ī ſe ẽnõ põit de eẽntia ſua niſi ꝓuationẽ gr̃e:ſ̃ ponit vt cãz obſtaculũ pcti qõ obſtat ad gr̃e receptionẽ: ꝛ pp ℔ ẽt macula renebza dr̃ rõne ꝓdicte ſilitudis. ¶ Ad ꝓm q̃ dõm q̃ tantus q̃tũ ad ipaz ꝓuationẽ gr̃e nõ differãt macule pctõrum:dm̃t tñ q̃tũ ad cãm ex q̃ macula cõſeq̃t: ꝛ ſm ℔ etiã qõlibz pctm̃ vnã maculã addit in q̃tũ nouũ obſtaculum gr̃e ponit. ¶ Ad z̃m dõz q̃ gr̃a est in eẽntia aie ex q̃ vires cognitiue ꝛ effectiue ꝓcedũt: ꝛ iõ gratie lumẽ ꝛ intellectũ dirigit ꝛ affectũ mouet:ſed pctm̃ in vtroq; defectũ iducit: in intellectũ qdẽ:qz oẽ pctm̃ ex erroꝛe est ſm Ambroz.ꝛ ℔ põz. Ois malus ignoraz.ꝛ ꝓncipaliꝝ in affectu:qz oẽ pctm̃ i volũtate est:ꝛ iõ macula ꝛ q̃tũ ad ipaz ꝓuationẽ. ꝛ q̃tũ ad cãz.ſ.pctm̃ ꝛ intellectũ ꝛ affectũ reſpicit: ſ̃ ꝓncipaliꝰ affectũ. vñ nõ ẽ icõueniens ſi macula ꝛ cecitas ꝛ tenebra dicať. ¶ Ad 3m dõz q̃ macula dr̃ contagio nõ q̃tũ ad ꝓprium ꝓuationẽ ipaz:ſ̃ q̃tũ ad cãm ꝓuationis:qz ex ℔ ipſo q̃ peccatũ affectũ quodãmõ tangit ꝓuatio dcã in ipſo ꝛsequitur. ¶ Ad 4m dõm q̃ macula q̃tũ ad cãm diuidit̃ ab oĩ pẽa: ſed quantum ad ꝓuationem ipſa diuidit̃ a pena inflicta: nõ aũt a pena que peccatum cõcomitatur.

¶ Ad z̃m.q.dõm q̃ macula obſcuritatis ex ĩterpoſitione cãta nõ põt auferri niſi obſtaculũ ĩterpoſitũ amoueatur: pctm̃ aũt q̃ erat obſtaculũ ĩterpoſitũ ꝓbibẽs gr̃e claritatez nõ põt remoueri:vt fcm̃ nõ ſit: ſ̃ vt effectuz auertẽdi deũ a nob̃ ñ hẽat:q̃ ꝑ auerſionẽ q̃ ab eo auerſi ꝑ pctm̃ fnim̃ a nobis auerſus manebat:ꝛ iõ ℔ q̃ ſe ad nos ſua benignitate ꝛuertit:dr̃ pctm̃ nr̃m remittere:ſic̃ nos offenſam alicui remittim̃:cũ ad eũ ꝑ offenſaz ꝑteritã vlteriꝰ malinolẽtiã nõ ſeruam̃:q̃ gdẽ in deũ ſm effectũ accipiẽda ſunt.vt in.3.lib.di.3.z.dictũ est:ꝛ ꝑ hoc ẽt deꝰ remittẽdo pctm̃ dr̃ ipm tegere:q̃ſi nõ aſpiciens ad ꝑteritũ pctm̃: vt rõne eius gratiã nobis deneget. ¶ Ad ꝓmuz q̃ dõz q̃ ſuis nõ repareť pulchritudo aie q̃tũ ad aliqd accñs qõ erat dignitas inocentie:reparať tñ q̃tũ ad decoꝛẽ gratie q̃ reſtituiť. ¶ Et ſilr̃ dõz ad z̃m qz nõ ſemꝑ bõ recuperat oĩa dãna q̃ paſſus ẽ vel tꝑis vel alioz:ſed recuperat amiſſam pulchritudinẽ q̃tũ ad eẽntiã decoꝛis ſpectat.

¶ Ad 3tm.q.dõz q̃ in pctõ duo ſũt.ſ.auerſio ad cõmutabile bonũ:ꝛ auerſio ab icõmutabili bono.ꝛ ℔ hꝺ duo ſũt effectꝰ pcti.vnꝰ est iudignatio dei ad nos auerſiõi pcti reſpõ dẽs:alĩ ẽ pena iordinata ꝓuerſionẽ ordinãs. ꝛ qz ꝑ ĩ pctõ ex gre nãa est auerſio:ꝛ qõ ẽ ꝑus in gñatõe ẽ poſteriꝰ ĩ deſtructiõẽ:iõ ex pte dei ꝑ est recõciliatio ipſiꝰ ad nos:ꝛ ſm ℔ est liberatio a debito pene.ſ̃ pena ẽ duplex.ſ. exterminãs hoſtes:ꝛ talꝫ pena ex recõciliatiõe ipſa remouet̃.alia pena ẽ q̃ coꝛrigit ciuẽ ꝛ filiũ vel amicũ: ꝛ õbitũ eiꝰ põt remanere recõciliatiõe iã fcã:ꝛ iõ ſilr̃ cũ pctm̃ remittit̃ q̃ ad maculã:remittit̃ q̃ ad penã eternã q̃ ẽ exterminãs:ſ̃ non q̃ ad penã tꝑalẽ q̃ ẽ coꝛrigẽs. ¶ Ad ꝓm q̃ dõm q̃ ſic actus ꝑfectꝰ fuit cã macle:ꝛ tñ trãſeũte actu nõ trãſit macula: ita ꝛ actꝰ mediãte macula fuit cã debiti pene:ꝛ iõ nõ opz q̃ ceſſante macula debitũ pene ceſſet:qz ceſſãte ꝑ effectu nõ ceſſat cauſa. ¶ Ad z̃m dõm q̃ iſte cui remiſſa ẽ culpa q̃tũ ad maculã adhuc dignꝰ est ꝑ actũ quẽ ꝓmiſit penã ſuſtinere:q̃uis nõ ſit dignus a deo alienus eſſe.

Ad tertium ſic ꝓcediť. Uꝛ q̃ ptãs clauiũ ſe extẽdat ad remiſſionẽ culpe. Joã.20.dr̃ diſcipulis. Quoꝝ remiſeritis peccata remittunť eis:ſed hoc nõ dicit̃ quantuz ad manifeſtationẽ tñ: vt magiſter in littera dicit.qz ſic ſacerdos noui teſtamẽti nõ haberet maioꝛez poteſtatẽ q̃z ſacerdos veteris teſtamenti.g̃ exercet poteſtatẽ in culpe remiſſiõe. ¶ ℗. in penitẽtia datur gratia ad remiſſionẽ pcti.ſed huiꝰ ſacr̃i diſpenſatoꝛ est ſacerdos ex vi clauiuz.ergo cũ gratia nõ opponať peccato ex parte pene:ſed ex parte culpe:videť q̃ ſacerdos ad remiſſionez culpe opereť ex vi clauiuz. ¶ ℗.maioꝛem virtutez recipit ſacerdos ex ſua cõſecratione q̃z aqua baptiſmi ex ſua ſanctificatione.ſed aqua baptiſmi hanc viz accipit: vt coꝛpus tãgat ꝛ coꝛ abluat ſm Aug.ergo multo foꝛtius ſacerdos in ſui conſecratione hãc poteſtatez accipit vt coꝛ a culpe macula abluere poſſit. ¶ Sz contra.ſupra magiſter dixit dis.5. q̃ deus hanc poteſtatez nõ contulit miniſtro q̃ ad interioꝛez mundationez cooperaretur ei. ſed ſi peccata quo ad culpam remitteret cooperaretur ei in mundatione interioꝛi.ergo poteſtas clauiuz non ſe extendit ad culpe dimiſſionem. ¶ ℗.peccatuz non dimittitur niſi per ſpiritũ ſanctuz. ſed dare ſpũsanctum nõ est alicuiꝰ hominis.vt in.i.lib.magiſter dixit di.i4.ergo nec peccata remittere quo ad culpam.

¶ Ulteriꝰ videť q̃ nõ poſſit remittere pctm̃ quo ad penã. pctõ.n.debeť pena eterna ꝛ tꝑalis: ſ̃ adhuc post abſoloñez ſacerdotis manet penitẽs obligatus ad penã tꝑalẽ in purgatoꝛio:vel in hoc mũdo faciẽdã.g̃ nõ dimittit aliquo mõ penã. ¶ ℗.ſacerdos nõ põt ꝓiudicare diuine iuſticie: ſed ex diuina iuſtitia taxata est pena penitẽti quã dz ſubire.g̃ ſacerdos de ea nõ põt aliqd remittere. ¶ ℗.ille qui paruũ pctm̃ ꝓmiſit nõ ẽ min̄ꝰ ſuſceptiuꝰ effectꝰ clauiuz q̃z ille q̃ cõmiſit maiꝰ pctm̃:ſ̃ aliqd de pena ꝑ officiuz ſacerdotis de maioꝛi pctõ dimittit̃. poꝛe est eẽ aliqõ paruum pctm̃ cui nõ debeať plus de pena q̃z illõ qõ de maioꝛi peccato dimiſſuz est.g̃ poterit totã penã illi ꝓ parui pctõ dimittere:qõ falſuz ẽ. ¶ ℗.tota pena tꝑalis pctõ debita ẽ vniꝰ rõnis.ſi g̃ ꝑ pmã abſolutionẽ dimittať aliqd de pena:ꝛ ꝑ ſcõam ab eodẽ pctõ abſolutionez poterit aliqd remitti: ꝛ ſic tm̃ poterit multiplicari abſolutio q̃ vi clauiũ tota pena tolleret̃:cũ ſcõa abſolutio nõ ſit minoꝛis efficacie q̃z ꝓma:ꝛ ſic pctm̃ remanebit oĩno impunitũ: qõ ẽ icõueniẽs. ¶ Sz ℑ.clauis ptãs est ad ligãdũ ꝛ ſoluẽdũ: ſ̃ põt ſacerdos iniũgere penã tꝑalẽ.g̃ ꝛ põt abſoluere a pena. ¶ ℗. ſacerdos nõ ꝓt dimittere pctm̃ q̃tũ ad culpã:vt in lra dr̃. nec q̃tũ ad penã eternã pari rõne.ſi g̃ nõ ꝓt remittere q̃z tũ ad penã tꝑalẽ nullo mõ remittere poterit:qõ ẽ oĩno ꝛrium dictis euangely.

¶ Ulterius videtur q̃ ſacerdos per poteſtatẽ clauiũ ligare non poſſit.virtutes enĩ ſacramẽtales ordinaꝛ contra peccatuz:vt medicina:ſed ligare nõ est medicina peccati: ſed magis aggrauatio moꝛbi:vt videť.ergo ſacerdos per vim clauiuz que ẽ vis ſacramẽtalis nõ põt ligare. ¶ ℗. ſicut abſoluere vel aperire est amouere obſtaculũ: ita ligare est obſtaculũ ponere:ſed obſtaculũ regni peccatũ ẽ: qõ nobis ex alio ꝓponi nõ põt:qz nõ niſi voluntate peccatur. g̃ ſacerdos ligare nõ põt. ¶ ℗.claues ex paſſione xp̃i efficaciã habẽt:ſed ligare nõ est effectꝰ paſſionis.g̃ ex clauiũ ptãte nõ põt ſacerdos ligare. ¶ Sz ℑ qõ dr̃ Matthei.16.Quodcũq; ligaueris ſup terrã crit ligatũ ꝛ i celis. ¶ ℗.ptãtes rõnales ſunt ad oppoſita:ſed ptãs clauiũ est ptãs rõnalis cũ habeat diſcretionẽ adiũctã.g̃ hz ſe ad oppoſita.g̃ ſi põt ſoluere põt ꝛ ligare.

¶ Ulterius videtur q̃ poſſit ligare ꝛ ſoluere ſm ꝓpriũ arbitrium. Dieronymus enim dicit. Menſuram temporis in agendo penitentiam non ſatis aperte pꝛefigunt canones pro vnoquoq; crimine:vt de ſingulis dicant: qualiter vnũquodq; ſit emendandum.ſed magis arbitrio ſa-

Universidad de Deusto
Biblioteca

cerdotis itelligentis reliquēdum statuūt. ergo videtur q̄ ipse fm suū arbitriū possit ligare ꝛ soluere. ¶ P. dns lau dauit villicū inigtatis q̄ prudenter fecisset: qz debitoꝛib⁹ dñi sui remisisset largiter: ſz de⁹ magis ꝓnus ē ad miserē dū q̄s aliqs dns tpalis. g̃ vr̃ q̄ laudabilioꝛ sit q̄tuꝫ pl's de pena dimiserit. ¶ P. oīs xpi actio nr̃a est istructio: ſz ipse gbusdā peccātib⁹ nullā penā iposuit: ſz solū emēdationē vite: vt pz de adultera Jo. 8. g̃ vr̃ q̄ ad arbitriū suū possit ēt sacerdos q̄ est vicari⁹ xpi penā totā dimittere vel ptez: ¶ Sz ↄ. Greg. dic. Falsaz pniaz dicim⁹ q̄ nō fm auctātē sanctoꝛ patrū. p q̄litate crimis iponit. g̃ vr̃ q̄ nō oīno sit in arbitrio sacerdotis. ¶ P. ad actū clauiū regrit discretio. ſz si ēt oīo in volūtate sacerdotis dimittere ꝛ iponere de pena q̄tū vellet: nō ēt ibi nec̄ia discretio: qz nūq̄ ibi i discretio posset accidere. g̃ ñ ē oīo in arbitrio sacerdotis.

¶ Rñ. dōz ad p̄m. q. q̄ sacr̃a fm Dug. ex scificatiōe iuisibilē gr̃az cōtinēt: ſz hec sanctificatio q̄nz ad nec̄itatē sacr̃i regrit tā in mā q̄ in mīstro: sic̄ pz in ↄfirmatiōe: ꝛ tūc vis sacr̃alis ē in vtroq̄ ↄiunctiz. q̄nz aūt ex nec̄itate sacr̃i non regrit: nisi scificatio mās: sic̄ ē in baptismo: qz nō hz mīstrū ōtermiatū q̄tū ad sui nec̄itatē: ꝛ tūc tota vis sacr̃alis ↄsistit in mā: q̄nq̄ vo de nec̄itate sacr̃i regrit ↄsecratio vl scificatio mīstri sine aliq̄ sanctificatōe mās: ꝛ tūc tota vis sacr̃alis ↄsistit in mīstro: sic̄ ꝛ in pnia. vñ eodē mō se hz potestas clauiū q̄ ē i sacerdote ad effectū sacr̃i pnie: sic̄ se hz vtus q̄ ē in aq̄ bapmi ad effcm bapmi. baptism⁹ aūt ꝛ sacr̃z pnie ↄtinuāt q̄dāmō in effectu: qz vtrūq̄z ↄ culpā ordiāt directe: qō nō ē de alys sacr̃is. ſz in ℬ dr̃nt: qz sacr̃m pnie eo q̄ hz act⁹ suscipiētis q̄si māles: nō pōt dari nisi adulti in q̄b⁹ regrit ꝓparatio ad suscipiendū effectū sacr̃oꝛ: sed baptism⁹ q̄nz dat adultis ꝛ q̄nq̄ pueris: ꝛ alys carētibus vsu rōnis: ꝛ iō p. baptismū dat gr̃a ꝛ remissio pctōꝝz pueris sine aliq̄ sui ꝓparatiōe p̄cedēte: non aūt adultis in q̄b⁹ ꝑexigit ꝓparatio remouēs fictionē: q̄ q̄dē ꝓparatio q̄nq̄z p̄cedit sufficiēs ad gr̃e susceptionē anteq̄z baptism⁹ actu pcipiat: ſed nō ante votū baptismi post tps ꝓpalate veritatis. q̄nq̄z aūt talis ꝓparatio tpe nō p̄cedit: ſz est simul cū baptismi susceptiōe. ꝛ tūc per baptismi susceptionē gr̃a remissiōis culpe cōferr̃: sed p pnie sacr̃z nunq̄z dat gr̃a: nisi ꝓparatio adsit vel pius fuerit. vñ virtus clauiuz operat ad culpe remissionem: vel in voto existēs: vl ēt in actu se exercens: sicut ꝛ aqua baptismi: sed sicut baptismus non agit vt p̄ncipale agens: sed vt instr̃m nō q̄dē pertingēs ad ipam gr̃e susceptionē causandam etiā instrumentalr̃: sed disponēs ad gr̃am per quā fit remissio culpe: ita est de potestate clauiū. vñ solus de⁹ remittit p se culpā: ꝛ in vtute eius agit istrumētalr̃: ꝛ baptism⁹ vt instr̃m iaiatū: ꝛ sacerdos vt istr̃m aiatū: qō dr̃ ser⁹ fm pl's in. 8. ethi. ꝛ iō sacerdos agit vt minister. ꝛ sic pz q̄ ptās clauiū ordiāt aliquo mō ad remissionē culpe: nō sic causans: sed sic disponens ad eā. vñ si ante absolutionē aliquis nō fuisset pfecte dispositus ad gr̃az suscipiendā in ipsa cōfessiōe ꝛ absolutio, ne sacr̃ali gr̃az ↄsequeret: si obices nō poneret. si. n. clauis nullo⁹ ad culpe remissionē ordinareť: sed ad dimissionez pene tñ: vt q̄dā dñt: nō exigereť votū suscipiēdi effectuz clauiū ad culpe remissionē: sic̄ nō exigit votū suscipiendi alia sacr̃a q̄ nō ordinanť ad culpā: sed ↄ penaz. ſz ℬ fac̄ videri q̄ nō ordinanť ad culpe dimissionē: qz sp vsus clauiū ad hoc q̄ effectū bēat regrit ꝓparationē ex pte recipiētis sacr̃m. ꝛ si l'r videreť de baptismo si nūq̄ dareť nisi adultis. ¶ Ad p̄m g̃ dōm q̄ sic̄ magr̃ dic̄ in lr̃a. sacerdotib⁹ cōmissa ē ptās remittēdi pctā: nō vt ꝑa vtute remittāt: qz hoc dei ē: ſz vt opatione dei remittētis oīdāt tāq̄z mīstri. sed ℬ ↄtingit trib⁹ modis. Uno⁰: vt oīdāt eā nō p̄ntē: sed ꝓmittāt futuꝝ sine ℬ q̄ aliqd openť ad ipam: ꝛ sic sacr̃a veteris legis opationē dei significabāt: vñ ꝛ sacerdos veteris legis oñdebat tñ: ꝛ nihil opabať. Alio⁰: vt significēt pñtez ꝛ nihil openť ad eā: ꝛ sic gdā dicūt q̄ sacr̃a noue legis significēt collationē gr̃e quā de⁹ i ipa sacr̃oꝛ collationc dat sine ℬ q̄ in sacr̃is sit aliq̄ vt⁹ operās ad gr̃az: ꝛ fm hāc opionē q̄ in p⁹ di. tacta ē: et ptās clauiū eēt tūc oīdo divinā opationē in remissiōe culpe in ipsa sacr̃i collatōe factā. Tertio⁰: vt significēt divinā opationē in remissionē culpe pñtē: ꝛ ad ipaz aliqd dispositiue ꝛ istr̃alr̃ operanť: ꝛ sic fm aliā opionē q̄ sufficiť cōi⁹ sacr̃a noue legis emēdationē oñdūt divinit⁹ fcāz: ꝛ ℬ mō ēt sacerdos nouī testamēti oñdit absolutos a culpa: qz ꝓportionalr̃ ops log ante sacr̃is ꝛ ptāte mīstroꝝ. nec obstat gn clauis ecclie ad remissionē culpe dispōnāt: qz culpa iā remissa ē: sic nec gn ptism⁹ disponat q̄tū in se ē in eo q̄ iā sanctificat⁹ ē. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ neq̄z sacr̃m pnie: nz sacr̃z baptismi operādo poscit directe ad gr̃az nec ad culpe remissionē: ſz dispositiue. ¶ Uñ ēt pz rñsio ad 3ᵐ. Alie rōnes ostēdunt q̄ ad remissionē culpe directe clauiū ptās nō opeť ad cōcedēdum.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dōz q̄ idē iudiciū ē ō effectu quē ptās clauis actualr̃ exercita ↄplet in eo i q̄ ↄtritio tpe p̄cessit: ō effectu baptismi q̄ iā hñti gr̃az dat. aliqs. n. p fidē ↄtritionē p̄cedētē baptismū gr̃az remissiōis pctoꝝz q̄tū ad culpam ↄsecutus est: ſz q̄n actualr̃ postea baptismū suscipit gr̃az ger̃: ꝛ a reatu pene totalr̃ absoluit: eo q̄ fit pticeps passionis xpi. ꝛ sil'r ille q̄ ↄtritionē ↄsecut⁹ est remissionē peccatoꝝz q̄tū ad culpā: ꝛ p ↄfessionē q̄tū ad reatū pene eternē. q̄ sil'cū culpa dimittit ex vi clauiū ex passiōe xpi efficacius hñtiū augeť gr̃a ꝛ pena remittit tpalis: cui⁹ reatus adhuc remāserat post cīpe remissionē: nō tñ tot⁹: sic̄ i bap⁹ ↄfessi ei⁹: eo q̄ ↄ bap⁹ bō regnāt ↄfigurat⁹ passiōi xpi: totalr̃ effugiā passionis xpi: q̄ sufficit ad oēz penā delēdaz in se ↄscipiēs: vt nihil de poris pcti actualis pena remaneat: qz nō oz alicui iputari ad penā: nisi q̄ ipemet fecit. in bapmo aūt bō nouā vitā accipiēs fit p gr̃az baptismalē nouā. bō. ꝛ iō nullus reat⁹ pene remanet in eo p̄ p̄cedēti posset in pnia bō ñ mutať in aliā vitā: qz nō ē regnatio: q̄ finatio quedā. iō ex vi clauiuz q̄ opať in sacro pnie nō manet pena remittit: sed aliqd de pena tpali cui⁹ reat⁹ post absolutionē a pena eterna remanere potuit: vt dictū est. solū a pena illa quā hz vel suscipit ab ea penitēs in ↄfessione: vt q̄dā dicūt: qz sic ↄfessio ꝛ sacerdotalis absolutio essent nisi in onus: q̄ nō ↄpetit sacr̃is noue legis: de illa pena que in purgatorio debeť aliquid remanere: vt minus a purgatorio puniať absolut⁹ ante satisfactionē decedens q̄z si ante absolutionē decederet. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ nō remittit penā totā tēporalē: sed partem. adhuc manet obligatus ad penā satisfactoziā. ¶ Ad cundū dōm: q̄ passio xpi sufficiēter satisfecit p peccatis totius mūdi. ꝛ ideo sine ꝑiudicio divine iustitie aliqua pena sibi debita remitti potest fm q̄ effect⁹ passionis ipsius p sacr̃a ecclesie ptingit. ¶ Ad tertiū dōm: q̄ quilibet pctō oz aliquā penā satisfactoziaz remanere: q̄ medicina ↄtra peccatū p̄stetur: ꝛ ideo q̄uis virtus clauis solutionis dimittit aliqua quātitas pene debite pro magno pctō. nō oz q̄ tāta quātitas pene dimittat reatu cuiuslibet pcti: qz aliq̄ pctm fz ℬ remaneret alia pena: ſz vtute clauiū de penis singulox peccatoꝝz proportionalr̃ dimittit. ¶ Ad q̄rtū dōm: q̄ gdā dicūt q̄ ꝑma absolutiō tm̄ dimittit vi clauiū q̄tū dimittit pctm tñ valet iterata ↄfessio. tū pp istructionē. tū pp meritū. ſz hoc nō videť verū: qz ꝛ si hec eēt rō iterādi absolutionē: p̄cipue in eo qui babet aliquā causaz dubitationis de p̄senti absolutione: ita enim poterit dubitare post secūdaz absolutionē: post primaz: sicut videm⁹ q̄ sacramētū extreme vnctionis iterar̃ sup eūdez morbū: eo q̄ totuz q̄ per sacr̃m fieri potuit semel fcīt est: ꝛ pterea in 2ᵃ ↄfessiōe nō regrereť q̄ habet claues ille cui fit ↄfessio si nihil ibi vis clauiū opať: ꝛ iō oīt q̄ ēt in 2ᵃ absolōne vi clauiū de pena remittit: qz in 2ᵃ absolōne gr̃e ↄferť augmētū: ꝛ q̄tō maioꝝ gr̃a recipitur min⁹ de ipunitate pctī p̄cedētis manet: ꝛ iō mioꝝ pēa purgās debeť. vñ ēt in p⁹ absolōne alicui pl's ꝛ min⁹ ō pēa dimittit vi clauiū ſz q̄ pl's se ad gr̃az dispōit: ꝛ p̄t eē tāta dispō q̄ ēt ex vi ↄtritiōis tota pēa tollit: vt pdcm ē. vñ ēt nō ē icōueniēs si p freq̄ntē ↄfessionē ēt tota pēa tollať: vt pctm oīo remaneat ipunitū. p q̄ pena xpi satisfecit.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz q̄ opatio sacerdotis in vsu clauiū: ē ↄfortmis dei opatiōi cui⁹ minister ē: de⁹ aūt hz opationē ꝛ i culpā ꝛ in penā: ſz in culpā ad soluēdū q̄dē directe: ad ligādū aūt ē directe in q̄tū obdurare dr̃. dū gr̃az nō largit: ſz in penā hz opationē directe q̄tū ad vtrūq̄: qz ꝛ penā pcit: ꝛ penā ſligit. sil'r q̄ sacerdos ꝛ si in absoluendo ex vi clauiū bēat aliquā opationē ordiātā ad culpe dimissionē mō iā dicto: nō tñ ligādo aliquā opationē hz i culpā: nisi ligare dicať in q̄tū nō absoluit. ſz ligatos oñdit: ſz i penā hz ptātē ꝛ ligādi ꝛ soluēdi: soluit. n. a pena quā dimittit: ſz ligat ad penā q̄ remanet. Sz ad hāc ligare dupl'r dr̃. vno⁰ ↄsiderando ipaz q̄titatē pene in cōi. ꝛ sic nō ligat nisi in q̄tū ñ solvit: ſz ligatū oñdit. alio⁰ ↄsiderādo penā hāc vel illā ōterminate: ꝛ sic ligat ad penā ligādo eā. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q̄ illud residuū pene ad qō obligat ē medicīa purgās pctī impuritatē. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ obstaculū regni nō solū pctm ē: ſz ēt pēa quā q̄lr̃ sacerdos ipōat dctm ē. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ ēt passio xpi obligat nos ad penā aliq̄z p quā ci ↄformemur.

¶ Ad 4ᵐ. q. dōz q̄ sacerdos opať i vsu clauiū sic̄ istr̃m ꝛ minister dei. nullū aūt istr̃z hz efficacē actū nisi ſz q̄ movetur a p̄ncipali agēte. ꝛ iō dic̄ Dio. in fi. Ecc. hierar. q̄ sacerdotib⁹ ptēdū ē ptutib⁹ hierarchicis q̄m diuinitas eos movet icīn cui⁹ signū Mat. 16. añ ptātē clauiū ↄ Petro tradituz fit mētio de revelatiōe ei fcā dinitatis: ꝛ Jo. 20. ↄmittit p̄ti remissionis aplis date spūssancti donū q̄ filij dei agnit. vñ sigs ꝑter istū motū dinū vti sua ptāte ꝓsupserit nō ↄsequeť effectū. vt Dio. dic. ꝛ ꝑter ℬ a dino ordie auferret: ꝛ sic culpā icurreret: ꝛ qz pene satisfactozie istigēde vt medicīe sit: sic̄ medicie in arte ōtermiate nō oīb⁹ ↄpetūt: ſz variāde sūt fm arbitriū medici nō ꝓpriā volūtatē scientis: ſz medicīe scīaz: ita pene satisfactozie i canōe determiate nō ↄpetūt oīb⁹: ſz variāde sūt fm arbitriū sacerdotis dino istinctu regulatū: sic̄ aūt medic⁹ aliqū prudēter nō dat medicīnā: ita efficacē q̄ ad morbi curatōz sufficiat ne pp debilitatē nāe mai⁹ periculū oriať: ita sacerdos divino istictu mot⁹ nō sp totā penā q̄ vni pctō debeť iniungit ne ifirm⁹ aliqs ex magnitudie pene desp̄et ꝛ a pnia to tal'r recedat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ arbitriū illō dz eē dino instinctu regulatū. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ ēt de ℬ laudať villic⁹ q̄ prudēter fecit: ꝛ iō in remissione pene debite discretio adhibēda ē. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ xps būit ptātez excellētie in sacr̃is. vñ ipe ex auctate penā totā yl' ptē poterat dimitte de sic̄ volebat. nec ē sil'e ō his q̄ opať tñ vt mīstri.

Quō. II.

Deinde q̄rit de excōicatiōe. ¶ Et circa hoc q̄runt q̄nq̄. p̄ de ipsa excōicatiōe. 2ᵒ q̄s possit excōicare. 3ᵒ ō mō excōicatiōis. 4ᵒ de cōmunicatione cuz excōicatis. 5ᵒ de absolutiōe ab excōicatione.

Ad primum sic p̄cedit. Uideť q̄ incōpetēs sit hec diffō excōicationis a gbusdaz posita. Excōicatio est separatio a cōiōe ecclie quo ad fructum ꝛ suffragia gñalia. suffragia. n. ecclie valēt eis p q̄b⁹ sunt: ſz ecclia ozat pro eis q̄ extra ecclesiā sunt: sic̄ pro hereticis ꝛ paganis. g̃ etiā pro excōicatis q̄ extra ecclesiam sunt ꝛ sic eis suffragia ecclesie valent. ¶ P. nullus amittit suffragia ecclesie nisi per culpam. sed excōicatio non est culpa. sed pena. ergo per excōicationē non separať aliquis a suffragijs ecclesie cōibus. ¶ P. fructⁿ ecclesie non videť aliud esse q̄ suffragia. non. n. potest intelligi de fructu bonoruz tempoꝝ aliuz: qz hec excōicatis non auferuntur. ergo inconueniēter vtrūq̄z ponitur. ¶ P. excōicatio minoꝝ quedā excōicatio est: sed per eā homo non perdit suffragia ecclesie. g̃ diffō non est cōmunis.

¶ Ulterius videť q̄ ecclesia nulluz debeat excōicare: qz excōicatio maledictio quedaz est. sed Ro. 12. phibemur maledicere. ergo ecclesia excōicare nō debz. ¶ P. ecclia militās dz imitari triūphantez. sed vt in epla Jude legit Michael cū altercareť de coꝛpore moysi cū diabolo nō est ausus iudicium blasphemie inferre: ſz ait. Imperet tibi deus. ergo nec ecclia militās dz alicui iudiciū maledictionis vel excōicationis inferre. ¶ P. nullus est in manum hostis tradēdus nisi oīno desperatus: ſz per excōicationez tradiť aliquis in manū sathane. vt pz. i. Cor. 5. cum ergo de nemine sit desperandū in vita ista: ecclia nullum dz excōicare. ¶ Sed ↄ est. q̄ apls. i. Cor. 5. Mādat quēdam excōicari. ¶ P. Matth. 18. dicitur de illo qui ecclesiam audire contemnit. Sit tibi sicut ethnicus et publicanus: sed ethnici sunt ex̄ ecclesiaz. ergo ꝛ illi qui ecclesiam audire ptēnunt p excōicationē extra ecclesiaz sūt ponēdi.

¶ Ulteri⁹ videť q̄ nullus p aliquo tpali dāno debeat excōicari: qz pena nō dz excedere culpā: ſz pena excōicationis est priuatio alicuius boni spiritualis q̄ oibus bonis tpalib⁹ ꝑminet. g̃ p tpalib⁹ nullus ē excōicādus. ¶ P. nulli malū p malo reddere debem⁹ ſz ap'l p̄ceptuz: ſz bēt malū p malo reddere si p tali dāno gs excōicaret. ergo nullo mō hoc dz fieri. ¶ Sz ↄ est q̄ Petrus Ananiaz ꝛ saphirā p defraudatiōe p̄cy agri sniā mortis dānauit. g̃ ꝛ ecclie licet p tpalib⁹ dāmis excōicare.

¶ Ulterius videť q̄ excōicatio iniuste lata nullo modo effectū habeat: qz p excōicationē ptectio ꝛ gr̃a dei subtrahiť que nō iniuste subtrahi pōt. g̃ excōicatio iniuste lata nō hz effectū. ¶ P. Piero. dicit q̄ ℬ de suspicilio pharisecoꝝ estimare eē ligatū vel soluū q̄ ligať vel soluit iniuste: ſz eoꝝ suspiciliū erat stupbū ꝛ erroneū. g̃ excōicatio iniusta nullū hz effectū. ¶ Sz ↄ fm Greg. ↄ precepta pastoris siue iusta siue iniusta timēda sūt: nō aūt eēnt timēda: nisi aliqd nocerent etiam iniusta. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ ille q̄ p bap⁹ i ecclia ponit ad duo ascribit. s. ad cetū fideliū: ꝛ ad sacroꝝz participationē: ꝛ ℬ scōz p̄supponit p⁹: qz in sacr̃is pticipādis ēt fideles cōicāt. ꝛ iō aliqs ꝑt ex̄ ecclīaz fieri p excōica⁹ duplr̃. vno⁰ ita q̄ separeť tm̄ a pticipatiōe sacroꝝz: ꝛ hec erit excōica⁹ mioꝝ. alio⁰ ita q̄ excludať ab vtroq̄z: ꝛ sic erit excōicatio maioꝝ q̄ ℬ diffinit. nō aūt ꝑt eē tertiū. s. q̄ excludať a cōione fideliū: ꝛ nō a pticipatiōe sacroꝝz rōne iā dcā: qz. s. fideles i sacr̃is cōicāt: ſz cōicatio fideliū ē duplex. q̄dā i spūalib⁹: sic̄ mutue oīones sūt ꝛ q̄uēt⁹ ad sacra pcipiēda: q̄dā i coꝛpalib⁹ legittis: q̄ gdē legittimi act⁹ ꝛ licita cōiobis vsib⁹ ↄtinenť. Si. p delict] anathema gs efficiať. Os: ozare: vale: cōio: mēsa negať. os. s. nc deť osculū. ozare: nec cū excōicatis ozem⁹. vale: ne salutenť. cōio: ne. s. i sacr̃is cū ipis aliqs cōicet mēsa negať: ne aliqs cū eis comedat. premissa g̃ diffō ipoztat tegitio nē a sacr̃is in ℬ q̄ dicit q̄tuz a fructu: ꝛ a cōione fideliū: q̄tū ad spūalia: in ℬ q̄ dicit ꝛ suffragia ecclie cōia. alia aūt diffō iueniť q̄ dat fm sepationē ab vtrisq̄z actib⁹: q̄ talis ē. Excōicatio est a q̄libet licita cōione legittio actu sepatio. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ p ifidelib⁹ ozať: ſz ipsi fructū ofonis nō pcipiūt nisi ad fidē ꝛtuertantur. sil'r ꝛ p excōicat] ozari pōt: q̄uis ñ iter ofones q̄ p mēbris ecclie fiūt: ꝛ tū fructū ñ pticipāt q̄diu i excōicatione manēt: ſz ozať: vt deť eis spūs pnie vt ab excōi⁰ soluanť.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 2m dz q suffragia alicui⁹ valẽt alicui ſm q ei cõ/
nuant. ſ. aũt actio uni⁹ alteri ꝓtiuari dupl'r. vno⁹ ex vi
charitatis q̃ oẽs fideles ꝟnectit: vt ſint vnũ in deo: ſic dr i
ꝑ. ꝓticeps ego ſum oĩum ⁊c. ⁊ hãc ꝓtinuationẽ excõicatio
nõ itercipit: q: iuſte excõicari qs nõ põt niſi ꝓ culpa mor/
tali p quã iã a charitate diuiſus ẽ: ẽt ſi nõ excõicet: iniuſta
aũt excõicatio charitatẽ alicui auferre nõ põt: cũ ſit ꝺ ma
ximis bonis q̃ nõ pñt alicui iuito auferri. alio⁹ ꝓ itẽtionẽ
ſuffragia faciẽtis q̃ in aliquẽ ferr̃ ꝓ q̃ fiũt: ⁊ hãc ꝓtinuatio
nẽ excõicatio itercipit: q: eccl'ia p excõicatõis ſnĩaz ſepat
excõicatos ab vniuerſitate fideliũ ꝓ qb⁹ ſuffragia fac̃. vñ
ſuffragia eccl'ie ei nõ ꝓſunt q̃ ꝓ tota eccl'ia fiũt: nec ex ꝓſo/
na eccl'ie oro ꝓ eis inter mẽbra eccl'ie fieri põt: q̃uis aliq̃
ꝑſona ꝑuata poſſit ad ei⁹ cõuerſionẽ aliq̃ ſuffragiũ ꝓ itẽ/
tionẽ dirigere. ¶ Ad 3m dõm q fruct⁹ ſpũal' eccl'ie nõ ſo/
lum ẽ ex ſuffragijs: ſz ẽt ex peceptiõe ſacr̃oꝝ ⁊ ex ꝟuictu fi/
deliũ. ¶ Ad 4m dõm q mior excõicatio nõ dz ꝑfectã rõ/
nẽ excõicatiõis: ſz aliq̃d ipſi⁹ ꝓticipat: ⁊ iõ nõ oz q ei tota/
liter excõicatiõis diffõ cõueniat: ſz ſolũ quo ad aliq̃d.

¶ Ad 3am. q. dõm q iudicii eccl'ie cõformẽ dz eſſe iudicio
dei. de⁹ ãt multipl'r pctõres punit: vt eos ad bonũ trabat.
vno⁹ flagellis caſtigãdo. alio⁹ boiez ſibi relinq̃dẽo: vt au
ꝛilys ſubtract] gb⁹ a malo ꝓpediebaꝝ ſuã ifirmitatez co/
gnoſcat ⁊ bũilis ad deũ redeat a q̃ ſupb⁹ abſceſſit: ⁊ q̃tus
ad vtrũq; eccl'ia in excõicatiõis ſnĩa diuinũ iudiciuz imi/
taꝝ: inq̃tũ. n. ẽt a cõione fideliũ ſepat: vt erubeſcat: imitaꝝ
diuũ iudiciũ q̃ per flagella caſtigat. inq̃tuz ãt a ſuffragijs
⁊ alijs ſpũalib⁹ ſcpat: imitaꝝ diuũ iudiciuz quo boiez ſibi
relingt: vt ꝑ humilitatẽ ſciꝑm cognoſcẽs ad deuz redeat.

¶ Ad ꝑm g dõz q maledictio põt cẽ dupl'r. vno⁹: ita q; in
malo q̃ irrogat vel dic̃ ꝓ itẽtionez ſiſtat: ⁊ ſic maledictio
oĩb⁹ modis ꝓhibita ẽ. alio⁹: ita q malũ q̃ dẽ maledicẽ/
do ꝓtecaꝝ ad bonũ illi⁹ ordinet q maledicit: ⁊ ſic maledi
ctio q̃uz eſt licita ⁊ ſalutifera: ſic ⁊ medic⁹ aliq̃ nocumen
tũ ifert ifirmo: vt ſectionẽ ꝑ quã ab ifirmitate liberetur.

¶ Ad 2m dõz q diabolus ſit corrigibil' eſt: ⁊ iõ nõ ẽ ſuſcepti
bilis alicui⁹ boni ꝑ excõicatiõis penã. ¶ Ad 3m dõz q ex
B ipſo q aliqs ſuffragijs eccl'ie ꝓuaꝝ triplex icõmodũ in/
currit ꝑ tria q̃ qs ex ſuffragijs eccl'ie cõſequit̃. valẽt. n. ad
augmẽtũ gr̃e eis q bñt: vel ad merẽdũ eis q nõ bñt: ⁊ q̃tũ
ad B magr̃ i lr̃a. dicit q gr̃a dei p excõicationẽ ſubtrahit̃.
valẽt ẽt ad cuſtodiã vtutis: ⁊ q̃tũ ad B dic̃ q ꝓtectio ſub/
trahit̃: nõ q oĩo a dei ꝓuidẽtia excludaꝝ: ſz q ab illa ꝓte
ctiõe q̃ filios eccl'ie ſpãliozi mõ cuſtodit. valẽt ad defen/
dẽdũ ab hoſte. ⁊ q̃tũ ad B dicit q diabolo maior ptãs ſe/
tiendi in ipz daꝝ ⁊ ſpũal'r ⁊ corporal'r. vñ i ꝑmitiua eccl'ia
q̃ oportebat p ſigna ad fidẽ boies inuitare: ſic ſpũſancti
donuz viſibili ſigno mãifeſtabaꝝ: ita ⁊ excõicatio corpali
vexatione a diabolo innoteſcebat. nec eſt incõueniens ſi
ille qui nõ eſt deſperatus hoſti daꝝ: q: non datur ei quaſi
dãnandus: ſed quaſi corrigendus: cuz in ptãte eccleſie ſit
ex eius manu ipm eripere cum voluerit.

¶ Ad 3am. q. dõz q p excõicationẽ iudex eccl'iaſtic⁹ excõi/
catos excludit a regno q̃dãmõ. vñ cũ nõ debeat exclude
re niſi indignos vt ex diffõne clauis patuit: nec aliqs red/
daꝝ idign⁹ niſi p pctũ mortale amiſerit charitatẽ q̃ ẽ via
ducẽs ad regnũ: iõ nll's excõicari dz niſi ꝓ pctõ mortali: ⁊
q: in dãnificãdo aliquẽ corporal'r vel i reb⁹ mortalib⁹ ali/
quis mortal'r peccat ⁊ ꝺ charitatẽ facit. iõ ꝓ dãno tpali il
lato eccl'ia aliquẽ excõicare põt: ſz q: excõicatio ẽ grauiſſi
ma penaꝝ: pene aũt medicie ſũt ſz pbz in. z. etb. Sapien
tis aũt medici ẽ a leuiozib⁹ medicis icipere ⁊ min⁹ picu/
loſis: iõ excõicatio ifligi nõ dz: ẽt ꝑ pctõ mortali niſi ꝓtu/
maꝝ fuerit: vel nõ veniẽdo ad iudiciũ: vel añ terminatio/
nẽ iudicy ſine licẽtia recedẽdo: vel determiatiõi nõ parẽ
do. tũc. n. poſtq̃ monit⁹ fuerit, ſi obedire cõtẽpſerit cõtu/
max reputaꝝ: ⁊ excõicari dz a iudice iã nõ brãte gd ꝺ
faciat ampli⁹. ¶ Ad ꝑm g dõz q culpe q̃titas nõ me
tur ex nocumẽto q̃ qs facit: ſz ex volũtate q̃ fac̃ ꝺ
tatem agens: ⁊ iõ q̃uis pena excõicationis excedat
mentũ: non tñ excedit quãtitatẽ culpe. ¶ Ad 2m dõ
cũ aliquis per penã aliquã cozrigit non reddit ei ma
ſed bonũ: q: pene medicine ſunt: vt dictũ eſt.

¶ Ad 4am. q. dõz q excõicatio põt dici iniuſta dupl'r.
ex ꝑte excõicantis: ſic cũ ex odio vel ira excõicat: ⁊
excõicatio nihilomin⁹ hz effectũ ſuũ: q̃uis ille q excõi
peccet: q: iſte iuſte patiꝝ: quãuis ille iniuſte faciat. alio⁹
ꝑte ipſi⁹ excõicatiõis: vl' q: cã excõicatõis ẽ idebita: vl'
ifert ſnĩa iuris ordie ꝑtermiſſo: ⁊ tũc ſi ſit taꝝ erro
ſnie q ſnĩaz nullã faciat eẽ: nõ hz effectũ: q: nõ ẽ excõi
tio. ſi aũt ſnĩaz nõ ãnullet hz effectũ ſuũz: ⁊ dz excõica
bũl'r obedire: ⁊ erit ei ad meritũ: ⁊ vl' abſolonẽ petere a
excõicãte: vel ad ſupiozẽ iudicẽ recurrere: ſi aũt ꝓnce
eo ipo mortal'r peccaret. ꝓtigit aũt q̃q; q̃ eſt ẽbita
ꝑte excõicatiõis q̃ nõ ẽ ẽbita ex ꝑte excõicati: ſic cũ
ſ falſo crimie in iudicio ꝓbato excõicaꝝ: ⁊ tũc ſi
ſuſtinet bũilitatis meritũ recõpẽſat excõicatiõis
¶ Ad ꝑm g dõz q q̃uis hõ gr̃az dei iniuſte amitter
poſſit: põt tñ iniuſte amittere illa que ex parte noſtra
que ad gr̃am dei diſponũt: ſicut pz ſi ſubtrahat aliq
ctrine verbũ qõ ei debeꝝ: ⁊ hoc mõ excõicatio gratiã
ſubtrahere dr̃: vt ex ꝓdictis pz. ¶ Ad 2m dõm: q
loquit̃ q̃tũ ad culpas ⁊ nõ q̃tũ ad penas: que poſſu
az iniuſte infligi a rectoribus eccleſiaruz.

Ad ſecundum

ſic ꝓcedit̃. videt̃ q glibet fi
dos poſſit excõicare. excõi
eni eſt act⁹ clauiũ: ſz glibet ſacerdos hz claues. g glib
excõicare. ¶ ℘. maius eſt abſoluere ⁊ ligare in fo
q̃z in foro iudicy: ſz glibet ſacerdos põt ſibi ſubditos
ro pniali abſoluere ⁊ ligare. g̃ etiã põt ſibi ſubditos
ſacerdos excõicare. ¶ Sz ℘. ea in gb⁹ iminet pricul
maiozib⁹ reſeruãda: ſz pena excõicatiõis eſt valde
ſa: niſi cũ moderamie fiat. g̃ ñ dz cuilibz ꝓmitti
¶ Ulteri⁹ videt̃ q nõ ſacerdotes excõicare nõ poſſi
excõicatio eſt act⁹ clauiũ: vt in lr̃a dr̃: ſed nõ ſacerdo
bñt claues. g̃ nõ pñt excõicare. ¶ ℘. plus regrit ad
municationẽ q̃z ad abſoluere in foro pnie: ſed nõ
dos i foro penitẽtie abſoluere nõ poteſt. ergo nec
tiones inferre. ¶ Sz cõtra ẽ q archidiaconi legati
rici excõmunicãt: qui q̃q; nõ ſunt ſacerdotes. ergo
lum ſacerdotes excõmunicare poſſunt.

¶ Ulteri⁹ videt̃ q excõicat⁹ vel ſuſpẽſus excõicare
ille. n. g ẽ excõicat⁹ vel ſuſpẽſus: neq; ordinẽ neq;
tiones amittit: q: neq; reordinaꝝ cũ abſoluit̃: neq;
iterũ cõmittit̃: ſz excõicatio nõ regrit niſi ordiné
ditiones. g̃ etiã excõicat⁹ ⁊ ſuſpẽſus excõicare pñt.
maius eſt cõficere corp⁹ x̃pi q̃z excõicare: ſz excõica
cere pñt: vt ſupra di. iz. dictũ eſt. g̃ pñt excõicare.
ligat⁹ corpal'r nõ põt aliũ ligare: ſz vinculũ ſpũale
q̃z corpale. g̃ excõicat⁹ nõ põt excõicare: cũ excõica
vinculum ſpirituale.

¶ Rñdeo dõz ad ꝑmã. q. q̃ i foro ſcie cã agit̃ iter
⁊ deũ. in foro ãt exteriozis iudicy cã agit̃ hoĩs ad ho
iõ abſolutio vel ligatio q̃ vnũ boiez obligat q̃ ad
ptinet ad foꝝ pnie: ſz illa q̃ boiez obligat in cõpa
alios boies ad foꝝ publicũ exteriozis iudicy ptinet
p excõicationẽ bõ a cõione fideliũ ſeparat. iõ
ad foꝝ exteri⁹ ptinet: ⁊ illi ſoli pñt excõicare q bñt
tiones in foro iudiciali. ⁊ pp B ſoli epi ꝑa
res plati fz cõiozẽ opionẽ pñt excõicare: ſz pſbyteri
chiales nõ: niſi ex cõmiſſiõe eis fcã: vel in ceteris
ſicut in furto ⁊ rapina ⁊ bz: in gb⁹ eſt eis a iure

excõicare poſſint. Alij aũt dixerũt q ẽt ſacerdotes pochia
les pñt excõicare: ſz ꝓdicta opinio ẽ rõnabilioz. ¶ Ad ꝑm
g dõm q excõicatio nõ ẽ act⁹ clauis directe: ſed magis re
ſpectu exteriozis iudicy. ſed ſnĩa excõicatiõis q̃uis i exte
riozi iudicio ꝓmulget̃: q: tñ aliquo mõ ꝓtinet ad aditũ re
qui fz q ecclia militãs ẽ via ad triũphãtẽ: iõ ẽt talis iuriſ
dictio ꝑ quaz hõ excõicare põt clauis põt dici: ⁊ ſm hoc a
quibuſdã diſtinguit̃ q ẽ clauis ordinis quã oẽs ſacerdo
tes bñt: ⁊ clauis iuriſdictiõis in foro iudiciali quã bñt ſoli
indices exteriozis fori: vtrãq; tñ de⁹ ꝓtulit. Mat.
.16. ⁊ ab ipo i alios deſcẽdit qui vtrãq; bñt. ¶ Ad 2m dõz
q ſacerdotes parochiales bñt quidẽ iuriſdictionẽ i ſubdi
tos ſuos quãtũ ad fozũ cõſcie: ſz nõ quãtũ ad foꝝ iudicia
lem: q: nõ pñt cozã eis ꝟeniri in cãis ꝓtẽtioſis: ⁊ iõ excõica
re nõ pñt: ſed abſoluere pñt i foro pniali. ⁊ q̃uis foꝝ pnia
le ſit digni⁹ tñ i foro iudiciali maior ſolẽnitas requirit̃: q:
in eo oz q nõ ſolũ deo: ſed ẽt hõi ſatiſfiat.

¶ Ad. z. q. dõz q ſacra i quib⁹ gr̃a ꝓferr̃ diſpẽſare ad ſolos
ſacerdotes ꝓtinet: ⁊ iõ ipi ſoli pñt abſoluere ⁊ ligare i foro
pniali: ſed excõicatio nõ directe reſpicit gr̃az: ſed ex pñti i
quãtũ bõ ſuffragijs eccl'ie ꝓuaꝝ que ad gr̃az diſponũt: vl'
in gr̃a ꝓſeruãt: ⁊ iõ ẽt nõ ſacerdotes dũmõ iuriſdictionem
babeãt in foro cõtẽtioſo pñt excõicare. ¶ Ad ꝑm g dõz q
q̃uis nõ babeãt clauẽ ordinis: bñt tñ clauẽ iuriſdictiõis.

¶ Ad 2m dõm q iſta duo ſe bñt: ſicut excedẽtia ⁊ excẽſa:
⁊ iõ alicui ꝓtit vnũ cui nõ ꝓtit aliud.

¶ Ad. z. q. dõm q vſus iuriſdictiõis ẽ i cõparatiõe ad aliũ
boiem: ⁊ iõ cũ oĩs excõicat⁹ a cõione fideliũ ſeparẽt: glibz
excõicat⁹ vſu iuriſdictiõis ꝓuaꝝ. ⁊ q: excõicatio ẽ iuriſdi
ctiõis ꝓuatio iõ excõicat⁹ excõicare nõ põt: ⁊ eadẽ rõ ẽ de
ſuſpẽſo a iuriſdictiõe. ſi. n. ſit ſuſpẽſus ab ordie tãtũ tũc nõ
ꝑt ea q̃ ſunt ordinis: ſz ꝑt ea q̃ ſunt iuriſdictiõis ⁊ ecõuerſo
ſi ſit ſuſpẽſus a iuriſdictiõe: ⁊ nõ ab ordie. ſi aũt ab vtroq;
tũc neutr̃ põt. ¶ Ad ꝑm g dõm q q̃uis nõ amittat iuriſ
dictionẽ: amittit tñ iuriſdictiõis vſuz. ¶ Ad 2m dõz q ꝑfi
cere ſequit̃ ptãt̃ characteris q̃ idelebil' eſt: ⁊ iõ hõ exquo
characterez ordinis habet ſemper poteſt ꝓficere: licet nõ
ſemper ei liceat: ſecus aũt ẽ de excõicatione que iuriſdi
ctionez ſegtur: que auferri poteſt ⁊ ligari.

Ad tertium

ſic ꝓcedit̃: Ur̃ q aliqs poſſit ſeipſuz
vel equalẽ vl' ſuperiozez excõicare.
q; angel⁹ dei maior erat ꝓaulo. Matth. iii⁹ Qui minor ẽ
ꝑ regno celoꝝ maior est illo quo nemo iter natos mulieꝝ
maior. ſed ꝓaulus excõmunicauit angelũ de celo: vt pz
Gal. i. g̃ bõ potest ſupiozẽ excõicare. ¶ ℘. ſacerdos aliq̃
excõicat in generali ꝑ furto vel ꝑ aliquo hõ. ſed põt ꝓtin
gere q ipſemet fecit vel ſupior vel equal'. g̃ aliquis põt ſe
vel equalẽ vel ſupiozẽ excõicare. ¶ ℘. aliquis potest ſu
periozẽ abſoluer̃ i foro pniali vl' equalẽ: ſic cũ epi ſuis ſub
ditis ꝓfiter̃: ⁊ cũ vn⁹ ſacerdos alteri venialia ꝓfiteꝝ. g̃ vr̃
q ẽt excõicare aliquis ſuperiozẽ vel equalẽ possit. ¶ Sz
excõicatio ẽ act⁹ iuriſdictiõis. ſz aliqs nõ hz in ſe iuriſdi
tionẽ: q: i eadẽ cã nõ põt qs eẽ re⁹ ⁊ iudex: nec itez i ſupe
riozẽ aut equalem. ergo nõ poteſt aliquis ſuperiozem vel
equalez aut ſe excõmunicare.

¶ Ulter⁹ vr̃ q i aliquã vniuerſitatẽ ſnĩa excõiatiõis ferri
poſſit. ꝟtingit. n. q aliq̃ vniuerſitas ſibi i malitia colligaꝝ.
ſed ꝑ malitia in qua aliqs ꝓtumaꝝ extiterit oz excõicatio
ferri. g̃ põt in aliquã vniuerſitatez ferri excõicatio. ¶ ℘.
illud qõ ẽ grauiſſimũ in excõicatione ẽ ſepatio a ſacris ec
cleſie. ſed aliqñ tota ciuitas interdicit̃ a dñis. g̃ excõicari
aliqua vniuerſitas poteſt. ¶ Sz ꝺ ẽ glo. Aug. Matth. iz.
que dicit q ꝓceps ⁊ multitudo nõ est excomunicãda.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q ille q ſemel ẽ excõicat⁹ vlteri⁹ excõicari nõ
poſſit. i. Loꝝ. 5. dicit apls. Quid mihi ẽ de his qui foris sũt
iudicare: ſz excõicati iã ſunt extra eccl'iaz. g̃ ſup eos eccle/
ſia iudiciũ ñ hz vt poſſit eos itez excõicare. ¶ ℘. excõica
tio ẽ ſepatio quedã a diuinis ⁊ a cõione fideliũ. ſz poſtq̃ ẽ
aliqs ꝓuat⁹ aliquo non põt itez illo ꝓuari. g̃ vn⁹ excõicat⁹
nõ dz itez excõicari. ¶ Sed ꝓtra: excõmunicatio quedã
pena est ⁊ medicine iterantur cũ causa exigit. ergo ⁊ excõ
municatio iterari potest.

¶ Rñdeo dõz ad. i. q. q̃ cum p iuriſdictionẽ aliqs ꝓſtitua
tur in gradu ſuperioritatis reſpectu eius in quẽ hz iuriſdi
ctionẽ: qz ẽ indez ei⁹: iõ nullus hz in ſeipſuz vel ſupiozẽ vl'
equalẽ iuriſdictionẽ: ⁊ ꝑ ons nullus põt ſeipſuz excõicare
vel ſuperiozẽ vel equalẽ. ¶ Ad ꝑm g dõz q apls loquit̃
ſub hypotheſi. i. ſi poneret angelus peccare: ſic enĩz nõ eẽt
apls ſupior: ſed iferior: nec ẽ iconueniẽs q i cõditionalib⁹
q̃z aſſcedẽtia ipoſſibilia ſẽt ⁊ ꝓtia ipoſſibilia ſint. ¶ Ad
2m dõm q i tali caſu nullus excõicaꝝ: qz par i parẽ nulluz
hz iperiũ. ¶ Ad 3m dõz q abſolutio ⁊ ligatio i foro ꝓfeſſio
nis ẽ quo ad deũ tñ apud quẽ aliquis alio iferior reddit̃
ꝑ pctũ. ſed excõicatio ẽ in iudicio exteriozi i quo aliqs nõ
amittit ſupiozitatẽ ex hoc ipo q peccat: vñ nõ ẽ ſil'is rõ de
vtroq; foro: ⁊ tñ in foro ꝓfeſſiõis aliqs nõ ꝑt ſcipſuz abſol
uere: nec ſuperior ẽ nec equalẽ de mortali nisi ex cõmiſſio
ne ſibi facta. de venialib⁹ aũt põt: qz venialia ex gbuslibet
ſacr̃is gr̃am ꝓferẽtib⁹ remittuntur. vñ remiſſio venialiuz
ſequitur poteſtatem ordinis.

¶ Ad. z. q. dõz q excõicari nõ dz aliqs: niſi ꝑ pctõ mortali
pctũ aũt i actu ꝓſiſtit: act⁹ aũt nõ ẽ cõitatis: ſz ſingulariuz
ꝑſonaꝝ. vt freq̃nter: ⁊ iõ ſinguli de cõitate excõicari pñt:
nõ aũt ipa cõitas: ⁊ ſi ẽt q̃q; act⁹ ſit toti⁹ alicui⁹ multitudi
nis: vt q̃ multi nauĩ trabũt quã nullus trahere poſſet: nõ
tñ ẽ ꝑbabile q aliq̃ cõitas ita tota ad malũ ꝓẽtiat q̃n ali
qui ſint diſſẽtiẽtes. ⁊ q: nõ ẽ dei q iudicat oẽz terrã: vt cõ
dẽnet iuſtuz cũ ipio: vt dr̃ Heñ. 19. iõ ecclia q̃ iudiciuz dei
imitari dz ſatis ꝓuide ſtatuit: vt tota cõitas nõ excõicet̃:
ne collectis çiçanys ſil'eradicet̃ ⁊ triticum. ¶ Ad ꝑm g ꝑs
ſolutio ex dictis. ¶ Ad. z. dõm q ſuſpẽſio nõ tãta pena ẽ
q̃ta excõicatio: qz ſuſpẽſi nõ fraudanꝝ ecclie ſuffragijs ſic
excõicati. vñ ẽt aliqs ſine pctõ ꝓpio ſuſpẽdit̃: ſicut ⁊ to/
tum regnuz ſupponitur interdicto ꝑ pctis regis: ⁊ iõ nõ ẽ
ſil'e de excõicatiõe ⁊ ſuſpenſione.

¶ Ad. z. q. dõz q ille q excõicat⁹ ẽ vna excõicatiõe ꝑt itez
excõicari p eiuſdẽ excõmunicatiõis iterationẽ ad maiozẽ
ſui ꝓfuſionẽ: vt vl' ſic a pctõ reſiliat: vl' pp alias cãs: ⁊ tẽ tot
ſũt ꝓncipales excõicatões: quot cãe p qb⁹ aliqs excõicaꝝ.
¶ Ad ꝑm g dõz q apls loquit̃ de pagãis ⁊ alijs ifidelib⁹ q
nõ bñt characterẽ ꝑ quẽ ãnũerati ſint i ꝑl'o dei. ſz q: cha
racter baptiſmal' q̃ quis pl'o dei ãnũeraꝝ ẽ idelebil' iõ ſp
remãet aliquo⁹ ꝺ eccl'ia baptizat⁹: ⁊ ſic ſemp eccl'ia de ipo
iudicare põt. ¶ Ad. z. dõm q ꝑuatio q̃uis nõ recipiat ma
gis ⁊ min⁹ fz ſe: recipit tñ magis ⁊ min⁹ fz cãs ſnã: ⁊ ſm B
excõmunicatio põt iterari ⁊ magis est elõgat⁹ a ſuffragijs
ecclie qui pluries ẽ excõicatus q̃ qui ſemel tñ.

Ad quartũ

ſic ꝓcedit̃: Ur̃ q liceat excõicato cõi/
caꝝ i puꝝ corpalib⁹. excõicatõ. n. ẽ act⁹
clauium. ſz ptãs clauiũ ſe extẽdit ad ſpũalia tñ. g̃ q excõi
cationẽ nõ ꝓhibeꝝ gn vn⁹ aly in corporalib⁹ cõicare poſſit.
¶ ℘. qõ ẽ inſtitutuz ꝑ charitatẽ ꝺ charitatez nõ militat
ſed ex ꝓcepto charitatis tenemur inimicis ſubuenire: qõ
ſiñ aliq̃ cõicatiõe fieri nõ põt. g̃ lz alicui excõicato i corpo
ralibus cõmunicare. ¶ Sed ꝓtra est qõ dicitur. i. Loꝝ. 5.
Cum eiuſmodi nec cibũ ſumere.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q ꝓticipãs excõicato ñ ſit excõicat⁹ plus ẽ. n.
ſepat⁹ ab eccl'ia gẽtilis q̃ excõicat⁹. ſed ille qui participat
gẽtili aut iudeo ñ ẽ excõicat⁹. g̃ nec ille qui participat chri
ſtiano excõicato. ¶ ℘. ſi ille q ꝓticipat alicui excõicato ẽ
excõicat⁹: eadẽ rõne q ꝓticipat ꝓticipãti erit excõicatus ⁊
ſic i ifinitũ ꝓcedet: qõ videt̃ abſurdũ. g̃ nõ ẽ excõicat⁹ qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

excõmunicato participat. ¶Sz ꝓtra ê q excõ municat' posit' ê extra cõionẽ. q ei cõmunicat a cõmunione ecclie recedit: r sic videt q sit excõmunicatus.

¶Ulteri' vr q pticipare cũ excõicato i casib' nõ ꝓcessis sẽper sit pctũ mortale: qz decretal' q̃dã rñdet q pp timorẽ mortis nõ dz aligs excõicato cõicare: qz aligs dz ꝑus subire mortez q̃ mortaliter peccet. sed hec rõ nulla eẽt nisi pticipare excõicato eẽt pctũ mortale q̃ rẽ. ¶P. facere ꝺ ꝑceptũ ecclie ẽ pctũ mortale. sz ecclia ꝑcipit q excõicato null' coicet. q̃ pticipaꝛ cũ excõicato ẽ pctũ mortale. ¶P. null' arceꝛ a ꝑceptiõe eucharistie ꝓ pctõ veniali. sz ille q pticipat excõicato i casib' nõ ꝓcessis arceꝛ a ꝑceptiõe eucharistie: qz icurrit miorez excõicationẽ. q̃ pticipãs excoicato i casib' nõ ꝓcessis peccat mortal'r. ¶P. null' dz excõ municari maiori excõicatiõe: nisi ꝓ pctõ mortali: sz aligs põt �syn iura excoicari maiori excõicatiõe pp ꝺ q excoicato pticipat. q̃ pticipare excoicato ẽ pctũ mortale. ¶Sed ꝺa peccato mortali null' ꝑt absoluere nisi habeat sup eũ iurisdictionez. sz põt absoluere a pticipatiõe excoicatiõis glz sacerdos. q̃ ñ ẽ pctũ mortale. ¶P. ꝓ mẽsura pcti dz eẽ pnie mod'. sz ꝓ pticipatiõe excoicatiõis �syn coẽz ꝓsuetudinẽ ñ ponit pena debita peccato mortali: sz magis debita veniali. ergo est peccatũ veniale.

¶Rñdeo dõz ad. i. q. q sic ꝑdicñ ẽ duplex est excoicatio. vna ẽ miꝛ q̃ sepat tñ a pticipatiõe sacrꝛ: sz ñ a coione fideliũ: r iõ tali excoicato lz coicare: sz nõ lz ei sacrã ꝓferre. alia ẽ maioꝛ excoicatio: r ꝺ sepat hoiez a sacris ecclie: r a coione fideliũ: r iõ excoicato tlr excoicatõe coicare ñ licz. Sz qz ecclia excoicationẽ ad medelã: r nõ ad ĩteritũ ĩducit: excipiunt' ab hac generalitate q̃dã i gb' coicare licz. s. i bis q̃ ptinent ad salutẽ: qz de talib' hõ licite cũ excoicato log põt: r ẽt alia ꝟba ĩterſerere: vt facili' salutis ꝟba ex familiaritate recipiant. Excipiũt ẽt q̃daz psone ad q̃s spal'r ptinet. puisio excoicati. s. vxor: seru' filius: rusticus: r serui ens: sz hoc itelligẽdũ ẽ de filys nõ emãcipatis: als tenerẽtur vitare ꝑez. ꝺ alys ãt itelligit q licz excoicato coicaꝛ si añ excoicationẽ se ei subdiderũt: nõ aũt si post. gdã aũt itelligũt eccõuersio. s. q supiozes põt licite coicare iferiozib'. aly vo ꝺicũt sz ad min' i bis eis cõicare debẽt i gb' eis sũt obligati: qz sic iferiozes obligant' ad obseguz supiozuz ita supiozes ad puidẽtiã iferioꝛ. sũt ẽt gdã casus excepti: sic q̃ ignorat excoicatio: r q̃ aliq sũt pegrini r viatores ĩ terra excoicatoꝛ q licite põt ab eis emere: vl'ẽt accipere elemosynã. r sil'r si aligs videat excoicatũ i nẽcitate: qz rẽ ex ꝑcepto charitatis teneẽ ei puidere: r hec ꝭ vsu ꝺtineẽt: Utile lex bũile res ĩgrata nẽce. vt vtile referat ad ꝟba salutis: lex ad mr̃imoniũ: bũile ad subiectionẽ. cetera patẽt.

¶Ad p'm g̃ dõz q coꝛpalia ad spũalia ordinãt': r iõ ptãs q̃ se extẽdit ad spũalia ẽt ad coꝛpalia põt se extẽdeꝛ: sic ars q̃ ẽ de fine ĩpat de his q̃ sũt ad finẽ. ¶Ad z'm dõz q ĩ illo casu ĩ q̃ aligs ex ꝑcepto charitatis coicare teneꝛ nõ ꝓhibeꝛ cõmunio: vt ex dictis patet.

¶Ad. z. q. dõm' q excoicatio põt iferri ĩ aliquẽ dupl'r: aut ita q ipse sit excoicat' cũ oib' ei pticipãtib': r tũc nõ ẽ dubiũ q̃ q̃cũq; pticipat ei ẽ excoicat' maiori excoicatõe. aut ẽ excoicat' simpl'r: r tũc aut pticipat aligs ei ĩ crimie ꝓbẽdo ei ꝓsiliũ r auxiliũ r fauoꝛẽ: r sic itez ẽ excoicat' maiori excoicatione. aut pticipat ĩ alys: sicut ĩ ꝟbo vel osculo vel mẽsa: r sic ẽ excoicat' minori excoicatiõe. ¶Ad p'm g̃ dõz q ecclia nõ ita ĩtẽdit corrigere ĩfideles sicut fideles quorũ cura sibi ĩcũbit: r iõ nõ ita arcet a coione ĩfideliũ: sicut a coione fideliũ illoꝛ quos excoicat sup quos hz aliquaz ptãtẽ. ¶Ad z'm. dõz q excoicato maiori excoicatiõe lz coicare: r sic excoicatio nõ trãsit in tertiã psonã.

¶Ad. z. q. dõz q gdã ꝺicũt q̃ q̃cũq; aligs pticipat excoicato vel ꝟbo vl' q̃cũq; dictoꝛ modoꝛ. sz q̃s ei coicare nõ licz: peccat mortal'r: nisi ĩ casib' excepti a iure. sz qz hoc ẽ valde graue q hõ ꝓ vno ꝟbo ieui q̃ excoicatũ allogi' mortal'r peccet: r mltis excoicãtes laqueꝛ dannatiõis ĩgerit. qõ i eos torqueret': iõ alys ꝓbabili' vr q ñ sp peccat mortal'r: sz solũ q̃n ĩ crimẽ sibi pticipat: vl' ĩ diuis vel i ꝺiuis ecclie. ¶Ad p'm g̃ dõz q decretalis illa loquit de pticipatiõe ĩ diuis. Uel dõm q silis rõ ẽ de pctõ mortali r de veniali q̃tũ ad ꝟ: qz sicut pctũ mortale nõ põt bñ fieri sine veniale: r iõ sicut hõ dz ꝑus sustinere mortẽ q̃ peccet mortal'r: ita ẽt q̃ q peccet venial'r: illo mõ debiti q̃ dz veniale vitare. ¶Ad z'm dõm q ꝑceptũ ecclie directe respicit spũalia: r ex ꝓnti legitimos act': r iõ q coicat eis ĩ diuinis facit ꝺ ꝑceptũ r peccat mortal'r: q ãt pticipat ei i aliquis facit ꝑter ꝑceptũ r peccat venial'r. ¶Ad z'm dõz q ẽt aliquis sine culpa q̃cũq; ab eucharistia arceꝛ: sic ꝑz ĩ suspensis vl' ĩterdictis: qz tales pene q̃cũq; alicui ꝓ culpa alteri' ĩ in eis puniẽ iferunt'. ¶Ad 4'm dõz q q̃uis pticipare excoicato sit pctũ veniale: tñ pticipare ei ptinaciter ẽ pctũ mortale: r ꝓ hoc põt aliquis excoicari fm iura.

Ad quintum sic ꝓcedit': Ur q glz sacerdos possit subditũ suũ ab excoicatione absoluere. mai'. n. ẽ vinculũ pcti q̃ excoicatiõis. sz glz sacerdos põt subditũ suũ a pctõ absoluere. q̃ multo forti' ab excoicatõe. ¶P. remota cã remouet effect'. excoicatio cã ẽ pctũ mortale. q̃ cũ possit glz sacerdos a pctõ illo mortali absoluere. poterit ab excoicatiõe sil'r. ¶Sz ꝺ. eiusdẽ ptãtis ẽ excoicare r excoicatũ absoluere. sz sacerdotes liberiozes nõ põt suos subditos excoicare. q̃ nec absoluere.

¶Ulteri' vr q nullus possit absolui iuit'. spũalia. n. ꝺ ꝓferunt' iuito alicui. sed absolutio ab excoicatiõe ẽ bñficium spũale. q̃ ñ põt ꝑstari iuito. ¶P. excoicatiõis cã ẽ ꝓmulgacia. sed q̃n aligs nõ vult absolui excoicatiõe ꝓtẽnderiti ẽ maꝛie ꝓtumaꝛ. q̃ nõ põt absolui. ¶Sed ꝺ excoicatio ꝑ volũtatẽ alicui põt iferri. sz q̃ ꝺ volũtatẽ eueniũt ẽt ꝺ volũtatez amoueri põt: sic ꝑz de bonis foꝛtune. q̃ excoicatio potest tolli ab aliquo inuito.

¶Ulteri' vr q aligs nõ possit absolui ab vna excoicatione nisi absoluaꝛ ab oib'. effect'. n. dz ꝓportionari sue cause. sz cã excoicatiõis ẽ pctũ. cũ q̃ aliquis nõ possit absolui ab vno pctõ nisi ab oib' absoluaꝛ: nec i excoicatiõe hoc esse ꝓterit. ¶P. excoicatiõis absolutio i eccl'ia fit. sz ille q vnã excoicatiõe ẽ irretit' ẽ extra eccl'iaz. q̃ q̃diu vna mãẽt ab alia absolui ñ ꝑt. ¶Sz ꝺ excoicatio q̃dã pena ẽ. sz ab vna pena aligs liberaꝛ alia remanente. q̃ ab vna excoicatione alia remanẽte quis absolui põt.

¶Rñdeo dõz ad. i. q. q ꝙ maiori excoicatiõe glz põt absoluere q ꝑt absoluere a pctõ pticipatiõis. si aũt ẽ maioꝛ ẽ lata a iudice: r sic ille q tulit: vl' ei' supioꝛ ꝑt absoluere. ẽ lata a iure: r tũc eps: vl'ẽt sacerdos ꝑt absoluere. ex casib' q̃s sibi iuris ꝺitoꝛ. s. papa reseruauit. pm' ẽ cũ aliquis inycit man' i clericũ: vel religiosũ. scõs ẽ de illo incẽdit eccl'iaz: r ẽ denũciat'. terti' ẽ de illo q frãgit eccliam r denũciat' ẽ. quart' ẽ de illo q ĩ diuinis sciẽter coicat excoicatis noiall'r a papa. gnt' de illo q falsat lras apũce dis. sext' ꝺ illo q excoicatis ĩ crimie coicat. ñ. n. dz absolui nisi ab eo q excoicauit ẽt si ñ sit ei' subdit': nisi ꝓp dimicatẽ accedẽdi ad ipz absolueret ab eꝑo vl' a ꝑpo sacerdote ꝑstita iuratoꝛia cautiõe q pareret mãdato illi' indicte q sniaz tulit. a ꝓmo aũt casu. 8. excipiunt'. ꝑm' ẽ in articulo mortis ĩ quo a q̃lz excoicatiõe põt qs a q̃lz sacerdote absolui. scõs si sit ostiari' alicui' potẽtis r nõ ex odio vl' ꝓpter sito pcussit. tertius si pcutiẽs sit mlier. quart' si sit ferens manꝰ dñs ledereꝛ de ei' abñtia qui nõ ẽ i culpa. gnt' si regularis regularẽ nisi sit enormis excessus. sext' si sit pauper. septim' si sit ipubes vl' senex vl' valitudinari'. octau' si babet in inimicitias capitales. sũt ãt alij casus. 7. i gb' pcutiẽs clericũ excoicationẽ ñ incurrit. ꝑm' si cã disciplie: vt magr' vl' pat' pcusserit. sc̃dus si iocosa leuitate. terti' si iuenerit cũ uxpiter agẽtẽ cũ vxore vl' matre vl' sorore vl' filia. quart' si statim viz repellat. gnt' si ignoret eũ eẽ clericũ. sext' si iuenit eũ in apostasia post trinã admõitiõez. septim' si trãsfert se clerie' ad actũ penit' ꝺriũ vt fiat miles vl' ad bigamiã trãseat. ¶Ad p'm g̃ dõz q q̃uis vinculũ pcti sit maius simplr q̃ excoicatiõis: tñ q̃ ad aliqd vinculũ excoicatiõis ẽ maius inquãtũ nõ solũ obligat q̃ ad deũ: sz ẽt i facie eccle. r iõ i absoluẽdo ab excoicatõe requirit iurisdictio i exteriozi foꝛo: ñ ãt i absolone a pctõ: nec exigit cautio iuramẽti sic exigit i absolone ab excoica'c'. ꝓ iuramẽtũ. n. ꝺtrouerſie q̃ st iter hoies termiant fz aplz. ¶Ad z'm dõz q cũ excoicat' ñ sit ꝓticeps sacrꝛ ecclie sacerdos ñ ꝑt absoluere ex coicatũ a culpa nisi sit pri' absolutus ab excõicatione.

¶Ad. z. q. dõz q malũ culpe r pene differũt i hoc q culpe ꝓncipiũ i nobis ẽ: qz oẽ pctũ volũtariũ ẽ. pene ãt ꝓncipiũ q̃cũq; ẽ extra nos: nõ aũt requirit' ad penã q sit volũtaria: ꝺmo magis de rõne pene ẽ ꝺ volũtatẽ eẽ: r iõ sicut pctã nõ ꝺmittunt' nisi volũtate: ita nõ remittunt' alicui inuito: sz excoicatio sic i aliquẽ inuitũ ferri põt: ita r inuit' ab ea absolui poterit. ¶Ad p'm g̃ dõz q ꝓpositio ꝺz veritatẽ de illis bonis spũalib' q̃ i volũtate nr̃a ꝓsitũt: sicut sũt vtutes: qz nõ põt a nolẽtib' pdi: scia. n. q̃uis sit spũale bonu: tñ ẽt põt a nolẽte p firmitatẽ amitti: r iõ rõ nõ ẽ ad ꝓpositũ. ¶Ad z'm dõm q ẽt manẽte ꝓtumacia potest aliquis discrete excoicationez iuste latã remittere: si videat saluti illi' expedire in cui' medicinã excoicatio lata est.

¶Ad. z. q. dõz q excoicatiões nõ bñt ꝓnexionẽ i aliquo: r iõ possibile ẽ q aligs ab vna absoluaꝛ r i altera remaneat. ¶Sz circa hoc sciẽdũ ẽ q aligs q̃nq; ẽ excoicat' pluribꝰ excoicatiõib' ab vno iudice: r tunc q̃n absoluitur ab vna itelligit ab oib' absolui nisi ꝺriũ exprimaꝛ: vel nisi in causa qua qs absolutionẽ ipetrat ꝺ vno tñ casu excoicatiõis cũ ꝓplurib' excoicat' sit. q̃nq; ẽ excõmunicat' a diuersis iudicib': r tũc absolutus ab vna excoicatiõe nõ ꝓp hoc ẽ absolut' ab altera: nisi oẽs aly ad petitionẽ ei' excoicationez suaz ꝓfirmauerit: vel nisi oẽs vni demãdẽt absolutionez. ¶Ad p'm g̃ dõz q oĩa pctã bñt ꝓnexionẽ i auersiõe volũtatis a deo: cũ q̃ nõ põt esse pctõꝛ remissio: r iõ vnũ pctũ sine altero remitti n ẽ põt. sed excoicatiões nõ bñt aliquã talẽ ꝓnexionẽ: nec iteꝛ absolutio ab excoicatiõe ipeditur ꝓp volũtatis ꝺrietatẽ: vt dictuz ẽ: r iõ rõ nõ sequit'. ¶Ad z'm dõz q sicut plurib' de cãis erat aligs extra ecclĩaz: ita possibile ẽ q ista sepatio remoueat quãtũ ad vnã cãz: r remaneat quantũ ad alterã. ¶Hereſis vtrũq; nõ habet. qz r si bẽant ordinẽ: amittũt tñ iurisdictionẽ ab ecclia ꝑcipi. ¶Uerbuz dei pctã ꝺimittit. s. auctoꝛitate: sz sacerdos inquãtũ sacrꝛ ꝑbet mĩsterio: inquãtũ aũt penã ĩponit sic ideꝛ ipse iudex ꝺr. ¶Nullus ptãtis iura exercet: vt. s. actio eiꝰ ad ĩteriozes maculas mũdãdas ptingat. ¶Ecclie charitas r. vr nõ eẽ ad ꝓpositũ: q hic nõ agit de ꝺimissiõe per modũ meriti: sz ꝺ ꝺimissiõe q modũ sacri. r ꝺz q meritũ ecclie ẽ sub dispẽsatiõe clauiũ: r iõ taz ex merito christi q̃ aliozꝰ q̃ sũt de eccl'ia eccl'ie claues efficaciã bñt. ¶Pctũ ꝺr tenebra: q̃ itellect' obtũdit. Cõtra: ml'ti pctões inueniunt' q bñt optimũ itellectũ ad capiẽdũ. Et ꝺz q sequitur de obtusiõe itellectus practici fm q oĩs malus ẽ ignorans: r nõ de obtusione intellectus speculatiui.

¶Q̃n be claues dãt: r qb'. Bi. XIX. a

Ostq̃ ostẽsũ ẽ: q̃ sint claues aplice: r qs eaꝛ vsus: supest ĩuestigare q̃n iste claues dent: r qb'. Dãtur be claues ꝑ ministeriũ eꝑi ali-

cui i ꝓmotionẽ sacerdotij. Cũ. n. recipit ordinem sacerdotaleꝛ: simul r has claues recipit. Sz nõ videt q oẽs vel soli sacerdotes has claues hẽant: qz plerisq; ante sacrã ordinationẽ scientiam discernẽdi habẽt. Plures post ꝓsecrationẽ ea carẽt. Sane ꝺici põt: q alterã clauium istaꝛ. i. sciẽtiã discernẽdi nõ habẽt oẽs sacerdotes: vñ dolendũ est atq; lugendũ. Adulti enim lz indiscreti atq; sciẽtie: q̃ eminere debent exoꝛtes. sacerdotij gradũ recipere ꝓsumũt: vita r scia eo indigni: qz nec ante sacerdotiũ nec post sciam habẽt discernẽdi q ligãdi sint vel soluendi. Ideoq; illã clauẽ i ꝓsecratione nõ recipiũt: qz semp sciẽtia carent. Qui ꝺo añ sacerdotiuz scientia discernẽdi prediti sunt: lz habeãt discretionem: non tñ in eis est clauis: qz nõ valent ea claudere vel aperire. Ideoq; cum moueꝛ i sacerdotẽ: clauẽ discretiõis recte ꝺr accipere: qa r añ habita discretio augeꝛ: r fit in eo clauis: vt ea iã valeat vti ad claudẽdũ vel aperiẽduz.

¶Si alteram clauẽ omnes habeant. s. potentiam ligandi r soluendi. b

Umq; iã ꝓfert nõ omnes sacerdotes illas duas claues hr̃e: qz sciẽtia discernẽdi pleriq; carent. de altera. i. potentia ligandi r soluẽdi querit'. vtruz oẽs sacerdotes eam habeant: Quidam enim hãc potestatem putant illis solis esse concessam: q doctrinam simul ac vitam apostoloꝝ seruãt. Illas enim claues promisit dominus Petro r imitatoꝛibus eius tm̃: vt aiunt. Qui etiã auctoꝛitatibus vtuntur in munimentum sue opinionis. Hoc enim dicunt Aug. sensisse vbi superius ait. Remissionem peccatoꝝ: vel per seipsum facit deus vel per columbe membra. Dicit etiam idẽ peccata dimitti vel teneri a sanctis. Idem super exodum vbi de lamina aurea legitur. Erat autem lamina aurea semp i fronte sacerdotis. Hoc inquit significat fidẽciã bone vite: quam qui vere perfecteq; nõ significatione ꝟ veritate sacerdos habet: solus potest auferre peccata. Item Grego. Illi soli habent in hac carne positi potestatem ligandi r soluẽdi: sicut sancti apostoli: qui illoꝝ exempla simul cum doctrina tenẽt. Item ex dictis ꝺcige. Hoc ptãs soli Petro cõcessa ẽ r imitatoꝛibus Petri. Nã q̃cũq; vestigia Petri imitant': habẽt recte ligãdi r soluẽdi ptãtẽ. His alijsq; testimonijs inituntur qui asserunt ptãtem ligandi r soluendi illis solis concessam sacerdotibꝰ qui vita r doctrina pollent sicut apostoli.

¶Aliozum sententia verioꝛ. c

Universidad de Deusto
Biblioteca

Alijs autem videtur qđ & mihi placere fateor: cunctis sacerdotib⁹ hāc claucm dari. s. ligandi & soluēdi: sed non eam recte ac digne habent: nisi qui vitam & doctrinā apostolicā seruant. Hec ꝑmisse auctoritates malos sacerdotes hāc potestatez negāt habere: sed illos solos digne ac recte hac potestate vti significāt: qui prediti sunt vita & doctrina apostolica: qz soli ipsoz̄ apostolorum imitatores digne recteque possunt ligare & soluere. Et per dominum tñ: vel per sanctos in quibus habitat spiritussanctus digne & recte fit remissio vel retentio peccatorum. Fit tamen & per illos qui sancti non sunt: sed non digne vel recte. Dat enim deus benedictionez digne poscenti etiam per indignū ministrum. Oz vero hanc potestatem habeant omnes sacerdotes Hiero. testatur super illum locū euāgelij: vbi domin⁹ dicit Petro. Tibi dabo claues regni celorum &c. Habent inquit eandem iudiciariam potestatem alij apostoli. Habet & omnis ecclesia in episcopis & presbyteris. Sz ideo Petrus eaz specialiter accepit: vt omnes intelligant: qꝯ quicunqz ab vnitate fidei & societate ecclesie se separauerit: nec a peccatis solui nec celum potest ingredi. Itē qꝯ sacerdos etiā si malus sit gratiam tamen transfundit pro sue dignitatis officio Augu. ostendit dicens. Dictum est a domino in numeris ad Moysen & Aaron sacerdotes. Vos ponite nomen meum super filios israel. Ego domin⁹ benedicaz eos vt gratiaz traditio per ministeriū ordinati trāsfundat hominibus: nec voluntas sacerdotum obesse vel prodesse possit: sed meritum benedictionez poscentis. Quanta autem sit dignitas sacerdotalis officij & ordinis hinc aduertam⁹. Dictum est de nequissimo Caypha inter cetera. Hoc autem a semetipso non dixit: sed cum esset pōtifex anni illius prophetauit: per quod ostenditur spiritum gratiarum non personam sequi digni vel indigni: sed ordinē traditionis: vt quānis aliquis boni meriti sit: nō tamē possit benedicere nisi fuerit ordinat⁹. vt officij mysterium exhibeat: dei autez est effectuz tribuere benedictionis: Hinc euidenter ostēditur ordo non priuari potestate tribuendi gratiam ob ministri indignitatem. Huic tamen Augu. sententie videtur obuiare quod ait Esicius. Sacerdotes inquit nō propria virtute benedicūt: sed quia figuram Christi gerūt: & propter eū qui in ipsis est plenitudinem benedictionis tribuunt. nec solum is qui sacerdotiuz sortitus ē: sed quicunqz Christuz i seipso habet & eius figuram gerit: per conuersionem bonam: ficut Moyses: idoneus est vt benedictionē prestet. Ecce hic habes qꝯ non soluz sacerdos sed omis in quo Christus habitat benedictionē prestat. Sed alia est benedictō que solis sacerdotibus cōgruit. Alia que ab omnibus bonis communiter exhibetur. Beniq ue illi sacerdotes in quibus Christus habitat benedictionis plenitudinem tribuere dicuntur: non quia soli illi transfundant gratiam: sed qz illi soli licite & digne id agūt. nec subditos mala vita sacerdotis ledit: si bona faciunt que ille dicit. Vñ Grego. Adhuc duz plus vitā sacerdotū q̄z suā discutiūt i erroris foueaz dilabunt: animis ꝑsiderantes qꝯ nō eos vita sacerdotū lederet: si bñiliter bonis sacerdotū ammonitionib⁹ aurez accōmodar ent.

¶ De hoc quod scriptum ē in Malachia: maledicam benedictionibus vestris.

Remisse vero sententie qua dicitur et per mali sacerdotis ministeriuz transfundi gratiaz benedictionis: videt obuiare quod domin⁹ ꝑ Malachiam ꝓpheram malis sacerdotib⁹ comminat. Maledicam benedictionibus vestris. Et alibi. De bis qui viuificant animas que non viuunt: & mortificant animas que non moriuntur. Si enim maledicit dominus benedictionibus eorum: & si anime quas viuificāt nō viuunt: quō per eos gratia benedictiōis trāsfundit? Sed illud capitulū: maledicam & ē. quidam referunt ad hereticos: qui ab ecclesia precisi sunt: & excōicatos: quoz benedictiones fiunt maledictiones his qui eorum sequuntur errores. Illud vero alteruz. s. viuificāt & ē. sup omnes illos sacerdotes exponūt: qui ab scz claue scientie & forma bone vite presumūt ligare vl̄ soluere. Sz nullus officio sacerdotis vti debet: nisi immunis sit ab illis: que in alijs iudicat: alioquin seipsum condemnat.

¶ Qualis debet esse iudex ecclesiasticus.

Valem aūt oporteat esse qui alioz̄ iudex cōstituit Aug. describit ita dicēs. Sacerdos cui ois offert ꝑctō aūt quē statuit ois langor: i nullo eoz̄ sit iudicād⁹: q̄ i alio iudicare ē ꝑmpt⁹. Judicās. n. alium qui est iudicādus cōdēnat seipz. Logn oscat q̄ se & purget i se quod alios videt sibi offerre. caueat vt a se ꝓcerit quicqd in alio dānosuz ꝓcerit. Animaduertat: qꝯ q sine peccato est: ꝓmus in illā lapidē mittat. Jō. n. liberauit peccatricē: qz nō erat q iuste ꝓijcerz lapidē. Quō lapidaret qui se lapidāduz cognosceret? Nullus enim erat sine peccato: in quo intelligit omnes fuisse reos. Nā venialia remittebant ꝑ cerimonias. Si qđ ergo in eis peccatū erat: criminale erat. Jn hoc ergo potentissimuz est crimen sacerdotū & detestabile: qui non prius se iudicāt: & alios alligant. Caueat spūalis iudex sicut nō omisit crimen nequitie: ita non careat munere scientie. Oporteat vt sciat cognoscere quicqd debet iudicare. Judiciaria. n. potestas hoc postulat vt qđ debet iudicare discernat. Diligēs ergo inuestigator sapiēter iterroget a peccatore quod forsitan ignorat: vl̄ verecūdia velit occultare. Cognito vero crimine: varietates ei⁹ non dubitet inuestigare: & locum & tēpus & cetera que supradiximus: quib⁹ cognitis assit benivolus: paratus erigere & secū onus portare: & habeat dulcedinem in affectione: discretionem in varietate. Doceat perseuerantiam. Caueat ne corruat: ne iuste perdat iudiciariaz potestatem. Et si eniz penitentia possit ei acqrere gratiaz: non tamē mox restituat i ptātē primā. Et si Petrus post lapsum restitutus fuerit & sepe lapsis sacerdotibus reddita sit dignitatis potestas: nō tñ est necesseyt oibus concedatur ꝙsi ex auctoritate. Inuenit auctoritas que concedit & quasi imperat. Inuenit auctoritas alia que non concedit: sed vetat que scripture nō repugnāt sed concordāt. Cum. n. tot sint q labūtur. vt pristinaz dignitatē ex auctoritate defendant: & quasi vsum peccādi sibi faciant: recidē da est spes ista. Si vero locus est vbi ista non concurrant restitui possunt qui peccāt. Ex bis satis perpenditur qualis debeat esse sacerdos qui alios ligat & soluit: discret⁹. s. & iustus: alioquin mortificat sepe animas q̄ nō moriuntur. & viuificat que non viuunt: & ita incidit in maledictionis iudicium. Illud autem Malachie .s. maledicam benedictionibus vestris: siue super hereticos tantuz & excommunicatos: siue super omnes sacerdotes: qui vita & scientia carentes benedicere presumunt: dictum accipiatur: sic intelligi potest: maledicaz benedictionibus vestris: idest bis que in eis bñdictionibus possidetis: quia faciam ea cedere vobis in maledictionem: non in benedictionē: quia & si benedicunt sanctis: nō hoc faciunt ex vero corde & ideo eorum benedictio eis vertitur in maledictionem. Vel maledicam benedictionibus vestris: idest quod a vobis benedicitur: a me erit maledictuz: qz benedicūt inique agentib⁹: adulantur q̄z peccantib⁹: dūmodo diuites sint.

Postq̄ determiauit magr̄ de clauib⁹ ꝓm se: hic incipit determiare q̄ruz sit hñe claues. Et diuidit in ptes duas. In pma oñdit qꝯ sacerdotū sit claues hñe. In zª mouet q̄stiaz dubitatiōes ꝑ hec: ibi. Sz nōvt qꝯ oēs &c. & hec ps diuidit in duas. i ꝑ⁹ mouet dubitationē de claue scīc. i scōa de claue ptātis. ibi. Cūq; iā ꝓstet &c. & hec ps diuidit i duas ꝙ duas opiones q̄s i hac dubitatōe tāgit. scōa incipit ibi. Alys aūt vt &c. & hec diuidit i tres. in ꝑ⁹ ponit opionē. in zª ꝓfirmat eā. ibi. Oz vo hēat ptātē &c. in 3ª remouet q̄stiaz dā q̄ huic opīoni vident eē ꝓria. ibi. Huic aūt Aug. &c. Et circa hoc duo fac. ꝓmo ponit obonē q̄ vt oñdi qꝯ nō solis sacerdotib⁹ vsus clauiū ꝓpetit. zº qꝯ malis sacerdotibus nō ꝓpetit: quoz vtrūq; ē ꝑ scōaz opionē q̄ va ē. ibi. Premisse vo snie. & circa hec tria fac. ꝑ ponit obonē. zº alioz̄ solonē ponit. ibi. Sz illud caplm &c. 3º solonē ꝓbaz ex dictis ꝑus colligit. ibi. Illud aūt mala &c. Circa scōz duo fac. ꝓmo ponit solonem ad auctoritatē ꝓbete iductā quā q̄dam ponunt. scōo ex incidenti q̄lis esse debeat qui recte dz ptāte clauiū vti. ibi. Qualem aūt oporteat &c.

Hic est duplex q̄stio. Prima de habētibus claues. Secūda de correptiōe fraterna. Circa ꝓmū tria q̄runtur. Primo quoz̄ sit hñe claues. Scōo qui possunt clauibus vti. Tertio in quē possit sacerdos clauibus vti.

Ad primum sic ꝓcedit. videt qꝯ sacerdos legis claues habuit. Clauis enī est seqlla ordinis: sed ipsi habuerūt ordinē ex quo sacerdotes dicebant. q̄ habuerūt clauē sacerdotes legales. ¶ Ꝑ. sicut supra magr̄ dicit. claues sunt due. s. scīa discernēdi & potētia iudicādi. sz ad vtrāq; auctez sacerdotes legales habebāt. q̄ habebāt claues. ¶ Ꝑ. sacerdos legalis habebat aliquā ptātē sup reliquū populū: nō tpalē: qz sic ptās regia nō fuisset distincta a sacerdotali. q̄ spūalē: & hec est clauis. q̄ habuerūt clauē. ¶ Sz ꝑ. claues ordinant ad apiendū regnū celoz̄: qō apiri nō potuit ante xp̄i passionē. q̄ sacerdos legalis clauē nō habuit. ¶ Ꝑ. sacra veteris legis grāz non cōferebāt: sed adit⁹ regni celestis apiri nō pōt nisi p grāz q̄ p illa sacra nō poterat apiri: & sic ēt sacerdos q̄ minister coz̄ erat claues regni celestis nō habebat.

¶ Ulterius videt qꝯ xp̄s nō habuerit claues. clauis. n. caracterē ordinis ꝓsequit vt ꝑus dictū est: sz xp̄s nō habuit caracterē: vt supra. di. 4. dictū est. q̄ nō buit claues. ¶ Ꝑ. xp̄s habuit in sacris ptātē excellētie: vt effectū sacri sine sacralib⁹ posset ꝓferre: sz clauis ē qdā sacrale. q̄ nō indigebat claui: & sic frustra eaz habuisset. ¶ Sed cōtra est qđ Apo. 3. dicit. Qui hz clauez Dauid &c.

¶ Ulteri⁹ videt qꝯ nō soli sacerdotes claues habeāt. dicit enī Jsid. qꝯ hostiary iter bonos & malos habēt iudiciū: dignos recipiūt: & indignos reyciūt: sed hec ē diffō clauium: vt ex dictis ꝑz. q̄ nō solū sacerdotes: sz etiaz hostiary claues habēt. ¶ Ꝑ. claues sacerdotib⁹ dant̄ dū p vnctiones ptātē diuinit⁹ accipiūt: sz reges & ptātē in ppz fidelē diuinit⁹ hñt: & vnctiōe scificant̄. q̄ nō soli hñt claues sacerdotes. ¶ Ꝑ. sacerdotiū est ordo vni singulari ꝑsone cōueniēs: sz clauē aliqū videt hñe tota vna ꝓgregatio: qz q̄daz capla excōicatione ferre pōt: qō ad ptātē clauiū ptinet. q̄ nō soli sacerdotes clauē habēt. ¶ Ꝑ. mulier nō est sacerdotalis ordinis susceptiua: qz ei docere nō ꝓpetit sz aplm .i. Coz̄. 14. sz alique mulieres vident hñe clauē: sic abbatisse q̄ hñt spūalē ptātē in subditas. q̄ nō soluz sacerdotes clauē habēt. ¶ Sz ꝑ ē qō Ambro. dicit. Hoc ius. s. ligādi & soluēdi solis sacerdotib⁹ cōcessuz ē. ¶ Ꝑ. p ptātē clauiū efficit aliquis medi⁹ iter ppl'm & deū: sz hoc tñ ꝓpetit sacerdotibus qui ꝓstituunt̄ in bis que sunt ad deum vt offe-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rant dona & sacrificia pro peccatis: vt dicitur Deb. 5. Ergo soli sacerdotes clauem habent.

¶ Ad 1um dō ad pm. q. 9 gdā dixerūt q̄ in veteri lege erant claues apud sacerdotes: q̄ eis erat ꝯmissus iponere penā p delicto: vt dr̄ 1. Cuiti. 5. qō ad claues ptinere vr̄: sz fuerūt tūc icōplete: nūc aūt p xpm in sacerdotib⁹ noue legis pfecte sunt: sz B vr̄ eē ꝺ itētione apli in cpla ad Deb. 9. ibi. n. sacerdotiū xpi pferr̄ sacerdotio legali: p B q̄ xps assistit pontifex futuroꝝ bonoꝝ ad tabernaculū celeste itroducens p ppriū sanguinē nō manufactuz in qō itroducebat sacerdotiū veteris legis p sanguinē hircoꝝ & tauroꝝ. vnde pz q̄ ptās illi⁹ sacerdoty nō se extēdebat ad celestia: sz ad figuras celestiū: & iō fm alios dōm q̄ nō habebant claues: sz in eis figura clauiū precessit. ¶ Ad 2m g̃ dōz: q̄ clauis regni celestis ꝺsequit̄ ad sacerdotiū quo hō in celestia itroducit̄: nō aūt talis erat ordo sacerdoty leuitici: & ideo claues celi non habuerunt: sz claues terreni tabernaculi.

¶ Ad 3m dōm: q̄ sacerdotes veteris legis habebant auctoritatē discernēdi & iudicādi: sz nō vt admitterent homo ab eis iudicatus in celestia: sed in figuras celestiuz. ¶ Ad 3m dōz: q̄ habebāt spūalez ptātē qua p sacr̄alia legalia nō a culpis: sz ab irregularitatib⁹ hoīes purgabāt vt ad manufactū tabernaculū adir̄ purgato per eas pateret.

¶ Ad 4um. q. dōz: q̄ vtus aliqd agendi est in instō & in p se agēte nō eodē mō: sz in p se agēte pfecti⁹. potestas aūt clauiū quā nos habemus & alioꝝ sacroꝝ vtus est instrālis: sz in xpo est sic in p se agēte ad saluté nr̄am: p auctatē gdem increatū ē de⁹: sz p meritū increatū est hō. Clauis aūt de rōne sua exhibit ptātē aperiēdi & claudēdi: siue aliqs apiat q̄si p̄ncipale agens siue q̄si minister: & iō in xpo oz ponere clauē: sz altero modo q̄ sit in eius ministris: & iō dr̄ q̄ hz clauē excellētie. ¶ Ad 1m g̃ dōz: q̄ character de sua rōne dic aliqd ab aliq̄ derivatū: & iō potestas clauiū q̄ est in nobis a xpo derivata segtur characterē quo xpo ꝺformamur: sz in xpo nō segtur characterē: sz p̄ncipalē formā. ¶ Ad 2m dōz: q̄ clauis illa quam christus habuit nō erat sacramētalis: sz sacramentalis clauis p̄ncipium.

¶ Ad 3um. q. dōm q̄ clauis est duplex. vna q̄ se extendit ad ipm celū imediate remouēdo impedimēta itroitus in celū p dimissionē peccati: & hec vocat̄ clauis ordinis: & hanc soli sacerdotes habēt: q̄ ipsi soli ordinant̄ ppło ī bis q̄ directe sunt ad deū. Alia clauis est q̄ nō directe se extendit ad ipm celū: sz mediāte militante eccl̄ia p quā aliqs ad celū vadit: dū p eā aliqs excludit̄: vel admittit̄ ad cōsortiū ecclesie militātis p excōicationē & absolutionē: & hec vocat̄ clauis iurisdictiōis in foro causaꝝ: & iō hāc et nō sacerdotes hr̄e possunt: sicut archidiaconi & clerici & alij qui excōicare possunt: vt supra dcm̄ est: sz nō ꝓprie dr̄ clauis celi: sz q̄dā dispō ad ipsam. ¶ Ad 4um g̃ dōz: q̄ ostiary habēt clauē custodiēdi ea q̄ in tēplo mālī cōtinent̄: & hūt iudiciū a tali tēplo excludēdi & admittēdi: nō qdē sua auctoritate iudicātes qui sint digni: vel idigni: sz iudiciū sacerdotis exequentes: vt sic quodāmō executores ptātis sacerdotalis videant̄. ¶ Ad 5um dōm: q̄ reges nō habēt aliquā ptātez in spūalib⁹: & iō clauē regni celestis nō accipiūt: sz soluz in temporalibus q̄ etiā nisi a deo non esse pōt: vt pz Ro. 13. nec p vnctionē in aliquo sacro ordine ꝺsecrant̄: sz excellētia ptātis ipsoꝝ a xpo descēdere significatur: & vt ipsi subxpo in pplo xpiano regnent. ¶ Ad 6um dōm q̄ sic in politicis q̄nq; inder hz ptātem totā sicut est in regno: q̄nq; aūt multi in diuersis officijs ꝺstituti: vel etiā ex equo: vt pz in 8o ethi. ita etiaz spūalis iurisdictio pōt haberi ab vno solo: sic̄ ab epo: & a pluribus sil̄: sic̄ a capło: & sic bñt clauē iurisdictionis: nō tū clauē ordinis omnes sil̄. ¶ Ad 7um dōz: q̄ mulier fm ap̄lm est in statu subiectiōis: & iō ipsa nō pōt habere aliquā iurisdictionē spūalez: q̄ etiā sz pbm in 8o eth. Corruptio vrbanitatis est quādo ad mulierē pueniū. vñ mlier nō hz nec̄ clauem ordis: nz clauē iurisdictionis: sed mulieri cōmittitur aliquis vsus clauiuz: sicut habere correptionem in subditas mulieres ꝓpter peccatū q̄ ō iminere posset: si viri mulieribus cohabitarent.

Ad secundum

sic procedit̄. Uidetur q̄ sancti homines non sacerdotales vsum clauiuz habeant: absolutio cniz & ligatio que fit per claues efficaciam habet ex merito passionis christi: sz illi maxime passioni christi conformantur qui per patientiaz & alias virtutes christū passum sequunt̄. g̃ vr̄ q̄ etiā ꝑfecti habeant sacerdotalē ordinem q̄ possint ligare & soluere.

¶ Ꝓ. Deb. 12. dr̄ sine vlla contradictione q̄ minus est a maiori benedicit̄: sz in spūalib⁹ fm Aug. boc ē maius esse q̄ meli⁹ esse. g̃ meliores q. s. hūt plus de charitate posse alios benedicere absoluēdo: & sic idē q̄ pus. ¶ Sz 2m, cuius est potentia eius est actio fm ph̄m: sz clauis que est potestas spiritualis est tantum sacerdotum. g̃ & vsus eius non nisi sacerdotibus conuenire potest.

¶ Ulterius vr̄ q̄ mali sacerdotes vsuz clauiū nō habeāt. Jo. 20. Ubi vsus clauiū ap̄lis traditē spūssancti dicit̄ mittit̄: sz mali non habent spiritū sanctū. g̃ non hūt vsum clauiuz. ¶ Ꝓ. Aug. dicit q̄ sacrm gr̄e dat deus ctiā p malos. ipsaz ꝺ gr̄am nō nisi p seipsuz vel p sanctos suos: & iō remissionē pctoꝝ p sacrm facit: vel p ipsi⁹ colūbe mēbra: sz remissio pctoꝝ est vsus clauiū. g̃ pctōres qui nō sunt colūbe mēbra vsuz clauium nō habēt. ¶ Ꝓ. intercessio mali sacerdotis nō ꝺ aliq̄ efficacia ad reconciliādū: q̄ fm Greg. Cū is qui dispicit ad intercedendū mittit̄ irati animus ad deteriora proficit, sed vsus clauiū fit p quādaz intercessionē: vt pz in forma absolutiōis: sicut supra dictū est. ergo nō habēt efficaciā vsuz clauiū. ¶ Sz ꝺ. nullus p̄t scire de alio an sit in statu salutis. si g̃ nullus posset vti clauiб⁹ in absoluēdo: nulli existens in statu salutis: nullus sciret se esse absolutuz: qđ valde icōueniēs. ¶ Ꝓ. inigtas ministri nō pōt auferre liberalitatē dn̄i: sz sacerdos ē solū minister. g̃ nō ꝑ sua malicia donū a deo trāsmissuz p eū nobis auferre.

¶ Ulterius videt̄ q̄ scismatici & heretici excōicati & depositi & degradati vsuz clauiū habeāt. sicut. n. ptās clauiū habet ab ordine: ita & ptās ꝺficiēdi: sz nō ꝑt amittere ptātis ꝺficiēdi: q̄ si cōficiunt ꝺfectū est: q̄uis peccet cōficiētes: vt supra. di. 13. dictū ē. g̃ etiā nō ꝑt amittere vsum clauiū. ¶ Ꝓ. oīs ptās spūalis actiua in eo q̄ hz vsuz fluxit exit in actū q̄n vult: sz ptās clauiū adhuc manet in ꝑdito. q̄ cum nō detur nisi in ordine: oporteret reordinari eum q̄n ad eccl̄iaz redeunt. g̃ cū sit potētia actiua ꝑt in actum, eius exire cū voluerint. ¶ Ꝓ. spūalis gr̄a magis impeditur per culpā q̄ p penā: sz excōicatio & suspēsio & degradatio sunt pene quedā. cuz g̃ ꝓpter culpā nō amittat aliqs vsum clauiuz. videt̄ q̄ nec ꝓpter ista. ¶ Sz ꝺ. Aug. dicit q̄ ecclesie charitas pctā dimittit. charitas aūt est que facit ecclesie vnionē. cū g̃ ꝑdicti sint ab ecclesie vnione diuisi: videtur q̄ vsuz clauiū nō habeāt in remittendis pctis. ¶ Ꝓ. nullus absoluit̄ a pctō fm hoc q̄ peccat: sz aliqs a ꝑdicto absolutionē pctoꝝ petēs peccat ꝺ ꝓceptū ecclesie faciens. ergo p eos a pctō absolui nō pōt: & sic idē q̄ pus.

¶ Ad 1um dōz ad pmā. q. q̄ agēs p se & agēs instrāle ī B differit: q̄ agēs instrāle nō inducit ī effectu silitudinē suā: sz silitudinez supalis agētis. ꝓncipale aūt agēs inducit silitudinē suā. & iō ex hoc aliqd ꝺstituit̄ ꝓncipale agēs q̄ hz aliquam formā quā in alterū trāsfundere pōt. nō aūt ex hoc ꝺstituit̄ agēs instrumētale: sz ex B q̄ est applicatū a ꝓncipali agēte ad effectū aliquē iducendū. cū g̃ in actu clauiū ꝓncipale agens sit xps vt de⁹ & auctoritatē: & vt hō & merituz: ex ipsa plenitudine dīne bonitatis in eo: & ex ꝑfectiōe gr̄e cōsequit̄ q̄ possit in actū clauiū: sz hō alius nō pōt in actū clauiū sic̄ p se agēs: q̄ nec ipe alteri gr̄az q̄ remittū ꝑt pctā dare pōt: nec sufficiēter mereri: & iō nō ē nisi sic̄ agēs instrāle. vñ & ille q̄ effectū clauiū cōsequit̄ nō assimilat̄ vtēti clauibus: sz xpo: & ꝓpter hoc q̄ tūc ūq; aliqs habeat de gr̄a non pōt ptingere ad effectū clauiū nisi applicet̄ ad B vt minister p ordinis susceptionē. ¶ Ad 2m g̃ dōz: q̄ sic iter instrumētū & effectū nō exigit̄ silitudo fm ꝓportionē instri ad effectū: ita etiaz nec iter instrm & ꝓncipale agēs: & talis silitudo est in scis hoībus ad xpm passuz: & talis silitudo eis vsuz clauiū nō ꝓfert. ¶ Ad 3m dōz: q̄ quis purus hō nō possit alteri ex ꝺigno gr̄az mereri: tñ vni⁹ meritū pōt cooperari ad salutē alterius: & iō duplex est bñdictio. vna q̄ est ab ipso hoīe puro sic̄ merente, & ꝓpriū actū: & talis pōt fieri a quolibz scō ī quo xps habitat p gr̄az: & hec regrit maiozitatē bonitatis ad minus ī q̄tū merent̄ hō. alia est bñdictio q̄ hō bñdicit: vt bñdictio nē q̄ est ex merito xpi instrāl⁹ alicui applicās: & q̄tum ad hanc regrit̄ maiozitas ordinis: & nō virtutis.

¶ Ad 2. q. dōm: q̄ sic participatio forme q̄ est inducēda in effectu nō facit ist̄rm: ita nec subtractio talis forme tollit vsuz instri: & iō cū hō sit tm̄ instrāl⁹ agēs in vsu clauiū q̄tūcūq; p pctm̄ sit gr̄a ꝑuatus p quā fit remissio pctoꝝ nullo tm̄ mō ꝑuat̄ vsu clauiū. ¶ Ad 3m g̃ dōz: q̄ donū spūssci exigit̄ ad vsuz clauiū: nō vt sine q̄ fieri nō possit: sz q̄ sine eo icōgrue fit ex pte vtētis q̄uis subyciēs se clauib⁹ effectū clauiū ꝓsequat̄. ¶ Ad 4um dōz: q̄ rex terrenus ī thesauro suo defraudari & decipi pōt: & iō hosti dispēsationez ei⁹ nō cōmittit: sz rex celestis defraudari non pōt: q̄ totū ad ipsi⁹ bonoꝝ cedit ēt q̄ aliq clauib⁹ male vtunt̄: q̄ nocuit ex malis bona elicere: & ꝑ malos ēt mlta bona facere: & iō nō est sile. ¶ Ad 5um dōm: q̄ Aug. loqtur de remissione pctoꝝ fm q̄ sci hoies cooperant̄ ad ipaz: nō ex vi clauiū: sz ex merito cōgrui: & iō dic̄ q̄ ēt ꝑ malos sacra ministrat: & iter alia sacra ēt absolvo q̄ est vsus clauiū ꝓputari dz: sed p mēbra colūbe. i. p scōs hoies facit remissionē pctoꝝ iq̄tū eoꝝ intercessionibus pctā remittit: vl pōt dici q̄ mēbra colūbe noīat oēs ab eccl̄ia nō p̄cisos. g. n. ab eis sacra recipiunt gr̄az ꝓsequunt̄: nō aūt q̄ recipiunt ab illis q̄ sunt ab eccl̄ia p̄cisi: q̄ hoc ipso peccāt excepto bapmo q̄ē in casu necessitatis. sz ēt ab excōicato recipe. ¶ Ad 4um dōz: q̄ intercessio quā sacerdos malus ex ꝑpa p̄sona fac̄ nō hz efficaciā: sz illa quā fac̄ vt miser eccl̄ie hz efficaciā ex merito xpi: vt roz. tñ mō dz intercessio sacerdot̄ ꝑpō subo. pdesse.

¶ Ad 3. q. dōm: in oibus predictis manet clauiū ptās q̄tū ad ēntiā: sz vsus ipedit̄ ex defectu māe. cū. n. vsus clauiū ꝑtionē in vtēte regrat respectu eius in quē vtit̄: vt ē. dictū ē. ꝑpa mā in quā exercet̄ vsus clauiū est bō subditus: & q̄ p ordinationē eccl̄ie vnus subdit̄ alteri: iō ēt p eccl̄ie ꝑlatos pōt subtrahi alicui ille qui erat ei subditus. vñ cū eccl̄ia hereticos & scismaticos & alios bō ꝓuet subtrahēdo subditos vel simpl̄r vl q̄tū ad aliqd: q̄tū ad hoc quo ꝓuati sunt non possunt vsuz clauiū hr̄e. ¶ Ad 2um g̃ dicendū: q̄ mā sacri eucharistie in quā suā potestatez exercet sacerdos nō est bō: sz panis triticeus: & in baptismo bō simpl̄r. vnde sicut si subtraheret heretico panis triticeus conficere non posset: ita nec si subtrahat̄ ꝑlatio absolvere poterit: potest tamē baptizare & ꝺficere q̄uis ad sui dānationē. ¶ Ad 3um dōm: q̄ ꝓpositio hz veritatem quādo non deest materia: sicut est in ꝓposito. ¶ Ad tertiuz dōm: q̄ ex ipsa culpa nō subtrahitur materia: sicut per aliq̄ penā. vnde pena non impedit per ꝺsuetudinem ad effectum inducendum: sz ratione dicta.

Ad tertium

sic ꝓcedit̄. Ur̄ q̄ sacerdos possit vti clauē quā hz in quēlibz hoīem. ptās. n. clauiū in sacerdotes descēdit ex illa dn̄i auctoritate q̄ dic̄. Accipite spūm scm̄: quoꝝ remiseritis pctā remittuntur eis: sz illud ideterminate dixit de oibus. g̃ habēs clauē indeterminate pōt ea vti in quolibet. ¶ Ꝓ. Clauis corporalis que aperit vnā serā aperit oēs alias eiusdē modi: sz omne pctm̄ cuiuslibet hoīs est eiusdē rōnis obstaculū respectu itroitus celi. g̃ si pōt vnū hoīez sacerdos p clauem quā hz absoluere: poterit & q̄libet alios. ¶ Ꝓ. Sacerdotiū testi nouī est ꝑfectius q̄z veteris: sz sacerdos veteris testamēti poterat vti sua ptāte quā habebat discernēdi iter lepr̄a & lepr̄ā indifferēter in omnes. g̃ multo fortius sacerdos euāgelicus pōt vti sua ptāte in oēs. ¶ Sz ꝺ est: qđ dr̄ 16. q. 1. Nulli sacerdotū licz parrochianū alteri⁹ absoluere aut ligare. g̃ nō q̄libet pōt q̄libet absoluere. ¶ Ꝓ. Judiciū spūale dz eē ordinati⁹ q̄z tēporale: sz in iudicio tpali nō dz q̄libet iudex q̄libz iudicare. g̃ cū vsus clauiū sit iudiciū qdā nō pōt sacerdos q̄libz sua clauī in q̄libet vti.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ sacerdos ñ possit sp suū subditū absoluere sic̄. n. aug. ī lr̄a dic̄. Nullus offō sacerdotis vti dz nisi īmunis ab illis sit q̄ in alys iudicat: sz qñz ꝓtigit q̄ sacerdos ē ꝓticeps crimis qō subditus suus cōmisit: sic̄ cū mulierem subditā cognouit. g̃ videt̄ q̄ nō possit semp in suos subditos ptāte clauiū vti. ¶ Ꝓ. p ptātē clauiū bō ab oīb⁹ defectib⁹ curat̄: sz qñq; alicui pctō annexus est irregularitatis defect⁹: vel excōicatiōis ſnia a qua simplex sacerdos libere nō pōt. g̃ videt̄ q̄ nō possit vti clauiū ptāte in illos q̄ talib⁹ irretiti sunt. ¶ Ꝓ. sacerdoty nr̄i iudiciū & ptās p iudiciū veteris sacerdoty figuratū ē: sz minorib⁹ iudicibus fm legē nō oīa ꝺpetebat discutere: sz ad supiozes recurrebāt: vt dicit Exo. 25. Siquid oriuz fuerit iter vos qōnis &c. g̃ videt̄ q̄ nec sacerdos de grauib⁹ pctis possit subditū suū absoluere: sz debeat ad supiorē remittere. ¶ Sz ꝺ. cuicūq; cōmittit̄ ꝓncipale ꝺmittit̄ & accessoriū: sz sacerdotib⁹ cōmittit̄ q̄ subditis suis eucharistiā dispēsent ad quā ordinat̄ absolutio a pctis q̄buscūq;. g̃ sacerdos ab oībus pctis pōt subditū suū absoluere q̄tū est de clauium ptāte. ¶ Ꝓ. gr̄a oē pctm̄ tollit quātūcūq; sit parua: sz sacerdos sacra dispēsat q̄b⁹ gr̄a dat̄. g̃ q̄tuz est de ptāte clauium de oīb⁹ peccatis absoluere potest.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q̄ aliqs nō possit vti clauib⁹ in suū supiorem. act⁹. n. sacr̄alis q̄libet regrit ꝓpriā mās: sz ꝑa materia vsus clauiū: vt dictū est: est ꝑsona subiecta. g̃ in eo qui nō ē subdit⁹ nō pōt clauib⁹ sacerdos vti. ¶ Ꝓ. eccl̄ia militās imitat̄ triūphātē: sz in celesti eccl̄ia inferiores angelus nunq̄ purgat: aut illuminat: aut ꝑficit supiorē. g̃ nec aliqs sacerdos inferior pōt vti actiōe hierarchica q̄ est p absolutionē in supiorē. ¶ Ꝓ. iudiciū spūale dz eē ordinati⁹ q̄z iudiciū exteriozis fori: sz in exteriozi foro inferior nō pōt excōicare: aut absoluere supiorē. g̃ videt̄ q̄ nec in foro penitētiali. ¶ Sz ꝺ. supior plat⁹ etiā circūdat⁹ est ifirmitate: & ptingit ipm peccare: sz remediū ꝺ pctm̄ est ptās clauiū. g̃ cū ipse nō possit in seipsuz vti clauē: q̄ nō pōt esse sil̄ iudex & reus: videt̄ q̄ possit inferior in ipsuz clauis ptāte vti.

¶ Ꝓ. absolutio q̄ fit p vtutē clauiū ordinat̄ ad ꝓceptionē eucharistie: sz inferior pōt supiozi eucharistiā dispēsare si petat. g̃ & clauiū ptāte in ipsuz vti si se ei subiecerit.

¶ Rñdeo dōz ad pmā. q. q̄ ea q̄ circa singularia operioz nō eodē mō oīb⁹ ꝓtūt. vñ sic̄ post gnālia medicine ꝓcepta oz adhiberi medicos q̄b⁹ ꝑcepta vlia medicine singulis ifirmis fm q̄ debēt aptent̄: ita in quolibet ꝓncipatu ꝑter illū q̄ vl̄r ꝑcepta legis tradit: oz eē aliquos q̄ ea singulis sz q̄ debēt adaptēt: & pp B ēt in celesti hierarchia subditib⁹ q̄ idistincte ꝑsunt ponunt̄ ꝓncipat⁹ q̄ singulis prouincijs distribuunt̄: & sub his angeli q̄ singulis hoīb⁹ ī cu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

stodiā deputanť: vt pz ex his que di.20.dicta sunt in.2.li. vñ ⁊ ita oz esse in platiõe eccl'ie militātis: vt apud aliquē eēt platio indistincte in omnes:⁊ sub ℔ essent aly g sup di uersos distinctā ptātem acciperēt:⁊ qz vsus clauiū regrit aliquā plationis prātē p quā ille in quē vsus clauiū cōicatur efficit mā ꝓpria illius actus:iō ille g hz idistinctā ptā tē sup omnes pōt vti clauibus in quelibz:illi autē qui sub codē distinctas potestates acceperunt:nō in quoslibz pos sunt vti clauib⁹:ſz in eos tm̄ q eis in sorte venerūt:nisi i ne cessitatis articulo vbi nemini sacra sunt denegāda. ¶ Ad ꝑm̄ g̃ dom: q ad absolonē a pctō regritur duplex potestas .s.potestas ordinis ⁊ potestas iurisdictōis.ꝑ q dē potestas est equal'r in oibus sacerdotibus:nō aūt scā:⁊ iō vbi dr̄s Jo.20.dedit oibus apostolis cōiter ptātez remittēdi pec cata:itell'r de ptāte que cōsequit ordinē. vñ ⁊ sacerdotib⁹ quādo ordinant illa vba dicunt:ſz Petro dedit singulari ter ptātē remittēdi pctā. Matth.16°.vt itelligat q ipse pre alys hz ptātez iurisdictionis.ptās aūt ordis q̃tū ē de se se extēdit ad oēs absoluēdos:⁊ iō ideteriate dr̄s dixit. Quo rū remissitis pctā:intelligēs tm̄ q vsus illi⁹ ptātis ee debe ret ꝓsupposita ptāte Petro collata ſz ipsius ordinatiōez. ¶ Ad 2m̄ dōz:q etiā clauis mālis non pōt apire nisi ferā ꝓpriā:nec aliq̃ vtus actiua pōt agere nisi in mām ꝓpam. mā aūt ꝓpria ptātis ordinis efficit aligs p iurisdictionē:⁊ iō nō pōt aligs claue vti ad cū in quē iurisdictio nō datur. ¶ Ad 3m̄ dōm:q populus isr'l vn⁹ ppl's erat:⁊ vnū tm̄ tē plū babebat. vñ nō oportebat sacerdotū iurisdictiões di stingui:sic ī ecclia ī q̃ ꝯgregant diuersi ppl'i ⁊ natiões.

¶ Ad.2.q.dōz:q ptās ordinis q̃tū ē de se extēdit se ad oia pctā remittēda:ſz qz ad vsum huj⁹ ptātis:vt dcm̄ ē:regrit iurisdictio q̃ a maiorib⁹ in iferiores descēdit:iō pōt supior aliq̃ sibi reseruare in gb⁹ iudiciū iferiori nō cōmittat:als de q̃libet pctō pōt simplex sacerdos iurisdictionē habēs absoluere. Sūt ār gn̄q casus in gbus oz q simplex sacer dos ad supiorē penitētē remittat. Prim⁹ ē qn̄ est solēnis ꝑonēda pn̄a:qz eius minister ꝓpri⁹ epūs est:vt ℟.di.14.di ctū est. Scōs est de excōicatis qn̄ iferior sacerdos nō pōt absoluere. Tertⁱ⁹ qn̄ ꝑuenit irregularitatē ꝓcta p cui⁹ dis pēsatiõe oz ad supiorē remittere. Quart⁹ de incendiarys. Quitus qn̄ est ꝯsuetudo in aliq̃ episcopatu q enormia cri mina ad terrorē ep̄o reſuanť:qz ꝯsuetudo dat vel aufert in talibus ptātē. ¶ Ad ꝑm̄ g̃ dōm:q in tali casu:nec sacer dos deberet audire ꝯfessionē m̄ieris cū qua peccauit de illo pctō:ſz deberet ad aliuz remittere: nec illa deberet ei cōfiteri:ſz deberet licētiā petere ad aliū eundi: vel ad su periorē recurrere:si ille licētiā denegaret:tū ꝓpter pericu lū:tuz qz est minor verecūdia:si tamē absolueret absolu tū esset:qđ.n.Augu.dicit q nō oz esse in eodē crimine:in telligendū est ſm cōgruitatē:nō ſm necessitatē sacramē ti. ¶ Ad scōz dōz:q pn̄a ab oibus defectibus culpe libe rat:nō aūt ab oib⁹ defectibus pene:qz adhuc post pactaz penitentiā de homicidio aliquis remanet irregularis. vn de sacerdos potest de crimine absoluere ⁊ p:o pena amo nenda ad superiorē remittere:nisi in excōicatione: qz ab solutio ab ipsa debet p̄cedere absolutionē a peccato: qz q̃diu aliquis est excōicatus non pōt recipere aliq̃ ecclie sacr̄m. ¶ Ad 3ª dōm:q rō illa ꝓcedit q̃tū ad ℔ in gbus sibi superiores ptātes iurisdictionis reseruant.

¶ Ad tertiaz q̃nem dōm:q potestas clauiū q̃tum est de se extendit se ad omnes:vt dictū est:sed q⁹ in aliquē sacer dos non possit potestate clauiū vti:contingit ex hoc q ei⁹ potestas est ad aliquos specialiter limitata. vnde ille qui limitauit potest extendere in quem voluerit:⁊ ꝓpter hoc etiaz potest sibi dare potestatem in scipm:q̃uis ipse in se ipsum vti clauiuz potestate non possit: qz potestas clauiū requirit p mā aliq̃ subiectuz:⁊ ita aliuz:sibypsi enizs ali quis subiectus esse non potest. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm:q quā uis episcopus quē simplex sacerdos absoluit sit superior eo simpl'r:tamen est inferior eo in q̃tum se ei vt pctōrem sacerdoti subiecit. ¶ Ad scōm dōm:q in angelis non pōt accidere aligs defectus rōne cuius in inferioribus suis supe riores subdanť:sicut accidit in hoibus:⁊ iō nō est simile. ¶ Ad tertiū dōm:q iudiciuz exterius est ſm hoies:ſz iu diciuz ꝯfessionis est quo ad deū apud quē reddit aliquis minor ex hoc q peccat:non aūt apud hoium plationem cert iō in exteriori iudicio. sicut nullus in seipso sniam dare pt excōicationis:ita nec alteri cōmittere nec se excōicare:ſz in foro conscie potest alteri cōmittere suaz absolutionē g ipse vti non possit. Uel dōm q absolutio in foro cōfessio nis est ꝑncipaliter potestas clauiū:⁊ ex ꝯsequenti respicit iurisdictionem:ſz excōicatio respicit totalr̄ iurisdictionē q̃tuz aūt ad ptātez ordinis oēs sunt eq̃les:nō aūt q̃tū ad iurisdictionē:⁊ iō nō ē silr.

Qō. II.

Deinde q̃rit de correptione fraterna: tria. ꝑ qd sit. 2°.c° sit. 3°.de mō eius. Ad ꝓmum sic ꝓcedit. Uid̃ q male

¶ Et circa hoc q̃runtur assignet q̃daz diffō de correptiōe frna data.correptio frna est admonitio fratris de emēdatione delictoꝝ frna charitate. admonere.n. vi esse idē qđ ad mētē reducere:⁊ sic nō est nisi oblitoz: ergo correptio frna nō est tm̄ de pctis oblitis. g̃ male ponit in diffōne ei⁹ admonitio. ¶ Ꝑ.correptio in quādā violētā sonat:qz idē videt ee correpe q simul rape. g̃ cū admonitio i quādā leuitatē sonet:videt q correptio nō sit admonitio. ¶ Ꝑ.ei⁹ videt ee correptio cui⁹ ē corrigere:ſz ℔ est soli⁹ dei:cū corigere dicat simul regere qđ soli⁹ dei ē: vt ꝑz.Prouer.16. Dōs est ꝓparare animaz:⁊ dei est dirigere gressus suos. g̃ nō debuit dicere q sit frīs. ¶ Ꝑ. admonitio vr̄ ptinere ad aligd faciēdū vel cuitādū:sed emēdatio delictoꝝ ptinet ad aliqd factū iaz vel omissuz. g̃ videt q correptio nō possit ee de emēdatione admonitio. ¶ Ꝑ.grauioza sūt magis idigēt emēdatiōe:ſz trāſgressiones sūt grauiores omissiōib⁹ in gñe loquēdo.cuz g̃ noie delicti ꝓ portet omissio.noīe aūt pcti trāſgressio:vt in.2.li. di.42. dictū est.videt q magis debeat dici de emēdatiōe pctā rū q̃ delictoꝝ. ¶ Ꝑ.frna correptio vr̄ ee opus iustitie:ꝙ ꝑz ſz glo.Rab.Matth.18.sup illō. Si peccauerit in te ⁊c. dicit.n.peccātē ꝯelo iustitie cozrigam⁹:⁊ qz ℔ est ꝓprie ei⁹ cui ꝓpetit defectib⁹ ei⁹ subuenire:⁊ qz ℔ est ꝓprie amicitie que ſm pōm in.9.etℏ.magis subuenire fac amico in dānis vtutū q̃ in dānis exteriorū rez:. iō directe ptinet ad charitatē. vñ q̃uis correctio sit actus iustitie:tñ correptio est actus charitatis siue misericordie.qz tamē bonuz ꝓuatuz ꝏbet ad bonum publicum ordinari:sicut ad finem:ideo etiam corripiens ex charitate ad lesionē iustitie aliquo mō re spicit:⁊ ſm hoc intelligenda est glo.inducta.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidet q non glibz ex ꝑcepto ad correptionē frater nam teneať.dicit.n. Piero. sacerdotes studeāt illud euā gelicuz ꝑlere. Si peccauerit in te frater tu⁹ ⁊c.g̃ vr̄ q so li sacerdotes ad ℔ teneanť. ¶ Ꝑ.gcunq̃ aliquē corripit curā illi⁹ gerit:ſz soli plati tenent ex ꝑcepto curā de sub ditis br̄e.g̃ soli ipsi tenēt ex ꝑcepto ad corripiēdū. ¶ Ꝑ. ad ꝑcepta obligat aligs sp:ad ꝓsilia aūt nō nisi in aliquo casu spāli.ſz ad corripiēdū non obligat aligs nisi in casu necessitatis:als oporteret hoīez oīa negocia sua dimitte re vt corrептiōi ꝑsisteret:cū q̃tidie corripiēdi occurrant.g correptio frna non cadit sub ꝑcepto:sed sub ꝓsilio. ¶ Ꝑ. hō ꝓp votū religionis non absoluit a ꝑceptis dei. si g hō glibz ex ꝑcepto teneret ffez correpe. vr̄ q religiosi debe rent de clausto suo exire ad corripiēdū seculares delin quētes:qđ falsuz ē:qz sic religiōis obseruātia ꝑret. ¶ Ꝑ.

ꝑmus modus plationis ordinē nō regrit:q̃uis ēt plationis ordo ipm regrat:qz scōs modus adhiberi non oz:nisi vbi ꝑm⁹ locū nō hz ét a plationis:⁊ iō correptio qn̄ ꝑter ordinez plationis fit vocať frna:q̃ in ꝑdcā assignatiõe notificať p tria q̃ ibi ponunť.s.act⁹ ipe cū dic. Admōitio frīs.finis cū dicit.De emēdatione delictoꝝ.ꝑm⁹ cuz dicit. Frna charitate ꝓcedēs. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz q aligs pōt reduci ad mē tez suā dupl'r. vno°.q̃tuz ad cognitionē speculatiuā. alio° q̃tum ad cognitionē practicā q̃ p ignorātiā electionis in tercipiť.⁊ sic dupl'r aligs ad mentē reducť. vno°.cum co actiõe q̃dā:vel factis sic̄ cum quis puniť:vel ꝙbis hūtib⁹ viz coactiuā:sic cū aligd alicui ꝑcipiť:⁊ ℔ ad corrigēdum ptinet. Alio°.p vba tm̄ q̃ vi coactiuā nō hñt:⁊ talia verba admonitoria dr̄:⁊ iō cū ℔ modus ad corripiēteꝝ ptineat correptio nihil est aliud q̃ admonitio:⁊ eiusdem potētie act⁹ est admonitio cui⁹ ē iperiū. ¶ Ad 2m̄ dōz q corripe dr̄ a rapiēdo q̃tū ad hoc q̃ statī ⁊ subito rapina exercet: nō aūt in q̃tū rapina hz aliquā violētiā nisi q̃tuz ad ℔ q corripiés a sua volūtate q̃ peccauit auertere peccātē niti tur:⁊ sic aligd est aliud sīle violētie ſm q̃ id qđ ē ꝓriū volū tati violentū dr̄. ¶ Ad 3m̄ dōz q iā ex dictis ꝑz q aliqui⁹ pōt ee corripe cui⁹ nō ē corrigere:ſz ois cui⁹ est corrigere ēt est dirigere siquidē dirigere ꝏportet solū ordinationez alicui⁹ in finē.si aūt ꝏportet ꝑductionē ad finē sic soli⁹ dei est.qz ei⁹ soli⁹ est ipedimēta auferre:vt aligs ad finē non ipedit⁹ ꝑueniat. ¶ Ad q̃rtū dōz q de pctō ꝑterito pōt ee aligs act⁹ ꝑns vel futur⁹:⁊ iō q̃uis emēdatio sit de pctō ꝑterito:tñ ipsa emēdatio aliq̃ pōt esse facieda ad ℔:et iō de ipsa emēdatione pōt ee admonitio: vt dicať emenda tio reuersio pctōis ad statuz recte opationis q̃ est correptionis finis. ¶ Ad 5m̄ dōm q nll's mouet ex odio vel ti more turpis:nisi ille cui iā inest aliqual'r volūtas pulchri ⁊ boni:⁊ iō cū correptio ꝑcedat ex hac via vt dcm̄ ē, ꝑe illi ꝓpetit vt corripiat g hz ꝓpositū boni. a q̃ tm̄ vl' ꝑter ignorātiā vel pp aliquā desidiā auertit:⁊ iō magis ꝑprie respicit omissionē:q̃ ēt in ipsa trāſgressiõe ꝯsiderari ꝑt:q̃ trāſgressionis puersitatē:⁊ pp hoc ꝓueniēti⁹ dr̄ delictoꝝ q̃ pctō.

¶ Ad 6m̄ dōm q⁹ in ℔ q aligs peccat lediť iusti tia ⁊ lediť peccās:⁊ ſm ℔ ille g peccātē arguit duo potest attēdere.s.ad lesionē iustitie:ſz hoc ꝑpe est ei⁹ cui cōmis sa ē custodia iustitie q̃ ē cōe bonū.s.plati q ē ꝑsona publi ca:⁊ iterū ad lesionē peccātis:⁊ ℔ est ꝑprie ei⁹ cui ꝓpetit defectib⁹ ei⁹ subuenire:⁊ qz ℔ est ꝑprie amicitie que ſm pōm in.9.etℏ.magis subuenire fac amico in dānis vtutū q̃ in dānis exteriorū rez:. iō directe ptinet ad charitatē. vñ q̃uis correctio sit actus iustitie:tñ correptio est actus charitatis siue misericordie.qz tamē bonuz ꝓuatuz ꝏbet ad bonum publicum ordinari:sicut ad finem:ideo etiam corripiens ex charitate ad lesionē iustitie aliquo mō re spicit:⁊ ſm hoc intelligenda est glo.inducta.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidet q non glibz ex ꝑcepto ad correptionē frater nam teneať.dicit.n. Piero. sacerdotes studeāt illud euā gelicuz ꝑlere. Si peccauerit in te frater tu⁹ ⁊c.g̃ vr̄ q so li sacerdotes ad ℔ teneanť. ¶ Ꝑ.gcunq̃ aliquē corripit curā illi⁹ gerit:ſz soli plati tenent ex ꝑcepto curā de sub ditis br̄e.g̃ soli ipsi tenēt ex ꝑcepto ad corripiēdū. ¶ Ꝑ. ad ꝑcepta obligat aligs sp:ad ꝓsilia aūt nō nisi in aliquo casu spāli.ſz ad corripiēdū non obligat aligs nisi in casu necessitatis:als oporteret hoīez oīa negocia sua dimitte re vt corrептiōi ꝑsisteret:cū q̃tidie corripiēdi occurrant.g correptio frna non cadit sub ꝑcepto:sed sub ꝓsilio. ¶ Ꝑ. hō ꝓp votū religionis non absoluit a ꝑceptis dei. si g hō glibz ex ꝑcepto teneret ffez correpe. vr̄ q religiosi debe rent de clausto suo exire ad corripiēdū seculares delin quētes:qđ falsuz ē:qz sic religiōis obseruātia ꝑret. ¶ Ꝑ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ subditis vt ꝑlatis obediāt:ita ꝛ coeḡlib⁹ adinuicem vt sibi iuicē auxiliū ferāt:nō solū in corpalib⁹:sz ēt in spūalibus magis:ꝛ iō cū maximū auxiliū hoī p correptionez in spūalib⁹ adhibeat:ꝑceptū dīne legis ad hoc se extēdere dz. ¶ Ad p⁹ g̈ dōz g̈ Piero. log̈t de correptiōe cui adiūgit correctio:qō ps ex B qō subiūgit. Que est.n. mīa pcreyni ꝛ oēs in discrimē adducere.ꝛ tal correptio solū ꝑlatis ꝓpetit. ¶ Ad z⁹ dōm g̈ curā alicui⁹ aliqs simplr bre pōt:ꝛ fm gd.simplr gdē curā alicui⁹ hz:cui⁹ dispōni totū regimē vite ipsi⁹ subdit:qz ꝓuidētia ꝛ cura respiciūt ordinē ad finē ad quē hō ꝑ totā vitā suā ītēdit.ꝛ sic curam alteri⁹ nō hz aliqs nisi ꝑlat⁹ q hz pp hoc sup subditū ipsiūs:sed fz gd q̄tū ad aligd vt ad subueniēdū in aliq̄ pticulari casū glibz hz curā alteri⁹:qz vnicuiqz mādauit de⁹ de ꝓximo suo. Ecc.17.ꝛ fm ap̄lm.i.Cor.12.per se inicem sollicita sūt mēbra. ¶ Ad 3⁹ dōz g̈ ēt ꝑcepta affirmatiua nō obligāt ad sp;q̄tuis sp obligēt:ꝛ iō ad illud ad qō i aliq̄ casu īplēdū obligamur:ꝛ nō in alio:nō ē ꝓsiliū: sz ꝑceptū: qz ꝓsiliū nūq̄ obligat:nisi p hoc qō in ꝑceptū trāsit ex aliquo accīdti.tps aūt ad qō obligat ē cū ōlinquēs occurrit ipsi corripiēti ꝛ corripi pōt cōmode:ꝛ spaī emēdatio:ꝛ nō est ali⁹ cui ex offō icūbat corripe: vel si ille cui icūbit negligēs appeat in corrigēdo.si.n.nō sperareī emēdatio:sz magis ōterioratio pp ipatiētia corrigēdi excusarēt a precepto.silr si ꝑlat⁹ diligēs appareret ad corrigēdū subditū suū. ¶ Ad 4⁹ dōz g̈ qdā dicūt g̈ monach⁹ non dz exire claustrū vt corripiat delinquētes:qz vacat opi meliori.s. ꝓtēplatiōi.sz B nō vr̄ vex.qz ēt aligs a ꝓtēplatiōe abstrahit:vt saluti ꝓximoꝝ subueniat:ꝛ iō dōm g̈ si monacho opportunitas corripiēdi aduenerit ipse ēt corripe teneī: sz nō teneī q̄rere delinquētē exiēs claustrū:aut ordis sui statuta frāgere:ne ipe i ꝑiculū icidat a quo aliū liberare teneī. ¶ Ad 5⁹ dōz g̈ sp vitādū ē ne ex correctōe scḡtur odiū ex nr̄a culpa.s.ex idiscreta correptiōe.si aūt ad odiū ꝓuocet exā deberet ad ōlectattonē icitari:nō ē curāduz: ꝑcipue qñ ei⁹ pctīs in dānū alioꝝ vergit: vel ēt dānuz sequēs vel pctīs ipz ē grauⁱ⁹ odio qō in nos excitam⁹:vl qñ speram⁹ g̈ odiū paulatiz tepescet:ꝛ tūc correptio segt̄:qz sic dicit Chrys. Meli⁹ ē odiū pp deū q̄z amicit a q̄ est pp ipm.cū.n.pp ipm amamur ōbitores dei sum⁹:cū odio pp ipm habemur:debitoꝛe eū nobis facim⁹. ¶ Ad 6⁹ dōz g̈ glo.itelligēda ē qñ peccat in deū.i.solo deo sciēte:vl logt nō q̄tū ad correptionē:sz q̄tū ad remissionē q̄ segt̄:qz illud qō ē ex pte nr̄a possum⁹ remittert:sz ñ qō ē ex pte dei. ¶ Ad z⁹⁹.q.dōz g̈ circa B ē duplex opio.gdā.n.dicunt g̈ ille q est in silī pctō vel maioꝛi:nō pōt aliū corripere siue illud notoziū sit siue occultū:pp hoc g̈ alteruz iudicās ꝺ seipm sniaz ꝓfert.aly aūt dīt g̈ si sit pctīs occultū absq̄ pctō pōt corripere:nō aūt si sit notoziuz.vtraq̄ autē opio q̄tuz ad aliquid vera est. dupl̄r.n.aligs corripere potest. vno⁰ex offō:sic plati corripiunt.ꝛ sic vr̄ p⁹ opio hr̄e veritatem:qz q̄cūq̄ aligs idigne vtit offō suo peccat. ille autē q est in mortali pctō ēt occulto idigne vtit offō ꝑlatiōis. vñ peccat corripiēdo:vel gegd aliud ꝓpter officq exequatur.alio⁰aliquis corripit ex zelo charitat nō vt ecclie misereī:ꝛ tunc in correptiōe nō pōt esse pctīs nisi rōne scandali qō non ꝓsurgit.nisi de pctō notorio:ꝛ fm B scōa opio hz vitatē.vñ siue ꝑlat⁹ siue subdit⁹ ēt i pctō notorio exīs aliquē peccare viderit pōt eū admonere nō p modū corripiētis:sz p modū rogātis:vt exēplo suo nō iciteī ad malu. ¶ Ad p⁹⁹ g̈ dōz g̈ pctīs vēiale ñ reddit aliquē idignū executiōe officq sacri:sic pctīs mortale:nec ita natū ē scādalizare:qz ab eis nll⁹ incurrit īmūis:ꝛ iō exīs i pctō vēiali ñ peccat ēt si ō codē cōripiat nisi ꝓbabil⁹ ex correptōe scādalū seq videaī.ꝛ de B pctō.s.veniali logt auctas idicta. ¶ Ad z⁹⁹ dōm g̈ pctōr nō ē pplex⁹:nec tū absoluit a ꝑcepto corripiēdi.ꝑt.n.pctīs dimittere vl offīs resignare aut ēt būil⁹ pctīs suū recogn̄scēs aliū admonere rogādo tūc nō peccat. ¶ Ad 3⁹⁹ dōz g̈ in el⁹na corpali nō incurrit aligs dissensus ad vitā:q̄ in pctō viuit: sic de correptiōe dcīs ē:ꝛ iō pctōr el⁹nā dās nō scādalizat: sic corripiendo scādalū gnat. ¶ Ad 4⁹⁹ dōm g̈ docere sacrā scripturam dupl̄r ꝓtigit. vno⁰ex offō ꝑlatiōis sic g̈ ꝑdicat docet.non.n.lz alicui ꝑdicare nisi offīs ꝑlatiōis hēat:vel ex auctate alicui⁹ ꝑlatiōez hīs. Ro.io. Quo ꝑdicabūt nisi mittāt. Alio⁰ex offō magisteri:sic magri theol. docēt.dicunt g̈ daz g̈ ille g̈ ꝑmo⁰docet peccat mortal⁹ si sit in pctō mortali notorio:nō aī ille g̈ z⁰mō docet.sz B est falsū. qz eni g̈ docēt sacrā scripturā ē idē finis:ꝛ coz g̈ sacrā scripturā ediderūt. vñ cū ad B ordineī scripture editio:vt ad vitā eternā ꝓueniat.vt ps Jo.io. Quicūq̄ ꝑedit finē doctrine docēdo peccat.ꝑedit aī g̈ sacrā scripturā i pctō docendo se ꝑfiteī nosse deū:factis aūt negat. ꝛ dōz g̈ ille g̈ ē in pctō notorio peccat siue sic siue sic docea:sz ille g̈ ē in occulto peccat si ꝑmo mō doceat: nō aī si scōo. Et qz alie rōnes videnī cōcludere g̈ nullo mō corripere liceat eū q est in pctō:ideo dōz ad 5⁹⁹.g̈ ex B ipso g̈ aligs alios corripiendo iudicat si in eodē pctō sit sciēs cōdēnat.i.condēnabilē seipsuz ostēdit:nō tū nouā cām dānatiōis superadicit. ¶ Ad 6⁹⁹ dōz g̈ rō illa ꝓcedit de peccato manifesto. ¶ Ad tertiā.q.dōz g̈ qdā dicūt g̈ correptio fīna nō se extēdit ad ꝑlatos.tū qz ñ dz hō os ponere i celū.tū qz ō facili scādaliçari pñt ꝑlati: si a subditis corripiant:sz B nō est:qz ꝑlati in q̄tū peccāt nō sunt celū:ꝛ fm hoc eis correptio debeī:nec iteꝝ qui eos charitatiue corripit in eos ponit.i.ꝺ eos: sed ꝑ eis:qz ad vtilitatē eoꝝ eos admonet. nec iterū ꝑsumere dz qs de ꝑlato g̈ iniuste scādaliçet:si ꝓtū cōstet:qz ipsi sunt in statu pfectiōis. scādalū autē passiuū nō ꝓuenit pfectis:sz pusillis.ꝛ iō ōm ē g̈ ꝑlat⁹ boc g̈ est ꝑsona publica ꝛ vicē dei sup subditos gerēs nō amittit ea que sunt ꝓpa illi⁹ singularis ꝑsone.ꝛ iō ōia illa que debenī alicui ex affectu fīno g̈ ad oēs boies habendus est.ēt ꝑlato deberet:sicut ēt ipse alios dz ea q̄ affectu charitatis expostulat:nec ab his rōne ꝑlatiōis excusat.ꝛ iō fm alios ꝑceptū de fīna correptione etiaz ad ꝑlatos extēdit:vt corripiant a subditis:ꝛ sicut ea que sunt status ad subditos ꝑlat⁹ taliter gerere dz:vt nullū incommodi frangaī auctas:vt Augu. dicit. Jta correptio ad ꝑlatum talr dz fieri ne aligd reuerētie subtrahaī.ꝛ iō dī.i. Senioꝛē ne increpaueris:sz obsecra vt patrē. ¶ Ad dōz g̈ Paulus in faciē Petro cozā oīb⁹ restitit: sicut dez dr.hoc aūt excedit modū fīne correptiōis:que a subditis debeī.nō.n.ꝑlati a subditis cozā multitudine humiliter in ꝑuato corripiēdi sūt: nisi imineret ꝑiculum dei.tē.n.ꝑlat⁹ minoꝛ fieret si in ifidelitatē laberet:ꝛ subditus fidelis maioꝛ. ¶ Ad z⁹⁹ dōm:g̈ monachus ille arguitur de hoc g̈ iniuste corripuit sacerdotē recte agēte: vel hoc g̈ correptionē vsq̄ ad correctionē extēdit pena rēdo:qz sacerdotē pcussit:ꝛ cū ab eccl'ia amouit:q̄uis ꝑlati sint corripiēdi a subditis: nō tū ē eis pena īfligenda. ¶ Ad tertiuz dōz:g̈ tāgere arcā nō erat leuitaꝛ:sz sacerdotū.ꝛ iō Oça pcussus fuit:qz officiū supioris vsurpauit sed fīna correptio nō segt̄ officiuz:sed affectuz charitatis. ꝛ iō nō ꝛcludit rō de fīna correptiōe: sed de correctione est a ꝑlatis adhibēda quā subditus ꝑlatis nō potest debere. ¶ Ad q̄rtū dōz:g̈ Greg.ꝓbat iudiciuz reuelationis:ne.s.aligs ꝑlatoꝛ facta de facili in malū cōuertat: de eis coram alys obloquatur: non autez iudiciū fraterne correptionis prohibet cum reuerentia factum.

ꝺ dōz g̈ q̄uis ꝑsumptuosū sit g̈ aliquis simplr se alteri ꝑferat i bonitate:ꝑcipue scō viro: tū nō ē ꝑsūptuosū q̄tū ad aliq̄ fcm si ꝑlat⁹ nō faciat illō de se melioꝛa sentire.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt g̈ nō oporteat g̈ fīna admonitio ꝑcedat denūciatoēz ecclie faciēdā:qz fm Aug.in li.de mēdacio. Ex factis sanctoꝛ colligimus qd in scripturis sentire ōbeam⁹: sed xp̄s denūciauit iudā discipulis añ admōitionē fcāz. vt ps Jo. iz.silr Petr⁹ dānauit Ananiā ꝛ Saphirā añ aliquā admonitionē.vt p⁹ Act⁹.5.silr Paulus reph̄endit Petrū cozam oīb⁹ nulla monitiōe secreta ꝑcedēte.g̈ vr̄ g̈ nō sp admonitio fīna dz ꝑcedere denūciationē eccl'ie faciēdā. ¶ Ꝓ. maioꝛi piculo magis dz hō obuiare. sz aliq̄n maⁱ⁹ piculū imiet si pctīs nō publicet q̄ sit malū ifamatio vni⁹ hois: qz pctōr latēs pōt multos cozrūpere in fide vl mozib⁹:qō nō possit facere in publicū ei⁹ pctō ōducto:aut ēt ifamaī multitudo si pctīs vn⁹ de m'titudie cōmittat:nec tal infamia abolet:nisi ꝑ pena pctī q̄ nō pōt inferri: nisi pctīs ad publicū deducat.g̈ nec sp dz denūciationē admōitio ꝑcedere. ¶ Ꝓ.accusare in ca⁹ē dicere eccl'ie:sed religiosi frequēter seinuicē accusant i ca⁹:nulla admōitiōe ꝑcedēte.g̈ nō dz g̈ sp admonitio ōnūciationē ꝑcedat. ¶ Ꝓ.grauioꝛ via ꝑcedēdi ꝛ crimia ē si ꝑ accusationē:vl ēt ꝑ ingressitōez ꝑcedaī q̄ si ꝑ denūciatōez:qz ēt maioꝛ pena īfligīt.sz aliquis pōt ꝑcedere ad accusatōez nō ꝑcedēte admonitiōe ingressitōe tñ fcā:sic Jnnoc.3. dic in ōcretali. g̈ nec ōnūciationē dz g̈ admonitio ꝑcedat. ¶ Ꝓ.nll⁹ teneī alteri obedire ꝺ ꝓceptū dīnū: sz si ꝑlat⁹ ꝑciperet alicui sciēti crimē fīs sui g̈ ei diceret:teneret dicere añ admonitionē.ꝛ silr si ꝑcipet illi g crimē cōmisit:tñ ꝑlat⁹ peccaret q̄rendo:qz fm ordinē iuris petit iuramētū de vitate dicēda ēt in cā criminali ab eo g̈ accusaī.g̈ vr̄ g̈ non sit de necitate ꝑcepti g̈ admōitio denūciationez ꝑcedat. ¶ Sz ꝺ ē.qō dic glo. Matt.18.sup illō. Si peccauerit in te ꝛc. B ordine vitare scādala debem⁹.sz ōbitū ē ex ꝑcepto obligāte.g̈ ordo correptiōis ē in ꝑcepto. ¶ Ꝓ.pp B fīna correptio ē in precepto:vt bō fr̄es suū a pctō cripiat:sz q̄nq̄z fr̄i dareī pctī occasio si statī in publicū ꝑdereī.vñ glo.dic ibidem. Corripe ipm iter te ꝛc.ne publice corrept⁹ verecundiā perdat: qua perdita in pctō remaneat.g̈ fm necessitatē ꝑcepti dz admonitio ꝑuata denūciationē ꝑcedere.

¶ Ulteri⁹ vr̄ g̈ icōueniēter in ordīe correptiōis ponaī tertiuz iductio:qz aut iste correptiōis ordo itelligit de pctō publico:aut occulto. si de publico nō dz iducere testes:qz manifestū ē.si de occulto nō dz manifestari nesciētib⁹.qz sic eēt hō ꝑditor crimis.g̈ vr̄ g̈ nullo⁰testiū adhibitio requiraī. ¶ Ꝓ.Aug.dic i regula vbi ordinē fīne correptionis ponit.dic g̈ alys.s.testib⁹ pctīs fratris ōmaī⁹ quos cōuictus ē si negauerit.sz aligs nō pōt ꝓuinci ꝑ vnū testez:qz in ore duoꝝ vel triū testiū dz stare oē vbū.g̈ icōueniēter dr g̈ testis vn⁹ vel duo adhibeanī: qz sp ōbēt esse duo ad min⁹. ¶ Ꝓ. correptio ēt dz fieri ō pctō semel fco: sz ad illud qō iā fcīm ē nō pñt adhiberi testes:vt videāt q nō videriī.qñq̄ ēt nō reiteraī de facili: aut si reiteratur pctōr sibi a corripiēte cauet:ne ēt ipe videre possit peccātez nec ū nisi alios īducat ad vidēdū.: nec iteꝝ dz ille qui pctīs fratris scit ei dare aliq̄ occasionez pctīs iterādi: vt ꝺpēdi possit:qz sic ipe eēt pctī pticeps. g̈ vr̄ g̈ testiū inductio nō regraī ad correptionē. ¶ Ꝓ.dicere ꝑlato ē dicere ecclesie.sz Aug.dicit in regula g̈ anteq̄ alys demōstretur per quos cōuincēdus est si negauerit ꝑus ꝓposito dz oīdi: si neglexerit admonit⁹ corrigi. g̈ vr̄ g̈ testiū adhibitio nō debeat ꝑcedere denūciationē:sz sequi.

¶ Ulteri⁹ vr̄ g̈ correptio q̄tū ad monitionē secretā dz eē duna. Mat.3. Joā.baptista dixit genimia viparuz.q̄ fuit merissima correptio.g̈ vr̄ g̈ ꝺbeat aligs alteꝝ dure corrigeī. ¶ Ꝓ.Titi.i.dr̄.Argue illos dure. ¶ Ꝓ. ad correptionez fīna icitat ira p zelū.sz ira aspitatē hz.g̈ dz aligs aspe corrigi. ¶ Sz ꝺ.Hal.6.Uos q spūales estis istruite hs in spū lenitat].g̈ vr̄ g̈ nō ꝺbeat dure corripi. ¶ Ꝓ.Aug.dic. Corripiat iust⁹ in mīa: ꝛ arguat.g̈ dz esse leuis correptio. ¶ Rn⁰.dōz ad p⁹⁹.q.g̈ fm plz in.5.ethi. min⁹ malū ex B g̈ ꝑiculū respectu magis mali accipit rōnē magis boni:ꝛ iō medicus corporalis boiem si pōt ab infirmitate totalr liberat.si aūt nō pōt eligit min⁹ malū vt occurrat magis malo:sic amputare vnū mēbrū ne totū corpus īficiat:et hunc ordinē dñs seruari ꝑcepit:cuz pctōrib⁹ corripiendo spūalr medicamur.pctōr aūt ex pctō duo mala incurrit: īnocentie dānū:ꝛ fame dispēdiuz:ꝛ iō ꝑus tētandū est vt taliter īnocētie restituaī:g̈ fama etiaz cōseruet.sin autē si dz negligi fama vt cōscia repareī:fame ēt dispēdio subueniri alr nō pōt:dz quātū pōt:vt.s.pmo paucis: ꝛ postea multis crimē ꝑdatur: ꝛ iō dñs hūc ordinem corripiendi statuit vt pmo frater corripiaī secreto:vt sic ꝛ īnocētiam recuperet.ꝛ famā nō perdat.g̈ si hec medicina nō fuerit efficax debet paucis ostendi:vt nō totalr fama perdatur: ꝛ deinde si nō corripitur debet oīno fama negligi ꝛ in publicum ꝑdi. g̈ si etiaz publica correptio vel admonitio nō ꝓfuerit dz oīno abscindi iudicio ecclie:vt sit sic ethnicus ꝛ publican⁹. Et iō dōz g̈ sicut correptio fīna cadit in ꝑcepto:ita ꝛ correptiōis ordo. ¶ Ad pmū g̈ dōz:g̈ in observatiōe ꝑceptoꝝ semp ad intētionē ꝓcipientis: ꝛ rōnē ꝑcepti attendēdū ē.iō aūt dñs ꝑcepit vt secreta admonitio publicā denūciationē ꝑcederet vt expectareī emēdatio vite ꝛ fame ꝓpereī pctōris:ꝛ qz dñs sciebat iudā nō emēdandū forte si ip̄m admoneret:sz magis exaspandū:qz nō est ꝑbabile g̈ verba mouerēt quē tot miracula visa non mouerāt.iō ipsuz nō ꝓmonuit.ꝛ qz ēt sciebat ex hoc forte magis exaspandū ꝛ deteriozē fieri:nec tñ est silē de ipso ꝛ nobis:qz ipse secreta cordiū sciebat ꝛ futuros euēt⁹:nō aī nos:ꝛ iō nisi certissimis signis appareat icorrigibilitas et exaspatio ipi⁹ futura:nō dz fīna admonitio ꝓtermitti. De Petro aūt dōm ē g̈ forte pctīs coꝛ erat publicū vel statim publicādū:vel forte sciebat monitionē ipsis nō valituram:vel ēt ꝓfilio spūsci fecit ad terrozē:qz hoc ꝓpetebat statui ꝓmitiue eccl'ie:ne veniret ei⁹ auctozitas in ꝺtēptū. De Paulo aūt ps rīsio:qz Petr⁹ cozā oīb⁹ peccauit.ideo oportebat eū cozā oīb⁹ redargui:hic aūt ordo seruādus ē in pctis occultis. vñ dr̄. Si peccauerit in te.i.te solo sciente. ¶ Ad z⁹⁹ dōz:g̈ in pctis denūciādis ꝓsiderādū ē vtꝛ peccatum sit oīno occultuz:aut ad notitiā aliquoꝝ deueneret:aut in ꝓpetu sit vt deueniat.si aūt pctīs iā ad notitiā aliquoꝝ deuenerit:tūc dz denūciari ei g̈ bz ptātē corrigēdi: vt g̈ sūt scādaliçati de culpa edificētur de pena.si aūt nōduz in publicū deuenit:sed est in via deueniēdi: tūc etiaz denūciādū est vt scādalo futuro occurraī.si aūt sit oīno occultū:tūc ꝓsiderādū ē vtrū emēdatio peccātis expectari ꝑbabilr possit aut nō:qō qdez facile aduerti poterit si ꝓsidereī vtrū aligs ex electiōe vel passione peccauit siue ex malicia vel ifirmitate qō idē ē:qō qdē ꝑdi pōt ex cōditiōe peccātis:ꝛ ex iteratiōe act⁹:qz si aligs frequenter ꝛ q̄si ꝑohibite sine freno in aliqō pctīs lapsus ē:signū ē q ex malitia vel electiōe peccat:ꝛ nō facile emēdeī. si autē semel occasiōe peccādi oblata in pctīs ruit:ꝛ postea tristitiā ꝛ verecūdiā de pctō oñderit:signū ē g̈ sit pctīs ex passione vel ex infirmitate:ꝛ q̄ de facili emendeī. si g̈ emēdatio sperareī:dz admonitio ꝑcedere ꝛ denūciatio differri quousq̄z videaī quō emēdaī pctōr:nisi forte imineret occasio silis in pctīs ruēdi:qua tū declinare nō vellet admonitus:tūc eni deberet ꝑlato denūciari ne in ꝑcipitiū iret. si aūt nō sperareī emēdatio:tūc ꝓsiderādū est an illud peccatum sit infectiuū alioꝝ:sicut est hereſis vel fornicatio:

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel aliquid hȝ:aut etiam cedat in aliq̃ dānū alterius:sic furtum vel homicidiū ꝛ hȝ.si enim nō cedat in dānū alterius:nec sit infectiuum pctī: tūc pōt denūciatio deferri quousq; videat admonitionis effect⁹ ꝓcipue si emendationem ꝓmittit.si aūt est infectiuū aliorū debet denūciari plato:vt gregi suo caueat.sicut.n.dicit Piero. Que misericordia est parcere vni ꝛ multos ī discrimē adducere. polluit ꝑ ꝑls ex vno pctōre:sicut ex vna oue morbida vniuersus grex.semp.n.bonū multor dȝ ꝓferri bono vni⁹. vñ etiaȝ fama vnius negligi debȝ vt innocentia vel fama multitudinis cōseruet.si aūt vergat in dānum corporale alterius dȝ fieri cōparatio illius dāni ad dānū fame isti⁹: ꝛ illi dāno q̃ ꝓponderat obuiādū magis. ¶ Ad tertiū dōm q̃ de leuibus peccatis nō surgit infamia nec scādalum:ꝛ iō de talibus nō est vis siquis in capitulo accuset admonitiōe prętermissa nisi forte ꝑbabiliter credi possit q̃ tali accusatiōe magis ōteriorat qui corrigit:ꝛ collegio etiam nō multū ꝑfit:cui⁹ bonū semp ꝓponendū est bono vnius. vñ ꝛ aliq̃n ēt si peccantis emendatio nō expectet: pōt aliquis corȝ multitudine accusari si ꝓfect⁹ multitudinis credat:sed de pctis ex q̃bus posset infamia surgere non deberet aliquis in publico accusari:nisi alys ꝑmissis que ordo fraterne correctōis ōposcit: ꝛ grauiter peccaret accusans:sicut fratreȝ suuȝ infamās. ¶ Ad q̃rtū dōm q̃ etiā ad accusationē.vt gdam dicūt ꝓcedi nō dȝ ꝑm fortiȝ cōscientie monitiōe nō ꝑmissa:nec emēdatiōe expectata: nisi forte maiori periculo obuiandū videat:aut pctīs fit publicū:q̃uis ꝑm fortū causarū nō requirat q̃ accusationem ꝓcedat admonitio:sed solū inquisitio:ingsitio vō nō est facienda nisi de notorio pctō:qr oȝ q̃ ingsitionē ꝓcedat clamosa ꝟsinuatio:ꝛ ideo secreta admonitio nō regritur de necessitate. Uel dōm ꝑm alios q̃ in accusatiōe nō agit ad emendationē peccātis: sȝ ad bonū cōe.s. iustitiaȝ cōseruandā per punitionē delinquentis:ꝛ iō accusatio in iudicio bona cōscia pōt fieri:etiā si admonitio non ꝓcedat:nec est contra ꝓceptū domini:q̃ intelligit q̃ agit ad emēdationē peccantis. ¶ Ad 5ᵐ dōȝ q̃ ꝓceptū alicui factū a plato suo de pctō alteri⁹ publicādo:in eo casu in q̃ publicari nō dȝ:pōt fieri vel in iudicio vel ex iudiciū:si ex iudiciū peccat ꝑcipiēs:nec ille cui ꝑcipit obedire tenet. si aūt in iudicio ordie iuris exigēte iudex alicui ꝑcipiat vt pctīm suū vel alteri⁹ ꝟfiteat:nō peccat ꝑcipiēdo:qr ipe nō exigit:sȝ accusans cui iudex ius reddere dȝ:ꝛ tūc tenet gs ꝑfiteri ad ꝓceptū iudicis pctīm suū vel alteri⁹: vl appellare si ꝺ ordines iuris ei ꝑcipiat:ꝛ tūc publicās pctīm occultum vitat maius malū.s.disciplineiuris enumerationeȝ: tñ iudex deberet dissimulare q̃tum posset:ne tale ꝓceptuȝ faceret saluo ordine iuris:ꝛ ꝑcipue in ca⁹ vbi magis per equitatē ꝓcedendū est:q̃ ꝑm rigoreȝ iuris.

¶ Ad zᵃᵐ.q.dōm q̃ qñ medicina leuis a qua icipiēduȝ est nō ꝑficit:tūc dȝ medic⁹ efficaciorē medicinaȝ apponere: nō tñ statim efficacissimā: sȝ paulatiȝ ꝓcedendum est:vt q̃ min⁹ pōt fieri graue ille cui medicari volum⁹:ꝛ iō si ꝑma medicia.s.admonitio ꝓcedēs secreta nō ꝓfit:qr peccatū iterari vī:oȝ ad vlteriora ꝓcedi: vt paucis oñdat:et talib⁹ q̃ pūt ꝓdesse:ꝛ gb⁹ non credit q̃ obsint diffamando:ꝛ illi ꝑncipal'r adhibent vt admoneāt: scdo vt admonitiōis facte sint testes.ȝ⁹ vt negātē corā ecclia ꝟincāt:vt Aug.dicit in regula ꝑus tñ.s.q̃ in publicū ꝓdat alteri vl tertio demfet:vt duor vel triū possit ore cōuinci. ¶ Ad ꝑmū ergo dōm q̃ qdā dicūt q̃ iste modus corripiēdi seruandus est qñ pctīm nō est oīo publicū : nec oīo occultuȝ: sed ab aliq⁹ scitū .vñ dicūt q̃ non pūt aly aduocari:nisi qui sciūt:ad quos ēt ptineret corrептio. sic.n.exponunt. Si peccauerit in te.i.te solo sciente: frater tu⁹ corripe eū inter te ꝛ ipȝ solū:si te audierit lucrat⁹ es frem tuū.si te nō audierit ꝛ nllꝰ alius sciat nō debēs vltra ꝓcedere. si aliqui aly sciant adhibe tecū ꝛc. Sȝ hoc nō videt cē ꝑm intētionē cuāgely:qr si illi qui adhibent alias sciuiss nō oȝ eos adhibere ad videduȝ ſ statiȝ per eos posset uinci. Et ꝓterea Piero. dicit q̃ nō ē misericordia parc re vni ꝛ oēs in discrimē adducere: qō fieret: si pctīm q alys nociuū nō publicaret ad correptōȝ. vñ pȝ q̃ si in alioꝝ detrimētū vergat q̃ dȝ alys dici q̃tūcūq; sit cultum:ꝛ etiā si nō vergat in detrimētū alteri⁹:nisi in qui peccat.vt pȝ ꝑm Aug.in regula vbi sic dicit. Innoc tes nō estis si frēs vestros quos indicādo corrigere po stis tacēdo perire ꝑmittatis.nec ex hoc aliquis efficit ditoꝝ criminis:qr nō manifestat crimen ad infamādu ad corrigendū. ¶ Ad zᵐ dōm q̃ vnus testis iducitur admonendū:sed duo ad cōuincendū. Uel dȝ q̃ ipse nunciās cū vno teste sufficit ad denūciandu:qr per hoc fit aliq̃ ꝓsumptio iudici:sed ad decisionē cause requir duo testes. ¶ Ad ȝᵐ dōm q̃ nō pōt intelligi q̃ aliquis precedēti monitiōe nō sit emēdatus: nisi per hoc q iterat.vñ ad ℔ iducēdi sūt testes.vt actū iteratuȝ vide vt pȝ ꝑ Aug.q dic.·Pri⁹ alteri vl ȝ⁹:demfandū.s.actū nō tñ dȝ aliq̃ occasio ꝓberi vt pctīm iteret ītētione q nō sunt faciēda mala vt veniāt bona:si tñ actus ostēdi testibus nō possint.debēt tñ adhiberi:vt corr recognoscat:vel saltē vt ipsi admoneāt vt obiurgatio rimoruȝ eū corrigat:vt ibidē glo.dicit: ꝛ bas duas glo.tangit ibidē super illud.Adhibe tecū ꝛc.studio gendi vel cōuincēdi. ¶ Ad quartū dōm q̃ ꝑlatus dupliciter cōsiderari:aut ꝑm q̃ iudicio ꝑsidet:ꝛ sic plato est dicere eccl'ie:ꝛ sic ꝑus debent testes adhiberi plato dicat:aut ex iudiciū exīs:ꝛ sic dicere plato nō cere eccl'e: sed ꝑsone q̃ pōt ꝓdesse:ꝛ nō obesse: qr magis pōt ꝓdesse q̃ ꝑlatus:ꝛ ꝑm hoc dȝ ꝑus dici plato testibus ostēdi alys:vt quāto minus potest fieri publ tur:ꝛ tūc ꝑlatus adhibeat quasi vnus de testibus, debet esse ordo correctiōis fraterne quē Augu. in tradit:vt cū qs oculi petulātiā : vel aliud pctīm q̃cūq fratre suo aduertit:statiȝ admonere dȝ:ne cepta p tur:sed de ꝓmo corrigant : q̃ si post admonitionē vel tertio id facere videat:tūc dȝ quasi vulnerat⁹ dus manifestari:sed anteq̃ in publicū ꝓdat q̃ fr clesie dicit.ꝑus dȝ alteri vel tertio demōstrari:q̃ bere vnū vel duos testes:ꝛ iter eos gb⁹ ostēdi dȝ: alys ostēdat ꝓ quos ꝟincēdus est si negauerit:ꝑus sito dȝ ostēdi post admonitionē vt secretius correp inotescat ceteris:ꝛ ita ꝓmo dȝ admoneri.scdo plato tertio testes adhiberi.quarto in publicū ꝓduci cō dus si negauerit: sȝ duo media dñs sub vno ꝓbēdit.

¶ Ad tertiā q̃nē dōm q̃ ꝑm Grego.in pastorali. T la peccata sunt leuiter corrigēda.nā cū nō malicia rātia sola vel infirmitate delinquit necesse est vt moderamine ipsa delicti corrептio tēperet.nōnulla sunt vehemēter icrepāda:vt cū culpa ab actore nō scit quāti sit pōderis ab icrepātis ore sentiat: ꝛ cū malū q̃ ꝓpetrauit leuigat.hoc ꝺ se grauiter ex tis asperitate ptimescat:ꝛ q̃uis ille loquat que ꝑlatis cōpetit: tñ etiā in corrептiōe que ab hoc etiā ē obseruādū: q̃uis fraterna corrептio gis debeat ad leuitatē accedere:qr nō ex auctoritate cy:sȝ ex charitat affectu exhibeat. Et p ℔ pȝ solo ad ¶ Moyses ꝛ Aaron sacerdotes. Moyses sacerdos nō officio oblationes offerēdi:sed qr sacra ꝑmitus lo dedit ímediate a deo accepta. psal. Moyses ꝛ in sacerdotibus eius. ¶ Luȝ esset pōtifex anni illius phetauit. ¶ Sciendum q̃ in verbo Laipbe fuerunt tuor. ꝑmo inspiratio immissa per quam vtilitas

christi cordi ei⁹ ispirata fuit a spiritusancto.scdo intellect⁹ quēipe ex illa ispiratiōe ꝓcepit.tertio ītētio exp̃medi itel lectū suū:ꝛ ad effectū ꝓducēdi.quarto vba ipsa ꝓlata.p̃⁹ quidem fuit quedaȝ participatio prophetie.scdm fuit fal sus intellect⁹ a seipso.tertiuȝ fuit iniqua intentio.quartū fuit vera locutio:q̃uis non ꝑm intellectuȝ eius:ꝛ ideo prȝ muȝ fuit a spiritusancto: nō autem scdm neq; tertium:sed quartuȝ aliqualiter fuit a spiritusancto regulante verba illius vt ꝓsonarent inspirationi ab eo facte. ¶ Nullus of ficio sacerdotis ꝛc.hoc intelligendum est de mortalibus: qr sacerdos potest sine peccato de illis venialibus absolucere in quibus ipse est:qr per ea nō reddit executione officij indignus. ¶ Ideo laberauit peccatorem ꝛc.i.ex hoc occasionem liberationis eius sumpsit. ¶ Diligens ergo i uestigator ꝛc.Sed contra:Defecerunt scrutantes scrutinio qui scrutati sunt iniquitates:vt dicitur in psal.ergo videmr q̃ sacerdos nō debeat perscrutari conscientiā subditorū. Et dōm q̃ sacerdos dȝ perscrutari ꝓscientiā peccatoris in ꝓfessione quasi medicus vulnus:ꝛ iudex causaȝ qr frequenter que prę ꝓfusione ꝓfitens taceret interroga tus reuelat:sed tñ in interrogationibus faciendis tria sunt attendēda:primo vt quilibet peccator interrogeť de peccatis que ꝓsueuerunt in hominib⁹ illius ꝓditionis abūdare.n.oȝ q̃ a milite queratur de peccato clericoruȝ aut religioso ꝛ:aut econuerso.scdo vt nō fiat explicita ītergatio de peccatis:nisi de illis que omnib⁹ manifesta sunt. de alys adminentionibus peccatoꝝ ita dȝ a lōginquo fieri interrogatio: vt si cōmisit dicat:ꝛ si nō ꝓmisit nō addiscat.tertio vt de peccatis ꝓcipue carnalibus nō descēdat nimis ad particulares circūstantias qr huiusmodi delectabilia q̃to magis in speciali consideraretur magis cōcupiscentiam nata sunt mouere:vt dicitur in.ȝ.etħ.ꝛ ideo potest contingere vt confessor talia q̃rens ꝛ sibi confitēti noceat: ꝛ sic q̃nq; deficiāt i suo scrutinio inigtates scrutantes. ¶ Maledicā bñdictōib⁹ vr̃is:q̃.s.ita sūt vr̃e q̃ ñ dei.

¶ De bis qui i fine penitēt. Bi. xx. a

Ciēdū ē ēt q̃ tps pnie est vsq; i extremū articulum vite. Uñ Leo papa. Nemo est desperād⁹ dū i hoc corpe ꝓstitutus est. qr nonūq̃ q̃ diffidētia etatis differt cōsilio maturioꝝ pficit. Aug.tñ ō pniaȝ differētib⁹ ita scribit. Si quis positus i vltima necessitate voluerit accipere pniam ꝛ accipit:ꝛ mox reconciliatur ꝛ hinc vadit:fateor vobis nō illi negamus q̃ petit:sed nō presumim⁹:qr bñ hinc exit. Si securus hinc exierit ego nescio. Penitētiā dare possumus:securitatem vero nō. Nunquid dico dānabitur:sed nec dico liberabitur. Uis ergo a dubio liberari:age pniam dum san⁹es. Si sic agis:dico tibi quia securus es : qr pniaȝ egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si vis agere pniam qñ iam peccare non potes:pcrā te dimiserunt:nō tu illa. Itē. Bue res sūt : aut ignoscit tibi:aut non ignoscit:quid horꝝ tibi sit futurum nescio. Ergo tene certum:ꝛ dimitte incertum. Sed quare hoc dixit Augu . cum pnia q̃ in fine agitur in psalmo appellet sacrificiuȝ vespertinum:q̃ erat acceptabilius in lege ī quacūq; die inuocet deus assit. ꝛ quacūq; hora ingemuerit ꝛ conuersus fuerit peccator vita viuet ꝛ nō morietur. Sȝ illa dixit Aug. propter illos qui pniam vsq; ad finem vite protrahūt. ꝛ tunc nō ex dei amore videntur penitere: sed timore mortis :quare ex necessitate. Unde idē quasi aperiēs quare superiora dixerit ait . Nullus expectet quādo peccare non potest. Arbitrij enim libertatem querit deus: vt deleri possint cōmissa:nō necessitatem sed charitateȝ : nō tñ timore:qr nō ī solo timore viuit hō . Quez ergo sero penitet:oȝ nō solū timere iudicē:ſ diligere:qr sine charitate nemo saluus eē potest. Nō ergo tñ timeat penā qui pēitet:ſ anxiet ꝓ gloria. Que ꝟsio si ꝛtigerit alicui ēt in fine: desperandū nō est de eius remissione. Sed qñ vix vel raro ē tā iusta ꝟsio:timēduȝ ē de penitēte sero:maxime cū filij quos illicite dilexit: sint ꝓsentes vtor ꝛ mundus ad se vocet:multos solet serotina pnia decipe. Sȝ qñ deus sp potēs est:semp ēt in morte iuuare valet quib⁹ placet. Cum ergo opus sit nō boies ſ dei fructifera pnia ispirare eā potest qñcūq; vult sua misericordia ꝛ remūerare ex mia:quos dānare pōt ex iustitia. Sed qñ multa sunt que impediunt ꝛ languētē retrahunt: piculosum ē ꝛ ite ritui vicinum ad mortē ꝓtrahē pnie remediuȝ. Sed magnū est cui deus tunc inspirat:si qs ē: verā pniam. Sȝ si ēt sic ꝟsus vita viuat ꝛ nō moriat:nō promittim⁹ q̃ euadat oēȝ penā. Nā prius purgādus est igne purgatōis: qui in aliud seculum distulit fructum conuersionis. Hic autem ignis ꝛ si eternus non sit miro mō grauis est.excellit.n.oēm penā:quā vnq̃ passus sit aliquis in hac vita. Nunq̃ in carne tāta inuenta est pena licȝ mirabilia martyres passi sunt tormenta:ꝛ multi nequiter:quāta sepe sustinuerunt supplicia. Ex bis satis ostēdit q̃ periculosum sit differre pniam vsq; in finē vite. si tñ etiam tunc vera habeat pnia:boiem liberat:ꝛ vitam mortuo impetrat:nō sic tñ:vt nullam sentiat penā:nisi forte tanta sit vehemētia gemitus ꝛ ꝓtritiōis:q̃ sufficiat ad delicti punitiōeȝ. Licȝ ergo sit difficile:vt cū sit vera pnia: q̃ tā sera venit qñ cruciat⁹ mēbra ligat ꝛ dolor sensū oppꝛimit vt vix hō aliqd cogitare valeat: melior ē tñ sera q̃ nulla . Penitētia.n.si i extremo vite biatu aduenit:sanat ꝛ liberat. Multū sera fuit latronis pnia:sed nō fuit sera indulgētia. Sed licet latro veniam meruisset in fine ō omni crimine:non tamen dedit baptizatis peccandi ꝛ perseuerandi auctoritatem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ De his qui penitẽtiã non ꝓplent. b

SJ ꝙ q̃rit de illis q̃ i hac vita pniaz nõ cõplẽt: vtr̃ transituri sint p ignẽ: vt ibi quasi ꝓpleant qõ hic minus fecerunt: Jdẽ dicimus ⁊ de istis esse sentiẽduz ⁊ de his qui in extremis penitent. Si.n. tanta fuerit cordis ⁊ delicti exprobratio: vt sufficiat ad puniẽdũ pen̄ã: liberi ab alĩjs penis trãseunt ad vitã: ⁊ si ineꝛpleta fuerit pnĩa: qz pfecte penituerũt ⁊ igemuerũt corde. Qui ꝙ nõ adeo cõterunt corde ⁊ igemiscunt ꝓ pctõ: si añ expletionẽ pnie decesserint: ignẽ purgatoriũ sentiẽt: ⁊ grauius punient q̃ si hic implessent pniam. Horrendũ ẽ.n. icidere ĩ manꝰ dei viuẽtis. Deꝰ.n. cum sit misericors ⁊ iustus: ⁊ mĩa penitẽti ignoscit nõ reseruãs pctõ ad penã eternã: ex iustitia ꝙ ipunitũ nõ dimittit delictũ. aut.n. punit bõ aut deus. bõ ãt punit penitẽdo. deꝰ ãt penam exigẽdo. Et ẽ pnĩa iterior ⁊ exterior. si ergo iterior penitudo fuerit tãta vt sit sufficiens vltio pcti: deꝰ q̃ bñ nouit: ab illo q taliter penitet vlteriꝰ penã nõ exigit. Si ꝙ interior penitudo nõ sufficit ĩ vindictã pcti: nec exterior pnĩa implet: deus q modos ⁊ mẽsuras pctõꝝ ⁊ pena rũ nouit addit penã sufficiẽtẽ. Studeat ergo q̃ q̃ sic delicta corrigere vt post mortẽ nõ oporteat penã tolerare. Quedã.n. pctã mortalia in pn̄a fiũt venialia: nõ tñ mor sananť. Sepe ĩfirmus moreꝛeť si nõ medicaretur: non tamẽ statim medicatus sanatur. Languet victurus qui prius erat moriturus. Qui autem impenitens moritur omnino moritur ⁊ eternaliter cruciatur. Si enim semper viueret semper peccaret.

¶ De illo cui sacerdos indiscretus iniungit paruam penitentiam. c

SJ ꝙ de illo q̃rit qui satisfactionẽ iniunctã ipleuerit: q̃ ignorãtia vel negligẽtia sacerdotis pctõ ꝺdigna non fuit vtrũ de vita migrãs ab oĩ pena liber sit. Jdẽ rñdeo qõ supra de illo q pniaz nõ ꝓplenit: dixi. Qz si tñ est lamẽtũ iteriozis doloris vt sufficiat ĩ vindictã pcti oĩno liberat̃ẽ. Si vero nõ sufficit dolor iterior sil̃ cũ pena iniũcta: addet deus penã. Qz ãũt interdũ sufficiat dolor iterior ad vindictã pcti: certũ documẽtũ hẽm ĩ illo latrone: q sola mẽtis ꝓtritione ⁊ ꝓfessione statim vt ꝙuersus fuit: paradisũ ingredi meruit. Sed qz dispẽsatores ecclesie ꝓtritiõis quãtate nõ ppendũt: qbus nõ est datum intelligere occulta cordiũ: oĩbꝰ leges pnie ꝓstituũt taz magis q̃ minus de pctõ dolentibꝰ. Quoꝝ studiũ ad hec precipue tẽdere dz: vt cordis dolorem quantũ fas est cognoscãt: ⁊ ꝑm ipsiꝰ modũ satisfactionẽ iniungant. Vñ aug. In actiõe pnie vbi tale quid ꝓmissũ est vt is q ꝓmisit a ꝛpi exiũ corpe separet: non tam ꝓsideranda est mensura temporis q̃ doloris. Cor enim contritũ ⁊ humiliatum deus non despicit. Verum quia plerunq; dolor alterius cordis occultus est alteri: nec in aliorum notitiam nisi per verba vel alia quecũq; signa procedit: cum sit corum illo cui dicitur. Gemitus meus a te non est absconditus. recte constituuntur ab his qui ecclesijs presunt tempora penitentie: vt satisfaciat eccl̃ie in qua peccata ipsa remittuntur: extra eam quippe nõ remittuntť. Ipsa enim spũs scũs pignus accepit: sine quo non remittuntť vlla peccata. Item Hiero. Mensuraz tẽporis in agenda penitentia. ideo non satis prefigunt canones pro vnoquoq; crimine: vt de singulis dicant qualiter vnũquodq; emẽdãdũ sit. sed magis in arbitrio sacerdotis intelligẽtie relinquendum statuerunt. quia apud deuz nõ tantũ valet mensura temporis quantuz dolor̃is: nec abstinentia tantum ciborũ quantũ mortificatio viciorum. Jdeoq; tempora penitẽtie pro fide ⁊ conuersatione fidelium penitentiũ abbreuianda precipiunt: ⁊ pro negligentia prolelanda pro quibusdam tamẽ culpis modi penitentie sunt impositi.

¶ Qz morientibus non sit imponẽda satisfactio. sed innotescenda. d

SOlet ẽt q̃ri vtrũ satisfactiõis lex morituris sit iponẽda. De quo Theodorus cantuariẽsis epꝰs in penitẽtiali sic ait. Ab infirmis i periculo mortis positis pura inquirenda est confessio peccatorum: nõ tñ est illis imponẽda quãtitas penitentie sed innotescenda: ⁊ cum amicoꝝ oronibꝰ q elemosynaꝝ largitiõibus pondus pnie subleuandũ: si forte migrauerint. Si vero ꝙualuerint pnie modũ a sacerdote ipositum diligẽter obseruẽt. Alĩjs ꝙ p qualitate pcti: pnia ꝺcernẽda est pfidẽtiũ arbitrio. Vñ leo papa. Tpe penitudinis habita moderatione constituẽda sunt tuo iudicio: prout conuersoꝝ aĩos pspexeris esse deuotos. Pariter ẽt habere ꝺbes cautis senilis intuitum ⁊ respicere periculoꝝ quorũcũq; vel egritudinum necessitates.

¶ In necessitate non est neganda penitẽtia vel reconciliatio. e

SCienduz ẽt q̃ tpe necessitatis non est neganda pnĩa vel reconciliatio penitentibus. Vñ leo papa. Vbis qui tẽpore necessitatis ⁊ periculi vrgẽtis instãtia pfidium pnie ⁊ moꝝ recõciliatõis iploraꝛ nec satisfactio interdicenda est. nec reconciliatio deneganda: qz misericordie dei nec mensuras possumꝰ ponere: nec tempora definire. Qz si ita aliq̃ egritudine aggrauati sũt: vt qõ paulo ante poscebãt sub presenti significare nõ valeãt: testimõia eis fideliũ circũstantiũ preesse debẽt: simulq; pnie ⁊ reconciliationis ꝓsequanť beneficium. Item Julius papa. Si presbyter pniaz abnegauerit morientiꝰ. reus erit aiarum: qz dñs ait. Cũ cõuersus fuerit tunc saluus erit. Vera.n. ꝓfessio vltimo tpe põt cẽ: qz non mõ tpis sed ẽt cordis deus inspector est sicut latro probat.

¶ Qz presbyter nõ reconciliet incõsulto episcopo nisi in necessitate. f

NOn debet tamẽ presbyter penitẽtem reconciliare iconsulto epõ: nisi vltima necessitas cogat. Vñ i carthaginẽsi cõcilio. Presbyter incõsulto epõ nõ reconciliet penitentẽ nisi absente epõ si vltima necessitas cogat. Cuiuscũq; penitẽtis publicũ crimẽ ẽ qõ vniuersã ꝓmouerit vrbẽ. añ absidaz. s. introitũ ecclesie manꝰ ei iponãť. Jtẽ Aurelius epꝰ dixit. Si qs ĩ periculo ꝓstitutus fuerit ⁊ se ꝺciliari diuinis altaribꝰ petierit: si epꝰ absens fuerit: dz pbyter ꝓsulere epm: ⁊ sic piclitantẽ eius pcepto recõciliare. Incõsulto ꝙ epo nõ põt excõicatos vel publice pẽitẽtes pbyter reconciliare. Vñ i carthaginẽsi ꝓcilio secundo. statutũ est vt chrisma vel recõciliatio penitẽtium ⁊ puellarũ consecratio a presbyteris non fiat. Jtẽ. Reconciliare quẽq; in publica missa pbytero nõ liceat. puellaꝝ tamẽ consecratio consulto episcopo per presbyterũ fieri valeat. Unde in carthaginensi concilio secundo. Presbyter in consulto episcopo virgines nõ consecret chrisma ꝙ nunq; conficiat. Sicut precepto episcopi potest presbyter consecrare virgines: sic ⁊ reconciliare penitentes.

¶ An oblatio eius sit recipienda qui currẽs ad penitentiam preuenitur morte. g

SJ autẽ queritur de illo qui ad penitentiam festinãs sacerdotẽ inuenire ñ potuit ⁊ ita decessit: vtrũ oblatio eius sit recipienda. Dicimus qz est. Unde in apanẽsi ꝓcilio. Si aliquis fuerit mortuus q nõ confessus sit: ⁊ testimonium habet bonũ ⁊ nõ poterat venire ad sacerdotem: sed preoccupauit eum moꝛs in domo vel in via: faciant p eo parentes eius oblationẽ ad altare: ⁊ dent redẽptionem pro captiuis.

POstq̃ determinauit magr̃ de pnĩa ⁊ de ptãte mĩstroꝝ qb⁹ ꝙpetit dispẽsatio huiꝰ sacr̃i: hic determiat q̃dã q̃ pniaz ꝓsequũť. ⁊ diuidit ĩ ptes duas. ĩ pª determiat tps pnie. ĩ zª determinat q̃da q̃ ad defectũ pnie ptinent. zz. di. ibi. Cũq; multis aũcitatibꝰ ⁊c. ꝓria ĩ duas. ĩ pª oñdit tps pnie vsq; ad finez vite esse. in zª mouet q̃sdã q̃nes q̃ ex pdĩis oriuz bñt. zi. di. ibi. Solet ẽt q̃ri ⁊c. ꝓria ĩ duas. ĩ pª oñdit q tps pnie durat vsq; ad finẽ vite. ĩ zª oñdit q̃lr̃ sit agẽdũ cũ illis q in fine penitẽt: ibi. Solet ẽt q̃ri ⁊c. ꝓria ĩ duas. in pª ostẽdit quõ bi q ĩ fine vite sue penitẽt ꝓsequũť remissionẽ pctõꝝ q̃uis adhuc sint debitores pene tpalis quã in purgatorio post mortẽ sustinebũt. in zª oñdit q eadẽ pena debeť eis q̃ litercũq; in hac vita ꝺdignã satisfactionẽ nõ iplẽt: ibi. Si ꝙ q̃rit de illis ⁊c. Circa pm̃ria facit. p ostẽdit q vsq; ad finẽ vite manet pnie locus. zª obycit in ẽriũ: ibi. Aug⁹. tñ de pnĩa differẽtib⁹ ⁊c. zª soluit: ibi. Sz q̃re ꝟ dixerit ⁊c. vbi ex ꝟbis aug. ostẽdit q̃re ñ sit pnĩa differẽda vsq; ad finẽ vite pp duo. p pp penitẽdi difficultatẽ. zª pp penã purgatorij q̃ restat: ibi. Sed ⁊si ꝙuersus peccauerit ⁊c. ¶ Si ꝙ querit de illis ⁊c. Dic ostẽdit q pena purgatozy restat post hãc vitã eis q hic ꝺdignã satisfactionẽ nõ egũt. Et circa ꝟ duo facit. p ostẽdit ꝟ de illis q pniam iniũctã nõ explẽt. zª ostẽdit idẽ de illis quibꝰ ꝺdigna satisfactio nõ ẽ iniũcta: ibi. Si ꝙ de illo q̃rit ⁊c. ¶ Solet ẽt q̃ri ⁊c. hic ostẽdit q̃liter sit agendũ cũ illis q ĩ fine penitẽt. Et circa hoc duo facit. p ostẽdit hoc quãtũ ad satisfactõis iniũctiones. zª quãtũ ad recõciliationẽ. ¶ Sciẽdum ẽt q tpe ⁊c. vbi duo facit. p oñdit q tpe vltie necessitatis ñ ẽ recõciliatio denegãda penitẽti. zª oñdit q alio tpe simplex sacerdos recõciliare penitẽtẽ ñ põt icõsulto epo: ibi. Nõ dz tñ ⁊c.

HJc q̃nq; q̃runť. ¶ Prio vtrũ aligs in extremo vite sue p pniaz possit ꝓseq venĩã pctõꝝ. ¶ Secũdo de pena quã sacerdos ad satisfaciendũ ꝺponit. ¶ Tertio õ relaxatione huiusmodi pene per ĩdulgentias. ¶ Quarto qs possit ĩdulgẽtias facere. ¶ Sº qbꝰ prosint.

Ad primum sic procedit: Videť q ꝙ in extremo vite sue aligs penitere nõ possit. z. macha. io. dr̃ de Antiocho. Orabat sceleſtus dñm a quo non erat misericordiã ꝓsecuturus. Hãũt ĩ fine vite sue erat. g vr̃ q ꝙ i fine penitẽtes vẽiã ñ ꝓsequũť. ¶ Pª. ois vere penitẽs pctã dimittit. Sz ille q ĩ fine vite pẽitet ñ dimittit pctã: sed a pctis dimittiť. qz tũc vult penitẽtiã agere q̃ peccare nõ põt: vt i lra dr̃. g vr̃ qz tũc nõ ꝓsequat̃ veniaz. ¶ Pª. ꝓtritio q̃ est ps pnie hz ãnexũ ꝓpositũ ꝓfitendi ⁊ satisfaciendi. sed hz ꝓpositũ bñe nõ põt q in fine penitet: qz nullus ꝓponit qõ scit sibi ipossibile. g nõ potest ꝓteri: ⁊ ita nõ ꝓseq̃ veniã. ¶ Sed ꝺ ẽ: qz latro ĩ fine vite sue penitẽs mĩaz ĩuenit audiẽs. Dodie mecũ eris ĩ padiso. ¶ Pª. sapia dei ⁊ mĩa vicit hũanã maliciã. Sz hõ põt vsq; ad extremũ vite peccare. g põt vsq; tũc de pctis p diuinã mĩaz veniã ꝓseq.

¶ Ulterius videť q ꝙ in fine vite penitens nõ possit a quolibet sacerdote absolui: qz ad absolutionem requirit aliq̃ iurisdictio: vt dictũ est. sed sacerdos non acquirit iurisdictionem super illũ qui in fine penitet. ergo non põt eũz in fine absoluere. ¶ Pª. ille qui sacr̃m baptismi in articulo mortis ab alio q̃ ꝓprio sacerdote recipit: non dz iterꝝ a ꝓprio sacerdote baptiçari. si ergo quilibet sacerdos in articulo mortis posset absoluere a quolibet pctõ nõ deberet penitẽs si euadit ad suũ sacerdotẽ rcurrere: qõ falsũ ẽ: qz alꝰ sacerdos ñ bñet cognitionẽ õ vultu pecoris sui. ¶ Pª. i articulo mortis fiť lz sacerdoti aliẽo baptiçare: ita ⁊ ñ sacerdoti. Sz nõ sacerdos nũq; põt absoluere i foro pniali. g nec sacerdos in articulo mortis eum qui non est sibi sub-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditus. ¶Sed ꝫ necessitas spiritualis est maioꝛ q̃ corporalis: sed aliqs in necessitate vltima pōt alioꝛ rebꝰ vti: ēt inuitis dñis ad subueniēdū corpali necitati. ergo ⁊ in articulo mortis ad subueniēdū spūali necessitati pt a ñ suo sacerdote absolui. ¶P̄. ad idē sūt aucitates i lra posite.

¶Ulteriꝰ vr̄ q̄ penitētibꝰ i fine nō reseruet aliq̃ pēa post mortē. deus. n. cū sit sūme misericors nō exigit ab homīe plus q̃ facere posset. sed iste q in fine vite sue penituit: nihil aliud facere potuit ꝓ tpe illo q̃ ꝓteri ⁊ ꝓfiteri qō ēt fecit. ergo vr̄ q̄ nihil ab eo post hāc vitā requiraꝛ ꝓ pctis: ō qbꝰ penituit. ¶P̄. pena purgatoꝛy excedit oēm penā huius mūdi: vt i lra dr̄. sed pena ad quā obligaꝛ penitens pꝰ ꝓfessiōem ⁊ absolutionē nō ē tāta q̃te sūt multe pene in iste alterius vite. q̃ iniuste cū penitēte agiꝛ si post hāc vitā puniaꝛ i purgatoꝛio post absolutionē. ¶P̄. non est aliqō pctm tā grāde qō ꝓ penas in hac vita iflictas nō posset totaliꝛ expiari: dūmō aliqs patiēter sustineret: qꝛ tribulario purgationē facit: vt ps̄ Ro. 5. sed moꝛs ē maꝛia penaꝛ. q̃ si aliqs ꝓtritꝰ patiēter mortē sustiet nō remāet ei aliq̃ pena post hāc vitā. ¶Sz ꝫ iustitia diuīa exigit vt pctm̄ aut a deo aut ab hoīe pūiaꝛ. ſz hui⁹ pctm̄ q̃ i fine penitet ñ punitū est: nec a deo nec ab hoīe i hac vita. q̃ oꝛ ꝓ post hanc vitā puniaꝛ. ¶P̄. nullus ex negligētia dꝫ modū reporꝛtare. sed iste q̃ i finē pniam distulit ex negligētia si statim post pctm̄ adhuc sanus penituisset sustinuisset penā. ergo multo foꝛtiꝰ qui pniam distulit vsq̃ i finē vite adhuc reꝰ ē

¶Rñdeo dōm ad p̄mā. q. ꝙ deus q̃ dat oibꝰ abū (pēdāter nulli gr̄am denegat: q̃ qō i se est facit vt se ad gr̄am p̄pet. hec aūt p̄patio sic. s. di. 17. dictū est. fit ꝓ motū li. ar. vñ q̃dū manet hoī vsus li. arbi. i hac vita i q̃ nōdū est cō firmatū ad malū pōt se p̄pare ad gr̄am de pctis dolēdo: ⁊ gr̄am remissiōis pctoꝛ ꝓsequiť. ¶Ad p̄m q̃ dōz ꝙ veniaꝫ ꝓsecutus fuisset si vere penituisset: ſz nō būit verā pniaꝫ: qꝛ nō ex amoꝛe iustitie de pctis ꝓmissis dolebat: ſz timoꝛe pene quaꝫ expectabat: vel doloꝛe pene quam sustinebat: ⁊ hoc etiam multis in fine penitentibus contingit: quia non est facile vt affectus quem homo toto tempoꝛe vite sue iclinauit i aliqd: subito ad ꝛsū retrabat: nec tñ est impossibile: qꝛ li. ar. nō cogiť ex habitu acq̃sito: nec ꝓuidētie deī pōt termin⁹ p̄figi: ꝓ quam ēt i extremo vite vere pnie motꝰ inſpiraꝛ q̃ñq̃. ¶Ad z^m dōm ꝙ Aug. in verbis illis oñdit ꝙ pnia quā aliqs i fine vite agit nō est certū signuꝫ salutis: ⁊ nō ꝙ nō possit esse ēt tūc efficaꝛ ad salutē: qō incertū est q̃n aliqs de pctō qō facere iā nō pōt penitet: vt ꝛ volūtate peccādi amiserit: qō magis manifestū est de illo q̃ peccare adhuc pōt si penitcat ꝙ volūtateꝫ mutauit: tñ ēt q̃n aliqs nō pōt vltra peccare: pōt volūtatē mutare vt nolit quod p̄ius voluit: ēt si posset. ¶Ad 3^m dōz ꝙ i ꝓtritiōe sufficit ꝓpositū ꝓditionatū satisfactiōis ⁊ ꝓfessionis: vt. s. velit si posset: ⁊ tale ꝓpositū ēt de ipossibili esse pōt.

¶Ad. z. q. dōz ꝙ qlibet sacerdos quātū est de vtute clauium hz ptātē idifferenter i oēs ⁊ quātū ad oia pctā: sed ꝙ nō possit oēs ab oibꝰ pctis absoluere: hꝫ est qꝛ ꝓ ordiatōez eccl̄ie hz iurisdictionē limitatā: vel oio nulla hz. sed qꝛ necessitas legē non hz: iō q̃n articulus necessitatis iminet p eccl̄e ordiationē nō impediť qn absoluere possit: ex quo hz claues ēt sacr̄aliter: ⁊ tñ ꝓsegť ex absolutiōe alterius sicut si a ꝓpo sacerdote absolueret: nec solū a pctis p̄t tūc a q̃lz sacerdote absolui: sed ēt ab excōicatione a q̃cūq; sit lata: qꝛ hec absoluo ēt ad iurisdictionē ptinet q̃ p legē ordinationis eccl̄ie coartať. ¶Ad p̄m q̃ dōz ꝙ aliqs p̄t vti iurisdictione alteriꝰ ex eiꝰ voluntate: qꝛ ea q̃ iurisdictiōis sť ꝓmitti pñt. vñ qꝛ eccl̄ia acceptat vt qlz sacerdos absolue re possit i articulo mortis: iō ex hocipso gs iurisdictionis hz vsum: q̃uis iurisdictione careat. ¶Ad z^m dōm ꝙ non oꝛ eū recurrere ad p̄pm sacerdotē: vt iteꝛ a pctis solutur a ꝙbus in articulo mortis absolutus est: sed vt ꝛ scat ei ꝙ est absolut⁹. nec silr oꝛ ꝙ absolut⁹ ab excōicatione ad iudicē vadat q alias absoluere potuisset absolutionē petēs: sed satisfactionē offerēs. ¶Ad 3^m dōz ꝙ baptismꝰ hz efficaciā ex ipsa scificatione māe: ⁊ iō a q̃cūq; ꝛceptus alicui ille sacr̄m recipit: sed vis sacr̄alis pnie ꝓsistit i ꝛcatione ministri: ⁊ ideo ille q̃ laico ꝓfiteť q̃uis ipleat ex pte sua est de sacr̄ali ꝓfessione: tñ sacr̄alē absolutionē ꝓsequiť: ⁊ ideo aliqd valet ei quātū ad diminutionē pene q̃ fit ꝓ ꝓfessionis meritū ⁊ penā: sed non ꝓseqūť diminutionē nē illā pene q̃ est ex vi clauiū: ⁊ iō oꝛ ꝙ iteꝛ sacerdoteať: ⁊ magis sic ꝓfessus decedēs punit post hanc vitā q̃ si fuisset sacerdoti confessus.

¶Ad .3. q. dōm ꝙ pena post remissionē culpe exigit vnā qualitas iniustitie ꝓmisse ad eq̃litatē reducať. eq̃litas quātitatē ꝓseqūť. vñ sicut ad ordiationē culpe exigit q̃ na ꝙ culpa iferať: ita exigit q̃ ꝓ tāta culpa tāta pena cum pctō inordinatū remanere non possit: q̃uis reatus ne sit diminutꝰ ꝓ ꝛritionē ⁊ ꝓfessionē ⁊ absolutionē ꝓ adhuc in fine penitēs quicūq; satisfactionem non in hac vita post hanc vitam puniať: nisi tāta fuerit ꝛritio ꝙ totaliter a pena purgeť: ꝙ q̃ñq; ꝛtigere potest. is. di. dictū ē. ¶Ad p̄m q̃ dōm ꝙ ille qui i fine vite penituit non punitur post hāc vitā: qꝛ nō satisfecit q̃n satisfacere potuit: sed qꝛ peccauit: ⁊ qꝛ satisfacere neglexit q̃n possit. vñ nō sequit ꝙ deus requirat ab hoīe vltra posse. ¶z^m dōm ꝙ iustitia assimilať mēsure: vt dicit ps̄. i. vnde sicut i diuersis terris sunt diuerse mēsure ꝛpo liū: ita ⁊ diuerse pene ꝑm iustitiam ꝓ eisdē culpis ꝛpondent: ⁊ silr pro eadē culpa grauius punit quis i purgatorio hac vita ratione alterius foꝛi: tñ illa aggrauatio ꝓpoꝛtionaliter rñdet pene: cui⁹ homo in hac vita reus erat: ⁊ hoc homo sibi imputare: qꝛ illud reseruauit sibi penā pa accipiendā. ¶Ad 3^m dōm ꝙ moꝛs naturalis ē pena sequēs oꝛigiale peccatum: vt quasi iam i naturam sa: sicut oꝛiginale peccatū: ⁊ ideo per mortē naturalē purgať aliquis de peccato actuali: sed per mortē bene potest purgari. vnde si aliquis mortem illatam ter sustineat etiā si ꝓ alys criminibus sit illata: diminutionē pene ⁊ ad liberationez a tota pena ꝑm titatem culpe ⁊ patientie ⁊ ꝛtritionis.

Ad secundum sic procedit: Uideť ꝙ pena pozalis cuius reatus post tiam manet: non taxetur ꝑm quantitatem culpe. enim ꝑm quantitatē delectationis que fuit in pec patet Apoc. 18. Quātum glorificauit se ⁊ i delitijs tum date illi toꝛmētum ⁊ luctū: sed quādoq; vbi ioꝛ delectatio est minoꝛ culpa: qꝛ peccata carnalia habent delectationis q̃ spiritualia minus habēt ꝙ ꝑm Hz ego. ergo pena non taxať ꝑm quantitatem ¶P̄. eodē mō aliqs obligať ad p̄cepta moralia ge sic i veteri: ſz i veteri lege debeť ꝓ pctis pnia. ⁊ vt. s. 7. diebus imundi eēnt. cum ergo i nouo testō natur pena septēnis ꝓ vno peccato mortali: quātitas pene non respiciat quātitatem culpe. ¶ ius est peccatum homicidij q̃ peccatū foꝛnicatio cerdote: qꝛ circūstātia que sumitur ex specie pecc gis aggrauat q̃ que sumiť ex ꝓditione persone. ꝓ homicidio imponiť septēnis penitētia: sacerdo foꝛnicatione decē annoꝛ ꝑm canones. ergo pena xatur ꝑm quātitatem culpe. ¶P̄. maximū peccatū in ipsum corpus christi ꝓmittitur: qꝛ tāto grauius cat quāto maioꝛ est in quem peccať. sed ꝓ effus guinis christi in sacrameto altaris ꝓtenti iniungitur tētia. 40. dierum vel parum amplius. ꝓ foꝛnicatio simplici iniungitur pena septēnis ꝑm canones.

flictis pene si rñdet quātitati culpe. ¶Sz ꝫ. Esaie. 27°. In mēsura ꝓ mēsuram cū abiecta fuerit iudicabo eā: q̃ quātitas iudicij punitōis peccati est ꝑm quātitatē culpe. ¶P̄. homo reducit ad equalitatē iusticie per penā iflictaꝫ: sed hoc nō esset si quātitas culpe ⁊ pene nō sibi responderet: ergo vnum alteri respondet.

¶Ulteriꝰ vr̄ q̄ penitēs ñ sit debitoꝛ maioꝛis pene q̃ illiꝰ que a sacerdote est sibi iniuncta: sacr̄m. n. semp ꝓsequitur filiū effectū: nisi sit defectꝰ ex pte recipiētis vel ex pte ꝓferētis: sed q̃ñq; iponiť minoꝛ pnia q̃ sit ꝓdigna: ⁊ nō est defectꝰ ex pte recipiētis: qꝛ paratꝰ erat oēm pniam sibi iniungi facere: nec est defectꝰ ex pte ꝓferētis sacr̄m: qꝛ ꝑm cōtā suā ⁊ discretōz talē penā taxat: q̃ vr̄ cū sacr̄m pnie sit ordinatū ꝓ pctis totaliꝛ destruēdis: ⁊ q̃tum ad penaz ⁊ q̃tuz ad culpā: ꝙ nō remaneat debitoꝛ alicui⁹ pene pnia iniuncta pacta. ¶P̄. deꝰ est ꝓnioꝛ ad remittēduz q̃ penā q̃ ad exigēdū: sed si iste sacerdos maioꝛē penā satisfactoriā iniūxisset: penitēs obligareť ad eā faciēdā: q̃ vr̄ ꝙ si insufficiēte penā iniūgat ꝙ nō exigať aliqd ampliꝰ ab eo. ¶P̄. in purgatorio aliqs grauiꝰ pūiť q̃ i hac vita: si q̃ post pactā pniam a sacerdote iniūcta adhuc manet pena purgatoꝛy: vr̄ ꝙ multū noceat sacerdos penitēti leuē pniaz iniungēdo: ⁊ ita vr̄ ꝙ sit valde piculosum ꝓfessiones audire: q̃z nō de facili possit sciri q̃titas pene debite ꝓ peccato: imo sit ipossibile: qꝛ sacerdos nō potest scire: nec q̃ quātitatem ꝛritiōis: nec q̃ quātitatē affectōis quā peccatoꝛ habuit in peccādo. ¶Sed ꝫ: ꝑm q̃titatē delicti dꝫ esse plagaꝛ modus ex p̄cepto legis: si q̃ minꝰ iponať: resiliū ab eo i purgatorio exigeť. ¶P̄. erroꝛ sacerdotis nō potest penitēti .pdesse: pdesset aūt si nō teneret ad plus q̃ sibi ꝓ erroꝛez iponit: q̃ videť ꝙ sit adhuc debitoꝛ maioꝛis pene.

¶Ulteriꝰ videť ꝙ penā satisfactoriā nō possit vn⁹ ꝓ alio explere: qꝛ ad satisfactōez meritū requiriť: sed vnus ꝓ altero nō potest mereri vel demereri: cū sit scriptū. Tu red dis vnicuiq; ſz opa sua: q̃ vn⁹ ꝓ alio nō potest satisfacere. ¶P̄. satisfactio ꝫ ꝛritiōez ⁊ ꝓfessionē diuidit: sed vnus ꝓ alio nō potest cōteri aut ꝓfiteri: q̃ nec satisfacere. ¶P̄. vnus oꝛādo ꝓ alio etiā sibi mereť: si q̃ aliquis ꝓ alio satisfacere potest satisfaciēdo ꝓ alio ꝓ se satisfacit: ⁊ ita ab eo q̃ alterno satisfacit nō exigiť alia satisfactio ꝓ peccatis ꝓpriis. ¶P̄. si vnus ꝓ alio satisfacere pōt: q̃ exquo vnus sibi suscipit debitus pene alius statiꝫ a debito liberať: q̃ si moriať postq̃ tota pena sibi debita ab alio suscepta ē statim euolabit: vel si adhuc puniať duplex pena redderť ꝓ eodē peccato. s. illius qui satisfacere icipit: ⁊ illius q̃ ponit in purgatorio. ¶Sz ꝫ. Hal. 6° dr̄. Alter alteri⁹ onera poꝛtare: q̃ videť ꝙ vnus possit onus pnie ipositc ꝓ alio suscipere. ¶P̄. charitas magis pōt apud deuꝫ q̃ apud hoīes: ſz vn⁹ potest apud hoīes ꝓ alterius amoꝛe debitus ei⁹ solucre: q̃ multo foꝛti⁹ hoc i diuio iudicio fieri potest.

¶Rñdeo dōz ad p̄am. q. ꝙ pena post dimissionē culpe exigit ad duo. s. ad debitū soluēdū: ⁊ ad remediū p̄stādū: pōt ergo taxatio pene ꝑsiderari quātū ad duo: ꝓ q̃tū ad debitus: ⁊ sic q̃titas pene radicaliꝰ rñdet quātitati culpe añq̃ de ea aliquid dimittať: ſz tñ q̃tū ꝓ p̄mū eoꝝ q̃ nata sunt remittere penaz plus remittit: ꝑm hoc ꝓ aliud minus remittēdū vel soluēdū restat: qꝛ quāto ꝓ ꝛritiōem plus de pena dimissuz ē tāto ꝓfessionē minus dimittēdū restat. secūdo quātum ad remediū vel illius q̃ peccauit vel alioꝝ: ⁊ sic q̃lz ꝓ minoꝛi peccato maioꝛ iniūgit pena: vel qꝛ peccato vnius difficilius potest resisti q̃ peccato alterius: sicut iuuenī ꝓ foꝛnicatiōe imponit maioꝛ penitētia q̃ seni: q̃uis minus peccet: vel qꝛ i vno peccatū est piculosius: sicut i sacerdote q̃ i alio: vel qꝛ multitudo magis ꝓna est ad aliud pctm̄: ⁊ ideo ꝓ penā vnius alij sunt exterrē dipena q̃ i foro penitētie quātū ad vtrūq; taxāda est, ⁊ iō nō semp ꝓ maioꝛi peccato maioꝛ pnia imponiť: sed pena purgatoꝛy solū est ad soluēdū debitū: qꝛ iam vlteriꝰ nō manet locus peccādi. ⁊ ideo illa pēa taxať solū ꝑm quātitatē peccati: ꝓsiderata tamē ꝛritiōis quātitate ⁊ ꝓfessiōe ⁊ absolutiōe: qꝛ ꝙ oia hec aliqd de pēa dimittiť. vñ etiā a sacerdote iniūgēdo satisfactiōez sūt ꝓsiderāda. ¶Ad p^m ergo dōm ꝙ i verbis illis duo tāguntur ex pte culpe. s. glorificatio ⁊ delicie: quoꝝ ꝓmū ptinet ad electōez peccātis q̃ deo resistit: scdm̄ ad delectatiōem peccati: quātuis aūt sit minoꝛ delectatio q̃ñq; i culpa maioꝛi: tñ ē ibi semp maioꝛ elatio. ⁊ ideo ratio nō procedit. ¶Ad z^m dōm ꝙ illa pēa 7. dierū nō erat expiatiua a pena debita peccato. vñ etiā si post illos dies moꝛereť i purgatorio puniretur: sed expiabat ab irregularitate a qua omnia sacrificia legalia expiabāt: nihilominꝰ tamē ceteris paribꝰ plus peccat homo in noua lege q̃ i veteri ꝓpter sanctificatiōez ampliozē qua sanctificať i baptismo: ⁊ pp bñficia dei potioꝛa humāo generi exhibita: ⁊ hoc ꝑz ex hoc qō dr̄ Hebre. 10°. Quāto putatis deteriozа mereri supplicia ⁊c. nec tamē hoc ē vlr verum ꝙ exigať ꝓ quolibz pctō mortali septēnis pnia: ſz ꝫ est quasi quedā regula cōis vt i plurib⁹ competēs: qua tamē opz dimittere ꝓsideratis diuersis peccatoꝝ circūstātijs. ¶Ad 3^m dōm ꝙ epūs vel sacerdos cū maioꝛi piculo suo ⁊ alioꝝ peccat. ⁊ iō solliciti⁹ retrahūt ipz canōes a peccato q̃ alios maioꝛē penā iniūgēdo ꝑm ꝙ est i remediuz: q̃uis q̃ñq; nō debeať tāta ex debito. vñ ⁊ i purgatorio ñ tota ab eo exigiť. ¶Ad 4^m dōm ꝙ pena illa est itelligēda quādo nolēte sacerdote hoc accidit: si enī sponte effunderet multo grauioꝛi pena dignus esset.

¶Ad z^m. q. dōm ꝙ actus ministri bonus vel malus nihil diuersificat in efficacia sacr̄oꝝ. vñ siue sacerdos discrete se habeat i iniūctiōe pnie siue nō: nihil diuersificať q̃tuz ad efficaciam absolutiōis ⁊ ꝓfessiōis ⁊ cōtritiōis. ⁊ ideo si ue discrete pniam iniūgat siue nō: semp remāet reat⁹ ad quātitatis ciusdē penaz. ⁊ ideo si eam hic nō explet ab eo in purgatorio exigeť. ¶Ad p^m q̃ dō. q̃ q̃ñq; iniūgiť penitētia minoꝛ ꝓdigno: defectus est ex pte iponētis vel ex pte recipiētis: sed q̃ñq; pōt esse sine culpa vtriusq; sic q̃ imponēs debitā diligētiā adhibz ⁊ recipiēs paratus ē ad implēdū: ⁊ ꝓpter hoc nō est icōueniēs si totaliꝰ a reatu pene nō liberet. ¶Ad z^m dōm ꝙ penitēs cui maioꝛ ꝓdigno pnia iniūcta est tenet eam explere ex sacerdotis iniūctōe qui nō solū debitū pene ꝓsiderat: sed pctō remediū adhibet. vñ post hāc vitā ñ exigiť ab eo tota: sed solū quātum sufficit ad debitū soluēdū. ¶Ad 3^m dōm ꝙ sacerdos minoꝛē cōdigno pniam iniūgēs ñ semp peccat: tuz qꝛ nō pōt determiate quātitatē pene debite cognoscere: quāuis aliquid ꝓpie ꝓsideratis regulis patrū determiare possit: tū qꝛ q̃ñq; etiā ex idustria minoꝛē pniam imponēs: plus ꝓdest penitēti q̃ noceat: qui forte magnitudie pene posz a pnia peragēda ipediri ꝓpter debilitatē virtutis ad hoc i eo de nouo recupate. ⁊ iō negligit minus dānuz vt maius euitet. ⁊ iteꝝ paulatim ꝓfortatus i eo diutius amoꝛ ad plura pnie opera pagēda ipsum icitabit ꝓpria spōte q̃ sacerdos sibi ꝑm quātitatē peccatoꝝ iniūgere potuisset.

¶Ad 3^am. q. dōm ꝙ pena satisfactoria est ad duo. s. ad solutionem debiti ⁊ ad medicinā ꝓ peccato vitādo. iquātum est ad remediū sequētis peccati: sic satisfactio vni⁹ nō ꝓdest alteri: qꝛ ex ieiūio vnius caro alterius nō domať: nec ex actibus vnius alius bñ agere ꝓsueuit: nisi ꝑm accidēs inquātū aliquis per bona opera pōt alteri mereri augmētum gr̄e que efficacissimū remediū est ad pctm̄ vitāduz: sed hoc est per modū meriti magis q̃ per modum satisfactiōis: sed quātuz ad satisfactiōez debiti vnius pōt ꝓ alio satisfacere: dūmodo sit i charitate: vt opa eius satisfactoria esse pūt: nec oꝛ ꝙ maioꝛ pēa imponať ei q̃ ꝓ altero sa-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tisfacit q̄ ꝑcipali ꝑponeret: vt quidā dicūt hac ratōe moti: qr pena ꝓpria magis satisfacit q̄ aliēa: qr pēa hz vim satisfaciēdi maxime ratōe charitatis qua hō ipsam sustinet: ⁊ qr maior charitas apparet ī hoc q̄ aligs ꝓ altero satisfacit q̄ si ipe satisfaceret. iō minor pēa regrit ī eo q̄ ꝓ altero satisfacit q̄ in ꝑcipali reqreret. vñ dr ī vitis patrū: q̄ pp charitatē vnius q̄ alteri⁹ fratris sui charitate ducti⁹ pnias fecit ꝓ pctō qō nō cōmiserat: alteri pctm qō cōmiserat dimissum est: nec exigit etiā q̄tum ad solutiōez debiti q̄ ille ꝓ quo fit satisfactio sit impotēs ad satisfaciēdū: qr etiā si ēsset potēs alio satisfaciēte pro ipo ipe a debito ītunis esset: sed hoc requirit iquātū pēa satisfactoria est ī remediū. vñ nō est pmittēdū vt aliquis ꝓ alio pniam faciat: nisi defectus aligs appareat ī penitēte vel corporalis p quē sit īcompetēs ad sustinēdū: vel spiritualis per quez nō sit ꝓmpt⁹ ad portādū penā. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm q̄ ꝑmiū eēntiale reddit �means dispōnē hoīs: qr �means capacitatē videtium erit plenitudo visiōis diuīe. ⁊ iō sicut vnus nō disponit p actū alteri⁹: ita vnus alteri nō meret ꝑmiū essentiale: nisi meritū eius habeat efficaciā ītinitaz sicut xp̄i cui⁹ merito solo pueri baptizati ad vitā eternā pueniūt: sed pēa tēporalis ꝓ pctō debita post culpe remissionē nō taxat̄ means dispositiōez eius cui debet: qr qñq̄ ille q̄ ē melior hz maioris pene reatū. ⁊ iō quātū ad pene dimissionē vnus alteri mereri pōt: ⁊ actus vni⁹ efficit alteri⁹ charitate mediāte per quā oēs vnū sumus in xp̄o. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q̄ cōtritio ordiat̄ ꝺ culpā q̄ ad dispositiōez bonitatis vel malicie hominis ptinet: ⁊ ideo ꝓ contritōez vni⁹ alius a culpa nō liberat̄. silr ꝓ cōfessionē homo se sacris ecclie subycit: nō aūt pōt vnus sacm ꝓ alio accipe: qr ī sacrō gra suscipiēti dat̄ nō alt. ⁊ ideo nō est similis rō de satisfactiōe ⁊ contritiōe ⁊ cōfessiōe. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q̄ in solutōe debiti attendit̄ q̄titas pene: sed in merito attendit̄ radix charitatis. ⁊ ideo ille q̄ ex charitate ꝓ alio meret̄ saltē merito cōgrui etiam sibi magis meret̄: nō aūt q̄ ꝓ alio satisfacit ꝓ se satisfacit: qr illa quātitas pene nō sufficit ad vtrūq̄ pctm: tamē sibi meret̄ maius quid q̄ sit dimissio pene. s. vitaz eternā. ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̄ si ipemet ad aliquā pniaz se obligasset nō ꝑus a debito esset ītunis q̄ eam soluisset. ⁊ ideo pēnā ipse patiet̄ quādiu ille satisfactōez ꝓ eo fecerit: quā si nō fecerit: tūc vterq̄ est debitor illius pene vn⁹ ꝓ cōmisso: alius ꝓ omisso. ⁊ ita nō seq̄t̄ q̄ pctm vnū bis puniat̄.

Ad tertium sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ꝑ idulgētiā nō possit aliquid remitti de pēa satisfactoria: qr sup illud zª. Ti. zᵒ. Negare seipm nō pōt: dicit glo. q̄ faccret si dicta sua nō ipleret: hz ipse dixit Deu. zᵒ. Scōm mēsuram delicti erit plagaz modus: q̄ nō pōt aliquid remitti de pēa satisfactiōis taxata ꝺm q̄titatē culpe. ¶ Ꝑ. ītēriorē nō pōt absoluere ab eo ad qō supior obligauit: sed deⁿ absoluēdo a culpa ligat ad penā tēporalē: vt dic̄ Aug. de sēo Uic. q̄ nullus homo pōt absoluere a pēa illa aligd īde dimittēdo. ¶ Ꝑ. hoc ad ptātem excellētie ptinet: vt sine sacris effect⁹ sacrōz tradat̄: sed nullus hz ptātez excellētie in sacris nisi xp̄s: cū q̄ satisfactio sit pars sacri operās ad dimissionē pene debite: vr̄ q̄ nullus homo purus possit dimittere debitū pene sine satisfactiōe. ¶ Ꝑ. potestas mīstris ecclie nō est tradita ī destructōez: hz ī edificationē: hz hoc ad destructōez ptinet si satisfactio q̄ ad vtilitatē nr̄am īducta est iquātū remediū p̄bz tollere t̄: q̄ potestas mīstroz ecclie ad B ñ se extēdit. ¶ Sz ꝺ. zª. Lor. zᵒ. Nam ⁊ ego qō donaui siquid pp vos donaui ī ꝑsona xp̄i. glo. i. ac si xp̄s donasset: hz xp̄s poterat relaxare absq̄ oī satisfactiōe penā pctī: vt pz Jo. 8º de muliere adultera: q̄ ⁊ Paulus potuit: q̄ ⁊ papa p̄t q̄ ñ ē miorīs ptāt] q̄ Paulus fuit. ¶ Ꝑ. ecclia gñalis ñ pōt errare: qr ille q̄ ī oi⁹ exaudit⁹ ē ꝑ sua reuerētia dicit Petro sup cui⁹ cōfessiōe ecclesia fundata est. Ego ꝓ te rogaui petre vt non deficiat fides tua. Luc. zzᵒ. hz ecclesia gñalis indulgētias appetit ⁊ facit: ergo indulgentie aliquid valent.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ñ valeāt tm̄ q̄tuz ꝑnūciant̄: idulgētie nō bñt effectuz nisi ex vi clauiū: hz ex vi clauiū ñ pōt bīe clauem dimittere de pena pctī nisi aliquid determinādū cōsiderata quātitate peccati ⁊ contritiōis penitētis: q̄ cū idulgētie fiāt ꝓ libito īstituētis idulgētiā: vr̄ q̄ nō valeāt tm̄ q̄tū ꝑnūciant̄. ¶ Ꝑ. ꝑ debitū pene hō a gr̄e adeptus ne retardat̄ quā sūme appetere dz: hz si idulgentie tm̄ valent q̄tū ꝑnūciant̄ ī brevi: hō ꝑ idulgētias discurrēs posset ab oi reatu tpalis pene ītunis reddi: q̄ vr̄ q̄ deberet his acgrēdis oīb⁹ alys opib⁹ dimissis hō vacare. ¶ Ꝑ. quādo dat̄ idulgētia q̄ q̄ dat auxiliū ad aliquā fabricam erigēdā tertiā ꝓtez remissiōis peccatoz ꝓsequat̄. si q̄ idulgētie tm̄ valēt q̄tum ꝑdicant̄: tūc q̄ dat vnū denariū etc. cūdo vnū ⁊ itez tertiū plenā absolutōez ab oi peccato pena ꝓsequit̄: qō vr̄ absurdū. ¶ Ꝑ. qñq̄ dat̄ hoc mō īdulgentia q̄ q̄ vadit ad aliq̄ ecclīam. 7. ānos remissiōis quat̄. si q̄ tm̄ valz idulgētia q̄tū ꝑdicat̄ ille q̄ hz dominiuz ecclīaz: vel clerici ecclesie q̄ quotidie vadūt ꝓsequi tm̄ q̄tū ille q̄ a remotis ptib⁹ venit: qō vr̄ iniustū: ⁊ iterum vt vr̄ plures illā idulgētiā ꝓseqūt in die cū plures vadūt. ¶ Ꝑ. idē vr̄ alicui remittere penā vltra iustā estimatōez q̄ remittere absq̄ cā: qr q̄tū ad hoc q̄ excedit nō recuperāt̄: hz ille q̄ facit idulgētiā nō posset remittere absq̄ penā ī toto vel ī parte alicui: vt si papa diceret alicui. ego remitto tibi oēm penaz tibi debitā ꝓ peccato: q̄ vr̄ q̄ nō possit aliqd dimittere vltra iustā estimatōez: hz idulgētie plerūq̄ ꝑdicant̄ vltra iustā estimatiōem: q̄ nō tm̄ valent q̄tū ꝑdicant̄. ¶ Sz ꝺ. Job. iꝯ. Nūquid deus idiget nr̄a medacio: vt loquamur ꝓ eo dolos: q̄ ecclia ꝑdicāda idulgētias ñ mētit̄: ⁊ ita tm̄ valēt q̄tū ꝑdicant̄. ¶ Ꝑ. Leoiꝯ dicit aplus. Si inanis est ꝑdicatio nr̄a inanis est ⁊ fides nostra: q̄ quicūq̄ in ꝑdicatiōe falsum dicit fidē q̄m non est in se euacuat: ⁊ ita mortaliter peccat: si ergo nō tm̄ valent idulgentie quātum ꝑdicant̄: omnes mortaliter peccāt idulgētiam ꝑdicātes: qō est absurdum.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ꝓ tpali subsidio ñ debeat fieri idulgētia: qr remissio peccatoz ē quoddā ſpuale: hz dare ſpuale ꝓ tpali est simonia: q̄ hoc fieri nō dz. ¶ Ꝑ. ſpualia subsidia sunt magis necessaria q̄ tpalia: hz ꝓ ſpualib⁹ subsidia non vident̄ fieri idulgentie: q̄ multo minus ꝓ tpalib⁹ fieri debent. ¶ Sz ꝺ. est cōis ecclesie cōsuetudo q̄ ꝓ pegrinis nibus ⁊ elemosynis faciendis idulgentias facit.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑm. q. q̄ ab oi⁹ ꝓcedit idulgētias aliquid valere: qr impiū esset dicere q̄ ecclia aligd vane faceret: hz gdā dicūt q̄ ñ valent ad absoluēdū a reatu pene quā qs ī purgatorio ꝺm iudiciū dei meret̄: hz valēt ad absolutōez ab obligatōe qua sacerdos obligauit penitētem ad penā aliq̄: vel ad quā etiā ordinat̄ ex canonū statutis. Sz hec opio nō vr̄ vera: ꝓmo qr est expssa ꝺ puilegio ꝓtro datū: vt qō ī terra remitteret: ⁊ ī celo remitteret. ꝑ remissio q̄ fit q̄tū ad foz ecclesie: valet etiā q̄tū ad foz dei: ⁊ ꝓterea ecclia hō idulgentias faciēs magis diminueret q̄ adiuuaret: qr remitteret ad grauiores penas. s. purgatoz⁹ absoluēdo a penitētys iniūctis. Et iō alr̄ dōm q̄ valent: ⁊ quātū ad foz ecclie: ⁊ quātuz ad iudiciū dei remissionē pene residue post ꝓtritiōez ⁊ absolutōez ꝑ confessionem: siue sit iniūcta siue nō. rō aūt q̄re valere ꝓt vnitas corꝑis mystici ī qua multū opibus pnie superuenerūt ad mēsurā debitoz suoz: ⁊ multas etiā tribulationes iniuste sustinuerūt patiēter p q̄s multitudo peccatoz poterat expiari si eis deberet: quoz meritorum tāta copia q̄ omnez penā debitam nūc venientib⁹ excedit: ꝑcipue pp meritū xp̄i: qō ⁊ si ī sacris opat̄ nō tm̄ efficiūt in sacris iclūdit: hz sua īfinitate efficaciā sacrōz excedit. ꝺcīt. ꝺcīm est aūt. s. q̄ vnus ꝓ alio satisfacere pōt: sci aūt in qb⁹ supabūdātia opez satisfactōis iuenit̄: nō determinate ꝓ isto q̄ remissiōe idiget hō opa fecerūt: alias absq̄ oī indulgētia remissionē ꝓsequeret̄: hz cōiter ꝓ tota ecclīa: sic apls dic̄t se ꝑ ipe ea q̄ desunt passiōi xp̄i in corꝑe suo ꝓ ecclesia ad quaz scribit̄. zª. Lor. ꝑº. Et sic ꝑdicta merita sunt cōia tot⁹ ecclie. ea aūt q̄ sunt cōia multitudis alic⁹ distribuunt̄ singulis de multitudie ꝺm arbitriū ei⁹ q̄ multitudinē pest. vñ sic aliquis ꝓsequeret̄ remissionez pene si ali⁹ ꝓ eo satisfeciss̄et: ita si ei satisfactio alteri⁹ sibi ꝓ eu⁹ q̄ pōt distribuat̄. ¶ Ad ꝑº q̄ dōm q̄ remissio que ꝑ idulgētias fit nō tollit q̄titatē pene ad culpā: qr ꝓ culpa vnius aliusꝙ pōe penā sustinuit: vt dc̄m est. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q̄ iste q̄ idulgētias suscipit nō absoluit̄ simplr loq̄ndo a debito pene: hz dat̄ sibi: vñ debitū soluat. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q̄ effectus sacrālis absolutōis est dimiutio reat⁹: ⁊ ꝺ effect⁹ ñ inducit̄ ꝑ idulgētias: hz ꝓ eo facies idulgētias soluit penā quā debebat de ecclie cōi⁹ bonis: vt ex dictis pz. ¶ Ad 4.ᵐ dōz q̄ maī remediū p̄bet ꝺ pctā ex gra q̄ ex assuetudine nr̄oz opez: ⁊ qr ex affectu quē accipiēs idulgētiā cōcipit ad cām ꝓ q̄ idulgētia dat̄ ad gram disponit̄. iō etiaz ꝑ idulgētias remediū ad pctā vitāda dat̄: ⁊ ita nō ē in destructiōez idulgētias dare: nisi inordinate dent̄: tm̄ cōsulendum est eis qui idulgētiam ꝓsequunt̄ ne ꝓp hoc ab operibus pnie iniūctis abstineāt: vt etiā ex his remediū consequant̄ quātus a debito pene essent īmunes: ⁊ ꝑcipue: quia q̄q̄ sunt plurium debitoz⁹ q̄ credant.

¶ Ad zᵐ. q. dōm q̄ circa hoc ē multiplex opīo: qdā. n. dicūt q̄ hō idulgētie nō tm̄ valēt q̄tum ꝑdicant̄. hz vnicuiq̄ tm̄ valēt q̄tuz fides ⁊ deuotio sua exigit: hz dicūt q̄ ecclesia ad hoc ita ꝓnūciat vt q̄dā pia fraude hoīes ad bn̄ faciēdū alliciat: sic mater q̄ ꝓmittens filio pomū ipm ad ābulādū ꝓuocat. Sz B vr̄ valde piculosuz dicere: sic̄ enī dic̄ Aug. ī epla ad Piero. Si ī sacra scriptura deprehēdit aligd falsitatis: iā robur auctatis sacre scripture pit. ⁊ silr si ī ꝑdicatōe ecclie aliq̄ falsitas deprēderet̄ ñ essent documēta ecclie alic⁹ auct] ad robozādū fidē. Et iō aly dixer̄t q̄ valēt q̄tū ꝑnūciant̄ ꝺm iustā estimatiōez: nō tm̄ dātis idulgētiā q̄ minus forte estimat q̄ dat: aut ꝺm estimatiōnē recipientis q̄ nimis paz estimare posset q̄ dat̄: sed ꝺm estimatōez q̄ iusta ē ꝺm iudiciū bonoz pēsata ꝓ ditōe ꝑsone ⁊ vtilitate ⁊ necītate ecclie: qr vno tpe ecclia plus indiget q̄ alio. Sz hec ēt opio nō pōt stare vt vr̄: ꝓmo qr hz B idulgētie ñ valerēt ad remissionē: hz magis ad cōmutatiōnē quādā: ⁊ ꝑterea ꝑdicatio ecclie a mēdacio ñ excusaret̄: cū qñq̄ idulgētia ꝑdicet longe maioz q̄ iusta estimatio posit regrere oīb⁹ ꝑdictis ꝓditiōib⁹ pēsatis: sic̄ qñ papa dat idulgētiā q̄ q̄ vadit ad vnā ecclīaz bēat. 7. ānos ō idulgētia: cuiusmodi etiā idulgētie a beato Greg. ī statiōibus rome īstitute sūt. Et iō aly dicūt q̄ q̄titas remissiōis in idulgētys ñ ē mēsurāda hz deuotōez tm̄ suscipiētis vt ꝓma opio dicebat: neq; ꝺm quātitatē eius q̄ dat sic̄ dicebat scōa: hz ꝺm cām ꝓ qua idulgētia dat̄: ex qua reputat̄ dign⁹ vt talē idulgētiā ꝓsequat̄. vñ ꝺm q̄ accedit ad cāz illā ꝺm hoc cōsequit̄ remissionē idulgētie: vt ī toto vel in ꝑte. Sz hoc ⁊ez ñ pōt saluare ꝓsuetudinē ecclie q̄ ī terdū maioze ꝓ eade cā ī terdū minoze idulgētiā ponit: sic̄ rebꝰ eodē mō se bñtibus: qñq̄ dat̄ vn⁹ ānus visitātibus ecclesiaz vnā: qñq̄. 40. dies: put graz papa facere voluerit indulgentiā ꝓstituens. vñ quātitas remissiōis nō est mēsurāda ex cā q̄ facit idulgētia dignū. Et ideo alr̄ dōz q̄ q̄titas effect⁹ ꝓsequit̄ quātitatē sue cause: causa aūt remissionis pene in idulgentys nō ē nisi abūdātia meritoz ecclesie q̄ se bz sufficienter ad totā penā exꝑiādā: nō aūt causa remissiōis effectiua est vel deuotio aut labor aut datū recipientis: aut cā ꝑ qua fit idulgentia. vñ nō oz ad aliqō bonum ꝓportiōare q̄titatē remissiōis: hz ad merita ecclie q̄ semꝑ supabūdāt. ⁊ ideo ꝺm q̄ applicant̄ ad istū ꝺm B remissionē ꝓsequit̄. ad hoc aūt q̄ applicent̄ isti regrit̄ auctoritas dispēsandi hō thesauz ⁊ vnio eius cui dispensat̄ ad eū q̄ merebat̄: qō est ꝑ charitatē. ⁊ rō dispēsatōis ꝺm quā saltē ītentio illoz q̄ opa meritoria fecerūt: fecerūt enīz ad bonoz dei ⁊ vtilitatem ecclie in gñali. vñ q̄cūq̄ causa assit q̄ ī vtilitatē ecclie vergat ⁊ bonorem dei sufficies est rō idulgētias faciendi. Et ideo scōm alios dōm q̄ idulgētie simplr tm̄ valent q̄tum ꝑdicat̄: dūmodo ex ꝑte ditis sit auctoritas: ex ꝑte recipientis charitas: ex ꝑte cāe pietas: q̄ ꝓzehēdit bonoz dei ⁊ ꝓximi vtilitatem: nec ī hoc nimis fit magnū foz de misericordia dei vt gdam dicūt: nec iusticie dīne derogat̄: qr nihil ō pena dimittit̄: hz vni⁹ pena alteri cōputat̄. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm q̄ clauis sicut supra dc̄m est: est duplex. s. ordis ⁊ iurisdictiōis: clauis ordis sacramētale q̄ddā est: ⁊ qr sacrōz effectus nō sunt determinati ab hoīe sed a deo. ideo nō pōt taxare sacerdos q̄tuz ꝑ clauē ordis in foro ꝓfessiōis de pena debita dimittat: hz tm̄ dimittit̄ quātum deꝰ ordiauit. Sz clauis iurisdictōis nō est q̄d sacrale: ⁊ effectus eiꝰ arbitrio hoīs subiacet. ⁊ hꝰ clauis effectus est remissio q̄ est ꝑ idulgētias cū nō ptieat ad dispēsatōez sacrōz talis remissio: sed ad dispensatiōez bonoz cōiuz ecclie. ⁊ iō etiā legati nō sacerdotes idulgētias facere pñt. vñ ī arbitrio dātis idulgētiam est taxare quātū ꝑ idulgentiā de pena remittat̄. si tm̄ ordiate remittat: ita q̄ hoīes quasi ꝓ nihilo ab opib⁹ pnie revocent̄: peccat faciens tales idulgentias: nihilominꝰ gs plenā indulgentiā ꝓsequit̄. ¶ Ad ꝛᵐ dōz q̄ q̄tuis hō idulgentie multum valēt ad remissionem pene: tm̄ alia opa satisfactiōis sunt magis meritoria respcū ꝺmų eēntialis q̄ in īfinituz melius est q̄ dimissio pene ꝑ alis. ¶ Ad ꝛᵐ dōz q̄ q̄n dat̄ idulgentia ī determiate: qui dat auxiliū ad fabricam ecclie: ītelligit̄ tale auxiliū q̄ sit ꝓueniens ei qui auxiliuz dat: ⁊ ꝺm hoc plus vel minus de idulgētia ꝓsequit̄. vñ ēt aliquis pauꝑ dans vnū denariū ꝓsequit̄ totā idulgentiaz nō aūt diues: quē nō decet ad opus tam piū ⁊ fructuosuz ita paz dare: sic̄ nō diceret̄ rex alicui hoi auxiliū facere si ei obolū daret ¶ Ad 4.ᵐ dōm q̄ ille q̄ est vicinus ecclie ⁊ etiā sacerdotes ⁊ clerici ꝓsequunt̄ tātam idulgentiā sic̄ illi q̄ venirēt a mille dietis: qr remissio nō ꝓportōat̄ laborī vt dc̄m est: hz meritis q̄ dispensant̄: vt dc̄m est: sed ille q̄ plus laborauit plus de merito acgreret: hz hoc ītelligēdū q̄ ī dist̄cte idulgentia dat̄: q̄ñq̄. n. distinguit̄ sicut papa in gñalib⁹ absolutiōib⁹ illis q̄ trāseūt mare dat. 5. ānos: alys q̄ trāseūt mōtes tres: alys vnū: nec tm̄ quotiēscūq̄ vadit ifra tps idulgentie totiens eā ꝓsequit̄: q̄ñq̄ aūt ad determiatū tps dat̄: vt cū dr q̄cūq̄ vadit ad ecclīam talē vsq̄ ad tale tps bēat tm̄ de idulgentia ītelligit̄ semel tm̄: hz si ī aliq̄ ecclia sit idulgētia pennis: sic̄ ī ecclia bti Petri. 40. diez: tūc quotiens vadit aliqs totiens idulgentiā ꝓseqūt. ¶ Ad 5ᵐ dōm q̄ cā nō requirit̄ ad hoc q̄ ꝺm eaz debeat mensurari remissio pene: hz ad hoc q̄ ītentio illoz: quoz merita cōicant̄ ad ipm ꝑuenire possint: bonū aūt vni⁹ cōtinuat̄ alteri duplr. Uno mō ꝑ charitatē: ⁊ sic etiā sine indulgentys aligs est oium bonoz participes que fiūt si in charitate sit. Alio modo ꝑ ītentiōez facientis. ⁊ sic ꝓ idulgentias si causa legitima assit pōt ītentio illius q̄ ꝓ vtilitate ecclesie opatus est ad istum ꝓtinuari.

¶ Ad ꝛᵐ. q. dōm q̄ tpalia ad ſpualia ordinant̄: qr pp ſpualia tpalib⁹ vti debemus. ⁊ ideo ꝓ tpalib⁹ simplr ñ pōt fieri idulgentia: hz ꝓ tpalib⁹ ordinatis ad ſpualia: sic̄ repssio inimicoz ecclie q̄ pacem ecclie pturbant: sicut ꝓstructio ecclesiaz ⁊ pontiū: ⁊ aliaz elemosynaz. Et ꝑ hoc pz q̄ nō fit ibi simonia: qr nō dat̄ ſpirituale ꝓ tpali: hz ꝓ spirituali.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Uñ ꝑz solo ad ꝑm. ¶ Ad 2m dom ꝙ etiã ꝑ pure spũalib⁹ pot fieri idulgẽtia: ⁊ fit qñq; sic̃ gcñq; ozat ꝓ rege Frãcie bz. io. dies de idulgẽtia a papa Inno. 4°. Et silr crucẽ pdicãtib⁹ dar qñq; eadẽ idulgẽtia q̃ crucẽ accipiẽtib⁹.

Ad quartuz sic pcedit: vr ꝙ glibz sacerdos parochialis possit indulgẽtiaz facere: idulgentia. n. bz efficaciã ex meritoꝝ ecclie abũdãtia: sed nõ est aliq̃ ogregatio in q̃ nõ sit aliq̃ abũdãtia meritoꝝ: g̃ glibz sacerdos ꝑt facere idulgẽtiã si hẽat plebẽ subiectã. ⁊ silr glibz sacerdos plat⁹. ¶ Ꝑ. platus glibz gerit psonã toti⁹ multitudis: sicut vn⁹ bõ gerit psonã suã: ſz glibz pot alteri cõicare bona sua ꝓ altero satisfaciẽdo: g̃ ⁊ plat⁹ pot cõicare bona multitudis sibi ꝓmisse: ⁊ sic vr ꝙ possit idulgẽtias facere. ¶ Sz ꝺ. min⁹ ẽ excõicare q̃ idulgentias facere: ſz b nõ pot sacerdos prochialis: g̃ nec illud.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ diaconus nõ possit idulgentias facere vel ali⁹ nisi sacerdos: qz remissio pctoꝝ est effect⁹ clauiũ: ſz ñ bz claues nisi solus sacerdos: g̃ ipse solus pot idulgentias facere. ¶ Ꝑ. plenioꝝ remissio pene ẽ in idulgentys q̃ in foro pniali: ſz hoc nõ pot nisi sacerdos: g̃ nec illud. ¶ Sz ꝺ. eidẽ ꝓfert dispẽsatio thesauri ecclie cui cõmittit regimẽ ecclie: sed hoc cõmittit q̃ nõ sacerdoti: g̃ pot idulgentias facere. nã ex dispẽsatõe thesauri ecclie efficaciã hñt.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ ẽt eps ñ possit facere idulgentiã: qz thesaurus ecclie cõis est toti ecclie: ſz id qõ est cõe toti ecclie nõ pot dispẽsari nisi ꝑ illuz g toti ecclie pest: g̃ solus papa pot idulgẽtias facere. ¶ Ꝑ. nullus pot remittere penas a iure determiatas nisi ille q bz ptãtem ius ꝓdendi: sed pene satisfactorie sunt ꝓ pctis determiate in iure: g̃ remittere hꝺ penas pot solus papa qui est cõditoꝝ iuris. ¶ Sz ꝺ est ꝓsuetudo ecclie fm quã epi dant idulgentiam.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ ille q ẽ in pctõ mortali nõ possit facere idulgẽtias: qz riuus cui fons nõ influit nihil ꝑfluere pot: ſz plato i pctõ mortali exñti nõ influit fons gre. ſ. spũssancti: g̃ ñ pot i alios ꝓfluere faciẽdo idulgẽtias. ¶ Ꝑ. mai⁹ est facere idulgẽtiã q̃ recipe: ſz ille q ẽ i pctõ mortali ñ recipit: vt dicẽt: g̃ nec facere pot. ¶ Sz ꝺ. qz idulgẽtie fiũt ꝓ ptãtem plat⁹ ecclie tradit̃: ſz pctũ mortale ñ tollit ptãtẽ: ſz bõitatẽ: g̃ pot aligs i pctõ mortali exñs facere idulgẽtias.

¶ Rñdeo dom ad ꝑmaz. q. ꝙ idulgẽtie effectũ hñt fm ꝙ opa satisfactoria vni⁹ alteri ꝓdunt̃: ñ solũ ex vi charitatis: ſz ex itẽtõe opãtis aliquo⁹ directa ad ipz: ſz itẽtio alterius pot ad alteꝝ dirigi triplr: aut i spãli: aut i gñali: aut in singulari: i singulari gdẽ: sic̃ cũ gs ꝙ alio satisfacit ꝺtermiate: ⁊ sic glibz pot alteri sua opa cõicare. Jn spãli aũt sic cũ gs ozat ꝓ ogregatiõe sua ⁊ familiarib⁹ ⁊ bñfactoꝛib⁹: ⁊ ad b ordinat ẽt sua opa satisfactoria: ⁊ sic ille g ogregatõi pest pot opa illa alu cõicare applicãdo itẽtõez illoꝝ q̃ sũt de ogregatõe sua ad hũc determiate: ſz i gñali: sicut cũ gs opa sua ordiat ad bonũ ecclie i gñali: ⁊ sic ille q pest ecclie gñalr pot opa illa cõicare applicãdo itẽtiõez suã ad hũc vel ad illũ: ⁊ qz hõ ẽ ps ogregatõis: ⁊ ogregatio ẽ ps ecclie. iõ i itentõe ꝑuati boni icludit̃ itentio boni ogregationis ⁊ boni toti⁹ ecclie. ⁊ iõ ille q pest ecclie pot cõicare ea q̃ sunt ogregatiõis ⁊ h⁹ bois: ⁊ ille q pest ogregationi ea q̃ sũt h⁹ bois: ſz ñ ꝙuertit̃: ſz neq; ꝑma cõicatio neq; secũda idulgentia ꝺr: ſz solũ 3ª pp duo. ꝑmo qz p illas cõicatiões q̃uis homo soluat̃ a reatu pene q̃tũ ad deũ: tñ nõ soluit̃ a debito faciẽdi satisfactionẽ iniũctaz ad quã obligat⁹ est ex ꝓcepto ecclie: ſz p tertiã cõicationẽ hõ etiaz ab hoc debito absoluit̃. scõo qz i vna psona vel i vna ogregatiõe nõ est ideficiẽtia meritoꝝ: vt sibi i oib⁹ alys valere possint. vñ iste ñ absoluit̃ a pena debita ꝓ tota: nisi tñ determiate ꝓ eo fiat q̃tũ debebat̃: ſz in eccl'ia tota ẽ ideficiẽtia meritoꝝ ꝓcipue pp meritũ xpi. ⁊ ideo solus ille q ꝓficit ecclie potest idulgentiã facere: ſz cũ eccl'ia sit ogregatio fideliuz: ogregatio aũt hoiũ sit duplex. ſ. iconomica: ve[illegible] sunt de vna familia: ⁊ politica: sicut illi qui sũt de vno populo ecclesia similat̃ ogregationi politice: qz ipe populus ecclia ꝺr: ſz ꝙuent⁹ diuersi vel prochie i vna dioceſi similant̃ ogregatõi i diuersis familys vel i diuersis officijs: ⁊ iõ solus eps ꝓprie platus ecclie ꝺr. ⁊ ideo ipse solus quasi spõsus anulũ ecclie recipit. ⁊ iõ solus ipe bz plenã pẽnaz in dispẽsatiõe sacroꝝ. ⁊ iurisdictionẽ in foro causaꝝ: quasi psona publica. alu aũt fm ꝙ ab eo eis cõmittit̃: sed sacerdotes q plebib⁹ ꝑficiunt̃ ñ sũt simplr plati: ſz q̃st. coadiutores. vñ in ꝺsecratione sacerdotũ eps dicit. quãto fragiliores sumus tãto magis bis auxilys idigemus: ⁊ pp hoc ꝺ nõ oĩa sacra dispensant. vñ sacerdotes prochiales vel abbates aut alu h⁹ plati non possunt h⁹ idulgẽtias facere. ꝙ per hoc ꝑz solutio ab obiecta.

¶ Ad zam. q. dom ꝙ ptãs faciẽdi indulgẽtias sequit̃ iurisdictionẽ: vt. ſ. ꝺcñ fuit: ⁊ qz diaconi ⁊ alu non sacerdotes pñt hre iurisdictionẽ: vel ꝓmissa: sic̃ legati: vel ordinarii: sic̃ electi. ideo pñt idulgentias facere etiã nõ sacerdotes: q̃uis non possint absoluere in foro pniali: qõ est ordinis.

¶ Et p hoc ꝑz solutio ad obiecta: idulgentias. n. facere pertinet ad clauẽ iurisdictionis non ad clauẽ ordis.

¶ Ad 3am. q. dom ꝙ papa bz plenitudinẽ pontificalis potestatis: q̃si rex in regno: ſz epi assumunt̃ in ptẽ sollicitudinis q̃si iudices singulis ciuitatib⁹ ꝓpositi: pp qõ etiã solos eos in suis lr'is fratres vocat: reliquos aũt oes vocat filios. ⁊ iõ ptãs faciendi idulgentias plene resident in papa: qz pot facere qõ vult: cã tñ expẽte legitima: ſz in epis est tanta fm ordinationẽ pape. ⁊ ideo pñt facere fm ꝙ eis taxatũ est: nõ ampli⁹.

¶ Et p hoc ꝑz solo ad obiecta.

¶ Ad 4am. q. dom ꝙ facere indulgentias ptinet ad iurisdictionẽ: ſz p pctũ hõ nõ amittit iurisdictionez. ⁊ ideo idulgentie eque valent si fiãt ab eo qui est in peccato mortali sicut si fierent ab eo qui est sanctissimus: cum non remittat penaz ex vi suozum meritozum: sed ex vi meritoꝝ ꝺcondituꝝ in thesauris ecclesie. ¶ Ad ꝑm ꝙ dom ꝙ ille platus in peccato mortali idulgẽtias faciens nõ ꝑfruit aliquid de suo. ⁊ ideo nõ requirit̃ ꝙ influxuz recipiat a fonte ad hoc ꝙ eius idulgentie valeãt. ¶ Ad zm dom ꝙ minus est facere indulgentias q̃ recipe quãtum ad principium: sed est minus quãtum ad ꝓpriam vtilitatem.

Ad quintum sic pcedit: vr ꝙ idulgẽtia valeat expẽtibus in pctõ mortali: ꝙ aliquis pot alteri mereri etiã in peccato mortali exñti ⁊ multa alia bona: sed indulgentie hñt efficaciã ex hoc ꝙ merita sanctoꝝ applicant̃ ad istũ: g̃ hñt effectuz in illo q sunt in peccato mortali. ¶ Ꝑ. vbi est maioꝛ idigentia magis bz locũ misericordia: ſz ille qui est in peccato mortali maxime idiget: g̃ ei maxima ꝺz fieri misericordia ꝑ idulgentias. ¶ Sz ꝺ: mẽbꝝ mortuũ nõ suscipit influentiam ex alys membris viuis: sed ille qui est in peccato mortali est quasi membꝝ mortuum: g̃ ꝑ idulgentias non suscipit influentiam ex meritis viuoꝝ membroꝝ.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ idulgentie nõ valeãt religiosis: non. n. debet eis supplere ex quoꝝ superabũdantia alys supplet̃: sed ex supabũdãtia opeꝝ satisfactiõis q̃ sunt in religiosis alys supplet̃ ꝑ idulgentias: g̃ eis nõ competit ꝑ idulgentias suppleri. ¶ Ꝑ. in ecclesia nõ ꝺz aliquid fieri qõ indecat religiõis dissoloñ: ſz si religiosis idulgẽtie ꝓfferent̃ eẽt occasio dissoloñis disciplie regl'aris: qz religiosi nimis vagarent̃ ꝑ h⁹ idulgentias ⁊ penas sibi ꝑpositas in capitulo negligerẽt: g̃ religiosis nõ ꝓsunt. ¶ Sed ꝺ: nullus ex hoc debet importat dãnũ: ſz religio bonũ est: g̃ religiosi nõ consequunt̃ hoc dãnũ vt eis indulgentie non valeant.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ ei qui nõ facit hoc ꝑ quo indulgentia detur possit q̃q; indulgentia dari: qz ei g non potest operari vtilitatẽ ecclie ⁊ in honorẽ dei vergat: prelatus aũt cui cura ecclie vtilitatis ꝓpagatiõe ⁊ honoris diuini ꝓpagandi est cõmissa nõ bz causam: vt seipm ad hoc ꝓuocet'. ⁊ ideo nõ pot facere idulgẽtiã sibi tñ: sed pot vti idulgẽtia quã ꝑ alys facit: qz alys subest cã faciẽdi. ¶ Ad ꝑm g dom ꝙ actũ iurisdictiõis nõ pot aliquis in seipm exercere: ſz eis q̃ auctoritate iurisdictiõis dãtur alys: pot etiã platus vti tam in tẽpozalib⁹ q̃ in spũalibus: sicut etiã sacerdos sibi eucharistiã accipit quã alys dat: ⁊ ita etiã eps potest accipere sibi suffragia ecclie q̃ alys dispẽsat: quozum effectus imediatus est remissio pene ꝑ idulgẽtias: ⁊ nõ iurisdictionis. ¶ Ad zm pz solo ex dictis. ¶ Ad 3m dom ꝙ excõicatio ꝓferr̃ ꝑ modũ ſnie quã nullus in seipsũz ferre pot: eo ꝙ in iudicio nõ pot idẽ esse iudex ⁊ reus: idulgẽtia aũt nõ per modũ sentẽtie dat̃: sed ꝑ modũ dispẽsatiõis cuiusdaz quã homo potest facere ad seipsum.

¶ Bene certũ: logr̃ de certitudie ꝓiecture nõ de certitudine scie: qz nemo scit vtrũ sit digñ⁹ odio vel amoꝛe. Ecclesiastes. 9°. ¶ Arbitrꝝ libertatẽ q̃rit. i. liberã electiõez: vt ſ. hõ nõ ꝺmittat pctñ: qz iã nõ pot peccare: sed qz ñ vult deũ offendere etiã si posset: qz ẽt ꝛ tarde penitẽtib⁹ q̃ñq; cõtingit: vt dcñ ẽ. ¶ Dozrẽdũ est icidere i manꝰ ꝛc. vez est q̃tum ad statũ future vite: vbi bz locuz ꝑncipalr iusticia: qz i hac vita vbi est loc⁹ mie vez ẽ: qõ dr z°. Re. vlti. Meli⁹ est mihi icidere in manꝰ dei q̃ i manꝰ hois. ¶ Si. n. semp viueret semp peccaret. i. semp in pctõ pmaneret: qz de se nõ posset a peccato liberari cũ sit spũs vadẽs ⁊ ñ rediẽs: nõ ꝙ semp actũ pcti exerceret. ¶ Statiz vt quersus fuit padiſuz igredi meruit: hoc ñ est itelligẽdũ de terrestri: vt gdã dicũt: qz passio xpi ñ reducit ad illuz paradisum: ſz ad celestẽ: quigdẽ paradisus pot accipi duplr. ſ. ſz gloziã fruitiõis: ⁊ sic statiz moziẽs in padiso fuit vel q̃tuz ad locũ glozie quenientẽ: ⁊ sic nullus itrauit añ ascensionem. ¶ Nõ est imponenda in articulo mortis pnia: ſz in notescẽda: qz p hoc ꝙ imponit̃ aliqua pnia alicui: obligat̃ ad illã faciẽdã: nullus aũt ꝺz ad aligd obligari: qõ nõ pot facere: ſz ẽ inotescẽda: vt ꝓcuret p amicos ⁊ elemosynas expiari: ⁊ vt eius ꝓlẽde ꝓpositũ hẽat si euadat: tñ ẽ confortãdus ex diuina misericordia ne i desp̃atiõem cadat.

¶ Nõ. n. ꝺz ꝑ byter ꝛc. hoc itelligẽdũ ẽ de ligato ab epo excõicatoez: vel de agẽte pniaz solẽnẽ. ¶ Puellaꝝ ꝺsecratio p ꝑbm fieri valeat ꝺsulto epo: hoc ñ ẽ de iure cõi: qz solis epis ꝙ sũt vice spõsi gerẽtes ꝺpetit desp̃sari vni viro vginẽ castã exhibere xpo: vñ mõ ñ bz locũ: ſz fuit ex aliqua dispẽsatione factũ in aliquo loco: vel loquit̃ ꝺ bñdictiõe viduaꝝ que per ꝓcr byteros fieri valet.

¶ De peccatis que post hanc vitam dimittuntur. ¶ Distin. XXI. a

Solet etiã queri vtꝝ post hãc vitã aliqua pctã remittant̃. Qz aliqua post hãc vitã remittant̃ xps ondit in euãgelio: vbi ait. Qui peccauerit in spm̃scm̃ nõ remittet̃ ei neq; in hoc seculo: neq; in futuro. Ex quo dat̃ itelligi: sic̃ sancti doctoꝛes tradũt: ꝙ quedã pctã i futuro dimittent̃. Quedã. n. culpe in hoc seculo relaxant̃: q̃dã vero pene etiã in futuro: q̃ qdez post mortẽ granãt: sed dimittunt̃ si digni sunt: si bonis actib⁹ i hac vita meruerũt vt dimittat̃ eis. De illis etiã q edificãt lignũ: fenũ: stipulã: dic̃ Augu. ꝙ ignẽ tribulatõis trãsitorie inueniẽt cremabilia edificia q̃ secũ portauerũt cremãtẽ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ait eni sic. Post isti⁹ sane cozporis mortē donec de igne purgatorio veniat ad diē dānatōis ꝛ remuneratōis: si hoc rēporis interuallo spūs defunctoꝝ q edificauerūt lignū: fenuz: stipulā: huiusmodi ignē dicant ꝓpeti: quē alī ñ sentiūt qui huiusmodi edificia portauerunt vt iueniāt ignē trāsitorie tribulōnis venialia ꝛcremantē: nō redarguo: qz fortā vez ē. Sed qz dicit̄ saluus erit: quasi p ignē: cōtēnit̄ ille ignis. Grauior tñ erit ignis ille: q̄z quicqd pōt homo pati in hac vita. Hic apte insinuat̄ q illi qui edificāt: lignū: fenū: stipulā: q̄dā cremabilia edificia. i. venialia pcta secum portant: q̄ in igne emendatorio cremant̄. Añ constat quedaz venialia peccata post banc vitam deleri.

¶ Oz alī citius alī tardi⁹ purgant̄ in igne. b

In illo āt igne purgatorio: alī tardi⁹: alī citius purgant̄ ꝑm q ista ꝑcuntia magis vel min⁹ amauerūt. Añ Aug. Post hāc vitā icredibile nō ē: nonnullos fideles p ignē quēdaz purgatorii: q̄to magis minus ue bona pereūtia dilexerūt: tāto tardi⁹ citiusq saluari. Añ nō frustra illa tria distinxit aplūs. lignū: fenū: stipulā: q̄ illi edificant: q ꝛ si aliena nō rapiūt: reb⁹ tñ ifirmitati cōcessis aliqua dilectōe inherēt. Qui ꝑm suos amandi modos vel diutius vt lignū: vel minus: vt fenū vl̄ minimū: vt stipulā: ignē sustinebūt. Qui vero supedificāt auz: argētū: lapidē ꝑciosum. de vtroq ꝫ igne securi sunt: nō soluz de illo eterno: q cruciaturus ē ipios i eternū: sed ēt de illo emēdatorio quo purgabunt̄ q̄dā saluādi.

¶ Oppositio. c

Hic obīci pōt: si per lignum: fenuz: stipulā venialia itelligūt peccata: ꝛ nullus adeo pfectus est q venialr nō peccet. Ergo q edificant: auz: argentuz: lapidem ꝑciosum: edificāt etiā lignū: fenū: stipulā: ergo p ignez trāsibūt. Ad q̄ dicimus: qz nō ois qui venialr peccat: lignū: fenū: stipulā edificat: sic ecōuerso. nō ois qui cōtemplat̄ deuz: ꝛ diligit ꝓximū ꝛ opa bona fac̄: edificat auz: argētū: lapidē ꝑciosum: ꝛ tñ in auro itelligit̄ ꝓtemplatio dei: in argento dilectio ꝓximi: in lapide ꝑcioso bona opa. Sz illi q edificant lignū: fenū: stipulam: deū ꝓtemplant̄ ꝛ ꝓximū diligunt: ꝛ opa bona faciūt: nec tñ edificāt auz: argētū lapidez ꝑciosum. Hec. n. edificat qui sic illa tria fac̄: vt cogitet q̄ sunt dei: ꝛ quō placeat deo: nō mundo. Lignū vo ꝛ fenū: ꝛ stipula: accipi pñt seculariū rez quāuis licite cōcessaz tales cupiditates: vt amitti sine animi doloze non possint. Hec ergo edificat is q cogitat q̄ mundi sunt: ꝛ quō placeat mundo q circa diuitias suas quodāmodo carnali affectu tenet: ꝛ tñ ex eis multa bñficia fac: nec ꝓ eis aliquid fraudis vel rapine molit̄. Ex eis ergo pz q nō idē bō fil̄ hec ꝛ illa edificat. illa. n. edificatio pfectoꝝ tñ ē: q nō cogitāt placere mūdo: ꝫ tñ deo: q ꝛ si venialr aliq̄n peccāt: feruore tñ charitatis ita absumit̄ i eis petrā sic̄ gutta aque i camino ignis. ꝛ ideo nunq̄z secuz portāt cremabilia. Hec aūt iferioꝝ edificatio minoꝝ ē: qui nō tñ deo: ꝫ et mundo placere cogitāt: deū tamē ꝓponunt. Si vo mūdum ꝓponerēt: nō supedificarēt: ꝫ destruerēt fundamētū. Affectōes ergo carnales qb⁹ dediti sunt domib⁹: ꝛingib⁹: possessionibus. ita vt nihil ꝓponāt ꝛpo: illis trib⁹ signifi canī que i mētes ꝓfectoꝝ nō cadūt: ꝛ si alia venialia admittāt. In cozdib⁹ vero minoꝝ iterdū durāt vsq̄z in finē: q cū talib⁹ edificijs trāseūt: ꝫ dissoluentur i igne. Ipsi vero merito fundamēti salui erunt: grauissimā tñ penaz sentient. Ex quo appet quātaz hic misericordiā exhibz deus ꝛ quātam ibi exerceat seueritatē cuz pro eodē pctō multo grauius ibi puniat q̄z hic.

¶ Opinio quozundam cum obiectiōe. d

Sed forte dices illud eē accipiēdū de pēa pcti: ñ ō ipo pctō. q Greg. dic̄ q̄dā lenia i futuro dimittēda. Si. n. verā pniaz habuerit qs. pctā oia dimissa sunt ei: ꝫ pena forte remāsit. Ideoq̄z si vere penitēs obīit sine pctō trāsijt. Si aūt vere penitēs nō ē i obitu: macula pōrtat q̄ nūq̄z delebit. Qui vo edificat lignū: fenū: stipulā vere penitet: qz bon⁹ ē: ꝛ charitatē hz: ꝛ in charitate de hac vita trāsit: ergo sine pctō trāsit: nō sequit. Vez quidē ē qz bonus ē ꝛ charitatē hz ꝛ vere penitet: ꝛ tñ cū vēiali peccato trāsit: q̄ nō deleuit pnia. Pnia. n. nō delet nisi pctm̄ illud q̄ deserit homo. Tale aūt pctm̄ sepe in hac vita nō relinquit̄ ab homine: ꝛ tñ vo penitēs ē: ꝛ ñ nō ō oibus venialibus peniteat. Pōt. n. quis ō omni mortali ꝛ ō omni veniali penitē excepto vno vl̄ plurib⁹ venialibus q̄dē. Sicut hz quis charitatē ꝛ vnū vl̄ plura vēialia. Quod ō criminalibus nullatenus eē pōt. Est. n. aliqs bonus charitatē habēs: ꝫ adhuc quodā cupiditatis effectu amans hec secularia. Talis cū stēs subita morte opprimit̄: in illo terrēo affectu mortuus est. ꝛ tamē saluabit̄: a quo non se hic absoluit: ergo post hanc vitā ab illo purgabit̄. Constat ergo q̄daz peccata: sed leuia post hanc vitā dimitti. Si vo de pena peccati illud

intelligi voluissent auctozes: cur magis cōmozassent leuia q̄z grauia: cum etiam grauiuz pena hic ꝛcplera post hāc vitam resteť.

¶ De gñali confessione quid ꝓsit. e

Post hec cōsiderandū ē qd ꝓfit cōfessio illa vbi singula pcta q̄ quisq̄z fecit nō exprimunt̄. Sane dici pōt: q oia crimināla semel saltē opz in cōfessiōe exprimi nisi aliqua a mēte exciderint. Sz qz nemo delicta itelligit oia: gñalr saltē ea ꝓfitē quoruz memoriā nō habes: ꝛ sic nihil celasti ō sceleribus tuis. Venialia vo qz innumerabilia sūt sufficit gñalr ꝓfiteri: nisi aliqua sint frequenter iterata: pfectius est tñ etiā illa exprimere si vales. Idcoq̄z quotidie gñaliter fit cōfessio in ecclesia ꝓ venialibus. s. pctis q̄ quottidie admittimus: ꝛ ꝓ illis moztiferis quoz noticiaz nō habemus. Añ Aug. Veritatē dicit deo penitēs q̄ nihil illi de cōmissis sceleribus celat: non q ꝛ si volūtate celauerit: deus ignozet: ꝫ veritatē sibi dici vult ab eo vt veniā consequat. Si vo mēte aliqua exciderint: cōfiteť veritatē deo cū gñaliter dixerit. Deus qui nosti occulta cozdis ꝛ opa mea ꝛ delicta a te non sunt abscondita: quibus veniam largiaris ꝑcoz: ꝛ hec ē veritas ꝓfitēris quā diligit deꝰ. Añ. Ecce. n. vitatē dilexisti. Hic insinuat̄ q gñalis ꝓfessio etiaz mortalia delet quoz intelligētia non habetur.

¶ Nemo confiteat̄ pctā q̄ non fecit. f

Sicut aūt penitēs celare non debz peccatum suum qz superbia est: ita nec humilitatis causa fateri se reuz illius q̄ se non cōmisisse nosci t: qz incauta est talis humilitas ꝛ peccatoꝛē constituit. Añ Augu. Cum humilitatis causa mētiris: si non eras peccatoz anteq̄z mētireris mētiēdo efficeris quod vitaras. Veritas in te nō est nisi ita te diteris peccatoꝛē vt etiā esse cognoscas. Veritas aūt ipa est vt q̄ es dicas. Haz quomodo est veritas vbi regnat falsitas?

¶ De penis sacerdotis qui peccatum publicat confitentis. g

Caueat aūt sacerdos ne pctā ꝓfitētiuz alīs ꝓdat: alioq̄n ꝏponat. Añ Bre. Sacerdos añ oia caueat ne de bis q̄ ei ꝓfitent̄ pctā alicui recitet: nō ꝓpinquis: nō extraneis: nec q̄ absit ꝑ aliquo scandalo. Nam si hoc fecerit deponat̄ ꝛ omnibus diebus vite sue ignominiosus pegrinādo pergat. Quod vo dictū est vt penitēs eligat sacerdotē sciētem ligare ꝛ soluere: videtur contrariuz ei quod in canonibus repitur: vt nemo. s. alteri⁹ prochianū iudicare p̄sumat. Sz aliud est fauoꝛe vel odio ꝓpriū sacerdotez cōtemnere: q̄ō canones ꝓhibēt: aliud cecū vitare q̄ō vrbanus facē moner: ne si cecus cecum ducat ambo in foueā cadant. Ait. n. Urbanus scōs. Placuit: vt nulli sacerdotum deinceps liceat quēlibz cōmissuz alteri sacerdoti ad pniam suscipe sine eius consensu: cui se ꝓius commisit: nisi ꝓ ignorantia illius cui ꝓius confessus ē. Qui ꝛo contra hoc facere tentauerit gradus sui periculo subiacebit.

Post q̄z determinauit magister detēpore pnie: hic mouet quasdaz qōnes ꝫ determiāta: ꝛ eas soluit. Et diuidit̄ in partes duas. In ꝓma mouet qōnez circa tps pnie. In secūda circa ꝓfessionē que a penitētib⁹ regrit̄: ibi. Post hoc ꝓsiderādū est ꝛc. Prima in tres. in ꝓma mouet q̄stionē circa determinata: dixerat. n. q tps pnie vsq̄z ad finē vite dať: ꝛ cū oia per pniam in hac vita dimittantur pctā: iquirit vtr̄ post hāc vitam aliq̄ pctā dimitti possint. scōo determinat veritatē ꝫm auctes sanctoꝝ: ibi. Oz aliq̄ post hāc vitam ꝛc. in tertia refellit quozūdā rōnē ad auctozitates iductas: ibi. Sz forte dices ꝛc. Circa scōz duo facit. ꝓmo determiat veritatē qnestionis mote. scōo ex veritate determiata quādam dubitationē mouet: ibi. Dic obyci pōt si per lignuz ꝛc. Circa ꝓmū duo facit. ꝓmo oñdit q̄ post hāc vitā aliq̄ pctā dimittūtur i purgatorio. scōo oñdit q̄ qdam citius: qdam tardi⁹ a peccatis ibi purgātur: ibi. In illo aūt igne ꝛc. ¶ Post hoc aūt cōsideranꝺum ꝛc. hic mouet qōnes circa determinata ꝑus de ꝓfessione: ꝛ ꝓmo ex parte ꝓfitētis. secūdo ex parte ꝓfessoris q̄. s. ꝓfessionem audit: ibi. Laueat aūt sacerdos ꝛc. Circa ꝓmum duo querit: ꝓmo vtr̄ qs debeat singula pctā ꝓfiteri q̄ fecit. secūdo vtr̄ debeat ꝓfiteri que nō fecit: ibi. Sicut aūt penitēs ꝛc. ¶ Laueat aūt ꝛc. hic etiaz duo determiat ex pte ꝓfessoris. ꝓmo vt pctm̄ celet. z°. q̄ nō q̄z sacerdos ꝓfessionē cuiuslibz audiat: ibi. Qđ vo dctm̄ ē ꝛc.

Hic est triplex qō. ¶ Pria de purgatorio. ¶ Scda de cōfessiōe generali. ¶ Tertia de sigillo ꝓfessiōis quo pctā celātur. ¶ Circa ꝓmū querunt̄ tria. ꝓmo ō ipo purgatorio. z°. ō lino feno ꝛ stipula q̄ in purgatorio purgant̄. 3°. de effectu purgatorij.

Ad primum sic ꝓcedit̄: vr̄ q purgatoriuz nō sit post hāc vitā. Apoc. 14°. dr̄. Beati mortui q in dño moriūtur: amodo iā dicit spūs vt requiescant a laboribus suis: q̄ bis q in dño moriūtur nō manet aliqs purgatorius labor post hāc vitam: nec illis q non in dño moriūtur: qz illi purgari nō pñt: ergo purgatoriū post hāc vitam nō est. ¶ Ꝑ. sicut se hz charitas ad ꝓmiū eternum: ita pctm̄ mortale ad suppliciū eternum: sed decedētes i pctō mortali statiz ad suppliciū eternū deportant̄: q̄ decedētes in charitate statim ad ꝓmium vadūt: ꝛ ita non manet eis aliq̄ō purgatoriū post hāc vitam. ¶ Ꝑ. Deus q est summe misericors ꝓnioꝛ est ad ꝓmiādum bona q̄z ad puniēdum mala: sed sicut illi qui sunt i statu charitatis faciunt aliqua mala que nō sunt digna supplicio eterno: ita qui sunt in peccato mortali interdum faciūt aliqua bona ex genere que nō sunt digna premio eterno: ergo cum illa bona nō premientur in dānandis post banc vitam: nec illa mala debent post hāc vitam puniri: ꝛ sic idem q̄ ꝑus. ¶ Sed ꝛtra. z°. Macha. 12°. dicitur. Sācta ꝛ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare: vt a peccatis soluantur:

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed ꝑ defunctis q̄ sunt in paradiſo nō eſt oꝛ̄dū: qz illi nullo idigent: nec itez ꝑ illis qui sunt in iferno: qz illi a peccatis ſolui nō pñt: q̄ poſt hāc vitā ſūt aliqui a peccatis nōdū abſoluti qui ſolui pñt: ⁊ tales charitatē habēt ſine qua nō fit peccatoꝝ remiſſio: qz vniuerſa delicta operit charitas. Prouer. io° vñ ad mortem eternā nō deueniēt: qz q̄ viuit ⁊ credit i me nō morietꝫ i eternū. Jo. xi. nec ad gloriā iducent niſi purgati: qz nihil īmūdum ad illaꝫ pueniet: vt ꝑz Apoc. vlti. q̄ aliqua purgatio reſtat poſt hāc vitam. ¶ Ꝑ. Greg. niſſenus dicit. Si aliquis ꝯpo amico cōſentiens in hac vita purgare peccata minus potuerit poſt tranſitum hinc per purgatoꝝ ignis ꝓflatioēz expediť: ergo poſt hāc vitam reſtat aliqua purgatio.

¶ Ulteri° vř q̄ ñ ſit idē loc° quo aīe purganť: ⁊ quo dānati puniūtur: qz pena dānatoꝝ ē eterna: vt dř Matth. 25°. Jbūt hi in ignē eternū: ſz purgatorij° ignis eſt tpalis: vt. ſ. magř dixit: q̄ nō ſil' puniunť hi ⁊ illi eodē igne: ⁊ ſic opz loca eſſe diſtincta. ¶ Ꝑ. pena iferni noiať plurib° noīb°: vt i ps. Ignis ſulphur ⁊ ſpūs ꝓcellaꝝ ꝛc. ſz pena purgatoꝝ ñ niſi vno noie noiať. ſ. ignis: q̄ ñ igne ⁊ eodē loco puniť.

¶ Ꝑ. Aug. de ſcō vic. dicit. Probabile ē q̄ i his locis puniunť i q̄bus cōmiſerūt culpā. Greg. etiā in dial. narrat q̄ Herman° epūs capuan° paſcaſiū qui in balneis purgabatur īuenit. q̄ in loco iferni ñ purganť: ſz i ꝑ mūdo. ¶ Sz ꝺ eſt qō Greg. dicit q̄ ſicut ſub eodē igne aurꝫ rutilat ⁊ paleа fumat: ita ſub eodē igne peccatoꝝ cremať ⁊ electꝰ purgať. q̄ idē eſt ignis purgatorij ⁊ iferni: ⁊ ſic i eodē loco ſūt.

¶ Ꝑ. ſancti patres añ aduētuꝫ xp̄i fuerūt in loco digniori q̄ ſit locus in quo nūc purganť aīe poſt mortem: qz nō erat ibi aliqua pena ſenſibilis: ſz locus ille erat ꝓiūctus iferno vel idē qō infernus: alias chriſtus ad limbū deſcendens nō diceret ad inferos deſcēdiſſe: ergo ⁊ purgatoriū eſt in codē loco: vel iuxta infernum.

¶ Ulteri° vř q̄ pena purgatorij nō excedat oēz penā temporalē hui° vite. quāto. n. aliqd eſt magis paſſiuū: tāto magis affligiť ſi ſenſuꝫ leſiōis habeat: ſz corꝑ eſt magis paſſiuū q̄ aīa ſepata: tū qz hz ꝓportionē ad ignē agētē: tū qz hz māīm que eſt ſuſceptiua q̄litatis agētis: qō de aīa ñ pōt dici: q̄ maioꝛ eſt pena quā corꝑ patiť in hoc mūdo q̄ pēa q̄ aīa purgať poſt hāc vitā. ¶ Ꝑ. pena purgatorij directe oꝛdinať ꝺ venialia: ſz venialib° cū ſint leuiſſima pctā: leuiſſima pena debeť ſi ſm mēſurā delicti ſit plagaꝝ modus: q̄ pena purgatoꝝ eſt leuiſſima. ¶ Ꝑ. reat° cū ſit effectus culpe nō itendit niſi culpa intendať: ſz in illo cui iā culpa dimiſſa eſt nō pōt culpa itendi: q̄ in eo cui culpa mortalis dimiſſa eſt ꝑ quo nō plene ſatiſfecit reat° nō creſcit i morte: ſz in hac vita nō erat ci reat° reſpectu grauiſſime pene: q̄ pena quā patieť poſt hāc vitā nō erit ei grauioꝛ oī pena iſti° vite. ¶ Sz ꝺ eſt qō Aug. dicit in quodā ſermōe. Jlle ignis purgatorij durioꝛ erit q̄ quicḡd in hoc ſeculo penarū: aut ſentire: aut videre; aut cogitare q̄s pōt. ¶ Ꝑ. q̄to pēa eſt vlioꝛ tāto maioꝛ: ſed aīa ſeparata tota puniť: cum ſit ſimpleꝛ: nō aūt ita eſt de corꝑe: q̄ illa pēa que eſt aīe ſeparate eſt maioꝛ omni pena quā corꝑus patiť.

¶ Ulteri° vř q̄ illa pena ſit volūtaria: qz illi q̄ ſūt i purgatorio rectū coꝛ hñt: ſz ꝺ ē rectitudo coꝛdis vt q̄s volūtatē ſuā volūtati diuīe ꝛfoꝛmet: vt Amb. dic. q̄ cū ꝺs velit eos puniri ipſi illam penā volūtarie ſuſtinēt. ¶ Ꝑ. oīs ſapiēs vult illud ſine quo nō pōt puenire ad finē intētuꝫ: ſed illi qui ſunt in purgatorio ſciūt ſe nō poſſe puenire ad gloriā: niſi ꝑus puniātur: q̄ volūt puniri. ¶ Sz ꝺ. nullus pōt liberari a pena quā volūtarie ſuſtinet: ſed illi qui ſunt in purgatorio petunt liberari: ſicut ꝑz per multa que in dialogo narrātur: q̄ nō ſuſtinēt illā penam volūtarie.

¶ Ulteri° vř q̄ aīe i purgatorio ꝑ demones puniant: qz ſicut ifra diſ. 44°. dicit magř. Jllos habebūt toꝛtoꝛes i penis: quos habuerūt icentoꝛes in culpa: ſed dēōes ad culpā nō ſolū moꝛtales: ſz etiā venialē q̄n aliud nō ꝑ q̄ etiā i purgatorio ipſi aīas ꝑ pctīs venialib° toꝛquebūt.

¶ Ꝑ. purgatio a pctīs ꝓpetit iuſtis ⁊ i hac vita ⁊ poſt hāc vitā: ſz i hac vita purgať ꝑ penas a diabolo īflictas: ſic ꝑz de Job. q̄ ēt poſt hāc vitā puniētur a demōibus purgandi.

¶ Sed ꝺ. iniuſtū eſt vt qui de aliquo triūphauit ei ſubiaceаť poſt triūphū: ſed illi q̄ ſunt in purgatorio de demōe triumphauerūt ſine peccato moꝛtali decedētes: ergo ſubyciētur eis puniēdi per eos.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑm. q. q̄ ex illis q̄. ſ. determiata ſūt ſupra pōt ꝓſtare purgatoriū eſſe poſt hāc vitā. ſi. n. ꝓpter nē delecta culpa ñ tolliť ex toto reat° pene: nec ēt ſemp venialia dimiſſis moꝛtalib° tollūť: ⁊ iuſticia dei ꝺ exigit vt pctm̄ ꝑ pena debitā oꝛdinet: oꝛ q̄ ille q̄ poſt ꝓtritionē vel pctō decedit ⁊ abſolutoēz añ ſatiſfactiōem debitā q̄ poſt hāc vitā puniať. ⁊ iō illi qui purgatoriū negāt ꝺ dīna iuſticiа loquunť: ⁊ ꝑ hoc erroneū ē: ⁊ a fide alienū. vñ Greg. niſſen° poſt ꝑdicta vba ſubiūgit. Hoc ꝑdicamus dogma vitatis ſuāſores: ⁊ ita credimus: hoc etiā vſis ecclia tenet. defunctis exoraꝺs: vt a pctis ſoluāt̄ur: q̄ nō pōt niſi de illis q̄ ſūt i purgatorio itelligi: eccl̄ie aūt auctoꝛitati gēs reſiſtit hereſiz īcurrit. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm q̄ auctoꝛitas illa loq̄ť de laboꝛe opatōis ad merēdū: ⁊ nō merēdū: ⁊ nō de laboꝛe paſſiōis ad purgādū. ¶ Ad zm dōm q̄ malū ꝺ cām pfectā: ſz ex ſingularib° defectib° ꝓtigit: ſed bonum ex vna cauſa pfecta ꝓſurgit: vt Dio. dicit. ⁊ iō quilibꝫ defectus impedit a pfectōe boni: ſed nō q̄libꝫ bonū impedit ꝓſūmatiōez aliquā mali: qz nūq̄ eſt malū ſine aliquo bono. ⁊ ideo pctm̄ veniale impedit hūtem charitatez: ne ad pfectū bonū deueniat. ſ. vitā eternā: q̄diu purgať: ſz peccatū moꝛtale nō pōt impediri ꝑ aliq̄ bonū adiūctuꝫ quo minus ſtatim ad vltimuꝫ maloꝛ ꝓducat. ¶ Ad zm dōm q̄ ille q̄ in pctm̄ moꝛtale incidit oīa bona añ acta moꝛtificat: ⁊ que in peccato moꝛtali exiſtēs facit moꝛtua ſunt: q̄ ipſe deum offendēs omnia bona meretur amittere que a deo habꝫ. vñ ei qui in peccato moꝛtali decedit nō manet aliq̄ ꝑmium poſt hāc vitā: ſicut manet aliquādo pena ei qui i charitate decedit que nō ſemp delet omne malū q̄ ſibi ꝺtrarium.

¶ Ad zm. q. dōm q̄ de loco purgatorij nō inenit aliquid expreſſe determiatuꝫ in ſcriptura: nec ratiōes pñt ad hoc efficaces īduci tñ ꝑbabiliter ⁊ ſm q̄ ꝺ ſonat magis ſcīe dictis: ⁊ reuelationi facte multis: locus purgatorij eſt duplex: vnus ſm legē cōez: ⁊ ſic locus purgatorij eſt locus iferno ꝓiūctus: ita q̄ idē ignis ſit q̄ dānatos cruciat iferno: ⁊ qui iuſtos i purgatorio purgat: quāuis dānati ꝑ q̄ ſūt iferiores merito: ⁊ loco iferiores oꝛdinādi ſint. Alius eſt locus purgatorij ſm diſpēſatiōem: ⁊ ſic quādoq̄ in ꝑuerſis locis aliqui puniti legūtur: vel ad viuoꝝ ſtructionem: vel ad moꝛtuoꝝ ſubuentiōem: vt viuētibus eoꝝ pena ínoteſcens per ſuffragia eccleſie mitigaretur: quāuis tamē dicūt q̄ ſm legez cōem locus purgatorij eſt vbi homo peccat: qō nō videť ꝑbabile: qz ſimul pōt homo puniri ꝑ peccatis que i diuerſis locis cōmiſit: quidam vero ſūt q̄ puniūtur ſupra nos ſm legē cōem: quia ſunt meliores nos ⁊ deū quātum ad ſtatū: ſed hoc nihil eſt: qz nō puniūtur ꝓ eo q̄ ſupra nos ſunt: ſed ꝑ eo qō eſt ifimum eis. ſ. pctm̄. ¶ Ad ꝑmum q̄ dōm q̄ ignis purgatorius eſt eternus quātum ad ſubſtātiam: ſz tēporalis quātū ad effectū purgatōis. ¶ Ad zm dōm q̄ pena iferni eſt ad effectū gēdū. ⁊ ideo noiať omnib° illis q̄ hic nos affligere cōnuerūt: ſed pena purgatorij eſt ꝑncipaliť ad purgādū: ꝛ ideo nō ſola pēa ignis purgatorio attribuiť: qz ignis ꝺ purgare ⁊ ꝓſumere. ¶ Ad zm dōm q̄ ratio illa procedit ſm diſpēſatiōnē: ⁊ nō ſm legem cōem.

¶ Ad zm. q. dōz: q̄ aligd ꝺ volūtariū dupliť. Uno° qz ꝑ penā aliud bonū acgrim°: ⁊ ſic ipſa volūtas aſſumit penā aliquam vt ꝑz in ſatiſfactione: vel ēt qz ille libēter eā accipit: ⁊ nō vellet eā nō eē: ſic accit i martyrio. Alio° qz q̄uis ꝑ penā nullū bonū nob accreſcat: tñ ſine pena ad bonū pueníre non poſſum°: ſic ꝑz de morte nāli: ⁊ tūc volūtas nō aſſumit penā: ⁊ vellet ab ea liberari: ſz eā ſuppoꝛtat: ⁊ q̄tū ad ꝺ volūtaria ꝺř: ⁊ ſic pena purgatoꝝ eſt volūtaria. Quidā aūt pōt q̄ non eſt aliquo mō volūtaria: qz ſūt ita abſoꝛpti penis q̄ neſciūt ſe ꝑ penā purgari: ſz putāt ſe eē dānatos. Sz ꝺ eſt falſū: qz niſi ſciret ſe liberādos ſuffragia nō peteret qō frequēter faciūt. ¶ Et ꝑ hoc ꝑz ſolutio ad obiecta.

¶ Ad 5m. q. dōz: q̄ ſic̄ poſt diē iudicij diuīa iuſtitia ſuccendet ignē quo dānati i ꝑpetuū puniēnť: ita ēt nūc ſola inſtitia diuina electi poſt hāc vitā purganť nō miſterio demonū q̄ victores exiſtunt: nec miſterio angeloꝝ: qz ciues ſuos nō tā vehemēter affligerēt: ſz tū poſſ̄ est q̄ eos ad loca penaꝝ deducāt: ⁊ ēt ipſi demones q̄ de penis hoīum lętant eas ꝓcomitanť ⁊ aſſiſtūt purgādis: tū vt de coꝝ pēis lętientť: tū vt i coꝝ exitu a corꝑe aligd ſuū ibi repiāt: in hac ſeculo q̄ adhuc locꝰ pugne eſt puniunť boues ⁊ a malo angel: ſic ab hoſtib°. vt ꝑz de Job: ⁊ a bōis ſic̄ ꝑz de Jacob cui° neruus femoꝛis angelo pcutiente emarcuit. Et hoc ēt exꝑſſe Dyo. dicit in 4°. c. 2 ꝺi. no. q̄ boni angeli iterdū puniunt. ¶ Et per hoc patet ſolo ad obiecta.

Ad ſecundum dicendū: q̄ in purgatorio erit duplex pena: vna ab igne coꝛpali punientť: ⁊ q̄tū ad vtrūq̄ pena purgatorij maiꝛ excedit maximā penā hui° vite. q̄tū. n. aliqd magis deſiderať: tanto ei° abſentia eſt moleſtioꝛ. ⁊ qz affectꝰ quo deſiderať ſummū bonū poſt hāc vitā in aīab° ſcis eſt itensiſſimus: qz nō retardať affectꝰ mole coꝛpis: ⁊ ēt qz terminus fruēdi ſūmo bono iā aduenisſet: niſi aliqd ipediret: et iō de tardatōe maxime dolēt: ſil'r ēt cuꝫ doloꝛ nō ſit leſio: ſed leſionis ſenſus: tāto aligs magis dolet de aliq̄ leſiuo: q̄to magis eſt ſenſitiuū. vñ leſiones q̄ fiūt in locis maxie ſenſibilib° ſunt maximū doloꝛē cauſantes: ⁊ qz tot° ſenſus coꝛpis eſt ab aīa: iō ſi in ipſaꝫ aīaꝫ aliq̄ leſiuū agat: de neceſſitate oꝛ q̄ maxie affligať q̄ aūt aīa ab igne coꝛpali patiať doc ad ꝑſens ſupponim°: qz de ꝺ infra di. 64. dicet: ⁊ iō oꝛ q̄ pena purgatoꝝ q̄tū ad penā dānī ⁊ ſenſus excedat oēz penā iſti° vite. Quidā aūt aſſignāt rōnē ex ꝺ q̄ aīa tota punit: nō aūt coꝛp°: ſz ꝺ nihil eſt: qz ſic pena dānatoꝝ eēt maiꝛ poſt reſurrectionē q̄ añ qō falſum eſt. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz: q̄ q̄uis aīa ſit minus paſſiua q̄ coꝛp°: tñ eſt magis cognoſcitiua paſſiōis: ⁊ vbi eſt maiꝛ paſſiōis ſenſus ibi eſt maiꝛ doloꝛ. ēt ſi ſit maiꝛ paſſio. ¶ Ad zm dōd. q̄ acerbitas illi° pene nō eſt tñ ex q̄ſtitate pcti q̄tū ex diſpōne puniti: qz idē pctm̄ graui° puniť ibi q̄ hic. ſic̄ ille q̄ eſt meliozis cōplexionis magis puniť ciſdē plagis ꝺpoſitis q̄ ali°: ⁊ tm̄ inder vtriq̄ easdē plagas ꝑ eiſdem culpis iferēs iuſte facit.

¶ Et ꝑ ꝺ etiam ꝑz ſolo ad tertium.

¶ Ad 4um. q. dōz: q̄ aligd ꝺ volūtariū dupliť. Uno° modo volūtate abſoluta: ⁊ ſic nulla pena eſt volūtaria: qz ex hoc eſt nō pene q̄ volūtati ꝺriať. Alio° ꝺ aligd volūtariū volūtate ꝺditōata: ſic̄ vſtio eſt volūtaria ꝑ ſanitatē ꝓſequēdā: ⁊ ſic aliq̄ pena pōt eē volūtaria dupliť. Uno° qz ꝑ penā aliud bonū acgrim°: ⁊ ſic ipſa volūtas aſſumit penā aliquam vt ꝑz in ſatiſfactione: vel ēt qz ille libēter eā accipit: ⁊ nō vellet eā nō eē: ſic̄ accit i martyrio. Alio° qz q̄uis ꝑ penā nullū bonū nob accreſcat: tñ ſine pena ad bonū pueníre non poſſum°: ſic̄ ꝑz de morte nāli: ⁊ tūc volūtas nō aſſumit penā: ⁊ vellet ab ea liberari: ſz eā ſuppoꝛtat: ⁊ q̄tū ad ꝺ volūtaria ꝺř: ⁊ ſic pena purgatoꝝ eſt volūtaria. Quidā aūt pōt q̄ non eſt aliquo mō volūtaria: qz ſūt ita abſoꝛpti penis q̄ neſciūt ſe ꝑ penā purgari: ſz putāt ſe eē dānatos. Sz ꝺ eſt falſū: qz niſi ſciret ſe liberādos ſuffragia nō peteret qō frequēter faciūt. ¶ Et ꝑ hoc ꝑz ſolutio ad obiecta.

¶ Ad 5um. q. dōz: q̄ ſic̄ poſt diē iudicij diuīa iuſtitia ſuccendet ignē quo dānati i ꝑpetuū puniēnť: ita ēt nūc ſola inſtitia diuina electi poſt hāc vitā purganť nō miſterio demonū q̄ victores exiſtunt: nec miſterio angeloꝝ: qz ciues ſuos nō tā vehemēter affligerēt: ſz tū poſſ̄ est q̄ eos ad loca penaꝝ deducāt: ⁊ ēt ipſi demones q̄ de penis hoīum lętant eas ꝓcomitanť ⁊ aſſiſtūt purgādis: tū vt de coꝝ pēis lętientť: tū vt i coꝝ exitu a corꝑe aligd ſuū ibi repiāt: in hac ſeculo q̄ adhuc locꝰ pugne eſt puniunť boues ⁊ a malo angel: ſic̄ ab hoſtib°. vt ꝑz de Job: ⁊ a bōis ſic̄ ꝑz de Jacob cui° neruus femoꝛis angelo pcutiente emarcuit. Et hoc ēt exꝑſſe Dyo. dicit in 4°. c. 2 ꝺi. no. q̄ boni angeli iterdū puniunt. ¶ Et per hoc patet ſolo ad obiecta.

Ad ſecundum dicendū: q̄ lignū: fenū ⁊ ſtipula q̄ ſupedificari dř ſupra poſitū fūdamētū nō ſint pctā venialia: qz ſupra id qō ē ſūmū nihil pōt edificari: ſz fūdamētū ſpūalis edificij. vt glo. dic̄ eſt in ſūmo. q̄ nō pōt ſup ipm edificari. ¶ Ꝑ. edificiū ſuper fundamētū ſuſtētať: ſz pctā venialia nō ſuſtētanť ꝑ fūdamētū ſpūale qō eſt fides ꝑ dilectionē operās. q̄ lignū fenū ⁊ ſtipula que edificanť nō ſunt pctā venialia. ¶ Ꝑ. Eſa. 5°. Vę qui trahitis vanitatem in funiculis vestris. ſup illud. Ue q̄ ꝓiūgitis domū ad domū: dic̄ Piero. hereticī dogmata dogmatib° ꝓiūgūt: ⁊ q̄ ſup fūdamētū edificare debuerūt aurū argētū ⁊ lapides ꝑcioſos: edificāt lignū fenū ⁊ ſtipulā: ſz hereticī dogmata falſa ꝛfingētes nō peccāt venialr: ſz moꝛtalr. q̄ lignū fenū ⁊ ſtipula nō ſunt pctā venialia. ¶ Ꝑ. ſm Amb. aplīca doctrīa eſt fūdamētū: ille aūt ſupedificat q̄ veniēs poſt aplos docet ſiue malus ſiue bon° ſit: ſz bñ docētes poſt aplos edificāt aurꝫ argētū ⁊ lapides ꝑcioſos in q̄b° doctrīa ꝑclara ſignať: mali aūt lignū fenū ⁊ ſtipulā in q̄b° vana ⁊ friuola doctrīa ē pctm̄ moꝛtale. q̄ ꝑ lignū fe. ⁊ ſti. moꝛtalia pctā itelliguntť: ⁊ non venialia. ¶ Sz ꝺ eſt qō dř in lra per verba Aug.

¶ Ulteri° vř q̄ idē ſint q̄ vtrāq̄ ſupedificāt: qz ſm Aug. ꝑ aurꝫ ſignať dei ꝓtēplatio: ꝑ argētuꝫ dilectio, pximi: ꝑ lapides ꝑcioſos bona opa: ſz illi q̄ iordinatos affectꝰ aliq̄s hūt ad res tpales q̄ dř lig. fe. ⁊ ſti. edificare: ꝓtēplantur aliq̄ deū ⁊ diligūt ꝓximū: ⁊ aliq̄ bona opa faciūt. q̄ idē ſūt qui edificāt vtrāq̄. ¶ Ꝑ. ſic̄ in lra dř illi edificāt aurꝫ ar. ⁊ la. ꝑ. q̄ cogitāt q̄ dei ſūt quō placeāt deo: ſz tales ēt aliq̄ venialia cōmittūt: vt ꝑz. j. Joh. ꝑ. q̄ ꝑ lignū fe. ⁊ ſtip. itelliguntť. q̄ idē ſunt q̄ vtrāq̄ ſupedificāt. ¶ Sz ꝺ eſt qō Aug. dicit: q̄ illi q̄ edificāt aurū ar. ⁊ la. ꝑ. ſūt ſecuri. ſz illi qui edificāt lignū fe. ⁊ ſti. ñ ſūt ſecuri. q̄ nō ſūt idē q̄ vtrāq̄ edificant.

¶ Ulteri° vř q̄ venialia ēt moꝛtali adiuncta ſint lignū fe. ⁊ ſti. vt nō puniantť ēt eternalr in dānatis ſz tpalr: qz ꝛz diſtātia culpaꝝ ꝺs eē diſtātia penaꝝ: ſz culpa moꝛtal' in infinitū excedit veniale. q̄ ꝛa pena. ſz ꝺ nō pōt eē ſz acerbitatē: qz acerbitas vtriuſq̄ pene eſt finita. q̄ ex q̄ ꝺ ſit ſm durationē qō nō cēt ſi veniale eternalr puniret. ¶ Ꝑ. nō eſt ꝑſonaꝝ acceptio apud deū: vt dř Ro. 2°. ſz videret eſſe ſi ꝑ eadē culpa vnū plus ⁊ aliū minus puniret. cū q̄ ꝑ culpa veniali iuſtus tpalr puniatur: ⁊ damnatus nō eternaliter ſed tēporaliter punietur. ¶ Sed ꝺ. Matth. 5°. Nō exies ide donec reddas nouiſſimū q̄drātē. i. minuta pctā: ſed ille qui in peccato moꝛtali decedit nihil pōt reddere. ergo ꝓ peccatis venialib° puniet eternaliter.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ venialia charitati adiūcta pñt ꝑ aliquā penam ꝓſumi: ⁊ ideo ꝓueniēter ſm metaphorā ſignanť illis que q̄ ignē ꝓſumunť: ⁊ qz q̄to aliq̄ pctm̄ eſt graui° tāto difficilius purgať: in pctis aūt venialib° inenit altez altero graui°: iō ꝓueniēter coꝛp. diuerſitas ſignať q̄ diuerſitatē coꝛp que facilius ⁊ tardius ꝓſumunť ab igne. ⁊ qz pfectio cuiuſlibꝫ q̄titat̄ ternario comphēdit ꝑpter ꝑncipiū mediū ⁊ finē: iō triplex dř̄ia ponit: qz q̄dā ſūt grauiſſima in gñe venialiū ⁊ difficillime purgabilia: ⁊ hec per lignū ſignanť: quedā mīma que ꝑ ſtipulā: q̄dā media que ꝑ fenū ſignanť. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōz: q̄ ſic̄ fundamētū trāſmiť ad ſpūalia rōne ꝓzitatis ⁊ non rōne iferioritatis: ita ſupedificari dicunť nō que ſupius: ſed que poſterius fiūt.

¶ Ad zm dōz. q̄ venialia nō dicunť ſupedificari quaſi ex fundamēto ſtabilitatē hñtia: dicit. n. aliqd ſup fundamētum poni tripliciť. Uno° directo ſitu q̄ ſup ꝛa fundamētum firmať: ⁊ ſic ſolū bona opa fidei formate que fundamētū dř ſupedificanť. Alio mō dř eſſe ſup q̄ eſt iuxta: ſic̄ ꝑz in pſal. Sup flumia babylonis: ⁊ ſic venialia ſupedificanť: qz fūdamētū nō deſtruunt: ſz ſil'cū fūdamēto ſunt. Alio° dř eſſe ſup quod eſt poſt. ſic̄ Ezc. vlti. Sup terminū aſer. i. poſt: vt glo. dicit: ⁊ ſic etiā moꝛtalia pñt ſupedificari q̄ fundamētū deſtruūt: vl ſm quoſdā per lig. fe. ⁊ ſtipulā nō intelliguntť ipſa venialia: ſed opa bona q̄b° aliq̄s mot° venialis peccati ſe imiſcet: ⁊ hec ſupedificanť q̄tuꝫ ad id qō eſt boni in eis: ⁊ non quātū ad id qō habēt de veniali. Sed ꝺ nō videť eſſe ſm intētionē apli: ⁊ Aug. qz tūc non eſſet diſtinctio iter lignū fe. ⁊ ſti. ⁊ aurū argētū ⁊ lapidē ꝑcioſum.

¶ Ad 3um dicēdū q̄ in ſacra ſcriptura ꝑter ꝑncipalē ſenſuꝫ quem auctoꝛ intēdit poſſunt aly ſenſus nō icōgrue aptari. Et ſic Piero. per adaptationē quādaꝫ loquit: ⁊ non ſm intētionē apli. ¶ Ad 4um dicēduꝫ q̄ aliq̄ etiā male docen-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tes qñ ꝙ non mortaliter:sed venialr peccāt:sicut qñ aliq̄ inutilia docēt:vel aliquis motus inanis glorie eis iſurgit.
Uel dicēdū ꝙ logtur ſm eūdem modū ſicut Piero.
¶ Ad 2am.q.dicēdum ꝙ aurū argētum ⁊ lapis ꝑciosus:⁊ lignum ⁊ fenus ⁊ ſtipula pñt dupliciter exponi. Uno modo ita ꝙ quelibet bona opa dicañ aurū argētum ⁊ lapis pꝛciosus:⁊ quelibet venialia dicañ lignū fe.⁊ ſtipula:⁊ ſic ñ est dubiū ꝙ idē edificāt vtraq;:sed quidā dicūt ⁊ hec ⁊ q/dam illa edificare ſm ꝙ eis magis iſiſtūt:ſicut etiā actiui a cōtemplatiuis diſtiguñt:q̄uis ⁊ ꝓtēplatiui aliqd agāt: ⁊ actiui aliqd ꝓtemplenť aliq̄. Alio modo ita ꝙ p aurus argētū ⁊ lapidem ꝑciosum itelligañ ſoluꝫ opa pfectoꝝ:⁊ per lignū fenū ⁊ ſtipulā ſupedificata itelligātur venialia eoꝝ qui ſollicitudinē de reb⁹ tpalib⁹ gerūt nō ſoli deo va/cātes:⁊ tūc pꝫ ꝙ nō ſūt idē qui vtraq; edificāt:q̄ impfecti etſi bona opa faciūt:tñ obſcuranť ex ſollicitudib⁹ hui⁹mū di vt claritatē auri ar.⁊ la.ꝑci.nō habeāt:⁊ ſil⁹ pfecti etiaꝫ ſi aliq̄ venialia habeāt:tñ ex feruoꝛe charitatis in eis ꝓfu/mūtur:⁊ ex ſollicitudine cōtinua quam de purgatiōe ꝑpa habēt:⁊ ideo nō dicūtur ea ſupedificare:q̄ in eis habitua liter nō manēt:⁊ tales ſecuri ſunt:q̄ nihil est in eis purga/bile. ¶ Et ſm hoc pꝫ ſolutio ad obiecta.
¶ Ad 3am.q.odm:ꝙ culpa nō pōt ordinari niſi per penam: quia deus nihil ſordinatū relinquit:ideo numq̄ culpā ſine pena dimittit:in illis autem qui damnātur nō pōt aliqua culpa dimitti:nec aliquis reatus tolli cum careāt charita/te per quam ⁊ culpa purgať ⁊ reatus tollitur:⁊ ideo culpa venialis in eis ſemp manebit vel reatus eius:ſi etiam añ peccatū mortale veniale dimiſſum fuiſſet quātum ad cul pꝫ manēte reatu:⁊ ꝓpter hoc eternaliter damnati de ve/nialibus puniť. ¶ Ad pmū ergo dicēdū ꝙ peccatū mor/tale mereť penam eternā inquātum gratiā tollit:⁊ a deo eterno ſeparat:⁊ ſm hoc in ifinitum diſtat a veniali:i illo ergo qui gratia caret ⁊ a deo i perpetuū ſeparatus est:per accidēs veniali eterna pena debeť rōne ſubiecti que per ſe debeť mortali. ¶ Ad 2m dicēdū:ꝙ nō est ibi aliqua ꝓ/naruꝫ acceptio:qꝛ i iuſto est gratia cuius virtute culpa ei⁹ purgať vel reatus qua careť damnati:⁊ ideo coꝛ culpa vl reatus per penam expiari nō poteſt:⁊ ſic patet ꝙ venialia per accidēs habēt mortalibus adiūcta in damnatis ꝙ nō ſunt lignum fenum ⁊ ſtipula.

Ad tertium ſic ꝓcedit. Uideť ꝙ per penā purga/toꝛy nō expieť peccatuꝫ veniale quo ad culpam:qꝛ ſuper illud.j. Joh.5: Eſt pctm̄ ad mortez ⁊c. dicit glo. Quod in hac vita nō corrigit fruſtra poſt mortē eius venia poſtulať.ergo nullū pctm̄ poſt hāc vitā quo ad culpam dimittitur. ¶ P.eiuſdem est labi in peccato et a peccato liberari:ſed aīa poſt mortem non pōt peccare ve/nialiter.ergo nec a peccato veniali abſolui. ¶ P.Hrego. dicit ꝙ talis in iudicio quiſq; futurus est qualis de coꝛpo/re exiuit:qꝛ lignum vbi ceciderit ibi erit. Eccleſiaſtici.ii: Si ergo aliquis in hac vita exit cum veniali in iudicio cū veniali erit:⁊ ita per purgatoꝛium nō expiatur a culpa ve/niali aliquis. ¶ P.ſupra dictum est ꝙ culpa actualis non deletur niſi per cōtritionem:ſed poſt hāc vitam nō erit cō tritio que est actus meritoꝛius:quia tūc nō erit meritum: neq; demeritum:cuiꝫ ſm Damaſ. Hoc est hominibus moꝛs quod angelis caſus.ergo poſt hāc vitam nō dimittitur in purgatoꝛio veniale quo ad culpam. ¶ P.veniale nō est i nobis niſi ratiōe fomitis:vnde i pmo ſtatu Adam veniali ter nō peccaſſet.vt in 2o li.diſt.2i.dictum est:ſed poſt hāc vitam in purgatoꝛio nō erit ſenſualitas fomite coꝛrupto i aīa ſeparata:quia fomes dicitur lex carnis.Ro.7o ergo ñ erit ibi venialis culpa:⁊ ita nō pōt expiari per purgatoꝛiū ignem. ¶ Sed contra est:quod Hrego.dicit in 4o.Dial.⁊ Aug.de vera penitētia ꝙ quedam culpe leues in futuro remittūtur:nec poteſt itelligi quo ad culpam:quia ſi culpe quātumcūq; graues quantum ad reatum pen ignem purgatoꝛium expiātur.ergo venialia quantum ad culpam purgātur per ignem purgatoꝛium. ¶ P.Lot. lig.fe.⁊ ſtip.vt dictum est venialia itelligūtur:ſed lig fe.⁊ ſtip.per purgatoꝛium conſumūtur.ergo ipſe venialc culpe poſt hāc vitam remittuntur.
¶ Ulterius videť ꝙ ignis purgatoꝛius nō libereta pene:oīs enim purgatio reſpicit feditatē:ſed pena nō poꝛtat aliquā feditatē.ergo ignis purgatoꝛius nō libera pena. ¶ P.cōtrariū nō purgať niſi per ſuum cōtrariu ſed pena nō cōtrariať pene.ergo per penaꝫ purgatoꝛy purgatur aliquis a reatu pene. ¶ P.j.Loꝛi.3: ſuper illud Saluus erit ſic tñ ⁊c.dicit glo.ignis iſte est tētatio tri lationis de qua ſcriptum est.Uaſa figuli ꝓbat fozno Eccl.27.ergo homo expiať ab oī pena per penas hui di:ſaltē per mortē que est maxima penaꝫ:⁊ nō per pu toziū ignez. ¶ Sed ↄ:pena purgatoꝛy est grauioꝛ q quelibet hui⁹mūdi:vt.ſ.dcm̄ est:ſed per penaꝫ ſatiſ riam quā aliqs i hac vita ſuſtinet expiať a debito pe go multo fortius per penā purgatoꝛy.
¶ Ulterius videť ꝙ ab illa pena vnus nō libereť alio us:quāto enim grauioꝛ est culpa ⁊ maioꝛ reatus tāto bioꝛ pena imponitur in purgatoꝛio.ſed que est ꝓporꝯ ne acerbioꝛis ad culpam grauioꝛē eadez est ꝓporꝯ leuioꝛis ad culpam leuioꝛem.ergo ita cito liberať pena illa ſicut alius. ¶ P.inequalibus meritis ad inequales retributiones ⁊ in celo ⁊ in iferno quā durationē.ergo videť eſſe ſimiliter in purgatoꝛio. ¶ cōtra est ſimilitudo apoſtoli qui differētias venialiu li.fe.⁊ ſti.ſignificauit.ſed cōſtat ꝙ lignum diutius in igne q̄ fenum ⁊ ſtip.ergo vnum peccatū veniale punitur in purgatoꝛio q̄ aliud.
¶ Rñdeo dicēdū ad pmā.q.ꝙ qdā dixerūt ꝙ poſt tam nō dimittiť aliquod pctm̄ quo ad culpā:⁊ ſi cuꝫ tali culpa gs decedat dānať ⁊ remiſſionis capaꝫ aūt pōt ceē ꝙ cū veniali ꝺcedat ſine mortali:qꝛ ipſa nalis culpā purgat venialem.veniale.n.pctm̄ ꝓtig ꝙ aliquis Chriſtum habēs in fundamēto minus tēpoꝛale diligit:qui quidez exceſſus ex cōcupiſcētie ptiōe ꝓtigit.vñ ſi gratia oīo cōcupiſcētie coꝛruptio cat:ſicut in beata virgie fuit:nō manet aliqs locus li:⁊ ita cum in mozte oīo diminuatur ⁊ ānihileť iſta piſcētia:potētie aīe totaliter gratie ſubyciūtur:⁊ expellitur.Sed hec opīo friuola est:⁊ i ſe ⁊ in cauſa ſe quidez:quia dictis ſcōꝛ ⁊ euāgelu aduerſantur poſſunt exponi de remiſſiōe venialium quātum ad vt magiſter i littera dicit:quia ſic tam leuia q̄ turo dimittūtur.Hrego.autem leues culpas tñ vitam remitti perhibet:nec ſufficit ꝙ dicit:quod tur ſpāliter de leuibus:ne putetur nihil graue pro paſſuros:quia remiſſio pene magis aufert grauitat narū q̄ ponat:quātum ad cauſam aūt friuola app defect⁹ coꝛporalis qualis eſt ī vltimo vite nō aufert piſcētie coꝛruptionem:vel diminuit quātum ad ſz quātum ad actum:ſicut patet etiam de illis qui ter infirmantur:nec iterum tranquillat potētias vt eas gratie ſubyciat:quia tranquillitas potentiar ſubiectio earum ad gratiam est quando inferiores obediunt ſuperioꝛibus que legi dei condelectāt in ſtatu illo eſſe non poteſt:cum actus vtrarumq diatur:niſi trāquillitas dicatur priuatio pugne:ſic in dozmiētibus accidit:nec tamē ꝓpter hoc ſom citur cōcupiſcētiam diminuere:aut vires anime t lare:aut eas gratie ſubdere:⁊ ꝓeterea dato ꝙ cō tiam radicaliter diminueret defectus ille ⁊ vires

ſubderet gratie:adhuc hoc nō ſufficeret ad purgationem culpe venialis iā cōmiſſe:q̄uis ſufficeret ad vitationē fu/ture:qa culpa actualis etiā venialis nō dimittiť ſine actu ali ꝓritiōis motu:vt.ſ.di.16.dictū est:quātūcūq; habitua liter intēdať.ꝓtigit aūt q̄nq; ꝙ aliquis dozmiēs moriť in gra exīs:qui cū veniali aliquo obdozmiuit:⁊ talis nō pōt actū ꝓritiōis hre de veniali ante mortē.nō pōt ici vt di cūt ꝙ ſi non penituit actu vel ꝓpoſito in gnāli vel ſpāli ꝙ ſit verſū i mortale,ꝓpter hoc ꝙ veniale fit mortale dum placet:qꝛ nō quelibꝫ placētia veniaľ facit pctm̄ mortale: alꝫ oēveniale eſſet mortale:qꝛ qōlibet veniale placet cuiꝫ ſit volūtariū:ſꝫ talis placētia q̄ ad fruitionez ſpectat in q̄ oīs humana querſitas ꝑſiſtit oū rebus vtēdis fruimur:vt Aug.dicit:⁊ ſic placētia illa q̄ facit pctm̄ mortale ē actualr placētia:qꝛ oē pctm̄ mortale in actu ꝑſiſtit.pōt aūt ꝓtinge re ꝙ aliquis poſtq̄ veniale pctm̄ ꝓmiſit nihil actualr co/gitet de pctō vel dimittēdo vel tenēdo:ſꝫ cogitat forte ꝙ triāgulus hēt tres āgulos equales duob⁹ rectis:⁊ ī hac co/gitatiōe obdozmiat ⁊ moziať:vñ pꝫ ꝙ hec opīo oīno irra/tionalis ē.Et iō cū alys dōꝫ ꝙ culpa venialis in eo qui cū gra decedit poſt hāc vitā dimittiť per ignē purgatoꝛium: qꝛ pena illa aliqualr volūtaria vtute gre hebit vim expiā di culpā oēm que ſil cū gra ſtare pōt. ¶ Ad pmū ḡ dōꝫ:ꝙ glo.loquiť de pctō mortali.Uel dōꝫ ꝙ q̄uis in hac vita nō corrigať in ſe:coꝛrigiť tñ in merito:qꝛ hic bō meruit vt ibi illa pena ſit meritoꝛia ſibi. ¶ Ad 2m dōm ꝙ pctm̄ veniale ꝓtingit ex coꝛruptōe fomitis q̄ in aīa ſepata in purgatoꝛio exiſte non erit:⁊ ideo nō poterit peccare venialr:ſꝫ remiſ/ſio culpe venialis est ex gra iformata q̄ in purgatoꝛio erit in aīa ſepata:⁊ ideo non ē ſile. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ venialia ñ variāt ſtatū boīs:qꝛ neq; tollūt:neq; diminuūt charitatē ſm quaꝫ meſurať q̄titas gratuite bonitatis aie:⁊ iō ꝙ hoc ꝙ venialia dimittunť vl ꝓmittunť talr manet aīa q̄lis ꝑ⁹.
¶ Ad 4m dōm ꝙ poſt hāc vitā non pōt eē meritū reſpcū ſm̄ eēntialis:ſꝫ reſpectu alicui⁹ accīdtalr pōt eē q̄diu ma/net bō in ſtatu vie aliq̄⁹:⁊ iō in purgatoꝛio pōt eē actꝰ meri toꝛius q̄tuꝫ ad remiſſionē culpe venialr. ¶ Ad 5m dōm:ꝙ ſuis veniale ex ꝓnitate fomitis ꝓtigat:tñ culpa ī mēte cō fegr:⁊ iō ēt deſtructo fomite culpa adhuc manere poteſt.
¶ Ad 2m.q.dōꝫ ꝙ gcūq; est debitoꝛ alicui⁹ ꝑ hoc a debito abſoluiť ꝙ debitū ſoluit:⁊ qꝛ reat⁹ nihil est aliud q̄ ōbitū pene ꝑ ꝙ aliqs penā ſuſtiet quā debebat a reatu abſol uiť:⁊ ſm ꝺ pena purgatoꝛy a reatu purgat. ¶ Ad pmum ḡ dōm ꝙ reat⁹ q̄uis non ꝺportat feditatē q̄tū in ſe est:tñ ꝺ ordinē ad feditatē ex cauſa ſua. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ pena q̄uis non ꝺrieť pene:tamē ꝺriať reatui ad penā:qꝛ ex hoc manet obligatio ad penam ꝙ penam non ſuſtinuit quam debebat. ¶ Ad 3m dōm ꝙ in eiſdez verbis ſacre ſcripture latet multiplex intellectus:vnde ⁊ ille ignis poteſt intelli gi tribulatio ꝑſens:vel pena ſequens:⁊ per vtrāq; venia/lia purgari poſſunt:ſed ꝙ moꝛs naturalis ad hoc non ſuffi ciat.ſupra dictum est.
¶ Ad 3am.q.dōm ꝙ quedā venialia ſunt maioꝛis adheren tie q̄ alia ſm ꝙ affect⁹ magis ad ea inclinať:⁊ foꝛtius i eis figiť:⁊ qꝛ ea que ſunt maioꝛis adherētie tardius purgan/ tur:ideo quidā in purgatoꝛio diutius q̄ alij toꝛq̄nť ſm ꝙ effectus coꝛ ad venialia fuit magis īmēſus. ¶ Ad pmū ḡ dicēdū ꝙ acerbitas pene ꝓprie rñdet q̄titati culpe:ſꝫ diu turnitas rñdet radicationi culpe in ſubiecto:vnde pōt cō tingere ꝙ aliquis diutius moreť qui minus affligiť:⁊ ecō uerſo. ¶ Ad 2m dicēdū ꝙ peccatū mortale cui debeť ſup plicium iferni:⁊ charitas cui debeť ꝑmium paradiſi poſt hāc vitam radicātur immobiliter in ſubiecto:⁊ ideo quā tum ad omnes est eadem diuturnitas vtrobiq;:ſecus au tem est de peccato veniali qō in purgatoꝛio punitur:vt ex dictis patet.

Queſtio. II.

Deinde querit de ↄfeſſione gñali. Et cir/ca hoc querunť tria. ¶ Prio vtꝛ vtute ↄfeſſionis gñalis venialia deleanť quo ad culpā. ¶ Scdo vtrū pctā mortalia oblita. ¶ Tertio vtrum aliquis poſſit licite confite/ri peccata que non fecit.

Ad primum ſic ꝓcedit. Uť ꝙ ꝓ ↄfeſſionē gñalē q̄ fit in cōpletoꝛio ⁊ ꝑ⁹ ñ dimittanť venialia:ↄfeſſio.n.q̄ dimittunť pctā est q̄ddā ſacrāle:ſed illa gñalis ↄfeſſio nō est ſacrālis:qꝛ pōt fieri etiā nō ſacer/doti.ḡ nō valet ad pctōꝛ venialiū dimiſſionē. ¶ P.cōfeſ ſio p hoc ordinať ad pctōꝛ dimiſſionē inq̄tū p eā pctā cō fitentis manifeſtanť:ſed poſt ↄfeſſionē gñalē:ita remane rent occulta pctā ↄfitētis reſpectu eiꝰ cui fit cōfeſſio:ſicut ⁊ pus:tū qꝛ q̄nq; ille cui fit ↄfeſſio nō pōt diſtinguere vo/ces ſinguloꝛ q̄ plēs ſil gñalē ↄfeſſionē faciūt:tū qꝛ in ill gñalib⁹ que in ↄfeſſione gñali dicunť nō est aliqs q nō pec cet.ḡ ↄfeſſio gñalis non valet ad dimiſſionē venialium.
¶ P.ↄritio directius ordiať ad remiſſionē culpe q̄ ↄfeſ ſio:ſꝫ ↄritio gñalr ñ ſuffiť ad remiſſionē venialiū:qꝛ q̄nq; cū gñali ↄritione ſil ſtat bitualis placētia alicui⁹ veniaľ.ḡ multo min⁹ ↄfeſſio gñalis pctā venialia q̄ ad culpā delet.
¶ P.ſi dixerim⁹ ꝙ pctm̄ non hēm⁹ noſipſos ſeducim⁹:vt dr.ſ.Jo.p.ſed aliq̄ q nō hñt pctā mortalia frequēter ↄfeſ ſionē gñalē faciūt.ſi ḡ talis ↄfeſſio ſufficit ad delendū ve/nialia frequēter ſunt ſine pctō aliq̄:qō vť esſe ↄ auctē idu/ctam. ¶ Sed ↄ:nihil in eccl̄ia fruſtra agiť:ſꝫ poſt gñalem ↄfeſſionē ſequiť ſꝫ vſuꝫ eccl̄ie oīo qua ſacerdos dimiſſio/nē pctōꝛ ↄfitētib⁹ pꝛecať.ḡ ↄfeſſio gñalis valet ad dimiſ ſionē pctōꝛ ſaltē venialiū. ¶ P.ſacerdos accedēs ad miſ ſam celebrādā ↄfeſſionē generalez faciť vt purius accedat. ſed hoc non eſſet ſi talis confeſſio non purgaret:ergo pur/gat ſaltem a peccatis venialibus.
¶ Rñdeo dōꝫ:ꝙ iſta est rō:q̄re ꝑ ifuſionē gr̄e ⁊ charitatis pctā venialia nō dimittanť:qꝛ ñ opponunť charitati q̄tū ad hītū:ſed magis q̄tū ad actū eiꝰ q̄uē impediūt vl retar/dant:⁊ iō q̄ñ actꝰ charitatis ↄ venialia dirigiť ea q̄ſi ſuo ↄ/rio delet:nec oꝫ q ↄ ſinguluꝫ coꝛ actꝰ charitatis ferať ad coꝛ deletionē:qꝛ nullū coꝛ de ſe hꝫ ſpāle rōnē q̄ charita ti aliq̄ mō ↄrieť:ſic est de pctis mortalib⁹:ſꝫ oīa ſm vnaꝫ rōnē diſponūt ad ↄriū charitatis inq̄tū nimis tpalib⁹ re/bus inhereť.vñ cū ↄfeſſio gñalis ſit actꝰ ex charitate,pce/dēs in eo q charitatē hꝫ in venialia direct⁹:cōſtat ꝙ valet ad venialiū pctō ꝓ dimiſſionē q̄tū ad culpā:⁊ quāq; q̄tuꝫ ad penā tāta pōt deuotio ↄfitētis adesſe. ¶ Ad pmū ergo dōꝫ ꝙ ↄfeſſio gñalis q̄nq; est ſacrālis:⁊ q̄nq; ñ:ſacrāl qdē est q̄ñ aliqs in ſecreto ſacerdoti ↄfiteť:q̄daꝫ q̄ meminit:⁊ alia venialia in gñali:⁊ tūc illa gñalis ↄfeſſio ex q̄uoꝛ hꝫ ꝙ valeat ad remiſſionē venialiū q̄tū ad culpā:⁊ etiā pe/nam vel in pte vel in toto.ſ.ex cōtritōe cōfitētis:ex humi litate ↄfeſſionis:ex oīone ſacerdotis:inq̄tū est q̄dā ꝑſona ex vi clauiū:q̄ñ aūt fit publice coꝛā multis:⁊ cū multis in eccl̄ia nō est ſacrāl:vñ tūc hꝫ efficaciā ex trib⁹ ꝑmis:⁊ non ex quarto:⁊ ꝓpter hoc etiā non ſubiungiť in pma ⁊ cōple/toꝛio abſolutio:nec ſatiſfactionis iniunctio:ſed ſoluꝫ oīo. miſereať. ¶ Ad 2m dicēduꝫ ꝙ ratio illa ꝓcedit de confeſ ſione ſacrāli que iudiciū ſacerdotis expectat:⁊ ideo requi riť aliqualis peccatoꝛ manifeſtatio. ¶ Ad 3m dicēduꝫ:ꝙ contritio gñalis ſufficit ad peccatoꝛ venialiū dimiſſionē quo ad culpā:ſed illud qō habitu retineť in effectu exclu/ditur ab illa gñalitate:vñ illud non deleť per talem ↄtri tionem:neq; etiā per gñalē cōfeſſionē. ¶ Ad 4m dicēduꝫ ꝙ nō fuit itentio apl̄i dicere ꝙ non ſit aliquod momētuꝫ ī quo homo non ſit ſine peccato quoad culpam:ſed quia iſta vita a nullo ſine pctō agiť:⁊ quia etiam dimiſſa culpa reatus aliquis manet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad secūdum sic pcedit. Uī q ꝓfessio gñal' non sufficiat ad delēdū pctā mortalia oblita. pctm̄. n. q̄ p cōfessionē deletū est: nō est necē iterū cōfiteri. si ergo pctā oblita per cōfessionē gñalē dimitterē tur: ñ eēt neciuz: q cū ad notitiā redeūt aligs ea ꝓfiteret.

¶ P. gcūq; est ꝓscius alicui' pcti: vel non bz pctm̄ vel est oblit' sui pcti. si ḡ p gñalē ꝓfessionē factā pctā oblita mortalia dimittūt: gcūq; ñ ē sibi ꝓsci' ō aliq̄ pctō mortali qñcūq; gñalē ꝓfessionē facit pōt eē cert' q sit imunis a pctō mortali qō est ℨ apl'z. j. Cor. 4.c Nihil mihi ꝓsci' ipz: sz ñ i ℟ iustificat' ſū.

¶ P. nullus ex negligētia reputat peccatū mortale: sz ñ pōt eē sine negligētia q aligs pctm̄ mortale obliuiscatur añq̄ ei dimittat. ḡ ñ reputat ex ℟ tale ꝓmodū q sine spāli ꝓfessione de pctō ei dimittat.

¶ P. magis est elōgatū a cognitōe ꝓfitētis illud qō ē oio igratū q̄ illō c'est oblit': sz pctā p ignorātiā ꝓmissa gñalis ꝓfessio ñ delet: qz tūc heretici q nesciūt aliq̄ pctā i qb' sūt eē pctā: aut ēt aliq̄ simplices p gñalē ꝓfessionē absolueren̄t: qō falsuz est. ḡ gñal' ꝓfessio ñ tollit pctā oblita.

¶ Sz ℨ: psal. Accedite ad eū z illumiamini: z fa. ve. ñ ꝓfū. sz ille q ꝓfiteb'oia q̄ scit accedit ad deū q̄tū pōt. plus aūt ab eo regri ñ pōt. ḡ ñ ꝓfundit' vt repulsaz patiat': sz vēiā ꝓsequ'.

¶ P. ille q ꝓfiteb' oia pctā q̄ in memoria bz z oblit' est aliq̄z p ñ ex ℟ est fict': qz ingrātiā facti patit' q̄ a peccato excusat. ḡ veniā ꝓsequ': z sic pctā oblita sibi relaxant': cū ipiū sit a deo dimidiā spare veniā. vt. s. di. 15. magr dic.

¶ Rñdeo dōz. q ꝓfessio opaī pīsuppositā ↄtritiōe q̄ culpā delet: z sic ordiat' ꝓfessio directe ad dimissionē pene: qō q dē facit z ex erubescētia quā bz: z ex vi clauiū cui se ꝓfitēs subycit. ↄtigit aūt qñq; q p ↄtritionē p̄cedētē pctm̄ aliqō deletū est q̄ ad culpā siue i gñali: si ei' tūc memoria nō habeat': siue in spāli: z tn̄ añ ꝓfessionē aligs illi' pctī oblit' est z tūc ꝓfessio gñalis sacr̄alis opaī ad dimissionē pene ex vi clauiū: gb' se ꝓfitens subycit nullū obstaculū q̄tū in ipo ē ponēs: sz ex illa pte qua erubescētia ꝓfessiōis pcti penā minuebat: pena ipsi' de q̄ qs spāl'r cozā sacerdote nō erubuit ñ ē diminuta.

¶ Ad p'm q dōz. q in sacr̄ali ꝓfessiōe ñ solū regrīt absolutio: sz iudiciū sacerdotis satisfactionē iponētis expectat': z iō q̄uis iste absolutōe sit fūct': tn̄ tenet ꝓfiteri vt suppleat' qō defuit sacr̄ali ꝓfessioni.

¶ Ad z'm dōz. q ꝓfessio ñ opaī: vt dcīn ē: nisi ↄtritione p̄suppositā de q̄ qñ ꝫa fuerit ñ pōt aligs scire: sic nec scire pōt an gr̄am hēat p certitudinē: z iō sciri ñ pōt: vtrum p ꝓfessionē gñalē sit sibi pctm̄ oblitū dimissum p certitudinē: q̄uis possit p ꝓiecturas aliq̄s estimari: de qb'. s. di. 9ª. dcīn est.

¶ Ad 3'm dō. q iste ñ reportat ꝓmodū ex negligētia: qz ñ ita plenā remissionē ꝓsequ'. sicut al's ꝓsecut' fuisset: nec tn̄ meret': z tenet' iterū ꝓfiteri cū ad memoriā pctm̄ reduxit.

¶ Ad 4'm dōz. q ignrātia iur' ñ excusat: qz ipa pctm̄ ē: sz ignrātia facti excusat. vñ aligs ō ℟ q ñ ꝓfiteb' pctā q̄ nescit eē pctā pp ignrantiā iur' diuini ñ excusāb' a fictōe: excusaret' āt si nesciret ea eē pctā pp ignorātiā pticularis circūstātie: vt si cognouit alienā quā credidit eē suā: sed obliuio de actu pcti bz ignorantiā facti: z ideo excusat a peccato fictionis in ꝓfessione quod fructū absolutionis z confessionis impedit.

Ad tertium sic pcedit. Uī q aliquis licite possit ꝓfiteri pctm̄ qō nō bz: qz sic dic Hre. Bonaz mētiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa ñ est. ḡ ad bonā mētē ptinet: vt de illis culpis se accuset q̄s ñ ꝓmisit.

¶ P. aligs p būilitatē se reputat deteriorē aliq̄ q est manifest' peccator: z in ℟ mēdācius est: sed qō cozde gs estimat licet ozē ꝓfiteri. ḡ licite pōt se ꝓfiteri bñe grauis' pctm̄ q̄ hēat.

¶ P. aligs q̄ñq; dubitat de aliq̄ pctō: vt z sit mortale vel veniale: z tal' dz vt vī de illo ꝓfiteri vt de mortali. ḡ aligs dz ꝓfiteri aliqō pctm̄ qō nō bz.

¶ P. satisfactio ex ꝓfessiōe ordiat': sz aligs p̄t satisfacere de pctō qō ñ ꝓmisit. ḡ p̄t ēt ꝓfiteri pctm̄ qō nō fecit.

¶ Sed ℨ: q cūq; dicit se fecisse qō ñ fecit mētit': sed nullus i ꝓfessione mētiri vult cū oē mēdaciū sit pctm̄. ḡ nullus dz ꝓfiteri pctm̄ qō ñ fecit.

¶ P. in iudicio exteriozi non dz aliqō crimē alicui imputari qō nō p̄t p testes idoneos pbari: sed testis in foro penit' est ꝓscia. ḡ aligs ñ dz se accusaī de pctō qō ꝓscia sua ñ bz.

¶ Rñdeo dōz. q per ꝓfessionem dz penitēs se ꝓfessori manifestare: ille aūt q aliud de se sacerdoti logt' q̄ sua conscientia hēat siue in bonū siue malū non se sacerdoti manifestat: sed magis occultat: z ideo nō est idonea ꝓfessio sed ad ℟ q̄ sit idonea regrit' q os cozdi cozdet: vt solū bonos accuset qō ꝓscia tenet.

¶ Ad p'mū ḡ dōm. q agnoscere culpā vbi nō est pōt eē dupl'r. vno' vt intelligat' q̄tum ad substantiā act': z sic nō est verū: non. n. ad bonā mētē ptinet: sed ad errantē vt se actū aliquē ꝓmisisse cognoscat quem nō ꝓmisit. Alio mō q̄tū ad ꝓditionē act': z sic verū est q̄ Greg. dicit: q2 iustus in actu q de se bonus vī formidat tanq̄ aligs defect' ex pte sua fuerit: z sic dī Job. 9. Uerebar omnia opera mea: z iō ad bonā mētē ēt ptinet: vt hāc formidinem quā cozde tenet ligua accuset.

¶ Et p hoc p̄s solō ad ꝫ q̄z iustus q est vere humilis non reputat se deteriorē q̄ad ppetrationē act' qui sit peior ex genere: sed timet ne in his q̄ bene agere vī p supbiam grauius delinq̄t.

¶ Ad 5'm dōz. q qñ aligs dubitat de aliquo peccato an sit mortale tenet illud ꝓfiteri dubitatione manente: qz q aligd ꝓmittit vel omittit in q̄ dubitat esse mortale pctm̄: peccat mortaliter discrimini se cōmittēs: z filī' piculo se cōmittit qui de hoc qō dubitat esse mortale negligit ꝓfiteri: non tn̄ p asserere illud esse mortale: sed cū dubitatione log z iudicium sacerdotis expectare: cui' est discernere iter lepram z lepzā.

¶ Ad 4.m dicēdū q ex hoc q homo satisfaciat pro peccato qō non cōmisit non icurrit mendaciū: sicut cū qs confitet' pctm̄ qō non credit se fecisse: si. n. dicat pctm̄ qō non fecit: tn̄ credit se fecisse nō mētit': z ideo non peccat eo modo dicat sicut est in corde suo.

Qō. III.

Deinde querit de sigillo ꝓfessionis. Et circa hoc queruntur tria.

¶ P. vtrū in quolibet casu teneat' homo celare aligd sub sigillo ꝓfessionis bz.

¶ Scōo vtrum peccatum alterius reuelare de licētia ꝓfitētis.

¶ Tertio vtrum teneat' ea celare si etiam al's ea nouit.

Ad primum sic pcedit. Uideī q nō in quolibet casu teneat' celare sacerdos peccata que sub sigillo cōfessionis nouit: qz sicut dicit Bern. est institutus pro charitate ꝓtra charitatē non militare celatio ꝓfessionis in aliquo casu ꝓtra charitatē militat: sicut si aligs in ꝓfessione scit aliquē hereticū quē non potest inducere ad hoc q̄ desistat a corruptione plebis: z illo qui scit per ꝓfessionē affinitatē esse iter aliquos q trahere volūt. ergo talis debet confessionem revelare.

¶ P. id ad qō quis obligat' ex p̄cepto ecclesie tn̄ non necesse observari mādato ecclesie in ꝓtrariū facto: sed celatio ꝓfessionis introducta est ex statuto ecclesie tn̄. ergo per ecclesiā p̄cipiat' q̄ quicūq; scit aligd de tali peccato dicat: ille qui scit per cōfessionē dicere dz.

¶ P. aligs dz homo seruare ꝫsciētiā suā q̄ famam alteri' q̄ veritas ordinata est: sed aliqñ aligs peccatū celans incurrit ꝓpzie cōsciētie damnū: sicut cum in testimoniū additur pro peccato illo z iurare cogit' de veritate dicēda: vel cum aligs abbas scit per ꝓfessionem alicui' ꝓzis sibi subditi peccatū cuius occasio inducit ipsum ad ruinam si ei p ratum dimittat. vnde debet ei auferre ꝓpter debitum pastoralis cure: auferēdo aūt videt confessionē publicare.

¶ P. aliquis sacerdos per cōfessionē alicuius quā audiuit potest accipere ꝫsciētiā q̄ sit platione indignus: sed quamuis debet tenet' ꝺdicere ꝓmotioni indignoꝛ si sua interfit.

¶ Sed ℨ: dicēdo suspitionē iducere videat' de pctō: z sic q̄dāmō ꝓfessionē reuelare: vī q̄ oportet q̄ñq; ꝓfessionē reuelar'.

¶ Sed ℨ est: qō dicit decretal' de peni. z remiſ. Caueat sacerdos ne vbo vl' signo vl' alio q̄uis mō pdat aliq̄ten' peccatorē.

¶ P. sacerdos dz deo cui' est minister ꝓfiteri de pctā que per ꝓfessionem p̄dunt' nō reuelat: sed tegit. ergo nec sacerdos revelare debet.

¶ Ulteri' vī q̄ sigillū ꝓfessiōis se extēdat ad alia q̄ illa q̄ sūt de ꝓfessiōe: qz de ꝓfessiōe nō sūt nisi pctā: sz aliq̄ aligs cū pctis mlta alia narrat q̄ ad ꝓfessionē nō ptinēt. ḡ cū ea sacerdoti dicāt' vt deo: vī q̄ ad illa ēt sigillū ꝓfessionis se extēdat.

¶ P. aliquādo aligs dic alicui aliquod secretū: z ille recipit sub sigillo ꝓfessiōis. ḡ sigillū ꝓfessiōis se extendit ad illa q̄ nō sunt de ꝓfessiōe.

¶ Sz ℨ: sigillū ꝓfessionis est aligd annexū sacr̄ali ꝓfessiōi: sz ea q̄ sunt annexa alicui sacr̄o ñ se extēdūt vltra sacr̄z illud. ḡ sigillū ꝓfessiōis nō se extēdit nisi ad ea de qb' est sacr̄alis ꝓfessio.

¶ Ulteri' vī q̄ nō solū sacerdos sigillū cōfessiōis hēat: qa aliq̄ aligs ꝓfiteī sacerdoti p iterptē necitate vrgēte: sz interpres vt teneī ꝓfessionē celare. ḡ ēt non sacerdos aligd sub sigillo ꝓfessiōis bz.

¶ P. aliq̄ aligs in casu necitatis pōt laico ꝓfiteri: sz ille teneī pctā celare cū sibi dicant' sic deo. ḡ nō solū sacerdos sigillū ꝓfessiōis bz.

¶ P. aliq̄ aligs se sacerdotē fingit vt ꝫsciaz alic' exploret p hāc fraudē: z ille ēt vt vī peccat si ꝓfessionē reuelet. ḡ non solus sacerdos sigillū ꝓfessiōis bz.

¶ Sz ℨ ē. q̄ solus sacerdos ē minister bui' sacr̄i: sz sigillū ꝓfessiōis est ānexū sacr̄o. ḡ solus sacerdos bz sigillū ꝓfessiōis.

¶ P. hō teneī ea q̄ in ꝓfessione audit celare: qz nescit ea vt hō: sz vt deꝰ: sed solus sacerdos est minister dei. ergo ipse solus teneī occultare.

¶ Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q in sacr̄is ea q̄ exterī' geruntur sunt signa rer̄ q̄ interī' ꝓtingūt: z iō ꝓfessio q̄ gs sacerdoti se subycit signū est interiozis q̄ gs deo subycit. deꝰ āt pctm̄ illi' qui se sibi subycit p̄ pniaz tegit: vī z ℟ opz i sacr̄o pnie signari: z iō ex necitate sacr̄i est q gs ꝓfessionē celet: z tāq̄ violator sacr̄i peccat q reuelat: z p̄ter ℟ sūt alie vtilitates bui' celatōis: qz p ℟ boies ad ꝓfessionē magis attrahunt': z simplici' pctā ꝓfitent'.

¶ Ad p̄mū ḡ dōz. q gdā dīt q sacerdos ñ teneī ꝫuare sub sigillo ꝓfessiōis: nisi pctā de qb' penitēs emēdare p̄mittit: al's p̄t ea dicere ei q p̄t ꝑdesse ñ obeē. Sz b opio vī errōea: cū sit ℨ vitatē sacr̄i: sic. n. bap'mꝰ ē sacr̄z q̄uis gs fict' accedit: nec est mutādū pp ℟ aligd de ēntialib' sacr̄i: ita ꝓfessio nō desinit eē sacr̄al': q̄uis ille q ꝓfiteī emēdatione nō ꝑponat: z iō nihilomin' sub occulto remēdū ēnec tn̄ sigillū cōfessiōis ℨ charitatē militat: quia charitas nō regrit q apponat remediū pctō qō bō nescit. illud aūt qō sub ꝓfessiōe scit est q̄si nescitū: cuz nesciat vt bō: z vt deꝰ: tn̄ aliqō remediū adhibere dz in p̄dictis casibus q̄tū pōt sine ꝓfessiōis reuelatōe: sic monēdo eos q cōfitent': z alys diligētiā apponēdo ne corrūpant p heresiz: pōt ēt dicere plato q̄ diligēti' iuigilet sup gregē suū: ita tn̄ q nō dicat aligd p qō vbo vl' nutu ꝓfitētē ꝑdat.

¶ Ad z'm dōz. q̄ p̄ceptū de ꝓfessione ꝫuāda ꝓfessionē ipm sacrm̄: z ideo sic p̄ceptū de ꝓfessione sacr̄ali faciēda est de iure diuino: z nō pōt aliq̄ dispēsatōe: vl' iussiōe būana bō ab eo absolui: ita nullus ad reuelationē ꝓfessiōis pōt ab boie cogi vl' licēziari. vñ si p̄cipiat' sub pena excōicatōis iaz late q̄ dicat si aligd scit de pctō ñ dz dicere: qz dz estiare q̄ itētio: p̄cipiētis sit si sciat vt hō: si etiā exp'meret de ꝓfessiōe interrogās si ꝏberet dicere: nec excōicationē icurreret: qz ñ ē subdit' superioꝛi suo: nisi vt hō: ℟ āt nescit vt hō: sz vt deꝰ.

¶ Ad 3'm dōz. q̄ bō nō adducit' i testioniū nisi vt hō: z iō absq; lesione ꝫscie pōt iurare se nescire qō scit tn̄ vt deꝰ: sil'r āt absq; lesiōe ꝫscie pōt plat' ipunitū dimittere pctm̄ qō scit vt dōs vt sine aliq̄ remedio: qz ñ teneī adhibere remediū: nisi eo mō q̄ ad ips deferī: vñ i bis q̄ deferunt' eis foro p̄ie i eo dē foro dz q̄tū pōt adhibere remediū: vt abbas in cāu p̄dicto admoneat eū: vt p̄oratū resignet: vel si nolueritpōt ex aliq̄ alia occasiōe absoluere a cura p̄orat': ita tn̄ q̄ ois suspicio viteī de ꝓfessiōis reuelatōe.

¶ Ad 4.m dōz. q ex multis alys causis aligs reddit' idign' ad platōis offm q̄ ex pctō: sic ex defectu scie vl' etatis vel alic' hz: z iō q ℨdicit nec suspitionē de crimie facit nec ꝓfessionē reuelat.

¶ Ad z'm. q. dōz. q sigillū ꝓfessiōis ñ directe se extēdit nisi ad illa q̄ cadūt sub sacr̄ali ꝓfessiōe: sz idirecte id qō ñ cadit sub sacr̄ali ꝓfessiōe ēt ad ꝓfessionē aliō' p̄p q̄ posset pctōz vel pctm̄ deꝑhēdi: nihilomin' ēt illa sūmo studio sūt celāda: tū pp scādalū: tū pp pnitatē q̄ ex ꝓsuetudine accidere posset.

¶ Et p ℟ p̄s rñsio ad p'm.

¶ Ad z'm dōz q hō nō de facili dz recipe aligd ℟ mō: si tn̄ recipiat ex p̄missiōe teneī ℟ mō celare: ac si i ꝓfessione haberet: q̄uis sub sigillo confessionis non habeat.

¶ Ad 3'm. q. dōz: q sigillū ꝓfessiōis ꝓpetit sacerdoti in q̄tū est min̄ b' sacr̄i qō nihil est aliud q̄ debitū ꝓfessionē celādi: sic claus est ptās absolūēdi: tn̄ sic aligs q nō est sacerdos in aliq̄ casu ptic̄pat aligd de actu clauis dū ꝓfessiōez audit pp necessitatē: ita ēt ptic̄pat de actu sigilli ꝓfessiōis z teneī celare: q̄uis p̄pe loquēdo sigillū confessionis non habeat.

¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad secundum sic pcedit. Uī q de licētia penitētis nō possit sacerdos pctm̄ qō sub sigillo ꝓfessiōis bz alteri ꝑdere. qō. n. nō pōt supioꝛ nō pōt iferioꝛ: sz papa non posset aliquē licētiare: vt pctm̄ qō scit i ꝓfessiōe alteri diceret. ḡ nec ille q ꝓfiteī pōt ips licentiare.

¶ P. illud qō est istitutū pp bonū coe ñ p̄t ex arbitrio vni' mutari: sz celatio ꝓfessionis est istituta pp bonū toti' ecclie: vt boies ꝓfidēti' ad ꝓfessionē accedāt. ḡ ille q ꝓfiteī ñ p̄t licētiare sacerdotē ad dōz.

¶ P. si posset sacerdos licētiari videret dari palliū malicie mal' sacerdotib': qz posset p̄tedere sibi licētiā datā: z sic i pune peccaret: qō ñ est ꝫueniēs. ḡ vī q nō possit a ꝓfitēte licētiari.

¶ P. ille cui iste reuelabit ñ bēbit ℟ sub sigillo ꝓfessiōis: z sic poterit publicari pctm̄ qō iā deletū est: qō ñ ē ꝫueniēs. ḡ ñ pōt licētiare.

¶ Sz ℨ: supioꝛ p̄t remittere pctōz cū ꝑs ad iferioꝛ sacerdotē de volūtate ipsi'. ḡ de volūtate ꝓfitētis p̄t alteri pctm̄ revelare.

¶ P. q pōt aligd facere p se p̄t ēt p alterz facere: sz ꝓfitēs pōt p se pctm̄ suū qō fecit revelare. ergo potest internuncium sacerdotem facere.

¶ Rñdeo dōz q duo sūt pp q̄ sacerdos teneī pctm̄ occultare. p̄ z p̄ncipal' qa ipsa occultatio est de essentia sacri inquātū scit illud vt deꝰ: cui' vicē gerit ad ꝓfessionē: alio' pp scādalū vitādū: pōt aūt penitens facere: vt illud qō sacerdos sciebat: vt deꝰ sciat ēt vt hō: qō facit dū euz licētiat ad dicēdū: z iō si dicat ñ frāgit sigillū ꝓfessionis: tn̄ dz cauere scādalū dicēdo: ne fractoꝛ sigilli ꝓdicti reputeī.

¶ Ad p'm ḡ dōz. q papa non pōt licētiare eū vt dicat: qz nō pōt facere: vt sciat vt hō: qō pōt q ꝓfiteī.

¶ Ad z'm dōz q nō tollit illud qō est pp bonū coe istitutū: qz sigillū ꝓfessionis non frāgit': qz dī qō alio' scit.

¶ Ad 3'm dōm. q ex hoc non dat aliq̄ impunitas malis sacerdotib': qz iminet eis ꝑ hoc si accusant' q̄ de licētia ꝓfitētis reuelauerūt.

¶ Ad 4.m dōz q ille ad quē notitia peccati deuenit mediāte sacerdote ex volūtate confitentis participat in aliquo actum sacerdotis: z ideo simile est de eo z de iterptē: nisi forte peccatoꝛ velit q ille absolute sciat z libere.

Ad tertium sic pcedit. Uideī q illud qō q̄s scit p ꝓfessionē: z alio' nullo' possit revelare. nō. n. frāgit' sigillū ꝓfessionis nisi dū pctm̄ qō in ꝓfessione bī reuelat'. si ḡ iste reuelat pctm̄ qō in ꝓfessione audiuit q̄'rcūq; al'r sciat sigillū ꝓfessionis frāgere vī.

¶ P. gcūq; ꝓfessionem alicuius audit ei obligat': ad hoc q̄ peccata ipsius non reuelet: sed si aliquis alicui promitteret

Universidad de Deusto
Biblioteca

tenere ꝑuatū qō ei dr̄:q̄tūcūq; post ea sciret deberet ꝑnatū tenere.g̃ qō ī ꝓfessiōe gs audit q̄tūcūq; als sciaꝫ dz ꝑriuatū br̄i. ¶ P. duoꝫ qō est altero potēti⁹ trahit ad se reliquū:ſz scia q̄ scit pctm̄ vt de⁹ ē potētior ⁊ dignior illa q̄ scit vt hō.g̃ trahit ad se eā:⁊ ita nō poterit reuelari ꝑm q; scia q̄ scit vt de⁹ exigit. ¶ P. secretū ꝓfessiōis istitutū ēad vitādū scādalū:⁊ vt hoies a ꝓfessiōib⁹ nō retraherēt:ſz si alig⁹ posset dicere illō qō ī ꝓfessiōe audiuit:ēt si als sciret:nihilomin⁹ scādalū seq̄ret.g̃ nullo⁹ pōt dicere. ¶ Sz ꝛ:nullus pōt aliū obligare ad qō nō erat obligat⁹ nisi sit sup⁹ plat⁹ g obliget eū ꝑcepto:ſz ille q sciebat alic⁹ pctm̄ p visuz nō erat obligat⁹ ad celādū.g̃ ille q ei ꝓfitet cū nō sit ꝑlat⁹ sup⁹ nō pōt eū obligare ad celādū B quod sibi ꝓfitet. ¶ P. ſz B posset ipe diri iustitia ecclie:si aliq⁹ vt euaderet sniaz excōicatōis q̄ ī ipm ferēda erat pp aliq̄ pctm̄:de q̄ quer⁹ ē ꝓfiteret ei q sniaz ferre dz:ſz iustitie executio ē ī ꝑcepto g̃ nō tenet celare pctm̄:qō qs in ꝓfessiōe audit si alias sciat. ¶ R̄ndeo dōm q; circa B ē triplex opīo:qdā.n. dr̄t q; illō qō aliq⁹ audit in ꝓfessiōe nō pōt aliq⁹ dicere si sciat alias siue añ siue post.qdā vo dr̄t q; p ꝓfessionē ꝑcludit sibi via ne possit aliq̄d dicere qō p⁹ sciuit:nō aūt qn possit dicere:si postea alio⁹ sciat:vtraq; aūt opīo dū nimiū sigillo ꝓfessionis attribuit ꝑiudiciū vitati ⁊ iustitie ꝓuāde facit:posſz.n. aliq⁹ ad pctā eē ꝑcliuior:si nō timeret ab illo accusari cui ꝓfessus est:si cozā ipso pctm̄ iteraret:similr̄ ēt mlt⁹ iusticie pire poterit si testimoniū ferre ñ posset aliq⁹ de eo qō vidit pp ꝓfessionē ō B factā. Nec obstat qō qdā dr̄t q; dz ꝓtestari se nō tenere ꝑuatū B:q⁊ B nō posset ꝓtestari nisi postq̄ pctm̄ eēt sibi dict̄:⁊ tūc glz sacerdos posset cū velet reuelare pctm̄ ꝓtestationē faciēdo:si bociſz ad reuelā dū libeꝛ redderet:⁊ iō alia opīo est ⁊ verior:q⁊ illō qō hō alias scit siue añ ꝓfessionē siue post nō tenet celare q̄tuz ad id qō scit vt hō:pōt.n. dicere scio illud:q⁊ vidi:tenet tm̄ celare illud in q̄tū scit vt de⁹:nō pōt.n. dicere;ego audiui B in ꝓfessiōe:tm̄ pp scādalū vitādū dz abstinere ne de hoc loq̄t:nisi necitas imineat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q; qñ aliqs dic se vidisse qō ī ꝓfessiōe audiuit:ñ reuelat qō ī ꝓfessiōe audiuit:nisi p accūs:sic g scit p auditū ⁊ visū nō reuelat qō videt p se loquēdo.si dicat se audiuisse:ſz p accūs:q⁊ dic auditū cui accidit visū eē:⁊ iō tal⁹ sigillū ꝓfessionis nō frāgit. ¶ Ad ꝛ^m dōz q; nō obligat audiēs ꝓfessionē q; nō reuelet pctm̄ simplr̄:ſz put est in ꝓfessione auditū:nullo.n. casu dicere dz se audiuisse in ꝓfessiōe. ¶ Ad ꝛ^m dōz:q; itelligēdū est de duob⁹ q hñt oppōnē:ſz scia q̄ scit aliqs pctm̄ vt de⁹:⁊ illa q̄ scit vt hō nō sunt opposita;⁊ iō rō ñ ꝓcedit. ¶ Ad 4^m dōz q; nō dz ita vitari pctm̄ ex vna ꝑte q; ex alia iustitia reliquat̄:vitas.n. nō est pp scādalū dimittēda;⁊ iō qñ iminet periculū iustitie ⁊ vitatis nō dz dimitti reuelatio ei⁹ qō qs in ꝓfessione audiuit si als scit pp scādalū;dū tm̄ scādalū quantū in se est enitare nitatur.

¶ Nō redarguo:q⁊ forsitā verꝛ est:B nō dicit Aug. q̄si dubitās an purgatorium sit:ſz an de B igne Aplus intelligat.

¶ Qđ oīa crimialia semel saltē ⁊c. Cōtra;ꝑtritio nō dz q; sit figillat̄ de oīb⁹.g̃ nec ꝓfessio. Et dō.q; ꝑtritio ēī ꝓfectū dei q vno ituitu oīa videt:ſz ꝓfessio fit hoī cui dz figillati oīa exponi. Et ꝑtera opz de oī pctō mortali qō memorie occurrit singulr̄ dolere:vt pdcm̄ ē. ¶ Nisi aliq̄ freq̄nter iterata. Cōtra;iteratio ñ trahit ea exꝛ gen⁹ venialiū pctoꝝ. Et dōz q; logt q̄tū ad dispōnē:q⁊ frequēs venialiū iteratio disponit ad illā placētiā venialiū in q̄ ꝓsistit pctm̄ mortale:q⁊ ſz q; bit⁹ ex ꝓsuetudie gnāt ⁊ augeꝛ:ꝑm B delectatio ⁊ ꝑnitas crescit. ¶ Sz aliud est fauoꝛe ꝑ odio ⁊c. Contra.g̃ ſz B vr̄ q; aliqs possit cui vult ꝓfiteri qñ hz sacerdotē ignorātē. Et dōz q; B itelligēdū est qñ sacerdotis igrātia posset hoiez iducere i errorē:tūc.n. de licētia sacerdotis vl supioꝛ dz aliū peteꝛ ꝓudētiorē. Quicq; tm̄ casus ponit q⁹:licz aly ꝓfiteri q̄z ꝑpō sacerdoti sine ei⁹ licentia: ē si sit vagabūdus:scōs si mutauit domicilīū:terti⁹ si dit i aliena prochia:q̄rt⁹ pp maliciā sacerdotis si ꝓfessiōes vl icitat ad malū:qnt⁹ in articulo necessitat.

¶ Si peccata dimissa redeāt. Bi. xxii.

Cumq; multis auctoꝛitatib⁹ sit assertū in vera coꝛdis ꝓritione peccata dimitti añ ꝓfessionē vt satisfactionē:ei etiā qui aliq̄n in crimē relapsurus est:q̄rit si post contritionē ꝓfiteri ꝓtēpserit:vel in pctm̄ idem vel simile recidinerit:an pctā dimissa redeant. Cuius qōnis solutio obscura est ⁊ ꝑplexa:aliis asserētib⁹:aliis ecōtra negātibus peccata semel dimissa vlterius replicari ad penā. Qui ſ cūt pctā dimissa redire:subditis se muniūt testi monijs. Ambro. ait. Bonate iuicē si alter in alterū peccat:aliogn deus repetit dimissa. Si in his ꝓtēpt⁹ fuerit sine dubio reuocabit per quā misericoꝛdiā dederat:sicut i euāgelio docet in illo seruo:a quo dimissū debitū petijt eo q; ille ꝓseruo suo debitū noluit dimittere. His auctib⁹ initunt q dicūt pctā dimissa si replicant redire simplr̄. Quib⁹ opponit. Sicꝫ ꝑ pctō de quo penituit ⁊ idulgentiā accepit iterū punit.nō vr̄ iustū. Si punit ꝑ eo qō peccauit ⁊ nō emēdauit:iustitia est aperta. Si vero requirit qō fuerat cōdonatū: vel iustitia nō est:vel iustitia est occulta. Videt cui

bis in idipm iudicare:⁊ duplex tribulatio consurgere:qō scriptura negat. Sz ad hoc pōt dici:q; neq; duplex tribulatio ꝓsurgit:neq; iudicat deus bis in idipm. Hoc.n. fieret si post ꝓdigna satisfactionē ⁊ sufficiētē penā iteꝛ puniret:sed nō satisfecit digne ⁊ sufficiēter:q nō ꝑseuerauerit. Debuit.n. iugē pcti hr̄e memoriā:non ad faciēdū:sed ad cauēdū:debuit non obliuisci oēs tribulatiōes dei:que tot sunt quot sunt peccatoꝝ remissiones. Tot ergo debuit cogitare dona dei quot mala sua:ac pro illis vsq; in finē gratias agere. Sed quia ingratus ad vomituz sicut canis redijt:anteacta bona mortificauit:⁊ pctm̄ dimissum renocauit:vt cui humiliato ante deus pctm̄ dimiserat:eidem postea elato ⁊ ingrato imputet.

¶ Aliorum sententia. b

Sed q; absonum videt vt pctā dimissa iterū imputent:placet qbusdā neminē ꝓ pctis semel dimissis itez a deo puniri. Sed ideo dicunt dimissa redire ⁊ imputari:q; ꝓpter ingratitudinē ita reus ⁊ peccatoꝛ ꝓstituit:vt añ fuerat. Sī.n. qō dimissum fuerat dr̄ exigi:q⁊ remissionis ꝓcepte ingrat⁹:ita reus fit vt añ fuerat. Utriq; ꝓ qōnis ꝓbati fuerunt doctoꝛes. Idcoq; alicui ꝓ nō ꝑiudicans studioso lectoꝛi iudiciū reliquo:addēs mihi tutum foꝛe:ac saluti ꝓpinquum:sub mensa dominoꝝ micas edere.

¶ Quid sit hic sacramentum ⁊ res. c

Post ꝓdicta restat inestigare qd i actione pnie sit sacm̄ ⁊ res. Sacm̄ enim signū ē sacre rei. Quid ergo hic signū est:⁊ q̄ est res sacra hui⁹ signi:Quidā dicunt sacm̄ hic esse qō exteri⁹ tm̄ geritur.s. exterioꝛ pnia que est signū interioris pnie.s. ꝛritōis coꝛdis ⁊ būiliatiōis. Qō si est nō oē sacm̄ euāgelicū id effic qō figurat. Exterioꝛ.n. pnia non effic interioꝛē:ſz poti⁹ interioꝛ cā ē exterioris. Sz ad B iquiūt illi hoc eē itelligēdū de illis sacris q̄ in nouo testamēto istituta sunt:vt est sacm̄ baptismi:ꝓfirmationis ⁊ coꝛpis xp̄i. Sacm̄ vo pnie sicut ⁊ ꝓiugij añ tēpus gr̄e etiā a primoꝛdio humani generis fuit. Utrūq;.n. istitutum fuit in primis parērib⁹. Item si exterioꝛ pnia sacramētum est:⁊ interioꝛ res sacri:sepius ꝑcedit res sacm̄ q̄ sacz rē. Sed nec hoc incōueniēs est. Nā ⁊ in alijs sacris que efficiūt qō figurāt hoc sepe ꝛtingit. Quidā aūt dicūt exterioꝛem pniam ⁊ interioꝛē esse sacm̄:nec duo sacra:sed vnū:vt spes panis ⁊ vini:nō duo sunt sacra ſz vnū. Et sicut in sacro coꝛporis:ita etiaz in hoc sacro dicūt aliō eē tm̄ sacm̄. s. exterioꝛē pniaz: aliud sacm̄ ⁊ rē. s. interioꝛē pniam:aliud rem ⁊ non sacm̄. s. remissionē peccatoꝝ. Interioꝛ.n. pnia:⁊ res est sacri. i. exterioris pnie:⁊ sacm̄ remissionis peccati:quam ⁊ signat ⁊ facit. Exterioꝛ quoq; penitētia ⁊ interioris signum est ⁊ remissionis peccatoꝛum.

Rō stq̄ determiauit magr̄ de tpe pnie qō ꝓcomitat ipam pniam:B determinat quedā q̄ ptinēt ad effectū ipsi⁹q; est remissio pctoꝝ. Et diuidit in ptes duas. In ꝑma ingrit vtrū remissio pctoꝝ sit irreuocabil⁹ an peccata dimissa qñq; redeāt. in ꝛ^a q⁊ in quolibet sacro effect⁹ est res ipsius ingrit qd sit sacm̄ ⁊ res ī pnia:ibi. Post ꝑdicta restat iuestigare ⁊c. Circa ꝑmuz tria facit. ꝓ mouet. q. ꝛ^o ponit diuersas opīones circa solutionē ipius qōnis:ibi. Cuius qōnis solo ⁊c. ꝛ^o opiones ꝓsequit̄:ibi. Qui vo pctā dicūt ⁊c. Et circa hoc duo facit. ꝓ ꝓsequit̄ ꝑmā opionē. ꝛ^o scōaz:ibi. Sed q⁊ absonū vr̄ ⁊c. Circa ꝑmū tria facit. ꝓ ponit auctes gl⁹ ꝓfirmat̄ ꝑma opīo. ꝛ^o obycit ī cōtrariū:ibi. Quib⁹ opponit̄ ⁊c. ꝛ^o ponit̄ eoꝝ solo:ibi. Sz ad hoc pōt dici ⁊c. Post ꝑdicta restat inestigare ⁊c. B ingrit gd sit sacz ⁊ gd res ī pnia:⁊ circa B duo facit. ꝓ mouet qōnē. ꝛ^o soluit eā:ibi. Quidā.n. dicūt sacra ⁊c. ⁊ diuidit in ptes duas ꝑm duas opiones q̄s ponit. ꝛ^a icipit ibi. Quidam aūt dicūt ⁊c. Circa ꝑmū duo facit. ꝓ narrat opionē. ꝛ^o narrat obiectōes in ꝓriū:ibi. Qđ si est non omne sacm̄ ⁊c. ⁊ diuidit in ptes duas ꝑm duas obiectiones quas ponit. ꝛ^a icipit:ibi. Itez si exterioꝛ pnia ⁊c. ⁊ vtraq; diuidit in obiectionez ⁊ solutionem: vt per se patet.

Hic est duplex qō. Prima de reditu peccatoꝝ.

¶ Scōa de eo qō est sacm̄ vel res in penitentia. ¶ Circa ꝑmū q̄runt q̄tuoꝛ. Primo vtrum pctā dimissa redeāt. ¶ Scōo de ingratitudine per quā pctā redire dicunt. ¶ Tertio que pctā p ingratitudinē redire pñt. ¶ Quarto vtrū recidiuās teneat ꝓfiteri pctā de gbus priꝰ confessus fuerat.

Ad primum sic ꝓcedit. Uidetur q; pctā dimissa redeūt in eo q; recidiuat. dic.n. Leo papa. Que diuina mificordia solidauit in ea reuoluit prauo q̄tū iterata inigtas mificordiā ꝓcessam exinaniuit. q̄ vr̄ q; p recidiuū pctā dimissa redeant. ¶ P. remoto oculo appet qō opiebat:ſz charitas opit multitudinē peccatoꝝ. j. Pe. 4. q̄ remota charitate p pctm̄ seq̄ns peccata dimissa redeūt. ¶ P. Eccl̄. 18. dr̄. Si auerterit se iustus a iustitia sua oēs siue iustitie q̄s fecerat nō recordabunt̄. q̄ in eodē statu est:ac si nullā iustitiā fecisset:sed si nō feciſz iustitiā pnie:nō essent ei pctā dimissa. q̄ dimissio illa ānulat̄:⁊ sic pctā dimissa redeūt. ¶ P. magis peccat q offendit deū q̄ qui offendit hoiem:sed si aliqs est ab aliq̄ dño manumissus p offensam in ipsum cōmissam iterū reducitur in seruitutē. ergo multo foꝛtius si aliqs diuina gratia a seruitute peccati liberatus deum per recidiuum peccati offendat in ꝑtinā seruitutē reuocat̄:⁊ sic peccata dimissa redeūt. ¶ P. esto q; aliquis post verā ꝓritionē de peccatis ꝑteritis cadat in pctm̄ ⁊ moriat̄:statim cōstat q; in infernuz descēdat. ergo de peccatis que sibi dimissa fuerūt ibi puniet̄:cum nō sit sibi pena total⁹ remissa:ibi vero puniet eternal⁹:q⁊ in inferno nulla est redemptio. q̄similez reatum icurrit ci quem non habebat:⁊ ita videt q; in isto peccata dimissa redeūt:⁊ similis rō est de illo qui ꝓfessus est ⁊ non satisfecit plene. ¶ P. sicut per pniam remittuntur peccata:ita per peccatū actuale mortificantur merita

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑcedẽtia:sed ꝑ ꝓniam que ꝑtm̃ destruit ꝓza ꝫerita reui uiscũt.g̃ ꝑ ꝑtm̃ qõ ꝓniaz ꝺstruit q̃ remittebaꝫ ꝑtm̃ ꝑtã dimissa reuiuiscũt. ¶ Sz ꝺ.Aug.i li.de rñsionib⁹ ꝓsꝑi. Qui recedit a xp̃o ⁊ alienat⁹a gr̃a finit hãc vitã:qd nisi in ꝑditionẽ vadit:sed nõ in id qõ dimissum est redit:nec ozi ginali peccato damnabiꝫ.ergo ꝑtã dimissa non redeunt.

¶ ꝓ.codẽ ꝑtõ ⁊ eq̃li vnus nõ fit alio deterior:sed ꝺtigit ĩocẽtẽ ⁊ penitẽtẽ eodẽ ⁊ equali peccato mortali peccare: g̃ penitẽs nõ fit deterior ꝑ hoc ꝑtm̃ q̃ ĩocẽs:ficret aũt si ꝑtã dimissa redeãt.g̃ nõ redeũt. ¶ ꝓ.ꝺrium nõ reducit suũ ꝺriũ.sed ꝺtingit qñq; q; ꝑtm̃ qõ aligs post ꝓniam cõ mittit ẽ ꝺriũ ꝑtõ qõ ꝑ ꝓniaz deletũ ẽ:sic̃ auaritia pdigali tati:g̃ ꝑtm̃ seq̃ns nõ reducit ꝑtm̃ ꝑcedẽs. ¶ ꝓ.nullus i currit ꝑcti maculã vel reatũ:nisi ex ꝺmissione ipsi⁹ ꝑcti:ꝫ penitẽs añq̃ faceret simplicẽ fornicationẽ nõ bẽbat maculã vel reatũ homicidiũ qõ sibi iam dimissum erat.g̃ nec postea fornicãdo homicidiũ cõmittit.g̃ non redit homici diũ sibi dimissum q̃tũ ad culpã:neq; q̃tuz ad reatum.

¶ Rñdeo dõm q; aliq̃ mõ redire ꝑtã oz ꝺicere:qz auc̃tes exꝑsse hoc ꝺcũt:gdã simplr hoc ꝺcesserũt in oi g patiꝫ re cidiuũ:nec fuit ĩtẽtio eoꝝ ꝺcere q; act⁹ ille ꝑti idẽ nume ro reuocareꝫ:vel eadẽ nũero macula que ꝑus ablata fue rat ꝑ ꝓniaz:qz qõ oio in nihilũ decidit idẽ numero resumi nõ ꝑt:sed ita q; sic ꝑ ꝑtã cõmissa aligs impediebaꝫ añ p actã ꝓniam de eis ne gr̃az a deo recipet:ita eisdẽ impediꝫ postq̃ a statu ꝓne decidit ꝑ ꝑtm̃ mortale quo reciduat: sic.n.dꝫ ꝑtm̃ mortale q̃tũ ad culpã manere inq̃tum ex actu g iam ꝑteryt ĩpediꝫ aligs a gr̃e receptõe:sic̃ a quodã obstaculo posito ĩter deũ ⁊ aiaz:remitti aũt quo ad culpã q̃ rõne actuũ ꝑteritoꝝ aligs gr̃a nõ ꝑuaꝫ. Sz hec opio ĩ potest stare:qz ad causandũ tenebras:vtrũq; duoꝝ per se sufficit.s.ꝺispõ recipiẽtis:⁊ ĩterpositio obstaculi:vñ si tene bre debeãt amoueri oz ⁊ ꝺispõnẽ tolli ⁊ obstaculũ amo ueri:⁊ ita ꝓnia que tenebras ꝑti tollebat nõ solũ remoue bat ꝺispõnẽ q̃ erat in aĩa ad gr̃am suscipiẽdã:sed ẽt remo uebat obstaculũ ꝑcedẽtis ꝑti:non qdẽ ita q; act⁹ ille non ꝑesserit:sed q; nõ bẽret vim ipediẽdi gr̃am act⁹ ꝑcedẽs:q̃ qdẽ vis ꝑdicto actui restitui nõ posset:nisi iteret:qõ ẽ im possibile:⁊ ideo nõ ꝑt ꝺici q; ꝑdicto modo ꝑtã q̃ ad ma culã redeũt. Et ideo aly ꝺxerũt q; nõ redit ꝑtm̃ ꝺimissũ ꝑ quodlibet ꝑtm̃ sequẽs:sed ꝑ q̃tuoz tm̃.s.ꝓdiuz frater nũ:ꝑ apostasiã a fide:per ꝺceptũ ꝓfessionis:ꝑ hoc q; aligs dolet se penituisse:vñ fecerũt vsus. Ffes odit:apostata fit spernitq; fateri. Penituisse piget:ꝑstina culpa redit. Sed hec opio minus hꝫ de rõne q̃ ꝓma:qz non magis ꝑt assi gnare cãz q̃re per hec ꝑtã redeat ꝑtã ꝺimissa q̃ per alia: cũ ẽt alia ꝺtingat qñq; esse grauioza:nisi q; ex auctib⁹ ⁊ g busdã rõnib⁹ friuolis ĩducebanꝫ ad ꝺicẽdũ q; ꝑ hec pecca ta redirẽt ꝑtã dimissa:⁊ videbaꝫ eis absurdũ q; ꝑ oẽ pec catũ sequẽs ꝑcedẽtia redirẽt:nec sufficit qõ ꝺcũt q; deus ꝺimittat ꝑtã sub ꝺditiõe vitãdi ista q̃tuoz:qz cã sufficiẽs ĩducit effectũ suũ absolute nihil expectãs a futuro:gratia aũt ⁊ passio xp̃i ex cuius vtute sacra efficaciã hñt sufficien tissime se hñt ad oẽm culpã deleduz:⁊ ꝑterea nulla est rõ q̃re magis sub rõne vitãdi hec ꝑtã ꝓza remittanꝫ q̃ sub ꝺditione vitãdi alia:cũ omne peccatuz ꝺrieꝫ gr̃e ꝑ quã fit remissio ꝑtõ:⁊ ideo ꝺõm est cũ alys q; aligd ꝑt redire ꝺupl⁹:vel in se:⁊ sic ꝑtã ꝺimissa nullo modo redeũt q̃tũ ad maculã:⁊ per ꝺñs:nec q̃tũ ad reatũ:vel in suo effectu: ⁊ hoc modo peccata ꝺimissa redeũt inq̃tũ ex ꝺimissis pec catis aligd in seq̃ntib⁹ relinquiꝫ:ex hoc.n.q; homo deum ꝑ peccatum offendit post remissionez ꝑcedẽtiũ peccatoꝝ quãdã deformitatẽ ĩgratitudis act⁹ sequẽtis peccati acq rit:⁊ ideo ꝺ cõiter q; redeũt q̃tũ ad ĩgratitudinẽ. ¶ Ad ꝑmũ ergo ꝺicẽdũ:q; misericoꝛdia dei ꝑ quã fiebat remis sio peccatoꝝ ad duo ordinaꝫ:ad vnũ in ꝑsenti.s.remissio nem ꝑcedẽtiũ peccatoꝝ:⁊ q̃tũ ad hũc effectũ nõ ꝓpter tur ꝑ ꝑtm̃ sequẽs ad aliud in futuro.s.ad vitã eternã ꝓsequẽdam:quia gratia per quã fiebat remissio peccato rum faciebat dignũ vita eterna:⁊ q̃tũ ad hunc effectum exinaniꝫ per sequens peccatũ. ¶ Ad zm̃ ꝺm q; ꝺicit opire ꝑtã deo qui oĩa videt:vñ opz q; ea ꝺstruat nõ gdem faciẽs vt act⁹ nõ ꝑesserit:sed q; vim impedi tum non bẽant:sed cozã oculis boĩz aligd põt opiri de se manet:⁊ de tali opimento obiectio ꝓcedebat. ¶ Ad tertiũ ꝺm q; iustitie eius nõ rememoꝛabunt quãtũ ad effectum qui ex eis expectabaꝫ in futuro:quia per eam vitam eternam nõ pueniet:sed rememoꝛabunt quãtũ ad hũc effectũ qui est peccata ꝑterita abolere quem in sensi faciebat. ¶ Ad quartũ ꝺz:q; q̃uis aliqs manifi sus reducaꝫ in eãdem seruitutem:de qua liberat⁹ fuerat non tñ vt sit ex eadẽ causa seruus ex qua ꝓno fuerat ex alia.s.offensa post manumissionẽ cõmissa:⁊ sic q; qui ꝺiuat reducit in seruitutẽ peccati:nõ tñ vt sit seruus pec cati ex actib⁹ peccatoꝝ ex gb⁹ ꝓrius erat:sed ex actu peccati sequẽtis:vnde peccata ꝺimissa non redeũt fi uuz inducit. ¶ Ad 5m̃ ꝺm q; ꝓ illa parte pene que ꝺi missa est in ꝓfessione vel ꝺcritione nunq̃ punit:sed residua in eternũ tñ vt quidã ꝺcũt:quia rõne foꝛ punit eterna pena ꝺbeꝫ:sicut est in venialib⁹ que in gatorio puniunt pena tpali:⁊ in ifemo eterna:sed videt simile:quia veniale ideo in inferno eternã ꝓ quia semp manet cum nõ sit ibi aligd q̃ culpã ꝺlere sit:sed pena ex hocꝓ q; soluit expiat:⁊ ideo aly ꝺ pena cuius est aligs ꝺbitoz post culpã remissam in no puniet temporal⁹:nec ꝓpter hoc segtur q; sit in redẽptio:quia pena que soluit non redimit:nec cẽ niens q; quãtum ad aligd accidẽtale pena ĩ ferni tur vsq; ad diem iudicij:sicut etiã auget. ¶ Ad 6m̃ q; ꝑtm̃ mortale non mortificabat merita ꝑcedẽtia in se essent viua:vnde in gloria electoꝝ cedebãt:sed mortificabant solũ quãtũ ad illuz cuius erãt qui ꝺmen tur a ꝓsecutione effectus ipoꝝ:⁊ ideo remoto ꝺmen to in sua efficacia remanẽt quo ad istum:sed pecca pniam nõ solum mortificaꝫ quo ad peccãtem:sed se:remissio enim peccatoꝝ est ꝓncipal⁹ opus ꝺcẽ tificatio meritoꝝ ꝑcedẽtium est opus homi autem sua actione non põt euacuare simpliciter quãuis possit ipedire ne sibi ꝓsit:⁊ ideo homo per tum sequẽs non põt remissionem ꝑcedẽtium ꝑ annullare:põt autem sua actione euacuare quod factum est:⁊ ideo potest mortificationem ꝑcedẽ meritoꝝ per merita sequentia penitus annulla cipue gratia adiutus.

Ad secundum dicendum quod non sit speciale peccatum. Quia inuenit in omni peccato non est speciale peccatum titudinem incurrimus per quodlibet peccatũ quo nobis maxime beneficũ offẽdimus quolibet pecca tum in nobis est.ergo ingratitudo nõ est speciale ¶ ꝓ.omne peccatũ speciale alicui virtuti speci nitur:sed non est assignare aliquã virtutẽ speciale titudo opponaꝫ cum sit contra oẽs:quia oẽs ex ꝺ nobis conferunt.g̃ ingratitudo nõ est speciale pecca ¶ Sed ꝺtra:vbicũq; est ĩuenire speciale rõne ꝺ tis est ĩuenire speciale peccatũ:sed hoc habet in ergo est speciale peccatum.

¶ Ulterius videt q; nõ minus sit ingratus in cat q̃ penitẽs:ille enim ꝑ offensaz fit magis in ad maiozes gratiaruz actiones teneꝫ:sed magis gratiarum actiones innocens q̃ penitẽs inquãtũ donũ a deo hz.ergo magis est ingrat⁹ si peccat.

homo per gratiã dei releuaꝫ a casu:ita per gratiã teneꝫ ne cadat.ſz ingratitudo gratie cõtẽptũ importat.g̃ ita ẽ ingra ta inocẽs ꝺũ peccat ꝺtẽnens gratiã sustentantẽ:sicut pe niens ꝺtẽnes gratiã relenãtẽ. ¶ Sed ꝺtra:rectũ iudiciũ est:vt ille plus ꝺiligat cui plus ẽ ꝺimissum:vt ꝑ Luce.7. sed plus ꝺimittz est penitenti q̃ inocẽti.ergo plus teneꝫ ꝺligere.ergo magis est ingratus si peccat.

¶ Ulteri⁹ vꝫ q; ingratitudie recidiuãtis ꝓsurgat tãtus rea tus quãtus fuit precedẽtiũ peccatoꝝ:qz quãtuz ẽ benefi ciuz pristinũ tanta ẽ ingratitudo ꝺtenentis.sed quãtũ est peccatũ cõmissiuz tãtuz ẽ beneficiuz remissionis peccati. ergo tãta ẽ ingratitudo:⁊ ita videt q; ꝓsurgat equalis rea tus peccatis ꝺimissis ſm ingratitudinez peccati sequentis. ¶ ꝓ.nõ possũt aliq̃ cõmẽsurari:nisi ſm q̃titatẽ quã ha bent.sed reatus ex ingratitudine recidiuãtiũ mẽsuraꝫ ſm quantitatẽ peccatoꝝ ꝺimissoꝝ:qz quãto plura ⁊ maioza peccata sint alicui ꝺimissa tãto magis efficit ingratus ꝺtẽ nendo.ergo reatus totus ꝑcedẽtiũ peccatoꝝ redit ꝑ ingra titudinẽ recidiuãtis. ¶ Sed ꝺtra:quantitas reatus ẽ ſm quãrtitatẽ deformitatis ĩ culpa.sed quãdoq; nõ ẽ tanta de formitas ĩ peccato recidiuãtis quãta fuit ĩ multis alys q̃ peius sibi ꝺimissa fuerũt.ergo nõ redit equalis reatus.

¶ Rñdeo dõm ad.i.q.q; ingratitudo gratiaꝝ actionis ꝓ uatiua est:que quidẽ gratiaꝝ actio ꝺationẽ respicit.ẽ aũt duplex ꝺatio.vna que respicit debitũ vel iã existens sicut cũ quis alicui reddit qõ ꝺebet:vl⁹ vt fiat:sicut cũ qs emit vel ꝺat aliquid vt alterũ sibi ꝺebitũ fiat:⁊ hec ꝺatio ad in stitiaz pertinet.alia aũt ẽ que neutro modo respicit debi tuz:⁊ hec proprie ꝺonatio ꝺicit:⁊ ad liberalitatẽ ꝑtinet.⁊ qz ad hãc ꝺationẽ nihil ĩclinat nisi volũtas ꝺãtis:ideo gra tuita ꝺicit:⁊ tali ꝺatiõi gratiaꝝ actio ꝓprie ꝺebet:vt quis gratie facte retributionẽ faciat ꝑ suũ modũ ex huiusmo di.ergo gr̃aꝝ actionis defectu aligs ingratus ꝺicit:⁊ tanto magis quãto magis ab hoc ꝺiscedit.vnde ꝑim⁹ modus i gratitudinis est cũ quis effectu ꝓ beneficys acceptis re tribuere aliqd negligit:secũdus cũ affectu ꝺtẽnit:tertius cũ etiã ĩtellectu obliuiscit:quart⁹ ⁊ maxim⁹ vt ꝺtra bene facẽtẽ aliquid operet ĩdebite:ingratitudo aũt quãtũ ad tres ꝓmos gradus semp ẽ peccatũ speciale:sed quãtuz ad quartũ ẽ deformitas annexa peccato:qz ex hocipso q; po nitur aliquid ĩdebite fieri ponit peccatuz esse:ſz ex hoc q; ꝺcit fieri ꝺtra benefaciẽtẽ addit circũstãtia aggrauãs q̃ est ingratitudo.vnde cũ oẽ peccatũ ꝺtra deũ sit ex quolibz ꝑtõ homo ingratitudinẽ ĩcurrit:qz ipse ẽ nobis sũme bñ ficus:⁊ ꝓ hũc modũ quodlibet peccatũ post beneficiũ re missionis peccatoꝝ ingratitudinẽ habet annexaz:⁊ ideo i gratitudo ſz quã peccata redire ꝺicuntur nõ est speciale peccatum:quãuis aliq̃ ingratitudo sit speciale peccatum.

¶ Ad ꝑmũ ergo ꝺõz q; de ratione generalis peccati est nõ solũ q; inueniaꝫ cũ oĩbus peccatis:sed etiã q; nunq̃ in ueniꝫ sine aliquo aliozũ peccatoꝝ:qz nihil est in genere quod nõ sit ĩ aliqua eius specie.vnde quaten⁹ inueniꝫ ab alys peccatis separatũ ꝺicit peccatuz ꝑticulare q̃uis quã ꝺoq; etiã alys adiũgaꝫ. ¶ Ad zm̃ ꝺõz q; ingratitudo.vt ꝺi ctũ ẽ gratiaꝝ actionẽ tollit q̃ ẽ act⁹ iustitie:qz ille qui ꝑi⁹ ꝺedit debitoꝛẽ sibi ꝓstituit illũ q; retribuit:quãuis hoc nõ intenderet:vnde opponitur iustitie.

¶ Ad.z.q.ꝺõz q; loquẽdo de penitẽte ꝑ se ⁊ ĩocẽte quãtũ ad bonũ remissiõis peccatoꝝ ⁊ ĩnocentie ꝓseruate ꝺonis alys ꝑetermissis:sic quodãmõ plus teneꝫ ad gratiaꝝ ac tionẽ ĩnocens quodãmõ penitẽs.gratiaꝝ.n.actio respicit ⁊ quãtitatẽ ꝺoni ⁊ modũ gratuite ꝺonationis:⁊ ex vtroq; mẽsurã respicit:qz tam maiozi ꝺono q̃ magis gratis ꝺato maioz gratiarũ actio ꝺebeꝫ.ꝓsiderãdo ergo quãtitatẽ ꝺo ni sic ĩocẽs magis teneꝫ:qz maius est q̃ accepit:ſz ꝓside rando hoc q̃ est gratis ꝺare magis teneꝫ pẽitẽs:qz quã to aliquis est magis elongat⁹a ꝺebito recipiẽdi:tãto datõ fit sibi magis gratis ex parte sua quãuis nõ ex pte ꝺantis qui omnib⁹ equali liberalitate ꝺat:magis aũt elõgat⁹ a de bito ꝓsequẽdi remissionẽ peccatoꝝ q̃ ĩocẽs a ꝺebito cõ seruationis:⁊ ideo vterq; aliquo mõ plus teneꝫ ad gratia rũ actionẽ:⁊ aliq̃ mõ equal⁹.⁊ ꝑ hoc ꝑz solutõ ad obiecta.

¶ Ad .3.q. ꝺõm q; quidã ꝺixerũt q; ꝑ ingratitudinẽ recidi uantis redit tãtus reat⁹ quãtus fuit oĩuz peccatoꝝ prece dentiũ:sed hoc nõ potest ẽ:qz quãtas reat⁹ sequit quã titatez peccati:quãtitas aũt peccati per qõ quis recidiuat est multo min⁹:quãdoq; ex genere suo q̃ peccata que pri us erãt ꝺimissa:⁊ nõ põt esse q; ingratitudinis circũstãtia det sibi tantã quãtitatẽ:qz hec ingratitudo cõsurgit ex hoc q; aliquid ĩdebite fit ꝺtra ꝺei ꝑcepta.vnde ſm mẽsurã in debiti ẽ mẽsura ingratitudinis:⁊ sic quãtitas peccati quaz habet ex suo genere ꝺat q̃titatẽ ingratitudini. vnde quã titas ingratitudinis nõ põt esse maioꝛ q̃ sit quãtitas ꝑti ⁊ ideo aliter ꝺicẽdũ q; nõ redit equalis reat⁹ ſm quãtitatẽ absolutã:redit aũt equalis ſm ꝓportionalitatẽ:qz quãto fuerũt ꝑtã ꝺimissa grauioza:tãto fuit beneficiũ remissio nis maius:⁊ quãto beneficiuz fuit maius tãto ingratitudo maioꝛ:⁊ sic aliquo mõ quãtitas reatus ꝑcedẽtiũ peccato rũ manet in ingratitudine recidiui:nõ aũt ſm equalitatez absolutã:sicut nec beneficiũ ẽ equale ꝑtõ ꝺimisso ĩ quãti tate ſz multo mai⁹:nec ingratitudo ſm quãtitatẽ absolutã ẽ tãta q̃ta beneficiũ. Et ſm hoc ꝑz solutio ad obiecta.

Ad tertium sic ꝓcedit:Uꝛ q; ꝑ ingratitudinẽ nõ redeãt peccata venialia:qz peccatũ veniale sit ꝑ ingratitudinẽ redit:ita ⁊ facit alia redire ꝑ in gratitudinẽ.sed peccatũ veniale nõ facit alia redire ꝑ in gratitudinẽ:al⁹ tota die peccata ꝺimissa redirẽt.g̃ nec ipꝫ ꝑ ingratitudinẽ redit. ¶ ꝓ.ex hoc aliquod peccatũ ꝑ ingra titudinẽ redit q; maioꝛẽ ingratitudinẽ facit.ſz ꝑtm̃ venia le ꝺimissuz nõ facit maioꝛẽ ingratitudinẽ:qz nõ ꝺiminuit charitatẽ.ergo nec redit ꝑ ingratitudinez. ¶ Sz ꝺtra:ꝑtã venialia ĩter ꝺebita cõputanꝫ in oꝛone ꝺominica que spe cialiter ꝺtra venialia valet.sed ĩ litera dꝫ q; vniuersuz ꝺe bitũ exigiꝫ ab eo qui recidiuat.g̃ ⁊ venialia ẽt redeunt.

¶ Ulteri⁹ vꝫ q; oziginale nõ redeat:qz si moꝛb⁹ redit ⁊ me dicina redire ꝺebet.sed baptism⁹ qui ẽ singularis medici na ꝺtra oziginale nõ reiteraꝫ aliquo mõ.g̃ nec peccatũ ozi ginale redit. ¶ ꝓ oẽ peccatũ quod ꝑ actũ ĩcurrim⁹ actua le ẽ.ſz peccatũ oziginale nõ ẽ actuale.g̃ peccatũ oziginale ꝑ actũ ꝑti seq̃ntis nõ redit. ¶ Sz ꝺ ẽ qõ exꝑsse ĩ lra dꝫ.

¶ Ulteri⁹ vꝫ q; ꝑ illa quattuoz ꝑtã nõ magis redeãt ꝑtã ꝺimissa q̃ ꝑ alia:qz ex hoc aligs ingrat⁹ ẽ deo q; ꝺ deuz fa cit:ſz sicut illa q̃tuoz ita ⁊ alia ꝺtra deũ sũt.g̃ oĩb⁹ ꝑ ingrati tudinẽ ꝑtã ꝺimissa redeũt. ¶ ꝓ. ꝑtm̃ in ꝑũm sanctũ ẽ grauiꝫ q̃ aliqõ ꝺictoꝝ.g̃ ꝑ ipz magl ꝺeberet ꝺici q; ꝑtm̃ rediret. ¶ Sed contra est qõ auctoꝛes maxime loquun tur de illis peccatis.

¶ Rñdeo.ꝺõz ad.i.q.q; eo mõ quo ꝑtã mortalia ꝑ ingrati tudinẽ redeũt:⁊ venialia silr.sicut.n.bñficio dei ascriben dũ ẽ remissio mortaliũ ꝑtoꝝ:ita ⁊ venialiũ:⁊ ſz ꝑ q; bñfi ciũ remissiõis ꝺtẽnit quodãmõ in ꝑtõ sequẽti:ſm ꝑtã ꝺimissa ꝑ ingratitudinẽ redire ꝺicunt. ¶ Ad ꝑm g̃ ꝺõm q; ꝑtm̃ veiale q̃uis ñ tollat gratiã:tñ ꝑ graz tollit: ꝑtm̃ aũt mortale ⁊ gr̃az tollit ⁊ ꝑ gr̃am tollit:⁊ iõ ꝑtm̃ mortale ⁊ ingratitudinẽ causat ꝑ quã alia ꝑtã redeũt:⁊ ipm ꝑ ingra titudinẽ redit.sed peccatũ veiale redit quidẽ sed alia re dire nõ facit:qz ingratitudinẽ nõ causat. ¶ Ad zm̃.ꝺõz q; quãuis nõ ꝺiminuat gr̃az:relinquit tñ maiozẽ ingratitudi nem inq̃tuz bñficiũ gratie tollit.

¶ Ad.z.q.ꝺõz q; eodẽ modo oziginale etiã redit qõ bene ficio gratie tollit. ¶ Ad ꝑm g̃ ꝺõm:q; ratio illa ꝑcederet si oziginale per se rediret:nunc aũt nõ ꝺicit redire in se:sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

in alio ī quo quodāmodo quātitas ipsius manet: vt dictū est. ¶ Et similiter dicendum ad secundum.

¶ Ad 3.q.dō3: q sicut p ista peccata redeūt peccata dimissa ex īgratitudine: ita etiā p illa. tñ ī istis ē aliquid speciale pte alys: q3 nō solū ē ꝺtra ipm remittētē peccata: quod in oībus alys ē peccatis: sed etiā sunt ꝺtra remediū quo peccata dimittebātur. remissio āt peccatoꝝ attribuit ꝑmo fidei: secūdo charitati: tertio penitētie. ⁊ iō apostasia a fide que opponit ꝑimo: ⁊ odiū fraternū quod opponit secundo: ⁊ alia duo: que opponunt tertio specialē habēt ratōez: vt faciāt redire peccata nō ratione grauitatis maiozis: sz rōne ꝓdicta. Et p hoc p3 solutio ad obiecta.

Ad quartū sic ꝓcedit: Uī q ꝛcidiuās teneāt pctā ꝓfiteri de gbus pri⁹ ꝓfessus fuit īgrati tudo. n. videt esse peccatū grauissimū: cū per eaz alia peccata quodāmō redeāt. sz īgratitudinē aligs nō ꝓfiteāt nisi simul ꝓfiteāt illa pctā ex quoꝝ remissiōe fact⁹ē ingrat⁹. ergo o3 q recidiuās ꝑoza pctā ꝓfiteāt. ¶ Itē p ꝓfessiōez o3 īnotescere sacerdoti quātitas culpe. sed q̄ntitas pctoꝝ prius dimissoꝝ quodāmō manet ī peccato q̄ aligs recidiuat: vt dictū est. ergo ille q ꝓfiteāt hō peccatū o3 ēt alia cō fiteri. ¶ Itē ꝛz Greg. vnū peccatū disponit ad aliud: ⁊ sic vnū ē cā alteri⁹. sz mozbo nō pōt sufficiēter remediū adhberi nisi cognita cā mozbi. cū g̃ ad hoc fiat ꝓfessio vt exposito mozbo remediū adhibeāt: vī q ꝛcidiuās teneāt pctā ꝑterita cōfiteri q̄ fuerunt cā recidiuādi. ¶ P. ꝺtingit aliquādo aliquē post ꝓfessionē añ pactā pniaz recidiuare: cōstat aūt q postq̄ de recidiuo pniaz egerit teneāt satisfacere de ꝑteritis pctis. g̃ vī q saltez in hoc casu teneāt ꝑoza pctā ꝓfiteri. ¶ Sed ɔ est: qō dī Nau. i. Nō iudicabit deus bis in idipsum. g̃ q̄n aligs in foro pniali iudicatus ē de aliquo pctō: nō o3 q ītez iudicio se exponat idē peccatū ꝓfitēdo. ¶ P. in decretis. de pe. di. i. dī. Nō necesse est vt q̄ semel sacerdotib⁹ ꝓfessi sum⁹ denuo ꝓfiteamur: sz lingua cordis nō carnis apōvez iudicē ea ꝓfiteri debem⁹. g̃ idē qō ꝑus.

¶ Rñdeo dōm: q circa illā opinionē q̄ ponit dimissa pctā redire siue q̄tū ad culpā siue q̄tū ad reatū: necesse ē dicere q recidiuās teneāt ad ꝑoza pctā itez ꝓfitēda: cū eis ita subiaccat post recidiuū sic prius. Sz ꝑm aliā opinionez q̄ dicit q pctā dimissa nō redeūt p recidiuū nisi q̄tū ad īgratitudinē ē duplex opinio: quidā. n. dicūt q si recidiuās cōfiteāt eidē sacerdoti cui añ fuerat ꝓfessus hñti plenaz memoriā prioꝝ pctōꝝ: ñ teneāt ci ꝑoza pctā repetere nisi i generaliꝫ se ō īgratitudie accuset: dūmō añ recidiuū de ꝑoribus pctis satisfecerit. si. n. añ pactā pniaz recidiuaret: tenereāt itez ꝑoza peccata ꝓfiteri etiā ī spāli: vt iterato satisfactiōis modū ꝑ eis accipiat: sed si alteri sacerdoti ꝓfiteatur vel eidē iam ꝑoza pctā oblito siue añ recidiuū satisfecerit siue nō: teneāt oīa pctā in spāli ꝓfiteri: tuz vt īgratitudinis q̄ntitas innotescat sacerdoti ex ꝓsideratione pctoꝝ prius dimissoꝝ: tū vt ipse cognoscat vultū pecoris sui: qō fieri nō possz nisi eius mozes ꝑteritos cognosceret: vtrū. s. īnocēter aut iniuste vixisset. Sed ista opinio nō videt rōnalis: ex quo prioza pctā simplr sunt dimissa nec ꝑm se redeūt: nō ē necesse vt iterū in iudiciuz adducant: q3 nec ea de⁹ in iudicio adduceret sigs incōfessus mozereꝫ post recidiuū: sed damnareꝫ solū ꝑ pctō quo recidiuauit: ⁊ si etiā ꝑ pctis prioꝛib⁹ nō satisfeciss̄et: nō vī necessariū q ea post recidiuū ꝓfiteāt in spāli: q3 ꝑ recidiuū coꝛ reat⁹ nō ē īmutatus. vñ eadez satisfactio nūc ꝑ eis debeāt q̄ ꝛ prio⁹. vñ penitēs teneāt post recidiuū pniaz sibi prius iniūctam pagere: nō aūt aliā sactisfactionē ꝑ eis accipe. Similiter etiā nō o3 vt denuo ꝓfiteāt vt cognoscāt ingratitudinis q̄ntitas. sic. n. quātitas pcti augeāt ꝑ īgratitudinē ō peccatis dimissis: ita ēt augeāt ꝑ īgratitudinez de beneficijs acceptis. vñ pari rōe teneāt ꝓfitēs oīa bene ficia dei sibi exhibita ponere sacerdoti: qō nullus dicit. Similiter etiā nō o3 vt sacerdoti aligs ꝓfiteāt torū statū suuz vt sacerdos cognoscat vultū pecoris sui: sed solū ea de gbus debz ab eo iudicari: al's oporteret inocentez sacerdoti cui venialia ꝓfiteri exponere oēs ꝑnitates suas ad peccādū ⁊ totā ꝓditionez suā: qō null⁹ dicit. Unde alioꝝ opinio est: q post recidiuā nō teneāt aligs prioza peccata ꝓfiteri nec i generali nec ī spāli: q3 īgratitudo rōne cui⁹ peccata redire dicunt ē aggrauātia pctī circūstantia: nec trahit ī aliud genꝰ pctī. bō añ circūstantie nō sunt necessario ꝓfitēde: vt supra di. 18. dictū est. ¶ Sed ex hac opinione vī relig q nō possit plēarie recidiuātis morbo remediū adhiberi: multa. n. expediūt ad spūalez salutē recidiuāti: q̄ nō sunt necessaria īocētib⁹ et circa eū maior cautela adhibeāt. Et iō vī distinguēdū est q ī ꝓfessiōe ē aligd exponēdū vuplr: vno mō directe: et sic exponi dī cui⁹ abolitio ꝑ ꝓfessionē querit: ⁊ sic pctā dimissa recidiuās nllo mō ꝓfiteri teneāt nec ī generali nec ī spāli. cuicūq; ꝓfiteāt. Alio mō indirecte: sicut illō sine quo ꝛc. q ī ꝓfessiōe ē aligd exponēdū vuplr: vno mō ꝓfiteri teneāt nec ī generali nec ī spāli. cuicūq; ꝓfiteāt. Alio mō indirecte: sicut illō sine quo ꝛc. nō pōt debit⁹ satisfaciēdi modus: cuz. n. ꝛtritio ꝼm q ē de necessitate salutis votū ꝓfessiōis ⁊ satisfactiōis debitū concludat: teneāt ille q ꝓfiteāt sacerdoti exponere ea gb⁹ ꝺmodos possit scire q̄ satisfactio sit ꝛgrua iniūgēda: sic. ꝓfiteāt sacerdoti iterdū se eē īfirmū: vt ei iciumiū ꝛ ꝓ hūc modū teneāt recidiuās notificāt pctā dimissa q̄ sufficit ad hoc q sciāt q̄ satisfactio ē ei iniūgēda: vt ꝛ frequēter lapsuz carnis passus ē ex aliq occasione: illo casio pscidāt ꝑ satisfactōez: ⁊ sic de alys pctis. ⁊ ad sufficeꝛ ꝓfessio dimissoꝝ pctōꝝ ī generali: tñ q̄tuz ad spālia o3 descēdere ꝼm q ꝓfitēs viderit oportunū: nō pōt in his aliq certa mēsura ꝑfigi. ¶ Ad p^m g̃ dō3: q titudo ꝼm q hic accipit nō ē pctīn sed circūstātia pctī dictū ē. nec ē circūstātia addēs nouā spēm: cuz glibet peccans īgratitudinē īcurrat saltē de bñficijs a deo acceptis. ¶ Ad z^m dōm: q q̄ntitas culpe que ē ex specie pcti ostenotescere sacerdoti p ꝓfessionez: nō tñ o3 de quātitate ex circūstātijs gbuscūq;: vt supra di. 18. dictuz ē. ¶ Ad 3^m dō3: q auctoritas Greg. nō ē ad ꝓpositū. Greg. n. loquit de pctis que p pniaz nō delent: illa. n. suo pōdere mozdent ad trahūt. Et ꝑterea ñ ē necessariū oēs occasiōes ꝑteritas fiteri: sed solū illas sine quarū abscisiōe sufficiēs remedium adhiberi nō pōt. ¶ Ad 4^m dō3: q etiā in illo casu tur pctā pri⁹ dimissa ꝓfiteri: sed sufficit sibi explere iunctā satisfactionē: vt dictum est. Questio.

Deinde queritur de eo quod ⁊ sacramētū penitentia. ¶ Et circa hoc q̄runt tria. ¶ P. qd sit ibi res: ⁊ qd sacr̄m. ¶ Secūdo de virte bui⁹ sacramēti. ¶ Tertio de īstitutiōe ipi⁹.

Ad primum sic procedit: Uideāt q exteriora nō sit sacramētale signi: signū. sacramētale ꝼm Hugo. ē māle elemētū. sz pnia exterior est elemētū sz act⁹. g̃ nō ē sacr̄ale signū. ¶ P. signa sacramēlia noue legis aliquo mō sūt cā gr̄e si g̃ exterioꝛ pnia est signū sacr̄ale: erit g̃ cā: ⁊ sic gr̄a erit ex actib⁹ nr̄is: qō ē hūsis pelagiana. ¶ P. oē sacr̄ale signū ē verbo vite sacramentū. sed exteriozi pnie nō adhibeāt aliq fozma verbi ad sanctificationē ei⁹. g̃ nō ē sacr̄ale signū. ¶ Sed ɔ. sacro oz esse aliquod signū. sz signū ē aligd sensibile rens. cū ergo in pnie sacramēto nihil appareat exteriozi pnia: videāt q ipsa sit sacramētale signum. ¶ Ulteri⁹ vī q iteriozi pnia ñ sit res bui⁹ sacramēti: q sacri nunq̄ est cā sacr̄alis signi sed eōuerso q̄q3. Iteriozi ē cā exteriozis. g̃ nō ē res eius. ¶ P. exteriozi significat interiozē nāliter. sz res sacri signat ꝑ sacri stitutiōe: vt ex diffinitōe Hugo. p3. g̃ pnia iteriozi nō ē exteriozis. ¶ P. pnia iteriozi vī eē idē qō ꝛtritio sed exteriozis.

¶ Rñdeo. dōm ad. i. q. q ī quolibet sacramēto fit quedaz pmotio vel mot⁹ suscipiētis ad aliquā sanctitatē: in motibus aūt corꝑoralib⁹ q̄q3 illud quod mouet nō coopatur ad motū nisi recipiēdo ipressionez agētis tñ: sicut ꝺtingit in generatiōe qua aligd acgrit ꝑmaz ꝑfectionē sui eē: que ē etiā ꝑmū prīcipiū actiuū ī ipso: ⁊ sil'r etiā q̄n acgrit aliaz ꝑfectionē supadditā qua limites sue forme excedit: sicut cū paries depingit vel cū aer illuminat. Quādoq; aūt ꝑfectio ꝑus suscepta ē ꝑficiēs ꝑncipiū illi⁹ mot⁹: ⁊ tūc operatur motū illū: sicut p3 ī motu nāli locali: ⁊ in sanatiōe que fit vtute nāe tñ. Q̄ndoq; aūt ꝑfectō habita nō sufficit ad operādū effectū: sed coopat agenti exteriozi: sic̄ p3 cū ars nāz adiuuat: ⁊ ꝼm hos tres modos etiā ē mot⁹ ad sanctitatē. vñ in baptismo q ē spūalis vite regeneratio tota scificatio ex exteriozi ē: nec suscipiēs sacr̄m se hz actiue ad illam scificationē: sed vt recipiēs tñ. vñ signū sacr̄ale ibi est māz exteri⁹ apposita: nō aūt aligs act⁹ ex pte baptizati: ⁊ sil'r ē i ꝓfirmatōe eucharistia ⁊ extrema vnctōe ⁊ ordine: q̄ ordinant ad aliquā scitatē supadditā ꝑne scitati in baptismo suscepte. vñ etiā ꝓfernata gr̄a baptismali illa locū bērent: sed ī ꝑmptiōe ad scitatē ꝑ viā merēdi sufficit ꝑncipiū q̄ int⁹ habeāt. s. gr̄a: ⁊ iō sine aliquo ꝛexteriozi adiūcto ad hāc ꝑmptionē bñs gr̄az ꝑ act⁹ suos ptingit: q3 in eo spiritualis vita ē integra: sed in eo qui post baptismuz mortalr peccat spūalis vite firmitas tollit̄: q3 gr̄a ⁊ charitas tollunt̄: sz tñ adhuc spūalis vita manet in radice sui. s. i fidei sacro: sicut in eo q ifirmat pniciose adhuc manet radix vite ī corde: ⁊ iō ad repationē ꝑstine ītegritatis ī baptismo suscepte bō cooꝑari pōt ꝑ id q̄ adhuc retinet: nec tñ sufficit nisi exteriꝰ adiuueāt: ꝑꝑ q̄ vita spūalis nō ē integra: ⁊ iō in sacro pnie quod ad ꝑdictā repationē ordinat sacr̄ale signū nō ē aliq mā exteri⁹ apposita: sz exteriozes act⁹ q̄b⁹ hō ad salutez sua coopat ⁊ complētū repatiōis ab extrinseco significat ꝑ absolutionē sacerdotis: sicut mā ī alys sacris ꝑ ministri scificationē efficaciā sacr̄alē recipit: ⁊ iō exteriozi pnia ē sacr̄ale signū in sacro pnie. ¶ Ad p^m g̃ dō3 q eleꝰ tū largitur ꝑ quolibz sensibili: exteriozi autē pnia ꝓsistit in actib⁹ qui sētiri pñt. ¶ Ad z^m dō3: q mā q̄ ē in alys sacris signū sacr̄ale īquātū ab exteriozi dat repūtat exteri⁹ agēs in scificatiōe: ⁊ iō aliquo mō ꝓpetit vt gr̄az causet: sicut in pnia dis. dictū ē. sz pnia exteriozi que ē signuz sacr̄ale ī hoc sacro repūtat coopationē recipiētis ⁊ nō influētiaz q̄ ē ex parte agentis extrinseci: ⁊ ideo non competit ei q gratiā aliquo mō causet. ¶ Ad 3^m dō3: q sacr̄alib⁹ signis in alys sacramētis adhibet forma verboꝝ ad eoꝝ scificationez: q3 gr̄am ꝓtinēt ⁊ causāt. sed exteriozi pnia nō ē signū gr̄am causās: ⁊ iō nō o3 q sanctificet ꝑ aliquā formā verboꝝ: sz ꝛba q̄ a sacerdote absoluēte ꝑferunt ꝛmediate ferunt ad eū q se subycit sacro. vñ ipse sanctificat vtute absolutiōis ⁊ gr̄az suscipit: nō aūt scificat eius ꝓfessio vt ex ea gr̄az accipiat: sicut erat ī baptismo de sanctificatiōe aque.

¶ Ad. z. q. dōm: q res sacri cuiuslibet suo sacro cui⁹ dī res ꝓportionat: exteriozi aūt pnia que ē sacr̄m tñ in pnia ē sacramētū vt signū tñ ex pte act⁹ penitētis: sz vt signū ⁊ cā simul si ꝺiungat actus penitētis cū actu ministri: ⁊ iō iteriozi pnia ē res exteriozis pnie: sed vt sanctificata tñ ꝑ actus penitētis: vt significata āt ⁊ causata ꝑ act⁹ eos dē adiūcta absolutiōe ministri: ꝑ quā aliquo mō hō ad gr̄az disponit: sicut etiā ī sacro eucharistie corp⁹ xp̄i verū ē res significata tñ ꝑ species panis ⁊ vini: sed causata ꝑ verba ministri: ⁊ illa duo sil' ꝺiucta sūt signū ⁊ cā. ¶ Ad p^m g̃ dōm: q pnia iteriozi pt ꝓsiderari duplr. vno mō ꝑut ē qdā act⁹ virtutis: ⁊ sic iteriozi pnia ē oīno cā exteriozis: sicut etiā ī alys virtutib⁹ act⁹ interiozes sūt cause exteriozꝝ. Alio mō ꝑut ē act⁹ operans ad sanationē pctī: ⁊ sic ptinet ad pnie sacr̄m: ⁊ ita iteriozi pnia nō ē cā exteriozis: sed effect⁹ vel signatuz ipsi⁹. nō. n. hz efficaciā operādi ꝛtra mozbū peccati nisi ex suppositiōe ꝓpositi exteriozis pnie ⁊ absolutionis desiderio: q̄tuis pnia iteriozi ꝛtra mozbuz peccati operās ꝑcedat tēpoze exteriozē pniaz: sicut iustificatio a peccato iterduz ꝑcedit sacr̄m baptismi ꝓp ipsi⁹ ꝓpositū. ¶ Ad z^m dōm q quātuis pnia iteriozi vt ē act⁹ quidā virtutis nāliter significet ꝛexteriozē: tñ īquātū ē sanatiu⁹ mozbi sic ex īstitutōe hz ꝑ hec signa causari ⁊ significari. ¶ Ad 3^m dōm: q tres pnie sūt ⁊ in pnia exteriozi ⁊ iteriozi: q3 ꝓfessio ⁊ satisfactio que vident tātū ad exteriozē pniam ꝓtinere iueniunt̄ in iteriozi pnia quātū ad ꝓpositū ⁊ ꝑmeditationē eorū: ⁊ etiā ꝺtritio que vī tñ iteriozis pnie eē iueniāt in pnia exteriozi ꝼm q̄dā signa q̄b⁹ sensibilr manifestat̄ vel alys: vl saltē ipsi penitēti qui dolozē sensibilē ꝑcipit ī seipso.

¶ Ad. 3. q. dōm: q res sacri alicui⁹ vltima ē nō tñ quātū efficit actualr dispēsatū: sed etiā quātū efficit ī ꝓposito existēs: sicut p3 de baptismo in adultis: ⁊ iō cū pnia ī ꝓposito existēs sacr̄m efficiat remissionē pctoꝝ nō solū quo ad penā: sz etiā q̄ ad culpā: remissio peccatoꝝ vtroq; mō est respi⁹ penitētie sacri: que aliqñ tpe ꝑcedit sacr̄m exteri⁹: aliqñ aūt ī ipso sacro efficit̄: q3 qñ aligs accedit ad ꝓfessionē attritus nō plene ꝺtrit⁹: si obicez nō ponat ī ipa ꝓfessiōe ⁊ absolutiōe sibi gr̄a ⁊ remissio pctoꝝ dat̄: vñ dicit glo. sup illō psal. Cōfessio ⁊ pulchritudo ī ꝓspectu ei⁹. Si amas pulchritudinē ꝓfiteāt vt sis pulcher. i. rect⁹. ¶ Ad p^m g̃ dō3: q etiā ptās clauiū aliquo mō se extēdit ad remissionē culpe sz q ē ī ꝓpōsito: vt supra dis. 18. dictū ē. ¶ Ad z^m dō3 q remissio peccatoꝝ hz aliquā silitudinē cū his q̄ ī pnia agunt̄: q3 gr̄e infusio q̄ remissionē peccati causat significat ꝑ absolutionē sacerdotis: ꝑparatio ad gratiā quātū ad motuz li. ar. ī pctīn ꝑ ꝛtritionē: q̄tū vero ad motū li. ar. ī deū ꝑ ꝓfessionē ꝑ quā deo se ꝓmittit sanādū: sz curatio religatuz pcti ꝑ satisfactionē ⁊ significat ⁊ efficit. ¶ Ad 3^m dō3 q aliqñ remissio pctoꝝ in ipa cōfessiōe ⁊ absolutiōe fit vt dictum est: ⁊ tunc nō ꝑcedit res sacramentum.

Ad secundum sic ꝓcedit: Uideāt q pnia nō sit vnū sacr̄m: sacr̄m. n. ē i genere signi. sz sunt plura signa ī pnia. s. ꝓfessio ⁊ satisfactio. g̃ plura sacra. ¶ P. diuersoꝝ agētiū diuersi sūt act⁹. sz ad ꝓfessionē ꝛcurrit act⁹ pēitētis q ꝛterit ⁊ ꝓfitēt ⁊ satisfacit: ⁊ act⁹ sacerdotis q absoluit. cū g̃ pnia in actu ꝓsistat vī q nō sit vnū sz multa. ¶ P. gen⁹ nō ꝑdicāt ī singulari de suis pluribus spēbus: sed in plurali. sed supra di. 16. sūt assignate tres

Universidad de Deusto
Biblioteca

spēs pnie.ſ.pnīa ante baptiſmū:ꝛ pnīa poſt baptiſmuꝫ de venialibꝫ:ꝛ pnīa de mortalibꝫ.q̄ pdicte ſpēs pnie ſūt plura ꝛ nō vnū ſacrm. ¶ Sꝫ ꝺ.ſacra ſūt tātū ſeptē.ſed ſi pnia eēt plura ſacra:eſſent plura ſacra q̄ ſeptē.q̄ ēvnū tm̄ ſacrꝫ ¶ P.ex vnitate effectꝰ colligit vnitas cauſe.ſꝫ pnia ordinat ad vnū effm̄.ſ.rmiſſionēꝫ pctī actual.q̄ ēvnū tm̄ ſacrꝫ. ¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ hoc ſacrꝫ magis ꝓſiſtat i his q̄ gerunt a ſacerdote q̄ i his q̄ gerunt a penitēte:qꝛ ſacrꝫ dr̄ a ſacrādo: vt ſupra dictū ē.ſꝫ ꝓſecrar̄ ſacerdotis ē q̄ ex hoc ſacerdos dr̄ q̄ ſacra dat.q̄ hoc ſacrꝫ magis ꝓſiſtit i abſolutiōe ſacerdotis q̄ in actu penitētis. ¶ P.q̄cūq; accedit ad ſacrꝫ dicitur ſacrꝫ ſuſcipere.ſed penitēs nō dr̄ ſuſcipe ꝓfeſſionē ſꝫ abſolutionē.q̄ magis ꝓſiſtit ſacrm̄ i abſolutiōe q̄ i ꝓfeſſione. ¶ Sꝫ ꝺ.totū ē ꝺgregatio partiū.ſꝫ ptes pnie ſūt acceptе ex pte penitētis.ſ.ↄtritio:ꝓfeſſio:ꝛ ſatiſfactio.q̄ ſacrm̄ pnie magꝭ ꝓſiſtit i actu pēitētis q̄ i ſacerdotis abſolutiōe. ¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ verba ſacerdotis abſoluētis debeāt eſſe p modū deꝑcatiōis:qꝛ Leo papa dicit:q̄ ĩdulgētia dei niſi ſupplicatiōibꝫ ſacerdotū negt obtineri:ꝛ logr̄ de abſolutiōe p ſacerdotes facta.q̄ abſolutio debꝫ fieri p modū deꝑcationis. ¶ P.ſolus deꝰ remittit pctā.ſꝫ pnia ē ad remiſſionēꝫ pctoꝝ ordiata.q̄ abſolutio ex qua pnia efficaciā hꝫ ꝺꝫ fieri p modū oꝛonis ad deū. ¶ Sed ꝺ ē:q̄ pnia hꝫ certuꝫ effectū ſicut ꝛ alia ſacra.ſꝫ pp certitudinē effectꝰ i alīs ſacrīs vtimur vbis indicatiuis.q̄ ꝛ ſil̄ dr̄ eſſe in pnia.

¶ Rñdeo dꝺꝫ ad.i.q.q̄ qñ aligs effectꝰ pcedit ex multis cauſis ſil̄ aggregatis:tūc nulla eaꝝ ē cā p ſe:ſꝫ oēs ſūt vna cā:ſicut pꝫ de trahētibꝰ nauē.vñ cū effectꝰ pnie nō ſequat niſi aliquo mō exiſtētibꝰ oībꝰ q̄ ad pniaꝫ regrunt:oīa illa habēt rōez vniꝰ cauſe reſpectu illius effectꝰ:ꝛ qꝛ ſacra effi ciūt ſignādo:iō oīa ēt hñt rōnē vniꝰ ſigni:ꝺū vnūq̄ꝺq; ↄcō plete ſignificat illū effectū:ꝛ pp hoc oīa ſunt vnuꝫ ſacrm. ¶ Ad pm̄ q̄ ꝺꝫ:q̄ nō repīt̄ar ſufficiēter effectꝰ pnie p q̄ꝺlibet illoꝝ pluriū:ſꝫ p oīa ſil̄:ꝛ iō oīa ſūt vnū ſignū. ¶ Ad zm̄ ꝺꝫ:q̄ actꝰ penitētis vt dictū ē ſūt mā bui⁹ ſacrī:ſic mā le elemīntū i alīs.vñ ſic ex mā ꝛ forma i alīs ſacrīs efficit vnū ſacrꝫ:ita hoc ex actu pēitētis ꝛ abſolutiōe ſacerdotis. ¶ Ad 3m̄ ꝺꝫ:q̄ pnia añ baptiſmū nō ē ſacrꝫ:de mortalibus aūt ꝛ venialibꝰ pnīa poſt baptiſmū eſt ſacramentū:nō ꝺuo ſed vnū:qꝛ principaliter ordinatur hoc ſacramentuꝫ ad mortale.ꝛ per ꝺīs ad veniale.

¶ Ad.z.q.ꝺꝫ:q̄ i ſacrīs i gbꝰ ē mā ꝛ forma ſignificatio eſt ex pte māe pr̄incipal̄r:ſꝫ efficacia ex pte forme:ꝛ iō cū actꝰ penitētis i hoc ſacro ſint ſic mā:ꝛ abſolutio ſacerdotis ſicut forma p̄ncipaliter hoc ſacrꝫ quantū ad rōnem ſignificādi ꝓſiſtit in actu penitētis:ſed quātū ad efficaciā in abſolutione ſacerdotis.Et per hoc patet ſolutio ad primuꝫ. ¶ Ad zm̄ ꝺꝫ:q̄ illud q̄ ē mā i alīs ſacrīs ē elemētū exteriꝰ exhibitū:hoc aūt quod ē loco māe ꝛ ſigni ē actꝰ ex interioꝛi pcedēs:ꝛ iō nō ē ſil̄e q̄tū ad ſuſceptionē in hoc ſacro ꝛ in alīs. ¶ Ad.3.ꝺm̄:q̄ i baptiſmo multiplicatio nō fit ex pte forme:ſꝫ ex pte mālis i baptiſmo.ſ.imerſiōis:ꝛ ita ēt ptes pnie aſſignant̄ ex pte penitētis magis q̄ ex pte abſoluētis:ꝛ ſicut platio forme nō diuidit ꝺ tres imerſiōes: ita abſolutio ſacerdotis ñ ponit̄ ps ꝺ tres alias ptes pnie.

¶ Ad.3.q.ꝺꝫ:q̄ q̄ꝺā ſacra ſūt i gbꝰ ex adminiſtratōe ſacrī ſemp ꝓſequit̄ aligs effectꝰ i ſucipiēte:nec ipediť pp idiſpoſitionē volūtatis ſuſcipiētis:ſicut ē i oibꝰ ſacrīs q̄ ĩprimūt characterē:ꝛ iō i illis vba pp certitudinē exp̄mūt p̄ſentialiter effectū ſacrī:vel p modū idicatiuū:ſicut i baptiſmo ꝛ ꝓfirmatiōe:vl̄ p modū ipatinū:ſic i ordie.i pnia āt ipediť oīs effectꝰ abſolutionis p idiſpoſitiōez volūtatis:ꝛ tm̄ ipſa abſolutio q̄tū ē de ſe ſufficiēter ꝛ certitudial̄r iducit effectū ſuū:niſi ſit aliq̄ ipedimētū:ꝛ iō abſolutio p modū idicatiuū fit:ſed p̄mittit̄ deꝑcatio.ſ.miſereať.vt effectꝰ abſolutiōis nō impediať:tm̄ nō eſt de eſſe ſacrāmēti:ſed ꝺe benе eſſe ipſius. Et per hoc patet ſolutio ad obiecta.

Ad tertium ſic.p̄cediť:Ur̄ q̄ ſacrꝫ pnie nō ſit inſtitutuꝫ.in q̄tuꝫ fuit legis nāe nō fuit añ x̄pi adventū inſtitutū.in q̄tuꝫ fuit legis nāe nō fuit determiate inſtitutū:ſed admoniťfuit hō vt ſibi determinaret aliquez penitēdi modū.q̄ quidē admōitio eē nō debuit añ culpā: poſtq̄ magis medicine neceſſitas cognoſcit̄ ꝛ ſic pnia:ꝛ ſi nō ſq̄tū ē ſacrꝫ noue legis:tm̄ aliquo mō fuit inſtituta añ x̄pi aduētū:ſꝫ nullo mō ad pctm̄. ¶ Ad p̄m q̄ ꝺꝫ:q̄ ſacrm̄ etiā pnie p̄parat̄ erat ĩ ꝺci ꝓuiſione añ pctm̄:ſed nō inſtitutione ſicut ꝛ pena iferni nō erat ordiata ad homīs penā añ pctm̄:ſed ĩ ꝺei ꝓuiſione: ſed ad penā ꝺemonis q̄ iā peccaue rat erat ēt actu ordiata. ¶ Ad zm̄ ꝺꝫ:q̄ illa ipoſitio pene ſi fuit pnie ſacrī:ſꝫ magꝭ actꝰ vidicatie iuſtitie:cū ad pniaꝫ admouit vbi ꝺixit:Adā vbi es:vbi fm glo.inducit̄ ad cognitionē pcti. ¶ Ad 3m̄ ꝺꝫ:q̄ in lege Moyſi erat aliq̄ cō feſſio:qꝛ in gnāli ꝓfitebať pctm̄ ſuū oblationē in lege facieno p pctō ſtatutā:nō aūt in ſpāli ſicut ē in noua lege:nec itez fiebat ſacerdoti hm̄ti claues q̄ ꝓfeſſio eſt ſacr̄alis:nec ſatiſfactio erat fm arbitriū talis ſacerdotis:nec ↄtritō cū ꝓpoſito talis ꝓfeſſiōis ꝛ ſatiſfactōis:ꝛ iō aliqua pnia eſſet tunc:ſed nō que nunc eſt ſacramētum.

¶ Ad.3.q.ꝺꝫ:q̄ pnia i ꝺiuerſis locis ē a ꝺeo inſtituta q̄tuꝫ ad ꝺiuerſa:quātuꝫ.n.ad vtilitatē ē inſtituta. Matth.3.vbi ꝺic̄:Penitētiā agite.vñ ſeq̄t̄. Appropinq̄bit.n.ↄ.ſꝫ quātū ad neceſſitatē vbi ꝺixit Luc.13. Niſi pniaꝫ egeritis oēs ſil̄ ꝑibitis.ſed quātū ad ptātē clauiū. Matth.16.vbi ꝺixit Petro:Quodcūq; ligaueris ↄc̄.ꝛ Jo.20.vbi ꝺixit oībus: Quoꝝ remiſeritis pctā ↄc̄.ſed poſtea Jacobus exp̄ſſit aliquid de pnie modo Jacobi.5.vbi ꝺixit.Cōfitemini alterutrū ↄc̄. ¶ Ad p̄m q̄ ꝺꝫ:q̄ pena q̄ aſſumit̄ in pnia ē q̄ſi nichil reſpectu pene q̄ ꝺimittit̄:ꝛ iō pnia ē magis remiſſiōis ſacrī q̄ pumitiōis. ¶ Ad.z.ꝺꝫ:q̄ ꝺns p̄ inſtituit Matth. z.pnie ſacrꝫ: vt ꝺictum ē cū ꝺixit.Pniam agite.nō ē eniz ide penitere ꝛ pniaꝫ agere:qꝛ agere pniaꝫ ē exteriꝰ pniam iteroté ꝺemōſtrare.nec Johānes inſtituit quāuis ſil̄ pdicaſſet:qꝛ Johānes pdicauit vt pco regis x̄ps vt lex ꝛ legiſer noſter:cuiꝰ erat ſermo ptātez hñs:vt dr̄ Matth.7.ſed vbi ad ſacerdotes remiſit nō inſtituit.ſꝫ p̄figurauit ſacrm pnie. ¶ Ad 3m̄ ꝺꝫ q̄ x̄ps nullo ſacro vſus ē niſi ſibi aſſumēdo vt exēplū alys ꝺaret.vñ etiā ipſe nō baptiçabat ſed diſcipuli eiꝰ:vt dr̄ Jo.3.ꝛ iō qꝛ pnie vſus q̄tū ad ipſum nō ꝓpetebat ei q̄ pctm̄ nō fecit:iō nec quātū ad alios eo vſus ē ſed ſicut ſacro x̄ꝺns effectū ſacrī ſine ſacr̄alibꝰ p̄bebat. ¶ Euocabit ſniaꝫ ↄc̄.hoc itelligēdū ē q̄tuꝫ ad vltimū miſericordie effectū:q̄ ē vita eterna. ¶ Sed originalia:pluraliter ꝺicit pp hoc q̄ ad ꝺiuerſa pctā actualia iclinat:vt in.z.li.ꝺi.33.ꝺictū ē. ¶ Sed vt ſatiſfecit ꝺigne ꝛ ſufficienter:verū ē ſi intelligať ꝺe ſufficiētia reſpectu ꝓſecutionis glorie.alſ falſuꝫ ē:ꝛ pcedit hic fm errorē qui i.i.4.ꝺi.ipſo batus eſt:vt.ſ.non cadat aliquis ſi vera ſit. ¶ Et ita reus ꝓhibit̄ ↄc̄.li ita ñ ꝺic̄ eq̄litatē ſꝫ ſil̄itudinē.

¶ De ſacro vnctiōis extreme. Di. XXIII. a

Preter p̄miſſa eſt ēt aliud ſacrm.ſ. vnctio ifirmoꝝ que fit i extremis oleo per ep̄m ꝓſecrato. Et ſūt tria genera vnctionis. Eſt.n. vnctio q̄ fit chriſmate:q̄ ꝺr̄ p̄incipalis vnctio:qꝛ in ea p̄incipaliter paclitus ꝺat̄. Ūñ ꝛ pp abūꝺātiā gr̄e ꝺuos liquoꝛes mixtos hꝫ: oleum.ſ.ꝛ balſamū:oleum ꝓſcie:balſamū fame. Chriſma ẏo grece:vnctio latie ꝺr̄. Hec tm̄ oē oleum ad vnctionē ſcificatū chriſma vocatur: ſed illud ſolum quod miſceť cū balſamo:quo capita regum ꝛ pōtificum vnguntť:quo etiam baptizatos ſacerdotes vngit in vertice:ꝛ pōtifex p impoſitionē manꝰ confirmādos vngit in frōte. Eſt ꝛ alia vnctio qua cathecumini ꝛ neophiti vnguntur in pectoꝛe ꝛ inter ſcapulas in perceptione baptiſmi. Tertia vero vnctio eſt que ꝺicitur oleum infirmoꝝ:de qua nūc agitur.

¶ A quibus inſtituꝫ ſit hoc ſacrm. b

Hoc ſacrm vnctiōis ifirmoꝝ ab aplīs inſtitutū legiť. Alit.n. Jacobꝰ. Infirmatur aliqs ĩ vobis iducat p̄sbr̄os eccle:ꝛ oꝛēt ſup eū vngētes eum oleo i noīe dn̄i:ꝛ alleuiabit eū dn̄s:ꝛ ſi i pctis fuerit dimittent ei. In quo oſtēdit duplici ex cā ſacrm̄ hinſtitutū.ſ.ad pctoꝝ remiſſionē:ꝛ ad coꝛpalis infirmitatis alleuiatōem. Añ ꝓſtat eū q̄ hanc vnctionē fideliter ꝺeuoteq; p̄cipit:ꝛ in coꝛpe ꝛ i aīa alleuiari:ſi tm̄ expedit vt in vtroq; alleuieť. Oꝛ ſi foꝛte coꝛpis valitudinē illi hr̄e non expedit:illā q̄ eſt aie ſanitatē in hoc ſacro acq̄rit. Et ſicut in alīs ſacrīs: ita ꝛ i iſto aliuꝺ ē ſacrꝫ:aliuꝺ res ſacrī. Sacrꝫ eſt ipſa vnctio exterioꝛ:res ſacrī vnctio interioꝛ q̄ pctoꝝ remiſſiōe ꝛ virtutū ampliatiōe pficiť. Et ſi exꝛcēptu vl̄ negligētia ſacrm̄ hptermittiť:piculoſū ē ꝛ ꝺānabile.

¶ De iteratione huius ſacramenti. c

Uerūt aliq ſi hoc ſacrm̄ iterari poſſit: cum baptiſmus ꝛ alia q̄ꝺā ſacra ſeť ſuſcepta nō iterentur. Augu. ꝺicit. Sacramētū nō iterandū ꝛ ſacro nō faciēdam eſſe iniuriā:ſed hoc ꝺicit vbi ait de ſacramēto baptiſmi ꝛ ordinatiōis. Unde nō videť illud generaliter accipiendū:ſed ꝺ ſacramento baptiſmi ꝛ ꝓfirmationis ꝛ ordinationis: que nullatenus ſunt repetēda:qꝛ ſemel tm̄ ꝛ nō ſepiꝰ ꝺat̄ baptiſmꝰ ꝛ ꝓfirmatio ꝛ ordinatio. Sacramētū ẏo altaris ꝛ pnie ꝛ ꝓiugiū ſepe iterari videť:qꝛ ſepe ſacrm̄ coꝛpis p̄cipiť. frequenter pnia agiť:ꝓiugiū ſepe ꝓtrahiť. Quare ergo vnctio ſil̄ nō pōt iterari. Si moꝛbꝰ non reuertiť: medicina nō itereť. Si vero moꝛbꝰ nō pōt cohiberi:quare medicina ꝺebet p̄hiberi. ſicut oꝛo iterari pōt:ita ꝛ vnctio iterari poſſe videť. vtraq; n. illic ꝓmoꝛat Jacobꝰ:ꝛ vtrūq; illic coopať ad ferēdā alleuiatiōe coꝛpis ꝛ aīe. Cur ergo negať vnctionē ſuper infirmū poſſe iterari ad impetrandā ſepius ſanitatez mentis ꝛ coꝛpis:cum ꝓpter idem ſepe iterāda ſit oꝛo. Quidā aūt ꝺe omni ſacro intelligi volūt q̄ nō ſit iterādū.ſ.fm totuꝫ illud q̄ ꝓtinet ad ſacrꝫ: ꝺicētes quedā ſacra ſepiꝰ poſſe ſuſcipi: quedaꝫ vero nō. Hec tm̄ que ſepius ſumunť: totaliter

Universidad de Deusto
Biblioteca

iterarẽt: vt sacrm altaris ⁊ vnctionis: que licet sumanť sepius: tñ qz nõ itez bñdicit eadez hostia vel idẽ oleum: nõ iterat sacrm cuz iniuria. Sed dicet qs. sic ⁊ baptism⁹ nõ iterat: ⁊ si aliquis frequẽter baptizat dñi cadẽ aqua nõ iterũ bñdicat. Sed aliud est inqunt illi de bñdictione aque qua fit baptism⁹: aliud de bñdictione panis ⁊ oleí. ℙDotest enim baptism⁹ celebrari in aqua etiã nõ bñdicta: qz illa bñdictio pro reuerẽtia tm̃ fit ⁊ decore: ñ vtute sacri. Sz corpus christi nõ põt ꝑfici nisi de pane cõsecrato: nec vnctio illa fieri põt nisi de oleo ab episcopo ꝓsecrato. Ideoqz illa sanctificatio ad virtutez sacri ptinere vr. In cõiugio quoqz sel tm̃ bñdicit quisqz non sepius. Bñdicit. n. vt ait Ambrosi⁹ cũ prima ⁊ nõ secũda vroze. Si ergo cũ dicit sacramẽtũ nõ esse iterãdũ: nec iniuria ei eẽ facienda: rõnẽ dicti referas ad satisfactionẽ rei qua sacrm expleť: de omni sacramẽto generaliter id vez est. Si vo ad susceptionẽ sacri: de quibusdã vez est qz nõ iterãť crebra susceptione: de aljs vo quibusdã ñ: qz frequẽter sumũtur: vt hoc vnctionis sacramentum quod i oi pene ecclesia sepe repetitur.

Postqz determinauit magr de baptismo qui ẽ sacrm intratiũ: ⁊ de ꝓfirmatiõe: eucharistia: pnia: que sunt sacra ꝓgrediẽtiũ: hic quito loco determiat de extrema vnctiõe: q̃ ẽ sacrm exeuntiũ. Et diuidit i ptes duas: i ꝑma determiat de ipso sacro. in secũda de vsu ipsi⁹: ibi. Querũt aliqui si hoc sacrz ⁊c. ℙPrima in duas. i ꝑma distinguit hoc sacrm ab alys vnctionib⁹. in secũda determiat oia que ad hoc sacrz ptinẽt: ibi. Hoc sacrm vnctiõis ⁊c. Et circa hoc tria facit. ꝑmo determinat istitutionẽ: secũdo effectũ: ibi. In quo oñdit ⁊c. tertio ꝓformitatẽ isti⁹ sacri ad alia: ibi. Et sic in alys sacris ⁊c. ℂ Querũt aliqui si hoc sacrz ⁊c. hic determiat de vsu isti⁹ sacri. Et diuidit in duo fm duas opiniões quas tãgit de iteratione isti⁹ sacri ⁊ alioz p ꝓs. secũda ostendit ibi. Quidam autem de omni sacramẽto.

Hic est duplex questio. ℂ ℙPrima de ipso sacro extreme vnctiõis. ℂ Scõa de administratiõe ⁊ vsu ipsi⁹. Circa primũ que runt quattuor. ℂ ℙPrimo de ipsa extrema vnctione. ℂ Secũdo de effectu eius. ℂ Tertio de materia ipsius. ℂ Quarto de forma.

Ad primum sic ꝓcedit: Videť q extrema vnctõ nõ sit sacrm: qz sicut oleũ assumitur ad infirmos ita ad cathecumios. sz vnctio que fit oleo ad cathecuminos nõ ẽ sacrz. ergo nec extrema vnctio que fit oleo ad ifirmos. ℂ ℙS. sacra veteris legis fuerũt signa sacramẽtoz noue legis. sz extrema vnctio nõ habuit aliquã figurã in veteri lege. ergo nõ ẽ sacrm noue legis. ℂ ℙ. Fz Dio. oẽ sacrm ẽ vel ad purgãdũ vel ad illuminãdũ vel ad pficiẽdũ. sed extrema vnctio nõ ponit neqz ad purgãduz neqz ad illuminãduz: qz hoc fm ips ptinet ad chrisma ⁊ eucharistiam. ergo extrema vnctio nõ ẽ sacrz. ℂ Sed ℴ: sacramẽta eccle sufficiẽter subueniũt defectib⁹ hominũ fm quelibz statũ. sed exeuntib⁹ nõ subuenit aliud q̃ extrema vnctio. ergo ipsa ẽ sacrm. ℂ ℙ. sacra vt supra dictũ est diuisibilia sunt q̃ quedã spuales medicie. sed extrema vnctio est quedã spualis medicia: qz valet ad remissionẽ peccatoz vt habetur Jaco. 5. ergo ẽ sacramentum.

ℂ Ulteri⁹ vr q extrema vnctio nõ sit vnũ sacrz: qz vnius rei ẽ ex sua mã ⁊ ex sua forma: cũ ex codẽ res eẽ habeat vnitatẽ. sed forma hui⁹ sacri frequẽter iterat etiã eadẽ ce: ⁊ mã pluries in vncto adhibeť fm diuersas ptes. ergo nõ ẽ vnũ sacrm. ℂ ℙ. ipa vnctio ẽ sacrm. rediculũ. n. ẽ dicere q oleũ sit sacrm. sed sunt plures vnctiões. ergo sunt plura sacra. ℂ ℙ. vnũ sacrm ab vno ministro pfici debet sed in aliquo casu extrema vnctio nõ põt pfici vno ministro: sic si post primã vnctionẽ factã sacerdos moriať. alteriz alius sacerdos debet ulteri⁹ pcedere. ergo extrema vnctio nõ ẽ sacrm vnũ. ℂ Sed ꝓtra ẽ: qz sicut imersio ꝺ hz ad baptismuz: ita se hz vnctio ad hoc sacrm. sz plures imersiones sunt vnũ sacrm baptismi. ergo ⁊ plures vnctiones sunt vnũ sacrz. ℂ ℙ. si nõ eẽt vnũ sacrm tũc facta prima vnctiõe nõ oporteret ad pfectionẽ sacri q fieret secunda: qz quodlibet sacrm p se hz eẽ pfectũ. sed hoc falsuz est. ergo est vnum sacramentum.

ℂ Ulteri⁹ vr q hoc sacrz nõ fuit istitutũ a xꝓ: qz de institutiõe sacroz que xps istituit fit mẽtio i euãgelio: sic de eucharistia ⁊ baptismo. sz nulla fit mẽtio de extrema vnctione. ergo nõ ẽ a xꝓo instituta. ℂ ℙ. magr expresse dicit hic q ẽ istitutũ ab apls. q̃ ipse xps p se nõ istituit. ℂ ℙ. sacra eucharistie qõ xps istituit. ẽt ipse p se exhibuit. fz ꝺ sacra ipse nulli exhibuit. q̃ p se nõ istituit. ℂ Sed ℴ. sacra nouae legis sũt dignioza q̃ sacra veteris legis. sed oia sacra veteris legis sunt ab ipo deo instituta. ergo multo fortiꝰ ꝺ sacramẽta noue legis bñt istitutionẽ ab ipo xꝓo. ℂ ℙ. ꝺez ẽ statuere ⁊ statuta remouere. sz eccla q̃ in successoribus apl̃oz habz eandẽ auctoritatẽ quã apl̃i habuerũt. posset auferre sacramentuz extreme vnctionis. ergo ipa nõ instituerunt sed ipse xps.

ℂ ℝ̃ndeo dõm ad. i. q. q i his q̃ eccla visibiliť operať quedam sunt sacra: vt baptism⁹: quedã sacralia: vt exorcismi. vt supra dis. 6. dictũ ẽ: quoꝝ hec ẽ differẽtia: qz sacrz dr illa actio ecclie que attingit ad effectũ ꝑncipaliť intẽtũ in ministratoe sacroz: sz sacrale dicit illa actio q̃ cuius nõ gregat ad illũ effectũ: tñ ordinať aliq̃ modo ad illã actionem ꝑncipalẽ. effect⁹ aũt intẽtus i administratiõe sacroz ẽ curatio morbi pcti: Ysaie. 28. Vic ẽ oĩs fruct⁹ vt auferat peccatũ. ⁊ iõ cũ ad hũc effectũ ptingat extrema vnctio ut verbis Jaco. 5: nec ordinet ad aliud sacrm quasi ei annexum: constat q extrema vnctio non est sacrale sed sacrm.

ℂ Ad ꝑm q dõz: q oleũ quo cathecumini ynguntur nõ ꝓducit ad pcti remissionez: qz hoc ad baptismum ptinet: sed aliq̃ mõ ad baptismuz disponit: vt. 8. dis. 6. ẽ. est: ⁊ iõ nõ est sacrz illa vnctio sic vnctio extrema.

ℂ Ad 2m dõm: q hoc sacramẽtũ imediate dominẽ ad gloriã disponit cũ exeuntibus a corpe detur: ⁊ qz in veteri lege erat adhuc tẽpus pueniendi ad gloriaz: qz neminẽ ad gloriaz adduxit lex: iõ illud sacramẽtum ibi figurari nõ oportuit. q aliquod sacrm sibi respondens: sicut per figuras eiusdez generis: q̃uis ꝑ figuras remotas aliquo mõ figuratũ sit i oibus curatiõib⁹ q̃ legunť in veteri testo.

ℂ Ad 3m dõm: q Dio. nõ facit aliquã mentionẽ de extrema vnctione: sicut nec de pnia nec de mrimonio: qz ipse nõ intendit determinare de sacramẽtis nisi quaten⁹ ea imoteret ecclie pũt ecclĩastice hierarchie ordinata dispositio q̃uis ad ministros ⁊ actiones ministroz ⁊ recipientes: tñ extrema vnctionẽ aliquis consequatur gratiaz ⁊ remissionem peccatoz: nõ est dubiuz q hz vim illuminandi ⁊ purgatiuã sicut baptismus. q̃uis nõ ita plenaz.

ℂ Ad. 2. q. dõm q vnũ numero ꝑ se loq̃ndo dr triplr. vno nõ fit idiuisibile qõ nec actu: nec potẽtia ẽ pla: vt pũct⁹ ⁊ vnitas. alio mõ fit ꝺtinũ. qõ qdẽ ẽ vnũ actu: sz plura potẽtia: vt linea. sz tertio mõ fit pfectũ aliqõ qõ ex plib⁹ ptib⁹ istituit: vt dom⁹ qõ ẽ multa q̃dãmõ ẽt actu: sz illa multa ꝓueniũt in aliq̃ vno: ⁊ hmõ qõlibet sacrm dr vnũ inq̃tuz multa q̃ sũt in vno sacro adunãť ad vnũ signãdũ: vel causãdũ: sacrm signãdo causat. ⁊ iõq̃ vna actio sufficit ad pfectã significationẽ vnitas sacri cõsistit in illa actiõe tm̃. sicut pz i ꝓfirmatiõe. q̃ãt significatio sacri põt eẽ ⁊ i vna ⁊ i multis actiõib⁹: tũc sacrm pfici põt: ⁊ vna actiõe ⁊ plib⁹ sicut baptism⁹ i vna imersiõe ⁊ trib⁹: qz ablutio q̃ significať i hmõ põt eẽ ꝑ vnã imersionẽ: vel ꝑ multas: q̃n ãt pfecta significatio nõ põt esse nisi ꝑ plres actiones: tũc plures actiões sũt de pfectiõe sacri: sicut pz de eucharistia: qz refectio corpalis q̃ significat spuale nõ põt eẽ nisi ꝑ cibuz ⁊ potũ: ⁊ silr ẽ i ꝺ sacro qz curatio iteriorꝝ vulnerꝝ nõ põt ꝑfecte significari nisi ꝑ appositiõem medicine ad diuersas vulnerũ radices: ⁊ iõ plres actiões sũt de pfectiõe hui⁹ sacri.

ℂ Ad ꝑm q dõz q vnitas totiꝰ pfecta nõ tollit ꝓp diuersitatẽ mãe aut forme q̃ ẽ in ptib⁹ totiꝰ: sicut cõstat q nõ eadẽ mã est carnis ⁊ ossis ex q⁹ cõstituit vn⁹ bõ: nec eadez forma: ⁊ silr ẽt i sacro eucharistie: ⁊ i ꝺ sacro plalitas mãe ⁊ forme vnitatẽ sacri nõ tollit. ℂ Ad 2m dõm q̃uis ille actiões sint plres simplr: tñ vniũt i vna pfecta actiõe q̃ est vnctio oiuz exterioꝝ sensuũ q⁹ baurit⁹ morbus interior.

ℂ Ad 3m dõz q q̃uis i eucharistia si ꝑ ꝓsecrationẽ panis moriať sacerdos: ali⁹ sacerdos possit ad cõsecratiõez vini icipiẽs vbi ille dimisit: vel etiã icipe a capite supra aliam mãm: tñ i extrẽa vnctiõe nõ ꝑt a capite icipe. sz ꝺz sp pcedere: qz vnctio i eadẽ pte fcã tãtũ valz ac si ꝓsecrarer bis eadẽ hostia: qõ nullo mõ faciẽdũ ẽ: nec tñ mistrozũ plitas tollit vnitatem sacri: qz instrãlr tñ operanť: mutatio autem martelloꝝ nõ tollit vnitatez operationis fabri.

ℂ Ad tertiã. q. dõm q circa hoc ẽ duplex opinio: q dã. n. dicũt q sacrm istud ⁊ ꝓfirmatiõis xps ñ istituit ꝑ se: sz aplis istituẽdũ dimisit: qz hec duo pp plenitudinẽ gre q̃ i eis cõferť nõ potuerũt añ spũsancti missiõez pleniss̃imã istitui. vñ sũt ita sacra noue legis q⁹ i veteri lege figurã ñ habuerũt: ꝺz rõ nõ multũ cogit: qz sic xps añ passionẽ ꝑmisit plenã spũsancti missionẽ: ita potuit instituere ꝺ sacra. Et iõ aly dicũt q oĩa sacra xps istituit ꝑ seipm: sz q̃dã ꝑ seipm promulgauit q̃ sũt maioris difficultatis ad credẽdũ: q̃dã aũt aplis ꝑmulgãda reseruauit: sicut extremã vnctionẽ ⁊ cõfirmationẽ. ⁊ ꝺ opio ꝑ tãto vr pbabilio: qz sacra ad fidem meritũ legis ptinẽt: ⁊ iõ ad legislatorẽ ptinet eoꝝ istitutio: ⁊ iterz qz ex istitutiõe efficaciã bñt: q̃ eis nõ nisi dinit⁹ iest.

ℂ Ad. i. q̃ dõm q multa dñs fecit ⁊ dixit: q̃ i euãgelys ñ cõscribẽť illa. n. ꝑcipue curauerũt euãgeliste tradere: que ad salutis necessitatez ecclĩastice disponis ptinẽt: ⁊ iõ potiꝰ institutionẽ bapmi: ⁊ pnie: ⁊ eucharistie: ⁊ ordis a xꝓo fcã narrauerũt: q̃ extreme vnctiõis: vel cõfirmatiõis: q̃ neqz fuit ꝺ necessitate salutis: neqz ad disponẽ: sine distinctiõez ecclie ptinẽt: tñ etiã de olei vnctiõe fit mẽtio in euãgelio Matth. 6. vbi dr q aplí oleo vngebãt ifirmos.

ℂ Ad 2m dõz q magr dicẽ ab aplis istitutũ: qz ꝑ doctrinã apl̃oz nobis promulgata ẽ ei⁹ istitutio.

ℂ Ad 3m dõz q xps sic in ꝑcedenti distin. dictũ est: non exhibuit aliq̃ sacramentũ: nisi quod ipse accepit in exemplum: accipere autem penitentiam ⁊ extremam vnctionem sibi non competebat: qz sine peccato erat: ⁊ ideo ipse nõ exhibuit.

Ad secundũ sic ꝓcedit. Videť q extrẽa vnctio nõ ualeat ad remissionem pctoꝝ ad boc. n. qõ pynũ põt effici aliõ nõ exigiť. sz in eo q extrema vnctionẽ accipit regriť ad pctoꝝ remissionez pnia. q̃ ꝑ extremã vnctionẽ nõ dimittũr pcta.

ℂ ℙ. i pctõ ñ sũt nisi tria: macla: reat⁹ pene: ⁊ relige pcti. sz ꝑ extremã vnctiõez nõ remittiť pctm̃ q̃ ad maculã sine ꝓtritiõe: q̃ etiã sine vnctiõe remittit: nec iterũ q̃ ad penã: qz adhuc si cõtualescat teneť ꝑficeť satisfactionẽ iiũctã: nec q̃ ad religas clpe: qz adhuc remanẽt dispões ex actib⁹ pcedẽtib⁹ relicte: vt pz p⁹ualescẽtiã. q̃ nullo mõ ꝑ extremã vnctionẽ fit pctoꝝ remissio.

ℂ ℙ. remissio pctoꝝ nõ fit successiue: sz in istãti. sz extrẽa vnctio nõ fit tota simul: qz plres vnctiones regriť. q̃ ei⁹ effect⁹ nõ est remissio pctoꝝ.

ℂ Sz ℴ est qõ dr Jaco. 5: si in pctis ẽ dimittẽť ei.

ℂ ℙ. oẽ sacrm noue legis gr̃az cõfert. sz ꝑ gr̃am fit remissio pctoꝝ. q̃ extrẽa vnctio cum sit sacrz noue legis operať ad remissionem peccati.

ℂ Ulteri⁹ vr q sanitas corpalis nõ sit effect⁹ hui⁹ sacri: oẽ. n. sacrz ẽ medicia spualis. sz spualis medicia ad spuale sanitatẽ ordinať sic corpalis ad corpalẽ. q̃ sanitas corpalis ñ ẽ effect⁹ hui⁹ sacri.

ℂ ℙ. sacrz sp hz effectũ suũ i eo q ñ fict⁹ accedit. sz q̃nqz ñ sanať corpal⁹ suscipiens ꝺ sacrm q̃tũcũqz deuot⁹ accipiat. q̃ sanitas corpalis ñ ẽ effect⁹ ei⁹.

ℂ ℙ. efficacia hui⁹ sacri Jaco. 5. nobis oñdit. sz ibi ñ attribuit sanatio effect⁹ vnctiõi sz ordini: dicit. n. Oro fidei sanabit infirmũ. q̃ corpalis sanatio ñ ẽ effect⁹ hui⁹ sacri.

ℂ Sz ℴ. opatio ecclie hz maioꝛ efficaciã ꝑ xꝑi passionẽ q̃ añ. sz añ oleo iuncti ap̃los sanabãť. vt pz Matth. 6. q̃ nũc hz effectũ in corporali sanatõe.

ℂ ℙ. sacra significãdo efficiũt: sz bapmus ꝑ ablutionez corpalez quã exteri⁹ facit significat ⁊ efficit spuale. q̃ ⁊ extrẽa vnctio ꝑ sanatõez corpalẽ quã exteri⁹ efficit signat ⁊ causat spiritualem.

ℂ Ulteri⁹ vr q ꝺ sacrm characterẽ iprimat: character. n. est signũ distinctiuũ: sz sic baptizat⁹ distinguit a nõ baptizato: ita vnct⁹ a nõ vncto: q̃ sic bapm⁹ ipmit characterez: ita extrẽa vnctio.

ℂ ℙ. i ordis ⁊ cõfirmatiõis sacris ẽ vnctio: sicut ⁊ i ꝺ sacro. sz i illis ipmit character. q̃ ⁊ in isto.

ℂ ℙ. in oi sacro ẽ aliqd qõ est res tm̃: aliqd qõ est sacrm tm̃: aliqd qõ est res ⁊ sacrm. sz nõ põt aliqd assignari i ꝺ sacro qõ sit res ⁊ sacrm nisi character: q̃ in hoc sacro imprimiť character.

ℂ Sz ℴ. nullũ sacramẽtũ imꝑmẽs characterẽ iterať: hoc ãt iterať vt dicẽť. q̃ nõ ipzimit characterẽ.

ℂ ℙ. distinctio q̃ fit fm characterẽ sacrales ẽ distinctio eoꝝ: q̃ sũt in pñti eccla: sz extrema vnctio cõferť ei q de pñti ecclesia exit. q̃ non decet q⁹ in eo character conferatur.

ℂ ℝ̃ndeo dõm ad ꝑm. q. q⁹ qõlibet sacrm est istitutũ ꝓncipaliť ad vnũ effectũ: q̃uis ẽt alios ex pñti iducere possit. qz sacrm efficit qõ figurat: iõ ex ipa significatiõe sacri ꝺz accipi ei⁹ ꝓncipalis effect⁹: adhibeť aũt hoc sacrm fz modũ cuiusdã medicatiõis: sicut bapmus ꝑ modũ ablutiõis medicina aũt ẽ ad pelleduz infirmitatez: vñ ꝓncipaliť hoc sacrm est istitutũ ad sanãdũ infirmitatẽ pcti: vt sicut bapt̃ism⁹ ẽ q̃dã spualis regñatio: ⁊ pnia q̃dã spualis suscitatio: ita ⁊ extrẽa vnctio sit quedã spualis sanatio vel medicatio: sicut aũt corpalis medicatio ꝓsupponit corpalẽ vitã in medicato: ita spualis spualẽ: ⁊ ita ꝺ sacrm nõ dať ℴ defect⁹ gbus spualis vita tollit. s. pctm̃ originale ⁊ mortale sz cõtra illos defect⁹ qb⁹ bõ spualiter infirmaťur: vt ñ bẽat perfectũ vigorẽ ad act⁹ vite gratie vel glie: ⁊ hic defectus nihil est aliud q̃ q̃dã ꝺbilitas ⁊ ineptitudo q̃ in nobis relinquit ex pcto actuali vel originali: ⁊ ℴ hãc debilitatẽ hõ roborat ꝑ ꝺ sacrm: sz qz hoc robur gratia facit que secum non ꝓpatitur pctm̃: iõ ex pñti si inuenit peccatũ aliqõ vel mortale vel veniale quo ad culpã tollit ipm: dũmodo nõ ponatur obex ex parte recipientis: sicut etiam de eucharistia ⁊ ꝓfirmatione supra dictum est: ⁊ ideo etiã Jacobus de remissione pcti ꝺditionaliter loquit dicẽs. Si in peccatis sit dimittunt ei quo ad culpã: nõ. n. semp delet pctm̃: quia non semp invenit: sz semp remittit q̃ ad debilitatẽ predictã: quã q̃dã religas peccati dicunt: quidam vo dicunt q⁹ ꝓncipaliter est institutũ ꝓp veniale: qõ quidẽ non potest dũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

hec vita agit pfecte curari: ꝛ iō sacrm exeūtiū spāl'r ɔ venialc ordiāt. ſz ꝑ nō vī verū qz pnia sufficiēter ēt ī hac vita delet vēialia q̄ ad culpā: q̄ aūt nō pūt euitari post pactā pniam: nō aufert p̄cedēti pnie suū effectū: ꝛ itez ꝑ pti net ad debilitatē p̄dictā: vñ dom q̄ p̄ncipal' effect⁹ huius sacri ē remissio pctōz q̄ ad reliqas pcti: ex ɔnīti ēt q̄tū ad culpā si eā iueniat. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q̄ obiectio illa ꝓbat q̄ corpalis sanitas nō sit effect⁹ p̄ncipal' huius sacri: ꝛ ꝑ verū ē. ¶ Ad z̄m ꝑz solutio ex dictis. ¶ Ad ȝm dōz q̄ oro illa ē forma isti⁹ sacri: vt dicēt: ꝛ iō hoc sacrm ex sua forma habet efficaciaz q̄tum est de se ad sanitatem corporalem.

¶ Ad.ȝ.q.dōm q̄ sicut supra di.4.dcīm ē. character nō imꝑmit nisi ī illis sacris ī q̄b⁹ hō ad aliq̄d sacrū deputat. ꝑ aūt sacrm ē solū ī remediū: ꝛ nō deputat ꝑ ipm hō ad aliq̄d sacrū agēdū vel suscipiēdū. ꝛ iō nō ipzimit ī eo character. ¶ Ad p̄mū q̄ dōz q̄ character facit distictōz statuū q̄tum ad ea q̄ ī eccl'ia agēda sūt: ꝛ talē distictionē hō ñ hz ab alys ꝑ q̄ ipe ē iūct⁹. ¶ Ad scōz dōz q̄ vnctio q̄ fit in ordie ꝛ cōfirmatiōe ē vnctio ɔsecratiōis q̄ hō ōputat ad aliq̄d sacrū: ſz ꝑ vnctio ē vnctio medicatiōis: ꝛ iō ñ ē sile.

¶ Ad tertiū dōz q̄ ī ꝑ sacro res ꝛ sacrm nō ē character: ſz quedā interior deuotio q̄ est spiritualis vnctio.

Ad tertiū sic ꝓcedit. Videt q̄ oleū oliue nō sit cōueniēs mā hui⁹ sacri: qz ꝑ sacrz imediate ad icorruptionē ordiat: ſz icorruptio signat ꝑ baptismū q̄ in chrismate ponit. ḡ chrisma ēt cōueniētior hui⁹ sacri mā. ¶ ꝓ. ꝑ sacrm ē spūalis medicatio: ſz spūalis medicatio ꝑ vini appositionē significat. sic ꝑz Luc.x. ī pabola de sauciato. ḡ vinū ēt cōueniētior hui⁹ sacri mā. ¶ ꝓ. vbi ē mai⁹ piculū ibi dz cōius remediū adhiberi: ſz oleū oliue ñ ē cōe remediū: qz nō iueīt ī q̄libet terra: ḡ cū ꝑ sacrm det exeūtib⁹ q̄ sūt ī maxio piculo: vī q̄ oleū oliue ñ sit mā cōueniēs. ¶ Sz ɔ ē. q̄ Jac. ꝯ oleū mā hui⁹ sacri determiat ſz oleū ꝓpe nō dr: nisi oleū oliue. ḡ est mā hui⁹ sacri. ¶ ꝓ. spūalis sanatio ꝑ olei inunctionē significat. vt ꝑz ꝑ Aug. vbi dicit. Plaga tumēs nō ē curata medicamie⁹ neq; oleo. ergo conueniens mā huius sacramēti est oleum.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō oporteat eē oleū cōsecratū: qz ꝑ sacrm hz vnā sanctificationē ī vsu ꝑ formā verborum. ḡ sufficit alia scificatio si ad māz ipsi⁹ fiat. ¶ ꝓ. sacra bīt efficaciā ꝛ significatiōez ī ipa mā. ſz significatio effect⁹ hui⁹ sacri est perit oleo ex nāli ꝓpietate: efficacia aūt ex īstitutiōe ecclie. ḡ nō ē necia aliq̄ scificatio māe. ¶ ꝓ. baptism⁹ est ꝑfectio sacrz q̄ extrēa vnctio: ſz ī bapmo ñ perigit māe scificatiōis. q̄tū ē ō necitate sacri: ergo nec ī extrema vnctiōe. ¶ ſz ɔ est. qz ī oīb⁹ alys vnctiōibus est mā cōsecrata ꝑ ꝑ. ḡ ꝑ sacrm sit q̄dam vnctio requirit mām consecratam.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō oporteat mām hui⁹ sacri eē ɔsecratam ꝑ epm: qz dignior ē cōsecratio māe ī sacro eucharistie. ḡ ī sacro. ſz ī eucharistia mām sacerdos pōt ɔsecrare. ḡ et ī sacro. ¶ ꝓ. i opatiōib⁹ corpalib⁹ ars dignior nūq̄ ꝑpetratur in mām inferiorē: qz dignior ē ḡ vtiq̄ q̄ ḡ mām ꝑparat. ꝯ i. y. Phys i. ſz epa ē supra sacerdotē. ḡ nō ꝑpat mām in alys sacro ḡ sacerdos vtiq̄. ſz sacerdos dispēsat ꝑ sacrz. vt ordo ḡ cōsecratio māe nō ptiet ad epm. ¶ Sz ɔ est. qz etiā in alys vnctionibus mā ꝑ epm cōsecrat. ḡ dz ita esse in ista.

¶ R ñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ spūalis curatio q̄ ī fine addibet dz eē ꝑfecta. qz p⁹ eā alia nō relinq̄t: ꝛ lenis vt sperit exeūtib⁹ maxie est necia nō frāgat: ſz foueat: oleū aūt nitiuū ē ꝛ penetratiuū vsq; ad ītia: ꝛ ēt diffusiuū: ꝛ ideo ad vtrūq; ꝑdcōz ē ɔueniēs mā hui⁹ sacri: qz oleū ꝓcipit noiat oliue liquor: cū aly liquores ex silitudie ad ips⁹ olei nomē accipiāt. iō oleū oliue ēt dz eē q̄ assumit ī mā ppriius sacri. ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ icorruptio glie ē res addēta ī boc sacro: nec dz q̄ talī rei significatio māe rideatur vñ ñ dz q̄ balsamū ponat ī mā hui⁹ sacri: qz balsamū ꝯ odorē ptinet ad bonitatē fame. q̄ ōcetero nō idigēt q̄ exeūtes. sed idigēt tñ nitore cōscie q̄ oleū significat.

¶ Ad z̄m dōz q̄ vinū sanat mordicādo: oleū leniēdo. ꝛ ideo curatio ꝑ vinū magis ptiet ad pniaz q̄ ad ꝑ sacrz. ¶ Ad tertiū dōm q̄ oleū oliue q̄tus nō vbiq; crescat: tñ ꝓpe sufficit ꝑt ad quēlibet locū trāsferri. ꝛ ꝑterea ꝑ sacrm nō ē ꝯnecitatis q̄ exeūtes sine ꝑ sacro nō possint salutē ꝓsequi.

¶ Ad scdam. q. dōm q̄ gdā dicūt q̄ oleū simpliciter ē mā huius sacri: ꝛ ī ipa scificatiōe olei q̄ fit ꝑ epm ꝑficit sacrm. ꝑ ꝑz eē falsū ex his q̄ de eucharistia dcā sūt: vbi oīno ꝯ solū illud sacrm cōsistit ī consecratione materie: ꝛ iō dicit q̄ ꝑ sacramētū consistit ī ipa vnctiōe: sicut bapt⁹ in lutiōe: ꝛ mā h⁹ sacri ē oleū scificatū. pōt āt tripliciter ꝯsignari q̄ exigit māe scificatio ī ꝑ sacro ꝛ ī q̄busdā alys. ma ē qz ois efficacia sacroz a xpo dscēdit: ꝛ iō sacrm illius ipe ē vsus hūt efficaciā ex suo vsu: sicut tactus ī ꝯnis vim regnatiuā cōtulit ags. ſz ꝑ sacrz nō ē vsus nisi qua corpali vnctiōe: ꝛ iō ī oīb⁹ vnctiōib⁹ regrit scificatio māe. Scōa cā est pp plenitudinē gre q̄ cōfert nō solū culpā tollat: ſz ēt reliqas ꝛ ifirmitatez corpis. Tertia ē q̄ ꝑ effect⁹ ei⁹ corpal'. s. sanatio corpalis ñ causat ex ꝯnāli ꝓpietate: ꝛ iō oz q̄ h⁹ efficacia sibi ꝑ scificationē tradit.

¶ Ad p̄m q̄ dōm q̄ ꝑma scificatio ē māe ex⁹ se. ſz scōa magis ptinet ad vsū ipsi⁹ ex⁹ q̄ ē actu ɔferēs effectū sacri: neutra supfluit: qz ēt instra efficaciā accipiūt ab antiquo. dū fiūt: ꝛ dū ad actū applicāt. ¶ Ad scōz dōm. q. illa cacia q̄ ē ex īstitutiōe sacri applicat huic māe ꝑ scificationē.

¶ Ad tertium ꝑz solutio ex dictis.

¶ Ad tertiā. q. dōz q̄ minister sacri nō ꝓpa virtute efficit sacri ī ducit vt ꝓncipale agēs: ſz ꝑ efficaciā sacri q̄ ꝑ ꝓpriū sat: q̄ gdē efficacia ꝑmo ē a xpo ꝛ ab ipo ī alios deriuat. dinate. s. in populum mediātibus ministris q̄ sacramēta dispensant ꝛ in ministros inferiores mediantibus superioribus q̄ mām scificāt: ꝛ iō ī oīb⁹ sacris q̄ idigēt mā scificāt

cata ꝑma scificatio māe fit ꝑ epm: vt vsus q̄q; ꝑ sacerdo tē: vt oñdat sacerdotalis ptās ab epali deriuata: ꝑm illud ꝓb. Sicut vngu ētū ī capite q̄ ꝑus dscēdit ī barbā: ꝺide vsq; q̄ ad ozā vestimēti. ¶ Ad p̄m q̄ dōm q̄ sacrm eucharistie ꝓsistit ī ipa mā scificatiōe: nō āt ī vsu: ꝛ iō ꝑpe loquēdo illud qō ē mā sacri ñ ē q̄ ɔsecratū: vñ nō ꝑexigit aliq̄ scificatio circa māz ꝑ epm facta: ſz exigit scificatio altar] ꝛ hō: ē ēt ip⁹ sacerdotis q̄ ñ nisi ꝑ epm fieri ꝑt. vñ ī illo ēt sacro dicit ptās sacerdotalis ab epo deriuata. vt Dio. dic. iō ātillā ɔsecratiōez māe pōt facere sacerdos q̄ ē ī se sacrm: ꝛ ñ illā q̄ vt sacrale q̄ddā ordinat ad sacrm: qō cōsistit ī vsu fidelīū: q̄ q̄tū ad corp⁹ xpi misticū epal' ordo ē supra sacerdotiū: ſz q̄tū ad corp⁹ xpi verū nullus ordo ē supra sacerdotalē: vt ī sequēti di. dicet. ¶ Ad z̄m dōz q̄ mā sacri ñ ē tal' mā vt ī q̄ fiat aligs ꝑ eū q̄ ea vtit: sic ē ī artib⁹ mechanicis. ſz vt cui⁹ vtute aliq̄d fiat: ꝛ sic ꝓticipat aliq̄d ō rōne cāe agētis iq̄tū ē ist̄rm. q̄ddā dine opatiōis: vt supra dis. i. dz ē: ꝛ iō oz q̄ a supiori arte vl' ptāte tal' virt⁹ māe acqrat: qz i cāis agētib⁹ q̄to aliq̄d agēs ē ꝑfectior: in cāis aūt pure mālib⁹ q̄to mā est ꝓpr⁹ tāto imperfectior.

Ad quartū sic ꝓcedit. vī q̄ ꝑ sacrz ñ hēat aliquā formā: cū. n. efficacia sacroz sit ab ist̄i tutiōe: ꝛ ita forma: oz q̄ forma tradat ab ipo q̄ sacrz ist̄i tuit: ſz forma h⁹ sacri ñ iueniēt tradita: neq; a xpo: neq; ab aplis. ḡ sacrm nō hz aliquā formā. ¶ ꝓ. q̄ sūt de necitate sacri ꝓbāt q̄ ipa forma. ḡ cū nō sit aliq̄ forma cōiter obſuata ab oīb⁹ ī ꝑ sacro: qz diuersi diuersis vbis vtūt vī q̄ ꝑ sacrz ñ hēat aliquā formā. ¶ ꝓ. ī bapmo ñ regrit forma nisi ad scificatiōem māe: qz ē aq̄ vbo vite diluēdis crimib⁹ scificata: vt. ā. di. 4. dcīt. ſz ꝑ sacrz hz māz ꝑ scificatā: ḡ ñ idiget aliq̄ forma vbox. ¶ Sz ɔ ē. qō magr. ā. dipit di. i. q̄ oē sacrz noue legi ɔsistit ī reb⁹ ꝛ vbis: vba āt sūt forma sacri. ḡ cuz hoc sit sacrm noue legis videtur q̄ hēat formaz. ¶ ꝓ. ad hoc est ritus vniuersalis ecclesie: que q̄ dusdam verbis vtit ī collatione huius sacramenti.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ forma hui⁹ sacri ōbeat ꝓferri ꝑ oronē idicatiuā: ꝛ ñ ꝑ ōpcatiuā: qz oia sacra noue legi hūt certū effectū: ſz certitudo effect⁹ ñ exprimit ī fōmis sacroz nisi ꝑ oronē idicatiuā: vt cū dr: ꝑ ē corp⁹ meū: vl' ego baptizo te: ḡ dz eē forma h⁹ sacri oro idicatiua. ¶ ꝓ. i formis sacroz oz exprimi itētio ministri q̄ regrit ad sacrz: ſz itētio ɔferēdi sacrz ñ exprimit nisi ꝑ oronē idicatiuā. ḡ ꝛc. ¶ ꝓ. i gbusdā ecclys dicit⁹ hō vba ī collatiōe h⁹ sacri: vngo hos oc'los oleo scificato i noie p̄ris ꝛc. ꝛ ꝑ ē cōforme alys formis sacroz. ḡ vī q̄ ꝑ ꝓsistat forma h⁹ sacri. ¶ Sz ɔ. illō q̄ ē forma sacri ab oīb⁹ oz q̄ fuerit: ſz vba ꝑdicta nō dicūt fm cōsuetudinē oiuz eccliarū: ſz tñ vba depcatiua. s. p istā vnctiōez ꝛ suaz pfessionē māz idulgeat tibi dñs qcqd deligsti ꝑ vīsū ꝛc. ḡ forma h⁹ sacri ē oro depcatiua. ¶ ꝓ. ꝑ vī ex vbis. Jac. q attribuit efficaciam hui⁹ sacramēti oroni. Oratio inquit fidei sanabit infirmū. ergo cum efficacia sacramenti sit ex forma: videt q̄ forma huius sacramēti sit ꝑdicta oro.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ꝑdicta oro nō sit cōpetēs forma h⁹ sacri: qz ī formis aliox sacroz fit mētio de mā: sic ꝑz ɔfirmatiōe q̄ nō fit ī vbis ꝑdcis. ḡ ñ ē ɔueniēs forma. ¶ ꝓ. sic effect⁹ h⁹ sacri ꝓuēit ī nos ꝑ mīaz dīnā: ita ꝛ aliox sacroz: ſz ī forma aliox sacroz nō fit mētio ō mīa dīna: ſz magis ō trinitate ꝛ de passiōe. ḡ filr dz hic eē. ¶ ꝓ. dupler affect⁹ hui⁹ sacri i ira ponit. ſz ī vbis ꝑdctis nō fit mētio nisi deyno. s. remissione pctōz: nō aūt ō corpali sanatiōe ad quā Jaco. ordiat oronē fidei dicēs. Oro fidei sanabit ifirmū. ḡ forma predicta est incompetens.

¶ R ñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ gdā dixerūt q̄ nulla forma ē de necitate h⁹ sacri. ſz ꝑ vī ꝺrogat effectui h⁹ sacri: qz oē sacrz efficit signādo: signatio āt māe nō ꝺtermiat ad effectū ō. termiatū: cū ad multa se possit hēre nisi ꝑ formā vbozū: ꝛ iō ī oīb⁹ sacris noue legis q̄ efficiūt qō figurāt oz eē ꝛ res vba: vt. ā. di. i. magr dixit. Et ꝑterea Jaco. totā viz h⁹ sacri vī ꝓstituere ī oronē q̄ ē forma h⁹ sacri: vt dicēt: ꝛ iō ꝑdicta opio ꝑsūptuosa vī ꝛ errōea. Et pp ꝑ dōz sic cōiter dr: q̄ hz formā determiatā sic ꝛ alia sacra. ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ sacra scriptura oīb⁹ cōiter ꝓpōit: ꝛ iō forma bapmi q̄ ab oī⁹ dari ꝑt: dz ī sacra scriptura exꝑmi: ꝛ silr forma eucharistie q̄ exꝑmit fidē illius sacri q̄ ē de necitate salutis: ſz forme aliox sacroz ñ iueniūt ī scripture tradita: ſz ecclia ex traditiōe apl'oz hz: q̄ a dño acceperūt: vt dic apl's. i. Cor. xi. Ego. n. accepi a dño q̄ ꝛ tradidi vobis. ¶ Ad z̄m dōm q̄ illa vba q̄ sūt de eentia forme. s. oro ōpcatiua ab oīb⁹ dicūt: ſz alia q̄ sūt de bñ eē nō obſuāt ab oīb⁹. ¶ Ad ȝm dōz q̄ mā baptismi hz quādā scificationē ꝑ se ex ipo tactu carnis saluatoris: ſz ex forma vboz accipit scificationez actu scificātē: ꝛ silr post scificationem māe hui⁹ sacri fm se requritur scificatio in vsu per quā actu sanctificet.

¶ Ad 4m. q. dōm q̄ forma h⁹ sacri ē oro depcatiua: vt ꝑz ꝑ vba Jaco. ꝛ ex vsu romāe ecclie q̄ solū vbis ōpcatiuis vtitur ¶ collatiōe h⁹ sacri. Cui⁹ rō multiplex assignat: ꝑmo q̄ suscipiēs sacrz ꝑ ē viri⁹, ꝑpys ōstitut⁹: vñ idiget oronib⁹ sibleuari. Scōo qz dat exeūtib⁹ q̄ iā definūt ō forō ecclie eē: ꝛ ī soli⁹ dei mānu regescūt: vñ ꝛ ei ꝑ oronē ꝓmittūt. Tertio qz ꝑ sacrm nō hz aliquē effectū: q̄ sp ex opatiōe ministri ɔsequat oīb⁹ q̄ sūt de eentia sacri rite pactis. sic character in bapmo ꝛ ɔfirmatiōe: ꝛ trāsubstātiatio in eucharistia: ꝛ remissio pcti ī pnīa exīte ꝓtritōe q̄ ē ō eentia sacri pnie: ñ vī de eentia h⁹ sacri: ꝛ iō ꝑ sacro nō pōt eē forma idicatiui modi sicut ī ꝑdictis sacris. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q̄ ꝑ sacrz sicut ꝛ pdcā q̄tū ē ō se hz certitudinē: ſz pōt impediri ex fictiōe recipiētis etiā si se sacro subyciat ꝑ itētionē: q̄ nullū effectū ɔseqūt: ꝛ pp ꝑ nō ē sile de ꝑ ꝛ de alys sacris i q̄b⁹ ꝑ aligs effect⁹ ɔseqūt. ¶ Ad z̄m dōz q̄ ꝑ ipz actū q̄ ponit ī forma. s. p istā scāz vnctiōez satis exꝑmit itētio. ¶ Ad ȝm dōz q̄ vba illa idicatiui mōi q̄ ꝑz mozē q̄rūdā ꝓmittūt oroni nō sūt forma hui⁹ sacri: ſz sūt q̄dā dispō ad formaz inq̄tū itētio ministri determiat ad actū illū per illa vba

¶ Ad.z.q.dōm q̄ ꝑdicta oro ē ꝛpetēs forme h⁹ sacri: qz tāgit sacrm ī ꝑ q̄ dicit: ꝑ istā vnctionē: ꝛ illō qō opat' i sacro. s. diuinā māam: ꝛ effectū. s. remissiōez pctōz. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q̄ mā h⁹ sacri ꝑt itelligi ꝑ actū vnctiōis: nō aūt mā cōfirmatiōis ꝑ actū i forma exꝑssū. ꝛ iō nō est sile. ¶ Ad z̄m dōm q̄ mīa respicit misiā: ꝛ qz ꝑ sacrm dat i statu mific. s. ifirmitatis: iō potiꝰ hic q̄ ī alys fit de mīa mētio. ¶ Ad tertiū dōz q̄ i forma dz exꝑmi effect⁹ p̄ncipalis: ꝛ g semp iducit ex sacro: nisi sit defect⁹ ex ꝑte recipiētis: nō āt tal' effect⁹ ē corpalis sanitas: vt ex dcis ꝑz: q̄tuis q̄q; seq̄t rōne cuius. Jaco. hunc effectum attribuit ozationi que est forma huius sacramenti. Qō. II.

Deinde querit de administratione huius sacramenti. ꝛ circa hoc queruntur quattuor. Primo quid sit minister huius sacri: Secūdo cui debeat cōferri. Tertio in qua parte. Quarto vtrum debeat iterari.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ ēt laic⁹ possit ꝑ sacrz cōferre: qz ꝑ sacrm hz efficaciā ex orone: vt Jaco. dicit. ſz oro laici q̄q; ē deo accepta sic sacerdotī. ḡ pōt ꝑ sacrm cōferre. ¶ ꝓ. ō gbusdā prib⁹ ī egypto legit q̄ oleū ad ifirmos trāsmittebāt ꝛ sanabāt: ꝛ silr dr ō beata Benouepha q̄ oleo ifirmos vngebat. ḡ ꝑ sacrm pōt cōferri ēt laicis. ¶ Sz ɔ ē. qz ī ꝑ sacro fit remissio pctōz. ſz laici nō hūt ptātē dimittēdi peccata. ergo ꝛc.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ diacōi possint ꝑ sacrm cōferre: qz ꝑm Dio. diacōi hūt vtutē purgatiuā. ſz ꝑ sacrz ē ist̄itutū ad purgādū tātū ab ifirmitate mētis ꝛ corpis. ḡ diacōi pñt cōferre

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. dignius sacrm ē baptism⁹ q̄ hoc de q̄ agim⁹: sed diaconi pñt baptizare: vt p3 de btō Laurētio. ℊ t pñt B sacr3 ꝛferre. ¶ Sz ꝛ ē. qō dr Jaco. 5. iducat presbyteros eccl'ie

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ solus eps possit B sacrm ꝛferre: qz B sacrm vnctiōe pficit sicut t cōfirmatio: fz solus eps pōt ꝛfirmare. ℊ solus pōt hoc sacrm cōferre ¶ P. g nō pōt qō est minus nō pōt qō est mai⁹: sed mai⁹ est vsus māe scificate: q̄ scificatio ei⁹: qz est finis ipsi⁹. ℊ cū sacerdos nō possit scificare mām: nec pōt mā scificata vti. ¶ Sz ꝛ. hui⁹ sacri ministeri iducēdus ē ad eū q suscipit sacramētū: vt p3 Jaco. 5º fz eps nō posset accedere ad oēs infirmos sue dioce. ergo nō solus epus pōt hoc sacrm cōferre.

¶ Rñdeo dōm ad pmā. q. q⁹ fm Dio. in eccl'. hierar. Sūt qdā exercētes actōes hierarchicas: t qdā recipiētes tm̄ q sūt laici: t iō nulli⁹ sacri dispēsatio laico ex officio cōpetit sed q⁹ baptiçare pñt i casu necessitatis ē dīna dispēsatiōe factū: vt nulli regñatiōis spūalis facultas desit. ¶ Ad pm̄ ℊ dōm q⁹ ofo illa nō fit a sacerdote i psona sua: qz cū sit q̄ñ q̄ pctō: nō eēt exaudibilis: fz fit i psona toti⁹ eccl'ie in cui⁹ psona orare pōt q̄si psona publica: nō aūt laic⁹ q est psona puata. ¶ Ad z^m dōz q⁹ ille vnctiōes nō erāt sacrales: fz ex quadā deuotiōe recipiētū talē vnctionē t meritis vngētiū vel oleū mittētiū ꝛsequebat effect⁹ sanitatis corpalis p gratiā sanitatū: nō p gratiā sacramentalē.

¶ Ad. z. q. dōm q⁹ diacon⁹ hz vim purgatiuā tm̄: nō āt illuminatiuā. vñ cū illuminatio sit p gram: nulluz sacrm in q̄ gra cōferat pōt diacon⁹ ex officio dare. t iō nec ℔: cū in eo gra cōferat. ¶ Ad pm̄ ℊ dōz q⁹ hoc sacrz illumiando p collationē gre purgat: t iō diacōis cius nō competit collatio.

¶ Ad. z. dōm q⁹ hoc sacrm nō ē necitatis sacrm sicut baptism⁹: vñ nō ita cōmittit dispēsatio ei⁹ oībus in articulo necitatis. fz solū illis qbus ex officio cōpetit: diaconis aūt etiā baptiçare nō competit ex officio.

¶ Ad. 3. q. dōm. q⁹ fm Dio. eps ꝑbz pficiēdi officiū: sic sacerdos illuminādi: vñ illa sacra dispēsāda solis epis reseruāt q̄ susceptiōe i aliq̄ statu pfectiōis sup alios ponunt. hoc āt nō ē i B sacro cū oib⁹ det: t iō p simplices sacerdotes pōt admīstrari. ¶ Ad pm̄ ℊ dōz q⁹ ꝛfirmatio imprimit characterē q̄ collocat hō in statu pfectiōis: vt supra dictū est: nō āt hoc est in B sacro: t iō nō ē simile. ¶ Ad z^m dōz q⁹ q̄uis i gñe cāe final' vsus māe scificate sit potio: q̄ scificatio māe: tū in gñe cāe efficiētis sanctificatio māe est potior: qz ab eodē pendet vsus sicut ab actiua causa. t iō sanctificatio requirit altiorem virtutem actiuam q̄ vsus.

Ad secūdū

sic ꝓcedit. vr̄ q⁹ ēt sanis debeat ꝛferri B sacr3: ga pncipalior effect⁹ b⁹ sacri ē sanatio mēt| q̄ sanatio corpis: vt dictū ē: fz ēt sani corpe idigent sanatione mētis. ℊ eis debet hoc sacrm ꝛferri. ¶ P. hoc sacrm est exercitiū: sicut baptism⁹ itrantiū. fz oib⁹ itrātibus baptism⁹ dat. ℊ oībus exercitib⁹ dz dari B sacrm. sed q̄ñq illi g sūt i ppinq̄ exit⁹ sūt sani: sicut illi q decapitādi sunt. ℊ talib⁹ dz hoc sacrm dari. ¶ Sed ꝛ est qō dr Jaco. 5º: Infirmat gs in vobis t. ℊ solis infirmis competit.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ in q̄libet infirmitate hoc sacr3 dari debeat. qz Jaco. 5. vbi hoc sacrm tradit nulla infirmitas determinatur. ℊ oībus infirmitatib⁹ dz hoc sacramētū ꝛferri. ¶ P. q̄to remediū est digni⁹: tāto dz esse gñalius. sed hoc sacr3 est digni⁹ q̄ medicina corpalis. cū ℊ medicia corpalis. oībus infirmis det: vr̄ q⁹ etiā hoc sacrm. ¶ Sz ꝛ. hoc sacr3 dr ab oībus extreme vnctiōis: sed nō ois infirmitas ad extremū vite pducit: cū q̄dā infirmitates sint cāe lōgioris vite: vt dicit pḧus. ℊ nō oib⁹ infirmātib⁹ dz hoc sacrm dari.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ furiosis t amētib⁹ hoc sacrm dari debeat. qz tales egritudies sūt piculosissime t cito ad mortez disponūt: sed piculo dz adhiberi remediū. ℊ hoc sacrm q⁹ est in remedium infirmitatis hūane dz talib⁹ cōferri. ¶ P. digni⁹ sacrm ē baptism⁹ q̄ ilud. fz baptism⁹ dat fieri vt supra dictū est. ℊ t hoc sacrm eis dz dari. ¶ Sed ꝛ sacramētū nō est dādū nisi recognoscētibus ipm: fz nō sūt furiosi t amētes: ergo eis dari nō debet.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ debeat dari pueris: qz eisdē ifirmitas q̄ñq laborāt pueri t adulti. sed eidez morbo dz adhiberi remediū. ℊ sic adult] ita t pueris dz hoc sacrm ꝛferri.

¶ P. hoc sacrm dat ad purgādū reliqas pcti: vt p3 dictū est tā originalis q̄ actualis. sed in pueris sūt reliqe originalis pcti. ℊ eis dz B sacr3 dari. ¶ Sz ꝛ ē. q⁹ nulli dz dari sacr3 cui nō ꝛpetit forma sacri. sed forma huius sacramēti requirit cōpetit pueris q nō peccauerūt p visum t auditū: vt forma exprimit. ergo eis nō dz dari hoc sacramentum.

¶ Rñdeo dōm ad p^am. q. q⁹ hoc sacrm ē q̄dā spūalis curatio vt pri⁹ dictū est: q̄ q̄dē p quēdā corpalis curatiōe mādū significat: t iō illis q b⁹ corpalis curatio nō cōpetit. licet nō dz hoc sacrm conferri. ¶ Ad pm̄ ℊ dōm. q⁹ finis spūalis sanitas sit pncipalis effect⁹ b⁹ sacri: tm̄ dz q⁹ p curationē corpalē significet curatio spūalis: etiā si corpalis curatio nō sequat: t iō solū illis hoc sacro sanitas spūalis pōt gb⁹ curatio corpalis cōpetit. s. infirmis: sic ille qui pōt baptismū suscipe q⁹ pōt corpalis ablutiōis ē pcipue nō āt puer i vētre matris exñs. ¶ Ad z^m dōz q⁹ baptismus nō ē nisi illoꝛ itrātiū q corpali ablutiōi subiacet pñt: t sacr3 illoꝛ tm̄ exeūtiū est gb⁹ corpalis curatio completa.

¶ Ad. z. q. dōm q⁹ hoc sacrm ē vltimū remediū q⁹ pōt ꝛferre imediate q̄si disponēs ad gl̄iaz. t iō illis tm̄ firmantib⁹ dz exhiberi q sūt i statu exeūtiū: pp B q⁹ tudo nata est mortē iducere t de piculo timet. ¶ Ad ℊ dōm q⁹ q̄libet ifirmitas augmētata pōt mortē iducere. t iō si gña ifirmitatū pēsant: i q̄libet egritudine pōt hoc sacrm: qz aplus nō determinat ifirmitatē aliq̄: q pēset ifirmitatis modus t stat⁹ nō sp debet infirmātibus hoc sacrm dari. ¶ Ad z^m dōz q⁹ medicia corpal⁹ sp principali effectu sanitatē corpalē q̄ oēs ifirmi i q̄libet digēt: fz B sacr3 hz p̄ncipali effectu illā sospitatē q⁹ talib⁹: t iter ad gl̄iam agētibus ē nēcia: t ideo nō est similis.

¶ Ad tertiā. q. dōm q⁹ ad effectū hui⁹ sacri pcipiēdū plenius valet deuotio suscipiētis t psonale meritū cōferentis q̄ñ tot⁹ ecclie: q̄ p3 ex hoc: q⁹ p modū depcātionis ma h⁹ sacri ꝛferr: t iō illis q nō pñt recognoscere: valet deuotiōe suscipe hoc sacr3 dari ñ dz: t pcipue furiosis t amētib⁹ q pñt irrecuperātiā sacro p aliquā imūdiciā facere: qui nō hērēt lucida iterualla in qb⁹ sacra recognoscerē: t sic nō cōferri in statu illo posset. ¶ Ad p^m ℊ dōm q⁹ q̄uis impericulo mortis tales q̄ñq̄ sint: tm̄ remediuz p deuotionem ꝓpriā nō pōt eis applicari: t iō nō dz eis cōferri. ¶ Ad dōm q⁹ baptism⁹ nō requirit motū li. ar. qz dat ꝛ actiue principal'r: qō nō curat in nobis ex nro li. ar. sed in hoc sacramento requiritur motus li. ar. t ideo non est simile. Et preterea baptismus est sacramentum necessitatis: autem extrema vnctio.

¶ Ad. 3. q. dōm q⁹ hoc sacrm exigit actualē deuotionē suscipiēte: sic t eucharistia. vñ sic eucharistia nō dz dari pueris ita nec hoc sacrm. ¶ Ad pm̄ ℊ dōm q⁹ nō dat ꝛ religiosis originalis pcti: nisi fm q⁹ sūt p actualia pcta q̄dāmō pcipitate. vñ pncipal'r ꝛ actualia pcta dat: vt ex ipa forma patet. q̄ nō sūt i pueris. ¶ Ad z^m dōm q⁹ ifirmitates i pueris nō sūt ex pctō actuali cāte: sic i adult]: t ꝛ illas pcipue ifirmitates B sacrm dat q̄ sūt ex pctō causate: q̄si pcti reliquie.

Ad tertiū

sic ꝓcedit. vr̄ q⁹ hoc sacro totū corpoze: sed pcipue dat hoc sacrm ad sanandum aliquid in toto corpoze: ideo dz apponi medicina. fz mor⁹ est vtis in toto corpore sicut febris. ergo totū corp⁹ inūgi dz. ¶ P. i baptismo totū corp⁹ imergit. ℊ t hic totū ōberet ūngi. ¶ Sz ꝛ ē vtis eccl'ie rit⁹ fm quē ñ iungit ifirm⁹ nisi i determiatis ptib⁹. ¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ icōcuēter determinēt iste ptes: (corpis vt. ifirmās vngat i oculis: i aurib⁹: i narib⁹: i labys: i manib⁹ t pedib⁹: qz sapiēs medicus curat morbū i radice. fz de corde exeūt cogitatiōes q̄ coingnāt boiez: vt dr̄ matth. 14. q̄ i pectore dz fieri vnctio. ¶ P. puritas mētis nō minuis ē nēcia exeūtib⁹ q̄ itrātib⁹. fz intrātes vngunt christus t exeūtes B sacro debēt vngi i vtice. ¶ P. ibi dz adhiberi remediū vbi ē maior vis morbi. fz spūalis morb⁹ precipue viget i renib⁹ viris: t mulierib⁹ i vmbilico: vt p3 Job 40. ptās ei⁹ i lumbis ei⁹: fm expōnē Hre. ℊ ibi dz fieri i vnctio. ¶ P. sicut p pedes peccat ita t p alia mēbra corpis. ℊ sic vngit pedes ita t alia corpis mēbra ūngi dēbet.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ mutilati nō sint vngēdi illis vnctiōib⁹ q̄ p⁹ tib⁹ illis ꝓtūr: qz sic B sacrm exigit determiatā dispōnē i suscipiēte: vt. s. sit ifirm⁹: ita t determiatā ptē. fz ille q nō dz ifirmitatē nō pōt ūngi. ℊ nec ille q ñ dz ptē illā in q̄ dz fieri inūctio. ¶ P. ille q ē cecus a natiuitate ñ deligt p visum. fz i vnctiōe q̄ fit ad oc'os fit mētio de delicto p visū. ℊ tal' ūnctio ceco nato ñ deberet fieri: t sic ō alys. ¶ Sz ꝛ ē. q⁹ defect⁹ corpis q̄si ꝑpedit aliq̄ aliud sacrm. ergo nec illō ꝓdire dz. fz de necitate isti⁹ sacri ē q̄lz vnctōnū. ergo omnes debent fieri mutilato.

¶ Rñdeo dōz ad. i. q. q⁹ B sacrm p modū curatiōis exhibet. curatio āt corpal' nō oz q⁹ fiat p medicinā toti corpi appositā: fz ill' ptib⁹ vbi ē radix morbi: t iō vnctō ēt sacral' dz fieri i ill' ptib⁹ tm̄ i q⁹ ē radix spūal' ifirmitat]. ¶ Ad pm̄ ℊ dōz: q⁹ aia q̄uis sit tota i q̄lz pte corpis q̄tū ad cēnsitiā: nō tm̄ q̄tū ad potētias q̄ sūt radices actuū pcti: t iō oz q⁹ determiatis ptib⁹ fiāt i q⁹ ille potētie bñt ee. ¶ Ad z^m dōz q⁹ nō sp appōit medicia vbi ē morb⁹: fz ꝛgruēti⁹ vbi ē radix morbi. ¶ Ad. 3. dōz q⁹ baptism⁹ fit p modū ablutiōis: ablutio āt corpal' nō purgat maculā ab aliq̄ pte nisi ei apponat: t iō baptism⁹ toti corpi exhibetur: secus autē est de extrema vnctione ratione iam dicta.

¶ Ad. z. q. dōm q⁹ pncipia peccādi i nobis sūt eadē q̄ t pncipia agēdi: qz pctm̄ i actu ꝓsistit: pncipia āt agēdi i nobis sūt tria. p^m est dirigēs. s. vis cognoscitiua. z^m ē iperās. s. vis appetitiua. 3^m ē exequēs. s. motiua. oīs āt nr̄a cognitio a sēsu oritur hz: t qz vbi ē i nobis p^o origo pcti: ibi dz vnctio adhiberi: iō vngunt loca gnq̄ sēsuū. s. ocli pp visum: aures pp auditū: nares pp odoratū: os pp gustū: man⁹ pp tactū: q in pulpis digitoꝛ pcipue viget. fz pp appetitiuā vngunt a q⁹ buīdā renes: pp motiuā vngunt pedes q sūt pncipali⁹ eius instrm. t qz p^m pncipiū ē cognoscitiua: iō illa vnctio ab oī⁹ obseruat q̄ fit ad q̄nq̄ sensus q̄si de necitate sacri. fz q⁹ dā ñ fuāt alias. q. dā vo illā fuāt q̄ ad pedes t nō q̄ ad reines: qz appetitiua t motiua sunt scōi pncipia. ¶ Ad p^m ℊ dōm q⁹ cogitatio a corde nō exit nisi p aliquā imagiatiōnē q̄ ē mot⁹ a sēsu fact⁹: vt dr̄ i. z. ℊ aia. t iō cor ñ ē p^a radix cogitatōis fz organa sēsuū: nisi q̄ten⁹ coz ē p^m toti⁹ corpis fz B pncipiū ē radix remota. ¶ Ad z^m dōz q⁹ itrātes ōbēt aegrere puritatē: fz exeūtes eā purgare: t iō exeūtes ōbēt ūngi i ill' ptib⁹ q⁹ ꝛigit puritatē mētis ignari. ¶ Ad. 3^m dōz q⁹ fz q̄rūdā ꝛsuetudinē fit i renib⁹ pp B q⁹ ibi maxīe viget appetit⁹ ꝛcupiscibil': fz appetitiua ñ ē p^a radix: vt dcz ē. ¶ Ad. 4. dōz: q⁹ organa cōpis q⁹ act⁹ pcti exercēt sīt pedes: man⁹: t ligna: q⁹ ēt vnctio exhibet: t mēbra gētalia q⁹ pp imūdiciā illa ꝛ ptiū t bonestatē sacri ñ dz vnctio

¶ Ad. 3. q. dōm q⁹ mutilati ūngi dēbēt q̄to p⁹ (adhiberi. pignus eē pt ad ptes illas i q⁹ vnctō fieri debuerat: qz q̄uis ñ bēant mēbra. bñt tm̄ potētias aīe q̄ ill' mēbris dēbēt: saltē i radice t interi⁹ peccare pñt p ea q̄ ad ptes illas pti|nēt: q̄uis nō exteriꝰ. Et per hoc p3 solutio ad obiecta.

Ad quartū

sic ꝓcedit: vr̄ q⁹ B sacr3 ñ debeat iterari: qz dignior ē vnctio q̄ fit hoi q̄ fit lapidi: fz vnctio altaris ñ iteraf nisi altare illō fractuz fuerit. ℊ nec vnctio extrēa q̄ adhibet hoi dz iterari. ¶ P. p⁹ vltimū nihil ē. fz B ūctio dr̄ extrēa. ℊ ñ dz iterari. ¶ Sz ꝛ. B sacr3 ē q̄dā spūal' curatio p modū curatōis corpal' exhibita: fz curatio corpalis iterat. ℊ t B sacrm iterari pōt.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ i ead ifirmitate ñ ōbeat iterari: qz vni morbo ñ debet nisi vna medicia. fz B sacrm ē q̄dā spūal' medicia. ℊ ꝛ vnū morbū ñ dz iterari. ¶ P. fz B posz aliqs ifirm⁹ tota die ūngi si i codē morbo posz iterari ūnctō: qō ē absurdū. ¶ Sz ꝛ ē. q⁹ aliq̄ morb⁹ diu durat p⁹ sacri pceptionē: t sic relige pctō q̄ꝛ ꝛ ūs ꝓncipal'r B sacr3 dat. ℊ

¶ Rñdeo dōz ad. i. q. q⁹ nll' sacrale nec (dz iterato ūngi sacr3 qō hz effz ppetuū dz iterari: qz oñdereť sacr3 ñ fuisse efficax ad faciēdū illū effm: t sic fieret iuria illi sacro: sacrm āt qō hz effm ñ ppetuū pt iterari sine iuria: vt effect⁹ ōpdit⁹ iterato recuper: t qz fāitas corpis t mēt] q̄ fit effcūs b⁹ sacri pñt amitti p⁹ q̄ fuerit p sacr3 effecta: iō B sacr3 siñ sui iuria pt iterari. ¶ Ad. i. ℊ dōz q⁹ iunctō lapidis fit ad ipsi⁹ altar] ꝛsecrationē q̄ ē ppetuo i lapide q̄diu altare manet: t iō ñ pt iterari: fz B vnctio ñ fit ad ꝛsecratiōz hoīs cū ñ ipriat character: t iō ñ ē sil'e. ¶ Ad z^m dōz q⁹ illud qō fz estiationē hoīuz ē extremū: q̄ñq̄ fz rei vitate ñ é extremū: t sic dr̄ B sacr3 extrēa vnctō: qz ñ dz iterari nisi illis quoz mors est propinq̄ fm estimationē hoīum.

¶ Ad. z. q. dōz q⁹ B sacr3 ñ ꝛspic tm̄ ifirmitatē: fz ēt ifirmitat] statū: qz ñ dz dari nisi ifirmis q fm dūana estiatiōez videť morti appropiāre: q̄dā ℊ ifirmitates ñ sť diuturne: vñ si i eis dat B sacr3 tē cū hō ad illū statū pueniat q⁹ sit i pclo mōt]: ñ ꝛcedit a statu illo nisi ifirmitate cura: t ita iteꝛ ñ dz iungi: fz si recidiuū patiat erit alia infirmitas: t poterit fieri alia iunctō. q̄dā vo sť egritudies diuturne vt ethica: t idropif: t hȳ: t tlib⁹ ñ dz fieri iunctio nisi q̄ñ videť pducere ad pclm mort]: t si hō illū artic'z euadat cadē ifirmitate durāte: t iteꝛ ad sil'z statū p illā ifirmitatē reducat: iteꝛ pt iūgi: qz ia ē q̄si ali⁹ ifirmitatis stat⁹: q̄uis ñ sit alia ifirmitas simpl'r. Et p B p3 solo ad oba. ¶ Preter pmissa tē. vr̄ q⁹ male ordiet: qz cū B sacr3 exeūtib⁹ debeat ōberi vltio pōi. Et dz q⁹ alia duo q̄ sequūt ordiant ad bonū cōe eccl'ie vel toti⁹ hūane spēi. bonū āt vni⁹ ē pius q̄ bonū mlto: qō ex singl'arib⁹ bōis ꝛsurgit. vñ B sacr3 debuit vltio pōi iter illa q̄ ordināt ad bonū vni⁹ psone: t aī illa q̄ ordināt ad bonū mlitudis: q̄ dr̄ pncipal': qz eo solo iprimit character: t dat spūsci plēitudo ad robur. ¶ Lapita regū t pōtificū vngunt. Lōtra ē q⁹ reges ñ vngunt fm ꝛsuetudinē eccl'ie christmate i capite: fz oleo i scapulis. Et dōm q⁹ illa vnctio regū ñ ē sacrm: t iō fm diuersas ꝛsuetudies pōt diuersimode fieri. vel dōm q⁹ exponēdū ē: regū t pōtificū. i. eoꝛ q bñt sacerdotiū regale: vt. p eodē sumat vtraq̄ gēs. ¶ Sz ex ꝛtēptu vl negligētia. Lōtra. negligētia i his q̄ ñ sūt de necitate salutis nō ē dānabil: B āt sacrm ñ ē de necitate salut]. Et dōm q⁹ B magl accipiēdū ē copulatiue q̄ disiūctiue: ñ. n. q̄libet negligētia: fz ex ꝛtēptu pcedēs: vel ꝛtēptū iducēs dānabil' ē. ¶ Nō pōt ꝛficī nisi de pane ꝛsecrato: nō q⁹ panis ꝛsecrat⁹ sit mā sacramēti: sed q⁹ ipse panis consecratus sit sacramentum.

¶ De ordinib⁹ eccl'iasticis. Bi. XXXIIII. a

Nunc ad ꝛsideratiōez sacre ordiatiōis accedam⁹. Septē sunt spūalium officioꝛ gradus siue ordies sicut ex scōꝛ patrū dictis apte tradit: t capitis nr̄i. s. iesu christi exemplo monstrat: q oium officia in semetipso

Universidad de Deusto
Biblioteca

erhibuit: ⁊ corpi suo qđ est ecclesia eosdez ordines obseruãdos religt. Septẽ aũt sũt pp septiformẽ gr̃am sanctiſpirit⁹: cuius q nõ sũt pticipes ad gradus eccl̃iasticos idigne accedunt. Illi ꝯo in quoꝝ mentib⁹ diffusa ẽ septiformis gr̃a ſpiritusſancti: cũ ad ecclesiasticos ordines accedunt: in ipsa spiritualis gradus promotõe ampliorem gratiam percipere creduntur.

¶ Quales assumendi sunt ad cleruꝫ. b

TAles autẽ ad ministeriũ spũale eligendi sũt clerici: q digne possint dñica sacramẽta tractare. Adeli⁹est.n. dño sacerdoti paucos hr̃e ministros q possint digne opus dei exercere: q̃ꝫ multos iutiles qui ordinatori graue onus iducant. Tales.n. decet esse mistros xp̃i q septiformis gr̃a spũsã cti sint decori: ex quoꝝ doctria ⁊ ꝙuersationis forma eadẽ gr̃a in alijs trãſfundat̃: ne celestes margaritas spũaliũ verboꝝ officiorũq̃ diuioꝝ ordines vite pedibus cõculcent. Jn sacramento ergo septiformis spiritus septẽ sunt gradus eccl̃iastici. ſ. hostiarij: lectores: exorciste: acoliti: subdyaconi: dyaconi: sacerdotes. Omnes tñ clerici vocant̃. i. sortiti. Corona.n. signaculum est quo signant̃ i partẽ sortis ministerij dñi. Corona regale decus significat: ⁊ seruire deo regnare est. Unde ministri ecclesie reges esse debent: vt se ⁊ alios regãt: quibus petrus ait. Vos estis genus electũ: regale sacerdotiuꝫ ⁊c̃. Sũmitas capitis desuper nudat̃: vt corũ mens ad dñm libera mõstret̃: qua reuelata facie gloriã dei ꝓtemplẽt. Sũmitas.n. capitis est eminẽtia mẽtis: õnudatio capitis est reuelatio mẽtis. Clericus.n. secretoꝝ dei nõ ignarus eẽ debet. Tundent̃ ẽt capilli vsq̃ ad reuelationẽ sensuũ. ſ. oculorum ⁊ auriũ: vt vitia in corde ⁊ opere pullulãtia doceant̃ p̃recidenda: ne ad audiendũ ⁊ intelligendũ verbũ dei p̃pediat̃ mẽs: pro quo seruato reddet̃ i excelsis corona. Tõ sure aũt ecclesiastice vsus a nazareis exortus videtur: qui prius crine seruato: deide ob vite cõtinentiã caput radebãt: ⁊ capillos i igne sacrificij ponebant. Hinc vsus inoleuit vt q diuinis cultib⁹ mancipant̃: q̃si nazarei. i. sancti crine posito iueniant̃ sicut ad ezechielez dicit̃. Fili hominis sume gladiũ acutũ ⁊ duc sup caput tuuꝫ ⁊ barbã. Jn actib⁹ ẽt apostoloꝝ p̃rescillã ⁊ aglam hoc fecisse legimus. Paulus quoq̃ ⁊ alij quidam discipuli christi hoc fecerũt. Recte ergo in quibuslibet gradibus cõstituti clerici vocantur: quoꝝ nomina ⁊ rationes nominũ Jsidorus exponẽs ait. Cleros ⁊ clericos hinc appellatos esse credimus: q̃ Mathias electꝰ est sorte: quẽ primũ per apostolos legimus ordinatum. Cleros.n. grece: latine sors vl̃ hereditas dicitur. Jõ ergo dicti sunt clerici: q̃ de sorte sunt domini: vel quia deum patrez habent. Generaliter vero clerici nuncupati sunt oẽs q in ecclesia dei seruiunt: quoꝝ gradus ⁊ nomina sunt hec: hostiarius: lector ⁊c̃.

¶ De hostiarijs. c

HOstiarij idẽ ⁊ ianitores sũt q i veteri testõ electi sũt ad custodiã tẽpli: vt ñ ingrederet̃ i illud imũdus. Dicti aũt hostiarij eo q̃ p̃sint hostijs tẽpli. Jpſi.n. tenẽtes clauẽ oĩa itus ⁊ extra custodiũt: atq; inter bonos ⁊ malos hñtes iudiciũ: dignos recipiunt: idignos reſpuũt. Uñ ⁊ eis cũ ordinant claues ecclie dant̃ ab epõ. Et dr̃ eis. Sic agite tãq̃ rõez deo reddituri p̃ reb⁹ q̃ claub⁹ istis reccludũt̃. Hoc offiñ dñs i sua pſona suscepit qñ flagello de funiculis facto vendẽtes ⁊ emẽtes eiecit de templo. Jpſe.n. se hostiarium figuraliter dicit. Ego sum hostiũ: p me si qs itroierit saluabit̃ ⁊ igredie ⁊ egredie ⁊ pascua inuẽiet.

¶ De lectoribus. d

SEcũdus est gradus lectorũ. lectores a legendo sicut psalmiste a psalmis canendis vocati sunt. Illi.n. predicãt populis quid sequant̃: isti cantant vt exciteut ad compũctionẽ aĩos audientiũ: lz quidam lectores ita miserabiliter ꝓnunciẽt vt quosdã ad luctũ lamentationẽq̃ ꝙpellãt. Jdẽ ẽt pnunciatores vocant̃ q porro añ nunciãt: q̃ tas erit clara coꝝ vox: vt ẽt lõge positoꝝ aures adimpleant. Ad lectores ãt ptinet lectiões pnunciare: ea q̃ ꝓphete nunciauerunt populis predicare: vt iam ex officio in eccl̃ia legãt ꝓphetias ⁊ lectiões: vnde ⁊ ei videt̃ pplo tradit̃ ab epõ codex diuinaꝝ lectionum: ⁊ dr̃ ei. Accipe ⁊ esto verbi dei relator: habiturus si fideliter ipleueris officiũ: ptẽ cũ bis q bñ verbũ dei ministrauerunt. Qui ad hunc gradũ puehit̃: lr̃aꝝ scientia dz esse istructus: vt sensũ verboꝝ itelligat: vim accentuũ sciat: distincte legat: ne cõfundat platiõis intellectũ auditorib⁹ auferat. Amẽdat qd idicatiue: qd iterrogatiue sit legẽdũ: vbi sit i oratione faciẽda distinctio. Hec.n. male seruata intellectũ turbant ⁊ alios ad risuꝫ pronocant: auribus ⁊ cordi cõsulere dz vox lectoris. Hoc officium ipleuit xp̃s cum i medio seniorũ libri Esaie aperiens: distincte ad intelligendũ legit: spiritus dñi super me ⁊c̃. Ex quo lectorib⁹ datur intelligi: q̃ gratia spirituali clarere debẽt q alijs verbuꝫ dei ãnũciãt. Hic ordo formã ⁊ imitium a ꝓphetis accepisse videt̃: q̃b⁹ dr̃. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam.

¶ De exorcistis. e

ERit⁹ẽ ordo exorcistaꝝ. Exorciste aũt ex greco i latinũ adiurãtes vel increpãtes vocãt̃. Jnuocãt.n. sup catheeumenos ⁊ sr̃ eos q̃ hñt spm̃ imũdũ: nomẽ dñi adiurãtes p eũ vt egrediat̃ ab eis. Ad exorcistã p̃inet exorcismos mẽoriter retinere: manusq; sup energumios ⁊ cathecumios i exorcizãdo iponẽ. Debet ãt hr̃e spm̃ mundũ q spiritib⁹ imũdis iperat: ⁊ malignũ expellẽ de corde suo quẽ expellit de corpe aliẽo: ne medicia quã alij facit: sibi nõ ꝓsit: ⁊ dicat̃ ei: medice cura teipm̃. Hi cũ ordinãt̃ accipiunt de manu epi libꝝ exorcismoꝝ ⁊ dr̃ eis. Accipite ⁊ habetote ptẽ iponẽdi man⁹ sup energumios vel catheeumenos. Hoc offõ vsus ẽ dñs qñ saliua sua tetigit aures ⁊ linguã surdi ⁊ muti dicẽs. Effeta: qđ ẽ adapire: p q̃ docẽs nos spũalir̃ ꝏbere apiñ aures p̃cordioꝝ boiuꝫ ad itelligẽduꝫ: ⁊ ora ad ꝙfitẽdũ: vt pulso demõe: spũſſact⁹ vas suũ recipiat. Hoc ẽt offõ vsus ẽ xp̃s cũ demõiacos mltos sanauit. Hic ordo a Salomõe vr̃ descẽdisse q̃dã modũ exorcizãdi inuenit quo demones adiurati ex obsessis corpibus pellebantur. Huic offõ mãcipati exorciste vocati sunt. Beq̃b⁹ xp̃s i euãgelio. Si ego in beelzebub eĩcio demõia: filij vr̃i. ſ. exorciste i quo eĩciunt?

¶ De acolitis. f

QUarto loco succedunt acoliti. Acoliti ꝙ grece: latine cerofer̃arij dñr: a deportãdis cereis q̃ legẽduꝫ ẽ euãgeliũ vel sacrificiũ offerẽdũ. Tunc.n. accendunt̃ lumiaria ⁊ dꝓrant̃ ab eis. nõ ad effugãdas aeris tenebras cũ sol eo tpe rutiler: ſz ad signũ letitie dñr̃andũ: vt sub typo luminis corporalis: illa lux ostẽdat̃: de q̃ legit̃. Erat lux vera q̃ illumiat oẽm ho. ve. i hunc mundum. Ad acolitum ptinet p̃patio lumiariũ i sacrario. Jpse cereũ portat: ipse vrceolũ cum vio ⁊ aq̃ suggesta: p eucharistia subdyacõis p̃pat. Hi cuꝫ ordinãt̃ cum edocti fuerit ab epõ q̃lr in offõ suo agere debeãt: ab archidyacono accipiũt cãdelabrũ cũ cereo: ⁊ vrceolũ vacuum. Hoc offiñ dñs se hr̃e testat̃ dicẽs. Ego sum lux mundi: q̃ sequit̃ me nõ ambulat in tenebris. Hui⁹ officij formã illi gerebãt i veteri testõ q lucernas candelabri ꝓponebãt ⁊ accendebant igne celesti: ad illuminandas tenebras aquilonares.

¶ De subdiaconis. g

QUint⁹ẽ ordo subdyaconũ. Grece hypodyacões vocãt̃: quos nos subdyacones dicim⁹. Qui iõ sic appellãt̃: q̃ sbiacẽt p̃ceptis ⁊ officijs leuitaꝝ. Ob latões.n. i tẽplo a fidelib⁹ suſcipiũt: ⁊ leuiter supponẽdas altarib⁹ deferunt. Hi apõ hebreos nathinei vocabãt̃. i. i humilitate dño ꝓuientes. Ad subdyaconũ ptinet calicẽ ⁊ patenã ad altare xp̃i deferre ⁊ leuitis tradere eisq̃ mistrare. Urceolũ quoq̃ ⁊ aq̃: manile ⁊ manutergiuꝫ tenere: epõ ⁊ p̃sbr̃is ⁊ leuitis p lauãdis añ altare mãib⁹ aquã p̃bere. His lex ꝙtinẽtie ipõit: q̃ altari ꝓpinq̃ntes vasa corpis ⁊ sãguis xp̃i portãt. Uñ illud iplere debẽt. Mundamini q̃ fertis vasa dñi. Ad hos ẽt ptinet tãtũ de oblatiõib⁹ ponẽ i altari: q̃tuꝫ sufficere possit pplo: necnõ corpales ⁊ pallas ⁊ substratoria lauar̃. Hi cũ ordinant̃ accipiũt de manu epi patenã ⁊ calicẽ vacuũ. ab archidiacono ꝯo vrceolũ cũ aq̃ manile ⁊ manutergiuꝫ. Hoc offõ vsus est dñs qñ lintheo se p̃cinxit: ⁊ mittẽs aquã in pelluim: pedes discipulorum lauit ⁊ lintheo tersit.

¶ De dyaconis. h

DJaconoꝝ ordo sextũ tz locũ pp senarij pfectionẽ. Hic ordo i veteri testõ a tribu leui nomẽ accepit vel traxit. Dicũtur.n. ⁊ leuite. Precepit quippe dñs moysi vt post ordiationẽ aaron ⁊ filioꝝ ei⁹ p̃sus trib⁹ leui diuini cult⁹ misteria ordiarent̃ cõsecrarent̃ dño: ⁊ ꝓuirẽt p israel coram aaron ⁊ filijs ei⁹ i tabernaculo. Jpsiq̃ gestarẽt archã ⁊ tabernaculũ ⁊ oia vasa ei⁹: ⁊ i circuitu tabnaculi excubarẽt: ⁊ in trãsportãdo tabernaculo ipsi deponerẽt rursũq̃ ꝙponerẽt. A vigiti ꝯo ãnis ⁊ supra iussi sũt ꝓuire i tabernaculo: quã regulã i nouo testõ sci p̃es ꝙstituerũt: q̃ hec etas ad ferẽda onera ẽ robusta. Leuite ẽ ex noie auctoris vocati sũt. De leui.n. leuite exorti sũt a q̃b⁹ i tẽplo mystici sacr̃i mysteria explebãt̃. Hi grece diacões: latie ministri dñr: q̃ sic̃ i sacerdote ꝙsecrato: ita i diacono ministerij dispẽsatio hr̃. Ad diaconũ ptinet assistẽ sacerdotib⁹ ⁊ mistrare i oib⁹ q̃ agũt̃ i sacr̃is xp̃i. ſ. i baptismo: i chrismare: i patena: ⁊ calice: oblatões quoq̃ iferre ⁊ disponẽ i altari. Lõpõere ẽt mẽsaꝫ dñi ⁊ vestire: crucẽ ferre: ⁊ p̃dicare euãgeliũ ⁊ epistolã ad pplꝫ. Uñ sic̃ lectorib⁹ ver⁹ testiñ: ita diaconib⁹ nouũ p̃dicare p̃ceptũ ẽ. Ad ipsuꝫ ẽt ptinet offiñ p̃cũ ⁊ recitatio cathecumioꝝ noiuꝫ: ipse p̃monet aures hr̃e ad dñm: ipse donat pacẽ: ⁊ ipe ãnũciat. Qđ ãt huic ordini a moyse statutũ ẽ: hoc ẽt i nouo testõ r̃p̃ñat̃: cũ diacono su-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑ leuñ hũez ſtola põit: ⁊ caſula in dieb⁹ ieiunij ꝓlicaꝛ: qz qcqd laboꝛis ⁊ ſuſtinẽtie i hac vita toleraꝛ: q̃ſi i leua poztaꝛ: donec i dextra. i. i eternitate reqes bẽaꝛ. Hic oꝛdo ab aplis celebꝛat⁹ ẽ: qñ vt legit in actib⁹ apl'oꝝ ſeptẽ viros plẽos ſpũſancto ad hoc offm̃ elegerũt: ⁊ oſone p̃miſſa man⁹ eis iposuerũt. Hñ ⁊ ꝓſuetudo ioleuit vt in oi mſice eccl'ia septẽ diacões circa xp̃i aram̃ q̃ſi septẽ colũne aſſiſtãt. Hi ſ̃t septẽ angeli tuba canẽtes i apocalipſi. Qui q̃les eẽ ꝺbeãt apl'us docet thimotheo ſcribẽs. Hi cũ oꝛdinãꝛ ſolus epꝰ eis manũ iponit: qz ad miſteriuz applicãꝛ. ponit eis oꝛariũ. i. ſtolã ſup leuñ humeruz: vt ꝑ ꝝ itelligant ſe accepiſſe iugũ dñi ſuane: quo ad ſiniſtrã ptinẽtia diuio timoꝛi ſubĳciãt. Accipiunt ⁊ teꝛtũ euãgelĳ: vt itelligãt ſe eẽ p̃cões euãgelĳ xp̃i. Hi ãt añq̃ oꝛdinenꝛ ꝓbent: vt docet apl's: ⁊ ſic miſtrẽt nullũ crimẽ hñtes. Hoc officio vſus ẽ xp̃s: qñ p⁹cenaz ſacr̃m carnis ⁊ ſanguinis diſcipl'is diſpẽſauit: ⁊ qñ apl'os doꝛmiẽtes ad oſonẽ excitauit dicens. Vigilate ⁊ oꝛate vt non intretis in tentationem.

¶ De preſbyteris. i

SEptim⁹ eſt oꝛdo p̃ſbr̃oꝝ. Preſbyter grece: ſenioꝛ iterp̃taꝛ latie. Non mõ ꝑ etate vel ꝺcrepita ſenectute: ꝛ pp̃ bonoꝛẽ ⁊ dignitatẽ quã acceperũt p̃ſbr̃i noĳanꝛ: q moꝝ p̃udẽtia ⁊ maturitate cõuerſatiõis p̃cellẽ debẽt ĩ pp̃lo. vñ ſcriptũ ẽ. Seneꝯ venerabil'e: nõ diuturna: nec ãnoꝝ nũero ꝓputata. Cani. n. ſũt ſenſus hoĩuz: ⁊ etas ſenectutis vita imaculata. Jõ ãt ẽt p̃ſbr̃i ſacerdotes vocanꝛ: qz ſacra dãt: q licz ſint ſacerdotes: tñ põtificat⁹ apicẽ nõ hñt ſicut epĳ: qz ipi nec criſmate frõtẽ ſignãt nec paraclitũ dãt: qõ ſolis deberi epĳs lectio actuũ apl'oꝝ demſtat. Hñ ⁊ apud veteres idẽ epĳ ⁊ p̃ſbr̃i fuerunt: qz illõ ẽ nomẽ dignitatis nõ etatis. Sacerdos nomẽ hz ꝓpoſitũ ex greco ⁊ latio: qõ eſt ſacrũ dãs ſiue ſacerdux. Sicut. n. rex a regẽdo: ita ſacerdos a ſcificãdo dict⁹ ẽ: ꝓſecrat. n. ⁊ ſcificat coꝛp⁹ xp̃i. antiſtes ꝙ ſacerdos dict⁹ eſt ab eo q añ ſtat: pr̃imus. n. ẽ i oꝛdie eccl'ie. Ad p̃ſbr̃m ãt ptinet ſacr̃m coꝛpis ⁊ ſanguis dñi in altari dei ꝓficere. Oſones dicere: ⁊ dona dei bñdicẽ. Qui cũ oꝛdinanꝛ iungũt eis manꝰ: vt itelligãt ſe accepiſſe gr̃am ꝓſecrãdi: ⁊ charitatis opa debẽ extendere ad oẽs. Accipiũt ⁊ ſtolã q̃ vtrũq; tz lat⁹: qz debẽt eẽ muniti armis inſtitie ꝟ aduerſa ⁊ p̃ſpera. Accipiũt ẽt calicẽ cũ vino: ⁊ patenã cuz hoſtĳs: vt ꝑ ꝝ ſciãt ſe accepiſſe ptãtez placabiles deo hoſtias offerẽdi. Hic oꝛdo a filĳs Aaron ſumpſit ĩitiũ. Sũmos. n. põtifices ⁊ nõnoꝛes ſacerdotes iſtituit deus ꝑ moyſẽ: q ex ꝑcepto dei aaron i ſũmũ põtificẽ: filios ꝙ eius vnxit i miozes ſacerdotes. Chriſt⁹ quoq; duodecim elegit diſcipulos p̃i⁹: quos ⁊ apl'os vocauit: quoꝝ vicẽ gerũt i eccl'ia maioꝛes põtifices: deide alios. lxx. ⁊ duos diſcipl'os deſignauit: quoꝝ vicẽ i eccl'a tenẽt p̃reſbr̃i. Unus ãt iter apl'os p̃riceps extitit petrus: cui⁹ vicariꝰ ⁊ ſucceſſoꝛ eſt põtifex ſũm⁹. Unde ꝺf apl'icus ⁊ papa vocaꝛ. ſ. pater patrũ. Qualis autẽ eligi debeat p̃ſbyter: apl'us ſcribens thimoteo oſtĳdit: vbi noĳe epĳ p̃reſbyterũ ſignificat. Hoc ãũ officio vſus eſt xp̃s cum ſeipſum in ara crucis obtulit: idẽ ſacerdos ⁊ hoſtia: ⁊ q̃ſi poſt cenã panẽ ⁊ vinũ in coꝛpus ſuũ ⁊ ſanguinẽ ꝓmutauit. Ecce de ſeptẽ eccl'ie gradibus breuiter eloquti: quid ad quẽq; ptineat ĩſinuauim⁹. Lũq; oẽs ſint ſpirituales ⁊ ſacri: excellenter tñ canones duos tantũ ſacros oꝛdines appellari cẽſẽt diaconat⁹. ſ. ⁊ preſbyterat⁹: qz hos ſolos primitiua eccl'ia legit̃ habuiſſe: ⁊ de his ſolis ꝑceptũ apl'i hẽmus. Apl'i. n. i ſingulis ciuitatibus epos ⁊ p̃ſbr̃os oꝛdinauerũt. Ciuitas ẽt ab aplis oꝛdinatos legimus: quoꝝ maximus fuit beat⁹ ſtephanus. Subdiaconos vero ⁊ acolitos p̃cedente tempoze eccleſia ſibi conſtituit.

¶ Quid ſit quod hic dicitur oꝛdo.

SJ aũt q̃riſ quid ſit qõ hic vocaꝛ oꝛdo? Sane dici põt ſignaculuz eẽ. i. ſacrum qõdã: quo ſpũalis ptãs tradit̃ oꝛdinatis ⁊ offm̃. Caracter g̃ ſpũalis vbi ſ̃t ꝓmotio ptãtis: oꝛdo vel grad⁹ vocaꝛ. Et ꝺf hi oꝛdies ſacr̃a: qz ĩ coꝝ ꝓceptione res ſacra. i. gr̃a ꝓferr̃: quã figurãt ea que ibi geruntur.

¶ De nominibus dignitatis vel officij.

SUnt ⁊ alia q̃dã ñ oꝛdinũ ſz dignitatũ vl' offiꝯ noĳa. Dignitat⁹ ſil' vl' officij nomẽ ẽ epi. Epat⁹ ãt vocabuli ꝛ ꝺf ẽ: q ille q epi efficit̃ ſupĩẽdat ei rã. ſ. ſubditoꝝ gerẽs. Scopi. n. grece: latie ſpectare ꝺf. Epĳ ãt grece: latie ſpectatoꝛes iterp̃tur. Hñ ſpectatoꝛ ẽ ꝓpoſit⁹ in eccl'ia dict⁹ eo q ſpeculaꝛ atq; ꝑſpiciat pp̃loꝝ ĩfra ſe poſitoꝝ moꝛes ⁊ vitã. Põtifex ẽ p̃inceps ſacerdotũ q̃ſi via ſequẽtiũ. ipſe ⁊ ſummus ſacerdos nũcupaꝛ. ipſe eni leuitas ⁊ ſacerdotes efficit. ſpũ oẽs eccl'iaſticos oꝛdines diſponit.

¶ De quadripartito oꝛdine epoꝝ.

QUadꝛo aũt epoꝝ q̃dripartit⁹ ẽ. ſ. i p̃iarchis: archiepis: merropolitãis: ⁊ epis. Pr̃iarcha grece: ſũm⁹ patꝛ iterp̃taꝛ: q̃ primũ. ſ. aplicũ tz locũ: vt roman⁹: anthiocenus: alexãdrin⁹: ꝟ oium ſũm⁹ ẽ roman⁹. Archiepũ p̃riceps epoꝝ. Arcos. n. grece: latine p̃inceps ꝺr̃. Metropolite ãt meſura ciuitatũ ꝺñr. Singlis. n. ꝓuincijs p̃eminẽt quoꝝ aucti ⁊ doctrie ceteri ſacerdotes ſubiecti ſunt. Sollicitudo. n. tot⁹ ꝓuincie ipſis epis ꝓmiſſa ẽ. Oes ãt ſupi⁹ deſignati oꝛdies epi nũcupãt. Nõ archiepoꝝ noĳe p̃riatꝰ ſupi⁹ ſignificaſſe vr̃: ⁊ metropolitãoꝝ: quos nũc archiepos dicim⁹. Hoꝝ ãt ꝺiſcretio a gẽtilib⁹ introducta vr̃: q ſuos flamies pontifices appellabãt. Sacerdotes. n. gẽtiliũ flãines dicebãt: q hẽbãt i capite pilleũ i quo erat breuis virga: deſup bñs aliqd lane: qõ cũ p eſtũ ferre nõ poſſẽt filũ tãtũ i capite ligare ceperũt. Audis. n. capitib⁹ eis iceder nephas erat. Hñ ⁊ filo quo vtebãt flamies ꝺci ſ̃t: q̃ſi flamines. Sz feſtis dieb⁹ filo depoſito pilleũ ipone-bãt. p ſacerdotũ eminẽtia. Uates a vi mẽtis appellati ſũt: cui⁹ ſignificatio multiplex ẽ. Mõ. n. ſacerdotẽ: mõ ꝓphetã: nõ poetã ſignificat. Cãtoꝛ ꝙ vocaꝛ q voce modulaꝛ i cãtu. Hui⁹ ſũt duo gnã: pcẽtoꝛ ⁊ ſuccẽtoꝛ. Precẽtoꝛ q vocez ꝓmittit i cãtu: ſuccẽtoꝛ q ſubſequit̃ canẽdo rñder. Cõcẽtoꝛ ãt ꝺf qz ꝓſonat. Qui ãt nõ ꝓſonat nec ꝓcinit: pcẽtoꝛ ñ erit. His breuiter tractatis ãmonẽdi ſũt xp̃i miniſtri q̃ten⁹ ſic excellũt oꝛdinis dignitate: ita pcellãt vite ſcitate: vt plebs eis ꝓmiſſa: eoꝝq; diſciplinis edocta: gratãter eis obediat ⁊ coꝝ imitatõe ꝺ die i diẽ ꝓficiat: a qb⁹ diuia ſacra pcipiunt ⁊ miſſaꝝ ſolẽnia audiunt. Miſſa ãt ꝺf vl' qz miſſa ẽ hoſtia cui⁹ ꝓmẽoꝛatõ fit i illo offõ: vñ ꝺr̃. Ite miſſa ẽ. i. ſeqmini hoſtiam que miſſa eſt ad celeſtia tẽdẽtes poſt eã: vl' qz miſſus celeſtis venit ad ꝓſecrandũ ꝺñicum coꝛpus: per quẽ ad altare celeſte ꝺcerr̃ hoſtia. Unde ⁊ dicitur miſſa eſt.

POſtq; determinauit de ſacr̃is magiſter que oꝛdinãtur in remedium vnius p̃ſone: hic determinat de ſacramẽtis que oꝛdinãtur i remedium totius eccleſie. Et diuiditur i partes duas. i prima determiat de ſacramẽto oꝛdinis qõ oꝛdinatur ad ſpũalem multiplicatiõem ⁊ gubernatiõe eccl'ie. i ſecũda de mr̃imonio qõ oꝛdinaꝛ ad multiplicatiõez mãkem fidelium. z6. di. ibi. Cum alia ſacr̃a ꝛc. Prima i duas. i ꝑma determiat de ſacro oꝛdinis. i ſecũda de ꝓferẽtibus hoc ſacr̃m di. z5. ibi. Solet queri ſi heretici ꝛc. Prima in duas. i ꝑma determiat de oꝛdinib⁹. i ſecũda de quibuſdã officijs vel dignitatib⁹ q̃ ad oꝛdies ꝓſequunt̃: ibi. Sũt et alia quedam nõ oꝛdinũ ꝛc. Prima i duas. i prima determinat de oꝛdinibus diſtictis. i ſecũda quid eẽ cõe hẽant: ibi. Si aũt queraꝛ qd ſit ꝛc. Prima i duas. i pria ponit numerum diſtictoꝝ oꝛdinum. i ſecũda de eis ꝑſequit̃: ibi. Inſacro igitur ſeptiformis ꝛc. ¶ Circa primũ tria facit. prio ponit numeꝝ oꝛdinũ. ſecũdo effectũ quẽ hũt i ſuſcipiẽtibus: ibi. Illi vero i quoꝝ mẽtib⁹ ꝛc. tertio cõditiões quas in eis requirũt: ibi. tales aũt ad miniſteriũ ꝛc. ¶ In ſacro ergo ꝛc. hic proſequitur de oꝛdinibus. Et circa hoc facit tria. ꝑ determinat quoddã quod p̃exigitur ad oꝛdines. ſ. coꝛona. ſecũdo de ipſis oꝛdinib⁹ ꝑſequit̃: ibi. Poſtiary idem ꝛc. tertio oſtẽdit quãdã oꝛdinũ dictoꝝ differẽtiam: ibi. Lũq; oẽs ſint ſpũales ꝛc. Secũda pars i ſeptẽ partes diuiditur ſm q de ſeptem oꝛdinibus proſequit̃: que partes per ſe patent in littera. ¶ Sũt ⁊ alia quedã ꝛc. hic ꝺtermiat de nominibus quib⁹ nõ oꝛdies ſed dignitates vl' officia exprimũt. Et circa hoc duo facit. primo determiat de nomnib⁹ dignitatũ. ſcõdo ꝺ noibus officioꝝ: ibi. Uates a iumẽtis ꝛc. ¶ Circa primũ tria facit. primo exponit nomẽ epiſcopatus qõ ad dignitatẽ ptinet. ſecũdo ponit eius diſtinctiõem: ibi. Oꝛdo aũt epoꝝ ꝛc. tertio põit diſtinctiõis oꝛiginem: ibi. Parum aũt diſtinctio ꝛc. ¶ Uates a iumẽtis ꝛc. hic põit noĳa diuerſa officioꝝ. Et circa hoc tria facit. primo expõit diuerſa officioꝝ noĳa. ſecũdo oſtẽdit qualiter ĩ officijs ſe habere debeant: ibi. Dis breuiter ꝛc. tertio exponit nomẽ miſſe ad quam officia diſtincta requiruntur: ibi. Miſſa aũt dicitur ꝛc.

HIc eſt triplex queſtio. ¶ Prima de oꝛdine in cõi. ¶ Secũda de diſtinctione oꝛdinum. ¶ Tertia de his que ſunt oꝛdinibus ãnexa. ¶ Circa primum queruntur tria. ¶ Primo de ipſo oꝛdine. ¶ Secundo de effectu eius. ¶ Tertio de recipientibus ipſum.

Ad primum ſic proceditur: Uideꝛ q oꝛdo in eccleſia eſſe nõ debeat. Oꝛdo eni regit ſubiectiõem ⁊ prelatiõem: ſed ſubiectio vr̃ repugnare libertati i quã vocati ſumus p xp̃m: g̃ oꝛdo i eccl'ia eſſe nõ ꝺz. ¶ Ꝓ. Ille q in oꝛdie ꝓſtituit̃ alio ſupioꝛ fit. ſed i eccl'ia gl'z ꝺz ſe altero iferioꝛe reputare. Phil'. z. Supiozes inuicem arbitrãtes. ergo ñ ꝺz i eccl'ia eẽ oꝛdo. ¶ Ꝓ. oꝛdo inuenit̃ i angel'pp̃ diſtinctionẽ coꝝ i bõis nãlib⁹ ⁊ gratuitis. ſed oẽs boĩes ſũt i nã vnũ: gr̃aꝝ ẽt dona qs eminẽti⁹ bẽat ignotũ ẽ. ergo oꝛdo i eccl'ia eẽ nõ põt. ¶ Sz ꝟ. 'Ro. iz°. Que a deo ſũt oꝛdinata ſũt: ſz eccl'ia a deo eſt: qz ipſe eam edificauit ſanguĩe ſuo. ergo oꝛdo i eccl'ia eẽ ꝺz. ¶ Ꝓ. ſtatus eccl'ie eſt medi⁹ iter ſtatũ nãe ⁊ glĳe. ſz i nã inuenit̃ oꝛdo q̃ q̃dã alys ſupioꝛa ſt: ⁊ filr̃ i gl'ia: vt ꝑz i ãgel'. g̃ i eccl'ia ¶ Ulteri⁹ vr̃ q icõueniẽter oꝛdo in lr̃a diſſiniaꝛ: vbi ꝺf. Oꝛdo eſt ſignaculũ qõdã eccl'ie q qõ ſpũalis ptãs tradit̃ oꝛdinato. pars. n. nõ ꝺz poni gen⁹ toti⁹. ſz character q p ſignaculũ exponit̃ in ꝓñti diffinitiõe eſt ps oꝛdinis: qz diuidit̃ ꝛ id qõ eſt res tñ vel ſacr̃m tñ: cũ ſit res ⁊ ſacr̃m. g̃ ſignaculũ nõ ꝺz poni q̃ſi gen⁹ oꝛdinis. ¶ Ꝓ. ſic in ſacro oꝛdinis ĩprimit̃ character: ita in ſacro baptiſmi. ſz in diffinitiõe baptiſmi nõ ponebaꝛ character. g̃ nec in diffinitiõe oꝛdinis poni ꝺz. ¶ Ꝓ. i baptiſmo ẽt qdã ſpũal' ptãs daꝛ accedẽdi ad ſacr̃a: ⁊ iteꝝ ẽ qdã ſignaculũ cũ ſit ſacr̃m. g̃ hec diffinitio ꝓuenit baptiſmo: ⁊ ſic incõueniẽter aſſignatur de oꝛdine. ¶ Ꝓ. oꝛdo relatio quedã eſt que in vtroq; extremoꝝ ſaluatur. extrema aũt huius relationis ſunt ſupioꝛ ⁊ inferioꝛ. ergo inferiozes hñt oꝛdinez ſicut ⁊ ſuperiozes. ſed i eis nõ eſt aliqua ptãs p̃eminẽtie q̃lis ponitur hic in diffinitiõe oꝛdinis: vt ꝑz p expoſitionẽ ſeq̃ntẽ vbi ponit̃ ꝓmotio ptãtis. g̃ icõueniẽter diffinit̃ hic oꝛdo. ¶ Ulterius videtur q oꝛdo non ſit ſacramentũ. ſacramẽtum enim vt dicit Aug. de ſanc. vic. eſt materiale elementum. ſed oꝛdo nõ nominat aliqd huiuſmodi: ſz magis relationẽ vel ptãtem: qz oꝛdo eſt pars ptãtis ſm ꝑſ. ergo nõ ẽ ſacr̃m. ¶ Ꝓ. ſacra nõ ſunt de eccl'ia triumphante. ſed eſt ibi oꝛdo: vt ꝑz de angelis. ergo oꝛdo non eſt ſacr̃m. ¶ Ꝓ. ſicut plato ſpũalis que eoꝛdo daꝛ cuz quadã ꝓſecratiõe

Universidad de Deusto
Biblioteca

ita ꝛ plātio secularis:qz ꝛ reges iungūt:vt.s.dictū est.sed regia dignitas nō ē sacrm.g nec ordo de q logmur. ¶Sz ꝺ ē:qz ab oib⁹ enūerat iter septē ecclie sacra. ¶Ꝑ. pp qō vnūqōqz ꝛ illud magis:ſz pp ordinē efficit hō diſpēſatoꝛ alioꝛ sacroꝛ.g ordo hz magis rōnē q sit sacrm q alia.

¶Ulterius vr q forma h⁹ sacri icōuenieter i lra exprimat: qz sacra efficaciā hñt ex forma.ſz efficacia sacroꝝ est ex virtute diuia q ei eis secreti⁹ opat salutē.g i forma h⁹ sacri deberet fieri mētio de vtute diuia p iuocationē trinitat sicut i alys sacris. ¶Ꝑ.impare est ei⁹ q hz auctoritē:ſz auctoritas nō resident penes eū q sacra diſpēſat: sed miſteriū trin.g nō deberet vti impatiuo mō:vt diceret sic agite vel accipite ℔ vel illud:aut aligd hꝺ. ¶Ꝑ. in forma sacri nō ꝺz fieri mētio niſi de illis q̄ fūt de eēntia sacri. ſz vsus ptātis accepte nō est de eēntia h⁹ sacri:ſz ꝓsequ ad ipm .g nō ꝺz de eo fieri mētio i forma h⁹ sacri. ¶Ꝑ.oia sacra ordināt ad eternā remunerationē.sed i formis alioꝝ sacroꝝ nō fit mētio de remuneratiōe.g nec i forma h⁹ sacri de beret de ea fieri mētio:ſic fit cū dr. Ditur⁹ ptē si fideli⁹ cc.

¶Ulteri⁹ vr q ℔ sacrm nō bēat mām: qz i oi sacro qō bēt mām vtus operās i sacro est i mā.sed in reb⁹ mālib⁹ q̄ hic adhibēt:ſic fūt claues:cādelabra:ꝛ hꝺ nō vr esse aliq vt⁹ scificādi.g nō hz mām. ¶Ꝑ.i isto sacro ꝓferī plenitudo gre septiformis:vt i lra dr:ſic i ꝓfirmatiōe.ſz mā ꝓfirmatiōis ꝑexigit scificationē.cū g ea q i ℔ sacro videt eē mā lia nō sint pscificata:vr q non sint mā h⁹ sacri. ¶Ꝑ. i q̄ls sacro hñte mām regrit ꝺct⁹ māe ad eū q suscipit sacrz. ſz vt a gbusdā dr ꝺct⁹ dicto⁹ māliū ab eo q suscipit sacrz nō est de necitate sacri:sed solū pozzectio.g ꝑdicte res māles nō sūt mā bui⁹ sacri. ¶Sed ꝺ ē:qz oē sacrz ꝓsistit i reb⁹ ꝛ vbis.ſz res i q̄ls sacro sit mā ipi⁹:g res q̄ i ℔ sacro adhibēt sūt mā h⁹ sacri. ¶Ꝑ.plus regrit ad diſpēſādū sacra q̄ ad suscipiēdū.ſz baptiſm⁹ i q̄ ꝺat ptās ad suscipiendū sacra i diget mā.ergo ꝛ ordo in quo ꝺat ptās ad ea diſpensanda.

¶Rñdeo dz ad.i.q.q deus sua opa i sui ſilitudinē pducere voluit q̄tū possibile fuit:vt pfecta eēnt ꝛ p ea cognosci posset: ꝛ iō vt in suis opib⁹ repitaret⁹ nō solū q i se est: sed ēt fm q alys ifluit:hāc legē nālem posuit oib⁹ vt ylti ma p media pficerent:ꝛ media p ꝑma: vt Dio. dicit: ꝛ iō vt ista pulchritudo ecclie nō deesset posuit ordinē i ea:vt gdā aly sacra traderēt suo mō:deo in boc assimilati quasi deo coopātes:sicut ēt i corpe nāli qdā mēbra alys ifluūt.

¶Ad p⁹ g dz q subiectio fuit ut] repugnat libertati: q̄ seruit⁹ ē q̄n aliquis dñaī ad sui vtilitatē subiectis vtēs: talis aūt subiectio nō regrit i ordine:p quē q ꝑsunt salutem subdito⁹ q̄rere debēt:nō ꝓpriā vtilitatē. ¶Ad z⁹ dz q glz se dz reputare iferioꝛē merito:ſz nō offō:ordies aūt officia qdā sunt. ¶Ad ȝ⁹ dz q ordo i angelis nō attēditur fm distinctionē nāe:niſi p accns inquātū ad distictionē nāe sequit i eis distictio gre.attendit ăt p se fm distinctionē i gra:qz eoꝛ ordies respiciūt pticipationē diuinoꝝ ꝛ cōicationē i statu glie q̄ est fm mēsurā gre q̄si gre finis ꝛ effect⁹ q̄dāmō:sed ordines ecclie militātis respiciūt pticipationē sacroꝝ ꝛ cōicationē:q̄ sūt cā gre ꝛ qdāmō gram pcedūt:ꝛ sic nō ē de necessitatē nr⁹ ordinū gra gratū faciens.ſz solū ptās diſpēſādi sacra:ꝛ pp ℔ ēt ordo ñ attēditur p distinctionē gre gratū faciētis:ſz p distictionē ptātis.

¶Ad z⁹. q.dō q diffinitio quā magr de ordie ponit:cōuenit ordini fm q est ecclie sacrm:ꝛ iō duo ponit: signuz exteri⁹:ibi.Signaculū quoddā ꝛc.i.signū quoddā:ꝛ effectū iteriozē:ibi.Quo spūalis ptās ꝛc. ¶Ad p⁹ g dz q signaculū nō ponit hic p characterē iteriozi:ſz p eo qō exteri⁹ gerit qō est signū interiozis ptātis ꝛ cā: ꝛ sic ēt sumit character i alia diffinitiōe:si tn p iteriozi characterē sūeret nō eēt icōueniēs:qz diuisio sacri i illa tria nō est i partes itegrales ꝑpe loquēdo:qz illud qō ē res tn nō ē ō eēntia sacri:qz dr. Accipe ℔ potestatē sacri:qō ē ēt sacrm tn trāsit ꝛ sacrm manere dr:vel lingt q ipse character iteriozis sit essentialr ꝛ pncipalr ipe sacrm ordinis. ¶Ad z⁹ dom q baptism⁹ q̄tus in se ordinat aliq spūalis potētia recipiēdi alia sacra rōe cui⁹ cterē impmit:nō tn ℔ est pncipalis ei⁹ effect⁹: sed ad istius pncipalr ad effect⁹ sil es ptāti fm quā sacra diſpēſāt sic ℔ sacrm:ꝛ iō i ℔ sacro ē q̄si q̄dā coicatio vnitoꝝ alys sacris exprimit aliqd ex pte diuie vtutis cui effecti assimilat:nō ăt i ℔ sacro.q̄uis.n.in epo q ēmia sacri nō sit auctas respectu collatiōis h⁹ sacri:tn hꝺ ptātē respectu ptāt] ordis q̄ ꝓferī p ipm iq̄tū a suo deriuat. ¶Ad ȝ⁹ g dz q vsus ptātis ē efficax ptātis cāe efficiēt]:ꝛ sic n hz q i diffinitōe ordis pōat ipz ē cā i gñe cāe final:ꝛ iō fz hāc rōnē pōi pt i diffinitōe sacri ꝛ ordinis.

¶Ad.5.q.dom q mā i sacris exterius adhibita figurat vtutē i sacris agentē ex extrinseco oio aduenire. effect⁹ ꝑpus h⁹ sacri.s.character non pcipiat ex aliq ipsi⁹ q ad sacrm accedit:sicut erat i pnia.ſz oio ex co aduēiat ꝓpetit ei mām hr:tn diuersimode ab eis q mām hñt:qz ℔ qō i sacro ꝓferī i alys sacris tur tn a deo:nō a miſtro q sacrm diſpēſat:ſz illud q sacro tradit.s.spūalis ptās deriuat ēt ab eo q sacris ptās ipfecta a pfecta:ꝛ iō efficacia illoꝝ sacroꝝ ꝓsistit i mā q̄ vtutē diuina ꝛ significat ꝛ ꝓtinet ex tiōe p ministeriū adhibita:ſz efficacia h⁹ sacri pncisidet penes eū q sacrm diſpēſat.mā aūt adhibet determinādū ptātē q̄ tradit pticulr ab hñte eas q̄ ad ptātē cāndū:qō ꝑz ex ℔ q mā ꝓpetit vsui ptātis ℔ ꝑz solo ad pmū. ¶Ad.z.dom q mām in alys sacris scificari pp vtutē quā ꝓtinet:ſz nō est ita i ꝓposito.

¶Ad.3.dom q sustinēdo illō dom appet ex dīs cā ex⁹ quia testas ordis ñ accipit a miſtro sed a mā:iō pozzectio magl ē ō eēntia sacri q̄ tact⁹:tn ipsa ℔a forme videl der q tact⁹ māe sit ō eēntia sacri:qz dr. Accipe ℔ potētie pōt ꝓgnie fieri:ꝛ ℔ etiā in nālib⁹ ꝑz:qz aīalib⁹ cantur mēbra gbus aīe potētie pñt exire i actus suos: niſi sit defectus ex pte māe.ſic aūt gra gratuz faciēs est nēcia ad ℔ q hō digne recipiat sacra:ita etiā ad ℔ q hō digne dispenset:ꝛ iō ſic in bap⁹ p quē hō fit susceptiu⁹ alioꝝ sacroꝝ ꝺat gra gratū faciēs:ita in sacro ordis p qō hō ordinat ad alioꝝ sacroꝝ diſpēſationē. ¶Ad p⁹ g dōz: q ordo ꝺat ñ in remediū vnius pſone:ſz toti⁹ eccl'ie. vñ q dr ꝛtra ignorantiā dari:nō est itelligendū ita q p susceptionē ordinis pellat ignorātia in susciptēte:ſz qz suscipiēs ordinē ꝑficit ad pellēdū ignorātiā in plebe. ¶Ad scōz dōz:q q̄tus dona gre gratū faciētis sint cōia oib⁹ mēbris eccl'ie: tn illoꝝ actus dono⁹ ꝑz q̄ attendit distictio in mēbris eccl'ie idoneus susceptor alios eē nō pōt niſi charitas assit: q̄ gdē sine gra gratū faciēte eē nō pōt. ¶Ad ȝ⁹ dōz:q ad idoneā executionē ordinū nō sufficit bonitas q̄tacūq: ſz regrit bonitas excellens:vt sicut illi q ordinē suscipiunt sup plebem cōstituunt gradu ordinis:ita ꝛ supiores sint meritoscitatis:ꝛ iō ꝑexigit gra q̄ sufficiebat ad hoc q digne ꝺnu merarent⁹ in plebe xpi:ſz cōferī in ipsa susceptione ordis ampli⁹ gre mun⁹ p qō ad maioza reddant idonei.

¶Ad scōz.q.dōz:q circa hoc fuit triplex opio. qdā.n.dixerūt q in solo ordie sacerdotali caracter ipimit:ſz hoc nō vr verū:qz actū diaconi nullus pōt exercere licite niſi diacon⁹.ꝛ ita pz q hz aliquā spūalē ptātē in diſpēſatione sacroꝝ:quā alu nō hñt. Et pp ℔ alu dixerūt q in sacris ordinib⁹ impmit caracter:nō aūt i miozib⁹. ſz ℔ nihil iterū est:qz p quēlibz ordinē aliqs ꝓstituit sup plebē in aliquo gradu ptātis ordinate ad sacroꝝ diſpēſationē. vñ cū caracter sit signū distinctuū ab alys:oz q̄ in oib⁹ caracter impmit:cui⁹ ēt signū ē q ꝑpetuo manēt:ꝛ nunq̄ iterī:ꝛ hec ē tertia opio q̄ cōioz est. ¶Ad p⁹ g dōz:q q̄libz ordo vel hz actū circa ipm sacrz:vel ordinatuz ad sacroꝝ diſpēsationē:ſic hostiary hñt actū admittēdi hoies ad diuinoruz sacroꝝ ispectionē:ꝛ sic de alys:ꝛ iō in oib⁹ regrit ſpecialis ptās. ¶Ad z⁹ dōz:q quātūcūq; ad largatū se trāsferat:semp tn manet in eo caracter:qō ꝑz ex ℔ q si ad clericatū reuertat:ñ iteꝝ ordinē quē hūerat suscipit. ¶Ad ȝ⁹ dicendum sicut ad pmuz.

¶Ad tertiā.q.dōz.q nihil pōt aliqd recipe cui⁹ receptiuā potētiā nō hz.p caracterē aute baptiſmalez efficit hō receptiu⁹ alioꝝ sacroꝝ. vñ q caracterē baptiſmalē nō habz nullū altez sacrm suscipe pōt: ꝛ sic caracter ordis baptiſmalē caracterē ꝑsupponit. ¶Ad p⁹ g dōz:q in eo q habz potētiā actiuā a se:potētia actiua nō ꝑsupponit passiuā: ſz in eo q hz potētiā actiuā ab altero ꝑexigit ad potētiā actiuaz potentia passiua que recipere possit potētiā actiuaz.

¶Ad z⁹ dōz:q talis ſi ad sacerdotiū ꝓmoueat nō est sacerdos:nec ꝓficere pōt:nec absoluere in foro pñiali. vñ ꝑz canones dz baptiçari iterato ꝛ ordinari:ꝛ si ēt in eꝑm ꝓmoueat:illi quos ordinat nō hñt ordinē:ſz tn pie credi pt q̄tū ad vltimos effect⁹ sacroꝝ sūm⁹ sacerdos supplēret defectū:ꝛ q nō ꝓmitteret boc ita latere q piculuz ecclesie iminere posset.

¶Ad.4.q.dōz: q ad susceptionē ordis ꝑexigit aligd q̄si de necitate sacri:ꝛ aligd de ꝺgruitate.de necitate.n. sacri exigit q ille q accedit ad ordies sit ordis susceptiu⁹:qō cōpetit ei p bap⁹:ꝛ iō caracter baptiſmal' ꝑsupponit ō necitate sacri:ita q sine eo sacrz ordis ꝓferī nō pōt:ſz de congruitate regrit ois pfectio p quā aligs reddat idone⁹ ad executionē ordis:ꝛ vnū de istis ē vt sit ꝓfirmat⁹:ꝛ iō ō cōgruitate caracter ordis caracterē ꝓfirmatiōis ꝑsupponit: ꝛ nō ō necitate. ¶Ad.i.g dōz: q nō ē sil'is hitudo hꝺ medy ad vltimū ꝛ ꝑmi ad mediū:qz p caracterē baptiſmalē fit hō susceptiu⁹ sacri ꝓfirmatiōis:nō aūt p sacrz ꝓfirmatiōis fit hō susceptiu⁹ sacri ordis:ꝛ iō nō ē sil'is rō. ¶Ad z⁹ dōz:q illa rō ꝑcedit de idoneitate q̄tū ad ꝺgruitatez.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Ad ꝙm.q.dom:q nō ē de idoneitate superiorꝫ ordinū q aliqs minores ordines p̄us hēat: qz ptātes sunt distincte: ⁊ vna q̄tū est de sui rōne nō regrit aliaꝫ in eodē subiecto: ⁊ iō etiā in p̄mitiua eccl'ia aliqui ordinabant in p̄sbyteros q p̄us iferiores ordines nō susceperāt: ⁊ tamē poterāt oia que iferiores ordines possunt: qz iferior potestas cōprehēdit in superiori virtute: sicut sensus in itellectu ⁊ ducatus in regno. Sed postea p̄ cōstitutionē ecclie determinatū ē q̄ ad maiores se nō ingerat qui p̄us in minoribus officys se nō humiliauit. Et ide est q̄ q ordinant p̄ saltū ꝓm canones nō reordinant: ꝫ id q̄ō omissuꝫ fuerat de p̄cedentib⁹ ordinibus eis cōfertur. ¶Ad p̄m q̄ dōz: q̄ magis ꝙueniūt ordines adinuicē ꝫ silitudines spēi: q̄ ordo cū baptismo: ꝫ ꝓm ꝓportionē potentie ad actuꝫ magis cōuenit baptismus cū ordine q̄ ordo cuꝫ ordine: qz per baptismū acquirit hō potentiā passiuā recipiendi ordines: nō aūt per ordinem inferiorē datur potētia passiua recipiēdi maiores ordines. ¶Ad scōz dōz: q̄ ordines nō sunt gradus q occurrāt in actiōe vna vel in vno motu: vt oporteat ad vltimū p̄mū deuenire: ꝫ sunt sicut gradus in diuersis rebus cōstituti: sicut est gradus iter hoiem ⁊ angelū. Nec opꝫ q̄ ille q sit angelus p̄us fuerit hō: silr etiā est gradus iter caput ⁊ oīa membra corporis: nec oꝫ q̄ illud q̄ō est caput p̄us fuerit pes: ⁊ silr est in proposito.

Ad tertium sic p̄cedit. Vī q̄ in suscipientib⁹ ordines nō regrat bonitas vite: qz p ordinē aliqs ordinat ad dispēsationē sacroꝝ: ꝫ sacra possūt dispēsari a bonis ⁊ malis. g̃ non regritur bona vita. ¶P. non est mai⁹ misteriuꝫ q̄ deo in sacris exhibet q̄ q̄ō ipsi corporalr adhibet: ꝫ a ministerio eius corpali nō repulit dñs mulierē peccatricē ⁊ infamē: vt pꝫ Luc. 7°. g̃ nec a ministerio eius in sacris tales sūt amouēdi. ¶P. p oēs grās dat aliq̄ remediū ꝺ pctīs: ꝫ illis q hūt pctā nō ꝺz aliq̄ remediū denegari q̄ō eis valere possit. cū g̃ in sacro ordinis grā ꝓferatur: videt q̄ debeat etiā pctōrib⁹ hoc sacrm dari. ¶Sz ꝺ. Leui. zi° Homo de semine Aaron q habuerit maculā nō offerat panes corazꝫ dño nec accedat ad ministeriū eius: ꝫ p maculaꝫ: vt dicit glo. oē vitiū intelligit. g̃ ille q est in aliquo vitio irretitus nō ꝺz ad ministeriū ordinis adhiberi. ¶P. Piero. dic. q nō solū epi ⁊ p̄sbyteri ⁊ diaconi debēt magnopere ꝓuidere: vt cunctū pplm cui p̄esidēt sermone ⁊ cōuersatiōe precedāt: verū etiā inferiores gradus ⁊ aēs qui dñi oraculo deseruiunt: ⁊ quia vehemēter ecclesiam dei destruit meliores esse laicos q̄ clericos g̃ in oībus ordinibus requirit sanctitas vite.

¶Ulterius videt q̄ regrat scia totius sacre scripture: qz ille ꝺz bre legis sciam a cuius oze lex regrit: ꝫ legē requirūt de oze sacerdotis: vt pꝫ Malach. 2°. g̃ ipse ꝺz totius legis bre sciam. ¶P. i. Pet. Parati sp ad satisfactionem oī poscēti vos rōnē de ea q̄ in nobis est fide ⁊ spe: ꝫ reddere rōnē de his q̄ sunt fidei ⁊ spei est illoꝝ q p̄fectā sciaꝫ sacrarū scripturarū habēt. g̃ talē sciaꝫ debēt bre illi q ponunt in ordinib⁹: q̄bus vba p̄dicta dicunt. ¶P. nullus ꝙgrue legit q nō itelligit q̄ō legit: qz legere ⁊ nō itelligere negligere est: vt dic̄ Cato: ꝫ ad lectores q est q̄si ifimus ordo p̄tinet legere vet⁹ testm: vt in lra dr. g̃ ad eos p̄tinet bre toti⁹ veteris testi itell'ꝫ ⁊ m'to fortiꝫ ad alios supiores ordines. ¶Sz ꝺ ē: q multi p̄mouent ad sacerdotiū q penit⁹ de talib⁹ nihil sciūt etiā in religionib⁹ multis. g̃ vī q talis scia nō regratur. ¶P. in vitis patꝝ legit: aliquos simplices monachos ad sacerdotiū p̄motos q erāt sanctissime vite. g̃ nō regrit p̄dicta scia in ordinandis.

¶Ulteri⁹ vī q̄ ex ipō merito vite aliqs ordinis gradū cōsequat: qz sic dicit Chrys. Nō ois sacerdos sanctus est: sed ois sanctus sacerdos est: ꝫ ex vite merito aliqs efficit sanctus. g̃ ⁊ sacerdos: ⁊ multo fortius alios ordines habens.

¶P. In rebus nālibus ex hoc ipso aliqua in gradu superiori collocant q̄ deo appropinquāt ⁊ magis de eī bonitatibus pticipāt: vt Dyo. dic. 4. ca. eccl. hierar. sed ex merito sanctitatis ⁊ scie aliqs efficit deo ꝓpiquior: ⁊ plures ei⁹ bonitatib⁹ recipiēs. g̃ ex p̄ ipso in gradu ordinis collocat. ¶Sz ꝺ. scitas semel hita pōt amitti: sed ordo semel habitus nunq̄ amittit. g̃ ordo nō ꝺsistit i ipō merito scientie.

¶Ulteri⁹ vī q̄ p̄mouēs idignos ad ordines nō peccet: q̄ eps idiget coadiutorib⁹ in minorib⁹ officys ꝺsimulare: nō possꝫ eos iuenire i sufficiēti nūero si talē idoneitatē eis regreret q̄lis a scīs describit. g̃ si aliqs nō idoneos promouet vī q̄ sit excusabilis. ¶P. ecclia nō solū idigentib⁹ ministris ad dispēsationē spūaliū: ꝫ ēt ad gubernationē temporaliū: ꝫ q̄ꝫ illi g nō hūt scīaꝫ vel scitatē vite possent ex talibus ad gubernationē tpaliū: vel pp potentiā secularē: vel ꝓpter idustriā nālez. g̃ videt q̄ tales posset sine peccato promouere. ¶P. q libet tenet pctm̄ vitare q̄tū pōt. si g̃ peccat idignos p̄mouens: ꝺz adhibere maximā diligentiam ad sciendum an illi qui accedunt ad ordines sint digni: vt fieret diligens inquisitio de moribus ⁊ scientia: q̄ō non videt alicubi obseruari. ¶Sz cōtra. petius q̄s promouere malos ad sacra ministeria: q̄ iam promotos incorrigere: sed beli mortalr peccauit nō corrigens efficaciter filios suos de malicia sua. vnde ⁊ retroꝝsuꝫ cadēs manus tuus ē: vt dr. i. Reg. 5. g̃ multo fortiꝫ mortalr peccat ꝙm qui idignū p̄mouet. ¶P. spūalia tēporalib⁹ sūt ꝓportionanda in ecclia: ꝫ mortalr peccaret q res ecclie tpales sciens ter sub piculo poneret. g̃ multo fortiꝫ peccaret q ponens res spūales sub periculo: sed sub piculo ponit res spūales quicūq; indignos p̄mouet: qz cui⁹ vita ꝺspicit: vt dē Gregorio necesse ē vt p̄dicatio ei⁹ cōtēnat: ⁊ eadē rōne oia spūalia ab eis exhibita. g̃ idignos p̄mouēs mortalr peccat.

¶Ulteri⁹ videt q̄ aliqs in pctō exīs possit sine peccato ministrare suscepto vti: qz peccat si nō vtat cū ex officio teneat. g̃ vtēdo peccat nō pōt pctā vitare: q̄ō ē icōueniēs. ¶P. dispēsatio est iuris relaxatio. g̃ q̄uis de iure esset ei illicitus vti ordine suscepto: tn̄ ex dispēsatiōe ei liceret. ¶P. q̄cūq; cōicat alicui in pctō mortali peccat mortalr. g̃ cum peccato⁹ in vsu ordinis peccat mortalr: tūc ēt peccat mortaliter qui ab eo aliq̄d diuinoꝝ accipit vl ab eo exigit. videt absurdū. ¶P. si vtēdo ordine suo peccat. g̃ in actus ordinis que facit ē pctm̄ mortale: ⁊ ita cū i vno ministratione ordinis multi act⁹ cōcurrāt: videt q̄ multa peccata cōmittat: q̄ō valde durū videt. ¶Sz ꝺ ē q̄ dicit Dyo. epla ad demophilū. Talis. s. g nō ē illumiat⁹ audeat manū cerdotalib⁹ manū apponēs: ⁊ nō timet neq; verecundat ꝺuina ꝑter dignitatē exequēs: ⁊ putās deus ignoare ipse in seipso cognouit: ⁊ decipe estimat fallo nois ab ipso appellatū: ⁊ audet ipsi⁹ muneris īmūdus nō. n. dicā oīones sup diuina signa x̄pifozmiter enūciare. sacerdos est q̄si blasphem⁹: ⁊ dicit deceptoꝝ q indigne ꝺ ordinē exequit: ⁊ sic mortalr peccat: ⁊ eadē rōne alios ordinat⁹. ¶P. scitas regrit in susceptione ordinis vt sit idone⁹ ad exequēdū: ꝫ peccat mortalr q cū peccato mortali ad ordines accedit. ergo multo fortiꝫ peccat taliter in qualibet executione sui ordinis.

¶Rñdeo ꝺz ad p̄mā. q. q̄ sic Dio. dicit i. 3. ca. ec. hier. Ut subtiliores ⁊ clariores eēntie replete ifluxu solaris splēdoꝝ lumē i eis supeminens ad silitudinē solis in corpa iuchūt: sic in omni diuio nō est audendū aliq̄ ee: nisi ꝫ oēz habitū suū fact⁹ dei firmissim⁹: ⁊ deo ꝺsimilis vī cū in quolibz ordīe aliqs ꝺstituat ꝺz alys in ordine uinis: i quolibz q̄si plūptuosius mortalr peccat: q cū aliqs ꝺpcti mortalis ad ordīes accedit. ⁊ iō scītas vite requirit ad ordinē de necītate p̄cepti: sed nō de necessitate sacri. vnde si malus ordinat: nihilomin⁹ ordinē ꝺz: tn̄ cū peccato

¶Ad p̄m g̃ dōz: q̄ sicut vera sacra sunt q̄ peccato⁹ dispensat: ita verū sacrm ordinis recipit: ⁊ sic idigne dispēsat: ita idigne recipit. ¶Ad scōm dōm: q illud misteriū erat tn̄ in executōe corpalis obsequy: q̄ō ēt licite peccatores facere p̄nt: secus āt ē de misterio spūali ad q̄ō applicant ordinatiq; p ipm efficiunt medu iter deū ⁊ plebē: ⁊ iō debent bona ꝺscīa nitere quo ad deū: ⁊ bona fama quo ad hoies. ¶Ad tertiū dōz: q aliq medicie sūt q̄ exigūt robur nāe: alis cū piculo mortis assumunt: ⁊ alie sunt q̄ debilib⁹ dari p̄nt: ita ēt i spūalib⁹ q̄dā sacra sūt ordiata ad remediū pcti ⁊ talia pctōrib⁹ sūt exhibēda: sic baptm⁹ ⁊ pnia: illa vo que p̄fectionē g̃e ꝺferūt reqrūt hoiez p grāz ꝺfortatū.

¶Ad z^m.q.dōz: q in q libz actu hois si debeat cē ordinatus oꝫ q assit directio rōnis. vñ ad B q hō ordinis officiū exequat: oꝫ q bēat tn̄ de scīa q̄ sufficiat ad B q dirigat i actu illi⁹ ordis: iō talis scia regrit in eo q ad ordies ꝓmoueri ꝺz: ⁊ nō q vlr in tota scriptura sit istructus: ꝫ plus ⁊ min⁹ ꝺm q ad plura vel paucioza se ei⁹ officiū extēdit: vt Lilli q alys ꝓponunt curā aiaruꝫ suscipiētes sciāt ea q̄ ad doctrinā fidei ⁊ moꝝ ptinēt: ⁊ alu sciāt ea q̄ ad executōez sui ordis spectāt. ¶Ad p̄m g̃ dōz: q sacerdos hz duos actus vnū ꝓncipalē supra corp⁹ x̄pi verū: ⁊ alterū scdariū supra corp⁹ x̄pi mysticū. Scōs aūt actus depēdet a p̄mo: ꝫ ñ cōuertit: ⁊ iō alig ad sacerdotiū ꝓmouent: gb⁹ cōmittit pri mos actus tn̄: sicut religiosi gbus cura aiarum nō cōmittitur: ⁊ taliuꝫ oze nō regritur lex: ꝫ solum q sacra confician: ⁊ iō talibus sufficit si tn̄ de scientia habeant q ea q̄ ad sacrm pficiendū spectant rite seruare possint. Alu aūt ꝓmouent ad aliū actū q est supra corpus x̄pi mysticū: ⁊ taliū oze populus legē regrit. vnde scia legis in eis esse ꝺz nō q̄dē vt sciant oēs difficiles q̄nes legis: qz in his ꝺz ad supiores haberi recursus: ꝫ sciant q̄ ppl's ꝺz credere ⁊ obseruare de lege. Sz ad supiores sacerdotes. s. epos ptinet vt etiā ea q̄ difficultatē in lege facere possint sciant: ⁊ tanto magis q̄to in maiori g̃du collocant. ¶Ad z^m ꝺm: q nō reddēda de fide nō ē itelligēda talis q̄ sufficiat ad pbādū q̄ fidei vl spei sūt: cū vtrūq; de iuisibilib⁹ sit: ꝫ vt sciat in cōi, pbabilitatē vtriusq; ostēdere: ad q̄ nō regrit multū magna scia. ¶Ad z^m ꝺm: q ad lectorē nō ptinet tradere intellectū sacre scripture ppl'o: qz hoc est supiorū ordinis: ꝫ solū ꝓnunciare: ⁊ iō ab eo nō exigit q̄ habeat tn̄ de scia q̄ sacrā scripturā itelligat: ꝫ solū q̄ recte ꝓnuncire sciat: qz talis scia de facili adiscit ⁊ a multis: ideo probabiliter estimari pōt q̄ ordinatus talē sciaꝫ acqret si ēt nūc cā nō bēat: maxīe si in via ad hoc eē videatur.

¶Ad 3.q.dōz q cā ꝺz esse ꝓportionata suo effectui: ⁊ iō si aut in ꝓpa quo descendit gra in oēs hoies oꝫ q̄ sit gratie plenitudo: ita in ministris ecclesie quoꝝ nō est dare grāz sed gr̃e sacra: non cōstituit gradus ordinis ex hoc q̄ hēat gr̃am: ꝫ ex hoc q̄ percipit aliq̄ō gratie sacrm. ¶Ad p̄m g̃ dōz ꝙ Chrys. accipit sacerdotis nomen q̄tū ad nois interpretationē ꝺm q̄ sacerdos idē est q̄ō sacra dans: sicut enī libet iustus iq̄tū sacra merita alicui in auxiliū dat sacerdotis iterpretationē hz: nō aūt logtur ꝫ nois significatione. est enī B nom̄ sacerdos istitutū ad signādū eū g sacra dat in sacroꝝ dispēsatiōe. ¶Ad z^m dōm: q res nāles efficiunt in gradu sup alia ꝫ q̄ in ea agere possunt ex forma sua: ⁊ iō ex hoc ipso q̄ formā nobiliorē habent: ⁊ in altiori gradu cōstituunt: ꝫ ministri ecclie nō ꝓponunt aliqs vt eis ex ppria scītatis virtute aliq̄d tribuant: qz hoc solius dei est: ꝫ sic ministri: ⁊ quodāmō instrumenta illius efficacie: q fit a capite in mēbra: ⁊ iō nō ē simile q̄tuꝫ ad dignitatē ordinis: q̄uis sit sil'e q̄tū ad congruitatem.

¶Ad 4^m.q.dōm: q a dño describit fidelis q ē fa⁹ ꝺstitutus sup familiā vt det illis tritici mēsurā: ⁊ iō ifidelitatis crimen est q aliter supra mensurā eius diuina tradit: B autē facit q̄cūq; idignū p̄mouet: ⁊ iō mortale crimen cōmittit q̄si sūmo dño infidelis: ⁊ p̄cipue cū B in detrimētū ecclie vergat ⁊ bonoris dīni q p bonos mīstros p̄mouet: cēt. n. ifidelis dño terreno q in ei⁹ officio aliquos inutiles poneret. ¶Ad p^m g̃ dōz: q ōs nū q̄ ita deserit ecclīaz suā q̄n iueniant idōei mīstri sufficiēter ad necītatē plebis si digni p̄mouerēt ⁊ idigni repellerēt. Et si ñ possēt tot mīstri iueniri q̄t mō st: meli⁹ eēt bre paucos mīstros bonos q̄ multos malos: vt dic̄ btūs Clemēs. ¶Ad z^m dō. q tpalia nō sūt q̄rēda nisi pp spūalia. vñ icōmoduꝫ tpale ꝺz negligi ⁊ oē lucrū spni pp spūale bonū p̄mouēdū. ¶Ad 3^m dōz. q ad min⁹ B regrit q̄ nesciat ordinās aliqd ꝺtū scītati i ordinādo eē: ꝫ ēt exigit ꝙm ꝫ mēsurā ordis vī officy i iūgēdi diligētioꝝ cura apponat: vt bēat certitudo de q̄litate p̄mouēdoꝝ saltez ex testimonio alioꝝ: ⁊ B ē q̄ō apls dicit. i. Timo. Man⁹ cito nemini ipōsueris.

¶Ad. 5.q.dō. q lex p̄cipit vt hō iuste ea q̄ sūt iusta exeq̄at: ⁊ iō q̄cūq; hō q̄ō sibi ꝓpetit ex ordie fac̄ idigne: q̄ō iustū ē iniuste exeq̄t: ⁊ ꝺ p̄ceptū legis fac̄ ac p B mortalr peccat: q̄cūq; āt cū pctō mortali aliq̄ō sacrū offm̄ ptractat: nō est dubiuꝫ gn̄ idigne illud faciat. vnde pz q̄ mortalr peccat.

¶Ad p^m g̃ dōz: q nō ē ꝙplexus vt necītatē peccādi bēat: qz pōt pctm̄ dimittere vl' offō resignare ex quo obligabatur ad executionē ordis. ¶Ad z^m dōz: q ius nāe ē idispēsabile: B āt ē de iure nāli: vt hō scā scē ptractet: vñ ꝺ B nullus pōt dispēsare. ¶Ad 3^m dōz: q q̄ꝺiu mīster ecclē q est i mortali ab ecclīa sustinet: ab eo sacra recipe ei⁹ subdit⁹ ꝺz: qz ad B ē ei obligat⁹: ꝫ tn̄ ꝓp necītatis articulū nō cēt tutū q eū iduceret ad aliqd sui ordis exequēdū ꝺ tali ꝺscia q̄ ille in pctō mortali cēt: quā tn̄ deponere posset: qz in istāti hō a diuina gra emēdat. ¶Ad 4^m dōz: q q̄cūq; exhibet se i aliq̄ actu vt mīstrū ecclie mortalr peccat: ⁊ totiēs mortalr peccat quotiēs hꝺ actū fac̄: qz vt dic̄ Dio. i. c. ce. hierar. Immūdis nec symbola. i. sacr̄alia signa tāgere fas ē. vñ q̄ tāgūt res sacras q̄si suo officio vtētes peccāt mortalr. sec⁹ aūt cēt si in aliq̄ necītate aliq̄ō sacrū cōtingeret vel exeq̄ret: in illo casu in quo etiā laycis licēret: sicut si baptiçaret in articulo necītatis: vel si corpus x̄pi in terra p̄iectū colligeret. Qō. II.

Deinde queritur de distinctiōe ordinū. Et circa B q̄runt tria. ¶primo de distinctiōe corp. Secūdo de actib⁹ singulorꝝ. Tertio q̄n imp̄mat caracter in singulis ordinibus.

Ad primus sic p̄cedit. videt q̄ nō debeāt plures ordines distingui. quāto. n. aliqua vt⁹ est maioꝝ tāto min⁹ est multiplicata: sed B sacrm ē dignius alys sacris in q̄tū cōstituit suscipiētes in aliquo gradu super alios. cū g̃ alia sacra nō distinguant in plura q̄ recipiant p̄dicationē totī⁹: nec hoc sacrm ꝺz distingui in plures ordines. ¶P. si diuidit: aut ē diuisio totī⁹ in partes integrales: aut in partes subiectiuas. nō in partes integrales: qz si nō reciperēt p̄dicationē totī⁹. g̃ ē diuisio in ptes subiectiuas: ꝫ ptes subiectiue recipiūt in plurali p̄dicationē generis remoti sicut generis ꝓximi: sicut hō ⁊ asin⁹ sunt plura aīalia: ⁊ plura corpora aīata. ergo ⁊ sacerdotiū ⁊ diaconatus sicut sunt plures ordines ita ⁊ plura sacramēta: cū sacramētuꝫ sit quasi genus ad ordines. ¶P. ꝺm ph̄m in. 8. ethi. regimē quo vnus tn̄ ꝓncipat est nobilius q̄ regimē cōitatis: q̄ aristocratia qua diuersi in diuersis officys cōstituunt: sed regimē ecclesie ꝺz eē nobilissimuꝫ. ergo nō deberet esse in ecclesia distinctio ordinū ad diuersos actus: ꝫ tota ptās deberet apud vnū residere: ⁊ sic deberet esse tn̄ vnus ordo. ¶Sed cōtra. ecclesia ē corpus x̄pi mysticuꝫ sic le corpi nāli ꝺm ap'lm: sed in corpore nāli sunt diuersa mēbroꝝ officia. g̃ ⁊ in ecclīa debēt eē diuersi

Universidad de Deusto
Biblioteca

ordies. ¶ P. ministeriū nouī testi est dignius q̄z misteriū veteris: vt p̄z 2ª Lor.3°: q̄z in veteri testō non solū sacerdotes sed etiā ministri eor leuite scificabant. g̃ z in nouo testamēto debēt ꝛsecrari p ordis sacrm nō solū sacerdotes q̄z ministri eor: z ita oz q̄ sint plures ordines.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ñ sint. 7. ordies. ordies. n. ecclie ordianf ad act⁹ hierarchicos: q̄z tres sf tm̄ act⁹ hierarchici. s. purgare: illumiare: z pficere: f̄z q̄s Dyo. distiguit tres ordies in qb⁹ caplis ec. hierar. g̃ nō sunt. 7. ¶ P. oia sacra bñt efficaciā z auctatē ex istitutiōe xp̄i vl̄ saltē apl̄oz ei⁹: q̄z i doctrina xp̄i z apl̄oz nō fit mētio nisi de pl̄bris z diaconis. g̃ vr̄ q̄ nō sint alq ordies. ¶ P. p sacrm ordis ꝛstituit aliquis dispēsato: alioz sacroz: q̄z alia sacra sūt sec. g̃ debēt ee tm̄ sex ordies. ¶ Sz ꝛ. vr̄ q̄ debeāt ee pl̄es: q̄z q̄to aliq̄ virtus ē altioz tāto ē min⁹ multiplicabilis: q̄z ptās hierarchica ē altioz mō in angelis q̄z sit in nob: vt Dyo. dic. g̃ cū in hierarchia angelica sint. 9. ordies: totidē deberēt ee in ecclia vl̄ plures. ¶ P. ppbia psalmoz ē nobilioz iter alias ppbetias: q̄z ad ꝓnūciādū i ecclia alias ppbias ē vn⁹ ordo. s. lectoz. g̃ z ad ꝓnunciandū psalmos deberet esse alius ordo: z precipue cum in decret. dist. xi. psalmista secūdus ab hostiario inter ordines ponatur.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ordies nō debeāt distigui p sacros z nō sacros: oēs. n. ordies sacra q̄dā sunt: q̄z oia sacra sunt sacra. g̃ oēs ordies sūt sacri. ¶ P. f̄z ordies ecclie nō deputaf alicui nisi ad dīna officia: q̄z oia talia sūt sacra. g̃ oēs ordies sf sacri. ¶ Sz ꝛ ē. q̄ ordies sacri ipediūt mīmonii ꝛbēdū: z dirimūt ꝛctū: q̄z q̄ttuoz iferiores ordies nō ipediūt ꝛtrahendū: nec dirimūt ꝛctū. g̃ nō sūt sacri ordies.

¶ R̄. dōz ad p̄am. q. q̄ ordinū multitudo ducta ē i ecclia pp tria: p̄ pp sapiaz dei ꝛmēdādā q̄ i distictiōe ordinata rerū maxie relucet tā i nālib⁹ q̄z i spūalib⁹: q̄ significaf i ℟ q̄ regina Saba videns ordinē misterioū Salomōis: nō bēbat vltra spīm deficiēs i animi rōe sapie ipsi⁹. z° ad subueniē dū hūane ifirmitati: q̄z p vnū ñ poterāt oia q̄ ad dīna mysteria ptinebāt expleri sine magno ꝑamīe: z iō distiguūt ordies diuersi ad diuersa officia: z ℟ p̄z p ℟ q̄ dīs Nūeri ii°. dedit Moysi. 70. senes ppli in adiutoziū. 3° vt via pficiēdi hoibus ap̄lioz def: dū ples in diuersis officijs distribuunt: vt oēs sint ōi coopatores q̄. nihil ē dīni⁹: vt Dyo. dic. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ illa sacra dant ad effect⁹ aliq̄s pcipiēdos: f̄z ℟ sacrz daf ꝓncipal̄r ad act⁹ aliq̄s agendos: z iō f̄z diuersitatē actuū oz q̄ ordis sacrz distiguaf: sic̄ potentie distiguūt p act⁹. ¶ Ad sc̄z dōz: q̄ distictio ordinū ñ ē toti⁹ integralis i ptes: neq̄ toti⁹ vl̄is: f̄z toti⁹ ptātiui: c⁹ hec ē nā q̄ totū f̄z ꝓpletā rōnē ē in vno: in alys āt ē aliq̄ pticipatio ipsi⁹: z ita ē hic: tota. n. plenitudo h⁹ sacri ē in vno ordie. s. sacerdotio: f̄z i alys ē q̄dā pticipatio ordis: z ℟ significatū ē in ℟ q̄ dīs dic⁹ Nume. ii. Moysi: Auferaz de spū tuo z tradā eis vt sustētēt onus ppli: z iō oēs ordines sunt vnū sacrz ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ in regno q̄uis tota ptātis plenitudo resideat penes regē: ñ tñ excludunt mīstroz ptātes q̄ sī pticipatōes q̄dā regie ptāt. sil̄r ē i ordie: i aristocracia āt apō nullū residet plēitudo ptāt. l: f̄z apō oēs.

¶ Ad. z. q. dōz: q̄ q̄dā sumūt sufficiētiā ordinū p q̄dā adaptationē ad gr̄as ḡtis datas: ō gb⁹ bf̄ p̄ª Lor. iz°. dicūt. n. q̄ f̄mo sapie ꝓpetit epo: q̄z ipe alioz ordiator ē: q̄ ad sapiaz ptinet: f̄mo scie sacerdoti: q̄z dz hr̄e clauē scie: fides diacono q̄ pdicat euangeliū: opa vtutū subdiacono: g̃ se ad opa pfectiōis extēdit p votū ptinētie: iterptatio f̄monū acolytho q̄ significaf i lumie oīs defert: gr̄a sanitatū exorciste: gnā ligua: psalmiste: pp̄ia lectori: discretio spūum hostiario: g̃ q̄sdā repellit z quosdā admittit. Sz ℟ nihil ē: q̄z gr̄e gratis date nō dant eidē sic̄ ordies dant eidē: dr̄. n. p̄ª Lor. iz°. Distiões gr̄a sūt. Et ite ponunt q̄dā q̄ ordies ñ dñr. s. epat⁹ z psalmistat⁹: z iō alq assignāt f̄m q̄dā assimilationē ad celestē hierarchiā i gb⁹ ordies distiguunt. s. purgatioēs: illumiationē: pfectionēs. Dicūt. n. q̄ bostiari⁹ purgat exteri⁹ segregādo bonos a malis et corpalr: itervo acolythus. q̄z p lumē qō portat signat sc iteriores tenebras pellere: f̄z vtroq; mō exorcista: q̄z diabolū q̄ expellit vtroq; mō pturbat: f̄z illumiatio q̄ fit p doctrinā q̄ntū ad doctrinā ꝓpr̄ica fit p lectores: q̄tū ad euāgelica fit p diaconos: q̄tū ad apl̄ica fit p subdiaconos. Sz pfectio ecclie vtpote q̄ ē pnīc: bap⁹: z hoc fit p sacerdotiū: excellēs vō perfūmū pōtificē: i q̄ ē plenitudo auctatis. Sz ℟ nihil ēnū q̄ ordies celestis hierarchie ñ distiguūt p pdcās actōes hierarchicas: cū q̄libz cuilz ordinū ꝓueniat: tū q̄z f̄z Dyo. dis cp̄is ꝓuenit pficere: illumiare ā sacerdotib⁹: purgare aūt mīstris oīb⁹. Et iō alq appropriāt ordies sep̄ dominis vt sacerdotio rñdeat donū sapie q̄ nos pane vite z intelligibat: sic̄ sacerdos nos pane celesti reficit: f̄z timor dolitario: q̄z nos sepat a malis: z sic ītermedy ordies rñdēt mediys donis. Sz ℟ iterū nihil est: q̄z in quolibz ordine sepāl formis gr̄a daf. Et iō alr dōz est: q̄ ordis sacrz: ad sacrz eucharistie ordinatur: qō est sacramētū sacramētoz: vt dīc Dyo. Sicut enim templum z altare z vasa z vestes: ita misteria q̄ ad eucharistiā ordināf ꝛsecratiōe idigēt: ita ꝛsecratio ē ordis sacrz: z iō distictio ordinū ē accipēda f̄z relatiōez ad eucharistiā: q̄z ptās ordis: aut ē ad ꝛsecrationez eucharistie ipsius: aut ad aliqō misteriū ordinādū ad ℟. si p° sic ē ordo sacerdotū. z iō cū ordināf accipit calicē cū vino: z patenā cū pane: ptātē accipiēdo ꝛsecrādi corpus z sanguiez xp̄i. Loopatio āt mīstroz ē vel in ordie ad ipz sacrz: vel i ordie ad suscipiētes. si p° sic tripl̄r. p. s. ē ministeriū q̄ mīster coopaf sacerdoti i ipo sacro q̄tus ad ꝛsecrationez: l̄z nō q̄tus ad ꝛsecrationē quā solus sacerdos facit: z ℟ ptiet ad diaconū. vñ i l̄ra dr̄ q̄ ad diaconū ptinet mīstrare sacerdotib⁹ i oīb⁹ q̄ agunt i sacris xp̄i. vñ ipi sanguinē ministrant. Scōo ē misteriū ordiatū ad mās sacri dinādā in sacris vasis ipi⁹ sacri: z ℟ ptinet ad subdiaconū. vñ i l̄ra dr̄ q̄ vasa corpis z sanguis dñi portāt z oblatiōes in altari ponūt. z iō accipiūt calicē de manu epi: f̄z vacuū cū ordinant. Tertio ē misteriū ordiatū ad p̄sentādū mās sacri. z ℟ ꝓpetit acolytho. ipe. n. vt in l̄ra dr̄ vrceolū cū vino z aq̄ ꝑparat. vñ accipiūt vrceolū vacuū. Sz misteriū ad ꝑparationē recipiētiū ordiatū nō pōt ee nisi sup imdos: q̄z q̄ mūdi sūt ia sūt ad sacra recipiēda idonei. Tertiāt ē genꝰ imūdoz: vt Dio. dic. g dā. n. sī oino ifideles excludere nō volētes: z hi totalr ēt a visiōe diuinoz: z a cetu fideliū arcēdi sūt: z ℟ ptiet ad hostiarios. Quidā vō sūt volētes credere: f̄z nōdū sūt istructi. s. cathecumini: z ad horuz istructionē ordiaf ordo lectoz. z iō ꝑma rudimenta ad doctrinā fidei. s. vet⁹ testm̄ eis legēdū ꝓmittit. Quidā vō sūt fideles z istructi: f̄z ipedimētū bñtes ex demōis pulsu. s. energumini: z ad ℟ bz misteriū ordo exorciste: z ℟ p̄p rō z numer⁹ z gradus ordinū. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ Dionysius tur de ordib⁹: nō f̄z q̄ sūt sacra: f̄z f̄m q̄ ad hierarchicas actiōes ordināf. z iō f̄z actiōes illas tres ordines distinguit: quoz p̄m⁹ bz oēs tres. s. epōs. z° bz duas. s. sacerdotes z 3° bz vnā. s. purgare. s. diacon⁹ q̄ mīster dr̄. z ℟ sub ℟ deinferiores ordies ꝓhēdūt: f̄z ordies bñt q̄ sint sacra ex parte ad maximū sacroz: z iō f̄z ℟ nūer⁹ ordinū accipit ex

¶ Ad z^m g̃ dōz: q̄ i ꝓmitiua eccl̄ia pp paucitatē mīstroz oīa iferiora misteria diacōis ꝓmittebant: vt p̄z q̄ Dio. ec. hierar. vbi dic. Mīstroz aly stāt ad portas tēpli alias aly aliō gd ppriꝰ ordis opant. aly cū sacerdotib⁹ ꝓpinqūt sup altare sacrū panē z bñdictiōis calicē: nihilominus erant oēs ꝑdicte ptātes: f̄z iplicite in vna diaconi potestate: sed postea ampliatus est cultus diuinus: z ecclia implicite habebat in vno ordine: explicite tradidit in

uersis: z f̄m hoc dic magr in l̄ra: q̄ eccl̄ia alios ordines sibi istituit. ¶ Ad 3ᵐ dō. q̄ ordies ordinant ꝓncipal̄r ad sacramētū eucharistie: ad alia aūt p ꝓ̄s: q̄z etiā alia sacra ab eo qō in hoc sacro ꝓtinet deriuant. vñ nō oz q̄ distinguāntur ordies f̄m sacra. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ angeli dr̄ spē: z pp hoc in eis pōt ee diuersus modus accipiēdi dīna: z iō etiā diuersē hierarchie in eis distinguunt: sed in hoib⁹ tm̄ vna hierarchia pp vnū modū accipiēdi dīna q̄ ꝓsegtur humanā spēm. s. p sīlitudines rez sensibiliū: z iō distinctio ordinū in angelis nō pōt ee p cōparationē ad aliqō sacrm: sic̄ ē sūmū pōtificē: i q̄ ē plenitudo auctatis. Sz ℟ nihil ēnū q̄ ordies celestis hierarchie in eis: z f̄m hoc nī ordies eis rident: q̄z in nra hierarchia sunt tres ordies: f̄z hierarchicas actiōes distincti: sic̄ in q̄libz hierarchia vna angelorū. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q̄ psalmistatus nō ē ordo: f̄z officiū ordinī āngelū: q̄z. n. psalmi cū cātu ꝓnūcianf: iō dr̄ psalmista z cātor: cātor āt nō ē nomē ordis spālis: tū q̄z cātare ptinet ad totū chorū: tū q̄z nō bz aliquā spālez relationez ad eucharistie sacrm: tū q̄z officiū q̄dā est q̄ iter ordines largo mō acceptos computaf quandoq;.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz: q̄ ordo dr̄ sacer dupl̄r. vno mō f̄m se: z sic q̄libet ordo est sacer cū sit sacrm q̄dā: alio mō rōne māe circa quā bz aliquē actū: z sic ordo sacer dr̄ qui bz aliquez actū circa rē aliquā ꝛsecratā: z sic sunt tm̄ tres ordines sacri. s. sacerdos z diaconus q bz actū circa corpus xp̄i z sanguinē ꝛsecratū: z subdiaconus q bz actuz circa vasa consecrata: z iō etiā eis ptinentia indicit: vt sancti z mundi sint q̄ sacra tractant. Et per hoc p̄z solo ad obiecta.

Ad secundum sic ꝓcedit. Ur̄ q̄ actus ordinuz icōuenienter in l̄ra assignent: q̄z ablutionē aligs ꝑparat ad corpus xp̄i sumēdū: f̄z ꝑparatio sumētiū sacrm ptinet ad iferiores ordines. g̃ icōueniēter ablutio a pcīis ponit iter act⁹ sacerdotis. ¶ P. hō per bapt̄mū ē mediāte deo ꝓfigurat⁹ caracterē ꝓfigurantē sustipiēs: f̄z orare z offerre oblatiōes sunt act⁹ imediate ad deū ordiati. g̃ glibz baptiçat⁹ pōt hos act⁹ facere: z nō soli sacerdotes. ¶ P. diuersoz ordinū diuersi sunt actus: sed oblationes in altari ponere z epl̄am legere ad subdiaconū ptinet: crucē etiā ferunt subdiaconi cora papa. g̃ hi nō debēt poni act⁹ diaconi. ¶ P. eadē veritas ꝓtinet i nouo z veteri testō: f̄z legere vet⁹ testm̄ ē lectoꝛ. g̃ z eadē rōne legere nouū: z nō diaconoꝛ. ¶ P. apl̄s nihil aliud ꝑdicauerit q̄z enāgeliū xp̄i: vt p̄z Ro. i. f̄z doctrina apostoloꝛ cōmittit subdiaconis ānūciāda. g̃ z doctria euāgely. ¶ P. q̄ est supiozis ordinis f̄m Dyo. nō dz iferiozi cōuenire: f̄z mīstrare cū vrceolo est actus subdiaconoꝛ. g̃ nō dz acolythis attribui. ¶ P. actus spūales ōbēt corporalibus preeminere: f̄z acolythus non bz nisi actū corporalē. g̃ exorcista nō bz actū spūalē pellēdi dēmones cū sit iferior. ¶ P. q̄ magis cōueniunt iuxta se ponenda sunt: f̄z legere vetus testū maxime dz cōuenire cū lectione noui testi: q̄ ꝓpetit supiozib⁹ ministris. g̃ legere vetus testm̄ non dz poni act⁹ lectoris f̄z magis acolythi: z ꝑcipue cū lumē corporale qō acolythi deferūt significet lumē spūale doctrine. ¶ P. i quolibet actu ordinis spūalis dz esse aliq̄ vis spūalis quā bēant ordinati pre alys: f̄z in apertione z clausiōe hostiorū nō babēt aliaz potestatē spūalez hostiarij q̄z aly homines. g̃ boc non dz poni actus ipsoꝛ.

¶ R̄. dōm: q̄ cum cōsecratio q̄ fit in ordinis sacro ordinetur ad sacrz eucharistie: vt dcm̄ est: ille ē ꝓncipalis act⁹ ministeriū q̄z ordinis f̄z quē magis ꝑrime ordinaf ad eucharistie sacrm: z f̄m hoc etiā vn⁹ ordo est eminētior alio f̄m q̄ vn⁹ actus magis de ꝑrio ad pdcm̄ sacrm ordinaf: f̄z q̄z ad sacrz eucharistie q̄si dignissimū mīsta ordiant: iō ēō est incōueniens vt ꝑter ꝓncipalē actū etiā multos act⁹ eque ordo bret: z tāto plures q̄to est eminentior: q̄z vtus

Universidad de Deusto
Biblioteca

cleſie ad hoc ordinetur vt in ea miſſa dicatur.

Ad tertium ſic ꝓcedit. Vī q̄ ſacerdoty caracter nō ipmāt in ipa calicis porrectiōe: q̄ ꝓſecratio ſacerdotis fit q̄dā vnctiōe: ſic̄ t cōfirmatio: ſz in ꝓfirmatiōe in ipſa vnctiōe iprimit caracter. ḡ t in ſacerdotio: t nō in calicis porrectōe. ¶ P. dñs dedit diſcipulis ſacerdotalē ptātē qñ dixit. Accipite ſpm̄ ſcm̄ q̄rū remiſeritis pcta ⁊c. Jo. 20. Sz ſpūs daī p manꝰ ipōnē. ḡ in ipſa manꝰ ipōne iprimit caracter ordis. ¶ P. ſic̄ cōſecrāt miſter ita t veſtes miſtroꝝ: ſz veſtes ſola bñdictio cōſecrat. ḡ in ipſa bñdictione epi ꝓſecratio ſacerdotis pficit. ¶ P. ſic̄ ſacerdoti daī calix ita t veſtis ſacerdotalis. ſi ḡ in datiōe calicis iprimit caracter eadē rōne t in datiōe caſule: t ſic bret duos caracteres: qđ falſum ē. ¶ P. ordo diaconi ꝓformior ē ordini ſacerdotis q̄ ſubdiaconi ordo: ſz ſi caracter iprime ret ſacerdoti in ipſa calicis porrectiōe: ſubdiaconꝰ eēt cōformior ſacerdoti q̄ diaconꝰ: q̄ ſubdiaconꝰ caracterē recipit in ipſa calicis porrectiōe: nō āt diaconꝰ. ḡ caracter ſacerdotalis nō iprimit in ipſa calicis porrectiōe. ¶ P. acolythoꝝ ordo magis appropiāt ad actū ſacerdotis: p ꝫ q̄ hz actū ſup vrceolū: q̄ p ꝫ q̄ hz actū ſup cādelabrū: ſz magis iprimit caracter in acolythatu q̄ accipiūt candelabrū q̄ qñ accipiūt vrceolū: q̄ nomē acolythi cerei portatiōnē ſignat. ḡ t ſacerdotio iprimit caracter qñ calicem accipit.

¶ Sz ꝫ. pncipalꝰ actꝰ ſacerdotis ē ꝓſecrare corꝑ xpi. ſz ad ꝫ daī ſibi ptās in acceptiōe calicis. ḡ tē ipmit caracter.

¶ Rñ. dđz: q̄ ſic̄ dđz ē eiuſdē ē formā aliq̄ iducere t māz de pprio ꝑpare ad formā. vñ ep̄s in collatiōe ordinū duo facit: pparat. n. ordinādos ad ordis ſuſceptionē: t ordis ptātē tradit. ꝑpat q̄ t iſtruēdo eos de ꝑpo offō t aliq̄d circa eos opando: vt idonei ſint ptātē accipiēdi: q̄ gdez ꝑpatio i tribꝰ ꝓſiſtit. ſ. bñdictiōe: manꝰ ipōne: t vnctiōe: p bñdictionē dinis obſequiꝫ mācipat: t ideo bñdictō oībꝰ daī: ſz p manus ipōnē daī pleitudo gre p quā ad magē officia ſint idonei: t ita ſolis diaconibꝰ t ſacerdotibꝰ fit manꝰ ipō: q̄ eis cōpetit diſpēſatio ſacroꝝ: q̄uis vni vt pncipali: t alteri ſic̄ miſtro: ſz vnctiōe ad aliq̄d ſacr̄z tractādū ꝓſecrāt: t ideo vnctio ſolis ſacerdotibꝰ fit q ꝑtinet ſāguinē: t patena q̄ tāget corꝑ. Sz ptātis collatio fit p ꝫ q̄ daī eis aliq̄d qđ ad ꝑdū actū ptinet: t q̄ pncipalis actꝰ ſacerdotis ē ꝓſecrare corꝑ t ſāguinē xpi: ideo in ipſa datiōe calicis ſub forma vbroꝝ determiata caracter ſacerdotalis iprimit. ¶ Ad p̄m ḡ dđz: q̄ i cōfirmatiōe nō daī offiū opandi ſup aliq̄s mām exteriorē: t ideo ibi caracter n̄ iprimit i aliq̄ exhibitiōe alicꝰ rei: ſz in ſola manꝰ ipōne t vnctiōe: ſz i ordīe ſacerdotali alr ē: t ideo nō ē ſile. ¶ Ad z^m dđz: q̄ dñs diſcipl'is dedit ſacerdotalē ptātē q̄tū ad pncipalē actū añ paſſionē i cena qñ dixit. Accipite t māducate. vñ ſubiūxit. Hoc facite in meā ꝓmemorationē: ſz poſt reſurrectionē dedit eis ſacerdotalē ptātez q̄tū ad actū ſcōariū q̄ ē ligare t abſoluere. ¶ Ad z^m dđz: q̄ in veſtib' n̄ regrit alia ꝓſecratio niſi q̄ dīno cultui mācipenī: t ideo ſuffic̄ eis p ꝓſecratiōe bñdictio: ſz alr ē de ordinatis: vt ex dictis ꝑz. ¶ Ad 4.^m dđ.q̄ veſtis ſacerdotalis n̄ ſignat ptātē ſacerdoti datā: ſz idoneitatē q̄ in eo regrit ad actū ptātis exequēdū: t ideo nec ſacerdoti nec alicui alij iprimit caracter in alicꝰ veſtis datione. ¶ Ad 5^m dđz: q̄ ptās diacōi ē media iter ptātē ſubdiacōi t ſacerdotis: ſacerdos .n. directe hz ptātē ſr̄ cōp' xpi: ſubdiaconꝰ āt ſr̄ vaſa tn̄: ſz diaconꝰ ſr̄ corꝑ i vaſe ꝓtētū. vñ ei' n̄ ē tāgere corꝑ xpi: ſz portare corꝑ xpi i patena: t diſpēſare ſāguinē cuz calice: t ideo ei' ptās ad actū pncipalē n̄ potuit exprimi: nec p datiōnē māe: ſz exprimit ptās ei' ad actū ſecūdariū i ꝫ q̄ daī ſibi liber euāgelioꝝ: t i hac ptāte itellr alia: t ideo i ipſa libri datiōe iprimit caracter. ¶ Ad 6^m dōm: q̄ pncipalioꝝ actꝰ acolythi ē q̄ miſtrat i vrceolo: q̄ q̄ miniſtrat in cādelabro: q̄uis denoiet ab actu ſcōario: tamē magis notꝰ t magis ꝓpriꝰ ei: t ideo in datiōe vrceoli dicitur caracter vtute vbroꝝ ab eo ꝓnunciatoꝝ. Dō. III.

Deinde q̄rit de ḡbusdā q̄ ſūt ordinib' ſacris. ¶ Et circa ꝫ q̄runt tria. Primo de corona. z.^o de patu. 3.º de veſtib' ſacris.

Ad primum ſic ꝓcedit. Vī q̄ ordinādi non debeāt corone tōſure ꝓhibere: q̄ dñs captiuitatē ꝓmiſit t diſplsionē bis q̄ ſic ordinātur: vt ꝑz Deuter. 21.º De captiuitate nudati inimicoꝝ corpitis: t Diere. 49.º Diſpgā i oēs vētū eos q̄ in coma ſunt: ſz miſtri xpi n̄ debēt captiuitas ſz libtas. ḡ corone ſura: t raſura eis n̄ ꝓpetit. ¶ P. vītas dz rīdere figure figura corone ꝑceſſit i veteri lege i tonſura naçareoꝝ: dr lra dr̄. cū ḡ naçarei n̄ eēnt ordiati ad miſteriū dīni: q̄ miſtris eccl'ie n̄ debeāt tōſura vl raſura corone: t ꝫ p ꝫ q̄ ꝓuerſi q̄ n̄ ſunt miſtri eccl'ie tondenī i religione. ¶ P. p capillos ſupflua ſignant q̄ capilli ex ſuperfluo nerāt: ſz miſtri altar| oēs ſupfluitates a ſe ꝺbēt abscid. totalr ꝺbēt caput tōdere: t n̄ i mōz corone. ¶ Sz ꝫ. Greg. Scruire ꝺo regnare ē: ſz corōa ē ſignū regni. ḡ q̄ ad dīnū miſteriuꝫ applicant corona ꝓpetit. ¶ P. capilli in velamētū dati ſūt: vt ꝑz. i. Cor. xi. ſz miſtri altaris ꝺbēt dr̄e mētē velatā. ḡ ꝓpetit eis raſura corone.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ corona ſit ordo: q̄ in actibꝰ eccl'ie ſpūalis corꝑalibꝰ rīdēt: ſz corona ē q̄dā corꝑale ſignū q̄ ecclesiadbibz. ḡ vī q̄ ſignū iteriꝰ rīdeat ei: t ita ēt coronatio ꝓprie ret caracter: t erit ordo. ¶ P. ſic ab ep̄o ſolū daī confirmatio t alij ordies: ita t corona: ſz in ꝓfirmatiōe recipit ordibus impmit caracter. ḡ t in corona: t ſic idē q̄ ꝺ.

¶ P. ordo iportat q̄dā dignitatis gradū: ſz clic' hoc ꝺ q̄ clic' ē i gradu ſupra ꝑplz ꝓſtituit. ḡ corona p q̄ē clic' ē aliqs ordo.

¶ Sz ꝫ. nullꝰ ordo daī niſi i miſſe celebratiōe: ſed corōa daī ēt abſq; officio miſſe. ḡ nō eſt ordo.

¶ P. in collatiōe cuiuslibet ordinis fit mētio de aliq̄ pertestate data: nō āt in collatiōe corone. ḡ nō eſt ordo.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ p acceptionē corone aliqs renūciet ꝓpriis bonis. ipſi. n. dicūt cū coronant. Dñs ꝑs hereditas mee. ſz ſic̄ dic̄ Diero. Dñs cū iſtis tpalibꝰ ꝑs fieri debet. ḡ abrenūciat tpalibꝰ.

¶ P. iuſtitia miſtroꝝ non ſtamēti dz abūdare ſup miſtros veteris: vt ꝑz Matth. 5. ſz miſtri veter| teſti. ſ. leuite nō accepunt ptē hereditis cū frīb' ſuis. ḡ nec miſtri noui teſti hr̄e debēt.

¶ P. Dnus dic̄: q̄ poſtq̄ aliqs fcūs ē clic', deiceps dz de ſtipendio clerie ſuſtētari: ſz ꝫ nō eēt ſi p̄rimoniū ſuū retineret. ḡ q̄ abrenūciet i ꝫ q̄ clic' fit.

¶ Sz ꝫ. ē. q̄ Diere. fuit ꝺ ſacerdotali: vt ꝑz Diere. i. ſz ipe būit poſſionē ex hereditatis iure: vt ꝑz Diere. 32. ergo clerici poſſit habere patrimonialia bona.

¶ P. ſi hoc nō poſſent non vī tunc differētia inter clericos ſeculares t religioſos.

¶ 8.º dđz ad p̄mā. q. q̄ eis q̄ ad diuīa miſteria applicant ꝓpter tōſura t raſura in modū corone: t rōe figure corona ē ſignū regni: t ꝑfectiōis: cū ſit circularis. illi ē q̄ uinis miſteryꝫ applicant adipiſcunt regiā dignitatē ꝑfecti in vtute eē debēt. Cōpetit ēt eis rōne ſubtra pilloꝝ: t ex pte ſupioꝝ p raſurā: ne mēs eoꝝ tpalibꝰ patiōibꝰ a ꝺtēplatiōe diuinoꝝ retardet: t ex pte inferioꝝ p tōſurā: ne eoꝝ ſensus tpalibꝰ obuoluant.

¶ Ad 4.^m dđz: q̄ dñs cōminat illis q̄ boc ad cultuz demonū faciebant.

¶ Ad z^m dđz: q̄ ea q̄ fiebāt i veteri teſtō ipfecte repreſentabāt ea q̄ ſūt i nouo teſtō: t ideo ea q̄ ꝑtinēt ad ptātē ēpalē nō ſolū ſignant ꝑ officia leuitaꝝ: ſz ꝑ oēs illos q̄ aliq̄ fectionē ꝑfitebant. naçarei aūt ꝑfitebant ꝑfectionē dez i depoſitiōe come ſignātes tpaliū ꝺtēptū: q̄uis modū corone deponerēt: ſed oīno totū: q̄ nōdū erat ꝑfectus regalis t ꝑfecti ſacerdoty. Et ſilr ēt ꝓuerſi tōſurā

nunciationez tpaliū: ſed nō radunt: q̄ nō occupanī diuinis miſteriꝫ in gbus diuina oporteat eos mētē ꝺtēplari.

¶ Ad 3^m dōm: q̄ nō ſolū dz ſignificari tpaliuꝫ abiectio: ſz ecias regalis dignitas in forma corōe: t ideo nō dz totalr corona tolli t ēt ne indecēs videat.

¶ Ad ſecundam queſtionem dicendum q̄ miniſtri eccl'ie ſic a populo ſeparantur ad vacādum diuino cultui: i cultu aūt diuino quedā ſunt q̄ per potērias determinatas ſunt exercēda: t ad hoc daī ſpūalis ptās ordinis: q̄dā aūt ſunt que cōiter a toto miſtroꝝ collegio fiūt: ſic̄ dicere diuinas laudes: t ad ꝫ nō ꝑtinent aliq̄ ptās ordinis: ſed ſolū q̄daz deputatio ad tale officiū: t hoc fit p corōnā: t ideo nō eſt ordo ſed ꝓcābulū ad ordinez.

¶ Ad p̄m ḡ dđz: q̄ corona hz ſuperius aliq̄d ſpūale qđ ei rñdet. ſic̄ ſignū ſignato: ſed hoc nō eſt aliq̄ ſpūalis ptās: t ideo in corona nō iprimit caracter: nec eſt ordo.

¶ Ad z^m dđz: q̄ q̄uis p corona nō iprimit caracter ſacerdotalis: tn̄ deputat hō ad diuinuz cultū: t ideo talis deputatio dz fieri p ſūmū miſtroꝝ. ſ. cēſs q̄ ēt veſtes bñdicit ⁊c vaſa t oīa q̄ ad cultū diuinū applicant.

¶ Ad 3^m dōm q̄ ex ꝫ q̄ aliqs ē clicus eſt i altiozi ſtatu q̄uis laic': nō tn̄ bēt amplioꝝ ptātis gdū: qđ ad ordinē regrit.

¶ Ad tertiam queſtionem dicendum. q̄ clerici in hoc q̄ coronā acciptunt non renunciant patrimonio neq; alys reb' temporalib': q̄ terrenoꝝ poſſeſſio n̄ ꝺtrariat diuino cultui ad quē clici deputāt: ſz nimia cozū ſollicitudo q̄vt dicit Greg. Affect' i crimie ē.

¶ Ad p^m ḡ dđz: q̄ dñs dedignat fieri ps eoꝝ q̄ res mūdi ita poſſidēt q̄ p eas a cultu diuino nō retrahunt.

¶ Ad z^m dđz: q̄ leuite i veteri teſtō hēbāt ius i hereditate pmā: ſz iō n̄ acceptt ptē cū alys tribub' q̄ crāt per oēs trib' diſpgēdi: qđ fieri nō potuiſſet ſi vnā determiatā ptē terre accipiſſent: ſic̄ alie trib'.

¶ Ad 3^m dđz: q̄ ſi ſint idigentes clici ad ſacros ordies ꝓmoti: ep̄s q̄ eos ꝓmouit dz eis ꝓuidere: als n̄ tenēt: ipi āt ex ordie ſuſcepto tenēt eccl'ie miſtrare. vbuz aūt Aug. itelligit q̄ nō bñt vñ ſuſtētarī.

Ad ſecundum ſic ꝓcedit: vī q̄. ſ. ſacerdotalē ordinē n̄ debeat eē aliq̄ ptās ēpal': q̄ ſic i lra dr̄. ordo ſacerdotal' ab Aarō ſūpſit exordiuz. ſz i veteri lege null' erat ſupra Aarō. ḡ nec i nova lege dz aliq̄ ptās eē ſupra ſacerdotalē.

¶ P. ptātes ordinant ſz act': q̄ null' act' ſacer pōt eē maioꝝ q̄ ꝓſecrāt corꝑ xpi: ad qđ ēptās ſacerdotal'. ḡ ſupra ſacerdotalē ptātez n̄ dz eē ēpal'.

¶ P. ſacerdos i offerēdo gerit figuraz xpi i eccl'ia: q̄ ſe p̄ri nobis obtulit. ſz i eccl'a null' ē maioꝝ xp̄o: q̄ ipe ē caput eccl'ie. ḡ nulla ptās dz eē. ſ. ſacerdotalē ptātē.

¶ Sz ꝫtra: ptās tāto ē altioꝝ q̄to ad plura ſe extēdit. ſz ptās ſacerdotal' vt dic̄ Dio. extēdit ſe ad purgādū t illūināndū tn̄: ēpal' āt ad ꝫ t ad pficiēdū. ḡ ſupra ſacerdotalē ptātē dz eē ēpalis.

¶ P. diuīa miſteria debēt eē magl ordiata q̄ hūana. ſz hūanoꝝ officioꝝ ordo exigit vt i q̄libet officio ꝑponat' vn' q̄ ſit pncipes illi' officij ſicut ꝑponit militib' duc. q̄ t ſacerdotib' dz aliqs ꝑponi q̄ ſit ſacerdotū pncipes: t hic ē ep̄s. ḡ ēpalis ptās dz eē ſupra ſacerdotalez.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ēpal' ſit ordo: p̄ p hoc q̄ Dio. aſſignat hos tres ordies eccl'aſtice hierarchie: ep̄s ſacerdotē: t miſtrū. i lra ēt dr̄ q̄ ē ordo ep̄oꝝ q̄driptit'.

¶ P. ordo nihil aliō ē q̄ gdā ptātis gradꝰ i ſpūalib' diſpēſādis. ſz epi pñt diſpēſare aliq̄ ſacra q̄ n̄ pñt diſpēſare ſacerdotes: ſic̄ ꝓfirmatiō né t ordinē. ḡ ēpal' ē ordo.

¶ P. i ecclia n̄ ē aliq̄ ſpūal' poteſtas niſi ordis vl' iuriſdictōis. ſz ea q̄ ptinēt ad ptātē ēpale n̄ ſūt iuriſdictōis: als poſſent ꝓmitti n̄ ep̄o: qđ ē falſum. ḡ ſūt ptātis ordis. ḡ ep̄s hz aliq̄d ordinē qđ n̄ hz ſacerdos ſimpleꝝ: t ſic ēpal' ē ordo.

¶ Sz ꝫ. vnꝰ ordo n̄ depēdet a ꝑdēti q̄tū ad nēcitatē ſacri. ſz epal' ptās depēdet a ſacerdotali: q̄ null' pōt recipe epalē niſi ꝑus bēat ſacerdotalē. ḡ epal' nō ē ordo.

¶ P. maiores ordies n̄ ꝓferunt niſi i ſabbatis. ſz epalis ptās tradit i dnicis. ḡ nō ē ordo.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ſupra ep̄os n̄ poſſit aliqs eē ſupior i eccl'ia: q̄ oēs epi ſr̄ apl'oꝝ ſucceſſores. ſz ptās q̄ ē data vni apl'oꝝ .ſ. Petro. Matth. 16. ē ēt data oīb' aplis. Jo. 9. ḡ oēs epi ſūt pares: t vn' n̄ ē ſup alterē.

¶ P. rit' eccl'ie magl dz eē ꝓformis rituī iudeoꝝ q̄z ritui gētiliū. ſz diſtictio epal' dignitatis t ordiatō vni' ſup aliū: vt i lra dr̄: ē a gētilib' introducta: i veteri āt lege n̄ erat. ḡ nec i eccl'ia ep̄s vn' ſup aliū eē dz.

¶ P. ſupioꝝ ptās n̄ pōt ꝓferri p ſiperioꝝ: neq; eq̄lis p eq̄lē q̄ ſine vlla ꝺdictōe qđ min' ē a maiōi bñdicit': Deb. 7. vñ ēt ſacerdos n̄ ꝓmouet ep̄z neq; ſacerdotē. ſz ep̄s ſacerdotē. ſz ep̄s pōt q̄libz ep̄z ꝓmouere: q̄ ēt Poſtiē. ep̄s ꝓſecrat papā. ḡ epal' dignitas i oīb' ē eq̄lis: t ſic vn' ep̄s nō dz alys ſubeē: vt i lra dr̄.

¶ Sz ꝫ. ē qđ legit i Decil. Coſtātinopol'. Veneramur ſz ſcripturas t canonū diffinitiōes ſciſſi mū antiq̄ Rome ep̄z p̄mū eē t maximū ep̄oꝝ: t p' ipſius Coſtātinopol'. ep̄s. ḡ vn' ep̄s eſt ſr̄ aliū.

¶ P. btūs Cyrilus ep̄s alexādrin' dic̄. Ut mēbra māeam' i capite nr̄o aplico throno Romāoꝝ pōtificiū: a q̄ nr̄z ē q̄rere qđ credet t qđ tenet debeam': ip̄z veneratēs: ip̄z rogātes p oīb': qm̄ ipſi' ſoli' ē reprēdere: corrigere: ſtatuere: diſponer': ſoluere: t ligare: loco illi' q̄ ip̄z edificauit: t nulli' alij qđ ſuū ē plenū: ſz ip̄i ſoli ꝺdit: cui oēs iure diuino caput iclināt: t pmates mūdi tanq̄ ip̄i dño ieſu xp̄o obediūt. ḡ epi alicui ſubſūt ēt iu-

¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q̄ ſacerdos hz duos act(re diuino. tus: vnū pncipalē. ſ. ꝓſecrare ver corꝑ xp̄i: aliū ſecūdariū .ſ. ꝑpare ꝑplz ad ſuſceptiōez hoſtiē: vt ꝑus dđz ē. q̄tū āt ad p̄mū actū act' ſacerdotis n̄ depēdz ab aliq̄ ſupiozi ptāte niſi diuia: ſz q̄tū ad ſecūdū depēdet ab aliq̄ ſupiozi ptāte t hūana: oīs. n. quātitas q̄ nō pōt exire i actuz niſi ꝑſuppositis gbusdā ordiatiōib' depēdet ab illa ptāte q̄ illas ordinatiōes facit: ſacerdos āt nō pōt abſoluere t ligare: niſi ꝑſuppoſita platiōis iuriſdictiōe: q̄ ſibi ſubdant' illi q̄s abſoluit. pōt āt ꝓſecrare q̄libz mām a xp̄o determinatā: nec aliud regrit q̄tū ē de nēcitate ſacri: q̄uis ex q̄dā ꝺgruita te ꝑſuppoāt act' epal' i ꝓſecratōe altar| t veſtiū ei'. Et ita ꝑz q̄ oz eē. ſ. ſacerdotalē ptātē epalē q̄tū ad actū ſcōariū ſacerdotis: nō āt q̄tū ad p̄mū.

¶ Ad p^m ḡ dđz: q̄ Aarō ſacerdos fuit t pōtifex. i. ſacerdotū pnceps. ſupſit ḡ ſacerdotalis ptās ab ip̄o exordiū iq̄tū fuit ſacerdos ſacrificia offerēs: qđ ēt maiorib' ſacerdotib' licebat: ſz n̄ ab eo inq̄tuz fuit pōtifex: p quā ptātē poterat aliq̄ facere: vt igredi ſcī' i āno i ſcā ſcōz: qđ alys n̄ licebat.

¶ Ad z^m dđz: q̄ q̄tuz ad illū actū nō ē aliq̄ ptās ſupioꝝ. ſz q̄tū ad aliū vt dictuz eſt.

¶ Ad 3^m dō: q̄ ſic̄ oiuz rex nāliū ꝑfectiōes p̄exiſtūt exemplariter i deo: ita xp̄s fuit exemplar oīuz offō eccl'aſtico. vñ vnuſq̄ſq; miſter ecclie q̄tū ad aliqd gerit typū xp̄i: vt ex lra ꝑz: t tū ille ē ſupioꝝ q̄ ſz maioꝝ ꝑfectiōez xp̄s repñtat: ſacerdos aūt repñtat xp̄m in ꝫ q̄ p ſeipz aliqđ miſteriuz ipleuit. ſz ep̄s in ꝫ q̄ alios miſtros iſtituit t eccl'iaz fundauit. vñ ad ep̄s ptīet mācipar aliqd diuīs obſegis q̄i cultū diuiuz ad ſilitudinē xp̄i ſtatuēs: t p hoc ēt ep̄s ſpāliter ſponſus eccl'ie dicitur ſicut xp̄s.

¶ A. z. q. dđz: q̄ ordo ꝑt accipi dupl'r. vno mō ſz q̄ ē ſacrz t ſic vt ꝑus dictuz ē ordiat' oīs ordo ad euchariſtie ſacramentū. vñ cū ep̄s nō hēat ptātē ſuperioꝝ ē ſacerdote quātuz ad hoc: nō erit epat' ordo. Allio mō pōt cōſiderari ordo ſm q̄ eſt officiū quoddam reſpectu quarundaz actionuz ſacraz: t ſic cū ep̄s habeat poteſtatē in actionibus hierarchicis reſpectu corpis myſtici ſupra ſacerdotem: epatus erit ordo: t ſm ꝫ loquunt auctoritates iducte. vñ ꝑz ſol'o ad primuz.

¶ Ad z^m dōm: q̄ ordo ſm q̄ eſt ſacrm imprimens caracterē ordinatur ſpāliter ad ſacrm euchariſtie in quo ipſe xp̄s ꝓtinetur: q̄ p caracterē ipi xp̄o ꝓfiguramur: t ideo ꝫ deſ aliqua ptās ſpūalis ep̄o in ſui pmotiōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

respectu aliquoꝝ sacroꝝ: nō tñ illa ptās hz rōez characteris: ꝙ pp ℔ cpat⁹ñ ē ordo fz ꝙ ordo ē qdā sacrm. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ ptās epal'ñ ē tñ iurisdictiōis: sed ēt ordis: vt ex dictis pz: fm ꝙ ordo coīter accipiť.

¶ Ad 3. q. dōz: ꝙ vbicūq; sūt mlta regimia ordiata ī vnuz oz eē aliqō vlē regimē supza pticularia regimia: qz ī oib⁹ vtutib⁹ ꝙ artib⁹: vt dř i. 1. etb. ē ordo fz ordinē finiū: bonuz ât cōe diuini⁹ē q̄ bonū spāle: ꝙ iō sup ptātē regitiuā q̄ ꝓiectat bonū spāle oz eē ptātē regitiuā vl'em respcū bōi eōis al's ñ posset eē colligatō ad vnū: ꝙ iō cū tota eccl'ia sit vnū corp⁹: oz si ista vnitas dz ꝓseruari ꝙ sit aliq̄ ptās regitiua respcū toti⁹ eccl'e ptātē. s. epalē q̄ vnaq̄z spāl'eccl'a regiť ꝙ hec ē ptās pape: ꝙ iō q̄ hāc ptātez negāt scismatici dicūť: q̄si diuisores eccl'astice vnitatis: Et iter ep̄z sūplicē ꝙ papā sūt alq grad⁹ dignitatū coꝛfidētes gradib⁹ vniōis: fm q̄s vna ꝓgregatio vl'coītas ĩcludit alia: sic coītas vni⁹ pui cic ĩcludit coītatē ciuitat⁹: ꝙ coītas regni coītatē vni⁹ pui cic: ꝙ coītas toti⁹ mūdi coītatē vni⁹ regni. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: ꝙ q̄uis oīb⁹ aplis data sit cōiter ptās ligādi ꝙ soluēdi: tñ vt ī hac ptāte ordo aliqs significaret: p̄ soli Petro data ē: vt oñdat ꝙ ab eo ī alios debeat ista ptās descēdeř: pp qō ēt ei dixit singul'r. Lōfirma frēs tuos: ꝙ pasce oues meas idest loco mei. vbi Chrys. dic. Prepos⁹ ꝙ caput esto frīb⁹: vt ipsi te ī loco mo assūntes: vbiq; terraꝝ te ī throno tuo sedētes pdicēt ꝙ ꝓfirmēt. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ rit⁹ iudeoꝝ nō erat diffusus ī diuerſ regnis ꝙ puicys: fz tñ ī vna gēte: ꝙ iō ñ optebat ꝙ sub eo q̄ hēbat ptātē pncipalē aly pōtifices distigueren. fz eccl'ie rit⁹ sic ꝙ gētiliuz p diuersas natiōes diffūdiř: ꝙ iō oz ꝙ q̄tū ad ℔ magis gētiliū rit⁹ q̄ iudeoꝝ stat⁹ eccl'ie ꝓformeť. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ ptās sacerdotis excediť a ptāte epi q̄si a ptāte alteri⁹ generis: fz ptās epi excediť a ptāte pape q̄si a ptāte eiusdē generis: ꝙ iō oēz actū hierarchicū quē pōt facere papa ī mīstratiōe sacroꝝ: pōt facere epūs: ñ ât oēz actū quē pōt facere epūs pōt facere sacerdos ī sacroꝝ collatiōe: ꝙ iō q̄tuz ad ea q̄ sūt epal'ordis oēs epi sūt eq̄les: ꝙ pp hoc q̄libet aliuz pōt ꝓsecrare.

Ad tertium sic ꝓcediť: vī ꝙ vestes mīstroꝝ nō ꝓueniēter ī eccl'ia īstitute sint: ministri. n. noui testi magis tenenť ad castitatē q̄z mīstri veteris. fz iter alias vestes mīstroꝝ veteris testi erāt femalia ī signū castitat'. ḡ mlto fortiⁿñ eē ōbēt iter vestes mīstrorū. ¶ P. sacerdotiū noui testi ē digni⁹ q̄z veteris sacerdotiū. fz veteres sacerdotes hēbāt mitras qō ē signū dignitatis. ḡ sacerdotes noue legis eas debēt hře. ¶ P. sacerdos ē ꝑpigor ordib⁹ mīstroꝝ q̄z ordo epal'. fz epi vtūť vestib⁹ mīstroꝝ. s. dalmatica q̄ ē vestis diaconi: ꝙ tunica q̄ est vestis subdiaconi: ḡ multo fortiⁿ simplices sacerdotes debēt vti eis. ¶ P. ī veteri lege pōtifex deferebat suphūerale qō significabat onⁿ euāgely: vt dic Beda. ℔ ât maxie nřis pōtificib⁹ icūbit. ḡ debēt hře suphūcrale. ¶ P. ī rōali q̄ vtebanť pōtifices veteris legis scribebať doctrina ꝙ vītas. fz vītas maxia ī noua lege declarata ē. ḡ pōtificibus noue legis ꝓpetit. ¶ P. lamīa aurea ī q̄ scriptū erat nomē dei erat dignissimū ornamētū veteris legis. ḡ illud maxie debuit trāsferri ī nouā legē. ¶ P. ea q̄ exteri⁹ gerūť ī mīstris eccl'ie sūt signa iterioris ptātis. fz archiepūs nō hz alterius generis ptātē q̄z epūs: vt dictū ē. ḡ ñ dz hře palliū qō ñ hñt epi. ¶ P. ptātis plēitudo resid; penes Romanū pōtificez. fz ipse nō hz baculū. ḡ nec alq epi debēt hře.

¶ Rñdeo. dōm: ꝙ vestes ministroꝝ vt supza dictū est designant idoneitatez: que in eis requiritur ad tractandum diuina. ꝙ qz quedā sunt q̄ in oibus regrunť: ꝙ quedā q̄ ī superioꝛib⁹: q̄ nō ita exigunť in iferioꝛib⁹: iō q̄dā vestes sunt oibus ministris cōes: q̄dā aūt supioꝝ tñ: ꝙ iō oibus ministris ꝓpetit amict⁹ humeros tegēs: quo significať fortitudo ad diuina officia exequēda quibus mācipanť: ꝙ silr alba que significat puritatez vite: ꝙ cingulum qō significat repressionē carnis. sed subdiaconus yltim⁹ hz manipulū in sinistra: quo significať exterſio minimaꝝ maculaꝝ: q̄z manipul⁹ est q̄si sudariū ad extergēduz vultū: ipsi. n. pmo ad sacra tractanda admittunť: hñt ēt tunicam strictā: per quā doctrina xp̄i significať. vñ ꝙ in veteri lege in ipsa tabernacula pendebāt: subdiaconi. n. primo admittuntur ad doctrinam noue legis annūciandaz. fz diacon⁹ hz amplā stolam in sinistro humero: in signū q̄ applicať ad ministeriuz in ipsis sacris. ꝙ dalmatica que est vestis larga sic dicta: qz in dalmatie ptibus primo vsus eius fuit: ad significandum q̄ ipse primo dispēsato⁹ sacroꝝ ponitur: ipse enī sanguinez dispensat: in dispensatiōe aūt largitas regriť. ḡ sacerdoti stola in vtroq; humero poniť: vt ostendatur q̄ plena ptās dispensandi sacra ei datur: ñ vt mīstro alteri⁹. ꝙ ideo stola descendit vsq; ad inferioꝛa. hz etiā ꝙ casula: que significat charitatez: qz sacrm consecrat charitatis. s. eucharistiam. Sed epi addūt. 9. ornamēta supza sacerdotes: que sunt: calige: sandalia: succinctoriū: tunica: dalmatica: mitra: chirothece: anulus: ꝙ baculus: qz. 9. sunt que sūpza sacerdotē pñt. s. clericos ordiare: ẏgines bñdicere: basilicas dedicare: clericos ōpōere: synodos celebrare: chrisma conficere: vestes ꝙ vasa consecrare. vel per caligas significatur rectitudo gressiuz. per sandalia que pedes tegūt ꝓtemptus terreno⁹: per succinctoriū q̄ stola ligať cū alba amoꝛ honestatis: p tunicā pseuerātia: qz Joseph tunicā talarē habuisse legiť q̄si descēdētē vsq; ad talos: p q̄s significať extremitas vite: p dalmaticā largitas in opē misē: p chirotheca cautela in opē: per mitrā scia vtriusq; testi vnde ꝙ duo cornua hz: per baculum cura pastoralis: qua dz colligere vagos: qō signat curuitas ī capite baculi. sustētare ifirmos qō significat ipse stipes baculi: fz pūgere lentos qō significat stimulus in pede baculi: vnde versus: Collige sustenta stimula vaga morbida lenta. Per ānuli. sacramenta fidei qua ecclesia desponsatur xp̄o: ipi. n. sunt. ecclesie sponsi loco xp̄i. Sed vlterius archiepi dñt palliū in signum pziuilegiate ptātis: significat eniz torquem aureaz quā solebant legittime certantes accipere. ¶ Ad 4m ḡ dōm: ꝙ sacerdotib⁹ veteris legis ídicebať ꝓtinentia illo tñ tpe quo ad suū mysterium accedebāt: ꝙ ideo in signū castitatis tunc seruande in sacrificioꝝ oblatōe femalia vtebantur: sed ministris noui testi idiciť ꝓpetua ꝓtinentia ꝙ iō nō est sile. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ mitra illa nō erat signū alicui⁹ dignitatis: fuit. n. sicut quoddam galerum: vt Dyro. dicit: sed cydaris q̄ erat signū dignitatis sol'pōtificib⁹ dabatur: sicut ꝙ nunc mitra. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ potestas ministroꝝ est ī epo sicut in origine: nō aūt ī sacerdote: quia ipse nō cōfert illos ordines: ꝙ ideo magis epūs q̄z sacerdos: vestibus ministroꝝ vtitur. ¶ Ad 4m dōm: ꝙ loco superhumeralis vtitur stola q̄ ad idem significādū est ad qō erat superhumerale. ¶ Ad 5m dōm: ꝙ palliū succedit loco rationalis. ¶ Ad 6m dōz: ꝙ pro illa lamina hz pontifex crucez: vt Jnno. dic: sicut pro feminalib⁹ hz sandalia: p lineā albā: pro baltheo cingulū: pro podere tunicaz: pro ephod amictuz: pro rationali amictū: pro cydari mitram. ¶ Ad 7m dōz: q̄uis nō habeat alterius generis ptātē: tñ est de hz ampliorē: ꝙ iō ad hanc pfectionē designandaz sibi pallium dať quo vndiq; circundať. ¶ Ad 8m dōm: ꝙ romanus pontifex nō vtiť baculo: qz Petr⁹ misit ipsum ad scitandum quēdaz discipulū suū: ꝙ postea factus est epūs Treuerenſ: ꝙ ideo in dioceſi Treuereñ. papa baculū portat: ꝙ nō in alys vel etiaz in signum ꝙ nō hz coarctatā potestatem: qō curatio baculi significat.

¶ Nūc ad ꝓsideronē ꝛc. vī ꝙ male ordineť: qz ℔ sacrm ē ad dispēsandū alia sacra: ꝙ ita ante alia deberet ordinari. Et dōm: ꝙ magr ordinat fm hoc ad qō ordinant: ꝙ qz hoc bonū cōmune ad qō ordinať hoc sacrm ꝓsupponit bonū plone ad qō ordinanť ꝓcedētia: iō de ℔ nō debuit pus determiare. ¶ In sacro ḡ septiformis ꝛc. adaptatio q̄daz ē: qz ī q̄libet ordīe eīa dona spūs sci danť. Quia Matthias electⁿ ē sorte de q̄ Dio. dicit. 5. c. eccl'. hierar. de diuīa sorte Matthie data aly alia dixerūt: nec recte vt existimo: metum ꝙ ipse sensum dicam: videť eniz mihi scriptura sortez nominasse diuinum quoddaz donuz declarans Matthiam quasi diuina electione ostensuz. ¶ Habiturus partez ꝛc. ergo hz omnis lector aureolam. Et dōm ꝙ verum est si implcat officium: vt nō solum legat sed etiam interpretetur ꝙ predicationez: qō tñ nō vī suū officiū: ꝙ ideo etiaz nō dicit simplr ꝙ hēat illoꝝ meritū: sed cum illis inq̄tuz aliqd de actu eoꝝ ꝓticipat. ¶ Canones duos tñ sacros ꝛc. pp hoc ꝙ hi duo tñ ordines hñt actū sup ipsuz sacrm: sed subdiacon⁹ sup sacra vasa tñ.

¶ De ordinatis ab hereticis. Di. XXV. a

Solet ēt q̄ri si hřtici ab eccl'ia p̄cisi ꝙ dānati possint tradeř sacros ordies: ꝙ si ab eis ordiati redeuntes ad eccl'e vnitatē ōbeāt reordiari: Hāc qōne ꝓpleną ac pene isolubilē faciūt doctoꝝ ẏba q plūmū dissentire videť. Videť. n. qdā tradē hřticos sacros ordies dař ñ posse nec illos q ab eis ordināť videnť gřam recipe. Dicit. n. Jnno. Arrianoꝝ clicos nō videri suscipiēdos cū sacerdotū vel misteriū alicui⁹ dignitate: qb⁹ solū baptisma ratū eē ꝓmittit: qō ī noie p̄ris ꝙ filij ꝙ spūsci ꝓcipiť. Dicē ēt eos ñ posse dare spūm scīm quē amiserūt: ꝙ ordiatos ab hřticis caput hře vulneratū: ꝙ eiz q bonoꝛē amisit: bonoꝛē dare ñ posse: nec illū aliqd accepisse: qm̄ ī dā te nihil erat qō ille posset accipe. Tradit ēt vēiētib⁹ ab hřticis p man⁹ impositionē laicā tm̄ tribuēdā cōionē: nec ex his aliquē clicat⁹ bonoꝛē vel exiguū surrogař. Greg. ēt dic sacrilegā eē arriāoꝝ ꝓsecratōez cū ex eoꝝ manu cōio ꝓcipiť. Cypri. ēt dic. O ia q̄cūq; facūt hřtici carnalia ꝙ ianua ꝙ sacrilega eē: ꝙ eoꝝ altaria falsa: ꝙ illicita sacerdotia ꝙ sacrificia sacrilega: q more syniaꝝ q̄ cū hoies ñ sint: formā imitāť būanā: vultū eccl'e catholice ꝙ auctē sibi vēdicāt: cū ipsi ī eccl'a nō sint: ꝙ cū sint sacrilegi: sacerdotiū āmistrāt: ꝙ altař ponūt: cū nec sacrificari oblatō illic possit: vbi spūsc⁹ ñ sit: nec cuiq̄ dñs p ei⁹ ꝓces ꝙ oꝛoes ꝓsit: q dñz ipz violauit. Hiero. quoq; asserit oia q̄ offerūť ab hřticis ꝓtamiata eē ī ꝓspcū dñi: qz licz scā videať specie sui: tñ qz ꝓtacta sūt ab illo q pollut⁹ ē: poluūť oia. Jdē. O dit ds sacrificia hřticoꝝ ꝙ a se. ꝓicit: ꝙ quotiēs ī noie ei⁹ ꝙgregati fuerit detestať fetoꝛē eoꝝ ꝙ claudit nares suas. Jdē. Illi offerunt panez sacrilegū ꝛc. Leo ēt testať extra eccl'iā nec rata eē sacerdotia: nec ꝛa eē sacrificia. Jdē ēt dic. Per crudelissimā vesaniā ī alexādria sede: oē sacroꝝ lumē extictū. Intercepta ē sacrificij oblatio. defecit chrismatis scificatio: ꝙ ꝓcipalib⁹ māib⁹ ipioꝝ: oia se subtrahere mysteria. His alīsq; testionijs astrui vī sacra eccl'astica ꝓcipue coꝛpis ꝙ sanguis: ordiatōis ꝙ ꝓfirmatōis p hřticos ñ posse ministrari.

¶ Aūctates pōit q̄ videř ꝓmissis obuiare. b

Lōtra ât alīj sētire videř ꝙ ab hēticis ēt ꝓcisis sacri ordies sic ꝙ baptismus tradi valeāt. nec ab hētic⁹ rdcūtes: ꝙ illic ordiati sř ꝙ baptizati: itez ordinādi sř: sic nec baptizādi. Añ aug. De hēticis ēt dānatis qō qdā dicūt baptisma qō accepit ñ amittit ꝙ recedit ab eccl'a: ius dādi qō accepit amittit: mltis modis appet ianiter dici. Prio qz nl'a oñdit cā cur ille qui illud baptisma amittere nō ꝓt: ius dādi possit amittere. Utrūq;. n. sacz est: ꝙ quadā ꝓsecratiōe vtrūq; bōi dař: illud cū baptizař: ꝙ illud cū ordiař. Jō nō licz i catholica eccl'ia vtrūq; iterari. Naz si qñ ex ipsa pte veniētes ēt ꝓpositi ꝓ bono pacis coꝛrepto scisma tis erroꝛe suscepti sūt: ꝙ si vīsū ē op⁹ eē vt cadē officia gererēt q̄ agebāt: nō sř rursus ordiandi. Sz sic baptism⁹ ī eis: ita ī eis mānsit ordiatio ītegra: qz i ꝓcisiōe fuerat vicīū: qō ī vnitate pacis ē coꝛrectū: ñ ī sacris: q̄ vbicūq; sūt: ipa sř. Et cū ipi expedire vī eccl'e vt ꝓpositi eoꝝ vēiētes ad catholicā societatē honoꝛes suos ibi nō āmīstrēt. nō eis tm̄ ipsa ordiatiōis sacra detrahūť: ꝛ sup eos manēt. Jōq; nō eis man⁹ iponiť: ne nō hoi: ꝛ ipsi sacro fiat iniuria. Sic ât ī baptismo ē ius qō ꝙ eos dari possit: sic ī ordiatiōe ius dādi ē: vtrūq; qdē ad pniciē suā. Sz aliō ē ñ hře: aliud pniciose hře: aliō salubriter hře. Jdē. Bē bis q ab eccl'ie vnitate sepati sunt: nulla iā qō ē: qn hēant ꝙ dare possint: ꝛ pnitiose habēt pnicioseq; dāt: qz extra viculū pacis sūt: neutri sacro faciendo est iniuria. Sicut nō recte bz q ab vnitate recedit: ꝛ tamē bz: ꝙ iō recedēti nō redditur. Sicut etiā nō recte dat qui ab vnitate recedit: ꝙ tñ dat: ꝙ iō qui ab eo accipit: venienti ad vnitatē nō iterař. Jdē aliud ē nō hře aliquid: aliud ēt nō iure hře: vel illicite vsurpare. Nō ergo iō nō sunt sacra xp̄i ꝙ eccl'e: qz eis illicite vtātur. nō mō hereticī ꝛ ēt oēs ipī: ꝛ illi corrigēdi sunt ꝙ puniēdi: illa aūt sunt agnoscenda ꝙ venerāda. Jrē Grego. O dicitis vt q ordinat⁹ ē itez ordineř: valde ridiculosū est: Ut. n. baptizat⁹ sel itez baptizari nō dz: ita qui ꝓsecrat⁹ est semel ī eodez ordie nō valet itez ꝓsecrari. His alīsq; auctoꝛitatib⁹ vī asseri in omnib⁹ impijs: etiā in hereticis ꝓcisis ꝙ dānatis: xp̄i sacra per-

manere cū iure dādi: pñt. n. dare: ꝫ pernicioſe: ⁊ quibus dederit: nō ſunt itez ordinādi. Que premiſſis ex opposito obuiare videntur.

¶ Determiatio pmiſſe ꝺictiōis aucitatū. c

HEc ât qdā ita determinât. Bñt. n. hereticos accepta ſacerdotali vel eꝑali vnctiōe ab eccl̄ia recedētes: baptiſmi qdē dādi ius retiere: ſz nō hr̄e facultatē tribuēdi ſacros ordies vel ꝓſecrādi dñicum corp⁹: poſtq̄ pcisi ⁊ dānati ſūt ab eccl̄ia. Sic degradat⁹ eꝑs ñ hz ptātē largiēdi ſacros ordines: facultatē tñ baptizādi nō amiſit. Dō vero Aug. ait. itelligūt dictū de hereticis q ñ ſnia eccl̄ie ꝫ prauitate ſenſus ſui a fidei vnitate ac doctrie vnitate diuiſi ſunt. Qui lz tales ſint: ius tñ ordinādi ⁊ ꝓſecrādi bñt: ⁊ q ab eis ordināt añ manifestā pcisionē: ēt ſi cū eis aperte exierint ⁊ ſnia eccl̄ie dānati fuerint: tñ ſi redierit itez ordinādi nō ſūt. Et vbicūq̄ legit̄ de ordiatis ab hereticis q̄ ſeruatis eis ordib⁹ miniſtrare valeat: vel iterū ordinādi nō ſint: de hijs accipiendū dicunt. Nā poſtq̄ pcisi fuerint ⁊ dānati iudicio eccl̄ie: ius ordinādi ⁊ ꝓſecrādi eis ꝺtractū aſſerunt: vt degradatis vel excōicatis. Alij vo dicunt ſacra ab hereticis ⁊ pcisis ꝫ formā eccl̄ie celebrata: vera eē ⁊ rata. q. r̄cedēte ab eccl̄ia ius dādi ⁊ ꝓſecrādi nō ꝑdiderūt. ⁊ q ſic ab hereticis ordinant: cū redeūt itez ordinādi nō ſunt. Que vo ab hereticis aliter q̄ in eccl̄ia fiunt: falſa ſunt ⁊ iania: ⁊ q a talib⁹ ordiari videtur nō munus ꝫ vuln⁹ accipiūt. Et ꝑm hāc ꝺifferentiā varie de his loquūt doctores. Quidā vo dicūt eadē ſacra ab hereticis pcisis poſſe celebrari q̄ a catholicis: ſi ab illis forma eccl̄ie ſeruet̄: ⁊ ab eis celebrata vera eē ⁊ rata: quātum ad ſe. quātū vo ad effectū: falſa eē ⁊ inania. Et i his q male tractāt ⁊ i his q male ſuſcipiūt: iō ⁊ falſa: q. d. pmittūt ⁊ ꝓferre credūt: non tribuunt. Dānāda ēt dicūt q. illicite dātib⁹ vl̄ accipiētib⁹ ſūt i iudiciū. Pollutа ēt bñr nō q̄tuz ad ſe: ꝫ pp idignā hereticoꝝ tractatione. Ideo Brego. cōione arrij vocat execrationez. ⁊ Innocētius honoſij ordinatione: dānatione: ñ q ita in ſe ſint: ꝫ q. male dātes vel accipiētes tales faciūt. Sic ēt Hiero. Sacrificia coꝝ panez luct⁹ vocat: nō q̄tū ad ſe: ſz q̄tū ad effectū. Nō nulli vo tradūt illos hereticos q i eccl̄ia ordiati ſūt: ius ordiandi ⁊ ꝓſecrādi ēt cū ſepati fuerit bñe. Qui vo i ſciſmate vel hereſi poſiti ab eis ordiati ⁊ iuncti fuerit: illo iure carēt. Jóq̄ cuz ordiare volūt vuln⁹ poti⁹ iſigūt q̄ gr̄az ꝓferūt.

¶ De ſymonia vñ dr̄: ⁊ quid ſit. d

DE ſymōiacis vo nō eſt ambigēdū qui ſint heretici: q tñ añ ſniaz degradationis ⁊ ordināt ⁊ ꝓſecrant. Et licet ſymoniaci ꝓprie dicāt q. iſtar ſymonis magi ipreciabilē gr̄am pcio ꝺducē volunt: ⁊ q p miniſterio ſacro pciū recipiūt i modū gyezi. Gyezite vocādi ſt. oēs tñ ⁊ dātes ⁊ accipiētes ſymoniaci dicūt ⁊ vtriq̄ eadez ſnia pcelluñt.

¶ De his q ſciēter a ſymōiacis ordināt. e

DIffert tñ iter eos q ordināt a ſymōiacis ſciēter ⁊ eos q ignorāter. Qui. n. ſciēter a ſymōiacis ſe pmiſerit ꝓſecrari: imo execrari: eoꝝ cōſecratio oīo irrita ē. Qui vo ordināt a ſymōiacis quos cum ordināt neſciūt cē ſymōiacos: q ⁊ tūc ꝑ catholicis bñr: eoꝝ ordinatio mīſticorditer ſuſtinet.

¶ De his qui dicunt ſe emere corporalia nō ſpiritualia. f

SI vero aliq obiecerit ſe nō cōſecrationes emere: ꝫ res ipſas q̄ ex ꝓſecratiōe ꝓueniūt: penit⁹ deſipere ꝓbañ. Nam q ſq̄z hoꝝ altez vendit ſine quo alterū non habetur: neutruz vendere derelinquit.

¶ Diſtinctio ſymoniacorum. g

SImōiace ât bēſis tripartita eſt diſtinctio. Alij. n. ſymōiace a ſymōiacis ordināt. Alij ſymōiace a nō ſymōiacis. Alij ñ ſymoniace a ſymōiacis. Dñs nicolaus papa. Statuim⁹ ꝺcretū de ſymōiaca tripartita hereſi. i. de ſymōiacis ſymōiace ordinātib⁹ vl̄ ordiatis: ⁊ ꝺ ſymōiacis ſymōiace a nō ſymōiacis: ⁊ ꝺ ſymōiacis ñ ſymōiace a ſymōiacis. Symōiaci ſymōiace ordiati vl̄ ordiatōes ꝫ canones a ꝓprio gradu ꝺecidāt. Symōiaci ēt ſymōiace a ñ ſymōiacis ordiati ſilr ab offō remoueāt. Symōiacos vo ñ ſymōiace a ſymōiacis ordiatos: mīſticorditer p man⁹ ipositionez pas tpis necitate i offō pmittim⁹ pmanē. Dō itelligendū ē de his q ordināt a ſymōiacis ignorantes eos cē ſymōiacos: hos facit ſymōiacos nō reatus criminis: ſed ordinatio ſymoniaci.

¶ Alexāder papa de his q violēter a ſymoniacis vel ab hereticis ordinantur. h

SImiliter cū ꝺecernit alexāder papa ſymōiacos oīo dānādos ac ꝺponēdos: ſubitelligēdū ē niſi violēter qs attract⁹ fuerit. De his. n. ⁊ a ꝙuslibet hereticis violēter ordinatis ꝺicit Innocē. q. pñt bñe aliquē colorē excuſatiōis ſi ſtatim diſcedāt ab eis: ⁊ peſſimo eoꝝ cōciliabulo renunciant.

¶ De etate ordinandoꝝ ita ꝺecreuit Nicolaus papa.

SAcri inquit canones ſanxerunt vt ſub dyacon⁹ nō ordinetur ante. xiij. ānos nec dyaconus ante. xxv. nec preſbyter ante. xxx. Deinde ſi dignus fuerit ad epiſcopatum eligi poteſt q̄ nos etiā pari modo ſeruare iubemus. Itez Fabianus. Si quis .xxx. etatis non impleuerit annos nullo modo preſbyter ordinetur ⁊ ſi valde ſit dignus: quia ⁊ ipſe dominus. xxx. annorum baptizatus eſt ⁊ ſic cepit docere.

POſtq̄ determinauit magr̄ de ſacro ordinis: hic determiat de ꝓferentibus ⁊ ſuſcipientib⁹ hoc ſacr̄m. Et ꝺiuidit i ptes duas. in p⁹ determiat de ꝓferētib⁹. in z⁹ de ſuſcipientib⁹. ibi. Sacri canōes ⁊c. Pria in duas in p⁹ ingrit de hereticis vtrū poſſint ordinare. z⁹ ſpāliter de ſimoniacis. ibi. De ſimoniacis vo ⁊c. Pria in tres. in p⁹ ponit auctoritatē ad oſtēdendū q̄ heretici nō pñt bñ ſacrꝫ ꝓferre. in z⁹ ponit auctates ad ꝺriū. ibi. Ecōtra ât ⁊c. in z⁹ ſoluit. ibi. Dic aūt qdē ⁊c. Et ponit q̄tuor ſoluones diuerſoruz. vt in lr̄a ps. ¶ De ſimōiacis aūt ⁊c. Bingrit de ſimoniacis. Et circa hoc duo fac̄. p̄mo oſtēdit q ſint ſimōiaci. ſecundo vtrū poſſint ordinare. ibi. Differunt tñ ⁊c.

HIc est triplex qō. Prima de ordinantib⁹. z⁹ de ordiatis. z⁹ de ſimōiacis. ¶ Circa p̄m q̄rūt duo. p̄ vtz ſolus eꝑs poſſit ꝓferre ordinis ſacr̄m. z⁹ vtz hereticꝰ vel qcūq̄ ab eccl̄ia pcīſus.

Ad primum sic ꝓcedit. Videt q. nō tñ eꝑs ordinis ſacrꝫ ꝓferat: q. man⁹ iposītio aliq̄ ad ꝓfectionē facit. ſz ſacerdotib⁹ q ordinant non ſolus eꝑs man⁹ iponit: ſz ſacerdotes aſtātes. q̄ nō ſol⁹ eꝑs ꝓfert ordis ſacrꝫ. ¶ P. tūc vnicuiq̄ ꝺat ptās ordis q̄ñ ei exhibet q̄ ad actū ſui ordis ptinet ſz ſubdiacono ꝺat vrceolus cū aq̄ mantili ⁊ manutergio ab archidiacono. ſilr acolythis cādelabrū cū cereo ⁊ vrceolus vacuꝰ. q̄ nō ſol⁹ eꝑs ꝓfert ordis ſacr̄m. ¶ P. illa q̄ ſūt ordis nō pñt alicui cōmitti q nō hz ordies: ſz ꝓferre ordies minores ꝓmittit aliq̄b⁹ q nō ſūt eꝑi: ſic ꝑſbyteris cardinalib⁹. q̄ ꝓferre ordines nō ē eꝑalis ordis. ¶ P. cuicunq̄ ꝓmittit p̄ncipale: ⁊ acceſſoriū. ſz ordis ſacr̄m ordiat ad euchariſtiā ſic acceſſoriū ad p̄ncipale. cū q̄ ſacerdos ꝓſecret euchariſtiā: ipe ēt poterit ordies ꝓferre. ¶ P. pl̄s diſtat ſacerdos a diacono q̄ eꝑs ab eꝑo. ſz eꝑs pōt conſecrare eꝑm. q̄ ⁊ ſacerdos pōt pmouere diaconū. ¶ Sz ↄ. nobiliori mō applicantur ad diuinū cultū miniſtri p ordines q̄ vaſa ſacra: ſed cōſecratio vaſoꝝ ptinet ad ſolū eꝑm. q̄ multo fortius cōſecratio miniſtroꝝ. ¶ P. ſacr̄m ordis eſt excellēti⁹ q̄ cōfirmatio nis. ſz ſolus eꝑs cōfirmat. q̄ mlto magis ſolus ꝓfert ordis ſacrꝫ. ¶ P. vgines p bñdictionē nō inſtituunt in aliq̄ ꝺdu q̄l ptātis: ſic ordiati inſtituunt: ſz vgines bñdicere ē ſolius eꝑi. q̄ multo magis ſolus ipſe pōt alios ordinare.

¶ Rñ: dō⁹ q. ptās eꝑalis ſe hz ad ptātē ordinū ſicut ꝑiozum ſic politica q̄ ꝓiectat bonū cōe ad ꝑiozes artes vt̄utes q̄ ꝓiectāt aliq̄ bonū ſpāle: vt ex dictis p̄z. politica aūt vt dr̄ in. i. ethi. ponit legē ꝑiozib⁹ artib⁹. ſ. quis quā debeat exercere: ⁊ q̄tuz: ⁊ q̄liter: ⁊ iō ad eꝑm ptinet in oīb⁹ dīnis miniſteryis alios collocare. vñ ipſe ſolus ꝓfirmat: q. ꝓfirmati in q̄dā officio ꝓfitēdi fidē inſtituunt: iō ēt ſolus ipſe vgines bñdicit: q̄ figurā gerūt eccl̄ie xp̄o deſpōſate: cuius cura ipſi p̄ncipal̄r cōmittit: ipſe ēt in miſtris ordinū ordinādos ꝓfert: ⁊ vaſa q̄b⁹ vti debēt eis ꝺteriat ſua ꝓfectio. ſic ēt officia ſecularia in ciuitatib⁹ diſtribuunt ab eo q hz excellentiozez ptātez: ſic a rege. ¶ Ad p̄m q̄ dōz q. in ipoſitiōe manuuz nō ꝺat character ſacerdotalis ordis: vt ex dictis p̄z. ſed gr̄a ꝫ q. ad exequēdū ordinē ſint idonei: ⁊ q. indigēt amplissima gr̄a: iō ſacerdotes cū eꝑo manus iponūt eis q in ſacerdotes ꝓmouent: ſed diaconis ſolus eꝑs. ¶ Ad z⁹ dōz q. archidiacon⁹ ē q̄ſi p̄nceps miſtery: iō oīa q̄ ad miniſteriū ptinēt ipſe tradit: ſic cereū q̄ acolythus diacono fuit añ cuāgeliū ipz portādo: ⁊ vrceū q̄ ſeruit ſubdiacono: ⁊ ſilr ꝺat ſubdiacono ea q̄b⁹ ſupioribus ordinib⁹ fuit: ⁊ tñ i illis nō ꝓſiſtit p̄ncipal̄r act⁹ ſubdiacōi: ſz in ꝺ q. opat circa mās ſacr̄i: ⁊ iō ꝺ character accipit i ꝺ q. ꝺat ei caliz ab eꝑo: ſz acolythus accipit ꝺ character ex vbis eꝑi in ꝺ q. accipit pdcā ab archidiacono: ⁊ magis in acceptiōe vrceoli q̄ cādelabri. vñ ñ ſeq̄t q. archidiacon⁹ ordinē ꝓferat. ¶ Ad 3⁹ dōz q. papa q hz plēitudinē ptātis pōtificalis p̄t ↄmittere ñ eꝑo ea q̄ ad eꝑalē dignitatē pertinent: dūmō illa nō bēant imediatā relationē ad vez corpus christi: ⁊ iō ex ei⁹ ↄmiſſiōe aliqs ſacerdos ſimpliciter pōt cōferre minores ordines ⁊ cōfirmare: vt ſupra. diſ. 7. dictū eſt: nō aūt aliquis nō ſacerdos. Nec iterū ſacerdos maiores ordines q̄ babēt imediatā relationez ad corpus xp̄i: ſupra q̄ ꝺ ꝓſecrādū papa ñ hz maiorē ptātē q̄ ſimplex ſacerdos. ¶ Ad 4⁹ dōz: q. q̄uis ſacrꝫ cucharistie ſit maximū ſacr̄m in ſe: tñ nō collocat in aliquo offō ſic ordinis ſacr̄m: ⁊ iō nō ē ſilis rō. ¶ Ad 5⁹ dōz q. ad cōicādū alteri q̄ gs hz nō exigit̄ ſolū ppingtas: ſz ↄplō ptātis. ſz q. ſacerdos nō hz ↄpletā ptātē i hierarchicis officijs: ſic eꝑs. iō nō ſe⁹ q. poſſit diaconos facere: q̄uis ille ordo ſit ſibi ppiqꝰ.

Ad secundum sic ꝓcedit. vr̄ q. heretici ⁊ ab eccl̄ia pcīſi nō poſſint ordies cōferre. plus. n. ē aliquē ꝓmouere ad ordies q̄ aliquē abſolucre vel ligare: ſz hereticꝰ nō pōt abſoluere vel ligare. ergo nec ordies ꝓferre. ¶ P. ſacerdos ab eccl̄ia ſepat⁹ pōt ꝓficere: q. in eo character idebilr manet p quē hoc pōt: ſz eꝑs nō accipit aliquē caracterē i ſui ꝓmotiōe. q̄ nō ē nc ēe q. eꝑalis ptās in eo remaneat poſt ſepationē ei⁹ ab eccl̄ia. ¶ P. in nulla cōitate ille q. a cōitate repellit̄ pōt cōitati is officia diſponere: ſz ordines ſūt q̄dā officia eccl̄ie. q̄ ille q ex eccl̄ia ſz ponit̄ nō pōt ordines ꝓferre. ¶ P. ſacra habēt efficaciā ex paſſiōe xp̄i: ſz hereticꝰ nō ↄtinuat paſſioni xp̄i nec q. p. p̄paz fidē cū ſit infidelis: nec q̄ per fidē eccl̄ie cū ſit ab eccl̄ia ſepat⁹. q̄ nō pōt ſacr̄m ordinis ꝓferre. ¶ P. i ordinis collatiōe exigit̄ bñdictio: ſz hereticꝰ nō pōt bñdicere: q̄nimo bñdictio ſua in maledictionē vtit̄: vt p̄z per auctoritates in lr̄a iductas. q̄ nō pōt ordines ꝓferre. ¶ Sed ↄ ē: q. aliqs eꝑs in hereſi lapſus q̄ñ recōciliat̄ nō itez cōſecrat̄. q̄ nō amiſit ptātem quā habebat ordines ꝓferēdi. ¶ P. maioꝝ ptās ē ptās ꝓferēdi ordines q̄ ptās ordinuz: ſz ordinū ptās nō amittit̄ pp hereſiz vl̄ aliqd bꝺ. q̄ nec potestas ordines ꝓferēdi. ¶ P. ſicut baptiçans exhibet tm miniſteriū exteri⁹: ita ⁊ ꝓferēs ordies deo iteri⁹ operāte: ſed nulla ratiōe aliquis ab eccl̄ia pcīſus amittit baptiçandi poteſtatē. ergo nec ordines cōferendi.

¶ Rñdeo dōz: q. circa hoc ponunt in lr̄a q̄ttuoz opiones. qdā. n. ꝺicūt q. heretici q̄ꝺiu ab eccl̄ia tolerant̄ bñt ptātez ordines cōferēdi: nō aūt poſtq̄ ab eccl̄ia fuerint pcīſi: ⁊ ſilr nec degradati ⁊ aly bꝺ: ⁊ hec eſt p̄ma opio. Sz hoc nō pōt ſtare: q. ois ptās que ꝺat cū aliqua ꝓſecratiōe nullo casu ↄtingēte tolli pōt: ſicut nec ipſa cōſecratio ānullari: q. ēt altare vel chrisma ſemel ꝓſecrata ꝑpetua ſacrata manēt. vñ cū eꝑalis ptās cū quadā ꝓſecratiōe ꝺet: oz q. ꝑpetuo māeat q̄tūcūq̄ aliqs peccet: vl̄ ab eccl̄ia pcidat. Et iō aly ꝺixerūt q. pcīſi ab eccl̄ia q in eccl̄ia ptātē eꝑalē būerūt retinēt ptātē alios ordinādi ⁊ ꝓmouēdi: ſz ꝓmoti ab eis hoc nō bñt. ⁊ hec eſt quarta opio. Sz hoc ēt eſſe nō pōt: q. ſi illi q fuerūt in eccl̄ia ꝓmoti retinēt ptātē quam

Universidad de Deusto
Biblioteca

acceperunt:ꝑz ꝙ exequēdo suā potestatē verā ꝟsecratio-
nez faciūt:ꝛ iō vere tribuūt oēm potestatē q̄ ꝟsecratione
dat':ꝛ sic ordinati ab eis vel ꝑmoti bñt eādē ptātē quā ꝛ
ipsi. Et iō aly dixerūt:ꝙ ét ꝓcisi ab eccl'ia pñt ordines ꝛ
alia sacra ꝟferre:dūmō formā debitā ꝛ itētionez fuent:ꝛ
q̄tū ad ꝑmū effectū g̃ est collatio sacr̄i:ꝛ q̄tū ad vltimuz
g̃ est collatio gr̃e:ꝛ hec est scōa opio. Sz hoc ét nō pōt sta-
re:qz ex hoc ipso ꝙ aligs hereticꝰ ꝓciso ab eccl'ia in sacris
cōicat peccat:ꝛ ita fict' accedit:ꝛ gr̃az ꝟseq̄ nō pōt:nisi foꝛ
te in baptismo in articulo necītatis. Et iō aly dicūt:ꝙ va
sacra ꝟferūt:ſz cū eis gr̃az nō dāt:nō ꝑp iefficaciā sacroꝝ:
ſz ꝑp pctā recipiētiū ab eis sacra ꝫ ꝓhibitionem eccl'ie:ꝛ
hec est 3ª opio q̄ va ē. ¶ Ad ꝑm ǧ dōm ꝙ effect' absolōnis
nō ē aliꝰ q̄ remissio pctoꝝ q̄ per gr̃az fit:ꝛ iō hereticꝰ non
pōt absoluere sic nec gr̃az in sacris ꝟferre:ꝛ itez qz ad ab
solutionez regrit iurisdictio quā nō hz ab eccl'ia precisus
¶ Ad zm dōm ꝙ in ꝑmotiōe epi datꝰ sibi ptās q̄ ꝑpetuo
manet in eo:q̄uis dici nō possit character:qz ꝑ eā nō ordi
nat' hō directe ad deū:ſz ad coꝛpꝰ xpi mysticū:ꝛ tñ idele-
bilꝰ manet sic character:qz ꝑ ꝟsecrationez dat'. ¶ Ad 3m
dōz ꝙ illi ǧ ab hereticis ꝑmouent' q̄uis accipiāt ordinē:
nō tñ recipiūt executiōez:vt licite possint i suis ordib' mi
nistrare rōne illa quā obiectio tāgit. ¶ Ad 4m dōz ꝙ per
fidē eccl'ie ꝛtinuat' passiōi xpi: qz q̄uis i ea nō sint fm se:
sunt tñ in ea q̄tum ad formā ecclesie quā seruāt. ¶ Ad
5m dōz ꝙ hoc est referendum ad vltimuz effectuz sacroꝝ:
vt tertia opinio dicit. Questio. II.

Deinde querit de ordinatis. ¶ Et circa hoc q̄runt duo. ·Primo vtrum aliquis impediatur ꝑpter defectum nature.

Secundo vtruz impediatur ꝑpter conditionem fortune exteriozis.

Ad primum sic ꝓcedit. Uidet ꝙ sexꝰ femineꝰ nō ipediat ordis susceptionē:qz offi
ciuz ꝓhie ē maiꝰ q̄z sacerdotis offiñ:qz ꝓhia est medius
iter deū ꝛ sacerdotē:sic sacerdos iter deū ꝛ pplm.ſz ꝓhie
officiū aliq̄ mulieribꝰ est cōcessū. vt pz.4. Re.ǧ ꝛ sacer-
dotꝫ officiū eis ꝓpetere pōt. ¶ ꝑ. sic ordo ad quādā pfe
ctionē ptinet:ita ꝛ platiōis officiū ꝛ martyriuz ꝛ religiōis
stat':sed platio cōmittit mulieribꝰ in nouo testō:vt pz de
abbatissis:ꝛ i veteri. vt pz de Delbora q̄ iudicauit isrl'. Iu
dicū.4.ꝓpetit ét eis martyrium ꝛ religiōis stat'.ǧ ꝛ ordo
eccl'ie. ¶ ꝑ. ordinū ptās in aīa fundat'. ſz sexꝰ nō ē aia.ǧ
diuersitas sexuū nō facit distinctionez i receptiōe ordinum.
¶ Sz ꝫ ē.qđ dr̄.i. Timo.z. Mulierē docere i eccl'ia nō ꝑ
mitto:nec dñari i virū. ¶ ꝑ. i ordinādis ꝑexigit coꝛona:
q̄uis nō de necītate sacr̄i.ſz coꝛona ꝛ tōsura nō ꝓpetit mu
lieribꝰ. vt pz.i. Coꝛ.ii.ǧ nec ordinum susceptio.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ pueri ꝛ q̄ carēt vsu rōnis nō pñt ordies su-
scipere:qz vt in lr̃a dr̄:sacri canōes in suscipiētib' ordines
certū etatis tps ōtermiauerūt. ſz ꝫ nō ē't si pueri recipe
possent ordis sacr̄m.ǧ rē. ¶ ꝑ. sacr̄z ordis ē digniꝰ q̄z ma
trimoniū. sed pueri ꝛ aly carētes vsu rōnis nō pñt ꝫhere
mr̄imoniū.ǧ nec ordies susc̄ipe. ¶ ꝑ. cuiꝰ ē potētia eiꝰ ē
actꝰ fm pbm in li. de sōno ꝛ vigilia. ſz actꝰ ordinis regrit
vsum rōnis.ǧ ꝛ ordis ptās. ¶ Sz ꝫ. ille q̄ añ ānos discre-
tiōis est ꝑmotꝰ ad oꝛdies sine iteratiōe ipsoꝝ q̄uis in eis
ꝓcedit mīstrare:vt ꝑz ex. de clerico ordiato ꝑ saltū. ꝫ aūt
nō ē't si ordinē nō susceꝑisset.ǧ puer pōt ordinez susc̄ipe.
¶ ꝑ. alia sacra in gbꝰ character ipimit pñt pueri susci-
pere:vt baꝑmū ꝛ cōfirmationē.ǧ pari rōne ordinem.

¶ Rn̄:dōm ad pm.q.ꝙ q̄dā requirunt in recipiēte sacr̄m
q̄si de necītate sacr̄i q̄ si desint nō pōt aligs susc̄ipe neq;
sacr̄m neq; rē sacr̄i:q̄dā vo regrunt nō de necītate sacr̄i:ſz
de necītate ꝑcepti ꝓ ꝟgruitatem ad sacr̄m:ꝛ sine talꝰ
aligs susc̄ipit sacr̄m:ſz nō rē sacr̄i. Dicenduz ǧ ꝙ sexꝰ virilꝫ
regriꝫ ad susceptionē ordis nō solū scōo mō:ſz ét ꝑmoti-
ꝛ si mulieri exhibeant' oīa q̄ in ordinibꝰ fiūt:ordinē nō su-
scipit:qz cū sacr̄m sit signū in his q̄ in sacro agunt regrit
nō solū res:ſz significatio rei:sicut dcm̄ est ꝙ in extrema
vnctiōe exigit ꝙ sit infirmꝰ:vt significet curatiōe infirmi
cū ǧ in sexu femineo nō possit significari aliqua eminen-
tia gradus:qz mulier statuz subiectiōis bz nō pōt ordi-
nis sacr̄m susc̄ipe. Quidā aūt dixerūt:ꝙ sexus virilis est
de necessitate ꝑcepti:ſz nō de necessitate sacr̄i:qz ét in ve-
cretis fit mentio de diaconissa ꝛ ꝑsbytera. sed diaconissa
dr̄ q̄ in aliquo actu diaconi participat: sic q̄ legit homeliā
in eccl'ia:ꝑsbytera ät dr̄ vidua: qz ꝑsbyter ideē ē qđ sciens.
¶ Ad ꝑm ǧ dōz ꝙ ꝓhia nō est sacr̄m:ſz donū dei. vñ nō
exigit ibi significatio:sed solū res.ꝛ qz fm rem in his quę
sunt aīe mulier nō differt a viro cuz q̄ñq; mulier ſuperet
melioꝛ q̄tuz ad aīam multis viris: iō donuz ꝓhie ꝛ alia
hꝫ pōt accipere:sed nō ordinis sacr̄m:ꝛ per hoc ꝑz solu-
.z.ꝛ.3. De abbatissis tñ dicit:ꝙ nō habēt ꝑlationem ordi-
nariaz:sed q̄si ex cōmissiōe ꝑpter periculū cohabitatiōis
virorū ad mulieres. Delbora aūt ꝑfuit in ꝛpalib' nō in ſa
cerdotalib':sic ꝛ nūc mulieres pñt tēporaliter dñari.

¶ Ad zam.q.dōz ꝙ ꝑ pueritiā ꝛ alios dfect' qb' tollit ꝓ-
rōnis ꝑstat impedimētū actui:ꝛ iō oīa illa sacra que ac-
regrūt suscipiētis sacr̄alib' nō ꝛpetūt:sic ꝓnia:matrimo-
ꝛ hꝫ. Sz qz ptātes infuse sūt ꝓtes actibus:sic ꝛ nāles:ſ
uis acgsite sint posteriozes.remoto aūt posteriozi nō tol-
tur ꝑus.iō oīa sacra in gbus nō regrit actus suscipiētis
necessitate sacr̄i:sed ptās aliqua ſpūalis diuinitus
pñt pueri suscipe:ꝛ aly qui vsu rōnis carent:hac tñ
ctiōe habita ꝙ in minoꝛibꝰ ordinibus regrit discretio
tēpus de honestate: ꝑpter dignitatē sacr̄i:ſz nō de nec
te ꝑcepti:neq; de necītate sacr̄i. vñ aliq̄ si necessitas
ꝛ spes ꝑfectus: ad minoꝛes ordines possunt ante
discretionis ꝑmoueri sine peccato:ꝛ suscipient ordi
q̄uis tūc nō sint idonei ad officia q̄ in eis cōmittunt
assuetudinē idonei reddent':sed ad maioꝛes ordines
rit vsus rōnis:ꝛ de honestate:ꝛ de necītate ꝑcepti:
votū ꝓtinētie qō bñt annexū:ꝛ qz etiā eis sacra
cōmittunt':ſz ad cpatū vbi in coꝛpꝰ mysticū accipit
regrit actꝰ suscipiētis curā pastoralē.ꝛ iō est ét de
te cōsecratiōis epalis ꝙ vsuz rōnis habeat. Quidā
cūt ꝙ ad oēs ordines regrit vsus rōnis de necītate
sed eoꝝ dictū rōne vel auctoꝛitate nō ꝟfirmat'.
ǧ dōm:ꝙ nō oē qđ est de necītate ꝑcepti est de necīta
cramēti:vt dictū est. ¶ Ad zm dōz:ꝙ matrimoniū
sensus qui sine vsu rōnis cē nō pōt:sed in receptiōe
nis nō regrit aligs actus ex parte recipiētis:qđ ꝑz ex
ꝙ nullus actus ex pte coꝝ exꝑmit in coꝝ ꝟsecratiōe.
nō est sile. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ ciuslibet est actꝰ ꝛ potētia
aliqñ potētia ꝑcedit:sic li.ar.vsuz suū:ꝛ sic ē in ꝓpo-

Ad secunduz sic ꝓcedit. videt ꝙ seruꝰ nō
subiectio.n.coꝛpalis nō repugnat ꝓlationi ſpūali:ſz in
uo est subiectio coꝛpalis.ǧ nō ipedit ǧn debeat susc
ꝓlationē ſpūalez que in ordine dat'. ¶ ꝑ. illud qđ est
casio humilitatis nō dz ipedire susceptionez alicui
sed seruitus est hꝫ. vñ apls cōsulit ꝙ si aligs possit
vtat seruitute.i. Coꝛ.7.ǧ nō dz ipedire a ꝑmotiōe
¶ ꝑ. magis ē turpe clericū in seruū vēdi q̄ seruū in
ricū ꝑmoueri:ſz licite clericus in seruū vēdi pōt:
Nolanus.ſ. beatꝰ Paulinꝰ seipsuz in seruū vēdidit
Dial'.legit.ǧ multo fortiꝰ pōt seruus in clericū
¶ Sz ꝫ. videt ꝙ ipediat q̄tū ad necītatē sacr̄i: qz
er nō pōt suscipe sacr̄m rōne subiectiōis:sed maioꝛ
ctio est in seruo:qz mulier nō datꝰ viro i ancillā: ꝑter
nō est de pedibꝰ sūpta.ǧ ꝛ seruꝰ sacr̄z nō suscipit.

quis exactio suscipit ordinem tenetur in ordine ministra-
re.sed non potest simul mīstrare domino suo carnali ꝛ in
spirituali ministerio.ergo videt ꝙ nō possit ordinez susci
pere:qz dominus debet cōseruari indēnis.

¶ Ulteriꝰ videt ꝙ ꝑpter homicidiū aligs nō debeat ꝓhi
beri a sacris ordinibꝰ:qz ordines nr̄i sumpserūt intuitū a
leuitar officys:vt in ꝑcedēti di.dcm̄ ē.ſz leuite consecra-
uerunt manꝰ suas in sanguis effusiōe fr̄m suoꝝ: vt patet
Exo.xi.ǧ ꝛ in nouo testō nō debēt aligs a susceptōe ordinū
ꝓhiberi ꝑp sanguis effusionē. ¶ ꝑ. pp actū vtutis nullꝰ
dz ipediri ab aliq̄ sacro.ſz aliqñ sāguis effundit ꝑ iustitiā:
fit a iudice:ꝛ peccaret hñs officiū si nō effunderet. ǧ nō i-
pedit ꝑp ꝫ a sacri susceptiōe. ¶ ꝑ. pena nō debet nisi cul
pe.ſz aligs sine culpa q̄ñq; homicidiū ꝓmittit: sic se ōfen-
dendo:vel ét casualr.ǧ nō dz icurrere irregularitatis pe-
nas. ¶ Sz ꝫ. ꝫ sūt pla canonū statuta ꝛ eccl'ie ꝓsuetudo.

¶ Ulterꝰ vr̄ ꝙ illegittie nati nō ꝫbeāt ipediri a susceptio
ne ordinū:qz filiꝰ nō dz portare inigtatē pr̄is: portaret ät
si ꝑp ꝫ ipediret ab ordibꝰ suscipiendis.ǧ rē. ¶ ꝑ. magis
ipedit aligs ꝑp defectū ꝓpriuz q̄ alienū. ſz a susceptione
ordinū ꝑp illicitū ꝓcubitū suū ñ ſp aligs ipedit'. ǧ nec ꝑp
illicitū ꝓcubitū pr̄is sui. ¶ Sz ꝫ ē.qđ dr̄ Deu. 33. Māser
nō ingredieť. ꝫ ē de scoꝛto natꝰ eccl'iaz dei vsq; in.io. gña-
tionē.ǧ multo minꝰ debēt ꝑmoueri ad ordines.

¶ Ulteriꝰ vr̄ ꝙ ꝑp defectū mēbroꝝ nō debeat aligs ipe-
diri:qz afflictio nō dz addi afflicto.ǧ nō dz ꝑuari ordinis
gradu ꝑp penā coꝛporalis defect'. ¶ ꝑ. plus exigitur ad
actū ordinis ītegritas discretiōis q̄z ītegritas coꝛporis.ſz
aliqui pñt ꝑmoueri añ ānos discretiōis. ǧ ꝛ cū coꝛpis de-
fectu. ¶ Sz ꝫ ē.ꝙ tales ꝓhibebant' a ministerio veteris
legis.ǧ multo fortiꝰ debēt in noua lege ꝓhiberi. De biga-
mia dicēť in tractatu de mr̄imonio.di.27.

¶ Rn̄:dōz ad ꝑm.q.ꝙ in susceptiōe ordis mācipat' hō di
nis officys:ꝛ qz nllꝰ pōt alteri dare qđ suū nō est:iō seruꝰ
g nō bz ptātē sui nō pōt ad ordines ꝑmoueri: si tñ ꝑmo-
uet' ordinē suscipit:qz libertas non est de necītate sacr̄i:ſz
sit de necītate ꝑcepti:cū nō ipediat ptātē ſz actum tñ. Et
sillis rōēt de oibꝰ q̄ sunt aliꝰ obligati: vt rōcinys detēti
ꝛ hꝺ ꝓne. ¶ Ad ꝑm ǧ dōz ꝙ in susceptiōe spūalis ptātis
est aliq̄ obligatio ad aliq̄ ét coꝛporalr agēda: ꝛ iō ꝑ coꝛpo
ralez subiectionē ipedit'. ¶ Ad zm dōz ꝙ ex multis alys
q̄ nō ꝑstāt ipedimētū executiōi ordinū pōt aligs occasio-
nem būilitatis accipere:ꝛ iō rō nō sequit'. ¶ Ad 3m dōz ꝙ
būs Paulinꝰ ex abūdantia charitatis spūs dei actꝰ ꝫ fec:
qđ rei euent' ꝓbat: qz per eiꝰ seruitutem multi de grege
suo sunt a seruitute liberati:ꝛ iō nō est ad ꝟtiam traben
dum:qz vbi spiritꝰ dñi ibi libertas.i. Coꝛ.3. ¶ Ad q̄rtum
dōm ꝙ signa sacr̄alia ex nāli silitudine repñtant: mulier
aūt ex nā bz subiectionē:ꝛ nō seruꝰ.ꝛ iō nō est sile. ¶ Ad
qntū dōm ꝙ si est ꝓmotꝰ sciēte dño suo ꝛ nō reclamāte:
ex hoc ipso efficit ingenuꝰ. si aūt eo nesciēte tūc ep̄s ꝛ ille
g ꝑtauit tenētur dño i duplū q̄ sit ꝑciū serui: si sciuerūt
ipm eē seruū. alꝫ si seruꝰ bēat peculiū dz seipz redimere:
alioquin redigetur in seruitutez domini sui: nō obstante
qđ ordinem suum exequi non potest.

¶ Ad zm.q.dōm ꝙ oēs ordines referunt' ad sacr̄z eucha-
ristie:qđ est sacr̄z pacis nobis per sanguinē xpi effusuz fa-
cer:qz homicidiuz maxie ꝟriat paci: ꝛ homicide magis
ꝟformant' occidētib' xpm:q̄ ipsi xpo occiso cui oēs mini
stri ꝑdicti sacri debent cōformari:iō de necessitate ꝑcepti
est qđ nō sit homicida ǧ ad ordines ꝑmouet':q̄uis nō sit
de necessitate sacr̄i. ¶ Ad ꝑm ǧ dōz ꝙ vet' lex inferebat
penā sanguis:nō aūt lex noua:ꝛ iō nō est sile de ministris
veteris ꝛ noue legis:q̄ est iuguz suaue ꝛ onus leue. ¶ Ad
2m dōm:ꝙ irregularitas nō icurrit' ꝑp pctm tñ: sed ꝓnci-
paliter ꝑp ꝛeptitudinez ꝓne ad sacr̄m eucharistie minis-
strandū:ꝛ iō iudex ꝛ oēs ǧ in eā sanguis ei ꝑticipant sunt
irregularcs: ꝑpter hoc ꝙ effusio sanguis non decet minis-
stros dicti sacri. ¶ Ad 3m dōm ꝙ nllꝰ sacri nisi illud cui
cā est qđ ēvolūtariū in hoie:ꝛ iō ille ǧ ignoꝛāter hoiez oc-
cidit homicidio casuali nō dr̄ homicida: nec irregularita
tez icurrit:nisi dederit operā rei illicite: vel nisi omiserit
debitā diligētiā:qz iā quodāmō efficit voluntariū:nec ꝫ
est ꝑp hoc ꝙ culpa careat:qz etiā sine culpa icurrit irregu
laritas:ꝛ iō ét ille q̄ se defendēdo in aliq̄ casu non peccat
homicidiū cōmittēdo:nihilominus irregularis est.

¶ Ad 3am.q.dōz ꝙ ordinati in q̄dā dignitate ꝓe alys ꝓsti
tuunt':iō ex q̄dā honestate regrit in eis claritas q̄dā:non
de necītate sacr̄i:ſz de necītate ꝑcepti:vt.ſ.sint bone fame
bonis moꝛibꝰ oznati:nō publice penitētes:ꝛ qz obscurat'
boīs claritas ex vitiosa oꝛigine: iō ét de illegitimo thoꝛo
nati a susceptiōe ordinū repellunt':nisi cū eis dispensēt':ꝛ
tanto est difficiliꝰ dispensatio quanto coꝛ oꝛigo est tur-
pioꝛ. ¶ Ad ꝑm ǧ dōz ꝙ irregularitas nō est pena inigtati
debita:ꝛ iō ꝑz ꝙ illegittie nati nō portāt inigtatē pr̄is ex ꝫ
ꝙ irregulares sūt. ¶ Ad zm dōz ꝙ ea q̄ ꝑ actū cōmittūt':
pñt ꝑpriaz ꝛ actū ꝟiū aboleri:nō aūt ea que ex nā sunt:
ꝛ iō nō est sile de vitioso actu ꝛ vitiosa oꝛigine.

¶ Ad quartā.q.dōz:ꝙ sicut ex dictis ꝑz aligs efficit ineptꝰ
ad susceptionē ordinis:vel ꝑpter ipedimētū actꝰ:vel ꝓ-
pter ipedimētū claritatis ꝓsone:ꝛ iō patiētes defectuz in
mēbris ipediunt' a susceptiōe ordis:si sit tal' defect' q̄ ma-
culā notabilē inferat:ꝑ quē obscurēť ꝓsone claritas: vt
abscisio nasi:vel piculū in executiōe facere possit:alꝫ non
impediunt': hec autem integritas exigitur de necessitate
ꝑcepti:sed non de necessitate sacramenti: ꝛ ꝑ hoc patet
solutio ad obiecta. Qō III.

Deinde q̄rit de simonia. ꝛ circa ꝫ q̄-
runt tria. ꝓmo sit. 2° i
gbus fiat. 3° qualiter.

Ad primum sic ꝓcedit. vr̄ ꝙ diffini
tio de simonia data sit
incōpetēs.ſ. simonia est studiosa volūtas emēdi vel vēdē
di aliqd ſpūale vel ſpūali annexū:qz ex simonia aligs ef-
ficit irregularis:sed ꝑ sola volūtate nullus efficit irregu
laris.ǧ simonia nō cōsistit in sola volūtate. ¶ ꝑ. illa sola
pctā fiūt ꝑ studiū que ex certa malicia ꝓmittunt':ſz simo-
nia nō semꝑ ꝓmittit ex certa malicia:ſz q̄ñq; ex infirmita-
te vel ignoꝛātia.ǧ in diffinitiōe eius studiosuz poni nō dz.
¶ ꝑ. oē pctm i electiōe ꝑncipalr cōsistit:sed volūtas eli-
gens nō est de ipsoꝛ:vt dicit in.3. Eth. cuz ǧ emere ſpūale
sit impossibile: qz donū dei pecunia nō possideť: vt dicit
Act.8. in diffinitiōe peccati simonie volūtas emēdi ſpūa-
le poni nō dz. ¶ ꝑ. simonia a simōe mago dicit':ſz ille no
luit vēdere ſpūalia ſz emere.ǧ nō dz poni vēditio in diffi-
nitiōe simonie. ¶ ꝑ. oīb' tpalib' ꝑp ſpūalia vti debem'.
si ǧ in emptiōe annexoꝝ ſpūalib' simonia ꝟsistit. oīs em-
ptio vel nō ꝟsistit simonia erit:qđ falsuz est.

¶ Ulterius vr̄ ꝙ simonia sit heresis: qz Greg. in registro
dicit. Altare: decimas: ꝛ spūs sanctū emere vel vēdere si-
moniacā heresim eē nullus fideliū ignoꝛat. ¶ ꝑ. nullus
pctm est grauiꝰ infidelitate: sed simonia est grauioꝝ: qz in
decretis dr̄.i.q.i.ꝙ ipia heresis Macedony ꝛ coꝛ q̄ circa
ipm sūt est tolerabiliꝰ q̄z simonia. ǧ simonia est heresis.
¶ Sz ꝫ. oīs heresis est ctra aliquē articulū fidei: de quo
nō recta opinio habeť: sed aligs simoniacꝰ pōt hr̄e rectaz
opionē de oīb' articulis fidei.ǧ nō est heresis.

¶ Ulterius videť ꝙ simoniacus nō ꝑdat executionez or-
dinis:qz cōtingit in ordinatione alicuiꝰ cōmitti simoniaz
eo ignoꝛāte:ſz homicidiū casuale ꝑpter ꝫ ꝙ est ꝑ ignoꝛā-
tiā cōmissuz nō facit irregularitatē.ǧ ꝛ silr ille q̄ simonia-
ce ordinat'. ¶ ꝑ. ab eo q̄ nō bz executionez ordis nullus

Universidad de Deusto
Biblioteca

ðz accipere sacrm. ſz ab eo quē ſcio ſimoniacū debeo ordines accipere ſi mihi ꝓpiciat: ne inobediēs ſim. g̃ nō amittit ordis executionem. ¶ Sed ℞. videt q̄ ſimoniac⁹ nec ordines recipiat: q̄ defectus itentiōis euacuat sacrm. ſed ille qui ꝓcio aliqd intendit acquirere in ſuſceptiōe ordis: nō intendit ſuſcipere qō eccleſia tradit: q̄ illud nō cadit ſub ꝓcio. ergo nō ſuſcipit ordinem.

¶ Rñ. ðz ad ꝑmaz. q. q̄ mā mozaliū virtutū diuidit in paſſiōes ⁊ actiōes. vt in. 3. li. di. 33. dcīt: ſicut aūt in paſſionibus ꝑt eſſe pctm̄ ex eo q̄ ē circa qō nō opz vel quātum vel qūo. ⁊ ſic de alys circūſtātys: ita ⁊ in actiōib⁹. vñ in emptiōe ⁊ venditiōe q̄ ſunt q̄dā actiones ꝑt eē pctm̄ vel in qd vel inq̄tū. ſi inq̄tū ſic eſt iniuſtitia: ſicut cū gs emit aut vēdit nō iuſto ꝓcio. ſi aūt in qd vt cū vendit aut emit qō nō cadit ſub ꝓcio: ſic eſt pctm̄ ſimoniaci. Et q̄ oē pctm̄ in actu voluntatis cōſiſtit: iō in diffēe ſimonie hec tria ꝑdicta ponunt̄. ⁊ ꝑmo act⁹ volūtatis in hoc q̄ dic̄ ſtudioſa volūtas. ſcōo mā ꝓprima b⁹ peccati. ſ. emptio ⁊ venditio. ibi. Emēdi vel vēdēdi. tertio mā remota. ſ. obiectū actōis ꝑdicte. ibi. Spuale aūt ⁊c̄. ¶ Ad ꝑm̄ g̃ ðz q̄ boies iudicāt ea q̄ fozis parēt: ſed ⁹ ituēt coz. vt ðr. i. Re. 16. ⁊ iō in ſimonia ⁊ in oīb⁹ alys pctis ex ſola volūtate efficit aliquis pctō ſm reatū pene q̄ ad iudiciū dei ptinet: ſz nō q̄tum ad reatū pene q̄ ptinet ad iudiciū eccleſie. vñ homicida volūtate icurrit reatū pene eterne: ſz nō irregularitatem vel excōicatiōnē: vel aliqd hꝺ: ⁊ ſi⁹ dōm ē de ſimoniaco. ¶ Ad z^m dōm q̄ vnūqōq; ðz diffiniri ſm completuz eſſe ſuū: cōplemētū aūt pctī ⁊ vtutis cōſiſtit in electiōe: ⁊ iō electio ponit̄ ⁊ in diffēe virtutis: ⁊ in diffinitione pctī: ⁊ hanc electionē ipoztat ſtudioſa volūtas. ¶ Ad 3^m dōm q̄ aliqd ðr ſpuale duplr. vno mō per cēntiā: ſicut gra ⁊ virtutes: ⁊ iſta nō ꝑt aliq̄ mō vendi: nec ſup hoc voluntas ꝺliberata emptiōis cadere pōt. Alio mō ðr aliqd ſpuale per cām: ſic ſacra q̄ ſunt cā gre: ⁊ iſta inq̄tū ſūt cozpozalia q̄dā bñ ſpēm q̄ vēdi ꝑt: q̄uis nō ex hoc q̄ ſunt ſpualia: ⁊ ſic ī eis ꝓmittit ſimōia. ¶ Ad 4^m ðz q̄ Simō mag⁹ ſpualia emere voluit vt poſtea vēderet. ⁊ iō in eius emptiōe ēt vēditio ꝓtinebat iplicite. ⁊ pp ℔ ꝑz cōcz vſuz loq̄ndi vterq; vocat ſimōiac⁹ emēs ⁊ vēdēs: ſz tñ ſi diſticte log volum⁹ emētes ðr̄ ſimōiaci: vendētes giezite. q̄z Eiczi ſpualia vēdere voluit. vt ꝑz. 4. Re. 4. ¶ Ad 5^m ðz q̄ ſpualia in ꝑdcā diffēe accipiunt̄. vt dcīm̄ ē q̄ ſūt ſpualis gre cā: ſic ſacra: ſed ſpualibus ānexa q̄ ad vſuz hoz ſūt deputata: ſicut calices ⁊ bona eccl̄iaſtica q̄ ſunt deputata ad vſum miſtroz: nō aūt dicunt̄ ſpualib⁹ ānexa gb⁹ pōt eſſe vſus in ſpualib⁹ ſi nō ſint ad ℔ ſpāliter deputata.

¶ Ad z^am. q. ðz q̄ aliqd attribuit alteri duplr. vno⁰ ſimpliciter. alio⁰ pp ſi⁹litudinē act⁹: ſic dicit pℏus in. 7. etℏ. q̄ icōtinētes q̄nq; dicunt̄ ītēperati: q̄ faciūt q̄ ītēperati ſūt: ſz nō eodē mō: ſic ēt dic̄ q̄ mileſy ſtulti nō ſūt: ſz opant̄ q̄lia ſtulti: ⁊ ℞z ℔ ðz q̄ ſimōiaci nō ſūt ꝓpe ⁊ p ſe loquēdo heretici cū nō hēant aliq̄s falſaz opīonem: ſz ðr̄ heretici pp ſi⁹litudinē act⁹: q̄z ita opant̄ ac ſi eſtimarēt donū ſpūs ſcī pecunia poſſideri: q̄ eſtimatio eēt heretica. vñ Greg. in regiſ. dic̄. Cū oīs auaritia ſit idolozū fuit⁹: q̄ſqs hāc in eccleſiaſticis dignitatib⁹ dādis nō ꝑcauet ifidelitatis pditiōi ſubiacē: ēt ſi fidē quā negligit tenere videat̄. ⁊ p hoc ꝑz ſolo ad ꝑm. ¶ Ad z^m ðz q̄ rōne falſe eſtimatiōis quā ſimoniac⁹ in actu demſtrat ðr̄ ſimonia cē grauioz q̄ macedony hereſis: q̄ poſuit ſpūm ſcm̄ eē ꝑris ⁊ filij fuū: ſimoniaci aūt oñdūt in ſuo actu ſe eſtimare q̄ ſit fu⁹ bomis ſi ab boie poteſt emi ⁊ vēdi. vel ðz q̄ ðr̄ grauius pctm̄ pp pnitatē ad ipm̄ ex cupiditate bũana: ⁊ pp nocumentum maius: q̄z totū ordinem eccleſie peruertit.

monie nec ſacrz ſuſcipiendū ipedit: nec ſuſceptū tollit. Ad ſecundum ſic ꝓceditur. vñ q̄ ſacra poſſint teſt tñ ipedire vltimā rē ſacri ſi ſit pctm̄ ex parte recipientis: ſed tñ per ſimoniaz aliqs ab executiōe ordinis aut officy ſuſpendit̄: ſz in ℔ diſtinguēdū eſt: q̄z ſi dicat ſimōiacus ex ℔ q̄ recipit ordinē p ſimoniā: nō recipit executionē: ⁊ eſt ipſo iure ſuſpēſus ⁊ q̄ ad ſe ⁊ q̄ ad alios: ⁊ ꝑmit̄ vteriꝰ per depoſitionē q̄n ꝓſiterit de crimīe iudici. ſi aūt dicat ſimōiacus q̄z ꝓtulit ordinē ſimoniace: vel q̄z dedit vel recepit ſimoniace bñficiū: vel q̄z mediator fuit ſimonie. ſi ſit occultum ſuſpēſus eſt ipſo iure quo ad ſe. ſi aūt manifeſtū eſt: ſuſpēſus eſt quo ad ſe ⁊ quo ad alios. ⁊ tūc ille q̄ recipit bñficiū per ſimoniā tenet̄ ad reſtitutionem oīuz fructuū ꝓcept⁹ ⁊ bñficio renūciare. ¶ Ad ꝑmū g̃ ðz q̄ pp homicidiū nō fit aliqs defect⁹ in ipa ordiatiōe. ſz in ordiato tñ: ⁊ iō ſuffic̄ q̄ ordiat⁹ ſit īmunis ab homicidio: ſz p ſimoniā fit ōfect⁹ in ipſa ordinatiōe: ⁊ ideo ēt ſi ipſe ſit īmunis: tñ ē ſuſpenſus q̄n ad notitiā ei⁹ deueneri. ¶ Ad z^m dōm q̄ q̄n ē manifeſtū crimē ſimōie tūc amittit executionē: ⁊ ſuſpēſus eſt quo ad ſe ⁊ q̄ ad alios: ſz q̄ ē occultū tūc eſt ſuſpenſus q̄ ad ſe tñ: ⁊ iō ſi ſit manifeſtuꝫ ſm q̄ in iure aliqd ðr̄ manifeſtū: tūc nullo modo aliquis ðz obedire: nec ab eo ordines ſuſcipiat. ſi aūt nō ſit manifeſtuz ſi nō pōt ſubterfugere ðz obedire ēt ſi ipſe ſciat eum ē ſimoniacū qui ordines celebrat. ¶ Ad z^m dōm q̄ ipſe nō intēdit emere illud qō eſt per ſe ſpuale vt caracterē: ſz opationē miniſtri q̄ ē cozpalis: ⁊ cā ſacrālis rei ſpualis.

emi ⁊ vēdi ſine ſimonia: q̄z finis oīuz ſacroz eſt regnū celoz: ⁊ remiſſio pctoz: ſz regnū celoz emit̄: vt Greg. dic̄. Regnū celoz tātū valz q̄tū bēa⁊ Dañ. 4. ðr̄. Pctā tua elymis redie. g̃ multo fozius ſacra emi pñt abſq; vitio ſimonie. ¶ ℞. mrimoniū ſacrz qdā eſt: ſz mrimoniū aliq̄n ꝺbit̄ iterueniēte pactiōe de aliqua pecunia ſoluēda ſine pctō. g̃ ſacra licite pñt vendi. ¶ ℞. baptiſm⁹ ē ſacrz ꝑmū: ſz in aliquo caſu. ſ. q̄n ſacerdos ſine pctō pucrū baptiçare nollet: aliqs poſſet emere baptiſmū ſine pctō ſimonie: ne puer in eternū pireta baptiſmo accedēs. g̃ ſacra pñt emi ſine pctō. ¶ ℞. in miſſa cōficit̄ euchariſtia q̄ ē ſacrz ſacroz: ſz licet cātare miſſaz. p aliq̄ ſcia: q̄z nemo ðz ſuis ſtipēdijs militare: vt ðr. i. Lo. 9. ergo ⁊c. ¶ ℞. ex. de ꝑben. ðr̄ q̄ q̄dā canonici ſacerdoti cuidā vnꝑbēdā in eccl̄ia dederūt vt miſſaz de btā vgine quotidie celebraret: ⁊ papa quottidie ꝓfirmat illā petitionē. ſ. q̄ q̄ ꝑus. ¶ ℞. abſolutio q̄dā ſacrale ē: ſz q̄dā accipit̄ pecuniā vt ab excōicatiōe abſoluāt. g̃ ⁊c. ¶ ℞. ēpalia ꝑa q̄uis nō ſit ozdo: tñ q̄dā ſacrale ē: ſz ſz in aliquo caſu tenere pecuniā vt ad ēpatū pueniat: ſicut cū gs maliciose ꝓdit vt ab ipedimēto ceſſet. g̃ ſacralia licite vēdi poſſunt.

¶ Ulteri⁹ vꝰ q̄ ēt in emptiōe vel vēditiōe alioꝰ ſpualis nō ꝓmittat̄ ſimonia: q̄z totū eccl̄iaſticū offiū q̄dā ſpuale eſt: ſed q̄dā recipiūt certos redditus ad āniuerſariū celebrādū. g̃ ſpualia pñt ſine ſimonia emi ⁊ vendi. ¶ Poteſt maxie ſpuale: ſz aliqs pōt dare pecuniā bonis viris vt ozēt ꝑ eo: ſz illud q̄ dicit̄ in Luc. Facite vobis amicos de mām̄ona inigtatis. g̃. ⁊c̄. ¶ ℞. i. Re. 9. ðr̄ de Saul. ⁊ 3. Reg. 13. de vxoze Dieroboā: q̄ attulerūt ꝑciū ſcis ꝓphe ſed ꝓphia eſt ſpuale donū ſpūs ſci. g̃ idē q̄ ꝑus. ¶ Poteſt dicatio eſt res ſpualis: ſz Paulus ꝑdicabat ꝑ tpalib⁹: vt fierent collecte paupib⁹: vt ꝑz. i. Lo. 2. vl. g̃ ⁊c̄. ¶ ℞. ꝑdicari licet accipe ſtipēdia ꝑ ſua ꝑdicatiōe: vt ꝑz. i. Lo. 9. ſed apl's ſtipēdia noīat ibi tpalia q̄ ꝑdicatoꝛib⁹ ꝺbent. g̃ licet tpalia ꝑ ſpualib⁹ accipe. ¶ ℞. cozrectio ē gd ſpuale ⁊ vtile ſi fitatio: ſz ꝑlati ꝑ viſitatiōib⁹ accipiūt tpalia. gdaz ēt ꝓpter cunia occultāt pctm̄ qō manifeſtare tenent̄. g̃ ⁊c̄. ¶ ℞. religiōis ſtat⁹ q̄dā bonū ſpuale eſt: ſz in gbuſdā mon⁹ ꝑcipue monialiū exigit̄ aliqd ab eis q̄ ibi recipiūt

ergo licet ſpualia dare ꝓ tēpozalib⁹. ¶ ℞. ſcia eſt q̄dā ſpuale bonum. ſz licz magiſtris artiuz accipere aliqd ꝓ doctria ſua. ergo ⁊c̄. ¶ ℞. iudiciū ſpuale bonū eſt: ſimilr parrociniū in cauſis ⁊ teſtimoniuz ferendū: ſed ꝓ oībus his pōt accipi pecunia vel munus aliq̄d. ergo ⁊c̄.

¶ Ulter⁹ videt̄ q̄ ēt nō cōmittat̄ ſimōia in vēditiōe eoꝝ emptiōe q̄ ſūt ſpualib⁹ ānexa: nihil. n. ē magis ſpuale q̄ ānexū q̄ vaſa ſacra. ſz illa in necitate vēdi poſſunt licite. g̃ ⁊c̄. ¶ ℞. ius ſepulture ſpualib⁹ ānexū ē. ſz Abraā emit ab Emoz ſpeluncā duplicē ī ſepulturā. g̃ ſine ſimōia emi pōt q̄ ē ſpualib⁹ ānexū. ¶ ℞. ius pronat⁹ ē q̄daz ſpuali ānexū: ſz pōt ſine ſimōia vendi: q̄z trāſit cū vniuerſitate: vt decre. dic̄: ⁊ in feudū ꝺcedi pōt. g̃ ānexum ſpualib⁹ pōt licite vēdi. ¶ ℞. decime ſūt ānexe ſpualib⁹. ſz licz emere eaz: q̄z pñt in feudū laicis cōcedi ⁊ ab eis redimi. g̃ pñt vēdi: emi ānexa ſpualib⁹. ¶ ℞. ius ꝓmogeniture ſpirituali⁹ ānexuz videt̄. vñ ꝓmogeniti añ legē ſacerdotis officio fungebantur. ſed Jacob emit ius primogeniture ab Esau. ergo idem quod ꝓdictum.

¶ Rñ. ðz ad ꝑm̄. q. q̄ cū ſacra ꝓtineāt ⁊ cauſent gr̃az nō poſſe licite vēdi aut emi pp tria. ꝑmo q̄z diſpēſatoz ſacrī nō eſt⁹ is ſed miſter: emptio aūt ðz fieri a dño rei. Scōo q̄z ꝑciū emptiōis ponit̄ q̄ſi mēſura adequās illud qō emit̄. vñ a mēſurādo numiſma ðr̄ ſm ꝑm̄ in. 5. etℏ. gr̃a aūt nō pōt cōmēſurari alicui cozpali bono. vñ iniuriaz gr̃e fac̄ q̄ ſacra gr̃e vendit aut emit. Tertio q̄z gr̃a ex ℔ nomē acce⁊ pit q̄ grat⁹ dat̄. vñ ℞ rōnem gratie facit qui ſacra gr̃e q̄ſi venalia tractat. ¶ Ad ꝑm̄ g̃ dōm q̄ locutiōes ille ſūt metaphorice: ⁊ per ſi⁹litudinē de emptiōe loquēt̄es: ipm̄ meritū emptionē vocātes: qō q̄dē emptio nō ē: q̄z deo ex nr̄o merito nihil accreſcit: nec meritū nr̄m eſt equiualēs premio. ¶ Ad z^m dōm q̄ mrimoniū nō ſolū eſt ſacrm: ſed ēt nature officiū: ⁊ ideo ex illa parte q̄ eſt ſacrm in diſpenſatione miniſtroꝝ eccleſie ꝓſiſtēs nō cadit ſub emptiōe. vñ ſm canōes cōmittit̄ ſimonia q̄ pro bñdictiōe nubētiū pecuniaz exigit: ſz ex illa pte q̄ eſt in officiū nāe nihil ꝓhibz⁊ peo mrimonio ꝑciū accipe: vel ꝺditionez de re tpali acci⁊ pienda ſterponere: ſic nec in alys officys ciuilib⁹ ⁊ corporalibus. ¶ Ad 3^m ðz q̄ in caſu illo ðz aliqs emere aquā a ſacerdote: ⁊ ipemet puer baptizare: q̄z in caſu necitatis licet baptizare ēt mulieri. nec ðz aliquo mō ꝑ ipſo baptiſmo ſacerdoti pecuniaz dare. ⁊ ſimiliter eſt de adulto: niſi q̄n pōt differri quouſq; ad ſuperiozē recurrat̄: vt ab eo baptiſmū ſuſcipiat: cui ex officio cōpetit dare. ¶ Ad 4^m ðz q̄ facere pactionē de miſſa celebrāda eſt ſimoniacū ſp: ſi ea nō ðz alios ſumpt⁹: ⁊ nō tenet̄ ex officio miſſaz cātare. pōt accipe denarios: ſic̄ ꝺducti ſacerdotes faciunt: nō q̄ſi ꝑciū miſſe: ſz q̄ſi ſuſtētamētū vite. ¶ Ad 5^m ðz q̄ ibi nō fuit aliq̄ pactio: ſz illi ꝑbende ānexū fuit illud officiū cāndi miſſaz talē. ¶ Ad 6^m ðz q̄ p abſolutiōe nō ðz exigi pecunia: ſz tñ ei q̄ abſoluit̄ pōt ꝓponi pecuniaria pena. vñ licz aliqd exigere q̄ſi pctī penā: in quo tñ cauēdū ē ne talis exactio magis cupiditati q̄z cozrectioni aſcribatur. ¶ Ad 7^m ðz q̄ ibi eſt diſtiguēdū: q̄z ſi non eſt ſibi acgſituz ius p electionē: nll'o mō pōt pecuniā dare aduerſario vt deſiſtat: ſi aūt eſt ei acgſitū ius: pōt aliquid dare nō vt ſ⁊cū platiōis ſed vt redēptionē vexatiōis ꝓprie.

¶ Ad ſcdam. q. ꝺcm q̄ actus aliquis pōt ſpualis dici vel q̄ntuz ad ſuum ꝓncipiū q̄ cōpetit alicui ex aliquo ſpiri⁊ tuali dono vel officio: vel quantuz ad ſui fines: vt quādo per actū ad aliq̄ ſpirituale peruenit̄: in actibus g̃ q̄ ꝑmo modo ſpuales ſunt: quia ſpuale eſt ex parte agentis nullo modo ſine ſimonia pōt aliquis locare actus ſuos: ſed pōt aliquid accipe in ſuſtentationez vite: in ſcōis aūt actibus ex ſpualitas nō eſt ex ꝑte agentis: pōt ēt emere vel vēdere operas ſuas: ſed nō vēdere b⁹ ſpuale q̄ ex ei⁹ actu acq⁊ rit̄. ¶ Ad ꝑmū g̃ ðz q̄ āniuerſariū celebrare eſt ſpualis actus ꝑmo mō: ⁊ iō nullo mō licet paciſci ꝓ eo celebrando: ſi tñ cū deuotiōe aliqd deb̄ eccl'ie: eccl'ia tenet̄ celebrare ꝓ illis ꝑ q⁊ rogat̄. ¶ Ad z^m ðz q̄ oſo eſt ſpualis ꝑ ⁊ ſcdo mō: q̄z ex ſpuali deuotiōe efficaciā hz ⁊ aliqd ſpuale ðz in ea peti. vñ nullo mō ðz ſub ꝓcio poni: nec illi q̄ dāt pecuniā pauperib⁹ vt ꝓ eis oret: oꝛonē emūt ſz animos pauperū alliciūt ad orandū ꝑ ſe: ⁊ eos ſibi faciūt debitores. ¶ Ad 3^m ðz q̄ ſicut dic̄ Hiero. ſup Micheam: talia munera exhibebātur ꝓphetis magis in ſuſtentationem cozuz: vt ſpiritualibus vacarent libere: q̄z ad emēdum munera ꝓphetie: q̄z actus ꝓphetie ſpuales ſunt ꝑmo mō. ¶ Ad quartū ðz q̄ ꝑdicare ꝓ pecunia poteſt intelligi dupliciter. vno modo vt pecunia ſit preciuz ꝑdicationis: ⁊ ſic nullo modo licet. alio modo vt pecunie datio ſit res quedā ꝑdicata. ⁊ ita poteſt aliquis ꝑdicare ꝓ pecunia ſicut ꝓ alys operibus meritoꝛys inquātuz meretur dans: ⁊ ſubleuat̄ defectus recipiētis: ⁊ ſic apoſtolus ꝓ collectis faciēdis ꝑdicauit: nō tñ in pecunie collatiōe ponēdus eſt ꝑdicatiōis finis. ¶ Ad qntū ðz q̄ ſtipēdia debenē ꝑdicantibus ad ſuſtētationē vict⁹: ne cogant̄ reliquere ꝙbū ꝺci: ⁊ circa ꝓcuranda ſibi neceſſaria occupari: nō aūt debenē eis q̄ſi ꝑciuz ꝑdicatiōis. ¶ Ad 6^m ðm: q̄ cozrectio ſiue viſitatio ē ſpualis act⁹ ꝑ mō: q̄z alicui ex ſpirituali offō cōpetit. vñ ſimoniā cōmittit q̄ pecuniā accipit vt pctm̄ q̄ tenet̄ reuelare aut punire nō reuelet: nec puniat: nec ēt ꝑ viſitatiōe facieda accipieda eſt ꝓcuratio q̄ſi ꝑciū viſitatiōis: ſz q̄ſi debita ex ordinatiōe eccl'ie ad ſuſtētationē. ⁊ ſi⁹ eſt de ꝓcuratiōe moderata quā accipe pñt epi in ꝛſecratione eccl'iaꝝ ſm eccl'ie determinationez.

¶ Ad 7^m ðm: q̄ cū poſſeſſiōes alicui⁹ loci religioſi non ſufficiūt ad ſuſtētādū plures: tūc pōt exigi ab eo q̄ in loco illo vult deo ſeruire: nō q̄ſi ꝑciū religionis: ſed vt habeat monaſteriū vñ ei poſſit ꝓuidere: ⁊ iō nō ꝺmittit ſimonia. ſi aūt ſine grauamīe eccl'ie pōt recipi ſimoniacū ē aliquid ꝑ receptiōe exigere. ¶ Ad 8^m ðz q̄ docere artes liberales eſt act⁹ ſpualis ſcdo mō. ⁊ iō licet magiſtros artiū vēdere laboꝛes ſuos: ſed nō ſciaz ſiue veritatē q̄ ſpualis eſt. vñ ðr̄ puer. z4. Noli vēdere ſcientiā ⁊ doctrinā ⁊ glozias. ¶ Ad 9^m ðz q̄ iudex ex officio ſuo tenet̄ iudiciū reddere. ſi⁹ r etiā glibet tenet̄ ex hoc q̄ eſt iudicio ſubditus ad vez teſtimoniū reddēduz: ſz aduocat⁹ nō tenet̄ patrociniū ſuū cauſe ꝑſtare: nec iuriſperit⁹ dare cōſiliū. ⁊ iō ſicut dicit Aug. ad Macedoniū: nō ðz iudex vēdere vez iudicium: aut teſtis vez teſtimoniuz: q̄z aduocat⁹ vēdit iuſtū patrociniū ⁊ iuriſperit⁹ vez ꝛſiliū. nō. n. aduocat⁹ vēdēs iuſtū patrociniuz iuſticiā vēdit que ē ſpualis: ſz actū ſuū. ⁊ ſi⁹ ðz ē de ꝛſilio iuriſperiti: ſed iudex vēdēdo vez iudiciuz ſimoniā cōmittit ſi ſit ſpualis iudex: alꝭ nō cōmittit ſimoniā: ſz grauiter peccat. ⁊ ſi⁹ dōm eſt de teſte.

¶ Ad tertiā. q. ðz: q̄ ſicut ex dictis ꝑz ſpuale q̄ ſub ꝓcio poni nō ðz eſt duplex. ſ. ipſa res ſacra: vt ſacra. ⁊ act⁹ cōpetens alicui ex officio ſacro: ⁊ ſm hoc ēt eſt duplex ſpuale annexū: q̄daz annexū ē ipſis ſacris: ſicut vaſa ſacra ⁊ ðz. q̄dā ſunt annexa officys ſacris: ſicut decime ⁊ iuſpatronatus: ſm q̄ iuſpatronat⁹ eſt ptās ꝑſentādi clericū ad bñficiuz eccl'iaſticū: ⁊ in vtroq; ꝓmittit ſimonia q̄tū ad id q̄ de ſpualitate hz. ¶ Ad ꝑmū g̃ ðz: q̄ vaſa ſacra nullo mō rōne ꝛſecratiōis vēdēda ſūt: vt. ſ. p ꝛſecratiōe eoꝝ aliqd plus exigat̄: tñ in necitate eccl'ie pñt vēdi ex parte ei⁹ q̄ in eis eſt nō ſpuale. ſ. mā auri ⁊ argēti: ⁊ tūc ſi vēdunt eccleſiaſtice pſone pñt integra vēdi: ſi aūt vēdunt̄ alys nō ad vſuz eccl'ie: debēt ꝑus frāgi ꝑmiſſa oꝛone: ne ſancta ab alys tractent̄ q̄ a miniſtris eccl'ie. ¶ Ad z^m dōm: q̄ venditio ſepulture pōt ītelligi dupl'r. vno mō q̄ vēdat̄ terra ſacra in ſepultura: ⁊ de hoc ē ſillis rō: ⁊ de vēditiōe ſacro⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

rum vasoꝝ:qz cimiteriū cōsecratuz pōt vendi rōne terre
in necessitate ecclesie:sicut ꝛ calix rōne mācnō autez pōt
vendi rōne consecratiōis.vt.s. aliquis pro pecunia ibi se
peliat. Abraam aūt nō peccauit emens spelunca duplicē:
qz spelunca illa nō erat cōsecrata in sepulturā: vel si erat
consecrata trāstuit possessio ei⁹ in iurisdictionē cum vni
uersitate agri. Emoz autē reprehendit qz decidit a bona
intentiōe quā pus habuit volēs gratis dare:cū pus eā ca
rissime vendiderit. vel vt gdā dicūt Abraam nō peccauit
redimēs ius qō habebat sepeliendi moztuū:qō quāuis ei
emoz nō denegaret:tn sciebat Abraaz q⁹ ille moleste acci
peret nisi preciū dareť: sed p̄mū meli⁹ videť. Alio mō dr
vendi sepultura si pro officio qō a sacerdotib⁹ in sepultu
ra funeris dr aliquid exigať:ꝛ hoc nō licz. vt ex dictis pz.
tn si consuetudo est q⁹ aliqd deť:pōt per superiorē cozre
ctio adhiberi in illos q denegāt dare qō cōsuetudo expo
scit. ¶ Ad 3m dōm q⁹ ius p̄onatus per se vendi non pōt:
nec in feudū dari. si aūt villa vendať ꝛ in feuduz deť cui
ānexū est ius p̄onatus:trāsit cū vniuersitate ad illuz cui
villa dať:vel q eam emit nō q̄si ius p̄onatus sub vendi
tiōe cadat. ¶ Ad 4.m dōz q⁹ ius percipiēdi decimas segr
spirituale officiuz:qz dbet ministris ecclesie: nec laici pos
sunt hr̄e hō ius:q̄uis aliqn̄ ad tēpus fruct⁹ decimaꝝ lai
cis cōcessus sit ꝓpter aliquā ecclie necessitatē:ꝛ tunc hoc
modo q̄ laicis dari pōt ab eis pōt redimi ex auctate epi:
tn vna eccl'ia nō pōt ab alia emere ius p̄cipiēdi decimas.
¶ Ad qntuz dōz q⁹ ius p̄mogeniture debebať Jacob ex
diuina institutiōe:ꝛ iō nō peccauit emēs: sed redemit ve
rationem suaz:sed Esau vendens peccauit.

Ad tertium sic p̄cedit. Uidet q⁹ simonia nō cō
mittať illis tribus modis q̄s Urba
nus pa. determiat dicēs. Quisquis res ecclīasticas nō ad
qō istitute sunt:sed ad ꝓpria lucra munere lingue:vel in
debiti obsequij:vel pecunie largit̄ vel adipiscit̄ simonia
cus est. qz vt supra dictū ē:iudex spūalis si vendit iudiciū
facit simoniā:sed licz iudici spūali aliqō mun⁹ accipe pe
cunie vel alicuius hō. vt dr extra. de simonia. ꝛsi qōnes. g̃
simonia nō semp cōmittiť per mun⁹ a manu. ¶ P. papa
pōt etiā mun⁹ a manu suscipere pro aliquo spūali: sed vt
gdam dicūt papa nō pōt cōmittere simoniā:maxime cuz
aliq̄ p̄sona ecclesiastica:qz res ecclesie sūt sue. g̃ nō semp
cōmittiť simonia per mun⁹ a manu. ¶ P. Greg. dic. eccle
siasticis vtilitatib⁹ deseruiētes dignū est ecclesiastica re
muneratōe gaudere. g̃ si dať aliq̄ p̄benda alicui pro obse
quio ipenso:nō est simonia. ¶ P. vnusqsq; licite pōt pete
re qō sibi debeť de iure. sed ordinato q nō hz būficiū cō
petens teneť de iure ordinatoz ei⁹ ꝓuidere. g̃ nō peccat si
petat būficiū:ꝛ hoc vocať mun⁹ lingue. s. rogatio. ¶ P.
si fiant p̄ces pro digno nō cōmittiť simonia ex hoc. hz pre
ces sunt munera lingue siue fiant ꝓ digno siue ꝓ idigno.
g̃ mun⁹ a lingua nō semp facit simoniā. ¶ P. hypocrite
faciunt bona spūalia ꝓpter laudes hoīum:ꝛ tn nō dicun
tur simoniaci. g̃ mun⁹ a lingua nō facit simoniā. ¶ P. sic
amoz pecunie est cupiditatis: ita amoz cōsanguineoꝝ est
carnalitatis. hz si ituitu pecūie deť alicui p̄bēda ē simōia.
g̃ sltr si deť ituitu cōsanguinitatis:ꝛ tn ibi nō est aliqs p̄di
ctoꝝ modoꝝ. g̃ sunt insufficientes. ¶ P. in cōmutatiōib⁹ et
dignitatū vel ecclīasticoꝝ būficioꝝ ꝓmittiť simonia. sed
ibi nō est aliqō mun⁹. g̃ ꝛc. ¶ P. aliq̄ plati recipiūt fruct⁹
eccliaꝝ vacātiū:ꝛ postea ꝓferūt retenta sibi pte ꝓuētuū:
in quo nō vr̄ aliqō mun⁹ cē:ꝛ tn est ibi simonia. g̃ ꝛc.

¶ R̄n. dōm q⁹ simonia vt dictū est. cōsistit in emptiōe et
vēditōe spūalis:vel coꝝ q̄ sunt eis ānexa:emptio aūt vel
venditio cōsistit nō solū in datiōe ꝛ acceptiōe pecunie:hz
oīum coꝝ quoꝝ pōt p̄ciuz numismate mēsurari:in his. n.
est liberalitas fm pbm. ꝓstat aūt q⁹ in eisdez est liberalis
datio ꝛ venditio q̄ est ei ꝓria. oīs aūt temporalis cōmodi
p̄ciuz pōt numismate mēsurari:ꝛ iō q̄cūq; pro aliq̄ tēpora
li cōmodo dat aliqō spūale vel annexū simoniā ꝓmittit
bonū aūt tēporale qō pōt aliqs ab alio expectare: vel est
ex pte aīe sicut amicitia aut fauoz aliqs:ꝛ q̄tū ad hoc est
mun⁹ a lingua: vel ex pte corporis:sic aliqs act⁹ corporalē
exercit⁹:ꝛ q̄tū ad B est mun⁹ ab obsego: vel est aliqd ex
teriozū bonoꝝ:ꝛ sic est mun⁹ a manu:sic obsequiuz aliqō
exhibitū: vel ꝓsistit in exteriozib⁹ bonis:q̄tū ad p̄mū cō
mittiť simonia per mun⁹ a lingua:qz lingua opionē expri
mit ꝛ gratiā ꝛceptā:q̄tū ad zm⁹ p mun⁹ ab obsequio:q̄tū
ad tertiū p mun⁹ a manu. ¶ Ad p̄m q̄ dōm q⁹ ecclie indi
ciuz est q̄tū ad exterioza:ꝛ qz nō est ꝓbabile q⁹ animꝰ iu
dicis spūalis flectať ad aliqd faciēduz ꝓ quo muneriō
in paruis muneribꝰ iudici datis nō iudicat simoniā com
mitti:sed apud deū q coz videt simonia est ꝛ in paruis ꝛ
magnis muneribꝰ si animus iudicis ex eis flectať. ¶ Ad
scām dōm q⁹ opio illa erronea ē. si cniz papa ꝓ aliq̄ spūa
li mun⁹ acciper simoniā cōmitteret sicut ꝛ alius hō: qz in
ipso ꝑtro cui papa succedit simonie vitiuz dānationem
ichoauit in nouo testamēto:q̄uis res ecclesie sint aliquo
mō pape:nō sunt tn ei⁹ oīb⁹ modis habēdi: sicut illud qō
ad manū hz. nō est aūt dubiuz q⁹ simoniā ꝓmitteret: siqs
aliqō spūale debitoꝝ suo daret:vt qō suū est recuperet:ꝛ
ita etiā in ꝓposito papa a simonia nō excusareť si qō ab
sit spūalia ꝓ tpalib⁹ reb⁹ eccl'iarū daret. ¶ Ad 3m dōz q⁹
obsequiū aut ē honestuz aut ihonestū. sigdē sit honestuz
obsequiuz ex ipso obsego qñq; reddiť hō dignus būficio
eccl'iastico:sicut ꝛ alys bonis opib⁹:ꝛ tūc si pactio nō iter
uenit pōt absq; simonia būficiū eccl'iasticū dare ei q obse
cuit⁹ est:vt nō habeať oculus ad obseguz ꝓncipal'r:sed ad
dignitatē ꝓsone:ꝛ sic loquiť Greg. Si aūt sit inhonestum
tūc ē oīno simonia. ¶ Ad q̄rtū dōz q⁹ mun⁹ lingue dup
est:vel qō in ipso actu lingue ꝓsistit:sicut laus:vel qō ex li
gua initiū sumit:sicut cū qs ex hoc q⁹ p̄cib⁹ alicui⁹ satisfa
cit fauozē expectat. g. n. dat aliqō spūale. ꝓ fauore vel lau
de acgrēda:nō est dubiuz gn simoniā cōmitteret. qā q̄ p̄
ces fiūt ꝓ idigno:satis appet q⁹ nihil aliud mouet nisi fa
uoz:aut ēt piculū euitāduz:qz etiā carere malo qōdaz bo
nuz est:vt dicit phs in. 5. Eth̃.ꝛ iō qñ fiunt p̄ces ꝓ idigno
vel aliquo potēte qui piculū cōminať: q̄ dicunt p̄ces ar
mate:manifeste simonia cōmittiť: si ꝓpter b būficiū ec
clesiasticū deť. si aūt ꝓ digno fiāt q̄tū ad iudiciū bonum
ꝓbabile ē q⁹ dās magis moueať intuitu dignitatis ꝓsone
q̄ fauore p̄ciuz.ꝛ iō nō reputať simonia. si tn p̄cipaliter mo
ueať fauore p̄ciuz vel timore rogātis q̄tū ad diuinū iudi
ciū simoniā cōmittit ꝛ rogat⁹ ꝛ rogās si hoc intēdat: siue
aliqs ꝓ se roget:siue ꝓ alio. p̄. n. aliqs ꝑ se petere si digꝰ
sit būficiū eccl'iasticū nō hñs curā aiarū si idiget:hz non si
bēat curā aiarū:qz pl̄uptuosuz est:nec tn ē simonia nisi p
tāto q⁹ ex ipsa p̄suptiōe indign⁹ reddať: ꝛ tūc p̄ces siue ex
hocipso q⁹ rogat ꝓ indigno fiūt:ꝛ p hoc pz solo ad quintū.
¶ Ad 6m dōz q⁹ emptio ꝛ vēditio in gb⁹ simonia cōmitti
sunt volūtarie cōicatiōes:qz ex ꝓsensu vtriusq; fiūt:hz by
pocrita p ea q̄ facit fauozē humanū sibi vsurpat per mo
duz furti:qō ē inolūtaria cōicatio:ꝛ iō ꝓpe loquēdo simo
niaz nō ꝓmittit. ¶ Ad 7m dōz q⁹ ille q dat rōne ꝓsangui
nitatis p̄bēdā alicui p̄ncipal'r:aut intēdit tpale bonū illi⁹
cui dať ꝛ nō alteri⁹:ꝛ sic peccat grauiter:si simoniā nō cō
mittit:qz nō vēdit cū nihil accipiat:aut itēdit aliqō bonū
in seipsuz redūdās:sic q⁹ magnificeť p hoc ꝛ nobiliter do
mus sua:vel q⁹ ipse in cōsanguineis sit fortior:ꝛ sic ipse ali
qd accipe sperat qzo quo spūalia dat:ꝛ simoniā cōmittit
ꝛ reducit ad id munus in quo cōtineť cōmodū qō ex tali
datiōe sperat. ¶ Ad 8m dōz q⁹ in tali ꝓmutatiōe ē simo
nia si ꝓ aliquo terreno cōmodo vtriusq; vel alteri⁹ talis
ꝓmutatio fiat:si aūt ꝓ aliq̄ spūali:vtpote qz h̃ in illo loco
meli⁹ posset deo seruire:nō ē simōia:vñ tūc pōt fieri ꝓmu
tatio ex auctoritate epi diocesani. ¶ Ad. 9. dōm q⁹ in hoc
distinguēdū ē:qz si añ donationē p̄bēde, puēr⁹ p̄cipiat ꝓ
aliqua insta cā:ꝛ nō interuenit aliq̄ q̄uētio cuz eo cui dare
diꝑonit:nō ē simōia:si aūt pactio interuenit vt ante rece
ptionē vl̄ post accipiat:simōiacū ē. ¶ Neq; ex his aliquē
clericat⁹ cē. nō qz ordinē nō recepit sed qz male ꝓmot⁹ ē
qō ꝓtigit duplr̄. vno mō ex pte ordinātis: siue cū ē hereti
cus: siue simoniac⁹: vl̄ quocūq; alio mō ab eccl'ia sepatus:
ꝛ sic ē in ꝓposito: siue cū ordinať a nō suo epo sine licētia
ꝛ auctoritate ꝓpꝛ epi:ꝛ tūc dz deponi: nisi eps ponat spē
in ratibabitiōez alteri⁹ epi:sic de beato Epiphanio i epla
sua legit: siue ordineť ab epo q abrenūciauit officio ꝛ loco:
ll. n. officiū sibi retinuerit loco abrenūciās: pōt ꝓferre mi
nozes ordies ꝛ de licentia epi ēt maiozes. Alio mō ē male
ꝓmot⁹: qz nō ꝓmoueť sic dz: qō ꝓtigit duplr̄: ꝓmo qz furti
ne accipit ordiez: vt cū accipit duos ordies sacros vna die
vl̄ vnūquēq; sine licētia epi:ꝛ pena taliū ē depositio:ꝛ tūc
si fuit sup hoc lata excōicatio: solus papa pōt cū eo dispen
sare: si aūt nō fuit: pōt ēt eps dispēsare: p̄cipue i minoribus
ordibus: vel si clausť itrauerit. Secūdo qz p̄termittit
characterē recipiat: si vo ignoranter dz sibi ꝓponi pena ab
epo:ꝛ iterum careat executiōe ordis quouscq; ordinē ꝑter
missus recipiat. ¶ Quisqs hoꝝ alterū vēdidit ꝛc. hoc est
itelligēdū de illis quoꝝ vnū qō vēdiť ordiať ad altez:qō
sub p̄cio cadere nō pōt: sic būficia eccl'iastica cōl'iastica sūt ordinata
ad mīstroꝝ eccl'ie sustētationē:ꝛ sic nō pōt mīstrari de iu
re p̄onat⁹ qō ꝑ se nō vēdit: q̄uis trāseat cū vēditiōe ville:
qz dūiuz ville nō ē ordiatū ad ius p̄onat⁹. ¶ Simōiaca
aūt hereseis ꝛc. simōiac⁹ ꝓprie dr q ē reus hui⁹ p̄ct⁹ vel dan
do vl̄ accipiēdo aliqō sacrū ꝓ p̄cio. ꝓtigit aūt qñq; i ipa da
tione simoniā iteruenire p mediatozes: altero vel vtroq;
ignoāte:ꝛ tc̄ fit simōiace ordiatio: q̄uis ñ sit simōiac⁹ q ordinat vel ordiať. Qñq; ēt pōt ce simōiac⁹ ex alia cā ꝛ nul
luz vitiū ex ipa datiōe spūaliū iteruenire:ꝛ tūc nō simōia
ce ordiať aliqs: q̄uis sit simōiac⁹ vel ordinās vel ordiat⁹:
ꝛ hz boc distinguūť modi i lra positi. ¶ Sacri canōes ꝛc.
hic nota q⁹ tria tpa sūt obseruāda ordib⁹. ꝓmo tēp⁹ etatis
ordinandi. Circa quod sciendum est: q⁹ hz antiqua iura a
septimo anno vsq; ad. ix. potest accipere omnes minozes
ordines: a. ix. vsq; ad. xi. potest recipere acolythatū ꝛ sub
diaconatuz: ita q⁹. xi. subdiaconatum recipiat. in. xx. po
test recipere diaconatum: in. xxx. presbiteratum: ꝛ postmo
dū pōt fieri epūs. sed nūc abbreuiatū ē tps: qz subdiacona
tuz pōt recipe q̄i puenerit ad annos discretiōis: vt possit
cognoscere votū ꝓtinētie: ꝛ pbiter fieri in. xxv. āno: ꝛ diaco
natū circa. xi. ānū: ꝛ p̄cipue i religiosis: epūs aūt in. xxx. āno.
Sedo dz ꝓsiderari tēp⁹ determiatū āni in q̄ fiūt ordines.
Circa qō sciēdū est: q⁹ maiozes ordies in sex tpib⁹ āni pōt
celebrari. s. in quattuoz sabbatis quattuoz tēpoꝝ: ꝛ in sab
bato aſi dñicam de passione:ꝛ i vigilia resurrectiōis: papa
nī in die dñico ꝛ festis p̄cipuis ꝓfert subdiaconatū:ꝛ i bis
ēt dieb⁹ gbus epūs pōt ꝓferre mīozes ordies: epi aūt in die
dñico ꝓsecrandi sunt. Tertiuz tempus est distantia inter
ordines suscipiendos. Circa qō sciendū est: q⁹ aliquis pōt
accipere omnes minozes ordines vna die: nō tamen vnū
de minozibus cum subdiaconatu nec duos de maiozibus
simul: potest tamē in dominica cōsecrari in episcopuz qui
precedenti die factus est sacerdos. de illis autem qui gra
datim ad clericatum accedunt sciendum est: q⁹ possunt in
octo annis recipere omnes ordines: ita q⁹ in primis duo
bus recipiant minozes: in alys. v. tres maiozes: monachus
tamen posset omnes recipere per annum:ꝛ etiā alq̄ dispē
satiue propter necessitatez ecclesie.

¶ De sacramento coniugij cuius institutio ꝛ cā ostenditur. Distinctio. XXVI. a

Cuz alia sacra p⁹ petrū ꝛ pp petrū
exordiū sumpserit: mīmōij sacrz
ēt añ petrū legiť istitutū a dño nō
tn ad remediū sz ad offiū. Refert
.n. scriptura gen. i adā misso sopo
re: atqz vna de costis ei⁹ sumpta: ꝛ extinde mu
liere formata viz i spū intelligentē ad quē vsuz
mulier facta esset: post extasim ꝓphetice dixis
se. Hoc nunc os ex ossib⁹ meis ꝛ caro de carne
mea: pp B relinquet hō patrē ꝛ matrē ꝛ adhe
rebit vxori sue: ꝛ erunt duo in carne vna.

¶ De duplici institutione cōiugij. b

Coniugij ār institutio duplex ē. vna añ
petrū ad offiū facta est i paradiso vbi
esset thorus imaculat⁹ ꝛ nuptie hono
rabiles: ex qb⁹ sine ardoze ꝓcreēt: si
ne doloze parerent. altera post petrū ad reme
diū facta extra paradisū pp illicitū motuz deui
tandū. Prima vt nā multiplicaret. Secunda
vt nā exciperet ꝛ vicia cohiberet. Haz ꝛ ante
petrū dixit deus. Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ
post petrū oīb⁹ pene hoīb⁹ ꝑ diluuiū cōsūptis.
Ex vo ante petrū institutū fuerit ꝓiugiū ad of
ficiū: post petrū vo ad remediū cōcessū Aug⁹.
testatur dicēs. Q̄d sanis est ad officiū: egrotis
est ad remediū. Infirmitas. n. incontinentie q̄
est i carne p petrū moztua ne cadat i ruinā fla
gitioꝝ: excipiť honestate nuptiaꝝ. Si vero nō
peccassent primi hoīes: sine carnis icentiuo ac
feruoze libidinis ipsi ac successoꝛes eoꝝ ꝓueni
rent. Et sicut remunerabile est aliquod bonuz
opus: sic coitus coꝝ bonus esset ꝛ remunera
bilis. Quia vo pp petrū letalis concupiscētie
lex membris nostris inhesit: sine qua carnalis
non fit cōmixtio: reꝓhēsibilis est ꝛ malus coi
tus: nisi excusetur per bona coniugij.

¶ Qñ fm preceptū: qñ fm indulgentiam ꝓtractuz sit coniugium. c

Prima istitutio habuit preceptū: sc̄da
indulgētiā. dicim⁹. n. ab apl'o hūano
generi propter vitandā fornicationez
indultū esse coniugiū. Indulgētia vo
qz meliora nō eligit remediū habet non p̄mū:
a quo si quis declinauerit meretur epitiale iudi
cium. Quod fm indulgentiam conceditur vo
luntarium est nō necessarium. alioquin transi
gresso esset qui illud non faceret. Et potest sa
ne intelligi illud sub precepto dictum homini
bus primis ante peccatū. Crescite ꝛ multipli
camini. quo etiam post peccatum tenebantur

T

Universidad de Deusto
Biblioteca

vsq; quo est facta multiplicatio: postq; ꝫ idulgẽtiã mĩmõij ꝟctus fuit. Itã ẽt post diluuiuꝫ quo vniuersũ pene humanũ genꝰ deletum est: ꝑm preceptum dictum est filijs noe: crescite ⁊ multiplicamini. Adulciplicato ꝙo hoie ꝑm indulgẽtiam contractum est: non ꝑm imperiuꝫ.

¶ Quibus modis accipiatur indulgentia. d

Indulgẽtia ãt diuersis modis accipit .s. ꝓ ꝓcessiõe. ꝓ remissiõe. ꝓ pmissiõe. Et ẽ pmissio i nouo testõ ꝺ minozibꝰ bõis ⁊ de miozibꝰ malꝫ. De miozibus bõis ẽ ꝯiugiũ qꝺ ñ mereꝝ palmã: ꝫ ẽ i rmediũ. De miozibꝰ malis. i. ꝺ vẽialibꝰ ẽ coitꝰ q fit cã i cõtinẽtie. illꝺ. s. ꝯiugiũ idlgeꝝ. i. ꝓcedit. illꝺ ꝙo .i. coitꝰ talꝫ pmittit. i. tolerat ita q non ꝓhibeꝝ.

¶ Qꝛ nuptie sint bone. e

Fuerũt ãt nõnlli heretici nuptias detestãtes q taciãi appellati sũt: hi nuptias oĩo dãnãt: ac pares fornicatiõibꝰ alĩſq; corruptõibꝰ faciũt: nec ꝛcipiũt i suorũ nũero ꝯiugio vtẽtẽ marẽ vel feminã. Qꝛ aũt res bona sit ꝯiugiũ nõ mõ ex eo ꝓbaꝝ q ꝺñs legit ꝯiugiũ istituisse iter ꝓios parẽtes: ꝫ ẽt q i cana galilee nuptijs iterfuit xp̃s: easq; miracl'o ꝯmẽdauit: aq; i vinũ ꝟuersa. Qui ẽt postea vxꝛ dimittẽ vxoꝛẽ ꝓhibuit nisi cã fornicatõis. Apostolus ẽt ait. Virgo nõ peccat si nubat. Cõstat ergo rẽ bonã cẽ mĩmonium: alioquin nõ esset sacr̃m. Sacramentum enim sacrum signũ est.

¶ Cuius rei sacramentum sit ꝯiugium. f

Cum ꝯiugiũ sacr̃m sit: ⁊ sacrũ signũ ẽ: ⁊ sacre rei. s. ꝯiuctiõis xp̃i ⁊ eccl'e siẽ ait apl's. Scriptũ est ingt. Relinq̃t hõ ꝓrem ⁊ mr̃em ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erũt duo i carne vna. Sacr̃m hoc magnũ ẽ. Ego ãt dico: i xp̃o ⁊ i eccl'ia. Ut. n. iter ꝯiuges ꝯiunctio ẽ ꝑm ꝯsensũ aiozꝫ ⁊ ꝫ pmixtionẽ coꝛpoꝝ sic eccl'ia xp̃o copulaꝝ volũtate ⁊ nã: quia idẽ vult cũ eo: ⁊ ipse formã sumpsit de nã hominis. Copulata est ergo spõsa spõso spũal'r ⁊ coꝛpal'r. i. charitate ac cõformitate nãe. Huius vtriusq; copule: figura ẽ i ꝯiugio. Cõsensus. n. cõiugũ copulã spiritualẽ xp̃i ⁊ eccl'e que fit per charitatẽ significat. Cõmixtio ꝙo sexuum: illã significat q̃ fit per nãe conformitatez.

¶ Qualr̃ intelligẽdũ sit illud. mlier illa nõ ptinet ad mr̃imõiũ cũ q̃ nõ ẽ cõmixtio sexuum. g

Unde ẽ q qꝺ doctoꝛ dixerũt: illã mulierẽ ñ ptinẽ ad mr̃imoniũ: q̃ nõ expit carnalẽ copulã. Ait. n. aug. Nõ dubiũ ẽ illã mlierẽ ñ ptinẽ ad mr̃imõiũ: cuꝫ q̃ doceꝝ ñ fuisse ꝯmixtio sexus. Itẽ leo papa. Cũ societas nuptiaꝝ ita a ꝓncipio sit instituta vt ꝑter ꝯmixtionẽ sexuũ ñ bẽat i se xp̃i ⁊ eccl'e sacr̃m: nõ dubiũ ẽ illã mlierẽ nõ ptinere ad mr̃imõiũ: i q̃ doceꝝ nõ fuisse nuptiale mysteriũ. Itẽ Augu. Nõ ẽ pfectũ ꝯiugiũ sine ꝯmixtiõe sexuum. Hoc si ꝑm supficiẽ verboꝝ qs accepit: iducꝫ i errozẽ tãtũ: vt dicat sine carnali copula nõ posse ꝯhi mr̃imoniũ: ⁊ iter mariã ⁊ ioseph nõ fuisse cõiugium vel nõ fuisse pfectuꝫ: qꝺ nephas e sentire. Tãto. n. sanctius fuit atq; pfectius: q̃to a carnali opc imuni⁹. Sed supius posita ea róne dicta itelligẽdũ ẽ: nõ qn pertineat mulier illa ad mr̃imoniũ cũ q̃ nõ est pmixtio sexũ: sed nõ ptinet ad mr̃imoniuꝫ qꝺ expressã ⁊ plenaꝝ teneat figurã cõiunctiõis xp̃i ⁊ ecclesie. Figurat. n. illã vnionẽ xp̃i ⁊ eccl'ie q̃ est in charitate. Sed nõ illã que est i nature ꝯformitate. Est ẽ ⁊ in illo matrimonio typus coniunctionis xp̃i ⁊ ecclesie: ꝫ illius tm̃ qua ecclesia christo charitate vnit: non illius qua per susceptionez carnis capiti membra vniunt. Nec ideo tamẽ minus sanctum est coniugiũ: quia vt ait Aug. In nuptijs plus valet sanctitas sacramenti: q̃ fecunditas ventris. Est etiaꝫ coniugium signum spiritualis coniunctionis ⁊ dilectionis animaruꝫ: qua inter se coniuges vniri debent. Unde apostolus ait. Viri diligite vxores vestras: sicut coꝛpora vestra.

Postq; determinauit magr̃ sacro

dinis qꝺ ordinaꝝ ad spiritualez multiplicationez ecclesie: hic incipit determinare de matrimonio qꝺ ordinatur ad materialẽ multiplicationez fideliũ. Et diuidit in ptes duas. in prima determinat de matrimonio. in scꝺa de personis ꝺtrahentibus matrimonium. 34. dis. ibi. Nunc superest attendere ⁊c. Prima in duas. in prima determinat ea que pertinent ad matrimoniuꝫ in q̃tuꝫ est sacramentũ. in secũda determinat causas matrimony. 27. di. ibi. Post hoc aduertẽdũ est. Prima in duas. in prima determinat de institutione matrimony. in secunda significationem ipsius: hec enim omnibus sacramẽtis comunia sũt: ibi. Luꝫ ergo sacramentum ⁊c. Circa ꝑm tria facit. primo ostendit duas mr̃imonii institutiones: secundo ostendit differentiaz illaꝝ: ibi. Prima institutio ⁊c. tertio excludit quẽdam errorem qui potest ex predictis habere occasionẽ: ibi. Fuerunt autez nulli ⁊c. Circa scõm duo facit. primo ostendit differentiam inter secundaz institutionez ⁊ primaz. per hoc q ꝑfuit in precepto. secunda habuit indulgentiaz. Secundo ostendit qualiter hec indulgentia sumatur: ibi. Indulgentia aũt ⁊c. Cum ergo sacramentũ ⁊c. hic determinat de significatõe matrimony. Et circa hoc duo facit. primo determinat matrimony significationẽ. secũdo excludit quãdam falsam opinionez que ex predictis oꝛtuꝫ habuit. Idem est qꝺ quidã ⁊c. Circa qꝺ tria facit. primo ponit illa que videntur esse ꝓ dicta opinione. secundo ostendit opinionẽ esse falsaz: ibi. Hic ergo si ꝫ verboꝝ ⁊c. tertio respondet ad ꝓbationem: ibi. Sed superius posita ⁊c.

Hic est dupler qꝺ. Prima de matrimonio ꝑm q̃ est in officiũ nãe. Scꝺa de eo ꝑm q̃ est sacr̃z. ¶ Circa ꝓmũ q̃runt q̃tuoꝛ. Primo vtruꝫ matrimoniũ sit nãle. Scꝺo vtꝛ nũc sit in precepto. Tertio vtꝛ actꝰ eiꝰ sit licitus. 4.º vtꝛ possit eẽ meritoꝛius.

Ad primus sic ꝓcedit. Uꝺ q̃ matrimoniũ nõ sit nãle: qꝛ ius nãle ẽ qꝺ nã oĩa aĩalia docuit: ꝫ in alijs aĩalibꝰ est ꝯiunctio sexuũ absq; mr̃imonio q̃ mr̃imoniũ nõ est ꝺ iure nãli. ¶ Ꝑ. id qꝺ ẽ de iure nãli i/ meniẽ in boĩbꝰ ꝑm quẽlibz eoꝛ statũ: ꝫ mr̃imoniũ nõ fuit in q̃libet statu hoĩuꝫ: qꝛ sic ꝺicit Tullius in ꝓnꝰrhetoꝛi. Domines a ꝓncipio siluestres erãt: ⁊ tũc nemo sciuit ꝓpos libeꝛos: nec certas nuptias in qbꝰ mr̃imoniũ ꝟsistit. q̃ nõ ẽ nãle. ¶ Ꝑ. nãlia sũt eadẽ apꝺ oẽs: ꝫ nõ eodẽ mõ ẽ matrimoniũ apꝺ oẽs: cũ ꝓ diuersis legibꝰ diuersimode mr̃imoniũ celebreꝝ. q̃ non ẽ nãle. ¶ Ꝑ. illa sine qbus põt saluari nãe itẽtio nõ videnr̃, eẽ nãlia: ꝫ nã itẽdit ꝟseruationẽ spẽi ꝓ gnãtionẽ q̃ põt eẽ sine mr̃imonio: vt ꝑz in fornicarys. q̃ mr̃imoniũ nõ est nãle. ¶ Sꝛ ꝺ ẽ: qꝺ in ꝓncipio digestoꝝ ꝺ. Ius nãle ẽ maris ⁊ femie cõiũctio: quã nos mr̃imoniũ appellam⁹. ¶ Ꝑ. in g.º et ꝫ. ꝺic ꝓbs. q ꝺ magis ẽ nãl'r ꝯiugale aĩal q̃ politicũ: ꝫ ꝺ ẽ nãliter aĩal politicũ ⁊ gregale: vt ipse ꝺic. q̃ nãl'r ẽ ꝯiugale: ⁊ sic cõiugiũ sine mr̃i[m] ẽ nãle. ¶ Rñ: ꝺꝛ. q aligd ꝺ eẽ naturale dupl'r. vno: sic ex ꝓncipijs nãe ex necitate cãtũ: vt moueri sursum ẽ nãle igni ⁊c. ⁊ sic mr̃imoniũ nõ est nãle: nec aligd eoꝛ q̃ mediãte libero ar. ꝟplenr̃. Alioꝰ ꝺ nãle ad qꝺ nã iclinat: ꝫ mediãte li. ar. ꝟpleꝝ: sic actꝰ vtutũ ꝺñr nãles: ⁊ ꝺ mõ ẽt mr̃imoniũ est nãle. q; rõ nãlis ad ipm iclinat dupl'r. ꝑ q̃tũ ad ꝓncipale ẽt sine q̃ est bonũ plis: nõ. n. itẽdit nã solũ gnãtionẽ ei⁹: ꝫ traductionẽ ⁊ pmotionẽ vsq; ad pfectũ statũ hoĩs: inq̃tũ hõ ẽ q est vtutis status. vñ ꝫ pbm tria a parẽtibus bẽm ꝟlese: nutrimẽtũ: ⁊ disciplinã: filiꝰ ãt a parẽte educari ⁊ instrui nõ posset nisi determiatos ⁊ certos parẽtes bꝛet: qꝺ nõ ẽt nisi eẽt aliq̃ obligatio viri ad mlierẽ determinatã q̃ mr̃imoniũ facit. Scꝺo q̃tũ ad scꝺariũ finẽ mr̃imony q ẽ mutuũ obsequiũ sibi a ꝯiugibꝰ in rebꝰ domesticis ꝑẽtiuz sic. n. nãlis rõ ꝺictat vt hoĩes sil' cohabitẽt: qꝛ vnꝰ hõ non sufficit sibi in oĩbꝰ q̃ ad vitã ptinẽt: rõne cꝰ oꝛ hõ nãl'r politicus: ita ẽt eoꝛ qbꝰ idiget aꝺ humanã vitã q̃ꝺã opa sunt ꝓpria viris: q̃ꝺã mlieribꝰ: vñ nã mouet vt sit q̃ꝺã associatio viri ad mulierẽ in q̃ ẽ mr̃imoniũ: ⁊ bas duas cãs ponit ꝑbs in 8.º ethi. ¶ Ad ꝑmũ q ꝺ ꝺꝛ. q nã boĩs ad aliqꝺ inclinat dupl'r. vno: qꝛ est ꝟ ꝺueniẽs nãe generis: ⁊ ꝺ ẽ cõe oĩbus aĩalibꝰ. Alioꝰ: qꝛ ẽ ꝟ ꝺueniẽs nãe ꝺrie q̃ spẽs bũana abudat a gñe in q̃tũ ẽ rõnalis: sic̃ actꝰ prudẽtie ⁊ tpantie: ⁊ sic nã gnis q̃uis sit vna in oĩbꝰ aĩalibꝰ: nõ tñ ẽ eodẽ mõ in oĩbus: ita etiã nõ iclinat eodẽ mõ in oĩbꝰ: ꝫ ꝫ q vnicuiq; cõpetit ad mr̃imoniũ. q̃ iclinat nã boĩs ex pte ꝺrie q̃tũ ad seꝺã rõez assignatã. vñ ꝓbs hãc rõez assignat boĩbꝰ supra aĩa aĩalia: ꝫ q̃tũ ad potentiã rõnẽ iclinat ex pte gnis. vñ ꝺ ẽ q filioꝝ ꝓcreatio cõis ẽ oĩbꝰ aĩalibꝰ: tñ ad ꝺ ñ iclinat eodẽ mõ in oĩbꝰ aĩalibꝰ: qꝛ q̃ꝺã aĩalia sũt q̃rũ filij statiñ nati pũt sibi sufficiẽter victũ q̃rere: vel ad q̃rũ sustẽtationez alter sufficiẽ: ⁊ i bis nõ ẽ aliq̃ ꝺtermiatio masculi ad feminã. In illis aũt q̃rũ filij idigẽt vtriusq; sustẽtatiõe: ꝫ ad puũ tpe: ueniẽt aliq̃ determiatio q̃tũ ad tps illud sic̃ in aliꝰ ꝟsq; ad puberꝺã ꝓ: ꝫ in boĩe qꝛ idiget filiꝰ cura parẽtũ vsq; ad magnũ tps: est maxima determinatio masculi ad feminã: ad quã ẽt nã gnis iclinat. ¶ Ad ꝛm ꝺñs. q ꝟbũ Tully põt eẽ verũ q̃tũ ad aliquã gẽtẽ: si tñ accipiaꝝ ꝓncipiũ ꝓpriũ illi⁹ gẽtis ꝓ qꝺ ab alys gentibꝰ est ꝺistincta: qꝛ nõ in oĩbus perducit ad effectũ ꝺ ad qꝺ nãlis rõ iclinat: nõ aũt est verus vꝰ: qꝛ a ꝓncipio bũani generis sacra scriptura recitat fuisse ꝯiugia. ¶ Ad ꝛm ꝺñs q ꝑm ꝓbm in 6.º eth. nã humana nõ est ĩmobilis sicut diuina: ⁊ iõ diuersificanr̃ ea que sunt de iure nãli ꝑm diuersos status ⁊ cõditiones boĩum: quãuis ea que sunt in rebus diuinis nãliter nullo mõ variẽtur. ¶ Ad 4.m ꝺꝛ. q nã nõ tñ itẽdit cẽ ꝓsonale: ꝫ ee pfectũ: ad qꝺ exigit mr̃imoniũ: vt ex ꝺictis ꝑz.

Ad secundum sic ꝓcedit. Uidetur q matrimoniũ adhuc maneat sub precepto: qꝛ preceptũ obligat q̃diu nõ reuocatur: sed ꝓma institutio matrimony fuit sub precepto: vt in lr̃a ꝺ: nec vnq̃ ꝺ preceptũ legit reuocatũ: ĩmo ꝓfirmatũ. Matꝺ. 19.º Quos deꝰ ꝯiunxit hõ nõ separet. q̃ adhuc matrimoniũ est sub precepto. ¶ Ꝑ. precepta iuris nãlis ꝑm oẽ tẽpus obligat: ꝫ matrimoniũ est de iure nãli: vt ꝺcm̃ est. q̃ ⁊c. ¶ Ꝑ. bonũ spẽi melius est q̃ bonũ indiuiduũ: qꝛ bonũ gentis est diuini⁹ q̃ bonũ vnius boĩs: vt ꝺ ĩ ꝓmo ethi. ꝫ ꝓceptũ ꝓmo hoĩ ꝺatũ ad cõseruationẽ idiuidui per actũ nutritiue adhuc obligat. q̃ multo magis preceptũ de mr̃imonio qꝺ ptinet ad ꝟseruationẽ spẽi. ¶ Ꝑ. vbi manet eadẽ rõ obligãs eadez obligatio manere ꝺ: ꝫ pp ꝺ obligabanr̃ boĩes ad matrimoniũ antiquo tpe: ne mlticatio gnis humãi cessaret. cuꝫ q̃ hoc idẽ seq̃tur: si q̃libz libere põt mr̃imonio abstinere: vꝛ q mr̃imoniũ sit i ꝓcepto. ¶ Sꝛ ꝺ ẽst: qꝺ ꝺ. i. Lor. 7.º Qui nõ iungit mr̃imonio vg̃inẽ suã meli⁹ facit. s. q̃ qui iũgit. q̃ ꝺct mr̃imony nũc nõ ẽ sub ꝓcepto. ¶ Ꝑ. nulli ꝺebeꝝ ꝑmiũ ꝓ trãsgressiõe ꝓcepti: ꝫ vg̃inib⁹ debeꝝ spãle ꝑmiuz. s. aureola. q̃ mr̃imoniũ nõ est sub ꝓcepto.

¶ Rñdeo ꝺꝛ. q nã iclinat ad aliqd dupl'r. vnoꝰ sicut ad id qꝺ ẽ necẽiuz ad pfectionẽ vni⁹: ⁊ talis iclinatio quẽlibz obligat: qꝛ nãles pfectiões oĩbꝰ sũt cões. alio mõ inclinat ad aliqd qꝺ ẽ necẽiuz ad pfectionẽ multitudis: ⁊ cũ multa sint ꝺ: quoꝝ vnũ ipedit aliud: ex tali inclinatiõe nõ obligaꝝ q libet hõ ꝓ modũ ꝓcepti: alꝫ q libet hõ obligareꝝ ad agriculturã ⁊ edificatoriã ⁊ ꝺ officia q̃ sunt necia cõitati bũane: ꝫ iclinatiõi nãe satisfit cũ ꝓ diuersos diuersa ꝟplẽtur de ꝓdictis. cũ q̃ ad pfectionẽ bũane multitudis sit necessariũ aliquos ꝺtẽplatiue vite iseruire: q̃ maxie ꝓ mr̃imoniũ ipediꝝ: iclinatio nãe ad mr̃imoniũ nõ obligat per modũ ꝓcepti etiã ꝫ pbos. vñ Theophrastus ꝓbat q ꝟ sapiẽti nõ expedit nubere. ¶ Ad ꝑm q̃ ꝺꝛ. q ꝓceptũ illꝺ nõ est reuocatũ: nec tñ obligat vnũquẽq; rõne iã ꝺcã: nisi illo tpe quo paucitas boĩum exigebat vt qlibet gñatiõi vacaret. ¶ Ad ꝛm ⁊ ꝛm ꝑz solo ex ꝺcis. ¶ Ad 4.m ꝺñm: q nã bũana cõiter ad diuersa officia ⁊ actꝰ iclinat: vt ꝺctum ẽ: ꝫ qz ẽ diuersimode ĩ diuersis ꝫ q ꝺ idiuiduaꝝ in ꝺ vel ĩ illo: vnũ magis iclinat ad vnũ illoꝝ generis: ⁊ ex hac diuersitate sil' cũ diuĩa ꝓuidẽtia q̃ oĩa moderaꝝ ꝺtigit q ꝺ vnꝰ eligit vnũ offñ: vt agriculturã: aliꝰ aliud: ⁊ sic ẽt cõtingit q quidã eligũt matrimoniale vitã: ⁊ quidã cõtẽplatiuaz: vnde nullũ periculũ ĩminet.

Ad tertium sic ꝓcedit. videt q actꝰ mr̃imonialis ꝑ sit pctũ. i. Lozi. 7. Qui nubunt sunt tanq̃ nõ nubẽtes: ꝫ nõ nubẽtes nõ bñt actũ mr̃imoniale. q̃ ẽt nubẽtes peccãt ĩ actu illo. ¶ Ꝑ. Ysaie. 59. Iniq̃tates vr̃e diuiserũt iter vos ⁊ deũ vr̃m: ꝫ actꝰ mr̃imonialis diuidit hoĩez a deo. vñ Exo. 19. ꝓcipit ꝓpl'o q debebat deũ videre q nõ accedãt aꝺ vxores suas. ⁊ Hiero. ꝺic q in actu mr̃imoniali ꝑũs scũs ꝓphaꝝ corda nõ tãgit. q̃ est iniqtas. ¶ Ꝑ. illud qꝺ ꝫ se ẽ turpe nullo mõ põt bñ fieri: ꝫ actꝰ mr̃imonialis ꝺ ꝯupiscẽtiã adiũctã q̃ semp turpis est. q̃ ꝑ ẽ pctũ. ¶ Ꝑ. nihil excusaꝝ nisi pctũ: ꝫ actꝰ mr̃imonialis ꝺiget excusari ꝓ bona mr̃imony: vt magr̃ ꝺcit. q̃ ꝑ pctũ. ¶ Ꝑ. de sil'ibꝰ spẽ idẽ est iudiciũ: ꝫ ꝺcubitꝰ mr̃imonialis est eiusdẽ spẽi cũ actu adultery: qꝛ ad idẽ terminaꝝ. s. spẽz humanã. q̃ cũ actꝰ adultery sit pctũ: ⁊ actꝰ matrimony. ¶ Ꝑ. supfluũ in passiõibꝰ corrũpit vtutẽ: ꝫ ꝑ in actu matrimony ẽ supfluitas delectatiõis adeo q ab ꝟ

Universidad de Deusto
Biblioteca

bet rōnē q̄ ē ꝑncipale hoīs bonū. vñ ꝓbs in 7°. et ꝫ. dic. q ꝫ ipole ē hoiez aliqd ī ipsaz itelligere. ḡ sp actꝰ mr̄imonialis ē pctm̄. ¶ Sz ꝫ. i. Cor. 7°. dr̄. Virgo ñ peccat si nubat. 7. 1. Tim. 4°. Uolo iuuēculas nubere: filios ꝓcreare: sed ꝓ creatio filioꝝ ñ pōt fieri sine carnali ꝯiūctiōe. ḡ actꝰ mr̄i monialis ñ ē pctm̄: alꝫ apls ñ voluisset illō. ¶ ℣. nullum pctm̄ ē in ꝑcepto: sz actꝰ mr̄imonialis ē in ꝑcepto. i. Cor. 7°. Uxori vir debit ū reddat. ḡ non est pctm̄.

¶ Rñ. dōz: q ꝯ supposito q nā corpalis sit a dō bona īstituta. ipole ē dicere q ea q̄ ptinēt ad ꝯfuationē nāe corpalis 7 ad q̄ nā iclinat sint vlr mala: 7 iō cuz iclinatio sit nāe ad plis ꝓcreatōez p quā nā spēi ꝯseruat: ipole ē dicere q actꝰ q̄ ꝓcreat ꝑles fit vlr illicit⁹; vt in co mediuz vtutis ueniri nō possit: nisi ponat ꝫz q̄rūdā isaniā q res corpales causate sunt a deo male: ex q̄ forte ista opio deriuat q̄ ī lra tāgit: 7 iō ē pessima hereſis. ¶ Ad ꝑm̄ ḡ dōz: q apls ī ꝓbis ilis ñ ꝓhibuit mr̄imony actū: sic nec rex possessionē. cū dixit. Qui vtunt̄ ℞ mūdo sint q̄si ñ vtētes: ꝫ ī vtroq; fruitionē ꝓhibuit: qō ꝑz ex ipso mō loq̄ndi: nō. n. dixit. Sit ñ vtētes vel nō hūtes: ꝫ q̄si nō vtētes vel nō hūtes. ¶ Ad sc̄z dōz: q deo ꝯiūgimur 7 ꝫz habitū gr̄e: 7 ꝫz actū ꝓtēplationis 7 amoris. qō ḡ ꝑmā ꝯiūctionē sequat sp ē pctm̄: nō ām qō sequat z^am^: qz aliq occupatio licita circa res iferiozes aiam distrahit: vt actu deo ꝯiūgi ñ sit idonea. ℞ ꝓcipue accidit ī carnali ꝯiūctiōe: in q̄ detinet mēs ꝑp delectationē itēsaz: 7 ꝑp ℞ illis qb⁹ ꝓpetit dīna ꝓtēplari aut sacra tractare indicit. ꝑ tpe illo ꝓtinētia ab vxoribus: 7 ſm ℞ ēt dr̄ q spūs scūs q̄ztū ad actū reuelatiōis secretoꝝ nō tāgebat mētes ꝑphaꝝ in vsu mr̄imony. ¶ Ad 3^m^ dōm: q turpitudo illa ꝯcupiscētie q̄ actū mr̄imony sp ꝯcomitat nō ē turpitudo culpe sz pene ex pctō ꝑmo ꝓueniēs: vt. s. iferiozes vires 7 mēbra corpis rōni nō obediāt: 7 ꝑp ℞ rō nō segtur. ¶ Ad 4^m^ dōz: q illō ꝑpe dr̄ excusari qō aliq̄ sīlitudinē mali ꝫz 7 tm̄ nō ē malū: vl ñ tm̄ q̄ztū appet: q̄rū q̄dā excusant a toto: q̄dā a tāto: 7 qz act⁹ mr̄imonialis ꝑp corruptionē cōcupiscētie ꝫz sīlitudinē act⁹ iordiati: iō ꝑ bono mr̄imony excusat a toto vt nō sit pctm̄. ¶ Ad 5^m^ dōz: q q̄uis sint idē spē nāe: tm̄ differūt ī spē moris: quā vna circūstātia variat. s. accedere ad suā vl ñ suā: sic ēt occidere hoīez p violētiā vel p iustitiā facit diuersaz spēm moris: q̄uis sit vna spēs nāe: 7 tamē vnū est licitū aliud illicitū. ¶ Ad 6^m^ dōm: q supfluū passiōis qō vtutē corrumpit nō solū ipedit rōnis actū: sed tollit rōnis ordinem: qō non facit delectatōis intensio in actu mr̄imoniali: qz etiā si tunc non ordinet hō: tm̄ est a rōne ꝓordinatus.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uidet q actꝰ mr̄imonialis nō sit meritorius. Dr̄y. n. dicit sup Matth. Matrimoniū 7 si vtētib⁹ se penā ñ ifert mercedē tm̄ nō pstat: ꝫ meritū respcū mercedis dr̄. ḡ actꝰ mr̄imonialis ñ ē meritoriꝰ. ¶ ℣. illō qō est meritoziū dimittere nō ē laudabile: ꝫ laudabilis ē ỽginitas ꝑ quā matrimoniū dimittit. ḡ mr̄imonialis actus nō ē meritorius. ¶ ℣. q vtit idulgētia sibi facta: bñficio receptoꝝ vtit: ꝫ ex ℞ q alicui pstat bñficiū ñ mereť. ḡ actꝰ mr̄imonialis non ē meritoriꝰ. ¶ ℣. meritū in difficultate ꝓsistit: sic 7 virt⁹: ꝫ actꝰ mr̄imonialis nō ḥz difficultatē ꝫ delectationē. ḡ ñ est meritoriꝰ. ¶ ℣. illud qō nō pōt fieri sine pctō veniali nunq̄z ē meritoziū: qz nō pōt hō sīl⁹ mereri 7 demereri: sed in actu mr̄imoniali sp ē pctm̄ veniale: qz etiā ꝑm⁹ motus in hꝰ delectatione est pctm̄ veniale. ḡ actus ꝑdictus non pōt esse meritorius. ¶ Sz ℣. ois actus in q̄ ipleť ꝑceptuz est meritoriꝰ si ex charitate fiat: ꝫ actꝰ mr̄imonialis ē hꝰ. qz dr̄. i. Cor. 7°. Uxori vir debitum reddat. ḡ 7c. ¶ ℣. ois actꝰ vtutis est meritoriꝰ: ꝫ actꝰ ꝑdictus est actus iusticie: qz dr̄ redditio debiti. ḡ est meritorius.

¶ Rñdeo dōz: q cū nullus actꝰ ex deliberata volūtate p cedēs sit idrñs: vt in z°. li. dcm̄ ē. actꝰ mr̄imonialis ſm q pctm̄: vel meritoriꝰ in eo q ḡraz hz: si. n. ad actū mr̄imonialē vtus iducat: vel iusticie vt debitū reddat: vel religiōis vt ꝑles ad cultuz dei ꝓcreeť est meritorius: si autē moueat libido sistens infra bona mr̄imony: vt. s. nullo modo ad aliam accedere vellet est pctm̄ veniale. si aūt extra bona matrimony efferatur: vt. s. cū quacūq; muliere id faceret ꝓponeret est pctm̄ mortale: nā autē mouere nō pōt q̄ vel ordineť rōne: 7 sic erit motus virtutis: vel nō ordinetur: 7 sic erit motus libidinis. ¶ Ad ꝑmū ḡ dōm: q radix merendi q̄ztuz ad ꝓmiū subst̄atiale est ipa charitas: sed q̄ztum ad aliquod accidentale ꝓmiū ratio meriti consistit in difficultate actus: 7 sic actus matrimony nō est meritorius: ꝫ ꝑmo modo. ¶ Ad z^m^ ḡ dōz: q bō potest mereri in minoribus bonis 7 in maioribus. vñ quando aliquis maiora bona dimittit vt maiora faciat: laudādus est a meritorio actu discedēs. ¶ Ad 3^m^ dōz. q idulgentia q̄z q̄ est de minoribus malis: 7 sic indulget actus mr̄imony ꝓut ad ipm mouet libido ifra terminos mr̄imony ꝯsistit. sic eni est veniale pctm̄: ꝫ ꝑut ad ipm mouet vtus vt est meritoriꝰ: nō hz idulgētiā nisi ſm q ē idulgētia de minoribus bonis: q̄ idē ē qō ꝯcessio: nec ē icōueniens q ille q tali cessiōe vtit mereať: qz bon⁹ vsus bñficioꝝ dei meritoriꝰ ē. ¶ Ad 4^m^ dōz: q difficultas laboris regrit ad meritū ꝑ my accītalis: ꝫ ad meritū ꝑmꝫ cēntialis regrit difficultas cōsistēs in ordiatiōe medy: 7 ℞ ē ēt in actu mr̄imoniali. ¶ Ad 5^m^ dōz: q ꝑm⁹ mot⁹ ꝫz q dr̄ pctm̄ veniale ē mortus appetit⁹ in aliq̄ inordinatū delectabile: qō nō est in actu mr̄imoniali. 7 iō rō nō sequit. Qō. II.

Deinde q̄rit ō mr̄imonio ꝫz q ē sacz. Et circa ℞ q̄runt. 4. ꝑ vtz sit sacrum. 2°. de istōne ipi⁹. 3°. ō effcū. 4°. ō itegritate.

Ad primum sic ꝓcedit. vr̄ q mr̄imoniū nō sit sacrum. Quod enī sacz noue legis hz aliquā formā q̄ est de eēntia sacī. sz bñdictio q̄ fit ꝑ sacerdotes in nuptys nō ē de eēntia matrimony. ḡ nō ē sacz. ¶ ℣. sacz ꝫz Dug. est māle etiaz mr̄imoniū nō hz ꝑ mā aliq̄ māle el'm. ḡ nō est sacramentuz. ¶ ℣. sacra hūt efficaciā ex passiōe xp̄i: ꝫ mr̄imonium nō ꝓformat hō passioni xp̄i q̄ fuit penalis: cū habeat delectationē adiūctā. ḡ nō est sacr̄m. ¶ ℣. oē sacr̄m noue legis efficit qō figurat: sz mr̄imoniū nō efficit ꝯiūctionē xp̄i 7 ecclie quā significat. ḡ mr̄imoniū nō ē sacz. ¶ ℣. alys sacris ē aliqd qō est res 7 sacz: ꝫ hoc nō pōt inuenī in mr̄imonio: cū nō ipeimat characterē: alꝫ nō iterareť. ḡ nō est sacr̄m. ¶ Sz ℣ ē qō dr̄ Eph. 5. Sacz ℞ magnū est. ¶ ℣. sacz ē sacre rei signū: ꝫ mr̄imoniū est hꝰ. ḡ 7c.

¶ Rñdeo dōz: q sacz ipoꝛtat aliqō remediū scīturis hoī ꝫ pctm̄ exhibitū ꝑ sensibilia signa: vt in ꝑma vi. dictū est. vñ cū ℞ iueniať in mr̄imonio iter sacra ꝓputat. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q ỽba gb⁹ ꝓsensus mr̄imonialis exꝑmiť fiūt forma hui⁹ sacr̄i: nō aūt bñdictio sacerdotis q̄ ē qōdaz sacramentale. ¶ Ad z^m^ dōz: q sacz mr̄imony ꝑficit ꝑ actū eiⁿ qui sacro illo vtit: sicut ꝑnia. 7 iō sicut ꝑnia nō ḥz aliā mūdi: sic si ipsos actꝰ sensui subiectos q̄ sunt loco mālis est: ita ē hic mr̄imonio. ¶ Ad 3^m^ dōz: q q̄uis mr̄imoniū nō ꝓformet passioni xp̄i q̄ztū ad penā: ꝓformat tm̄ ei q̄ztū ad causam ꝑ quā ꝑ eccl'a sibi in spōsaz cōiugāda passus ē. ¶ Ad 4^m^ dōz: q vnio xp̄i ad eccl'iaz nō est res ꝓtēta: 7 talē rez nullū sacz efficit: sed bene significata nō ꝓtēta: 7 talē rez nullū sacz efficit: sed bene significata nō ꝓtēta: 7 talē rez nullū sacz efficit: sed bene aliam rem cōtentaz 7 significatam quam efficit: vt dicitur. magr̄ aūt posuit rez nō cōtētā: qz erat hui⁹ ꝓpositi q nō haberet rez aliquā cōtētā. ¶ Ad 5^m^ dōz: q etiā in hoc sacramēto sūt illa tria: qz sacra tm̄ sūt actꝰ exteri⁹ apparentes: ꝫ res 7 sacz ē obligatio q̄ innascit viri ad mulierē ex talib⁹ actib⁹: sed res vltima ꝓtēta est effectꝰ hui⁹ sacramenti

ti nō cōtēta aūt est res quaz magister determinat.

Ad secundum sic ꝓcedit. vr̄ q mr̄imoniū non debuit īstitui añ pctm̄: qz illud qō est de iure nāli nō idiget īstitutiōe. ꝫ mr̄imoniū est hꝰ: vt ex dictis ꝑz. ḡ nō debuit institui. ¶ ℣. sacra sunt q̄dam medicine ꝺ mozbū pcti. sed medicina nō ꝑparať nisi mozbo. ḡ añ pctm̄ nō debuit īstitui. ¶ ℣. ad idē sufficit vna ī stitutio. sed mr̄imoniū fuit institutū etiā post pctm̄: vt ī littera dicit. ḡ añ pctm̄ nō fuit īstitutū. ¶ ℣. institutio sacrī dz esse a deo. ꝫ añ pctm̄ ỽba q̄ ad mr̄imoniū ptinēt determinate nō ꝓmať hō passioni xp̄i q̄ fuit penalis: cū dicat deus dixit: Crescite 7 multiplicamini: dicta sūt etiā a buti ḡb⁹ nō ē mr̄imoniū. ḡ mr̄imoniū nō fuit īstitutū añ pctm̄. ¶ ℣. mr̄imoniuz ē sacr̄m noue legis: ꝫ sacra noue legis a ꝓo initiū supserūt. ḡ nō debuit añ pctm̄ institui. ¶ Sed ꝫ est. qō dr̄ Matth. 19. Nō legistis q ab initio q fec̄ hoies masculū 7 femīa fecit illos 7c. ¶ ℣. mr̄imoniū est īstitutū ad ꝓcreationē plis: sed añ pctm̄ necessaria erat hoī ꝓ creatio plis. vt in. z°. li. di. 20. dictum est. ergo ante peccatum debuit matrimonium institui.

¶ Rñdeo dōm q nā inclinat ad matrimoniū itēdēs aliq̄ bonū: qō qdē variať ſm diuersos hoīum status: 7 ideo oz ꝫz illud bonū diuersimode in diuersis statib⁹ hoīuz īstituať. 7 iō mr̄imoniū ſm qō ordinať ad ꝓcreationē plis q erat necia ēt pctō nō exīte: īstitutū fuit añ pctm̄. ſm ūt q remediū ꝑbet ꝺ vuln⁹ pcti: institutū fuit p⁹ pctm̄ tpe legis nāe: ſm aūt determinationē psonaꝝ institutionē habuit in lege Moysi. sed ſm q repsentat mysteriū cōiunctiōis xp̄i 7 ecclie īstitutionē būit in noua lege: 7 ſm ℞ est sacr̄m noue legis. q̄ztū aūt ad alias vtilitates q̄ ex mr̄imonio ꝓsequūť: sicut est amicitia 7 mutuū obsequiū sibi a cō ingib⁹ impēsiuz. hz institutionē in lege ciuili. ꝫ qz de rōne sacī est q sit signū 7 remediū: iō q̄ztū ad medias institutiones cōpetit ei rō sacī: ꝫ q̄ztū ad pmā īstitutionē ꝓpetit ei q sit in officiū nāe: q̄ztū vō ad vltimā q sit in officiū ciuilitatis. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm q illa q̄ in cōi sūt de iure nāli indiget īstitutiōe q̄ztū ad eoꝝ determinationē: q̄ diuersimode ꝓpetit ſm diuersos statꝰ: sicut de iure nāli est q malefīcia puniant ꝫ q talis pena tali culpe appōať: ꝑ determinationē iuris positiui fit. ¶ Ad z^m^ dōm q mr̄imoniū nō ē tātū remediū ꝺ pctm̄: sed ē ꝑncipaliter in officiū nāe: 7 sic institutū fuit añ pctm̄: nō aūt ꝓut ē remediū. ¶ Ad 3^m^ dōm q ſm diuersa q̄ oz in mr̄imonio determiari nō est īcōueniēs q diuersas hēat īstitutiōes: 7 sic illa diuersa īstitutio nō ē ciusdē ſm idē. ¶ Ad 4^m^ dōm q mr̄imoniū añ pctm̄ institutū fuit a deo in hoc q hoī mulierē ī adiutoziū de costa formauit: 7 dixit eis. Crescite 7 multiplicamini 7c. qō q̄uis alys aialib⁹ dixit: nō tm̄ ꝑ ea eodē mō ipleďū sicut ꝑ hoies: Adam aūt ỽba illa ꝓtulit a deo inspirat⁹: vt itelligeret matrimony institutionē a deo factā. ¶ Ad 5^m^ dōz: q q̄ztū ad hoc q matrimoniū est sacz noue legis nō fuit añ xp̄m institutū: vt ex predictis patet.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr̄ q mr̄imoniū ñ cōferat gratiā: qz ſm Dugo. sacra ex scificatiōe iuuāt hilē gram ꝓferūt. ꝫ matrimoniū nō hz aliquā sanctificationē q̄ sit de eēntia ei⁹. ḡ nō cōferť gratia in ipo. ¶ ℣. oē sacr̄m cōferēs gram cōfert ipaz ex mā 7 forma sua: ꝫ actꝰ q sūt mā in ℞ sacro nō sūt cā gr̄e: qz ℞ esset pelagiana hereſis: q actꝰ nr̄i sint cā gr̄e: ỽba etiā exꝑmētia ꝓsensū nō sūt cā gr̄e: xū ex eis non sit aliq̄ scificatio. ḡ in mr̄imonio nullo mō gra dať. ¶ ℣. gra ordiata ꝺ vuln⁹ pcti est nēcia oībus hūtibus vulnus illud. sed in oibus iueniť cōcupiscētie vuln⁹. si ḡ in mr̄imonio deť gra ꝺ vuln⁹ cōcupiscentie: debēt oēs hoies mr̄imoniū contrahere: 7 sic esset valde fluctū a mr̄imonio abstinere. ¶ ℣. infirmitas nō accipit medicamētū ab eodē a quo accipit itēsionē. sed ꝑ matrimoniū cōcupiscētia accipit itēsionē: qz sicut dicit ꝑbus in 4°. ethi. Insatiabilis est cōcupiscētie appetitus: 7 ꝑ oppositionē cōgruā augeť. ḡ vr̄ q in mr̄imonio nō ꝓferať remediū gr̄e ꝺ cupiscētiā. ¶ Sz ℣. diffinitio 7 diffinitū debēt ꝙuerti: sed ī diffinitiōe sacrī ponit causalitas gr̄e: vt ī. i. dis. patuit. ḡ cū matrioniū sit sacr̄m erit cā gr̄e. ¶ ℣. Aug. dicit. q mr̄imoniū est egrotis in remediū: sed nō ē in remediū: nisi īquātū aliquā efficaciā hz. ḡ hz aliqd efficacie ad reprimēdū ꝺcupiscētiā: ꝫ ꝺcupiscētia nō reprimiť nisi per gram. ergo cōfertur ī ipo gratia.

¶ Rñdeo dōz q circa hoc fuit triplex opio: quidaz. n. dixerūt q mr̄imoniū nullo mō ē cā gr̄e: sed est tm̄ signū. Sed hoc nō pōt stare: qz ꝫz ℞ ī nullo abūdaret a sacris veteris legis: vñ nō eēt aliq̄ rō q̄re sacris noue legis ānumerareť. q. n. remediū ꝑbeat satisfaciēdo ꝺcupiscētie: ne ī ꝑceptis ruat dū nimis artať: hūit etiā ī veteri lege ex ipa nā actꝰ: 7 iō aly dixerūt: q ꝓferť ibi gra ī ordie ad recessū a malo: qz excusať actꝰ a pctō q sine matrionio pctm̄ esset. ꝫ hoc esset nimis parū: qz ℞ ēt ī veteri lege hūit: 7 iō dicūt q faciebat recedere a malo īquātū mitigat cōcupiscētiā ne extra bona matriony ferať: nō aūt ꝑ gram illaz fit aliq̄ auxilium ad bene operādū. Sed hoc nō potest stare: qz eadē gratia est q̄ impedit peccatū. 7 que ad bonū ī clinat: ficut idem calor q aufert frigꝰ: 7 qui calefacit. Uñ aly dicūt q mr̄imoniū īq̄ztū ī fide xp̄i ꝓtrahiť habet vt ꝓferat gram adiuuāte ad illa operāda q̄ in mr̄imonio regrunť: 7 ℞ ꝑbabilius est: qz vbicūq; dať diuinitus aliq̄ facultas: dať ēt auxilia: qbus homo ꝓuenīēter vti possit facultate illa: sicut ꝑz q oibꝰ potētys aīe respondēt aliq̄ mēbra corporis: qbus in actu exire possint. vñ cū in mr̄imonio deť homini ex diuina īstitutione facultas vtēdi sua ꝙoze ad ꝓcreationē plis: dať etiā gra: sine qua id cōuenīēter facere nō posset: sicut etiā de potestate ordis supra dictū est: 7 sic ista gratia data est vt iā res ꝓtēta in hoc sacro. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm q sicut aq̄ baptismi hz q corpus tāgat: 7 corpus abluat ex tactu carnis xp̄i: ita matrimoniū ℞ hz ex hoc q xp̄s sua passione illud repsentauit: 7 nō ꝑncipaliter ex aliq̄ scificatiōe sacerdotis. ¶ Ad sc̄m dōm q sicut aq̄ baptismi vel forma verboꝝ nō operať ad gratiā īmediate: sed ad characterē: ita actꝰ exteriozes 7 verba ꝓximentia cōsensuz directe faciūt nexū quēdā qui est sacramentū mr̄imony: 7 hꝰ nexus ex vtute diuīe īstitutiōis dispositiue opať ad graz. ¶ Ad 3^m^ dicēdū q ratio illa ꝑcederet: nisi ꝺtra ꝺcupiscētie mozbū posset aliq̄ efficacius remediū adhiberi: adhibeť aūt maiꝰ remediū per opera spūalia 7 carnis mortificationē ab illis q matrimonio nō vtunť. ¶ Ad quartū dicēdū q ꝺtra ꝺcupiscētia pōt ꝓstari remediū duplr: vno mō ex parte ipsiꝰ ꝺcupiscētie: vt repmať ī sua radice. 7 sic remediū ꝓstat matrioniū per graz q̄ ī eo dať: alio modo ex parte actꝰ eius: 7 hoc duplr. vno mō vt actꝰ ad quē iclinat ꝺcupiscētia exteriꝰ turpitudīe careat: 7 hoc fit ꝑ bona mr̄imony: que honestāt carnalez ꝺcupiscētiā. alio mō vt actus turpitudinē habēs impediať: qō fit ex ipsa nā actꝰ: qz dū ꝺcupiscētie satisfit ī actu cōiugali: ad alias ꝯcupteias nō ita incitat. ꝑp qō dicit apostolus. Melius ē nubere q̄ vri. q̄uis. n. opera cōcupiscentie cognita ꝫz se nata sint concupiscentiā augere: tm̄ ſm q rōne ordinanť ipam repmunt: qz ex silib⁹ actib⁹ silꝫ es reliquūť dispōnes 7 habitꝰ.

Ad quartum sic ꝓcedit. vr̄ q carnalis ꝺmixtio sit ō integritate mr̄imony. ī ipa. n. īstitutiōe matrimony dictū est. Erunt duo in carne vna. sed hoc nō fit nisi per carnalē cōmixtionē. ergo est de integritate matrimony. ¶ ℣. id qō ptinet ad significationē sacramenti est de nēcitate sacī: vt ꝑdictū est: ꝫ carnalis cōmixtio ptinet ad significationē sacī: vt ī lra dr̄. ḡ est de integritate sacī. ¶ ℣. hꝰ sacr̄m ordiať ad ꝙseruationē spēi: sed con-

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruatio spēi ñ ꝑt fieri sīñ carnali ꝯmixtiõe: ḡ ẽ õ itegritate sacrī. ¶ P. mr̄i᷑ ẽ sacr̄z ꝯ ꝙ remediũ ꝺ ꝯcupiscẽtiã ꝑstat: õ ꝙ dic̄ apls ꝑ᷑ Lor. 7. ꝙ meli᷒ ẽ nubere q̄ vrī: ꝯ ℔ remediũ ñ ꝑstat i his ꝙ carnal᷑r ñ ꝯmiscẽ᷑: ḡ idẽ qõ ꝑ᷑. ¶ Sz ꝺ. i paradiſo fuit mr̄i᷑: ꝯ ibi ñ fuit carnal᷑ copula: ḡ cõmixtio carnal᷑ ñ ẽ de itegritate mr̄imony. ¶ P. sacr̄m ex suo noīe scificatione ipoꝛtat: ꝯ sine carnali ꝯmixtiõe ẽ mr̄imoniũ sanctī: vt in lr̄a dr̄: ḡ carnalis cõmixtio nõ est de necitate sacrī.

¶ R. dõ. ꝙ duplex ẽ itegritas: vna q̄ attẽdit᷑ ſm pfectõez ꝑam q̄ ꝯsistit i ipo ẽ rei: alia q̄ attẽdit᷑ ſm pfectõez scõam: q̄ ꝯsistit i opatõe: qꝛ ḡ carnal᷑ ꝯmixtio ẽ q̄dã opatio sīue vsus mr̄imony ꝙ qõ facultas ad ℔ dar̄. iõ erit carnal᷑ ꝯmixtio ꝺ 2ª itegritate mr̄imõy: r ñ ꝺ ꝑ᷑. ¶ Ad ꝑᵐ ḡ dõ. ꝙ Adã expoſuit itegritatẽ mr̄imony q̄tũ ad vtrãq; pfectõez: qꝛ res ex suo actu ī notescit. ¶ Ad 2ᵐ dõ. ꝙ significatio rei ꝺtẽte ẽ ꝺ necitate sacrī: r ad hãc significatõez nõ ꝑtinet carnal᷑ commixtio: ꝯz ad rẽ nõ ꝺtẽtã: vt ex dictis ꝑz. ¶ Ad 3ᵐ dõm ꝙ res nõ q̄uenit ad finẽ suũ nisi ꝑactũ ꝓpriuz. vñ ex hoc ꝙ finis mr̄imony nõ habeꝯ sine carnali cõmixtione: ostẽdit᷑ ꝙ sit de secũda itegritate r nõ de ꝑma. ¶ Ad 4ᵐ dõz ꝙ ante cõmixtionẽ carnalẽ est mr̄imoniũ in remediũ ex gr̄a que i eo dar̄: quãuis nõ ex actu qõ ꝑtinet ad itegritatẽ scõam.

¶ Cũ alia sacr̄a 2c̄. vī ꝙ ꝺ mr̄imonio debuerit ꝺtermiare añ ordines: qꝛ ꝑ᷑ ẽ qõ añale ẽ q̄z qõ spūale ẽ: vt ꝺr̄ ꝑ᷑ Lor. 15º.

¶ Et dõ. ꝙ q̄uis sit ꝑᵐ i via gr̄atõis: tñ i via scitatis r pfectõis ẽ posteri᷒. r iõ illõ sacr̄m qõ hz mimũ ꝺ spūalitate vltimo ꝺz ī ter sacr̄a ordiari. ¶ Una ꝺ costis ei᷒ 2c̄. ꝺ ℔ dcm̄ ẽ in 2º li. di. 18ª. ¶ Prophetice dixisse: vt ꝑphetia referat᷑ ad mīsteriũ xp̄i r ecclīe: qõ ꝑuidit ñ ad vsuz mulieris q̄ ꝯsensu ꝓcipi poterat nāli rõne: nec ꝯsegꝯ ꝙ si icarnatõis mysteriũ ꝑuidit ꝙ suũ casũ ꝑscluerit ẽt ꝯpositō ꝙ xp̄s ñ fuiſſz icarnat᷒ hoīe ñ peccāte: qꝛ ml̄ta sūt: quorũ vnũ ñ ẽ sine altero: q̄uis vnũ sine altero possit itelligi. ¶ Remediũ habz nõ ꝓmiũ. s. accūtale quale hz virginitas. s. aureolam.

¶ Que sūt ꝯsiderāda i ꝯiugio. Bi. XXVII. a

Post h aduertẽdũẽ qd sit ꝯiugiũ: r q̄ sit efficiẽs cā ꝯiugij: r cā ꝙ ꝑ q̄uā ꝺbi ꝺbeat: r q̄ sint bona ꝯiugij. r qũo ꝙ ea excuſeꝯ coit᷒ carnalis: q̄ sint legitie ꝓlẽe ad mr̄imoiũ. Sūt r alia plura i mr̄imõio ꝯsiderāda q̄ sub ꝯpẽdio ꝓstringem᷒.

¶ Quid sit ꝯiugium. b

Unt ḡ nuptie vl̄ mr̄imõiũ viri ml̄ieris q̄z
s ꝯiũctio marital᷑ iter legitimas ꝓsonas idiui duã vite ꝯsuetudiez retinẽs: Ad individuã ꝯsuetudinẽ vite ptiet ꝙ absq; ꝯsensu alter᷒ neuter ꝯtinentiã ꝑfiteri ꝑt: vl̄ ozõi vacare: r ꝙ i ter cos ꝺūiuũt viculũ cõiugale ꝓmanet: vt alī se copulare nõ liceat: r vt inuicẽ alter alteri exhibeat qõ q̄z sibi. Hac ãt ꝺscriptiõe: legitimoz̄ r fidelium tr̄ñ matrimoniũ includitur.

¶ Be ꝯsensu qui efficit coningium. c

Fficiẽs ãt cã mr̄imõy ẽ ꝯsẽsus. ñ qlibz:
e ꝯz ꝙ ꝟba expſſus. nec ꝺ futuro: ꝯz ꝺ ꝑsenti Si. n. ꝯsẽtiũt i futuꝝ dicẽtes. Accipiã te i vīz: r ego te i vꝛozẽ: ñ ẽ iste ꝯsẽsus efficax mr̄imõy. Itẽ si ꝯsẽtiãt mẽte r ñ expmãt ꝟbis vl̄ alis cẽtis signis: nec tal᷑ ꝯsẽsus efficit mr̄imõiũ. si ãt ꝟbis explicãt qꝺ tr̄ñ cõde ñ volũt: si ñ ſit coactio ibi vl̄ dol᷒: obligõ illa ꝟbꝛ: qb᷒ ꝯsẽtiũt dicẽtes. accipio te i virũ: r ego te i vꝛozẽ: mr̄imõiũ faẽ.

¶ Aucẽtatib᷒ ꝑbat ꝙ sol᷒ ꝯsẽsus facẽ mr̄imõiũ. ꝺ

q Uod ãt ꝯsẽsus mr̄imõiũ faciat subdit᷑ ꝑbat testimõijs. ait. n. Ysi. Cõsẽsus faꝯ mr̄imõiũ. Itẽ Nico. papa. Sufficiat sollus ꝯz leges coꝛ ꝯsẽsus: ꝺ quoꝛ ꝯsensu ꝺctõib᷒ agit. Qui sol᷒ si forte i nuptijs ꝺfuẽrit: cetẽa ẽt cũ ipo coitu celebrata frustrā᷑. Itẽ Jo. chrī. Mr̄imoniũ ñ qdẽ facẽ coit᷒: sz volũtas: r iõ ñ soluit illũ sepatio corpis. Itẽ amb. Nõ defloratio ꝟginis facẽ ꝯiugiũ: ꝯz pactio ꝯiugal᷑. Et his apper ꝙ ꝯsensus. i. pactio ꝯiugal᷑. mr̄imõiũ facẽ: r ex tuc ꝯiugiũ ẽ: ẽt si ñ ꝓcessit vl̄ secuta ẽ copla carnal᷑.

¶ Quando incipiat esse coniugium. c

Uod. n. ab ipa ꝺspõsatiõe i q̄ pactio cõ-
q iugalis expīm᷑ ꝯiuges sint: scõz testimonia ꝑbāt. Ait. n. amb. Cũ initiaꝝ ꝯiugij nomẽ ascisci᷑: cũ ꝯiugiẽ viro ꝯiugiũ ẽm ci᷑ viri admittiõe cognosci᷑. Itẽ Ysi. Cõiuges vri᷒ appellā᷑ a ꝑria ꝺspõsatõis fide: q̄uis adhuc iter eos ignoꝛeꝯ ꝯiugal᷑ ꝓcubit᷒. Itẽ aug. Cõiuꝝ vocaꝝ ex ꝑria ꝺspõsatõis fide quã ꝓcubitu ñ cognouerat: nec fuerat agniturus: nec pierat: nec mẽdax mãꝛat ꝯiugi appellꝺ: vbi ñ fuẽat nec futura erat carnis vlla ꝯmixtio: ꝓp qõ fidele ꝯiugiũ: ãbo parẽtes xp̄i vocari meruerī: ñ solũ illa mr̄: ꝯz ẽt ille pr̄ ei᷒: sicut ꝯiuꝝ mr̄is ei᷒: vtrūq; mẽte ñ carne. Et his cuidẽter ꝯsumaꝝ ex qꝛ que itercedit ꝯsẽsus volũtari᷒ ac marital᷑ q̄ sol᷒ ꝯiugiũ facit: veri ꝯiuges sūt ꝯsponsus r ꝯsponsa.

¶ Scõm quosdã nõ ẽ ꝯiugiũ añ carnalẽ copulam: sed ꝯsponsi r ꝯsponse sunt.

Uidã tr̄ñ asserũt veꝝ ꝯiugiũ ñ ꝺdi añ ma-
q ductionẽ r carnalẽ copulã nec veri ꝯiuges esse aliquos añ q̄z itercedat ꝓmissꝺ ꝑ᷑: ꝯz a ꝑria fide ꝺspõsatiõis vir ꝯsponsus: r mulier ꝯsponsa ẽ: ñ ꝯiuꝝ. Sponsos ãt r ꝯsponsas ꝯiuges freq̄nter appellari dñt: ñ qꝛ sint: ꝯz qꝛ futuri sūt. cui᷒ rei ꝯsponsiõez inicẽ fecerī: r ꝯz ꝟba ꝓmissiua auctoꝛitatũ itelligẽda foꝛe tradunt.

¶ Qua ratione vtuntur. g

Uod ꝟo iter ꝯsponsũ r ꝯiugẽ plũmũ iter-
q sit: ex eo astruũt: qꝛ ꝯz ꝯsponse añ carnalẽ copulã icõsulto vl̄ nolẽte ꝯsponso mõasteriũ eligere: quo fcõ: ꝯsponso ẽt ꝯz aliã ducere. Cõiugat᷒ ꝟo vl̄ cõiugata nec ꝯtinentiã nisi ex cõi cõsẽsu ꝓuare valet: nec mõasteriũ petere: nisi vter q̄z ꝯtinentiã piter ꝑfiteaꝝ. Qꝛ ꝟo licz ꝯsponse mõasteriũ eligere auctoꝛitatiꝺ᷒ sctoꝝ ꝑbaꝝ. Ait. n. Euse bi᷒ papa. Besponsatã puellã nõ licz parẽti᷒ suo viro tradẽ: tñ ꝯz sibi monasteriũ eligẽ. Itẽ Bernard. Decreta legalia desponsatã fi ꝯuerti volueꝛit nll᷑o penit᷒ ꝯsuerũt dãno ml̄ctari. Referꝺ

Hiero. ꝙ machari᷒ inꝺ xp̄i hẽmitas ꝓcipu᷒: celebraro nuptiali ꝯuiuio cũ vespe thalamũ eẽt ingressur᷒ ex vrbe egrediẽs trāsmaria petijt: r beremi solitudinẽ sibi elegit. Btūs ẽt Alex᷒ sīle ex nuptijs diuīa gr̄a vocat᷒ sponsã dereliquit: r nudus xp̄o famulari cepit. His auctorib᷒ r exemplis ligꝺ licẽ spōsis sine ꝯsẽsu suaꝝ sponsaꝝ r eꝰ cõtinẽtiã ꝑfiteri. ¶ Qꝛ ꝯiugat᷒ vl̄ ꝯiugata neq̄ant ꝯtinẽtiã ꝑfiteri sine alteri᷒ ꝯsensu. b

Oc ãt ꝯiugatis nll᷑aten᷒ licz. Nõ. n. ꝑt vir
b melioꝛis vite ꝓpositũ sūere sine vꝛoꝛis cõsẽsu: r eꝰ. Añ Bre. scribẽs theutiste p̄ncipi. Sūr q̄ dicūt religiõis gr̄a ꝯiugia debẽ solui. Añ sciẽdũ ẽ: qꝛ r si ℔ lex hũana ꝓcessit: tñ lex diuina ꝓhibuit. Si ꝟo vtriusq; ducẽat ꝯtinẽtẽ vitã ducẽ ℔ qs audeat accusar̄? Sic. n. ml̄tos scõz nouim᷒ cũ suis ꝯiugib᷒: r ꝑt᷒ ꝯtinẽtẽ vitã duxisse: r p᷒ ad scẽ eccl̄e regimia migrasse. Si ꝟo ꝯtinẽtiã quã vir appetit ml̄r ñ segr̄: aut quã vꝛoꝛ apperit vir recusat: ꝯiugiũ diuidi ñ ꝑt: qꝛ scripti ẽ. Mlr ꝑtẽ sue carnis ñ hz ꝺ vir. Sil̄r r vir ꝑtẽ sue carnis ñ hz: ꝺ ml̄r. Idẽ. Agathosa latrix p̄nciũ q̄sta ẽ viꝛ suũ ꝺ voluntatẽ suã in mõasteriũ eẽ ꝙuersũ: q̄pp expiẽtie tue ꝓcipim᷒ vt diligẽti iq̄sitiõe discutias: ne forte ei᷒ volũtate ꝙuersus sit: vel ipsa mutare se ꝓmisit. r si ℔ reperis: r illuz i mõasterio ꝑmanẽ ꝓuideas: r bãc fidẽ ꝓmisit mutaꝝ vitã ꝓpellas. Si ꝟo nihil boꝛ ẽ: nec quõdã fornicatõis crimẽ ꝓp qõ licet vꝛoꝛẽ dimittẽ: ꝓdictã ml̄ierẽ ꝯmisisse coguerit ne illi᷒ ꝙuersio vꝛoꝛis relicte i secl̄o fieri possit ꝓditõis occasio: volum᷒ vt maritũ suũ illi ẽt si iã tõsoꝛat᷑ ẽ reddẽ debeas: oi excusatõe cessãte: qꝛ nisi fornicatõis cã viꝛ vꝛoꝛẽ dimittẽ nll᷑a rõ ꝓcedit. Postq̄. n. copulatõe ꝯiugij viri r mulieris vnli coꝛp᷒ efficiꝯ: ñ ꝑt ex ꝑte cõuerti: r ex ꝑte ꝯmanẽ i scl̄o. Itẽ ex. viij. synodo. Si qs cõiugat᷒ ꝙuerti ad mõasteriũ velit ñ ẽ ꝛcipiẽꝺ᷒ nisi pt᷒ a ꝯiuge castitatiꝺ ꝑfitẽte fuẽit absolut᷒. Tales ḡ tẽ sine cl̄pa sequũt xp̄z relicto secl̄o si bñ ex pi volũtate castitat᷑ ꝯsẽsũ. Itẽ si vir r vꝛoꝛ diuertẽ ꝓ sola ꝛligiosa intẽ se ꝯsẽserit vita: nll᷑aten᷒ sīñ ꝯsẽsu eꝰi fiat vt ab eo singul᷑r puiso ꝯstituaꝝ loco. Nã vꝛoꝛe nolẽte vl̄ alẽo illoꝛ ẽt ꝓ tali remiꝰ ñ solmiꝰ. Itẽ aug. si abstices sine vꝛoꝛi volũtate: tribuis ei fornicãdi lniaz r petñ illi᷒ tue iputabiꝰ abstinẽtie. Itẽ nicola᷒ pa. Scripsit nobis thaberga regia: regia se velle digitate vl̄ copl̄a cuit: r sola vita ꝓuata eẽ ꝯtẽrã desiderare. Cui scripsim᷒ ñ ℔ al̄r fieri posse: nisi eãdẽ vitã vir eꝰ lotbari᷒ elegerit. Et his ꝑz ꝙ ꝯiugati sīñ cõi cõsẽsu mõasteriũ eligẽ: ꝯtinẽtiã ꝑfiteri vl̄ hũi religiõis sūere ñ valẽt: r si fecerit reuocari debẽt.

Spõsi ꝟo ꝑñt sīñ cõi ꝯsẽsu mõasteriũ eligẽ. vñ vī inꝺ spõsũ r spõsã ꝯiugiũ ñ cẽ. Jõq; asserũt a ꝑria fide despõsatiõis ꝯiuges appellari ñ re ꝑñtiũ ꝯz spe futuroꝝ: qꝛ ex fide quã ex desꝑspõsatõe sibiuicẽ debẽt: postea efficiũt ꝯiuges. Premissas ãt auctoꝛitates qb᷒ asserit ꝙ ꝯsẽsus mr̄i᷑ fac̄: ita itelligi volũt vt ꝯsẽsus vl̄ pactio ꝯiugal᷑ ñ añ coitũ faciat mr̄i᷑ ꝯz i coitu. Sic̄. n. defloratio ꝟginitat᷒ ñ facẽ mr̄i᷑ nisi ꝑcedat pactio ꝯiugal᷑: ita nec pactõ ꝯiugal᷑ añq̄z assit copl̄a cãnal᷑. Et pactõe ḡ ꝯiugali spõsi r spõse fiũt añ coitum. In coitu ꝟo efficiũt ꝯiuges. Facit. n. pactio coniugalis vt que ꝑius erat ꝯsponsa: in coitu fiat ꝯiunꝝ.

¶ Rñsio ad ꝓdicta cũ determiatiõe supioꝝ. i

Jis ãt ita rñdem᷒ fit alīs desꝑspõsatio vbi ẽ
b ꝓmissio viri r ml̄ieri ꝺ ꝯhẽdo mr̄i᷒: ñ ẽ ãt ibi ꝯsẽsus de ꝑñti. r ẽ desponsatio hñs ꝯsẽsũ ꝺ ꝑñti. i. pactionẽ ꝯiugalẽ q̄ sola facit ꝯiugiũ. In illa ḡ ꝺspõsatõe vbi ẽ pollicitatio ꝯhẽdi mr̄i᷑: spõsi tm̄ r spõse fiũt: ñ ꝯiuges: r talib᷒ spõsis licz sīñ cõi ꝯsẽsu ꝯtinẽtiã ꝑfiteri r monasteriũ eligẽ. In ea ꝟo ꝺspõsatõe vbi ẽ ꝯsẽsus ꝺ ꝑñti ꝯiugiũ ꝯhiꝰ: r ab illi᷒ ꝺspõsatõis ꝑria fide veri ꝯiuges appellā᷑. Scõm hãc distictõez ꝺspõsatõis: de spõsis varie loquũt᷑ doctoꝛes.

¶ Quõ accipiaꝝ spõsa i supꝛadictis caplis. k

Liqñ .n. spõsas vocãt q̄ talẽ hũerũt de-
a sponsationẽ vbi fuit pactio ꝯiugal᷑ ꝺ ꝑñti r ille vere ꝯiuges sẽ. Añ Greg. Si qs vꝛoꝛẽ ꝺspõsauerit vl̄ ꝺbarrauẽit: ꝙ q̄ postmoꝛ ꝓuẽiẽte die mort᷒ ei᷒ nequerit cã ducẽ i vꝛoꝛẽ: tñ nllũ ꝺ ꝑsãguitate ei᷒ licz accipe eã i ꝯiugio: r si iuẽtũ fuerit factũ: sepeꝯ oio. Itẽ Juli᷒ pa. Si qs desꝑspõsauerit vꝛoꝛẽ r subarrauerit: r vl̄ ꝓuẽiẽte die mort᷒: vel irruẽtib᷒ gbusdã cãis cã ñ coguerit: nec fr̄ ei᷒ nec vll᷒ ꝺ ꝑsãguitate ei᷒ eãdẽ sibi rollat i vꝛoꝛẽ vllo vnq̄z tpe. Itẽ Gre. Qui ꝺspõsatã ꝓmi sui puellã cepit i ꝯiugiũ: anathema sit ipse r oẽs ꝑtẽtes ei: qꝛ ꝯz legẽ dei mori decernit. Nã diuie legis mos ẽ spõsas appellare ꝯiuges: vt i euãgelio. Accipe mariã ꝯiugẽ tuã. Et i ꝺutronomio. Si qs alī᷒ spõsã i agro vl̄ quoꝛz loco oppſſerit vel adduxerit i domuz suã: moꝛiaꝝ: qꝛ vꝛoꝛẽ ꝓmi sui violauit: ñ q̄ iaz vꝛoꝛ erat ℔ q̄ a pētib᷒ vꝛoꝛ fieri ꝺbebat. Et his colligit᷑ ꝙ spõse q̄dã ꝯiuges sẽ añ ꝯmixtionẽ seꝛuũ. Sz forte illꝺ mouet qꝺ i fine capl̄i dr̄: ñ q̄ iã vꝛoꝛ erat: ℔ q̄ vꝛoꝛ fieri ꝺbebat. Qꝺ ñ ita ꝺz itelligi: q̄si vꝛoꝛ vere ñ fuerit ex quo pactio ꝯiugalis itercesserit: ℔ qꝛ nõdũ traducta fuerat: nec res vꝛoꝛia itercesserat. s. ꝙcubitus coniugalis.

¶ Qꝛ al̄r accipiꝰ i his alijs caplis spõsa. l

Ec ẽt spõsa ẽ q̄ sic viro desꝑspõsata ẽ: vt nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

int̃cessit ꝓsus ꝺ pñti: ꝛ spōsio futuri. ſm quez modū illꝺ ꝺcretū itellit. Si qs spōsā filij oppſ serit ꝛ pⁿ fili⁹ ci⁹ eā duxerit: pⁿ postea ñ bēat vxo rē nec mlr vir̃: fili⁹ q pⁿis facīu⁹ igrauit aliā ducat. Si ꝓiur̃ illa fuiſſ qꝺ vtiq; fozet: ſi i spōſali b⁹ pactio ꝓiugal int̃cessiſſ: ñ pmittēt spōso aliā ducē. Hecbis ät pēa ñ nubēdi ex rigoze iſligit vt alij t̃creāt. Idē ex eodē. Quidā ꝺspōſauit vx ozē ꝛ dotauit: ꝛ cū ea coire ñ potuit: quā clācu lo fr ei⁹ cozrupit ꝛ grauidā reddidit. Decretū ē vt q̃uis nupta ñ potuerit cē legittio viro: ꝺspō ſatā tñ fri fr̃ bz̃e ñ possit: ꝛ mech⁹ ꝛ mecha foz nicatōis qdē vidictā sustic̃at. licita ꝯo eis cōiu gia ñ negēt. De illa desp̄satiōe ꝺ itelli ꝺz vbi ñ fuit ꝓsus ꝓiugal ꝺ pñti aliogn ñ licēt eis alia sortiri ꝓiugia. Scꝺz ꝺ ēt illꝺ itelli ꝺz. Statutū ē a sacro ꝓuētu: vt si qs spōſā alt̃i rapuerit: pu blica pnia mulcteť: ꝛ sin̄ spe ꝓiugij māeat: ꝛ si ipſa eidē crimi ꝓsētiēs ñ fuerit: lnia nubēdi alt̃i ñ negeť. Appet bāc fuisse desp̄satā sin̄ pactōe ꝓiugali ꝺ pñti: ꝛ ioñ fuisse ꝓiugē cui viuēte spō so alt̃i nubēdi lnia ñ negať. Sūt. n. q̃dā nuptia lia pacta de futuro ex qꝺ spōsi ꝛ spōse vocāť: nec ex̄ide ꝓiuges sť. Et ē pactio q̃dā cōiugal de pñti q̃ spōſū ꝛ spōſā ēt ꝓiuges facē: ꝛ vtraq; pa ctio desp̄satio vl spōsalia int̃ dū dñr. ꝓprie tñ sponsalia dicūť q̃dā solēnia pacta nuptialia.

¶ Quare ñ stati tradāť spōse. m

b Enuptialiꝺ pactis vbi ē tñ spōsio futu ri. Ait aug. Institutū ē vt iā pacte spōse ñ stati tradāť ne vilē bēat marit⁹ datā quā suspi ranit spōsus dilatā. ¶ Que sponsa sit vidua

T ē sciēdū (mozt̃uo spōso ꝛ q̃ nō. n

c q illa spōsa q̃ tñ i futuro ē pacta: mōtuo spōso ñ remāet vidua: qz ñ fuerat vir ei⁹ vñ si qs eā duxerit ad sacros ozdices ꝓscēdē ñ ꝓ hibeť: qz ñ duxit viduā. Vñ. n. marit⁹ eq̃ sic̃ bi gam⁹: sacerdos fieri ꝓhibeť. Ex tli ät copla nl lus arceť a sacris ozdiꝺ⁹. ¶ Qui alt̃i⁹ spōsā eo mozt̃uo duc̃: ad sacros ozdies accedē p̄t. o

E cūdū ꝺ itelligēdū ē qꝺ ait Pelagi⁹ pa

s ꝺ illo q mozt̃uo spōso: ei⁹ spōsā ducit in vxoꝛē. Nihil ē igr: q̃tū ad hūc articulū attinet: qꝺ ci obuiet de canōicis istitutis: gn ad sacros ozdices ꝓmoueri valeat. Si ꝯo talis spō sa fuiſſ: inť quā ꝛ spōſū ei⁹ ꝓsēsus de pñti iter cessiſſ eo mozt̃uo vidua remāſiſſ: cui copl̃at⁹ i ꝓiugio vlteri⁹ ad sacros ozdies ñ accederet cū viduā duxerit. Nō est ꝑ ambigēdū gn solus de pñti ꝓsensus ꝓiugiū efficiat: ꝛ exide veri coniu ges appellent. Jō post talez ꝓsensū si qs alij se copulauerit: ēt si carnis cōmixtio illic sequať: ad ꝓiozem copulam reuocandus est.

T Ostq̃ determinauit magr ꝺ mr̃imōy ꝛ significatōe ipsi⁹: ꝺ icipit determinare de cāis ci⁹. Et ꝺidit: i ptes. y. i p⁹ ꝺ cāis ꝓstitu tib⁹ mr̃i⁹. i. z⁹ ꝺ cāis bonestantiꝺ⁹ ipm. ꝺi. xlvi. Post ꝺ ꝺ bōis ꝓiugy ꝛc̃. Pria i. z. i p⁹ ꝺtermiat de cā effec te mr̃i⁹. i z⁹ ꝺ cāis bonestantiꝺ⁹ ipm. ꝺi. xlvi. Post ꝺ ꝺ bōis ꝓiugy ꝛc̃. Pria i. z. i p⁹ ꝺtermiat de cā effici ente mr̃i⁹. i z⁹ de cā finali ipsi⁹ circa finē. xo. ꝺi. ibi. Expoſi to q̃ sit cā efficiēs ꝛc̃. Pria i. z. i p⁹ ꝺtermiat de cā efficie te mr̃i⁹. i z⁹ ꝺ cāis bonestantiꝺ⁹ ipm. ꝺi. xlvi. Oz ät ꝓsēs ꝓiugalē ꝛc̃. Pria i. z. in p⁹ oñdit q ꝓsensus fac

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. assẽsus ñ tal' alteri⁹ ñ ꝑt eẽ alicui not⁹: nisi q̃ten⁹ p v⁹ba exꝑmit. si g̃ exꝑssio v⁹bo⁹ ñ suffic̃ 3 ɔsẽsus iterio⁹ regrit̃ ỹ vtroq; ɔiugũ. tẽ neuter poterit scire ỗ altero an sit ei ver⁹ ɔiunc⁹: ⁊ ita erit fornicato⁹ qñcũq; mr̃i⁹ vteẽ. ¶ P. si aliqs ꝑbat ꝑ v⁹ba ỗ pñti ỹ aliquã ɔsẽsisse: cogit̃ ꝑ exco⁹ sniam vt eã hẽat ỹ vxorẽ: q̃uis dicat ɔsẽsũ mẽtalẽ ỗfuisse: ẽt si postea cũ alia ȝcerit ɔsẽsu mẽtali v⁹bis exꝑsso. 3 B ñ eẽt si ỹgrereť ɔsẽsus mẽtal' ad mr̃i⁹. g̃ ñ regrit̃. ¶ Sz ȝ ẽ qỗ ĩno. 3. dicĩ ỗcre. q̃dã ỹ iſto casu loq̃ns. Sine ɔsẽsu neq̃unt cetera fed⁹ pficere ɔiugale. ¶ P. itẽtio regrit̃ ỹ oĩb⁹ sacr̃is. 3 ille g cõde ñ ɔsẽtit ñ ȝ itẽtionẽ mr̃imoniũ ȝhẽdi. g̃ nỗ fit mr̃imonium.

¶ R⁹. dõm ad. i. q. q⁹ ỹ oĩb⁹ sacr̃is é aliq̃ spũal' opỗ mediãte mãli opõne q̃ eã sigr̃icat: sic̃ ꝑ ablutõez corꝑalẽ ỹ baptiſmo fit ablutio ĩterio⁹ spũal': vñ cũ ỹ mr̃i⁹ fit q̃dã spũal' ɔiuctõ iq̃tũ mr̃i⁹ é sacr̃m ⁊ aliq̃ mãl' ỹm q⁹ ẽ ỹ offiñ nãe ⁊ ciuil' vite: oz q⁹ mediãte mãli fiat spũal' vtute dĩna. vñ cũ ɔiuctiões mãliũ ȝctuũ fiãt ꝑ mutuũ ɔsẽsũ. oz q⁹ B mỗ ẽt fiat mr̃imỗialis ɔiuctio. ¶ Ad ꝑm̃ g̃ dõ q⁹ sacr̃oz ꝑ⁹cã ẽ dĩna vt⁹q̃ i eis opať salutẽ. sz cãe z' iſtrales sĩt mãles opões ex dĩna iſtitũte efficacia bñtes: ⁊ sic ɔsẽsus i mr̃i⁹ẽ cã. ¶ Ad z⁹ dõz: q⁹ mr̃i⁹ ñ ẽ ipse ɔsẽsus: 3 q̃dã vnio o⁹diato⁹ adũicẽ: vt dz̃ ẽ quã cõ sẽsus faĉ: nec ɔsẽsus ꝑpe loquẽdo ɔiuctõez xꝑi ad eccl'iã ſignificat: sed volũtate ei⁹q̃ factũ ẽ vt eccl'e ɔiũgereť. ¶ Ad 3⁹ dõ. q⁹ sic̃ mr̃i⁹ ẽ vnũ ex ꝑte ei⁹ i q̃ fit ɔiuctio: q̃uis sit mł tiplex ex ꝑte ɔiuctoz: ita ẽt ɔsẽsus ẽ vn⁹ ex ꝑte ei⁹ i q̃ ɔsẽtitur. s. ꝑdẽe ɔiuctõis: q̃uis sit mł tiplex ex ꝑte ɔsẽtiẽtiũ: nec ẽ directe ɔsẽsus i vi3: 3 i ɔiuctõez ad vi3 ex ꝑte vxor|: ⁊ sil'r ¶ Ad z⁹ᵐ. q. dõ. q⁹ (ex ꝑte viri ɔsẽsus i ɔiuctõz ac vxorẽ. sic̃ ex dĉis ꝑz ɔiuctio mr̃imỗial' fit ad modũ obligatõis i ȝctib⁹ mãlib⁹: ⁊ qz mãles ȝct⁹ ñ ꝑnt fieri nisi sibi iuicẽ volũtatẽ suã v⁹bis ꝑmãt q ȝbũt: ió ẽt oz q⁹ ɔsẽsus mr̃i⁹ faciẽs v⁹bis exꝑmat: vt exꝑssio v⁹bo⁹ se hẽat ad mr̃i⁹ sic̃ ablutio exteri⁹ or ad bap⁹. ¶ Ad ꝑ⁹ g̃ dõz: q⁹ i voto ñ ẽ aliq̃ sacr̃al' obliga⁹: sed spũal' tñ: ⁊ ió ñ oz q⁹ fiat ad modũ mãliũ ȝctuũ ad B q⁹ obliget: sic̃ ẽ ỗ mr̃i⁹. ¶ Ad. z. dõ. q⁹ q̃uis ñ possint vota sua mutuo v⁹bis tales exꝑmeť: ꝑnt tñ exꝑmeť nutib⁹ ⁊ tales nutus ꝑ vb ɔpũãt. ¶ Ad 3⁹ᵐ dõz: q⁹ sic̃ dic̃ Aug. ỗ sã. vic. Eos q ɔiũgũt sic oz ɔsẽtit vt iuicẽ se spõtãce ꝛcipiãt. qỗ iudicať fieri si i ỗsponsatiõe ñ ȝdicãt. vñ v⁹ba pẽtũ ɔpuãt i casu illo ac si eẽnt puelle: sť. n. sufficiẽs signũ q⁹ sť ei⁹ exquo ñ ȝdicit.

¶ Ad. 3. q. dõz: q⁹ cãe sacr̃ales signãdo efficiũt: vñ efficiũt qỗ significãt: ⁊ qz cũ aligs ɔsẽsũ suũ ꝑ v⁹ba ỗ futuro exꝑmit: ñ significat se facere mr̃i⁹: 3 ꝑmittit se factuꝝ. ió taĺ exꝑssio ꝑsus ñ faĉ mr̃i⁹: 3 disponẽ ei⁹ q̃ spõsalia noĩanť. ¶ Ad ꝑ⁹ g̃ dõz: q⁹ ɔsẽsus exꝑmit ꝑ v⁹ba ỗ pñti: ⁊ v⁹ba sť pñtia: ⁊ in pñs ɔsẽtit ꝑ eodẽ tpe. 3 q̃ ɔsẽsus fit ꝑ v⁹ba ỗ futuro: v⁹ba sť pñtia 3 ɔsẽtit̃ i futuꝝ: ⁊ ió ñ ꝑ eodẽ tpe: ⁊ pp B nõ ẽ simile.

¶ Ad z⁹ᵐ dõz: q⁹ ẽt i alys ȝctib⁹ q v⁹bis futuris vtit̃ ñ transfert ptãtẽ rei sue in alteꝝ: vt 3i dicat dabo tibi: 3 solũ q̃ ỹ v⁹bis pñtib⁹ vtit̃. ¶ Ad 3⁹ᵐ dõm: q⁹ i voto pfessiõis act⁹ spũal' mr̃imỗy ꝑ v⁹ba ỗ futuro exꝑmit̃. s. obia vł obfuãtia regle. ⁊ ñ ipz mr̃i⁹ spũale. si ãt mr̃i⁹ spũale i futuro voueat: ñ ẽ votũ spũale: qz nõdũ ex B aligs ẽ mõach⁹: 3 se futuꝝ mõachum

¶ Ad. 4. q. dõz: q⁹ sic̃ se hz ablutio exterior ad (pollicet. baptiſmũ: ita se hz exꝑssio v⁹bo⁹ ad B sacr̃m: vt dz̃ ẽ. vñ sic̃ si aligs ablutionẽ exteriozẽ recipet ñ itẽdẽs accipe sacr̃z: 3 ludũ ⁊ dolũ facere: ñ eẽt baptiçat⁹: ita exꝑssio v⁹bo⁹ sine iterioꝛi ɔsẽsu mr̃i⁹ ñ faĉ. ¶ Ad ꝑ⁹ g̃ dõz: q⁹ ibi sť duo. s. defect⁹ ɔsẽsus g sibi pr̃ociať i fozo ɔsciẽ: vt ñ astrigať vic'o mr̃imony: q̃uis ñ i fozo eccl'e: i q̃ iudicať fm allata: ⁊ dol⁹ v⁹bozũ: ⁊ hic ñ pr̃ociať nec i fozo pnie: nec i fozo ecc'e: qz i vtroq; ꝑ B pũit. ¶ Ad z⁹ᵐ dõ. q⁹ si ỗsit ɔsẽsus mẽtal' ex ꝑte vni⁹: ex neutra ꝑte ẽ mr̃i⁹: qz mr̃i⁹ ɔsistit i mutua ɔiuctõe: vt dz̃ ẽ: tñ ꝑ babil' ꝑt credi dol⁹ ñ eẽ nisi sig̃ cuidẽtia doli appeãt: qz de quolibet est ꝑsumẽdũ bonũ: nisi ꝑbeť 3riũ. vñ ille ex cuius parte dolus nõ est a pctõ excusať per ignorantiam. ¶ Ad 3⁹ᵐ dõm: q⁹ in tali casu ecclesia compellit eum ad standum cũ ꝑ⁹ vxõe: qz iudicat fz ea q̃ fozis appẽt: nec ỗcipit ỹ insultet q̃uis ỗcipiat ỹ fcõ: 3 ille dz poti⁹ excõicatõez sustinere ỗ ad ꝑmã vxorẽ accedat: vł dz ỹ alys regiões rẽotas fugere.

Ad tertiũ

sic, pcedit̃. vł q⁹ alter ɔiugũ ẽt p⁹ carnalẽ copulã possit altero ỹuito ad religiõez trãsire: qz lex dĩna magis dz spũalib⁹ fauere q̃ lex bũana 3 lex bũana B ꝑmisit. g̃ mł to fozti⁹ lex dĩna ꝑmittet̃ ỗ it. ¶ P. min⁹ bonũ ñ ỹpedit maĩ⁹ bonũ. 3 mr̃imỗy stat⁹ ỗ min⁹ bonũ q̃ stat⁹ religiõis. vt ꝑz. i. Coz. 7. g̃ p mr̃i⁹ nõ oz hõ ỹpediri gn possit ad religionẽ trãsire. ¶ P. i q̃ubz religiõe fit q̃dã spũale mr̃i⁹. 3 licz ỗ leuiozi religiõe ad ordõrẽ trãsire. g̃ ⁊ licz ỗ mr̃i⁹ leuiozi. s. carnali ad arti⁹. s. mr̃i⁹ religiõis trãsire ẽt ỹuita vxore. ¶ Sz ȝ ẽ. qỗ dr̃. i. Coz. 7⁹, vt nec ẽt ad tps vacẽt oroni ỹiuges 3iũ mutuo ɔsẽsu a mr̃imõio abstinẽtes. ¶ P. nll's ꝑt facer̃ licite qỗ ẽ i ỹpdiciũ alteri⁹ sine ei⁹ volũtate. 3 votũ rligiõis emissũ ab vno ỹiugũ ẽ in ỹpdiciũ alteri⁹: qz vnus hz ptãtez corꝑis alteri⁹. g̃ vn⁹ sine ɔsensu alterius nõ põt votũ religiõis emittere.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q⁹ nec ẽt añ cãnalẽ copulã: idiſibilitas. n. mr̃imõy ptiet ad mr̃imõy sacr̃z iq̃tũ. s. sigt̃ ꝑpetuã ỹiuctõez xꝑi ad eccl'iaz. 3 añ carnalẽ copulã p⁹ ɔsensũ p v⁹ba ỗ pñti exꝑssũ ẽ vez mr̃imõy sacr̃z. g̃ nõ põt fieri dio q B q⁹ alter ad religionẽ itrat. ¶ P. i ipo ɔsensu p v⁹ba de pñti exꝑsso vni⁹ ỹiugũ i alteꝝ ptãtẽ sui corꝑis trãsfert. g̃ stati ꝑt eripere ỗbitũ: ⁊ alter teneť reddeť: ⁊ ita nec ꝑt vn⁹ inito altero ad religionẽ trãsire. ¶ P. Matth. 19. Qz ds ỹiuxit bõ nõ sepet. 3 ỹiuctio q̃ ẽ añ carnalẽ copulã dinit⁹ fcã ẽ. g̃ ñ ꝑfte pari bũana vo⁹ rc. ¶ Sz ȝ ẽ. qỗ fz Piero. dñs Job. vocauit

¶ Ulteri⁹ vr̃ q⁹ mł r ñ possit nubeť alteri viro (ỗ nuptuꝝ. añ carnalẽ copulã rligionẽ ỹgresso: qz illỗ qỗ cũ mr̃i⁹ fuerꝛ ꝑt ñ soluit mr̃imỗiale vic'z: 3 adhuc mãet mr̃imỗiale vic'o iter eos q pari voto rligionẽ itrãt. g̃ ex B q⁹ vn⁹ ỹgr rligionẽ alter ñ absoluiť a vic'o mr̃imỗiali. 3 q̃diu mãet vic'z mr̃imỗiale ad vnũ ñ ꝑt nubere alteri. g̃ tẽ. ¶ P. vir p⁹ ỹgressũ rligiõis ꝑt añ ꝑfessionẽ redir ad sec'z. si q̃mĩus possz alteri nubeť viro itrãte religionẽ: z ipe possz aliã ducẽ reditꝛ ad sec'z: qỗ ẽ absurdũ. ¶ P. pcre. nouã: ꝑfe añ ãnũ emissã ꝑ nll'a reputať. g̃ si p⁹ talẽ ꝑfessionẽ ad vxorẽ rẽdeat teneť cũ recipe. g̃ nz ꝑ itroitũ viri i rligionẽ: nz ꝑ votũ daĺ mlieri ptãs nubẽdi alĩ i; als. vna mlr̃ bñet duos viros. ¶ Sz ȝ. nll's ꝑt alteꝝ obligať ad ea q̃ fuit ꝑfecta. 3 ỹtinẽtia ẽ de his q̃ ad ꝑfectiõez ỹtinẽt. g̃ mlier ñ arctat ad ỹtinẽtia ex B q⁹ vir ad religionẽ ỹgredit: ⁊ sic ꝑt mlier

¶ R⁹. dõ. ad. i. q. q⁹ nll's ꝑt facere obligatõez ỗ o⁹ aliẽ. vł cũ ꝑ mr̃i⁹ ɔsumatũ iã sit coꝛꝑ viri fcm̃ vxoris: ñ ꝑt abiũ ɔsensu ipi⁹ ỗo ipz offerre ꝑ ỹtinẽtie votũ. ¶ Ad. i. g̃ dõ. q⁹ lex bũana ɔsiderabat mr̃i⁹ soluz iq̃tũ ẽ i offiñ: 3 lex dĩna 3 q⁹ ẽ sacr̃z ex q̃ hz oiodã idiſibilitatẽ: ⁊ ió ñ ẽ sil'e. ¶ Ad z⁹ᵐ dõ. q⁹ ñ ẽ icõueniẽs mai⁹ bonũ ỹpediri ꝑ min⁹ bonũ: sic hz 3rietatẽ ad ipz: sicut ẽt bonũ ꝑ malũ ỹpedit̃. ¶ Ad ꝑ⁹ dõ. q⁹ i q̃libz rligiõe 3hiť mr̃i⁹ ad vnã pson̄ã. s. ꝑs cui⁹ tũ ad pl'a obligať aligs in vna religiõe q̃ i alia. 3 mr̃imõy mãle ⁊ religiõis nõ fiũt ad vnã pson̄ã: ⁊ ió non est sile.

¶ Ad. z. q. dõ. q⁹ añ carnalẽ copulã ẽ iter ỹiuges tñ spũale vic'z: 3 ꝑ⁹ ẽ iter eos ẽt vic'z carnale: ⁊ ió siť ꝑ⁹ carnalẽ copulã mr̃i⁹ soluiť ꝑ mozteꝝ carnalẽ: ita ꝑ ỹgressũ rligiõis añ carnalẽ copulã soluiť: q⁹ rligio ẽ mozs q̃dã spũal' q aligs secl'o moꝛiẽs viuit ỗo. ¶ Ad. i. g̃ dõ. q⁹ mr̃i⁹ añ carnalẽ copulã signãt illã ỹiuctiõez q̃ ẽ xꝑi ad aiaz. g̃ grãz: q̃ gdẽ solui⁹ ꝑ disponẽ spũalẽ 3riã. s. pctñ: 3 ꝑ carnalẽ copulã sig̃ ỹiuctõez ad eccl'az q̃tũ ad assũptõez bũane nãe ỹ vnitatẽ pson̄e: q̃ oio ẽ idiſibil'.

¶ Ad. z. dõ. q⁹ añ carnalẽ copulã ẽ oio trãslatũ coꝛꝑ⁹ vni⁹ sub pr̃ate alteri⁹: 3 sub 2diẽte iterea alter ỹiugũ ad frugẽ melior| vite ñ ỹuolet: 3 ỹ carnalẽ copulã ỹpleť dcã trãslatõ: qz tẽ ĩtrat vteroq; ỹ possessionẽ sibi tradite ptãt|. vñ ẽt añ cãnalẽ copulã ñ tenẽ reddere ỗbitũ p⁹ mr̃i⁹ ɔtractũ ꝑ v⁹ba de ꝑsenti

vaĺ ei tps duoꝝ mẽsiũ pp tria. ꝑ vt iteriz possit ỗliberare ỗ trãsẽudo ad rligionẽ. z⁰ vt ꝑpareť q̃ sunt necaria ad solẽnizãdã nuptiaꝝ. 3⁰ ne. vz. hẽat marit⁹ datã quã ñ suspiranit diuturnã. ¶ Ad. 3. dõ. q⁹ cõiũctio mr̃imỗial' añ carnalẽ copulã ẽ gd ipfecũ q̃tũ ad eẽ p⁹. vt. s. dcm̃ ẽ. 3 ñ ɔsũmata q̃tũ ad accu z⁹ g ẽ opõ: ⁊ sil'r posscssiõi corꝑali: ⁊ ió nec oĩodã idiſibilitatẽ. ¶ Ad. 3. q. dõ. q⁹ sic̃ corꝑal' moꝛs viri ỹ mõ (sibilitatẽ hz. vic'z mr̃imỗiale soluit: vt mlr nubat cui vł ꝑm apti sniaz: ita ẽt p⁹ mozte spũalẽ viri p religiõis ỹgressũ poterit cui vouerit nubeť. ¶ Ad. i. g̃ dõ. q⁹ qñ vteraz pari voto ỹtinẽtia vouet: tẽ neuter cõiugali viculo abzenũciat: ⁊ ió adhuc manet: 3 qñ vn⁹ tñ vouet: tẽ q̃tuz ẽ in se abzenũciat viculo cõiugali: ⁊ ió alter absoluiť a viculo illo. ¶ Ad. z. dõm. q⁹ nõ itelligiť mozte⁹ seculo p religiõis ỹgressuz q̃uscz pfessionẽ emiserit: ⁊ ió vsq; ad tps illỗ teneť eũ vxor sua expectare.

¶ Ad. 3. dõz. q⁹ de ꝑfessiõe sic emissa añ tps ỗterminatũ a iure ẽ idẽ iudiciũ qỗ ỗ voto simpliciꝛ: vñ sic̃ p⁹ votũ simplex

viri mlier ei reddere ỗbitũ ñ teneť: tñ ipa nõ bñet ptãtẽ alteri nubere: ita ⁊ hic. Qõ. II.

Einde

q̃riť ỗ spõsalib⁹. ⁊ circa B q̃rũť. 3. p̃ qd sint spõsalia. z⁰ q pñt spõsalia ȝbere. 3⁰ vtrũ spõsalia dirimi possint.

Ad primũ

sic, pcedit̃. Ut⁹ q⁹ spõsalia ñ ỹueiẽter dicãť futuraꝝ nuptiaꝝ ꝑmissio: vt bñ ex vbis Nico. pape: qz sic̃ dic̃ Isid. Est aligs spõsus ñ qz ꝑmittit: 3 qz ỗdet ⁊ spõsozes dat. 3 a spõsalib⁹ dr̃ aligs spõsus. g̃ male dr̃. ꝑmi⁹. ¶ P. gcũq; ꝑmittit aliqd dz ỹpelli ad solũtẽdũ. 3 illi g spõsalia ȝbũt nõ ỹpellũť p ecclaz ad mr̃i⁹ ȝbẽdũ. g̃ spõsalia ñ sũt ꝑmissio. ¶ P. i spõsalib⁹ ñ ẽ q̃ñq; sola ꝑmissio: 3 addiť iuramẽtũ ⁊ aliq̃ arre. g̃ vł q⁹ nõ debuerit solũ p ꝑmissiõez diffiniri. ¶ P. mr̃i⁹ ỗbẽt eẽ liba: ⁊ ab⁹. 3 spõsalia q̃cz fiũt sub ỗditõe eť accipiẽde pecũie g̃ ñ ỹueniẽter dr̃. ꝑmi⁹ nuptiaꝝ. ¶ P. ꝑmissio q̃ ẽ ỗ reb⁹ futur| vitupaĺ Jac. 4⁰: 3 circa sacr̃z nõ dz aligd eẽ vitupabile. g̃ nec dz fieri ꝑmissio futuraꝝ nuptiaꝝ. ¶ P. nll's dr̃ spõsus nisi a spõsalib⁹. 3 aligs dr̃ sponsus ex pñtib⁹ nuptys: vt in littera dr̃. ergo spõsalia nõ semp sunt futuraꝝ nuptiarũ ꝓmissio.

¶ R⁹ dõ. q⁹ sic̃ supra dciñ. ẽ: ɔsensus i ỹiugalẽ copulã v⁹ba ỗ futuro nõ faĉ mr̃i⁹: 3 mr̃imõy ꝑmissionẽ: ⁊ 3 ꝑmissio dr̃ spõsalia a spõdẽdo: vt Jsid. dic̃: nã añ vsũ tabl'aꝝ mr̃imony cautiões dabãt q⁹ spõdebãt se ỹuicẽ ɔsentire i iure mr̃imonialiꝛ fideiussores dabãt. Sir̃ ãt ista ꝑmi⁹ dupl'r. 3 ab⁹: ⁊ 3 b 2diẽte. Absolute. 4⁰. modis: ꝑ nuda ꝑmissiõe: vt cũ dr̃ acciꝑiã te i meã: ⁊ eꝰ. z⁰ dat| arris spõsalitys: vt pecunia: vł hꝰ. 3⁰ ãnuli subarratõe. 4⁰. iterucniẽte urañto. Si ãt fiat dcã ꝑmi⁹ sub ỗditõe distiguẽdũ ẽ: q⁹ aut ẽ ỗditio bõesta: vt cũ dr̃ accipiã te si parẽtib⁹ placeat: ⁊ tẽ stãte ỗditõe stat ꝑmi⁹ ñ si stãte ñ stat: aut ẽ ihõesta: ⁊ B z': qz aut ẽ ỗ: iũ bonis mr̃imony: vt si dcã accipiã te si veneã sterilitat| ꝓcures: ⁊ tẽ ñ ỹiũ spõsalia. Aut ñ est ỗ ia bonis mr̃imõy: vt si dcã: accipiã te si furtis meis ɔsentias: ⁊ tẽ stat ꝑmi⁹: 3 tolleda ẽ ỗditio. ¶ Ad ꝑm̃ g̃ dõ. q⁹ ipa spõsalia ⁊ spõsoꝛ datõ ẽ ꝑmissiõis 2firmat: ⁊ ió ad B determiať q̃si a pfectiõi. ¶ Ad z⁰ dõ. q⁹ ex tali ꝑmissiõe obligať vn⁹ aly ad mr̃i⁹ ỹbendũ: ⁊ peccat mortaĺr ñ soluẽs ꝑmissũ: nisi legittimũ ipedimẽtũ iterueniat ⁊ 3 B ẽt eccl'a cogit iũgẽdo pnias ꝑ pctõ: tñ i fozo ỗtẽtioso si ỹpellit̃: qz mr̃i⁹ coacta ɔsueneť malos exitꝰ bre. nisi forte iuramẽtũ iteruenerit: qz tẽ cogẽdus ẽ: vt gdã dñt: q̃uis alys si videať ꝑ cãz ỗdictã: ꝑcipue si ỗ roꝛocidio tieret̃. ¶ Ad 3⁰ dõz. q⁹ illa addita nõ sũt nisi ad 2firmãdã ꝑmissionẽ: vñ nõ sũt aliõ q̃ ꝑmi⁹. ¶ Ad 4.ᵐ dõ. q⁹ 2ditio illa q̃ apponiť ñ tollit mr̃imõy libtatẽ: qz si ẽ ihonesta dz abyci: si ãt hõesta aut ỗ bõis fim̃: vt si dicať: accipiã te si plz parẽtib⁹: ⁊ b 2ditio ñ tollit libtatẽ spõsaliũ: 3 auget ei hõestatẽ: Aut ẽ de vtilib⁹: vt si dicat: ȝbaz tecũ si dabis mihi cẽtũ: ⁊ tũc B ñ põiť q̃si ad vẽdẽdũ ɔsensũ mr̃imõy: 3 itell'r vt ꝑmissio dotis: vñ mr̃i⁹ libtatẽ ñ ꝑdit: q̃ñq; ãt appõiť 2ditio pecunie ꝑ modũ pene: ⁊ tẽ qz mr̃i⁹ ỗbẽt eẽ liba: tal' 2ditio ñ stat: nec põt exigi pẽa illa ab eo q ñ vult mr̃i⁹ cõplere. ¶ Ad 5ᵐ dõ. q⁹ Jacob⁹ ñ itẽdit ꝓbibeť q⁹ oio aligs nulla ꝑmissionẽ ỗ futuri faciat: 3 q⁹ ñ ꝑmittat q̃i fiducia bñs ỗ vita sua: vñ docz q⁹ dz appõi 2ditio si ỗs volueriť: q̃ ẽt si vbis ñ ꝓmaĺ cozde dz itelligi. ¶ Ad 6ᵐ dõ. q⁹ i mr̃i⁹ põt ɔsiderari ipa ỹiuctio mr̃imõial' ⁊ actᵉ⁹: ⁊ a spõsiõe ꝑmi i futurũ dr̃ spõsus a spõsalib⁹ ȝctis ꝑ v⁹ba ỗ futuro: ⁊ a spõsiõe scõi dr̃ aligs spõsus ẽt q̃n cõtractũ ẽ mr̃imoniũ per v⁹ba de pñti: qz ex hocipso spõdet mr̃imony actũ: tñ a ꝑma spõsione dr̃ spõsalia ꝑpie: q̃ sunt q̃dã sacr̃alia mr̃imõy: sic̃ exorcism⁹ baptiſmi.

Ad secũdũ

sic, pce'. vr̃ q⁹ tps septẽny nõ fit 2petẽter assigna⁹ spõsalib⁹ ȝbẽdis. ȝctus. n. q ꝑ alios fieri ꝑt nõ regrit discretõz: i illad q̃s ꝓtiet. 3 spõsalia fieri ꝑnt ꝑ parẽtes v⁹roq; illoꝝ i ĩrante q̃ꝝ sũt spõsalia. g̃ ita ꝑnt fieri añ septẽniũ sic̃ post. ¶ P. sic̃ ad ȝctũ spõsaliũ regrit̃ aligs rõnis vsus: ita ad ꝓsentiẽdũ i ꝑctñ mozale. 3 sic̃ Bre. narrat i. 4.º Dial. Quidã puer ꝑ ꝑctñ blasꝑhẽie a diabolo extic⁹ẽ. g̃ ẽt añ septẽniũ ꝑnt spõsalia ȝbi.

¶ P. spõsalia ad mr̃i⁹ ordinãť. 3 i mr̃i⁹ ñ assignať vnũ tps puelle ⁊ pueri. g̃ n⁹ i spõsalib⁹ septẽniũ v⁹roq; assignari dz.

¶ P. extũc aligs ꝑnt spõsalia ȝbere exq̃ eis ꝑnt future nuptie placere. 3 signa talꝑ placẽtie freq̃nter appent i pueris añ, 7. ãnos. g̃ añ ꝑnt ȝbi spõsalia. ¶ P. si aliq añ. 7. an. ȝbũt spõsalia: ⁊ postea ꝑ septẽniũ añ tps pubertatl ȝbũt ꝑ v⁹ba ỗ pñti reputãť iter eos eẽ spõsalia. 3 B ñ ẽ ex z⁰ 3ctu: qz tẽ nõ itẽdũt spõsalia: 3 mr̃i⁹ ȝbere. g̃ ex ꝑ: ⁊ sic añ septẽniũ pñt spõsalia ȝbi. ¶ P. in bis q̃ cõiter fiũt a plibus qỗ deest vni suppleť ab altero: sicut pz in trahẽtib⁹ nauẽ. sed 3ct⁹ spõsaliũ est q̃dã cõis actio iter ȝbẽtes. g̃ si vn⁹ sit pubes põt ȝbere cũ puella que nõ hz. 7. ãnos spõsalia: qz qỗ vni deficit de tpe alteri supabũdat. ¶ P. si aliq iuꝛ etatẽ pubertatis q̃uis añ eam ȝbãt ꝑ v⁹ba de pñti: reputãť iter eos mr̃imo⁹ eẽ. g̃ pari rõne si añ septẽniũ dũmỗ sint ꝓpinq ȝbant ꝑ v⁹ba ỗ futuro: reputabunť iter eos eẽ spõsalia.

¶ R⁹ dõ. q⁹ septẽniũ est tps ỗterminatũ a iure spõsalib⁹ ȝbẽdis sat| rõnabil'r: qz cũ spõsalia sint q̃dã, pmi⁹ futuraꝝ: vt dz̃ ẽ: oz q⁹ illoꝝ sint q aliq̃⁹ ꝑmittere ꝑnt: qỗ nõ ẽ nisi illorũ q bũt aliquã ꝓudẽtiã ỗ futuris: q̃ vsuz rõnis regrit: reꝰ cui⁹ 3ʳ gradᵒ notať 3 ꝑz i. i. eth. ꝑm⁹ est cũ gs nz ipe ĩtelligit ꝑ se: nz ab alio cape põt. z⁰ stat⁹ est cũ hõ ab alio cape põt. 3 ipe ꝑ se nõ subycit ad itelligẽdũ. 3⁰ ẽ cuz hõ ⁊ ab⁹ iã cape põt: ⁊ ꝑ seipz cõsiderare: ⁊ qz rõ paulati i hoiẽ 2ualescit 3 q⁹ getanť motᵒ⁹ ⁊ fluxibilitas hũozũ: ió ꝑᵐ statũ rõnis obtiet hõ añ ꝑᵐ septẽniũ: ⁊ ꝑᵐ 3 illo tpe nulli 3ctui aptus ẽ: ⁊ ita nec spõsalia⁹. 3 ad z⁰ statũ icipit hõ puerire i fine ꝑmi septẽny: vñ ẽt tẽ tpis pueri ad scolas ponũť. Sz ad 3⁰ statũ icipit hõ puenire i fine scõi septẽny q̃tũ ad ea q̃ ad ꝓsonã ipsi⁹ ꝓtinẽt: in q̃ rõ nãlis citi⁹ 2ualescit: 3 q̃tũ ad ea q̃ eꝰ ipz sunt i fine tertᵞ septẽny: ⁊ ió añ ꝑᵐ septẽniũ nll'i 3ctui hõ aptᵉ ẽ: 3 i fine ꝑmi septẽny icipit eẽ aptus ad aliq̃ ꝓmittẽdũ i futuꝝ: ꝑcipue ỗ bis ad q̃ rõ nãl' icliat magis: ñ aũt ad obligãdũ se ꝓpetuo viculo: qz adhuc ñ hz firmã volũtatẽ: ⁊ ió ꝑt tali tpe ỹbi spõsalia. 3 in fine scõi septẽny ipa ꝑt obligare se ỗ bis q̃ ad ꝓsonã ipsi⁹ ꝓtinẽt: vł ad religionẽ: vł ad cõiugiũ. 3 ꝑst 3⁰ septẽniũ ẽt ꝑt ỗ alys se obligare: ⁊ 3 leges cõstituiť ei ptãs disponẽdi ỗ reb⁹ suis ꝑ. 25. ãnos. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dõ. q⁹ si añ ãnos pubtatis fiat 3ctᵉ spõsaliũ ꝑ aliũ: ãbovł alter reclamare ꝑnt vñ tẽ nil' ẽ actũ adeo q⁹ nec aliq̃ affinitas ex B ỹbaĺ. ⁊ ió spõsalia q̃ iter alios ꝑ ꝓsonas alias ȝbunť robur bũt iq̃tũ illi iter q̃s ȝbũť ad etatẽ ỗbitã veniẽtes ñ reclamãt: ex q̃ ỗ itelligunť ꝓsenti re bis q̃ ꝑ alios fcã sunt. ¶ Ad z⁰ dõz. q⁹ gdã dicũt q⁹ ille puer de q̃ Greg. narrat nõ fuerit dãnat⁹: nec mortaĺr pecauit: 3 visio illa oñs fuit ad pfez ỹtristãdũ: q in illo pctõ peccauerat nõ corrigẽs. Sz B est exꝑsse ȝ itẽtionẽ Bre. dicẽtis q⁹ pr̃ pueri aiaz puuli filij negligẽs nõ parũ pctõrũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

gebēne ignīb⁹ nutriuit. Et iō dōz. q ad petrū mortale suf/
ficit ēt ꝓsensus pñs: ſz in spōsalib⁹ ē ꝓsensus i futuꝝ: ma
iōr ät rōnis discretio regrit ad puidēdū i futurū: q̄ ad cō
sentiēdū i vnū pñtē actū: ꝛ iō añ pt hō peccar mortalr: q̄
possit se obligare ad aliqd futuꝝ. ¶ Ad 3ᵐ dōm q i tpe cō
tract⁹ mrimōy nō solū regrit disp̄o ex parte vsus rōnis: ſz
ēt ex parte corpis: vt sit tps gñatiōi aptus: ꝛ qz puella i. xi.
ano ad hoc vēit vt possit eē actui gñatiōis apta: puer autē
i fine secūdi septēny: vt ph̄s dicit i. xi. de aīalib⁹: simul aūt
vsū discretiōis accipiūt q tm i spōsalib⁹ regrit. iō i spōsali
bus determiar vnū tps vtriq; nō aūt i mrimōio. ¶ Ad
4ᵐ dōm q illa placētia q̄ ē i pueris añ septēniū nō pcedit
ex pfecte rōnis vsu: cū nōdū sint plene susceptibiles disci
pline: ſz magis cōrigit ex motu nāe q̄ ex aliq̄ rōne: ꝛ iō nō
sufficit talis placentia ad spōsalia ꝛtrahēdū. ¶ Ad quītū
dōm q q̄uis p z^m ꝛtractū i casu illo nō faciāt mrimōiuꝝ:
tñ oñdūt se ratas bēre ꝓpt̄e pmissiōez: ꝛ iō ꝓp ꝛcr⁹ accipit
firmitatē. ¶ Ad 6ᵐ dōm q trahētes nauē agūt p modum
vni⁹ cāe: ꝛ iō q̄d deest vni pōt suppleri ꝺ altero: ſz spōsalia
ꝛhētes agūt vt distincte pſone: qz spōsalia nō nisi iter duos
esse pñt. vñ i vtroq; requirit q̄ sit sufficiēs ad cōtrahēdū:
ꝛ iō defect⁹ vni⁹ spōsalia ipedit: nec ex altero pōt suppleri.
¶ Ad 7ᵐ dōm q i spōsalib⁹ ēt silr si appropiquāt ꝛhētes
ad tempus septēny ꝛctus spōsaliū hz robur: qz fm ph̄m i
z⁰ phy si. Q̄d parū deest nihil deesse vr. Dec aūt ꝓpīgtas
a gbusdā termiatur tempus. 6. mēsium: sed melius est q
determietur ſz ꝛditionē cōtrahentium: qz i quibusdā ma
gis acceleratur ratiōis vsus q̄ i alys.

Ad tertiū sic ꝓcedit. vr q spōsalia dirimi nō pñt
altero religionē ītrāte: qz de pecūia quā
alicui pmisi nō possū alteri licite obligatione facere. sed
ille q spōsalia ꝛhit cozp⁹ suū ꝓmittit mulieri. q̄ ñ pt se offer
re deo vlteri⁹ in religiōe. ¶ Itē vr q nec debeāt dirimi:
q̄ñ alter ꝛiugū ad lōgiquā rgionē se trāffert: qz i dubys sē
per tutior pars eligēda est. sed tuti⁹ eēt q euz expectaret.
q̄ teneť eū expectare. ¶ Itē vr q nec dirimat ꝓ egritudi
nez quā aliqs īcurrit p⁹ ꝺcta spōsalia: qz ꝓ pena nullus dz
puniri: sed vir q īfirmitatē īcurrit punit i hoc q ei ius suū
auferť qō i illa hēbat q̄ sibi fuerat despōsata. q̄ ꝓp cozpo
ralē īfirmitatē ñ ōbēt spōsalia dirimi. ¶ Itē vr q nec ꝓp
affinitatē īterueniēte: vtputa si spōsus cōsanguineā spōse
fornicario concubitu cognoscat: qz fm hoc spōsa puniret
ꝓ pctō spōsi: qō nō ē ꝓueniēs. ¶ Itē vr q nō pñt seīuicē
absoluere: qz hoc ē maxie leuitatis: vt ꝑmo trahant ꝛ post
modum se absoluāt. sed talia nō debēt ab ecclesia fustie
ri. ergo ꝛc. ¶ Itē vr q nec ꝓpter alteri⁹ fornicationē: qz
adhuc p spōsalia vn⁹ nō accipit ptātez i cozpus alterius: ꝛ
ita videť q i nullo ꝛtra īuicem peccāt si interim fornicā
tur. ꝛ sic spōsalia dirimi nō debēt per hoc. ¶ Item videť
q nec per cōtractū cum alia per verba de pñti: qz secūda
vēditio nō derogat vēditiōi ꝑme. ergo nec secūdus con
tractus potest derogare ꝑmo. ¶ Itē videť q nec p de
fectū etatis possint dirimi: qz qō nō est nō potest dissolui:
sed añ etatē determiataz spōsalia cōtracta nulla fuerūt.
ergo dirimi non possunt.

¶ Resp̄deo dicēdū q i oībus p̄dictis casib⁹ spōsalia cō
tracta dirimūtur: sed diuersimode: qz i duobus. s. cū quis
ad religionē cōfugit: ꝛ cū alter ꝛiugū cum altero per ver
ba de pñti cōtrahit: ipo iure spōsalia dirimūtur: sed i alys
casibus dirimi debēt fm iudiciū ecclie. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōz
q talis ꝓmissio soluit per mortē spūalez: cū sit spūalis tñ
vt dictum est. ¶ Ad secūdū dicēdū q dubiū illud deter
minat ex hoc q alter nō cōpareret tempe statuto ad ma
trimoniū perficiēdū. vñ si ex parte ei⁹ nō ōfuit gn matri
moniū compleret potest licite alteri nubere sine aliq̄ pec
cato. si aūt per eū stetit q mrimōiuꝝ nō est completū: de
bet agere pniam de pctō fracte, pmissionis aut irrataōi
si iuramētum iteruenit: ꝛ ꝛtrahere cum aliqua si vult iu
dicio ecclie. ¶ Ad tertiū dicēdū q si añ ꝛtractū mrimo
niū aliquā grauem infirmitatez īcurrat alter ex q̄ iter ꝺa
fuit ꝛtracta spōsalia que ipm nimis debiliter: vt epilep
vel paralysis: aut eum deformet vt abscisio nasi: vel odi
tas oculoꝝ: vel aliqd huiusmodi: aut que sunt ꝛtra bonā
plis: vtpote lepra que solet plē ificere: pñt sponsalia vtri
mi ne sibiīuicē displiceāt: ꝛ matrimōiuꝝ sic ꝛtractū mutā
exitū sortiať: nec ꝓ pena punit aligs: sed ex pena dānū re
potat: qō nō est icōueniēs. ¶ Ad quartū dicēdū: q si spō
sus cognouit ꝛsanguineā spōse: vel ecōuerso: tūc ōbēt spō
salia dirimi: ꝛ ad hoc pbādū sola fama sufficit pp scādalū
vitādū: cause. n. q̄ in futurū expectāt effect⁹ suos ipedi
tur a suis effectib⁹ nō solū ex eo qō est: sed ex eo qō futurū
est. vñ sicut affinitas si esset tpe ꝛtract⁹ sponsaliū impedi
uisset ꝛctū illum: ita si iteruēiat añ mrimoniū, qō est effe
ctus quidā sponsaliū: ꝑ⁹ cōtractus ab effectu suo impe
dit: nec i hoc aliquid detrahit alteri: imo ei cōferť: qz ab
soluit ab eo qui ꝓ fornicationem deo se odiosuꝝ reddidit.
¶ Ad quītū dōm q quidā nō recipiūt ifīū casuꝝ, sed ꝛtra
eos decre. est que expresse dicit: ad ifīar īquit ex q socie
tatē fidei cōtrahūt: ꝛ postea eādem sibi remittūt: pōt ꝓ
tiētia tolerari si mutuo se absoluūt q spōsalia ꝛtraxerūt.
Sed ad hoc dicūt q ecclesia magis hoc sustinet ne pei
eueniat q̄ ꝛ sit de iure. sed hoc nō videť expl̄o cōuenit
qō decre. adducit. ¶ Et ideo dōm q nō semp est leniē
retractare que ꝑius firmata sūt: qz incerte sunt quidē
nostre: vt dicit in li⁹ Sap. ¶ Ad 6ᵐ dicēdū q q̄uis nōdū
dederit sibi mutuo ptātem cozporis sponsalia ꝛtrahēn
tñ ex hoc efficiūtur sibiīuicem suspecti de nō seruāda fi
de in futurū. ꝛ ideo potest sibi ꝓcauere vnus contra aliū
sponsalia dirimēdo. ¶ Ad septimū dicēdū q ratio illa te
neret si esset vni⁹ rationis vterq; contractus, sed secūdus
contract⁹ matrimony est fortio⁹ ꝑmo: ꝛ ideo soluit ipm.
¶ Ad 8ᵐ dicēdum q q̄uis nō fuerint vera sponsalia: tñ
fuit ibi q̄dam spōsaliū modus: ꝛ ideo ne videať approba
re ad annos legittimos veniens debet petere solutionē
sponsaliū iudicio ecclesie faciendam propter bonum
exemplum. Dō. III.

Deinde queritur de bigamia. Et circa hoc
querūtur tria. ⁊primo vtrū bigā
mie sit irregularitas adiūcta. Secūdo vtrum
soluatur p baptismuꝝ. Tertio an possit dispē
sari in tali irregularitate.

Ad primuꝝ sic ꝓcedit. Uidetur q illi bigamie q̄
est ex hoc q aliqs duas vxores fuerit
siue habuit nō sit irregularitas añexa: qz multitudo ꝛ mul
tas consequūtur ens: ergo ens ꝛ nō ens nō faciūt multitu
dinē aliquā: sed ille qui habet successiue duas vxores qū
vna est ī esse alia nō est in esse: ergo ex hoc non efficit ir
nō vnius vxoris: q fm aplm ab ep̄atu ꝓhibetur. ¶ Ꝑ
maius signū incontinētie apparet in eo qui plures fornī
carie cognoscit: q̄ qui plures vxores successiue habet: sed
ex ꝑmo non efficitur aliquis irregularis: ergo nec ex se
cūdo. ¶ Ꝑ. si bigamia irregularitatem causat: aut hoc est
ratione sacramēti: aut ratione carnalis copule. sed nō ꝓ
tione ꝑmi: quia sic si aliquis cum vna contraxisset q ver
ba de ꝓsenti: ꝛ ea mortua ante carnalem copulam fuis
secutaz duceret aliam videretur irregularis. qō est odiosa
decre. Inno. terty. Nec itez ratione secūdi: quia fm hoc
etiaz qui plures fornicario ꝛcubitu cognoscerer irregula
ris esset: quod falsuꝝ est. ergo nullo modo bigamia irregu
laritatem causat. ¶ Ulterius videť q irregularitas non
sit annexa bigamie: que contingit ex hoc q homo habet
duas vxores simul vel successiue: vnam de iure ⁊ alia de

facto: qz vbi nullū est sacrm nō pōt eē defect⁹ sacramēti:
sed q̄ aligs ꝛhit cū aliq̄ de facto ⁊ nō de iure: non est ibi
aliq̄ sacrm: qz talis ꝛiūctio nō significat cōiunctionē xp̄i
ad ecclias. q̄ cū irregularitas nō ꝓsequať bigamiā nisi pp
defectū sacrī: videť q talē bigamiā irregularitas nō ꝓse
quať. ¶ Ꝑ. aligs accedēs ad illā cū q̄ ꝛhit de facto ⁊ nō
de iure cōmittit fornicationē si nō hēat aliam vxorē legi
timā: vel adulteriū si hēat aliā: sed diuidere carnē suā in
ples ꝓ fornicationē vel adulteriū nō causat irregularita
tem. q nec ꝑdict⁹ bigamie modus. ¶ Ꝑ. ꝛigit q aliquis
añq̄ cognoscat carnalr illā cū q̄ de iure cōtraxit: cuz alia
ꝛtrahat de facto nō de iure ⁊ eam carnalr cognoscat siue
prima mortua siue prima v. uente: talis cōtraxit cum plu
ribus vel de iure vel de facto: ⁊ tñ non est irregularis: qz
carnem suā non duxit in plures. ergo ex predicto mō bi
gamie nō contrahit irregularitas.

¶ Ulterius videť q nō ꝛtrahať irregularitas ex ℬ q ali
quis nō virginē ducit vxorē: qz plus ipedit aligs defectu
ꝓprio q̄ alieno: sed si ipse ꝛhens nō sit virgo nō fit irregu
laris. q multo min⁹ si vxor ei⁹ nō sit virgo. ¶ Ꝑ. pōt eē q
aliquis ōflorauit aliquā: ⁊ postea ducat eā in vxorē: talis
nō videť fieri irregularis: qz nō diuidit carnē suā in ples:
nec criā vxor eius: ⁊ tñ ducit cozruptam in vxorez. q̄ talis
modus bigamic irregularitatē non causat. ¶ Ꝑ. nullus
pōt contrahere irregularitatē nisi volūtarius: ſz aliquis
q̄q̄ ducit vxorez nō virginē inuolūtarius: vt q̄ credit
eam virginē esse: ⁊ postea inuenit eā fuisse cozruptam co
gnoscēs eam. ergo talis modus nō semp facit irregulari
tatem. ¶ Ꝑ. corruptio sequēs matrimoniū est vitupera
bilior q̄ ꝑcedens. sed si vxor postq̄ cōsūmatū est mrimo
niū ab alio cognoscať nō efficit vir irregularis: alꝫ puni
reť ꝓ peccato vxoris. pōt ēt esse q postq̄ hoc sciat reddat
ei debitū poscenti anteq̄ de adulterio accusata ꝺdēneť.
ergo videť q ille modus bigamie nō causet irregularita
tem. ¶ Sed ꝛtra est. qō Grego. dicit. ꝓcipim⁹ ne vnq̄
illicitas ordinationes facias: ne bigamū aut qui virginez
nō est sortitus vxorem aut ignoraēter babēs: vel q̄libz pte
cozporis viciatā: vel pñe vel curie cuiuslibet conditioni
obnoxiū ad sacros ordines ꝓmittas accedere.

¶ Rñ. dōz ad p^am. q. q aliquis per sacz ordinis ministe
rium cōstituit: ⁊ ille qui alys sacramēta minis
trare debet nullū defectū in sacris pati dz. defectus aūt
in sacro est q̄ sacramēti significatio integra non innenit
sacramētuz aūt matrimony significat ꝛiunctionē xp̄i ad
ecclias q̄ est vnius ab vnā: ⁊ iō requirit ad perfectā signi
ficationē sacrī: vt vir sit tantū vnius vir: ⁊ vxor tñ vni⁹
vxor: ⁊ iō bigamia q̄ hoc tollit irregularitatem iducit. Et
sunt q̄tuor modi bigamie. ꝓmus est cū quis hz plures
vxores de iure successiue. Scūs cū simul hz plures vnaz
de iure aliā de facto. Tertiꝰ cū plures hz successiue vnaz
de iure aliā de facto. Quartꝰ q̄ñ viduā ducit in vxorem: ⁊
in oībus his est irregularitas adiūcta. Alia aūt cā ꝑ⁹ as
signať: qz in illis qui accipiunt sacrm ordinis maxia spūa
lias ꝓpatur: tū qz spiritualia ministrant. s. sacrā: tuz
qz spūalia docent ⁊ in spūalibus occupari debēt. vñ cum
cōcupiscentia maxime spūalitati repugnet per quā totus
hō caro efficit: non debet aliqō signuꝝ ꝛcupiscentie pma
nentis in eis apparere: qō quidez in bigamis apparet qui
vna vxorē contenti esse nolunt: tñ ꝑma ratio est melioz.
¶ Ad ꝑmū q̄ dōm q multitudo pluriuꝝ vxoꝝ simul exi
stentium est multitudo simplr: ⁊ iō talis multitudo tota
liter significationi sacramenti repugnat: ⁊ ꝓpter hoc tol
litur sacrm: ſz multitudo vxoꝝ successiue est multitudo
fm qd: ⁊ iō nō tollit significationē sacrī totalr: nec sacrm
euacuat q̄tū ad sui eēntiā: ſz q̄tū ad sui pfectionē q̄ req
rit in illis q̄ sunt sacrorum dispēsatores. ¶ Ad z^m dōz q

q̄uis sit in fornicarys maioris ꝛcupiscētie signū: nō tñ cō
cupiscētie ita adherētis: qz ꝓ fornicationē vn⁹ alteri non
in ꝑpetuū obligať: ⁊ iō ite⁊ nō est defect⁹ sacrī. ¶ Ad 3ᵐ
dōz q sic dcm est bigamia causat irregularitatē inq̄tum
tollit pfectā significationē mrimony q̄ qdez ꝛsistit in cō
iunctiōe animoꝝ q̄ fit ꝓ cōsensuz: ⁊ in ꝛiūctione cozporū:
⁊ iō rōne vtriusq; opz sit esse bigamiā q̄ irregularitatē fa
ciat. vñ ꝓ Decre. Inno. abrogať ei qō magr in lra dic. s. q
sol⁹ ꝓsensus p vba ō pñti sufficit ad irregularitatē iducēdā.
¶ Ad z^m. q. dōm q in scdis duobus modis bigamie ꝛhit
irregularitas: qz q̄uis in altero nō sit sacrm: est tñ q̄dam
sacri similitudo. vñ isti duo modi sūt scdary: ⁊ ꝑm⁹ est ꝓnci
palis in irregularitate causanda. ¶ Ad ꝑm q dōz q q̄uis
ibi nō sit sacrm: est tñ ibi aliq̄ similitudo sacrī: q nō ē in forni
cario vel in adulterino ꝛcubitu: ⁊ iō nō ē silr. Et ꝑ hoc pz
solō ad scōz. ¶ Ad 3ᵐ dōz q in tali casu nō reputať biga
mus: qz ꝑmuz matrimoniū non habuit perfectā suā signi
ficationē: tñ si per iudiciū ecclesie cōpellať ad ꝑmā redi
re ⁊ cā cognoscere statim efficit irregularis: qz irregulari
tatez nō facit peccatū: sed imperfectio significatiōis.

¶ Ad tertiaz qōnē dōm q in cōiunctione xp̄i ⁊ ecclie vni
tas ex vtraq; parte iueniť: ⁊ iō siue diuisio carnis iueniať
ex parte viri siue ex parte vxoris est defect⁹ sacrī: ſz tñ di
uersimode: qz ex pte viri regrit q aliā nō duxerit in vxo
rez nō q sit vgo: sed ex parte vxoris regrit ēt q sit virgo:
cui⁹ rō a decretistis assignať: qz eps significat ecclias mi
litātē cuius curā gerit: in qua sūt multe cozruptiones: sed
spōsa significat xp̄s q vgo fuit: ⁊ iō ex pte spōse regrit vir
ginitas: ſz nō ex parte spōsi ad ℬ q aligs epūs fieri possit.
Sed hec rō ē expsse ꝺ aplm Eph. 5. Uiri diligite vxores
vestras sicut xp̄s ecclīam. ex quo apparet q vxor signifi
cat ecclīaz ⁊ spōsus xp̄m. Et iterū: qz vir ē caput mulieris
sicut xp̄s ecclīc. Et iō aly dicūt q p spōsuz significat xp̄s:
per spōsaz significat ecclīa triūphās: in qua nō est aliqua
macula: xp̄s aūt ꝑmo habuit synagogā q̄si cōcubinā: ⁊ sic
nō tollit aligd de pfectiōe significatiōis sacrī si spōsus p̄
us habuit. Sz ℬ ē valde absurduz: qz sīc ē vna fides anti
quoꝝ ⁊ modernoꝝ: ita vna ecclīa. vñ illi q tpe synagoge
deo seruiebāt: ad vnitatē ecclie in qua deo seruim⁹ ptine
bāt. Et ꝑterea ℬ ē expsse ꝺ id qō babeť Piere. z. ⁊ Ezech.
16. Osee. 2. vbi expsse fit mētio de dispōsatione synagoge.
vñ nō fuit sicut ꝛcubina: ſz sicut vxor. Et ꝑterea ſz ℬ for
nicatio erat sacrz illi⁹ ꝛiūctiōis: qō est absurdū: ⁊ iō gentili
tas p̄uſq̄ a xp̄o despōsareť in fidez ecclie: cozrupta fuit a
diabolo p idolatriā. Et iō aliter dōz: q defect⁹ in ipso sa
cramēto causat irregularitatē. cozruptio aūt carnis extra
mrimoniū ꝓtingēs q̄ ꝑcessit mrimoniū nullū defectū faē
in sacramēto ex parte illius in quo est cozruptio: sed facit
defectuz ex parte alterius: qz actus cōtrahētis mrimoni
uz nō cadit supra seipsuz sed supra alterū. ⁊ ideo ex termi
no specificať qui etiā est respectu illius act⁹ quasi mā sa
cramēti. vnde si mulier esset ordinis susceptiua: sicut vir
efficit irregularis ex hoc q ducit in vxorē cozruptā: non
aūt ex hoc q cozrupt⁹ ꝛhit: ita fieret mulier irregularis si
ꝛheret cū cozrupto: nō aūt si ꝛheret cozruptā: nisi in alio
matrimonio p̄us fuisset cozrupta: ⁊ p hoc pz solutio ad ꝑ
muz. ¶ Ad secūdū dōm: q in tali casu sunt diuerse opīo
nes: tñ ꝑbabilius est q nō sit irregularis: quia carnē suaz
nō diuisit in plures. ¶ Ad tertiū dōz: q irregularitas nō
est pena inflicta: sed defectus quidā sacramēti. ⁊ ideo nō
oporteret q semp sit voluntaria bigamia ad hoc q irregu
laritatem causet. ⁊ ideo ille qui vxorez ducit cozruptam:
quam virginem credit: irregularis est eam cognoscens.
¶ Ad quartum dicendū: q si mulier fornicetur post con
tractū mrimoniū nō efficit ex ℬ vir irregularis: nisi post
cozruptionē adulterinā eaz iterato cognoscat: quia alias

Universidad de Deusto
Biblioteca

corruptio vxoris nullo⁹ cadit sub actu mr̃imoniali viri: sed si ēt p ius ei debitū cōpellaī reddere: vl' ex ꝺscia ꝓpria illa petēte debitū añ ꝺdēnationē adultery irregularis efficit: q̃uis de ℔ sint opiones: sed ℔ qō dcm̃ ē: est ꝓbabili⁹: q: ℔ nō querit qd sit peccatū: sed significatio trī.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt q bigamia p baptismū soluaī. dicit. n. Piero. sup epla ad Titū. q si qs añ baptismū plres vxores būit: vel vnā añ: t aliā post: nō est bigam⁹. g̃ bigamia p baptismū soluit. ¶ P. g facit qō mai⁹ est facit qō min⁹ ē: sed baptismus tollit oē pctm̃ qō est graui⁹ q̃z irregularitas. ergo tollit bigamie irregularitatē. ¶ P. baptism⁹ tollit oēm penā ex actu puenientē. sed irregularitas bigamie ē hꝺ. ergo tc. ¶ P. bigam⁹ est irregularis inq̃tū deficit a rep̃sentatiōe xp̃i: sed p baptismū plene xp̃o cōformaī. g̃ solui tur illa irregularitas. ¶ P. sacra noue legis sunt magis efficacia q̃z sacra veteris legis. sed sacra veteris legis soluebāt irregularitates: vt in ꝓmo li. dcim̃ ē a magro. g̃ t baptism⁹ q est efficacissimū sacrm̃ in noua lege soluit irregularitatē ex bigamia ꝺctā. ¶ Sz ꝺ est. qꝺ Augu. dicit. Acutius ītelligūt q nec eū qui cathecumin⁹ aut paganus būit alterā ordinādū censuerunt: qz de sacro agit nō de peccato. ¶ P. sicut idē dicit. Femina si cathecumina vel pagana viciata ē: nō pōt iter ꝺei vgines post baptismū velari. g̃ eaꝺē rōne nec bigam⁹ añ baptismū ordinari.

¶ Rñ: ꝺom q baptism⁹ soluit culpas t nō soluit cōiugia. vñ cū ex ipso cōiugio sequaī irregularitas: p baptismum tolli nō pōt. vt dicit Aug. ¶ Ad pm̃ g̃ ꝺcz q in casu isto nō tenet opio Piero. nisi forte velim⁹ eū exponere q loquitur q̃tū ad supiorē ꝺispensationē. ¶ Ad zm̃ ꝺcz q nō oz vt qō facit mai⁹ faciat min⁹: nisi sit ad id ordinatū: t hoc deficit in ꝓpsito: q: baptism⁹ ad irregularitatē tollēdaz nō ordinaī. ¶ Ad zm̃ ꝺcz q hoc ītelligenduz est de penis q̃ cōsequunt ex actuali pctō: q̃si inflicte nō infligēde: non enī aligs vginitatē p baptismuz recupat: t sil'r nec carnis ꝺiuisionē. ¶ Ad quartū ꝺom q baptism⁹ ꝺformat xp̃o q̃tū ad vtutē mētis: sed nō q̃tū ad statū carnis q cōsideraī in virginitate vel diuisiōe carnis. ¶ Ad qntū ꝺcz q ille irregularitates ex leuib⁹ cāis nō ꝓpetuis erāt ꝺcte: et iō etiā per illa sacra auferri poterāt: t iterū erant ad hoc ordinata: nō aūt baptismus ad hoc ordinatur.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt q cū bigamo nō liceat dispēsare: qz ex. de biga. ꝺr. Cū clericis q inq̃tū in ipsis fuit scꝺas mulieres sibi cōiunxerunt mr̃imonialr tanq̃z cum bigamis nō licz dispensare. ¶ P. cōtra ius diuinū nō licz dispēsare. sed oia q̃ in canone dicunt ad ius diuinū ptinēt. cū ergo apls in scriptura canonica dicat. Opz epm nō nisi vni⁹ vxoris virū esse. vt q nō possit in hoc dispensari. ¶ P. nlls pōt dispensare in his q̃ sunt de nēcitate sacri: sed nō eē irregulare est de necessitate sacri ordinis: cū significatio q̃ est sacro cētialis desit. g̃ nō pōt in hoc dispēsari. ¶ P. qō rōnabilr factum est nō pōt rōnabilr mutari. si ergo pōt rōnabilr dispēsari cū bigamo: irrōnabiliter est ei adiuncta irregularitas: qō est inconueniēs. ¶ Sed in ꝺriū est q Lucius papa dispē sauit cum Panormitano epo qui erat bigamus. ¶ P. Martinus papa dicit. Lector si viduā vxorē accipiat in lectoratu ꝓmaneat aut si nēcitas fuerit subdiacon⁹ fiat: nihil autem supza. sil'r si bigamus fuerit. g̃ ad minus vsq̃ ad subdiaconatū cū eo dispensari potest.

¶ Rñ: ꝺom q bigamie nō est adiuncta irregularitas de iure nāli: sed de iure positiuo: nec iterū est de essentialib⁹ ordinis q aliquis nō sit bigamus: qō pz ex hoc q si aligs bigamus ad ordines accedat characterez recipit: t iō papa pōt dispensare in tali irregularitate totalr: ſz ēps quātum ad minores ordines. Et qdam dicūt q etiaz quātuz ad maiores in illis q volunt ꝺeo in religione seruire propter vitandū religiosoruz discursuz. ¶ Ad pmū g̃ dcm̃ q per illam ꝺecre. ostēdit eadez esse difficultas dispēsandi in illis qui de facto cum pluribus ꝓtraxerūt: ac si ꝺe iure cōtraxissent nō q subtrahat simpliciter potestas pape ꝺe talibus. ¶ Ad scm̃ ꝺom q hoc verum est quātum ad ea que sunt de iure naturali: t q̃tum ad ea q̃ sunt de necessitate sacramento: t fidei: sed in alijs que sunt de institutione apl'oz cum ecclesia habeat nūc eandem potestatem statuendi t destruendi quā tunc habuit: potest per eū qui ꝓmatum in ecclesia tenet dispensari. ¶ Ad tertiuz ꝺom q nō quelibet significatio est de essentia sacramēti: ſz illa que pertinet ad officiuz sacramenti: t talis non tollitur per irregularitatem. ¶ Ad quartuz ꝺom q in particularibus nō potest inueniri ratio que omnibus cōpetat equalr ꝓpter eoruz diuersitatez: t ideo qō vniuersaliter statutuz est rōnabiliter cōsideratis istis que in pluribus accidunt. pōt etiam per dispensationē rōnabiliter retractari in aliquo casu determinato.

¶ Si aūt verbis exprimāt tc. t loquit hic magr q̃ndo ad fozū exteri⁹ eccl'ie in q̃ fm ea q̃ apparēt iudicat: t accipit dolus nō latens in corde: sed aliq̃ mō per signa exteriora exp̃ssus: vt cū se alio nōie vocat: sed q̃tū ad fozū ꝺcle nō est verū qō magister hic dicit. ¶ Eremi solitudinem elegit tc. eremite etiā q̃uis obediētiā nō ꝓmittāt: tñ votum ꝺtinētie hñt annexū: t ex moza ℔z ꝺtermiatū tps eoz voluntuz soleniçaī. ¶ Etiā si iā tōsurat⁹ ē: nō tñ tenet tōsurā t habitū religiōis deferre: qz vel nō fuit vā pfessio et ꝺicēte vxore votū emisit: vel si ea nō ꝺdicēte: t tñ in fecūlū remanēte votū ꝓfessiōis emisit: q̃uis fuerit verum voluntuz: suspēdit tñ ad tēpus viuēte vxore inq̃tū fuit in ꝓdiciū eius. vñ post mortē vxoris tenet ad religionē redire: nec pōt aliā ducere: iterum tñ nō tenet habitū deferre vel tōsurā. tū pp vitupiuz vxoris. tū pp scādalū vitandū. ¶ Cui copulat⁹ in cōiugio alteri⁹ tc. magister t ꝓlo loquunt ℔z rigozē iuris. vñ hodie ℔m iura noua nō tenet: qz nō ē aliqō obstaculū ex pte sacri: vt ꝓpus ꝺictū est.

¶ Si cōsensus de futuro cum iuramēto faciat coniugium. Distin. XXVIII.

Hic q̃ri ꝺz vtrū ꝺsensus de futuro addito etiā iuramēto ꝺiugiū efficiat: vt si qs ꝓmittat: vl' etiā iuret alicui se vsq̃ ad tēpus placitū ꝺductuz: t illa ꝓmittat vel iuret se illi nupturā. Nūqd talis spōsio eos cōiunges facit: Si mutato ꝓpposito alter vl' vterq̃ ad aliam copulā trāsit nunqd ob priorē spōsionē vel iuramēto subnixā sc̃de federatiōis pactū tenet: Cōsidera qz lōge aliud ē ꝓmittere t aliud facere. Qui ꝓmittit nōdū facit. Qui ergo promittit se in vxorē ꝺucturū aliquā: nōdū eam ꝺcat vxorē: t que spopōdit se nupturā nōdū nupsit. Quō ergo ꝺiunges appellari pñt q nōdū cōtraxerūt: sed in futuro se ꝺtracturos iurādo promiserūt: Itē si ex vi iuramenti ad futurū pertinentia mox efficiunt cōiuges. cur iurāt in futuro se ꝺtracturos qꝺ in pñti efficiūt: Itē. Si ex quo iurant mox efficiunt cōiuges tūc rez bāc efficiunt quā iurāt se facturos. Ideo ꝺco q ꝺiugiū tūc nō fuit: ſz futurū ꝓmittit. Si vo ille post vxorem ꝺuxit: t illa marito nupsit: ꝺiuginz vtrinq̃ fuit: t nō potest dissolui. Precedens ergo mendacium vel periurium: penitentia est cōrigendum: sed coniugium sequens non est dissoluendū. Non autem sic est quādo iuramētū cōiugij pñtis ꝺsensus attestatione firmatur: qz etiam si prolem procreauerit: irrituz debet fieri: t ipse ad priorem copulam reuocari.

¶ Que videntur obuiare premissis nouellaruz institutio. b

Remisse autē sententie videt obuiare illud qꝺ leges tradunt. Si quis tactis diuinis scripturis iurauerit mulieri se eā legittimā vxorē habiturū. vel ēt si in oratorio tale sacrz ꝺderit: fit illi legitima vxor: q̃uis nulla dos: nulla alia scriptura ītersposita fit. Sed hic ostēditur quid fieri vel esse debeat nō q tunc fiat. Nō. n. p illud iuramentuz tunc fit vxor: sed fieri ꝺz: qz iuramentuz est. Pōt t de illo iuramento hoc dictū intelligi vbi de p̃senti ꝺsentiunt ac se inuicē suscipiunt. Illi etiaz sine qua dictū est solum ꝺsensū facere ꝺiugiū: videt obuiare qꝺ Euarist⁹ papa ait. Aliter legittimū nō fit coniugiū nisi ab his q super feminam dominationē habere videntur: t a quibus custoditur vxor petaī: t a parentibus sponset t legibus doterur: t a sacerdote vt mos ē bñdicatur: t a paranimphis custodiaī t solēniter accipiatur. Item. Ista legittima scitote esse connubia. Alr ꝺo p̃sumpta: non coniugia sed adulteria vel fornicationes sunt nisi voluntas ꝓpria suffragata fuēit t vota succurrerit legittima. Hoc aūt nō ita intelligendū est tanq̃z sine enumeratis nō possit esse legittimū coniugiuz: sed q: sine illis non habet decorē t honestatez debitam. In huius. n. sacri celebratione sicut i alijs qdā sunt ptinentia ad substātiam sacri: vt consensus de presenti: qui solus sufficit ad contrahendum matrimoniū. quedā vero pertinētia ad decorem t solēnitatē sacramenti: vt parentum traditio: sacerdotum benedictio t huiusmodi: sine quibus legittime fit coniugium: quātū ad virtutē nō quantū ad honestatē sacri. Sine bis ergo nō q̃si legittimi cōiuges: sed q̃si adulteri vel fornicatores cōueniunt: vt illi qui clanculo nubunt: t vtiq̃ fornicatores cēnt nisi eis suffragaret volūtas verbis expressa ꝺ p̃senti: que legittimū in eos facit matrimoniū. Vaz t ꝺsensus occultus de p̃senti per verba exp̃ssus cōiugiū facit: ſz non sit ibi honestus cōtractus: sed mr̃imoniū sancit ꝺsensus qui in occulto fuit. Si. n. alter alterum dimiserit non cogit iudicio ecclie redire: t cōmanere q̃si cuz ꝺiuge: qz nō pōt ꝓbari testibus cōtractus q i occulto est factus. Qz si ipsi q i occulto sibi ꝺsenserunt: eū dē ꝺsensum volūtarie i manifesto p̃fitentur: tūc vtiq̃ ꝓpria volūtas suffragaī: t legittima vota succurrunt: ad sanciendū cōiugiū qꝺ pri⁹ occulte fuerat ꝺctū. Voluntas ergo verbis exp̃essa i occulto ad hoc suffragatur vt fiat cōiugium. manifeste vero exp̃essa suffragatur vt sanciat t roboret: ac liberuz sit ecclesie de hoc iudicare si expedierit.

¶ De q̃re sit ꝺsensus ille: an de carnali copula: an de cohabitatiōe: an de alio. c

Hic q̃rit cū cōsensus de p̃senti mr̃imonium faciat: cui⁹rei cōsensus sit ille: an carnalis copule: an cohabitatiōis: an vtriusq̃: Si cohabitationis ꝺsensus mr̃imoniū facit: tūc frater cū sorore: pater cuz filia pōt ꝺbere matrimoniū. Si carnalis copule: tunc inter mariam t Joseph nō fuit coniugium. Proposuerat. n. maria i virginitate manere nisi deus aliter facere iuberet ℔z qꝺ videt angelo dixisse. Quō fiet istud quoniaz virum nō cognosco. i. me nō cogniturā ꝓposui. Nec enim qz vix tūc nō cognoscebat: necesse erat inquiri quō posset hr̃e filiū: sed qz se nunq̃z cogniturā ꝓposuerat. Dicit. n. Beda. q in virginitate manere disposuerat. Si ergo cōtra suū propositū post ꝺsensit in carnalē copulaz: videt facta voti rea: mēte t si nō opere violata. Dicamus ergo q ꝺsensus cohabitatiōis vel carnal' copule nō facit ꝺiugiū: sed consensus coniugal' societatis verbis p̃m presens tps exp̃essis: vt cum vir dicit. Ego accipiā te i meaz. nō dominam nō ancillā: sed cōiugē. Quia. n. nō ancilla vel domina daī: ideo nec de sūmo: nec de imo a principio formata est: sed de latere viri ob cō iugalem societatē. Si de sūmo fieret: vt de capite: videret ad dominationē creata. Si vero de imo t de pedibus: videretur ad seruitutem subiȝcienda. Sed qz nec in dominā nec i ancillam assumitur: facta est de medio. i. de latere: quia ad coniugalem societatem assumit. Cuz ergo sic conueniūt vt dicat vir: accipio te i meam coniugem: t dicat mulier accipio te i meum virum: bis verbis vel alijs idem significātibus exp̃imitur consensus: non copule carnalis vel cohabitationis corporalis: sed coniugalis societatis. Et q̃ oz eos cohabitare nisi forte cā religionis pari voto corporaliter separētur vel ad tempus vsq̃ in finem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Postꝫ magister oñdit ꝙ ꝟsensus ẽ cā efficiēs mr̃i/mony: hic ostēdit qualr debeat esse ꝟsensus g mr̃imoniū facit. Et diuidit i ptes duas. In pr̃i/ma ingrit: vtrū ꝟsensus p verba de futuro iu/ramēto firmat9 mr̃imoniū faciat. In secūda oñdit quid sit ꝟsensus ille g mr̃imoniū facit: ibi. Hic querit cū ꝟsensus ꝛc. Circa pmū duo facit. Primo determiat veritatē. Se/cūdo obycit in ctrariū: ibi. Premisse aūt ſnie ꝛc. ꝛ circa B duo facit. Primo obycit ꝟtra id qđ imediate determina/tum est. Secūdo ꝫ id qđ in precedenti di. habitū fuit: ibi. Etiā sententie ille ꝛc. ꝛ vtrūꝫ diuidit in obiectionē ꝛ so/lutionē: vt per se patet in littera.

Hic queruntur 4.ct. Primo vtrū iuramētū ꝟsensui ex/presso p verba de futuro adueniēs mr̃imoniū faciat. Scdo vtrū carnalis copula eidē ad/ueniēs. Tertio vtrū occult9 ꝟsensus p ver/ba de ꝓsenti sufficiat ad mr̃imoniū faciēdū. Quarto in quid sit ꝟsensus qui matrimoniū facit.

Ad primum sic ꝓcedit: vr̃ q iuramētū adiūctū ꝟsensui p verba de futuro faciat mr̃i/miniū. nullus. n. pōt se obligare vt faciat ꝫ ius diuinū. sed iplere iuramētū est de iure diuino: vt ps Matth. 5. Red/des aūt dño iuramēta tua. g̃ p nullā obligationē sequētē pōt euenire ꝙ hō nō debeat iplere iuramētū ꝓus factū. si ergo post ꝟsensuꝫ in aliquā p verba de futuro iuramēto fir/matū aliquis se alteri obligat p verba de ꝓsenti: videt ꝙ ni hilominus debeat iuramētū pmū seruare: sed hoc nō ẽt nisi iuramēto illo esset mr̃imoniū pfectū. ergo iuramētū adiūctū ꝟsensui de futuro facit mr̃imoniū. Ps. veritas diuina ẽ fortio2 q̃ veritas humana. sed p iuramētū veri/tate diuina firmat aliqd. cū ergo verba exp̃mētia ꝟsensū de ꝓsenti in quib9 est sola humana veritas mr̃imoniū pfici/ant: videt ꝙ multo ampli9 id efficere possint verba de fu/turo iuramēto firmata. Ps. Fꝫ aplm ad Hebr. Omnis ctroversie finis ẽ iuramētū. ergo i iudicio saltē plus stan/duꝫ ẽ iuramēto q̃ simplici vbo: si ergo aliqs simplici vbo ꝟsentiat i aliquā p verba de futuro iuramēto firmata: vide/tur ꝙ iudicio eccl̃ie debeat ꝟpelli stare cū ꝓma ꝛ nō cū se/cunda. Ps. verba de futuro simpliciter plata sponsalia faciūt. sed iuramētū ibi aliqd opatur. g̃ facit plus q̃ spon/salia. sed vltra spōsalia nō ẽ nisi mr̃imoniū. g̃ facit mr̃imo/niū. Sed ctra qđ futurū ẽ nō est. sed iuramētū additū nō facit qn verba de futuro significēt ꝟsensuꝫ de futuro. ergo adhuc mr̃imoniū nō ẽ. Ps. postꝫ pfectū ẽ mr̃imo/niū nō oꝫ ꝙ alius ꝟsensus intercueniat ad mr̃imoniuꝫ. sed post iuramētū aduenit alius ꝟsensus qui mr̃imoniū facit: alꝫ frustra iurarẽt illud eē futurū. g̃ nō facit mr̃imoniuꝫ. Rideo dōꝫ: ꝙ iuramētū adhibẽt p ꝟfirmatōe dictoꝝ. vñ illud tñ ꝟfirmat qđ in dictis significat: nec signatum mutat: ꝛ iō cū verba de futuro exꝑa significatiōe sua ha/beant ꝙ mr̃imoniū nō faciāt: qz qđ futuꝝ ꝓmittit nōdū fit: etiā si iuramētū aduenias: nōduꝫ ẽ mr̃imoniū factum sicut magr̃ in lra dicit. Ad p̃m g̃ dōm: ꝙ iplere iuramē/tuꝫ licitū ẽ de iure diuino: nō ãt iplere iuramētū illicitū. vnde si aliq̃ obligatō seq̃ns iuramētū faciat illud illicitū cū ꝓus fuisset licitū nō derogat iuri diuino g iuramētum ꝓus factuꝫ nō seruat: ꝛ ita ẽ in ꝓpōsito. illicite. n. iurat qđ illicite ꝓmittit. ꝓmissio aūt de alieno est illicita. vñ ꝟsen/sus sequens ꝓverba de ꝓsenti quo aliqs transfert dñiuꝫ sui corꝑis in aliā facit ꝑcedēs iuramētū eē illicitū qđ ꝓus li/citū erat. Ad 3m dōm: ꝙ veritas diuina efficacissima ẽ ad firmāduꝫ illud cui adhibẽt vnde ps solutio ad tertiū. Ad 4.m dōꝫ: ꝙ iuramētū opat aliqd nō nouā obligatio. nē facies sed factā ꝟfirmās: ꝛ sic graui9 peccat g eā violat.

Ad secundum sic ꝓcedit: videt ꝙ carnalis co/pula post vba de futuro ꝟsensui ex/ꝑssa faciat mr̃imoniū: qz magis ẽ ꝟsentire facto q̃ vbo. sed ille g carnaliter ꝟmiscet facto ꝟsentit ꝓsentiē/quaꝫ ꝓus fecit. g̃ videt ꝙ multo magis ꝑ boc fiat mr̃imo/niū: q̃ si solis vbis de ꝓsenti ꝟsensus fieret. Ps. ꝟsensus ad solū exꝑssus: sed ẽt iterptatiu9 facit mr̃imoniuꝫ. g̃ multo pōt eē maior iterptatio ꝟsensus q̃ carnalis copula. g̃ boc pficit mr̃imoniū. Ps. ois ꝟiunctio carnal9 ꝓter mr̃imoni/um facta ẽ pctū. sed mlier nō videt peccar admittēs ꝙ/sum ad carnalē copulā. g̃ ꝑ boc fit mr̃imoniū. Ps. nō di/mittit pctū nisi restituat ablatū. sꝫ qs nō pōt mr̃ieri qui ꝺflozauit sub spē mr̃imony restituere ablatū nisi ei ꝟiu/giū ducat. g̃ videt ꝙ si ẽt post carnalē copulā cū alia ꝓ/xerit ꝑ vba de ꝓsenti ꝙ teneat ad ꝓmā redire: qđ ꝺ/si iter eos eẽt mr̃imoniū. g̃ carnalis copula post ꝟsensum futuro facit mr̃imoniū. Sꝫ ctra ẽ: qđ dic9 Nicol9 papa. Si ꝟsensus i nuptys defuerit: cetere ẽt cuꝫ ipo coim. celeb/brata frustrant. Ps. qđ ꝟsequit ad aliqd nō facit ꝫ. g̃ carnal9 copula sequit mr̃imoniū sicut effectus causā. ergo nō pōt facere mr̃imonium.

Rideo. dōꝫ: ꝙ ō mr̃imōio possum9 log dupl9. Uno mō q̃tū ad forꝫ ꝟscie: ꝛ sic i rei veritate carnalis copula nō ꝺ/ꝙ pficiat mr̃imōiū cui9 spōsalia ꝓcesserūt ꝙ vba ō fuerunt si ꝟsensus iterio2 desit: qz verba ẽt de ꝓsenti exꝑssa ꝟ/sum si ꝟsensus mẽtis deesset nō facerent matrimoniū vt supra dictū ẽ. Alio mō q̃tū ad iudiciū eccl̃ie: ꝛ qz i exterio/ri iudicio ꝫm ea q̃ foris patẽt iudicat: cū nihil possit exꝑi/us significare ꝟsensū q̃ carnalis copula ꝫm iudiciū eccl̃ie carnal9 copula ꝟnis spōsalia mr̃imoniū facere iudicat nisi aliq̃ signa exꝑssa dolivl fraudis appareāt. Ad p̃m ꝺ/ꝙ ille g carnaliter ꝟmiscet facto ꝟsentit i carnalē copulā ꝫm rei veritatē. sꝫ in mr̃imoniū nō ꝟsentit ex boc9 nisi ꝫm iterptationē iuris. Ad. z.m dōm: ꝙ interpretio illa nō mutat rei veritatē: sed iudiciū qđ exteri9 de rebus fit. Ad 3.m dōꝫ: ꝙ si spōsa sponsuꝫ admittat credēs eū velle mr̃imoniū ꝟsumare: excusat a pctō nisi aliq̃ signa exꝑssa fraudis appareāt: sicē si fuit multū distātis ꝓditiōis: vel qđ ad nobilitatē: vel q̃tū ad fortunā: vel aliud signū euidēs appareat: sꝫ tñ spōsus peccat ꝛ fornicādo: ꝛ qđ plus ẽ fraus de quā facit. Ad 4.m dōm: ꝙ in tali casu spōsa aliā duxerit teneẽ eā ducere i vxorē si sint eq̃lis ꝓditiōis: vl si spōsa sit meliozis ꝓditiōis: sed si aliā duxerit ille ẽ impotēs ad soluēdū illud in qđ tenebat: ꝛ iō sufficit si de nuptys ꝓuiderit: ꝛ ad hoc etiā nō teneẽ vt qđ dicitur si spōsus sit multo meliozis ꝓditiōis: aut aliqđ signum fraudis fuerit. qz ꝓsumi ꝓbabiliter potest q̃ fuerit decepta: sed decipi se fuerit.

Ad tertium sic ꝓcedit: videt ꝙ ꝟsensus ill occult9 fact9 ꝑ vba de ꝓsenti nō faciat mr̃i/moniū. res. n. i ptāte alteri9 exꝑis ñ trāsferr i ptātē alteri/us nisi ꝟsentiēte illo in cui9 ptāte erat. sed puella erat ſ/testate pr̃is. ergo nō pōt ꝑ mr̃imōiū trāsire i ptātē viri si pr̃e ꝟsentiente: ꝛ ita si fiat in occulto ꝟsensus etiā ꝑ ver/ba de ꝓsenti exꝑssus ñ erit mr̃imoniū. Ps. sic i mr̃imonio ẽ act9 noster q̃si de essentia sacr̃i: ita in pnūa. sed sacr̃a pnūa ñ pficiūt nisi mediātib9 eccl̃e ministris g̃ sacr̃oꝝ dispensa/res. g̃ nec mr̃imōiū ꝑt pficī i occlto absq; sacerdotali bñ/dictōe. Ps. baptism9 qz ꝑt i occulto fieri ꝛ i mālefficatū ꝓhibeī ab eccl̃ia fieri i occulto. sed eccl̃ia ꝓhibet clādestina mr̃imonia. ergo nō pōt fieri in occulto. Ps. iter eos g in scdo gradu sibi attinēt nō pōt mr̃imoniū ꝟtrahi q̃ eccl̃ia ꝓhibuit. sed sil9 eccl̃ia ꝓhibuit clādestina mr̃imo/nia. ergo nō pōt eē vera mr̃imōia. Sꝫ ꝟpositū cū ponā/tur effect9. sed cā efficiēs mr̃imony ẽ ꝟsensus ꝑ verba de ꝓsenti exꝑssus. ergo siue fiat ꝫ publico siue i occlto mr̃i/

nium sequit. Ps. vbicūq; ẽ debita forma ꝛ debita mā ibi est sacr̃m: sed i occulto mr̃imōio seruat debita mā: qz sit ꝓsone legittime ad ꝟbendū. ꝛ debita forma: qz sūt ver ba de ꝓsenti ꝟsensum exꝑmētia. ergo est ibi ver mr̃imōiū. Rideo dōꝫ ꝙ sicut in alys sacr̃is q̃dā sūt de eēntia sa/cr̃i9 omissis nō ẽ sacr̃m. q̃dā ãt ad solēnitatē sacr̃i perti net9 omissis vel ꝑ ficit sacr̃z: q̃uis peccet g omittit. ita ẽt ꝟsensus expressus ꝑ vba de ꝓsenti iter ꝓsonas legittimas ad ꝟbēdū mr̃imoniū facit: qz hec duo sūt de eēntia sacr̃i. alia ãt oia sūt de solēnitate sacr̃i: qz ad hoc adhibenr vt mr̃imoniū ꝟueniēti9 fiat. vñ si omittanr vel mr̃imoniuꝫ est q̃uis peccēt sic ꝟbentes: nisi ꝑ aliquā legittimaꝫ cām excusēt. Ad p̃m g̃ dōm. ꝙ puella nō est i ptāte pr̃is q̃si ancilla vt sui corꝑis ptātē ñ hēat: sꝫ q̃si filia ad educādū: ꝛ iō fm B ꝙ libera ẽ pōt se i ptātē alteri9 absq; ꝟsensu pr̃is ꝑ/dare: sicut ẽt pōt aliqs vel aliq̃ itrare religionē absq; con sensu pentū: cū sit ꝑsona libera. Ad 2m dōꝫ: ꝙ act9 nr̃i in pnūa q̃uis sit de eēntia mr̃imony ñ sit carnal9 copula: vr̃ ꝙ nec ꝟsensus: g mr̃imoniū facit: sit in carnalez copulam.

Rideo dōꝫ: ꝙ ꝟsensus g mr̃i9 fac ẽ ꝟsensus i mr̃i9: qz effec9 ꝓpius volūtatis ẽ ipm volitū. vñ sic se hꝫ carnal9 copla ad mr̃i9: ita ꝟsensus g mr̃imōiū cāt ẽ i carnalē copulā, mr̃i/moniū ãt vt. s. dōm est nō est eēntial9 ipsa ꝟiunctio carnal; sꝫ ādā affociatio viri ꝛ vxoris i ordie ad carnalē copulā: ꝛ alia q̃ ex ꝓti ad virꝫ ꝛ vxorē ptinēt: ꝫm ꝙ eis dat ptās i/nicē respectu carnalis copule: ꝛ hec affociatio ꝟiugal9 copla dr̃. vñ ps ꝙ bñ dixerūt illi g dixerūt ꝙ ꝟsentire i mr̃imo/niū est ꝟsentire i carnalē copulā iplicite nō expliciteꝫ. n. ꝺz intelligi nisi sic iplicite ꝟtinet effect9 i sua cā: qz ptās car nal9 copule i quā ꝟsētit est cā carnal9 copule: sic ptās vtēdi re sua est cā vsus. Ad p̃m g̃ dōꝫ ꝙ ꝟsensus i mr̃imoniū iō ẽ dānabil9 p9 votū ꝟginitatis: qz p talē ꝟsēsū daī ptās ad id qđ nō licet. sic peccaret g daret ptātem alteri accipiendi illud qđ ipse i ꝺpōsito ꝺz ñ solū i B ꝙ ei actualr traderet. de ꝟsensu ãt btē ꝟginis ifra dicet. Ad 2m dōm: ꝙ inter frēz ꝛ sororē ñ ꝑt eē ptās i ꝟtutē ad carnalē copulā: sic nec licite carnal9 copla. ꝛ iō rō nō ꝟsegt. Ad 3m dōm ꝙ illa ꝓditio explicita nō solū actui: sꝫ ptāti ꝟiar carnal9 cople: ꝛ iō est ꝟia mr̃imōio. Ad 4.m dōm: ꝙ initiatū mr̃imōiuꝫ rādet ꝟsūmato sic hīt9 vel ptās actui g̃ ẽ opatō. Rōes ãt ꝟie oñdūt ꝙ nō sit ꝟsensus i carnalē copulā explicite: ꝛ hoc verum est.

Sine qbus legittime fit ꝛc. Lōtra i secū dis nuptys ñ est bñdictio sa cerdotalis: ꝛ tñ est honestas mr̃imōy. Et dōm ꝙ nō est ibi honestas q̃tū ad ꝑfectā significa/tionē mr̃imōy. vñ ꝓp defectū sacr̃i bñdictio itermittitur.

Matrimoniū non facit consensus ꝛc. hoc intelligitur quantum ad iudicium eccl̃ie: sed quantum ad iudiciuꝫ ꝟscie solus ꝟsensus mr̃imōiū facit firmuꝫ. Quia nō de capite nec de pedib9. vr̃ ꝙ sit de excellētissimo loco sūpta qz cor ẽ mẽbroꝝ ꝓncipalissimū iuxta qđ sūt coste. Et dōꝫ ꝙ cor ẽ nobilissimū q̃tū ad originē vite: sꝫ caput q̃tū ad ꝓpleñtū ꝟtutū glb9 fit mot9 ꝛ sēsus i glb9 ꝟsistit vita sꝫitia.

Coactō excludit ꝟsēsū ꝟiugalē. Bi. XXIX. a

Oportet ãt ꝟsensū ꝟiugalē libeꝝ eē a coactiōe. Coact9. n. ꝟsensus qui nec ꝟsensus appellari ꝺz: ꝟiugiuꝫ nō facit: sicut testat9 Urban9 papa scribēs scō regi aragonū i hec ver/ba. Be neptis tue ꝟiugio: quā te cuidaꝫ militi datuꝫ nec̃itatis istāte articulo sub fidei pollici tatiōe ꝟfirmasti: ꝫ eqtate dictāte decreuimus: vt si illa virꝫ illū oino vt dr̃ renuit: ꝛ i eadem volūtate ꝑsistit: vt viro illi se, ꝓsus deneget nu ptur̃ā: nec̃q̃ eā iunitā ac renitētē eiusdē viri co/gas ꝟiugio copulari. Idē. Si vero esse ꝟstiterit qđ nobis legati iordāis ꝓncipis rettulerūt. s. ꝙ ipse coact9 ꝛ dolēs filiā suā flētē ꝛ ꝑ viribus renitētē Raynaldo despōsauerit: qm̃ leguꝫ ꝛ canonū auctitas talia spōsalia non approbat: ne ignorātib9 leges ꝛ canones nimis duꝝ videaī: ita sniam tēperam9: vt si ꝓinceps cū assensu fi lie id quod ceptū est perficere voluerit: ꝓceda/mus. Sin ãt: legat9 noster vtraq; partes audi/at: ꝛ si nihil fuerit ex ꝓte raynaldi qđ amplius impediat ab ipso iordane sacr̃m quo ꝟstēt hec q̃ dicta sunt accipiat. ꝛ nos canonū ꝛ legū seri pta sequētes: deinceps nō ꝓhibem9 gn alij vi/ro si voluerit ꝑdicta eius filia tm̃ i dño nubat.

Ex his appet ꝟiugiū fieri iter ꝟsentiētes ꝛ spō taneos: nō iter renitētes ꝛ iunitos. Uerūtm̃ qui iuiti ꝛ coacti cōiuncti sunt: si postea ab aliquo tempoꝝ spacio sine contradictione ꝛ queri/monia cohabitauerint facultate discedēdi vel reclamandi habita consentire videntur: ꝛ con sensus ille consequēs supplet: quod ꝓcedēs coactio tulerat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶In lib⁹ pandectarum. b

Consentire aūt ꝓbatur qui euidēter nō cōtradicit ſz illud. Jn ſpōſalib⁹ eoꝝ cōſensus exigēd⁹ ē quoꝝ ī nuptijs deſideraſ. Jntelligit tn̄ ſēp patri filie ꝛſentire niſi euidēter diſſēciat. Jtē. Spōſalia ſic nuptie ꝛſēſu fiūt ꝛtrahēciū: ꝛ ió ſic ī nuptijs: ita ꝛ ſpōſalib⁹ patriſſamilias filiā ꝛſētire oꝝ: q̄ ſi pñs voluntati ñ repugnat: ꝛſentire itelligit.

Postq̄ ostendit magr̄ q ꝛſensus ſit cauſa mr̄imōy. hic oñdit gbus ipediaſ ꝛſensus ne mr̄imoniū effi cere poſſit. ꝛ diuidit ī ptes duas. Jn prima determinat de ipedimēto coactiōis: in ſcōa de ipedimēto erroꝛis. 30. diſ. ibi. Nec ſoluz coactio ꝛc̄. Prima in tres. Jn ꝑma oñdit q coact⁹ ꝛſensus nō facit mr̄imoniuz. Jn ſcōa oñdit q ſi poſt coactionē liber ꝛſensus aduenīat mr̄imoniū vez erit: ibi. Uerūtn̄ q inuiti. Jn tertia q̄ſt̄ intelligendus ſit aliq⁹ ꝛſentire: ibi. Cōſentire aūt ꝓbatur.

Jcquerūt 4^q. ¶ Prio vtrū aliq⁹ ꝛſensus poſſit eē coact⁹ ¶ 2° vtez aliq̄ coactio cadat ī ꝛſtātē virū. ¶ 3° vtrū ꝛſensus coactus faciat mr̄imoniū. ¶ 4° vtrū aliqs poſſit cogi a pr̄e ad ꝛtrahēdū mr̄imoniū.

Ad primum sic ꝓcedit: vr̄ q null⁹ ꝛſensus poſſit eē coact⁹: coactio. n. ī libero arbitrio cadere nō pōt ſm aliquē ſtatū ei⁹: vt in. 2. li⁹ diſ. 25. dictū eſt. ſed ꝛſensus ē act⁹ li. ar. g̃ nō pōt eē coact⁹. ¶ Ꝑ. violentuz q̄ ē idez q̄ coactū: ſm pĥm ē cui⁹ ꝓncipiū ē extra nil ꝛferēte viz paſſio ſed ꝛſensus oīs ꝓncipiū ē itra. g̃ null⁹ ꝛſēſus poteſt eſſe coactus. ¶ Ꝑ. oē peccatum ī ꝛſensu ꝓficitur: ſed illud quo perficitur peccatum cogi non poteſt: q ſm Aug. nullus peccat ī eo q̄ vitare nō poteſt. cum ergo vis a iuriſtis diffiniaſ eē maiozis rei ipet⁹ repelli nō pōt: vr̄ q ꝛſensus eē nō poſſit coact⁹ vel violētus. ¶ Ꝑ. dñiuz libertati opponiť. ſed coactio ad dñiuz ptinet: vt ꝑz ī q̄daz diffinitiōe Tully: dic̄. n. q vis ē ipet⁹ dñantis retinēs rem ifra termios alieos. g̃ vis ī li. ar. ñ cadit: ꝛ ita nec ī ꝛſensū q ē act⁹ eius. ¶ Sz ꝛ illud q̄ eē nō pōt: ñ ꝑt aliq̄d ipedire. ſed coactio ꝛſensus ipedit mr̄imoniū: vt in lra dr̄. g̃ ꝛſēſus pōt cogi. ¶ Ꝑ. in mr̄imonio ē quidā ꝓtract⁹. ſz ī ꝓtractib⁹ pōt eē volūtas coacta. vñ legislator ī ite. ref. adiudicat ratum nō hñs q̄ vi ſiue met⁹ cauſa factum eſt. ergo etiaz in mr̄imonio poteſt eſſe ꝛſensus coactus.

¶ Rñdeo dōm: q duplex ē coactio vl̄ violētia: vna q̄ facit neceſſitatē abſolutā: ꝛ tale violētū dr̄ a pĥo violētuz ſimpliciter: vt cū quis alū corꝑaliť ipellit ad metum. Alia q̄ facit ꝺditiōatā neceſſitatē: ꝛ hāc vocat pĥs violētū mixtū: ſicut cū gs ꝓcit merces ī mari ne piciliť: ꝛ in iſto violēto q̄uis hoc q̄ fit nō ſit p ſe volūtariū: tn̄ ꝓſideratis circūſtantijs ℔ ꝛ nūc volūtariū ē: ſz q̄ act⁹ in ꝑticularib⁹ ſunt ió ſimpliť volūtariū ē: ſz ex q̄ ꝺ iuolūtariū vñ hec violētia vl̄ coactio pōt eſſe ī ꝛſensu q est actus volūtatis: nō aūt ꝑma. Et q̄ hec coactio fit ex hoc q timeť aliq̄d piculū iminēs: ió iſta vis idē ē q̄ met⁹ q volūtatē cogit quodāmō: ſz ꝑma vis cadit etiā in corꝑalib⁹ actib⁹: ꝛ q̄ legislator nō ꝓſiderat ſolū iteriores act⁹: ſed magis exteriores: ió p viz itelligit coactionē ſimpliciter: ꝓp q̄ viz ꝓtra metū diuidit: ſed nūc agiť de ꝛſensu iteriori in quē nō cadit coactio ſeu vis q̄ a metu diſtinguiť: ꝛ ió q̄ſt̄ ad ꝓpoſitū ptinet idē ē coactio q̄ met⁹. Eſt aūt metus ſm iuriſperitos iſtantis vl̄ futuri piculi cā mētis trepidatō. ꝛ p ℔ ꝑz ſolutio ad obiecta: nā ꝑma rōes ꝓcedūt de coactiōe ꝑma: ſecūde de ſecūda.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr̄ q coactio met⁹ nō cadit in ꝛſtantē viz: q̄ de rōe ꝛſtātis ē q̄ nō trepidet in piculis. cū g̃ met⁹ ſit trepidatio mētis rōe piculi iminētis: videť q nō cogať metu. ¶ Ꝑ. oīuz terribiliū finis ē moꝛs ſz pĥm in. 4. Ethi. q̄ſi pcrisimū iter terribilia. ſed ꝛſtātes nō cogunť moꝛte: q̄ etiaz foꝛtis picula moꝛtis ſuſtinet. g̃ null⁹ met⁹ cadit in ꝛſtantē virū. ¶ Ꝑ. iter alia picula p̄cipue timeť a bonis piculum fame. ſed timoꝛ ifamie nō reputať timoꝛ cadēs in ꝛſtātē virū. q̄ vt dicit lex. Timoꝛ ifamie nō ꝓtinet illo edicto q̄ met⁹ cauſa factū ē. g̃ nec aliqs alius met⁹ cadit in ꝛſtantez virū. ¶ Ꝑ. met⁹ ī eo q metu cogiť peccatū reliquit: q̄ faciū ꝑmittere q̄ nō vult ſoluere: ꝛ ſic facit eū mentiri. ſed nō eſt ꝛſtātis aliq̄ etiā peccatū minimū ꝑ aliquo timore facere. g̃ null⁹ met⁹ cadit ī ꝛſtātē virū. ¶ Sed ꝛtra. Ambr. ꝛ Jſaac ꝛſtantes fuerūt. ſed in eis cecidit met⁹: q̄ rōe metus dixerūt vꝛores ſuas eē ſibi ſoꝛores. g̃ metus pōt cadere in ꝛſtātē virū. ¶ Ꝑ. vbicūq̄ eſt violētuz mixtū ē aliq̄ met⁹ cogēs. ſed aliqs q̄ſtūcunq̄ ꝛſtās pōt pati tale violentum: q̄ ſi ſit in mari merces ꝓcit tpe naufragy. g̃ metus pōt cadere in ꝛſtantem virum.

¶ Rñdeo dōm: q cadere metū in aliquē eſt aliquē metu cogi. cogiť aūt aliquis metu qñ aliq̄d facit q̄ alꝰ ñ vellet ad euitāduz aliq̄d q̄ timet. Jn hoc aūt ꝛſtās ab incōſtāti diſtinguitur q̄ſtum ad duo. Prīmo q̄ſtum ad qualitatem piculi q̄ timeť: q̄ ꝛſtās ſequtur rōnē rectaz ꝑ quā ſcit aliquid ꝑ quo ſcit dimittēdū vel faciēdū: ſemp aut minꝰ malum: vel maius bonū eligēdū eſt: ꝛ ió cōſtās ad min⁹ malū ſuſtinēdū cogiť metu maiozis mali: nō aūt cogiť ad maꝰ malū vt vitet minꝰ malū. ſed incōſtās cogiť ad maiꝰ malū pp metū minozis mali: ſicut ad peccatū ꝓpter metuz corꝑalis pene: ſed ptinaz ecōtrario nō pōt cogi etiā ad minus malū ſuſtinēdū vel faciēdū vt cuitet maius malū. vñ ꝛſtans eſt medius inter incōſtantē ꝛ ptinacē. Secūdo diferūt quo ad eſtimationē piculi iminētis: q̄ ꝛſtans nō niſi ex foꝛti eſtimatiōe ꝛ ꝓbabili cogiť: ſed incōſtās ex leui. Prouerbi. 27. Fugit impius nemie ꝑſequēte. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz: q ꝛſtās ſicut de foꝛti pĥs dicit ī trepid⁹ ē: nō q̄ olo timeat: ſed q̄ nō timet q̄ nō oꝛ: vel vbi: vel q̄n nō oportet. ¶ Ad 2^m dōz: q peccata ſunt maxima maloꝛ: ꝛ ió ad hoc nullo modo pōt hō ꝛſtās cogi: imo magis oꝛ homo mori q̄ talia ſuſtinere: vt etiā pĥs ī 3. Ethi. dicit: ſed quedā dāna corꝑalia ſūt minoꝛa q̄buſdaz alijs que ſunt iter ꝓcipua que ad ꝑſonā ptinēt ſicut moꝛs: vbera: debonestatio ꝑ ſtuprū: ꝛ ſeruitus: ꝛ ió ex iſtis ꝛſtās cogiť ad alia damna corꝑalia ſuſtinēda: ꝛ hec ꝓtinenť hoc verſu: Stupri ſine fluctus vberis atq̄ necis. Nec differt vtrū hec ptineāt ad ꝑſonaz ꝑriā vel vꝛoris: vl̄ filioꝝ aut alioꝝ hō. ¶ Ad 3^m dōz. q infamia q̄uis ſit magnū dānū: tn̄ ei de facili occurri poteſt: ꝛ ió nō reputať cadēs in ꝛſtātez virū met⁹ ifamie ſine iura. ¶ Ad 4^m dōz: q ꝛſtās nō cogiť ad mētiendū: q̄ tacere vult dare: ſed tn̄ poſtea vult petere reſtitutiōez: vel ſaltez iudici ꝓnunciare ſi ſe ꝑmiſit nō petiturū reſtitutionē: nō pōt aūt ꝑmittere ſe nō denūciaturū: cū hoc ſit ꝛtra bonū iuſtitie: ad quod cogi nō poteſt: vt. ſ. ꝛtra iuſtitiaz faciat.

Ad tertium sic ꝓceditur: videť q ꝛſensus coactus nō tollat mr̄imoniuz: q̄ ſicut ad mr̄imoniū requiritur ꝛſensus: ita ad baptiſmū requiritur intentio. ſed coactus timoꝛe ad accipiendū baptiſmū recipit ſacr̄m. ergo ꝛ coactus ad conſentiendū aliquo timore mr̄imonio obligatur. ¶ Ꝑ. violentuz mixtū ſm pĥm plus habet de voluntario q̄ſ de inuoluntario: ſed non pōt aliter conſensus coactus eſſe niſi per violentū mixtū. ergo nō omnino excluditur voluntariū: ꝛ ita adhuc eſt mr̄imonium. ¶ Ꝑ. ei qui conſenſit in mr̄imoniū coactus conſulendum videť q̄ in mr̄imonio illo ſtet: q̄ ſpeciez mali ꝓmittere ꝛ nō ſoluere: a quo apl̄s vult nos abſtinere: hoc aūt nō eēt: ſi ꝛſensus coactio oīo mr̄imoniū tolleret. g̃ ꝛc̄. ¶ Sz ē q̄ō decre. dicit. Lū ꝛſensus locū nō hēat vbi metus vel coactio itercidit: neceſſe ē vbi cōis ꝛſensus regriť coactiōis mā repellať. ſz ī mr̄imonio regriť cōis ꝛſensus. q̄ ſi ſit ſz libertatē amozis. g̃ nō pōt fieri ꝑ coactuz ꝛſensuz. ¶ Ulteri⁹ vr̄. q ꝛſēſus coact⁹ ſaltē ex ꝑte cogētis faciat matrimoniuz: q̄ mr̄imoniū ē ſignuz ſpūalis ꝺiūctiōis. ſz ſpūaľ ꝺiūctio q̄ ē ꝑ charitatē pōt eē ad euz q nō hz charitatē. g̃ ꝛ mr̄imoniū ad cū q nō vult. ¶ Ꝑ. ſi illa q̄ fuit coacta poſtmodū ꝛſētiat erit vez mr̄imoniuz. ſz iſte q cogit ꝑ ex ꝛſenſu illius nō ligať. g̃ ex ꝑmo ꝛſēſu ligabať mr̄imōio. ¶ Sz ꝛtra: mr̄imoniū ē relatio equipātie. ſz talis relatio ē eq̄liter ī vtroq̄. g̃ ſi ſit ipedimētū ex ꝑte vni⁹: nō erit mr̄imonium ex parte alterius.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q nec ꝑ ꝛſenſuz ꝺditiōatū fiat mr̄imoniū: q̄ ſub ꝺditiōe ponit nō ſimpliť enūciať. ſz ī mr̄imonio oꝝ eē vba simpliť exꝑmētia ꝛſenſū: g̃ ꝺditio alicui⁹ ꝛſēſus nō facit mr̄imoniū. ¶ Ꝑ. mr̄imoniū oꝝ eē certū. ſz vbi oꝝ aliquid ſub ꝺditiōe ponit illud ſub dubio. g̃ talis ꝛſensus nō facit mr̄imoniū. ¶ Sz ꝛtra in alijs ꝓtractib⁹ fit obligatio ſub ꝺditiōe: ꝛ ſtat ſtāte ꝺditiōe. g̃ cū mr̄imoniū ſit ꝓtractus q̄daz videť q̄ poſſit fieri ꝑ ꝺditionatuz ꝛſenſuz.

¶ Rñdeo dōz. ad. 1. q. q̄ vinculū mr̄imony ꝓpetuū eſt. vñ illud q̄ ꝑpetuitati repugnat tollit mr̄imoniū: met⁹ aūt q̄ cadit ī ꝛſtantē viz ꝓpetuitatē ꝓtract⁹ tollit: q̄ pōt peti reſtitutio in integrū: ꝛ talis coactio met⁹ q cadit ī ꝛſtātē viz tollit mr̄imoniū: ꝛ nō alia. ꝛſtās aūt vir iudicať virtuoſus q̄ mēſura ī oībus opibus hūanis: vt pĥs dicit in. 3. Ethi. Quidā aūt dicūt: q ſi aſſit ꝛſēſus q̄uis coact⁹ iteri⁹: ē mr̄imoniū q̄ſtuz ad deū: ſed nō q̄ſtū ad ſtatuz eccl̄ie. q̄ ꝑſumit ibi nō fuiſſe ꝛſenſuz iteriozē ꝓp metū: ſed hoc nihil ē. q̄ ecclēſia nō oꝝ ꝑſumere de aliquo pctō quouſq̄ ꝑbeť: pecca aūt ſi dixit ſe ꝛſentire ꝛ nō ꝛſenſit. vñ eccl̄ia ꝑſumit eū ꝛſenſiſſe. ſz iudicat illū ꝛſēſū extoꝛtū nō eē ſufficiētē ad faciēdū mr̄imoniū. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm: q intētio nō ē cā efficiens ſacr̄i baptiſmo: ſz ſolū eliciēs actiōez agētis: ſz ꝛſēſus eſt cā efficiēs ī mr̄imōio: ꝛ ió nō ē ſi⁹. ¶ Ad 2^m dōz: q ad mr̄imoniū nō ſufficit q̄cūq̄ voluntariū: ſz volūtariū cōpleteq; oꝝ eē ꝑfectuū: ꝛ ió ꝑ violētū mixtuz ipediť. ¶ Ad 3^m. dōz q nō ſꝑ oꝝ iduci ad ℔ q ī mr̄imonio illo ſtet: ſed ſolū q̄n timeť piculū de diſſolutiōe: alꝰ aūt nō peccat: q̄ ñ ſoluer ꝓmiſſa q̄ nolēs facit nō ē ſpēs mali.

¶ Ad. 2. q. dōz: q ō cū mr̄i^m ſit q̄da relatio ꝛ nō poſſit inaſci relatio ī vno extremoꝝ ſine ℔ q̄ fiat ī alio: ió q̄ ipedit mr̄i^m ī vno ipedit ipz ī altero: q̄ ñ ꝑt eē q̄ aliqs ſit vir nō vꝛoris: vel q̄ aliq̄ ſit vꝛoꝛ nō hñs viz: ſic mr̄ nō hñs filiuz. ió cōiter dōz: q mr̄imoniū nō claudicat. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz q̄uis act⁹ amātis poſſit trāſire in nō amātē: tn̄ vnio iter eos nō pōt eē niſi ſit mutua amatio: ꝛ ió dic̄ pĥs in. 8. Ethi. q̄ ad amicitiaz q̄ in q̄dā vnioe ꝛſiſtit regritur ꝛclamatio. ¶ Ad 2^m dōm: q ex ꝛſenſu libero illius q ꝑus coact⁹ ē nō fit mr̄imoniū niſi in q̄ſtuz ꝛſensus ꝓcedēs in altero adhuc manet in ſuo vigoꝛe: vñ ſi diſſentiret nō fieret mr̄imoniū. ¶ Ad 3. q. dōm: q ꝺditio apposita aut ē de ꝑſenti: aut de futuro. ſi de ꝑſenti: ꝛ nō ē ꝛtraria mr̄imonio ſiue ſit honeſta ſiue inhoneſta: ſtat mr̄imoniū ſtāte ꝺditōe: ꝛ ea nō ſtāte nō ſtat. ſed ſi ſit ꝛtraria bonis mr̄imony nō efficit mr̄imoniū: ſicut etiā ſupra de ſpōſalib⁹ dictuz eſt. Si aūt ſit ꝺditio de futuro: aut ē necia: ſic ſolē oziri cras: ꝛ tūc ē mr̄imoniū: q̄ talia futura iam ſunt preſentia in ſuis cauſis: aut eſt ꝓtingens: ratio pecunie: vel acceptatio parentū: ꝛ tunc idem eſt iudicium de tali conſenſu ſicut de conſenſu qui fit per verba de futuro. vnde non facit matrimonium: ꝛ per hoc patet ſolutio ad obiecta.

Ad quartum sic ꝓcedit: vr̄ q aliqs ꝑcepto pr̄is poſſit ꝛpelli ad mr̄imoniū: ꝛ trahēdū. Lolloſſeñ. 3. Eſily obedite parētibus vr̄is ꝑ oīa. g̃ etiā ī hoc eis obedire teneť. ¶ Ꝑ. Heñ. 38. Jſaac ꝑcipit Jacob q nō accipet vꝛoꝛē de filiabus Chanaan: nō aūt ꝑcepiſſz nisi de iure ꝑcipe potuiſſz. g̃ filius ī hoc teneť obedire pr̄i. ¶ Ꝑ. null⁹ oꝝ ꝑmittere p̄cipue ꝑ iuramētū ꝑ illo quē nō pōt cogere ad ſeruādū. ſed parētes ꝑmittunt futura mr̄imonia ꝑ filios ꝛ etiā iuramēto firmāt. g̃ pñt ꝑcepto cogere filios ad ꝛplendū. ¶ Ꝑ. pater ſpūalis. ſ. papa pōt ꝛpelle re ꝑcepto ad mr̄imoniū ſpūale. ſ. ad q̄ſtū accipiendū. g̃ ꝛ pater carnalis ad carnale mr̄imoniū. ¶ Sed ℞. pr̄e ipera te mr̄imoniū fili⁹ pōt ſine peccato religionem itrare. g̃ nō teneť ei ī ℔ obedire. ¶ Ꝑ. ſi ꝛpetuū: ſpōſalia ꝑ pētes ℞cta abſq̄ ꝛſēſu filioꝝ eēnt ſtabilia. ſz ℔ ē℞ iura. g̃. ꝛc̄.

¶ Rñdeo dōm: q cū ī mr̄imōio ſit q̄dā q̄ſi ſeruit⁹ ꝓpetua: pr̄ nō pōt cogere filiū ad mr̄imoniū ꝑ ꝑceptū cū ſit libere ꝺditiōis: ſed pōt euz inducere ex rōnabili cā: ꝛ tūc ſic ſe hz filius ad cāz illā: ita ſe hz ad ꝑceptū pr̄is: vt ſi illa cā cogat de neceſſitate vel de honeſtate: ꝛ ꝑceptū ſil⁹ cogat: alꝰ nō. ¶ Ad. 1^m. g̃ dōz: q verbū apl̄i itelligiť ī illis ī gbus ſic pr̄ē liber ſui: ꝛ hz ē mr̄imōiū: ꝑ q̄ō etiā fili⁹ fit pr̄. ¶ Ad 2^m dō. q Jacob alꝰ tenebať ad faciēdū ℔ q̄ō mādauit Jſaac: tū ꝓp malicias illaꝝ mulieꝝ: tū q̄ ſemē Chanaan de terra q̄ ſemī pr̄iarchaꝝ ꝑmittebať erat diſperdēdū: ꝛ ió Jſaac ꝑcipere poterat. ¶ Ad 3^m dōm: q nō iurāt niſi illa ꝺditiōe ſubintellecta ſi illis placuerit: ꝛ ipſi obligant ad eos bona fide iducēdū. ¶ Ad 4^m dōz: q gdā dicūt q papa nō pōt ꝑcipere alicui q accipiat eꝑatū: q̄ ꝛſensus oꝝ eē liber: ſed hoc poſito periret eccl̄iaſtic⁹ oꝛdo: niſi. n. aliqs poſſet cogi ad ſuſcipiēdū regimē eccl̄ie: eccleſia ꝛſeruari nō poſſet: cū q̄ñq̄ illi q ſunt idonei eo hoc nolint ſuſcipe niſi coacti. Et ió dōm: q nō ē ſi⁹ bincinde: q̄ nō ē aliqua coꝛpalis ſeruitus in mr̄imonio ſpūali ſicut in coꝛpali. ē. n. ſpūale mr̄imoniuz ſicut q̄daz officiū diſpenſande reipublice. i. Loſ. 4. Sic nos exiſtimet homo ꝛc̄.

¶ Legati ꝓncipis Jordani ꝛc̄. Uī q nō poſſit fieri mr̄imoniū ꝑ iternūcios: q̄ ſi ante aduentū nuncy alter peniteat nō erit mr̄imoniū. Et dōm: q pōt aliqs alterū ꝓcuratoꝛē ꝛſtituer ad ꝛſentiēdū: tn̄ ſi ante pēiteat q̄ ille ꝛſentiat nō ē mr̄imōiū nec ī rei veritate: nec ſm iudiciū eccl̄ie ſi aliqbus ſignis appareat eū penituiſſe: ſz exquo ꝛſensus ꝑ iternuncios factꝰ eſt: mr̄imoniū tenet ac ſi ipe feciſſet. ¶ Conſentire aūt ꝓbať ꝛc̄. ℔ itelligiť q̄ſtuz ad foꝛū eccl̄ie. q̄ q̄ſtū ad foꝛum ꝛſciētie ſi interius diſſentiat q̄uis exteri⁹ nō reclamet nō eſt matrimonium.

¶ De erroꝛe q euacuat ꝛſēſū. Li. xxx. a

Nec ſolum coactio impedit vel excludit ꝛſenſuz: ſz ēt erroꝛ. Nō aūt oīs erroꝛ ꝛſensum ipedit. Eſt. n. erroꝛ alius ꝑſone: alꝰ foꝛtune: alius ꝺditiōis: alꝰ qualitatis. Erroꝛ ꝑſone quando hic putať eē homo ille: ꝛ eſt alius. Erroꝛ foꝛtūe q̄ñ putať eē diues qui eſt pauper vel ecōuerſo. Erroꝛ cōditionis quando putat eē liber q̄ ſeruꝰ ē. Erroꝛ qualitatis q̄ñ putat eē bonꝰ q̄ eſt malꝰ. Erroꝛ foꝛtune ꝛ q̄litatis cōiugij ꝛſensum nō excludit. Erroꝛ vero cōditiōis ꝓpriē ꝛſensum euacuat. De q̄ ꝺditiōe poſtmodū tractabim⁹. Erroꝛ quoq̄ ꝑſone ꝛſē ſuz ꝓpriē nō admittit: vt ſigs feminā nobilē ī cōiugiū petat ꝛ ꝓ ea alia ignobilis tradať ei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō est iter eos ꝯiugiū: qz nō ꝓsensit vir i istā: sed i aliā. vt sigs ꝓmitteret mihi se vēditurꝫ aurū: ꝛ ꝓo auro offert mihi auricalcū: ꝛ ita me deceperet: nūqd dicerem ꝓsensisse i auricalcū: nunqꝫ volui emere auricalcū. nec ergo in illud ꝓsensi: qz ꝓsensus nō nisi volūtatis est. Sicut ergo error māe excludit ꝓsensum: ita ꝛ i ꝯiugio error ꝑsone. Sed obijciē de iacob qui ꝓo rachel septē annis seruierat ꝛ supposita est ei lya. nūqd error ꝑsone exclusit coniugiū cum nō in eam ꝫ in rachel ꝓsenserit. Sed qō ibi factū in mysterio gestū nō improbe tradit: ibi tñ ꝛ si nō ꝑcessit secutus est ꝓsensus: nec ex illo ꝯcubitu q cōsensum precessit fornicarij iudicant: cū ille maritali affectu eam cognouerit ꝛ illa vxorio affectu debitū persoluerit putans lege ꝓiogenitarum ꝛ paternis imperijs se illi iure copulatam. Excusat ēt qz dei consilio i mysterio ita actū ē. Hodie ēt excusareť ille cui iscio vxoris sororꝫ letulū ei⁹ ingressa se subijceret: q cum sine spe cōiugij ꝑpetuo manere cēseat: ille tñ q cognouit eā ꝑ ignorātiā excusat: qō ꝑ sil'e probat. Si. n. diabolus trāsfigurās se i angelū lucis credatur bon⁹: nō est error piculosus. Qz āt vir ille i illā mulierē nō ꝓsenserit: ex sil'i ostēdit. Si qs hēricus noie augustini vel ambrosij alicui catholico se offerret: cuiqz ad sui fidei imitatiōez vocaret: ꝛ si ille assētiret: i cui⁹ sniam fidei dī ꝓsensisse. Nō i hēticoꝝ sectā: ꝫ i itegritatē fidei quā ille hēticus se mētiebat hīe. Error ꝛo fortūe cōsensum nō excludit. Que. n. nubit paupi putās illum eē diuitē nō pōt renūciare ꝓtori ꝯditioni cuius errauerit: nec error qualitatis: vt si quis ducat vxorē meretricē vel corruptā: quā putat esse castā vel virginē nō pōt eam dimittere.

¶ De ꝯiugio Marie ꝛ ioseph. b

Remissis aliqd addēdū ē de mō illi⁹ cōsensus: q iter mariā ꝛ ioseph itercessit. Sane credi pōt nō soluꝫ mariā ꝫ ēt ioseph apud se disposituisse virginitatem seruare velle: nisi de⁹ al'r iubēt: eosqz sic ꝓsensisse i ꝯiugalē societatē: vt vterqz de altero reuelāte spūsco itelligēt q virginitatē seruare vellet: nisi de⁹ al'r ispiraret: ꝫ illā volūtatē ꝛbis nō exꝑsserāt: postea ꝛo exꝑsserūt: ꝛ i ꝛginitate ꝓmāserunt. Cōsensit ergo maria i maritalē societatē: ꝫ nō i carnalē copulā: nisi de eadē spāl'r de⁹ ꝑcipet: cuius ēt ꝓsilio i maritalē ꝓsensit copulā: q ꝛginitatē seruare volebat: ꝛ ió nō al'r ꝓsēsisset i ꝯiugalē societatē: nisi familiare dei ꝓsiliū hūisset. Be q aug. sic ait. Btā maria ꝓposuit se seruaturā votū virginitatis i corde: ꝫ ipm votū nō exꝑsit in ore. Subiecē se diuīe dispōi: ꝓposuit se ꝑseueraturā ꝛginē: nisi de⁹ al'r ei reuelaret. Cōiuncta g ꝛginitatē suā diuīe dispōi ꝓsensit i carnalez copulā: nō illā appetēdo: ꝫ diuīe ispirationi in vtrūqz obediendo: postea vero simul cuz viro labijs exꝑressit: ꝛ vterqz in virginitate ꝑmāsit.

¶ Qz ꝑfectū iter eos fuit ꝯiugium. c

Iter quos vt ait aug. ꝑfectū fuit ꝯiugiū: ꝑfectū qdē nō i significatōe: ꝫ i ꝛitate. Sāctioza sūt. n. ꝯiugia pari voto ꝯtinētiū. Vñ aug. Qō deo ꝑi voto ꝛ ꝓsensu voueratis: ambo ꝑseuerāter reddē debuistis: a quo ꝓposito si lapsus ē ille: tu saltem ꝑseuera. Nō qz piter tēpabitis a ꝯmixtione carnali: ió marit⁹ tuus eē desiterat. imo ꝛo tanto sancti⁹ ꝯiuges manebatis: ēto sanctioza ꝓcreditor placita ꝛuabatis. Perfectū ergo fuit matrie ꝛ ioseph ꝯiugiū i scitate. Perfectum ēt fuit fm tripler bonū ꝯiugij: fidē. s. ꝓlē ꝛ sacrz. Dē. n. nuptiarꝫ bonū vt ait aug. ipletū ē i illis partib⁹ rpi: fides: ples: sacrm. Prolē cognoscim⁹ ipm dīm. Fidē: qz nullū adulteriū. Sacrz: qz nullum diuoztiū. Solus ibi nuptialis concubitus nō fuit: qz in carne peccati fieri non poterat sine pudēda ꝯcupiscētia carnis q accidit ex pctō: sine q cōcipi voluit qui sine pctō futurus erat. Et lz nō itercessisset ꝯiugalis ꝯcubit⁹: ꝯiuges tñ vere fuerūt: mēte nō carne sicut ꝛ parētes: q̄uis ambro. dicat ꝑfectū fieri cōiugium ꝑ carnalē copulam. In oī inqt mrīmōio cōiūctio intelligiť spūalis: quam ꝫfirmat ꝛ perficit coniunctoꝝ cōmixtio corporalis. Sed intelligēdū est coniugiū ꝑfici commixtione corporali: non quantum ad veritatē vel sanctitatez coniugij: sed quantum ad significationem: qz perfectus vnionem christi ꝛ ecclesie tunc figurat.

¶ De causa finali coniugij. d

Expositō q̄ sit efficiēs cā mrīmōij: ꝓxs est ostēdere ob quā cām soleat vel debeat ꝯtrahi mrīmoniū. Est igiť finalis cā mrīmōij ꝯtrahēdi ꝑncipalis ꝑcreatio ꝓlis. ꝓpter hoc. n. istituit deus ꝯiugiū inter ꝓmos parētes: qb⁹ dixit. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛc. Scōa ē post pctī Ade vitatio fornicatōis. Vñ apls. Propter fornicatōez vnusquisqz hēat vxorē suā: ꝛ vnaqqz hēat virū suū. Sūt ꝛ alie cāe hōeste. vt iimicoꝝ recōciliatio: ꝛ pacis reitegratio. Sūt ēt ꝛ alie cāe min⁹ hōeste ꝓp qs aliqñ ꝫbiť: vt viri mulieriscz pulchritudo: q̄ alios amoze iflāmatos sepe ipellit in ꝯiugiū. vt valeāt sui explere desideriuz. Questus quoqz ꝛ diuitiarū possessio frequēter cū

cōiugij cā ꝛ alia melia q̄ cuiqz diligētiā adhibē ti facile ē discernere. Nec ē assentiēdū ill'q dīt nō eē cōiugiū qō ꝓp has cās min⁹ honestas ꝫbiť. Cōstat. n. ex ꝓmissis cōiugiū fieri ex cōi cōsensu verbis de ꝑsti exꝑsso: q̄uis amoz ad hoc attraxerit. L⁹ rei documētū ꝑstat iacob q rachel decorā facie ꝛ venusto aspcū amauit: eāqz mult̄ diligēs ait. Seruiā tibi ꝓ rachel septez ānis. In deutro. ēt legiť. Si videris i medio captiorū mulierē pulchraz ꝛ adamaueris eaz: volueriqz vxorē hāe: introduces eā in domū tuaz ꝛc.

¶ Qz malus finis nō cōtaminat sacrm. e

Et lz fine nō bono ꝫhať coniugiū: qñ spēs cōtrahēdi mouet aiuz. ꝯiugiū tñ bonū ē: qz vita mala vel itērio puersa alic⁹: sacrz nō ꝛtamiat. Vnde ēt ꝯiugiū marie ꝛ ioseph alias cās spāles. s. vt ꝛgo solatio viri sustētareť: ꝛ vt diabolo ꝑt⁹ celareť: vt ioseph eēt testis castitatis: defendēs eā ab infamia suspitiōis: ne vt adultera dānareť.

Postq̄ ostendit magister q̄ cōsensus mrīmōij ipediť p coactionē: h oñdit q̄ ipediť p errorez. Et dividiť hec distictio in ꝑtes tres. In ꝑ⁹ determinat de ipedimēto erroris. In z⁹ de ꝓsensu q fuit in mrīmonio beate ꝛginis: ibi. Premissis aliqd addē dū est ꝛc. In z⁹ de cā finali mrīmony. ibi. Expōsito que sit efficiēs ꝛc. ¶ Circa ꝑ⁹ tria facit. Prio oñdit qs error matrimoniū ipediat. Scōo obycit in ꝫriū. ibi. Sz obycit de Jacob ꝛc. Tertio soluit. ibi. Sz qō ibi fcm est ꝛc. ¶ Premissis aliqd ꝛc. Dic determiat de ꝓsensu q fuit in mrīmonio btē virginis. ꝛ circa ℔ duo facit. Prio oñdit cuiusmōi ꝓsensus ille fuit. Scōo oñdit q̄ mrīmoniū illō fuit perfectū. ibi. Inter q̄s vt ait Augu. ꝛc. ¶ Expōsito q̄ sit ꝛc. Dic determiat de cā finali mrīmony: ꝛ ꝑmo de causis mrīmony in gnāli. Scōo de causis mrīmony btē ꝛginis. ibi. Debuit aūt cōiugiū ꝛc. Circa ꝑ⁹ duo facit. Prio ponit causas finales mrīmony: ꝛ ꝑncipales ꝛ scōarias. Scōo excludit errorē. ibi. Nec est assentiēdū ꝛc. vbi duo facit. Prio ostēdit q malus finis non facit q̄ non sit matrimoniū. Secūdo ostendit q̄ non facit q̄ non sit matrimoniū bonuz. ibi. Et licet fine non bono ꝛc.

Dicest duplex qō. Prīa de mrīmonio in cōi. Scōa de mrīmonio btē ꝛginis. ¶ Circa ꝑ⁹ tria q̄runť. Prio vtz error de sui nā mrīmoniū ipediat. Scōo gs error. Tertio de causa finali mrīmony.

Ad primum sic, pceditť. Videť q̄ error nō ōbeat poni mrīmony ipediēntū p se. cōsensus enī qui est cā efficiēs mrīmony ipediť sicut ꝛ voluntariū: sed voluntariū ꝫ pbz in z⁹ etb. ponit ipediri p ignorātiā que nō est idē qō error: qz ignorātia nulla cognitionez ponit: ꝫ error ponit eo q̄ approbare falsa ꝓ verī sit error fm Aug. g̃ nō debuit hic poni ipedimētū mrīmony error ꝫ magis ignorantia. ¶ Illud pōt ipedire mrīmoniuz de sui nā qō bz ꝛrietatē ad bona mrīmony: sed error non est hm̄. g̃ error de sui natura nō ipedit mrīmoniū. ¶ Sicut cōsensus regriť ad mrīmoniū: ita ītentio regritur ad baptismū: sed si aliqs baptiçat Joannē ꝛ credit baptiçare Petrū: nihilominus Joānes vere baptiçatus est. g̃ error nō excludit mrīmoniū. ¶ Iter Liaz ꝛ Jacob fuit verū mrīmoniū: ꝫ ibi fuit error. g̃ error nō excludit mrīmoniū. ¶ Sz cōtra est. qō in Digestis dr. Quid taz cōtrariū ē cōsensui q̄ error. ꝫ cōsensus regritur ad mrīmoniuz. g̃ error mrīmoniū ipedit. ¶ P. cōsensus aliqd voluntariū noiat: sed error ipedit voluntariū: qz voluntariū ꝫ pbz ꝛ Greg. Nisseñ. ꝛ Damas. est cui⁹ ꝑncipiuz est in aliquo sciente singularia in quibus est actus: quod erranti non competit. g̃ error matrimoniuz impedit.

¶ Rñdeo dōm: q̄ qcqd ipedit causaz de sui natura ipedit ꝛ effectū siliter. cōsensus aūt est cā mrīmony: vt dcm̄ est. ꝛ ió gō euacuat cōsensuz euacuat mrīmoniū: ꝓsensus aūt volūtatis est actus q ꝑsupponit actū ītellectus: deficiēte aūt ꝑmo: neciū est defectū cōtingere in scōo: ꝛ ió q̄ñ error cognitionē ipedit: segtur etiā in ipso consensus defectus: ꝛ per ꝫ̄s in mrīmonio: ꝛ sic error ō iure nāli habet q̄ euacuet mrīmoniū. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q̄ ignorantia differt simpliciter loquendo ab errore: qz ignorantia de sui ratione non importat aliquē cognitionis actuz: sed error ponit iudiciuz rationis peruersuz de aliquo: tuz quātuz ad hoc qō est impedire voluntariū: nō. n. differt vtruz dicatur ignorantia vel error: quia nulla ignorātia potest impedire voluntariuz nisi que habet errorē adiunctuz: eo q̄ actus voluntatis ꝑsupponit estimationē siue iudiciū de aliquo in quod ferť. vñ si est ibi ignorātia oz esse errorē. ꝛ ió etiā ponit error q̄si cā ꝓxima. ¶ Ad z⁹ dōz: q̄ ꝛbis nō ꝫrieť ꝫs se matrimonio: ꝫiať tñ ei ēt̄ ad cām suā. ¶ Ad z⁹ dōz: q̄ caracter baptismalis nō causať ex intētiōe baptiçātis directe: sed ex ecto māli exteri⁹ adhibito. intētio aūt operatur solū vt dirigēs elemētū māle ad effectū ꝓpuz: ꝫ vinculuz ꝯiugale ex ipso ꝓsensu causať directe: ꝛ ió nō est sile.

¶ Ad 4. dōz: q̄ sicut magr in littera dicit matrimoniuz qō fuit inter Liā ꝛ Jacob nō fuit ꝑfectū ex ipso cōcubitu qui ex errore cōtingit: sed ex cōsensu qui postmodū accessit. tñ vterqz de peccato excusať: vt in littera patet.

Ad secundum sic ꝓceditť. videť q̄ ois error matrimoniū ipediat: ꝛ nō soluz error condition is: aut ꝑsone: vt in littera dicitť: qz qō alicui cōuenit fm se: ꝛuenit ei fm totū suū ambitū: ꝫ error de sui nā bz q̄ matrimoniū ipediat: vt dictū est. g̃ ois error mrīmoniuz ipedit. ¶ P. si error inḡtū hō mrīmoniū ipedit: magis error magis dz ipedire: sed magis est error fidei q est in hereticis nō credētib⁹ hoc sacrz q̄ error ꝑsone. g̃ magis dz ipedire q̄ error ꝑsone. ¶ P. error nō euacuat mrīmoniuz nisi inḡtū tollit volūtariū: sed ignorātia cuiuslibet circūstātie volūtariū tollit: vt ꝓz in. z. Etb. g̃ nō solū error ꝯditiōis ꝛ ꝑsone matrimoniū ipediť. ¶ P. sicut cōditio seruitutis ē aliqd annexuz accīs ꝑsone: ita q̄litas corpis aut animi: ꝫ error ꝯditiōis ipedit mrīmoniū. g̃ eadez rōne error q̄litatis aut fortune. ¶ P. sicut ad ꝯditionē ꝑsone ptinet seruitꝰ ꝛ libertas: ita nobilitas vel ignobilitas: aut dignitas status ꝛ puatio ei⁹: ꝫ error ꝯditiōis libertatꝫ vel seruitutis ipedit matrimoniū. g̃ ꝛ error alioꝝ dictoꝝ. ¶ P. sicut ꝯditio seruitutis ipedit: ita etiā disparitas cultus ꝛ ipotētia coeūdi: vt infra diceť. g̃ sicut error ꝯditiōis ponit ipedimētū matrimony: ita error circa alia bz deberet ipedimētū matrimony poni. ¶ Sz ℥. videť q̄ nec error ꝑsone matrimoniū ipediat: qz sicut emptio ē qdā contract⁹: ita ꝛ matrimoniū: ꝫ in emptiōe ꝛ vēditiōe si detur aurū equalēs ꝓ alio auro nō ipediť vēditio. g̃ nec matrimoniū ipediť si ꝓ vna muliere alia accipiať. ¶ P. ꝓt cōtingere q̄ ꝓ multos annos isto errore detineant: ꝛ filios ꝛ filias generēt sil'. ꝫ graue eēt dicere q̄ tūc eēnt diuidendi. g̃ error ꝑmus nō frustrauit mrīmoniū. ¶ P. pōt ꝛtingere q̄ frater viri i quē se credidit ꝓsentire mulier offeratur ei: ꝛ cuz eo cōmisceať carnal'r: vī g̃ q̄ nō possit redire ad illuz quē ꝓsentire se credidit: ꝫ debeat stare cū fratre

Universidad de Deusto
Biblioteca

eius: ⁊ sic error ꝑsone non ipedit mrimoniuz.

¶ Rn̄ dz: q sicut error ex hoc q inuoluntariu causat habet excusare peccatum: ita hz q mrimoniu ipediat ex eo dē. error aut nō excusat a pctō: nisi sit illius circustātie cuius appositio vel remotio facit differentiā liciti ⁊ illiciti in actu. si enī aliqs pcutiat patrē baculo ferreo quē credit ligneū esse: nō excusat a toto: q̄uis forte a tāto: ſz si credat qs pcutere filiū cā discipline: ⁊ pcutiat patrē: excusat a toto diligētia debita adhibita. vnde oz q error q matrimoniū ipedit sit alicuⁱ eoꝝ q̄ sunt de essentia mrimony. duo aūt icludit mrimoniū ipz. s. ꝑsonas q̄ ꝓiunguntᵉ: ⁊ mutuā ptātē in inuicē in q̄ mrimoniū ꝯsistit. ꝑmū autē tollit per errorē ꝑsone. ſcōz per errorē ꝓditiōis: qz suus nō pōt ptātē sui corꝑis alteri tradere sine ꝯsensu dñi sui. ⁊ pp hoc bi duo errores mrimoniū ipediunt ⁊ non alu. ¶ Ad ꝑmum q dz: q error nō hz ex nā generis q ipediat mrimoniuz: ſz ex nā dīe adiuncte: ꝑut. s. est error alicuius eoꝝ que sunt de essentia mrimony. ¶ Ad ſcōz dz: q error ifidelis de mrimonio est circa ea q̄ sunt mrimoniū cōsequētia: sic an sit sacrm: vel an sit licitū: ⁊ iō error talis mrimoniū nō ipedit: sic nec error circa baptismū ipedit acceptionē caracteris: dūmō itēdat facere vel recipe qō eccl'ia dat q̄uis credat nihil esse. ¶ Ad 3ᵐ dom q nō q̄libet ignorātia circustantie causat iuoluntariū qō excusat pctm̄ vt dcm̄ ē. ꝓ hoc rō nō segtur. ¶ Ad 4ᵐ dz: q diuersitas fortūe ē nō variat aliqd eoꝝ q̄ sunt de essentia mrimony: nec diuersitas q̄litatis: sic facit ꝓditio fuitutis: ⁊ iō rō nō segt. ¶ Ad gntū dz: q error nobilitatis inq̄tū hz nō euacuat matrimoniū eadē rōne q̄ nec error q̄litatis: ſz si error nobilitatis vel dignitatis redundat in errorē ꝑsone tūc ipedit matrimoniū. vn̄ si ꝯsensus mulieris ferat in istā ꝑsonā directe: error de nobilitate ipsius nō ipedit mrimoniū. si aut directe itendit ꝯsentire in filiū regis gcūq̄ sit ille: tunc si alius ꝑsit ci q̄ filius regis est error ꝑsone ⁊ ipediet matrimoniū. ¶ Ad sextū dz: q error ē illoꝝ ipedimētoꝝ mrimony q̄tū ad ea q̄ faciūt personas illegitimas ipedit mrimoniū: ſz iō de errore illoꝝ nō facit mentionez: qz illa ipediūt mrimoniū siue cuz errore siue sine errore sint: vt si allq̄ cōtrahat cū subdiacono siue sciat siue nō sciat nō ē mrimoniū: ſz ꝓditio fuitutis nō ipedit si fuitus sciatur: ⁊ iō nō est sile. ¶ Ad septimū dz: q pecunia in cōtractibᵒ accipit q̄si mensura aliarū reꝝ: vt ꝑz in 5°. etb. ⁊ nō q̄si pp se quesita: ⁊ ideo si nō det illa pecunia q̄ credit ſz alia eq ualens: nihil obest cōtractui: ſz si in re quesita ꝓpter se eēt error ipediret contractus: sicut si alicui venderet asinus ꝓ equo: ⁊ sil'r est in ꝓposito. ¶ Ad octauū dz: q q̄tūcūq̄ fuerit cū ea: nisi de nouo ꝯsentire velit nō ē mrimoniū. ¶ Ad nonū dz: q si ante nō ꝯsenserat in frēz ei⁹: pōt euz quē per errorē accepit retinere: nec pōt ad fratrez eius redire ꝓcipue si sit cognita carnal'r ab eo quē accepit. si aūt ꝯsenserat in ꝑmū ꝓ verba de ꝑsenti: nō pōt scōz hr̄e ꝑmo viuente: sed pōt vel secūdū relinq̄re ⁊ ad ꝑmū redire: ⁊ ignorantia facti excusat pctm̄: sicut ⁊ excusaret post ꝯsūmatū matrimoniuz si a cōsanguineo viri frauduler cognosceretur: qz fraus alterius nō dz sibi ꝓeiudicare.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt q mrimoniū non ꝓsit esse ex ꝯsensu alicuius in aliq̄ ꝓpter causaz ihonestā: vnius enī vna est rō: ſz mrimoniū est vnū sacrm. g̃ nō pōt fieri ex alterius finis itentione q̄ illius ad quē a deo ist̄itutū ē. s. ad ꝓcreationē ꝓlis. ¶ P. cōiunctio mrimony est a deo: vt ꝑz Matth. 19°. Quos deꝰ cōiunxit hō nō sepet: ſz cōiunctio q̄ fit ꝓpter turpes cās nō est a deo. g̃ nō est mrimoniū. ¶ P. in alys sacris si nō fuetur intētio eccl'ie non est vez sacrm: sed intentio eccl'ie in sacramēto mrimony nō est ad aliquā turpē causaz. g̃ si ex aliqua turpi causa mrimoniū contrahat: non erit verum mrimoniū. ¶ P. Fm Boetiuz. cuius finis bonus ipse quq bonū. g̃ nō est mrimoniū si ꝓpter maluz finē fiat. ¶ P. mrimoniū significat ꝯiunctionē christi ⁊ ecclie: sed ibi nō cadit aliq̄ turpitudo. g̃ nec mrimoniū potest cōtrahi ꝓpter aliquā turpez causaz. ¶ Sed contra est: qz qui baptiçat aliuz intentione lucrādi vere baptiçat. g̃ ⁊ qui contrahit cuz aliqua intentione lucri verū est mrimoniū. ¶ P. hoc idez ꝓbatur per exempla ⁊ auctates q̄ ponunt in ar.

¶ Respōdeo dz: q cā finalis mrimony pōt accipi dupl'r. s. per se ⁊ per accidēs. ꝑ se quidē causa matrimony est ad quaz matrimoniū est de se ordinatū: ⁊ hec semp bona est. s. ꝓcreatio ꝓlis: ⁊ fornicationis vitatio. Sed per accidens causa finalis ipsius est hoc qō ꝓtrahentes intendūt ex matrimonio: ⁊ qz hoc qō ex matrimonio intendit cōsequit ad mrimoniū: ⁊ ꝓza nō variant ex posteriori. ſz ecōuerso: iō ex illa cā nō recipit matrimoniū bonitatē vel maliciā: ſz ipsi ꝑsōtes quoꝝ est finis per se: ⁊ qz cause per accidēs sunt infinite: ideo infinite tales cause possunt esse mrimony: quarū sunt q̄daz honeste: ⁊ quedā inhoneste. ¶ Ad ꝑmū g̃ dz: q vez est de cā ꝓ se ⁊ ꝓncipali: q̄ hz vnū finē ꝓ se ⁊ ꝓncipalē: ꝑt habere plures fines secundarios per se ⁊ infinitos per accidens. ¶ Ad ſcōz dz: q ꝓiunctio pōt accipi ꝓ ipsa relatione que est matrimonio: ⁊ sic non ē a deo: q̄uis nō simp'r sit a deo. ¶ Ad 3ᵐ dz: q ꝓiunctio ecclie que itēdit tradere sacrz ē de necitate cuius est sacrm: ita q̄ ea nō obseruata nihil in sacrīs agit: sed in ecclie qua intēdit vtilitatē ex sacro ꝓuenietē est de beneficiis: ⁊ nō de necitate eius. vn̄ si nō obseruet nihilominus est verū sacrm. ſz ꝓtermittēs hāc intētionē peccat: cuius tendit. ⁊ sil'r ille qui intēdit matrionīū ꝑbere: q̄uis matrimoniū nō ordinet ad illū finē quē eccl'ia intēdit: nihilominus vez matrionīū ꝑbit. ¶ Ad 4ᵐ dom: q illud malum intētum nō est finis matrionȳ sed ꝑbētium. ¶ Ad 5ᵐ dicēdū: q ipsa vnio ē signū ꝯiunctionis xp̄i ⁊ ecclie: nō quātio vnitoꝝ. ideo ratio nō sequit.

Dz.

Deinde q̄rit de matrionio beate virginis. Et circa hoc ꝙrit tria. ꝑ de voto ⁊ matrionio btē vgis. 2° vtrū fuerit illud matrioniū ꝑfectū. 3° vtruz fuerit aliquādo ꝯsūmatū: vt Eluidius dixit.

Ad primum sic ꝓcedit. videt q btā vgo nō debuerit vginitatē vouere: qz in lege maledictio debebat illis qui semē nō relinquebāt super terrā: vt ꝑz Deutro. 6. sed adhuc durabat stat⁹ legis. g̃ nō debuit vginitatē vouere. ¶ P. votū virgitatis ponit ad ꝑfectionē ꝯsiliozꝝ: sed talis ꝑfectio debuit a xp̄o inchoari qui vouit legē ꝯsiliys adiplere. g̃ ante xp̄i aduētū nō debuit virginitatē vouere. ¶ Sz ꝛ. in mr̄e xp̄i debebat obseruari ꝑfectio: sed votū vginitatis est de maximis ꝑfectionibus. g̃ non debuit ei deesse.

¶ Ulteriᵒ videt q nō debuit eē matrimonio iūcta: q̄ volentib⁹ virginitatē: nō solū nubere: ſz velle nubere ē culpabile: vt Piero. dicit. ſz nihil dānabile debuit eē in beata vgine. g̃ postq̄ vginitatē vouit nubere nō ꝑbuit. ¶ P. vouēs vginitatē piculo se exponeret si se in ptātē viri traderet: ſz boc est pctm̄. g̃ btā vgo nō debuit sui ptātē alteri tradere nubēdo. g̃ nec nubere. ¶ P. gcūq̄ ꝯsentit in matrimoniū: ꝯsentit aliquo mō in carnalē copulā ad minus implicite: sed ꝯsensus in carnalez copulā aligd diminuit de puritate vginitatis ad minᵒ q̄tū ad vginitatē mētis. ¶ Ad. 3. q. dz: q rōnes q̄ in lra ponunt ꝯueniētes sūt: quarū vna accipit ex pte ꝓcepti. s. vt partᵒ diabolo celaret. secunda ex pte mrīs: vt. s. nō lapidaret: tertia ex pte Joseph. s. vt obsequeret ⁊ mrī ⁊ puero: ⁊ tm̄ioniū ꝑberet vginitati. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dom: q diabolus cognitiōe nāli bñ potuiſz ꝑpēdere vginitatē mrīs dei cū toto hoc q nupta erat: nisi ꝓhibitᵒ fuisset a diligenti examiatiōe eoꝝ que circa ipam erāt diuina virtute. Et sil'r dom ad 2ᵐ. ¶ Ad 3ᵐ dom: q p alia ē miracula nō apte poterat cognoscere ipm eē filiuz dei: qz sil'r videbat i eo signa infirmitatis ⁊ vtutis. vn̄ si aliq̄ aligd ō diuinitate eiᵒ ꝓfitebat: magis ex ꝑsuptōe q̄ ex certitudie. ꝑcedebat: ſz hoc ꝓp ꝓcedēs vaticiniū fuisset certissimū signū fily dei viuēt. ¶ Ad 4ᵐ dz: q ꝓ lapidatiōe ifamie: vl' qz erat ō stirpe sacerdotali ex pte mrīs: qō ꝑz ex hoc q Elisabeth q̄ erat ō filialibᵒ Aarō dicit eiᵒ cognata: Luce. 1. filia aūt sacerdotis ēt nō nupta deꝑhensa i stupro lapidabat: vt ꝑz Leuit. 21. sed ex pte patris erat de stirpe David: bñ. n. poterāt p mrimoniū ꝓtegi filie Aaron illis de tribu regia: vel ēt gbuslibet alteri⁹ tribus: eo q nō acceperāt hereditatē diuisā ab alys tribub⁹: ⁊ sic ex hoc nō potuit ꝯfusio sortiū ꝓuenire: q̄ erat cā ꝓhibitōis mrimony ꝑbēdi iter illos g erāt de diuersis tribubus. ¶ Ad 5ᵐ dz: q dñs maluit ꝑmittere iudeos dubitare de deitate sua q̄ de castitate mrīs sciens lubricā eē vginitatis famā: vt Ambro. dic. ¶ Ad 6ᵐ dz: q xp̄s nō debuit necessitatis solatiuz refutare qz hoc puersitatis magis est q̄ humilitatis.

mrī dei deberet talis puritas q̄ maior sub deo negt intelligi: vt Anselꝰ dicit: vr̄ ꝙ nō debuit nubere. ¶ Sed ꝯ est: qđ Matth. 1. Lū eēt dispōsata ⁊c. i tex. ⁊ glo. ¶ P. xp̄s ista natiuitate debuit ita virginitatē ꝓmēdare q̄ nuptys nō derogaret. nō aūt meliꝰ potuit vtrūq̄ approbare q̄ vt de vgine nupta nasceretur. ergo ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vr̄ ꝙ cāe mrimony eiᵒ assignate in lra nō sint cōueniētes: qz diabolus cuz bēat lucida nālia: plura pōt cognoscere nāli cognitiōe q̄ hō. Sed hō ēt sensu pōt cognoscere: de aliq̄ an sit vgo. g̃ mlto fortius diabolus hoc scire poterat. ¶ P. diabolus bñ scit ꝙ illa ē vgo q̄ nunq̄ ꝓiuncta fuerat naliter ei ꝯiunctus fuerat. g̃ ꝓ hoc ꝙ erat nupta nō occultabat ei vginitas mrīs dei. ¶ P. misteriū diuinitatis xp̄i nō minᵘ miraculᵘ q̄ vginitate mrīs demōstratū ē. ſz illa miracula diabolus vidit. g̃ nō oportuit ꝙ misteriū icarnatiōis eius ei ꝓ nuptias mrīs celaret. ¶ Item si nō eēt nupta nō poterat lapidari ꝓp suspicionē fornicatiōis q̄si adultera. g̃ vr̄ ꝙ nō ꝓp hoc oportebat eā nubere. ¶ P. ex hoc ꝙ non nupta fuisset iudei magis edificati fuissent ad fidē: g scripturz inenerūt: Ecce vgo ꝯcipiet: ⁊ ita vginitas mrīs nō debuit eis ꝓ nuptias occultari. ¶ Item xp̄s venit vt labores nros sustineret: ⁊ ꝓ hoc auferret. g̃ nō oportuit ꝙ haberet mater eius virū ad eius obsequia.

¶ Rndeo dz: q in beata vgine debuit apparere oē illud qō ꝑfectiōis fuit. vginitas aūt q̄uis in se optima: tm̄ ꝓ tempore illo ei matrimoniū ꝓferebat ꝓpter expectationez benedicti seminis ꝓ viā generatiōis venturi: ⁊ ideo beata vgo vouit vginitatē tanq̄ optimū ⁊ sibi acceptissimū: non tm̄ simp'r sed sub ꝓditiōe honestissima: hac. s. nisi deus aliter ordinaret: nec istā ꝓditōz appositio tollit. vgo ꝙmanere: ſz an deberet: ⁊ hoc ē qō Aug. in lra dicit: ꝙ ꝓposuit se ꝑscueraturā vginē: nisi deus aliter ordinaret. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dom: q beata virgo fuit ꝓfiniū veteris ⁊ noue legis: sicut aurora dici ⁊ noctis: ⁊ ideo votū eius sapuit nouaz legē inq̄tuz virginitatē vouit: ⁊ veterez inq̄tū ꝓditionez apposuit. ¶ Ad 2ᵐ dz: q ꝑfectio ꝯsiliozꝝ q̄tuz ad ꝑfūmationē incipere debuit a xp̄o: sed q̄tuz ad aliquā ichoationē ꝓueniēter a matre eius incepit.

¶ Ad. 2. q. dz: q ꝓueniēs fuit matrē xp̄i mrimōio esse iuncta: tū ꝓpter causas in littera assignatas: tū etiā ꝓpter alias causas: quaꝝ ꝓma ē vt significarz ecclīaz q̄ ē vgo ⁊ spōsa. scdo vt p Joseph genealogia Marie texeret: nō. n. erat ꝓnetudo apud hebreos ex pte mulieꝝ genealogiā ꝓputare. tertia vt virginibᵒ excusatio tolleret si de fornicatione infamarī. quarta vt nuptias xp̄s sua natiuitate approbaret. quinta vt maioz ꝑfectio vginitatis i beata vgine ostenderet: nō in ipo mrimonio vgo ꝓmāsit. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dz: q ꝓ post votū virginitatis absolute factū nō pōt aligs in mrimoniū ꝯsentire sine pctō: qz si sit votū solēne nō fit verum mrimoniū: si aūt sit votū simplex vez mrimoniū est qō sequit: nī peccāt ꝑtes: votū aūt beate virgis nō fuit solēne sed simplex ī corde expressū: nec absolutū ſz sub ꝓditione: vt i lra ꝑz: ⁊ iō potuit sine pctō ex spāli spūs ꝛcti ꝯsilio cui⁹ dispositio ꝓditionalr in suo voto cadebat i mrimoniū ꝯsentire. ¶ Ad 2ᵐ dom: q beata virgo ante q̄tū cōtraheret cū Joseph fuit certificata diuinitus q̄ Joseph in sil'i ꝓposito erat: ⁊ iō nō se cōmisit piculo nubēs: nec tm̄ ꝓp hoc aliquid vitati depgt: qz illud ꝓpositū nō fuit ꝓditionalr i cōsensu appositū: talis enīz ꝓditio cū sit ꝛ mrimony bonū. s. plez ꝓcreandā mrimoniū tolleret. ¶ Ad 3ᵐ dz: q copula carnal' cecidit ꝑplicite sub ꝯsensu beate virgis: sicut actꝰ ꝑplicite ꝯtinet in potētia: vt ex. ā. dictis ꝑz. potētia aūt ad carnalē copulā nō ꝛriatur vginitati: nec diminuit aliquid de puritate ipsi⁹ nisi rōne actᵒ: q quidē nūq̄ fuit i ꝓposito beate virgis: ſz erat iā certificata ꝙ actᵘ nūq̄ seq deberet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertium sic ꝓcedit: vr̃ q̃ mr̃imõiuꝫ illud fuerit aliq̃ ꝟsumatũ: dr̃. n. Matth. i. Añ q̃z ꝟcepit eũ ẽ i vtero habẽs de spiritu sancto. Et itẽ: nõ cognoscebat eã donec pepit filiũ suũ ꝑmogenitũ. g̃ videt q̃ post cognouerit eaꝫ. ¶ Ꝓ. primuꝫ dr̃ respectu scõi. sed xps in auctoritate inducta dicitur ꝑmogenit⁹ filius virginis. g̃ post ꝑmũ hũit aliũ: ꝫ sic mr̃imõiuꝫ illõ saltẽ post xpi natiuitatẽ ꝟsumatuꝫ fuit. ¶ Ꝓ. nõ defuerũt ẏba euãgelistis ad exprmẽdũ suã itẽtiõẽꝫ. ꝫ nũq̃z exꝑsserũt q̃ Joseph ampli⁹ eã nõ cognosceret. g̃ post xpi generatõẽꝫ mr̃imõiũ fuit ꝟsumatũ. ¶ Ꝓ. Joseph dr̃ pr̃ xpi i plurib⁹ euãgely locis: ꝫ dr̃ etiã br̃e fratres: q̃ nõ eẽt si mr̃imõiũ illud nunq̃z fuisset ꝟsumatũ. g̃ ꝛc. ¶ Ꝓ. duo corpora nõ pñt simul esse i eodẽ loco. ergo xps nõ potuit exire de vẽtre mr̃is integritate v̄ginitatis manẽte: ꝫ sic nõ fuit icõueniẽs q̃ mr̃imõiũ illud ꝟsumareť. ¶ Ꝓ. Abraã ꝫ alij pr̃es q̃ ẏiugys vsi sunt maxime dignitatis fuerũt. g̃ nihil õpiuꝫ matri xpi si mr̃imoniũ ꝟsumassꝫ. ¶ Ꝓ. Deluidius obycit: Si turpe ẽ xpo mr̃em cognosci post partuꝫ: q̃to magis p genitalia virgis eẽ natũ: ¶ Sꝫ ℣. virgitas corruptõi ꝓponiť. ꝫ mater xpi debuit eẽ i excelẽtissimo statu. g̃ debuit eẽ vgo: ꝫ sic nõ debuit illõ mr̃imõiuꝫ ꝟsumari. ¶ Ꝓ. ñ ẽ ꝑbabile q̃ Joseph auderet vterũ quẽ tẽplũ dei nouerat attigẽr: vt Piero. di/
¶ Rñdeo dõꝫ: q̃ mater xpi añ partũ: ꝫ i partu: ꝫ post (cit. ptuꝫ in eternũ virgo ꝑmãsit. ꝫ ei⁹ v̄ginitati añ partũ iudei ꝫ ebionite derogãt: dicẽtes xp̃z ex Joseph semie eẽ natũ. eius aũt v̄ginitati i partu ꝑhi derogabãt: dicẽtes nõ posse duo corpora eẽ i eodẽ loco. ꝫ virgitati ei⁹ post ptũ. Deluidius quidã ideota ꝫ sacerdos ausus est derogare: q̃ loq̃citatẽ facũdiã estimãs: accepta mã disputãdi a blasphemiis matris dei icepit: dicẽs eaꝫ post partũ a Joseph cognitã ℨ quẽ Piero. libꝫ ꝟscripsit. ¶ Ad ꝑm q̃ dõꝫ: q̃ anteq̃z nõ semp denotat ordinẽ ad illud q̃ futuꝫ ẽ ℨ rei vitatẽ: sed q̃nq̃z ad illud q̃ futuꝫ sperať ℨ cõeꝫ cursuꝫ: ℨ q̃ dr̃ iste añq̃z hẽret. xo. ãnos moꝛtuus ẽ: ꝫ sic ẽ i ꝓposito: ꝫ silr li donec q̃nq̃z significat ℨ q̃ ꝑcessit terminari vẽiẽte eo q̃ expectať: vt cũ dr̃: sede hic donec veniã: q̃nq̃z aũt ñ sic: vt cũ dr̃. i. Loꝛ. i5. Oportꝫ illũ regnare donec pọat oẽs inimicos ꝛc. ñ q̃ tps regni ei⁹ finiať ad subiectionẽ inimico℞: ꝫ subiectio inimico℞ i tpe regni icludiť. ¶ Ad z^m dõꝫ: q̃ ꝑmogenit⁹ dr̃ añ q̃ null⁹: q̃uis post ipm nõ sit ali⁹: al's vnigeniti ius ꝑmogeniture nõ hẽrent: nec debuissent deo offerri i lege: q̃ fallsũ ẽ. ¶ Ad 3^m dõꝫ: q̃ euãgeliste ex eo q̃ minus ẽ credibile dimiserũt itelligẽdũ hoc q̃ magis credibile ẽ: min⁹ aũt credibile ẽ q̃ v̄go ꝛcipiat q̃ euãgeliste dixerũt: q̃ q̃ post ptũ v̄go ꝟseruet: ꝫ iõ nõ curauerũt ℨ dicere. ¶ Ad 4.^m dõꝫ: q̃ Joseph dr̃ pr̃ xpi putatiu⁹: vt ps Luc. 3. Et itez xps fuit fili⁹ ei⁹ adoptiu⁹: vt q̃daꝫ dicũt. Aly aũt dicti sunt fratres ei⁹ rõe cognatiõis: q̃ erãt de eadẽ familia: q̃ nec Maria aliũ filiũ hũit: nec Joseph q ẽt v̄go fuit: vt dr̃. ¶ Ad 5^m dõm: q̃ vez ẽ p nãꝫ: ꝫ p miraculũ pọt fieri q̃ duo corpa sint i eodẽ loco. vt ifra di. 44. dicet. part⁹ aũt ille ꝛ ꝟcept⁹ tot⁹ miraculosius fuit. Quidaꝫ tñ dicũt q̃ xps tũc dotẽ subtilitatis assumpsit: ꝫ ꝑmũ meli⁹. ¶ Ad 6^m dõꝫ: q̃ q̃uis stat⁹ ẏiugi ꝟsumati, sit bon⁹: tñ stat⁹ v̄gitatis ẽ mlto altioꝛ: ꝫ hic mr̃i dei debebať. ¶ Ad 7^m dõꝫ ℨ Piero. q̃ q̃to sũt hũilioꝛa q̃ p me passus ẽ: tãto ei plus debeo: dũmõ q̃ hec ꝑfectiõi vtutis nihil subtrahať: ꝫ v̄gitatis ꝑuatio derogaꝛꝫ ꝑfectiõi mr̃is ex ꝑte vtutis aĩe.

¶ Si. n. diabol⁹ trasfigurãs se ꝛc. hoc itelligẽdũ ẽ q̃ñ q̃ ꝑceditur ad adoꝛationem. vel q̃ñ ꝓcedit sub ꝓditiõe si est xps: al's ñ eẽt piculuꝫ idolatrie. ¶ Si q̃s hr̃ic⁹ noie Aug. ꝛc. hoc ẽ vez q̃ñ nõ ꝓcederet ad exꝑssionẽ alicui⁹ erroꝛis. al's eẽt ibi piculũ ifidelitatis si ei ꝟsẽtiret. ¶ Lõsẽtit i carnalẽ copulã: ñ explicite ꝫ iplicite: vt dr̃m ẽ. ¶ Jacob ℞a chel venustã facie ꝛc. Sciẽdũ q̃ deceꝛ faciei nõ fuit cã ꝑn cipalis ꝫ secũdaria: ꝫ hoc bñ pọt eẽ sine peccato vel effectu sine veniali pctõ: si aũt eẽt ꝑncipalis cã libido pulchritudis: ñ excusareť a pctõ moꝛtali si eẽt effrenata libido.

¶ De tribus bõis ẏiugij. Bi. xxxi. q i

Post hec de bonis ẏiugij que sunt: ꝫ qualiter coitum excusent: dr̃m est: Tria sunt ꝓncipaliter bona coniugij. vnde aug. Nuptiale bonum tripartitum est. s. fides: proles: sacramentum. In fide attenditur: ne post vinculum coniugale cum alio vel alia coeatur. In prolem vt amanter suscipiatur. religiose educetur. In sacramento vt ẏiugiuꝫ nõ separetur: ꝫ dimissus vl' dimissa nec cã ꝑlis alteri ẏiugať.

¶ De duplici separatione. b

Separatio aũt gemina est: corporalis. s. ꝫ sacramẽtalis. Corporaliter pñt separari causa fornicationis: ꝫ ex cõi nõ sensu causa religionis siue vsq̃z ad ꝛpm siue vsq̃z ad finem. Sacramẽtaliter vero separari non pñt dum viuunt: si legittime persone sunt. Manet enim vinculum coniugale inter eos ẽt si alĳs a se discedẽtes adheserit. Unde aug. Usq̃adeo manent inter viuentes semel inita iura nuptiaruꝫ vt potius sint inter se coniuges etiam separati q̃z cum alĳs quibus adheserit. Itẽ. Manet iter viuẽtes q̃dã ẏiugale vinculũ q̃ nec ꝛpatio. nec cũ altero copl'ato possit auferre. Sicut apostata aĩa ꝺ ẏiugio xp̃i recedẽs ẽt fide ꝑdita sacramẽtũ fidei ñ amittit: q̃ lauacro regñationis accepit. Redderet. n. redditi si amisisset abscedẽs. Hꝫ aũt hoc qui recesserit ad cumulũ supplicĳ: nõ ad meritũ ꝑmĳ. Jerg. Quibus placuit ex cõsensu ab vsu carnalis concupiscentie i ꝑpetuum continere: absit vt vinculum inter illos ẏiugale rũpať: imo firmius heret quo magis ea pacta secũ gerit: q̃ carĳ cõcordiusq̃z seruanda sũt: nõ volũtarĳs coꝛporis membris: ꝫ volũtarĳs aĩoꝛuꝫ affectibus. Et q̃dẽ de q̃ tertium bonũ cõingĳ dicitur sacramẽtuꝫ nõ q̃ sit ipsum coniugium: sed q̃ ei⁹dez rei sacre signum est. i. spiritualis ꝛ inseparabilis cõiunctionis xp̃i ꝛ ecclesie.

¶ Hec tria nõ assunt omni coniugio.

Et sciendũ ab aliquibus ꝓtrahi coingiuꝫ vbi hec tria bona nõ coniunguntur. Heest. n. fides vbi vir cũ alia: ꝛ nupt er cũ alio coit. Hoc ergo bonũ ita ꝓtrahit coniugio adheret vt ex eo si assit: ꝛplius ꝓmeret ꝓtrahentĳ. Si nõ assit: nõ ide ãnihileť. Que. n. adultera est nõ ideo cõiunx nõ est imo si coniunx non esset: adultera non foret. Quod cum sit: culpa ꝓmittitur: sacramẽtuꝫ vero non cassatur. Bonum quoq̃z proꝛis non oĩbus adest ẏiugibus. Quidam. n. pari voto ꝓtinentiã seruant: alĳ ꝛp etatis defectu vel alterius rei cã generare non valent. Nec oẽs illi etiam qui prolem recipiũt bonum proꝛis habent. Nam bonum proꝛis dicitur nõ ipsa proles: sed proꝛis spes: que ad religionem nõ referť: imo ad hereditariã successionẽ: vt cum quis heredes terrene possessiõis hẽ desideraꝛt: ℨ spes ac desideriũ quo ꝛples ad hoc queriť vt religione informeť. Multi ergo prolem hñt qui tñ bono proꝛis carẽt: nec iõ tñ coniugium esse desinit. sacr̃m vero ita inseparabiliter coniugio heret legittimaꝫ ꝑsonarũ: vt sine illo coniugium non esse videať: q̃ semp manet iter viuentes vinculũ coniugale: vt etiã intercueniente diuoꝛtio fornicatiõis cã: cõingalis vinculi firmitas non soluatur. Ubi vero nõ inter legittimas personas cõtrahitur coniugiũ non adest illud bonũ q̃ dr̃ sacr̃m: q̃ potest solui taliũ copula: de quibus post dicetur. Qr̃ vo coniugium sit iter eos qui ẏiugali affectu non tñ gratia proꝛis sed explende libidinis cõueniunt: nec fornicarĳ sed coniuges appellent ostẽdit Aug. inquiens. Solet queri cuꝫ masculus ꝛ semina: nec ille maritus: nec illa vꝛoꝛ alteri⁹: sibimet non filiozum procreandozum: sed ꝓ incontinentia solius cõcubitus cã copulant ea fide media: vt nec illa cum altero: nec ille cum altera facient id: vtrũ nuptie sint vocande. Et potest foꝛtasse non absurde hoc appellari ẏnubium. si vsq̃z ad moꝛtem alicuius eoꝛum id inter eos placuerit: ꝛ ꝑlis gñationẽ q̃uis non ea cã coniuncti sunt: nõ tñ vitauerint. vt vel nolit sibi nasci filios: vel ẽt opere malo aliquo agant ne nascant. Cerez si vel vtrunq̃z vel vnũ boꝛũ desit: nõ inuenio quõ bas nuptias appellare possimus. Eteni si aliquã sibi ad temp⁹ adhibuerit donec aliquã dignã honoꝛib⁹ aut suis facultatib⁹ inueniat quã in cõingio adducat: aĩo ipo adulter est: nec cum illaꝫ quã cupit inuenire: ꝫ cum ista cum q̃ sic cubat: vt cũ ea nõ hẽat maritale consoꝛtiũ. Ecce ẏinges dicunť q̃ soli⁹ cõcubitus cã conueniũt: si tamen proꝛis generationem aliquo malo dolo non vitent.

¶ De his q̃ ꝑcurant venena sterilitatis. c

Ui vo venena sterilitatis ꝑcurant: nõ ẏinges sed fornicarĳ sunt. Uñ Aug. Aliquando eouslibet peruenit hec libidinosa crudelitas vel libido crudelis: vt etiam venena sterilitatis procuret: ꝛ si nihil valuerint: conceptos fetus iter viscera aliquo modo extinguat vel fundat: volẽdo proꝛi suã prius interire q̃z viuere: aut si i vtero viuebat: occidi añq̃z nasci. Proꝛsus si ambo tales sint ẏinges nõ sũt: ꝛ si ab initio tales fuerũt nõ sibi ꝑ nubiũ ℨ p stupũ potius ꝛuenerunt. Si vo ambo tales nõ sunt audeo dicẽ: aut illa quodãmõ est mariti meretrix: aut ille adulter vꝛoris.

¶ Qñ sunt homicide q̃ ꝑcurant aboꝛtum. d

Hic q̃ri solet de his q̃ aboꝛtũ ꝑcurãt q̃ñ indicenť homicide vel nõ: Tũc puerpiũ ad homicidiũ ptinet: q̃ñ foꝛmatuꝫ est ꝛ aĩaꝫ hꝫ: vt aug. supꝛ eꝛoꝛ. asserit. Informe aũt puerpium vbi nõ est aĩa vita: lex ad homicidiũ ptinere noluit. Dicit ẽt aug. q̃ informe puerpiũ nõ hꝫ aĩam: iõq̃z mulctať pecunia: nõ reddit aĩa ꝑ aĩa: ℨ iã foꝛmato coꝛpi aĩa dať: nõ in ꝟspectu coꝛpis nascit⁹ cum semia derinata. Mã si cum semie: ꝛ aĩa exĳstit de anima tunc ꝛ multe anime quottidie pereũt: cũ semie fluxu ñ ꝑficit natiuitati. Primũ oꝛ domũ ꝓpaginari: ꝛ sic habitatoꝛẽ induci. Luꝫ ergo lineamenta compacta non fuerint: vbi erit anima?

¶ Item Hiero. ad algasiam. Semina paulatiꝫ foꝛmantur in vtero: ꝛ tãdiu nõ reputať homicidium: donec elementa confecta suas imagines membꝛaq̃z suscipiãt. His apparet tũc eos homicidas esse: qui aboꝛtum procurant: cum foꝛmatum est ꝛ animatum puerperiuꝫ.

¶ De excusatiõe coitus q̃ fit ꝑ hec bona. f

Cum ergo hec tria bõa i aliquo ẏiugio sit ꝟcurrũt: ad excusationẽ coit⁹ carnal' valẽt. Uñ. n. seruata fide thoꝛi cã ꝑlis ẏinges ꝟueniũt: sic excusať coit⁹ vt culpam nõ habeat. Quando vero deficiente bono proꝛis: fide tamẽ seruata conueniunt causa incõtinẽtie: non sic excusatur vt non habeat culpam: ℨ venialẽ. Unde aug. Coniugalis ꝟcubitus gñandi gr̃a: non hꝫ culpam. Lõcupiscẽtie vo satiãde: tñ cuꝫ coniuge: ꝓpter thoꝛi fidẽ venialẽ hꝫ culpã. Itez. Hoc q̃ ẏingati victi cõ cupiscentia vtunt inmicẽ vltra necessitatẽ libeꝛos ꝓcreandi: ponã i his ꝓ quibus quottidie dicim⁹. Dimitte nobis debita nr̃a ꝛ ẽ. Ubi aũt hec bona desũt: fides. s. ꝛ proles. nõ videť coitus defendi a crimie. Uñ i sentẽtiolis sexti pitagorici legit. Ois ardẽtioꝛ amatoꝛ ꝓpꝛie vꝛoris adulter est. Item Hieronymus. Sapiens iudicio amat coningem: non affectu: non regnat in eo impetus voluptatis: nec ꝓceps fertur ad coitum. Nihil est fedius ℨ vꝛoꝛem amare quasi adulteram. Qui dicunt se causa humani generis vꝛoꝛibus iungi: imitentur saltem pecudes: ꝛ postℨ vẽrer vꝛoris itumuerit: nõ pdãt

Universidad de Deusto
Biblioteca

filios: nec amatores se vxoribus exhibeãt: sed maritos. Idez. In mrimonio opa liberorum concessa sunt. voluptates autẽ que de meretricum amplexibus capiuntur: in vxore dãnate.

¶ De indulgẽtia apli quõ sit accipiẽda. g

SEd si ꝯcubit⁹ q fit cã, pl'cipa caret: qd apls ꝯm indulgẽtiã ꝓmittit: ita. n. ait. Hoc ãt dico ꝯz idulgẽtiã. Cui. n. ꝑstat vẽia nisi cipe: Per b ẽt qdã ꝓbare volũt nuptias cẽ pctm: ꝯz vt ꝓdictum ẽ: idulgẽtia alia est ꝯcessiõis. Egerat apls de nuptijs t de carnali coitu t ad vtrũq; rettulit illõ. b ãt dico ꝯm indulgẽtiã. Indulgẽt. n. nuptie ꝯz ꝯcessiõnẽ t ꝯcubitus nuptialis q fit tm cã, plis. Cõcubit⁹ ꝯo q ẽ ꝓter necessitatẽ gnãndi: ob icõtinentiã idulgeť ꝯm ꝓmissionẽ: qz ibi ẽ aliq culpa: ꝯz leuis. Jõq; nõ iubet nec ꝯcedit: ꝯz ꝓmittit: qz ñ est laudabil' ꝯz venial'. De b aug. sic ait. Forte aliqs dicet: si vẽiã ꝯcessit apls. ergo pctm sunt nuptie. cui. n. vẽia nisi pctõ ꝯcedit: Plane qõ ifirmitati ꝓmisit ꝯm veniã: audeo dẽ pctm eẽ. veniã nãq; ꝯcedẽs apls ꝯcubitũ attẽdit ꝯiugatoꝛ vbi est icõtinẽtie malũ. Incõtinẽtie malũ ẽ q vir cognoscit vxorẽ et vltra necitatẽ ꝓcreãdi liberos. ꝯz t ibi est nuptiaꝛ bonũ. Nõ. n. qz icõtinẽtia malũ ẽ: iõ ꝯiugiũ: vbi ẽ ꝯcubit⁹ ꝓter intentionẽ gnãtiõis nõ est bonũ. nõ ꝓp illõ malũ culpabile est b bonũ. ꝯz illud malũ fit vẽiale ꝓp bonum nuptiale. Qõ nõ reꝓhẽdit apls: ꝯz maluz icõtinẽtie. Itẽ. Cõcubitũ q nõ fit eã, pl': nuptie nõ cogũt fieri: ꝯz ipetrãt ignosci: si tñ ñ ita sit nimius vt ipediat tpa q̃ oꝛoni debeť: nec imutẽť i cũ vsuz q ẽ ꝯ nãz. Cõcubit⁹. n. necius cã gnãndi iculpabilis: t solus ipse nuptial' est. Ille ꝯo q vltra necitatẽ ꝓgredit nõ rõni ꝯz libidini obsequit: t hunc nõ exigere: ꝯz reddẽ ꝯiugi ne fozni ceť ad ꝯiugẽ pertinet. Si ꝯo ambo tali ꝯcupie subigunt: t rẽ faciunt q̃ nõ est nuptiaꝛ: cui⁹ õli cti nõ sunt nuptie hoztatrices ꝯz deꝓrecatrices. Becus qdez ꝯiugale ẽ castitas ꝓcreãdi t reddẽdi carnalis debiti fides. Hoc est op⁹ nuptiaꝛ qõ ab oi peccãdo defendit apls dicẽs. Nõ peccat ꝯgo si nupserit. Cũ ergo culpabil' nõ fit generãdi itẽtiõe ꝯcubit⁹: q ꝓrie nuptijs iputãd⁹ est. Quid ꝯm veniã ꝯcedit apls nisi q cõiuges debitũ carnis exposcũt ñ ꝓpagis volũtate: ꝯz libidinis voluptate. Que tm voluptas nõ ꝓp nuptias cadit i culpã: ꝯz ꝓp nuptias accipit veniã. Immoderata ergo ꝓgressio ꝯm veniã ꝯcedit. Quocirca t hic laudabiles sẽ nuptie: qz ẽt illõ qõ ñ ptiet ad se: ignosci faciũt ꝓp se. Nõ. n. ꝯcubit⁹ ẽ quo fruit ꝯcupie. agit vt ipleať fet⁹ quem postulãt nuptie. Dio ergo i gnẽ suo nuptie bone sẽ: qz fidẽ thori fruãt: t pl'suscipiẽde cãvirtutẽ, qz sexũ ꝯmiscẽt t ipietatẽ sepatõis nõrẽt. Scitati ẽt ꝯiugũ nec ꝯiunx ifideľ obesse ꝑt: ꝯz potť fideľ ꝑdest ifideli: vt apls docet. Ex bis oñdit q ꝯiuges q cã, pl'm ꝯueniũt vel q exigẽtib⁹ debitũ reddũt: defẽdit a pctõ scitas ꝯiugũ bonũqꝫ nuptiale. Si. n. absq; pctõ nõ possz fieri ꝯcubitus ꝯiugal' ñ ꝓcepisset dñs post diluuiũ eos copl'ari dicẽs. Crescite t multiplicamini: cum tñ sine carnali ꝯcupiscẽtia nõ possint cõmisceri.

¶ Qz nõ ois delectatio carnis pctm est. b

SEd forte aligs dicet oẽm carnis ꝯcupiscẽtiã t delectatõez q̃ est i coitu naturalã eẽ t pctm: qz ex pctõ est t iordinata. Et nos dicim⁹ illã ꝯcupiaz sp malã esse qz feda est pena pcti: ꝯz ñ sp pctm est. Sepe. n. delectať vir scũs ꝯm carnẽ i aliq̃ re: vt regelando post laborẽ: edẽdo p⁹ esurie: nec tñ talis delectatio est pctm: nisi sit imoderata. Sic t delectatio q̃ fit i coitu ꝯiugali: cui assũt illa tria bõa a pctõ defendit. Vt tm bea. Greg. alr sentire. Q ꝙ sine pctõ ñ possit fieri carnal' ꝯmixtio dicẽs. Vir cũ ꝓpria ꝯiuge dormiẽs: nisi lot⁹ aq̃ ecclie itrare nõ dz. Quãuis diuerse boium natiões ad hac re diuersa sentiãt: t alia custodire videãt. Rõanoꝛ tñ sp ab ãtiquoꝛib⁹ vsus fuit: p⁹ admixtionẽ ꝓprij ꝯiugis: t lauacri purificationẽ ꝓhib t ab ingressu eccle paululũ tpare. Nec b dicentes culpã deputam⁹ esse ꝯiugiũ: ꝯz qz ipa illicita admixtio ꝯiugis sine voluptate carnis fieri nõ potest a sacri loci ingressu abstinendum est: q voluptas illa sine culpa nullatenus esse põt.

¶ Determinat auctoritatem.

HOc ãt ne ꝑdcis obuiet itelligẽdũ ei mq gra, pl' ꝯueniũt. quoꝛ voluptas ñ est sine pctõ: t vir aliq repire põt adhuc amplex⁹ carnales expiẽtes q ñ iterũ ꝯueniãt ꝓter itentõez, procreãde, pl'. Hoc ãt quãtiẽs fit: ab ingressu eccle abstinẽdũ est. Et q ꝙ itelligẽdũ sit: Gre. ꝯiter oñdit. Si qs ꝯo ius ꝯiuge: ñ cupidie voluptatis raptꝰ: ꝯz tm ꝯcumdoꝛ liberoꝛ gra vtit: iste, pfecto sine de ingressu eccle: siue de sumendo coꝛpis dñici mysterio suo est iudicio relinq̃ndꝰ: qz, pbiberia nobis nõ dz accipe q i igne posit⁹ nescit ardere. Cũ ꝯo ñ amoꝛ procreãde soboľ: ꝯz voluptas dñat i opere admixtiõis: habeãt ꝯiuges ẽt de ꝯmixtiõe sua qõ defleãt. Tunc ãt vir q post admixtiõez ꝯiugis lotus aqua fuerit etiam sacrã cõmixtionem valeat accipere: cum ei ꝑmittam ingressum ecclesiam etiam licuerit intrare.

POstq̃ determiauit magr de causis gb⁹ ꝯstituiť matrimoniũ ipz: hic determinat de causis honestatis ipsi⁹. s. de bonis cõiugy gbus act⁹ matrimony honestať. Et diuidit in ptes duas. in ꝑma ꝓtermiat de bonis matrimony q̃tũ ad mrimoniũ ꝯm q nũc agiť. in z⁹ oñdit quõ hꝰ bona erãt in mrimonio antiquoꝛ patrũ. zz. di. ibi. Queriť hic de antigs ꝑib⁹ tc. Prima in duas in ꝑma determiat de bonis ꝯiugy gb⁹ mrimony act⁹ excusať. in z⁹ determiat de actu matrimony q ꝓ bona ꝑdcã excusať: ꝯm q insup hz rõnẽ debiti. zz. di. ibi. Sciẽdũ ẽ ẽt q cũ in oib⁹ tc. Pria in duas. in ꝑ⁹ ꝓtermiat de bonis ꝯiugy quo in mrimonio iuenianť. in z⁹ oñdit qñ ꝓ ea actus ꝯiugalis excusať. ibi. Cũ hꝰ q̃ tria bona tc. Pria in duas. in ꝑ⁹ oñdit q̃ sint tria bõa ꝯiugy. i z⁹ q̃liter se hẽant ad matrimoniũ. ibi. Et ẽ sciẽdũ ab aligb⁹ tc. Et circa b duo facit. ꝓ ostẽdit q vnũ ꝑdictoꝛ bonoꝛ in q̃libet matrimonio iuenirť. s. sacramẽtũ: q̃uis nõ alia duo. s. fides t ples: q̃ aliq̃n ꝯz actũ matrimõio desint. Scõo ꝓtermiat de mrimonio in q̃ ẽt itentio illoꝛ duoꝛ nõ saluať. ibi. Solet q̃ri tc. Et circa b tria facit. ꝓ determiat de matrimonio in q̃ nõ itendiť bonũ plis. z⁹ de eo in q̃ nõ solũ nõ itendiť: s ẽt impeditur. ibi. Qui ꝯo venena sterilitatis tc. z⁹ determiat quãdã qõnez icidẽtẽ. ibi. Dic q̃ri solet tc. ¶ Cũ g hec tria bõa tc. hꝰ ostẽdit quõ ꝓ bona ꝑdcã act⁹ ꝯiugal' excusať. Et circa b duo facit. ꝓ ostẽdit veritatẽ. z⁹ ponit obiectiões in ꝓriũ. ibi. Sz si ꝯcubit⁹ tc. Et circa hoc duo facit. ꝓ obycit ꝯ excusationẽ mrimonial' act⁹: ostẽdẽs q matrimoniũ excusatõe nõ idiget. z⁹ ostẽdẽs q excusari nõ ꝓssit gn culpa careat. ibi. Sz fortẽ aligs dicẽ tc. Et circa b duo facẽ. ꝓ obycit ꝓ rationẽ. z⁹ ꝓ auctatẽ. ibi. Videť tñ sentire al' tc. t q̃libz barum diuidit in obiectionẽ t soloně. vt ꝓ se ꝯz in lra.

AJc est duplex qõ. Prima de bõis mrimony. z⁹ de excusatiõe act⁹ matrimonialis per bona ꝑdicta. ¶ Circa p^m q̃runť tria. ꝓ vtꝫ debeãt eẽ aliq̃ bona ad excusandũ matrimoniũ. z⁹ q̃ t quot sint. 3⁹ qualiter ad matrimoniũ se habeant.

Ad primum sic ꝓcedit. Videť q matrimoniuz nõ debeat habere aliq̃ bona quib⁹ excusetur. sicut enim cõseruatio indiuidui que fit p rem ad nutritiuã pertinẽt est de intentiõe nature: ita cõseruatio speciei que fit per matrimoniũ: t multo magis quãto melius t diuinius est bonũ speciei q̃ bonum vnius indiuidui. sed ad actum nutritiue excusandũ nõ indigetur aliquibus. ergo nec etiaz ad excusandum matrimoniuz. ¶ Ꝑ. ꝯm ꝑbm in. 8. ethi. amicitia que est inter viruz t vxorem est naturalis: t claudit in se honestuz vtile t delectabile. sed illud qõ de se est honestum nõ indiget aliqua excusatione. ergo nec bona excusantia debẽt matrimonio attribui. ¶ Ꝑ. matrimonium institutuz est in remedium: t in officium: vt supra dis. zz. dictum est. sed ꝯm q est in officium nõ indiget excusatiõe: quia sic etiaz in paradiso excusatiõe indiguisset: qõ falsum est. ibi enim fuissent nuptie honorabiles t thorus imaculatus. vt Aug. dicit. similiter nec ꝯm q est in remedium: sicut nec alia sacramẽta quãdo in remedium peccati instituta sunt. ergo matrimoniũ huiusmodi excusantia habere nõ debet. ¶ Ꝑ. ad omnia que honeste fieri possunt virtutes dirigunt. si ergo matrimoniuz aliquib⁹ bonis potest honestari: nõ indiget aliis bonestantibus q̃ animi virtutibus: t sic nõ debẽt matrimonio aliqua bona assignari quib⁹ honestetur: sicut nec aliis in quibus virtutes dirigunt. ¶ Sed cõtra. vbicũq; est indulgentia. ibi est necessaria aliqua excusationis ratio. sed matrimoniuz cõceditur in statu infirmitatis ꝯm indulgẽtiam. vt patet. i. Coꝛ. 7. ergo idiget per aliqua bona excusari. ¶ Ꝑ. cõcubitus matrimonialis t fornicari⁹ sunt eiusdem speciei quãtuz ad spẽs nature. sed cõcubit⁹ fornicarius est de se turpis. ergo ad hoc q matrimõialis nõ sit turpis opz ei aliqd addi qõ ad honestatez eius pti neat: t in aliam spẽm mozis trahat.

¶ Rñ. dõm q nullus sapiẽs debet iactura aliquã sustinere nisi pro aliqua recõpẽsatiõe alicui⁹ equalis vel melioris boni. vñ electio alicui⁹ qõ aliquã iactura hz annexa: idiget alicuius boni adiunctiõe per cui⁹ recõpẽsationem ordineť t honesteť. In cõiunctiõe aũt viri t mulieris rationis iactura accidit: tũ q ꝓpter vehemẽtiã ẽlectatiõis absorbeť rõ: vt nõ possit aliqd intelligere in ipso. vt ꝑbus dicit. tũ ẽt ꝓpter tribulationẽ carnis quã oz tales sustinere ex sollicitudine tpaliuz. vt pz. i. Coꝛ. 7. t iõ electio talis cõiunctiõis non põt esse ordinata nisi p recõpensationez aliquoꝛ ex gbus dicta cõiunctio honesteť. t hec sunt bona q̃ matrimoniũ excusant t honestũ reddunt. ¶ Ad p^m g dõm q in actu cõestionis nõ est tã vehemẽs delectatio rõnẽ absorbens: sic in ꝑdicta delectatiõe: tũ q vis gnãtiua p quã oziginale traducit est infecta t corrupta: nutritiua aũt p quã non traducit est corrupta t non infecta: tuz quia defectũ indiuidui quilibet magis sentit in seipso q̃ defectũ spẽi. vñ ad excitãdũ ad comestionẽ ꝯz quã defectui idiuidui subuenit sufficit sensus ipsi⁹ defectus. ꝯz ad excitãdũ ad actũ quo defectui spẽi subuenit diuina puidentia delectationẽ apposuit in actu illo que ẽt alia bruta mouet: in gbus nõ est infectio oziginalis pcti. t iõ nõ ẽ simile. ¶ Ad z^m dõz: q ista bona q̃ matrioniũ honestant sunt de rõne matrimony: t iõ nõ idiget eis q̃si exterioꝛib⁹ gbusdã ad honestãduz: sed q̃si causantib⁹ in ipso honestatez que ei ꝯm se cõpetit. ¶ Ad 3^m dõz: q matrimoniũ ex hocipso q est in officiuz vel in remediũ hz rõnez vtilis t honesti: sed vtrũq; boꝛ ei cõpetit ex hoc q hꝰ bona hz g/ b⁹ fit t officiosiuz t remediũ ꝯcupiscẽtiã adhibẽs. ¶ Ad q̃rtũ dõz: q aligs act⁹ virtutis honestať t vtute q̃si principio elicitiuo: t circũstãtys q̃si formalib⁹ pncipys ipsi⁹: b aũt mõ se habẽt bona ad matrimoniũ sicut circũstãtie ad act⁹ vtutis ex gb⁹ hz q vtutis actus esse possit.

Ad secundum sic ꝓcedit. videť q insufficiẽter bona matrimony assignent in littera. s. fides: ples: t sacrm: qz matrimoniũ nõ solũ fit in hoꝛb⁹ ad ꝓlẽ procreãdã t nutriẽdã: sed ad ꝯsortiũ cõis vite ꝓpter opeꝛ cõicationẽ: vt dicit in. 8. Eth. g sicut ponit ples bonũ matrimony: ita deberet poni cõicatio operuz. ¶ Ꝑ. ꝯiũctio xpi ad ecclĩã quã matrimoniũ significat ꝓficit ꝓ caritatẽ. g iter bona matrimony magl deberet poni caritas q̃ fides. ¶ Ꝑ. in matrionio sicut exigit q vn⁹ alteri ꝯiugũ ad alteri⁹ thoꝛ accedat: ita exigit q vn⁹ alteri debitũ reddat: ꝯz ꝓmiũ ptinet ad fidẽ: vt in lra dr. g deberet etiã iustitia ꝓpter redditionẽ debiti iter bona matrimony cõputari. ¶ Ꝑ. sicut in matrimonio inq̃tũ significat ꝯiũctionẽ xpi t ecclie regnit indiuisibilitas: ita t vnitas: vt sit vna vn⁹: ꝯz sacrz q inter tria bona ꝯiugy ꝯputatur ptinet ad idiuisionẽ. g deberet eẽ aligd aliud qõ ptineret vnitatẽ. ¶ Sz ꝛ. videť q supfluat: qz vnica vt⁹ sufficit ad vnicũ actũ honestãdũ: ꝯz fides est quedã virtus. g nõ oportuit alia duo addere ad honestãdũ matrimonium. ¶ Ꝑ. nõ ex eodẽ aligd accipit rõnẽ vtilis t honesti: cũ vtile t honestũ ex oppsito bonũ diuidãt: ꝯz ex ple matrimoniũ accipit rõnẽ vtilis. g ples nõ dz cõputari inter bona q̃bus matrimoniũ honestať. ¶ Ꝑ. nihil dz poni vt ꝓpetas vel cõditio supꝑfluus: sed hec bona ponunť vt q̃dam cõditiones matrimony. g cũ matrimoniũ sit sacramentũ nõ dz poni sacramẽtũ inter bona matrimony.

¶ Rñdeo dõz: q matrioniũ ẽ i offiñ nãe: t ẽ sacrz ecclie. inq̃tũ ergo ẽ i officiũ, nature duob⁹ ordinať: sicut t q libet

Universidad de Deusto
Biblioteca

alius virtutis actus:quoꝝ vnuꝫ exigit ex parte ipsi⁹ agentis:hoc est intētio finis debiti:ꝛ sic ponit bonū mrimony proles.aliud exigit ex pte ipsi⁹ actus q est bonus in genere:ex hoc q̄ cadit supra debitā mām:ꝛ sic ē fides p quā bō ad ſnā accedit ꝛ nō ad alias. Sed vlteri⁹ hꝫ aliq̄s bonitatez inq̄tū est sacrm:ꝛ hoc significat ipso noie sacramēti.

¶ Ad p^m g̃ dōz q̄ in prole nō solū itelligit ꝓcreatio plis: sed ēt educatio ipsi⁹ ad quā sic ad finē ordinat tota cōicatio operū q̄ est iter virū ꝛ vxorē inq̄tum sunt mrimonio iuncti:qz patres nāliter thesaurizāt filys. vt pz. z. Cor. 12. ꝛ sic in ple q̄si in p̄ncipali fine ali⁹ q̄si secūdari⁹ includit.

¶ Ad 2^m dōz q̄ fides nō accipit hic ꝑut est vtus theologica:sed ꝑut ē pars iustitie fm q̄ fides dr ex hoc q̄ fiunt dcā in ꝓseruatiōe ꝓmissoꝝ. ꝛ qz in mrimonio cū sit gdaz ꝛctus est q̄dā ꝓmissio:p quā tal⁹ vir tali mulieri determinat.

¶ Ad 3^m dōm q̄ sic in ꝓmissiōe mrimony ꝓtinet vt neuter ad alterū thorū accedat:ita ēt q̄ sibi inuicē ōbitū reddāt:ꝛ B ēt est p̄ncipali⁹:cū ꝓseq̄t ex ipsa mutua ptāte i inuicē data:ꝛ iō vtrūq; ad fidē ptinet:sed in lra ponit illō q̄ est min⁹ manifestū. ¶ Ad 4^m dōz q̄ in sacro nō soluz itelligēda ē idiuisio:fꝫ oīa illa q̄ ꝓsequunt mrimoniuz:ex B q̄ ē signū cōiūctiōis xp̄i ꝛ ecclie:vel dōz q̄ vnitas quā obiectio tāgit ptinet ad fidē sic idiuisio ad sacrm. ¶ Ad 5^m dōz q̄ fides nō accipit B ꝑ aliq̄ vtute:fꝫ ꝑ q̄dā cōditione vtutis ex q̄ fides nomiat q̄ ponit ps iustitie. ¶ Ad 6^m dōm q̄ sic debit⁹ vsus boni vtil accipit rōnē honesti:non gdē ex vtili:fꝫ ex rōne q̄ rectū vsuz fac:ita ēt ordiatio ad aliq̄d bonū vtile pōt facere bonitatē honestatis ex vi rōnis debitā ordinatiōnē faciētis:ꝛ hoc mō mrimoniū ex B q̄ ordinat ad ꝓle vtile est:ꝛ nihilomin⁹ honestū inq̄tuz ōbite ordinat. ¶ Ad 7^m dōm q̄ sic magr dic in lra. sacrm nō dr B ipz mrimoniū:fꝫ iseparabilitas ei⁹ q̄ ē ciusdez rei signū cui⁹ ꝛ mrimoniū. Uel dōz q̄ q̄uis matrimoniū sit sacrm:tn aliud ē mrimonio eē mrimoniū: ꝛ aliud ē ci esse sacrm:qz nō solū ad B ē istitutū vt sit in signū rei sacre:fꝫ ēt vt sit in offiō nāe:ꝛ iō rō sacramēti est q̄dā ꝺditio aduenies matrimōio hꝫ se ꝺsiderato:ex q̄ ēt bonestatē hꝫ:ꝛ iō sacr̄alitas ei⁹ vt ifra dicā. ponit iter bona bonestātia mrimoniū:ꝛ fm B in 3° bono mrimony. s. sacro nō solū itelligit iseparabilitas:fꝫ ēt oīa q̄ ad significatoez ipi⁹ ptinēt.

Ad tertium sic ꝓcedit. Uidet q̄ sacz nō sit p̄ncipali⁹ iter matrimony bōa:qz finis est potissimū in vno q̄q:fꝫ ples ē matrimony finis. g̃ proles ē p̄ncipali⁹ matrimony bonū. ¶ P. p̄ncipali⁹ ē in rōe sp̄i differētia q̄ ꝑplet spēz q̄ gen⁹:sic forma q̄ mā in ꝓstitutiōe rei nālis:sed sacrm ꝓpetit matrimonio ex rōne sui gn̄is:ples aūt ꝛ fides ex rōe differētie:inq̄tū ē tale sacramētū. g̃ alia duo sūt magis p̄ncipalia i mrimonio q̄ sacz. ¶ P. sic iuenit matrimoniū sine ꝑle ꝛ fide: ita iuenit sine iseparabilitate:sic pz q̄ū alter cōiugū añ matrimoniū ꝺsumatū ad religionē trāsit. g̃ nec ex hac rōne sacz est in matrimonio p̄ncipali⁹. ¶ P. effect⁹ nō pōt eē p̄ncipalioz sua cā. fꝫ ꝺsensus q̄ ē cā matrimony mutat freq̄nter. g̃ et mrimoniū dissolui pōt:ꝛ sic iseparabilitas nō sp cōcomitat mrimoniū. ¶ P. sacra q̄ hūt effectū ꝑpetuū ip̄imūt character. g̃ nō adest ei iseparabilitas ꝑpetua:ꝛ ita sic ē mrimoniū sine ꝑle:ita ꝑt eē sine sacro:ꝛ sic idē qō ꝑus. ¶ Sed ℨ. illud qō ponit in diffōne rei ē sibi maxie eēntiale:fꝫ idiuisio q̄ ptinet ad sacramētū ponit in diffōne. ℨ. de mrimonio data:nō ät ples vel fides. g̃ sacrm ēter alia mrimonio est eēntiali⁹. ¶ P. vtus dina q̄ in sacramentis opat est efficacioz q̄ vt⁹ buana. fꝫ ples ꝛ fides ptinēt ad matrimoniū fm q̄ est in officiuz nāe buane:sacrm aūt fm q̄ est ex istitutiōe diuina. g̃ sacrm est p̄ncipalius in matrimonio q̄ alia duo.

¶ Rñ:dōz q̄ aliq̄d dr in re aliq̄ p̄ncipalius altero duob⁹ modis:aut qz est eēntialius:aut qz dignio⁹. si qz dignius dicit oībus modis sacrm est p̄ncipali⁹ iter tria cōiugij bona. ptinet ad mrimoniū inq̄tū est sacrm gre. alia vo duo ꝑtinent ad ip̄m inq̄tū est q̄dā nāe officiū. ꝓfectio aūt gre ē dignioz ꝓfectiōe nāe. Si aūt dicat p̄ncipalius q̄ ē eēntialius:sic distinguendū:qz fides ꝛ ples p̄nt dupl̄r ꝺsiderari. vno⁰ in seipsis:ꝛ sic ꝑtinēt ad vsuz mrimony p q̄ē ꝛ ples ꝓducit:ꝛ pactio ꝺiugalis huaī:fꝫ idiuisibilitas quā facit ipoztat ptinet ad ipz mrimoniū fm se:qz ex B ipso q̄ pactionē ꝺiugalē sui ptātē sibi inuicē i ꝑpetuū ꝺiuges trahunt:segr q̄ separi nō possint:ꝛ ide ē q̄ mrimonia nulla iuenit sine iseparabilitate:iuenit aūt sine fide ꝛ ple:qz esse rei nō dependet ab vsu suo:ꝛ fm hoc sacramētū est essentialius matrimonio q̄ fides ꝛ proles. Alio modo possunt considerari fides ꝛ proles fm q̄ sunt in suis p̄ncipijs:vt pro prole accipiat intētio prolis:ꝛ pro fide debitū seruandi fidem:sine q̄bus ēt matrimoniū esse non pōt:qz hec matrimonio ex ipsa pactione cōiugali causantur: ita q̄ aliquid ꝺriū hō exprimeret in consensu qui matrimonium facit:nō esset verus matrimoniū:ꝛ sic accipiēdo fidem ꝛ plem:proles est eēntialissimuz in matrimonio. secūdo fides:ꝛ tertio sacramētū:sicut ēt homini est essentialius esse nāe q̄ esse gratie:q̄uis esse gratie sit dignius.

¶ Ad. i. g̃ dōz q̄ finis fm intētionē est p̄mū in rem sed fm cōsecutionē est vltimū. ꝛ sic̄ se hꝫ ples inter matrimony bona:ꝛ ideo quodāmodo est p̄ncipalius:ꝛ quodāmō non.

¶ Ad 2^m dōz q̄ sacrm etiā ꝑut ponit tertiū matrimony bonū ꝑtinet ad matrimoniū rōne sue differētie. dicit enī sacrm ex significatiōe huius rei sacre determinate quod matrimoniū significat. ¶ Ad 3^m dōz q̄ nuptie fm Aug. sunt bonū mortaliū. vñ in resurrectiōe nō nubēt nec nubent: vt dicit Matth. 22. ꝛ iō vinculū matrimony nō se extēdit vltra vitā in qua trahit:ꝛ iō dicit insepabilitas nō pōt in hac vita separi:fꝫ q̄ mortē separi pōt sine corale⁹ post carnalē ꝺiunctionē:siue spūalē post spūalem tm. ¶ Ad q̄rtū dōz q̄ q̄uis cōsensus qui facit matrimoniū nō sit ꝑpetuus mā⁹r. i. q̄tuz ad subam actus:qz ille actus cassat ꝛ pōt ꝺius succedere: tn formal⁹ loquēdo est gratuus:qz est de ꝑpetuitate. vinculi al⁹ nō faceret matrimoniū. nō eni cōsensus ad tēpus ad aliquā matrimoniū fac. ꝛ dico formal⁹ fm q̄ act⁹ accipit spēm ab obiecto:ꝛ fꝫ matrimoniū ex ꝺsensu insepabilitatē accipit. ¶ Ad 5^m dōz q̄ in sacris in gb⁹ imp̄mit caracter tradit ptās ad actus spūales:sed in matrimonio ad act⁹ corporales. vñ matrimoniū rōne ptātis quā in se inuicē cōiuges accipiūt:cōsentiū sacramētis in gb⁹ caracter imp̄mit. ꝛ ex hoc hꝫ insepabilitatē:vt i littera dicit:fꝫ differt ab eis inq̄tū pfis la est ad act⁹ corporales:ꝛ ꝓpter B nō imp̄imit caracterem spiritualem.

Qō. II.

Deinde queritur qualiter per bona ꝓdicta matrimoniuz excuset. Et circa hoc queruṁ tria. vtrū ꝓdicta bōa possint excusare actū mrimony. vt nō sit oīno pctm. Scōo vtrū sine eis peccato aliquādo excusari possit. Tertio vtrū quādo est sine eis semper sit peccatuz mortale.

Ad primus sic ꝓcedit. videt q̄ act⁹ matrimony nō possit excusari per bona ꝓdicta vt nō sit oīno pctm:qz quicūq; sustinet dānuz maioris boni ꝓpter minus bonū peccat:qz inordinate sustinet: sed dānuz rōnis qō ledit in ipso actu cōiugali est maius q̄ bona cōiugij bona. ergo ꝓdicta bona nō sufficiūt ad excusandum cōiugalē cōcubitū. ¶ P. si bonuz malo adde⁹ in genere moris:totuz efficit malū:nō aūt totū bonū: quia vna circūstātia mala facit actū malū:nō aūt vna bona facit ipsuz bonum:sed actus cōiugalis fm se malus est: ergo excusatione nō indigeret. ergo bona matrimōy adiuncta nō p̄nt ipsum bonuz excusare. ¶ P. vbicūq; est ꝺmoderatio passionis ibi est vitiū i morib⁹. sed bona mrimony nō p̄nt efficere quin delectatio illi⁹ actus sit ꝺmoderata. ergo nō possunt excusare quin sit peccatum. ¶ P. verecundia nō ē nisi de turpi actu fm Dama. sed bona mrimony non tollunt erubescētiā ab illo actu. g̃ nō p̄nt excusare qn sit peccatum. ¶ Sed ꝺtra:cōcubitus coniugalis nō differt a fornicario nisi g̃ bona mrimony. si g̃ hec nō sufficerēt excusare ip̄m:tūc mrimoniū semper illicitū remaneret:qō est ꝺ id qō habitū est supra. z6. di. ¶ P. bona mrimony se hūt ad actū cius sic circūstantie debite:vt dictū ē. sed circunstantie tales sufficiēter faciūt q̄ aligs actus nō sit malus. g̃ hec bona p̄nt excusar mrimoniū vt nullo mō sit pctm.

¶ Rñdeo dōz:q̄ aliquis actus dicit excusari dupl̄r. Uno mō ex parte faciētis:ita q̄ nō imputet facienti in culpam q̄uis sit malus:vel saltē nō in tantā culpā:sicut ignorātia dr excusare pctm i toto vl i pte. Alio mō dr excusari actus ex pte sui:ita. s. q̄ nō sit malus:ꝛ hoc mō ꝑdicta bōa dicūt excusare actū mrimony. Ex eodē aūt hꝫ act⁹ aliquis q̄ nō sit malus in genere moris:ꝛ q̄ sit bon⁹ qz nō ē aligs actus ꝺifferēs:vt in. z. li⁰ dictū est. Dicit aūt aligs būanus act⁹ bon⁹ dupliciter. Uno mō bonitate virtutis:ꝛ sic act⁹ hꝫ q̄ sit bonus ex his que ip̄m i medio ponunt:ꝛ hoc faciunt in actu mrimony fides ꝛ ples vt ex dictis pz. Alio mō bonitate sacri:fꝫ q̄ act⁹ non solū bonus:sed etiaz scūs dr.ꝛ hāc bonitatē hꝫ actus mrimony ex indiuisibilitate ꝺiunctōis fm quā signat ꝺiunctionē xp̄i ad ecclesiaz:ꝛ sic pz q̄ ꝑdicta sufficiēter actū mrimony excusant. ¶ Ad p^m g̃ dōm:q̄ p mrimony actum nō incurrit bō damnuz rōnis q̄tum ad habitū:sed solum q̄tuz ad actū. nec est icōueniens q̄ q̄ aligs actus melioz fꝫ genus suū interrūpat pro aliquo min⁹ bono actu:hoc eniz sine pctō fieri pōt:sic pz in eo qui a ꝛemplatiōe cessat vt interdum actioni vacet. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ rō illa ꝑcederet si malum quod inseparabiliter cōcomitatur cōcubitus esset malū culpe:nunc aūt nō ē malum culpe sed pene tn:que est inobediētia ꝺcupiscētie ad rōnem:ꝛ iō rō nō sequit. ¶ Ad 3^m dōm:q̄ supabundātia passionis que vitiū facit nō attendit fm intentiōem q̄titatiuam ipsius:sed fm ꝓportionē ad rōnem. vñ tūc solū passio reputat ꝺmoderata q̄n limites rōnis excedit. delectatio aūt q̄ fit i actu mrimōiali q̄uis sit ītēsissima fꝫ q̄titatez:tn nō excedit limites sibi a rōne pfixos ante p̄ncipium suū:q̄uis i ipsa delectatiōe rō eos ordinare nō possit. ¶ Ad 4^m dōz:q̄ turpitudo illa que semp est in actu mrimony ꝛ erubescentiaz facit:turpitudo est pene ꝛ nō culpe quia de quolibet defectu homo naturaliter erubescit.

Ad secundum sic ꝓceditur:videt q̄ actus matrimony excusari possit etiā sine matrimony bonis. qui eniz a nā tātum mouetur ad actuz mrimony nō videt aliq̄d bonū ītendere:qz bona mrimony ꝑtinent ad gr̃am vel virtutē. sed q̄n aligs solo nāli appetitu mouet ad actū ꝑdictū:nō videt eē pctm:qz nulluz nāle est malū:cū malū sit ꝑter nām ꝛ ꝑter ordinē vt dicit Dion⁹. g̃ actus mrimonialis pōt excusari:etiā sine bonis mrimony. ¶ P. ille q̄ vtif ꝺiuge ad fornicationez vitandam nō videt aliq̄d bonuz mrimony intendere. sed talis nō peccat:vt videt:qz ad hoc est mrimoniū ꝺcessum būane ifirmitati vt fornicatio viteť. i. Cor. 7. g̃ etiā sine bonis mrimony pōt act⁹ ci⁹ eē excusat⁹. ¶ P. ille q̄ vtif re sua ad libitū nō facit ꝺtra iusticiā:ꝛ sic nō peccat vt videt. sed p mrimoniuz vxor efficitur res viri ꝛ ecōuerso. ergo si se inuicez ad libitum vtunt libidine mouente:non videt esse peccatum:ꝛ sic idem qō ꝓius. ¶ P. illud qō efficitur bonum ex genere nō efficitur malus nisi ex mala intentione fiat. sed actus matrimony quo quis suam cognoscit est ex genere bonus. ergo nō pōt malus esse nisi mala intentiōe fiat:sed potest bona intentione fieri etiaz si non intendat aliq̄d matrimony bonum:puta cuz quis per hoc salutem corporalē intendit seruare aut cōsequi. g̃ videt q̄ etiā sine mrimony bonis actus ille possit excusari. ¶ Sz ꝺtra: remota causa remouet effectus. sed causa honestatis act⁹ mrimonialis sunt matrimony bona. ergo sine eis non potest actus matrimonialis excusari. ¶ P. actus predictus non differt ab actu fornicario nisi in predictis bonis. sed concubitus fornicarius semper est malus. ergo si non excusat ꝑdictis bonis:etiā mrimōialis act⁹ semp erit mal⁹.

¶ Rñdeo dōm:q̄ sicut bona mrimony fm q̄ sunt in habitu faciunt matrimonium honestum ꝛ sanctuz:ita etiaz fm q̄ sunt in actuali intentione faciunt actum mrimony honestum q̄tum ad illa duo bona que ipsius actuz respiciunt. vnde quādo ꝺiuges cōueniūt causa ꝑlis ꝓcreande vel vt sibiinuicē debitum reddant que ad fidez ptinent: totaliter excusantur a peccato. sed tertium bonuz nō pertinet ad vsum matrimony:fꝫ ad essentiā ipsius vt dictum est. vnde facit ipsius mrimonium honestum:nō aūt actuz eius:vt per hoc actus absq̄ peccato reddatur:qz alicuius significationis causa conueniunt:ꝛ ideo duobus solis modis ꝺiuges absq̄ omni pctō ꝺueniūt. s. cā ꝑlis procreāde ꝛ debiti reddendi. al⁹ aūt semp est ibi peccatū ad min⁹ve miale. ¶ Ad p^m g̃ dōz:q̄ ples ꝑut est bonū sacri addit supra ples ꝑut est intētū a nā. nā eni itendit ples ꝑut i ipa saluar bonum spēi. sed in ple fm q̄ est bonū sacri mrimony vltra hoc itelligit vt ples suscepta vlterius ordinet i deuz:ꝛ iō oz q̄ intentio nāe qua ples intēdit referat actu vel habitu ad ꝓlē fꝫ q̄ est bonū sacri. nec tn segtur q̄ motus nāe sit malus:sed q̄ sit impfectus nisi ad aliq̄d bonū mrimony vlterius ordinetur. ¶ Ad 2^m dōm:q̄ si aligs p actū mrimony intēdat vitare fornicationez in ꝺiuge:nō est aliq̄d pctm:qz hoc est quedā redditio debiti:qō ad bonū fidei ꝑtinet. fꝫ si ītēdat vitaī fornicatōz i se:sic ē ibi aliq̄ superfluitas:ꝛ fꝫ B ē pctm veniale nec ad hoc ē mrimoniū institutū nisi fꝫ indulgētiaz que ē de peccatis venialib⁹. ¶ Ad 3^m dōm:q̄ vna debita circūstantia nō sufficit ad hoc q̄ actus sit bonus:ꝛ iō nō oz q̄ ꝗlitercūq; gs re sua vtaī:vsus sit bon⁹:fꝫ q̄ vtitur re sua vt dr fm oēs circumstantias. ¶ Ad 4^m dōm:q̄ q̄uis ītederī sanitatis ꝓseruatiōnē nō sit p se malū:tn hec ītētio efficit mala si ex aliquo sanitas ītendaī:qō nō ē ad hoc de se ordinatū:sicut qui ex sacro baptismi tn salutez corporalē quereret:ꝛ sic⁹ est in ꝓposito actu mrimoniali.

Ad tertium sic ꝓceditur:videt q̄ q̄cunq; aliquis vxorem cognoscit nō ītendens aliq̄d matrimony bonum:sed solam delectationem moraliter peccat:quia Hieron. dicit:ꝛ habetur in littera. Uoluptates que ō meretricū amplexibus capiuntur in vxore damnāde sunt:sed non dicitur esse damnabile nisi peccatum mortale. ergo cognoscere vxorem ꝓpter solam voluptatē ē peccatum mortale semper. ¶ P. consensus in delectationē ē peccatum mortale:vt in scōo lib. distin. 24. dictum est:sed quicūq; cognoscit vxorem suam causa delectationis consentit in delectationem. ergo moraliter peccat. ¶ P. Quicunq; vsum creature non refert in deum:creatura fruitur:qō est peccatum mortale:sed quicunque vxore ꝓpter solam delectationem vtitur hunc vsum non refert in deuz. ergo moraliter peccat. ¶ Preterea. nullus debet excōmūicari:nisi ꝓ peccato mortali: sed aliquis sola libidine vxorem cognoscēs artatur ab introitu ecclesie:vt in littera dicitur:quasi sit excōmunica-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tus:ergo oīs talis peccat moztaliter. Sed ȝ est ſm Aug. q talis cōcubitus ponit inter pctā quottidiana: p qb⁹ dī pī nr: vt bī i lra. sed talia nō sūt pctā moztalia. g̃ ꝛc. ¶ P. q cibo vtit pp delectationē tñ nō peccat moztal⁹: g̃ pari rōne q vtit vxore tñ causa libidinis satiande.

¶ Rndeo dīm: q gdā dicūt q q̃cūq; ad actū ȝiugalē libido p̄ncipal⁹ mouet est pctm̃ moztale: sed q̃ mouet ex latere: tūc est pctm̃ veniale: q̃n āt delectationē oīo resp̄uit ꝛ displicet ei tūc est oīo absq; vēiali pctō: vt sic delectationē i actu illo q̃rere sit pctm̃ moztale: delectationē oblatā acceptare sit pctm̃ vēiale: sed eā odire sit pfectiōis. ſz B nō pōt eē: q ſm pīm i. io. etb. Jdē est iudiciū de delectatiōe ꝛ opatōe: q opatiōis bone est delectatio bona et male mala: vñ cū act⁹ mr̃imonial⁹ nō sit p se malus: nec q̃rere delectationē erit pctm̃ moztale semp. Et iō dīz: q si delectatio q̃ra⁹ vltra bonestatē mr̃imony: vt. ſ. q aligs i ȝiuge nō attēdat q ȝiux est: sed solū q mulier ē: idē pat⁹ facere cū ea ſi nō eēt ȝiux: ē pctm̃ moztale: ꝛ talis dī ardētior amator vxoris: q. ſ. ardor ille extra bona mr̃imōy efferf. Si āt q̃ra⁹ delectatio ifra limites mr̃imony: vt. ſ. tal⁹ delectatio i alia nō q̃rereť q̃ ī ȝiuge sic est veniale pctm̃.

¶ Ad p̄m g̃ dīz q tūc voluptates meretricias vir i vxore q̃rit: q̃n nihil aliō i ea attēdit q̃ qō i meretrice attēderet.

¶ Ad 2m dīz: q ꝓsēsus i delectationē ȝcubit⁹ q ēmoztale pctm̃: ē moztale pctm̃. nō āt tal⁹ delectatio mr̃imōial⁹ actus.

¶ Ad 3m dīz q q̃uis delectationē ñ referat actu i dīm: tñ nō pōit i ea vltimū volūtatis finez: als eā vbicūq; idifferēter q̃reret: ꝛ iō nō oz q creatura fruať: sed vtitur creatura pp se: se āt habitualiter pp deum q̃uis nō actu.

¶ Ad 4m dīm: q B nō dī pp B q ex B pctō hō excōica tionē mereať: sed q⁹ spūalib⁹ se reddit ibabilē: pp quod i actu illo homo efficitur totus caro.

¶ Solet q̃ri: cū masculus ꝛc. de B i p̄cedēti di. dictū ē: q̃n malus finis bonitatē mr̃imōy nō tollit. ¶ Qui vō venena ꝛc. B pctm̃ q̃uis sit graue ꝛ iter maleficia ȝputādū ꝛ ȝ nām: q ēt bestie fetus expectāt: tñ ē min⁹ q̃ hom icidiū: q adhuc poterat alio mō ipediri ȝcept⁹: nec ē iudicādus talis irregularis: nisi iā formato puerpio abortū p̄curet.

¶ Semie paulatim formāť ꝛc. de B habitū ē i tertio di. iy. ¶ Et posth̄; vēter vxoris ꝛc. q̃uis. n. matrix post ipregnationē claudať: tñ ex delectatiōe vt Auic. dicit: moueť ꝛ opať. ꝛ ex B iminet piculū abortus: ꝛ iō Diero. vituperat accessū viri ad vxorē ipregnatā: non tñ ita q sp sit pctm̃ moztale: nisi forte q̃n ꝓbabiliter timeť de piclo abortus.

¶ Ut imutet i eū vsū ꝛc. vsus ȝ nām ȝiugis ē q̃ debitū vas p̄termittit: vel debitū modū a nā ist̄itutū h̄tū ad sitū: ꝛ i p̄ sp est pctm̃ moztale: q. ples seq non pōt. vñ totaliter ītētio nāe frustrať. sed i scdo mō nō sp ē pctm̃ moztale: vt gdā dicūt. sed pōt eē signū moztalis cōcupiscētie: q̃nq; ēt sine pctō eē pōt: q̃n dispositio corpis aliū modū nō patit: als tāto est graui⁹ h̄to magis a naturali modo recedit.

¶ De solutiōe carnal⁹ debiti. Bi. xxxii. a

Liendū ēt est q cū i oib⁹ alijs vir p̄sit mulieri vt caput corpi: est. n. vir caput mulieris: i soluendo tñ carnis debito pares sunt. Jō apl's vtriq; pariter p̄cipit i hac cā sibi inuicē subijci: ingēs. Vir debitū reddat vxori: similiter ꝛ vxor viro: q. mlr nō hz ptātē sui corpis sed vir. silr ꝛ vir nō hz ptātē sui corpis sed mulier. Q. nec mlr ad aliū viz: nec vir ad aliā mlierē ptātē sui corpis hz: nec vir ad ȝtinēdū: nec mlr ptātē hz sine mutuo ȝsensu: ħ alter alterius ptātē hz corpis: vt poscēti alteri nō liceat alteri negare debitū. In hoc. n. pares sūt: q nec viro nec mulieri corp⁹ suū licet alij tradere. Sed sibi inuicē debitores sūt i hac cā: ne peccandi deť occasio: p q̃ nō dñiū tollit viro ħ vitiū. Debēt. n. sibi ȝiugati nō solū ipsi⁹ sexus sui: sed scēdi fidē liberoꝝ ꝓcreādoꝝ cā: q̃ p̄ria est ista moztalitate societas: vez ēt ifirmitatis ītuicem excipiēde ad illicitos ȝcubit⁹ deuitandos: mutuā quodāmodo seruitutē: vt ꝛ si alteri eorum adeo vez est: vt ēt q nō filioꝝ ꝓcreandoꝝ ħ infirmitatis ꝛ incontinētie causa expetit: vel ille de matrimonio: vel illa nō sibi alteruꝝ negent: ne p hoc incidāt i dānabiles corruptelas. Reddere. n. debitum coniugale nullius est criminis: exigere autē vltra generandi necessitatē culpe est venialis. Fornicari vero vel mechari: puniendi est criminis.

¶ Oz neuter ȝtiere valeat nisi ex cōi ȝsensu. b

Quod vero sine ȝsensu vxoris vir continere non valeat: subditis probat testimonijs. Ait enim Aug. Si vult vir continere iam volo: nolo āt vxor. potest. Quod enim tu vis: illa non vult. Tum quid per ȝtinentiā tuaz illa dz fieri fornicaria? Si alij nupserit te viuo: adultera erit. Nō vult tali lucro deus tale dānū compensari. Redde debitum ꝛ si non exigis: redde: pro sanctificatione perfecta deus tibi computabit: si non q tibi debetur exigis: sed reddis quod debes vxori. Idem. Scōm verba apostolica etiam si vir continere voluisset ꝛ tu noluisses: debitum tibi reddere cogereť: ꝛ illi deus imputaret continentiā: si non sue sed tue concederet infirmitati: ne in adulterium caderes. Quisquis ergo compatiens infirmitati vxoris reddit non egit debitū: aut si, ppter p̄priā infirmitatē vicit vxorē plāgens potius: q. sine vxore esse potuit: q̃z gaudēs q. duxit: securus expectat eum nouissimū. Idē. Una sola cā eē pōt: q̃re ad id quod voluisti nō modo nō hortaremur: sed ēt, phiberemus iplere: si forte tua ȝiunx ħ recti suscipe aī vel carnis infirmitate recusaret. Nā vouenda talia non sunt a coniugatis: nisi ex cōsensu ꝛ voluntate cōi: ꝛ si p̄cpropere factum fuerit: magis est corrigenda temeritas q̃z persoluenda promissio. Nō. n. deus exigit si quis ex alieno aliquid vouerit: sed potius vsurpare vetat alienū. Idē. Apostolus nec ad tempꝰ vacet oīoni nisi ex ȝsensu noluit cōiugē carnaliter q̃dē pctō. nec tñ tpe illo quo ȝiugales actus li inicē fraudari ōbito. Idē. Manifestū ē ita voluisse legē: femina sub viro eē: vt nlla ei⁹ vota q̃ abstinentie cā vouerit reddant ab ea: nisi auctor fuerit vir pmittēdo. Nā cū ad pctm̃ eius dē viri ptinē voluerit lex: si p̄i⁹ pmiserit ꝛ postea, phibuerit: ñ tñ dixit vt faciat mlier qō vouerat: q. pmissa iā p̄i⁹a viro fuerat: viri dixit esse pctm̃: q. abnuit qō p̄i⁹ ȝcesserat: nō tñ mlieri ex ħ iustū dedit: vt cū p̄i⁹ vir ei ȝcesserit: postea si, phibuerit ȝtinať. Ex his appet q vir vel mlr ȝtinētiā deo offerre nō pōt sine cōi ȝsēsu: nec alteri debitū negare dz. Si ȝo qlz coꝝ alterꝝ a suo iure absoluēit: ad ꝓteritā fruitutē nūqd suo iure absoluēit: ad pteritā fruitutē nūqd suo care poterit? Doc. n. vī Augu. supra voluisse. Quibusdā vī q mlr nō discedēs a domo viri: q̃ viro pmittēte ȝtinētiā vouerit vel pmiserit: codē, phibēte soluere nō valeat ꝛ ħ pp dignitatē viri q ē caput mlieris. Sz melⁱ ħ itelligit in tali casu: vbi vir ȝcedit mlieri vouere cōtinētiā ꝛ añ voti, phibet iplere. Si ȝo hitū mutauerit nō pōt renocari ſm illud. Qui vxorē suā velare pmiserit: aliā nō accipiat: ħ silr ȝcertatur.

¶ Quib⁹ tpib⁹ cessandū sit a coitu. c

Tlz ōbitū poscēti sit sp soluēdū nō lz tñ q̃lz die poscere. vñ aug. Christiano cū vxore sua aliq̃n lz ȝuēire aliq̃n non. Propter pcessiōis. n. dies ꝛ iciunioꝝ aliq̃n nō lz ȝuēire: q. ēt a licitis abstinēduz ē: vt facilⁱ⁹ iperari possit q̃ postulať. Idē. Quoti ens. n. vel dies natiuitatis vel reliq̃ festiuitates aduenerit. nō solū ȝcubitaꝝ ȝsortio: ſz ēt a, ppriis vxorib⁹ abstinere. Jtē amb. Si cā ꝓcreādoꝝ filioꝝ ducit vxor nō multū tp̄s ȝcessū vī ad ipz vsum: q. ꝛ dies festi ꝛ dies, pcessiōis ꝛ ipsa rō cōceptus ꝛ partus iuxta legē cessare vsum carnis bis debere temporibus demonstrant.

¶ Diero. videtur dissentire a p̄missis. d

Li ād q̃ dēm est reddē debitū nō esse pctm̃: vī obuiare q̃ ait Diero. Quicūq; vxori debitū reddit vacare nō p̄t oīoni: nec carnes agni edere. Jtē si panes ppōnis ab his q vxores suas tetigerāt comedi nō poterāt. Quātomagis panis q de celo descēdit: nō p̄t ab his q ȝiugabilib⁹ pauloañ beſcē ȝplexib⁹ violari atq; ȝtingi? Nō q nuptias ȝdēnem⁹: ħ q eo tpe quo carnes agni manducaturi sum⁹: vacare a carnalib⁹ opib⁹ debeamus. Hoc cap'lm marie ad ministros eccl'e ptinē vī: q̃b⁹ nō licebat sacra officia celebrare atq; mysteria tpe ȝiugalis amplex⁹: quo ēt p̄fecti spūsci nō dař. Vñ idē ait. Cōnubia legittia carnē q̃dē pctō. nec tñ tpe illo quo ȝiugales actus gerūť: p̄fecta spūsci dabiť etiā si, ppheta esse videať: qui officio generationis obsequitur.

¶ Quib⁹ tpib⁹ nō sunt celebrāde nuptie. e

Ec solū i ope carnali obſuāda sť tpa: ħ ēt i celebrādis nuptijs ſm illud. Nō oz a septuagesima vsq; i octauā pasce ꝛ trib⁹ hebdomadib⁹ añ festū scti Joānis: ꝛ ab aduentu dñi vsq; post epiphaniā celebrare nuptias. Q. si factū fuerit separentur. Jtē Nicola⁹ papa. Nec vxorez ducere nec cōiugia facere q̃dragesimali tpe ȝuenire posse vllo modo arbitroꝝ.

Postq; determinauit magister de bonis ȝiugij gb⁹ act⁹ mr̃imonialis excusař: hic determinat de actu ipso ſm q vlteri⁹ accipit rōnem debiti p bona ȝiugij: ꝛ diuidiť i ptes duas. In p̄ma oñdit q vteraq; ȝiugū alteri debitū reddere teneť. In scda oñdit q petitio p̄mi debiti pp solēnitatē tpis impediť: ibi. Et licet debitū ꝛc. Prima i duas. In p̄ia oñdit q vir ꝛ vxor sūt eq̃les i debiti redditiōe. Scdo, pbat qō dā qō supposuerat: ibi. Qō vero sine ȝsensu ꝛc. ¶ Et licet debitū ꝛc. hic determiat de tpib⁹ i gb⁹ act⁹ mr̃imōy interdiciť. Et circa ħ duo facit. Prio oñdit q aliqō tp̄s impedit petitionē ōbiti. Scdo oñdit q ēt aliqō impedit celebrationē nuptiaꝝ: ibi. Nec solū i ope carnali ꝛc. Circa p̄mū duo facit. Primo oñdit veritatem. Secūdo excludit quandā obiectionē: ibi. Illud autem quod dictum est ꝛc.

Jcqueruntur gnq;. ¶ Prio vtruz vterq; cōiugū teneatur ex necessitate p̄cepti alteri debitū reddere semp. ¶ Secūdo vtrū debeat aliq̃n reddere nō poscēti. ¶ Tertio vtrū i redditione debiti vir ꝛ vxor sint eq̃les. ¶ Quarto vtrū vn⁹ sine ȝsensu alteri⁹ possit vorū emittere q̃ impediať redditio debiti. ¶ Quinto vtrum tp̄s impediat redditionē debiti.

Ad primum sic pcediť: vī q alter ȝiugū ñ teneatur alteri ad redditionem debiti ex necitate p̄cepti. nl'us. n. ꝓhibeť a sūptiōe eucharistie pp B q p̄ceptū iplet. ſz ille q vxori debitū reddit ñ p̄t carnes agni edere: vt Diero. i lra dicit. g̃ reddere debitū nō est ō necitate p̄cepti. ¶ P. qlz pōt licite abstinere ab his q̃ sť sibi nociua i p̄sona. ſz alīs reddere ōbitū poscēti eēt nociuū p̄sone: vel rōne ifirmitatis: vel rōne solonis iā facte. g̃ vī q licite possit ōbitū poscēti negari. ¶ P. gcūq; faē se ipotētē ad faciēdū id ad qō ex ꝓcepto teneť: peccat. si g̃ aligs ex necitate p̄cepti teneť ad reddēdū debitū: vī q peccet si iciunādo vl'als coꝝ⁹ suū attēuādo ipotētē se rddat ad ōbiti solonē: qō ñ vī vez. ¶ P. mr̃imōiū ſm phz ordiať ad ꝓcreatōez: plis ꝛ educatōz: ꝛ iterū ad cōicatōez vite. ſz lepza ē ȝ vtrūq; mr̃imōy finē: q. cū sit moz⁹ ȝtagiosus: mlr leprosa nō teneť cohitare: silr ēt moz⁹ ille freq̃nter trāsmittiť ad plē. g̃ vī q viro leproso vxor debitū reddere nō teneať. ¶ Sz ȝ: sicut seruus ē in ptāte dñi sui: ita ꝛ vn⁹ ȝiugū i ptāte alteri⁹: vt p̄z. i. Coz. 7. ſz seruus teneť ex necitate p̄cepti dño suo debitū seruitutis reddere: vt p̄z Ro. 13. Reddite oīb⁹ debita: cui tributū tributū ꝛc. ergo ꝛvn⁹ ȝiugū ex necessitate p̄cepti tenetur alteri reddere debitum. ¶ P. matrimonium est ordinatum ad foznicationem vitandam: vt patet p̄me Coz. 7°. sed hoc nō posset per matrimoniū fieri si vnus alteri nō teneret debitū reddere q̃n concupiscentia infestať. ergo reddere debitū est de necessitate p̄cepti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Rñdeo dõz:q mr̃imoniũ ẽ p̃ncipaliter ĩstitutũ in officiũ nature:ꝛ ĩõ i actu eiꝰ ꝓsideradus ẽ motꝰ nature ꝼz quẽ nutritiua nõ ministrat generatiue nisi id qõ superfluit ad ꝓseruationẽ indiuidui:qz ℔ est ordo naturalis vt p̃us aliquid in seipso pficiaf:ꝛ postmodũ alteri de pfectione sua cõicet:hoc etiã ordo charitatis hz q̃ naturã pficit:ꝛ ĩõ cuz vxor in viro ptátez nõ habeat nisi q̃tũ ad generatiuã virtutẽ:nõ aũt q̃tum ad ea q̃ sunt ad ꝓseruationẽ indiuidui ordiata:vir teneꝛ vxori reddere debitũ in his q̃ ad generationez ꝑtis spectãt:salua tñ p̃us persone incolumitate:

¶ Ad pᵐ g̃ dõz:q aligs ĩplens aliqõ p̃ceptũ potest reddi inhabilis ad aliqõ officiũ sacrũ exequẽduz ſic iudex q hominẽ ad mortẽ ꝺdemnat p̃ceptũ ĩplens irregularis efficitur:ꝛ silr etiã ille q p̃ceptuz ĩplens debitũ soluit:reddit ineptus ad diuina officia exequẽda:nõ q ille actꝰ sit peccatuz:sed rõne carnalitatis illiꝰ actꝰ:ꝛ sic ꝼz q magr dicit. Piero. logtur tñ de ministris ecclie:nõ aũt de alijs q sũt suo iudicio relinquẽdi:qz p̃ñt ꝛ ex deuotõe dimittere ꝛ sumere corpus x̃pi absq; peccato.

¶ Ad zᵐ dõz:q vxor nõ hz ptátem in corpus viri nisi salua ꝓsistẽtia psone ipsi⁹ vt dictũ est. vnde si vltra exigat nõ ẽ petitio debiti:sed iniusta exactio:ꝛ pp hoc vir non teneꝛ ei satisfacere.

¶ Ad zᵐ dõm:q si aligs reddiſ ĩpotẽs ad debitũ soluẽdũ ex cã ex mr̃imõio ꝓsecuta:puta cũ p̃us ỏbitũ reddiſ ꝛ ẽ ĩpotẽs ad debitũ soluẽdũ:vlterius mulier nõ hz ius plus petẽdi:ꝛ i petẽdo vlteriꝰ se magis meretricẽ q̃ coniugez exhibet:si aũt reddaf ĩpotẽs ex altera cã si illa ẽ licita:sic ite; nõ teneꝛ:nec põt mulier exigere. si nõ est:tũc peccat:ꝛ peccatũ vxoris si in fornicationẽ pp hoc labaf aliquo mõ sibi ĩputaf:ꝛ ĩõ oz q̃tũ põt operã dare vt vxor ꝺtineat.

¶ Ad. 4. dõz:q lepra soluit spõsalia:ꝛ nõ mr̃imoniũ. vñ vxor etiaz viro lepꝛoso teneꝛ reddere debitũ:nõ tñ teneꝛ ei cohabitare:qz ñ ita cito ifician ex coitu ſic ex freq̃nti cohabitatõe ꝛ q̃uis ꝑles gñeꝛ ifirma:tñ meliꝰ ẽ ei sic eẽ q̃ pẽit⁹ ñ cẽ.

Ad secundum sic ꝓcediſ:videꝛ q vir nõ teneatur reddere debitũ vxori nõ petenti:p̃ceptũ eniz affirmatiuũ nõ obligat nisi ad tp̃us determinatũ. sed tp̃us determinatũ solutiõis debiti nõ põt esse nisi q̃ debituz petiſ. g̃ alꝫ soluere nõ teneꝛ.

¶ P. de q̃libz debemꝰ p̃sumere melioza. sed meliꝰ est etiã ꝺtinere q̃ mr̃imonio vti. g̃ nisi exp̃sse debitũ petat hz q̃ naturã pficit:ꝛ ĩõ cuz vxor in viro ptátez nõ habeat nisi q̃tũ ad generatiuã virtutẽ:nõ aũt q̃tum ad ea q̃ sunt ad ꝓseruationẽ indiuidui ordiata:vir teneꝛ vxori reddere debitũ in his q̃ ad generationez ꝑtis spectãt:salua tñ p̃us persone incolumitate:

¶ Ad pᵐ g̃ dõz:q aligs ĩplens aliqõ p̃ceptũ potest reddi inhabilis ad aliqõ officiũ sacrũ exequẽduz ſic iudex q homĩnẽ ad mortẽ ꝺdemnat p̃ceptũ ĩplens irregularis efficitur:ꝛ silr etiã ille q p̃ceptuz ĩplens debitũ soluit:reddit ineptus ad diuina officia exequẽda:nõ q ille actꝰ sit peccatuz:sed rõne carnalitatis illiꝰ actꝰ:ꝛ sic ꝼz q magr dicit. Piero. logtur tñ de ministris ecclie:nõ aũt de alijs q sũt suo iudicio relinquẽdi:qz p̃ñt ꝛ ex deuotõe dimittere ꝛ sumere corpus x̃pi absq; peccato.

¶ Ad zᵐ dõz:q vxor nõ hz ptátem in corpus viri nisi salua ꝓsistẽtia psone ipsi⁹ vt dictũ est. vnde si vltra exigat nõ ẽ petitio debiti:sed iniusta exactio:ꝛ pp hoc vir non teneꝛ ei satisfacere.

¶ Ad zᵐ dõm:q si aligs reddiſ ĩpotẽs ad debitũ soluẽdũ ex cã ex mr̃imõio ꝓsecuta:puta cũ p̃us ỏbitũ reddiſ ꝛ ẽ ĩpotẽs ad debitũ soluẽdũ:vlterius mulier nõ hz ius plus petẽdi:ꝛ i petẽdo vlteriꝰ se magis meretricẽ q̃ coniugez exhibet:si aũt reddaf ĩpotẽs ex altera cã si illa ẽ licita:sic ite; nõ teneꝛ:nec põt mulier exigere. si nõ est:tũc peccat:ꝛ peccatũ vxoris si in fornicationẽ pp hoc labaf aliquo mõ sibi ĩputaf:ꝛ ĩõ oz q̃tũ põt operã dare vt vxor ꝺtineat.

¶ Ad. 4. dõz:q lepra soluit spõsalia:ꝛ nõ mr̃imoniũ. vñ vxor etiaz viro lepꝛoso teneꝛ reddere debitũ:nõ tñ teneꝛ ei cohabitare:qz ñ ita cito ifician ex coitu ſic ex freq̃nti cohabitatõe ꝛ q̃uis ꝑles gñeꝛ ifirma:tñ meliꝰ ẽ ei sic eẽ q̃ pẽit⁹ ñ cẽ.

¶ Ulteriꝰ vñ:q liceat mulieri mẽstruate debitũ peteꝛ:ſic eniz in lege mulier mẽstruata erat ĩmũda:ita ꝛ vir fluxũ semis patiẽs. sed vir seminifluus põt ỏbitũ petere. g̃ pari rõne ꝛ mulier mẽstruata.

¶ Itez maioꝛ ifirmitas ẽ lepra q̃ passio menstruoꝝ:ꝛ maioꝛẽ vt videꝛ corruptionẽ causat in ꝑle. sed lepꝛosa põt debitũ petere. g̃ ꝛc.

¶ Itẽ si mẽstruate nõ licet petere debitũ:hoc nõ est nisi rõne defectꝰ q timeꝛ in ꝑle. sed si mulier sit sterilis nõ timeꝛ talis defectus. g̃ videꝛ q saltem sterilis menstruata possit petere

¶ Sz ꝺ. Leuit. 18. Ad mulierẽ q̃ patiſ mẽstruũ ñ accedes. Aug. cũ sufficiẽter ꝓhibuisset ℔ etiã repetit ne forte in superioꝛibꝰ videreꝛ figuratiue accipiendũ.

¶ Itẽ Esa. 44. Oẽs iusticie vre q̃si pannus mẽstruate. vbi Piero. Tunc viri abstinere debẽt a mulieribꝰ. qñ ꝺcipiunt mẽbra de nati:ceci:claudi:lepꝛosi:vt qz parẽtes nõ erubueriũt ꝺcia ui ꝓmiscere coꝛ. peccata pateãt cũctis:ꝛ aptius redarguatur in puulis:ꝛ sic idem qõ p̃ius.

¶ Ulteriꝰ vñ q mulier mẽstruata nõ debeat reddere debituz petenti. Leuit. 19. dñ:q si aligs ad mẽstruatã accesserit:vterq; morte ẽ puniẽdus. g̃ videf q taz reddẽs q̃ exigens debitũ moztaliter peccet.

¶ Itẽ Ro. i. nõ solũ q̃ faciunt:sed q ꝓsentiũt digni sũt morte. sed exigẽs debitũ ꝺcipiens in mẽstruata moztaliter peccat. g̃ ꝛ mulier ꝓmittẽs ei in redditione debiti.

¶ Itẽ furioso non ẽ gladius reddendus ne se vel aliũ interficiat. g̃ eadẽ rõe nec vxor ꝛc mẽstruoꝛi dz viro coꝛpoꝛ suũ expõere ne spũaliter occidat.

¶ Sz ꝺ. Lor. 7. Mulier sui coꝛporis ptátẽ nõ hz sed vir. g̃ petẽti mulier ẽt mẽstruata dz debitũ reddere.

¶ Item mulier mẽstruata nõ dz eẽ viro peccãdi occasio. g̃ si vir petẽti debitũ:debitũ ipa nõ redderet:etiã tpe mẽstruoꝛ eẽt viro peccãdi occasio:qz forte fornicareꝰ. g̃ ꝛc.

¶ Rñdeo dõm ad. i. q. q petere debitũ ẽ dupliciter. Uno mõ expꝛsse:vt q̃ verbis innicez petũr. Alio mõ est petitio debiti ĩterp̃tata:q̃ñ. l. vir p̃cipit p aliq̃ signa q vxor vellet sibi debitũ reddi:sed pp verecũdiã tacet:ꝛ ita etiã si ſ ex p̃esse verbis debitũ petat:tñ vir teneꝛ reddere q̃si expꝛssa signa ĩ vxore apparẽt volũtatis debiti reddẽdi.

¶ Ad pᵐ g̃ dõm:q tp̃us determinatũ nõ ẽ solũ q̃ñ petiſ:ſz q̃ñ timetur ex aligbus signis piculũ:ad q̃ vitãdũ ordinat debiti redditio nisi tũc reddaf.

¶ Ad zᵐ dõz:q vir põt taliter p̃sumere de vxore bñe q̃ñ in ea signa ꝺria nõ videt. sed q̃ videt eẽt stulta p̃sumptio.

¶ Ad 3ᵐ dõm:q dñs nõ ita vult cũdaf a seruo petere debitũ seruitutis:ſic vxor a viro debitũ ꝺiugu:si tñ dñs nõ peteret pp ignoꝛãtiã vl̃ alia ỏca:nihilominꝰ suus teneꝛ implere:si piculũ imineret. hoc eniz ẽ nõ ad oculuz seruire:qđ apls seruis mãdat.

¶ Ad 4ᵐ dõm:q nõ dz vir vxoꝛẽ auertere ne petat debitũ nisi pp aliquã rõnabilẽ cãm:ꝛ tũc nõ debet cum magna ifirmitia auerti pp pericula imminentia.

¶ Ad. z. q. dõz:q accedere ad mẽstruatã in lege ꝓhibitum erat duplici rõne:tũ pp ĩmundiciã:tũ pp nocumẽtũ qđ in ꝑle ex hõ ꝓmixtione freq̃nter sequebaf. Et quo ad ꝓmũ ꝑceptũ erat cerimoniale:ſz q̃tuz ad scõz erat morale. cũ mr̃imoniũ sit ad bonũ p̃us p̃ncipaliter ordinatum. natus est ois mr̃imony vsus quo bonũ p̃lis ꝑdiſ:nisi ℔ ꝑceptũ obligat etiã in noua lege pp scõam rõnẽ ꝛ si nõ pmã. Fluxꝰ tñ mẽstruoꝝ põt eẽ nãlis ꝛ innãlis. nãlis qđ q̃ñ. ſ. mulieres patiunt̃ tpibus determiatis q̃ sunt fluxꝰ ĩnnãlis aũt q̃ñ inordinate ꝛ q̃si ꝺtinue ex aliq̃ infirmitate fluxũ sanguinis patiunt̃. in fluxu g̃ mẽstruoꝝ innãlis nõ est ꝓhibitum ad mulierẽ menstruatam accedere in lege noua:tũ pp infirmitatẽ:qz mulier in tali statu ꝺcipere nõ põt:tũ qz talis fluxꝰ est perpetuꝰ ꝛ diuturnꝰ. vñ oporteret q vir perpetuo abstineret. Sed q̃ñ nãliter mulier patiaf fluxuz menstruoꝝ põt ꝺcipere ꝛ iteꝝ talis fluxꝰ nõ durat nisi ad modicũ tp̃us. vñ ꝓhibitũ est ad talẽ accedere. similiter ꝓhibitũ est mulieri in tali fluxu debituz petere.

¶ Ad pᵐ g̃ dõm:q fluxꝰ seminis ĩ viro ex ifirmitate procedit:nec semen sic fluens est aptum ad generationez. ꝓterea talis passio est diuturna vl̃ perpetua sicut lepra. vñ nõ est simulis rõ. Et per hoc soluitur etiaz scõm.

¶ Ad 3ᵐ dõm:q q̃diu mulier mẽstrua patiſ nõ põt esse certa ei esse sterilem. quedã eniz in iuuentute sunt sterilez. q̃ cessãte tp̃is sunt fecunde:ꝛ econuerso:vt dr̃ in. 10. de ãlia.

¶ Ad. 3. q. dõz:q circa hoc dixerũt gdã q mulier mẽstruata sicut nõ dz petere debitũ ita nec reddere. sicut. n. dicitur reddere si haberet infirmitatem in ꝓpia ꝑsona ex qua periculum ei imineret:ita nõ teneꝛ reddere ad vitã

dũ piculũ ꝑlis. ſz ista opi. vr̃ derogare mr̃imõio p qđ daf oĩmoda ptãs viro ĩ coꝛpoꝛ mulieris q̃tũ ad mr̃imoniale actũ. Nec ẽ silr de ifirmitate coꝛpis ꝑlis ꝛ picl̃o ꝓpꝛy coꝛporis:qz si mulier ifirmaf:certissimũ ẽ q ex carnali actu piculũ ei ĩmineꝛ:nõ aũt ita certũ ẽ de ꝑle q̃ forte nulla sequi. Et iõ aly dicũt:q mulieri mẽstruate nũq̃ licet petere debitũ. Si tñ vir eiꝰ petat:aut petit scieꝛ:tũc dz eũ auertere p̃cibꝰ ꝛ monitis:tñ ñ ita efficaciter vt possit ei cẽ occasio ĩ alias dãnabiles coꝛruptelas si ad id ꝓnꝰ credaf. aut ignoꝛãter:ꝛ mulier põt aliquã occasionẽ p̃tẽdere:vel ifirmitatẽ allegare ne debitũ reddat:nisi periculũ viro timeat:tñ finaliꝛ si vir nõ desistit a petitiõe dz ỏbitũ reddere. ne poscẽti:passionẽ vo suã nõ est tutũ indicare:ne forte vir ex hoc ad eã abhoĩniationẽ cõcipiat:nisi de viri prudẽtia ꝑsumaf.

¶ Ad pᵐ g̃ dõm q hoc ĩtelligẽdũ est q̃ñ vteraz volũtarie ꝓsentit:nõ aũt si mulier ĩuolũtaria:ꝛ q̃si coacta ỏbitũ reddat.

¶ Ad zᵐ dõm q cũ cõsẽsus nõ sit nisi volũtatis:nõ ĩtelligit mulier ꝓsentire petõ viri:nisi volũtarie ỏbitũ reddat:qñ. n. est ĩuolũtaria magis patiẽ q̃ ꝓsentiat.

¶ Ad 3ᵐ dõz. q gladiꝰ furioso etiã eẽt reddẽdus q̃ñ maiꝰ piculũ timereꝰ ĩ nõ reddẽdo:ꝛ similiter est in proposito.

Ad tertiũ sic ꝓcediſ. vr̃ q vir ꝛ mulier ñ sint ĩ actu mr̃imõy eq̃les. ageꝫ. n. nobili⁹ ẽ patiẽte vt Augu. dicit. iz. sup Hcñ. ad litteraꝫ:ſz in actu ꝓiugali vir se hz vt ageꝫ:ꝛ femia vt patiẽs. g̃ nõ sũt in actu illo eq̃les

¶ P. vxor nõ teneꝛ viro debitũ reddere nisi petat:vir ãt teneꝛ vxori vt dcñ ẽ. g̃ ñ sũt pares ĩ actu mr̃imõy.

¶ P. i mr̃imonio mulier pp virũ facta est. vt p; Hcñ. y. Faciamus ei adiutoziũ silr sibi:ſz illud pp qđ ẽ alterũ ſp ẽ p̃nci pali⁹. g̃ ꝛc.

¶ P. mr̃imoniũ p̃ncipaliꝛ ordinaf ad actũ ꝓiugalẽ. ſz ĩ mr̃imonio vir ẽ caput mulieris:vt p;. i. Lor. g̃ nõ sũt eq̃les ĩ actu pdcõ.

¶ Sz ꝺ. ẽ q vr̃. i. Lor. vy. Uir ñ hz ptáte sui coꝛpis:ꝛ silr ỏ vxoꝛ dic̃. g̃ sũt eq̃les ĩ actu mr̃imony.

¶ P. mr̃imõiũ ẽ relatio eq̃pantie cũ sit ꝓiũctio vt dicũ ẽ. g̃ vir ꝛ vxor sũt equales in actu mr̃imony.

¶ Rñdeo dõm q duplex ẽ eq̃litas. ſ. q̃titatis ꝛ ꝓpoꝛtiõis. Eq̃litas qdẽ q̃titatis ẽ:q̃ attẽdiſ ĩter duas q̃titates eiusdẽ mẽsure ſic bicubiti ad bicubitũ. Sz eq̃litas ꝓpoꝛtiõis ẽ q attẽdiſ ĩter duas ꝓpoꝛtiões eiusdẽ spẽi:sicut dupli ad duplũ. Loquẽdo g̃ de ꝓma eq̃litate vir ꝛ vxor nõ sũt eq̃les in mr̃imonio:neq; q̃tũ ad actũ ꝓiugalẽ i q̃ id qõ nobiliꝰ ẽ viro debeaf:neq; q̃tũ ad dom̃ dispẽsationẽ in q̃ vxor regiꝰ vir regit. Sz q̃tũ ad scõz eq̃litatẽ sũt eq̃les ĩ vtroq; q; sicut teneꝛ vir vxori ĩ actu ꝓiugali ꝛ dispẽsatiõe dominus ad id qõ viri ẽ:ita vxor viro ad id qõ vxoris ẽ:ꝛ ſz ℔ dr̃ in lra q sũt eq̃les ĩ reddẽdo ꝛ petẽdo debitũ.

¶ Ad 4ᵐ dõm q q̃uis agere sit nobili⁹ q̃ pati:tñ eadẽ est ꝓportio patiẽtis ad patiẽdũ:ꝛ agẽtis ad agẽdũ:ꝛ ſz ℔ ẽ ibi eq̃litas ꝓportionis.

¶ Ad zᵐ dõz:q ℔ ẽ p accñs:vir. n. qz nobilioꝛẽ ptẽ hz in actu ꝓiugali:nãliꝛ hz q ita erubescat pedere ỏbitũ sicut vxor:ꝛ ide ẽ q vxor nõ ita teneꝛ reddere debitũ ñ petẽti viro:ſic vir vxori.

¶ Ad 3ᵐ dõz q ex ℔ oñ dimr̃ q nõ sũt eq̃les absolute:ñ ãt q nõ sint equales ꝼz ꝓportionẽ.

¶ Ad 4ᵐ dõm q q̃uis caput sit p̃ncipalius mẽbrũ ñ sicut membra teneãt capiti in officio suo:ita caput membris in suo:ꝛ sic est ibi equalitas ꝓpoꝛtiõis.

Ad quartũ sic ꝓcediſ. vr̃ q vir ꝛ vxor possint votũ emittere ꝺ ỏbitũ mr̃imõy sine mutuo ꝓsensu. vir. n. ꝛ vxor eq̃liꝛ obligãf ad debiti solutionẽ vt dz ẽ:ſz licitũ ẽt ẽ viro vxoꝛe p̃hibẽte accipere crucẽ ĩ fidẽliũ terre scẽ. g̃ ℔ ẽt ẽ licitũ vxori:ꝛ iõ cũ p ℔ votũ redditio ĩpediaf põt alter ꝺiugũ sine ꝓsensu alteriꝰ votũ p̃dicti emittere.

¶ P. ñ ẽ expectãdũ in aliq̃ voto ꝓsensus alicuiꝰ g̃ ñ p̃t sine pctõ dissẽtiꝛ:ſz vnꝰ ꝺiugũ ñ p̃t sine pctõ dissentiꝛ gn alter ꝺtinẽtiã voueat vl̃ simplr vl̃ ad tp̃s:qz ipe dire. pfectũ spũalẽ ẽ pctũ i spñ scñ. g̃ vnꝰ põt votũ ꝺtinere tie simplr:vl̃ ad tp̃s sine ꝓsensu alteriꝰ vouere.

¶ P. sicut in actu mr̃imony regriꝛ debiti redditio:ita ỏbiti petitio. sed vnꝰ põt sine ꝓsensu alteriꝰ vouere q debitũ nõ petat:cũ in ℔ sit sue ptátis. g̃ pari rõne q ỏbitũ ñ reddat.

¶ P. nullus põt ex p̃cepto supioꝛis cogi ad id qõ nõ liceret sibi simplr vouere ꝛ facere:qz ĩ illicitis nõ est obediẽdũ:ſz platus supioꝛ posset p̃cipe viro: vt vxor ad tp̃s debitũ ñ reddꝛet occupãdo eũ in aliq̃ fruitio. g̃ ℔ ẽt ipe posset p se facere ꝛ vouere p qõ a debiti redditiõe ipediꝛeť.

¶ Sz ꝺ. qõ dr̃. i. Lor. 7. Nec q̃ fraudetis vos iuicẽ:nisi ex cõi ꝓsensu:vt vacetis oꝛoni.

¶ P. nullus põt facere votũ de aliẽo. ſz vir nõ hz ptátẽ sui coꝛpis ſz vxoꝛ. g̃ ℔ ẽt ipe posset p se facere ꝛ vouere p qõ a debiti redditiõe ipediꝛeť.

¶ Sz ꝺ. qõ dr̃. i. Lor. 7. Nec q̃ fraudetis vos iuicẽ:nisi ex cõi ꝓsensu:vt vacetis oꝛoni.

¶ P. nullus põt facere votũ de aliẽo. ſz vir nõ hz ptátẽ sui coꝛpis ſz vxoꝛ. g̃ ℔ ẽt ipe posset p se facere ꝛ vouere p qõ a debiti redditiõe ipediꝛeť.

¶ Rñdeo dõm q vouere volũtatis ẽ vt ẽt ĩpm nomẽ oñdit:vñ de illis tñ bonis põt eẽ votũ q̃ nr̃e subiacẽt volũtati:q̃lia nõ sũt ea ĩ q̃b⁹ vnꝰ alteri teneãt:ꝛ iõ in talib⁹ñ pt aliq̃s votũ emittẽ sine ꝓsensu eiꝰ cui teneãt. vñ cũ ꝺiuges sibiinuicẽ teneãt in redditiõe debiti vt dcñ ẽ: p qõ ꝺtinentia ipediſ:nõ pt vnꝰ absq; ꝓsensu alteriꝰ ꝺtinẽtiã vouere:ꝛ si vouerit peccat:nec dz seruare votũ: ſz agere pñaz de malovoto facto.

¶ Ad pᵐ g̃ dõz q satis pbabile ẽ q vxor dz velle ꝺtinere ad tp̃s p subueniẽdo necẽitati ecclie gñalis:ꝛ iõ i fauoꝛẽ negocij p q̃ crux sibi daf: ĩstitutũ ẽ q vir possit absq; ꝓsensu vxoris crucẽ accipe sicut ẽt posset dño suo terreno:a q̃ feudũ tenet absq; ei⁹ ꝓsensu militare: nec tñ i ℔ oĩo subtrahiť mlieri ius suũ: qz vxor pt eũ seg:nec ẽ silr de vxoꝛe ad virũ:qz cũ vir debeat regere vxoꝛez ꝛ nõ ecõuerso:magis teneãt vxoꝛ segi virꝫ q̃ ecõuerso. Et ꝓterea vxor cũ maioꝛi piclo castitatis discurreret p terras q̃ vir ꝛ cũ minozi ecclie vtilitate:ꝛ iõ vxor nõ pt hꝺ votũ facere sine viri ꝓsensu.

¶ Ad zᵐ dõz:q alter ꝺiugũ dissẽtiẽs voto ꝺtinẽtie alteriꝰ nõ peccat:qz ñ dissentit vt bonũ illiꝰ ipe diat:sed ne sibi p̃iudiciũ gñeť.

¶ Ad 3ᵐ dõm:q circa ℔ ẽ duplex opio. qdã. n. dicũt q vnꝰ absq; ꝓsensu alteri⁹ pt vouere q nõ petat debitũ:nõ aũt q nõ reddat:qz in p̃mo est vteraq; sui iuris:ſz nõ i scõo. Sz qz si alter nũq̃ peteret debitũ:ex ℔ alteri mr̃imoniũ onerosũ redderet dũ oporteret vnũ semp ꝓfusionẽ debiti petẽdi subire:iõ aly ꝓbabiliꝰ dicũt q neutrũ põt vnꝰ absq; ꝓsensu alterius vouere.

¶ Ad 4ᵐ dõz q ſic mulier accipit ptátẽ in coꝛpe viri:saluo ℔ i q̃ vir teneãt coꝛpi suo:ita ẽt saluo ℔ i q̃ aly dño teneãtur:ꝛ iõ ſic vxor nõ põt petere debitũ a viro q̃ salutẽ coꝛporis sui:ita nec ad ipediẽdũ ℔ in q̃ dño teneãt:ſz p̃ter hoc nõ potest dñs ꝓhibere quin debitũ reddat.

Ad quintũ sic ꝓcediſ:vr̃ q tpib⁹ sacrl ñ ỏbeat aliqs ipediri gn ỏbitũ petat:tũc. n. ẽ subueniẽdũ morbo dũ ĩualescit:ſz possibile ẽ q ĩ die festo ĩua lescat ꝺcipiscẽtia. g̃ tũc dz ei subueniri p petitionẽ debiti.

¶ P. ñ ẽ alia rõ q̃re nõ sit petẽdũ debitũ ĩ ỏieb⁹ festiuis: nisi q; ſ oꝛoni deputati. ſz ĩ illis ỏieb⁹ sũt hoze ỏtermiate oꝛoni. g̃ alys hozis liceret peteť ỏbitũ.

¶ Sz ꝺ. ſic aliq̃ loca sũt sacra q; deputata sũt sacris:ita aliq̃ tpa sũt sacra pp eãdẽ rõnẽ:ſz ĩ loco sacro ñ ſz peteť ỏbitũ. g̃ nec ĩ tpe sacro.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q petẽs ĩ tpe sacro moztaliꝛ peccat. Hre. n. dicit. i. dial. q mlier q̃ ĩ nocte cognita ẽ a viro: mane ad ꝓcessionẽ veniẽs a diabolo ẽ arrepta. ſz ℔ ñ esset nisi moztaliꝛ peccasset. g̃ ꝛc.

¶ P. gcũq; faẽ ꝺ ꝓceptũ dñi moztaliꝛ peccat. ſz dñs ꝓcepit Exo. 19. Nolite appꝛopiãq̃re vxoꝛib⁹ vr̃is q̃ñ. ſ. erãt legẽ accepturi. g̃ multo magis peccat moztaliꝛ si tpe q̃ sacris noue legis itẽdẽdũ ẽ vxoꝛib⁹ viri ꝓmiscẽaf.

¶ Sz ꝺ. nulla circũstãtia aggrauat i ifinitũ. ſz tp̃s ideo bitũ est circumstãtia quedã:ergo nõ aggrauat in ifinitũ q; faciat moztale qđ alias esset veniale.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q nõ teneãt reddere tpe festiuo: qz peccãtes ꝛ cõsentiẽtes piter puniẽť:vt p; Ro. i. ſz ille q reddit ỏbitũ cõsentit petẽti g peccat. g̃ ꝛ ipe peccat.

¶ P. ex ꝓcepto

Universidad de Deusto
Biblioteca

affirmatiuo obligamur ad ozãdũ: ꝛ ita ad aliqꝺ tp̃s deter miatũ. ꝯ ꝓ tpe illo: in q̃ gs ozare teneꝛ debitũ reddere nõ ꝺz: ſiꝯ nec eo tpe q̃ teneꝛ tpali dño ad ſpeciale obſequiuz. ¶ Sed ℨ eſt qꝺ ꝺr̃. i. Loꝛ. 7. Nolite fraudari inuicẽ: vt va cetis oſoni ad tp̃s: niſi ex ℨſenſu. ꝯ qñ petit reddẽdũ ẽ ei. ¶ Ulteriꝰ vr̃ q ꝙ nuptie ñ ſint iterdicẽde tpibꝰ i lr̃a ỏtermia tis: qꝛ mr̃i⁹ facꝛ ẽ. ſz i illis tpibꝰ ñ iterdicit celebratio alio rũ ſacroꝝ. ꝯ nec celebratio mr̃imony. ¶ P. magis icõpe tẽs eſt dieb⁹ feſtis petitio ỏbiti q̃ celebratio nuptiaꝝ. ſz i dieb⁹ illis põt debitũ peti: ꝯ ꝛ nuptie celebꝛari. ¶ P. mr̃i monia q̃ fiũt ℨ ſtatutũ eccl̃ie ỏbẽt ſepari: ſz nõ ſepanꝛ ſi fi ant nuptie in talibꝰ tpibus. ꝯ nõ ꝺz eẽ ꝓhibitũ ꝓ eccl̃ie ſta tuta. ¶ Sed ℨ eſt qꝺ ꝺr̃ Eccl̃iaſtes. ȝ⁰ Temp⁹ amplexan di ꝛ tempus longe fieri ab amplexibus.

¶ Rñdeo ꝺꝺz ad. i. q. ꝙ actꝰ mr̃imonialis q̃uis culpa ca reat: tñ qꝛ rõnẽ depmit ꝓp carnalẽ ỏlectationẽ: hoiez red dit ſeptũ ad ſpũalia: ꝛ iõ i dieb⁹ i qb⁹ ꝓcipue ſpũalib⁹ ẽ va cãdũ nõ licet petere ỏbitũ. ¶ Ad ꝓm̃ ꝯ ꝺꝺz ꝙ tpe illo pñt alia adhiberi ad ꝺcupiaꝝ repmẽdã: ſiꝯ oſo ꝛ ml̃ta alia hꝫ: q̃ ẽt illi adhibẽt ꝙ ꝓpetuo ꝺtinẽt. ¶ Ad zm̃ ꝺꝺz ꝙ q̃uis ñ teneaꝛ omnibꝰ ho⁹ozis ozare: tamen tenetur tota die ſe con ſeruare idoneum ad ozandum.

¶ Ad. z. q. ꝺꝺz ꝙ petere debitũ i die feſtiuo ñ ẽ circũſtãtia trabẽs ad aliã ſpẽz peti: vñ ñ ꝑt i infinitũ aggrauare: ꝛ iõ ñ peccat mortal̃r vꝛoz: vel vir ſi i die feſtiuo ỏbitũ petat: ſz tñ grauiꝯ pẽz ſi ſola ỏlectatiõis cã petaꝛ: q̃ ſi ꝓ timorẽ q̃ ꝙs ſibi timet de lubꝛico carnis ſibi debitũ petat. ¶ Ad ꝓm̃ ꝯ ꝺõm ꝙ ñ fuit punita mulier illa ꝓp ꝫ ꝙ debitũ red didit: ſz qꝛ poſtmodũ ſe temere ad dĩna ingeſſit ℨ ꝺciaz. ¶ Ad zm̃ ꝺõm. ꝙ ex auctate illa nõ põt ꝓbari ꝙ ſit pctñ mortale: ſz ꝙ ſit icõgruũ: ml̃ta. n. ad mũdicias carnis pti nẽtia exigebãt de necẽitate ꝓcepti in veteri lege q̃ carnali bus dabaꝛ: que non exiguñ in noua lege: q̃ eſt lex ſpũs.

¶ Ad. z. q. ꝺꝺ. ꝙ cũ ml̃r bẽat ptãtẽ i coꝛpe viri q̃tũ ad actũ gñatiõis ſpectat ꝛ ecõuerſo teneaꝛ vn⁹ alteri ỏbitũ reddeꝛ q̃cũq; tpe ꝛ q̃cũq; hoꝛa: ſalua debita honeſtate q̃ i talibus exigit: qꝛ ñ oz ꝙ ſtati i publico debituz reddat. ¶ Ad. i. ꝯ ꝺõm: ꝙ ille inq̃tũ in ſe ẽ: nõ ℨſentit: ſz id ꝙ ab eo exigit i uit⁹ ꝛ cũ doloꝛe reddit: iõ nõ peccat. ℔. n. eſt ꝓp lubꝛicũ car nis diuinit⁹ oꝛdiatũ: vt ſemp petẽti debitũ reddaꝛ: ne ali qua occaſio pcti deꝛ. ¶ Ad zm̃ ꝺõm ꝙ nõ eſt aliqua hoꝛa ita determiata ad ozãdũ quin poſſit poſtea rcompenſari in alys hoꝛis: ꝛ ideo obiectio illa nõ cogit.

¶ Ad. 4. q. ꝺꝺz ꝙ qñ none ſpõſe traducũt aĩus ℨiugũ ma gis ex ipa nouitate ad curã cãnaliũ occupaꝛ: ꝛ iõi nuptus ℨſueuerunt ſigna multa leticie diſſolute oñdi: ꝛ ꝓp ℔ illis tpib⁹: i qb⁹ hoies ꝑcipue debẽt ſe ad ſpũalia eleuare ꝓhi bitũ ẽ nuptias celebꝛari. ℔ ãt ẽ ab aduẽtu vſq; ad epℏiaz ꝓp cõionẽ: q̃ ſm antiq̃s canones i natiuitate fieri cõueiẽ ter ſolet: ꝛ a. 70ª. vſq; ad octauas paſche: ꝓp cõionem paſ chalẽ: ꝛ a trib⁹ ꝺieb⁹ añ aſcẽſionẽ vſq; ad octauas pẽthe coſtes: ꝓp ꝓparationẽ ad cõionẽ illo tpe ſumendã. ¶ Ad ꝓm̃ ꝯ ꝺõm. ꝙ celebratio mr̃imõy hz aliquã mũdanã letici am ꝛ carnalez adiũctã: qꝺ nõ ẽ de alys ſacr̃is: ꝛ iõ ñ ẽ ſile. ¶ Ad zm̃ ꝺõm. ꝙ nõ fit tãta diſtractio aĩoꝝ in redditiõe vel petitiõe debiti ſiꝯ i celebratiõe nuptiaꝝ: ꝛ iõ ñ eſt ſile.

¶ Ad 3m̃ ꝺõm ꝙ cũ tp̃s nõ ſit de eẽntia mr̃imony: ſi in tpe ꝺebito ℨhaꝛ: nihilomin⁹ veꝝ ẽ ſacr̃m: nec ſepaꝛ mr̃imo niũ ſimpl̃r: ſed ad tp̃s: vt pniam agãt ỏ ℔ ꝙ ſtatutũ eccl̃ie ſũt trãſgreſſi: ꝛ ſic eſt itelligẽdũ qꝺ magiſter ꝺicit.

¶ Si prius ꝓmiſerit ꝛ poſtea zc. videꝛ ex hoc ꝙ vir poſſit reuocare vꝛoꝛẽ ad ſe: etiam ſi ꝺe licẽtia ſua caſtitatez vo uit. ¶ Et ꝺõm: ꝙ verbũ Aug. intelligiꝰ qñ vir diſſimula uit ante plenã ỏliberationẽ: q̃ qꝺẽ diſſimulatio gdã ℨſen ſus vr̃: ſi ãt exꝑſſe cõſenſiſſet nõ poſſet votũ reuocare. vñ loquiꝰ q̃tũ qꝺ iudiciũ eccleſie quãdo ꝓmiſſio nõ põt ꝓ bari. vnde ꝓpter periculuz talia vota occulta nõ ſunt ꝙ ꝓbanda. ¶ Nec carnes agni zc. De impedimento ſum ptionis euchariſtie ꝓpter carnalem ꝺelectationẽ in ſom no ſupra diſt. 9. ꝺictum eſt.

¶ De diuerſis cõiugij legib⁹. Di. xxxiii.a

Queritꝰ hic de antiquis pũbus qui plures ſimul leguñ habuiſſe vo res: vel ℨcubinas vtrũ peccauerit: Ad qꝺ ꝺicim⁹ ꝙ varietate tempo rũ varia inuenit diſpẽſatio ℨꝺito ris. Ab exoꝛdio. n. tempis inter ꝺuos tm̃. Adã .ſ. ꝛ Euã inchoatũ eſt cõiugiũ: ꝺeo per os ade ꝺicente. Hõ adherebit vꝛoꝛi ſue: ꝛ erũt ꝺuo in carne: vna ꝛ ℔m inchoationis modum iter du os tñ ꝓ oẽm ſucceſſionẽ tpz ℨtraheꝛeꝝ ℨngiũ: ſi ꝓmi hoies i obediẽtia ꝓſtitiſſent. Poſt eoz ℣o copulã: filij ꝛ filie cozũ mr̃imonio cõiuncti ſunt. ſed vn⁹ vni tm̃. Jõ ãt fratres ſoꝛoꝛib⁹ ſunt copulati: qꝛ nõ erãt alie mulieres: vel virt: qb⁹ ade filij vel filie iungerenꝰ. Primus oĩum la mech ꝺuas legiꝝ ſimul hũiſſe vꝛoꝛes: ꝛ ℔ in eo arguiꝰ: qꝛ ꝓ expletiõe carnalis voluptatis ſũ fe ciſſe ꝓhibeꝛ. Poſtea ℣o cũ iã pene oẽs hoies falſis ꝺijs ſeruirẽt: paucis in cultu ꝺei pmanen tib⁹ ℨſultũ ẽ a ꝺeo pl̃es in mr̃imonio ſibi copu lare: ne illis paucis deficiẽtib⁹: cult⁹ ꝺei nouicis deficeret. Vñ abꝛaã viuẽte vꝛoꝛe ad ãcillã intꝛa uit: ꝛ ex ea genuit. Jacob ẽt liberis ꝛ ancillis ſe copulauit. Et filie lotb pr̃e ebꝛio vſe ſunt. Coꝛ eni ceteris in ydolatria relictis: abꝛã ꝛ filios eꝝ in peculiarẽ pp̃lm ſibi ꝺn̄s elegiſſet: rite mlteꝝ fecũditate mlicꝝ: ppl̃i ꝺei multiplicatio q̃ꝺba tur: qꝛ i ſucceſſiõe ſãguis erat ſucceſſio religio nis. Vñ ẽt in lege: maledicta erat ſterilis q̃ ñ re linq̃bat ſemẽ ſup terrã. Hinc ẽt ſacerꝺotib⁹ ℨti gia ꝺecreta ſiũt: qꝛ i ſucceſſiõe familie ſucceſſio eſt officij. Hõ ergo abꝛaã vl̃ iacob ꝺeligꝛ: q ꝓ ter vꝛoꝛẽ filios ex ãcilla q̃ſiuit: ne illoꝝ exẽplo ꝓter ℨiugale ỏbitũ fecũditatẽ i aliq̃ liez alicui q̃ rere: cũ illoꝝ ℨngia nr̃oꝝ equẽtur ỿginitat: ꝛ ĩmoderat⁹ vſus cõiugij nr̃i tpis turpitudinem fere imiteꝛ fornicatiõis illi⁹ tpis. ℔e ℔ aug. ſic ait. Antiqs iuſtis nõ fuit pctñ ꝙ plũbus femi nis vtebãt: nec ℨ nãm hoc faciebãt: cũ nõ laſci uiẽdi cã: ſz gignẽdi hoc facerẽt: nec ℨ moꝛem qꝛ eo tpe ea fiebãt: nec ℨtra ꝑceptũ: qꝛ nulla le ge erat ꝓhibitũ. idẽ. O ℔ijciũ iacob q̃moꝛ vꝛo res: qꝺ q̃ñ mos erat: crimẽ nõ erat. Sic pñar che cõiugib⁹ excipiẽtib⁹ ſemẽ ſuũ miſcebãt: nõ cõcupiſcẽtia pficiẽde voluptatis: ſed ꝓuidẽtia ꝓpagãde ſucceſſiõis: ſicut apl̃i auꝺitoꝛib⁹ ſuis admirãtib⁹ ꝺoctrinã ſuã ꝺelectabãt: nõ auꝺi tate conſequẽde laudis: ſed charitate ſeminã

de veritatis. Jdẽ alibi. Antiqs tpib⁹ cuz adhuc ſalutis nr̃e myſteriuz velareꝛ: iuſti officio ꝓpa gãꝺi nuptias ℨtrahebãt: nõ victi libiꝺine: ſz ꝺu ci pierare: q̃ mlto facili⁹ cõtinere poſſent ꝛ vel lent. Vtebãt tñ cõiugib⁹: ꝛ pluresvnoviro ha bere licebat: q̃s caſti⁹ bẽbat q̃ nũc vnã quilibet iſtoꝝ: in qb⁹ videm⁹ ꝙ ℔m veniã cõcedit apl̃s. Hẽbãt. n. cas in ope gñandi nõ in moꝛbo ỏſide rij. Jtẽ ambꝛo. Dixit ſarra ad Abꝛaã. Ecce cõ cluſit me ꝺn̄s vt nõ pariã. Jntra ꝯ ad ancillaz meaz ꝛ filiuz facias ex ea: ꝛ ita factuz eſt. Cõſi dera ꝓmũ ꝙ abꝛaã añ legez moyſi: ꝛ añ cuan geliũ fuit. Nõ ergo i legez ꝓmiſit abꝛaã: ſz legẽ ꝺnenit. Nõꝺũ. n. iterdictũ videbaꝛ. Sc̃ꝺo ℨſi dera ꝙ nõ ardoꝛe aliquo vage ſucceſus libidis: nõ penulãtis foꝛme capt⁹ ꝺcoꝛe: ancille ℨtuber nio ℨngales poſt hũit thoꝝ: ℔ ſtudio q̃rẽde po ſteritatis ꝛ ꝓpagãde ſobolis. Adhuc p⁹ ꝺilu niuz raritas erat hũani gñis: erat ẽt religionis. Bẽq; ꝛ loth ſci hãc filie cãm q̃rẽde poſteritatis hũerũt: ne gen⁹ ỏficeret humanũ: ꝛ iõ publi ci muneris gr̃a ꝓnatã culpã ꝑtexit. Jtẽ Aug. Juſt⁹ q̃uis cupiat diſſolui ꝛ eſſe cũ xp̃o: tñ ſu mit alimtuz: nõ cupiditate viuẽꝺi: ſz officio cõ ſulẽꝺi: vt maneat qꝺ neceſſariũ ẽ ꝓp alios. Sic miſceri femis iure nuptiaꝝ officioſuz fuit ſcis viris nõ libiꝺioſuz. Nõ. n. ẽ cib⁹ ad ſalutẽ hois ꝺoc ẽ cõcubit⁹ ad ſalutẽ hũani gñis: ꝛ vtrũq; ñ eſt ſine ỏlectatõe carnali: q̃ tñ modificata ꝛ re frenata tpantia: in vſũ nãlem redacta libido eẽ non põt. Qz aũt i ſuſtentando viram illicit⁹ ẽ ci bus ℔ eſt in q̃renda, ple fornicari⁹ vel illicit⁹ cõ cubit⁹: ꝛ qꝺ eſt i cibo licito ĩmoderatioꝛ appe tit⁹: hoc ẽ i cõiugib⁹ venialis ille cõcubit⁹.

¶ Nõ ꝑferꝛ virgitas Joãnis caſtitati Abꝛae. b

Quod ℣o caſtitas virgialis nõ ꝑferaꝛ i merito ℨiugali caſtitati abꝛae. Augu. oñdit iqẽs. Sicꝯ ñ ẽ ipar meritũ patiẽ tie i petro q paſſus ẽ: ꝛ i Joãne q paſ ſus ñ ẽ: ſic ñ ẽ ĩpar meritũ ℨtinẽtie i Joãne qui nullas exꝑt⁹ ẽ nuptias: ꝛ i abꝛaã q filios gẽuit. Nã illi⁹ celibat⁹: ꝛ iſti⁹ ℨnubiũ ꝓ tpoꝝ diſtribu tionẽ xp̃o militanerũt: ſz continentiã Joãnes i ope. abꝛaã i ſolo bẽbat bitu. Melioꝛ ẽ ãt caſti tas celibũ q̃ nuptiaꝝ. Quaꝝ vnã abꝛaã bẽbat ivſu: ãbas i bitu. Caſte. n. ꝛ ℨngal̃r vixit. Eſſe autẽ caſt⁹ ſine ℨngio potuit: ℔ tũc nõ oporꝛuit. Jtẽ Hiero. qs ignoꝛet ſub alta diſpẽſatiõe ꝺei oẽs retro ſcõs ciuſdẽ fuiſſe meriti cui⁹ nũc xp̃ia ni ſũt: Quo abꝛaã añ placuit i ℨiugio: ſic nunc ỿgines placẽt i caſtitate. Seruiuit ille legi ꝛ tẽ poꝛi ſuo: ſeruiam⁹ ꝛ nos legi ꝛ tpi noſtro: in quo fines ſeculoꝝ ꝺeuenerũt. Ex his apparet ꝙ ſci p̃es añ legẽ ſine pctõ p̃les bũerũt vꝛoꝛes vel ℨcubinas. Eas. n. tũc vꝛoꝛes appellat ſcri ptura: nũc ℨcubinas. Rachel tñ ꝛ Lya ambe vꝛoꝛes fuerunt: non concubine.

¶ Oppoſitio. c

Si qs oppõat ꝙ fidẽ thoꝛi ñ ꝓuabãt illi p̃es. Dicim⁹ i ℔ ꝓuaſſe fidẽ thoꝛi: qꝛ ñ alijs ℔ ꝓpis vꝛoꝛib⁹ vel ancillis miſce bãt. Ecce q̃ fuerit ℨſuetuꝺo i hac re añ legẽ. Legis ℣o tpe iterꝺixit moyſes carnalẽ co pulã fieri cũ mr̃e: cũ nouerca: cũ ſoꝛoꝛe: cũ ne pte: cũ amita: cũ mr̃tera: cũ nuru: ꝛ alijs q̃buſ dã. Permiſit ãt ꝺiuoꝛciũ fieri ꝺato libello r̃pu ꝺij: i quo vir põebat cãs ꝓ qb⁹ vꝛoꝛẽ r̃pudiabat pmiſit ãt aliã ꝺuceꝛ ꝺato ꝓoꝛi libello: qꝺ ꝓp du ritiã coꝛꝺis eoꝝ pmiſſũ r̃ps ꝺic. Nõvt ℨcedere tur diſciꝺiũ: ſz vt tolleꝛeꝝ homiciꝺiũ. Permiſit fieri mala ne fierẽt peioꝛa: ꝛ ℔ pmittẽꝺo nõ ꝺei iuſtitiã ꝺemõſtrauit: ſz i pctõꝛe minuit culpaz.

¶ Cui licebat plures habere vel non. d

Sed nũqꝺ ſub lege licebat hẽre plures vꝛoꝛes? Audi qꝺ ſcriptũ ẽ i ꝺutrono. Nõ bẽbit vꝛoẽs plimas q̃ alliciãt aiaz ei⁹. ſup quẽ locũ ait au. Ad ãſeſtũ ẽ ſa lomonẽ ℔ ꝓceptũ trãſijſſe. Dauid ãt pl̃es bũit: nec ꝓceptũ ꝑerijt. Permiſſũ ẽ. n. regi pl̃es br̃e ñ plimas q̃ alliciãt aiaz ml̃tiplicate. Cũ tñ ad diꝛ vt ñ eleueꝛ coꝛ ei⁹: alienigẽas, ꝓhibitũ eẽ vr̃. Uel ex tñ ml̃tiplicatio vꝛoꝝ gñal̃r ꝓhibita eſt. Permiſſũ ẽ ãt regi pl̃es br̃e: ſz nõ ml̃tiplicare. Uẽiẽte ãt plenitudis tpe quo xp̃i gr̃a vbiq; ẽ ꝺi lata: reducta ẽ lex nuptiaꝝ ad pꝛioꝛẽ bõeſtioꝛẽ q̃z iſtitutionẽ: vtvn⁹ vni i figura xp̃i ꝛ eccl̃ie cõ iũgat. Nec q̃riꝛ electõ mũeris i ſucceſſiõe gñis: ſz i pfectiõe vite ꝛ ſinceritate ſcie: ꝛ virgitas fe cunditati p̃ferꝛ ꝛ ſacerꝺotib⁹ ℨtinentia iꝺicit.

¶ De virginitate mentis ꝛ carnis. e

Melioꝛ eſt ãt virgitas mẽtis q̃z carnis. Vñ ãbꝛo. Tolerabili⁹ ẽ mẽtẽ ỿginẽ q̃z carnẽ br̃e. vtrunq; bonũ ẽ ſi liceat. Si ñ liceat: ſaltẽ ñ caſti hoi: ſz ꝺeo ſi mus. Virgo ꝓſtitui põt: aꝺulte rari nõ põt: nec lupanaria ifamant caſtitatẽ: ſed caſtitas ẽt loci abolet ifamiã. Jꝺẽ. Nõ ꝑt caro añ coꝛꝛũpi: ni ſi mẽs añ fuerit coꝛꝛupta. Jtẽ Jſi. Nõ ꝑt coꝛp⁹ coꝛꝛũpi niſi pri⁹ aius coꝛrupt⁹ fuerit. Aꝺũda. n. a ℨtagiõe aĩa: caro ñ peccat. Jn fine h⁹ capituli apiꝛ qũo veꝝ ſit niſi aĩa pri⁹ fuerit coꝛꝛupta: coꝛ p⁹ ñ poſſe coꝛꝛũpi. ſ. pctõ. Jllõ ẽt aug. aꝺuertẽ ꝺũ ẽ. Sicꝯ iqt ſancti⁹ ẽ moꝛi fame q̃z ydolaticis ve ſci. Jta ſancti⁹ ẽ ỏffigi ſine liberis q̃z ex illicito coi

Universidad de Deusto
Biblioteca

tu stirpē q̄rēt. Vñcūq; vo nasc̄āt hoies: si parē tū vicia nō sectent: ⁊ deū recte colāt: honesti ⁊ salui erunt. Semē. n. ex q̄licunq; hoie dei creatura est: ⁊ eo male vtenti male erit: non ipsum aliquando malum est.

Postq̄ determiauit magr̄ de bōis mr̄imony. hic oñdit qūo hec bona erāt in mr̄imonio antiquo. Et diuidit in ptes duas. In pma oñdit qūo erāt i mr̄imonio patr̄ añ legē. In scda qūo erāt in mr̄imōio tpe legis celebrato: ibi. Legis vo tpe. ⁊c. ¶ Pria i duas. In pma oñdit q añ legē pr̄es licite pl̄es vxores hūerunt. Scdo ingrit: qūo cū pl̄alitate vxor bonū fidei seruabāt: ibi. Si quis opponat. ⁊c. Circa pmū tria facit. ¶ Prio mouet qōnē. Scdo determiat eā: ibi. Ad q̄s dicim⁹. ⁊c. Tertio solutionē p auctā tē confirmat: ibi. De hoc Aug. sic ait. ⁊c. Et circa B duo facit. ¶ Prio iducit auctātē ad pncipale ppositū, pbādū: q. s. illor̄ eēnt cōiugia licita: q pl̄es hēbant vxores. Scdo oñdit q ēt erāt tāti meriti sicut ēvginitas nr̄i tpis: ibi. Or vo castitas ⁊c. ¶ Legis vo tpe. hic determiat de mr̄imonio tēpore legis celebrato. Et circa B tria facit. ¶ Prio oñdit qūo p legē Moysi mr̄imoniū fuit determiatū: ⁊ quātū ad legitimar̄ psonar̄ determiationē: ⁊ q̄tū ad sepationē. Secūdo iquirit vtrū tpe legis liceret plures hēre vxores: ibi. Sed nūqd sub lege ⁊c. Tertio ex oñti de virginitate determinat: ibi. Melior est aūt virginitas ⁊c.

Hic est triplex qō. ¶ Pria de pl̄alitate vxor. Scda de libello repudy. Tertia de vgitate. Circa pmū q̄rūt tria. ¶ Prio an hr̄e plures vxores sit ɔ legē nāe. Scdo vtrū fuerit licitū. Tertio vtrū hr̄e cōcubinā sit ɔ legez nāe.

Ad primū sic, pceditur. vr̄ q hr̄e plures vxores ñ sit ɔ lgē nāe: cōsuetudo. n. iuri nāli ñ piudicat. sz hr̄e plures vxores pctr̄ nō erat: qñ mos erat: vt ab Aug. i IIa hr̄. g hr̄e pl̄es vxores nō ē ɔ legē nāe. ¶ Ꝑ. gcū q̄ facit ɔ legē nāe. facit ɔ pceptū: q: sic lex scripta hz sua pcepta: ita ⁊ lex nāe. sed Augu. dicit q hēre pl̄es vxores nō erat ɔ pceptū: q: nulla lege erat pbibitū. g hēre pl̄es nō ē ɔ legē nāe. ¶ Ꝑ. mr̄imoniū pncipal'r ordinat ad, plis p creationē. sz vn⁹ pōt ex pl̄ib⁹ plē accipe pl̄es fecūdādo. g ñ ē ɔ legē nāe hr̄e pl̄es vxores. ¶ Ꝑ. ius nāle ē qō nā oīa aīalia docuit: vt in pn. digestor. dr̄. sz nā nō docuit hoc oīa aīalia q sit vna vni⁹: cū vn⁹ mas in multis aīalib⁹ plibus femīs cōiugat. g. nō est ɔ legē nāe hr̄e pl̄es vxores. ¶ Ꝑ. Fm ph̄m in. 15°. de aīalib⁹. Jn gñatiōe, plis mas se hz ad feminā sicut agēs ad patiēs: ⁊ artifex ad māz. sz nō ē ɔ ordinē nāe q vnū agēs in pl̄a patiētia agat: aut vn⁹ artifex ex diuersis materys opet. g nec ē ɔ legē nāe q vn⁹ mas pl̄es vxores hēat. ¶ Sed ɔ. illud pcipue vr̄ esse ō iure nāli qō hoī in sua īstitutiōe hūane nāe est iditū: sed q sit vna vnius in ipa īstitutiōe hūane nāe est ei iditū: vt paret Heñ. 2°. Erūt duo in carne vna. g est de lege nāe. ¶ Ꝑ. ɔ legē nāe est q hō se ad iposs̄ibile obliget: ⁊ vt qō vni datū est alteri deb̄t. sz hō ɔhens cū vna vxore sui corporis ptātē ei tradit vt necesse sit reddere debitū cū petierit. g ɔ legē nāe est si postea alteri ptātē sui corpis tradat: q: nō posset simul vtri q reddere debitū si simul peterēt. ¶ Ꝑ. de lege nāe ē: qō tibi nō vis fieri ne alteri feceris. sed vir nullo mō vellet q vxor aliū virū hr̄et. g ɔ legē nāe faceret si vxorē aliā suīduceret. ¶ Ꝑ. gcqd est ɔ nāle desideriū est ɔ legē nāe. sz celus viri ad vxorē: ⁊ vxoris ad virū nālis est: q: ī oīb⁹ iuenir̄. cū g celus sit amor nō pariēs ɔsortiū in amato: videt q ɔ legē nāe sit q plures vxores hēant vnū virum.

¶ Rñdeo dōz q oīb⁹ reb⁹ nāl'r īsunt q̄daz pncipia gb⁹ ñ solū opatiōes, ppas efficere pñt: sed gb⁹ ēt eas cōueniētes fini suo reddāt: siue sint actōes q̄ ɔsequāt̄ rē aliquā ex nā sui gñis: siue ɔsequāt̄ ex nā spēi: vt magneti ,pterit ferri dr̄i. sū ex nā sui generis: ⁊ attrahere ferrū ex nā spēi. sicut ī reb⁹ agētib⁹ ex necitate nāe sūt pncipia actionū tpe sue me: a gbus opationes ppzie, pdeūt ɔueniētes finis ista. Talis q cognitionē pticipāt pncipia agēdi. sūt cognitio ⁊ appetitus. vñ oz q ī vi cognoscitiua sit nālis ɔceptio: ⁊ ī vi appetitiua nālis iclīatio: gb⁹ opatio ɔueniēs gñi siue spēi reddat̄ ɔpetēs fini. Sz q: bō inter cetera aīalia rōnē finis cognoscit: ⁊ ppzionē opis ad finē: iō nālis ɔceptio ei idita q dirigit ad opandū ɔuenieter lex nālis: vel ius nāle dr̄az ceteris aūt estīatio nālis vocat̄. bruta. n. ex vi nāe ipellunt̄ ad opandū ɔueniētes actiōes magl q̄ regulēt̄ q̄si ppzie bitrio agētia. Lex g nālis nihil ē aliō q̄ ɔceptio boi nālis idita q dirigit̄ ad ɔueieter agēdū ī actōib⁹ ppzie: siue cōpetāt ei ex nā gñis: vt gñare comedere ⁊ bz. siue ex nā spēi: vt rōcinari ⁊ silia. oē aūt illud qō actionē īcōueniētē redit fini quā nā ex ope aliq̄ itēdit: ɔ legē nāe ē dr̄. ¶ Pōt ēt actio ñ ē ɔueiēs fini: vl' pncipali: vl' scdario: ⁊ siue sit sino sic: B ɔtigit dupl'r. vno mō ex aliq̄ qō oio ipedit finē. vel nimia supfluitas: aut defect⁹ comestiōis ipedit saltē cozpozis q̄si pncipalē finē comestiōis. ⁊ bona habitudinē ī negocys exercēdis q ē finis secūdari⁹. Alio mō ex aliq̄ qō fit difficilē: aut min⁹ decētē quētionē ad finē pncipalē vel scdariū: sicut ioz diata comestio q̄tū ad tps idebitū. Sic g actio sit icōueniēs fini q̄si oino, phibēs finē pncipalē vel cte p legē nāe, phibet̄ pmis pceptis legis nāe: q sūt i opabilib⁹: sicut sūt cōcs ɔceptiōes i speculatiuis. Si aūt sit ledētes fini scdario q̄cūq; mō aut ēt pncipali: vt faciēs difficilē: vel min⁹ ɔgruā quētionē ad ipm, phibet̄ nō q dē pmis pceptis legis nāe: sz scdis q ex pmis deriuāt̄: sic ones ī speculatis ex pncipys p se notis fidē bñt: ⁊ sic dicta actio ɔ legē nāe ee dr̄. Mrimōiū g bz, p fine pncipali plis pcreatiōnē ⁊ educationē. g dē finis ɔpetit boi fm nāz gñis: vel ⁊ alys aīalib⁹ est cōis vt dr̄ in. 8. Ethi. ⁊ sic bonū mr̄imonij assignat̄, plcs. sz, p fine scdario: vt dic̄ phs bz ī boib⁹ solas cōicationē operū q̄ sūt necia ī vita vt supra dct̄ ē: fm q fidē subinuicē debēt q ē vnū ō bonis mr̄imony. Dz vir⁹ aliū finē iquātū ī fidelib⁹ ē. s. significationē xpi ⁊ ecclie ⁊ sic bonū mr̄imony dr̄ sacrm. vñ pm⁹ finis rīdet mr̄imonio boīs iquātū ē aīal. scdo iquātū ē bō. tert⁹ iquātū ē fidelis. ¶ Pl'alitas g vxor neq; total'r tollit: neq; aliqualiter impedit pmū finē: cū vn⁹ vir sufficiat pl'ib⁹ vxorib⁹ faciendis ⁊ educādis filys ex eis nat̄. sz scdz finē ⁊ si ñ totaliter tollat: tñ multū ipedit: eo q ñ facile pt ee par in familia: vni viro pl'es vxores iugūt̄: cū ñ possit vn⁹ vir sufficere ad satisfaciēdū pl'ib⁹ vxorib⁹ ad votū. ⁊ q: cōcubitus pt⁹ vni officio causat litē: sicut figuli cozrixātur adinuicē: ⁊ similiter plures vxores vni⁹ viri. Tertiū aūt finē totaliter tollit: eo q sic xp̄s ēvn⁹: ita ecclia vna: ⁊ iō pz ex dctis q pl'alitas vxor q̄dāmō ē ɔ legē nāe: ⁊ q̄dāmō nō. ¶ Ad p̄m ergo dōm q ɔsuetudo ñ ptudicat legi nāe q̄tū ad pma pceptā ipsi⁹ q̄ sūt q̄si cōes aī ɔceptiōes ī speculatis: sz ea q̄ ex illis trabunt̄ vt cōclusiōes ɔsuetudo auget: vt Tulli⁹ dicit ī. 2°. Rhet. ⁊ sil'r minuit: ⁊ hz est pceptū legis nāe de vnitate vxoris. ¶ Ad 2m dōz. q sic dic̄ Tulli⁹: Res a nā pfectas ⁊ a cōsuetudine approbatas legū virt⁹ ⁊ religio sanxit: vt pz q illa que lex naturalis dictat quasi ex pmis principijs legis nāe deriuata nō bñt vim coactiuā per modum pcepti absolute: nisi posq̄ lege diuina ⁊ humana sancita sunt: ⁊ hoc est qō dicit Augu. q nō faciebant ptra pceptū, quia nulla lege erat, phibitum. ¶ Ad tertiū patet solutio ex dictis. ¶ Ad quartū dicendū q ius naturale multipliciter accipit̄. ¶ Primo. n. ius aliqō dicit̄ natural̄ ex principio: q: a nā est inditū: ⁊ sic diffinit Tulli⁹ in. 2°. Rhet. dicēs. Jus nāe est qō nō opinio genuit: sed quedā inata vis

ierunt. Et q: ēt in rebus nālib⁹ dñr aliq̄ motus nāles: nō q: sint ex pncipio itrinseco: sz q: sunt a pncipio supiori mouente: sic mot⁹ q sūt in el'tis ex ipressione corpor̄ celestiū nāles dīr: vt cōmētator dic̄ in 3°. celi ⁊ mūdi: iō ea q̄ sūt de iure dīno dr̄ ee de iure nāli: cū sint ex ipressione ⁊ ifusione supiozis pncipy. s. dei: ⁊ sic accipit̄ ab Jsido. q dic̄. q⁹ ius nāle est qō in lege ⁊ in euāgelio ptinet. Tertio dr̄ ius nāle nō solū a pncipio sz a nā: q: de nālib⁹ est. Et q: nā ɔ rōez diuidit a q̄ bō est bō: iō strictissimo mō accipiēdi ius nāle illa q̄ ad boies tñ ptinēt ⁊ si sint de dictamie rōnis nālis nō dr̄ ee de iure nāli: sz illa tñ q̄ nālis rō dictat de his q sūt boi aly sz cōia: ⁊ sic dat dicta diffō. s. Jus nāle ē qō nā le. 2°. mō acceptū: est tñ ɔ ius nāle 2°. acceptū: q: iure dīno pbibet̄: ⁊ ēt ɔ ius nāle p mō acceptū: vt ex dictis pz: q nā dictat aīali cuilibz fm modū ɔueniētē sue spēi. vñ ēt q̄dā aīalia in gbus ad educationē, plis segtur sollicitudo vtriusq. f. maris ⁊ femine nāli istinctu fuant ɔiunctionē vni⁹ ad vnū: sic pz in turture ⁊ colūba ⁊ bz. ¶ Sz q: rōnes in 3tiū adducte videt̄ ondere q: pluralitas vxor sit ɔ pma pncipia legis nāe: iō ad eas rñdendū: ⁊ dōz ad 5m q: nā bumana ablq; oi defectu istituta ē: ⁊ iō nō solū sunt ei indita illa sine gbus pncipalis mr̄imony finis ee non pōt: sz ēt il la sine gb⁹ scdari⁹ finis mr̄imony sine difficultate hr̄i nō posset: ⁊ B mō suffic̄ boi in ipsa sui instōne hr̄e vnā vxorez vt dcm̄ ē. ¶ Ad 6m dōz: q vir p mr̄imoniū nō dat sui corpis ptātē vxori q̄tū ad oia: sz solū q̄tū ad illa q̄ mr̄imoniū regrit: nō aūt regrit mr̄imoniū vt q̄libz tpe vxori petēti vir debitū reddat: nisi q̄tū ad id ad qō pncipal'r ē isti tutū. s. bonū, plis: sz q̄tū sufficit ad ipregnationē. Regrit aūt B mr̄imoniū iq̄tū ē ad remediū istitutū: qō ē scdari⁹ ipi⁹ finis: vt q̄libz tpe petēti debitū reddat̄: ⁊ sic pz q̄ accipiēs plures vxores nō se obligat ad ipole ɔfiderato pncipali fine mr̄imony: ⁊ iō pl'alitas vxor nō ē ɔ p̄a pcepta p⁹ legis nāe. ¶ Ad 7m dōz: q illō pceptū legis nāe: qō tibi ñ vis fieri alteri ne feceris. dz itelligi eadē ppozitiōe fuata: nō eni si platus non vult sibi resisti a subdito: ipe subdito resistere nō dz: ⁊ iō nō opz q ex vi illius pcepti q si vir nō vult q vxor sua nō bēat aliū virū: q ipe nō bēat aliā vxorē: q; vnū virū hr̄e pl̄es vxores nō ē ɔ p⁹ pcepta legis nāe vt dcm̄ ē. sz vnā vxorē hr̄e pl̄es viros est ɔ p⁹ pcepta legis nāe: eo q p B q̄tū ad aliqd total'r tollit ⁊ q̄tū ad aliqd impedit bonū, plis: qō ē pncipalis mr̄imony finis: in bono. n. plis itell'r nō solū, pcreatio: sz ēt educatio: vt ꝑ dcm̄ ē. ipsa eni, pcreatio, plis ⁊ si ñ total'r tollat̄: q: cōtigit post ipgnationē pmā ite; mlieres ipregnari: vt dr̄ in 9°. de aīalib⁹: tñ multū impedit̄: q: vir pōt accidere gn corruptio accidat q̄tū ad vtrūq; fetū: vl' q̄tū ad alterū: sz educatio total'r tollit̄: q: ex B q vna mlier pl̄es maritos hr̄et: seq̄ret̄ incertitudo plis respcū pris: cōcura nēcia ē in educādo: ⁊ iō nulla lege aut ɔsuetudie ē pmissus vnā vxorē hr̄e pl̄es viros: sic ē ɔ. ¶ Ad 8m dōm: q nālis iclinatio in appetitiua segtur nālē ɔceptionē in cognitiōe: ⁊ q: nō est ita ɔ ɔceptionē nālē q vir bēat plures vxores: sic vxor bēat plures viros: iō affectus vxoris nō tñ refugit ɔsortius in viro sicut ecōuerso: ⁊ ideo taz in hominibus q̄z in aīalibus inuenitur maior ze lus maris ad feminam q̄z econuerso.

Ad secundum sic, pceditur. Vr̄ q hēre pl̄es vxores ñ potuerit aliq̄n ee licitus: q: sz pōm in 5°. etb. ius nāle semp ⁊ vbiq; bz. eādē potētiā: sz iure nāli, pbibet̄ pl'alitas vxor: vt ex dctis pz. g sic mō nō licz: ita nec vnq̄ licuit. ¶ Ꝑ. si aliq̄n licuit B ñ fuit nisi: q: vel p se licitū erat: vl' pp aliquā dispēsationē licebat: si primo mō sic ēt nūc licitū cēt. si āt scdo mō: B ee ñ pōt: q: Fm Aug. ōs cū sit nāe cōditor ñ facaliqd ɔ rōes q̄s nāe ifuit. nā g ōs nāe nr̄e iseruerit: q sit vna vni⁹ vt dcm̄ ē: vr̄ q ipe ɔ hoc nūq̄ dispēsauerit. ¶ Ꝑ. si aliqd est licitū ex dispēsatione: B nō licz nisi illis gb⁹ dispēsatio fit: nō aūt legit aliq̄ dispēsatio cōis in lege cū oibus facta. cū g oēs cōiter q volebāt pl'es vxores acciperēt in veteri testō: nec ex B repzehendant̄ in lege aut a pphetis: videt̄ q nō fuerit ex dispēsatione licitū. ¶ Ꝑ. vbi est eadē cā dispēsationis ɔz eadē dispensatio fieri: sz cā dispēsatiōis nō pōt alia poni q̄z multiplicatio, plis ad cultū dei. que etiā nūc necia est. g etiam adhuc dicta dispēsatio duraret precipue cū nō legat̄ reuocata. ¶ Ꝑ. in dispēsatione nō ɔz pretermitti maius bonū, ppter minus bonū: sed fides ⁊ sacrz q̄ nō vident̄ posse seruari in matrimonio quo vnus pluribus vxoribus ɔiungitur: sunt meliora q̄z plis multiplicatio. g ituitu huius multiplicationis dispensatio pdicta fieri nō debuisset. ¶ Sz cōtra. Hal'. 3°. dr̄. q lex ,ppter pcuaricatores posita est: vt .s. eos, phiberet: sz lex vetus facit mentionē de pluralitate vxor̄ sine aliqua eius, phibitiōe: vt pz Deut. 20. Si habuerit hō duas vxores ⁊c. g hūdo duas vxores nō erāt pcuaricatores: ⁊ ita erat licitū. ¶ Ꝑ. B idē vr̄ exēplo ex scis pr̄ib⁹ q pl'es legunt̄ hūisse vxores: cū deo essent acceptissimi: sicut Jacob Dauid ⁊ q̄plures alij. g aliqn̄ fuit licitus.

¶ Rñdeo dōz. q sic ex pdictis pz: pluralitas vxor dr̄ ee ɔ legē nāe: nō q̄tū ad p⁹ pcepta ei⁹: sz q̄tū ad scda q̄si ɔnes a pmis pceptis deriuant̄: sz q: act⁹ hūanos variari oz fz diuersas ditiōes psonar̄ ⁊ tēpor̄ ⁊ aliar̄ circūstatiarū. iō ɔnes pdicte a pmis legis nāe pceptis nō, pceduṫ vt semp efficaciā hñtes: sz in maiori pte. talis. n. est tota mā mozalis: vt pz p ph̄m in lib. Eth. ⁊ iō vbi eor̄ efficacia deficit licite ea ptermitti pñt: sz q: nō est facile determiare hz varietates. iō illi ex cui⁹ aucte lex efficaciā hz reseruātur: vt licētiā pbeat legē ptermittēdi in illis casib⁹ ad q̄s legis efficacia se nō extēdere dz: ⁊ talis licētia dispēsatio dr̄. Lex aūt de vnitate vxoris nō ē humanit⁹: sz diuinitus instituta: nec vnq̄ vbo: aut lr̄is tradita: sz cordi ipressa: sic ⁊ alia q̄ ad legē nāe q̄litercūq; ptinēt: ⁊ iō in hoc a solo dō dispēsatio fieri potuit p ispirationē internā: q̄ dē pncipaliter sanctis pr̄ib⁹ facta est: ⁊ p eor̄ exēplū ad alios deriuata est: eo tpe quo oportebat pdictū nāe pceptū ptermitti vt maior cēt multiplicatio, plis ad cultū dei educāde: sp enī pncipalior finis magis ɔseruādus est q̄z scdari⁹. vñ cū bonū, plis sit pncipalis matrionij finis: vbi, plis multiplicatio nēcia erat: debuit negligi ad tps ipedimētū q̄ posset̄ in scdarys finib⁹ euenire: qō remouēdū ad pceptuṫ, phibēs pluralitatē vxor̄ ordinat̄: vt ex dictis pz. ¶ Ad p̄m q dōm: q ius nāle sp ⁊ vbiq; q̄tū ē de se hz eādē potētiā: sz p accūs pp aliqō ipedimētū qñq; ⁊ alicubi pōt variari: sic ibidē phs exēplū ponit de alys reb⁹ nālibus. semp eni ⁊ vbiq; dextera est melior q̄z sinistra fz nāz: sz p aliqō accidens ɔuenit aliquē ee ambidexterū: q: nā nr̄a variabilis ē. ⁊ sil'r ēt ē de nāli iusto: vt ibidē phs dicit. ¶ Ad 2m dōz: q in decretali q̄dā de diuortijs dr̄: q nunq̄ licuit alicui hr̄e plures vxores sine dispēsatiōe p diuinā inspirationez babitā: nec tñ talis dispēsatio dat̄ ɔ rōnes q̄s de⁹ nāe iseruit: sed pter eas: q: rōnes ille nō sūt ordinate ad semp sz in plurib⁹ ee vt dictū ē: sic ēt nō ɔ nāz qñ aliq̄ accidunt in reb⁹ nālib⁹ miraculose pter ea que vt frequēter solent euenire. ¶ Ad tertiū dōz: q̄ lis est lex talis dz ee dispēsatio legis: ⁊ q: lex nāe nō ē lr̄is scripta: sz cordib⁹ impssa: ,ppter hoc nō oportuit dispēsationē cor̄ q̄ ad legē nāe ptinent lege scripta dari: sed per internā inspirationez fieri. ¶ Ad 4m dōz: q veniēte xp̄o fuit tps plenitudinis gratie xp̄i p quā cultus dei in oēs gentes spūali propagatiōe diffusus est. ⁊ ideo nō est eadez ratio dispēsationis que erat ante xp̄i aduentuz quādo cultus dei, ppagatione carnali multiplicabat̄ ⁊ seruabat̄. ¶ Ad 5m dōz: q, pl̄es fm q: ē bonū mr̄imony icludit fidē ad deū seruandā: q: ,p/

Universidad de Deusto
Biblioteca

les expectatur ad cultū dei educenda ponit matrimony bonū:fides aūt ad deū seruanda est portio2 q̄ fides vxoꝛi seruāda:q̄ ponit bonū mr̄imony:z q̄ significatio q̄ ptinet ad sacr̄m:qz significatio ad fidei cognitionez ordinat̄:z ió nō est incōueniēs si pp bonū polis aliqd detrahitur alys duob⁹ bonis:nec tñ ioo tolluntur:qz z fides māet ad ples:z sacr̄z aliquo mō:qz q̄uis nō significat̄ ꝯiunctio xp̄i ad ecclesiam in q̄tum est vna:significat̄ tñ distinctio graduz ecclie p pluralitatē vxoꝛū:que gdez est non solū in ecclia militāte:sz etiā in triumphāte:z ió illoꝛ mr̄imōia aliquo mō significabant ꝯiūctionez xp̄i ad ecclīaz nō solū militātē vt gdā dicūt:sz ēt triūphātē in q̄ sunt diuerse māsiones.

Ad tertium sit ℣ legē nāe:legis enī cerimonia nō sunt de lege nāe:sz fornicatio phibet̄. Act.15°iter alia cerimonia legis q̄ ad tēpus credētibus ex gētibus ꝑponebant̄ g̃ fornicatio simplex q̄ est accessus ad ꝺcubinā nō est ℣ legē nāe. ¶ P.ius positiuū a nāli iure ꝓfectū est:vt Tulli⁹ dicit:sz fm ius positiuū fornicatio simplex nō ꝓhibebat̄: ymo poti⁹ in penā fm antiqs leges mulieres lupanarib⁹ tradende cōdēnabātur.g̃ bre cōcubinā nō est ℣ legem nature. ¶ P.nālis lex ꝓhibet ñ gn illō qō dar̄ simplr̄ possit dari ad tempꝰ z fm gd:sz vna mulier soluta pōt dare viro soluto in ꝓpetuū sui corꝑis ptātē vt vtar̄ ea licite cū voluerit.g̃ nō ē ℣ legē nāe si dederit ei ptātē sui corꝑis ad horā. ¶ P.gcūq; vtit re sua vt vult nemini facit iniuriaz:sz ancilla ē res dñi.g̃ si dns ea vtar̄ ad libitū nō facit iniuriā alicui:z ita bre ꝺcubinā nō ē ℣ legem nature. ¶ P.glibet pōt dare alteri qō suū est:sz vxoꝛ bz ptātem in corꝑe viri: vt ps.i.Coꝛ.7°g̃ si vxoꝛ velit vir poterit aly mulieri ꝺiungi sine peccato. ¶ Sed ꝺtra.fm oēs leges filij q̄ de cōcubinis nascunt̄ sunt vituperabiles:sz hoc nō esset nisi ꝺcubitus ex quo oriunt̄ esset nāliter turpis.g̃ bre ꝺcubinā est cōtra legē nāe. ¶ P.sic supra.di.26.dcīn est:mr̄imoniū ē nāle:sz hoc nō esset si sine ꝓiudicio legis nāe hō posset ꝺiūgi mulieri ꝓter mr̄imoniū.g̃ ℣ legē nāe ē ꝺcubinā bre.

¶ Ulteriꝰ videtur:q̄ accedere ad cōcubinam nō sit peccatū mortale:maius enī q̄ peccatū est mendaciuz q̄ fornicatio simplex:qō ps ex hoc q̄ iudas qui fornicationē non horruit cuz Thamar cōmittere recusauit mēdacīū dicēs certe mēdacy nos arguere ñ poterit:sed mēdaciū nō semper ē mortale pctm̄.g̃ neq; fornicatio simplex. ¶ P.peccatū mortale morte puniri dz:sz lex vet⁹ nō puniebat cōcubituz cōcubine morte nisi in aliquo casu:vt ps Deuter. 23.g̃ ñ ē pctm̄ mōtale. ¶ P.Fz Hre.pctā carnalia sūt mīoris culpe q̄ spiritualia:sed non oīs superbia aut auaritia est pctm̄ mortale que sūt peccata spiritualia.g̃ nō omnis fornicatio que est peccatū carnale. ¶ P.vbi est maius in citamētuz:ibi est minus peccatuz:quia magis peccat qui minoꝛi tētatione vincitur:vt supra.dist.17.dictuz est:sz cōcupiscentia maxime instigat ad venerea.g̃ cuz actus gule nō sit semp peccatuz mortale:nec fornicatio simplex erit peccatuz mortale. ¶ Sz cōtra.nihil excludit a regno dei nisi peccatū mortale:sed fornicary excludunt̄ a regno dei: vt ps.i.Coꝛ.6°g̃ fornicatio simplex ē pctm̄ mortale. ¶ P. sola pctā mortalia criminalia dr̄:sed oīs fornicatio ē crimē:vt ps Tobie.4.°Attēde tibi ab oī fornicatione:z preter vxoꝛez tuaz nūq̄ patiaris crimen scire.

¶ Ulteriꝰ vr̄:q̄ aliq̄ fuerit licitū ꝺcubinā habere: sicut enī bre vnā vxoꝛē est de lege nāe:ita nō bre ꝺcubinam:sz aliq̄ licuit plures vxores bre.g̃ z bre ꝺcubinaz. ¶ P.nō pōt aliq̄ sil̄ esse vxoꝛ z ancilla.vñ fz legē ex hoc ipso q̄ ancilla in mr̄imoniū ducebat̄ libera reddebat̄:sz aliqui deo amicissimi legunt̄ ad suas ancillas accessisse:sicut Abraā z Jacob.g̃ ille nō erāt vxores:z sic aliq̄ licz ꝺcubias bre. ¶ P.illa que in mr̄imonio ducit̄ nō pōt eyci:z filius eius ꝺz eē hereditatis ꝓticeps:sz Abraā eiecit Agar:z filius eius nō fuit heres.g̃ nō fuit vxoꝛ Abrae. ¶ Sz ℣.ea que sūt ℣ ꝓcepta decalogi nunq̄ licuerūt:sz bre ꝺcubinā est ℣ ꝓceptū decalogi.s. Nō mechaberis.g̃ nūq̄ fuit licituz. ¶ P. Ambro.dicit in li.de patriarchis. Uiro nō licet qō mulieri nō licz:sz nūq̄ licuit mlieri ad aliū virū accedere dimisso viro ꝓprio.g̃ nec viro vnq̄ licuit ꝺcubinā bre.

¶ Rñ.ꝺōm:ad ꝑm.q.q̄ sic ex ꝓdictis ꝑz:illa actio dr̄ esse lex̄ nāe q̄ nō est cōueniēs fini debito:siue q̄ nō ordinat in ips̄ z actionē agentis:siue q̄ de se ē ip̄roportionata fini illi:finis aūt que nā ex ꝺcubitu intēdit est ples ꝓcreādo z educanda:z vt hoc bonū q̄rer̄t ꝓsuit delectationē in coitu:vt Cōstātinus dic̄. Quicūq; g̃ ꝺcubitu vtit ꝓp delectationē q̄ in ipso est nō referēdo ad finē a nā itētū:℣ nāq̄ facit:z sil̄r ēt nisi sit talis ꝺcubitus q̄ ad illuz finē ꝺueniens ordinari possit:z q̄ res a fine plerūq; noīant̄ tanq̄ ab optimo:sic ꝺiunctio mr̄imony a ꝓlis bono nomē accepit q̄ ꝓ mr̄imoniū ꝓncipal̄r querit̄:ita cōcubine nomen illud ꝺiunctionē exꝑmit q̄ solus cōcubitus ꝑp scipz queritꝰ: z ēt etiā aliqs q̄nq; ex tali ꝺcubitu ꝓlē q̄rat:nō tñ est ꝺueniēs ad ꝓlis bonū in quo nō solū itelligit̄ ipsi⁹ ꝓcreatio ꝙ ad ꝓles esse accipit:sz ēt educatio z instructio:per quam acquirit nutrimētū z disciplina a parētib⁹:in gb⁹ trib⁹ ꝑarbitres ꝓli tenent̄ fm ꝓbz in.g.Et℣. Cū aūt educatio z instructio ꝓli a parētib⁹ debeat̄ ꝓ lōgū tꝑs:exigit lex nāe vt ꝑ ter z mater in lōgū tꝑs cōmaneāt ad subueniēduz cōiter ꝓli.vñ z aues que cōiter pullos nutriūt:tante cōperīt nutritionē nō separant̄ a mutua societate que icepit a cōcubādo.hec aūt obligatio ad cōmanēdū femina marito matrimoniū facit:z ió ps:q̄ accedere ad mulierē nō iuncte sibi matrionio q̄ ꝺcubina vocat̄ est ℣ legē nāe. ¶ Ad ꝑm dōz:q̄ in gētib⁹ q̄ztū ad multa lex nāe obfuscata erat. vñ accedere ad ꝺcubinā malū nō reputabāt:sz passīs fornicatiōe q̄si re licita vtebant̄:sicut z alys que erāt ℣ cerimonias iudeoꝝ:q̄uis nō ēent ℣ legē nāe:z ió apl̄s imisceris ꝓhibitionē fornicatiōis cerimonialib⁹: ꝓp discretionē q̄ erat in vtroq; iter iudeos z gētiles. ¶ Ad zm dōz:q̄ ex ꝑdicta obscuritate.s.in quā ceciderūt gētiles deo debitam gloriā nō reddētes:vt dicit̄ Ro.i.lex illa ꝓcessit:z nō ex instinctu legis nāe.vñ ꝑualēte xp̄iana religiōe lex illa extirpata est. ¶ Ad 3m dōz:q̄ in aliq⁹ sicut nihil inconueniens segt̄ si rem aliquā quā qs in ptāte bz alteri simplr̄ tradat:ita ēt nec si tradat ac tꝑs:z sic neutriū est ℣ legē nāe. re.ita aūt nō est in ꝓposito:z ió rō nō sequit̄. ¶ Ad 4m ēt cendū:q̄ in iuria iustitie opponit̄:lex aūt nālis nō solū ꝓhibet iniustitiā:sz etiā opposita oiuz virtutū.sic ℣ legē nāture est vt aliqs īmoderate comedat:q̄uis talis reb⁹ vtens nulli iniuriam faciat. Et ꝓterea ancilla q̄uis sit res dñi ad obsequiū:nō est tñ res sua ad cōcubitū. Et iteresset q̄liter quisq; re sua vtat̄. Facit ēt talis iniurias ꝓpcreāde:ad cui⁹ bonū nō sufficiēter talis ꝺiūctio ordinatur:vt dictū est. ¶ Ad 5m dōz:q̄ mulier bz ptātē in corꝑe viri:nō simplr̄ q̄ztū ad oīa:sz solū q̄ztū ad matrionij vinc. z ió nō pōt ℣ matrionij bonū corꝑis viri alteri ꝓbere. ¶ Ad sc̄az.q.dōz:q̄ sicut in.z.lib.di.47.dictū est.illi acq̄runt ex suo gñe sūt pctā mortalia ꝑ quos fedus amicitie homo ad deū:z hoīs ad hoīez violat̄.hec.n.sūt ℣ duo ꝓcepta charitatis que est aīe vita.z ió cū ꝺcubitus fornicarius tollat debitā ordinationē parētis ad ꝓlē quā nā ex ꝺcubitu habet.nō est dubiū q̄ fornicatio simplex de sui rōne est peccatuz mortale:etiā si lex scripta nō ēet. ¶ Ad.i.g̃ dōm: q̄ frequēter hō g̃ nō vitat pctm̄ mortale: vitat aliq̄ peccatuz veniale:ad q̄ nō bz tm̄ incitamētum:z ita etiā ꝺcubitus mēdaciū vitauit fornicationē nō vitās:q̄uis illud mēdaciū ꝓnicios̄z fuisset iniuriā habēs annexā si ꝓmissus reddidisset. ¶ Ad zm dōz:q̄ peccatū nō dr̄ mortale: quia

morte tꝑali puniat̄:sz q̄ punit̄ eterna.vñ ēt furtuz q̄ est mortale pctm̄ z multa alia iterdū ñ puniunt̄ ꝑ leges tꝑali morte:z sil̄r ēt est de fornicatiōe. ¶ Ad 3m dōz q̄ sic ñ gliber mot⁹ ſupbie ē pctm̄ mortale:ita nec glibet mot⁹ luxurie q̄ ꝑmi mot⁹ luxurie z bz sūt pctā venialia: z ēt ꝺcubitus mr̄imōialis iterdū:tñ aliq luxurie act⁹ sūt pctā mōtalia.aliqb⁹ motib⁹ ſupbie venialib⁹ exr̄tib⁹:q̄ ī vbis Hre. ꝺuctis itell̄r ꝺparatio vitioꝝ sz gen⁹:ñ q̄tū ad singulos act⁹. ¶ Ad 4m dōm:q̄ sic ℣. dic.16.dcīn ē:illa circunstātia efficaciozē ad grauādū q̄ magis appꝛopinq̄t ad spēz pcti. vñ q̄uis fornicatio ex magnitudie icitanti diminuatur: mī ex mā circa quā ē grauitatē bz maiorē q̄z iordinata cō mestio:cū sit circa ea que pertinēt ad fouēdū fedus societatis humane vt dcīm est:z ió rō nō segtur.

¶ Ad.z.q.dōz:q̄ Rabi Moyses dic̄.q̄ añ tꝑs legis fornicatio ñ erat pctm̄:qō ꝓbat ex B:q̄ Judas cū Thamar cōcubuit:sz ista rō ñ cogit:ñ.n.neōe ē filios Jacob a pctō mōtali excusare cū accusati fuerīt apd ꝑem crimie pessimo: z Joseph neccz yl̄ vēditionē ꝺsenserit. Et ió dōz ē:q̄ cuz bre ꝺcubinā ñ mr̄imonio iūctā sit ℣ legē nāe:vt dcīz ē: nullo tpe fz se licitū fuit:nec ēt ex dispēsatiōe: sic enī ex dcīs ꝑz ꝺcubit⁹ cū ea q̄ ñ ē mr̄imonio iūcta ñ ē ꝺueniēs act⁹ ad bonū ꝓlis qō ē ꝓncipalis finis mr̄imōy:z ió ē ℣ ꝑ ꝓcepta legis nāe:q̄ dispēsationē ñ recipiūt.vñ vbicūq; legit̄ in veteri testō aliqs ꝺcubias habuisse q̄s neōe sit a pctō mortali excusari:oz eas cē mr̄imonio iūctas:z tñ ꝺcubinas dici: q̄ aliqd hēbāt de rōne vxoꝛis:z aliqd de rōne ꝺcubīe: fz enī q̄ mr̄imoniū ordiat̄ ad suū ꝓncipalē finē q̄ ē bonū ꝓlis vxoꝛ viro ꝺiūgit̄ isolubili ꝺiūctiōe:vel saltē diuturna: vt ex dcīs ꝑz:z ℣ B ñ ē aliq⁹ dispēsatio:sz q̄tū ad sc̄z finez q̄ dispēsatio familie z cōicatio operū vxoꝛ ꝺiungit̄ vt sociat̄ B ꝺcerat i bis q̄ ꝺcubie nolebant̄:i B.n.poterat esse dispēsatio cū sit sc̄ari⁹ mr̄imōy finis:z ex hac ptē hēbāt aliqd sile ꝺcubie rōne eē ꝺcubie nolant̄. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm: q̄ bre ꝑles vxores ñ ē ℣ legis nāe ꝑ⁹ ꝓcepta sic bre ꝺcubinā:vt ex dcīs ꝑz:z ió rō ñ segt̄. ¶ Ad zm dōm:q̄ antiq patres ea dispēsatiōe q̄ ꝑles vxores hēbāt ad ācillas accedebāt vxoꝛio affectu.erāt enī vxores q̄tū ad illā ꝺiūctiōez q̄ respicit sc̄ariū finē:cui ꝺditio ſuitutis opponit̄ cū non possit sil̄ eē socia z ancilla. ¶ Ad 3m dōz q̄ sic i lege Moy si q̄ dispēsationē licebat dar̄ libellū repudy ad cuitāduz vxoꝛicidiū vt dicē:ita ex eadē dispensatiōe licuit Abrae exceꝑagar ad significādū mysteriū qō apl̄s explicat Gal. 4°q̄ ēt fili⁹ ille heres ñ fuit ad mysteriū ꝓtiet: vt ibid ꝑz: sic ēt ad mysteriū ꝓtinet q̄ Esau fili⁹ liber heres ñ fuit:vt ꝑz Ro.9°Et sil̄r ꝓp mysteriū fcm̄ ē.vt filij Jacob ex ancillis z liberis nati heredes cēnt:vt Aug.dic̄.qz xp̄o nasciturꝰ i bap̄:filij z heredes tā ꝑ bonos q̄s libi signant: q̄ ꝑ malos mīstros q̄ ꝑ ancillas signantur. Qō. II.

Deinde q̄ritur de libello repudy. ¶ Et circa hoc q̄runt̄ tria. ·ꝓio vtrū inseparabilitas matrimony sit de lege nāe. Sc̄o vtꝝ repudiare vxoꝛē aliq̄n fuerit licitu. 3°de cāis libelli repudy lege ꝑmissi z ei⁹ iscriptiōe.

Ad primum sic ꝓcedit̄.vr̄ q̄ isepabilitas vxoꝛis nō sit de lege nāe:lex enī nāe cōis ē qō oēs:sz nulla lege ꝓter legē xp̄i fuit ꝓhibitū vxoꝛez dimittere.g̃ isepabilitas vxoꝛis ñ ē de lege nāe. ¶ P. sacra ñ sūt de lege nāe:sz isepabilitas mr̄imōy ꝓtiet ad bonū sacramēti.g̃ ñ ē de lege nāe. ¶ P.ꝺiūctio viri z femīe i matrimōio ordiat̄ ꝓncipal̄r ad ꝓlis gnātionē z educationē z instructionē vt dcīm ē:sz hec oīa aliq⁹ certo tpe cōsūmant̄.g̃ ꝓst illō tꝑs licz vxoꝛē dimittere sine aliq⁹ ꝓiudicio legis nāe. ¶ P.ex mr̄imonio q̄rit̄ ꝓncipal̄r bonū ꝓlis:sz isepabilitas mr̄imony ē ℣ bonū ꝓlis:q̄ vt tradūt ꝓphi:aliqs vir nō pōt ex aliq̄ femīa plē accipe:g̃ tñ ex alia accipe posset: z que etiā ex alio viro ip̄regnaret̄.g̃ insepabilitas mr̄imony magis est ℣ legē nāe q̄z de lege nāe. ¶ Sed ℣.illud ꝓpue est de lege nāe qō natura bene instituta accepit in suo ꝓncipio:sz isepabilitas mr̄imony est hꝺ: vt ꝑz Mat.19° g̃ est de lege nāe. ¶ P.de lege nature est q̄ hō deo nō ꝺtradatur:sed hō quodāmodo deo ꝺtius esset si separaret quos deus coniunxit:cuz g̃ ex hoc haberet̄ inseparab.litas matrimony Math.19°vr̄ q̄ sit de lege nature.

¶ Rñ.ꝺōm:q̄ mr̄imoniū ex ītentione nāe ordiat̄ ad educationē ꝓlis:ñ solū ꝑ aliqō tꝑs:sz ꝑ totā vitā ꝓlis.vñ de lege nāe est q̄ parētes filys thesauriçēt z fily parentū hereditent: z ió cū ꝓles sit cōe bonū viri z vxoꝛis; oz eoꝝ societatē ꝓpetuo ꝑmanere idiuisaz fm legis nāe dictamen: z sic isepabilitas matrimony est de lege nāe. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz:q̄ sola lex xp̄i ad perfectū humanū genus adduxit reducens in statū nouitatis nāe.vnde z in lege Moysi z in legibus humanis nō potuit totū auferri qō ℣ legem nature erat.hoc enim soli legi spiritus z vite reseruatuz est. ¶ Ad sc̄oz dōm:q̄ isepabilitas cōpetit mr̄imonio sz q̄ est signuz perpetue ꝺiunctionis xp̄i z eccl̄ie: z fm q̄ est in officiū nature ad bonū ꝓlis ordinatū vt dictuz est:sed qz separatio matrimony magis directe repugnat significationi q̄ ꝓlis bono:cui ex ꝺsīti repugnat vt dictū est isepabilitas matriony magis in bono sacr̄i intelligit̄ q̄z i bono ꝓlis:q̄uis in vtroq; itelligi possit.z fz q̄ ptinet ad bonuz ꝓlis erit de lege nāe:nō aūt fz q̄ ptinet ad bonū sacr̄i.

¶ Ad ꝑm ꝑz solo ex dictis. ¶ Ad.4.dōz:q̄ matrioniū ꝓncipal̄r ordinat ad bonū cōe rōne ꝓncipalis finis q̄ est bonuz ꝓlis:q̄uis ēt rōne finis sc̄dary ordinet̄ ad bonū ꝓlis ad matrioniū ꝺbētis:put ꝑ se est in remediū ꝺcupiscētie.z ió in legib⁹ mr̄imony magis attendit̄ qd oīb⁹ expediat q̄ qd vni ꝓpetere possit. Cuius g̃ matrionij isepabilitas ꝓpediat bonū ꝓlis in aliquo hoīe: tñ ē ꝺueniēs ad bonuz ꝓlis simplr̄.z ꝓpter hoc ratio nō sequitur.

Ad secundum sic ꝓcedit̄.videt̄ q̄ vxoꝛē dimittere licitū ꝑ dispēsationē eē nō potuerit.illud.n.qō est in matrionio ℣ bonū ꝓlis ē ℣ ꝑma ꝓcepta legis nāe q̄ indispēsabilia sunt: sz dimissio vxoꝛis ē hꝺ: vt ex dcīs patz.g̃ tē. ¶ P.cōcubina differt ꝓcipue ab vxoꝛe in hoc q̄ nō est isepabil̄r iūcta.sed bre ꝺcubinas fuit indispēsabile.g̃ z dimittere vxoꝛē. ¶ P.hoīes sunt mō ita receptibiles dispēsatiōis sicut olim fuerūt: sz mō non pōt dispēsari cū aliq̄ q̄ vxoꝛē dimittat:g̃ nec olīz. ¶ Sed ℣.Agar cognita ē ab Abraā vxoꝛio affectu q̄si vxoꝛ:vt dictū ē:sz ipse ꝓcepto diuīo ea eiecit z nō peccauit. g̃ potuit ꝑ dispēsationē fieri licitū q̄ hō vxoꝛē dimitteret.

¶ Ulteriꝰ videt̄ vr̄ q̄ sub lege Moysi fuerit licitū vxoꝛē dimittere.vnꝰ enī modus cōsentiēdi est nō ꝓhibere:cū ꝓhibere possit.ꝺsentire aūt illicito ē illicitū. cū g̃ Moyses ñ ꝓhibuerit vxoꝛis repudiū:nec peccauerit:qz lex sācta ē:vt dicit̄ Ro.7.vr̄ q̄ repudiū fuerit aliq̄n licitū. ¶ P.pp̄he locuti sunt spū scō inspirati:vt ps.z.Pe.i.sz Malach.3.dicitur. Si odio hūeris cā dimitte cā. g̃ cū illud qō spūs sanctus ispirat nō sit illicitū:videt̄ q̄ repudiuz vxoꝛis nō sp fuerit illicitū. ¶ P.Chrys.dicit q̄ sic apl̄s pmiserunt secūdas nuptias:ita Moyses pmisit libellū repudy:sz scōe nuptie nō sunt pctm̄.g̃ nec repudiū vxoꝛis sub lege Moysi. ¶ Sz ℣ ē qō dns dicit:q̄ libellus repudy datus est a Moyse iudeis ꝑ duriciā cordis eoꝝ:sed duritia cordis eoꝝ nō excusabat eos a pctō.g̃ neq; lex ō libello repudy. ¶ P.Chrys.dicit sup Matth.z.q̄ Moyses dādo libellū repudy nō iustitiā dei mōstrauit:vt q̄si ꝑ legē a gētib⁹ peccatuz nō videatur esse peccatum.

¶ Ulteriꝰ videt̄ q̄ liceret vxoꝛi repudiate aliū virum bre: q̄ in repudio magis erat inigtas viri repudiātis q̄z vxoꝛis repudiate:sz vir poterat aliā sine pctō ducere in vxoꝛē.g̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

vxor sine pctō aliuꝫ virū ducere poterat. ¶ P. Aug. dicit de duabus vxoribꝫ: q̄ qñ mos erat pctīm nō erat: ſz tpe legis erat talis ſuetudo q̄ repudiata aliū viꝝ ducebat: vt pz Deut. z 4. Lū egressa virū alterꝫ duceret ꝛc. g̃ vxor nō peccabat alteri se iungēdo. ¶ P. dñs Matth. 5. iusticiā noui testi oñdit supabūdantē eē respectu iusticie veteris testi. B aūt dicit ad iusticiā nouī testi per supabundantiā ptinere q̄ vxor repudiata nō ducit alterū virū. g̃ in veteri lege licebat. ¶ Sz ꝫ est: qđ dr Matth. 5. Qui dimissaꝫ duxerit mechatur. ſz mechia nūq̄ fuit in veteri testō licita. g̃ nec vxori repudiate licuit aliuꝫ virū bre. ¶ P. Deutero. z 4. dicit: q̄ mulier repudiata que alium virum duceret polluta erat ⁊ abhominabilis facta coꝝ domino. ergo peccabat alium virum ducendo.

¶ Ulteri⁹ vr: q̄ licebat viro repudiatā a se accipe: licz enī corrigere qđ male fcīn ē: ſz male fcīn erat q̄ vir vxorē repudiabat. g̃ licebat hoc corrigere reducendo vxorē ad se. ¶ P. ſp licuit peccāti idulgere: cū ſit mozale p̄ceptū: qđ i oī lege māet: ſz vir accipiēdo repudiataꝫ ei peccāti idulgebat. g̃ B licitū erat. ¶ P. Deut. z 4. pōit ꝓ cā q̄re ñ possit accipi iterꝫ: q̄ polluta ē: ſz repudiata nō polluit nisi alterꝫ viꝝ ducēdo. g̃ ſaltē añq̄ aliū viꝝ ducerꝫ licebat eā accipe

¶ Sz ꝫ ē. qđ dr dū. z 4. ñ poterit p̄ mar⁹ accipe eā ⁊c.

¶ Rñ: dōm ad p̄m. q. q̄ dispēſatio in p̄ceptis p̄cipue q̄ ſūt aliquo: legis nāe ē ſic mutatio cursus rei nālis. Qui q̄dez mutari dupl'r pōt. Uno: ex aliq̄ cā nāli p quā alia cā nālis ipedit a cursu suo: ſic est in oib⁹ q̄ in minozi pte cāliter accidūt in nā: ſz p hūc modū nō variaī cursus rerꝫ nāliuꝫ q̄ ſūt ſp: ſz q̄ ſūt frequēter. Alio: p cāz penit⁹ supnālē: ſic i miraculis accidit: ⁊ B mō pōt mutari cursus nālis ñ solū q ē ordinat⁹ vt sit freq̄nter: ſz q ē ordinat⁹ ēt vt sit semp: vt pz in statione solis tpe Josue: ⁊ reditu ei⁹dē tpe Ezechie: ⁊ de eclypsi miraculosa tpe passiōis xp̄i. Dce aūt rō dispēſatiōis in p̄ceptis legis nāe q̄nq̄ ē in cāis iferioribus: ⁊ sic dispēſatio cadere p̄t sup scđa p̄cepta legis nāe: nō aūt sup p̄ma: q: illa sūt q̄si semp exīntia: vt dcz ē de pl'alitate vxorū ⁊ de hȝ. Aliq̄n aūt ē tīn i cāis supiozib⁹: ⁊ tūc pōt dispēſatio eē diuinit⁹ ēt ȝ p̄a p̄cepta legis nāe rōne alic⁹ mysteri⁹ dīni signādi vel oñendi: ſic pz de dispensato p̄cepto Abrae fcō de occisiōe filꝫ inocētis: tales aūt dispēſatiōes nō fiūt cōiter ad oēs: ſz ad aliq̄s singulares psonas: ſic ēt de miraculis accidit. Si g̃ iſepabilitas mr̃imony inter p̄a p̄cepta legis nāe ꝓtineaī: solū B z°. sub dispēſatiōe cadet: ſi aūt sit iter z^a p̄cepta legis nāe etiā p̄. cadere potuit sub dispēſatiōe. Ur aūt magis iter z^a p̄cepta legis nāe ꝓtineri iſepabilitas. n. mr̃imony ñ ordiaī ad ꝓlis bonū qđ p̄nci palis mr̃imony finis: nisi q̄tū ad B q̄ p parētes filys puideri dz in totā vitā p debitā ꝓparationē eoꝝ q̄ ſūt necīa i vita: hȝ aūt rexꝫ approꝑatio ñ ē de p̄a itentiōe nāe: ſz quaz oīa ſūt cōia: ⁊ iō ñ vr ȝ p̄am itētionē nāe dimissio vxoris eē. ⁊ p ons nec ȝ p̄a p̄cepta: ſz ȝ z^a legis nāe. vñ ēt p̄. sub dispēſatiōe posse cadere vr. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm: q̄ in bono plis ꝫ q̄ ē de p̄a itentiōe nāe itellr ꝓcreatio ⁊ nutritio ⁊ istructio q̄usq̄ ꝓles ad pfectā etatē ducaī: ſz q̄ ei puideaī in posterū p hereditatis ⁊ alioꝝ bonoꝝ dimissionē vr ptinere ad z^am legis nāe itētionē. ¶ Ad scōz dōz: q̄ bre ꝺcubinā ē ȝ bonū plis q̄tū ad id qđ nā in eo pe p̄a itētione itendit. s. educationē ⁊ istructionē: q̄ regrit diuturnā cōmāsionē parētū: qđ ñ ē in ꝺcubina: q̄ ad tps assumīt: ⁊ iō ñ ē sīle: tñ q̄tū ad. z. dispēſationē ēt bre cōcubinā sub dispēſatiōe cadere pōt: vt pz Osee p. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ iſeparabilitas q̄uis sit de z^a itētione mr̃imony ꝓput ē in offiñ nāe: tñ ē de ꝑma intentione ipsius ꝓput sacr̃m ecclie: ⁊ iō exquo istitutū est vt sit ecclie sacr̃z manēte tali instōne nō pōt sub dispēſatiōe cadere nisi forte scđo mō dispēſatiōis.

¶ Ad z^am. q. dōz: q̄ circa B ē duplex opio. Quidā enī dicūt q̄ illi q̄ sub lege vxoꝝ dato libello repudij dimittebāt nō excusabanī a pctō: q̄uis excusarenī a pena ſm leges illi gēda: ⁊ pp B dr Moyses libellū repudij permisisse. Et ponūt q̄ttuoꝝ modos pmissiōis. Un⁹ p̄ quationē p̄cedentis: vt q̄ mai⁹ bonū nō p̄cipīt min⁹ bonū pmitti dr. licut apls ñ p̄cipiēdo ỽginitatē mr̃imoniū pmisit. i. Cor. 7. Secūdus p̄ quationē ꝓhibitiōis: sic venialia dr pmissa: q̄ ſūt ꝓhibita. Tertiꝰ p̄ quationē cohibitiōis: ⁊ sic cōia pnt dr pmitti a deo in q̄tū ñ ipedit cū ipedire posset. Quartꝰ p̄ quationē punitiōis: ⁊ sic libellus repudij lege permissus fuit: ñ qđē pp aliq̄ mai⁹ bonū ꝺsequndū: sic fuit dispēſatio de plib⁹ vxoribꝰ hīdis: ſz pp mai⁹ malū cohibēdū. Lxoricidiū ad q̄ iudei ꝓni erāt pp corruptionē ſraelitarū ⁊ pmissuꝫ eis fuit ē neis fenerari pp aliquā corruptionē ſ cupiſcibili: ne. s. frib⁹ suis fenrarēt: ⁊ sic pp corruptionē ſuspitōis in rōnali fuit pmissuꝫ sacrificiū celotipie: vbi suspitio apud cos iudiciū corrūperet. Sz q̄ lex vetus q̄uis gr̃az nō ꝺferret: tñ ad B data erat vt pctīs oñderet: vt cōiter sci dicūt: iō alys vr: q̄ si repudiādo vxorē peccarēt hoc saltē eis p legē aut ꝓphetas idicari debuisset. Esa. 58. Annuncia populo meo pctā eoꝝ. alīs viderenī esse ultra neglecti: si ea que nēcaria sunt ad salutē que nō cognoscebant nunc̄ eis nunciata fuissent: qđ nō pōt dici cū iustitis legis tpe suo obseruata vitā mercereī eternā: ⁊ pp B dicit q̄ q̄uis repudiare vxorē p se sit malū: tñ ex pmissiōe diuina licitū fiebat: ⁊ boc ꝺfirmāt auctate Chr̃ilo. q̄ dicit q̄ o pctō abstulit culpā legislatoꝝ qñ pmisit repudiuꝫ: ⁊ q̄uis hoc ꝓbabil'r dicaī: tñ pmū cōius sustinerī: iō ad ꝓxima gtiones respōdēdū est. ¶ Ad. i. g̃ dōz: q̄ aligs q pōt ꝓhibere nō peccat si a ꝓhibitiōe abstineat nō ſperās correctionem: sed magis malū estimās ex tali ꝓhibitiōe occasionē sumere: ⁊ sic accidit Moyſi. vñ diuia auctē frēs libellū repudij nō ꝓhibuit. ¶ Ad. z^m. dōz: q̄ ꝓphe spūs sō ſphetari nō dicebāt dimittēdā eē vxorē: q̄si spūs sci p̄ceptū suū q̄si pmissuꝫ ne mala peioza fierēt. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ illa g missiōis silitudo nō ē itelligēda q̄tū ad oīa: ſz solū q̄tū ad cāz cādē: q: vtraq̄ pmissio ad vitādā turpitudinē fuit est. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ q̄uis duritia cordis nō excusarēt a pctō: tñ pmissio ex duritia fcā excusat: q̄dā. n. ꝓhibent⁹ nis: q̄ nō ꝓhibent ifirmis corpal'r: nec tñ ifirmi peccāt p missiōe sibi fcā vtētes. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ aliq̄ bonū pōt termitti dupl'r. vno mō pp aliq̄ mai⁹ bonū ꝓsequēdum: tūc itermissio illi⁹ boni ex ordie ad mai⁹ bonū accipit bonestatē: sic itermittebaī singularitas vxoris honeste a Jacob pp bonū ꝓlis. alio mō bonū aliq̄ itermittit ad vitandum mai⁹ malū: ⁊ tūc si auctē ei⁹ q̄ dispēſare pōt hoc fiat: reatū talis boni itermissio nō hȝ: ſz honestatē ēt nō acquirit ⁊ sic idiuisibilitas mr̃imony i lege Moyſi itermittebaī pp mai⁹ malū vitādū. s. vxoricidiū. ⁊ ideo Chr̃ys. dicit q̄ pctō abstulit culpā: q̄uis. n. iordinatio mancret i repudio ex quo pctīm dr: tñ reatū pene nō bēbat: nec q tpalis: nec ppetue in q̄tū diuia dispēſatiōe fiebat: ⁊ sic erat ab eo culpa ablata: ⁊ iō etiā ipse ibidē dicit q̄ pmissuꝫ ē repudium nō malū qđē: tñ illicitū qđ qđē illi q̄ sunt de ꝑma opi. referūt ad hoc tīn qđ babebat reatū tēporalis pene.

¶ Ad 3^am qōnez dōm: q̄ ſm ꝑmā opi. vxor peccabat potē repudiū alteri viro ꝺiūcta: q: adhuc matrimoniū ꝑmū non erat solutū. mulier. n. q̄to tpe viuit alligata ē lege viri: vt ꝓz Ro. 7. Nō aūt poterat sil'r ples viros bre. Sz ſz aliam opi. sic licebat ex dispēſatiōe diuia viro vxorē repudiare: ita vxori aliū viꝝ ducere: q: insepabilitas matrimonij ex cā diuie dispēſatiōis tollebaī q̄ iſepabilitate manēte: intelligit vbū apli. ¶ Ut g̃ ad vtraſq̄ rōnes rñdeam⁹ dcz ad p̄m: q̄ viro licebat ples vxores sil'r bre ſz dispēſatione ꝑmissa. ⁊ iō vna dimissa ēt matrionio ñ soluto poterat alia ducere: ſz nunc̄ vxori licuit bre ples viros. ⁊ iō nō ē simplex

¶ Ad 4^m dōz: q̄ ī illo vbo Aug. mos ñ pōit ꝓ ꝺsuetudīe: ſz actu bonesto ſz q̄ a moze aligs dr morigerat⁹: q: ē bonorū moꝝ: vel ſic a moze pbia mozal' noīaī. ¶ Ad 3^m dōz q̄ dns Matt. 5. oñdit nouā legē abūdare ꝓ ꝺsilia ad veterē nō solū q̄tū ad ea q̄ lex vet⁹ licita faciebat: ſz ēt q̄tū ad ea q̄ in veteri lege illicita crāt. ſz a mlt'l licita putabanī p nō rectā ꝓceptoꝝ expositionē: sic pz de odio inimici: ⁊ ita est ēt de repudio. ¶ Ad 4^m dōz q̄ vbū dñi itelligit q̄tuz ad tps legis noue in q̄ dcā pmissio ē sublata: ⁊ sic ēt itelligit vbū qđā Chr̃so. q dic q̄ q ſm legē dimittit vxorem q̄uo: facinigrates: q: q̄ ad deū existit hōicida inq̄tū hȝ ꝓpositū occidēdi vxorē nisi ea ꝺimitteret: ⁊ q: dimittit nō fornicātē in q̄ solo casu lex euangelꝫ vxorē dimittere pmittit. ⁊ sil'r q: fac eā adulterā: ⁊ illū cui copulaī. ¶ Ad 5^m dōm q̄ qđā ītelligendū sic fuit dispēſatio de plib⁹ vxoribꝰ hīdis: ſz pp mai⁹ malū cohibēdū. Lxoricidiū ad q̄ iudei ꝓni erāt pp corruptionē ſraelitarū ⁊ pmissuꝫ eis fuit ē neis fenerari pp aliquā corruptionē ſ cupiſcibili: ne. s. frib⁹ suis fenrarēt: ⁊ sic pp corruptionē ſuspitōis in rōnali fuit pmissuꝫ sacrificiū celotipie: vbi suspitio apud cos iudiciū corrūperet. Sz q: lex vetus q̄uis gr̃az nō ꝺferret: tñ ad B data erat vt pctīs oñderet: vt cōiter sci dicūt: iō alys vr: q̄ si repudiādo vxorē peccarēt hoc saltē eis p legē aut ꝓphetas idicari debuisset. Esa. 58. Annuncia populo meo pctā eoꝝ. alīs viderenī esse ultra neglecti: si ea que nēcaria sunt ad salutē que nō cognoscebant nunc̄ eis nunciata fuissent: qđ nō pōt dici cū iustitis legis tpe suo obseruata vitā mercereī eternā: ⁊ pp B dicit q̄ q̄uis repudiare vxorē p se sit malū: tñ ex pmissiōe diuina licitū fiebat: ⁊ boc ꝺfirmāt auctate Chr̃ilo. q̄ dicit q̄ o pctō abstulit culpā legislatoꝝ qñ pmisit repudiuꝫ: ⁊ q̄uis hoc ꝓbabil'r dicaī: tñ pmū cōius sustinerī: iō ad ꝓxima gtiones respōdēdū est. ¶ Ad. i. g̃ dōz: q̄ aligs q pōt ꝓhibere nō peccat si a ꝓhibitiōe abstineat nō ſperās correctionem: sed magis malū estimās ex tali ꝓhibitiōe occasionē sumere: ⁊ sic accidit Moyſi. vñ diuia auctē frēs libellū repudij nō ꝓhibuit. ¶ Ad. z^m. dōz: q̄ ꝓphe spūs sō ſphetari nō dicebāt dimittēdā eē vxorē: q̄si spūs sci p̄ceptū suū q̄si pmissuꝫ ne mala peioza fierēt. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ illa g missiōis silitudo nō ē itelligēda q̄tū ad oīa: ſz solū q̄tū ad cāz cādē: q: vtraq̄ pmissio ad vitādā turpitudinē fuit est. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ q̄uis duritia cordis nō excusarēt a pctō: tñ pmissio ex duritia fcā excusat: q̄dā. n. ꝓhibent⁹ nis: q̄ nō ꝓhibent ifirmis corpal'r: nec tñ ifirmi peccāt p missiōe sibi fcā vtētes. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ aliq̄ bonū pōt termitti dupl'r. vno mō pp aliq̄ mai⁹ bonū ꝓsequēdum: tūc itermissio illi⁹ boni ex ordie ad mai⁹ bonū accipit bonestatē: sic itermittebaī singularitas vxoris honeste a Jacob pp bonū ꝓlis. alio mō bonū aliq̄ itermittit ad vitandum mai⁹ malū: ⁊ tūc si auctē ei⁹ q̄ dispēſare pōt hoc fiat: reatū talis boni itermissio nō hȝ: ſz honestatē ēt nō acquirit ⁊ sic idiuisibilitas mr̃imony i lege Moyſi itermittebaī pp mai⁹ malū vitādū. s. vxoricidiū. ⁊ ideo Chr̃ys. dicit q̄ pctō abstulit culpā: q̄uis. n. iordinatio mancret i repudio ex quo pctīm dr: tñ reatū pene nō bēbat: nec q tpalis: nec ppetue in q̄tū diuia dispēſatiōe fiebat: ⁊ sic erat ab eo culpa ablata: ⁊ iō etiā ipse ibidē dicit q̄ pmissuꝫ ē repudium nō malū qđē: tñ illicitū qđ qđē illi q̄ sunt de ꝑma opi. referūt ad hoc tīn qđ babebat reatū tēporalis pene.

¶ Ad 3^am qōnez dōm: q̄ ſm ꝑmā opi. vxor peccabat potē repudiū alteri viro ꝺiūcta: q: adhuc matrioniū ꝑmū non erat solutū. mulier. n. q̄to tpe viuit alligata ē lege viri: vt ꝓz Ro. 7. Nō aūt poterat sil'ples viros bre. Sz ſz aliam opi. sic licebat ex dispēſatiōe diuia viro vxorē repudiare: ita vxori aliū viꝝ ducere: q: insepabilitas matrimonij ex cā diuie dispēſatiōis tollebaī q̄ iſepabilitate manēte: intelligit vbū apli. ¶ Ut g̃ ad vtraſq̄ rōnes rñdeam⁹ dcz ad p̄m: q̄ viro licebat ples vxores sil'bre ſz dispēſatione ꝑmissa. ⁊ iō vna dimissa ēt matrionio ñ soluto poterat alia ducere: ſz nunc̄ vxori licuit bre ples viros. ⁊ iō nō ē simplex

ge cāe dimittēdi vxores: xp̄s solā fornicatōez excipit: ceteras molestias iubet ꝓ fide ⁊ castitate ꝺiugy sustineri. De aūt cāe itelligunt feditates i corpe puta ifirmitas: vl' aliq̄ notabilis macula: vel in aīa: sic fornicatio: vl' aligd hȝ qđ in mozib⁹ honestatē facī. Sz qđā has cās magis coartāt satis ꝓbabil'r dicētes: q̄ nō licebat vxorez repudiare nisi ꝓp aliquā cāz post mr̃imoniū supueniētē: nec ꝓp quālibz talē: ſz pp illas solū q̄ p̄nt bonuꝫ ꝓlis ipedire: vl' in corpe: vt sterilitas aut lepra vl' aligd hȝ: vl' in aīa: vt si eēt malorum moꝝ q̄s filꝫ ex ꝺuersatiōe ad ipaz imitarēt. Sz qđā glo. sup illō Deut. z z. Lū nō inuenerit gr̃az i oculis ei⁹ pp aliquā feditatē ꝛc. g̃ idē qđ pus. ¶ Sz ꝫ. sterilitas ⁊ fornicatio magis ꝺriant mr̃imonio q̄ oduꝫ. g̃ illa poti⁹ obuerunt eē cā repudij q̄ odium. ¶ P. odiū pōt creari ex vtute ei⁹ q odio hr̃. Si g̃ odiū est sufficiēs cā: tūc mulier posſz repudiari pp vtutē suā: qđ est absurdū. ¶ P. Deut. z i. dr̃. Si dimiserit vir vxorez suā ⁊ postea odio cā buerit: ⁊ obiecerit ei stupꝛū aut cōiugium. Et in ꝓbatione defecerit verberabiī: ⁊ centum siclis argenti cōdēnabit: ⁊ nō poterit ea dimittere oī tēpore vite sue. ergo odium nō est cā sufficiens repudij.

¶ Ulteri⁹ vr q̄ repudij cāe ōbebāt i libello scribi: q: p libellū repudij scriptū a pena legis absoluebaī. ſz B oio vr iniustū nisi cāis sufficiētib⁹ repudij assignat⁹. g̃ opoꝛtebat illas scribere i libello. ¶ P. ad nihil illa scripta valere videbanī: nisi vt cāe repudij oñderenī. g̃ si nō iscribebanī: frustra libellus ille sibi tradebaī. ¶ P. B magr̃ dicī i lra. ¶ Sz ꝫ. cāe repudij aut erāt sufficiētes aut nō. si sufficiētes ꝑcludebaī mulieri via ad scđas nuptias: q̄ ei ſm legē ꝺcedebāt. si aūt insufficiētes oñdebaī iiustū repudiū: ⁊ sic repudiū fieri nō poterat. g̃ nll'o: cāe repudij iscribebanī. ¶ Rñ: dōz ad p̄m. q. q̄ cā pmissiōis repudiādi vxorē fuit vitatio vxoricidij: vt sici cōiter dr̃. ꝓria aūt cā bōicidij ē odiū: ⁊ iō ꝓria cā repudij ē odiū: ſz odiuꝫ ex alīq̄ cā cātur ⁊ amor: ⁊ iō ēt opz alias cās repudij ponere remotas q̄ erāt cā odij. Dic āt Aug. in glo. Deut. z 4. Multe erāt i le

Ende q̄rit de ỽginitate. Et circa B q̄rit tria. p̄ gd sit ỽginitas. 2° vtr sit vt⁹. 3° ō ꝓpatiōe ei⁹ ad alias vtutes.

Ad primum sic ꝓcedit. Uidet q̄ virginitas non sit in carne corruptibili ex corruptiōis ꝓpetua meditatio: vt Aug. dicit in li. de nuptys ⁊ ꝺcupiſcētia: q: post resurrectionē scē ỽgies suā virgitatē nō amittēt: sed tūc nō erūt in carne corrupti bili. g̃ corruptibilitas carnis nō ꝺz poni in diffōne ỽginitatis. ¶ P. ỽginitas ponit⁹ ꝓtinētie q̄ ad tēperātiā reducit: ſz meditatio nō ē act⁹ tēperātie: sed magis itellectualiū vtutū. g̃ nō ꝺz poni tanq̄ gen⁹ ỽginitatis. ¶ P. ỽginitas nō est firmi⁹ bonū q̄ charitas aut alie vtutes: imo magis fragile. sed ꝓpetuitas nō ē de rōne charitatis: alīs charitatē semel habitā nō ꝓtingeret amittere: qđ in. 3. li. dist. 31. improbatū est. g̃ nec ꝓpetuitas in diffinitiōe virginitatis ponī ꝺz. ¶ P. corruptiōis ꝓpetua meditatio tollit ꝓ corruptionē mētis: de qua dr Matth. 5. Qui viderit mulierē ad ꝺcupiſcēdā eā ꝛc. ſz p hoc nō tollit virginitas: q: talis corruptio repari pōt: nō aūt ỽginitas: vt in lra dr̃. g̃ virginitas nō ē ꝓpetua incorruptiōis meditatio. ¶ P. ꝓpetua incorruptionis meditatio sine cōcubitu perdit nō solū mente: sed etiaz carne: sicut pz in peccatis cōtra nāz sed sine ꝺcubitu virginitas nō pdit: q: vt Aug. dicit in lib. de ỽginitate. Uirgitas ē ꝓpiā ꝓtinētia ab oī ꝺcubitu immunitas. g̃ idē qđ pus. ¶ P. Ambro. dicit i li. de ỽginitate q̄ ỽginitas est expers ꝓtagiōis integritas. ſz ꝺtaminaī corp⁹ p pollutionē nocturnā. g̃ ỽginitas ſz hoc amittit: nō aūt ꝓpetua incorruptiōis meditatio pdit. g̃ ꝛc. ¶ P. virgitas pōt ꝓ violētiā auferri: als ille q̄ ꝺberet cū illa q̄ ꝓ violētiā ab alio deflorat nō efficeret irregularis: nō aūt perpetua carnis meditatio. ergo idez quod ꝓius.

¶ Rñdeo dōz: q̄ virginitas: vt ex dictis Ambro. pz: integritas qđā ē. vñ ꝓ quationē corruptiōis dicit q̄ in actu generatiōis accidit: vbi triplex corruptio ē. Una corpalis tīn: in boc q̄ claustra pudoris frangunī. Alia spūalis ⁊ corporalis simul: ex boc q̄ per decisionē ⁊ motū seminis in sensu delectatio generatur. Tertia est spiritual' tīn: ex boc q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratio huic delectatiõi se subiycit:in q̃ integritatẽ pdit q̃tũ ad actũ:q; ipole est aliqd itelligere in ipsa. vt pẽs dic̃ i li. ethi. vñ ipsa rõnis absoꝛptio coꝛruptio dr. hec aũt 3ª coꝛruptio nõ ẽ rõnis actꝰ:sz q̃dã passio p accñs ei ꝓueniẽs ex passiõe iferioꝛis ptis:sicꝫ p sõnũ vel freneſiz ꝛ alias passiones coꝛpales ꝓtingit rõis actũ ipediri p accñs. Lũ g̃ virtꝰ ꝛ vitiũ in actu rõis ꝓsentiẽtis ꝛ dissentiẽtis pficiaꝫ: i oibꝰ pdictis coꝛruptiõibꝰ nõ inueniꝫ sufficiẽs rõ vity aut vtut] sz oꝛ addere rõnis cõsensuz vl dissensũ. Et q̃ vginitas in gñe moꝛis ẽ ptinẽs ad vtutẽ:iõ dic̃ Lucia. q; nõ ingnatur coꝛpꝰ nisi de ꝓsensu mẽtis:ingnatiõe. s. q̃ vginitatis purita ti opponiꝫ. Pꝛia g̃ coꝛruptio q̃ ẽ coꝛpalis tñ nõ ẽ mã vtutis vl vity:nisi p accñs mediãte aliq̃ aie passiõe. vñ si per aliquã icisionẽ clauſtra pudoꝛis rũpant nõ mai⁹ ỏtrimẽtuz vginitati ierit q̃ si pes aut manꝰ gladio icideret. Sz 2ª ꝛ 3ª coꝛruptio sũt mã vginitatis ꝛ oppositi eiꝰ sicꝫ alie passiões aie sũt mã vtutũ mozaliũ ꝛ oppositoꝛ vitioꝝ:sz in actu rõnis eligẽtis vl repudiãtis coꝛruptiões pdictas: finaliꝛ pficiꝫ ingnatio quã vginitas ꝑuat. ꝛ p ꝓs ipa vginitas. ꝛ iõ Aug. in diffõne pdcã posuit B q; ex pte rõnis se bz. s. meditatione q̃si vginitatis genꝰ ponẽs actũ phibitũ sicꝫ frequẽter fieri solet. icoꝛruptionez aũt posuit q̃si obm sine mãz:sz addit subm determiatũ p B q; dicit in carne coꝛruptibili. q; ꝑuatio ꝛ habit⁹ nata sũt fieri circa idem.

¶ Ad p^m g̃ dõz q; q̃tus post reſurrectionẽ sci carnis coꝛruptionẽ nõ bẽant:hñt tñ nãz carnis q̃ coꝛruptibil' fuit. ꝛ iõ in cis cẽ poterit vginitas sicꝫ in subto:nõ aũt in angel'in qb⁹ coꝛruptio quã vginitas ꝑuat nata eẽ nõ fuit:ꝛ ꝑcipue B ad rõnẽ vginitatis suffic̃:q; nõ soluz respicit qõ pñs ẽ:sz qõ ỏteritũ est. nõ. n. ẽ virgo ex B solũ q; nõ coꝛrupit'. sz ex B est ẽt q; nũq̃ coꝛrupta fuit. ¶ Ad 3^m dõz q; q̃tus actus moꝛal' vtutis in volũtate pficiaꝫ: tñ rõ foꝛmã virtutis in ea ponit. vt dr in. 6. ethi. ꝛ iõ gdã socratici oẽs vtutes sciãs dicebãt. ꝛ B mõ loquẽdi vtit B Aug. meditationez ꝑ ele ctiõe ponẽs. ¶ Ad 3^m dõz q; in actu vtutis nõ solũ regrit discretio ex pte rõnis:sz ẽt firmitas q̃dã ex habitu iclinãte ad actũ p modũ nãe:ꝛ sic cãe nãles q̃tũ ẽ de se oꝛdiate sũt imobilr ad effectꝰ. ꝓpos rõne cuiꝰ dicere possiumꝰ la pis ppetuo descẽdit deoꝛsũ:q̃tus B q̃nq; ipediri possit:ita ꝛ habit⁹ vtutis q̃tũ ẽ de se imobilr oꝛdiaꝫ ad actũ. ꝑtiũ: q̃uis q̃nq; hñs actũ vtutis ꝛiũ agat. ꝛ rõne ppetue imobilitatis ꝓsiciuit poni ppetuũ in diffõnib⁹ vtutũ: sicꝫ in ꝑn. digestoꝝ dr. q; iustitia ẽ ỏstãs ꝛ ppetua volũtas. ꝛ sic etiã Aug. ponit ppetuũ in diffõne vginitatis q̃uis vginitatez q̃nq; hñtes cã amittãt: vt sic in pdcã diffõne discretio ele ctiõis q̃ est actꝰ vginitatis fm q; ad genꝰ ptinet mozis ex meditatione itelligaꝫ: sz imobilitas ex ppetuitate. ¶ Ad 4.^m dõz q; coꝛruptio mẽtis. vt ex dcis accipi põt ẽ duplex Una q̃ ẽ q̃si passio mẽtis:qñ mẽs subdiꝫ ỏlectationi q̃ in coitu solet accidere:ꝛ q; hec ỏlectatio ꝓpleꝫ i semis distil latiõe:iõ taꝫ coꝛruptio mẽtis nõ ꝑt accidere sine aliq̃ coꝛ ruptiõe carnis q̃ dcã est fieri p semis decisionẽ. Alia aũt ẽ coꝛruptio mẽtis q̃ est actꝰ ei⁹. s. ꝓsensus aut electio ꝑdicte coꝛruptiõis. Sz q; vires iferioꝛes sequunt motũ supioꝝ: iõ q̃nq; ꝓtingit q; ex actu mẽtis cogitãtis de coꝛruptione carnis ꝛ intẽdentis delectationẽ ipsius experiri:caloꝛ exꝛ citatur in coꝛpoꝛe ꝛ semẽ distillat ꝛ causaꝫ delectatio qua mẽs suffocaꝫ sicut in coitu:ꝛ tũc absq; dubio vginitas est amissa. si autem coꝛruptio sistat in actu mẽtis cõsentiẽtis amittiꝫ qdem virginitas fm illud foꝛmale qõ bz in men te:nõ aũt rõne eius qõ est mãle in ipsa. vñ talis nõ põt di ci virgo nisi mãliter:ꝛ iõ hec virginitatis amissio põt re cuperari:nõ aũt illa vginitatis amissio in q̃ ẽt illud qõ est mãle subtrahiꝫ:qꝛ vginitas ex pte sui actꝰ respicit tñ pñs aut futurũ:sicꝫ est in q̃libet vtute. electio eniz aut pñs aut futurũ respicit nõ aũt ỏteritũ:sed ex parte mãe nõ solum pñs sed ỏteritũ respicit. dr̃ eniz virgo q̃ elegit ĩcoꝛruptionem q̃ est mãlis in vginitate:quã amisit ꝛ bñ ꝛ ꝑsꝛ uare:nõ aũt exigiꝫ q; nũq̃ ꝛiã electionẽ habuerit:sed q; nũq̃ ꝛiã coꝛruptionẽ:ex hoc aũt virginitas amissa recu perari nõ põt:qꝛ illud qõ in ỏteritũ trãsit recuperari non põt. ¶ Ad gntũ dõm q; ille q̃ sine cõcubitu se coꝛrupit: nõ est dubiũ q; virginitatẽ amittit:ẽt q̃tũ ad id qõ ẽ ma teriale in ipsa:qꝛ tñ cõcubitꝰ nõ assit:adest tñ delectatio q̃ in ꝓcubitu coꝛruptionẽ vginitatis facit. Si aũt luxuria ꝛ nãz tps ꝑfecte etatis ꝓueniat cũ nõ assit semis ỏcisio. q; ꝑ ꝓs nec delectatio ꝓpleta mẽtẽ suffocãs: nõ amittit vgi nitas q̃tũ ad id qõ ẽ mãle i ipa. ¶ Ad 6^m dõz q; passiões ptis sensitiue nõ pñt eẽ mã vtut]: nisi fz q; sũt oꝛdiabiles a rõne ĩ eis mediũ ponẽte: put ꝓcupiscibil' ꝛ irascibil' obe diũt rõni:ꝛ iõ ỏlectatio q̃ in sõnis accidit cũ semis ỏcisiõe nõ ẽ mã vtutis:ꝛ pp B nec talꝰ coꝛruptio ĩcoꝛruptionẽ tol lit q̃ ẽ vginitat] mã:ꝛ iõ rõne talꝰ pollutiõis vginitas non pdiꝫ. ꝛ silis rõ ẽ de mulieribꝰ q̃ dormiẽtes ꝛ iebriate aut amẽtes a viris cognoscunt nisi forte bac itẽtiõe dormiãt irẽt vt a viro coꝛcipiãt. ¶ Ad 7^m dõm q; illud cui⁹ fm totaliꝛ est eꝛ nõ ẽ oꝛdiabile a rõne:ꝛ iõ eadez rõne nec ille q̃ per violẽtiã coꝛrũpunt siue ab boie siue a demõe incã bo virgitatẽ amittũt:si q̃tũ pñt renitanꝫ vt ꝓseruẽt coꝛ pus a coꝛruptiõe imune:vel saltẽ mẽtẽ ỏtra ꝓsensu. Lu ti in signatiõib⁹ sacꝛoꝝ magis attendiꝫ qõ exteriꝰ geniꝫ: q; qõ ỏteriꝰ fit:irregularitas q̃ ex defectu signatiõis in sacro cãꝫ nihilominꝰ ĩduceret i illũ q; vginẽ deflorata violẽter duceret in vxoꝛ. ꝛ ꝑcipue cũ pp delectationẽ nimia nõ in actu illo suffoceꝫ: difficillimũ est tali delectatiõi dissenti re in statu illo. ꝛ iõ psũptio videꝫ eẽ q; cõsenserit.

Ad secundum sicꝫ pceditꝫ. vr q; vginitas nõ sit vꝛ oĩs. n. vꝛ ꝓsistit in medio: sz virgi nitas nõ ꝓsistit i medio: sz maxie in extrẽo: qꝛ ꝓsistit i obe stinẽdo ab oi delectabili circa qõ est castitas. g̃ nõ ẽ vtus. ¶ P. vtutũ vsus cũ sint de iure nãli oi tpe licuerũt: q; in statu nãe ꝓdite nõ licuisset vginitatẽ seruare:qꝛ ecẽ ꝑ ꝑcꝛ ptũ: vt hr Heñ. i. Crescite ꝛ mul. silr nec tpe legis Moyſi qñ q; nõ relinq̃bat semẽ sup terrã maledictiõi legis subia cebat. q̃ vginitas nõ ẽ vtus. ¶ P. nulla vꝛ ẽ q̃ amitti pos sit sine pctõ:ꝛ q̃ p pniaz nõ recuperaꝫ: sz vginitas amittit sine pctõ in actu matrionialiꝫ nec p pniaz põt recuperari. q̃ est vtus. ¶ P. oĩs vꝛ est habitꝰ acq̃sitꝰ vel ifusus: sz vgini tas ẽ i illis q; nõ bñt aliqué bitũ acq̃sitũ vl infusus: sicut i pueris nõ baptiçatis. q̃ nõ ẽ vꝛ. ¶ P. oĩs vtus ordinat ad actũ aliquẽ: nõ aũt vginitas: sz magꝭ ipoꝛtat ꝑuationẽ actꝰ. q̃ nõ est vꝛ. ¶ P. q; bz vnã vtutẽ bz oẽs: sz q; caret vginita te q̃nq; bz alias vtutes. q̃ vgitas nõ ẽ vꝛ. ¶ P. vtute nul lus male vtiꝰ: sz vginitate aliqs male vtiꝰ: vt ps de vgine fatuis Matth. 25. q̃ nõ ẽ vꝛ. ¶ P. ỏtinẽtia vginalis caꝛ diꝫ ꝑ matrionialẽ ꝛ vidualẽ: sz matrioniũ nõ ponit vtus neq; viduitas. q̃ neq; vginitas ẽ vtus. ¶ Sz ꝑ est qõ dr. 1. Cor. 7. Unusqsq; ꝓpꝛiz donũ bz ex deo: ꝛ iogt de vginita te. dona aũt dei spũalia vtutes sũt. q̃ vgitas ẽ vtus. ¶ P. Ambro. dicit in lib. de vginitate. Inuitat vginitatis amor vt de vginitate aliqd dicam⁹: ne velut trãsitu quodã pfecta videaꝫ que ꝑncipalis est virtus. ¶ P. nihil meretꝫ ꝓmiũ nisi virtus: sed virginitati debetꝫ ꝓmiũ. s. fructꝰ cẽtesimꝰ: vt scꝫ dicũt ꝛ aureola. ergo est virtus.

¶ Rñdeo dõz: q; sicꝫ datiões ꝛ supꝛ⁹ sꝛ mã liberalitat⁹ ỏlectatiões i venereis sꝛ mã castitatis ꝛ ỏtinẽtie. q̃ ge dationũ magnitudo sũptuũ exigit spãlẽ vtutẽ q̃ magni cẽtia vocaꝫ pp sui difficultatẽ: ꝛ qꝛ tẽperãtia vꝛ cattua cohibẽdis delectatiõib⁹ magnã bz difficultatẽ. iõ illis q ẽ ꝑcipuũ in ista mã maxima hñs difficultatẽ. s. ab oĩ ruptõe carnalis delectatiõis imunitas spãlẽ vtutẽ exigit q̃ vginitas dr̃. vñ si vginitas ꝑ sui cõpleta rõne: ꝑ

est accipiaꝫ. sic virginitas est spãlis vtus: sic eni nihil aliõ ipoꝛtat q̃ electionẽ ꝓseruãdi icoꝛruptionẽ: ꝛ hec electio si lit pfecta ex aliq̃ habitu vtut] pcedere dz: tñ vginitas sup B ponit statũ vtutis in q̃ habitꝰ i actu exire possit: nõ aũt põt exire in actũ electiõis icoꝛruptõez fuãdi nisi sit icoꝛ rupta: qꝛ electio ipoꝛtuz nõ est. ipoꝛte ãt ẽ icoꝛruptoz amis sam recuperare: sz mãz magnificẽtie amissaz poꝛe ẽ recupe rare: ꝛ q̃tũ ad B ẽ dissimile de magnificẽtia ꝛ vginitate. Alty aũt dñt: q; vginitas nõ noiat vtutẽ: sz statuz pfectum vtutis: ꝛ hac rõne sancti qñq; eã vtutẽ noiant: ꝛ fm hanc opiõné facile est rũdere ad obta. Sustinẽdo tñ ꝑmã opi. respõdẽdũ ẽ ad obta. ¶ Ad p^m g̃ dõm q; apud theologos vt gdã dicũt vtus nõ sp ẽ in medio. Sz B dicẽtes ignoãt qd sit mediũ vtutis. Lũ. n. mediũ vtutis accipiaꝫ fz rõnẽ rectã. si aliqd nõ sit in medio nõ ẽ fm rõnẽ rectã: ꝛ sic nõ põt eẽ laudabile neq; vtuosũ: ꝛ iõ dõz ẽ q; vginitas ẽ i me dio rõnis recte: qõ gdẽ mediũ nõ accipiꝫ sp fz q̃titatẽ ei⁹ circa qõ ẽ vꝛ: q̃ q̃titas ẽ iter supfluũ ꝛ diminutũ: cuiz sint aliq̃ vtutes q̃ ꝓueniãt ad maximã q̃titatẽ in ꝑpa mã: sic aliꝭ maioꝛibꝰ se dignificat q̃ magnanimꝰ: nec aliqs ma ioꝛes sumptꝰ facẽ q̃ magnificꝰ: vt ps in. 4. ethi. sz accipiꝫ fz ꝓportionẽ oĩuz circũstãtiaꝝ vestientiũ actũ: ꝛ sic ille qui maxia dona dat: in medio ꝓsistit in eo q; mediocritas ser uaꝫ in dãdo cui dz ꝛ qõ dz: ꝛ pp qõ dz: ꝛ supfluũ ẽ in eo qõ daꝫ vbi nõ dz: vel pp qõ nõ dz: ẽt si maioza denꝫ. Silr ẽt vginitas q̃uis sit in vltio extremi q̃tũ ad id circa qõ est: qꝛ ab oi corrũpẽte ỏlectatõe abstinet: tñ ẽ in medio in q̃tũ alias ỏbitas circũstãtias mediocriter fuat: ꝛ supfluũ eẽt si aliqs fuare vellet vginitatez qñ nõ ỏberet: sicꝫ tpe legis Moyſi: vel pp qõ nõ deberet: sicꝫ vgines vestales: silr fm alias circũstãtias. ¶ Ad 3^m dõz q; sicꝫ dcñ ẽ mediũ vtut] accipiꝫ fz ꝓportionẽ circũstãtiaꝝ ad rõnẽ rectã: ꝛ qꝛ tps est vna ꝺ circũstãtys nõ ẽ icõueniẽs aliqd eẽ illicitũ vno tpeq̃ ẽ licitũ vel vtuosũ si alio tpe fiat: ꝛ iõ si in tpe q̃ ỏs ad multiplicationẽ gnis hũani vel cultꝰ diuini boies opi ziugali iſistere volebat: aliqs ꝑo motu icoꝛruptionẽ ser uasset: fuisset in extremo dimiñtiõis: qꝛ abstinuisset a dele ctabili oi qñ nõ ỏbuisset: sz postea fcã multiplicatõe hũa ni gñis: vel colẽtiũ deũ sufficiẽti: nõ peccasset vginitatem suã: ẽt in lege Moyſi: vel in statu nãe integre: si hõ ñ pec casset nõ fecisset ꝺ ꝑceptũ: qꝛ multiplicatio poterat fieri p alios: sz supra ꝑceptũ. ¶ Ad 3^m dõm q; stat⁹ ille vtutis q̃ virt⁹ in actũ suũ exire possit ꝑ amitti sine pctõ: ꝛ cũ pctõ idifferẽter: tñ recupaꝫ p pniaz: sicꝫ aliqs ditissim⁹ magnifi cus põt dare oĩa sua pauperib⁹: ꝛ sic sine pctõ suo ei eueni ret q; in actũ exteriozẽ vtutis exire nõ poterit. si aũt i tur pes vsus facultates suas ꝓsumat: B erit cuiz pctõ: nec tñ p pniaz statũ ꝑmũ recupabit: ꝛ iõ vginitas q̃ statũ illũ dicit vtutis in q̃ virt⁹ possit exire in actuz. ꝛ p pctñ amittiꝫ in fornicatiõe: ꝛ sine pctõ in actu mrimoniali: nec vnq̃ p pe nitẽtiã recupaꝫ. ¶ Ad 4.^m dõz q; illud qõ ẽ mã vginitat] põt eẽ in illis q̃ nullũ bitũ vtutis bñt: sic in pueris añ ba ptismũ: in qb⁹ ẽ ꝑm⁹ vginitatis gradus quẽ nã dedit: ꝛ sic in illis q̃ ad tps icoꝛruptionẽ pdcãz fuare volũt: tñ cũ ꝑ posito nubendi suo tpe: q̃ bñt fm vginitatis gradũ nec tñ ỏiꝛ virgines nisi mãliter: sz cõpleta rõ vginitatis ꝓut ẽ vꝛ⁹ nõ est nisi in illis q̃ bñt electionẽ ꝓseruãdi itegritatez ba ctenus custoditã vsq; in finẽ: siue sine voto: vel cũ voto: ꝛ hec electio pfecta cẽ nõ põt sine habitu iformãte ipam: si aũt sit iformis: erit actꝰ vtutis sicꝫ virtutẽ pcedẽs: sicꝫ de alijs actib⁹ virtutũ ꝓtingit. ¶ Ad 5^m dõz q; tpantia sicꝫ in 3. li. dis. 33. dcñ ẽ ꝑncipaliꝛ ꝓsistit in cohibẽdo delectatio nes. vñ de ꝑncipali itẽtiõe sua bz quẽdã actũ iteriozem. s. electionẽ refrenãdi ꝓcupiscẽtias: sz exteriozẽ nõ bz q̃tuz ad id qõ ẽ ꝑncipale in ipsa nisi ꝑ accñs ꝛ ex ỏnti: in B. q; aliqs actꝰ exteriozes adhibet ad cohibẽdũ a delectatiõi bus: qõ magis ipoꝛtat q̃ eliceat: sicꝫ recedendo ab aspecti bus concupiscibiliũ. vti eniz delectatiõibus fm mẽsuraz rõnis est de scõaria intentione tpantie: ꝛ qꝛ virginitas est ꝑncipalissimũ in tpantia: iõ nõ bz nisi actũ exteriozez nisi ex ỏnti: sed oĩno vsum exteriozez cõcupiscentie cohibet. ¶ Ad 6^m dõm q; ille q; bz vnã virtutẽ bz aliquo mõ oẽs: nõ tñ q̃tum ad omne id qõ est in virtute: sicut qui bz libe ralitatẽ: qñq; nõ bz magnificentiã q̃tum ad statũ illuz q̃ possit exire in actũ exteriozẽ. ꝛ silr qui bz tpantiam nõ bz statum quẽ virginitas dicit ꝑpter ꝑfectionẽ: q̃uis ha beat id qõ facit rõnẽ virtutis in virginitate: sicut ecõtra rio ꝑpter perfectionẽ ꝑps bz charitatẽ: nõ tñ fidez ꝑpter statum ꝑfectionis: quẽ fides ipoꝛtat: tñ bẽat q; q̃d est perfectionis ꝛ virtuositatis in fide. ¶ Ad 7^m dõm q; ma teria virginitatis quã fatue virgines hr̃e possunt aliquis male vtitur: nõ aũt virginitate accepta fm suã completã rationem. ¶ Ad octauũ dõm q; viduitas ꝛ matrimoniũ nõ importãt aliquez alterũ graduz circa materiã tempe rantie: sicut virginitas. vñ nõ est simílis ratio.

Ad tertium sic ꝓceditꝫ. Uideꝫ q; virginitas ma ioꝛ sit oĩbꝰ virtutib⁹: dcoꝛ eni est de rõne vtutis: sz vginitatis dcoꝛ est maxim⁹. g̃ ipa ẽ maxia vtutũ. ꝓbatio medie. Ambro. in li. de vginitate dicit. Pul chritudinẽ gs põt maioꝛẽ ẽstimare dcoꝛe eius. s. vginis q̃ amaꝫ a rege: ꝓbaꝫ a iudice: dedicaꝫ dño: ꝓsecraꝫ deo. sp spõsa: semp inupta: vt nec amoꝛ finẽ habeat: nec dãnũ pu doꝛ. hec aũt ꝑfecte ꝝ pulchritudo est cui nihil decst: q̃ so la mereꝫ audire a dño: tota formosa es ꝛc. ¶ P. Cypria nus dicit. Nũc nobis ad vgines sermo ẽ: quaꝝ quo subli mioꝛ glia ẽ maioꝛ ẽ cura: flos est ille ecclẽastici germinis: decus atq; ornamẽtũ gr̃eſpũalis: illustrioꝛ portio gregis xp̃i. g̃ idẽ qõ pus. ¶ P. maius ꝑmiũ maioꝛi vtuti debetur sz vginitati debeꝫ maximũ ꝑmiũ. s. fructꝰ cẽtesimꝰ ꝛ au reola. g̃ ꝛc. ¶ P. maxima dignitas vtutũ est q; ꝑ eas deo cõiungimur: sz ꝓpinqssime deo ꝓiũgit virginitas: qꝛ icoꝛ ruptio facit eẽ ꝓximũ deo: vt dicit Sap. 5. ꝛ in Apoc. dr̃: q; virgines sequunt agnũ quocũq; ierit. g̃ ẽ maxima vir tutũ. ¶ Sz ꝺ est qõ in lra dr̃ q; cclibat⁹ Joãnis nõ ꝑfert cõiugio Abrae. ¶ P. Ber. dicit sup cãgeliũ. Misius ẽ: q; plus placuit deo. s. humilitas Marie q̃ ipsiꝰ vginitas. g̃ virginitas nõ est maxima virtutum.

¶ Rñdeo dõz: q; vna vtus ꝛ q̃tũ ad actũ: ꝛ q̃tũ ad habitũ põt dici excellẽtioꝛ alia dupliꝛ. s. p se ꝛ p accñs. ꝑ se gdẽ mẽsuraꝫ actꝰ virtutũ ex rõne obi sui ex quo spẽs hñt. Sz p accñs ex pte subiecti: sicut actꝰ etiã in paruis reb⁹ dicit meliꝰ si fiat ex magis ꝓmpta voluntate: vel tpe magis oppoꝛtuno: ꝛ alys ifinitis modis: qꝛ cãe p accñs ifinite sꝛ. ꝛ pp B relinquunt ab arte. vñ hac ꝺpatiõe omissa sciẽdũ est: q; cũ bonũ spũale sit nobiliꝰ ꝛ meliꝰ q̃ bonũ coꝛpoꝛis: virtutes ille que habẽt p obiecto bonũ spũale sũt simpli citer meliozes q̃ ille que habent aliqd coꝛpale vt coꝛpali adiũctũ. ꝛ iõ vtutes itellectuales ꝛ theologice sunt digni oꝛes q̃ vtutes mozales q̃ sunt circa actꝰ ꝛ passiões aliquo mõ coꝛpales: ꝛ iter vtutes mozales: illa p se loquẽdo ẽ me lioꝛ q̃ magis appꝛopinq̃t ad ꝓdictas: q̃ gdẽ appꝛopinq̃tio põt attẽdi dupliꝛ. vno mõ q̃tũ ad ꝓximẽtiã subri: ꝛ sic iu stitia q̃ est in volũtate est ꝓpinqssima ꝛ dignissima: ꝛ post hoc fortitudo q̃ est in irascibili q̃ est q̃si quoddã ꝓximũ ra tionis ꝛ sensualitatis: vt in. 3. li^o. di. 26. dictũ est. ꝛ vltio tẽ perãtia que est in cõcupiscibili. alio mõ põt attẽdi ꝓpinq tas vtutis mozalis ad itellectualẽ ꝑut disponit ad ipsam ꝛ sic iter oẽs mozales ꝓpinquissima est tẽperãtia: qꝛ ꝑ de lectationes que sunt eius mã maxime nata est rõ enume rari: ꝛ iter ptes tẽperãtie ꝑcipue castitas: qꝛ in delectatio nib⁹ circa q̃s est: ratio totaliꝛ obruit'. vñ Lõmẽ. dicit in. 7. phy. q; castitas maxime valet ad scientias speculatiuas

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē in genere castitatis ꝑcipue virginitas. Sic ꝙ dōm ē ꝙ virginitas nō est dignior oībus alys vtutib⁹: ſz est dignior aliꝫ mō oīb⁹ virtutib⁹ moralib⁹ ⁊ simplr ⁊ ꝑ se loquēdo oīb⁹ ſpēbus tpantie. ¶ Ad p^m ꝙ dōs ꝙ delectatiōes circa ḡs ē tpantia sunt turpissime. vt in. 4. Eth. ps: eo ꝙ sūt in cōib⁹ nobis ⁊ bruttis. vñ tpantia q̄ bas cohibet ꝑcipue vēdicat sibi pulchritudinē cōes oīb⁹ vtutib⁹: sic fortitudo vendicat sibi difficultatē: iustitia rectitudinē. ⁊ pp B virginitas q̄ est sūm⁹ tpantie gradus: sūmā decoris sibi vēdicat: nō tñ ſegt ꝙ sit dignissima vtus. ¶ Ad z^m dōs ꝙ oīa vba ꝑdcā Cipriani q̄ excellētiā ostēdūt virginitat| ptinēt ad pulchritudinē. vñ codē mō dōs ē sic ad ꝑmū. Uel dōs ꝙ vgines hūt cū virginitate alias vtutes. Aly aūt nō hūt virginitatem cū alys vtutib⁹: ⁊ iō nō ē eadē rō ꝑparādi virginitatez cum alys vtutib⁹ ⁊ vgines alys hoīb⁹. ¶ Ad z^m dōs ꝙ aureola ē ꝑmiū accītale ⁊ fruct⁹ silr. ꝑmiū āt ēentiale ē dignit⁹ accītali: iō simplr loquēdo ille vtutes sunt potiores qb⁹ maius ꝑmiū ēentiale debet. ꝑmiū aūt accītale nō tā respicit vtutis radicē q̄z statū vtutis. ⁊ ꝑterea aureola nō soluz virginib⁹ debet: ſz ⁊ martyrib⁹ ⁊ doctorib⁹. fruct⁹ autē soli cōtinētie ōbet in q̄ sūmū locū tz virginitas: qz ꝑ ꝓtinētiaz repmunt ille delectatiōes q̄ marie gustū ſpūal' dulcedinis ipediūt: quē fruct⁹ suo noīe iportat. ¶ Ad q̄rtuz dōm ꝙ icorruptio fac ē ꝓmū deo in quē corruptio nō cadit ꝑ quādā silitudinē imitatiōis. ⁊ qz deo magis possiumus cē siles mēte q̄z carne: iō icorruptio mētis q̄ oī pctō opponit. ⁊ ꝑ oēz vtutē ē fac deo ē ꝓmū: ſz virginitas hz vtrāq; icorruptionē. ⁊ iō q̄tū ad plā fac deo silez. ſ. in corpore ⁊ aīa: rōne cui⁹ dī ꝙ ſegt agnū q̄cūq; ierit. ⁊ Ambro. ꝙ nihil et deest: nec tñ segt ꝙ magis fac virginitas ōo ꝓmū q̄z oēs vtutes: ſz fz plā. ¶ Ad 5^m dōs ꝙ in lra mrimoniū Abrae egparat celibatui Joā. q̄tū ad meritū ꝑsonaruz: qz tñ merebat Abraā in ꝓiugio sic Joā. in virginitate: qz ex eēli ꝓmptitudine fuiebat deo fm statū sui tpis. et hec ꝓparatio ē ꝑ accītalia vtutū. ¶ Ad 6^m dōm ꝙ humilitas videt virtutib⁹ ꝓpinquissima esse: qz per eā hō se exreuerētia deo subycit: ⁊ per ons alys ꝓpter deū: ⁊ iō simpliciter loquēdo virginitatē humilitas excedit.

¶ Maledicta erit sterilis ⁊c. Dec maledictio nō culpe ſz pene: nō tñ q̄tū ad ōfectū nāe quē hz virginitas in ꝑlis defectu: ſz et q̄tū ad ifamiā: qz opprobrio bēbat. ¶ Immoderat⁹ vsus ⁊c. B vr q̄tū ad itentionez cor̄ q nūc vt plm hūt mrimoniū ꝑ ifirmitatē libidinis: q̄ rōne antigtus fornicabantur: ⁊ iō addit fere: qz fornicatio oīs erat pctm mortale: nō āt oīs imoderat⁹ vsus ꝓiugū. ¶ Facili⁹ cōtinere pōt ⁊c. q̄z nos. ſ. possum⁹ ꝑ magnitudinē vtutis q̄ in eis erat: vel q̄z ipsi possent mrimonio ꝓiungi ꝓsiderata vi bonestatis q̄ iustos trahit vt difficile sit eis peccare: vl' in aliq̄ a ꝑfecto statu vtutis ōclinare. ¶ Publici mūeris ⁊c. Sciēdū ꝙ q̄uis Loth credat imunis a peccato mortali fuisse: filie tñ ei⁹ nō oīo excusant a pctō mortali: ſz ex pietate itētiōis min⁹ peccauerūt. fuit. n. leuis estimatio supquā se fundauerūt: ⁊ ꝑterea si eis ꝙ certo ꝓstitisset totum gen⁹ hūanū perysse: ōbuisset vinū ꝓsiliū ⁊ ꝑis expetere ītā horribili fcō: qō erat ꝓ ꝑmā istitutionez mrimony. vbi pr̄ mater ꝓhibēt. Heū. z. Propter B relinqt hō ꝑez ⁊c. ¶ Que tñ modificata ⁊c. hec modificatio nō attenditur q̄tū ad delectatiōis q̄titatē in actu: ſz q̄tū ad ōbitā limitationē circūstātia z. ¶ Cōtinētia Joā. ⁊c. ꝓtinētia accipitur B cessatio a carnali opere oīo. ¶ Eas. n. nō vxores ⁊c. qdā dicūt ꝙ nō erāt vere vxores: ſz qz vxorio affectu ⁊ intentiōe ꝑlis eis ꝓiugebant q̄ꝫ vxores dīr. Aly dīr ꝙ vere vxores erāt: ſz dīr ꝓcubine: qz ancille manebāt: ⁊ filij nō ea z: ſz dña z suaz noīe nascebant: ⁊ B veri⁹ videt. ¶ Plures hr̄e nō plīmas. plīme dīr q̄b⁹ nō pōt ope carnali ad ꝓgnādū satisfieri sine mētis eneruatiōe: freqntia eni tal' act⁹ oīo mētē enervat. ¶ Nō pōt caro aī corrupta B itelligi de corruptiōe ad gen⁹ mortis ptinēte: quā virginitas excludit. ¶ Sancti⁹ ē mozi fame ⁊c. ℈. i. Lor. io. Tibi reyciēdū ⁊c. Et dōm ꝙ dz itelligi aīq̄ comedere ex reverentionē idoli: vel cū q̄dā exteriori ꝓfessione idolatrie: si fi a persecutoze in signuz fidei xp̄iane fracte exigeret.

De psonis legittimis. Disti. xxxiiii.

Nunc supest attēdere q̄ ꝑsone sint legittime ad ꝓtrahendū matrimonium. Legittime indicant ꝑsone ꝑ statuta patrū q̄ diuerse sunt. Alie nāq; fuerūt legittime ante legem. alie sub lege: alie in tpe gr̄e. Itē in primitiua ecclesia q̄dā erāt legittime q̄ mō nō sūt. Earū vo q̄ mō legittie vel illegittie: q̄dā sūt plene legitime: q̄dā oīo illegittie: q̄dā medie. Plene legittime sūt qb⁹ nō obuiat votū ꝓtinētie: vel ordo sacer: vel cognatio: vel dispar cult⁹: vl' ꝓdictor: nāe fragilitas: ⁊ sigd ē aliud. Penit⁹ vero illegittime sunt: ꝑ votū: ꝑ ordinē: ꝑ cognationē: ꝑ dispez cultū. Medij vero sūt nec plene legitimi nec oīno illegittimi. ꝑ friditatē. ꝑ ꝓdictōes. Si. n. tales iūgunt ignorāter. ꝓmanere pōt q busdā accedētib⁹ cāis ⁊ eisdē deficiētib⁹ dict⁹

De frigidis separandis.

De his. n. qui cā frigiditatis debitū reddere nō pōt. ꝓsulit Greg. vt pmaneāt. Sz si mulier causat dicēs volo cē mater: ⁊ filios ꝑcreare. decreuit vt vterq; eoz septia manu ꝓpinquoz iuret q̄ nunq; carnali⁹ ꝓuenerunt. ⁊ tūc mulier scōas nuptias ꝓtrahat. Uir aūt q frigide nāe ē absq; spe cōgij pmaneat. Ait. n. sic. Interrogastis ex bis q matrimonio iūcti sūt ⁊ nubere nō pōt: si ille alioz vel illa aliū ducere possit: de qbus scriptū est. Uir ⁊ mulier si se ꝓiūxerit: ⁊ post dixerit mulier de viro q̄ coire nō possit cū ea. Si pōt probari qō dicit ꝑ iustū iudiciuz aliuz accipiat. si vo ille accepit aliā sepent. Itē. Be bis reqsiti qui ob cām frigide nāe dīr se nō posse iuicē operi carnis dantes cōmisceri. Iste vero si nō pōt reddere vti ꝑ vxore: bēat eā q̄si sororē. Oz si retinaculū cōiugale voluerit rescidere: maneāt vtriq; impti. nam si huic nō potuit naturali⁹ concordare quō alteri ꝓuēiet: Igit si vir aliā vxorē vult accipe: mānifesta pz rō: qz suggerēte diabolo odium fomitē: exosā ea būerit: ⁊ iō eā dimittere māluit cū falsitate molit. Oz si mulier causat ⁊ dicit velle esse mater ⁊ filios ꝑcreare: vterq; eoz septia manu ꝓpinquoz tactis sacrosciis reliquijs iurādo dicat: vt nūq; ꝑ cōmixtōez carnis cōmixti vna caro effecti fuissent. Tūc vr mulierem scōas posse ꝓtrahere nuptias. būanuz dico qui

ifirmitatē carnis eoz. Uir āt q frigidō nāe ē maneat sine ꝓiuge. q si ⁊ ille aliā ꝓiugē acceperit: tē di q iurauerāt ꝓiurij crimie reꝛ teneāt ⁊ pnia pacta ꝓioza cogāt recipe ꝓnubia. Hoc ꝓuādū cū vereq; idē fateť. Sz vir si asserit se ōbitū red diūsse vxori. ⁊ illa differeť: cui potiꝰ fides hūda sit merito q̄rit. De B ita statutū ē: Si qs ita accepit vxorē: ⁊ būerit cā aliquo tpe: ⁊ ipa femia dicit q nūq; coisset cū ea: ⁊ ille vir dicit q sic fecit. In vitate viri ꝓsistat: qa vir est caput mulieris. Hoc de nāli ipossibilitate statutum est.

¶ De bis q ipediti maleficijs coire nō pōt. c

De maleficij aūt ipedimēto B tenēduz decernit. Qz si p sortiarias ⁊ maleficas ꝓcubit⁹ nō segt: hortādi sūt qb⁹ illa euenīūt vt spūi ꝓtrito ⁊ būliato deo ⁊ sacerdoti de oīb⁹ pctis ꝓfessionē faciāt ⁊ lachrimis atq; el'ynis oīonib⁹ ⁊ iciunijs dño satisfaciāt: ⁊ p exorcismos ac cetera ecclīastice disciplie munimia mīstri ecclie tales sanare ꝑcurēt. Uō si ñ potuerit: separi valebūt. Sz post q̄ alias nuptias expetierit illis viuētib⁹: qb⁹ p iūcte fuerit: ꝓiozib⁹ quos reliq̄rāt: ēt si possibilitas cōcūbēdi eis reddita fuerit: recōciliari negbūt. Uō i fine huius capituli ꝓtinctur ex rigore magis dcm̄ itelligēdū ē q̄z ex canōica egtate. Uel itelligēdū ē nō posse recōciliari ꝓiozibus nīsi indicio ecclesie quo diuisio facta fuerat.

¶ De furiosis addit. d

Furiosi quoq; dū i amētia sūt mrimoniū ꝓbere nō valēt. Añ fabian⁹. Neq; furiosus neq; furiosa mrimoniū ꝓbere pōt: ſz si ꝓtū fuerit ñ separent. Itē Nicolaus papa. Hi qui mrimoniū sani ꝓxerūt ⁊ vni ex duobus vel ambob⁹ amētia vel furor vel aliq̄ ifirmitas accesserit: ob hanc infirmitatē aliū coniugia solui nō pōt. Similr est etiaz sciendum de bis q ab aduersarijs excecāt: vel mēbris trūcāt vel a barbaris execti fuerint.

¶ De bis qui cū duab⁹ sororibus dormiunt. e

De bis ēt q cū duab⁹ sororibus: vel cuz duob⁹ frib⁹ dormiūt vidēdū est: qd cē seāt canones. Qui dormierit cū duabus sororibus: ⁊ vna ex illis añ fuerit vxor: neutrā ex ipsis bēat: nec ipsi adulteri vnq̄ cōiugio copulent. Itē nec ꝑ ꝓxi vxori licet sibi reddere debitū: quā sibi reddidit illicitā: sororē ei⁹ cognoscēdo: nec post mortē vxoris licz ei vel adultere copulari i cōiugiū. Itē Jacbari as papa. Cōcubuisti cū sorore vxoris tue: si fecisti neutrā bēas: ⁊ vxor tua si nō fuerit cōscia sceleris ⁊ cōtinere nō vult: nubat i dño cui vult. Tu vo ⁊ adultera: sine spe coniugij maneatis ⁊ dum viuitis pniam agite. Uō aūt cui vult nubat: itelligēdū est p⁹ mortē viri. Uñ Gre. Qui vxores suas i adulterio deꝑhēdūt: nec ille nec illa aliā vxorem accipiat: vel aliū virū: q̄diu ambo viuūt. Si vo adultera mortua fuerit: vir ei⁹ si vult nubat: adultera vo nūq̄: ⁊ si mortuus fuerit vir ei⁹: ſz oībus diebus pnie lamēta persoluat. Hic de illo adulterio agit: qō cū cognata viri: vel cū cognata vxoris cōmittitur.

¶ Non est dimittenda vxor ꝓ aliq̄ macula: seu deformitate corꝑis.

Illud etiā sciēdū est q ꝓ aliq̄ ifirmitate: vel macula corꝑali: nō licet viro vxorē dimittere ⁊ ecōuerso: ſz dz alter alteri subsidia ꝓuidere. Unde Augu. Si vxorē qs habeat sterilē: siue deformez corꝑe: vel debilez mēbris: vel cecā: vel claudā: vel surdā: vel si qd aliud: siue morbis vel laboribus doloribusq; confectā: ⁊ qcqd excepta fornicatiōe excogitari pōt vehementer horribile: ꝓ societate fideq; sustineat.

Postq̄ determinauit magr̄ ō mrimonio ⁊ causis ei⁹: hic determinat de ꝑsonis contrahentibus matrimoniuz: ⁊ diuidit in partes duas. In ꝓma determiat ō impedimentis mrimony: que non faciunt ꝑsonas penit⁹ illegitimas ad ꝓhendū. in scōa de illis qbus ꝑsone penit⁹ ad mrimoniū illegitie reddūť. di. 37. ibi. Sūt q̄ qdam ordies ⁊c. Prima in duas. In ꝓma determiat ō impedimento quodā mrimony qō facit ꝑsonā nō simplr: ſz aliq̄ mō illegitimā: qō cōsistit i defectu nāe. ſ. frigiditate. Scōo de ipedimēto ꝓditiōis fm mores ⁊ statuta hoīum: .ſ. seruitute. 36. di. ibi. Nunc de ꝓditione videam⁹ ⁊c. Ꝓia in duas. In ꝓma determinat de impedimēto frigiditatis: quod mrimoniū cōtrahendū impedit. In secunda de impedimento q̄ qō act⁹ mrimony iā ꝓtracti impedit. ſ. de fornicatiōe ꝓut est cā diuorty. 35. di. ibi. Doc etiā notandū ⁊c. Prima in duas. In ꝓma ꝑsequt de impedimentis ꝑsonaz ad ꝓtrahendū mrimoniū in generali: in secunda ōscendit in speciali ad impedimētū: de quo ꝓmo agere intēdit: ibi. De his eni q causa frigiditatis ⁊c. Et hec diuidit in duas. In ꝓma ostēdit q frigiditas ꝓcedēs matrimoniū impedit ne ꝓtrahatur. In scōa ostendit q si ꝓueniens matrimonio ipm dissoluere nō possit: ibi. Illud etiā sciendū est ⁊c. Prima in duas. In ꝓma determinat de effectu nāe impediente matrimoniū ꝑ quē homo impotens reddit ad carnalē copulā. In secūda determinat de effectu pctī per quez hō inept⁹ reddit ad idem: qō etiā mrimoniū impedit. ſ. incestus: ibi. De bis q cum duabus ⁊c. Prima in duas. In ꝓma determinat de ipedimēto: q̄ nā impotēs reddit ad op⁹ carnale. in secūda de impedimēto quo impotēs reddit ad consentiēdū in copulam ꝓiugalez: ibi. Furiosi q̄q; ⁊c. Prima i duas. In ꝓia determiat ō ipotētia coēūdi q̄ ē ex cā silī nāli. ſ. frigiditate. In scōa ō ipotētia q̄ est ex maleficio: ibi. De maleficijs āt ⁊c.

Hic querunt quinq;. Primo de impedimentis matrimony in generali. Scōo vtrum frigiditas impediat mrimōiū. Tertio vtq; maleficiū. Quarto vtrū furia vel amētia. Quito vtrū iceſt⁹.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ mr̄imōio icōueniēter ipedimēta assignent. mr̄imōiū.n. q̄dā sacr̄m ē ꝫ alia diuisū. ſz alys nō assignant ipedimēta. g̊ nec mr̄imonio assignari debēt. ¶ ꝑ. q̄to aliq̄d est min⁹ pfectū: tāto pauciozib⁹ modis ipediri pōt. sed mr̄imoniuz iter alia sacra est min⁹ pfectuz. g̊ vel nulla vel paucissima ipedimēta ei assignari debēt. ¶ ꝑ. vbicūq; est mozb⁹ ibi est necēsse remediū mozbi. sed ꝛcupiscentia in cui⁹ remediū mr̄imoniū est idultū est ī oib⁹. g̊ nō ꝺz ee aliq̄ō ipedimētū q̄ō aliquā pſonā penit⁹ illegittimā faciat ad ꝫhēdū. ¶ ꝑ. illegitimū dr̄ q̄ ē ꝫ legē. ſz hꝺ ipedimēta q̄ mr̄imonio assignāt nō sūt ꝫ legē nāe: qz nō sil'r iueniūt ī q̄libz statu hūani gn̄is. pl'es. n. gradus ꝛsanguinitatis iueniūt esse ꝓhibiti ī vno tpe q̄ ī alio. lex aūt hūana ñ ꝑt vt vī mr̄imonio ipedimēta p̄stare: qz mr̄imoniū ñ ē ex istitutione hūana: sed diuina: sicut ꝛ alia sacra. g̊ mr̄imonio nō debēt alia ipediñta assignari q̄ faciūt pſoas illegitimas. ad ꝫhēdū. ¶ ꝑ. illegitimū ꝛ legitimū differūt p ꝫ q̄ō est ꝫ legē: vl'nō ꝫ legē: iter q̄ nō cadit mediū: cū sint oppsita ſm affirmationē ꝛ negationē. g̊ nō pōt ee aliq̄ mr̄imōy ipedimēta q̄bus pſone medie iter legitimas ꝛ illegitimas cōstituant. ¶ ꝑ. nullo ipedimēto ꝑt a re aliq̄ remoueri: q̄ ī diffinitione ei⁹ cadit. ſz idiuisibilitas cadit ī diffinitiōe mr̄imōy vt supra di. 27. patuit. g̊ nō pōt esse aliq̄ ipedimēta: q̄ mr̄imoniū ꝛctū dirimāt. ¶ ꝑ. cōiūctio viri ꝛ mulieris ñ ē licita nisi ī mr̄imonio: sed ois ꝛiūctio illicita dirimi ꝑt. g̊ si aliq̄d ipediat mr̄imoniū ꝫhēdū hoc dirimet ꝛctū ꝺ facto: ꝛ sic nō debēt aliq̄ ipedimēta assignari mr̄imonio q̄ ipediant ꝫhēdū: ꝛ nō dirimāt ꝛctū. ¶ Sed ecōtra. vī q̄ debeant esse ifinita mr̄imony ipedimēta: qz mr̄imoniū q̄ddaz bonū ē. sed ifinitis modis ē defect⁹ boni. vt dicit Dio. 4°. ca. de di. no. g̊ ifinita sūt ipedimēta mr̄imōy. ¶ ipedimēta mr̄imony accipiūt ſm ꝛditiones particulariū pſonaꝝ. sed ꝛditiōes hꝺ sunt ifinite. g̊ ꝛ mr̄imony ipedimēta ¶ R̄ndeo dōz q̄ in mr̄imonio sūt q̄dā q̄ sūt ꝺ eētia ipsi⁹ ꝛ q̄dā q̄ sūt de solēnitate ei⁹: ſicut ꝛ ī alys sacr̄is: ꝛ qz remotis his q̄ nō sūt de necessitate sacr̄i adhue māet vez sacr̄z: ꝛ iō ipedimēta q̄ ꝫriāt his q̄ sūt de solēnitate sacr̄i nō officiūt gn̄ sit vez mr̄imoniū: ꝛ talia dicūt ipedire ꝫhēdū: ſz ñ dirimūt ꝛctū: sicut ꝓhibitio eccl'ie ꝛ tps feriatū. vñ versus. Eccl'e vetitū necnō tps feriatū. Impediūt fieri: ꝓmittūt cūcta teneri. Impedimēta aūt q̄ ꝫriāt his q̄ sūt ꝺ eētia mr̄imony: faciūt vt nō sit verū mr̄imoniū: ꝛ iō dicunt nō solū ipedire mr̄imoniū ꝫhēdū: sed dirimere ꝛctū: quibus vſibus ꝛtinēt. Error ꝛditio votū cognatio crimē. Cultus disparitas vis ordo ligamē honestas. Si sis affinis: si forte coire negbis. Nec sociāda vetāt ꝓnubia facta retractāt. Nozū aūt numerus hoc mō accipi ꝑt. ꝓt. n. mr̄imoniū impediri: aut ex pte ꝛct⁹ mr̄imony: aut ex pte ꝫhētiū. Si ꝓmo mō cū ꝛct⁹ mr̄imony fiat p volūtariū ꝓsensū: g tollit per ignozātiā ꝛ violētiā: erūt duo ipedimēta matrimony. s. vis. i. coactio: ꝛ error ex parte ignozātie: ꝛ ideo de istis duob⁹ ipedimēt' supra magr ꝺtermīauit vbi agebat de cā mr̄imōy: nūc aūt agit de ipedimētis q̄ accipiūnt ex pte pſonaꝝ ꝫhētiū que sic distīguunt. ꝑt. n. aliqs ipediri a mr̄imonio ꝫhēdo vel simplr': vel respcū alicui⁹ pſone. simpliciter: vt cū nulla possit mr̄imoniū ꝫhere. ꝫ ñ ꝑt esse nisi q̄ impedit a mr̄imoniali actu: q̄ō gdē ꝛtigit dupl'r. ¶ Primo q̄ no pōt de facto: sine qz oīno ñ possit. ꝛ sic ponit impedimētū in potētia coēudi: sine qz ñ libere possit: ꝛ sic ponit ipediūntū cōditio seruitutis. Sc̄ō q̄ nō licite ꝑt: ꝛ ꝫ ſm q̄ ad cōtinētia obligat. q̄ō cōtingit dupl'r. q̄ vel obligat ex officio suscepto: ꝛ sic ē ipedimētū ꝺdinis: vel ex voto emisso: ꝛ sic ipedit votū. Si aūt ipedit aliqs a mr̄imōio ñ simplr': ſz respectu alicui⁹ pſone. vl' ꝓp obligationē ad aliā pſonā sic̄ q̄ iunct⁹ ē vni mr̄imonio ñ ꝑt alteri cōiugi: ꝛ sic est ligamē. s. mr̄imony: vel q̄ deficit ꝓportio ad alterā pſonā: ꝛ ꝫ triplr'. ꝓmo ꝓp nimiā distantiā ad ipam. ꝛ sic est disparitas cult⁹. Sc̄ō ꝓp nimiā ꝓpinquitatē: ꝛ sic ponit triplex ipedimētū. s. cognatio q̄ ꝓprie ꝓpinquitatez duaꝝ pſonaꝝ rōne tertie mr̄imonio iuncte: ꝛ publice honestatis iustitia: in q̄ est ꝓpiquitas duaꝝ pſonaꝝ ꝓpinquitatez tertie pſone p spōalia iuncte. Tertio ꝓp indebitā ꝛdūctionē ad ipam ꝓmo factā: ꝛ sic ipedit crimē adulteri ꝓpter quod ipa ꝓmissi. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz q̄ alia etiā sacra ipediri pōt ꝫ aliqd q̄ō sit de eētia vel solēnitate sacr̄i subtrahat: vt ꝓctū est. Sz tū magis mr̄imonio q̄ⁿ alys sacr̄is ipedimēta assignāt ꝓp tres rōnes. ꝓmo qz mr̄imoniū ꝛsistit ī duobus. ꝛ iō plib⁹ modis pōt ipediri q̄ⁿ alia sacra q̄ vni pſone ꝓpetūt singul'r. Sc̄ō qz mr̄imōiū hꝺ in nobis cām. ꝫ alia q̄dā sacra solū in deo. vñ ꝛ pnie q̄ hꝺ cām in nobis aliquā mō magr supra di. 16. q̄dam ipedimēta assignauit: vt ꝓpter crisim: ludos: ꝛ hꝺ. Tertio qz de alys sacr̄is est ꝓcepti: vt ꝛsiliū sicut de bonis pfectiozib⁹: sed de mr̄imonio ē ꝫ cētia sicut de bono minus pfecto: ꝛ iō vt deū occasio peccandi in meli⁹: plura ipedimēta assignāt mr̄imōio q̄ⁿ alia sacramēntis. ¶ Ad ꝛm dōz q̄ pfectioza plib⁹ modis ipediri pōt inq̄ntū ad ea pl'a regrūt. si aūt sit aliq̄d ipfectū: ad q̄ plura regrunt: illud etiā hēbit plura ipedimēta: ꝛ sic de mr̄imonio. ¶ Ad ꝛm dōz q̄ rō illa ꝓcederet sinō esset alia remedia q̄b⁹ etiā posset efficaci⁹ mozbo ꝛcupiscētie ꝺbeniri: q̄ falsum est. ¶ Ad 4m dōz q̄ pſone illegittime ad mr̄imoniū ꝫhendū dicūt ex eo q̄ sunt ꝫ legē: qua mr̄imoniū ꝛstituit. mr̄imoniū aūt ꝛquātum est in officiū vite fidei tuit lege nature. inquantum est sacramentum sanctitatis iure diuino: ꝛquātū est in officiū cōitatis statuit lege ciuili: ꝛ iō ex q̄libet dictaꝝ legū ꝑt aliq̄ pſona effici ad mr̄imoniū illegitima: nec est simile ꝺ alys sacr̄is que sunt ordinata ñ: ꝛ qz lex nālis hꝺ diuersos stat⁹ recipit ꝺterminatos diuersas: ꝛ ius positiuū etiaz variat hꝺ diuersas hoīs ꝓditiones in diuersis tpib⁹: iō magr pōit ī diuersis tpib⁹ diuersas pſonas illegitimas fuisse. ¶ Ad 5m dōm q̄ lex ꝑt aliqd ꝓhibere: vel vniuersaliter: vel in ꝑte q̄tū ad aliqs casus: ꝛ iō iter esse totalr hꝺ legē: ꝛ esse totalr ꝫ legē q̄ sunt contrarie oppsita: ꝛ nō ſm affirmationē ꝛ negationez contradictorie mediū esse aliqualr hꝺ legē: ꝛ aliq̄lr ꝫ legē: ꝛ ꝓpter hoc ꝓpter nūc quedā pſone medie iter simplr legitimas ꝛ simplr illegitimas. ¶ Ad 6m dōz q̄ impedimēta ꝓdicta nō dicunt iterimere mr̄imoniū ꝛctū q̄si soluētia verū mr̄imoniū: q̄ō rite ꝛtractū est: hꝺ qz soluit mr̄imoniū q̄ō ꝛtractū ē de facto ꝛ nō de iure. vñ si impedimēto ꝛ aliq̄ō matrimonio rite facto superueniat: matrimonium soluere non valet. ¶ Ad 7m dōm q̄ illa ipedimēta q̄ nō dirimūt mr̄imoniū ꝛtractū: impediūt q̄ⁿ mr̄imoniū ꝛtrahendi. nō ꝛ sine sed vt nō licite fiat verū mr̄imoniū: ꝛ tū si fiat mr̄imoniū verū ꝛtractū est q̄ⁿ ꝛtrahēs peccet: sicut si aliqs ꝛtrahat clandestine: vel ꝛtra statutū ecclie sponsalia celebret. nihilomin⁹ verū sacr̄m pficeret: qz ieiunia ꝓfectionis peccaret ꝛtra statutū ecclie sed non de necessitate sacr̄i. ¶ Ad 8m dicēdū q̄ impedimēta q̄ aliq̄ō bonū p accidēs ipediūt sunt ifinita sicut ꝛ oēs causę accidēs. sed cāe corrumpētes aliq̄ō bonū p se sūt determinate: sicut ꝛ cāe ꝛstituētes: qz cāe ꝛstructōis ꝛ destructionis sunt alicui⁹ rei oppsite: vel eedē ꝺrio modo sumpte. ¶ Ad 9m dōm q̄ cōditiones ꝑticulariuz pſonaꝝ in singulari sunt ifinite: sed in gn̄ali pōt reduci ad certū numerus sicut in medicis ꝑz. ꝛ in oīb⁹ artib⁹ opatiuis: que particularium: in q̄bus est actus ꝛditiones ꝛsiderant.

Ad secundū sic ꝓcedit. Uideī q̄ frigiditas impediat mr̄imoniū ꝫhendū nō ipediat. Copula enī carnalis nō est de essentia mr̄imony: qz ꝓfectiora sunt matrimōia pari voto cōtinentiū: vt supra dis. 26. dictum ē. sed frigiditas nihil tollit ꝺ mr̄imōio nisi carnalē copulā: q̄ō est impedimētū dirimēs contractū matrimonium. ¶ ꝑ. sicut nimia frigiditas impedit carnalē copulā: ita ꝛ nimia caliditas que boīem exiccat. sed caliditas nō ponitur matrimony impedimētū. ergo nec frigiditas poni ꝺz. ¶ Doēs vetuli sunt frigidi: sed vetuli possūt mr̄imoniū cōtrahere. ergo frigiditas nō impedit mr̄imoniuz. ¶ ꝑ. si cir mlier virū esse frigidū quādo cū eo cōtrahit veruz est mr̄imoniū. ergo frigiditas q̄tū est de se mr̄imoniū nō impedit. ¶ ꝑ. ꝛingit in aliquo esse siccitatē sufficienter mouentē ad carnalē copulā cum aliq̄ corrupta: nō autem ꝛ ciā aliqua virgine: qz cito calidū euaporat rōne sue debilitatis: vt ad corrūpendū virginē nō sufficiat. Et similr ī aliquo est sufficiens caliditas mouēs ad pulchrā: que magis corrumpit ꝛsciantiā inflāmat que nō sufficienter mouet ad turpē. g̊ vī q̄ frigiditas: ꝛ si impediat respectu vni⁹: nō tamē simpliciter. ¶ ꝑ. mulier vniuersalr est frigidioz viro. ſz mulieres nō impediunt a matrimonio. ergo nec viri frigidi. ¶ Sed cōtra est q̄ dicit extra de frigidis ꝛ maleficiatis: sicut puer qui non pōt reddere debitū nō est aptus cōiugio: sic q̄ impotētes sunt minime apti ad cōtrahenda mr̄imōia reputant: tales aūt sūt frigidi. g̊ ꝛc. ¶ ꝑ. nullus pōt se obligare ad impossibile. sed ī mr̄imonio hō se obligat ad carnalē copulā: qz ad ꝫ dat alteri sui corpis ptātez g̊ frigidus g̊ ñ ꝑt carnalr copulari: ñ ꝑt mr̄imoniū ꝫhere. ¶ R̄ndeo dōm q̄ in mr̄imonio est ꝛctus q̄dam quo vnus alteri obligat ad debitū carnale soluendū. vñ sicut in aliis cōtractib⁹ nō est ꝛueniēs obligatio si aliquis se obliget ad hoc q̄ nō pōt dare vel facere: ita nō est cōueniēs matrimonio cōtract⁹ si fiat ab aliquo q̄ debitū carnalez soluere nō possit: ꝛ hoc impedimētū vocat⁹ impotētia coeundi naturalis generaliq̄ q̄ pōt esse vel ex cā intrinseca ꝛ nāli: vel ex cā extrinseca accidentali: sicut p maleficiū: de qua post dicet. Si aūt sit ex cā naturali: hoc pōt esse dupl'r: quia vel est ꝑpalis cui pōt subueniri beneficio medicine: vel ꝑpetualis ꝛ ꝛ etatis: ꝛ tūc nō soluit mr̄imōiū: vel est ꝑpetua. ꝛ tūc soluit mr̄imoniū: ita q̄ ille ex cui⁹ pte allegat impedimentum perpetuo mācat absq̄ spe cōiugij. ali⁹ mutabat cui vult in ꝺrio. Ad hoc aūt cognoscēdū vt ꝛ sit ipedimentū perpetuū: vel nō perpetuū ecclesia tempus determinatū adhibuit: in quo huius rei posset esse experimētū. s. triēniū: ita q̄ si post triēniū: in quo fideliter ex vtraq; parte dederūt operā carnali copule implende inueniat mr̄imonium nō esse cōsumatuz iudicio ecclesie dissoluit. ꝛ tū in hoc ecclesia q̄nq; errat. qz per triēniū q̄nq; nō sufficienter pōt experiri ꝑpetuitas impotentie: vñ si ecclesia se deceptā inueniat q̄ hoc q̄ ille in quo erat impedimētū inuenit carnalē copulā cum eadē: vel alia ꝓfecisse: reintegrat ꝓcedēs matrimoniū: ꝛ dirimit secūdū: q̄ⁿ ꝺ eius licētia sit factū. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz q̄ actus carnalis copule nō sit de essentia matrimony: tū potētia ad hoc est de essentia eius: qz p matrimoniū dat vtriq; cōiugū ptās in corpore alterius respectu carnalis copule. ¶ Ad ꝛm dōm q̄ caliditas supflua vir pōt esse impedimentū ꝑpetuū: si tamē inueniret q̄ ꝑ triennium impediret carnalē copulā iudicaret perpetuū: tū qz frigiditas magis ꝛ frequenti⁹ impedit: tollit. n. nō solū cōmixtionē seminū: sed etiā rigoreꝫ membroꝝ quo fit coniunctio corpoꝝ: ideo frigiditas magis hꝺ ponit impedimētū q̄ⁿ caliditas: cū oīs defect⁹ nālis ad frigiditatem reducat. ¶ Ad ꝛm dōz q̄ vetuli q̄uis q̄nq; nō habeāt caliditatē sufficientē ad generādū: tū habent caliditatez sufficientē ad carnalē copulā: ꝛ iō cōcedit eis mr̄imoniuz ſm q̄ō est in remediū: q̄uis nō cōperat eis ſm q̄ est in officiū nāe. ¶ Ad 4m dōz q̄ in quolibet cōtractu hoc vniuersalr tenet: ꝛ q̄ ille q̄ est ꝑotēs ad soluendū aliqd nō reputat idone⁹ ad cōtractū illū quo se obligat ad ei⁹ solutionē. Tū impotēs pōt esse triplr. Uno mō qz nō pōt solvere ꝺ iure. ꝛ sic talis ꝑotētia oībus modis facit ꝛtractū esse nullū: siue sciat ille cū quo facit talis cōtractū hāc impotentiā: siue nō. Aliomō qz nō sit soluēdo de facto: ꝛ tū si sciat ille cū quo ꝫhit hāc impotētiā: ꝛ nihilomin⁹ ꝛtrahit: oñdit q̄ aliū finē ex cōtractu q̄rit: ꝛ iō cōtract⁹ stat: si aūt nescit: tūc ꝛtract⁹ nullus est: ꝛ iō frigiditas q̄ causat talez impotentiā: vt homo nō possit de facto soluere debitum: ꝛ cōditio fruitur is p quā hō nō pōt de facto libere reddere: ipediūt mr̄imoniū q̄ñ alter cōiugū ignozat hꝺ q̄ aliius nō pōt reddere debitū. impedimētū aūt ꝑ q̄ō aliqs nō ꝑt ꝺ iure reddere debitū: vt ꝛsanguinitas ānulat ꝛctū mr̄imoniū: siue sciat alter: siue ñ: ꝛ pp hoc magr ponit q̄ hec duo faciūt personas nō oīo illegitimas. ¶ Ad 5m dōm q̄ non pōt esse ꝑpetuū ipedimētū nāle in viro respectu vni⁹ pſone ꝛ nō respectu alteri⁹. ſz si nō possit iplere carnalē actuz cū virgine: ꝛ possit cū corrupta: tūc medicinalr aliq̄ instrō posset clauſtra pudoris frangere ꝛ ei ꝛiungi: nec esset hoc ꝫ mr̄imoniū: qz nō fieret ad delectationē: sed ad medicamentū abhominatio aūt mulieris nō ē cā nālis: ſz accīta lis extrinseca: ꝛ iō de ea idē ē iudiciū q̄ō de maleficio: ꝺ q̄ post dicet. ¶ Ad 6m dōm q̄ mas est agēs in gn̄atione. ſz femina est patiēs: ꝛ iō maioꝛ caliditas requirit a viro ad op⁹ gn̄atiōis q̄ⁿ in muliere. vñ frigiditas q̄ facit virū ipotētē: nō faceret mulierē impotētē: sed in muliere pōt esse ipedimētū nāle ex cā alia. s. artatiōe: ꝛ tūc idē est iudiciuz de artatiōe mulieris: ꝛ de frigiditate viri.

Ad tertiuz sic ꝓcedit: vī q̄ maleficiū ñ possit matrimoniū ipedire: hꝺ. n. maleficia fiunt opatiōe demonū. ſz demōes ñ hñt ptātē ipediēdi mr̄imony actū magis q̄ⁿ alios corpalcs act⁹ q̄ⁿ ipedire nō pōt: qz sic totū mūdū puerterēt si ꝛmestiōez: ꝛ gressū ꝛ alia hꝺ ipedirēt. g̊ ꝑ maleficia ñ ꝑt ipediri mr̄imoniū. ¶ ꝑ. opus dei ē fortⁱ⁹ q̄ⁿ op⁹ diaboli. ſz maleficiū est op⁹ diaboli. g̊ nō pōt impedire mr̄imonium q̄ō est opus dei. ¶ ꝑ. nullum ipedimētū dirimit cōtractū mr̄imony nisi sit ꝑpetuū. sed maleficiū nō pōt esse ipedimētū ꝑpetuū: qz cū diabolus ñ hēat ptātē nisi sup pctōres: expulso pctō tollet maleficiū: vel etiā ꝑ aliud maleficiū: vl' ꝑ exorcismos eccl'ie q̄ sūt ordinati ad repimēdā vim demonū. g̊ maleficiū nō pōt impedire mr̄imoniū. ¶ ꝑ. carnalis copula nō ꝑt ipediri nisi ipediat potētia gn̄andi q̄ est ꝓncipiū eius. sed vnius viri potētia generatiua se hꝺ ad oēs mulieres equalr. ergo per maleficiū nō pōt ee ipedimentuz respectu vnius viri nisi sit respectu oīum. ¶ Sz ꝛtra est. q̄ō dicit in decre. 33. q. i. Si per foznicarias vel maleficas ꝛ ifra. Si sanari non potuerūt seꝑari valebūt. ¶ ꝑ. ptās demonis est maioꝛ q̄ⁿ hois. Job. 40. Nō est ptās sup terrā ꝛc. ſz opere humano pōt aliqs fieri ipotens ad carnalē copulā per aliquā potestatē: vel castraturā: ꝛ ex hoc matrimoniū impediri. ergo multo fortius hoc virtute demonis fieri potest.

¶ R̄ndeo dōz q̄ qdā dixerūt: q̄ maleficiū nihil erat ī mūdo: nisi in estimatiōe hoīum: q̄ effect⁹ nāles: quoꝛ cāe sūt occulte maleficys ꝛputabāt. ſz ꝺ est ꝫ auctes sc̄ōz q̄ dicūt q̄ demones hñt ptātē supra corpa: ꝛ supra imaginationez hoīum q̄ñ a deo ꝑmittūt. vñ q̄ eos malefici signa aliq̄ facere pōt. Procedit aūt hec opīo ex radice ifidelitatis siue incredulitatis: qz nō credūt ee demones nisi ī estimatiōe vulgi tū: vt terrozes quos hō sibiipsi facit ex sua estimatiōe imputet demoni: ꝛ qz etiā ex imaginatiōe vehemēti alique figure apparent in sensu tales quales hō cogitat: ꝛ tūc credunt demōes videri: sed hec vera fides repudiat ꝑ quā angelos de celo cecidisse ꝛ demones ee credim⁹ ex subtilitate siue nāe multa posse q̄ nos nō possum⁹: ꝛ iō illi qui eos ad talia faciēda inducūt malefici vocant. Et ideo dixerūt aliq ꝙ per maleficia pōtari pōt impedimentū carnali copule: sed nullū tale est ꝑpetuū: vñ non ꝺimit mr̄i-

Universidad de Deusto
Biblioteca

moniũ cõtractũ:ꝛ dicũt iura q̃ ℔ dicebãt eẽ reuocata.ſz ℔ est ℑ experimẽtũ: ꝛ ℑ noua iura q̃ antigs ꝓcedãt: ꝛ iõ distinguẽdũ ẽ:qz ipotẽtia cocũdi ex maleficio: aut ẽ ppetua ꝛ tũc mr̃imoniũ dirimit:aut nõ ẽ ppetua:ꝛ tũc nõ dirimit Et ad ℔ experiẽdũ eodẽ mõ eccl'ia tps pfixit:triẽniũ.ſ.ſic de frigiditate dcñ é:tñ hec est dr̃ia iter maleficiũ ꝛ frigiditatẽ:q; q est impotẽs ex frigiditate: ſic ẽ ipotẽs ad vnã: ita ad aliã:ꝛ iõ qñ mr̃imoniũ dirimit nõ dar ei licẽtia: vt alteri cõiũgar:ſed ex maleficio hõ põt eẽ ipotẽs ad vnã ꝛ nõ ad aliã:ꝛ iõ qñ iudicio eccl'ie matrimoniũ dirimit:vtrq; dar licẽtia q; alterã copulã q̃rat. ¶ Ad ꝑm̃ g̃ dom q; qz corruptio pctī ꝑma p quã hõ seru⁹ est fact⁹ diaboli i nos p actus gñantẽ deuenit:iõ maleficy ptãs pmittit diabolo a deo in ℔ actu magis q̃ in alys:ſic in serpentib⁹ magis ostendit virt⁹ maleficioꝝ vt dr̃ q̃ i alys aialib⁹: qz p ꝓpẽtẽ diabolus mulierẽ tẽtauit. ¶ Ad ꝛm̃ dõz q; op⁹ dei ꝑt ope diaboli ipediri diuina pmissione:non q; diabolus deo sit fortior:vt p violẽtiã opa ei⁹ destruat. ¶ Ad ꝫm̃ dom q; maleficiũ est ita ppetuũ q; nõ põt hẽre remediũ hũano ope:q̃uis de⁹ posset remediũ pstare dmonẽ cogẽdo: vl'ẽt demõ desistẽdo.nõ.n.oz semp vt id q; p maleficiũ factũ ẽ possit per maleficiũ aliud destrui:vt ipsi malefici ꝓfitenť:ꝛ tñ si posset p maleficiũ remediũ adhiberi: nihilomin⁹ ppetuũ reputareť:qz nullo mõ dz aligs demõis auxiliũ p maleficia ĩuocare.Similiter non oz;q; si pp pctñ aliq̃ data est diabolo ptãs i aliquẽ:q; cessante pctõ cessat ptãs: qz pena iterdũ remãet culpa trãseũte.Sil'r ẽt exorcismi ecclie nõ valẽt ad rep̃mẽdũ dmões semp q̃tũ ad oẽs molestias corporales iudicio dñno hoc exigẽte:semp tñ valẽt ℑ illas ifestatiões demonũ ℑ q̃s p̃ncipal'r ĩstituta sũt. ¶ Ad ꝟm̃ dõz q; maleficiũ qñq; põt pstare ipedimentũ ad oẽs: qñq; ad vnũ tñ:qz diabolus volũtaria cã est nõ ex necessitate nãe agens. Et ꝑterea ipedimẽtũ maleficy põt esse ex impssiõe demõis in imaginatiõe hois ex q̃ tollit viro cõcupiscẽtia mouens ad talẽ mulierẽ ꝛ nõ ad aliam.

Ad quartũ sic ꝓcedit.vr̃ q; furia nõ ipediat mr̃imõiũ:mr̃imõiũ.n. spũale qõ ĩ bapmo ℑhit est digni⁹ q̃ carnale.sed furiosi possunt baptiçari.g̃ ꝛ mr̃imoniũ ℑbere. ¶ ℙ.frigiditas ipedit mr̃imoniũ iquãtũ ipedit carnalẽ copulã:q̃ nõ ipedit p furiã.g̃ nec mr̃imoniũ. ¶ ℙ.mr̃imoniũ dirimit nisi p aliqõ ipedimẽtũ ppetuũ:ſz de furia nõ p̃t sciri q; sit ipedimẽtũ ppetuũ.g̃ nõ dirimit mr̃imoniũ. ¶ ℙ.inv̄sib⁹ pdictis sufficienter ꝓtinẽt ipedimẽta dirimẽtia mr̃imoniũ.ſz ibi nõ fit mẽtio ꝺ furia g̃ ꝛc̃. ¶ Sz ℑ.plus tollit rõnis vſus furia q̃ error:ſz error ipedit mr̃imoniũ.g̃ ꝛ furia. ¶ ℙ.furiosi nõ sũt idonei ad aliquẽ ℑctũ faciẽdũ.ſz mr̃imoniũ est ℑct⁹ gdam. ergo ꝛc̃. ¶ Rñdeo dõm q; furia aut ꝓcedit mr̃imoniũ: aut sequit̃. ſi sequit̃ nullo mõ dirimit mr̃imoniũ:ſi aũt ꝓcedit:aut furiosus hz lucida ĩterualla:aut nõ:ſi hz: tũc q̃uis dũ est ĩ illo ĩteruallo nõ sit tutũ q; mr̃imoniũ ℑbat: qz nesc̃it ꝓplem educere:tñ ſi ℑbit mr̃imoniũ ẽ:ſi aũt nõ hz : vel ſi qñ ñ hz ℑbit:tũc qz nõ põt eẽ ꝓsensus vbi deest rõnis vſus:nõ erit verũ mr̃imoniũ. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dom q; vſus rõnis nõ exigit̃ ad baptiſmũ q̃ſi cã ipsi⁹:ſic exigit̃ ad mr̃imoniũ:ꝛ iõ ñ est ſilis rõ.tñ de baptiſmo furioſoꝝ supra dis.6.dictus est. ¶ Ad ꝛm̃ dom q; furia ipedit mr̃imoniũ rõne cãe sue: q̃ ẽ ꝓsensus:q̃uis nõ rõne act⁹:vt frigiditas: ſz tñ sil' cũ frigiditate magr̃ ꝺterminat:qz vtrũq; ẽ gdã nãe defect⁹. ¶ Ad ꝫm̃ dom q; momẽtaneũ ipedimẽtũ qõ cãm mr̃imony.ſ.cõsensũ ipedit mr̃imoniũ totaľr tollit:ſz ipedimentũ qõ ipedit actũ oz esse ppetuũ ad hoc q; mr̃imoniũ tollat. ¶ Ad ℔m̃ dom q; hoc ipedimẽtũ reducit̃ ad errorẽ:qz vtrobiq; defectus consensus ex parte rationis est.

Ad quintũ sic ꝓcedit̃.vr̃ q; ics⁹ quo qs cognoscit sozorẽ vxoris sue mr̃imoniũ nõ dirimat:qz mulier non dz puniri p pctõ viri.ſz puniret̃ ĩ mr̃imoniũ solueret̃.g̃ ꝛc̃. ¶ ℙ.plus peccat q; ꝓpinq; ꝓsanguinea cognoscit:q̃ q; cognoscit cõsanguinea vxoris.g̃ pmũ pctũ nõ ipedit mr̃imoniuz.g̃ nec scõm. ¶ ℙ.si in pna peccati hoc iſligit̃:vr̃ ẽt si mortua vxore cũ alia cõtrahat incestuosus q; separi debeãt:qõ nõ ẽ verũ. ¶ ℙ. hoc etiã ipedimẽtũ nõ cõnumerar̃ inter alia supra enumerata.g̃ nõ dirimit ℑctũ mr̃imoniũ. ¶ Sz ℑ:qz p ℔ qõ cognoscit sozorẽ vxoris ℑhit̃ affinitas ad vxorẽ: ſz affinitas dirimit matrimoniũ ℑctũ.g̃ ꝛ incest⁹ ꝑdictus. ¶ ℙ.in quo q; peccat in hoc punit̃.ſz talis peccat cõtra matrimoniũ: ergo debet puniri vt mr̃imonio ꝓiudicet̃.

¶ Rñdeo dõz q; si aligs cognoscit sozorẽ: aut aliã ꝓpinquã vxoris sue añ mr̃imõiũ ℑctuz ẽt post ſpõsalia oz mr̃ separari rõne affinitatis cõtracte.ſi aũt post mr̃imoniũ cõtractuz ꝛ cõsũmatuz:nõ dz totaľr separari mr̃imoniuz. ſz vir amittit ius petẽdi debituz:nec põt petere sine pctõ: sed tñ dz reddere petenti:qz vxor nõ dz puniri de pctõ viri:ſz p⁹ mortẽ vxoris dz oĩno manere absq; spe ꝓiugii: cũ eo dispẽsẽť pp fragilitatẽ suã cui timeť ꝺ illicito coitu. Si tñ ꝑter dispẽsationẽ ꝓtrahat peccat ℑ statutuz ecclie faciẽs.nõ tñ pp hoc mr̃imoniũ sepandũ ẽ. ¶ Et p hoc ps solutio ad obiecta.qz ĩcest⁹ ponit̃ mr̃imony ipedimẽtum nõ tã rõne culpe q̃ rõne affinitatis quã causat:ꝛ iõ ei nõ ꝓnũerat̃ alys ipedimẽtis:ſz ĩpediũto affinitat̃ ĩchoat̃.

¶ Maneãt vterq; ĩnupti. ℑ intelligit̃ qñ ex vtroq; ipedimẽtũ allegat̃:al's ille tñ ĩnupt⁹ manere dz:ex cui⁹ pte impedimentuz ꝓponit̃. Oz si mulier causet̃ ꝛ dicat ẽ. vr̃ ex hoc q; rõne sterilitatis mr̃imoniũ solui possit. ¶ Et dom q; nõ.qz in sterilib⁹ ꝛ si mr̃imoniũ nõ bẽat ĩtẽrũ suũ ſz q; est in officiũ nãe:hz tñ fm q; est in remediũ p carnalẽ copulã: vñ ponit̃ hic ꝓcreatio filioꝝ ꝑ carnali copula quas mulieres verecũdãť expetere. ¶ Septima manu. ꝛc̃. uoꝛtiũ ℑ mõ fieri dz cũ ipotẽtia coeũdi allegat̃: si vterq; cõfiteat̃.ſ.vir ꝛ vxor:si est euidẽs ipedimẽtuz: vt in eunuchis:p̃t statĩ separari:si aũt nõ ẽ euidẽs:pcipiẽdũ est eis vt adhuc cohabitẽt bona fide carnali copule operã dantes:q̃ si vſq; ad triẽniũ fieri negt: tũc iurabit vterq; q; bona fide operã dãtes carnal'r ℑugi nõ potuerũt:ꝛ vt dictũ tiũ nõ de facili celebr̃et̃:regrit̃ q;. 7. de ꝓpinq; g melius de hoc p̃t p signa ꝓbabilia scire veritatẽ iurẽt q; credit eos verũ dixisse. ¶ Periury.n.crimẽ ꝛc̃.i.eoꝝ testimonium ita ꝓ nihilo ꝓputat̃ ac si piuri essent:nõ tñ culpã aute ĩfamiã piury ĩcurrũt si eos vex̃ dicere credebãt. ¶ Sed si vir asserat ꝛc̃. Itẽ sciẽdũ q; qñ vir asserit copulã carnalẽ pcessisse:ꝛ mulier negat ſtãdũ ẽ iuramẽto viri; nisi g̃ ad pctũ cozpis sui mulier ꝓbare velit virum esse mẽtitum. Si tñ vir falsuz iurat:ꝛ vxor ℑriũ nõ possit ꝓbare: pot̃ ꝺbi ꝓuidere de seozũ iacẽdo:ne ex ipetitiõe viri ad libidinẽ ꝓuocet̃:ꝛ periculũ ĩcõtinẽtie ĩmieat. Si ãt vir neget carnalẽ copulã ꝑcessisse:ñ ẽ ſtãdũ iuramẽto eiꝰ:q̃uis ſit cognus mulieris si mlier affirmet:qz ſic dar̃et facultas multis viris dimittẽdi vxores suas. ¶ Oõ in fine b⁹ capitſi. ꝛc̃. Secundũ est:q; si maleficiũ fuerit g̃ñal'r respectu cuiuslibz coniũgis impotẽtiã cocundi· tunc si alteri nupserit ofidẽť ipedimẽtũ nõ fuisse ppetuũ. vñ dz ad ꝑus ꝓiugiũ redire:si aũt fuerit ꝑsonale.i. respectu ſpecialis ꝑsone: cũ vtriq; det licentia alteri nubẽdi:nõ potest reddita potentia nubẽdi ad ꝑstinũ mr̃imoniũ redire:qz nullũ fuit:ꝛ fm ẽ verũ matrimoniũ. ¶ Sz si cõtractũ fuerit ꝛc̃.hoc intelligit̃ ſi fuit contractuz quãdo habebãt lucida interualla. ¶ Thie ꝓprie vxori ꝛc̃.hoc nõ tenẽť modo. Uel dicendũ:q; reddere debitũ vocat vniuersal'r carnalẽ copulã qua primus est q̃tũ est ex parte sua:q̃uis vxori suũ ius remanet: q̃uis enim matrimoniũ nõ claudicet:tamen ius petendi debitũ potest esse in vno ꝛ nõ in alio.

¶ Eodẽ iure vtit̃ vir ꝛ mlier. Bi. xxxv. a

Oc ẽt nõndũ ẽ q; cũ dñs ꝓcedat vxorẽ dimitti cã fõnicatõis viro:eadẽ lnia ñ tollit femis. vñ Hiero. Ꝓcecepit dñs vxorẽ ñ dimitti excepta cã fornicatõis ꝛ si dimissa fuerit manẽ inuptã. Quicqd viris ꝑcipit̃: ℔ ꝓnter redũdat ad femias. Nõ.n.adl'tera vxõ dimittẽda ẽ:ꝛ vir mech⁹ tenẽd⁹. Itez. Apõ nos qõ ñ licz femis:eq̃ ñ licz viris: ꝛ eaꝺ fuit⁹ pari ꝓditiõe cẽſeť. Ex his oñdit̃ q; mlr p̃t ſi fõnicatiõe viꝝ ꝓuẽire:vt vir mlierẽ. Uñ Innocẽ.papa. Ꝋpiana religio adulteriũ i vtroq; sexu pari rõne ꝺdenat:℔ viros suos mlieres ñ facile ꝺ adlterio accusãt: viri ãt libi⁹ vxores suas adulteras apõ saccrdotes deferre ꝓsueuerť. ꝛ iõ mlierib⁹ ꝓdito eaꝝ crimie negar̃ coio:viroꝝ ãt latẽte ꝓmisso:nõ facile gſq̃ ex ſuſpitiõib⁹ arceť:q; tñ ſubmouebit̃:ſi eius flagitiuz detegar̃.

¶ Qz fornicariam nequit dimittere vir nisi ipse s erpers fuerit ꝛ ecõuerso. b

ℑ vo q̃rit̃ an adulť adlterã possit dimittẽ cã fornicatõis: Dicim⁹ qz negt adulťa vxor dimitti a viro:misi ꝛ ipe erps fornicatõis existat ꝛ ecõuerso. Uñ aug. Nihil iniq⁹ẽ q̃ cã fõnicatõis dimittẽ vxorẽ:si ꝛ ipe ꝓuicit̃ fõnicari. Oc currit.n.illõ. Jn quo alterꝝ iudicas teipsũ cõdemnas. Quapp qſqs fornicatõis cã vult abjcere vxorẽ:p̃ior dz cẽ a fornicatõe purgat⁹: qõ ſil'r ꝛ õ femia dixeri. Jdẽ. Jndignãt̃ mariti si audiant adulťos viros pẽdere ſil'es adulťis femis penas:cũ tãto graui⁹ eos pũiri oporterit q̃to magis ad eos ptinet ꝛ ℞tute vi̇cere: ꝛ exẽplo regere feminas. Ex his appet q; adulter adulteram dimittere non valet:ꝛ econuerso.

¶ Qz p̃t recõciliari q sepanť cã fornicatiõis. c

ℑ qs ãt fõnicatõis exps fornicacariã dimiserit:alĩ copl'ari ñ p̃t:℔ ꝓtinẽ oz vel ad dimissã redire:sic ꝛ õ femia. Uñ ꝛ ap'lus. Uis q; mr̃imonio iũcti ſť: ꝑcipio ñ ego ℔ dñs vxorẽ a viro ñ discedẽ:q; si discesſit mãeat inupta aut viro suo recõcilieť:ꝛ de viro addit. Et vir vxorẽñ dimittat. Sz ambro.ait. Jõ ñ subdit de viro sic̃ de mlìere:qz licet viro aliã ducere. Sz ℔ a falsarijs i ambro.lib.positũ credit̃. Supplẽdũ.n.ẽ i viro qõ õ vxore p̃misit. Apte dic̃ aug. sic. Quare ñ addit õ mlìere qõ p̃misit õ viro: nisi q; simile formã vult ĩtelligi: vt si dimiserit q; cã fornicatiõis pmittit̃:mãeat sine vxore aut recõcilieť vxori. Jdẽ. Si nec nubẽ illi cõcedit̃: viuo viro a quo recessit:nec huic alterã ducer̃ viua vxore quã dimisit:mlkomin⁹fas ẽ: illicita cũ qbuslibet stupra ꝓmittẽ. Jdẽ vt nõ facile dimittat̃ vxor dñs solũ fornicatõis cãm excepit: ceꝛas ꝛo vniuersas molestias si q̃ extiterint iubet ℔ fide ℑugali ꝛ ℔ castitate fortiť sustineri: ꝛ mecbũ dixit q; a viro solutã duxit. Ex his oñ dit̃ q; si cã fornicatiõis fit ſepatio:nõ põt vir vl' mlr ĩ aliã trãſire copulã. ℙñt aũt recõciliari ꝛ cohabitare sic̃ prĩ⁹:si dimissũ alter reuocare voluerit. ¶ Que pdictis vñr obuiare. d

d Jcit tñ Joãnes chrỹ. ſic̃ crudel' ꝛ iniqu⁹ẽ q; castã dimittit:sic fatu⁹ẽ ꝛ iiqu⁹q; retiet meꝛricẽ. ℙfon⁹.n. turpitudis ẽ q; celat crimẽ vxoris. Itẽ Hiero. Cũ mlr vnã carnẽ i aliã dimittit:ꝛ se fõnicatõe a mãito sepauerit:ñ dz teneri:neviꝝ quoq; ſbmaledcõ faciat:dicẽte scriptura. Qui ꝛz adulterã stult⁹ẽ ꝛ ilipiẽs. Jdez. Ad amãdũ p̃sõm scribẽs de q̃dã q̃ viro suo viuẽte alĩ nupſerat:sic ait. Rẽ nouã loquor ĩmo ñ nouã ℔ veterẽ:q̃ vetis testi aucẽtate ꝓfirmať. Si relĩqrit scõz virũ mlr ꝛ recõciliari voluerit pr̃iori ñ põt. ¶ Determinatio. e

Ed hec oĩa ĩtelligẽda sť õ illa q̃ ab adul s terio redire noluit:nec p pniaz pctũ õlere. Oz si vir sciẽter patit̃:ꝺſtire vr̃. Si enĩ in adulterio pſeuerare elegit : patronus turpitudis ꝛ lenocinĩ⁹ re⁹ marit⁹ bẽbit̃:nisi eã adulterĩ rea facẽ voluerit. Si ãt a pctõ recesſerit ꝛ p pniaz illud purgauerit:potit viro r̃cõciliari. Uñ aug. Quid tibi duꝝ vr̃ vt p⁹ adulteriũ recõciliet ꝓiuꝝ: si fides assit:nõ erit duꝝ. Cur.n. adhuc deputam⁹ adulťos quos credim⁹ pnia eẽ sanatos: Jdẽ. Nõ erit turpis nec difficilis etiã post patrata ꝛ purgata adulťia recõciliatio cõiugĩ: vbi p clauos r̃gni celoꝝ ñ dubitat̃ fieri remissio pctõꝝ:nõ vt p⁹ viri diuortiũ adulťa renocet̃ ℔ vt post xp̃i ꝓfortiũ adultera nõ vocet̃. Itẽ Grego. Bebet recipe peccatricẽ q̃ pniam egit ℔ nõ sepe. Itẽ hermes. Si vir sciret vxorẽ suã deliquiſſe ꝛ nõ egerit pniam mlr: si pmãet in fornicatione sua ꝛ vir viuit cuz illa: vir reus erit ꝛ particeps pctī eius. Oz si mulier dimissa egerit pniaz ꝛ voluerit ad virũ reuerti: debet recipe peccatricẽ que pniaz egit:sed non sepe.

¶ Be illis q; se añ polluerũt p adulteriũ. f

Olet ẽt q̃ri an valeat duci i cõiugiũ que s pr̃i⁹ est polluta p adulteriuz : Be ℔ leo papa ait. Null⁹ ducat i matrimõiũ quã pr̃ius polluit adulterio. Itẽ. Relatuz ẽ aurib⁹ scõꝝ sacerdotũ q̃ndã alteri⁹ vxorẽ stupro violasse ꝛ isup meche iuramẽtũ dediſſe:q; p⁹ legitimi mariti mortẽ si supuiuẽt: ducẽt eã i vxorez: qõ factũ ẽ. Tale ergo cõnubiũ,phibem⁹ ꝛ anathematizamus. Uis alĩſqz auctoritib⁹ vetãť in ꝓiugiũ copulari q; se pr̃i⁹ adulterio maclauerit. Sz ecõtra. Aug. ostẽdit dicẽs. Beiq; mortuo

Universidad de Deusto
Biblioteca

eo cū quo fuit vex ꝓiugiū: fieri pōt ꝓiugiū cū q̄ ꝓcessit adl'teriū. Idē. Posse fieri sane licitas nuptias ex pl'ōis illicite ꝓiūctis hōesto placito subsequnte mā̄festū ē. ¶ Determinatio. ¶ Sed hec vltia aucitas de ꝓcubis logt: phibēs ꝓcubias posse trāsire ad bone stū placitū nuptiaꝝ: si castitatē t fidez seruare velit. Pria ꝙ aucitas aug. ꝺ il lis ait: q de pctō penituerūt t nihil i mozte viri machiati sūt: nec viuēte viro fidē adultere ꝺdit mech⁹: q eā i ꝓiugio ducēt si ſruiuēt. Qui ꝙ hec faciūt alīs ꝑmissis aucrib⁹ phibēt copl'ari.

¶ Postq̄ ōteriauit ꝺ ipo⁹ coeūdi q̄ actū mr̄i mōy ipedit: ꝺ ōtermīat ꝺ sepatōe a thoro pp pctm̄ fornicatōis q̄ sil'r actū mr̄imōy tollit vicio mr̄imōiali durāte. Et diuidit i ptes duas. In p⁹ oñdit quō adulteriū seq̄ns mr̄i⁹ tollit actū mr̄imōy vicio mr̄imōiali durāte. i 2⁹ ostēdit quō adl'teriū ꝑcedēs mr̄imōiū et mr̄imōiale viculū tollit: ibi. Solet et queri ꝛc. Pria i duas. In p⁹ oñdit q̄n licet vxoꝛē dimittere pp fornicationē. i 2⁹ igrit vtz dimittet sit necitatis: an liceat ei eā retinere: ibi. Dicit tm̄ chrysо. ꝛc. Pria i duas. In p⁹ oñdit q̄ viro licet dimittet vxoꝛē t ꝺ. pp fornicationē ꝓmissā. i 2⁹ oñdit q̄ neutri p⁹ sepationē licet nubere pp ꝑozis mr̄imōy viculū manēs: ibi. Si q̄s āt fornicatiōis ꝛc. Circa p⁹ duo facit. Pzio oñdit q̄ vterq̄ ꝓiugū pōt aliū dimittere pp fornicationē q̄n ipse ē a fornicatōe īmunis. Secūdo oñdit q̄ hoc nō pōt fieri q̄n ipse sili crimi subiacet: ibi. Si vero querit an adulter ꝛc.

¶ Ic querūt .6. ¶ Pzio vtz liceat viro vxoꝛez ꝺimittere cā fornicatiōis. ¶ 2⁹ vtz ad B teneāt. ¶ 3⁹ vtz possit ꝺimittere ꝑpō iudicio: vl' iudiciū eccl'e reqrāt. ¶ 4⁹ vtz vir t vxoꝛ q̄tū ad hoc sint eq̄lis ꝺdi tiōis. ¶ 5⁹ vtz p⁹ diuoꝛtiū debeāt manere īnupti. ¶ 6⁹ de

Ad primum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ pp fō- (rcōciliatōe. nicationē n̄ liceat viro vxoꝛē ꝺimittere. nō. n. ꝑ malo ē malū reddēdū. ſz vir ꝺimittēs vxoꝛē pp fornicatōez vr̄ malū ꝑ malo reddere. g̃ B n̄ licz. ¶ P. mai⁹ pctm̄ ē si vterq̄ ꝓniceāt q̄ si alter tm̄. ſz si vterq̄ fornicet: nō poterit fieri diuoꝛtiū pp B. g̃ nec si vn⁹ tm̄ fornicat⁹ fuerit. ¶ P. fornicatio ſpual'r q̄dā alia pctā ſt̄ ḡuiora q̄ fornicatio carnal'. ſz pp illa n̄ ꝑt fieri sepatio a thoro g̃ nec pp fornicationē carnalē. ¶ P. vitiū ꝺ nāz ꝑt ꝓceꝺi ad diuoꝛtiū: ſz tm̄ n̄ fit ita fortis ō ipo: tuz q̄ ē pa⁹ inoiabil': tū q̄ rari⁹ accit: tū q̄ n̄ ita cāt l

Ad sc̄z sic ꝓce'. vr̄ q̄ vir teneāt (certitudinē ꝓ- ex ꝓcepto vxoꝛē fornicātē dimittet. vir cui cū sit cap̄ vxor| teneāt vxoꝛē cozrigeꝛ. ſz sepatio a thoro ē iducta ad cozrectōez vxor| fornicāt'. g̃ teneāt eā a se sequi.

¶ P. g ꝓfert pecāti mōtal'r: ipe ēt mōtal'r peccat. ſz vir tenēs vxoꝛē fōnicātē vr̄ ꝓfertre ei: vt i l'ra ꝺr̄. g̃ peccat nisi eā a se eyciat. ¶ P. i. coꝛ. 7. ꝺr̄. Qui adheret meretrici vnū coꝛp⁹ efficit. ſz n̄ ꝑt aligs sil'e mb̄z meretric| z ꝓt: vr| ibi dē ꝺr̄. g̃ vir vxoꝛi fornicāti adherēs mēbꝛ xpi ē ꝺfinit mōtal'r peccās. P. sic cogīo tollit mr̄imōy viculū: ita sepat a thoro. ſz p⁹ q̄z vir nouerit ꝓsāguītatē sui ad vxoꝛē peccat moztal'r cogſcēs ipsā. g̃ si cogſcat vxoꝛē posīo scie ipsā ee fornicatā mōtal'r peccat. ¶ Sz ꝺ ē qꝺ dł g. i. coꝛ. 7. q̄ ꝺns ꝑmisit cā fornī⁹ vxoꝛē ꝺimittere. g̃ n̄ ē i ꝑcepto.

¶ P. glz ꝑt ꝺimittere alteri qꝺ i se peccauit. ſz vxoꝛ fornicādo peccat i viruz. g̃ vir pōt ei ꝑcere vt nō ꝺimittat eā.

¶ R⁹. ꝺō: q̄ ꝺimissio vxoꝛis fornicāt| ītroducta ē ad cozgēdū vxor| crimē p talē penā. pēa āt cōzigēs n̄ regrit vie emēdatio iā ꝑcessit: z iō si mlr̄ de pctō pēiteat vir n̄ teneāt eā ꝺimittere: si āt nō pēiteat teneāt: ne pctō ei⁹ ꝓsentiendeat ꝺū cozrectionē debitā n̄ appōit. ¶ Ad p⁹ g̃ ꝺom: q̄ pctm̄ fornicatōis i vxoꝛe ꝑt cōrigi: n̄ tm̄ tali pēa: ſz ēt vbis z vbere: z iō si al's ad cozrectōez ſit pata n̄ teneāt vir ꝑdere penā ad ei⁹ cozrectōz adhibet. ¶ Ad. 2. ꝺō: q̄ tā vir quā ꝓsētire vr̄: q̄n eā tz n̄ cessāte a pctō ꝑterito. si āt emēdata fuerit n̄ ei ꝓsētit. ¶ Ad 3⁹ ꝺō: q̄ exp̄ ꝺ pctō fornicatōis pēa tuit: meretrix dic⁹ n̄ ꝑt: z iō vir se ei ꝓiūgēdo mēbꝛ meretric| n̄ fit. Ul' ꝺōz: q̄ n̄ ꝓiūgit ei q̄si meretrici: ſz q̄si vxoꝛi.

¶ Ad 4⁹ ꝺōz: q̄ n̄ ē sil'e: q̄z ꝓsāguītas facit vt n̄ sit tm̄ mr̄imōiale viculū: z iō carnal' copl'a eēt illicita. ſz facit tollit viculū ꝑdz: z iō act⁹ remāet q̄tū ē de se licit⁹ nisi q accīs illicit⁹ fiat inc̄ptus vir ꝓsētire turpitudini vxor| vr.

¶ Ad 5⁹ ꝺō: q̄ ꝑmi⁹ illa ē itelligēda p. phibitōis ꝑtōez z sic ꝺ ꝑceptū n̄ ꝺicit: q̄z ēt q̄ cadit sb ꝑcepto n̄ ē ꝑcepto.

¶ Ad 6⁹ ꝺō: q̄ vxō n̄ tm̄ peccat i vir: ſz ēt i ſcipſa z i ꝓz z iō vir n̄ total'r ꝑt pena ꝺimittere nisi emēdatio fecīt.

Ad tertiū sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ꝑpō iudicio ꝑt vir vxoꝛē fornicātē ꝺimittere. sn̄iaz. n. a iudice iudicta ad correctōez vxor| fornicāt'. g̃ teneāt eā a se sequi.

¶ P. q ꝓfert pecāti mōtal'r: ipe ēt mōtal'r peccat. ſz vir tenēs vxoꝛē fōnicātē vr̄ ꝓfertre ei: vt i l'ra ꝺr̄. g̃ peccat nisi eā a se eyciat. ¶ P. i. coꝛ. 7. ꝺr̄. Qui adheret meretrici vnū coꝛp⁹ efficit. ſz n̄ ꝑt aligs sil'e mb̄z meretric| z ꝓt: vr| ibi dē ꝺr̄. g̃ vir vxoꝛi fornicāti adherēs mēbꝛ xpi ē ꝺfinit mōtal'r peccās. P. sic cogīo tollit mr̄imōy viculū: ita sepat a thoro. ſz p⁹ q̄z vir nouerit ꝓsāguītatē sui ad vxoꝛē peccat moztal'r cogſcēs ipsā. g̃ si cogſcat vxoꝛē posīo scie ipsā ee fornicatā mōtal'r peccat. ¶ Sz ꝺ ē qꝺ dł g. i. coꝛ. 7. q̄ ꝺns ꝑmisit cā fornī⁹ vxoꝛē ꝺimittere. g̃ n̄ ē i ꝑcepto.

¶ P. glz ꝑt ꝺimittere alteri qꝺ i se peccauit. ſz vxoꝛ fornicādo peccat i viruz. g̃ vir pōt ei ꝑcere vt nō ꝺimittat eā.

¶ R⁹. ꝺō: q̄ ꝺimissio vxoꝛis fornicāt| ītroducta ē ad cozgēdū vxor| crimē p talē penā. pēa āt cōzigēs n̄ regrit vie emēdatio iā ꝑcessit: z iō si mlr̄ de pctō pēiteat vir n̄ teneāt eā ꝺimittere: si āt nō pēiteat teneāt: ne pctō ei⁹ ꝓsentiendeat ꝺū cozrectionē debitā n̄ appōit. ¶ Ad p⁹ g̃ ꝺom: q̄ pctm̄ fornicatōis i vxoꝛe ꝑt cōrigi: n̄ tm̄ tali pēa: ſz ēt vbis z vbere: z iō si al's ad cozrectōez ſit pata n̄ teneāt vir ꝑdere penā ad ei⁹ cozrectōz adhibet. ¶ Ad. 2. ꝺō: q̄ tā vir quā ꝓsētire vr̄: q̄n eā tz n̄ cessāte a pctō ꝑterito. si āt emēdata fuerit n̄ ei ꝓsētit. ¶ Ad 3⁹ ꝺō: q̄ exp̄ ꝺ pctō fornicatōis pēa tuit: meretrix dic⁹ n̄ ꝑt: z iō vir se ei ꝓiūgēdo mēbꝛ meretric| n̄ fit. Ul' ꝺōz: q̄ n̄ ꝓiūgit ei q̄si meretrici: ſz q̄si vxoꝛi.

¶ Ad 4⁹ ꝺōz: q̄ n̄ ē sil'e: q̄z ꝓsāguītas facit vt n̄ sit tm̄ mr̄imōiale viculū: z iō carnal' copl'a eēt illicita. ſz facit tollit viculū ꝑdz: z iō act⁹ remāet q̄tū ē de se licit⁹ nisi q accīs illicit⁹ fiat inc̄ptus vir ꝓsētire turpitudini vxor| vr.

¶ Ad 5⁹ ꝺō: q̄ ꝑmi⁹ illa ē itelligēda p. phibitōis ꝑtōez z sic ꝺ ꝑceptū n̄ ꝺicit: q̄z ēt q̄ cadit sb ꝑcepto n̄ ē ꝑcepto.

¶ Ad 6⁹ ꝺō: q̄ vxō n̄ tm̄ peccat i vir: ſz ēt i ſcipſa z i ꝓz z iō vir n̄ total'r ꝑt pena ꝺimittere nisi emēdatio fecīt.

Ad tertiū sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ꝑpō iudicio ꝑt vir vxoꝛē fornicātē ꝺimittere. sn̄iaz. n. a iudice iudicta ad correctōez vxor| fornicāt'. g̃ teneāt eā a se sequi. ¶ P. q ꝓfert pecāti mōtal'r: ipe ēt mōtal'r peccat. ſz vir tenēs vxoꝛē fōnicātē vr̄ ꝓfertre ei: vt i l'ra ꝺr̄. g̃ peccat nisi eā a se eyciat. ¶ P. i. coꝛ. 7. ꝺr̄. Qui adheret meretrici vnū coꝛp⁹ efficit. ſz n̄ ꝑt aligs sil'e mb̄z meretric| z ꝓt: vr| ibi dē ꝺr̄. g̃ vir vxoꝛi fornicāti adherēs mēbꝛ xpi ē ꝺfinit mōtal'r peccās. P. sic cogīo tollit mr̄imōy viculū: ita sepat a thoro. ſz p⁹ q̄z vir nouerit ꝓsāguītatē sui ad vxoꝛē peccat moztal'r cogſcēs ipsā. g̃ si cogſcat vxoꝛē posīo scie ipsā ee fornicatā mōtal'r peccat. ¶ Sz ꝺ ē qꝺ dł g. i. coꝛ. 7. q̄ ꝺns ꝑmisit cā fornī⁹ vxoꝛē ꝺimittere. g̃ n̄ ē i ꝑcepto.

¶ P. glz ꝑt ꝺimittere alteri qꝺ i se peccauit. ſz vxoꝛ fornicādo peccat i viruz. g̃ vir pōt ei ꝑcere vt nō ꝺimittat eā.

¶ R⁹. ꝺō: q̄ ꝺimissio vxoꝛis fornicāt| ītroducta ē ad cozgēdū vxor| crimē p talē penā. pēa āt cōzigēs n̄ regrit vie emēdatio iā ꝑcessit: z iō si mlr̄ de pctō pēiteat vir n̄ teneāt eā ꝺimittere: si āt nō pēiteat teneāt: ne pctō ei⁹ ꝓsentiendeat ꝺū cozrectionē debitā n̄ appōit. ¶ Ad p⁹ g̃ ꝺom: q̄ pctm̄ fornicatōis i vxoꝛe ꝑt cōrigi: n̄ tm̄ tali pēa: ſz ēt vbis z vbere: z iō si al's ad cozrectōez ſit pata n̄ teneāt vir ꝑdere penā ad ei⁹ cozrectōz adhibet. ¶ Ad. 2. ꝺō: q̄ tā vir quā ꝓsētire vr̄: q̄n eā tz n̄ cessāte a pctō ꝑterito. si āt emēdata fuerit n̄ ei ꝓsētit. ¶ Ad 3⁹ ꝺō: q̄ exp̄ ꝺ pctō fornicatōis pēa tuit: meretrix dic⁹ n̄ ꝑt: z iō vir se ei ꝓiūgēdo mēbꝛ meretric| n̄ fit. Ul' ꝺōz: q̄ n̄ ꝓiūgit ei q̄si meretrici: ſz q̄si vxoꝛi.

¶ Ad 4⁹ ꝺōz: q̄ n̄ ē sil'e: q̄z ꝓsāguītas facit vt n̄ sit tm̄ mr̄imōiale viculū: z iō carnal' copl'a eēt illicita. ſz facit tollit viculū ꝑdz: z iō act⁹ remāet q̄tū ē de se licit⁹ nisi q accīs illicit⁹ fiat inc̄ptus vir ꝓsētire turpitudini vxor| vr.

¶ Ad 5⁹ ꝺō: q̄ ꝑmi⁹ illa ē itelligēda p. phibitōis ꝑtōez z sic ꝺ ꝑceptū n̄ ꝺicit: q̄z ēt q̄ cadit sb ꝑcepto n̄ ē ꝑcepto.

¶ Ad 6⁹ ꝺō: q̄ vxō n̄ tm̄ peccat i vir: ſz ēt i ſcipſa z i ꝓz z iō vir n̄ total'r ꝑt pena ꝺimittere nisi emēdatio fecīt.

¶ Plus tenet hō vxoꝛi q̄ exneo: sed hō crimē alterius eā exnei nō ꝺz ecclesie deferre: nisi ꝑmonitōe ꝑmissa in secreto: vt ꝑz Matth. 19. g̃ multo min⁹ pōt crimen vxoꝛis ad ecclesiā deferre si eā ꝑtus occulte n̄ corripuit. ¶ Sz ꝺ: nullus ꝺz seipm vīdicare sed si vir vxoꝛe fornicātē ꝓpzio arbitrio ꝺimitteret: ipse se vīdicaret. g̃ hoc nō debet fieri.

¶ P. nullus in eadez cā est actoꝛ t iudex sed vir est actoꝛ ipetēs vxoꝛē de offensa in se cōmissa. g̃ ipse nō pōt esse iudex: t sic nō ꝺz eā ꝓpzio arbitrio ꝺimittere.

¶ R⁹ ꝺeo ꝺōm: q̄ vir pōt ꝺimittere vxoꝛez dupl'r. Uno⁹ q̄tū ad thoꝛ tm̄: t sic pōt eā ꝺimittere q̄cito sibi ꝓstat de fornicatōe vxoꝛis ꝓpo arbitrio: nec tenet reddere debitū exigēti nisi ꝑ eccl'esiā cōpellat: t tal'r reddēs nullū sibi ꝑ iudiciū facit. Allio⁹ q̄tū ad thoꝛ t cohabitationez: t B mō n̄ pōt ꝺimitti nisi iudicio eccl'ie: et si al's ꝺimissa fuerit ꝺz cogi ad cohabitādū: nisi possit ei vir icōtinēti fornicatōez ꝓbare: hec aūt ꝺimissio diuoꝛtiū ꝺr̄: t iō ꝓcedēdū est q̄ ꝺiuoꝛtiū nō pōt celebrari nisi iudicio eccl'ie. ¶ Ad p⁹ g̃ ꝺōz: q̄ fīa est applicatio iuris cōis ad ꝑticulare factū. vñ ꝺns ius ꝑmulgauit fm q̄ fīa in iudicio formari ꝺz. ¶ Ad 2⁹ q̄ Joseph nō volebat vg̃inē ꝺimittere q̄si suspectā de fornicatōe: sed ob reuerentiā scitatis ei⁹ timēs ei cohabitare: vt supra ꝺcm̄ est: nec tū est sil'e: q̄z tūc ex adulterio nō solū ꝓcedebat ad diuoꝛtiū: sed ulteri⁹ ad lapidationē: nō aūt nūc q̄n agit in iudicio eccl'ie. ¶ Ad 3⁹ patz solo ex dictis. ¶ Ad 4⁹ ꝺōm: q̄ q̄n̄ vir vxoꝛē suspectā hns ei ifidiat t ꝺphēdere cā pōt cū testib⁹ in crimīe fornicatōis: t sic pōt ad accusationē ꝓcedere. Et ꝓterea si de facto isto nō ꝓstat pūt eē violēte suspitōes fornicatōis: q̄b⁹ ꝓbatis vr̄ fornicatio eē ꝓbata: vt si iueniat solus cū sola hozis t locis suspectis: t mudus cū nuda. ¶ Ad 5⁹ ꝺōm: q̄ marit⁹ pōt accusare vxoꝛē de adulterio dupl'r. Uno⁹ ad thoꝛi sepationē cā iudice spuali: t tūc iscriptio ꝺz fieri sine obligatōe ad legē talionis: q̄ sic vir ꝓsequī intētū suū vt obiectio ꝓbat. Allio⁹ ad punitionē crimis in iudicio seculari: t sic ꝺz q̄ ꝑcedat iscriptio ꝓ quā ad penā talionis se obliget si in ꝓbatione deficiat. ¶ Ad 6⁹ ꝺōm: q̄ sic ꝺecre. ꝺicit: trib⁹ mōis in crimīb⁹ ꝓceꝺi pōt. Pzio ꝑ ingsitionē quaz ꝺz ꝑcedere clamosa isinuatio q̄ locū accusatōis tz. Scō ꝑ accusationē quā ꝺz ꝑcedere iscriptio. Tertio ꝑ denūciationē quaz ꝺz ꝑcedere ffna coꝛreptio. vbū g̃ dñi itelligit q̄n agit per viā denūciationis: nō q̄n agit ꝑ viaz accusatōis: q̄z tūc nō agit solū ad coꝛreptionē delinquētis: sed ad punitionē ꝓp bonū cōe ꝓsernādū: qō instītia deficiēte piret.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uī q̄ vir t vxoꝛ nō ꝺebēt in cā diuoꝛty ad paria iudici diuoꝛtiū. n. ꝓcedit in lege noua loco repudy qō erat in lege ꝓteri: vt ꝓz Matth. 5⁹. ſz in repudio vir t vxoꝛ nō iudicabant ad paria: q̄z vir poterat repudiare vxoꝛē t nō ecōuerso. g̃ nec i diuoꝛtio ꝺebēt ad pia iudicari. ¶ P. pl⁹ est ꝺ legē nāe q̄ vxoꝛ ꝑles viros bēat q̄ vir ꝑles mulieres. vñ B q̄nq̄ licuit: illud ꝙ nunq̄: vt. 8. di. 33. ꝺcm̄ est. g̃ plus peccat mulier i adulterio q̄ vir: t ita nō ꝺebēt ad paria iudicari. ¶ P. vbi est maius nocumētū, ꝑimi ibi est mai⁹ peccatū: sed plus nocet adultera vxoꝛ viro q̄ vir adulter vxori: q̄z adulteriū vxoꝛis facit icertitudinē ꝓlis: nō aūt adulteriū viri. g̃ mai⁹ est pctm̄ vxoꝛis: t sic n̄ ꝺebēt ad paria iudicari. ¶ P. diuoꝛtiū iducit ad crimē adultery cozrigēdū ſz magis ptiet ad vir. g̃ est caput mulieris. vt ꝺr̄. i. Coꝛ. ii⁹ cozrigere vxoꝛē. q̄ ecōuerso. g̃ nō ꝺebēt in repudio ad pia iudicari: ſz vir ꝺz eē meliozis ꝓditōis. ¶ Sed ꝺ. vī q̄ vxoꝛ in B ꝺebeat eē meliozis ꝓditōis: q̄z q̄to est maioꝛ fragilitas i peccāte: tāto pctm̄ est magis dignū venia: ſz in mulie⁹ est maioꝛ fragilitas q̄ i viris: rōne cui⁹ ꝺicit Chrysо. q̄ ꝑa passio mulieris luxuria est: Et ꝑhs in 8⁹. Et ꝺ. q̄ mlier nō ꝺēt icōtinētes ꝑpe loq̄ndo ꝓpter facilē icliationē in ꝓcupiscētias: q̄z nec bruta aīalia pūt ꝓtiere pp B q̄ non hūt aliqd qō ꝓcupiscētys obuiare possit. g̃ mlierib⁹ i pena diuoꝛty ꝺberet magis parci. ¶ P. vir ponit caput mulieris vt ipam corrigat. ergo magis peccat q̄ mulier: t sic ꝺebet magis puniri.

¶ R⁹ ꝺeo ꝺōm: q̄ in cā diuoꝛty vir t vxoꝛ ad paria iudicā tur: vt idē sit licitū t illicitū vni qō alteri: nō tm̄ pariter iudicant ad illa: q̄z cā diuoꝛty est maioꝛ in vno q̄z in alio: cū tm̄ i vtroq̄ sit cā sufficiēs ad diuoꝛtiū: diuoꝛtiū. n. est pena adultery inq̄tus est ꝺ mr̄imony bona: q̄tuz aūt ad bonuz fidei ad quā ꝓiuges eq̄l'r sibi iuicē tenent: tm̄ peccat ꝓtra mr̄imoniū adulteriū vni⁹ fiē adulteriū alterius: t hec cā i vtroq̄ sufficit ad diuoꝛtiū: ſz q̄tū ad bonuz plis plus peccat adulteriū vxoꝛis q̄z viri: t iō maioꝛ causa diuoꝛty est i vxoꝛe q̄z in viro: t sic ad eq̄lia: sed nō ex eq̄li cā obligātur: nec tm̄ iniuste: q̄z i vtroq̄ est cā sufficiēs ad hāc penā: sic ēt est de duob⁹ q̄ dānātur ad moztis eiusdē penā: q̄tuis alius altero grauius peccauerit. ¶ Ad p⁹ g̃ ꝺōz: q̄ repudiuz nō ꝓmittebat nisi ad vitādū homicidiū: t q̄z i viris magis erat de B ꝑiculū q̄z in mulierib⁹: iō viro ꝓmittebat ꝺimittere vxoꝛē: nō aūt ecōuerso ꝑ legē repudy. ¶ Ad 2⁹ t 3⁹ ꝺōm: q̄ rōnes ille ꝓcedūt fm q̄ i cōparatōe ad bonū ꝑlis maioꝛ sit cā diuoꝛty i vxoꝛe adultera q̄z i viro: nō tm̄ sequit q̄ nō iudicent ad paria vt ex dictis ꝑz. ¶ Ad 4⁹ ꝺōm: q̄ tuis vir sit caput mulieꝛ vt gubernator: nō tm̄ q̄si iudex ipsi⁹: sic nec ecōuerso: t iō i bis q̄ iudiciū faciēda sūt: non plus pōt vir i vxoꝛē q̄z ecōuerso. ¶ Ad 5⁹ ꝺōm: q̄ i adulterio iuent de rōne pctī idem q̄ est i fornicatōe simplici: t adhuc plus: q̄ magis grauat fm lesionē mr̄imony. si g̃ cōsidereē id q̄ est cōe adulterio t fornicatōi: pctm̄ viri t mulieris se hūt vt excedētia t excessa: q̄z i muliere est plus de hūoze: t iō sunt magis ducibiles a ꝓcupiscētys: sed in viro plus de caloze q̄ ꝓcupiam excitat: sed tm̄ simpl'r loquendo ceteris paribꝰ vir i simplici fornicatōe plus peccat q̄z ml'r. q̄z hz plus de rōnis bono: q̄ ꝑualet quislibet motib⁹ coꝛpoz aliū passionū: sed q̄tū ad lesionē mr̄imony quā adulteriū fornicatōi addit: ex qua diuoꝛtiū causat plus peccat mulier q̄z vir vt ex dictis ꝑz: t q̄z B est grauius q̄z simplex fornicatio: iō simpl'r loq̄ndo plus peccat mulier adultera q̄z vir adulter ceteris paribꝰ. ¶ Ad 6⁹ ꝺōz: q̄ quis regimē q̄ ꝺat viro i mulierē sit q̄dā circūstantia aggrauās: tm̄ ex illa circūstātia que in aliā spēz trahit magis aggrauat peccatū. s. ex lesiōe mr̄imony que trahit ad spēz iniustitie: i B q̄ furtiue aliena ꝑles submittit.

Ad quintum sic ꝓcedit. Uī q̄ post diuoꝛtiū vir alteri nubeē possit: nullus. n. teneāt ad ꝓpetuā ꝓtinētiā: ſz vir i aliq̄ cāu teneāt vxoꝛē fornicātē in ꝓpetuū a se separe: vt ꝓz ex dictis. g̃ vī q̄ ad min⁹ in tali casu alterā ducere possit. ¶ P. peccāti nō est ꝺāda maioꝛ occasio peccādi: sed si ei g ꝓ fornicatōis culpā ꝺimittit n̄ licz aliā copulā q̄rere: ꝺat sibi maioꝛ occasiō peccādi: non. n. est ꝓbabile vt q̄ i mr̄imonio nō ꝓtiuit: qō postea ꝓtinere possit. g̃ vī q̄ liceat ei ad aliā copulā trāsire. ¶ P. vxoꝛ nō teneāt viro nisi ad debitū reddēdū t cohabitationē: ſz p ꝺiuoꝛtiū ab vtroq̄ absoluit. g̃ oio soluta est a lege viri. g̃ pōt alteri nubere: t eadē est rō de viro. ¶ P. Matth. 19. ꝺr̄. Qui ꝺimiserit vxoꝛē t aliā duxerit exceptā cā fornicationis mechat. g̃ vī q̄ si cā fornicatōis ꝺimissa vxoꝛe aliā duxerit nō mechet: t ita erit mr̄imoniū vez. ¶ Sed ꝺ. i. Coꝛ. 7⁹: Precipio nō ego: sed ꝺns vxoꝛē a viro nō ꝺiscedere: q̄ si ꝺeceſſerit manere inuptā. ¶ P. nullus ꝺz ex pctō reportare cōmodum: sed reportaret: si liceret adultere ad aliud magis ꝺesideratū ꝓnubiū trāsire: t eēt occasio adulterādi volētib⁹ alia mr̄imonia querere. g̃ nō licet aliaz copulam querere nec viro nec vxoꝛi.

¶ R⁹ ꝺeo ꝺōm: q̄ nihil aduenies supra mr̄imoniū pōt ips

Universidad de Deusto
Biblioteca

dissoluere:ꝛ ideo adulteriū nō facit gn sit vex mrimoniū Mact.n.vt dic Aug.iter viuētes ꝟiugale viculū qō nec separatio:nec cū alio iunctio pōt auferre:ꝛ iō ñ licet vni altero viuēte ad aliā copulā trāsire. ¶Ad p^m g̃ dōz:q̃ q̃uis p se nullus obligeꝛ ad ꝟtinētia:tñ p accns pōt esse q̃ obligeꝛ: sic si vxor sua egritudinē icurabilē icurrat:ꝛ talē que carnalē copulā nō patiaꝛ:ꝛ filr ēt est si icorrigibilr spū alifirmitate.s.fornicatione laboret. ¶Ad z^m dōz:q̃ ipsa ꝟfusio quā reportat ex diuortio dz eaz cohibere a pctō:q̃ si cohibere nō pōt:min^o malū est q̃ sola ipsa peccet:q̃ q̃ vir pereat eius sit ꝓticeps. ¶Ad z^m:q̃ q̃uis vxor post diuortiū non teneꝛ viro adultero ad debitū reddēdū ꝛ cohabitādū:tñ adhuc manet vinculū mrimony exquo ad ꝟ tenebaꝛ:ꝛ iō nō pōt ad aliā copulā trāsire viro viuēte:pōt tñ ꝟtinētiaz vouere viro iuito:nisi videaꝛ ecclesiā deceptā fuisse p falsos testes sentētiādo de diuortio:q̃ in tali casu ēt si votū ꝓfessionis emisisset:restitueꝛet viro:ꝛ teneꝛet debitū reddere:sed non liceret ei exigere. ¶Ad 4^m dōz:q̃ exceptio illa que est in ꝟbis dñi referꝛ ad dimissionē vxoris:ꝛ ideo obiectio ex falso intellectu procedit.

Ad sextum sic,pcedit. Uī q̃ post diuortium vir ꝛ vxor nō possint reconciliari:regula est .n.i iure. Qō semel bñ diffinitū est:nulla dz iteratōe retractari:ſz iudicio ecclie diffinitū est q̃ ꝺbēt separari.g̃ nō pōt recōciliari vlteri^o. ¶ Ꝑ.si posset eē recōciliatio p̄cipue videreꝛ q̃ post pniaz vxoris vir teneaꝛ eā recipe:sed nō teneꝛ:qz ēt vxor nō pōt p exceptionē ꝓponere in iudicio penitētiā suā ꝟ ipz accusantē de fornicatōe.g̃ nullo:pt eē reconciliatio. ¶ Ꝑ.si posset esse recōciliatio videreꝛ q̃ vxor adultera teneꝛet redire ad virū ipsam reuocātē:sed nō teneꝛ:qa iam sepati sunt iudicio ecclie.g̃ ꝛc. ¶ Ꝑ.si liceret recōciliare vxorē adulterā:in illo casu p̄cipue deberet fieri q̃n vir post diuortiū iueniꝛ adulteriū ꝓmittere:ſz in hoc casu ñ pōt vxor cogere cū ad recōciliationē:cū iuste sit diuortiū celebratum.g̃ nullo mō pōt recōciliari. ¶ Ꝑ.si vir adulter occulte dimittat p iudiciū ecclesie vxorē ꝟiuictaz de adulterio:nō vī iuste factū diuortiū.ſz tñ vir nō teneꝛ vxorē sibi recōciliare:qz vxor ꝓbare in iudicio adulteriuz viri nō pōt.g̃ multo min^o q̃n diuortiū iuste est celebratuz recōciliatio fieri ꝓt. ¶Sz ꝺ est qō dr.j.Lor.7°Si discesserit manere inuptā aut viro suo recōciliari. ¶ Ꝑ.vir poterit eā nō dimittere post fornicationē.ergo eadem ratione pot est eam reconciliare sibi.

¶ Rñdeo dōm:q̃ si vxor post diuortiū de pctō pniaz agēs emēdata fuerit,pōt eā sibi vir recōciliare:si aūt in pctō incorrigibilis maneat:nō dz eā ad se assumere eadez rōne q̃ nō licebat eā nolētē a pctō desistere retinere. ¶Ad p̄mū g̃ dōz:q̃ snia eccl'e diuortiū celebrātis nō fuit cogēs ad separationē:sed licētiā p̄bēs:ꝛ iō absq̃ retractatōe p̄cedētis snie pōt recōciliatio seq. ¶Ad z^m dōz:q̃ pnia vxoris dz inducere viz vt vxorē fornicātē nō accusset:aut dimittat:ſz tñ ñ ꝓt ad ꝟ cogi nec ꝓt p pniaz vxō eū ab accusatōe repellere.qz cessante culpa ꝛ q̃ntū ad actū ꝛ q̃ntū ad maculā:adhuc māet aliqd ō reatu:ꝛ cessāte ēt reatu q̃ ad deū adhuc māet reat^o q̃ ad penā hūano iudicio iferēdā:qz hō ñ videt cor sīc de^o. ¶Ad 3^m dō:q̃ illō qō iducīt i fauorē alie^o ñ facit pīndiciū. vñ cū diuortiū sit iductū in fauorez viri:ñ aufert ei ius petēdi debitū vl'reuocādi vxorē:vñ vxor tenetur ei reddere:ꝛ ad eū redire si fuerit reuocata:nisi de licētia eius votum ꝓtinētie emiserit. ¶Ad 4^m dōm:q̃ ꝓpter adulteriū qō vir ꝓs inocēs post diuortiū cōmittit:ꝑm rigorem iuris non dz cogi ad recipiendū vxorē adulteram: ꝓs tñ ꝑm equitatē iuris iudex ex officio suo dz eū cogere vt caueat piculo aīe eius ꝛ scandalo alioz:q̃uis vxor non possit recōciliationē petere. ¶Ad 5^m:q̃ si adulteriuz viri sit occultum per hoc nō auferꝛ ius excipiēdi ꝓtra accusa-

tionem viri vxoꝛi adultere:q̃uis desit si bi ꝓbatio:et ideo peccat vir diuortiū petēs.ꝛ si post sniam de diuortio vxor petat debitum vel reconciliationem vir teneꝛ ad vtrūq̃. ¶ Patronus est turpitudis qui celat crimē amici. Et dōz:q̃ hoc intelligit q̃n celatio non est in ꝑiudiciū cozrectōis:a l's celās patrociniū turpitudini ꝑstat. ¶Solz queri an valeat cc. Scīdum q̃ plura sunt crimia que,ꝑter sui enormitatē impediūt matrimoniū ꝟtrahēdū. Primū est icestus. Secūdū vxoricidiū. Tertiū rapina aliene sponse. Quartuz quādo aliqs ifidiādo mrimonio filiū,ꝓpium de sacro fōte suscepit. Quintū qui iterfecit ꝑsbyterū. Sextū q̃n aliqs pagie pniam solēnē:non tñ,ꝑter crimia iterimit mrimonium ꝟctum. Sed tñ sūt quedā crimia que dirimūt mrimoniū ꝟctū. Unū est q̃n aliqs cuz aliq̃ ꝟiugata ꝟcubuit:ꝛ ex hoc machinaꝛ in mortē viri cum effectu:tūc enim adiuicē cōtrahere non debēt:ꝛ si ꝟ erint separanꝛ. ¶ Scōm est q̃ ꝑstat fidē adultere q̃ ducet eam vxorē:sed hoc itelligendum est q̃n tam adulter q̃ adultera sciebat impedimētū. al's matrimoniū nō dirimereꝛ post q̃ ꝟctū esset. Tertiuz est q̃n ꝟbit cū ea de facto. p̄mū.n.matrimoniū facit q̃ nō stat scōz:vnde si p̄mū nō fuisset vex mrimonii z^m staret. Sciēdū etiā q̃ in casu scō ꝛ tertio.s.fide data de mrimonio ꝟbēdo:ēt mrimonio ꝟtracto per verba de ꝓsenti de facto nisi fuerit ibi pollutio carnalis:ñ ꝓpter hoc dirimitur mrimoniū sequēs post mortē viri de nouo ꝟctū.

¶Si ꝓ extrema conditione valeat vxor separari a viro:ꝛ econuerso. Bi.XXXVI. a

Nunc de ꝺditiōe videamus an valeat ꝟiugiū diuidere:Ad quod dicimus:qz nō negaꝛ igenua posse nubere seruo:ſz si nescīt esse ꝑtis ꝺditionis:libere pōt dimitti cum seruitus eius fuerit deꝑhēsa:ꝑm illud. Siquis ingenuus homo ancillā alterius vxorē acceperit:ꝛ estimat q̃ ingenua sit:si ipsa femina fuerit postea in seruitutē deiecta:si eam a seruitute redimere pōt faciat:si nō pōt:si voluerit alīs accipiat. Si ꝟo ancillā eam scierat ꝛ collauderat:post eam vt legitimā habeat. Itē ex eodem. Si femina ingenua acceperit seruū:sciēs q̃ seruus esset:habeat eum:qz oēs vnū patrem hēmus in celis:vna lex erit viro ꝛ femine. Cū dicīt sciēs illū seruū:daꝛ itelligi:q̃ si nesciens illum seruū esse:non cogīt manere cum ipo. Si enim cōditionis dolum patīt:nō cogīt adhere re ei cuius fraude decepta est. Si aūt vir sciens cōditionē mulieris vel ecōuerso:nō valet eā dimittere. Unde zacharias papa. Si q̃s liber ancillā in mrimonio accepit:non ꝟ licētia dimittēdi eam:si ꝓsensu amboꝝ ꝟiuīeri sūr:nisi ob fornicationē. Be illis agit q̃ alterutrius ꝺditio nota est q̃n coniungunt.

¶Be copula fui ꝛ ācille diuersoꝝ dñoꝝ. b

Queritur ēt si seruus vni^o ācillā alteri^o accepit an sit iter eos ꝟiugiū. Be hoc ēt statutū est. Bcñ est nobis q̃ q̃dā legitima seruoꝝ matrimonia p̄ūta

quedā p̄sumptiōe dirimāt:nō attēdētes illud. quos deus ꝟiuxit hō ñ separet. vñ nobis visuz est vt ꝟiugia fuoꝝ ñ dirimāt ēt si diuersos dominos hēant:ſz i vno ꝟiugio p̄manentes dñis fruāt suis. Et hoc i illis obseruādū ē vbi legal' ꝟiuctio fuit:ꝛ p volūtatē dñoꝝ. Attēde finē h^o capli:vbi vī inui ꝑter volūtatē dñoꝝ iter fuuz ꝛ ancillā nō posse ꝟbi ꝟiugiū:vel si ꝟbīnō esse ratū. Quibusdā tñ videꝛ iter eos posse fieri cōiugium:dominis ignorantibus.

¶Be viro q̃ se facīt fuū vt diuidat ab vxore. b

Illud ēt notādū q̃ si mulier vir liberꝝ acceperit:ꝛ ille vt cāz p̄stet discidiū se alicui^o fuū fecerit:nec ille vxorē dimittere:nec illa ob vinculū ꝟiugiī i fruitutē redigi potīt. Uñ illud. Perlatū ē ad sanctā synodū:q̃ qdā igenu^o igenuā acceperit vxorē:ꝛ post filioꝝ,pcreationē: occasiōe diuortiī:cuius dā fuū se fecerit:vtꝝ ꝛ mulierē nēcio teneꝛ ō-beat:ꝛ si tenuerit:an illa ēt fruituti subīci debeat q̃stiū ē. Judicatū ē vxorē mīme ōbere dimittī:ñ tñ ob p̄i legē mulierē i fruitutē redigi: dū ille nō ex ꝓsensu ꝟiugis se fuū fecerit: quē liberū ipsa maritū accepat. ¶Be etate ꝟbētiū. d

Hoc ēt sciēdū ē q̃ pueri añ.xiij.ānos ꝛ puelle añ.xij.ānos ꝑm legē mrimoniū ire nequnt. Qz si añ p̄dca tpa copula inierit separi p̄ſt q̃uis volūtate ꝛ assē su parētū iūcti fuerit. Qui ꝟo i pueritia copulati post ānos pubertatis nolūt se relinq̃re ſz in ꝟiunctiōe p̄manere:iā ex ꝺ efficiunt ꝟiuges: ꝛ deinceps nequnt separari. Itē. Sponsalia añ septēniū ꝟtrahi nō p̄ſt. solo enim ꝓsensu cōtrahuntur qui interuenire nō potest nisi ab alterutra parte intelligatur quod inter eos agitur.

¶Duo illa executi sumus cum alioruz quoꝝdam abiectione quibus coniugiū solui potest: nec tamen solui semper necesse est. Nunc de alīs que personas illegittimas penitus faciūt addendum est:ꝛ p̄imum de ordine.

Postq̃ determinauit magr de impotentia coeūdi p quaz impedīt actus mrimony ne de facto oīno fieri possit:hic determiat de ipedimēto ꝺditionis seruilis:p quā impedīt act^o mrimony ne libere fiat. Et diuidīt i partes duas. In p̄ia determiat de ꝺditiōe seruili.i secūda epilogat ꝓtinuās p̄cedētia ad sequētia:ibi. Duo illa executi sum^o cc. Prima i duas. In p̄ia determiat de ipedimēto ꝺditiōis seruilis. i secūda de impedimēto ex defectu etatis:qz talis ñ differt a seruo q̃dīn sub tutoꝛib^o est. Hal'.4.ibi. Dic ēt sciendum q̃ pueri cc. Prima i duas. In p̄ia determinat de seruitute q̃ p̄cedit mrimoniū.in secūda de seruitute q̃ matrimonio supinducīt:ibi. Illud ēt notādū est cc. Prima i duas. In p̄ia determiat de seruitute mrimoniū p̄cedēte que ē ex altera tm̄ pte ꝟbentiū.i secūda de illa que est ex vtraq̃ parte:ibi. Queritur si seruus vnius cc.

Hi queruntur quinq̃. ¶ Prio vtꝝ ꝺditio seruitutis matrimoniū impediat. ¶ Secūdo vtꝝ possit seruus sine ꝓsensu dñi mrimoniū ꝟbere. ¶ Tertio de seruitute que superuenit matrimonio. ¶ Quarto vtꝝ proles sequatur matrem. ¶ Quinto de defectu etatis vtrum impediat matrimonium.

Ad primum sic,pcedit: videt q̃ ꝺditio seruitutis nō impediat mrimoniū:mbil.n.impedit mrimoniū nisi q̃ ꝟ aliquā ꝟictatē ad ipm. sed seruitus nō hēt aliquā ꝟictatē ad mrimoniū:al's inter fuos nō posset eē ꝟiugia.g̃ seruit^o nō impedit mrimōiū. ¶ Ꝑ. illud quod ē ꝺ nām nō pōt impedire illud quod ē ſz nāz. sed seruit^o ē ꝺ nāz:qz sicut dicit Hzego. Lōtra nām ē boiez homini velle dñari.q̃ ēt ꝑz ex hoc q̃ boi dictū est vt p̄sit piscib^o maris cc.nō aūt vt p̄esit boi.ergo nō pōt impedire mrimoniū: q̃ est nāle. ¶ Ꝑ.si impedīt mrimōiū:aut hoc est de iure nāli:aut de iure positiuo:nō de iure nāli:qz fm ius nāle oēs boies sunt equales:vt Hzego.dicit:ꝛ i p̄ncipio digestoꝝ dr:q̃ seruitus nō est de iure nāli.positiuuz ēt ius descēdit a nāli:vt Tullius dicit.g̃ fm nullū ius seruitus mrimoniū impedire pōt. ¶ Ꝑ.illud q̃ ipedit mrimoniū equaliter impedit:siue sciaꝛ siue ignoreꝛ:vt ꝑz de ꝓsanguinitate.ſz seruit^o vni^o cognita ab altero nō impedit mrimōiū.g̃ seruit^o quātū in se ē nō hēt q̃ ipediat mrimōium:ꝛ ita nō ōberet poni p se mrimōy ipedimētū ab alys distinctū. ¶ Ꝑ.sicut ꝓcēit eē errorē circa seruitutē:vt puteꝛ liber q̃ est seruus:ita pōt esse error de libertate:vt puteꝛ seruus q̃ est liber.sed libertas nō ponīt mrimōy impedimētū.g̃ nec seruit^o deberet poni. ¶ Ꝑ.magis facit grauē societatē mrimony ꝛ plus ipedit bonū p̄olis moz^o le pze q̃ seruit^o.sed lepza nō ponīt impedimētū mrimony. g̃ nec seruitus dz poni. ¶Sed ꝺ ē:q̃ decre.dicit de cōiugio seruoꝝ:q̃ error ꝺditionis ipedit ꝟbendū mrimoniuz ꝛ dirimit ꝟctū. ¶ Ꝑ.mrimoniū ē de bonis p se expectandis inquātū hēt honestatē.sed seruit^o ē de p se fugiēdis. g̃ mrimōniū ꝛ fuit^o fūt ꝟia:ꝛ sic seruit^o mrimoniū ipedit.

¶ Rñdeo dōz:q̃ i mrimony ꝟctu obligaꝛ vn^o ꝟiugū alteri ad debitū reddēdū:ꝛ iō si ille q̃ se obligat ē impotēs ad soluendum ignorantia huius impotentie in eo cui fit obligatio tollit cōtractum:sicut aūt per impotentiaz coeūdi efficīt aliquis ipotēs ad soluēdū debitū vt oīno nō possit soluere:ita per seruitutē vt libere reddere debitū nō possit:ꝛ iō sicut impotētia coeūdi ignorata ipedit mrimoniū nō aūt si sciaꝛ:ita conditio seruitutis ignorata mrimoniū impedit:nō aūr seruitus scita. ¶Ad p^m g̃ dōz:q̃ seruitus ꝓtrariaꝛ matrimonio q̃ntū ad actū ad quē quis p mrimonium alteri obligatur:quē nō pōt libere exequi:ꝛ quātuz ad bonū ꝓlis que peiozis cōditionis efficitur ex seruitute parentis.ſz qz glz potest in eo qō sibi debetur spōte detrimentum aliquod subire:ideo si alter cōiugū scit alterius seruitutē:nihilominus matrimoniū tenet. Silr etiam qz in matrimonio est equalis obligatio ex vtraq̃ pte ad debitum reddendum:nō potest aliquis requirere maiorem obligationē ex parte alterius q̃ ipse possit facere: et propter hoc seruus etiam si cōtrahit cum ancilla quā credit liberam non propter hoc impedit matrimōiū:ꝛ sic patet q̃ seruitus non impedit matrimōiū nisi quādo ignorata est ab alio coniuge:ꝛ si ille sit libere cōditiōis:ꝛ ideo nihil prohibet inter seruos esse cōiugia:vel etiam inter liberum ꝛ ancillā. ¶Ad z^m dōm q̃ nihil ꝓhibet esse aliqd ꝺ nām quantū ad primā intētionē ipsi^o:qō nō ē ꝺ nām q̃ntum ad secūdā eius intentionē: sicut oīs corruptio ꝛ defectus ꝛ senīū ē ꝺ nāz:vt dr i.z.celi ꝛ mundi. qz nā intendit

Universidad de Deusto
Biblioteca

esse ⁊ pfectionē:nō tñ ē ꝺ secūdā intētionē nāe: qz exꝑ nā nō pōt ꝓseruare esse in vno:ꝓseruat in altero qō generat corruptiōe alteri⁹:⁊ qñ nā nō pōt pducere ad maiorē pfectionē:inducit ad minorē:sic qñ nō pōt facere masculū facit femīa que ē mas occasionat⁹:vt ꝺr in.16.de aīalibus. Silr etiā dico ꝙ seruitus est ꝺ pīma intētionē nāe:sed nō ꝺ scōam:qz nālis rō ad ꝑ iclinat:⁊ hoc appetit nā vt quilibet sit bonus:sed exquo aligs peccat:nā etiā iclinat vt expctō penā reportet:⁊ sic seruitus in penā peccati introducta est. Nec ē icōueniens aligd naturale p hoc ꝙ est ꝺ nāz hoc mō impediri:sic enim mrimoniū impedit ꝑ impotentiaz coeundi:que ē ꝓtra nām mō ꝓdicto. ¶ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ ius naturale dictat ꝙ pena sit pro culpa iflīgēda:⁊ ꝙ nullus sine culpa puniri debeat:sed determinare penam fm conditionē psone ⁊ culpe ē iuris positiui:⁊ iō seruitus que est quedam pena determinata est de iure positiuo ⁊ a naturali pficiscit sic determinatū ab indeterminato:⁊ eodē iure positiuo determinate est factū ꝙ seruꝰ ignozata matrimoniū ipediat:ne aliquis sine culpa puniat. Est eni q̄dam pena vrozis ꝙ hēat viz seruū ⁊ ecōuerso. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ aliqua impedimenta sunt que faciūt mrimoniū illicitū:⁊ qz volūtas nra nō facit aligd esse illicitū vel licitū: sed lex cui voluntas subdi debet:iō ignorantia talis ipedimenti que voluntarium tollit: vel scientia nihil facit ad hoc ꝙ mrimoniū teneat:⁊ tale impedimentū est affinitas vl votū:⁊ cetera huiusmodi. Quedā aūt ipedimenta sunt que faciūt mrimoniū inefficax ad solutionē debiti:⁊ qz in voluntate nra ꝓsistit debitū nobis relaxare:iō talia impedimenta si sint cognita mrimoniū nō tollunt:ꝫ solum qñ ignorantia voluntariū excludit:⁊ tale impedimētū est seruitus ⁊ impotētia coeundi:⁊ qz etiā de se bñt aliquā rōnē ipediméti:iō ponunt specialia ipedimenta ꝑter errozē:nō āt psone variatio pōit speciale ipedimētū ꝑter errozē:qz psona altera subintroducta nō bz rōnez ipediméti nisi ex intentione ꝺbentis. ¶ Ad 5ᵐ dōm:ꝙ libertas nō impedit mrimony actū. vñ libertas ignozata nō ipedit mrimōiuz. ¶ Ad 6ᵐ dōz:ꝙ lepra nō impedit mrimoniū q̄tum ad ꝑmum actū suū:eo ꝙ lepꝛosi debitū reddere pñt libere q̄uis aliqua grauamina mrimonio inferant q̄tuz ad scōos effectus. ⁊ iō nō impedit mrimoniū sicut seruitus.

Ad secundum sic ꝓcedit:videt ꝙ seruꝰ mrimoniū ꝺbere nō possit sine ꝓsensu dñi.null⁹ eni pōt dare alicui qō ē alterius sine ꝓsensu ipsius.sed seruus est res dñi.ḡ nō pōt ꝺbēdo mrimoniū dare ptātem corpꝛis sui vrozi sine ꝓsensu dñi. ¶ ꝑ.seruus tenet dño suo obedire.sed dñs pōt ei ꝑcipere ꝙ in mrimonium nō ꝓsentiat.ḡ sine ꝓsensu eius mrimoniuz nō pōt ꝺbere. ¶ ꝑ.post ꝺctum mrimoniū seruus tenet reddere debitum vrozi ex ꝑcepto iuris diuini.sz eo tpe q̄ vroz debituz petit:pōt dñs aliqō seruitium seruo ꝺponere:qō facere nō poterit si carnali copule vacāt velit.ḡ si sine ꝓsēsu dñi posset seruꝰ ꝺbere mrimoniū ꝑuaret dñs seruitio sibi debito sine culpa:qō ee nō ꝺz. ¶ ꝑ.dñs pōt vēdere seruum ī extraneas regiones:q̄ vroz sua nō poterit eū sequi. vl pp īfirmitatem corpꝛis:vel pp periculū fidei imminens:puta si vendāt infidelib⁹:vel etiā dño vrozis nō pmittēte si sit ancilla:⁊ sic mrimoniū dissolue: qō est icōueniens.ḡ nō pōt seruꝰ sine cōsensu dñi mrimoniū ꝓtrahere. ¶ ꝑ.fauorabilioꝛ ē obligatio qua bō se diuinis obsequijs mācipat: q̄ illa qua bō se vrozi subycit.sed seruꝰ sine ꝓsensu dñi nō pōt religionē intrare:vel ad clericatū ꝓmoueri.ḡ multo minꝰ pōt sine eius ꝓsensu mrimonio iungi. ¶ Sed ꝺ.Hal. 4.In xpo ihu nō ē seruꝰ neq; liber.ḡ ad mrimoniū ꝺbendū in fide xpi ihu eadē est libertas liberis ⁊ seruis. ¶ ꝑ. seruit⁹ est de iure positiuo:sed mrimoniū de iure diuino ⁊ nālī:cuz ergo ius positiuū nō ꝓiudicet iuri nālī aut diuino videt ꝙ seruꝰ absq; dñi ꝓsensu mrimoniū ꝺbere possit.

¶ Rñdeo dō:ꝙ q̄tuis ius positiuū vt dōz est ꝓgrediat a iure nālī:⁊ iō seruitꝰ que est de iure positiuo nō pōt ꝓiudicari his que sunt de lege naturali:sicut aūt appetitus nāe ē ad opationez indiuiduī:ita est ad ꝓseruationē speciei p generationez. vñ sicut seruus nō subdit dño quin libere possit comedere ⁊ dormire.⁊ alia huiusmodi facere q̄ ad necessitatem corpꝛis ptinent:sine qbus natura cōseruari nō pōt ita nō subdit ei q̄tum ad hoc ꝙ nō possit libere mrimoniū ꝺbere:etiā dño nesciente:aut ꝺdicente. ¶ Ad ꝛᵐ ꝙ seruꝰ dño suo tenetur obedire ī his que dñs pōt licite ꝑcipere:sicut aūt licite nō pōt ꝑcipere dñs seruo ꝙ nō comedat aut dormiat:ita etiā nec ꝙ a mrimonio cōtrahēdo abstineat.iteresset enim ad legislatorē q̄liter quilibet re sua vtat:⁊ iō si dñs ꝑcipiat seruo ꝙ nō ꝺbat mrimoniuz:seruꝰ nō tenet ei obedire. ¶ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ si seruus volēte dño mrimoniū ꝺpit:tūc debet ptermittere seruitiū dñi impantis:⁊ reddere debitū vxori:qz p hoc ꝙ dñs ꝓcessit vt mrimoniū seruꝰ ꝺberet:intelligit ei ꝓcessisse oia que mrimoniū requirit:si aūt mrimoniū ignozāte vel ꝓtradicēte dño est ꝺctum:nō tenet reddere debitum:sed potius dño obedire:si vtrūq; simul eē nō possit. Sed tñ ī his multa pticularia ꝺsiderari debent:sicut etiā ī oibus būanis actib⁹ .s. piculū castitatis imminēs vrozi:⁊ ipedimētū qō ex redditiōe debiti seruitio impato generat:⁊ alys huiusmodi: qbus oīb⁹ rite pēsatis indicari poterit cui magis seruus obedire teneat dño vel vroꝛi.

¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ ī tali casu dr:ꝙ dñs cogēdus ē ne seruū vēdat taliter ꝙ faciat onera mrimōy gratioza:ꝓpter q̄ nō desit facultas vbicūq; seruum suū vēdendi iusto ꝓcio. ¶ Ad 5ᵐ dōm: ꝙ ꝑ religionē ⁊ ordinis susceptiōez aliqs obligat diuis obsequijs q̄tum ad totū tēpus:sed vir tenetur vroꝛi debitum reddere nō semp sed ꝛgruis tpibus:et iō nō est sil⁹ ⁊ ꝑterea ille ꝙ intrat religionem ⁊ suscipit ordinem obligat se ad opera que sūt nālibus supaddita:ꝙ bus dñs ptātez eius bz:⁊ nō ī nālib⁹ ad q̄ obligat se ꝑ mrimoniū. vnde posset ꝺtinētia vouere sine ꝓsensu dñi.

Ad tertiū sic ꝓceditur:vr ꝙ seruitus mrimōio nō possit supuēire vt vir se alteri vēdat ī fraudē qz qō ī fraudem ⁊ ꝓiudiciuz alterius factum est ratum ee nō ꝺz.sz vir ꝙ se ī seruū vēdit facit hoc q̄ꝙ ī fraudē mrimony:⁊ ad minus detrimētum vrozis.ḡ nō debet valere talis vēditio ad seruitutē iducēdam. ¶ ꝑ.duo fauorabilia ꝓiudicāt vni nō fauorabili.sed mrimonium ⁊ libertas sūt fauorabilia ⁊ repugnāt seruituti que ñ est fauorabilis ī iure.ergo seruitus talis debet penitus annullari. ¶ ꝑ.I mrimōio vir ⁊ vroꝛ ad paria iudicātur:vt supra dictū est: sed vroꝛ nō pōt se ī ancillaz dare nolēte marito. ergo nec vir nolēte vroze. ¶ ꝑ.illud qō impedit rei generatiōem ī nālibus:destruit etiam rem generataz.sed seruitus viri nesciēte vroze impedit mrimony ꝓtractum anteq̄ fiat.ḡ si posset mrimonio superuenire destrueret mrimōiuz qō est icōueniēs. ¶ Sed ꝓtra:quilibz pōt dare alteri qō sua est.sed vir est sui iuris cū sit liber.ḡ pōt ius suū dare alteri. ¶ ꝑ. seruus pōt nolēte dño vrozē ducere:vt dictum est. ḡ eadem rōne vir pōt dño se subdere nolēte vroze.

¶ Rñdeo dōm:ꝙ vir subdit vroꝛi soluz in his que ad actum nāe ptinent ī quibus sunt equales:ad que seruitutis subiectio se nō extendit:⁊ iō vir nolēte vroze pōt se alteri in seruū dare:nō tñ ex hoc mrimoniū dissolue:qz multū impedimētum mrimonio supueniēs pōt dissoluere ips vt ꝓdictum est. ¶ Ad ꝑᵐ ḡ dōm:ꝙ fraus bene pōt nocere ei q̄ fraudē fecit:sed nō pōt alteri ꝓiudiciū generare:⁊ iō si vir

in fraudē vrozis alteri det se in seruituz:ipse damnū reporat:estimabile libertatis bonū amittēs:sed vroꝛi nulluz pōt ex hoc ꝓiudiciū generari qui teneat reddere debituz petēti:⁊ ad oia q̄ mrimoniū requirit .n.pōt ab his retrahi dñi sui ꝑcepto. ¶ Ad ꝛᵐ dōz:ꝙ q̄tū ad hoc ꝙ seruꝰ mrimonio repugnat mrimoniū seruituti ꝓiudicat:qz tūc seruus tenet vroꝛi reddere debitū etiaz nolēte dño. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ q̄tuis ī actu mrimōiali ⁊ his q̄ ad nāz spectāt ad patria vir ⁊ vroꝛ iudicent:ad que ꝺditio seruitutis nō se extendit:nō q̄tū ad dispēsationē domus ⁊ ad alia hꝺ supaddita vir ē caput mulieris ⁊ ꝺz cozrigere:ñ aūt ecōuerso:⁊ ideo vroꝛ ñ pōt se dare ī ancillā nolēte viro. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ rō illa ꝓcedit de reb⁹ cozruptibilib⁹ ī q bus ēt multa ipedimunt generationē q̄ nō sufficiūt ad destruēdū rē generatā. ḡ ī reb⁹ ꝑpetuis pōt ipedimētū pstari ne res talis eē icipiat:nō aūt vt eē desistat:sic ꝑz de aīa rōnali:⁊ sil ēt est de mrimonio:qō ē ꝑpetuū viculū pīti vita manēte.

Ad quartū sic ꝓcedit:vr ꝙ filij dēant seq ꝺditōez pris:qz ōnoꝛa. Fit a digniozi:ꝫ pr in gña tōe ē digniozq̄ mr.ḡ.ꝛc. ¶ ꝑ.ee rei magīs ꝑdet a foꝛ q̄ a mā.ꝫ ī generatōe pater dat formaz:mater māz:vt ꝺr in 16.de aīalib⁹.ḡ magis ꝺz seq ꝑles pr q̄ mr. ¶ ꝑ.illud ꝑcipue ꝺz aligd seq cui magis similat .sed filij plus similat pri q̄ mri:sic ⁊ filia plus matri. ergo ad minus filij deberet sequi pr ⁊ filia mr. ¶ ꝑ.i sacra scriptura nō ꝓputat genealogia p mulieres:sed p viros.ḡ ꝑles magis sequit pr q̄ mr. ¶ Sz ꝺ:figs seminat ī terra aliena fructꝰ sūt ei⁹ cui ē terra.ꝫ venter mulieris respectu semis viri ē sicut terra respectu semētis.ḡ ⁊c. ¶ ꝑ.in alys aīalibus bocꝛidem⁹ q̄ ex diuersis specieb⁹ nascunt ꝙ part⁹ magis sequit mrez q̄ pr. vñ muli ḡ nascunt ex equa ⁊ asino magis similant equis q̄ illi ḡ nascunt ex asina ⁊ equo: ergo similiter debet esse in hominibus.

¶ Rñdeo dōz:ꝙ ꝫ leges ciuiles ꝑtus sequitur pr: ⁊ hoc rōnabiliter:qz ꝑles hꝺ a pre ꝓplemētū formale:ꝫ a mre substātiā cozpis.seruit⁹ aūt cozpalis ꝺditio ē:cū seruꝰ sit q̄si istrumētū dñi ī opando:⁊ iō ꝑles ī libertate ⁊ seruitute segt mrez:ꝫ ī his q̄ ptinēt ad dignitatē q̄ ē ex forma rei sequit patrē: sic in honoꝛib⁹ ⁊ municipijs ⁊ hereditatibus:⁊ huic ēt cozdāt canones:⁊ lex Moysi:vt ꝑz Exo. xi. In qbusdā tñ terris q̄ iure ciuili nō regūt ꝑtus sequit deteriozē ꝺditionē:vt si pater sit seruꝰ q̄tuis mater sit libera:erūt filij serui:nō tñ si post pactū mrimoniū pater se in seruū dedit nolēte vroze:⁊ sil⁹ si sit ecōuerso.si aūt vterq; sit seruil⁹ ꝺditōis:⁊ ptineāt ad diuersos dños:tūc diuidāt filios si plures sūt:vel si vn⁹ tñ:vn⁹ alteri recōpēsabit de ꝑcio:⁊ accipiet ꝑles natā ī sui seruitiū:tñ nō ē credibile ꝙ talis ꝓsuetudo possit eē ita rōabilis sicut illud qō multoꝛ sapiētū diuturno studio determinatū ē:hoc ēt ī nālib⁹ iueniē ꝙ receptū ē ī recipiēte p modū recipiētis:⁊ ñ p modum dātis. ⁊ iō rōnabile ē ꝙ semē receptū ī muliere ad ꝺditionē ipsi⁹ trahat. ¶ Ad ꝑᵐ ḡ dōz:ꝙ q̄tuis pater sit digni⁹ principiū:tñ mater dat subam cozpalē ex pte cui⁹ attēdit ꝺditio seruitutis. ¶ Ad ꝛᵐ dōz:ꝙ ī his q̄ ad rōnē spēi ptinēt magis similat fili⁹ pri q̄ mri:ꝫ ī nālib⁹ ꝺditionib⁹ magis ꝺz sīlari mri q̄ pri:qz res bz a forma eē specificū:sed ꝺditiones māles a mā. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ fili⁹ assil⁹atur pri rōne forme quā bz ī sui ꝓplemēto sicut ⁊ pater:⁊ iō rō nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ qz honoꝛ filij magis ē ex pre q̄ ex mre:iō in genealogijs in scripturis ⁊ fm cōez ꝓsuetudinē magis noiant filij a pre q̄ a mre:tñ in his que ad seruitutem spectant magis mrem sequuntur.

Ad quintuz sic ꝓcedit:vr ꝙ defect⁹ etatis non impedit mrimoniuz:fm. n. leges pueri accipiūt tutoꝛē vsq; ad .25. annos.ḡ videt ꝙ vsq; ad tēp⁹ illud nō sit ꝓfectata rō ad ꝓsēsuz:⁊ ita videt ꝙ illud debeat eē tēp⁹ statutū ad mrimonia ineunda.sed ante tempus illud matrimōiū pōt ꝺbi.ḡ defect⁹ statute etatis nō ipedit matrimōiū. ¶ ꝑ.sic viculū religiōis est ꝑpetuū: ita viculū matrimony.ꝫ añ.18.annū nō pñt facere pfessionē fm nouā istitutionē.ḡ nec matrimoniū ꝺtrahere si defectus etatis matrimōiū ipedirez. ¶ ꝑ.sic ꝓsēsus ad matrimōium regrit ex pte viri:ita ex pte mulieris.ꝫ mulier añ.14. annū pōt ꝺbere matrimōiū.ḡ ⁊ vir. ¶ ꝑ.ipotētia coeūdi nisi sit ꝑpetua ⁊ ignozata nō ipedit matrimōiū.ꝫ de fect⁹ etatis nō ē ꝑpetu⁹:nec ignozat⁹.ḡ nō ipedit matrimōium. ¶ ꝑ.nō ꝛtinet ī aliq̄ ꝑdictoꝛ ipedimētoꝛ:⁊ ita nō videt matrimōy eē ipedimētū. ¶ Sz ꝺ ē qō decre.dicit:ꝙ puer ꝙ nō pōt reddere debitū nō ē aptus matrimōio.ꝫ ante .14.annū vt ī plurib⁹ nō pōt reddere debitū: vt ꝑz in.9.de aīalib⁹.ḡ ⁊c. ¶ ꝑ.oiuz nā ꝓstātiū posit⁹ ē termin⁹ magnitudinis ⁊ augmēti:⁊ ita videt cū mrimōiū sit nāle ꝙ dēat hre determiatū tps:ꝑ cuius defectū impediat.

¶ Rñdeo dōz:ꝙ mrimoniū cū fiat ꝑ modū ꝛct⁹ cuiusdaz ordinatiōi legis positiue subiacet sicut ⁊ alij ꝛctus. vñ fm iura determinatū ē:ꝙ ante illud tps discretiōis:q̄ vterq; possit de mrimonio sufficiēter deliberare:⁊ debitū sibi inuicē reddere:mrimonia nō ꝺbant:⁊ si nō ita facta fuerint dirimunt.hoc aūt tēpus vt ī plurib⁹ est ī masculis i.14.anno:in femīa aūt in.12.anno:cuius rō supra di.27.dicta est. Quia tñ ꝑcepta inris positiui sequūt id qō ē ī pluribus: si aligs ad pfectionē debitā ante tēpus ꝑdictuz puenīat:ita ꝙ vigoꝛ nāe ⁊ rōnis defectū etatis supleat:mrimōiū ñ dissoluit:⁊ iō si ꝺbentes añ annos pubertatis: carnaliter añ tps ꝑdictū fuerīt copulati:nihilominꝰ mrimōiū stat idissolubile. ¶ Ad ꝑᵐ ḡ dōz:ꝙ in illis ad q̄ nā iclinat nō exigit tātus vigoꝛ rōnis ad deliberādū sicut ī alys:⁊ iō ante pōt ī matrimoniū sufficiēter deliberās ꝓsētire:q̄ possit ī ꝛctis alys res suas sine tutoꝛe ptractare. ¶ Et sil⁹ ēt dōz ē ad scōz:qz votū religiōis ē eoꝛ q̄ sūt supra iclinationē nature: q̄ maioꝛē difficultatē habēt q̄ matrimoniuz. ¶ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ mulier citi⁹ ad tps pubertatis puenit q̄ vir:vt dicit ī.9.de aīalib⁹:⁊ supra dis.27.dictū ē:⁊ iō nō ē sil⁹ de vtroq;. ¶ Ad 4ᵐ dōm.ꝙ ex pte ista nō solū ē ipedimētū pp ipotētiā coeūdi:sed pp defectū rōnis:q̄ ad hoc ñ sufficit ad ꝓsēsū illū rite faciēdū ꝙ ꝑpetuo durare debz. ¶ Ad 5ᵐ dōz:ꝙ sic ipedimētū qō ē ex furia reducit ad ipedimētū erroꝛis:ita ⁊ ipedimentū qō est ex defectu etatis:qz hō nō hz vsuz plenū liberi arbitrij.

¶ Dz si ipa fuerit in seruitute detēta ⁊c. Sciēdū ꝙ si añq̄ fit detecta seruit⁹ vroꝛis ō q̄ dubitat petat debitū:si leui suspitione moueat dz reddere debitū:nec ex hoc ei aligd ꝓiudicium generat. Si aūt ex cā ꝑbabili dubitet vel vehemēter psumat:aut certe cognoscat:nō debet ei debituz reddere ecclia ꝑcipiēte:qz vel sibi ꝓiudiciū faceret si eam vroꝛio affectu cognosceret.aut alias fornicaretur.

¶ In quo ordine nequeat fieri coniugium.

Distinctio. XXXVII. q

Sant igit quidā ordines ī quibus nullaten⁹ potest ꝓtrahi coniugiū: ⁊ si intercesserit copula:fit diuoꝛtiuz:vt sacerdotiuz: diaconat⁹:⁊ subdiaconat⁹. In alijs vero ꝓmittitur soꝛtiri ꝺiugiuz:nisi religionis habitū sumpserint vel ꝓtinentie votuz fecerit. Unde Leo papa. Clicos:lectoꝛes:hostiarios:exoꝛcistas: acolythos:si extra votum ⁊ habitū inueniunt: ⁊ continentiaz ꝑfiteri nolunt:vxoꝛem ducere virginem ecclesia romana ꝓmittit:nō viduam

Universidad de Deusto
Biblioteca

vl repudiatã: qz deiceps nec ad subdiaconatũ puehi poterũt: nec laycus vxorẽ sortit⁹ nisi virginẽ: vl bigam⁹ ad clicatũ. Itez ex carthaginẽsi ꝯcilio. Placuit eꝓos: presbiteros: diaconos: subdiaconos ẽt ab vxorib⁹ abstinere: qꝺ si ñ fecerit ẽt ab ecclĩastico remoueant officio. Letc ros ꝟo clicos ad ħ nõ cogit. Itẽ Leo pa. Lex ꝺtinẽtie eadẽ ẽ mistris altaris q̃ epis ⁊ ꝓsbiteris: q cũ cẽnt layci vl lectores: licite vxores ducere potuerũt: ꝟ cũ ad ꝓdictos puenerũt grad⁹ cepit eis ñ licere qꝺ licuit. Itẽ i. vi. synodo. Si qs eoꝝ q ad clerũ accedũt voluerit nuptiali lege mlieri copulari: hoc añ ordinẽ subdiacõat⁹ faciat. Itez Calixt⁹ papa. Presbiteris: diaconib⁹: subdiaconib⁹: monachis ꝯcubias hẽ seu matrimoniuꝫ ꝓtrahere penit⁹ interdicim⁹. ℨcta quoq; mr̃imonia ab hmõi psõis diuiũgi: ⁊ psonas ad pniaꝫ ħbere redigi: iuxta scõꝝ cãonũ diſtictiõez iudicam⁹. Itẽ gre. Nullũ facere ſbdiaconũ epi pſũant: nisi q se caste victuꝝ pmiserit: qz nullꝰ ħz ad misteriũ altaris accedere: nisi e⁹ castitas añ susceptũ misteriũ fuẽrit approbata.

¶ De interfectoꝛib⁹ suaꝝ ꝯiugum. b

Is adũciẽdũ ẽ ħ occisoꝛib⁹ suaꝝ ꝯiugũ De qb⁹ Nicola⁹ pp scribit radulpho bituricẽsi archiepo. Interfectões suarũ ꝯiugũ sin̄ iudicio. cũ ñ addis adulteraꝝ vel aliqd hmõi: qd aliꝰ hñdi sẽ q̃ hõicide: Ac p ħ ad pniam redigẽdi qb⁹ pẽit⁹ ħnegat cõiugiũ. Hic vꝝ Nicola⁹ pmittere maritis p adulter io aut alio hmõi vxores suas iterficere: ꝟ ecclĩastica disciplĩa spũali gladio nõ materiali crimiosos feriri iubet. Añ idẽ nicola⁹. Inter hec nr̃a scitas addere studuit: si e⁹ vxor adulteriũ p petrauerit vtꝝ marito eꝰ ꝟ mũdanã legẽ iterficere liceat. Sed scã dei ecclĩa nũq̃ mũdãis cõſtrigit legib⁹: gladiũ nõ ħz nisi spũalẽ. Itẽ pius ꝓꝓ. Quicũq; ꝓpriaꝫ vxorẽ absq; lege ⁊ sine cã iterfecerit aliq̃ duxerit armis depositis publicaꝫ agat pniaꝫ: ⁊ si contumaꝫ extiterit anathematizẽt vsquequo ꝺsentiat.

Postq̃ determinauit magr̃ de ipedimẽtis q̃ faciũt psonas medias inter penit⁹ legitimas: ⁊ penit⁹ illegitimas: hic determiat de ipedimẽtis q̃ faciũt psonas penit⁹ illegitimas. Et diuidit in ptes duas. Jn pma determiat de ipedimẽtis q̃ faciũt psonas illegitimas respectu cuiuslibz psone. i scda de ipedimẽtis q̃ faciũt psonas illegitimas ꝛspectu aliquarũ psonaꝝ ⁊ nõ respectu omniũ. 39. dis. ibi. Post hoc de dispari cultu ⁊c. Prima in duas. Jn prima determinat de impedimento ordinis. in secunda de impedimento voti. 38. dis. ibi. Nũc de voto ⁊c. Prima i duas. Jn pma oñdit quõ mr̃imoniu ꝫ p ordines impediat. in scda quõ impedit per vxoricidy crimen: ibi. Dis adyciendum est ⁊c.

Hic est duplex qõ. Prima de ipedimẽto ordis. cũda de vxoricidio. Circa pmũ querũt duo. Primo vtꝝ ordo pcedẽs ipediat mr̃imoniũ. ℨ° vtꝝ mr̃imõiũ pcedẽs ordinẽ seq̃ pariat.

Ad primum sic procedit: vꝝ q ordo non impediat mr̃imoniũ qz nihil ipedit nisi a suo ctrario. sed ordo nõ ẽ ℨrius mr̃imonio: cũ vtrũq; sit sacr̃ q̃ nõ ipedit ips̃. Pe. idẽ ordo ẽ apud nos ⁊ apud eccliam oziẽtalẽ. ſz apud eccliã oziẽtalẽ ñ ipedit mr̃i^m. q̃ nec apud occidẽtalẽ. Pe. mr̃i^m significat ꝺiũctionẽ xpi ⁊ ecclie. ſz hoc ꝓcipue ꝟgruit significari i his q̃ fũt mĩstri xpi. s. ordinis. q̃ ordo mr̃i^m nõ ipedit. Pe. oẽs ordies ad aliqd spũale ordinant. ſz ordo nõ põt ipedire mr̃i^m nisi rõe spũalitatis. q̃ si ordo ipedit mr̃i^m: qlibet ordo ipediet. qꝺ falsũ est. Pe. oẽs ordiati pñt ecclĩastica bñficia habere: ⁊ ꝓuilegio clericali gaudere ⁊ eq̃liter. si q̃ pp hoc ordo mr̃i^m ipediat: qz vxorati nõ pñt hr̃e bñficiũ ecclĩasticũ: nec gaudeꝛ ꝓuilegio clericali vt iuriste dicũt: tũc qlibet ordo ipedire deberet: qꝺ falsuꝫ ẽ: vt ps ꝓ decre. Alex. de cle. ꝯiu. ⁊ sic nullꝰ ordo vtr̃ mr̃i^m ipediet. Sz ℨ ẽ qꝺ decre. dicit: Si i subdiaconatu ⁊ alys supiozib⁹ ordib⁹ vxores accepisse noscũtur eos vxores dimittere ꝓpellatis: qꝺ nõ ẽt sĩ cẽt verus mr̃i^m. Pe. null⁹ vouẽs ꝺtinẽtiã põt mr̃i^m ħbere. sed gdã ordines sunt q̃ bñt votũ ꝺtinẽtie annexũ: vt ex lĩa ps ergo talis ordo mr̃imonium impedit.

¶ Rñdeo dõz: q ordo sacer ħ sui rõne ħz ex q̃dã ꝯgrũẽtia q mr̃i^m ipedire debeat qz in sacris ordinib⁹ ꝓstituti sacra vasa ⁊ sacra tractãt: ⁊ iõ decẽs ẽ vt mũdiciã corpalẽ ꝓ ꝺtinẽtiaꝫ seruent: ſz q ipediat mr̃i^m ex ꝓstitutiõe ecclie ħz tñ aliter apud latinos q̃ apud grecos: qz apud grecos ipedit mr̃imoniũ ħbẽdũ solũ ex vi ordinis: sed apud latinos ipedit ex vi ordinis: ⁊ vlteri⁹ ex voto ꝺtinẽtie: qꝺ est ordinib⁹ sacris annexũ: qꝺ ẽt si qs verboten⁹ nõ emittat: ex hocipo q ordinẽ suscipit ꝛz ritũ occidẽtalis eccl'ie itelligit emisse: ⁊ iõ apõ grecos ⁊ alios oziẽtales sacer ordo ipedit mr̃imõiũ ħbẽdũ: ñ tñ mr̃imõy ꝓus ꝓtracti vsũ: pñt. n. mr̃imonio ꝓus ꝓtracto vti: q̃uis nõ possint mr̃i^m de nouo ħbere: ſz apud occidentalẽ eccliã ipedit mr̃i^m ⁊ mr̃imony vsũ: si forte ignoꝛãte aut ꝓtradicẽte vxore vir ordinẽ sacrũ susceperit: qz ex hoc nõ põt ei aliqꝺ ꝓiudiciũ generari. Quõ añ ordines sacri distinguũt a nõ sacris nũc ⁊ in ꝓmitiua eccl'a supra. dis. 24. dictuꝫ est. ¶ Ad ꝑm q̃ ꝺz: q q̃uis ordo sacer nõ habeat ꝓtrarietatẽ ad matrimoniuꝫ ingrãs est sacr̃m: habet tñ repugnantiã quãdã ad ipsum rõne sui act⁹ q spũales act⁹ ipedit. ¶ Ad ℨ^m ꝺm: q ia ps ꝺ obiectio pcedit ex falsis. ordo. n. vbiq; ipedit mr̃i^m ħbẽduꝫ q̃uis vbiq; hẽat votũ ãnexũ. ¶ Ad ℨ^m ꝺz: q illi q sũt i sacris ordinib⁹ cõstituti signãt xp̃m nobiliozib⁹ actib⁹ put ex dictis i tractatu de ordine ps: q̃ illi qui sunt mr̃imonio iuncti. ⁊ ideo ratio nõ sequitur. ¶ Ad 4^m ꝺm: q illi qui sunt in minozibus ordinibus ꝛstituti: ex vi ordinis nõ prohibentur matrimonium contrahere: qz q̃uis ordines illi deputentur ad aliqua spũalia: non tamen immediate habẽt accessũ ad tractãdũ sacra: sĩ illi q sũt i sacris ordib⁹: ſz ex statutũ occidẽtalis ecclie mr̃imõy vsũ sine executionẽ ordinis nõ sacri ipedit pp seruãdã maiozẽ honestatem i officijs ecclie: ⁊ qz aliquis ex bñficio ecclĩastico tenẽt ad executiõz ordis: ⁊ ex hoc ipo ꝓuilegio clicali gaudeꝛ: iõ hec apõ latios clicis vxorat⁹ auferũt: ⁊ ꝓ ħ ps solo ad vltimã.

Ad scõm sic pcedit: vꝝ q mr̃i^o ordo sacer supueire ñ possit: qz foztiꝰ ꝓiudicat min⁹ fozti. ſz foꝛti⁹ ẽ viculũ spũale q̃ corpale. q̃ si mr̃imõio iũct⁹ ordinẽ ſcipiat ꝓiudiciũ generabit vxori vt nõ possit debitũ exigere: cũ ordo sit viculuꝫ spũale ⁊ mr̃i^m corpale: ⁊ sic vꝝ q nõ possit ordinẽ sacruꝫ suscipe post mr̃imoniũ ꝛsummatum.

¶ P. p⁹ mr̃i^m ꝛsũmatũ vn⁹ cõiugũ sine alteri⁹ ꝺsensu ñ pt cõtinẽtiã vouere: ſz ordo sacer ħz cõtinẽtie votũ ãnexũ. q̃ si vir ordinẽ sacrũ iuita vxore acciper: cogereꝛ vxor iuita ꝺtinẽtiã seruare: qz ñ possꝫ alteri nubere viro viuẽte. ¶ P. ẽt ad rps ñ pt vir vacare oꝛoni sine ꝺsensu vxoꝛis: vt hr̃. i. cor. 7. ſz apõ oziẽtales illi q̃ sũt in sacris cõstituti tenẽt ad ꝺtinẽtiã tpe q̃ exequũt offĩũ suũ. q̃ nec ipsi pñt ordiari sĩñ ꝺsensu vxoꝛis: ⁊ multo min⁹ latini. ¶ P. vir ⁊ vxor ad paria iudicãt: ſz sacerdos grecus defũcta vxore sua ñ pt aliam ducere. q̃ nec vxor defũcto viro: ſz nõ põt sibi auferri facultas nubẽdi post mortẽ viri p viri actũ. q̃ vir ñ põt suscipe ordies p⁹ mr̃i^m. ¶ P. q̃tũ mr̃i^m oppõit ordini: tantũ ecõuerſo. ſz ordo pcedẽs ipedit mr̃i^m sq̃ns. q̃ e ℨ. ¶ Sz ℨ. religiosi tenẽt ad ꝺtinẽtiã: sĩ illi q̃ sũt i sacris ordib⁹. sed post mr̃i^m pt aliqs religionẽ ĩtrare defuncta vel ꝺsẽtiente vxore. q̃ ⁊ ordinem suscipe. ¶ P. aliqs pt fieri fuus homiñ p⁹ mr̃imonium. q̃ ⁊ fuus deꝰ p susceptionẽ ordinis.

¶ Rñdeo dõm: q mr̃i^m ñ impedit ordinis sacri susceptionem: qz si mr̃i^m iunct⁹ ad sacros ordies accedat ẽt reclamãte vxore: nihilomin⁹ characterẽ ordis suscipit: ſz executõne ordinis caret. si aũt volẽte vxore vel ipsa defuncta ordinẽ sacrũ accipiat: recipit ordinẽ ⁊ executionẽ. ¶ Ad ꝑm ergo dõm: q vinculũ ordinis soluit vinculũ matrimonii rõne redditiõis debiti: ex q̃ pte ħz repugnãtiã ad mr̃imõium ex pte eius qui ordinẽ suscipit: qz ñ põt petere debitũ: nec vxor tenẽt ei reddere: sed tñ nõ soluit ex pte alteri⁹: qz ipse vxori tenẽt debitũ reddere si nõ possit eã iducere ad ꝺtinentiã. ¶ Ad ⁊. dõm: q si vxor sciat: ⁊ de ei⁹ ꝺsensu vir ordinẽ sacrũ suscepit: tenẽt cõtinẽtiã ppetuã vouere: nõ tñ tenẽt religionẽ intrare si sibi nõ timeat ꝺ piculo castitatis: pp hoc q vir ei⁹ solẽne votũ emisit: secus ãt si emisset votũ simpleꝛ. si ãt sine ei⁹ cõsensu suscepit nõ tenẽt: qz ex hoc nullũ sibi ꝓiudiciũ generat. ¶ Ad ℨ^m ꝺz: q sic probabilius vꝝ q̃uis q̃dã ℨiũ dixerint: ẽt greci nõ debẽt accedere ad sacros ordines sine ꝺsensu vxoꝛis: qz ad min⁹ tpe ministerij sui fraudarenẽ debiti redditiõe q̃ fraudari nõ põt fm ordinẽ iuris: si eis ꝺdicentibus aut ignoꝛãtib⁹ viri ordines suscepint. ¶ Ad 4^m ꝺm: q sicut dr̃ eoipso q̃ mulier cõsentit apud grecos q̃ vir suus ordinẽ suscipiat obligat se ad hoc q̃ ipa in ꝑpetuũ alteri nõ nubat: qz significatio matrimonij nõ seruareꝛ: q̃ i matrimõio sacerdotis ꝓcipue exigit. si ãt sine cõsensu eius ordiat: nõ vꝝ ad hoc teneri. ¶ Ad 5. dõz: q matrimoniũ ħz ꝓo cã nostruꝫ consensum: nõ ãt ordo: sed ħz cãm sacr̃alẽ determinatã a dr̃o: ⁊ iõ mr̃i^m põt ipediri ex ordine pcedente: q ñ sit verꝫ mr̃i^m: nõ ãt ordo ex mr̃i^o q̃ ñ sit verus ordo: qz sacr̃oꝝ vtꝰ ẽ immutabilis: sed actus humani pñt ipediri. Qõ. II.

Deinde queritur de vxoricidio. Et circa hoc querũtur duo. Primo vtrum in aliquo casu liceat vxorem occidere. Secundo vtrum vxoricidium impedit matrimonium.

Ad primum sic procedit: vꝝ q liceat viro vxorẽ interficere in actu adultery depheñsam. lex. n. diuĩa ꝓcipit adulteras lapidari. sed ille q̃ legez diuinã exequit nõ peccat. q̃ nec occidẽs ꝓpriã vxorẽ si sit adultera. ¶ P. illud qꝺ licet legi: licet ei cui lex ħ cõmittit. sed legi licet ĩterficere adulterã aut quãlibet psonam reã mortis: cũ q̃ lex ꝺmiserit viro interfectionẽ vxoꝛis in actu adultery depheñse: vꝝ q ei liceat. ¶ P. vir ħz maiorem pẽtẽ sup vxorẽ adulterã q̃ sup eius q cũ ipsa adultery ꝺmiſt. sed si vir pcutiat clericũ quẽ cũ ꝓpa vxore iuenit nõ est excõicatus. q̃ videꝛ q ẽt liceat ĩterficere ꝓpriã vxorẽ in adulterio depheñs. ¶ P. viri ẽ vxorẽ suã corrigere. sed correptio fit p inflictionẽ iuste pene: cum q̃ iusta pena adultery sit mortis: qz est capitale crimẽ: vꝝ q liceat viro vxorẽ adulterã occidere. Sz ℨ. in lĩa dr̃. q ecclĩa dei q̃ nunq̃ ꝛstringit legib⁹ mũdãis: gladiũ ñ ħz nisi spũale. q̃ vꝝ q ei q vult cẽ de ecclĩa nõ sit licit⁹ vsus legis illi⁹: q̃ vxoricidiũ ꝑmittit. ¶ P. vir ⁊ vxor ad paria iudicãt. ſz vxoꝛi nõ licet ĩterficere virꝫ in adulterio depheñsum. q̃ nec ¶ Rñdeo dõm: q virꝫ interficere vxorẽ cõ (viro vxorẽ tingit dupl'r. Uno mõ p iudiciũ ciuile: ⁊ sic nõ est dubium q̃ sine pcrõ põt vir çelo iustitie: ñ liuore vindicte: aut odio⁹ vxorẽ adulterã in iudicio seculari accusare crimĩaliter de adulterio: ⁊ penã mortis a lege statutã petere: sic ẽt licet accusare aliquẽ de homicidio aut de alio crimĩe: nõ tñ talis accusatio põt fieri i iudicio ecclĩastico: qz eccl'a nõ ħz gladiũ materialẽ: vt i lĩa dr̃. Alio mõ põt eã p seipz occidere nõ i iudicio cõuictam: et sic extra actũ adultery eã interficere q̃tũcũq; sciat eã adulterã nec q̃ fm leges ciuiles: nec q̃ fm legẽ ꝺscĩe licet: ſz lex ciuilis q̃si licitũ cõputat q̃ in ipso actu eã iterficiat: nõ q̃si ꝑcipiẽs vel ꝓhibẽs: ſz q̃si penã homicidy inferẽs: ꝓp maximũ incitamẽtũ qꝺ ħz vir in tali facto ad occisionẽ vxoꝛis: ſz eccl'ia in ħ nõ ẽ astricta legib⁹ humanis vt iudicet cũ sine reatu pene eterne vel pene eccl'astico iudicio infligende: ex hoc q̃ ẽ sine reatu pene ifligẽde p iudiciũ seculare: ⁊ iõ in nullo casu licet viro interficere vxorẽ ꝓpa auctẽ. ¶ Ad ꝑmũ q̃ ꝺm: q penã illã infligẽdã lex nõ ꝑmisit ꝓsonis ꝓuatis: ſz ꝓsõis publicis q̃ hñt officiũ ad hoc ꝺputatũ. vir ãt nõ est iudex vxoꝛis: ⁊ iõ nõ põt eã interficere: sed cozã iudice accusare. ¶ Ad ⁊. dõm q lex ciuilis nõ cõmisit viro occisionẽ vxoris q̃si ꝑcipiens: qz sic nõ peccaret: sicut nec minister iudicis peccat latronẽ occidẽs cõdẽnatũ ad mortẽ: sed ꝑmisit penã nõ adhibẽs. vñ ẽt difficultates q̃sdã apposuit q̃bus retraberenẽ viri ab vxoricidio. ¶ Ad ℨ^m ꝺd. q ex hoc nõ ꝓbat q̃ sit licitũ simpl'r: sed quãtũ ad ĩmunitatẽ ab aliq̃ pena: qz ẽt excõicatio q̃dã pẽa ẽ. ¶ Ad 4^m ꝺm: q sicut est cõgregatio: q̃dã iconomica: sicut familia aliq̃: ⁊ q̃dã politica: sicut ciuitas aut regnũ. ille igit̃ q̃ preest secũde congregatiõi vt rex aut iudex põt infligere penã: ⁊ cozrigẽtez psonã: ⁊ exterminãtẽ ad purgationẽ cõitatis cui⁹ curã gerit. ¶ Sed ille q̃ pest in pma ꝯgregatiõe sicut paterfamilias nõ põt infligere nisi penã cozrigentez: q̃ nõ se extẽdit vltra terminos emẽdationis: quã trãscẽdit pena mortis: ⁊ ideo vir qui sic preest vxoꝛi: non potest ipsam interficere: sed alias castigare.

Ad secundum sic procedit: vꝝ q vxoricidiũ nõ ipediat matrimoniũ. directi⁹. n. opponitur matrimonio adulterium q̃ homicidium: sed adulterium non impedit matrimonium. ergo nec homicidium vxoꝛis. ¶ P. grauius peccatum est occidere matrem q̃ vxorẽ: qz nunq̃ licet verberare matrẽ: licet autẽ verberare vxorẽ: sed occisio matris nõ impedit matrimoniuꝫ: ergo nec occisio vxoꝛis. ¶ P. magis peccat qui vxorem alterius ꝓpter adulterium interficit: q̃ qui vxoreꝫ suam: inquantũ minus habet de motiuo ⁊ minus ad eus spectat eius correptio. sed qui alienaꝫ vxorem occidit nõ impeditur a matrimonio. ergo nec ille qui ꝓpriã vxorẽ interfecit. ¶ P. remota causa remouetur effectus: ſz peccatum homicidy põt per penitentiã remoueri. ergo ⁊ impedimentũ matrimõy qꝺ ex eo causat̃: ⁊ ita videt̃ q̃ post peractam penitentiam non prohibeatur matrimoniũ cõtrahere. ¶ Sed contra est: qꝺ canon dicit. Interfectoꝛes suaꝝ coniugum ad pniam redigẽdi sunt: quibus penitus denegatur coniugium. ¶ P. in eo in quo quis peccat: ꝺz etiã puniri. sed peccat contra matrimoniũ qui vxoreꝫ occidit. ergo debet puniri vt matrimonio priuetur.

¶ Rñdeo dõz: q vxoricidiũ ex statuto eccl'ie mr̃imoniuꝫ ipedit. sed q̃q; ipedit ħbendũ ⁊ ñ dirimit ħctuꝫ: q̃. s. vir pp adulteriũ aut ꝓpter odiũ occidit vxorẽ: tñ si timeꝛ de

Universidad de Deusto
Biblioteca

incõtinẽtia ei⁹ põt cũ eo dispẽsari ꝑ ecclesiã vt licite mrimoniũ ꝺhat:qñq; etiã dirimit ϗtractũ:vt qñ aliqs interficit vxorẽ suã vt ducat eã cũ q̃ mechat:tũc enĩ efficit illegitima ꝑsona simpliciter ad ꝺhẽdũ cũ illa:ita q⁹ si ꝺ facto cũ ea ϗcerit mrimõiũ dirimit:sed ex hoc nõ efficit ꝑsona simplr illegitima respectu aliaꝝ mulieꝝ. vñ si cũ alia cõtraxerit:q̃uis peccet ꝺ statutũ ecclie faciẽs:tñ mrimoniũ ϗctũ nõ dirimit pp hoc. ¶ Ad p̃m g̃ ꝺõm:q⁹ homicidiuz ϗ adulteriũ ĩ aliq̃ casu ipediũt mrimoniũ ꝺhẽdũ ϗ dirimũt ϗctũ:sic̃ de vxoricidio ꝫ dr.ϗ ꝺ adulterio vt habitũ ẽ s.di. 35. Uel ꝺõz:q⁹ vxoricidiũ ẽ ꝺ substãtiã ϗiugu:ꝫ adulteriuz ẽ ꝺ bonũ fidei ei debite:sic adulteriũ nõ ẽ magis ꝺ mrimõiũ q̃ vxoricidiũ:ϗ ita rõ ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad z̃m ꝺõz q⁹ simplr loquẽdo grauiꝰ pctũ ẽ occidere mrez q̃ vxorez ϗ magis ꝺ nãz:qϗ nãliter bõ mrez reuereꝛ:ϗ iõ minꝰ iclinatur ad iterfectionẽ mris:ϗ ꝓnioꝛ ẽ ad iterfectionẽ vxoris: ad cuiꝰ ꝓnitatis repssionẽ vxoricidis ẽ mrimõiũ ab ecclesia iterdictũ. ¶ Ad 3̃m ꝺõz:q⁹ talis nõ peccat ꝺ mrimõiuz sic̃ ille q ꝓpriã vxorẽ iterficit:ϗ iõ nõ ẽ sil'e. ¶ Ad 4̃m ꝺõz: q⁹ nõ ẽ necessariũ. q⁹ deleta culpa deleaꝛ oĩs pena:sic̃ ꝺ irregularitate ꝓz.ñ.n.ꝓnia restituit ĩ ꝑstinã dignitatẽ:q̃uis possit restituere in ꝑstinũ statũ gr̃e:vt ꝺ. dis.i.4. dictuz est. ¶ Uxorẽ ꝟginẽ ϗ.itelligiꝛ sub hypothesi.i.si ad clericatũ redire ꝺesiderat ad sacerdotiũ ꝓmouẽd⁹. ¶ Sancta dei ecclia gladiũ nõ hz ϗ. ꝺ qõ Ber. dicit ad Eugeniũ:q⁹ ecl'ia vtrũq; gladiũ hz. Et ꝺõz q⁹ hz spũalẽ tñ q̃tũ ad exequtionẽ sua manu exercẽdã:ꝫ hz ẽt tpalẽ q̃tũ ad ei⁹ iussionẽ:qϗ eius nutu extrabendus est:vt dicit Bernardus.

¶ De voto. Bi. XXXVIII. a

NUnc ꝺ voto ispiciam⁹. Uotũ ẽ testificatio q̃dã ꝓmissiõis spõtanee: q̃ ꝺeo ϗ ꝺ his q̃ ꝺei sũt ꝑprie fieri ꝺz. Sunt tñ ϗ vota stultoꝛuz que frangenda sunt.

¶ De votoꝝ differentijs. b

SCiẽdũ ꝫo q⁹ votoꝝ aliꝺ ẽ cõe:aliꝺ singulare. Cõe vt illꝺ qꝺ ĩ baptismo oẽs faciũt cũ spõdent renũciare diabolo ϗ põpis ei⁹. Singlare: vt cũ aliqs spõte ꝓmittit ꝟuare ꝟginitatẽ ϗ ϗtinẽtiã: vl' aliqd hs. Itẽ singlare votũ aliꝺ ẽ ꝓuatuz:aliud solẽne. Ꝓuatũ ẽ i abscõdito factũ. solẽne ꝟo ĩ ꝛspũ ecclie fcm̃. Itẽ ꝓuatũ si violeꝛ:pctm̃ ẽ mortale: solẽne ꝟo violare pctm̃ ϗ scãdalũ ẽ. Qui ꝓuatũ faciũt votũ ϗtinẽtie:mrimõiũ ꝺbere ñ debẽt:qϗ ꝺhẽdo mortaliꝛ peccãt. Si tñ ϗtraxerit nõ sepenꝛ:qϗ ꝓbari nõ ꝑt qꝺ occlie fcm̃ ẽ. Qui ꝟo soleniter vouẽt:nllaten⁹ ϗiugiũ inire q̃unt: qꝺ⁹ ñ soluz nubere:ꝫ ϗ velle dãnabile est. Añ aug. In ϗugali vicꝺ si pudicitia ꝟuaꝛ dãnatio ñ timeꝛ:ꝫ i viduali ϗtinẽtia: ϗ ꝟginali excellẽtia virtus muneris ampliozis expetitur:qua expetita ϗ electa ϗ voto oblata iam nõ solum capescere nuptias:ꝫ ẽt si nõ nubaꝛ nubere velle dãnabile ẽ. Uouẽtib⁹. n. virginitatẽ vl' viduitatẽ nõ solũ nubere ꝫ ẽt velle dãnabile ẽ. Ꝺ apls oĩdit thioteo scribẽs. Adolescentiozes viduas ꝺuita. Cũ. n. luxuriate fuerit:i xpo nubere volũt .i. cũ post votũ ϗtinẽtie i delicijs egerit vitã:nõ ꝺico nubũt ꝫ nubere volũt i xpo:q̃si tẽ ñ fit peccatũ:ꝫ q⁹ sit oĩdit subdẽs. Hinc dãnatoẽz:q̃re:subdit. qϗ primã fidẽ irritã fecerũt:ϗ si ñ nubẽdo:tñ volẽdo:vt volũtatẽ q̃ a ꝓposito ceciderit appareat eẽ dãnatã:siue sequantur nuptie siue non. damnatur enĩz ꝓpositi fraus. damnantur tales:qϗ continẽtie fidem primã irritaz fecerunt ideſt votũ:vel i voto violato fidẽ quã i baptismo ꝓfessi sũt. Si aũt ꝓo voluntate nubẽdi damnantur:cõstat: q⁹ si effectui mãcipauerint reuocãdũ id eẽ i irritũ:easq; arcẽdas redir ad ꝓpositũ. Unde Grego. Uiduas a ꝓposito recedẽtes viduitatis:super quib⁹ nos cõsuluisti: credo te nosce a scõ Paulo nisi conuertanꝰ oĩ eẽ damnatas:quas ϗ nos apostolica auctoꝛa te dãnandas ϗ a cõione fideliũ atq; a limib⁹ ecclesie arcendas foꝛe censemus:vsq; quo obedi ant episcopis suis:ϗ ad bonũ qꝺ ceperũt inuite aut voluntarie reuertantur.

¶ De virginibus non velatis. c

DE ꝟginibus aũt nõ velatis si deuianerit:a pdecessoꝛe nostro Innocẽtio papa tale decretũ habem⁹. He q̃ nõdũ sacro velamie:recte tñ i ꝓposito virgin ſp simlauerũt pmanere:ꝫ velate nõ fuerint: tñ si nupserit aliquo tpe bis agẽda pnia ẽ:qϗ sponsio eaꝝ a ꝺño tenebaꝛ. Si. n. iter hoies soleꝛ bone fidei cõtract⁹ nulla rõne dissolui:q̃to magis ista pollicitatio quã cũ ꝺeo pepigit:solui ñ ꝟidicta ñ poterit:. Itẽ. Si virgies nõdũ velate taliter publica pnia puniuntur:ϗ a cetu fidelium vsq; ad satisfactõez excluduntur: quãto magis vidue que perfectioꝛis etatis ϗ maturioꝛis cõsilij existunt:ϗ habitum religiõis assumpserũt: ϗ deinde apostatauerunt:atq; ad ꝓpoꝛ vomitum sunt reuerse:a nobis ϗ ab omnibus fidelibus:a liminibus ecclesie:ϗ a cetu fidelium vsque ad satisfactionez sunt eliminande:ϗ carceribus tradende:. Ex his apparet virgines vl' viduas:voto ϗtinẽtie astrictas:siue fuerint velate siue nõ:nullaten⁹ cõiugiuz soꝛtiri posse. Qꝺ itidẽ ꝺ oĩb⁹ intelligẽdũ ẽ q̃ ϗtinẽtiã vouerũt. Qꝺ eni añ erat licitũ post votũ fit illicitũ. Non ẽ igꝛ ꝑtermittẽdũ qꝺ Jnno. pa. de viduis ϗ puellis decreuit q̃ xpo spũaliꝛ nubũt: si postea publice nupserũt: ñ eas admittẽdas eẽ ad pniaz:nisi biꝰ qb⁹ se iũxerãt de mũdo recesserit. Si. n. de oĩb⁹ hec rõ custodit:vt q̃cũq; viuẽte viro alteri nupserit:adultera bẽaꝛ:nec ei agẽde pnie lnia concedit:nisi vn⁹ de illis fuerit defũct⁹:q̃to magis de illa tenẽda ẽ q̃ añ se imortali spõso ϗiũxerat ϗ post ad bũanas nuptias trãsmigrauẽrit:. Attẽde q⁹ ñ solũ ϗiugiũ talib⁹ negare vꝫ:ꝫ ẽt locuz pnie. Sz ñ ita itelligẽduz ẽ:vt aliq̃ excludant a pnia q̃ digne pniam agere volũt. ꝫ ille ñ sunt admittẽde ad pniam q̃ ab iceſt⁹ copla discedeꝛ nolũt:qϗ p⁹ religiõis ꝓpositũ ñ ꝑt ꝺeo recõciliari p pniaz:q̃ ad bitũ sue pfessiõis rdire negligerit. Tũc ille cui se ϗiũxerat ei defũct⁹ erit: cũ ab illicitis amplerib⁹ hec penit⁹ recesserit. Cuz ergo ꝺ eas nõ esse admittẽdas ad pniaz nisi biꝰ qb⁹ se iunxerãt de mũdo recesserit: subaudiendum ẽ eis. Tũc. n. eis viri de mũdo recedũt ϗ defũgũt:cũ ab eoꝝ ϗcupia iste se alienãt. Quẽ sensum siluitudo subdita declarat ϗ confirmat.

¶ Quã grãde malũ sit adulteriuz. d

CUm vir ϗ mlr legittime ϗiũcti sũt cõstat altez alꝛo viuẽte ad aliaz nõ posse trãsire copulã:alioqn adulteriũ ϗmittit. ꝺ quo Cle. pa. ait. Quid i oĩb⁹ peccatis adulterio ẽ grauiꝰ:. Scõm nãq; i penis ꝫ locũ quẽ primũ hñt illi q aberrãt a ꝺeo. Grauis sime q̃ peccãt adulteri:grauiter fõnicarij:ꝫ cũctis bis grauiꝰ icestuosi:quos oẽs trãscẽdũt ꝺ nãm delinq̃ntes. Añ aug. Adulterij malũ vincit foznicationẽ:vincit ab iceſtu. Dei⁹. n. ẽ cuz mrẽ q̃ cũ aliena vxore ꝺormire:sed hoꝝ oium pessimũ est qꝺ ꝺ nãm fit:vt si vir mẽbro mlieris nõ ad hoc concesso vtatur: hoc execrabilit fit in meretrice:sed execrabilius fit in vxore.

¶ De illis q post lõgã captiuitatem redeũt. e

HIc q̃rit de illis femis q̃ putãtes viros suos interẽptos vel i captiuitate vl' ab inimicis ꝺnatiõe nũq; liberãdos i alioꝛũ cõiugia trãsierũt:si illi q putabãt perijsse remeauerit:vtrũ eis reddi ꝺebeãt: ϗ an secũdi fornicati sĩ:ϗ ipse ree adulteꝛij:. Be ꝟ leo pa. sic ait. Necesse ẽt ad legittimaꝝ federa nuptiaꝝ rei tegrãda redeam⁹: ϗ remotis bis q̃ hostilitas intulit cuiq;:id legittime reformeꝛ qꝺ ꝺ ꝺtulit:pcurãdũq; ẽ vt recipiat q̃sq; qꝺ ꝓpriũ ẽ:ne cl'pabil' iudiceꝛ:ϗ q̃si alieni iuris ꝑsuaſoꝛ hẽaꝛ q ꝑsonã ei⁹ mariti q iã nõ eẽ estimabaꝛ assũpsit. Sic eni multa q̃ ad eos q i captiuitatẽ ducti sĩ ptiebãt: ĩ ius alienũ trãsire potuerũt: ϗ tñ plene iustitie ẽ:vt eisdẽ reuers⁹ reformeꝛ. Jõq; si viri post lõgã captiuitatẽ reuersi. ita ĩ ꝺilectiõe suaꝝ ϗiugũ pseuerãt:vt eas cupiãt i suũ redire cõsortiũ: ꝺimittẽdũ ẽ ϗ iculpabile iudicãdũ qꝺ nec̃itas itulit:ϗ ĩstituẽdũ qꝺ fides poscit. Sin aũt aliq̃ mulieres ita viroꝝ posterioꝝ amoꝛ sĩ capte vt malint bis coherere q̃z ad legittimũ trãsire ꝫ soꝛtiũ merito sũt notãde:ita vt ecclĩastica cõione pruenẽt q̃ de re excusabili ϗtamiatõez crimis elegerũt. Redeãt g̃ i suũ ϗiugia statũ: qϗ sic̃ mulieres q̃ ad viros suos reuerti nolũerit ipie sĩ hñde:ita ille q̃ redeũt merito sĩ laudande. Ex his oĩdit illos q talꝛ iũgũt vt credãt vizꝫ iterẽptuz ꝑ ignoꝛãtiã aliquã excusationẽ hẽre de pctõ. ϗ tñ pnimã copulã eẽ legittimã:ñ scõaz: vẽiã tñ hẽre si careat oppꝛobꝛio male volũtatis. Sz si qs relicta i pnia sua vxore i põgiquã abiẽs rgionẽ aliã ducat vxorẽ:deide pnia ductꝰ eã dimittere velit asserẽs se aliã habuisse q̃ viuit:nec ecclesia pmittat:q̃ qꝺ ille asserit ignoꝛat:q̃rit an i hac scõa copula sit ϗiugiũ:. Sane ꝺici põt ñ eẽ ϗiugiũ ϗ mulierẽ de crimie excusari ꝑ ignoꝛantiã: vizꝫ aũt adulteriũ admisisse. Sz exquo ad pnimã redire volẽs nec valẽs:cogit ecclie ꝺisciplina hãc tenere:incipit excusari per obedientiam ϗ timorem:de hoc q⁹ poscenti mulieri ꝺebitũ reddit:a qua ipse nũq̃z poscere ꝺebet: ϗ sic de alijs huiusmodi sentiendum est.

¶ Ostq̃z ꝺeterminauit magr ꝺ impediméto ordinis:hic ꝺetermiat de ipediméto voti. Et ꝺiuidit ĩ ptes duas. In pria oĩdit quõ hõ ipedit a mrimõio ꝺhẽdo ꝑ votũ quo ꝺeo se obligat. in secũda quõ ipedit a mrimonio ꝑ aliud mrimõiũ ibi ϗctuz quo se hõ vxori obligauit:ibi. Cũ vo mulier ϗ vir ϗ. pria ĩ tres. In pria oĩdit qd sit votũ. ĩ secũda distinguit multiplex votũ:ibi. Sciẽdũ vo q⁹ votũ ϗ. ĩ tertia oĩdit q⁹ votũ ϗ qualiter mrimoniũ impedit:ibi. Qui priuatũ faciũt votum ϗ. Et hec pars diuidit ĩ duas. In pma oĩdit q⁹ votum ϗtinẽtie impedit mrimoniũ. ĩ secũda oĩdit qd agendũ sit cũ eis q̃ post votũ nupserit:ibi. De virgib⁹ aũt ñ velatis ϗ. Et circa hec tria facit. ꝑ oĩdit q ꝺebẽt agere penitẽtiã. z ꝛobycit ĩ ꝫium:ibi. Nõ est hic ꝓtermittẽduz ϗ.

¶ Cũ vir ϗ mulier ϗ. hic ꝺetermiat de alio ipediméto matrimony:quod supza dictũ est ligamẽ. ϗ diuidit ĩ ptes duas. In pma oĩdit q⁹ mrimoniũ precedẽs duz stat ipedit ab alio matrimõio ϗtrahẽdo. i secũda ostẽdit quõ adhuc mrimõio stãte põt esse ϗiũctio secũdi mrimony sine peccato:q̃uis nõ sit ꝟe mrimõiũ:ibi. Dic q̃rit ꝺe illis feminis ϗ. Et hec ĩ duas. fm duos casus quos ponit. secunda pars incipit ibi. Sed si quis relicta ϗ.

¶ Uic est ꝺupler questio. Prima ꝺe voto. Secũda ꝺe scãdalo qꝺ alicui voto adiũgit:vt i lra ꝺ. ꝺe ligamiñis. n. ipedimẽto idẽ ẽ q̃rere qꝺ ꝺe pluralitate vxoꝝ:ϗ ꝺ idiuisibilitate mrimõy:ꝺ qꝺ⁹. s. di. 33 ꝺm ẽ. Circa ꝑm q̃rit. 5. ¶ Prio ꝺe voto fm se. ¶ z⁹ ꝺ voti diuisiõe. ¶ 3⁹ ꝺe voti obligatiõe. ¶ 4⁹ ꝺe voti dispẽsatiõe. ¶ 5⁹ ꝺe velatiõe ꝟginũ q̃ fit i signũ cuiusdã voti.

¶ Ad primum sic ꝓcedit:vꝫ q⁹ votũ icõueiẽter ĩ lra diffiniaꝛ. Uotũ. n. ꝺe sui nois rõe ꝓpositũ volũtatis iportat sine aliq̃ pmissiõe. vota. n. fieri ꝺicit q̃ volũtarie fiũt:qꝺ ẽt ꝑ aliã ꝺiffinitõez ꝺe voto ꝺatã pz. Uotũ ẽ ꝺceptio bõi ꝓpositi cũ ꝺeliberatiõe firmata q̃ qs ad aliqd faciẽdũ vl' ñ faciẽdũ se ꝺeo obligat. g̃ ñ ꝺebuit pmissionẽ põere i diffõne voti. ¶ Ꝺ pmittet ꝓgredit a mte sic̃ ϗ credeꝛ:ꝫ credeꝛ nll's ꝑt nisi volẽs. g̃ nec pmitteꝛ ϗ ita frustra addit spõtãee. ¶ Ꝺ. pmissio ñ ẽ iꝺ qꝺ pmissiõis testificaꝰ. ꝫ vo ẽ q̃dã pmissio: vt pz ꝑ diffõnẽ Aug. ꝺe

Universidad de Deusto
Biblioteca

scō Uic.q dic:q votū ē spōsio animi volūtaria ḡ male dic magr q votū est ꝓmissiois testificatio. ¶ Ꝑ.illud qō ponit i diffinitōe dz vl diffinito ꝓueire. sz ñ oē votū fit deo: qz ēt scīs vota fiūt. ḡ incōueniēter ponit in diffinitōe voti q dz deo fieri. ¶ Ꝑ.iuriste sic diffiniūt votū: Uotū ē alicui boni cum deliberatiōe facta ꝓmissio. sed nō omne bonū est de reb ad deū ptinētibus: imo q̄daz ptinent ad ꝓximuz. ḡ nō debet in diffinitiōe voti poni qō sit de reb ad deū ptinētibus. ¶ Ꝑ.ad votum regritur animi deliberatio: vt pz p quādā diffinitionē a magris de voto datā q talis ē: Uotuz est ꝓmissio melioris boni ex deliberatiōe firmata. cū ḡ in ꝑdicta diffinitōe que in lra ponit nō fiat mētio de deliberatione: videt insufficiens.

¶ Ulteri videtur: q votū nō sit tñ de meliori bono: qz illud qō est necitatis nō reputa bonū melius sz cōe bonuz sed de eo qō est necessitatis pōt ee votū: sicut Jacob Heñ. z7. vouit q eēt sibi dñs in deū. ḡ ñ oz q sit de meliori bono. ¶ Ꝑ. vota q̄dam fiūt de rebus indifferētib: sicut mulieres precipue solent vouere q nō pectinēt caput tali vl tali die: sed indifferētia nō includit in bonis melioīb. ḡ votum nō est semp de bono meliori. ¶ Ꝑ.illud qō ē illicitū nō est bonū: nedū vt sit meli. sz de illicito pōt esse votū sicut pz de Jepte: q pp votū occidit filiā inocentē: q vt dicit Diero. in cathalago sanctoz ponit: Quia placuit deo anim vouētis. ḡ votū nō est semp de meliori bono. ¶ Ꝑ. meliora bona videt illa esse de q bus est ꝓsiliū. sed de illis que pñt vergere in piculū psone nō est ꝓsiliū: que tñ q daz vouent: sicut q abstineāt duobus vl tribus diebus a cibo: qō sine piculo psone sustinere nō pñt. ḡ votuz nō est semp de meliori bono. ¶ Sed ꝺ est diffinitio voti ꝑus posita. s. votuz est ꝓmissio melioris boni ꝛc.

¶ Ulterius videt: q etiā ille q nō est sui iuris possit aliqd vouere: qz obligatio q fit inferiori nō pōt impedire seruitiū superiori dño impēdendū. sz p votū aliqs se obligat ad seruiendū deo. ḡ obligatio q̄ seruus ē obligat dño suo hōi tñ nō pōt euz a voto ꝓhibere. ¶ Ꝑ. Filiusfamilias est in ptāte patris. sz pōt vouere etiaz ꝺicente pre: sic quotidie fit q̄ inuitis pentibus iuuenes in religionib ꝓfitent. ḡ ille q nō est sui iuris pōt votū emittere. ¶ Ꝑ. nullus est magis in ptāte alterius q̄ monach q obedientiā ꝓmisit. sed monachus pōt vouere vt videt cū in q̄busdā sit sue volūtatis arbiter: nō. n. i omnib teneť obedire ꝑlato: vt Bern. dicit. sed i his tñ que ad religionē ptinēt. ḡ ꝛc. ¶ Ꝑ. vxor etiā est sub potestate viri: vt pz Heñ. 3. sed vxor in q̄busdā pōt vouere sine consensu viri. ḡ ꝛc. ¶ Sed ꝺ ē q nō licet sacrificiū ex alieno deo offerre. sed ille qui votuz emittit q̄dammō sacrificiuz deo offert. ḡ si sit in ptāte alterius nō pōt votū emittere. ¶ Ꝑ. votū cū bēat spontaneā ꝓmissionē: libertatē regrit. sed ille qui est in ptāte alterius nō habet libertatē. ḡ nō potest vouere.

¶ Ṙ.ñdeo dōz: ad. i. q. q votū suo noīe obligationē quādā exꝓmit ex volūtate factā: z qz volūtate nō pōt aliqs obligari nisi ei q volūtatis ē cognito: qō soli deī ē: iō ex ꝓñti i portat obligationez deo factā: z ex ꝓñti de his que ad deum spectāt: cū psone obligatio alicui facta de his q̄ ad deuz nō spectant nulla sit: obligatio aūt hōi exteri fit vbo ex teri exꝑsso. vñ dr Prouer. 6. Illaqueatus es verbis oris tui. z iō ei q coz intuet oz q fiat obligatio volūtaria iterio ri verbo: z iō oz q fiat p actum illius potētie cuius ē vbuz interi enunciare: qō est rōnis: z iō ipse actus rōnis qui est promissio est essentialiter votū. q enim ꝓmissio sit rōnis actus pz: tum ex boc q est enūciatio quedā: tuz ex boc q ꝓmittens rē ꝓmissā ad alterū ordinat. ois aūt ordinatio rōnis est: ꝓmissio aūt exterius facta q̄q dr nuda: q̄ nō hz aliqd additū qō obligationē ꝓfirmet: z tūc nō hz plenā viz obligādi. sicut etiā ꝓmissio interius facta deo ad hoc q plenam viz obligādi bēat oz q nō sit nuda: sed habeat aliqd q̄ ꝓfirmet. Et hec qdē ꝓfirmatio p tria gradatiz bz fieri. Primo p deliberationē simplicem. scdo per intentionē obligandi se ad certā penā. tertio p hoc q testimoniū bonū: sed de eo qō ptinet ad pietatis religionē. z ꝑ dei ēsse fiat in ꝓximo sicut i proxima mā: siue i seipso siue in deo.

¶ Ad 6m dōz: q i restificatōe ꝟcludit ꝺliberatio vt dz ē.

¶ Ad. z. q. dōz: q sicut ex iam dictis pz: votum non potest ee nisi de aliq bono ad cultuz dei ptinēte q̄cunq mō: z iō oē malū obuiat voto ex pte eius cui fit obligatio: sz ex pte eius ex q̄ talis obligatio ꝓcedit. s. volūtatis. ois necessitas aliq mō obuiat voto. Est aūt duplex necitas. Una absoluta: z talis necessitas omnino excludit votū: sicut si aliquis voueret se nō moriturz: vel ea q̄ ois non sunt in ptāte eius nullū eēt votū. Alia ē necitas ꝺditionata ex suppositione finis: z sic inest nobis necessitas faciēdi illa sine quib nō possum salutē ꝓseq: sicut sunt ꝓcepta ad q̄ alis tenemur: z talis necitas nō excludit ois votū. ꝟuenit enim q̄nq large accipiēdo votū eē de his q̄ sūt sub tali necitate: sz excludit talis necitas votū ꝓprie dictū: z iō si votū accipiat sz pria sui rōnē: est ꝓprie de bonis illis ad que nō oēs tenēt q̄ superogatiōis sūt: z iō dicunt melioza bōa: qz supaddit ur illis bonis sine q bus nō est salus: z iō votū ꝓprie accep tū dr eē ō meliozi bono. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: q illa Jacob ꝓmissio magis fuit ꝛcognitio q̄dā obligatōis q̄ obligatōis cā: z iō nō pōt ꝓprie: sed largo mō votuz dici. Uel dōz: q votū Jacob nō fuit de eo qō erat necessitatis: sed de spāli mō cultus p altaris ꝺstructionē z decimaz exhibitionē. z iō fuit de meliozi bono. ¶ Ad zm dōz: q talia vota mulierū sūt sortilegia magis q̄ vota. sunt enim relige q̄dā idolatrie sz quā obseruabant dies z mēses: z iō ꝓ nō votis huiꝺa sūt: z peccāt talia vouētes: qz vt Diero. dic. Luz fidelibus etiaz nec noīa habere debemus cōia. ¶ Ad 3m dōz: q votum si sit de eo qō est simpliciter maluz nō est votū: nisi equiuoce: z ideo nullo modo obligat. si aūt ē de eo qō vno casu ꝺtingente pōt esse bonum: z alio malum. si sit in oēm euentum est indiscretum. si aūt sit in bonuz euentum

ventōez vouētis est discretū: z i malo euētu nō obligat. votū igit Jepte fuit de eo qō i aliquo euētu poterat ee bonū. si obuiaret aīal ꝺmolaticiū: z i aliquo euētu nō bonū. si obuiaret aīal nō ꝺmolaticiū: z qz vouit in oēm euētuz votū idiscretū fuit: ḡ i voto ei q̄tuz ad emissionē voti est aligd laudabile. s. deuotio z fides q̄ sperabat a deo victoria: z sic dr esse motus a spūsō: sed determiatio voti ē idiscreta: q̄tū aūt ad executiōez ipm fuit crudele: sz figura est ibi laudabilis. z iō q̄uis votū ei fuerit aliq mō laudabile: ipse tñ nō excusat a petō: qz fuit i vouēdo stultus: z reddēdo ipius: vt Diero. dicit: ponit tñ i cathal. sancto rū. pp victoriā quā a deo obtinuit sicut z alu scī. ¶ Ad 4m dōm q in piculū psone vergēs votū nō est fuādū: qz nullus pōt aliqd vouere in piculū psone sue. z iō tutuz est q i talib querat dispēsatio supioris. si tñ ea ñ daret z piculū imineret: posset secure frāgere votū: posset aūt piculū imminere vel exfirmitate: vel ex pauptate: vt si nō habeat aliud ad comedēdum q̄ illud a quo vouit abstinere.

¶ Ad 3um. q. dōz q ex iā dictis pz: q votū nō pōt emitti ab aliquo nisi de his q̄ subiacēt volūtati eius. z iō ille q̄ subpāte alterius ꝺstitutus q̄tum ad ea in gb ei subiacet vouere nō pōt: qz talia nō subiacēt eius volūtati. silr etiā illi q nō bñt vsuz lib. ar. sicut alig q nō sunt sane mētis vouere ñ pñt nec ēt pueri añ ānos pubertatis. ¶ Ad p̄m ḡ dōm q in bocipso q seruit hō dño suo carnali seruit spūali. vñ apls: pp ꝺsciam eis esse seruiēdū dcit: z qz boc est neciatus nō pōt p id qō nō est necitas ipediri: sicut nec illud qō cadit sub ꝑcepto pōt p id qō cadit sub cōsilio tolli. ¶ Ad 2m dōm q exquo hō venit ad ānos pubertatis: nō est sub pāte alteri si sit libere ꝺditiōis q̄tum ad ea q̄ ad psonā suaz spectāt. z iō sic talis inuitis pentib pōt mīmoniū cōtrabere: ita inuitis eis pōt religionē ꝓfiteri: sz q̄tuz ad res domesticas nō pōt aliqd vouere sine ꝺsensu pris. ¶ Ad 3m dōm q q̄uis religiosus nō teneat ad obediēdū i oib que ei possent imperari: tñ tenet ad obediēdum quātuz ad omne tps de his q̄ sibi imperari pñt. sicut z seruus nō est exemptus aliquo tēpore a seruitio dñi sui. z iō nulluz tps est eis vacās quo possint qōlibz facere: z qz omne votum est aliquo tpe ꝺplēdum: iō sicut nec seruus ita nec religiosus aliq votū emittere potest sine ꝺsensu sui superioris. ¶ Ad 4m dōm q i his in gb vxor viro tenet z ecōuerso uenter pōt vouere sine mutuo ꝺsensu: sicut pz de voto ꝺtinētie: sed qz in dispēsatōe domus z regimīe vite mulier ē subiecta viro z nō ecōuerso. ideo vir potest in talibus vouere sine ꝺsensu vxoris: sed nō econuerso.

Ad secundum nieter diuidat in cōe z singulare: qz diuisum dz sm eādē ratōez ꝑdicari de diuidētibus: sed votū nō cadē ratiōe ꝑdicat de voto cōi z singulari: qz singulare ꝓprie est votuz nō aūt cōe: vt ex dictis pz. ergo est icompetēs diuisio. ¶ Ꝑ. singulare nō diuidit ꝺtra cōmune: sed magis ꝓprie ꝺtra vl̄e. ḡ z votuz deberet hic dividi in singulare z vl̄e. ¶ Ꝑ. omne votū sui trāsgressione nō inducit speciale pctm: sed votū cōe sui trāsgressione nō inducit speciale pctm: qz sic homo post baptismū quolibet peccato peccaret dupl r. ergo nō est votū aliqō cōe. ¶ Ꝑ. ille qui nō bz vsum lib. ar. nō pōt votū emittere: sz baptismum ꝟsicipit aliqs nō bñs vsum lib. ar. ergo in baptismo nō fit aliqō votum qō cōmune dici debeat.

¶ Ulterius videt q votū nō ꝟueniēter diuidat in ꝓuatū z solēne: est enī aliqō votū publicum qō nō est solēne nec ꝓuatum. ergo nō est sufficiēs ꝑdicta diuisio. ¶ Ꝑ. diuisio dz esse per ea q̄ sunt essentialia rei: sed priuatum z solēne nō diuidūt votū p aliqō qō sit ei essentiale: qz votū essentialiter est q̄dā obligatio deo facta: quātū aūt ad deuz nō differt obligatio vt ꝛ fiat i secreto vel corā plurib ḡ ꝑdicta diuisio est incompetēs. ¶ Ꝑ. qñ aliqō cōi diuisione p se diuidit: opz q diuisa specie differāt: sed votū ꝓuatuz z solēne ñ differūt specie: qz sic nō posset aliquod votū priuatum solēniçari: cū spēs nō trāseāt in inuicem. ḡ ꝑdicta diuisio est icompetēter data de voto. ¶ Ꝑ. sicut votū dz q̄dā que ptinēt ad solēnitatē: ita mīmoniū z alia sacramēta: sed in mīmonio nō distīguit simplex matrimoniū a solēni. ḡ nec in voto talis distinctio esse debet.

¶ Ulteri vr q votū nō soleniçet p pfessionē ad certā regulā z p ordis sacri susceptōez: vt q̄dā dicūt: solēnitas enī ponit dria voti cōiter dicti: sz q̄dā vota sunt q̄ ñ habētur sub aliq certa regula: neq; sunt ordini sacro ānexa: sic votum pegrinatōis: ḡ illa duo nō sufficiūt ad solēnitatē voti faciēdā. ¶ Ꝑ. dr etiā a q busdā q votū solēniçat p susceptiōez hītus religiōis: sz qñq; suscipit hītus religiōis sine pfessione vel ordis susceptiōe. ḡ ꝛc. ¶ Ꝑ. añ ꝟstitutiōem certa regula potuit votū solēniçari ēt sine ordis susceptiōe: sed nūc ñ min pñt se hoīes obligare deo q̄ pus. ḡ z nūc solēnitas voti potest esse sine pfessione certe regule.

¶ Ꝑ. pfessio certe regule pōt fieri i ꝓuato: sz votū solēne hic ꝺ ꝓuatū ꝺuidit. ḡ pfessio certe regule ñ ē sufficiēs ad votū solēniçāduz. ¶ Sz ꝺ. effect voti solēnis ꝓprius est dirimere mīmoniū ꝺtuz: sed solū votū qō est ānexū ordini: z qō est ad certā regulā dirimit mīmoniū ꝺtractuz. ergo solum his modis votum soleniçat.

¶ Ṙndeo dōm ad p̄m. q. q diuisio illa q̄ votuz diuidit in singlare z cōe est diuisio analogi: qō ꝑdicat p ꝓus z posteri de suis diuidētibus sicut ens de suba z accīte: cū. n. votū sit obligatio ex volūtate facta: necitas aūt volūtariuz excludit illud votū qō nihil hz necitatis dr p ꝓus votuz: q̄si hñs ꝟplete ratōez voti: z ꝺ est votū singulare: qō ē de illis ad q̄ ñ tenemur. Illud aūt votuz qō hz aliqd necitatis hz icomplete ratōez voti. z iō dr p posteri votū. z boc est votū cōe qō est de his ad q̄ oēs tenent: quoz ē necitas ꝺditiōata: nō absoluta: vt ex dictis pz. ¶ Ad p̄m ḡ dōm q ratio illa ꝓcedit de diuione vniuoci: z talis nō ē ꝺ. ¶ Ad zm dōz q votū cōe ē q̄dā singularis act z a singulari psona emissuz. vñ ñ posset ꝟueniēter dici vl̄e: sed dr cōe rōne boz de qb ē ad q̄ oēs tenētur. ¶ Ad 3m dōm q trāsgressio voti cōis ñ facit spāle pctm: sz addit petō spāle defozmitatē. magis. n. peccat baptiçat eodē gñe pcti q̄ ñ baptiçatus: vt pz Hebr. 10. Quāto putatis deteriora mereri supplicia q filiū dei ꝺculcauerit: z sanguinez testamēti pollutū duxerit ꝛc. z iō ñ frustra emittit cū aliq obligatiōem addit sic lex scripta addit aliquā obligatōez supra legem nāe: z ita nō facit aliud pctm: sz nouā deformitatē addit.

¶ Ad 4m dōm q rō ista ꝓcedit de votis que sunt de his ad q̄ nō omnes tenētur: sed ex boc q vice pueri patrinus votū cōmune emittit nihil puero deperit: qz ad idē alias eēt obligat: nec obstat q sit maioz obligatio: qz huic ꝓponderat magnitudo bñficij que impedit: nō. n. iniuriaz facit puero qui ꝓ eo beneficiū accipit ab aliquo cui postea puer ad annos discretiōis veniens ad seruitium vel gratiarum actionem teneatur.

¶ Ad zam. q. dōz q diſio voti i ꝓuatū z solēne ē diuisio totius ptāiui i ptes suas: cui pfecta ꝟtus ē i vna suaz ptiū: in alys aūt q̄dā ipsi ticipatio: sic̄ aia dicit in rōnale: sen sibile: z vegetabile. ꝟtus aūt voti est obligatio: q̄ qdē ꝟtus ꝟplete est in voto soleni cuius obligatio ꝓnullo casu irritari pōt: sed est icomplete in voto ꝓuato: cui obligatio aliq casu irritat vt dicet. ¶ Ad p̄m ḡ dōm q votū pōt dici publicū dupl r. Uno: p se: qz hz aligd ānexū: vñ i publicū venire debeat: sic̄ cū qs recipit ordinē sacꝛ p quez mīster ecclesie ꝟstituit ad publice deo fuiēdū. Alio p accīs: sic̄ qñ in noticiaz plīmoꝛ vēit: z qz rei iudiciū ñ variat p id qō ē p accīs: sz fm id qō ē p se. iō votū publicū ꝺcō mō in ideꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

putaf qđ puatū:ſz publicū pmo mō diſtlguiť a puato: ꝛ hoc eſt ſolēne. ¶ Ad 2m dōz q dicta diuiſio daf p ea que ſūt eēntialia voto.illud.n.ex q votū hz vi obligādi ē ſibi eēntiale.vñ ñ eſt vex q eq̄liter obligēt oībus modis:nec q̄ ad deū:nec q̄ ad hoīes: ſz aliq̄ mō eq̄lr obligāt vt dicef ¶ Ad 3m dōm q nālis ē ordo quo fit ꝓgreſſus de impfecto ad pfectū. vñ ꝛ ī tot ptātiuis fit ꝓgreſſus ab vna pte in aliā:ſic embrio pus hz aīaz vegetabilē aliquo: q̄ ſenſibilē:ꝛ ſenſibilē q̄ rōnalez. Et ſilr ēt ñ eſt icōueniēs q idē votū p̄ fit puatū:ꝛ poſtea publicū. ¶ Ad 4m dōm q mřimoniū ꝛ alia ſacra hńt plenū effectū ſuū ꝑtermiſſis his q̄ ad ſolēnitatē ſacri ptinent: ꝓpter hoc q hńt efficaciā ex virtute diuīa:ꝛ nō ex iſtitutōe hūana: ſz votū qđ obligat p id qđ ab hoīe eſt: ñ hz pfectā viz obligādi niſi debita ſoléni/tate adhibita.ꝛ ideo votū diſtiguiť p ſolēne ꝛ ñ ſolēne:nō aūt mřimoniū vel aliqđ aliud ſacramētum.

¶ Ad 3am.q.dōz q votū vt dcm ē dř ſolēne ex hoc q hz ꝑplētā vi obligādi.ea.n.ad ſolēnitatē rei ptinere dńr q̄ ei ꝑplētū eſſe tribuńt.votū aūt cū eēntialr ſit ꝓmiſſio: ꝑplemtū ſue vtutis accipit:ſic ꝛ ꝓmiſſio cui qđē obligatio tūc ꝑplétur qñ aliqs hoc qđ ꝓmittit ī pñti dat:qđāmō ponēs eū cui fit ꝓmiſſio ī corpali poſſeſſiōe alicuius rei:vñ bře poſſit qđ ꝓmittit:ſic ſi aliqs frnctū agri ꝓmitteret ꝛ ꝓmittēdo agrū daret. Et ſilr ſi fuitiū aliqđ ꝓmitteret ꝛ ſe ī ſeruū daret. Et iō tūc votū ſolēniçari dř qñ aliqs pñtialr ſe dat deo diuinis ſeruitus mācipādo:qđ qdem fit p ordis ſacri ſuſceptiōem ꝛ p ꝓfeſſionē certe regule debito mō facte.ſ. ī manu ei⁹ q dz recipe:ꝛ alys circūſtātys ſuatis q̄ fm iura determinanť:alś.n.nō eſſet votū ſolēne q̄tūcūq; qs ꝓfiteretur:qz ex tali ꝓfeſſiōe ñ fieret ſub ptāte cor⁹ q religioni p/ſunt. ¶ Ad p̄m q dō.q cū ſolēnitas voti ſit ex hoc q res ipa dař.vñ ꝓmiſſio ipleař:qñ aligd tpaliř ſoluēdū ꝓmittiť:ñ pōt ſolēne votū eſſe:ſic ē votū pegrinatiōis vel aliud hō: nec obſtat q ſolēnitas oria voti cōiter ſūpti ponif:qz etiā aia rōnalis ī qua eſt pfecte rō vite ñ eſt ī oīb⁹ viuētib⁹ q̄/uis rōnale ponať oria aialis ſimplř. ¶ Ad 2m dō. q hic⁹ religiōis eſt duplex:qdā q nō ꝓfeſſis dari ſolet.ali⁹ q dať ꝓfeſſis:ꝛ ſi ī qbuſdā religiōib⁹ vtriſq; idē hitus deť: tñ in ꝓfeſſiōe ꝓſuecuit hitus hūdici:ꝛ hitus ſic hūdict⁹ q̄ſi aliud ꝓuataf. ꝓnus q̄ hitus ñ ſufficit ad ſolēniçādū votū etiaz ꝓus emiſſū:ſz ſcōi hitus ſuſceptio ſoléniçat votū: qz eſt q̄dā ꝑſumpta ꝓfeſſio:ꝺ quā ꝑſumptōez ēt ñ admittiť ꝓbatio ſi fuent debite circūſtātie ſic q deť hitus ab eo q dare poſſit:ꝛ cozā fratꝝ multitudie:ſi.n.aliqs ī domo ſua talē hitu⁹ ſuſcepiſſet:ñ pp hoc ꝑſumeret votū ſoléniçaſſe.ꝛ iō hitus ſuſceptio ñ dz poni alia cā ſolēnitatis:qz ñ ſoléniçat votū niſi iquātū ē ꝓfeſſio q̄dā ꝑſumpta. ¶ Ad 3m dōm q añq̄ eſſent iſte regule q̄ mō ſūt erat aliqs modus viuēdi ab eccl̄ia approbat⁹:quo aliq ad ea q̄ ſuperogatiōis ſūt ſe obligabāt:ꝛ tūc certi tpis obligatio ad aliū modū viuēdi idē faciebat qđ nūc obligatio ad certā regulā. ¶ Ad 4m dōm q votū hoc nō dř puatū qđ ad noticiam paucoꝝ venit:ſed qz nō hz vñ oporteat ad noticiā deduci. ille aūt q ꝓfeſſiones ī occulto facit: vt ſi in domo ſua faciat i manu eius q eā recipe poſſit:facit votū qđ habz: vñ in publicuz deduci debeat:qz op⁹ cū ſecularem vitam dimittere:ꝛ in clauſtro cū alys ſui ordinis cōuerſari.

Ad tertium ſic ꝓcedit:vř q votū ñ obliget vt ſpneče ſit illud obſeruari.nullus.n.obligari pōt ad ipoſſe:ſz aliq̄ñ ipoſſe eſt votū obſeruari: ſic̄ ꝑz ī illa q̄ vouit virgitatē ꝛ corrūpit:ğ ñ ē nečitatis votū ſuare. ¶ Ꝓ.effect⁹ ñ pōt eſſe firmior ſua cā:ſz cā dās firmitatē ſuo voto eſt deliberatio:vt ex diffinitōe ꝑus poſita ꝑz.cū ğ deliberatio hūana ñ hēat nečaz firmitatez: qz cogitatōes hoīuz ſūt timide ꝛ icerte ꝓuidētie nře:vt dř Sap.9°.vř q votū ñ obliget de nečitate ad obſeruādū. ¶ Ꝓ.iuramē/tū ſtricti⁹ obligat q̄ votū: qz vītas dīna ex q̄ iuramētum obligat ē efficacior q̄ delibatio hūana ex ğ obligat votū: ſed iuramētū ñ obligat ad hoc q obſeruet de nečitate q̄/qñz pōt ſine pctō frāgi:ſic̄ qñ ẏgit ī deteriorē exitū: ğ nec votū obligat ad hoc q ſemp neče ſit obſeruari. ¶ Ꝓ.votū qñq; fit ſub ꝺditiōe:ſicut vouit Jacob Genē. 28°. Si fuerit deus mecum fuerit ꝛc.ſz tale votū ñ obligat ꝺditiōe ſi ex/tāte:ğ ñ oē votū de nečitate obligat. ¶ Ꝓ.ille q mouet ī religiōe vltra tps ꝓbatōis determiatū:ꝛ ſi ore ñ ꝓfiteat votū iterpretatū feciſſe dř:ſed hoc votuz vt vř ñ neče eſt obſeruare:qz nihil ipſe ꝓmiſit:nec vř teneri ſemp ad eaꝺ votū ꝓfeſſiōis ꝓtinet:cuz qñq; tpe ꝓbatōis ſi vř ſtatutā regule obſeruare:ꝛ ipſe ñ itēdit itrare monaſteriū niſi vt viueret ſic̄ aly viuūt:ğ vř q ñ omne votū obliget vt neceſſario ſeruef. ¶ Ꝓ.nullus obligat ad id qđ dependet ex arbitrio alīcuius:ſic̄ cū gs vouet itrare aliqđ clauſtr⁹ religionis:eſt.n.ī ptāte illoꝝ cui recipe vel ñ:ğ ſi ipſi nolūt: ſi vidēf q obligēť ad votū ſoluēdū. ¶ Ꝓ.qcūq; teneť ad aliqd ſine tpis determiatiōe:teneť ad ſtatim: ſi ğ votū obligaret:q facit votū ꝛ ñ determiat tps teneret ad ſtatis ſoluēdū:qđ ñ videť verū. ¶ Sed ꝺ eſt qđ dř Deutro.23°.Si votū vouceris deo deo tuo ñ tardabis reddere. ¶ Ꝓ.Augu.dicit:q vouere ē volūtatis:ſz reddere neceſſitatis.

¶ Ulteri⁹ vř q p obligatōez voti ſimplicis mřimoniū ob tractū dirimi debeat.forti⁹.n.vinculuz ꝑiudicat debilius ſed vinculuz voti eſt forti⁹ q̄ vinculū mřimony:qz hoc ſcit homini:illud deo:ğ vinculū voti ꝑiudicat vinculo mřimony. ¶ Ꝓ.ꝑceptū dei ñ eſt min⁹ q̄ ꝑceptū eccl̄ie:ſz ꝑceptū eccl̄ie adeo obligat q ſi ꝺ ipm mřimoniū ꝺbat dirimiť:ſicut pz de illis q ꝺbūt ī aliquo gradu ꝺſanguinitatis ab eccl̄ia ꝓhibito:ğ cū ſeruare votū ſit ꝑceptū diuinū: vř q q ꝺ votū diuinū mřimoniū ꝺbit: q ex hoc mřimonio ſit dirimēdū. ¶ Ꝓ.ī mřimonio pōt hō vti carnali copula ſine pctō:ſed ille q facit votū ſimplex nūq̄ pōt carnaliter cōmiſceri vxori ſine pctō:ğ votū ſimplex mřimoniū dirimit; ꝓbatio medie.ꝛſtat q ille q poſt ſimplex votū ꝓtinētie mřimoniū ꝺbit moraliter peccat:qa fm Piero. Ulgiñitatē vouētib⁹ ñ ſolū nubere:ſed velle nubere dānabile eſt:ſz ꝺctus mřimōy ñ ē ꝺ votū ꝓtinētie niſi ratōe carnalis copule:ğ q̄ñ ꝓmo carnaliter cōmiſceť vxori mortaliter peccat:ꝛ eadē ratōe oībus alys vicib⁹: qa pcrā cōmiſſiuz ñ pōt excuſari a pctō ſequēti. ¶ Ꝓ.vir ꝛ mulier in mřimonio debēt eſſe pares:ꝑcipue q̄tum ad carnalē copulā:ſz ille q votū ſimplex ꝓtinētie facit: nūq̄ pōt petere ſine pctō debitū:qz hoc eſt exꝑſſe ꝺ volūtate cōtrariā ad quaz ex voto tenef:ergo nec reddere potest ſine pctō. ¶ Sed ꝺ eſt qđ Clemēs papa dicit:q votū ſimplex qđdit ꝓtrahēdū mřimoniū:ſed nō dirimit ꝺctum.

¶ Ulteri⁹ vř q nec etiā votū ſolēne dirimit mřimoniū ꝺctū:qz ſicut decre.dicit.Apud deū ñ min⁹ obligat votū ſimplex q̄ votū ſolēne: ſed mřimoniū acceptatiōe ſolēnitat vel dirimiť:ğ cū votū ſimplex ñ dirimat mřimoniū nec votū ſolēne dirimere poterit. ¶ Ꝓ.votum ſolēne addit ita validū robur ſupra votū ſimplex ſicut iuramē/tuz:ſz votū ſimplex etiā iuramēto ſupueniēte nō dirimit mřimoniū ꝓtractū:ğ nec votū ſolēne. ¶ Ꝓ.votuz ſolēne nihil habet qđ nō poſſit votū ſimplex bře:qz votum ſimplex poſſet bře ſcādalū cū poſſit eſſe in publico ſicut ſolēne.ſimilr ecclēſia poſſet ꝛ deberet ſtatuere q voti⁹ ſimplex dirimat mřimonium ꝺctū vt multa pctā vitentur; ğ qua ratiōe votū ſimplex nō dirimit mřimoniū nec ſolēne votū dirimere dz. ¶ Sz ꝺ eſt.q ille q facit votū ſolēne ꝓtrahit mřimoniū ſpuale cuz deo:qđ eſt multo plus q̄ māle mřimoniū: ſed mřimoniū māle ꝑus ꝺctum dirimit mřimoniū poſt ꝓtractum: ğ ꝛ votū ſolēne. ¶ Ꝓ.tam etiā ꝓbari pōt ꝑ multas auctates q̄ in lř⁹ ponūtur.

¶ Rñdeo dōm:ad.i.q.q votū vt ex dictis pz ē quidā pro miſſionis ꝓtractus inter deum ꝛ hominē.vñ cum ꝓtract⁹ bone fidei inter homines factus obliget ad neceſſariā obſeruationez:multo fortius votum quo homo deo aliquid promittit in his vūtaxat ad que votuz ſe extendit.in illis aūt ad que votū nō ſe extēdit obligatio voti nō hz locū. ēō qui votū rite factū ptermittit moraliter peccat qz fidem quā cuz deo inyt frangit. ¶ Ad p̄m ğ dōz:q illud qđ votū fiendū ipediret ſi pñs eſſet etiā voto facto obligatio nē ſuſtert.vñ cū de ipoſſibili nō poſſit eſſe votū vt dictum ē.ſi aliqđ fiat ipoſſibile poſt voti emiſſiōem qđ prius erat poſſibile:obligatio voti q̄tū ad illud tollit:vt ſi gs diues vouerit edificare eccleſiā: qđ poſtmodū pficere nō poſſit pp̄tate ſupueniente:nō obligať ex voto ad iplendū.ſed ſi in hoc diſtinguēdum ē dupliř. Uno mō qz vel oīo factꝰ eſt ipotēs:ꝛ tunc nō teneť ſimpliciter ad hoc qđ vouit:vl ē factꝰ ipotēs ad totū pficiēdū q̄uis nō ad ptē:ꝛ tūc ad illud qđ pōt remanet obligatꝰ. Alio mō diſtinguēdū ē:vt ex ſua culpa ipotētiā incurrerit:qz tūc oz recompenſare p quam:vel nō ex culpa ſua:ꝛ tūc nō teneť ad aliquaz recōpenſationez. Illa ergo que ẏginitatē vouit:ſi corrupta eſt ğuis nō poſſit virginitatē reddere:tñ pōt reddere ꝓtinētiaz ad hoc remanet obligata:ꝛ vlterius ad pnie lamentum per qđ ẏginitatez amiſſam deo recōpenſat:qđ quidē eſt nō ſit equiualēs ſimplř:eſt tñ equiualens q̄tuz ad recompenſationez dei qui nō exigit ab hoīe vltra poſſe. ¶ Ad 2m dōm:q ğuis deliberatio ſit cauſa variabilis:tñ rectitudo legis nālis q̄ dictat qđ ꝓmittiť deo cē ſeruandū eſt inuariabilis:ꝛ hoc dat nečiaz obligationē voto. ¶ Ad 3m dōm: q ſicut iuramētū qđ ẏgit ī deteriorē exitum nō ē ſeruandū:ita nec votuz. Unde Iſido.dicit: In turpi voto muta decretū.qz votū nō extēdit ſe ad illicita vel min⁹ bona ꝛ dicit eſt.nec differt vtꝛ tūc fuerit illicitū qñ votū emiſſum ē vel poſtmodū illicitū fiat. ¶ Ad 4m dōz:qz illud qđ ſub ꝺditiōe vouef:nō vouef ſimpliciter ꝛ iō nō obligat niſi ilꝺditiōe exiſtāte. ¶ Ad 5m dōm:q votū iterꝑtatū obligat ſi ꝛ votū ꝛeten⁹ emiſſuz.vñ ſi aliqs poſt tēꝑ ꝓbatiōis in monaſterio remanſerit:obligatur ex voto interpretatiuo: niſi forte ꝓpter aliquaz cauſam fuerit ſibi annus protelatus vel ſuenerit alys protelari:qz tunc non facit votum interpretatum vltra annum ſtans:ꝛ talis qui interpretatuz votum fecit ad tria vota religionis ꝓncipalia ī omni caſu tenetur:ad alias obſeruantias quaruz trangreſſor⁹ ex diſſimulatione prelatorum inducitur qui dum videntes non corrigunt indulgere videntur non videntur obligari ꝓcipue ſi ſint ſimplices qui talia diſcernere ſufficienter neſciant. ¶ Ad 6m dōz:q obligatio voti ex ꝓpria voluntate cauſatur.vnde ſi in vouēdo prius cogitauit de religionē intrando:ꝛ poſtea elegit talem religionem vel talem locum obligatur ſimpliciter ad religionem.vnde ſi non poteſt in illa quam elegit recipi:debet aliam querere Si autez ꝓmo ꝛ ꝓncipaliter cogitauit de tali religione vl tali loco in voto ſuo intelligiť hec ꝺditio:ſi illi volunt eū recipere:alias eſſet indiſcretum votū.vñ ꝺditiōe nō exꝓſſa nō obligať. Si autem dubitet quō ſe in vouēdo habuerit debet tutiorem viam eligere:ne ſe diſcrimini ꝓmittat ¶ Ad 7m dōm:q ſi q̄ñ quis vouit puta ſe itratuz religioni intendebat ſe ad ſtatuz obligare:vel ad arbitriū alienū nō pōt vlteri⁹ differre etiā ꝓpter debita ſolnenda:ſed ille qui eum recipit teneť ea ꝑſoluere. Si aūt in vouendo debitis cogitabat: ꝓbabiliter ꝓſumi pōt q nō ītēdebat ſe obligare anteq̄ de rebus ſuis diſpoſuiſſet.qñ aūt timet rōnabiliter ꝓpter votū ipedimētū teneť vlterius nō differre. ¶ Ad 2.q.dōz:q ꝑ hoc res aliq̄ deſinit eſſe in ptāte alicui⁹ q̄ trāſit ī dñiuz alteri⁹. ꝓmiſſio aūt alicui⁹ rei nō trāſfert eā in dñiuz ei⁹ cui ꝓmittiť:ꝛ iō nō ex hoc ipſo q aliqs rem ꝓmittit aliquaz:deſinit res illa eſſe in ptāte ſua.cum ergo in voto ſimplici ñ ſit niſi ſimplex ꝓmiſſio ꝓpter corꝓris ad ꝺtientiam deo ſeruandam facta:poſt votū ſimplex adhuc remanet homo dñs corꝓris ſui:ꝛ ideo poteſt ipſum dare alteri.ſ. vxori:in qua datiōe matrimony ſacramentum ꝓſiſtit:qđ indiſſolubile eſt ꝛ ꝓpter hoc votū ſimplex q̄uis impediat ꝓtrahendum q: peccat matrimoniū ꝓtrahens poſt votum ſimplex continentie:tamen qz ver⁹ ꝓtractus eſt:nō poteſt matrimoniū per hoc dirimi. ¶ Ad p̄m ğ dōz:q votum eſt fortius vinculum q̄ matrimoniuz q̄tum ad illud cui fit ꝛ ad qđ ligat:qz per matrimoniuz ligatur homo vxori ad redditionem debiti:ſed per votum deo.ad continentiā tamen q̄tum ad modum ligandi matrimoniū eſt forti⁹ vinculū q̄ votū ſimplex quia per matrimonium traditur actualiter vir in poteſtatez vxoris: nō autem per votum ſimplex vt dictum eſt.potioz autez ſemper eſt ꝺditio poſſidentis:ſed q̄tum ad hoc ſimili modo obligat votuz ſimplex:ſicut ſponſalia.vnde ꝓpter votum ſimplex ſunt ſponſalia dirimenda. ¶ Ad 2m dōm:q preceptum prohibens matrimonium inter ꝓſanguineos nō habet inq̄tum eſt preceptū dei vel eccleſie q̄ dirimat matrimonium ꝓtrahendum:ſed inq̄tum facit q conſanguinei corꝓus nō poſſit tranſire in ptātez ꝓſanguinei:hoc autem nō facit preceptū ꝓhibens mřimonium poſt votū ſimplex:vt ex dictis pz:ꝛ ideo ratio non ſequitur.ponitur enim ꝓ causa quod nō eſt cauſa. ¶ Ad 3m dōz:q ille qui contrahit matrimonium per verba de preſenti poſt votū ſimplex nō poteſt cognoſcere vxorem carnaliter ſine peccato mortali:qz adhuc reſtat ſibi facultas implendi continentie votum ante matrimonium conſummatum vt ex dictis patet ſupra di.27.ſz poſtq̄ iaz mřimoniū ꝓſummatum eſt:eſt ſibi factum illicitum nō reddere debitū vxori exigenti:tñ ex culpa ſua:ꝛ iō ad hoc obligatio voti nō ſe extēdit:vt ex dictis pz tñ dz lamentum pnie recōpenſare ꝑ ꝓtinētia nō ſeruata. ¶ Ad 4m dōm:q q̄tuz ad ea ī qb⁹ nō eſt factus ipotens votum ꝓtinētie ſeruare:adhuc poſt ꝓtractū mřimōiū obligať ad ſeruādū:ꝑꝑ qđ mortua vxore teneť totaliter ꝓtinere:ꝛ qz ex mřimony vinculo nō obligať ad debitū petendū:ideo nō pōt petere debitū ſine pctō:q̄uis poſſit ſine pctō reddere debitū exigenti poſtq̄ obligatus eſt ad hoc ꝑ carnalē copulā p̄cedētē.hoc autez intelligēdū ē ſiue mulier petat exꝑſſe ſiue iterꝑtatiue:vt q̄ñ mulier verecūda eſt ꝛ vir ſentit eius voluntatē de reddītiōe debiti: tūc eniz ſine pctō reddere pōt:ꝛ ꝑcipue ſi ei timet de periculo caſtitatis. Nec obſtat q nō ſunt pares in mřimony actu:qz quilibet pōt hoc qđ ſuū ē abrenūciare. Quidā tñ dicūt q poteſt ꝛpetere ꝛ reddere:ne nimis onerōſu reddať mřimoniū vxori ſēp exigēti.ſz ſi recte iſpicia/tur hoc eſt exigere interpretatiue.

¶ Ad.3.q.dōz:q oēs dicūt q votū ſolēne ſicut ipedit ꝺbēdū:ita dirimit mřimoniū ꝺctum. Quidā aūt aſſignāt pro cā ſcādalū.ſz hoc nihil ē:qz ēt votū ſimplex q̄ñq; ſcādalū hz:cū ſit qđāmō publicū q̄ñq;. Et ꝓterea iſolubilitas mřimony ē de vitate vite:q̄ nō ē ꝑꝑ ſcādalū dimittēda. Et iō alij dicūt:q hoc ē ꝑꝑ ſtatutū eccl̄ie.ſz hoc ēt nō ſufficit:qz ſz hoc eccl̄ia poſſet ꝺriū ſtatuere qđ nō videť verū. Et iō dōz cū alys:q votū ſolēne ex ſui nā hz q dirimat mřimoniū ꝓtractū:inq̄tū.ſ.homo ꝑ ipz amiſit ſui corꝓis ptātem ideo illud ad perpetuū ꝓtinentiam tradēs:vt ex dictis pz ꝛ ideo nō poteſt ipm tradere in ptātem vxoris matrimonium ꝓtrahēdū:ꝛ qz mřimoniū qđ ſequitur tale votuz nullum eſt:ideo votū ꝑdictum dirimere dř mřimoniū ꝓtractum. ¶ Ad p̄m ğ dōm:q votuz ſimplex quo ad deum dř nō minus obligare q̄ ſolēne in his que ad deum ſpectant: ſicut ē ſeparatio a deo ꝑ pctū mortale:qz mortaliter peccat frāgens votum ſimplex: ſicut ſolēne q̄tus grauius ſit

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccatū frangere solēne: vt sic compatio ī genere accipiatur nō in determinata q̄titate reatus. ſz q̄tus ad mīmoniū p qō homo homī obligaſ: nō oz q sit eq̄lis obligationis etiā ī genere: qz ad q̄daz obligat votū solēne ⁊ nō simplex. ¶ Ad 2m dōm: q iuramētū plus obligat ex pte eius ex quo fit obligatio q̄ votus. sed votū solēne plus obligat q̄tus ad modus obligādi: inq̄tus actualiter tradit hoc qō ꝓmittitur: qō nō fit p iuramētū: ⁊ iō nō ſequī rō. ¶ Ad 3m dōz: q votū solēne hz actualē exhibitionē ꝑpry corporis quā nō habet votū simplex vt ex dictis patet: ⁊ ideo ratio ex insufficienti procedit.

Ad quartum sic procedit: videt q ī voto nō possit fieri dispēsatio. votū. n. cōe minimū hz de rōne voti. ſz ī voto cōi nullus pt dispensare. g nec in voto singulari. ¶ ℙ. reddere vota ē de lege nāli: qz q nō reddit mentit: qō est ꝺtra legē nālez. sed null⁹ pōt dispensare ꝺtra mendaciū: aut ꝺtra illud qō ē de lege nāli. g nullus pōt dispēsare ī voto. ¶ ℙ. p dispēsationē nō debet ptermitti mai⁹ bonū pro minori bono. ſz nō est digna pōderatio ꝺtinētis aīe: vt dr ī li°. Sāp. Quia ps ꝺtemptatuoꝝ qui signant p Mariā est optima: qz ipa optimā ptez elegit: vt dr Luc. io. g ad minus ī voto ꝺtinētie qō ad statuz ꝺtemptatiōis ptinet dispēsari nō potest. ¶ Sed ꝺtra: nullū votū est licitum qō vergit ī pſone piculum. sed pōt esse q ꝺtinētia seruata vergat ī piculuz pſone. ergo ad minus ī casu illo votū ꝺtinētie pōt dispēsari. ¶ ℙ. sicut monachi tenent ad ꝺtinētiā: ita ad pauptatē ⁊ obediētiā. sed pōt dispēsari cū eis q̄tum ad votū obediētie ⁊ pauptatis: vt ps ī illis q ad p̄latiōes assumunt. ergo ⁊ ī voto ꝺtinētie.

¶ Ulterius vī q glibet p̄latus possit ī voto dispēsare. quilibet enīz p̄lat⁹ ad hoc ꝺstituit q vtilitati subditoꝝ prouideat. ergo si vtilitas subditoꝝ regrat pōt dispēsare. ¶ ℙ. ex hoc aliquis pōt dispēsare ī voto q ē cōstitutus dispēsator ministerioꝝ dei. sed hoc ꝺpetit cuilibet p̄lato. ergo ꝛc.

¶ Sed ꝺtra: qz ī corpe būano q̄dam sunt actiōes q̄ solis p̄cipalibus membris ꝺueniūt: ⁊ q̄daz etiā soli capiti. sed ī ecclesia vicē capitis tenet papa: ⁊ vicē p̄cipaliū mēbroꝝ p̄lati maiores vt epi. ergo alique dispensationes sunt quas solus papa potest facere.

¶ Ulterius videt q nullus votum possit ꝺmutari: Leuit. vlti. Aial qō īmolari pōt duo nō pōt mutari nec ī melius nec ī peius. g si sit votū licitū nō pōt mutari. ¶ ℙ. si posſz mutari p̄cipue posset cōmutari ī melius sed hoc nō pōt: qz Ber. dicit de bene ordiatis mōasteryis. Null⁹ meo ꝺsilio egredieť desiderio artioris vite sine ſupioris licētia. g ꝛc.

¶ Sed ꝺtra est: q licet semp ꝑficere. ergo potest etiā votum in melius commutari.

¶ Ulteri⁹ vī: q ꝑpria auctoritate possit aliqs votū ꝺmutare: qz si aliqs post votū terre sancte vouerat religionē ītrare: liberat⁹ est si ipleat scōm. vt decre. dicit. sed pōt ꝑpria auctoritate religionē vouere. g ⁊ ꝑpria auctoritate pōt votuz ꝺmutare. ¶ ℙ. ille q fecit aliq̄ vota ī seculo: nō vī ad illa teneri post q̄ ē claustrū īgressus: vt q̄daz dicūt. sed pōt ꝑpria auctoritate īgredi clausttrū. g ꝛc. ¶ ℙ. votuz tpale excedit a ꝑpetuo sola duratiōe. sed aliqs pōt ꝑpria auctoritate ꝺmutare votū tpale pegrinatiōis ī votū ꝑpetuū religionis: vt dictū est. g eadē rōne pōt mutare ꝑpria auctoritate votū min⁹ diuturnū ī votū diuturni⁹: sicut minoris pegrinatiōis ī maiorē. ¶ Sed ꝺtra ꝺmutatio est quedaz dispensatio. sed nullus potest ꝑpria auctoritate dispēsare in voto suo. ergo nec ꝺmutare.

¶ Rādeo dōz. ad. i. q. q circa hoc sunt diuerse opiniones. Quidam enīz dicunt: q qlibet votum potest p p̄latos ecclesie dispensationez habere pro libitu p̄lati: qz vt dicunt: in quolibet voto intelligitur ꝺditionaliter volūtas p̄lati superioris. s. pape: ad cuius dispensationē pertinet actus subditoꝝ omniū: ⁊ ideo cū voluerit ille summus p̄latus potenit relaxare obligatiōez voti: vt nō teneat votus iplere: qz ꝺditio nō extat. Sed ℙ nō vī bene dictū: qz q̄ſ sūt in gbus est bō ita liber sui: q ēt ℑ ꝑceptuz pape pōt illa facere: sicut ꝺtinere ⁊ alia ꝺsilia diuina. vñ absolute ⁊ sine ꝺditione volūtatis alicuius p̄lati pōt alia vouere. Et ideo alij dicunt q nullū votū respicit dispēsatio ſm q dispēsatio est iuris relaxatio: ſz ſm q ē iuris declaratio: qz papa pōt declarare hoc ius q q̄ſ fit recōpensatio maioris boni q pōt dimitti min⁹ bonuz: ad qō se gs obligauit. Sed ℙ ēt nō vī verū: qz declarare ius nō ē nouū ius facere: ſz illud qō in iure erat manifestare. vñ ſm hoc mun̄ p dispensationē voti fieret: nō contra ius qō erat pus contra iuraſz soluz qō videbaſ ꝺtra ius ⁊ nō erat. Et ideo aliter dōmo in voto pōt dispēsari ēt ſm q dispensatio est iuris relaxatio ex aliqua legitima cā: qz enīz votū de illicito esse nō potest: nō aūt licet ſubtrahere alicui qō ei deberetur ꝺ votū alicuius nō pōt fieri p̄iudicium suo p̄lato: quin debeat ei mandatis parere cū fuerit oportunuz. vñ si p̄latus videat expedire aliqua rōnabili cā: vel pp ipſuz qui vouit: vel pp alios: q votū nō seruet: pōt euz ab obseruatiōe voti deobligare: g alⁱs de iure obligatus erat. ¶ Ad p̄m q dōm: q ea que cadūt sub voto cōmuni nō solū obligat aliquis ex voto: ſz ex lege naturali ꝛ ꝑcepto diuino: ⁊ iō ex pte illa ē q nō possit habere dispēsationē sicut alia vota. ¶ Ad 2m dōm: q obseruare votū durante voti obligatiōe est de lege naturali: sed cessante obligatiōe voti nō est obseruatio eius de lege nāli: cessat aūt eius obligatio: vel ex ſe: vt q̄ſ seruatū vergeret ad deteriorē exitum: ⁊ tūc p declarationē ſupioris: si facilitas petēdi assit: dz obseruatio voti ꝑmitti: vl ex auctoritate ſupioris: q aliud magis necessariū iudicat: ⁊ in voto dispēsat: nec tamē ex hoc homo vtendo iniurit: q votū nō seruat in tali casu: q bona q̄ſ turis dz hr̄e pias ꝺditiōes adiunctas: vel explicite vt plicite: vt ꝑz Jaco. 5. ¶ Ad 3m dōz: q de voto ꝺtinētie est duplex opīo. Quidaz enim dicūt q nullus pōt dispēsare ſz hoc rō diuersa reddit a diuersis. Quidā. n. dicūt q ſi accidit: qz votū ꝺtinētie nō pōt ptermitti sine boc q aliqd trariū voti aliqs delabaſ: qō nūq̄ licet: sed votū pegrinatis pōt ptermitti aliquo mō q nō directe erit ꝑps pegre: sicut cū aliquis hz pecuniā nō suo ſz ecclie nois. ſz hoc vtile ē: qz sic votū de abstinēdo aliqua die determinata a quibusdā ad ſtatū aliū transcūt sub specie artioris vite: ⁊ iō ultius est q fiat ꝺsilio ⁊ licētia ſupioris p̄lati: p̄cipue si nō credat q ipse ipedimentū irrōnabile p̄stet.

¶ Ad 4m. q. dōm: q in cōmutatione est qdā ꝺtractus qui nō pōt pfici sine ꝺsensu vtriusq; ptis. vñ cū hō ꝑvotū deo se obliget ñ pt fieri ītmutatio voti: nisi ītercedat ꝺsensus eⁱ⁹ q vicē dei gerit in terris. s. p̄lati: nisi forte vnū votū ab alio ſcludaſ. ⁊ qz votū religionis ſcludit oīa alia vota: tuz rōne ꝑpetuitatis: tū rōne obediētie qua hō voluntatē suā deo tradit: p quā sui ⁊ oīum dñs eē pōt: iō ille q aliqō votū tale fecit pōt nō regsita alicuiⁿ p̄lati dispēsatione religionē ītrare: nō obstāte voto p̄cedente qō īgressuz religionis ipediret: puta pegrinatiōis vel alicuius hō. si aūt duo tpalia vouit quoꝝ vtrūq; est alteri cōpossibile: dz vtrūq; seruare nisi forte aucītate ſupioris minus votū p̄cedens in meius sequēs cōmutauerit. Si aūt scōm votū sit oīno impossibile p̄mo: dz seruare mai⁹: ⁊ de mīori ſm arbitriuz p̄lati satisfacere. ¶ Ad p̄mū q dōm: q votū terre sce obligat hoiem ad fuiendū deo tpaliter: ⁊ q̄tum ad determiatū tps: sed votū religionis q̄tuz ad oīa ⁊ ſm oē tps: ⁊ ideo quodāmō est ampliatio voti magis q̄ cōmutatio. ¶ Ad 2m dōm: q q̄ introitū religiōis hō mouiť ꝑz vite: iō illa vota que vouit in seculari vita explenda nō tenet exolvere exquo religionē ītrat: ⁊ ꝑcipue qz singularitas in religionib⁹ ē piculosa: ⁊ onus religiōis adeo grauat q nō manet eadē facilitas ad obſuandū votū: que in seculari vita erat: tū gdā dicunt q ꝺz ꝑlato suo exponere: ⁊ ille pensat cōditionib⁹ pſone: ⁊ voti poterit cū eo dispēsare: ſz ſm alios hoc non exigiť: qz ex ipsa vi voti religionis a ꝑoris votis est absolutus rēnibus dictis. ¶ Ad 3m dōm: q ꝑpetuū votū respicit oē temp⁹: ⁊ iō non manet aliqō tempus post cius expletionē quo possit aliud votū tpale impleri: sicut manet tempus ad iplendū votū mai⁹ diuturnū post votū minus diuturnū: ⁊ ꝑpter hoc nō est silē.

Ad quintum sic ꝓcedit. Videt q virginibus voluentibus ꝺtinētiā nō debeaſ ſpāle velū pre alys q̄ ꝺtinētiā vouerūt ⁊ corrupte sūt: qz tā virginitas q̄ ꝺtinētie votū viris ⁊ mulierib⁹ cōia sunt: ſz viris in virginitate ꝺtinētiā vouētib⁹ nihil aliud dať q̄ alys qui virginitatē ꝑdiderunt. g nec virgines debēt pre alys ſpāle velū accipe. ¶ ℙ. signa in noua lege nō sūt ſania ſz fructuosa: qz sacra noue legis gram ꝺferunt: ſz virginale velum non videť esse fructuosuz: qz gra nō confert in ipso: alⁱs esset sacramētū: ⁊ deberet corruptis dari: que etiā indigent auxilio gratie ad ꝺtinentiā ꝺseruandā. g videt q virginibus nō debeatur aliquod velum ſpeciale pre alys. ¶ Preterea. cōsecratio que adhibeť viris in susceptiōe ordinis est maior q̄ illa que adhibeť mulierib⁹ in velatiōe: sed ꝺsecratio ordinis nō exigit virginitatē in ꝺsecrato. g nec mulieris velatio. ¶ ℙ. nullus dz ꝑ pena quaz sustinuit iteruz puniri. sed aliq̄ mulieri ꝑ pena inferť q corrūpať: sic ꝑz in his q̄ oīno p violētiā corrūpunť. g nō dz talib⁹ ad min⁹ virginale velū denegari. ¶ ℙ. q̄uz si virginale velū corrupte deneget scīt scādalū astātiū: ⁊ piculū homicidy: sicut cū aliq̄ ē occulte corrupta. g videt q ſaltē in tali casu virginale velū alys q̄ virgin⁹ dari debeat. ¶ Sz ℑ. in officio eccl̄ie nō decet eē aliquā falsitatē: ſz in toto officio quo velant virgines fit mētio de carnis ītegritate: vt ꝑz diligēter inſpiciēti. g nō dz velū virginale corruptis dari. ¶ ℙ. p relationē mulier quodā mō rōnabiliter despōnsať: q est dignior q̄ pōtifex aliqs veteris legis: ſz in veteri lege pōtifici non licebat aliquā nisi virginem desponsare. ergo non debet aliqua nisi virgo velari.

¶ Rādeo dōm: q ea que corporaliť in eccl̄ia aguntur signa sunt spūaliū: ſz qz corpale signū nō sufficiēter repsentare pōt spūale signatū. oz q̄uz q ad candē rez spūale signandam plura signa corpalia aptentur. Matrimoniū g spūale xp̄i ⁊ eccl̄ie hz ⁊ fecūditatez p quā regenerantur in filios dei: ⁊ incorruptionē: qz xp̄s elegit sibi eccl̄iaz nō habētez maculā aut rugā aut aliqd hūi: vt dicit Eph. 6. vñ dr Lor. io. Despōdi vos vni viro vginē castā exhibere xp̄o: ſz corporaliť fecūditas ītegritatē carnis ñ patiť: ⁊ iō oportuit diuersis signis rpñtari spūale ꝺiugiū xp̄i ⁊ eccl̄ie q̄tū ad fecūditatē ⁊ q̄tū ad ītegritatē. sic g ꝑ mariⁿ carnale rpñtať mariⁿ spūale: q̄tū ad fecūditatē: ita oportuit aliqd eē qō repñtaret ꝑdictū spūale matrioⁿ q̄tū ad eiⁿ ītegritatē: ⁊ B fit in velatiōe vginū: sic ꝑ oīa q ibi ꝑferunť ⁊ gerunť oīa diť. ⁊ pp B solus eps cui cura eccl̄ie ꝺmittiť virgies despōsat velādo: nō sibi ſz xp̄o. q. spōſi paranymphus ⁊ amicus: ⁊ qz ītegritatis significatio plene pōt esse in cōtinētia virginali: sed in cōtinētia viduali est semiplena. ꝑpter B etiā viduis dať aliqō velū: nō qdē cū illa solēnitate q̄ virginib⁹ dať. ¶ Ad. i. g dōz: q ecclesia in matrimonio spūali se hz vt spōsa: xp̄s aūt vt spōsus. ꝑ votū aūt cōtinētie anima xp̄o desponsať. vñ nō ꝓpetit vt hec despōsatio significet ī viro: sed in muliere tm̄. ¶ Ad 2m dōz: q in ꝺsecratiōe virginuz: ſz ⁊ in vnctiōe regū: ⁊ in alys hūi bñdictiōib⁹ gratia dať: nisi sit ipedimētuz ex pte suscipiētis: sed tū hūi sacramēta nō dicunť: qz nō sunt ſtituta ad curationē morbi peccati sicut alia sacramēta. ¶ Ad 3m dōz: q in ordinis

Universidad de Deusto
Biblioteca

susceptione non consecratur aliquis in spōsuz sed in ministrum sponsi. vnde non requiritur virginitas ad significādum integritatem spiritualis matrimony: sicut regritur in velatione eius que consecrat in sponsam. ¶ Ad q̄rtuz dōm: q ille que per violentiā corrumpuntur: si nullo modo consentiant: virginitatis gl̄iam quo ad deum non perdunt. sed quia valde est difficile q in tali delectatione aliquis placentie motus non insurgat. ideo ecclesia que de interioribus iudicare nō potest: cū exterius corrupta sit: eā iter virgines non velat. vnde Leo papa dicit. Ille famule dei que integritatem pudoris oppressione barbarica p̄diderunt: laudabiliores erūt in humilitate ⁊ verecundia si se incōtaminatis nō audeāt copulare virginibus. ¶ Ad q̄ntū dōz: q nullo modo ille que sunt corrupte occulte: sive a viris sive alio modo sunt velande: q̄ ꝓpter vitandū scandalū non debent ecclesie sacramēta vel sacramentalia variari. Sed sicut q̄dam dicunt q potest aliqua cautela adhiberi ad vitandū scandaluz: vt. s. illa que non sunt de substantia virginalis veli: vt accensio candelarū ⁊ alia bȝ fiant: mutatis occulte bis que sunt de substantia virginalis veli: puta vt q nomen virginitatis in castitatez variet.

(tur. Qō. II.

Deinde queritur de scandalo. Et circa hoc q̄runt q̄tuor. p̄mo qd sit. ſcōo vtr sit pctm. tertio quibus ꝓpetat. 4.º q̄ sunt dimittēda ꝓpter scādalū.

Ad primum sic p̄cedit. Videt q iconuenienter assignet diffō scandali q̄ sumitur ex Glo. Matth. is.º sup illud. Ue mūdo a scandalis. s. Scādalū est dctm vel factū minus rectū p̄bēs alys occasionē ruine: scandalū. n. diuidit in actiuū ⁊ passiuū: ſz hec diffō non pōt ꝓuenire scādalo passiuo. q̄ nō ꝓcurrit cū diffinito ⁊ sic est icōpetēs. ¶ P̄. Nume. zi.º sup illud. Ulciscere p̄us filios isr̄l ⁊c. dr q scādalū é: cū recte ambulāti deceptio submittit ad ruinā: ſz nō oē dctm vel fctm minus rectū est deceptio. q̄ scandali diffō est icōpetenter assignata. ¶ P̄. sic p̄ctm ozis ⁊ operis pōt alteri p̄stare occasionē ruine: ita ⁊ pctm cordis: p̄cipue qñ p exteriora signa in notitiā aliozū p̄dit: ſz in diffōne p̄missa tangit pctm ozis ⁊ opis: nō autē cordis. q̄ icōuenienter assignat. ¶ P̄. occasio significat cāz p accns: ſz etiā bona interdū p accns sunt cā maloꝝ. q nō solū dctm vel factū minus rectū p̄bet alteri occasionē ruine: ſz etiā si sit rectū dz dici scādalū. ¶ P̄. Esa. 8.º dr ō xp̄o Erit in lapidē ⁊ in petrā scandali: sed in xp̄o nō fuit aligd minus rectū. q̄ nō é de rōe scādali q̄ sit aligd minꝰ rectū.

¶ Rñ. dōm: q scandalū nomē grecū est: ⁊ ipactionē significat in latino: q̄ gdē ꝓprie dicitur in corporalibus: in spiritualibus autem transumptiue: vnde oportet q spirituale scandalum de quo loquimur sumatur ad similitudinem corporalis ipactiōis: q̄ gdez nō fit nisi ambulanti aligd in via obyciat q̄ ei sit occasio cadendi. ēt si non cadat. nihil aūt ab alio fcm est natū casuz facere ei q in via dei ambulat: nisi sit aliq̄ minꝰ rectū in notitiā eiꝰ. p̄cedēs vel vbo vel fcō. ⁊ iō dctm vel fcm minꝰ rectū est id ad q̄ spūaliter fit ipactio: ⁊ occasionat alteri ruine: in quo rō ꝓsistit scandali. ¶ Ad p̀mū q̄ dōm: q sic in corporali ipactione é duo ꝓsiderare. s. ipsaz ipactionē cadentis: aut eius q ad casum disponit ⁊ illud ad q̄ fit ipactio q̄ dr obex: ita ⁊ in spūali: ⁊ vtrūq; nomē scādali accipit: sed nō vniuoce: sicut ēt fides dr ipsa res credita ⁊ actus credēdi. ipsa q̄ spūalis ipactio q̄ aliqs ad casuz disponit dr scandalū passiuū: ſz obex spūalis ad quē fit impactio dr scandaluz actiuū: ⁊ sic diffinit b scandalū: q̄ ex dicto vel facto minus recto aliqs ad ruinā disponit. ¶ Ad ſcōz dōm: q tunc aliqs per se loq̄ndo pctm aliq̄ facit qñ ex intentione operat: ⁊ nō qñ ꝓter intentionē eius pctm accidit: sic pz in homicidio casuali: ⁊ iō

Ad secundum sic p̄cedit. videt q scādalū non sit pctm semp. nullū. n. nec̄iū est pctm: ſz nece est vt veniāt scādala: vt dr Matth. 18. q̄ scandalū nō est pctm. ¶ P̄. oē pctm est ex diaboli icitu: nō ex pietatis affectu. ſz Matth. 16. vbi dicit ꝓPetro. Uade retro me sathanas: scandalū mihi es. dicit glo. error q̄si ex pietatis affectu venit potiꝰ q̄s exincētino diaboli. q nō oē scādalū est pctm. ¶ P̄. Piero. dicit. ꝓParū distat in vitio scādaliçare ⁊ scādaliçari: sed scādalū passiuū: vt vī pōt cē sine pctō: sicut ⁊ ipactio corporalis q̄nq; est sine culpa. ſz scādaluz actiuū pōt cē sine pctō. ¶ Sz ō. oē dictū vel factū minꝰ rectū est pctm: sed scādalū est bȝ. q ⁊c. ¶ P̄. Tumeri. zi. dr in glo. Lōge grauiꝰ pctm est dare peti ōm: q peccare: ſz q̄nq; scādaliçat dat cām peccādi. q̄ peccat.

¶ Ulteriꝰ videt q nō sit spāle pctm: q ꝛm pbz in. 5. Eth. Dis spālis iniustificatio q̄nq; inuenit separata ab altera iniustificatiōibꝰ: sed scandalū nō inuenit separatū ab alys pctis: q ꝛ semp est dctm vel factū minꝰ rectū. q̄ nō est spāle pctm. ¶ P̄. ſz q̄libet genꝰ pcti ꝓtingit aliq̄ dictū vel factū minꝰ rectū pbēs occasionē ruine. sed hec est diffinitio scādali. q̄ scādalū nō est aliq̄ spāle pctm. ¶ P̄. cunq; peccat cozā alio scādaliçat: sed cozā alio peccare addit supra pctm simplr aliquā differētiā specificātē. ergo cūstātiā quādā: sicut nec occulte peccare. q̄ scādalū nō est spāle pctm. ¶ P̄. agēs ꝓportionat patiēti: ſz scādalū passiuuz nō é spāle pctm: q ꝛ quocūq; pctō aliqs ruat exponit alterius scandalū pati dicit. ergo nec scandalū actiuū est speciale pctm. ¶ Sed ō. contingit peccare in fem vel: ⁊ in p̄rimū. sed scādalū est pctm in p̄rimū. ergo est in gen̄ciali genere peccati. ¶ P̄. malū dicitur aliquid: q ꝛ notet fm Aug. sed scādalū habet specialem rōnem nocumenti. ergo est speciale peccatum.

¶ Ulterius videt q scādalū semp sit mortale peccatum. Matth. 18. sup illud. Ue mūdo a scādalis. dicit glo. Imminet eterna dānatio inundās ꝓpter scandala: ſz eterna dānatio nō debet nisi ꝓpter peccatū mortale. ergo

dalū semp é pctm mortale. ¶ P̄. vita spūalis est dignior q̄ corpal. ſz q ſbtrahit alicui vitā corpalē mortal̄r peccat ḡ q scandaliçat. cū subtrabat spūalē vitā ducēs alteruz in ruinā. ¶ Sz ō. scādalū est dctm vel factū minꝰ rectū p̄ bēs alteri occasionē ruine. sed ēt pctm veniale est bȝ qñ. ergo scandalū qñq; est pctm veniale.

¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q duplex est scādalū. s. actiuū ⁊ passiuū: vt ex dcis pz. passiuū q̄dē scādalū semp pctm est: qa ille scādalū patit̄: q aut a via dei cycit̄: aut saltē i via retardat̄: q̄ nō pōt esse sine mortali vel veniali pctō. actiuū ēt scādalū semp é pctm: q ꝛ scādalū actiuū semp est aliq̄d q̄ q̄ē é de se natū ē ducere alterū ad peccādū: ⁊ tale semp aliquā ioz diatiōez bz: vel ex gñe act⁹: vel saltē ex circūstās ꝓpne loci ⁊ tpis. ⁊ iō ſp é pctm. ſz q̄nq; scādalū actiuū pōt cē sine pctō alicui⁹ scādalū patiētis: qñ. s. aliqs q̄tū est de se dat occasionē ruine: ſz ali⁹ nō ruit: qñq; ēt ecōuersio é scādalū passiuū sine pctō alicui⁹ faciēt̄ scādalū. vt qñ aliq̄ sibi sumit occasionē ruine: ex eo q̄ ab altero nō inozdinate fit. ¶ Ad p̀m q̄ dōz q duplex é necessitas: vna absoluta: siue aliq̄d sit nec̄iuz p se ipm: sicut nec̄iuz est deū esse: siue ex coactiōe alicui⁹ cāe exteriozis: sicut violentū dicit nec̄iuz: ⁊ sic nō é nec̄iuz scādala eueire. Alia est nec̄itas cōditionata: q̄ nō repugnat volūtario: ⁊ sic necesse é scādala venire nec̄itate ꝓditionata ex trib⁹. ꝓPrio ex ipa pscietia ꝓdestinatiōe dīna: sicut dicim⁹ necesse est b cē si de⁹ ꝓuidit: ⁊ talis nec̄itas nō repugnat libertatis arbitrio. vñ sup būc locū dicit Chrisō. cū dr necesse nō spōtaneū ptātis destruit: neq; libertatē electiōis: nō igr̄ ꝓdictio ei⁹ scandala ꝓducit: neq; q ꝛ pdixit b fit: ſz q ꝛ futuꝝ erat: pp b pdixit scūdo ex iclinatiōe fomitis. sicut ēt dicim⁹ q nece est peccare venial̄r: q̄uis sit possibile singula vēialia pcta vitar. tertio ex vtilitate ꝓsequēte: quā de⁹ ex scādalis elicit. sic ois vtilis dicūt nec̄ia. ¶ Ad z^m dō q ꝛ ſz illā glo. vī q ꝓpter ñ peccauerit volēs passionē xp̄i ipediri: q ꝛ passio xp̄i potest q placere laudabil̄r: ⁊ displicere ſz diuersa: ⁊ tūc scādaluz sumit̄ large. p q̄libet ipedimēto alicui pstito in via aliq̄: quā. pseq ītēdit. ¶ Ad z^m dōm q p se loquēdo scādalū actiuū est mai⁹ pctm q̄ passiuū: q ꝛ i vnoq; gñe cā é potior. effectu tñ aliq̄n pōt cē mai⁹ passiuū q̄ actiuū qñ aliqs maioris ruīe occasionē sumit q̄ sibi dat: sic ēt qñq; é passiuū pctm sine pctō agētis. Qō aūt Piero. dicit ītelligēdū est q̄tū ad genꝰ pcti: ⁊ ñ q̄tū ad q̄titatē reat⁹: ⁊ tū alia. p positio falsa ē. s. q scādalū passiuuz nō sit pctm: q ꝛ ipa ꝓpria spūalis q̄ddā pctm é: in q̄tū é quedā retardatio a via dei. ⁊ q̄tus dicat passiuū scādalū: nō tū é oīno passio: ſz q̄dā actio: q ꝛ. n. nō pōt sufficiēs peccādi cā ab exteriori p̄bere alicui: q̄si cogēs ipm ad peccādū: ille q scādaliçat cooperatur agenti: ⁊ ideo peccat.

¶ Ad. z. q. dōm q actꝰ aliqs determiat ad spēm moris dupliciter. vno mō ex pte obiecti: sic fornicatio ex b q̄ é circa delectabilia tact⁹: ⁊ hec determiatio é mālis: ⁊ respicit bitū eliciētē actū: alio mō ex pte finis: ⁊ hec é formalis specificatio: ⁊ respicit bitū ipērātē. Cōtingit āt qñq; q ad eādē spēz determiat actꝰ ex vtraq; pte: sic qñ aliqs actꝰ abeodē bitu elicit ⁊ iperat: vt cū gs fornicat pp delectatio, nēq; q ꝛ ex vtraq; pte determinat: ſz ad diuersas spēs vt qñ actꝰ ab vno bitu elicit: ⁊ ab alio iperat: sic cū gs fornicat pp lucrū: determiat enī ad spēz luxurie ex obiecto: ſz ad spēm auaritie ex fine: nō tñ sūt ibi duo pcta: ſz vnuz pctm duplex: cū sit vn⁹ actꝰ: qñq; ēt cuenit q aliqs actꝰ nō determiat ad aliquā certā spēm ex pte obiecti: sed ex pte finis: eo q̄ bz determiatū bitū a q̄ iperat: ſz nō a q̄ eliciat sic edificare. p̄rimū. quē actū charitatis nō elicit: q ꝛ eiꝰ ñ est elicere nisi iteriores actꝰ: p q̄s ñ fit edificatio. ſz iperat eū ⁊ ab alys vtutib⁹ elicit māl̄r: nō determiate ab aliq̄: ſz ab oīb⁹. q ꝛ charitas oīb⁹ iperare pōt. ⁊ q ꝛ scādalū actiuū é pctm̄ oppositū edificationi. p̄rimo p: iō māl̄r loquēdo ex pte māe: ⁊ bituū eliciētiū nō é spāle pctm: ſz solū loquēdo formal̄r ex pte finis ⁊ bitus iperātis: q é bitꝰ charitati opposit⁹. s. vitiū ody: ⁊ iō qñ aliqs dctm vel factū minꝰ rectuz facit itēdēs occasionē ruine p̄rimo p̄stare: speciale pctm scādaliçādo cōmittit. Si āt ꝓter intentionē suā accidat nō erit scādalū actm spāle pctm: tm erit circūstātia q̄dā peti: eo q̄ sic̄ q̄libet actꝰ vtutis bz ordinē ad finē charitatis. ēt si actu ñ ordiet in finē illū: ⁊ sic̄ bz aptitudinē: vt ipere ⁊ a charitate: ita q̄libet pctm q̄tū est de se bz ordinē ad ꝛiū finē: ēt si ille finis ñ itēdat ab agēte. ¶ Ad p^m q̄ dō. q pctm scādali actiui iueniꝛ qñq; sepatū ab oī alia spē pcti: q̄ ꝓsistit i actu exteriozi: vt qñ actꝰ exterioꝛ de se nō esset pctm: nisi in q̄tū p quādā silitudinē peti: quā bz natū é dare occasionē ruine i māifesto factū: sicut comedere ydolaticū: ⁊ iō etiā id diffinitiōe scādali nō dicit dctm vel fctm puerſuz: ſz minꝰ rectū: ⁊ sic pz q̄ obiectio p̄cedit ex falso. ¶ Ad z^m dōm q rō illa p̄cedit ex pte eliciētiū bituū: ⁊ ñ ex pte bituz iperātis. ¶ Ad 3^m dōm q hec circūstātia corā alio nō addit pctm ex sui rōne nouā spēm: ſz ex fine: ad quē p talē circūstātiā ordinabilis est: vñ ēt peccare in occulto nō trahit pctm ad aliā spēm: q̄ z b ñ recipit ordinē i aliū finē. ¶ Ad 4^m dōz q ille q scādaliçat: ⁊ agit ⁊ patit: actio āt sua nō ptinet ad genꝰ scādali: ſz ad aliud qōcūq; sola āt passio sua ptinet ad genꝰ scādali: ⁊ q ꝛ nullus peccat fm q patit: ſz solū fz q agit: iō scādalū passiuū nō ponit speciale pctm: sicut scādalum actiuum: quod ex ipa actione ad genus scandali pertinet.

¶ Ad. 3. q. dōm q duplex é scādalū: vt dictū é. s. actm ⁊ passiuū: ⁊ vtrunq; é qñq; veniale: qñq; mortale pctm. passiuuz q̄dē mortale pctm é: qñ aliquis ex pctō alteriꝰ i pctm mortale ruit: siue factū agētis sit bonū: siue idifferēs: siue malū mortalis aut vēialis pcti: ſz veniale pctm é qñ aliqs ex facto alteriꝰ q̄cūq; ñ ruit: ſz disponit ad ruinā: sic̄ q̄ impingit disponit ad casū: ēt si ñ cadat. vñ glo. Ro. 14.º Scādaluz ꝓtristatiōez noīat: ſz actm scādalū pōt accipi dupl̄r. vno mō formal̄r: qñ. s. é spāle pctm: ex b q̄ ītēdit aliū scādaliçare: ⁊ sic si ītēdat ꝓximū ducere i pēz mortale mortal̄r peccat: si āt ītēdat ducere ad aliqō veniale: peccat venial̄r: q̄tuz ptinet ad rōnē scādali: q ꝛ si ītēderet ducere in pctm veniale p actuz mortalis peti: peccaret mortal̄r. ſz b accideret scādalo: alio mō māl̄r: qñ é circūstātia peti: q ꝛ nō ītēdit ꝓximi nocumētū: ⁊ tūc idē iudiciū é de scādalo: ⁊ de actu q̄ aliqs scāliçat: q q̄nq; est veniale: qñq; mortale pctm: nisi forte eēt veniale aut idifferēs bñs silitudinē mortalis peti. tūc. n. scādaluz actm eēt pctm mortale: cū ex aligb⁹ circūstātijs ocurrētib⁹: ex gb⁹ exti ari, pbabil̄r posset: q̄ ifirmi aspiciētes peccarēt mortal̄r. ¶ Ad p̀muz q̄ dōm q dñs logt̄ de scādalo actiuo: qō é pctm mortale.

¶ Ad z^m dōz q ille q scādaliçat nō aufert sp vitā spūalē: q ꝛ q̄nq; factū eiꝰ nō é natū ducere i pctm mortale: ⁊ si aliqs etiā ex b p culpā suā i pctm mortale ruat. ⁊ ꝓterea qui aufert vitā corpalē: dat sufficiētē cāz nālis mortis: ſz q scādaliçat ñ dat sufficiētē cām mortis spūalis: vt dictum est.

Ad tertiū sic p̄cedit. vī q scādalū passiuū ñ sit tm pusillozꝝ. xp̄us. n. pusillus nō fuit: sed p̄fectissimꝰ: ſz xp̄s passus fuit scādalū a Petro: cui dixit: Scādalū mihi es. Matt. 16. q ⁊c. ¶ P̄. nullus pōt amare: nisi aliquis ametur. ergo nullus potest scandaliçare nisi aliquis scandaliçet. ſz ille q corā pfectis viris peccat: scādaliçat nō alios q̄s videtes. q pfecti scādaliçanꝛ: ⁊ sic nō solū pusilli. ¶ P̄. ēt pfecti interdū venial̄r peccāt. ſz qñq; veniale pctm é scādalū. q ēt pfecti scādaliçanꝛ. ¶ Sz ō. q̄ dñs Matth. 18. vbi logt̄ de scādalo: nō facit mētionē: nisi ō scādalo pusillozꝝ. q ipi soli scādaliçanꝛ. ¶ P̄. apl's Ro. 14. vbi dicit ō scādaliçatis q ꝛ scia eoꝝ cū sit ifirma pol-

Universidad de Deusto
Biblioteca

luit. sed pfecti nō bñt ꝫscientiā infirmam. ergo ꝛc.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ ēt pfect⁹ ꝓpetat scādalū actiuū. xps. n. pfectissim⁹ fuit: ſz ipe scādaliçauit: qz posit⁹ ē i ruinā multoꝝ vt vr̄. Luc. 2°. Et pharisei audito vbo ei⁹ scādaliçati sūt: vt dr̄ Matth. 15°. ḡ scādalū actiuuꝫ ꝓpetit pfectis. ¶ P. Petr⁹ posteq̄ fuit spū scō ꝫfirmat⁹ pfect⁹ fuit. ſz ipe scādaliçatur: qz fcō suo cogebat gētes iudaiçare. ḡ ꝛc. ¶ Sz ℞. ñ. n. eiusdē est puocare exēplis ad bonū: ꝛ scādaliçare. ſz p̄mū est pfectoꝝ. vt ꝑ Matt. 5°. Sic luceat lux vestra ꝛc. ergo nō est eoꝝ scandaliçare.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ soli pfecti pñt scādaliçare: qz ℞ria ℞rus rñdere debēt. ſz scādalū passiuū diuidit ℞ actiū. cū ḡ solis pusillis cōueniat scādalū passiuū: solis perfectis ꝟuenire poterit actiuū. ¶ P. ille solū scādaliçat q exēplo suo puocat ad peccādū: ſz B est ill⁹ tñ. q̄rū vita in exēplū alioꝝ ē posita. ſ. plato ꝛ. ꝛ religios⁹ ꝛ. ḡ ipoꝝ tñ est scādalum actiuū.

¶ Sz ℞. Petr⁹ añ passionē nōdū erat i statu pfectiōis: qz nōdū erāt celi. i. apli vbo dei: ꝛ spū oris ei⁹ ꝫfirmati. ſz ipse q̄tū in se fuit scādaliçauit: vñ ei dr̄. Scandalum mihi es. Mat. 16. ergo scādalū actiuū nō est pfectoꝝ tñ.

¶ Rñdeo dō ad. i. q. q̄ scādalū passiuū patit⁹ aligs dupl⁹: vno mō ex ꝑpa electiōe: sicut cū gs videṡ aliquez peccātē eligit seq eū ad peccādū: ꝛ sic nō est pfectoꝝ scādalū passiuū: qz ipi sequunt⁹ p̄ncipalr̄ xp̄i exēplū: ꝛ p̄cepta dei: ꝛ rōnis bonū: vñ nulli⁹ exemplū ℞ pdcā sequunt⁹: alio mō ꝑter electionē: sic cū ex fcō alteri⁹ alicui suboꝛit aligs ꝟcupie mot⁹: vl̄ etiā tristitie: aut ire: aut alicui⁹ hō⁹: ꝛ sic scādalū passiuū p̄t eē q̄rūlibet pfectoꝝ ꝑm statū vie: ſz qz p̄ncipale moris electio ē. vt ꝓbs dic̄ i. 8. ethi. cōiter dr̄ q̄ scādalū passiuū nō ē pfectoꝝ. ¶ Ad p̄m ḡ dō ꝙ q̄ xp̄s dixit Petro. Scādalū mihi es. nō qz ex facto ei⁹ scādaliçat⁹ sit: ſz qz Petr⁹ q̄tū i ſe fuit aliq̄ mō ei scādalū ōdit. ¶ Ad z^m dō ꝙ grāmatice loquēdo oīs actiua ꝟuertit⁹ i passiuā: qz grāmatic⁹ nō cōsiderat subaz actiōis: ſz modū significādi: oē ät vbuz actiuū significat actionē vt i aliū trāscutez: ſz cōsiderādo subaz actiōis aliqñ actio egredit⁹ ab agēte. ꝛ ñ ptigit vsq; ad patiēs: qō hz i sua ptāte recipe effectū agēt⁹: ꝛ ñ recipe: vl̄ pp aliq̄ ipedimēntū iteruenies: ꝛ iō real⁹ loquēdo i oīb⁹ actiōib⁹ q̄ terminār ad aligd extra agentē actiua nō ꝟuertit⁹ i passiuā: sic ē pcutere: occidere: scādaliçare: ꝛ alia hō: ſz amare ꝛ cogſcere sūt act⁹ iteriores aie: q̄ ñ ꝓgrediūt ad rē exī nisi ſz q̄ ē aliq̄l⁹ i ipo agēte: ꝛ iō i talib⁹ actōib⁹ ēt real⁹ loquēdo ſp actiua i passiuā ꝟuertit⁹. ¶ Ad 3^m dō ꝙ q̄tus vir pfect⁹ q̄ñq; ex electiōe etiā aliq̄ō veniale pctñ ꝟmittat: siue ex ꝓpōsito: nō tñ eligit seq aliquē i pctō ēt veniali quia ista est valde leuis causa peccandi: sed quādoq; alia causa motus peccatum veniale eligit.

¶ Ad. z. q. dō ꝙ scādalū actiuū q̄ñq; ē veniale: q̄ñq; mortale pctñ: vt ex dictis ꝑ: ſz ḡ q̄ ē mortale pctñ: nullo mō pfectis cōpetit: sic nec peccare mortal⁹: ſz ꝑm q̄ ē veniale pctñ ꝟenit etiā q̄ñq; pfect⁹: sicut ꝛ pctñ veniale: ic̄tū i eis aligd ifirmitat⁹ remāet. ¶ Ad p̄m ḡ dōm. q̄ qz aliq ex fcis aut dcis xp̄i sūpser⁹ occasionē ruīe. dr̄ eē i ruinā ꝛ i scādalū: nō qz ipe dederit aliquā vel modicā occasionē ruīe. vñ nō legit⁹ q̄ xp̄s aliq̄s scādaliçauerit: ſz q̄ aliq ex factis vel vbis ei⁹ scādaliçati sūt. ¶ Ad z^m dō ꝙ Petr⁹ ℞ Aug. in rei vitate repbēsibilis fuit in fcō illo: nō qz puerse opatus sit: ſz idiscrete: ꝛ iō ℞ B nō ē ꝟueniēs dicere q̄ venial⁹ peccauerit scādaliçādo. ſz qūo Piero. excuset Petrū ēt a pctō veniali supra. dis. i. dictum est.

¶ Ad. 3. q. dōm q̄ etiā ꝑfecti pñt dare suo dcō vel facto aly occasionē ruine: vel idirecte puocādo exēplo: vl̄ direcꝛe puocādo ad malū ꝑsuadēdo vbis: aut ꝟmouēdo fcis. ꝛ iō nō ē dubiū q̄ glibet impfect⁹ pōt scādaliçare. ¶ Ad p^m ḡ dōm: q̄ i viris pfectis est aliq̄ dispō, phibens scādalū passiuū ab ipsis: ſz i viris ꝑfectis nihil est qō ꝓphibeat scādalū actiuū: ꝛ iōrō nō segt⁹. ¶ Ad z^m dō ꝙ scādalū actiuū q̄ñq; ē veniale: qñq; mortale. ſz ex dictis ꝑ. ſz ex dictis ꝑ. ſz ex dictis ꝑ

Universidad de Deusto
Biblioteca

nisi in illo casu in q̃ cadũt sub p̃cepto: siue sint elemosine spũales: siue corporales: q2 tũc nõ possunt omitti salua veritate vite. ¶ Ad 4m dõz q illa diffinitio dat de scandalo actiuo: quo remoto etiã ꝑpter passiuũ interdũ est op9 bonũ dimittẽdũ: vel ẽt suspendẽdũ. ¶ Ad 5m dõz q Diero. loquit de scãdalo ꝓpiquoz irrationabili.

¶ Ad 3. q. dõz q abycere tpalia: vel dimittere cõtigit dupl'r. Unº cũ gs dat qõ pences se hz. Alioº cũ ñ repetit q̃ sibi dõbẽt: 2 de istis duob9 fere ẽ idẽ iudiciũ. ¶ Sciẽdus q̃ ẽ q aliq̃ aliqs nõ dãs rẽ suã alteri scandaliçat actiue: vel q2 dare tenet: vel q2 malo mõ denegat: 2 sic nulli licet retinere q̃ possidet cũ scãdalo actiuo: aliqñ vo sequit scãdalus passiuũ ex hoc q9 aligs rẽ tpalẽ nõ donat: 2 i hoc distinguẽdũ est: q2 qñq nõ põt dare sine pctõ: vel q2 scit illum cui dat vsurũ re data in malos vsus: vl' q2 nõ põt dare rẽ tpalẽ vni sine ꝓiudicio alteri9: sicut si illi q̃ gerũt alicui9 cõitatis curã dent aliq̃ ex quoz subtractiõe fiat peioz cõditio illi9 cõitatis: 2 tunc nõ dz dare temporalẽ rem propter scandalũ vitãdũ: q2 hoc esset facere ꝫ veritatẽ iustitie: aut vite. Qñq aũt põt dare sine pctõ: 2 tũc in scãdalo passiuo distinguẽdũ est: q2 qñq ꝓcedit ex malicia: 2 tunc nõ tenet bõ rem suã dare malitiose petẽti: alias nõ remaneret locꝰ vtendi re sua: 2 sic periret bonũ cõe: põt tñ dare q̃si ex cõsilio: nõ q̃si ex ꝑcepto: nisi forte crederet q9 ex datiõe ille efficeret õterio2: puta si ex ꝫ ꝓuocaret ad alias malicios petẽdũ 2 ingetãdũ p hõ petitiões alias: tũc. n. peccaret dãdo. Qñq aũt scãdalũ passiuũ ꝓcedit ex ignoãtia: 2 tũc põt dare q̃si ex cõsilio: ꝫ nõ tenet q̃si ex ꝑcepto: q2 põt pe tentẽ repellere istruẽdo eũ: 2 ꝫ qñq magis ꝓdesset. qñ. ſ. esset talis ignoãtia q̃ vgeret i ꝓiudiciũ vitatis doctrine: q̃ si darẽt res tpalis: q2 p ꝫ ille in suo erroꝛe foueret: sic pz de hereticis illis: q dicũt q9 glibet dz bona sua pauperibus dare petẽtib9 ẽt extra casũ necessitatis extreme. Silr ẽt de repetitiõe suoꝛ dõz est: q2 nullus dz scãdalũ actiuũ cõmittere rem tpalẽ repetẽdo: neq; petẽdo q̃ nõ ei debẽtur: neq; ioꝛdinate petẽdo in iudicio: aut ex̃ iudiciũ. Sz de iusta repetitiõe reꝛ tpaliũ ꝓp scãdalũ passiuũ vitãdũ dimittenda est distinguẽdũ: q2 qñq licite nõ põt dimittere qn repetat sine ꝓiudicio alteri9: vt cũ qs gerit curã rei alicne: siue cõitatis: siue alicui9 ꝑuate ꝑsone: 2 tũc peccaret desistẽdo a petitiõe: nisi de ꝛsensu illi9: cui9 curã gerere debet: aut nisi timeret mai9 piculũ ĩminere q̃ sit dãnũ illi9 rei. qñ ãt põt dimittere repetitiõez sine ꝓiudicio alieno: 2 tũc si scãdalũ passiuũ ꝓcedat ex malicia: nõ tenet ꝓp scãdalũ tale dimittere sue rei repetitiõez: alias daret mã rapiẽdi 2 tolleret iustitie bonũ. Põt tñ licite dimittere repetitõez ad vitãdũ tale scãdalũ: nisi ex tali dimissiõe credat deti nẽs rem iniuste fieri deterio2: aut de tali petõ non corrigi alio modo. Unde Greg. dicit sup illud Job. Frustra laboraui: gdam dũ res tpales rapiũt solũmõ sunt tolerãdi. gdaz vo seruata charitate sunt ꝓhibẽdi: nõ tñ sola cura ne nra subtrahãt: sed ne rapiẽtes nõ sua semetipsos pdãt. Si ãt scãdalũ passiuũ ꝓcedat ex ifirmitate vel ignoãtia: debet differre sue rei repetitionẽ: vel cũ inducere q9 nõ scãdaliçet: q9 si adhuc scãdaliçat iam p obstinationẽ malicios9 efficit: 2 iõ simile est iudiciũ de tali scãdalo: 2 õ illo qõ ex malicia oziꝛ. Quidã tñ dicũt q9 ꝑfect licz ĩ iudicio repetere sua cũ scãdalo: nõ aũt pfectis: ſz hoc nihil ẽ: q2 si loquãt de pfectis quãtũ ad statũ pfectiõis idẽ est iudiciũ de eis 2 de alys nisi q̃ten9 ex voto obligant ad nõ ꝫdus ꝓpriũ: vñ monachus in iudicio eodez iure põt petere res tempozales noie capituli: sicut secularis noie sui. Si autẽ loquãt de pfectis ꝼm statũ charitatis: sic ipsa pfectio charitatis inducit eos ad seruãdũ ꝛsilia: nõ q9 ea facere tenean̄: nec peccarẽt si nõ facerent: ſz in ꝫ pfectiõi eoꝛ aliqõ ꝓiudiciũ fieret: 2 sic intelligit glo. illa. i. Coꝛ. 6. super illud. Quia nõ magis fraudẽ patimini: perfectis licet repetere sua simpl'r. ſ. sine cã: sine lite: sine iudicio: ſz nõ cõuenit eis mouere cãm añ iudicẽ. nõ. n. põt ꝫ itelligi de pfectis q̃ ad statũ sicut sunt religiosi: q2 tales ñ hñt ꝓpriũ. vñ nihil erit dictũ q9 sua possent repetere simpl'r: illa aũt que hñt i cõi sunt capituli vl' pauperũ: vñ nõ repetit ea repetere in iudicio quãdum est ꝼm gradũ charitatis: ſz. n. tales in iudicio repetendo sua nõ peccent: tñ pfectiõi eoꝛ derogat: vñ glo. nõ dicit talibus liceat: sed q9 eis nõ ꝛueniat. Sciendũ tñ q9 pfectis etiã illo vltimo mõ licz repetere sua 2 contendere in iudicio: etiã sine detrimẽto sue pfectiõis in casib9. Primus est qñ oziꝛ q̃stio de re spũali: vñ Act. 15. Cũ orta esset questio de observatione legaliũ. Paulus detulit ad iudicium apl'oꝛ. Hal'y. pp quosdaz falsos fratres 2c. Scds qñ oziꝛ questio de eo qõ põt vergere in detrimẽtũ rei spũalis. vñ Act. 25. Paulus appellauit cesarẽ ꝓ liberatione sua: q2 p eius mortem ꝓpiebat fructꝰ pdicatiõis: ipe tñ quãus in se erat cupiebat dissolui 2c. Phil. 3. Tertiº qñ est cõtẽtio de eo qõ vergit i tpale damnũ alterius. 2 maxime pauperum. Eccle. 34. Qui offert sacrificiũ de rapina pauperis 2c. Quartº qñ est contẽtio de eo qõ vergit in spũale damnus illius q̃ rem spũalẽ detinet iniuste: de quo supra posita est auctoritas Gregoꝛy super illud Job. Frustra laboꝛauit 2c. Quintº qñ vergit in cozruptionẽ multoꝛ p exemplũ rapiendi: Eccle. 8. q2 nõ cito pferẽ sententia cõtra malos 2c.

¶ Ad p̃m q̃ dõz q9 apostolus potuisset licite sumpꝰ accipere ab illis quibus euãgeliũ ꝓdicabat: sed ĩtermisit ex perfectione charitatis: vt vitaret eoꝛ scandalũ q̃ auari erant. 2 vt liberius eos arguere posset: 2 vt pseudo apostolis occasionẽ rapiendi subtraheret. ¶ Ad 2m dõm q9 ille gerit extrema necessitate nõ hz in ptãte sua incurrere mortem corporalẽ: aut nõ incurrere: sed de necessitate incurrit penuriã rei tempozalis: 2 ideo ille qui illã rez sibi õseruat directe mortis ei9 est causa: sed ille qui scãdaliçat potest scandalũ suũ vitare: 2 iõ nõ est simile. ¶ Ad 3m dõm q9 comestio alicui9 cibi habet ex se aliquã mali similitudinem sicut comestio idolatici: 2 iõ q9 comedit corã infirmis scãdaliçat actiue: qõ est mai9 malũ q̃ mors corporalis: quia satius est fame mori q̃ idolatico vesci. ſ. cum scandalo. q2 primũ est malũ pene: scõm malũ culpe: nõ rñ aligs dz dimittere fame mori anteq̃ cũ scandalo idolaticũ comedat: q2 inyceret sibi man9: 2 sic cum malo pene adiũgeret malũ culpe. Sed qñ comestio alicuius cibi nõ hz speciem mali: tunc idẽ est iudiciũ de abstinẽdo a tali comestione: 2 de dimissione rei tempozalis alterius: vñ qõ apostolus dicit ad pfectionẽ ptinet cõsilij nõ ad necessitatẽ ꝑcepti.

¶ Ad 4m dõz q9 apostolus loquit de repetitiõe cum scãdalo actiuo. Qz autem dñs dicit: que tua sunt nõ repetas. Luc. 6. consiliũ est magis q̃ ꝑceptũ. ¶ Ad 5m dõm q9 ꝓp generale scandalũ dz hõ a repetitiõe rei sue abstinere qñ licite põt nisi ex hoc maius ꝓiudicium veritati generaret q̃ sit scandalũ publicũ: qõ qñq ex malicia aliquoꝝ instigantiũ alios oziꝛ. 2 sic beat9 Thomas cantuariensis sustinuit scãdalus publicum: vt occurreret maiori piculo: qõ erat de libertatis ecclesiastice amissiõe. ¶ Ad septimum dõm q9 si homo plus diligeret rem suam tẽpozalẽ q̃ fratrem ꝓximi peccaret: sed aliqñ dum nostra repetimus ꝓpter saluti ꝓximoꝝ consulim9 q̃ nr̃e: vnde Gregoꝛy dicit. Plus de ipis raptoribus debemus metuere: q̃ rebus tẽpozalibus repetendis inhiare. ¶ Ad 7m dõm q9 quia sua triplici veritate in hoc ꝑticulari posset qs sua q̃q; nõ repetere ꝓp vitãdũ scandalũ: tñ nõ posset esse sine ꝓiudicio vitatis publice si nõ liceret repetere: q2 pax 2 iustitia periret: quia ꝓbari non potest qõ occulte factum est. Nec non est sufficiens ratio: quare non impediat mãimonium simplr: q2 defectus ꝓbationis nõ excusaret conscientiã a peccato: sed quare nõ impeditur i facie ecclesie. Uiduas a ꝓposito recedentes 2c. loquit de ꝓposito per votũ firmato. ¶ Quid etiã omnib9 peccatis est adulterio grauius? hoc intelligit q̃tũ ad grauitatẽ pene q̃ ꝼm legem ꝓ adulterio infligit si licet lapidatio vtriusq; quia nulla pena est grauioz. dicit aũt ꝼm locũ in penis tenere: quia ꝼm legez lapidatio solis blasphemis 2 adulteris debebatur 2 filys inobedientibus. blasphemos aũt noĩat hic aberrantes a deo: 2 in eodẽ genere inobedientes computant: q2 quasi sicut ariolandi est nolle obedire. vt pz ꝑ Reg. 9. Execrabiliter fit in meretrice 2c. Dec comparatio intelligẽda ẽ de vsu contra nãm. sed de vsu ꝼm naturã est econuerso.

¶ Legitimaꝝ federa nuptiarũ reintegrãda credamus. Doc intelligendũ est vtroq; in hac vita ꝓcurãte. Sed videt q9 etiã si vnus moziat 2 postea miraculose suscitet qõ fit reintegrandũ matrimoniũ per hoc qõ dicit Debze. ꝛi. acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos.

¶ Pꝛesuscitatus posset repetere possessiones suas. ergo vxoꝛẽ. ¶ Pꝛ. si oporteret iterato cõtrahere cum eadem vxoꝛe bigamus reputaret ꝓpter duplex mãimoniũ qõ cõtraxit. ¶ Et dicendũ q9 ꝼm Aug. nuptie sunt bonũ mozialium: 2 iõ vinculum matrimoniale cum hac vita finitur: 2 hoc est quod dicitur. Roꝛ. vij. de muliere. Si mortuus est vir eius soluta est a lege viri: 2 ideo si resuscitaretur nõ posset repetere vxoꝛem suam: sed posset iterato cũ ea contrahere: nisi illa alteri nupsisset. tunc enim nõ esset matrimoniũ contractum separandum. ¶ Ad p̃m ergo dicendũ q9 hoc intelligitur de filys 2 nõ de maritis. ¶ Ad secundũ dicendũ q9 possessiones subdũ simpliciter dominio possidentis. vnde etiam moziens testari potest: sed vxoꝛi nõ subdit̃ viri dominio quasi ancilla: sed est quedaz societas inter virũ 2 vxoꝛez: que morte alterius terminatur: vñ vir moziẽs nõ potest vxoꝛem suam alteri in testamento dimittere: 2 sic patet q9 nõ est eadem ratio de possessionibus 2 vxoribus. ¶ Ad tertiũ dicendũ q9 non esset bigamus propter hoc: q2 neuter coniugum in plurib9 carnem suam diuisit. ¶ Si careat opprobrio male voluntatis. Quod quidẽ est quãdo non ex leui ꝓsumptione: sed ex aliquo certo iudicio habito de morte viri mulier cum alio contraxit: si aũt postea oriat dubitatio aliqua de vita priotis viri ex aliqua causa que etiam certitudinem facere possit: non debet nec credere nec exigere debitus: si autem causa illa facit probabilem dubitationem: debet reddere: sed non exigere. Si autem sit leuis suspitio: potest vtrunq; licite facere: q2 debet illam causam potius abycere: q̃ ꝼm hoc conscientiã formare. ¶ Ex quo ad ꝓmaz redire volẽs 2c. Hic magister falsũ dicit: q2 potius debet excõicatus mozi q̃ coniungatur illi que nõ est sua vxoꝛ: hoc. n. esset contra veritatem vite: que non est ꝓpter scandalum dimittenda.

¶ De dispari cultu. Di. xxxix. a

POst hec de dispari cultu videndũ est. hic est. n. vna de causis quib9 persone illegitime fiunt ad cõtrahendũ matrimonium. Nõ n. licet xpiano cũ gẽtili vel iudea inire cõiugiũ: q2 etiã in veteri testamẽto ꝓhibitũ est fideles viros infideles ducere vxores dño dicẽte. Nõ accipias vxoꝛẽ de filiabus alienigenarũ filijs tuis: ne traducãt eos post deos suos. Iuxta hoc dñi ꝓceptum iudeoꝝ cõingia cũ alienis inita besdras separauit. Hoc idẽ etiã in nouo testamẽto seruatur. Unde Aug. Ne nubat femina nisi sue religionis viro: vel ne vir ralez ducat vxoꝛem. Id enim vt dicis iubet dñs. docet apl's. vtrũq; precipit testamẽtũ. Itẽ Amb. Caue xpiane gentili vel iudeo filiam tuam tradere. caue ne gentilẽ: vel iudeum: vel alienigenam. i. hereticã: 2 omnẽ alienam a fide tua vxoꝛez accersias tibi. Itẽ. Si quis iudee: sine xpiana iudeo: sine iudea xpiano carnali cõsortio misceatur: qcũq; tãtũ nephas admiserit a xpiano cetu ꝓprius segregẽt. Ex his alijsq; plurib9 testimonijs apparet nõ posse contrahi cõiugium ab his qui sunt diuerse religionis 2 fidei.

¶ De cõiugio fidel' 2 infidel': 2 duoꝝ infidelium. b

Hic asit videt obuiare qõ apostolus ait de imparibus cõiugijs: Ego dico nõ dñs. Si qs frater hz vxoꝛẽ infidelẽ: 2 hec consentit habitare cũ illo: nõ dimittat illã: 2 si qua mulier 2c. Sed aliud hoc esse: aliud illud euidenter ostendit. Augu. Ibi enim agit de illis coniugijs fidelium: que ꝫbũtur ab eis in dispari religiõe 2 fide manẽtibus. Apl's vo ait de illis q vniuersi de infidelitatis fuerunt qñ coniuncti sunt. Sed cũ venisset euãgeliũ alter sine altera credidit. Intelligis ne qd dicam? Attende vt rem ipsam diligẽtius explanem. Ecce coniuges duo vnius infidelitatis fuerunt quãdo cõiuncti sunt nulla de his questio est que pertineat ad illud ꝑceptũ veteris 2 noui testamẽti: quo prohibetur fidelis cuz infideli copulare coniugũ. Jam sunt cõiuges 2 ambo adhuc sunt infideles. Tales sunt adhuc quales cõiuncti sũt. Uenitq; euãgeliũ ꝓdicatoꝛ: credidit eoꝝ vn9 vl' vna: ſz ita vt infidelis cũ fideli habitare consentiat: nõ iubet dñs vt fidelis infidelẽ dimittat taliter ꝓiunctũ. Nec apl's iubet vt nõ dimittat: sed cõsulit: vt si qs alr agat nõ sit trangressoꝛ: sicut 2 de virginib9 consulit. Adhonet autẽ qõ ẽ lucrãdi occasio cũ possit licite relinq̃re: ſz nõ expedit. Tũc. n. nõ expedit id qõ licitũ ẽ qñ ꝓmittit qdẽ. ſz impi9 vsus alijs aufert impedimẽtũ salutis: sicut discessio fidelis ab infideli: quã nõ ꝓhibet dñs: q2 corã illo nõ ẽ inusta. ſz apl's nefiat: ꝓfilio charitatis suadet vt nemo i ea re iussionis nescitate teneat: ſz ꝓfilij volũtate libere faciat. ex his mõstrat iter fideles ꝓiugũ esse: 2 cõsiliũ apli nõ obuiare ꝑcepto dñi: quo iubet fidelẽ nõ iugi infideli: 2 si ꝓiuncti fuerint separari. Legit. n. q9 besdras ꝓpha. imo dñs ꝑ eũ iussit israelitas vxores dimittere alienigenas ꝑ qs ibãt ad deos alienos: nõ ille ꝓ maritos acgrebat deo. Recte hoc ꝑcepit: q2 ꝑ moysẽ iusserat dñs ne qs

Universidad de Deusto
Biblioteca

vxoꝛē alienigenā duceret. Merito ergo q̄s duxerant dño,phibēte:dño iubēte dimiserūt:qꝛ vt ait Amb. Nō ē iputādū mr̄imoniū qđ extra decretū dei factū ē.ſz cognoſcit emēdandū:vt qñ fidel infideli copulat. Sz vt ait Aug. Cū cepiſſet gēribꝰ euāgeliū p̄dicari:iā ꝓiūctos gētiles gētilibꝰ ꝓpuit ꝓiugibꝰ:ex qbꝰ ſi nō ābo crederēt:ſz vnꝰ vel vna:ꝛ ifidelis cū infideli cōſētiret habitare:nec phiberi a dño debuit fidelis ifidelem dimittere nec iuberi. Jō nō phiberi:qꝛ iuſtitia p̄mittit a fornicante diſcedere. ꝛ ifidel hois fornicatio ē maioꝛ in coꝛde: nec vera eiꝰ pudicitia cū ꝓiuge dici pōt:qꝛ oē qđ non eſt ex fide pctm̄ eſt:q̄uis verā fidelis habeat pudicitiā ēt cū infideli cōiuge q̄ nō habet verā. Jō aūt nec iuberi:qui nec cōtra iuſſionē dñi gētiles fuerūt ābo ꝓiuncti. Licitū ergo erat per iuſtitiā fideli ifidelem dimittere:ſed licitū nō erat faciendū ꝓpter liberā benīuolentiā. Euidenter apparet ꝛ iter infideles ꝓiugiū eſſe:ꝛ ap̄lm de illis agere:qui in infidelitate ꝓiuncti fuerūt:ꝛ poſt alter ad fidem conuerſus eſt:cum quo etiā fidelis habitare cōſenſit:ꝛ hīc nō dimittere fideli ꝓſuluit ap̄s:qꝛ forte per fidē ſaluabīt infidelis.

¶ De fornicatiōe ſpirituali ob quam poteſt dimitti coniunx. c

PO teſt tm̄ licite dimittere:qꝛ in infideli eſt fornicatio:ſi nō coꝛporis tm̄ mēris. Cauſā eni fornicationis dñs excepit. Fornicationē ꝛo gñalem ꝛ vniuerſalem intelligere cogimur nō modo.ſ. coꝛporalē ſed ſp̄ualem:de qua Aug. ait. Jdolatria ꝛ q̄libet noxa ſuꝑſtitio fornicatio ē. Dñs aūt p̄miſit cā fornicatiōis vxoꝛē dimitti:ſed nō iuſſit:ꝛ ſic dedit ap̄lo locū monēdi. vt q volueꝛit nō dimittat:poteſt tamen licite dimittere. Si.n. fornicatio carnis deteſtanda eſt in cōiuge:q̄nto magis fornicatio mentis.i.infidelitatis?

¶ Pro quibus vitiꝭ poſſit dimitti. d

SJ aūt q̄ris an pp aliud vitiū niſi pp ifidelitatē vel idolatriaz poſſit dimitti. Attēde qđ Aug. ait. Si ifidelitas fornicatio ē ꝛ idoaltria ifidelitas:ꝛ auaritia idolatria:nō ē dubitādū ꝛ auaritiā fornicationē eē. Quis g̃ quālibet illicitā cōcupiſcētiaz p̄t a fornicatiōis gñe ſeparē:ſi auaritia fornicatio ē? Ex quo intelligit q pp illicitas cōcupias nōtm̄ que in ſtupꝛis cū alienis viris vel femis cōmittunt:ſz ob quaſlibet q̄ aiaz a lege dei aberrare faciūt ꝛ pnicioſe coꝛrūpi: poſſit ſine crimine ꝛ vir vxoꝛē ſuā dimittere ꝛ vxoꝛ virum. Jtē rectiſſime dimittit ſi viro ſuo dicat: nō eroꝛ tua niſi mihi de latrocinio diuitias cōgreges: vel niſi ſolita lenocinia exerceas: aut ſi qđ aliud facinoꝛoſū vel flagitioſū a viro ſuo exp̄etat. Tūc ille ſi veraciter penitēs ē: bētq; fidem p dilectionē operātē:mēbꝛū qđ cuz ſcādalizat amputabit. Ex his apparet q ñ ſolū ifidelitas: ſed etiā queliber cōcupiſcētia q̄ pnicioſe turpiterq; coꝛrūpit:fornicatio ſp̄ualis eſt:p quā vir vxoꝛē vel vxoꝛ virū dimittere pōt. Conſulit tñ ap̄s ne fidelis dimittat infidelem volentez cohabitare:nec a deo reuocare.

¶ Si fideli liceat aliam ducere infideli diſcedēte vel dimiſſa. e

HJc q̄rit ſi fidelis dimittat ifidelē: vl̄ fidelis a fideli diſcedat: an liceat fideli aliā ducere? Videt auctoꝛas teſtari q̄ illa viuēte alterā ducere ñ valeat. Amb. eni ꝛba ap̄li exponēs ait. Aliogn ſi diſcreditis ab iuicem ꝛ volētes cohabitare dimittitis ꝛ alijs vos copulatis:adulteri eſtis:ꝛ filij vr̄i q ꝛ hac copula naſcūt:imūdi.i.ſpurij ſunt. Jtē. Si qs habuerit vxoꝛē virginē ante baptiſmū:viuente illa poſt baptiſmū alteram habere non poteſt. Crimina.n.in baptiſmo ſoluunt nō coniugia.

¶ Que p̄miſſis contraria videntur. f

SEd ecōtra. Amb. teſtat. Si ifidel diſcedit:diſcedat. Nō.n.ē ſeruiti ſubiecꝰ frater aut ſoꝛoꝛ in hmōi: qꝛ nō ꝛbet reuerētia ꝓiugij ei q̄ vxoꝛet ancto ꝛē ꝓiugij. Nō ē.n. ratum mr̄imoniū:qđ ſine deuotione dei eſt. ꝛ iō nō eſt pctm̄ ei q dimittit ꝓpter deū:ſi alij ſe copulauerit. Cōtumelia.n. creatoꝛis ſolvit ius mr̄imonij circa eū q relinq̄tur ne accuſetur alij copulatus. Jnfidelis ás diſcedēs ꝛ in deū peccat ꝛ in mr̄imoniū:nec ē ſeruāda ei fides ꝓiugij:q iō receſſit ne audiret p̄ps eſſe deū xp̄ianoꝝ coniugioꝝ. Si ꝛo ambo crediderint p cognitionē dei confirmat ꝓiugium.

¶ Determinatio. g

ATtende hic p̄dictis ꝛria poſſe videri: ita vt ſibi Amb. ꝛdicere videat. Sed diſtinguēdū eſt hic aliud eſſe dimittere volentē cohabitare: aliud dimitti pp deū ab illo q̄ ꝛbet nomen xp̄i. Jbi.n. lex benīuolētie nō ſeruat. Hic veritas cuſtodit: ꝛ iō cū liceat dimittere volētē cohabitare: nō tamē ea viuente aliā ducere licet. Diſcedente ꝛo ſequi nō oꝛ: ꝛ ea viuēte aliā ducere licet. Sz hoc nō eſt itelligendū niſi de his qui i ifidelitate ſibi copulati ſunt. Sed ſi ad fidē vterq; cōuerſus eſt. vel ſi vterq; fidelis matrimonio ꝓiūctus eſt:ꝛ poſt alter coꝛa fide diſceſſerit:ꝛ odio fidei cōiugem reliquerit: dimiſſus diſcedentem nō comitabitur:nec tamen illa viuente alteram ducere poterit:qꝛ inter eos fuerat ratum cōiugiū: quod non poteſt diſſolui.

¶ Quidam dicunt coniugium nō eſſe inter infideles: ꝛ quare. h

SUnt tñ nōnulli q̄ iter ifideles aſſerunt nō eē cōiugia: qꝛ nec rata nec legittia: qꝛ ap̄s ait. Oē qđ nō eſt ex fide pctm̄ eſt. Eoꝛ aūt ꝓiūctio nō ē ex fide: ꝛ iō pctm̄ eſt. Nō eſt ergo ꝓiugiū: qꝛ nullū cōiugiū pctm̄ eſt. Aug. etiā dicit:qꝛ nō eſt vera pudicitia ifidelis cū fideli. Sz vera negat eſſe pudicitia:nō q̄ ifideliū ꝓiugiū nō ſit verū:ſz qꝛ non hz illud triplex bonū:qđ excuſat coitū ꝛ mereꝛ p̄miū. Jtez illud ap̄li. Oē qđ nō eſt ex fide pctm̄ eſt:nō ſic itelligendū eſt: vt qcqđ fit ab ifidelibus peccatū ſit:ſed omne qđ fit cōtra fidē.i. cōſcientiā:male fit: ꝛ ad gehennam edificat. Vel in omni eo quod ifidelis facit peccat: non quia illud facit:ſz qꝛ nō eo modo illud facit quo dz: non referens ad debitum finem.

¶ Qꝛ legitimum ſit coniugium ifidelium: ſed non ratum: ꝛ quare. i

SOpula ergo maritalis que eſt iter ifideles cōiugiū ē legittimū: ſed nō ratū Legitimū qꝛ ē iter legitimas p̄ſonas: ſed nō ratū:qꝛ ſine fide. Coniugiū ꝛo fideliū ē legitimū ꝛ ratū: ſi tm̄ legitime ſunt p̄ſone. Qꝛ aūt legitia ſit ifideliū ꝓiūctio Aug. teſtatur dicēs. Vxoꝛ legitima a ſocietate ꝓiūcta ſine vlla culpa reliquit ſi cuz viro xp̄iano p̄manere noluerit. Ex hoc ēt ꝓbat q ifideli ad fidem cōuerſo apoſtolus conſuluit ifidelem non dimittere:quod nō faceret: ſi nō eſſet inter eos legitimuz ꝓiugium. Legittimuz eſt quod legali inſtitutiōe vel ꝓuincie moꝛibus:non contra iuſſionem domini contrabitur.

¶ Oſtq̄ determiauit magr̄ de ip̄edimētis mr̄imony q̄ faciūt p̄ſonā illegittimā ſimp̄r reſpectu cuiuſlibet p̄ſone:hic determinat de ip̄edimēto qđ facit eā illegitimā reſpectu aliquaꝝ perſonaꝝ:ꝛ nō reſpectu oium. Et diuidit i duas. In p̄ma determiat de impedimēto qđ facit p̄ſonā illegitimā reſpectu alicui⁹ alteri⁹ p̄ſone pp diſtantiā ab ipa.ſ.de diſparitate cult⁹. In z⁹ determiat ō impedimēto qđ facit illegitimā p̄ſonā reſpectu alteri⁹ p̄ſone pp ꝓpinqtatē ad eā.xl.di.ibi. Nūc ſupeſt ō cognatiōe ꝛē. Prima in duas. In p̄ma determinat de mr̄imonio qđ eſt de idiſparitate cult⁹ fidelis ad ifidelē. In z⁹ de mr̄imōio qđ eſt iter duos ifideles:ibi. Sūt tñ nōnulli ꝛē. Prima in pres duas. In p̄ma oñdit q diſparitas cult⁹ p̄cedēs mr̄im ip̄edit ꝛbēdū ꝛ dirimit ꝛctū. In z⁹ obuicit i ꝛriū:ibi. Dicit aūt vl obuiare ꝛē. Et circa hoc tria facit. Prio oñdit q vbū ap̄li .ſ.q̄ fidelis hz ptātē cōmanēdi:vel nō ꝛmanēdi cū ifideli intelligit de diſparitate cult⁹ q̄ ſeq̄t mr̄im. Jn z⁹ ingrit vtrū pp alia pctā vxoꝛ poſſit dimitti: ſicut pp ifidelitatez ibi. Si aūt q̄rit an pp aliud ꝛē. Tertio ingrit vtrū fidelis dimittēs vxoꝛē ifidelē poſſit alterā ducere:ibi. Dic q̄rit ſi fidelis ꝛē. Et circa ꝑ tria facit. Primo ponit auctatem ad partē negatiuā. Secūdo ad affirmatiuā:ibi. Sed ꝺ Amb. ꝛē. Tertio ſoluit:ibi. Attende predictis ꝛē.

HJc querunt ſex. Primo vtrū aliqs fidelis poſſit ꝛbere mr̄im cū ifideli. Scōo vtrū iter infideles ſit mr̄im. Tertio vtꝛ ſi alter ꝓiugū ifideliū ꝓuertat ad fidē ſine altero poſſit in codē mr̄imonio ꝓmanere. Quarto vtꝛ poſſit vxoꝛē ifidelē reliquere. Quito vtꝛ ea dimiſſa poſſit aliā ducere. Sexto vtꝛ pp alia pctā vir poſſit dimittere vxoꝛē:ſicut ꝓpter infidelitatem.

Ad p̄mū ſic p̄cedit. vr̄ q̄ fidelis poſſit mr̄im cuz ifideli ꝛbere:qꝛ Joſeph ꝛxit cū egyptia ꝛ Heſter cū Aſſuero. in vtroq; aūt mr̄imonio fuit diſparitas cult⁹:qꝛ alter erat fidelis:alter ifidelis.q̄ diſpitas cultus p̄cedēs mr̄im ip̄m nō impedit. ¶ P. cadē ē fides: quā docet vet⁹ lex ꝛ noua lex. ſed ꝑm veterē legē poterat eſſe mr̄imoniū inter fidelē ꝛ ifidelē: vt ꝑz Deute. xi. Si egreſſus ad pugnā videris mulierē pulchrā in medio captiuoꝝ:ꝛ adamaueris eā introcas ad eā dormiēs cū ea:ꝛ erit tibi vxoꝛ. ergo in noua lege licet. ¶ P. ſpōſalia ad mr̄im ordinant:ſz inter fidelē ꝛ infidelē poſſūt in aliquo cāu cōtrahi ſpōſalia cū cōditiōe future ꝓuerſionis.q̄ ſub eadez ꝛditiōe mr̄im pōt ꝛbi iter eos. ¶ P. oē impedimētū mr̄imony eſt aliquo mō ꝺ mr̄im:ſed ifidelitas nō eſt ꝺria mr̄imonio:qꝛ mr̄imoniū eſt i officiū nāe:cuius dictamē fides excedit.q̄ diſparitas fidei nō impedit mr̄imoniū. ¶ P. diſparitas fidei eſt etiā q̄nq; iter duos baptiçatos: ſicut q̄n aliquis poſt baptiſmū in hereſiz labit:ꝛ ſi talis cū aliq̄ fideli ꝛbat:nihilomin⁹ eſt ver mr̄imoniū. q̄ diſparitas cultus mr̄imoniū nō impedit. ¶ Sz ꝺ ē. qꝛ dr̄. i. Coꝛ. 6. Que cōuentio lucis ad tenebꝛas. ſz maxia cōuētio eſt iter virū ꝛ vxoꝛē. q̄ ille q ē in luce fidei nō pōt ꝛbere mr̄imoniū cū illa: q̄ eſt i tenebꝛis ifidelitatis. ¶ P. Mal. z. dr̄. Lōtaminauit iudas ſcificationē dñi:q̄n dilexit ꝛ habuit filiā dei alieni. ſed ꝑ nō eſſet ſi iter eos poſſet verū mr̄imoniū ꝛbi. q̄ diſparitas cultus matrimonium impedit.

¶ Rñdeo dōz. q̄ p̄ncipali⁹ bonū mr̄imōy eſt ꝓles ad cultum dei educāda. cū aūt educatio fiat cōiter ꝑ patrē ꝛ matrē: vterq; ex fide intēdit ad cultū dei ꝓles educare: ꝛ iō ſi ſint diuerſe fidei intētio vni⁹ alteri⁹ itētioni ꝺria erit: ꝛ ita iter eos nō ꝑt eſſe cōueniēs mr̄im:ꝛ pp h diſparitas cultus p̄cedēs mr̄imoniū ipedit ipm ne ꝛbi poſſit. ¶ Ad p̄m q̄ dōm:q̄ in veteri lege de aliq⁹ infidelib⁹ erat p̄miſſuz q̄ cū eis poſſent ire ꝓugia:ꝛ de aliq⁹ phibitū:ſp̄alr gdē erat phibitū de infidelib⁹ hītantib⁹ in terra chanaā:tū qꝛ dñs p̄ceperat eos occidi pp eoꝝ obſtiationē:tū qꝛ maius periculū iminebat ne cōiuges aut filios ad idolatriā perueꝛterent:qꝛ filij iſrael ad ritus ꝛ ad moꝛes eoꝝ p̄niores erant pp cōuerſationē cū eis: ſz de alys gētib⁹ p̄miſit p̄cipue qñ nō poterat eſſe timoꝛ ꝑtrahendi ad idolatriā. ꝛ ſic Joſeph ꝛ Moyſes ꝛ Heſter cū ifidelib⁹ mr̄imōia ꝺxerūt: ſed in noua lege que p totū oꝛbē diffūdit:filis rō phibēdi eſt de oībus ifidelib⁹:ꝛ iō diſparitas cult⁹ p̄cedēs mr̄im ip̄edit ꝛbendū ꝛ dirimit ꝛctū. ¶ Ad z^m dōz. q̄ lex illa vel loquit de alys nationib⁹ cū q̄b⁹ licite poterāt inire ꝓnubia: vel loquit q̄n illa captiua ad fidē ꝛ cultū dei cōuerti volebat. ¶ Ad ꝫ^m dōm q̄ cadē eſt hītudo p̄ntis ad p̄ns ꝛ futuri ad futurū. vñ ſicut q̄n mr̄im in p̄nti ꝛbit: regrit vnitas cult⁹ in vtroq; ꝛbentiū:ita ad ſpōſalia q̄bus fit ſpōſio futuri mr̄imōy:ſufficit ꝛditio apposita de futura vnitate

Universidad de Deusto
Biblioteca

cult⁹. ¶ Ad 4.^m dom q iam ex dictis ps q disparitas cultus cõtraria est matrimonio rõne pncipaliozis boni ipsi⁹ quod est bonũ prolis. ¶ Ad 5^m dom q matrimonium sacramentũ est:r ió q̃tũ pertinet ad necessitatem sacramẽti:requirit paritatẽ q̃tũ ad sacramẽtũ fidei.s.baptismum magis q̃ q̃tũ ad interiorẽ fidem. vñ etiã hoc impedimẽtum nõ dr disparitas fidei:sed disparitas cultus qui respicit exterius seruitiũ:vt in .3.li.dis.9. dictum est: r propter hoc si aliquis fidelis cũ hereticabaptizata matrimoniũ contrahit:verũ est mrimoniũ q̃uis peccet cõtrahendo si sciat eã hereticã:sicut peccaret si cũ excõicata ɔheret:nõ tamẽ ppter hoc mrimoniũ dirimeret:r econtrario si aliquis catheccuminus habens rectam fidem: sed nondum baptizatus cum aliqua fideli baptizata contraheret: non esset verum matrimonium.

Ad secundum sic pcedit. vr q iter ifideles nõ possit esse mri^m. mri^m. n. ẽ sacrm ecclie.sed baptism⁹ est i anua sacroz.ergo ifideles qui nõ sunt baptizati mrimoniũ cõtrahere nõ pñt: sicut nec alia sacra suscipe. ¶ P. duo mala sunt magis impeditiua boni q̃ vnũ.sed infidelitas vni⁹ tñ impedit mrimoniũ bonũ. g̃ multo fortius ifidelitas vtriusq;:r ita iter ifideles nõ põt esse mrimoniũ. ¶ P. sicut iter fidelẽ r infidelẽ ẽ disparitas cultus:ita interdũ iter duos ifideles:vt si vnus sit gẽtilis r alter iude⁹.sed disparitas cult⁹ impedit mrimonium vt dictũ est. g̃ad min⁹ inter ifideles g habẽt cultũ disparem nõ põt esse verum matrimonium. ¶ P. in matrimonio est vera pudicitia.sed sicut dicit Aug. r habẽt. 27^q. i. non est vera pudicitia infidelis cum vxore sua: ergo non est verum matrimoniũ. ¶ P. matrimoniũ verũ excusat carnalẽ copulã a peccato:sed hoc nõ põt facere mrimonium inter ifideles cõtractũ: qz omnis vita infideliũ pctũ est vt dicit glo. Ro. 14. ergo inter infideles nõ est verum matrimoniũ. ¶ Sed cõtra est qđ dr. i. Cor. 7. Si quis frater hz vxorẽ infidelẽ ɔc. sed vxor nõ dicit nisi ppter mrimoniũ. ergo inter infideles est verũ matrimoniuz. ¶ P. remoto posteriori non remouetur prius. sed matrimonium pertinet ad officiũ nature q̃ precedit statũ gratie:cui⁹ pncipiũ est fides. ergo infidelitas nõ facit quin sit inter infideles matrimonium.

¶ Rñdeo dicẽdũ q matrimoniũ principaliter institutuz est ad bonũ prlis:nõ tñ generande: qz hoc sine mrimonio fieri posset:sed etiã pmouẽde ad perfectũ statũ: qz quelibet res intendit effectũ suum naturaliter pducere ad pfectũ statũ. Est aũt in prole duplex perfectio considerandascilicet pfectio nature:non soulm quãtum ad corpus:sed etiam quãtum ad animam per ea que sunt de lege nature:r perfectio gratie: r prima perfectio est materialis: r imperfecta respectu secũde: r ió cũ res q̃ sũt ppter finẽ sunt pportionate fini:mrimonium qõ tendit ad primã perfectionẽ est imperfectum r materiale respectu illius quod tendit in perfectionẽ secũdã. r qz prima pfectio cõis esse potest fidelibus r infidelibus:secunda aũt est tñ fideliũ: ideo inter infideles est gdem matrimoniũ:sed non perfectum vltima perfectione sicut est inter fideles. ¶ Ad p^m ergo dicẽdũ q mrimoniũ nõ tñ est institutũ in sacramẽtum:sed in officiũ nature: r ideo q̃uis infidelibus nõ cõpetit mrimoniũ fm q est sacramentũ in dispensatiõe ministroz ecclesie consistes:competit tñ eis inquantũ est in officiũ nature: r tamen etiã matrimonium tale est aliquo modo sacrz habitualiter:q̃uis non actualr: eo q actu nõ ɔtrahunt in fide ecclesie. ¶ Ad z^m dicendũ q disparitas cultus non impedit matrimoniũ ratiõe infidelitatis: sed ratione disparitatis in fide. disparitas. n. cultus nõ solum secũdã perfectionẽ prolis impedit: sed etiã primã duz parentes ad diuersa prolẽ trahere intendũt: quod nõ est q̃ vterq; est infidelis. ¶ Ad 3^m dicẽdũ q iter infideles est matrimoniũ vt dictum est:pout matrimoniũ est in officium nature. ea aũt que ptinẽt ad legẽ nature sunt determinabilia per ius positiuũ: r ió si pbibenť ab aliquo iure positiuo apud eos infideles cõtrahere mrimoniũ cum illis delibus alterius ritus disparitas cultus impedit mrimonium inter eos. ex iure. n. diuino nõ pbibenť. qz apud deum non differt qualitercũq; aliquis a fide deuiet q̃tũ ad hoc qõ est a gratia alienũ esse: simiľr nec aliquo ecclie statuto que nõ hz de his que foris sunt iudicare. ¶ Ad quartum dicendũ q pudicitia r alie virtutes infideliũ dicunť nõ esse vere: qz nõ possunt pertingere ad finem vere virtutis: que est vera felicitas: sicut dr nõ esse verũ vinuz qõ nõ hz effectũ vini. ¶ Ad quintũ dicendũ q infidelis cognoscens vxorẽ suam nõ peccat si ppter bonũ prolis: aut fidei qua tenet vxori debitũ reddat: cũ ꝑ sit act⁹ iustitie r temperantie: q̃ in delectabilibus tact⁹ debitas circũstias seruat: sicut nõ peccat faciens alios actus politicarũ virtutum. Nec dr ois vita infidelium peccatuz: qz q̃libet actu peccent. sed quia per id quod agunt a seruitute peccati non possunt liberari.

Ad tertiũ sic pcedit. Videt q coniunx cõuersus ad fidez nõ possit cõmanere cum vxore infideli nolente cõuerti: cũ qua infidelitate contraxerat. Ubi enĩ est idem periculũ debet eadem cautela adhiberi. sed ppter periculũ subuersiõis fidei pbibet ne fidelis cum infideli contrahat. cũ ergo idem periculũ sit si fidelis cõmaneat cum infideli: cum qua prius contraxerat: r adhuc maius: qz neophiti facilius peruertunť q̃ illi q̃ sũt nutriti in fide: videt q fidelis post conuersionẽ nõ possit cõmanere cũ vxore infideli. ¶ P. 28. q. i. dicit nõ pbet ifidelis in eius coniunctione permanere que iam in xpianã translata est fidem. ergo fidelis hz necesse vxorẽ infidelẽ dimittere. ¶ P. matrimoniũ qõ inter fideles contrahit est perfectius q̃ illud quod contrahitur inter infideles. sed si fideles contrahant in gradu pbibito ab eccla diss oluiť eoz matrimoniũ. ergo r infideliũ: r ita vir fidelis nõ potest cõmanere cũ vxore infideli: ad minus quãdo cum ea in infidelitate cõtraxit in gradu prohibito. ¶ P. aliqs infidelis habet quãdoq; plures vxores fm ritum sue legis. si ergo potest cõmanere cum illis cum quibus in infidelitate contraxit. videt q possit etiã post conuersionem plures vxores retinere. ¶ P. potest contingere q repudiata vna vxore aliam duxerit: r in illo mrimonio existẽs cõuertať ergo videt q saltem in hoc casu non possit cum vxore quam de nouo habet cõmanere. ¶ Sed cõtra est qõ apls pma Cor. 7. cõsulit q ɔmaneat. ¶ P. nullum impedimentum superueniens matrimonio tollit ipsum. sed matrimoniũ erat verum cum vterq; infidelis erat. ergo q̃ alter cõuertitur nõ dirimiť matrimoniũ per hoc: r ita videt q possint licite cõmanere.

¶ Rñdeo dicẽdũ q fides eius qui est in matrimonio non soluit: sed perficit matrimoniũ: vñ cũ inter ifideles sit verum mrimoniũ: vt ex dictis ps: p hoc q alter cozum conuertitur ad fidem: nõ ex hocipso vinculuz matrimonij soluitur: sed aliquando vinculo mrimonij manẽte soluit matrimoniũ quãtũ ad cohabitationẽ r debiti solutionez: in quo pari passu currunt infidelitas r adulteriũ: qz veriq; est contra bonum prolis: vñ sicut se habet in potestate dimittendi adulterã vel cõmanẽdi cuz ea: ita se habet in potestate dimittendi infidelẽ: vel cõmanendi cuz ea. potest enĩ vir inocens libere cũ adultera cõmanere spe conuertionis: nõ autẽ si in adultery peccato fuerit obstinata ne videať patronus turpitudinis: vt supra distinctiõe .35. dictũ est: q̃uis etiã cum spe cozreptionis possit eam libere dimittere. Similr fidelis ɔuersus põt cũ infideli manere cũ spe cõuersiõis: si eã in infidelitate obstinatã non videri: r bñ facit cõmanẽdo: tñ nõ teneť: r ó ꝑ ẽ ɔsiliũ apli. ¶ Ad p^m q dom. q facili⁹ ipedit aligd fiendũ q̃ destruať qõ rite factũ ẽ: r ió multa sũt q̃ impediũt mri^m ɔbendũ si pcedat: q̃ tñ ipm nõ pt dissoluere si sequanť: sicut de affinitate ps. r silr dom est de disparitate cult⁹. ¶ Ad z^m dz q in pmitiua ecclia tpe apl'oz passim ɔuertebãť ad fidẽ: r indei r gẽtiles: r ió tũc vir fidelis poterat hre pbabilem spez de ɔuersiõe vxoris: ẽt si ɔuersionẽ ñ pmitteret: postmodũ aũt tpe pcedente iudei sũt magis obstinati: r gẽtes adhuc itrabãt ad fidẽ: sicut tpe martyrũ r tpib⁹ ɔstantini impatoris circa tpa illa: r ió tũc ñ erat tutũ fideli cũ vxore ifideli indea cohitare: nec erat spes de ɔuersiõe ei⁹: sicut erat spes de ɔuersiõe vxoris gẽtilis: r ió tũc fidelis cõuersus poterat cohitare cũ gentili: sz nõ cũ iudea: nisi conuersiõez pmitteret: r hz ꝑ logẽ ɔcretũ illõ: sz nũc pari passu ambulãt vtriq;. i. gẽtiles r iudei: qz vtriq; obstinati sũt: r ió nisi vxor ifidelis ɔuerti velit: nõ pmittit ei cohitare: sine sit gẽtilis: siue iudea. ¶ Ad 3^m dõz q ifideles nõ baptizati nõ sũt astricti statut] ecclie: sz sũt astricti statut] iuris diuini: r ió si ɔzerint alig infideles ĩ gradib⁹ fm legẽ diuinam pbibitis. Leuitici. 18. siue vterq; siue alter ad fidem ɔuertať: nõ possit in tali mrimonio ɔmanere: si aũt ɔtraxerit in gradib⁹ pbibitis p statutũ ecclie pñt ɔmãere si vterq; ɔuertať: vel si vno cõuerso spes sit de ɔuersiõe alterius. ¶ Ad 4.^m dom q hre plures vxores ẽ ɔ legẽ nãe. vt. 8. di. 33^a. dictũ ẽ: cui etiã ifideles sunt astricti: r ió nõ est verus mrimoniũ ifidelis: nisi cũ illa cũ q̃ ꝑ ɔzit: vñ si ipe cũ oib⁹ suis vxorib⁹ ɔuertať põt cũ ꝑma cohabitare: r alias debz abgcere: si aũt ꝑma ɔuerti noluerit r aliq̃ alia ɔz ɔuertať: idẽ ius hz ɔbendi cũ illa ð nouo qõ cũ alia hẽret: ð q̃ post dicẽ. ¶ Ad 5^m dom q repudiũ vxoris: vt supra di. 33^a. di cũ ẽ. ẽ ɔ legẽ nãe: vñ nõ licet ifideli vxorẽ repudiare: r ió si cõuertať postq̃ vna repudiata alterã duxit idẽ iudiciũ est de B: r ð illo q pces vxores hẽbat: qz tenet ꝑmã quã repudiauerat accipe si ɔuerti voluerit: r aliã abycere.

Ad quartũ sic pcedit. vr q fidelis ɔuersus ñ possit vxorẽ ifidelẽ dimittere volẽtez cohitare sine ɔtumelia creatoris. mai⁹. n. est vinculũ viri ad mulierẽ q̃ serui ad dñm: sed seruus ɔuersus ñ absoluit a vinculo suitutis. vt ꝑ ꝑma Cor. 7. r. i. Thi. 6. g̃ r vir fidelis nõ põt vxorẽ infidelẽ dimittere. ¶ P. nullus põt alteri pitudiciũ facere sine ei⁹ ɔsensu. sz vxor ifidelis hẽbat ius in corpe viri infidelis. si g̃ ꝑ B q vir ad fidẽ ɔuertit mlier pitudiciũ pati posset vt libere dimitteret: nõ posset vir cõuerti ad fidẽ sine ɔsensu vxoris: sicut nec põt ordinari: aut vouere ɔtinẽtia sine cõsensu vxor]. ¶ P. si aliqs ɔbat cũ ancilla sciẽter: siue sit seru⁹: siue liber: ñ pt pp diuersã ɔditionẽ ipsã dimittere: cũ g̃ vir q̃ ɔzit cũ ifideli sciuerit eaz eẽ ifidelẽ: vr a fili⁹ q nõ possit eã pp ifidelitatẽ dimittere ¶ P. pt teneť ex obito pcurar salutẽ plis. sz si discederet ab vxore ifideli: fily cões mri remanerẽt: qz pt⁹ segť vẽtrẽ: r sic eẽnt in piculo salutis. g̃ ñ pt vxorẽ ifidelẽ licite dimittere. ¶ P. adulter nõ põt adulterã dimittere ẽt postq̃ ð adulterio pniam egit. g̃ si sit idẽ iudiciũ de adultero r infideli: nec ifidelis ifidelẽ ẽt postq̃ ad fidẽ ɔuersus est. Sz Jest. qđ apls dicit p⁹ Cor. 7. ¶ P. adulteriũ spuale ẽ graue q̃ carnale. sz pp carnale adulteriũ vir pt vxorẽ relinq̃re q̃tũ ad cohitationẽ. ergo multo fortius ppter ifidelitatẽ que est adulterium spirituale.

¶ Rñdeo dõz q boi hz aliã r aliã vitaz diuersa ꝓpetũt: r expediũt: r ió g mozi⁹ ꝓ: i vite ñ teneť ad illa: ad q̃ i ꝓri vita tenebať: r ide est q ille g ĩ vita seculari exñs aliq̃ vouit nõ teneť illa q̃ mũdo mozi⁹ vitã religiosã assumens pficere. ille aũt g ad baptismũ accedit regenerať in xpo: r ꝓri vite mozi⁹: cũ gũatio vni⁹ sit corruptio alteri⁹: r ió liberať ab obligatione q̃ vxori tenebať reddere debitũ: r ei cohitare nõ teneť q̃n ɔuerti nõ vult: q̃uis in alio casu libere id posset facere: vt dictũ est: sicut r religiosus libere pficere potest vota q̃ in seculo fecit si nõ sũt ɔ religioné sua m: q̃uis ad ea ñ teneať: vt dictũ ẽ i pcedẽti di. ¶ Ad p^m q dom q suire nõ ẽ aliqd icõpetẽs xpiane religiõis pfectiõi q̃ maxime bũilitatẽ pfitet. sz obligatio mrimoniy aliqd derogat pfectiõi xpiane: cui⁹ vite sũmũ statũ ɔtinẽtes possidẽt: r ió nõ ẽ sile de vtroq;. Et ꝓterea vn⁹ ɔiugũ ñ obligať alteri q̃si possessio ei⁹: sic dño seru⁹: sz p modũ societatis cuiusdã: q̃ nõ ɔgrue ẽ fidelis ad ifidelẽ: vt ps. z. Cor. .7. r ió nõ ẽ sile de suo r ɔiuge. ¶ Ad z^m dom q vxor nõ hẽbat ius in corpe viri: nisi q̃diu in vita illa manebat ĩ q̃ ɔzerat. qz ẽt mortuo viro vxor soluta est a lege viri. vt ps Ro. 7. r ió si postq̃ vir mutat vitã mozies ꝓzi vite ab ea discedat: nullũ fit ei ꝓiudiciũ. trãsies aũt ad religionẽ mori ť tñ spuali morte: nõ aũt corpali: r ió si mri^m sit ɔsummatũ: nõ põt vir sine ɔsensu vxoris ad religionẽ trãsire: pt ãt añ copulã carnalẽ q̃n est tñ copula spualis. sz ille g ad baptismũ accedit corpal⁹: ẽt xpo cõsepelit ĩ morte: r ió a debito reddẽdo absoluiť: ẽt p⁹ mri^m ɔsummatũ. Uel dõz q ex culpa sua vxor ꝓiudiciũ patiť que ɔuerti ɔtenit. ¶ Ad 3^m dõz q disparitas cult⁹ facit psona simplr illegittimã: ñ ãt cõditio suitutis sz solũ q̃n ẽ ignorata: r ió nõ est si'lis rõ ð ifideli r ancilla. ¶ Ad 4.^m dom q ples aut ꝓuenit ad pfectam etatẽ: r tũc poterit libere seg prem fidelẽ: vel mrez infidelẽ: vel est in minori etate ɔstitut⁹: r tũc oz dari fideli: nõ obstãre q indiget matris obsequio ad educationez. ¶ Ad 5^m dom q adulter per pniam nõ trãsit ad aliam vitam: sicut infidelis p baptismum: r ió nõ est simílis ratio.

Ad quintuz sic pcedit. vr q fidelis discedẽs ab vxore ifideli nõ possit aliã ducere ĩ vxorẽ. qz isolubilitas mrimony est tali rõne ipsi⁹ cũ repudiũ vxoris sit ɔ legẽ nãe. vt. 8. dis. 33. dictũ ẽ. sz iter ifideles erat verũ mri^m. g̃ nullo mõ põt illud mrimoniũ soluisz manẽte vinculo mrimony ad vnã nõ põt aliqs cã alia ɔbere. ergo fidelis discedẽs nõ potest cuz alia cõtrahere.

¶ P. Crimẽ supueniẽs mrimõio nõ soluit mrimoniũ: sz si mulier velit cohitare sine cõtumelia creatoris nõ ẽ solutũ vinculũ mrimony: qz vir nõ põt aliã ducere. g̃ pctũ vxoris q̃ nõ vult cohitare sine ɔtumelia creatoris nõ solvit matrimoniũ: vt possit libere vir aliam vxorez ducere.

¶ P. vir r vxor sũt pares in vinculo mrimõy: cũ g̃ vxori ifideli nõ liceat viuẽte viro aliũ virũ ducere: vr g̃ nec fideli liceat. ¶ P. fauorabili⁹ ẽ cõtinẽtie votũ q̃ mrimõy ɔct⁹. sz viro fideli vxoris infidelis nõ licz vt vr vorũ ɔtinẽtie emittere: qz tũc vxor fraudarẽ mrimonio si postmodũ ɔuerteret: ergo multo mi⁹ licet ei mrimoniũ cõtrahere cum alia. ¶ P. fili⁹ g remanet in infidelitate patre cõuerso amittit ius paterne hereditatis: r tñ si postea cõuertit: reddit ei sua hereditas etiã si alius in possessionez eius intrauit. g̃ videt a simili q si vxor fidelis postea cõuertať q sibi sit reddẽdus vir su⁹ etiã si cuz alia cõtraxerit: qõ ñ posset eẽ si scõm mrimoniũ esset verus. g̃ nõ põt ɔbi cũ alia. ¶ Sz ɔ. mrimoniũ nõ est ratũ sine sacro baptismi. sed qõ nõ est ratũ põt dissolui. ergo mrimonium in ifidelitate ɔctũ põt dissolui. r ita soluto mrimoniali vinculo licet viro alterã ducere vxorez. ¶ P. vir nõ debet cohabitare vxori ifideli nolenti cohabitare sine cõtumelia creatoris. Si ergo nõ liceret ei aliã ducere cogeret continentiã seruare: qõ videtur incõueniens quia sic ex cõuersione sua incõmodũ reportaret.

¶ Rñdeo dõm q q̃n alter cõiugũ ad fidẽ ɔuertit alterum infidelitate remanente distinguẽdũ est: qz si ifidelis vult cohabitare sine ɔtumelia creatoris sine hoc q̃ ad ifidelitatẽ iducat: pt fideli libere discedẽ: sz discedẽs ñ pt alteri

Universidad de Deusto
Biblioteca

nubere. si ãt infidelis nõ velit cohabitare sine cõtumelia creatoris in verba blasphemie ꝓrupẽs ⁊ nomẽ xpi audire nolẽs: tũc si ad ifidelitatẽ ptrahere nitat̃: vir fidelis discedẽs põt alteri p mr̃i⁹ copulari. ¶ Ad p⁹m ḡ dr̃s q mr̃i⁹ ifideliũ iperfectũ ẽ vt dictũ est: sz mr̃imoniũ fideliuz ẽ perfectũ: ⁊ ita ẽ firmi⁹. sp aũt firmi⁹ vinculũ soluit mi⁹ firmũ si sit ei ꝺriũ: ⁊ iõ mr̃imoniũ qõ p⁹i fide xpi ꝺhiſ soluit mr̃imoniũ qõ ꝑus in ifidelitate ꝺctũ erat: vñ mr̃imoniũ ifideliũ nõ ẽ oio firmũ ⁊ ratũ: sz ratificat̃ postmodũ p fidẽ xpi.

¶ Ad z⁹m dr̃s q crimẽ vxoris nolẽtis cohabitare sine cõtumelia creatoris absoluit virũ a ſuitute q̃ tenebat̃ vxori vt nõ posset ea viuẽte aliaz ꝺucere: sz nõdũ solnit mr̃i⁹: q⁊ si blasphema illa ꝺuerteret añq̃ ille aliõ mr̃i⁹ ꝺheret: redderet̃ ci vir su⁹: sz soluit̃ p mr̃imoniũ sequẽs: ad qõ peuenire nõ posset vir fidelis nõ solut⁹ a seruitute vxoris p culpã ci⁹. ¶ Ad 3⁹m dr̃s q postq̃ fidelis ꝺcit: solutũ ẽ vinculũ mr̃imõy ex vtraq; pte: q⁊ mr̃i⁹ñ claudicat q̃tũ ad vinculũ: sz qñq̃ claudicat q̃tũ ad effectũ. vñ i penã vxoris infidelis ei idicit̃ q nõ possit cũ alio ꝺhere magis q̃ ex vtute mr̃imony p̃cedẽtis: sz si postea ꝺuertat̃: põt ei ꝺcedi dispẽsatiue vt alteri nubat: si vir eius aliã vxorẽ duxit. ¶ Ad 4⁹m dr̃s q si p⁹uersionẽ viri sit aliq̃ ꝓbabilis spes de cõuersiõe vxoris: ñ dz votũ ꝺtinẽtie vir emittere: nec ad aliõ mr̃i⁹ trãsire: q⁊ difficili⁹ ꝺuerteret vxor viro suo sciẽs se ꝑuatã: si aũt nõ sit spes de ꝺuersiõe: põt ad sacros ordines: vel ad religionẽ accedere: ꝑus regsita vxore q ꝺuertat̃: ⁊ tũc si postq̃ vir sacros ordines accepit vxor cõuertat̃: nõ ẽ sibi vir su⁹ reddẽdus: sz dz sibi iputare i penã tarde ꝺuersionis q viro suo ꝑuat̃. ¶ Ad 5⁹m dr̃s q vinculũ p̃nitatis nõ soluit̃ p dispar̃e cultũ sicut vinculũ mr̃imony: ⁊ iõ nõ ẽ simile de hereditate ⁊ vxore.

Ad sertũ sic ꝓcedit. vñ q alia vicia soluãt mr̃i⁹ sic ⁊ ifidelitas: adulteriũ. n. directi⁹ vr̃ esse cõtra mr̃i⁹ q̃ ifidelitas. sz infidelitas i aliq̃ casu soluit mr̃i⁹: vt liceat ad aliõ mr̃imõiũ trãsire. ḡ ⁊ adulteriũ idẽ facit.

¶ P. sicut ifidelitas est fornicatio spũalis: ita etiã qõlibz pctũ. si ḡ pp B ifidelitas mr̃i⁹ soluit: q⁊ ẽ fornicatio spũal: qõlibet aliud pctũ mr̃i⁹ soluit pari rõne. ¶ P. Matth. 18. dr̃. Si dextera man⁹ tua scãdaliçat te abscide eã ⁊ pice abs te: ⁊ dicit glo. q i manu ⁊ i dextero oculo põt accipi fres vxor: pping: ⁊ filij. sz p qõlibet pctũ efficiũ ñ nobis ipedimẽto. ḡ pp qõlibet pctũ p̃t dissolui mr̃i⁹. ¶ P. auaritia idolatria ẽ: vt dr̃ Eph. 5°: sz pp idolatriã põt mlier dimitti. ḡ pari rõne pp auaritiã: ⁊ ita pp alia pctã: q̃ sũt maiora q̃ auaritia. ¶ P. magr̃ hoc expresse dicit i lr̃a. ¶ Sz ꝺe. qõ dr̃ Mat. 5°: Qui dimisit vxorẽ excepta cã fornicatiõis mechat̃. ¶ P. fz B tota die fierẽt diuortia: cũ raro inueniat̃ mr̃ioniũ in q̃ cõiugũ alter in pctũ nõ labatur.

¶ Rñdeo dõm q fornicatio corporalis ⁊ ifidelitas specialẽ hñt ꝺrietatẽ ad bona mr̃imony: vt ex dictis patere p̃t: vñ spal̃r hñt viz sepandi mr̃imonia. Sz tñ itelligẽdũ q mr̃imoniũ duplr̃ solnit̃. Uno mõ q̃tũ ad vinculũ: ⁊ sic nõ põt solui postq̃ mr̃imoniũ ẽ ratificatũ: neq; p ifidelitatẽ: neq; p adulteriũ: sz si nõ ẽ ratificatũ: soluit̃ vinculũ pmanẽte infidelitate i altero ꝺiugũ: si alter cõuersus ad fidẽ ad aliud ꝺiugiũ trãseat: nõ aũt soluit̃ vinculũ p̃dictũ p adulteriuz: alias ifidelis libere posset ꝺare libellũ repudy vxori adultere: ⁊ ea dimissa alterã ducere. qõ falsũ est. Alio mõ solui tur mr̃imoniũ quãtũ ad actũ: ⁊ sic solui põt tam p infidelitatẽ q̃ p fornicationẽ spũalez: vt supra di. 35. dictũ est: sz ꝓpter alia pctã nõ põt solui mr̃imoniũ etiã q̃tũ ad actũ: nisi forte ad tempus vir se velit subtrahere a ꝺsortio vxoris ad castigationẽ ei⁹ subtrahendo ei p̃tie sue solatium.

¶ Ad p⁹m ḡ dõz. q q̃uis adulteriũ magis directe opponat matrimonio in q̃tũ est in officiũ nãe q̃ infidelitas: tamẽ econuerso est fm q mr̃imoniuz est sacr̃m ecclesie: ex quo habet perfectã firmitatẽ in q̃tũ significat indiuisibilem cõiũctionẽ xpi ⁊ ecclesie: ⁊ iõ matrimoniũ: qõ nõ est ratuz magis põt solui quantũ ad vinculuz per infidelitatem q̃ adulterium. ¶ Ad secundũ dicẽduz q ꝑma ꝺiunctio ale ad ꝺeum est per fidẽ: ⁊ ideo p eaz aia quasi despõsat̃ ꝺeo: vt ps Osee. 2°. Sponsabo te mihi in fidẽ: vñ in sacra scriptura specialiter per fornicationẽ idolatria ⁊ infidelitas designãtur. sed alia peccata magis remota significatione dicũtur spũales fornicatiões. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ q boc intelligẽdũ est quãdo mulier ꝓstat magnã occasionem ruine viro suo: vt vir ꝑbabiliter sibi de periculo timeat: tunc enim vir põt se subtrahere ab ei⁹ cõuersatione vt dictum est. ¶ Ad 4⁹m dõm q auaritia dicit̃ idolatria p quãdaz filitudinẽ seruitutis: q⁊ tã auarus q̃ ydolatra potius seruit creature q̃ creatori: nõ aũt p similitudinẽ infidelitatis: q⁊ corruptio ifidelitatis est in ītellectũ: sed auaritie in affectu. ¶ Ad 5⁹m dõz q verba magistri sunt accipiẽda de sponsalib⁹: q⁊ ꝓpter crimẽ superueniens sponsalia solui possunt. Uel si loquamur de matrimonio: ītelligendũ est de separatione a cõmuni conuersatiõe ad temp⁹: vt dictũ est: vel q̃ vxor nõ vult cohabitare nisi sub cõditione peccãdi: vt cũ dicit: nõ cro vxor tua: nisi mihi õ latrocinio ꝺiuitias cõgreges ꝛc. tũc enim poti⁹ debet eã dimittere q̃ latrocinia exercere. ¶ Et alienigenã. i. hereticaz: crimen heresis impedit mr̃imoniũ semp ꝺhendũ: sed nõ dirimit ꝺtractũ: nisi sit talis beretica q̃ baptismi sacr̃m nõ accepe rit: aut nõ i forma ecclesie fuerit baptiçata. Si ãbo credi derũt per agnitionẽ dei ꝛc. ¶ Sz ꝺ. si mulier ante cõuersionẽ fuerit fornicata: tenebit̃ eã vir recipere etiã si ꝺuerti voluerit vt vr̃. ¶ Et dõm q si mulier cõuersa repetat virũ suũ ꝺuersũ vir nõ põt excipere ꝺtra eã de fornicatione pus cõmissa: si ipe occasionẽ fornicationi dedit: puta si noluit cohabitare ei volẽti cohabitare sine ꝺtumelia creatoris: alias põt excipere: ⁊ tñ ratificat̃ mr̃i⁹ ita q vltes nõ possit solui quãtũ ad vinculũ: vt viro liceat aliã vxorẽ ducere: q̃uis possit solui q̃tum ad actum.

¶ De cognatione carnali ⁊ spirituali ⁊ ꝓmo de carnali. Bi. XL. a

NUnc supereſt ꝺ cognatione aliq̃d dicere. Est aut̃ cognatio alia carnalis: alia spiritualis. Primuz de carnali cognatione ⁊ affinitate inspiciam⁹. Cognati ergo vl affines in septimo gradu vel infra copulari non debẽt. Unde Grego. Progeniez suam vnumquisq; vsq; ad septimã obseruare decernim⁹ generationez: ⁊ q̃diu se agnoscunt affinitate ꝓpinquos ad coniugalem copulam accedere denegamus: qõ si fecerint: sepenũ. Itẽ Nico. papa. De ꝺsanguinitate sua nullus vxorẽ ducat vsq; p⁹ gñationẽ septimã: vl quousq; parẽtela cognosci põt. Itẽ nulli ex ꝓpingrate sui sanguis vsq; ad septimũ gradũ vxores ducant. His auctoritatibus alĳsq; plurib⁹ cõsanguineoꝝ ꝺiunctiões ꝓhibẽt vsq; ad septimum gradum.

¶ De ꝺputatione graduũ ꝺsanguinitatis. b

QUomodo ãt gradus ꝺsãguinitatis ꝺputãdi sint. Isid. oñdit sic. Series cõsanguinitatis sex gradibus dirimit̃ B mõ. Filius ⁊ filia qõ est fr̃ ⁊ sozor sit ipse

ruicus. Illis sozrum seiũctis: ex radice illi⁹ trũci egrediunt̃ isti ramũculi: nepos ⁊ neptis primus. pnepos ⁊ pneptis scõs. abnepos ⁊ abneptis terti⁹. atnepos ⁊ atneptis q̃rtus. trinepos ⁊ trineptis qnt⁹. trinepotis nepos ⁊ trinepotis neptis sext⁹. Attẽde q sex gradus tm̃ ponit Isido: Quẽ trũcũ inter gradus nõ cõputat. Alĳ vo q septẽ gradus ponũt trũcũ inter gradus cõputant. varie nãq; cõputant̃ gradus cõsanguinitatis. Alĳ enim patrẽ in ꝑmo gradu: filios in scõdo ponit. Alĳ primũ gradũ filios appellãt: negant res gradũ cognatiõis iter patrẽ ⁊ filiũ esse: cum vna caro sint pater ⁊ filij. Auctoritates ergo q̃ cõsanguitatis cautelã vsq; in septimũ gradũ ꝓbibent: patrẽ ponũt in ꝑimo gradu. Ille vo q vsq; ad sextum gradũ, phibẽt: primũ gradũ filios appellãt: atq; ita fit vt cedẽ psone sz hãc diuersitatẽ inueniant̃ in. vi. ⁊. vij. gradu. Patrez vo i ꝑimo gradu ponit q fratres dicit eẽ sozes. Hoc mõ cõputat Zacharias papa ingens. Patrẽle gradus talr̃ ꝺputam⁹. Ego ⁊ frater me⁹ vna generatio sum⁹: primũq; gradũ efficim⁹. Rursus filĳ me⁹ ⁊ fratris mei filius: sc̃da gñatio sũt: ⁊ sc̃z gradũ faciũt: ad hũc modũ cetere successiones. Inter illos vo q sex computant gradus ⁊ illos qui septẽ cõputãt gradus nulla in sensu existit diuersitatis: q̃uis i numero graduum varietas videat̃. Ultia vo gñatio si a fratribus sumat initiũ numerãdi septima inuenit̃.

¶ Quare sex gradibus computantur. c

QUare vo sex ꝺputet Isido⁹: ipe apit dicẽs. Cõsãguitas dũ se paulati ꝓpaginũ ordib⁹ dirimẽs vsq; ad vltiuz gradũ, ptraxerit ⁊ ꝓpiqtas eẽ desierit: tũc ſmũ lex in mr̃imõij vinculũ eã recipiet ⁊ quodãmõ icipiet renocare fugientẽ. Jo aũt vsq; ad septũ gñis gradũ ꝺsãguitatis cõstituta est. vt sicut sex etatib⁹ mũdi gñatio ⁊ hois stat⁹ finit̃: ita ꝓpinqtas generis tot gradib⁹ terminet̃. In his sex gradib⁹ oĩa ꝓpinquitatũ noĩa cõtinent̃ vltra quos nec affinitas ꝺueniri: nec successio potest amplius ꝓpagari. Sc̃z alios septẽ gradus iõ ꝺputant̃ vt ita post septẽ gradus spõsus spõse iungat̃. sic̃ post hãc vitã que septẽ dieb⁹ agit̃ ecclia xpo iũget̃. His aũt occurrit illõ q̃ Gre. Aug. anglozũ epo: a quo requisit⁹ fuerat quota generatione debeant copulari: rescribit sic. Quedã lex romana pmittit: vt siue fratris vel sozoris: seu duoꝝ fratrũ germanoꝝ: seu duarũ sozoꝝ. filĳ⁹ ⁊ filia misceant̃. Sed experimento didicimus ex tali ꝺiugio sobolẽ nõ posse succrescere. Uñ necesse est vt quarta vel qnta generatio fideliũ licenter sibi cõiungat̃. Sz post multũ tpis idez Grego. a felice messine sicilie presule requisit⁹: vtrũ Aug. scripserit vt anglozꝝ quarta generatiõe ꝺtracta matrimonia nõ solueret̃: inter cetera talẽ reddidit rõnem. Quod scripsit Aug. anglozꝝ epõ: ipsi etiã anglozꝝ gẽti que nuper ad fidẽ venerat: ne a bono quo cepat metuendo austeriora recederet specialr̃ ⁊ nõ gñalr̃ me cognoscas scripsisse. Hec iõ hec eis scripsit: vt postq̃ in fide fuerint solidati: si infra ꝓpriam consanguinitatem inuenti fuerint non separentur: aut infra affinitatis lineam. i. vsq; ad septimam generationem iungantur.

POstq̃ determiauit magr̃ de ipedimento mr̃imony: q̃ psona reddit̃ illegitima simplr̃ respectu alicui⁹ psone pp distantiã ad ipam: hic icipit determinare de ipedimẽtis gb⁹ psona reddit̃ simplr̃ illegitima respectu alteri⁹ pp ꝓpingtatẽ ad eã. Et diuidit̃ i ptes duas. In ꝑma determiat de ipedimẽto ꝓpingtatis carnalis. In secũda de ipedimẽto ꝓpingtatis spũalis. 4. z. di. ibi. Jaz de spũali cognatiõe ꝛc. Prima in duas. In ꝑma determiat de ꝺsanguitate. In scõa ꝺ affinitate. 4i. ibi. Nũc de affinitate ꝛc. Prima in duas. In ꝑma ostẽdit fm q̃s gradus ꝺsãguitas mr̃imoniũ ipediat. In z⁹ obycit i ꝺriũ ⁊ soluit: ibi. Dis ãt occurrit illud ꝛc. Prima i duas. In ꝑma oñdit vsq; ad q̃s gradus cõsanguitas mr̃imoniũ ipediat. In z⁹ oñdit rõnẽ hui⁹ di. ibi. Quare vo sex gradus ꝛc. Pria in duas. In prima oñdit vsq; ad q̃t gradus cõsanguinitas mr̃imoniũ impediat. In z⁹ oñdit qũo sunt gradus p̃dicti computandi: ibi. Quomodo autem gradus ꝛc.

HIc querunt̃ q̃ttuor. Prio qd sit ꝺsanguinitas. Scõo de distinctiõe ipsi⁹. Tertio. vtrũ sz aliq̃s gradus ipediat mr̃imõium de iure naturali. Quarto vtruz gradus matrimoniuum impedientes possint p statutum ecclesie determinari.

Ad primũ sic ꝓcedit. vr̃ q diffinitio ꝺsãguinitatis quã gdã ponũt sit icõpetẽs. ſ. ꝺsanguinitas est vinculũ ab eodẽ stipite descẽdẽtiũ carnali ꝓpagatiõe ꝺctũ: oẽs. n. hoies ab eodẽ stipite carnali ꝓpagatione descẽdũt. ſ. ab Adã. si ḡ recta esset p̃dicta diffinitio ꝺsãguinitatis: oẽs hoies essent ꝺsanguinei adinuicẽ: qõ falsũ est.

¶ P. vinculũ nõ põt eẽ nisi aliquoꝝ adinuicẽ ꝺueniẽtiũ: q⁊ vinculũ vnit: sed eoꝝ q descẽdunt ab vno stipite nõ est maioꝝ ꝺueniẽtia adiuicẽ q̃ alioꝝ hoĩz cũ ꝺueniant spẽ ⁊ differãt numero sic̃ ⁊ aly hoies. ḡ cõsanguinitas nõ est aliq̃ vinculũ. ¶ P. carnalis ꝓpagatio fm phm fit de superfluo alimẽti. sz tale supfluũ magis bz ꝺueniẽtiã cũ rebus comestis cũ qb⁹ sumba ꝺuẽit q̃ cũ illo q comedit. cũ ḡ ñ nascat̃ aliq̃ vinculũ ꝺsanguitatis ei⁹ q nascit̃ ex semĩe ad rescomestas: nec ad gñantẽ ex carnali ꝓpagatiõe nascet̃ aliq̃ ꝓpingtatis vinculũ. ¶ P. Heñ. 18°. Labã dixit ad Jacob: Os meũ ⁊ caro mea es rõne cognationis: q̃ erat inter eos. ergo talis ꝓpinquitas magis dz dici carnalitas q̃ cõsanguinitas. ¶ P. carnalis ꝓpagatio cõis est hominib⁹ ⁊ aĩalibus. sz in aĩalib⁹ in carnali ꝓpagatiõe nõ cõtrahit̃ cõsanguinitatis vinculũ. ergo nec in hominibus.

¶ Rñdeo dõz q fz ph̃z i. 8°. Et ibi. Dis amicitia i aliq̃ cõicatõe ꝺsistit: ⁊ q⁊ amicitia ligatio siue vnio q̃dã ẽ. iõ cõicatio q̃ est amicitie cã vinculũ dr̃: ⁊ iõ fz quãlibet cõicatiõem denoiant̃ aliq̃ q̃si colligati adinuicẽ: sicut dicunt̃ cõciues

Universidad de Deusto
Biblioteca

g hñt politicã cõicationẽ adiuicẽ:ꝛ ꝯmilitões g ꝫueniũt i militari negocio:ꝛ eodẽ mõ illi g ꝫuẽiũt nãli cõicatiõe di cũt cõſãguinei:ꝛ iõ i ꝑdcã diffõne ponit q̃ſi ⁊ſanguitatis. gen⁹ vinculũ q̃ſi ſubiectũ ꝑſone deſcẽdẽtes ab vno ſtipite quoꝝ eſt hꝫ viculuꝫ:quaſi ꝑncipiũ carnalis ꝓpagatio.

¶ Ad p^m g̃ dõm q᷑ vr⁹actina ñ recipit ƒꝫ eãdẽ ꝑfectiõeꝫ in iſtro ƒꝫ quã ẽ i ꝑncipali agẽte:ꝛ qz oẽ mouẽs motũ ẽ iſtr̃:ꝫ ide ẽ q᷑ vr⁹ ꝑmi motoris i aliq̃ gñe ꝑ multa media ꝺducta tãdẽ deficit ꝛ puenit ad aligd q̃ ẽ motũ tãtũ ꝛ ñ mouẽs: vr⁹ ãt gñantis mouet ñ ſolũ q̃tũ ad id q̃ ẽ ſpẽi: ſꝫ ẽt q̃tũ ad id q̃ ẽ idiuidui:rõne cui⁹ filⁱ aſſilat ꝑri ẽt i accũtalib⁹ nõ ſolũ i nã ſpẽi:nec tñ idiuidual⁹ vr⁹ ꝑris ita ꝑfecte i filio ẽ ſicut i ꝑre erat:ꝛ adhuc i nepote min⁹:ꝛ ſic deiceps debi litat:ꝛ ide ẽ q᷑ vr⁹ illa q̃ntꝫ deficit:vtvltra ꝓcedere nõ poſ ſit:ꝛ qz ⁊ſanguinitas ẽ iquãtũ multi cõicãt i tali vtute ex vno in multos ꝑ ꝓpagatiõeꝫ ꝺducta:paulati ſe ⁊ſãguitas dirimit.vt Jſi.dic̃.ꝛ iõ ñ oꝫ accipe ſtipitẽ remotũ i diffõne ⁊ſãguitatis:ſꝫ ꝓpinquũ cui⁹ vr⁹ adhuc manet i illis g ex eo ꝓpagat̃.

¶ Ad z^m dõm q᷑ iã pꝫ ex dcis q᷑ ñ ſolũ ꝰueniũt ⁊ſãguẽi i nã ſpẽi:ſꝫ ẽt i vtute ꝓpa ipſi⁹ idiuidui ex vno i mł tas traducta:ex q̃ cõtingit q̃nq᷑ q᷑ fili⁹ nõ ſolũ aſſilat ꝑri: ſꝫ auo vel remotis parẽtib⁹:vt dr̃ i.17.ꝺ aialib⁹.

¶ Ad 3^m dõꝫ.q᷑ ꝰueẽtia magis attẽdit ƒm formã:ƒꝫ quã aligs eſt actu:q̃ ƒm mãꝫ ƒꝫ quã ẽ i potẽtia:qꝺ pꝫ i ℔ q᷑ carbo magł cõuenit cũ igne q̃ cũ arboꝛe vñ abſciſũ eſt lignũ:ꝛ ſimilr alimẽtũ qꝺ iã ꝰuerſũ ẽ i ſpẽm nutriti ꝑ virtutez nutritiuã magis ꝰuenit cũ ipo nutrito q̃ cũ illa re. vñ ſũptũ ẽ nutri mẽtũ.rõ ãt ꝓcederet ƒm opinionẽ illoꝝ g dicebãt: q᷑ tota nã rei ẽ mã:ꝛ q᷑ forme oẽs ſũt accũtia:qꝺ falſuꝫ eſt.

¶ Ad 4^m dõm q᷑ illud qꝺ ꝓrio ꝰuertiť i ſemẽ ẽ ſãguis. vt ꝓbat̃ i.ıſ.ꝺ aialib⁹.ꝛ ꝓ ℔ vinculũ qꝺ ex ꝓpagatiõe carnali ⁊hiť ꝰuẽiẽti⁹ dr̃ ⁊ſãguitas q̃ cãnalitas:ꝛ q᷑ aliq̃n vn⁹ ⁊ſãguie⁹ dr̃ eẽ caro alteri⁹:℔ ẽ iquãtũ ſãguis q᷑ i ſemẽ viri: aut mẽ ſtruũ cõuertiť ẽ potẽtia caro ꝛ os.

¶ Ad 5^m dõꝫ q᷑ qꝺ di cũt q᷑ iõ ⁊ſãguitat⁹ viculũ ⁊hiť iter boẽs ex carnali ꝓpa gatiõe ꝛ nõ iter alia aialia:qz gcgd ẽ ꝺ hũane nãe vitate in oib⁹ hoib⁹ fuit i ꝑmo parẽte:qꝺ ñ ẽ de alys aialib⁹.ſꝫ hꝫ ℔ ⁊ſanguinitas niq̃ dirimi poſſet:ꝑdcã ãt poſitio i.2° li^o di. 30^a. ꝑobata ẽ:vñ dõm q᷑ ℔ iõ ꝰuenit:qz aialia nõ cõiun gũt ad amicitie vnitatẽ ꝑ ꝓpagatiõeꝫ multoꝝ ex vno pa rẽte ꝑtimo:ſicut eſt de hoibus vt dictum eſt.

Ad ſecũdũ

ſic ꝓcedit̃.vr̃ q᷑ ⁊ſãguitas icõueniẽter diſtinguat̃ ꝑ lineas ꝛ ꝑ gradus.dr̃.n. li nea ⁊ſãguitat⁹ eſt ordiata collectio ꝑſonaꝝ ⁊ſãguitate ꝰiũ ctaꝝ ab eodẽ ſtipite ꝺſcẽdẽtiũ diuerſos ꝛtinẽs gradus. ſꝫ nihil ẽ aliꝺ ⁊ſãguitas q̃ collectio taliũ ꝑſoaꝝ:g̃ liea ⁊ſan guitat⁹ ẽ idẽ qꝺ ⁊ſãguitas:nihil ãt ꝺz diſtingui ꝑ ſeipz.g̃ cõ ſãguinitas ñ ꝰuenienter ꝑ lineas diſtinguiť.

¶ Ꝑ.illꝺ ƒꝫ qꝺ diuidiť aliq̃ cõc:ñ ꝑt poni i diffõne cõis. ſꝫ deſcẽſus ꝑõiť i diffõne ꝑdcã ⁊ſãguitatis.g̃ ñ ꝑt diuidi ⁊ſãguitas ꝑ lineã aſcẽdẽtiũ ꝛ ꝺſcẽdẽtiũ ꝛ trãſuerſaliũ.

¶ Ꝑ.diffꝺ linee ẽ q᷑ ſit iter duo ꝓcta:ſꝫ duo ꝓcta nõ faciũt niſi vnũ gradũ.g̃ vna liea hꝫ tñ vnũ gradũ:ꝛ ita eadẽ vr̃ diuiſio ⁊ſãguitat⁹ ꝑ lineas ꝛ ꝑ gradus.

¶ Ꝑ.gradus diffiniť cẽ bitudo diſtã tiũ ꝑſoaꝝ q̃ cognoſcit q̃ta diſtãtia ꝑſoe iter ſe differãt. ſꝫ cũ cõſãguitas ſit ꝓpigtas q̃dã:diſtãtia ꝑſonaꝝ ⁊ſãguitati oppoſit magis q̃ ſit ei⁹ ꝑs.g̃ ꝑ gradus ⁊ſãguitatis diſtingui ñ ꝓt.

¶ Ꝑ.ſi ⁊ſãguitas ꝑ gradus diſtinguiť ꝛ cognoſciť: oꝫ q᷑ illi g ſũt i eodẽ gradu ſint cq̃lr ⁊ſãguinei:ſꝫ ℔ falſũ ẽ: ga ꝓpatru⁹:ꝛ eiuſdẽ ꝓnepos ſũt i eodẽ gradu:ñ tñ ſũt equalr ⁊ſãguinei:vt ꝺecre.ꝺic̃.g̃ ⁊ſãguitas nõ recte diſtinguiť ꝑ gra dus.

¶ Ꝑ.i reb⁹ ordiatis qꝺlibꝫ additũ alteri faĉ aliũ gra dũ:ſicut qlibꝫ vnitas addita faĉ aliã ſpẽz numeri: ſꝫ ꝑſoa addita ꝑſoe ñ ſp faĉ aluũ gradũ ⁊ſãguitatis: qz i eodẽ g̃du ⁊ſãguitatis ẽ ꝑr̃ ꝛ patru⁹:g adiũgiť.g̃ ñ recte ꝑ gradus cõ ſãguitas diſtinguiť.

¶ Ꝑ.iter duos ꝓpiq̃s ſp ẽ eadẽ ⁊ſãgui tat⁹ ꝓpingtas:qz eq̃lr diſtat vnũ extremoꝝ ab alioꝝ ꝛ eoꝝ uerſo:ſꝫ gradus ⁊ſãguitat⁹ nõ ꝰueniť ſp idẽ ex vtraq᷑ pꝛ: cũ q̃nq᷑ vn⁹ ꝓpiqu⁹ ſit i tertio:ꝛ ali⁹ i q̃rto gradu.g̃ ⁊ſãgui nitatis ꝓpingtas nõ põt ſufficiẽter ꝑ gradus cognoſci.

¶ Rndeo dõm q᷑ ⁊ſãguitas vt dcꝫ ẽ ẽ q̃dã ꝓpigtas i mł cõicatiõe fũdata ƒꝫ actũ gñatiõis:q̃ nã ꝓpagat̃: vñ ƒꝫ ꝓꝛ i.8.ethi.iſta cõicatio ẽ triplex: vna ƒꝫ bitudiné ꝓncipi ad ꝓncipiatũ:ꝛ ℔ eſt ⁊ſãguitas ꝑris ad filiũ: vñ dic̃ q᷑ parẽtes diligũt filios:vt ſui ipoꝝ aligd eñtes.alia ẽ ƒm bitudinez ꝓncipiati ad ꝓn^m:ꝛ ℔ ẽ filij ad ꝑrem:vñ dic̃ q᷑ filij diligũt parẽtes:vt ab illis exñtes.tertia ẽ ƒꝫ bitudiné eoꝝ.q̃ ſi ab vno ꝓncipio adiuicẽ:ſicut fres dicũt ex eiſdẽ naſci: vt ꝛpe ibidẽ dic̃:ꝛ qz ꝑũct⁹ mot⁹ lineã faĉ:ꝛ ꝑ ꝓpagatiõez ꝺdamõ ꝑr̃ deſcẽdit i filiũ:iõ ƒꝫ ꝺcãs tres bitudies tres linee:⁊ſã guitat⁹ ſumũť.ſ.liea ꝺſcẽdẽtiũ ƒꝫ ꝑmã bitudiné:linea aſcẽ dẽtiũ ƒꝫ ſcõaꝫ:linea trãſuerſaliũ ƒm 3^am.ſꝫ qz ꝓpagatiõis mot⁹ nõ geſcit i vno termio:ſꝫ vltra ꝓgredit:iõ ꝛtingit q᷑ ꝑris ẽ accipe ꝑrez:ꝛ filij filiũ:ꝛ ſic deiceps:ꝛ ƒꝫ bos diuer ſos ꝓgreſſus diuerſi gradus i vna linea ꝰueniũť. ꝛ qz gra dus cuiuslibet rei ẽ ꝑs aliq̃ illi⁹ rei:gradus ꝓpigtatis ẽ ꝑ ẽ vbi ñ ẽ ꝓpigtas:ꝛ iõ idẽtitas ꝛ nimia diſtãtia gradũ cõ ſãguitat⁹ tollũt:qz nllus ẽ ſibiipi ꝓpiqu⁹:ſic nec ſibi ſitis. ꝛ ꝓ ℔ nulla ꝑſõa ꝑ ſeipaꝝ faĉ aliquez gradũ:ſꝫ ꝓpatꝛ aliꝺ ri ꝑſoe gradũ faĉ ad ipaꝫ:ſꝫ tñ diuerſa ẽ rõ ꝓputãdi ꝺiuꝛ ſ.a ꝑſona cui⁹ ⁊ſãguitas q̃riť lineã deſcẽdẽtiũ faĉ.

¶ Ad z^m dõm q᷑ deſcẽſus cõiter ſũp⁹ attẽdit ƒm quẽli bet cõſanguitatis lineã qz carnalis ꝓpagatio: ex q̃ vnq᷑ lũ ⁊ſanguitatis cõtrahiť deſcẽſus qꝺã ẽ:ſꝫ deſcẽſus talis .ſ.a ꝑſona cui⁹ ⁊ſãguitas q̃riť lineã deſcẽdẽtiũ faĉ.

¶ Ad 3^m dõꝫ q᷑ linea ꝺupl⁹ accipi põt:aliq̃n ꝓpe ꝓ ipa ꝺimẽſio q̃ eſt ꝑma ſpẽs quãtitatis ꝛtinue:ꝛ ſic linea recta cõtez tñ duo ꝓncta i actu q̃ terminant ipam:ſꝫ ifinita i poteẽ tia.q᷑ libet ſignato in actu liea diuidiť:ꝛ fiũt ꝺue linee q̃ñ q̃libet ſignato in actu liea diuidiť:ꝛ fiũt ꝺue linee q̃ñ vo linea ſumiť ꝑ bis q̃ linearitez diſponũť:ꝛ ƒm ꝺ ali gnat̃ i numeris linea ꝛ figura: ꝑut vnitas poſt vnitatem ponit in aliquo numero:ꝛ ſic q̃libet vnitas adiecta gra dum facit in tali linea:ꝛ ſimiliter eſt de linea ⁊ſãguinitis vnde vna linea continet plures gradus.

¶ Ad quartum

dõm q᷑ ſicut ſilitudo nõ põt eſſe vbi nõ ẽ aliq̃ diuerſitas: ita ꝓpingtas nõ eſt vbi nõ eſt aliq̃ diſtantia:et iõ diſtãtia qlibet nõ opponiť cõſanguinitati:ſed talis diſtãtia q̃ con ſanguinitatis ꝓpingtatẽ excludit.

¶ Ad 5^m dõm q᷑ ſicut albedo dr̃ maioꝛ duplꝝ. vno⁹ ex itenſiõe ipſi⁹ qualitatis. alio⁹ ex q̃titate ſuperficiei:ita ⁊ſanguinitas dr̃ maioꝛ vel maioꝛ duplꝝ. vno⁹ itenſiue ex ipſa nã ⁊ſanguinitatis.alio⁹ q̃ll dimẽſiue:ꝛ ſic q̃titas ⁊ſanguinitatis mẽſurať ex ſpo nis iter q̃s cõſanguinitatis ꝓpagatio ꝑcedit:ꝛ boc z^o gra dus in ⁊ſanguinitate diſtinguunť:ꝛ iõ cõtingit q᷑ aliquoꝛ uuoꝝ q̃ ſunt in eodẽ gradu ⁊ſanguinitatis reſpcũ alicui⁹ ꝑſone vn⁹ eſt ſibi magis ⁊ſanguine⁹ q̃ alius: cõſiderãdo ꝑmã q̃titatẽ ⁊ſanguinitatis:ſic ꝑr̃ ꝛ frater attinẽt alicui i ꝑmo gradu ⁊ſanguinitatis:qz ex neutra ꝑte ꝺcidit aliqua ꝑſona media:ſꝫ tñ itenſiue loquẽdo magis attinet alicui ꝑſone ꝑr̃ ſu⁹ q̃ frater:qz ƒr̃ nõ attiet ei niſi in q̃tũ ẽ ex eo, dez ꝑre:ꝛ iõ q̃to aliqs eſt ꝓpingoꝛ cõi ꝑn^a q̃ cõſanguini tas deſcẽdit:tãto ẽ magis ⁊ſãguine⁹:q̃tus nõ ſit in ꝓpin goti gradu:ꝛ ƒm ℔ ꝓpatru⁹ ẽ magis ⁊ſanguine⁹ alicui q̃ ꝓnepos ci⁹:q̃tus nõ ſit in eodez gradu.

¶ Ad 6^m dõm q᷑ q̃tus ꝑr̃ ꝛ patru⁹ ſint in eodẽ gradu reſpcũ radicis ⁊ſãgui nitatis:qz vterq᷑ diſtat vno gradu ab auo:tñ reſpctũ eius cui⁹ ⁊ſãguinitas q̃riť nõ ſũt in eodẽ gradu:qz ꝑr̃ eſt i ꝑmo gradu:patru⁹ ãũt nõ põt cẽ ꝓpinqor q̃ in ſcõo. in quo eſt error.

¶ Ad ſeptimũ dõm q᷑ ſemꝓ ꝺue ꝑſone in eq̃li nũe ro graduũ diſtant a ſe inuicẽ: q̃tus q̃nq᷑ nõ eq̃li numero graduũ diſtent a cõi ꝓncipio:vt ex dictis patet.

Ad tertium

ſic ꝓcedit̃. Uideť q᷑ cõſãguinitas ꝺ iure nãli nõ ipediat mr̃imoniũ: nlla emi mulier põt cẽ ꝓpinqor viro q̃ Eua fuit Ade. de q̃ dr̃ Geñ.2. Doc nũc os ex oſſib⁹ meis:ꝛ caro de carne mea.ſꝫ Eua fuit mr̃imonio ꝰiũcta Ade.g̃ cõſãguinitas nlla q̃tũ ẽ de lege nãe mr̃imoniũ ipedit.

¶ Ꝑ.lex nãl⁹ eadez ẽ apõ oẽs:ſꝫ apud barbaras natiões nlla ꝑſona ꝰiũcta ⁊ſãguini tate a mr̃imonio excludiť.g̃ ⁊ſãguitas q̃tũ ẽ de lege nãe mr̃imoniũ nõ ipedit.

¶ Ꝑ.ius nãle ẽ qꝺ nã oia aialia do cuit.vt dr̃ in ꝑn^o digesti:ſꝫ aialia bruta ẽt cuꝝ mr̃e coeũt.g̃ nõ ẽ de lege nãe q᷑ aliq̃ ꝑſona a mr̃imonio ꝑ ⁊ſãguinita tez repellat̃.

¶ Ꝑ.nihil ipedit mr̃imoniũ:qꝺ nõ ꝺricť ali cui bono mr̃imony.ſꝫ ⁊ſãguinitas non ꝺriat̃ alicui bono mr̃imõy.g̃ nõ ipedit ipz.

¶ Ꝑ. coꝛ q̃ ſũt magis ꝓpinq̃ ꝛ ſũt meliꝛ ꝛ firmioꝛ ẽ ꝰiũctio.ſꝫ mr̃imo^m q̃ꝺ ꝰiũctio ẽ. ꝺci cõſãguinitas ſit ꝓpingtas q̃ꝺ mr̃imo^m nõ ipedit:ſꝫ magis iuuat.

¶ Sz ꝺ.illꝺ qꝺ ipedit bonũ ꝓlis ẽt mr̃imo nũ ipedit ƒꝫ legẽ nãe:ſꝫ ⁊ſãguinitas ipedit bonũ ꝓlis:qz vt ſẽa ex vbis Greg.hť exp̃imẽto didicim⁹ ex tali ꝰiugio ſobolẽ ñ poſſe ſuccreſcere.g̃ cõſãguinitas ƒꝫ legẽ nãe ma trimoniũ ipedit.

¶ Ꝑ.illꝺ qꝺ hꝫ nã bũana in ꝑ^a ſui condi tiõe ẽ de lege nãe:ſꝫ a ꝑ^a ſui cõditiõe ℔ bũit nã q᷑ ꝑr̃ ꝛ mr̃ a mr̃imõio excluderenť:qꝺ pꝫ ℔ qꝺ dr̃ Geñ.2.Propter Brelingt hõ ꝛ ꝑrez ꝛ mr̃ez:qꝺ nõ ꝑt itelligi q̃tũ ad cohabitationẽ:ꝛ ſic oꝫ q᷑ itelligať q̃tũ ad mr̃imony ꝰiũctio nẽ.g̃ ⁊ſãguinitas ipedit mr̃imoniũ ƒm legẽ nãe.

¶ Rñ:ꝺz q᷑ ſic ſupra ꝺi.33.ꝺcñ ẽ in mr̃imõio illꝺ ꝺ legẽ nãe eẽ dr̃.q᷑ qꝺ mr̃imoniũ reddiť icõpetẽs reſpectu finis ad quẽ ẽ ordinatũ. finis ãũt mr̃imony ꝑ ſe ꝛ ꝑ ẽ bonũ ꝑ lez qꝺ gdẽ q᷑ aliquã ⁊ſanguinitatẽ.ſ.iter ꝑrez ꝛ filiã: vl fi liũ ꝛ mr̃ez ipediť:nõ gdẽ vt totalr tollať:qz filia ex ſemie patris põt ꝑfẽ ꝛcipe:ꝛ fil⁹ cũ ꝑre nutrire:ꝛ iſtruere in gb⁹ bonũ ꝓlis ꝓſtit:ſꝫ vt nõ cõuenieti mõ fiat. Jnordinatũ ẽt.q᷑ filia patri ꝑ mr̃imõiũ adiũgať in ſociã cã generãde ꝓlis:ꝛ educãde:quã oꝫ ꝑ oia ꝑri cẽ ſubtaꝝ velut ex eo pce dẽte:ꝛ iõ de lege nãli ẽ:vt ꝑr̃ ꝛ mr̃ a mr̃imonio repellant̃ ꝛ magis ẽt mr̃ q̃ ꝑr̃:qz magis reuerẽtie q̃ ꝺbeť parẽtibus ꝺerogať:ſi filⁱ mr̃ez q̃ſ ſi ꝑr̃ filiã ducit in vxoꝛẽ: cuꝝ vxoꝛ vno aliq̃n ꝺbeat cẽ ſubta:ſꝫ finis mr̃imõy ſcꝺari⁹ ꝑ ſe tñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

habeant habitudinē ad causata: sicut q cōsanguinitas p hibeat vsq ad ꝯtū gradū: ppter ꝯtuor elemēta. vsq ad sextū: ppter sex etates. vsq ad septimū: pp. 7. dies qb⁹ oē tps agit. q videt q talis phibitio nullū vigorem habeat.

¶ P. vbi ē cadē cā dz esse idē effect⁹. sz cā ꝙre ꝛsanguinitas impedit mrimoniū est bonū. plis: repssio ꝛcupiscētie: et mltiplicatio amicitie. vt ex dcis ps. q oī tpe neccia eq̄liter sunt. q oī tpe ꝺbuissent eq̄l⁹ grad⁹ ꝛsanguinitatis mrimoniū ipedire: qđ nō ē vez: cū mō vsq ad ꝯtū: antigt⁹ vsq ad septimū gradū mrimōiū cōsanguinitas ipediret.

¶ P. vna tm cadē ꝺiunctio nō pōt eē in gne sacri: tm in gne stupri: sed ℔ ptigeret si ecclia bret ptātez statuēdi diuersum numerū in gradib⁹ ipedientib⁹ mrimoniū: sic st alig in gnto gradu q̄ phibit⁹ erat ꝺiucti fuissent: tal ꝺiuctio stupruz esset. sz postmodū eadē ꝺiunctio ecclia phibitionē reuocāte mrimoniū esset. tm ecōuerso posset accidere si alig gradus ꝛcessi possent postmodū ab ecclesia interdici. q vr q ptās ecclie nō se extendat ad ℔.

¶ P. ius hūanuz dz imitari ius diuinū. sz fm ius dīnū: qđ in lege veteri ptinet nō eq̄l⁹ currit phibitio gradui in sursuz tm deorsuz: qz in veteri lege aligs phibebat accipe in vrozē sororez pris sui: nō tm filiā pris. q nec mō dz aliq̄ phibitio de nepotibus tm patruis manere.

¶ Sz ꝺ ē. qđ dns dic discipul. Qui vos audit me audit. q pceptū ecclie bz firmitatē: sic pceptum dei: sz ecclia q̄ꝛ phibuit: tm q̄ꝛ ꝛcessit aligs gradus qs lex vetus nō phibuit. q illi gradus mrimoniuz ipediunt.

¶ P. sic olim mrimonia gentiliuz dispensabant p leges ciuiles: ita nūc p statuta ecclie. sz olim lex ciuil⁹ determinabat gradus ꝛsanguinitatis: q mrimoniū ipediunt tm q nō. q tm mō pōt hoc fieri per ecclesie statutum.

¶ R⁹ dōm q fm tpa diuersa iueniť ꝛsanguinitas fz gradus diuersos mrimoniū ipedisse. In pn⁹ eni hūani generis solus pr tm mater a mrimonio repellebant. eo q q tūc tēporis erat paucitas hoiuz: tm oportebat phibere ꝓpagatiōi hūani generis maximā curā ipendere. vñ nō erāt removendi: nisi ille psone q̄ mrimonio ꝺcōpetētes erāt et ꝯtuz ad ꝓncipalem matrimony finē q ē bonū. plis: vt dictum est. ℔ postmodū aūt multiplicato hūano genere p legē Moysi plēs psone excepte sūt: q iā cōcupiscentiā repmere incipiebāt. vñ vt dic Rabi Moyses. Oēs ille psone excepte sunt a mrimonio: q in vna familia cohabitare solent: qz si iter eos licite carnalis copula eē posset: magnū icentiuz libidini pstaret: sz alios ꝛsanguinitatis gradus lex vetus permisit: imo quodāmō pcepit: vt. s. vnusquisq; ꝺ cognatione sua vrozē acciperet: ne successionū cōfusio esset: qz tūc tpis cultus diuin⁹ p successionē generis ꝓpagabatur: sed postmodū in lege nouā: q̄ est lex spūs tm amoris plēs grad⁹ cōsanguinitatis sūt phibiti: qz iā per spūalē grāz nō p carnis originē cultus derivať tm multiplicať. vñ opz vt boies ēt magis a carnalib⁹ retrahant spiritualib⁹ vacātes: tm vt amoz ampli⁹ diffundať: tm iō antigtus vsq ad remotiores gradus cōsanguinitatis mrimoniū ipediebat: vt ad plēs per cōsanguinitatē tm affinitatē nālis amicitia pmaneret: tm rōnabil⁹ vsq ad septimū gradū: tūc qz vltra ℔ nō de facili remāebat cōis radicis memoria: tūc qz septiformi grē spūssancti ꝯgruebat: sed postmodū circa hec vltia tpa restrictū est ecclie iterdictū vsq ad ꝯtū gradū: qz vltra inutile tm periculosum erat gradus ꝛsanguinitatis phibere. Inutile qdem qz ad remotiores cōsanguineos: q̄si nullū fedus maioris amicitie q̄ ad extraneos habeat: charitate in multoz cordib⁹ frigescente. Periculosum aūt erat. qz cōcupiscentia tm negligētia pualente: tā numerosam cōsanguineoz multitudinē boies nō satis observabāt: tm sic laqueus dānatiōis multis inyciebať ex remotiorum graduum phibitiōe. satis ēt ꝛuenienter vsq ad ꝯtū gradū dicta phibitio est restricta: tūc qz vsq ad ꝯtā gnationem boies viuere cōsueuerūt: vt sic nō possit cōsanguinitas memoria aboleri. vñ dns in tertia tm ꝯtā gnatione peccata paꝛentū se visitaturū in filys cōmēta: vsq ad generatiōe nona mixtio sanguinis cuiꝰ idēritas cōsanguinitatem facit: fit cū sanguine alieno: tm ꝯtuz miscet alteri tm recedit a pmo. tm qz elemēta sunt ꝯtuor: quoz quilibet tāto est facilius miscibile q̄to est magis subtile. iō in prima mixtione euanescit sanguinis idēritas ꝯtū ad primū elementū: qđ est subtilissimū. in 2ª ꝯtū ad 2ᵐ. in 3ª ꝯtum ad tertiū. in 4ª ꝯtum ad ꝯtū. tm sic cōueniēter post ꝯtā generationē pōt reiterari carnalis cōiunctio.

¶ Ad primū dōm q sicut de⁹ nō cōiungit illos q cōiungunť ꝺ diuino pceptum: ita nō cōiungit illos q ꝛiunguntť ꝺ ecclesie pceptum: qđ hz eandē obligandi efficaciā quā tm pceptū diuinum.

¶ Et ad scōm dōm q mrimoniū nō tm est sacrū: sed etiā est in officiū: tm ideo magis subiacet ordinationi ministrozum ecclesie q̄ baptism⁹. q est sacrm tm: qz sic ꝓtract⁹ tm officia hūana determinant legib⁹ humanis: ita ℨctus tm officia spūalia lege ecclesie.

¶ Ad tertiū dōm q q̄uis cōsanguinitatis vinculū sit nāle: tm nō est nāle q cōsanguinitas carnalem copulā ipediat: nisi fm aliquē gradus: vt dictuz est. tm iō ecclia suo ītituto nō facit q alig sint vt nō sint ꝛsanguinei: qz fm omne tēpus equaliter ꝛsanguinei remanēt: sed facit q carnalis copula sit licita vel illicita fz diuersa tpa in diuersis gradib⁹ ꝛsanguinitatis.

¶ Ad 4ᵐ dōz: q tales rōnes assignate magis dant p modū adaptatiōis tm ꝛgruētie: q̄ p modū cause tm necessitatis.

¶ Ad qntū dōz: q iam ex dictis ps q nō est eadē causa fz diuersa tpa gradus ꝛsanguinitatis phibēdi. vñ qđ aliqđ tpe vtiliter ꝛcedit: alio salubriter phibet.

¶ Ad 6ᵐ dōm: q statutū nō ponit modū ꝑteritis: sed futuris. vñ si mō phibet qntus gradus q nūc ē ꝛcessus illi qui iaz sunt in quarto gradu ꝺiuncti nō essent separādi. nullū. n. impedimentū matrionio supueniēs ipsuz pōt dirimere: tm sic ꝺiunctio q pus fuit matrioniū nō efficeret p statutū ecclie sup. tm si fil⁹ si aligs gradus ꝛcederet q nūc est. phibit⁹. illa cōiunctio nō efficeret matrionialis ex statuto ecclie rōne pene contract⁹: qz possent separari si vellēt: sz tm possent de nouo ꝺbere: tm alia ꝺiuctio eēt.

¶ Ad 7ᵐ dōm: q in gradib⁹ consanguinitatis phibēdis ecclia ꝑcipue obseruat rōnē amoris: tm qz nō est minoz rō amoris: ad nepotē q̄ ad patrē. qntiā maioz ꝺ̄to ꝓpingoz est patri filius q̄ filio p̄. vt p. 8. Ethi. ꝓpter hoc equal⁹ phibuit gradus cōsanguinitatis in patruis tm nepotib⁹: sed lex vet⁹ in psonis phibēdis attendit ꝑcipue cohabitationē ꝺ ocupiscentiā: illes gradus phibēs ad quas facilioz pateret accessus ꝓpter cohabitationē. magis aūt ꝛsueuit cohabitare nepti q̄ truo q̄ amita nepoti: qz filia est quasi idē cū patre: q̄ filius aliquid ei⁹: sed sororz nō est hoc mō idē cū fratre: cū nō sit aligd eius: sed magis ex eodē nasciť: tm ideo nō erat eadē rō phibēdi neptē tm amitā.

¶ Quia trūcū inter gradus nō cōputat. trūcū appellat cōsanguinitatis radicē: qui est pater filioz. ꝓncipiū aūt alicuius generis pōt accipi dupl⁹. vno mō ꝓncipiū q̄ ē genere illo: vt si pmā partē linee ꝓncipiū dicamus. alio mō ꝓncipiū: qz nō recipit gnis ꝑdicationē: sicut ꝓncipiū lineę dicit pūctus. tm hoc mō ꝓncipiū tm radix ꝛsanguinitatis dicť dupl⁹. vno mō ipsa psona pma a q̄ ꝛsanguinitas ꝓpagať. psona nō est ꝛsanguinitas: sz ꝛsanguinitatis ꝓncipiū: sc. ℔ fili⁹ qui distat a psona patris facit pme distātie gradum. tm fili⁹ fily secūdū: tm sic deinceps. alio mō pma ꝛsanguinitas: que est cā oīs alteri⁹ cōsanguinitatis: tm sic ipsa cōsanguinitas que est inter patrē tm filiū radix ponit: tm cōpar. fm hoc pater tm filius ꝑ vno ꝓncipio a quoz cōsanguinitas. te pmo distat filius fily. tm ideo hec distātia facit pmū gradum: tm sic deinceps: tm fm hoc diuersimode sit cōputandum.

gradū in littera: sed primus modus ꝓpriū magis est in cōi vsu.

¶ Sicut sex etatib⁹ mūdi tm mūdo nō assignant etates quantū ad substātiā: qz sic in ꝑpetuuz durabit: sed quantū ad statū: sic. n. transibit mund⁹. tm sic antiquať se necit: tm fm hoc distinguunt etates mundi metaphorice ad similitudinē etatis vnius hois. variant. n. in hoie etatis tm diuersas notabiles varietates in statu ipsi⁹: vñ prima etas dr infantia vsq ad septimū annū: secūda pueritia vsq ad. 14. tertia adolescētia. vsq ad. 25. que tres etates cōpunant qñq; p vna. quarta est iuuēt⁹ vsq ad. 50. ānos. gna vo etas est senectus vsq ad. 70. sexta seniū vsq; in finē. tm sil⁹ in mundo dr prima etas ab Adā vsq ad Noe in q̄ fuit humani generis institutio. tm quarta a Noe vsq ad Abraā: in qua fuit humani generis destructio p diluuiū tm renouatio. tertia ab abraā vsq ad dauid: in qua fuit circūcisio tm legis institutio. quarta a Dauid vsq ad transmigrationē babylonis: i qua lex flozuit sub regib⁹ tm prophis. quinta a trāsmigratiōe babylonis vsq ad chr̄istū: in q̄ fuit popli captinatio: tm liberatio. sexta a chr̄isto vsq ad finē: in qua est humani generis redēptio. sz tm nō oz q̄ eq̄li numero annoz mūdi etas hūani gnis ꝓpleat: sicut nec etas vni⁹ hois: qz vltia etas hois q̄nq; bz tantū ꝯtū oēs pme.

De gradibus affinitatis. Di. XLI. a

Nunc de affinitate videndū est: de qua Gre. ait. Pozro de affinitate quā dicitis parētelā eē q̄ ad virum ex parte vrozis seu q̄ ex parte viri ad vrozē ptinet: manifesta rō ē: qz si fz diuinā sniaz ego tm vroz mea sum⁹ vna caro. pfecto mihi tm illi mea suaq; parētela ꝓpinquitas vna efficit. Quocirca tm sororz vrozis mee i vno tm prio gradu erim⁹: fili⁹ vo ei⁹ i scdo gradu erit a me: neptis vo in tertio. Idq; vtrinq; in ceteris agendū est in successionib⁹. Vrozem vero ꝓpinq cuiuscūq; gradus sit: ita me oz attendere: qnēadmodū ipsi⁹ quoq; grad⁹ aliq̄ femina ꝓxie ꝓpinquitatis sit. Dō nimirū vrozi mee de ꝓpinquitate viri sui i cūctis cognatiōis gradib⁹ curiēt obseruare. Qui vo aliozsū sentiunt antippi sunt.

Itē Julius papa. Eq̄l⁹ vir iūgať ꝛsāguicis ꝓpriis tm ꝛsanguicis vrozis.

Itez isido. sane ꝛsanguitas q̄ i ꝓprio viro ꝛseruāda est: ēt in vrozis parētela de lege nuptiaz custodiēda est: qz cōstat eos duos fuisse in carne vna. Jō q̄ cōis est illis vtraq; parētela.

Itē iuli⁹ papa. Nullū in vtroq; sexu pmittim⁹ ex ꝓpinquitate sui sanguinis vel vrozis vsq; i septimū gnationis gradū vrozē ducere: vel incesti macula copulari. qz sic nō licet cuiq; de sua ꝛsanguinitate ꝑiano: sic nec de ꝛsanguitate vrozis iungē ducere pp carnis vnitatē.

Itē Greg. De affinitate ꝛsanguitatis p gradus cognatiōis placuit vsq; ad septimā gnationē obseruať. Nā tm bēditas rep legales istroz diffones sācita vsq; ad septimū gradū bēdi. ptēdit successionē. Nō. n. eis succederēt: nisi de ꝓpagie cognatiōis deberēt. bis auctib⁹ insinuať: tm q̄ sit affinitas tm vsq ad quē gradū sit obseruāda. s. vsq ad septimū.

¶ Varie traditiones ꝺ affinitate. b

Sed alij videnť ꝛcedere i gnta gnatiōe iter affines ꝺbi ꝛiuginm: tm in quarta ēt si ꝛctū fuerit ñ separi. Ait. n. Fabia. papa. De ꝓpinqs q ad affinitatē p virū tm vrozē veniūt: defūcta vroze vel viro i gnta gnatiōe iūgāť. In q̄rta si inuēti fuerit nō separent. In tertia vo ꝓpinqtate nō licet vrozē alteri⁹ accipe post obitū ei⁹. Eq̄l⁹ vir iūgať i mrimōio eis q sibi ꝛsāguinei sūt: tm vrozis sue ꝛsāguineis: post mortē vrozis. Ecce hic cōcedit in gnta vel q̄rta ꝓpinqtate affiniū fieri ꝛiugiū. Julius ēt pa. ait. Statutū est vt relictā prīs vrozis sue: relictā frīs vrozis sue: relictam filij vrozis sue nemo sibi i mrimōiū sumat: relictā vrozez ꝛsanguicoz vrozis sue vsq; i tertiā pgenie nēo i vrozē sumat. In q̄rta vo tm gnta si inuēti fuerit nō sepent. Ecce q̄ varie de affinitatis obſuatione loquūť auctores. Alij eni vsq ad septimū gradū cā obseruari saciūt. Alij vo i gnto vl q̄rto mrimōia ℨcta nō diuidūt. Sz illi veritatis rigorē: isti mie dispensationez videnť ꝓponere. Pōt. n. eccla dispēsare i copla affiniū vsq ad tertiū gradū: sicut Grego. dispēsauit i q̄rto gradu ꝛsanguitatis. Illud ār nō ē ꝑtereundum qđ Grego. Venerio epo scripsit. Sedē ap̄lica cōsulere dcreuisti: si mr copula nuptiali extrāeo viro ꝺiuncta cognatiōi ei⁹ ptineat: si eo defuncto cognatio maneat vel sub alio viro cognatiōis vocabula dissoluāť: vel si suscepte soboles pos sunt legittime ad prīoris viri cognatiōis trāsire copulā. Si vna caro fuerit quō aliquis eoz pōt ꝓpinquus vni ptinere: nisi ptineret alteri? Hoc minime posse fieri credēdum est. Pozro vno defuncto in supstite affinitas nō dleť: nec alia copula ꝺiugalis affinitatez copule prīoris soluere valet: sed nec alterius ꝺiūctōis soboles placet ad affinitatis prīoris viri ꝛsortiū trāsire. Siquis q̄ sacrilego tm temerario ausu in defuncto querit propinquitatē extinguere: vel sub altero affinitatis vocabl'o dissipare: vl' susceptas soboles alterius copule ꝓpinquitati prīoris credit legittime sociari: hic negat dei ꝛbū validū eē q̄ dixit. Erūt duo i carne vna. Ecce hic ꝓhibet si mortuo prīo viro vroz ei⁹ alij nupserit: filios de secūdo viro genitos ducere vrozes ꝺ cognatiōe prīoris viri: qz filij mediāte mre ad cognationē prīoris viri ptinēt: cū quo mr eoz una caro extiterat. Hoc idē etiā Innocē. papa ait. Si qua mulier ad secundas nuptias trāsierit: tm ex eis sobolez genuerit nullatenus potest

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad ꝓximiꝫ cognationis ꝓtioris viri ꝑtingere. Hoc autez obseruandum est vsqꝫ ad septimū generis gradum: sed maxime vsqꝫ ad tertium ⁊ quartuꝫ sicut supra positum est.

¶ Si coniugium sit inter eos qui nota consanguinitate diuiduntur. c

ET est sciēdū q ecclia ifra ꝑdictos gradus ꝓsāguitatis ꝓiūctos sepat. Si aūt ignoraēter ꝓiūcti fuerit i ꝓspectu ecclesie: ⁊ postmoꝫ ꝓbata ꝓsāguitate eiusdē iudicio sepati: Queriť vtrū copula illa ꝓiugiū fuerit: Quibusdā vī nō fuisse ꝓiugiū: qz nō erāt legittie pſōe: ꝫ tñ ō crimie excusāť p igrantiā: ⁊ q̄si ꝓiugiū reputať: qz bōa fide ⁊ p manū ecclie ꝓuenerūt. Añ ⁊ filij eoꝝ legittimi habēť Alij vo dicūt fuisse ꝓiugiuꝫ: ꝫ ñ eēnt legittie pſone: qz taliū ꝓiūctiōes vocāt canones ꝓiugia: vbi ō pſonis agit q̄rū testimonio ꝓsāguineoꝝ sit diriměda ꝓiūctio. Añ Urban⁹ papa. Si duo viri vl tres ꝓsāguitatē iureiurādo firmauerint: vl ipi forte ꝓfessi fuerit: ꝓiugia dissoluanť. Si vo neutꝫ ꝓtigerit epi eos p fidē xpi obtestent: q̄tin⁹ palaz fateāť si se recognoscūt ꝓsāguicos. Si se iudicio epoꝝ segregauerint alia mrimonia ñ ꝓhibeant ꝓtrahē. Idē. Notificam⁹ tibi vt cū tres vel duo ex ꝓpinquoribꝰ eiꝰ q accusať hāc ꝓpinquitatē iuramēto firmauerit: vel si duo vel tres ex ātiquoribꝰ ianuēsibꝰ qbus hec ꝓpiqtas ē nota: q bōe fame ⁊ veracis testimōij sint: remoto amore: timore: ꝑcio: ⁊ oi malo studio ꝑdicta firmauerit: sine mora ꝓiugia dissoluanť. Cōsāguineos vero extraneoꝝ nullus accuset: vel cō sanguitatē i synodo cōputet: ꝫ ꝓpinq ad quoꝝ noticiā ptiet. Si aūt ꝓgenies tota defecerit: ab antiquoribꝰ ⁊ veraciorib⁹: qb⁹ ꝓpiqtas tota nota sit: eps cānonice regrat: ⁊ si iuēra fuerit: separent. Ecce qb⁹ accusantib⁹ ⁊ testificantib⁹ diriměda sit ꝓsāguineoꝝ ꝓiūctio q̄ cōiugiū vocať.

¶ Distinctio vtilis. d

HIc dicēdū ē q aliꝰ ē fornicatio: aliud stupꝫ: aliꝰ adulteriū: aliꝰ iceſtꝰ: aliud raptꝰ. Fornicatio ꝫ sit genꝰ oīs illiciti coitꝰ q̄ fit extra vxorē: tñ spāliter itelligiť i vsu viduaꝝ vl meretricū vl ꝓcubiaꝝ. Stupꝝ ꝓprie ē xginū illicita ꝺfloratio. Adulteriū ē q̄si alieni thori violatio. vñ adulteriū ꝺr q̄si alteri⁹ thori accessio. Inceſtꝰ ē ꝓsāguineaꝝ vl affiniuꝫ abusus. Añ inceſtuosi dicunť q ꝓsāguineis vl affinib⁹ suis abutūť. Raptꝰ admittiť cū puella violēter a domo ꝑris educiť: vt corrupta i vxorē hēať: siue puelle siue parētib⁹ vis illata ꝓstiterit hic morte mulctať: ꝫ si ad ecclīā cū rapta ꝓfugerit: ꝓuilegio ecclie mortis ꝑpunitatē meretur. Attēdēdū ē ēt illꝺ Alexādri q air. Qz ff sororne vxoris tue cognati dicunť equocatiōis iure fit: ⁊ necitate vulgaris appellatiōis potius q̄ vlla cognatiōis cā. Uxor. n. ffris ffrissa potius q̄ cognata vocať. Admariti ff leuir dr. Duoꝝ fratrū vxores ianitrices vocant quasi eādē ianuam intrātes. Uiri sorores glos appellať. Sororis aūt vir nō hz spāle nomen: nec vxoris frater.

POSTQ̄Ꝫ determinauit magr de ꝓsāguinitatis ꝓpedimēto: hic determinat de ꝓpedimēto mrimony quod ꝓuenit ex affinitate. Et diuidiť in ptes duas. In ꝑma ostēdit quō affinitas mrimonium ꝓpediat. i scōa docet affinitatis noīa: ibi. Attēdēdū ē etiā ⁊c. Prima in tres. In ꝑma oñdit quō affinitas mrimoniū ꝓpediat: sicut ⁊ ꝓsāguinitas. In scōa ostendit quō mrimoniū pp ꝓsāguitatē ⁊ affinitatē sit separāda ibi. Et ē sciēdū q ecclia ⁊c. In tertia determinat de iceſtu quo ꝓsāguinitatis ⁊ affinitatis fed⁹ p carnalē copulā virolatur p differētiā ad alia vitia ciusdē generis: ibi. Dicvidēdū ē q aliud est ⁊c. Prima in duas. in ꝑma oñdit q affinitas ex mrimōio ꝓtracta ꝓpedit mrimoniū. in scōa iquirit vtꝫ affinitas maneat mrimonio trāseūte qō eius cā erat: ibi. Illud etiā nō ē ꝑtermittēdū ⁊c. Prima ī duas. in ꝑma oñdit vsqꝫ ad q̄t gradꝰ affinitas mrim ꝓpedit: sic ⁊ ꝓsāguitas. ī z⁹ obycit i ꝺr iū: ⁊ soluit: ibi. Sz aly videť ꝓcedere ⁊c.

IIc querūtur §. Primo ō cā affinitatis. Scōo vtruꝫ ꝓpediat mrimoniū: sic ⁊ ꝓsanguitas. Tertio de illegitimitate filioꝝ: q̄ ex ꝓpedimēto mrimōy causať. Quarto ō iceſtu quē ex violatiōe ꝓsāguinitatis ⁊ affinitatis ī currit aliquis. Quito de separatiōe mrimonij que fit propter ꝓsanguinitatē vel affinitatem.

Ad primum sic ꝓcedit: videť q ex mrimōio ꝓsanguinei affinitas nō causet: qz pp qō vnūqōqꝫ illud magis. sed mulier ducta p mrimoniū nō ꝓiūgiť alicui de ꝓsanguinitate viri: nisi rōe viri. cū g nō sit viro affinis: nec alicui ꝓsāguicoꝝ viri affinis erit. ¶ Preterea q̄ sūt abinuicez sepata: si vni aligd ꝓiūgať nō oz pp hoc q̄ sit alteri ꝓiūctuꝫ. ꝫ ꝓsanguinei iā sunt abinicē sepati: nō oz pp hoc q̄ si aliqua mulier ꝓiūgať alicui viro: q̄ ꝓpter hoc ꝓiūgať oibus ꝓsanguineis ei⁹ p affinitatē. ¶ Prelationes ex aliqbus vnitiōib⁹ inascunť: sed nulla vnitio fit in ꝓsanguineis viri: p hoc q̄ ille ducit vxorē. g nō accrescit eis affinitatis relatio. ¶ Sed ꝺ. Uir ⁊ vxor efficiunť vna caro. ꝫ vir ſm carnē oīb⁹ ꝓsanguineis suis attinet: ⁊ mulier eadē attinebit eisdē. ¶ Preterea hoc ꝑz p auctoritates i lra inductas. ¶ Ulteri⁹ videť q affinitas nō manet post mortē virī inter vxorē ⁊ ꝓsanguineos viri: qz cessante cā cessat effect⁹: ꝫ cā affinitatis fuit mrimoniū: qō cessat i morte viri: qz tūc ꝺluniť mulier a lege viri: vt ꝺr Ro. 7. g nec affinitas predicta manet. ¶ Preterea ꝓsanguinitas causat affinitatē: sed ꝓsanguinitas cessat p mortē viri ad ꝓsanguineos suos: g ⁊ affinitas vxoris ad eos. ¶ Sz ꝺ. Affinitas ex ꝓsāguitate causat: ꝫ ꝓsāguitas ē ꝓpetuū vinculū q̄diu ꝑsōe viuūt iter quos ē ꝓsāguitas. g ⁊ affinitas: ⁊ ita nō soluiť affinitas soluto matrimonio per mortem tertie persone.

¶ Ulterius vī q illicitus ꝓcubit⁹ affinitatez nō causet: qz affinitas ē q̄dā res honesta: ꝫ res honeste nō causant ex honestis: ergo ex ihonesto ꝓcubitu ñ pōt affinitas causari. ¶ Preterea vbi ē ꝓsanguinitas nō pōt esse affinitas: qz affinitas ē ꝓximitas ꝓsonaꝝ ex carnali copula ꝓueniēs oī cuius pa-

rentela. ꝫ aliq̄ ꝓtigeret ad ꝓsāguineos: ⁊ ad seipſuꝫ eē affinitatē: si illicit⁹ ꝓcubit⁹ affinitatē causaret: sic q̄ñ bō carnaliter ꝓsāguicā suā iceſtuose cognoscit. g affinitas nō causať affinitatis ex illicito ꝓcubitu. ¶ Preterea illicit⁹ ꝓcubit⁹ ē ꝫ nāz ⁊ ꝓtra nāz. sed ex illicito ꝓcubitu ꝺ nāz nō causať affinitas vt iuxta determināt. g nec ex illicito ꝓcubitu ꝺ nāz nō causať affinitas vt ita cōtra ē q̄ adberēs meretricī nū corꝑ efficiť: vt ꝑz. i. Lor. 6. sed ex hac cā mrimoniū affinitatē causabat. g pari rōne illicit⁹ concubit⁹. ¶ Preterea carnalis copula ē cā affinitatis: vt ꝫ q̄ affinitiōes affinitatis q̄ talis ē. Affinitas ē ꝓpinquitas ꝓsonaꝝ ex carnali copula ꝓueniēs oī carēs parentela: sed carnalis copula ē ēt i illicito ꝓcubitu. ergo illicit⁹ concubitus affinitatem causat.

¶ Ulteri⁹ videť q ex sꝓsalib⁹ nulla affinitas causari possit: q affinitas ē ꝓpetuū vinculū ꝫ sꝓsalia q̄ñq̄ sepanť: g nō possūt eē cā affinitatis. ¶ Preterea si aligs clausūrū pudoris alicui⁹ mulieris inuasit ⁊ aperuit. sed nō ꝓuenit ad operis cōsummationē nō ꝓtrahiť ex hoc affinitas: ꝫ talis magis est ꝓpinqu⁹ carnali copule q̄ ille q sꝓsalia ꝓtrahit. g ex sꝓsalib⁹ affinitas nō causať. ¶ Preterea i sꝓsalib⁹ nō fit nisi q̄daz sꝓsio futura ꝛ nuptia ꝛ. ꝫ aliq̄ñ fit sꝓsio futura ꝛ nuptia ꝛ q̄ ex hoc ñ ꝓtrahit aliq̄ affinitas: sic si fiat ante septenniū: vl si aligs babēs ꝓpetuū ꝑdimētū tollēs potētiā cognoscēdi alicui mulieri sꝓdet futuras nuptias: aut si talis sꝓsio fiat iter ꝓsonas qbus nuptie p votū reddanť illicite vl alio q̄cūq̄ mō. g sꝓsalia nō poſſūt eē cā affinitatis. ¶ Sz ꝓtra ē. g. alexander papa ꝓhibuit mulierē quādā cuidaz viro ꝓiungi in mrim⁹: qz fratri suo fuerat desponsata. ꝫ hoc nō esset nisi p sꝓsalia affinitas ꝓtraheret. ergo ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vī q etiaꝫ affinitas sit cā affinitatis: qz Juli⁹ papa dicit relictā ꝓsāguicā vxoris sue null⁹ ducat vxorē: vt xxv. q. 4. c. ꝺicim⁹. ⁊ ī sequēti capitulo ꝺr q due ꝓsāguineoꝝ vxores vni viro altera post alterā nubere ꝓhibenť. ꝫ B nō est nisi rōne affinitatis: q̄ ꝺbiť ex ꝓiūctōe ad finē: g affinitas ē cā affinitatis. ¶ Preterea carnalis ꝓmixtio ꝓiūgit sicut ⁊ carnis ꝓpagatio: qz eq̄liter ꝓputať grad⁹ affinitatis ⁊ ꝓsāguitatis. sed ꝓsanguitas ē cā affinitatis: g ⁊ affinitas. ¶ Preterea q̄cūq̄ vni ⁊ eidē sūt eadē sibi iuicē sūt eadē. ꝫ vxor viri alicui⁹ efficiť eiusdē attinētie cū oib⁹ ꝓsāguineis viri. g oēs ꝓsanguei viri sui efficiunť vnū cū oib⁹ g attinēt muieri ꝓpinquitatē. ⁊ sic affinitas ē cā affinitatis. ¶ Sed ꝺ. si affinitas ex affinitate cātur aligs q cognouisset duas mlieres neutrā earū posset ducere ī vxorē: qz ſm B vna efficeret alteri affinis. sed hoc falsū est. g affinitas nō causat affinitatē. ¶ Preterea si affinitas ex affinitate nasceret aligs con trabēs cū vxore defūcti fieret affinis oīb⁹ ꝓsāguineis ꝓtis viri ad quos mulier hz affinitatē. ꝫ hoc nō pōt eē: qz maxime fieret affinis viro defūcto. g ⁊c. ¶ Preterea ꝓsāguitas ē forti⁹ vinculū q̄ affinitas. ꝫ ꝓsāguei vxoris ñ efficiūť affines ꝓsanguineis viri. g multo min⁹ affines vxoris efficientur eis affines: ⁊ sic idem qō ꝓius.

¶ Ad ꝑm dr ad. i. q. q amicitia q̄dā nālis ī cōiunctiōe nāli fūdať: vt. ē. dictū ē. nālis aūt cōiunctio ē duob⁹ modis ꝫ pbz. 8. Eth. vno mō p carnis ꝓpagationē: alio mō p ꝓiūctionē ad carnis ꝓpagationē ordinatā: vñ ipe ibidē dicit q amicitia viri ad vxorē ē nālis. vñ sicut ꝓsona ꝓiūcta alteri per carnis ꝓpagationē quoddā vinculuꝫ amicitie nālis facit: ita si ꝓiūgaňť p carnalē copulā: ꝫ i B differt q ꝓsona ꝓiūcta alicui p carnis ꝓpagationez sicut filⁱ patri fit ꝓticeps eiusdē radicis ⁊ ſāguis: vñ eodē genere vinculi colligať fi lius ꝓsāguineis ꝑris quo pater ꝓiūgebať. s. ꝓsāguitate. q̄uis ꝫ aliū gradū pp maiorē distātiā a radice: ꝫ ꝓsona ꝓiūcta p carnalē copulā ñ fit ꝓticeps eiusdē radicis sed q̄si extrinsec⁹ adiūcta: ⁊ iō ex B efficiť aliud genꝰ viculi qō affinitas ꝺr: ⁊ hoc ē qō ī hoc vsu ꝺr: Mutat nupta genꝰ: ꝫ generata gradū. qz. s. ꝓsona p generationē fit ī eodē genere attinētie ꝫ ī alio gradu: p carnalē vo copulā fit ī alio genere. ¶ Ad ꝑm q ꝺcz: q̄uis cā sit potior effectu: nō tñ oz semp q nomē idē effectui ⁊ cāe ꝓueniat: qz q̄ñq̄ illud qō ē i effectu ī. uenit in cā nō eodē mō ꝫ altiori: ⁊ iō nō ꝓuenit cāe ⁊ effectui p idē nomē: nec q̄ p cādē rōnē: sicut pz ī oib⁹ causis equoce agētib⁹: ⁊ B mō ꝓiūctio viri ⁊ vxoris ē potior q̄ ꝓiūctio vxoris ad ꝓsāguicos viri: nō tñ debet dici affinitas: ꝫ mrimōiū qō ē vnitas q̄dā: sic bō sibiipi ē idē nō ꝓsanguineus. ¶ Ad. z. ꝺcm q ꝓsanguinei sunt q̄dāmō sepati: ⁊ q̄dāmō ꝓiūcti: ⁊ rōne ꝓfictionis accidit q ꝓsona q̄ vni ꝓiūgiť: oībus aliq̄ mō ꝓiūgať. sed pp sepationē ⁊ distātiaz accidit q ꝓsona q̄ vni ꝓiūgiť vno mō: alij ꝓiungať alio⁹ vel ꝫ aliud genꝰ vel ſm aliū gradū. ¶ Ad z⁹ ꝺcm: q ꝓ relatio q̄ñq̄ innascit ex motu vtriusq̄ extremi: sicut ꝑnitas ⁊ filiatio ⁊ talis relatio ē realiter ī vtroq̄. q̄ñq̄ vo inascit ex motu alteri⁹ tm: ⁊ hoc ꝓtingit dupliť. Uno mō q̄ñ relatio inascit ex motu vni⁹ sine motu alteri⁹ vel ꝑcedēte vel ꝓcomitāte sicut in creatura ⁊ creatore pz. ⁊ sensibili ⁊ sensu: ⁊ sciētia ⁊ scibili: ⁊ tūc relatio i vno ē ꝫ rē: ⁊ i altero ꝫ rōnē tñ. Alio mō q̄ñ inascit ex motu vni⁹ sine motu alteri⁹ tūc existēte: nō tñ sine motu ꝑcedēte: sicut eq̄litas fit iter duos boīes p augmētū vni⁹ sine hoc q alⁱ⁹ tūc augeať vel minuať: ꝫ tñ ꝑius ad hāc q̄titatē quā hz p aliquē motū vel mutationē ꝓuenit: ⁊ iō i vtroq̄ extremoꝝ talis relatio realiter fūdať. ⁊ silr ē de ꝓsanguitate ⁊ affinitate: qz relatio fraternitatis q̄ inascit ex aliquo puero nato alicui iaz ꝓuecto causať q̄dē sine motu ipsi⁹ tūc existēte: ꝫ ex motu ipsi⁹ ꝑcedēte. s. generatōis ei⁹. hoc. n. accidit q ex motu alteri⁹ sibi nūc talis relatio inascit. Silr ex hoc q ille descēdit p generationez ꝓpriā ab eadē radice cū viro: ꝓuenit affinitas in ipso ad vxorem sine aliqua noua mutatione ipsius.

¶ Ad. z. q. ꝺcm q relatio aliqua desinit eē dupliť. vno mō ex corruptiōe subiecti: alio mō ex subtractiōe cause: sicut silitudo eē desinit q̄n alter silitudinis morit: vel q̄n qualitas q̄ erat cā silitudinis subtrahit. Sūt aūt q̄dā relatiōes q̄ habent p cā actionē vel passionē aut motū: vt ī. 5. Meta. dicitur. quaꝝ q̄dā causanť ex motu iquātū aligd mouet actu: sic ipsa relatio q̄ ē mouētis ⁊ moti. q̄dā aūt inquātū habēt aptitudinē ad motū: sicut motū ⁊ mobile: ⁊ ꝺns ⁊ seruus. quedaz aūt ex hoc q aligd ꝑus motū ē: ficut pater ⁊ filⁱ⁹: nō ex hoc q̄d ē generari nūc adiuncē ꝺicunť: ꝫ ex hoc q ē generatū eē. aptitudo aūt ad motū ēt ipz moueri trāsit ꝫ motū eē ꝑpetuū ē: qz quod factū ē nūq̄ desinit eē factū: ⁊ iō ꝑnitas ⁊ filiatio nūq̄ ꝺestruunť p ꝺestructionez cause ꝫ solū p corruptiōnē subiecti q alterutꝝ extremoꝝ. Et silr ꝺcm ē de affinitate q̄ causať ex hoc q aligd ꝓiuncti sūt: nō ex hoc q ꝓiūgunť: vñ nō ꝺirimiť manētib⁹ illis ꝑsonis inter quas affinitas ē ꝺcta: q̄uis moriať ꝑsona rōne cui⁹ ꝺcta fuit. ¶ Ad ꝑm g ꝺcz q ꝓiunctio mrimony causat affinitatē nō solū ꝫ hoc q ē actu ꝓiūgi: ꝫ ꝫ hoc q̄ ē ꝑius ꝓiūctū eē. ¶ Ad z⁹ ꝺcz q ꝓsāguitas nō ē cā ꝓxima affinitatis: sed ꝓiunctio ad consanguineū nō solum que est sed que fuit: ⁊ propter hoc ratio nō sequitur.

¶ Ad. z. q. ꝺcz q ꝓ fm ꝓbm i. 8. Eth. ꝓiūctio viri ⁊ vxoris ꝺr nālis ꝓncipaliter pp ꝓlis ꝓductōez: ⁊ secūdario pp opez cōiunctiōez: quoꝝ ꝑmū ꝑtinet ad mrim rōē carnalis copule: ꝫ z⁹ iq̄tū ē q̄dā societas ī cōez vitā. ꝑmū aūt hoꝝ ē inuenire ī q̄libet carnali copula vbi ē ꝓmixtio seminū: qz ex tali copula pōt ꝓles ꝓduci: q̄uis secūda desit: ⁊ iō qz mrimoniū affinitatē causabat ſm q erat q̄dā carnis ꝓmixtio. ēt fornicari⁹ ꝓcubit⁹ affinitatē causat inq̄tū hz aliq̄ de nāli cognitiōe. ¶ Ad ꝑm g ꝺcm q ī fornicario ꝓcubitu ē aligd nāle q̄ ē cōe fornicatiōi ⁊ mrimōio: ⁊ ex hac pte affinitatē causat. aliud ē ibi iordinatū p q̄ a mrimonio diuidiť: ⁊ ex hac pte affinitas nō causat: vñ affinitas semp honesta remanet q̄uis cā sit aliquo mō ihonesta. ¶ Ad z⁹ ꝺcz q

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō ē incōueniēs relatiōes ex oppsito diuisas eidē iesse rō
ne diuersoz:r iō pōt inter aliquas psonas eē affini
tas r ꝓsanguitas nō solū p illicitū ꝯcubitū ſz ēt p licitū si
cut cū ꝓsanguieus me⁹ ex pte patris duxit i vxorē ꝓsangui
neaz meā ex pte matris.vñ qō dr in diffinitiōe affinitatis
inducta:oī carēs parētela:itelligēdū ē inq̄tū hō.nec tñ se
quit q⁹ aliqs ꝓsanguineā suā cognoscēs sibiipsi sit affinis
qz affinitas sicut r ꝓsanguitas diuersitatē regrit sicut r si
militudo.¶ Ad 3ᵐ dōm q⁹ ꝯcubit⁹ ꝺ nām nō hz ꝓmixtio
nē seminū q̄ possit eē cā generatiōis:r iō ex tali concubitu
nō causat aliqua affinitas.

¶ Ad .4.q. dōz q⁹ sic spōsalia nō hñt pfectā rōnē mrimōy
ſz sunt q̄dā ꝑparatio ad mrimoniū:ita ex spōsalib⁹ nō cau
sat affinitas sicut ex mrimonio:sed aliqd affinitati silē qō
dr publice honestatis iusticia q̄ ipedit mrimōiū sicut affi
nitas r ꝓsanguitas r ſz eosdē grad⁹ r diffinit sic.Publice
honestatis iusticia ē ꝓpinquitas ex spōsalib⁹ pueniēs ro
bur trahens ab ecclesie istitutiōe ꝓp ei⁹ honestatē.ex q̄ ps
rō nominis r cā:qz.s.talis ꝓpiquitas ab ecclīa istituta est
ꝓp honestatē.¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōz q⁹ spōsalia nō sui rōne ſz rō
ne ei⁹ ad qō ordinātē causat hō gen⁹ affinitatis:qō dr publi
ce honestatis iusticia:r iō sicut mrimoniū ē ꝑpetuū vicu
lū ita r ꝑdict⁹ affinitatis mod⁹.¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ vir r mu
lier efficiunt i carnali copula vna caro p ꝓmixtionē semi
nū.vñ quātūcūq; aliqs claustra pudoris ruadat vl frāgat
nisi ꝓmixtio seminuz sequat nō ꝺbit ex hoc affinitas.sed
mrimoniū affinitatē causat:nō solū rōne carnalis copule
sed etiā rōne societatis ꝯiugalis:ſz quā etiā mrimōiū nā
le ē.vñ r affinitas ꝺbit ex ipso ꝯtractu mrimōy p verba de
ꝑnti ante carnalē copulam:r silr etiā ex spōsalib⁹ q⁹ fit
q̄daz pactio ꝯiugalis societatis ꝺbit aliqd affinitati silē.s.
publice honestatis iusticia.¶ Ad 3ᵐ dōm q⁹ oīa ipedimē
ta q̄ faciūt spōsalia nō ē spōsalia nō ꝓmittēt ex pactione
nuptiaz affinitatē fieri.vñ siue hñs defectum etatis siue
hñs votū solēne ꝯtinētie aut aliqō hō ipedimētū spōsalia
de facto ꝺbat:ex hoc nō sequit aliq̄ affinitas:qz sponsalia
nulla sūt:nec aliquis affinitatis mod⁹.Si tñ aliqs minor
frigid⁹ vel maleficiatus hñs ipedimētū ꝑtinū añ annos
pubertatis posī septēnium ꝺbat spōsalia cū adulta:ex tali
ꝯctu ꝺbit publice honestatis iusticia:qz adhuc nō erat in
actu ipediēdi cū i tali etate puer frigid⁹ r nō frigid⁹ quātū
ad actū illum fuit equaliter impotens.

¶ Ad.5.q. dōm q⁹ duplex ē mod⁹ quo aliqd ex alio ꝓcedit:
vn⁹ ſm quē ꝓcedit in sil'itudinē spēi:sicut ex boīe genera
tur bō.ali⁹ ſm quē ꝓcedit dissilē in specie:r hic ꝓcessus sp
est in iferiozē spēm:vt ps in oib⁹ agētib⁹ equoce.ꝑmus aūt
mod⁹ ꝓcessionis quotiēscūq; iteret semp remanet eadez
spēs:sicut si ex boīe generet hō ꝑ actuz generatiue vtutis:
ex hoc q̄z generabit hō:r sic deinceps.Secūd⁹ aūt mo
dus sicut in ꝑimo facit aliā spēm:ita quotiēscūq; iterat
aliam specie facit:vt si ex pūcto p motū ꝓcedit linea non
pūct⁹:qz pūct⁹ mot⁹ linea facit:ex linea lineariter mota ñ
ꝓcedit linea ſz supficies:r ex supficie corpus:r vlteri⁹ per
talē modū ꝓcessus aliqs eē nō potest.Inuēim⁹ aūt i ꝓcess
u attinētie duos modos quib⁹ vinculū hō causat:vnus p
carnis ꝓpagationē:r hoc facit semp eandē specie attinen
tie.ali⁹ p mrimonialē ꝯiunctionē:r hoc facit aliā speciē i ꝑn
cipio:silr ps q⁹ ꝯiuncta mrimonialiter ꝓsanguinea nō fit cō
sanguinea sed affinis:vnde r si iste mod⁹ ꝓcedendi iteret
nō erit affinitas.sed aliud attinētie gen⁹.vnde ꝑsona que
matrimōialiter affini cōiungitur nō est affinis:sed est ali
ud genus affinitatis qō dicat secunduz genus.Et rursus
si affini in secūdo genere aliquis p mrimoniuz ꝯiugat:nō
erit affinis in secūdo genere sed in tertio:r hoc vsu supra
posito ostendit.Mutat nup ta gen⁹:ſz generata graduz.r
hec duo genera olim erāt ꝓhibita ꝓpter publice honesta
tis iusticiā magis q̄z ꝑp affinitatē:qz deficiūt a vera affini
tate:silr illa attinētia que ex spōsalib⁹ ꝺbit:ſz mō ꝓhibitio
illa cessauit:r remanet sub ꝓhibitione solū ꝑmū gen⁹ affi
nitatis i quo ē vera affinitas.¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōm q⁹ alicui vi
ro ꝓsanguineo vxori sue efficit affinis i ꝑmo genere:r vxor
ei⁹ in secūdo:vñ mortuo viro q⁹ erat affinis nō poterat eaz
ducere i vxorē ꝓpter 2ᵐ affinitatis gen⁹.silr etiaz si aliqs
viduā in vxorem ducat:ꝓsanguine⁹ pozis viri q⁹ est affinis
vxori in ꝑimo genere efficit affinis 2° viro in 2° genere:r
vxor illi⁹ ꝓsanguinei q̄ ē affinis vxori viri sui⁹ i 2° genere
efficit affinis viro secūdo i 3° genere.r qz tertiū gen⁹ erat
ꝓhibitū ꝓpter honestatē quādā magis q̄z ꝓpter affinita
tez:ideo canon dicit:Duas ꝓsanguineas vxores vni viro
altera post alterā nubere publice honestatis iusticia ꝺbi
cit.sed nūc talis ꝓhibitio cessauit.¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ q̄uis
carnalis ꝯiūctio ꝯiūgat:nō tamē eodē genere ꝯiūctionis.

¶ Ad 3ᵐ dōm q⁹ vxor viri efficit eiusdē attinētie ꝓsangui
neis viri q̄tū ad eundē gradū:sed nō q̄tū ad idem attinē
tie gen⁹.Sed qz ex rōnib⁹ que i oppositū iducunt videtur
ostendi q⁹ nullū vinculuz ex affinitate causet:ad alias rō
nes rndēdum ē:ne antiqua eccl'ie ꝓhibitio irrōnabilis vi
deatur.¶ Ad 4.ᵐ dōm q⁹ mulier nō efficit affinis i ꝑmo
genere viro cui ꝯiūgit carnaliter:vt ex ꝓdictis patet.vñ
cōiter aly mulieri a viro eodē cognite efficitur affinis i ge
nere 2° vnde nec ducēti i vxorem vnā eaz efficit alia affi
nis i 3° genere:r ita duas mulieres cognitas ab eodē viro
nec etiā antiqua iura eidem successiue copulari ꝓhibebāt

¶ Ad 5ᵐ dōm q⁹ sicut vir nō est affinis vxori sue:in ꝑmo
genere:ita nō efficit affinis secūdo viro eiusdem vxoris i
secūdo genere:r sic rō nō ꝓcedit.¶ Ad 6ᵐ dōm q⁹ mediā
te vna persōa nō ꝯiūgit mihi alia nisi ex hoc q⁹ ei adiūgit
vñ mediāte muliere q̄ mihi ē affinis nulla ꝑsona fit mihi
attinēs nisi q̄ illi mulieri adiungit:qō ñ pōt esse nisi p car
nis ꝓpagationē ex ipsa vel ꝓpter ꝯiūctionem mrimonialez
ad eam:r vtroqz mō aliq̄ attinētia mediāte ꝓdicta mulie
re ſm antiq̄ iura mihi ꝓueniebat qz filius ei⁹ etiaz ex alio
viro efficit mihi affinis i eodez genere sed i alio gradu vt
ex regula ꝑius data patet.Et itez secūd⁹ vir ei⁹ efficit mi
bi etiā affinis i secūdo genere:ſz ꝓsanguinei aly illi⁹ mulieri
nō adiūgūtur ei:sed ipa vel ꝯiūgitur eis sicut ꝑdi r matri
q̄tū ꝓcedit ab eis vel ꝓncipio eozūdē sic fratrib⁹.vel
frater affinis mee vl' ꝑ ñ efficit mihi affinis i aliā genere.

Ad scōm

sic ꝓcedit:Uideť q⁹ affinitas mrimōiū
nō ipediat: nihil.n.ipedit mrimoniū nisi
qō ē illi ꝺriū.sed affinitas nō ꝺtrariat mrimonio cū sit ef
fectus ei⁹.g nō ipedit mrimoniū.¶ ꝑ.vxor efficit ꝑ mri
moniū res quedā viri.ſz ꝓsanguinei viri defūcti succedit
i reb⁹ ei⁹.g possūt succedere i vxore adhuc tñ maner affi
nitas vt ostēsū ē.g affinitas nō ipedit mrimoniū.¶ Sz ꝺ
ē qō dr Leuit.18.turpitudinē vxoris ꝑris tui ñ revelabis.
sed illa ē tñ affinis.g affinitas impedit mrimoniū.

¶ Ulteriꝰ vť q⁹ affinitas habeat etiā ꝑseipsam grad⁹ cui
uslibet.n. ꝓpinquitatis est accipere aliqs p se grad⁹.ſz affi
nitas ꝓpinquas q̄dā ē.g hz grad⁹ p se sine gradib⁹ ꝓsangui
tatis ex quib⁹ cātur.¶ ꝑ.i lra dr q⁹ soboles secūde ꝺmix
ctōis nō pōt trāsire ad ꝓsortiū affinitatis ꝓzis viri.ſz hoc
ñ eēt nisi fili⁹ affinis eēt etiā affinis.g affinitas hz p se gra
dus sicut ꝓsanguitas.¶ Sz ꝺ:affinitas ex ꝓsanguitate con
satur.g r oēs grad⁹ affinitatis causāt ex gradib⁹ ꝓsangui
tatis:r sic nō hz p se aliquos gradus.

¶ Ulteri⁹ vť q⁹ grad⁹ affinitatis nō extendat sicut gradus
ꝓsanguitatis:qz vinculū affinitatis ē min⁹ forte q̄z ꝓsangui
nitatis:cū affinitas ex ꝓsanguitate causet i diuersitate ſpēi
sicut a cā equoca:sed q̄tō fortiť ē vinculū:tāto diutius cur
rat ꝓsanguinitas.g vinculū affinitatis nō durat vsq; ad tot
grad⁹ ad quot durat ꝓsanguitas.¶ ꝑ.imo būnū dr ꝺ
gradu illegitimū:sed ſm ius diuinū aliq̄ grad⁹ ꝓsanguinitatis
erāt ꝓhibiti in quib⁹ grad⁹ affinitas mrimoniū nō impe
diebat:sicut ps de vxore fratris quā aliqs poterat ducere
i vxorē ipso defūcto:nō tñ sororē ꝓpriaz.g r nūc nō dr esse
ꝓhibitio equalis de affinitate r ꝓsanguitate.¶ Sed ꝺ.ex
hoc ipo ē aliq̄ mihi affinis q⁹ meo ꝓsanguineo ē ꝯiūcta.g in
quocūq; gradu sit vir mihi ꝓsanguineus:i illo gradu erit vxor
mihi affinis:r sic grad⁹ affinitatis cōputari debēt in eodē
numero sicut r gradus ꝓsanguinitatis.

¶ Rndeo dōm ad.i.q.q⁹ affinitas ꝑcedēs mrimōiū impe
dit ꝺbēdū r dirimit ꝺctū eadē rōne q̄ r ꝓsanguitas:sicut.n.
inest necessitas quedā cohabitādi ꝓsanguineis adiuncē:ita r
affinib⁹:r sicut ē quoddā amicitie vinculū iter ꝓsanguineos
ita iter affines:ſz si affinitas mrimonio supueniat:nō pōt
ꝑm dirimere vt supra dictū ē.¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōz q⁹ affinitas
nō ꝺriat mrimōio ex quo causat:sed ꝺriat mrimonio qō
cū affine ꝺbēdū eēt q̄tū ipediret amicitie multiplicatio
nē r ꝺcupiscētie repssionē q̄ p mrimōiū querūt.¶ Ad 2ᵐ
dō.q⁹ res possesse a viro nō efficiūt aliqd vnū cū ipso viro:
sicut vxor efficit vna caro cū ipso.vnde sicut ꝓsanguinitas
impedit ꝯiūctiōem ad viz:ita ad vxorem viri.

¶ Ad.2.q.dōm q⁹ res nō diuidit diuisione p se:nisi rōne il
lius qō ꝑpetit sibi ſm suū gen⁹:sic animal p rōnale r irrō
nale:ñ aūt p albū r nigrū.Carnis aūt ꝑpagatio p se ꝑat
ad ꝓsanguitatē:qz ex ea imediate ꝓsanguinitatis vinculū
ꝺbit:sed ad affinitatē nō ꝑat nisi mediāte cōsanguitate q̄
ē ei⁹.vñ cū grad⁹ attinētie p ꝓpagationē carnis distin
guitur:distinctio graduū p se r imediate ꝑpetit ꝓsanguita
tis affinitati mediāte ꝓsanguitate:r iō ad iueniēduz grad⁹
affinitatis est regula generalis.q⁹ q̄to gradu ꝓsanguitatis
attinet mihi vir toto gradu affinitatis attinet mihi vxor.

¶ Ad p̄ᵐ g̃ dō.q⁹ grad⁹ r ꝓpinqtate attinētie nō pōt accipi
nisi ſm ascēsuz r descēsuz ꝓpagationis ad quā ñ cōputat af
finitas nisi mediāte ꝓsanguinitate:r iō nō habet affinitas
gradus p se:sed sumptos iuxta gradus ꝓsanguitatis.¶ Ad
2ᵐ dōm q⁹ filius affinis mee ex alio mrimōio nō p se loq̄n
do sed quasi p accns dicebat antiquitus affinis.vñ ꝓhibe
bat a mrimōio magis ꝓp publice honestatis iusticiā q̄z ꝓ
ꝑter affinitatē:r ꝓp hoc etiā illa ꝓhibitio nō ē revocata.

¶ Ad.3.q.dōm q⁹ ex quo grad⁹ affinitatis sumit iuxta gra
dus ꝓsanguitat:ꝺ q⁹ tot sint grad⁹ affinitatis q̄t sūt grad⁹
ꝓsanguitatis:sed tū qz affinitas ē min⁹ viculum q̄z ꝓsan
guinitas:faciliusr olim r nunc dispensatio fit in remotis
gradibus affinitatis q̄z in remotis gradibus consangui
tatis.¶ Ad primum g dōm: q⁹ illa minoritas vinculi af
finitatis respectu ꝓsanguitatis facit varietatē i genere at
tinētie:nō i gradib⁹:r iō rō illa nō ē ad ꝓpositū.¶ Ad 2ᵐ
dōm q⁹ frater nō poterat accipere vxore fratris sui defū
cti nisi in casu:quādo.s.moriebat sine ꝓle:vt suscitaret se
men fratri suo:quod tūc requirebatur:qñ p ꝓpagationez
carnis cultus religiōis multiplicabat quod nūc locuz nō
habet:r sic ꝑz q⁹ nō ducebat eaz in vxorē quasi gerens ꝑ
ꝑiam ꝑsonam:sed quasi supplens defectū fratri sui.

Ad tertium

sic ꝓcedit:Uideť q⁹ filius g nascūt ex
tra verū mrimoniū nō sūt illegitimi:
qz ſm legē nature nat⁹ legitim⁹ fili⁹ ꝺr.sed quilibet filius
nascit ſm legem ad min⁹ nature q̄ est fortissima.g q̄libet
fili⁹ est legitimus.¶ ꝑ.cōiter ꝺr q⁹ legitim⁹ fili⁹ ē q est de
legitimo mrimonio nat⁹ vel de eo qō in facie ecclīe legiti
mū reputat.sed ꝺtigit qñq; q⁹ aliqō mrimoniuz reputat
legitimū i facie ecclesie qō hz ipedimentū ne sit vez mri
moniuz:r tñ a ꝺbētib⁹ in facie ecclesie scit:r si occulte nu
bāt r ipedimētū nesciāt legitimū vť i facie ecclesie:ex q̄ p
ecclīā ñ ꝓhibeť.g fily extra vez mri⁹ nati ñ sūt illegitimi.

¶ Sed ꝺ:illegitimū ꝺr qō est ꝺ legē.sed illi g nascunt ex
tra mrimoniū nascunt ꝺ legem.g sunt illegitimi.

¶ Ulteri⁹ videť q⁹ illegitimi fily nō debeant ex hoc aliqō
dānū reportare:qz filius nō debz puniri ꝓ pctō patris:vt
ps ꝑ sententiā dñi Exc.18.sed q⁹ iste nascat ex illicito coitu
nō ē pctm ꝓprium ſz pctm pris.g ex hoc nō debet aliqñ dā
num ꝛcurrere.¶ ꝑ.iusticia būana ē exemplata diuina.ſz
de⁹ eq̄liter largit bona nālia legitimis r illegitimis filys.
g r ꝛz iura būana fily illegitimi debēt legitimis equipari.

¶ Sed ꝺ est qō dr Gene.25.q⁹ Abraā dedit oīa bona sua
Isaac:r filys ꝯcubinaꝝ largit⁹ ē munera:r tñ illi nō crant
ex illicito coitu nati.g multo magis debēt illi q ex illicito
coitu nascūt ꝺ dānū reportare q⁹ ñ succedāt i bōis ꝓprīs.

¶ Ulteri⁹ videť q⁹ fili⁹ illegitim⁹ nō possit legitimari q̄tū
.n. distat legitim⁹ ab illegitimo:tñ cōuerso illegitim⁹ a le
gitimo.sed legitim⁹ nunq̄ fit illegitim⁹.g nec illegitimus
legitim⁹.¶ ꝑ.coit⁹ illegitim⁹ causat illegitimuz filiū.sed
coit⁹ illegitim⁹ nunq̄ fit legitim⁹.g nec filius illegitim⁹ le
gitimari pōt.¶ Sz ꝺ qō p legē iducť p legē rcuocari pōt
sed illegitimitas filioꝝ ē p legē positiuā iducta.g pōt fili⁹
us illegitim⁹ legitimari ab eo q habet auctoritatē legis.

¶ Rndeo dōz ad.i.q.q⁹ q̄druplex ē stat⁹ filioꝝ. Quidā.n.
sunt nāles r legitimi:sic g nascūt ex legitimo mrimonio.
Quidā nāles r nō legitimi:vt fily qui nascunt ex simplici
fornicatōe.Quidā legitimi r nō nāles sicut fily adoptiui.
Quidā nec legitimi nec nāles.sic spury nati de adulterio
vel de stupro.tales.n.nascunt r ꝺ legem potestatē r exp̄sse
ꝺ legē nature:r sic cōcedendū ē quosdā filios esse illegiti
mos.¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōz q⁹ q̄uis illi qui nascūt ex illicito coi
tu nascūt ſm naturā q̄ cōis ē boī r alys aīalib⁹:tñ nascūt
ꝺ legē nature q̄ ē ꝓpria boīb⁹:qz fornicatio r adulteriuz r
bō sūt ꝺ legē nature:r iō tales ſm nullā legez sūt legitimi.

¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ ignorātia excusat illicituz coitū a pctō:
nisi sit affectata.vñ illi q ꝓueniūt bona fide in facie ecclie
q̄tis sit ipedimētū:ou tñ ignorēt.nō peccāt:nec fily sūt il
legitimi.si aūt sciāt q̄uis ecclesia sustineat q̄ ignorat ipe
dimētū nō excusant a peccato:nec fily ab legitimate.si
aūt nesciāt r i occulto ꝺbant nō excusant:qz talis ignorā
tia videtur affectata.

¶ Ad.2.q.dōm q⁹ aliqs ꝺr dānū ꝛcurrere dupl'r. Uno mō
ex hoc q⁹ ei subtrahat qō erat ei debituz:r sic fili⁹ illegiti
mus nullū dānū ꝛcurrit.Alio mō p hoc q⁹ ei aliqd nō ē ꝺ
bitū:qō alias poterat ei eē debitū:r sic fili⁹ illegitim⁹ dam
nū ꝛcurrit duplex.Unū qz nō admittit ad act⁹ legit mos:
sicut ad officia vel dignitates q̄ regrūt quādā honestatez
in illis qui hoc exercent.Aliud dānū ꝛcurrūt qñ nō succe
dūt i hereditate ꝑna:sed tñ nāles fily succedere possūt i
sexta pte tñ:spury aūt i nulla pte:q̄tuis ex iure nāli pare
tes eis in necessarijs ꝓuidere teneant.vnde ptinet ad sol
licitudinē epi vt ptrūq; parētū cogat ad hoc q⁹ eis ꝓuide
ant.¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōz q⁹ ꝛcurrere dānū hoc 2° mō nō ē pena
r iō nō dicim⁹ q⁹ sit pena alicui q⁹ nō succedit i regno aliq̄
q hoc q⁹ nō ē fili⁹ regis:r silr nō ē pena q⁹ alicui q nō ē legi
tim⁹ nō debent ea q̄ sunt legitimoꝝ filioꝝ.¶ Ad 2ᵐ dōz
q⁹ coit⁹ illegitim⁹ nō ē ꝺ legē inq̄tū ē act⁹ generatiue vtu
tis:ſz inq̄tū ex praua volūtate ꝓcedit:r iō fili⁹ illegitim⁹
nō ꝛcurrit dānū i his q̄ p volūtatē fiunt vel possidentur.

¶ Ad.3.q.dōz q⁹ fili⁹ illegitim⁹ pōt legitimari nō vt fiat de
legitimo coitu nat⁹:qz coit⁹ ille trāsiuit r nūq̄ pōt fieri le
gitim⁹:exq̄ semel fuit illegitim⁹:ſz ꝺr legitimari inq̄tum
dāna que fili⁹ illegitim⁹ ꝛcurrit subtrahūt p legis auctori
tatē.Et sī sex mōi legitimādi.duo ſm canones.s.cū qs du
cit vxorē illā ex q̄ filiū illegitimū generauit si ñ fuit adul
teriū:r p spālē dispēsationē dñi pape.Quatuor aūt aly mōi sūt ſz leges.p⁹ē si pater filiū nālē curie im
patozis offert.ex hoc.n.ipso legitim⁹ ꝑ curie honestatē

Secūd⁹ si pater testamēto noiet eū legitimū heredē:r si

Universidad de Deusto
Biblioteca

lius postmodū testamētū impatori offerat. Tertius est si nullus sit filius legitim⁹: ꝛ ipsemet fili⁹ sciꝑm ꝓncipi offerat. Quart⁹ ē si pr̄ i publico istro vel cū triū testiuꝫ subscriptiōe cū legitimū noiet nec adyciat nālē. ¶ Ad p^m g̃ dom q alicui pōt sine iniusticia gratia fieri: sed nō pōt aliqs dā dificari nisi ꝑ culpa: ꝛ ió magis pōt illegitimus fieri legitimus q̃ ecouerso: ꝛ si. n. aliq̃ legitim⁹ primeꝰ hereditate ꝑ culpa: nō tñ dr̄ illegitim⁹ fili⁹: qz gnātionē legitimā habuit. ¶ Ad z^m dom q actꝰ illegitim⁹ habet defectū intra se insepabilē quo legi opponit: ꝛ ió nō pōt fieri legitim⁹: nec ē silē de filio illegitimo qui nō habet hꝺ defectum.

Ad quartum sic ꝓcedit: Uidet q̃ icest⁹ nō differat specie ab alys specieb⁹ luxurie: q̃s magr̄ in lr̄a tangit. mā. n. nō diuersificat speciē. sed ea que magr̄ i lr̄a enūerat nō differūt nisi penes materiā. g̃ñ sūt diuerse species peccati. ¶ P. Lol. 3. sup illud: Fornicatio aūt ⁊c. dicit glo. q fornicatio ē ois ꝯcubit⁹ ꝓter legitimū. sed icestus ē hꝺ. g̃ ē fornicatio: ꝛ ita nō diuidit̄ specie a fornicatiōe. ¶ Sed ℨ virtutes ꝛ vicia distinguūt̄ specie penes obiecta. sed illa que hic ponunt̄ diuersificanr̄ ꝑ obiecta. ergo differunt specie.

¶ Ulterius videt̄ q diuidat spēs luxurie icōuenienter: qz apls Eph̄. 4. videt̄ tñ duas spēs ponere: vbi dr̄: Fornicatio ꝛ ois imūdicia nō nominet̄ in vobis. ¶ P. ad Lol. ponuntur. 4. spēs. s. fornicatio: imūdicia: ꝯpiscētia: libido. ¶ P. ad Hal. ponūtur alie spēs. 4. s. fornicatio: imūdicia impudicicia: luxuria. g̃ cuꝫ ipe ꝓtermittat has species. videt̄ insufficiēter diuidere. ¶ P. maximū pctñ in genere luxurie ē pctñ ℨ naturā. sed de illo nullā facit mētionē. g̃ videt insufficies. ¶ P. plus distat vidua a meretrice q̃ virgo a vidua. sed luxuria q̃ ꝯmittit cū vgine distinguit̄ ab illa q̃ ꝯmittit cū vidua. g̃ ꝛ illa que ꝯmittit cū vidua deberet distingui ab illa que ꝯmittit cum meretrice. ¶ P. Isido. dicit q stupꝝ ē virginū illicita defloratio. qñ. s. pactio ꝯugalis nō ꝓcessit. sed hoc est etiā in raptu. g̃ rapt⁹ nō dꝫ ℨ stupꝝ distingui. ¶ P. iter spēs luxurie nominat̄ etiaꝫ sacrilegiū: qō ꝯmittit cū aligs violat mulierē deo ꝓsecratā: vel cū qua habet spūalez cognationē. g̃ cū hoc ꝓtermittat videtur insufficiens.

¶ Ulterius vī q male ordinet ista vicia: qz nobilior est castitas vginalis q̃ ꝯugalis. sed adulteriū ē ℨ castitatē ꝯugalez: stupr̄ū aūt ℨ vginalē. g̃ stupꝝ est grauius peccatū: ꝛ sic deberet ꝓponi adulterio. ¶ P. nulla dispēsatione fieri pōt q aliquis licite ꝯcubat cū illa cū q̃ ꝯmittit adulteriū. potest aūt fieri ꝑ aliquā dispēsationē q aliquis licite ꝯcūbat cū illa cū qua ꝯmittit icestum: sicut ꝑ dispēsationē pōt accipere vxorē ꝯsāguineā in ḡrto: cū qua erat ꝑus incest⁹ g̃ adulteriū ē graui⁹ peccatuꝫ q̃ incestus: ꝛ sic nō deberet ꝓtermitti. ¶ P. ad puellā q̃ rapiē pōt eē matrimoniū qñ nō fit violētia ipsi sed parētib⁹: sed ad illā que ꝑ incestum violat nō pōt eē mr̄imoniū. g̃ incestus ē graui⁹ peccatū q̃ raptus: ꝛ sic vī q male ordinet.

¶ Rñdeo dom ad. i. q. q sicut. ē. dis. 16. dictuꝫ ē: circūstātia peccatū in aliud gen⁹ mutat: quādo alteri⁹ generis peccati deformitatē addit: ꝛ fm hoc isti luxurie modi q hic ponūtur differūt specie: qz fornicatio nō ꝓportat quātū est de se aliā diformitatē nisi q̃ ad gen⁹ luxurie ptinet: est. n. soluti cuꝫ soluta: ꝛ dicit fornicatio a fornice: qz iuxta fornices. i. arcus triūphales ꝛ in alys locis vbi homines ꝯueniebant ꝯgregabant̄ meretrices ꝛ ibi polluebāt. sed stupꝝ qō ē illicita vginū defloratio addit aliā deformitatē. s. dānificatione mulieris violate q̃ nō est ita apta ad nubēdum sicut ante. ꝛ hec dānificatio etiā ꝑ se spālem legis ꝓhibitionem hꝫ. silr̄ etiā adulteriū qō est alteri⁹ thori violatio: addit spālem deformitatē alteri⁹ generis que ē ex vsu rei aliene illicito: qō ptinet ad gen⁹ iniusticie. silr̄ etiā incestus q ē cōsanguineaꝝ vel affiniū abusus ab incendio nomē habens vel a ꝓuatiōe castitatis quasi anthonomatice: qz castitatem violat in illis qui maxime federe ꝯiūgunt̄ addit ꝓfūditatem formitatez. s. nālis federis violationē. silr̄ etiaꝫ raptꝰ qui mittit ex hoc q puella a domo pr̄is violenter abducit̄ ꝯ corrupta i mr̄imoniū habeat̄ sine vis puelle seu parētibus illata ꝯsiterit: pꝫ q alteri⁹ generis deformitatem addit. s. violētiā: quā lex i quacūq; re ꝓhibet: ꝛ sic pꝫ q sunt diuerse species peccatoꝝ. vñ etiā circūstātie quib⁹ diuersificāt nō sunt i ꝓfessiōe omittēde. ¶ Ad p^m g̃ dōz q materialis diuersitas in ꝓposito hꝫ secū annexaꝝ formalē diuersitatem obiecti: ꝛ ió sequit diuersitas in specie. ¶ Ad z^m dōz q illa spēs luxurie que nō addit aliquā spālem deformitatem alterius generis retinet sibi nomē cōmune: nec. oportet ℨ alias spēs nisi fm q accipit̄ cū ꝓcisione illoꝝ que per alias species adduntur.

¶ Ad. z. q. dom q spēs luxurie distinguūt̄: ꝓmo ꝑ ꝯsideratiōem nām: ꝛ ℨ nām: sed qz luxuria ℨ naturā immoliabilis ē relinquatur. Si aūt sit pctñ i ꝯcubitu fm nām: tūc aut non addit aliquā deformitatē supꝝ luxurie genus: ꝛ sic est fornicatio: aut addit: ꝛ hoc duplr̄: qz vel q̃tum ad modū agēdi: ꝛ sic est raptus qui violētiā importat: vel ex ꝯditiōe ꝛ ꝛ qua luxuria ꝯmittit̄: ꝛ hec ꝯditio vel est ipsi⁹ absolute sc̄ virginitas ꝛ sic est stupꝝ: vl̄ ē ipsi⁹ ordine ad alterꝫ: ꝛ hoc vel ad ꝯcūbentē cū ea: sicut ē ꝯditio affinitatis vl̄ ꝯsanguinitatis: ꝛ sic est incestus: vel ad aliū aliquē sicut ē mr̄imoniū: ꝛ sic est adulteriū. ¶ Ad p^m g̃ dom q immūdicia ꝯgnitur ꝑ oi luxurie specie que addit deformitatē speciales supra gen⁹ luxurie: ꝛ sic ꝓhebēdit alias quatuor species. ¶ Ad z^m dom q ille q̃tuor differētie sic distiguunt: q ē fm naturā: ꝛ sic ponit̄ fornicatio quātū ad actū exteriorē: cōcupiscētia quātū ad actū interiorē: libido quātū ad actū interiorē que intēsionē ꝯpiscētie importat. ¶ Ad 3^m dom q i illis quatuor fornicatio ptinet ad ꝯcubitū soluti cū soluta: impudicicia ꝓhebēdit adulteriū ꝛ icestū q̃ cuꝫ immūdicia ptinet species ꝓtra naturā: luxuria aūt refert̄ ad actus iteriores. ¶ Ad 4^m dom q magister determinat hic de istis specieb⁹ fm q habēt ordinē ad affinitatem ꝛ ℨsanguinitatē. ꝛ qz ex ꝯcubitu ℨ nām nō sequit̄ affinitas ideo prętermisit spēs innāles: ꝛ qz talis luxuria nō ē hūana sed bestialis: vt dr̄ in. 7. Eth. ¶ Ad 5^m dom q ꝓpter hoc q deflorat̄ aliquod dānū incurrit: ꝓter dānū castitatis: qz reddit̄ min⁹ apta ad mr̄imoniuꝫ sequens: non autem vidua sic nec meretrix: ꝛ ió nō ē sil̄is rō. ¶ Ad 6^m dom q raptꝰ supra stupꝝ addit spālem deformitatē. s. violentie eductionē de domo pr̄is: ꝛ ideo distincta spēs ponit̄ a stupro. ¶ Ad 7^m dom q sacrilegiuꝫ illud reducit̄ ad spēs per quib⁹ fit mētio: qz violatio babētis votū ꝓtinēte refertur ad stupꝝ vel magis ad adulteriū inq̃tum ē deo desponsata: sed illud qō ꝯmittit cū ea q̃ ē ꝯiuncta cognatōe spirituali reducit̄ ad incestum.

¶ Ad. 3. q. dom dom q fm hoc aliquis cōcubitus ē magis peccatū fm q magis distat a mr̄imoniali concubitu. iter spēs aūt hic enūcratas aliq̃ distat a mr̄imonio ꝛ q̃tuꝫ ad essentiā mr̄imony: ꝛ q̃tū ad causaꝫ que ē cōsensus. s. raptꝰ ꝛ ió e maixmū peccatū inter illa que hic enumerant̄. alio aūt distāt a mr̄imonio q̃tum ad essentiaꝫ tm: sed hoc ē ꝯpliciter: qz illa cū qua ꝯcūbit: vel nō. est mr̄imonio ꝯiuncta sed potest mr̄imonio ꝯiungi: vel nec ē ꝯiuncta nec pōt ꝯiungi: ꝛ hoc magis distat. Si aūt ꝓmo modo: aut ꝑ aliquē tuꝫ prestat aliqō ꝓhibitum sequēti mr̄imonium: aut nō. ꝓmū. n. magis distat. si aūt nō pōt mr̄imonio ꝯiūgi: vel nō pōt aliqua ꝯditiōe extāte: vl̄ nō pōt simplr̄ ꝓpter mr̄imoniū: magis distat. ꝛ fm hoc pꝫ q fornicatio simplex ē minimum pctñ iter ista: qz illi cū q̃ ꝯcumbit̄ nullum nouuꝫ impedimentum respectu sequētis mr̄imony inferr̄: ꝛ post hoc est stupꝝ per qō inferr̄ ꝓhibitum mulieri: vt nō illa facile postmodum nubere possit: ꝛ post hoc ē adulterium qō est ꝯcubit⁹ ad illā q̃ nō pōt duci i vxorē duꝫ vir ei⁹ viuit: ꝛ post hoc est incestus q ꝯmittit̄ cuꝫ illa que simplr̄ vxor eē non pōt: ꝛ post hoc ē raptꝰ q mr̄imonio ꝓtrariat: nō solū quātū ad cēntiā sꝫ etiā quātum ad cām: ꝛ hic ē ordo cozr̄ fm genus suuꝫ ꝯsideratoꝝ: tñ pōt q̃q; hic ordo variari fm diuersas circunstātias: oīuꝫ tñ boꝝ grauiꝰ ē pctñ ꝓtra nām.

¶ Ad p^m g̃ dōz q adulteriuꝫ nō solum ē pctñ qz ē ℨ castitatē. qz ē ℨ ius diuinuꝫ qō hꝫ vir i vxorē. ¶ Ad z^m dom q̃ ius nō possit dispēsari q aligs ducat i vxorē illā cuꝫ q̃ cōmittit adulteriuꝫ viuēte viro: tñ aliquo casu ꝓtingēte potest cā i vxorē ducere absq; dispēsatiōe. s. p⁹ mortē viri: qz adulteriuꝫ ꝑmum nō dirimit mr̄imoniuꝫ ℨctum nisi i aliquo casu. vt ꝑus dcīt̄ ē. ¶ Ad 3^m dom q q̃uis possit post modum duci i mr̄imoniū ꝓsertim̄ puella ꝛ parētib⁹: tñ q̃tū ad pr̄is ptinet maxime a mr̄imonio distat vt ex dictis pꝫ.

Ad quintum sic ꝓcedit: vī q ꝯsāguineos ē ℨctū: nō semper diuortiū dirimēdū: qz quos diuinxit deꝰ hō separe nō debet. cū g̃ deus facere itelligat̄ qō eccl̄ia facit q̃ q̃q; tales ignoāter ꝯiugit videt̄ q si postmodū i notitiā veniāt nō sint sepādi. ¶ P. fauorabili⁹ ē vinculū mr̄imony q̃ domini. sꝫ hō ꝑ lógi tpis ꝓscriptionē acquirit dr̄iuꝫ i re cui⁹ nō erat dr̄is. g̃ ꝑ diuturnitatē tpis mr̄imoniū ratificat̄: et si ꝑus ratū nō fuit. ¶ P. ō similib⁹ sil̄e ē iudiciū. sꝫ si mr̄imoniū eēt dirimēdū pp ꝯsāguitatē: tūc i casu illo q̃ duo frēs habēt duas sorores i vxores: si vn⁹ sepat̄ pp ꝯsanguinitatē ꝛ alius separi deberet pariṕ qō nō videt̄. g̃ mr̄imoniū nō ē sepandū pp ꝯsanguinitatē vel affinitatē. ¶ Sed ꝓtra. ꝯsanguinitas ꝛ affinitas impediunt ꝓtrahēdū ꝛ dirimunt ꝓtractuꝫ. g̃ si probat̄ ꝯsanguinitas vl̄ affinitas sepandi sunt si de facto cōtraxerint.

¶ Ulterius videt̄ q ad sepationē mr̄imony qō ē inter affines ꝛ ꝯsanguineos ℨctum. nō sit ꝓcedendū ꝑ viam accusationis: qz accusationē inscriptio ꝓcedit: q̃ aliquis se ad talionem obligat: si in ꝑbatione defecerit. sed hec nō requirunt̄ qñ agit̄ de mr̄imony sepatione. g̃ accusatio ibi locū nō habet. ¶ P. in cā mr̄imony audiunt̄ solū ꝓpinqui vt i lr̄a dr̄. sed in accusationib⁹ audiunt̄ etiā extranei. g̃ in causa separationis mr̄imony nō agit̄ ꝑ viā accusatiōis. ¶ P. si mr̄imoniū accusari deberet: tūc ꝓcipue hoc cēt faciēdū qñ min⁹ difficile ē qō sepet̄. sed hoc ē qñ sunt tātū spōsalia ꝛ tūc aūt nō accusat̄ mr̄imoniū. g̃ nunq; decetero deb⁹ fieri accusatio. ¶ P. ad accusandū nō ꝓcludit̄ aliqui via ꝑ hoc q nō statim accusat: sed hoc fit in mr̄imonio: qz si ꝑmo tacuit qñ mr̄imoniū ℨbebat nō pōt postea mr̄imoniū accusare quasi suspect⁹. g̃ ⁊c. ¶ Sed ℨ: oē illicitū pōt accusari. sed mr̄imoniū affiniū vel consanguineoꝝ est illicituꝫ ergo de eo potest esse accusatio.

¶ Ulteri⁹ videt̄ q in tali causa nō sit ꝓcedēduꝫ ꝑ testes sicut in alys causis: qz in alys causis adducunt̄ ad testificandū quicūq; sunt oi exceptōe maiores. sed hic nō admittit̄ extranei q̃ꝫ sint oi exceptōe maiores. g̃ ⁊c. ¶ P. testes suspecti de ꝓuato odio vel amore a testimonio repellūt̄. sed maxime possunt ꝓpinqui esse suspecti de amore respectu vnius partis: ꝛ odio ad partē alterā. g̃ nō ē audiēduꝫ eoꝝ testimoniū. ¶ P. mr̄imoniū ē fauorabili⁹ q̃ alie causē in quib⁹ de reb⁹ pure corporalib⁹ agit̄. sed i illis nō pōt esse idē accusatoꝝ ꝛ testis. g̃ nec in mr̄imonio: ꝛ ita videt̄ q nō cōueniēter in ista cā ꝑ testes ꝓcedat̄. ¶ Sed ℨ: testes ꝺucunt̄ i causis vt sup̄ dis de quib⁹ dubitat̄ fiat iudici fides. sed ita facienda ē iudici fides i cā ista sicut i alys causis: qz nō debet ꝓcipitare sentētiā de eo qō nō ꝛstat. g̃ ꝓcedendū est hic ex testib⁹ sicut in alys causis.

¶ Rñdeo dōz ad. i. q. q cū ois ꝯcubit⁹ ꝓter legitimū matrimoniuꝫ sit peccatum mortale: qō ecclesia oibus modis impedire conat̄: ad ipsaꝫ ꝓtinet eos inter quos nō pōt esse vez mr̄imoniuꝫ separe: ꝛ ꝓcipue ꝛsanguineos ꝛ affines q sine icestu ℨbere nō possunt carnaliter. ¶ Ad p^m g̃ dōz q q̃uis ecclesia dono ꝛ auctoritate diuina fulciat̄: tñ ingtuꝫ est hominū ꝯgregatio aligd ex defectu hūano in actibus eius ꝓuenit qō nō ē diuinū: ꝛ ió illa ꝯuictio q̃ fit in facie ecclesie impedimētū ignoātis nō hꝫ ꝑpetualitatē ex auctoritate diuina: sed ē ℨ auctoritatē diuinā erroze hūano inducētā que excusat a peccato cū sit error facti q̃diu manet: ꝛ ꝓpter hoc qñ ipedimētū ad notitiā ecclesie venit: dꝫ ꝑdicta ꝯuictione separe. ¶ Ad z^m dōm q illa que sine peccato eē nō possūt: nulla ꝓscriptiōe firmāt̄: qz vt Innocētius dicit. Diuturnitas tpis nō minuit peccatū sꝫ auget: nec ad hoc facit aligd fauoꝝ mr̄imony: qō inter illegitimas personas esse non poterat. ¶ Ad 3^m dōm q res inter alios acta aly ñ ꝓiudicat i foro ꝛtioso. vñ q̃uis vn⁹ frater ꝛpellat̄ a mr̄imonio vni⁹ sororꝝ ex cā ꝯsanguinitatis: nō ꝓpter hoc sepat ecclesia aliud mr̄imoniū: qō nō accusat̄: sed in foro ꝯscientie nō dꝫ q̃ semper obligēt̄ ad hoc alius frater ad dimittendum vxorem suam: qz frequēter tales accusatiōes ex malīuolētia pcedūt: ꝛ ꝑ falsos testes ꝓbant̄. vñ nō dꝫ q ꝯscientiā suā informet ex his que sunt circa aliud mr̄imoniū facta. sed distinguēdū videt̄ in hoc: qz aut habet certā scientiam de ipedimento mr̄imony: aut opinionē: aut neutꝝ. si ꝑmo mō: nec exigere nec reddere ōbitū dꝫ. Si ꝛcūdo dꝫ reddere sed nō exigere. Si tertio pōt ꝛ reddere ꝛ exigere.

¶ Ad. z. q. dom q accusatio ad hoc ē ꝛstituta ne aliquis sustineat̄ quasi ꝺnocēs qui culpā habet. sicut aūt ex ignorantia facti ꝛtigit q aliquis hō reputat̄ ꝺnocēs qui i culpa est: ita ex ignorātia alicuꝰ circunstātie ꝛtingit q aliquod factū reputat̄ licituꝫ qō illicitum est: ꝛ ió sicut hō accusat̄ q̃q; ita ꝛ factuꝫ ipm accusari pōt: ꝛ sic matrimonium excusat̄ qñ ꝓpter ignoātiā ipedimēti estimat̄ legitimuꝫ qō est illegitimuꝫ. ¶ Ad p^m g̃ dōm: q obligatio ad penā talionis hꝫ locuꝫ qñ accusat̄ ꝑsona de crimine: qz tunc agit̄ ad punitionē eius: sed qñ accusat̄ factū: tunc nō agit̄ ad penam faciētis: sed ad impediēduꝫ hoc qō est illicituꝫ: ꝛ ió in matrimonio accusator nō se obligat ad aliquā penā: sed talis accusatio pōt ꝛ verbo ꝛ scripto fieri: ita q ꝺximat̄ ꝛ ꝑsona accusans matrimoniuꝫ qō accusat̄: ꝛ impedimētū ꝓpter qō accusat̄. ¶ Ad z^m dōm q extranei nō ꝑñt scire cōsanguinitatē: nisi ꝑ cōsanguineos: de quib⁹ ꝑbabilius est: q sciāt. vñ qñ ipsi tacent suspitio habet̄ ꝓtra extraneū: qz ex malīuolētia pcedat nisi ꝑ ꝯsanguineos ꝑbare voluerit: vñ repellit̄ ab accusatōe qñ sunt ꝯsanguinei qui tacēt: ꝛ ꝑ quos ꝑbare nō pōt: sed ꝯsanguinei quātūcūq; sint ꝓpiqui non repelluntur ab accusatiōe qñ accusat̄ mr̄imoniū ꝓpter aliqō ipedimētuꝫ ꝓpetuuꝫ qō impedit ℨbēdū ꝛ dirimit ℨctuꝫ: sed qñ accusat̄ ex hoc q dr̄ nō fuisse ℨctū: tūc parentes tanq̃ suspecti sunt repellēdi nisi ex parte illius qui est iferior dignitate ꝛ diuitys: de quib⁹ ꝑbabiliter estimari pōt q libēter vellent q mr̄imoniuꝫ staret. ¶ Ad 3^m dōm: q cuꝫ mr̄imoniū nō duꝫ sit ℨctuꝫ sed spōsalia tm nō pōt accusari: qz nō accusat̄ qō nō est: sed pōt denūciari impedimētuꝫ ne mr̄imonium ℨbat̄. ¶ Ad 4^m dōm: q ille q ꝑmo tacuit qñq; audit̄ postea si velit mr̄imoniuꝫ accusare: qñq; repellit̄: qō ꝑs ex decretali q̃ sic dicit. Si post contractuꝫ mr̄imoniū aligs apparet accusator: cū nō prodierit in publicū qñ fm ꝯsuetudinē in ecclesys edebat̄ vtrū vox sue debeat accusatiōis admitti: merito q̃ri pōt. Sup q̃ rñdem⁹: q si tpe denūciatōis ꝑmissis is q iā ꝯuict⁹ impedit extra dioceſiꝫ existebat vl̄ alias denūciatio ad ei⁹ notitiā ꝓuenire: vtputa si nimis ifirmitatis feruore laborās sane mētis patiebat̄ exiliū. vl̄ i annis erat taꝫ tene-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ris ꝓstitut⁹ q ad cõphẽsionẽ taliũ ei⁹ etas sufficere nõ vale bat: seu alia cã legitima fuerit ipedit⁹: ei⁹ accusatio oz audiri: alioquin tangꝫ suspect⁹ eẽt ꝓculdubio repellẽdus: nisi iuramẽto firmauerit qõ post didicerit ea q̃ obiecerit: r ad hoc ex malitia non ꝓcedat.

¶ Ad. 3. q. 9. dõm q in hac cã oz q p testes veritas patefiat: sicut r in alijs: tñ vt iuriste dicũt in hac cã multa spãlia inueniunt. s. q idẽ põt eẽ accusator r testis: r q nõ iurat de calũnia cũ sit q̃s cã spũalis: r q ꝓsanguinei admittunt ad testificãdũ: r q nõ obseruat oĩno ordo iudiciarius: q tali denũciatiõe facta ꝓtumax põt excõicari lite nõ cõtestata: r valet hoc testimoniũ de anditu: r post publicationez testiũ testes pñt iduci: r hoc totũ est vt pctũ ipediat qõ i tali ꝓiunctiõe eẽ põt. r p hoc pz solutio ad obiecta. ¶ Illud etiã nõ ẽ ꝓmittẽdũ rc. totũ est abrogatũ p noua iura: ſz ẽt gradus ꝓsanguitatis r affinitatis sũt restricti vsq ad gradũ q̃rtũ. ¶ Et ẽ sciẽdũ q ecclia rc. Sciẽdũ q cuz ecclia nõ itẽdat ꝑuare aliquẽ iure suo si decepta p falsos testes sepauerit mr̃imoniuz altera ꝑsonarum expoliata vi: iuste oz ei fieri restitutio: etiã si altera votũ emisisset religiõis: ita tñ q ei nõ liceret petere debituz sed soluz reddere: q̃ aũt mulier ad re integrationẽ mr̃imony agit: distinguendus ẽ: q si agit petitorio: vt. s. ei deb aliqs vir: q cuz ea cõtraxit anꝫ fiat restitutio tractabit de exceptiõe ex parte mariti ꝓposita: si aũt agat possessorio ꝓmo restituendus ẽ sibi vir q̃ exceptio ꝑdicta tractet: r eadẽ rõ est si vir agat. Sed excipiunt ab vtr eoꝫ cõiter quinq casus. Primus ẽ q̃ vir excipiẽdo ꝓponit publicã fornicationem vxoris. Secũdus q̃ ꝓponit gradũ ꝓsanguitatis iure diuino ꝓhibitũ: tñ si differat oz fieri restitutionẽ p sniaz: ſz ille nõ tenebit reddere debitũ si bẽat ꝓsciaz de ꝓsanguitate ꝑdicta. Tertius si obyciat exceptio rei ꝑiudicate a q̃ nõ ẽ appellatio. Quart⁹ q̃ ẽ tãta sciutia vi ri q nõ põt sufficiẽs cautio adhiberi: puta q vir psequit vxorẽ odio capitali. Quint⁹ est q̃ ille q agit spoliauit aliũ sine causa.

¶ De spirituali cognatione. Dist. XLII. a

AEt parẽtaliũ graduũ famosa qõne aliquid ſz min⁹ sufficiẽter dixim⁹. Itẽ ꝺ spũali cognatiõe addam⁹: q̃ ẽt psoas ipedit vt nõ sint legittime ad icũdas nuptias. Tria q̃dã sũt: ꝓsãguinitas: affinitas: r spũal' germanitas. Cõ sanguinitas ẽ iter eos q ĩgunt̃ ſz lineã gñis. Affinitas inter eos q gñe gdẽ nõ sunt ꝓiuncti: ſz mediãte gñe sunt sociati: verbi gr̃a. Vxor filij fris mei q̃ nõ ẽ de gñe meo: p ipz qui ẽ de gñe meo mihi affinis fcã ẽ: r ego illi. Spũalis primitas est iter cõ patrẽ r ꝓmatrẽ: r iter eos: quoꝫvn⁹ alterũ de sacro fonte leuauit: vel i catbezizatione: aut ꝓfirmatione tenuit. Est etiã inter filios eiusdez hominis carnales r spirituales.

¶ Qui sunt filij spirituales. b

SPirituales filij sũt quos ꝺ sacro fõte leuam⁹: vl' i catbezizatõe seu ꝓfirmatione tenem⁹. Filijẽt r filie spũals deorũ sũt: q trinemerſiõis vocabulo eos sacro baptismate tingunt. Dẽ ẽt spũalis filia sacerdotis: q̃ ei pcã sua ꝓfiteꝛ. Tñ Simac⁹ pp̃. Oẽs quos i pnia suscipim⁹ ita nr̃i spũales sũt ſi lij: vt r ipi quos vl' nobis suscipientib⁹: vt subtrine mersiõis vocabulo mergẽtib⁹ vnda baptismi regnant. Siluester ẽt ãmonet vt ad suã filiã z pnialẽ nullus sacerdos accedat: q scriptũ ẽ Oẽs quo i pnia accepim⁹: ita nr̃i filij sũt vt i baptismo suscepti: quoꝝ oĩuz flagitiosa ẽ ꝓmissio Qz ãt cõpr̃ r cõmr̃ sibi ĩsigi neq̃ant: nec pr̃ spũalis nec mr̃ filie vl' filio spũali: ex ꝓcilio magistrõ si: de eo qꝺ interrogasti: si aliqs filiolã suã duxerit vxorẽ: r de eo q ꝓcubuit cũ mr̃e spũali: r de eo q filiũ suũ baptizauit: r vxor ei⁹ cũ de fõte suscepit hac ꝺ cã vt discidiũ fieret ꝓiugij: si post tali copula pñt pmanere: sic rñdẽdũ ẽ. Si filiolã aut cõmr̃ez suã aliqs i ꝓiugiũ duxerit separandos esse iudicam⁹: r graui pnia plectẽdos. Si vo ꝓiuges legitimi: vl' vn⁹ vl' ãbo ex idustria fecerit vt filiũ suũ ꝺ fõte suscipient si inuptias maneuoluerit bonũ ẽ. Si aũt: grauis pnia ꝓfidiatori iũgat r sil' mandãt: r si ꝑuaricator ꝓiugij duxerit separandos esse iudicam⁹: r graui

Universidad de Deusto
Biblioteca

q2 ꝙo placulare flagitiū cōmisit q dnab⁹ ꝓmī-
bus vl'so2oꝛib⁹ nupsit: magna pnia dꝫ ei iūgi.
¶ De scōis ⁊ tertijs nuptijs ⁊ deiceps. i

SLiēdū ē ēt q nō solū pꝛie vel scde nu-
ptie sūt licite: ꝫ ēt tertie ⁊ q̄rte ñ sⁱ dā-
nāde. Uñ Aug. Scōas nuptias oīno
licitas apl's ꝓcedit. De tertijs aūt ⁊ q̄r-
tis: ⁊ de vltra plurib⁹ nuptijs solent hoīes mo-
uere qōne. Sꝫ qs audeat diffinire qō nec apl's
video diffinisse. Ait. n. Si dormierit vir ei⁹ cui
vult nubat. Nō dicit pꝛim⁹. vel secūd⁹. uel ter-
tius. quotuslibet nec nobis diffiniēdū ē: qō nō
diffinit apl's. vñ ut breuiter rñdeā: nec illas nu
ptias debeo dānare: nec eis verecūdiā nūerosi-
tatis auferre: nec ꝫ hūane ꝫecūdie sensū audeo
dicere: vt quotiēs voluerit nubāt: nec ex meo
corde ꝑter scripture auctez quotaslibet nuptī
as dānare. Idē testat Hiero. Ego nunc libera
voce exclamo: nec dānari i eccl'a bigamā: imo
nec trigamā: ⁊ ita licere quinto ⁊ sexto. qđad
modū scōo marito nubere. Apl's tñ bigamos
a sacerdotali honoꝛe excludit. Sꝫ ꝫ nō facit p
vitio bigamie: imo p sacrī ꝫtute vt sit vna vnī-
us: sic vnica vnici. Illud tñ cesariēsis cōcilij vī
inuere bigamiā eē pctm. Presbyterū igt i nu
ptijs bigami pꝛādere nō ꝙuēit: qz cū pnia biga-
m⁹ idigeat: qs erit p̄sbiter q talib⁹ nuptijs pos-
sit p̄bere ꝓsensuz? Sꝫ hoc de illo itelligi pōt q
pꝛie vꝛoꝛi isidiat⁹ puraī desiderio secūde: vl' p
signaculo sacrī illud dꝛ: qō in bigamo nō ꝟuaī.
Ambro. ēt dicit: q pꝛie nuptie tm a dño sūt in-
stitute: secūde ꝙo sunt pmisse: ⁊ pꝛime nuptie
sub bñdictiōe dei celebrant sublimiter. Secū-
de ꝙo etiam in pꝛesenti carent gloꝛia.

POst q̄ꝫ determinaut magister de carna
lis propinquitatis impedimento: hic determi-
nat de impedimēto spūalis propinquitatis. Et
diuidit in partes duas. In pꝛima ostendit quō
spūalis cognatio matrimoniū ipediat. In secūda inquirit
vtrū secūde nuptie sint licite: ibi. Sciēdū est q nō solū ⁊c.
Pꝛima in duas. In pꝛima distinguit ꝓpinquitatē spūalē
a carnalib⁹: de quib⁹ supra actū est. In secūda ꝓsequit de
ꝓpinquitate spūali: ibi. Spūales filij ⁊c. Et hec pars diui-
dit in duas. In ꝓma ostēdit vnde spūalis ꝓpinquitas cō-
trahaī. In secūda oñdit quō matrimoniū ipediat: ibi. Qō
aūt cōparaī vel cōiter ⁊c. Et hec in duas. In pꝛima oñdit
quō ipedit matrimoniuz ꝓpinquitas spūalis quā aliqua
psona directe ꝫbit que assimilaī ꝙsanguinitati. In secun-
da quō ipediat matrimoniū illa que idirecte ex vꝛoze in
virū redūdat p modū cuiusdā affinitatis vel econtra: ibi.
Solet etiā queri ⁊c. Pꝛima in duas. In ꝓma oñdit quan-
do spūalis cognatio ipediat matrimoniū iter ꝙpatrē spūa
lē ⁊ matrē naturalē: aut ecōuerso. In scōa oñdit qñ matri
moniū ipediat iter filios spūales ⁊ naturales: ibi. Qz autē
spūales vel adoptiui ⁊c. Pꝛima i duas. In ꝓma oñdit qñ
spūalis cognatio matrimoniū p̄cedēs impediat matrimo
niū ꝫbendū: ⁊ dirimat ꝫctū iter ꝙpatrē ⁊ cōmatrē: nō aūt
si sequaī. In scōa obycit i ꝓriū: ⁊ soluit: ibi. Dis aūt obycia
re videt ⁊c. Qz aūt spūales ⁊c. Dic oñdit qñ impedit ma-
trimoniū inter prolē spūalē ⁊ nālem vnius hoīs. Et circa
hoc duo facit. Pꝛimo ꝓbat ꝓpositū. Scōo ingrit vtrum
hec ꝓbatio se extēdat ad fratres nāles spūalis plis: q. ⁊
possint copulari filys nālibus spūalis patris: ibi. Doc aūt
qđā volūt ⁊c. ¶ Solet etiā queri ⁊c. Circa hoc duo facit.
Pꝛimo oñdit q spūalis cognatio trāsit a viro in vꝛoꝛez.
Scōo inquirit vtrū possint spūaliter effici parentes alicui
ius prolis: ibi. Solet etiā queri ⁊c.

Questio. I.

HIc est triplex q̄stio. Pꝛima de cogna
tiōe spūali. Scōa de le
gali. Tertia de scōis nuptys. ¶ Circa pmū que
runt tria. Pꝛimo vtrum spūalis cognatio ma
trimonium impediat. Scōo ex qua cā ꝫbatur.
Tertio inter quos contrahaī.

Ad pꝛimum sic ꝓcedit. Videt q spūalis cogna
tio matrimoniū nō ipediat. nihil e.
ipedit matrimoniū qō nō ꝙriaī alicui bono matrimonij.
sed spūalis cognatio nō ꝙriaī alicui bono matrimonij. ergo nō ipedit matrimoniū. ¶ Ꝑ. ꝓpetuū impedimētū ma
trimonij nō pōt stare simul cū matrimonio. sed cognatio
spūalis stat simul aliqñ cū matrimonio: vt in lra dr: sicut
cū aliquis in casu necessitatis filiū suuz baptizat: qz tūc fit
vꝛoꝛi sue spūali cognatiōe cōiunctus: nec tñ matrimoniū
separaī. ergo spūalis cognatio matrimoniū non impedit.
¶ Ꝑ. vnio spūs nō trāsit in carnē: sed matrimoniū ē car-
nalis cōiunctio. ergo cū cognatio spūalis sit vnio spūs nō
pōt trāsire ad mīmoniū ipediēdū. ¶ Ꝑ. ꝙriozꝛ nos sunt
idem effectus. sed spūalis cognatio videt esse ꝙria dispari
tati cultus: cuz spūalis cognatio sit ꝓpingtas ꝓueniēs ex
datiōe sacrī vel rētione ad idem: disparitas aūt cultꝰ cōsi-
stit in sacrī carētia: vt ꝓus dictum ē. Cū g disparitas cul
tus matrimoniuz ipediat: videt q spūalis cognatio non
bēat hunc effectuz. ¶ Sꝫ ꝺ: q̄to aliq̄ vinculū est sanctꝰ
tāto est magis custodiēduz: sed vinculuz spirituale ē san-
ctius q̄ꝫ corꝓorale. ergo cuz vinculuz ꝓpingtatis corꝓora
lis mīmoniuz ipediat: videt etiā q spiritualis cognatio
idē faciat. ¶ Ꝑ. in mīmonio ꝙiunctio aīaruz est pncipa-
lioꝛ q̄ꝫ ꝙiunctio corꝓoꝛ: qz ꝓcedit ipsā. g multo fortius spi
ritualis cognatio mīmoniuz ipedire pōt q̄ꝫ carnalis.

¶ Rñdeo dōm: q sicut p carnis ꝓpagationē hō accipit el
nature: ita p sacrā accipit eē spirituale gre. vñ sicut vincu
lū qō ex carnis ꝓpagatiōe ꝫbit ē nāle hoi inq̄tuz ē res q̄
dā nature: ita vinculū qō ꝫbit ex sacramēto ꝛ suscepti⁹ē.
est quodāmō nāle alicui inq̄tuz est mēbruz ecclesie: ⁊ iō
sicut carnalis cognatio impedit matrimoniuz: ita spūalis
ex ecclesie statuto. tñ distinguendum est de spūali cogna
tione: qz aut ꝓcessit matrimonium: aut sequiī. si ꝓcessit
impedit cōtrahenduz ⁊ dirimit cōtractum. si sequiī tunc
non dirimit vinculum matrimonij. sed quātuz ad actum
matrimonij est distinguenduz: qz aut spiritualis cognatio
induciī cā necessitatis: sicut cuz pater baptizat puerum in
articulo mortis ⁊ tunc non impedit actuz matrimonij ex
neutra parte: aut induciī extra casuz necessitatis: ex igno
rantia tamen: ⁊ tunc si ille ex cuius actu inducitur diligē
tiam adhibuit: est eadem ratio sicut ⁊ de primo: aut ex in-
dustria extra casum necessitatis: ⁊ tunc ille ex cuius actu
inducitur amittit ius petendi debitum: sed tamen debet
reddere: quia ex culpa eius non debet aliquod incommo
dum alius reꝓrtare. ¶ Ad pꝛimum ergo dicendum q
quamuis spiritualis cognatio non impediat aliquod de
ꝓncipalibus bonis matrimonij: tamen impedit aliquod
de secundarijs bonis: quod est amicitie multiplicatiꝰ:
quia spiritualis cognatio est sufficiens ratio amicitie:

g sic vñ oꝓtet q ad alios per matrimoniuz familiaritas
⁊ amicitia q̄ꝛaī. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q p ordinis sacrm nō fit aliq̄ regenera-
tio: sed q̄dā ꝓmotio ꝓtātis ⁊ ꝓpterea mulier nō suscipit or
dinē: ⁊ sic nō pōt ex hoc aliq̄ō impedimētū ꝑstare mrī: et
iō talis cognatio nō ꝙputaī. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q i cathecismo
fit q̄dā ꝓfessio futuri baptismi: sicut in spōsalib⁹ fit q̄dā
spōsio futuraꝝ nuptiaꝝ. vnde sicut i spōsalib⁹ ꝫbit q̄dam
mot⁹ ꝓpinqtatis: ita ⁊ in cathecismo ad min⁹ ipediēs ꝫbē
dum: vt q̄dā oñt: nō aūt in alys sacrīs. ¶ Ad 4ᵐ dōm. q tā
lis ꝓfessio fidei nō fit i alys sacrālib⁹ baptismi sicut in cā
thecismo: ⁊ iō nō ē silis rō. ¶ Et silr dōm ad quintum de
ofone: ⁊ ad sextū de ꝓdicatiōe. ¶ Ad 7ᵐ dōz q spūs eos
ad fidē istruxerat p modū cathecismi: ⁊ sic aliquo mō talꝰ
istructio hēbat ordinē ad spūalē cogtionē. ¶ Ad. 8ᵐ. dōz
q p sacrm pnie nō ꝫbiī ꝓpe loq̄ndo spūalis cognatio. vñ
filius sacerdotis pōt ꝫbere cū illa quā sacerdos i ꝓfessiōe
audit: alias filius sacerdotis nō inēiret i tota vna ꝓochia
mulierē cū q̄ ꝫberet. nec obstat q p pniaz tolliī pctm ac-
tuale: qz ꝳ ñ ē p modū gnātōis ⁊ magis p modū sanatōis
sꝫ tñ p pniaz ꝫbiī q̄dā fedꝰ iter sacerdotē ⁊ mlierē ꝓfitē
tē silē cognatiōi spūali: vt tñ peccet cā carnaliter cogno-
scēs ac si eēt sua spūalis filia: ⁊ ꝳ iō qz maxia familiaritas
est iter sacerdotē ⁊ ꝓfitentē. ⁊ ex ꝳ ista ꝓhibitio ē inducta
vt tollaī peccādi occasio. ¶ Ad 9ᵐ dōm q pr spūalis dr
ad silitudinē pris carnal': pr aūt cozpal': vt dicit phs in. 8:
eth. tria dat eē: nutrimentū: ⁊ istructionē: ⁊ iō spūalis pr ali
gs alicui⁹ dr rōe alicui⁹ boꝛ. tñ: tñ ex ꝳ q est spūalis pr ñ
ꝫ cognationē spūalē nisi ꝙueniat cū pre q̄tū ad gnātiōem
p quā est esse. ⁊ sic ēt pōt solui. 8ᵐ. quod preceſſit.

Ad tertiū sic ꝓcedit: vī q cognatio spūalis ñ ꝫbaī
iter suscipientē sacrm baptismi ⁊ leuātē
de sacro fonte: qz i gnātiōe carnali ꝫbiī ꝓpingtas solū ex
pte eius cui⁹ iemie generaī ꝓles: nō aūt ex parte eius qui
puerꝝ natū suscepit. ergo nec spūalis cognatio ꝫbiī iter cū
qui suscipit de sacro fōte: ⁊ cū qui suscipiī. ¶ Ꝑ. ille qui in
sacro fonte leuat anadocus a Dio. dr: ⁊ ad eius officiū spe
ctat puerū instruere. sed instructio nō est sufficiēs cā spūa
lis cognatiōis. vt dictū est. ergo nulla cognatio ꝫbiī inter
eū ⁊ illū qui de sacro fonte leuaī. ¶ Ꝑ. pōt contingere q
aliquis leuet aliquē de sacro fonte anteq̄ ipse sit baptiza-
tus. sed ex hoc nō ꝫbiī aliqua spūalis cognatio: qz ille qui
nō est baptizatus nō est capax alicuius spūalitatis. ergo le
uare aliquē de sacro fonte nō sufficit ad cognationē spūa-
lē ꝫbendā. ¶ Sꝫ ꝺ est: diffinitio spūalis cognatōis supra
inducta: ⁊ auctoꝛitates que ponunt in littera.

¶ Ulteri⁹ videtur q spūalis cognatio nō transeat a viro i
vꝛoꝛez: qz spūalis vnio ⁊ corꝓoralis sunt disperate ⁊ diuer-
soꝝ generum. ergo mediante carnali cōiunctione que est
inter virū ⁊ vꝛoꝛem: non trāsitur ad spūalez cognationē.
¶ Ꝑ. magis cōueniunt in spūali generatiōe que est causa
spūalis cognatiōis: pater ⁊ mater spūalis q̄ꝫ vir qui est pa
ter spiritualis: ⁊ vꝛoꝛ. sed pater ⁊ mater spiritualis nullaz
ex hoc cognationem spūalem cōtrahūt. ergo nec vꝛoꝛ cō-
trahit aliquā cognationem spūalem ex hoc q vir cuius sit
pater spiritualis alicuius. ¶ Ꝑ. pōt cōtingere q vir est ba
ptizatus ⁊ vꝛoꝛ non est baptizata. sicut quando vnus est
ab infidelitate conuersus sine alterius cōiugis conuersio
ne. sed spūalis cognatio non potest peruenire ad nō bapti
zatum. ergo non transit semper de viro ad vꝛoꝛem. ¶ Ꝑ.
vir ⁊ vꝛoꝛ possunt aliquem simul de sacro fonte leuare. si
ergo spiritualis cognatio a viro transiret in vꝛoꝛez: seque
retur q vterq; coniugum esset bis pater vel mater spiri-
tualis eiusdem: quod est inconueniens. ¶ Sed cōtra. bo
na spiritualia magis multiplicabilia sunt q̄ꝫ corꝓoralia. sꝫ
cōsanguinitas corꝓoralis viri trāsit ad vꝛoꝛem per affini-
tatē. ergo multomagis spūalis cognatio.

¶ Ulteriꝰ videt q non transeat ad filios carnales patris

Universidad de Deusto
Biblioteca

spūalis:q2 spūali cognatiōi nō assignanť gradus.eēnt aūt gradus si trāsīret a patre in filiuz: quia persona generata mutat gradū:vt supza dictū ē.ergo nō trāsit ad filios carnales pris spūalis. ¶ P.pater eodē gradu attinet filio:7 frater fratri.si ergo spūalis cognatio trāsit a pre in filiuz: eadē rōne trāsibit a frē in frēm:qō falsuz est. ¶ Sed ꝺ ē: quod in littera probatur pari auctozitate.

¶ Rūdeo dōz ad.i.q.q sicut in gnatōe carnali aliquis nascit ex pre 7 mre:ita i gnatiōe spūali aliquis renascitur filius dei sicut pris:7 eccle sicut mris . sicut aūt ille q sacrm ꝓfert gerit psona dei:cuius instrm 7 minister est: ita ille q baptiçatū suscipit de sacro fonte aut ꝓfirmādū tz psonaz eccle.vñ ad vtrūq3 spūalis cognatio ꝺbit. ¶ Ad p'm g dōz q nō tm pr ex cuius semie generať ples bz cognatiōem carnalē ad natū:sed ēt mr q mām ministrat:7 i cui' vtero generať:7 ita ēt anadocus q baptiçādū vice toti' eccle offert 7 suscipit ꝛofirmādū tz:spūalem cognatiōez ꝓtrahit.

¶ Ad z'm dōm q nō rōne istructiōis debite: sed rōe gnatiōis spūalis ad quā coopať spūalē cognatiōem cōtrahit.

¶ Ad 3'm dōm:q nō baptiçatus nō pōt aliquē leuare ō sacro fonte eū nō sit mēbrū eccle cuius typū gerit i baptismo suscipiēs:cuius possit baptiçare:q2 est creatura dei cuius typū gerit baptiçās.nec tm aliquam cognatiōem contrahere spiritualem potest:q2 est expers spiritualis vite i quam homo primo per baptismum renascitur.

¶ Ad.2.q.dō:q aligs pōt alicuius fieri ꝓpr duplr. Uno mō p actū alteri' g baptiçat:vel i ipso baptismo suscipit filium eius:7 sic cognatio spūalis nō trāsit a viro i vxorem nisi forte ille sit filius vxoris:q2 tūc vxor directe ꝺbit cognationē spūalem sicut 7 vir. Alio mō p actū ꝓpriū sicut cum leuat filiū alterius de sacro fōte:7 sic cognatio spūal' trāsit ad vxorē quā ia carnaliter cognouit:nō aūt si nōdū sit ꝺsūmatū mrimoniū.q2 nōdū effecti sūt vna caro:7 ꝺ ē p modū cuiusdā affinitatis:vñ etiā pari rōe vr trāsire ad mulierē q est carnaliter cognita q̄uis nō fit vxor. vñ versus. Qui mihi vel cuius mea natū fōte leuauit. Dec mea cōmater fieri mea nō valet vxor.Si qua mee natū nō ex me fōte leuauit. Dāc post fata mee nō ide vetabor habere. ¶ Ad p'm g dōm:q ex boc q sūt diuersoz genez vnio spūalis 7 corpalis pōt excludi q vna nō est altera. nō aūt q vna nō possit eē cā alteri':q2 eoz q sūt i diuersis generib':vnū q̄nq3 é cā alteri' vel p se vel p accidēs. ¶ Ad z'm dōm:q pr spūalis 7 mr spūalis eidē nō ꝺiūgunť i generatiōe spūali nisi p accīs:q2 vnus ad hoc p se sufficeret. vñ nō oz q ex boc aliqua cognatio spūalis iter eos nascať q̄n possit eē iter eos mrimoniū:vñ versus. Un' semp erit cō patrū spūalis. Alter carnalis nec fallit regula talis. Sz p mrimōiū fit vir 7 vxor vna caro p se loquēdo:7 ideo nō ē simile. ¶ Ad 3'm dico q si vxor nō sit baptiçata ñ pueīet ad eam spūalis cognatio pp boc q nō est capax:nō ex boc q nō possit p mrimōiū traduci spūalis cognatio a viro i vxorem. ¶ Ad 4.'m dōm:q ex quo iter pres spūalem 7 mrez non ꝺbiť aliqua cognatio nihil ꝓhibet quin vir 7 vxor fiť aliquē de sacro fōte leuarēt:nec est icōueniēs q vxor ex diuersis cāis efficiať bis mr spūalis eiusdē: sicut 7 pōt eē q est affinis 7 sanguinea eiusdē p carnalē ꝓpinquitatē.

¶ Ad.3.q.dō.q filius é aliquid pris:7 nō ecōuerso: vt dr i .8°.etĥ.7 ideo spūalis cognatio trāsit a pre i filiū:sed nō ecōuerso:7 sic ps q fuit tres spūales cognatiōes. vna q̄ dr spiritualis paternitas q̄ est iter pres spūalē 7 filium spūalē. Alia que dr ꝓpaternitas q̄ é iter pres spūalē 7 carnalem eiusdē. Tertia aūt dr spūalis fraternitas:q̄ est iter filiū spiritualē 7 filios carnales eiusdez pris: 7 q̄libet bar ipedit ꝓtrahēdū mrimōiū 7 dirimit ꝺctum. ¶ Ad p'm g dōm:q psona addita p carnis ppagatōem facit gradū respectu illius psone q̄ eodē genere attiet:nō aūt respectu eius q̄ attinet i alio genere:sicut filius attinet i eodē gradu vtpat pa tris i quo 7 pater:q̄uis alio gñe attinētie.spiritualis aūt cognatio est alterius generis q̄ carnalis: 7 ideo nō i eodem gradu attiet fili' spiritualis filio nāli pris sui spiritualis.i quo attiet ei pr eius:quo mediāte cognatio spūalis trāsit 7 ita ñ oportet q spiritual' cognatio habeat gradū. ¶ Ad z'm dōm:q frater ñ est aliquid fratris:sicut filius est aliqd patris.sed vxor est aliquid viri cum qua effecta est vna corpus:7 ideo a fratre in fratrem nō trāsit siue sit aīa genitus siue post fraternitatem spiritualem. Dō. II.

De inde queritur de cognatiōe legali que est per adoptiōem. Et circa boc querūtur tria. ¶ Primo de adoptiōe. ¶ Secūdo vtruz ex adoptiōe ōtrabatur aliquod viculū ipediēs matrimōiuz. ¶ Tertio iter quas personas cōtrabatur.

Ad primum sic ꝓcedit:videť q icōueniēter adoptio diffiniať. Adoptio est extranee persone i filium vel nepotem:vel deiceps legittimi assumptio. filius enim debet esse subditus patri.sed aliquādo ille qui adoptatur ñ trāsit i potestatem patris adoptātis.q̄ ñ semp per adoptiōem aliquis i filium assumit. ¶ P. prētes debēt filys thesauriçare.2.cor.12.sz pater adoptās ñ oportet q semp adoptato thesauriçet:q2 quādoq; adoptatus ñ succedit i bōa adoptātis.ergo adoptio si est assumptio alicuius i filium. ¶ P.adoptio per quam aliquis i filium assumit:similať gnātiōi naturali per quā nāliter filius producit.ergo cui competit nālis generatio filii:cōpetit adoptio.sed boc est falsum:q2 ille qui fi est fui iuris: 7 qui est minoz.25.ānis 7 mulier ñ possūt adoptare:qui tm mē possūt naturaliter filium generare.ergo adoptio si ꝓprie dicit assumptio alicuius i filium. ¶ P.assumptio extranee persone i filium videť esse necessaria ad supplendum defectum naturalium filioz:sed ille qui nō pōt generare vt spado vel frigidus maxime patit defectum illys naturalibus.ergo ei maxime competit assumere filiū aliquez:sed ñ ꝓpetit adoptare ei.ergo adoptio ñ ē assumptio alicuius i filium. ¶ P.i spirituali cognatiōe vir aliquis i filium assumitur sine carnis ppagatōe potest idifferēter maioz etate effici pr miozis 7 ecōuerso:q2 iuuenis potest senem baptiçare:7 ecōuerso.si ergo per adoptionem aliquis assumitur i filium sine carnis propagatiōe:similiter posset idifferēter senioz iuniorem:vel iuniorem senioreꝫ adoptare:qō nō est vez:7 sic idē qō ꝑus. ¶ P.adoptatiꝰ differt ꝑm aliqué gradū ab adoptāte.ergo glibet adoptatus adoptať in filiū:7 sic icōueniēter dr qō adoptať i nepotē. ¶ P.adoptatio ex dilectōe procedit: vñ 7 deꝰ dicit nos p charitatē in filios adoptasse.sed charitas maior est habenda ad ꝓximū q̄ ad extraneos.g̃ nō oz esse adoptatio extranee ꝑsone:sed magis persone propinque.

¶ Rūdeo dōz:q ars imitať nām 7 suppler defectū nature i illis in gb'nā deficit:vñ sicut p naturalē generatiōez aliquis filiū producit:ita p ius positiuū: qō est ars equi et boni potest aliquis sibi assumere aliqué in filium ad similitudinem filij naturalis 7 ad supplendū filiorum predictorum defectuz:propter qō precipue adoptatio est introducta:7 q2 assumptio imporat terminum a quo:propter quod assumēs nō est assumptum:vt in.3.lib.dif.5.dictum est:oz q ille qui assumitur in filium sit persona extranea. sicut ergo naturalis generatio habet terminum ad quez: scz formā que est finis generationis:7 terminū a quo:scilicet formā cōtrariam:ita generatio legalis bz terminū ad quem filium vel nepotem:terminū a quo persoñā extraneā:7 sic patet q predicta assignatio comprehendit genā adoptionis:quia dicitur legittima assumptio:7 terminū a quo:quia dicitur extranee per sone:7 terminuz ad quez q̄ in filium vel nepotem. ¶ Ad p'm ergo dōm q filiatio adoptiōis est quedam imitatio filiationis naturalis:7 ideo duplex est adoptiōis species:vna que perfecte imitatur nālem filiationem:7 hec vocať abrogatio per quam reducitur adoptatus in potestatez adoptantis:7 sic adoptatus succedit pri adoptāti ex intestato:nec pōt eū pr sine culpa ꝓtiare q̄rta parte hereditatis. sic aūt adoptari nō pōt nisi ille qui sui iuris est.qui.s.postq̄ adoptať nō bz pārē:aut si bz est mācipat'.7 hec adoptatio nō fit nisi auctozitate pncipis. Alia est adoptatio que imitať nālem filiationē imperfecte q̄ vocať simplex adoptio p quā adoptat' nō.transit in ptārez adoptātis:vnde magis est dispositio q̄dā ad perfectā adoptionez q̄ adoptio pfecta:7 ꝑm hanc pōt adoptari ēt ille qui non est sui iuris 7 sine auctē principis ex auctozitate magistrat':7 sic adoptat':nō succedit in bonis adoptātis:nec tenež ei adoptās aliquid de bonis suis in testamento dimittere nisi velit. ¶ Et p boc pz solo ad scōm. ¶ Ad 3'm dōm:q generatio nālis ordiať ad spēm ꝓsequēdā:7 ideo ꝓpetit oīb' posse naturaliter generare:in gb'nā speciei nō est ꝓpedita.sed adoptio ordiať ad hereditatis successionē:7 ideo illis solis ꝓpter q hīt ptātez disponēdi de hereditate sua:vnde ille q nō est sui iuris:vl q est minoz.25.ānis:aut mulier nō pōt adoptare aliquem nisi ex spāli ꝓcessiōe pncipis. ¶ Ad 4.'m dōm:q p eum q bz impedimētū ppetuū ad generādū nō pt hereditas trāsire i posterū.vnde ex hoc ipso iā debež illis q ei succedere debēt iure ppinqtatis:7 ideo ei nō ꝓpetit adoptare sicut nec nāliter generare.7 ꝑterea maioz ē dolor de filys amissis q̄ de filys q nūq̄ habiti sunt:7 ideo ñtes ipedimētū generatiōis nō idigēt solatio ꝺ carentiā filioz: sicut illi qui habuerūt 7 amiserūt:vel ēt q hre potuerūt sz aliquo impedimēto accidētali carēt. ¶ Ad 5'm dōz:q spūalis cognatio cōtrahiť p sacrm quo fideles renascūt in xpo i quo nō differt masculus a femia:seru' 7 liber:iuuenis 7 senex. 7 ideo indifferēter glibet pōt effici pr spūalis alteri': sz adoptio fit p hereditatis successionē 7 q̄dā subiectionē adoptati ad adoptātē.nō aūt ē ꝓueniēs q̄ antigoz iuueni i cura rei familiaris subdať:7 ideo minoz nō pōt adoptare seniorez: sed oz ꝑm leges q adoptat' sit intātū adoptāte iunioz q̄ possit eius nālis cē filiꝰ. ¶ Ad 6'm dōz:q sicut ꝓtingit amitti filios ita 7 nepotes:7 ideo cū adoptatio fit inducta ad solatiū filioz amissoz sicut pōt aliqs p adoptionē subrogari i locum filij:ita i locū nepotis:7 sic deiceps. ¶ Ad 7'm dōm:q ꝓpinquus iure ppinqtatis dz succedere:7 ideo nō cōpetit ei q p adoptionē ad successionē deducať.7 si aliqs ꝓpinquꝰ cui nō ꝓpetat successio hereditatis adopteť:non adoptať inquātū est ꝓpinquus:sed inquantū est extraneus a iure successionis in bonis adoptantis.

Ad secundum sic ꝓcedit:vr q ex adoptiōe non ꝺbať aliqō vinculū ipediēs mrimōiū:q2 cura spūal' ē dignioz q̄ cura corpal'.sz ex ꝺ q aliqs cure alicui' ꝺsubyciť spūal'r:nō ꝺbiť aliqō ꝓpinqtatis vinculū:alias oēs q habitāt i prochia eēnt ꝓpinq sacerdotis: 7 cū filio ci' nō possent ꝺbere.g̃ nec adoptio q̄ trahit adoptatū i curas adoptātis ꝺ facere pōt. ¶ P. ex ꝺ q aliqs alicui fit būficus nō ꝺbiť ꝓpinqtatis vinculū.sz nihil aliud est adoptio q̄ collatio cuiusdā bñficij. g̃ ex adoptione nō fit aliqō vinculū ꝓpinqtatis. ¶ P.pr nālis principal'r filio ꝓuidet i trib': vt ꝑbs dicit.q2.s.ab ipso bz eē:nutrimētū:7 disciplinā.hereditatis aūt successio ē posteri' ad ista. sed p ꝺ q aligs alicui ꝓuidet i nutrimēto 7 disciplīa nō ꝺbit aliqō ꝓpinqtatis vinculū.alias nutriētes 7 pedagogi 7 magri eēnt ꝓpinq:qō falsuz est.g̃ nec p adoptionē p quā aligs succedit in hereditatē alteri' ꝺbiť aliq̄ ꝓpinquitas. ¶ P.sacra ecclie nō subdūť humanis legib'.sz mri'm ē sacrm ecclesie.cū g̃ adoptio sit inducta p legē humanaz: vr q̄ nō possit impedire mrimōiū aliqō vinculū ex adoptiōe ꝺctū. ¶ Sz ꝺ.cognatio mrimōiū ipedit.sz ex adoptiōe q̄dam cognatio causať.s.legalis:vt ꝑz p eius diffinitiōem. Est.n.cognatio legalis q̄dā ꝓximitas puenies ex adoptione.ergo adoptio causat vinculū p qō mrimōiuz impedit. ¶ P.boc idē habeť ex auctozitatibus in littera positis.

¶ Rūdeo dōz:q lex diuina illas psonas ꝑcipue a mrimonio exclusit:q̄s necesse erat cohabitare:ne vt Rabi moyses dicit. si ad eas liceret carnalis copula facilis pateret ꝺcupiscētie locus:ad quā reprimēdā mrimōniū est ordinatū.7 q2 filius adoptat' ꝺuersať in domo pris adoptātis sicut filius nālis:ideo legibus humanis ꝓhibitū est inter tales mrimōiū ꝺbi:7 talis ꝓhibitō est p eccliā approbata: 7 inde habeť q legalis cognatio matrimoniū impediat. ¶ Et p boc pz solutio ad pria tria:q2 p oia illa nō inducit talis cohabitatio q̄ possit fomētū ꝺcupiscentie prestare.7 ideo ex eis nō causať ꝓpinquitas que matrimoniū impediat. ¶ Ad 4.'m dōm:q ꝓhibitio legis humane nō sufficeret ad impedimentum matrimony:nisi interueniret auctoritas ecclesie:que idem etiam interdicit.

Ad tertiū sic ꝓcedit:videť q talis cognatio non ꝺbať nisi inter patrē odoptantē 7 filiuz adoptatū:maxime.n.videret q̄ deberet ꝺbi iter patrem adoptātem 7 mrem nālē adoptari:sicut accidit in cognatione spirituali.sed iter tales nulla est cognatio legalis. g̃ nec inter alias personas ꝑeter adoptantē 7 adoptatum. ¶ P.cognatio impediens matrimoniū est perpetuū impedimētū.sed inter filiū adoptatū 7 filiam nālē adoptantis nō est perpetuū impedimētū:q2 soluta adoptione per mortē adoptantis vel emāçipationē adoptati pōt cōtrahere cum ea.ergo cum ea nō habuit aliquā ꝓpinquitatez que mrimoniū impediret. ¶ P.cognatio spūalis i nullā personā trāsit que nō possit ad aliqō sacramētū tenere vl suscipere:vñ i nō baptiçatū nō transit. sed mulier nō pōt adoptare:vt ex dictis ꝑz.ergo cognatio legalis nō transit a viro in vxorē. ¶ P.cognatio spūalis est fortioz q̄ legal' sed spūalis cognatio nō trāsit in nepotē.ergo nec legalis.

¶ Sed contra.plus ꝺcordat cognatio legalis cuz carnis cōiunctiōe vel ꝓpagatiōe:q̄s spūalis.sed spūalis transit in alterā ꝑsonā modis ꝑdictis:vt dictum est.ergo 7 legalis.

¶ P.ad boc sunt auctozitates que i littera ponūtur.

¶ Rūdeo dōm:q triplex est legalis cognatio.Prima quasi descēdētiū q̄ ꝺbitur iter ꝑm adoptātē 7 filiū adoptatū: 7 filiū filij adoptiui 7 nepotē:7 sic deinceps. Secūda q̄ ē inter filiū adoptatū 7 filiū nālem. Tertia q̄ modū cuiusdaz affinitatis que est inter patrē adoptantē 7 vxorē filij adoptati:vel econuerso iter filium adoptatum 7 vxorem patris adoptātis. Prima ergo cognatio 7 tertia ꝓpetuo matrimoniū impediunt:secunda aūt nō:nisi q̄diu in potestate manet patris adoptantis. vnde mortuo patre vel filio emancipato pōt ꝺbi inter eos mrimoniū. ¶ Ad p'm g dōz:q per generationē spūalē non trabitur filius ex ptātē patris:sicut fit p adoptionē:7 sic filius spūalis manet filius vtriusq; simul:nō aūt filius adoptiuus:7 ideo nō cōtrabitur aliqua propinquitas inter patrem adoptantem 7 matrez vel ꝑm naturalem sicut erat in cognatione spirituali.

¶ Ad z'm dōm:q cognatio legalis impedit matrimoniuz ꝓpter cohabitationem:7 ideo quando soluť necessitas cohabitatiōis:nō est inconueniens si predictum vinculū nō maneat:sicut q̄n fuerit extra potestatem eiusdem patris:sed pater adoptans 7 vxor eius semper quādā auctoritatē retinēt super filium adoptatum 7 vxorez eius:7 ꝑpter hoc vinculū manet iter eos. ¶ Ad 3'm dōz:q ēt mulier ex concessione pncipis adoptare potest:vnde etiam in ipsam potest transire cognatio legalis. Et ꝑterea non est causa quare cognatio spiritualis nō trāsit in nō bapti-

Universidad de Deusto
Biblioteca

catum:qz nō potest tenere ad sacrm: sed qz non est alicui⁹ spiritualitatis capax. ¶ Ad 4.m dōm:q per cognationem spūalē filius nō ponit in potestate z cura patris spiritualis sicut in cognatiōe legali. oportet enim q quicqd est in ptāte fily trāseat in ptātem patris adoptantis: vnde adoptato pre adoptantur fily z nepotes qui sunt in potestate adoptati.

Questio. III.

Deinde queritur de secundis nuptys. ¶ Et circa hoc queruntur duo. ¶ Primo vtrum sint licite. ¶ Secundo vtrum sint sacramentales.

Ad primum sic procedit: videt q secūde nuptie nō sint licite: qz iudiciū dere dz esse fm veritatē. Dicit.n. Chrisо. q z.m virū accipere fm veritatē est fornicatio: que nō ē licita. ergo nec secūdū matrimoniū. ¶ P. oē qđ nō est bonū non est licitum. sed Ambro. dicit q duplex matrimoniū nō est bonū. ergo nō est licitū. ¶ P. nullus arceri debet ne interfit illis q̄ sunt bone sta z licita: sed sacerdotes arcent ne iterfint secūdis nuptys: vt in lra patet. ergo nō sūt licite. ¶ P. nullus reportat penā nisi pro culpa. sed pro secūdis nuptys aliquis reportat irregularitatis penā. ergo nō sunt licite. ¶ Sed ↄ est: q abzaā legit secūdas nuptias ↄrisse. Genz. 25. ¶ P. Timo. 5. dicit aplūs. Volo aūt iuniores. s. viduas nubere: filios procreare. ergo secunde nuptie sunt licite.

¶ Rndeo dōz: q vinculū matrimoniale nō durat nisi vsq ad mortē: vt pz Ro. 8. z iō moriēte altero ↄiugū vinculuz matrimoniale cessat. vñ ppter precedēs mrimoniū nō impedit aliquis a secundo mortua cōiuge: z sic nō solū secūde sed tertie: z sic deinceps nuptie sunt licite. ¶ Ad p.m q̄ dōz: q chrisо. loquit quantū ad cām que aliqñ solet ad secundas nuptias incitari. s. ↄcupiscētiā que ēt ad fornicatiōnē incitat. ¶ Ad 2.m dōz: q matrimoniū secundū se nō esse bonū: nō qz sit illicitū: sed qz caret illo bonore significatiōis: qui ē i primis nuptys: vt sit vna vni⁹: sicut ē i chrisто z ecclesia. ¶ Ad 3.m dōz: q boies diuinis dediti nō solum ab illicitis sz ēt ab illis que hnt aliquaz turpitudinis spēm arcent. z iō ēt arcent a secundis nuptys que carent honestate que erat i primis. ¶ Ad 4.m dōm: q irregularitas sicut supra dictum est di. 27. nō semp inducit propter culpam: sed propter defectum sacramēti: z ideo ratio nō est ad propositum.

Ad secundum sic procedit: videt q secūdum matrimoniū nō sit sacramentū. q. n. iterat sacrm facit ei iniuriā: sz nulli sacramēto facieda est iniuria. ergo si secūdū mrimoniū eēt sacrm: nullo mō ēt iterandū. ¶ P. in oi sacro adhibet aliqua benedictio: sz i secundis nuptys nō adhibet: vt i lra dicit. q̄ nō fit ibi aliquod sacrm. ¶ P. significatio est de essentia sacri: sz in secūdo mrimōio nō saluat significatio matrimōy: qz nō est vna vnius sicut xps z ecclia. q̄ nō est sacrm. ¶ P. vnū sacrm nō impedit a susceptiōe alteri⁹. sed secūdū mrimōiū impedit a susceptiōe ordinis. q̄ nō est sacrm. ¶ Sz ↄ: coitus i secūdis nuptys excusat a pcto sicut ēt i primis. sed p tria bona ↄiugy excusat mrimōialis coit⁹: q̄ sunt fides: proles z sacrm. q̄ secūdū mrimoniū ē sacrm. ¶ P. ex secūda cōiunctiōe viri ad mulierē nō sacrali nō ↄbit irregularitas: sicut pz de fornicatiōe: sz in secūdis nuptys ↄbitur irregularitas. ergo sunt sacramentales.

¶ Rndeo dōz: q vbicūqz iueniūt illa q̄ sunt de eēntia sacramēti illud ē vez sacrm: vñ cum i secūdis nuptys inueniāt oia q̄ sunt de eēntia sacri: qz debita mā quā facit psonaz legittimitas. z debita forma. s. expressio ↄsēsus interioris p vba: ↄstat ēt q secūdū mrimōiū ē sacrm sicut pmū. ¶ Ad p.m q̄ dōz q̄ ß itelligit de sacro qđ iducit effectum perpetuū. tunc.n. sit iterat sacrm dat itelligi q pmū nō fuit efficax: z sic fit p iniuria: sic pz i oib⁹ sacris q̄ ipmūt character. sz illa sacra q̄ hūt effectū ñ ppetuū pūt iterari sine iniuria sacri: sicut pz de pnia. z qz vinculū mrimōiale tollitur p mortē: nulla fit iniuria sacro si mlr post mortez viri iterato nubat. ¶ Ad 2.m dōz: q 2.m mrimōiū q̄uis in se cōsideratū sit pfectū sacrm: tñ i ordīe ad p.m ↄsideratū hz aliqd de defectu sacri: qz nō hēt plenā significationē: cuz nō sit vna vni⁹ sicut ē in mrimōio xpi z eccle: z rōe hui⁹ defectus bñdictio a secūdis nuptys subtrahit. sz hoc ē intelligēdū qñ scōe nuptie sūt secūde z ex pte viri z ex pte mulieri vel ex pte mulieris tm̄. Si.n. virgo ↄbat cum illo q habuit aliā vxorē: nihilomin⁹ nuptie bñdicūt: saluat.n. aliqua mō significatio ēt i ordine ad pmas nuptias: quia xps z ecclia vnā ecclīam spōsā hēat: hz tñ plres psonas desponsatas in vna eccla. sz aia nō pōt eē spōsa alteri⁹ q̄ xpi: qz cū demō fornicat: nec est ibi mrimōiū spūale: z pp hoc qñ mlier secūdo nubit: nuptie nō bñdicunt pp defectū sacri. ¶ Ad 3.m dōz: q significatio pfecta iuenit i secūdo mrimōio q̄ ↄsiderato: nō aūt si ↄsidereť i ordine ad pcedēs matrimoniū: z sic hēt defectū sacrm. ¶ Ad 4.m dōm. q̄ secūdū mrimoniū ipedit sacrm ordinis quantū ad id qđ hz de defectu sacri: z nō ingtū est sacz. ¶ Oēs q̄s i pnia accipim⁹ tē. nō rōe alicui⁹ cogtiōis: sz pp periculū euitādū: vtq est. ¶ Paschalis vo secūdus tē. illa phibitio nūc locū nō hēt. magis.n. fuit pp quādā honestatē q̄ pp aliquod periculū. ¶ Si gs siue spūalis tē. hoc iō dr q̄ spūalis cognatō ad filiū spūalē transit a pre in filiū nālē: qz oēs fily nāles spūalis pris sūt ei fratres spūales: nō aūt respectu pris. patri.n. spūali nō fiūt fily spūales fily nāles matris nec econuerso. ¶ Quia ↄmisit flagitiū tē. hoc ē intelligendum qñ vna illaz ē facta cōmater alteri: postq̄ vxor eius est mortua. vel ↄmisit flagitiū tē. boc ē intelligendum qñ vna illaz ē facta cōmater alteri: postq̄ vxor eius est mortua. vel ↄmisit flagitiū tē. ho

Universidad de Deusto
Biblioteca

uenīēte xp̄o nō eē moriturōs: ꝫ viuos reptos i īmortalitatez repēte mutādos. Horū aūt quod verius sit: nō est humani iudicij diffinire.

¶ Quomodo intelligitur christus iudex viuoꝝ ⁊ mortuorum. f

HIs autē adūciēdū est dupliciter itelligi quod dicitur Christ⁹ iudicatur⁹ viuos ⁊ mortuos. Aut. n. viui accipiūt qui in aduentu ei⁹ viui repientur: licet in raptu moriant: ⁊ mortui q ante decesserāt: vl viui ⁊ mortui quidē accipiunt iusti ⁊ iiusti.

¶ Quomodo omnes incorrupti. g

CUmq; ex p̄dictis sane credi valeat oēs rsurrecturos: credēdū ē ēt q oēs resurgēt icorrupti: nō vtiq; impassibiles: qz mortē patiēt eternā: ꝫ sin diminutiōe mēbroꝝ oīa hūani corporis bituri mēbra: nec nō glōria ac specie ipassibilitatis induentur.

RŌstq; determinauit magr ō sacramētis q̄ ptinēt ad eccl'ie p̄sentez statū: i pte ista icipit determinare de his q̄ ptinēt ad ecclie vltimū terminū. s. de resurrectiōe ⁊ ō remuneratione. Diuidit g̃ hec ps i duas. In p̄ma pte determinat ea q̄ ptinēt ad corpoꝝ resurrectiōez. In z^a ea q̄ ptinēt ad remūerationē: ad quā etiā resurectio ordinat. 45. dis. ibi. ¶ P. sciēdū est q oēs aie ⁊c. Prima i duas. In p̄ma determiat de resurrectiōe ⁊ circūstātys ei⁹. In z^a de q̄litate resurgētiuz. 44. dis. ibi. Solēt aūt nōnulli pcūctari ⁊c. Prima in duas. In p̄ma ꝓbat rsurrectionē futurā eē. In secūda determinat q̄sdā rsurrectōis circūstātias: ibi. Causa. n. resurrectiōis ⁊c. Et circa ꝫ tria facit. Primo determinat resurrectionis cāz: secūdo tp̄s: ibi. Media āt nocte ⁊c. Tertio resurrectionis terminū: ibi. Queri solet ⁊c. Circa z^m duo facit. Primo determinat resurrectōis temp⁹. Secūdo excludit monet quādā dubitationē: ibi. Dic querit vtꝝ ele⁹ ⁊c. Tertia ēt ps diuidit i duas. In p̄ma determiat terminū resurrectiōis a q̄. s. a morte. secūdo terminū ad quē. s. integritatez corpis: ibi. Lūcq; ex p̄dictis sane ⁊c. Circa primū duo facit. Primo iquirit vtꝝ oēs moriant vt a morte resurgere possint. Secūdo explanat quoddaz q̄ circa determiata dubiū eē possz: ibi. His āt adyciēdū ⁊c. Nō. I.

IN quorum ·5. ¶ Primo de ipsa resurrectōe. ¶ Secūdo ō cā ei⁹. ¶ 3° de tēpore. ¶ 4° de termino a quo erit resurrectio: qz ō termino ad quē i sequēti di. dicet. ¶ 5° ō meōria ⁊ cognitiōe rsurgētiū.

Ad primum sic ꝓcedit: Ur q corpoꝝ resurrectio ñ sit futura. Job. 14. Nō cū dormierit nō resurget donec atteraī celū. sed celuz nūq̄ atteret: quia terra de qua min⁹ vr i eternū stat: vt p3 Ecclesiastes. i. g̃ bō mortu⁹ nūq̄ resurget. ¶ P. dns Matth. 22. ꝓbat resurrectōnē p auctoritatē illā: Ego sū de⁹ Abraā: de⁹ Isaac: de⁹ Jacob: qz nō ē de⁹ mortuoꝝ sed viuētiū: sed ꝓstat q quādo illa ẏba dicebant: Abraaz Isaac ⁊ Jacob nō viuebāt corpe ꝫ solū aīa. g̃ rsurrectio ñ erit corpoꝝ ꝫ solū aīarū. ¶ P. apls. i. Cor. 15. vr ꝓbare resurrectionē ex rmuneratiōe bonoꝝ q̄s i hac vita sustinēt sancti q si i hac vita tm̄ ꝓfidētes eēnt miserabiliores eēnt oīb⁹ boīb⁹. ꝫ sufficiens remuneratio oiuz laboꝝ hōis pōt eē i aīa tm̄: nō. n. os q i rsurrm sit cū opante remūereť: corp⁹. n. aie instrz ē, vñ ēt in purgatorio vbi aīe puniēnť ꝓ his que gesserūt in corpore aīa sine corpore puniť. ergo nō os ponere resurrectionez corporuz sed sufficit ponere resurrectōes animaꝝ: que est ⁊ glie. ¶ P. vltimū rei ē pfectissimū i re: qz per illud attingit finē suū. sed perfectissimus status anime ē vt sit a corpore separata: qz in hoc statu ꝓfectior est deo ⁊ angelis ⁊ magis pura quasi separata ab oī extranea natura. ergo separatio a corpore ē vltimus status eius: ⁊ ita ex hoc statu nō redit ad corpus: sicut nec ex viro fit puer. ¶ P. mors corporalis in penam homini est indicta ꝓ prima prauaricatione: vt patet Heñ. z. sicut ⁊ mors spiritualis que est separatio anime a deo est inflicta homini ꝓ peccato mortali. sed de morte spirituali nunq̄ redeunt ad vitam post sniam dānationis acceptam. ergo nec de morte corporali ad vitam corporalem erit regressus: ⁊ sic resurrectio nō erit. ¶ Sed ꝓtra est: qđ dicit Job. 19. Scio q redemptor meus viuit ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sum: et rursum circundabor pelle mea. ergo resurrectio erit etiā corporū. ¶ P. donum christi est maius q̄ peccatuz Ade: vt patet ꝙ Ro. 5. sed mors per peccatum introducta est. ergo si peccatum nō fuisset mors nulla esset. ergo per donum christi a morte reparabitur ad vitā. ¶ P. mēbra debent esse corpori ꝓformia. ꝫ caput nr̄z viuit ⁊ i eternū viuet in corpe ⁊ aīa: qz resurgēs ex mortuis iā nō morit vt p3 ꝙ Ro. 6. ergo ⁊ homines q sunt eius membra viuēt in corpore ⁊ aīa: ⁊ sic oz carnis resurrectionē esse.

¶ Ulteriꝰ vr: q rsurrectio nō erit oīuz gnāliter. i. p̄sal. n. dr Nō resurget ipi i iudicio: ꝫ resurrectio nō erit boīuz nisi tpe iudicij vlis. g̃ impi nullo mō resurget. ¶ P. Dan. 12. dr. Multi ō bis q dormiūt i pulvere exuigilabūt. ꝫ hec locutio quādā pticipationē ipoꝝtat. g̃ nō oēs resurget. ¶ P. rsurrectione bonoꝝ ꝓformant christo resurgēti vñ. 1. Cor. 15. ꝓcludit apls q si christ⁹ resurrexit: ⁊ nos resurgem⁹. ꝫ illi soli debēt christo resurgēti ꝓformari q ipsi imagies portauerūt: qđ ē solū bonoꝝ. g̃ ipsi soli resurget. ¶ P. pena nō dimittit nisi ablata culpa. ꝫ mors corpalis ē pena originalis pcti. g̃ cū nō oīb⁹ sit dimissuz originale pctm: nō oēs resurget. ¶ P. sic p g̃raz christi renascimur. ita p g̃raz ei⁹ resurgem⁹. ꝫ illi q i mīrnis vteris morīunt nūq̄ poterūt renasci. g nec resurgere poterūt: ⁊ sic ñ oēs resurget. ¶ Bs ō q̄d dr Joh. 5. Oēs q i monumētis sunt audient vocem filij dei: ⁊ qui audierit viuēt. g̃ oēs mortui resurget. ¶ P. 1. Cor. 15. dr. Oēs qdē resurgem⁹. ¶ P. resurrectio ad hoc necessaria ē vt resurgētes recipiāt ꝓ meritis penā vl ꝓmiuz. sed oīb⁹ debeť pena vel ꝓmiū ꝓ merito ꝓpio: sic actuti: vel alieno: sicut puniti. g̃ oēs resurgent.

¶ Ulterius vr: q resurrectio sit nāllis: qz sicut dr Damas. i. 3. li. qđ cōiter i oīb⁹ respicit nāz characterizat i his q̄ sub ipsa sūt athomis. ꝫ resurrectio i oīb⁹ cōiter iuenit. g̃ nāllis. ¶ P. Grego. dicit. 24. moral. Qui rsurrectiōis fidē ex obediētia nō tenēt: certe hāc ex rōne tenere debuerūt. qđ. n. quotidie nisi resurrectionē nr̄az mūd⁹ in elementis suis imitat. Et ponit exēpluz de luce que quasi moriēdo oculis subtrahit: ⁊ rursus quasi resurgēdo renocat: ⁊ de arboribus que viriditatē amittūt ⁊ rursus quasi resurgētia reparantur: ⁊ de seminibus que putrescendo moriuntur nisi germinando quodāmodo resurgant: qđ etiaz exemplum apls ponit. i. Cor. 15. ꝫ nihil pōt ex nāllib⁹ opib⁹ rōne cognosci nisi naturale. g̃ resurrectio erit nāllis. ¶ P. illa q̄ sunt preter nāz nō multo tpe manēt: qz sunt q̄si violēta. ꝫ vita q̄ p resurrectionē repar̄ i eternū manebit. g̃ resurrectio erit nāllis. ¶ P. illud ad quod tota nature expectatio intendit: maxime videtur esse naturale. sed resurrectio ⁊ glorificatio sanctorum est huiusmodi: vt patet Ro. 8. ergo resurrectio erit naturalis. ¶ P. rsurrectio ē motꝰ ad ppetuā ꝺissolutionē anime ⁊ corporis: sed motꝰ est nāl qui terminat ad getē nālē: vt p3 in 5° phy. ppetua aūt ꝺiunctio aie ⁊ corpis erit nālis: qz cū aīa sit ppus motor corpis ꝫ sibi corp⁹ ꝓportionatū: ⁊ ita in ppetuū est nāl⁹ viuificabile ab ipsa: sic ipa in ppetuū viuit. g̃ resurrectio erit nālis. ¶ Ss ꝺra puatōe in habitū nō fit regressus ꝺm nām: sed motꝰ est puatio vite. g̃ resurrectio p quā est redit⁹ de mortē ad vitā nō est nālis. ¶ P. ea que sunt vni⁹ spēi vnū bñt determiatū modū ozigis: vñ aīalia que gñant ex putrefactione: ⁊ ex semie nunq̄ sunt vni⁹ spēi: vt dr a Cōmē. in 8° phy. ꝫ nālis modus quo bō oriť est gñatio ei⁹ ex silī in spē qđ nō erit in resurrectōe: q̄re non est naturalis.

¶ Ñ deo dōz ad p̄mā. q. q ꝫ diuersas sniās de vltio fine boīs diuersificate sunt sniē ponentiū vel negātiū resurrectionē. Ultim⁹. n. finis boīs quē oēs boīes nāl⁹ desiderāt est btitudo: quā qdā boī posse ꝓuenire i hac vita posuerūt vñ nō cogebant ponere aliā vitā post istā i qua bō vltimā suā pfectionē ꝺsequi⁹: ⁊ sic resurrectionē negabant. Sed hāc opionē satis ꝓbabil⁹ excludit varietas fortune ⁊ ifirmitas humani corpis: scie ⁊ vtutis impfectio ⁊ istabilitas qb⁹ib⁹ btitudis pfectio ipedit: vt aug. p̄sequit⁹ in fine de ciui. dei. Et iō alq posuerūt aliā vitā esse post hanc vitā in quātū hō ꝺm aīam tm̄ viuebat post mortē: ⁊ hāc vitaz posse bñt sufficere ad nāle desideriū implēdū de btitudie ꝺsequēda. vñ ꝓphyri⁹ dicebat vt Aug. dicit in li. de ciuita. dei q aīe ad hoc q̄ brā sit oē corp⁹ fugiēdū est: vñ tales resurrectionē non ponebāt. Hꝺ aūt opionis apud diuersos diuersa erāt falsa fundamēta. q dam. n. heretici posuerūt oīa corpalia esse a malo ꝺn⁹ p̄ spūalia vꝺ a bono: ⁊ ꝫ hꝺ oportebat q aīa sume pfecta non eēt nisi a corpe separata p qđ a suo ꝺn⁹ distrahit: cuius pticipatio ipsaz beatā facit: ⁊ iō oēs hereticoꝝ secte q̄ ponūt corpalia a diabolo eē creata vel formata negāt corpoꝝ resurrectionē. Hꝺ aūt fundamēti falsitas in scōi libri ꝺn⁹ ostēsa est. Quidā vꝺ posuerūt totā hois nām in aīa ꝺstare: ita vt aīa corpe vtereť sic⁹ istro: aut sic nauta naui: vñ ꝺm hāc opionē segit q sola aīa beatificata nāli desiderio btitudis nō frustrareť: ⁊ sic nō oz ponere resurrectionē. Sed ꝫ fundamētū sufficiēter pbs i z° de aīa destruit oñdēs aīam corpi sic⁹ formā māe vniri: et sic p3 q si in hac vita hō non pōt eē btūs: neče est resurrectionē ponere. ¶ Ad p^m. g̃ dōm q celū nunq̄ atteret q̄tū ad sūbaz. ꝫ atteret q̄tū ad effectū vtutis p quā mouet ad gñationē ⁊ corruptionē iferioꝝ: rōne cui⁹ dic⁹ apls. j. Cor. 7° pterit figura hⁱ⁹ mūdi. ¶ Ad z^m dōz: q aīa Abraā nō est ꝑpe loq̄ndo ipse abraā: ꝫ est ps cius: ⁊ sic de alys. vñ vita aie Abraē nō sufficeret ad hoc q abraā sit viuēs: vl q dōs Abraā sit de⁹ viuētis: sed exigit vita totiꝰ ꝓiūcti. s. aie ⁊ corporis: que qdē vita q̄tuis nō eēt actu qñ ẏba ꝓnebant: erat tñ i ordine vtriusq; ptis ad resurrectionē: vñ dns per verba illa subtilissime ⁊ efficaciter ꝓbat resurrectionem. ¶ Ad 3^m dōz q aīa nō cōpaī ad corpus solū vt opans ad ista coopat: ꝫ ēt vt forma ad māz. vñ opatio est ꝓiūcti ⁊ nō tm̄ aie: vt p3 ꝓ p̄bm i ꝑ de aīa: ⁊ qz opāti ꝺbet opis mercedem: ꝺz q ipse hō ꝓposit⁹ ex aīa ⁊ corpe opis sui mercedem accipiat: venialia aūt sic dr pctā q̄si disponētia ad peccādū: nō q simpl⁹ hēant ⁊ pfecte rōnē pcti: ita pena que eis reddit in purgatorio nō est simpl⁹ retributio: ꝫ magis purgatio quedā: que seorsum fit in corpe p mortē ⁊ icineratione ⁊ in aīa p purgatoriū ignē. ¶ Ad 4^m dōm: q ceteris paribus pfectior est stat⁹ aie in corpe q̄ ex corp⁹: qz est ps totius cōpositi: ⁊ ois ps itegralis mālis est respectu toti⁹: q̄uis sit deo ꝓformior ꝫ q d. tūc. n. simpl⁹ loq̄ndo est aligd magis prime deo ꝓforme: q̄ hꝫ qcqd sue nāe ꝺditio regrit: qz tūc pfectionē diuinā magis imitat: vñ corp aīalis magis est ꝓforme deo i mobili qñ mouet q̄ q̄ qescit: qz pfectio corporalis est ēt moueri: ⁊ ei⁹ ges est ei⁹ destructio. ¶ Ad 5^m dōm q moꝝs corpalis introducta est p pctm̄ Ade qđ est mortē xp̄i deletū: vñ pena illa nō manet in ppetuū: ꝫ pctm̄ mortale qđ mortē eternā p impniaz iducit vltra nō expiabit: ⁊ ideo moꝝs illa eterna erit.

¶ Ad z^am. q. dōm: q ea quoꝝ rō sumit ex nā spēi oz silr iueniri in oīb⁹ que sunt spēi eiusdez: talis aūt est resurrectio. hec. n. est ei⁹ rō vt ex dictis p3: q aīa in pfectiōe vltima speciei humane esse nō pōt a corpe separata: vñ nulla aīa in ppetuū remanebit a corpe separata: ⁊ iō neče est: sic vnū ita ⁊ oēs resurgere. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm q p̄sal. loquit de spūali resurrectiōe qua impy nō resurgēt in iudicio discussionis ꝺscie: vt glo. exponit. Uel log̃ de impys q sunt oīo ifideles: qui nō resurgēt vt iudicent: iam. n. iudicati sūt. ¶ Ad z^m dōm q Aug⁹. exponit multi. i. oēs: ⁊ hic modus loq̄ndi frequēter iuenit in sacra scriptura. Uel ꝺditio pōt itelligi q̄tū ad pueros dānatos: q q̄uis resurgāt: nō ꝑpe dicunt euigilare: cū nec sensuz pene nec glie habituri sint: vigilia eni est solo sensus. ¶ Ad 3^m dōm q tam boni q̄ mali ꝓformant xp̄o viuēdo i hac vita in his que ad nām spēi ptinēt non aūt in his que ad gr̄am spectāt: ⁊ ideo oēs ei ꝓformabunt in repatione vite nālis: non aūt in silitudine glie: ꝫ soli boni. ¶ Ad 4^m dicēdū: q mortē que est pena originalis peccati illi q i oziginali decedūt exoluerūt moriēdo. vñ non obstāte culpa originali posūnt a morte resurgere: pena. n. originalis peccati magis est mori q̄ morte detineri. ¶ Ad 5^m dōm: q renascimur p gr̄am xp̄i nobis data: sed resurgim⁹ p gr̄am xp̄i qua factū est vt nostrā nām suscipere: qz ex hoc ei in nālib⁹ ꝓformamur: vñ illi q in maternis vteris ꝺcedūt: q̄uis renati nō fuerit p susceptionē gr̄e: tñ resurgūt ꝑpter ꝓformitatē nature ad ipm quā ꝺsecuti sūt ad pfectionē humane speciei ptingentes.

¶ Ad 3^am. q. dōz: q mot⁹ siue actio aliq̄ sc hꝫ ad nām tripliciter. Est. n. aligs mot⁹ siue actio: cui⁹ nā nec ē p̄n⁹ nec terminus: ⁊ talis mot⁹ q̄nq; est a p̄n⁹ supra nām: vt p3 de glorificatione corpis: q̄nq; aūt a p̄n⁹ alio quocūq;: sicut p3 de motu violēto lapidis sursum q termiat ad qcte violētaz. Est etiā aligs mot⁹ cuius p̄n^m ⁊ termin⁹ est nā: vt p3 in motu lapidis deorsuz. Est ēt aligs mot⁹ cui⁹ termin⁹ est nā: ꝫ nō p̄n^m: sed q̄nq; aligd supra nāz: sic⁹ p3 in illuminatōe ceci: q visus nālis est: ꝫ illuminationis p̄n^m est supra nām: q̄nq; aūt aligd aliud: vt p3 i acceleratōe flox vl fructuū q artificiū facta. Qꝺ aūt p̄n^m fit nā ⁊ non termin⁹ esse non pōt: qz p̄ncipia nālia sunt ad determinatos effect⁹ diffinita vltra quos se extēdere nō p̄t. opatio g̃ vel mot⁹ ꝑ mō se bñs ad nām nullo mō pōt dici nālis: sed vel est miraculosa si sit a p̄n⁹ supra nām: vel violenta si sit ab alio q̄ntuz p̄n⁹ opatio aūt vel mot⁹. z°. mō se bñs ad nāz est simpl⁹ nālis: ꝫ opatio que z° mō se hꝫ ad nām nō pōt dici simpl⁹ nālis: ꝫ ꝺm qd: in q̄tū. s. ꝓducit ad id qđ ꝺm nām est: sed vl ꝺr miraculosa vel artificialis vel violēta: nāle. n. ꝑpe dr qđ ꝺm nāz est: ꝺm nām aūt esse dr bñs nām: ⁊ que ꝓsequunt nām: vt p3 in z° phy. vñ mot⁹ simpl⁹ loquēdo nō pōt dici nālis nisi ei⁹ p̄n^m fit nā: resurrectiōis aūt p̄n^m nā esse nō pōt: q̄uis ad vitā nāe resurrectio terminet. nā. n, est p̄n⁹ mot⁹ in eo i q̄ est: vel actiuū: vt p3 in motu grauiū ⁊ leuiū ⁊ in alterationib⁹ nālibus aialiū: vel passiuū: vt p3 in generatiōe simpliciū corpoꝝ: passiuū aūt p̄n^m nālis gñatiōis est potētia passiua nālis que semp hꝫ aliquā potētiā actiuā sibi rñdentez i natura: vt dr ꝙ meta. nec differt q̄tū ad hoc siue rñdeat passiuo p̄n⁹ actiuuz p̄n^m in nā respectu vltime pfectionis. s. forme: siue respectu dispositiōis que est necessitas ad formam vltimā: sicut est in gñatiōe hois ꝺm positionē fidei. vel etiā de oīb⁹ alys ꝺm opionē Platonis ⁊ Auicēne: nullum aūt actiuū p̄n^m resurrectionis est in nā: nec q respectu ꝺiūctionis aīe ad corp⁹: nec q respectu dispōnis que est necessitas ad talem ꝺiūctionē: qz talis dispositio nō pōt a nā

Universidad de Deusto
Biblioteca

induci nisi determiato modo per viaz gñationis ex semine: vñ etsi ponat esse aliq̃ potētia passiua ex pte corpis: seu ēt iclinatio q̃cūqz ad aīe ꝛiūctionē: nō est talis q̃ sufficiat ad rōnē motꝰ nālis: vñ resurrectio simplr loquēdo est miraculosa: nō nālis: nisi fz qd: vt ex dictis pz. ¶ Ad pmū g̃ dōm: q̃ Damas. logr de illis q̃ iueniunr in oīb⁹ idiuiduis ex pncipys nāe creatis. nō. n. si diuīa opōne oēs boies de albarenr vel in vno loco ꝛgregarenr sīc tpe diluuij fcīm ē ꝓpter B albedo eēt ꝓpetas nālis boīs: vel eē in tali loco. ¶ Ad 2m dōm q̃ ex reb⁹ nālib⁹ non cognoscīt aliqd rōne demāte nō nāle: fz rōne psuadēte pōt cognosci aliqd supra nām: qz eoz que supra nām sūt ea q̃ sunt in nā aliquā sīlitudinē repñtāt: sīc vnio corpis r aīe repñtat vnionem spūs ad deū p gloriā fruitōis: vt magr in 2o dis. j. dixit: r sīli mō exēpla q̃ Apls r Greg. iducūt fidei resurrectōis psuasiue admiculanr. ¶ Ad 3m dō. q̃ rō illa pcedit de opatiōe illa que determiat ad id qō nō est per nām: sed nature ꝛriū: hoc aūt nō est in resurrectōe: r ideo nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 4m dō. q̃ tota opatio nature est sub opatiōe diuia: sicut opatio iferioris artis sub opatione supioris: vñ sicut oīs opatio iferioris artis expectat aliquē finē ad quez nō pueniť nisi opatione artis supioris iducētis formā vl vtētis artificio facto: ita ad vltimū finez ad quē tota nature: expectatio tēdit non pōt pueniri opatione nature: r ꝓpter hoc ꝓsecutio eius nō est nālis. ¶ Ad 5m dōm: q̃ q̃uis non possit eē motꝰ nālis qui terminat ad quietem violentaz: tñ potest eē motus nō naturalis qui terminatur ad quietem naturalē vt ex dictis patet.

Ad secundum sic pcedit. Uidet q̃ xpi resurrectio nō sit causa nre resurrectionis: posita. n. causa ponit effect⁹. sed posita resurrectōe xpi non est secuta stati resurrectio alioz mortuoz. g̃ resurrectio ei⁹ nō est causa nre resurrectōis. ¶ P. effect⁹ non pōt esse nisi causa ꝑcesserit: sed resurrectio mortuoz esset etiā si xps non resurrexisset: erat. n. alius modus pōis deo vt hō liberarer. g̃ resurrectio xpi nō ē causa nre resurrectionis. ¶ P. idē est factiuū vnius i tota vna specie: sed resurrectio erit oīb⁹ hoīb⁹ cōis: cū g̃ resurrectio christi nō sit cā suiipsius nō erit causa aliaz resurrectionū. ¶ P. i effectu relinquit aliqd de sīlitudie cause: fz resurrectio ad minus quozūdā. s. maloz nō habet aliqd simile resurrectōi christi. ergo resurrectionis illoz nō erit causa resurrectio xpi. ¶ Sed cōtra: illud qō est ꝑmū in quolibz genere est causa eoz que sunt post: vt pz in secūdo Meta. sed christ⁹ rōne sue resurrectionis corporalis dicit ꝓmitte. j. Cor. 15. r ꝓmogenit⁹ mortuoz. Apo. p. g̃ sua resurrectio est causa resurrectiōis alioz. ¶ P. resurrectio christi magis ꝓuenit cum nostra resurrectione corporali q̃ cum resurrectione spirituali que est per iustificationē: sed resurrectio christi est causa iustificationis nostre: vt patet Ro. 4°. Resurrexit ꝓpter iustificationē nostram. ergo est causa nostre resurrectionis corporalis.

¶ Ulterius videť q̃ vox tube nō sit causa resurrectionis nostre. dicit. n. Damas. Frede resurrectionē futurā diuina volūtate vtute r nutu. g̃ cū hec sint sufficiēs causa resurrectionis: nō opz ponere causam eius vocez tube. ¶ P. frustra vox emittit ad eum qui audire nō pōt: sed mortui nō habebūt auditū. g̃ nō est ꝓuiens q̃ vox aliqua formeť ad resuscitādū eos. ¶ P. si vox aliq̃ sit cā resurrectionis: hoc nō erit nisi per vtutē diuinit⁹ voci data: vñ sup illud psal. Dabit voci sue vocez vtutis. dicit glo. Resuscitandi corpora: sed exquo potētia data est: q̃uis alicui miraculose deť: tñ actꝰ qui sequiť est nālis: sicut pz in cecis miraculose illuminatis qui nāliter vidēt. g̃ si vox aliqua esset causa resurrectionis resurrectio esset nālis: quod falsum est. ¶ Sed ꝓtra est: qō dr. j. Thes. 4°. Ipe dñs in tuba dei descēdet de celo r mortui qui i xpo sunt resurgēt. ¶ P. Ioh. 5°or. Qui i monumētis sūt audiēt vocē filij dei r resurgent. ¶ Ulteriꝰ videť q̃ nullo mō ad resurrectionē angeli operarenť: qz maioris vtutis est ostēsiua resurrectio mortuoz q̃ gñatio boīum: sed qñ boies generātur aīa nō infundit corpori mediātib⁹ angelis. g̃ nec resurrectio quē est iuncta ꝓiunctio aīe r corpis fiet mīsterio angeloz. ¶ P. si ad aliquos angelos hoc mīsteriū ptinet: maxime videť pertinere ad vtutes quaz est miracula facere: sed eis nō gñerabile sed archāgelis: vt in lra pz. ergo resurrectio nō fiet ministerio ãgeloz. ¶ Sed ꝓtra est: qō dr. pma. Thes. 4°. Ipe dñs in voce archāgeli descēdet de celo r mortui resurgent. ergo resurrectio mortuoz mīsterio angelico cōplebit.

¶ Rñdeo dōm ad pmā. q. q̃ xps rōne humane nature dei r hoium mediator. vt in 3°lib. di. 19. dcīt. est. vñ diuina dona a deo in boies mediāte xpi humanitate ꝓueniūt: sīc a morte spūali liberari nō possum⁹ nisi p gr̃e donū diuinitus datū: ita nec a morte corpali: nisi p resurrectionē diuina vtute factā: r ideo sicut xps ꝑmitias gratie suscepit diuinit⁹: r eius gratia est causa nre gr̃e: qz de plenitudie eius nos oēs accipimus gr̃am p gr̃a. Jo. p. ita i ipso ichoata ē resurrectio r resurrectio cā ē nre resurrectōis: vt sic xps inquātū ē deus sit pma causa nre resurrectōis q̃si cognoscēdo inquantū est deus r homo resurgēs est causa ꝓxima r efficiens vniuoca nostre resurectōis: causa aūt vniuoca agēs pducit effectū in sīlitudine sue forme: vñ nō solū est causa efficiēs: sed exēplaris respectu istius effect⁹. Doc aūt ꝓcipit dupliť. Qñq̃. n. ipsa forma per quā attēdiť sīlitudo agēdo ad effectū est directe ꝑn⁹ actōis qua pducit ille effectus: sīc calor in igne calefaciēte. Qñq̃ aūt illius actōis q̃ effectus pducit nō est ꝓcipiū ꝑ r per seipsa forma sua qua attēdiť sīlitudo: sed ꝓncipia illius forme: sicut ſtbō album generet boiez albū: ipsa albedo generātis nō est principium gñatōis actiue: r tñ albedo generātis dr causa albedis generati: q̃ ꝓcipia albedis in generāte sunt principia gñativa faciētia albedinē i gñato: r per hūc modū resurrectio xpi est causa nostre resurrectōis: qz illud qō facit resurrectionez christi qui est causa efficiēs vniuoca nostre resurrectionis agit ad resurrectionē nostrā. s. vtus diuinitatis ipsius xpi: que sibi r patri cōis ē. vñ dr Ro. 7°. Qui suscitauit iesum xpm a mortuis viuificabit vitalia corpora nra. sed ipsa resurrectio christi vtute diuinitatis adiūcte est cā quasi istrumētalis resurrectōis nostre: opatōes enim diuine agebātur mediāte carne christi quasi quodā organo sicut ponit exēplū Damas. in 3°lib°de tactu corporali quo mūdauit lepzosum. Matth. 8°. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm q̃ causa sufficiēs stati ꝓducit effectū suū ad quē ordinať immediate: nō aūt ad effectū ad quē ordinať mediāte alio q̃uis q̃ sit sufficiēs: sicut calor q̃tūcūqz sit itensus nō statim in ꝑmo īstāti causat calorē: sed statim icipit mouere ad calorem: qz calor est effect⁹ eius mediāte motu: resurrectio ē xpi dr causa nre resurrectionis: vt dctū est. nō q̃ ipse aget resurrectionē nostrā: fz mediāte ꝓncipio suo. s. vtute diuina que nr̃az resurrectionē faciet ad sīlitudinē resurrectionis xpi: vtus aūt oīa opať mediāte volūtate que est principalissima effectui: vñ nō opz q̃ statim resurrectione christi facta nostra resurrectio sit secuta: sed tūc segetur q̃ voluntas dei ordinauit. ¶ Ad 2m dicēdū q̃ vt⁹ diuina nō alligať causis aliqb⁹ secūdis q̃n effect⁹ illaz posset immediate vel alys causis mediātib⁹ ꝓducere: sicut posset gñationem iferioz corpoz causare etiā motu celi nō existente tñ fm ordinē quē in reb⁹ statuit motꝰ celi est causa generationis iferioz corpoz: sīl r etiā fm ordinez quem reb⁹ humanis diuina ꝓuidētia ꝑfixit: resurrectio christi est causa nre resurrectionis: potuit tñ aliū ordinē ꝑfigere: r tūc aliā causa nostre resurrectionis qualem deus ordinasset. ¶ Ad 3m dōm: q̃ ratio illa pcedit qñ oīa que sūt i vna specie habēt eūdē ordinē ad causam ꝓmā illius effect⁹ qui ē idcēdus in totā speciē: sic aūt nō est in ꝓposito. qz humanitas christi ꝓpiquior est diuinitati: cui⁹ vt⁹ est ꝓma causa resurrectiōis q̃ humanitas alioz: vñ resurrectio xpi causať a diuinitate imediate: sed resurrectio alioz mediante christo hoie resurgēte. ¶ Ad 4m dōm: q̃ resurrectio oīuz boiuz habebit aliqd de sīlitudie resurrectōis christi: qō. s. ptinet ad vitā nature fm quā oēs christo fuerīt ꝓformes r ideo oēs resurgūt in vitā mortalē: fz i sanctis qui fuerūt ꝓ ꝓformes p gratiā erit ꝓformitas q̃tū ad ea q̃ sūt glie. ¶ Ad 2m. q. dōm: q̃ causam effectui oz aliq̃ mō cōiūgi: gamonēs r motū faciēs r fcīm sunt simul: vt pbať i 7°phys. Christ⁹ aūt resurgēs est causa vniuoca nre resurrectionis vt supra dictū est: vñ oz q̃ i resurrectione corpoz cōi aliq̃ signo corporali dato christ⁹ resurgēs opeť: q̃ quidē signū vt gdaz dñt erit ad litterā vox xpi resurrectionē impātis sicut impauit mari r cessauit tēpestas. Matth. 8°. Quidā ꝓ dicūt q̃ hoc signū nihil aliō erit q̃ ipa pñtatio cuidēs filij dei in mūdo. de qua dr Matth. 24. Sicut fulgur qō venit ab oziēte r apparet in occidēte: ita erit aduētus filij hois: r initūtur auctoritati Greg. qui dicit. Qz tubā sonare nihil aliud est q̃ mūdo vt iudicē filiū demāre: r fm hoc ipsa apparitio filij dei vox eius dr: qz ei apparēti obediet tota natura ad corpoz humanoz repationē sicut imperāti: vñ in iussu venire dr. j. Thes. 4°. r sic eius apparitio inquātum habet vim cuiusdā impy vox eius dr: r hec vox quecūqz sit q̃ncz dr clamoz quasi ꝓconis ad iudiciū citantis: q̃ncz aūt dr sonꝰ tube: vl ꝓpter cuidētiā: vt i littera dr: vel ꝓpter ꝓuenientia ad vsum tube qui erat i ve. test. tuba. n. ꝓgregabātur ad ꝓciliū: cōmouebātur ad pliū r vocabātur ad festū: resurgētes aūt ꝓgregātur ad ꝓcilium iudicy: ad pliū quo ozbis terraz pugnabit ꝓtra iſensatos ad festum eterne solēnitatis. ¶ Ad ꝑmuz g̃ dōm. q̃ Damas. in ꝝbis illis circa mālē causam resurrectiōis tria tāgit. s. voluntatē diuinā que ipat vtutē que exequit: r facilitatē exequēdi: r facilitatē exequēdi i hoc q̃ nutū adiūxit ad similitudinē eoz que in nobis sūt: illud. n. valde facile est nob facere q̄ statim ad dcīm nr̃z fit: sed multo maior apparet facilitas: si añ verbū ꝓlatū ad ꝑmū signū volūtatis quod nut⁹ dicit executio nostre volūtatis per mīstros fiat: r talis nut⁹ est quedā causa ꝓdicte executōis: in q̃tū per ipsuz inducitur alius ad nostrā volūtatē explēdā: nut⁹ aūt diuini quo fiet resurrectio nihil est aliud q̃ signū ab ipso datum cui natura tota obediet ad resurrectionē mortuoz: r hoc signū idē est q̄ vox tube: vt ex dictis pz. ¶ Ad 2m dōz: q̃ sicut forme sacroz bīt vtutē scificādi: vt supra dictuz est: nō ex hoc q̃ audiūtur: sed ex hoc q̃ ꝓferūtur: ita illa vox q̃ad sit habebit efficaciā istrumētalē ad resuscitādū: nō ex hoc q̃ sentiť: sed ex hoc q̃ ꝓferť. sīc ēt vox ex ipsa ipulsione aeris excitat dormiētē soluēdo organuz sentiēdi: nō ex hoc q̃ cognoscať: qz iudiciū de voce pueniēte ad aures segt excitationē r nō ē cā ei⁹. ¶ Ad 3m dō. q̃ rō illa pcederet si nr̃a data illi voci esset ens ꝓfectū i nā. qz tūc q̄ ex ea ꝓcederet vtutē iā nālē factā ꝑm⁹ bret: nō aūt est talis vt⁹ illa: sed qualis supra dictū est esse i formis sacroz.

¶ Ad 3m. q. dōm: q̃ sīc Aug. dicit in 3°de tri. q̃ sīc corpora crassiora r iferiora p subtiliora r potētiora q̃dā ordine regunť: ita oīa corpora regunť a deo p spūs vite rōnalē: r hoc ēt Greg. in 4°Dial. tāgit. vñ in oībus que corporalr a deo fiunt vtit deus mīsterio angeloz: in resurrectōe aūt est aliquid ad trāsmutationē corpoz ptinēs. s. collectio cineruz r eoz ꝓparatio ad repationē humani corporis: vñ quātū ad hoc in resurrectōe vtet deus mīsterio angeloz: fz aīa fiunt immediate a deo creata ēt a deo corpi ite rato vnieť sine aliq̃ opatione angeloz: fil⁹ etiā gloriā corporis ipse faciet absq̃ ministerio angeloz: sicut r animas immediate glorificat: r istud angeloz mīsteriū vox dicit fm vnā expositionē: que tāgit in lra. ¶ Ad ꝑmū g̃ pz solutio ex dictis. ¶ Ad 2m dōm: q̃ mīsteriū illud erit pncipaliter vnius archāgeli. s. Michaelis qui est ꝓceps ecclesie sicut fuit synagoge: sicut dr Daniel. 10°. qui tñ agit ex influētia virtutū r alioz supioz ordinū: vñ qō ipse faciet supiores ordies quodāmō faciēt: sīl r iferiores angeli coopabūtur ei circa resurrectionē singuloz quoz custodie ꝓputati fuerūt: r sic vox illa pōt dici vnius r pluriū angeloz.

Ad tertium sic pcedit. Uidet q̃ tempus resurrectionis non oporteat differri vsq̃ ad finē mūdi: vt oēs simul resurgāt: qz maior est ꝓuenientia capitis ad mēbra q̃ mēbroz adiuicem sicut causa ad effectus q̃ effectuū adiuicē: sed christus qui est caput nostrū nō distulit resurrectionē suā vsq̃ ad finez mūdi: vt simul cum oīb⁹ resurgeret. ergo nec opz q̃ pzioz sanctoz resurrectio vsq̃ ad finē mūdi differat: vt simul cuz alys resurgant. ¶ P. resurrectio capitis causa est resurrectiōis mēbroz: sed resurrectio quorūdā mēbroz nobiliū ꝓpter vicinitatē ad caput nō est dilata vsq̃ ad finē mūdi: sed stati resurrectionem christi secuta est: sicut pie credit de beata vgine r Joāne euāgelista. ergo r alioz resurrectio tāto ꝑpinquioz erit resurrectioni christi: quāto per gratiā r meritum magis ei fuerīt ꝓformes. ¶ P. stat⁹ noui testamēti est pfectior r exꝑssius portat imaginē christi q̃ status vet. test. fz quidā patres ve. te. christo resurgēte resurrexerūt. sicut dicit Matth. 27. q̃ multa corpora sanctoz qui dormierāt resurrexerť. ergo videť q̃ nec sanctoz noui testamēti resurrectio differri debeat vsq̃ ad finē mundi vt sit omniū simul. ¶ P. post finez mūdi nō erit aliquis annorum numerus. sed post resurrectionē mortuoz adhuc cōputanť multi anni vsq̃ ad resurrectionez alioz: vt patet Apoc. 20°. dicit enim ibi. Uidi aīas decollatoz ꝓpter testimoniū Jesu: r ꝓpter verbū dei: r infra. Et viderūt r regnauerūt cum christo mille annis r ceteri mortuoz non vixerūt donec cōsumenť mille anni. ergo resurrectio oiuz differť vsq̃ ad finē mūdi vt sit omniū simul. ¶ Sed cōtra est: qō dicit Job. 14. Homo cum dormierit non resurget donec atterať celum: nec euigilabit vt resurgat de somno suo: r loquit de somno mortis. ergo vsq̃ ad finem mūdi quādo celū atteret resurrectio hominū differtur. ¶ P. Debze. 12°. dicit. Homies testimonio fidei probati non acceperūt repromissionem. i. plenam aīme r corporis beatitudinē deo aliquod aliud pro nobis ꝓuidente: ne sine nobis cōsūmarenť. i. ꝑficerenť. glo. vt in cōmuni gaudio omniū maius fieret gaudiū singuloz: sed non erit añ resurrectio q̃ corpoz glorificatio: qz refocmabit corꝑ humanitatis nre ꝓfiguratū corpori claritatis sue. Phil. 3°. Et resurrectionis filij erūt sicut angeli in celo: vt pz Math. 22. ergo resurrectio differtur vsq̃ ad finem mūdi in quo omnes simul resurgent.

¶ Ulterius videť q̃ tēpus illud nō sit occultū: quia cuius ꝓncipiū est determiatū r scitum: r finis pōt determinate sciri: eo q̃ oīa mēsurant quodā piodo: vt dicit in 2°de generatione: sed ꝓncipiū mūdi determiate scit. ergo r finis ipsius pōt determiate sciri: tūc erit tēpus resurrectionis r iudicij: ergo tps illud nō est occultū. ¶ P. Apoc. 12. dr q̃ mulier per quam ecclesia significat habet locū paratum a deo in quo pascať diebus mille ducētis. 60. Dañ. etiam 12. ponitur determiatus numerus dierū per quos anni significari vident: fm illud Ezc. 4°. Die pro anno dedi tibi. ergo ex sacra scriptura pōt sciri determiate finis mūdi et resurrectionis tēpus. ¶ P. stat⁹ noui testamēti ꝑfiguratꝰ fuit in ve. test. sed scimus determinate tps in quo vetus

Universidad de Deusto
Biblioteca

testamẽtū statū habuit.ḡ ꝛ pōt sciri determiate tps i quo nouū testamẽtū statū habebit:sed nouū testamẽtū hẽbit statū vsq; ad finẽ mūdi.vñ dr Matth. vlti. Ecce ego vobiscū sum vsq; ad cōsūmationẽ seculi.ḡ pōt sciri finis mūdi ꝛ resurrectōis tẽpus. ¶ Sed ℞.illud qđ est ignoratum ab angel:est ẽt hoīb⁹ multo magis occltū:qz ea ad que homines nāli rōne ptingere possunt multo limpidius ꝛ certius angeli nāli cognitione cognoscūt:silr etiā reuelatōes hoīb⁹ nō fiūt nisi mediātib⁹ angel:vt ps p Dyo.4.ca.cel. hierar.sed angeli nescīūt tps determinate.vt ps Matth. 24. De die illa ꝛ hora nemo scit:neq; āgeli celoꝝ.ḡ tps illud est hoīb⁹ occultū. ¶ P. Apli magis fuerūt ꝛsciy secretoꝝ dei qꝫ alij sequẽtes.vt dr Ro.8. Ipsi primitias spūs habẽt.glo. tpe pus ꝛ ceteris abūdātius:sed eis de hocipso querẽtib⁹ dictū est Act.p. Nō est vestr nosse tpa ꝛ momẽta que pr in sua ptāte posuit.ḡ multo magis ẽ alys occltū.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ resurrectio nō fiet subito:ſz successiue: qz Eçe.37.pnūciat resurrectio mortuoꝝ:vbi dr. Accesserūt ossa ad ossa ꝛ vidi:ꝛ ecce sup ea nervi ꝛ carnes ascẽderunt ꝛ extẽta est in eis cutis desup ꝛ spūs nō hẽbāt.ḡ reparatio corpoꝝ tpe pcedit ꝛiūctionẽ animaꝝ:ꝛ sic resurrectio nō erit subita. ¶ P. illud ad qđ exigunt ples actiões se ꝛsequẽtes nō pōt subito fieri.sed ad resurrectionẽ exigunt plures actiones se ꝛsequẽtes.ſ. collectio cineꝝ:reformatio corporis:ꝛ ifusio anime.ergo resurrectio nō fiet subito. ¶ P. oīs sonus tpe mensuraī:sed sonus tube causa erit resurrectionis:vt dictum est.ḡ resurrectio fiet in tpe ꝛ nō subito. ¶ P. nullus mot⁹ localis pōt esse subito:vt dicit in li. de sensu ꝛ sensato:sed ad resurrectionẽ exigit aliquis mot⁹ localis in collectione cinerū.ergo non fiet subito. ¶ Sed cōtra est:qđ dicit .j. Cor. 15. Oēs qdem resurgemus in momẽto in ictu oculi.ergo resurrectio erit subito. ¶ P. vt⁹ infinita subito opat:ſz sicut Damas. dicit. Credo resurrectionẽ futuram diuina virtute de qua cōstat ꝙ infinita est.ergo resurrectio fiet subito.

¶ Ulterius videt ꝙ resurrectio non erit noctis tẽpore:qz resurrectio nō erit donec atteraī celum:vt dr Job. 14. ſz cessante motu celi qđ dicit eius attritio nō erit tẽpus neq; dies neq; nox.ergo resurrectio non erit in nocte. ¶ P. finis vniuscuiusq; rei debet esse pfectissimus:sed tūc erit finis tẽporis.vñ in Apoca. dicit ꝙ tẽpus amplius nō erit. ḡ tūc dz esse tps in sui optima dispōne:ꝛ ita debet eẽ dies. ¶ P. qualitas tẽporis dz rñdere his que generant in tpe Uñ Joānis.13. fit mentio de nocte qñ iudas exiuit a ꝛsor tio lucis:sed tūc erit pfecta manifestatio oīuz q̄ nūc latēt: qz cū venerit dñs illumiabit abscōdita tenebraꝝ ꝛ manifestabit ꝛsilia cordiū. vt dr. pa. Cor. 4. ḡ dz eẽ i die. ¶ Sz ꝛtra resurrectio xpi est exemplar nre resurrectōis:sed resurrectio xpi fuit in nocte. vt Greg. dicit in homel. paschali. ḡ ꝛ nra resurrectio nocturno tpe erit. ¶ P. aduēt⁹ dñi cōparaī aduētui furis in domū: vt ps Luc. 12. sed fur in tpe noctis in domū venit. ḡ in tpe nocturno veniet:sed veniēte ipo fiet resurrec⁰:vt dcm ẽ. ḡ resurrectio fiet tpe noctur?

¶ Rñdeo dom ad pmā. q. ꝙ sic Aug. dic in 3⁰ de tri. Diuia puidētia statuit vt corpa crassiora ꝛ iferiora p subtiliora ꝛ potētiora quodam ordīe reganī:ꝛ iō tota materia corporū iferioꝝ subiacet variationi fm motū celestiū corpoꝝ: vñ eēt ꝛ ordinē q diuina puidētia in reb⁹ statuit si mā iferioꝝ corpoꝝ ad statū incorruptōis ꝓducerẽt manēte motu corpoꝝ supioꝝ:ꝛ qz fm pōnẽ fidei resurrectio erit i vitā imortalẽ ꝛfoꝛmiter xpo q resurgēs a mortuis iã nō moriī:vt dr Ro. 6:iō humanoꝝ corpoꝝ resurrectio vsq; ad finẽ mūdi differet i quo mot⁹ celi gescet. Et ꝓpter ℞ etiā qdā pbi q posuerūt motū celi nunq̄ cessare posuerūt reditū humanaꝝ aiaꝝ ad corpa mortalia qlia nūc hẽmus: siue ponerẽt reditū aie ad idẽ corp⁹ in fine magni anni: vt Empedocles: siue ad aliud: vt Pythagoras posuit dum bet aiam qlibet corp⁹ igredi: vt dr i p de aia. ¶ Ad pmū ḡ dom: ꝙ qđuis caput magis ꝛueniat cū mẽbris ꝛueniẽtia ꝓportionis que exigit ad hoc ꝙ in mẽbra fluat: q̄ mẽbra adiuicẽ: tū caput bz caliditatẽ quādā sup mẽbra qua mẽbra carẽt:ꝛ in hoc mẽbra differūt a capite:ꝛ conueniūt adiuicẽ: vñ resurrectio xpi exẽplar quoddam nre resurrectionis est: ex cuius fide spes nobis de nra resurrectõe cōsurgit: nō aūt resurrectio alicuius mẽbri xpi est cā resurrectionis ceteroꝝ mẽbroꝝ:ꝛ iō resurrectio xpi debuit pcedere resurrectionẽ alioꝝ qui oēs simul resurgere debuerunt in ꝛsūmatione seculoꝝ. ¶ Ad 2^m dom ꝙ q̄uis inter mẽbra xpi sint quedā alys dignioraꝛ magis capiti ꝛformia: nō tū ptingūt ad rōnẽ capit⁹: vt sint causa alioꝝ:ꝛ iō ex ꝛformitate ad xpm nō debeī eis ꝙ coꝝ resurrectio precedat resurrectionẽ alioꝝ: q̄si exẽplar exẽplatuꝝ: sicut dictum est de resurrectõe xpi: sed q aligbus hoc sit ꝛcessuꝝ ꝙ coꝝ resurrectio nō sit vsq; ad cōem resurrectionẽ dilata est ex spāli gr̃e puilegio: nō ex debito conformitatis ad xpm. ¶ Ad 3^m dom: ꝙ de illa resurrectione scōꝝ cuꝛ xpo videt dubitare Piero. in sermone de assumptiõe. vtrū. ſ. pacto resurrectōis testamẽto iterū mortui sint vt sic coꝝ magis fuerit resuscitatio quedā: sicut fuit Lazari q̄ vera resurrectio q̄lis erit i fine mūdi: an ad imortalẽ vitā vere resurrexerit semp in corpe victuri in celū cū xpo ascẽdentes corpaliter: vt glo. dicit Matth. 27. ꝛ hoc ꝓbabilius videī: qz ad ℞ ꝙ verū testimōiū de vera resurrectõe xpi ꝙferrēt:ꝛgruū fuit ꝙ vẽ resurgerēt: sicut Piero. alibi dic. nec coꝝ resurrectio pp ipsos accelerata est:ſz ꝓpter resurrectionẽ xpi testificãdā: qđ gdē testm erat ad fundandaꝛ fidẽ noui testamẽti: vñ decẽtius factuꝛ est per patres vet. tes. q̄ per eos qui iam nouo testamẽto fũdato decesserūt. Tñ sciẽdū est ꝙ etsi de resurrectione coꝝ in euãgelio mẽtio fiat ante resurrectionẽ xpi: tñ vt p textū ps itelligẽdū est per anticipationẽ esse dcm: qđ frequẽter hystoriographis accidit: nullus. n. vera resurrectione añ xpm resurrexit: eo ꝙ ipse est ꝓmitie dormiẽtiū. vt dr p⁹ Cor. 15. quãuis aliq fuerūt resuscitati ante xpi resurrectionẽ: vt de Lazaro ps. ¶ Ad 4^m dom: ꝙ occasiõe illoꝝ vboꝝ: vt Aug. narrat. 9° li. de ci. dei: qdā heretici posuerūt ꝓmā resurrectionẽ futurā esse mortuoꝝ: vt cū christo mille annis in terra regnarẽt: vñ vocati sunt chiliaste q̄si millenary. Et ideo Aug. ibidẽ ostẽdit vba illa aliter esse itelligẽda. ſ. de resurrectione spuali: per quaꝛ hoīes a peccatis dono gr̃e resurgunt. Secunda aūt resurrectio est corpoꝝ: regnū aūt xpi dr ecclesia in qua cum ipso nō solū martyres: sed etiā alij electi regnāt: vt a pte totū intelligaī: vel regnẽt cū xpo in gloria q̄tū ad oēs:ꝛ fit spāl⁹ mētio de martyribus: qz ipē ꝑcipue regnāt mortui qui vsq; ad mortẽ fm veritatẽ certauerūt: millenarius aūt nō significat aliquẽ certū nūerꝫ sed designat totū tps qđ nūc agit in quo sci cū xpo regnāt q nūer⁹ millenari⁹ designat vniuersitatẽ magis q̄ cẽtenarius: eo ꝙ cẽtenari⁹ est q̄dratū denary: ſz millenarius est numer⁹ solidus ex duplici ductu denary in seips surgẽs. qz decies decẽ decies mille sunt:ꝛ silr in psal. dr verbi qđ mãdauit in mille generationes. i. omnes.

¶ Ad 2^am. q. dom: ꝙ sic dicit Aug. i li. 83. q. Etas vltima hu mani generis que icipit a dñi aduẽtu vsq; ad finẽ secũdi ꝙ gb⁹ gñationib⁹ cõputeī incertū est: sicut etiā senect⁹ que ẽ vltima etas hois nō bz determinatū tps fm mẽsurā aliarum: cū q̄nq; sola tātū teneat tps q̄tū relique oēs etates huius aūt rō est: qz determiat⁹ numerus futuri tpis sciri nō pōt nisi vel per reuelationẽ vel p nāle rōnẽ. tẽpus aūt qđ erit vsq; ad resurrectionẽ numerari nō pōt nāli rōne: qz sil⁹ erit resurrectio ꝛ finis mot⁹ celi: vt dcm est. ꝓportionaliter autẽ accipiī numerus omniū que determiato tpe gnãtur resurrectio mortuoꝝ:ꝛ tñ erit sit⁹ fideꝝ fm dispōnẽ qua se hẽt nūc in alīq determiata hora.ꝛ fm hoc dr resurrectio futura tali vel tali hora. ¶ Ad 2^m dom: ꝙ optima dispositio tpis dr esse in meridie ꝓpter illuminationẽ solis: ſz tūc ciuitas dei nō egebit sole neq; luna: qz claritas dei illuminabit eã. vt dr Apoca. vlti.ꝛ iō q̄tū ad hoc nō refert vtrū in die vel in nocte resurrectio fiat. ¶ Ad 3^m dom: ꝙ tpi illi ꝛgruit mãifestatio q̄tū ad ea que tūc gerent:ꝛ occultatio q̄tū ad determiationẽ ipsi⁹ tpis:ꝛ iō vtrūq; ꝛgrue fieri pōt: vt. ſ. resurrectio sit in die vel in nocte.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uideī ꝙ moꝛs non erit termin⁹ a quo resurrectionis in oībus: qz qdaꝛ nō morienī:sed imortalitate supuestienī:dr. n. in ſymbolo ꝙ ipse vẽturus est iudicare viuos ꝛ mortuos: hoc aūt nō pōt intelligi q̄tū ad tps ꝑcedẽs:ꝛ ita nō oēs ante iudiciū morienī. ¶ P. nāle ꝛ cõe desideriuꝫ nō pōt esse vacuū ꝛ inane qn in aligb⁹ expleaī: ſz fm apl'z 2°. Cor. 4.: hoc est cõe desideriuꝫ quo nolum⁹ expoliari: ſz supuestiri. ḡ aliq erūt qui nunq̄ expoliabunī corpe ꝙ mortem: sed supuestienī glia resurrectōis. ¶ P. Aug. i Enchꝫ. dicit. ꝙ q̄uoꝛ vltime petitiones oꝛonis dñice ad pītẽ vitam ptinẽt: quaꝛ vna est dimittere nobis debita nra. ḡ ecclesia petit in hac vita sibi oīa debita relaxari: sed ecclesie oꝛo nō pōt esse cassa ꝙn exaudiaī. Jo. 6° Quicqd petieritis patrẽ in noie meo dabit vobis: ḡ ecclesia in aliquo hui⁹ vite tpe oīuz debitoꝝ remissionẽ ꝛsequeī: sed vnū de debitis quo ꝙ ꝓcto ꝓmi parẽtis astrīgimur ḡ nascimur mortali pcto. ergo aliquando hoc ecclesie de⁹ pstabit ꝙ hoīes sine pcto originali nascenī: sed moꝛs est pena originaꝫ peccati. ḡ aliq hoīes erūt circa finẽ mūdi qui non morienī:ꝛ sic idẽ qđ pus. ¶ P. via cōpẽdiosioꝛ est semp sapiẽti magis eligẽda: sed cōpẽdiosioꝛ via est ꝙ hoīes qui vini inuenienī in impassibilitatẽ resurrectionis trãsferantur q̄ ꝙ pus morianī:ꝛ postea resurgãt a morte in imortalitatẽ. ergo deus qui est summe sapiẽs hãc viam elegit in illis q viui inuenienī:ꝛ sic idẽ qđ pus. ¶ Sed ℞. j. Cor. 15. Semen qđ semias nō viuificaī nisi pus moriaī:ꝛ logī sub silitudine seminis de resurrectione corpoꝝ. ergo corpora a morte resurgẽt. ¶ P. j. Cor. 15. sicut in Adam oēs moriunī:ita in christo oēs viuificabunī: sed in christo viuificabunī:ḡ in Adã oēs morienī:ꝛ sic resurrectio omniū crit a morte.

¶ Ulterius videt ꝙ nō omniū resurrectio erit a cinerib⁹: resurrectio. n. xpi est exemplar nostre resurrectionis: sed resurrectio eius nō fuit a cineribus: qz caro eius nō vidit corruptionẽ. vt dr in psal.ꝛ Act. 2° ḡ nec resurrectio oīuz erit a cinerib⁹. ¶ P. corp⁹ hois nō semp cōburiī: sed in cineres non pōt aliqd resolui nisi per cōbustionẽ. ergo non oēs a cinerib⁹ resurgẽt. ¶ P. corpus hois mortui non statim post mortẽ in puluerẽ redigiī: sed qdā stati post mortem resurgẽt: vt in ſra dr. ſ. illi qui viui ꝛuenienī. ḡ nō oēs resurgẽt a cinerib⁹. ¶ P. termin⁹ a quo rñdet termio ad quẽ: ſz termin⁹ ad rẽ resurrectōis nō est idẽ in bonis ꝛ malis. ſ. Cor. 15. Oēs qdẽ resurgem⁹ seu nō oēs ꝛmutabimur. ḡ nec est idẽ termin⁹ a quo: ꝛ sic si mali resurgent a cineribus: boni a cinerib⁹ nō resurgẽt. ¶ Sed ℞ est: qđ Paimo dicit. Oēs in oriḡiali pcto natos tz hec ſnia. Terra es ꝛ in terrã ibis: sed oēs ḡ in cōi resurrectõe resurgẽt fuerūt nati in oriḡiali pcto: vel natiuitate ex vtero vel saltẽ natiuitate in vtero. ḡ oēs a cinerib⁹ resurgẽt. ¶ P. multa sunt i corpe hūano q̄ nō sunt de vitate nãe hūane: ſz oīa illa auferenī. ḡ oꝛ oīa corpora ad cineres resolui.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ pulueres illi ex gb⁹ corp⁹ humanū reparabiī habeãt aliquã nālẽ iclinationẽ ad aiam que eis cõiungeī. si. n. nullã icliationẽ hñt ad aiaꝫ: eodẽ mõ se hẽrẽt ad illã aiam sicaly pulueres. ḡ nō eẽt ꝛfia vt ex illis vt

rationẽ futura ꝓuidenī: ex motu aūt celi nō pōt cognosci finis eius: qz cū sit circularis ex hocipso hz ꝙ fm naturaꝫ sua posit in ppetuū durare: vñ nāli rōne tps qđ erit vsq; ad resurrectionẽ numerari nō pōt: silr nec p reuelationeꝫ haberi pōt: ideo vt oēs semp sint solliciti ꝛ pparati ad xpo occurrẽdū:ꝛ ppter hoc ẽt aplis de hoc q̄rẽtib⁹ rñdit Act. ℞. Nō est vestrū nosse tpa ꝛ momẽta q̄ pr posuit in sua potestate: in quo vt aug. dicit. 18. de ci. dei. Oiuz de hac re calculatiū digitos resoluit ꝛ gelcere iubet: qđ. n. apl'is q̄renti bus noluit idicare nec alys reuelabit: vñ illi oēs g tps pdi cum numerare voluerūt hactenus falsilog sunt iuenti. Quidã. n. vt Aug. dixit ibidẽ dixerūt ab ascẽsiõe dñi vsq; ad vltimũ ei⁹ aduẽtũ q̄dringẽtos annos posse cõpleri: alij gngẽtos: alij mille: quoꝝ falsitas ps:ꝛ silr patebit coꝝ qui adhuc ꝛputare nō cessant. ¶ Ad p^m ḡ dōz: ꝙ coꝝ q̄ꝛ finis cognoscit pn⁹ noto: oꝛ mẽsurã nobis esse cognitã:ꝛ ideo cognito pn⁹ alicui⁹ rei cui⁹ duratio mẽsuraī motu celi possimus cognoscere ei⁹ finez: eo ꝙ mot⁹ celi est nobis not⁹: sed mẽsura duratõis mot⁹ celi est sola diuĩa dispō que est nob occulta:ꝛ ideo q̄tūcūq; sciam⁹ pn^m ei⁹: finẽ scire nō possimus. ¶ Ad 2^m dom: ꝙ p mille ducẽtos. 60. dies de qb⁹ fit mẽtio Apoc. 12. significaī omne tps in quo eccl'ia durat:ꝛ nō aliqs determinat⁹ numerus annoꝝ:ꝛ ℞ iō: qz ꝓdicatio xpi sup quã fundaī eccl'ia durauit trib⁹ annis cū dimidio qđ tps vere ꝛtinet eq̄lẽ numeꝝ dieꝝ nūero ꝓdicto. Silr ẽt nūer⁹ coꝝ q̄ ī Daniele ponit nō est referẽdus ad nūeꝝ annoꝝ aliq̄ꝝ q sint vsq; ad finez mūdi: vel vsq; ad ꝓdicationẽ antich: siſti: sed dz referri ad tps q̄ ꝓdicabit antichꝛistus ꝛ quo psecutio ei⁹ durabit. ¶ Ad 3^m dom: ꝙ q̄uis status noui testamẽti in gñali sit ꝓfigurat⁹ p statũ ve. te. non tñ oz ꝙ singula rñdeãt singulis ꝓcipue cũ ī xpo oēs figure ve. tes. fuerit cõplete:ꝛ iõ Aug. is. de ci. dei: rñdet qbusdã q volebãt accipe nũeꝝ psecutionũ q̄s eccl'ia passa est ꝛ passura fm numeꝝ plagaꝝ egypti dicẽs. Ego per illas res gestas in egypto istas psecutões ꝓphetice significatas eẽ nõ arbitroꝛ: q̄uis ab eis ḡ hoc putãt exḡsite ꝛ igenioseꝫ illa singula bis singulis ꝛpata videanī nõ ꝓphetico spũ. ſz cõiectura mẽtis hũane q aliqñ ad verũ pueniꝛ aliqñ falliī. Et silr vr eẽ de dictis abbatis Joachiz q p tales ꝛiecturas de futuris aliq̄ vã ꝓdixit:ꝛ in aligb⁹ decept⁹ fuit.

¶ Ad 3^am. q. dom: ꝙ in resurrectõe aliqd fiet misterio ãgeloꝝ:ꝛ aliqd vtute diuĩa ĩmediate: vt dcm est: illud ḡ qđ angeloꝝ misterio fiet nō erit in istãti: si istãs dicat idiuisibile tpis: erit tñ in istãti: si istãs accipiaī p tpe imꝑceptibili: illd aūt qđ fiet vtute diuĩa ĩmediate fiet subito. ſ. i. termino tpis quo angeloꝝ opⁿ cõplebiī: qz vtus supioꝛ iferioꝛẽ ꝑfectionẽ adducit. ¶ Ad pmũ ḡ dom ꝙ Ezc. loq̄baī pplo rudi: sic ꝛ Moyses, vñ sic Moyses distinxit opa sex dieꝝ ꝙ dies vt rudis ppls cape posset: q̄uis oīa simul sint fcā: ſz Aug. ita Ezc. diuersa que in resurrectõe futura sunt exp̄sit: q̄uis oīa sil futura sint in istãti. ¶ Ad 2^m dōz: ꝙ q̄uis ille opatões sint ꝛsequẽtes se iuicẽ nã: sunt tñ sil'tpe: qz vl sunt in eodẽ istãti: vel vna est in istãti ad qđ alia termiaī. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ idẽ videt eẽ de sono illo ꝛ de formis sacrũ. ſ. ꝙ in vltimo instãti platõis effectũ suũ bẽbũt. ¶ Ad 4^m dom: ꝙ congregatio cineꝝ que sine motu locali eẽ nõ pōt: fiet misterio angeloꝝ: ꝛ ideo erit in tpe: sed imꝑceptibili: ꝓpter facilitatẽ operãdi que cõpetit angelis.

¶ Ad 4^am. q. dom: ꝙ determiata hora tpis qua fiet resurrectio p certo sciri non pōt: vt ps in ſra: tñ satis ꝓbabil'r dr ꝙ busdã ꝙ resurrectio erit q̄si in crepusculo sole exãte i oriẽte:ꝛ luna in occidente: qz in tali dispõne sol ꝛ luna creduntī creata: vt sic coꝝ circulatio cõpleaī penit⁹ p redituꝫ ad eũdẽ pũctũ: vñ ō xpo dr: ꝙ resurrexit tali hora. ¶ Ad ꝓmũ ḡ dom: ꝙ qñ resurrectio erit: nõ erit tps: sed finis tẽporis: quia in eodẽ instãti in quo cessabit mot⁹ celi erit re-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex alys pluribus reficerē corpus aīe ꝺ nūgēdum qꝺ est falsum. ¶ P. maioꝛ ē depēdētia corpis ad aīam q̄ aīe ad corp⁹: sed aīa sepata a corpore adhuc hꝫ aliquā depēdētiā ad corpus. vñ ret.rdat eius mor⁹ in deū ꝑpter appetitum corporis: vt dicit Dyo. g̃ multo fortius corpus sepatuꝫ ab aīa adhuc habet nālem iclinationē ad aīam illam. ¶ P. Job. 20. dō. Ossa eius implebunt vitys adolescentie ei⁹: ꝛ cum eo in puluere dormiēt: sed vitia nō sunt nisi in aīa. ergo adhuc in illis cinerib⁹ remanebit aliqua nālis iclinatio ad aīam. ¶ Sed cōtra: corp⁹ humanū pōt resolui ad ipsa elemēta: vel etiā in carnes aliox aīaliū cōuerti: sed elemēta sunt homogenea: ꝛ sil'r caro leonis vl' alterius aīalis. cū ergo in alys partibus clemētoꝝ vel aīaliū nō sit aliq̄ iclinatio naturalis ad illā animā: nec in illis ptibus in q̄s cōuersum est corpus humanū erit aliqua iclinatio ad aīam ꝑ auctē Aug. in Enchꝫ. Corp⁹ humanū i quācūq; aliorū corpoꝝ subam: vel in ipsa elemēta vertaf: in quorūcūq; hoīuꝫ seu aīaliū cibū cedat carneq; vertaf: ꝛ illi aīe humane in pūcto tpis cedet que illud ꝓus vt homo fieret vi ueret ꝛ creſceret aīauit. ¶ P. cuilibet iclinatōi nāli rñdet aliqō agēs nāle: al's natura deficeret in necessarys: ꝫ nullo agēte nāli pñt ꝓdicti pulueres eidē aīe iterato ꝺiūgi. g̃ i eis nō est aliq̄ nālis iclinatio ad ꝓdictā ꝺiūctionem.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ sup hac. q. varie loquunt scī: vt in littera patet: tū hec est securioꝛ ꝛ cōioꝛ opinio: q̄ oēs moriēt ꝛ a morte resurgēt: ꝛ hoc ꝑpter tria. Et ꝑmo: ga magis ꝺcordat diuine iustitie que humanā naturā ꝑ peccato ꝑmi parētis damnauit: vt oēs qui per actū nature ab eo originē ducerēt ifectionē originalis peccati ꝺberēt: ꝛ ꝑ pnās mortis debitoꝛes essent. Secūdo q: magis cōcordat diuine scripture que oīum futurā resurrectionē ꝓdicit: resurrectio aūt ꝑprie nō est nisi eius qō cecidit ꝛ dissolutum est: vt Damas. dicit. Tertio q: magis ꝺcordat ordini nature in quo inuenimus: q̄ illud qō corruptū ꝛ viciatū est i suā nouitatē nō reducī nisi corruptione mediāte: sicut acetū nō fit vinū nisi accto corrupto: ꝛ in humoꝛē vitis trāscūte vñ cū nā humana i defectū necessitatis moꝛiēdi deuenerit nō erit reditus ad immortalitatē nisi morte mediāte.

¶ Cōuenit etiā ordini nature ꝑpter aliā rōnē: q: vt in 8°. phy. dī. Motⁿ celi est vt vita quedā natura exñtib⁹ oībus sicut etiā motⁿ cordis totiⁿ corporis quedaꝫ vita est: vñ sic cessante motu cordis oīa mēbra mortificant: ita cessante motu celi nō pōt aliqd viuū remanere illa vita que ex influētia illiⁿ motⁿ ꝺscruabaf: talis aūt est vita qua nūc degimⁿ: vñ o3 q̄ ex hac vita discedāt qui post motū celi gescētē victuri sunt. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm: q̄ distinctio illa moꝛtuoꝝ ꝛ viuoꝝ nō est referenda ad ipm iudicy tps: nec ad totū tps ꝑteritū: q: oēs iudicādi aliquo tpe fuerūt viui: ꝛ aliquo tpe moꝛtui: sed ad illud tēpus determiatū qō ime diate iudicium ꝑcedet: qñ. s. iudicy signa icipiēt apparere.

¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ pfectū sanctoꝝ desideriū nō pōt esse vanum: sed nihil prohibet desideriū ꝺditionatū eoꝝ esse vanum: ꝛ tale est desideriū quo nolumus expoliari: sed suꝑuestiri. s. si possibile sit: ꝛ hoc desideriū a gbusdā velleitas dī. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū q̄ hoc est erroneū dicere q̄ aliqs sine peccato originali ꝺcipiaf ꝑter christū: q: ille qui sine peccato originali ꝺciperef nō idigeret redēptione que facta est per christū: ꝛ sic christus nō esset oīuꝫ hoīum redēptoꝛ nec pōt dici q̄ nō hac redēptiōe idiguerūt: q: prestitū fuit eis vt sine peccato cōciperētur: q: illa gr̃a facta est parētibus: vt in eis vitiū nature sanaref: quo manēte sine originali peccato generare nō possent: vel ipsi nature que sanata est: o3 aūt ponere q̄ glibet p̄sonaliter redēptiōe christi idigeat: nō solū rōne nature: liberari aūt a malo vel a debito absolui nō pōt nisi qui debitū icurrit: vel in malū deiectus fuit. ꝛ ita nō possent oēs fructuū dñice oꝛonis i scipis

ꝑcipe nisi oēs debitoꝛes nascerenf ꝛ malo subiecti: vñ dimissio debitoꝝ ꝛ liberatio a malo nō pōt itelligi q̄ aliqs sine debito vel īmunis a malo nascaf. sed q: cū debito natus postea per gr̃am christi liberaf: nec etiam sequi si pōt sine erroꝛe poni q̄ alig sine originali peccato nascaf: quāuis mors sit pena originalis peccati: q: deus pōt ex miseri cordia alicui relaxare penā ad quā obligaf ex culpa ꝑteri ta: sicut adulterā sine pena dimisit. Joh. 8°: ꝛ silr poterit liberare a morte eos qui reatū mortis ꝺxerūt cum originali nascēdo: ꝛ sic nō sequif si nō morient: g̃ nascūtur sine originali. ¶ Ad 4ᵐ dicēdū q̄ nō semp via compēdiosior est magis eligēda: sed solū qñ est magis vel equalr accōmoda ad finez ꝺsequēdum: ꝛ sic nō est hic: vt ex dictis patet.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dicēdū q̄ eisdem ratiōib⁹ qb⁹ ostēsum est oēs a morte resurgere: est etiam ostēdēdum q̄ oēs resurgāt a cineribus i cōi resurrectiōe nisi aliquibus ex ꝑuilegio speciālis gratie sit cōtrariuꝫ idultū: sicut ꝛ resurrectionis accelerratio: scriptura aūt sacra sicut resurrectionez ꝑuciat ita ꝛ reformationē corpoꝝ. Phil'. 4. ꝛ ideo oportet q̄ sic oēs moziunf ad hoc q̄ oēs vere resurgere possint: ita oīuꝫ corpoza dissoluātur: ad hoc q̄ oīuꝫ corpoza reformari possint: sicut etiā i pena hois mors a diuina iustitia est ifligita ꝛ corpoꝛis resolutio: vt patet Hcñ. 3°. Terra es ꝛ in terram ibis: simil'r etiā ordo nature exigit vt nō solum aīe ꝛ corpoꝛis ꝺiūctio soluaf: sed etiam elemētoꝝ cōmixtio: sic etiam acctum nō pōt in vini qualitatē reduci nisi ꝑus facta resolutione i mām ꝑiacēte ipsa etiā elemētoꝝ cōmixtio ex motu celi causaf ꝛ cōseruaf: quo cessante oīa mixta in pura elemēta resoluenf. ¶ Ad ꝑmū ergo dicēdū q̄ resurrectio christi exemplar est nostre resurrectōis quo ad terminū ad quem: nō aūt quo ad terminum a quo. ¶ Ad 2ᵐ dicēdum q̄ per cineres itelligūtur oēs reliquie que remanēt humano corpore resoluto duplici ratiōe. primo qꝛ oīs mos erat apud antiquos corpoza moꝛtuoꝝ ꝺburere ꝛ cineres cōseruare. vñ iolcuit modus loquēdi vt ea i que corpus humanū resoluit: cineres dicātur. 2°. ꝑpter camā resolutiōis que est icēdiū fomitis quo corpus humanum radicit⁹ est ifectū: vñ ad purgationē huius ifectiōis oportet vsq; ad ꝑma ꝺponētia corpus humanū resolui: qō aūt ꝑ icēdiū resoluit: dī. in cineres resolui: ꝛ iō ea in q̄ corp⁹ humanuꝫ dissoluit cineres dicūtur. ¶ Ad 3ᵒ dōm q̄ ille ignis q̄ faciē mūdi purgabit poterit stati corpa illoꝝ q̄ viui inuenient vsq; ad cīcres resoluere: sic ē alia mixta resoluet i ꝑiacēte mām. ¶ Ad 4ᵐ dōs. q̄ motⁿ nō accipit spēm a termio a quo: sed a termio ad quē: ꝛ iō resurrectio scōz que erit gloriosa oꝛ q̄ differat a resurrectōe ipioꝝ q̄ non erit gl'iosa penes terminū ad quē: nō aūt penes terminus a quo: ꝺuenit. n. frequēter nō ee eūdē terminū ad quē existēte eodē termio a quo: sicut de nigredie pōt moueri aliquid in albedinē ꝛ in pallozem.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dicēdū q̄ circa hoc est triplex opinio. quidam. n. dicūt q̄ corp⁹ humanū nūq; resoluit vsq; ad elemēta: ꝛ ita semp i cinerib⁹ manet aliq̄ vis addita elemētis que facit nālē icliationē ad eādē aīaz. Sed hec positio ꝺriat auctī Aug. idirecte ꝛ sensui ꝛ rōni: q: oīa cōposita ex ꝺrys poliet resolui i ea ex qb⁹ cōponūtur: ꝛ iō alq dicūt q̄ ille ptes elemētoꝝ ꝺ q̄s humanum corp⁹ resoluit retinēt plus de luce ex B q̄ fuerūt aīe hūane ꝺiūcte: ꝛ ex B hñt q̄dā iclinationē ad aīas. Sꝫ B itez friuolū est: q: ptes elemētoꝝ sūt partes ꝛ eq̄lr hñt pticipationē lucis obscuritatis: ꝛ iō alq dicēdū est q̄ i cinerib⁹ illis nulla est nālis icliatio ad reuerctionē: sed solū ex ordie diuīe puidētie que statuit illos cineres iterū aīe cōiūgi: ꝛ ex hoc cōuenit q̄ ille ptes elemētorum iterato ꝺiungunt: ꝛ nō alie: vñ ꝑ solutio ad ꝑmum.

¶ Ad 2ᵐ dicēdū q̄ aīa separata a corpore manet i eadem natura quā habebat: cum corpoi esset ꝺiuncta: qō de quo

pore non conuenit: ꝛ ideo non est simile. ¶ Ad 3ᵘᵐ dicēdū q̄ verbū illud Job nō est itelligēdū q̄ vicia actu maneāt in pulueriḃ⁹ moꝛtuoꝝ: ꝫ fm ordinē diuine iustitie quo sūt deputati pulueres illi ad corpoꝛis reparationē: qō ꝑ pctis cōmissis cruciabif in eternum.

Ad quintum sic ꝓcedit. Ur q̄ post resurrectōez nō glibet cognoscet pctā que fecit: omne. n. qō cognoscimus: vel de nouo p sensum accipim⁹: vel de thesauro memorie educit: sed homies post resurrectionē suā pctā nō potuerūt sensu pcipe: q: iam trāsierūt: sensus aūt est tñ psentiū: multa etiā pctā a memoria exciderūt peccāt⁹ que nō potuerūt de thesauro memorie educi. ergo nō omniū pctoꝝ que fecit resurgēs cognitionē habebit. ¶ P. sicut in lra dī. Cōsciētie libri qdaz sunt in qb⁹ merita singuloꝝ legunt: sed in libris nō pōt legi aliqd nisi ꝺsta ei⁹ ꝺtineaf in libro: note aūt quedā pctoꝝ remanent in ꝺscia: vt Ro. ꝑ. in glo. que nō videf aliud esse q̄ reatus vel macula: cū igit multorum peccatoꝝ macula ꝛ reatus a multis sit deletⁿ per gr̃am: vr q̄ nō oīa pctā que fec⁹ possit aliqs in sua ꝺscia legere: ꝛ sic idē qō ꝑus. ¶ P. creſcēte causa creſcit effectⁿ: sed causa q̄ faċ nos dolere de pctis que ad memoriā reuocam⁹ est charitas. cū g̃ in scis resurgentib⁹ sit pfecta charitas: maxime a pctis dolebunt si ea ad memoriam reuocabūt: qō nō pōt esse: q: fugiet ab eis ꝛ dolor ꝛ gemitⁿ: vt dī Apoc. zi. g̃. ꝑa pctā ad memoriā reuocabūt. ¶ P. sic se hēbūt resurgentes dānati ad bona q̄ fecerūt aliq̄n: ita se hēbunt resurgētes beati ad pctā q̄ aliquādo cōmiserūt: ꝫ resurgētes dānati: vt videt cognitionem de bonis que aliq̄n fecerūt nō hēbunt: q: per hoc pena eoꝝ mltū alleuiaref. g̃ nec beati hēbūt cognitionē peccatoꝝ que ꝺmiserūt. ¶ Sed ꝺ est: qō Aug. dicit. zo. de ci. dei. q̄ quedā vis diuina aderit qua fiet q̄ cuncta pctā ad memoriā reuocent. ¶ P. sicut se hꝫ humanuꝫ iudiciū ad testiñ exterius: ita se hꝫ iudiciū diuinū ad testiñ cōsciētie: vt ps. j. Regū. iꝯ. Voces videt ca que parēt: deus aūt ituetur cor: sed nō possꝫ pfecte iudiciū humanū ee de aliq̄ nisi testes de oib⁹ de qb⁹ iudicādū est testimōiū deponerēt. g̃ o3 cū iudiciū diuinū sit pfectissimū q̄ ꝺscia oīa teneat de qb⁹ iudicādū est: sed iudicādū erit de oībus opib⁹ bonis ꝛ malis. 2. Cor. 4°. Oēs astabimus añ tribunal xp̄i ꝛc. g̃ opꝫ q̄ conscientia vniuscuiusq; retineat omnia opera que fecit siue bona siue mala.

¶ Ulterius videf q̄ nō quilibet possit legere oīa que sūt in ꝺscia alterius: resurgētiū. n. nō erit lipidioꝛ cognitio q̄ nūc sit ageloꝝ: quoꝝ eq̄litas resurgētib⁹ pmittit. Matth. 22. sed angeli nō pñt iuicē i suis cordib⁹ videre ea que dependēt a libero arbitrio. vñ idigēt locutōe adiuicē innotescēda: vt i 2°. li°. dist. ii°. dcīn est. g̃ nec resurgētes poterūt lipicere ea que ꝺtinētur in ꝺsciētys aliox. ¶ P. oē q̄ cognoscit: vel cognoscit in se. vel in sua causa: vel in suo effectu: ꝫ merita vel demerita que ꝺtinenf in ꝺsciētia alicui⁹ nō poterit alius in seipsis cognoscere: q: solus deus cordi illabit ꝛ secreta eius ituef: sil'r nec in causa sua: q: nō oēs videbūt deū q̄ solus pōt imꝑmere in affectuꝫ: ex quo pcedūt merita vel demerita: sil'r etiā nec in effectu: q: multa demerita erūt: quoꝝ nullus effectⁿ remanebit: eis ꝑ pniaꝫ totalr abolitis. g̃ nō oīa que sunt in ꝺsciētia alicuius poterit glibet aliꝰ cognoscere. ¶ P. Joānes chrſso. dicit vt habitum est supra. dist. 17. i littera. Nūc aūt si recorderis peccatoꝝ tuoꝝ: ꝛ frequēter ea in conſpectu dei pnūcies: ꝛ pro eis deprecēris: citius illa delebis. si vo obliuiscer⁹: tūc eoꝝ recordaberis nolēs: quādo publicabunt in cōspectu omniū amicoꝝ ꝛ inimicoꝝ: sanctoꝝq; angeloꝝ pferent: ex hoc accipit q̄ illa publicatio pena est negligentie: qua homo confessionē ꝑtermittit. ergo illa peccata de quibus dō ꝑfessus ē nō publicabunt alys. ¶ P. solatiū est alicui si scit se hr̃e mlt⁹ socios in pctō: ꝛ minus ide verecūdaf. si g̃ glibet pctñ alterius cognoscet cuiuslibet peccatoris erubescētia multū minuet: qō nō cōpetit. g̃ nō oēs oīum pctā cognoscēt. ¶ Sꝫ ꝺ. s. illud. j. Cor. 4°. Illumiabit abscondita tenebraꝝrū. dic glo. gesta ꝛ cogitata bona ꝛ mala: tūc apta ꝛ nota erūt oībus. ¶ P. oīuꝫ btoꝝ pctā ꝑterita eq̄lr erūt abolita: ꝫ aliquoꝝ scoꝝ pctā sciem⁹. sic magdalene ꝛ petri ꝛ dauid. ergo pari rōne alioꝝ electoꝝ peccata scientur: ꝛ multo magis damnatoꝝ.

¶ Ulterius vr q̄ nō oīa merita ꝛ demerita ꝑpria ꝛ aliena ab aliq̄ vno ituitu videanf: ea. n. que sigillatim ꝺsiderant nō videnf vno ituitu: sed dānati sigillatiꝫ ꝺsiderabūt sua pctā ꝛ ea plāgēt. vñ dī Sap. 5°. Quid nob⁹ ꝓfuit superbia ꝛc. g̃ nō oīa videbūt vno ituitu. ¶ P. phs dicit in 2° topicoꝝ q̄ nō ꝺuenit sil'r plura itelligere: ꝫ merita ꝛ demerita ꝑpria ꝛ aliena nō videbunt in itellectu. g̃ non poterūt oīa sil'r videri. ¶ P. itellectⁿ damnatoꝝ hoīuꝫ nō erit post resurrectionē elenatioꝛ q̄ nūc sit bonoꝝ angeloꝝ q̄tū ad nālem cognitionē qua cognoscūt res ꝑ spēs inatas: sed tali cognitione nāli nō videt pla sil': vt in. 2°. lib°. di. 3ª. dcīn est. g̃ nec tūc dānati poterūt oīa fcā sua sil' videre. ¶ Sꝫ ꝺ. sup illō Job. 8°. Induef ꝺfusiōe. dic glo. Uiso iudice oīa mala añ oculos mētis ꝑsanf: sed iudicē subito videbūt. g̃ sil'r mala que cōmiserūt ꝛ eadē rōne oīa alia. ¶ P. Aug. 20. de ciui. dei. hꝫ ꝓo icōuenieti q̄ legaf aliqs liber mālis in iudicio in quo facta singuloꝝ sunt scripta: eo q̄ nullus valeat estimare illiⁿ libri magnitudinē: vel q̄to tpe legi posset: ꝫ sil'r nō posset estimari tps q̄tū oporteret ponere ad ꝺsideranduꝫ oīa merita ꝛ demerita sua ꝛ aliena ab aliquo homine si successiue diuersa videant. ergo oporet ponere q̄ omnia simul videat ynusquisq;.

¶ Rñdeo dō. ad ꝑmā. q. q̄ sic dī Ro. 2°. In illa die cū iudicabit dñs. testimoniuꝫ vnicuiq; sua ꝺscia reddet: ꝛ cogitationes erūt accusantes: ꝛ defendētes: ꝛ q: o3 q̄ testes ꝛ accusator ꝛ defensor in quolibet iudicio habeāt eoꝝ notitiā que in iudicio ꝺsanf: in illa aūt cōi iudicio oīa opa hoīum in iudiciū veniēt: o3 q̄ omniū opeꝝ suoꝝ quisq; tūc notitiā hēat: vñ ꝺscie singuloꝝ erūt q̄si q̄dā libri ꝺtinētes res gestas ex qbus iudiciū ꝓcedet: sicut etiā in iudicio humano registris vtunf. ¶ Isti sunt libri de qbus Apoca. 9°. dī. Libri aperti sunt: ꝛ aliꝰ liber apertus est vite: ꝛ iudicati sunt moꝛtui ex his que scripta erāt in libris ꝺm opa ipsoꝝ vt per libros qui dicunf sic aperti: vt Aug. exponit. 20. de ci. dei. significenf sancti noui ꝛ ve. test. in qbus deus ostēdit vt mādata fieri iussisset: vnde vt Richardus de sancto victore dicit: eoꝝ corda erunt quasi quedā canonū decreta: sed ꝑ libꝝ vite de quo subiūgit itelligunf ꝺscie singuloꝝ que dicunf singulr libervnus: q: vna vtute diuina fiet vt cūctis ad memoriam sua facta reuocent: ꝛ hec visiōnū ad memoriā reducit hoī sua facta libervite dī: vel per ꝑmos libros ꝺscie itelligunf: ꝑ 2ᵐ snia iudicis in eius ꝑuidentia descripta. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm: q̄ quāuis multa merita vel demerita a memoria excidant: tamē nullum eoꝝ erit qō non aliquo modo remaneat in suo effectu: quia merita que nō sunt moꝛtificata manebūt in ꝓmiū qō eis reddit: que aūt sunt moꝛtificata: manent in reatu ingratitudis que augenf ex hoc q̄ homo post gratiam susceptam peccauit: simil'r etiam demerita que nō sunt per penitentiam deleta manent in reatu pene que eis debet⁹: que aūt penitētia deleuit manent in ipsa penitētie memoria quam simul cuz aliys meritis in notitiā hēbunt: vnde in quolibet homine erit aliqd ex quo possit ad memoriaz sua opa reuocare: ꝛ tamē vt Aug. dicit ꝑncipaliter ad hoc vis diuina opabit. ¶ Ad 2ᵐ dōz. q̄ iam ꝑ ex dictis q̄ aliq̄ note manent in conscietys singuloꝝ de opib⁹ a se factis: nec opꝫ q̄ note iste sint reatus tū, vt ex dictis patet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Ad 3^m dō3:q̄ q̄uis charitas sit nūc causa dolēdi de peccato:tñ sci in patria erūt ita pfusi gaudio q̄ dolor in eis locum bře nō poterit:ꝛ ió de pctis nō dolebūt:sed potiꝰ gaudebūt de diuina mificordia qua eis sunt pctā relaxata:sic etiā nūc angeli gaudēt de iustitia diuina qua fit vt deserti a gra i pctō ruāt illi q̄s custodiūt:q̄z tñ saluti sollicite inuigilāt. ¶Ad 4.^m dō3:q̄ mali cognoscēt oia bona que fecerūt:ꝛ ex hoc nō minuet eoꝝ dolor:sed magis augebit:gaudium^m est dolor multa bona pdidisse: ꝓpter q̄d Boe. dicit in 2° de ꝓso. q̄ sūmū infortuniū est fuisse felicem. ¶Ad 2^m. q. dōm:q̄ in vltio ꝛ cōi iudicio:o3 q̄ diuia iustitia oīb^ꝰ cuidēter appareat:q̄d nūc i plerisq̄ latet:sntia aūt ꝓdēnās vel pmias iusta esse nō pōt nisi p̄m merita vel demerita pferat:ꝛ ió sic o3 q̄ iudex ꝛ assessor iudicis merita cause cognoscāt:ad hoc q̄ iusta sntiam pferant:ita o3 ad ℔ q̄ iusta sntia appareat q̄ oib^ꝰ sntiam cognoscētib^ꝰ merita innotescāt:vñ q̄z sic cuilibet nota erit sua pmiatio ꝛ sua dānatio:ita ꝛ oib^ꝰ alys inotescet:o3 q̄ sic q̄lz sua merita vel demerita reducet ad memoriā:ita etiā ꝛ aliena ei^ꝰ cognitiōi subiaceāt:ꝛ hec est pbabilior ꝛ cōior opio:q̄uis magr 3rius dicat in lra. s. q̄ pctā que sunt p pnīaz deleta i iudicio alys nō patefiēt:ſz ex hoc ſeq̄t q̄ nec ēt pnīa de pctis illis pfecta cognoscet i quo multū detraheret scō^ꝝ glie:ꝛ laudi diuine qui taz mificorditer scōs suos liberauit. ¶Ad pmum q̄ dōm:q̄ oia merita p̄cedētia vel demerita faciēt aliquā q̄titatē in glia vl̄ miseria bois resurgētis vt ex dictis pz.ꝛ ió ex exteriozibus visis poterūt cūcta in 2scientys videri ꝛ pcipue diuia ꝓuite ad hoc operāte:vt sntia iudicis iusta appeat oīb^ꝰ. ¶Ad 2^m dō3:q̄ merita vl̄ demerita potuerūt alys ostēdi in suis effectib^ꝰ vt ex dictis pz:vel ēt in seipsis per diuinā ꝓutē:q̄uis ad hoc vt^ꝫ intellect^ꝰ creati nō sufficiat. ¶Ad 3^m dōm:q̄ publicatio pctōꝝ ad ignominiā peccātis est effect^ꝰ negligētie que cōmittit in omissiōe cōfessionis:sed q̄ pctā scōꝝ reuelant nō potest rit eis esse i erubescētiā vel verecūdiā:sic nec Marie magdalene est i cōfusionē q̄ pctā sua i eccl'ia publice recitant:q̄z verecūdia est timoz ingliationis. vt dicit Damas. q in beatis esse non poterit:ſz tal' publicatio erit eis ad magnā glīā ꝑ pnīam quā fecerūt:sicut ꝛ 2fessor approbat eū qui magna scelera fortiter 2fitet:dicunt aūt peccata esse deleta:q̄z deus nō videt ea ad puniēdū. ¶Ad 4.^m dō3:q̄ ex hoc q̄ pctōr alioꝝ peccata iſpiciet:in nullo sua 2fusio minuet ſz magis augebit in alieno vituperio suū vituperiū magis ꝑpēdens. Oz n. ex tali causa 2fusio minuaꝝ 2uenit ex hoc q̄ verecūdia respicit estimationē boium que ex 2suetudine reddit leuior:ſz tūc 2fusio respicit estimationē dei que est p̄m veritatē de quolibet pctō siue sit vnius tñ siue multoꝝ.

¶Ad 3^am. q. dōm q̄ circa hoc est duplex opio. Quidā enim dicūt q̄ oia merita vel demerita simul aligs videbit sua ꝛ aliena in ista:q̄d gdē de beatis facile credi pōt:q̄z oia i vno videbūt:ꝛ sic nō est icōueniēs q̄ simul plura videant ſz in dānatis:quoꝝ itellect^ꝰ nō est eleuat^ꝰ vt possit deuz videre:ꝛ in eo oia alia est magis difficile. Et ideo alij dicunt q̄ mali simul oia videbūt in genere sua peccata:ꝛ hoc sufficit ad accusationē illā que dz esse in iudicio vel absolutionē:nō aūt videbūt simul oia descēdēdo ad singularia. Sed hoc etiā nō videt 2sonū dictis Aug^ꝰ. 20. de ciui. dei. qui dicit q̄ oia mētis ituitu enumerabunt:q̄d aūt i genere cognoscit nō enumerat. Uñ pōt eligi media via q̄ singula 2siderabūt:nō tñ in ista:sed in tpe breuissimo diuina ꝓutē ad hoc adiuuāte:ꝛ hoc est q̄d Aug. dicit ibidez q̄ mira celeritate enumerabunt:nec hoc est impossibile:q̄z in quolibet puo tpe sunt infinita instātia in potētia:ꝛ per hoc patet responsio ad vtrāq̄ partem.

¶In iussu ꝛi voce archāgeli ꝛc. pōt per hec tria idē signari vt illa voꝝ dicat iussus q̄tū ad ꝓutē:q̄z ei corpora mortua obediēt:voꝝ archāgeli. i. christi qui est p̄nceps angeloꝝ quātū ad dignitatē pferētis:tuba q̄tū ad cuidētiaz. vel iussus refert ad causam p̄ncipalē. s. diuinā virtutē cui obediūt omnia:voꝝ archāgeli ad ministerium angelorum sed tuba ad operationē bois christi. hec enim tria in resurrectiōe operabūtur. ¶Unde rōnabiliter putari pōt ꝛc. sustinēdo magistrum pōt dici q̄ peccata iustoꝝ nō venient in notitiam vt peccata:sed vt dimissa:sic enim consideratioꝝ cuiuslibet occurrent:vnde ex hoc non sequitur confusio:sed gloria:dicuntur autem tegi inquātum deus ea nō videt ad puniēdum:sicut exponit glo. sup illud psal. Beati quoꝝ remisse sunt iniqtates ꝛc. ¶Ecōtra vō scribēs ꝛc. q̄dā dicūt q̄ Piero. non dixit hoc asserēdo:sed opionē cuiusdam greci recitando.

¶De etate ꝛ statura resurgētiū. Bi. XLIII. a

SOlent aūt nonnulli pcōtari ꝛ quere an in eadem etate ꝛ statura corporis omnes resurrecturi sint. Quidā putauerūt omnes resurrecturos p̄m mēsuram etatis ꝛ staturę xp̄i. Jdeo q̄z apls ait. Bonec occurramꝰ oēs in virū pfectū in mēsuraz etatis plenitudinis xp̄i. Sed bis verbis non eadē resurgētib^ꝰ assignat statura:sed etas. Oēs enī in eadē etate resurgēt:in qua xp̄s mortuus est ꝛ resurrexit:cuiuscūq̄ etatis mortui fuerint. Uirū aūt posit:nō vt distigueret sertū:ſz vt significaret pfectionem viriū:quā tūc hēbūt:ſz nō oēs eādez statura corporis obtinebūt. Uñ Aug. Nō ait in mēsurā corporis vel staturę:sed etatis:q̄z vnusq̄q̄ suam recipiet mēsurā corporis:quaz vel habuit in iuuētute ēt si senex obijt:vel fuerat habiturus si añ est defunctus. Etas ꝯo erit illa ad quā puenit xp̄s. s. iuuenilis vt circa. xxx. annos. trigita. n. duū annoꝝ ꝛ trium mēsium erat etas xp̄i in qua mortuꝰ est ꝛ resurrexit. Nō est aūt fas dicere q̄ in resurrectōe accedat corpori magnitudo quā nec būit hic:nec erat habituꝝ viuendo:nec maiora corpa redigēda sunt ad modum dñici corporis. Periret. n. multū de illis corporib^ꝰ:cū nec piturus sit capillus:vt ait dominus. Capillus de capite vestro nō peribit.

¶Oz resurget q̄d fuit de substantia ꝛ natura corporis ꝛ in eadem parte corporis.

NOn enim perit deo terrena materies de qua mortaliuz creaꝝ caro:ſz in quēlibz pulueré cinerēue solueꝝ:in quoſlibz alitꝰ auraſq̄ diffugiat:ꝛ in quācūq̄ alioꝝ corpoꝝ substātiā:vel in ipsa elementa vertaꝝ:in quoꝛūcūq̄ animaliū vl̄ hominū cibū carnēq̄ muteꝝ:illi aīa in puncto tpis redit:que illā carnē p̄mitꝰ vt homo fieret:crescereq̄ret:aiauit. Ipsa ergo terrena materies q̄ discedente anima fit cadauer:nō ita resurrectiōe reparabit vt ea que dilabunt:ꝛ in alias atq̄ alias rez spēs vertunt:q̄uis ad corpꝰ redeāt. ꝯñ dilapsa sūt:ad easdē quoq̄ corpis ptes vbi fuerūt redire nēce sit. Alioq̄n si capillis redit q̄ tam crebra tōsura ꝓtraxit:si vnguibꝰ q̄ toties dempsit exectio:imoderata ꝛ idecēs cogitātib^ꝰ ꝛsurrectōez carnis:ꝛ ió nō credētib^ꝰ occurrit ifirmitas. Sz quēadmodū si statua cuiuslibz solubil' metalli igne liquesceret:vel ꝓtereꝛ i puluerē vel 2funderet i massaz:ꝛ eā vellet artifex rursum ex illi^ꝰ mā ꝛ q̄titate reparare:nihil interesset ad ei^ꝰ integritatē q̄ particula materie cui mēbro statue redderet:dū tñ totū ex quo 2stituta fuerat restituta resumeret. ita de^ꝰ mirabil' atq̄ ineffabil' artifex de toto quo caro nr̄a extiterat:eā mirabili celeritate restituet:nec aliq̄d attinebit ad ei^ꝰ reintegrationē: vtꝛ capilli ad capillos redeāt ꝛ vngues ad vngues:an q̄q̄d eoꝝ pierat muteꝝ in carnē ꝛ i ptes alias reuoceꝝ:curāte artificis ꝓuidētia ne q̄d idecēs fiat. Indecorū q̄ppe aliq̄d ibi nō erit:ſz q̄cquid futuꝝ ē hoc decebit:q̄z nec futuꝝ est:si nō decebit.

¶Oz sci sine oi deformitate resurgent. c

HOc aūt i corpib^ꝰ sanctoꝝ intelligēdū ē: de q̄b^ꝰ 2fiter adiūgit. Resurgēt ergo scoꝝ corpa sine vllo vicio:sine vlla ꝺformitate. sic sine vlla corruptōe onere difficultate:i q̄b^ꝰ tāta facilitas q̄ta felicitas erit:ꝓp q̄d ꝛ spūalia dcā sūt. cū ꝓculdubio corpora sint futura ñ spūs. Ex his apparet q̄ vna erit etas oīuz resurgētiū. s. iuuēilis:statura ꝯo diuersa. s. quā quisq̄ būerit in iuuēili etate:vel erat biturus:si añ ē defunct^ꝰ. Nec ꝺ suba qua bois caro creaꝝ aliq̄d ꝓibit:ſz oīum ꝓticularū añ dispsaruz collectione reitegrabit naturalis substātia corporis. Sanctoꝝūq̄ corpora sine omni vicio fulgida sicut sol resurgēt p̄scisis cūctis deformitatibus quas hic habuerūt.

¶Si mali tūc habeant quas hic habuerūt deformitates. d

DE reprobis aūt q̄ri solet an cuz deformitatib^ꝰ hic bitis resurgant:¶Hoc aūt Aug. ñ asserit:ſz dubiū relingt ita inquiēs. Quicūq̄ ab illa ꝓditōis massa q̄ ꝓ Adā facta ē nō liberant ꝓ xp̄m resurgēt quidē etiam ipsi vnusq̄q̄ cū sua carne:ſz vt cum dyabolo eiusq̄ āgelis puniāt. vtꝛ ꝯo ipsi cū vicijs ꝛ ꝺformitatib^ꝰ suoꝝ corpoꝝ resurgāt q̄cūq̄ i eis gestarūt ingrēdo laborare qd op^ꝰ ē:¶Nō. n. fatigare nos ꝺz icerta eoꝝ habitudo vl̄ pulchritudo:quoꝝ erit certa ꝛ sempiterna dānatio. Ecce nō diffinit an tūc bēant deformitates:quas hic habuerunt reproborum corpora.

¶Oz nō cōsumēt corpora q̄ tūc ardebunt. e

SI ꝯo q̄ri de corporib^ꝰ maloꝝ quo in igne ardeāt ꝛ nō 2sumant. Augu. varijs exēplis astruit ꝛ sempiternis ignibus ea ardē ꝛ ñ 2sumi illa cōbustiōe:sic q̄us cui^ꝰ pēna corp^ꝰ viuit ꝛ dolorē pati pt ꝛ mori ñ pōt. Hoc. n. erit tūc i corporib^ꝰ dānatoꝝ:q̄d nūc eē scimus in animis omnium.

¶Si demones corporali igne cremant. f

QUeri ēt solet an demōes corpali igne ardeāt. Ad q̄d Augu. rñdēs ait. Cur nō dicamus q̄uis miris:veris tñ modis ēt spūs ꝺ corporeos posse pēa corporal' ignis affligi:si spūs hoiuz ēt ipsi ꝺ corpei ꝛ nūc potuerūt ꝺcludi corpalib^ꝰ mēbris:ꝛ tūc poterunt corpoꝝ suoꝝ viculis ꝺsolubil' alligari. Gehēna illa q̄ stagnū ignis ꝛ sulphuris dcā est:corpeus ignis erit:ꝛ cruciabit dānatoꝝ corpora hoiuz vl̄ demonū:ſz solida hoium:aerea demonum. Unus. n. vtriſq̄ ignis crit vt veritas ait. De quo igne si q̄rit:q̄lis vl̄ vbi sit. Augu. sic rñdet. Jgnis eternꝰ cuiusmodi sit ꝛ in q̄ mūdi vl̄ rez ꝓte futurus sit:hominē scire arbitroꝝ neminē nisi forte cui spūs dīnus oñdit.

¶Si aie sine corpib^ꝰ sentiūt ignē cōporalē. g

UTm aūt cōstet animas igne materiali in corporibus cruciādas:q̄ri solet: an interim añ resurrectōez corporuz anime defunctoꝝ reproboꝝ materiali igne crement. De hoc Julianus toletane ecclesie epūs Gregorij dcā secut^ꝰ ita scripsit. Si viuētis bois incorporeus spūs tenet in corpore:cur non post mortē ēt corporeo igne tenet? Teneri aūt ꝓ ignē spūm dicimus vt in tormētis ignis sit:videdo atq̄ sentiēdo. Oz aūt nō solum videdo:ſz ēt exꝑiēdo aīa ignis tormētū patiaꝝ:ex euangelio colligit vbi ꝛitatis voce dives mortuus dicit in iferno sepultus:cuiꝰ anima q̄ in igne teneaꝝ insinuat cū Abraaz depcaꝝ dicēs. Mitte lazaꝝ vt intigat ex. di. sui i a. vt relin. m. q̄z cruci. i hac flā. Bū ergo pctōr̄ diuitē dānatū i ignib^ꝰ ꝛitas phibaet:q̄s sapiēs reprobꝝ aīas teneri ignibus neget? ¶Precipue cuz humanam aīam corporis similitudinē hře doceat Augu. ita inquiēs. Profiteri animā hře posse similitudinē corporis:ꝛ corporaliū oīno mēbroꝝ quisq̄s rēnuit:pōt negare aīaz eē q̄ in somnis videt vl̄ ambulare se vl̄ sedere vl̄ huc atq̄ illuc gressu vel ēt volatu ferri. hoc sīñ q̄dā similitudine corpis ñ fit. Proide si hāc similitudinē ēt apud iferos gerit:ñ corpalē:ſz corpi similē:ita ēt in locis vr̄ esse nō corpalib^ꝰ:ſz cor-

Universidad de Deusto
Biblioteca

porū alium similibus siue in requie siue in doloribus. In Cassiani etiaz voluminibus legitur q̄ non sunt ociose: neqz nihil non sentiant: cum diues ille in inferno se flāma cruciari clamat. Uñ probaf animas defunctoz nō solum suis sensib⁹ nō priuari: ꝫ nec istis affectibus. s. spe: tristitia: gaudio: ac metu carere: ꝛ ex his q̄ sibi in illo generali examine reseruanf eas quidem iam incipere pregustare.

¶ De abortiuis fetibus ꝛ monstris. b

Illud etiā inuestigari opz si abortiui fetus ꝛ monstra resurgent ꝛ qualia: De quo August. ita ait. Occurrit de abortiuis fetibus questio qui iaz nati sunt in vteris matrū: sed non ita vt iam possint renasci. Si eniz resurrecturos eos diximus. de his qui iam formati sunt tolerari potest vtcunqz quod dicitur. Informes vero quis non procliuius perire arbitret: sicut semina que cō cepta simul nō fuerūt: Scrupulose quidē iter doctores queri ac disputari potest: quādo incipit homo in vtero viuere: an sit quedā vita occulta que nondū motibus viuentis appareat: Negare enī virisse puerperia q̄ ideo mēbratiz execantur vt ej̄ciant ex vteris pregnantiuz: ne matres etiā si mortua ibi relinquanf occidāt: impudentia nimia videtur. Ex quo aūt incipit homo viuere ex illo vtiqz iaz mori potest. mortuus ꝯo vbicūqz illi potuit mors euenire quomodo ad resurrectionez nō pertineat: reperire nequeo. Neqz enim ꝛ monstra que nascuntur ꝛ viuunt quantūlibet cito moriantur aut resurrectura negabuntur: aut ita resurrectura credēda sunt: sed potius correcta eorū emendataqz natura. Absit enim vt illum bimembrem quē nuper natum in oriente fratres fidelissimi qui cū viderunt rettulerunt: ꝛ sanctus Hieron⁹. scriptum reliquit: ꝛ vnum hominem duplicē ac non potius duos: quod futurum erat: si gemini nascerentur: resurrecturos estimemus. Ita ꝛ cetera que nimia deformitate monstra dicuntur: ad humane nature figuram in resurrectione reuocabuntur.

Postq̄ determinauit magister de ꝺditionibus resurrectionis: hic determinat de ꝺditiōibus resurgētium. Et diuidit in partes duas in p̄ma parte determinat de ꝺditiōibus resurgētium qui ad perfectionem humane nature peruenerūt. in secūda de ꝺditionibus illoz qui in p̄senti vita p̄dicta pfectiōe caruerūt. s. de abortiuis fetibus: ibi. Illud etiā inuestigare opz ꝛc. Prima in duas. in p̄ma determinat ꝺditiōes resurgētium beatoz. in scōa cōditiōes maloz: ibi. De reprobis aūt queri solet ꝛc. Prima in tres. in p̄ma determiat resurgētiuz etatē ꝛ staturā. in secūda corpoz integritatem: ibi. Nō. n. parat deo ꝛc. in tertia coz gloriā: ibi. Dic aūt in corpoib⁹ scōz ꝛc. ¶ De reprobis aūt ꝛc. Dic determinat cōditiones reprobor̄ ꝛ p̄mo quātum ad reprobationez nature. secūdo quātū ad passionē pene: ibi. Si vo querit de corporibus ꝛc. Et circa hoc duo facit. p̄mo ostēdit qñ corpora reproboz̄ potuerūt penam pati. secūdo ostēdit idem de spiritibus dānatoz̄: ibi. Queri etiā solet ꝛc. Et circa hoc duo facit. p̄mo ostēdit quādo spūs demonū fūt passibiles ab igne corporali. secūdo ostendit idem de spiritibus dānatoz̄ hominū: ibi. Cum aūt constat animas ꝛc.

Hic est triplex q̄stio circa cōditiones resurgentiū. ¶ Prima de his q̄ cōiter ad bonos ꝛ malos ptinent. ¶ Secūda de his que pertinēt tm̄ ad bonos. ¶ Tertia de his q̄ spectant tātum ad malos. ¶ Circa p̄mū q̄runf tria. Primo de idētitate resurgētiū. Scōo de integritate corpoz. Tertio ō q̄litate ipsoz.

Ad primum sic ꝓcedit videf q̄ nō idez corpus anima resumat in resurrectione. ꝫ Cor. 15. Nō corpus qō futurū est seminas sz mudū granū: sed aplus ibi comparat mortem seminatiōi: ꝛ resurrectionem pululatiōi. ergo nō idem corpus qō p̄ mortē deponitur in resurrectiōe resumit. ¶ P. cuilibet forme apt⁹ mā fm suā ꝺditionē. ꝛ similr cuilibet agēti instrumētum: sed corpus cōparaf ad animā sicut mā ad formā: ꝛ instrumētum ad agentē: cū ergo aia in resurrectiōe nō sit eiusdē cōditionis sicut mō est: q̄ vel trāsferf totalr in celestē vitam cui inbesit viuens in mundo: vel deprimef in brutalem si brutaliter vixit in hoc mūdo: videf q̄ nō resumet idem corpus: sed vel celeste vel brutale. ¶ P. corpus humanū vsq̄ ad elementa post mortem resolui: vt supra dictum est: sed ille partes elemētoruz in quas corpus humanum resolutum est nō cōueniūt cuz corpore humano qō in ea resolutū est nisi in mā p̄ma: quo mō quelibz alie elemētoz̄ partes cuz p̄dicto corpore ꝺueniūt. si aūt ex alys partibus elemētoz̄ corpus fomaret: nō diceretur idez numero. ergo nec si ex illis partibus reparet corpus erit numero idem. ¶ P. impossibile est esse idē numero cuius partes cēntiales sunt alie numero: sed forma mixti que est pars essentialis corpis humani sicut forma ei⁹ nō poterit eadem resumi. ergo corpus nō erit idem numero. ꝓbatio medie. illud. n. qō penitus cedit in nō ens nō pōt idem numero resumi: qō ps ex hoc: q̄ nō pōt esse idez numero cuius est esse diuersum: sed esse interruptum qō est actus entis est diuersum: sicut ꝛ quilibet alius actus interruptus: sed forma mixtionis penitus cedit in non ens per mortem cū sit forma corporalis. ꝛ similr qualitates ptrie ex quibus fit mixtio. ergo forma mixtionis non redit eadem numero. ¶ Sed cōtra. est qō dicit Job. In carne mea videbo deum saluatorē meum. loquit aūt de visiōe post resurrectionē: qō ps ex hoc qō p̄cedit. In nouissimo die de terra resurrecturus sum. ergo idem numero corp⁹ resurget. ¶ P. sicut Damasce. dicit in q̄rto libro. Resurrectio est eius qui cecidit secunda surrectio: sed hoc corpus quod nunc gerimus per mortem cecidit. ergo idem numero resurget.

¶ Ulterius videf q̄ nō sit idem numero homo qui resurget. sicut. n. dicit p̄bus ꝛ de gñatiōe. Quecūqz habēt speciem corruptibilez motā nō reiterant eadē numero: sed talis est suba hominis fm p̄sentē statū. ergo post mutationem mortis nō pōt reiterari idem numero. ¶ P. vbi est alia ꝛ alia humanitas: nō est idē homo numero. vñ Socrates ꝛ plato sunt duo homines. ꝛ nō vnus hō: quia alia est humanitas vtriusq̄: sed alia est humanitas hominis resurgentis ab ea quā nunc hz. q̄ nō est idē hō numero cum illa pōt ꝓbari dupliꝛ. p̄ q̄ humanitas q̄ est forma totiꝰ nō ē forma ꝛ suba sicut aīa: sz est forma tm̄. hō aūt forme perimens cedūt i nō ens: ꝛ sic nō p̄t reiterari. ꝛº q̄ humanitas resultat ex ꝺiūctōe ptiū: sz non pōt eadē numero ꝺiūctio resumi q̄ pus fuit: q̄a iteratio idētitati oppōit. iteratio. n. numer⁹ ipoztat: idētitas aūt ynitatē q̄ se nō ꝓpatiunf. in resurrectōe aūt ꝺiūctio iteraf. q̄ ñ est eadē ꝺiūctio: ꝛ sic nec eadē humanitas nec idē hō. ¶ P. vnꝰ homo nō est si ē plura aīalia. q̄ si nō est idē aīal ñ est vnus numero hō: sed vbi nō est idē sensus nō est idez aīal: q̄a aīal diffinīf p sensum p̄mū. s. tactū: vt ps ꝛº de aīa. sensus aūt cuz ñ maneat i aīa separata: vt q̄dā dicūt: nō p̄t idē numero resumi. q̄ in resurrectiōe nō erit homo resurgēs idem aīal in numero: ꝛ sic nec idem homo. ¶ P. mā statue principalioz est in statua q̄ mā hoīs in hoīe: q̄ artificialia tota sunt in gñe substātie ex mā: sz nālia ex forma: vt ps p p̄bm in 2º phȳsicoꝝ: ꝛ Cōmentator idē dicit in 2º de aīa: sz si statua ex eodē ere reficiaf nō est eadē numero. q̄ multo minus si homo ex eisdē pulueriꝫ reficiaf nō erit idē hō numero. ¶ Sz ꝺ est. qō dr̄ Job. 19º. Quē visurus sum ego ipse ꝛ nō alius. ꝛ loquit de visione post resurrectionez: vt supra dcm̄ est. q̄ idem numero homo resurget. ¶ P. Augu. dicit. 8º lib. de tri. q̄ resurgere nihil aliud est q̄ reuiuiscere. nisi aūt idez homo nūero rediret ad vitam q̄ mortuus est nō diceret reuiuiscere. q̄ nō resurgeret: qō est ꝺ fidem.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q̄ oporteat pulueres būani corpis ad eādez ptez corpis q̄ in eis dissoluta est p resurrectōez redire: q̄ fm p̄bm in 2º de aīa. Sicut se hz tota aīa ad totū corpus: ita pars aīe ad partez corpis: vt visus ad pupillā: sz ops q̄ post resurrectōez corpꝰ resumaf ab aīa cadē. q̄ ops q̄ etiā ptes corpis resumanf ad eadez mēbra in qbꝰ eisdem ptibus aie ꝓficiātur. ¶ P. diuersitas māe facit diuersitatez in numero: sz si pulueres nō redeāt ad easdem partes singule ptes nō reficient ex eadez mā ex qua p̄us ꝺstabāt. q̄ nō erūt eedē numero: sz si ptes sunt diuerse: ꝛ totū erit diuersū: q̄ ptes ꝺparanf ad totū sic mā ad formā: vt ps 2º phȳ. q̄ ñ erit idē numero hō: qō est ꝺ vitatē resurrectiōis. ¶ P. resurrectio ad hoc ordiaf q̄ homo opez suoz mercedē accipiat: sz diuersis opibꝰ meritoruz vel demeritoruz diuerse partes corporis deseruiūt. q̄ ops q̄ in resurrectione quelibz pars ad suū statū redeat vt p̄ suo mō premiet. ¶ Sz ꝺ. artificialia magis dependent ex sua mā q̄m nālia: sed i artificialibus ad hoc q̄ idē artificiatū ex eadē mā reparet nō ops q̄ partes reducant ad eūdem situz. q̄ nec in homine oportet. ¶ P. variatio accidētis non facit diuersitatē in numero: sz situs partiū est accīs qōdā. q̄ diuersitas eiꝰ in hoīe nō facit diuersitatem in numero.

¶ Rideo dōm ad p̄am. q. q̄ circa hāc q̄stionē ꝛ p̄ errauerūt ꝛ quidā moderni beretici errant. Quidā. n. p̄bi posuerūt aīas a corpore separatas iterato corporibus cōiūgi: sz errabāt in hoc quātū ad duo. Primo quātū ad modū cōiūctiōis: q̄a quidā ponebāt aīam separatā corpori ite cōiūgi nāliter p viā gñatiōis. secūdo q̄tuz ad corpus cui cōiūgebaf. Secūdo q̄a ponebāt q̄ secūda ꝺiunctio nō erat ad idē corpus qō p̄ mortez depositū fuit: sz ad aliud q̄ñq̄ gdē idem spē. q̄ñq̄ aūt diuersum. ad diuersuz gdē q̄ñ aīa in corpore exīstēs p̄ter rōnis ordinez vitā duxerat bestialem. vñ trāsibat post mortē de corpore hoīs in corpꝰ alterius aīalis: cuiꝰ moribꝰ viuēdo se ꝺformauit: sicut in corpus canis. ꝓpter luxuriā: ꝛ i corpus leonis. ꝓpter rapinā ꝛ violētiā: ꝛ sic de alys: sz i corpus eiusdez speciei q̄ñ aīa bñ in corpe viuēs post mortē aliq̄ felicitate pfuncta post aliq̄ secula icipiebat ad corpꝰ velle redire: ꝛ sic itez corpori ꝺiūgebaf būano. ¶ Sed hec opio ex duabꝰ falsis radicibus venit: quaz p̄ma est q̄a aīa nō ꝺiūgit corpori essentialiter: sicut forma materie: sed solum accidentalium: sicut motor mobili aut homo vestimento. ꝛ ideo ponere poterāt q̄ aīa p̄existebat añq̄ corpori gñato ifunderet in gñatione nāli. ꝛ iterq̄ diuersis corpib⁹ vniret. Scōa est q̄ ponebāt itellectū ñ differre a sensu: nisi accītalr: vt. s. hō diceret itellectū hr̄e pre alys aīalib⁹: q̄ in eo pp optimaz corpis ꝓlonem vis sensitiua amplioꝰ viget. vñ poterāt ponere q̄ aīa hoīs in corpꝰ aīalis bruti trāsiret: ꝓcipue facta īmutatōe aīe hūane ad affectꝰ brutales. Sz p̄dicte due radices destruūf a p̄bo i lib. de aīa: q̄bus destructis ps falsitas p̄dicte positōis. Et silr mō destruūtur errores quoruñdā hereticoz quoz q̄dā i p̄dictas positōes iciderūt. Quidam aūt posuerūt aīam iterato ꝺiūgi corporib⁹ celestib⁹ vel etiā corporib⁹ i modū vēti subtilib⁹: vt Greg. de quodā ꝓstātinopolitano ep̄o narrat exponēs illud ȳbū Job. In carne mea videbo deū saluatorez ꝛc. Et ꝓter hoc p̄dicti errores hereticoz destrui p̄t ex hoc q̄ vitati resurrectiōis p̄iudicāt: quā sacra scriptura ꝓfitef. non. n. resurrectio dici pōt nisi aīa ad idē corpꝰ redeat: q̄ resurrectio est iterata surrectio. eiusdē aūt est surgere ꝛ cadere. vñ resurrectio magis respicit corpꝰ qō post mortē cadit q̄m aīam q̄ post mortē viuit: ꝛ ita si nō est idē corpꝰ qō aīa resumit: nō diceť resurrectio: sz magis noui corpis assumptio. ¶ Ad p̄m q̄ dōm q̄ sillitudo nō currit p aīa: sz quātū ad ꝺiuisionē seminatōe. n. grani granū seminatū ꝛ natū nō est idē numero nec codez mō se hñs: cū p̄ seminatū fuerit absq̄ folliculo cū qbꝰ nascit. corpꝰ aūt resurgēs erit idez: sz alio modo se hñs: q̄ fuit mortale ꝛ surget i imortalitate. ¶ Ad 2m dōz q̄ dr̄ia q̄ est iter aīam resurgētis ꝛ aīam i hoc mūdo viuētis: nō ē fm aliq̄ essentiale: sz sz gloriā ꝛ miseriā q̄ dr̄iam accītalez faciūt. vñ ñ oz q̄ aliud corpꝰ numero resurgat: sz alio modo se hñs vt rñdeat ꝓportiōabilr dr̄ia corporū dr̄ie aīaꝝ. ¶ Ad 3um dōm q̄ illud q̄ ītelligit in mā añ formaz remanet in mā post corruptōez: q̄ remoto posteriori remāere adhuc pōt p̄us: ops aūt vt Cōmen. dicit i p̄mo phȳ. ꝛ i lib. de suba ozbis. i mā gñabiliū ꝛ corruptibiliū añ formā subalē ītelligere dimēsiones nō termiatas fm q̄s attēdat diſio māe vt diuersas formas i diuersis ptib⁹ recipe possit. vñ ꝛ pꝰ sepatōez forme subalis a mā adhuc dimensiōes ille manet eedez: ꝛ sic mā subillis dimensiōib⁹ exīs quācūqz formā acciptat hz maiorē idētitatē ad illā qō ex ea gñatuz fuerat: q̄m aliq̄ ps alia māe sub q̄cūqz forma exīs: ꝛ sic eadem mā ad corpꝰ būanū reparādū reduceť: q̄ p̄us ei⁹ mā fuit. ¶ Ad 4um dōz q̄ sic q̄litas simplex nō est forma subalis eleñti: sz accīs. ꝓpriū eius: ꝛ dispō q̄ quā mā efficit. ꝓpa tali forme: ita forma mixtiōis q̄ ē forma resultās ex q̄litatib⁹ simplicib⁹ ad mediū venientib⁹ nō ē subalis forma corpis mixti: sz accīs. ꝓpriuz ꝛ dispō q̄ quā mā fit nec̄ia ad formā: corpus aūt būanū ꝓter hāc formā mixtiōis ñ hz aliā formā subalē nisi aīaz rōnalez: q̄ si hēret aliā formā subalē pōze illa daret ei esse subale. ꝛ sic q̄ eā ꝺstitueret in gñe substātie. vñ anima iam aduniret corpori ꝺstituto in genere substantie: ꝛ sic compatio aīe ad corpus esset sicut cōparatio formaz artificialium ad suas mās q̄tū ad B q̄ ꝺstituūf in gñe subē p suā māz. vñ ꝺiūctio aīe ad corpꝰ esset accītalis: qō ē error antiquoruñ p̄boz i lib. de aīa reprobatꝰ: seq̄ret etiaz q̄ corpꝰ būanū ꝛ singule ptes eiꝰ ñ equoce retineret ꝓpria noīa: qō est ꝺ p̄bz in 2º de aīa. vñ cū aīa rōnalis remāet nulla forma corporis būani subalis cedit penitus in nō ens. formaruz aūt accītaliū variatio nō facit diuersitatē in numero. vñ idem numero resurget: cū materia eadem numero resumaf: vt in p̄cedenti solutione dcm̄ est.

¶ Ad 2am. q. dōm q̄ necessitas ponēdi resurrectōez est ex hoc vt homo finē vltimū. ꝓpter quē homo factus est cōsequaf qō in hac vita fieri nō pōt: nec in vita aīe separate: vt supra dcm̄ est: alias vane eēt hō ꝺstitutus si ad finē ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

quē factus est ꝓuenire nō posset: ꝛ ga opꝫ ꝙ illud idez numero ad finē ꝑueiat qđ ꝓpter finē est factus: ne ī uanū factū eē videat: opꝫ ꝙ idē numero homo resurgat: ꝛ hoc ꝙ dē fit cum eadē aīa eidē numero corpori ꝛiūgit: vt ex dictis pz: alias. n. nō esset resurrectio ꝓprie loquēdo nisi idē homo reparareť. vñ ponere ꝙ nō sit idē numero ꝙ resurget est hereticū derogās vtati scripture q̄ resurrectiōem p̄dicat. ¶ Ad p̄m ḡ dām ꝙ pbus loquit de iteratiōe q̄ fit p motū vel mutatiōez nālē. oñdit. n. dām circulatiōis q̄ est in gnatiōe ꝛ corruptiōe ad circulatiōez q̄ est ī motu celi: ga celū p motum localē redit idē numero ad p̄cipium motus: ga habz ſubam ico: ruptibilē motā: sed gnabilia ꝛ corruptibilia p gnationē redeūt ad idē spē: nō ad idez numero: ga ex hoīe gnať semē ex quo sanguis: ꝛ sic deinceps quousq̄ ꝓueniat ad hoīez nō ad eūdē numero: fz spē: ꝛ ex igne gnať aer ex quo aqua: ex aqua terra: ex terra ignis: ñ idē numero sed spē. vñ pz ꝙ ratio iducta ꝑm pbi intentionē nō est ad ꝓpositū. ¶ Uel dōz ꝙ alioꝛ gnabiliuz ꝛ corruptibiliū forma nō est p se subsistēs: vt post cōpositi corruptiōez manere valeat sicut ē de aīa ratiōali q̄ esse qđ sibi in corpore acquirit etiam post corpus retinet: ꝛ in participatōez illi⁹ esse corp⁹ p resurrectōez adducit: cū nō sit aliud eē corporis: ꝛ aliud aīe in cōpore: alias esset ꝙuctio aīe ꝛ corporis accñtalis: ꝛ sic nulla ıterruptio facta est in esse ſubali hoīs vt nō possit idē numero redire ꝓpter ıterruptionē essendi: sicut accidit ī alys reb⁹ corruptis: quaꝛ esse oīno ıterrumpit forma nō remanēte: mā aūt ſub alio esse remanēte: fz tñ nec etiaz homo p gnatiōez nālē reiterať idē numero: qz corp⁹ gnati hominis nō fit ex tota mā gnantis. vñ est corpus diuersum in numero. ꝛ p ꝛōs aīa ꝛ totus homo. ¶ Ad zm dōm ꝙ de humanitate ꝛ de qualibet forma totius ē duplex opio. Quidā. n. dicūt ꝙ idē ꝑm rez ē forma totius ꝛ forma partis: forma partis ꝑm ꝙ pficit mām: forma aūt totius ꝑm ꝙ ex ea tota ratio spēi cōsequit: ꝛ ꝑm hāc opionē hūanitas ꝑm rē nō est aliud q̄m aīa ratiōalis: ꝛ sic cū aīa ratōalis eadē numero resumať: eadē numero erit humanitas: ꝛ etiā post mortē manet: quāuis nō ſub ratiōe humanitatis: ga ex ea cōpositū ratiōez spēi nō ꝛsequit. Alia opio ē Auicēne q̄ verioꝛ videť: ga forma totius nō est forma partis tñ: nec forma aliqua alia ꝓter formā partis: fz est totū resultās ex ꝛpositōe formē ꝛ materie cōprehēdēs in se vtrūq; ꝛ hec forma totius essentia vel gditas dr̄: qz ḡ in resurrectiōe idē numero corp⁹ erit: ꝛ eadē numero aīa rationalis erit de necessitate eadē humānitas. ꝑma aūt ratio ꝓbās diuersitatē hūanitatis futuram ꝓcedebat: ac si humanitas esset q̄dā alia forma supueniēs formē ꝛ materie: qđ falsum est. Secūda aūt ratio etiā nō pōt idētitatē humanitatis impedire: qz ꝛiūctio significat actiōez vel passionē q̄ ḡtuis sit diuersa nō pōt impedire idētitatem humanitatis: qz actio ꝛ passio ex gbus erat humanitas nō sūt de essentia humānitatis. vñ eoꝛ diuersitas nō iducit diuersitatē humānitatis. ꝟstat. n. ꝙ gnatio ꝛ resurrectio nō sunt idē motus numero: nec tñ ꝓpter hoc ꝑpediť idētitas resurgētis. ſilr etiā nec ꝑpeditur idētitas humanitatis si accipiať ꝛiūctio ꝑ ipsa relatiōe: ga relatio illa nō ē de essentia humānitatis: fz cōcomitať eaz: eo ꝙ humanitas nō est de illis formis: q̄ sūt ꝓpositio ꝛ ordo: vt dr̄ z⁰ phy. sicut sūt forme artificiatoꝛ. vñ existēte alia ꝓpōne numero nō ē eadez numero forma domus. ¶ Ad zm dōm ꝙ ratio illa optime ꝛcludit cōtra illos q ponebāt aīam sensibilē ꝛ rōnalem diuisas in homine esse: quia ꝑm hoc aīa sensitiua in homine nō esset incoꝛruptibilis: sicut nec in alys animalibus. vñ in resurrectiōe nō erit eadem aīa sensibilis. ꝛ per ꝛsequēs. nec idē aīal nec idem homo. si aūt ponamus ꝙ eadem aīa ꝑm ſubam in homine sit rationalis ꝛ sensibilis nullas in hoc angustias patiemur: qz

animal diffiniť ꝑ sensuz qui est aīa sensitiua: sicut per formam essentialē: per sensuz aūt qui est potētia sensitiua cognoscit⁹ eius diffinitio: sicut ꝑ formam accñtalez que maxīmā partē ꝛfert ad cognoscēdum ꝙ quid est: vt in ꝑmo de aīa dicit. post mortem ergo manet anima sensibilis sicut aīa ratiōalis ꝑm substātiaz: sed potētie sensitiue ſcōm quosdam nō manēt: q̄ quidē potētie cū sint accñtales proprietates: eaꝛ varietas idētitatez animalis totius auferre nō pōt: nec etiā partiū aīalis. nō. n. dicūtur potētie pfectiōis vel actus organoꝛ nisi sint p̄cipia agēdi: vt calor ī igne. ¶ Ad 4m dōm ꝙ statua duplr ꝛsideraři pōt: vel fz ꝙ est ſuba quedam: vel ꝑm ꝙ est artificiale quoddā: ꝛ qz in genere substātie ponit ratiōe sue materie: ideo si ꝛsideretur ꝑm ꝙ est ſuba quedam est eadē numero statua que ex eadē mā reparať: fz in genere artificialiū ponit ꝑm ꝙ est forma que accñs quoddā est: ꝛ trāsit statua destructa: ꝛ sic nō redit idez numero: nec statua idē numero esse potest: sed forma hominis. ſ. anima manet post dissolutiōez corporis. ꝛ ideo nō est similis ratio.

¶ Ad 3m. q. dām ꝙ in hac. q. differt ꝛsiderare qđ fieri possit sine idētitatis ꝓiudicio: ꝛ qđ fiet vt ꝛgruētia seruet. Quātum ergo ad ꝑmū sciēdum ꝙ in homīe possunt accipi diuerse partes totī⁹ dupliciter. Uno modo diuerse partes homogeneī sicut diuerse ptes carnis: vel diuerse partes ossis. Alio mō diuerse ptes diuersaꝛ spērum totī⁹ etherogeneī. si ergo dicať ꝙ pars materie redibit ad aliā partez spēi eiusdem: hoc nō faciet nisi varietatē in situ prīi. situs aūt partiū variatus nō variat spēz in totis homogeneis: ꝛ sic si materia vnius partis redeat ad aliam: nullus ꝓiudiciū generabiť idētitati totius: ꝛ ita etiā est in exemplo qđ ponit in lra: qz statua nō redit eadem numero ꝑm formam: sed ꝑm mām ꝑm quā est substātia quedā. sic aūt statua est homogenea quāuis nō ꝑm formā artificialē. si aūt dicať ꝙ mā vnius ptis redit ad aliā partem alterius speciei: sic de necessitate variať nō solum situs partiū: sed etiā idētitas ipaꝛ: ita tñ si tota materia aut aliquid quod erat de veritate humane nature in vna in aliam trāsferatur: nō aūt si aliqđ qđ erat in vna parte supfluū trāsferať in aliam: ablata aūt idētitate partium auferť idētitas totius. si loquimur de ptib⁹ essentialibus: nō aūt si loquimur de ptibus accñtalibus: sicut sūt capilli ꝛ vngues de gbus videť log Augu. ꝛ sic pz qualiter trāslatio māe de parte ī partem tollit idētitatem totius: ꝛ qualiter nō: sed loquendo ꝑm ꝙruentiam magis ꝓbabile est ꝙ etiam situs partium idem seruabiť in resurrectōe ꝑcipue quātuz ad partes essentiales ꝛ organicas quāuis forte nō quātū ad partes accñtales: sicut sunt vngues ꝛ capilli. ¶ Ad 5m ḡ dōz ꝙ obiectio illa ꝓcedit de ptibus organicis ꝛ nō de partibus similib⁹. ¶ Ad zm dōm ꝙ diuersus situs partiū mām nō facit diuersitatē in numero cuius cā faciat diuersitas materie. ¶ Ad 3m dōm ꝙ opatio nō est ꝓprie loquendo ptis: sed totius: vñ ꝑmiū nō debeť pti sed toti.

Ad secundus sic ꝓcedit: vr ꝙ ñ oīa membra cuꝛpozis hūani resurgēt. remoto. n. ñe frustra repať illud qđ ē ad finē. finis aūt cuiuslibz membri ē ei⁹ act⁹. cū ḡ nihil sit frustra ī opib⁹ dīnis: ꝛ quoꝛūdā membroꝛ vsus p⁹ resurrectōez ñ ꝑpetat: ꝑcipue genitaliū: qz tūc nec nubēt nec nubent: vr ꝙ ñ oīa membra resurgēt.

¶ ꝑ. ıtestina membra q̄dā sūt: fz ñ resurgēt: plepa. n. redargere ñ pōt: qz ımūdicias ꝛtinēt: nec vacua: qz nihil est vacuū in nā. ḡ ñ oīa membra resurgent. ¶ ꝑ. ad ß corp⁹ resurget vt ꝑmieť de ope qđ aīa ꝑ ipm gessit: fz membꝛ ꝓ iustuz amputatū furi qui postea penitentiā agit ꝛ saluať nō pōt in resurrectiōe remūerari neq; de bono: qz ad hoc nō cooperatū est: neq; de malo: qz pena membri in pena hominis redūdaret, ergo nō omnia membra resurgent

bōis. ¶ Sz ꝛ. magis ꝓtinet ad vitatē humāe nature alia membra q̄m capilli ꝛ vngues: fz capilli ꝛ vngues restituūtur hominī ī resurrectiōe: vt ī lra dr̄. ḡ multo foꝛtius alia membra. ¶ ꝑ. dei pfecta sūt opa: fz resurrectio opa diuio fiet. ḡ homo reparabiť pfectus ī omnibus membris.

¶ Ulterius videť ꝙ capilli ꝛ vngues in hoīe ñ resurgēt. si enim. n. capilli ꝛ vngues ex supfluitatib⁹ cibi gnanť: ita vrina sudoꝛ ꝛ alie hūoꝛ feces: fz hec nō resurgēt cum corpore. ḡ nec capilli ꝛ vngues. ¶ ꝑ. iter alias supfluitates que ex cibo gnanť maxime accedit ad nature humane veritatē semē qđ est supfluū quo idigeť: sed semē nō resurget ī corpore hominis. ḡ multo minus capilli ꝛ vngues resurgēt. ¶ ꝑ. nihil est pfectum aīa ratiōali qđ nō sit pfectum aīa sensibili: fz capilli ꝛ vngues nō sunt pfecti aīa sensibili: qz es nō sentimus. vt dicit in ꝑmo de aīa. ḡ cuz nō resurgat corpus humanū nisi ꝓpter hoc ꝙ est pfectū ab aīa rōnali: videť ꝙ capilli ꝛ vngues nō resurgēt. ¶ Sz ꝛ. est qđ dicit Luc. zi⁰ Capillus de capite vestro nō peribit. ¶ ꝑ. capilli ꝛ vngues sunt dati ī ornatū homini: fz corpora hominum ꝑcipue electoꝛ debēt resurgere cuz omni ornatu. ḡ debēt resurgere cum capillis.

¶ Ulteri⁹ videť ꝙ humores in corpore nō resurgēt: qz pⁿ Loz. 4⁰ dr̄. Laro ꝛ sanguis regnū dei nō possidebūt: fz sanguis est p̄cipalioz humoz. ḡ nō resurget in beatis qui regnū dei possidebūt ꝛ multo minus ī alys. ¶ ꝑ. humores sunt ad restauratōez depditi: fz post resurrectiōem nulla depditio fiet. ḡ corpus nō resurget cuz humoribus. ¶ ꝑ. illud qđ est in via gnatiōis in corpore humano nōdū ē ab aīa ratiōali pfectū: sed humores adhuc sunt ī via generatiōis: qz sunt in potētia caro ꝛ os. ḡ nōdū sunt pfecti aīa rationali: sed corp⁹ humanū nō habz ordinē ad resurrectōez nisi ꝑm ꝙ est aīa ratiōali pfectū. ḡ humores in eo nō resurget. ¶ Sz ꝛ. qđ est de ꝛstitutiōe corporis hūani resurget in eo: fz humores sunt hꝫ: qđ pz ꝑ Augu. ḡ dicit ꝙ corpus ꝛstat ex membris officialib⁹: officialia ex similibus: similia ex humoꝛib⁹. ḡ humores resurgēt in corpore. ¶ ꝑ. resurrectio nostra erit ꝛformis resurrectiōi xp̄i: fz in xp̄o resurrexit sanguis: alias nūc vinū nō trāsubstātiareť ī sanguinem eius ī sacramēto altaris. ergo ꝛ in nobis resurget sanguis: ꝛ eadem ratiōe alȳ humores.

¶ Ulterius videť ꝙ nō totū qđ fuit in corpore de veritate nature humane resurgat ī ipso: qz cibus ꝛuertiť in veritatem humāe nature: sed aliquādo caro bouis sumiť ī cibuz. si ḡ resurget quicqd fuit de veritate humane nature resurget etiā caro bouis: qđ videť icōueniēs. ¶ ꝑ. costa Ade fuit de vitate hūane nature: sicut ꝛ costa nostra ī nobis: fz costa Ade nō resurget in eo sed ī Eua: alias Eua nō resurgeret: qz de costa illa formata est: ḡ nō resurget in homine quicqd fuit de veritate hūane nature ī ipso. ¶ ꝑ. ñ pōt esse ꝙ idē ī diuersis hoībus resurgat: fz pōt esse ꝙ aliquid fuit de vitate humāe nature ī diuersis hominib⁹: sicut si aliqs carnib⁹ humanis vescať que ī sūbam ei⁹ trāseāt. ḡ nō resurget in aliquo quicqd fuit de vitate humāe nāe ī ipso. ¶ Si dicať ꝙ nō quicqd ē in carnibus comestis est de veritate hūane nāe: ꝛ ita aliquid eoꝛ pōt resurgere ī ꝑmo ꝛ aliqd ī secūdo. ¶ōtra de veritate humāe nature maxime videť esse illud qđ a parētibus trahiť: sed si aliqs nō comedēs nisi carnes humanas filiū generet: opꝫ ꝙ illud qđ filius a parēte trahit fuerit de carnibus alioꝛ boūm quas pater suus comedit: qz semē est de superfluo alimēti: vt pbus ꝓbat ī lib. de aīalibus. ḡ illud qđ ē de veritate humāe nature ī puero ista etiā fuit de veritate humane nature ī alys hoībus: quoꝛ pater carnes comedit. ¶ Si dicať ꝙ illud qđ erat ō vitate hūane nāe ī carnib⁹ boūm comestoꝛ nō trāsit ī semē: sed illud qđ erat ibi de vitate humāe nāe nō existēs. ¶ōtra: ponať ꝙ aliquis cibe

tur solū embrys ī quib⁹ videť nihil esse qđ nō sit de veritate nāe: qz totū qđ est ī eis trahiť a parētibus. si ḡ superfluitas cibi ꝛuertiť ī semē: opꝫ ꝙ illud qđ fuit de veritate humāe nāe ī embryis: ḡ etiā ad resurrectōz ptinēt: postq̄ aīam ratiōalē ꝓceperūt: sit etiā de vitate humāe nature ī puero q ex tali semie gnať: ꝛ sic cū nō possit idē resurgere in duob⁹ ñ poterit ī quolibz resurgere qcquid fuit de veritate humāe nāe ī ipso. ¶ Sz ꝛ. quicqd fuit ī hoīe de veritate humāe nāe fuit pfectū aīa ratiōali: fz ex hoc hz corpus humanū ordinē ad resurrectiōez: qa fuit aīa ratiōali pfectū. ḡ quicqd fuit ō vitate humāe nāe resurget ī vnoquoq̄. ¶ ꝑ. si a corpe hoīs subtrahať aliqd qđ est de veritate humāe nature ī ipso nō erit corpus hominis perfectū: sed oīs imperfectio tolleť in resurrectiōe ꝑcipue ab electis gbus ꝑmissum est Luc. zi⁰. Oz capillus capitis eorum nō peribit. ergo quicquid fuit de veritate nature humane resurget in homine.

¶ Ulteri⁹ vr ꝙ qcquid fuit māliter ī mēbris hoīs totū resurget. min⁹. n. videtur ꝑtinere ad resurrectiōem capilli q̄m alia mēbra: sed qcqd fuit ī capillis totū resurget: ꝛ si nō in capillis saltē ī aliꝭ partib⁹ corporis: vt Augu. dicit ī lra. ḡ multo foꝛtius qcqd fuit ī alys mēbris māliter totum resurget. ¶ ꝑ. sicut partes carnis ꝑm spēz ꝑficiūtur ab aīa ratiōali: ita partes ꝑm mām: fz corp⁹ humanū hz ordinez ad resurrectiōez ex hoc ꝙ fuit aīa ratiōali pfectū. ḡ nō solum partes ꝑm spēm: sed oēs partes ꝑm mām resurgent. ¶ ꝑ. ex pte illa accidit corpori totalitas ex q̄ pte accidit ei diuisio ī partes: fz diuisio ī partes accidit corpori ex pte māe cuius dispō est q̄ntitas ꝑm quā diuidiť. ḡ ꝛ totalitas corporis attēdiť ꝑm ptes māe. si ḡ nō oēs partes māe resurgēt ñ totū corpus resurget: qđ est icōueniēs. ¶ Sz ꝛ. partes ꝑm mām nō manēt ī corpore: fz fluūt ꝛ refluūt: vt pz ꝑ illud qđ dr̄ ī ꝑmo de gnatiōe. si ḡ oēs partes ꝑm mām resurgēt: vel erit corpus resurgētis dēsissimū vel erit immoderate quātitatis. ¶ ꝑ. qcqd est de veritate humāe nāe ī vno hoīe totū pōt eē pars materie in alio homine q̄ eius carnibus vescit. si ḡ oēs partes ꝑm mām resurgēt in aliquo sequit ꝙ resurget ī vno id qđ ē de veritate humane nature in alio: qđ est icōueniēs.

¶ ꝛ Rīdeo dōm ad ꝑmā. q. ꝙ sicut dr̄ in z⁰ de aīa. Anima habz se ad corp⁹ nō solū ī habitudie formē ꝛ finis: fz etiaz in habitudie cause efficiētis. est. n. cōparatio aīe ad corp⁹ sicut ē ꝓparatio artis ad artificiatū: vt dr̄ ī. i. 4⁰ de aialib⁹. qcqd aūt explicite ī artificiato ostēdiť hoc totū implicite ꝛ originaliter ī ipsa arte ꝛtinet. ꝛ similr ēt qcqd ī partibus corporis apparet totus originalr ꝛ quodāmodo implicite in aīa ꝛtinet: sicut ergo artis opus nō eēt pfectum si artificiato aliquid deesset eoꝛ q̄ ars ꝛtinet: ita nec homo posset esse pfectus nisi totū qđ ī aīa implicite cōtineť exteri⁹ in corpore explicet: nec eē corpus ad plenū ꝓportionaliter respōderet animē: cum ergo oporteat in resurrectiōe corpus hoīs eē anime totalr correspōdēs: qa nō resurgit nisi ꝑm ordinē qđ habz ad aīam ratiōalē: oporteat etiam homīne pfectū resurgere: vtpote q ad vltimā pfectōez cōsequēdā reparať: opꝫ ꝙ oīa mēbra q̄ nūc sunt ī corpore ī resurrectiōe hoīs reparētur. ¶ Ad ꝑmuz ergo dōm ꝙ mēbra dupliciter possunt cōsiderari in comparatōe ad aīaz: vel ꝑm habitudinē materie ad formā: vl ꝑm habitudinē instrumēti ad agēte. eadē est. n. comparatio totī⁹ corporis ad totā aīam ꝛ partiū ad ptes: vt dr̄ ī z⁰ de aīa. si ḡ mēbrum accipiať ꝑm ꝑmaz ꝓpationē finis cius nō ē opatio: fz magis pfectum eē spēi: qđ etiā post resurrectionē requireť. si aūt aīa accipiať ꝑm secūdā ꝓpatōez: sic finis eius est opatio: nec tñ sequit ꝙ qñ deficit opatio frustra sit ist̄m: qz ist̄m nō solū fuit ad exequēda opatiōem agētis: fz ad ōsēdenduz vtutē ipsius. vñ oportebit vt virt⁹ potētia ꝛ aie

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſtrumẽtis corporis demonſtret: ⁊ ſi nũq̃ in actũ ꝓdeat: vt ex hoc cõmẽdet dei ſapiẽtia. ¶ Ad 2m dõm q̃ iteſtina reſurgẽt in corpore ſicut ⁊ alia mẽbra: ⁊ plena erũt ñ quidem turpib⁹ ſupfluitatib⁹: ſz nobilib⁹ hũiditatib⁹. ¶ Ad 3m dõm q̃ act⁹ quib⁹ meremur nõ ſũt ꝑprie loquẽdo manus vel pedis: ſz bois toti⁹: ſic ⁊ opatio artis nõ attribuit inſtro: ſz artifici vt pbs dicit: q̃uis g̃ mẽbr̃ qõ añ pniaz ẽ mutilatũ ñ ſit coopatũ hoi i ſtatu illo q̃ gloriã poſt meret tñ ipe bõ meret vt totũ ꝑmiet̃ q̃ ex toto qõ bz ẽo fuit.

¶ Ad 2am. q. dõm q̃ gcqd ptinet ad itegritatẽ humane nature i reſurgẽte: hoc totũ i eo reſurget rõne ꝓdicta. vñ oz q̃ illa humiditas corporis reſurgat i hoie q̃ ad itegritatẽ eius ptinebat. Eſt aũt i hoie triplex hũiditas. Quedã eni humiditas ẽ i recedẽdo a pfectiõe hui⁹ idiuidui: vel qz eſt in via corruptõis ⁊ a nã abycit ſic vria: ſudor: fames ⁊ hõ: vel qz a nã ordinat̃ ad ꝓſeruatiõez ſpẽi i alio idiuiduo: ſiue p actũ generatẽ ſicut ſemẽ: vel p actũ nutriẽtem ſicut lac: ⁊ nulla taliũ humiditatũ reſurget: eo q̃ nõ eſt de pfectiõe idiuidui reſurgẽtis. 2a humiditas ẽ q̃ nõdũ puenit ad vltimã pfectiõez quã nã opat̃ in idiuiduo: ſz ẽ ad illaz ordiata a nã: ⁊ hec ẽ duplex: qz q̃dã eſt q̃ bz aliquã formã determiatã ſm quã ꝓtinet iter ptes corporis: ſicut ſãguis ⁊ alꝫ tres hũores quos nã ordiauit ad mẽbra q̃ ex eis generant: ſz tñ habz aliquas formas determiatas ſic ⁊ alie ptes corporis. ⁊ iõ reſurget cũ alꝫs partib⁹. Quedã vo humiditas eſt in via trãſeũdi de forma in formã. ſ. de forma hũoris i formã mẽbri: ⁊ talis hũiditas nõ reſurget: qz poſt reſurrectiõez partes corporis ſingule in ſuis formis ſtabilient̃: vt vna in aliã nõ trãſeat. ⁊ iõ ñ reſurget illa humiditas q̃ ẽ in ipo actu trãſeũdi de forma in formã. hec aũt humiditas põt i duplici ſtatu accipi: vel ſm q̃ eſt in ꝓncipio trãſmutatiõis: ⁊ ſic vocat̃ ros: illa. ſ. humiditas q̃ eſt in foraminib⁹ paruaz venaz: vel ſm q̃ ẽ in ꝓgreſſu transmutatiõis: ⁊ icipit iã dealbari: ⁊ ſic vocat̃ cambiuz: in neutro aũt ſtatu reſurget. Tertiũ gen⁹ hũiditatis eſt qõ iã pueit ad vltimã pfectiõez quã nã intẽdit in corpore idiuidui q̃ iaz eſt dealbata ⁊ ico: porata mẽbris: ⁊ hec vocat̃ glute: ⁊ cum ſit de ſubſtãtia membroz reſurget ſicut alia mẽbra reſurgunt. ¶ Ad p9 g̃ dõm q̃ caro ⁊ ſanguis in vbis illis apli nõ accipiunt̃ ꝑ ſubſtãtia carnis ⁊ ſanguis: ſz ꝑ operibus carnis ⁊ ſanguis q̃ ſũt opa peccati vel opa aiãlis vite: vel ſm q̃ dicit Augu. i epiſtola ad ꝓſentiũ: caro ⁊ ſanguis accipiũt ibi ꝑ corruptiõe q̃ nũc dominat̃ in carne ⁊ ſanguine. vñ etiã ſubdit̃ in vbis apli: neq; corruptio ĩcorruptionẽ. ¶ Ad 2m dõm q̃ ſicut membra ſeruiẽtia g̃ñatiõi erũt poſt reſurrectiõez ad itegritatẽ hũane nãe: nõ ad opationẽ que nũc exercet̃ ꝑ mẽbra illa: ita ⁊ hũores erũt in corpore nõ ad reſtauratiõez depditi: ſz ad itegritatẽ humane nãe reparãdam ⁊ ad vtutis nãlis oñſionẽ. ¶ Ad 3m dõm q̃ ſicut ſunt elemẽta in via generatiõis reſpectu corporuz mixtoz: qz ſunt eoz mã: nõ aũt ita q̃ ſemp ſint i trãſeundo in corpore mixto: ita etiã hũores ſe hñt ad mẽbra: ⁊ ꝑ hoc ſicut elemẽta i partib⁹ vniuerſi hñt formas determinatas rõne quaz ſũt i pfectõe vniuerſi ſic corpora mixta: ita ⁊ hũores ſũt de pfectiõe corpis hũani: ſicut ⁊ alie ptes q̃uis ñ pueniãt ad totã pfectiõem ſicut alie ptes: nec elemẽta hñt ita pfectas formas ſic mixta: ſicut aũt ptes oẽs vniuerſi pfectiõez a deo ꝓſequunt̃ nõ eq̃lr: ſz ſm ſuũ modũz vnũq̃q; : ita ẽt hũores aliquo mõ pficiunt̃ ab aĩa rõnali: nõ tñ codẽ modo ſic ptes pfectiores.

¶ Ad 3um. q. dõm q̃ aĩa bz ſe ad corp⁹ aiatũ ſic ars ad artificiatũ: ⁊ ad ptes ei⁹ ſicut ars ad ſua inſtra. vñ ⁊ corp⁹ aiatũ ozgãicũ dr: ars aũt vtit̃ inſtris gbuſdã ad opis itẽti exercitõez: ⁊ hec inſtra ſũt de ꝑma itẽtõe artis. vtit̃ etiã alys inſtris ad ꝓſeruatõez ꝓncipaliũ iſtroz: ⁊ hec ſũt de 2a itẽtiõe artis: ſicut ars militaris vtit̃ gladio ad bellũ: ⁊ yagina ad gladij ꝓſeruatiõez: ita etiã ĩ partibus corporis alicui⁹ q̃dã ordinant̃ ad opatões aĩe exequẽdas: ſic cor. epar manus ⁊ pes. Quedã aũt ad ꝓſeruatõez aliaz partiũ: ſicut ſolia ſunt ad cooperimẽtũ fructuũ: ita etiã capilli ⁊ vngues ſunt in homine ad cuſtodiã aliaz partiũ. vñ ſunt de ſecunda pfectiõe corporis hũani: quãuis nõ de ꝑma: ⁊ qz homo reſurget in omni pfectiõe ſue nãe: ꝓpter hoc opz q̃ capilli ⁊ vngues reſurgẽt in ipo. ¶ Ad p̃m g̃ dõm q̃ ille ſuperfluitates expellunt̃ a nã quaſi ad nihil vtiles. vñ nõ ptinent ad pfectõez corporis hũani: ſecus aũt ẽ de alys ſuperfluitatibus quas ſibi nã retinet ad g̃ñatiõez capillorz ⁊ vnguiũ gbus idiget ad mẽbrorz ꝓſeruatiõez. ¶ Ad 2m dõm q̃ ſemine nõ idiget̃ ad pfectiõez idiuidui ſicut capillis: ſed ſolum ad pfectiõem ſpẽi. ¶ Ad 3m dõm q̃ capilli ⁊ vngues nutriunt̃ ⁊ augẽt̃: ⁊ ſic pz q̃ aliq̃ opatõe participãt: qõ nõ poſſet eſſe niſi eſſent partes aliquo mõ ab aĩa pfecte: ⁊ qz in homine nõ eſt niſi vna anima. ſ. aĩa rationalis cõſtat q̃ ab aĩa rationali pfecta ſunt quãuis nõ vſq; ad hoc q̃ opatiõi ſenſus participẽt ſicut nec oſſa. de gbus ꝓſtat q̃ reſurgẽt ⁊ ſunt de itegritate idiuidui.

¶ Ad 4am. q. dõm q̃ vnũquodq; ſicut ſe habz ad cẽ: ita ad veritatẽ: vt in 2o Meta. dr. qz illa res vera eſt que ita eſt: vt videt̃ cognitori ſm actũ: ⁊ ꝑpter hoc Anic. dicit q̃ veritas vniuſcuiuſq; rei eſt ꝓprietas ſui eſſe qõ ſtabilitaz ẽ ei: ⁊ ſz hoc aliquid dicet̃ eſſe de veritate humane nature: qz ꝑprie ptinet ad eſſe humane nature: ⁊ hoc eſt qõ participat forma humãe nature: ſicut vez auz dr̃ qõ habz veraz formã auri ex qua eſt ꝓpriũ eſſe auri. Ut g̃ videat qd ſit illud qõ eſt de veritate humane nature. ſciẽdum q̃ circa hoc eſt triplex opio. Quidã. n. poſuerũt q̃ nihil de nouo eſſe icipit de veritate hũane nature: ſed quicquid ad veritatez hũane nãe pertinet totũ fuit in ipſa iſtitutiõe humane nature de veritate ei⁹: ⁊ hoc ꝑ ſeipm multiplicat̃ vt eo poſſit ſemẽ decidi a gñante ex quo filius generet̃: in quo etiã illa pars deciſa multiplicat̃: ⁊ ad pfectam quãtitatez puenit per augmẽtum: ⁊ ſic deiceps: ⁊ ita multiplicatuz ẽ totũ genus hũanũ. vñ ſm hãc opionẽ quicquid ex alimẽto generat̃ quãuis videat̃ ſpẽm carnis aut ſanguis habere: nõ tñ ptinet ad veritatez humane nature. Alꝫ vo dixerũt q̃ aliqd de nouo addit̃ ad veritatẽ hũane nature per trãſmutatiõez naturalẽ alimẽti in corpus humanũ. Sed rata veritate hũane nature i ſpecie: ad cuius ꝓſeruatiõez ordiat̃ actus gñatiue virtutis. Si aũt veritas hũane nãe i idiuiduo ꝓſideret̃ ad cui⁹ ꝓſeruatõez ⁊ pfectõez acq̃runtritiue vtutis ordiat̃: ñ addit̃ aliqd ꝑ alimẽtuz q̃ ſit ꝑ te vitate hũane nãe hꝰ idiuidui: ſz ſolũ ſecũdario. Ponit. 2o. q̃ vitas hũane nãe ꝑ ⁊ pricipalr cõſiſtat i hũildo q̃. Le ex ſemie gñatũ radicali ex q̃ eſt p̃a ꝓſtitutio corpis hũani q̃ aũt ꝓuertit̃ ꝺ alimẽto i verã carnẽ ⁊ ſanguinẽ ñ ẽ pricipaliter de vitate hũane nãe illi⁹ idiuidui ſz ſecũdario: ſz põt eẽ pricipalr de vitate hũane nãe alteri⁹ idiuidui q̃ ex ſemie illi⁹ gñat̃. ſemẽ. n. ponũt eſſe ſupfluũ alimẽti: vel cuz admixtiõe alicui⁹ q̃ ẽ ꝑmo de vitate hũane nãe i gñante vt gdã dicũt: vl ſine admixtiõe ei⁹: vt dicũt alꝫ. ⁊ ſic q̃ hũdũ nutrimẽtale i vno fit humidũ radicale i alio. Tertia opio ẽ q̃ aliqd de nouo icipit eẽ pricipalr de vitate humãe nãe: etiã in iſto idiuiduo: qz ñ ẽ diſtictio talis i corpe humão: vt aliq̃ ps mãlis ſignata de necitate p totã vitaz remãeat: ſz ad hoc idifferẽter ſe bz q̃libz ps ſignata accepta: q̃ manet ſemp q̃tũ ad id q̃ eſt ſpẽi i ea: ſz põt fluere ⁊ refluere quãtũ ad id q̃ eſt mãe i ipſa: ⁊ ſic humidũ nutrimẽtale ñ diſtiguit a radicali ex parte pricipu: vt dicat radicale q̃ eſt ex ſemie gñatũ: nutrimẽtale q̃ gñat̃ ex cibo: ſz magis diſtiguit̃ ex tertio q̃ radicale dr̃ q̃ ad termiñ gñatiõis puenit p actũ gñatiue vel etiaz nutritiue virtutis: ſed nutrimẽtale: quia nõdum peruenit ad hũc ter-

miñ: ſz eſt adhuc i via nutriẽdi. ⁊ he tres opiones in 2o libro di. 20. pleni⁹ pcũctate ⁊ iueſtigate ſũt. ⁊ iõ nõ dz h̃ repetere niſi q̃tũ ad ꝓpoſitũ ptiet. Sciẽdũ eſt g̃ q̃ ſm has opiones diuerſimode ad hãc queſtionem opz rñdere. Prima. n. opio q̃ viaz multiplicatiõis quã ponit põt pone re pfectiõez vltatis hũane nãe ⁊ q̃tũ ad nũez indiuiduo rũ q̃tũ ad debitã q̃titatẽ vniuſcuiuſq; indiuidui abſq; eo q̃ ex alimẽto g̃ñatũ eſt: qõ gdẽ nõ addit̃ niſi ad reſiſtẽdez ꝺ ſumptõi q̃ poſſet induci ꝑ actõez caloris nãlis: ſicut ungẽto apponit̃ plumbuz nec ex liq̃factiõe ꝺſummat̃. vñ cũ in reſurrectiõe opoz teat nãm humanã in ſua pfectiõe reparinec calor nãlis tũc agat ad ꝺſumptõez humidi nãlis nulla neceſſitas erit q̃ reſurgat aliqd in hoie qõ ex alimẽto ſit g̃ñatũ: ſz reſurget tñ illud qõ fuit de veritate humane nãe idiuidui: ⁊ ꝑ deciſionẽ ⁊ multiplicatõez ad ꝑdictã pfectõez puenit i numero ⁊ q̃titate. Secũda aũt opinio q̃ ponit q̃ eo qõ aggenerat̃ ex nutrimẽto ĩdigetur ad pfectõez q̃titatis idiuidui: ⁊ ad multiplicatiõez q̃ fit ꝑ generatiõez neẽe bz ponere aliqd de hoc in qõ ꝺuersum est alimẽtũ reſurgere: nõ tñ totũ: ſed ſolũ q̃tũ ĩdiget ad pfectam reitegratõez nãe humane in oib⁹ ſuis idiuiduis. vñ ponit hec opio q̃ totũ illud qõ fuit i ſuba ſemis reſurget in illo hoie q̃ ex illo ſemie gñatus ẽ: qz hoc eſt ꝓncipaliter de vitate hũane nãe in ipo. de eo aũt qõ poſtea aduenit ꝑ nutrimẽtũ tñ reſurget in eo q̃tũ eſt neceſſariũ ad pfectõez q̃titatis ⁊ nõ totũ: qz hoc nõ ptinet aliter ad vitatez hũane nãe niſi q̃tenus nã idiget eo ad pfectõez q̃titatis: ſed qz hoc humidũ nutrimẽtale fluit ⁊ refluit hoc ordie reparabit q̃ illud qõ ꝑmo fuit õ ſuba corpis hois totũ reparabit: ⁊ de eo qõ 2o ⁊ 3o. ⁊ deiceps aduenit q̃tũ neceſſariũ eſt ad quãtitatẽ reitegrandã duplici rõne. Primo qz ſup hoc qõ aduenit iductũ fuit: vt illud qõ ꝑmo erat depditũ repet: ⁊ ita ñ ita pricipalr ptinet ad veritatẽ hũane nãe ſi cut ꝓcedẽs. Secũdo qz adiũctio exnei humidi ad ꝑmuz humidũ radicale facit q̃ totũ pmixtũ nõ ita pfecte pticipet veritatẽ ſpeciei ſicut ꝑmũ pticipabat: vt ponit exẽplũ põs in ꝑmo de gñatõe de aq̃ pmixta vino q̃ ſemp vini virtutẽ debilitat: ita q̃ in fine ipz aquoſuz reddit. vñ ſicut ſecunda aqua q̃uis aſſumat̃ in ſpẽ vini: nõ tñ ita pfecte ſpeciẽ vini pticipat ſicut ꝑma q̃ in vinũ aſſumebat̃: ita qõ de alimẽto ſecũdo in carnẽ ꝺuertit̃ nõ ita pfecte attingit ad ſpẽm carnis ſicut qõ ꝑmo ꝺuertebat̃. ⁊ iõ nõ ita ptinet ad vitatẽ hũane nãe: nec ad reſurrectionem. Sic g̃ pz q̃ hec opio ponit reſurgere totũ id qõ eſt de vitate hũane nature pricipalr: nõ aũt totũ qõ eſt de vitate hũane nãe ſecundario. Tertia aũt opio q̃tũ ad aliqd dr̃ a ſecũda: ⁊ q̃tuz ad aliqd ꝺuenit cũ ea. differt qdẽ q̃tũ ad hoc q̃ ponit totum qõ eſt ſub forma carnis ⁊ oſſis eadẽ ratõe ad veritatem hũane nãe ptinere: qz nõ diſtiguit aliqd mãle ſignatũ ꝑmanẽs in hoie toto tpe vite ei⁹ qõ ꝑ ſe ptinet ad vitatẽ hũane nãe ⁊ ꝑ. ⁊ aliqd fluẽs ⁊ refluẽs qõ ptinet ad veritatẽ hũane nãe ſolũ ꝓp q̃titatis pfectõez nõ ꝓp ꝑmũ eſſe ſpẽi ſicut ſecũda opio dicebat: ſed ponit oẽs ptes q̃ ñ ſunt puer itẽtõez nãe aggenerate ptinere ad vitatẽ hũane nature q̃tum ad id qõ hñt de ſpẽ: qz ſic manẽt: nõ aũt q̃tuz ad id qõ hñt de mã: qz ſic fluũt ⁊ refluũt idifferẽter: vt ita etiã itelligamus ꝺtingere in ptibus hois vnius ſicut ꝺtingit in tota multitudine ciuitatis: qz ſinguli ſubtrahunt̃ a multitudie ꝑ mortẽ alys in locũ coz ſuccedẽtib⁹. vñ partes multitudis fluũt ⁊ refluũt mãliter: ſz formalr manẽt qz ad eadẽ officia ⁊ ordies ſubſtituunt̃ aly a gbus põres ſubtrahebant̃. vñ res publica vno nũero manere dr̃. ⁊ ſimilr etiã dũ gbuſdã ptib⁹ fluẽtib⁹ alie reparant̃ in eadẽ figura ⁊ in eodẽ ſitu oẽs ptes fluũt ⁊ redeũt ſm mãz: ſed manent ſm ſpẽm: manet nihilominus vnus hõ numero. Sed ꝺuenit 3a cũ 2a opione: qz ponit q̃ ptes ſecũdo adue-

niẽtes ñ ita impfecte ptigũt ad veritatẽ ſpẽi ſicut q̃ ꝑmo aduenerũt. ⁊ ideo idẽ qõ ponit reſurgere i homie 2o opio ponit 3o: ſed nõ penit⁹ eadẽ ratiõe. Ponit. n. totũ illud qõ ex ſemie gñatum eſt reſurgere: nõ qz alia ratõe ptineat ad veritatẽ hũane nãe q̃ hoc qõ poſtea aduẽit: ſz qz pfecti⁹ virtutẽ ſpẽi pticipat: quẽ ordinẽ ponebat ſecũda opio in bis q̃ poſtea aduenerũt ex alimẽto i quo etiã hec opio cõcordat cũ alia. ſ. ſecũda. ¶ Ad p̃m g̃ dõm q̃ res nãlis ñ eſt id qõ eſt ex ſua mã: ſz ex ſua forma. vñ q̃uis illud mãe qõ q̃nq; fuit ſub forma carnis bouie reſurgat in hoie ſub forma carnis hũane ñ ſequit̃ q̃ reſurgat caro bouis: ſz caro bois. ita. n. etiã poſſet ꝺcludi q̃ reſurgeret limus de q̃ formatũ eſt coz⁹ Ade: tñ ꝑma opio ꝓcedit hãc rõnẽ. ¶ Ad 2m dõm q̃ coſta illa nõ fuit i Adã de pfectiõe idiuidui: ſz ordiata ad multiplicatiõez ſpẽi. vñ nõ reſurget i Adã: ſed in Eua: ſicut ⁊ ſemẽ ñ reſurget i generãte ſed i generato. ¶ Ad 3m dõm q̃ ſm ꝑmã opiones facile eſt ad hoc rñdere: qz carnes comeſte nũq̃ fũt de veritate hũane nãe i comedẽte: fuerũt aũt õ vitate hũane nãe i eo cuius carnes comedunt̃: ⁊ ita reſurget i ꝑmo ⁊ nõ i ſecũdo. Sz ſz ſecũdam opionẽ ⁊ ſm tertiã vnuſquiſq; reſurget i illo in quo magis acceſſit ad pfectã participatõez vtutis ſpẽi: ⁊ ſi cõliter i vtroq; acceſſerit: reſurget i illo i quo ꝑmo fuit: qz in eo ꝑmo habuit ordinẽ ad reſurrectiõez ex ꝺiũctiõe ad animaz ratiõalẽ illius hois. ⁊ iõ ſi i carnib⁹ comeſtis fuit aliqua ſupfluitas q̃ nõ ptineret ad veritatẽ humane nãe i ꝑmo: reſurgere poterit i ſecũdo: alias illud qõ ptinebat ad reſurrectiõez in ꝑmo: reſurget i eo ⁊ ñ i ſecũdo: ſz i ſecũdo loco eius ſumet̃: vel aliqd de eo qõ ex alys cibis in carnẽ ſecũdi ꝺuerſuz eſt: vel ſi nullo cibo nũq̃ paſtus fuiſſz niſi carnib⁹ hũanis diuia virt⁹ aliũde ſuppleret q̃tuz idiget ad pfectõez quãtitatis ſicut ſupplet i illis q̃ añ pfectã etatem decedũt: nec ꝑ hoc aliqd ꝓiudicat̃ idẽtitati i nũero: ſicut nec ꝓiudicat̃ ꝑ hoc q̃ ptes ſm mãm fluũt ⁊ refluunt.

¶ Ad 4m dõz q̃ ſm ꝑmã opionẽ facile eſt ſoluere: qz ponit q̃ ſemẽ ñ eſt ex ſupfluo alimẽti. vñ carnes comeſte ñ trãſeũt i ſemẽ ex quo pueri gñant̃. Sz ſm alias duas opiniões dõm eſt qõ nõ ẽ poſſibile q̃ totũ qõ fuit i carnibus comeſtis i ſemẽ ꝺuertat̃: qz poſt multã depuratiõem cibi puenit̃ ad decoctiõez ſemis qõ eſt ſupfluitas vltimi cibi. illud aũt qõ de carnib⁹ comeſtis in ſemẽ ꝺuertit̃ magis ptinẽt ad veritatẽ humane nãe i eo q̃ ex ſemie naſcit̃ q̃ i illo ex cuius carnibus ſemẽ eſt gñatũ. ⁊ ideo ſm regulam põs datã hoc qõ in ſemẽ ꝺuerſuz eſt reſurget i eo q̃ ex ſemine naſcit̃. reſidũ aũt mãe reſurget i illo ex cuius carnib⁹ comeſtis ſemẽ eſt gñatũ. ¶ Ad 5m dõm q̃ embria ñ ptinẽt ad reſurrectiõez añ animatiõez ꝑ aĩam ratiõalez: in quo ſtatu iam multũ aduenit ſupza ſubam ſeminis de ſuba nutrimenti: qz puer in vtero matris nutrit̃. ⁊ iõ ſi aliquis embrys veſcat̃ ⁊ ex ſupfluo illius cibi gñet̃ aliquis illud qõ erit i ſuba ſemis reſurget quidẽ in eo quia ex ſemine generat̃: niſi in illo ꝺtineret̃ aliquid qõ fuiſſet de ſubſtãtia ſeminũ in illis ex quoz carnibus comeſtis ſemẽ generatũ ẽ: quia hoc reſurgeret in ꝑmo ⁊ nõ in ſecũdo. reſidũ aũt carniũ comeſtaz qõ nõ ẽ ꝺuerſum in ſemẽ: ꝺſtat q̃ nõ reſurgeret in ꝑmo vtriq; diuia potẽtia ſupplẽte qõ deeſt. ꝑma aũt opio hac obiectiõe nõ artat̃ cuz nõ ponat ſemẽ eſſe ex ſuperfluo alimẽti: ſed alie multe ratiões ſũt ꝺ eam: vt in 2o lib⁹ diſtĩ. 30. patuit.

¶ Ad 5am. q. dõm q̃ illud qõ eſt mãliter in hoie nõ bz ordinem ad reſurrectionẽ niſi ſm q̃ ptinet ad veritatem humane nature: qz ſm hoc bz ordinẽ ad aĩam ratiõalẽ. illud aũt totũ qõ eſt in hoie mãliter ptinet quidẽ ad veritatez humane nature quãtum ad id qõ habet de ſpecie: ſed nõ totuz ꝓſiderata materie totalitate: quia tota mã que fuit in homine a pricipio vite vſq; ad finẽ excederet q̃titatez

Universidad de Deusto
Biblioteca

debitā spēi: vt 3ª opio dicit que pbabilioꝛ iter ceteras mihi vr̄. ⁊ ideo totū qō est in hoīe resurget ꝺsiderata totalitate spēi que attendit̄ fm q̄titatē figurā situm ⁊ ordinez ptiū: nō aūt resurget totuꝫ ꝺsiderata totalitate māe. Secūda aūt opio ⁊ pma nō vtunt̄ hac distinctiōe: sed distinguūt iter ptes quaꝝ vtreq; hīt spēm vel mām. Cōueniūt aūt he due opiones i hoc q; vtraq; dicit q; illud qō est ex semine gnātū totū resurget etiam totalitate māe ꝺsiderata. Differūt aūt in hoc q; de eo qō ex alimento gnāt nihil resurgere ponit pma opio. scda vo aliquid eius resurgere ponit ⁊ nō totum: vt ex dictis pz. ¶ Ad p^m g̃ dom q; sicut quicqd est in alys partib⁹ coꝛpozis resurget ꝺsiderata totalitate spēi: nō aūt ꝺsiderata totalitate māe: ita etiaꝫ est de capillis. In alys aūt ptibus aduenit aliqd ex nutrimēto qō facit augmētū: ⁊ hoc ꝺputaī vt alia pars ꝺsiderata totalitate spēi: q; obtinet aliū locū ⁊ sītū in coꝛpoꝛe: ⁊ substat alys ptib⁹ dimēsionis. aliqd aūt aduenit qō nō facit augmētū: sed cedit in restauratiōez ꝺpditi nutriēdo: ⁊ nō ꝺputaī vt alia pars totius fm spēm ꝺsiderati: cū nō obtineat aliū locuꝫ vel sītū in coꝛpoꝛe q̄ pars que defluxit tenebat: q̄uis possit alia pars cōputari ꝺsiderata totalitate māe. ⁊ sīlr est de capillis. Aug. g̃ loquit̄ de icisionib⁹ capilloꝝ que erāt ptes faciētes augmētū. ⁊ iō oꝫ q; resurgāt: nō tñ in q̄titate capilloꝝ ne sit quātitas ī moderata: sed i alys ptib⁹: vt necessariū iudicabit diuīa puidentia: vel loquit̄ in casu illo qñ alys partib⁹ deficient. tūc. n. coꝛ defectus poterit ex supfluitatib⁹ capilloꝝ reparari. ¶ Ad z^m dōm q; fm 3^am opionē eedē sunt partes fm spēz ⁊ fm māteriā. nō. n. illa distinctōe vtit̄ pbus in p̄ de gnātiōe ad distinguēdū diuersas partes: sed ad oñendū q; eedē ptes pñt ꝺsiderari ⁊ fm spēm quātum ad id qō est forme ⁊ speciei in ipsis: ⁊ fm mām quātū ad id qō subest forme ⁊ speciei: ꝺstat aūt q; mā carnis nō hz ordinē ad aīam rōnalē nisi īquātū est sub tali forma. ⁊ ideo rōne ei⁹ hz ordinē ad resurrectiōez. Sed pma ⁊ secūda opio q̄ ponūt alias esse partes que sunt fm spēm: ⁊ alias q̄ sunt fm mām dicūt q; aīa quāuis ⁊ traq; partes ꝓficiat: tñ ꝓficit partes fm materiā mediātibus partib⁹ fm spēm. ⁊ ideo nō equal̄ hīt ordinē ad resurrectōez. ¶ Ad 3^m dōm q; in mā gnābiliū ⁊ coꝛruptibiliū dimēsiones ī terminatas opz ītelligere añ receptiōez forme subalis. ⁊ ideo diuīsio que est fm hz dimensiones ꝓprie ptinet ad mām: sed q̄titas ꝓpleta ⁊ terminata aduenit māe post formā subalez. vñ diuīsio q̄ fit fm dimensiōes termiatas respicit speciez ꝓcipue quādo ad resurrectiōem speciei ptinet determinatus sītus partium: sicut est in coꝛpoꝛe humano.

Ad tertium sic ꝓcedit̄: vr̄ q; nō oēs resurgent in eadem etate. s. iuuenili: q: de⁹ resurgentibus ꝓcipue beatis nihil subtrahet qō ad pfectionez hoīs ptinet: sz etas ptinet ad perfectōz hoīs: cū senectus sit venerabilis etas. g̃ senes nō resurgent in etate iuuenili. ¶ P. etas computaī fm mensurā tpis ꝑteriti: sed impossibile est tps qō fuit ꝑteritū nō ꝑteryisse. ergo ipole est eos q; maioꝛis etatis fuerūt ad etatez iuuenilem reduci. ¶ P. illud qō magis fuit de veritate hūane nāe in vnoquoq; maxime resurget in eo: sz quāto aliqd ꝑmo fuit in hoīe: tāto videt̄ magis ad vitatez hūane nāe pertinuisse: q: ī fine pp virtutē speciei debilitatā compaī vino aquoso coꝛpoꝛ humanū: vt pz p ꝑbm in ꝑmo de gnātiōe. ergo si omnes debent in eadē etate resurgere magis decet q; resurgāt in etate puerili q̄ iuuenili. ¶ Sz ꝺ est qō dr̄ Eph. 4. Donec occurramus oēs in vir̄ pfectū in mensurā etatis plenitudis xp̄i: sed xp̄s resurrexit in etate iuuenili q̄ circa. 30. annos incipit: vt Augu. dicit. g̃ ⁊ alȳ in etate iuuenili resurgēt. ¶ P. homo in maxima pfectiōe nature resurget: sed natura humana perfectissimū statum hz in etate iuuenili. ergo in illa etate resurgent omnes.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q; oēs resurgēt ei⁹dē stature. sicut enim dicit Aug. de ciui. dei. Melioꝛes erunt in resurrectione quāto ad corporis quantitatem quam habuerunt in flore etatis. sed flos etatis est in iuuenibus. ergo oēs resurgent in etate iuuenili. ¶ Ulteriꝰ vr̄ q; oēs resurgēt ei⁹dē staturę. sicut enim dicit Aug. de ciui. dei. Melioꝛes erunt in resurrectione quāto ad corporis quantitatem quam habuerunt in flore etatis. sed flos etatis est in iuuenibus. ergo oēs resurgent in etate iuuenili. ¶ Ulteriꝰ vr̄ q; oēs resurgēt ei⁹dē mēsurā: qz oēs in eadē etate resurgēt. g̃ q̄titas dimēsiōis i oib⁹ reducet̄ ad eādē mensurā: vt in eadē statura oēs resurgāt. ¶ P. ꝺ hoc dicit in 2º de aīa q; oium nā ꝺstātiū terminus est q; augmentis ⁊ augmenti: sz ille terminꝰ nō est nisi ex virtute formę cui ꝺ ꝺgruere q̄titas sicut ⁊ oīa alia accīnia. g̃ oēs oēs hoīes habeāt eandē formā specificā in oib⁹ ꝺ esse secundū nām eadē q̄titatis mensura nisi sit error: sz error nāe coꝛrigeī ī resurrectōe. g̃ oēs resurgent in eadez statura. ¶ P. q̄titas resurgentis nō poterit esse ꝓporcionata virtuti nāli q̄ ꝑmo coꝛpoꝛ formauit. nā alȳ g nō potuerunt ad maiorem q̄titatē pduci vtute nāe nūq; in maiori q̄titate resurgerent: qō fl̄z est. g̃ ꝺ q; q̄titas illa ꝓporciget virtuti reparāti coꝛpoꝛ humanuꝫ p resurrectiōez ⁊ māe re qua reparaī: sed vtus reparās oīa coꝛpoꝛa est eadē numero. s. vtus ꝺna: cineres aūt oēs ex qb⁹ reparanī humana coꝛpa se hīt equal̄r ad suscipiēdā actōez ꝺdicte vtutis. g̃ ad cādez q̄titatē termiabit̄ resurrectio oīuꝫ hoīum. sic idē qō ꝑtus. ¶ Sz ꝺ. q̄titas nālis segī nām vniuscuiusq; īdiuidui: sed in resurrectiōe nō variaī nā īdiuidui: ergo q̄titas nālis eius: sz nō est eadē quātitas nālis omnīū hoīum: g̃ nō omnes resurgent in eadez statura. ¶ Ad 1^am rā hūana reparabit̄ per resurrectiōez ad gloriā vel ad penam: sz nō erit eadem q̄titas glorie vel pene in oibus resurgentib⁹. ergo nec eadem q̄titas nature.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q; oēs resurgent in sexu virili: qz dr̄ Eph. 4: Oꝫ occurremus oēs in vir̄ pfectū. g̃ nō erit ibi nisi sexus virilis. ¶ P. i futuro oīs cessabit platio: vt dicit glo. ꝑma Coꝛ. 15º. sed mulier nāli ordie subdita est viro. g̃ mulieres nō resurgēt i sexu muliebri sed virili. ¶ Illud qō est occasional̄r ⁊ ꝑter ītentōez nāe īductū nō resurget: qz in resurrectiōe oīs error tollet̄: sed sexus muliebris est ꝑter ītentiōez nature īductus ex defectu vtutis formatiue i semine que nō pōt pducere mām ꝓcepti ad pfectōem virilem. vñ dicit pbs in. 16º de aīalibus. q; femia est mas occasionatus. g̃ sexus muliebris nō resurgz. ¶ Sz ꝺ. ē qō dr̄ Augu. 22º lib. de ci. dei. Meliꝰ sape videnī q; vtrūq; sexū resurrectuꝝ esse nō dubitāt. ¶ P. deus reparabit resurrectione qō in homie fecit in ꝑma ꝺditione: sed ipse fecit mulierem de costa viri: vt pz Heñ. 2º. ergo ipse sexū femineum in resurrectione reparabit.

¶ Ulterius vr̄ q; resurgēt in vita aīali: vt. s. vtanī actuum tritiue ⁊ gnātiue: qz resurrectio nāa erit cōformis resurrectioni xp̄i: sz xp̄s post resurrectōem legit comedisse: vt pz Joh. vlti. ⁊ Luc. vlt. g̃ ⁊ hoīes post resurrectōez comedet ⁊ eadē rōne gnābūt. ¶ P. distinctio sexuū ad gnātiōez ordinaī. ⁊ sīlr ista q̄ descruiūt virtuti nutritiue ordinaī ad comestionē: sz hō cuz oībus hz resurget: vt ex supra dictis pz. g̃ vtet actib⁹ vtutis gnātiue ⁊ nutritiue. ¶ P. hoc hz beatificaī ⁊ fm aīam ⁊ fm coꝛp⁹: sed beatitudo siue felicitas fm plz in ꝓpria opatōe ꝓsistit. g̃ oēs potēte ale ⁊ oīa membra sint in suis actib⁹ in beatis post resurrectōez: ⁊ sic idē qō ꝑtus. ¶ P. in beatis post resurrectōez erit bīa ⁊ pfecta iocūditas: sz tal̄ iocūditas oēs delectatōes includit: q; beatitudo est stat⁹ oīum bonoꝝ ꝓgregatōe ꝓpter ⁊ pfectū est cui nihil deest: cū g̃ ī actu vtutis gnātiue ⁊ nutritiue sit magna delectatio: vr̄ q; tales act⁹ ad vitā aīalē ptinentes in beatis erūt: ⁊ multo fortius in alys qui maiꝰ spūalia coꝛpora habebūt. ¶ Sz ꝺ est qō dr̄ Matth. xxii. In resurrectōe neq; nubēt neq; nubent. ¶ P. gnātio ordinaī ad subueniēdū ꝺfectui q; p mortē accidit ⁊ ad multiplicationē humani generis ⁊ comestio ad restaurationē depditi: ⁊ ad augmentū q̄titatis: sed in statu resurrectōis

tam humanū genꝰ habebit̄ totā multitudinē īdiuiduoꝝ a deo pfinitā: qz vsq; ad hoc gnātio deferet̄ vt ex ꝓcedenti distinctōe ꝑs. silr̄ et q̄libet homo resurget ī debita q̄titate: nec erit vltra moꝛs aut aliq̄ depditio fiet a partib⁹ hoīs. g̃ frustra eēt actus generatiue ⁊ nutritiue ⁊ vtutis.

¶ Rñdeo dōm ad p^am. q. q; hō resurget absq; omni defectu būane nāe: qz sic de⁹ būanā nāz absq; defectu īstituit ita sine defectu repabit. deficit aūt būana nā dupl̄r. vno mō qz nōdū pfectōez vltimā ē ꝓsecuta. alio mō qz ab vltima pfectōe iā receſit. ⁊ p mō deficit in pueris. 2º mō defi cit in senib⁹. ⁊ iō ī vtrisq; reducet̄ būana nā p resurrectionē ad ſtatū vltime pfectōis q est ī iuuēili etate ad quā terminat mot⁹ augmēti: ⁊ a q̄ icipit mot⁹ decremēti. ¶ Ad p^m g̃ dōm q; etas senectutis hz reuerētiā: nō pp ꝺditionē coꝛpis qō i ōfectu est: sz pp sapiētiā aīe q̄ ibi eē ꝑsumit ex tpis antigtate. vñ i electis manebit reuerētia senectutis pp plenitudinē diuīe sapiētie q̄ in eis erit: sz nō manebit senectutis defect⁹. ¶ Ad z^m dōm q; nō logmur de etate q̄tī ad numerū ānoꝝ: sz q̄tum ad ſtatū q; ex ānis in coꝛpoꝛe būano relinquit̄. vñ Adā dr̄ i etate iuuenili format⁹ pp talē coꝛpis ꝺditiōez qua ꝑmo die formatōis sue būit. ciō rō nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 3^m dōm q; vtus spēi dr̄ eē pfectioꝛ in puero q̄ ī iuuene q̄tū ad efficaciā agēdi ꝓueniēte alimēti aliq̄ mō: sicut etiā est pfectioꝛ in hoīe ꝓpleto: sz in iuuenib⁹ est pfectioꝛ quātū ad terminū ꝓpleti. vñ illud qō maxīe ad nāe vītatē ptinuit ad illā pfectōez reducet̄ qua hz in etate iuuenili nō ad illaz qua habet in etate puerili in qua humores adhuc nō peruenerunt ad vltimam digestionem.

¶ Ad z^am. q. dōz q; sicut ꝺsiderata natura īdiuidui debet̄ q̄titas diuersa diuersis hoīb⁹: ita ꝺsiderata nā indiuidui debet̄ diuersis diuersis sexus: ⁊ hec etiā diuersitas cōpetit pfectiōi speciei cuius diuersi gradus implent̄ p dictas diuersitatē sexus vel quātitatis. ⁊ iō sic resurget hoīes in diuersis staturis: ita in diuersis sexibus: ⁊ q̄uis sit dr̄ia sexuū: deerit tñ ꝺfusio mutue visionis: qz aberit libido inclinans ad turpes act⁹ ex qb⁹ ꝺfusio causaī. ¶ Ad p^m g̃ dōz q; oīs oēs xp̄o occurrere in vir̄ pfectū nō pp sexū virilē: sed ꝓpter virtutē animi q̄ erit in omnibus ⁊ viris ⁊ mulieribus. ¶ Ad z^m dōm q; mulier subdit̄ viro ꝓpter imbecillitatē nature q̄tū ad vigoꝛē animi ⁊ quātum ad robur coꝛpoꝛis: sz post resurrectōez nō erit dr̄ia in his fm diuersitatem sexuū: sed magis fm diuersitatē meritoꝝ. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 3^m dōm q; q̄uis femine gnātio sit ꝑter intētiōez nāe ꝑticularis: est tñ de itentōe nāe vniuersalis q̄ ad pfectionē būane spēi vtrūq; sexū regrit: nec ex sexu erit ibi aliqs defectus vt ex dictis pz.

¶ Ad 4^am. q. dōz q; resurrectio nō erit necessaria homini ꝓpter ꝓmā pfectōez ipsi⁹ q̄ ꝺsistit in integritate coꝛ q̄ ad nāz spectāt: qz ad hoc homo puenire pōt in statu pñtis vite p actionē causaꝝ nāliū: sz necessitas resurrectōis est ad cōsequēdā vltimā pfectōez q̄ ꝺsistit ī puentiōe ad finē vltimuz. vt in ꝓcedēti dis. dcm̄ est. ⁊ ideo ille opatiōes nāles q̄ ordinātur ad ꝑmā pfectiōez būane nature: vel causandam vel seruādam nō erūt in resurrectōe: ⁊ hz sunt actiones aīalis vite in hoīe: ⁊ actiōes mutue in elemētis: ⁊ motus celi. ⁊ ideo omnia hec cessabūt in resurrectōe: ⁊ qz comedere ⁊ bibere ⁊ dormire ⁊ gnāre ad aīalē vītā ptinent cū sint ad ꝑmā pfectiōez nature ordinata in resurrectōe talia nō erūt. ¶ Ad p^m g̃ dōm q; illa comestio qua xp̄s comedit non fuit necessitatis quasi cibis idigeret būana natura post resurrectiōem: sed fuit potestatis vt ondēret se verā nām humanā resumpſiſſe: quā p̄us habuerat in statu illo: qñ cū discipulis comederat ⁊ biberat. hec aūt ostēsio nō erit necessaria in resurrectiōe cōi: qz omnib⁹ notuꝫ erit. ⁊ ideo dr̄ dispēsatiue xp̄s māducasse eo modo loquēdi quo iuriste dicūt q; dispēsatio est cōis iuris relaxatio: qz xp̄s itermisit hoc qō est cōiter resurgentiū. s. nō vti cibis pp cām ꝓdictā. ⁊ pp hoc ratio ñ sequit̄. ¶ Ad z^m dōz q; dr̄ia sexuū ⁊ membroꝝ varie erit ad nāe humane pfectionem reintegrādam ⁊ in specie ⁊ īdiuiduo. vñ nō segī q; fuit frustra q̄uis aīales opatōes desint. ¶ Ad 3^m dōm q; ꝓdicte opatiōes nō sunt hominis inquātū est homo vt etiam pbus dicit. ⁊ ideo in eis nō ꝺsistit beatitudo humani coꝛpoꝛis: sed coꝛp⁹ humanū beatificabit̄ ex redūdātia a ratiōe a qua homo est homo inquātū erat ei subditum. ¶ Ad 4^m dōm q; delectatōes coꝛporales sicut dicit pbs in 7º. ⁊ 10º. Eth. sunt medicīales: qz adhibētur homini ad tollēdū fastidiū: vel etiā egritudinem inquātū homo eis inordinate delectaī: ac si eēnt vere delectatōes: sicut homo hīs ifirmū gustū delectaī in gbusdā q̄ sanis nō sunt delectabilia. ⁊ iō nō opz q; tales delectatiōes sint de pfectiōe beatitudis: vt iudei ⁊ sarraceni ⁊ gdam heretici posuerūt: q vocanī ciliarche: g etiā fm doctrinā pbi nō vīr sanū affectū hr̄e. sole. n. delectatōes spūales fm ipm sunt simplr̄ delectatōes: ⁊ ꝓpter se querēde. ⁊ ideo ipse sole ad beatitudinem requirūtur.

¶ Questio. II.

Deinde queritur de conditionibus beatoꝝ. ¶ Et circa hoc querūtur quatuoꝛ. ¶ Primo de impassibilitate. ¶ Secundo de subtilitate. ¶ Tertio de agilitate. ¶ Quarto ō claritate coꝛpoꝛ glorificatoꝝ.

Ad primum sic ꝓcedit̄: vr̄ q; coꝛpora sanctoꝝ post resurrectōez nō erūt impassibilia. omne. n. mortale ē passibile: sed homo post resurrectionē erit aīal ratiōale mortale. hec. n. est diffinitio hoīs q̄ nūq̄ ab eo separabit̄. g̃ coꝛp⁹ erit passibile. ¶ P. omne qō est ī potētia ad formā alteriꝰ est passibile ab illo: qz fm hoc aliqd est passiuū ab alio vt dr̄ in ꝑmo de gnātiōe: sed coꝛpora sanctoꝝ post resurrectōez erūt in potētia ad aliā formā. g̃ erūt passibilia. ꝑbatio medie: quecūq; cōicant i materia: vnū coꝛ est in potētia ad formā alterius: materia enim fm q; est sub vna forma nō amittit potētiam ad aliā formā: sed coꝛpora sanctoꝝ post resurrectionē cōica-

Universidad de Deusto
Biblioteca

bunt cum elemẽtis in materia: qz ex eadez materia repa/
rabunt̃ ex qua nũc sunt. ℊ erũt in potẽtia ad aliã formã: ⁊
sic erũt passibilia. ¶ ℙ. Ɔria nata sũt agere ⁊ pati adinui/
cem: vt in ꝑmo de genera. dicit ꝓbus: sed corpora sanctoꝝ
post resurrectionẽ erũt ex Ɔrijs Ɔposita: sicut ⁊ nũc sũt. ℊ
erũt passibilia. ¶ ℙ. in corpore hũano resurget sanguis ⁊
aly humores: vt supra dcm est: ſz ex pugna humoꝝ adin/
uicẽ gn̄ant egritudies: ⁊ hȝ passiões in corpore. ℊ erũt cor/
pora scoꝝ post resurrectionẽ passibilia. ¶ ℙ. magis repu
gnat pfectõi defectꝰ ī actu q̃ defectus in potẽtia: ſz passi/
bilitas importat solũ defectũ in potẽtia. cũ ℊ in corporibꝰ
beatoꝝ sint futuri aliqui defectꝰ in actu: sicut cicatrices
vulneꝝ in martyribꝰ: vt in xꝑo fuerũt: vr̃ q̃ nihil depiet
pfectiõi coꝝ si corpora illa passibilia ponant. ¶ Sz Ɔ. oẽ
passibile ẽ corruptibile: qz passio magis fcã abycit a suba:
ſz corpa sanctoꝝ post resurrectõz erũt icorruptibilia: vt
dr̃ ꝑ⁹ Cor. i5⁰. Seminat̃ in corruptõe: resurget ī icorruptio
ne. ℊ erũt ipassibilia. ¶ ℙ. fortiꝰ ñ patit̃ a debiliori: ſz nul
luz corpꝰ erit fortiꝰ corpibꝰ scoꝝ. de gbꝰ dr̃ ꝑ⁹ Cor. i5⁰. Se
minat̃ in ifirmitate surget in vtute. ℊ erũt ipassibilia.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q̃ impassibilitas in oibus erit equalis: qz ꝑ⁹
Cor. i5⁰. dicit glo. q̃ equalr oẽs hñt q̃ pati nõ pñt: ſz ex ꝑs
erit eis q̃ nõ pñt pati q̃ hñt dotẽ ipassibilitatis. ℊ impassi
bilitas erit eq̃lis in oibus. ¶ ℙ. negatões ñ recipiũt ma/
gis ⁊ min⁹: ſz impassibilitas ẽ q̃dã negatio vel ꝑuatio pas/
sibilitatis. ℊ nõ põt eẽ maior in vno q̃ ī alio. ¶ ℙ. magis
albũ dr̃ qõ ẽ nigro impmixtius: ſz nulli corpori sanctoꝝ
admiscebit̃ aliqd de passibilitate. ℊ oia erũt impassibilia
equalr. ¶ Sz Ɔ. merito dz rñdere premiũ ꝓportionalr: ſz
sanctoꝝ qdã fuerũt alys maiozis meriti. ℊ cũ impassibili
tas sit qõdã ꝑmium: vr̃ q̃ in qbusdaz sit maior q̃ in alys.
¶ ℙ. ipassibilitas diuidit Ɔ dotẽ claritatis: ſz illa nõ erit
equalis in oib⁹: vt ps ꝑ⁹ Cor. i5⁰. ℊ nec ipassibilitas.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q̃ impassibilitas sensuz in actu a corporibus
gloriosis excludit: qz sicut dicit ꝓbus in 2⁰ de aĩa. Sẽtiri
qõdã pati ẽ. corpa aũt gloriosa erũt impassibilia. ℊ nõ sen
tiẽt in actu. ¶ ℙ. imutatio nãlis ꝑcedit imutationẽ aĩa/
lẽ: sicut esse nãle ꝑcedit eẽ itẽtionale: ſz corpa gloriosa ra/
tiõe ipassibilitatis nõ imutabunt̃ imutatione nãli. ℊ nec
imutatiõe aĩali q̃ requirit̃ ad sentiendũ. ¶ ℙ. q̃cũq; fit
sensus ī actu cũ noua receptiõe fit nouũ iudiciũ: ſz ibi nõ
erit nouũ iudiciũ: qz nõ erũt ibi cogitatões volubiles. ℊ ñ
fiet sensus ī actu. ¶ ℙ. q̃ñ aĩa ẽ in actu vniꝰ potẽtie remit
titur actꝰ alteriꝰ potẽtie: ſz aĩa sũme erit itẽta ad actũ vir
tutis itellectiue q̃ deũ ꝓtẽplabit̃. ℊ nõ erit aliq̃ mõ ī actu
sentitiue. ¶ Sz Ɔ. ẽ. qõ dr̃ Apo. ꝑ. Videbit eũ oĩs oculus.
ℊ erit ibi sensus ī actu. ¶ ℙ. fm pbm in ꝑmo de aĩa. Ani/
matũ ab inanimato distinguit̃ sensu ⁊ motu: ſz erit ibi mo
tus in actu: quia tanq̃ scintille in arundineto discurrent.
Sapi. 3⁰. ergo ⁊ sensus in actu.

¶ Ulteriꝰ vr̃ q̃ nõ sint ibi oẽs sensus ī actu. tactꝰ. n. ẽ ꝑmꝰ
ĩter alios sensus: vt dr̃ i lib. de aĩa. ſz corpora gloriosa care
bũt actu sensu tactꝰ: qz sensus tactꝰ fit in actu ꝑ imutatio/
nẽ corpis aĩalis ab aliq̃ exteriori corpe ꝓdominãte ī aliq̃
q̃litatũ actiuaꝝ vel passiuaꝝ: quaꝝ ẽ tactꝰ discretiuꝰ q̃lis
imutatio tũc eẽ ñ poterit. ℊ nõ erit ibi oĩs sensus in actu.
¶ ℙ. sensus gustꝰ deseruit actui vtutis nutritiue: ſz sicut
supra dcm ẽ post resurrectõz hȝ actꝰ ñ erit. ℊ frustra eẽt
ibi gustꝰ. ¶ ℙ. post resurrectiõem nihil corrũpet̃: qz tota
creatura vestiet̃ q̃dã vtute icorruptiõis: ſz sensus odora
tus ī actu suo eẽ nõ põt nisi aliq̃ corruptiõe facta: qz odor
nõ sentit̃ sine aliq̃ fumali euaporatõe q̃ ī q̃dã resolutiõe
ꝓsistit. ℊ sensus odoratꝰ nõ erit ibi ī suo actu. ¶ ℙ. Audi
tus deseruit discipliẽ: vt dr̃ i lib. ō sensu ⁊ sensato: ſz ñ erit
post resurrectõz beatis necia aliq̃ disciplia ꝑ sensibilia:
qz Ɔna sapiẽtia replebunt̃ ex ipsiꝰ Dei visiõe. ℊ nõ erit ibi
auditus. ¶ ℙ. visio fit fm q̃ in pupilla recipit̃ spẽs rei vi
se: ſz hoc nõ poterit esse post resurrectionẽ in beatis. ℊ nõ
erit ibi visus in actu q̃ tñ ẽ oĩum sensuuz nobiliꝰ. ꝑ hac ꝓ/
medie: illud q̃ ẽ lucidũ in actu vt ẽ receptiuũ spẽi visibi/
lis. vñ speculũ directe positũ sub radio solis nõ reflectit
spẽm corporis oppositi: ſz pupilla sicut ⁊ totũ corpus erit
claritate dotata. ℊ nõ recipiet̃ in ea aliq̃ spẽs colorati cor/
poris. ¶ ℙ. fm pspectiuos omne q̃d vr̃ sub angulo vide
tur: ſz hoc nõ ꝓperit corporibus gloriosis. ℊ ñ babebũt spe
suz visus ī actu. ꝑ hac medie: q̃ñcũq; aliq̃d vr̃ sub angu
lo opz eẽ aliq̃s ꝓportionẽ angulo ad distãtiam rei vise: qz
q̃d a remotiori vr̃ min⁹ videt̃ ⁊ sub minori ãgulo. vñ pos
set eẽ ita paruus ãgulus q̃ nihil de re videret̃. si ℊ oculus
gloriosus videbit sub ãgulo oȝ q̃ videat sub termiata vi
stãtia: ⁊ ita q̃ nõ videat aliq̃d a remotiori q̃ modo vide/
mus: q̃d vr̃ valde absurdũ. ⁊ sic vr̃ q̃ sensus visus actu nõ
erit ī corpibꝰ gloriosis. ¶ Sz Ɔ. potẽtia ñiũcta actu ẽ pfe
ctioꝝ q̃ nõ Ɔiũcta: ſz natura hũana erit ī beatis in maxia
pfectiõe. ℊ erũt ibi oẽs sensus in suo actu. ¶ ℙ. vicinꝰ fe
bñt ad aĩam potẽtie sensitiue q̃ corpꝰ: sed corpꝰ ꝑmiabit̃
vel punietꝰ ꝓpter merita ⁊ demerita aie. ℊ ⁊ oẽs sensus ꝑmia
bũtur in btis: ⁊ punient̃ in malis fm delectatiõez ⁊ dolo
rem vel tristiciã q̃ in opatiõe sensus Ɔsistũt.

¶ Rñdeo dom ad ꝑam. q. q̃ passio dupl'r dr̃. Uno mõ cõ
ter: ⁊ sic oĩs receptio passio dr̃. siue illud q̃d recipit̃ sit con
ueniẽs recipiẽti ⁊ pfectiuũ ipsius: siue Ɔriũ ⁊ corruptiuũ.
ab hȝ passiõis remotiõe corpora gloriosa ipassibilia nõ di
cunt̃: cũ nihil q̃d est pfectiuis eis sit auferẽdũ. Alio mõ dr̃
ꝓprie quã sic diffinit Dama. in 2⁰ lib. Passio ẽ motꝰ per
nãm. vñ inoderatꝰ motꝰ corporis passio eius dr̃: ſz modera
tus dr̃ ei⁹ opatio: cui⁹ rõ ẽ: qz oẽ q̃d patit̃ trahit̃ ad termi
nos agẽtis: qz agẽs assimilat sibi patiẽs. ⁊ iõ patiẽs inqua
tum hȝ trahit̃ ex termios ꝓprios in quib⁹ erat. sic ℊ ꝓpe
accipiẽdo passionẽ nõ erit in corporibus sanctoꝝ resurgẽ
tiũ potẽtialitas ad passionẽ. ⁊ iõ ipassibilia dsir. Dei⁹ aũt
impassibilitatis rõ a diuersis diuersimode assignat. Qui
dam. n. attribuũt eã Ɔditioĩ elemẽtoꝝ q̃ aliter se hẽbent
tũc ī corpore q̃ mõ se hñt. dicũt. n. q̃ elemẽta remanebũt
ibi fm subam: ſz q̃litates actiue ⁊ passiue ab eleñtis amo
renť. Sz hoc nõ vr̃ vez: qz qualitates actiue ⁊ passiue fue
re pfectõe eleñtoꝝ. vñ si sine eis reparent̃ eleñta ī cor
pore resurgẽtis eẽnt minozis pfectõis q̃ mõ sũt. ꝑ hac
cũ qualitates ille sunt ꝑa accñtia elemẽtoꝝ ex forma e
mã ipsoꝝ cãta: vr̃ valde absurdũ q̃ cã maneat: ⁊ effectus
tollat̃. ⁊ iõ aly dicũt q̃ manebũt qualitates: ſz nõ bñnt
ꝓprias actiões diuia potẽtia de ista visibili atq; tractabili
ni corpoꝝ qbusdã manẽtibus auferre quas voluerit q̃li
bz. vñ sicut ab igne fornacis chaldeoꝝ abstulit virtu
tem cõburẽdi quãtum ad aliqd: qz corpora pueroꝝ illesa
fuata sũt: ſz man sit quãtuz ad aliqd: qz ille ignis ligna cõ
burebat: ita auferet ab humoribꝰ passibilitatẽ ⁊ dimittet
nãm. Modus aũt quo hoc fiet dictus est. ¶ ℙ. 5ᵐ dom
q̃ cicatrices vulneꝝ nõ erũt in sanctis nec in xꝑo fuerũt
quãtũ importẽt aliquẽ defectũ: ſz quãtũ sunt signa ꝓbã/
tissime virtutis qua passi sunt ꝑ iusticia ⁊ fide: vt ex hoc ⁊
ipsis ⁊ alys gaudiũ crescat. vñ dicit Augu. 22⁰ de ciuitate
dei. Nescio qũo sic afficimur amore martyruz beatoꝝ vt
velimus ī illo regno in eoꝝ corporibus videre vulneꝝ ci
catrices q̃ ꝑ xꝑi noie ꝓtulerũt: ⁊ fortasse videbimus: non
deformitas in eis: ſz dignitas est: ⁊ qdẽ quãuis in corpore
nõ corporis: sed virtutis pulchritudo fulgebit: nec tamẽ
aliqua martyribus amputata ⁊ ablata sunt mẽbra sine
ipsis membris erũt in resurrectiõe mortuoꝝ: gbus dcm̃
est. Capillus de capite vr̃o nõ peribit.

¶ Ad 2ᵐ. q. dom q̃ impassibilitas põt dupl'r ꝓsiderari: vt
fm se vel fm cãm suã. si fm se ꝓsideret̃: qz solaz ꝑuatiões
vel negatiõe importat nõ suscipit magis ⁊ minus: ſz erit
equalis in oibus beatis. Si aũt ꝓsideret̃ fm cãm suaz sic
erit maior in vno q̃ ī alio. causa aũt eius est dominiũ aie
sup corpus: qõ qdẽ dominiuz causat̃ ex hoc q̃ seruit̃ deo
imobilr. vñ in illo q̃ pfectius fruit̃ est maior impassibili/
tatis causa. ¶ Ad ꝑmũ ℊ dom q̃ glo. illa logt̃ de impassi
bilitate fm se ⁊ nõ fm cãm suam. ¶ Ad 3ᵐ dom q̃ q̃dam
negatões ⁊ ꝑuatões fm se nõ ītendant̃ nec remittant̃: tñ
ītendũt̃ ⁊ remittunt̃ ex causis suis: sicut dr̃ esse locus ma
gis tenebrosus qui habz plura ⁊ maiora obstacula lucis.
¶ Ad 3ᵐ dom q̃ aliqua nõ solũ ītendunt̃ ꝑ recessuz a Ɔ/
rio: sed etiã ꝑ accessum ad terminũ sicut lux ītendit̃: ⁊ ꝑi
ma etiam impassibilitas est maior in vno q̃ in alio: q̃uis
in nullo aliqd passibilitatis remaneat.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dom q̃ aliquẽ sensum esse in corporibꝰ beato
ruz oẽs ponũt: alias vita corporalis sanctoꝝ post resurre
ctionez assimilaret̃ magis somno q̃ vigilie: qõ nõ compe
tit illi pfectõi: eo q̃ in somno corpus sensibile nõ est ī viti
mo actu vite: ꝓp qõ somnus dr̃ vite dimidiũ in ꝑmo Eth̃.
sed in modo sentiẽdi diuersi diuersa opinant̃. Quidaz. n.
dicũt q̃ qz gloriosa corpora erũt impassibilia: ⁊ ꝓp hoc re
ceptibilia pegrine impressiõis: ⁊ multo minus q̃ corpora
celestia: q̃ nõ erit ibi sensus in actu ꝑ receptõem alicuius
speciei a sensibilibus: sed magis eẽ mittẽdo. Sed hoc nõ
põt esse: qz ī resurrectõe natura speciei manebit eadez in
homie ⁊ in omnibus partibus eius. hȝ aũt est natura sen
sus vt sit potẽtia passiua: vt in secũdo de aĩa ꝓbat ꝓbus.
vñ si in resurrectione sancti sentirẽt eẽ mittẽdo ⁊ nõ reci
piẽdo: nõ esset sensus in eis virtus passiua sed actiua: ⁊ sic
nõ esset ciusdem speciei cũ sensu qui nũc est: sed esset aliq̃
alia virtus eis data. sicut. n. materia nũquã fit forma: ita
potentia passiua nunquã fit actiua. Et ideo aly dicunt q̃
sensus in actu fiet per susceptionez nõ quidem ab exterio
ribus sensibilibus: sed per effluxũ a supioribus viribus:
vt sicut nũc superiores vires accipiũt ab inferioribus. ita
tũc ecõuerso iferiores accipiẽt a superioribus: sed ille mo
tus receptõis nõ facit vere sentire: qz omnis potẽtia passi
na fm sue specici rationem determinat̃ ad aliq̃d speciale
actiuum: qz potẽtia inquãtuz hȝ habet ordinẽ ad illud re
spectu cui⁹ dicit̃. vñ cum ꝓpriũ actiuuz in sensu exteriori
sit res existẽs extra aĩam: ⁊ nõ intẽtio eius existẽs in ima
ginatiõe vel retõe si ozganũ sentiẽdi nõ moueat̃ a rebus
extra: sed ex imaginatõe vel alys superiorib⁹ viribus nõ
erit vere sentire. vnde nõ dicimus q̃ frenetici ⁊ aly mẽte
capti: in qb⁹ ꝓpter victoriã imaginatiue vtutis fit hȝ flu
xus speciez ad ozgana sentiẽdi vere sentiãt: sed q̃ videt
eis q̃ sentiãt. Et ideo dom est cũ alys q̃ sensus corporuz
glorioso⁹ erit ꝑ susceptoẽm a reb⁹ q̃ sunt ex aĩaz. ¶ Sed
sciẽdũ q̃ ozgana sentiẽdi imutant̃ a reb⁹ q̃ sunt ex aĩa
dupl'r. Uno mõ imutatione nãli: quãdo. s. ozganũ disponi
tur eadem qualitate naturali qua disponit̃ res extra ani
mã que agit in ipm: sicut cũ manus fit calida ⁊ aduста ex
tactu rei calide: vel odorifera ex tactu rei odorifere. Alio
modo imutatõe spũali quãdo recipit̃ qualitas sensibilis
in virtutẽ fm esse spũale. i. species siue intẽtio qualita
tis: ⁊ nõ ipsa qualitas: sicut pupilla recipit speciem albedi
nis: ⁊ tamẽ ipsa nõ efficit̃ alba. ꝓna ergo receptio nõ cau
sat sensum per se loquẽdo: quia sensus est susceptiuus spe
ciez in mã ꝓter mãm. i. ꝓter esse materiale q̃d habebãt
extra animaz: vt dicit̃ in secũdo de anima. ⁊ hec receptio
immutat nãm recipiẽtis: qz recipit̃ hoc modo q̃litas fm
esse suũ mãle. vñ ista receptio nõ erit in corpib⁹ glorioſis:

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed secūda que per se facit sensum in actu ⁊ nō imutat naturam recipiētis. ¶ Ad p^m g̃ dōm q iam pz ex dictis q p hāc passionez q̃ est in actu sentiēdi: que nō est aliud q̃ receptio p̄dicta nō trahit corpus extra nālez suā qualitatē: sed spūal'r pficit. vñ impassibilitas glorioſoꝝ corporꝝ hāc passionem nō excludit. ¶ Ad z^m dōm q omne passiuum recipit actiōez agētis ſm suū modū. ſi g̃ aliquid fit q̃ natuz fit imutari ab actuo nāli ⁊ ſpirituali imutatōe: imutatio nālis p̄cedit immutatiōez ſpūalem: ſicut eſſe nāle p̄cedit eſſe itentōale. ſi aūt natuz fit immutari tm̄ ſpūal'r: nō opz q imuteť naturaliter: ſicut de aere qui nō eſt receptiuus colozis ſm eſſe nāle: ſed ſolū ſm eſſe ſpirituale. ⁊iō ℬ ſolūmō imutať: ſicut ecōuerſo corpora inaiata imutant p qualitates ſenſibiles ſolū nāliter ⁊ nō ſpūal'r. in corporib⁹ aūt glorioſis nō poterit eſſe aliqua imutatio nālis. ⁊ ideo ibi erit ſpiritualis imutatio tm̄. ¶ Ad z^m dōz q ſicut erit nona receptio ſpēi in organo ſentiēdi: ita erit nouum iudiciuz ſenſus cōis: nō aūt nouū iudiciū itellectus de hoc: ſicut fit in eo qui videt aliquid q̃ prius ſciuit: q̃ aūt Aug. dicit q nō crūt ibi cogitatōes volubiles: itelligiť de cogitationibus itellectiue partis. vñ nō eſt ad ꝓpoſitū. ¶ Ad 4^m dōm q quādo vnū duoꝝ eſt ratio alterius occupatiue circa vnū nō impedit nec remittit occupatiōes ei⁹ circa aliud: ſicut medicus dū videt vrinā nō minus pōt cōſiderare regulas artis de colozibus vrinaꝝ ſed magis: ⁊ q̃ deus apprehēdeť a ſanctis: vt ratio oīum que ab eis agēt̃ vel cognoſcētur. ideo occupatio eoruz circa ſenſibilia ſentiēda vel quecūq; alia ꝓtemplāda aut agēda in nulla impediet diuinā ꝓtemplationē nec ecōuerſo. ¶ Uel dōz q ideo vna potētia impediť in ſuo actu quādo alia vehemēter operať: q̃ vna potētia de ſe nō ſufficit ad tam imēſam opatiōez niſi ei ſubueniať per id q̃ erat alys potentijs vel membris influēdiz a p̄cipio vite: ⁊ ga in ſanctis erūt oēs potētie pfectiſſime. vna poterat intēſe opari: ita q̃ ex hoc nullū impedimētum p̄ſtabiť actiōi alterius potentie: ſicut ⁊ in chriſto fuit.

¶ Ad 4^am. q. dōm q circa hoc eſt duplex opīo. Quidaz. n. dicūt q in corporibus glorioſis erūt oēs potētie ſenſuz: nō tñ erūt in actu niſi duo ſenſus. ſ. viſus ⁊ tactus: nec hoc erit ex defectu ſenſuū: ſed ex defectu medij ⁊ obiectī: nec tñ erūt frustra: q̃ erūt ad itegritatē humane nature: ⁊ ad cōmendādam ſapiētiam creatoris. Sed hoc nō videť verum: q̃ illud q̃ eſt mediuz in iſtis ſenſib⁹: eſt etiā in alys mediū. in viſu. n. ē mediū aer qui etiā eſt mediuz i auditu ⁊ odoratu: ſicut pz in ſecūdo de aia. ſil'r etiā guſtus habet mediū ꝓiunctū ſicut ⁊ tactus: cū guſtus ſit quidā tact⁹: vt in eodē libro dī. odor etiā erit ibi qui ē obiectū odoratus: cuz eccleſia cantet q odor ſuauiſſimus erūt carmina ſanctoꝝ. laus etiā vocalis erit in patria. vñ Augu. dicit ſup illud ps. Exultatiōes dei i gutture eoꝝ q corda ⁊ ligue nō deſinēt laudare deum. Et ideꝝ etiā habeť p glo. ſup illud Oſee. iz°. In cantico ⁊ çimbalis ⁊c. Et ideo ſm alios dōm q etiā odoratus ⁊ auditꝰ erūt ibi in actu: ſed guſt⁹ nō erit in actu: ita q̃ imuteť ab aliquo cibo vel potu ſumpto: vt pz ex dictis: niſi forte dicať q̃ erit guſtus ibi in actu p̄ imutatōez ligue ab aliqua humiditate adiūcta. ¶ Ad p^m g̃ dōm q qualitates quas tactus p̄cipit ſunt ille ex quib⁹ ꝓſtituiť aialis corpus. vñ p qualitates tangibiles corpus animalis ſm ſtatū preſentē natū eſt imutari imutatione nāli ⁊ ſpūali ab obiecto tactus. ⁊ ideo tactus dī maxime mālis iter alios ſenſus: ga hz plus de māli imutatiōe adiūctuz: nō tñ imutatio mālis ſe habz ad actū ſentiēdi qui pficiť ſpūali imutatiōe niſi per accñs. ⁊ ideo in corporib⁹ glorioſis a quib⁹ impaſſibilitas excludit nālē imutatōez erit imutatio a qualitatib⁹ tāgibilib⁹ ſpūalis tñ: ſicut ⁊ in corpore Ade fuit: q̃ nec ignis vrere nec gladius ſcindere potuiſſet: ⁊ tamē hoz ſenſum habuiſſet. ¶ Ad z^m dōz q guſt⁹ ſm q eſt ſenſus alimēti nō erit in actu: ſi tñ erit ſm q eſt iudiciū ſapoꝝ hoc eſſe poterit forte ſm modum p̄dictum. ¶ Ad z^m dōm q gdā poſuerūt q odor nihil aliud eſt q̃ quedā fumalis euaporatio: ſz hec poſitio nō poteſt eſſe vera: q̃ pz ex hoc q vultures currūt ex odore perepto ad cadauer ex locis remotiſſimis: nec eēt poſſibile q euaporatio aliq̃ ptingeret a cadauere ad tam remota loca: etiā ſi totū reſolueret in vaporē: ⁊ precipue cū ſenſibilia in equali diſtātia ad quālibet partem imutēt. vñ odor imutat mediū q̃q; ⁊ iſtrumētum ſentiēdi ſpūali imutatiōe ſine aliqua euaporatōe pertingēt ad organū: ſz q̃ aliqua euaporatio requirať: hoc eſt q̃ odor in corporibus ē humiditate aſperſus. vñ opz reſolutōez fieri ad hoc q̃ recipiať: ſed i corporib⁹ glorioſis erit odor in vltima ſua p̄fectiōe nullo mō p humidū ſuppreſſus. vñ imutabit ſpūali imutatiōe: ſicut odor fumalis euaporatiōis facit: ⁊ ſenſus odoratus i ſanctis: ga nulla humiditate impediet cognoſcēs: nō ſolū excellētias odoꝝ: ſicut nūcin nobis ꝓingit ꝓpter nimiam cerebri humiditatē: ſed etiaz nimias odorum differētias. ¶ Ad 4.^m dōm q erit in patria laus vocalis: q̃uis quidā aliter dicāt: ⁊ ſola imutatōe ſpūali organum auditus imutabit i beatis: nec erit ꝓpter diſciplinā qua ſciētiam acgrat: ſed ꝓpter pfectōez ſenſus ⁊ delectatiōem. Quomō aūt vox ibi formari poterit in ſecūdo lib. diſ. z°. dcm̄ eſt. ¶ Ad 5^m dōm q intēſio luminis nō impedit receptiōem ſpūalem ſpeciei colozis: dūmodo maneat in natura diaphani: ſicut pz q quātūcunq; illuminet aer pōt eſſe mediū in viſu: ⁊ quāto eſt magis illumiatus tāto p ipſuz clarius aliqd videť niſi ſit defectus ex debilitate viſus: q̃ aūt ſpeculo ſuppoſito directe radio ſolis nō appareat ſpecies corporis oppoſiti: nō ē ꝓpter hoc q impediat receptio: ſed ꝓpter hoc q impediť reuerberatio. oz enim ad hoc q forma i ſpeculo appareat q fiat q̃dā reuerberatio ad aliq̃d corp⁹ obſcuꝝ. ⁊ ideo plūbum vitro adiūgiť in ſpeculo hāc aūt obſcuritatez radi⁹ ſolis repellit. vñ nō pōt appere ſpēs aliq̃ in ſpeculo. claritas autē corporis glorioſi nō aufert diaphanitatē a pupilla: ga gloria nō tollet nām. vñ magnitudo claritatis i pupilla magis faciet ad acumē viſus q̃ ad eius defectū. ¶ Ad 6^m dōm q ſpūs ſenſus ē pfectioz tāto ex minozi imutatiōe facta pōt obiectum ſuū pcipere: quāto aūt ſub minozi angulo viſus a viſibili imutať tāto minor imutatio eſt: ⁊ ide ē q viſus ꝓfectioꝝ magis a remoto aliqd videre pōt q̃ viſus debiliorꝝ. q̃ quāto a remotiori videť ſub minozi angulo videtur: ⁊ quia viſus corporis glorioſi erit perfectiſſimus ex pernimia imutatiōe poterit videre. vñ ſub ãgulo multo minozi videre poterit: q̃ modo poſſit. ⁊ per conſequens multo magis a remoto.

Ad ſecundum ſic ꝓcediť: videť q ſubtilitas ſit ꝓprietas corporis glorificati. ꝓprietas. n. glozie excedit ꝓprietatem nature: ſicut claritas glozie claritatem ſolis q̃ eſt maxime in nā. ſi g̃ ſubtilitas eſt ꝓprietas corporis glorioſi. videť q corpus glorioſum futuꝝ ſit ſubtilius omni q̃ eſt ſubtile in nā: ⁊ iterit vētis aereq; ſubtilius: q̃ eſt hereſis a Hreg. in cōſtantinopolitano vrbe dānata: vt ipſe narrat i. 14.° lib. moral. ¶ Ꝑ. ſicut caliditas ⁊ frigiditas ſūt q̃dā q̃litates ſimpliciū corporꝝ. ſ. elemētoꝝ: ita ⁊ ſubtilitas. ſ. calor ⁊ alie qualitates elemētoꝝ nō intēdūtur in corporib⁹ glorioſis magis nūc: imo magis ad mediū reducētur. g̃ nec ſubtilitas in eis erit maior q̃ nūc ſit. ¶ Ꝑ. ſubtilitas in corporibus inueniť ꝓpter quitatez māe. vñ corpora que bñt minus de mā ſub equalibus dimēſiōibus dicimus magis ſubtilia: vt ignē aere: ⁊ aerē aqua: ⁊ aquā terra: ſed tm̄ de materia erit in corporibus glorioſis quātum nūc eſt: nec dimēſiones crūt maiores: vt ex ſupra dictis pz. ergo nō erunt magis ſubtilia q̃ modo ſint. ¶ Sz ℑ eſt q̃ dī ꝑma Lor. 15°. Seminať corp⁹ aiale: ſurget ſpūale. i. ſpūi ſimile: ſed ſubtilitas ſpūs excedit oēm ſubtilitatē corporis. g̃ corpa gloriosa erūt ſubtiliſſima. ¶ Ꝑ. corpora quāto ſunt ſubtiliora tanto nobiliora: ſed corpora glorioſa ſunt nobiliſſima. ergo erunt ſubtiliſſima.

¶ Ulteri⁹ videť q̃ ratōe huius ſubtilitatis competat corpori q̃ ſit ſimul in eodē loco cū alio corpe nō glorioſo: q̃ vt dī ꝑhil. 3°. Reformabit corpus hūilitatis noſtre cōformatuz corpi claritatis ſue: ſed corp⁹ chriſti potuit ſimul eſſe cū alio corpe in eodē loco: vt pz ꝑ hoc q̃ intrauit poſt reſurrectōez ad diſcipulos ianuis clauſis: vt dī Joh. zo°. g̃ corpora glorioſa rōne ſubtilitatis poterūt eſſe cū alys corpib⁹ nō glorioſis in eodez loco. ¶ Ꝑ. corpora glorioſa crūt nobiliora omnib⁹ alys corporib⁹: ſed q̃dam corpora nūc ratōe ſue nobilitatis poſſunt ſimul eſſe cū alys corporibus. ſ. radij ſolares. g̃ multo fortius hoc ꝙueniet corpori bus glorioſis. ¶ Ꝑ. corpus celeſte nō pōt diuidi ad min⁹ quātuz ad ſubam ſperaꝝ. vñ dī Job. 37°. q celi velut ere ſolidiſſimi firmati ſint. ſi g̃ corp⁹ glorioſum nō pōt ratōe ſubtilitatis eſſe ſimul cū alio corpore i eodē loco nūq̃ ad celū empyreū aſcēdere poterit q̃ eſt erroneū. ¶ Ꝑ. corpus q̃ nō pōt eſſe ſimul cuz alio corpore pōt ex alterius obſtaculo impediri i motu ſuo: vel etiā icludi: ſed hec nō pñt ꝓtigere corporib⁹ glorioſis. g̃ pñt ſimul eſſe in eodem loco cū alys corporib⁹. ¶ Ꝑ. ſicut ſe hz pūctus ad pūctū: ita linea ad lineā ⁊ ſupficies ad ſupficiem ⁊ corpus ad corpus: ſz duo pūcta pñt eſſe ſimul: vt pz: quādo due linee ſe tāgūt. ⁊ ſimil'r due linee i ꝓtactu duaꝝ ſupficieꝝ. ⁊ due ſupficies i ꝓtactu duoꝝ corporꝝ: ga ꝓtigua ſūt quoꝝ vltima ſunt ſimul: vt pz 6°. phy. g̃ nō eſt ℑ nām corporis quin poſſit eſſe cū alio corpore i eodē loco: ſed q̃quid nobilitatis natura corporis patiť to^m corpori glorioſo preſtabiť. ergo corpus glorioſius ex ſue ſubtilitatis ꝓprietate habebit q̃ poſſit eſſe ſimul cū alio corpore in eodē loco. ¶ Sz ℑ eſt q̃ Boetius dicit in lib. de trini. in numero differētia varietas accñtiū facit. nā tres homies neq; genere neq; ſpecie ſed ſuis accñtib⁹ diſtāt. nam ſi vel animo cūcta ab bis accñtia ſeparamus. tamē locus eſt cūctis diuerſus quem vnū fingere nullo mō poſſumus. g̃ ſi ponanť duo corpora eſſe in vno loco erūt vnū corp⁹ numero. ¶ Ꝑ. corpa gloriosa maioꝝ ꝙueniētia habebūt cū loco q̃ ſpūs angelici: ꝫ ſpūs ãgelici: vt q̃dam dicūt nō poſſent diſtigui numero niſi eſſent in diuerſis locis: ⁊ ꝓpter hoc ponūt q̃ neće eſt eos eſſe in loco ⁊ q̃ añ mūdum creari nō potuerūt. g̃ multo magis debēt dicere q̃ duo corpora qualiacūq; nō poſſunt ſimul eſſe in eodem loco.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q nec etiā ꝑ miraculū fieri poſſit q̃ duo corpora ſint in eodē loco. nō. n. pōt fieri per miraculū q̃ duo corpa ſint ſimul duo ⁊ vnuz: q̃: hoc eſſet facere ℑdictoziā eſſe ſimul: ſed ſi ponāt̃ duo corpa eſſe ſimul ſequeť illa duo corpa eſſe vnū. g̃ nō eſt poſſibile hoc per miraculū fieri. ꝓbatio medie. ſint duo corpora i eodē loco: quoꝝ vnū dicať. a. ⁊ aliud. b. aut g̃ dimenſiones. a. erūt eedem cū dimenſiōibus loci: aut alie. ſi alie g̃ erūt aliq̃ dimēſiones ſeparate q̃ nō pōt poni: ga dimēſiones que ſunt iter terminos loci nō ſunt in aliquo ſubiecto niſi ſint in corpore locato. ſi aūt ſunt eedē. g̃ eadez ratione dimēſiōes. b. erūt eedē cū dimēſionibus loci: ſed quecūq; vni ⁊ eidem ſunt eadem ſibi iuicez ſunt eadē. g̃ dimēſiōes. a. ⁊. b. ſunt eedē: ſed duoꝝ corporꝝ nō pñt eſſe eedē dimenſiones ſicut nec eadem albedo. g̃. a. ⁊. b. ſunt vnū corpus ⁊ erāt duo. g̃ ſunt ſimul vnū ⁊ duo. ¶ Ꝑ. ℑ cōes animi ꝓceptiōes nō pōt aliquid miraculoſe fieri: vt. ſ. pars nō ſit minor toto: ga ꝓtria cōibus ꝓceptiōibus directe ℑdictoz icludit. ſil'r nec ꝓclusiones geometrice que a cōmunibus ꝓceptionib⁹ infallibiliter deducūtur: ſicut q̃ triãgulus nō habeat tres ãgulos equales duobus rectis. ſimil'r nec aliquid pōt fieri in linea ℑ diffinitiōez linee: ga ſepare diffinitōez a diffinito eſt ponere duo ℑdictoria eſſe ſimul: ſed duo corpora eſſe in eodem loco eſt ℑ ꝓclusiones geometrice: ⁊ ℑ diffinitionē linee. g̃ nō pōt per miraculū fieri. ꝓbatio medie. cōclusio eſt geometrie q̃ duo circuli nō tāgant ſe niſi in pūcto. ſi aūt duo corpora circularia eſſent in eodez loco duo circuli deſignati i cis ſe tāgerēt ſm totū. ſil'r etiā eſt ꝓtra diffinitōez linee q̃ ifra duo pūcta ſit plus q̃ vna linea recta: q̃ ꝓtigeret ſi duo corpora eſſent in eodē loco: q̃ ifra duo pūcta ſignata in diuerſis ſupficieb⁹ loci eſſent due linee recte duoꝝ corporꝝ locatoꝝ. ¶ Ꝑ. hoc nō vr̄ poſſe fieri ꝑ miraculū q̃ corp⁹ icluſuz in alio corpore nō ſit i loco: ga ſic haberet locū cōem ⁊ nō ꝓpriū q̃ nō pōt eſſe: ꝫ hoc ſequereť ſi duo corpora eſſent in eodez loco. g̃ hoc nō pōt fieri ꝑ miraculū. ꝓbatio medie: ſint duo corpora in eodē loco: quoꝝ vnū ſm quālibz dimēſionē ſit maius alio: corpus minus erit icluſuz corpe maioze: ⁊ locus corpis maioris erit locus eius cōis: locū aūt ꝓpriū nō bēbit: ga nō erit aliqua ſuperficies corporis actu ſignata q̃ ꝓtinet ipſaz q̃ eſt de ratōe loci. g̃ nō habebit locū ꝓpriū. ¶ Ꝑ. locus ꝑ poztōaliter reſpōdet locato: ſed nūq̃ pōt per miraculum fieri q̃ idē corp⁹ ſit ſimul in diuerſis locis niſi ꝑ aliquam cōuerſionē: ſicut accidit in ſacro altaris. g̃ nullo mō pōt ꝑ miraculū fieri q̃ duo corpa ſint ſimul i eodē loco. ¶ Sz ℑ eſt q̃ btā virgo filiū ſuuz miraculoſe peperit: ſed in illo partu oportuit duo corpora eſſe ſimul i eodē loco: ga corpus pueri exiēs claſtra pudoris nō fregit. g̃ pōt miraculoſe fieri q̃ duo corpa ſint in eodē loco. ¶ Ꝑ. hoc idē poteſt oſtendi per hoc q̃ dominus ad diſcipulos intrauit ianuis clauſis. Johan. zo°.

¶ Ulterius vr̄ q corpus glorioſum poſſit eſſe cuz alio glorioſo i eodē loco: ga vbi eſt maior ſubtilitas ibi eſt minor reſiſtētia. ſi g̃ corp⁹ glorioſuz eſt ſubtilius q̃ nō glorioſus: minus reſiſtet corpori glorioſo: ⁊ ita ſi corp⁹ glorioſum poterit eſſe cū nō glorioſo corpore in eodē loco: multo fortiꝰ cuz corpore glorioſo. ¶ Ꝑ. ſicut corpus glorioſum ē ſubtilius nō glorioſo: ita vnū glorioſuz erit ſubtilius alio. ſi g̃ corpus glorioſuz poterit eſſe ſimul cū nō glorioſo: ⁊ corp⁹ glorioſum magis ſubtile poterit eē cū glorioſo min⁹ ſubtili. ¶ Ꝑ. corp⁹ celi eſt corp⁹ ſubtile ⁊ erit tūc glorificatuz: ꝫ corp⁹ alicui⁹ ſancti eſſe poterit ſil' cū corpe celi: ga poterūt ad terram deſcēdere ⁊ aſcēdere ꝑ ſue libitu voluntatis. g̃ duo corpa ſubtilia vel glorioſa poterunt eſſe ſimul. ¶ Sed ℑ. corpa glorioſa erūt ſpūalia. i. ſpiritib⁹ q̃ituz ad aliqd ſilia: ſed duo ſpūs nō pñt eē in eodē loco q̃uis ſpūs ⁊ corp⁹ poſſint eē i eodē loco: vt ī ꝑmo lib. di. 37^a. dcm̄ ē. g̃ nec duo corpa glorioſa poterūt eē i eodē loco. ¶ Ꝑ. duorū corporꝝ ſim̄ exñtiū vnū ab alio penetrať: ꝫ penetrari ab alio corpe ē ignobilitatis que oīno a corpib⁹ glorioſis aberit. g̃ nō poterūt eſſe duo corpa glorioſa ſimul.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q ex ſua ſubtilitate remouceať a corpore glorificato neceſſitas exiſtendi in equali loco: corpora. n. gloriosa erūt cōformia corpori chriſti: vt pz ℘hil. 3°: ſed corpus chriſti nō coartať hac neceſſitate vt ſit in loco equali. vñ ꝓtineť totū ſub paruis vel magnis dimēſiōibus hoſtie conſecrate. g̃ ⁊ hoc idē erit in corporib⁹ glorioſis. ¶ Ꝑ. ꝑhus ꝓbat in 4.° phy. q̃ ſi duo corpora ſunt i eodē loco: ſeq̃ q̃ maximū corp⁹ obtineat minimū locū: ga diuerſe ptes eius poterūt eſſe in eadē pte loci. nō. n. differt vtruz duo corpa vel quotcūq; ſint i eodē loco: ſed corp⁹ glorioſuz erit ſimul in eodē locū cū alio corpe: vt dī cōiter. g̃ poterit eſſe in quouis paruo loco. ¶ Ꝑ. ſicut corp⁹ videť ratiōe ſui colozis ita cōmenſurať loco ratione ſue q̃titatis:

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed corpus gloriosum ita subiectus erit spiritui q̄ poterit videri ꝛ nō videri: ꝑcipue ab oculo nō glorioso ꝓ suo libitu volūtatis: vt patuit in xp̄o. g̃ ita quātitas subyciet nutui spiritus q̄ poterit eē in magno vel paruo loco: ꝛ bēre magnā vel paruā quātitatē ad libitū. ¶ Sz̄ est qō phs dicit in q̄rto phy. q̄ oē qō est in loco ē in loco equali sibi: sed corp⁹ gl'osus erit in loco. g̃ erit ī loco equali sibi. ¶ P̄ eedē sūt dimēsiones loci ꝛ locati: vt patet i 4.⁹ phy. si g̃ loc⁹ eēt maior locato eēt idē mai⁹ ꝛ min⁹ scipo: qō ē icōueniēs

¶ Ulterius videt q̄ corpus gl'osus rōne sue subtilitatis sit ipalpabile. Hzegorius. dicit in homel'. octaua pasche. Corrūpi necesse ē qō palpat: sed corp⁹ gl'osum erit incorruptibile. g̃ erit ipalpabile. ¶ P̄. omne qō palpatur resistit palpāti. sed qō pōt esse simul cū aliquo nō resistit ei. cū g̃ corpus gloriosum possit eē simul cū aliquo corpe: nō erit palpabile. ¶ P̄. oē corpus palpabile est tangibile. sed oē tāgibile corp⁹ hz qualitates tāgibiles excedētes qualitates tāgentis. cū ergo qualitates tāgibiles nō sint in excessum: sed reducte ad maximā equalitatē in corporib⁹ gloriosis: videt q̄ nō sint palpabilia. ¶ Sz̄ est q̄ dns cuz corpe glorioso resurrexit: ꝛ tñ corpus palpabile habuit: vt patet Joh. xx. Palpate ꝛ videte qz spūs carnē ꝛ ossa ñ hz. ergo ꝛ corpa gloriosa erūt palpabilia. ¶ P̄. hec ē hereſis Eutices cōstātinopol'. epi: vt Hzeg. dic̄. xiiy. li. moza. qui dixit q̄ corp⁹ nostrū in resurrectiōis glīa erit ipalpabile.

¶ Rñdeo dicēdū ad pmā. q. q̄ nomē subtilitatis a virtute penetrādi est assūptū. vñ dr̄ in secūdo de generatiōe q̄ subtile est qō est cōpletiuū partib⁹ ꝛ partiū partib⁹: qz pp nām humidi qō male terminat̄ termino ꝓprio: bene aūt alieno: segtur siū tāgens ꝛ fluit vndiq; ad suū capiens: ꝛ sua subtilitate quālibet eius partē minimaz subintrat. q̄ aūt aliq̄ corpus sit penetratiuuz ꝓtingit ex duob⁹. ꝓprio ex quātitatis paruitate ꝑcipue ſm ꝓfunditatē ꝛ latitudinem: nō aūt ſm lōgitudinē: qz penetratio fit in ꝓfunduz vñ lōgitudo penetratiōi nō obstat. ¶ Scōo ex paucitate materie: vñ rara subtilia dicimus ꝛ qz in corpib⁹ raris forma ꝑdominat̄ materie magis: iō trāslatū est nomē subtilitatis ad illa corpa que optime substāt forme ꝛ ꝑficiunt ab ea cōpletissimo mō: sic dicim⁹ subtilitatē esse in sole ꝛ luna ꝛ alys huiusmōi. sicut etiā aurū vel aliq̄d huiusmōi pōt dici subtile qñ ꝑfectissime ꝓplet̄ esse ꝛ virtute sue speciei. ꝛ qz res incorporee quātitate carēt: ꝛ mā nomen subtilitatis ad eas trāsfert̄ nō solū rōne suc substātie: sed ēt rōne sue vtutis. sicut. n. subtile dr̄ penetratiuū qz ptingit vsq; ad intima rei: ita etiā dr̄ aligs itellectus subtilis: qz ptingit ad ispiciēda itrinseca ꝓncipia ꝛ ꝓprietates nāles rei latētes. ꝛ similiter dr̄ aligs hr̄e visum subtilez: qz aliq̄ minimū pōt visu ptingere: ꝛ similiter ē de alys sensibus: ꝛ ſm hoc ēt diuersi diuersimode subtilitatē corpibus gloriosis attribuerūt. Quidā. n. heretici vt Aug. narrat attribuerūt ei subtilitatē ſz modū quo spūales substātie subtiles dicunt̄ dicētes q̄ in resurrectiōe corpus vertetur in spūm: ꝛ rōne hui⁹ corpa resurgentia apl's spūalia noīat. p⁹ Cor. xv. Sed ℔ nō pōt stare: ꝓmo qz corpus ī spiritū trāsire nō pōt: cū nō cōicent in mā: qō etiā Boetius oñdit in libro de duab⁹ naturis. ¶ Scōo qz si eēt ℔ possibile: corpe in spiritū cōuerso non resurgeret hō g ex aīa ꝛ corpe ꝓstat. ¶ Tertio qz si apl's sic itelligeret sicut noīat corpa spūalia pari rōne noīaret corpa aīalia q̄ in aīaz sunt cōuersa: qō patet esse falsum. Uñ gdam heretici dixerūt q̄ corp⁹ in resurrectiōe remanebit: sed hēbit subtilitatez ſm modū rarefactiōis: ita q̄ corpa humana ī resurrectione erunt acri vel vēto similia: vt Hzeg. narrat in. xiiy. mora. sed ℔ ēt nō pōt stare qz dns post resurrectionē corpus palpabile habuit: vt patet Luc. vlti. qō ꝑcipue subtile credendū est. ꝛ ꝓterea corpus humanū cū carnibus ꝛ ossib⁹ resurget: sicut ꝛ corpus dñi: vt dr̄ Luc. vlti. Spūs carnes ꝛ ossa nō habet sicut me videtis habere. ꝛ Job. xix. dr̄: In carne mea videbo deū ꝛc. nā aūt carnis ꝛ ossis ꝑdicta raritatē nō patit̄: ꝛ iō assignandus est corporibus gloriosis alius subtilitatis modus: vt dicātur subtilia ꝓ cōpletiōi mā corpis ꝑfectōem: sed hanc cōpletionē q̄dam eis attribuunt rōne quinte essentie q̄ in eis tunc maxime dñabit qō nō pōt esse. ꝓximo qz nihil de qnta essentia pōt venire in ꝓpositōem corpis humani: vt in scōo li. ostensuz ē. dic. xvy. Scōo qz dato q̄ veniret in cōpositōem corporis humani: nō posset intelligi q̄ dñaretur magis q̄z nūc supra nām elementarē: nisi ita q̄ esset tūc in corporibus humanis plus ſm q̄titatē de nā celesti: ꝛ sic corpa humana nō essent eiusdem stature nisi forte minueret̄ in boie elemētaris mā: qō repugnat integritati resurgentium: vel ita q̄ nā elemētaris induceret ꝓprietates nature celestis ex dñio in corpore: ꝛ sic nālis virtus esset cā ꝓprietatis glorioſe: qō absurdū est. ideo aly dicūt q̄ dicta cōpletio exquo corpa humana subtilia dicent̄ erit ex dñio aie glorificate que est forma corpis sup ipm rōne cuius corp⁹ gloriosum spūale dr̄ quasi oīno spiritui subiectū. ꝓma autem subiectio qua corpus aīe subycitur est ad participādam esse specificum: put subycitur sibi vt mā forme: ꝛ deinde subycitur ei ad alia opa aīe. put anima est motor: ꝛ iō prima rō spūalitatis in corpore est ex subtilitate: ꝛ deinde ex agilitate ꝛ alys ꝓprietatibus corpis gloriosi: ꝛ pp̄ Bapt̄s in spūalitate tetigit dotem subtilitatis: vt magistri exponūt. vñ etiam Hzeg. dicit in. xiiy. Moza. q̄ corpus gloriosi dr̄ subtile ꝑ effectū spūalis potētie. Et ꝑ hoc patet solutio ad obiecta q̄. ꝓcedit de subtilitate q̄ ē ꝑ rarefactionē.

¶ Ad scōam questionem dōm q̄ non pōt dici q̄ corpus gloriosum rōne subtilitatis sue habeat q̄ possit esse cum alio corpe in eodez loco nisi ꝑ subtilitatē auferatur ab eo illud qō ꝓhibetur nūc esse simul cū alio corpe in eodē loco. Dicūt aūt q̄dam q̄ ꝓhibetur ab hoc in isto statu rōne corpulētie ꝑ quā habet q̄ repleat locū: q̄ q̄dem corpulentia ab ea ꝑ subtilitatis votem tollet̄: sed ℔ nō pōt stare ꝓpter duo. ꝓprio qz corpulētia quā dos subtilitatis auferet est ad defectū pertinens: puta aliqua inordinatio materie nō ꝑfecte substātis sue forme. totū. n. qō ad integritatē corpis ptinet in corpe resurget: tam ex parte forme q̄z ex parte materie. q̄ aūt aliq̄ corpus sit repletiuū loci: ℔ hz p id qō est de integritate nāe eius: ꝛ nō ex aliquo defectu nature. cū. n. plenū opponat̄ vacuo illud solū ñ replet locuz: q̄ posito in loco locus nihilominꝰ remanet vacuꝰ. vacuuz aūt diffinit̄ in. 4.⁹ phy. q̄ est locus nō plenus sensibili corpe. dr̄ aūt aliq̄ corpus esse sensibile ex mā ꝛ forma ꝛ nālibus accidētibus que oīa ad integritatez nature pertinent. cōstat etiam q̄ corpus gloriosum erit sensibile: etiā ſm tactū: vt patet in corpe dñi Luc. vlti. nec. n. deerit mā aut forma aut nālia accidētia ſm calidum ꝛ frigidū ꝛ huiusmōi. vñ patet q̄ corpus gloriosum nō obstāte subtilitatis dote replebit locū. insania. n. videret̄ dicere q̄ locus vbi esset gl'osum corpus eēt vacuus. Scōo rō ex ꝑdicta nō valet: qz ipedire coexistētia corpis in eodē loco est in plus q̄z replere locū. si. n. ponamus dimēsiones eē separatas sine mā ille dimēsiones nō replēt locū. vñ gdā ponentes vacuū dixerūt vacuū esse locū in q̄ sunt huiusmōi dimensiones sine aliquo corpe sensibili: ꝛ tñ iste dimēsiones ꝑhibent̄ ne sint simul cū aliquo corpe in eodē loco: vt patet ꝑ ꝑz in. 4.⁹ phy. ꝛ in. iy. meta. vbi hz ꝓ incōueniēti q̄ corpus mathematicū qō nihil est aliud q̄z dimēsiones separate sit simul cū corpe nāli sensibili. vñ dato q̄ subtilitas gloriosi corpis auferret ab eo ℔ qō est replere locū: nō tñ sequeret̄ q̄ ꝑ ℔ posset esse cū alio corpe in eodē loco. qz remoto eo qō in minus est nō ꝑ ℔ remouet̄ qō in plus est.

ergo videt̄ q̄ illud qō impedit corpus nostrū nunc ne sit simul cuz alio corpe in eodē loco: nul lo mō ꝑterit ab eo remoueri ꝑ votē subtilitatis. nihil. n. pōt ꝓhibere corpus aliquod ne sit simul situatū cū alio corpe in eodē: nisi hoc qō in eo regrit diuersuz sitū. nihil. n. est impedimētū idēritati nisi qō est cā diuersitatis. hāc aūt distinctōem situs nō regrit aliqua corpis qualitas: qz corpi nō debeꝰ aligs situs rōne suc qualitatis. vñ remoto a corpe sensibili q̄ sit calidū aut frigidū aut graue aut leue: nihilominus in eo remanet necessitas ꝑdicte distinctōis: vt ꝑz ꝑ ꝑbm in 4.⁹ phy. ꝛ ēt ꝑ se planū est. similiter etiā mā nō pōt īducere necessitatē ꝑdicte distinctiōis: qz materie nō aduenit situs nisi mediāte quātitate dimēsiua. silr̄ etiā neq; forma sirum hz nisi ex mā situz habēte. restat g̃ q̄ necessitas distinctōis duoz corpoz in situ cātur a nā quātitatis dimē siue cui p se cōuenit situs: cadit. n. in diffinitōe eius: qz q̄ntitas dimēsiua est quātitas hns situm: ꝛ inde est q̄ remotis oībus alys que sunt in re talis distinctiōis necessitas ꝛ inuenitur ī sola quātitate dimēsiua. Si aūt accipiat̄ linea sepata: ops q̄ si sunt due linee vel due partes vnius linee q̄ sint distincte in situ: alias linea addita linee non efficeret maius: qō est cōem animi cōceptōem: ꝛ similiter est de superficiebus ꝛ corpib⁹ mathematicis. ꝛ qz materie debetur situs inquātū subsstat dimēsionibus: exinde ꝑdicta necessitas ad mām situatā deriuat̄: vt sicut nō est possibile esse duas lineas vel duas partes linee nisi sint distincte ſm situm: ita impossibile est esse duas mās vel duas partes materie nisi sit distinctio situs: ꝛ qz distinctio materie est ꝓncipiū distinctionis indiuidui: inde est q̄ Boeti⁹ dicit in li. de trini. qz duob⁹ corpib⁹ vnū locū fingere nullo modo possum⁹ vt hāc saltē accidētiū varietatē distinctio idiuiduoz regrat. subtilitas aūt a corpe glorioso dimēsionez nō aufert. vñ nullo mō aufert sibi ꝑdictā necessitatem distinctiōis situs ab alio corpe: ꝛ ita corp⁹ gloriosum nō bēbit rōne sue subtilitatis q̄ possit esse cum alio corpe: sed poterit esse simul cū alio corpe ex opatiōe vtutis diuine: sicut etiā corpus ꝓetri nō habuit ex aliqua ꝓprietate indita q̄ ad aduētōem eius sanarētur ifirmi: sed hoc fiebat virtute diuina ad edificatōem fidei: ita faciet virtus diuīa vt corpus gloriosum possit esse simul cū alio corpe ad ꝑfectōem glorie. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm q̄ corpus xp̄i nō habuit ex vote subtilitatis q̄ possit esse simul cuz alio corpe in eodē loco: sed hoc factum est virtute diuinitatis post resurrectiōem sicut in natiuitate. vñ Hzeg. ī homel'. dicit. Illud corpus dñi intrauit ad discipulos ianuis clausis: qō ad humanos oculos ꝓ natiuitatē suaz clauso exyt vtero virgis. vñ nō opz q̄ rōne subtilitatis hoc cōueniat corpibus gloriosis. ¶ Ad zm dōz q̄ lumē nō est corpus: vt in. 2.li. dis. 13.ª dictū est. vnde obiectio ꝓcedit ex falsis.

¶ Ad 3m dōm q̄ corpus gloriosum trāsibit speras celoz sine eaz diuisiōe: nō ex vi subtilitatis: sed ex diuīa virtute que eis ad nutū in oībus subueniet. ¶ Ad 4m dōm q̄ ex hoc ēt q̄ ad nutū eis deꝰ aderit in oībus q̄ volēt: segt̄ q̄ nō possint icludi vel incarcerari. ¶ Ad 5m dōm q̄ sic dr̄ in. 4.⁹ phy. ꝓcto nō ꝓuenit esse locū. vñ si dicat̄ esse ī loco hoc nō est nisi ꝓ accīs: qz corpus cui⁹ est terminus ē in loco: sicut aūt locus totus respōdet toti corpi ita terminus loci rñdet termino corpis. ꝓtingit aūt duoz locoruz esse vnū terminū. sicut ꝛ duas lineas terminari ad vnuz ꝓctum: ꝛ ideo q̄tuis duo corpa nō possint esse in diuersis locis: tñ duobus termis duoz corpoz rñdet idez terminus duoꝝ locoꝝ: ꝛ ſm hoc dicūtur vltima corporis se tangentium esse simul.

¶ Ad 3zm qōnem dōm q̄ sicut ex dictis patet ꝓpter ℔ necesse est duo corpora in duob⁹ locis esse: qz diuersitas materie regrit distinctōem in situ: ꝛ ideo videm⁹ q̄ qñ conueniunt duo corpora in vnū destruit̄ esse distinctuz vtriusq; ꝛ acgrit̄ vtriq; simul vnū esse distictuz: vt ꝑz in mixtiōibus. nō potest ergo esse q̄ corpa duo remaneāt duo: ꝛ tñ sint simul nisi vtriq; cōseruet̄ esse distictū: qō ꝓmum hēbat ſm q̄ vtrūq; erat ens indiuisum in se: diuisum ab alys. hoc aūt esse distinctū dependet a ꝓncipys rei essentialibus sicut a causis ꝓximis: sed a deo sicut a cā ꝓma sicut ē. dis. 12.ª dictū est: q̄ esse accīntis dependet a subiecto sic a cā ꝓxima: sed a deo sicut a cā ꝓma: ꝛ qz cā ꝓma pōt cōseruare rem in esse cessantibus causis secūdis: vt ꝑz ꝑ ꝓma. ꝓpositionē libri de causis: ideo diuīa virtute ꝛ ea sola fieri pōt vt accīs sit sine subiecto: vt ꝑz in sacro altaris: ꝛ similiter diuīa virtute fieri pōt ꝛ ea sola q̄ corpori remaneat esse distictuz ab alio corpe q̄tuis eius mā nō sit distincta in situ ab alterius corporis mā: ꝛ sic miraculose fieri pōt q̄ duo corpora sint in eodē loco. ¶ Ad ꝓmū g̃ dōm q̄ rō illa est sophistica: qz ꝓcedit ex suppositiōe falsi: vel petit ꝓncipiū. ꝓcedit. n. rō illa ac si inter duas superficies opposites loci alicui⁹ esset aliqua dimēsio ꝓpria loco: cui oportet q̄ vniret̄ dimēsio corpis locati aduenientis: sic. n. segtur q̄ dimēsiones duoz corpoz locatoz fierēt vna dimēsio. si vtraq; vnū fieret cū dimēsione loci. hec aūt suppositio falsa est: qz ſm hoc q̄tuq; corpus acgreret nouū locū oporteret aliquā imutatiōe fieri in dimēsiōibus loci vt locati. nō. n. pōt esse q̄ aliqua duo fiant de nouo vnū nisi altero coz imutato. si aūt vt se rei veritas hz loco nō debētur alie dimēsiones q̄z dimēsiones locati: patet q̄ ratio nihil ꝓbat: sed petit ꝓncipiū: qz sēm hoc nihil est aliō dictum q̄ dimēsiones locati fiūt eedē cum dimēsionibus loci: nisi q̄ dimēsiones locati cōtinētur ifra terminos loci: ꝛ ſm eoz mēsuram distāt termini loci sicut distarēt ꝓprys dimēsionibus si eas haberēt. ꝛ sic dimēsiones duoz corpoz esse dimēsiones vnius loci: nihil est aliud q̄z duo corpora esse in eodē loco: qō est ꝓncipale ꝓposituz. ¶ Ad 4tum dōm q̄ posito q̄ duo corpora sint in eodē loco q̄ miraculum nō segtur aliq̄d neq; ꝛ cōmunes animi cōceptiones neq; ꝛ diffinitōem linee neq; ꝛ cōclusiones aliquas geometrie. sicut. n. ꝛ. dis. 12.ª dictū est quātitas dimēsiua. in ℔ differt ab oībus alys accīntibus q̄ hz spālem rōnez indiuiduatiōis: ꝛ distinctiōis. s. ex situ partiū ꝓter rōnem īdiuiduationis ꝛ distinctiōis que est sibi ꝛ in omnibus alys accidētibus cōis. s. ex materia subiecta: sic ergo vna linea potest itelligi diuersa ab alia: vel qz est in alio subiecto: q̄ cōsideratio nō est nisi de linea mālī: vel qz distat ī situ ab alia: que cōsideratio est etiā de linea mathematica que intelligitur ꝓter mām. Si g̃ remoueatur mā nō potest esse distinctio lineaz nisi ſm situm diuersum: ꝛ similiter nec pūctoz nec superficieꝝ nec quarūcūq; dimēsionum: ꝛ sic geometria nō pōt ponere q̄ vna linea addatur alij tangit̄ distincta ab ea nisi sit diuersa in situ ab ea. sed suppositā distinctiōe subiecti siue cū distinctiōe situs ex diuino miraculo vt dictū est: itelligētur diuerse linee que nō distāt situ ꝓpter diuersitatem subiecti: ꝛ similiter pūcta diuersa: ꝛ sic due linee designate in duobus corporibus q̄ sunt ī eodē loco trahūtur a diuersis pūctis ad diuersa pūcta vt nō accipiamus pūctuz signatū in loco: sed in ipso corpore locato: qz linea nō dr̄ trahi nisi a puncto qō est terminus eius: ꝛ supra ēt duo circuli designati in duob⁹ corporibus sphericis existētib⁹ in eodē loco q̄ sunt duo ꝓp diuersitatez sit⁹ alias nō possent se tāgere ſm totū: ſz sūt duo ex diuersitate subiectoz: ꝛ ꝓp ℔ se totaliter tāgētes adhuc manēt duo sic ēt circulus signat⁹ in corpe locato sperico tāgit ſz totū aliū circulū signatū in corpe locāte. ¶ Ad 3tiū dōz q̄ deꝰ posset facere aliq̄d corp⁹ qō nō ē in loco. ꝛ tñ illa positiōe facta nō segt̄ q̄ aliq̄d corp⁹ nō sit in loco: qz corp⁹ maius ē loc⁹ corpis minoris rōne illius superficiei q̄ designat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex contactu terminoꝝ corporis minoris. ¶ Ad 4^{m} dōm q̄ vnum corpus esse simul localiter i duob^{9} locis nō pōt fieri p miraculū. corp^{9}. n. xp̄i nō est i altari local^{r}: vt. s. dis. 10. dōm ē: q̄uis miraculose possit fieri q̄ duo corpa sint in eodē loco: qz esse i plurib^{9} locis simul: repugnat idiuiduo rōne ei^{9} qō ē eē idiuisuz in se. sequereť. n. q̄ eēt distinctuz in situ: sz esse cū alio corpe i eodē loco repugnat ei q̄tū ad hoc q̄ est esse diuisuz ab alio: vt ex dictis pz. rō aūt vnius pficiť in diuisiōe: vt pz in. 4.° Meta. sz diuisio ab alys est de ꝛsequētib^{9} ad rōnem vni^{9}. vñ q̄ idē corpus sit local^{r} simul i diuersis locis icludit ꝺictōem sicut q̄ homo creat rōne. sz duo corpa eē i eodē loco nō icludit ꝺictōez: vt ex dictis patet: ꝛ ideo non est simile.

¶ Ad 4^{am} qōnē dōm q̄ corpus gloriosum rōne sue ꝓprietatis nō hz q̄ posset esse cū alio corpe glorioso in eodē loco sicut nec vt sit simul cū corpe nō glorioso. diuia autem virtute fieri posset vt duo corpa gloriosa essent simul: vel duo nō gloriosa sicut gloriosum ꝛ nō gloriosum: sz tñ non est cōueniēs q̄ corp^{9} glorioſuz sit simul cū alio corpe glorioso: tuz qz in eis seruabiť debitus ordo q̄ distinctōez reqrit: tuz qz vnū corpus gloriosum nō se apponet alteri: ꝛ sic nūq̄ duo corpa gloriosa erūt simul. ¶ Ad p^{m} q̄ dōz q̄ rō illa ꝓcedit ac si corpi glorioso inesset rōne sue subtilitatis q̄ posset eē simul in eodē loco cū alio corpe: q̄ falsuz ē. Et sil^{r} dōm ad scōm. ¶ Ad 3^{m} dōm q̄ corpus celi ꝛ alia corpa equoce dicēt̄ gloriosa inquātū pticipabūt aligd glīe: ꝛ nō q̄ eis ꝛueniāt dotes corporꝝ hūanoꝝ glificatoꝝ.

¶ Ad 5^{am}. q. dōm q̄ corpus nō ꝓpatur ad locū nisi mediātib^{9} diēsiōibus ꝓpꝛys ſm quas corp^{9} locatū circūscribitur ex cōtactu corpis locātis. vñ q̄ corp^{9} aliq̄ō sit i minori loco q̄ sit sua quātitas ℔ nō pōt esse nisi p hoc q̄ quātitas corpis ꝓpria efficiť aliquo mō minor seipsa: qō q̄ez nō pōt itelligi nisi dupl^{r}. Uno mō ex variatiōe q̄titatis circa eādē mām: vt. s. mā q̄ ꝑmo subest magne q̄titati postea subsit parue: ꝛ ℔ q̄dā posuerūt in corpibus glorioſis dicētes q̄ quātitas corꝝ subest eis ad nutū: ita q̄ cū voluerint pñt hre magnā q̄titatē ꝛ cū voluerit paruaz: sed hoc nō pōt esse: qz nullus motus q̄ fit ſm aliq̄d intrinsecū rei pōt eē sine passiōe abiciēte a sba: ꝛ iō in corpib^{9} icorrupti bilibus. s. celestib^{9} est solus motus localis q̄ nō est ſm aliq̄d itrinsecū. vñ patet q̄ mutatio q̄titatis ꝺ māz repugnaret ipassibilitati corpis glorioſi ꝛ icorruptibilitati. ꝛ preterea sequereť q̄ corp^{9} gloriosum q̄nq̄ eēt rari$^{9} ꝛ$ q̄nq̄ spissius: qz cū nihil diuidi possit ab eo de mā sua: q̄nq̄ eadem mā esset sub paruis diēsiōib^{9}: ꝛ q̄nq̄ sub magnis: ꝛ ita rarefieret ꝛ dēsareť: qō nō pōt esse. Allo mō pōt itelligi q̄ q̄titas corpis glorioſi efficiať minor seipa p variationez situs: ita. s. q̄ partes corpis glorioſi subintrēt se iuicē: ꝛ sic redeat ad quātūcūq̄ paruā q̄titatē: ꝛ hoc q̄dā posuerunt dicētes q̄ rōne sue subtilitatis corpus glorioſuz hēbit q̄ possit eē simul cū alio corpe nō glorioso i eodē loco: ꝛ sil^{r} pōt vna pars esse ītra aliā intātū q̄ totū corp^{9} gloriosum poterit itrare p minimū poꝝ vnius corpis: ꝛ sic ponūt q̄ corpus xp̄i exiuit de vtero v̄ginali: ꝛ itrauit ianuis clausis ad discipulos: sed ℔ nō pōt esse: tū qz corpus glorioſuz nō hēbit q̄ sit cū alio corpe simul rōne subtilitatis: tū qz ēt hēret: vt esset cū alio corpe sil^{r} rōne subtilitatis: tū qz etiā si hēret vt esset cū alio corpore: nō tñ cū corpe glorioso vt multi dicūt: tū qz repugnaret recte dispōni corpis humani q̄ regrit determinatū situm ꝛ distātiā partiū. vñ nec p miraculū vnq̄ hoc fiet: ꝛ ideo dōm q̄ corpus gloriosum semper erit in loco sibi equali. ¶ Ad ꝑmū ḡ dōm q̄ corpus xp̄i in sacro altar^{i} s nō est localiter: vt. s. dis. 10^{a}. dictuz est.

¶ Ad 2^{m} dōm q̄ ꝓbatio ꝓbi ꝓcedit ex hoc q̄ vna ꝓs eadē rōne subitraret aliā: sed talis subintratio partiū corporis glorioſi in iuicē nō pōt esse vt dictū est: ꝛ ideo rō nō sequitur. ¶ Ad 3^{m} dōm q̄ corpus videť ex ℔ q̄ agit in visum q̄ aūt agat in visum vel nō agat nihil variat in ipo corpe: ꝛ iō nō est ꝛconueniēs si possit q̄ñ vult videri: ꝛ q̄ñ vult nō videri: sed esse in loco non est actio aliqua ꝓcedētis ab ea ratione sue quantitatis: sicut videri ratione sui coloris: ꝛ ideo non est simile.

¶ Ad 6^{am}. q. dōm q̄ omne corpus palpabile est tāgibile: sz nō ꝛuertiť. omne. n. corp^{9} est tāgibile qō hz qualitates q̄bus natus est imutari sensus tactus. vñ aer ꝛ ignis ꝛ ola huiusmōi sunt corpi tāgibilia. sed palpabile vlterius addit q̄ resistat tāgenti. vñ acr q̄ nequaq̄ resistit trāseūti q̄ eū: sz est facillime diuisibilis: tāgibilis q̄dē est: sed nō palpabilis. sic ḡ patet q̄ palpabile dr̄ aliq̄ō corpus ex duob^{9}. s. ex qualitatibus tāgibilibus: ꝛ ex hoc qō resistit tāgēti: vt nō ptrāseať. ꝛ qz qualitates tāgibiles sunt caliduz ꝛ frigidum ꝛ huiusmodi q̄ nō iueniūtur nisi in corporib^{9} grauibus ꝛ lenib^{9} q̄ habēt ꝺrietatem aḡliuicē: ac p ℔ sunt corpa ptibilia: ideo corpora celestia q̄ sunt ſm nām corꝛuptibilia sunt sensibilia q̄dez visu: sed nō tāgibilia: ꝛ sic etiā nec palpabilia: ꝛ hoc est qō Hzego. dicit q̄ corꝛūpi necesse est omne qō palpať. corpus ḡ glorioſuz hz ex nā sua qualitates q̄ sunt nate imutare tactū: sed tñ qz corp^{9} est oio subiectū spiritui: in ptāte eius. est vt ſm eas imutet tactuz vel nō imuter: sil^{r} etiā ſm nām subiecti ꝓpetit vt resistat cuilibet alteri corpi trāseūti: ita q̄ nō possit esse cū eo simul i eodē loco: sed miraculose ℔ pōt diuia vtute ꝓtingere ad nutū ipius q̄ sit cū alio corpe i eodē loco: ꝛ sic nō resistet ei trāseunti. vñ scōm nām suā palpabile est corp^{9} glorioſum: sed ex vtute supnāli hoc ei ꝓpetit vt cū nō vult non palpeť a corpe nō glorioso: ꝛ iō Hzeg. dicit q̄ dns palpādō carnē ꝑbuit quā ianuis clausis ītroduxit vt pfecto oūderet post resurrectionē corp^{9} suū eē ꝛ eiusdē nāe ꝛ alterī^{9} glorie. ¶ Ad ꝑm^{m} ḡ dōm q̄ icorruptibilitas corpis glorioſi nō est ex nā ꝓpōnētiū ſm quā oē qō palpať necesse ē corꝛūpi: vt ex dictis pz: ꝛ iō rō non segť. ¶ Ad 2^{m} dōm q̄ q̄uis aliquo mō fieri possit q̄ corp^{9} glorioſuz sit cū alio corpore in eodē loco: tñ corp^{9} gloriosum hz in ptāte sua resistere cuilibet tāgenti cū voluerit: ꝛ sic palpari pōt. ¶ Ad 3^{m} dōm q̄ qualitates tangibiles in corpib^{9} glorioſis non erūt reducti ad mediū rei ſm eque distātiā ab extremis acceptū: sed ad mediuz ꝓpꝛtōis ſm q̄ optime competit complexioni humane in singulis partibus: ꝛ ideo tactus illoꝝ corporꝝ est delectabilissimus: qz potentia semp delectatur in conuenienti ꝛ tristatur in excessu.

Ad tertium sic proceditur.

Uidetur q̄ corpora ḡlorioſa non sint futura agilia. illud. n. quod de se est agile ad motum non indiget aliquo deferente. sed corpora glorificata deferuntur post resurrectionem in nubib^{9} obuiam chr̄isto in aere ab angelis: vt dicit glo. i. ad Thes. 4.°. ergo corpora gloriosa non erunt agilia. ¶ Ꝑ. nullum corpus quod mouetur cum labore ꝛ pena potest ꝺici agile. sed corpora gloriosa hoc modo mouebuntur cum motor eorum. s. anima moueat in contrarium nature eorum: alias moueretur semper in vnam partem. ergo non erūt agilia. ¶ Ꝑ. inter operationes animalis sensus est nobilior ꝛ prior q̄ motus. sed non assignatur corporibus glorioſis aliqua ꝓpꝛietas que perficiat ea ad sentiendum. ergo nec eis debet attribui agilitas per quam perficiantur ad motum. ¶ Ꝑ. natura dat diuersis instrumenta diuerse dispositionis ſm diuersas virtutes ipsorum. vnde non eiusdem dispositionis instrumenta dat animali tardo vel veloci. sed deus multo ordinatius operatur q̄ natura. cuius ergo corpus gloriosum habeat membra eiusdem dispositionis in figura ꝛ quātitate sicut modo videtur q̄ non habeat aliam agilitatem q̄ modo habet:

¶ Sed ℨ est qō dr̄. s. Lor. 15. Seminať in infirmitate surget in vtute. i. mobile ꝛ viuū: sz mobilitas non pōt dicere nisi agilitatē ad motuz. ḡ corpa glorioſa erūt agilia. ¶ Ꝑ. tardi tas maxime videť spualitati repugnare: sed corpa glorioſa erūt spualia. vt dr̄. s. Lor. 15. ergo erūt agilia.

¶ Ulteri^{9} v̄r q̄ agilitate sua nunq̄ vtenť: ita q̄ moueanť: qz ſm pbm mot^{9} est act^{9} impfecti: sed in illis corpib^{9} nulla erit impfectio. ḡ nec aliqs mot^{9}. ¶ Ꝑ. ois mot^{9} est pp idigentiā: qz oē qō mouet: mouet ꝓpter adeptionē alicui^{9} finis: sed corpa glorioſa nō hēbūt aliquā idigētiā. vt Aug. dic. Ubi erit q̄ gd voles: nō erit q̄ gd noles. ḡ nō mouebunť.

¶ Ꝑ. ſm pbm in 2° celi ꝛ mūdi. Qō pticipat diuinā bonitatē sine motu nobilius pticipat illā q̄ qō pticipat eā cuz motu: sed corp^{9} glorioſum nobili^{9} pticipat diuinā bonitatez q̄ aliqō aliud corp^{9}. cū ḡ quedā alia corpa oīno sine motu remancāt: sic corpa celestia: v̄r q̄ multo fortiꝰ corpa hūana. ¶ Ꝑ. Aug. dicit q̄ aīa stabilita in deo stabiliet ꝛ corp^{9} suū ꝛr̄: sed aīa ita erit in deo stabilita q̄ nullo^{9} ab eo mouebiť. ḡ nec in corpe erit aliqs mot^{9} ab aīa. ¶ Ꝑ. q̄to corpus est nobilius tāto debeť ei locus nobilior. vñ corp^{9} xp̄i qō est nobilissimū hz locū eminētioꝛē iter cetera loca: vt pz Debze. 2° Excelsior cel^{r} fact^{9}. glo. loco ꝛ dignitate: ꝛ sil^{r} vnūquodq̄ corp^{9} glorioſum hēbit eadē rōne locū sibi ꝛueniēte ꝛs mēsurā sue dignitatis. sed loc^{9} ꝛueniēs ē de ptinentib^{9} ad gliaz. cū ḡ post resurrectionē glia scōꝛ nūq̄ varietur neq̄ in plus: neq̄ in minus: qz tūc erūt oīo i termīo: v̄r q̄ corpa coꝛ nunq̄ de loco sibi determiato recedēt: ꝛ ita nō mouebunť.

¶ Sed ℨ est: qō dr̄ Isa. 40. Currēt ꝛ nō laborabūt: volabūt ꝛ nō deficiēt. ꝛ simil^{r} Sap. 3.° dr̄. Tanq̄ scintille in harūdineto discurrēt. ergo erit aliquis motus corporum glorioſorum.

¶ Ulteri^{9} v̄r q̄ moueanť in ist̄ati. Aug^{9}. n. dicit q̄ vbicūq̄ voluerit spūs ibi erit corp^{9}. sed mot^{9} volūtatis ſm quez spūs vult alicubi esse est in ist̄ati. ḡ ꝛ mot^{9} corpis erit in instanti. ¶ Ꝑ. pbs in 4.° phy., pbat q̄ si fieret mot^{9} vacuū q̄ oporteret aliqd moueri i ist̄ati: qz vacuū nō resistit aliq̄ mō mobili: resistit aūt plenū: ꝛ sic nulla ꝓportio esset motus qui fit in vacuo ad motū qui fit in pleno i velocitate: cū ꝓportio motuū in velocitate sit ſm ꝓportionē resistentie que est in medio: oīuz aūt duoꝝ motuū qui fiūt in tpe oz esse ꝓportionales velocitates: qz oē tps omni tpe ꝓportionale est: sed sil^{r} nullū spaciū plenū pōt resistere corpori glorioso: qō pōt esse cū alio corpe in eodem loco quocūq̄ mō fiat: sic nec vacuū alteri corpi. ḡ si mouet in ist̄ati mouebiť. ¶ Ꝑ. v̄tus aīe glificate quasi ꝛproportionalr̄ excedit vtutē aīe nō glificate: sed aīa nō glificata mouet corp^{9} in tpe. ḡ aia glorificata mouet corp^{9} in ist̄ati. ¶ Ꝑ. omne qō mouet equal^{r} cito ad ꝓpinquū ꝛ distās mouet in ist̄ati: sed mot^{9} corpis glorioſi est talis: qz ad q̄tūcūq̄ distans spaciū mouet tpe impceptibili. vñ Augu. dic in qōnib^{9} de resurrectiōe. q̄ corp^{9} glorioſuz vtraq̄ iterualla pari celeritate ptingit vt radius solis. ḡ corp^{9} glorioſum mouet in ist̄ati. ¶ Ꝑ. oē qō mouet: vel mouet in tpe: vel mouet in ist̄ati. sed corp^{9} glorioſuz post resurrectionē nō mouebiť in tpe. qz tps iam nō erit: vt dr̄ Apoc. 10.° motus ille erit in instanti.

¶ Sed ℨ. in motu locali spaciū ꝛ mot^{9} ꝛ tps sil^{r} diuiduntur: vt demōstratiue ꝓbať in 6.° phy. sed spaciū qō trāsit corp^{9} glorioſum p suū motū est diuisibile. ḡ ꝛ mot^{9} diuisibilis ꝛ tēpus diuisibile: istās aūt nō diuidiť. ḡ ꝛ mot^{9} ille nō erit in ist̄ati. ¶ Ꝑ. nō pōt esse aliqd sil^{r} totū in vno loco ꝛ ptī i illo ꝛ ptim in alio: qz sequereť q̄ altera pars eēt in duob^{9} locis. sil^{r} qō esse nō pōt: sed omne qō mouet ptim est in termino a quo ꝛ ptī in termio ad quē: vt demōstratū est in 6.° phy. oē aūt qō motū est totū est in termio ad quē est mot^{9}. ḡ non pōt esse q̄ sil^{r} moueať ꝛ motū sit: sed oē qō mouet in ist̄ati sil^{r} mouet ꝛ motū est. ergo motus localis corporis glorioſi non poterit esse in instanti.

¶ Rñdeo dōz ad ꝑmā. q. q̄ corp^{9} glorioſuz erit oīo subm aīe glificate nō solū vt nihil in eo sit qō resistat volūtati spūs. qz hoc fuit ēt in corpe Adē: sz ēt vt sit in eo aliq̄ pfectio ex fluens ab aīa glificata in corp^{9} p quā habile reddať ad p̄dictā subiectionē: que qdē pfectio dos glificati corpis dr̄: aīa aūt ꝓiungiť corpi nō solū vt forma: sz vt motor: ꝛ vtroq̄ mō oz q̄ corp^{9} glorioſum aīe glificate sit sūme subiectuz: vñ siť p dotē subtilitatis subyciť ei totaliť ingētū ē forma corpis dans esse specificū: ita p dotē agilitatis subyciť ei ingētū est motor: vt. s. sit expeditū ꝛ habile ad obediēduz spūi in oīb^{9} motib^{9} ꝛ actionib^{9} aīe. Quidā tñ cāz istius agilitatis attribuūt gnte cēntie que tūc i corpib^{9} glorioſis dñabiť: sed de hoc frequēter dcīm est q̄ nō v̄r ꝛueniēs: vñ melius est q̄ attribuať aīe a qua glia in corp^{9} emanat. ¶ Ad p^{m} ḡ dōz q̄ corpa glorioſa dicunť ferri baiulis angelis: ꝛ ēt in nubib^{9} nō quasi eis idigeať: sed ad reuerētiā designandam que corpib^{9} glorioſis ꝛ ab angelis ꝛ ab oīb^{9} creaturis deferet̄. ¶ Ad 2^{m} dōz: q̄ q̄to vt^{9} aīe mouētis dñať magis supra corp^{9} tāto mior est labor in motu: q̄ ēt ſ ꝺ nām corporis. vñ illi in gb^{9} vt^{9} motiua est fortior: vl^{9} q̄ hñt ex exercitio corp^{9} magis habilitatū ad obediēdū spūi mouēti minus laborāt in motu: ꝛ qz post resurrectionem aīa ꝓfecte dñabiť corpi: tū ꝓpter pfectionē ꝑe vtutis: tū ꝓpter habilitatē corpis glorioſi ex redūdātia glorie ab aīa in ipz nō erit aliqs labor in motu scōꝛ: ꝛ sic dici pñt corpa scōꝛ agilia. ¶ Ad 3^{m} dōz. q. p dotē agilitatis corp^{9} glorioſum reddiť habile nō solū ad motū localē: sed ad sensū: ꝛ ad oēs alias operationes aīe exequēdas. ¶ Ad 4^{m} dōz: q̄ sic nā dat ve lociꝺib^{9} animalib^{9} instra diuerse dispositiōis in figura ꝛ q̄titate: ita deꝰ dabit corpib^{9} scōꝛ aliam dispositionem q̄ nūc habeāt non quidem in figura ꝛ quātitate: sed in ꝓpetate glorie que diciť agilitas.

¶ Ad 2^{am}. q. dō. q̄ corpa glorioſa aliqñ moueri necīū est ponere: ꝛ qz ꝛ ipz corp^{9} xp̄i motū est in ascēsione: ꝛ sil^{r} corpa scōꝛ que de terra resurgēt ad celū empyreū ascēdēt: sz ēt postq̄ celos ascēderūt visile est q̄ aliqñ moueanť ꝑ sue libitu volūtatis: vt illud qō hñt in vtute actu exercētes diuinā sapiētiā emēdabilem oīdāt: ꝛ vt ēt visus coꝛ reficiať pulchritudine creaturaꝝ diuersaꝝ in gb^{9} dei sapia eminēter relucebit: sensus. n. nō pōt esse nisi pūtiū: q̄uis magis a lōginq̄ possit sentire corpa glorioſa q̄ nō glorioſa: vt. s. dcīm est: nec tñ p motū aliqd depict coꝛ brītudini que ꝛsistit i visione dei qué vbicūq̄ pñtē hñt: sic ꝛ de angelis: dic Hreg. q̄ itra deū currūt q̄cūq̄ mittanť. ¶ Ad ꝑmū ḡ dō. q̄ motus localis nō variat aliqd coꝛ q̄ sunt itranea rei: sz ē ſm id qō est ex rē. s. locū: vñ illud qō mouet motu locali ē pfectum q̄tū ad ea que sunt itra rē: vt dr̄ in. 8.° phy. q̄uis habeat impfectionē respectu loci: qz dū est in vno loco est in potētia ad aliū locū: qz nō pōt eē actu in plib^{9} locis sil^{r}: hoc. n. soli^{9} dei ē. Dic aūt defect^{9} nō repugnat pfectiōi glie: sic nec ōfect^{9} q̄ creatura ē ex nihilo: ꝛ iō manebūt hȝ ōfect^{9} in corpib^{9} glorioſis. ¶ Ad 2° dōz: q̄ aliqs dr̄ indigere aliq̄ ꝛ simplr̄ ſm qd. Simplr̄ qdē idiget aliqs illo sine q̄ nō pt ꝛseruari in eē vl^{9} in sua pfectōe: ꝛ sic mot^{9} i corpib^{9} glorioſis nō erit pp aliquā idigētiam: qz ad hec oīa sufficiet eis sua brītudo. Sz ſm qd idiget aliqs illo sine q̄ nō pōt aliquez finē intētū hre: vel nō ita bñ vel tali mō: ꝛ sic mot^{9} erit in beatis ꝓpter idigentiā: nō poterūt manifestare vtutē motiuā in seipsis in exprimēto nisi mouēanť: hȝ. n. idigentias nihil ꝓhibet in corpoꝛib^{9} glorioſis esse. ¶ Ad 3^{m} dōm: q̄ rō illa ꝓcederet si corp^{9} glorioſum nō posset etiā sine motu ꝑti cipare diuinā bonitatē mlto altius q̄ corpora celestia: qō falsum est: vnde corpa gloriosa non mouebunť ad consequendam pfectam diuine bonitatis ꝓticipationem: hanc enim habēt per gloriā: sed ad demōstrādā virtutem aīe

Universidad de Deusto
Biblioteca

p motū corpoꝛ celestiū nō posset demōstrari vt̃ eoꝛ nisi quā hñt i mouēdo corpa iferioꝛa ad gñationē ⁊ corruptionē: qđ nō cōpetit illi statui: vt ex dict⁹ ps. ⁊ iō rō nō ꝓcedit

¶ Ad 4^m dōz: q mot⁹ localis nihil diminuit de stabilitate ab aia stabilita in deo: cū nō sit fm aliqđ itrisecū rei: vt dcm̃ est. ¶ Ad 5^m dōz: q locꝰ gruus vnicuiq; corpi gl̃oso deputat⁹ fm gradū sue dignitatis ptinet ad pmiū accēsitale: nō tm̃ oz q diminuat aliqđ de pmio q̃tūcūq; est ex locū illū: qz locꝰ ille nō ptinet ad pmiū fm q actu ꝓtinet corpꝰ locatū cuꝫ nihil ifluat in gl̃iosum corpꝰ: ſz magis recipiat splēdoꝛē ab eo: sed fm q est debitꝰ p meritis. vñ gaudiuꝫ de tali loco manet etiā ei qui est extra locū illum.

¶ Ad 3^am. q. dōz q circa ꝑ est multiplex opīo. qdā. n. dicūt q corpꝰ gl̃iosum trāsit de vno loco in aliū sine ꝑ q trāseat mediū. ſic ⁊ volūtas de vno loco trāsferr̃ ad aliū sine hoc q ptrāseat mediū: ⁊ ꝑpter ꝑ pōt corpis gl̃iosi mot⁹ esse in īstāti sicut ēt volūtatis. Sz ꝑ nō pōt stare: qz corpꝰ gl̃iosū nunq̃ pueniet ad nobilitatē nāe spūalis sic nūq̃ desinet esse corpꝰ. Et ꝓterea cū volūtas dr̃ moueri de vno loco in aliū: nō trāsferr̃ essentialr̃ de loco in locuꝫ: qz neutro illoꝝ locoꝝ essentialr̃ ꝓtinet: sed dirigit⁹ i vnū locū postq̃ fuerat directa p intentionē ad aliū: ⁊ p tāto dr̃ moueri de loco ad locū. Et iō alꝫ dicūt q corpus gl̃iosum hz de ꝑpetate nāe sue q̃ corpꝰ ē q ptrāseat mediū: ⁊ ita q moueat in tpe: sed vtute gl̃ie q̃ hz q̃dā ifinitatē supra vtutē nāe hz q possit nō ptrāsire mediū: ⁊ sic in īstāti moueri: sed ꝑ nō pōt esse: qz implicat in se ꝺictionē: qđ ꝑz sic. Sit aliqđ corpus qđ moueat̃ de. a. in. b. ⁊ corpꝰ motū sit. z. ꝛstat q. z. q̃din ē totū in. a. nō mouet̃: sil⁹ nec qñ est totū in. b. qz tūc motū est q̃ si aliqñ mouet̃ op⁹ q ne q̃ sit totū in. a. neq; totū in. b. q̃ qñ mouet̃ vel nusq̃ est: vel est ptiz in. a. ⁊ ptī in. b. vl̃ totū in alio loco medio: puta in. c. aut ptim in. c. ⁊ ptim in. a. seu in. b. sed nō pōt poni q nusq̃ sit: qz sic esset aliq̃ q̃titas dimēsiua nō hñs sitū: qđ est ipole: neq; pōt poni q sit ptim in a. ⁊ ptim in. b. ⁊ nō sit in medio aliq̃ mō: qz cū. b. sit locꝰ distans ab. a. seq̃ret medio ĩteriacēte q ps. z. que est in. b. nō esset ꝓtinua pti que est in. a. q̃ restat q sit vel totuꝫ in. c. vl̃ ptim in eo: ⁊ ptī in alio loco qđ ponet̃ mediū iter. c. ⁊. a. puta. d. ⁊ sic de alys. q̃ op⁹ q. z. nō ꝓueniat de. a. in. b. nisi ꝑus sit in oib⁹ medys: nisi dicat̃ q ꝓuenit de. a. i. b. ⁊ nunq̃ mouet̃ qđ iplicat ꝺictionē: qz ipsa successio locoꝝ ē motꝰ localis: eadē rō est de q̃libet mutatione que hz duos terminos ꝺrios: quoꝝ vtrūq; est aliqđ positiue: secꝰ aūt est de illis mutationibꝰ que hñt vnū terminū tm̃ positiuū: ⁊ alterum purā ꝑuationē: qz iter affirmationē ⁊ negationē siue ꝑuationē nō est aliq̃ determiata distātia. vñ qđ est i negatione pōt ee ꝓpinguꝰ vl̃ remotꝰ ab affirmatiōe ⁊ e. ꝛ. rōne alicui⁹ qđ causat alteꝝ eoꝝ: vel disponat ad eā: ⁊ sic dū id qđ moueꝛ̃ est totū sub negatiōe mutat̃ ad affirmationē et e. ꝛ. vñ ēt in eis mutās ꝓcedit mutatū ee: vt ꝑbat̃ i 6° phy. nec est sil⁹ de motu angeli: qz ee in loco equoce dr̃ de corpoꝛe ⁊ de angelo: vt in p̃ lib. di. 37. dcm̃ est: ⁊ sic ꝑz q nullo mō pōt ee q aliqđ corpꝰ pueniat de vno loco ad aliuꝫ nisi trāseat oīa media. Et iō alꝫ ꝑ ꝺcedūt: ſz tm̃ dicūt q corpꝰ gl̃iosuꝫ mouet̃ in īstāti: ſz ex ꝑ segt̃ q corpꝰ gl̃iosuꝫ i eodē īstāti sit in duob⁹ locis sil⁹ vl̃ plib⁹. ſ. i termio vltio: ⁊ i oib⁹ locis medys: qđ nō pōt esse: ſz ad ꝑ dicūt q q̃uis sit idem īstās fm rē: tm̃ differt rōne sic ꝑuct⁹ ad que terminant diuerse linee: ſz ꝑ nō sufficit: qz īstās mēsurat ꝑ qđ est in īstāti fm rē nō fm ꝑ qđ ꝺsideraṫ: vñ diuersa ꝺsideratio instāti nō facit q īstās possit mēsurare illa que nō sunt sil⁹ tpe sic nec diuersa ꝺsideratio pucti pōt facere q sub vno puncto loci ꝓtineant̃ q̃ sunt distātia situ: ⁊ iō alꝫ ꝓbabiliꝰ dr̃ q corpꝰ gl̃iosū mouet̃ in tpe: ſz imꝑceptibili ꝓp breuitatē q̃ tm̃ vnū corpꝰ gl̃iosū pōt in miozi tpe idē spa ciū ptrāsire q̃ aliud: qz tps q̃tūcūq; ꝓuꝛ accipiat̃ in ifinitū est diuisibile. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz: q illud qđ paꝛ deest q̃si nihil deesse vr̃: vt dr̃ in z^o phy. ⁊ ideo dicim⁹ stati facio qđ postmodicū tps fiet: ⁊ ꝑ hūc modū log⁹ Augu. q vbicūq; erit volūtas ibi erit corpus stati: vl̃ dōz q volūtas nunq̃ erit ĩordinata in beatis: vñ nunq̃ volēt corpꝰ suū ee alicubi in aliq̃ instāti in q̃ nō possit ibi esse: ⁊ sic qđcūq; instās volūtas determinabit in illo corpꝰ erit in illo loco quē volūtas determiat. ¶ Ad z^m dōz: q qdā ꝺixerūt illi ꝑōni quaꝝ ꝑbs iducit in pte illa: vt Lōmē. ibidē dicit: dicētes q non oz esse ꝓportionē toti⁹ mot⁹ ad totū motū fm ꝓportiones resistētie medy ad aliud mediū resistēs: ſz oz q fm ꝓportionē mediorꝝ ꝑ q̃ trāsit attēdaṫ ꝓportio retardationū q̃ accidit in motib⁹ ex resistētia medy: glz. n. mot⁹ hz determinatuꝫ tps velocitatis ⁊ tarditatis ex victoria mouētis supra mobile etiā si nihil resistat ex pte medy: ſic ꝑz i corpozib⁹ celestib⁹ i q ꝺ nō inuenit̃ aliqđ quod obstet motui ipsoꝝ: ⁊ tm̃ nō mouent̃ in īstāti: sed in tpe determiato fm ꝓportionē potētie mouētis ad mobile: ⁊ ita ꝑz q ēt si ponat̃ aliqđ moueri in vacuo nō oportebit q moueat̃ in instanti: ſz q nihil addaṫ tpi qđ debeṫ motui ex ꝓportōe ꝺicta mouētis ad mobile: qz mot⁹ ñ retardatur. Sed dero: vt Lōmē. dicit ibidē ꝓcedit ex falsa imaginatiōe q̃ga imagiaṫ: qz tarditas que causaṫ ex resistētia medy sit aliqua ꝑs mot⁹ addita motui nāli q hz q̃titatē fm ꝓportiōes mouētis ad mobile: sic vna linea addit̃ linee rōne cui⁹ accidit in lineis q nō remanet eadē ꝓportio toti⁹ ad totā lineā que erat linee ꝝ additaꝝ adiuicē: vt sic ēt nō sit eadē ꝓportio toti⁹ mot⁹ ad totū motū sensibilē que est retardationū ꝛtingētiū ex resistētia media: q̃ gdē imaginatio falsa est: qz q̃libet ꝑs mot⁹ hz tm̃ de velocitate q̃tū tot⁹ motus: nō aūt q̃libz ꝑs linee hz tm̃ de q̃titate dimēsiua q̃tā hz tota linea. vñ tarditas vel velocitas addita motui reddūdat in q̃libet ptē ei⁹ qđ de lineis nō ꝛuenit: ⁊ sic tarditas addita motui nō facit aliā ptē mot⁹ sic i lineis accidebat: q additū est ꝑs toti⁹ linee: ⁊ iō ad ītelligēdā ꝓbabilēg ꝑbi: vt Lōmē. ibidē exponit: sciēdū est q oz accipe totū ꝑ vno. ſ. resistētiā mobilis ad vtutē mouētē ⁊ resistētiā medy: ꝑ qđ est mot⁹ ⁊ cuiuscūq; alteri⁹ resistēt⁹: ita q accipiatur q̃titas retarditatis toti⁹ mot⁹ fm ꝓportionē vtutī mouētis ad mobile resistēs q̃cūq; mouet̃ vl̃ ex se vel ex alio extriseco: oz. n. q semp mobile resistat aliq̃ mō mouēticui mouēs ⁊ motū agēs ⁊ patiēs inq̃tū hꝰ sint ꝺria. Qđq; ēt inueniṫ resistere mobile mouēti ex seipso: vel qz hz vtutes inclinātē ad ꝺriū: sicut ꝑz in motib⁹ violētis: vel saltez qz hz locū ꝺriū loco q est i itētōe mouētis: cuius mō resistētia inueniṫ etiā coꝝ celestium ad suos motoꝛes. Qđq; aūt mobile resistit vtuti mouētis ex alio tm̃. ⁊ ex hoc ꝑz sicut ꝑz in motu nāli grauiū ⁊ leuiū: qz p ipsam formā eorum inclinant̃ ad motū talē: est. n. forma imꝑfectio generatis qđ est motoꝛ p se grauiū ⁊ leuiū: ex pte aūt māe nō fuit aliq̃ resistētia: neq; virtutis inclinātis ad ꝺriū motus neq; ꝺry loci: qz locꝰ non debeṫ māe nisi fm q sub ꝺuersionib⁹ cōsistēs ꝑficit̃ forma nāli. vñ nō pōt esse resistētia nisi ex pte medy: que qdē resistētia est motui coꝝ ꝛnaturalis: qñq; aūt est resistētia ex vtroq; sicut patet in motibus animaliū. Qñ ergo in motu nō est resistētia nisi ex parte mobilis sicut accidit in corpib⁹ celestib⁹: tūc tpus mot⁹ mēsuraṫ fm ꝓportionem motoris ad mobile. sed in talibus non ꝑcedit ratio ꝑbi: quia moto omni medio cessante huc manet motꝰ coꝝ in tēpoꝛe: sed in illis motib⁹ in quib⁹ est resistentia ex parte medy: tm̃ accipit mēsura tpis fm impedimentum quod est ex medio solum: vnde si subtrahat̃ omnino mediū: nullum impedimētum remanebit: ⁊ sic vel mouebit̃ in instanti vel equali tēpoꝛe: mouebit̃ fm vacuū spacium ⁊ plenum: qz dato q moueatur in tpe per vacuum illud tēpus in aliqua ꝓportione sibi debita ad tps in quo moueꝛ̃ p vacuū: poꝛe aūt est imaginari aliud corpꝰ in eadē ꝓportiōe subtilius corpe q̃ spaciū pleni erat: q̃ si aliꝫ spaciū eq̃le ipleat̃ in tā puo tpe mouebit̃ illud plenū sic ꝑ p vacuū: qz q̃to addit̃ ad subtilitatem medy tanto subtrahit̃ de q̃titate tpis: ⁊ in q̃to est magis subtile min⁹ resistit: ſz in alys motib⁹ in qb⁹ ē resistētia ex ipso mobili ⁊ ex medio: quantitas temporis est accipienda fm ꝓportionē mouētis potētie ad resistētiā mobilis ⁊ medy sil̃. vñ dato q totalr̃ mediū subtrahat̃: vel nō impediat: nō segt̃ q mot⁹ sit in īstāti: ſz q tps mot⁹ mēsureṫ tm̃ ex resistētia mobil: nec erit icōueniēs si p idē tps mouceatur p vacuū ⁊ p plenū aliq̃ subtilissimo corpe imagiato: qz ꝺtermiata subtilitas medy q̃to est maioꝛ: nata est facere tarditatē miozē i motu: vñ pōt imagiari tāta subtilitas q erit nata facere miozē tarditatē q̃ sit illa tarditas quā facit resistētia mobil: ⁊ sic resistētia medy nullā tarditatez adgciet ad motū. ꝑz g̃ q q̃uis mediuꝫ nō resistat corpib⁹ gl̃iosis fm ꝑ q pñt ee cū alio corpe in eodē loco: nihilominus mot⁹ coꝝ nō erit in īstāti: qz ipm corpꝰ mobile resistet vtuti mouēti ex ꝑ ipso q hz ꝺtermiatū sitū: sic de corpibus celestib⁹ dcm̃ est. ¶ Ad 3^m dōz: q q̃uis vt̃ aie gl̃ificate ſz q̃titate excedat ie. tm̃ abilꝰ vtutē aie nō gl̃ificate: nō tm̃ excedit in ifinitū: qz vtraq; vt̃ ē finita: vñ nō segt̃ q moueat in īstāti: si tm̃ eēt sil⁹ ifinite vtutis nō sequeꝛ̃ q moueret in īstāti nisi separeṫ totalr̃ resistētia: q̃ est ex pte mobil⁹: q̃uis aūt resistētia q̃ mobile resistit mouenti ꝑ q̃titatē quā hz ad motū talē rōne iclinatōis ad ꝺriū motū posit a moueṫe ifinite vtutis totalr̃ superari: tm̃ resistētia quā facit ex ꝺrietate quā hz ad locū quē itēdit motoꝛ p motū nō pōt totaliter superari nisi auferaṫ ab ea ee in tali loco vl̃ in tali situ: sic. n. albū resistit nigro rōne albedis: ⁊ tāto magis q̃to albedo magis distat a nigredie: ita corpꝰ resistit alicui loco: ꝑ q hz locū oppositū: ⁊ tāto est maioꝛ resistētia: q̃to est distātia maioꝛ: nō aūt pōt a corpe remoueri q sit i aliq̃ loco vel situ nisi auferaṫ ei sua corpcitas ꝑ quā debeṫ ei locus vl̃ sit⁹: vñ q̃diu manet i nā corpis nullo⁹ pōt moueri i īstāti q̃tacūq; sit vt̃ mouēs: corpꝰ aūt gl̃iosuꝫ nūq̃ suā corporeitatē amitteṫ: vñ nūq̃ in īstāti moueri poterit. ¶ Ad 4^m dōz: q par celeritas in vbis Aug. ꝺ itelligēda q̃tuꝫ ad hoc q est ipceptibil⁹ excessus vni⁹ resꝑcū alteri⁹: sic ⁊ tps totius motꝰ ē ipceptibile. ¶ Ad 5^m dō. q q̃uis post resurrectionē nō sit tps qđ est numerus motꝰ celi: tm̃ erit tps ꝺsurgens ex numero poꝛis ⁊ posterioꝛis in quolibet motu.

Ad quartum sic ꝓcedit. Ur̃ q corpibus gl̃iosis claritas nō ꝛueniet: qz sic dicit Aui. in 6° de nālib⁹. Oē corpꝰ lumiosum ꝛstat ex ptib⁹ puꝝ: ſz ptes corpis gl̃iosi nō erūt puie cū in aliqb⁹ oñet̃ terra: sic in carnib⁹ ⁊ ossib⁹. g̃ corpa gl̃iosa non erūt lucida. ¶ P. oē corpꝰ lucidū occultat illud qđ est post se. vnde vnuꝫ luminare p aliud eclypsaṫ. flāma. n. ignis ꝑhibet videri qđ est post se. ſz corpa gl̃iosa nō occultabūt illd qđ itra ea ꝓtinet: qz vt dicit Bre. sup illō Job. Nō adeq̃bit ei auꝝ ⁊ vitꝝ ibi .ſ. celesti pria vniuscuiusq; mēte ab alteri⁹ ocul⁹ mēbroꝝ corpulēcia nō absc̄ōdet: patebit q̃ corpalib⁹ ocul⁹ ipsa etiā corpis armonia. g̃ corpa illa nō erūt lucida. ¶ P. lux ⁊ color ꝺriā disponē regrūt in subo: qz lux est extremitas pspicui in corpe nō termiato: ſz color in corpe termiato: vt ꝑz in li. de sensu ⁊ sensato: ſz corpa gl̃iosa erūt colorata: qz vt Aug. dic. ig. de ci. dei. Pulchꝛitudo corpis est ptiū ꝓueniēcia cū q̃dā colꝛis suauitate: pulchꝛitudo aūt corpib⁹ gl̃ificatis decssе nō poterit: g̃ corpa gl̃iosa ñ erūt lucida. ¶ P. si claritas erit in corpib⁹ gl̃iosis: oz q sit q̃litas i oib⁹ ptib⁹ corpis: sic oēs ptes erūt eiusdē ipassibilitatis: subtilitatis ⁊ agilitatis: ſz ꝑ nō est ꝓueniēs: qz vna ꝑs hz maioꝛē dispōsē ad claritatez q̃ alia sic oculi q̃ manus: ⁊ spūs q̃ ossa: ⁊ humoꝛes q̃ caro vl̃ vmis. g̃ vr̃ q nō debeāt corpa illa esse lucida. ¶ Sz ꝺ ē: qđ dr̃ Matth. 13. Fulgebūt iusti sic sol i regno pr̃is eoꝝ: ⁊ Sap. 3° Fulgebūt iusti ⁊ tāq̃ scintille ⁊c. ¶ P. 1. Coꝛ. 15. dr̃. Semiaṫ in ignobilitate: surget i gl̃ia: qđ ad claritatē ptiet: vt ꝑz ꝑ seq̃ntiā: vbi corpoꝝ resurgētiuꝫ gl̃iā ꝛpat claritati stellaꝝ. g̃ corpa scoꝝ resurgēt lucida.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q claritas corpis gl̃iosi ñ possit videri ab oculo nō gl̃ioso: oz. n. eē ꝓportionē visibil⁹ ad visū: ſz oculus nō gl̃ificatꝰ nō est ꝓportōat⁹ ad videndū claritatē gl̃ie cū sit alteri⁹ gñis q̃ claritas nāe. g̃ corpis gl̃iosi claritas nō videbiṫ ab oculo nō gl̃ioso. ¶ P. claritas corpis gl̃iosi erit maioꝛ q̃ claritas sol⁹ nūc sit: qz ēt claritas sol⁹ erit tunc maioꝛ q̃ nūc: vt dr̃: ⁊ m⁹ to maioꝛ ea erit claritas corpis gl̃iosi: ꝑq̃ sol ⁊ tot⁹ mūdus claritatē maioꝛē accipiet: ſz oculus nō gl̃iosus nō pōt ispicere solē in rota ꝑp magnitudinē claritatis. g̃ m⁹ to min⁹ poterit ispicere claritatē corpis gl̃iosi.

¶ P. visibile oppꝰ ocul⁹ videtis neꝛe ēvideri nisi sit lesio aliq̃ in oculo: ſz claritas corpis gl̃iosi opposita ocul⁹ nō gloriosis nō nocio vr̃ ab eis. qđ ꝑz de discipul⁹ q corpꝰ oñi post resurrectionē viderūt claritatē ei⁹ nō ituētes. g̃ claritas illa nō est visibil⁹ ab oculo nō gl̃ioso. ¶ Sz ꝺ est: qđ dic̄ glo. Phil. 3° sup illō. ꝺfiguratū corpi claritatis sue assimilabimur claritati quā būit in trāsfiguratōe. ſz claritas illa visa fuit ab ocul⁹ discipulozꝝ nō gl̃ificatis. g̃ ⁊ claritas corpis gl̃ificati ab ocul⁹ nō gl̃iosis visibil⁹ erit. ¶ P. ipy videtes gloꝛiā iustoꝝ ex hoc toꝛquebunt̃ in iudicio: vt patꝛ p hoc qđ dr̃. Sap. 5°. Sed nō plene videret gloꝛiā ipsoꝝ nisi claritatem corpoꝝ eoꝝ ispicereṫ. ergo ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q corpꝰ gl̃iosuꝫ nec̄io videaṫ a nō gl̃ioso corpoze: qz corpa gl̃iosa erūt lucida: ſz corpꝰ lucidū mā festat se ⁊ alia. g̃ corpa gl̃iosa nec̄io videbunt̃. ¶ P. omne corpꝰ qđ occultat alia corpa post se exꝛtia de necitate visu pcipitur ab hocipso q alia q̃ sunt post occultant̃: ſz corpꝰ gl̃iosū occultabit a visu alia corpa post se exꝛtia: qz erit corpꝰ colozatū. g̃ de necitate videbiṫ. ¶ P. sic q̃titas est de bis q̃ sunt corpi: ita q̃litas p quā vr̃: ſz q̃titas nō suberit volūtati vt corpꝰ gl̃iosum possit esse maioꝛis q̃titatis vl̃ minoꝛis: g̃ nec q̃litas p quā visibile est vt possit nō videri. ¶ Sz ꝺ est qđ corpꝰ nr̃z gl̃ificabiṫ in ꝛformitate corpis xp̃i: ſz corpus xp̃i post resurrectionē non nec̄io videbaṫ: imo dispariuit ab ocul⁹ discipulozꝝ i Emaus. vt Luc. vl. g̃ ⁊ corpꝰ gl̃ificatū ñ nec̄io videbiṫ. ¶ P. ibi erit summa obediētia cōpis ad aiaz. g̃ corpꝰ poterit videri vl̃ ñ videri ꝑz volūtatē aīe.

¶ Rñdeo dōz. ad p^am. q. q corpa scoꝝ foꝛe lucida post resurrectionē ponere: oz pp auc̄tē scripturā ät ꝑ ꝑmittit: ſz cāz hꝰ claritat⁹ gdā attribuit gnte cēntie q̃ tūc dñabiṫ in corpe hūano: ſz q ꝑ est absurdū vt ſepe dcm̃ ē: iō melio⁹ est vt dicaṫ q claritas illa cābiṫ ex redūdātia gl̃ie aīe i corpꝰ. qđ. n. recipiṫ in aliq̃ nō recipiṫ p modū ifluētis: ſz p modū recipiēt⁹: ⁊ ita claritas q̃ ē i aia ſpūal⁹ recipiṫ i corpe vt corpoꝛal⁹: ⁊ iō fm q aia erit maioꝛ] claritatis ꝛz maioꝛ meritū: ita ēt erit oīa claritat⁹ i corpe: vt ꝑz p apl̃z. p^a Coꝛ. 15. ⁊ ita in corpe gl̃ioso cognoscet̃ gl̃ia a se: sic i vitro cognoscit̃ coloꝛ corpis qđ ꝓtinet in vase vitreo. vt Brego. dic̄ sup illud Job. Nō adeq̃biṫ ei auꝝ vl̃ vitꝝ. ¶ Ad p^m g̃ dōz: q Aui. logt̃ de illo corpe qđ hz ex nā cōponētiū claritatē: sic aūt nō bēbit corpꝰ gl̃iosuꝫ: ſz magis ex merito vtut⁹. ¶ Ad z^m dōz q Bre. ꝺpat corpa gl̃iosa auro ⁊ vitro: auro ꝑ claritatē: vitro ꝑ ꝑ q crūt sil⁹ clara ⁊ puia: q. n. aliqđ claꝝ nō sit puiū ꝛtingit ex ꝑ q claritas corpis causaṫ ex defitate ptiū lucidaꝝ. defitas. n. aut repugnat quietati: sed tūc cābiṫ claritas ex alia cā: vt dcm̃ est: defitas ät corpis gl̃iosi quietatē nō tollet ab eis: sic nec densitas vitri a vitro. Quidā tm̃ dicūt q cōparanṫ vitro: nō ga sint puia: ſz ꝑpter bāc sil⁹ itudinē q sic illud quod in vitro claudiṫ apparet: ita aie gl̃ia que in corpe gl̃ioso claudet nō latebit. ſz ꝑmū meli⁹ est: qz magis saluaṫ ꝺignitas coꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

poris glioſi ⁊ magis ꝺſonat dictis Hre. ¶Ad 3m dō:q̄ corporis glia nām nō tollet:ſz pficiet:vñ coloꝛ q̄ debeť corpi ex nā ſuaꝛ ptiuꝫ remanebit in eo.ſz ſupaddeť claritas ex glia aie:ſicť et videm⁹ corpa colorata exſui nā ſp lēdere ſol' reſplēdere vel ex aliq̄ alia cā extrīſeca vel itrīſeca. ¶Ad 4m dōm:q̄ ſicť claritas glie redūdat ab aīa in corp⁹ ꝺz ſuū modū:⁊ eſt ibi alio mō q̄ ſit in aīa:ita in q̄libz ptē corpis redūdabit ꝺm ſuū modū. vñ nō eſt incōueniēs q̄ diuerſe ptes bēant diuerſimode claritatē ꝺm q̄ ſūt diuerſimode diſpoſite ex ſua natura ad ipſaz:nec eſt ſile de alys dotib⁹ corpis reſpectu quaꝛ ptes corpis nō iueniunť hre diuerſam diſpoſitionem.

¶Ad 2am.q.dō.q̄ gdā dixerūt q̄ claritas corpis glioſi nō pōt videri ab oculo nō glioſo niſi forte p miraculū:ſz hoc pōt eſſe niſi claritas eguoce diceret:qꝛ lux ꝺz id q̄ eſt nata eſt mouere viſum:⁊ viſus ꝺm id q̄ eſt nat⁹ eſt recipe lucē:ſicť vez ſe ꝺz ad itellectū:⁊ bonū ad affectuz. vñ ſi eſſet aliqs viſus q̄ nō poſſet pcipe aliquā lucē oio:vel ille viſus diceret eguoce vel lux illa:q̄ nō pōt in ꝓpoſito dici:qꝛ ſic p hoc q̄ dr̄ corpa glioſa futura eſſe lucida nihil nobis notificaret:ſicť q̄ dic canē cē in celo nihil notificat ei q̄ nō nouit niſi canē q̄ eſt aial:⁊ iō dōz eſt q̄ claritas corpis glioſi nāl'r ab oculo nō glioſo videri pōt. ¶Ad ꝑmū q̄ dōm.q̄ claritas glie erit alteri⁹ gñis q̄z claritas nāe q̄tū ad cāz:ſz ñ q̄tū ad ſpēz:vñ ſicť claritas nāe rōne ſue ſpēi ē ꝓportōata viſui:ita claritas glioſa. ¶Ad 2⁹ dōm:q̄ ſicť corp⁹ glioſum nō pōt pati aligd paſſione nāe:ſed ſolū paſſioe aīe:ita ex ꝓpetate glie nō aget niſi actōe aīe:claritas aūt itēſa nō offendit viſuz:ſz inq̄tū aget actiōe aīe:ſz ꝺm ꝗ magis delectat:offendit āt inq̄tū agit actōe nāe calefaciēdo ⁊ diſſoluendo oꝛganū viſus ⁊ diſgregādo ſpūs:⁊ iō claritas corporis glioſi:q̄uis excedat claritatē ſol:tñ de ſui nā nō offendit viſuz:ſz demulcet:pp qō claritas illa ꝺpať claritati iaſpidis. Apoc.20. ¶Ad 3m dōz q̄ claritas corpis glioſi puenit ex merito volūtatis:⁊ iō volūtati ſubdeť vt ꝺm ei⁹ ipe riū videat vl' nō videat:⁊ in ptāte corpis glioſi erit oīde re claritatē ſuaz vl' occultare:⁊ hec fuit opinio ꝓpoſitiui.

¶Ad 3am.q.dōz q̄ viſibile vr̄ ꝺm q̄ agit in viſuz:ex ꝗ aūt q̄ aligd agit vl' nō agit in aliq̄ extrīſecū nō eſt aliq̄ mutatio in ipſo. vñ ſine mutatōe alicui⁹ ꝓpetatis que ſit de pfectione corpis glificati pōt ꝺtigere q̄ videať ⁊ nō videať. vñ i ptāte aīe glificate erit q̄ corp⁹ ſuū videať vl' nō videatur:ſicť ⁊ q̄lz alia actio corpis i aīe ptāte erit. al's nō eēt corpus glioſuz iſtr̄m ſume obediēs ꝑncipali agēti. ¶Ad 4m q̄ dōz:q̄ claritas illa obediet corpi glioſo vt poſſit eā oſtēdere vel occultare. ¶Ad 2m dōz:q̄ coloꝛ corpis nō ipedit puietatē ipſi⁹ niſi inq̄tū imutat viſuz:qꝛ viſus ñ pt imutari ſil'uob⁹ coloꝛib⁹ vt vtrūq̄ pfecte iſpiciat:coloꝛ aūt corpoꝛis glioſi erit in ptāte aīe vt p ipm imutet viſū vel nō imutet:⁊ iō erit i ptāte ei⁹ vt occultet corp⁹ q̄ eſt poſt ſe vl' nō occultet. ¶Ad 3m dōz:q̄ q̄tas eſt iherēs ipſi corpori glioſo:nec poſſet q̄tas imutari ad ipiū aīe ſine mutatōe ītrīſeca corpis glioſi que ipaſſibilitati ei⁹ repugnaret:⁊ iō nō eſt ſile de q̄tate ⁊ viſibilitate:qꝛ ēt q̄litas illa p quā ē viſibile nō poterit ſubtrahi ad iperiū aīe:ſz actio illi⁹ q̄litatis ſuſpēdeť:⁊ ſic occl'tabiť corp⁹ ad ipiū aīe. Qō. III.

Deinde q̄rit de his q̄ ptinent ad dānatos. Et circa ꝗ q̄runť tria. ¶Primo de q̄litate corpoꝛ ipoꝛ. ¶Secōo de igne quo cruciabunť. ¶Tertio de cōditionib⁹ aiaꝛ ipſoꝛ eoꝛūdem poſtq̄ fuerint ſeparate.

Ad primum ſic ꝓcediť. vr̄ q̄ dānatoꝛ corpa cū ſuis deformitatib⁹ reſurgāt:illō. n. qō in penā pcti iductū eſt deſiſtere nō ꝺz niſi pctō remiſſo ſz mēbroꝛ ōfect⁹q accidūt p mutilationē i penā pcti iducti ſunt:⁊ ſil'r ēt oēs alie deformitates corpales, q̄ a dānatis q pctōꝛ remiſſionē nō ſūt ꝺſecuturi in reſurrectione nō remouebunť. ¶P. ſic reſurrectio ſcōꝛ erit ad vltimā pfectionē:ſic ⁊ reſurrectio ipſoꝛ erit ad vltimā miſeriam ſz ſcis reſurgētib⁹ nō aufereť aligd qō ad eoꝛ pfectionez ptinere poſſit. ḡ nec ipys reſurgētib⁹ aligd aufereť qō ad eoꝛ defectū vl' miſeriā ptineat:hꝫ aūt ſūt deformitates. ḡ ꝛc. ¶P. ſic ad defectū paſſibilis corpis ptinet deformitas:ita ꝛaditas:ſz a corpib⁹ dānatoꝛ reſurgētiū tarditas ñ remouebiť:ga eoꝛ corpa ñ erūt agilia. ḡ eādē rōne nec ōformitas remouebiť. ¶Sz ꝛ. j. Coꝛ. 15. mortui reſurgēt icorrupti. glo. mortui. i. pctōres vel gñal'r oēs mortui reſurgēt icorrupti. i. ſine aliq̄ diminutōe mēbroꝛ. ḡ mali reſurgēt ſine deformitatib⁹. ¶P. in dānatis non erit aligd qō ſenſū doloꝛis i eis ipediat:ſz egritudo ipedit ſenſuz doloꝛis in q̄tū p eā debilitanť organa ſentiēdi:ſilr ⁊ ōfectꝰ mēbri impediret ne eſſet vniuerſalis doloꝛ in corpoꝛe:ergo ſine iſtis defectib⁹ damnati reſurgent.

¶Ulteri⁹ vr̄ q̄ corpa dānatoꝛ erūt corruptibilia. nō. ¶Poſitū ex ꝺrys neće eſt corrūpi:ſz corpa dānatoꝛ erūt ex ꝺrys cōpoſita ex qb⁹ ēt nūc cōponunť:als nō eēnt eiusdē ſpēi:⁊ p ꝺns nec eadem nūero. ḡ erūt corruptibilia. ¶P. corpa dānatoꝛ ſi icorruptibilia ſūt futura:ꝗ ñ erit q̄ nām cū ſint futura eiusdē nāe cui⁹ ⁊ nūc ſunt:nec ēt erit p gñaꝫ vl' gliā:qꝛ talib⁹ oio carebūt. ḡ nullo⁹ erūt incorruptibilia. ¶P. illis q̄ ſunt in ſūma miſeria ſubtrahere maximā penaꝫ vr̄ icōueniēs:ſz maxia penaꝫ eſt moꝛs:vt ꝺz ꝓbm i 4. ethy. ḡ a dānatis q̄ ſūt in ſūma miſeria moꝛs remoueri nō ꝺz. ḡ coꝛ corpa corruptibilia erūt. ¶Sed ꝺ eſt:qō dr̄ Apoc. 9⁰. In dieb⁹ illis queret⁹ boies mortē ⁊ nō iueniēt eā ⁊ deſiderabūt mori ⁊ fugiet moꝛs ab ill. ¶P. dānati punient in aīa ⁊ corpe pena ppetua. Matth. 25. Ibunt hi in ſuppliciū eternū:ſz ꝗ eſſe nō poſſet ſi eoꝛ corpa corruptibilia eſſent. ḡ eoꝛ corpoꝛa erūt incorruptibilia.

¶Ulterius vr̄ q̄ ſint futura ipaſſibilia:qꝛ ꝺm pōz i 6. ethy. Dis paſſio magl fcā abuť a ſuba:ſz a finito ſi ſp aligd abuciať neće ē illō tādē ꝺſumi:vt ꝺr̄ i p̄ phy. ḡ ſi corpa dānatorū erūt paſſibilia ⁊ ſp patiēť:qñq̄ ꝺficiēt:⁊ corrūpenť:qō falſū eē oñſū ē. ḡ erūt ipaſſibilia. ¶P. oē agēs aſſi'at ſibi patiēs. ſi ḡ corpa dānatoꝛ patiēť ab igne:ignis ea ſibi aſſimilabit. ſz ñ ꝺſumit al'r ignis corpa niſi inq̄tū ea ſibi aſſimilās reſoluit:ḡ ſi corpa dānatoꝛ erūt paſſibilia ab igne: qñq̄ ꝺſumēť:⁊ ſic idē qō ꝑus. ¶P. aīalia q̄ ī igne ſine corruptōe viuere dñr:vt de ſalmādra dr̄:ab igne ñ affligiť. aīal. n. doloꝛe corpis ñ affligiť niſi corp⁹ aliq̄:ledať. ḡ corpoꝛa dānatoꝛ in igne ſine ꝺſūptōe remāere pſit:ſicť ⁊ alia ꝑdcā. vt Aug. i li. de ci. dei. dicere vr̄ q̄ nulla afflictōez ibi ſuſtiebūt qō nō eēt niſi coꝛ ipaſſibilia corpa eēnt. ḡ ꝛc. ¶P. ſi corpa dānatoꝛ ſūt paſſibilia:doloꝛ q̄ ex coꝛ paſſione ꝓueit vt vr̄ ſupare ꝺz oēs pñtē corpoꝛ doloꝛē. ſicť ⁊ ſcōꝛ iocūditas ſupabit oēs pñtē iocūditatē:ſz pp imēſitatē doloꝛ] q̄ñq̄ ꝺtigit ī pñti ſtatu q̄ aīa a cōpe ſepať. ḡ multo fortiꝰ ſi corpa illa futura ſūt paſſibilia ex imēſitate doloꝛis aīa a corpe ſepabiť:⁊ ſic corpa corrūpūt qō falſū ē. ḡ corpa illa erūt ipaſſibilia. ¶Sz ſ̄ ē qō dr̄. j. Coꝛ. 15. ⁊ nos īmutabimur. glo. nos boni tm̄mō īmutabimur i gliā imutabilitat] ⁊ ipaſſibilitat]. ḡ corpa dānatoꝛ ñ erūt ipaſſibilia. ¶P. ſicť corp⁹ coopať aīe ad meritū:ita coopať ei ad pctm̄:ſz pp cooptionē ꝑdictā ñ ſolū aīa:ſz ⁊ corp⁹ poſt reſurrectionē ꝑmiabiť. ḡ ⁊ reſurrectōe ſili dānatoꝛ corpa punienť:qō nō eēt ſi ipaſſibilia foꝛēt. ḡ erūt paſſibilia.

¶Rō dō ad. j. q. q̄ ī corpe hūano pōt eē ōformitas z⁹. vno⁹ ex ōfectu alic⁹ mēbri:ſicť mutilatos turpes ꝺicim⁹ eſſe. a. eis ꝺbita ꝓpoꝛptiū ad totū:⁊ rō tali ōformitate niſi ꝑtialē ē q̄ ī corpib⁹ dānatoꝛ ñ erit:qꝛ oīa corpa tā bona q̄ mala loꝛ integra reſurgēt:vt. ſ. dcm ē:cū ō integritate corpoꝛ reſurgētiū agereť. Alio⁹ ōformitas ꝺtigit ex idebita partiū q̄litōe:vl' debita q̄titate vel q̄litate vl' ſitu q̄ etiā ꝓpoꝛtionē debitā ptiū ad totū nō patiť:⁊ de talib⁹ deformitatibus ⁊ filib⁹ defectib⁹:ſicť ſūt febres ⁊ hꝫ egritudies que inverdū ſūt deformitatis cauſe. Aug. ī determiatū ⁊ ſub dubio relinq̄t in Ench. vt magr̄. in lra dicit. Sed apud doc. moder. eſt ſup ꝗ duplex opio. Quidā. n. dicūt q̄ hꝫ deformitates ⁊ defect⁹ i corpib⁹ dānatoꝛ remanebūt ꝺſideran tes coꝛ dānationē q̄ ad ſummā miſeriā deputanť cui nō bil icōmoditatis ſubtrahi ꝺz:ſz ꝗ nō vr̄ rōnabil'r ꝺici:i reparatōe. n. corpis reſurgētis magis attēdiť nāe pfectio q̄ ꝺditio que ꝑus fuit. vñ ⁊ q̄ ifra pfectā etatē decedūt in ſtatura iuuenil' etatis reſurgēt:vt. ſ. dcm̄ eſt:vñ ⁊ illi q̄ aliq̄s defect⁹ nāles in corpe habuerūt:vel deformitates ex eis pueniētes in reſurrectōe ſine illis defectib⁹ vl' deformitatibus reparenť niſi pcti meritū ipediret:⁊ ita ſi aliqs cum defectib⁹ vel deformitatib⁹ reſurget ꝗ ei erit in penā:modus aūt pene eſt ꝺm menſurā culpe:ꝺtigit aūt q̄ aliqs peccator dānādus mioꝛib⁹ pctis ſubiect⁹ aliq̄s deformitates vl' defect⁹ hēat q̄s nō habuit aliqs dānādus pctis grauioꝛib⁹ irretit⁹. vñ ſi ille q̄ ī hac vita deformitates habuit cū eis reſurgat ſine qb⁹ ꝺſtat q̄ reſurget ali⁹ grauius puniendus q̄ eas in hac vita nō habuit:modus pene nō rūderet q̄tati culpe:ſz magis videreť aliqs puniri p penis q̄s in hoc mūdo paſſus fuit:qō eſt abſurdū:⁊ iō aly rōnabili⁹ diciť q̄ auctoꝛ q nām ꝺdidit in reſurrectōe nām corpis itegre repabit:vñ q̄cd defect⁹ vel turpitudis ex coꝛruptiōe vel debilitate nāe ſiue ꝓncipioꝛ nāliū in corpe fuit:totū i reſurrectōe remouebiť:ſicť febris:lipitudo:⁊ ſilia:ōfectꝰ ātis generālib⁹ ꝓncipys ī hūano corpe nāl'r ꝺſequunť:ſicť pōdera ſitas:paſſibilitas:⁊ ſilia ī corpib⁹ dānatoꝛ erūt. q̄s ōfectus ab electoꝛ corpib⁹ glia reſurrectōis excludit. ¶Ad ꝑmū q̄ dōm:q̄ cū pena in quolibet foꝛo iſligať ꝺm ꝺditionē illi⁹ foꝛi:pene que in hac vita tpali iſligunť. p aliq̄ pctō tpales ſunt:⁊ vltra vite terminū nō ſe extēdūt:⁊ iō q̄uis pctm̄ nō ſit remiſſum dānatis:nō tñ oꝛ q̄ eaſdē penas ibi ſuſtincāt q̄s in hoc mūdo ſunt paſſi:ſed diuīa iuſtitia regit:vt ibi penis grauioꝛib⁹ in eternū crucienť. ¶Ad 2m dicēdū q̄ nō eſt ſilis rō de bonis ⁊ malis eo q̄ aligd pōt eſſe pure bonū:nō aūt pure malū:vñ vltima ſcōꝛ felicitas ꝗ regrit vt ab oī malo penit⁹ ſint imunes:ſz vltima maloꝛ miſeria nō excludit omne bonū:qꝛ malū ſi ītegrū ſit corrūpit ſeipm:vt pbs dicit in 4. ethy. vñ oꝛ q̄ miſcrie dānatoꝛ ſuſtemat bonū nāe in ipſis q̄ eſt opⁿ ꝺditoris pfecti q̄ ipſaz nām ī pfectōe ſue ſpēi repabit. ¶Ad 3m dōz:q̄ tarditas eſt de illis defectib⁹ q̄ nāl'r ſequunť ꝓncipia būani corpis:nō autem deformitas:⁊ ideo de eis non eſt ſimilis rō:vt ex dictis patet.

¶Ad 2am.q.dōm q̄ cū in oī motu oporteat eſſe aliqd ꝑnm mot⁹:dupl'r motus aliqs vel mutatio a mobili remoneť: vno mō p hoc q̄ deeſt ꝓncipiū mot⁹ alio mō p ꝗ q̄ ꝓncipiū mot⁹ ipediť:corruptio aūt mutatio quedā eſt. Ūn⁹ dupliciter pōt ꝺtingere vt corp⁹ qō ex ꝺditōe ſuoꝛ ꝓncipioꝛ corruptibilitatē bz:icorruptibile reddať. Uno mō ex hoc q̄ ꝑn⁹ ad coꝛruptōez moueš totaľr tolliť:⁊ hoc mō corpa dānatoꝛ icorruptibilia erūt. cū. n. celū ſit ꝑmū alterans p motū ſuū localē:⁊ oīa alia agētia z⁹ i vtute ipſi⁹ agāt:⁊ q̄ſi ab ipſo mota:oꝛ q̄ ceſſante motu celi nihil ſit agēs qō poſſit corp⁹ p alterationē aliq̄s trāſmutare a ſua nāli ꝓpetate: iō poſt reſurrectionē ceſſante motu celi nulla q̄litas erit ſufficiēs:vt corp⁹ humanū alterare poſſit a ſua nāli q̄litate:corruptio aūt eſt termin⁹ alteratōis ſicť ⁊ gñatio:vñ corpoꝛa dānatoꝛ coꝛrūpi nō poterūt:⁊ ꝗ deſeruit diuīe iuſtitie:vt ꝓpetuo viuētes ꝓpetuo puniant:qō diuīa iuſtitia requirit:vt ifra ꝺcet:ſicť ⁊ nūc coꝛruptibilitas coꝛpoꝛ deſeruit diuīe puidētie p quā ex aliq⁹ coꝛrupt] alia generant. Alio mō ꝺtingit ex hoc q̄ ꝑn⁹ coꝛruptiōis ī pediť, ⁊ ꝗ mō coꝛp⁹ Ade icoꝛruptibile fuit:qꝛ ꝺrie q̄litates in coꝛpe hois exītes ꝺtinebant p graz inocētie ne ad diſſolutionē coꝛporis agere poſſent:⁊ multo plus ꝺtinebunť i coꝛpib⁹ gloriosis que erūt oio ſubta ſpiritui:⁊ ſic in coꝛpib⁹ btoꝛ poſt reſurrectionē cōez ꝺiūgent duo ꝓdicti modi icoꝛruptibilitatis. ¶Ad ꝑmū q̄ dōz q̄ ꝺria ex q⁹ coꝛpa cōponūť ſūt .z. ꝓncipia ad coꝛruptionē agētia. ꝑmū. n. agēs eſt motꝰ celeſtis:vñ ſuppoſito celeſti neceſſe eſt vt coꝛp⁹ ex ꝺrys ꝺpoſitū coꝛrūpať niſi ſit aliq̄ cā potioꝛ ipediēs:ſz motu celi remoto ꝺria ex q⁹ coꝛp⁹ cōponiť nō ſufficiūt ad coꝛruptōez faciēdā ēt ꝺm nām:vt ꝑz ex dictis:ceſſationē aūt motꝰ celi phi nō cognouerūt:vñ ꝑ ifallibili bēbāt q̄ coꝛp⁹ cōpoſitum ex ꝺrys coꝛrūpať ꝺm nām. ¶Ad 2m dōm.q̄ icoꝛruptibilitas illa erit per nām nō q̄ ſit aliqō icoꝛruptōis ꝓncipiū in coꝛpoꝛib⁹ dānatoꝛ:ſed per defectū ꝓncipy motiꝛis ad coꝛruptionē:vt ex dictis patz. ¶Ad 3m dō:q̄ q̄uis moꝛs ſit ſimpl'r maxia penaꝫ ꝺm qd:tñ nihil ꝓhibet moꝛtem eſſe in penaꝫ remediū:⁊ per ꝺns ablationē moꝛtis in penaꝫ augmētum:viuere. n. vt dr̄ in 9⁰. ethi. videť oībus delectabile eſſe co q̄ oīa eſſe appetūt:non oportet aūt vt ibidē ꝺcicť accipe malam vitā neq̄ coꝛruptam neq̄ que ē in triſtitys:ſicut ḡ viuere ſimpl'r eſt delectabile:nō aūt vita que eſt in triſtitys:ita ⁊ moꝛs que eſt ꝑuatio vite ſimpliciter eſt penoſa ⁊ maxima penaꝫ inquātū ſubtrahit ꝑmū bonum. ſ. eſſe cum quo oīa alia ſubtrahunť:ſed inq̄tū priuat malam vitam ⁊ que eſt in triſtitys eſt in remediuz penarum quas termīat:⁊ per ꝺns moꝛtis ſubtractio eſt i augmētum penarū quas ꝓpetuas facit. ſi aūt ꝺicať moꝛs eē penalis ꝓpter coꝛporalē doloꝛē quē ſentiūt moꝛiētes non eſt dubiū q̄ multo maioꝛem doloꝛē damnati ꝺtinue ſuſtinebūt. vnde in ꝓpetua moꝛte eſſe ꝺicunť:ſicut ſcriptum eſt in ꝑſ. Moꝛs depaſcet eos.

¶Ad 3am.q.dōz q̄ pncipalis cauſa q̄re corpa dānatoꝛ ab igne nō ꝺſumūť erit diuīa iuſtitia q̄ eoꝛ corpa ad ꝓpetuā penā ſunt addicta:ſz diuīe iuſtitie ſeruit ēt nālis diſpō ex ꝓte corpis patiētis:⁊ ex ꝓte agētiū:qꝛ cū pati ſit recipe qōdā duplex eſt modus paſſiōis:ꝺm q̄ aligd i aliq̄ recipi pōt dupl'r. pōt. n. aliq̄ forma recipi in altero aliq̄ ꝺm eſſe nāle māliter:ſicut caloꝛ recipiť ab igne in aere:⁊ ſz hūc modū receptionis eſt vnus modus paſſionis qui dr̄ paſſio nāe. Alio mō aligd recipiť in altero ſpūaliter per modū intentionis cuiuſdam:ſicut ſimilitudo albedis recipiť i aere:⁊ in pupilla ⁊ hec receptio ſimilať illi receptioni qua aīa recipit ſilitudines rez:vñ ꝺm hūc modum receptionis eſt alius modus paſſionis qui vocať paſſio aīe:qꝛ q̄ poſt reſurrectionē motu celi ceſſante nō poterit aligd coꝛp⁹ alterari a ſua nāli q̄litate:vt ꝺcm̄ eſt:nullū coꝛp⁹ pati poterit paſſione nāe:vñ q̄tū ad hūc modū paſſionis coꝛpa dānatoꝛ ipaſſibilia erūt:ſicť ⁊ icoꝛruptibilia:ſed ceſſante motu celi adhuc manebit paſſio que eſt p modū aīe:qꝛ ⁊ aer a ſole illuminabiť:⁊ coloꝛ ꝺrias ad viſum ꝺferet. vñ ⁊ ꝺm hūc modū paſſionis coꝛpa dānatoꝛ paſſibilia erūt:⁊ qꝛ in tali paſſione ſenſus pficiť:iō in coꝛpib⁹ dānatoꝛ ſenſus pene erit ſine mutatiōe nālis diſpōnis. corpa vo glioſa etſi recipiant aligd:⁊ quodāmō patianť in ſentiēdo:nō tñ paſſibilia erūt:qꝛ nihil recipiēt p modū afflictiui vel leſiui:ſicut recipient coꝛpoꝛa dānatoꝛ que ob hoc paſſibilia ꝺicunť.

¶Ad ꝑmū q̄ dōz:q̄ ꝑs logt de illa paſſione p quaz trāſmutať patiēs a ſua nāli diſpōne:talaūt paſſionō erit i coꝛpoꝛib⁹ dānatoꝛ:vt ꝺcm̄ eſt. ¶Ad 2m dōm:q̄ ſilitudo agētis eſt duplr in patiēte. Uno mō p eūdē modū quo eſt in agēte:ſicut eſt in oib⁹ agētib⁹ vniuocis:vt calidū facit calidum:⁊ ignis generat ignē. Alio modo per moduz diuerſum a modo quo eſt in agēte:ſicut eſt in oibus agētib⁹ equiuocis in qb⁹ q̄ñq̄ ꝺtingit q̄ in agente eſt forma ſpiritualiter que i patiēte materialiter recipiť:ſicut forma que eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

in domo facta per artificem est mālr in ipsa: r in mēte artificis est spūalr. qūqz vo ecouerso est mālr in agēte r recipiī spūalr in patiēte: sicut albedo mālr est i pariete a q recipit: spūalr i pupilla r ī medio deferēte: r sīlr est in ꝓposito: qz spēs que mālr est in igne recipiī spūaliter in corporibus dānatoz: r sic ignis assimilabit sibi dānatoz corpa: nec tñ ea ꝛsumet. ¶ Ad 2m dōz: q fm phm in li. de ppriatib⁹ elemēto z: nullū aīal in igne viuere pōt. Halien⁹. n. in li. de simplici medicina dicit. q nullū corp⁹ est qō tādē ab igne nō ꝛsumaf: q̄uis quedā corpa sint que ad horam in igne sine lesiōe pmaneant: vt ꝑz de ebeno: vñ qō inducīt de salmādra nō est oio sīle: qz nō posset pseuerare finalr i igne sine corruptōe: sīc corpa dānatoz in iferno: nec tñ oz q qz corpa dānatoz ab igne iferni p corruptionē aliquaz nō ledunt: q ꝓpter hoc ab igne non affligant: qz sensibile nō solū natū est delectare vel affligere sensum fm q agit actōe nature ꝛfortādo vel corrūpēdo organū: sz ēt fm q agit actōe spūali: qz qñ sensibile est in debita ꝓportiōe ad sentiētē delectat: eōrio aūt qñ se hz i supabūdātia vl defectu: vñ r colores medy r voces ꝛsonātes fūt delectabiles r icōsonātes offendūt auditū. ¶ Ad 4m dōz: q dolor non sepat aīaz a corpe fm q manet tñ in potētia aīe cui⁹ē dolere: sed fz q ad passionē aīe mutaf corp⁹a sua nāli dispōne fz modū quo videm⁹ q ex ira corp⁹ calefit r ex timore frigescit: sed post resurrectionē corp⁹ nō poterit trāsmutari a sua nāli dispōne: vt ex dictis ꝑz: vñ q̄tūcūqz sit dolor animā a corpore nō separabit.

Ad secundum sic ꝓcedīt. Uī q ignis iferni q corpa dānatoz cruciabunt nō sit ignis corpore⁹. dīc. n. Damas. in 4. li. Īn fine tradet diabolus r demōes ei⁹ r hō ei⁹. s. antichristꝰ r ipy r pctōres in ignē eternū nō mālē q̄lis est q apud nos est: sed q̄lē vtiqz nouit de⁹: sed oē corporeus est māle. g ignis iferni nō erit corpore⁹. ¶ Ꝑ. aīe dānatoz a corpe sepate ad ignē iferni deferunt. fz Aug. dicit. iz. sup Heñ. ad lram. Spūalē arbitroz eē locū. s. ad quē aīa deferī post mortē non corpalē. g ignis ille nō est corpore⁹. ¶ Ꝑ. ignis corpore⁹ in modo sue actiōis nō segt modū culpe in eo q igne cremaf: fz magis modū humidi vel sicci: in eodē. n. igne corpeo videm⁹ affligi iustū r impiū: sed ignis iferni in modo sue actōis segtur modū culpe in eo qui punit. vñ dicit Greg. in 4. dial. Unus qdē est gehēne ignis: fz nō vno mō oēs cruciat peccatores: vniuscuiusq. n. q̄tū exigit clpa tātū sentiet pena g ignis ille nō ē corpore⁹. ¶ Bz ꝛē: qō dī 4. dial. Ignē gehēne corporeū eē nō ambigo in q certū est corpa cruciari. ¶ Ꝑ. Sap. 5. dī. Pugnabit orbis terrarū ꝛ insensatos: sed nō tot⁹ orbis ꝛ insensatos pugnaret si solūmō spūali pena r nō corpali punirent. g puniētur igne corporeo.

¶ Ulteri⁹ vī q ignis ille nō sit eiusdē spēi cū igne isto corporeo quē videm⁹. Aug. n. dicit r habet i lra. Ignis eternus cuiusmōi sit arbitror scire neminē: nisi forte cui spūs diuin⁹ oīndit: fz nāz istius ignis oēs vel fere oēs sciūt. g ille ignis nō est eiusde nāe vel spēi cū isto. ¶ Ꝑ. Hre. dicit. 15. li. moza. exponēs illud Job. 20. Deuorabit eū ignis q non succēdīt. Ignis corpore⁹ vt eē valeat corpeis idiget fomētis: nec valz nisi succēsus eē: r nisi refot⁹ subsistere: at ꝛgehēne ignis cū sit corpore⁹ r in semetipsos reprobos corporalr exurat: nec studio humano succēdīt nec lignis nutrīt fz dat⁹ semel durat ī extinguibilis r succēsione nō idiget r ardore nō caret. g nō est eiusdē nāe cū corporeo igne quez videm⁹. ¶ Ꝑ. eternū r corruptibile nō sūt vni⁹ rōnis: cuz nec ēt in gñe ꝓueniāt fm phm ī. 9o meta. fz ignis iste ē corruptibilis: ille aūt eter⁹. Matth. 25. Ite maledicti ī ignē eternū. g nō sūt eiusdē spēi. ¶ Ꝑ. de nā bui⁹ ignis q apud nos est: est vt luceat: fz ignis iferni nō lucet. vñ dī Job. 18. Nōne lux ipy extinguet? g nō est eiusdē nāe cuz isto igne.

¶ Sz ꝛ. fm phm ī ꝑ top. Dis aq̄ oī aq̄ est idē spē. g eadē rōne oīs ignis oī igni idē ē ī specie. ¶ Ꝑ. Sap. ii. dī. Per que peccat qs per hec r torquet: fz oēs hoies peccāt p res sensibiles hui⁹ mūdi. g iustū est vt p eādē puniātur.

¶ Ulteri⁹ videf q ignis ille nō sit sub terra: qz Job. 28. de hoie dānato dī. Et de orbe trāsferet eu⁹ de⁹. g ille ignis q dānati puniētur nō est sub terra: fz ex orbē. ¶ Ꝑ. nullum violētū r per accīs pōt esse sempiternū: sed ignis ille erit in iferno ī sempiternū. g nō erit ibi p violētiam fz nāl⁹. fz sub terra nō pōt esse ignis nisi per violētiaz. g ignis iferni nō ē sub terra. ¶ Ꝑ. ī igne iferni oīa corpa dānatoz post diē iudicy cruciabūtur: fz corpa illa locū replebūt. g cū futura sit maxima multitudo dānatoz: qz stultoz ifinit⁹ est numerus Eccl. ī. ops maximuz esse spaciū ī quo ignis ille ꝓtinet: fz icōueniēs videt ifra terrā esse tātā ꝛcauitatē cōptes terre nāl⁹ ferātur ad mediuz. g ignis ille nō erit sub terra. ¶ Ꝑ. Sap. iii. dī. Per q̄ peccat qs p hec r torquet fz mali sup terrā peccauerūt. g ignis eos puniēs nō oz esse sub terra. ¶ Sz ꝛ ē qō dī Esa. 14. Infern⁹ subt⁹ ꝛturbat est ī occursuz tui. g ignis inferni sub nobis est. ¶ Ꝑ. Hre. dicit ī 4o dial. Quid obstat nō video vt ifernus sub terra esse credaf. ¶ Ꝑ. Jone 2o. sup illud. Proiecisti me ī corde glo. maris: itelligit. i. ī iferno. pro q̄ dī in euāgelio Matth. 12. In corde terre: qz sīc coz est in medio aīalis: ita ifernus esse in medio terre ꝓhibetur.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q dē igne iferni fuit multiplex positio. Quidam. n. phi: vt Auic. resurrectionez nō credētes solius aīe post mortē penā esse crediderūt: r qz eis icōueniēs videbat vt aīa cum sit icorporea igne corporeo puniref negauerūt ignē corporeū esse quo mali punirent⁹ vo lētes q q̄cqd dī de pena aīaz post mortē p aliqua corporalia futura metaphorice dicat: sicut. n. bonaz aiaz delectatio r iocūditas nō erit in aliq̄ re corporali fz spūali tñ: qō erit in ꝛsecutione finis sui: ita afflictio maloz erit spiritualis tm̄: in hoc. s. q tristabunt de hoc q sepant a fine: cui⁹ iest eis desideriū naturale: vñ sīc oia q̄ de delectatōe aiaz post mortez dicunt que vident ad delectationē corporalem ptinere: sicut q reficiant: q rideāt: r hoc ita etiaz quicqd de barū afflictiōe dī qō in corporalē punitionē sonare videt per similitudinē debet itelligi: sicut q igne ardeant vel fetoz ib⁹ affligant: r cetera hoc. spūalis enim delectatio r tristitia cū sit ignota multitudini: ops q per delectationē r tristitias corporales figural⁹ manifesteret: vt homines moueant magis ad desideriū vel timorē sed qz in pena dānatoz nō solū erit pena damni que rīdet auersioni que fuit in culpa: fz ēt pena sensus que rīdet ꝓuersioni: ideo nō sufficit ꝑdictū modū punitionis ponere: r ideo ēt ipse Aui. alterū modum supaddit dicēs q aie maloz post mortē nō per corpa: sed per corpoz silitudines puniri: sīc in somnis ꝓpter similitudines predictas in imaginatione existētes videt homini q torqueat penis diuersis: et hūc etiam modū punitionis videt ponere Aug. in. iz. sup Heñ. ad litterā: sicut ibidē manifeste ꝑz. Sed hoc videtur inconueniēter dictum esse: imaginatio enim potentia quedam est vtēs organo corporali: vnde nō potest esse q visiones imaginatiue fiāt in anima separata a corpore: sicut in anima somniantis. vnde etiā Auic. vt hoc inconueniēs euaderet dixit q anime separate a corpore vtebātur quasi p organo aliqua parte celestis corporis cuius corpus bonis nuz oportet esse cōforme ad hoc q ꝓficiatur anima rōnali que est similis motorib⁹ celestis corporis: in hoc secundo quod dāmodo opinionē antiquoz pl̄oz qui posuerūt aīas redire ad compares stellas. sed hoc est omnino abstrahendo fm doctrinam pl̄i: quia aīa vtitur determinatis organo corporali sicut ars determinatis īstrumētis. vnde nō potest transire de corpore in corpus: quod Pythagoras poetice

voicit in ꝑmo de aīa. Qualiter āt ad dcm Aug. sit rñdendum ifra dicet. Quicqd aūt dicaf de igne qui aīas separatas cruciat: de igne tñ quo cruciabunt corpora dānatoz post resurrectionē opz dicere q sit corporeus: qz corpi nō pōt ꝓueniēter pena aptari nisi corporea. Uñ Greg. in 4o dial. ex hocipso. pbat iferni ignē eē corpeū q reprobi post resurrectionē i eū detrudent. Aug. ēt vt habet ī lra manifestat ignē illū q̄ corpa cruciabunt corpeū eē. r de hoc ad pns est q̄. Qual⁹ aūt a ī e dānatoz ab igne isto corpeo puniātur ifra dicet. ¶ Ad ꝑmū q̄ dicēdum. q. Damas. nō negat simpl⁹ ignē illū malez esse: sed q nō est malis talis q̄lis apud nos ē: eo q gbusdā ꝓpatib⁹ ab hoc igne distinguit. Uel dicēdū q. qz ignis ille nō mālr alterat corpa: fz quadā spūali actōe agit ad ea ad punitionē: vt ex dictis ꝑz ideo nō dr mālis nō q̄tum ad subaz: fz q̄tum ad punitōis effectū ī corpoz ib⁹: r multo amplius r ī aīabus. ¶ Ad 2m dōz. q dcm Aug. pōt hoc mō accipi: vt ꝓ to tāto dicaf loc⁹ ille ad quē aīe deferētur post mortē nō eē corpore⁹: qz aīa in eo corpoz alr nō existit p modū. s. quo corpora existūt in loco: sed alio mō spūali sīc angeli ī loco sūt. Uel dicēdū q. Aug. logt opinādo r nō determinādo sicut frequēter facit in li. illo. ¶ Ad 3m dōm: q ignis ille erit ist⁹ fz diuie iustitie punitētis: ist⁹ fm aūt nō solū agit ī vtute ꝓpa: r p ꝓpriaz modum sed ēt in vtute ꝑncipalis agētis: r fm q est regulatū ab eo: vñ q̄uis ignis fm ꝓpriā vtutē nō bēat q aliq̄s cruciat magis vel minus fm modum peccati: hz tñ hoc fm q ei⁹ actio modificat ex ordie diuie iustitie: sicut ēt ignis fornacis modificatur ex industria fabri in sua actione fm q competit ad effectum artis.

¶ Ad 2am. q. dōz: q ignis ꝓpter hoc q est maxime vtutis i agēdo iter reliq̄ elemēta alia corpa ꝓ mā hz: vt dr in 4o meta. vnde r ignis dupl⁹ inuenit. s. i. ꝓpria mā: put est i sphera: vel i mā alicna: siue terrestri: vt patz ī carbone: siue aerea sicut ꝑz ī flāma: q̄uis aūt mō ignis inueniat semper idē est in spē q̄tū ad nām ignis ꝓtinet: pōt aūt esse diuersus i specie q̄tū ad corpora que sunt mā ignis: vñ flāma r carbo differūt spē: r sīlr lignū igneū r ferrū ignitū: nec differt q̄tū ad hoc siue ignita sint p violētiā vt ī ferro apparet siue ex ꝑnītrisco nāli: vt accidit in sulfure. Dr q̄ ignis iferni q̄tū ad hoc qō hz de nā ignis sit eiusdē speciei cum igne q apud nos est manifestū est. vt ꝛ. aūt ille ignis sit in ꝓpria mā existēs: aut si ī aliena in qua mā sit: nob ignotuz dicet fm q̄ pōt ab igne q apud nos est specie differre mālr cōsideret⁹. Quasdaz tñ ꝓpetates differētes hz ab igne isto: sicut q̄ successiōe nō idiget: nec lignis nutrit: sed iste ignis nō stēdit diuersitatē ī specie q̄tū ad id qō ꝓtinet ad nāz ignis. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōm: q Aug. logt q̄tū ad id qō ē mālr in illo igne: nō aūt q̄tum ad ignis nāz. ¶ Ad 2m dōm q ignis iste q apud nos est lignis nutrit: r ab hoc succēdit: qd est artificialr: r p violētiā in aliena mām introduct⁹: sed ignis ille lignis nō idiget q̄ foueat: qz vī ē i ꝓpa mā existēs: vel est i mā aliena nō p violētiā: fz p nāz a pncipio resistēs. vñ nō est ab hoc accēsus: fz a deo q nāz illā īstituit: r ꝑ est qō dr Esay. 30. Stat⁹ ddñi sīc torrēs sulfuris succēdēs eam. ¶ Ad 3m dōz: q sīc corpa dānatoz erūt eiusdē speciei cui⁹ r mō sūt: q̄uis nūc sint corruptibilia: tūc aūt incorruptibilia ex ordie diuie iustitie: r ꝓpter q̄tē mot⁹ celi: ita est etiā de igne iferni q̄ corpa illa punient. ¶ Ad 4m dōz q luceret nō ꝓuēit igni fm q̄libet modū existēdi: qz in ꝓpa mā exīs nō lucet: vñ nō lucz ī, ꝓpa spera: vt ꝑ dicunt: sīlr ēt i aliq̄ mā aliēa ignis exīs nō lucet sīc cum est i mā opaca terrestri vt in sulfure: sīlr est etiaz qñ ex aliq̄ grosso fumo ei⁹ claritas obfuscaf: vñ q ignis iferni nō lucet nō ē sufficiēs argumētū ad ꝑ q nō sit eiusdē speciei.

¶ Ad 7um. q. dicēdū: q sīc Aug. dicit r habet ī lra: ī qua ꝓte midi ifernus sit scire neminē arbitror nisi cui diuin⁹ ꝑ spūs reuelauit. vñ r Greg. ī 4o dial. sup hac qōne ī terrogat⁹ respōdet. Dac de re temere diffinire nō audeo: nōnulli nāq in quadā terraz ꝓte ifernū esse putauerūt. Alij vo hūc sub terra esse estimāt: r hāc opinionez ꝓbabiliorē eē ostēdit dupl⁹. Primo ex ipsa noīs rone sic dicēs. Si idcirco infernū dicim⁹: qz iferi⁹ iacet: qō terra ad celū est ꝑ eē ifern⁹ dz ad terrā. Scōo aūt ex ꝑ qō dr Apoc. 5o. Nemo poterat neq in celo: neq ī terra: neq subt⁹ terrā apire libz: vt ꝑ qō dr in celo referaf ad āgelos: ꝑ qō dr ī terra referaf ad homines viuētes ī corpe. hoc qō dr subt⁹ terrā referaf ad aīas exītes ī iferno. Aug. ēt ī. iz. sup Heñ. ad lram: duas rones tāgere vī q̄re ꝛgruuz sit q ifern⁹ sit sub terra. Una est vt qñ defuctoz aīe amore carnis peccauerūt hoc eis exhibeaf qō ipsi carni mortue solet exhiberi. s. sub terra recōdant. Alia est q sīc est granitas ī corpib⁹: ita tristitia ī spiritib⁹ r letitia sīc leuitas: vñ sīc fm corp⁹ si poderis sui ordinē teneāt iferiora sūt oia grauiora: ita scōm spīm iferiora sūt oia tristiora: r sic sīc ꝓueniēs loc⁹ gaudio electoꝝ est celū empyreū: ita cōueniēs locus tristitie dānatoz est īfimū terre: nec dz mouere qō Aug. ibidē dicit: q iferi sub terris eē dicūtur vl̄ creduntur: qz vt ī li⁹ retractationū ꝑ retractās dīc. Mihi videor dicere ꝏbuisse magis q sub terris sūt iferi q̄ rōnez reddere cur sub terris eē dicant siue credant. Quidaz tñ ꝑhi posuerūt q loc⁹ iferni erit sub orbe tristi: tñ supra terre supficiē ex pte opposita nob: r ꝑ vī Jsi. sensisse cū dixit q sol r luna ī ordie quo creati sūt stabūt ne impy ī tozmētis positi fruant luce eoz: que rō nulla eēt: si ifern⁹ ifra terrā eē dicat: Qual⁹ tñ hec verba pñt exponi patebit ifra. di. 48. Pythagoras vo posuit locū penaz. ī spera ignis quā ī medio toti⁹ orbis eē dicit: vt ꝑz per phm ī 2o celi r mūdi: fz tñ ꝓueniēt⁹ his que ī scriptura dicunt est vt sub terra eē dicat. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōz: q vbū illud Job. De orbe trāsferret eū de⁹: itelligēdū est de orbe terraz. i. de hoc mūdo: r hoc mō exponit Hre. dicens. De orbe qppe trāsferr cū supno apparēte iudice de hoc mundo tollit in quo puerse gloriant: nec est itelligēdū q orbis hic accipiat ꝓ vniuerso q̄si extra totū vniuersuz sit loc⁹ penaz. ¶ Ad 2um dōm: q in loco illo ꝛseruat ignis in eternum ex ordie diuie iustitie: q̄uis fm nām suā nō possit exire locū suū aliqō elemētū durare in eternū ꝓcipue statu generationis r corruptōis manēte in reb⁹: ignis aūt ibi erit fortissime caliditatis: qz calor eius erit vndiqz ꝛgregatus ꝓpter frigus terre vndiqz ipm circūstās. ¶ Ad 3um dicēdū q ifernus nūq deficiet in amplitudie gn sufficiat ad dānatoz corpora capiēda. Infernus. n. puer. 30. in terra īsatiabili ponit: nec est icōueniēs q itra viscera terre tāta cōcauitas ꝛseruet diuina vtute que damnatoz oīuz corpora possit capere. ¶ Ad 4um dōz q hoc qō dr. Per que peccat qs per hec r torquet: nō est necessariū nisi in ꝑncipalibus īstrumētis peccādi: qz enim homo in aīa peccat r corpore in vtroq⁹ punit: nō aūt opz q in quo loco qs peccat ī eodē puniat: cum alius sit locus qui viatoribus r damnatis debet. Uel dicēdū q ꝑ itelligit de penis quib⁹ homo punitur in via fm q quelibet culpa suam pena habet annexam: prout quisq⁹ inordinatus animus sibiipsi est pena vt dicit August.

Ad tertium sic ꝓcedit. Uidet q in aīa separata remaneāt potētie sensitiue. Aug. n. ī li. de spū r aīa sic dic. Recedit aīa a corpe secū trahes sensū. s. z imaginationē r rōnē r itellectū: itelligētia ꝛcupiscibilitatē r irascibilitate: fz sensus r imaginatio r vis irascibilis r cōcupiscibilis sunt vires sensitiue. ergo r in anima separata vires sensitiue remanent. ¶ Ꝑ. Aug. in lib. de eccles. dogmatibus. Solum dominē credimus bēre aīaz subsistentiā que exuta corpe viuit r sensus suos atq⁹ igenia viuaciter tenet. g aīa exuta corpe habet potentias sensitiuas.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. potētie aīe vel essentialr ei īsunt vt gdā dicūt vl ad minus sunt nāles ppietates ipsius: sed illud qō essentialiter iest alicui nō pōt ab eo separari: neq; subm aliqō deseriť a ppetatib⁹ nālib⁹. g ipole est q aīa sepata a corpore aliqs potētias amittat. ¶ P. nō est totū itegr cui aliq ptiū deest: ſz potētie aīe dīr ptes ipsi⁹. si g aliqs potētias aīa post mortē amittit nō erit aīa itegra post mortē: qō est inconueniēs. ¶ P. potētie aīe magis cōparanť ad meritū q; etiā corp⁹ cū corp⁹ sit solū instr̄m act⁹: potētie vo pncipia agēdi sed necesse est vt corp⁹ sil⁹ pmieť cū aīa ppter hoc q coopērabať in merito. ergo multo fortius est necesse q potētie aīe sil⁹ pmienť cū ipsa. g aīa sepata eas nō amittit. ¶ P. si aīa cū separať a corpore potētiā sensitiuā amittit: oz q illa potētia in nihilū cedat. nō. n. pōt dici q in mām aliquā resoluiť cū nō bēat mām partē sui: sed illud qō oino in nihilum cedit nō reiterať idē numero: vt supra dcm̄ est. g aīa nō hēbit in resurrectōe eādē nūero potētiā sensitiuā: ſz fz pbm sicut se hz aīa ad corp⁹: ita se hñt potentie aīe ad ptes corpis: vt visus ad oculū: si aūt nō esset eadē aīa que rediret ad corp⁹ nō eēt idē hō. g eadē rōne: nec eēt idez oculus numero si nō hz eādē numero potētiā visiuā: r simili rōne nec aliq̄ alia pars numero eadē resurgeret: r per pns nec tot⁹ homo idez numero erit. nō g pōt esse q aīa sepata potentias sensitiuas amittat. ¶ P. si potētie sensitiue corrūperent corrupto corpore: ops q debilitato corpe debilitarent: hoc aūt non ptingit: qz vt dr in pmo de aīa. Si senex accipiat oculū iuuenis videbit vtiq; sicut r iuuenis. g nec corrupto corpe potētie sensitiue corrūpēť. ¶ Sz s. Aug. in li. de eccl. dogmatib⁹ dicit. Duab⁹ substātys cōstat hō: aīa tīa r carne: aīa cū rōne sua: r carne cuz sensib⁹ suis: potētie g sensitiue ad carnē ptinēt. ergo corrupta carne in aīa non manēt potētie sensitiue. ¶ P. pbs in. iii. meta. de spatiōe aīe loquēs sic dic. Si aūt aliqd remanet in postremo ārēdum est de hoc: in gbusdā. n. nō est ipole: vbi grā. si aīa est talis disponis nō tota: sed intellect⁹: tota. n. forte ipole ārēdum est de hoc: ex hoc videť q aīa tota corpore nō separetur: sed solū potētie itellectiue: nō. n. sensitiue vel vegetatiue. ¶ P. in z° de aīa: pbs dicit de intellectu loquēs: hoc solū ptingit separari vt ppetuū a corruptibili: relique aūt ptes aīe manifestū est ex his q nō sepabiles sunt vt qdaz dicūt. g potētie sensitiue nō manēt in aīa separata.

¶ Ulteri⁹ videť q in aīa sepata remaneāt etiā act⁹ sensituarum potētiarum. dicit. n. Aug. in lib⁹ de spiritu r aīa. Aīa recedēs a corpore ex his. s. imaginatiōe cōcupiscibilitate: irascibilitate fm merita afficiť ad delectationē siue ad dolorem: sed imaginatio r cupiscibilis r irascibilis sunt sensitiue potētie. g fm sensitiuas potētias aīa sepata efficieť: r ita fm eas in aliq̄ actu erit. ¶ P. Aug. sup Gen. ad lram in li°. ix. dicit. q corp⁹ nō sentit: sed aīa per corp⁹: r ifra. quedam aūt aīa nō p corp⁹: imo sine corpe sentit: vt est timor: r hō: sed illud qō aīe sine corpore ouenit pōt ieſſe aīe a corpore separate. g tūc actu aīa sentire poterit. ¶ P. ispicere silitudines corpoz sicut in somnis accidit ad visionē imaginatiuā ptinet que est in sensitiua pte: sed hō silitudines corpoz ispicere sicut in somnis accidit ouenit anime separate. vñ Aug. ix. sup Gen. ad lram sic dicit. Neq; n. video cur babeat aīa similitudinē corporis sui cum iacente sine sensu corpore: nōdum tñ penit⁹ mortuo videt talia qualia multi ex illa subductione vinis redditi narrauerūt: r non babeat cū pfecta morte penit⁹ de corpore exierit. nō. n. B pōt itelligi q aīa silitudinē corporis bēat nisi fm q eas ispicit: vñ r pmisit de iacētib⁹ sine sensu q gerūt quādā similitudinē corporis sui p quā pōt ad loca corporalia ferri r talia q̄lia videt silitudinib⁹ sensuum expiri. g aīa sepata pōt exire in actū sensitiuaz potētiarū. ¶ P. memoria est potētia sensitiue partis: vt ꝓbať in li. de memoria r reminiscētia: sed aīe separate actu memorabunť eoz que bene mūdo gesserūt. vñ r diuiti epuloni dr. Luc. 16. Recordare q recepisti bona i vita tua. g aīa sepata exibit i actū potentie sensitiue. ¶ P. fm pbm in 3° de aīa. irascibilis r cupiscibilis sunt in pte sensitiua: sed in irascibili r cupiscibili sunt gaudiū r tristitia: amor r odiū: timor r spes: r hę affectiones quas fm fidē nostrā ponim⁹ in aīab⁹ sepatis. g aīe sepate nō carebūt actib⁹ sensitiuaz potētiaz. ¶ Sed cōtra: illud qō est cōe anime r corpori nō pōt remanere in anima separata: sed oēs opationes potētiaz sensitiuarum sunt cōes aīe r corpori: qō ꝓz ex hoc q nulla potētia sensitiua aliquē actū hz nisi per organū corporale. g aīa separata carebit actib⁹ sensitiuaz potētiaz. ¶ P. pbus dicit in li. de anima. Corrupto corpe aīa neq; remiscit; neq; amat: r eadē ratio est de oib⁹ alys actib⁹ sensitiuaz potētiaz. ergo non ꝓcedit anima separata in aliquem actum alicuius potentie sensitiue.

¶ Ulterius videť q anima separata pati nō possit ab igne corporeo. Aug. n. iz. sup Gen. ad litterā dicit. Nō sunt corporalia: sed corporalib⁹ filia gbus anime corporib⁹ exute afficiunť: seu bñ seu male. ergo aīa separata igne corporeo nō punit. ¶ P. Aug. i eodē li. dicit. q agēs semp est nobilius patiēte: sed impossibile est aliquod corporeū eē nobilius aīa separata. ergo nō pōt ab aliquo corpe pati. ¶ P. fm pbm in pmo de gñatiōe: r fm Boetiū in libro de duabus naturis: illa solū agūt r patiunť aditicē que in mā cōmunicāt: sed aīa r ignis corporeus nō cōicāt in mā: q; spiritualiū r corporaliū nō est mā cōis: vñ nec possimt inuicez trāsmutari: vt Boeti⁹ in eodē libro dicit. ergo anima separata ab igne corporeo nō patiť. ¶ P. omne qō patiť recipit aliquid ab agēte. si ergo aīa patiatur ab igne corporeo aligd ab eo recipiet: sed omne qō recipiť in aliquo eſt i eo per modū recipientis. ergo qō recipiť ab igne in aīa nō est i eo materialr sed spiritualr: sed forme rez in aīa spirituali ter existētes sunt pfectiones ipsius. g etsi ponat q anima patiať ab igne corporeo hoc nō erit in eius penā: ſz magis i ei⁹ pfectionē. ¶ Si dicať q bocipo aīa punit ab igne q igne videt: vt videť dicere Greg. i 4. dial. Cōtra. Illa sola videt igne iferni nō pōt videre nisi visione intellectiua cui nō habeat organa quibus visio sensitiua vel imaginaria pficiť: sed visio intellectualis nō videť q possit esse mala tristitie: delectationi. n. que est in cōsiderādo nō est tristitia cōtrariū fm pbm. ergo ex talivisione anima nō punit. ¶ Si dicať q aīa patiť ab igne corporeo: qa tenet obvo ſſ nūc tenet a corpore dū in corpore viuit. Cōtra. aīa cum in corpore viuit tenet a corpore inquātū ex ea r corpore fit vnū sic ex mā r forma: sed aīa nō erit forma illi⁹ ignis corporei. g supra dicto modo nō poterit ab illo igne teneri. ¶ P. oē agēs corporeū agit per ꝓtactū. sed nō pōt esse aliquis cōtact⁹ aīe r ignis corporei: qz cōtactus fit solum inter corpora que habēt vltima simul. ergo aīa ab igne corporeo nō patiť. ¶ P. agēs organicum nō agit i remotum nisi per hoc q agit i media: vñ per determiatā distātiam agere potest ppotiōatā sue virtuti: sed aīe vel ad minus demones de quibus est eadē ratio quādoq; sūt extra locum iferni: quādoq; etiam i hoc mūdo homib⁹ appārēt: nec tā a pena sūt imunes: sicut enim gloria scōz nūq; iterrupť: ita nec pena damnatoz: nec tamē videmus q oia interdia ab igne iferni patiāt̄ur: nec iterum est credibile aliqd corporeū de natura elemēti esse tāte virtutis vt ad tāta distātiam actionē suam diffundat. ergo nō videť q penas quas aīe damnatoz sustinēt ab igne corporeo patiāt̄ur.

¶ Sed cōtra: eadem est ratio i aīabus separatis r demonib⁹ q ab igne corporeo pati possint: sed demōes ab eo patiūtur cum puniāt̄ur ab illo igne i quem corpora damnatorum ꝓiciētur post resurrectōez quē opz esse corporeum. hoc ꝓz ex sniā dñi. Matth. 25. Ite maledicti in ignē eternum q parat⁹ est diabolo r angelis ei⁹. g. et aīe sepate igne corporeo pati pōt. ¶ P. pena dz rādere culpe: sed aīa per culpā corpi se subiecit p prauā ꝓcupiaz. g iustū est vt in pena rei corpee subyciat̄ p passionem. ¶ P. maior est vnio forme ad mām q agētis ad patiēs: sed diuersitas nāe spiritualis r corpalis nō impedit gn aīa sit forma corpis: g non impedit gn possit a corpore pati.

¶ Rādeo dōz ad pmaz. q. q circa hoc est multiplex opio. Quidā. n. estimātes potētias oēs esse in aīa ad modū quo color est in corpe dicūt q aīa a corpe sepata oēs suas potētias secū trahit: si. n. aliq̄ ei deesset oporteret aīaz trāsmutatā eē fm nāles ppietates que subo manēte nō pōt variari: ſz dicta estimatio falsa est: cū. n. potētia sit fm quam potētes dicimur agere vel pati: eiusdē aūt sit agere r posse agere: oz q eiusdē sit potētia sic subi: qō est agēs vl patiēs. vñ pbs in pn⁹ de somno r vig. dic q cui⁹ est potētia eius est actio. videm⁹ aūt manifeste quasdaz opatōes q̄z potētie aīe sunt pncipia nō esse aīe. ppie loquēdo sed ꝓiucti: qz nō explent nisi mediante corpe: vt est videre audire: r hȝ: vñ opz q iste potētie sint ꝓiūcti sicut subiecti: aīe aūt sic pncipy influētis sic forma est pn⁹, ppetatū cōpositi: qdā vo operationes exercent ab aīa sine organo corporali: vt itelligere ꝓsiderare r velle: vñ cū he actiones sint aīe, ppe r potētie que sunt haz pncipia nō solū erūt aīe vt pncipy: ſz vt subi. qz g manēte ppio subto manere oz r ppas passiōes: r corrupto eo corrūpi: oz illas potētias que i suis actib⁹ nō vtūtur organo corporali remanere i aīa sepata: illas aūt que vtunt corrūpi corpe corrupto: r hȝ sunt potētie oēs q ptinent ad aīam sensibilē r vegetabilē. Et pp hoc qdam potentias aīe sensibiles distingunt: dicūt. n. has eē duplices q̄sdā que sunt act⁹ organoz que sunt ab aīa refluxe in corpus: r be cū corpe corrūpunť: quasdā vo originales barum que sunt i aīa: qz p eas aīa corp⁹ sensificat ad videndū: r audiendū: r ad hȝ: r be originales potētie manēt in aīa sepata. Sed B nō vr̄ ꝓueniēter dici. aīa. n. p suā essentiā nō mediantib⁹ aliqb⁹ alys potētys est origo illarū potētiaz que sunt act⁹ organoz: sicut r forma q̄libet ex bocipso q pceētia suā mām ifōrmat est origo ꝓpetatū que cōpositū nāliter ꝓsequunť: si. n. oporteret in aīa ponere alias potētias qb⁹ mediantib⁹ potētie q̄ organa pficiūt ab eēntia aīe effluerēt eadē rōne oporteret ponere alias potētias qb⁹ mediātib⁹ ab eēntia aīe effluerēt ille medie potētie: r sic in ifinitū: si. n. stať alicubi; meli⁹ est: vt in p̄steť. vñ aly dicūt q potētie sensitiue r alie silēs nō manēt in aīa separata nisi ſz gd. s. vt in radice: p modū. s. q̄ pncipiata sunt in pncipys suis: in aīa. n. separata manet efficacia ifluēdi itez hȝ potētias si corpi vniať: nec oz hāc efficaciā esse aligd supadditū ipsi eēntie aīe: vt dcm̄ est: r hec opio vr̄ magis rōnabilis. ¶ Ad pmū g dicēdū q ꝓbū illud Aug. itelligēdū est q aīa secum trahat quasdā illaz potētiaz in actu. s. itelligētiā r itellectū q̄sdā vo radicalr: vt dcm̄ est. ¶ Ad z^m dōz: q sensus quos aīa secū trahit nō sunt isti exteriores sensus: sed iteriores g. s. ad partē itellectiuā ptinēt: qz itellect⁹ iterdū sensus appellat: vt pz p Basiliū sup ꝓuerbia: r p pbz in 6° ethy. Vl ii itelligit de sensib⁹ exterioribus dicēdū sic ad pmū. ¶ Ad 3^m dicēdū q sicut iam ex dictis pz: potētie sensitiue nō cōparanť ad aīam sicut nāles passiones ad subiectū: ſz sicut ad origines: vñ rō nō pcedit. ¶ Ad 4^m dōm q potētie aīe dictā ptes ei⁹ potētiales: taliū aūt totoz ista est nā q totā vt⁹ totū ꝓsistit in vna ptiū pfecte: in alys aūt ptialr: sic in aīa vt⁹ aīe pfecte ꝓsistit in pte itellectiua: in alys autem ptialr. vñ cū in aīa sepata remaneāt vires itellectiue partis: integra remanebit nō diminuta: q̄uis sensitiue potentie actu nō remaneāt: sic nec potētia regis remanet diminuta mortuo ꝓposito qui eius potētiā ꝓticipabat. ¶ Ad 5^m dō. q corp⁹ coopať ad meritū q̄si pars eēntialis hois qui meret: sic aūt nō coopanť potētie sensitiue cū sint de genere accidētiū: r iō nō est sile. ¶ Ad 6^m dōm: q potētie aīe sensitiue nō dicunť esse actus organoz quasi forme essentiales ipsoz nisi rōne aīe cui⁹ sunt: sed sunt act⁹ corpoz sic pficiētes ea ad ppas opationes: sicut calor est act⁹ ignis pficiēs ipz ad calefaciēdū: vñ sicut idē ignis numero remaneret etiā si alius nūero calor in eo esset: sic ꝓz de frigore aq̄ qō nō reditidē numero postq̄ fuerit calefacta: r q̄ nihilominus eadē numero manēte: ita r organa erūt eadē nūero: q̄uis potētie eadē numero nō sint. ¶ Ad 7^m dōm: q phs logť de hȝ potētys fm q radicalr in aīa cōsistūt: qō ꝓz ex hoc q dicit q seniū nō est in patiēdo ad aīaz: sed id in quo est. s. corpus: sic enī ꝓpter corp⁹ neq; debilitanť neq; corrūpuntur anime virtutes.

¶ Ad z^m. q. dicēdū q gdā distinguūt duplices act⁹ sensituaz potētiaz: quosdā exteriores quos per corp⁹ exercet: r bi nō remanēt in aīa sepata: quosdā vo itrinsecos quos aīa p seipsam exercet: r bi erūt in aīa sepata. Dec aūt positio descēdere vr̄ ab opione Platonis qui ponit aīam corpori ꝓiūgi: sicē quādā subam pfectā in nullo a corpe dependentē: sed solū sicut motorē mobili: qō ꝓz ex trāsco: porātione quā ponebat: qz autē fm ipz nihil mouebat nisi motum: r ne abiret in ifinitū dicebat q ꝑmus mouēs mouet seipsum: posuit q aīa erat seipsam mouens: r fm hoc erat duplex mot⁹ aīe: vnus quo mouebať a seipsa: alius q̄ mouebať corp⁹ ab ea: r sic aīa hēbat actū qui est videre. p i se ipsa fm q mouebat seipsam: r z° in organo corpali fm q mouebat corp⁹: hāc aūt positionē pbs destruit in p de aīa. ostēdēs q aīa nō mouet seipsam: r q nullo mō mouet fm ista opatiōes que sunt videre: sentire: r hȝ: sed q iste opationes sunt mot⁹ ꝓiūcti tīn: vñ oz dicere q act⁹ sensitiuaz potētiaz nullo mō manēāt in aīa sepata: nisi forte sicut in radice remota. ¶ Ad pmū g dōm: q lib ille negať a gbusdam esse Aug. dr. n. fuisse cuiusdā cisterciēn. g cū ex dictis Aug. cōpilauit: r quedā de suo addidit: vñ qō ibi scribit ꝑ aucte habēdū nō ē. Si tīn auctas debeat sustineri: dicēdū q nō oz itelligi q aīa sepata ex imaginatiōe r alys hȝ potentys afficiať q̄si ipsa affectio sit act⁹ ꝑdictaz potētiarū: sed qz ex his que aīa per imaginationē r alias hȝ potētias cōmisit in corpe in futuro afficieť vel in bonū vel in malum: vt sic imagiatio r hȝ potētie nō itelligant elicere illā affectionē: sed elicuisse in corpe meritū affectionis illius.

¶ Ad z^m dōm: q aīa dr̄ sentire per corp⁹ nō q̄si act⁹ sentiēdi sit aīe fm se: sed qz est toti ꝓiūcti rōne aīe cō mō loquēdi quo dicim⁹ q calor calefaciat: qō aūt subiūgit q q̄dam aīa sentit sine corpe vt timorē r hȝ: itelligēdū est sine exteriori corpis motu q accidit in actib⁹ sensuū. ꝓpoz. nō. n. timor r hȝ passiones sine motu corpali ꝓtigūt. Uel pōt dici q Aug. logť fm opionē Platonicoz q hoc ponebāt: vt dcm̄ est. ¶ Ad 3^m dōz q Augu. ibi ingrēdo logť nō determinādo: sicē fere p totū illuz libz. p5. n. q nō est silis rō de aīa dormiētis: r de aīa sepata: aīa. n. dormiētis vtiť organo imaginatōis in q̄ corpales silitudies imp̄munť: qō de aīa sepata dici nō pōt. Uel dōm q silitudies rez sūt i aīa r q̄tū ad potētiā sensitiuā r imagiatiuā: r itellectiuā fm maiorē r miorē abstractionē a mā r mālib⁹ ꝺditōibus. tenet g silitudo Aug. q̄tū ad hoc q sicē silitudies rez corporaliū sunt in aīa somniātis vel excessum mētis patiētis imaginalr: ita sunt in aīa sepata itellectualr: non aūt q q in aīa sepata sint imaginalr. ¶ Ad 4^m dōm q sicē in p li. dist. 3° dcm̄ est: memoria dupl̄r sumitur. Quōq; put est potētia sensitiue ptis: fm. s. q ꝺcernit ꝑteritū tp⁹: r hoc mō actus memorie in aīa sepata nō erit. vñ dicit phs i p de aīa. q B corrupto. s. corpe aīa nō reminiscit. Alio° accipit memoria put est pars imaginis ad itellectiuā ptem ptinēs: fm. s. q

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab omni differẽtia tpis abstrahit:cũ nõ sit tñ pteritoꝝ:sz etiã pñtiũ ꝛ futuroꝝ. Ut Aug.dicit:ꝛ fm hãc memoriam aĩa sepata memorabit. ¶ Ad 5ᵐ dõz q sic in 3°.lib.dis.26. deiñ ẽ amoꝛ gaudiũ ꝛ tristitia ꝛ hꝫ:duplr accipiũ nr̃. Qñ qꝫ quidem fm q sunt passiones appetitiue sensibil:ꝛ sic nõ erũt in aĩa sepata:B.n.mõ nõ explenr̃ sine determiato motu cordis. Alioᵒ fm q sunt actᵒ volũtatis q̃ est in pte ĩtellectiua:ꝛ B mõ erũt ĩ aĩa sepata:sic̃ ꝛ delectationẽ que q̃dãmõ est passio sentitiue ptis fm aliũ modũ accipiendi ponit pB⁹ de deo dicens in 7°.Ethy.q deus vna simpli/ci operatione gaudet.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dõz:q supposito ex pdictis q ignis iferni nõ sit metaphozice dictᵒ:nec ignis imagiariᵒ:sz verᵒ ignis coꝛ poꝛeus:oz dicere q aĩa ab igne coꝛpeo penas patiat̃:cum dñs ignẽ illũ diabolo ꝛ angel̃ eiᵒ paratũ eẽ dicat Matth. 25.Qui sunt incoꝛpei sic̃ ꝛ illa.Sed quõ pati possit multi/pliciter assignat̃.Quidã.n.dixerũt q hocipm qõ est ignẽ videre sit aĩam ab igne pati.vñ Hreg.in 4°.dial.dic̃ ignẽ coipso patiri aĩa q̃ videt.Sed istud nõ vr̃ sufficere:q: qõ/libet visuꝫ ex B q vr̃ est pfectio videtis:vñ non põt in eiᵒ penã cedere inquãtũ est visus:sed qfiq est punitiuũ vl cõ tristãs p accsis inq̃tũ.s.apphẽdit vt nociuũ:vñ oz q põter hoc q aĩa illũ ignẽ videt sit aliq cõpatio aie ad ignez fm quã ignis aĩe noceat.vñ aly dixerũt q q̃uis ignis coꝛpeᵒ nõ possit aĩam exurere:tñ aĩa apphẽdit ipm vt nociuũ si/bi:ꝛ ad talẽ apphẽsionẽ afficit timoꝛe ꝛ dolore:vt ĩ eis im pleat qõ dr̃:trepidauerũt timoꝛe vbi nõ erat timoꝛ.vnde Hre.in 4°.dial.dic̃ q qꝛ aĩa cremari se ꝺspicit cremat̃:sed B itez nõ vr̃ sufficere:qꝛ fm B passio aie ab igne nõ eẽt fz rei vitatẽ:fz fm apparẽtiã tñ:q̃uis.n.possit esse va passio tristitie vel doloris ex aliq falsa imaginatõe:vt Aug.dicit iz.sup Hen.ad lr̃az:nõ tñ põt dici q fm illã passionẽ vere patiat̃ a re:sz a silitudie rei quã cõcipit:ꝛ itez iste modus passionis magis recederet a reali passiõe q̃ ille q ponit p imagiarias visiones:cũ iste dicat̃ p veras imagies reꝝ eẽ q̃s aĩa secũ defert:iste aũt p falsas ꝺceptiões q̃s aĩa errãs fingit.Et itez nõ est pbabile q aĩe sepate vel demones q subtilitate ĩgeny pollẽt putarẽt ignẽ coꝛpoꝛeũ sibi nocere posse:si ab eo nullaten⁹ grauarẽt̃.Uñ aly dicũt q oz põe/re aĩaz ẽt realr̃ ab igne coꝛpoꝛeo pati.vñ ẽt Hre.ĩ 4°.dial. dic̃.Colligere ex dictis euangelicis possum⁹:qꝛ ĩcẽdiũ aĩa nõ solũ videdo:sz ẽt expiẽdo patiat̃:sz hoc tali mõ fieri po nũt:dicũt.n.q ignis ille coꝛpeᵒ põt cõsiderari dupl̃r:vno⁹ fz q est res q̃dã coꝛpea:ꝛ B mõ nõ hz q in aĩaz agere pos/sit:alioᵒ fm q est istr̃m diuine iustitie vidicãtis.B.n.diuine iustitie ordo exigit:vt aĩa q̃ peccãdo se rebᵒ coꝛpalib⁹ sub/didit:eis ẽt in penã subdat̃:instr̃m aũt nõ solũ agit in vtu te pp̃e nãe:sz ẽt i vtute ꝑncipal agẽtis.vt.ẽ.di.pᵃ dcm ẽ:ꝛ ita nõ est icõueniẽs si ignis ille cũ agat in vi spũal agẽtis: in spñ agat bois vel demonis q modũ ẽt quo de sacris di ctũ est dis.j.q. animã scificãt.Sed istud ẽt nõ vr̃ sufficere: qꝛ oẽ istr̃m i id circa qõ istral̃ opat̃ hz ꝓpriã actionẽ sibi ꝺnãlẽ:ꝛ nõ solũ actionẽ fm quã agit in vtute ꝑncipal agẽ tis:imo excercẽdo pmã actionẽ oz q efficiat hãc scõaz:sic aq̃ lauãdo coꝛpᵒ in baptismo scificat aĩam:ꝛ ferra secãdo lignũ pducit ad formã domᵒ:vñ oz dare igni aliquã actio nẽ in aĩa que sit ei ꝺnãlis ad B q sit instr̃m diuine iustitie pctã vindicãtis:ꝛ iõ dõz q coꝛpᵒ in spñ nãlr̃ agere nõ põt nec ei aliq mõ obesse:vel ipm grauare:nisi fm q aliq mõ coꝛpi vnir̃:sic.n.ũuenim⁹ q coꝛpᵒ qõ coꝛrumpir̃ aggrauat aiaz.Sap.9°.Spũs aũt coꝛpi vnit̃ dupl̃r.Unoᵒ vt forma mãe:vt ex eis fiat vnũ simpl̃r:ꝛ sic spũs vnit̃ coꝛpi ꝛ viui/ficat coꝛpᵒ ꝛ a coꝛpe aliq̃l̃r aggrauat̃:sic aũt spũs bois vel demonis igni coꝛpeo nõ vnit̃:Alioᵒ sic̃ mouẽs mobili vel sic̃ locatũ loco eo mõ quo ĩcoꝛpalia sunt in loco:ꝛ fz B spi/ritᵒ ĩcoꝛpei creati loco diffiniunt̃:ita ĩ vno loco exĩtes q nõ in alio:q̃uis aũt res coꝛpea ex sua nã bẽat q spũ ĩcoꝛ/poꝛeũ loco diffiniat:nõ tñ bz sua nã q spñ ĩcoꝛpoꝛeũ loco diffinitum detineat:vt ita alliget̃ illi loco q ad alia diuer tere nõ possit cũ spũs:nõ ita sit i loco nãlr̃ q loco subdat̃: fz B supaddit̃ igni coꝛpeo inq̃tũ est instr̃m diuine iustitie vindicãtis:qõ sic detinet spñ:ꝛ ita efficit̃ ei penalis retar/dans eũ ab executiõe ꝑpe volũtatis:ne.s.possit opari vbi vult ꝛ fm q vult:ꝛ hũc modũ ponit Hreg.in 4°.dial.expo nens.n.quõ aĩa ĩcẽdiũ expiẽdo patiat̃ sic dic̃.Dum vitas pctoꝝ ẽ diuitẽ dãnatũ in igne pbibz:q sinã sapiẽs reprobo q aĩas teneri ignib⁹ neget:ꝛ B ẽt Julianᵒ dixit vt in lra magr̃ dicit.Si viuẽtis bois ĩcoꝛpoꝛe⁹ spũs detinet̃ in coꝛpe cur ẽt nõ post mortẽ coꝛpeo igne teneat̃:Aug.ẽt.iz.de ci.dei. dicit q sic aĩa in bois ꝺditõe iũgit̃ coꝛpi:vt dans ei vitaꝫ q̃uis illud sit spũale:ꝛ hoc coꝛpale:ꝛ ex illa ꝺiũctõe vehe/menter ꝺcipit amoꝛẽ ad coꝛpᵒ:sic ligat̃ igni vt actipiẽs ab eo penã ꝛ ex illa ꝺiũctõe ꝺcipit boꝛoꝛẽ:opꝫ q oẽs pdictos modos in vnũ colligere vt pfecte videat quõ aĩa ab igne coꝛpeo patiat̃:vt.s.dicam⁹ q ignis fm nãm suã hz q spũs ĩcoꝛpeᵒ ei ꝺiũgi possit vt loco locatũ:fz q̃tũ est instr̃m diui ne iustitie hz vt ipm q̃dãmõ retineat alligatũ:ꝛ i B veraci/ter ignis ille est spũi noxius:ꝛ sic aĩa ignẽ vt noxiũ sibi vi/dens ab igne cruciat̃.vñ Hreg.in 4°.dial.oia ista p ordinẽ tãgit:vt ex dictis eiᵒ pz. ¶ Ad pmũ dõz q Aug.logẽ ingrẽ do.vñ ẽt aliũ modũ ponit determinãdo in li.de ci.dei.vt ex dictis pz:vel dõz q Aug.itelligit q ea qbᵒ aĩa ꝑtime af ficit̃ ad doloꝛẽ vel tristitiã sũt spũalia:nõ.n.affligeret̃ nisi ignẽ vt noxiũ sibi apphẽderet.ignis q̃ apphẽsus ẽ ꝑtimũ affligẽs:sed ignis coꝛpoꝛe⁹ exĩ aiam exĩs est affligẽs remo tũ. ¶ Ad 2ᵐ dõ.q q̃uis aĩa simplr̃ sit nobilioꝛ igne:ignis tñ est simplr̃ aĩa nobilioꝛ:inq̃tũ.s.est instr̃m diuine iustitie. ¶ Ad 3ᵐ dõ.q pBs ꝛ Boetiᵒ loquunt̃ de illa actõe p quaꝫ patiẽs trãsmutat̃ in nãm agẽtis:tal̃ aũt nõ est actio ignis in aĩam:ꝛ ꝑpter hoc rõ nõ ꝺcludit. ¶ Ad 4ᵐ dõz.q ignis agit in aĩaz nõ p modũ ifluẽtis:fz p modũ detinẽtis:vt ex dictis pz.ꝛ iõ rõ nõ est ad ꝓpositũ. ¶ Ad 5ᵐ dõ.q ĩvisione ĩtellectuali nõ est tristitia ex hocipo q aliqd vr̃:cũ illõ qõ vr̃ nullo⁹ ĩtellectui possit eẽ ꝺriũ inq̃tuz vr̃:in sensu aũt B qõ vr̃ ex ipsa actõe q̃ agit in visũ vt videat põt esse coꝛru ptiuũ visus p accũs inq̃tũ coꝛrũpit armoniã oꝛganiz tã visio ĩtellectual̃ põt esse ꝺtristãs inq̃tũ id qõ vr̃ appẽdi tur vt nociuũ:ñ q̃si noceat coipso q vr̃:fz alio q̃uz mõ/ sic aĩa videdo ignẽ affligit̃. ¶ Ad 6ᵐ dõ.q nõ est silr̃ q̃tũ ad oia:fz q̃tũ ad aliqd:vt ex dictis pz. ¶ Ad 7ᵐ dõ.q q̃/uis nõ sit aliqs tactᵒ coꝛpalis iter aiam ꝛ coꝛpᵒ:tñ est iter ea aliqs tactᵒ spũalis:sic̃ ẽt motoꝛ celi cum sit spũal spũali tactu tãgit celũ ipm mouẽs p modũ q̃ dr̃ ctristãs tãgere: sic̃ dr̃ in p de gñatõe ꝛ hꝫ:modus sufficit ad actõez. ¶ Ad 8ᵐ dõ.q spũs dãnati nunq̃ sunt exĩ ifernũ nisi ex dispẽsa tione diuia vl ad istructionẽ vl ad exercitiũ electoꝝ:vbi/cũq exĩ ifernũ sint:semp tñ videt ignẽ iferni vt eis i pena ꝑparatũ.vñ cũ ista visio sit ĩmediate affligẽs vt dcm est vbicũq sunt ab igne iferni affligunt̃:sic̃ ꝛ captiuiẽ extra carcerẽ exĩtes q̃dãmõ a carcere affligunt̃ dũ videt se ad carcerẽ dãnatos:vñ sic̃ glia electoꝝ in nullo minuit̃:nec q̃tũ ad pmiũ cẽntiale:neq̃ q̃tuz ad accñtale:si aliqui exĩ celũ empyrcũ sint qõ q̃dãmõ in gloziã eoꝝ cedit:ita ẽt in nullo minuit̃ pena dãnatoꝝ si exĩ ifernũ ex diuia dispẽsa tione ad tps ponant̃:ꝛ B est qõ dic̃ glo.sup illud Jacob.3°. Inflãmat rotam natiuitatis nr̃e.diabolus vbicũq sit siue sub aere:siue sub terra secum fert tormẽta sua:ꝛ flãmam. obiectio autem.pcedit:ac si ignis coꝛpoꝛeus affligeret̃ spi ritus ĩmediate sicut affligit coꝛpoꝛa.

¶ Oẽs ad etatẽ eãdẽ resurgẽt ꝛc̃.hoc intelligẽdus est non q̃tũ ad mẽsurã coꝛpis:sed q̃tuz ad pfectionem coꝛporis. ¶ Trigita.n.duoꝝ annoꝝ erat:ꝛ triũ mẽsiũ ꝛc̃.hoc ideꝫ

ligendũ est fm illã opionẽ q̃ ponit xp̃z in pn̄.tricesimi ãni nõdũ cõpleti baptizatũ fuisse:fz fm opi.Chrysо.q ponit q xp̃s cũ baptizatᵒ fuit erat.xxx.ãnoꝝ:ꝛ icepat.xxxi.oz dice re q xp̃s trigitatrib⁹ ãnis ꝛ trib⁹ mẽsib⁹ vixerit:trib⁹.n.an nis pdicauit ꝛ mẽsib⁹ q̃si trib⁹. ¶ Nõ est aũt fas dicere q in resurrectione ꝛc̃.Sed ꝺ B vr̃.nani ꝛ gigãtes resurgẽt in q̃titate quã B habuerũt.Et dõz q B itelligẽdũ est de q̃ti tate quã B habuerũt vl̃ bituri cẽnt nã nõ errãte p supabũ dantiã vel defectũ. ¶ Sz in quẽlibet puluerẽ ac cinerez resoluat̃ ꝛc̃.Sciẽdũ q be resolutões q̃ in lra tãgunt̃ distri buunt̃ B mõ.Dzio.n.accipit illa in q̃ coꝛpᵒ humanũ ꝓ/rio resoluit̃.vñ q̃tũ ad ptes grossas ꝛ terrestres ponit puluer/rẽ ꝛ cinerẽ vt in puluerẽ dicat̃ resolui inq̃tũ exiccat̃ p cõ gelationẽ humidi ex frigoꝛe agẽte:in cinerẽ vo inq̃tũ exic cat̃ p exctionẽ humidi a caloꝛe agẽte:fz q̃tũ ad ptes sub/tiles ꝛ aereas aliᵒ ponit ꝛ auras:vt aliᵒ referat̃ ad vapo/res humidos q ab hũano coꝛpe resoluunt̃:aura aũt ad fu mos siccos q sunt mã vẽti q ꝓpie aura dr̃:deiñ vo ponit illa in q̃ p resoluit̃:hec aũt vl̃ sunt sensibilia vl̃ insensibilia si insensibilia sic tãgit elemẽta in B q dic̃. Jn quãcũq alio/rũ coꝛpoꝝ subaz:ꝛ elemẽta in B q dicit. Jn ipsa elemẽta. Si aũt sunt sensibilia:sic tãgit alia bruta:ꝛ boies i B q di cit. Jn q̃rũcũq aialiũ ꝛ boiuz cibũ carnẽq muteꝫ.vt cibᵒ ptineat ad id qõ est in via trãsmutationis hũani coꝛpis in subaz ꝓdictã:q vo dicit carnẽ:ptĩeat ad terminũ trãsmu tatõis pdẽc. ¶ Illi aie i pũcto tpis reddit̃ q̃ illã ꝑmit⁹ ꝛc̃. exponẽdũ est ꝑmit⁹ nõ solũ qõ est ꝑus tpe:fz qõ est ꝑncipa lius vt ex dictis pz:alias oporteret dicere q costa de q̃ foꝛ mata est mulier in Adã resurgeret:cui⁹ aĩa ꝑ fuit aiata:re/surget tñ in Eua:qꝛ in ea ꝑncipali⁹ fuit:vt.s.ptinẽs ad pfec tionẽ idiuidui nõ solũ ad pfectionẽ spẽi sic̃ fuerat i Adã. Resurget gdẽ scoꝝ coꝛpa sine vllo vitio ꝛc̃.ista q̃ ꝑ ponũ tur:hoc mõ differũt vt vitiũ ptineat ad itẽperãtiã buoꝝ: aut idispõnẽ iferioꝝ ptiũ:ỏformitas aũt ad dispõnẽ ptiũ exterioꝝ:coꝛruptio vo ad diminutionẽ vt si coꝛpa sine aliq mẽbro resurgerẽt:onus aũt ad idispõnẽ oꝛgãoꝝ respectu vtutis motiue:difficultas vo ad ipsi⁹ vtutis debilitatem. ¶ Et cruciabit dãnatoꝝ coꝛpa boiuz vl̃ demonũ ꝛc̃.hoc dicit Aug.fm opionẽ q̃ ponit demones hr̃e coꝛpa nãlr̃ si bi ynita. ¶ Proficere aiaz pbr̃ hr̃e silitudinẽ coꝛpis ꝛc̃. nõ est itelligẽdũ q aĩa sepata hẽat silitudinẽ coꝛpis ꝛ mẽ broꝝ coꝛpaliũ realr̃:sic̃ Apolliariᵒ posuit:fz solũmõ p mo/dũ apphẽsionis vel itellectiue vl̃ ẽt imagiarie vt gdã vo/lant. ¶ Necꝫ.n.non sentiũt ꝛc̃.hoc põt exponi vt sentire nõ accipiat̃ p actu exteriozi sensus:fz p actu itellectᵒ fz q itellectᵒ q̃ntz sensus dr̃. ¶ Queri ac disputari põt q̃ inci pit bõ ꝛc̃.de B aliq̃ dicta sunt in 3°li.di.3°.vbi de ꝺceptõe dsici cõpis agebat̃. ¶ Ac nõ potiᵒ duos q̃s fuimᵒ erat ꝛc̃. hoc nõ dicit Aug.qꝛ exquo hẽbat ꝑncipalia mẽbra duplici/ciaſic̃ duo,capita ꝛ duo coꝛda:manifestũ erat q due aie i erãt:ꝛ ita duo boies erãt.fz ꝺiũcti p errozẽ nature.

¶ De diuersis aiaꝝ receptaculi. Di. XLV. a

Reterea sciẽdũ ẽ q oẽs aie:vt ait aug.cũ de hoc seculo exierint diuersas bñt receptiões;bone bñt gaudiũ:male vo toꝛmẽta. Sz cũ facta fuerit resurrectio ꝛ bonoꝝ gaudiũ amplᵒ erit:ꝛ maloꝝ toꝛmẽta grauioꝛa q̃ñ cũ coꝛpe toꝛq̃bunt̃. Ex bis oñdit̃ q maius erit gaudiũ scoꝝ in resurrectõe ꝛ post:q̃ fuerit añ:ꝛ q diuersa receptacula habebũt aie scoꝝ. De qbᵒ idẽ aug.ait. Tps qõ iter bois mortẽ ꝛ vltimã resurrectionẽ iterpositũ ẽ:aias abditis receptaculis ꝓtinet:sic̃ vnaq̃q digna ẽ vl̃ rege vl̃ erũna.p eo qõ fortita ẽ in carne dũ viueret. ¶ De suffragijs defunctoꝝ. b

Ecꝫ negãdũ est vt ait aug.defunctoꝝ aĩas pietate suoꝝ viuẽtiũ releuari:cũ p illis sacrificiũ mediatoꝛi offerr̃:vel ele mosyne fiũt in eccl̃ia. Sed hec eis tñ ꝓsunt q cum viuerẽt hec sibi vt postea possent ꝓdesse meruerũt. Est.n.qdam viuẽdi modus nec tã bonᵒ vt nõ regrat ista post mortẽ:nec tã malus vt ei nõ ꝓsint ista post mortẽ. Est ỽo ta lis in bono vt ista nõ regrat:ꝛ ẽ rursus talᵒ ĩ ma lo:vt nec bis valeat:cũ hec vita trãsierit:adiu/uari. Quo circa b oẽ merituz ꝓpaᵒ quo possit post hãc vitã q̃spiã grauari vl̃ releuari. Nemo aũt spet qõ hic neglexit cũ obierit apud deũ p/mereri. Nõ g ista q̃ ꝑ defũctis cõmẽdãdis fre/quẽtat eccl̃ia illi aplice sũt aduersa snie q̃ dictũ ẽ. Oẽs stabim⁹ añ tribunal xp̃i:vt referat vnus q̃q fz ea q̃ ꝑ coꝛpᵒ gessit.s.bona vl̃ mala:qꝛ ẽt hoc meritũ sibi q̃q cũ in coꝛpe viueret ꝓparaꝫ uit:vt possent ei ista ꝓdesse. Nõ.n.oibᵒ ꝓsunt: ꝛ q̃re nõ:nisi pp dr̃iaz vite:quã q̃q gessit i coꝛ poꝛe. Cuz g̃ sacrificia siue altaris siue q̃rũcũq aliaꝝ elemosynaꝝ ꝑ baptizatis oibᵒ offerunt̃ ꝑ valde bõnis gr̃aꝝ actões sũt:ꝑ nõ valde malis sunt ꝓpitiationes. Sz ꝑ valde malis ꝛ si nulla sunt adiumẽta moꝛtuoꝝ:tñ q̃lescũq viuoꝝ ꝺsolatões sũt. Quibᵒ ỽo ꝓsunt:vl̃ ad B ꝓsunt:vt sit plena remissio vl̃ certe vt tolerabilioꝛ sit ipsa dãnatio. Oꝛonibᵒ ergo scẽ eccl̃ie ꝛ sacrificio sa lutari ꝛ elemosynis q̃ ꝑ coꝛ spiritib⁹ offerunt̃: nõ est dubiũ moꝛtuos adiuuari:vt cũ eis miꝛi coꝛdi⁹ agat̃ a dño:q̃ coꝛ pctã meruerũt. Hoc .n.a pr̃ib⁹ traditũ tota obtuat eccl̃ia. Ut ꝑ eis q in cõione coꝛpis ꝛ sanguis ỏsũcti sũt:cuz ad ipm sacrificiũ loco suo cõmemoꝛenr̃ oꝛer̃:ac ꝑ illis quoꝝ id offerri cõmemoꝛer̃. Nõ ẽ g ambi gẽdũ ista ꝓdesse ỏfunctis:fz talib⁹ q ita viꝛerũt añ mortẽ vt possint eis hec vtilia eẽ post mor tẽ. Nã qui sine fide opante ꝑ dilectionẽ:eiusq̃ sacris ỏ coꝛpe exierũt:frustra illis a suis huiusꝫ modi pietatis officia ipẽdunt̃:cuiᵒ dũ hic eẽnt pignoꝛe caruerũt nõ miꝛicoꝛdiaz sibi thesauri/zãtes:fz irã. Nõ ergo moꝛtuis noua merita cõ parãt̃ cũ ꝑ eis aliqd boni opãt̃ sui:fz eoꝝ ꝓcedẽ tibus ꝓña ista reddunt̃. Nã istã q̃q finiẽs vi tã:nisi qõ ĩ ea meruerit:nõ poterit hr̃e post eã. Ecce qbus ꝛ q̃ꝛ ꝓsunt illa q̃ ꝑ ỏfũctis freq̃ntat eccl̃ia:mediocriter malᵒ suffragant̃ ad pene mi tigationẽ:mediocriter bonis ad plenã absolu tionẽ. Qui nõ bñt tãte pfectõis merita vt nõ ĩ

Universidad de Deusto
Biblioteca

digeant iuuari p paupes quoz ē regnū celoruz quos sibi fecerūt amicos ō māmona iniqtatis. Quoz tāta est pfectio vt his adiutoriis nō idigeāt: q̄les fūt apli t martyres. Ut.n.ait augn. Iniuria est,p martyre orare in ecclesia: cuius nos debemus orationibus cōmendare:,p alijs autem defunctis oratur.

¶ De officijs sepulture. c

DE pōpis ꝙo exeqaz idē aug. ita dicit. Pōpa funeris: agmina exeqaz: sumptuosa diligētia sepulture: viuoz sunt q̄lia cūqz solatia: nō adiutoria mortuoruz. Qz si aliqd,pdest ipio sepl'tura pciosa: obcrit pio vilis vl' nulla. Preclaras exegas i ꝓspectu boium purpurato illi diuiti exhibuit turba famuloz: ꝫ multo clariores in ꝓspcū dñi vlcero so illi paupi misterijs exhibuit angeloz: q̄ cum extulerūt nō i marmoreū tumulū: ꝫ i abrae gremū. Sit tñ cura mortuos sepeliēdi t sepl'chra ꝓstruēdi: qz hec in scripturis scis iter bona opa ꝓputata fūt: nec solū in corpib⁹ ꝑziarchaz: alioruqz scoz: ꝫ ēt in ipsi⁹ dñi corpe qui ista fecerūt laudati fūt. Impleāt igit boies erga suos officia postremi muneris t sui hūani leuiamīta meroris. Uex illa q̄ adiuuāt spūs ō fūctoz. s. oblatiões t oīones multo obfuātius,pcurēt.

¶ De duobus bonis quoruz alter plura post mortem habet auxilia. d

SOlet moueri qō de duob⁹ vno diuite altero paupe piter: ꝫ mediocriť bōis q̄ pdictis suffragijs idigēt t meruerūt pariter post mortē iuuari: ꝓo altero ꝙo. i. ꝓ diuite spāles t cōes fūt oīones multeqz el'ynaz largitōes: ꝓ paupe ꝙo nō fūt nisi cō munes largitiones t oīones. Queriť ḡ an tñ iuuet paup paucioꝝ⁹ subsidijs: q̄ruz diues āplioꝝ⁹: Si ñ piter iuuať nō ei reddiť ꝫ merita. Adcruit.n. piter iuuari: qz pie bōi erūt. Si ꝙo tñ suffragij ꝓsequť q̄tū diues: qd ꝓtulerūt diuiti illa spāl'r,p eo fcā: Sane dici pōt non ei magis valuisse gñalia t spālia q̄ paupi sola gñalia suffragia: t tñ,pfuerūt diuiti spālia non qdē ad aliō vl' magis aliqd: ꝫ ad idē ad qō gñalia: vt ex plibus t diuersis causis vnum peipeť emolimētū. Pōt tñ dici al'r illa pl'a subsidia cōtulisse diuiti celeriozē absolutionē nō pleniozē.

¶ Quib⁹ suffragijs iuuabunť mediocriter boni qui in fine inuenientur. e

SEd iteruz q̄riť de aliquo mediocriter bono q talib⁹ idigēs suffragijs i ipso ꝓsūmatōis articulo cū religs migrauit si saluus fuit: ꝓ eo ñ offerť vlteri⁹ sacrificiū vel oīo vl' elemosyna: nec bēbat tāte pfectōis merita q̄ his suffragijs ñ egerēt. Pīq̄d ḡ saluabiť: Estimo eū q̄si p ignē trāseūtē saluari meritis t itercessiōib⁹ celestis eccīe: q̄ pro delibus semp intercedit voto t merito donec impleať christus.

¶ Quō sci glorificati audiūt pces supplicātiū t quō itercedūt pro nobis ad dñm. f

SEd forte q̄ris nūqd pces supplicātiū sci audiūt t vota postulātiū i eoz notitiā pueniūt: Non est icredibile aias scoz q i abscōdito facie dei veri lumis illustratōe letāť: i ipsi⁹ ꝓtēplatōe ea q̄ foris agūt itelligē: q̄tū vl' ill' ad gaudiū vl' nob ad auxiliū ptinēt. Sic.n. angel' ita t scis q deo assistūt petitiones nře ꝺnotescūt i ꝙbo dei qō ꝓtēplāť: vñ t dñr angeli oīones t vota nřa offerre deo: ñ qz eū doceāť: ꝫ qz ei⁹ volūtatē sup eis ꝓsulunt. Vñ aug. Angel' q sunt apō deū ꝺnotescūt petitiones nře: vt quodāmō eas offerant deo: t de his ꝓsulāt: t qō deo iubēte iplēduz eē cognouerīt: ꝺ nob euidēter vl' latēter reporet. Vñ t āgelus boib⁹ ait. Cū orabetis oīonē vestrā obtuli deo. Ad oīa qdē sciēda sufficit ꝺo sua pfectio: hz tñ nūcios. i. angelos: ñ q ei q̄ nescit ānūciēt. Nō.n. sť vlla q̄ nesciat: ꝫ bonū eoz ē ō opibus suis ei⁹ ꝓsulcre ꝙitatez: t ꝺ ē qō ei dñr nōnulla nūciare: nō vt ipe ab eis discat: ꝫ vt ab eo ipsi p ꝙbū ei⁹ fine corpali sono: nūciāť ēt qō voluerit ab eo missi ad quos voluerit: totū ab illo p illō ꝙbū ei⁹ audiēt̄es. i. i ei⁹ ꝙitate inuenientes: qd sibi faciēdū: qd: gb⁹: t q̄si nūciādū sit. Pār nos orātes eum: nō eū doceam⁹: qz nouit: vt ait ꝙbū ei⁹. pī vester qd vob nečiū sit p̄tuso ꝑtatis ab eo. Nec ista ex pte cognouit: ꝫ futura oia tpalia atqz in eis ēt qd t q̄si ab illo periturī fueram⁹: t quos: t de gb⁹ reb⁹ vl' exaudiťur⁹ vl' ñ exaudiťur⁹ cēt sine initio añ pściuit. Nō ergo dī ągel⁹ oīones nřas offerre ꝺo: q̄si de nūc nouerit qd velim⁹ t quo idigeam⁹: q̄ oia añ q̄s fiāt sic t postq̄s fcā sūt nouit: ꝫ qz neče hz rōnalis creatura tpales cās ad eternā ꝙitatē ꝼferre sine petēdo: qd erga se fiat: sine ꝓsulēdo qd faciat.

¶ Qō dcīm ē de angel' attribuit scis aiab⁹. g

SJ aūt angeli a ꝺo p ꝙbū ei⁹ discūt petitiones nřas: t qd de his iplēdū sit: t qd ñ. Cur ñ credam⁹ t aias scoz dū faciē ꝓtēplātiū i ei⁹ veritate itelligē p̄. ces boiuz: t q̄ iplēde sint: vel nō: Inde ē q ꝺ dī exaudire pces quoruda nō soluz q̄n efferūt mācipat: ꝫ ēt q̄n inotescit curie angeloz t cōgiaz qd ide futuz sit vl' nō: t qō cognoscit i ꝙ volūtate esse: volūt t ipsi. Adeo.n. supne volūtati addicti sūt: vt nihil ꝓter ei⁹ volūtatē queāt velle. Intercedūt ergo ad deū,p nob sci: t merito dū illoz merita suffragant nob: t affectu dū vota nřa cupiūt ipleri. Qō tñ nō faciūt nisi in volūtate dei iplēda didicerit. Oram⁹ ergo vt itercedāt,p nob. i. merita eoz nob suffragent: t vt ipsi velit bonuz nřm: qz eis volēti⁹ deus vult t ita fiet. Et ꝓmissis ꝓstat q cum qbusdā miserīcordi⁹ agit ds q̄s eoz pctā meruerit. s. cū mediocriter malis: q suffragijs ecclie iuuant.

DOstq̄z determiauit magr de his q̄ ad resurrectionē ptinēt: ꝺ incipit determinare de his q̄ ptinēt ad remunerationē vel punitionē resurgētiū. Et diuidiť in ptes duas. In ꝑma. n. determiat de remuneratōe t punitione q̄ ꝑcedit iudiciū gñale. In z̄a de illa q̄ iudiciū gñale segť. 47. di. ibi. Solet ēt q̄ri q̄ľ dabiť ꝛc. Prīa aūt diuidiťur in duas. In ꝑma determiat de remuneratōe vl' punitione aiaz añ die iudicy t resurrectionez. In z̄a oñdit q̄ľ ꝫ institiā t miſicordiā dei ꝑdicta dispēsenť. 46. dist. ibi. Sed q̄riť hic de valde mal' ꝛc. Prīa diuidiť in duo. Prio oñdit quō aie post mortē diuersa receptacula hēbūt,p diuersitate meritoz. In z̄a determiat q̄ľ aie post mortē certis receptacul' distribute iuuari pñt oīonib⁹ alioz: ibi. Ne q̄s negādū ē: vt ait Aug. ꝛc. Et hec ps diuidiť i ptes duas. In ꝑma oñdit q̄ľ mortui iuuanť suffragijs viuoz. In z̄a ingrit quō viui iuuāť ꝑcib⁹ mortuoz scoz: ibi. Sed forte q̄ris nūqd pces supplicationū. Prīa aūt diuidiť in duas. In ꝑma determiat de ill' mortuis,p gb⁹ suffragia fiūt q̄n eis ꝑsunt. In z̄a ingrit vtz,psint eis,p gb⁹ nō fiūt: ibi. Solet moueri qō de duob⁹ ꝛc. Prīa diuidiť in duas. In ꝑma dicť q̄ sunt illa q̄ facta a viuis,psunt mortuis. In z̄a q̄ sūt illa q̄ nō ꝑsūt: ibi. De pōpis ꝙo exegaz ꝛc. ¶ Solz moueri qō ꝛc. Circa ꝺ duo fac. Prīo ingrit de ill',p gb⁹ suffragia ñ fiūt statu pñtis ecclie durāte. Scō de ill',p gb⁹ fiunt pñti ecclia deficiēte: ibi. Sed ite q̄riť de alią ꝛc. ¶ Sz forte q̄ris ꝛc. hic oñdit quō suffragia mortuoz scoz viuis ꝓsūt Et circa ꝺ tria fac. Prīo. n. ꝓponit qō itēdit. Scō cōfirmat ꝓpositū p silitudinē angeloz: ibi. Uñ t ꝺbēt āgeli ꝛc. Tertio ꝛcludit intētū: ibi. Si aūt angeli p verbum ꝛc.

QUeria q̄runť. ¶ Prīo de receptaculis aiaz post mortē. ¶ Scō de suffragijs mortuoz. ¶ Tertio de oīonib⁹ scoz. ¶ Circa ꝑmū q̄runť tria. Prīo vtz aiab⁹ post mortē aliā receptacula assignenť. ¶ Scō de oīa receptaculoz. ¶ Tertio de numero eorūdem.

Ad ꝑmum sic ꝑcedit. vť q aiab⁹ post mortē receptacula non assignenť: sić.n. dicit Boeti⁹ in li. de hebdo. cōis animi ꝛceptio est apud sapientes icorpalia in loco nō eē. Cui ꝛcordat qō Aug. dic̄ in. ix. sup Geñ. ad lr̄az. Cito qdē rñderi ad corpalia loca aiaz nō ferri nisi cū aliq̄ corpe: ꝫ aia sepata a corpe ñ hz aliqō corp⁹: sic ibidē Aug. dic̄ ridiculū ē aiab⁹ sepat̄ aliq̄ receptacula assignare. ¶ Ꝓ. oē qō hz locū deteriatū magis ꝙuenit cū illo loco q̄ cū alio: ꝫ aie sepate sić t q̄libet spūales substātie idifferēter se būt ad oīa loca: nō.n. pōt dici q cū aliqbus corpib⁹ ꝙueniāt: t cū alys differāt: cū ab oīb⁹ ꝛditioni bus corpalib⁹ sint penit⁹ remote, ḡ eis ōtermīata receptacula nō sunt assignāda. ¶ Ꝓ. aiab⁹ sepatis nō assignať aliqd post mortē nisi qō ccdat in penā vl' ꝑmiū: ꝫ corpal'loc⁹ nō pōt eis eē in penā vl' in ꝑmiū cū a corpib⁹ nihil recipiāt. ḡ nō sūt eis assignāda certa receptacula. ¶ Sz ꝛce-

lū empyreū loc⁹ corpal' est: t tñ ipm fcīm mox scis angel' ē repletū: vt Strab⁹ dicit. cū ḡ angeli sint icorpei: sic t aie separate: vł ēt q̄ sepatis aiab⁹ sint certa receptacula assignāda. ḡ ꝛc. ¶ Ꝓ. B ꝑz p B qō Hre. in 4.⁰ dial'. narrat aias post mortē ad diuersa loca corpalia eē deductas: vt ꝑz de Pascasio qué Herman⁹ Lapuan⁹ cp̄s i balneis iuenit: t ō aia Theoderici regis quā dic̄ ad gehēnā fuisse ꝺductā. ḡ aie. post mortem hñt certa receptacula.

¶ Ulteri⁹ vł q̄ stati post mortē nulle aie deducanť ad celos vel ad ifernū: qz sup illō ꝑl. Adhuc pusillum t nō erit pctō: dic̄ glo. q̄ sci liberanť in fine vite: post hāc tñ vitam nō ibi erūt: vbi erūt sci qb⁹ dicet. Uēite bñdicti ꝑris mei. ꝫ illi sci erūt i celo. ḡ sci post hāc vitā nō stati ascendūt ad celū. ¶ Ꝓ. Aug. dic̄ in Ench. q tps qō iter bois mortez t vltimā reſurrectionē iterpositū est: aias abditis receptaculis ꝓtinet sić ynaq̄z digna ē rege vel crūna: ꝫ hec abdita receptacula nō pñt itelligi celū t ifern⁹: qz in ill'ēt post reſurrectionē vltimā aie cū corpib⁹ erūt: vñ p nihilo distigueret tps añ reſurrectionē t post reſurrectionē. ḡ ñ erūt nec i ifernō: nec in padiso vsq̄z ad die iudicy. ¶ Ꝓ maioz est glia aie q̄ glia corpoz: ꝫ sił oīb⁹ reddiť glia corpoz: vt sit maioz letitia singuloz ex cōi gaudio: vt ꝑz Deb. ii°: sup illō. Deo,p nob aliqd melį⁹ puidēte ꝛc. dicit glo. vt in cōi gaudio oīuz mai⁹ fieret gaudiū singuloz. ḡ multo fortius t glia aiaz ꝺz differri vsq̄z ad finez: vt sił omnib⁹ reddat.

¶ Ꝓ. pena t ꝑmiū q̄ p sniaz iudicy redduntur: iudiciū ꝑcedere nō debēt: ꝫ ignis iferni t gaudia padiſi dabūť hoib⁹ p sniaz xp̄i iudicantis in vltio iudicio: vt ꝑz Matth. 25. ḡ añ die iudicy nullus ascēdit ad celū: vł descēdit ad iferos

¶ Sz ꝺ est: qō dř. z. Cor. 15. Si terrena nřa hitatio dissoluat': domū hēm⁹ nō mānufactā ꝙuatā in celis. ḡ dissoluta carne bō hz māsionē q̄ ī cel' fuerat ei ꝙuata. ¶ Ꝓ. Phil. ꝑ dic̄ Apls. Lupio dissolui t ēe cū xp̄o: ex q̄ sic arguit Hre. in 4.⁰ dial'. q ḡ xp̄m i celo eē nō dubitat: nec Pauli aiaz eē in celo negat: ꝫ nō est negādū xp̄m eē in celo cū sit articulus fidei. ḡ nec dubitādū ē aias scoz ad celos ferri. Qz ēt aliq̄ aie ad ifernū descēdāt post mortem stati: ꝑz Luc. 16. Mortuus est dives t sepult⁹ est in inferno.

¶ Ulteri⁹ vł: q aie in padiso vel in inferno exūtes egredi ñ valeāt. Aug. n. dic̄ in li. de cura ꝑ mortuis agēda: si reb⁹ viuētiū vteren aie mortuoz: vt de alys taceaz meip̄m pia mł nulla nocte desereret q̄ terra mariq̄ secuta est vt mecū viueret: t ex B cōcludit q aie defūctoz reb⁹ viuētium nō iterſint: ꝫ iteresse possent si de suis receptacul' exirēt: q̄ de suis receptacul' nō exeūt. ¶ Ꝓ. in ꝑsal. dř. Ut biťē i domo dñi oīb⁹ dieb⁹ vite mee. Et Job. 14. Qui descēdit ad ifernos nō ascēdet: q̄ tā bōi q̄ mali a suis receptacul' nō exeūt

¶ Ꝓ. receptacula vt est dcm aiab⁹ post mortē dant in ꝑmiū vł in penā: ꝫ post mortē neq̄ ꝑmia scoz miuunt: neq̄ pene dānatoz. ḡ ñ exeūt de suis receptacul'. ¶ Sz ꝺ ē q̄ dicit Piero. ꝺ Uigilātiū: sic eū alloq̄ns: ait. n. Ul'i sinu Abrae: vł in loco refrigery: vł subter arā dei aias apl⁹oz t martyz ꝛ sedisse: nec posse suis tumul' cū voluerit adesse pītes: t ita tu deo leges ponis: tu aplis vincula inycies: vt vsq̄ ad die iudicy teneanť custodia: nec sint cū dño suo ō gb⁹ scriptū est: sequunť agnū q̄cūq̄ icrit: ꝫ agn⁹ vbiq̄ est. ḡ t bi q cū agno sunt: vbiq̄ eē credēdi sūt. ridiculū ḡ ē dicere q aie mortuoz a suis receptacul' non recedāt. ¶ Ꝓ. Piero. ibidē arguit sic. Cū diabolus t demōes toto vagēt orbe: t celeritate nimia vbiq̄ pītes sint: martyres p effusionē sanguis ara opieť iclusi: t ide exire nō poterūt: ex q̄ pōt ꝛcludi ñ solū de bonis: ꝫ ēt de mal' q̄ sua receptacula iterdū exeāt: cū nō bēant maioze dignatione q̄ ōmnes q vbiq̄ discurrūt. ¶ Ꝓ. idē ꝑbari pōt p Hre. i 4.⁰ dial'. vbi narrat de multis mortuis q̄ vinētib⁹ apparuerunt.

¶ Rñdeo dōz ad ꝑmā. q. q̄ q̄uis subē spūales ſm eē suuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

a corpe nō depēdeāt:corpalia tñ a deo mediātib⁹ spūalib⁹ gubernant:vt dic̄ Aug.in 3° de tri.ꝛ Greg.i 4.° dial.ꝛ iō est q̄d̄ ꝓueniēt̄ia subaꝛ spūaliū ad corpales subas p ꝛgruēt̄ia q̄d̄az:vt.s.dignioꝛib⁹ subys dignioꝛa corpa adaptent: vñ ēt pbi ꝑm ordinē mobiliū posuerūt ordinē subaꝛ sepataꝛ:q̄uis aūt aiab⁹ post mortē nō assignent aliq̄ corpoꝛa q̄ꝛ sint forme vl determiati motoꝛes:determiant tñ eis q̄d̄ corpalia loca p ꝛgruēt̄ia quādā ꝑm gradus dignitat⁹ coꝛ in gb⁹ sunt q̄si i loco:eo mō q̄ icorpalia in loco eē pñt: ꝑz q̄ magis accedēt ad pmā subaz cui loc⁹ supioꝛ p ꝛgruēt̄ia deputaī.s.deū:cui⁹ sedē celū scriptura eē denūciat:ꝛ iō aīas q̄ sunt i ptic̄patōe pfecta diuinitat⁹:i celo eē ponim⁹: aias vo q̄ a ptic̄patōe hꝫ ipediūt loco ꝛrio dicim⁹ deputari. ¶ Ad pmū g̃ dō.q̄ icorpalia nō sunt i loco mō aliq̄ noto nob ꝛ ꝓfecto ꝑm q̄ dicim⁹ corpa ꝑpe in loco cē:sūt tñ in loco mō subst̄atys spūalib⁹ ꝓueniēt̄i:g nob plene māifest⁹ eē nō pōt. ¶ Ad 2m dōm:q̄ duplex est ꝓueniēt̄ia vl silitudo:vna q̄ est p ptic̄patiōe eiusdē q̄litatis:sic̄ calida adinuicē ꝓueniūt:ꝛ tal⁹ ꝓueniēt̄ia icorpaliū ad loca corpalia eē nō pōt. Alia p q̄d̄ ꝓportionalitatē ꝑm quā in scripturis metaphoꝛe corpaliū ad spūalia trāsferunt:vt q̄ dī de⁹ eē sol:q̄ est p̄n⁹ vite spūal:sic̄ sol vite corpal:ꝛ ꝑm hāc cōueniēt̄iā q̄d̄ aīe gbusdā locis magis ꝓueniūt:sic̄ aie spūal⁹ illumiate cū corpib⁹ lumiosis:aie vo obtenebꝛate p culpā cū locis tenebꝛosis. ¶ Ad 3m dōs.q̄ aia sepata directe nihil recipit a locis corpalib⁹ p modu⁹ quo corpa recipiūt q̄ ꝑseruant a suis locis:sed ipse aie ex hꝫ q̄ cognoscūt sc̄ talibus locis deputari sibi gaudiū igerūt vel meroꝛē:ꝛ sic̄ locus cedit eis in penā vel in ꝑmium.

¶ Ad.2.q.dō.q̄ sicut in corpib⁹ est grauitas vl leuitas q̄ ferunt in locū suū q̄ est finis mot⁹ ipsoꝛ:ita ēt est i aiab⁹ meritū vel demeritū qb⁹ ꝓueniūt aie ad ꝑmiū vl penā q̄ sūt fines actionū ipsaꝛ:vñ sic̄ corp⁹ p grauitatē vel leuitatem statim ferī in locum suum nisi ꝓhibeaī:ita statim anime soluto vīculo carnis p q̄ in statu vie detinebant ꝑmium ꝓsequunt vl penā nisi aliq̄d impediat:sic̄ iterdū ipedit ꝓsecutionē ꝑmij ꝟeniale pctm̄ q̄ ꝑ⁹ purgari oꝛ:ex q̄ seqūt q ꝑmiū differaī:ꝛ q̄ loc⁹ deputaī aiab⁹ ꝑm ꝓgruēt̄ia ꝑmij vl pene:stati vt aīa a corpe absoluī vl in ifernū ōmergit:vl ad celū euolat:nisi ipediaī aliq̄ reatu q̄ oportuit euolationē differri vt ꝑ⁹ aīa purget:ꝛ huic vitati auctes scripture canonice manifeste attestant:ꝛ documēta scoꝛ patruꝫ vñ ꝟiū ꝑ hereſi est hñdū:vt ꝑz.4.° dial.ꝛ in li.de eccl⁹.dogmatib⁹. ¶ Ad ꝑmū g̃ dō.q̄ glo.scipsam exponit:q̄d̄.n.dicit.⁹Nōdū crūt vbi crūt sci tc̄.stati exponit subdēs.i.ñ habebunt gemināstolā q̄ hēbāt sci in rersurrectōe. ¶ Ad 2m dō.q̄ iter illa abdita receptacula:de gb⁹ Aug.log⁹ etiā sunt cōputādi ifern⁹ ꝛ padisus in gb⁹ aīe alique añ resurrectionē ꝓtinēt:ſz iō dist̄guit tps añ resurrectionē ꝛ post: q̄ añ resurrectionē sūt ibi sine corpe:post aūt erūt cū corpoꝛe:ꝛ q̄ in aliqb⁹ receptacul⁹ nunc sunt aīe in gb⁹ post resurrectionē nō erūt. ¶ Ad 3m dōs.q̄ boies ꝑm corpa hñt quādā ꝓtinuitatē adiuice:q̄ ꝑm ea est veꝛ:q̄d dī Act⁹.i.7. q̄ de⁹ ex vno fecit oē hoiuꝫ gen⁹:ſz aīas sigillati finxit:vñ nō est tanta ꝛgruētia vt oēs boies sil⁹ gl̄ificent in aīa:sicut q̄ sil⁹ gl̄ificent in corpe. Et ꝓterea glia corpis nō ē ita ēntial⁹ sic̄ glia aīe:vñ mai⁹ detrimētū eēt scis ſi glia aīe differet:q̄ de hoc q̄ glia corpis differt:nec posset ꝑ ōtrimētū glie recōpēsari p ampliationē gaudy singuloꝛ de gaudio cōi. ¶ Ad 4m dō.q̄ eādē obiectionē Greg.in 4.° dial.ꝛ ꝓponit ꝛ soluit. Si ingt nunc in celo sunt aīe scoꝛ:q̄d est q̄ in die iudicy p iustitie sue retributōe recipiūt. Et rñdet:hoc eis nimiꝛ crescit i iudicio:q̄ nūc aīe sola sui gl̄ia retributione letant:postmodū vo ēt corpoꝛ b̄titudinē pfruent: vt in ipsa quoq̄ carne gaudeāt:in q̄ dolores p q̄s cruciatuſq̄ ptulerūt:ꝛ eodē mō dicēdū est de dānatis.

¶ Ad 3am.q.dōs:q̄ aliquē exire de ifernō vl padiſo pōt intelligi dupl⁹. Uno⁹ vt simpl⁹ ide exeat vt iā ei⁹ loc⁹ nō sit padisus vel ifern⁹:ꝛ sic nullus ifernō vl padiſo final⁹ deputat⁹ ide exire pōt:vt in ſequēti di.dicet. Alio mō pōt intelligi vt exeat ide ad tps:ꝛ in ꝟ distiguēdū est:q̄d eis ꝓueniat ꝑm legē nāe:ꝛ q̄d eis ꝓueniat ꝑm ordinē diuīe iustitie q̄ꝛ vt Aug.dic̄ in li.de cura p mortuis agēda. Aliꝫ sunt humanaꝛ limites reꝛ:alia sunt diuīaꝛ signa vtutū:alia sunt q̄ nāl⁹:alia q̄ mirabil⁹ fiūt:ꝑm g̃ nāl̄e cursuꝫ aie sepate receptacul⁹ ꝓpꝛys ꝓputate a ꝓuersatōe viuētiū penit⁹ segregant:nō.n.ꝑz cursū nāe boies imortali carne viuētes substātys sepat⁹ imediate ꝓiūgunt:cū ois coꝛ cognitio a sensu oriaī:nec ꝓpter aliō a suis receptacul⁹ eas exire ꝙeiret nisi vt reb⁹ viuētiū iteressent. Sz ꝑm dispōnē diuīe puidētie aliq̄n aīe sepate a suis receptacul⁹ egresse cōspectib⁹ hominū pūtant:sic̄ Aug.in ꝑdcō li.narrat de Felice martyre:q̄ ciuib⁹ Nolanis visibil⁹ appuit cuꝫ a barbaris oppugnarēt. Et ꝟ ēt credi pt q̄ aliq̄n de dānatis ꝓtingat:q̄ ad eruditionē boium ꝛ terroꝛē ꝑmittunt viuētib⁹ apparere: aut ēt ad suffragia expetēda q̄tū ad illos q̄ in purgatorio ōtinent:vt p multa q̄ in 4.° dial.narrant ꝑz. Sz ꝟ interest iter scōs ꝛ dānatos:q̄ sci cū voluerīt appere pñt viuētib⁹ nō aūt dānati:sic̄.n.viuētes sci in carne p donū gr̃e gratis date accipiūt vt sanitates ꝛ signa pficiāt:q̄ nō nisi ꝑmissa ꝟtute mirabil⁹ fiūt:q̄ q̄dez signa ab aliꝫs ꝟ dono gr̃e⁹ pfici nō pñt:ita ēt nō est icōueniēs vt ex ꝟtute glie aliq̄as ptās aīab⁹ scōꝝ deſ:p quā pñt mirabil⁹ appere viuētib⁹ cū volūt:q̄d aliꝫ nō pñt:nisi iterdū ꝑmissi. ¶ Ad ꝑmū g̃ dicēdū:q̄ Aug.vt p sequntia ꝑz:logī ꝑm cōez cursuꝫ nāe:nec tñ segī q̄ ēt si mortui pñt vt volūt viuētib⁹ apparere.to/tiēs appeāt q̄tiēs appent i carne viuētes:q̄ separata a carne vl oio ꝛformant diuīe volūtati:ita q̄ nō liceat eis nisi q̄ ꝑz diuīnā dispōnē ꝛgrue ītuenī:vt ita sūt pēs oppīi:vt ō sua miseria magis doleāt q̄ curēt alꝫs appere. ¶ Ad 2m dō.q̄ auctes ille loquunt q̄tū ad ꝟ q̄ nullus ō padisoꝝ ifernō egrediī simpl⁹:ꝛ non q̄ egrediaī ad tps. ¶ Ad 3m dō.q̄ sic̄ ex dict⁹ ꝑz:ꝑm ꝟ loc⁹ aīe cedit in pēnā vl ꝑmiū:q̄ aīa afficiaī ex ꝟ q̄ tali loco deputaī vl gaudēdo vl dolendo:ꝟ āt gaudiū siue ꝟ dolor de ꝟ q̄ talib⁹ loc⁹ ꝓuenīt maneī i aīa ēt q̄n ex loca pdcā fuerit:sic̄ pōtifici cū daī ꝑ donoꝛe vt i cathedra sedeat i eccl⁹ia:nō minuī glia q̄ a cathedra recedit:quia etiam ſi actu ibi nō sedeat:loc⁹ tamē ille sibi deputatus est.

¶ Ad ea ēt q̄ ꝺ obyciūt rñdere oꝛ. ¶ Ad q̄ꝛ p⁹ oꝛ.q̄ Diero.log⁹ de aplis ꝛ martyrib⁹ ꝰz ꝟ q̄ cis accrescit ex prāe glie:ꝛ nō ꝰz q̄ cis ꝛgruit ex debito nāe. Et ꝺ ēt dic̄ eos vbiq̄ eē nō ē itelligēdū q̄ sil⁹ sint in plīb⁹ loc⁹:aut vbiq̄:ſz quia eē pñt vbi volūt. ¶ Ad 2m dō.q̄ nō est sile de ōnib⁹ et ag̃el⁹:ꝛ aīab⁹ scoꝝ ꝛ dānatoꝝ. Angeli boni ꝛ mali ꝟ officii sortiunt vt hoib⁹ pſint vl ad custodiā vl ad exercitiū:q̄ de aīab⁹ boiuꝫ dici nō pōt. Sz tñ ꝑm ptātē glie aīab⁹ scoꝝ ꝟ ꝛgruit q̄ pñt eē vbi voluerīt:ꝛ hoc est q̄d Diero.ſcribit. ¶ Ad 3m dō.q̄ q̄uis aliq̄n aīe scoꝝ vl dānatoꝝ pītial⁹ ad sint vbi apparēt:nō tñ credēdū est ſi ꝑ sp accidere:aliq̄n.n. hꝫ appitōes fiūt vl i dormiēdo vl i vigilādo opatōe bonoꝝ vl maloꝝ ſpirituū ad īstructionē vl destructionē viuētiū:sic̄ ēt vtū boies q̄ꝺq̄ aliꝫs appent ꝛ eis mīta dicīt in somnys:cū tñ ostet eos nō eē pñtes:sic̄ aug.per mīta ex/pla ꝑbat in libro de cura p mortuis agenda.

Ad secundū

sic̄ pcedit.vñ q̄ lib⁹ iferni nō stricte q̄ sinus Abrae.Sic̄.n.dic̄ Aug.ꝛ sup Heñ.ad lr̃az. ⁹Nōdū iueī iferos alicui in bono posite scripturā:ſz sin⁹ Abrae i bono accipiī:vt ibidem ſubūgit Aug.sic dices.nō i bono accipiēdo sinū Abrae:ꝛ illā req̄ q̄ ab ag̃el⁹ piꝰ paup ablat⁹ ē:nescio vtꝝ q̄s posſit audire.q̄ sin⁹ Abrae nō est idē q̄ lib⁹ iferni. ¶ ꝑ.i iferno exaltatꝰ

videt deū:ſz in sinu Abrae vñ de⁹.vt ꝑz p aug.9.° li.ofes.qui loquēs de Nebridio dic̄.q̄ cgd illic est q̄ō sin⁹ Abraā vocaī ibi ⁹Nebridius me⁹ viuit. Et ifra. Jā non ponit aurē ad os meū:ſz ſpūale os ad⁹fōtē tuū ꝛ bibit q̄tū pōt ſapias ꝑ aui/ditate sua sine finc:felix g̃ sin⁹ Abrae ñ ē idē q̄ lib⁹ iferni. ¶ ꝑ.eccl⁹ia nō ozat p aliq̄ vt ad ifernū deducaī:ozat aūt vt ag̃eli aias defūcti in sinū Abrae deferāt. ergo vñ q̄ sin⁹ abrae nō sit idē q̄ lib⁹. ¶ Sz ꝺ sin⁹ Abrae dī vbi mēdic⁹ Lazar⁹ duct⁹ est:ſz duct⁹ ē ad ifernū:vt dic̄ gl̄. Job.30.sup illō. Ubi ꝓstituta dom⁹ dei viuētis:ifern⁹ dom⁹ erat oīum viuētiū añ aductū xpi.g̃ sin⁹ Abrae idē ē q̄ limb⁹. ¶ ꝑ. Beñ.44.dic̄ Jacob filys suis. Deducet⁊ canos meos cuꝫ dolore ad iferos.g̃ Jacob sciebat i morte sua se ad iferos trāsferēdū.g̃ ꝛ eadē rōne ꝛ abraā ad iferos trāslat⁹ fuit p⁹ mortē:ꝛ ita sin⁹ Abrae vñ esse aliq̄ pars inferni.

¶ Ulteri⁹ vñ q̄ lib⁹ iferni sit idē q̄ ifern⁹ dānatoꝝ:ꝑz.n. dī ifernū momoꝛdisse nō absoꝛbuisse:q̄ aliꝫs ex̄it ide:nī aūt oēs:nō āt dicereī momoꝛdisse ifernū si illi q̄s libauit nō fuissent ps ml̄itudis i ifernoꝛ ꝓtēte.g̃ cū illi q̄s libauit in libo iferni ꝓtinerenī:ydē ꝓtiebant i libo ꝛ i iferno.g̃ libus est idē q̄ ifern⁹ vl ꝑs iferni. ¶ ꝑ.xꝑs dī in symbolo descēdisse ad ifernū:ſz nō descēdit nisi ad libū patrum.g̃ lib⁹ patꝝ ē idē q̄ ifern⁹. ¶ ꝑ. Job.17.dī. Jn pfūdissimū iferni descēdat aīa mea.ſz Job cū eēt vir scūs ꝛ iust⁹ ad libū descēdit.g̃ lib⁹ ē idē q̄ pfūdissimū iferni. ¶ Sz ꝺ.i inferno nulla ē redēptio:ſz a libo scī fuerūt redēpti.g̃ lib⁹ ñ ē idē q̄ ifern⁹. ¶ ꝑ.aug.dic̄.i.z.sup gen⁹.ad lr̃az. Quō illā regē quā Lazar⁹ accepit apud iferos eē credam⁹ ñ video ſz aīa Lazari ad libū descēdit.g̃ lib⁹ ñ ē idē q̄ ifernus.

¶ Ulteri⁹ vñ q̄ lib⁹ pueroꝝ sit idē q̄ lib⁹ patꝝ:pena.n.dz ꝛsidere culpe:ſz ꝑ eadē culpa detiebant in libo pres ꝛ pueri.ſ.p culpa oꝛigiali.g̃ idē dz eē vtroq̄ loc⁹ pene. ¶ ꝑ. aug.dic̄ i ench⁹.Mitissima ē pēa pueroꝝ q̄ cū solo oꝛigiali decedūt:ſz nulla ē mitioꝛ pēa ea quā sci pres bēbāt.g̃ idez est loc⁹ pene vtroq̄. ¶ Sz ꝺ:sic̄ actuali pctō debet pēa tpal⁹ in purgatorio ꝛ eterna i ifernoꝛ:ita ꝛ oꝛigiali pctō ōbe/baī pēa tpal⁹ in libo patꝝ:ꝛ eterna i libo pueroꝝ.ſi g̃ ifernus ꝛ purgatoriū ñ sūt idē:vñ q̄ nec lib⁹ pueroꝝ:ꝛ lib⁹ patrū sint idem. ¶ Utrum autē infernus ꝛ purgatoꝛy loc⁹ sint idem:quesitum est supra.dist.xi.

¶ Rñdeo dō.ad.j.q.q̄ aīe boiuꝫ post mortē ad getē pueriū pñt:nisi merito fidei:q̄ accedēt ad deū oꝛ credere. Deb.ā⁹ primū āt exē⁹ credēdi hoib⁹ i abraā daī:g ꝑmus se a cetu ifideliū segregauit ꝛ ſpāle signū fidei accepit:ꝛ iō reges illa q̄ hoib⁹ p⁹ mortē daī sin⁹ abrae dī:vt ꝑz p Aug. ix.sup Heñ.ad lr̃az:ſz aīe scoꝝ p⁹ mortē ñ oī tpe eādē getē habuerūt:q̄ p⁹ xpi aduētū hñt plenā getē diuīa visiōe p fruētes:ſz añ xpi aduētū hēbāt gdē getē p imunitatē pene:ſz ñ hēbāt getē desidery p ꝓsecutionē finis. Et iō stat⁹ scoꝝ añ xpi aduētū pt ꝓsiderari ꝛ ſz id q̄ hēbat de rege: ꝛ sic dī sin⁹ abrae. ꝓpt ēt ꝓsiderari q̄tū ad id q̄ eis de re quie dērat:ꝛ sic dī lib⁹ iferni. Lib⁹ g̃ iferni ꝛ sin⁹ abrae fuerūt añ xpi aduētū vnū p accūs:ꝛ ñ p se:ꝛ iō nihil ꝓhibz p⁹ xpi aduētū ē sinū abrae oio diuersū a libo:q̄ ea q̄ ſt vnū p accūs separi ꝓtigit. ¶ Ad.j.g̃ dō.q̄ q̄tū ad id q̄ hēbat ō bono:stat⁹ scoꝝ patꝝ sin⁹ abrae deficiebaī:ſz q̄tū ad id q̄ hēbat de defcū dicebaī ifern⁹:ꝛ sic nec sin⁹ abrae i maluꝫ accipiī:nec ifern⁹ i bonū:q̄uis q̄dāmō sint vnū. ¶ Ad 2m dō.q̄ sic̄ reges scoꝝ patꝝ añ xpi aduētum dicebaī sinus abrae:ita ꝛ p⁹ xpi aduētū:ſz diuersimōe:q̄.n.añ xpi aduētū scoꝝ reges hēbat defectū regei adiūctū:dicebaī idē ifern⁹ ꝛ sin⁹ abrae:vñ ibi nō videbaī de⁹.ſz q̄ p⁹ xpi aduētū scoꝝ reges ē ꝓpleta cō deū videant:taī reges dī sinus abrae:ꝛ nullo⁹ ifern⁹:ꝛ ad hūc sinū abrae eccl⁹ia ozat fideles pduci.vñ ꝑz rñsio ad 3m:ꝛ sic ēt itelligēda est q̄d glo. q̄ dī Luc.16.sup illud. Fcm ē vt morereī medic⁹ tc̄.q̄ sic

dic̄:sin⁹ abrae ē reges btoꝝ paupeꝝ:q̄ꝛ ē regnū celoꝝ.

¶ Ad 2am.q.dō.q̄ receptacl⁹a aiaꝝ p⁹ mortē duplr⁹ distīgui pñt:aut ꝛ sitū:aut ꝛ locoꝝ q̄litatē:put.ſ.in aliqb⁹ loc⁹ pe nas vl ꝑmia recipiūt aīe. Si g̃ ꝓsidereī lib⁹ patꝝ ꝛ ifern⁹ ꝛ locoꝝ q̄litatē ꝑdictā:sic nō est dubiū q̄ distīguunt⁊ cuꝫ q̄ i iferno ē pena sensibil⁹ q̄ i libo patꝝ nō erat:tū ēt q̄ in iferno ē pēa eterna:ſz i libo patꝝ detinebāt sci tpal⁹ tm̄. Sz si ꝓsiderent q̄tū ad sitū loci:sic̄ pbabile ē q̄ idē loc⁹: vl q̄si ꝓtinu⁹ sit ifern⁹ ꝛ lib⁹:ita tñ q̄ q̄daz supioꝛ ps iferni lib⁹ patꝝ dicaī.exītes.n.in iferno ꝛ diuersitatē culpe diuersam sortiunt et penā:ꝛ iō ꝑm q̄ grauioꝛib⁹ pctis ēt iretiunt dānati:ꝛ pfūdioꝛē locuꝫ obtinēt i iferno:vñ sci pres in gb⁹ mimū erat de rōne culpe supmū ꝛ min⁹ tenebꝛosū locū būcrunt omnib⁹ puniēdis. ¶ Ad.j. g̃ dō.q̄ ꝛ ꝑz ꝺ q̄ ifern⁹ ꝛ lib⁹ sūt idē q̄tū ad sitū:dī xꝑs iferni momoꝛdisse ꝛ i ifernū descēdisse q̄ñ pres a libo eripuit suo descēsu:ꝛ p ꝟ ꝑz solo ad 2m. ¶ Ad 3m dō.q̄ Job nō descēdit ad ifernū dānatoꝝ:ſz in libū patꝝ:g gdē dī pfūdissim⁹ loc⁹:nō gdē respcū locoꝝ penaliū:ſz i ꝓpatōe ad alia loca:q̄ sub eodē icludī ois loc⁹ penaꝝ. Uel dōs:sic̄ aug⁹. soluit.iz.sup Hcñ.ad lr̃az de iacob sic dicēs:Illud q̄ Jacob dic̄ ad filios suos. Deducetis senectutē meā cū tristitia ad iferos:vñ ꝟ magī timuisse ne nimia tristitia sic ptur bareī:ne ad regē btoꝝ iret:sed ad iferos pctoꝝ:ꝛ silr̃ pōt expōi vbū iob eadē rōe:vt sit vbū magī timēt⁊ q̄ asserētis.

¶ Ad 3am.q.dō.q̄ lib⁹ patꝝ ꝛ lib⁹ pueroꝝ absq̄ dubio differūt ꝑm q̄litatē pmy vl penc:pueris.n.nō adcīt spes bte vite q̄ pfīb⁹ in libo aderat in q̄ ēt lumē fidei ꝛ gr̃e refulgebat:ſz q̄tū ad sitū pbabil⁹ credīt vtroq̄ idē loc⁹ fuisse nisi q̄ reges btoꝝ adhuc erat in supioꝛi loco q̄ꝛ lib⁹ puerorū:sic̄ de libo ꝛ iferno dcm̄ ē. ¶ Ad p⁹ q̄ dō.q̄ ad culpam oꝛigialē nō eodē mō se bēbāt pres ꝛ pueri:ꝛ pfīb⁹.n.oꝛigialis culpa expiata erat ꝑm q̄ erat ifectiua pſone:remanebat tñ ipedimētū ex pte nāe.ꝑ q̄ nōdū fuit plenarie satisfactū:ſz in pueris ē ipedimētū:ꝛ ex pte pſone:ꝛ ex pte nāe:ꝛ iō pueris ꝛ pfīb⁹ diuersa receptacula assignant. ¶ Ad 2m dō.q̄ aug.log⁹ de pēis q̄ debent alicui rōne pſōe sue:iter q̄s mitissimā penā hūt q̄ solo oꝛigiali pctō grauant:ſz adhuc est mitioꝛ pena coꝛ quos non ipedit a pceptione glie defect⁹ pſone:ſz solus defect⁹ nature:vt ipa dilatio glorie quedam pena dicatur.

Ad tertium

sic̄ pcedit.vñ q̄ ñ ōbeāt tot receptacula distīgui. Sic̄.n.receptacula debent aīab⁹ post mortē p pctō:ita ꝛ p merito:ſz rōne meriti nō debeī nisi vnū tm̄ receptaculū.ſ.padisus.g̃ nec rōne pctoꝝ nō debeī nisi vnuꝫ receptaculū. ¶ ꝑ.receptacula assignant aīab⁹ p⁹ mortē rōne meritoꝝ vl demeritoꝝ:ſz ñ est loc⁹ in q̄ merent vl demerent.g̃ vnū tm̄ receptaculuꝫ ꝺz eis assignari p⁹ mortē. ¶ ꝑ.loca penalia debēt ridere ipsis culpis:ſz nō sunt nisi tria gnā culpaꝝ.ſ.oꝛigiale:veiale: ꝛ mortale.g̃ nō ōbēt eē nisi tria receptacula pēalia. ¶ Sz ꝟ q̄ debeāt eē ml⁹to plā q̄ assignent:aer.n.iste caliginosus ē demonū carcer.vt ꝑz 2am pe.2.nec tm̄ ꝓputāt iter.v. receptacla q̄ a gbusdā assignāt.g̃ sūt plā receptacla q̄ꝛ.v. ¶ ꝑ.ali⁹ē padisus terrestris:ꝛ ali⁹ padisus celest⁹:ſz q̄dā post statū h⁹ vite ad padisuꝫ terrestrē sūt trāslati:sicut de Enoch.ꝛ ō helia dī.cū g̃ padisus terrestris iter q̄nq̄ receptacula nō ꝓputet:vñ q̄ sūt plā q̄ꝛ.v. ¶ ꝑ.cuilz statui pecantiū ꝺz aligs loc⁹ penal⁹ rñdere:ſz si ponaī aligs in oꝛigiali pctō decedere:cū solo veniali pctō nulluꝫ receptaculoꝝ assignatoꝝ ci ꝓpetet:ostet.n.q̄ i padiso nō eēt:cū gr̃a careret:sed eadē rōne nec in libo patrū:silr̃ nec i libo pueroꝝ:cū in libo pueroꝝ nō sit pena sensibilis q̄ tali debeī rōne venialis pcti:silr̃ nec in purgatorio:q̄ ibi non est nisi pena tpalis.huic aūt debeī pena ꝑpetua:silr̃ nec in iferno dānatoꝝ:q̄ mortali pctō caret.g̃ oꝛ pōere sextū recepta/

Universidad de Deusto
Biblioteca

culum. ¶ P. diuerse sunt quãtitates ꝑmioꝝ ⁊ penaꝝ ſm
dr̃ias culpaꝝ ⁊ meritoꝝ: ſz ĩfiniti ſũt grad⁹ culpaꝝ ⁊ meri
toꝝ. ġ ĩfinita ꝺbẽt distĩgui ſceptacla ĩ gb⁹ pũiãt vl ꝑmiẽt
p⁹ mortẽ. ¶ P. aĩe qñq; puniũt ĩ loc| ĩ gb⁹ peccauerũt: vt
p Hre. ꝑz in 4.o dial. ſz peccauerũt ĩ loco in q̃ nos bitam⁹. ġ
hic loc⁹ ꝺz ꝓutari iter receptacula: ⁊ ꝑcipue cũ alĩq ĩ hoc
mũdo p pctis suis puniant: vt. s. di. 15. dixit mgr̃. ¶ P. sic
alĩq in gr̃a decedẽtes hñt alĩq̃ ꝑ gb⁹ ſũt digni pẽa: ita alĩq
in pctõ mortali decedẽtes hñt alĩq̃ bona p gb⁹ eẽnt digni
ꝑmio: ſz decedẽtib⁹ ĩ gr̃a cuz pctis venialib⁹ assignat aliq̃
receptaculũ ĩ q̃ puniunt añq̃ ꝑmia ꝺseq̃nt. s. purgatoriũ.
ġ ⁊ eadẽ rõne eõrio ꝺz cẽ de ill'q in mortali pctõ decedũt
cũ bonis opib⁹ aliq̃ b⁹. ¶ P. sicꝰ pres retardabant a plena
gl'ia aĩe añ xp̃i aduẽtũ: ita ⁊ nũc a gl'ia cõpis. ġ sic distĩguit
receptaculũ scoꝝ añ xp̃i aduẽtũ ab eo ĩ q̃ nũc recipiũt: ita
ꝺz ſceptaculũ nũc distĩgui ab eo ĩ q̃ ſcipiẽt p⁹ rsurrectõez.
¶ R. ꝺ. q receptacula aĩaꝝ distĩguũt ꝑz diuersos status
eaꝝ: aĩa ãt ꝺiũcta mortali corꝑi hz statũ merẽdi: ſz exuta
a corꝑe ẽ in statu recipiẽdi ꝑ meritis bonũ vl malũ. ġ post
mortẽ vl est in statu recipiẽtis finale ꝑmiũ vl ẽ in statu q̃
ĩpedit ab alio. Si ãt ẽ in statu recipiẽtis finalẽ retributio
nẽ: hz est duplr: vl q̃tũ ad bonũ: ⁊ sic est padisus: vl q̃tum
ad malũ: ⁊ sic rõne actual' culpe est ifern⁹: rõne ãt oꝛigial'
est lib⁹ puer oꝝ. Si ãt ẽ in statu q̃ ipedit a finali retributio
ne ꝺseq̃da: vl hz ẽ pp defectũ pſone: ⁊ sic ẽ purgatoriũ: i
q̃ ꝺtinẽt aĩe ne stati ꝑmiũ ꝺseq̃nt pp pctã q̃ ꝺmiserũt: vl
pp defectũ nãe: ⁊ sic ẽ lib⁹ patꝝ in q̃ detiebant pres a ꝺse
cutõe gl'ie pp reatũ humane nãe q nõdũ poterat expiari.
¶ Ad ꝑm ġ ꝺ. q bonũ oꝛigit vno⁹: ſz malũ ml'tipliarie: sic
ꝑz p Dyo. 4. c. de di. no. ⁊ p pẽm in z⁰ ethy. ⁊ pp ℔ nõ est i
cõueniẽs si loc⁹ bone retributõis est vn⁹: loca vo penaꝝ
sunt pl'a. ¶ Ad z⁰ m ꝺ. q stat⁹ merẽdi vel demerẽdi ẽ vn⁹
stat⁹: cũ eiusdẽ sit posse mereri ⁊ demereri: ⁊ iõ ꝺueniẽter
ꝺbeẽt oib⁹ vn⁹ loc⁹: ſz eoꝝ q ſcipiũt ꝑ merit| sũt stat⁹ diuer
si: ⁊ iõ nõ ẽ sil'e. ¶ Ad 3⁰ m ꝺ. q ꝑ culpa oꝛigiali ꝑt aliqs pu
niri dupl'r vt ex ꝺcis ꝑz: vl rõne pſõe: vl rõne nãe tm̃: ⁊ iõ
illi culpe rñdet duplex lib⁹. ¶ Ad 4.m ꝺ. q aer iste caligi
nosus nõ assignat demõib⁹ q̃si loc⁹ ĩ quo recipiãt retribu
tionẽ ꝑ meritis: sed q̃si cõpetẽs offõ eoꝝ ĩq̃tũ ꝺputant
nobis ad exercitium: ⁊ iõ iter receptacula de gb⁹ nũc agit
nõ cõputãt. ꝓ ꝺio. n. ꝺputat eis ignis iferni: vt ꝑz Matℏ.
25. ¶ Ad 5.m ꝺ. q padisus terrestris ꝓtinet magis ad sta
tum viatoꝝ is q̃ ad statũ recipiẽtis ꝑ meritis: ⁊ iõ iter rece
ptacula ꝺ gb⁹ nũc agit nõ ꝓputat. ¶ Ad 6.m ꝺ. q illa po
sitio est ipolis vt in z⁰ ꝺcm̃ est. ꝺi. 32. si tm̃ eẽt polis tal' in i
ferno puniret in eternũ: q. n. veniale pctm̃ in purgatorio
tpal'r puniat: accidit ei ĩq̃tũ gr̃az hz adiũctã: vñ si adiũ
gat mortali: q: est sine gr̃a pena eterna puniet in inferno:
⁊ q: iste q cũ originali pctõ decedit hz veniale sine gr̃a: nõ
est incõueniẽs si ponit eternal'r puniri. ¶ Ad 7.m ꝺ. q di
uersitas graduũ in penis vl ꝑmijs nõ diuersificat statum
ſm cui⁹ diuersitatẽ receptacula distinguunt: ⁊ iõ rõ nõ se
quit. ¶ Ad 8.m ꝺ. q hoc q aie sepate aliqñ in loco nr̃e ha
bitationis puniunt nõ pp ℔ est q loc⁹ iste sit ꝑpus loc⁹ pe
naꝝ: sed hoc fit ad nr̃az ĩstructionẽ vt eaꝝ penas videtes
retrabamur a culpis: q ãt aĩe exñtes ĩ carne ℔ puniunt ꝑ
pctis: nõ ꝑtinet ad ꝓpositũ: q: tal' pena nõ trahit boies ex
statũ merẽtis vl demerẽtis: nũc aũt agim⁹ de receptacul:
q̃ debent aĩe post statũ meriti vel demeriti. ¶ Ad 9.m ꝺ.
q malũ nõ põt eẽ pure ablq̃ oi ꝛmixtione boni: sicꝰ bonũ
summũ est ablq̃ oi cõmixtione mali: ⁊ iõ illi q ad beatitu
dinẽ q̃ summũ bonum est trãsferẽdi sunt debẽt esse ab oi
malo purgati: ⁊ pp hoc opz esse locũ in q̃ tales purgent: si
hinc nõ oio purgati exeãt. Sed illi q in iferno detrudent
nõ erũt ĩmunes ab oi bono: ⁊ iõ nõ est sil'e: q: in iferno exi
stentes ꝑmiũ bonoꝝ suoꝝ recipe pñt ĩq̃tũ bona ꝑterita
eis valẽt ad mitigationẽ pene. ¶ Ad io.m ꝺ. q in gl'ia aĩe
ꝛsistit ꝑmiũ eẽntiale. ſz gl'ia corꝑis cũ redũdet ex aĩa tota
ꝛsistit in aĩa q̃si oꝛigialr: ⁊ iõ carentia gl'ie aie diuersificat
statũ: nõ aũt carẽtia gl'orie corꝑis. ⁊ ꝑpter hoc etiã ides
locus. s. celũ empyreũ ꝺbeẽt aiabus scis exutis a corꝑore
⁊ ꝺiunctis corꝑib⁹ gl'oriosis: nõ aũt idẽ locus ꝺbeẽt aia
bus patruz ante perceptionem glorie anime: ⁊ post perce
ptionẽ ipsius.

Questio. II.

Deinde q̃rit de suffragijs mor
tuoꝝ. Et circa hoc
q̃runt q̃tuor. ¶ Primo vtrũ suffragia que
ꝑ viuos fiunt aliq ꝓdesse possint. ¶ Scõo gb⁹
ꝑsint. ¶ Tertio que suffragia ꝑsint. ¶ Quar
to quantum ꝓsint.

Ad primum sic ꝓcedit. videt q suffragia per vi
uum facta aliq ꝓdesse nõ possint.
Hal. 6. Que. n. seminauerit hõ hec ⁊ metet. sed si vnus ex
suffragijs alterius fructum ꝺsequeretur: meteret ab alijs
seminata: ergo ex suffragijs alioꝝ nullus fructũ consequ
tur. ¶ P. ad iusticiam dei pertinet vt vnicuiq; retribuat
ꝓ o meritis. vnde ꝑ. Tu reddes vnicuiq; ſm opa sua. sed
iusticiã dei deficere ipossibile est. ergo ipossibile est q vn⁹
ex opibus alterius iuuet. ¶ P. ſm eandẽ rõnem ẽ opus
meritoꝝ ⁊ laudabile. q. s. inq̃tum est voluntariũ. ſz ex
ope vnius nõ laudat alter. ergo nec opus vnius põt eẽ al
teri meritoꝝ ⁊ fructuosum. ¶ P. ad diuinã iusticiã ꝑti
net silr bona reddere ꝓ o bonis: ⁊ mala ꝓ o malis. sed nul
lus punit ꝓ o malis alterius. imo vt dr̃ Ezech. 18. Alia que
peccauerit ipsa morietr. ergo nec vnus iuuat per bona alte
ri⁹. ¶ Sz ꝓtra ẽ q̃ dr̃ in ꝑ. Particeps ego ſuz oiuz timẽ
tiũ te ⁊c. ¶ P. oẽs fideles p charitatẽ vniti: sunt vni⁹ cor
poris eccleſie mẽbra. ſz vnũ mẽbruz iuuat ꝑ alteruz. ergo
⁊ vnus hõ põt ex meritis alterius iuuari.
¶ Ulterius videt q mortui nõ ꝑñt iuuari ex opib⁹ viuoꝝ.
Primo p hoc q̃ ꝺcit apostolus. z. Cor. 5. Oẽs nos oz mani
festari añ tribunal xp̃i vt ꝛcipiat vnusq; ꝓpria corꝑis q̃
gessit. ergo ex his q̃ post mortẽ bois gerunt q̃si extra cor
pus erit nihil ei accrescere poterit ex aliq⁹ opib⁹. ¶ P.
hoc idem videt ex hoc q̃ habet apoc. 13. Beati mortui q
in dño moriunt. ⁊ ſubdit. Opa. n. illorum sequunt illos.
¶ P. ꝑficere ex aliquo ope ẽ solũ in via exñtis. sed boies
post mortẽ iã nõ sunt viatores: q: de eis hoc itelligit q̃ le
gitur Job. 19. Semitã meã circũ sepsit ⁊ trãsire nõ possu.
ergo mortui de suffragijs alicuius iuuari non ꝑñt. ¶ P.
nullus iuuat ex ope alterius nisi sit aliqua vite cõicatio
inter eos. sed nulla cõicatio est mortuorum ad viuos ſm
pẽm in. i. Ethic. ergo suffragia viuoꝝ mortuis non ꝑsunt.
¶ Sed ꝓtra est q̃ habetur. z. Mach. 12. Sancta ⁊ salu
bris est cogitatio ꝓ o defunctis exorare vt a peccatis sol
uãtur. sed hoc esset inutile nisi eos iuuaret. ergo suffragia
viuoꝝ mortuis ꝑsunt. ¶ P. Aug. dicit in lib. de cura pro
mortuis agẽda: nõ parua est vniuerse ecclesie q̃ in hac cõ
suetudine claret auctas: vt in ꝑcib⁹ sacerdotis q̃ ꝺuo deo
ad eius altare fundunt locũ suũ etiã habeat cõmendatio
mortuoꝝ. q̃ gdẽ ꝺsuetudo ab ipsis apostolis inchoauit: vt
dicit Dama. in quodã ſmone de suffragijs mortuoruz sic
dicẽs. Mysterioꝝ ꝺscy discipuli saluatoris ⁊ sacri aposto
li in tremendis ⁊ viuificis mysterijs memoriam fieri eo
rum qui fideliter dormierunt sanxerunt. Quod etiam ꝑz
per Dio. in vltimo cap. cele. hierar. vbi ritum cõmemorat
quo in ꝓmitiua ecclesia ꝓ o mortuis oꝛabatur. vbi etiaz
Dio. asserit suffragia viuorum mortuis ꝑdesse: ergo hoc
indubitanter credendum est.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q suffragia p pctõres. fcã mortuis nõ ꝑsunt.
q: vt dr̃ Jo. 9.o pctõres de⁹ nõ exaudit. sed si oñes eoꝝ
ꝑdesset illis p gb⁹ oꝛat: a deo exaudirẽt. ġ suffragia ꝑ eos
fcã mortuis ñ ꝑsunt. ¶ P. Hzeg. l pastorali dic̃. Cũ is q di
splicet ad itercedẽdũ mittit: irati alios ad deteriora ꝓuo
cat. ſz glibet pctõr deo displicet. ġ p pctõr suffragia de⁹
ad maiz ñ reflectit: ⁊ ita talia suffragia ñ ꝑsunt. ¶ P. op⁹
alicui⁹ magl vr̃ ẽ fructuosuz faciẽti q̃ alteri. ſz pctõr per
opa sua nihil mereť sibi. ġ multo miñ ꝑõt alteri mereri.
¶ P. oẽ op⁹ meritoriũ oz eẽ viuificatũ. i. charitate ifõma
tũ. ſz opa p pctõres fcã sũt mortua. ġ ñ ꝑñt p ea iuuari mõ
tui p gb⁹ fiũt. ¶ Sz ꝺ ẽ. q nullus põt scire ꝑ certo de al
tero vtrũ sit i statu culpe vl gr̃e: si q̃ illa tiñ suffragia ꝓdes
sent q̃ fiũt p eos q sũt i gr̃a: nõ possz hõ scire p q̃s suffragia
ꝛgreret suis defũctis: ⁊ ita multi a suffragijs ꝑcurãdis re
truberẽt. ¶ P. sicꝰ Aug. dic̃ i lr̃a: ſz ℔ iuuat aliqs mortu⁹
ex suffragijs ſm q ꝺ viueret meruit vt iuuaret ꝑ⁹ mor
tẽ. ergo valoz suffragioꝝ mẽsurat ſm ꝺditõez ei⁹ ꝑ q̃ fiũt
nõ ergo differt: vt vr̃: vtrũ p bonos vel p malos fiant.
¶ Ulteri⁹ vr̃ q suffragia q̃ a viuis ꝑ mortuis fiũt: faciẽti
b⁹ nõ ꝑsunt: q: si aliqs ꝑ altero ꝺbitũ solueret scõz huma
nã iusticiã ipe a ꝺbito ꝓpo ñ absolueretur. ergo per hoc
q aliquis suffragia faciens ꝺbitum soluit ꝓ o illo ꝑ quo
facit: ex hoc a ꝺbito ꝓprio nõ absoluitur. ¶ P. vnusq; q
dz q̃ facit facer meliozi mõ q̃ põt. ſz meli⁹ ẽ iuuare duos
q̃ vnũ. si ġ q ꝑ suffragia ꝺbitũ mortui soluit a ꝓprio de
bito libat vr̃ q nũq̃ ꝺberet aliqs ꝑ scipo satisfacere: sed
ſp ꝑ alio. ¶ P. si satisfactio alicui⁹ ꝑ alio satisfaciẽt| eq̃l'r
ꝑdesset sibi vt ei ꝑ q̃ satisfacit eadem rõne eq̃l'r valebit ⁊
tertio si ꝑ eodẽ satisfaciat sil': silr ⁊ q̃rto: ⁊ sic ꝺeinceps. ġ
vn⁹ vna satisfactõe possz ꝑ oib⁹ satisfaccere: qõ ẽ absurduz.
¶ Sz ꝺ ẽ qõ dr̃ i ꝑs. Oro mea i sinu meo ꝺuerteť. ġ ⁊ ea
dẽ rõne ⁊ suffragia q̃ ꝑ alys fiũt faciẽtibus ꝑsunt. ¶ P.
Dama. dicit i ſmone de his q in fide dormierũt. Quẽad
modũ vnguẽto vel alio oleo scõ circũlinire volẽs ifirmũ
ꝓmo ille. s. ꝓticipat vnctionẽ: ꝺeide sic pungit laborãtẽ: ⁊
sic q̃cũq; ꝓ o ꝓximi salute agoniçat: ꝑmũ ſũbijpſi ꝓdest:
deinde ꝓximo: ⁊ sic habet ꝓpositum.
¶ Rñdeo ꝺz: ad ꝑm. q. q actus noster ad duo valere po
test. Primo ad aliquẽ statum acq̃rendũ: sicut ꝑ opus me
ritoriũ homo acq̃rit statũ beatitudis. Scõo ad aliqd con
sequẽs statũ accidẽtale: vel dimissionẽ pene. Ad vtrunq;
aũt boz actus noster dupl'r valere põt: vno modo ꝑ viaz
meriti: alio mõ ꝑ viam oñonis. Et est dr̃ia inter istas duas
vias: vt in. 1z.a. di. dictũ est: q: meritũ initiũ iusticie: ſz oñis
ĩpetrat petitũ ex sola liberalitate eius q oꝛat. Dicẽduz q̃
q opus vnius nullo modo põt alteri valere ad statũ con
sequẽdũ ꝑ viam meriti: vt. s. ex his q̃ ego facio aliqs me
reatur vitã eternã: q: soꝛs glorie reddit mẽsurã accipien
tis: vnusq; aũt ex suo actu disponit: ⁊ nõ ex alieno: ⁊ di
co disp̃onem dignitatis ad ꝑmiũ: sed ꝑ viã oñonis etiã q̃
tum ad statũ ꝺsequẽdũ: op⁹ vnius alteri dũ ẽ in via valeť
põt: sicut q vn⁹ hõ ĩpetrat alteri ꝑmã gr̃am. cũ. n. ipetra
tio oñonis fit scõm liberalitatez dei q oꝛat: ad oĩa illa ipe
ratio oñonis se põt extẽdere q̃ ptãti diuĩe subsunt ordina
te. Sz q̃tũ ad aliqd qõ est ꝺsequẽs vel accessoriũ ad sta
tũ: op⁹ vnius põt valere alteri nõ solũ ꝑ viã oñonis: sed et
ꝑ viã meriti. Qõ gdẽ dupl'r cõtingit: vel ꝑ cõicantiã i ra
dice opis q̃ ẽ charitas in opibus meritoꝝ: ⁊ iõ oẽs q in
uicẽ charitate cõnectũť aliqõ emolimẽtũ ex mutuis opi
bus reportãt: tñ scõm mẽsurã status vniusc uiusq; : q: etiã
in ꝑia vnusquiusq; de bonis gaudebit alteri⁹: ⁊ inde est
q articulus fidei ponit: scõz cõio. Alio mõ ex itentiõe fa
cies gerit ꝑsonã toti⁹ ecclie: sicꝰ sacerdos cũ dic̃ i eccl'ia exe
gas mortuoꝝ: ⁊ q: ille itelligit facer cui⁹ noie vl vice fit:
vt ꝑz ꝑ Dio. i. iz⁰. c. ee. hie. ide ẽ q̃ suffragia tal' facerdot| q̃
tuis sit pctõz ꝑ õfuct| ꝑsũt. Alio⁹ q̃ agit vt ist̃z alteri⁹: op⁹
. n. mistery ẽ mag| ꝑncipal' agẽt|: vñ q̃uis ille q agit vt ist̃z
alteri⁹ ñ sit i statu meredi: actio tñ ei⁹ ꝑt eẽ meritoria rõne
ꝑncipal' agẽt|: sicut si fuus in pctõ exñs q̃cũq; opus mie
facit ex ꝑcepto dñi sui charitatem habẽtis: vnde si aliqs
alteri ipetret vt ad vitã eternã pueniat: nunq̃ tñ
hoc fit nisi mediãtibus opibus ꝑ z⁹: dum. s. ꝑcib⁹ alicui⁹
gr̃a alicui dať p quã mereť vitã eternã. ¶ Ad z⁰ ꝺ.
q opus q̃ ꝑ aliquo fit: efficit ei⁹ ꝓ o quo fit: ⁊ silr op⁹ q̃ ꝺ
est eius q mecũ est vnũ: est quodãmodo ⁊ mecũ: vñ nõ est
ꝺ diuinã iusticiã: sed vn⁹ fructũ ꝑcipit de opib⁹ factis ab
eo q est vnũ secũ in charitate: vl ab opib⁹ ꝑ se factis. Doc
ẽt scõm humanã iusticiã contingit vt satisfactio vni⁹ ꝓ o
alio accipiat. ¶ Ad 3.m ꝺz q laus nõ datur alicui nisi se
cũdũ ozdinẽ ei⁹ ad actũ: vñ laus est ad aliqd: vt ꝺr̃ in ꝑmo
ethi. Et q: ex ope alteri⁹ nullus efficit vel oñdit bene di
spositus vel male ad aliqd: inde ẽ q nullus laudat ex opi
b⁹ alteri⁹ nisi ꝑ accñs: scõm q ipse est aliquo mõ illoꝝ ope
rũ cã auxiliũ vel ꝛsiliũ ꝑbẽdo vel iducẽdo vel quocunq;
alio mõ: sed opus est meritoriũ alicui nõ solum ꝛsiderata
ei⁹ dispõne sed et q̃tũ ad aliqd ꝛñs dispõnẽ vel statũ ei⁹:
vt ex dict| ꝑz. ¶ Ad 4.m ꝺm: q auferre alicui qõ sibi de
beť ℔ directe iusticie repugnat: ſz dare aliqd alicui qõ ei
nõ debeť ℔ nõ est iusticie ꝛziũ ſz iusticie metas excedit: ẽ
eni liberalitatis: nõ aũt posset aliqs ledi ex malis alteri⁹
nisi aliqd ei ꝺ suo subtraheret: ⁊ iõ ñ ita ꝓtigit q aliqs pu
niať pctis alteri⁹: sicꝰ q emolumẽtũ ꝑcipiat ex bõis alteri⁹.
¶ Ad z.m, q. ꝺz: q charitas q̃ ẽ viculũ vniẽs mẽbra ecclie
ñ solũ ad viuos se extẽdit: ſz ẽt ad mortuos q in charitate
decedũt: charitas. n. vita coꝛpis nõ finiť. i. Coꝛ. 13.o Chari
tas nũq̃ excidit. silr ẽt mortui i memoꝝ bonum viuen
tiũ viuũt: ⁊ iõ itẽtio viuentiũ ad eos dirigi põt: ⁊ sic suffra
gia viuoꝝ dupl'r mõtuis ꝑsunt sicꝰ ⁊ viuis: ⁊ ꝑ charitatis
vnionẽ ⁊ ꝑ itẽtõez ad eos directã: ñ tñ sic eis valere cre
dẽda sũt viuoꝝ suffragia: vt stat⁹ coꝛ mutet de miseria i
felicitatẽ vl ecõuerso: ſz valet ad diminutõez pene vel ali
qd hz qõ statũ mortui ñ transmutat. ¶ Ad p⁹ q ꝺ. q hõ
dũ i coꝛpe vixit meruit vt hec ei valerẽt p⁹ mõtẽ: ⁊ iõ si p⁹
hãc vitã eis iuuať nihilomin⁹ ℔ pcedit ex his que i coꝛpe
gessit. Ul'dz scõz Jo. dama. i ſmõe ꝑdicto: q ℔ ẽ itelligẽ
dũ q̃tũ ad retributõez q̃ fiet i finali iudicio: q̃ erit eterne
gl'ie vl eterne miserie: i q̃ glibet recipiet solũ scõm q ipe
i coꝛpe gessit: iteri ãt iuuari ꝑñt viuoꝝ suffragijs. ¶ Ad 2.m
dõm q auctas illa exꝑsse logť de seq̃la eterne retributio
nis: qõ ꝑz ex ℔ qõ ꝑmittit. Btí mortui q i do. ⁊c. Ul'dz. q
opa p eis fcã sũt ꝛ q̃dãmõ coꝛ vt dictũ ẽ. ¶ Ad 3.m dõz: q
q̃uis aĩe p⁹ mortẽ ñ sint simpl'r i statu vie ſz q̃tũ ad aliqd
adhuc sũt i via: inq̃tũ. s. coꝛ pgressus adhuc retardať ab
vltia retributõe: ⁊ iõ simpl'r coꝛ via est circũsepta: vt non
possint vlteri⁹ trãsmutari scõm statuz felicitat| ⁊ miserie.
Sz q̃tũ ad ℔ ñ ẽ circũsepta q̃n q̃tũ ad ℔ q detineť ab vl
tia retributõe possint ab alys iuuari: q: scõz ℔ adhuc sũt
in via. ¶ Ad 4.m dõm q q̃uis cõicatio ciuiliũ operũ de q̃
ꝑs logtur nõ possit esse mortuoꝝ ad viuos q mortui ex
vitã ciuilẽ sunt: põt tñ esse coꝛ cõicatio q̃tũ ad opa ſpũat
vite: q̃ ẽ p charitatẽ ad deũ cui mortuoꝝ ſpũs viuũt.
¶ Ad 3.m. q. ꝺ. q ĩ suffragijs q̃ fiũt p malos duo ꝑñt cõſi
derari. Primo ipz op⁹ opatũ: sicꝰ sacrificiũ altar|: ⁊ q: nr̃a sa
cr̃a ex scipis efficaciaz hñt ablq̃ ope opant|: quã eq̃l'r ex
plẽt p q̃sc uiq; fiãt: q̃tũ ad ℔ suffragia p malos fcã defuct|
psũt. Alio mõ q̃tũ ad op⁹ opãs: ⁊ sic distĩguẽdũ ẽ: q: opa
tio pctõris suffragia faciẽt| põt vno mõ ꝛsiderari vt ẽ ei⁹:
⁊ sic nullo mõ meritoria eẽ ꝑt nec sibi nec alij. Alio mõ in
q̃tũ ẽ alteri⁹: qõ dupl'r ꝓtigit: vno⁹ iq̃tũ pctõr suffragia fa
ciẽs gerit ꝑsonã toti⁹ ecclie: sicꝰ sacerdos cũ dic̃ i eccl'ia exe
gas mortuoꝝ: ⁊ q: ille itelligit facer cui⁹ noie vl vice fit:
vt ꝑz ꝑ Dio. i. iz⁰. c. ee. hie. ide ẽ q̃ suffragia tal' facerdot| q̃
tuis sit pctõz ꝑ õfuct| ꝑsũt. Alio⁹ q̃ agit vt ist̃z alteri⁹: op⁹
. n. mistery ẽ mag| ꝑncipal' agẽt|: vñ q̃uis ille q agit vt ist̃z
alteri⁹ ñ sit i statu meredi: actio tñ ei⁹ ꝑt eẽ meritoria rõne
ꝑncipal' agẽt|: sicut si fuus in pctõ exñs q̃cũq; opus mie
facit ex ꝑcepto dñi sui charitatem habẽtis: vnde si aliqs

Universidad de Deusto
Biblioteca

in charitate decedēs ꝓcipiat sibi suffragia fieri vel aliꝰ ꝓci piat charitatē hūs: illa suffragia valēt defuncto q̄uis illi p q̄s fiāt ī pctō existāt: magl tñ valerēt si ī charitate cēnt: qz tūc ex duabꝰ ptibꝰ opa illa meritoria cēnt. ¶ Ad pmꝫ g̃ dōz: q̄ oro p pctōrē fcā q̄q̄z ñ ē pctōris: sz alteriꝰ: z iō scōz B digna ē vt a deo exaudiat: tñ ēt q̄q̄z deꝰ pctōres audit sz q̄ñ pctōres petūt aligd deo acceptū: ñ. n. iustis solis sz etiā pctōribꝰ deꝰ bona sua ꝓuidet. vt ꝓz Matth. 5°: Nō āt ex eoz merit': sz ex sua clemētia. z iō Jo. 9° sup illud. Nec catores deꝰ nō audit dic̄ glo. q̄ logt vt inūctꝰ. i. nō adhuc plene vidēs. ¶ Ad zmꝫ dōm: q̄ q̄uis ex pte eiꝰ q̄ displicet oro pctōris nō sit accepta: tñ rōne alteriꝰ cuiꝰ vice vt ipio agit pōt eē ōo accepta. ¶ Ad 3mꝫ dō. q̄ B q̄ pctōr faciēs hꝺ suffragia nullū repozat cōmodū: ntigit ex B q̄ nō est capax tal' ꝓfectꝰ ꝓp ꝓpriā indispōnē: z tñ alꝰ q nō ē idispo sitꝰ aliē mō valere pōt vt dictū est. ¶ Ad 4mꝫ dō. q̄ q̄uis opꝰ pctōris ñ sit viuū inq̄tū ē eiꝰ: pōt tñ eē viuū inq̄tū est alteriꝰ vt dictū ē. Sz qz rōes q̄ sūt i oppositū videt cōclu dere: q̄ nō differat vtrū gs suffragia ꝓcuret ꝙ bonos vel ꝙ malos: iō ad eas ēt est rūdēdū. ¶ Ad 5m g̃ dōm: q̄ q̄uis alig ꝙ certo scire nō possit de altero an sit in statu salut': tñ pōt ꝓbabilr estiare: ex his q̄ exteriꝰ videt de homie: ex fructu. n. suo arbor cognoscit: vt dr Matth. 7°. ¶ Ad 6m dōz: q̄ ad B q̄ suffragiū alicui valeat: regrit z ex pte eius ꝙ q̄ fit capacitas huiꝰ valoris z hāc hꝺ acq̄siuit ꝙ opa ꝓpa q̄ gessit ī vita: z sic logt Aug. Regrit nihilominus q̄litas opis q̄ ꝓdesse dz: z hec ñ pēdet ex eo ꝙ q̄ fit: sz magl ex eo g facit: vel exequēdo vel imperando.

¶ Ad 4am. q. dōz q̄ opꝰ suffragꝰ qō ꝙ altero fit pōt cōside rari duplr. Uno mō vt ē expiatiuū pene ꝙ modū cuiusdā recōpēsatōis q̄ ī satisfactōe attēdit: z B mō opus suffragꝰ quod reputatur quasi eius ꝓzo quo fit ita absoluit eum a debito pene. q̄ non absoluit faciētē a debito pene ꝓprie: qz in tali recōpensatōe ꝓsiderat eq̄litas iustitie: opus aūt istud satisfactoriū ita pōt adeq̄ri reatui vni: q̄ alteri ñ eq̄ tur. reatꝰ. n. duoz pctōz maiorē satisfactionem regrūt q̄ reatꝰ vniꝰ. Alio mō pōt ꝓsiderari inq̄tū ē meritoriū vite eterne: qō hz inq̄tū ꝓcedit ex radice charitatis: z scōm B ñ solū ꝓdest ei ꝙ q̄ fit: sz faciēti magis: z ꝙ B patet solo ad obiecta. ꝓme. n. rōnes ꝓcedebāt de ope suffragꝰ scōm q̄ est satisfactoriū: sed alie scōm q̄ est meritoriū.

Ad secundū sic ꝓcedit. Uꝝ suffragia ꝓsunt exūtibꝰ in iferno: ꝙ B qō habet. z: Mach. 3°: q̄ iuenerūt sub tunicis interfectoꝝ de denarys idoloꝝ a gbꝰ lex ꝓhibet iudeos: z tñ pꝰ subdit q̄ Judas. xy. milia dragmas argēti misit Dierosolymā offerēs ꝓo pctīs mōtuoz: ꝓstat aūt illos mortalr peccasse ꝫ legē agē tes: z ita ī mortali pctō decessisse: z ita ad ifernū eē trāsla tos. g̃ exūtibꝰ in iferno suffragia ꝓsūt. ¶ Ꝑ. i lra hr ex vbis Aug. q̄ gbꝰ valēt suffragia: vel ad B ꝓsunt vt sit plena remissio: vlad B vt tolerabiliozꝫ sit eoz dānatio. sz soli illi g sūt in iferno dānati eē dicūt. g̃ ēt exūtibꝰ ī iferno suffra gia ꝓsūt. ¶ Ꝑ. Dio. i vlti. ca. ce. hierar. dic̄ sic: Justoz oro nes z ꝑm hāc vitā quāto magl pꝰ mortē i bis q̄ digni sunt sacris oronibꝰ opanr tātūmō. Ex q̄ pōt accipi q̄ suffragia magl ꝓsunt mortuis q̄ ēt viuis. sz viuis ꝓsūt ēt i pctō mō tali exūtibꝰ: cū q̄tidie ozet eccl'ia ꝙ pctōribꝰ vt ꝙuertātur ad deū. g̃ ēt mortuis ī pctō mortali suffragia valēt. ¶ Ꝑ. i vitis patz legit q̄ ēt Dama. i ꝑmone suo refert: q̄ Ma chariꝰ iuēta ī via caluarie cuiusdā defūcti oronē ꝑmissa q̄ siuit cuiꝰ caput fuisset: z caput dedit ñsum q̄ fuerat sacer dotis gētilis q in iferno erat dānatꝰ: z tñ ꝓfessus ē oronē machary se z alios iuuari: g̃ suffragia ecclie ēt exūtibꝰ in iferno ꝓsūt. ¶ Ꝑ. Dama. i eodē ꝑmōe narrat q̄ Hzeg. ꝙ traiano oronē fundēs: audiuit vocē sibi diuinit' illatam: Uocē tuā audiui z yeniā traiano do. cuiꝰ rei vt Dama. dic̄ in dcō ꝑmōe: testis ē oziēs ois z occidēs. sz ꝓstat traianus in iferno fuisse: qz multoz martyꝝ necē amarā īstituit vt ibidē Dama. dicit: g̃ suffragia ēt valēt exūtib' in inferno. ¶ Sz ꝫ est qō dic̄ Dio. 7°. ca. ce. hierar. Sūm sacerdos ꝙ imūdis nō ozat: qz ī B auertereť a dino ordie. Et Cōmen. ibidē dic̄: q̄ pctōribꝰ nō ozat remissionez: qz nō audiret ꝙ illis: g̃ nō valēt exūtibꝰ ī iferno suffragia. ¶ Ꝑ. Hzeg. dic̄ in. 34°. moral'. Eadē cā ē cur nō ozet tūc. s. pꝰ die iudicꝫ ꝙ boibꝰ eterno igne dānatis: q̄ nūc cā est vt ñ ozet ꝙ diabo lo angelisq̄ eiꝰ eterno supplicio dānat': q̄ ēt nūc cā ē vt ñ ozēt sci ꝙ boibus ifidelibꝰ ipꝫsq̄ defūctis: qz de eis vtiq̄ quos eterno dānatos supplicio iā nouerūt: añ illū iusti iu dicis ꝓspectū oronis sue meritū cassari refugiūt. g̃ suffra gia dānatis ī iferno ñ valēt. ¶ Ꝑ. in lra hr ex vbis Augu. Qui sine fide opante ꝙ dilectōez eiusq̄ sacris a cozpe ex eu nt frustra illis a suis hꝺ officia ipēdūtur. sed oēs dānati sūt hꝺ. ergo suffragia dānatis in iferno nō ꝓsunt.

¶ Ulteriꝰ videť q̄ nec ēt exūtibꝰ in purgatorio: qz pur gatoriū pars q̄dam iferni est. sed in iferno nulla est redē ptio. Et ꝑs. dic̄: In iferno aūt gs ꝓfitebit tibi. ergo suffra gia bis q̄ sunt in purgatorio nō valēt. ¶ Ꝑ. pena purgato ry est finita: si ergo ꝙ suffragia aligd ꝙ pena dimittit tūc poterunt multiplicari suffragia q̄ tota tollet: z ita penā remanebit totalr ipunitū: qd repugnare videt diuīe iusti cie. ¶ Ꝑ. ad hoc aīe in purgatorio detinētur vt ibi purga te pure ad regnū pueniāt. sed nō pōt purgari nisi aligd cir ca ipam fiat: ergo suffragia facta ꝙ viuos penā purgatoriꝫ nō diminuūt. ¶ Ꝑ. si suffragia exūtibꝰ in purgatorio va lerēt: maxie ea viderētur valere q̄ sunt ad eoz iperiū fa cta: sed hec nō semp valēt: sicut si aligs decedēs disponit tot suffragia ꝙ se fieri: q̄ si facta essent sufficerēt ad totam penā aboledā: posito ergo q̄ huiusmodi suffragia differā tur quousq̄ ille penā cuasit: ista suffragia ei nihil ꝓderūt nō enim pōt dici q̄ ei, ꝑsunt ante q̄ fiant: postq̄ aūt sunt fa cta eis nō indiget: qz iā penā euasit: ergo suffragia existen tibꝰ in purgatorio non valēt. ¶ Sed ꝓtra est qō dr in lra ex verbis Aug. q̄ suffragia ꝑsunt bis g sunt mediocriter boni vel mali. sed tales sūt q̄ ī purgatorio detinētur. g̃ ꝛē. ¶ Ꝑ. Dio. dic̄ i. 7°. ca. ce. hierar. q̄ diuinꝰ sacerdos ꝙ mor tuis ozās ꝙ illis ozat q̄ scē vixerūt: z tñ aliq̄s maculas ha buerūt ex ifirmitate humana ꝺcta. sed tales ī purgatorio detinentur. ergo ꝛē.

¶ Ulterius videť q̄ suffragia valēt pueris in libo exūti bꝰ: qz illi nō detinētur nisi ꝙ pctō alieno. g̃ maxie decēs ē vt ipsi iuuētur suffragijs alienis. ¶ Ꝑ. in lra habet ex vbis Aug. q̄ suffragia ecclie ꝙ nō valde malis ꝓpiatiōes sūt. sed pueri nō ꝓputāt iter valde malos: cuz mitissima sit coz pena. ergo suffragia eccleie eos iuuāt. ¶ Sed cō tra est qō habet in lra ab Aug. q̄ suffragia nō ꝑsunt illis. q̄ sine fide operāte ꝙ dilectōez hīc exierūt. sed pueri hoc mō exierūt. ergo eis suffragia nō ꝓsunt.

¶ Ulteriꝰ vr q̄ aliq̄ mō ꝑsunt scīs exūtibꝰ ī pria: ꝙ hoc qō hr ī collecta misse: sicut scis tuis, ꝑsunt ad gliaz. s. sacra: ita nobis ꝓficiāt ad medelā: sz iter alia suffragia ꝓcipuū ē sa crm altar'. g̃ suffragia ꝑsunt scīs q̄ sūt ī pria. ¶ Ꝑ. sacra ef ficiūt qō figurāt: sz tertia ꝑs hostie. s. i. calicez missa signi ficat eos q̄ ī pria vitā beatā ducūt: vt supra di. 12°. dictū ē g̃ suffragia ecclie ꝑsūt ēt exūtibꝰ in pria. ¶ Ꝑ. sci nō solūz gaudēt de bonis ꝓprys: sed ēt de bonis alioz: vñ Luc. 15°: dr. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pniam agēte. g̃ ex bonis opibꝰ viuētiū scōz q̄ sunt ī pria gaudiū creſcit et ita ēt eis nra suffragia ꝑsūt. ¶ Ꝑ. Dama. dic̄ in ꝑmone de dormiētibꝰ iducēs ꝓba Chrſo. si. n. gētiles ingt. cum bis q̄ abierunt sua comburūt: q̄sto magis te fidelem mittere ꝓuenit cum fideli ipsius ꝓpria: nō vt fouilla fiāt: z hec ve lut illa: sed vt maiorē hīc circūponas gliaz: z si g̃ dē pcās fuerit g̃ mortuꝰ est vt peccamina soluas: si aūt iustꝰ vt ap positio fiat mercedis z retributōis: z sic idem quod ꝑs. ¶ Sz ꝫ q̄ hr in lra ex vbis Aug. iniuria ē in eccl'ia ozā re ꝙ martyre cuiꝰ nos debem' oronib' cōmendari. ¶ Ꝑ. ex est iniuri cuiꝰ est indigere: sed sancti ī patria sunt absq̄ omni idulgentia. ergo ꝙ suffragia eccl'ie non iuuantur.

¶ Rñdeo dōz: ad pam. q. q̄ circa dānatos ī iferno fuit du plex opio. Quidā. n. dixerūt ī B distiguēdū eē dupl'r. vno mō q̄tū ad tps dicētes: q̄ post die iudicꝫ nullus ī iferno exūs aliq̄ suffragio iuuabit: sz añ die iudicꝫ aliq iuuātur suffragijs eccl'ie. Alio mō distigubāt q̄tū ad ꝑsonas ī in ferno detētas: iter q̄s q̄sdā dicebāt eē valde malos: q̄ scz sine fide z sacris eccl'ie decesserūt: z talib' q̄ de eccl'ia nō fuerť nec merito nec numero suffragia eccl'ie, ꝑdesse pūt. Alij vo sūt nō valde mali: q̄. s. de eccl'ia fuerunt numero z fidēbūtes: z sacris ibuti z aliq̄ opa ō gñe bonoz faciētes z talibꝰ suffragia eccl'ie, ꝑdesse debēt. Sed occurrebat eis q̄dā dubitatio eos ꝓturbans: qz. s. videbat ex B seq cū pe na iferni sit finita ꝑm itēsione q̄uis duratōe infinita exi stat: q̄ multiplicatis suffragijs pena illa auferet: qō est er roz Origenis: z iō B icōueniēs multiplr cuadet voluerť. ꝓpositiu'. n. dixit q̄ tñ pūt suffragia ꝙ dānat' multipli cari q̄ a pena tota reddūť ꝛmunes: nō aūt simplr vt Ori genes posuit: sz ad tps. s. vsq̄ ad die iudicꝫ: tūc. n. aīe itera to cozpib' cōiūcte ī penas iferni sine spe venie retrudūť. Sz ista opio vr dine repugnare ꝓuidentie q̄ nihil ī rebus ordiatū relinq̄t: culpa aūt ordiarinon pōt nisi ꝙ penā. vñ nō pōt eē vt pena tollat' nisi pi' culpa expiet': z iō cū cul pa ꝓtinue maneat i dānatis: coz pena nullaten' interrū pet. Et iō pozetani aliū modū iuenerūt dicētes: q̄ B mō pecdit i diminutōe penaz ꝙ suffragia: sic ꝓcedit i diuisiōe sicaz: q̄ cū sint finite: tñ i ifinitū diuidi pūt z nūq̄z ꝙ diuisionē cōsumūť. dū fit sūtra' ñ fz eadē q̄titatē fz scōz eadē ꝓpōrionē: velut si ꝑ auferať ꝑs q̄rta toti' z scōo q̄rta illi' q̄rte: z ite z q̄rta illi' q̄rte: z sic deiccꝑs i ifinitū. Et silr di cūt q̄ ꝙ pmū suffragiū diminuiť aliq̄ta ꝑs pene: z ꝙ scōm ꝑs aliq̄ remanētis ꝑm eadē ꝓpoꝛtōez. Sz iste modꝰ mul tiplr defectiu' iuenit. ꝓtio qz ifinita diuisio q̄ cōgruit cō tinue q̄titati: nō vr posse ad q̄titatē spūalē trāsferri. Se cūdo qz ñ est aliq̄ rō q̄re scōm suffragiū minꝰ de pena di minuat q̄ ꝑmuz si sit eq̄lis valoris. Tertio qz pena dimi nui nō pōt nisi diminuať z culpa: sic nec auferri nisi ea ab lata. Quarto qz in diuisiōe linee tādē pueniť ad ꝙ nō ē sensibile: coz ꝓ. n. sensibile nō ē in ifinitū diuisibile. Etiā sic seqretur ꝙ post multa suffragia pena remanēs ꝓ sui paritate ñ sentiret: z ita nō eēt pena. Et iō aly iuenerūt aliū modū. Altisiodorēsis. n. dixit q̄ suffragia ꝑsūt dānatis: nō qdē ꝙ diminutōez vel ꝑ interruptōez: sz ꝙ ꝛtōnē patiētis: sic si hō poꝛtaret gue on' z facies sua ꝑfunde reť aq̄: sic. n. ꝛtaret ad meli' poꝛtādū: cū tñ onus suuz in nullo leui' fieret. Sz ꝫ ite eē nō pōt: qz aligs plus vel min' eterno igne gūať: vt Hzeg. dic̄ ꝑm meritū culpe z in de est q̄ eodē igne q̄dā plus q̄dā min' cruciāť: vñ cū cul pa dānati ꝛmutata remaneat: ñ pōt esse q̄ leui' penam fe rat. Est nihilomin' z ꝓdicta opio ꝑsumptuosa: vtpote scō rū dictis ꝛtia: z vana nulla auc̄te falta: z nihilomin' irrō nalis: tū qz dānati in iferno sūt ex viculuz charitatis ꝑm quā opa viuoz ꝛtinuāť defunct': tū qz totalr ad vie ter minū puenerūt: recipiētes vltimā ꝙ meritis retributōez: sicut z sci q̄ sūt in pria: qō. n. adhuc restat de pena vel gria cozpis: ꝫ cis rōnē viatoris nō ꝓbet: cū gria essētialr z radi talr existat in aia: z silr miseria dānatoz: z iō ñ pōt pena coz diminui: sic nec gria scōz augeri q̄tū ad pmiū essen tiale. Sz tñ modus q̄ a gbuscdā ponit q̄ suffragia, ꝑsūt dā natis posset aliq̄ mō sustineri: vt si dicať q̄ nō, ꝑsunt nisi q̄tū ad diminutōem pene vel interruptiōem vel q̄tū ad diminutiōem sensus pene: sed qz ex hꝺ suffragijs eis aliq̄ mā dolozis subtrahit q̄ eis esse posset si ita se abiectos cō spicerēt q̄ ꝙ eis nullā curā bērēt: q̄ mā dolozis eis subtra hit dū suffragia pro eis fiūt. Sz istud ēt nō pōt esse ꝑm le gez cōez: qz vt Aug. dicit i li. de cura ꝙ mortuis agēda: qō ꝓpiue de dānatis ve ꝛ ē: Ibi sūt ꝑsūs defūcto ꝛ vbi nō vi dēt q̄cūq̄ agūtur. aut euenit i ista vita hoibꝰ. z ita nō co gnoscūt q̄ñ ꝙ eis suffragia fiūt: nisi supra cōem legez B re mediū diuinit' deť aligb' dānatoꝛ: qō ē vbū oino icertū: Uñ tuti' est simplr dicere q̄ suffragia nō ꝑsunt dānatis: nec ꝙ eis eccl'ia ozare itēdit: sic ex auc̄tib' iduct' apparet.

¶ Ad pmū g̃ dōm q̄ donaria idoloz ñ fuerūt iuēta apō illos mortuos vt ex eis signum accipi posset ꝙ in reue rentiam idoloruz eis deferrent: sz ea acceperūt vt victo res q̄ eis iure belli debebātur: z tñ ꝙ auariciā venialr pec cauerūt. vñ nō fuerūt in iferno dānati: z sic suffragia eis ꝑdesse poterāt. Uel dō. scōm q̄ sdā q̄ in ipa pugna vidē tes sibi piculū iminere de pctō penituerunt: ꝑm illud ps. Lū occideret eos q̄rebant eū. z B, pbabilr pōt estimari. z iō oblatio ꝙ eis fuit fcā. ¶ Ad zmꝫ dōm q̄ dānatio in vbis illis large accipiť ꝙ quacūq̄ punitōe vt sic ineludat z pe nā purgatoꝛy: q̄ q̄nq̄ totalr ꝙ suffragia expiať: q̄nq̄ autē ñ: sz diminuiť. ¶ Ad 3mꝫ dōm q̄ q̄tū ad B magl acceptať suffragiū ꝙ mortuo q̄z ꝙ viuo: qz magis idiget: cū nō possit auxiliari sibi sic viuꝰ pōt. sz q̄tū ad B viuꝰ est melioris cō ditiōis: qz pōt trāfferri de statu culpe mortal' in statū gre qō de mortuis dici ñ pōt: z iō ñ ē eadē cā ozādi ꝙ mortuis z ꝙ viuis. ¶ Ad 4tꝫ dō. q̄ illud adiutoriū nō erat q̄ pena eoz diminueret. sz i B solo vt ibidē dr: q̄ eo ozāte cōcede bať eis vt mutuo se viderēt: z i B aliq̄ō gaudiū nō ve ꝛ sz fantasticū bēbāt dū ꝛmplebať B qō desiderābāt: sic z de mones gaudere dicūtur duz boies ad pctā trahūt: q̄uis ꝙ B eoz pena nullaten' minuať: sic nec minuiť gaudium angeloz ꝙ B q̄ malis nñs ꝓpati dicūtur. ¶ Ad 5mꝫ dōz q̄ de facto traiani B mō pōt, pbabilr estimari: q̄ ꝓcb' beati Hzeg. ad vitā fuerit reuocat': z ibi gr̃az ꝓsecut' sit ꝙ quaz remissionē pctoz būit: z ꝙ ꝛnis ꝛmunitate a pena: sic ēt ap paret i oib' illis q̄ fuerūt miraculose a mortuis suscitati: q̄z ꝓbes cōstat idolatras z dānatos fuisse. De oib' . n. silr dici oz: q̄ nō erāt ī iferno finalr deputati. sz ꝑm pūtē iuli ciaz, ꝓoz ꝛtōnez: ſcōm aūt ſupiozes cās qb' ꝺ aliq̄s ad vitā reuocādi: erat de eis alr disponēdū. Ul' dōz: scōm q̄sdā: q̄ aīa traiani nō fuit simplr a reatu pene eterne ab ſolta: sz ei' pēa fuit suspēſa ad tps. s. vsq̄ ad die iudicꝫ: nec tñ oz ꝙ B fiat cēiter ꝙ suffragia: q̄ alia sūt q̄ lege cōi acci dūt: z alia que singlr ex ꝓuilegio aliquib' cōcedūtur: sic alie sunt humanaz limites rez: alia dina signa virtutuz: vt Aug. dicit in li. de cura ꝙ mortuis agenda.

¶ Ad zamꝫ qōnē dōm q̄ pena purgatoꝛy ē i supplemētū sa ꝛtiſactōis q̄ ñ fuerat plene i cozpe cōſūmata: z ideo qz sic ex ꝓdict' ꝑs: z ex his q̄ supra di. zo. ocā sunt: opa vni' pūt valere alteri ad satisfactōez siue viuis siue mortuis: ñ est dubiū gn suffragia ꝙ viuos fcā exūtibꝰ i purgatorio ꝑsūt. ¶ Ad pmꝫ g̃ dō. q̄ auc̄tas illa logt ō iferno dānatoz: i q̄ nul la ē redēptio q̄tū ad illos q̄ sūt finalr tali pene deputati. Ul' dō. scōz Dama. i ꝑmōe ō dōmiētib': qz hꝺ auc̄tes expo nēde sūt scōz cās iferiozes. s. scōz exigētiā meritoz coz q̄ penis deputāť: sz scōz dinā miaz q̄ vicit hūana merita: ad ꝑces iustoz ū alr q̄nq̄ dispōit q̄ ꝛnia ꝑdcārū auc̄tū ꝓteat de' aūt mutat ꝛniaz sz ñ cōsiliū: vt dic̄ Hzeg. vñ ēt Dama. pōit ad B exēpla de Ninivit': achab: z eçechia: i gbꝰ appet q̄ ꝛnia ꝺ eos lata diuinit' fuit ꝙ diuinā miam cōmutata.

¶ Ad zmꝫ dōm q̄ ñ ē icōueniēs si multiplicatis suffragijs pēa i purgatōio exūtiū ānihilet': ñ tñ segt q̄ pctā reāneāt ipūita: qz pēa vni' ꝙ alt' ostsepta alteri ꝓputať. ¶ Ad 3tꝫ dō. q̄ purga? aie ꝙ pēas purgatoꝛy ñ ē aliō q̄ expia' reat'

Vide z anteſt. in inferno nulla eſt redemptio

Universidad de Deusto
Biblioteca

impediẽtis a ꝓceptione glorie:ꝛ qz ꝑ penã quã vn⁹ sustiet ꝑ alio põt reat⁹ alteri⁹ expiari vt dictũ est:nõ ẽ icõueniẽs si ꝑ vnĩ⁹ satisfactionẽ ali⁹ purget. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ suffragia ex duob⁹ valẽt.s.ex ope opante ꝛ ex ope opato. Et dico opus opatũ nõ solũ ecclie sacrm:sed effectũ accĩtẽ ex opatõe:siẽ ex collatõe elemosynaꝝ ꝺsequ̇ paupeꝝ releuatio:ꝛ eoꝝ ofo ꝑ defũcto ad deũ.silr op⁹ operãs põt accipi vel ex pte ꝓncipal⁹ agẽtis:vl ex pte exequentis. Dico g̃ ꝙ ẽcito moriẽs diſpõit aliq̃ suffragia sibi fieri ꝓmiũ suffragioꝝ plene ꝺsequ̇ añ ẽt q̃ fiãt ẽtũ ad efficaciã suffragij q̃ erat ex ope opante ꝓncipal⁹ agẽtis.sed ẽtũ ad efficaciam suffragioꝝ que ẽ ex ope opato vel ex ope opante exequẽtis nõ ꝺsequ̇ fructũ añq̃ suffragia fiãt ꝛ si ꝓus cõtigat ipz a pena purgari:ẽtũ ad ꝑ fraudabiť suffragioꝝ fructu qõ redũdabit i illos quoꝝ culpa defraudaťnõ.n.est iconueniẽs ꝙ aligs defraudeť ꝑ culpã alterius in tpalib⁹: pena aũt purgatoꝝ tpalis est:q̃uis ẽtũ ad eternã retributionem nullus defraudari possit nisi ꝑ ꝓpriã culpã.

¶ Ad 3ᵃᵐ qõnẽ dõm:ꝙ pueri nõ baptizati nõ detinẽtur in libo nisi qz õficiũt a statu gr̃e.vñ cũ ꝑ opa viuoꝝ mortuorũ stat⁹ mutari nõ possit.maxie ẽtũ ad meritũ essentialis ꝓmy vel pene:suffragia viuoꝝ pueris in libo exñtibus ꝑ deſte nõ pñt. ¶ Ad ꝓmũ g̃ dõz ꝙ q̃uis pctñ originale sit hꝺ ꝙ ꝑ eo possit aligs ab alio iuuari:tñ aie pueroꝝ in libo exñtes sũt in tali statu ꝙ iuuari nõ pñt:qz ꝑ hãc vitã nõ ẽ tẽpus gr̃am acgrẽdi. ¶ Ad zᵐ dõm ꝙ Aug.logt de non valde malis:g tñ baptizati sunt:qõ ꝑz ex hoc qõ ꝓmittit: cum ergo sacrificia siue altaris siue quarũcũq; elemosynarum ꝑ baptizatis omnib⁹ offeruntur.

¶ Ad 4ᵃᵐ.q.dõ.ꝙ suffragiũ de sui rõne ipoztat quãdã auxiliatõez q̃ nõ ꝺpetit ei q defectũ nõ patiť:nulli.n. iuuari ꝺpetit nisi i eo qõ idigẽs ẽ.vñ cũ sci q sunt i ꝓria sint ab oi idigẽtia ĩmunes inebriate ab ybertate dom⁹ dei:eis iuuari ꝑ suffragia ñ ꝺpetit. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dõ.ꝙ hꝺ locutiões non sũt sic itelligẽde:q̃si sci i gl̃ia ꝓficiant ẽtũ ad se ꝙ eoꝝ festa recolim⁹:ſz qz nobis ꝓficit q eoꝝ gl̃iaz solẽni⁹ celebramus:siẽ ex ꝑ ꝙ deũ cognoscim⁹ vl laudam⁹:ꝛ sic q̃dãmõ ei⁹ gl̃ia in nob crescit:nihil deo ſz nob accrescit. ¶ Ad zᵐ dõ.ꝙ q̃uis sacra efficiãt qõ figurãt:nõ tñ illũ effectũ suũ ponũt circa oẽ id qõ figurãt:alias cũ figurẽt xp̃m in ipso xpo aligd efficerẽt:qõ est absurdũ.ſz efficiũt circa suscipiẽtẽ sacrm ex vtute ei⁹ qõ ꝑ sacrm significãt:ꝛ sic ñ legit ꝙ sacrificia ꝑ fidelib⁹ defunct⁹ oblata scis ꝓsint:sed qz ex merit⁹ scoꝝ g recolũt vel significãt in sacro ꝓsunt alys ꝑ qb⁹ offerũt. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ q̃uis sci g sũt i ꝓria de oibus bonis nr̃is gaudeãt:ñ tñ segt ꝙ multiplicat⁹ nr̃is gaudys eoꝝ gaudiũ augmẽteť formal⁹ sed mãl⁹ tñ:qz ois passio formal⁹ augeť scoz rõnẽ obiecti sui:rõ aũt gaudẽdi i scis de ꝙbusq̃ gaudẽt ẽ ipse de⁹:de q̃ ñ pñt magl ꝛ minꝰ gaudere:qz sic eẽntiale eoꝝ ꝓmiũ variareť:qõ ꝺsistit i ꝑ ꝙ deo gaudẽt.vñ ex ꝑ ꝙ bona multiplicãt de qb⁹ gaudẽdi rõ eis de⁹ est:nõ segt ꝙ itensi⁹ gaudeant:sed ꝙ de plibus gaudeãt:ꝛ iõ nõ segt ꝙ opib⁹ nr̃is iuuenť. ¶ Ad 4ᵐ dõm ꝙ nõ ẽ itelligendũ ꝙ fiat appositio mercedis vl retributõis illi btõ ꝑ suffragia ab aliquo facta vel faciẽti. Vl dõz ꝙ ex suffragys põt appositio mercedis fieri btõ defũcto: inq̃tum sibi de suffragys faciendis adhuc viuens deposuit quod ei meritoziũm fuit.

Ad tertium sic ꝓcediť:Vť ꝙ nõ solũ oꝛonib⁹ ecclesie ꝛ sacrificio altaris ꝛ elemosynis aie defũctoꝝ iuuent:vel ꝙ eis iuuẽt ꝓcipue. Pena.n. dz ꝑ penã recõpẽsari.ſz ieiuniũ magl ẽ penale q̃ elemosyna vl oꝛo.g̃ ieiumũ magl ꝓdesset i suffragus q̃ aliq̃ ꝑdicto. ¶ Ꝑ. Hze.trib⁹ cõnumerat ieiuniũ:vt hr̃ cañ.xiy.q.y. Aie defũctoꝝ q̃tuz soluũť modis:aut oblatõib⁹ sacerdotuz:aut oꝛonib⁹ scoꝝ:aut charoꝝ elemosynis: aut ieiunio cognatoꝝ:g̃ ĩsufficiẽter ab Aug.ꝑ enumerãtur tria ꝑdicta. ¶ Ꝑ.baptism⁹ est potissimũ sacroꝝ maxie q̃tũ ad effectũ.g̃ baptism⁹ vel alia sacra deberẽt vl silr vel magl ꝓdesse defunct⁹ sic sacrm altar⁹. ¶ Ꝑ.B vñ ex hoc qõ dĩ. Loz.15.Si oino mortui nõ resurgũt:vt qd baptizãť ꝑ illis.g̃ baptism⁹ ẽt valet ad suffragia defunctoꝝ. ¶ Ꝑ.i diuersis missis est idẽ altar⁹ sacrificiũ.si g̃ sacrificiũ cõputatur iter suffragia ꝛ nõ missa:vñ ꝙ tãtũdez valeat quecũq; missa ꝑ defuncto dicať:siue de beata vgĩe:siue de spũ scõ vel quecũq; alia:quod vť eẽ ꝺ ecclie ordiatiõem q̃ spalez missam ꝑ defunct⁹ istituit. ¶ Ꝑ.Dama.i ſmone de dormientib⁹ docet ceras ꝛ oleũ ꝛ hꝺ ꝑ defunct⁹ offerri.g̃ non solũ oblatio sacrificy altar⁹:ſz ẽt alie oblatões debẽt iter suffragia mortuoꝝ computari.

¶ Ulteri⁹ vť ꝙ idulgẽtie q̃s eccl̃ia fac̃ ẽt mortuis ꝓsint:ꝑmo ꝑ cõsuetudinẽ eccl̃ie q̃ fac̃ ꝓdicari crucẽ vt aligs habeat idulgẽtiã ꝑ se ꝛ duob⁹ vel trib⁹: ꝛ q̃ñq̃.ꝛ. alia hꝺ tam viuoꝝ q̃s mortuoꝝ:qõ eẽt deceptio nisi mortuis ꝓdesset:g̃ idulgẽtie mortuis ꝓsunt. ¶ Ꝑ.meritũ tot⁹ eccl̃ie ẽ efficaci⁹ q̃s meritũ vni⁹ ꝑsone.ſz meritũ ꝑsonale suffragat defunctis:vt ꝑz i elargitõe elemosynaꝝ.g̃ multo fozti⁹ meritũ eccl̃ie cui idulgẽtie ĩnitũť. ¶ Ꝑ.idulgentie eccl̃ie prosunt illis q sũt de fozo eccl̃ie:ſz illi g sunt i ꝑ gatozio sũt de fozo eccl̃ie:alias eis suffragia eccl̃ie ñ ꝓdessent: g̃ vť ꝙ idulgentie defunctis ꝓsint. ¶ Sz ꝺ est:qz ad ꝑ ꝙ idulgẽtie alicui valeãt regriť cã cõueniẽs ꝑ q̃ idulgẽtie vant⁹ ſz tal⁹ cã nõ põt eẽ ex pte defuncti:qz nõ põt aligd facere qõ sit i vtilitatẽ eccl̃ie ꝑ q̃ cã ꝓcipue idulgẽtie dãtur. g̃ vť ꝙ idulgẽtie defunctis non ꝓsint. ¶ Ꝑ.idulgentie determinant⁹ scõm arbitriũ idulgẽtias faciẽtis:si ergo idulgentie defunct⁹ ꝓdesse possent eẽt i ptãte facientis idulgẽtias vt defunctũ oino liberaret a pena:quod vť absurdum.

¶ Ulteri⁹ vť:ꝙ cultus exegaꝝ defuncto ꝓsint. Dama.n.i ſmone de dormiẽtib⁹ iducit vba Athanasij sic dicentis: Lz i area q i pietate ꝺsumar⁹ est depositꝰ fuerit ne rẽne oleũ ꝛ ceras dñi ĩuocãs i sepulchro accẽdere. accepta enĩ ista sunt deo ꝛ multã ab eo recipiẽtia retributõem:sed hꝺ ptinẽt ad cultũ exegaꝝ.g̃ cult⁹ exegaꝝ ꝓdest defuncto. ¶ Ꝑ.sic dic̃ Aug.ꝑ li.de ciui.dei.Antiquoꝝ iustoꝝ funera officiosa pietate curata sũt ꝛ exequie celebrate ꝛ sepulchra ꝓuisa:ipiq; cũ viuerẽt de sepeliẽdis vel trãsferẽdis suis cozpib⁹ filys mãdauerũt:sed B ñ fecisse:nisi sepultura ꝛ hꝺ aligd mortuis cõferrẽt:g̃ hꝺ aligd ꝓsunt defunctis. ¶ Ꝑ.nullus fac̃ elemosynã circa aliquez nisi ei ꝓficiat.ſz sepelire mortuos ꝺputať iter opa elemosynaꝝ vť vt Aug.dic̃ i ꝑ de ci.dei.Thobias sepeliẽdo mortuos deꝰ ꝓmeruisse teste angelo cõmendatur.g̃ hꝺ sepulture cult⁹ mortuis ꝓdest. ¶ Ꝑ.icõueniẽs est dicere ꝙ frustret devotio fideliũ.ſz aliq ex deuotõe se i locis aligb⁹ religiosis sepeliri disponũt.g̃ sepulture cult⁹ ꝓdest defũctis. ¶ Ꝑ.de⁹ ꝓnioz ẽ ad miserẽdũ q̃s ad puniẽdũ.ſz aligb⁹ nocet sepultura i locis sacris:si idigni sũt.vñ dic̃ Hzeg.ꝙ pena grauia deꝑmũt ad maiozẽ dãnatõis cumulũ poti⁹ q̃s ad solutionẽ eoꝝ corpa i eccl̃ys ponũť.g̃ multo ãpli⁹ dõz ꝺ ꝙ sepulture cult⁹ ꝓsit bonis. ¶ Sz ꝺ ẽ.qđ Aug.dic̃ i li.de cura ꝙ mortuis agẽda.Corpi hũano qcgd ipẽdit nõ est ꝑsidiũ resolutis eterne:ſz hũanitat⁹ offñ. ¶ Ꝑ.Hzego.dic̃ i.4.dial. Curatio funeris:conditio sepulture:pompa exegarũ magis sunt viuoꝝ solatia q̃s subsidia mortuoꝝ. ¶ Ꝑ.dns dic̃ Matth.io.Nolite timere eos q occidũt corꝑ:ꝛ pꝰ hoc ñ pñt ãpli⁹ qd faciãt.ſz pꝰ mortẽ scoꝝ corpa pñt a sepultura prohiberi:sicut in ecclesiastica historia legitur factum de qbusdã martyrib⁹ Lugduni gallie.g̃ nõ nocet defunct⁹ si eoꝝ corpa ĩhumata remaneãt:g̃ nec cult⁹ sepulture ꝑdicti.

¶ Respondeo dicendum ad primam questionem:ꝙ suffragia viuoꝝ ꝓsunt defunctis scõm ꝙ vniũtur viatoꝛ charitate:ꝛ secundũ ꝙ intentio viuentiũ refertur in mortuos:ꝛ ideo illa opa precipue nata sunt mortuis suffragarique maxime ad cõicationẽ charitatis pertinent vel ad directionẽ intẽtionis in alteꝝ:ad charitatẽ aũt sacrm eucharistie ꝑcipue ptinet:cũ sit sacrm eccl̃iastice vniõis cõtinẽs illũ in q̃ tota eccl̃ia vnit ꝛ cõsolidať scz xp̃m:vñ eucharistia ẽ q̃si q̃dã charitat⁹ origo siue viculũ:ſz iter charitatis effect⁹ ꝑcipuũ ẽ elemosynaꝝ op⁹:ꝛ ita ista duo expte charitat⁹ ꝑcipue mortuis suffragãť:scz sacrificiũ eccl̃ie ꝛ elemosyne.ſz ex pte itẽtõis directe in mortuos ꝑcipue valet oꝛo:qz oꝛo scõz suã rõnẽ nõ solũ dic̃ respectu ad ozãez sic̃ ꝛ cetera opa:ſz directi⁹ ad id ꝙ ozať:ꝛ iõ ista tria ponũť q̃si ꝑcipua mortuoꝝ subsidia:q̃uis q̃cũq; alia bona ex charitate fiãt ꝑ defunctis eis valere credẽda sint.

¶ Ad ꝑᵐ g̃ dõ.ꝙ in eo q satisfacit ꝑ altero magis ẽ ꝺside rãdũ ad ꝑ ꝙ effect⁹ satisfactõis ad alteꝝ pueniat id q̃ satisfactio vni⁹ trãsit i alteꝝ:q̃ ẽt satisfactionis pena:q̃uis ipsa pena magis expiet reatũ satisfaciẽtis inq̃tũ ẽ medicina q̃dã:ꝛ iõ tria ꝑdicta magl valẽt defũctis q̃ ieiunium.

¶ Ad zᵐ dõ.ꝙ ẽt ieiuniũ põt ꝓdesse defũctis rõne charitatis ꝛ itẽtiõis in defũctos directe:ſz tñ ieiuniũ i sui rõne nõ ꝓtinet aligd qõ ad charitatẽ vl ad directionẽ itẽtiõis ꝓtineat:ſz hec sũt ei q̃si extrĩseca:ꝛ iõ Aug.non ꝓsuit:sed Hzeg.posuit ieiuniũ iter suffragia mortuoꝝ. ¶ Ad 3ᵐ dõz ꝙ baptism⁹ est q̃dã spualis regĩatio:vñ siẽ ꝑ gñationẽ nõ acgriť eẽ nisi gñato:ita baptism⁹ nõ hz efficaciã nisi in eo q baptizat⁹:ẽtũ ẽ ex ope opato q̃uis ex ope opante vl baptizãtis vl baptizati possint alys ꝓdesse: siẽ ꝛ cetera opa meritoria:ſz eucharistia ẽ signũ eccl̃iastice vniõis:ꝛ iõ ex ipso ope opato ei⁹ efficacia i alteꝝ trãsire põt:qõ nõ ꝓtingit de alys sacr̃is. ¶ Ad 4ᵐ dõ.ꝙ glo.auctoritatẽ istã ꝺuplr exponit.vno mõ sic.Si mortui nõ resurgũt nec etiaz ꝓpus resurrexit:vt qd ẽt baptizãť ꝑ illis.id ẽ ꝑ pctis:cuz ipa nõ dimittãť si xp̃s nõ resurrexit:qz i baptismo nõ solũ passio xp̃i:ſz ẽt resurrectio opať:q̃ ẽ nr̃e spũal⁹ resurrectionis q̃dmõ cã. Alio mõ sic:fuerunt qdã impiti g baptizabãť ꝑ bis g ꝛ hac vita sine baptismo discesserãt putãtes illis ꝑdesse:ꝛ scõm B Apl̃us nõ logt nisi scõz errorẽ aliq̃uz i vbis illis. ¶ Ad 5ᵐ dõz:ꝙ i offõ misse ñ solũ ẽ sacrificiũ:ſz ẽt sũt ibi oꝛones:ꝛ iõ misse suffragiũ ꝓtiet duo hoꝝ q̃ B Augu.numerat.s.oꝛonẽ ꝛ sacrificiũ.ex pte igit sacrificy oblati missa cq̃lr ꝑdest defuncto de q̃cũq; dicať:ꝛ B ẽ ꝓncipiũ qõ fit i missa:ſz ex pte oꝛonũ magl ꝑdest illa in q̃ sũt oꝛones ad B determiate:ſz tñ iste defect⁹ recõpensari põt p maiorẽ devotõez:vl ei⁹ g dic̃ missaz:vl ei⁹ g fac̃ dici vl iteꝝ ꝑ intercessionem scĩ cui⁹ suffragiuz i missa ꝓpoꝛať.

¶ Ad 6ᵐ dõz:ꝙ huiusmõi oblatio candelaꝝ vel olei ꝑsit ꝑdesse defuncto inq̃tuz sunt elemosyne q̃dam:dant⁹.n. ad cultum eccl̃ie vel etiam in vsum fidelium.

¶ Ad zᵐ.q.dõ.ꝙ idulgentia duplr alicui ꝑdesse põt:vno mõ ꝓncipalr:alio mõ scõario.Principalr qdẽ ꝑdest ei g indulgẽtiã accipit.ſ.g facit B ꝑ q̃ idulgẽtia dať:vt g visitat limia alicui⁹ sci:vñ cũ mortui nõ possint aligd facere eorũ ꝑ qb⁹ idulgẽtie dant⁹:eis idulgẽtie directe valere non pñt.Scõario aũt ꝛ idirecte ꝓsunt ei ꝑ q̃ aliqs fac̃ illõ qõ ẽ idulgẽtie cã:qõ sic̃ di.zo⁹.dictũ ẽ qñ q̃ ꝓtigere põt:qñq̃ aie ñ põt:scõm diuersaz idulgẽtie formã.si.n.sit tal⁹ idulgẽtie forma:qcũq; fac̃ B vel illud hꝺbit tñ de idulgẽtia: ille g B fac̃ ñ põt fructũ idulgẽtie i allũ trãsferre:qz ei⁹ nõ ẽ applicare ad aligd itẽtõez eccl̃ie ꝑ quã cõicant⁹ cõia suffragia ex qb⁹ idulgẽtie valẽt.Si ãt idulgẽtia sub hac forma fiat:qcũq; fecerit B vel illud ipe ꝛ ꝑ ei⁹:vel qcũq; ei adiũct⁹ i purgatorio detẽt⁹ tñ de idulgẽtia hꝺbit:tal⁹ idulgẽtia nõ solũ viuo ſz ẽt mortuo ꝺderit:nõ.n.ẽ aliq̃ rõ q̃re eccl̃ia possit trãsferre merita cõia qb⁹ idulgẽtie initũť in viuos ꝛ nõ i mortuos:nec tñ segt ꝙ ꝑlat⁹ eccl̃ie possit pro suo arbitrio aias a purgatorio liberare:qz ad ꝑ ꝙ idulgẽtie valeãt requiritur cã conueniens idulgẽtias faciendi: vt supra dist.zo⁹.dictum est.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dõz:ꝙ sepultura adiuenta est ꝛ pp viuos ꝛ pp mortuos.pp viuos qdẽ:ne coꝝ oculi ex turpitudie cadauez offẽdãť:ꝛ corpa fetozib⁹ ificiãť:ꝛ B q̃tũ ad corꝑ. ſz spũal⁹ ẽt ꝺdest viuis inq̃tum ꝑ B astruit resurrectõis fides:ſz mortuis ꝓsunt ad ꝑ ꝙ ispicientes sepulchra memoriã retinẽt defũctoꝝ:vt ꝙ defunct⁹ ozẽt:vñ ꝛ monumẽtũ a memoria nomẽ accepit:dr̃.n.monumẽtũ qz monet mẽtẽ: vt dic̃ Aug.in ꝑ de ciui.dei.ꝛ in li.de cura ꝙ mortuis agenda.Paganoꝝ tñ erroz fuit:ꝙ ad ꝑ sepultura mortuo ꝓsit vt ei⁹ aĩa getẽ accipiat:nõ.n.credebãt ꝓus aiaz getẽ posse accipe q̃si corꝑ sepulture daret:qõ oino ridiculũ ꝛ absurdũ ẽ.Sz ꝙ vlteri⁹ sepultura in loco sacrato mortuo prodest:nõ qdẽ ẽ ex ipo ope opato:ſz magl ex ipo ope opãte: dũ.s.vl ipse defunct⁹ vel ali⁹ corꝑ ei⁹ tumulari i loco sacro disponẽs procinio alicui⁹ scĩ eũ ꝺmittit:cui⁹ ꝑcib⁹ ꝑ ꝑ credendus est adiuuari:ꝛ ẽt procinio eoꝝ q loco sacro deseruiũt:g ꝑ apud se tumulat⁹ frequẽti⁹ ꝛ spãli⁹ ozant:ſz illa q̃ ad ozatũ sepulture exhibẽť ꝓsunt qdẽ viuis inq̃tũ sunt viuoꝝ solatia:ſz pñt ꝛ defũctis ꝓdesse:nõ qdẽ ꝑ se ſz ꝑ accidẽs inq̃tũ.s.ꝑ hꝺ boies excitãť ad cõpatiẽdum ꝛ ꝑ ois ad ozãdũ:vl inq̃tũ ex sumptib⁹ sepulture vl ꝑ paupes fructũ capiũt.vel eccl̃ia decorať.sic.n.Sapie.4.⁰:sepultura iter ceteras elemosynas ꝺputať. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dõz:ꝙ olei ꝛ cera ad sepulchra defuncto ꝓ plata ꝑ accñs defũcto prosũt vl inq̃tũ eccl̃ie offeriũt siue paupib⁹ dant:vl inq̃tuz hꝺ in reuerẽtiam dei fiũt. vñ ex vbis ꝓmissis subiũgitur: Oleũ.n.ꝛ cera holocaustũ sũt. ¶ Ad zᵐ dõz:ꝙ iõ sci ꝓces de suis corꝑib⁹ tumulãdis curauerũt vt oñderẽt corꝑa mortuoꝝ ad dei ꝓuidẽtiã ptinere:nõ ꝙ corꝑib⁹ mortuis aligs sensus insit:ſz ꝓp fidẽ resurrectõis astruẽdã:vt ꝑz ꝑ Aug.in ꝑmo de ci.dei.vñ ẽt voluerũt i terra ꝓmissiõis seꝑeliri vbi credebãt xp̃m nasciturꝝ ꝛ morituꝝ:cui⁹ resurrectio nr̃e resurrectõis ẽ cã. ¶ Ad 3ᵐ dõ.ꝙ qz caro ẽ ꝑs nãe hois:nãlr hõ ad carnẽ suã afficiť.scõm illud Ephᵒ.ſ⁰: Nemo carnẽ suã vnq̃ odio hũit.vñ scõm istũ nãlẽ affectum inest viuẽti q̃dã sollicitudo qd ẽt ꝑ mortẽ de ei⁹ corꝑe sit futuꝝ:dolerctq; si aligd idignũ corꝑi suo eueniꝛe ꝑsentiret:ꝛ iõ illi g hoiem diligũt ex ꝑ ꝙ affectui ei⁹ quẽ diligũt cõformãtur:circa cius carnez curaz humanitatis impendũt:vt.n.dicit Aug.in ꝑ de ciui.dei.Si ꝓna vestis si anulus ac sigd huiusmodi tãto chari⁹ posteris q̃to erga parẽtes maioz affectus:nullo mõ ipsa ꝑcrn enda sunt corꝑa q̃ vtiq; multo familiari⁹ atq; cõiuncti⁹ q̃ quelibet idumẽta gestamus.vñ ꝛ inq̃tuz affectui hois ſatisfacit sepeliẽs ei⁹ corꝑus:cum ipe in hoc sibi satisfacere nõ põt:elemosynaz ei facere dr̃. ¶ Ad 4ᵐ dõz:ꝙ fideliũ deuotio:vt Aug.dic̃ in li.de cura ꝑ mortuis agẽda:suis charis in locis sacris ꝑ uidens sepulturã hoc nõ frustratur ꝙ defunctũ suuz suffragio scoꝝ cõmittit.vt dictum est. ¶ Ad 5ᵐ dõz ꝙ sepultura in loco sacro impio defuncto non nocet:nisi quatenus hanc sepulturam sibi indignam ꝓpter humanã gloriam procurauit.

Ad quartum sic ꝓcediť.Videť ꝙ suffragia que fiunt ꝑ vno defuncto nõ magis ꝓficiunt ei ꝓ quo fiunt q̃ alys. Lumen.n. spirituale est magis cõicabile q̃ lumen corꝑorale.Sed lumẽ corꝑorale.s. candele:q̃uis accẽdatur ꝑ vno tamẽ equalr omnib⁹ prodest qui simul cõmorãtur q̃uis ꝑ eis candela nõ accendatur:ergo cum suffragia sint quedã spũalia lumina: q̃uis ꝑ vno specialiter fiant:nõ magis valerẽt ei q̃ alys in purgatorio existentibus. ¶ Ꝑ. sicut in lr̃a dr̃ scõm hoc suffragia mortuis ꝓsunt:qz cũ viuerent hic sibi vt postea possent ꝓdesse meruerũt:ſz alij magis meruerunt vt suf-

Universidad de Deusto
Biblioteca

fragia sibi pdessent q̃ illi pro qb⁹ fiũt. g̃ eis magis ꝓsunt alias eoꝝ meritũ frustraret. ¶ P. p pauperib⁹ nõ fiunt tot suffragia quot p diuitib⁹: si g̃ suffragia fcã p aliqb⁹ eis solũ vel magl eis q̃ alys valerẽt paupes cẽnt decriozis ꝺditõis: qõ ẽ ꝺ sniaz dñi. Luc. 6°. Bti paupes qñ vĩm est regnuz dei. ¶ Sz ꝺ. iusticia bũana exẽplaꝝ a dña iusticia. sz in iusticia bũana si aliqs debitũ ꝓ aliq̃ soluit eũ solũ absoluit: g̃ cũ ille q suffragia faꝯ: q̃dãmõ soluat debitũ ei⁹ ꝓ q̃ facit: ei soli ꝑderit. ¶ P. sic̃ bõ faciẽs suffragia q̃dã mõ satisfacit p mortuo: ita ꝛ iterdũ aliqs ꝓ vino põt satisfacere: vt. ꝺ. dis. 20°. dictũ ẽ: sed qñ aliqs satisfacit ꝓ vino: satisfactio illa ñ ꝓputaꝯ nisi illi ꝓ q̃ facta ẽ: g̃ ꝛ suffragia faciẽs ei soli prodest pro quo facit.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q suffragia fcã ꝓ multis tãtũdẽ valeãt singulis ac si ꝓ vnoq̃q singl'r fierẽt: videm⁹. n. q ex lectõe q̃ vni legitur nihil ei depit si sil'ꝛ alu legaꝯ: g̃ ꝛ eadem rõne nihil depit ei ꝓ q̃ fit suffragiuz si ei aliqs cõmunereꝯ: ꝛ ita si ꝓ plib⁹ fiat tñ valz singulis ac si ꝓ vno q̃q singl'r fieret. ¶ P. scõm cõem vsuz eccl'ie videm⁹ q̃ cũ missa ꝓ aliquo defuncto dr̃ sil'ẽt oꝝones illic adiũgũtur ꝓ alys defũctis: ℟ aũt ñ fieret si ex ℟ defunctus ꝓ q̃ missa dr̃ aliq̃ de trimẽtũ reportaret: g̃ ideꝝ qõ ꝑus. ¶ P. suffragia ꝓcipue oꝝonũ initũtur dñe vtuti. sz apõ deũ sic̃ ñ differt iuuare ꝓ multos vel ꝓ paucos: ita ñ differt iuuare multos vel paucos: g̃ quãtũ iuuareꝯ vn⁹ ex vna oꝝone si ꝓ eo tñ fieret: tãtũ iuuabiꝯ si nguli multoꝝ si eadem oro pro multis fiat.

¶ Sz ꝺ. meli⁹ ẽ plꝰ iuuare q̃ vnũ: si g̃ suffragiũ ꝓ multi factũ tãtũ valeret singul'ac si ꝓ vno tñ fieret: vr̃ q eccl'ia ñ debuit ĩstituisse vt ꝓ aliq̃ singl'r missa vel oro fieret: sed q sp dicereꝯ ꝓ oĩb⁹ fidelib⁹ defunct⁹: qõ patet eẽ falsum.

¶ P. suffragiũ ℞ finitaz efficaciã. ergo distributũ i multos minus ꝑdest singul'q̃ ꝑdesset si fieret ꝓ vno tñ.

¶ Ulteri⁹ vr̃ q tñ valeãt suffragia cõia illis ꝓ qb⁹ spãlia ñ fiũt: quãtũ illis ꝓ qb⁹ fiũt valẽt spãlia ꝛ cõia simul: vniq̃q. n. scõm ꝓpria merita reddẽt ĩ futuro: sz ille ꝓ q̃ non fiũt suffragia meruit vt tñ iuuareꝯ ꝓ⁹ mortẽ q̃tũ ille ꝓ q̃ fiũt spãlia: g̃ tantũ iuuabiꝯ ꝓ cõia q̃tũ ille ꝓ spãlia ꝛ cõia.

¶ P. iter eccl'ie suffragia ꝓcipuũ ẽ eucharistia: sz eucharistia cũ ꝓtineat totũ xp̃m ℞ q̃dãmõ efficaciã ĩfinitã: g̃ vna oblatio eucharistie q̃ cõiter ꝓ oĩb⁹ fit: valet ad plenã liberatõem eoꝝ q sunt ĩ purgatorio: ꝛ ita tãtũ iuuant cõia suffragia solo: q̃tũ iuuãt spãlia ꝛ cõia sil'.

¶ Sz ꝺ est q duo bona vno sũt magl eligẽda: g̃ suffragia cõia ꝛ spãlia magl ꝓsunt ei ꝓ quo fiunt: q̃ cõia tñ.

¶ Rñdeo dõz: ad ꝓmã qõnez q circa ℞ fuit duplex opio. Quidaz. n. vt ꝓpositin⁹ dixerũt q suffragia ꝓ vno aliq̃ fcã ñ magl ꝓsunt ei ꝓ q̃ fiũt: sz eis q sũt magl digni: ꝛ ponebat exẽplũ de cãdela q̃ accẽdit ꝓ aliq̃ diuite q̃ nõ minus alys ꝑdest g cũ eo sunt q̃ ipi diuiti: ꝛ forte magl si habeat oculos clariores. Et ẽt de lectõe q̃ ñ magl ꝑdest ei ꝓ q̃ legit q̃ alys q simul cũ eo audiũt: sz forte alys magl q sunt sensu capaciores. Et si eis obyceret q scõm ℞ ecclie ordinatio eẽt vana q̃ spãlr̃ pro aliqb⁹ oꝝones ĩstituit: dicebant q ℞ ecclia fecit ad excitãdas deuotiões fideliũ: q ꝓmptiores sũt ad faciẽda spãlia suffragia q̃ cõia: ꝛ feruẽti⁹ ẽt ꝓ suis ꝓpings orãt q̃ pro extraneis. Aly econtrario dixerũt: q suffragia magl valẽt ei ꝓ quo fiũt. Utraq̃ aũt opio scõm aliqd vitatem hz. Ualoꝝ. n. suffragioꝝ põt pẽsari ex duob⁹: valẽt. n. vno mõ ex vtute charitatl q̃ faẽ oĩa bona cõia: ꝛ scõm ℞ vez ẽ q magl valẽt ei q magl charitate est plen⁹: q̃uis ꝓ eo spãlr̃ ñ fiãt: ꝛ sic valoꝝ suffragioꝝ attẽdit magl scõm quãdã ĩteriorẽ ꝺsolatõez scõm q vn⁹ in charitate exr̃is de bonis alteri⁹ delectaꝯ p⁹ mortẽ q̃tuz ad diminutõem pene: post mortẽ. n. nõ est locus acgrẽdi gr̃am vel augmẽtãdi: ad qõ valẽt nob ĩ vita opa alioꝝ ex vtute charitatl. Allio mõ suffragia valẽt ex ℞ q ĩtẽtõez vnius alteri applicãt: ꝛ sic satisfactio vni⁹ alteri ꝓputaꝯ. Et hoc mõ ñ ẽ dubiũ q magl valẽt ei ꝓ q̃ fiũt: imo sic ei soli valẽt satisfactio. n. ꝑpe ad pene dimissionẽ ordiãt: vñ q̃tuz ad dimissionez pene ꝑcipue valet suffragiũ ei ꝓ q̃ fit: ꝛ scõm ℞ scõa opio plus hz de vtute q̃ ꝓma. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm q suffragia ꝓsunt ꝓ modũ lumis ingẽtũ a mortuo accepiãt ꝛ ex ℞ quãdã ꝺsolatõez recipiũt: ꝛ tãto maiorẽ quãto maiozi charitate sũt ꝑditi: sz ingẽtuz suffragia sũt q̃dã satisfactio ꝓ itẽtõez faciẽtis trãslata ĩ alteꝝ ñ sũt sillia lumini: sz magl soloni alic⁹ ꝺbiti: ñ ãt ẽ necesse vt si ꝺbitũ ꝓ vno soluit: q ex ℞ alioꝝ ꝺbitũ soluaꝯ. ¶ Ad zm dõz q istõ meritũ ẽ ꝺditõale q̃ sibi meruerẽt. ℞. n. mõ sibi meruerẽt vt sibi ꝑdesset si ꝓ eis fierẽt: qõ nihil aliõ fuit q̃ facere se bñes ad recipiẽdũ: vñ ꝑz q ñ directe meruerẽt illõ iumamẽ suffragioꝝ: sz ꝓ merita ꝓcedẽtia se bilitauerũt vt fructũ suffragioꝝ susciperẽt: ꝛ iõ nõ segt̃ q meritum eoꝝ frustreꝯ.

¶ Ad 3m dõz q nihil ꝓhibet diuites q̃tũ ad aliqd eẽ melioris ꝺditõis q̃ paupes: sic̃ q̃tum ad expiatõem pene: sz hoc quasi ni hil est compatum possessioni regni celoꝝ in q̃ paupes meliozis ꝺditõis eẽ oñdunt̃ p aucte inducã.

¶ Ad zam qõnẽ dõm q si valoꝝ suffragioꝝ cõsideret̃ scdz q valẽt ex vtute charitat⁹ vnientis mẽbra ecclie: suffragia ꝓ multis fcã tñ singul'ꝓsunt ac si ꝓ vno tñ fierẽt: q charitas ñ minuiꝯ si diuidaꝯ effect⁹ ei⁹ in mltos: imo magis augeꝯ: ꝛ sil'r ẽt gaudiũ qñ plib⁹ est cõe fit mai⁹. vt dic̃ Aug. 8°. de cõfes. ꝛ sic de vno bono fcõ ñ min⁹ letãr̃ multi in purgatorio q̃ vn⁹. Si aũt ꝓsidereꝯ valoꝝ suffragiorũ ingẽtũ sunt satisfactões q̃dã ꝓ intẽtõez faciẽtis trãslate ĩ mõtuos: tũc magl valet suffragiũ alicui q̃ ꝓ eo singl'r fit q̃ q̃ ꝓ eo cõiter fit ꝛ multis alys: sic. n. effect⁹ suffragij diuidiꝯ ex dña iusticia iter eos ꝓ qb⁹ suffragia fiunt. vñ ꝑz q hec q̃ depẽdet ex ꝓma: ꝛ ex ℞ ẽt ꝑz q̃re ĩstitutuz sit vt suffragia spãlia in eccl'ia fiãt. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dõm q suffragia vt sr̃ satisfactões q̃dã ñ ꝑsũt ꝓ modũ actõis sic̃ docui na, ꝑdest: q̃ sic̃ ꝛ ois alia actio effectuz hz ꝛm diſpõnẽ recipiẽtis: sz valet ꝓ modũ solonis debiti vt dictũ ẽ. ꝛ iõ nõ ẽ sil'e. ¶ Ad zm dõm q q̃ suffragia ꝓ vno fcã aliq̃ mõ etiã alys ꝓsunt vt ex dict⁹ ꝑz: iõ cũ ꝓ vno missa dr̃. ñ ẽ icõueniens vt ꝓ alys ẽt oꝝones fiãt: nõ. n. ad ℞ dicũr̃ alie oꝝones vt satisfactio vni⁹ suffragij ꝺtermineꝯ ad alios ꝓncipal'r: sz vt illis oro ꝓ eis spãl'r fusa ꝓsit. ¶ Ad 3m dõm q oro cõsiderar̃ ex pte ozãtis ꝛ ex pte ei⁹ q ozar̃: ꝛ ex vtroq̃ effect⁹ ei⁹ depẽdet: ꝛ iõ q̃uis diuiẽ vtuti ñ sit magis difficile absoluere multos q̃ vnũ: tñ huiusmodi ozantis oro non est ita satisfactoria ꝓ o multis sicut ꝓ vno.

¶ Ad 3am. q. dõz q ℞ ẽt sol'o dependet ex solone ꝑme qõnis. si. n. suffragia spãl'r ꝓ vno fcã idifferẽter oĩb⁹ valẽt: ꝛ oĩa suffragia sũt cõia: ꝛ iõ tñ iuuabiꝯ ille ꝓ q̃ ñ fiũt spãlia quãtũ ille ꝓ q̃ fiũt: si sit eq̃liter dign⁹. Si aũt suffragia ꝓ aliq̃ fcã ñ idifferẽter oĩb⁹ ꝓsunt: sz eis maxie ꝓ qb⁹ fiũt: tñ ñ ẽ dubiũ q suffragia cõia ꝛ spãlia sil'plus valẽt alicui q̃ cõia tñ: ꝛ iõ mgr̃ duas opiones ĩ lfa tãgit: vnã q̃ dic̃. q eq̃liter ꝓsunt diuiti cõia ꝛ spãlia: ꝛ paupi cõia tñ. q̃uis. n. ex plib⁹ vn⁹ iuueꝯ q̃ alter: ñ tñ pl⁹ iuuaꝯ. Aliã ãt tãgit cũ dic̃ q ille ꝓ q̃ fiũt suffragia ꝓsequ̇ felicioꝝ absolone: sz ñ pleniozẽ q̃ vterq̃ finaliter ab oĩ pena libabiť. ¶ Ad ꝑm g̃ dõz q sic̃ ex dict⁹ ꝑz. q ĩmamẽ suffragioꝝ ñ cadit directe sub merito ꝛ simpl'r: sz q̃si sub ꝺditõe: ꝛ iõ rõ ñ segt̃. ¶ Ad zm dõm: q q̃uis vt ꝓpi q̃ ꝛtiet sub sacro eucharistie sit finalita: tñ determiat⁹ ẽ effect⁹ ad quẽ illõ sacr̃z ordiaꝯ. vñ nõ oz q ꝓ vnũ altar⁹ sacrificiũ tota pena eoꝝ q sũt ĩ purgatorio explet̃: sic̃ ẽt nec ꝓ vnũ sacrificiũ qõ aliqs hõ offert liberaꝯ a tota satisfactõe debita ꝓ pctis: vñ ꝛ q̃nẽ plẽs misse ꝛ satisfactoez vni⁹ petr̃i inĩugũr̃. Credibile tñ ẽ q ꝓpter miserozdiã si aliqd õ spãlib⁹ suffragys supsit bis ꝓ bono fiũt, vt, s, eis ñ idigeãt: alys dispenseꝯ ꝓ qb⁹nõ fiunt ñ eis

idigeãt: vt ꝑz ꝓ Damas. ĩ fmõe de dormientib⁹ sic dicẽte: Deus tãq̃ iustus cõmeticẽ ipotẽti possibilitatẽ tãq̃ iusti pẽs vẽ defectuũ ꝓmutatoez negociabit: q̃ qdẽ negociatio attẽdiť q id qõ deest vni: alter supplet. Qõ. III.

¶ Einde queriť õ oꝝonibus scõꝝ qbus pro nobis orãt. Et circa ℞ querũr̃ tria ¶ ꝓmo vtrũ sci oꝝes nr̃as cognoscãt. ¶ Secũdo vtꝝ debeamus eos iterpellare ad orãdũ ꝓ nobis. ¶ Tertio vtꝝ oꝝones eoꝝ pro nobis fuse sp exaudiãt̃. ¶ Utꝝ ãt possiu⁹ scõs ozare: ꝛ vtꝝ sci q sunt in patria ozẽt pro nobis: habitum ẽ supra dis. 15ª.

Ad primũ sic ꝓcediť: Uideť q sci oꝝones nr̃as ñ cognoscãt. Esa. 43°. Pater noster es ꝛ abraã nesciuit nos ꝛ isr̃l' ignorauit nos. glo. Aug. dicit: ga mortui ꝛ sci nesciũt qd agãt viui ẽt eoꝝ filij. ꝛ sumitur ab Aug. in li. de cura ꝓ mortuis agẽda: vbi hãc auctozitatez iducit: ꝛ sunt hec vba Aug. ibidẽ: Si tãti pr̃iarche qd erga pplm ab eis, pcreatũ agereť ignorauerũt qũo mortui viuoꝝ reb⁹ atq̃ actib⁹ cognoscẽdis adiuuãdisq̃ miscent̃. g̃ sci oꝝones nr̃as cognoscere nõ pñt. ¶ P. 4°. Reg. 22°. dr̃ ad iosiã regẽ. Idcirco q. ꝛ. flenisti cozã me colligam te ad pẽs tuos vt nõ videãt oculi tui mala oĩa q̃ idicturus sum in locũ istũ. sz ĩ hoc nullo mõ ꝓ mortẽ iosie subuẽtũ fuit: sz si post mortez genti sue qd eueniret cognoscerẽt. g̃ sancti mortui actus nr̃os nõ cognoscũt: ꝛ ita nõ itelligũt oꝝones nr̃as. ¶ P. q̃to aliqs est ĩ charitate pfectior tãto magis ꝓrio ĩ piculis subuenit. sz sci in carne viuentes ꝓximis ꝛ maxie sibi ꝓiũctis in piculis ꝛ ꝓsulũt ꝛ auxiliãt manifeste. cũ g̃ post mortẽ sint mlto maiozis charitatl: si fcã nr̃a cognoscerẽt multo amplius suis charis sibi ꝓiũctis ꝓsulerẽt ꝛ auxiliarẽtur ĩ necessitatib⁹: qõ facere nõ videtur. g̃ nõ vr̃ q actus nr̃os ꝛ oꝝones cognoscãt. ¶ P. sic̃ sci post mortẽ vidẽt vbũ tñ: ꝛ angeli de qb⁹ dr̃ Math. 18°. Angeli eoꝝ sp vidẽt faciẽ pr̃is mei. sed ãgeli vbũ vidẽtes ñ pp ℞ oia cognoscũt: cũ a nescia minozes a supiozib⁹ purgẽtur vt ꝑz ꝓ Dio. in. vi. ca. eccle. hierar. g̃ nec sci q̃uis vbum videãt in eo nr̃as oꝝones cognoscũt ꝛ alia q̃ circa nos agũt̃. ¶ P. solus deꝰ est ispector cozdiũ. sed oro ꝓcipue ĩ cozde ꝓsilit: g̃ solius dei ẽ oꝝones cognoscere ñ ergo sci oꝝones nr̃as cognoscũt. ¶ Sz ꝺ. sup illud iob. 14.° Siue nobiles fuerit filij ei⁹ siue ignobiles nõ itelligẽt. dicit beat⁹ Greg. iz li. moral'. ℞ de aĩab⁹ scis sentiẽdũ ñ est: q̃ q̃ itus oĩpotẽtis dei claritatẽ videt: nullo mõ credendũ est q sit foras aliqd qõ ignorẽt. g̃ ipsi oꝝones sibi factas cogñscunt. ¶ P. Greg. in 2°. dial'. Alie videti creatorẽ angusta est ois creatura: q̃nilibet. n. de luce creatoris aspexerit: breue fit ei oẽ qõ creatũ est. sed hoc maxie impedire videreť q aĩe scõrũ oꝝones ꝛ alia q̃ circa nos agũtur cognoscãt. q. ꝛ a nobis distãt. cũ g̃ distãtia illa ñ impediat vt ex ꝓdicta auctozitate ꝑz: vr̃ q aĩe scõꝝ cognoscãt oꝝones nr̃as ꝛ ea q̃ hic agũtur. ¶ P. si ea q̃ circa nos agũt̃ ñ cognoscerẽt: nec ꝓ nob orarẽt: q. defectus nr̃os ignorarẽt. sed hic ẽ error Uigilãtij. vt Diero. dicit in eplã cõtra eum. g̃ sancti ea que circa nos agũtur cognoscunt.

¶ Rñdeo dõm q diuia essentia ẽ sufficies mediũ cognoscẽdi oĩa: qõ ꝑz ex ℞: q deꝰ videdo suã essentiã oĩa ĩtuet̃: nõ tñ segtur q̃cũq̃ essentiã dei videt oĩa cognoscat: sed solũ q essentiã cõphẽdit: sicut nec ꝓncipio aliquo cognito ꝛequẽs est oĩa cognosci q̃ ex ꝓncipio consequũtur: nisi tota virtus ꝓncipij cõphẽdat: vñ cũ aĩe scõꝝ diuiną essentiã nõ cõphẽdãt ñ est ꝑñs vt oĩa cognoscãt: q̃ essentiã diuinã cognosci pñt. vñ ẽt de q̃busdã iferiozes ãgeli a supiozibus edoceť: q̃uis oẽs essentiã diuinã videãt. sz vnusq̃q̃ beat⁹ tñ de alys reb⁹ necessariũ est vt ĩ essentia diuia videat q̃tũ pfectio beatitudis regrit: vt nõ bẽat q̃ qd velit nec aliqd iordinate velit: sic̃ ifra dis. 49ª. bẽtur. ℞ aũt rẽ

volũtate qlibet vult: vt ea q̃ ad ipm ptinẽt cognoscat. vñ cũ nulla certitudo scis desit: volũt cogñscere ea q̃ ad ipos ptinẽt: ꝛ iõ oz q illa in vbo cogñscãt: ℞ aũt ad eoꝝ gloriam ptiet q̃ auxiliũ idigẽtib⁹ ꝑbeãt ad salutẽ: sic. n. dei cooperatores efficiũtur q̃ nihil ẽ diuini⁹: vt Dio. dicit. 3°. ca. ec. hierar. vñ ꝑz ꝓ q̃ sci cognitoez bñt eoꝝ q̃ ad ℞ regrũr̃ ꝛ sic manifestũ est q ꝓ i vbo cogñscũt vota ꝛ oꝝones ꝛ dcuotiões hominũ q̃ ad eoꝝ auxiliũ ꝓfugiũt. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dõz q vbũ Aug. ẽ itelligẽdũ de cognitione nãli aliaꝝ ꝛ separataꝝ q̃ qdem cognitio ĩ scis viris ñ est obtenebrata sic̃ ẽ ĩ peccatorib⁹: ñ aũt logr̃ de cognitiõe ĩ vbo: quã cõstat abraam eo tpe q̃ hec dcã sũt ꝓ esaiã ñ bũisse: cũ añ passionez xp̃i nullus ad visionẽ dei puenerit. ¶ Ad zm dõm q sci ꝛ si post vitã cognoscãt q̃ hic gerũt: ñ tñ credẽdũ est q afficiãt̃ doloꝛib⁹ cognitl aduersitatib⁹ eoꝝ q̃s hic ĩ seculo vlexerũt: ita. n. repleti sunt gaudio btitudis q̃ doloꝛ ĩ eis locũ ñ iuenit. si cogñscãt suoꝝ ifortunia p⁹ mortẽ: nihilomin⁹ eoꝝ doloꝛi cõsulit si añ bõ ifortunia de ℞ seclo subtrahunt̃: sz forte aĩe ñ glificate doloꝛẽ aliquẽ sentiẽt: si icõmoda suoꝝ charorũ pciperẽt: ꝛ q̃ aĩa iosie ĩ statiz glificata fuit a corpore egressa: q̃tũ ad ℞ ex hac rõne Aug. ꝛcludere nitiť q aĩe mortuoꝝ ñ bñt cognitoez õ fcis viuẽtiũ. ¶ Ad 3m dõz q aĩe scõꝝ bñt volũtatẽ plenarie ꝓformẽ dñe volũtati ẽt i volito: ꝛ iõ q̃uis affectũ charitatl ad ꝓrimũ retineãt: nõ tñ eis alr̃ auxiliũ ferũt q̃ ꝑm dña iusticia videt eẽ dispositũ: ꝛ tñ credẽdũ ẽ q multũ ꝓrios iuuiẽt ꝑ eis apud deuꝫ itercedẽdo. ¶ Ad 4m dõm q q̃uis videres vbum nõ sit necessariũ oĩa ĩ vbo videre: videt tñ ea q̃ ad pfectoez ptinẽt btitudis eoꝝ vt dictũ ẽ. ¶ Ad 5m dõm q cogitatiões cozdiũ solus deꝰ p seipz nouit: sz tñ aly cogñscere pñt q̃tenꝰ eis reuelaꝯ vel p visionẽ vbi vel quocũq̃ alio modo.

Ad secundũ sic ꝓcediť: Ur̃ q non debeam⁹ scõs ozare ad iterpellãdũ ꝓ nob: nullus enĩ amicos alicui⁹ iterpellat ad orãdũ ꝑ se nisi q̃ten⁹ apõ eos credit facili⁹ gr̃az obtinere. sz deꝰ est in ifinitũ magis misericors q̃libet scõ: ꝛ sic ei⁹ volũtas facili⁹ icliaꝯ ad nos exaudiẽdũ q̃ volũtas alicui⁹ sci. q vr̃ supfluum esse cõstituere scõs mediatores iter nos ꝛ deũ: vt ipsi ꝓ nob intercedãt. ¶ P. si eos ad orãdũ ꝓ nobis iterpellare debemus ℞ ñ est nisi q. scum⁹ eoꝝ oꝝonẽ eẽ deo acceptã. sz q̃to aliqs ẽ sãctior iter scõs: tãto ei⁹ oro magl ẽ deo acccpta. g̃ sp dẽrem⁹ supiores scõs ꝓ nobis itercessores cõstituere ad deũ: ꝛ nũq̃ miores. ¶ P. xp̃s scõm ẽt q hõ: dr̃ scũs ipoꝝ: ꝛ ei scõm q hõ ozare ꝓpetit. sz nũq̃ xp̃m ad orãdũ ꝓ nob iterpellam⁹. g̃ nec alios scõs iterpellare debem⁹. ¶ P. q cũq̃ rogaꝯ ab aliquo ꝓ eo itercedit: ꝑces ipsi⁹ ci repñtat apud quẽ ꝓ eo itercedit. sed supfluũ ẽ aliqd pñtare ei cui sũt oĩa pñtia. g̃ supfluũ est q scõs ꝓ nobis itercessores cõstituam⁹ ad deũ. ¶ P. illud ẽ supfluũ qõ fit ꝓ aliqd qõ sine eo codẽ mõ fieret vel ñ fieret. sz si l'r sci ozarẽt ꝓ nob vel ñ ozarẽt: siue nos ozem⁹ eos siue ñ ozem⁹: q. si sumus digni vt ꝓ nobis ozẽt ẽt nob eos ñ ozãtib⁹ ꝓ nob ozarẽt: si ãt sum⁹ idigni ẽt si petam⁹ ꝓ nob ñ ozãt. g̃ iterpellare eos ad orãdum ꝓ nob vr̃ oio supfluũ. ¶ Sz ꝺ ẽ qõ dr̃ Job. 5°. Uoca g̃ si ẽ q tibi rñdeat ꝛ ad aliquẽ scõꝝ ꝓuertere. vocare ãt nr̃m vt Greg. ibidẽ dic̃. est bũili deũ ꝑce deposcere. g̃ cũ volum⁹ ozare deũ dẽm⁹ ad scõs ꝓuerti vt ozẽt ꝓ nobis ad deũ. ¶ P. sci q sũt ꝑria magl sũt accepti deo q̃ in statu vie. sz scõs q sũt in via ꝓstituere dẽm⁹ iterpellatores ꝓ nob ad deum exẽplo apli q dicebat̃ Ro. 15°. Obsecro vos fratres ꝓ dñm nostruz Jcsuz xp̃m: ꝓ charitatẽ spũssci: vt adiuuetis me i oꝝonibus vestris ꝓ me ad dñz. ergo ꝛ nos multo fortius petere debemus a sãctis q sunt in patria vt nos iuuẽt ozatiõib⁹ ad deum. ¶ P. ad hoc est cõis cõsuetudo ecclesie que in letanys scõruz oꝝonem petit.

¶ ℞: dõz: q iste ordo ẽ dinit⁹ institut⁹ in reb⁹ fm Dio. vt ꝓ

Universidad de Deusto
Biblioteca

media vltima reducanť in deũ: vñ cũ sancti g sunt in patria sint deo ppinguissimi: ℟ diuine legis ordo regit vt nos g manẽtes in corpe pegriamur a dño: i eũ p scos medios reducamur: qđ gdẽ ꝓtingit dũ p eos diuina bonitas suũ effectũ diffundit: ꝙ qz redit⁹ nr̃ in deũ rũdere dz pcessui bonitatũ ipi⁹ ad nos: sicut mediatib⁹ scorũ suffragys dei bñficia i nos deueniũt: ita oz nos in deũ reduci: vt iterato beneficia ei⁹ sumam⁹ mediatib⁹ scis: ꝙ ide est q eos itercessores p nobis ad deũ ꝓstituim⁹: ꝙ q̃si mediatores duz ab eis petim⁹ q p nobis orẽt. ¶ Ad p^m g̃ dom: q sic nõ ẽ pp defectũ diuine potẽtie g mediatib⁹ scis causis agẽtibus opať: sz ẽ ad ꝓplemẽtũ ordis vniuersi: ꝙ vt ei⁹ bõitas multiplici⁹ diffundať in res: dũ res ab ea nõ solũ suscipiũt bonitates ppias: sz insup q alys cã bonitat̃ existãt: ita ẽt nõ pp defectũ misericordie ipius q oporteat ei⁹ clemẽtiaz p orones scoz pulsare: sz est ad ℟ vt ordo ꝑdictus ꝑseruetur in reb⁹. ¶ Ad z^m dom q q̃uis supiores sci sint magl deo accepti q̃ inferiores: vtile tñ est ẽt minores scos interduz orare: ꝙ ℟ pp gnq̃ rones. Prio ex ℟ q aligs q̃q̃ hz maiorẽ deuotionẽ ad scm̃ minorẽ q̃ ad maiores: ex deuotiõe aũt maxie depẽdet orationis defect⁹. Scdo pp fastidiũ tollẽdũ: qz assiduitas vni⁹ rei fastidiũ pit: p ℟ aũt q diuersos scos oram⁹: q̃si in singulis nouus feruor deuotois excitať. Tertio qz gbusdã scis datũ est i aligb⁹ spãlib⁹ cãis pcipue pcocinari: sicẽ scõ Antonio ad ignẽ ifernalẽ. Quarto vt honor debit⁹ oib⁹ exhibeať. Quinto qz pluriũ orationibus q̃q̃ ipetrať qđ vni⁹ orone nõ impetrareť. ¶ Ad z^m dz: q oro est act⁹ gdã: actus aũt sunt pticulariũ suppositorũ: ꝙ io si dicerem⁹ xpe ora pro nobis: nisi aliqd addereť videremur ℟ ad psonaz xpi referre: ꝙ ita videreť esse ꝓsonũ vel errori Nestorij q distixit in xpo psonã filij hominis a psona filij dei: vel errori Arrij: q posuit psonã filij minorẽ pre: vñ ad hos errores euitãdos eccl'ia nõ dicẽ xpe ora p nobis: sz xpe audi nos: vl' miserere nobis. ¶ Ad 4^m dom: q sicut ifra dr̃: nõ dicũtur sci pces nras deo reputare q̃si ei icognita manifestẽt: sed qz eas exaudiri a deo petũt: vel de eis diuinã ꝓsulãt vitatẽ: qđ. s. scom eius ꝓuidẽtiã fieri debeat. ¶ Ad 5^m dom: q ex hoc ipso aligs efficit dign⁹ vt scus aligs p eo oret q ad ipm cũ pura deuotiõe i sua necessitate recurrit: ꝙ ita ñ ẽ supfluũ q scos oremus.

Ad tertium sic ꝓcedit: Videť q orones scoz p nobis ad deũ fuse non semp exaudiaňť. Si. n. exaudirenť: maxie exaudirẽtur sci de his q̃ ad eos ptinẽt. sed de his nõ exaudiũť. vñ dr̃ Apoc. 6°. q martyres⁹ petẽtib⁹ vindictã his q sunt sup terrã: dictus est vt regesceret adhuc tps modicus donec ipleret numerus fratrũ suorũ. g̃ multo minus exaudiũtur ỏ his q̃ ad alios ptinẽt. ¶ P. Hier. 15° dr̃. Si steterit Moyses ꝙ Samuel coram me nõ est aia mea ad ppm istũ. g̃ sci non semp exaudiũtur cũ p nobis orãt ad deũ. ¶ P. sci in pria eq̃les dei angeli⁹ eẽ cõmemorãtur: vt pz Matth. 22°. sed angeli non semp exaudiũť in suis oration⁹ q̃s fundunt ad deũ: qđ pz ex ℟ qđ habeť Dan. 10. vbi dr̃: Ego veni pp ꝟmones tuos: ꝑceps aũt regni Persaꝝ restitit. xxi. diebus⁹: nõ aũt venerat in adiutoriũ Danielꝫ angelus g loq̃bať nisi a deo libatiõez eoz petẽdo: ꝙ nõ est ipetrata oronis ei⁹ ipletio. g̃ nec ẽt aly sci orãtes p nobis apud deũ semp exaudiũť. ¶ P. q̃cũq̃ orone ipetrat aligd q̃dãmõ mereť illud. sed illi qui sunt in pria nõ sunt i statu merẽdi. g̃ nõ ꝑsit suis orationibus nobis aligd ipetrare apud deũ. ¶ P. sci p oia ꝓformant volũtatẽ suã volũtati diuine. g̃ nõ volũt nisi qđ sciũt deum velle. sed nullus orat nisi qđ vult. g̃ nõ orant p eo nisi qđ sciũt deũ velle. sed ℟ qđ deus vult fieret eis ẽt nõ orãtib⁹ g̃ eoz orones nõ sunt efficaces ad aligd ipetrãdũ. ¶ P. orones toti⁹ celestis curie si aligd ipetrare ꝑsit efficaciores eẽnt q̃ oia ꝑtis ecclie suffragia. sed multiplicatis suffragys ꝑtis ecclie factis p aliquo in purgatorio exãte ꝏ taliter absolueret̃ a pena. cũ g̃ sci g sunt in pria eadẽ rõne orẽt pro illis g sunt in purgatorio sicut ꝙ nobis: si nobis aligd ipetrãt: illos g sũt in purgatorio totaliter orones eoz a pena absolueret̃: qđ falsum est: qz sic suffragia ecclie pro defunctis fcã supflua essent. ¶ Sz ỏ est qđ habeť z^m habe. vlti. Dic est g multũ orat p pplo ꝙ pro vniuersa ciuitate Hieremias ppha dei. Et q ei⁹ oro sit exaudita ps p ℟ qđ segtur: q extẽdit Hieremias dexterã ꝙ dedit Jude gladiũ dicẽs: Accipe scm̃ gladiũ mun⁹ a deo zc̃. ¶ P. Piero. i epla ỏ Uigilãtiũ. Dicis in libello tuo. Qz dũ vitamus: mutuo orare pro nobis possum⁹. ꝙ ℟ postea ꝓbatur dicẽs sic: Si apli ꝙ martyres adhuc in corpe cõstituti ꝑsistunt orare p ceteris qñ pro se adhuc debẽt eẽ solliciti: q̃to magis post coronas victorias ꝙ triũphos. ¶ P. ad ℟ ẽ ꝓsimile dicit⁹ ecclie q̃ frequẽter petit vt scoz orion⁹ adiuuer̃.

¶ Rñdeo dz: q sci dupl'r dicũtur orare pro nobis. Uno mõ ex ore exꝑssa: dũ votis suis aures diuine clemẽtie p nobis pulsant. Alio⁹ ex oratione iterꝑtatiua. s. p eoz merita q̃ cõspectu dei exꝑtia nõ solũ eis cedũt ad gliaz: sz sunt nobis etiã suffragia ꝙ orones q̃dã: sicẽ ẽt sanguis xpi pro nobis effusus dr̃ veniã petere. Utroq autẽ mõ scoz orones sunt q̃tũ est in ipsis efficaces ad impetrãdũ qđ petũt: sz ex parte nra põt eẽ defect⁹ q nõ asseqũmur fructũ oronũ ipsoz. scũdũ q pro nobis orare dicũtur: ex ℟ q merita ipoz nob⁹ ꝓficiũt: sed scom q orãt pro nobis votis suis nobis aligd postulãdo semp exaudiũtur: qz nõ volũt nisi qđ de⁹ vult; nec petũt nisi qđ volũt fieri: qđ aũt de⁹ simpl'r vult ipleri nisi loq̃mur de volũtate añcedẽte sz qua vult oes boles saluos fieri: q̃ nõ semp impleť. vñ nec ẽ mirũ si ẽt qđ scivolũt p hũc modũ volũtat̃ iterdũ nõ ipleť. ¶ Ad p^m dz: q illa oro martyr⁹ nõ est aliud q̃ eoz desiderium de obtinẽda stola coꝛpis ꝙ societate scoz q saluãdi sunt: ꝙ cõsensus q̃ cõsentiũt diuine iusticie punieti malos: vñ Apoc. 6°: sup illud. Usq̃quo dñe zc̃. dic̃ gl. Desiderãt mar⁹ gaudiũ ꝙ ꝓsortiũ scoz: ꝙ iusticie dei ꝓsentiũt. ¶ Ad z^m dom: q domin⁹ logt ibi de Moyse ꝙ Samuele scom statũ quo fuerũt in hac vita. ipsi. n. legũť. p pplo orãtes ire dei restitisse vt iterlinearis dic̃: ꝙ tñ si illo tpe fuissent ñ potuissent oronibus deũ placare ad ppl'm pp ppli illi⁹ malicia: ꝙ hic est itellect⁹ lre. ¶ Ad z^m dom: q illa pugna bonoz angelorũ nõ itelligiť ex ℟ q apud deũ Zias orones funderet: sed qz Zie merita ex diuersis ptib⁹ ad diuinũ examẽ referebãt diuinã sniaz expectãtes: ꝙ ℟ est qđ Greg. dicit. j°. moral. exponẽs ꝑdicta vba Dan̄. Sublimes spus gẽtib⁹ ꝓcipãtes: nequaq̃ p iniuste agẽtib⁹ decertãt: sl eoz scã recte iudicãtes examinãt: cũq̃ vniuscuiusq̃ gẽt̃ vel culpa vl' iusticia ad supne curie soliũ ducit: eiusdẽ gẽtis ꝓfectus vel obtinuisse i certamie vel nõ obtinuisse ꝓhibeť: quoniã tñ oium vna victoria est sup se opificis volũtas sũma: quia dũ semp aspiciũt: qđ obtinere nõ valẽt nequaq̃ volũt. vñ nec petũt: ex quo ꝙ ꝓs q orones eoz semp audiũť. ¶ Ad 4^m dom q hz sci nõ sint in statu merẽdi sibi postq̃ sunt in pria: sũt tñ in statu merẽdi alys: vel potius ex merito ꝑcedẽti alios iuuãdi. hoc. n. apud deũ viuentes meruerũt: vt eoz orones exaudirẽtur post mortẽ. Uel dicẽdum: q oro ex alio mereť: ꝙ ex alio ipetrat. meritũ. n. ꝓsistit i qđã adeq̃tõe act⁹ ad finẽ pp quẽ est: q ei q̃si merces reddiť. Sz oronis ipetratio initiť liberalitati ei⁹ q rogať. ipetrat. n. aligs q̃q̃ ex liberalitate ei⁹ q rogať: qđ ipse ñ meruit: ꝙ ira q̃uis sci ñ sint in statu merẽdi: tñ ñ segť q non sint in statu ipetrãdi. ¶ Ad 5^m dõz: q sic ex auctoritate Greg. ideꝫ ꝓz: sci nõ volũt vl' angeli nisi qđ i diuina volũtate ꝙspiciũt: ꝙ ita ẽt nihil aliud petũt: nec tñ eoz oro ẽ ifructuosa: q̃ ut dic̃ Aug. in li. de ꝑdestinatiõe scoz: orones scoz ꝑdestinatis ꝓsũt: q̃ forte ꝓordinatũ ẽ vt oration⁹ intercedẽtiũ saluent: ꝙ ita ẽt deus vult vt oration⁹ sctoz impleať illud qđ sci vidẽt cũ velle. ¶ Ad 6^m dom q suffragia ecclesie sunt pro defunctis q̃si qđã satisfactiões viuẽtiũ vice mortuorũ: ꝙ fm hoc mortuos a pena absoluũt quã nõ soluerũt: sed sci qui sunt in pria nõ sunt in statu satisfaciẽdi: ꝙ io nõ ẽ sile ẽ de eoz oration⁹ de suffragys ecclesie. ¶ Cũ facta fuerit resurrectio bonoz gaudiũ amplⁱ⁹ erit zc̃. hoc itelligẽdum est mãliter: q̃ de ꝓb⁹ gaudebũt: sz nõ formaliter: q̃ non magis gaudebũt vt dcm ẽ. Sz ỏ hoc magis ifra dicẽt dis. 49. ¶ Nã g sine fide opãte p dilectionẽ eiusq̃ sacris zc̃. fm hoc vr̃ q suffragia ecclesie nõ ꝓsunt cathecumis in fide ecclesie ỏcedẽtib⁹: cũ. tñ illi sint i statu salutis: vt ps ex dictis supra. di. 4. Et dom: q sz nõ susceperint sacra ecclesie actu: susceperũt tñ voto: q p facto ꝓputať cũ deest facultas. ¶ Mediocriter malis suffragãť zc̃. Ista vba a diuersis diuersimode exponunť. Illi. n. g dicũt suffragia ecclesie ꝑdesse exꝑtib⁹ in iferno: dicũt alios eẽ mediocriter bonos ꝙ alios mediocriter malos. Dicũt. n. valde malos eẽ eos g sine fide et sacris ecclesie decesserũt: ꝙ his dicũt nihil ꝑdesse suffragia: sz mediocriter malos eos g cum fide ꝙ sacris ecclesie in pctõ tñ mortali decesserũt: gbus sz eos valẽt suffragia ad pene mitigationẽ: non aũt ad pene solutionẽ. sz valde bonos dicũt illos g sine crimiali decedẽtes stati cuolãt: g suffragys nõ idiget. mediocriter vero bonos g cremabilia secũ ferũt: ꝙ in purgatorio detineanť: ꝙ his dicũt ꝑdesse suffragia ad plenã absolutionẽ. Quiỏ dicũt suffragia nõ ꝑdesse his g sunt in iferno: dicũt eosdẽ eẽ mediocriter malos ꝙ mediocriter bonos. oẽs. n. g sunt in iferno valde malos dicũt: g ỏ i pria valde bonos: eos ỏ g sunt in purgatorio dicũt mediocriter bonos in q̃tuz deficiũt a pfectiõe bonitatis: sz ꝙ mediocriter malos in q̃tũ deficiũt a pfecta malitia q̃ est pctm̃ mortale. his autez suffragia q̃q̃ ꝓsunt ad mitigationẽ pene: quandoq̃ ad plenã absolutionẽ fm differentiã quãtitatis cremabiliuz ꝙ suffragioꝝ. ꝙ hec expositio est ꝓuenientior. ¶ Iniuria ẽ p martyre i ecclesia orare. hoc videť contra illud quod supra dictũ ẽ: q orones p valde bonis sũt gratiarum actiones. Et dom: q supior auctoritas loquiť q̃n icertũ ẽ nobis q̃n sint valde boni p quib⁹ orar̃. hic aũt Aug. loquiť q̃n certũ ẽ qui sunt valde boni: sic enim qui p eis orat quodãmodo eos idigẽtes ostendit. ꝙ sic eis iniuriã facit. ¶ Estimo cuz quasi p ignez trãseuntẽ zc̃. Dic ponunť duo auxilia quoꝝ vnũ adiuuabit illos qui i fine mũdi inuenienť p modũ satisfactiõis. s. ignis quo facies mũdi purgabiť: poterit enim eẽ vt itensio pene ꝓpleat quicqd deeſt ad tpis breuitatẽ ꝙ ꝑcipue cuz sit ꝑbabile q pauca cremabilia sint habitura: vtpote purgari p terroꝛẽ futuri iudicij ex signis ꝑcedẽtib⁹ postẽsi. Aliud aũt ẽ ex vi charitatis. s. merita ꝙ intercessiones scoz q̃ eis suffragant̃ ex vtute charitatis. ¶ Siue ꝓsulende quid faciãt zc̃. Istud ꝓsiliũ nihil ẽ aliud q̃ auersio eoz ad deũ vt ab eo illuminatione ꝑcipiãt de agendis.

¶ Si valde mal' dẽt mitigatio pene. Di. XLVI.

Sed q̃ritur hic de valde malis vtz ꝙ ipsi i aliqua penarum mitigatõe dei misericordiam sentiant vt minus q̃z meruerit puniant̃. Quidã autem ãt eos nullã releuatiõez pene babituros: q ỏ ꝓfirmant Jacobi auctoritate dicẽtis. Judiciũ sine mia fiet illi qui nõ fecit misericordiã. Aug. etiã ait. Mia hic: indiciũ in futuro. Idem distinguẽs q̃uo oẽs vie dñi sint misericordia ꝙ ꝟitas ait. Erga sãctos oẽs vie dei mia: erga iniquos oẽs veritas. q ꝙ i iudicãdo subuenit: ꝙ ita nõ deest mia. ꝙ i miserãdo id exhibet qđ ꝓmisit ne desit veritas. Erga oẽs aũt quos liberat ꝙ dãnat omnes vie sũt mia ꝙ veritas: qz vbi nõ misereť: vindicte veritas dať. Bicens vbi nõ misereť: dat itelligi aliqd a deo fieri vbi ipe nõ misereť. Sz his occurrit qđ ait Cassiodorus sup ps. 51. loquẽs ỏ mia ꝙ pietate dei. Hec due inquit res iudicio dei sp adiuncte sunt. Ergo ꝙ i punitõe maloꝛ nõ ẽ iustitia sine mia. Idem de iudicio ꝙ mia ait. Hec duo mutua societate sibi iungũť. In his breuiter oia opa dei includit. Aug. quoq̃ rñdẽs ill'q reproboꝛ supplicia finẽ habitura ꝓtẽdũt: ita illoꝛ repellit opinionẽ asserens reprobos ꝑpetuo punitẽdos: vt eoꝛ supplicia mitigari aliquaten⁹ ñ neget. Frustra inquit nõ nulli eternam dãnandoꝛuz penã ꝙ cruciat⁹ sine intermissione ꝑpetuos humano miserent̃ affectu: atq̃ ita futurũ esse nõ credũt. Nõ quidẽ scripturis aduersãdo diuinis: sed ꝑ suo motu dura q̃z molliendo ꝙ in leuioꝛez flectendo sniam: q̃ putanť i eis terribili⁹ esse dicta q̃ veri⁹. Nõ. n. iq̃t obliuisceť misereri de⁹: aut ꝓtineat i ira sua misericordias suas. Hoc qdez i psalterio legiť: ꝛ ỏ his itelligiť qui sũt vasa misericordie: qz ꝙ ipi ñ ꝑ meritis suis ꝛ ỏ miserãte de mia liberant. Aut si hoc ad omnes estimãt ptinere: nõ io necesse est vt dãnationez opinent̃ finiri posse eoꝛ de quibus dictũ est. Jbũt hi in supplicia eternũ. Ne hoc modo puteť habitura felicitas eoꝛ de quibus econtrario dictũ est. Justi aũt invitam eternaz. Sed penas dãnatoꝛũ certis tpibus estimẽt si hoc bis placet: aliquatenus mitigari. Et sic quippe itelligi põt manere ira dei in illis. i. ipa dãnatio. Hec enim vocať ira dei nõ diuini aĩ perturbatio. vt in ira sua. i. manẽte ira sua nõ ꝓtineat miserationes suas non eterno supplicio finẽ dando: ꝛ leuamẽ ꝓhibendo vel interponẽdo cruciatibus: qz nec psalmus ait ad finiendam irã suam vl' post iraz suaz: ꝛ in ira sua. Que si sola esset: alienari a regno dei ꝙ carere magna multitudine dulcedis dei: tam grandis tñ est pena: vt ei possint nulla tormenta que nouimus ꝓparari: si illa sit eterna: ista aũt si quãlibet multis seculis lõga. Ada nebit ergo sine fine moꝛs ꝑpetua dãnatoꝛum: ꝙ ipa omnibus erit cõis sicut mãebit cõiter omniuz vita eterna sanctoꝛ. Ecce ita asserit hic penas reproboꝛum non esse finiendas: qđ nõ improbat si dicať eoꝛũ supplicio aliquod leuamẽ adhiberi. Unde non incongrue dici põt deum ꝙ si iuste id possit: non omnino tãtũ punire malos in futuro quãtum meruerunt: ꝛ eis aliquid

Universidad de Deusto
Biblioteca

quātūcunqz mali sint de pena relaxare.

¶ Determinat pmissas aucitates. b

QUod ergo dictū est iudicium sine misericordia fieri illi q nō fecit misericordiā ita itelligi pōt. Or iudiciū dānationis fiet illi q nō fecit mīaz: p eo q fuit sine mīa: vl fiet iudiciuz ei sine mīa liberante t saluāte: qui tñ in aliqua pena alleuiatione misericordiam dei sentiet. Ita cū dicit misericordiā hic iudiciū i futuro: ñ negat qn i futuro sit misericordie effect9 t i electis qui p mīaz ab oi miseria liberabūtur: t reprobis q minus qz meruerunt cruciabunt. Sz hic nō sine cā dicitur fieri dei misericordia: t iudiciū i futuro: q2 t hic mlt̄is modis miserē de9 qb9 non miserebit tunc. Vocat.n. de9 nūc petōres t iustificat: qō nō faciet: t rūc reddet singulis pm merita sua. manifeste iudicabit q nunc occulte iudicat. Cui9 occultū iudiciū vt ait aug. itelligit pena: q2 quisqz vel exerceat ad purgatiōez vl mouet ad psuersionē: vel si ptēnit excecat ad dānatiōez. Occultū ergo iudiciū dei pena dr q iudicat purgādo: cōuertēdo vel excecādo: iudicia quoqz dei iterdū appellāt dispēsatiōes ei9 de oibus reb9. Añ qz incōprehēsibilia sūt iudicia eius: t iudicia eius abyssus mlta. Judiciū aūt quo i futuro iudicabit: intelligit sīna iudicis qua ventillabit area. i. diuidet localr boni a malis misterio angelorū: t isti i vitā ducentur: illi in suppliciū mittentur qui nunc simul mixti sunt.

¶ De iustitia t misericordia dei. c

SEd quō iustitiā dei t pietatē. i. mīam supra Lactō. duas eē res dixit: q̄ spectāte sunt iudicio dei. Justitia.n. dei t mīa nō due res sūt qz vna res. i. vna diuīa eētia ē sīc supra plīb9 auctorib9 ostēsū ē. Or ñ ē deo aliō eē misericordē qz mīaz: nec iustū qz iustitiā: qz idē. prius. Nec aliō ē ei eē misericordē qz iustū: vl mīaz qz iustitiā. qz oio idē: q2 ñ denoia tiue qz eētialr hec ō do dñr. Cur g dicit scriptura ō opib9 dei q̄daz esse mīe: quedā iustitie: Si enī iustitia dei mīa est: q̄cunqz sunt opera misericordie esse videtur iustitie t econuerso. His rīderi pōt sic. illis locutiōib9 qb9 huiusmodi operuz fiunt distinctiones: vt alia misericordie: alia iustitie: alia bonitati attribuant: non diuersitas subiacētis. i. rei bis vocabulis significate exprimit: qz varietas sēsuū t effectuū i creaturis mōstratur. Cū.n. dī de9 iust9 vel iustitia: eētia diuina predicat: t ēt q ipe sit distributor t iudex meritorū itelligi dat. Ita t cū dicit misericors eētia diuina pdicat: t isup q ipe sit miserorz liberator itelligi datur. Sīr cū dī bon9: eētia diuina pdicat. Et cū dī ds: t isup auctor oiuz bonorz ostendit. Ita t cum dī deus: eētia diuina predicat t ipse timendus ostendit. Inde ergo quedā opera misericordie: quedā iustitie dicuntur: non quin diuina eētia hec t illa operet: t quin hec t illa sint opera diuine essentie que dicit misericordia t iustitia. qz q2 quedā sūt quibus iudex t equus distributor: q̄daz quib9 ostendit miserator. Misericors enī dicit in natura: miserator in exhibitione. t in quibusdam operib9 dicit effectus esse misericordie: t i quibusdam effectus iustitie: nō q aliud efficiat iustitia: aliō misericordia dei si ad eētiā referas: qz q2 ex quibusdā effectib9 itelligit iudex: ex quibusdā miserator: vl vt quibusdaz placet iustus t misericors. Sz qz hoc occurrit qō quomō ex alīs ostendatur iustus t ex alīs misericors cuz sit idē ei eē iustum t esse misericordē. Si enim pm eandē rōnē dicit iustus t misericors: ex eo opere quo intelligitur iustus itelligitur misericors t econuerso. Sed dicti supra: q2 cuz dicit deus iustus t misericors ita eadē diuina eētia significatur: t pm ea idem predicatur: vt etiam quedam diuersa intelligantur. Intelligim9 enī per hoc eum esse miseratorem t iustū iudicē. Quod euidenter Origenes oñdit dicēs. Omia que dei sunt rps est ipse sapientia eius: ipe fortitudo: iusticia: sanctitas: ipe prudētia. Sed cū vnū sit in subiacenti pro varietate sensuū diuersis nūcupatur vocabulis. Aliud enīz significat sapiētia: aliud iustitia. Añ enī sapientia dicitur disciplinis te diuinarū humanarūqz rerū ifructu intelligitur. Añ iustitia distributor vl iudex meritorz insinuat. Ita t prudētia cuz dicit: doctor t demōstrator bonarz vel malarz reruz vel neutrarū intelligitur.

¶ Auctoritatib9 pbat quedā iustitie alia misericordie alia bonitati attribui. d

QUod aūt q̄dā opa misericordie: q̄daz iustitie: q̄dā bonitati attribuant: i scripturis facile est repire. Et ō mīa qdē t iustitia manifestū ē. de bonitate vo t misericordia ampli9 latet. Sz aug. docet illa opa pprie ad mīaz ptinere qb9 aliq a miseria liberāt. Ad bonitatē vero nō solū illa: z factura t gubernationē naturaliū ita dicens. Ad misericordiam pertinet q a peccatis mundat t de miseria liberat. Ad bonitatē vero q celū t terram t oia valde bona creauit vt eēnt. Idē. Celi nō indigēt misericordia: vbi nulla ē miseria. i. terra bois abundat miseria t supabundat dei mīa. Miseria g hois t mīa dei plena ē terra ñ celi: q nō idigēt mīa: idigēt tñ regēte dño. Omia .n. idigēt dño t mīa t felicia: q2 siñ illo miser nō subleuat: felix nō regitur. Itē alibi. Misericordia est erga miseros: bonitas erga quoslibz Interdū tñ mīa large accipitur vt bonitas.

¶ Quomodo vniuerse vie dnī dicantur misericordia t veritas. e

POst hec ꝓsiderari oz ex quo sēsu vniuerse vie dñi dicantur mīa t veritas. Hoc multiplicē recipit expositionez. Uniuersē. n. vie dñi mīa t veritas: q9 b9 ad nos venit vt ait aug. sup psalmū itelligūt duo aduēt9. Prim9 i quo manifestaz t multiplicē misericordiā nobis exhibuit: t scds i quo regrēdo merita iusticiā exhibebit. Uniuerse ēt vie dñi. i. qb9 ad dñm ascendim9 sūt iustitia q̄ a malo declīam9: t mīa q̄ bonū facim9. In bis .n. duob9 oē bonū meritū icludit. Sed cū superi9 Lassiodo. dixerit i his duob9 oia opa dei icludi: merito q̄ri pōt an in oi ope dñi hec duo mutuo sibi iungant. Quibusdā placuit nō i oi ope dñi hec duo ꝓcurrere qz effectū dico: nā qz eētiā nō diuidit mīa a iustitia: qz vnū ē. Ueruz pm effectum i oi ope dñi dicūt eē misericordiam t iustitiam qz in quibusdam fatentur tantum misericordiā t i alīs iustitiā: atqz in alīs mīam t iustitiā. Fatent tñ dñz oia q̄ fecē misericorditer agere t iuste: referētes rōnez dicti ad dei volūtatem q̄ iustitia ē t misericordia: nō ad effect9 misericordie t iustitie q̄ sunt i reb9. Alīs aūt videt q sīc dicit de9 oia opa sua iuste facere t misericorditer: ita cōcedēdū sit i omni ope dei iustitiā esse t misericordiā. i. clemētiā pm effectū vel signū: q2 nullū op9 dei ē i quo nō sit effectus vel signū egtatis t clemētie siue occlte siue apte. Aliqñ enī manifesta est clementia siue benignitas t occulta egtas: aliqñ econuerso.

POstqz determinauit magister ō recepta culis aīarū in quib9 puniūt vl pmiant ante resurrectiōez cōem t iudiciū generale t ō suffragys quib9 iuuam9 mortuos vl iuuamur ab eis: hic determinat de diuīa iusticia t misericordia qb9 pdicta oia dispēsāt. Diuidit aūt i ptes duas. In pma determiat de diuīa iusticia t misericordia scōm opatioem ad penaz dānatorz. In scda determiat de eis i generali: ibi. Sz qūo iustitiā dei t pietatē t̄c. Circa pmuz tria facit. Prio oñdit q misericordia dei i penis dānatorz locū nō hz. Scdo oñdit ꝛriū: ibi. Sz his occurrit t̄c. Tertio determiat vitatē: ibi. Añ nō icōgrue dici pōt t̄c. Circa qō tria facit. Prio p pōit quid sit verū circa qōem pdictā. Scdo soluit auctoritatē q ē i ꝛriū: ibi. Qō igit dicit9 ē t̄c. Tertio expōit quodda qō dicerat. s. qō sit occultū dei iudicium: ibi. Cui9 occultū iudiciū t̄c. Sz qūo dei iusticiā t̄c. Dic ōtermiat multipliciter ō iusticia t misericordia dei i cōi. Et diuidit i partes duas. In pma iquirit ō differētia iustitie t mīe dei. In scda igrit qūo iustitia t mīa ꝓcurrūt ad op9 diuīuz: ibi. Pō hec ꝓsiderari oz t̄c. Circa pmū duo fac. Prio mouet qōes Scdo determiat eas: ibi. Dis rīderi pōt t̄c. Circa pm duo fac. Prio igrit vtrz sit idē i deo iustitia t mīa. Scdo vtruz eadē opa debeāt iustitie t mīe attribui: ibi. Cur igit dicit scriptura t̄c. ¶ Dis rīderi pt t̄c. Dic soluit ppositas qōnes. Et circa hoc duo facit. Primo soluit pmā: scdo scdaz: ibi. Qō aūt opa quedā t̄c. Circa pmuz tria facit. Prio soluit pmā qōnē. Scdo mouet dubitatiōez circa solutionez positā: ibi. Sed scdz hoc occurrit qō t̄c. Tertio soluit dubitationez: ibi. Sed dicti supra t̄c. ¶ Post hec considerari oz t̄c. Dic inquirit quō misericordia t iustitia dei cōcurrunt ad op9 ipius. Et circa hoc duo facit. Primo oñdit q nullū opus dei ē ad qō nō cōcurrat misericordia dei vl iustitia. Secūdo igrit an ad quodlibz op9 ꝓcurrat vtrūqz: ibi. Sed cū superi9 t̄c. Et circa hoc duo facit. Primo ꝓponit qōnem. Scdo soluit eā: ibi. Quibusdā placuit t̄c. Et dicit in ptes duas pm q duas opiniones ponit circa hāc qōnem. Scda incipit ibi. Alīs autez vr t̄c.

HIc duo ꝙrunt. ¶ Prio ō diuīa iustitia. ¶ Scdo de ei9 misericordia. ¶ Circa pmuz ꝙrunt tria. ¶ Primo an iustitia deo oz attribui. ¶ Secūdo de iustitie eius effectu ¶ Tertio de iustitia eius ō damnatos.

Ad primum sic ꝓcedit: vr q iustitia deo attribuenda nō sit: q2 qz phm i. 10. Ethicoz: Ridiculū ē laudare deos pm aliquā vtutē mozalē: vl actōes vtutū mozaliū eis attribuere. sz iustitia ē vtus mozalis. ergo deo attribui nō pōt. ¶ P. iustitia ō tpantiā dividit. sz tpantiā nō attribuim9 deo. g nec iusticiam ei attribuere debem9. ¶ P. iustitia in eqlitate ꝓsistit: vt pz p phm in. 5. Ethicoz. sz nihil pōt deo eē eqle. g nō pōt eē aliq iustitia ei9 ad alterz. ¶ P. phs. in. 5. Ethicoz dic9 q dñi ad seruū nō ē iustitia. sed deus est oīuz dñator. g ei iustitia non ꝓpetit. ¶ Sz ō ē qō in ps. dr: iust9 dñs t iustitias dilexit. ¶ P. oē qō ē potissimū ē deo attribuēdū. sz pm phm i. 5. Ethicoz: iustitia ē pclarissima vtutū. g maxīe oz attribui deo.

¶ Ulteri9 vr q i do sz eādē rōnē dicat bōitas t iustitia: q2 iustitia est vlr oīs vtus: vt pz p phz i. 5. Eth. sz vtus vniuscuiusqz rei ē bonitas ipsi9: q2 vtus ē q bonū habētē facit: t op9 ei9 bonū reddit: vt pz i. 2. Eth. g pm eādē rōnē dr iust9 t bon9. ¶ P. Dio. dic. i. 8. ca. de di. no. q iustitia laudat in deo inqntū oīb9 sz dignitatē distribuit. sed distribuere oīb9 hoc ad rōnē bonitatis ptinet: q2 toti9 cōicatiōis diuina bonitas cā ē. g iustitia t bonitas dicūt i deo sz eādē rōez. ¶ P. bonitas t iustitia magis ꝓueniūt i deo qz ꝓueniant i creaturis. sed i creaturis eadē vr ē rō bōitatis t iustitie: nisi. n. ex b ipso q creata sūt bōa iusta eēnt: icōueniēter videret q a deo bono oia eēnt bona t ab eo iusto nō eēnt oia iusta: g i deo sz eādē rōnē dr bonitas t iustitia. ¶ Sz ō ē qō Boeti9 dic in li. de hebdo. bonū oē ad eēntiaz: iustū vo ē ad actū respicit. sz ē t act9 nō dicūt sz eādē rōnē i deo. g nec iustitia t bonitas. ¶ P. generis t spēi nō ē oio eadē rō. sed bonitas t iustitia se hūt vt gen9 t spēs: vñ Boetius dic in li. ō hebdo. bonū qdē ē generale: iustū aūt spāle. g nō ē eadē rō oīno bonitatis t iustitie.

¶ Ulteri9 vr q nō sit eadē rō in deo iustitie t vitatis: q2 ea q in nobis sz spēm differūt: in deo differūt pm rōnē. sz nobis ponit vitas alia vtus a iustitia specie differēs: vt pz in .4. Eth. g t i deo scōm aliaz rōnē dr iustitia t vitas. ¶ P. generis t spēi nō ē oio eadē rō. sz vitas scōm Tulliū ē spēs iustitie. g vitatis t iustitie nō ē eadē rō. ¶ P. iustitia cū sit q̄si spēs bōitatis: vt ex auctē Boety iducta pz: ad affectū ptiet: vitas aūt ad itellectū. g vitas t iustitia nō dicūt i deo scōm eādē rōnē. ¶ Sed ō est: quod i auctē pl. q̄ h iducit:

Universidad de Deusto
Biblioteca

Uniuerse vie dñi mia ⁊ vitas: vitas ꝑ iustitia exponit. ḡ
sūt idē fm rōnē. ¶ Ꝑ. iustitia ꝯsistit in redditōe debiti: sz
de⁹nō ē debitor nobis nisi ex pmisso: vt Ansel. dic. ḡ idē ē
deo reddere debitū qō soluere pmisū. cū ergo ex ℔ q⁹ sol-
uit pmisū dicat verax: fm eādē rōnē dicere⁊ de⁹ iust⁹ ve-
¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q⁹ iustitia ꝓpe dca eq̄litate⁊ (rax.
ꝯstituit i acceptōib⁹⁊ datiōib⁹: vt ps ꝑ phm i. ℈. Eth. Doc
ät ꝯtingit dupl'r. Uno mō fm q⁹ ꝯstituit eq̄litas inter dā
tē⁊ recipiētē: vt. ſ. accipiēs tñ accipiat a dāte q̄tū accipe
dz: ⁊ in ℔ ꝯsistit iustitia ꝯmutatiua: vtpote q̄ mediū pōit i
emptiōib⁹⁊ vēditiōib⁹⁊ oīb⁹ retributiōib⁹. Alio mō ℈ q⁹
ꝯstituit eq̄litas iter duos recipiētes. fm q⁹ ꝯtingit ex hoc
q⁹ vterq; eq̄l'r recipit ꝑ meritis: ⁊ i ℔ ꝯsistit iustitia distri-
butiua. Jn p⁹ ergo. ſ. ꝯmutatiua iustitia regrit eq̄litas q̄
titatis: vt. ſ. tñ gſgs accipiat quātū dedit ſcō valorē: ⁊ iō
inter illos in q⁹ nō pōt eē q̄titatis eq̄litas: nō pōt ꝓpe eē
ꝯmutatiua iustitia: ſic ē i illis q̄z vn⁹ nō pōt recompēsare
aliqd equalēs būficys acceptis ab alio: ſic fili⁹ ñ pōt recō-
pēsare aliqd equalēs būficys ꝑris a q̄ ee⁊ nutrimētū ac-
cepit ⁊ disciplinā: ⁊ iō quātūcūq; retribuit ꝑri i obsequys
ñ fit ꝑfecta eq̄litas. vñ nec ꝓprie saluat ibi rō ꝯmutatiue
iustitie: ſed tñ aliqs mod⁹ iustitie saluari pōt: iquātū filius
retribuit ꝑri ſcōm modū suū ſic ꝑ dedit ſcōm modū suū:
vt loco eq̄lis q̄titatis sumat eq̄litas ꝓportiōis: ſz iustitia
distributiua nō regrit quātitatis eq̄litatē: ſz ꝓportōis tm̄.
nō. n. oz vt distribuēs oībus equal'r distribuat: ſz vnicuiq;
ꝓportional'r ℈ suū modū: ſic ergo rō distribuiue iustitie
deo ꝓpe ꝯueire pōt: inq̄tū. ſ. eq̄litatē ꝓportionis seruat in
cōicatōe bonoꝝ suoꝝ dās vnicuiq; ꝓportioabil'r fm suū
modū. vñ Dio. dicit i. 8. c. de di. no. q⁹ iustitia laudat i deo
inq̄tū oīb⁹ ℈ dignitatē distribuit. ſz iustitia ꝯmutatiua ꝑ
quā eq̄litas ꝯstituit inter deū dātē⁊ creaturā recipiētem
deo ꝓpetere nō pōt ℈ ꝓpriā acceptionez q⁊ būficia dei ſp
excedūt meritū creature. ſz tñ saat ēt ꝓportiōis q̄dā eq̄-
litas iter deū dātē⁊ creaturā recipiētē: inq̄tū. ſ. ita se hz
ad suā supabūdātia: ſic creatura ad id qō ꝓpetit ei fm suā
paruitatē. Et ſic ēt qdā modus ꝯmutatiue iustitie ꝛueniť i
deo respectu nāe: ſic ꝛueniť iter ꝑrem⁊ filiū. Et fm hoc
assignāt duo modi diuīe iustitie. vn⁹ inq̄tū reddit ꝑ me-
rit⁹. hoc. n. ad iustitiā distributiuā ꝓtinet. cui⁹ est distribue-
re oīb⁹ ꝓportional'r fm suā dignitatē. Ali⁹ mod⁹ fm q⁹ fa-
cit id qō ꝺcet suā bonitatē: ſic ēt dr iustus i eo q⁹ peccato-
rib⁹ parcit: q⁊ decet eū: ℔ ät ꝓtinet ad modū ꝯmutatiue iu
stitie: nō qdē fm q̄litatē quātitatis seruate fm q⁹ regrit i
ꝯmutatiua iustitia, ꝑpe dicta: sed ſuate fm eq̄litatē ꝓpor-
tiōis: q⁊. ſ. ita se hz de⁹ ad id qō supabūdāter facit: ſic crea
tura ad id in q̄ deficit: ⁊ fm ℔ supabūdare i būficys dr ei
iustū inquātū ē ei ꝓportionatū ⁊ decēs. glo. sup illō coꝝ. 3.
H. tanq̄ a dñi spū vt ostēderet talē gloriā dari q̄ sublimi-
tati ꝯgruat dātis. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm: q⁹ pbus a deo excludit
virtutes morales put determināt circa mām ciuilē sicut
iustitia ē circa emptōes⁊ vēditiōes⁊ depositiōes⁊ hō: nō
tñ remouet ꝑ boc qn iustitia possit eē i deo fm q⁹ ē distri-
butoꝝ nāliū bonoꝝ oīb⁹ creaturis. ¶ Ad ꝛᵐ dōz q⁹ tēpe-
rātia ꝯsistit circa passiōes innatas: iustitia ät circa ꝯmuta-
tiones opationū: ex q̄ ps q⁹ mā tēperātie nullo mō pōt deo
ꝛuenire ſic mā iustitie. Et ꝓterea tpantia dirigit respectu
boꝝ q̄ sunt i tpato: ſed iustitia respicit illud qō est exť: ⁊ iō
nō est ſil'e. ¶ Ad ꝛᵐ dōz q⁹ iustitia nō ſp regrit eq̄litatē i-
ter dātē⁊ accipientē: nec ſp eq̄litatē q̄titatis: ſz ſuffic qñ
q̄eq̄litas ꝓportiōis: ⁊ iō nō ē incōueniens ſi iustitia aliquo
mō i deo ponat. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q⁹ inter oēm⁊ ſuū ñ pōt
eē iustitia ꝯmutatiua ꝑpe dca. non. n. pōt aliq̄ eq̄litas fm
q̄titatē iter eos ꝯstitui: cū totū qō est serui sit dñi: saat tñ
aliqs mod⁹ iustitie ꝯmutatiue put iter eos ꝛueniť eq̄litas
ꝓportionis, vnde ēt ꝑbs in. ℈. eth. distinguit dominatiuū
iustum a ꝛiusto politico qō est ꝓprie dictus. ⁊ per hunc ēt
modum potest esse iustitia dei ad creaturam.
¶ Ad. z. q. dōm q⁹ iustitia ꝑsuppōit rōnē bonitatis in deo:
bonitas. n. iportat i deo rōnē finis i q̄ ē plenissima ꝑfectō.
finis ät mouet efficiēte ad agēdū: vñ⁊ bonitas dei mo-
uet q̄dāmō ipm ad opandū: nō qdē vt ipse bonitatē acq̄-
rat: sed vt bonitatē alys cōicet: vt. n. i. z. li. di. i. dōm ē. de⁹
agit pp appetitū finis: ſz pp amorē finis volēs cōicare bo
nitatē suā quantū possibile est⁊ decēs fm ei⁹ q⁹idētiā. et
iō ſic finis ꝯ oīb⁹ opabilib⁹ ē ꝑ⁹ pncipiū: ita diuina bōitas ē
ꝑ⁹ pncipiū cōicatiōis totiⁿ q̄ de⁹ ꝑfectiōes creaturis largi-
tur. ſz iustitia determiat quēdā modū i istis cōicatōib⁹ in-
q̄tū. ſ. i cōicādo eq̄litatē seruat. Et iō ps q⁹ bōitas⁊ iusti-
tia fm rōnē dupl'r differūt. ⁊ ꝓio q⁊ bonitas ꝑtinet ad ipaz
pfectionē nāe diue fm quā hz rōnē finis. sed iustitia ꝑtinet
ad ipm cōicatōis actū. z⁹ q⁊ bōitas⁊ si respiciat cōicatōez
vt pncipiū: respicit tñ cōicationē in cōi nō ꝺterminās ali-
quē spālē modū: sed iustitia determiat i ea spālē modū. ſ.
eq̄litatis. Et has duas dr̄ias Boeti⁹ tāgit i li. de hebdo. di
cēs q⁹ bonū respicit eēntiā: ſz iustū actū: ⁊ iteꝝ q⁹ bonū ge
nerale ē: ⁊ iustū spāle. ¶ Ad ꝑm ḡ dō. q⁹ ḡtuis vt⁹ faciat bo
nū bñtē⁊ op⁹ redāt bonū: nō tñ ē eadē rō bōitatis⁊ vtu-
tis: q⁊ vt⁹ dr̄ fm q⁹ est pncipiū actiōis: ⁊ tz se ex pte cāe effi
ciētis: ſz bonū magis respicē rōnē finis. Sz q⁊ effect⁹ dz eē
fini ꝓportionat⁹⁊ ex ℔ efficiēs bōitatē soztit⁊ act⁹ ei⁹. iō
vt⁹ q̄ hāc ꝓportionē iportat cū sit dispositio ꝑfecti ad opti
mū: vt dr̄ in. 7. phisi. dr̄ facere bonū agētē⁊ actū. Et ſil'r ēt
iustitia siue accipiať vt vt⁹ pticularis siue put ē idē q⁹ ois
vt⁹ se tz ex pte efficiētis: tñ fm q⁹ vt⁹ ois ē iustitia: ⁊ si subie
cto sit idē iustitia⁊ vt⁹: nō tñ sūt idē rōne: vt i. ℈. eth. dr̄. vñ
nll⁹ mō segť q⁹ iustitia⁊ bonitas sint eiusdē rōis. ¶ Ad
ꝛᵐ dōm q⁹ distributiōis pncipiū⁊ ē bōitas⁊ iustitia: ſz di-
uersimode: q⁊ bonitas ē ſic pncipiū finale nō determinās
spālē distributiōis modū. sed iustitia ē ſic pncipiū efficiēs
ꝺterminās spālē modū distributiōis: ⁊ iō et Dio. attribu-
it iustitie distributiōz fm dignitatē: ſz cōicatōez absolute
attribuit bonitati. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q⁹ de⁹ vnicuiq; creature
quā ꝓducit i eē aliquā ꝑfectiōez largiť alias eē ñ posset: ⁊
iō oīa dr̄ bōa inq̄tū sūt a bono: nō tñ vnicuiq; eoꝝ q̄ ꝓ-
ducit i eē dat q⁹ sit actu ℈ illū spālē modū actiōis quē iu
stitia seruat: ⁊ ideo non opz̄tet q⁹ oia q̄ sunt a iusto deo iu
sta dicanť: ⁊ ſic ēt nō segť q⁹ sit eadē rō boni⁊ iusti.
¶ Ad. z. q. dōm q⁹ ois eq̄litas ꝓ actionē aliquā ꝯstituta re-
grit aliquā regulā fm quā adeq̄tio fiat. vñ cū iustitia ꝯ-
stat i ℔ q⁹ eq̄litatē ꝓ suā actionē ꝯstituat i datiōib⁹⁊ acce-
ptiōib⁹. opoꝛteret oēm iustitiā aliquā regulā bre fm quā
adeq̄tio fiat. regle ät iustitie sūt rōnes i mēte ꝯstitute fm
q̄s bō iustus eq̄litatē ꝯstituit: ⁊ iō q̄n ei⁹ actiōes ill' rōnib⁹
ꝛoꝛdāt dr̄ iusticiā seruare: q̄n ät discoꝛdāt dr̄ iniuste age-
re. Et q⁊ vitatis rō ꝯsistit i adeq̄tiōe rez ad intellectū: ide
ē q⁹ nomē vitatis trāsferť ad significādū adeq̄tionē ope-
rū iustitie ad rōnes iustitie: ⁊ hec ē vitas quā dicim⁹ iusti-
tie vitatē: ⁊ fm ℔ ipsa iustitia idē qō vitas est: q̄z tñ iustitia
dr̄ fm eq̄litatē exteri⁹ ꝯstitutā. sed vitas dr̄ fm ꝯmēsura-
tionē exteriozis eq̄litatis ad rōnes q̄ sūt i mēte: ⁊ fm hoc
vitas⁊ iustitia eodē itellectu i deo accipiūtur. ¶ Ad ꝑm ḡ
dōz q⁹ actiōes exteriozes ꝓpanť ad interiozē dispōnē me
tis dupl'r. vno mō vt signū ad signatū. alio mō vt regula-
tū ad regulā. ⁊ fm vtrāq; ꝓpationē ꝯmēsuratio exterioꝛ
actionū ad iteriozē dispositionē mētis ꝯstituit vitatis rō-
nē. vitas ḡ ō q̄ ꝑbs logť i. 4. eth. Cōsistit i ꝯmēsuratōe ac-
tionū ad mētē put sūt signa illi⁹: ꝺū. ſ. aliqs talē se exbibz
i ꝺcis⁊ fcis q̄l'ē iteri⁹. vñ hec vt⁹ fm ipz oppōit iactātie⁊
i ꝺcis⁊ fcis q̄l'ē iteri⁹. vñ hec vt⁹ fm ipz oppōit iactātie⁊
aliā ꝓpatez actionū exteriozꝝ ad mētē: put. ſ. ꝑāt ad eā
vt ad regulā eq̄litatis i reb⁹ ꝯstitute ꝓ act⁹ iustitie. ℈ q⁊ si

solū eq̄litas ꝯstituta i reb⁹ ꝑ act⁹ nr̄os ſz ēt ipsi act⁹ nr̄i cō-
mēsurari ꝺbēt rōni q̄ est i mēte: iō i hac ꝯmēsuratiōe etiā
alia vitas ꝛueniť: scōm q⁹ ipe opōnes sūt ꝯmēsurate mēti.
⁊ hec ē vitas vite q̄ ꝯsistit i ℔ q⁹ vnuſqſq; faciat fm q⁹ rō
docet. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q⁹ vitas illa de q̄ Tulli⁹ logť est fm
ꝯmēsurationē vocis ad rē. put. ſ. aliqs ꝯsiteť i iudicys fm
q⁹ res se hz⁊ seruat in fcis fm q⁹ pmisit: ⁊ hec vitas est ps
iustitie. ¶ Ad ꝛᵐ dōm q⁹ vitas q̄ ē i itellectu ē eq̄litas itel
lect⁹ ad rē idifferēter siue sit ꝓ actū nr̄m ꝯstituta siue nō:
⁊ ꝺ hac nō logmur ad pñs. Et q⁊ voces sūt signa itellect⁹:
iō iuxta hāc vitatē sumit⁊ vitas doctrie q̄ distinguit ꝺ vita
tē iustitie. vitas. n. doctrie i vitate enūciatiōis ꝯsistit. ꝑōt
igit colligi ex ꝓdictis q⁹ vitas ꝑ⁹ vno mō accipiť fm ꝯmē-
surationē itellect⁹ ad eē rei: ⁊ fm hāc vitas doctrine acci-
piť. Alio mō fm ꝯmēsurationē actionū nr̄az ad itellectū
rectū: ⁊ sic put sūt signū ipsi⁹ nō ꝯsiderato dāno vel lucro
alicui⁹ est vitas: ꝺ q̄ logť pbs diuisa ꝺ silationē⁊ iactātiā.
ꝯsiderato ꝺ dāno vel lucro: ē vitas q̄ est ps iustitie: quaz
Tulli⁹ ponit: ꝓ quā saat aligs idēnis in iudicys⁊ ꝓfessiō-
b⁹ vt vtrāq; ꝯsiatť in q̄dā manifestatiōe, put ꝺ actōes nr̄e cō
panť ad intellectū vt regulatū ad regulā sic fm q⁹ intelle
ctus rectus est regula actio nō est veritas vite: fm ꝺ q⁹ ē
regula iustitie equalitatis ꝯstituti i reb⁹ ē veritas iustitie.

Ad scōm sic ꝓcediť: vť q⁹ opus ꝺi dicať iustū ex ℔
solo q⁹ est ei placitū. Ansel. n. i monol'. di-
cit ꝺ ꝺo loquēs. Jd solū iustū ē qꝺ vis: ⁊ nō iustū qꝺ ñ vis.
ḡ rē. ¶ Ꝑ. Ro. 9. dr̄. An nō hz ptātē figulus ex massa face
re aliud qdē vas i honorē: aliud i ꝺtumeliā. ⁊ logť de deo
ꝑ silitudinē figuli. ſz gcgd ex luto vult figul⁹ fieri iustū est
vt ex luto fiat. ḡ gcgd deus vult i creatura fieri iustū ē vt
fiat: ⁊ sic ex ℔ solo dr̄ aligd eē iustū qō ē a ꝺo volitū. ¶ Ꝑ.
vbicūq; ē aliꝺ iustitia q̄ volūtas: iustitia volūtatē restrin
git: ⁊ sic q̄dāmodo ei resistit: sed nihil ē qꝺ restrigat volū-
tatē dei. vñ matℏ. 20. An ñ licet mihi qꝺ volo facere: ⁊ nec
aligd ēt ei resistere pōt. q⁊ i ps. Oia q̄cūq; voluit feť. Ro.
9. Uolūtati ei⁹ qs rsistet. ḡ ipsa ei⁹ volūtas ē ei⁹ iustitia: ex
℔ ḡ aligd ē iustū q⁹ est a deo volitū. ¶ Ꝑ. i nobis ñ ē idē
op⁹ nr̄m eē iustū: ⁊ a nobis eē volitū: ex ℔ q⁹ alicui debito-
res sum⁹ gb⁹ si ꝺbitū reddere volum⁹ iustū op⁹ nr̄m ñ eēt:
℈ de⁹ nulli ē debitor. ḡ op⁹ ipsi⁹ nō dr̄ iustū nisi ex hoc q⁹ ē
ei placitū. ¶ Sz ℈: de⁹ dr̄ iuste agere inquātū reddit vni
cuiq; ꝑ meritis. ꝑſ. Tu reddis vnicuiq; iuxta opa sua. sed
volūtas dei nō cōcernit merita. ḡ nō ex ℔ solo dr̄ op⁹ dei
iustū qō est ei placitū. ¶ Ꝑ. op⁹ ꝺi nō ex eodē dr̄ op⁹ iusti-
ie⁊ op⁹ mie. sed op⁹ mie est opus voluntatis diuine. ergo
nō ex hoc solo dicit opus dei iustū quod est ei placitum.
¶ Ulteri⁹ vť q⁹ ꝺus nō possit ꝑtermittere aligd eoꝝ q̄ ad
iustitiā opis ei⁹ ꝛcurrūt: q⁊. z. Timo. z. Jlle fidelis pmāet
seipm negare nō pōt. negaret ät seipm ꝺcit glo. si ꝺca sua
nō ipleret. ḡ cū ex ℔ dicať op⁹ dei iustū eē q⁹ ē ipm ipleať
dei ꝺca: vť q⁹ nō possit iustitiā sui opis ꝑtermittere. ¶ Ꝑ.
Ro. ii. sup illud. Cōtra nām miserť⁹ es ꝛc. glo. Deus crea
tor⁊ ꝺitor oīm rez nihil ꝺ nām facit sic nec ꝺ seipm. sed
sicut ipse est ꝺitor nāz: ita ipse ē ꝺitor⁊ cā oīs iustitie.
ḡ nihil pōt facere ꝺ ordinē iustitie i reb⁹ ꝯstitutō. ¶ Ꝑ. si
posset ordinē iustitie i reb⁹ ꝯstitutuz ꝺmutare. ḡ posset bo-
nos dānare⁊ malos ꝑmiare. ſz ℔ vť icōueniēs. ḡ de⁹ ordinē
iustitie q est i reb⁹ ñ pōt ꝺmutare. ¶ Sz ℈: ordo iustitie re-
grit vt aligs ꝑ pctō puniať. ſz de⁹ pōt penā ꝺimittere pctō
ꝺbitā: alias frustra rogareť vt ꝺbita nobis ꝺimitteret. ḡ
pōt ꝺmutare ordinē iustitie ꝯstitutō in rebus. ¶ Ꝑ. ordo
iustitie in reb⁹ ꝺbūanis ē ꝯformis ordini rez nāliuz. vñ iu
stitia ꝺbūana a iustitia rez nāliū trahiť ſz phos. ſz de⁹ imu
tat q̄cq; ordiez rez nāliū ab eo statutū: vt ꝑz i opib⁹ mira
culosis. ḡ⁊ ꝑt ordinē iustitie i reb⁹ ꝺbūanis statutū ꝺmutare.

¶ Ulteri⁹ vť q⁹ ꝺus nullū puniat nisi ꝑ pctō: q⁊ vt dic⁹ Hie
ro. gcgd patimur pctā nr̄a meruerūt. ℔ passionē at penaz
designat. ḡ ois pēa ꝑ pctō reddiť. ¶ Ꝑ. sic ꝑmiū hz se ad
meritū ita pena ad pctm: ſz ꝑmiū nō reddiť nisi merito. ḡ
nec pena nisi pctō. ¶ Ꝑ. pena ē q̄si medicīa q̄dā: ꝺū. ſ. vel
ipse q⁹ puniť ꝑ penā corrigiť: vel aly q⁹ ex ℔ terreť. ſz ℔ nō
eēt si pena ēt absq; pctō iferreť. ḡ nō inferť pena nisi ꝓ
pctō. ¶ Ꝑ. būana iustitia a diuīa exꝑlať. ſz fm hūanā iu
stitiā reputareť iniustū punire aliquē sine culpa. ḡ multo
fortⁱ⁹ ℔ ē incōueniēs diuīe iustitie. ¶ Sz ℈. Job grauissi-
me punit⁹ fuit: ſz pena nō fuit ei iflicta ꝑ culpa: vt frequē-
ter dicit Hze. ḡ nō sp ꝺus ifert penā ꝑ culpa. ¶ Ꝑ. ifortu-
nia q̄ i ℔ mūdo accidūt cōia sūt bōis⁊ malis: vt aug. dic⁹ i
li. ꝺ ci. dei. ſz cl'pa ñ ē vtriſq; cōis. ḡ alū pēa iferť sine cl'pa.
¶ Ulteri⁹ vť q⁹ ꝺus agat iusti⁹ cū vno q̄ cū alio: punitio. n.
ē op⁹ iustitie: ſz magi punit vnū q̄ aliū. ḡ iusti⁹ agit cū vno
q̄ cū alio. ¶ Ꝑ. mia tpat seueritatē iustitie. ſz de⁹ mificor
dius agit cū vno q̄ cū alio. ḡ⁊ iustius. ¶ Sz ℈: iustitia eq̄
litas q̄dā ē. ſz eq̄le nō suscipit mai⁹⁊ min⁹. ḡ ꝺus nō agit iu
¶ Rñdeo ꝺz ad. i. q. q⁹ iustitia et (sti⁹ cū vno q̄ cū alio.
volūtas i ꝺo idē sūt fm rē: sed ſz rōnē iustitia aligd supra
volūtatē addit. ſ. ordinē ꝺinis effectib⁹ ꝓuēictē: fm q⁹ vnū
alteri ꝓportional'r adequať. Est. n. i reb⁹ causat⁊ duplex oz
do. Un⁹ fm q⁹ creatura ordiať ad deum. Ali⁹ fm q̄ ē vna
creatura ꝺpedet ab alia. noīe igit volūtatis ñ exꝑmit ni-
si ordo ille q ē creature ad deū: ſz iustitia icludit sil' cuz ℔
ordinē q est creature ad creaturā: sic. n. igni i tali nā ꝯsti-
tuto ꝺbeť: vt sit sursū ꝺsiderato rez ordie adiuicē: ita ēt
culpe ꝺbeť vt puniať fm ordinē eūdē. vñ ps q⁹ nō ex hoc
tñ aligd dr̄ eē iustū: q⁊ est a ꝺo volitū: ſz q⁊ ē ꝺbitū alicui
rei create ℈ ordinē creatuř ad creaturā. nihil. n. alicui rei
pōt eē ꝺebitū nisi rōne sue nāe vel ꝺditōis: nāe ät ꝑpeta-
tis rei cā ē diuīa volūtas: ⁊ iō tot⁹ ordo iustitie ozigialr ad
diuinā volūtatē reducť. ¶ Ad ꝑm ḡ ꝺ. q⁹ ḡtuis oē qꝺ ꝺs
vult iustū sit: nō tñ ex ℔ iustū dr̄ q⁹ de⁹ illꝺ vult vt ꝺm ē.
¶ Ad ꝛᵐ ꝺōz q⁹ luto nō ē magis ꝺebitū q⁹ ex eo fozment
vasa nobilia q̄ ignobilia: ſz cū ex luto fozmatū est vas no
bile: nobilitati illi⁹ vasis ē ꝺbitū vt ad vsus ꝛueniētes de-
puteť. Silr q⁹ de⁹ talē creaturā ꝓducat q̄lē voluerit: idif-
ferens ē ad rōnē iustitie: ſz q⁹ aliq̄ nā ꝺducta ei attribuať
qꝺ illi nāe ꝛpetit ℔ ad ei⁹ iustitiā ꝑtinet: ⁊ ℈ riū ei⁹ iustitie
repugnaret: ⁊ sil'r indrīs ē q̄tū ad iustitiā ei⁹ vt det gram
vel nō det: cū donū gre nō sit nāe ꝺebitū. ſz postq̄ graz cō
tulit q̄ est merēdi pncipiū: ad iudiciū ei⁹ ꝑtinet vt ꝑ meri-
tis ꝑmia reddat: ⁊ sic ex suppositiōe volūtatis iustitia cau-
sať. ¶ Ad ꝛᵐ ꝺōz q⁹ illꝺ qō i volūtate icludiť voluntatez
nō restringit: ex ℔ ät ipso q⁹ ꝺus vult aliquā nām facere:
vult attribuere ei ea q̄ illi nāe ꝛpetūt: sic cū hō vult finez
ex ℔ ipso vult ea q̄ sūt ad finē: ⁊ iō volūtas ꝺi neq; iustitia
ei⁹ restringit: neq; iustitie eius resistere pōt. ¶ Ad 4ᵐ ꝺō.
q⁹ ḡtuis deus nō sit ꝺbitor alicui creature: tñ creature pōt
eē aligd ꝺbitū: qꝺ. ſ. regriť ad ipam ad ℔ q⁹ exēplar diuīe
sapie initeť. ⁊ ℔ ꝺbitū ꝛcernit iustitia cū dr̄ ds aligd iuste
facere: qꝺ qdē magi ꝑtiet ad ordinē rei ad rē: q̄ ad ordinē
¶ Ad. z. q. ꝺōz q⁹ iustitie op⁹ pōt ꝺu- (rei create ad deū.
plr ꝑtermitti. Uno mō vt fiat ꝺ iustitiā. Alio mō vt fiat ꝑ-
ter iustitiā: cū. n. iustitia dicať p ꝯpationē ad alterꝝ: tunc ꝺ
ordinē fit qñ ei subtrahiť qꝺ ei ꝺbeť: vel qꝺ ꝺditio ei⁹ exi-
git. si ät aliqd ampli⁹ ei ipēdať nō ē ꝺ iustitiā: ſz ꝑter iusti-
tiā: q⁊ ēt si alicui rei aligd nō ꝺbeať: nō tñ illi⁹ ꝑnatio ē ei
ꝺbita. vñ si aligd ei exbibeať qꝺ nō ꝺbeť nihil ꝺ ordinē
iustitie fiet: sic ps i eo g alicui liberal'r sua bōa cōicat. Sz
sic ꝑbs dicit i. ℈. eth. ꝓio codē ꝺputať min⁹ malo⁊ plus
ꝺ bono. vñ sic sine ꝑiudicio iustitie ꝑt aliqs ꝺ bōis suis pl⁹
alicui ꝛferre q̄ ꝺbeat: ita sine ꝑiudicio iustitie ꝑt ei min⁹
irrogari ꝺ pēa ꝓ pctō i eū cōmisso q̄ ei ꝺebeať. ſz sic nō ꝑt

Universidad de Deusto
Biblioteca

sine iniuria aligs ꝺ bõis alteriꝰ plꝰ alicui ꝛferre ꝯ ei debeꝯ: ita nõ põt minꝰ irrogare de pẽa ꝓ pctõ ꝛmisso i altez. ⁊ iõ iudex ñ põt sine ꝓiudicio iustitie pẽas diminuere debitas ꝓ pctis i deũ vl̃ i rẽ publicã ꝛmissis: nisi forte ꝯten⁹ videritꝯ vtilitati rei publice expedire: de⁹ãt dãnatoz bonoꝝ oĩuz é: ⁊ i eũ ois pctõz peccat: vñ ipe põt plꝰ ꝛferre de bõis ꝯ sit alicui debitũ: ⁊ min⁹ iferre de mal: vl̃ ét penã totaliꝫ relaxare: nec i hoc ꝺ iustitiã: ſz ꝓter iustitiã faceret. Sed si alicui minꝰ ꝛferret de bõis ꝯ ei debeꝯ: vl̃ plꝰ püiret ꝯ pec cassz: ꝺ ꝺ ordiez iustitie eẽt: nec de⁹ ꝺ possz loq̃ndo ꝺ potẽtia ordiata. ſic ñ possz facere gn ei⁹ opꝰ ꝫ ꝙ eẽ ꝑticipat eũ imitareꝯ: ex ꝺ. n. ipso aligd alicui rei ẽ debitũ ſm exigẽtiã sue ꝺditõis qꝺ sine illo exẽplar diuinũ ſm ꝓpaz suã rõnez imitari nõ põt. ¶ Ad pmũ ꝙ dõz: ꝙ de⁹ seipz negaret: ſi creature nõ ꝛferret qꝺ ei debeꝯ scz suã disponẽ. sic. n. vitatẽ ñ seruaret i opez ꝺditõe vl̃ gubernatiõe: nõ ãt seipm negat si aligd amplꝰ creature exhibeat ꝯ ei debeaꝯ vt dictũ est. ¶ Ad zm dõm: ꝙ de⁹ etsi nihil faciat ꝺ nãm: tñ facit aligd ꝑter nãm: inq̃tũ. ſ. faꝯ aligd in nã ad qꝺ nõ sufficiũt vires nãe. Silr ét etsi nõ faciat aligd ꝺ iustitiã: põt tñ aligd ꝑter iustitiã facere. ¶ Ad 3m dõm: ꝙ dãnare ꝓpez cui ex bñficio gr̃e sibi collate salꝰ debeꝯ esset ꝺ ziũ iustitie: vñ hoc deus nõ põt loq̃ndo de potẽtia ordiata. ſz saluaꝯ iudã nõ eẽt iustitie ꝺ ziũ. ſz ꝑter eã vt pz ex dictis: ſz tñ eẽt ꝺ ziũ ei⁹ ꝑsciẽtie ⁊ disponi q̃ ei eternã penã pauit: vñ iustitie ordo ñ ipedit gn posset saluare iudaz. ſz ipedit ordo ꝑscie ⁊ disponis ¶ Ad 3. q. dõm: ꝙ pena de sui rõe semꝑ ꝛportat. (eterne. aligd nociuũ: ex hoc aũt ẽ aligd nociuũ ꝙ ꝓ ipz subtrahiꝯ aligꝺ bonũ: iter bõa ãt bois q̃dã sũt ꝓ se loq̃ndo ei bõa: q̃ sũt bõa bois i eo ꝙ hõ: q̃dã ãt sũt bõa ſz ordinẽ ad ista bona: sic̃ tpalia bõa. vñ ista itãtũ sũt bõa ſz inq̃tũ ad illa spũalia bõa sũt hõi adiumẽto: ſi ãt ipediãt: ex hoc nõ sũt ei bõa: ſz mala: vñ ét pbs i. 7. Eth. dic̃. Oꝝ bõa fortũa ẽ iudicãda ſz ꝛpationẽ ad vtutẽ, put adiuuat vl̃ ipedit eã. ⁊pati g̃ detrimẽtũ i spũalibꝰ bois sꝓ malũ nõ ẽ. ſz pati detrimẽtũ i bõis tpalibꝰ qñq̃ qꝺ ẽ bonũ: qñq̃ vo malũ. Malũ qꝺ ẽ scz ꝙ ipedit ab opatiõe vtutis ⁊ ꝓsecutiõe spũalis boni. Sed bonũ ẽ scm̃ ꝙ adiuuat ad vtutẽ siue ad ꝓsecutiõez spũal̃ bõi: sic̃ exercitiũ corꝓale vtile ẽ ad corꝓalẽ fortitudinem acgrẽdã. Et qz vt dcm̃ ẽ pena a nocẽdo dr̃: iõ detrimẽtũ i spũalibꝰ bonis sꝓ pena ẽ. ſz detrimẽtũ i tpalibꝰ bonis qñq̃ qꝺ nõ ẽ pena: ſz medicia ꝓficiẽs ad saluteꝫ: sic̃ amaritudo potiõis nõ ẽ pẽa. ſz medela corꝓalis sanitatis. Sz tñ qz nãm̃ talis ẽ vt ad pfectionẽ spũalis boni ꝓ tpaliũ detrimẽta oportcat puenire: ex culpa pcti venit ꝙ tota nã viciata ẽ: nec tali medicia opꝰ erit qñ vuln⁹ pcti pfecte erit curatũ: cũ hõ ad vltimũ finẽ spũalis pfectois pueniet. Uñ dõz: ꝙ pena ꝓpe loq̃ndo nũq̃ daꝯ nisi culpe: ſz tñ id qꝺ ꝛtigit eẽ pẽale. ſ. detrimẽtũ tpaliũ bonoꝝ i statu vie aliq̃n iferꝯ hõi absq̃ clpa ꝑcedẽti i psõa: q̃uis ñ absq̃ culpa ꝑcedẽti i nã. ſz pꝰ hãc vitã cessãte spũali, pfectu nllm detrimẽtũ ẽt i corꝓalibꝰ aligs sine culpa sustinebit: qz tũc absterget deꝰ oẽz lachrymã ab ocul̃ scoꝝ. Apoc. 20. ſz i spũalibꝰ bõis nullus detrimẽtũ susti̇et: neq; i hac vita: neq; i futura sine culpa psõe. ¶ Ad pm ꝯ dõz: ꝙ Piero. logr̃ gñal̃r de merito pcti actual̃ ⁊ original̃ ꝑcedẽte vl̃ i psõa vl̃ i nã. ¶ Ad zm dõz ꝙ aliqꝺ bonũ alicui exhibeꝯ nllo merito ꝑcedẽte sic̃ pa gra: nõ tñ bz rõnẽ pmu: vñ ñ ẽ incõueniẽs si aliqꝺ malũ iferat alicui nlla clpa ꝑcedẽte: qꝺ ñ bẽat rõez pene ſz potiꝰ medicine, pmouẽtis ad bonũ. ¶ Ad 3m dõz. ꝙ pẽa ñ solũ dr̃ medicia ex ꝺ ꝙ ꝛtrabit a malo terrẽdo ꝺ ꝙ ét obiectio, pcedit ſz ét iq̃tũ, pmouet ad bonũ exercitãdo ⁊ abstrahẽdo hominẽ ab amoze tpaliũ: vñ rõ nõ segr̃. ¶ Ad 4m dõm ꝙ ét nll̃a culpa ꝑcedẽte sine ꝓiudicio hũane iustitie aligd pẽale alicui iferꝯ: vt vl̃ exercitatõ iuueñ⁹: vl̃ medicĩa ifirmis vñ nõ ẽ incõueniẽs si ꝺ idẽ fiat scm̃ iustitiã diuinam.

¶ Ad 4. q. dõz. ꝙ actio cũ sit media iter agẽtẽ ⁊ effectũ ex vtraq; pte modificari põt. cũ ꝯ g̃ qr̃it: an deus iusti⁹ cũ vno agat ꝯ cũ alio: si ꝺ referaꝯ ad actiõez, put exit ab agẽte. cũ iustitia sua ꝯ cũ oĩb⁹ iuste agit sit vna ⁊ inuariabilis nõ agit iusti⁹ cũ vno ꝯ cũ alio: si aũt referaꝯ ad actiõez, put termi tur ad effectm̃ sic ét dici ñ põt ꝙ cũ vno iusti⁹ agat ꝯ cũ alio eo ꝙ opꝰ aliq̃ꝺ dr̃ iustũ ex hoc ꝙ ẽ ꝓportionaliꝫ ade q̃tũ ꝯ litas aũt siue ꝯtitatis siue ꝓportiõis ẽ einsdẽ rõis i mĩmis ⁊ i magnis. eadẽ. n. ꝓportio q̃ ẽ inter duo ⁊ vnũ ẽ iter. 20. ⁊ .10. ⁊ eq̃litas eadẽ q̃ ẽ iter vnũ ⁊ vnũ ẽ iter cẽtũ ⁊ cẽtũ: ⁊ iõ ñ põt eẽ vnũ opꝰ altero iustiꝰ: dũmõ vtrũq; sit iustũ: eadẽ enĩ iusti̇tia seruaꝯ dũ mala reddũt ꝓ malꝰ ⁊ bõa ꝓ bonis: siue sint pua: siue sint magna. Sz tñ qz i nobis ñ regrit ad vtutẽ vt sp mediũ attigam⁹. ſz sufficiꝯ qñq; iuxta mediũ eẽ ꝓp difficultatẽ iuẽtõis medy: vt dr̃ i. z. Eth. Inde ẽ ꝙ apõ nos vnꝰ alio iustiꝰ ageꝯ dr̃: scz ꝙ magꝭ vl̃ minꝰ accedit ad mediũ nõ puenieẽte vtroq; ad ipm. ſz ipe de⁹ cui sunt note oĩuz rex mẽsure: sꝑ i sua opatiõe ad mediũ idiuisibile peꝛgit: vñ nllo mõ iustiꝰ cũ vno ꝯ cũ alio agat. ¶ Ad pm ꝯ dõ. ꝙ pũitio nõ ẽ effectꝰ iustitie iq̃tũ hꝺ. ſz iq̃tũ ẽ culpe ꝓportionata: lz ꝯ a deo iferaꝯ maioz pẽa vl̃ minoz: sꝑ tñ ex ei⁹ iustitia scz eadẽ ꝓportionẽ iferꝯ. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ mĩa respicit absolute diuinũ effectũ ñ ꝛcernẽdo aliquã ꝓportionẽ vl̃ eq̃litatẽ i ipo. vñ scm̃ maiozẽ vl̃ minozẽ mie effectũ dr̃ misericordi⁹ agere cũ vno ꝯ cũ alio si ꝺ referaꝯ ad actionẽ scm̃ ꝙ determiniaꝯ ad effectum: nõ ãt ſi referaꝯ ad eã scm̃ ꝙ exit ab agẽte: qz ipe vna ⁊ inuariabili mĩa cũ oĩbꝰ misericorditer agit: nec tñ segr̃ ꝓ ꝺ ꝙ aliq; mõ cũ vno iustiꝰ agat ꝯ cũ alio. effectꝰ eni misericordie nõ est contra iustitiam. sed ꝓter eam vt ex ꝓdictis patet.

Ad tertiũ sic ꝓcedit: vr̃ ꝙ ex diuia iustitia nõ iferꝯ tur pctõz ibꝰ pẽa eterna. pẽa. n. ñ dz excedere culpã. Deut⁰ 25. Scm̃ mẽsurã delicti erit ⁊ plagarũ mod⁹. ſz culpa ẽ tpal̃. g̃ pena nõ dz eẽ eterna. ¶ ꝓ. duoziũ pctõz moztaliũ vnũ ẽ altero maiꝰ. g̃ vnũ dz maiozi pẽa q̃ altez puniri. ſz nlla pena põt eẽ maioz q̃ eterna: cũ sit ifinita. g̃ nõ cuilibet pctõ moztali debeꝯ pena eterna: ⁊ ſ vni nõ debeꝯ nll̃i debeꝯ: cũ eoz nõ sit distãtia ifinita. ¶ ꝓ. a iusto iudice nõ iferꝯ pẽa nisi ad corꝛeptionẽ. vñ. z. Eth. dr̃ ꝙ pene sũt q̃daz medicie. ſz ꝙ impꝰ i eternũ puniãt ꝺ nõ ẽ ad corꝛectõez eoz: nec aliq̃z alioz: cũ tũc nõ sint futuri aly g ꝓ hoc corꝛigi possint. g̃ scoz diuiná iustitiá nõ iferꝯ p pctis pena eterna. ¶ ꝓ. oẽ qꝺ nõ ẽ ꝓp se volitũ nll̃s vł ni si ꝓp aliquã vtilitatẽ. ſz pene nõ sũt a deo ꝓp se volite. nõ. n. delectaꝯ i penis. cũ g̃ nll̃a vtilitas possit accidere ex pene ꝑpetuatiõe: vr̃ ꝙ ꝑpetuã penã ꝓ pctõ ñ iferet. ¶ ꝓ. nihil qꝺ ẽ ꝓ accidẽs ẽ ꝑpetuũ: vt dr̃. i. celi ⁊ mũdi. ſz pẽa ẽ eoz q̃sũt ꝓ accidẽs cũ sit ꝺ nãz. g̃ nõ põt eẽ ꝑpetua. ¶ ꝓ. iustitia dei ꝺ regrere vł vt pctõres ad nihilũ redigant: qz ꝓ ignoratudinẽ dr̃ aligs bñficia accepta amitteꝯ: iter cetera aũt dei bñficia ẽ ét ipm eẽ. vñ vr̃ iustũ vt pctõz g̃ igrat⁹ deo existit ipm eẽ amittat: ſz si i nihilũ rediganꝯ eoz pena nõ põt eẽ ꝑpetua. g̃ nõ vr̃ eẽ ꝛsonũ diuine iustitie vt pctõres ꝑpetuo pũiant. ¶ Sz ꝺ ẽ qꝺ dr̃ Matth. 25. Ibũt hi. ſ. pctõres in suppliciũ eternũ. ¶ ꝓ. sic̃ ꝛe bz ꝓmiũ ad meritũz ita pena ad culpã. ſz scm̃ diuinã iustitiã merito tpali debeꝯ ꝓmiũ eternũ. Job. 6. Ois q videt filiũ ⁊ credit i eũ bz vitã eternã. g̃ ⁊ clpe tpali ſm dinã iustitiã debeꝯ pẽa eterna. ¶ ꝓ. scm̃ ꝓhm i. 5. eth. Pena taxaꝯ scoz dignitatẽ ei⁹ q̃ pec caꝯ. vñ maiozi pẽa pũiꝯ q pcutit alapa ꝑncipẽ q̃ alii qꝺ cũq;. ſz gcũq; peccat mõtal̃r: peccat ꝺ ꝺus cui⁹ ꝑcepta trãs gredit: ⁊ cui⁹ bonoꝝ aliq̃n alys ꝓtit dũ i alio finẽ ꝛstituit. maiestas aũt dei ẽ ifinita. g̃ gcũq; mõtal̃r peccat dign⁹ ẽ ifinita pẽa: ⁊ ita vr̃ ꝙ iuste ꝓ pctõ moztali aligs perpetuo ¶ Rñdeo dõz: ꝙ cũ pẽa duplicẽ bẽat q̃titatẽ. ſ. (puniaꝯ. ſm itẽsionẽ acerbitatis: ⁊ ſm durationẽ tpis: q̃titas pene

rndet q̃titati culpe ꝫ itẽtionẽ acerbitatis: vt scm̃ ꝙ grauꝰ peccauit ꝫ ꝺ grauioz pena ei ifligaꝯ. vñ Apoc. 18. Quãtũ glificauit se ⁊ i delicys fuit: tãtũ date ei tormentũ ⁊ luctũ. Nõ ãt rndet duratio pene durationi culpe: vt dic̃ Aug. 21. de ci. dei. Nõ. n. adl̃teriũ quod i momẽto tpis ꝑpetraꝯ momẽtanea pẽa pũiꝯ ét scm̃ leges hũanas: ſz duratio pene respicit dispositõez peccãtis. qñq;. n. ille q peccat i aliq̃ ciuitate: ex ipo pctõ efficiꝯ dignꝰ vt totaliꝫ repellaꝯ a societate ciuitatis: vl̃ ꝙ exiliũ ꝑpetuũ: vl̃ ét ꝙ mortẽ: qñq; vo nõ reddiꝯ dignus vt a societate ciuiũ totaliꝫ excludaꝯ: ⁊ iõ vt possit eẽ ꝓueniẽs mẽbrum ciuitatis pena ei ꝓrogaꝯ vl̃ breviaꝯ scm̃ ꝙ eiꝰ expedit correctioni vt i ciuitate ꝓuenienter ⁊ pacifice viuere possit. Ita ét scm̃ iustitiá diuiná aligs ex pctõ dignꝰ reddiꝯ penitꝰ a ciuitatis dei ꝛsortio separ̃: qꝺ fit ꝙ oẽ pctm̃ q̃ gs ꝺ charitatẽ peccat: q̃ ẽ viculũ vni ens ciuitatẽ pdictã: ⁊ iõ ꝙ pctõ moztali qꝺ ẽ ꝛtrariũ charitatis aligs i eternũ a societate scoꝝ excluſus eterne pene adycĩ: qz vt Aug. i li. pdcõ dic̃. qꝺ ẽ ꝺ ciuitate ista moztali boies supplicio pme moꝛtis boc ẽ de illa ciuitate ĩmortali boies supplicio scde moꝛtis auferre. Oꝝ aũt pena quã ciuitas mũdana ifligit ꝑpetua nõ reputaꝯ: boc ẽ ꝙ accẽs iq̃tũ hꝺ nõ ꝑpetuo manet vl̃ inq̃tũ ét ipsa ciuitas deficit. vñ si hꝺ i ꝑpetuũ viueret: pẽa exilꝰ ⁊ seruitutis q̃ ꝙ legẽ hũanã iferꝯ i eo ꝑpetuo pmanerẽt. Qui vo ꝺ mõ peccãt vt tñ ñ reddanꝯ digni totaliꝫ separi a sancte ciuitatis ꝛsortio sicut peccãtiũ venialiꝫ: tãto eoꝝ pẽa erit breuioz vl̃ diuturnioz: q̃to magis vl̃ minꝰ purgabiles erũt scoz ꝙ eis pctã vl̃ plꝰ vl̃ minꝰ inhesẽrũt: qꝺ i penis hꝰ mũdi ⁊ purgatorij ſm diui nã iustitiá seruaꝯ. Inueniũt ét ⁊ alie rõnes a scis assignate qr̃ iuste ꝓ pctõ tpali aliq; pena eterna puniaꝯ. Una est. qz peccauerũt ꝛtra bonũ eternũ dũ ꝛtẽperserũt vitã eternã: ⁊ hoc ẽ quod Augu. i li. pdicto dic̃. Exactꝰ ẽ malo dignꝰ eterno qz hoc in se ꝑmit bonum qꝺ esse posset eternum. Alia rõ ẽ qz hõ in suo eterno peccauit: vñ Hre. dicit i. 4. dial̃. qꝺ ad magnã iustitiá iudicãtis ptinet vt nũq̃ careãt supplicio q nũq̃ careꝯ voluerꝯ pctõ. ¶ Et si obyciaꝯ ꝙ qꝺ peccãtes moztal̃r ꝓponũt vitã suã in meli⁹ qñq; ꝛmutare: ⁊ ita scoz hoc nõ eẽnt digni eterno supplicio vt vr̃. Dicẽdũ ẽ scoz q̃ꝺã: ꝙ Greg. logr̃ de volũtate q̃ manifestaꝯ ꝓ opꝰ: g. n. i peccatũ moztale ꝑpa volũtate labiꝯ: se ponit in statu a q̃ erui nõ põt nisi diuinit⁹ adiutuꝫ: vñ ex bocipo ꝙ vult peccare: vult ꝛsequẽter ꝑpetuo i pctõ manere. hõ. n. ẽ spũs vadẽs. ſ. i pctm̃ ⁊ nõ rediẽs ꝓ seipm: sicut si aligs se i foueã pyceret: vñ exire nõ posset nisi adiutꝰ: posset dici ꝙ i eternũ ibi manere voluerit q̃tũcũq; aliud cogitaret. Uel põt dici ⁊ meli⁹ ꝙ ex bocipo ꝙ moztal̃r peccat finez suũ in creatura ꝛstituit: ⁊ qz ad finẽ vite tota vita ordinaꝯ: iõ ex bocipo tota vitã suã ordinat ad illud pctm̃ ⁊ vellet ꝑpetuo i pctõ ꝓmanere si hoc sibi eẽt impune: ⁊ hoc ẽ qõ Greg. 29. moral̃. sup illud Job. 40. Estimauit abyssuz q̃si senescẽtẽ. Iniqui iõ cũ fine deliq̃rũt qz cũ fine vixerũt: voluissent qꝑpe sine fine viuere vt sine fine potuissẽt in iniqtate pmãere: nã magis appetũt peccare q̃ viuere. Põt ⁊ alia rõ assignari q̃re pẽa pcti moztal̃ sit eterna: qz ꝑ eaz ꝺ deũ q ẽ ifinit⁹ peccat. vñ cũ nõ possit eẽ pena ifinita ꝓ itẽsionẽ: qz creatura nõ ẽ capax alicui⁹ q̃litatis ifinite: regrit ꝙ sit saltem durationẽ ifinita. Est ⁊ q̃rta rõ ad hoc idẽ: qz culpa mãet i eternũ: cũ culpa ñ possit ꝛmitti sine gr̃a quã hõ ñ põt post mortẽ acgrere: nec dz pẽa cessare q̃diu culpa manet. ¶ Ad pm ꝯ dõz ꝙ sic iã dictũ ẽ: pẽa nõ dz adeq̃ri culpe scoz q̃titatẽ durationis: vt vr̃ ét scm̃ leges hũanas accidere. Ul̃ dõm sicut Greg. soluit: ꝙ q̃uis culpa sit actu tpal̃ tñ volũtate ẽ eterna vt iã expositũ ẽ. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ q̃titati pcti ñndet q̃titas pene scm̃ itẽsionẽ: ⁊ iõ pctõz moztaliũ ieq̃liz erũt pene ieq̃les itẽsiõe: eq̃les aũt duratõe. ¶ Ad 3m dõz: ꝙ pene q̃ ifligunt bis ꝙ a ciuitatis societate nõ penitꝰ eyciunt: sũt ad correptiõez eoz ordinate. ſz ille pene ꝓ quas aliqui totaliꝫ a societate ciuitat̃ exterminãt: ñ sũt ad correctiõz eoz: pñt tñ eẽ ad correctõez ⁊ trãgllitatẽ alioz ꝙ i ciuitate remanẽt: ⁊ ita dãnatio eterna ipioz ẽ ad correctõez eoꝝ q nũc sũt i ecclesia: nõ enĩs pene sũt ad coꝛectionẽ q̃ ni fligũt ſz ét q̃ determinant. ¶ Ad 4m dõz: ꝙ ipioz pene i ꝑpetuũ durature nõ erũt oĩo ad nihiluz vtiles: sũt. n. vtiles ad duo. ꝓximo ad hoc ꝙ i eis diuĩa iustitia ꝛseruaꝯ q̃ ẽ deo accepta ꝓp seipz: vñ Greg. 4. dial̃. Omnipotẽs deꝰ qz pius ⁊ miseroz cruciatu ñ pascit: qz aũt iustũ ẽ ab iniq̃z vltiõe i ꝑpetuũ nõ sedaꝯ. Scõo ad hoc sũt vtiles: vt de his electi gaudeãt dũ i his dei iustitiá ꝛtẽplãt̃: ⁊ cũ hoc se cuasse cognoscũt: vñ psal. Letabit iustꝰ cu viderit vindictaz ⁊ Esa. vlti. Erunt. ſ. ipy vsq; ad satietatẽ visiõis. ſ. sctis. vt glo. dicit: ⁊ hoc ẽ qõ Hre. dic̃ i. 4. dial̃. Inig oẽs eterno supplicio deputati sua gdẽ inigtate pũiunt̃: tñ ad aligd arde bũt. ſ. vt iusti oẽs ⁊ i deo videãt gaudia q̃ pcipiũt: ⁊ in illis pcipiãt supplicia q̃ euaserũt: q̃tenꝰ tãto magis i eternũ diuie gr̃e se debitores eẽ cognoscãt: quãto i eternũ mala puniri ꝛspiciũt q̃ eiꝰ adiutorio vicerũt. ¶ Ad 5m dõz: ꝙ q̃uis pena ꝓ accẽs rndeat aĩe: tñ ꝓ se rndet aĩe culpa ifecte: ⁊ qz culpa ꝑpetuũ eo manebit: iõ ét pẽa erit ꝑpetua. ¶ Ad 6m dõm: ꝙ pẽa rndet culpe, ꝑpe loq̃ndo scm̃ iordiatiõez q̃ i uenit i ipa ⁊ nõ scm̃ dignitatẽ ei⁹ q̃ peccaꝯ: q̃ sic cuilibet pctõ redderꝯ pẽa ifinita itẽsiõe: q̃uis g ex hoc ꝙ aligs peccat ꝺ deũ g ẽ actoz essendi mereaꝯ ipm eẽ amittere ꝛsiderata tñ ipsiꝰ actꝰ ꝛordiatiõe nõ debeꝯ ei amissio eẽ: qz eẽ ꝓsupponiꝯ ad meritũ ⁊ demeritũ: nec ꝓ iordinationem peccati esse tollitur vel corꝛupitur: ⁊ iõ nõ põt esse debita pena alicui⁹ culpe ꝓuatio esse. Questio. II.

Deinde queritur

de mĩa dei. Et circa hoc q̃runt̃ tria.

¶ Primo vt ꝛ i deo sit ponere misericordiaz:
¶ Scõo de effectu ipsi⁹. ¶ 3o vt ꝛ mĩa dei patiaꝯ penas dãnatoꝝ esse ꝑpetuas.

Ad primum sic ꝓcedit: vr̃ ꝙ i deo nõ sit mĩa. Sicut. n. dicit Dama. Mĩa ẽ ꝛpassio ꝺ alienis malꝯ. ſz ꝛpassio nõ cadit i deũ. g̃ nec mĩa. ¶ ꝓ. mĩa miseriã respicit. ſz quãto aligs ẽ magis pctõz tãto magis ẽ miser: qz ꝑuerbioꝝ. i4. Miseros facit ꝑpl̃os pctm̃. g̃ si deus ẽ misericors quãto aligs ẽ magis pctõz tanto magis ei ꝓuidebit: qꝺ vr̃ iurdũ. ¶ ꝓ. mĩa incliat misericordem ad alienã miseriã repellẽdã. g̃ misericors nec aly miseriã ifert: nec iferri ꝑmittit si fieri põt. ſz de⁹ aliq̃s iducit i miseriã pene ⁊ ꝑmittit eos icidere i miseriã culpe. g̃ cuz ipe sit oipotẽs nõ erit misericors. ¶ Sz. ꝺ ẽ qꝺ i ꝑsal. 67. Misericors ⁊ misericors dñs. ¶ ꝓ. sic̃ de⁹ aliq̃s punit: ita ⁊ aligꝺ parcit: ẽ. n. ꝑstabilis sup malicia: Joel. 2. ſz ex hoc ꝙ ꝓuit ponim̃ i deo irã q̃uis ira sit passio. g̃ ex eo ꝙ parcit dz dici misericors: q̃uis misericordia i nobis sit passio.

¶ Ulteriꝰ vr̃ i deo scm̃ eãdẽ rõnẽ dicaꝯ bonitas ⁊ mĩa: cõstat. n. ꝙ deꝰ gẽtiles ex sola mĩa liberauit. Ro. 5. Hẽtes ãt sup mĩa bonozare deũ. ſz ꝛuersionẽ gentiũ apls attribuit diuine bonitati. Ro. ii. Uide bonitatẽ ⁊ seueritatẽ dei. in eos q ceciderũt seueritatẽ: i te aũt bõitatẽ. g̃ bõitas ⁊ mĩa eiusdẽ sũt rõnis i deo. ¶ ꝓ. pricipia ꝑ effectꝰ cognoscũt. ſz idẽ ẽ effectꝰ mĩe ⁊ bonitatis. ſ. puidere minꝰ bñtib⁹. g̃ eadẽ ẽ rõ vtriusq;. ¶ ꝓ. mĩa ẽ qꝺ ꝺ vtus. ſz ꝺ vtus ẽ bõitas ꝺ vtuosi. g̃ mĩa inq̃tũ hꝺ bonitas quedã ẽ: ⁊ ita vr̃ eadẽ rõ vtriusq;
¶ Sz ꝺ. qcũq; sunt vni⁹ rõnis: sunt etiã vni⁹ ambit⁹. ſz bonitas ⁊ mĩa nõ sũt vni⁹ ambit⁹: qz bõitas diuina cõicaꝯ oĩbus creaturis inq̃tũ a ꝓmo bono sũt oĩa bõa: mĩa aũt nõ iueniꝯ i oĩbꝰ creaturis vt oẽs misericordes dicant̃. g̃ bonitas ⁊ mĩa ñ sũt ciusdẽ rõis. ¶ ꝓ. mĩa ñ eẽt nisi eẽt miſia. sed bonitas eẽ posset etiã nulla miseria exĩte: qz bonũ nõ depẽdet a malo: sic̃ nec habitꝰ a ꝓuatiõe. g̃ misericordia ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

bonitas in deo nō sunt vnius rationis.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q opꝰ diuīe mīe ad attributū potētie r̄ducaī q opꝰ dei ad illud attributū reducir̄ qō maxime p ipz manifestaī. sz opꝰ mīe maxīe manifestat dei potētiā. vñ i collecta dr̄: Deꝰ q omnipotētiā tuā parcēdo maxīe ⁊ miserendo manifestas. g̃ mīe opꝰ ad oīpotētiā reducir̄. ¶ Ꝑ. diuina mīa maxīe māifestaī i iustificatiōe ipu. sz maiꝰ ē iustificare ipiū q̃ creare celū ⁊ terrā: vt dic̄ Aug. g̃ cū creatio ad potētiā reducaī: vr̄ q ⁊ mīe opꝰ ad potētiā dr̄ reduci ōbeat.

¶ Sz ꝯ. vr̄ q reducaī ad attributū sapīe: qz ipse non miseret passiōe sz iudicio: iudiciū aūt ad sapiam ptinet. g̃ ⁊ misericordie opꝰ sapīe ē attribuēdū. ¶ Ꝑ. mīa facit miserias alicui? q̃dāmō eē i eo q miseret. sz mīe nr̄e nō pñt eē i deo nisi p cognitionē. g̃ misericordia ad cognitiōez seu sapiam

¶ Sz ꝯ. vr̄ q ad bonitatē. qz Sapie. ii. ponit̄ p (dei ptiet. rōne mīe amoz diuinꝰ: dr̄ eniz: Parcis oībꝰ q̃m tua sunt q amas aias sed amoz ad bonitatē ptinet. ergo misericordia bonitati est attribuenda.

¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q. ex hoc hō dr̄ misericors: qz miseriā alteriꝰ suā facit q̃ gdē ꝓtingit q̃tū ad duo. Ꝓmo q̃tuz ad hoc q ipse quodāmō ex aliena miseria afficit̄ inq̃tuz ꝓpatir̄ patiēti. Scōo scōm quādā reputatiōez: qz miseriā ꝓxim? reputat q̃si suā: ⁊ exinde mouet̄ ad repellēdū eius miseriā p bñficiū: sic̄ repelleret suā. Deꝰ aūt nll'o mō misere ptic̄ps eē pōt. vñ scōm pmū modū mīa i eū nō cadit: sz ipe hoc mō se hz i repellēdo miserias alioꝝ: sic̄ se hz hō i repellēdo miseriā suā: sicut. n. hō i repellēdo miseriā alicui? ꝓsiderat hois vtilitatē cui? repellit miseriā: ita ⁊ deꝰ p sua bñficia repellēs nr̄az miseriā ñ ordiat hoc ad suā vtilitatē: sz ad nr̄az: vñ inq̃tū nr̄a miseria ē q̃si sua scōm reputationē quādā ipi? q̃ eā repellit sic dr̄ misericors ⁊ miserari: z pp hoc cōiter dr̄ q nō ē i eo mīa scōm passionē. sz scōz effectū: q tñ effect? ex affectu volūtatis ꝓcedit: q ñ ē passio sz simplex volūtatis act?. ¶ Ad ꝑm g̃ dō. q Dama. diffinit mīam ꝑut ē passio i nobis inuēta: ⁊ p hunc modū deo nō ꝓpetit. ¶ Ad zm dōz: q mīa i nobis passio q̃dā ē: nulla aūt passio ē laudabilis nisi scōm q rōne regulaī: vñ in nobis mīa nō ē laudabilis nisi scōz q seq̃t ordinē rōnis: nihil. n. q̃ō i nobis sit transferī i deū nisi eo mō q̃ i nobis ē laudabile: ⁊ iō mīa i deo ē scōz rōnē sapīe ipi?: vñ ñ oz q ex hoc ipso q aliqs ē magis pctōr maioꝝ ē effectū mīe ꝓsequaī: nisi scōm q ē i diuina sapia ordinatū. Et p hoc pz solutio ad tertiū: qz hō misericors nō repellit alienā miseriā q̃tūcūq; pōt. sz q̃tū recta rō ꝑmittit. Silr ⁊ deꝰ repellit nr̄az miseriā ꝑm ordinē sapīe sue: ⁊ iō iducit miseriā pene q busdā: ⁊ permittit quosdā icidere in miseriā culpe.

¶ Ad. z. q. dōm: q rō mīe ⁊ bonitatis differūt i trib?. Ꝓmo in hoc q mīa respicit terminū a q̃: sz bonitas magis terminū ad quē: ille. n. cui deꝰ bñficia largit̄ fit de deficiēte pfectus: bonitas g̃ respicit cōicationē pfectōis: qz bonu ē diffusiuū eē sz mīa respicit remotiōez defect?. Secūdo i hoc q mīa ꝑe loquēdo ptinet ad ꝓximā q̃ bōa sua cōicat creaturis rōnalib?tñ. respicit. n. miseriā q̃ cū sit cōtraria felicitati: nō pōt eē nisi rōnaliū creaturaꝝ quaꝝ est felices eē. sz bonitas respicit ꝓximā divinā respectu q̃rūlibet reꝝ. Tertio i hoc q mīa importat quādā assimilationē ꝓximi: ad cū cui ꝓximi: iq̃tū ꝓximus alteri? miseriā q̃si suā reputat: ⁊ iō mīa eē ñ pōt nisi i nā itellectuali: q̃ hz exterminationē miserie aliene. sz bonitas hz ordinē ad cōicationē simpl'r. vñ cuilibet creature q̃ hz pfectōez cōicabilē bonitas ꝓuenire pōt. Ꝓpt ⁊ q̃rta differētia assignari: qz mīa remouet debitū ab eo cui ꝓximi: nō. n. dr̄ misericorditer dari alicui q̃ ei debeī: sed bonitas nō remouet debiti ratiōem ab eo cui aliqd dar̄: vñ bōitas se hz cōiter ad largitionē iustitie ⁊ misericordie. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q nō ē icōueniēs ꝓuersionē gētiū ⁊ bōitati diuīe ⁊ mīe eē attribuere q̃uis rōne diuersayt ex dictis pz. ¶ Ad zm dōm: q mīa se hz ex aditiōe ad bōitatē quodāmō: vt ps p ꝓdicta: ⁊ iō oē opꝰ q̃ ē mīe ē etiā bonitatis: sz nō ecouerso. ¶ Ad zm dōm: q mīa q̃uis sit bonitas q̃dā: tñ quedā sup rōnez bonitatis addit: ⁊ fm hoc nō ē oīo eadē rō bonitatis ⁊ misericordie: sic̄ nō ē oīno eadē rō bominis ⁊ animalis.

¶ Ad. z. q. dōz: q oē opꝰ diuinū ex potētia sapiētia ⁊ bōitate ꝓcedit: sed tñ opꝰ aliqō appropiaī potētie sapie vel bonitati fm q i eo mirabilius apparet id qō ptinet ad aliqō ꝓdictoꝝ attributoꝝ: potētia aūt importat absolutā rōnez principij aligd ꝓducētis. sz sapie ē ordinare: vñ ad sapiam ptinet modus ꝓducēdi rē quo aligd ordinate i eē ꝓducī: sz bōitas q̃ hz rōnē finis respicit motiuū ad ꝓducēdū: ⁊ iō i ope creatiōis i quo admirabile reddit̄ hoc ꝑcipue q res i esse ꝓducte sunt manifestaī maxime diuina potētia. sed in ope gubernatiōis quo res ordinate disponunt̄: reddit̄ ipe ordo rex admirabilis: ⁊ iō sapie attribuit̄. sz opꝰ creatiōis admirabile reddit̄ ex ipo motiuo: qz nō ex opib?iustitie que fecimus: sed ꝓpter suam bonitatez saluos nos fecit: vnde attribuit̄ ꝑcipue bonitati: ⁊ qz ex hoc aligd dicitur misericorditer esse factum qō nō ex debito datur: sed ex bonitate largientis: ideo opus misericordie inq̃tuz ꝓpatir̄ patiēti. Scōo ꝑ zm q̃ dōm: q deus dicitur parcendo ⁊ miserendo suam omnipotentiā maxime manifestare: non tam quo ad substantiam facti q̃ ad licentiam faciendi. ille enim qui est alicui superiori potestati subiectus non potest licite dimittere penas a superiori potestate ꝓstitutas. ex hoc ergo q deꝰ penas dimittit ⁊ supra debitum largitur: ostenditur q ipse ex propria potestate ⁊ auctoritate omnia operatur: ⁊ q ipse nō ē supiori ptāti subiectus: sed q̃tum ad substantiam facti ꝑcipue manifestatur bonitas in parcendo: ⁊ ideo opus misericordie bonitati est attribuendum. ¶ Ad zm dōm: q iustificare impium dicitur magis q̃ creare celum ⁊ terrā inq̃tuz ad nobilius esse perducitur quis p iustificationē q̃ per creationem: vel inq̃tuz in creatione nō est aliqd qō repugnet creanti cum sit ex nihilo: sicut in iustificatione repugnat iustificanti inordinata voluntas: vnde q̃uis opus iustificationis potentiam manifestet: spāliter tñ cōmendat bonitatem inq̃tum ipsa est sola que ad iustificādum mouet cum ex parte iustificādi magis inueniat̄ qō iustificatōi repugnet. ¶ Ad zm dōm: q licet misericordia iudicio diriga tur: non tamen esse misericordie ꝓsistit in iudicio sed magis in voluntate: ⁊ ideo magis appropriatur bonitati q̃ sapientie. ¶ Et similiter dicendum ad quartū de cognitione: qz illa ꝓcedit ex volūtatem repellendi miseriaz in qua ratio misericordie completur.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr̄ q deus nō semp misericordiam exhibet in hoc q punit citra cōdignū ⁊ remunerat vltra meritū: qz Apoc. 18. quantum glorificauit se ⁊ in delicijs fuit: tantum date illi tormentuz ⁊ luctum. ⁊ Matth. 7. In qua mēsura mē si fueritis remetiet vobis. g̃ vr̄ q sc̄z mensurā meriti vr̄ delicti sit mensura pene vel premy: ⁊ ita nō semper punit citra condignū: nec remunerat vltra meritū. ¶ Ꝑ. Apoc. 18. dicitur: Duplicate ei duplicia secundum opera eius. ⁊ Esa. 40. Suscepit de manu domini duplicia ꝓ omnib? peccatis suis. ⁊ super illud psal. Ex visuris ⁊ iniquitate &c. dicit glo. Plus exigit in penis q̃ commissum sit in culpis. ergo videtur q nō puniat citra cōdignū: sed magis vltra. ¶ Ꝑ. pueri baptiçati liberati sunt ab omni peccato. ergo non sunt debitores alicuius pene: sed tñ frequēter multe pene eis diuinitus in hac vita infliguntur: vt febres ⁊ huiusmodi. Nec potest dici q ad coꝝ vtilitatē cedāt: cū q̃ꝫ moziāt̄ añq̃ ad adultā etatē pueniāt. g̃ videt q nō puniat sp citra ꝓdignū. ¶ Ꝑ. pctō originali nō debeī alia pena q̃ carētia visiōis dīne. sed hec pena puniūt̄ pueri nō baptiçati q̃ i pctō originali decedūt. ergo vr̄ q nō sp puniat citra ꝓdignū. ¶ Ꝑ. illud qō pōt aliter eē nō eēt asserendus q̃ sp ita se hēat. sz deus pōt aliq̃n seruare modū iustitie vt fm ꝓdignū puniat. hoc. n. nō ē ꝯ potētia ordiatā. g̃ ñ est asserēdū q̃ sp pūiat citra ꝓdignū. ¶ Ꝑ. sapie. 6. dr̄. Exiguo ꝓcedit mīa: potētes potēter tormēta patient̄: ⁊ Jaco. 2. Judiciū sine mīa fiet ei q ñ fecit mīaz. g̃ vr̄ q potētes ⁊ misericordes nō puniāt citra ꝓdignū. ¶ Sz ꝯ ē: qō dr̄ i ꝑl. Nō fm pctā nr̄a fec̄ nobis: neq; fm iniqtates rē. ¶ Ꝑ. ꝓpriū nō derelīqt id cui? ē ꝓpriū. sz deo ꝓpriū ē misereri: vt dr̄ i collecta. Deꝰ cui ꝓpriū ē misereri sp ⁊ pcere. g̃ sp misereī. sed hoc non esset nisi premiū conferret vltra meritum: ⁊ mala citra condignū. ergo vr̄ q ita semp accidat.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q nō i oī tpe dei mīa ⁊ vītas ꝓiūgant̄ qz opꝰ creatiōis nō ꝑsuppōit aligd. sz opꝰ qō ē fm iustitiā ꝑsupponit debitū: opꝰ aūt qō ē fm mīaz ꝑsuppōit miseriā. g̃ i ope creatiōis nō ꝓueniunt iustitia ⁊ mīa. ¶ Ꝑ. ꝓuertere gētes ⁊ ꝓuertere iudeos sūt diuersa opa. sz i ꝓuersione gētiū vr̄ fuisse sola mīa. in saluatiōe aūt iudeoꝝ iustitia: p id qō dr̄ Ro. 15. Dico iesū xp̃m mīstrū fuisse circūcisiōis ad ꝓfirmādas ꝓmissiones patrū. gētes aūt sup mīa honorare deuz. g̃ nec i oī ope oñi est mīa ⁊ vītas. ¶ Ꝑ. ibi nō vr̄ eē iustitia vbi vn?ꝑ pctō alteri? puniī. sz deꝰ q̃nq; punit vnū ꝑ pctō alteri?. sicut ꝑ pctō Cam maledict?ē chanaan. Beñ. 9. ⁊ ꝑ pctō dauid pcussus ē ppls. 2. Reg. vlti. g̃ vr̄ q nō sp iustitia ⁊ mīaz i ope seruet. ¶ Ꝑ. ibi nō vr̄ seruari iustitia vbi nullū meritū ꝑcessit: cū iustitia debitū respiciat. sz in ipio q iustificaī nullū meritū ꝑcessit. g̃ nō vr̄ iustitia aliq̃ i impy iustificatiōe. ¶ Ꝑ. iustitia nūq; reddit eq̃lib?nisi eq̃lia sz deus q̃nq; eq̃lib? inequalia tribuit: añ. n. q̃ iacob et esau nati eēnt aut aligd boni vel mali egissent: oīno eq̃les erāt: ⁊ tñ vni ꝑpauit gliaz ⁊ alteri penā: vt pz Ro. 9. silr cū aaron ⁊ filij isr̄l peccassent eq̃l'r i idoli adoratiōe. Aaron ñ ē punit? cū ppls punit?ꝑ fuerit: vt pz Exo. 32. g̃ vr̄ q nō i oī⁹ iustitiā seruet. ¶ Ꝑ. B vr̄ eē iniustū vt meliori min? dē de bonis ⁊ magis de malis. sz bōa tpalia aliq̃n abūdā tius dant a deo malis q bonis: ⁊ pene q̃nq; magis iferūt bonis q̃ malis. g̃ vr̄ q nō i oī ope suo iustitiā fuet cū mīa.

¶ Sz ꝯ: Aug. dicit i li. de ꝓcordia euāgelista ꝝ. Deꝰ g res duanas curat iuste ⁊ misericorditer curat: vt nec ꝑcludat mīa iustitiā: nec iustitia mīaz excludat. g̃ vr̄ q i oī ope dñi iustitia ⁊ mīa ꝓueniāt. ¶ Ꝑ. nō magis differt i deo iustitia ⁊ mīa q̃ potētia bonitas ⁊ sapia. sz oē opus potētie est opꝰ sapie ⁊ bōitatis. g̃ vr̄ q silr oē opꝰ iustitie sit mīe ⁊ e ꝯ.

¶ Ulteriꝰ vr̄ q i ope dei pcipaliꝰ sit iustitia q̃ mīa: qz vt dr̄ Debr. 10. Horredū ē icidere i manꝰ dei viuētis. sz B nō eēt si mīa ꝑncipaliꝰ ei? ope eēt. g̃ iustitia magis i ope dei ꝑncipaī q̃ mīa. ¶ Ꝑ. illud qō ē ꝑiꝰ i q̃libet gñe ē ꝑncipalius. sz iustitia vr̄ eē ꝑ ꝓ q̃ mīa: qz mīa ex iustitia nascitur vt dicit Ansel. i mono. g̃ iustitia ꝑncipaliꝰ ē in ope dei q̃ mīa. ¶ Ꝑ. illō qō ie sl alicui sz se ꝑncipaliꝰ ei ꝓuenit q̃ qō ꝓueīt ei fm alt ꝝ. sz sic̄ dicit Ansel. i mono. l. Parcēdo malis iustus es sz te ⁊ nō sz nos: sicut miser? es fm nos ⁊ nō sz te. ⁊ sic mīa ꝓpetit deo sz nos: sed iustitia sz sc̄ipz. g̃ ꝑncipaliꝰ ē i ope dei iustitia q̃ mīa. ¶ Sz ꝯ ē qō dr̄ Jaco. 2. Superaltat ät mīa iudiciū. i. supponet̄ mīa i iudicio: vt glo. dic̄. Et i ꝑl. Miseratōes ei? sr̄ oīa opa ei?. g̃ mīa ꝑncipaliꝰ ē in ope dei q̃ iustitia. ¶ Ꝑ. illud qō ē ꝓpriū alicui ꝑncipali? ei ꝓuenit q̃ id qō ē alienū ab eo. sz ꝓpriū opꝰ dei est misereri ⁊ pcere. sz opꝰ punitiōis ē alienū ab eo: vt pz Exo. 27. g̃ mīa ꝑncipaliꝰ ē in ope dei q̃ iustitia.

¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q agēs ⁊ patiēs sp debēt sibi ꝓportionalr rñdere: ita q B mō se hēat agēs ad actionē sic̄ patiēs ad passionē: ea ät q̃ sūt ineq̃lia nō bñt sil'em ꝓportionem nisi ad inequalia: sicut. n. senarius est maiꝰ quaternario: ita ⁊ ternarius cui? duplū est senarius ē maiꝰ binario cuius duplū est q̃ternarius. Et inde ē q qñcūq; agens excedit patiēs: oz q actio excedat passionē: sicut videm? i oībus agentibus equiuocis: qz patiens nō recipit effectuz totū actiōis: dās aūt se hz p modū agētis: ⁊ recipiēs p modum patientis: ⁊ iō q̃ dās superexcedit recipiētē: cōueniēs est vt datio excedat illā receptionē q̃ ē ꝓportionata recipienti: ⁊ iō cū deus sit excellentissimus dator ꝓpter abūdātiā sue bonitatis oz q semp eius datio in bonis superexcedat receptionē que ē ꝓportionata recipienti: ꝑ eodē aute computant̄ minus malū ⁊ maius bonū: vt dr̄ in. 5. Ethic. ⁊ iō deus semper dat vltra condignū de bonis ⁊ semp mala pene irrogat citra ꝓdignū. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q quantuz ⁊ tantū nō important eq̃litatē quātitatis. sed ꝓportionis in auctoritate inducta. Pene aūt ꝓportio ad culpā pōt intelligi duplr: vel in generali vel in ꝑticulari. In generali q dē vt qui peccauit puniaī: ⁊ qui multū peccauit multum puniaī. In ꝑticulari aūt duplr: vel accipiēdo ꝓportionem pene ad culpā fm debitū culpe absolute: vel ꝓsuppositā mitigatiōe diuine mīe que aliquid de pena remittit. ꝓmo igitur ⁊ tertio modo nunq; deus punit citra ꝓdignum: qz semp peccantes multū multū punit: nec aliqd de pena dimittit̄ que post mitigationē diuine misericordie remāet. Sed quantū ad secundū modū sp punit̄ aliqd citra condignū: qz nō tantū punit̄ quis quantū q culpā meruit. Ut dōz: ⁊ melius q equalitas ista ꝓportionalitatis est: nō eq̃litatis: ⁊ attendēda est nō fm ꝓparationē pene ad culpam. sed fm ꝓportionē duoꝝ peccantiū ad duas penas: vt. s. q plus peccauit plus puniaī: ⁊ fm q excedit in peccato sic excedat̄ in pena: ⁊ sic ēt intelligende sūt oēs auctoritates que videī equalitatē culpe ⁊ pene demōstrare. ¶ Ad zm dōz q duplicitas illa pene nō intelligit fm excessuz pene ad culpā in duplo. sed qz hō in duob?punieī. s. in aia ⁊ corpore. Qō aūt dr̄ q plus exigit̄ in penis q̃ cōmissū sit i culpis: intelligēdū ē quantū ad tpis durationē: qz p delectatiōe momētanea infligit̄ pena eterna: duratio aūt pene ñ ꝓportionat̄ durationi culpe: sed magis intēsio pene rñdet enormitati culpe: vt pz ex supradictis. ¶ Ad zm dōz q peccatū originale sequit̄ duplex pena. Una fm q est infectiuū persone: ⁊ sic est pena eius carentia visionis diuine. Alia fm q est vitium nature: ⁊ sic sequuntur ipsum pene que ex principio nature causantur: vt mors que causatur ex contrarietate principioꝝ nature: ⁊ alia hꝺ que ad mortē ordinant̄: vel que ex deo ordinatione principioꝝ nature cōsequunt̄: vt febris ⁊ hꝺ. Dico ergo q baptismꝰ mundat personā: sed nō curat naturā: quod patet ex hoc q p actus nature baptiçatus originale transmittit in prolē: ⁊ iō per baptismū absoluit̄ puer baptiçat?a reatu mortis eterne que est carētia visionis diuine: manet tñ adhuc reat?mortis temporalis ⁊ aliox hꝺ: q̃ ex peccato nature consequitur: que q̃uis ad vtilitatē illius persone nō cedāt si infra etatē perfectā decedit: qz his passiōib?nō mereī: cedit tñ in vtilitatē aliox qui sunt ei ꝓformes in nā: qz ⁊ pene hꝺ peccatum nature consequunt̄. ¶ Ad 4m dōm: q pro peccato originali fm rigorē iustitie nō solū debeī nature pro pena carentia visionis diuine: sz ēt ipsius annihilatio: ⁊ iō ex hocipso q ꝓseruāt pueris nō baptiçatis nālia bona citra cōdignū puniunt. vnde Esa. 43. Misericordie domini q non sumus consumpti. ¶ Ad 5m dōm q sicut potentia dei habet ordinē ad eius iustitiā: ita etiam hꝺ ordinez ad eius misericordiam: vnde q̃uis nō repugnet potentie fm q ordinat ad iustitiam nihil de pena dimittere: repugnat tamen potentie fm q ordinat ad misericordiam: ⁊ sic de potentia ad misericordiam ordinata hoc deus non potest. ¶ Ad 6m dōm: q ĩmisericordes non consequūtur misericordiā totaliter a pena liberantē: consequūt tamē

Universidad de Deusto
Biblioteca

mīaz aliquid de pena relaxātē. Silr ēt si potēter sint mali nō pñt excusari pfirmitatē. q̄ q̄z excusat a toto: sicut ꝛ per eā exigui. i. totaliter infirmi excusantur.

¶ Ad .z.q. dōz q opatio dei ē q̄si mediū iter deū opātē et ipm op̄opatū. oē ät mediū pticipat q̄dāmō cū vtroq; extremo ꝛ: ꝛ iō in opatiōe dei oz aligd iueniri ex pte ipsi⁹ dei opātis ꝛ ex pte opati ad qō opatio termiaf. ex pte quidez opātis exigit vt sit supabūdātia ī collatiōe bono ꝛ in diminutiōe maloꝝ cū ipse de⁹ sit excellētissim⁹ opator vt dictū est: ꝛ in ꝺ ꝓsistit diuīa mīa. ex pte ät opati regrit receptio q̄ fit ꝟz ꝓportionē recipiētis: ꝛ i hoc rō iustitie ꝓsistit. ꝛ iō oz q̄ in oī diuina opatiōe aligd mīe ꝛ aligd iustitie inueniaf: nec iustitia mīe repugnat: qz mīa nō ē laudabilis nisi sit ſm rōnē rectā q̄ est regula iustitie siue ſm ordinez sapiētie ī diuinis: nec mīa ꝓpugnat iustitie: qz elargiri aliqd supra debitū de bonis: vel citra debitū ō malis nō ē ꝺ iustitiā. ꝟz ꝑter eā vt ex dictis ꝑz: ꝛ iō nec imēfitas mīe excludit iustitiā a diuīo ope: nec imēfitas iustitie misericordiā. ¶ Ad p̄m g̈ dōm: q̄ iustitia vt ex dictis ꝑz q̄z ꝓsistit ī retributiōe meritoꝝ: ꝛ sic iustitia ī creatiōe nō ꝓsiderat: q̄z vo iustitia ꝓsistit ī ꝺcētia dīne bonitatis: ꝛ sic non ꝓsupponit aliqd ex pte recipiētis ꝟz solū ex pte dei: ꝛ sic ꝑt ē iustitia in ope creatiōis. iustus est. n. vt vnaq̄z res hoc mō ē bēat quō ꝑdiatū ē a sapiētia dīna. Silr ꝛ mīa dr ꝓl'r dr. Uno mō ſm q̄ repellit miseriā ꝓcedētē nō ex ꝺbito: ꝛ sic nō ꝑt ē mīa in ope creatiōis. Alio mō cōiter ſm q̄ sine debito tollit gcūq; defect⁹: ꝛ sic ī ope creatiōis est mīa: qz maximū defectū de⁹ creādo remouit. ſ. nō esse: ꝛ ꝺ ex gratuita volūtate fecit: ñ aliq̄ ꝺbito ꝓstrict⁹. ¶ Ad z^m dōm q̄ apls vtit tali mō distinctiōis: qz aliqs mod⁹ iustitie fuit ī saluatiōe iudeoꝝ q nō fuit ī ꝙuersiōe gētiū. ſ. impletio pmissoꝝ q̄ fuerūt p̄ pphas iudeis ꝛ nō gētib⁹ repromissa a deo. Sed tñ in vtrisq; saluatio būit ꝛ iustitiā ꝛ misericordiā: iustitiā aūt q̄ est ſm decētiā dīne bonitatis: decuit. n. vt de⁹ rōnalē creaturā ñ total'r ꝑderet quā ad btitudinē fecit: mīam vo qz ī neutris merita ꝓcesserūt q̄ ad ꝺ sufficerēt ſm illō Titi. i. Nō ex opib⁹ iustitie q̄ fecim⁹ nos ꝛc. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ sic dicit aug. sup illud iosue. 7. Silr isr' ꝑuaricati sūt ꝛc. In pēis eternis nūq̄; vn⁹ punit' p alio. ꝟz i tpali q̄q; vn⁹ punit' p alio: cui⁹ rō pōt ee tripler. Una est qz pena eterna ñ ifligit' alicui ad pfectū patiētis: ꝟz ad vindictā culpe: ꝟz pena tpal' q̄q; ifert' ad pfectū patiētis. vñ sic q̄q; aligs sine culpa pūit' tpali pēa: ita ēt q̄q; aliquis pūit' p pctō alteri⁹ ad pfectū sui ꝛ alioꝝ: vt. ſ. videat' q̄tū vn⁹ debeat ee sollicitus p alio ne cadat ī pctō: ex q̄ p pctō vni⁹ tota ꝙgregatio tpal'r punit': ꝛ vt ēt ostēdat' q̄ fugiendum sit pctm q̄ ita grauiter punit' vt vno delinq̄nte plures puniāt. Scōa rō pōt ee: qz q̄tū ad tpalia vn⁹ bō ē res alteri⁹: sic filī⁹ ē q̄daz res pris: ꝛ iō q̄q; filī⁹ punit' tpal'r p pctō pris: ꝛ seru⁹ p pctō dñi: ꝟz quātū ad bonū aie gl̄z gerit psonā ppriā. Eccḥ. 43. Oēs aie mee sūt. Tertia rō ē quā assignat Hzc. qz q̄q; aligs ē pticeps culpe alteri⁹: sicut ex culpa subditoꝝ q̄q; pmittunt' plati cadere in pcm̄: ꝛ ita nō ē mirꝝ si. p pctis platoꝝ subditi puniūt'. sic. z. Reg. vlti. Dauid peccāte ppls est punit⁹. vñ ꝺ ñ est diuīe iustitie cōtrariū: vt vn⁹ q̄q; p pctō alteri⁹ puniat': nec tñ ex ꝺ ꝺz sumi exēplū ī iudicio būano vt vn⁹ puniat' p alio: vt aug. dicit. qz bō nō pōt scire pfectū pueniētē ex pēa tpali sicut ꝺ deus ifallibiliter cognoscit. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ ī iustificatione ipy seruat' aligs mod⁹ iustitie q ē ſm ꝺcētiam diuīe bonitatis: vel ēt ſm exhibitionē pmissi: vt dr ī glo. sup illud ps. Ut iustificeris ī sermōib⁹ tuis ꝛc. Deus. n. ꝺ pmisit vt pctōrib⁹ veniā petētib⁹ venia largirē. ¶ Ad 5^m dōz q̄ nō ē iustitia si ō eo qō neutri ē ōbitū eq̄lib⁹ ineq̄l'r det: sic ꝑz matḥ. 20. i parabola ō laboratib⁹ ī vinea: q ꝟz ineq̄l'r laborassent: ē redditū eq̄le pmiū. co. n. q̄ aligs liberal'r dat qō pōt dare vel ñ dare: nihil differt q̄ ad iustitiā q̄tūcūq; det'. Dico g̈ q̄ oīb⁹ boīb⁹ ex merito ppry pcti debet pena eterna: ꝟz q̄ alig liberēt ꝺ ē ex sola dīna liberalitate. posset. n. oēs iuste dānare: ꝛ iō nlla ē iustitia si aliq̄s eligat et aliq̄s reprobet. ī gb⁹ tñ nlla dña meritoꝝ ꝑcessit. Aarō ät pūit⁹ fuit q̄uis ñ pēa mānifesta: sic ꝛ ppls: i signū q̄ plati si debēt pūiri mānifeste ꝟz occulte pp scādalū vitādū. Pena ät aarō dr fuisse ī ipso ꝛ filys ei⁹ q̄ in sacrificio vitule rufe imūdi efficiebāt: vt hr Nume. 19. Aug. tñ ī glo. Exo. 32. ꝺ occulto ōi iudicio ascribit: q gbusdā pcit ad tps vt ī meli⁹ ꝛmutēt alys punitis. ¶ Ad 6^m dō. q̄ ꝺ q̄ meliozb⁹ mīnꝰ daf ō bono tpali ꝛ q̄q; plus ō malo ī eoꝝ pfectū cedit q̄tū ad spūale bonū qō ē simpl'r bois bonū: bona. n. tpalia si sūt simpl'r bois bōa nisi ſm q̄ ozgānice ꝺseruiūt ad spūale bonū. Quō ät ꝺ cedat ī pfectū spūalis boni supra oīa sū ē.

¶ Ad. z. q. dōm q̄ illō qō ē formale ī vnoq̄z ē excellēti⁹ eo qz p formā mā ꝛplet'. In q̄lz ät actiōe illō qō ē ex pte agētis ē q̄si formale: illō ät qō ē ex pte patiētis vl' recipiēti ē q̄si māle. Dēm ät ē. ē. q̄ mīa ī oi ope dīno resultat ex pte ipsi⁹ dei q supabūdat ī bono. ꝟz iustitia ex pte recipiētis q recipit ſm suā ꝓportionē: ꝛ iō ī q̄libet ope dīno supemiet mīa iustitie sic māli formale: ꝛ ꝺ ē qō ī pl. dr. Miserationes ei⁹ sup oīa opa ei⁹. ¶ Ad p̄m g̈ dōm: q̄ dr ee bonrēdū icidere ī manus dī vituētis ñ pp remotionē mīe relaxātis aligd ō pēa: ꝟz pp pene itermiabilitatē: vl' ēt pp remotionē resistentie: qz ei⁹ ire néo resistere pōt: cū sit oipotēs: nec ab eo fugere: cū sit vbiq̄ pūs: nec coā eo fallaciter se excusare: cuz oā sciat. ¶ Ad z^m dōm: q̄ Ansel. logī nō de iustitia q̄ attēdit ꝓportionē creature: vel būana merita: ꝟz q̄ attēdit solā ꝺcētiā bonitatis diuine. ex tali. n. decentia mīa nascit': non autē loquitur de iustitia ſm q̄ respicit debitum ex parte creature. ¶ Et similiter etiā est dicendum ad 3^m.

Ad tertiū

sic ꝓcedit': vr̄ q̄ p dīnā mīaz ois pēa terminet' tā boīuz q̄z ēt dmonū: qz Sap. ii. Misereris oīum dñe q̄n oīa potes. sed iter oīa ēt dmones ꝺtinent' q̄ sūt dei creature. g̈ ꝛ demonuz pēa finiet'. ¶ Ro. ii. Cōclusit deus oīa sub pctō vt oiuz misereat'. ꝟz demones sub pctō cōclusit. i. sub pctō ꝺcludi ꝓmisit. g̈ vr̄ q̄ ēt demonū q̄q; misereat'. ¶ Ꝓ. sicut dicit Ansel. ī li. cur de⁹ hō: nō ē iniustū vt de⁹ creaturā rōnalē quā fecit ad beatitudinez oīno pire sinat. g̈ vr̄ q̄ cū q̄libet creatura rōnal' creata fuerit ad btitudinē nō ee iustū vt oīno pire ꝓmitta tur. ¶ Sz ꝺ ē: qō dr. Matḥ. 25. Ite maledicti ī ignē eternū q parat⁹ est diabolo ꝛ angelis eius. ergo eternal'r puniē tur. ¶ Ꝓ. sicut boni angeli effecti sūt beati p ꝙuersionem ad deū: ita mali angeli effecti sūt miseri per auersionem a deo. si ergo miseria maloꝝ angeloꝝ q̄q; finiatur: ꝛ btitudo bonoꝝ finem habebit: qō est inconueniens.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ diuīa mīa nō ꝓmittat saltē boīes ī eternuz puniri: qz Ezech. 6. dr. Nō ꝓmanebit spūs me⁹ ī boīe in eternū qz caro est: ꝛ accipiē ibi spiritus ꝓ indignatiōe: vt ꝑz p glo. ibidem. cum igīt indignatio dei nō sit aliud q̄ eius pena non punientur eternal'r. ¶ Ꝓ. charitas sanctoꝝ in ꝓsenti hoc facit vt ꝓ inimicis exoꝛent. sed tūc bēbunt perfectioꝛē charitatē. ergo tūc oꝛabūt ꝓ inimicis dānatis. sed oꝛones coꝝ ee casse nō poterunt: cuz sint maxime deo accepti. ergo ꝓcib⁹ sanctoꝝ diuīa misericordia q̄q; dānatos a pena liberabit. ¶ Ꝓ. hoc qō deus penā eternam dānatoꝝ ꝓdixit ad ꝓphetiā ꝺminatiōis pertinet: sed ꝓphetia ꝺminatiōis nō semper implet': qō ꝑz p ꝺ qō dictū ē de submersiōe Niniue: que nō fuit subuersa sicut ꝓdictū fuerat p. ꝓphām: g ex ꝺ etiam contristat' fuit. ergo vr̄ q̄ multo ampli⁹ diuīnā misericordiā cōminatio pene eterne cōmutabit' in mitioꝛē sententiā: q̄ñ i nullius tristitiam sed ī oīum gaudiū cedere poterit. ¶ Ꝓ. ad hoc facit quod in psal. dicit'. Nunqd in eternū miserebit

de⁹. ꝟz ira dei ē ei⁹ punitio. g̈ de⁹ in eternū hoīes ñ puniet'. ¶ Ꝓ. esa. 14. sup illud. Tu aūt piect⁹ es ꝛc. dicit glo. Et si oēs aie aliq̄n bēbūt requiē: tu nunq̄ⁿ loquēs de diabolo. g̈ vr̄ q̄ oēs aie humāe aliq̄n regē bēbūt a penis. ¶ Sz ꝺ ē: qō dr matḥ. 25. sil'r electis ꝛ reprobis. Jbūt hi ī supplicīū eternū: iusti ät ī vitā eternā. ꝟz incōueniēs ē pōere q̄ iusto⁹ rū vita q̄q; finiat'. g̈ icōueniēs ē pōere q̄ ꝛprobo ꝛ supplicīū termiet'. ¶ Ꝓ. sic dr Dama. ꝺ ē boīb⁹ mozs qō angel' casus. ꝟz angeli p̄ casū irrepabiles fuer't. g̈ ꝛ boies sil'r post mortē: ꝛ sic dānato ꝛ supplicium nunq̄ terminabitur.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ saltē ꝛpiano ꝛ pēa p dīnā mīaz termiet': qz marc. vlti. dr. Qui crediderit ꝛ baptizat' fuerit salu⁹ erit. ꝟz ꝺ ē oīm ꝛpianoꝝ. g̈ oēs ꝛpiani final'r saluabunt'. ¶ Ꝓ. Job. 6. dr. Qui mād ucat carnē meā ꝛ bibit meū sanguinē ꝺz vitā eternā: ꝟz ꝺ est cōis cib⁹ ꝛ pot⁹ ꝛpiāoꝝ. g̈ oēs ꝛpiāi final'r saluabunt'. ¶ Ꝓ. i. coꝛ. 3. Si cui⁹ op⁹ arserit ōtrimētū patiet': ipse ät salu⁹ erit: sic tñ q̄si p ignē. ꝛ logī ō illis in gb⁹ fuit fūdamētū fidei ꝛpiāe. g̈ oēs tles final'r saluabūt'.

¶ Sz ꝺ ē: qō dr. i. coꝛ. 6. Jnig regnū ꝺi nō possidebūt. sed gdā ꝛpiāi sūt inig. g̈ nō oēs ꝛpiani ad regnū ꝺi perueniēt.

¶ Ꝓ. z. Petri. z. dr. Meli⁹ erat eis viā vitatis nō cognoscere: q̄ p⁹ agnitā retroire ab eo qō traditū est illis scō mādato. ꝟz illi q viā vitatis nō cognoscunt eternal'r punient'. ergo ꝛ christiani qui ab agnita retrocesserunt.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q̄ illi oēs q opa mīe faciūt nō puniēt' eternaliter. sed soli illi q opa mīe negligunt. Jacobi. z. Judiciuz sine mīa fiet ei q nō fecit mīam. ꝛ matḥ. 5. Bti misericordes: q̄ñ mīam ꝺsequent'. ¶ Ꝓ. matḥ. 25. ponit discepta tio dñi cū electis ꝛ reprobis. ꝟz illa disceptatio ñ est nisi ō opib⁹ mīe. g̈ solū p opib⁹ mīe omissis aliq eternal'r pūiēt'. ꝛ sic idez qō ꝓuis. ¶ Ꝓ. matḥ. 6. dr. Dimitte nobis debita nra sicut ꝛ nos di. de. no. ꝛ segī. Si. n. dimiseritis boīb⁹ ꝛc. g̈ vr̄ q̄ misericordes q aliq⁹ pctā dimittūt: ipsi veniam pctoꝝ ꝺsequnt'. ꝛ sic nō eternal'r punient'. ¶ Ꝓ. i. Thi. 4. ſr illud. Pietas ad oīa valet. dicit glo. Amb. Ois sūma discipline ꝛpiane i mīa ꝛ pietate est: quā aligs sequēs si lubzicum carnis patiat' sine dubio vapulabit: nō tñ pibit: si qs ät solū exercitiū corpis habuerit phēnes penas patiat'. g̈ illi q ifistunt opib⁹ mīe q pctis carnalib⁹ ꝺtinent' nō ī eternū puniēt': ꝛ sic idē qō ꝓuis. ¶ Sz ꝺ ē: qō dr. i. coꝛ. i. Neq; fornicarij neq; adulteri regnū ꝺi possidebūt. sed m'ltī q se exercēt ī opib⁹ mīe sūt tales. g̈ nō oēs misericordes ad regnū eternū pueniēt: ꝛ ita aliq coꝝ eternal'r punient'. ¶ Ꝓ. iacobi. z. dr. Quicūq; tota legē seruauerit: offenderit aūt ī vno fact⁹ ē oīz re⁹. g̈ gcūq; seruat legē q̄ ad opa mīe ꝛ negligit alia opa: reatū ō trāsgressiōe legī incurreret: ꝛ ita eter

¶ Rñdeo dōz ad. i. q. q̄ erroꝛ Origēis fuit (nal'r punieꝝ. vt aug. zi. ō ci. ōi dicit. q̄ ōmōes q̄q; p ōi mīam liberādi sunt a penis. Sz iste erroꝛ ab eccl'ia ē reprobatus pp duo. Prio qz manifeste aucti scripture repugnat: q̄ hz Apoc. 9. Diabol⁹ seducebat eos missus ē ī stagnū ignis ꝛ sulphuris vbi bestia ꝛ pseudo ꝓphe cruciabunt' die ac nocte ī secula seculoꝝ. per qō ī scriptura significari ceruitas ꝺsuetut. Scōo qz ex vna pte dei mīam nimis extendebat: ꝛ ex alia pte nimis eā coartabat: eiusdē. n. rōis ee vr̄ bonos angelos ī eterna btitudie pmanere: ꝛ malos angelos ī eternū puniri: vñ sic pōebat ōmōes ꝛ aīas btoꝝ q̄q; a pena liberādas: ita ponebat angelos ꝛ aīas btoꝝ q̄q; a btitudine in hꝰ vite miserias ꝺuoluēdas. ¶ Ad p̄m g̈ dōm: q̄ ꝺus q̄tū ī ipso est miseret oīb⁹: sed qz ei⁹ mīa sapie ordine regulat': inde ē q̄ ad q̄sdā nō se extēdit q se fecerit mīe in dignos: sicut ōmōes ꝛ dānati q sūt ī malitia obstinati. Tñ pōt dici q̄ ī cis mīa ēt locū ꝺz inq̄tū citra ꝺdignū puniūtur: nō q̄ a pena total'r absoluant'. ¶ Ad z^m dōz: q̄ ibi intelligēda ē distributio p g̃ñib⁹ singuloꝝ ꝛ ñ p singul' generū: vt intelligat' auctas ō boīb⁹ ſm statū vie: qz. ſ. ꝛ iudeorū ꝛ gētiliū miser⁹ est. sed nō oīm gētiliū vel oīm iudeorum. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ Ansel. itelligit nō ee iustū q̄tū ad ꝺcentiā diuīe bonitatis: ꝛ logī ō creatura ſm genus suū: nō. n. est ꝺueniēs dīne bōitati vt totū vnū genꝰ creature ōficiat a fine pp quē factū ē. vñ nec oēs boies nec oēs angelos dānari ꝺueīt: sed nihil phibet gn aliq ex boīb⁹ vl' ex angelis ī eternū pereāt: qz diuīe volūtatis ītētio iplet' in alys

¶ Ad. z. q. dōm q̄ sic dicit aug. zi. ō ci. dei. gdā (g saluāt'. in ꝺ ab erroꝛe Origenis ꝺclinauer't q̄ ōmōes ꝺposuere in ppetuū puniri: ꝟz oēs boies q̄q; liberari a pēa: et ifideles ꝟz hec positio ē oīno irrōnabil'. sic. n. ōmōes sūt in malitia obstinati ꝛ ita ppetuo puniēdi: ita ꝛ aīe boiuz q sine charitate ꝺcedūt: cū ꝺ sit boīb⁹ mozs qō angel' casus vt Dama. dicit. ¶ Ad p̄m g̈ dō. q̄ vbū illud itelligēdū ē ō hoīe ꝟz genus suū: qz ab būano gñe q̄q; idignatio est remota p ꝛpi aduētū. sed illi q ī hac recōciliatiōe q̄ fcā est p ꝛpm noluerunt ee vel pmanere. ī seipsis diuīnā irā ppetrauerūt: cuz nō sit nobis aligs mod⁹ recōciliatiōis ꝺcessus nisi p ꝛpm.

¶ Ad z^m dōz sic dic Aug. zi. ō ci. ōi. ꝛ greg. z6. moral'. ꝛ. 4. dial'. q̄ sci ī hac vita iō. p inimicis exoꝛāt vt ꝺuertāt q̄ eōrum cū adhuc ꝺuerti possint. si. n. cēt nobis notū q eōrum p̄sciti ad mortē nō magis p eis q̄ḡ p ꝺmoīb⁹ oꝛarem⁹: ꝛ qz p⁹ hāc vitā ꝺcedētib⁹ sīn gra tps ꝺuersiōis nō erit: nll'a p eis fiet oro: nec ab eccl'a militāte: nec a triūphāte: hic. n. p eis oꝛādū ē: vt apls dic. z. Timo. z. Ut det illis de⁹ pniam et resipiscāt a laqis diaboli. ¶ Ad 3^m dōm q̄ ꝓphetia ꝺminatoria pene tūc solūmō imutat' q̄n merita ei⁹ variāt' ī quez ꝺmiatio fcā ē. vñ Piere. 18. Repēte loq̄r ad gētē ꝛ aduersū regnū vt eradicē ꝛ ꝺstruā ꝛ dispdā illud: si pniam egerit gens illa a malo suo: agā ꝛ ego pniaz sup malo q̄ cogitauerā ei. vñ cū dānatoꝝ merita mutari nō possint: ꝺmiatio pene sp ī eis iplebit': nihilomin⁹ tñ ꝓphetia cōmiatiōis sp q̄tū ad aliquē itellectū implet': qz vt dicit aug. li. pdco. Euersa ē niniue q̄ mala erat: ꝛ bōa edificata ē q̄ ñ erat: stātib⁹. n. menib⁹ atq; domib⁹ euersa ē ciuitas ī pditis mozibus. ¶ Ad. 4. dōz q̄ vbū illud ps. ptiet ad vasa mīe q̄ se īdignos mīa ñ fecerūt: qz ī hac vita q̄ q̄dā ira dei ē pp vite miserias vasa mīe mutat ī meli⁹: vñ segī ī ps. Dec mutatio ōrtere excelsi. Uel dōz: q̄ hic itelligit ō mīa aligd relaxāte: nō ō mīa totaliter liberāte si extēdat' ēt ad dānatos. vñ ñ dicit: ꝛtiebit ab ira mīas suas ꝟz ī ira: qz nō total'r pena tollet': ꝟz ipsa pēa durāte mīa opabit' eā ꝺminuēdo.

¶ Ad 5^m dōz q̄ glo. illa ñ logī simpl'r. ꝟz sub hypostbesi ꝓpossibil' ad exaggerādū pctī magnitudinē ipsi⁹ ꝺuabolī vl'

¶ Ad. z. q. dōz: q̄ gdā fuerūt vt dicit (nabuchodonosoꝛ. aug. ī li. pdco: q nō oīb⁹ boīb⁹ ꝓmiserūt absolutionē a pēa eterna: sed sol' ꝛpianis: ꝛ ꝺ respcū diuersificati sī. Quidā. n. dixerūt q̄ gcūq; sacra fidei pceperunt ab eterna pena erūt īmunes. ꝟz ꝺ ē ꝺriū vitati: qz gdā sacra fidei recipiūt: ꝛ fidē ñ būt sine q̄ ipossibile ē placere deo. Debr. ii. Et iō alq dixerūt q̄ solū illi ab eterna pēa erūt īmunes q̄ sacra fidei sunt ꝺsecuti: ꝛ fidē catholicā tenuerūt. Sed ꝺ ꝺ esse videt': q̄ aliqñ aliqui catholicā fidē tenent ꝛ postea ab ea resipiscūt: q nō minoꝛi pena sūt digni: ꝟz maioꝛi: qz. z. Pet. .z. Meli⁹ erat viā vitatis nō agnoscere q̄ḡ post agnitā retroire. Planū est ēt plus peccare hereſiarchas q̄ ō fide catholica recedētes nouas hereses fingūt q̄ḡ illos q a primo aliquā heresim sūt secuti. Et iō alq dixerūt q̄ illi soli sūt a pena eterna īmunes q ī fide catholica finaliter pseuerāt q̄tūcūq; alys crimib⁹ ꝺuoluāt'. Sz ꝺ mānifeste ꝺtinatur scripture: qz iacobi. i. dr. Fides sine opib⁹ mortua est. ꝛ Matḥ. 7. dr. Nō ois q dic mihi dñe dñe ītrabit ī regnuz celoꝝ: ꝛ ī multis alys locis scriptura peccātib⁹ eternas penas ꝓmiat': vñ ñ oēs finaliter ī fide pſistētes a pēa eterna erūt īmūes: nisi ꝛ ab alys crimib⁹ īueīant' final'r absoluti.

¶ Ad p̄m g̈ dōm: q̄ dñs ibi logī de fide formata q̄ ꝺ vile-

Universidad de Deusto
Biblioteca

etionē opaꝝ: i q̄ gcūq; decesserit saluꝰ erit: ſz huic nō ſoluz oppoīt ifidelitatis erroꝛ: ſz qōlibet pctm̄ mortale. ¶ Ad 2m dom: q; ybū dñi ē itelligēdū nō de illis q tm̄ ſacraliter edūt: q idigne q̄q; ſumētes iudiciū ſibi māducāt ꝛ bibūt vt dr̄. i. Coꝛ. ii. ſz de māducātibꝰ ſpūaliter q ei per charitatē icoꝛpanr̄: quā icoꝛpatione facit ſacralis comeſtio ſi q digne accedat. vñ q̄tū ē ex vtute ſacri ad vitā eternā pduc it: q̄nis aliqs ſe poſſit tali fructu puaꝝ p pctā ēt poſtq̄ digne aſſūpſerit. ¶ Ad 3m dōs: q fundamētuz i ybis apli intelligit fides formata: ſupra quaz q pctā venialia edificauerit de trimētū patiet: qz p eis punietꝝ a deo: ipe tm̄ ſaluꝰ erit finaliter q̄ſi p ignē vel tpal' tribulationis vel purgatorie pene que erit poſt mortem.

¶ Ad. 4. q. dō. q ſic dic Aug. i li. pdcō. qdā poſuerūt ñ oēs q catholicā fidē tenēt a pena eterna eē liberādos. ſz ſoluz illos q mie opibꝰ inſiſtūt: q̄uis ēt alys crimibꝰ ſint ſubiecti. Sz iſtud ñ pōt ſtare: qz ſine charitate ñ pōt aliqd deo eē acceptū: nec ſiñ ea pdeſt aliqd ad vitā eternā: ꝛtigit ār aliās opibꝰ mie iſiſtere q charitatē nō hūt: vñ bis nihil pdeſt ad vitā eternā pmerēdā vel ad imunitatē pene eterne vt ps. i. Coꝛ. iz. Et ꝓcipue ꝺ appet abſurdū i raptoꝛibꝰ q multa rapiūt: ꝛ tm̄ aliq̄ miſericoꝛditer largiūt. Et iō dōm: q q̄cunq; cū peccato mortali decedunt: nec fides nec opa mie eos liberabit a pēa eterna ēt pꝰ q̄tūcūq; ſpaciū tpis.

¶ Ad pm̄ q dōm: q illi miaz ꝓſequnt q miam oꝛdiate ipēdūt: nō ār oꝛdiate miaz ipēdūt q ſeipos i miſerēdo negligūt: ſz magis ſe ipugnāt male agēdo: ꝛ iō tales miam pēitꝰ abſoluēte nō ꝓſequnt: etſi ꝓſequāt miam de penis debitis aliqd relaxāte. ¶ Ad 2m dōs: q nō pp hoc ponit diſceptatio ſoluz de opibꝰ mie: qz p eaz neglectu tm̄mō aliq eternaliꝛ punīt: ſz qz illi ab eterna pēa liberabūt pꝰ pctā q p opa mie ſibi veniā ipetrauerūt: faciētes ſibi amicos ō mā mona inigtatis. ¶ Ad 3m dōm: q illud a dño dr̄ bis q petūt ſibi debitū relaxari: nō ill'q i pctō pſiſtūt: ꝛ iō ſoli penitētes p opa mie ꝓſequnt miaz penitꝰ liberātes. ¶ Ad 4m dōm: q glo. Ambro. logt de lubꝛico venial' pcti: a q̄ aligs pꝰ purgatoꝛias pēas q̄s vapulatione dicit p opa mie abſoluiet. Vel ſi loquat de lubꝛico mortal' pcti ē itelligēdū q̄tū ad hoc q adhuc i vita iſta exītes illi q ex fragilitate incarnalia pctā icidūt p opa mie ad pniaz diſponūt: vñ tal' nō pibit. i. diſponet q talia opa ad non peundum.

¶ Nam grādis tm̄ pena ēt ei tē. ℑ. Aug. dicit: q mitiſſima ē pena puloꝛ q tm̄ alienāt a regno. ¶ Et dōm: q boc qō bic dr̄: itelligēdū ē de ill'q caret diuina viſione ꝛ bnt ꝓſcie remoꝛſū q ex ꝓpria culpa ea puēt. ¶ Incōſpbēſibilia ſūt iudicia ei⁹. ¶ Sz ℑ. in pſal. Jn labys meis ꝓnunciaui oīa iudicia oꝛis tui. ¶ Et dōm: q iudicia in pſal. appellāt dei mādata. Apls ār dicit dei iudicia diſpōnes ei⁹. ¶ Sz varietas ſēſuū ꝛ effectꝰ i creaturis tē. inq̄tū videz ex diuerſis ꝺceptionibꝰ q̄s a creaturis accipim⁹ diuerſas rōnes attribuim⁹ deo: vt diuerſitas nō ſit i deo ſz eē. ſz ſit diuerſitas ſm rōnē tm̄: qd hic dr̄ varietas ſenſuū vl' ſm ꝓnotata: ꝛ ℬ dr̄ varietas effectuū. ¶ Et de ℬ in. z. di. i. li. dictū eſt.

¶ De ſentētia iudicij. Di. XLVII. a

SOlet ēt q̄ri q̄r dabit iudicij ſnia. Sz nō ē pſpicuū id explicare. Nō eni ſcriptura apte diffinit an voce illa pferāt. Venite bñdicti: ꝛ Ite maledicti: an ſytute iudicis ita fiat ꝓſciētijs ſinguloꝝ atteſtātibꝰ: vt mō dr̄ futurū: vt iudicis potētie effectꝰ: ipſi⁹ dictiōe ſignificet Illa ēt: Eſuriui ꝛ nō dediſtis mihi māducare: ꝛ bꝰ: magis ꝓſciētijs exp̄mēda plūmi putāt q̄

ybis: qz apls i momēto ꝛ ictu oculi myſteriuz ꝓſumādū tradit. Sz illud ad reſurrectōis ſtatū tm̄ referūt: nō ad iudiciū: q alij iudicis ſniam ꝛ malorū increpationes ꝛ bonoꝝ p̄mia verbis exp̄imenda aſſerunt.

¶ Quod iudicabunt ſancti ꝛ quō. b

ON ār ſolꝰ xps iudicabit ħ ꝛ ſci cū eo iudicabūt natōes. Jpe. n. apls ait. Sedebitis ꝛ vos ſup duodeci ſedes iudicantes duodeci trib⁹ iſrl'. Nec ē putādū q duodeci apls tm̄ ħ pmiſerit xps. Ubi. n. ſedebit paul⁹ q pl⁹ oib⁹ laboꝝauit: ſi ñ ibi ſedebūt niſi duodeci: ℊ ſedes pfectio tribūal'. i. vniuerſitas iudicātiū itelligīt. ſ. oēs pfecti q relictis oib⁹ ſecuti ſūt xp̄m. Per duodeci trib⁹ vniuerſitas iudicādoꝝ. Judicabūt ꝛo eos ſci ñ mō cooperatione: ħ ēt aucte ꝛ ptāte. vñ. Bladij ācipites i manib⁹ eoꝝ. i. ſnia ō bōis ꝛ ō malꝰ i ptāte eoꝝ. Sꝛo q̄rit q erit coꝝ ptās vl' auctas i iudicādo. puto ñ añ poſſe ſciri q̄ videat: niſi dina reuelatiōe qs dicēt. ¶ De oꝛdib⁹ eoꝝ q iudicādi erūt. e

ERūt ār q̄tuō ōdies i iudicio. Due q̄pe ſūt ptes: electoꝝ. ſ. ꝛ reꝓbatoꝝ. vt Bre. i moꝛal'. ait. Sz bini ōdies eiſdē ſingul' ptib⁹ ꝓtinēt. alij. n. iudicāt ꝛ pe unt. Alij ñ iudicāt ꝛ peūt. Alij iudicāt ꝛ ſgnat: alij ñ iudicāt ꝛ ſgnat. Judicāt ꝛ peūt qb⁹ dñica iclamatōe dicet. Eſuriui ꝛ nō dediſtis mihi mā. tē. Nō iudicāt ꝛ peūt: qb⁹ dñs ait q ñ credit iā iudicat⁹ ē. Eoꝝ. n. dānatio toti eccl'ie nō ē ꝛ certa: ꝛ iō dñr tūc ñ iudicari: qz ad ꝓſpectū diſtricti iudicis cū apta dānatōe ſue ifidelitat' accedēt. Qui ꝛo pfeſſiōez fidei ſiñ opib⁹ bñt: iudicabūt ꝛ pibūt. i. redarguēt vt peāt. q ꝛo nec fidei ſacra tēuert icrepatōz iudicis i ſe fieri ñ andiēt qz ifidelitatis ſue tenebꝛis p̄iudicari ei⁹q̄ ōſpexerūt iuectōe ſdargui ñ merēt. Illi ār ſaltē ꝛba iudicis audiēt: q ei⁹ fidē ſaltē ꝛbo tēuerūt. Illi ār i dānatōe ſua eterni iudicis nec ꝛba pcipiēt: q ei⁹ reuerētiā nec ꝛboten⁹ ſuare voluerūt ꝛ iō illi iudicādi. ħ iſti ñ iudicādi dñr. Et electoꝛū ꝛo pte alij iudicāt ꝛ regnāt. ſ. q vite macias lacꝛimis tergūt: ꝛ el'ynaꝝ ſupinductōe opiūt: qb⁹ index veniēs i ōꝛtera ꝓſiſtētib⁹ dicet. Eſuriui ꝛ de. mi. mād. Alij ār ñ iudicāt ꝛ regnāt: q ēt ꝓcepta legis pfectioꝛi virtute trāſcēdūt: qz ñ boc ſolū qō lex ꝓcipit iplere ꝛtēti ſūt: ħ ꝛ qō ad pfectōz ꝓſulit iplere ſtudēt. De qb⁹ ꝓpba ait. Bñs ad iudi^m vēiet cū ſenatoꝛib⁹ ppli ſui. Et ſalomō ō eccl'ie ſpōſo loquēs ait. Nobil' i portis vir ei⁹ q̄ſ ſederit cuz ſenatoꝛib⁹ terre. ꝛ Job ait. Nō ſaluat ipios ꝛ paupib⁹ iudiciū tribuit. Vi q̄ recte ſub gñali iudicio ñ tenēt: ħ iudices veniūt qz ꝛ ꝓcepta gñalia viuendo vicerūt: ꝛ oib⁹ relictis xp̄z ſecuti ſūt. recte paupib⁹ iudiciū tribuit. q q̄to mūdo magna būilitate deſpecti ſūt: tāto tūc maioꝛi clīie ptātis exercebūt. De talib⁹ dr̄. Qui vicerit dabo ei ſedere mecū i thꝛono meo ſic ꝛ ego vici ꝛ ſedi cū p̄re meo i thꝛono ei⁹. Ui cēs dñs cū p̄re i thꝛono ſedit: qz p⁹ paſſiōis certamē ꝛ reſurrectiōis palmā q̄ p̄ii eēt eḡlis oib⁹ claruit. Nobis ꝛo i thꝛono filij ſedeꝝ ē ex eiusdē filij ptāte iudicare. Qz. n. iudicādi p̄incipatū ex ei⁹ ꝛtute pcipim⁹: q̄ſi i thꝛono ei⁹ reſidem⁹. Ex bis appet q ēt pfectioꝛes ſci cū xp̄o iudicabūt ptāte. ꝛ q̄r qdā dñr iudicādi alij ñ iudicādi.

¶ De oꝛdine iudicij ꝛ miniſterio angeloꝝ. d

UM aūt i euāgelio legaꝝ q dñs mittet angelos ſuos q colligēt ō rḡno ei⁹ oīa ſcādala ꝛ mittēt iiquos i camiuz ignis. Et itē. Exibūt āgeli ꝛ ſepabūt malos ō medio inſtoꝝ ꝛ mittent eos in caminū ignis. Et itē. Mittet āgelos ſuos cū tuba ꝛ ꝓgregabūt electos a q̄tuoꝛ vētis. ꝛ ꝓpba dic. Cōgregate illi ſcōs ei⁹: miſterio āgeloꝝ illa ipleri dubitā dū ñ ē. Bño. n. veniēte ad iudiciū p̄cedet añ eū ignis quo ꝺburet facies mūdi b⁹ ꝛ pibit celū ꝛ terra nō ſz ſubſtātiā: ſz ſz ſpēz q̄ imutabit: celū qdē aereū nō etbereū. Tātū. n. aſcēdet ignis in iudicio q̄tū aſcēderūt aq̄ i diluuio. Ille āt ignis mal'q repti fuerit viui: erit ꝓſūptio: bōis ꝛo ñ: vt ait aug. Hoc erit icēdiū mūdi ſcis: qō fuit cam in⁹ trib⁹ pueris. Jn qb⁹ ſi aliqd purgādū fuēit p illū ignē purgabit. Alijs ꝛo nulla īgez mole ſtiā. Purgato ꝛo p ignē mūdo: ꝛ ad iudiciuz veniēte dño: emittet voꝛ illa magna q̄ reſurgēt oēs mortui: ꝛ tūc miniſterio angeloꝝ vētilabit area: qz boni ꝓgregabūt ibi ō q̄uoꝛ ptib⁹ mūdi ēgelico miſterio: quo ꝛ rapiēt obuiā xp̄o i aera repꝛobis in terra quā dilexerūt remanētib⁹. Et tūc pꝛecōia illa bonoꝝ. Eſuriui ꝛ dediſtis mihi māducare. ꝛ icrepatōes ille maloꝝ: eſuriui ꝛ ñ dediſtis mihi mā. tē., pferent: vel ſono vocali vl' alio mō. Bēicz, pferet ſnia ſup vtroſq̄. Venite benedicti: ꝛ ite maledicti tē. Et miſterio angeloꝝ virtute dei cooperante mittētur mali in caminum ignis: boc eſt in infernum.

¶ Si p⁹ iudi^m ōmōes p̄erūt boib⁹ ad pūiēdū. e

RSolet q̄ri vꝛ i iferno mal' ad pūiēdū ſint ōmōes p⁹ iudiciū: quos carnifices tꝛtoꝛeſq̄ aiaꝝ ſcriptura appellat Apls dic q xp̄s tūc euacuabit oēz p̄cipatū ꝛ ptātē ꝛ ꝛtutē. Bū. n. durat mūd⁹: āgeli āgel': ōmōes ōmōib⁹: bōes boib⁹ ſūt. ħ oi-

b⁹ collectis: tiā oīs ſplatio ceſſabit. Hic qdā putāt p⁹ iudiciū ōmōes ñ hōe ptātes crucidi homies ſic mō. Sz vt ōmōes ꝛtute di cruciari ſine miſterio creature aſſerūt: ſic ſp̄robos bōes ibi ñ p opatiōez ōmonū ħ ꝛtute diuia: tm̄ eternis ſubijci cruciatib⁹. Premiſſa attī aūctas ñ id cogit ſētire: q̄ ꝛ ſi aſſat tūc nec ōmōes ōmōib⁹: nec bōes boib⁹ peſſe. ñ diffinit tm̄ an ōmōes ſint bōibus ad tꝛquendū. vnde qbuſdam vz eos ſic conſtare bōibus tꝛtoꝛes in pena: ſicut extiterunt incentoꝛes in culpa.

¶ Oſtq̄ determinauit magiſter de remuneratiōe aīaꝝ: ꝛ punitōe q̄ p̄cedit iudiciū generale: hic icipit determīare de remuneratiōe ꝛ punitōe q̄ erit p iudiciū generale. Et diuidit i ptes duas. Jn p̄ma determiat de ipo generali iudicio. Jn ſecūdo determiat de remuneratiōe ꝛ pena q̄ generale iudiciū ꝓſequit. 49. di. ibi. Poſt reſurrectiōz vero facto ipleto q̄ tē. Prima pars diuidit in duas. Jn p̄ma determinat ea q̄ ptinēt ad modū iudicij ꝛ ad iudicis miniſteriū. Jn ſecūda determinat ea q̄ ptinēt ad iudicis pſonā. 48. di. ibi. Solet ēt queri q̄ forma tē. Prima i duas. Jn p̄ma. n. regrit de iudicij mō. Jn ſecūda de iudicis miſtris: ibi. Nō aūt ſolus chriſt⁹ tē. Et hec pars diuidit i tres. Jn p̄ma. n. oñdit quō bōes cū chriſto iudicāte pariter iudicabūt. Jn ſecūda oñdit qd miniſteriū āgeli i iudicio exhibebūt: ibi. Cū aūt i euāgelio legaꝝ tē. Jn tertia pte regrit vtꝛ dēmōes miniſtri bui⁹ iudicij ſint futuri tꝛtoq̄dō damnatoꝝ aīaꝝ: ibi. Et ſolet queri vtꝛ i inferno tē. Pria pars diuidit i duas. Jn p̄ma oñdit q quidā bōes cū xp̄o iudicabūt. Jn ſecūda enumerat q̄uoꝛ oꝛdines hominū qui ad iudiciū veniunt: ibi. Sunt autem quatuoꝛ oꝛdines tē.

Jc eſt duplex qō. ¶ Prima de iudicio generali. ¶ Scōa de igne qui p̄cedit faciē iudicis. ¶ Circa p̄mū q̄runt tria. ¶ Primo de ipo iudicio. ¶ Secūdo de iudicātib⁹ cū xp̄o. ¶ Tertio de his q i iudicio iudicabūt.

Ad primum ſic p̄cedit: vī q generale iudicium nō ſit futurū qz vt dr̄ Nau. i. Nō iudicabit de⁹ bis i idip̄m. ſz nūc de⁹ iudicat de ſingul' bōium opib⁹: cū p⁹ mortē vnicuiq; pēas vel p̄mia p meritis tribuit: ꝛ dū etiā i hac vita q̄ſdā p bonis vl' malis opib⁹ p̄miat vl' punit. q̄ vī q nō ſit aliud iudiciū futuꝝ. ¶ P. i nllo iudicio executio ſnie p̄cedit iudiciuz. ſz ſnia diuini iudicij q̄ ad bōes ē de adeptiōe regni vl' excluſiōe a regno: vt patz Matth. z5. q̄ cū mō aliq adipiſcāt regnū eternū. ꝛ q̄dam excludant ab ipo ꝓpetuo: vī q aliud iudiciū nō ſit futuꝝ. ¶ P. pp ħ aliq̄ in iudiciū oz adduci qz dubiū ē qd de eis diffiniēdū ſit: ſz añ finē mūdi determiata ē vnicuiq; dānatoꝝ ſua dānatio: ꝛ cuiq; ſcōꝝ ſua bītudo. q̄ vī q ñ oporteat aliq̄ō futuꝝ iudiciuz eē. ¶ Sz ℑ. Matth. iz. dr̄: Viri niniuite ſurgēt i iudicio cū gñatōe iſta ꝛ dēnabūt eā. q̄ p⁹ rſurr^nem aliq̄ō iudiciū erit. ¶ P. Joh. 5. dr̄. Procedēt q bona feceūt i reſurrectiōz vite: q ꝛo mala egerūt i reſurrectōez iudicij. q̄ vī q p⁹ reſurrectionē aliq̄ō iudiciū ſit futuruz.

¶ Ulteri⁹ vī q p iudiciū illud q̄tū ad diſceptationē ꝛ ſnias fiat p locutōnē vocalē: qz vt dicit Aug. 9. de ci. dei: Per ār dies hoc futuꝝ iudiciū tēdaꝝ ħ icertū ē. ſz nō ēt incertū ſi illa q̄ i iudicio dicūt futura tm̄ mtal' ꝓpleret. q̄ iudiciū illud vocaliter fiet ꝛ nō ſolū mētal'r. ¶ P. Greg. dicit ꝛ bt in lra. Illi ſaltē ꝛba iudicis audient: q ei⁹ ꝛbo fidez tenuerunt. boc aūt nō pōt itelligi de ꝛbo ſterio. i: qz ſic oēs ver-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ba iudicis audiēt:qz oīb⁹ z bōis z malis nota erūt oīa fcā
alio⁹z. ſic.ſ.di.43.dcm̄ eſt.ḡ vr̄ q⁹ iudiciū illō vocal⁹ page-
tur. ℂ P. ſic in ſeḡnti di.dicēt:xp̄s ꝑm formā bois iudica
bit i q̄ corporali ab oīb⁹ poſſit videri.ḡ vr̄ eadē rōne q⁹ cor-
porali voce loquat⁹ vt ab oīb⁹ audiat⁹. ℂ Sz ꝛ. Aug. dicit.
zo. de ciuitate dei. q⁹ liber vite de q̄ Apoc. zo. vis q̄dā itel
ligēda ē diuīa:q̄ fiet vt vnicuiq; opa ſua vel bona vel ma
la i memoriā reuocēt:z mētis ituitu mira celeritate cer-
nant⁹ vt accuſet vel excuſet ſcia ꝓſcias: atq; ita ſim̄l z oēs
z ſingli iudicent⁹. ſz ſi vocal⁹ diſcurrerēt merita ſinglorū
nō poſſēt oēs z ſinguli iudicari ſil.ḡ vr̄ q⁹ illa diſcuſſio nō
erit vocal⁹. ℂ P. ſmīa ꝓportiōal⁹ oz teſtimōio rūdere: ſed
teſtioniū z accuſatio vel excuſatio mētalis erit. vñ roma.
.z. Teſtioniū ill⁹ reddēte ꝓſcia ipſoz z iter ſe iuicē cogita-
tionū accuſantiū aut ēt defendētiū i die cū iudicabit deus
occl⁹a hoiz.ḡ vr̄ q⁹ illa ſmīa z totū iudiciū mētal⁹ expleat.
ℂ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ tps futuri iudicy ñ ſit i ḡtū:ſic.n. ſci pres ex
pectabāt p⁹m aduētū:ita z nos expectam⁹ z⁹m. ſz ſci pres ſci-
uerūt tps aduēt⁹ p̄mi ſic ps p nūez bebdomadaz q̄ oſcri-
bunt Dañ.9. vñ z repbēdūt iudei q⁹ tps aduēt⁹ xp̄i nō co
gnouerūt:vt ps Luc.iz. Ypocrite faciē celi z terre noſtis
ꝓbare:B āt tps quō nō ꝓbat⁹:ḡ vr̄ q⁹ ēt nobis eē ꝺbeat ꝺ
termiatū tps ſcōi aduēt⁹ q̄ deus ad iudiciū veniet. ℂ P.
p ſigna ꝺuenim⁹ i cognitōez ſignatoz. ſz ō iudicio futuro
mlta ſigna nobis i ſcriptura ponūt:vt ps.z4. Math̄.z. zi
Luce.z.iz. Marci.ḡ i cognitiōez illi⁹ tpis poſſim⁹ puēire.
ℂ P. apls dixit.i. coz.io. Nos ſum⁹ i q̄s fines ſeclorū ꝺue
nerūt.z.i. ioh̄.3. Filioli nouiſſima hora ē z⁹. cū ḡ iā lōgum
tps trāſierit ex q̄ hec dicta ſūt:vr̄ q⁹ ſaltē nunc ſcire poſſu
m⁹ q⁹ vltimū iudiciū ſit ꝓpinquū. ℂ P. tps iudicy nō oz
eē occultū niſi ꝓp B q⁹ glibz ſolliciti⁹ ſe ad iudiciū ꝓpepet
dū ꝺtermiate tps ignorat.ſz eadē ſollicitudo fmāet ēt ſi
certū eēt:qz cuicūq; icertū ē tps ſue mortis:z ſic dic Aug.
i epla ad Eſtitiū:i q̄ quēcq; iuenerit ſuus nouiſſim⁹ ꝺies i B
eū ꝓbēdit mūdi nouiſſim⁹ ꝺies. ḡ nō ē neceſſariū tps iu-
dicy eē occl⁹ū. ℂ Sz ꝛ. ē:qō dr̄ Marc.iz°. De die illa vel
hora nēo ſcit:neq; angeli i celo neq; fili⁹ niſi pr̄. dr̄ āt filius
neſcire inq̄tū nos ſcire nō facit. ℂ P.a. Theſ.5. Dies dñi
ſicut fur i nocte ita veniet. ḡ vr̄ cū aduēt⁹ furis i nocte ſit
oīo incertus: q⁹ dies vltimi iudicy ſit oīno incertus.

ℂ Rñdeo dōz ad.i. q.q⁹ ſic opatio ptinet ad rez ꝓncipiuz
q̄ ꝓducūt i eē: ita iudiciū ptinet ad meritū q̄ res ad ſuum
finē ꝓducūt. diſtinguit⁹ āt duplex ꝺei opatio: vna q̄ res p̄-
mit⁹i eē ꝓducit iſtitues nām: diſtinḡes ea q̄ ad ꝓpletionē
ipſi⁹ ptinēt a q̄ gdē ope deus dr̄ geniſſe. Heñ.i°. Alia eius
opatio ē q̄ opat⁹ i gubernatiōe creaturaz: ꝺe q̄ Joh̄.5. pr̄
meus vſq; mō opat⁹ z ego opor:ita ēt duplex iudiciū diſti
guit⁹: ozdie tñ ꝺuerſo: vnū qō rñdet opi gubernatōis q̄ ſiñ
iudicio eē nō pōt: p qō gdē iudiciū vnuſq;q; ſinguli⁹ p ſu-
is opib⁹ iudicat⁹: nō ſolū ꝑm q⁹ ſibi ꝓpetit: ſz ꝑm q⁹ ꝓpetit
gubernatiōi vniuerſi: vñ deferr⁹ vni⁹ p̄miatio p vtilitate
alioz: vt dr̄ Deb.ii. Et pene vni⁹ ad pfectū alteri⁹ ceꝺunt.
vñ neēe eſt vt ſit aliqō iudiciū vl'e cozrñdens ex aduerſo
p̄me rez ꝓductioi i eē: vt videlz ſicut tūc oīa pceſſerūt i
mediate a deo: ita tunc vltima ꝓpletio mūdo deē: vnoq; z
accipiēte final⁹ qō ei debeē ꝑm ſeipm. vñ i illo iudicio ap
pebit manifeſte ꝺina iuſtitia q̄tū ad oīa q̄ nūc ex B occul
tant⁹: qō iterdū ō vno diſpōit⁹ ad vtilitatē alioz al⁹ q̄ ma
nifeſta opa exigēt videāt⁹: vñ ēt z tūc erit vl'is ſepatio bo-
noz a malis: qz vlteri⁹ ñ erit locus vt mali p bonos vl'bo-
ni p malos pficiāt pp quē pfectū iterim cōmixti iueniūt
bōi malis q̄ duſq; ſtat⁹ hui⁹ vite p ꝺinā puidētiā gubnat⁹.
ℂ Ad p⁹m ḡ dōz q⁹ glz bō z ē ſinglaris q̄dā ꝑſona z ē ps to-
ti⁹ hūani gñis: vñ z duplex ei iudiciū debeē: vnū ſinglare
qō de eo fiet poſt mortē q̄n recipiet iuxta ea q̄ i corpe geſ-
ſit q̄uis nō total⁹: qz nō q̄ ad corp⁹ ſz q̄ ad aiam tñ. Aliud
iudiciū ꝺz eē de eo ſm q⁹ ē ps toti⁹ hūani gñis: ſic aliqs iu
dicari ꝺr̄ ſm humanā iuſticiā ēt q̄n iudiciū ꝺaf ꝺ cōitate
de cui⁹ ipſe ē ps. vñ z tūc q̄n fiet vl'e iudiciū toti⁹ humani
gñis p vl'em ſepatiōem bonoz a malis: ēt glz p ꝺnīs iudi-
cabit⁹: nec tñ de⁹ bis iudicat i idipm: qz ñ duas pēas p vno
pctō ifert. ſz pēa q̄ añ iudiciū ꝓplete iflicta nō fuerat i vl'
timo iudicio ꝓplebit⁹: p⁹ qō ipy cruciabunt⁹ q̄ ad corpus z
aiam ſil'. ℂ Ad z⁹m ꝺōm q⁹ ꝓpa ſmīa illi⁹ gñal⁹ iudicy ē vl'is
ſepatio bonoz a mal⁹ q̄ illud iudiciū ñ ꝑceꝺet: ſed nec ēt q̄
ad pticulare ſmīam vniuſcuiuſq; plene ꝑceſſit iudicy effe
ct⁹: qz ēt bōi ampli⁹ p⁹ iudiciū p̄miabūt⁹: tuz ex glia corpis
adiūcta: tū ex nūero ſcoz ꝓpleto: z mali ēt ampli⁹ torq̄bū-
tur adiūcta pēa corpis z ipleto i penis nūero dānatoz: qz
q̄to cū plib⁹ arꝺebūt tāto plus arꝺebūt. ℂ Ad z⁹m ꝺōm q⁹
vl'e iudiciū vt ꝺcm ē magis directe reſpic vtilitatē boiuz
q̄ ſinglos iudicādoz. q̄uis ḡ cuilibz boi añ iudiciū ſit cer
ta notitia de ſua dānatiōe vel p̄mio: nō tñ oīb⁹ oīuz dāna-
tio vl' p̄mium īnotеſcet: vñ iudicium neceſſarium erit.

ℂ Ad.z.q.ꝺōm q⁹ gd ſit ve z circa hāc. q. diffiniri ꝓ certo
nō pōt: tñ, pbabili⁹ eſtiat⁹ q⁹ totū illō iudiciū z q̄ ad diſcuſ
ſionē z q̄ ad accuſatiōnē maloz z ꝺmēdatōnē bonoz: z q̄
ad ſnīam de vtriſq; mētal⁹ pficiet. Si. n. vocal⁹ ſinglorū
fcā narrarēt: ieſtiabil⁹ magnitudo tpis ad B exigeret: ſic
ēt Aug. zo. dic. ꝺe ci. dei: q⁹ ſi lib ex e⁹ ſcriptura oēs iudica-
būt⁹: vt ꝺr̄ apoc.9. carnal⁹ cogitet⁹: qs ei⁹ magnitudinē aut
lōgitudinē valeat eſtiare: aut q̄to tpe legi poterit liber i
q̄ ſcripte ſūt vniuerſe vite vniuerſoz: ñ āt min⁹ tps regrit
ad narrādū ozeten⁹ ſinglorū fcā q̄ ad legēdū ſi cēnt i lib⁹
māli ſcripta. vñ pbabile ē q⁹ illa q̄ dicūt math̄.z5. nō vo
cal⁹ ſz mētal⁹ itelligēda ſūt ee pficiēda. ℂ Ad ꝺm ḡ dōm:
q⁹ p tāto dic Aug. q⁹ icertū ē p q̄t ꝺies B iudiciū tēdat: qt
ñ ē ꝺtermiatū vt⁹ pficiat⁹ vocal⁹: ſi. n. vocal⁹ pficeret p
lixū tps ad B regreret: ſi āt mētal⁹ i momto fieri poterit.

ℂ Ad z⁹m ꝺōm: q⁹ ēt ſi iudiciū fiat mētal⁹: tñ ꝺbū grego. ſol
uari pōt: qz etſi oīb⁹ inotеſcēt ſua z alioz fcā ꝺina vtute B
faciēte: q̄ i euāgelio locutō ꝺr̄. tñ illi q̄ fidē hūerūt quā ex
ꝺbis ꝺei ꝓcepert:ex ipſis ꝺbis iudicabūt:qz vt ꝺr̄ Ro.5°.
Qui i lege peccaueṙt p legē iudicabūt. vñ q̄dā ſpāli mō ꝺi
ceṙ aliqd bis q̄ fuerṫ fideles: qō ñ diceṙ bis q̄ fuerṫ ifide-
les. ℂ Ad 3⁹m ꝺōz: q⁹ tps corpal⁹ appebit vt ab oīb⁹ iudex
corpal⁹ cogſcat⁹ qō q̄ deſ⁹bito fieri poterit: ſz locutio q̄ tps
meſuraṫ regreret i īmeſā tpis plixitatē ſi vocali locutōe in

ℂ Ad.3.q.ꝺōz: q⁹ ꝺs p ſcia3 ſuā ē cā rez: (diciū ꝓgerek:
vtrūq; āt creatur⁹ cōicat ꝺū z reb⁹ tribuit vtute agēdi alis
as res q̄z ſint cā: z q⁹ ꝺus q̄ ēt rez cognitōez ꝑbz. ſz i vtro
q; aliq̄ ſibi refuat. opaṫ. n. q̄ q̄ ꝺ i q⁹ nll'a creatura ei coo
paṫ: z ſil'r cogſcit q̄ q̄ a nll'a pura creatura cogſcūt. B āt
nll'a alia mag⁹ eē ꝺebēt q̄ illa q̄ ſoli ꝺine ſbiacēt ptāt: i q⁹
b⁹ ei nll'a creatura coopaṫ: z hō ē finis mūdi i q̄ erit ꝺies
iudicy. ñ. n. p aliquā cā3 creaṫ mūd⁹ finiet⁹: ſic ēt z mūd⁹
eē icepit īmediate a ꝺo: vñ diceṫ: cognitio finis mūdi ſo
li ꝺeo reſuaṫ: z hāc rōnē ipſe ꝺns vr̄ aſſigre. Act.i. Nō ē⁹
qt vr̄z noſſe tpa vl' momta q̄ pr̄ poſuit i ſua ptāte. q.ꝺ. q̄ ſo
li ptāti ei⁹ reſuata ſūt. ℂ Ad p⁹m ḡ ꝺō. q⁹ i p aduētu tps ve
nit occl⁹: ꝑm illō Eſa.45. Uere tu es de⁹ abſcondit⁹ ſcilz
iſr'l ſaluator. z iō vt a fidelib⁹ cogſci poſſet: oportuit ꝺeter-
miate tps ꝺdetermiare: ſz i z⁹ aduētu vēiet mālifeſt⁹ vr̄ ꝺ
i pſal. De⁹ mālifeſte vēiet z⁹. z iō circa cognitionez aduēt⁹
ipſi⁹ error ee ñ poterit: pp qō nō ē ſil'e. ℂ Ad 3⁹m ꝺōz: ſic ꝺic
Aug. i epla de die iudicy ad Eſtitiū: ſigna q̄ i euāgeliꝺ po-
nunṫ nō oīa ptinēt ad ſecundū aduētū q̄ erit in fine. ſz q̄
ꝺā eoz ptinent ad tps deſtructionis bicruſalē que iā pre
ryt: quēdā vo z plura eoz ptinēt ad aduentuz quo quoꝛ
tidie ad eccleſiā ſuaz venit eā ſpiritualiter viſitās: put i
habitat nos per fidē z amoꝛē: nec illa q̄ in euangelijs vel
in epiſtolis ponunṫ ad vltimum aduentuz ſpectantia ad

hoc poſſt valere vt determinate tēpus iudicy poſſit cogno
ſci: qz illa picula q̄ p̄nūcianṫ nūciātia vicinū xp̄i aduētuz:
etiā a tpe p̄mitiue eccleſie fuerūt q̄nq; itēſius q̄nq; remiſ
ſius: vñ z ipi dies apl⁹oz dicti ſunt nouiſſimi dies: vt patet
Act.z. vbi petrus exponit illud ꝺbū Joheł.z. Erit i nouiſ
ſimis diebꝰ z⁹. ꝓo tpe illo: z tñ ex illo tpe tēpus plurimū
trāſiuit: z q̄nq; plures z q̄nq; pauciozes tribulatiōes in ec
cleſia fuerūt. vñ nō pōt ꝺeterminari tēpus q̄tū ſit futuz
nec de meſe nec de anno: nec de cētuz nec de mille annis:
vt Aug. in eoꝺē. li. ꝺicit. Et ſi credaṫ in fine hō picula ma
gis abūdare: nō tñ pōt ꝺeterminari q̄ ſit illa q̄titas picu
loz q̄ imediate diē iudicy p̄cedet vel añ xp̄i aduētū: cū z
circa tpa p̄mitiue eccleſie fuerit p̄ſecutiones alique adeo
graues: z cozru ptiōes erroꝛ adeo abūdaret: q⁹ aligb⁹ tūc
vicinus expectaret⁹ vel īminēs antixp̄i aduēt⁹: ſicut ꝺr̄ in
eccleſiaſtica biſtozia: z in lib. Piero. ꝺe viris illuſtribus.
ℂ Ad 3⁹m ꝺōm q⁹ ex hoc q⁹ ꝺr̄ nouiſſima hora ē: vl'ex ſimi
lib⁹ locutiōib⁹ q̄ in ſcriptura ꝺicunṫ nō pōt aliq̄ ꝺetermi
nata q̄titas tpis ſciri. nō. n. ē ꝺictū ad ſignificādū aliquaz
breuē horā tpis: ſz ad ſignificādū nouiſſimū ſtatū mūdi q
eſt q̄ſi nouiſſima etas: q̄ q̄to tpis ſpacio ꝺuret nō eſt diffi
nitū: cū etiā nec ſenio qō ē vltima etas homis ſit aliqs ter
minus certꝰ p̄finitus: cū q̄nq; iueniaṫ ꝺurare q̄tū oēs p̄
cedētes etates vel plus: vt ꝺicit Aug. in li. 83. q. vñ etiaz z
aplus. z. Theſ. z. excludit falſū itellectū quē q̄dā ex illis
ꝺbis ꝺceperāt vt crederēt ꝺiē ꝺñi iam inſtare. ℂ Ad 4.m
ꝺōm q⁹ ēt ſuppoſita mortis icertitudine ꝺupl⁹ ad vigilan
tiā valet icertitudo iudicy. Primo ad hoc q⁹ ignoraṫ vt⁹
etiā ꝺifferaṫ tātū q̄tū eſt bois vita: vt ſic ex ꝺuab⁹ ptib⁹
incertitudo maioꝛē ꝺiligētiā faciat. Scōo q̄tū ad hoc q⁹
bō nō gerit ſolū ſollicitudinē ꝺ ꝑſona ſua: ſz ꝺe familia vl'
ciuitate vel regno aut tota eccleſia: cui nō ꝺeterminatur
tēpus ꝺuratiōis ſm bois vitā: z tñ oz vnūqōq; hoꝛuz hoc
mō diſponi vt ꝺies ꝺñi non inueniat impatos.

Ad ſcōm ſic ꝑceꝺit. videṫ q⁹ nulli hoies iudica-
būt cū xp̄o: qz Joh̄.5. pr̄ oē iudiciū de-
ꝺit filio vt oēs z⁹. ſz honorificētia talis nō ꝺebeṫ alicui q̄
xp̄o. ḡ z⁹. ℂ P. gcū q̄ iudicat hz ptāt⁹ iup illō qō iudicat.
ſz ea ꝺe qb⁹ oz eē futuz iudiciū ſic merita z p̄mia hūana
ſoli ꝺiuīe auēti ſubſūt. ḡ nulli ꝓpetit ō his iudicare. ℂ P.
iudiciū illud nō exercebiṫ vocal⁹: ſz mētal⁹: vt pbabilius
eſtimaṫ. ſz B q⁹ cozꝺib⁹ hoīum notificēt merita z demeri
ta qō ē q̄ſi accuſatio vel ꝺmēdatio: vel retributio pene et
p̄mi: qō ē q̄ſi ſnīe platio ſola ꝺiuīa vtute fiet. ḡ nlli alu iu
ꝺicabūt niſi xp̄s q⁹ ē ꝺe⁹. ℂ Sz ꝺ ē: qō dr̄ math̄.19. Sede-
bitis ſ⁹ ſedes iudicātes. iz. trib⁹ iſr'l. ℂ P. eſa.3. Dñs ad iu
diciū veiet cū ſenioꝛib⁹ ꝑpl'i ſui. ḡ vr̄ q⁹ ēt alu iudicabūt cū

ℂ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ iudiciaria ptās nō rñdeat volūtarie (xp̄o.
pauptati. B. n. ſolū. iz. apl'is p̄miſſū ē. math̄.19. Sedebitis
iup ſedes. iz. iudicātes z⁹. ḡ cū nō oēs voluntarie paupes
ſint apl'i: vr̄ q⁹ nō oīb⁹ iudiciaria ptās rñdeat. ℂ P. mai⁹
ē offerre ſacrificiū ꝺeo ō, ꝑpo corpe q̄ ꝺe exteriozib⁹ reb⁹
ſz martyres z ēt vgies offerūt ō, ꝑpo corpe ſacrificiū ꝺeo.
volūtarie āt paupes ꝺe exteriozib⁹ reb⁹. ḡ ſublimitas iu
diciarie ptātis magis rñdet martyrib⁹ z vginib⁹ q̄ volun
tarie paupib⁹. ℂ P. ioh̄.5. Eſt q accuſat vos moyſes: in q̄
vos ſperatis. glo. qz voci ei⁹ nō creditis. z ioh̄. iz. Sermo
quē locut⁹ ſū ille iudicabit eū i nouiſſimo ꝺie. ḡ ex B q⁹ ali
q⁹ ꝑponit legē vel ꝺbū exhortatiōis ad iſtructionē mozū
bz q⁹ iudicet ꝓtenētes. ſz B ē doctoꝛ. ḡ doctoꝛib⁹ magl cō
petit q̄ paupib⁹. ℂ P. xp̄s ex B q⁹ iniuſte iudicat⁹ ē iqua-
tū bō meruit vt ſit iudex, oīum i nā hūana. vñ ioh̄.5°. Po-
teſtatē ꝺedit ei iudiciū facere qz fili⁹ hoīs ē. ſz q p̄ſecutio
nē patiunṫ ꝑp iuſtitiaz iniuſte iudicanṫ. ḡ iudiciaria ptās
magis eis q̄ paupib⁹ ꝓpetit. ℂ P. ſupioz ñ iudicaṫ ab in-
feriozē. ſz multi licite ꝺiuitys vtētes maioris meriti erūt
multis volūtarie paupib⁹. ḡ volūtary paupes nō iudica-
bunt niſi aly iudicabūṫ. ℂ Sz ꝛ. iob.36. Nō ſaluat ipios
z iudiciū paupib⁹ tribuet. ḡ pauperum eſt iudicare. ℂ P.
math̄.19. ſup illō. Uos q religiſtis oīa z⁹. ꝺicit glo. Qui re
liquerunt oīa z ſecuti ſunt ꝺñm hi iudices erunt. q licita
habētes recte vſi ſunt iudicabuntur: z ſic idē qō p̄tius.

ℂ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ angeli ꝺebeāt iudicare. math̄.z5. Cum ve
nerit filius i maieſtate ſua z oēs angeli cum eo. ſz logṫ de
aduētu ad iudiciū. ḡ vr̄ q⁹ ēt angeli iudicabūt. ℂ P. ange
loz ozdies noīa ſortiūṫ ex offō qō exerceāt. ſz gdā angelo-
rū ozdo ē ozdo thronoz qō vr̄ ptiere ad iudiciariā ptātē:
thron⁹. n. eſt ſedes iudicis: ſoliū regis: cathedra doctoris.
ḡ alig angeli iudicabūt. ℂ P. ſcis poſt hāc vitaz p̄mittiṫ
angeloz eālitas. math̄.zz. ſi ḡ hoies hāc hēbunt ptātē vt
iudicēt: multo foꝛti⁹ angeli. ℂ Sz ꝛ. ioh̄.5. Ptātē ꝺedit
ei iudiciū facere qz fili⁹ hoīs eſt. ſz angeli nō cōicāt i hūa
na nā. ḡ nec i iudiciaria ptāte. ℂ P. nō ē eiuſdē iudicare z
eē iudicis miniſtrū: ſz angeli erunt in iudicio illo vt mini
ſtri iudicis. math̄.13. Mittet filꝰ hoīs angelos ſuos z col
ligent de regno ei⁹ oīa ſcādala. ḡ angeli nō iudicabunt.

ℂ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ p⁹ ꝺiē iudicy ꝺemōes nō exeq̄ńt ſnīam iu
ꝺicis i dānatis: qz ꝺemōes magis peccauerūt q̄ hoies. ḡ ñ
ē iuſtū q⁹ hoies p ꝺemōes torq̄anṫ. ℂ P. ſic ꝺemōes ſug
gerunt hoīb⁹ mala: ita angeli ſuggerūt bona. ſz p̄miare bo
nos nō erit offiū angeloꝛ: ſz B erit ab ipō ꝺeo īmediate. ḡ
nec punire malos erit offiū ꝺemonū. Sz ꝛ ē: q⁹ hoies pec
catoꝛes ſe ꝺiabolo ſubiecerūt peccādo. ḡ iuſtū ē vt ei ſub-
y ciantur in penis quaſi ab eo puniendi.

ℂ Rñdeo ꝺōz ad.i.q.q⁹ iudicare mltipl'r ꝺr̄. Uno mō cā
liter: vt ꝺicaṫ illō iudicare vñ appet aliqs iudicād⁹: z ſz B
aliq ꝺicunṫ iudicare ꝓpatiōe: inq̄tū ex ꝓpatōe alioꝛ aliq
iudicādi oñdūṫ: ſic ꝑz math̄.iz. Uiri niniuite ſurgēt i iudi
cio z⁹. ſz ſic iudicare in iudicio cōiter bonoz z maloꝛ eſt.
Alio mō ꝺr̄ iudicare q̄ſi iterꝑtatiue. iterꝑtamur. n. aliquē
facere q faciēti ꝓfētit. vñ illi q ꝓſentiēt ꝛpo iudici ei⁹ ſnīaz
appꝛobādo iudicare ꝺñr: z ſic iudicare ē oīuz electoꝛū. vñ
ꝺr̄ Sap.3°. Judicabūt ſci natiōes. z⁹ mō ꝺr̄ iudicare q̄ſi p
ſil'itudinē: qz. ſ. ſil'itudinē iudicis hz inquantū ſedet i loco
eminēti ſic iudex. ſic aſſeſſoꝛes iudicare ꝺñr: z ꝑm būc mo
dū ꝺicūt q̄dā q⁹ pfecti viri gb⁹ iudiciaria ptās p̄mittiṫ.
Math̄.19. iudicabūṫ. ſ. p bonoꝛabilē ꝓſeſſionē qz ſupioꝛes
ceteꝛ iudicio appebūt occurrētes xp̄o obuiā i area. ſz iſtō
nō vr̄ ſufficere ad p̄miſſionē ꝺñi ꝓplēdā q̄ ꝺr̄. Sedebitis
iudicātes. vr̄. n. iudiciū ꝓſſioni ſupaddere. Et iō ē ḡrtus
mod⁹ iudicādi q pfectis viris ꝺueniet: inq̄tū ꝓtinēt i cis
decreta diuīe iuſticie ex gb⁹ hoies iudicabūṫ: ſic ſi liber i
q̄ ptineṫ lex iudicare dicaṫ. vñ Apoc.zo. Judiciū ſedet et
libri apti ſūt: z p būc modū hāc iudicationē Ricar. ō ſcō
vic. expōit: vñ ꝺicit q⁹ ꝺine ꝓteplatiōi aſſiſtūt q i libꝛo ſa
piētie q̄tidie legūt velut i cozdiū voluminib⁹ trāſcribunt
qcgd iā pſpicua vitatis itelligētia ꝓbēdūt. z iſra. Quid
vo ſūt iudicātiū cozda diuinit⁹ i oēm vitatē edocta niſi q̄
dā canonū decreta: ſz qz iudicare ipoꝛtat actionē i aliū p
cedentē: iō ꝑprie loquēdo iudicare ꝺicīt qui ſnīam loque
do in alterū fert. Sed hoc dupliciter ꝓtingit. Uno mō ex
ꝑpa auctoꝛitate: z B ē illius ꝑpe q hz i alios dñiuz z ptātē:
cuius regimini ſubdunṫ q iudicanṫ. vñ eius eſt in eos ius
ferre: z ſic iudicare ſolius ꝺei eſt. Alio mō iudicare eſt ſen
tētiā alteri⁹ auctoꝛitate latā i alioꝛ notitiā ducere qō eſt
ſnīaz latā ꝑnunciare: z hoc modo perfecti viri iudicabūt:
qz alios ꝺicēt in cognitionē ꝺiuine iuſtitie vt ſciant quid
eis iuſte pro meritis ꝺebeatur: vt ipſa reuelatio iuſtitie iu
ꝺicium ꝺicatur. vnde ꝺicit Ricar. ꝺe ſancto victoꝛe. Ju
ꝺices coram iudicandis ꝺecretoꝛum ſuoꝛū libꝛos aperi
re: eſt ad coꝛdium ſuoꝛum inſpectionē inferioꝛum quoꝛū
libet viſum admittere ſenſūq; ſuū in bis que ad iudiciuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptinẽt revelare. ¶ Ad p^m g̃ dõz q̃ obiectio illa ꝓcedit de iudicio auctatis qõ soli xp̃o ꝯueniet. ¶ Et sil'r dõz ad z^m.

¶ Ad 3^m dõz q̃ nõ est incõueniẽs aliquos scõz alys q̃dã revelare vel p modũ illuminatiõis sicut supiozes angeli iferiozes illuminãt: vel p modũ locutiõis: sicut qñ iferiores superiozibus loquunt.

¶ Ad.z.q.dõm q̃ pauptati debeẽ iudiciaria ptãs spãliter ꝓpter tria. Primo rõne ꝯgruitatis: qz volũtaria pauptas est eoz qui oĩbus que mũdi sunt ꝓtẽptis: soli xp̃o ihereṫ. z iõ nõ est eis aligd qõ eoz iudiciũ a iustícia deflectat: vñ idonei ad iudicãdũ redduntur q̃si veritatẽ iusticie pre oĩb^9 diligẽtes. Scõo p modũ meriti: qz humilitati rñdet exaltatio ꝓ merito. iter oĩa aũt que boiez in hoc mũdo despectũ faciũt p̃cipuũ est pauptas: vñ z paupib^9 excellẽtia iudiciarie ptãtis ꝓmittit: vt sic qui se ꝓpter xp̃m humiliat exalteṫ. Tertio qz pauptas disponit ad p̃dictũ moduz iudicãdi: ex hoc.n. aliqs scõz iudicare dicet: vt ex predictis ps q̃ coz bẽbit edoctũ oĩ diuina vitate qua aly potẽs erit manifestare. in ꝓgressu aũt ad pfectionẽ p̃mũ qõ reliquẽ duz occurrit sunt exteriozes diuitie: qz hec sunt vltimo ac quisita: qõ aũt est vltimũ in gñatõe est p̃mũ in destructione: vñ z iter beatitudines gbus est ꝓgressus ad pfectõez: p̃ma ponit pauptas: z sic pauptati rñdet iudiciaria ptãs: in q̃tuz est p̃ma dispõ ad potestatẽ p̃dictã: z hinc est q̃ nõ gbuscũq; paupibus etiã volũtarie reꝛomittit ptãs p̃dicta: sed illis qui relinquẽtes oĩa sequunt xp̃z fm pfectionẽ vite. ¶ Ad p^m g̃ dõz q̃ sicut dicit Aug. zo. de ciui. dei. Nec quoniam sup. xy. scdes sessuros esse ait. xy. solos homines cũ illis iudicaturos putare debemus. aliogn qm̃ i locuz iude traditoris aplm matthiã legimus ordinatum: Paulus qui plus alys laborauit vbi ad iudicãdũ sedeat nõ bẽbit. vñ duodenario numero significata est vniuersa iudicãtiuz multitudo ꝓpter duas partes septenary. s. tria z quatuoꝛ q̃ in se ducte duodenariũ faciũt: septẽnarius ãt est numerus pfectiõis. Et ꝓpter hoc q̃ consistat ex dupli ci senario qui ẽ numerus pfectus. vel qz ad lr̃am duodecĩ apostolis loquebaṫ: in quoꝛ ꝓsona hoc oĩb^9 eoꝛ sectatoribus ꝓmittebat. ¶ Ad z^m dõz q̃ virginitas z martyriũ nõ ita disponũt ad retinẽdũ in corde decreta diuine iustície sicut pauptas. sicut ecõtrario exteriozes diuitie ex sua sollicitudine suffocãt verbũ dei: vt dr̃ Luc. 8. Uel dõz q̃ pauptas nõ solũ sufficit ad meritũ iudiciarie ptãtis: s̃z qz est ꝑma pars pfectiõis cui rñdet iudiciaria ptãs. vñ inter ea que sequunt ad pauptatẽ ad pfectionem spectãtia p̃nt cõputari z virginitas z martyriũ z oĩa pfectiõis opa: non tñ sunt ita p̃ncipalia sicut pauptas: qz p̃ncipium est maxima pars rei. ¶ Ad 3^m dõm: q̃ ille qui legem ꝓpouit aut exhortatus est ad bonuz iudicabit causaliter loquẽdo: qz p cõparationẽ ad vbã ab ipso ꝓposita aliq̃ iudicabuntur; z iõ nõ rñdet ꝓprie ptãs iudiciaria p̃dicatiõi vel doctrie. Uel dõm fm quosdã: q̃ tria regrũtur ad iudiciariã potestatẽ. Primo abdicatio tẽporaliũ creaturaruz: ne ipediatur animus a sapie pceptiõe. Scõo regrit̃ habit^9 cõtinẽs dĩnã iusticiaz scitã z obtẽptã. Tertio q̃ illã iusticiã alios docuerit; z sic doctria erit ꝓples meritũ iudiciare ptãtis.

¶ Ad.4.dõm q̃ xp̃s in hoc q̃ ẽ iniuste iudicat^9 seipsuz hũiliauit; obla^9 est. n. qz voluit: z meritũ humilitatis ẽ iudiciaria exaltatio qua ei oĩa subduntur: vt dr̃ Phil'.z. z ideo magis debeṫ iudiciaria ptãs illis q̃ volũtarie se hũiliant bona tpalia abyciẽdo ꝓpter q̃ boies a mũdanis honorantur q̃ bis q̃ ab alys humiliantur. ¶ Ad 5^m dõz q̃ iferior nõ põt iudicare supiozẽ aucte ꝓpria: sed tñ auctate supiozis põt: sicut ps in iudicib^9 delegatis: z iõ nõ est icõueniens si hoc q̃si accidẽtale p̃miũ paupib^9 deẽ vt iudicẽt alios etiã qui sunt excellẽtiozis meriti respectu premy essentialis.

¶ Ad.3.q. dicendũz q̃ assessoꝛes iudicis debẽt esse iudici ꝓportionales vel ꝯformes: iudiciuz aũt filio attribuitur: qz fm humanã nãm oĩb^9 apparebit tã bonis q̃ malis: q̃ uis tota trinitas iudicet p auctatẽ: z iõ etiã opz vt assessores iudicis humanã nãm hẽant in q̃ possint ab oĩbus bonis z malis videri: z sic angelis nõ cõpetit iudicare: q̃uis etiã angeli aliquo mõ p̃nt dici iudicare. s. p. s̃nie approbationẽ. ¶ Ad p^m g̃ dõz q̃ sicut ex glo. ibidẽ ps: angeli cum xp̃o veniẽt nõ vt iudices: sed vt sint testes humanorum actuum sub quoꝛ custodia homĩes bñ vel male egerunt. ¶ Ad z^m dõm q̃ nomẽ throni attribuit angelis rõne illius iudicij qõ de^9 semp exercet oĩa iustissime gubernãdo: cui^9 iudicij angeli sunt quodãmõ executores z ꝓmulgatores. s̃z iudiciũ qõ de oĩbus p boiem xp̃m fiet etiã requirit boies assessoꝛes. ¶ Ad 3^m dõm q̃ hoĩb^9 ꝓmittit angelos eq̃litas q̃tũ ad p̃muz essentialẽ: nihil tñ ꝓbidet aliqõ accidẽtale p̃miũ hoĩb^9 exhiberi qõ angelis nõ dabit̃: vt ps de aureola vriginũ aut martyrũ. z sil'r põt dici de iudiciaria potestate.

¶ Ad.4.q.dõm q̃ circa hoc tangit̃ a magr̃o in lr̃a duplex opinio z vtraq; dei iusticie vt̃ cõpetere: ex hoc.n. q̃ hõ peccat iuste demoni subycit̃: sed demon iniuste ei pẽst. Opio ergo illa q̃ ponit demones in futuꝛ post diẽ iudicij hoĩb^9 nõ pẽsse in penis: respicit ordinẽ diuine iusticie ex pte demonũ puniẽtiũ: z traria vo opio respicit ordinẽ dine iusticie ex pte hoĩuz punitoꝛ. Que aũt barũ verioꝛ sit certum nobis eẽ nõ põt. Ueri^9 aũt estimo q̃ sicut seruabit̃ ordo i saluatis q̃ gdã a gbusdã illumĩabunt̃ z pficient̃: eo q̃ celestis hierarchie ordines ꝓpetui erũt: ita salnabit̃ ordo in penis vt hoies p demones puniant̃: nec totaliter ordo diuinus quo angelos medios iter nãm diuinã z humanam ꝓstituit ãnulet̃: z iõ sicut hoĩbus p angelos diuine illuminatões deferunt̃: ita ẽt demones sunt executores diuine iusticie in malos: nec in hoc aligd minuet demonũ pena: qz in hoc q̃ ẽt alios toꝛquẽt ipsi toꝛquebunt̃: ibi.n. miserorũ societas miseriã nõ minuet s̃z augebit. ¶ Ad p^m g̃ dõz q̃ platio illa q̃ dr̃ euacuãda p xp̃m in futuro est accipienda fm modũ platiõis que ẽ fm statũ huius mũdi in quo z hoies hoĩbus p̃cipant̃: z angeli hoĩbus z angeli angelis: z demones demonib^9 z demones hoĩbus: z hoc totuz ad pducẽdũ ad finẽ vel abducẽdũ a fine. tunc aũt cuz oĩa ad finẽ suũ puenerũt nõ erit platio abducẽs a fine vl'r adducẽs ad finẽ. s̃z ꝑseruãs in fine boni vel mali. ¶ Ad z^m dõz q̃ q̃uis meritũ demonũ nõ regrat vt hoĩb^9 ꝓferunt: qz iniuste sibi hoies subiecerũt: tñ hoc regrit ordo nature ipsoꝛ ad nãz humanã: bona.n. nãlia in eis itegra manẽt. vt Dio. dicit. 4. cap. de di. no. ¶ Ad 3^m dõm q̃ angeli boni nõ sunt cã p̃ncipalis p̃my electis: qz hoc oĩs ĩmediate a deo pcipiẽt; s̃z tñ quozũdã accidẽtaliũ p̃mioꝛ angeli hominib^9 sunt cã inq̃tũ p supiozes angelos iferiozes z angeli z hoies illuminant̃ de aligbus secretis diuiozũ que ad substãtiã beatitudinis nõ ptinẽt. z sil'r ẽt p̃ncipale penam dãnati pcipiẽt ĩmediate a deo. s. exclusionẽ ꝓpetuaz a visione diuina. alias aũt penas sensibiles nõ est icõueniens hoĩbus p demones ĩfligi. In hoc tñ ẽ ꝺria: qz meritũ exaltat: s̃z pctñ depmit. vñ cũ natura angelica sit altioꝛ q̃ humana: gdã ꝓpter excellẽtiã meriti intãtũ exaltabũtur q̃ talis exaltatio excedet altitudinẽ nature z p̃my in gbusdam angelis. vnde etiam quidã angeli per quosdam homines illuminabuntur: sed nulli homines peccatores ꝓpter aliquem gradum malicie venient ad illam eminẽtiã que debetur nature demonum.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr̃ q̃ nõ oes hoies i iudicio cõpareãt. qz dr̃ Math. 19. Sedebitis sup sedes iudicãtes. iz. tribus israel. s̃z nõ oes hoies ptinẽt ad illas. iz. tribus. q̃ vr̃ q̃ nõ oes hoies cõparent.

¶ P. idez vr̃ ꝑ boc qõ dr̃ in ps̃al. Nõ resurgẽt ipi in iudicio: sed multi hoĩuz sũt tales: ergo i iudicio nõ cõparebũt:

¶ P. ad hoc aliquis ad iudicium adducit̃: vt eius merita discutiant̃. sed quidã sũt qui nulla merita habuerũt: sicut pueri ante perfectã etatem decedẽtes. ergo illos in iudicio comparere nõ est necesse. ¶ Sed cõtra est qõ dicitur Actũ. z. q̃ xp̃s est cõstitut^9 a deo iudex viuoꝛ z mortuorum. sed sub istis differẽtijs comprehẽdunt̃ omnes homines qualitercũq; viui a mortuis distinguãtur. ergo oes homines in iudicio comparebunt. ¶ P. Apoc. i. dicit̃ Ecce veniet cum nubib^9 z videbit eum ois oculus. hoc aũt nõ esset si nõ oes hoies in iudicio compararẽt. ergo ꝛc.

¶ Ulteri^9 videṫ q̃ nulli boni in iudicio iudicent̃. qz Joh. 3°. Qui credit in eũ nõ iudicabit̃. sed oes boni crediderũt in eũ. g̃ nõ iudicabũt. ¶ P. illi nõ sũt beati quib^9 est icerta sua beatitudo: ex quo Aug. ꝓbat demones nũq̃ fuisse beatos: sed sancti hoies nũc sũt beati. ergo certi sũt de sua beatitudie. sed qõ est certũ nõ adducit̃ in iudiciũ. ergo boni nõ iudicabũt. ¶ P. timoz beatitudini repugnat. s̃z extremũ iudiciũ qõ tremẽdũ maxie dicit̃ nõ poterit fieri sine timoꝛe eoꝛ qui sũt iudicãdi. vñ etiaz Greg. dicit super illud Job. 40. Cum sublat^9 fuerit tremebũt angeli. ꝑside rem^9 quomodo tũc iniquoꝛ cõsũmẽtia cõcutit̃ q̃ñ etiaz instoꝛ vita turbaṫ. g̃ beati nõ iudicabũt. ¶ Sed cõtra vr̃ q̃ oes boni iudicent̃. qz dicit. z. Loz. 5. Oes astabim^9 ante tribunal xp̃i. vt referat vnusq̃sq; ꝓpria coꝛporis q̃ gessit: sive bona: sive mala. sed nõ est aliud iudicari. ergo oes iudicabunt̃. ¶ P. vniuersale oĩa cõprehẽdit. sed illud iudiciũ dr̃ vniuersale. ergo oes iudicabuntur.

¶ Ulteri^9 videṫ q̃ nulli mali iudicabunt̃: sicut. n. est certa infideliũ dãnatio: ita z coꝛ qui in mortali decedũt: sed ꝓpter damnatiõis certitudinez dr̃ Joh. 3°. Qui nõ credit iam iudicat^9 est. ergo eadẽ rõne nec aly peccatores iudicabunt̃. ¶ P. voꝛ iudicis est valde terribilis eis qui p iudiciũ ꝺdẽnant̃. sed sicut in littera ex verbis Greg. babeṫ ad infideles allocutio iudicis nõ fiet. si g̃ fieret ad fideles damnãdos: ifideles de sua ifidelitate cõmodũ reꝑortarẽt: qõ est absurdũ. ¶ Sed ꝓtrayr̃ q̃ oes mali sũt iudicãdi. qz oĩbus malis infligeṫ pena fm quãtitatẽ culpe: sed ℔ fine diffinitiõe iudicy esse nõ põt: g̃ oes mali iudicabunt̃.

¶ Ulteri^9 vr̃ q̃ angeli i futuro iudicent̃: qz dr̃. i. Loz. 6. Nescitis qm̃ angelos iudicabim^9. s̃z hoc nõ põt referri ad statum ꝑsentis temporis. ergo hoc referri debet ad futuruz iudiciũ. ¶ P. Job. 40. dr̃ de bebemoth. q̃ quez diabolus itelligit̃: cũctis videtibus ꝑcipitabit̃. Et Marci p̃. Exclamauit demon ad xp̃m. venisti ante temp^9 ꝑdere nos. z glo. dicit ibidẽ q̃ demões in terra dñz cernẽtes se ꝓtinue iudicãdos credebãt. ergo videṫ q̃ ei^9 finale iudiciũ reseruaṫ.

¶ P. z. Petri. z. dicit̃. Deus angelis peccãtib^9 nõ pepcit. sed rudẽtib^9 inferni detractos i tartaꝛ tradidit cruciandos in iudiciũ reseruari. ergo vr̃ q̃ angeli iudicabuntur.

¶ Sed ꝓtra. Deus nõ iudicat bis i idipsuz: sed mali angeli iam iudicati sũt. vñ Joh. 16. Princeps mũdi iam iudicatus est. ergo in futuro angeli nõ iudicabũt. ¶ P. ꝑfectioꝛ ẽ bonitas vel malicia angeloꝛ q̃ aliquoꝛ hoĩum in statu vie. sed qdã hoies boni z mali nõ iudicabũtur: vt i littera dicit̃. ergo angeli boni vel mali nõ iudicabũtur.

¶ Rñdeo dõz ad p̃mã. q. q̃ potestas iudiciaria xp̃o homini collata est p̃miũ humilitatis quã in passiõe exhibuit: ipe aũt sua passiõe sanguinẽ p omnibus fudit q̃tuz ad sufficientiã: licet nõ i oĩbus effectũ bũit ꝓpp impedimẽtuz in aliquib^9 inuẽtũ: z iõ ꝛgruũ est vt oes hoies i iudicio cõgregẽt ad videndũ ei^9 exaltationẽ in humana nã: fm quã cõstitut^9 est a deo iudex viuoꝛum z mortuoꝛ. ¶ Ad p^m g̃ dõm. q̃ sicut dicit Aug. zo. de ci. dei. Nõ qz dictũ est. Judicãtes. iz. trib^9 israel: tribus leui. q̃ tredecima est iudicãda nõ erit: aut solũ illũ ꝑticulariter: nõ etiã gẽtes ceteras iudica-

bũt. iõ aũt per. iz. tribus oẽs alie gẽtes significate sũt: qz p xp̃z in sorte. iz. tribuum oẽs gẽtes sunt vocate. ¶ Ad z^m dõz q̃ hoc qõ dr̃. Nõ resurgẽt ipi in iudicio. si referaṫ ad oẽs peccatores sic itelligẽdũ est: q̃ nõ resurgẽt ad hoc q̃ iudicent: si aũt impi dicant̃ ifideles sic intelligẽdũ est: q̃ nõ resurgent ad hoc q̃ iudicent̃: qz iã iudicati sunt. s̃z oẽs resurgẽt vt in iudicio cõpareant: ad gloriã iudicis ihuẽdã.

¶ Ad 3^m dõz q̃ etiã pueri ante pfectã etatẽ decedẽtes in iudicio ꝓparebũt: ñ ãt vt iudicẽt̃: s̃z vt videãt gl'iaz iudicl.

¶ Ad.z.q.dõz q̃ ad iudiciũ duo ptinẽt. s. discussio meritorũ: z retributio p̃mioꝛ: q̃tũ ergo ad receptionẽ p̃miozuz oẽs iudicabũt̃ etiã boni: in eo q̃ vnusq̃sq; recipiet ex diuina snia p̃miũ merito respõdẽs. Sed discussio meritoꝛ nõ fit: nisi vbi est quedã meritoꝛ cõmixtio bonoꝛ cũ malis: illi aũt q̃ edificãt sup fũdamẽtũ fidei auꝛ z argẽtũ z lapides ꝑciosos dĩnis seruitys totalr̃ ifistẽtes: qz nullã admixtionẽ notabilẽ alicui^9 mali meriti bñt in eis discussio meritoꝛ locũ nõ hẽt sicut illi q̃ reb^9 mũdi penit^9 abiectis solicite cogitãt solũmodo q̃ sunt dei z iõ saluabũt̃: sed nõ iudicabũt̃. illi vo qui edificãt super fundamẽtũ fidei lignũ z fenũ z stipulã: qui adhuc. s. amãt secularia: z terrenis negocys ꝑplicant̃: ita tñ q̃ nihil xp̃o ꝓponãt: s̃z studeãt pctã elymis expiare: hẽnt quidẽ cõmixtionẽ bonoꝛ meritoruz cum malis: z iõ discussio meritoꝛ in eis locum habet. vñ tales quãtũ ad hoc iudicabuntur: z tñ saluabunt̃. ¶ Ad p^m g̃ dõz q̃ pnuitio est effect^9 iustitie: p̃miatio aũt mĩe: magis ãt deo z iudicio qõ est act^9 iustitie antonomatice puniti o attribuit̃: vt iterdũ iudiciũ. p ipa cõdẽnatiõe accipiatur: z sic intelligit̃ auctoritas ĩducta: vt per glo. ibidez ps.

¶ Ad z^m dõz q̃ discussio meritoꝛ i electis nõ erit ad tollendũ incertitudinẽ beatitudinis a cozdib^9 ipoꝛ iudicandoꝛ. sed vt ꝑeminentia bonoꝛ meritoruz ad mala oñdat̃ oĩb^9 manifeste: z sic dei iustitia cõprobeṫ. ¶ Ad 3^m dõz q̃ Hre. loquit̃ de iustis adhuc in carne mortali existẽtibus: vñ supza psal. p̃miserat. Di q̃ coꝛporib^9 reperiri potuerit q̃uis iã foꝛtes atq; ꝑfecti: adhuc qz in carne sũt positi nõ p̃nt in tãti terroꝛis turbine nulla formidie ꝓcuti. vñ patet q̃ terroꝛ ille referẽdus est ad temp^9 imediate iudiciũ ꝑcedens: tremẽdũ quidẽ maxime malis: nõ aũt bonis quibus nulla erit mali suspitio. ¶ Rones aũt q̃ sũt i oppositum ꝓcedũt de iudicio q̃tũ ad retributionẽ premiozum.

¶ Ad.3.q.dõm. q̃ iudiciũ qõ est penaꝛ retributio p̃ctis oĩb^9 malis cõpetit: iudiciũ aũt qõ est discussio pctoꝛ solũ fidelib^9: qz in ifidelib^9 nõ est fidei fundamẽtũ quo sublato oĩa opera sequẽtia pfecta rectitudie intẽtiõis carẽt: vñ nõ est in eis aliq̃ p̃mixtio bonoꝛ meritoꝛ ad mala q̃ discussionẽ requirat. sed fideles in gb^9 manet fidei fũdamẽtũ ad min^9 fidei actũ laudabilẽ bñt: q̃uis nõ sit meritori^9 sine charitate: tñ quãtũ est de se ẽ ordinat^9 ad meritũ: z iõ in eis iudiciũ discussiõis locũ hz: vñ ipsi fideles q̃ fuerunt saltẽ numero ciues ciuitatis dei iudicabũt̃: vt ciues i q̃s sine discussiõe meritoꝛ snia mortis nõ ferṫ. s̃z ifideles cõdẽnabunt̃ vt hostes qui cõsueuerũt apud hoies absq; meritoꝛ audiẽtia exterminari. ¶ Ad p^m g̃ dõ. q̃ q̃uis eis q̃ in mortali decedũt p certo cõstet de eoꝛ dãnatiõe: qz tñ aliqua q̃ ptinẽt ad bene merẽdũ bñt ãnexa oz ad mãifestationẽ diuie iustitie vt discussio de eoꝛ meritis fiat: p quaz oñdat̃ eos iuste a ciuitate sctoꝛ excludi: cui^9 esse ciues numero exteri^9 videbãt̃. ¶ Ad z^m dõz q̃ allocutio illa spũaliter itellecta fm hoc nõ erit aspera fidelib^9 cõdenandis q̃ in eis aliq̃ sibi placẽtia manifestabit: q̃ i ifidelib^9 ꝺueniri ñ pñt: qz sine fide ipossibile ẽ placere deo. Heb. x. s̃z snia ꝺdẽnatiõis q̃ in oẽs ferṫ oĩbus terribilis erit. Rõ vo i cõtrariũ adducta ꝓcedebat de iudicio retributionis.

¶ Ad.4.q.dõz q̃ iudiciũ discussiõis nullo mõ hz locũ: nec̃ in bonis angelis: nec̃ i malis: qz nec̃ i bonis põt aliqd

Universidad de Deusto
Biblioteca

mali ſueniri: neq; in malis aligd boni ad iudiciuz ptinés. Sz ſi log̃mur ō iudicio retributiōis: ſic eſt diſtīgueda duplex retributio: vna rñdēs ꝓprys meritis angelorz: ⁊ hec a pricipio fuit vtriſq; facta: dū qdā ſunt ad beatitudinez ſublimati: qdā vo in miſeriā demerſi. Alia retributio que rñdet meritis bonis vel malis p̄ agelos ꝓcreatis: ⁊ hec retributio in futuro iudicio fiet: qz boni angeli ap̄li⁹ gaudium hēbūt ō ſalute eorz q̄s ad meritū iduxerūt: ⁊ mali amplī⁹ torquebūt multiplicata malorz ruina q̄ p eos ad mala ſūt icitati. vñ directe loquēdo iudiciū nec ex pte iudicātiū: nec ex pte iudicādorz erit angelorz ſz boium. ſed directe quodāmō reſpiciet angelos iquātū actib⁹ boium fuerūt cōmixti. ¶ Ad p̄m g̃ dōs q̄ verbū illud ap̄li eſt itelligēdū de iudicio cōparatiōis: qz quidā boies quibuſdā angelis ſuperiozes ſueniēt. ¶ Ad z^m dōs q̄ ipſi dōes cūctis videntib⁹ tūc p̄cipitabūt: qz ī ꝑpetuū ī inferni carcerez retrudētur. vt nō ſit eis liberū extra progredi: quia hoc eis non concedebatur niſi ſm q̄ ordinabatur ex diuina prouidentia ad hominum vitam exercendam. Et ſimiliter dicendum ad tertium. Qō. II.

Deinde querit de igne q̄ p̄cedet faciē iudicis. Et circa hanc quinq; tria. Primo de purgatiōe mūdi p ignē futura. Scōo ō effectu ignis purgātis. Tertio de ordine illius ignis ad alia que circa iudicium agentur.

Ad primū ſic ꝓcedit. vī q̄ nulla mundi purgatio ſit futura. ñ.n. purgatōe idiget niſi qō ē īmūdū: ſz creature dei nō ſūt īmūde. vñ dr̄ actuū. x. Qō deus creauit tu ne cōe dixeris. i. īmūdū. g̃ creature mūdi nō purgabūt. ¶ P. purgatio ſm diuinā iuſtitiā ordinat ad auferēdā īmūditiā culpe: ſic̄ p̄z de purgatiōe p̄ morte: ſed in elemētis hui⁹ mūdi nulla pōt eſſe culpe ifectio. g̃ vī q̄ purgatiōe ñ idigeāt. ¶ P. vnūqōq; tūc dr̄ purgari qñ ſeparat̄ qō eſt extraneū ab ipo iducēs ī eo ignobilitatez: ſeparario. n. ei⁹ qō nobilitatē iducit nō dr̄ purgatio: ſz magis dimiutio: ſz hoc ad pfectionē ⁊ nobilitatē elemētorz ptinet q̄ aliqd extranee nāe ē eis admixtū: qz forma corpis mixti ē nobilior q̄z forma ſimplicis: g̃ vī q̄ elemēta hui⁹ mūdi nullo mō purgari poſſint. ¶ Sz ō. ois īnouatio fit p aliquā purgationē. ſz elemēta īnouabūt. vñ Apoc. xi. Uidi celū nouū ⁊ terrā nouā: ꝓmū. n. celū ⁊ ꝓma terra abyt. g̃ elemēta purgabūt. ¶ P. i. Loz. 7. ſup illō. Prꝛeterit figura hui⁹ mūdi. dic̄ glo. Pulchritudo hui⁹ mūdi mūdanorz igniuz ꝓflagratiōe pibit: ⁊ ſic idem qō ꝓius.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ hec purgatio ñ ſit futura p ignē. ignis. n. cū ſit ps mūdi: purgatiōe idiget: ſic̄ ⁊ alie ptes. ſz nō dz idē eē purgās: ⁊ purgatū. g̃ vī q̄ ignis non purgabit. ¶ P. ſicut ignis hz vtutē purgatiuā ita ⁊ aq̄: cū g̃ ñ oia ſint purgabilia p ignē: ſz q̄dā neceſſe ſit aq̄ purgari: ſic̄ ēt ver⁹ lex diſtīguit: vī q̄ ignis nō purget ad min⁹ vlr. ¶ P. purgatio ad B vī ptiere vt ptes mūdi abīnicē ſegregate puriores red dāt. ſz ſegregatio ptiū mūdi abīnicē ī mūdi initio ſola diuine vtute facta ē: qz ex B op⁹ diſtīctiōis determiat̄. vñ ⁊ Ana xag. ſegregatiōe poſuit actū itellect⁹ mouētis oia. g̃ vī q̄ ī fine mūdi purgatio fiat imediate a deo ⁊ p̄ ignē. ¶ Sz ō ē qō ī pſal. dr̄. Ignis ī ꝓſpectu ei⁹ exardebit: ⁊ circuitu tēpeſtas valida. ⁊ poſtea ſegt̄. De iudicio aduocauit celū deſurſū ⁊ terrā diſcernere ꝑ plm ſuū. g̃ vī q̄ vltia purgatio mūdi ſit futura p ignē. ¶ P. z. Petri vltio dr̄. Celi ardētes ſoluentur ⁊ elemēta ignis ardoze tabeſcēt. ergo purgatio illa per ignem fiet.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ignis ille nō ſit eiuſdē ſpēi cū igne elemētari: nihil. n. ſcip̄m ꝓſumit: ſz ille ignis q̄ttuoz elemēta aſſumet: vt dic̄ glo. z. Petri vlt. g̃ ignis ille nō erit eiuſdez ſpēi cū igne elemētari. ¶ P. ſic̄ virt⁹ māifeſtat̄ p opatiōē: ita nā p vtutē: ſz ignis ille hēbit aliā vtutē ab igne q̄ ē elemētū: qz. ſ. purgabit vniuerſū: qō ignis iſte facere ſi p̄t: q̄ ñ erit eiuſdē ſpēi cū iſto. ¶ P. ea q̄ ſūt eiuſdē ſpēi ī corpozib⁹ nālib⁹ hūt eūdē motū. ſz ignis ille hēbit aliū motū q̄z ignis elemētū: qz circūquaq; mouebit vt totū purgare poſſit. g̃ ignis ille nō erit eiuſdē ſpēi cū iſto. ¶ Sz ō ē qō Aug. dic̄. 20. de ci. dei. ⁊ hr̄ ī glo. i. Loz. 7. q̄ figura hui⁹ mūdi mūdanorz igniū ꝓflagratiōe pibit. g̃ ignis ille erit ō nā ignis q̄ nūc ē in B mūdo. ¶ P. ſicut futura purgatio erit per ignē ita p̄cedēs fuit per aquā: ⁊ vtraq; adiuicē cōparatur. z. Petri. 3. ſz ī p̄ma purgatiōe aqua fuit eiuſdē ſpeciei cū aq̄ elemētari. g̃ ⁊ ſil⁹ erit ī ſecūda purgatiōe ignis eiuſdē ſpeciei cum igne elemētari.

¶ Rñdeo dōm ad primā queſtionē q̄ qz mūdus aliq̄ mō ꝓpter hoiem fact⁹ eſt: o3 q̄ qñ homo ſm corp⁹ glificabit̄: etiā alia corpora mūdi ad ſtatū meliorē mutēt̄. vt ſit ⁊ locus cōueniētior: ⁊ aſpectus delectabilior. Ad B aūt q̄ gloriā corporis homo cōſequat̄: o3 p̄us remoueri ea q̄ glorie opponunt̄: q̄ ſūt duo. ſ. corruptio ⁊ infectio culpe: qz vt dicit̄. i. Loz. 15. Corruptio icorruptelā nō poſſidebit: ⁊ a ciuitate glorie oēs īmūdi foris erūt. Apoc. vlt. ⁊ ſimil⁹ etiā o3 elemēta mūdi purgari a cōtrarys diſpoſitiōib⁹ anteq̄ in nouitatē glorie adducant̄ ꝓportional⁹ ei qō de boie dicētū ē. Quāuis aūt res corporalis ſubiectū ifectiōis culpe ꝓpe eſſe nō poſſit: tū ex culpa q̄dā icōgruitas ī rebus corporalib⁹ corruptis relinquit̄ ad hoc vt ſpūalibus ditētur: ⁊ inde videm⁹ q̄ loca ī q̄bus ſūt aliq̄ cria cōmiſſa nō reputant̄ idonea ad aliq̄ ſacra in eis exerceāda: niſi purgatione quadā p̄miſſa: ⁊ ſm B ex pctis boium quādam idoneitatē ad glorie ſuſceptionē ps mūdi recipit g̃ ī ſyſū nām cedit: vñ quātū ad hoc mūdatiōe idiget. ſimil⁹ etiā circa medium locū pp elemētorū cōtactū multe ſūt corruptiones ⁊ generatiōes ⁊ alteratiōes elemtorz que puritati eorz derogāt: ⁊ iō ab his o3 elemēta purgari ad hoc q̄ decēter ſuſcipiāt nonitatē glorie. ¶ Ad p̄m g̃ dōm q̄ cum dic̄. Dis creatura dei eſt mūda. hoc itelligēdū eſt: qz nō hz in ſuba ſua alicui⁹ malicie p̄mixtionē: ſicut ponebāt manichei dicentes bonū ⁊ malum eſſe duas ſubſtantias alicubi diuiſas: ⁊ alicubi cōmixtas: nō aūt remouet̄ qn aliq̄ creatura habeat ꝓmixtionē nāe extrance: que etiā nā in ſe bona ē. ſed perfectioni huiuſmodi creature repugnat. ſimil⁹ nō remouet̄ ex hoc qn malū alicui creature accidat: q̄uis nō ſit p̄mixtū ei quaſi pars ipſius ſubſtantie. ¶ Ad z^m dōm q̄ q̄uis corpora alia elemēta ſubiectū culpe eſſe nō poſſint tū ex culpa in eis cōmiſſa aliquā ineptitudinē p̄t conſeq ad perfectionē glorie ſuſcipiēdā. ¶ Ad 3^m dōs. q̄ forma mixti ⁊ forma elemēti p̄t dupliciter cōſiderari. aut q̄tū ad perfectionē ſpeciei: ⁊ ſic corp⁹ mixtum nobilius eſt: aut q̄tū ad perpetuitatē duratiōis: ⁊ ſic corpus ſimplex nobilius eſt: qz nō hz in ſeipſo vnde corrumpat̄: niſi eius corruptio fiat ab aliquo exteriori: corpus aūt mixtū in ſeipſo habet cām ſue corruptionis: ſcilicet operationem contrariorū: ⁊ ideo corp⁹ ſimplex ⁊ ſi ſit corruptibile ſm partez eſt tamē icorruptibile ſm totum: qō ō mixto dici non potest. Et quia incorruptio eſt de perfectione glorie: pfectio corpis ſimplicis magis cōuenit perfectioni glorie: q̄ perfectio corporis mixti: niſi ctiā corpus mixtum in ſe habeat aliqō incorruptionis p̄incipiū: ſicut corpus humanum cui⁹ forma eſt incorruptibilis: nihilomin⁹ tū q̄uis aliquo mō corpus mixtū ſit nobilius q̄ ſimplex: nobilius tū eſſe hz corp⁹ ſimplex ꝫz ſe exiſtēs q̄ exīs in mixto: qz ī mixto ſūt corpora ſimplicia quodāmodo in potentia: in ſeipſis autem exiſtentia ſunt in vltima ſui perfectione.

¶ Ad. z. q. dōs q̄ illa mūdi purgatio vt dēs ē remouebit a mūdo ipfectionē ex clpa relictā ⁊ īpuritatē ꝓmixtiōis: ⁊ erit diſpō ad glie pfectiōez. Et iō q̄tū ad hec tria ꝓueniētiſſime fiet p ignē. Primo qz ignis cuz ſit nobiliſſim⁹ elemētorz hz nāles ꝓprietates ſiliozes ꝓprietatibus glie vt maxīe p̄z de luce. Scōo qz ignis nō ita recipit ꝓmixtionē extranei ꝓpter efficaciā virtutis actiue: ſicut alia elemēta. Tertio qz ſpera ignis ē remota a nr̄a habitatione: nec ita cōis ē nobis vſus ignis: ſicut terre ⁊ aq̄ ⁊ aeris: vñ nō ita ī ficit: ⁊ ꝓter hoc hz maximā efficaciā ad purgādū: ⁊ ad diuidēdū ſubtiliādo. ¶ Ad p̄m g̃ dōm q̄ ignis ñ venit in vſū nām: p̄t eſt in mā ꝓpa: ſic. n. remot⁹ eſt a nobis: ſed ſoluz p̄t ē in mā aliena: ⁊ q̄ ad B poterit p̄gnez ī ſua puritate exīte purgari ipſe mūdus quātū ad B qō hz de extraneo adiunctū. ¶ Ad z^m dōs q̄ p̄ia purgatio mūdi q̄ facta ē p diluuiū nō reſpiciebat niſi ifectionē pcti: p̄cipue aūt tunc regnabat pctū ꝓpiſcētie: ⁊ iō ꝓueniēter p̄riū purgatio fuit facta. ſ. p aquā: ſz ſecūda purgatio reſpicit ⁊ ifectionē culpe ⁊ cōmixtiōis ipuritatē. ⁊ q̄tū ad vtrūq; ꝓuenit magis q̄ fiat p ignē q̄ p aquā: aq̄. n. nō hz vim diſgregādi: ſz magis aggregādi: vñ p aquā nālis ipuritas elemētorz tolli nō poſſet ſicut p ignē. Sil⁹ etiā circa finē regnabit vitiū tepiditatis: q̄ſi mūdo iā ſenescente: qz vt dr̄ Matth. 24. Tūc refrigeſcet charitas multorz. vñ tūc ꝓueniēter purgatio p ignē fiet: nec ē aliqd qō per ignez purgari nō poſſit quodāmō: ſz quedā ſūt q̄ ſine ſui corruptiōe p ignē nō p̄t purgari: ſicut pāni ⁊ vaſa lignea ⁊ hoꝛ: ⁊ talia lex p̄cepit purgari p aquā q̄ tñ oia finaliter p ignē corrūpēt. ¶ Ad 3^m dōs q̄ pop⁹ diſtīctiōis ſ. reb⁹ diuerſe forme collate qb⁹ adiuncte diſtīguūt: ⁊ iō fieri ñ potuit niſi p eū q̄ ē auctor nāe: ſz p finalē purgatiōnē deducēt res ad puritatē ī q̄ res cōdite fuert: ⁊ iō ī B poterit nā creata exhibere miſteriū creatoris: ⁊ propter B miſteriū creature committitur: quia hoc ad eius nobilitatem cedit.

¶ Ad. 3. q. dōs. q̄ circa B ſueniūt tres opiniōes. Quidā. n. dicūt q̄ ignis elemētū q̄ ē in ſpera ſua deſcēdet ad purgationem mūdi. Modū aūt diſcēſiōis ponūt p multiplicatiōez: ignis. n. vndiq; appoſito cōbuſtibili augmtat̄: ⁊ B p̄cipue tūc fiet qñ ignis vtus exaltabit̄ ſup oīa alia elemēta. Sed cōtra B eſſe vī q̄ ignis ille nō tm̄ deſcēdet: ſed ēt aſcēdet phibet: vt p̄z. z. Petri. 3. vbi vī q̄ tm̄ aſcēdet iudicy ignis q̄tū aq̄ diluuy: ex q̄ vī q̄ ignis ille ſit circa locū medīū gñatiōis. Et pp B aly dicūt q̄ ignis ille gñabit̄ circa locū terre: ex cōgregatiōe radiorz celeſtiū corporū: ſicut videm⁹ q̄ cōgregāt⁹ ſpecl⁹ ꝓburēte. tūc āt loco ſpeculorz erūt nubes cōcaue ad q̄s fiet radiorz reuerberatio. Sz iſtud ēt nō vī cōueniēs: qz cū effect⁹ celeſtiū corporuz ſequāt̄ determiatos ſit⁹: ⁊ aſpect⁹ eorz ſi ex vtute corporz celeſtiū ignis ille gñaret̄ cēt notū tp̄s illi⁹ purgatiōis cōſiderātib⁹ mot⁹ aſtrorz q̄b aūctoꝛi ſcripture repugnat. Et iō aly dicūt ſequētes Aug. q̄ ſicut mūdana rz aquarz iundatiōe factum eſt diluuiū: ita mūdanorz igniū cōflagratiōe figura hui⁹ mūdi pibit: vt dr̄. 20. de ci. dei. Iſta āt ꝓflagratio nihil aliud ē q̄tū cōgregatio oīum cārz ſupiorz ⁊ iferiorz q̄ ex nā ſua hñt vtutē igniēdi: q̄ qdē cognitio nō nāli curſu rez: ſz vtute dīna fiet: ⁊ ex oīb⁹ iſtis cāis ſic cōgregat⁹ gñabit ignis q̄ faciē hui⁹ mūdi exuret. Sī aūt de opiones dicte ꝓſidereē ſueniūt diuerſificari q̄tū ad cām gñatiōis illi⁹ ignis: ⁊ nō q̄tū ad ſpēm ei⁹: ignis. n. gñat⁹ a ſole vel ab iferiori calefaciēte eſt eiuſdē ſpēi cū igne q̄ ē i ſua ſpera: niſi inquātū admiſceret ei de mā aliēa: qō qdē tūc opoꝛtebit: qz ignis ñ p̄t aliqd purgare niſi ꝫz B q̄ alterz efficit mā ei⁹ aliq̄ mō. vñ ſimil⁹ ꝓcedēdū ē q̄ ignis ille erit eiuſdē ſpēi cū iſto. ¶ Ad p̄m dōm q̄ ignis ille q̄uis ſit eiuſdē ſpēi cuz igne q̄ apud nos ē: nō tñ ē idē numero: videm⁹ ēt q̄ duoꝛ igniū eiuſdē ſpēi vn⁹ alterz deſtruit: maior. ſ. minorē cōſumēdo mā ei⁹: ⁊ ſil⁹ ēt ille ignis igne q̄ apō nos ē ꝓſumer̄ poterit. ¶ Ad z^m dōs q̄ ſic opatio q̄ p̄cedit a virtute rei eſt vtutis iudiciū: ita ⁊ vtus ē iudiciū ēntie: vel nāe q̄ p̄cedit a p̄ncipys eſſentialib⁹ rei: opatio aūt que nō p̄cedit ex vtute rei opantis nō idicat vtutē ipſi⁹: ſic̄ pz ī iſtīs: actio enī inſtī magis māifeſtat vtutē agētis q̄ vtutē inſtī: q̄ vtutē agēt̄ māifeſtat vt p̄imū operatiōis p̄cipiū: vtutē aūt iſtī nō māifeſtat niſi q̄tenꝰ ē ſuſceptiuū influētie p̄ncipalis agētis ſm q̄ mouet̄ ab eo. Sil⁹ ēt vtus q̄ nō p̄cedit ex p̄cipys eſſentialib⁹ rei nō māifeſtat nām ei⁹: niſi q̄tū ad ſuſceptibilitatē: ſicut virt⁹ q̄ aq̄ calefacta pōt calefacere: nō māifeſtat nām ei⁹ niſi q̄tū ad calefactibilitatē: ⁊ iō nihil. p̄hibet gn aq̄ hñs hāc vtutē ſit eiuſdē ſpēi cū aqua nō hñte vtutē iſtā. Sil⁹ ēt nō ē icōueniēs q̄ ignis ille qui hēbit vim purgādi faciē mūdi ſit alteri⁹ ſpēi ab igne q̄ apō nos ē: cū vis calefactiua nō oriat̄ ī ipo ex p̄ncipys eſſētialib⁹: ſz ex diuina opatiōe: ſine qua ēt q̄ illa virt⁹ ſit aliq̄ ꝗlitas abſoluta: ſicut calor ī aq̄ calefacta: ſiue ſit itēſio q̄dam: ſicut de iſtrumētali vtutē i. i. di. dcīn ē. ⁊ B p̄babili⁹ eſt: qa ignis ille nō aget niſi vt iſtr̄z diue vtutis. ¶ Ad 3^m dōs q̄ ignis ex p̄pria nā ñ ferēt niſi ſurſū: ſz iquātū ſegt̄ māz quā regrit ex ꝓpria ſperā exīs: ſic ſegt̄ māe ꝓbuſtibil⁹ ſitū: ⁊ p modū iſtū nō eſt icōueniēs: q̄ vel ī circuitu: vel ī deoꝛſuz mouea: ⁊ p̄cipue ſm q̄ agit vt inſtrm virtutis diuine.

Ad ſecūdū ſic ꝓcedit. vī q̄ ille ignis purgabit ēt celos ſupiozes: qz in p̄s dr̄. Opa manuum tuarz ſūt celi: ipi pibūt: tu aūt p̄maebis. ſz ēt ſuperiores celi ſūt opa manuū dei. g̃ etiā ipſi in illa finali ꝓflagratiōe pibūt. ¶ P. z. Petri. 3. dr̄. Celi ardētes ſoluēt̄ ⁊ elemēta ignis ardoze tabeſcēt. celi aūt g̃ ab elemētis diſtīguūt̄: ſunt celi ſupiozes ī q̄b⁹ fixa ſūt ſidera. g̃ vī q̄ etiā illi p ignē illū purgabūt. ¶ P. ignis ille eſt ad B vt remoueat a corporib⁹ idiſpoſitione ad p̄fectionē glorie: ſz ī celo ſupiozi ſueniūt idiſpoſitio ⁊ ex pte culpe: qz diabolus ibi peccauit: ⁊ ex pte nālis defect⁹: qz Ro. 8. ſup illud. Scim⁹ q̄ oīs creatura igemiſcit ⁊ pturit vſq; adhuc. Dicit glo. Oīa elemēta cū laboze ſua explēt officia: ſicut ſol ⁊ luna nō ſine laboze ſtatuta ſibi ſplēt ſpacia. g̃ etiaz celi purgabūt̄ p ignē illū. ¶ Sz ō eſt q̄ corpa celeſtia pegrine impreſſiōis receptiua nō ſūt. ¶ P. ſup illud. i. Theſ. i. In flāma ignis dātis vindictā. Dicit glo. Ignis erit ī mūdo q̄ p̄cedet cuz tātū ſpaciū aeris occupās q̄tū occupauit aq̄ ī diluuio. ſed aq̄ diluuy nō aſcēdit vſq; ad ſupiozes celos: ſz ſolū. 15. cubitis ſup altitudinē mōtiū: vt habetur Gen. 7. ergo celi ſuperiozes illo igne nō purgabūtur.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ignis ille alia elemēta cōſumet: qz vt dicit glo. Bede. z. Petri vlt. Elemēta q̄ttuoz qb⁹ mūdus cōſtit ille maxim⁹ ignis abſumet: nec cūcta iteri ꝓſumēt vt nō ſint: ſz duo ex toto cōſumet: duo vo i meliorē reſtituet faciē. g̃ vī q̄ ad min⁹ duo elemēta p ignē illū deſtruēda ſint totaliter. ¶ P. Apoc. xi. dr̄. Primū celū ⁊ p̄ma terra abyt: ⁊ iā mare nō eſt. ſed p celū aer itelligit̄: vt Aug. dicit. Mare aūt eſt aquarz cōgregatio: vī g̃ q̄ illa tria elemēta totaliter deſtruēt̄. ¶ P. ignis nō purgat niſi ſm B q̄ alia efficiant̄ māe ei⁹. ſi g̃ ignis purgat alia elemēta: o3 q̄ ei⁹ mā efficiāt̄. g̃ o3 q̄ ī māz ignis trāſcāt: ⁊ ſic a nā ſua corrūpēt̄. ¶ P. forma ignis ē nobiliſſima forma ad quā pduci poſſit elemētaris mā: ſz p illā purgationē oīa ī ſtatū nobiliſſimū mutabūt̄. g̃ alia elemēta ī ignē totaliter ꝺuertūt̄. ¶ Sz ō eſt qō dr̄. ī. Loz. 7. ſup illud. Prꝛeterit figura hui⁹ mūdi. Pulchritudo ñ ſubſtātia hui⁹ mūdi p̄terit. ſz ipa ſuba elemētorz ptinet ad mūdi pfectionē. g̃ elemēta nō cōſumūt̄ ſm ſuā ſubam. ¶ P. illa finalis purgatio q̄ fiet p ignem rñdebit p̄ie purgatiōi q̄ facta ē p aquā. ſz illa nō corrūpit elemētorz ſubam. g̃ nec illa que fiet p ignē corrumpet.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nec oīa elemēta p illū ignē purgabunt̄: qz vt iā dictū ē ignis ille nō aſcēdet: niſi q̄tū aſcēdit aq̄ diluuy: ſed aq̄ diluuy nō puenit vſq; ad ſpērā ignis. g̃ nec p vltimā purgationē elemētū ignis purgabit̄. ¶ P. Apoc. xi. dicit glo. ſup illud. Uidi celū nouū ⁊c. Immutatio aeris

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ terre dubitabile nō est ḡn per ignē fiat: ſz de aq̄ dubitaꝫ nā purgationē in ſeipa here credit. ḡ ad min⁹ nō est certū q̄ oīa elemēta purgent. ¶ ℙ. loc⁹ qui est ꝓpetue ifectionis nūq̄ purgaꝫ: ſz in ſerno erit ꝓpetua ifectio. cū ḡ ifern⁹ ītra elemēta colloceť: vī q̄ nō totaľ elementa purgenť. ¶ ℙ. paradiſus terreſtris ī terra cōtineť. ſed ille nō purgabit per ignē. qz nec etiā aque diluuy illuc aſcēderūt vt Beda dicit: ꝛ bť i. z⁰ ſniarū di. 17. ḡ vī q̄ nō totaľ oīa elemēta purgēť. ¶ Sed ℨ est glo. ſupza iducta q̄ bť. z. Petri vlt. q̄ quattuoꝛ elemēta ignis ille abſumet.

¶ Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ purgatio mūdi ad hoc est vt remoueaꝫ a corpoꝛib⁹ diſpoſitio ꝯraria pfectioni glozie vt ſupza dictū ē: q̄ gdē pfectio est vltima reꝛ ꝛ ſūmatio: ꝛ hec gdē idiſpō in oīb⁹ corpoꝛib⁹ iuenit: ſed diuerſimode in diuerſis. Jn gbuſdā. n. iuenit idiſpō ſm aliquid iherēs ſubſtātie ipſoꝛ ſicut in iſtis corpoꝛib⁹ iferioꝛib⁹ q̄ p mutuam mixtionē decidūt a ꝓpria puritate. Jn gbuſdā vo corpoꝛib⁹ iuenit idiſpoſitio nō p aliud ſubſtātie eoꝛ iherēs: ſicut in corpoꝛib⁹ celeſtib⁹: i gbus nihil iuenit repugnans vltime pfectioi vniuerſi: niſi mot⁹ q̄ ē via ad pfectionem: nec mot⁹ quilibet ſed loc⁹ tm̄ q̄ nō variat aliqd qō intrinſecū ſit rei: vt ſubſtantia aut quātitatē: aut qualitatē: ſz ſolū locū qui est extra rem: ꝛ iō a ſuba celi ſupioꝛis nō oꝫ q̄ aliqd remoueat: ſz oꝫ q̄ mot⁹ ei⁹ quieteť: q̄tatio aūt motus localis nō fit p actionē alicui⁹ cōtrarꝫ agētis: ſz p B q̄ motoꝛ deſiſtit a mouēdo: ꝛ ideo corpa celeſtia: nec p ignē nec p alicui⁹ creature actionē purgabūť: ſz ipa eoꝛ q̄tatio ſola volūtate diuina accidēs eis loco purgatiōis erit.

¶ Ad ꝑm̄ ḡ dōm q̄ ſicut dicit Aug. zo. de ci. dei. verba illa pſal. intelligēda ſūt de celis aereis q̄ purgabūť per ignez vltime cōflagratiōis. Vel dicēdū q̄ ſi etiā ō ſupioꝛib⁹ celis itelligaꝫ: tūc dicunť perire quātū ad motū q̄ nūc cōtinue mouēť. ¶ Ad z^m dōm q̄ petr⁹ ſe exponit de gbus celis itelligat. ꝑmiſerat. n. añ vba iducta q̄ celi p⁹ ꝛ terra p quā perierāt q̄ nūc ſūt codē vbo repoſito igni reſeruati in diē iudicy. illi ḡ celi p ignē purgabunť q̄ p⁹ aq̄ diluuy ſūt purgati. ſ. celi aerei. ¶ Ad tertiū dōm q̄ ille laboꝛ ꝛ il la ſeruitꝰ creature q̄ corpoꝛib⁹ celeſtib⁹ ab Ambro. attribuiť: nihil est aliud q̄ vicisſitudo mot⁹ rōne cui⁹ tempoꝛ ſubyciūť ꝛ ōfect⁹ vltie cōſumatiōis q̄ finaľ in eis erit. ex culpa etiā demonū celū empyreū ifectioné nō ꝯraxit: qz peccādo ſtatim de celo expulſi ſunt.

¶ Ad. z. q. dōm q̄ circa hāc queſtionē multiplex est opīo. Quidā. n. dicūt q̄ oīa elemēta manebūt q̄tū ad mā: oīa aūt mutabunť q̄tū ad impfectionē: ſed duo coꝛ retinebūt ꝓpriā formā ſubalē. ſ. aer ꝛ terra: in duob⁹ vo. ſ. igne ꝛ aqua nō remanebit forma ſubſtātialis coꝛ: ſed mutabūť ad formā celi: ꝛ ſic tria elemēta. ſ. ignis aer ꝛ aq̄ celū dicēꝫ: q̄uis aer retineat eādē formā ſubalē quā nūc habet: qz nūc etiā celū dicit. vñ ꝛ Apoc. zi. nō fit mētio niſi de celo ꝛ terra. Vidi inq̄t celū nouū ꝛ terrā nouā. Sed hec opinio est oīno abſurda: repugnat. n. ꝛ pḣic ſm quaz poni nō potest q̄ corpoꝛa iferioꝛa ſint in potētia ad formā celi: cū nec mām habeant cōmunē nec cōtrarietatē adinuicez: ꝛ etiā theologice: qz ſm hāc poſitionē nō ſaluabiť perfectio vniuerſi cū itegritate ſuarū partiū duob⁹ elemētis ſublatis. vnde per hoc q̄ dicit celū itelligiť q̄ntū corpus: oīa vo elemēta intelligūť p terrā: ſicut in pſal. dī. Laudate dñz de terra: ꝛ ſeq̄ť. Jgnis: grādo: nix: glacies ꝛc. Et ideo alꝫ dicunt q̄ oīa elemēta manebūt ſz ſubſtātiā: ſed q̄litates actiue ꝛ paſſiue ab eis remouebūť: ſic etiā ponūt q̄ ī corpoze mixto elemēta ſaluabūť ſm formas ſuas ſubſtātiales ſine hoc q̄ ꝓprias q̄litates hēant cū ſint ad mediū reducte: ꝛ mediū neutrū extremoꝛ est. Et huic etiam vī cōſonare q̄ Aug. dicit. zo. de ciui. dei. De illa cōflagratione mūdana elemētoꝛū coꝛruptibiliū: qualitates q̄ corpoꝛib⁹ nostris congruebāt ardēdo penit⁹ interibūt atq̄ ipa ſuba eas q̄litates habebit: q̄ coꝛpoꝛib⁹ imoꝛtalib⁹ mirabili mutatiōe conueniāt. Sed iſtud nō vī ꝓbabile: cum qualitates ꝓprie elemētoꝛ ſint effect⁹ formaꝛ ſubaliū q̄ formis ſubſtātialib⁹ manēt ib⁹ qualitates ꝑdicte poſſint mutari niſi ꝑ actionē violētā ad tempus: ſicut in aqua calefacta vi dem⁹ q̄ ex vi ſue ſpēi frigiditatē recuperat quā ꝑ actionē ignis amiſit dūmō ſpēs aq̄ mācat. Et ꝓterea etiā ipe qualitates elemētares ſūt de pfectiōe ſecūda elemētoꝛ ſicut ꝓprie paſſiones coꝛ. Nec est ꝓbabile q̄ in illa finali ꝛſūmatione aliqd naturalis pfectiōis ab elemētis tollatur. Et ideo videť dicēdū q̄ manebūt elemēta q̄tū ad ſuba ꝛ qualitates coꝛ ꝓprias: ſed purgabunť vt ſupza dictū ē ab ifectiōe quā ex peccatis hoīum cōtraxerūt: ꝛ ab impuritate que ꝑ actionē ꝛ paſſionē mutuā in eis accidit: qz ia ceſſante motu ꝑmi mobilis: in iferioꝛib⁹ elemētis mutua actio ꝛ paſſio eē nō poterit. ꝛ B Aug. appellat q̄litates coꝛruptibiliū elemētoꝛ. ſ. inaturales coꝛu diſpoſitiones ſm quas coꝛruptiōi appꝛopiquāt. ¶ Ad ꝑmū ergo dicēdū q̄ ignis ille dicit quattuoꝛ elemēta abſumere iquātū ea aliquo mō purgabit. Qō aūt ſequit duo ex toto cōſumet: nō est itelligēdū q̄ duo elemēta ſm ſubſtātiā deſtruant: ſed qz duo magis remouebunť a ꝓprietate quaz nūc habēt: q̄ gdem duo a quibuſdā dicunť eſſe ignis ꝛ aqua: que magis me cedūt in qualitatib⁹ actiuis. ſ. caloze ꝛ frigoze: queſut maxime coꝛruptiōis ꝓncipia ī alys coꝛpoꝛibus. Et q̄uis nō erit actio ignis ꝛ aq̄ que ſūt maxime actiue. maxie immutari videbunť a virtute quā nūc habēt. Alꝫ dicūt hec duo eſſe aerē ꝛ aquā ꝓpter varios motꝰ iſtoꝛ duoꝛ elemētoꝛ quos cōſequunť ex motu coꝛpoꝛ celeſtiū: ꝛ qz iſti motus nō erūt ſicut fluxus ꝛ reflux⁹ maris ꝛ cōmotiones vētoꝛ ꝛ hoꝛ: ideo illa elemēta maxime mutabūť a ꝓprietate quā nunc habent. ¶ Ad z^m dōm q̄ ſicut dicit Aug. zo. de ciui. dei cum dicit. Et mare iā nō est. ꝑ mare pōt intelligi ꝑſens ſeculū de quo ſupza parū ante dixerat: mare dedit moꝛtuos ſuos. Si tamē ad mare ad litterā referem⁹: tūc est dicēdū: q̄ in mari duo itelligūť. ſ. ſubſtātia aquaꝫ ꝛ earū diſpoſitio quātū ad ſalſedinē: ꝛ fluctuum ꝓmixtiones. ꝛ quantum ad hoc ſecundum mare non remanebit: mabit autem q̄tū a d ꝓmū. ¶ Ad tertiū dicēdū q̄ ignis ille nō aget niſi vt iſtr̄m̄ puidētie ꝛ vtutis dīne: vñ ñ aget ī alia elemēta vſq̄ ad coꝛ ꝛſūptionē: ſz ſolū vſq̄ ad purgationē: nec oꝫ q̄ illud qō efficiť mā ignis totaľ a ſpecie ꝓpria coꝛumpať. ſicut ꝑz in ferro ignito qō a loco ignitiōis remotū ex virtute ſpeciei remanētis ad ꝓpriū ſtatū ꝛ poſtinū redit: ꝛ ita etiā erit de elementis ꝑ ignem purgatis. ¶ Ad 4^m dōm q̄ in partibus elemētoꝛ nō oportet cōſiderari ſolū quid cōgruat alicui parti ſm ſe accepte: ſed et qd cōgruat ſm oꝛdinē ad totū. Dico ḡ q̄ aq̄ q̄uis eēt nobiliꝛ ſi bñet formā ignis: ſiľ terra ꝛ aer. vniuerſuz tñ eēt impfecti⁹ ſi tota elemētoꝛ mā formā ignis aſſumeret.

¶ Ad. 3. q. dicēdū q̄ gdaz dīt q̄ ignis ille aſcēdet vſq̄ ad ſūmitatē ſpacy ꝓtinētis quattuoꝛ elemēta: vt ſic elemēta totaľ purgēť: ꝛ ab ifectiōe peccati: quo etiā ſupiores ptes elemētoꝛ ſūt ifecte: vt ꝑz ꝑ fumū ydolatrie ſupioza ificiētis: ꝛ etiā a coꝛruptiōe: qz elemēta ſm oēs partes ſui corruptibilia ſūt. Sz iſta opinio repugnat auctoritati ſacre ſcripture: qz. z^a. Petri. z⁰ dī⁹ q̄ illi celi repoſiti ſūt igni q̄ fuerāt per aquā purgati. Et Aug. dicit. zo. ō ci. dei. q̄ ille mūdus qui diluuio peruꝛt igni reſeruať. Conſtat aūt q̄ aqua diluuy nō aſcēdit vſq̄ ad ſūmitatē ſpacy elemētoꝛ. ſed ſoluz vſq̄ ad. i5. cubitos ſup altitudines mōtiū. Et ꝓterea notū est q̄ vapoꝛes eleuatꝫ a terra vel fumi gcūq̄ ñ ꝑſt ꝓtrāſire per totā ſperā ignis vt ꝓueniāt ad ſūmitatē ei⁹: ꝛ ita ifectio peccati nō ꝓuenit vſq̄ ad ſpaciū ꝓdictū. A coꝛruptibilitate etiaz elemēta nō ꝑſt purgari per ſubtractionem

alicui⁹ q̄ō per ignē poſſit cōſumi: ſed per ignē poterūt ꝯſumi impuritates elemētoꝛ: que ex coꝛ permixtiōe peruenīt: huiuſmodi aūt impuritates precipue ſūt circa terrā vſq̄ ad mediū aeris interſtitiū. vñ vſq̄ ad illud ſpacium ignis vltime cōflagratiōis elemēta purgabit: tātū. n. etiā aque diluuy aſcēderūt: q̄ ꝓbabiliter extimari poteſt ex mōtium altitudie quos determiata mēſura trāſcēderat. ꝓmū ḡ cōcedimus. ¶ Ad z^m dōm q̄ ratio dubitatiōis in glo. exprimit: qz. ſ. aqua in ſe virtutē purgatiōis habere credit. nō tñ bz vim purgatiōis talis qualis futuro ſtatui competit: vt ex dictis patz. ¶ Ad z^m dōm q̄ illa purgatio ꝑcipue ad hoc erit: vt gcḡd est imperfectionis a ſcō coꝛ habitatiōe remoueať: ꝛ iō in illa purgatiōe totū q̄ō est fedū ad locū dānatoꝛ cōgregabiť. vñ infern⁹ nō purgabiť: ſed ad ipm̄ adducenť toti⁹ mūdi purgamēta. ¶ Ad quartuz dōm q̄ ḡuis pctm̄ ꝑmi bois in terreſtri padiſo ſit cōmiſſum: nō tñ locus ille est locus peccātiū: ſicut nec celū empyreū: ex vtroq̄ enī loco homo ꝛ diabolus ſtatiz ꝓpctm̄ ſunt iecti: vñ locus ille purgatiōe nō idiget.

Ad tertium ſic ꝓcedit. vī q̄ ignis vltie cōflagratiōis iudiciū oz ſequi. Aug. n. zo. de ciui. dei. hunc oꝛdinē ponit coꝛ que in iudicio ſūt futura dicēs: Jn illo iudicio: vel circa illud iudiciū has res dicim⁹ eſſe vēturas: Delyam teſbitem: fidē iudeoꝛ: antixp̄z pſecutorū: xp̄m iudicaturū: moꝛtuoꝛ reſurrectionē: bonoꝛū maloꝛūq̄ diuiſionē: mūdi cōflagratiōez: ciuſdēq̄ renouationē. ḡ cē flagratio iudiciū ſequit. ¶ ℙ. Aug. dicit in eodē li. Judicatis impys ꝛ in ignē eternū miſſis: figura huj⁹ mūdi mūdanoꝛū igniū cōflagratiōe peribit. ergo idez q̄ō piius. ¶ ℙ. dīs ad iudicādū veniēs aliquos viuos reperiet: vt ꝑz ex hoc q̄ō bť. i. Theſ. 4. vbi ex ꝑſona coꝛ apl's dicit. Deinde nos qui viuim⁹ q̄ reſidui ſum⁹ in aduētu domini ꝛc. ſed hoc nō eſſet ſi cōflagratio mūdi ꝓcederet: ergo ꝑ ignē diſſoluerenť: ḡ ignis ille iudiciuz ſeqť. ¶ ℙ. dīs dī iudicatur⁹ oꝛbē per ignē: ꝛ iō cōflagratio finalis vī esse executio diuini iudicy. ſed executio ſequit iudiciū. ergo ille ignis iudiciū ſequit. ¶ Sed ℨ est q̄ō dī in pſal. Jgnis ante ipm̄ ꝓcedet. ¶ ℙ. reſurrectio ꝓcedet iudiciuz: alias ſi videret oīs oculus xp̄m iudicante. ſed mūdi cōflagratio reſurrectionez ꝓcedet. ſancti. n. qui reſurgēt coꝛpoꝛa ſpiritualia etiā impaſſibilia babebūt: ꝛ ita nō poterūt ꝑ ignē purgari: cum tñ in littera dicať ex verbis Augu. q̄ ꝑ ignē illum purgabitur ſi quid in aliquibus ſit purgandum. ergo ignis ille iudicium ꝓcedet.

¶ Ulterius vī q̄ ignis ille nō bēbit talē effectū in hoībus qualis in littera deſignať: illō. n. cōſumi dī q̄ō reducīť ad nibilū: ſed coꝛpoꝛa impioꝛ nō ſoluenť in nibilū: ſz in eternū ꝛſeruabūtur vt eternā penā ſuſtīeāt. ergo ignis ille nō erit malis cōſūptio: vt i littera dī. Si dicať q̄ ꝛſumet malꝛ coꝛpoꝛa in q̄tū ea reſoluet in cinere. Contra: ſicut coꝛpoꝛa maloꝛ ita ꝛ bonoꝛ in cinerē reſoluenť. hoc. n. ē xp̄i ꝓmiſſum. vt caro eius coꝛruptionē nō videat. ergo etiaz ꝛ bonis tūc repertis erit cōſumptio. ¶ ℙ. infectio peccati magis abūdat in elemētis ſm q̄ venūt ad cōpoſitionē humani coꝛporis: in quo est coꝛruptio fomitis etiā q̄tum ad bonos q̄ in elemētis extra coꝛpus humanū exiſtētib⁹ ſz elementa extra coꝛpus humanū exiſtētia purgabūtur ꝓpter peccati infectionez. ergo multofortius oportet per ignem purgari elementa in coꝛporibus humanis exiſtētia: ſiue bonoꝛum: ſiue maloꝛ: ꝛ ita oportet vtroq̄ coꝛpoꝛa reſolui. ¶ ℙ. q̄diu ſtať vie durat: eleīta ſimiliter agunt in bonos ꝛ in malos. ſed adhuc durabit ſtatus huiuſmodi vie in illa cōflagratione: qz poſt ſtatū huius vie nō erit moꝛs naturalis: que tñ per illā cōflagrationē cauſabiť. ergo ignis ille equaliter aget in bonos ꝛ in malos: ꝛ ita videtur q̄ nō ſit aliqua diſcretio inter eos q̄tum ad effectum illius ignis ſuſcipiēduz ſicut in littera ponitur:

¶ ℙ. illa cōflagratio quaſi in momento perficieť. ſz multi iuenienturviui: in quibus erunt multa purgabilia. ergo illa cōflagratio nō ſufficiet ad coꝛum purgationē.

¶ Ulteri⁹ videtur q̄ ignis ille nō inuoluet reꝓbos: quia Malach. 3. ſuper illud. Purgabit filios leui. dicit glo. Duos ignes legimus futuros: vnum quo purgabit electos: ꝛ precedet iudiciū: alterum qui reꝓbos cruciabit. ſed hic est ignis inferni qui malos inuoluet: primus autez ē ignis finalis conflagrationis. ergo ignis finalis conflagratiōis nō erit ille q̄ malos inuoluet. ¶ ℙ. ignis ille deo obſegť in purgatiōe mūdi. ergo deberet remunerari alys elemētis remuneratis: ꝛ precipue cum ignis ſit nobiliſſimuz elementoꝛ. nō ergo videtur q̄ in infernuz debeat deyci ad damnatoꝛum penam. ¶ ℙ. ignis qui malos inuoluet erit ignis inferni. ſed ignis ab initio mundi preparatus est damnatis. vnde Matthei. z5. Jte maledicti in ignem eternuz qui preparatus est zc. ꝛ Eſa. 30. Parata est ab heri tophet a rege preparata zc. glo. ab heri. idest ab initio. Topher: idest vallis gehenne: ſed ignis ille finalis conflagrationis non fuit ab initio preparatus: ſed ex cōcurſu mundanoꝛum ignium generabitur: ergo ille ignis est alius ab igne inferni quo reꝓbos inuoluet. ¶ In cōtrarium est q̄ō in pſal. de igne illo dicitur q̄ inflāmabit in circuitu inimicos eius. ¶ Preterea Daniel. 7⁰ dicitur. Jgneus fluuius rapidus qui egrediebatur a facie eius. glo. Ut peccatoꝛes traberet in gehennam. loquitur autem auctoꝛitas illa de igne illo de quo nunc est mentio: vt patet per quandam glo. que ibi dicit: vt bonos purget ꝛ malos puniat. ergo ignis finalis conflagrationis in infernum cum reꝓbis demergetur.

¶ Reſpōdeo dicēdum ad primam queſtionem q̄ illa cōflagratio ſm rei veritatem q̄tum ad ſui initium iudiciuz precedet: quod ex hinc manifeſte colligitur q̄ mortuoꝛū reſurrectio iudiciū precedet. q̄ō patet ex hoc quod dicit. i. Theſ. 4. q̄ illi etiam qui doꝛmieruūt rapientur in nubib⁹ in aera obuiā Chriſto ad iudicium venienti. ſimul autez erit reſurrectio cōmunis: ꝛ coꝛpoꝛum ſanctoꝛū glorificatio: ſancti enim reſurgentes coꝛpoꝛa gloꝛioſa reſumēt: vt patet per illud quod dicitur. i. Coꝛ. 15. Seminať in ignobilitate: ſurgent in glozia. ſimul autem cum coꝛpoꝛa ſanctoꝛuz glorificabunť ꝛ tota creatura ſuo modo renouabitur. vt ꝑz per id quod dicit ℟. ro. 8. q̄ ipa creatura liberabiť a ſeruitute coꝛruptionis in libertate glie filioꝛū dei. cū ergo cōflagratio mundi ſit diſpoſitio ad renouationē predictā: vt ex dictis ꝑz: manifeſte potest colligi q̄ illa cōflagratio: quo ad purgationem mundi iudicium precedet: ſz quo ad aliquem actum: qui. ſ. eſt ſoluere malos iudiciuz ſequetur. ¶ Ad primū ḡ dōm q̄ Aug. nō loquiť determinando. ſed opinādo: q̄ō patet ex hoc q̄ ſequitur. Que oīa quidem ventura eſſe credendum est. ſed quibus modis ꝛ quo oꝛdine veniant magis tūc docebit rerū experiētia q̄ nūc ad perfectum hominis itelligentia valeat ꝛſequi. Exiſtimo tñ eo quo a me cōmemorata ſunt oꝛdine eſſe vēturа. ḡ ꝑz q̄ hoc dixit opinādo. ¶ Et ſiľ dicēdū ad ſcām. ¶ Ad z^m dōm q̄ ſicut ſupra. 43. di. dictuz est. Oēs boies mozient ꝛ reſurgēt. ſz tñ illi viui dicuntur reperiri qui vſq̄ ad tempus cōflagratiōis in coꝛpoꝛe viuēt. ¶ Ad 4^m dōm q̄ ignis ille nō exequiť ſniam iudicis niſi q̄ ad ꝛuolutionē maloꝛ: ꝛ quātū ad hoc ſequitur iudicium.

¶ Ad z^am. q. dicēdum q̄ ignis ille finalis conflagrationis quātum ad hoc vt iudicium precedet aget vt inſtrumentum diuine iuſtitie ꝛ iterū per virtutē naturalē ignis: q̄tum ergo pertinet ad virtutē naturalē ipſius: ſimiľr aget in bonos ꝛ malos qui viui reperient vtroq̄ coꝛpoꝛa in cinerē reſoluendo in q̄tum vo aget: vt inſtrumentum di-

Universidad de Deusto
Biblioteca

uine iustitie:diuersimode aget in diuersos q̃tũ ad sensus pene:mali.n.per actionẽ ignis cruciabũt:boni vo i gb̃ nihil purgãdũ inueniũt oĩno nullũ dolorẽ ex igne sentiẽt:sicut nec pueri senserũt i camio.Dañ.3.q̃uis coꝛ coꝛpa nõ seruentur integra sicut puerorum seruata fuerunt:ꝛ boc diuina virtute fieri poterit:vt sine doloris cruciatu resolutionem coꝛpoꝛum patiantur.Boni vero in quibus purgãdum reperiet sentient cruciatũ doloris ex illo igne plus vel min̄ p meritoꝛ diuersitate:sed q̃tũ ad actũ quez p̄ iudiciũ ille ignis hẽbit:i dãnatos tñ aget:qz oẽs boni habebũt coꝛpoꝛa impassibilia. ¶Ad p̄m q̃ dom q̄ assumptio ibi accipitur nõ p anulatiõe:sed p resolutione in cineres. ¶Ad 2m dõz q̄ bonoꝛ coꝛpoꝛa q̃nis in cinerẽ resoluant per ignẽ.nõ tñ ex ꝟ dolorẽ sentiẽt:sicut nec pueri i fornace existẽtes vt dñs est:ꝛ q̃tũ ad hoc est dissimile ō bonis ꝛ malis. ¶Ad 3m dõz q̄ elemẽta in coꝛporib̄ bũanis existentia purgabũt p ignẽ etiã in coꝛpib̄ electoꝛ:sed hoc p diuinã vtutẽ fiet sine cruciatu doloris. ¶Ad 4m dom q̄ ignis ille nõ aget tñ fm nãlem elti vtutẽ:sz ẽt vt dine iustitie ĩstrumẽtũ. ¶Ad 5m dom q̄ tres cãe sũt q̃re subito illi q̄ viui reperient purgari poterũt.Una est qz pauca purgãda in eis inueniũt:cũ terroꝛib̄ ꝛ psecutionib̄ ꝓcedẽtib̄ fuerit purgati.Secũda est:qz viui ꝛ volũtary sustinebũt penã:pena aũt i hac vita voluntaria suscepta multo plus purgat q̃ pena post mortẽ iflicta:sicut pz in martyrib̄:q̄ si quid purgãdũ in eis inueniẽ:passiõis falce tollit:vt Aug. dicit:cũ tñ pena martyruz breuis fuit i purgatiõe q̄ i purgatoꝛio sustineẽ.Tertia est:qz caloꝛ ille occupabit in itẽsiõe quãtum amittit i tempoꝛis abbreuiatiõe.

¶Ad 3.q.dom q̄ tota purgatio mũdi ꝛ inouatio ad purgationẽ:ꝛ inouationẽ bois ordiabiẽ:ꝛ iõ oꝛ vt mũdi purgatio ꝛ inouatio purgatiõi:ꝛ inouatiõi humani gñis rñdeat humani aũt gñis purgatio q̃dã erit:qñ mali segregabũt a bonis.vñ dr. Luc.3. Cuiꝰ vẽtilabꝛũ in manu sua ꝛ purgabit areã suã ꝛ cõgregabit triticũ suũ.i.electos in horreũ suũ:paleas aũt.i.reprobos ꝟburet igne iextiguibili:vnde ita erit de purgatiõe mũdi: q̄ gcgd erit turpe ꝛ fedũ i infernũ cum reprobis retrudeẽ:gcgd aũt erit pulchrũ ꝛ nobile i superioꝛibus reseruaẽ ad gloriã electoꝛ:ꝛ ita etiam erit de illo igne cõflagrationis:sicut dicit Basilius super illud psal.Uoꝛ dñi intercidentis flãmã ignis:qz q̃ ad calidum vstiuum:ꝛ quãtũ ad id qō in igne grossum reperietur.descendet ad inferos ad penã damnatoꝛũ:qō vero ẽ ibi subtile ꝛ lucidũ remanebit supi⁹ ad gloriã electoꝛum.

¶Ad p̄m ergo dicẽdũ q̄ ignis qui purgabit electos ante iudicium erit idẽ cũ igne cõflagratiõis mũdi:q̃uis gdaz contrarium dicãt:cõuenit enim vt cuz homo sit pars mũdi:eodẽ igne purgeẽ hõ ꝛ mũdus:dicuntur aũt duo ignes q̄ purgabit bonos ꝛ cruciabit malos:ꝛ q̃tũ ad officium:ꝛ aliquo modo q̃tũ ad substãtiã. qz nõ tota substãtia ignis purgantis i ifernũ retrudeẽ:vt dictũ est. ¶Ad 2m dõz q̄ in hoc ignis ille remunerabiẽ:qz illud qō est grossius in eo separabiẽ ab ipo ꝛ retrudeẽ in ifernũ. ¶Ad 3m dõz q̄ sicut gloria electoꝛ post iudiciũ erit maioꝛ q̃ añ:ita ꝛ pena reprobozũ:ꝛ ideo sicut claritas superioꝛi creature addeẽ ad augmẽtãdũ gliã electoꝛ:ita ꝛ gcgd est turpe in creaturis retrudeẽ in infernũ ad augmẽtãdũ miseriã damnatoꝛum:ꝛ ita igni ab initio ꝓparato in iferno nõ est incõueniens si alter ignis addatur. ¶Illi saltẽ verba iudicis audient ꝛc.verba hec accipiẽda sunt nõ vocalia sed mẽtalia vt supra dictũ est. ¶Et peribit celũ ꝛ terra nõ fm substãtiã sed fm spẽz:species hic dicitur corruptibilitas elemẽtoꝛum.ꝛ alia que ad ignobilitatẽ eoꝛ spectant. ¶Ministerio angelorum virtute dei cooperante ꝛc.hoc intelligẽdum est de bonis angelis q̃tũ ad ꝓceptuz:sed de malis angelis q̃tum ad executionem.

¶De forma iudicis. Bi. XLVIII. a

Solet ẽt q̃ri i q̃ forma xp̃us iudicabit. In forma vtiqz fui iudicabit:q̄ oib̄ in iudicio apparebit vt videant mali i quẽ pupugerũt. Bituitatẽ ꝟo eius mali nõ videbũt. Añ Esa. Tollat ipi⁹ ne videat gliaz dei. Bũanitatẽ videbũt vt timeãt:dinitatẽ ꝟo nõ:ne gaudeãt. Diuinitas eni sine gaudio videri non potest.

¶Or apparebit tunc in forma serui. b

Sed cum in forma bũana cõstat eũ apparituꝝ.queriẽ an in forma illa gloriosa appareat sicut vere est:an in forma qualis in passiõe extitit:. Quidã putãt a malis talem videri qualem crucifixerũt.i. infirmã:qz dicit scriptura vt videant in quem pupugerunt. Sed aperte Aug. dicit formã serui gl̃ificatã a bonis ꝛ a malis tũc videri sic. Cũ in forma fui gl̃ificata iudicãtẽ viderit bonus ꝛ mali tolleẽ ipi⁹ vt nõ videat claritatẽ dei q̃ deꝰ est: quã soli mũdo coꝛde videbunt:q̄ō erit eis vita eterna:forma g̃ bũana i xp̃o gl̃ificata videbit a cũctis:vñ ꝛ xp̃s vr̃ iudicatur⁹ qa filiꝰ bois est. Ita.n.legit i euãgelio Joã. ꝛ ptãtẽ dedit ei iudiciũ facere:qz filiꝰ bois ẽ. Non q̄ ipe ex ꝟtute bois sit iudicaturus:vel q̄ ipe solus sine pr̃e ꝛ .s.s. iudiciũ sit facturus:sz qz ipe solus in forma fui iudicãs bonis ꝛ malis videbit. Cũ g̃ pr̃ nõ iudicet quẽq̃:sz oẽm ptãtẽ dedit filio: ñ ita ẽ intelligẽdũ q̃si filiꝰ solus iudicet ꝛ ñ pr̃: sz qz forma filij bũana cũctis iudicio appebit:ñ i forma ifirma:sz gliosa. Judicabit ãt ex ꝟtute dinitati ñ sine pr̃e ꝛ spũsco:ꝛ appebit terribilis ipijs ꝛ mitis iustis. erit.n. terroꝛ malis ꝛ lumẽ iustis.

¶Qr fz formã fui dr̃ xp̃s suscitatur⁹ coꝛpa. c

Et sicut dr̃ solus xp̃s fz formã serui iudicatur⁹ pp cãm pmissã:ita ẽt dr̃ suscitaturus coꝛpa mortuoꝛ fz bũanitatẽ: cũ tñ ꝟtute dinitatis sit suscitatur⁹:nõ bũanitatis. Sed hac rõne illud dr̃:qz i bũanitate suscepit qō ẽ cã nr̃e resurrectiõis.i. passiones ꝛ resurrectionẽ. Jõ ei ascribit fm hoiem susceptio mortuoꝛ. Añ Aug. Per verbũ filiũ del fit aiarũ resurrectio. Per verbũ factũ i carne filiũ bois fit coꝛpoꝛ resurrectio. Itẽ indicat ꝛ suscitat coꝛpoꝛa nõ pr̃: fz filius fm dispẽsationez bũanitatis:i q̃ minoꝛ pr̃e est xp̃us:i eo qō est filius dei:est vita q̃ vinificat aias:i eo qō ẽ filius bois:iudeꝛ. Ecce fz formã bũanitatis dr̃ suscitatur⁹ coꝛpa ꝛ indicatur⁹. Judicatur⁹ãt qz illa forma cũctis i iudicio appebit: ꝛ suscitaturus qz i eadẽ forma meritũ ꝛ cãm resurrectiõis nr̃e suscepit. Et qz fm eãdẽ formã vocẽ dabit qua mortui ō monumẽtis resurgẽt ꝛ ꝓcedẽt. fm q̄ deꝰ est vinificat aias non pr̃ tñ: qz nõ tñ pr̃ vita est:sz ꝛ filiꝰ cũ eo ꝛ spũsanctꝰ eadẽ vita est q̃ ptinet ad aiaz nõ ad coꝛpꝰ. Coꝛpꝰ.n.nõ sẽtit vitã sapie:sz aia q̃ illũinat a lumie eterno. Lz ergo xp̃s potẽtia dinitatis vinificet aias ꝛ suscitet coꝛpa ꝛ iudicet:nõ ociose tñ ꝛ ꝓter rõnez ei fm formã dei tribuit vinificatio aiaꝝ:ꝛ fm formã serui iudiciũ ꝛ resuscitatio coꝛpoꝛum.

¶De loco iudicij. d

Retãt qdã dñz descẽsurũ in vallẽ Josaphat i iudicio:eo q̄ ipe p Jobelẽ prophetã sic loquit. Cõgregabo oẽs gentes ꝛ deducã eas i vallẽ iosaphat ꝛ disceptabo ibi cũ eis. Jn eꝰ caplũ expõne ita repi. Hoc qdã puerilr itelligũt q̄ i valle q̃ ẽ in latere mõti oliueti descẽsur⁹ sit dñs ad iudiciũ:qō frigidũ ẽ:qz nõ i terra. fz in spacio huiꝰ aeris sedebit ꝟ locũ mõtis oliueti:ex quo ascẽdit: ꝛ sicut Joanes crisо. dicit.angeli deferẽt añ eũ signuz crucis:vnde i euãgelio veritas dicit. ꝛ tũc apparebit signũ filij bois ꝛc. Josaphat aũt iterꝓtat iudiciũ dñi.in vallẽ ergo iosaphat.i. iudiciũ dñi congregabuntur oẽs impij:iusti ꝟo nõ descẽdent in vallem iudicij.i. damnationis:sed in nubibus eleuabuntur obuiam Christo.

¶De qualitate lũinariũ ꝛ tẽporis p⁹ iudiciũ. e

Veniẽte aũt ad iudiciũ dño i fortitudie ꝛ ptãte magna sol ꝛ luna dicũt obscurari:ñ sui lumis priuatiõe:sz supueniẽte maioris lumis claritate. Virtutes quoq̃ celoꝛ.i. angeli dicunt mouerit:nõ metu dãnatiõis vl aliqua pturbatiõe pauoris:sz q̃dã admiratiõe eoꝛ que viderit. vñ Job colũne celi pauẽt aduẽtũ eiꝰ. Añ diẽ ꝟo iudicij sol ꝛ luna eclipsiz patiẽt.sic Joel testat dicẽs. sol ꝛuertet in tenebras ꝛ luna i sanguinẽ añq̃ veniat dies dñi magn⁹ ꝛ horribilis. Magn⁹ ꝟo dr̃ pp magna que ibi fiẽt. Cũ ãt factũ fuerit celũ nouũ ꝛ terra noua:tũc erit lux lune sicut lux solis testãte esaia. Et lux solis septẽplr.i. sic lux septẽ dierũ:qz q̃tũ luxit sol i pria cõditiõe septẽ dierũ añ pctm̃ pmi bois:tñ lucebit p⁹ iudiciũ. Miorata.n.fuit lux solis ꝛ lune alioqz sideꝝ ppẽtz primi bois: sz tũc recipiet sol mercedẽ sui labor⁹: qz septuplr lucebit:ꝛ tũc nõ erit vicissitudo diei ꝛ nocti:sz tñ dies. Añ zacharias. Et erit dies vna q̃ nota ẽ dño:nõ dies neq̃ nox:ꝛ i tpe vesperi erit lux:qz tũc nõ erit varietas diei ꝛ noctis q̃ mõ est:sz cõtinua dies ꝛ lux. Esaias tñ vr̃ dicere q̄ tũc nõ luceat sol vel luna loquẽs cõgregatiõe scoꝝ. Nõ erit tibi iqt ãpli⁹ sol ad lucẽdum p die:splẽdoꝛ lune illũinabit te:sz erit tibi dñs i lucẽ sẽpiternã. Sz bis ꝟbis nõ negat solẽ ꝛ lunã tũc lucere:sz significat bis q̄ tũc erũt i eterna beatitudie:nullũ lucis vsũ pstare:qz vt ait Hiero. sup eũdẽ locũ. Celi terreq̃ solis atq̃ lũe nobis cessabit offñ:ꝛ erit ipe dñs lumẽ suis i ppetuũ. Pt ẽt itelligi illo esaie ca rõne dcñ:qz sol ꝛ luna tũc nõ bẽbũt ortũ ꝛ occasũ sicut nũc. vñ Jsid. illud esa. q̃si exponẽs ait. p⁹ iudiciũ sol laboꝛ sui mercedẽ suscipiet. vñ ꝓpha. lucebit septẽplr ꝛ nõ vẽiet ad occasũ nec sol nec luna:sz i quo creati sũt stabũt:ne ipij in tormẽtis sub terra positi fruãt luce eoꝝ. vñ abac. sol ꝛ luna steterũt i oꝛdine suo. Ecce apte dicit solẽ ꝛ lunã tũc lucere: sed stabilr pmanere. vbi etiã significat infernũ esse sub terra. Si ꝟo queriẽ qs sit vsus lucis solis ꝛ lune tũc:. Fateoꝛ me ignoꝛare. quia in scriptis non memini me legisse.

Hoc determiauit magr̃ de dño iudicio q̃tũ ad modũ iudicy:ꝛ ad mistros iudicis:hic determiat ea q̃ ptinẽt ad psonã iudicis. Et diuidit i ptes duas. Jn pma.n.pte oĩdit i q̃ forma xp̃s ad iudiciũ veniens appebit. Jn 2a determiat ō bis q̃ iudiciũ circũstãt: ibi. Et putãt qdã dñm ꝛc. ·Pria ps diuidit i duas. Jn pma oñdit q̄ xp̃us iudicabit i forma bois. Jn 2a iducit similitudinẽ.s. q̄ xp̃s fz q̄ ẽ hõ est cã resurrectiõis coꝛpoꝛ: ibi. Et sicut dr̃ xp̃s ꝛc. ·Pria ps diuidit i duas. Jn pa determiat q̄ xp̃s in forma bois iudicabit. Jn 2a q̄ i forma bois gloriosa: ibi. Sz cũ i forma bũana ꝛc. ¶Et putãt qdã ꝛc. Hic determiat ea q̃ ad aduẽtũ iudicis circũstãt. Et circa hoc duo facit. ·Pria determiat ea q̃ ꝓcomitãt iudicis aduentũ. Scõo ea q̃ cõsequũt:ibi. Cũ ãt factũ fuit celũ nouũ ꝛc. Circa pmũ duo facit. ·Primo.n.determiat locũ aduẽt⁹. Scõo effectũ iudicis veniẽtis:ibi. Veniente ãt ad iudiciũ dño ꝛc.

Hic est duplex q̃stio. ·Pria ẽ ō ipo iudice. Scõa ō mũdi inouatiõe q̃ iudiciuz segt̃. Circa pm̃ qrũt q̃ttuoꝛ. ·Pria vtrũ xp̃s in forma bois sit iudicaturꝰ. Scõo vtrũ in iudicio apparebit i figura gliosa. Tertio vtrũ posset apparere in natura diuinitatis aliquibus sine gaudio. Quarto de his que aduentũ iudicis circunstant.

Ad primũ sic ꝓcedit:vr̃ q̄ xp̃s in forma fui nõ sit iudicaturꝰ:iudiciũ.n.auctãtẽ regrit in iudicãte,sz auctas sup viuos ꝛ mortuos est in xp̃o fm q̄ ẽ deus.sic.n.est deꝰ ꝛ creatoꝛ oium. g̃ in forma dinitatis iudicabit. ¶P.in iudice requirit ptãs iuincibilis. vñ Ecc. 7:Noli q̃rere fieri iudex nisi valeas vtute irrũpere iniqtates.sz vtus iuincibilis cõuenit xp̃o fm q̄ est deꝰ. g̃ i forma dinitatis iudicabit. ¶P. Joh.5:dr̃.Pater oẽ iudiciũ ẽdit filio:vt oẽs honorificẽt filiũ sic honorificãt pr̃em. Sz honoꝛ eq̃lis ñ debeẽ pr̃i ꝛ filio fz bũanã nãz.g̃ ñ iudicabit fz formã bũanã. ¶P.Dañ.7:dr̃.Aspiciebã donec throni positi sũt ꝛ ãtiquꝰ dieꝝ sedit.throni aũt iudiciariã potestatẽ designãt:antigtas aũt dr̃ deo dr̃ rõne eternitatis:vt dicit Dio.in li.de di.no.g̃ fm ꝟ iudicare cõuenit filio,put est eternꝰ:nõ g̃ fm q̄ homo.' ¶P.Aug.dicit ꝛ hr̃ in lra:q̄ p vbũ filij dei fit aiaꝝ resurrectio:p vbũ factũ i carne filium bois fit coꝛpoꝛ resurrectio:sz iudiciũ illud finale magis ptiet ad aiaz q̃ ad carnẽ.g̃ magis ꝟuenit iudicare xp̃o

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm q' est de' q̃ inquãtũ est hõ. ¶ S3 3. Joh. 5. dr. Ptãtẽ dedit ei iudiciũ facere: q1 filiꝰ hois est. ¶ P. Job. 36. dr. Tã tua q̃s ipy iudicata est. glo. a pilato. Jõ iudiciũ cãmq; recipies. glo. vt iuste iudices. 3 xp̃us fm humanã nãm iudicat' est a pilato. q̃ fm humanã nãm iudicabit. ¶ P. ei' est iudicare cui' est legẽ ꝺdere, 3 xp̃s i bũana nã apparés nobis legem euãgely dedit. q̃ r fm eandẽ nãm iudicabit.

¶ Rñdeo dõm q iudiciũ aliq̃ dñium in iudicãdo regrit vñ Ro. i4. Tu gs es q iudicas alienũ seruũ: r iõ fm hoc xp̃o ꝑtit iudicare q dñiuꝫ sup hoies h3: de gbꝰ pncipal' erit finale iudiciũ: ipe aũt est nr dñs nõ solũ rõne creationis: q1 dñs ipe est de' ipe fecit nos: r nõ ipsi nos. 3 ẽt rõne redẽptiõis: q̃ ei cõpetit fm humanã nãm. vñ Ro. i4. In h̃ xp̃s mortuꝰ ẽ r resurrexit: vt r viuoꝝ r mortuoꝝ dñet. ad pmiũ ãt vite eterne nobis creatiõis bona ñ sufficeret nisi redẽptiõis bñficiũ adderet ꝓp impedimẽtũ q̃ nãe create supuenit ex pctõ pmi parẽtis: vñ cũ iudiciũ illud finale ad h̃ ordiet vt aliq̃ admittant' ad regnũ: alig excludant' a regno: ꝓueniẽs ẽ vt ipe xp̃s fm bũanã nãm cuius redẽptõis bñficio ad regnũ admittit': illi iudicio ꝑsideat: r h̃ est q̃ dr Act. io. q̃ ꝓstitut' ẽ a deo iudex viuoꝝ r mortuoꝝ. Et q1 p redẽptionẽ bũani gñis ñ solũ hoies reparauit: 3 ẽt vniuersal'r totã creaturã 3 q tota creatura reparato hoie melioraf: vt h̃ Col. i. Pacificãs p sãguinẽ crucis ei' siue q̃ in terris: siue q̃ i celis sũt: iõ nõ solũ sup hoies sed supvniuersã creaturã xp̃s p suã passionẽ dñiuꝫ ꝓmeruit r iudiciariã ptãtẽ. Matth. vlt. Data ẽ mihi oĩs ptãs in celo r in terra. ¶ Ad p'm q̃ dõm q in xp̃o 3 diuinã nãꝫ est auctas dominꝫ respectu vniuersalis creature ex iure creatiõis. 3 i ipo est auctoritas dñy quã p passionẽ ꝓmeruit: r ẽ q̃si auctoritas secũdaria r acquisita: 3 ꝑma ẽ nãlis r eterna. ¶ Ad 2'm dõ3 q q̃uis xp̃s fm q homo nõ habeat a se inuicibilẽ ptãtẽ ex nãli virtute humane speciei: tñ ex dono diuinitatis etiã i bũana nã h3 inuincibilẽ ptãtem fm q sunt subiecta pedib' eius. vt dr. i. Cor. iz. r Deb. 2. r iõ iudicabit quidez in bũana nã: sed ex virtute diuinitatis.

¶ Ad 3'm dicẽdũ q xp̃o nõ sufficissẽt ad humani generis redemptionẽ si purus homo fuisset: r iõ ex hocipo q fm humanã nãm gen' humanũ redimere potuit: ac per hoc iudiciariã ptãtẽ cõsecut' est: manifeste oñdit q ipe ẽ de' r ita equalr honorãdus cũ patre nõ inq̃tũ homo: sed inquãtũ deus. ¶ Ad 4'm dicendũ q in illa visione Dañ. manifeste exprimit' tot' ordo iudiciarie potestatis: que quidẽ sic in ꝑma origine est in ipo deo: r spãlius i patre qui ẽ fons totius diuinitatis: r ideo ꝑmo premittit q' antiquus dierũ sedit: sed a pre iudiciaria potestas traducta est in filiũ nõ solũ ab eterno fm diuinã nãm: sed etiã in tempore fm humanã: in qua meruit eam: r ideo subiungit' in visione predicta. Ecce cum nubibus celi quasi filius hois veniebat: r vsq; ad antiquũ dierum peruenit: r dedit ei potestatem r honorẽ r regnũ. ¶ Ad 5'm dõm q Aug. loquitur per appropriationẽ quandã: vt videlicet reducat effect' quos xp̃s in bũana nã fecit ad causas aliquo mõ ꝓsimiles: r q1 fm aiam sum' ad imaginẽ r similitudinẽ dei: fm carnez aũt sumus eiusdẽ spẽi cum hoĩe xp̃o. ideo ea que in aiab' nostris xp̃s fecit diuinitati attribuit: que vo in carne nr̃a fecit vel facturus est attribuit carni ei': q̃uis caro ei' inquãtum est diuinitatis organũ vt dicit Damas. habeat etiã effectũ in aiabus nr̃is: fm illud q̃ dr Deb. io. q sanguis eius emendauit cõscientias nr̃as ab operibus mortuis: r sic etiã verbũ caro factum est cã resurrectionis aiaꝝ. vñ etiam fm humanã nãm ꝓuenienter est iudex nõ solũ corpozalium: sed spiritualium bonozum.

Ad secundum sic proceditur: videtur q xp̃us in iudicio nõ apparebit i forma humanitatis gloriosa. Joh. i9. Uidebunt in quẽ transfixerunt. glo. q1 in ea carne vẽturus est i qua crucifixus est 3 crucifixus est in forma infirma. ergo in forma ifirmitat' apparebit: nõ in forma gloriosa. ¶ P. Matth. z4. dicit' q apparebit signũ filꝫ hominis in celo. idest signuz crucis. Et Chris. dicit q veniet in iudicio Christus nõ solum vulnerum cicatrices. sed etiam ipam mortẽ exprobatissimam ostẽdẽs. ergo videtur q nõ apparebit in forma gloriosa. ¶ P. fm hanc formam deus in iudicio apparebit: que ab omnibus conspici possit. sed xp̃us fm formam bũmanitatis gloriosaz nõ poterit videri ab omnibus bonis r malis: q1 oculus glorificatus nõ videt esse proportionatus ad vidẽdũ claritatẽ corꝑis glorioſi. ergo nõ apparebit in forma gloriosa. ¶ P. illud q̃ promittitur iustis in premiũ nõ cõceditur iniustis. sed videre gloriã humanitatis promittit' iustis in premiuz. Joh. io. Ingredient' r egredient' r pascua inuenient. idest refectionem r in diuinitate r in humanitate. vt Augu. exponit. Esa. 33. Regem in decore suo videbunt. ergo in iudicio nõ apparebit omnibus in forma gloriosa. ¶ P. fm illam formam Christus iudicabit in qua iudicatus est: vnde super illud Joh. 5. Sic r filius quos vult viuificat: dicit glo. in qua forma iniuste iudicatus est iuste iudicabit: vt possit ab impijs videri. 3 iudicatus est in forma infirmitatis: ergo r in eadem in iudicio apparebit. ¶ Sed ⁊ est quod dicitur Luc. zi. Tũc videbunt filium hominis venientem in nube cuz potestate magna r maiestate. maiestas autem r potestas ad gloriam pertinent. ergo in forma gloriosa apparebit. ¶ P. ille qui iudicat debet eminere illis qui iudicant'. sed electi qui iudicabunt' a xp̃o corꝑa gloriosa hẽbũt. ergo multo fortius iudex in forma gloriosa apparebit. ¶ P. sicut iudicari est infirmitatis: ita iudicare est auctoritatis r gloric: sed in primo aduentu quo Christus venit ad hoc q iudicaretur in forma infirmitatis apparuit: ergo in secundo aduentu: in quo veniet ad hoc vt iudicet apparebit in forma gloriosa.

¶ Respõdeo dicẽdũ q xp̃s dicitur dei r hominũ mediator inquantum pro hominib' satisfacit r interpellat apud patrez: r ea que sunt patris hominibus cõmunicat fm q dicitur Jo. i7. Claritatem quam dedisti mihi dedi eis. fm hoc autem vtrunq; cõuenit ei q cum vtroq; cõmunicat extremozum. inq̃tũ enim cũ hominib' cõmunicat vices hominũ gerit apud patrẽ: inq̃tũ vo cuz patre cõmunicat dona patris transmittit ad homines. Quia ergo in primo aduẽtu ad hoc venit vt pro nobis satisfaceret apud patrẽ in forma nostre infirmitatis apparuit: q1 vo in secũdo aduentu ad hoc veniet: vt iustitiã patris in homines exequatur: gloriam demõstrare debebit que inest ei ex cõmunione ad patrem: r ideo in forma gloriosa apparebit. ¶ Ad primũ ergo dicẽdũ q in eadẽ carne apparebit. 3 nõ similiter se habẽte. ¶ Ad 2'm dicẽdũ q signũ crucis apparebit in iudicio nõ ad iudiciũ: tũc existẽtis ifirmitatis. sed preterite vt p hoc iustioz eoz cõdemnatio appareat qui tantam misericordiã neglexerũt: r eozũ ꝑcipue qui xp̃m iniuste psecuti sunt: cicatrices aũt q̃ in ei' corꝑe appebunt nõ pertinebunt ad aliquã infirmitatẽ: sed erunt iudicia maxime virtutis qua xp̃s per passionis infirmitatem de hostibus triumphauit. Exprobratissimã etiam mortẽ ostendit nõ sensibiliter oculis eam ingerens: ac si tũc eaz paterẽtur: sed ex his que apparebũt. 3 iudicys preterite passionis homines in recognitionez preterite mortis adducet.

¶ Ad 3'm dicendũ q corꝑus gloriosum habet in potestate sua: vt se demõstret vel nõ demonstret oculo nõ glorioso vt patet ex dictis que supra. 44. di. dicta sunt. r ideo i forma gloriosa xp̃s ab hominib' poterit videri. ¶ Ad quartum dicendũ q sicut amici gloria est delectabilis: ita gloria r ptãs eius q odio habet maxie cõtristat: r iõ sicut vi-

sio glorie humanitatis xp̃i erit iustis in premiũ: ita inimicis xp̃i erit in suppliciũ. vñ Esa. z6. Uideãt r cõfundãtur celates populi: r ignis scilicz inimicie bostes tuos deuozet.

¶ Ad quitũ dicẽdũ q forma ibi accipitur pro natura humana in qua iudicatus est r etiã iudicabit: nõ aũt ꝓ qualitate nature que nõ erit eadem in iudicante scilicet infirma que in iudicato fuit.

Ad tertium sic ꝓcedit. vñ q dinitas a malis sine gaudio possit videri: constat. n. q ipy manifestissime cognoscãt xp̃m esse deũ. ergo dinitatẽ ei' videbũt: r tñ de visione xp̃i nõ gaudebunt. q̃ dinitas sine gaudio videri potest. ¶ P. volũtas ipiozum peruersa nõ magis aduersat' humanitati xp̃i q̃ eius dinitati. sed h̃ q videbũt gloriam humanitatis cedet eis in penam: vt dictum est: ergo multo fortius si dinitatem viderent magis tristarentur q̃ gauderent. ¶ P. que sunt in affectu nõ de necessitate sequẽtur ad ea que sunt i ꝺtellectu: vnde Aug. dicit. Precedit itellectus. r sequit'. Tardus aũt nullus affectus. sed visio ad itellectũ pertinet: gaudiũ aũt ad affectũ. ergo poterit esse dinitatis visio sine gaudio. ¶ P. oẽ q̃ recipit' in aliquo recipit' per modũ recipiẽtis r nõ per modũ recepti. sed oẽ q̃ videt quodãmdo in vidente recipit'. ergo q̃uis dinitas in se sit delectabilissima: tamẽ visa ab alijs qui sunt tristitia absorpti nõ delectabit. sed magis cõtristabit. ¶ P. sicut se habet sensus ad sensibile: ita se habet itellectus ad itelligibile. sed ita est in sensibus q palato nõ sano pena ẽ panis: q sano ẽ suauis: vt dicit Aug. r similiter accidit in alijs sensib'. q̃ cum damnati habeãt itellectũ idispositũ: videt' q visio lucis icreate: magis afferet eis penã q̃ gaudiũ. ¶ Sed ⁊tra est quod dicit' Joh. i7. Dec est vita eterna: vt cognoscãt te verũ deũ: ex quo patet q essentia beatitudinis in eo visiõe cõsistit. sed de ratiõe beatitudis est gaudiũ. ergo dinitas sine gaudio videri nõ põt. ¶ P. essentia ipa dinitatis est essentia veritatis. sed vnicuiq; est delectabile videre verum. vnde r oẽs homies natura scire desiderãt: vt dicit' i ꝓncipio Meth. ergo diuinitas sine gaudio videri non potest. ¶ P. si aliqua visio nõ semp est delectabilis: cõuenit eam quãdoq; esse tristabilez. sed visio itellectiua nũq; est cõtristabilis: q1 delectatiõi que est in itelligendo nõ opponitur aliqua tristitia. vt dicit phs. cuz ergo dinitas nõ possit videri nisi p itellectũ: videt' q dinitas sine gaudio videri nõ possit.

¶ Respondeo dicẽdũ q in q̃libet appetibili vel delectabili duo pñt cõsiderari. 3. id qõ appetit'. vel est ꝺlectabile: r id qõ est rõ appetibilitatis vel delectabilitatis in ipso. 3 aut aũt fm Boetiũ in li. de hebdoma. id qõ est habere aliquid preterq̃ quod ipsum est potest: ipsum vero esse nihil aliud preter se hz admixtum: ita id qõ est appetibile vel delectabile põt habere aliqd aliud admixtũ. vnde nõ fit delectabile vel appetibile: 3 id qõ est rõ delectabilitatis nihil hz admixtum vel habere põt: ꝓpter qõ nõ delectabilis sit vel appetibilis. Res igit' que sunt delectabiles: ꝓ participationẽ bonitatis q̃ est rõ appetibilitatis r ꝺlectabilitatis possunt appreheñ sua nõ delectare: sed id qõ ꝓ essentiã suam est bonitas: iposibile est q ei' essentia apphẽsa nõ delectet: vñ cum deus essentialiter sit ipa bonitas: nõ põt dinitas sine gaudio videri. ¶ Ad p'm q̃ dõm q impy manifeste cognoscẽt xp̃m esse deum: nõ ꝓ hoc qõ dinitatẽ eius videãt. sed p manifestissima dinitatis indicia. ¶ Ad 2'm dõm q dinitatẽ fm q est in se nullus põt odio hr̃e: sicut nec aliquid põt odio habere ipam bonitatẽ: 3 ẽtiã ad aliquos dinitatis effect' dr̃ ab aliquib' odio haberi iquãtũ. 3. aliqd agit: vel ꝑcipit qõ est cõtrariũ voluntati: r ideo visio dinitatis nulli potest esse nõ delectabilis. ¶ Ad 3'm dõ3 q verbũ Aug. est itelligẽdũ qñ id qõ apprehẽdit' per itellectũ ꝓcedẽtẽ est bonũ ꝓ participationẽ r nõ per essentiam: sicut sũt oẽs creature: vnde põt in eis esse aliqd q̃re affectus nõ moueat': similiter etiã in via deus cognoscit' per effect' r itellect' nõ attigit ad ipam essentiã bonitatis eius: vñ nõ oportet q affect' itellectũ sequat': sicut sequeret si essentiã eius videret: que est ipa bonitas. ¶ Ad 4'm dõm q tristitia nõ noiat dispositionẽ. sed magis passionẽ oĩs autẽ passio a cõtraria cã fortiozi subueniẽte tollitur: r nõ eam tollit: r ideo tristitia damnatozũ tolleretur si deum per essentiam viderent. ¶ Ad 5'm dicẽdum q per idispositionem orgni tollitur proportio naturalis ipsius orgni ad obiectum: quod natũ est delectare: r propter hoc delectatio impeditur: sed indispõ que est i damnatis nõ tollit nãlẽ ꝓportionẽ: qua sũt ordinati ad dinaz bonitatẽ: cum imago semp in eis maneat: r ideo nõ est simile.

Ad quartũ sic ꝓcedit. vñ q aduentũ dñi ad iudiciũ nõ ꝓcedet aliqua signa: q1. i. Thes. 5°. Cum dixerint pax r securitas: repentinus eis superueniet interitus. sed nõ esset pax r securitas si hoies per signa ꝓcedẽtia terrẽt'. ergo signa nõ ꝓcedent illũ aduẽtũ. ¶ P. signa añ mãifestationẽ ordinãtur: sed aduentus ei' dz esse occult'. vñ. i. Thes. 5°. dies dñi sicut fur ita i nocte veniet. ergo signa nõ debẽt ipm ꝓcedere. ¶ P. temp' primi aduẽtus fuit precognitũ a pphis: q̃ nõ est de scõo aduentu. vt supra dictũ est. sed pmũ aduẽtũ xp̃i nõ preceſſerũt alique hz signa. ergo nec secũdũ ꝓcedent. ¶ Sed ⁊tra ẽ q̃ dicitur Luce. zi. Erũt signa in sole r luna r stellis. ¶ P. Piero. ponit. i5. signa ꝓcedentia iudiciũ: dicens q p'a die maria oia exaltabunt'. i5. cubitis super montes. Secũdo omnia equoza ꝓsternent' in ꝓfundũ: ita vt vix videri possint. Tertio redigent' in antiquũ statũ. Quarto belue oẽs r alia que mouent' in aquis: cõgregabũt' r leuabũtur sup pelagus more cõtentionis inuicem mugientes. Quinto oia volatilia celi cõgregabunt' in campis inuicẽ plozãtes nõ gustãtes neq; bibentes. Sexto flumia ignea surgẽt ab occasu solis cõtra faciem firmamẽti vsq; ad oztum cozruẽtia. Septimo oia sidera errãtia fixa spargent ex se igneas comas: sicut comete. Octauo erit magnus terremotus: r omnia animalia ꝓsternẽtur. Nono oẽs lapides tã magni q̃ parui diuidẽtur in quatuoz partes: vnaquecq; aliã collidẽte. Decio oẽs plãte sanguineũ fluẽt rore. Undecio oẽs mõtes r colles r edificia in puluerẽ redigẽt'. Duodecimo oia aialia veniẽt ad cãpos de siluis r mõtib' rugiẽtia r nihil gustãtia. Tredecimo oia sepulchra ab oztu solis vsq; ad occasũ patebũt cadauerib' ad resurgẽdũ. Quartodecimo oẽs hoies de habitaculis suis recedẽt nõ ittelligentes: neq; loquẽtes: sed discurrẽtes. Quitodecimo oẽs moriẽt'. r resurgẽt cũ motuis longe añ defunctis.

¶ Ulteri' vr̃ q circa iudiciũ fm rei veritatẽ sol r luna obscurẽt'. q1 vt dicit' Raban' sup Mat. nihil ꝓbibet itellige re: tũc tẽpozis veraciter solẽ r lunã cũ siderib' ceteris suo lumie ꝓuari: qũo õ sole ꝓstat fcñ tpe õnice passiõis. ¶ P. lux corꝑoꝝ celestiũ ad gñationẽ iferioꝝ corꝑoꝝ ordinat': q1 p eũ ifluũt i hec iferioza: r nõ solũ p motũ: vt dic' Auerrois i li. õ substãtia orbis: sed tũc gñatio cessabit. q̃ nec lux in corꝑib' celestib' remãebit. ¶ P. iferioza corꝑa purgabũtur vt quibusdã videt' a qualitatib' gbus agũt: corꝑus aũt celeste nõ solũ agit p motũ: sed per lumẽ vt dictũ est. ergo sicut mot' celi cessabit: ita r lumẽ corꝑoꝝ celestium. ¶ Sz ⁊tra est q fm astrologos sol r luna simul eclipsim pati nõ possũt. sed illa obscuratio solis r lune simul esse dicitur: scilicet domino ad iudiciũ veniente. ergo nõ erit obscuratio fm rei veritatẽ per modum eclipsis naturalis. ¶ P. nõ congruit idem esse causam defectus alicuius rei r augmentatio: sed veniente domino lux luminariũ ꝓmittit' augẽda. vñ Esa. 30. Erit lux lune sicut lux sol' r lux solis septẽpliciter, q̃ nõ est cõueniẽs q veniẽte dño

Universidad de Deusto
Biblioteca

lux illorum corporum cesset.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ virtutes celoꝝ dño veniẽte nõ moueant̄: virtutes.n.celoꝝ dici nõ p̄nt nisi angeli beati.sed imutabilitas est ō rõne beatitudis.g̃ moueri nõ poterũt. ¶ P. admirationis cã est ignorãtia:vt p3 in p̄n⁹ Meth.l3 sicut ab angelis lõge abest timor:ita t ignorãtia. q2 vt dicit Greg. Quid ẽ qõ nõ videãt:q videẽt oia videt:ergo nõ poterũt p admirationẽ moueri:vt in lr̃a dr̄. ¶ P.oẽs angeli astabũt dño iudicio.vñ Apoc.7. Et oẽs angeli astabũt in circuitu throni:sed virtutes nomiat vnũ spãlẽ ordinẽ i ãgelis ergo nõ poti⁹ de eis dici debuit q̃ mouentur q̃b̃ de alys angelis. ¶ S3 ō ẽ qõ dr̄ Job.26.Colũne celi pauẽt aduẽtũ eius.l3 colũne celi nõ p̄nt intelligi nisi v̄tutes celorũ. g̃ virtutes cõmouebũt. ¶ P. Matt.24.dr̄. Stelle cadẽt de celo t v̄tutes celoꝝ mouebuntur.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q⁹ iudiciũ nõ fiet i valle Josaphat: aut i loco circũstãte:q2 ad min⁹ o3 oẽs iudicãdos in terra stare: aut eos tñ leuari i nubib⁹ quoꝝ erit iudicare. l3 tota terra p̄ missiõis capere nõ posset multitudinẽ iudicãdoꝝ.g̃ nõ p̄t esse q⁹ circa vallẽ illã sit iudiciũ. ¶ P.sicut supra dictũ ẽ x̄po i hũanitate datũ est iudiciũ:vt iuste iudicet q iuste iudicat⁹ est.l3 ipe iuste iudicat⁹ ẽ i p̄torio Pilati:t iniaꝝ iusti iudicy in golgatha suscepit. g̃ loca illa magis determinari debẽt ad iudiciũ. ¶ P.nubes fiũt ex resolutiõe vaporꝝ.l3 tũc nulla erit euaporatio vel resolutio. g̃ nõ poterit esse q⁹ iusti i nubib⁹ obuiã x̄po in aera rapiãt̄:t sic oportebit t bonos t malos cẽ i terra:t ita loc⁹ mlto ãplior regereť q̃ sit ista vallis. ¶ S3 ō est qõ dr̄ Joel.3. Cõgregabo oẽs gẽtes t deducã eos i valle Josaphat t discepta bo ibi cũ eis. ¶ P. Actuũ.i.dr̄. Quẽadmodũ vidistis eũz ascẽdẽtẽ i celũ ita vẽiet.l3 ipe ascẽdit ō mõte oliueti q p̄miet valli Josaphat.g̃ t circa loca illa ad iudicãdũ vẽiet.

¶ Rñdeo dõm ad p̄am.q.q⁹ sicut supra dictũ ẽ:x̄ps ad iudicãdũ veniẽs in forma gloriosa apparebit pp auctoritatẽ q̃ iudici ōbeť: ad dignitatẽ aũt iudiciarie ptãtis ptiet hr̄c aliqua idicia q̃ ad rueretiã t subiectionẽ inducãt: t ideo aduẽtum x̄pi ad iudiciuꝝ veniẽtis multa signa p̄cedẽt:vt corda hoium in subiectionẽ vẽturi iudicis adducãtur: t ad iudiciũ p̄parent̄ hõ signis cõmoniti. Que aũt sunt ista signa de facili nõ põt sciri:signa.n.q̃ in euãgelys legũtur: vt Aug.dicit ad Eusitiũ de fine mũdi:nõ solum ptinẽt ad aduẽtũ x̄pi ad iudiciũ:l3 etiã ad tps ōstructiõis hierusalẽ t ad aduẽtũ x̄pi quo x̄ps cõtinue eccl̃iam suaꝝ visitat: ita q⁹ forte si diligẽter aduertať nullũ eoꝝ iueniť ad futuruꝝ aduẽtũ ptinere vt ipe dicit:q2 illa signa q̃ in euãgelys tãgũtur:sicut pugne t terroꝛes t hõ a p̄ncipio humani generis fuerũt:nisi forte dicať q⁹ tũc tempis magis inualescẽt: sed fm quã mẽsurã circũstãtia vicinũ aduẽtũ denunciẽt icertũ est. Signa vo q̃ Nicro.ponit nõ asserit: l3 i ãalib⁹ iudicoꝝ se ea reperisse scripta dicit:q̃ etiã valde parũ verisimilitudinis habẽt. ¶ Ad p̄m g̃ dõm fm Aug.i li. ad Eusitiũ p̄dcõ:q⁹ circa finẽ mũdi erit vniuersalis p̄secutio maloꝝ ꝫ bonos:vñ simul alig timebũt.s.boni t aliqui securi erũt.s.mali.q⁹ aũt dixerũt: Pax t securitas ꝛc. ad malos referẽdũ est qui signa futuri iudicy paruipẽdẽt:ad bonos vo pertiet qõ dr̄ Luc.21. Arescẽtib⁹ hoibus pre timore ꝛc. Uel põt dici q⁹ oia illa signa que circa iudiciũ erũt ifra tẽpus iudicy cõputãť:vt sic dies iudicy oia illa cõtineat: vñ q̃uis ex signis apparẽtib⁹ circa diẽ iudicy hoies terreanť añ tñ q̃s signa illa apparere incipiãt in pace t securitate se imp⁹ esse credẽt post mortẽ antix̄pi nõ stati videtes mũdũ cõsumari vt existimabũt. ¶ Ad 2ᵐ dõs q⁹ dies dñi dr̄ sicut fur venire:q2 ignoratur determiatũ tps: qõ p̄ signa illa cognosci nõ poterit:q̃uis etiã sub die iudicy cõphẽdi possint oia illa mãifestissima signa:q̃ imediate p̄cedẽt iudiciũ: vt dcñ est. ¶ Ad 3ᵐ dõm q⁹ i p̄mo aduẽtu x̄ps vẽit occult⁹ q̃uis determiatũ tps esset p̄us p̄cognitũ a p̄phẽt̄ t iõ nõ oportebat hõ signa in p̄mo aduẽtu apparere: sicut apparebũt in secũdo aduẽtu i quo mãifest⁹ veniet q̃uis determinatum tempus sit occultum.

¶ Ad 2.q.dõm q⁹ si loquamur de sole t luna q̃tũ ad ip̄m momẽtũ aduẽt⁹ x̄pi:fic nõ est credibile q⁹ obscurẽt sui luminis p̄uatiõe: q2 tot⁹ mũdus inouabit x̄po veniẽte t sanctis resurgẽtib⁹ vt dictũ est. Si aũt loquamur de eis fm tempus p̄pinquũ añ iudiciũ sic esse poterit:q⁹ sol t luna t alia celi lumiaria sui lumis p̄uatiõe obscurabunť: vel diuersis tẽpozib⁹:vel simul dña vtute faciẽte ad boium terroꝛẽ. ¶ Ad p̄m g̃ dicẽdũ:q⁹ Raban⁹ loquit q̃tũ ad tẽpus iudicy p̄cedẽs. ¶ Ad 2ᵐ dõm q⁹ lux est i corpib⁹ celestib⁹ nõ solũ ad causandũ gñationẽ i istis iferiozib⁹.l3 etiã ad coꝝ p̄fectionẽ t ōcozẽ. vñ nõ o3 q⁹ cessãte gñatiõe lux corpoꝝ celestiũ cesset.sed magis augeať. ¶ Ad 3ᵐ võs q⁹ nõ vr̄ esse ꝑbabile vt dictũ est:q⁹ qualitates elemẽtares remoueãť ab elemẽtis q̃uis q̃dã B̃ posuerũt. si tñ remoueret nõ est simile de eis t de luce:eo q⁹ q̃litates elementares hñt adiuicẽ ⁊rarietatẽ vñ agũt corrũpẽdo:lux aũt nõ est p̄ncipiũ actiõis p viã cõtrarietatis: sed p viã p̄ticipy regulãtis ꝛria:t ad cõcozdiã reducẽtis. Nec est etiam sile de motu corpoꝝ celestiũ: mot⁹.n.ẽ act⁹ impfecti. vñ t tolli oꝝ q̃n tolleť iperfectio:qõ de luce nõ põt dici.

¶ Ad 3.q.dõm q⁹ virtutes i angelis duplr dicũť:vt p3 per Dio.xi.ce.hierar. Q̃lẽq.n. nomẽ vtutũ vni ordini appropriaťq⁹ fm ip̄m est medius medie hierar.fm vo Greg.est sup̄em⁹ in fine hierarchie. Alio mõ accipiť cõiter p oĩb⁹ celestibus spiritibus:t vtroq mõ põt accipi i ꝓposito. In lr̃a.n.exponiť p̄ut accipiť secũdo mõ.s.p oĩbus angelis:t tũc dicũtur moueri pp admirationẽ nouitatis:q̃ i mũdo erit sicut in littera dicitur.põt etiã exponi p̄out virtutes est p̄opriũ nomẽ ordinis.t tunc ordo ille dicitur moueri p̄ alys rõne effect⁹:q2 illi ordini fm Greg.attribuit̄ miracula facere:q̃ maxie circa illud tps fiẽt:vel q2 ordo ille cũ sit de media hierarchia fm Dio.nõ hz potẽtiã limitatã: vñ oportet q⁹ eius mĩsteriuꝝ sit circa cãs vniuersales. vñ p̄priũ officiũ vtutũ esse vr̄ corpa celestia mouere: que sũt causa eoꝝ:que i natura iferiori agũtur:t hoc etiã ip̄m nomẽ sonat:q2 virtutes celoꝝ dicũtur.tũc ergo mouebũtur q2 ab effectu suo cessabũt vlteri⁹ corpora celestia nõ moueẽtes:sicut nec angeli qui sunt ad custodiã hominũ deputati vlterius custodie officio vacabũt. ¶ Ad primũ ergo dicẽdum q⁹ mutatio illa nõ variat aliquid quod ad eorũ statum pertineat: sed referť vel ad effectus eorũ qui immutari p̄nt sine coꝝ mutatiõe : vl ad nouam rerũ cõsideratiõeꝝ:quam p̄ius fm species cõcreatas videre nõ potuerãt:bãc aũt vicissitudinẽ cogitationuꝝ ab eis beatitudo nõ tollit.vnde dicit Augu.q⁹ deus mouet creaturã spiritualem per tempora. ¶ Ad secũdũ dicẽdum q⁹ admiratio solet esse de his que nostrã cognitionẽ excedũt: vel facultatẽ:t fm hoc virtutes celoꝝ admirabũť. diuinaꝝ virtutes talia facientẽ:iquãtũ ab eis imitatiõe t cõprehẽsione deficiũt:per quem modũ dixit Agnes q⁹ eius pulchritudinem sol t luna mirãtur:t sic nõ ponit in angelo ignorãtia sed tollitur dei comprehensio. ¶ Ad tertium patet responsio ex dictis.

¶ Ad.4.q. dicẽdũ q⁹ qualiter illud iudiciũ sit futurum:t quo hoies ad iudiciũ cõueniãt nõ põt multũ p certitudinẽ sciri:tñ p̄babiliť põt colligi ex scripturis q⁹ circa locuꝝ mõtis oliueti descẽdet sicut t inde ascendit: vt idem esse oñdať qui ascẽdit t qui dscẽdit. ¶ Ad p̄m ergo dõs q⁹ magna multitudo in paruo spacio cõprehẽdi p̄t: sufficit aũt ponere quãtũcũq spaciũ circa locũ illum ad capiendum multitudinẽ iudicãdoꝝ:dũmodo ab illo spacio Ihesum videre possint:q in aere eminẽs t maxima claritate refulgẽs a longinq̃ ispici poterit. ¶ Ad 2ᵐ dõm q⁹ q̃uis x̄ps p̄ B̃ q⁹ iuste iudicat⁹ ẽ iudiciariã ptãtẽ meruerit:ñ tñ iudicabit i forma ifirmitatis i q̃ iuste iudicat⁹ est.l3 in forma gloriosa:i q̃ ad p̄ez ascẽdit:vñ loc⁹ ascẽsiõis magis ꝓpetit iudicio q̃ locus vbi cõdẽnat⁹ est. ¶ Ad 3ᵐ dõm q⁹ nubes dicũť q̃dã p̄sitates lucis resplẽdẽtis a corpozib⁹ scoꝝ:t nõ aliq̃ euaporatiões ex terra t aq̃. Uel p̄t dici q⁹ nubes ille gñabũť dña vtute ad oñdẽduz ꝓpinquitatẽ i aduẽtu ad iudiciũ t ascẽsionẽ:vt q̃ ascẽdit in nube etiã i nube ad iudiciũ veniat:nubes etiã pp refrigeriũ misericordiã indicat indicantis. Qõ. II.

Deinde querit de inouatiõe mũdi. Et circa B̃ q̃rũť qnq̃. Primo vtr̄ inouatio mũdi sit futura. Scõo vtrũ mũdo inouato mot⁹ corpoꝝ celestiũ cesset. Tertio vtr̄ celestia corpora maiozi claritate refulgeant. Quarto vtrũ elemẽta aliq̃ claritatis gl̃ia ozneť. Quinto vtrum aĩalia bruta t plãte t corpa mineralia maneãt.

Ad primũ sic p̄cediť. vr̄ q⁹ mũdus nũq̃ inouabiť: nihil.n.est futuꝝ nisi qõ aliq̃ fuit scõm ip̄m. Ecc.i. Quid est qõ fuit:ip̄m qõ futuꝝ est.l3 nũq̃ mũdus aliã dispõnẽ bũit q̃ nũc hz q̃tuz ad ptes ẽntiales: t ad gña t ip̄es.g̃ nunq̃ inouabiť. ¶ P. inouatio alteratio q̃dã ẽ.l3 ipossibile ẽ vniuersũ alterari:q2 oẽ alteratũ reducitur ad aliq̃ alterãs nõ alteratũ: qõ tñ fm locũ mouet: qõ nõ est extra vniuersũ ponere.g̃ nõ põt eẽ q⁹ mũdus inouet. ¶ P. Hẽñ.i.dr̄. q⁹ de⁹ die septimo requieuit ab oi ope qõ patrarat:t exponũt sci q⁹ regeuit a nouis creaturis cõdẽdis.l3 i illa p̄ma ꝓditione nõ fuit ali⁹ mũdus reb⁹ ipositis q̃ iste quẽ nũc nãli ordie tenẽt.g̃ nũq̃ aliũ habebũt. ¶ P. ista rex dispõ q̃ nũc est reb⁹ ẽ nãlis:si g̃ i aliã dispõnẽ trãsmutẽť:illa dispõ erit eis inãlis.l3 illud qõ ẽ inãle:t paccis nõ p̄t eẽ ppetuũ. vt p3.i.celi t mũdi.g̃ ẽt illa dispõ nouitatis qñq̃ ab eis remouebiť:t ita erit ponere circulationẽ quãdã i mũdo:sicut Empeđ.t Origen̄.posuerũt:t p⁹bũc mũdũ sit iterũ aliꝰ mũdus:t post illũ iterũ alius. ¶ P. nouitas glie i p̄remiũ rõnali creature dať:l3 ybi nõ ẽ meritũ nõ p̄t eẽ p̄miũ:cũ g̃ creature isẽsibiles nihil mereãť: vr̄ q⁹ nõ inouabũť. ¶ S3 ō ẽ qõ dr̄ Esa.66. Ecce ego creo nouos celos:t nouã terrã:t nõ erũt i mẽoria ꝓra. Et Apoc.21. Uidi celũ nouũ t terrã nouã.p̄mũ.n.celũ t p̄ma terra abyt. ¶ P. hĩtatio dz hĩtatori ꝛgruere.l3 mũdus fact⁹ ẽ: vt sit hĩtatio hois. l3 homo inouabiť.g̃ t mũdus inouabiť. ¶ P. oẽ aĩal diligit suũ sile. Ecc.13. ex q̃ p3 q⁹ similitudo est rõ amoris. l3 hõ hz aliquã silitudinẽ cũ vniuerso:vñ t minoꝛ mũdus dr̄. g̃ hõ vniuersũ diligit nãl⁹.g̃ t ei⁹ bonũ cõcupiscit:t ita vt satisfiat hominis desiderio: debet etiam vniuersum meliorari.

¶ Rñdeo dicẽdũ q⁹ oĩa corpoꝛalia ꝓpter hoiem facta eẽ credũtur:vñ t oĩa dicunť ei esse subiecta. Seruiũt aũt ei dupl̃r:vno mõ ad sustẽtatiõem vite corpalis. Alio mõ ad p̄fectũ dñe cognitiõis iquãtũ hõ per ea q̃ facta sũt inuisibilia dei cõspicit:vt dr̄ Ro.i. Primo g̃ misterio creaturarũ hõ glificat⁹ nullo mõ idigebit:cũ eius corp⁹ oino incorruptibile sit futurũ vtute dña id faciẽte p aiam quã immediate glificat. Secũdo ẽt misterio nõ idigebit hõ iquãtũ ad cognitionẽ ĩtellectiuã:q2 tali cognitiõe deus sctã videbũt imediate p ẽntiã.l3 ad hãc visiõez eẽntie oculus carnis attingere nõ poterit:t iõ vt eius etiaz solatiũ cõgruẽs sibi de visiõe diuinitatis p̄beat:ispiciet dinitatẽ in suis effectib⁹ corpalib⁹:i gb⁹ mãifeste iudicia dñe maiestat̄ apparebũt.t p̄cipue i carne x̄pi: t post hoc in corpoꝛib⁹ beatoꝝ:t deinceps in oĩb⁹ alys corpib⁹:t iõ oportebit vt etiã alia corpa maiozẽ ifluẽtiã a diuina bonitate suscipiat: nõ tñ spẽm variatẽ:sed addẽtẽ cuiusdã glie p̄fectionẽ:t hec erit mũdi inouatio: vnde simul mũdus inouabiť t homo glorificabiť. ¶ Ad p̄m g̃ dõm q⁹ salomon ibi loquiť ō cursu nãliũ:qõ p3 ex hoc qõ subdiť. Nihil sub sole nouũ. cum eni sol circulariter moueat:o3 ea q̃ solis vtuti subsũt circulationẽ aliquã hẽre:que cõsistit in B̃ q⁹ illa q̃ ꝓra fuerũt iterũ redeũt spẽ eadẽ numero diuersa:vt dr̄ in fine libri ō gñatiõe: ea vo q̃ ad statũ glie pertinẽt soli nõ subsũt. ¶ Ad 2ᵐ dõz q⁹ rõ illa p̄cedit de alteratione nãli q̃ babz agens nõ nãle qõ ex necitate nãe agit.nõ.n.põt tale agẽs variã dispõnẽ iducer:nisi ipz alio t alio⁹ se bẽat.l3 ea q̃ diuinit⁹ fiunt p̄cedũt ex libertate volũtatis:vñ sine aliqua imutatiõe dei volẽtis põt nũc hec:nũc illa dispõ ab ipso in vniuerso existere:t sic ista inouatio nõ reducit̄ i aliqd p̄n cipiũ mot⁹:l3 i p̄n⁹ imobile.s.dcũ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q⁹ p tãto dr̄ deus die septimo a nouis creaturis cõdẽdis cessasse: q2 nihil postea factũ est qõ p̄ri nõ p̄cesserit i aliq̃ silitudie fm gen⁹ vel spẽm: vel ad min⁹ sicut i p̄ncipio semĩali: vel etiã sicut in potẽtia obediẽtiali. Dico q⁹ nouitas mũdi futura p̄cessit qdẽ i operib⁹ sex dierũ i q̃dã remota silitudie.s.i gl̃ia vel gratia angeloꝝ:p̄cessit etiã in potẽtia obediẽtie q̃ creature tũc est idita ad talẽ nouitatẽ suscipiẽdã a deo agẽte. ¶ Ad 4ᵐ dõm q⁹ illa dispõ nouitatis nõ erit nãlis:nec ꝺ nãz:l3 erit supra nãz:siẽ gra t gl̃ia sũt supra aiẽ nãm:t erit a perpetuo agẽte qõ eam perpetuo ꝓseruabit. ¶ Ad 5ᵐ dõm q⁹ q̃uis corpa isensibilia nõ meruerit illã gloriã, ꝓprie loquẽdo:hõ tñ meruit vt illa gl̃ia toti vniuerso cõferreť:iquãtũ hoc cedit in augmẽtũ glie hois: siẽ aliqs homo mereť vt ornatioꝛib⁹ vestib⁹ iduať:quẽ tñ ornatum nullo modo ipsa vestis mereť.

Ad secundus sic p̄cediť. vr̄ q⁹ mot⁹ corpoꝝ celestiũ i illa mũdi inouatiõe nõ cessabit.q2 Beñ.8.dr̄. Lũctis diebus terre frigus t estus:estus t hyems: nox t dies nõ requiescẽt.sed nox t dies:hyems t estas efficiũtur per motũ solis.g̃ nũq̃ mot⁹ solis cessabit. ¶ P. Dicre.31.dr̄. Dec diẽ dñs: qui dat solẽ i lumiẽ diei: ordinẽ lune t stellaꝝ in lumiẽ noctis:q turbat mare t sonãt fluct⁹ ei⁹:si steterit leges iste coꝛã me:tẽ t semẽ israel nũq̃ deficiet:vt nõ sit gens coꝛã me cũctis diebus. l3 semẽ israel nũq̃ deficiet: sed in ppetuũ pmanebit:g̃ leges diei t noctis t fluctuũ maris q̃ ex motu celi causanť i ppetuũz erũt.g̃ mot⁹ celi nũq̃ cessabit. ¶ P. substãtia corpoꝝ celestiũ semp erit.sed frustra est ponere aliqd nisi ponať illud pp qõ est factũ: corpora aũt celestia ad B̃ sũt facta: vt diuidãt diẽ t noctẽ:t sint i signa t tpa t dies t ãnos. Hẽñ. i.qõ nõ p̄t facere nisi p motũ.g̃ mot⁹ coꝝ semp mãebit alias frustra illa corpa remanerẽt. ¶ P. illa mũdi inouatiõe totus mũdus meliozabiť.ergo nulli corpori remanenti auferetur id quod est de sua p̄fectione.sed mot⁹ est de p̄fectione corpoꝛis celestis: qz vt dicitur in scõo celi t mũdi: illa corpa p̄ticipant dinã bonitatẽ p motũ. g̃ mot⁹ celi nõ cessabit. ¶ P. sol succedẽs illumiat diuersas partes mũdi fm q⁹ circulariter moueť. si g̃ mot⁹ circularis celi cesset:sequiť q⁹ i aliq̃ supficie terre erit ppetua obscuritas:qõ nõ cõuenit illi nouitati. ¶ P. si mot⁹ celi cessat B̃ nõ eẽt nisi iquãtũ mot⁹ aliquã ip̄fectionẽ i celo ponit. vt pote lassitudis vel laboris:qõ nõ põt eẽ cũ mot⁹ ille sit nãlis:t celestia corpora sint ip̄assibilia.vñ i suo motu nõ fatigãť.vt dr̄ i.z.celi t mũdi.g̃ mot⁹ celi nũq̃ cessabit. ¶ P. frustra ẽ potẽtia q̃ nõ reducit̄ ad actũ. l3 i quocũq̃ situ ponať corp⁹ celi est i potẽtia ad aliũ situ.g̃ nisi reduceret̄ ad actũ potẽtia illa frustra remãeret: t semp esset iperfecta. l3 nõ põt reduci ad actũ:nisi p motũ localẽ.g̃ ip̄ mouebiť. ¶ P. illud qõ se hz idifferẽter ad plura: aut vtrũq̃ attribuiť ei: aut nullũ.l3 sol idifferẽter se hz ad hoc q⁹ sit i oriẽte vel occidente: alias mot⁹ ei⁹ nõ esset vnifoꝛmis p totũ. q2 ad locũ vbi nãli⁹ esset velocius moueret.g̃ vel neuter sit⁹ attribueť soli: vel vterq̃:sed nec vterq̃ nec neuter p̄t

Universidad de Deusto
Biblioteca

ei attribui nisi successiue per motum: oportet enim si ge-
scit q̄ in aliquo situ quiescat: ergo corpus solis in ppetu-
tum mouebit: ꝛ eadē ratione oīa alia corpa celestia. ¶ P.
motus celi est causa temporis. si ergo motus celi deficiat
oportet tempus deficere: quod si deficeret oporteret q̄
deficeret in instanti: diffinitio autē instantis est in. 8. phi-
sicorum: quod est initium futuri ꝛ finis preteriti: ꝛ sic post
vltimum instans temporis esset tempus: quod est impos-
sibile. ergo motus celi nunq̄ cessabit. ¶ P. gloria nō tol-
lit naturam. sed motus celi est ei naturalis. ergo per glo-
riam non ei tollitur. ¶ Sed contra est quod dicit Apoc.
.io. q̄ angelus qui apparuit iurauit per viuentem in secu-
la. q̄ tempus amplius nō erit: scilicet post q̄ septimus an-
gelus tuba cecinerit: qua canente mortui resurgent: vt di-
citur. i. Cor. 15. sed si nō est tempus: nō est motus celi. ergo
motus celi cessabit. ¶ P. Esa. 60. dicitur. Nō occidet vl-
tra sol tuus ꝛ luna tua nō minuetur. sed occasus solis ꝛ di-
minutio lune ex motu celi causatur. ergo motus celi quā-
doq̄ cessabit. ¶ P. vt pbatur in. 7. de generatiōe: motus
celi est propter continuam generationem in istis inferio
ribus: sed generatio cessabit impleto numero electorum
ergo motus celi cessabit. ¶ P. omnis motus est propter
aliquem finem: vt dicitur in .7. Meta. sed omnis motus
qui est propter finem habito fine quiescet. ergo vel mot⁹
celi nūq̄ cōsequeretur finem suum: ꝛ sic esset frustra: vel
aliquando quiesceret. ¶ P. quies est nobilior q̄ motus:
q̄ ꝫ boc q̄ res sunt īmobiles deo assimilant: in quo ē su-
ma īmobilitas: sed corporum inferiorum motus termia-
tur naturaliter ad quietē. ergo cum corpora celestia sint
multo nobiliora eoꝝ mot⁹ nāliter ad getē terminabit.

¶ Respondeo dicendum. q̄ circa istam questionem est
triplex positio. Prima est philosophorum qui dicunt q̄
motus celi semper durabit. Sed hoc nō est cōsonus fidei
nostre que ponit certum numerum electorum prefinitū
a deo: ꝛ sic oporteret q̄ generatio hominū nō in perpetu-
um duret: ꝛ eadē rōne nec alia que ad generationē homi-
nis ordinant. sicut est motus celi ꝛ variationes elemēto-
rum. Alij vō dicunt q̄ motus celi cessabit fm naturā. ꝫ
hoc etiam est falsū: quia omne corpus quod naturaliter
quiescit ꝛ naturaliter mouet habet locū: in quo natura-
liter quiescit ad quē naturaliter mouetur: ꝛ a quo nō re-
cedit nisi per violentiā: nullus autē locus potest assignari
corpori celesti: q̄ non est magis naturalis soli accessus ad
punctum orientis q̄ recessus ab eo: vñ vel motus ei⁹ nō
esset naturalis totaliter: vel motus eius nō terminat na-
turaliter ad quietem. Uel dicendū est fm alios q̄ mo-
tus celi cessabit in illa mūdi īnouatione: nō quidē ex ali-
qua naturali cā: sed diuina voluntate faciente. corpus. n.
illud sicut ꝛ alia in ministeriū bois dupliciter facta sunt:
vt prius dictū est. Altero autē hoꝝ ministeriorū hō post sta
tum glorie nō indigebit. s. fm q̄ corpora ei deseruiunt ad
sustentationē corporalis vite: hoc autē modo corpus cele-
ste seruit ei per motū: inquātū per motum celi multipli-
cat genus humanū: ꝛ generant plāte: ꝛ alia animalia que
vsui hoīs sunt necessaria: ꝛ temperies in aere efficitur cō
ferians sanitatē: vnde hoīe glorificato mot⁹ celi cessabit.
¶ Ad p̄m q̄ dōm q̄ verba illa itelligūtur de terra fm sta-
tum istū: in quo potest esse principium generatiōis ꝛ cor-
ruptiōis plantarum: qō ꝑz ex hoc q̄ ibi dr̄. Cunctis dieb⁹
terre semētis ꝛ messis: ꝛ hoc simpliciter cōcedendū est: q̄
q̄diu terra erit messibus ꝛ sementibus apta: motus celi
nō cessabit. ¶ Et simil̄r dicēdū ad .2. q̄ dominus loquit̄
ibi de duratiōe seminis israel fm presentem statū: quod
ꝑz ex hoc qō dicit: ꝛ semen israel deficiet vt nō sit gens co
ram me cunctis diebus. vicissitudo enim dierum post sta
tum istum nō erit: ꝛ ideo etiam leges: de quibus fecerat
mētionē post istum statū nō erūt. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ finis
qui ibi assignat corporibus celestibus est finis ꝓrim⁹: q̄
est propius eorum actus. sed iste actus vlterius ordinat
ad aliū finem. s. ad ministerium humanum: vt ꝑz per illud
qō habet Deut. 4. Ne forte oculis eleuatis ad celum vi-
deas solē ꝛ lunā ꝛ oīa astra celi: ꝛ erroze deceptus adores
ea que fecit dominus deus tuus in ministeriū cūctis gen
tibus que sub celo sunt: ꝛ ideo magis debet iudiciū sumi
de corporibus celestibus fm ministerium hoīum q̄ fm
finem in genere assignatum. corpora autē celestia per aliū
modum in ministeriū hoīs glorificati cedent: sicut prius
dictū est: ꝛ ideo nō sequit̄ q̄ frustra remaneāt. ¶ Ad 4ᵐ
dicēdū q̄ motus celi nō est de perfectione corporis cele-
stis: nisi inquātū per hoc est causa generationis in istis in-
feriozibus: ꝛ fm hoc etiam motus ille facit corpus celeste
participare diuinā bonitatem p quādā similitudinē cau-
salitatis: nō autē motus est de perfectione substantie celi q̄
remanebit: ꝛ ideo non sequit̄ q̄ motu cessante aliquid de
perfectione celi tollat̄ fm qō remanebit. ¶ Ad quintuz
dicēdū q̄ oīa corpora electoꝝ vt infra dicet̄ habebūt in se
ipsis quādam claritatē glorie: vñ q̄uis aliqua superficies
terre nō illuminet̄ a sole: nullo tñ modo remāebit ibi ob-
scuritas. ¶ Ad sextum dicēdū q̄ Ro. 8. super illud. Dis
creatura ingemiscit ꝛc. dicit glo. Amb. expresse q̄ oīa ele-
menta cū labore suo explent officia: sicut sol ꝛ luna nō si-
ne labore statuta sibi implēt spacia quod est causa nostri:
vñ gescēt nobis assūptis: laboz autē ille vt credo nō signat
aliquā fatigationē vel passionē illis corporib⁹ accidentez
ex motu cū motus ille sit naturalis nihil habēs de violē-
tia adiunctū: vt pbat̄ in. i. celi ꝛ mūdi. sed labor ibi itelli-
gitur defectus ab eo ad qō aliquid tēdit: vñ q̄ motus ille
ordinat⁹ est ex diuina puidentia ad cōplendū numerum
electorum: illo incompleto nōdū cōsequit̄ illud ad quod
ordinat⁹ est: ꝛ ideo similitudiarie dr̄ laborare: sicut homo
qui nō habet quod intendit: ꝛ hic etiam defect⁹ a celo tol
letur impleto numero electoꝝ. Uel etiā potest referri ad
desideriū future īnouatiōis: quā ex dīna dispositione ex-
pectat. ¶ Ad 7. dicēdū q̄ in corpore celesti nō est aliqua
potentia que perficiatur per locū: vel que facta sit ꝓpter
hūc finem qui est esse in tali loco. sed hoc mō se habet po-
tentia ad vbi in corpore celesti: sicut se habet potētia arti-
ficis ad hoc qō facit diuersas domos vnius modi: quaruz
si vnā faciat nō dr̄ frustra potētiā hēre: ꝛ similiter in quo-
cunq̄ situ ponatur corpus celeste: potentia que est in ipso
ad vbi nō remanebit incompleta nec frustra. ¶ Ad octa
uum dicēdum q̄ q̄uis corpus celeste fm suam naturam
equaliter se habeat ad omnem situm qui est ei possibilis
tamē si comparetur ad ea que sunt extra ipsum nō equa-
liter se habet ad omnes situs: sed fm vnū situz nobilius
disponit̄ respectu quorundam q̄ fm alium: sicut quo ad
nos nobilius disponit̄ sol in die q̄ in nocte: ꝛ ideo probā-
bile est cum tota īnouatio mūdi habeat ordinē ad homi-
nem q̄ celum in illa nouitate habeat nobilissimū situz q̄
est possibilis in respectu ad nostrum habitabilē. Uel fm
quosdā celū gescet in illo situ in quo factuz fuit: alias ali
qua reuolutio celi remaneret icompleta. Sed ista ratio
videtur incōueniens: q̄ cum aliqua reuolutio sit in celo
que nō finitur nisi in. 36. milibus annorum. sequeretur q̄
tādiu mundus deberet durare: quod nō videtur pbabile.
Et preterea fm hoc posset sciri quādo mundus finiri de-
beret. probabiliter enim colligit̄ ab astrologis in quo si-
tu corpora celestia sunt facta: considerato numero anno-
rum qui computantur ab initio mundi: ꝛ eodez modo pos-
set sciri certus annorum numerus: in quo ad dispositio-
nem similem reuerteret̄: tempus autem finis mundi po-
nit̄ esse ignotū. ¶ Ad 9ᵐ dicēdū q̄ tempus q̄uis deficiet

motu celi deficiēte: nec illud nūc vltimū erit principiū fu
turi: dicta enī diffinitio nō dat̄ de nūc nisi ꝫ q̄ est ꝓtinu
ans partes tpis: nō fm q̄ est terminās totū tps: ꝛ de ꝟ di
ctū est in. i. di. secūdi libri. cum de eternitate mūdi ageret
¶ Ad io̅ dōz q̄ mot⁹ celi nō dr̄ nālis q̄si sit ps nāe eo mō
q̄ pncipia nāe nālia dicūt. Nec iterū ꝟ mō q̄ beat pncipi
um actiuū i nā corpis: ꝫ receptiuū tm̄: pncipiū aūt actiuū
ei⁹ est i suba spūali: vt dicit Cōmētator i pncipio celi ꝛ mū
di: ꝛ iō nō est incōueniēs si p nouitatē glie mot⁹ ille tollat̄:
nō. n. eo ablato nā corpis celestis variabit̄. ¶ Alias rōnes
cōcedim⁹ duas ꝓmas q̄ sūt ad oppositū: q̄ debito mō cō-
cludūt. ¶ Sed q̄ alie due videt̄ cōcludere q̄ mot⁹ celi
nālr cesset: iō ad eas rñdēdū ē. ¶ Ad p̄m q̄ eaz dōz q̄ mo
tus cessat habito eo: pp qō ē si illud sequat̄ motū ꝛ nō cō
comitet̄ ipm: illud aūt pp qō est mot⁹ celestis ꝫ phos cō
comitat̄ motū. s. imitatio dīne bonitatis i causalitate quā
bz sup iferioza: ꝛ iō nō oz q̄ nālr motus ille cesset. ¶ Ad
2ᵐ dōz q̄ q̄uis īmobilitas sit simplr nobilior q̄ mot⁹: tñ
mot⁹ i eo q̄ p motū pōt cōseq aliquā pfectā participatio-
nē diuie bonitatis est nobilior q̄ ges in illo q̄ nullo mō p
motū possit illā pfectionē ꝓseq: ꝛ rōne ista terra q̄ est infi-
mū corpoz ē sine motu: q̄uis ipe de⁹ q̄ est nobilissimus
rez sine motu sit a q̄ corpa nobiliora mouēt: ꝛ inde ē etiā
q̄ mot⁹ superioꝝ corpoꝝ possent poni fm viam nāe perpe
tui nec vnq̄ ad getē terminari: q̄uis motus inferioꝝ cor-
porum ad quietem terminetur.

Ad tertiū sic ꝓcedit̄. vī q̄ corporib⁹ celestib⁹ clari-
tas nō augeatur i illa īnouatiōe: illa. n. īno
uatio i corporib⁹ inferioribus erit p ignē purgātē. ꝫ ignis pur
gās nūq̄ ptingit ad corpora celestia: vt in ꝓcedenti dīstin
ctiōe dictū ē: q̄ corpa celestia nō īnouabunt̄ p maioris cla
ritatis susceptionē. ¶ P. sicut corpa celestia p motū sunt
cā gnātiōis in istis inferioribus: ita ꝛ p lucē. ꝫ cessāte gnatio
ne cessabit mot⁹. vt dictū ē. q̄ silr cessabit lux celestiū cor
porū magis q̄ augeat̄. ¶ P. si īnouato hoīe corpora cele
stia īnouent̄: oz q̄ eo dteriozato fiāt dterioza. ꝫ ꝟ nō vī p
babile: cū illa corpa sint īuariabilia q̄tū ad id qō ē i suba
corpe. ergo nec īnouato hoīe īnouabūt̄. ¶ P si dteriozata
tūc fuerint oz q̄ tātū deteriozata fuerint q̄tū dicunt̄ esse
meliorāda i hoīs īnouatiōe. ꝫ Esa. 30. dr̄ q̄ tūc erit lux lu
ne sicut lux solis. q̄ ꝛ i p statu añ pctm luna lucebat quātū
nūc lucet sol. q̄ q̄tūcūq̄ luna erat sup terrā faciebat diez
sicut facit sol. ꝛ hoc mānifeste apparet falsū: p id qō dicit
Beā. i. q̄ luna fcā est vt pesset nocti. q̄ hoīe peccāte nō sūt
corpa celestia dīminuta in lumīe: ꝛ ita nec eoꝝ lumē auge-
bit̄: vt vī in hoīs glorificatiōe. ¶ P. claritas corpoꝝ ce-
lestiū ordinat̄ ad vsū hoīs: sicut ꝛ alie creature. ꝫ p⁹ resur
rectionē claritas solis nō cedet i hoīs vsū, dicit̄. n. Esa. 9.
Non erit tibi āpli⁹ sol ad lucēdū per diē: neq̄ splēdoz lu
ne illuminabit te. ꝛ Apoc. 21. dr̄: q̄ ciuitas illa beatorū nō
egebit sole neq̄ luna vt luceāt i ea. q̄ eoꝝ claritas nō auge
bit̄. ¶ P. nō esset sapiēs artifex q̄ maxia īstrumēta face-
ret ad aliq̄ modicū artificiū cōstituēdū. ꝫ hō est qōdaz
minimū comparatiue celestiū corpoꝝ: q̄ sua īgēti magni-
tudine q̄si incōparabil̄r hoīs quātitatē excedūt: imo etiā
toti⁹ terre: que habet se ad celū vt pūctū ad sperā: sicut
astrologi dicūt. q̄ cū de⁹ sit sapiētissim⁹ nō vī q̄ finis crea
tiōis celi sit hō: ꝛ ita ñ vī q̄ eo peccāte celū dteriozatū fue
rit nec eo glorificato meliorē. ¶ Sz ꝺ est qō dr̄ Esa. 30.
Erit lux lune sic̄ lux solis: ꝛ lux solis septēplr. ¶ P. Tot⁹
mūdus īnouabit̄ in meli⁹ vt supra dictū ē. ꝫ celū ē nobi
lioz ꝑs mūdi corpalis. q̄ in meli⁹ mutabit̄. ꝫ ꝟ nō pōt esse
nisi maiozi claritate repleāt. q̄ maiozabit̄ ꝛ crescet cla
ritas eius. ¶ P. oīs creatura q̄ igemiscit ꝛ parturit expe
ctat reuelationē glorie future filioꝝ dei: vt dr̄ Ro. 8. sed
etiā corpa celestia sūt bꝫ: vt ibidē dicit glo. ergo expectāt

Universidad de Deusto
Biblioteca

dissonat ab auctratib⁹ ꝛ expositiōib⁹ sctōꝝ. vñ rōni illi idu
cte ℔ mō rndēdū ē: q⁹ q̄uis corpa celestia maxie excedāt
corp⁹ hoīs: tñ plus multo excedit aīa rōnalis celestia cor-
pora q̄ ipa excedūt corp⁹ būanū: vñ nō est icōueiēs si cor-
pora celestia pp hoīem eē facta dicāt: nō tñ sicut pp pnci-
palē finē: qz pncipalis finis oīum deus est.

Ad quartuz sic ꝓceditur: vī q⁹ elemēta ñ inouabū
tur ꝓ receptionē alicui⁹ charitatis: siē
enī lux est claritas corpis celestis ꝓpria: ita calidū ꝛ frigi
dū: būidū ꝛ siccū sūt ꝓpie q̄litates elemētoꝝ. g̃ siē celuz
inouaī ꝑ augmētū claritatis: ita debēt inouari elemēta p
augintū q̄litatū actiuaꝝ ꝛ passiuaꝝ. ℭ P. raꝝ ꝛ dēsū sūt
ꝓpe q̄litates elemētoꝝ q̄s eleīta i illa inouatiōe ñ amit
tent vt dictū ē. sz raritas ꝛ dēsitas elemētoꝝ resistere vi-
dēt claritati. cū corp⁹ claꝝ oporteat alio mō ꝺdēsatū esse:
vñ claritas aeris nō vī q⁹ possit claritatē pati: ꝛ silr ēt nec
dēsitas terre q̄ paruitatē tollit. g̃ nō ꝑt eē q⁹ inouēt ꝑ ali-
cui⁹ claritatis additionē. ℭ P. cōstat q⁹ dānati erūt i ter-
ra. sed ipsi erūt i tenebris nō solū iterioriḇ⁹ sz etiam exte-
rioriḇ⁹: g̃ terra ñ dotabit claritate i illa inouatiōe: ꝛ eadē
rōne nec alia elemēta. ℭ P. mltiplicatio claritatis i ele-
mētis multiplicat calorē: si igr i illa inouatiōe erit maior
claritas elemētoꝝ q̄s nūc sit: erit ēt ꝑ oīs maior caliditas
ꝛ sic vī q⁹ trāsmutabit a nālib⁹ suis q̄litatib⁹ q̄ sunt eis fm
certā mēsurā. qđ ē absurdū. ℭ P. bonū vniuersi qđ cōsi-
stit i ordie ꝛ armōia digni⁹ ē q̄ bonū alicui⁹ nāe singula-
ris: sz si vna creatura efficiat melior: tollit bonū vniuersi:
qz nō remanebit eadē armonia. g̃ si corpa elemēntaria q̄ sz
gradū sue nāe quē tenēt i vniuerso claritatis ꝺbēt eē exp
tia claritatē recipiāt ex ℔ magis deperiet ꝑfectiōi vniuer
si q̄ accresceret. ℭ Sz ꝺ est qđ dr Apoc. xi. Vidi celū nouū
ꝛ terrā nouā: sz celū inouabit ꝑ maiorē claritatē. g̃ ꝛ terra
ꝛ silr alia elemēta. ℭ P. corpa iferioꝛa fuerūt i vsū hoīs
sicut ꝛ supioꝛa. sz creatura corpalis remūerabit ꝓ mīste
riū qđ hoī exhibuit: vt vī dicere glo. Ad ¹Ro. viii. g̃ etiā ele-
mēta clarificabūt sicut ꝛ alia corpa celestia. ℭ P. corp⁹
hoīs est ex elemētis ꝺpositū. g̃ ptes elemētoꝝ q̄ sūt i cor-
pore hoīs glorificato hoīe glificabūt ꝑ receptionē clarita
tis: sz eādē cōuenit eē dispositionē toti⁹ ꝛ ptis. g̃ ꝛ ipa ele-
mēta cōuenit claritate dotari.

ℭ Rndeo dōm q⁹ siē ordo celestiū spirituū ad spūs ter-
renos. s. humānos: ita ēt est ordo celestiū corpoꝝ ad corpo-
ra terrestria: cū aūt creatura corpalis sit facta pp spūales
ꝛ per eā regat: opz silr disponi corporalia sicut spūalia dis
ponunt. Jn illa aūt vltima reꝝ ꝺsummatōe spūs inferio-
res accipiēt ꝓprietates supioꝝ spirituuz: qz hoīes erūt siē
angeli in celis: sicut dr Matth. xxii. ꝛ hoc erit in q̄ntum ad
maximā perfectionē deueniet id sz q⁹ humanus spūs cū
angelico ꝺuenit. vñ ꝛ silr cum corpora iferioꝛa cū cele-
stibus nō cōicent nisi in nā lucis ꝛ diaphani: vt dr in. xx. de
aīa. Opz corpora iferioꝛa maxime ꝑfici fm claritatez. vñ
oīa elemēta claritate quadā vestient: nō tñ equalr: sz fm
modū suuz. terra. n. vt dicit erit in supficie exteriori puia
sicut vitrz: aqua sicut crystallus: aer vt celū: ignis vt lumi
naria celi. ℭ Ad p̄m g̃ dōz q⁹ sicut supra dctm est: inouatio
mūdi ordiāt ad hoc q⁹ homo ēt sensu in corporiḇ⁹ quodā
modo p mānifesta indicia diuinitatē videat: iter sensus ār
nostros spūalioꝛ est visus ꝛ subtiliꝛ: ꝛ iō quātuz ad quali-
tates visuas: quaꝝ ꝑncipiū est luꝝ: opz oīa corpora iferio-
ra maxime meliozari: q̄litates aūt elemētares pertinent
ad tactū qui est maxime mālis: ꝛ eaꝝ excessus ꝺtrarieta-
tis magis est ꝺtristatiuus q̄ delectatiuus: excessus aūt lu
cis erit delectabilis: cuz ꝺtrarietatē nō habeat nisi ꝓpter
orgni debilitatē: que tūc nō erit. ℭ Ad zᵐ dōm q⁹ aer ñ
erit clarus sicut radios ꝓpriens: sz sicut diaphanū illumi
natū: terra vero q̄uis ex nā sua opacitatē bēat ꝓpter de-
fectū lucis: tñ ex diuina vtute in sui supficie claritatis gīa
vestiet sine ꝓciudicio dēsitatis ipsi⁹. ℭ Ad ɜᵐ dōm. q⁹ in
loco iferni nō erit terra glorificata ꝑ claritatē: sz loco bu
ius glorie bēbit pars illa terre spūs rōnales hoīuz ꝛ ōmo
num: q̄ q̄uis rōne culpe sint ifimi. tñ ex dignitate nature
sunt q̄libet q̄litate corpozali supiores. Uel dicendū q⁹ ēt
si sit tota terra glificata: nihilominus reprobi in tenebris
exterioriḇ⁹ erūt: qz etiā ignis iferni qui ad aliqd eis luce-
bit: q̄tum ad aliud eis lucere nō poterit: vt infra dist. vltia
dicet. ℭ Ad 4ᵐ dōz: q⁹ claritas illa erit in istis corpalib⁹
sicut est in corporiḇ⁹ celestib⁹ in qbus caliditatē non can-
sat: qz corpora ista tūc erūt inalterabilia sicut mō celestia
ℭ Ad quintū dicendū: q⁹ nō tolleꝝ ꝓpter meliorationez
elementoꝝ ordo vniuersi. qz etiam oēs alie partes me
liozabuntur. ꝛ sic remanebit eadem armonia.

Ad quintuz sic ꝓceditur. vī q⁹ plante ꝛ alia aīa-
lia remaneāt in illa inouatione: ele-
mētis enim nō dz aliqd subtrahi qđ ad corz ornatū ptinet.
sz aīalib⁹ ꝛ plāt] el'ta ornari dr. r. Loz. ix. Oportz
corruptibile ℔ induere incorruptionez. ꝛ iō mūdus ℔ mō i
nouabit: vt abiecta oī corruptiōe ꝛ trāsmutatiōe ꝑpetuo
remāeat i gete: vñ ad illā inouatiōez nihil ordiari poterit
nisi qō bēt ordinē ad incorruptionē: hꝺ aūt sūt corpa cele
stia: elemēta ꝛ hoīes: corpa. n. celestia fm sui nām incorru
ptibilia sūt ꝛ fm totū: ꝛ fm partē: elemēta vo sūt qdē cor-
ruptibilia sz ptes: ꝛ incorruptibilia fm totū: hoīes vo cor-
rupti ꝛ fm totū ꝛ fm partes: sz ℔ ex pte māe: ñ ex pte for
me. s. aīe rōnalis q̄ p⁹ corruptiōez hois remāet incorrupta.
aīalia vo bruta ꝛ plāte ꝛ mineralia ꝛ oīa corpa mixta cor-
rūpuntur ꝛ fm totū ꝛ sz prem: ꝛ ex pte materie q̄ formaz
amittit: ꝛ ex pte forme q̄ actu nō māet: ꝛ sic nullo mō bīt
ordinē ad incorruptionez: vñ i illa inouatiōe nō manebūt.
sed sola ea q̄ dicta sūt. ℭ Ad p̄m g̃ dōz q⁹ hꝺ corpa dicunt

esse ad ornatū elemētoꝝ iquātuz vtutes actiue ꝛ passiue
gīales que sūt i elemētis ad spāles actiōes ꝺtrahunt. ꝛ iō
sunt ad ornatū elemētoꝝ i statu actiōis ꝛ passionis: sz hic
status in elemētis nō remābit: vñ nec aīalia: nec plāte
remanere oportet. ℭ Ad secūdū dōz: q⁹ nec aīalia nec plā
te: nec aliqua alia corpa in mīstrādo hoī aliqd merucrūt
cū libertate arbitrij careāt: sz ꝑ tāto dicunt quedā corpo-
ra remunerari: qz hō meruit vt illa inouarent q̄ ad inoua
tionē ordinē habēt: plāte aūt ꝛ aīalia nō habēt ordinez ad
inouationē icorruptionis vt predictū ē. vñ ex hoc homo
nō meruit vt illa inouent: qz nullus pōt alteri mereri nisi
id cui⁹ est capax: nec etiā sibiipi: vñ etiā dato q⁹ aīalia bru
ta mererent in misterio hominis nō tamē essent inouāda.
ℭ Ad tertiū dicēdū: q⁹ sicut pfectio hominis multipliciter
assignaī: est eni pfectio nature condite ꝛ nāe glorificate:
ita etiā perfectio vniuersi est duplex: vna fm statum bu-
ius mutabilitatis: altera fm statū future nouitatis: plāte
aūt ꝛ aīalia sunt de pfectiōe eius fm statū istum: nō autez
fm statum nouitatis illius: cum ordine ad eam nō habe-
ant. ℭ Ad quartū dicēdū: q⁹ q̄uis aīalia ꝛ plante quantū
ad quedā alia sint nobiliora q̄s ipsa elemēta: tamē quan-
tum ad ordinē incorruptionis elementa sunt nobiliora vt
ex dictis patet. ℭ Ad quintū dōm q⁹ naturalis appetitus
ad perpetuitatem que inest aīalibus ꝛ plantis est accipiē-
dus fm ordinem ad motū celi: vt. s. tantū i esse permāeat:
q̄tū motus celi durabit: nō eni potest appetitus esse i ef
fectu vt permaneat vltra cām suam: ꝛ iō si cessante motu
pmi mobilis plante ꝛ aīalia nō maneant fm speciem non
sequit appetitum naturalē frustrari. Cum tamē vtute di-
uinitatis sit suscitatur⁹ nō humanitatis ꝛc. ℭ Sz ꝺtra est
qđ dr in glo. i. Lor. xv. q⁹ resurrectio xp̄i fuit causa nostre re
surrectionis: sz xp̄us fm humanitatē resurrexit. ergo vtu-
te humanitatis corpora resuscitabit. ℭ Et dicēdū q⁹ sicut
Dama. in. x. li. dicit. humanitas xp̄i est quasi diuinitatis oz
ganū sicut corpus aīe. vñ effectus aliquis pōt attribui hu
manitati xp̄i dupliciter. Uno modo fm se sicut attribuit
ei tangere leprosum ꝛ huiusmodi. Alio mō inquātum est
instrumentū diuinitatis: sicut attribuit ei tactu suo lepro
sum mūdare: hoc autē modo attribuitur humanitati xp̄i
sua resurrectione nostrā causare: sicut tactu suo leprosum
mūdare: ꝛ qz instrumentuz nō agit nisi in vtute ꝑncipalis
agentis: inde est q⁹ dicit xp̄us resuscitaturus corpora nō
vtute humanitatis: sz diuinitatis: q̄uis sua resurrectio sit
nostre resurrectionis causa per modum quo tactus lepro
si est causa mundationis. ℭ Per verbum filij dei fit aīa-
rum resurrectio: per verbū factū in carne: per filium ho-
minis fit corpoꝝ resurrectio. ℭ Sed cōtra: qz sicut resur
rectio xp̄i dr esse causa resurrectionis nostre corporalis:
ita ꝛ spūalis. vt patet per illud ¹Ro. iv. Resurrexit ꝓpter
iustificationē nostram. ℭ Et dicēdū q⁹ vtruꝝ fit ꝑncipa
liter vtute diuina: ꝛ quasi instrumētaliter per operationē
būanitatis xp̄i. sed tñ spūalis resurrectio appropriat diui
nitati: corporalis vo humanitati per appropriationē quā-
dam vt seruet similitudo inter effectū ꝛ causam. ℭ Filio
cum patre ꝛ spiritu sancto eadē vita est que ptinet ad ani-
mā nō ad corpus. ℭ Sed cōtra qz oīs vita taz spūalis q̄
corporalis ozit a vita diuina ꝛ imitatur eam: vt patet per
Dio. vi. ca. de di. no. ℭ Et dōz q⁹ dr nō ptinere ad corpus:
qz corpus pōt eius esse particeps ad cognitionē ꝛ amorē.
ℭ Angeli deferent ante signū crucis. ℭ Sed contra est
qđ lignū illud crucis nō bz aliquē ordinē ad incorruptionē
ꝛ ita nō remanebit post illam innouationē. ℭ Et dōm q⁹
signū crucis non accipit hic pro ipso ligno crucis domini-
te sz pro aliqua representatione ipsius. ℭ Columne celi
pauent aduentū eius: colūne celi hic dicunt angeli qui ce
los mouent: qz in eoꝝ virtute sustentatur tota efficacia ce
lestis actionis: cum omnia corpora regant⁹ per spirituz vi
te rationalem. vt Aug dicit. z de trinitate. ℭ Quantuz lu
xit sol. in prima conditione septem dieꝝ ante peccatū ꝛc.
Intelligenda est hec comparatio fm cōmodum q⁹ homo
percipit ex lumine celestium corporum. quod fuit minus
ante peccatum q̄ post: q̄uis post resurrectionem realiter
magis luceāt vt dictum est. ℭ Significat solem ꝛ lunam
bis qui erunt in eterna beatitudine nullū lucis vsuz pre-
stare hoc intelligendū est de vsu necessitatis: vt prius di-
ctum est. ℭ Ne impy in tormentis sub terra positi ꝛcet.
fm hoc vī Jsido. sensisse q⁹ infern⁹ sit in alia supficie ter-
re: cum tamē ab alys dicatur q⁹ sit in ꝓfundo terre. Qui-
dam ꝺo dicunt Jsido. etiam hoc sensisse q⁹ infernus sit in
profundo terre: sed q⁹ ex alia superficie terre sit aligs ma
nus terre biatus. vnde lumē solis ad alios qui sunt in in-
ferno peruenire posset si sol terram circuiret: quod vtruz
verum sit omnino certum non est.

ℭ De dria māsionū i celo ꝛ i inferno. Di. XLIX.

Post resurrectionē vere facto vni-
uerso ipletoꝝ iudicio suos fines
hēbunt ciuitates due: vna xp̄i alia
diaboli: vna bonoꝝ ꝛ altera malo
rum: vtraq; tñ angeloruz ꝛ homi
num. Jstis volūtas: illis facultas nō poterit eē
peccandi: vel vlla ꝺditio moriendi: istis in eter
na vita feliciter viuentib⁹: illis infeliciter i eter
na morte sine mortēdi potestate durātib⁹: qm
vtriq; sine fine: sed in britudie isti: alij alio ꝑsta
bili⁹. in miseria ꝺo illi: alius alio tolerabili⁹ p
manebūt. Ex his apparz q⁹ sic boni differēter
glificabunt: alij magis alij min⁹: ita ꝛ mali dif
ferēter i inferno punient. Sic. n. in domo p̄ris
. i. in regno celoꝝ māsiones multe sūt. i. p̄mioruz
dīe: ita ꝛ in gehēna diuerse sūt māsiones. i. sup
plicioꝝ dīe. oēs tñ eternā penā patient sic oēs
electi eundē hēbūt denariū quē p̄familias de-
dit oībus q opati sūt in vinea. Noie denarij ali
qd oībus electis cōe intelligit. s. vita eterna de-
us ipe quo oēs fruent: sed ipariter. nā sicut erit
differens clarificatio corpoꝝ: ita differēs glo-
ria erit aīaꝝ. Stella. n. a stella. i. electus ab electo
differunt in claritate mētis ꝛ corpis. Alij eniz
alijs vicinius clariusq; dei spēm ꝓtēplabunt. ꝛ
ipa ꝓtēplādi differētia diuersitas māsionū vo
cat. Bonus ergo est vna. i. denari⁹ est vn⁹. sz
diuersitas ē ibi māsionū. idest differētia clari-
tatis: quia vnum est ꝛ sūmum bonum beatitu
do ꝛ vita oīum. i. deus ipse. Hoc bono oēs ele
cti perfruīt. sed alij alijs plenius. ꝑfruent ve
ro videndo per spēm nō ꝑ speculū i enigmate.
Hīe ergo vitā ē videre vitā. i. cognoscere deū
in specie. Unde veritas ait in euangelio. Hec
est vita eterna vt cognoscant te: ꝛ quē misisti
Jesū xp̄m esse vnū ꝛ solū verū deū. hoc est hīe
vitā. i. cognoscere te: nō est ipa cognitio que tu
es: sz per cognitionē hīe bonū qō tu es. i. vitā.

¶Si omnes hoies volunt esse beati. b

SOlet ẽt q̃ri de btitudie vtrũ cã oẽs velint ⁊ sciãt q̃ sit vera btitudo: De hoc Aug. in. xiij. li. de tri. ita disserit. Adix est cũ capescẽde retinẽdeq; btitudinis voluntas vna sit oĩum: vnde tãta existat ꝺ ipa beatitudine rursus diuersitas voluntatũ: nõ q̃ eã aliqs nolit: ſz q̃ nõ oẽs eã nozint. Si. n. eam oẽs noscerẽt: nõ ab alĩs putareť eẽ i ꝛtute animi: ab alĩs i voluptate cozpis: ab alĩs atq; aliis alibi atq; alibi. Quo ergo oẽs amãt qꝺ ñ oẽs sciũt: Quis ꝑt amare qꝺ nescit sic supza disputani: cur btitudo amat ab oibus: nec tñ scit ab oib⁹: an forte sciũt oẽs q̃ ipa sit: ſz nõ oẽs sciũt vbi sit: ⁊ inde ꝓtẽtio est. An forte falsũ ẽ: qꝺ ꝑ vo posuim⁹ beate viuere oẽs hoies velle. Si eni btẽ viuere ẽ: ꝛbi gra ſz ai ꝛtutẽ viuere. quo btẽ viuere vult q̃ ß nõ vult: Nõne veri⁹ dixim⁹ hõ ille ñ vult btẽ viuere: q⁹ ñ vult ſz ꝛtutẽ viuere: qꝺ solũ ẽ btẽ viuere: Nõ g̃ oẽs btẽ viuer̃ volũt. imo pauci ß volũt: si ñ ẽ btẽ viuere nisi ꝑm ꝛtutẽ ai viuere qꝺ mlti nolũt. Ita ne falsũ erit. Añ nec Cicero dubitauit. ait. n. bti certe oẽs eẽ volum⁹. absit vt ß flm eẽ dicam⁹. Quid g̃: an dicẽdũ ẽ ẽt si nihil aliꝺ sit btẽ viuer̃ q̃s ſz ꝛtutẽ ai viuere: tñ ⁊ q̃ ß nõ vult: btẽ viuere vlt: Hi mis qꝺẽ ß vr̃ absurdũ. Tale. n. ẽ. ac si dicam⁹: q̃ nõ vult viuere btẽ. btẽ vult viuere. Istã repugnãtiã qs audiat: qs ferat: ⁊ tñ ad bãc ꝛtrudit necitas: si ⁊ oẽs btẽ viuer̃ velle verũ ẽ: ⁊ ñ oẽs volũt sic viuere: quo soluz viuit btẽ. An illꝺ ab bis ãgustijs poterit nos eruere: si dicam⁹ nihil eẽ btẽ viuere nisi viuere ſz ꝺlectationẽ suã: tũ flm ñ eẽ q̃ oẽs btẽ viuere velit: q⁹ oẽs ita volũt vt quẽq; ꝺlectat. Sz id qꝺẽ flm ẽ. Uelle. n. qꝺ ꝺceat ẽ eẽ miserrimũ. Nec tã miserũ ẽ ñ adipisci quod velis q̃ adipisci velle qꝺ nõ oportcat. Quis ita cec⁹ sit vt dicat aliquẽ iõ btñ: q⁹ viuit vt vult cũ pfecto: ⁊ si miser eẽt: min⁹ tñ eẽt ⁊ si nihil coꝛ q̃ ꝑpera voluisset hẽre potuisset. Adala. n. volũtate: vl̃ sola miser qsq; efficit: ſz miserioꝛ cũ desideriũ male volũtatis ipleť. Quapp qñ verũ ẽ q⁹ oẽs hoies eẽ bti velit idq; ardẽtissimo amoꝛe appetãt: ⁊ ꝑp hoc cetera q̃cũq; appetũt. nec qsq; ꝑt amare: qꝺ oino qꝺ vl̃ q̃le sit nescit: nec põt nescire qd sit qꝺ se velle scit. seq̃t vt oẽs btam vitã sciãt. oẽs ãt bti hñt qꝺ volũt: q̃uis ñ oẽsq hñt qꝺ volũt: ꝛtinuo sint bti. ꝛtinuo aũt miseri sũt qui vl̃ nõ hñt qꝺ volũt: vel id hñt qꝺ ñ recte volũt. Btus ergo ñ ẽ nisi q ⁊ hz oia q̃ vult: ⁊ nihil vult male. Ille qppe btẽ viuit q viuit vt vult: nec male aliqꝺ vult. Cuz ergo ex bis duob⁹ ꝛstet btã vita ſz i malis sit aliqs bon⁹ ñ tñ nisi finitis oib⁹ mal̃ ẽ btus. Cũ ergo ex hac vita: q̃ i his miſ̃js fideľ ⁊ bon⁹ ẽ: venerit ad beatam vitã: tũc erit vere qꝺ nũc nullo modo esse potest: vt sic hõ viuat quomodo vult. Non. n. ibi volet male viuere aut volet aliqꝺ: qꝺ deerit: aut deerit aliqꝺ qꝺ voluerit: qcqꝺ amabit̃ aderit: nec ꝺsiderabit̃ qꝺ ñ aderit. Et oẽ qꝺ ibi erit bonũ erit: ⁊ sũm⁹ ꝺs sũmũ bonũ erit: ⁊ qꝺ ẽ oio beatissimũ: ita sp̃ foze certũ erit. btos ãt eẽ sevľle oiuz hoiuz ẽ: btos eẽ sevelle oẽs i coꝛde suo vidẽt: nec tñ oiz ẽ fides q̃ ad btitudinẽ puenit̃.

¶Siquid ꝺ deo cognoscit aliquis quod ibi nõ intelligunt omnes. c

SOlet ẽt q̃ri vtrũ aliqꝺ de deo cognoscat aliqs magis merit⁹ vt petr⁹: qꝺ ñ cognoscat aliqs min⁹ merit⁹ vt lin⁹. Plib⁹ vr̃ q⁹ oĩa de deo ad btitudinẽ spectãtia oẽs cõiter electi cognoscãt. ſz differẽter. Nihil. n. i deo noscibile mai⁹ dignius q̃z vr̃ eũ itelligere trinũ ⁊ vnũ. hoc ãt oẽs tẽ ꝑ spẽz cognoscẽt. Añ seq̃t vt ñ sit aliqꝺ btitudi ptinẽs i cognitũ alicui btoꝝ. Oẽs ergo cuncta illa videbũt quoꝝ cognitio fuit btitudi: ſz i mõ videndi differẽt. ali⁹. n. alio magis ali⁹ alio min⁹ fulgebit.

¶De paritate gaudij. d

SOlet ẽt q̃ri an i gaudio dispares sint: sic i claritate cognitiõis dr̃nt. De hoc aug. ait. Multe mãsiões in vna domo erũt. s. varie p̃mioꝝ dignitates: ſz vbi de⁹ erit oĩa i oib⁹. erit. n. i dispari claritate par gaudiũ. vt qꝺ hẽbũt singli cõe sit oib⁹: q⁹ ẽt glia capitis oiuz erit ꝑ viculũ charitat⁹. Ex his datꝫ itelligi q⁹ par gaudiũ oẽs hẽbũt: ⁊ si dispare cognitiõis claritatẽ: q⁹ ꝑ claritatẽ q̃ i singul⁹ erit ꝑfecta tñ qsq; gaudebit de bono alterius: q̃tuz gauderet si i seipo hẽret. Sz si par erit cũctoꝝ gaudiũ vr̃ q⁹ par sit oĩum btitudo: qꝺ ꝛstat oio ñ eẽ. Ad qꝺ dici ꝑt q⁹ btitudo par eẽt si ita esset par gaudiũ: vt ẽt par eẽt cognitio: ſz q⁹ hoc nõ erit: ñ faciet pitas gaudij pitatẽ btitudis. Pot̃ ẽt sic accipi par gaudiũ vt ñ referat pitas ad itentionẽ affectiõis gaudentiuz. ſz ad vniuersitatẽ rerum: de quibus gaudebitur: quia de omni re vnde gaudebit vnus gaudebũt omnes.

¶Si maioꝝ sit btitudo scõꝝ post iudiciuz. e

RSt ß q̃ri solet si btitudo scõꝝ maioꝝ sit futura p⁹ iudiciũ q̃z iteri sine oĩ scrupl̃o credẽdũ ẽ eos bituros maioꝝ gliã p⁹ iudiciũ q̃z añ: q⁹ ⁊ mai⁹ erit gaudiũ eoꝝ vt supza testat⁹ ẽ Aug. ãplioꝝ erit eoruz cognitio. Añ Hieron⁹. Peracto iudicio. ãpliorez gloriã sue claritatis de⁹ õmõstrabit electis. Si quẽ mouet qꝺ op⁹ sit spiritib⁹ defunctoruz

coꝛpoꝛa sua i resurrectiõe recipe: si eis põt sine eõpib⁹ sũma btitudo ꝑberi. Difficilis qõ ẽ: nec põ a nobis pfecte diffiniri: ſz tñ dubiuz nõ ẽ: ⁊ raptã a carnis sensib⁹ bois mẽtẽ: ⁊ post mortẽ ipsa carne deposita nõ sic videre posse icõmutabilẽ subaz. i. dcũ: sic sci ãgeli videt sine alia latẽtiozi cã: sine iõ q⁹ ineſt ei nãl̃ qꝺã appetit⁹ cõp⁹ ãmistrãti: quo retardať quodãmõ ne tota itẽriõe pergat i illꝺ sũmũ celuz: donec ille appetit⁹ ꝓgescat. Porro si tale sit coꝛp⁹ c⁹ sit difficilis ⁊ grauis ãmistratio sic hec caro q̃ coꝛrũpit̃ mlto magis auẽtit̃ mẽs ab illa visiõe sũmi celi. Pro side cuz ß coꝛp⁹ iã nõ aiale ſz spũale recepit eãta ãgelis: hẽbit pfectuz nãe sue moduz obediẽs ⁊ iperãs vinificata: ⁊ vinificãs tã ieffabili facultate: vt sit ei glie quod fuit sarcine.

Postq̃ magister determinauit de his q̃ ptinẽt ad iudiciũ gnãle: in pte hac icipit determiare ꝺ premys ⁊ penis q̃ iudiciũ gnãle sequunt̃. Et diuidit in ptes duas. In p⁹ ꝺtermiat de p̃mys bonoꝝ. In z⁹ de penis malozz. Lo. di. ibi. Dicozit qõ ꝛc. Pri ma aũt ps diuidit̃ in ptes tres. In p⁹. n. describit q̃lis erit btitudo scõꝝ q̃ eis i p̃miũ post gnãle iudiciũ dabit̃. In z⁹ ondit quõ ad eã ꝛndaz ois hũan⁹ appetit⁹ tendat ibi. Solet ẽt q̃ri de btitudie vtrũ oẽs ꝛc. In z⁹ q̃liter eã hñtes diuersimode ipsaz pticipãt: ibi. Solet ẽt q̃ri ꝛc. Circa ß tria facit. Prio ondit diuersitatẽ q̃ in btitudie scõꝝ accidit ex pte cognitiõis. Scõo ex pte gaudij vel delectationis: ibi. Solet ẽt q̃ri an in gaudio ꝛc. Tertio inquirit de augmento beatitudinis quod accidet ex resumptiõe coꝛpoꝛis: ibi. Post hoc queri soleť ꝛc.

Hic queruntur q̃ncq̃. ¶Prio ꝺ btitudie. ¶Scõo ꝺ visiõe dei i q̃ ꝓncipal̃r btitudo ꝛsistit. ¶Tertio de delectatiõe q̃ formal̃r btitudinez complet. ¶Quarto de votib⁹ q̃ in btitudine ꝓtinẽtur.

¶Quito de aureolis q̃b⁹ btitudo pficit ⁊ ꝺcoraf. ¶Circa ꝓmũ q̃rũnt q̃tuoz. ¶Prio in quo sit q̃rẽda btitudo. ¶Scõo qd sit. ¶Tertio vtrũ oẽs eã appetãt. ¶Quarto vtrũ ab oibus equaliter participetur.

Ad primum sic ꝓcedit̃. Ur̃ q⁹ btitudo in bonis coꝛpis ꝛsistat: q⁹ qꝺ a plurib⁹ ꝺr̃: impossibile ẽ falsuz eẽ totaľr: vt Lõmẽtatoꝝ ꝺicit in lib⁹ de aia ⁊ pbs ꝺicit in. 7⁹ etꝫ. q⁹ opio non pdit̃ quã ppl̃i mlti famãt. ſz maioꝝ boiuz multitudo iclinat̃ ad q̃rendũ coꝛpales de lectatões ⁊ coꝛpalia bona q̃si finẽ. g̃ finis hũane vite i coꝛpalib⁹ bonis ꝛsistit: finẽ aũt hũane vite ꝺicim⁹ btitudinẽ. g̃ btitudo in bonis coꝛpis q̃renda ẽ. ¶P. q̃to aliqs finis est magis vltim⁹ in ꝓsecutiõe. tãto poꝛ ẽ in intentiõe ⁊ appetitu: ſz hõ põs appetit coꝛpale bonũ q̃z spũale: cum ex amoꝛe coꝛpaliũ re⁹ i amoꝛẽ iuisibiliũ manuducamur: vt Greg. ꝺic. g̃ bonuz coꝛpale ẽ vltim⁹ finis nr̃: talis aũt finis est btitudo. g̃ in bonis coꝛpalis btitudo ẽ q̃rẽda. ¶P. q̃to aliqꝺ bonũ ẽ cõius tãto diuini⁹: vt ps in. i. Etb. ſz bonuz coꝛpale cõius ẽ q̃z spũale qꝛ coꝛpale ad plãtas ⁊ aialia bruta se extẽdit: nõ aũt spũale. g̃ coꝛpale bonũ spũali pemiet. ⁊ ita in coꝛpalib⁹ bonis magis ẽ btitudo q̃rẽda. ¶P. btitudo ab oibus ponit̃ finis vtutis: ſz vtus hz finẽ suũ nõ solũ in bonis spũalibus sed etiã in coꝛpoꝛalibus: per virtutẽ eniz temperantie ⁊ alias virtutes homo conseruať a nociuis etiaz ꝛm coꝛpus. g̃ beatitudo non solũ in spũalibus: ſz etiaz in coꝛpoꝛalibus bonis est querenda. ¶P. ꝛm pbm in. 2⁹ phicoꝛ. Felicitas ⁊ foꝛtuna circa idez esse videnť: ſz bona foꝛtune sunt coꝛpoꝛalia. g̃ bona in qbus cõsistit beatitudo ⁊ felicitas sunt coꝛpoꝛalia. ¶P. homo ex aĩa ⁊ coꝛpoze constituit̃. g̃ bonuz hois debet esse cõmune anime ⁊ coꝛpoꝛi: ſz bonum spirituale nõ potest esse cõmune coꝛpori: bonuz aũt coꝛpoꝛale potest esse cõmune anime: inq̃tuz anima de coꝛpoꝛalibus delectatur. g̃ beatitudo que ẽ bonum hois magis consistit in coꝛpoꝛalibus q̃z in spiritualibus bonis. ¶Sed ꝓtra. illud quod conuenit homini ꝛm coꝛpus potest esse cõmune sibi ⁊ alys animalibus: ſz beatitudo alys animalib⁹ non potest competere. g̃ beatitudo non est querenda in bonis coꝛpoꝛis. ¶P. btitudo ẽ summũ bonũ hominis. g̃ in precipuis hois bonis est querẽda. sed bona anime sunt nobilioꝛa coꝛpis: sic̃ ⁊ anima coꝛpoze nobilioꝛ. g̃ beatitudo est q̃renda in bonis aie. ¶P. illud quod est vltima mensura nõ est aliquo mõ mensuratuz. g̃ illud quod nõ potest eẽ bonum nisi ꝑut est mensuratum nõ põt eẽ mẽsura vltima in reb⁹ humanis: ⁊ ita nec vltimus finis g est btitudo: cũ finis sit mẽsura ꝛponẽs modũ his q̃ sunt ad finẽ: ſz bona coꝛpalia nõ sunt laudabilia: nec bona nisi inq̃tũ sunt mẽsurata mẽsura virturis: vt ps per pbm in. 7. Ethicoꝛ. ergo in bonis coꝛpoꝛalibus nõ potest esse beatitudo.

¶Ulterius. videť q⁹ btitudo magis ꝛsistit in his que sunt volũtatis q̃z in his que sunt itellect⁹: q⁹ btitudo est summũ bonũ: ſz bonũ ẽ obiectuz volũtatis inq̃tũ hꝺ: nõ aũt intellectus. g̃ btitudo magis ꝛsistit in actu voluntatis q̃z itellectus. ¶P. delectatio ꝛm pbm in. 7. Ethicoꝛ. Ad btitudinez requirit̃. vñ ⁊ i greco nomẽ btitudinis a gaudio accipiť: sed delectatio est in volũtate sive in affectu. g̃ ⁊ btitudo. ¶P. ſz pbz i. 10. Ethicoꝛ. In actu nobilissime virtutis ꝛsistit felicitas sive beatitudo: ſz charitas est excellẽtissima oiuz virtutũ: vt ps p apostolũ. i. Coꝛ. 13. ergo cum charitas sit in volũtate ibi querẽda est btitudo. ¶P. sic̃ aĩa iperat coꝛpi: ita volũtas iperat itellectui: ⁊ p ꝺns ẽ eo superioꝝ: sed btitudo magis ponit̃ in bonis aĩc̃ q̃z coꝛpis: q⁹ aĩa est supioꝝ coꝛpe. g̃ eadẽ rõne magis ꝺz poni in volũtate q̃z in itellectu. ¶P. btitudo hois ꝛsistit in pfecta cõiunctiõe ad deũ: sed pfecti⁹ hõ ꝺiungit̃ deo p volũtatẽ q̃z per itellectũ. vñ ꝺicit Aug. de scõ vic. 7. ca. ce. hierar. super illud. Mobile ⁊ acutũ ꝛc. Dilectio supeminet sciẽtie: ⁊ maioꝝ est itelligẽtia. plus. n. de⁹ diligit̃ q̃z itelligat: itrat dilectio vbi scia foꝛis est. g̃ btitudo ꝛsistit magis in dilectiõe q̃z in cognitiõe: ⁊ in volũtate q̃z in itellectu. ¶Sz ꝺ ẽ qꝺ ꝺicit. Joã. 17. Hec ẽ vita eterna vt cognoscãt te ver̃ deũ ⁊ quẽ misisti iesuz xp̃z: ſz vita eterna ẽ ipa btitudo. g̃ btitudo i cognitiõe ꝛsistit. ¶P. i. Coꝛ. 15. sup illꝺ. Cũ tradiderit regnũ deo ⁊ patri. ꝺicit glo. i. cũ pduxerit credẽtes ad ꝓtẽplationẽ dei patris: vbi est finis oĩus: reges sempiterna ⁊ gaudiũ: ſz hoc ẽ beatitudo. g̃ in ꝓtẽplatiõe intellectus beatitudo ꝛsistit. ¶P. pbs in. 10. Ethi. ostẽdit q⁹ i cõtẽplatiõe vtutis actu vltima hois btitudo cõsistit: ſz hoc ptinet ad itellectũ. g̃ btitudo maxime ꝛsistit in itellectu.

¶P. ꝛm pbm in p Ethi. Bonũ in quo p se est sufficientia est felicitas vel btitudo: ſz hoc est in cognitiõe: vt ps Joã. 14. Dñe ostẽde nobis patrẽ ⁊ sufficit nobis. g̃ idẽ qꝺ pus.

¶Ulteri⁹ videť q⁹ btitudo magis ꝛsistit in actu itellect⁹ practici q̃z speculatiui. quãto. n. aliqꝺ bonũ ẽ cõius tãto ẽ diuini⁹: vt ps in p Ethi. ſz bonũ itellect⁹ speculatiui est singulariter ei⁹ qui speculať. bonũ aũt itellect⁹ practici põt esse cõe multoꝝ. g̃ magis ꝛsistit btitudo in itellectu practico q̃z speculatiuo. ¶P. btitudo ẽ vltima pfectio hois: ſz maioꝝ est perfectio alicuius rei ꝛm q⁹ est cã alterius q̃z ꝛm q⁹ in se pfecta existit. vñ ꝺicit Diony. in 3⁹ ec. hierar. Oꝛ oiuz diuinius est dei coopatoꝛẽ fieri in reductiõe alio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rū:per itellectū aūt speculatiuū hō hz pfectionē in seipso: itellectus aūt practicus est cā alioꝝ.ḡ btitudo magis consistit in itellectu practico q̄ speculatiuo. ¶ P. finis est cō formis his q̄ sunt ad finē:sz btitudo est finis ꝛ ꝑmiꝰ virtutū:vt in.i. Etħ.dr. Uirtutes aūt magis ꝓsistūt in opatione q̄ in cognitōe:qz scire parū vel nihil ꝓdest ad virtutē: vt pz z°. Etħ.ḡ btitudo magis cōsistit in itellectu practico q̄ in speculatiuo. ¶ P. btitudo hois ꝓsistit in eo qō est in hoie nobilius:sz itellectus practicus est nobilior speculatiuo:qz ipse legē ponit speculatiuo itellectui: ꝑ prudentiā eniꝫ legislatoris ordinaī q̄liter quis discere debeat disciplinas speculatiuas:vt pz in.i. Etħ.ḡ beatitudo magis est in itellectu practico q̄ speculatiuo. ¶ Sz ɔ. beatitudo cū sit vltimus finis ꝓpter seipsaz q̄rīt ꝛ non ꝓpter alterū: sz cognitio practica ordinaī ad alterū tanq̄ ad finem:qz ad opus:vt in z°meta.dr. nō aūt speculatiua:sz ꝓpter seipsaz querīt:vt pz in.i.meta.ḡ beatitudo magis cōsistit in itellectu speculatiuo q̄ practico. ¶ P. beatitudo nr̄a ꝓsistit in hoc ꝙ deo cōiungimur:sz nos nō ꝓiūgimur deo per itellectuz practicū:sz per speculatiuū. ḡ btitudo magis cōsistit in itellectu speculatiuo q̄ practico. ¶ P. in rōne brītudinis est diuturnitas ꝛ sufficientia ꝛ delectatio: sz in actu cōtemplatiui itellectus est hō magis sufficiēs sibi q̄ in actu itellectus practici ad quez multis auxiliꝰ exteriozibus indiget:nullaq̄ actio est in q̄ homo possit ita diu ꝓsistere sic in ɔtemplatione ꝓpter remotionē a corpozeis istrumētis. quoꝝ debilitas lassitudinē inducit:neq̄ est aliꝰ delectatio ita pura sic cōtēplatiōis:qz ei nulluz cōtrariū admiscetur:neq̄ enim cōtrariū hz.ḡ beatitudo maxime in actu intellectus speculatiui consistit.

¶ Ulterius videī ꝙ btitudo in hac vita habeaī:qz Mat. 5°dr. Beati pauperes spū:qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. Et similiter. Btī q̄ persecutionē patiunt̄ ꝛ cetera hō:sz oia hec in hac vita habent̄.ḡ btitudo est in hac vita. ¶ P. si beatitudo nō posset esse in hac vita:nullus btitudinē cognosceret nisi q̄ de alia vita notitiā hr̄et:sz multi phi de beatitudine tractauerūt futurā vitaz penitus ignozātes.ḡ beatitudo pōt etiā esse in hac vita. ¶ P. pñs vita hois est pfectioꝝ q̄z pñs vita alicuius alteriꝰ aialis:sz vita pñs aliozꝝ aialium icludit finē vltimū cozundem.ḡ ꝛ vita pñs hois beatitudinē icludit qui est finis eius. ¶ P. vnaquęq̄ res nāliter desiderat finē suū:sz ex desiderio finis nascīt desideriū eozꝝ q̄ sunt ad finē:illa aūt ꝑcipue sunt ordinata ad finē sine q̄bus ad finē pueniri nō pōt:sic aūt ad beatitudinē hois mozs eēt ordinata si in hac vita btitudinē hr̄e nō posset.ḡ homo nāliter desiderat mozt̄e:qō experimento falsum esse sentīt ꝛ auctorati Aplī ɔdicit.ḡ dicit.z. Cor.5. Nolumus expoliari:sz superuestiri.ḡ btitudo hois est in hac vita. ¶ Sz ɔ. nullus pōt'esse btūs q nō hz hoc qō bñ vult. sz qlibz brūs bñ ꝛ ordinate vult sua btitudie nunq̄ posse ꝑuari.ḡ gcūq̄ hoc nō hz nō est vere beatus: sz nullus hoc in hac vita hz.qz ipsaz btitudinē quā in hac vita hr̄e possz oporteret ꝙ ad minus mozs tollat.ḡ btitudo in hac vita haberi nō pōt. ¶ P. nullus ad vltimū vite iaz puenit cui restat aliqd appetendū:eo ꝙ btitudo in se sufficiētiā hēat vt etiā pōs dicit:sz q̄tūcūq̄ aliqs sit in hac vita pfectus: vel scia:vel vture vel quocūq̄ alioꝰ adhuc ei restat aliqd ad appetendū.s.multa scire q̄ nescit:imo bonitas etiā sue pfectionis:qz q̄diu hec vita durat certa esse nō pōt: cū ēt sapientissimi ꝛ pfectissimi viri per ifirmitates corpozales possint in ɪsaniaz deuenire.ḡ beatitudo in hac vita brī nō pōt. ¶ P. beatitudo ab oībus ponīt maximū:sz maximū bonū est qō est malo penitus impermixtū.cuz ḡ vita hec absq̄ malis eē nō possit:q̄tūcunq̄ aliquis sit sapiēs ꝛ virtute pfectus: vt manifeste apparet varios casus hois ituēdo: videī ꝙ in hac vita beatitudo eē nō possit.

¶ Rūdeo dōm ad ꝑmā qōnez:ꝙ beatitudo cū sit nāliter ab oībus hoībus desiderata:nōīat vltimuz humane vite finē:finis aūt cuiuslz rei est operatio ꝓpa vel per opationē ꝓpriā ad finē venit:cū aūt forma ꝓpria sit in q̄libet re opationis ꝓprie ꝑncipiū:forma autez ꝓpria hois inātuz est homo sit rōnalis aīa:oporteret ꝙ vel in ipsis actibus rōnalis aīe beatitudo ꝓsistat:vel in his ad que homo per actus rōnalis aīe compaī:hec aūt bona aīe dicunt̄: vnde necesse ē beatitudinē ponere in bonis aīe etiaz fm pl̄os. Oz aūt aliqui beatitudinē in bonis corporis ponūt ex hoc ꝓpunit ꝙ seipsos qd essent ignorabant:non eniꝫ agnoscebant se fm id qō est in eis meliuꝰ qō coꝝ esse formaliter complet: sed fm id qō de eis exterius apparet: ꝛ fm hoc in exteriozibus bonis suā beatitudinē quesierunt. ¶ Ad p'm ḡ dōm:ꝙ multoꝝ opinionē nō est necesse eē verā simpliciter sz fm partē:multitudo aūt boīum in bonis corporis beatitudinē ponentiū q̄tuz ad hoc verā opinionē hz: ꝙ illud quod sibi optimū estimāt hoc suam beatitudinez esse putant:ꝛ quantum ad hoc opinio eozum vera est.s.ꝙ optimuz hominis est beatitudo:non autem oporteт ꝙ sit vera quantum ad hoc ꝙ ponunt eaz in bonis corporis:qz hec opinio procedit ex falsa radice:qua.s.estimant se ꝑnci paliter esse id qō sunt fm corpus. ¶ Ad z'm dōz: ꝙ hoc ꝙ ꝑmo desideraī bonū corpale q̄ spuale ꝙ accidēs ꝓuingit. nostra eni cognitio ab vniuersaliozib° ad spāl'ia ꝓcedit: vt pz in.i. phycoꝝ. ꝛ iō in ꝑncipio nihil cognoscim° de fine hois nisi hoc generale qō est qōdā optimū. ꝛ si cut cognoscim° ita ꝛ desideram°. ꝛ ideo inter illa bona que ꝑmo cognitioni occurrūt estimam° illud bonū. ꝓza aūt in nr̄a cognitiōe sunt sensibilia. vñ in ꝑncipio estimam° q̄si suma bona:sensibilia bona:sed in fine q̄n cognitio nostra pficit, habem° distinctā cognitionē de hois fine discernēdo ips ab alys:ꝛ tūc appetim° sūmū bonū:vt est.s.in spūalib°.ratio aūt ꝓcedit:ac si ꝑ se loquēdo appetit° boni corpalis ꝓcederet appetitū boni spūalis. ¶ Ad 3'm dōm:ꝙ dupliciter aliqd dicīt eē cōe. Uno mō ꝑ ꝑdicationē. hō autē cōe nō est idē numero in diuersis reptū:ꝛ hoc mō hz bonum corpis cōitatē. Alio mō est aliqd cōe fm participationem vnius ꝛ eiusdē rei fm numerū:ꝛ hoc mō bonū cōius ē diuinius.ꝛ hec cōitas maxime pōt in his que ad aiam pertinent inueniri:qz ꝑ ipsaz attingīt ad id qō est cōe bonū oibus reb°.s.deū:ꝛ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 4'm dōz:ꝙ duplex ē finis.s.finis opatiōis ꝛ itētiōis.bonū ḡ corpis ꝑt eē finis virtutis q̄si qdā termin° vel effectus virtuose opationis: nō autē sicut in quo stet vtutis intētio:qz cū virtus sit pfectio aīe que est corpe nobilioꝝ:ꝛ nihil agat ꝓpter vilius se nō pōt eē ꝙ in bono corpis intētio virtutis gescat. ¶ Ad 5'm dōm:ꝙ felicitas ꝛ fortuna dicunt̄ esse aliquoꝝ dupl'r. Uno mō sicut subiectoꝝ:ꝛ hoc mō felicitas ꝛ fortuna sūt eiusdē:qz vtrūq̄ nō nisi in rōnalib° pōt eē. Alio mō sicut obiectoꝝ vel māc:ꝛ sic ipossibile est ꝙ felicitas ꝛ fortuna sint eozdē:qz fortuna est coꝝ q̄ ꝓpter aliqd agunt̄: quādo aliqd ꝑter intētionē accidit. felicitas aūt vel beatitudo est que ab oībus intēdit̄:nec ad alterū ordinaī: ꝛ iōsz corpozalia bona dicunt̄ fortune māliter:nō tñ sequit ꝙ sz corpozalib° bonis felicitas cōsistat. ¶ Ad 6'm dōz:ꝙ sz bō ex aīa ꝛ corpoze cōsistat:tñ eē specificū hz ex aīa nō ex corpoze:qz forma cuiuslibet rei est ꝑncipiū eē eius specifici. vñ ꝛ beatitudo hois ꝑncipal'r ꝛ original'r cōsistit in bonis aīe.sicut.n.corpus est ꝓpter aiam sicut ꝓpter finez:ꝛ mā. ꝓpter formā:vt pz in.z.de aīa.ita ꝛ bona corpis ordinant̄ ꝓpter aīam bona vt in finē.vñ in bonis corporis beatitudo ꝑncipaliter cōsistere non potest.

¶ Ad scdam qōnē dōm:ꝙ beatitudinē eē in voluntate dupliciter pōt intelligi. Uno mō ita ꝙ sit volūtatis obiectū: Et sic beatitudo cū sit vltimus finis:ꝛ ex fine est ratio hꝫ

ni qō est voluntatis obiectū: oportet ponere beatitudinē in voluntate esse. Alioꝰ ita ꝙ sit aliquis actus voluntatis: ꝛ sic beatitudo in voluntate esse nō potest:beatitudo eniꝫ vltimū finē hominis importat. Finis autē vltimus hois pōt accipi duplex:vnus in ipso:ꝛ alius extra ipm. Jn ipso siē operatio rei dicīt esse finis eius:cū ois res sit ꝓpter suā operationē. Finis vō extra ipz est ad qō per suā operationē pertingit:nō aūt q̄libet operatio pōt dici finis: sz illa q̄ fini exteriozi ꝑmo ɔiungit:ꝛ hoc dico qñ res finē extra se hz:tunc eniz oz ꝙ finis iterioꝝ ad exteriozē ordinet̄:vt sic finis exterioꝝ sit quasi finis vltimus ꝛ finis iterioꝝ qui est operatio sit ad illū ordinatus:sicut videmus ꝙ res nāles per opationes quas habēt ptingūt sz assimilationē quādā ad diuinā bonitatē que est earū exterioꝝ finis. Nō aūt est possibile vt ipse voluntatis actus sit vltimus finis alicuius:qz cū volūtatis obiectū sit finis:bocipsuz quod est velle ꝛ qlibet alius volūtatis actus nihil est aliud q̄ ordinari aliqua in finē:vñ ꝑsupponit'aliuz finē. ꝛ ideo si ipsuz velle dicaī esse volitū:opz ꝑsupponere ante hoc aliqd eē volitū:nō eniz pōt itelligi in aliqua potētia reflexio super actū suū nisi actu suo in quē fit reflexio ꝓus terminato ꝑ obiectū ꝓpriū qō sit aliud ab ipō actu potētie illius:alias oporteret in infinitū ꝓcedere. Si eni itellectus intelligit se itelligere:opz ꝙ intelligat se intelligere aliqd:ꝛ si dicas ꝙ intelligit se itelligere ħ ꝙ est se intelligere:adhuc oporebit aliud ponere ꝛ sic in infinitū. Patet ḡ ꝙ ipm intelligere non potest esse ꝑmū obiectū intellectus: ꝛ eadē rōne nec ipm velle potest esse obm ꝑmū voluntatis. Luz ḡ obiectū ꝑmū volūtatis sit finis vltimus:ipossibile est ꝙ aliquis volūtatis actus sit vltim° finis volūtatis. Nec etiaz potest dici ꝙ assecutio finis exteriozis sit per actuz voluntatis imediate:intelligīt enim esse actus voluntatis ante assecutionē finis:vt motus qdaz in finē: post assecutionē vero vt quietatio q̄daz in fine:nō potest aūt esse ꝙ voluntas nūc quietetur in fine in quez ꝓus tendebat nisi qz voluntas alio modo se hz ad finē q̄z ꝓus:vel econuerso.illud ḡ quod facit voluntatē duc mō se habere ad finē vt volūtas quieteī in ipso est vltimus finis iterioꝝ qui ꝑmo cōiūgit exteriozi fini:sicut si alicuius finis exterioꝝ sit pecunia finis iterioꝝ erit possessio pecunie per quaz homo se hz ad pecuniā vt voluntas in ea quieteī. Lū ḡ vltimus finis q̄si exterioꝝ humane volūtatis sit deus:nō pōt esse ꝙ aliquis actus voluntatis sit iterioꝝ finis:sz ille actus erit vltimus finis iterioꝝ:quo ꝑmo hoc mō se habebit ad deū vt voluntas geteī in ipm:hec aūt est visio dei fm itell'm:qz ꝑ hanc fit q̄si qdaz ɔctus dei ad itell'm:cū oē cognitū sit in cognoscēte fm ꝙ cognoscit:sic etiā cōpalis tactus ad delectabile corporeuz inducit quietationē effectus:ꝛ ideo vltimus finis hominis est in actu intellectus:ꝛ ita beatitudo que ē vltimus finis hominis in intellectu consistit:tamen id qō est ex parte voluntatis.s.quietatio ipsius in fine quod potest dici delectatio:est q̄si formal'r complens rōnez btitudinis:sic supueniēs visioni in qua suba btitudinis cōsistit vt sic volūtati attribuaī:ꝛ ꝑma bitudo ad finē fm ꝙ assecutionē finis appetit:ꝛ vltima fm ꝙ in fine iam assecutio quietaī. ¶ Ad p'm ḡ dōm:ꝙ rō illa oñdit ꝙ beatitudo sit in volūtate sic sinuz obm:nō aūt q̄si actus eius. ¶ Ad z'm dōm:ꝙ delectatio regritur ad beatitudinē q̄si forma cōpletiua beatitudinis qz delectatio pficit opationē vt qdā finis supueniēs:velut inuenib° supueniat pulchritudo q̄ inuentutē decorat:vt dr̄.io.etħ. ¶ Ad 3'm dōz: ꝙ charitas ꝑ tanto dr̄ esse altioꝝ vtus ceteris q̄ sunt in via: qz ipsa est q̄ ordinat oēs in deū:ipsa est etiā cuius erit in pria vltima quietatio in deū:hoc tñ nō dat ei ꝙ actus ei° sit substātia ipsa beatitudinis:sed vel inclinatio quedā in ipaz sicut in statu vie:vel getatio in ipsa sic in statu pric. ¶ Ad 4'm dōz ꝙ actus corporis nō pōt ptingere vt assequaī bonū aie:sz actus itellectus pōt ptingere ad assequendū bonū qō volūtas appetit:ꝛ iō nō est sic. ¶ Ad 5'm dōm:ꝙ p affectuz hō pfectius deo coniungit̄ q̄z p intell'm inātuz cōiunctio q̄ est per affectū superuenit pfecte cōiunctioni q̄ est per itellectū pficiens ꝛ decorās eā:sz tamē oz ꝙ p' ɔiunctio sit sp p itell'm:dilectio eni ꝓpius iclinat in ɔiūctionē pfectā appetēdā q̄z itell's pfecte ɔiūgaī:q̄tuis nō p' q̄z itell's q̄quo° cognoscat:eo ꝙ appetit° nō pt eē icogniti oio:ꝛ iō dic̄ Dugo. ꝙ scia fozis manet vbi dilectio intus est.

¶ Ad.3.q.dōz:ꝙ sic ex iā dictis pz:sz ħ in actu itell's btitudo hois ꝓsistuī ꝙ ꝑ ipz ē p' ɔiūctio hois ad suū vltimū finē exteriozē cui itell's ɔiūgit iḡtū cogīscit ipm:illō aūt qō est cognitū ꝑ itell'z practicū nō pt eē vltim° finis exterioꝝ qz cognitio itell's practici ordiaī ad cognitū sic cā ad effectū:effect° aūt alic° nō pōt eē vltim° finis eius: qz pfectio cāe nō dependet ab effcū sz ecōuerso:ꝛ iō ipole est ꝙ btitudo in actu itell's practici ꝓsistat:sz solū in actu intell's speculatiui:ꝛ ide est ꝙ ois cognitio practica ē ꝓpter aliqō aliud appetibile:sz cognitio speculatiua magl appetiī ꝓpter seipaz. ¶ Ad p'm ḡ dōz ꝙ bonū cui itell's speculatiu° ɔiūgitur ꝑ cognitionez est cōius bono cui ɔiungitur itellectus practicus inḡtū intellect° speculatiuus magis separat a particulari q̄z intellectus practicus:cuius cognitio in operatione pficiī que in singularib° cōsistit. Sed hoc est verum ꝙ assecutio finis ad quē puenit intellect° speculatiuus inḡtuz hō est ꝑa assequēti:sed assecutio finis quē itellectus practicus intēdit pōt esse ꝑa ꝛ cōis inḡtū ꝑ intellectū practicū aliqs se ꝛ alios dirigit in finē:vt pz in rectore multitudinis:sed aliqs ex hoc ꝙ speculaī ipse singulariter dirigiī in speculatiōis finē.ipse aūt finis intellect° speculatiui tantū ꝑtinet bono itellect° practici quātuz singularis assecutio eius excedit cōmunē assecutionē boni intellectus practici.ꝛ ideo pfectissima beatitudo in intellectu speculatiuo cōsistit. ¶ Ad z'm dōz:ꝙ pfectius est habere aliquā pfectionē ꝛ trāsfundere ipsaz in alterā: q̄z solū habere eā in seipso.nō.n.alio mō intelligi pōt cōparatio victarū pfectionū:eo ꝙ pfectio alicui° vt est causa nō pōt eē nisi simul sit pfectio eius in seipsa.cōtingit aūt maiozez esse pfectionē alicuius ꝓut in se pfectū est q̄z fm ꝙ est causa alteri° qñ nō eandē pfectionē cōicat:vel nō tātā sicut hz:sicut maioꝝ est pfectio que cōsideraī in deo fz ꝙ in se cōsistit q̄z fz ꝙ alia causat:ꝛ sic maioꝝ est pfectio speculatoris inḡtū in se in speculādo pfectus est:q̄z fabri inḡtū facit cultellū. pfectioꝝ aūt eēt ille q speculādo alios speculatozes equalr sibi cōstitueret q̄z ille q ipse solus posset speculari. ¶ Ad 3'm dōm:ꝙ finis ꝛ ea que sunt ad finē nō oz eē cōformia q̄si sint vnius generis:sz oz ibi esse conformitatē ꝓportiōis:vt.s.ea que sūt ad finē sint ꝓportionata ad finē inducēdū:ꝛ hoc mō virtutes ɔformant beatitudinī:qz ad beatitudinē iducūt ꝑ modū dispōnis ꝛ meriti. ¶ Ad 4'm dōm:ꝙ itellect° speculatiuus simpl'r practico nobilioꝝ est cū sit ꝓpter seipsuz:practicus vō ꝑ op° nec intellect° practicus legē ei ponit.nō.n.dirigiī intellectus speculatiu° in iudicādo de veritate rez ꝓut fm aliquam legē ab itellectu practico positā:sed itellect° practicus legez ponit ꝓpter intellectū speculatiuū: vt dicit ꝑbs in.6. Etħicoꝝ.dū ordinat q̄liter aligs ad pfectionē speculatiui intellectus debeat puenire:ꝛ ex hoc ostendiī intellectus practicus esse subleriēs speculatiuo.

¶ Ad tertiā qōnez dōm:ꝙ sicut in reb° nālibus se hz motus ad terminū:ita in volūtarys se hz appetit° finis ꝛ corū que ꝓpter finē appetunt̄ ad cōsecutionez finis: ꝛ iō sic̄ qñ res nālis puenit ad terminū cessat motus ei°:ita volūtas cū hz qō querit appetitus eius desistit ɔuersus i amorem vel delectationē.beatitudo ḡ cū sit finis ad quez re-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ferūtur oīa desideria: oportet q̄ sit tale aliqd quo habito nihil vlterius desiderandū restet: qlibet aīe nāliter esse desiderat ⁊ pmanere in bono: qō ipse bz: ⁊ iō ab oībus beatitudo tale aliqd esse ponit q̄ imobilitatē habeat ⁊ ppetuitatē. Sz de imobilitate ⁊ ppetuitate beatitudinis humane aliqui diuersimode iudicauerunt. Quidā enī dixerunt q̄ de rōne humane beatitudinis non erat ppetuitas absolute: sz ppetuitas respectu vite hoīs: nec tamē in hac ppetuitate cōsiderāda imobilitas q̄ puaret potentiā ad īmutationē. sz q̄ trīa puaret īmutatiōis actū: ⁊ hec fuit opinio platonis vt tangit. i. etb. posuit enīz illum hoīem esse beatū in hac vita cuius btitudo cōtinuatur vsq; ad mortē ipsius. Sed qz cōditio hoīs q̄tūcūq; perfecti in hac vita mutari potest: ⁊ de cōtingenti futuro nō possumus hre certū iudiciuz: iō de nullo hoīe ante mortē scire possum⁹ an sua perfectio cōtinuet sibi vsq; ad finē: sed in eius fine sciri poterit si vsq; ad finē ꝓtinuata est: ⁊ ita nullus pōt dici beatus nisi in morte sua. Dāc aūt positionē pbs improbat: qz incōueniēs est poncre q̄ aliqs debeat dici beatus q̄ nō est: ⁊ q̄ nō possit dici qō nō est. si ḡ beatitudo ē in vita ista: si aliqs est beatus oū viuit btūs est: cū aūt moꝛtu⁹ est btūs nō esset: ⁊ ita magis potest dici btūs cū viuit q̄ cū moꝛtu⁹ est. vñ pbs ibidē ponit aliā sn̄iam de btitudine siue de felicitate: vt. s. dicat q̄ beatitudo ꝑm suā pfectā rōnē ppetuitatē ⁊ imobilitatē absolutā bz: sz ꝑm pfectaz rōnē beatitudo nō est possibilis hoī accidere: sz possibile est hoīem esse in aliq̄ pticipatiōe ipsius licz modica: ⁊ ex hoc eū dici btūn: ⁊ iō nō oz hoīem btūn esse ppetuū ⁊ imutabilē simplr: sz ꝑz conditionē humane nāe: vñ subiūgit. Beatos aūt vt hoīes. Talis autē imutabilitas accidit homini qñ sunt in ipo firmati habitus vtutū: vt nō de facili possit deflecti ab actu ꝑm vtutē. Sz ista etiā positio nō vr̄ eē rōnabilis: ab oībus enī cōiter ponit q̄ felicitas siue beatitudo est bonū rōnalis vel intellectualis nāe: ⁊ iō oporteret q̄ vbi īueniāt nā rōnalis vel itellectualis p essentiā ⁊ nō sū p participationē: q̄ etiā beatitudo ponat p cētiā ⁊ nō p participationē: ⁊ iō cū in hoīe sit non solū aliqua redundantia itellectus: sīc est in brutis quedā redūdātia rōnis inc̄tuz participāt aliq̄ prudētia: vt in eoꝝ moꝛibus appareat: sz est in eis rō ⁊ itellectus per essentiā: oporteret ponere q̄ ad verā beatitudinē q̄nq; puenire possīt: ⁊ nō trīa ad aliquā beatitudinis participationē: alias appetitus nālis intellectualis nāe ḡ est in hoīe frustraret. Beatitudo aūt vera nō pōt poni in hac vita: ꝑpter mutabilitates varias q̄bus homo subiacet. vñ necesse est beatitudinē que est finis humane vite esse post hanc vitā: ⁊ hoc q̄dez ꝓcesserūt omnes pbi qui posuerunt aīam q̄ est forma coꝛporis esse intellectū p essentiā: posuerūt enīz aīam imoꝛtalez: illi vo q̄ posuerūt aīaz q̄ est forma humani coꝛporis nō eē itellectū per essentiā: sz in ea esse refulgentiā quādā itellectus q̄ est sepatus ⁊ vnus cōis oībus: ponūt aīaz q̄ ē coꝛpis forma eē coꝛruptibilē nec puenire ad pfectaz beatitudinē: sz solū ad aliquā beatitudīs pticipationē q̄lis dicta ē: sz hec opio absurda ē vt patuit. di. 17. z°. li°. Et iō simplr ꝓcedim⁹ veraz hoīs beatitudinē eē post hāc vitā: non negamus tn̄ q̄n aliq̄ beatitudinis pticipatio in hac vita eē possit: sz q̄ hō est pfectus in bonis rōnis speculatiue p̄incipalr: ⁊ practice secūdario: ⁊ de hac felicitate pbs in li°. Eth. determinat aliā q̄ ē post hāc vitā nec asserēs nec negās. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: q̄ sīc dcm̄ est in z°. li°. di. 37. beatitudines ibi dicunt actus qdā pfectaꝝ vtutū ꝑm q̄s hō ē in q̄dā pticipatione ⁊ silitudine future beatitudīs q̄ ē va beatitudo. ¶ Ad z^m dōm: q̄ illi pbi q futurā vitā nō posuerūt de btitudine loquētes: nō locuti sūt de va btitudine sz de pticipatiōe beatitudīs sīc dcm̄ ē. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ finis būane vite plus supat finē vite alioꝝ aīaliuz q̄ vita supat vitā: ⁊ ex hoc ipa vita hoīs est nobilioꝛ: q̄ ad nobilioꝛē finē ordinat. vñ nō oz q̄ icludat vltimū finē suū: sicut vita alioꝝ aīaliū icludit. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ quis hō nālr desideret finē: nō tn̄ nāliter desiderat ea q̄ sūt ad finē: sz ea desiderat appetitu rōali ꝓsiliādo de eis ⁊ eligēdo ipsa. Nec ē icōueniēs aliqd qō sz se ē odibile eē appetibile īordie ad finē: sīc sectio m̄bri est appetibilis ꝑpter sanitatē: ⁊ ꝟ mō mors quaz nāliter q̄s refugit ē appetibilis ꝑpter beatitudinē: sicut dicit ꝓbil. i. Desideriuz hns dissolui ⁊ esse cuz xp̄o.

Ad secundum

sic ꝓcedit. Ur̄ q̄ btūdo sit qd icreatū. ꝓ hoc p ꝟ: qō dic̄ Boet⁹ i 3°: de ꝓsol. q̄ btūdo ē ipa dīnitas: vñ ꝛcludit q̄ oīs beatus ē ōs. ¶ ꝓ. qō p supabūdātiā dr̄. vni soli ꝛuenit: sz de⁹ ē sūmū bonū cū sit oīs bonitatis cā: btūdo ēt ē sūmū bonū cū ab oīb⁹ tāq̄ finis vltim⁹ desideret. ḡ beatitudo est ipe solus ōs. ¶ ꝓ. illō qō pp se tn̄ desiderabile ē bz rōnē fruibilis: vt p3 p Aug. sz beatitudo ē tn̄ pp se appetibilis: vt p3 p ꝑm in ꝓ etbi. ḡ beatitudine fruenduz est: sed solo deo fruendū est: vt p3 p Aug. in ꝑ de doctrina xp̄iana. ḡ solus deus est beatitudo. ¶ ꝓ. de rōne beatitudinis est q̄ sit in ea sufficientia: sed in solo deo sufficientiam inuenit appetitus humanus. vnde Aug. dicit in li°. ꝛfessionū. Inq̄etuz est coꝛ nostrū donec q̄eniat ad te. ḡ solus deus ē ipa beatitudo. ¶ ꝓ. oē qō ineſt nobis: vel inest nobis ēntialiter: vel est accn̄s: sed beatitudo nō est de ēntia boīs: qz sic oīs hō ⁊ semp eēt beat⁹. ḡ si est aliqd in hoīe erit accidens: sed accn̄s nō pōt esse finis subē: cū suba sit nobilioꝛ accidēte. ḡ ipossibile est beatitudinē aliqd esse in nobis: ⁊ ita erit aliqd increatū. ¶ Sz ꝛtra est: q̄ sicut iusticie participatiōe dicunt hoīes iusti: ita p beatitudinis participationē dicunt hoīes beati: vt p3 per Boetiū in. 3. de ꝓsolatiōe. Beatitudo est stat⁹ oiuz bonoꝛ ꝛgregatiōe pfect⁹: sz stat⁹ nō noīat actū. ḡ btūdo nō est actus. ¶ ꝓ. actuū nostroꝛ nos sum⁹ cā. si ḡ btūdo in actu nostro cōstaret: nos essem⁹ cause nostre btūdinis: qō est absurdū. ¶ ꝓ. si aliqd qō est in nobis sit vltim⁹ finis ꝑ eīt p̄cipue illud qō nuncꝗ ꝑpter aliud q̄rit̄: sed delectatio nō q̄rit̄ ꝑ aliud sz ꝑpter seipsaz. ḡ in delectatiōe maxie ꝓsistit btūdo: sz delectatio nō ē actus: sz passio. ḡ felicitas nō est act⁹. ¶ ꝓ. ab vno agēte ⁊ ꝑm vnū būtū nō p̄nt eē act⁹ diuersi: si ḡ btūdo eēt act⁹: ceīt eiusdē beati diuerse btūdines: qō est absurdū. ¶ ꝓ. btūdo vie est q̄dā silitudo btūdinis patrie: sz btūdo vie nō pōt dici act⁹: qz sic dormiētes amitterēt beatitudinē. ḡ btūdo patrie nō ē act⁹. ¶ Sz ꝛ est qō pbs dicit in. i. Ethicoꝛ. q̄ felicitas ē opatio sz pfectā virtutē. ¶ ꝓ. illud ꝑpter qō ē res ē vltim⁹ finis rei. sed oīs res est ꝑpter suā opationē. vñ dicit̄ in. z. celi ⁊ mādi. ḡ opatio ꝑ̄a hoīs ē vltim⁹ finis ei⁹: ⁊ ita btūdo ipi⁹ est actus quidā. ¶ ꝓ. hō sz hoc beat⁹ est q̄ ad dei similitudinē maxime ꝓtingit: sed sz hoc q̄ actu agit maxie deo assimilat: sic est maxime in actu remot⁹ a potētialitate. ḡ beatitudo hoīs cōsistit in eius opatione.

¶ Ulterius. videt̄ q̄ btūdo hoīs nō sit idē qō vita eterna. viuere enī viuētib⁹ est eē: vt dicit̄ in. z. de aīa. sed beatudo ꝑm ꝑm nō ꝓsistit in essendo: sz in operādo. ḡ btūdo hoīs nō est aliqua vita. ¶ ꝓ. rōvite in motu ꝓsistit: vt p3 per Cōmētatoꝛē in lib. de causis: sed btūdo includit i sui rōne ītrāsmutabilitatē. ḡ beatitudo nō est idē qō vita eterna. ¶ ꝓ. btūdo est hoī cōicabilis: sz eternitas vite nō pōt ei cōicari: qz qō in tpe factū est nō pōt eē eternū. ḡ vita eterna nō ē idē qō beatitudo. ¶ ꝓ. quecūq; in gen⁹ tutum durāt quod dāmō vite eternitatē ꝓticipāt: sz q̄ eternū largo mō accipit̄ ꝑ ꝑpetuo: sz dānati in ꝑpetuuz durabūt in ignē eternū missi: vt p3 Math. z5°. Nō āt habebūt beatitudinē sz sūmā miſiā. ḡ beatitudo ⁊ vita eterna non sūt idē. ¶ Sz ꝛ. id qō ē finis hūane vite ē beatitudo: sz vita eterna ē finis hūane vite: vt p3 Ro. 6°. Habetis fructū vestrū in scificatione: finē vo vitā eternā. ḡ ꝛc̄. ¶ ꝓ. vltima beatitudo hoīs ꝓsistit in visiōe dei vt ex ꝛ dictis p3: sz in ꝑ ꝓsistit vita eterna: vt p3 Joā. i7°. Hec ē vita eterna vt cognoscāt ꝛc̄. ḡ beatitudo ē idē qō vita eterna.

¶ Ulterius vr̄ q̄ beatitudo sit idē qō par: primo ꝑ hoc qō in psal. dr̄. Qui posuit fines tuos pacē: sz finis ciuitatis dī de q̄ ibi logt̄ ē beatitudo. ḡ beatitudo ē idē qō par. ¶ ꝓ. Aug. dic̄. i9°. de ci. dei. Possumus dicere finē bonoꝝ nroꝝ eē pacē sīc ⁊ eternā vitā: sz vita eterna ē idē qō beatitudo ḡ ⁊ par. ¶ ꝓ. illō qō nālr desiderat̄ ab oībus ⁊ pp qō alia aguntr vr̄ esse hoīs beatitudo: sz pacē oēs desiderant ⁊ pp ipaz a gūt q̄ agūt: vt Aug. dic̄ ⁊ Diony. ii. ca. de di. no. ḡ par ē ipsa beatitudo. ¶ ꝓ. par getē q̄ndā importat: sz omnis mutatōis finis est ges: ⁊ ꝑ exemplū in nālibus oñdi pōt: ḡ totius vite nostre mutabilis finis est par: ⁊ sic par ē idē qō beatitudo. ¶ Sz ꝛ. beatitudo ē opatio q̄dā ꝑm ꝑm: sz par nō nominat actū aliquē: sz immobilitatē tn̄. ḡ par nō ē idē qō beatitudo. ¶ ꝓ. par maxime ad appetitū vel voluntatē referr̄: qz est q̄dam ipsius quietatio: beatitudo autez ꝑcipue consistit in intellectu: vt supra dictū est. ḡ beatitudo non est idez qō par.

¶ Ulterius vr̄ q̄ beatitudo nō sit idē qō regnū dei: regnū enīz qō dr̄ a regendo ad gubernatione ꝓuidentie ptinere vr̄: sz ꝓuidentia cōsistit in ordinatione coꝛ q̄ sunt ad finē ipm. ḡ regnū dei nō vr̄ ad beatitudinē ptinere que est vltimus finis. ¶ ꝓ. Dio. dic̄. iz°. ca. de di. no. q̄ regnuz est oīs finis ⁊ oꝛnat⁹ ⁊ legis ⁊ ordinis distributio: sz hec distributio nō solū ptinet ad hoīes sz ad oēs creaturas q̄bus deus ꝓdicta distribuit: beatitudo autē ad solas creaturas rōnales. ḡ beatitudo nō est idē qō regnū dei. ¶ ꝓ. regnū nō ꝛportat aliquā pfectionē nisi in ꝓsidente: sz q̄ ꝓsidet in regimine regni est vn⁹ trīs: vt p3 p ꝑz in 7°. et ꝑ. ḡ regnū dei nō dic̄ aliquā pfectionē nisi in ipso deo: sz beatitudo nō solū dic̄ pfectionē in deo sz in oībus beatis. ḡ beatitudo nō est idē qō regnū dei. ¶ ꝓ. beatitudo nō patit̄ ꝛmixtiōez alicui⁹ mali: sz in regno dī pōt eē aliq̄ mala: vñ Math. i3°. dr̄. q̄ in fine mūdi angeli colligēt de regno dei oīa scāndala. ḡ regnū dei nō est ipsa beatitudo. ¶ Sz ꝛ ē qō Aug. dicit in Ench. q̄ tres ꝑme petitiōes in oꝛone dn̄ica ad futurā beatitudinē ptinēt: vna āt eaꝝ ē. Adueniat regnū tuū. ḡ regnuz dei ad beatitudinē ptinet. ¶ ꝓ. illud qō ꝑmitt̄ tur scis in ꝑmiū ē btūdo: sz regnū dei ē hō: vt p3 Math. 5°. Beati q̄ psecutionē patiunt̄ ꝑpter iniustitiā qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. ḡ regnū celoꝝ est ipsa beatitudo.

¶ Rñdeo dōz ad p^m. q. q̄ bonū qō oīa ꝛpiscūt est esse: vt p3 p Boetiū in li°. de ꝓsol. vñ vltimū desideratū ab oībus est eē pfectū sz q̄ ē polē in nā illa: oē aūt qō bz eē ab alio: pfectionē sui eē ab alio bz: qz tāto pfecti⁹ esse recipit vnūqōq; q̄nto veri⁹ ꝓiungit essendi ꝓncipio. vñ inferioꝛa coꝛpa ꝑpter lōge distare a ꝑmo ꝓncipio esse coꝛruptibile habēt: vt p3 z°. de gnātione. Et iō vltimus finis cuiuslibet rei habētis esse ab alio est duplex. Unus exterius: sz. s. id qō est desiderate pfectionis ꝓncipiū. Alius iterius. s. ipsa sua pfectio quā facit ꝓiunctio ad ꝓncipiū. Uñ cū beatitudo sit vltimus hoīs finis: duplex erit beatitudo. Una que est in ipso. s. que ē vltima eius pfectio: ad quā possibile est ipm puenire: ⁊ hec ē beatitudo creata. Alia vo ē ex ipm: p cuius ꝓiunctionē ꝑmissa beatitudo in eo causat̄: ⁊ hec est btūdo icreata q̄ ē ipse ōs. ¶ Ad p^m ḡ dōm: q̄ sīc ipse ōs est bonus p essentiā suā: oīa vo alia sunt bona p ꝑticipatio nē: vt dr̄ in li°. de hebdomadib⁹: ita ipse solus ōs est beatitudo p suā essentiā: alij vo beati sunt ꝑticipatiōe: vñ beatitudo creata ē q̄dā ꝑticipatio ⁊ silitudo beatitudinis ꝛcreate: nō est tamē essentialr beatitudo q̄si faciēs hoīes p cētiaz suā beatos: ⁊ sic ītelligendum est auctoritas Boety. ¶ Ad z^m dōm: q̄ beatitudo creata nō est sūmuz bonum simplr: sed sūmuz bonū inter bona humana: sed deus est summū bonū simpliciter: ⁊ ideo rō non segtur. ¶ Ad tertiū dōm: q̄ duplex est diligibile. vnū quod diligit̄ per modum beniuolentie: q̄ volumus bonū alicui⁹, ꝑpter scipz: sicut diligimus amicos etiaz si nihil ex eis nobis debeat accidere. Aliud quod diligitur dilectione concupiscentie: ⁊ hoc est vel bonū quod in nobis est: vel q̄ ex eo in nobis aliquod bonum fit: sicut diligimus delectationez vel vinum in q̄tum facit delectationez: quicquid autez diligit̄ dilectione concupiscentie non potest esse vltimū dilectū: cuz ad bonuz alterius referatur: eius. s. cui concupiscitur: sed illud quod diligitur amoꝛe beniuolētie potest esse vltimuz dilectū: beatitudo ḡ creata que in nobis est non diligitur nisi dilectione concupiscentie: vnde eius dilectionem referimus ad nos: ⁊ ꝑ ꝑs referimus eā in deuz: cū ⁊ nos in deū referre debeamus: ⁊ ita nō pōt eē vltimum dilectum: est tn̄ vltimū cōcupitū ex hocipso q̄ est maximuz bonū qō nobis ex cōiunctiōe ad deū puenit: ⁊ iō dicit eē ꝑpter se quesitū vel desideratū. vtrūq; enī importat aliquid vltimū in his que diligunt̄ amoꝛe ꝛcupiscētie. Et si enī deus cōcupiscat̄: tn̄ idē est cōcupiscere deū ⁊ maximū bonoꝝ qō nobis ex deo ꝓuenit: sicut idē est ꝛcupiscere vinuz ⁊ effectuz vini in nobis: puta delectationē. ¶ Ad 4^m dōz: q̄ in solo deo īuenit sufficiētia sicut in ꝓncipio oīs boni qō q̄rit appetit⁹: sed ex diuino munere inuenit sufficiētia quo ad ipos in illis quib⁹ a deo cōferr̄ vt oīa bona sufficiēter habeāt. ¶ Ad 5^m dōm: q̄ q̄uis oē accn̄s in q̄tum hō̄ sit suba ignobili⁹: tn̄ aliqō accn̄s q̄tū ad aliqd pōt esse suba digni⁹. pōt. n. accn̄s cōsiderari duplr. vno mō sz q̄ inheret subto ex quo bz rōnē accn̄tis: ⁊ sic oē accn̄s suba īdigniuz est. alio mō pōt cōsiderari in ordine ad aliqd extra: ⁊ sic aliqō accn̄s pōt esse suba nobili⁹: in q̄tū per ipsuz suba aliqua ꝓiungit alicui nobilioꝛi se: ⁊ hoc mō btūdo creata: ⁊ gratia ⁊ hō̄ sunt aliqd nobilius nā aie cui iherēt. Est etiā aliqua cōsideratio sz quā oē accn̄s nobili⁹ est in q̄tū. s. suba ꝓat ad accn̄s sibi iherēs sīc potētia ad actū. ¶ Ad sc̄az qōnē dōz: q̄ sicut ex dictis p3 vltim⁹ finis rei ī ipsa re accept⁹ est id p q̄ō ꝓiungit̄ res suo fini exteriozi q̄ ē ꝓncipiū sue pfectiōis. Deo aūt q̄ est vltim⁹ finis rerū res dupliciter cōiungit̄ pōt. uno mō ꝑ modū assimilatiōis: vt sic dicat illa res esse deo ꝓiunctissima q̄ est deo silīma: ⁊ ꝑm ꝑ oz illud in vnaquaq; re esse vltimū eius finē ꝑm q̄ maxime deo assimilat̄. vnūqōq; autē ꝑm hoc ad dei silitudinē accedit q̄ō est actuata. recedit vo ꝑm q̄ est in potētia: ⁊ illud p q̄ res maxime ē in actu est eius vltim⁹ finis. alio mō ꝓtingēdo ad ipsuz deū: que q̄dē ꝓiunctio soli creature rōnali est possibilis que pōt ipsi deo ꝓiūgi p cognitionē ⁊ amorez: eo q̄ deus ē obiectū opatiōis ei⁹: nō aūt opatiōis alicuius alteri⁹ creature. Quocūq; aūt mō ꝓsideret vltima pfectio hoīs que ē ei⁹ finis: oz eā ponere in genere actus. Si enī cōsiderem⁹ modū cōiunctiōis ad deū que est cōis oībus creaturis: cū res magis sit in actu ꝑm q̄ est operās q̄ ꝑm q̄ est potēs opari erit vltima pfectio vniuscuiusq; rei sua opatio pfecta. vñ res eē dicit̄ ꝑpter suā opationē. Si ꝛ siderem⁹ cōiunctionē que est ꝑpa rōnalis creature: vltima pfectio hoīs in opatiōe cōsistit. habit⁹ enī non cōiungit̄ obiecto nisi mediāte actu. ⁊ iō oz q̄ btūdo ī genere act⁹ ponat̄. trī hec scda cōsideratio ꝑpinqui⁹ inducit incōsiderationē beatitudinis q̄ ꝑma: qz beatitudo nō est nisi rōnalis creature. ¶ Ad p^m ḡ dōm: q̄ in quolibet oꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

dine oĩa q̃ sunt ad finẽ cooperanť ad vltimũ finẽ. vñ cuz pfecta bois opatio sit vltimus finis cis sic̃ ꝛ vniuscuiusq; rei:omne bonũ bois coopatur ad pfcãm opationẽ ipsius: sicut ad pfcãm opationẽ bois in hac vita cooperanť habitus qb⁹ actu ifoꝛmanť ꝛ alia bona nãlia sic̃ ꝓncipia actuũ ꝛ bona exterioꝛa sic̃ instr̃aliter necessaria ad pfcãz operationẽ. Ita g̃ omniũ bonoꝝ cõgregatio ponit esse beatitudo: inq̃tuz oĩa bona ꝯgregata coadiuuant ad operationẽ perfectissimã bois que est essentialr ipsa beatitudo. Predicta etiã bona oĩa ordinanť ad beatitudinẽ pr̃ie fm q; p eoꝝ vsum meremur:ꝛ q̃uis nõ omnia in beatitudine illa maneant per seipsa:manent tamẽ in sibi succedentibus: sicut fidei succedit visio:ꝛ diuitys tẽpoꝛalib⁹ succedit suffiçiẽtia bonoꝝ eternoꝝ. Ad 2m dõm:q; in actu duo cõsideꝛãda sunt.s.subã actus ꝛ foꝛma ipsius a qua pfectionẽ habz actus. g̃ fm subam ꝓncipiuz est nãlis potentia:sz fm foꝛmã suã ꝓncipium est cius habitus. si g̃ habitus ille sit acquisit⁹: totalr nostri act⁹ cã crimus: si vo fuit ifusus erit cius pfectio a cã exterioꝛi que habitũ causat: act⁹ aũt nr̃i non ponit eẽ beatitudo nisi rõne sue pfectiõis ex qua bz q; fini exterioꝛi nobilissime cõungãt: ꝛ iõ nostre beatitudinis non sumus nos cã sed deus. Ad 3m dõm:q; duplex est delectatio: vna q̃ pcedit assecutionẽ finis: ꝛ hec ẽ ordinabilis in aliud: pot enī ordinari ad pfcãm opationẽ: inq̃tuz. vz. illa in qbus delectamur accidentibus agim⁹: alia delectatio est que ꝓsequtur assecutionẽ finis: ꝛ illa effi citur per opationẽ q̃ fini ꝛiungit: ꝛ iõ hec delectatio non ẽ ipsa beatitudo: sz q̃daz beatitudinis pfectio ꝛ foꝛma vt supra dcm̃ est. Ad 4m dõm:q; multitudo actuũ ab eodez habitu ꝓcedentiũ respectu eiusdẽ obiecti non causat nisi ex ĩterruptiõe tẽpoꝛis:ꝛ iõ in btitudine pfecta vbi nõ erit aliq̃ ĩterruptio: sz ꝛtinua operatio nõ erit nisi vna beatitudo. Ad 5m dõm:q; sic supra dcm̃ est: beatitudo vie nõ ẽ pfecta beatitudo: sz q̃dã participatio beatitudinis: ꝛ iõ nõ semp est in actu: sz q̃nq; est in habitu. vñ dormiẽs nõ põt dici beatus q̃tuz ad id quod tũc hz: sed inq̃tũ ipsa operatio est in eo habitualiter: fm cnim q; effectus sunt in suis causis: sic operationes sunt in habitibus.

Ad tertiã q̃onẽ dõm:q; vita dr̃ dupl'r. Uno mõ ipm esse viuẽtis: qz vt in 2o de aĩa dr̃. Uiuere viuẽtis est eẽ. ex hoc aũt dr̃ aliqd viuens q; põt sciꝑs mouere fz aliquã actionẽ: vnde ꝛ plante dicunť viuere ex hoc q; mouent se fz augmentũ: ꝛ aialia vlterius inq̃tuz mouẽt se fz locũ ꝛ inquã tuz mouẽt se ad sentiendũ: in hoc aũt vlterius inq̃tũ potest se mouere ad volendũ ꝛ ĩtelligendũ: cuiuslibet autez potentie pfectio est suus actus. vñ secũdo translatuz ẽ nomen vite ad sign̄aduz opationẽ ad quã aliquis sciꝑm mouet: sic̃ sentire dr̃ vita aialis: ꝛ intelligere vita hois: ꝛ fm hũc modũ vnusquisq; illã operationẽ suaz vitaz reputat cui maxime ĩtendit: quasi ad hoc sit totũ esse suũ ordinatũ: fm quẽ modũ loquẽdi dr̃. iste ducit talez vel talẽ vitã. ꝛ sic epicuri posuerũt beatitudinẽ esse vitaz voluptuosaz: operatio autẽ nõ mensurať tempoꝛe nisi fm q; est motui adiuncta. vñ ꝛ opatiões que nõ adiunguntť motui: sed termino motus nõ mẽsurantur tempoꝛe sz istanti: vt ꝑz de illuminatiõe: ꝛ iõ si est aliqua operatio oĩno trãsĩẽdẽs motũ: talis opatio nõ mẽsurabit tẽpoꝛe: sz mẽsura q̃ est supra tempus: visio aũt dei q̃ ponit eẽ beatitudo bois nõ potest eẽ actio tẽpoꝛe mẽsurata fm seipsam. cũ nõ sit successiua: nec ex pte videtis aut visi: cũ vtrũq; sit extra motũ. vñ sicut nec tẽpoꝛe ita nec instãti qõ ẽ termin⁹ tẽpoꝛis mẽsurari põt. Nõ põt ẽt mẽsurari euo: qz euũ fz q; ab eternitate distinguit ptinet ad creaturas ĩmutabiles: hec autẽ visio excedit nãlẽ potẽtiã creature: cũ ad eã nulla creatura ex suis nãlib⁹ possit. vnde ꝓpa mẽsura ei⁹ est ipsa eternitas: ꝛ iõ visio dei q̃ est ipsa beatitudo ẽ ipa vita eterna. Ad ꝓ⁹ g̃ ꝑz rũsio ex dictis. Ad 2m dõz: q; quãuis vita ꝓmo ex motu sit cognita: qz q motũ ꝓmo viuẽtia a nõ viuentibus distincta sunt: tamẽ nomen vite se extendit vlterius ad oẽs operatiões que nõ sunt ab aliquo exteriozi mouẽte: sicut velle intelligere ꝛ hz. vnde etiaz ad hz operationes nomen motus transfertur vt cuz dicimus intelligere motũ esse intellectus ꝛ velle motũ voluntatis. Ad tertiũ dõm:q; eternitas nõ ẽ cõicabilis homini ita q; sit eius mẽsura adequata: vel alicui⁹ qõ in ipso est: vt ꝑbat rõ iducta: põt tamẽ homini cõicari fm quãdã participationẽ: vt sicut homo fit particeps dine opationis in videndo deũ. ita fit ꝓticeps eternitatis qua dina opatio mensurať: ꝛ sic ipsa eius opatio dr̃ vita eterna. Ad 4m dõz: q; vita eterna q̃ a sanctis habebiť dr̃ fm participationez eternitatis: non soluz q̃tum ad defectuz finis per quem moduz etiã damnatoꝝ pena eterna dicitur: sed vlterius q̃tum ad remotionez ois mutationis non solum in actu quam etiam euum excludit: sed etiam in potẽtia: quia sancti ex hoc q; deo adherebunt stabilitatem ex diuino munere cõsequẽtur: vt. s. transmutari non possint: quod deus habet ex natura ratione cuius est eternus.

Ad. 4. q. dõm:q; sic̃ dicit Aug. 19. de ci. dei. Pax omniuz rerum est trãq̃llitas ordinis: ex quo ꝑz q; ex hoc rõ pacis assumiť q; aliqd nõ ꝓdiť a recto ordine. trãq̃llitas. n. perturbationẽ impediměti excludit. pax aũt ꝓcipue respicit illũ ordinẽ quo volũtas in aliqd ordinat. vñ ꝛ tũc dicim⁹ bonez pacẽ habere: q̃n nihil est q̃ ꝓdiat ordinẽ siue volũtatis in aliqd. ꝛ silr dicim⁹ pacẽ esse in ciuitate q̃n nihil ẽ q̃ pturbet rectũ ordinẽ ciuitatis qui est ex volũtate gubernatoꝛis ciuitatis. Et fm etiã q; inaiata appetitũ nãlez habere dicunť. ponim⁹ vnãquãq; rez habere pacẽ fm q; nõ impediť ab inclinatiõe quã hz in suũ finẽ quẽnãlr appetit. opationẽ aũt in qua btitudo cõsistit oꝛ eẽ opationẽ nõ ꝓditã: qz ꝓdimẽtũ aliqd de ei⁹ pfectõe detraberet. vñ etiã delectatio q̃ pfectã opationẽ cõsequiť. causat ex opatiõe nõ ꝓdita: vt dicit in. 7. Ethicoꝝ. ꝛ iõ ad btitudinez requiriť pax: nõ que sit ipsa cẽntia btitudinis: sz sicut remotio coꝛ q̃ possent btitudinẽ ꝓdere: ꝛ qz ex hoc ipso q; desiderať aliqd ꝛiũ ei⁹ refugit appetit⁹. iõ ex hoc ipso q; oẽs appetũt btitudinẽ nãlr: etiã nãlr refugiũt btitudinis ꝓdimẽta: ꝛ hoc est cos nãlr desiderare pacẽ. Ad ꝓmũ g̃ dõm:q; pax dicit cẽ finis ciuitatis dei q̃si ꝑpingissima disꝑsõ ad finẽ que est simul cũ ipso fine: ꝛ nõ quasi ipsa sit per se finis. Ad 2m dõm silr. Ad 3m dõz: q; pacez oĩa desiderãt: nõ sic̃ finez: sz sicut id sine quo finis haberi ñ põt. Ad 4m dõz: q; vltim⁹ finis rei nõ est ges sz operatio rei: cui⁹ pfectio nõ põt eẽ nisi re pfecta existẽte. motus autẽ est actus ĩmpfecti: ꝛ fm hoc ges ad quez terminatur motus ẽ finis ꝑpingoꝝ q̃ ipse mot⁹: ꝛ sic mot⁹ ordinat in quietem sicut in finem.

Ad qntã q̃onẽ dõz: q; nomẽ regni a regẽdo est sumptũ: regere aũt ꝓdictie act⁹ est. vñ fz hoc aliqs regnũ habere dicit q; alios sub sua ꝓdictia hz: ꝛ iõ fm ꝑ bois in regno dei eẽ dicunť: q; ei⁹ ꝓdictie pfecte subdunť. ꝓdictie aũt est ordinare in finẽ: in finẽ aũt ordinanť ꝛ ea q̃ dictãt a fine fm q; pducunť ad finẽ: ꝛ ea q̃ iam assecuta sunt finẽ fm q; in fine cõseruanť. Et cũ regula ꝓdictie subsunt q̃ iaz in ipso fine collocãtur: ꝛ ideo in eis nihil põt eẽ ab ordine ꝓdictie alienũ: in alys autẽ que a fine distãt: fm hoc magis vel minus diuine ꝓdictie subsunt fm q; magis ꝛ min⁹ a fine elongantur: ꝑpingssimi sunt fini qui sunt in via ad finẽ. via autez pueniẽdi ad finẽ ẽ fides p dilectionẽ operãs. Uñ ꝛ regnũ dei q̃si antonomatice dupl'r dr̃. q̃nq; ꝯgregatio coꝛ. q; per fidẽ ambulãt: ꝛ sic ecclia militãs regnũ dei dr̃. Q̃nq; aũt illoꝝ collegiũ q; iã in fine stabiliti sũt: ꝛ sic ipa ecclia triũ

phans regnũ dei dr̃: ꝛ hoc mõ eẽ in regno dei idẽ est q̃ eẽ in beatitudine: nec differt fm hoc regnũ dei a beatitudiẽ: nisi sicut differt bonũ cõe totius multitudinis a bono sin gulari vniuscuiusq;. Ad ꝑm g̃ dõm q; beatitudo nõ sub est ꝓuidentie q̃si ad finẽ ordinata: sed qz ad ipsaz alia ordinantur. Ad 2m dõm:q; Diony. sufficiẽter tangit ea q̃ ad regnũ exigunť. put significat multitudinẽ gubernatã a ꝓuidẽtia: ad cui⁹ actũ tria regruntť. s. finis ordo ad finez ꝛ regula ordis. Que q̃dẽ est duplex vna in ordinãte: ꝛ hec est lex ex qua rectitudo ordinis ꝓcedit: alia est in ipso ordinato: per quã fit vt rectitudo ordinis non deserať: ꝛ hec regula est id qõ causat ordinationez in finẽ: siue sit forma vel vtus vel aliqd hz: ꝛ hoc appellat Dio. ornatũ. Quãuis aũt hec quattuoꝛ ad oẽs creaturã possint ptinere: qz oĩa a deo sunt in finẽ ordinata fm legem eterne sapie: ꝛ rebus oĩbus sunt date vtutes q̃bus in finez tendãt: sp̃aliter tamẽ ad rõnales creaturas ptinent q̃ ad ipz vltimũ finẽ modo nobilissimo nate sunt puenire ꝛ cognoscũt rõnẽ ordis ꝛ finis. Ad 3m dõz: q; regnũ importat pfectionẽ ꝛ in ꝑsidẽte ꝛ in eo qui subest: sz in ꝑsidente sicut in pfectionis ꝓncipio qui suã rectitudinẽ alys ꝑponit: in eo vo qui subest tam q̃ in accipiẽte pfectionẽ ab alio. Sãcti aũt qui sunt in patria hoc mõ dine ꝓuidentie subdunť: qz etiã ipsi ꝓuidentes fiũt sibypsis: vel etiã alys fm q; oĩa alia erũt eis subiecta: ꝛ iõ ad regnũ dei ptinent nõ solũ vt existentes sub rege: sed etiã vt reges: qui tamẽ erũt sub vno summo rege: ꝛ iõ dicit Apoc. 5. Fecisti nos deo nostro regnũ ꝛ sacerdotes: et regnabimus sup terrã. Ad 4m dõm:q; ibi regnũ dei accipiť ecclesia militãs ꝛ nõ triumphans.

Ad tertium sic ꝓcediť. Uideť q; nõ omnes appetant beatitudinẽ. nullus enī vult qõ ignorat: vt ꝑz per Aug. in libro de trini. ꝛ per ꝑm qui dicit in 3o de aĩa. q; obz voluntatis est appetibile apprehensum. sz nõ omnes cognoscũt beatitudinẽ: cũ multi circa beatitudinẽ errauerit. g̃ nõ oẽs appetũt btitudinẽ. Ad ꝑm g̃ dõm q; beatitudo nõ sub ꝓditie appetit beatitudinẽ appetit illõ qõ est essentialr ipsa beatitudo: sed ipa beatitudo est dei visio quaz nõ omnes appetunt. g̃ nõ omnes appetũt beatitudinẽ. Ad ꝑm. illõ quod nõ põt apprehendi nõ põt desiderari: sz duo ꝛiia esse simul nõ cadit in apprehẽsione: vt ꝑz 4m meta. g̃ duo ꝛiia esse simul nõ possunt appeti. sz aliqui appetunt ea que sunt beatitudini ꝛiia: sicut illi qui appetunt peccata. g̃ nõ omnes appetunt beatitudinẽ. Ad 2m. peccatuz est ꝓpreter incõmutabili bono rebus mutabilibus adherere: sz beatitudo est incõmutabile bonũ. g̃ qui peccat eaz ꝑpernit: ꝛ sic nõ omnes eã appetũt. Sed ꝛ est: quod Boetius in 3o de ꝛsola. ꝑbat q; mentibus oĩum boĩum veri boni cupiditas inserta est. verũ autẽ bonũ dicit beatitudinez. g̃ beatitudo ab oĩbus appetit. Ad 3m. vnicuiq; appetibilis ẽ su⁹ finis: sz btitudo ẽ vltim⁹ finis bũane vite. g̃ oẽs bois btitudinẽ appetũt.

Ulterius vr̃ q; aliquis possit miseriã appetere: ois enim rõnalis potentia ad opposita se bz: sed voluntas est potentia rõnalis. g̃ se bz ad opposita: beatitudini autez opponit miseria. g̃ si potest aliquis appetere beatitudinez: põt etiã appetere miseriã. Ad 1m. si nõ põt aliquis velle miseriaz ĩpossibile est eaz velle. g̃ necesse est eaz nõ velle: sz necessitas coactionẽ vel prohibitionẽ imporꝛat: vt Anſel. dicit. g̃ volũtas cogi poterit: q̃ eius repugnat libertati. Ad 2m. sic̃ beatitudo est ab oĩbus appetibilis ita ꝛ esse: sz quidaz volunt nõ esse: vt ꝑz de bis qui seipsos iterficiunt. g̃ ꝛ quidã possunt velle miseriã. Ad 3m. voluntas est de fine vt dicit 3o etb. sz finis est bonũ vel apparens bonũ: vt dr̃ 2o phico. g̃ taz bonuz q̃ apparens bonuz potest desiderari: sz illud quod est maluz potest esse apparens bonũ. g̃ põt desiderari. g̃ miseria q̃tũcũq; sit mala aliqs eaz velle poterit. Sz cõtra est: quod Aug. in li. de li. ar. ostendit q; nullus homo põt velle eẽ miser. Ad ꝑm. sic̃ se bz ĩtell⁹ ad ꝑmũ ĩtelligibile: ita se bz volũtas ad ꝑmũ appetibile: sz ĩtell⁹ nõ ꝓt assẽtire ꝛio ꝑmi ĩtelligibilis: q̃ est affirmationẽ ꝛ negationẽ nõ esse simul verã: vt ꝑbat 4m meta. g̃ voluntas nõ potest assentire misẽie que est ꝛium sui ꝑmi appetibilis.

Ulteri⁹ vr̃ q; nlls appetẽdo btitudinẽ mereat: nãlibus. n. nõ meremur: sz appetit⁹ btitudis ẽ boi nãl. alias nõ eẽt oib⁹ cõis. g̃ nlls appetẽdo btitudinẽ mereť. Ad ꝑm cũ meritũ ꝛ demeritũ sint circa idẽ: nlls mereť in eo q̃ vitare nõ põt: sic̃ nec peccat: vt dic̃ Aug. sz hõ nõ ꝓt nõ appetere btitudinẽ. g̃ nlls appetẽdo mereť. Ad ꝑm. nlls ꝓt ex ꝓpriis viribus mereri vitã eternã sic̃ pelagi⁹ dicebat: sz hõ ex ꝓpriis viribus btitudinẽ appetere ꝓt. g̃ appetẽdo btitudinẽ nõ mereť. Sz ꝛ. eodẽ mõ aligs ꝏsideraꝛ btitudinẽ ꝛ deũ. si g̃ nlls desiderãdo btitudinẽ mereť: nlls desiderãdo deum merebiť: q̃ ẽ absurdũ. Ad ꝑm. charitas ẽ ꝓncipiuz merẽdi: sz charitas ꝓncipalr respicit finẽ. g̃ ex motu volũtatis i vltimũ finẽ maxie meremur: ꝛ ita in appetẽdo btitudinẽ.

Ulteri⁹ vr̃ q; nõ oẽ q̃ aliquis vult ꝓpter beatitudinez velit: nullus enī delectationez ꝓpter aliqd vult: vt dr̃ 7o etb. delectatio aũt nõ est ipsa beatitudo vt ex supra dictis ꝑz. g̃ nõ quicquid aliquis vult ꝓpter beatitudinem vult.

Ad ꝑm. id quod potest ꝓpter beatitudinem desiderari est ad beatitudinez ordinabile: sed multi volunt aliqua que nõ sũt ordinabilia in beatitudinẽ: sz magis ab ea auertũt: sicut est de peccatoribus. nõ ergo oẽ q̃ aliqs vult: ꝓpter beatitudinẽ vult. Ad ꝑm. illud q̃ in se nullã speciẽ boni hz nõ põt ꝓpter beatitudinẽ desiderari: sz q̃nq; desideratur aliqd q̃ nullã spẽm boni hz: sicut ꝑz per Aug. in lib. 9 confes. vbi dicit. Id furaꝛ suiz q̃ mihi abũdabat: ꝛ multo meli⁹ nec ea re volebaz frui quã furto appetebã: sed ipso furto ꝛ peccato: ꝛ ita quero q̃d me in furto delectauerit: ꝛ ecce species nulla est. g̃ aliqd desiderať nõ ꝓpter beatitudinẽ.

Ad ꝑm. mozs nullo mõ ad btitudinẽ põt ordinari: nisi forte sub spe vite ꝛsequẽde post mortẽ: qz btitudo nõ nisi viuẽtis est: sed quidã seipsos mortẽ pati voluerunt: vel a seipsis vel ab alys sub nulla spe future vite. g̃ non oẽ q̃ q̃s vult ꝓpter btitudinẽ vult. Ad ꝑm. ex hoc bois volũtas recta iudicať q; in rectũ finẽ ordinať. si g̃ q̃cq̃d desiderať ꝓpter btitudinẽ desiderať: oĩs volũtas bois est recta: q̃ falsuz est. Ad ꝑm. ꝓpter q̃ aliqs vult aliqd actu: oz actu eẽ cogitatũ. si g̃ q̃cq̃d vult ꝓpter btitudinẽ vult: in oi desiderio oꝑtebit btitudinez actu eẽ cogitatã: q̃ apparet esse falsuz. g̃ idẽ q̃ ꝑius. Sz ꝛ. in eo q̃ ꝓpter se desiderať ꝛ nunq̃ ꝓpter aliud stat mot⁹ desidery. sz illud ĩ quo stat mot⁹ desidery est vltim⁹ finis: si g̃ aliud q̃ btitudo sit desideratũ ꝓpter se ꝛ nunq̃ ꝓp aliqd aliũd: aliud q̃ btitudo erit vltim⁹ finis: q̃ eẽ nõ põt. ergo oẽ aliũ desideratũ vel mediate vel imediate ad btitudinis desideriuz referret.

Dio. ii. ca. de di. no. dicit: q; pacẽ oĩa desiderant: ꝛ q; ꝓp eã agũt quecũq; agũt: sz pax ordinať ĩ btitudinẽ: vt ex dictis ꝑz. g̃ q̃cq̃d desiderať ꝓpter btitudinẽ desiderať.

Rñ. dõz ad ꝑmã q̃onẽ: q; in omni ordine mobiliũ ꝛ motoꝝ oz sc̃dos motores ordinari in finẽ ꝑmi motoris p dispositionẽ impꝛssaz in eis a ꝑmo motore: sicut ꝑz cũ anima mouet manuz: ꝛ manus baculũ: ꝛ baculus pcutit: q̃ est finis intẽtus ab aĩa: baculus ꝛ manus tẽdũt ad finẽ ab aĩa intentũ p hoc q; aĩa in eis impmit mediate vel imediate. Sz hoc distat in motib⁹ nãlib⁹ ꝛ violẽtis: q; in motib⁹ violentis impꝛssio relicta a ꝑmo motore in sc̃dis motoribus⁹ est ꝑter naturã eoꝝ. ꝛ ideo opatio cõsequẽs ex tali impꝛssione est eis difficilis ꝛ laboꝛiosa: sz in motib⁹ naturalib⁹ impꝛssio relicta a ꝑmo motore in sc̃dis motoribus est eis causa naturalis. ꝛ iõ operatio hanc impꝛssionẽ cõsequẽs est ꝛueniens ꝛ suauis. ꝛ iõ dicit Sap. 8. Quia de⁹ oĩa suauiter disponit: qz ꝛ vnaquecz res ex natura sibi diuinitus indita

Universidad de Deusto
Biblioteca

tendit in id ad qō per diuinā ꝓuidentiā ordinat̄ ſm exigentiam impſſionis recepte. Et q̄ omnia ꝓcedunt a deo in ẽ̄tum bonus eſt: vt dicit Aug. ⁊ Diony. ideo oīa creata ſm impꝛeſſionē a creatoꝛe recepta iclinat̄ in bonū appetendū ſm ſuū modū: vt ſic in rebus quedā circulatio inueniat̄: dū a bono egredientia in bonū tendūt: hec autē circulatio in gbuſdā perficit̄ creaturis: in gbuſdā autē remanet impfecta: ille enim creature que nō ordinant̄ vt pertingāt ad illud ꝑmū bonū a quo ꝓceſſerūt ſ3 ſolum modo ad cōſequendā eius ſimilitudinē qualēcūq; non pfecte habēt hāc circulationē: ſ3 ſolum ille creature que ad ipm ꝑmū ꝓncipium aliquo modo pertingere poſſunt: qō ſolū eſt rōnabilium creaturarū que deum ipm aſſequi poſſunt per cognitionē ⁊ amorē: in qua aſſecutione beatitudo eoꝝ cōſiſtit: vt ex dictis pꝫ. Et ideo ſicut quelibꝫ res alia nāliter appetit ſuū bonū: ita ql̄bet creatura rōnalis nāliter ſuā beatitudinē appetit. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm: q̄ ſicut viſibile eſt duplex. ſ. per ſe vt color: ⁊ per accīs vt bō: ita etiā appetibile quod eſt obm volūtatis dupl̄r accipi pōt: per ſe: ⁊ per accidēs. Per ſe obm volūtatis eſt bonū: ſ3 p accidēs eſt hoc vel illud bonū: ⁊ ſicut bonū cōiter loquēdo eſt per ſe obm volūtatis: ita ⁊ ſummū bonū eſt vltim⁹ voluntatis finis per ſe loquēdo: ſ3 hoc vel illud bonū ponit̄ vt vltimus volūtatis finis ⁊ p̄ncipale eius obm quaſi per accidēs: beatitudo ḡ ẽ̄tum ad id quod in ipſa eſt p voluntatis p̄ncipale obm eſt oībus nota: ſed ẽ̄tum ad id qō accidit per ſe obiecto nō eſt nota: oēs enī cognoſcūt perfectū bonū: ⁊ hoc appetūt duꝫ beatitudinē appetūt: ſ3 hoc perfectū bonū eſſe voluptatē vel diuitias vtutes vel gd hꝺ eſt per accidēs: ⁊ iō circa hoc nō eſt icōueniens multos eſſe erroꝛes. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ ẽ̄quis diꝫa viſio ſit ipſa beatitudo: nō tamē ſequꝫ q̄ gcunq; appetit beatitudinē appetat diuinā viſionē: q̄ beatitudo in ẽ̄tuꝫ hꝺ importat per ſe obm voluntatis: nō autē ipſa diuina viſio: ſicut aliquis appetit dulce: q̄ tamē nō appetit mel. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ ẽ̄quis aliqui appetant ea q̄ ſunt ꝺ̄ia beatitudini ſm rei veritatē: tamē ſm ſuā eſtimationē nō ſunt ꝺ̄ia ſ3 ꝓducentia ad eaꝫ. ¶ Ad 4.ᵐ dōm: q̄ ille q̄ peccat ꝺ̄erendo bonis mutabilibus ſic̄ fini: accipit ipſas res mutabiles q̄ſi p̄ncipale appetibile ⁊ pfectū bonū: ⁊ iō eis ꝺ̄erēdo beatitudinē appetit: ſicut enī nō ſequꝫ q̄ aliqs appetēdo beatitudinē appetit id q̄ ſm rei veritatē eſt beatitudo: ita etiaꝫ nō ſequꝫ q̄ aliquis ſpernendo id qō ſm rei veritatē eſt beatitudo beatitudinē ſpernat: ſicut nō ſequꝫ q̄ qui ignoꝛat boīem ignoꝛat albuꝫ: ẽ̄quis homo ſit albus.

¶ Ad. 2. q. 6ō3: q̄ opatio cāe ſcḋe ſemp fundat̄ ſup opatione cāe ꝑme: ⁊ ꝓſuppōit eā: ⁊ iō ex q̄ oīs opatio aīe ꝓcedat ex ſuppoſitiōe eiꝰ qō inditū eſt aīe ex ipreſſione ꝑmi agentis dei. ſ. ⁊ iō videmꝰ ex pte itell⁹ q̄ ad nihil itelligenduꝫ aīa poteſt ꝓcedere niſi ex ſuppōne illoꝝ quoꝝ cognitio ẽ ei inata: ⁊ ꝓpter hoc nō pōt aſſentire alicui qō ſit ꝺ̄iuꝫ his p̄ncipys q̄ nāliter cognoſcit: ⁊ ſil̄r oꝫ eſſe ex pte volūtatis. Uñ cū ex ipreſſione ꝑme cāe dei hoc aīe inſit vt bonū velit: ⁊ pfectū bonū tanq̄ finē vltimū appetat: ipoſſibile eſt q̄ ꝺ̄uum eius in appetitu illius cadat: ⁊ iō nullus pōt miſeriā velle vel malū niſi per accidens: qō ꝛtingit dū appetit aliq̄ malū qō apꝛehēdit vt bonū. ¶ Ad ꝑmū ḡ ḋōꝫ: q̄ potentia rōnalis ſe hꝫ ad oppoſita in his que ei ſubſunt ⁊ hec ſunt illa que p ipſaꝫ determiant̄: nō aūt poteſt in oppoſita illoꝝ q̄ ſunt ei ab alio determinata: ⁊ iō voluntas nō pōt in oppoſitū eius ad qō ex dīna ipreſſiōe determiat̄. ſ. in oppoſitū finis vltimi: pōt aūt in oppoſituꝫ eoꝝ q̄ ipſa ſibi determiat: ſiē ſunt ea q̄ ordinant̄ in finē vltimū: quoꝝ electio ad ipſaꝫ ꝓtinet. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ coactio cū violētia ꝓportet et ꝓhibitio ſil̄r nō ꝓtinent ad illā neceſſitatē que nām rei cōſequit̄: qꝛ omne violentū eſt ꝺ̄ nām: ⁊ iō cuꝫ naturaliter voluntas neceſſario feratur in beatitudinē hoc coactionē in ipſa non ponit: nec aliquā libertatis diminutionē. ¶ Ad tertium dōm: q̄ nihil ꝓhibet aliquid qō ſm ſe eſt appetibile aliquo adiuncto appetibile nō eſſe. vnde etiā eſſe qō per ſe ab oībus deſideraꝝ ⁊ ſm ſe eſt bonū: aliquo adiuncto redditur maluꝫ ⁊ odibile: ſicut eſſe in triſtitia vel miſeria. vnde ⁊ per accidens nō eſſe appetitur: non quidez in ẽ̄tum ꝑmuat eſſe: ſed in ẽ̄tum tollit illud malū quod eſſe odioſum reddebat: carere autem malo bonum eſt. vnde ⁊ qui appetit non eſſe appetit illud vt bonum: ſ3 miſeria nunq̄ poteſt accipi vt bonum: quia dicit rationeꝫ perfecti mali: ⁊ ideo nullus poteſt velle eſſe miſer: nō eſſe autez nō dicit ipſaꝫ rationez mali: ſed id quod eſt maluꝫ: ⁊ ideo aliquo adiuncto quod habet rationem boni poteſt eſſe appetibile: ſicut pꝫ per pꝫ in. 9. Ethicoꝝ. ⁊ per Dionỹ. in glo. Diere. 20. Qꝛ autem Augu. dicit. q̄ nullus appetit non eſſe: intelligendum eſt per ſe loquendo. ¶ Ad q̄rtum dicendum: q̄ non poteſt eſtimari q̄ albedo ſit nigredo: ẽ̄quis poſſit eſtimari q̄ id quod eſt album vt bonum ſit nigrum: ⁊ ſimil̄r pōt eſtimari vt id quod eſt bonuꝫ ſit malū: ſ3 q̄ ipſa bonitas ſit malitia aut econuerſo eſtimari nō pōt: ⁊ quia miſeria implicat in ſe rationem mali: ideo non poteſt eſtimari vt bona: ⁊ ꝓpter hoc nō poteſt appeti.

¶ Ad tertiā qōnez ḋōm q̄ bonū qō eſt obiectū volūtatis eſt in rebus: vt dicit pꝫus in. 6. Meta. ⁊ iō oportet q̄ motus volūtatis terminet̄ ad reꝫ extra aīam exiſtentē: ẽ̄quis autē res ꝓut eſt in anima poſſit cōſiderari ſm rationē cōmunez ꝑtermiſſa ratione particulari. res tamē extra animaꝫ nō poteſt eſſe ſm cōmunē rōnez niſi cū additiōe ꝓprie rōnis: ⁊ iō oportet q̄ ẽ̄tūcunq; volūtas ferꝛtur in bonuꝫ q̄ ferat̄ in aliqō bonuꝫ determinatū. ⁊ ſimiliter ẽ̄tūcunq; ferꝛt in ſūmuꝫ bonū: q̄ ferat̄ in ſūmū bonū hui⁹ vel illi⁹ rōnis. Oēuis autē ex naturali inclinatiōe volūtas beat vt in beatitudinē ferat̄ ſm cōmunē rōnem: tū q̄ ferꝛtur in beatitudinē talē vel talē: hoc nō eſt ex inclinatione nature: ſ3 per diſcretionē rōnis que adiuenit in hocvel in illo ſūmō bonō hoīs cōſtare: ⁊ iō q̄ſcunq; aliquis beatitudinē appetit actualiter ꝺ̄iungit̄ ibi appetitus naturalis ⁊ appetitus rōnalis: ⁊ ex parte appetitus nālis ſemp ẽ ibi rectitudo: ſ3 ex parte appetitus rōnalis q̄ſq; eſt ibi rectitudo: q̄ñ. ſ. appetit̄ ibi beatitudo vbi vere eſt. q̄ſq; aūt puerſitas q̄ñ appetit̄ vbi vere nō eſt: ⁊ ſic in appetitu beatitudinis pōt aliqs vel mereri adiuncta gr̄a: vel demereri ſm q̄ eius appetitus eſt rect⁹ vel puerſus. ¶ Ad ꝑmū ergo dōm: q̄ in appetitu beatitudinis ſemp cū eo q̄ ẽ naturale cōiungit̄ aliqō voluntariū nō nāle: ⁊ ſic pōt ibi cadere ratio meriti vel demeriti. ¶ Ad 2ᵐ dōꝫ: q̄ ẽ̄quis nullus poſſit vitare quin beatitudinē aliquo mō appetat: pōt tamē vitare q̄ nō appetat eā hoc mō quo eſt appetēda: ⁊ ſic poteſt mereri vel demereri. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ ad appetendā beatitudinē perfecto appetitu qui ſufficiat ad merendū hō ex ꝓpꝛis viribꝰ nō ẽ ſufficiēs: ſ3 hꝫ hoc ex munere diuine gr̄e: vt pꝫ. i. Coꝝ. 5. Qui efficit nos in hocipſuꝫ deꝰ eſt. i. qui facit nos verā gloriā appetere ſm glo.

¶ Ad q̄rtā qōnē ḋōm: q̄ ſ3 pꝫm in. 7. Ethicoꝝ. In ordine appetibiliū hoc mō ſe hꝫ finis: ſicut p̄ncipiū in ordine itelligibiliū: q̄ autē illud qō eſt ꝑmū in quolibet genere ⁊ maximū eſt cauſa eoꝝ que ſunt poſt. iō cognitio p̄ncipy i ſpeculatiuis eſt cauſa cognitiōis omniū alioꝝ: ⁊ ſimiliter appetit⁹ finis eſt cauſa appetēdi omnia alia que ſūt ad finē. vnde cū beatitudo ſit finis humane vite: quicquid voluntas appetit facere ad beatitudinē ordinat: qō etiā experimento pꝫ. quicūq; enī appetit aliqd appetit illō in q̄ſtū eſt eſtimatū bonuꝫ. per hoc aūt q̄ aliqs habet aliquid quod eſtimat bonū reputat ſe vt beatitudini ꝓpinquioꝛē: quia additio boni ſup bonū facit magis appꝛopinq̄re bono ꝑfecto qō eſt ipſa beatitudo: ⁊ ideo quilibet appetitus in beatitudinē ordinat̄. ¶ Ad ꝑmū ḡ ḋōm q̄ delectatio eſt aliquid eoꝝ que ad beatitudinē exiguntur cuꝫ ſit in beatitudine: ⁊ iō appetit⁹ ipſe quo qs delectationē appetit in beatitudinē ordinat̄ in ẽ̄tū ipſa delectatio eſt aliqua ſimilitudo: vel ꝓpinq̄ vel remota illius delectatiōis q̄ beatitudine perficit. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ aliqd ordinari ad beatitudinē per deſideriū dupl̄r cōtingit. vno mō ſicut qō queritur vt per hoc homo ad beatitudinē ꝑueniat: ſicut aliqs vult operari opera virtutis. vt per hoc beatitudinez mereat̄. Alio mō cuꝫ quis appetit aliqd ex hoc ipſo q̄ habet aliquā ſimilitudinē beatitudinis. cū. n. voluntas appetit aliqd: ex hoc ipſo efficit⁹ vt deſideret illud in quo ci⁹ aliq̄ ſimilitudo inueniꝛ: ẽ̄quis ꝓncipale deſideratū hꝺ nō poſſit. ⁊ hoc mō oēs qui peccata appetūt ad beatitudinē tendunt ⁊ ad dei imitationē. vt dicit Aug. 2. ↄfeſ. ſic dicens. Superbia celſitudinē imitat̄: cuꝫ tu ſis imus ſup oīa deꝰ excelſus: ambitio gd niſi bonoꝛes q̄rit ⁊ gloriā: cū tu ſis ꝑ ceteris honorādus. ⁊ ſimil̄r inducit in alys vitys. ¶ Ad tertiū dōm q̄ in illo furto. vt Aug. ibidē dicit. erat aliqd ſpeciem boni habēs: hoc. ſ. faceret aliquid cōtra legē in q̄ quedā libertatis vmbra apparet. vñ dicit. Quid ḡ in illo furto ego dilexi: ⁊ in quo deū meuꝫ vitioſe atq; peruerſe imitatus ſum: ⁊ ſoluit dicēs. Aut libuit facere cōtra legē ſaltez fallacia: qꝛ potentatu nō poterā vt libertatē captiuus imitarer faciēdo impune qō nō liceret tenebroſa oīpotentie ſiſtitudine. ¶ Ad q̄rtū dōm q̄ aliqui ſine ſpe future vite morti ſe exponūt dupl̄r. vno mō ꝓpter operationē virtutis: ſicut illi q̄ vt ſaluarent patriā vel aliq̄ ꝺ̄onesta vitarēt: mortē ſuſtinere ꝑelegerunt. ⁊ hoc qdem in beatitudinē ordinabāt ſm eoꝝ eſtimationē nō cōſequēdam poſt mortē: ſed in ipſo opere tūc ꝓſequendā: qꝛ facere pfectū opus vtutis qō erat in ſuſtinēdo mortē erat ab eis deſideratū maxime in quo beatitudinē ponebāt: alio mō ꝓpter tediū miſerie qō ſuſtinebāt quā ſe per mortez vitare eſtimabāt: vitare aūt miſeriā ⁊ appetere beatitudinē in idem coincidunt: ⁊ iō cōſtat q̄ deſiderium eoꝝ q̄ mortē ſuſtinere voluerūt ad btitudinē ordinat̄. ¶ Ad 5ᵐ dōꝫ q̄ ad ꝺ̄ q̄ volūtas ſit recta duo requirunt: vnū ẽ q̄ ſit finis debitꝰ: aliꝺ vt id qō ordinat̄ i finē ſit. ꝓportionatū fini. Quātūs aūt oīa deſideria ad beatitudinē referant: tū ↄtingit vtrolibꝫ mō deſideriū eē puerſuꝫ: qꝛ ⁊ ipſe appetitꝰ btitudis pōt eē puerſus cū q̄rit vbi nō ẽ: vt ex dictis pꝫ. Et ſi queraꝝ vbi eſt. pōt cōtingere q̄ id qō ꝓp hūc finē appetit̄ nō eſt fini ꝓportionatū: ſicut cū quis vult furari vt det elemoſynā p quā mereat̄ beatitudinem. ¶ Ad 6ᵐ dōm q̄ ſicut in itelligibilibꝰ nō opꝛ vt in oībus ꝓſequentibus demōſtratiōibꝰ ꝑma ꝑncipia eſſentialiter īgrediantur q̄ſi actualr cogitata ſed vtute tū. dū demōſtratio cōficit ex his q̄ per ꝑma ꝑncipia fidē hñt: ita ē̄ q̄uis oē deſideriū ad beatitudinē referat̄: nō tū opꝛ q̄ in oi deſiderio de beatitudie actualr cogitet̄: ſed deſideriū beatitudis ē virtute in omnibꝰ alys deſideryꝫ: ſicut cā in effectu.

Ad quartum

ſic ꝓcedit. Uidetur q̄ beatitudo ſanctoꝝ nō ſit maioꝛ futura post iudicium q̄ añ. Quāto enīz aliquid magis accedit ad ſimilitudinē diuinā tanto perfectiꝰ beatitudinez ꝓticipat. ſed aīa a coꝛpoꝛe ſeparata deo ſimilioꝛ eſt q̄ coꝛpori cōiūcta. ergo maioꝛ ē eiꝰ beatitudo ante coꝛpoꝛis reſumptionem q̄ poſt. ¶ P. virtus vnita magis eſt potēs q̄ multiplicata. ſed aīa extra coꝛpus magis eſt vnita q̄ cū eſt coꝛpori cōiūcta. ḡ virtus eiꝰ eſt maioꝛ ad operādū: ⁊ ita pfectius beatitudinē participat q̄ in actu cōſiſtit. ¶ P. beatitudo cōſiſtit in actu itellectꝰ ſpeculatiui. vt pꝫ ex ſupꝛa dictis: ſed intellectꝰ in ſuo actu nō vtit̄ oꝛgano coꝛpali. et ſic coꝛpꝰ reſumptū nō efficiet vt aīa pfectius intelligat. ḡ beatitudo aīe nō erit maioꝛ poſt reſurrectionē. ¶ P. infinito nō pōt eſſe aliqō maiꝰ: ⁊ ita i finitū cū finito aliquo nō ſunt maius q̄ ipm infinitū: ſed aīa beata añ coꝛporis reſumptionem beatitudinē hꝫ de hoc q̄ gaudet de bono infinito. ſ. deo: poſt reſumptionē aūt coꝛporis nō habebit de alio gaudiū niſi forte de gloria coꝛporis: qō eſt qōdam bonuꝫ finitū. ḡ gaudiū coꝛ poſt coꝛporis reſumptionem nō erit maius q̄ añ. ¶ Sed ↄ eſt qō Apoc. 6. ſuper illud. Uidi ſubter altare aīas iterfectoꝝ ⁊c. dicit glo. mō aīe ſanctoꝝ ſunt exītes ſub. i. in minoꝛi dignitate q̄ ſint future. ḡ maioꝛ erit coꝛ beatitudo poſt mortē. ¶ P. ſic bonis redditꝰ btitudo ꝑ ꝑmio. ita ⁊ malis miſeria. ſ3 miſeria maloꝝ poſt coꝛporis reſumptionē erit maioꝛ q̄ añ: qꝛ nō ſolū in aīa ſed etiā in coꝛpoꝛe punient̄. ḡ ⁊ beatitudo ſanctoꝝ erit maioꝛ poſt reſurrectionē coꝛporis q̄ ante.

¶ Ulterius videt̄ q̄ beatitudo ab oībus equaliter participabiꝫ. qꝛ Matt. 20. dī q̄ omnes accipiēt ſingulos denarios: denarius autē ſignat aliquid qō oēs cōiter habebunt: hoc aūt nō erit niſi beatitudo. ergo tantū de beatitudine habebit vnus q̄ alius. ¶ P. vltra vltimū nihil eſt. ſed beatitudo eſt vltimū eoꝝ que ab hoībus deſiderari poſſunt. ergo vltra beatitudinē alicuius hoīs in nullo homine pōt eē aliqd q̄ſi beatitudinē alteriꝰ hoīs excedēs: ⁊ ſic idē qō ꝑus. ¶ P. ſicut cuilibet appetibile ē bonū: ita ⁊ magis bonū. ſi ḡ aliqs eſſet beatioꝛ miꝰ beato eſſet appetibilis beatitudo magis beati ſm rectū appetitiꝫ: nec eā haberet. ḡ nō eēt beatus: qꝛ vt in littera dicit̄. Beatus nō dicit̄ niſi q̄ hꝫ oīa que vult: ⁊ nihil mali vult. ¶ Sꝫ ↄtra. i. Coꝛ. 15. Stella differt a ſtella in claritate: ſic erit ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. ḡ vnus reſurgētiū maioꝛē gloriaꝫ habebit q̄ alius. ¶ P. ꝑmiū ꝺꝫ rñdere merito: ſ3 q̄dam ſunt excellētioꝛis meriti aliꝰ. ḡ cū beatitudo ſit virtutis ꝑmiū: videt̄ q̄ maioꝛē btitudinē habebūt.

¶ Ulterius. videt̄ q̄ hꝺ beatitudinis gradus māſiōes dici nō debeāt. beatitudo. n. importat rōnez ꝑmi: ſ3 manſio nihil ſignat qō ad ꝑmiū pertineat. ergo diuerſi gradus beatitudinis māſiones dici nō debēt. ¶ P. manſio locū ſignare videt̄: ſ3 locus quo ſancti beatificabunt̄ nō eſt coꝛporalis ſ3 ſpiritualis. ſ. deus qui vnus eſt. ḡ nō eſt niſi vna manſio: ⁊ ita diuerſi gradus beatitudinis manſiones dici nō poſſunt. ¶ P. ſicut in patria erūt hoīes diuerſoꝝ meritoꝝ: ita nūc ſunt in purgatorio ⁊ in limbo patrū fuerūt. ſ3 in purgatorio ⁊ in limbo nō diſtinguunt̄ māſiōes. ergo nec in patria māſiōes debēt diſtingui. ¶ Sꝫ cōtra eſt. qō dicit̄ Joā. 14. In domo patris mei manſiones multe ſunt. qō Aug. exponit de varys dignitatibꝰ ꝑmioꝝ. ¶ P. in q̄libet ciuitate eſt ordinata māſionū diſtinctio: ſed celeſtis patria ciuitati cōparat̄: vt pꝫ Apoc. 21. ergo oꝛ ibi diuerſas māſiōes diſtinguere ſm diuerſos beatitudinis gradus.

¶ Ulteriꝰ. videt̄ q̄ diuerſe māſiōes nō diſtinguant̄ penes diuerſos gradus charitatis: qꝛ Matth. 25. dī. Dedit vnicuiq; ſm ꝓpꝛiaꝫ vtutē. ꝓpꝛia aūt vniuſcuiuſq; vtus ē vis nālis. ḡ ⁊ dona gr̄e ⁊ glie diſtribuūt̄ ſ3 diuerſos gradus vtutis nālis. ¶ P. in pſal. dī. Tu reddes vnicuiq; ſ3 opa ſua ſ3 illud qō reddit̄ eſt btitudis meſura. ḡ gradus btitudis diſtinguent̄ ſ3 diuerſitatē opez: ⁊ nō ſ3 diuerſitatē charitatis. ¶ P. ꝑmiū debet̄ actui ⁊ nō habitui. vñ fortiſſimi nō coꝛonant̄: ſ3 agoniçātes: vt pꝫ. i. Ethi. 7. 2. Timo. 2. Nō coꝛonabit̄ niſi q̄ legittime certauerit: ſ3 btitudo ē ꝑmiū. ḡ diuerſi gradus btitudis nō erūt ſ3 diuerſos gradus charitatis. ¶ Sꝫ ↄ eſt: q̄ quāto aliqs erit deo magis cōiūct⁹ tāto erit beatioꝛ: ſ3 ſm modū charitatis eſt modus ↄiunctiōis ad deū. ḡ ſm diffeꝛētiaꝫ charitatis erit ⁊ diuerſitas btitudinis. ¶ P. ſicut ſimpl̄r ſequt̄ ad ſimpl̄r: ita magis ad magis: ſ3 hꝺ btitudinē ſequt̄ ad hꝺ charitatē. ḡ ⁊ hꝺ maioꝛez btitudinē ſequit̄ ad hꝺ maioꝛez charitatē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad ideo dom ad pmam.q. q beatitudinem sanctoum post resurrectionē augeri extēsiue qdz manifestū est: qz beatitudo tūc erit nō soluz in anima: sed etiā in corpore: z etiā ipsius anime beatitudo augebit extensiue inquātum anima nō solū gaudebit de bono ppio: sed etiaz de bono corporis. Potest etiā dici q etiā beatitudo anime ipsi⁹ augebit intensiue. Corpus enī hoīs dupl'r pōt considerari. vno mō fm q est ab anima pfectibili. alio modo fm q est in vno aligd repugnās anime in suis operibus put nō pfecte corp⁹ p aiam perficit. Scōm aūt pmā ꝯsiderationē corporis: coniūctio corporis ad aiam addit aie aliquā pfectionē: qz oīs pars iperfecta est z cōplet in suo toto. vñ z totū se hz ad ptes sicut forma ad mām. vnde z aīa pfectior est in eē suo nāli cū est in toto. s. in hoīe cōiūcto ex aīa z corpore q̄m cū est p se separata. Sz vnio corporis q̄tū ad scōaz ipsi⁹ ꝯsiderationē ipedit aie pfectionē. z iō dr q corpus qō corrumpit aggrauat aīaz. Sap. 9. Si ḡ a corpore remoueat oē id p qō actio in aie resistit: simpliciter aīa erit pfectior in corpe tali exīs q̄m p se separata: q̄to aūt aliqd est pfectior in esse tāto pōt pfectius opari. vñ z opatio aie cōiūcte tali corpori erit pfectior q̄m operatio aie separate: hz aūt corp⁹ est corp⁹ gloriosum qō oio subdet spiritui: vt supra di. 44. dcm est. vñ cū beatitudo in opatiōe ꝯsistat: pfectior erit beatitudo aie post resūptionem corporis q̄m aīe: sicut n. aīa separata a corpore corrupti bili pfecti⁹ pōt opari q̄m ei cōiuncta: ita postq̄m ꝯiuncta fuerit corpori glioso pfectior erit eius opatio q̄m qñ erat separata: oē aūt iperfectū appetit suā pfectionē. z iō aīa separata nāliter appetit corporis ꝯiunctionē: z ppter hūc appetitum ex iperfectione ꝓcedētē eius opatio q̄ in deuz fertur est minꝰ intēsa: z hoc ē qō dic̄ Piero. q ex appetitu corporis retardar ne tota itentiōe pgat in illū summū bonum.

¶ Ad pmū ḡ dom q aīa ꝯiuncta corpori glorioso magis ē deo silis q̄m ab eo separata: inq̄tū ꝯiuncta hz cē pfecti⁹. q̄to eniz aliqd est pfecti⁹: tāto est deo simili⁹: sicut ēt corpus cui⁹ vite pfectio in motu ꝯsistit est deo silius qñ mouet q̄m qñ quiescit: q̄uis de⁹ nunq̄ moueat. ¶ Ad 2m dom q vtus q̄ de sua nā hz q sit in mā magis est potēs in mā existēs q̄m a mā separata: q̄uis absolute loquēdo virtus a mā separata sit potētior. ¶ Ad 3m dom q q̄uis in actu intelligēdi aīa corpe nō vtat: tū pfectio corporis quodāmō ad pfectionē opatiōis itellectualis cooperabit inq̄tū ex cōiunctiōe corpis gloriosi aīa erit in sua nā pfectior z p ꝯsequēs in opatiōe efficacior: z fm hoc ipm bonus corporis cooperabit quasi īstrumētal'r ad operationē illā in qua beatitudo ꝯsistit: sicut ēt phūs ponit in. 10. Ethi. q bona exteriora cooperant instrūmētal'r ad felicitatē vie. ¶ Ad 4m dom q q̄uis finitū ifinito additū nō faciat maiꝰ: tū facit plus q̄ ifinitū z finitū sunt duo: cū finitū per se acceptum sit vnū: extensio aūt gaudij nō respicit maiꝰ sed plus. vñ extensiue augebit gaudiū fm q est de deo z de glia corporis respectu gaudij qō erat de deo. Gloria ēt corporis operabit ad gaudij itensionē qō est de deo inq̄tū cooperabitur ad perfectiorē opationē q̄m aīa in deū ferēt: q̄to enim operatio cōueniēs fuerit perfectior tanto delectatio erit maior. vt ps ex hoc qō dr. 10. Ethico.

¶ Ad 2am. q. dōz q cū btitudo i opōne ꝯsistat gradꝰ btitudinis ē attēdēdus ex gradū pfectiōis in operādo: pfectio āt opōnis in q̄ felicitas cōsistit ex duob⁹ pēsat. s. ex parte operātis z ex pte obti. vñ phs dic̄ 1. io. etb. q pfectissima opatio ē q̄ ē altissime potētie nobilissimo hītu pfecte qō est ex pte operātis z respcū nobilissimi obti: obm aūt operatiōis in q̄ btitudo ꝯsistit ē oio vnū z idez. s. dīna ēntia: ex cui⁹ visiōe oēs erūt beati. vñ ex hac pte non erit aliqs gradus in btitudie: ex pte operātiū opatio btitudis nō erit eodē mō pfecta: qz ex q̄ bit⁹ pficiēs ad opōnē ꝑdcāz. s. lumē glie erit pfectior i vno q̄m ex alio ex bono opōnis erit pfectior z ōlectatio maior: z fm hoc in eodē ḡdu btitudinis erūt oēs bti. ¶ Ad pm ḡ dōz q denari⁹ dr vn⁹ qui cōtentus reddet ex pte obti ipsi⁹ btitudis: qz de⁹ ēntia sua oībus ostēdet. sz vnusq̄sq; eā aspiciet ex mōz suū. ¶ Ad 2um dōz q sic ignis ē subtilissim⁹ corpoz: spē: z tū vn⁹ ignis altero subtilior eē pōt: ita btitudo ex sua spēz cōsiderata ē vltimū oīuz desiderabiliū būano. vñ nihil phibet vni⁹ beatitudinē eē pfectiorē btitudie alteri⁹. Cuiuslibz aūt beatitudo fm ē vltima ē q appetit⁹ hītis p eā total'r terminat: q̄uis nō sit vltima tāq̄ exīs i vltimo pfectiōis gradu. ¶ Ad 3um dōz q i beatis erit pfecta charitas. vñ quilibz ibi pl's diliget deū q̄m se: z iō magis volet id qō est ꝓuenientius deo q̄m id quod esset melius ei: z ideo magis volet diuinam iustitiaz saluari in hoc q ipse minus habeat quod est deo cōuenientius q̄m in hoc q plus habeat quod esset sibi melius.

¶ Ad 4am. q. dōz q qz motus localis prior est omniū aliorum motuū: ideo fm phz nomē motus z distantie z oīuz huiusmodi deriuatum est a motu locali ad omnes alios motus. finis aūt motus localis est locus ad quē cuz aliquid puenerit ibi manet quiescens z in eo conseruat: z iō in quolibet motu ipsaz quietationē in fine motus dicim⁹ collocationē vel mansionē. z iō cuz nomē motus deriuet vsq; ad actuz appetitus z volūtatis: ipsa assecutio finis appetitiui motus dicit mansio vel collocatio in fine: z iō diuersi modi cōsequēdi fines vltimū diuerse māsiones dicuntur: vt sic vnitas domus respōdeat vnitati beatitudinis que est ex parte obiecti z pluralitas māsionū respondeat differētie que in beatitudine inuenit ex parte beatoruz: sicut etiā videm⁹ in reb⁹ nālib⁹ q ēidē locus sursuz ad quē tendūt oīa leuia: sz vnūqōq; ptingit ppingus fm q est leuius: z ita habēt diuersas māsiones fm differētiā leuitatis. ¶ Ad pmū ergo dōm: q māsio importat rationez finis: vt ex dictis pz: z sic per ꝯsequēs importat rōnez premy: qō est finis meriti. ¶ Ad 2um dōm: q q̄uis sit vn⁹ locus spūalis: tamē diuersi sunt gradus appropinquandi ad locū illuz: z fm hoc ꝯstituunt diuerse māsiones. ¶ Ad tertiū dōm: q illi qui erant in limbo vel nūc sunt in purgatorio nonduz puenerunt ad suū finem: z iō in purgatorio vel in limbo nō distinguunt māsiones: sz solū in paradiso z in inferno vbi est finis bonoꝝ z maloruz.

¶ Ad quartā qōnē dōm: q pncipiū distinctiuz māsionuz siue graduū beatitudinis ē duplex. s., ppinquū z remotū. Propinquum est diuersa dispositio que erit in beatis: ex qua ꝓtingit diuersitas pfectiōis apō eos in opatiōe beatitudinis: sz pncipiū remotū est meritū quo talē btitudinez ꝓsecuti sunt. Primo aūt mō distinguunt māsiones fz charitatē patrie que q̄to in aliquo erit pfectior tanto reddit eū capaciorē diuine claritatis: fm cuius augmētū augebitur pfectio diuine visiōis. Scōo vo mō distinguunt fm charitatē vie. act⁹. n. noster nō hz q̄ sit meritorius ex ipsa subā act⁹: sz solū ex habitu vtutis quo informat. vis aūt merēdi est in oibus vtutib⁹ ex charitate q̄ hz ipsuz finem. Pro obiecto: z iō diuersitas in merēdo tota reuertit ad diuersitatē charitatis: z sic charitas vie distinguet māsiones p modū meriti. ¶ Ad pmū ḡ dōz q vtus ibi nō solū accipit p nāli capacitate: sz p nāli capacitate simul cū conatu ad habēdā grāz: z tūc vtus hoc mō accepta erit q̄si māsio dispositio ad mēsurā grē z glorie pcipiēde: sz charitas est formaliter ꝓplēs meritū ad gloriā. z iō distinctio graduum in gloria accipit penes gradus charitatis potius q̄m penes gradus vtutis ꝑdicte. ¶ Ad 2um dōm: q opa nō habēt q̄m eis retributio glorie reddat nisi inq̄tū sunt charitate informata. z iō fm diuersos charitatis gradus erunt diuersi gradus in gloria. ¶ Ad tertiuz dicendum q q̄uis bonitas charitatis vel cuiuslibet virtutis non sit meritus cui debeat pmiū. est tamē pncipiū z tota ratio merēdi in actu: z ideo fm eius diuersitatem pmia distinguuntur quāuis ex ipso genere actus possit aliquis gradus in merendo cōsiderari: non respectu pmij essentialis quod est gaudiū de deo: sed respectu alicuius accidentalis pmij quod est gaudiū de aliquo bono creato.

Deinde

querit de visiōe dei. ¶ Et circa hoc q̄runt. vj. Prio vtrū sācti videbūt deū p ēntiā. Scōo vtr̄ pūt deum videre oculo corpali. 3° vtr̄ videndo deū cōprehēdāt ipm. 4° vtr̄ videtiū deū p ēntiaz alter altero pfecti⁹ videat. 5° vtrū videtes diuinā essentiaz necesse sit oīa videre q̄ de⁹ videt. 6° vtr̄ ad videndū deū p ēntiā aliq̄ creatura ex puris nālib⁹ possit ptigere. 7° vtr̄ in statu vie possit aliqs deū p essentiā videre.

Ad primum

sic ꝓcedit. vī q̄ itellect⁹ humanus nō possit puenire ad videndū deuz p essentiā. qz Joā. 1. Deū nemo vidit vnq̄. z exponit Chry. q nec ipse celestes essentie: ipse dico cherubin: z seraphin ipm vt ē nūq̄ videre potuerunt. sz hoīb⁹ nō pmittit nisi eq̄litas angelorum. Matt. 22. Erūt sic angeli dei in celo. ḡ nec sci in pria deū p ēntiā videbūt. ¶ P. Dio. sic argumētat in. 1. ca. de di. no. Cognitio nō ē nisi exītiū: oē aūt exīs finitū ē cū sit in aliq̄ gīe determiatū. z sic deus cū sit infinit⁹ ē sup oīa exītia. ḡ ei⁹ nō ē cognitio: sz est sup cognitionē. ¶ P. Dio. in. 1. ca. de mystica theol. ondit q pfectissim⁹ modus q̄ itellect⁹ noster deo ꝯiungi pōt: est inq̄tuz ꝯiungit ei vt ignoto: sz illud qō ē visuz p ēntiā nō ē ignotum. ḡ ipse ē vt itell's noster p ēntiā deū videat. ¶ P. Dio. in epla ad Haiū monachū dic̄: q suppositе dei tenebre: q̄s abūdātiā lucis appellat: coopiunt oī lumini: z abscondunt oī cognitiōi: z si aliqs videt deū itellexit quod vidit nō ipm vidit: sz aliqd eoz q̄ sūt ei⁹. ḡ nullus itellus creat⁹ poterit deū videre p ēntiā. ¶ P. sic dicit Dio. in epla ad Ozotheū. Innisibilis qdē de⁹ est exīs pp excedētez claritatē: sed claritas ei⁹ sic excedit intellectū hoīs in via: ita excedit itellectū hoīs in patria. ḡ sic est iuisibil' in via: ita erit iuisibilis in pria. ¶ P. cū itelligibile sit perfectio itellect⁹ oz eē ꝓportionē aliquā iter itellectū z itelligibile: visibile z visuz: sz nō ē accipe ꝓportionē aliquā inter itellectū nostrū z ēntiā diuinā: cū in īfinitū distent. ḡ itellect⁹ noster nō pōt ptingere ad ēntiā diuinā videndā. ¶ P. plus distat de⁹ ab itellectu nro q̄m itelligibile creatum a sensu. sed sensus nullo: pōt ptingere ad creaturam spūalē videndā. ergo nec itellect⁹ noster pōt ptingere ad videndā diuinā ēntiā. ¶ P. q̄cūq; itellect⁹ aligd itelligit in actu oz q̄ informet p similitudinē intellecti q̄m est pncipiū itellectualis opatiōis in tale obiectū determinate: sicut calor est pncipiū calefactiōis. si ergo itellectus in deū itelligat oz q̄ fiat p aliquā similitudinē informātē ipm itellectū: hoc aūt nō pōt esse ipsa diuina ēntia. quia forme z formati oz eē vnū esse: diuina aūt ēntia ab intellectu nro differt fm ēntiā z eē: oz ḡ q̄ forma q̄m informat itellect⁹ noster itelligēdo deū sit aliq̄ similitudo ipressa a deo in itellectū nostrū: sed similitudo illa cū sit aliquid creatuz nō pōt ducere in dei cognitionē nisi sicut effect⁹ in cām. ḡ ipse est vt itellect⁹ noster deuz videat nisi per effectū ipsi⁹: sed visio dei q̄m est p effect⁹ non est visio dei p essentiā. ergo itellect⁹ noster nō poterit deuz per ēntiaz videre. ¶ P. diuina ēntia magis distat ab itellectu nro q̄m qcūq; angelus vel itelligētia: sz sicut dicit Aluc. in sua mathematica. itelligētiam esse in intellectu nostro non est essentiam itelligētie esse i itellectu: qz sic sciētia quā de intelligētia habemus esset substātia z nō accidēs: sed hoc est impressionē itelligētie esse in nostro itellectu. ergo z deus nō est in itellectu nostro vt itelligatur a nobis: nisi inquātuz impressio eius est in itellectu: sed illa ipressio nō potest ducere in cognitionē diuine essentie: qz cum in īfinituz distet a diuina essentia degenerat in aliaz speciem multo amplius q̄m si species albi degeneraret in speciem nigri. ergo si ille in cui⁹ visu species albi degenerat in speciem nigri ꝓpter indispositionez organi nō dicitur videre album: ita nec intellect⁹ noster qui solum per huius impressionez deum intelligit: eum per essentiā videre poterit. ¶ P. in rebus separatis a materia idē est itelligens z qō itelligitur: vt patet in. 3. de anima: sed de⁹ est maxime a materia separatus: cuz ergo itellectus qui est creatus nō possit ad hoc pertingere vt fiat essentia ꝯcreata nō poterit esse q̄ itellectus deuz per essentiaz videat. ¶ P. omne illud qō videt per essentiā de eo scitur quid est. sed de deo itellectus nō potest videre quid est sed solum quid nō est: sicut dicit Dio. z Dama. ergo itellectus deum per essentiaz videre nō potest. ¶ P. omne ifinitū inquātum ifinituz est ignotuz: sed deus est modis omnibus infinitus. ergo est oīno ignotus. ergo per essentiā ab intellectu creato videri non poterit. ¶ P. Augu. dicit in libro de videndo deum. Deus est natura inuisibilis: sed ea que sūt in deo per naturaz nō possunt aliter se habere. ergo nō potest esse q̄ per essentiaz videatur. ¶ P. omne qō alio mō est z alio mō videt nō videt fm id qō est: sed deus alio mō est: z alio mō videt a sanctis in patria. est. n. per modū suū: sz videbit a sanctis fz modū eoz. ḡ nō videbit a sanctis fm id qō est: z sic nō videbit p essentiam. ¶ P. illud quod per mediuz videt nō videt per essentiā sed deus per mediū videbit in patria qō est lumē glorie: vt patet in psal. In lumine tuo videbimus lumē. ergo nō videbitur per essentiaz. ¶ P. deus in patria videbit facie ad faciem: vt dicit. i. Coz. 13. sed hominē quez videm⁹ facie ad faciem: videmus per similitudinem. ergo deus in patria videbitur per similitudinez: z sic nō per essentiam. ¶ Sed cōtra est qō dicitur. i. Coz. 13. Uidemus nunc in speculo z in enigmate. tunc aūt facie ad faciē: sed illud quod videt facie ad faciē videtur per essentiā. ergo deus per essentiā videbit a sanctis in patria. ¶ P. i. Joā. 3. Cū apparuerit similes ei erimus: z videbimus eū sicuti est. ḡ videbimus deū per essentiā. ¶ P. i. Coz. 15. sup illud. Cuz tradiderit regnū deo z patri. dicit glo. vbi. s. in patria ēntia patris z filij z spiritussancti videbit qō soluz mundicordibus dabit que est sūma beatitudo. ergo beati deum per essentiā videbunt. ¶ P. Joā. 14. dicit. Si quis diligit me diliget a patre meo z ego diligaz illuz: z manifestabo ei meipsum. sed illud qō manifestat essentialiter videt. ergo deus a sanctis in patria essential'r videbit. ¶ P. Exodi. 33. super illud. Nō videbit me homo z viuet. Gregoriꝰ improbat opinionē illoz qui dicebāt q̄ in illa regiōe beatitudinis deus in claritate sua conspici potest: sed in natura videri nō potest: qz aliud nō est eius claritas z eius natura: sed natura est eius ēntia. ergo videt per suā essentiam. ¶ P. sanctoz desideriuz nō pōt omnino frustrari: sed sanctoruz desideriū cōmune est vt deuz per essentiaz videant: vt ps Exo. 33. Ostēde faciez tuaz z salui erimus. Et Joā. 14. Ostende nobis patrē z sufficit nobis. ergo sancti deuz per essentiā videbunt.

¶ Respōdeo dōm: q sicut fm fidē ponim⁹ finē vltimum humane vite esse visionē dei: ita phi posuerūt vltimā hominis felicitatem esse intelligere substantias separatas a materia fm esse. z ideo circa hanc questionē eadem difficultas z diuersitas inuenitur apud philosophos: z apud theologos. Quidam enim philosophi posuerunt q̄ intellectus noster possibilis nunq̄ pōt ad hoc puenire vt itelligat substātias sepatas: sicut Alpharabi⁹ in fine sue ethice

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̃uis contrarium dixerit in libro de intellectu. vt cõmẽ. refert in. 3. de anima. Et silr̃ q̃dam theologi posuerunt q̃ intellectus humanus nunq̃ põt ad hoc peruenire q̃ deũ per eẽntiam videat: ꝛ vtroq̃ ad hoc mouet distãtia iter intellectuꝫ nostrũ ꝛ essentiã diuinã vel alias substantias separatas. cum eniꝫ ĩtellectus in actu sit quodãmõ vnuꝫ cũ itelligibili in actu: vr̃ difficile q̃ ĩtellect⁹ creat⁹ aliquo mõ fiat eẽntia increata. vñ ꝛ Chrys. dicit. Qũo. n. creabile videt increabile. Et maior difficultas in ℔ est illis qui ponũt ĩtellm possibilẽ eẽ gñabilẽ ꝛ corruptibilẽ: vtpote virtutẽ a corpore depẽdẽtẽ: nõ solũ respectu visionis diuine sed respectu visiõis q̃rũcunq̃ substãtiaꝝ separataꝝ. Sed hec positio oio stare nõ põt. Primo q̃ repugnat auctoritati scripture canonice. vt Aug. dicit in lib. de videndo deũ. Scõo q̃ cum ĩtelligere sit maxime ꝓpria operatio hominis: ops̃ q̃ fm eã assigneř sibi sua beatitudo cuꝫ hec operatio in ipso pfecta fuerit: cũ aũt pfectio ĩtelligentis inq̃tũ hꝺ̃ sit ipm intelligibile: si iperfectissima opatione ĩtellect⁹ hõ nõ pueniat ad videndã essentiã diuinã sed aliqd aliud: opoꝛtebit dicere q̃ aliqd aliud sit beatificãs ipm hoiem q̃ deꝰ: ꝛ cũ vltima pfectio cuiuslibet sit in cõiunctiõe ad suũ ꝑncipiũ: sequiř vt aliqd aliud sit ꝑncipiũ effectiuũ hoĩs q̃ deus: qõ est absurdũ fm nos: ꝛ similr̃ est absurdũ apud philosophos qui ponũt animas nostras a substãtys sepatis emanare: vt in fine eas possim⁹ ĩtelligere. vñ os ponere fm nos: q̃ ĩtellect⁹ noster qñq̃ pueniat ad videndã essentiã diuinã: ꝛ fꝫ philosophos q̃ pueniat ad videndã essentiã substarũ separataꝝ. Qũo aũt possit ℔ accidere restat ĩuestigãdũ. Quidã eñ dixerũt. vt Alpharabius ꝛ Auẽpace q̃ ex hocipso q̃ intellectus noster ĩtelligit q̃cunq̃ itelligibilia ptingit ad videndã essentiã substantie separate. Et ad hoc ostẽdẽdũ ꝓcedũt duob⁹ modis: quoꝝ ꝑmus est q̃ sicut nã specie nõ diuersificanť in diuersis idiuiduis: nisi fm q̃ cõiungiť ꝑncipys idiuiduãtibus: ita forma ĩtellecta hoĩs nõ diuersificať apud me ꝛ te nisi fm q̃ cõiungiť diuersis formis imaginabilibus. ꝛ iõ q̃n ĩtellect⁹ separat formã ĩtellectã a formis imaginatiõis remanet q̃ditas ĩtellecta q̃ est vna ꝛ eadeꝫ apud diuersos ĩtelligentes: ꝛ hꝺ̃ est q̃ditas subẽ sepate: ꝛ iõ q̃n ĩtellect⁹ noster puenit ad sũmã abstractionẽ q̃ditatis ĩtelligibilis cuiuscũq̃: itelligit p hoc q̃ditatẽ subẽ sepate q̃ ẽ ei silis. Scõs modus ẽ: q̃ ĩtellect⁹ nr̃ nat⁹ est abstrahere q̃ditatẽ ab oĩb⁹ itelligibilib⁹ habẽtib⁹ q̃ditatẽ. si q̃ q̃ditas quã abstrahit ab hoc singulari hñs q̃ditatẽ sit q̃ditas nõ hñs q̃ditatẽ: itelligẽdo eã ĩtelliget q̃ditatez subẽ sepate q̃ est talis disp̃nis eo q̃ subẽ sepate sũt q̃ditates subsistentes nõ hñtes q̃ditates: q̃ditas. n. simplicis est ipꝫ simplex. vt Auic. dic̃. si aũt q̃ditas abstracta ab hoc pticulari sensibili sit q̃ditas hñs q̃ditatẽ. q̃ illaꝫ q̃ditatẽ intellect⁹ nat⁹ est abstrahere: ꝛ ita cũ nõ sit abire in ifinitũ erit ꝺuenire ad q̃ditatẽ nõ hñtẽ q̃ditatẽ per quã ĩtelligiť q̃ditas separata. Sꝫ iste modus nõ vr̃ eẽ sufficiẽs. Prio q̃ q̃ditas subẽ mãlis quã ĩtellect⁹ abstrahit nõ est vni⁹ rõnis cũ q̃ditatibus separataꝝ substãtiaꝝ: ꝛ ita p hoc q̃ ĩtellect⁹ nr̃ abstrahit q̃ditates reꝝ mãliũ ꝛ cognoscit eas: nõ segř q̃ cognoscat q̃ditatẽ subẽ separate: ꝛ ꝑcipue diuinã essentiã q̃ maxime est alteri⁹ rõnis ab oĩ q̃ditate creata. Scõo q̃ dato q̃ esset vni⁹ rõnis: tamẽ cognita q̃ditate rei cõposite: non cognosceřeť q̃ditas separate subẽ nisi fm gen⁹ remotissimuꝫ qõ est subẽ. hec aũt cognitio est iperfecta nisi deueniať ad ꝓpria rei. Qui. n. cognoscit hoĩem solũ inq̃tũ est aĩal: nõ cognoscit eũ nisi fm q̃d ꝛ in potẽtia: ꝛ multo min⁹ cognoscit eũ si non cognoscat nisi subẽ nãm in ipso. vñ sic cognoscere deũ vel alias subas sepatas nõ ẽ videre essentiaꝫ diuinã vel q̃ditatẽ subẽ sepate: ſꝫ ẽ cognoscere p effectuꝫ ꝛ q̃si in speculo. ¶ Et iõ alius modus ĩtelligẽdi substãtias sepatas ponit ab Auic. i sua meta. s. q̃ subẽ sepate ĩtelligũť a nob⁹ p ĩtẽtiões suaꝝ q̃ditatũ q̃ sũt q̃dã eoꝝ silitudies nõ abstracte ab eis: q̃ ipsemet sũt imãles ſꝫ ipse. se ab eis i aĩab⁹ nr̃is. Sꝫ ꝫ mod⁹ ẽt nõ vr̃ nob sufficere ad visionẽ dĩnã quã q̃rim⁹. Ostat. n. q̃ oẽ q̃ recipiť i aliq̃ est in eo p modũ recipiẽtis: ꝛ iõ silitudo diuine eẽntie ipressa ab ipso i ĩtellũ nr̃o erit p modũ nr̃i ĩtell⁹. mod⁹ aũt ĩtell⁹ nr̃i deficiẽs est a receptiõe pfecta dine silitudis. Defect⁹ aũt pfecte silitudinis ꝑt tot modis accidere quot modis dissilitudo ĩueniť. vno. n. mõ est deficiẽs silitudo q̃n ptiׁcipať forma fm eãdẽ rõnẽ spẽi: sed nõ fm cũdẽ pfectiõis modũ sic̃ est silitudo deficiẽs ei⁹ q̃ ꝺs parũ de albedie ad illũ q̃ ꝺs multũ: alio⁹ adhuc magis deficiẽs q̃n nõ ꝓueniׁtur ad eãdẽ rõnẽ spẽi: ſꝫ tñ ad eãdẽ rõnẽ generis: sic̃ ẽ silitudo iter illũ q̃ ꝺs colorẽ citrinũ ꝛ illũ q̃ ꝺs colorẽ albuꝫ: alio⁹ adhuc magis deficiẽs q̃n ad rõnẽ eãdẽ generis pringit: ſꝫ solũ fm analogiã: sic̃ est silitudo albedis ad hoĩem in eo q̃ vtrũq̃ ẽ ens: ꝛ ℔ mõ ẽ deficiẽs ois silitudo q̃ ẽ in creatura recepta respcũ dine eẽntie. Ad ℔ ãt q̃ visus cogׁscat albedinẽ os q̃ recipiať i eo silitudo albedis ꝑ rõnẽ sue spẽi: q̃uis ñ ſꝫ eũdẽ mõꝫ cẽndi: q̃ ꝺs alteri⁹ modi eẽ forma i sensu ꝛ ĩ re eť aĩaꝫ. si. n. fuerit i ocło forma citrini nõ diceręť videre albedinez. ꝛ silr̃ ad ℔ q̃ itell⁹ itelligat aliq̃ q̃ditatẽ os q̃ ĩ eo fiat silitudo eiusdẽ rõnis fm spẽm q̃uis forte nõ sit idẽ mod⁹ essendi vtrobiq̃. nõ. n. forma exñs i ĩtellectu vel sensu ẽ ꝑn̄ cognitiõis fm mõꝫ eẽndi quẽ ꝺs vtrobiq̃: ſꝫ fm rõnez in qua cõicat cũ re exteriori. Et ita ꝓs q̃ ꝑ nullã similitudinẽ receptã in ĩtellectu creato põt deus ĩtelligi q̃ eẽntia eius videať ĩmediate. vnde etiã quidã ponẽtes diuinã eẽntiã solũ ꝑ hũc modũ videri dixerũt q̃ ipsa eẽntia nõ videbiť: sed q̃dã fulgor quasi radi⁹ ipsi⁹. vnde nec ille modus sufficit ad visionẽ diuinã quã querim⁹. Et iõ accipiẽdus est ali⁹ modus quẽ etiã q̃dam phi posuerũt. s. Alexãder ꝛ Auerroys in. 3. de aĩa. cũ eni in qualibet cognitiõe sit necessaria aliqua forma qua res cognoscať aut videať: forma ista qua ĩtellect⁹ perficiׁtur ad videndas subas separatas nõ est q̃ditas quã ĩtellectus abstrahit a reb⁹ ꝓpositi: vt dicebat ꝑma opinio: nec̃ aliqua impssio relicta a suba separata in ĩtellectu nr̃o: vt dicebat secũda: ſꝫ est ipsa suba separata que cõiungiť ĩtellectui nr̃o vt forma: vt ipsa sit qõ itelligiť: ꝛ qua ĩtelligiť: ꝛ gcgd sit de alys substãtys separatis: tñ istũ modũ oportet nos accipe in visiõe dei per essentiã: q̃ cũq̃ alia forma ifoׁmareť ĩtellect⁹ noster: nõ posset p eã duci in essentiã diuinã: qõ q̃dẽ nõ ꝺz intelligi q̃ si diuina eẽntia sit vera forma ĩtellectus nostri: vel q̃ ex ea ꝛ intellectu nostro efficiať vnũ simplr̃: sicut in nãlib⁹ ex forma ꝛ mã nãli: ſꝫ q̃ ꝓportio eẽntie diuine ad ĩtellectũ nostrũ est sicut ꝓportio forme ad mãz: q̃uis enim aliqua duo: quoꝝ vnũ est ꝑfecti⁹ altero recipiunť in eodẽ receptibili: ꝓportio vnius duoꝝ ad alterũ. s. magis pfecti ad min⁹ pfectũ est sicut ꝓportio forme ad mãz: sicut lux ꝛ color recipiunť ĩ diaphano: quoꝝ lux se hꝺ ad colorẽ sicut forma ad mãm: ꝛ ita cũ in aĩa recipiať vis intellectiua: ꝛ ipsa eẽntia diuina inhabitans: ſꝫ nõ ꝑ eũdẽ modũ eẽntia diuina se habebit ad intellectũ sicut forma ad mãz. Et q̃ hoc sufficiat ad hoc q̃ intellect⁹ ꝑ eẽntiã diuinã possit videre ipsaꝫ eẽntiã diuinaꝫ hoc mõ põt ostẽdi. sicut. n. ex forma nãli q̃ aliqd hꝺ esse: ꝛ mã efficiť vnũ ens simplr̃: ita ex forma qua ĩtellectus intelligit: ꝛ ipso intellectu fit vnũ intelligẽdo. in reb⁹ autẽ naturalib⁹ res per se subsistẽs nõ põt eẽ forma alicui⁹ materie si illa res habeat mãz partẽ sui: q̃ nõ põt esse vt mã sit forma alicuius: sed si illa res per se subsistẽs sit forma tñ. nihil ꝓhibet eaꝫ effici formã alicuius materie: ꝛ fieri quo est ipsius ꝓpositi sic̃ ꝓs de aĩa. in ĩtellectu aũt oportet accipere ipsum intellectum in potentia quasi materiam

ꝛ speciem intelligibilẽ quasi formã ꝛ intellectus in actu intelligens erit quasi cõpositus ex vtroq̃. vñ si sit aliqua res per se subsistẽs que nõ habeat aliquid in se ꝑter id qõ est intelligibile in ipsa talis res ꝑ se poterit esse forma q̃ itelligiť: res aũt q̃libꝫ est itelligibilis fm id qõ hꝺ̃ de actu nõ fm id qõ hꝺ̃ de potẽtia: vt ꝓs in. 9. Meta. ꝛ hui⁹ signuꝫ est q̃ oꝫ formã itelligibilẽ abstrahere a mã ꝛ oibus ꝑtibus mãe: ꝛ iõ cũ essentia diuina sit act⁹ purus poterit esse forma q̃ itell⁹ ĩtelligit. ꝛ hec erit visio beatificans: et iõ magister dicit in. i. di. scõi sen. q̃ vnio aĩe ad corꝑ ẽ qõdam exẽplũ illi⁹ beate vnionis q̃ spũs vnieť deo. ¶ Ad ꝑmũ q̃ dom̃ q̃ auctoritas illa põt tripl̃r exponi. vt ꝓs per Aug. in li. de videndo deũ. vno⁹ vt excludať visio corꝑalis q̃ nemo vidit vel visur⁹ ẽ deũ in essentia sua vt diceť. alio mõ vt excludať visio ĩtellectual⁹ dei p eẽntiã ab his q̃ in ista mortali carne viuunt. alio⁹ vt excludať visio cõprehẽsiõis ab ĩtellectu creato: ꝛ sic ĩtelligit Chry. vñ subdit. Notitiã hui⁹ ꝺicit euãgelista certissimã ꝛ ꝓprehẽsionez tãtã q̃tã hꝺ̃ pater de filio: ꝛ hic est euãgeliste ĩtellus. vñ subdit. Unigenit⁹ q̃ est tc̃. ꝑ ꝓprehẽsiuam visionẽ volens ꝑbare filiũ esse deũ. ¶ Ad ꝛm dõs q̃ sic̃ deꝰ excedit oia exñtia q̃ bñt esse determinatũ p eẽntiã suã ifinitã: ita cognitio sua q̃ cognoscit est sup oẽs cognitionem. vñ q̃ est ꝓportio cognitiõis nr̃e ad entia creata ea ẽ ꝓportio cognitiõis dine ad suã eẽntiã. Ad cognitionẽ aũt duo ꝛcurrũt: ꝛ cognoscẽs: ꝛ quo cognoscit: visio aũt illa q̃ deũ p essentiã videbim⁹ est eadẽ cũ visiõe q̃ deꝰ se videt ex pte eius quo vr̃: q̃ sic̃ ipse se videt p essentiã suã ita ꝛ nos videbimus. ſꝫ ex pte cognoscẽtis ĩueniť diuersitas q̃ est iter intellectũ diuinũ ꝛ nostrũ: in cognoscẽdo aũt id qõ cognoscit sequiť forma q̃ cognoscim⁹. q̃ ꝑ formã lapidis videmus lapidẽ: sed efficacia in cognoscẽdo segׁtur vtutẽ cognoscẽtis: sicut qui hꝺ̃ visuꝫ fortez acuti⁹ videt: ꝛ iõ in illa visione nos idẽ videbim⁹ qõ deꝰ videt. s. essentiaꝫ suã sed non ita efficaciter. ¶ Ad ꝫm dõs q̃ Dio. ibi loquiť de cognitione qua deũ in via cognoscim⁹ ꝑ aliquã formã creatã qua ĩtellectus noster formať ad eũ videndum: sed sicut dicit Aug. Deꝰ oẽm formã ĩtellect⁹ nostri subterfugit q̃: q̃cũq̃ formã ĩtellect⁹ noster ꝓcipiat: illa forma nõ ptingit ad rõnẽ diuine eẽntie: ꝛ iõ ipse nõ põt esse puius intellectui nr̃o: sed in hoc cũ pfectissime cognoscimus in statu vie q̃ scimus eũ esse sup oẽ id qõ ĩtellectus noster ꝓcipere põt. ꝛ sic ei q̃si ignoto cõiũgimur: sed in patria idipm ꝑ formã q̃ est essentia sua videbim⁹ ꝛ ꝓiũgemur ei q̃si noto. ¶ Ad ꝑmũ q̃ dom̃ q̃ est lux: vt dr̃. i. Joã. i. Lumẽ aũt est ipressio lucis in aliq̃ illuminato ꝛ q̃ essentia diuina est alteri⁹ modi q̃ ois silitudo ipsi⁹ ipressa in ĩtellectu: iõ dicit q̃ tenebre diuine operiunť oi lumini: q̃. s. eẽntia diuina quã tenebras vocat ꝑpter claritatis exceſſuꝫ manet nõ demõׁstrata per ipressionẽ ĩtellect⁹ nostri: ꝛ ꝑ hoc segř q̃ absq̃ dať oi cognitioni: ꝛ ita q̃cunq̃ videtiũ deũ aliq̃ mente cõcipit hic nõ est deꝰ: sed aliq̃ diuinoꝝ effectuuꝫ. ¶ Ad qntũ ꝺz q̃ claritas dei q̃uis excedat oẽm formã q̃ nũc ĩtellect⁹ formať: nõ tñ excedit ipaꝫ essentiam diuinã que erit q̃si forma ĩtellect⁹ nr̃i in patria: ꝛ iõ ꝫ nũc fit ĩuisibiׁlis tñ tũc erit visibilis. ¶ Ad 6ᵐ dõm q̃ q̃uis finiti ad ifinituꝫ nõ possit eẽ ꝓportio: q̃ exceſſus ifiniti supra finitum nõ ẽ determiať: põt tñ eẽ iter ea ꝓportionalitas q̃ ẽ silׁtudo ꝓportionũ: sic̃. n. finitũ equať alicui finito ita infinito ifinitũ. Ad hoc aũt q̃ aliqd totaliׁ cognoscať q̃n̄q̃ ops̃ esse ꝓportionẽ iter cognoscẽs ꝛ cognitũ: q̃ ops̃ vtutẽ cognoscentis adeq̃ri cognoscibilitati rei cognite: equalitas aũt ꝓportio q̃daꝫ est: sed q̃n̄q̃ cognoscibilitas rei excedit virtutẽ cognoscẽtis: sicut cũ nos cognoscim⁹ deũ: aut eco uerso: sicut cũ ipse cognoscit creaturas: ꝛ tũc nõ oꝫ eẽ ꝓportionẽ inter cognoscentẽ ꝛ cognitũ sed ꝓportionalitatem tm̃: vt. s. sicut se hꝺ̃ cognoscẽs ad cognoscẽdum: ita se habeat cognoscibile ad hoc q̃ cognoscať: ꝛ talis proꝑortionalitas sufficit ad hoc q̃ ifinitũ cognoscatur a finito: ꝛ ecõuerso. ¶ Uel dom̃ q̃ ꝓportio fm ꝑmã nominis istitutionẽ signat habitudinẽ q̃titatis ad q̃titatẽ ſꝫ aliquẽ determinatũ excessuꝫ vel adequationẽ: sed vlteriꝰ ẽ trãslatum ad significãdũ oẽm habitudinẽ cuiuscũq̃ ad aliũ: ꝛ per hũc modũ dicim⁹ q̃ mã debet esse ꝓportionata ad formã: ꝛ hoc modo nihil ꝓhibet ĩtellectũ nostrum q̃uis sit finitus dici ꝓportionatũ ad videndũ essentiã ifinitã: nõ tñ ad ꝓprehẽdendũ eã: ꝛ hoc ꝑpter suã imensitatem. ¶ Ad 7ᵐ dõs q̃ duplex est similitudo ꝛ distãtia: vna fm ꝺuenientiã in natura: ꝛ sic magis distat deꝰ ab intellectu creato q̃ intelligibile creatũ a sensu: alia fm ꝓportionalitatẽ: ꝛ sic est ecõuerso: q̃ sensus nõ est ꝓportionatus ad cognoscendũ aliq̃ ĩmateriale: sed intellect⁹ est ꝓportionatus ad cognoscẽdũ qõcunq̃ ĩmateriale: ꝛ hec silׁtudo requiriť ad cognitionẽ: nõ aũt ꝑma: q̃. ꝺstat q̃ intellect⁹ intelligens lapidez nõ est similis ei in naturali esse: sicut etiã visus apꝛehendit mel rubeũ ꝛ fel rubeuꝫ: q̃uis non apꝛehendat mel dulce: fellis enim rubedo magis cõuenit cũ felle inquãtum est visibile q̃ dulcedo mellis cum felle. ¶ Ad 8ᵐ dõm q̃ in visiõe qua deꝰ ꝑ eẽntiã videbitur ipsa diuina essentia erit q̃si forma intellect⁹ qua intelligit: nec oꝫ q̃ efficiãt vnũ fm eẽ simplr̃: ſꝫ solũ q̃ fiat vnũ q̃ruꝫ ptinet ad actũ ĩtelligẽdi: vt supra dictũ ẽ. ¶ Ad 9ᵐ dõm q̃ dictũ Auicẽ. q̃tũ ad hoc nõ sustinem⁹: q̃ ei etiam ab alys ꝓbis in hoc ꝺicit: nisi forte velim⁹ dicere q̃ Auicẽna ĩtelligit de cognitiõe subarũ separatarũ ſꝫ q̃ cognoscent ꝑ habit⁹ sciaꝝ speculatiuaꝝ ꝛ silׁtudinũ aliarũ rer̃. vñ hoc ĩtroducit ad ostẽdẽdũ q̃ scia nõ est in nobis suba sed accñs: ꝛ tñ diuina eẽntia q̃uis plus distet fm ꝑtatẽ nãe sue ab ĩtellectu nostro q̃ suba angeli: tñ plus hꝺ̃ de ratiõe ĩtelligibilitatis: q̃ est actus purus cui nõ admiscetur aliqd de potẽtia: qõ nõ cõtingit in alys substãtys separatis. Nec illa cognitio qua deũ ꝑ eẽntiã videbim⁹ ex parte eius quo videbiť crit in gñe accidẽtis: ſꝫ solũ q̃tũ ad actũ ipsius ĩtelligẽtis q̃ nõ erit ipsa suba ĩtelligẽtis vel intellecti. ¶ Ad decimũ dõs q̃ suba separata a mã ĩtelligit se ꝛ intelligit alia: ꝛ vtroq̃ mõ põt verificari auctoritas inducta. cũ. n. ipsa eẽntia subẽ separate sit per scipsaꝫ itelligibilis in actu: eo q̃ est a mã separata: cõstat q̃ q̃si suba separata ĩtelligit se: q̃ oino idẽ est ĩtelligẽs ꝛ ĩtellectũ. nõ eniꝫ ĩtelligit se ꝑ aliquã itẽtionẽ abstractã a se sicut nos ĩtelligim⁹ res mãles: ꝛ hic videť cẽ ĩtellect⁹ phi in. 3. de aĩa. vt ꝓs ꝑ Cõmẽtato: ẽ ibidẽ. fm aũt q̃ ĩtelligit res alias ĩtellectũ in actu fit vnũ cũ ĩtellectu in actu q̃tũ forma ĩtellect⁹ fit forma ĩtellect⁹ inq̃tũ est ĩtellect⁹ nat⁹ in actu: non q̃ sit ipsamet eẽntia ĩtellectus: vt Auicẽ. ꝓbat in. 6. de nãlibus: q̃ eẽntia ĩtellectus manet vna sub duab⁹ formis fm q̃ itelligit res duas successiue ad modũ quo mã ꝑma manet vna sub ꝺuersis formis. vñ etiã Cõmẽ. in. 3. de aĩa. cõparat ĩtellectũ possibilẽ q̃tũ ad hoc mãe ꝑme: ꝛ sic nullo mõ sequiť q̃ ĩtellectus noster vides deũ fiat ipsa essentia diuina: ſꝫ q̃ ipsa eẽntia diuina cõparať ad ipsuꝫ quasi pfectio ꝛ forma. ¶ Ad vndecimũ dõs q̃ auctes ille ꝛ oẽs silׁes sũt ĩtelligẽde de cognitiõe q̃ cognoscim⁹ deũ in via rõne ꝑus posita. ¶ Ad ꝛiᵐ dõs q̃ infinitũ ꝑuatiue dictuꝫ est ignotũ inq̃tũ est hꝺ̃. q̃ dicit ꝑ remotionẽ cõplemẽti a quo est cognitio rei. vñ infinitũ reducit ad mãz subiectaꝝ ꝓpationi: vt ꝓs in. 3. phi. sed infinitũ negatiue acceptuꝫ dr̃ ꝑ remotionẽ mãe terminãtis: q̃ forma etiã quodãmodo terminať per mãm. vnde infinituꝫ hoc modo de se maxime est cognoscibile: ꝛ hoc modo infinitus est deꝰ. ¶ Ad ꝛiᵐ dõm q̃ Augu. loquitur de visione corꝑali qua nunq̃ videbitur: quod patet ex hoc q̃ premittitur. sic enim

Universidad de Deusto
Biblioteca

videnť visibilia ista q̄ nominanť. Deū nemo vidit vnq̄ nec videre pōt: ꝛ est natura inuisibilis sicut ꝛ icorruptibilis. sicut aūt ꝑm suā nām est maxie ens: ita ꝛ ꝑm se è maxime itelligibilis. ſz q̄ a nobis q̄nq̄ non intelligať est ex defectu nostro. vñ q̄ videať postq̄ visus nō fuit a nobis: nō est ex mutatiōe sua sed nr̄a. ¶ Ad decimū q̄rtū dōz q̄ deꝰ in patria videbiť a sanctis sicuti è si B referať ad modū quez ipſi⁹ visi: videbiť. n. a sanctis deꝰ bře illū modū quez bz. ſz si referať modꝰ ad ipz cognoscētē nō videbiť sicuti est: q̄ nō erit tāta efficacia itellꝰ creati ad videndū q̄ta è efficacia diuine eētie ad B q̄ itelligať. ¶ Ad decimum gntū dōz q̄ mediū in visiōe corporali ꝛ itellectuali inuenit triplex. ꝓmū est mediū sub quo videť. ꝛ hoc est qđ pficit visum ad videndū in gñali nō determinās visuz ad aliq̄ spāle obiectū sicut se bz lumen corporale ad visum corporalem ꝛ lumē itellectꝰ agētis ad itellectū possibilē. Scōz est mediū quo videť ꝛ hoc est forma visibilis qua determinať vterq̄ visus ad spāle obm: sic̄ p formā lapidis ad cognoscendū lapidē. Tertiū è mediū in quo vř. ꝛ B est id p cuiꝰ ispectionē ducit visus in aliā rē: sic ispiciendo speculū ducit in ea q̄ in speculo repſitanť ꝛ videndo imagines ducit in imagiatū. ꝛ sic ēt itellꝰ p cognitionez effectꝰ ducit in cām vel ecōuerso. In visiōe igiť ꝑie nō erit tertiū mediū: vt. ſ. deꝰ p spēs aliaꝝ cognoscať sic̄ nūc cognoscit: rōne cuiꝰ dicimur nūc videre i speculo: nec erit ibi ſz mediū: q̄ ipa eētia dīna erit q̄ itellꝰ noster videbit deū vt ex dictis pz. ſz erit ibi trīs ꝑmū mediū qđ eleuabit itellectū nostrū ad B q̄ possit cōiungi eētie icreate mō pdicto: ſz ab hoc medio nō dř cognitio mediata: q̄ non cadit iter cognoscētē ꝛ rē cognitā: ſz est illō qđ dat cognoscenti vim cognoscēdi. ¶ Ad decimūſextū dōz q̄ creature corporales nō dřn̄ imediate videri: nisi q̄n id qđ in eis è ꝺiūgibile visui ei ꝺiungiť: nō sūt aūt ꝺiūgibiles p eētiā suaz rōne mālitatis: ꝛ iō tūc imediate videnť q̄n corꝑ similitudo itellectui ꝺiūgiť: sed deꝰ p eētiā cōiūgibilis è itellectui. vñ nō imediate videreť nisi eētia sua ꝺiungereť itellectui. ꝛ hec visio imediata dř visio faciei. Et ꝓterea similitudo rei corporal' recipiť in visu ꝑm eādē rōnē q̄ est in re: ſz nō ꝑm eundē modū eēndi: ꝛ iō similitudo illa ducit i illā rē directe: nō aūt pōt B mō ducere aliq̄ similitudo itell'm nostruz in deū: vt ex dictis pz. ꝛ ꝓpter hoc nō est sile.

Ad secundum sic ꝓcedit. vř q̄ sci post resurrectionē deū corporaliꝫ oculis videbūt. Oculus eniz glorificatus maiozis erit virtutis q̄ aliqs oculus nō glorificatꝰ. ſz btūs Job oculo suo deū vidit. Job. 39. Auditu auris audiui te: nūc aūt oculus meus videt te. g̃ multo fortiꝰ oculus glorificatꝰ deū p eētiam videre poterit. ¶ P. Job. 19. In carne mea videbo deum saluatorez meū. g̃ videť q̄ corporalibus oculis deꝰ in patria videbiť. ¶ P. Aug. zz. de ciui. dei. loq̄ns de visu oculoꝝ glorificatoꝝ sic dic. Uis ꝑpolentioꝝ oculoꝝ erit illorum: nō vt acrius videant q̄ quidā ꝓhibenť videre serpētes vel aquile. quātalibet eni acrimonia eadem aialia vigeant: nihil aliud pñt videre q̄ corꝑa. sed vt videāt incorporalia quecūq̄ aūt potentia cognoscitiua est incorporaliuz pōt eleuari ad videndū deū. ergo oculi glorioſi deū videre poterūt. ¶ P. q̄ est dřia corporaliū ad icorꝑa lia: eadē est ecōuerso. ſz oculus icorꝑoreus pōt corporal'r videre. ergo oculus corꝑeꝰ pōt videre icorporalia. ꝛ sic idē qđ ꝑus. ¶ P. Greg. in. 5. moral'. sup illō Job. 4. Stetit gdā cuiꝰ nō agnoscebā vultū ꝛc. sic dic. Dō g si ꝓceptū seruare voluiſſet carne spūalis futurꝰ fuerat: factꝰ è peccando ꝛ mente carnalis: ſz ex hoc q̄ est mēte factꝰ carnalis vt ibidē dř solum ea cogitat que ad animū per corꝑum imagines trahit. g̃ etiā q̄n carne spūalis erit: qđ post resurrectionē sanctis ꝓmittit: ꝛ etiaz carne spūalia videre poterit: ꝛ sic idē qđ ꝑus. ¶ P. hō solo deo pōt beatificari: nec videre pōt: ꝛ est natura inuisibilis sicut ꝛ icorruptibilis. sicut aūt ꝑm suā nām est maxie ens: ita ꝛ ꝑm se è maxime itelligibilis. ſz q̄ a nobis q̄nq̄ non intelligať est ex defectu nostro. vñ q̄ videať postq̄ visus nō fuit a nobis: nō est ex mutatiōe sua sed nr̄a. ¶ Ad decimū q̄rtū dōz q̄ deꝰ in patria videbiť a sanctis sicuti è si B referať ad modū quez ipſi⁹ visi: videbiť. n. a sanctis deꝰ bře illū modū quez bz. ſz si referať modꝰ ad ipz cognoscētē nō videbiť sicuti est: q̄ nō erit tāta efficacia itellꝰ creati ad videndū q̄ta è efficacia diuine eētie ad B q̄ itelligať. ¶ Ad decimum gntū dōz q̄ mediū in visiōe corporali ꝛ itellectuali inuenit triplex. ꝓmū est mediū sub quo videť. ꝛ hoc est qđ pficit visum ad videndū in gñali nō determinās visuz ad aliq̄ spāle obiectū sicut se bz lumen corporale ad visum corporalem ꝛ lumē itellectꝰ agētis ad itellectū possibilē. Scōz est mediū quo videť ꝛ hoc est forma visibilis qua determinať vterq̄ visus ad spāle obm: sic̄ p formā lapidis ad cognoscendū lapidē. Tertiū è mediū in quo vř. ꝛ B est id p cuiꝰ ispectionē ducit visus in aliā rē: sic ispiciendo speculū ducit in ea q̄ in speculo repſitanť ꝛ videndo imagines ducit in imagiatū. ꝛ sic ēt itellꝰ p cognitionez effectꝰ ducit in cām vel ecōuerso. In visiōe igiť ꝑie nō erit tertiū mediū: vt. ſ. deꝰ p spēs aliaꝝ cognoscať sic̄ nūc cognoscit: rōne cuiꝰ dicimur nūc videre i speculo: nec erit ibi ſz mediū: q̄ ipa eētia dīna erit q̄ itellꝰ noster videbit deū vt ex dictis pz. ſz erit ibi trīs ꝑmū mediū qđ eleuabit itellectū nostrū ad B q̄ possit cōiungi eētie icreate mō pdicto: ſz ab hoc medio nō dř cognitio mediata: q̄ non cadit iter cognoscētē ꝛ rē cognitā: ſz est illō qđ dat cognoscenti vim cognoscēdi. ¶ Ad decimūſextū dōz q̄ creature corꝑales nō dřn̄ imediate videri: nisi q̄n id qđ in eis è ꝺiūgibile visui ei ꝺiungiť: nō sūt aūt ꝺiūgibiles p eētiā suaz rōne mālitatis: ꝛ iō tūc imediate videnť q̄n corꝑ similitudo itellectui ꝺiūgiť: sed deꝰ p eētiā cōiūgibilis è itellectui. vñ nō imediate videreť nisi eētia sua ꝺiungereť itellectui. ꝛ hec visio imediata dř visio faciei. Et ꝓterea similitudo rei corporal' recipiť in visu ꝑm eādē rōnē q̄ est in re: ſz nō ꝑm eundē modū eēndi: ꝛ iō similitudo illa ducit i illā rē directe: nō aūt pōt B mō ducere aliq̄ similitudo itell'm nostruz in deū: vt ex dictis pz. ꝛ ꝓpter hoc nō est sile.

Ad secundum sic ꝓcedit. vř q̄ sci post resurrectionē deū corporaliꝫ oculis videbūt. Oculus eniz glorificatus maiozis erit virtutis q̄ aliqs oculus nō glorificatꝰ. ſz btūs Job oculo suo deū vidit. Job. 39. Auditu auris audiui te: nūc aūt oculus meus videt te. g̃ multo fortiꝰ oculus glorificatꝰ deū p eētiam videre poterit. ¶ P. Job. 19. In carne mea videbo deum saluatorez meū. g̃ videť q̄ corporalibus oculis deꝰ in patria videbiť. ¶ P. Aug. zz. de ciui. dei. loq̄ns de visu oculoꝝ glorificatoꝝ sic dic. Uis ꝑpolentioꝝ oculoꝝ erit illorum: nō vt acrius videant q̄ quidā ꝓhibenť videre serpētes vel aquile. quātalibet eni acrimonia eadem aialia vigeant: nihil aliud pñt videre q̄ corꝑa. sed vt videāt incorporalia quecūq̄ aūt potentia cognoscitiua est incorporaliuz pōt eleuari ad videndū deū. ergo oculi glorioſi deū videre poterūt. ¶ P. q̄ est dřia corporaliū ad icorꝑa lia: eadē est ecōuerso. ſz oculus icorꝑoreus pōt corporal'r videre. ergo oculus corꝑeꝰ pōt videre icorporalia. ꝛ sic idē qđ ꝑus. ¶ P. Greg. in. 5. moral'. sup illō Job. 4. Stetit gdā cuiꝰ nō agnoscebā vultū ꝛc. sic dic. Dō g si ꝓceptū seruare voluiſſet carne spūalis futurꝰ fuerat: factꝰ è peccando ꝛ mente carnalis: ſz ex hoc q̄ est mēte factꝰ carnalis vt ibidē dř solum ea cogitat que ad animū per corꝑum imagines trahit. g̃ etiā q̄n carne spūalis erit: qđ post resurrectionē sanctis ꝓmittit: ꝛ etiaz carne spūalia videre

sa corꝑa gubernantem clarissima perspicuitate videamus: non sicut nunc inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta conspiciunť: sed sicut hoies moꝝ vt aspicimus nō credim⁹ viuere ſz videm⁹. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz q̄ ꝑbum illud Job itelligiť de oculo spūali: de quo dic apl's Eph̄. i. Illuminatos bře oculos cordis nr̄i. ¶ Ad zm dōm q̄ illa auctas nō itelligiť q̄ p oculos carnis deū sim⁹ visuri: sed q̄ in carne exītes deū videbim⁹. ¶ Ad 3m dōz q̄ Augu. logť inq̄rēdo in ꝑbis illis ꝛ sub ꝺitiōe: qđ ꝑs ex B qđ ꝓmittiť: lōge itaq̄ alteri⁹ potētie erūt si p eos videbiť icorporea illa nā: ꝛ postea subdit. Uis itaq̄ ꝛc. ꝛ postmodum determiať vt dcm̄ est. ¶ Ad 4m dōz q̄ ois cognitio fit p aliquā abstractionē a mā. ꝛ iō ēt forma corporalis magis abstrahiť a mā: magis est cognitiōis p̄ncipiū: ꝛ ide est q̄ forma in mā exīs nullo⁹ est cognitiōis p̄ncipiū. in sensu aūt aliquo mō ꝓnt a mā separať: ꝛ in itellectu nostro adhuc meli⁹: ꝛ iō oculus spūalis a q̄ remouet ipedimētū cognitiōis pōt videre rē corporalē: nō aūt segť q̄ oculus corꝑal' in q̄ deficit vis cogscitiua ꝑm q̄ ꝓticipat de mā possit cognoscere perfecte cognoscibilia q̄ sūt icorꝑea. ¶ Ad 5m dōm q̄ ēt quis mēs facta carnal' nō possit cogitare nisi accepta a sensib⁹: tn̄ cogitat ea imāliter. ꝛ sil'r oꝝ q̄ visus illud qđ apꝑhēdit sp apꝑhēdat corꝑal'r. vñ nō pōt cognoscere illa q̄ corꝑal'r apꝑhēdi nō pñt. ¶ Ad 6m dōm q̄ btitudo è pfectio hois inq̄tū è hō: ꝛ qz hō non bz q̄ sit hō ex corꝑe. ſz magis ex aīa: corꝑ aūt est de eētia hois inq̄tū est pfectū p aiam: iō beatitudo homis nō consistit p̄ncipaliter nisi in actu anime: ꝛ ex ea deriuať ad corꝑ q̄ quandā redundantiā: sicut pz ex his q̄ dicta sunt. 4. 4. dī. q̄daz tn̄ beatitudo corporis n̄ri erit inq̄tū deū videbit in sensibilib⁹ creaturis ꝛ precipue in corꝑe xp̄i. ¶ Ad 7m dōm q̄ itellectus est ꝓceptiuus spūalitz: nō aūt visus incorporaliū: ꝛ iō itellectus poterit cognoscere diuinā eētiaz sibi cōiunctā: nō aūt visus incorporalia.

Ad tertium sic ꝓcedit. vř q̄ sci in patria videdo deū cū ꝓphēdāt. i. Lor. 10. Sic currite vt ꝓphēdatis: cursus aūt è ad ꝑmiū. g̃ ꝓphēsio dei est ꝑmiū vtutis: qđ sanctis reddeť. ¶ P. Aug. dic in li. de videdo deū. Totū ꝓphēdiť videndo qđ ita vř vt nihil ipſi⁹ lateat videtē: ſz si deꝰ vř ab aliq̄ nihil ipſi⁹ latet videtē: q̄ cū sit simplex nō pōt cē q̄ aliqd ei⁹ videat. ꝛ aliqd lateat. g̃ deꝰ a quolibz ipz videtē ꝓphēdit. ¶ P. oē qđ totū total'r vř ꝓphēdit: ſz deꝰ a videtib⁹ cēntia sua totꝰ vř ꝛ total'r: q̄ totꝰ deꝰ nō est nisi ei⁹ cēntia: q̄libz ēt ei⁹ modus est ei⁹ eētia: nec pōt eētia ei⁹ videri nisi ipse totꝰ ꝛ total'r videať. g̃ ab oīb⁹ eētiā suā videntib⁹ cōprehēdit. ¶ P. sic dř in. 3. de aīa. Intellꝰ eodē mō itelligit se ꝛ alia. sed sic dic Aug. in li. 83. q. Dē qđ se itelligit ꝓphēdit se. g̃ oē qđ intelligit aliud ꝓphēdit ipz: sed q̄libz videns essentiā diuinā itelligit ipaz. g̃ ꝓphēdit eā. ¶ P. oē illō de q̄ cognoscit. qđ ē ꝓphēdit: q̄ B cogscit q̄si p suā diffōnē. ꝓphēdit aūt cui⁹ fines circūspici pñt: vt dic Aug. i li. de viden. deū. ſz oē illud cui⁹ eētia vř cogscit de eo qđ ē. g̃ q̄libz eētiā dei videns ꝓphēdit ipz. ¶ P. q̄tas actionis est ꝑm q̄tatē forme q̄ ē actiōis p̄ncipiū. ꝑm. n. q̄tas calꝺoris ē q̄tas calefactiōis: ſz forma q̄ est cognitionis p̄ncipiū est id quo cognoscēs cognoscit. g̃ ꝑm modum eius quo cognoscit est modus cognitiōis: sed illud q̄ cognoscit deꝰ nō est aliud q̄ eius eētia: vt dictū ē supra. hec aūt infinita est. g̃ ꝛ visio infinita. ergo ea pōt diuina essentia ꝓphendi q̄ius sit infinita. ¶ P. si eētia diuina nō pōt ꝓphendi: hoc nō est nisi ꝓpter excessum claritatis ipsi⁹. sed excessus cognoscibilis ipedit cognitionē in̄tuz corꝛumpit potentiā cognoscitiuā: qđ accidit tn̄ in sensu: nō aūt in intellectu: vt pz ex hoc qđ dř in. 3. de anima: q̄ q intelligit maxima nō minus pōt intelligere minima sed magis: cuius cōtrariuz in sensu accidit. cū ergo diuina eētia non videať nisi per itellectū vt dictū est. videť q̄ excessus diuine claritatis cōprehensionē diuine essentie nō impediat. ¶ P. essentia diuina comprehensibilis est ab aliquo intellectu: q̄ ipse deus seipm cōprehendit. si ergo ab intellectu humano non possit comprehendi hoc erit ꝓpter defectum intellectus: sed lumen glorie aufert oēz defectuz intellectus: cū etiaz per gloriam auferať omnis corporis defectus. ergo illi q̄ in lumīe glorie videbūt deū cōprehendent ipsuz. ¶ Sed contra est qđ Augu. dicit in lib. de videndo deum. Dei plenitudinez nō solum oculis corporis sed nec ipsa mente quisq̄ aliquādo cōprehēdit. ¶ P. sicut dicit Aug. in lib. 83. q. Qđ cōprehendit se finitum est sibi. ergo qđ cōprehēdit aliud illud finituz est ei. sed deus nō potest esse finitus alicui intellectui creato. g̃ nullus intellectus creatus potest deuz comprehendere. ¶ P. Dama. dicit in. i. lib. Quoniā incōprehensibilis est dei substātia his qui diuine credūt scripture nō dubiū è. ¶ P. omne quod cōprehendit aliqd vel est maiꝰ vel eq̄le illi: sed intellectus creatus non pōt esse maioꝝ deo nec equalis. ergo nō pōt ipsum cōprehendere.

¶ Rñ⁰ dōz q̄ ꝓprehēdere dř q̄si sil'prēdere. idest capere: ꝛ ideo illud ꝓprie cōprehendit qđ simul capiť. i. cū oibus que eius sunt. vñ oꝝ q̄ oē cōprehēsuz includať in cōprehendente. includiť aūt ꝑpe cōtentū in cōtinēte: ꝛ iō oꝝ cōprehensuz cōtineri in cōprehēdēte. sicut autē dicit corporaliter aliqd in altero cōtineri: q̄ nō excedit cōtinēs ex vlla parte ſz quātitatē dimēsiuā: vt vinū in dolio. ita dicitur cōtineri aliqd ab aliquo spūal'r: qđ substat virtuti eius: ꝛ nullo excedit ipsuz. Et ideo tūc dicit aliqd p cognitionez cōprehēdi q̄n cognitū stat sub actu vtutis cognoscitiue: ꝛ nō excedit ipsaz. excessus aūt ois est ſz aliquā quātitatē. ꝑm hāc aūt quātitatē dicit cognoscibile excedere potentiā cognoscitiuā ꝑm quā cognoscibile est ab ipsa. sensibile aūt cognoscit ꝛ ꝑm quātitatē dimēsiuā. ꝓpter hoc q̄ sensus in cognoscēdo vtit organo corporali rōne cuiꝰ cognoscit sensibilia oia que reducunť ad quātitatē dimēsiuā: ꝛ ꝑm quātitatē virtualē: vt pz in sensibilib⁹. ꝓpius que q̄litates sunt. ꝛ iō etiā ꝓphēsio sensus ipedit: ꝛ ꝓp excessuz quātitatis dimēsiue: sicut impediť ne ꝓphēdat totā terram: ꝛ ꝓpter excessuz q̄titatis virtualis: sicut ipediť ne cōprehēdat claritatē solis: q̄ nō est tāta vtus oculi ad cognoscēdū quāta est claritas solis qua est cognoscibilis. intelligibile aūt nō cognoscit ab itellectu sub rōne q̄titatis dimēsiue nisi p accidēs: inq̄tū. ſ. accipit a sensu: ex quo sequit q̄ intelligat cū ꝺinuo ꝛ tpe: ꝛ ꝑm hoc itellectꝰ impeditur a ꝓphēsiōe itelligibilis ꝓpter excessuz q̄titatis: sicut impedimur a ꝓphēsiōe linee vel numeri ifiniti: sed per se loquēdo itelligibile cōparať ad intellectū ꝑm rōnē q̄titatis virtualis: eo q̄ ꝓpriū obiectū intellectꝰ est quid: ꝛ iō in his q̄ sūt separata a sensu nō ipediť ꝓphēsio intellectus nisi p excessuz q̄titatis virtualis: ꝛ hoc ē q̄n intelligibile plus est cognoscibile q̄ intellectus cognoscere possit vl' cognoscat: sic̄ ille q̄ scit hāc ꝛcloně. triāgulus bz tres: p ꝑbabilē rōnē: q̄. ſ. ita cōiter dicit nō cōprehēdit ipsam: nō q̄ ꝑtē eius videat ꝛ ꝑtē nō videat: ſz q̄ modus q̄ cognoscit deficit a modo quo est cognoscibilis per demōstrationē: essentia aūt diuina est cognoscibilis per veritatem suā: intellectus autē est cognoscitiuus per lumē itellectuale qđ est in ipso. veritas aūt diuine essentie excedit lumē quodcunq̄ intellectus creati. ꝛ ideo impossibile est q̄ videat deuz ita pfecte sicut est visibilis: ꝛ ex hoc sequitur q̄ nullus intellectus creatus deuz ꝓphēdere possit.

¶ Ad ꝑmū ergo dōm: q̄ apl's loquiť de cōprehēsiōe glorie: qua. ſ. fiat vt anima capiat in se omne illud quod ad pfectionem glorie pertinet: ꝛ ꝑm hoc dicitur gloriam com-

Universidad de Deusto
Biblioteca

prehendere ꝗuis nullꝰ diuinam essentiam intellectu comprehendant. vel cõprehẽsio ibi dr ipsa peruentio ad habendum deuꝫ fm q̃ spes dr comprehensio succedere. ¶ Ad 2m dꝯz q̃ Aug. duo ponit in diffone prehẽsionis. quoꝝ vno excludit excessus cognoscibilis supra vtutẽ cognoscẽtis q̃ est fm q̃titatẽ diuisiuã: ꝛ q̃tũ ad hoc dic q̃ ita vr vt nihil ei lateat videtẽ. alio aũt excludit excessus fm q̃titatẽ vtutis: ꝛ q̃tũ ad hoc dic aut cuiꝰ fines circũspici pñt: tũc. n. fines rei circũspiciunt: qñ videns puenit ad finẽ visiois pfecte videdo. ¶ Ad 3m dꝯz q̃ tota essentiã diuinã sancti videbũt in pria: sz nõ totaliter: nõ ita q̃ ali quis modꝰ sit in deo quez nõ videat: vel aliqs modus sit itellis ipsoꝝ q̃ nõ ꝟuertat ad deũ. sz qz modꝰ q̃ ꝟuertunt ad deũ cognoscẽdũ nõ ẽ eq̃lis mõ quo deꝰ ẽ cognoscibil: ꝛ hec ineq̃litas ostẽdit cũ dr. q̃ diuina eẽntia non totaliter videbit. hoc. n. aduerbiũ totaliter: neq; dic modũ videntis absolute neq; modũ absolute rei vise: sz modũ videtis p ꝓparationẽ ad rẽ visaz. B. n. aduerbiũ ꝺterminat ipaz visionẽ fm quã ꝓparat videntes ad visuz. ¶ Ad q̃rtũ dꝯz q̃ aliqd itelligit se. idẽ est modꝰ cognoscẽtis ꝛ cogniti: et iõ si itelligit se ꝓprehẽdit se: nõ ẽ aũt idẽ modꝰ cognoscentis ꝛ cogniti q̃ itellis itelligit aliud. ꝛ iõ nõ est sile. ¶ Ad 5m dꝯz q̃ eodẽ mõ aliqs cognoscit qd est res q̃ cognoscit eẽntiã rei: cũ ipsa eẽntia sit qditas rei: ꝛ iõ ille solus cõprehendit qd est res q̃ ꝓprehẽdit eẽntiã. vñ sic sci videbunt essentiã diuinã: sz nõ ꝓprehendẽt ipaz: ita videbũt qd est deꝰ sed nõ ꝓprehẽdẽt: ꝛ statiz nõ videbit deꝰ ab eis sicut vr res p suã diffõe cuiꝰ eẽntia ꝓprehẽdit. ¶ Ad 6m dꝯz q̃ actio nõ attribuit forme tñ q̃ est ꝑncipiũ actiois sz cõposito: sicut calefactio calꝰ nõ calozi tñ: ꝛ iõ actionẽ opz mẽsurare nõ solũ fz formã q̃ est ꝑncipiũ actiois: sz ẽt fm subm forme. sed forma q̃ nõ est p se subsistẽs nõ hz aliuz modũ a mõ subiecti: qz nõ hz esse nisi inq̃tũ est act⁹ talis subiecti: ꝛ iõ mẽsura forme ẽ mẽsura ꝓpositi: sz forma q̃ ẽ p se subsistẽs hz aliqđ modũ inq̃tũ ẽ res q̃dã subsistens ꝛ quẽdã modũ fm q̃ ẽ act⁹ talis subiecti: ꝛ hꝫ modus accipit fz mẽsurã q̃ pfectibile ptingit vt pficiat tali forma: ꝛ ex hoc mõ mẽsurat actio. Eẽntia aũt ꝺina ẽ p se subsistẽs. ꝛ iõ visio q̃ p eã fit in itellectu creato: nõ mẽsurat fz modũ ifinitũ q̃ est ipsi⁹ eẽntie fm se. sz fz modũ q̃ itellectus ptingit ad hꝫ q̃ ipaz pficiat. ad hꝫ aũt ptingit inq̃tuz ei ꝓiũgit p lumẽ glie qđ est finitũ: ꝛ iõ finita est ex pte videtis. ¶ Ad 7m dꝯz q̃ claritas dei vt vitas sue eẽntie p quã cognoscibil ẽ fit sol p suã claritatẽ: ꝛ q̃uis nõ ipediat cõprehẽsionẽ p corruptionẽ itellis: ipedit tñ ex ipso excessu: qz nõ põt ꝓtingere q̃ itellus creat⁹ ptingat ad cognoscẽduz ita pfecte ꝺinã eẽntiã sic cognoscibil est. ¶ Ad 8m ꝺicendũ q̃ glia pficit nãz ꝛ nõ destruit: ꝛ iõ iperfectionem que est de rõne nature lumẽ glozie nõ tollit: sicut hꝫ quod est ex nihilo esse: ex hoc autem ipso intellectus creatus deficit a possibilitate comprehensionis: ꝛ ideo nec per lumen glozie ad cõprehensionẽ peruenire põt.

Ad quartum sic ꝓcedit. vr q̃ eoꝝ q̃ vident deũ p essentiã vnꝰ alio nõ videt perfecti⁹. qz vt dicit Aug. in li. 83. q. Eãdẽ rẽ nõ põt vnꝰ alio magis itelligere: sz ꝺina eẽntia nõ videbit nisi p itellz q̃ vnꝰ alio nõ videbit plenius. ¶ Ꝓ. tãto aliqđ pfectius vr quanto exprssioz silitudo rei in se fit in videte: sz non erit exprssioz silitudo q̃ deꝰ videat in vno q̃ ꝑ alio coꝝ q̃ deũ p eẽntiã videt: qz eadẽ eẽntia ẽ in oibꝰ. q̃ vnꝰ alio ñ melius videbit. ¶ Ꝓ. ille melius videt a q̃ magis remouent impedimẽta visiois: sz in nullo remãebit aliqđ visiois impedimẽtũ. q̃ oes eq̃liter videbũt. ¶ Ꝓ. oes sci videbũt deũ: sic ẽ. i. Joã. 3. sed nõ põt melius videri q̃ sit. ergo vnꝰ alio nõ melius videbit. ¶ Ꝓ. optimus modꝰ cogscẽdi deũ ẽ q̃ vr p eẽntiã: sz optimo nõ põt eẽ melius. q̃ videntiũ deũ p eẽntiã vnꝰ alio melius nõ videt. ¶ Sz ꝟ. hoies assumunt ad sortes angelorum. sed supiozes angeli deũ clariꝰ vident q̃ inferiozes. vt ps p Dio. in ce. hierar. q̃ ꝛ boium in glia qdã alys clarius videbũt. ¶ Ꝓ. in visione dei ꝓsistit essentialr hois beatitudo. sed qdam alys beatiozes erũt vt supra dictũ est. ergo qdam alys clarius videbũt. ¶ Ꝓ. in lumine glozie deꝰ a sanctis videbit: sicut dr in psal. In lumine tuo videbimus lumẽ: sed qdã alys maiozi lumĩe replebunt: sicut enĩ stella differt a stella in claritate: sic erit resurrectio mortuoruz. vt dr. i. Coz. 15. Claritas aũt corporis claritatẽ indicabit mẽtis. ergo qdam clarius videbunt deũ.

¶ Rñdeo dicendũ q̃ cũ ꝑncipiũ actiõis sit forma q̃ agit: oportet ex parte eius sumi actionis mensurã: aliter autẽ formis subsistẽtib⁹ q̃ in alys formis vt ꝑus dictuz est. alys enĩ formis est q̃titas fortitudinis in actiõe fm q̃titatem eius qđ receptũ est de forma in subiecto: vt de calore in caloꝝ: in formis aũt subsistẽtib⁹ fm q̃ subm subdit forme magis vel min⁹. potẽtia aũt cognoscitiua subditur forme qua cognoscit fm hoc q̃ hꝫ virtutem cognoscẽdi. illud enim qđ facit visum potentẽ ad videnduz est quod facit cum receptiuum similitudinis colozis: sicut autem intellectus possibilis per lumen naturale intellect⁹ agentis fit cognoscitiuꝰ nãliuz cognoscibiliũ: ita p lumẽ glozie supadditũ fit visiuus ꝺiuine essentie. vñ fz q̃titatẽ recepti luminis accipit modus quo substat itellectꝰ nr essentie ꝺiuine: vt forme itelligibili: ꝛ p ꝺs modus pfectiõis in opatiõe cuiꝰ talis forma est ꝑncipiũ. s. in visione dei p essentiã. ꝛ iõ cũ qdã sancti alys maiozi lumĩe glozie repleant: quidã alys clarius videbũt. ¶ Ad pm q̃ ꝺm: q̃ vnꝰ alio nõ põt aliqđ idẽ magis itelligere: si ly magis ꝓportat modũ q̃ est ex pte intellecti. nõ. n. põt esse vt aliqs intelligat rez nisi intelligẽdo rez habere illũ modũ quẽ hz. si. n. aliũ modũ rei attribuat errat: ꝛ nõ itelligit: ꝛ sic intelligit Aug. sed si ly magis ꝺicat modũ q̃ est ex pte intelligentis sic vnꝰ alio melius põt itelligere inq̃tũ est limpidioz eius cognitio de vno ꝛ eodẽ cognoscibili. ¶ Ad 2m dꝯz q̃ q̃uis in itellectu vniꝰ sancti nõ sit exprssioz silitudo dei qua ipsuz cognoscit q̃ in alio: qz qlibet p eẽntiã suã deũ videt: tñ intellectꝰ vniꝰ pfectiꝰ substat forme qua intelligit q̃ itellectꝰ alteriꝰ: ꝛ ita vnꝰ alio pfectius intelligit. ¶ Ad 3m dꝯz q̃ intẽsio fm quã aliqđ ꝺicit magis ꝛ min⁹ nõ solus causat p recessuz a ꝑncipio: sed ẽt p accessuz ad terminũ: sicut pz in itensione calꝰ is. cozpalis: ꝛ sic etiã lumẽ spuale intenditur in vno beatoꝝ magis q̃ in illo p maiozẽ assimilatiõez ad deũ: q̃uis in nullo inueniat aliqđ ꝓtrariũ illi lumini. ¶ Ad 4m dꝯz q̃ cũ ꝺicit. Oes sancti videbũt deuz sicut est. ly sicut ꝓportat modũ qui est ex pte visi: nõ qui sit ex pte videntis. glibet. n. videbit deũ esse eo modo quo est: sz tñ modus videntis nõ erit eq̃lis mõ rei vise: sz in infinitũ distãs: ꝛ ita modus vniꝰ videntis põt eẽ minꝰ distãs q̃ modus alteriꝰ. ¶ Ad 5m dꝯz q̃ videre deũ p essentiã est pfectissimꝰ modus cognoscẽdi deũ fm genꝰ. sz tñ in hoc gliepõt maiꝰ ꝛ minꝰ inueniri: sicut ignis est subtilissimꝰ corporum specie: ꝛ tñ vnus ignis alio subtilioz inuenitur.

Ad quintum sic ꝓcedit: videt q̃ sancti videntes deũ p essentiã oia videat que deꝰ ipse ipso videt: qz vt dicit Jsido. in libro de sũmo bono. Angeli in vbo dei oia sciũt anteq̃ fiãt: sed sancti angelis eq̃les erunt: vt ps Matth. xxv. ergo ꝛ sancti videdo deũ oia videbũt. ¶ Ꝓ. Greg. i. 4. ꝺial. ꝺicit. Quia illic oes cõi claritate deũ cõspiciũt. qd est qđ ibi nesciãt vbi sciẽte omnia sciunt. loquit aũt de beatis qui vidẽt deũ per essentiã. ergo qui videt deũ p essentiã oia cognoscit. ¶ Ꝓ. sicut dicitur in. 3. de aia. Intellect⁹ cũ itelligit maxima: magis itelligere põt ꝛ minima: sed maximũ intelligibile est deus. ergo maxime auget virtutẽ intellectus in intelligẽdo, q̃ intellectus eum videns oia intelligit. ¶ Ꝓ. intellectus nõ ipediꝫ ab itelligẽdo aliqđ nisi inq̃tũ illud superat ipsuz, sed itellectum deũ videtez nulla creatura supat: qz vt dicit Greg. in. 2°. ꝺial. Aie videti creatorẽ angusta fit omnis creatura. ergo videtes deũ p essentiã oia cognoscẽt. ¶ Ꝓ. ois potẽtia passiua que est nõ reducta ad actũ est impfcã: sz in possibili itellectu aie humãe ẽ potẽtia q̃si passiua ad cognoscẽdũ oia: qz itellectus possibilis est quo ẽ oia fieri: vt dr in. 3°. de aia. si q̃ in illa btitudine nõ itelligeret oia re maneret impfectꝰ: qđ est absurdũ. ¶ Ꝓ. gcũq; videt speculũ: videt ea q̃ in speculo resultãt. sed in vbo dei oia sicut in speculo resultãt: qz ipm est rõ ꝛ silitudo oiuꝫ. q̃ sci qui vident vbum p essentiã vidẽt oia creata. ¶ Ꝓ. vt dr prouer. i. 2°. Desideriũ suũ iustis ꝺabitur. sed sci desiderãt oia scire: qz oes hoies nã scire desiderãt: nec nã p gliaz aufertur. q̃ ꝺabit eis a deo q̃ oia cognoscãt. ¶ Ꝓ. ignorantia ẽ q̃ꝺam penalitas pñtis vite: sed ois penalitas a scis p glaz auferẽ. q̃ ꝛ ois ignorãtia: ꝛ ita oia cognoscent. ¶ Ꝓ. btitudo sanctoꝝ p ꝑus est in aia q̃ in cozpe: sed cozpa sanctorũ formabũtur in glia a d silitudinẽ corpis xpi: vt ps Phil. 3°. q̃ ꝛ aie pficiẽt ad silitudinẽ aie xpi. sed aia xpi in vbo oia videt: vt in. 3°. li. di. 14a. dictũ est. q̃ ꝛ oes aie scoꝝ videbũt oia in vbo. ¶ Ꝓ. sicut sensus ꝛ intellectꝰ cognoscit oẽ illud in cuius silitudinẽ iformat. sz ꝺiuina eẽntia exprssi⁹ ꝺicat quãlibet rem q̃ aliqua silitudo alia rei. ergo cuiz in illa beata visiõe eẽntia ꝺiuina fiat quasi forma itellectus nri. vr q̃ sancti videtes deũ oia videãt. ¶ Ꝓ. Cõment. ꝺicit in. 3. de aia. Oz si itellectꝰ agẽs eẽt forma itellectus possibilis q̃ itelligeremꝰ oia. sz ꝺiuina essentia clariꝰ repñtat oia q̃ itellectus agẽs. ergo itellectꝰ videtes deũ per eẽntiaz cognoscit oia. ¶ Ꝓ. ꝓpter hoc q̃ inferiozes ãgeli nũc non oia cognoscãt illuminant de ignotis a supiozibus. sz post diẽ iudicij angelus nõ illuminabit angelũ. tũc enĩ ois platio cessabit: vt dicit Hlo. i. Coz. 15. ergo inferiozes angeli. tũc oia scient. ꝛ eadẽ rõne omnes alij sancti deũ per eẽntiã videntes. ¶ Sz ꝟ. sicut ꝺicit Dio. in. 6. ca. ce. hierar. Angeli superiozes inferiozes a nescietia purgãt: angeli aũt inferiores videt essentiã diuinã. ergo angelus videtes eẽntiã diuinaz nõ põt aliqua nescire. sz aia nõ pfectius videbit deũ q̃ angelus. q̃ aie videtes deũ non oz q̃ oia videãt. ¶ Ꝓ. solus xps hz spm nõ ad mensurã: vt dr Joh. 3. sed xpo inq̃tũ hz spũm nõ ad mẽsurã ꝓpetit q̃ oia in vbo cognoscat. vñ ibidem dr: q̃ pr oia dedit in manu ei⁹. ergo nulli alij cõpetit oia cognoscere in vbo nisi in xpo. ¶ Ꝓ. q̃to aliqđ ꝑncipiũ pfectius cognoscit: tãto plures effectus ei⁹ cognoscunt p ipm. sz gdaz videntiũ deũ p essentiã pfectius alys cognoscẽt deũ qui est rerum omnium ꝑncipiũ. ergo quidam alij plura cognoscent: ꝛ ita non omnes scient oia.

¶ Rñdeo dꝯz q̃ deꝰ videdo suã eẽntiã cognoscit oia que sunt vel erũt vel fuerũt. ꝛ hoc dr cognoscere notitia visionis: qz ad silitudinẽ visionis corpalis cognoscit ea q̃si pñtia: cognoscit insup videdo eẽntiaz suã oia que põt facere q̃uis nunq̃ fecerit vel facturus sit; alias nõ pfecte cognosceret potẽtiã suã. nõ. n. põt cognosci potẽtia nisi sciant potẽtie obta: ꝛ hoc dr cognoscere notitia simplicis itelligentie: ipole est ãt q̃ aliqs itellectꝰ creatꝰ cognoscat oia videdo eẽntiaz ꝺiuinã que ꝺs põt facere: qz q̃to aliqđ ꝑncipiũ pfectiꝰ cognoscit: tãto plura sciunt in ipo: sicut in vno demõstratiõis ꝑncipio ille q̃ est pspicacioris igenij ples ꝺclusiões videt q̃ aliꝰ qui est igenij tardioris. cũ ergo q̃titas potẽtie ꝺiuine attẽdat fm ea in que põt: si aliqs itellectꝰ videret i ꝺina eẽntia oia q̃ ꝺs põt facere: eadẽ eẽt q̃titas pfectõis in itelligẽdo q̃ est q̃titas ꝺiuine potẽtie i ꝓducẽdo effectus: ꝛ ita ꝓhenderet ꝺiuinã eẽntiã qđ est impole oi creato itellectui: illa aũt oia que ꝺs scit notitia visionis aliqs itelleetus creatus cognoscit in vbo. s. in aia xpi: vt in 3°. li. ꝺis. 14a. dictũ est. Sed de alys videtiꝰ ꝺiuinã essentiã est duplex opio. Quidã. n. ꝺicũt q̃ oes videtes deũ p essentiã vidẽt oia q̃ deꝰ videt scia visiõis. Sz hꝫ repugnat scõe ꝺictis: q ponũt angelos aliq; ignozare: quos tñ ꝓstat scõm fidẽ oes deũ p essentiaz videre. Et ideo alij ꝺicũt q̃ aly a xpo q̃uis videãt deũ p essentiã: nõ tñ vidẽt oia que deꝰ videt eo q̃ essentiã ꝺiuinã nõ comprehẽdũt: ñ est enĩ necessariũ q̃ scies cãm sciat oes eius effectꝰ nisi cãm comprehẽdat: qđ nõ cõpetit itellectui creato: ꝛ iõ vnusq̃sq; videntiũ deũ p essentiã tãto plura in eius essentia cõspicit q̃to clarius ꝺinaz essentiã ituet: ꝛ ꝺeide est q̃ de his põt vnꝰ aliũ istruere: ꝛ sic scientia angeloꝝ ꝛ aiaꝝ scãz pgeri vsq; ad diẽ iudicij: sicut ꝛ alia q̃ ad pmiũ accidẽtale ptinẽt. sed vlterius nõ pficiet: qz tũc erit vltimus statꝰ rez: ꝛ in illo statu possibile erit q̃ oes oia cognoscẽt que deus scia visiõis nouit. ¶ Ad pmũ q̃ ꝺm q̃ hoc qđ ꝺicit Jsiꝺo. Oz sciũt angeli in vbo oia ante q̃ fiãt. nõ põt referri ad illa q̃ deꝰ scit scia simplicis itelligẽtie tñ: qz illa nũq̃ fiẽt. sed referẽdũ est ad ea tñ que deꝰ scit scia visiõis: de q̃bus ẽt ꝺicit: q̃ nõ oes angeli ea oia cognoscãt sed forte alig: ꝛ illi etiaz q̃ cognoscũt nõ pfecte oia cognoscũt: in vna. n. re est multas rõnes itelligibiles considerare: sicut diuersas eius pprietates ꝛ habitudies ad res alias: ꝛ possibile ẽ q̃ eadẽ re scita cõiter a duobꝰ vnꝰ alio plures rõnes pcipiat: ꝛ has rõnes vnꝰ ab alio accipiat: vñ ꝛ Dio. ꝺiẽ. 4°. ca. de ꝺi. no. q̃ inferiozes angeli docẽtur a supiozibꝰ rez scibiles rõnes: ꝛ iõ ẽt angeli q̃ oes creaturas cognoscũt non oz q̃ oia q̃ in eis itelligi pñt participẽt. ¶ Ad 2m dꝯz q̃ ex vbo illo Greg. oñdit q̃ in illa beata visiõe est sufficiẽtia ad oia intuẽda ex pte ꝺiuie essentie q̃ est mediũ quo vr p quam deꝰ oia videt. sed q̃ nõ oia videãtur ẽ ex defectu itellectꝰ creati q̃ diuinã essentiã ñ ꝓhẽdit. ¶ Ad 3m dꝯz q̃ itellectꝰ creatꝰ nõ videt diuinã essentiã fm modũ ipsiꝰ eẽntie sz fm modũ ꝓpriũ q̃ finitꝰ est: vñ ñ oz q̃ eiꝰ efficacia in cognoscẽdo exvisiõe ꝑdicta ampliet in ifinitũ ad oia cognoscẽdũ. ¶ Ad 4m dꝯ. q̃ defectꝰ cognitiõis ñ solũ ꝓcedit ex excessu ꝛ defectu cognoscibilis supꝰ itellectũ: sz ẽt ex hꝫ q̃ itellectui nõ cõiũgit id qđ est rõ ꝓiungibil: sic visus nõ videt lapidẽ q̃uãq; ex hꝫ q̃ spes lapidis ñ ẽ ei ꝑiuncta: q̃uis ãt itellectui videtis deũ cõiungat ipsa diuina essentia q̃ ẽ oium rõ: nõ tñ ꝓiungit ei. put est oium rõ: sz fm q̃ ẽ rõ aliq; rez ꝛ tãto pluriũ q̃to gsq; pleniꝰ diuinã essẽtiã intuet. ¶ Ad 5m dꝯz q̃ q̃ꝺ potẽtia passiua ẽ pfectibil plibꝰ pfectõibꝰ ordinat: si pfecta sit sua vltia pfectõe nõ dr impfecta etiaz si aliq̃e ꝺispões ꝓcedẽtes ei ꝺesint: ois aũt cognitio q̃ itellectꝰ creatꝰ pficit ordinat sic ad finẽ ad dei cognitõez. vñ videtes deũ p essẽtiã ẽt si nihil aliud cognoscerent pfectũ itellectũ hꝫt: nec est pfectioz ex hꝫ q̃ aliqđ aliud cũ ipso cognoscit nisi q̃tenꝰ ipm plenꝰ videt. vñ Augu. in. 5°. cõfes. Infelix hõ q̃ scit oia illa. s. creaturas: te aũt nescit: beatus aũt q̃ te scit ẽt si illa nesciat: q̃ vo te ꝛ illa nouit nõ ꝓpter illa beatioz: sz pp te tñ beatus. ¶ Ad 6m dꝯ. q̃ speculũ illõ est volũtariũ ꝛ sicut se oñdet cui vult ita in se oñdet que vult. nec est silr de speculo mãli in cuiꝰ ptãte nõ est q̃ videatur vel non videatur. Unꝰ dꝯ. q̃ in speculo materiali tam res q̃ speculuz videtur sub ꝓpria forma: q̃uis speculum illud videatur p formam receptaz: lapis vero p formam ꝓpriã resultãtez in re alia. ꝛ idcoꝺ quã rõnez cognoscitur vnum ꝛ aliud. sed in speculo increato videt aliquid p formã ipsiꝰ speculi sicut effectꝰ videtur p similitudinez cause ꝛ ecõuerso: ꝛ ideo non oportet q̃ quicũq; videat speculum eternuz. videat omnia que in speculo resultant: nõ enim necesse est q̃ videns causaz videat omnes effectus eius nisi comphendat causam. ¶ Ad septimũ ꝺicẽdũ q̃ sanctoꝝ desideriũ quo omnia scire desiderant implebit ex hoc solum q̃ deũ videbunt: sicut desideriuz eoꝝ quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

oia bona habere cupiunt eoplebiť in hoc q deū habebūt sicut enim deus in hoc q habet pfectam bonitatem sufficit affectui: ꝛ eo habito oia bona quodāmodo habentur: ita eius visio sufficit intellectui. Joh. i4.° Dñe ostēde nob pꝛem ꝛ sufficit nobis. ¶ Ad 8m dom: q ignoꝛātia ꝓprie accepta in ꝓuationē sonat ꝛ sic pena ē: sic. n. ignoꝛātia est nesciētia aliquoꝝ que sciri debēt vel que necesse ē scire: nullius aūt eoꝝ sciētia scīs deerit in patria: qñq aūt ignoꝛantia accipiť cōiter ꝓ omni nescia ꝛ sic angeli ꝛ sancti i pꝛia q̄dam ignoꝛabūt. vñ Dio. dicť q angeli a nescia purgātur. sic aūt ignoꝛātia nō est penalitas: sed defectꝰ gdam: sic ām nec est necesse q ois talis defectꝰ p gliam auferať: sic eni etiam posset dici q defectꝰ est in lino q nō puenit ad gliā petri. ¶ Ad 9m dom: q coꝛpꝰ nostꝛ conformabiť coꝛpori xpi in glia scōm silitudinē: ñ scōm equalitatem: erit enim clarꝰ sicut ꝛ coꝛpꝰ xpi. sed ñ equaliter: ꝛ similr aīa nꝛa habebit gliam ad silitudinem aīe xpi. sed nō ad equalitatē. ꝛ ita habebit sciam sicut aīa xpi. sed non tātam. s. vt sciat oia sicut aīa xpi. ¶ Ad 10m dom: q ẽtus essentia dīna sit rō oiuꝝ cognoscibilium: nō tñ ꝺiūgetur cuilibet itellectui creato scōm q est rō oium: ꝛ ideo rō nō sequiť. ¶ Ad 11m dom: q itellectus agēs est forma ꝓportionata intellectui possibili: sicut ēt potētia materie est ꝓportionata potētie agētis nālis: vt omne qđ est i potētia passiua materie vel itellectus possibilis sit in potētia actiua itellectus agētis vel nālis agētis. ꝛ ideo si itellectus agēs fuit forma itellectus possibilis: opꝛs q itellectꝰ possibilis cognoscat oia ad que se extēdit virtus itellectus agētis: diuina aūt essentia nō est forma hoc modo itellectui nostro ꝓportionata: ꝛ iō nō est simile. ¶ Ad 12m dōs q nihil, phibet dicere q post diem iudicy quādo gloria hoium ꝛ angeloꝝ erit penitus cōsūmata: oēs beati sciēt oia que deus scia visionis nouit ita tamē q nō oēs oia videāt in essentia diuīa: sed aīa xpi ibi plene videbit oia sicut ꝛ nunc videt: aly aūt videbunt ibi plura vel paucioꝛa scōm gradū quo deum cognoscēt: ꝛ sic aīa xpi de his que ꝓe alys videt i verbo: oēs alias illuminabit. vñ dꝰ Apoc. 21° gclaritas dei illuminat ciuitatem beatoꝝ: ꝛ lucerna eius est agnus: ꝛ similr alꝫ supioꝛes illuminabūt iferioꝛes: nō qdem noua illuminatiōe vt scia iferioꝝ ꝓ hoc augeatur. sed quadam ꝺtinuatōe illumiatōis: sicut si itelligatur q sol gescēs illumiat aerem: ꝛ ideo dꝰ Dañ. 12° q q ad iusticiam erudiūt multos fulgebūt quasi stellę in ꝑpetuas eternitates: platio autē ozdis dꝰ cessatura q̄tum ad ea que nūc circa nos ꝓ coꝛ ozdiata mysteria exercētur: vt patet ēt per glosam ibidem.

Ad sextum sic ꝓceditur: Uideť q aliqs intellectꝰ creatus ex ꝓpꝛys nālibus possit deū p essentiam videre: fm. n. multoꝝ opiones angeli in solis nālibus creati sunt. sed angeli i pꝛicipio sue creatōis viderūt res in verbo: vt dicit Augu. sup Genē. ad lfam. ꝛ hec dꝰ coꝛ cognitio matutia. ergo aliqs itellus creatꝰ ex ꝓpꝛys naturalibꝰ deum p essentiā videre potest. ¶ P. boni angeli ꝛ mali ñ cōicāt nisi i nālibꝰ. sed āgeli mali videt deū p essentiā: qđ ps ex hoc qđ dꝰ Job. i. ꝛ. 2. Cū assisterēt filij dei: affuit ēt iter eos sathā. assistētes aūt nominať āgeli se cūdū Greg. q itima ꝺtemplatōe pfruūtur. q̄ āgeli ex ꝓpꝛis nālibꝰ deū p essentiā videre pñt. ¶ P. ille q pōt videre illud quod est minus intelligibile: potest videre illud quod ē magis itelligibile: vt Lomme. dicit in 3° de aīa. s3 diuina essentia est magis itelligibilis q̄ ista mālia q̄ ñ sūt itelligibilia nisi qꝛ nos facimꝰ ea esse itelligibilia: ipse aūt deꝰ cuꝝ oīno sit a materia ꝛmunis ꝓ seipm est itelligibilis. cum q̄ nos videam ex ꝓpꝛys nālibꝰ creaturas materiales videtur multo fortiꝰ q ex ꝓpꝛys naturalibꝰ deū p essentiam videre possimꝰ: ꝛ ꝓcipue B videť de āgelis. ¶ P. vt dꝰ i 3°. de aīa: sicut bꝫ se visus ad visibile: ita se bꝫ itellectꝰ ad intelligibile. sed visus nō impediť a visione nisi aliquo quatuoꝝ modoꝝ. Uno modo ꝓpter corꝛuptōem visus. s. quādo est aliqua macula in pupilla: quod nō pōt dici de itellectu āgelico etiam i statu nālium: q sunt specula munda ꝛ clarissima: vt Dio. dicť in. 4.° ca. de di. no. Alio modo ꝓpter absentiam visibilis: nec hoc pōt dici i ꝓposito: qꝛ deus est pñs omni itellectui: qꝛ oia implet. Tertio mō ex hoc q visibile ñ est visibile i actu: sicut colores in tenebꝛis: nō enim fiūt visibiles actu nisi ꝓ lucē: qđ etiam in ꝓposito dici nō pōt: qꝛ ipse deꝰ ꝓ seipm visibilis est: cū sit lux itelligibilis: vt ꝑs Joh. i. Quartomodo ꝓ excellētiaz obiecti qđ corꝛumpit sensum, nec hoc in ꝓposito locū bꝫ: excellētie enim itelligibiliū ñ corꝛumpūt itellectū: sicut excellētie sensibiliū corꝛumpūt sensum: vt dꝰ i 3° de aīa, q̄ nihil est quod impediat qn aliqs itellectus creatus ex ꝓpꝛys nālibus deū videre possit ꝓ essentiā. ¶ P. vnūquodq; cognoscit ꝓ tantaz similitudinē. sed angelus scōm ꝓpriam nām est expꝛssa similitudo ipsius dei: vt dicit Dio. i. 4.° ca. de di. no. q angelus est imago dei: manifestatio occulti lumis. s. diuini. ergo angelus ꝓ ꝓpriam nām pōt deum p essentiam videre. ¶ P. in li.° de causis dꝰ q ois itelligētia itelligit qđ est supra se in q̄tū est cātum ab eo. sed qlibet intellectus creatꝰ scōm nām suā est causatus a deo. ergo scōm suā naturalia pōt deum p essentiā videre. ¶ P. ad īmēsitatem diuine liberalitatis ꝑtinet vt creature cōicet omne id cuiꝰ ipsa ē capax. sed creatura est capax huius muneris q ex ꝓpꝛys nālibus deū p essentiā videre possit. ad hoc. n. q deum p essentiam videat pōt ꝓtingere ꝓ lumē glozie: quod gdez lumē sicut est nature supadditū: ita posset esse a deo nature ditum. ergo alicui creature est collatū q ex ꝓpꝛys naturalibꝰ ꝓtingat ad videndū deū p essentiam. ¶ P. Lōmētator dicit in pꝛicipio noni meta. q si aliquod esset i telligibile anullo itellectu itellectū: illud intelligibile esset frustra. sed absurdū est dicere q diuīa essentia sit frustra itelligibilis. ergo aliquis itellectus ꝓ suā nām potest ipam videre. ¶ Sꝛ. Ro. 6°. dꝰ. Hꝛa dei vita eterna. sꝛ videre deū p essentiam est vita eterna: vt ps Jo. i7° Hec est vita eterna vt cognoscāt te ꝛc. ergo ad videndū deum per essentiā nō pōt puenire nisi p gꝛam. ¶ P. ad illud qđ redditur charitati in ꝑmiū nō potest puenire p naturalia: cū etiam ipsa charitas sit supra nām. sed visio dei per essentiam redditur charitati in ꝑmiū: vt ps Jo. i4.° Siqs diligit me diligetur a patre meo. ꝛ ego manifestabo ei meipm. ergo ad videndum deū p essentiā pōt ex ꝓpꝛys naturalibꝰ puenire. ¶ P. natura cū gratia est fortioꝛ q̄ nā solā. sed sancti in limbo exīstes q̄ꝫ gꝛaz habuerēt nō viderūt deū p essentiaz. vñ in coꝛ ꝑsona dꝰ Thob. 5°. Quale mihi gaudium est q in tenebꝛis sedeo ꝛ lumē celi nō video. q̄ multo minus ex puris nālibus aliquis ad hoc ꝓtingere pōt. ¶ P. scōm ordinē effectuū est ꝛ ozdo causaꝝ: nobiliozis enim effectus nobilioꝛ est causa. sed inter oia que possunt pure creature ꝑstari hoc ē maximū vt deū p essentiam videat. ergo huius causa nō pōt esse natura. sed solum deus qui est summa omnium causa.

¶ Rñdeo dicēdum q ad hoc q intellectus deuz p essentiam videat oportet q essentia diuīa vniať intellectui nostro quodāmodo vt forma itelligibilis: forma aūt nō contingitur pfectibili nisi quādo pfectibile habet dispōnes q bus efficitur susceptiuū talis forme: sicut coꝛpus nō vniť tur anime nisi quādo in coꝛpoꝛe sunt dispōnes cōuenientes ad aīam susciꝑiēdam. vñ oportet ad hoc q intellectꝰ vniatur essentie diuīe modo ꝓdicto q sit i eo aliqd ꝓmodum dispositionis ꝓparans ipm ad vnionē ꝓdictā: ꝛ hoc est lumē quo intellectus ꝓficiť ad videndū deum p essentiaz diuinā: hec aūt dispositio nō pōt esse naturalis alicui creato intellectui: vltima. n. dispositio ad formā scōm eā dem rōnē recipitur in ꝓfectibili ꝛ forma ipsa: ita q si vnū est nāle ꝛ aliud qꝛ ꝓfectibile ꝓ vltimā dispositionem ad formā contingit ipam formā: forma aūt q̄ est diuina eētia oēm facultatē ꝛ capacitatē naturalē excedit: potentia enim ꝛ ꝓpꝛius eius actus semp accipiūtur in eodē genere. vñ potētia ꝛ actus diuidunt quodlibet genus entis: vt ps in. 3° phy. ꝛ ideo facultas siue potētia creature nō se extendit nisi ad sui generis formā: ꝛ sic essentia diuīa que est exꝰ omne genus: excedit nālem facultatē cuiuslibet itellectꝰ creati: ꝛ ideo dispositio vltima que est ad vnionē itellectꝰ cū tali essentia excedit oēm facultatē nature. vñ non pōt esse naturalis sed supra nām: ꝛ ista dispositio est lumē gloꝛie de quo dꝰ in psal. In lumie tuo videbim lumen. scōm aūt nālem facultatē pōt intellectus creatꝰ puenire ad cognitionē dei ꝓ formas creatas ei inditas vel acgsitas. sed hec cognitio est visio eius ꝓ essentiam sicut ex dictis ps: nec p cā scitur qđ ē: sed solū qꝛ est: ꝛ qđ nō est. ¶ Ad ꝑm q̄ dōs: q angeli in ꝑma sua ꝺditiōe nō viderūt verbuz ꝓ essentiam: viderūt tñ ꝓ silitudinē creatā q̄ est ipsa nā eoꝝ q̄ est dei similitudo: ꝛ hoc siue ponaꝫ creati i gꝛasiue nō: dūmodo nō ponātur creati in glia. vñ ꝛ cognitio vespertina q̄ seipsos cognouerūt in ꝓpꝛia nā ꝑcessit in eis cognitiōez matutinā q̄ cognoscunt res in ẏbo: qđ ps ex hoc q ꝑmus dies bꝫ vespe sine mane. ¶ Ad 2m dom: q diabolus non dꝰ deo astitisse q̄si ipm ꝓ essentiā viderit: sed qꝛ a deo visus est: ꝛ ad eū dī ꝓdētia se extēdit sicut ad bonos angelos ꝓ modū quo dicim illa nobis ꝑsto eē q̄ nꝛe ꝓuidentie subiacēt: vñ eguoce sumiť assistere vel stare. ¶ Ad 3m dō. q aliqd pōt esse ꝓ se magis intelligibile: qđ tñ est minꝰ itelligibile itellectui alicui: qđ de nro itellectu manifeste apparet: facultas. n. itellectus nꝛi determinat ad formas sensibiles q̄ ꝓ intellectū agēt rēduciť intellectui in actu eo q̄ fantasmata B modo se hūt ad itellectū nostꝝ sicut sensibilia ad sensum: vt dꝰ in. 3° de aīa: ꝛ ideo 03 q in omne illō qđ intellectus noster intelligit nāliter manuducat ꝓ formas sensibiles: vt ēt Dio. dicť: ꝛ qꝛ substātie sepate q̄ sūt ꝓ se maꝛie itelligibiles exceduūt genꝰ formaꝝ sensibiliū: iō itellectus noster inueniť debilis ad cognitōez coꝛ: ꝛ ꝓp B dꝰ in. 2° Meta. q itellectꝰ noster se bꝫ ad manifestissima nature sicut oculus noctue ad solē. facultas aūt nālis intellectus āgelici q̄ꝫ nō sit determiāta ad formas sensibiles: est tñ determiata ad formas creatas q̄ sunt sui generis: ꝛ iō sicut itellectꝰ noster deficit a cognitōe substantiaꝝ sepataꝝ: ita ꝛ multo amplius deficit itellectus āgelicus scōm suā facultatē nālem a visiōe dei p essentiā. dcm aūt Lōmēta. itelligiť de itelligibilibus creatis. ¶ Ad 4m dō. q itellectus creatus ñ impediť ad B q naturalr possit deū p essentiā videre ex defectu diuīe essentie: q ō se nō sit itelligibilis in actu: sed ex ꝑte ipsius intellectꝰ creati. Primo ꝓpter defectū ipsiꝰ itellectiue ꝺutis create: cuius nālis facultas est determiata ad ens creatū: hic tñ defectus aliter est in angelo ꝛ in hoīe scōm sua nālia cōsiderādo eos: in itellectu. n. āgeli nō inueniť aliqs defectꝰ scōz rōnem sui generis: sed scōm cōparōem ad intellectū q est exꝰ genus suū scz diuinū: bꝫ. n. oēm pfectiōm q̄ debeť generi itellectꝰ i quo nō ꝺtinetur nisi itellectus creatus: intellectus. n. increatus est exꝰ genus. sed itellectus humanus patiť defectuz etiam scōm rōnem sui generis: qꝛ i eo est lux intelligibilis obumbꝛata. vñ dicit Isaac: q rō ozdiť in vmbꝛa intelligētie. Scōo pp absentiā itelligibilis: q̄ꝫ tis. n. diuīa essentia sit cuilibet rei ꝑsens: ñ tñ est pñs cuilibet itellectui vt forma intelligibilis: qđ tūc solum accidit q̄ñ in intellectu est dispositio sufficiēs ad hoc q sit vnibilis diuīe essentie vt forme itelligibili. Tertio ꝓpter excessum claritatis diuīe essentie supra formā qua intellectus creatus a videndo deum p essentiā: q̄uis ímensitas diuīe essētie intellectū nō corꝛumpat: sed magis ꝛfoꝛtet. ¶ Ad 5m dōz q ad cognoscendū deū p aliquā silitudinē creatā pōt itellectus creatus ex suis nālibꝰ puenire. sed hec cognitio nō est visio dei p essentiam. vt supra ꝓbatū est. ¶ Ad 6m dōz q effectus retinet similitudinē sue cāe: ꝛ ex hoc segtur q itelligētia nālr cognoscat cām suā ex silitudie eius quam bꝫ. s3 bꝫ nō est videre deū p essentiā vt dictū est. ¶ Ad 7m dōz: q ñ quicqd supaddiť creature pōt esse de cōstitutione nature ipsius: illud. n. qđ ad ꝓprietatē nature supiozis ꝑtinet nō pōt cōicari iferioꝛi nature: vt illud nāliter bēat nisi trāsferať in supioꝛē nām: sicut diaphano nō pōt cōicari vt absente lucido luceat: nisi ipm lucidum fiat: q̄uis lumen ei a coꝛpe lucido cōicetur: determiari aūt ad formā itelligibilē icreataz est ꝓprietas itellectꝰ icreati: ꝛ ideo lumē illud ꝓ qđ itellectus vnitur forme itelligibili icreate cōicari pōt itellectui creato: sed nō vt ipm lumē nālr habeat: nisi in nām itellectus icreati trāferať. qđ est impossibile. ¶ Ad 8m dōm q ēt si nullus itellectus itelligeret diuinam essentiā nec ꝓ nām nec ꝓ gꝛam: diuia essentia nō ceť frustra itelligibilis. tum qꝛ ipsa seipam itelligit: tū qꝛ nō ē ꝓp aliud. frustra autē nō bꝫ locum nisi in bis que ꝓp aliud sunt ad quod nō pertingunt.

Ad septimum sic ꝓceditur. Uideť q deꝰ in statu viē nō possit ꝓ essentiam videri: qꝛ dꝰ Esa. 6°. Uidi dñm sedētē sup soliū excelsum ꝛ elevatum ꝛ plena erat ois terra maiestate eius: ꝛ seraphin clamabāt: sed ille cuiꝰ maiestate ois terra ipleť: est ille q ēntialr ē deus. q̄ Esaias vidit deū p essentiā in statu viē exīstēs. ¶ P. videre deū facie ad faciē est videre deū p essētiam. vt ps. i. Coꝛ. 13° sic. n. btām visione aplus noīat. sꝛ Jacob i statu viē exīs vidit deū facie ad faciez. vñ dicť Genē. 32°. Uidi dñm facie ad faciē ꝛ salua facta ē aīa mea. q̄ aliquis in statu viē pōt videre deum p essentiā. ¶ P. Job. 4i°. Auditu auris audini te: nūc aūt oculus meus videt te. visus aūt ē de rebus pñtibus: auditus aūt de absentibus. q̄ postq̄ Job cognouerat deū quasi absēte ꝑ auditū adhuc in hac vita exīs vidit deū quasi pñtē p essentiam. ¶ P. de Moyse dꝰ Numeri. xy. Palā ꝛ ñ per enigmata videt deū. sed ois visio dei vel est p enigma vel p essentiam: vt ps. i. Coꝛ. 13° q̄ Moyses i statu viē exīs vidit deū p essentiam. ¶ P. 2°. Coꝛ. i2° sup illud: Raptū hꝺ vsq; ad tertiū celū. dicit glo. q deus oñdit Aplo vitā in q̄ videndus est i eternū: ꝛ ita ad hoc raptus ē apls. vt ipm deū i se ñ in aliq̄ figura videret. ꝛ ifra dꝰ: q i tertio ozdie angeloꝝ sūt throni cherubin ꝛ seraphi q viciniꝰ deū cōtemplāt. a quoꝝ similitudīe deū vidisse dꝰ aplus: ex qbus oīb aperte oñditur q ipse vidit deū p essētiam: ꝛ sic idem qđ ꝓius. ¶ P. scōm Aug. i2° sup Genē. ad lfam: visione itellectuali videtur ea que sūt i aīa per sui essētiaz. sed visio itellectualis est ō rebus ipsis itelligibilib ñ ꝓ aliquas silitudies: sꝛ ꝓ suas essētias vt ipse dicit. q̄ cū de ꝓ suam essētiam sit in aīa viatoꝛis. videť q ꝓ essētiaz suā ipm videat. ¶ P. affectus magis est corꝛuptꝰ ꝓ pctm q̄ꝫ itellectus: qꝛ pctm in voluntate est. vt dicť Aug. sed affectꝰ pōt imediate diligere deū i statu vie. q̄ ꝛ itellectus pōt imediate videre deum. ¶ P. oē illud imediate vť ꝓ intellectū ad qđ intellectꝰ se cōuertit sine B q cōuertať ad aliqd aliud. sed itellectus viatoꝛis pōt ꝙuertiad deū sine B q ꝙuertať ad aliqd aliō q̄ itellectus viatoꝛis pōt imediate videre deū. ¶ P. illō ꝓ qđ iudicam de aliqꝺ oꝛ esse nobis magis notū q̄ꝫ illa: sꝛ scōm Aug. in li. de vꝝ reli. scōm vitatē increatā de oīb iudicamꝰ ipam de oīb. ꝛsulētes ēt in statu vie. q̄ ipsam vitatez videmꝰ. sꝛ vitas icreata est ꝺina essentia. q̄ in via deū p essentiā videre possumꝰ. ¶ P. pp qđ vnūquodq; illud magis. sꝛ oia q̄ cognoscimꝰ: cognoscimꝰ ꝓ lumē diuinū: qđ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est ipsa diuina essentia:qz vt dr̃ in li.de spũ ⁊ aĩa:mens nostra in actum cognitiõis exire nõ põt nisi diuino lumine p fundar̃.g ipm deũ p essentiã videm⁹ magis q̃ aliqd aliõ ¶ P. scõm Aug. mẽs nr̃a a deo nulla interposita creatura formar̃.sed in omni mediata visiõe aliqd interponi.g ⁊ in hac vita mens nr̃a imediate videt deũ. ¶ P. p quãlibet sciam speculatiuã cognoscit de subiecto qd est.ſz deus in aliqua scia speculatiua est subiectũ vel saltẽ in parte alicui⁹ scie sicut in theologia ⁊ in Metaphica q̃ etiaz de deo est:vt pz in pncipio Meta.g̃ p aliquã sciam speculatiuaz scitur de deo qd est:⁊ hoc est videre ipm p essentiã.g cuz oẽs scias speculatiuas possimus hr̃e in via:deuz in statu vie p essentiã videre possumus. ¶ P. nihil ipeditur nisi a suo ꝺrio.sed corruptio corpis nõ ꝺriatur disponi intellectus:cũ nõ sint in eodẽ.g dispositio intellect⁹ nõ impedit p corpis corruptiõem.sed aĩa in corpe corruptibili exñs videbit deũ p essentiam.g ⁊ corpi corruptibili iũcta potest deũ p essentiam videre. ¶ Sz ꝺ est qđ dr̃ Exo.33°. Nõ videbit me hõ ⁊ viuet.glo. q̃diu hic mortal⁹ viuit videri p quasdam imagies deus põt.sed p ipam nature sue speciẽ nõ põt. ¶ P. Joh.i. dr̃. Deũ nemo vidit vnq̃.glo. Nemo purus homo vinẽs in hoc corpe videt deuz vt é. ¶ P. 2ª Cor.5°. Quãdiu sum⁹ in corpe pegrinamur a dño :p fidez enĩ ambulamus ⁊ nõ p spẽm.glo. Domini vitã mortalez adhuc agẽti nõ põt ꝺtingere vt dimoto atq; omni discusso nubilo fantasiaz corpaliũ serenissima icommutabilis veritatis luce potiar̃. ¶ P. esse viatorẽ ⁊ cõphensorem ẽ solius xpi.sed qcũq; videt deũ p essentiã est ꝺphẽsor.ergo nullus alius a xpo adhuc viator exñs põt deũ p essentiaz videŕ. ¶ P. posita cã ponit effect⁹.ſz cã q̃re aĩa beata sit ẽ diuina visio vt ex dict pz:si g̃ aliqs in statu vie deuz p essentiã videat:in statu vie erit beat⁹:qđ est absurdũ.

¶ Rñdeo dõm q cũ beatitudo sit vltim⁹ finis rõnal̃ creature:status vie in q̃libet rõnali creatura dr̃ esse ille i quo a beatitudie deficit:beatitudo aũt cuiuslibet rõnal̃ creature ꝺsistit in visiõe dei p essentiaz vt ex dictis pz: opatio aũt delectabilissima i qua beatitudo ꝺsistit oz q sit potẽtie disposite ⁊ pfecte ad dignissimũ obiectũ:vt pz p pm. in.io°.Ethi.⁊ ideo ad ꝑ q creatura rõnalis sit beata p visionẽ dei i essentia sua oz q in hac visionẽ sit potens p aliquã dispõnẽ sibi inherẽtez:quã dicim⁹ esse lumen glozie. sic aũt nulla pura creatura i statu vie exñs videre potest deũ p essentiã:hõ.n.p dispõnes oẽs q̃s in statu vie hz non põt i aliqd amplius nisi vt itelligat qcqd itelligit p spẽs a sensu abstractas:qz fantasmata sũt itellectui nr̃o vt sensibilia sensui:vt pz p pm in 3°.de aĩa. itellectus ẽt angeli i statu vie p oẽs dispones nãles vel ẽt gratuitas nõ põt in aliqd ampli⁹ nisi vt itelligat omne qđ intelligit p formas creatas:ad quas nãlis facultas itellect⁹ eius determinat: vt ex dictis pz:de⁹ aũt in essentia sua videri nõ põt: nec p aliquã formã a sensu abstractã:nec p aliquã formã creatam:vt ex dict pz. vñ pz q nullus itellect⁹ pure creature i statu vie exñtis põt in visionẽ dei p essentiã p aliquã dispositionẽ sibi inherẽtẽ:ſz ꝺtigit aliqñ diuina vtute q aliq̃ res miraculose ꝓducir̃ i aliqd i q̃ nullo mõ põt p aliq̃s dispones sibi inherẽtes:sic q virgo pariat:q ignis i aq̃ cõburat.⁊ silr̃ põt miraculose fieri q dĩna vtute aliqs itellect⁹ creat⁹ nõ bñs nisi dispõnez vie eleuet ad videndũ deũ per essentiã:nec tñ ex tali visiõe põt dici beat⁹ simplr̃.ſz scõm qđ tñ inqr̃tũ.s.cõicat i actu beati:sic ẽt aliqñ coz⁹ in statu gratuitatis exñs põt miraculose participare actũ agilitatis vel ipassibilitat⁹:sic de Abacuc legit Dañ .vltio.⁊ ꝺ trib⁹ pueris ꝺseruatis i fornace. Dañ.3°.nec tñ eoz corpa erãt glioſa:ea aũt q fiũt miraculose nõ dicũtur possibilia scõm nãm in q̃ fiũt.sed scõm vtutẽ faciẽtis tm̃:nõ.n. dicimus p̃pe loquẽdo q cecus possit fieri videns:sed q deus põt eum facere videre:⁊ iõ dom est q nulla pura creatura in statu vie exñs põt deũ p essentiã videre.ſz deus põt facere q videat adhuc in statu vie manẽs. Ex dictis etiã pz q null⁹ hõ i statu vie nec ẽt ãgeli essẽtia dei põt cognoscere.q; excedũt oẽs formas sensibiles p quas itellectus noster i statu vie cognoscit:⁊ ipam mẽtẽ nostrã ex cui⁹ similitudie aliqd de substãtys itellectualib⁹ cognoscimus.

¶ Ad pmũ g̃ dom q fm Dio.4.°ca.ce.hierar. p ꝺ qđ in scriptura dr̃ q aligs sanct⁹ vidit deũ. vt Esaias vel qlibet ali⁹:nõ est itelligẽdũ q essentiã dei q̃ est oib⁹ viatoribꝰ occulta viderit:sed q oñse sunt eis aliq̃ forme vel corpales vel imagiarie p q̃s manuducebãtur i dei cognitiõem:⁊ ꝺ fiebat misterio angelor̃ quor̃ illuminatiõe ꝓfortabar̃ intellect⁹ pphete ad pueniendũ i aliq̃le diuinor̃ cognitiõez ex apparitib⁹ formis:⁊ qz angelus ñ itendebat ducere in sui cognitiõem pncipal̃r.ſz i cognitiõem dei:iõ in hꝺ visis ñ dicebar̃ ãgelus apparere:ſz de⁹:ex cui⁹ psona appebat angelus:⁊ ex cui⁹ vtute efficacia bẽbat ad illumiandũ mẽtẽ:⁊ ꝺ vocar̃ theophonia.i. dei apparitio i scriptura:qñq; tñ ⁊ angelus dicebar̃ ille q apparebat pp misteriũ qđ exhibebat. vñ Hzeg. dic̃. Angelus q Moysi apparuisse describit modo ãgelus mõ dñs memorar̃. ãgelus qz exteri⁹ loquẽdo deseruit:dñs qz iteri⁹ psidẽs loquẽti efficaciã tribuit. ⁊ hec ẽ ẽt snia Aug.z°.de trini. ¶ Ad z^m dom q visio illa Jacob fuit imaginaria vel corpalis:dr̃ tñ vidisse facie ad faciẽ:qz illa figura i q̃ ei apparuit de⁹ facie ad faciẽ est ab eo visa. vñ dic̃ glo.ibidem. Nõ q de⁹ videri possit.sed forma vidit i q̃ de⁹ locutus ẽ ei. In ꝺ tñ q dic̃ facie ad faciẽ: notar̃ qđã eminẽtia visiõis:vt.n. dic̃ Rabbi moyses gradus pphetie distiguẽs. Eminẽtioz est gradus pphetie qñ pphete apparet aliqd in visiõe vigilie q̃ si appareat i dormiẽdo:⁊ vtrolibet mõ si fiat reuelatio eminẽtioz gradus est qñ apparet ille q logr̃ i aliq̃ figura visui q̃ qñ auditur locutio ei⁹ tm̃ sine ꝺ q aliqd videar̃.eminẽtioz quoq; gradus est si ille q logtur apparet i figura angeli q̃ in figura bois:⁊ hãc eminẽtiã habuit apparitio Jacob: qz ñ fuit in dormiẽdo.sed in vigilãdo nec tñ audiuit vocẽ secũ loqntis.ſz ẽt figurã ispexit:bois tũ. vñ dr̃ q apparuit ei vir ⁊c. quẽ angelũ itellexit:⁊ ad hãc eminẽtiã designãdaz dr̃ q vidit dñm facie ad faciẽ:angelũ dñz vocãs rõne iã dicta. Nõ põt dici scõm glo. Hzeg. ibidẽ:q ꝺ itelligar̃ de visiõe spũali q̃ sctoꝝ mẽtes etiã in via a vitys purgate deũ contẽplãtur adiute diuio lumie q̃ pfundũtur: scõm quã qdẽ visionẽ q̃uis diuina nã vt est nõ videar̃:qz illud lumẽ receptũ ñ est silitudo sufficiẽter repñtans diuinã essentiaz: vt supra dictũ est.tñ aliqua pfectior cognitio de deo habetur cũ illud lumẽ sit exꝑssior eius silitudo q̃ lumẽ natur̃ aut creature sensibilis ex qb⁹ homo nãli cognitiõe ducit ad dei cognitiõem:nisi.n.illã.s.veritatẽ cãtam vtcũq; conspiceret:nõ eam se ꝺspicere ñ posse sentiret:vt in eadẽ gl. dr̃:⁊ qz p faciẽ quẽlibet cognoscimus cognitionẽ dei faciẽ vocam⁹. ¶ Ad 3^m dom q vbum Job põt itelligi de visione imagiaria ⁊ itellectuali:si.n. itelligar̃ ꝺ imaginaria designar̃ pfectus Job in gradu pphetie:cũ ꝺmo nõ fuerit ei fcã reuelatio nisi p auditũ loquẽtis:postmodũ ꝺo p visionem loquẽtis. Si autez itelligar̃ de visione intellectuali tũc ostẽditur pfectus eius de cognitõe fidei in itellectuz diuinor̃ qualis hic p cõtemplatiõem predictam habetur a sanctis que qdem visio dr̃:qz sicut vidẽdo aliqua cognoscimus ab ipsis rebus accipiẽdo: ita sancti i cõtemplatiõne accipiũt lumẽ ab ipso deo:p quod diuina altius ceteris ꝺtemplãtur.sed audita cognoscimus assentiẽdo eis q ab ipsis reb⁹ spẽs acceperũt dũ nob referũt se vidisse:⁊ similiter p fidẽ adherem⁹ dictis apl̃or̃ ⁊ pphetar̃:q fuerunt diuio lumie illustrati:⁊ sic ñ oz ponere q deũ p essentiaz viderit. ¶ Ad 4^m dõ. q duplex eminẽtia visiõis Moysi

ascribit̃:vna Exo.33°. vbi dr̃ q loq̃bar̃ dñs Moysi facie ad faciẽ sicut log solet hõ ad amicũ suũ. Ex qb⁹ tñ verbis haberi nõ põt q deũ p essentiã viderit:qđ pz ex ꝺ q petit cõiter. Oñde mihi gl̃iam tuã.qđ ei tũc ꝺcessum nõ est. vñ dictũ est ei. Faciẽ meã videre nõ poteris.⁊ iõ dicit gl. ibidẽ. Scõm opionẽ populi log̃ scriptura:q̃ putabat Moysen oze ad os log cũ deo:cũ p subiectã creaturaz.i. p angelũ ⁊ nubẽ ei loq̃ret̃ ⁊ appareret. Dec aũt locutio põt itelligi fuisse imaginaria vel corpalis. vñ dicit Aug.z° de tri. locutio illa que fiebat vocib⁹ sic modificabar̃ tanq̃ esset amici loquẽtis ad amicũ. Põt ẽt itelligi esse itellectualis fm q itelligibilia dinoꝝ ispiciebat p modũ quo dr̃ i psal. Audiã qd loquar̃ in me dñs de⁹.⁊ vtroq; modo oñditur ꝓuilegiata ei⁹ reuelatio:inq̃tũ familiari⁹ ceteris ei sua secreta reuelauit q̃si amico:iuxta illud qđ dr̃ Joh.15°. Vos dixi amicos qz oĩa quecũq; audiui a pre meo nota fecivobis.⁊ ideo dr̃ Deute. vltio. Nõ surrexit vltra ppha i Isrl̃ el qué nosset dñs facie ad faciem. Alia eminẽtia visionis moysi oñditur Nume.iz°. vbi dñs de eo dixit ad aaron ⁊ Mariã. Oze ad os loquar ei ⁊ palã nõ p enigmata ⁊ figuras deũ videt vel gl̃iam dñi scõz.70^a. vbi oñdit impleta fuisse ei⁹ petitio qua petiuerat in Exo. Oñde mihi faciez tuã.ita q afi mortẽ deũ p essentiã vidit:vt Aug. dicit.iz° sup Hesi.ad l̃ram:⁊ in libro de videdo deũ:⁊ iõ signanter dr̃. Oze ad os loquar ei.qđ in Exo. dictũ non fuerat:qz visio dei p essentiã nõ fit imediate aliquo supiozi spũ. ſz ipe deus imediate se oñdit:⁊ ꝺ est log oze ad os nõ.n. os corporis:sed os mẽtis itelligẽdũ é:vt Aug. dicit: sed visio cõtemplatiõis vie fit mediãte illumiatiõe angelor̃:vt pz per Dio.4.°ca.ce.hierar.⁊ iõ non põt dici scõm illã log oze ad os:sed log quasi p iternũciũ. Dec tñ visio qua afi mortez deũ p essentiã vidit nõ fecit eũ beatũ simplr̃.vñ nec sem per illa visio in eo pmãsit:sed ad tẽpus q̃uis illud temp⁹ in scriptura nõ determinet̃:nõ.n. erat ex dispõne in itellectu exñte. sed ex sola diuia vtute quasi miraculose: vt dictũ est. qñ aũt nã creata miraculose eleuar̃ ad aliqd supra nãm:nõ põt simul eẽ i ꝺtrario actu sic corpus Petri cum miraculose actũ ꝺtis hũit sup vndas ambulãdo nõ simr̃ erat i eo actus grauitat⁹ q est ferri deorsum. Et silr̃ qñ intellectus viatoris eleuar̃ miraculose ad videndũ deũ per essentiã:nõ põt simul esse i actu visionis vie q̃ aĩa nãliter sensibilia pcipit:⁊ iõ oz in illo statu aĩam videtis oino ab actu sensuũ abstrahi:⁊ iõ Aug. dicit iz°. sup Hen̄. ad l̃ram: qz deũ p essentiã nemo videre põt nisi ab hac vita quodã mõ moziar̃:siue oino exiens de corpe:siue auersus ⁊ alienatus a sensib⁹ carnalib⁹. Et simile dicit in libro de videdo deum:⁊ sic nõ est ꝺziũ ei qđ dr̃ Nume.33°? Nõ videbit me homo ⁊ viuet. vñ Hzeg. ibidẽ dicit in glo. Aq busdam in hac carne viuẽtibus:ſz in estimabili vtute crescẽtibus põt eterni dei claritas videri:nõ tñ videbit eũ homo ⁊ viuet:qz q sapiaz q̃ deus est videt huic mũdo funditus mori̊. ¶ Ad 5^m dõz:q i illo raptu paulus hoc mõ vidit deuz p essentiã:sicut ⁊ de Moyse dictũ est:vt p Aug. in li. de videdo deũ:⁊ iz°. sup Hen̄. ad l̃ram. Ut idẽ ꝓuilegiũ doctor gentiũ ⁊ magister iudeoꝝ ꝺsequer̃tur:q̃uis qdã dicant q hꝺ visio fuit media iter visionẽ vie ⁊ visionẽ pfie volẽtes q nõ viderit deũ p essentiã. sed eminẽtissima contemplatiõe vie:cuius tñ ꝺziũ videnẽ sonare vba sanctoꝝ. Secũdũ hoc tñ põt dici fuisse media iter vtrãq; cognitiõem: qz in ꝺ q vidit deũ p essentiã fuit supra cognitionẽ vie:in hoc vo q ex illa visiõe nõ fuit simpliciter beatus fuit infra cognitiõem pfie. ¶ Ad 6^m dõm q visio itellectualis ẽ de bis q̃ sunt in aĩa p sui essentiã nõ quocũq; modo sed ꝺ bis q̃ sunt in ea vt forme itelligibiles in itellectu: sic aũtẽ nõ est de⁹ in aĩa viatoris p essentiã suam. sed p similitudinem. Quod autem dicitur ab Augu. q visio itellectualis est earum reruz quaz̃ similitudines non sunt aliud q̃ ipse:est referendũ ad obiectum visiõis nõ ad medium quo videtur. constat enim q mediuz quo itelligitur lapis est species eius in anima:que nõ est ipa lapidis essentia: sed p similitudinẽ lapidis puenitur ad cognoscendã ipsaz essentiam lapidis:qz obiectũ intellectus est qd. sed hoc nõ contingit in visione imaginaria vel corpali: qz obiectum imaginatiõis vel sensus nõ est ipsa essentia rei:sed accidẽtia que sunt extra:sicut color⁹ ⁊ figura ⁊ huiusmodi. vnde etiam in visione itellectuali viatoris nõ oportet q ipsa diuina eẽntia sit mediũ quo videt̃:ſz q p silitudinẽ aliquã ipsius pueniat ad aliqualẽ diuine eẽntie cognitionem:nõ qua sciat qd est deus:ſz qua sciat qd nõ est. Uel dicendus q Aug. ẽt. iz. sup Hen̄. ad litterã. vñ ꝺba illa sumunt̃ i glo. z. Lor. iz. inducit hoc ad oñdẽdũ differẽtiã itellectualis visionis ad alias visiones. hoc.n. itellectualis pre alys hꝺ q põt cognoscere ea q̃ sunt in itellectu p sui eẽntiã. nõ autez sensus vel imaginatio:nõ aũt sequit̃ ꝓpter hoc q intellect⁹ nihil itelligat nisi p eẽntiã suã:⁊ q nõ intelligat p silitudines aliquas. ¶ Ad 7^m dõ. q in oib⁹ potẽtys adinuicẽ oz dinatis hoc ẽ necessariũ:vt vbi terminat̃ act⁹ ꝓzis potentie icipiat actus secũde. vñ cũ volũtas ꝓsupponat intellectũ volũtas ferr̃ in illud in qđ itellect⁹ terminat̃:itellect⁹ aũt q̃uis deũ in statu vie nõ nisi p effect⁹ cognoscat:tñ ei⁹ opatio in ipm deũ terminat̃ fm q̃tulãcũq; cognitionem quã de ipso accipit:⁊ iõ affectus nõ idiget ad hoc q referatur in deũ q redeat in illa media:ſz põt statim in ipz deuz ferri i q̃ itellectus deuenit. ¶ Ad 8^m dõz. q ẽt qñ aliqd videt p silitudinẽ alterius rei:põt ꝺtingere q videẽs rez p mediũ cogitet de re imediate sine hoc q eius cognitio cõuertar̃ ad aliquã aliã rem:qz in illud mediũ nõ ꝺuertit̃ vt est res qdã:sed vt imago illi⁹ rei q p ipsã cognoscit̃:idẽ aũt est mot⁹ itellectus in imaginẽ:inq̃tũ est imago ⁊ imaginatũ:q̃uis alius motus sit itellect⁹ in imaginẽ:inq̃tũ est res qdã ⁊ i id cuius é imago:⁊ iõ qñ p silitudinẽ creature quã itellect⁹ hz penes se nõ ꝺuertit̃ in creaturã vt ẽ res qdam: sed solũ vt est silitudo rei:tũc imediate de deo cogitat:q̃uis nõ imediate deum videat. ¶ Ad nonum dõz. q sicut dicit glo. sup illud psal. Diminute sunt vitates ⁊c. Ab vna veritate icreata resultãt multe veritates in aĩab⁹ nostris: sicut ab vna facie silitudines multe in speculo fracto:siue in multis speculis.⁊ hec veritas in itellectu nostro resultans pmo ⁊ pncipal̃r cõsistit in pmis pncipys p se notis.et iõ qñ per ea de oibus alys iudicamus nostrũ iudiciũ ẽ fm pmã veritatẽ:cuius est dictor̃ principior̃ veritas silitudo ¶ Ad decimũ dõm q duplr̃ cogscit̃ aliqd ab altero. vno mõ sicut ex cui⁹ cognitione deuenit̃ in cognitionez alterius:⁊ sic illud quo cognoscit̃ est magis notũ: vt principia cõclusionibus.alio mõ sicut pficiens cognoscentem ad cognoscendũ siue sit forma:sicut spẽs lapidis in oculo perficit oculũ ad videndũ:siue principiũ effectiuũ huius formę: sicut dicit̃ q oculus videt p solẽ:⁊ hoc mõ id quo aliqd cognoscit̃ nõ oz q sit magis notũ:imo possibile est q non cognoscat̃:cognoscit̃.n. p quandã iflexionẽ itellect⁹ ab obiecto cognoscibili in id qđ erat cognitiõis pncipiũ:sic ãt deo oĩa cognoscimus:⁊ ideo rõ nõ sequit̃. ¶ Ad vndecimum dõm q verbũ Aug. intelligendũ est q̃tuz ad hoc q nulla creatura interponit̃ iter mentẽ nostrã ⁊ deũ qua mediante mens nostra a deo ꝓcedat in esse:vel qua mediante formet̃ per gratiã vel per gloriã:sicut efficiente medio:nihil tñ pbibet quin aliqua forma creata mediãte mens nostra a deo formetur:sicut gratia vel charitatis habitus:⁊ sic per spẽm creatam formatur mens viatoris ad videndũ deũ. ¶ Ad duodecimuz dõm q Auempace posuit q intellige re essentias separatarũ substantiarũ poterat ꝓuenire hominí p scientias speculatiuas quas in hac vita adiscimus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed hanc positionem improbat Cōmen. in 3°. de anima. ex hoc q̄ adhuc nō sunt inuēta aliqua p̄ncipia in quibus ad hoc pueniri possit: qō nō videt esse ꝓbabile: si ad hoc p̄ncipia sciaꝝ speculatiuaꝝ pueniri posset: ⁊ p̄cipue cuꝫ omnis humana cognitio ad illā ordiet̄ur: nō enī esset ꝓbabile q̄ spēs humana deficeret a pfectōe naturali totaliter. Et ideo dicēdum q̄ p̄dicta positio ipossibilis est: cuius rō est: qꝛ scie speculatiue pcedunt ex p̄ncipijs p se notis que a sensu accipiūtur: vt dr̄ i. 2°. posterioꝝ. ⁊ ideo p illa nō possumus deuenire in eētias illarū rez que oēs formas sensibiles excedūt. vñ p nullam sciam speculatiuam quā nūc acgrimus scimus gd est deus: vel gd ē angelus: nisi sub gbusdaꝫ silitudibus magis cognoscentes de eis gd nō sunt q̄z gd sunt: ⁊ ꝓpter hoc dic̄ ꝓbus ī p̄ncipio Meta. q̄ scia ō deo nō est humana possessio: qꝛ. s. eam ad plenū habere ñ possum⁹. ¶ Ad 13ᵐ dōm: q̄ corpus nō potest esse corruptibile: nisi q̄ñ aīa nō plene corpori domiaꝛ. si. n. plene ei nō domiaret̄ suā icorruptōem ei conferret: ⁊ idco in statu corruptōis oꝫ q̄ aīa cognoscat scām exigentiam corpis. s. accipiēdo a sensib⁹: tali aūt modo cognitionis deus p essentiam videri nō pōt: vt ex dictis p3: ⁊ secūdum hoc status corruptōis repugnat visioni dei per essentiam.

Questio .III.

Deinde querit de delectatione: Et circa hoc q̄runtur q̄nq̄. ¶ Primo qd sit delectatio. ¶ Secōo que sit cā delectatōis. ¶ Tertio de compatōe delectatōis ad tristiciā. ¶ Quarto de bonitate ⁊ malicia delectationis ⁊ tristicie. ¶ Quinto de cōpatiōe delectationis spūalis ad corporalem.

Ad primum sic pcedit: Videt̄ q̄ delectatio nō sit passio: oīs. n. passio in motu consistit: vt dr̄ in li. 6. p̄ncipioꝝ: sed delectatio non est motus neq̄ generatio aliqua: vt dic̄ phus in. 7°. Ethic. ergo delectatio nō est passio. ¶ Ꝑ. opatio nō est passio: sed magis actio cum sit exītis in actu scām q̄ hꝫ. sed delectatio est quedam opatōis pfectio: vt dr̄ in. x. Ethic. ergo delectatō nō est passio. ¶ Ꝑ. in oī passione trahitur patiēs ad terminos agētis qꝛ agens assimilat sibi patiens. sed cā delectationis est cōueniētia: ⁊ ita illud q̄ delectat̄ in suis terminis manet. ergo delectatio nō est passio. ¶ Sed ℞: gaudium ⁊ delectatio sunt vnius generis. sed gaudiū est passio: ponit̄. n. vna de quatuoꝛ p̄ncipalibus passiōibus: vt patet 9°. dō ciui. dei. ergo ⁊ delectatio est passio. ¶ Ꝑ. delectationis ē bonū: sꝫ bonū ē ꝓpriū obiectum appetitus. ergo delectatio ad appetitū p̄tinet. sed alia que p̄tinēt ad appetitū sūt passiōes: vt amoꝛ ira: ⁊ hꝺ. ergo ⁊ delectatio est passio. ¶ Ulterius videt̄ q̄ i parte itellectiua aīe ⁊ i alijs substātijs spūalibus delectatio esse nō possit: qꝛ vt dr̄ in 7°. phyꝛ. Omnis passio est i parte aīe sensitiua. sed delectatio est passio vt probatum est. ergo non potest esse in parte itellectiua: nec in substātia aliqua spūali. ¶ Ꝑ. Auicenna dicit i. 6°. de naturalibus: q̄ subiectum delectatōis est speciei corpalis. sed pars itellectiua nō vtitur aliquo corporali organo. ergo in ea non potest esse aliqua delectatio. ¶ Ꝑ. illud quod est itellectiue partis nō est cōmune nobis ⁊ brutis. sed delectatio est etiam in brutis. ergo delectatio nō est itellectiue partis. ¶ Sed ℞ est quod dr̄ Luce. 15°. Haudium est angelis dei super vno peccatore pniaꝫ agente. ¶ Ꝑ. phus dicit in 7°. Ethico. q̄ deus semp vna ⁊ simplici operatione gaudet. ergo ⁊ eadē rōne i alijs substantijs spūalibus potest esse delectatio.

¶ Ulterius videtur q̄ delectatio sit in tempoꝛe: delectatio. n. consequitur operatōem nostram: vt dr̄ in. 10°. Ethic. sed operatio nostra est in tempoꝛe. ergo ⁊ delectatio est i tempoꝛe. ¶ Ꝑ. omne illud in quo est accipere prius ⁊ posterius est in tempoꝛe. sed in delectatione est accipere prius ⁊ posterius: cum aliqs per lōgam moꝛam possit continue delectari. ergo videtur q̄ delectatio sit in tempoꝛe.

¶ Ꝑ. delectatio alijs passionibus condiuidit̄ur. sed alie passiones aie sunt in tempoꝛe: vt ira ⁊ huiusmodi. ergo ⁊ delectatio. ¶ Sed contra est quod phus dicit in. 10°. Ethi cozum. scām nullum tempus acciperet gs delectatiōem. ¶ Ꝑ. delectatio segt̄ur apprehensionem cōueniētis. sed visio ⁊ alie apphensiones nō sunt in tempoꝛe sed in ista nti. ergo ⁊ delectatio nō mensuratur tempoꝛe.

¶ Ulterius videtur q̄ delectatio ⁊ gaudium sint penitus idem: ⁊ similiter exultatio ⁊ leticia ⁊ iocūditas: passiones enim ⁊ habitus penes obiecta distiguntur. sed gaudiuꝫ ⁊ delectatio ⁊ alia supra dicta habēt idem obiectum. s. bonum cōueniēs. ergo sunt idem. ¶ Ꝑ. ab eadem causa p̄cedit idem effectus: qꝛ idem semper natū est idem facer̄. sed delectatōis ⁊ gaudy nō potest poni nisi vna ⁊ eadem cā: scz cōiunctio conueniētis. ergo sunt idem. ¶ Ꝑ. vnuꝫ vni opponitur. sed delectationi ⁊ gaudio opponit̄ vnum qō̄ est tristicia. ergo delectatio ⁊ gaudium sunt vnū oino.

¶ Sed ℞ est quod dic̄ Auicēna in. 6°. de naturalibus: q̄ gaudium est spēs delectatōis. ergo nō sunt omnio idem. ¶ Ꝑ. si gaudiū ⁊ delectatio essent oino idem: vbicūq; est delectatio esset ⁊ gaudium: hoc aūt falsum est: qꝛ in sensu dr̄ esse delectatio: sed nō gaudiū ꝓprie loquēdo. ergo delectatio ⁊ gaudiū nō sunt penitus idē.

¶ Rñdeo dōm ad. i. q. q̄ quelibet res q̄ñ pertigit ad propriam pfectōem cōsegtur stabilimētum ⁊ vigoꝛem: sicut corpoꝛa q̄ñ peruenīūt ad terminos motus sui nālis: qꝛ in loco naturali ꝓseruāt̄ur: cū aūt motus penes termios distinguāt̄ur: oꝫ q̄ diuersum iudicium de quētione ad terminum complemēti accipiat scām dr̄iaꝫ motus. Mouetur aūt aliqd ad suā pfectōem dupl̄r: vno modo per idlia tōem nālem: sicut lapis mouet̄ deoꝛsum ⁊ ꝑ motus non ꝑexigit cognitōem in eo quod mouet̄: sed i alio q̄ est p̄ncipium causans hāc iclinatōez ⁊ hic est motus naturalis: alio modo p̄ iclinatōez cuius p̄ncipiū est cognitio eius q̄ mouet̄: ⁊ hec gdem incliatio dr̄ appetitus aialis aut itellectualis. vñ sicut in termiatōe motus nālis est quedam vigozatio nālis eius q̄ mouetur: ita in assecutōe pfectionis in quā tēdit appetitus aialis: est q̄dam getatio ipsius seu vigozatio eius ꝑsupponēs cognitōem perfectōis iam cōiuncte: sicut appetitus ꝑsupponebat cognitōem perfectōis nōdum habite: ⁊ talis vigoꝛ siue getatio appetit⁹ vocatur delectatio. vñ et Lōme. dic̄i. 10°. Ethi. q̄ delectatio est q̄dam supflozitio nature. Est aūt duplex appetitus sic̄ ⁊ cognitio. s. sensitiue ⁊ itellectiue partis: appetitus autez sensitiue partis est virtus in oꝛgano corpali ⁊ est imediatum p̄ncipiū corpalis motus. vñ oīa q̄ accidūt i appetitu sensitiuo sūt ꝓiucta cū q̄dam trāsmutatōe corpali: qō nō accidit in his que sūt i appetitu itellectiuo nisi passiōe large accepta ⁊ ipoꝛpie: vt i. 3°. li°. dis. 15ª. dictū est. vñ delectatio q̄ est i appetitu sensitiuo q̄dam passio est: ñ aūt delectatio q̄ est i itellectiuo nisi passiōe large accepta. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ dō. q̄ ñ est icōueniens motum p accīs termiari ad aliū motū: q̄uis ꝑ p se sit ipossibile: vt ꝓbat in. 5°. ꝓbycouꝛ. delectatio q̄ inq̄tū hꝺ semp ꝓsistit in aliqua termiatione motus: sed tñ qꝛ in terminatiōe motus appetitui consurgit q̄dam motus in quo passio aialis cōsistit ideo passionē inesse accidit delectatōi: sꝫ iest p se delectationi sensitiue. ¶ Ad 2ᵐ dō. q̄ q̄uis opatio inq̄tū opatio nō sit passio tñ pōt hr̄e passionē ānexā vel sic̄ pcedētē vel sicut subsequētem: vt pcedēte q̄dē: sicut sentire hꝺ ānexā receptionem spēi sensibilis ⁊ itelligere receptōem spēi itelligibilis sꝫ q̄ omne sentire quoddā pati est: sed vt cōsequēte sic̄ operatōem appetitus sensitiui ꝓsegt̄ q̄dā corpaliter trāsmutatio fm dilatatōem ⁊ constrictōez coꝛdis ⁊ alia hꝺ: ⁊ sic q̄uis delectatio inq̄tū est delectatio sit circa opationē: tñ inq̄tū est delectatio sensitiua est in passione quadam ꝓsistēs. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ delectatus icludit̄ terminis sue pfectōis ex q̄ delectatio ꝓsurgit: q̄ qdem termini sūt alicui ꝑ modo quo differt pfectio ⁊ pfectibile: sunt aūt ꝓpriꝫ scām q̄ pfectio est cōnaturalis pfectibili. ¶ Alia duo cōcedimus q̄uis aūtum ad delectatōem sensitiuam.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōm: q̄ delectatio iuenit̄ diuersimode in deo angelis hoībus ⁊ brutis: scām q̄ diuersimode se hñt ad suas pfectōes ex quaꝝ ꝓiunctōe delectatio cōsurgit: bruta. n. nō pūt ptingere ad altioꝛē pfectionem q̄z sit pfectio mālis. vñ eam ꝓsequuntur māli motu: q. s. est p oꝛganum corpale: ⁊ sic delectatio in eis ꝓsurgēs est mālis passio: in angelis vo cū sint oīno a mā separati nō est accipe aliquā mālem pfectionē sed īmaterialem tñ: vñ ⁊ īmaterialiter eā ꝓsequūtur ⁊ delectatio i eis ꝓsequēs imaterialis est. vñ dic̄ Dio. in fine cc. hierar. q̄ celestes dispositiones. i. angeli acceptrices nō sūt oīno eius q̄ scām nos ē passibilis delectatōis: hoīes vo ex spūali ⁊ māli nā compositi sunt: ⁊ idco q̄uis ad iferioꝛē partē. s. appetitū sensibile m: in quo cū brutis ꝓueniūt est delectatio materialis: in supioꝛi vo appetitu in quo cum angelis ꝓueniūt habent delectatōem imaterialē: vt cū gaudēt de reb⁹ spūalibus: puta de ꝓtēplatōib⁹ ⁊ alijs diuinis donis. vñ dicit Dio. ibidē: q̄ in participatōe angelice delectatōis sepe facti sūt ⁊ viri sancti p dcificos diuinaꝝ illuminationū suppaduētus. In oīb⁹ aūt p̄dictis pfectio est aliud ab eo qō̄ p̄ficitur. vñ possibile est plures pfectōes vni inesse: ⁊ idcō tam i brutis q̄z in hoīb⁹ ⁊ angelis sunt multiplices delectatōes eis supueniētes. sed deus nō hꝺ pfectōez que nō sit idē qō̄ ipse cum ipse sit actus purus: ⁊ idco vnica tñ ē ei⁹ delectatio ñ superueniēs sed essentialis. vñ dicit phus in 7°. Ethic. q̄ vna ⁊ simplici gaudet delectatione. ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ in appetitu itellectiuo nulla ē passio sed solū in appetitu sensitiuo: qꝛ qō̄ patit̄ ab alio mouet̄ ⁊ ducit̄: appetitus aūt itellectiuus cum sit liber sui ñ ducit̄ sed ducit: sed appetitus sensitiuus ducit̄. vñ in eo solo passio cadit: delectatio vo q̄ est i appetitu itellectiuo nō est passio: sed q̄dam opatōis pfectio: vt dictū ē. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ Auicēna logt̄ de delectatōe sensitiua q̄ p oꝛganum compleť corpale: sicut ⁊ cetera q̄ ad sensitiuā partē p̄tinēt. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ illa q̄ sūt cōia nobis ⁊ brutis fm vnam rōnem ñ p̄tinēt ad itellectiuā partez: sed aliqd est cōe nobis ⁊ brutis nō fm rōnē eādem qō̄ i nobis ad itelectū p̄tinet sicut cognitio ⁊ alia hꝺ que scām quādā cōitatem analogie extēdūt̄ a deo vsq; ad bruta aialia vt cognitio: ⁊ ēt vsq; ad plātas vt vita: ⁊ ēt vsq; ad lapides vt esse: vt p3 ꝑ Dio. de di. no. ⁊ scd3 ꝑ delectatio spūalis hꝺ cōitatem cū delectatōe que est in brutis.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōm: q̄ aliqd dr̄ esse i tpe dupl̄r: vno mō p se: alio mō p accidēs: qꝛ aūt de rōne tpis est ꝓus ⁊ posterius ⁊ illud p se ineſt alicui qō̄ ꝓuenit ei scām rōnem sue spēi: iō illa p se in tpe sunt in gb⁹ regrit̄ aliqd ad ꝓplemētum spēi qō̄ in futuꝝ expectat̄: ⁊ ꝑ modo motus est i tpe: non enim ꝓplet̄ spēs motus in medio nisi pueniat̄ ad terminum. ⁊ simil̄r ēt ges est in tpe eo q̄ gescere est eodē modo se hr̄e nūc vt ꝓus: ⁊ sic de rōne getis est vt aliqd in futuꝝ expectet̄. Peracctis vo aliqd in tpe esse dr̄ ad cuius spēi ꝓplemētum nihil regrit̄ qō̄ in futuꝝ expectet̄ sicut esse hoīem qō̄ in vno instanti cōplet̄: sed est ꝓiunctū motui q̄ p se est in tpe, put esse hoīs variabile est: delectatio aūt ad ꝓplementum siue spēi ⁊ rōnis nihil in futuꝝ expectat: in ista nti. n. vez est dicere hoīem delectari. vñ nō ē in tpe nisi p accīs: inq̄tū. s. pfectio illa ex cuius ꝓiunctione surgit delectatio motui cōiucta est: ⁊ ideo si sit aliq̄ pfectio quā motus nō ꝓtingat: talis delectatio non erit in tempoꝛe neq; p se: neq; p accīs: ⁊ hec est spūalis delectatio in angelis: in brutis aūt est delectatio existēs in tpe p accīs: inq̄tū eoꝝ pfectōibus motus directe ꝓiungit. sꝫ in nobis delectatio nō est i tpe quo ad itellectiuā partez ēt p accīs nisi valde idirecte: inq̄tū. s. opatio intellectus nr̄i ꝓiungit̄ fantasmatib⁹: tñ vez ē nullā delectatōem ēē in tpe p se loquēdo. ¶ Ad 4ᵘᵐ p̄ᵐ q̄ dō. q̄ delectatio īmediate ꝓsegtur opatōes aie: q̄ sūt apphendere ⁊ velle: hc autē opationes ñ sunt in tpe nisi p accīs: videre. n. ⁊ itelligere ⁊ velle statim sunt. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ aliqs dicat diutius alio delectari: nō est nisi inq̄tū delectatio est i tpe p accidens: sic̄ ēt dr̄ homo diutius videre vel viuere. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ ēt alie aie passiōes q̄z inq̄tū ad id qō̄ est ex parte aie ñ sunt i tpe nisi p accīs: inq̄tum scz cis cōiungit̄ motus ex parte corpis: tñ delectatio magꝫ hꝫ rōnem q̄ nō sit in tēpoꝛe q̄z alie passiōes: qꝛ alie passiōes ꝓsistūt in appetitu secūdum q̄ tēdit i aliqd: sicut ira in vidictam ⁊ diū in nocumētū alterius. sed delectatio ꝓsistit in appetitu scōz q̄ eius motus i suo appetibili adepto termiat̄: ois autē terminus motus nō est in tpe sed in instāti.

¶ Ad 4.ᵃᵐ. q. dō. q̄ delectatio: gaudiū: leticia: ⁊ oīa hꝺ: hoc hñt cōe q̄ causant̄ ex ꝓiūctōe pfectōis appetite. Perfectio aūt aliqua pōt alicui cōiūgi dupl̄r: vno mō realr: alio mō scām ꝓphensionē eius: ex ꝑ aūt q̄ pfectio realr coniungit consurgit delectatio: ex ꝑ aūt q̄ coniūgit scōz apphensionē surgit gaudiū ⁊ oīa alia: ⁊ pp hꝺ ēt gaudiū est ō spe futuroꝝ ⁊ memoria ꝓteritoꝝ. sed delectamur de presentib⁹ tñ: ideo ēt qꝛ sensus exterioꝛ nō apphendit rē nisi pūtez scām eū nō dicimur gaudere: sed delectari: sensus aūt interioꝛ apphēdit ⁊ rem pūtem ⁊ abūtez. vñ scōz sensum iteriozē dicimur ⁊ delectari ⁊ gaudere: delectari q̄dē de eo q̄ sibi sua pfectio ꝓiungit: sic̄ de ipsa sua opatione que qua ēt ⁊ gaudet inq̄tū eam apphendit. sed de opatiōe sensus exterioꝛis q̄ sibi nō ꝓiūgit̄ nisi apphēsiōe: pōt qdē gaudere sed nō delectari: sicut sensus iterioꝛ vel itellectus ñ delectat̄ i comestiōe dulciū: sed pōt gaudere de hoc inq̄tū ꝑ apphēdit vt cōuenies exterioꝛi sensui: leticia vo ⁊ exultatio ⁊ iocūditas exꝑmūt quosdā gaudy effectus: leticia qdem effectū iterioꝛē scām q̄ ipse affectus dilatat̄ q̄si roboratus ⁊ pfectus ex appetibilis coniūctione. vñ ⁊ passio gaudy cū dilatatōe coꝛdis pficit: dr̄. n. leticia q̄si laticia: sed exultatio exꝑmit vlteriꝰ effectū gaudy exteri⁹ pzūpētem i signū iteriozis gaudy. vñ dr̄ exultatio ex ꝑ q̄ iterius gaudiū ad exterioꝛa pdit: qō̄ ex magnitudie gaudy iteriozis contigit. vñ dic̄ Lasiodo. super psal. q̄ exultatio i magnis gaudys dr̄. Jocūditas vo vlterius importat effectū gaudy exterius paumpētem q̄ nō solū demōstrat iteri⁹ gaudiū: sed etiā excitat aliquos ad gaudēdū. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ dōm: q̄ gaudiuꝫ ⁊ delectatio ls habeant vnū obiectū fm rē: non tñ est vnū obiectū scōz rōnem: bonū. n. coniūctū realr facit delectatōem: sed coniūctum scām apphēsionē facit gaudiū: leticia vo exultatio ⁊ iocūditas sunt idem qō̄ gaudiū: nisi q̄ exꝑmūt quosdam gaudy effectus: vt dictū est. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ idez est cā delectatōis ⁊ gaudy: sed nō eodē oꝛdie: pmo. n. ⁊ p se ē cā delectatōis: scōario vo est cā gaudy. nunq̄. n. ad aliqd apphensum facit gaudiū nisi inq̄tū estimat̄ vt coniūctum vel cōiungibile scām rem ad faciēdū delectatiōem: ⁊ iō ꝓiunctio pfectōis pmo ⁊ p se facit delectatōem: sed inq̄tū apphendit̄ vt delectatōem faciens facit gaudium etiā qñ delectationē actualr nō causat. vñ delectatio nāl̄r prioꝛ est gaudio. ¶ Ad 3ᵘᵐ dōm: q̄ gaudio opponit̄ directe tristicia: delectationi aūt opponit̄ dolor: scām q̄ delectatio est in sensu exteriozi ⁊ p̄cipue in tactu: sed scām q̄ est interius non hꝺ aliud oppositum q̄z tristitiam: posset tamen

Universidad de Deusto
Biblioteca

habere si esset nomen positum.

Ad secundū sic ꝓcedit: Videt ꝙ cā delectatio-
nis nō sit sola opatio ⁊nālis habit⁹
nō impedita. dic̄. n. Auicē. in lib. de nālibus: ꝙ delectatio
⁊surgit ex ꝓceptiōe cōueniētis adiūcti. sed nō sola opatio
est ⁊ueniens: sed multa alia. ꝯ nō sola opatio est delecta-
tionis cā. ¶ ℙ. idem nō est ℑrioꝝ cā. sed opatio aliqñ est
cā tristiciæ ēt ꝓpria ⁊ connālis. vñ accidia q̄ q̄dam tristi-
cia est ēt ⁊surgit ex spūalibus opibus. ꝯ opatio nō est ꝓ-
pria delectatōis cā. ¶ ℙ. si aligd est cā alicui⁹: continua-
tio eius cā est ⁊tinuatiōis illius. sed ⁊tinuatio opationis
nō est cā ⁊tinuatōis delectatōis: imo ⁊tinuatio opatiōis
frequēter parit fastidiū ⁊ opationes in sui nouitate sunt
magis delectabiles. ergo opatio nō est cā delectationis.
¶ ℙ. ges opatiōi opponit. ſz quies delectatōem causat.
ꝯ opatio nō est ꝓpria cā delectatiōis. ¶ ℙ. senes sunt at-
tentiozis opatōis q̄ iuuenes. sed in senib⁹ est minus ỏ de-
lectatiōe q̄ in iuuenib⁹: vt ꝑz ꝑ ꝓbm i. 8⁹ Ethi. ꝯ operatio
nō est cā delectationis. ¶ ℙ. si opatio esset cā delectatio
nis simil'r se haberent ad delectatōem ꝙ simil'r se bñt ad
opationem. sed alig ꝙ simil'r opant nō simil'r delectant:
melācolici. n. minus delectant q̄ sanguici. ergo videt ꝙ
opatio nō sit ꝑ se delectationis cā. ¶ Sed ℑ est ꝗd ꝓbus
dic̄ in. 7⁹ Ethico. ꝙ delectatio est opatio cōnālis habitus:
nec ℬ pōt ⁊elligi nisi causal'r. ergo opatio est delectatōis
cā. ¶ ℙ. vnūquodq; ⁊distinguit scōm ⁊distictionē sue cau-
se. sed delectatiōes ⁊distinguūtur ꝑ ⁊distinctionē opationū:
vt ꝑz ꝑ ꝓbm in. io⁹ Ethi. ergo opatio est delectationis cā.
¶ ℙ. habitus nō cognoscit nisi ꝑ opationē vel ꝑ aligd ꝑ
opationē cātum. sed habitus cognoscit ex delectatōe: vt
dr̄. z⁹ Ethico. signū oꝫ accipere habitus fientem in opere
delectatōem. cū ergo delectatio non sit ipsa opatio: vī ꝙ
sit ex opatione causata.

¶ Rñdeo dōm ꝙ sicut aīa est forma corꝑis: ita ī his que
sūt cōia aīe ⁊ corꝑi id ꝗd ex parte aīe se hz est formale: ꝗd
vo ex parte corꝑis māle: sicut in ira appetitus vindicte ē
formale: accēsio sanguis circa coꝛ est māle. cum ergo de-
lectatio scōm ꝙ ē passio sit de cōibus aīe ⁊ corꝑis: cā eius
pōt queri duplex: formalis ex parte aīe: ⁊ mālis ex parte
corꝑis. sed qz delectatio scōm ꝙ se tz ex parte aīe hz rō-
nem quasi cōem q̄tū ad oēs in ꝙbus delectatio inuenit
sz deū angelos ⁊ hoīes ⁊ bruta. scōm aūt ꝙ se tz ex par-
te corꝑis: manet tm̄ in parte aīe sensitiua: ī cā formalis
delectatōis est cā delectatōis cuiuscūq; nō aūt cā mālis
ipsius. ℙatz etiā ꝙ scōm formā est aligd actu: sed scōm
mām est aligd in potentia: ⁊ scōm materie dispōnes ē ali
quid in aptitudie vel habilitate ad actū: ⁊ ideo scōm mā-
lem cām delectatōis scit̄ qūo aligs sit dispositus ad dele
ctatiōem: sed scōm cām formalem ipsius apparet qual'r
aligs actu delectet. Formalis igit̄ cā cuiuslibet passiōis
vel opatōis est obiectū ipsius: obiectū aūt delectatiōis ē
bonū ⁊ueniēs cōiunctū: ex eo. n. ꝙ delectatio est in parte
appetitiua oꝫ ꝙ eius obiectū sit bonū: ex eo vo ꝙ est ap-
petitus iam terminati in suo obiecto oꝫ ꝙ sit conueniēs
etiā ⁊iunctū. hoc aūt bonū ꝗd est ꝓpriū delectatōis obie
ctum est opatio ꝑcipue ꝓp tres rōnes. ℙrimo qz cū dele-
ctatio ⁊sistat in getatōe appetitus: motus aūt appetitus
sit in bonū oꝫ ꝙ quies ipsius delectatio sit in vltimo bo-
noꝝ: vltimū aūt ⁊ pfectissimū ꝗd est in vnoquoq; est sua
opatio. vñ oīs forma inhērēs compat̄ ad opatōem quo-
dāmodo vt potētia ad actū ꝓp ꝗd forma dr̄ actus ꝓmus
vt scia: ⁊ opatio actus scōs vt ⁊siderare: vt ꝑz in. z⁹ ō aīa.
Scōo qz cū delectatio sit in appetitu ⁊ oīs passio vel opa-
tio appetitus ꝑfrigat apꝓhensionē: oꝫ ꝙ bonū coniūctuꝫ
ꝗd delectatōem causat sit apꝓhensum: dispositio aūt que
est iam inhērēs a nobis non apꝓhendit̄ ita sic̄ dum est in
fieri: vt Auicenna dic̄ in. 6⁹. de nālibus. vñ Ethici ⁊minus
sentiunt calorem febrilem q̄ aly febricātes: q̄uis in eis
febris sit ītensior: qz iam calor ille est infusus mēbris q̄si
complexio illoꝝ: ⁊ ℬ ideo ;qz nostrū sentire ⁊ intelligere
sunt ex aliqua ꝑmutatōe intellectus ⁊ sensus a suis obie-
ctis: ab eo aūt ꝗd iam in se gescit nihil imutat̄. vñ cum eē
nost̄ ⁊ viuere nost̄ ⁊ oīs actus ꝓpr̄ insint nobis vt in
nobis gescētes: sola aūt opatio insit ī nobis vt in fieri exi
stens: in ipsa opatione ꝑcipimus ⁊ esse nost̄ ⁊ viuere no-
strū: ⁊ inde est ꝙ in operādo delectamur: ⁊ ī videdo ⁊ sen
tiendo ⁊ alys huiusmōi in ꝙbus indicat̄ quodāmodo no
strū esse ⁊ viuere: vt ꝑz ꝑ ꝓbm in. 10. Ethico. Tertio quia
opatio ꝑcedit ex bis bonis que in nobis sunt: ⁊ quodāmo
do in se ⁊tinet sicut effectus cām: ꝑ eam ēt bonis exterio-
ribus coniūgimur. vñ omne bonū ꝗd a nobis est diligibi
le getat nost̄ appetitū mediāte opatione. vñ opatio est
ꝑ se cā delectationis: nō aūt oīs opatio est delectatōis cā:
sed illa que est ab habitu ꝑcedens ⁊ nō impedita: bonum
enim coniūctum nō delectat nisi in q̄tū est cōueniēs: ope
ratio aūt efficit̄ nobis conueniēs ⁊ quasi connālis ꝑ habi
tum: qz habitus inclinat in actuꝫ ꝑ modū nature: vt Tul
lius dicit de virtute: ⁊ ideo dr̄ in. z⁹. Ethico. ꝙ delectatio
in ope facta est signū habitus inhērētis. Quāuis aūt ope
ratio connālis nobis fiat ſcōm habituꝫ: tū pōt esse nobis
nō conueniēs rōne alicuius accidētis: in q̄tum videlicet
habemus aliqua impedimēta ꝓgrediēdi in talem operā-
tionē. vñ oꝫ opationem que delectatōem causat esse non
impeditam: ⁊ hoc est ꝗd dicit ꝓbus in. 7⁹ Ethico. ꝙ nō in
opatione connālis habitus nō impedita delectatio cōsi-
stit. sic ergo cā formalis ꝓpria delectationis est operatio
⁊nālis habitus non impedita: mālis aūt cā delectatiōis
accipienda est ex parte subiecti eius: subiectum aūt dele
ctationis ⁊ oīum anime passionū est spūs animalis ꝙ est
ꝓmū instrm̄ anime in opationibus que ꝑ corꝑus exer-
cent̄. Ad hoc aūt ꝙ spūs apteat̄ ad delectationem duo re-
quirunt̄: scz debita q̄titas ⁊ debita qualitas. Quantitas
quidem debita est vt sit abundātia spirituum ꝓpter duo.
ℙrimo qz spūs abūdans in q̄titate abūdat etiam in vir
tute. Scōo qz cū ad passionē delectatōis regrat̄ dilatatio
cordis ⁊ spirituū: nō pōt delectatio ꝓfici qñ sūt pauci spūs:
qz nā ⁊stringit eos ⁊ retinet ī suo ⁊cipio. sz qñ sūt multi
spūs: nā pōt retiere ptē ī ꝓncipio suo ⁊ effūdet abūde ad
dilatationē: ⁊ ī cōualescētes ī gb⁹ sunt pauci spiritus sūt
ꝓni ad tristitiā magis q̄ ad delectationem. Debita vero
qualitas attenditur q̄tum ad tria. ℙrimo vt sit tempe-
rate complexionis: ⁊ ideo egri non sunt apti ad delecta-
tionem. Secūdo vt spiritus sit clarus ⁊ non nubilosus: ⁊
ideo melancolici in quibus sunt ſpiritus terrestres ⁊ ob-
scuri sunt ꝓni ad tristiciam. Tertio vt eius substantia
sit mediocris inter ſpissitudinem ⁊ tenuitatez: si enim sit
nimis grossius sicut in senibus: vel nimis tenuis sicut in
macilentis: non est aptus ad delectationem: qz non est fa
cile dilatabilis. Et ꝓpter has causas vinum lerificat:
quia generat multos spiritus claros tēperatos ⁊ media-
cres inter spissitudinem ⁊ tenuitatem. Quanto ergo fue-
rit maior dispositio ex parte materialiuꝫ causaꝝ ad gau-
dium vel tristiciam: tanto minus quid requirit̄ ex parte
cause formalis ⁊ econuerso: ⁊ ideo quidam ex modica oc
casione letantur vel tristantur: quidam vero non nisi ex
magna. ¶ Ad ℙrimū ergo dōm: ꝙ q̄uis multa alia sint
conuenientia q̄ operatio: tamen ex omnibus eis non cō-
surgit delectatio nisi operatione mediante: quia exterio-
ra conueniētia nobis per aliquam operationem coniun-
guntur: interioza vero in operationibus apꝓhendunt̄.
¶ Ad z^m dōz: ꝙ nō quelibet opatio est delectationis cau
sa: sed opatio ⁊nālis babit⁹ nō ipedita: ⁊ ideo q̄ cogimur
ad aliq̄s opatōes ℑrias habitib⁹ ꝙ nobis ſsunt vel in ꝙbus
ipedimēta patimur: rōne quoꝝ accidit nob fatigatio ⁊ la-
bor: in hꝭ opatiōib⁹ nō delectamur sed ⁊tristamur. ¶ Ad
3^m dōz: ꝙ triplex rō est quare nō ſilr delectamur in ꝓcessu
opationis sic̄ in ꝑn⁹ ℙrimā assignat ꝓbus in io⁹ Ethy. qz. ſ.
cū opatio sit delectatōis cā: q̄to aligs attētius opat̄ tāto
maior delectatio ex opatione ⁊surgit: hō aūt in ꝑn⁹ opera-
tionis attētioꝝ est ad opationem q̄ in ꝓgressu: oīa. n. noua
magis ad se nām itētionē trabūt: ⁊ iō in ꝓgressu opatiōis
q̄ aligs negligētius itēdit opationē nō sentit tātā in ope
delectationē. Secūdā ponit in 7° Ethy. que ēt est rō ꝑmis
se: oꝫ. n. in nobis ỏlectationē esse ꝑm modū nature nostre:
vñ cū nāa nā sit mutabilis: nō erit nobis semp idē delecta
bile: qz iam mutati erimus ⁊ ꝑstina dispōne: ⁊ sic post pau
ca nō erit nobis ⁊ueniēs qđ ꝓbus ⁊ueniēs erat: ⁊ iō qđ ꝓbus
erat ỏlectabile fit nob⁹ min⁹ ỏlectabile vl ēt triste: ⁊ hec ēt
ērō ꝗre ⁊tinuitas vni⁹ rei ī nob fastidiuꝫ parit: alteratio vo
ỏlectat. In deo vo ꝙ semp eodē mō se hz: ē sp eadē opatio
delectabil: nec aliq̄ alteratōe delectat̄: ⁊ silis rō est de an-
gelis ⁊ boīb⁹ beatis. Tertia rō pōt sumi ex ꝙbus Auicē. in
6° de nālib⁹: cū. n. ad delectationem regrat̄ ⁊ueniētis ꝑce-
ptio: q̄to aligd min⁹ sentit̄ tāto minus est delectabile: res
aūt ī sui nouitate magis sentiunt̄: qz postmodū coꝝ dispō
fit q̄si q̄liras quedā ỉberēs sentiētib⁹. vñ fabri ꝙ sonitum
malleoꝝ ⁊sueuerūt audire: nō ita mouent̄ a talibus sonis
sic̄ alt: ⁊ iō in ꝑn⁹ opationis bō magis delectat̄ q̄ postmo-
dū in ꝓcessu ipsi⁹ ⁊tinuate: q̄uis fozte in ꝓcessu opatio sit
itēsioꝝ. ¶ Ad 4^m dōz: ꝙ q̄uis opatio ſz se sit delectabilis
tm̄ in q̄tū adiūgit ei mot⁹ ꝙ fatigatione iducit est aliq̄ mō
penosa ⁊ ⁊tristās: vñ ⁊ ꝑ accīs ges est delectabilis in q̄tū
tollit ⁊tristatōis cām. ſ. motū. ¶ Ad 5^m dōz: ꝙ q̄tū ad cāz
mālē delectationis senes sunt minus apti ad delectatōz
q̄ iuuenes: ⁊ iō etiā ex maiori causa formali nō tm̄ afficiū-
tur ex delectatione sicut iuuenes ex minori loquēdo de de-
lectatione que est passio: que. ſ. in appetitū sensibilē redun
dat: ⁊ magis sensibilis ē nobis: sicut sulphur modico igne
accēdit̄: qz est ad hoc aptū: ligna vo que sunt ad hoc min⁹
apta maioꝛe igne nō accēdunt̄: tū spūalis delectatio q̄ nō
est passio: nō minoꝛ est in sensibus q̄ in iuuenib⁹: sed fozte
maioꝛ. ¶ Ad 6^m dōz ꝙ illi qui similē operationē exercent
q̄nq; nō eodē mō delectant̄: qđ pōt ⁊tingere ⁊ ex pte cau
se mālis: qz non bñt spūs simil'r ad operationē dispositos:
⁊ ex pte cause formalis: qz eadez operatio vni est ⁊ueniēs
per habitū sibi inherentē ⁊ alteri non est cōueniēs qui ha-
bitum non habet: imo fozte est ei contraria si cōtrariū ha-
bituꝫ habeat: ⁊ ꝓpter hoc dare quod est liberali delecta
bile est auaro triste.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt ꝙ delectatōi tristi-
tia nō sit ℑria: passiones. n. distinguunt̄
ꝑm suas cās: ſz cā tristitie est mot⁹ ⁊ labor: vt dic̄ ꝓbs in 7⁹
Ethy. vñ iuuenes q̄ sunt in motu delectatōes appetūt q̄si
medicinas ℑ tristitiā: cā aūt delectatōis est opatio: motus
aūt ⁊ opatio nō sunt ℑria: cū aliqñ adinuicē ⁊iungant̄. er-
go nec delectatio tristitie ℑriat̄. ¶ ℙ. vnuꝫ ℑrioꝝ non est
materia alterius: sed delectatio pōt esse materia tristitie:
qz vt dicit ꝓbs in 9. Ethy. ⁊ anus post paꝝ tristat̄ de boc
ꝙ delectatus est: simil'r etiā tristitia est mā delectatiōis ⁊
gaudy: vñ ⁊ penitēti ỉdicit̄ vt semp doleat: ⁊ rō doloze gau-
deat. ergo delectatio ⁊ tristitia nō sunt ℑria. ¶ ℙ. delecta
tio ⁊ gaudiū nō sunt penit⁹ idē: vt ex ꝓdictis ꝑz: ſz tristitia
opponit̄ gaudio. ꝯ nō opponit̄ delectatiōi. ¶ Sz ℑ medi-
cine fiunt per ℑria: vt dr̄ in. z. Ethy. ſz delectationes sunt
medicine ℑ tristitias: vt dr̄ in 7. Ethy. ꝯ delectatio ⁊ tristi-
tia sunt ℑria. ¶ ℙ. bonum ⁊ malum sunt ℑria: sed delecta
tio opponit̄ tristitie vt bonum malo: vt dicitur in 7. Ethy.
ergo sunt contraria.

¶ Ulteri⁹ vī ꝙ delectationi que est in ⁊siderando sit aliq̄
tristitia ℑria: fatigatio. n. est tristitie cā: sed in ⁊siderando
accidit fatigatio. ꝯ in ⁊siderādo accidit tristitia. ꝯ delecta
tioni que est in ⁊siderando aliq̄ tristitia ℑria est. ¶ ℙ. sic̄
⁊tingit aligd ⁊siderare vt ⁊ueniēs: ita ⁊tingit cōsiderare
aligd vt nociuū: sed ⁊sideratio ⁊ueniētis causat delecta-
tionē. ꝯ ⁊sideratio nociui causat tristitiā: ⁊ sic idē qđ ꝓbus.
¶ ℙ. oīs actio que est ℑria habitui inhērēti est tristitie cā
sic̄ ei ꝙ habitū iniustitie hz est ⁊tristabil' opatio iusti: ſz cō
tingit aliquē bñtē bitū alicui⁹ ſcie ꝓdire in actū ℑ rōnē ha
bit⁹ inhērētis: sic̄ cū grāmatic⁹ nō grāmatice logt̄ ⁊ dialecti
cus nō recte ſrllogiçat. ꝯ in ⁊siderādo pōt eē tristitia: ⁊ sic
idē qđ ꝓbus. ¶ Sed ℑ est: qđ ꝓbs dic̄ in ꝓ Top. ꝙ delecta-
tioni que est ab eo qđ est ⁊siderare nō ē aliq̄ tristitia ℑria.
¶ ℙ. ⁊sideratōes ꝓcedūt ex rōnib⁹ rez in aīa exītib⁹: ſz
rōnes rez etiā ℑriaꝝ in aīa exītes non sunt ℑric: vt dr̄ in
7° Meta. ꝯ nec delectationi que ex ⁊sideratione causa-
tur aliquid pōt esse contrarium.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ tristitia fozt̄ius afficiat q̄ delectatio: qz
vt dic̄ Aug. in li. 83. q. Nemo est ꝙ nō magis dolozē fugiat
q̄ appetat voluptatē. ꝯ magis homo afficit̄ tristitia q̄ de-
lectatione. ¶ ℙ. sicut tristitia vehementia sua mouet ad
fugā ita delectatio mouet ad ỏsideriū: ſz nō oēs delecta-
tiones appetūt: imo qdā vt ēperati eas vitāt: tristitias āt
glz fugit: vt dic̄ ꝓbs in Ethy. ꝯ delectatio minus afficit q̄
tristitia. ¶ ℙ. ꝑm ꝓbm in io⁹. ethy. oīs tristitia boez ī ope
rando ipedit: nō aūt oīs delectatio adiuuat: ſz solū ꝓpria.
ꝯ tristitia vehemētius afficit q̄ delectatio. ¶ Sed ℑ. bo-
num est efficacius in agēdo q̄ malū: qz malū nō agit ī vir-
tute boni: vt dic̄ Dio. 4. ca. de di. no. sed bonū est causa de-
lectationis: malū vo tristitie. ꝯ delectatio magis afficit q̄
tristitia. ¶ ℙ. vt dr̄ in 7° ethy. delectatio expellit tristitiā
non solum sibi cōtrariam: sed ⁊ quālibet aliam. ergo dele-
ctatio est fozti⁹ tristitia.

¶ Rñdeo dōz: ad ꝑmā. q. ꝙ cuiuslibet passionis rō formā-
lis ex obiecto sumit̄: vñ ⁊ passiōes ⁊ act⁹ penes obiecta di-
stinguunt̄: obiectū aūt delectationis bonū est: tristitie vo
malū. vñ oꝫ tristitiā delectatōi formal'r cōtrariari. ¶ Ad
ꝑmū ꝯ dōz: ꝙ q̄uis mot⁹ per se operationi nō ⁊trarie⁊ est
tamē in motu aligd inuenire ex quo tristitiā causat quod
contrariatur operationi: ſz ꝙ est delectationis causa: ope
ratio enim delectationis causa existit scōm ꝙ est conue-
niens operanti: in motu autez in quo est ꝓcessus de vno
ad aliud oportet aliquid esse non conueniens ei quod mo
uetur: cum ea inter que est motus sint cōtraria: ⁊ ideo mo
tus ratione contrarietatis quam habet ad mobile lassitu-
dinem ⁊ tristitiam inducit: ⁊ ꝓpter hoc precipue motus i-
naturales ⁊ violēti lassitudinem causant. sic ergo mot⁹ ra-
tione contrarietatis causat tristitiam: operatio vo delecta
tionem ratione conuenientie. vnde oportet ꝙ delectatio:
⁊ tristitia opponant̄ scōm oppositionem cōuenientie ⁊ cō-
trarietatis. ¶ Ad z^m dicēdum: ꝙ tristitia non est materia
delectationis: nec delectatio tristitie per se loquendo: sed
per accidens tm̄ inquantum accidit delectationi esse ma-
lum quod est ꝓpria tristitie materia: ⁊ tristitie esse bonū
quod est ꝓpria materia delectationis: ⁊ hoc quidem ac-
cidere potest in istis contrarijs vt vnum per accidens sit
alterius materia, ꝓpter cōmunitatem suoꝝ obiectoꝝ
que sunt bonum ⁊ malum: quoꝝ vnum potest alteri adiū
gi ratione diuersoꝝ: quod enim est ꝑm vnam rationez
bonum: potest esse ꝑm alteram rationem malum: accidit
etiam ꝙ huiusmodi ⁊traria consistunt in actu anime que
reflectit̄ super actum suum inquantum scit se scire: ⁊ vult
se velle. vnde ⁊ tristitia potest esse materia gaudy et etiā
ipsum gaudium: quod in rebus naturalibus accidere nō
potest: vt aliquid sit materia suiipsius vl etiam contrarij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3m dōz: q si fiat vis in vbis: sic delectatio distinguit a gaudio: ita dolor a tristitia: vt sic p oppositus tristitia rn̄deat gaudio: dolor vo delectatōi: fz q2 dolor ꝓprie accipit in sensu t ꝓcipue in sensu tact⁹: delectatio ēt ꝓpe loq̄ndo se extendit ad iteriores vires: ideo delectationi nō solum dicimus opponi dolorem: sed etiam tristitiaz.

¶ Ad 4am. q. dōz: q apphensio pōt dici delectationis causa dupl⁹r: vno mō ex pte ipsi⁹ apphēsi: sic cū apphēdim⁹ aliq̄d bonū nobis ꝓuenies: t ide delectamur: t per hūc modum apphēsio est oīs delectatōis cā. vn̄ nihil phibz delectatōi que sic ex apphēsiōe causat siue sensibili siue intelligibili aliq̄d ꝑtin̄ eē: alias nulli delectatōi essz tristitia ꝑria. Alio mō ex pte ipsi⁹ apphēsionis: vt cū gs delectat non qdē de apphēso: fz de ipsa apphēsione qua apphendit: t sic p se loquēdo delectatōi q̄ ex q̄cūq̄ apphēsiōe causat nō pōt esse tristitia ꝑria: o3. n. hz tristitiā ēt ex aliq̄ apphēsiōe causatā esse: ꝑria. n. circa idez sunt: apphēsio aūt p se loq̄ndo nullo mō pōt tristitiā facere: q2 illud solū tristitiā facere pōt qō est ꝑriū: nulla aūt apprehensio inq̄tū hz est ꝑria vel repugnans apphēdēti: imo est pfectio ipsi⁹: q2 spēs gb⁹ fit apphēsio sūt pfectōes apphēdētis: vn̄ nulla apphēsio nec sensibilis nec itelligibil⁹ p se loq̄ndo tristitiā causat: fz delectationē tn̄: q̄nq̄ plus q̄nq̄ min⁹: fz q apphēsio est pfectior t delectāti ꝓuenientior. vn̄ ꝓpe dic in io⁹ Ethy. q pfectissima ac p hoc delectabilissima visio est visus optimi dispositi ad pulcherrimū sub visū cadētiū. Per accīs aūt ꝓtingit ex apphēsiōe cāri tristitiā dupl⁹r. vno⁹ ex pte apphēdētis: g. s. apphendit p organū aliq̄ corpale cui pōt accidere lassitudo t corruptio pp organi pmutationē: t sic apphensio sensitiue pt⁹ p accīs ē ꝑtristatiua: apphēsiua vo itellectiua nō nisi p accīs valde remotū inq̄tū. s. ꝓsideratōi intellect⁹ adiūgit opatio sensitiua ꝛ viriuz: ex qb⁹ accidit in ꝓsideratōe itellect⁹ nīsi lassitudo: qō nō esset si sine fantasmatib⁹ itelligere possem⁹. Alio mō ex pte ipsi⁹ effect⁹ apphensionis in q̄tū ex hoc q apphensioni vacauimus aliq̄ dānū incurrim⁹: vt puta si ex hoc ipedimur ab aliq̄ vtiliori vel ptrahimur in petn̄ occasional⁹r: sed tūc ꝓprie loq̄ndo nō causat tristitia ex apphēsiōe. sed ex ꝓsideratiōe effect⁹ apphēsionis. t iō ꝓprie loq̄ndo delectatiōi q̄ est ex hoc qō est ꝓsiderare fm itellectū nō est aliqua tristitia contraria.

¶ Ad pmū g̃ t 2m pz rn̄sio ex dictis. ¶ Ad 3tiū dōm: q opō ꝑria habituī scie q̄nq̄ ꝓcedit ab aliq̄ sciēter: t tūc tal opō est habituī ꝓueniēs: q2 per habitū scie nō solū cognoscim⁹ id qō est rectū: sed ēt id qō est erroneū: vn̄ ēt scire aliqd eē erroneū est de pfectōe scie. Si aūt ꝓsideratio scie ꝑria ꝓcederet ab aliq̄ nesciēter: vt puta cū gs hz falsam ꝓsiderationē quā estimat verā adhuc talis ꝓsideratio erit ōlectabilis. q2 apphēdit vt ꝓueniēs: q̄uis nō sit ꝓueniēs: sicut t iusto eēt opō iniusta delectabilis si eā estimaret eē iustā.

¶ Ad 3am. q. dōz: q tā delectatio q̄ tristitia ꝓsequunt cām aliquā apprehensam: vn̄ t pōt dupl⁹r ꝓsiderari. vno mō ex pte cause delectātis vel ꝓtristātis: alio mō ex pte apphensionis quā delectatio t tristitia segūt: cā aūt delectatōis est bonū ꝓueniēs ꝓuctū: tristitie vo repugnās malū ꝓiuctus: pōt aūt ꝓueniri aliq̄ bonum qō totaliter ꝓueniēs est: nec ex aliq̄ pte dissonātiā hz: nō aūt pōt ꝓueniri aliq̄ malum: qō ita sit dissonū qō q̄tū ad nihil ꝓueniēs sit: q2 non est aliqd pure malū qō fm aliqd nō sit bonum: t iō cā delectationis pfecti⁹ seh3 ad delectādū q̄ cā tristitie ad ꝑtristādū gn̄aliter loquēdo: sed in spāli non pōt vna regula dari ꝓpter diuersos ordines causaꝝ in malitia t bonitate: vn̄ quedā cā delectās excedit ꝓtristātē aliquā t ecōuerso: sed ex pte apphēsionis tristitia fm gen⁹ gn̄aliter loquēdo delectationē excedit: eo q res sil⁹s minus sentiunt q̄ res ꝑrie: vn̄ cum ꝓueniētia delectationē causet: repugnātia vo tristitiā quātum ad apphēsionē tristitia delectationi ꝓualet: q̄uis in speciali aliq̄ delectatio alicui tristitie ꝓmineat q̄tū ad apprehensionē. Dicēdū g̃ est q si ꝓpe loquamur delectatio vehemētius afficit q̄ tristitia: sed tristitia magis sentit q̄ delectatio: sic etiā t amor rei pn̄tis: vt Aug. dic in 10°de trin.

¶ Ad pmū g̃ dōz: q magis fugit tristitia q̄ appetat delectatio: q2 magis sentit. ¶ Ad 2m dōm: q oīs tristitia per se loquēdo est mala vt ifra dicet: q̄uis p accīs possit eē bona: sed nō oīs delectatio est bona per se loq̄ndo: iō tā boni q̄ mali fugiūt tristitiā quālibet: sed nō oēs delectationes q̄ libet appetūt. ¶ Ad 3m dōz: q pluribus modis pōt ipediri aliq̄ opatio q̄ pfici: q2 nō pficit nisi oīb⁹ causis ꝓcurrentib⁹: ipedit aūt opatio si q̄cūq̄ eoꝝ que sunt ad opatōez necessaria impediat: t iō oīs tristitia opationē aliquā impedit inq̄tū est ꝑria operāti: nō autem oīs delectatio coadiuuat ad operādū. imo extranea impedit inq̄tuz auertit intētionem ad aliud q̄ attētio que nēcia est ad pfectē agēdū: sed ppria delectatio t operantē expedit eum quodāmodo corroborādo inquātū est cōueniēs t attētionem eius facit inherere ad opationē delectabilem.

Ad quartum sic ꝓcedit. Uidet q quelibet delectatio sit bona: omne enim qō ꝓiunctum alys facit eligibiliora est per se bonum: sed delectatio cōiuncta quibuscūq̄ bonis facit ea eligibiliora. g̃ delectatio est per se bonum: t sic quelibet delectatio bona erit. ¶ P. nihil appetit nisi bonum: sed vnūquodq̄ est appetibile ex hoc q est delectabile: ergo delectatio per se loquēdo est bona: t sic idē quod ꝓus. ¶ P. omne esse inquantum huiusmodi est bonū. ergo t illud quod est vltima entis pfectio vniuersaliter est bonum: sed delectatio est vltima entis pfectio: pficit enim opationē que est act⁹ secundus: vt per ꝓhm pz. ergo omnis delectatio est bona.

¶ Sed cōtra: illud qō fugit virtuosus est malū: sed delectationē fugit tēperat⁹: ergo delectatio est mala. ¶ P. illud qō iudiciū rōnis impedit est malū: sed delectatio corrūpit estimationē pudētie. vt dicit in 6° Ethy. ergo delectatio est mala. ¶ P. illud cuius desideriū facit aliqd malum est per se malū: sed desideriuz delectationis facit aliquos malos sicut itēperatos: qui delectationē psequunt vt finē: t blādos qui ad delectationem solūmodo dulcia loquunt. ergo delectatio est mala.

¶ Ulteri⁹ videt q nō oīs tristitia sit mala: nullū. n. salutiferum est malū. sed aliq̄ tristitia est salutifera: que est fm deū est tristitia pniam t salutē stabilē operat. 2. Cor. 7°. ergo aliqua tristitia est bona. ¶ P. nullū laudabile est malum: sed alique tristitie sunt laudabiles: sicut misericordia que est tristitia de aliēo malo: t penitētia que est tristitia de peccatis ꝓteritis ergo non omnis tristitia est mala.

¶ P. sicut delectatio se habet ad bonū ita tristitia ad malum: sed non oīs delectatio est bona: ergo n ec oīs tristitia est mala. ¶ Sed cōtra: omne illud quod impedit opationem rectā est malū: sed oīs tristitia opationē impedit: vt patz in io⁹ Ethy. ergo omnis tristitia est mala. ¶ P. quod adiunctū alicui facit ipsum minus bonū est per se malum sed tristitia cuicūq̄ bono adiuncta facit ipsum minus eligibile. vnde. 2. Cor. 9. dicit. Non ex tristitia aut ex necessitate. hilarem enim datorem dilgit deus: t eadem ratio ē cuiuscūq̄ virtutis actui tristitia adiungatur. ergo tristitia est scōm se malum.

¶ Ulterius videt q aliqua delectatio sit optimū: illud. n. quod est vltimus finis est optimum: sed delectatio est vltimus finis: vt. n. dī 1° Ethy. Est finis t architectō: architectonicarū aūt fines sunt nobiliores t desiderabiliores: vt dī in ꝓmo Ethy. g̃ delectatio est optimum: ¶ P. dī in 2° celi t mūdi: oīs res est ꝓpter suam operationē: sed operatio est ꝓpter delectationē: cum delectatio sit operatōis perfectio vt dī in 10° ethy. ergo delectatio est vltim⁹ finis.

¶ P. illud qō desiderat tm̄ ꝓpter se. t nunq̄ ꝓpter aliud est vltim⁹ finis: sed delectatio est hui⁹: stultū. n. est q̄rere q̄re aliqs velit delectari. g̃ delectatio est vltim⁹ finis. ¶ P. illud q oēs appetūt: t cui ꝓrio nihil est eligibile: vt eē optimū t vltim⁹ finis: sed oēs delectationē appetūt: t pueri t bestie t hoīes sapiētes t isipiētes: nec aliqō bonū essz eligibile: si essz triste: nec ēt posz poīe in aliq̄ bono ꝓtinue pseuerare si esset triste. g̃ delectatio est optimū. ¶ Sz ꝛ. vltim⁹ finis hoīs t optimū eius est btūdo ipsius: fz beatitudo nō est delectatio: sed magis opatio: vt ex supra dictis pz. g̃ delectatio nō est optimū. ¶ P. fm platonē delectatio est gn̄atio sensibilis in nām: sed nulla gn̄atio est optimū: q2 gn̄atio est mot⁹ ad pfectionem: g̃ nulla delectatio pōt esse optimū. ¶ P. oē qō eligit: eligit in ordīe ad optimū. sed sic dic phs in 10° Ethy. circa multa studiuz facere/mus ēt si nulla delectationē iferrēt: puta videre: recordari: scire: t vtutes hre. g̃ delectatio nō est optimuz. ¶ P. oē illud qō a nā ordinat ad aliqd nō est vltim⁹ finis: sed natura ordinat delectationē ad opationē: vn̄ opationib⁹ nutritiue t generatiue ordinatis ad ꝓseruationē idiuidui t speciei nā delectationē apposuit: vt ad hec ops alacrius magis iclinarent. g̃ delectatio nō est optimū vel vltim⁹ finis.

¶ Rn̄deo dōz ad pmā. q. q delectatio dupl⁹r pōt ꝓsiderari: vno modo inq̄tū est delectatio: alio modo inq̄tū ē hec delectatio. delectatio g̃ inq̄tū est delectatio aliqō bonuz noiat: sed inq̄tū est talis delectatio: pōt rōnē mali hre ex pte eius ex quo specificat: sic ēt oīs actio: q̄tuz ad hoc qō hz de nā actōis est bona: sed quātū ad hoc qō adiungit defectu aliqua actio est mala. Similit ēt inq̄tū alicui delectationi adiungit defectu: scōm hoc adiūgit ei de malo: hoc aūt mō adiungit defect⁹ delectationi quo t opationi: cū delectatio ex opatiōe causet: t sic ex deficiēti operatione deficiet delectatio: t iō vt dī in 10° ethi. sicut opōnes differūt abiuicē bonitate t malitia: ita t delectationes vt fm hoc delectatio dicat bona q ex bona opatiōe pced at mala vo que est de mala opatione. ¶ Ad pmū g̃ dō. q delectatio que fac bona eligibiliora est delectatio eius ꝓpria vtpote cū iustus delectat de iusta opōne: sed si delectationes intēperati adiūgerent opationib⁹ iustis non facerent eas delectabiliores: vn̄ nō segūt oēs delectatōes eē bonas.

¶ Ad 2m dōm: q nō solū appetit bonū: sed ēt apparēs bonum: q2 aūt oīs delectatio ex hoc q est delectatio bona ē q̄tūcūq̄ ex aliq̄ adiūcto efficiat mala: hz vn̄ apparere posit bona: t per ꝓns vn̄ possit appeti: t sic appetibilis est nō habēti rectū iudiciū: sed hūti rectū iudiciū delectationes quedam appetibiles non sunt sicut prudens t temperat⁹ nō appetit delectationes intemperati. ¶ Ad tertium dicendum: q illa ratio nō ꝓbat delectationem esse bonum nisi inq̄tū est delectatio: sed q2 ex rōnib⁹ que sunt in ꝑriū gdā ostēdere volebāt oēm delectationē esse malaz: iō ad eas ēt rn̄dendū. ¶ Ad pmū g̃ dōz est q vtuosus nō fugit quālibet delectationē: imo ꝓpriā delectationē amplectit qō est delectari in opib⁹ vtutū: fugit aūt delectationes ioꝛdinatas: t has ꝓcedimus malas esse. ¶ Ad 2m dōz: q non q̄lz delectatio ipedit iudiciū rōnis: sed delectatio ītemperata t exꝛnea sic delectatio corꝛpalis indiciū rōnis pturbat si sit vehemēs: sed spūalis delectatio iudiciū rōnis cōfortat: q2 vnusq̄sq̄ attētius opat in his in gb⁹ delectat: vt est in 10° Ethy. t sic ēt nō sequit oēm delectationē esse malā.

¶ Ad 3tiū dicēdū: q ille delectationes que faciūt hominē malū nō sunt dicēde simpl⁹r: t vere ōlectationes: q2 nō sūt ꝓueniētes homini inq̄tū est homo: sed inquātū bonū hominis est in eo quodāmodo corꝛruptū: sic ēt nō est dicēdū dulce simpl⁹r qō vī hūti corꝛruptū gustum: t dato ēt q sint delectationes vere: differūt tamen specie ab illis delectationibus que bone sunt.

¶ Ad 4tum. q. dōz: q aliqd dicit bonuz dupl⁹r: vno modo vt per se eligibile: alio mō vt ordinatuz ad illud: sic potiones austere non sunt p se bone vel appetibiles: sed solū inq̄tū sunt vtiles ad sanitatē: tristitia g̃ nulla per se loquēdo est bona vt per se appetibilis: vn̄ etiā Aug. dic in li. de cōfes. tolerari eas iubet nō amari. s. tribulationes t tristitias: cuius rō est: q2 oīs tristitia ꝓcedit ex aliq̄ icōueniēti: habere aūt aliqō incōueniēs non pōt esse per se appetibile: sed tm̄ aliq̄ tristitie sunt bone vel appetibiles inq̄tuz sunt vtiles ad aliqd vel ad expellēdū ꝓuas ōlectationes: vel ad aliquid hz. ¶ Et per hoc pz rn̄sio ad pmū: q2 illa tristitia fz deū esse dr̄ salutifera que ordinat ad salutē. vn̄ nō sequitur q sit bona nisi vt medicina quedam. ¶ Ad 2m dōz: q tristitia nō pōt esse laudabilis nisi ex suppositione alicui⁹ mali existentis: supposita. n. miseria laudabilis est misericordia: t simil⁹ peccato pexistēte eligibilis est pnia: tū vbi est bonoꝝ pfectio: nec est locus misericordie: nec pnie. vn̄ nō sequit q tristitia sit bona simpl⁹r: sed fm gd tm̄. ¶ Ad 3m dōz: q q̄uis oīs tristitia fm se sit fugiēda: non tū sequit q oīs ōlectatio sit fm se appetēda t bona. ¶ Ad hoc enim q aliqd sit bonū oz multa ꝓcurrere: q̄ꝛ q̄dlibz ōficiēs rōnē mali īducit: t ita oē illud qō hz aliqd de malo est fugiēdum: nec tm̄ omne illud qō hz aliqd de bono est simpl⁹r appetendū: t sic oīs tristitia inq̄tū aliqd hz de ōfectu est fugienda: nō autem omnis ōlectatio est appetenda: quāuis habeat aliquid de bono.

¶ Ad 1am. q. dicēdū: q de ōlectatione fuit triplex opīo: vna fuit epicuroꝝ: q ponebāt ōlectationē inq̄tū hūs eē optimū volētes p hoc ēt oēm ōlectationē esse bonā: alia fuit opīo stoycoꝝ t platonicoꝝ: q ponebāt oēm ōlectationē eē malam. Tertia fuit opīo Aristotelis t pipateticoꝝ: q posuerunt quasdā delectationes esse bonas t quasdaz malas: t q nihil phibet aliquā delectationē esse optimū in genere humanoꝝ bonoꝝ: ōlectatio. n. opationē ꝓsequ⁹: vn̄ cū aliq̄ opatio sit optimū in genere humanoꝝ bonoꝝ qō est felicitas: t ōlectatio ipm̄ ons optimū erit: nec illa duo sunt cōsiderāda q̄si duo bona: sed q̄si vnū bonū: sic. n. ex pfectiōe t pfectibili fit vna res pfecta: ita ex ōlectatōe t opōne fit vna opatio pfecta: que ē felicitas: cuz ōlectatio sit opōnis pfectio: vt dī in 10° ethy. Quid aūt hoꝝ sit pp alterꝝ eligēdum: vtꝝ. s. ōlectatio pp opōnē vel ecōuerso. vn̄ ibi ista lutū relīgt. Sz tn̄ fz rei vitatē vī dōz: q ōlectatio ad opationē ordinet sic ad finē: sic oēs pfectōes scde nō pp aliud sunt nisi pp sua pfectibilia pficiēda: ōlectatio aūt est q̄daz pfectio opōni supueniēs vt decoz iuuentuti. vn̄ ōlectatio ad opōnē ordinat. Sic g̃ ꝑpe loquēdo ōlectatio aliq̄ nō ē optimū: fz est aliqd optimi. s. felicitatis: felicitas. n. ōlectationē icludit: vt pz pphm in 10° Ethy. Sic g̃ ad vtraq̄z rōnes rn̄dēdū est. ¶ Ad pmū g̃ dōz: q ōlectatio dr̄ eē finis architecton: nō q2 sit architectonice. s. ciuil⁹ finis vltimus nisi forte inq̄tū est aliqd vltimi finis: vt dcm̄ est: dr̄ autez esse finis architecton vt regula q̄dā ad quā architecton. s. ciuilis oīa iudicat: vn̄ ibi subiūgit. Ad quā respiciētes hoc qdē bonū: ꝑ qdē malū dicim⁹: ex hoc. n. aliqs bon⁹ cognoscit q delectat in bonis: malus aūt ad hoc q ōlectat in malis. ¶ Ad 2m dōz: q ōlectatio nō est pfectio opōnis a qua opō spēz bēat: fz magis q̄ supaddit ei p modū pfectōis sequnde: sic sanitas ad boiez se hz: t nō sic aia. Hoc aūt iterest iter pfectōes ꝓmas t secūdas. q ad pmā pfectionē ordinat pfectibile sic ad finē vt materia ad formam: fz ecōuerso secūda pfectio ordinat ad pfectibile: vt. s. pfectibile per eam esse perfectū habeat: t sic delectatio ad operationem ordinat. ¶ Ad 3tiū dicendum: q de illis ordinatis ad finē consueuimus querere ꝓpter quem fiant que fini non sunt coniūcta: de his vo que fini coniungunt talis questio non fit: q2 statim apparet ea esse appetibilia: t quia dele-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rtatio nō est ꝺiūcta opatōi pfecte que est finis:iō nō ꝺsue-
uit q̄ri ppter qd aligs velit delectari. Et ꝑterea delectatio
ꝺicit getationē appetit⁹ in aliq̄. vñ querere q̄re aligs velit
delectari: é idē qō q̄rere: q̄re velit appetitus suū getari: qō
idē est: ac si q̄rerē q̄re aligs velit finē volūtatis ꝺseq. Li-
cet aūt opatio aliq̄ sit finis: tñ opatio de suo noīe non ꝑpor-
tat rōnē finis vel getationē in finc: ꝛ ide est q̄ magis q̄ri-
mus ppter qd vis opari q̄, ppter qd vis delectari. ¶ Ad
4.m dōs: q̄ cuiuslibꝫ rei finis est sua pfectissima opatio: iō
oēs delectationes appetūt qua opatio pficit: sic ꝛ ppriam
opationē pfectaꝫ: ꝛ sic accidit error in appetitu opōnis: q̄
gdā iſilſtūt opatoib⁹ eꝛneis dimissis ppꝛijs opatiōibus: vt
oēs mali sequētes opatões bestiales ꝑtermissis humanis
ita etiā qdā loco ppꝛiaꝝ delectationum eꝛneas sequunt.
¶ Ad pmū vo eoꝝ que obyciunt in oppositū dōm: q̄ nō
q̄libꝫ opatio est felicitas: sed opatio pfecta quā oꝫ delecta-
bilem esse: ꝛ sic delectatio est aliqd optimi. ¶ Ad 2m dōm
q̄ diffinitio illa platonis nō est ꝺsueniēs: vt pꝫ ꝑbm in. 7.
7.x. Ethic. nō. n. delectatio in gñatione ꝺsistit: sed magis in
esse generatū: tūc. n. res pōt hre ppriā opationē que é dele
ctatōis cā q̄n. iā pfecta est: nō aūt que é impfecta ꝛ in fieri.
¶ Alie due rōnes ꝺcludūt q̄ opatio sit melioꝛ delectatio
ne: ꝛ hoc quidem verum est: sed vtroq; é melius opatio q̄
fecta: cuius aliquid est delectatio.

Ad quintum sic ꝓcedit. videt q̄ delectationes
corales sint potiores spūalib⁹: de-
lectabile. n. inq̄tū est delectabile é appetibile. g̃ in qō ma-
gis inclinat appetit⁹ est magis delectabile. ſz pluries ꝛ fre
quētius inclinant i delectatiões corales q̄ spūales. ergo
delectatiões corales sunt altiores spūalib⁹. ¶ Ꝑ. maio-
ris efficacie est res ipsa q̄ siſilitudo rei. ſz delectatiões co-
porales vtpote tact⁹ ꝛ gustus ꝓueniūt ex ipsis reb⁹ cōiun-
ctis. delectatiões aūt spūales vtpote q̄ sunt in cōtēplando
ꝓueniūt ex siſilitudinibus rerū qbus itelligimus. g̃ delecta
tiões corales sunt potiores spūalib⁹. ¶ Ꝑ. vt Auicen. di
cit in qnto de nālib⁹. Opatio causarū vtiliū pñtiuꝫ est effi
cacioꝝ q̄ opatio causarū vtiliū futurarū: ꝛ siſr opatio cau-
sarū vtiliū ad delectādū est efficacioꝝ q̄ opatio causarum
vtiliū honestati: ꝛ siſr opatio eius qō est fm opinionez est
efficacioꝝ q̄ opatio eius qō est fm rōnē: sed opationes co-
porales ꝓueniūt ex bonis pñtib⁹ vtilib⁹ ad delectādū fm
opinionē boni: delectatiões vo spūales ꝓueniūt ꝑcipue ex
bonis futuris honestis ꝛ fm rōnez eꝛntibus. g̃ delectatio
coralis est potioꝝ spūali. ¶ Ꝑ. delectatiões corales sua
efficacia q̄nq; rōnē euertūt ad corꝑus ꝛ trāsmutāt: ꝛ iō idi
gēt refrenari: vt ꝑbus dicit in. 7. Ethi. Cōcupiscētie vene-
reoꝝ manifeste corꝑus trāsmutāt ꝛ gbusdā insanias faci-
unt: delectatiões aūt spūales hoc facere nō videnť. vnde
ꝛ eas refrenare nō oꝫ. g̃ corales sūt potiores spiritualib⁹.
¶ Sꝫ ꝫ est qō ꝑbs dicit in. x. Ethi. q̄ ōlectabilissima opa-
tio est illa q̄ est fm sapiētiā: videť. n. ꝑbia admirabiles de
lectatiões hre puritate ꝛ firmitate: ꝛ ad hoc est ēt qō dicit
Eccī. 24. ex oze sapie. Spūs me⁹ sup mel dulcis: ꝛ hereditas
mea sup mel ꝛ fauū. ¶ Ꝑ. bonū est cā delectatiōis. ſz
spūale bonū ꝑmanet corꝑorali. g̃ ꝛ spūalis delectatio cor-
ꝑorali. ¶ Ꝑ. albius é qō est nigro impmixtius: ſz delecta-
tio corālis hꝫ admixtā tristiciā q̄ ei ꝺriať: delectatiōi aūt
spūali nō est aliq̄ tristicia ꝺria q̄ possit ei admisceri. g̃ dele
ctatio spiritualis est potioꝝ corꝑorali.

¶ Ulterius videť q̄ iter delectatiões corales nō est po-
tissima illa q̄ est scōm tactū. spūalis. n. delectatio é potioꝝ
q̄ corꝑalis. g̃ ꝛ q̄to aliqua delectatio corꝑalis est spūali vi
cinioꝝ tāto est potioꝝ. ſz delectatio visus ꝛ audit⁹ est ꝓpin-
quioꝝ spūali delectatiōi q̄ delectatio tactus. g̃ est potioꝝ.
¶ Ꝑ. delectatiōis cā est ꝓceptio ꝺsenientis. ſz visus inter
alios sensus é magis ꝓceptiuus ꝛ cognoscitiuus, vt pꝫ per
ꝑbm in ꝑ meta. g̃ ꝛ delectatio visus ē potissima iter corꝑo-
les. ¶ Ꝑ. ꝑcipue delectatões tact⁹ sunt in actib⁹ nutritiue
ꝛ gñatiue. actus aūt illi sunt cões ēt plantis in gbus nulla
delectatio ꝺsenit. g̃ tact⁹ bꝫ minimū de delectatõe. ¶ Sꝫ
ꝺtra é q̄ tẽperātia ē circa maximas delectationes ꝛ tristi-
cias corꝑorales. est aūt circa delectatiões tact⁹: vt dī in. 3.
Ethi. g̃ delectatiões tact⁹ sunt potiores alys corꝑoralib⁹.
¶ Ꝑ. delectatiõi corali opponit dolor. sed dolor ꝑcipue
ad sensuꝫ tact⁹ ꝓtinet: cū ex diuisiõe cōtinui ꝓueniat. g̃ et
inter delectatiões corales delectatio tact⁹ ē potioꝝ.

¶ Ulterius videť q̄ iter delectationes spūales delectatio
que ē in opib⁹ actiue sit potioꝝ ea q̄ est in opibus ꝺtẽplati-
ue. delectatio. n. ad affectū ꝓtinet: ſz actiua vita ex rectitu
dine volūtatis depẽdet: ꝺtẽplatiua vo magis ꝺsistit i pfe-
ctiõe itellectus. g̃ delectatio in opibus actiue ē potioꝝ de-
lectatiõi q̄ est in opib⁹ ꝺtẽplatiue. ¶ Ꝑ. delectatiõis cā ē
opatio cōnālis habitus. ſz habitus vtutū moraliū q̄ perfi-
ciūt in actiua magis mouēt ꝑ modū nature q̄ habit⁹ itel-
lectualiū vtutū: sciēs. n. sine difficultate pōt aliq̄ falsum
ꝺsiderare: ſz iustus non pōt sine difficultate opari iniusta:
vt dī. 5. Ethi. g̃ delectatio vtutū moraliū q̄ ad actiuā perti
nēt est potioꝝ delectatiõe itellectualiū q̄ ꝓtinēt ad ꝺtẽ-
platiuā. ¶ Ꝑ. cōueniētia ē rō delectationis. ſz delectatio
magis ꝺuenit cū vtute morali q̄ cū intellectuali: ꝛ vtutez
ꝛ malicia moralē circa delectationē ꝛ tristiciā ponim⁹: vt
dī in. 2. 7. Ethi. g̃ delectatio actiue potioꝝ ē delectatione
ꝺtẽplatiue. ¶ Sed ꝫ. opationib⁹ ꝺtẽplatine nō admisceť
amaritudo aut tediū. vñ Sap. 7. Nō hꝫ amaritudinē con
uersatio illius. ſ. sapie: nec tediū ꝺuictus illius. sed opatio-
nes actiue vite sunt multis amaritudinib⁹ reſperſe. g̃ dele
ctationes ꝺtẽplatiue vite sunt potiores. ¶ Ꝑ. q̄to aliqua
opatio est delectabilioꝝ tanto magis pōt cōtinuari. ſz opa
tio cōtẽplationis maxime pōt cōtinuari. vt dī in. 7. Ethi.
ergo opatio cōtẽplationis est maxime delectabilis.

¶ Ulterius videť q̄ in beatis oibus ē equalis delectatio:
q̄ vt dī in glo. i. Coꝛ. 15. ſup illud. Stella differt a stella in
claritate: in oibus claritate erit par gaudiū. ¶ Ꝑ. in bea
tis erit pfecta charitas. vñ vnusquisq; pfecte implebit il-
lud ꝑceptum. Diliges ꝓximum tuum sicut teipsum. g̃ tantuꝫ
gaudebit vnusquisq; de bono alterius sicut de bono suo:
ꝛ sic videť q̄ oēs equale gaudiū habebunt. ¶ Ꝑ. gaudiū
nō diminuiť nisi ex aliquo impedimento: sed in nullo bea
toꝝ erit aliquod impedimentū gaudy: cum igit omnibus
sit vna gaudendi ratio. ſ. dei visio: videť q̄ omnes equaliť
gaudebunt. ¶ Sed cōtra. homines assumunt ꝓ diuersi
tate meritoꝝ ad diuersos ozdies angelozꝝ. sic dicit Greg.
sed nō in oibus angelis est equale gaudiū. vñ dicit Dio. 7.
cap. ce. hierā. q̄ supꝛema hierarchia est sola digna. effecta
domestica vnitate diuine refectionis per quam refectio-
nem delectatio intelligitur. ergo nec omnes beati equaliť
gaudebunt. ¶ Ꝑ. visio dei in beatis erit causa delectatio
nis. sed quidam sancti clarius deum videbunt: vt supra di
ctum est. ergo nō oēs equaliter delectabuntur.

¶ Rndeo dōm ad. i. q̄. q̄ sicut aliquid dī dupliť magis no
tum: vel simpliť vel quo ad nos: ita pōt vna delectatio po-
tioꝝ altera iudicari: vel simpliť: vel quo ad nos. Loquēdo
igit simpliť delectatio spūalis incōparabiliť ꝑmanet cor-
ꝑorali ꝑpter sex rōnes. Prima: q̄ spūalis pfectio q̄ spūalē
delectationē causat incōparabiliť pfectionem corꝑoralez
excedit que causat delectationē corꝑoralē. Scōa: q̄ cum
hoc sit melioꝝ ē delectāti ꝺuenientioꝝ vnusq̄sq; enim maxi
me est illud qō est in eo perfectissimū: vt pꝫ per ꝑbm in. x.
Ethic. In nobis aūt pfectissimuꝫ est spūalis natura scōm
quā res spūales sunt nobis ꝺuenientes: sicut in vnoquoq;
forma é potioꝝ materia: ꝛ id qō ꝺuenit nobis fm spiritua-
lem nātā est nobis cōuenientius: ꝛ propter hoc quātuꝫ

est de se natū est magis delectare. Tertia: q̄ pfectio spūa-
lis est nāliť magis dilecta q̄ corꝑalis: ꝛ hoc exꝑimento pꝫ:
boes. n. multa sustinēt icōmoda corꝑalia vt vitēt ifamiā
vel bēant victoriā seu eminētiā que sunt pfectiones itelli
gibiles ꝛ nō corꝑales: q̄to aūt aliqd magis diligiť tāto ha
bitū magis delectat: vñ dicit pbs i. viii⁹ de aīalib⁹ q̄ amatoꝛ
q̄ diligit aliqd afficiť ad id qō comꝑhēdit de deo: q̄uis
aliq̄n qō cōꝑehēdit sit modicū q̄tū ad multa que comꝑ-
hendit de alys reb⁹: ꝛ sic pua cognitio quā hēm⁹ de substā
tys spūalib⁹ celestib⁹ est nobis delectabilissima. Quarto:
q̄ cū ꝺiūctio sit delectationis causa q̄to aliqd vehemen-
tius ꝺiungiť magis delectat: res aūt spūales itellecte inti-
mius nobis ꝺiunguntur q̄ res corꝑales apꝑhēse per sensuz:
sensus. n. per apꝑhēsionē ꝺiūgit reb⁹ corꝑalib⁹ quasi supfi
cialiter tñ: sed itellect⁹ ꝓtingit vsq; ad itimā rei qditatez.
vnde delectatio itelligibilis est potioꝝ q̄ sensibilis. Quin
to: q̄ cū opatio sit causa delectatōis per hoc q̄ ꝓcedit ab
operāte pfecto: sicut cū pficiť per habitū: q̄to in operāte
inueniť maioꝛ pfectio respectu opationis: tāto eis opatio
est delectabilioꝛ: motꝰ aūt est actꝰ impfecti. vñ opationes
admixte motui intantū deficiūt a pfectiõe delectationis
inquātū motui adiūguntur: ex motu. n. lassitudinē iducūt: ꝛ
ideo cum opationib⁹ corꝑoralib⁹ adiūgat motꝰ: opatiões
aūt spūales sint a motu remote: spūales delectatões erūt
corꝑoralib⁹ puriores; ꝛ per ꝺsequēs vehemētioꝛes. Sexto
q̄ spūales delectatões sunt diuturniores ꝛ firmiores corꝑo-
ralibus: vtpote ex causis incoꝛruptibilib⁹ ꝛ imobilibus
ꝓueniētes. ¶ Loquēdo aūt de delectatione quo ad nos
delectatio corꝑoralis ē nobis ꝑceptibiliꝛ ꝑpter quatuoꝛ
rōnes. Prio: q̄ res corꝑorales sensibiles magis ꝑcipim⁹
q̄ res spūales: eo q̄ oꝫ ex sensibilib⁹ ꝓuenire in intelligibi
lia: añ delectationē aūt regriť ꝑceptio ꝺueniētis: ꝛ ide est
q̄ plures iclinant ad delectatiões corꝑales q̄ ad spūales
q̄ plures cognoscūt sensibilia q̄ itelligibilia. Scō, ꝑpter
disꝑsionē affect⁹ nostri qui est assuet⁹ delectationib⁹ corꝑo-
ralib⁹. vñ sicut gustus ifect⁹ nō ꝑcipit dulcedinē puraꝫ: ita
etiā affect⁹ nr̄i delectationib⁹ corꝑoralib⁹ inquinati: dele-
ctatiões puriſſimas. ſ. spūales ꝑcipe nō pñt: ꝛ iō boes, vir-
tuosi qui bñt affectū depuratū a corꝑalib⁹ delectatōibus
magis spūalib⁹ ōlectationib⁹ fruunť: vñ ꝛ ꝑbs dicit in ioꝰ
Ethy. q̄ illa est potiſſima delectatio que videť potioꝛ vir
tuoſo. Tertio: q̄ delectationes corꝑorales ꝓpingores sūt
virtutibus corꝑoralib⁹ motiuis. vñ ex delectationib⁹ ꝛ do
loribus corꝑoralib⁹ ſtatim sequiť corꝑis trāsmutatio: non
aūt ex delectationib⁹ ꝛ tristitijs spūalib⁹ nisi sint adeo foꝛ
tes q̄ ex eis fiat redūdātia in appetitū sensibilē: transmu
tationes aūt corꝑoris maxime ꝑcipiunť. vñ ꝛ delectatio
corꝑalis magis ꝑcipiť q̄ spūalis. Quarto: q̄ vt dic Aug⁹,
8.⁰ cōfes. gaudiū vl ōlectatio maioꝛ segť vbi maioꝛ mole-
stia ꝑcessit: in reb⁹ aūt corꝑalib⁹ ꝓtiue molestamur ꝓpter
ꝓtinuos motꝰ qui oēs cū laboꝛe quodā sunt: sed in reb⁹ spi
ritualib⁹ nō ꝺueniunt hꝫ molestie. vñ delectatiões corꝑa
les apparēt vtpote magis e vicino remediū ꝑbētes ꝺ mo
lestias corꝑales. vñ fm ꝑbm in 7.⁰ Ethy. corꝑales delecta
tiones appetunť vt medicine quedā cōtra corꝑales mole
stias: ꝛ ꝑpter hoc iuuenes in gb⁹ nā laboꝛat ꝺtinue ex aug
mēto corꝑoris ꝛ alys motib⁹ magis afficiunť ad delecta
tiones corꝑorales: ꝛ siſr melācolici quoꝛ corꝑ⁹ semꝑ moꝛ
deť ex malitia cōꝑlonis sunt in vehemēti appetitu dele-
ctationis: vtpote semꝑ idigētes medicina: vt ibidez dicit
ꝑbs. ¶ Ad pmū g̃ dōs: q̄ rō illa ꝓcedit de cōparatõe dele
ctationū quo ad nos. ¶ Ad 2m dōs: q̄ p siſlitudies spūales
nobis ꝺiūctas magis ꝓtigim⁹ ad itimā q̄ p ipsam ꝺsiūctio-
nem realē que nobis fm sensum exhibeť: cū tact⁹ ꝛ gust⁹
nō cognoscāt nisi accītia: itellect⁹ vo ipsam rei qditatem.
¶ Ad 3m dōs: q̄ Auicēna ibi logť de cōparatione delecta
tionum quo ad nos. vñ Arriū dicit in sua Mēta. loquēs de
cōparatione delectationū fm se: vbi dicit q̄ delectatiões
corales nō sunt etiā nominande delectationes respectu
spūaliū. Uel pōt ꝺici q̄ Auicēna ibi logť de ōlectationib⁹
que in passiõe ꝺsistūt que fiūt ꝑ motū spūs corꝑei aīalis.
vult. n. q̄ hꝰ delectationes sensibiles minus ꝓueniūt ex
reb⁹ spūalib⁹ q̄ ex corꝑalib⁹. ¶ Ad 4.m dōs: q̄ delectatione
corales ꝑpter hoc q̄ faciūt trāsmutationē corꝑalez
magis q̄ spūalē: nate sunt rōnē ipedire sicut ꝛ alie trāsmu
tationes corꝑales: sed delectationes spūales: q̄uis mentē
ad se capiāt: tñ vsum rōnis in nullo ipediūt: vñ sobꝛie no-
minant: ideo aūt pōt in delectationib⁹ corꝑalib⁹ fm ꝑbm
in 7.⁰ Ethy. supabūdātia ꝓueniri: q̄ nō sunt boi fm ipas eli
gibiles: ſz solū ꝑ accñs. inq̄tū. ſ. sunt vt medicine corꝑales
tristitias ꝑhibentes iō appetēde: ꝛ sunt seruata quadam
mēsura quā eis rō ꝑfigit: ꝛ si eā excesserit noxie reputanť
sed delectationes spūales appetunť fm seipsas q̄si homi
ꝺnāles ꝛ nō vt medicine cū nō bēant tristitias ꝺrias: ꝛ iō
delectationib⁹ spūalib⁹ nulla mēsurā ꝑfigit rō: sed quanto
sunt maiores tāto sunt eligibiliores.

¶ Ad 2am. q. dōs: q̄ delectationes sensus tact⁹ ꝓparanť de-
lectationib⁹ alioꝝ sensuū dupliť. vno⁰ q̄tū ad vehemētiā:
ꝛ sic delectatões tact⁹ sunt alys vehemētiores ꝑpter q̄tu
oꝫ rōnes. Prio q̄ tāgibile ꝺiūgiť nobis realiť: sed visibile
ꝛ audibile ꝛ odorabile ꝺiūgiť nob ꝑ aliqd sui: ꝛ tñ nullus
sensus ad iterioꝛa rei igredi pōt: res aūt corꝑalis efficacioꝛ
est ad delectādū corꝑaliť q̄ spēs rei vel aliqd a re causatū:
Scōo q̄ tāgibilia sūt nobis magis ꝺnālia: eo q̄ ex calido
ꝛ frigido ꝛ humido: ꝛ sicco cōstituiť aīal: ꝛ iō maioꝛē dele-
ctationem inferunt nobis tangibilia q̄ alia sensibilia: fi-
cut ꝛ maioꝛem lesionem: quia eoꝝm excellētie nō soluꝫ
coꝛrūpūt vnū sensum: sed totū aīal. Tertio: q̄ cum sensus
tact⁹ sit q̄si fundamtū alioꝝ sensuū rōne cui⁹ imobilitato
ei⁰ organo: oēs sensus imobiliťanť: vt dī in li. de sōno ꝛ vi-
gilia: id qō in tactu accidit tā de delectatiõe q̄ de lesione
redūdat i hos sensus: ꝛ ꝑp ꝫ delectatio tact⁹ iter corꝑales
est vehemētioꝛ. 4.⁰ q̄ ōlectatiões tact⁹ sūt circa nēcia ad
ꝺfuationē idiuidui ꝛ spēi: sic in cibis ꝛ potib⁹ ꝛ venereis: ꝛ
ꝑp ꝫ apposita est i eis maxia delectatio: ne ab aīalib⁹ ne-
gligāť: ꝛ ide é q̄ circa bas ōlectatões maxīe é tẽpantia: vt
dī in 2.⁰ Ethy. ¶ 2.⁰ ꝓparanť delectatões tact⁹ alys ōlecta
tionib⁹ q̄tū ad nobilitatē: ꝛ sic sunt magis māles ꝛ magis
bestiales: ꝛ ꝑ ꝺns min⁹ nobiles. Aly. n. sensus spūalius re-
cipiūt sua obta q̄ tact⁹: vñ ꝛ alia aīalia nō delectanť alys
sensib⁹ nisi in ozdie ad tactū. vt dī in 2.⁰ Ethy. sed hō delec-
tať ēt eis inq̄tū ozdinanť ad cognitionez solā. ¶ Ad. 3. q̄
dōs: q̄ ex hoc q̄ delectationes alioꝝ sensuū sunt ꝓpingo-
res alys delectationib⁹ spūalib⁹ q̄ delectatiões tact⁹: pōt
hñi q̄ sunt nobiliores: nō aūt q̄ sint vehemētiores cū mo-
dū delectationū corꝑaliū nō trāscēdāt. ¶ Ad 2m dōm: q̄
q̄uis visus sit magis ꝑceptiuus alys sensib⁹: tñ ei⁰ ꝑceptio
est fm minoꝛē ꝺiunctionē ad rē q̄ in sensu tact⁹: ꝛ iō dele-
ctatio q̄ est de sensibili delectabili magis é ꝑ tactū q̄ ꝑ vi-
sum: ſz tñ delectatio q̄ est de cognitõe visus é maioꝛ q̄ q̄ é
de cognitõe tact⁹: ſz ꝫ mō nō delectanť alia aīalia i sentiẽ-
do: ſz solū boes in ozdie ad sciaꝫ quam ex sensib⁹ acgrūt:
vñ taľ delectatio cadit q̄dāmō in gen⁹ spūaliū delectatio
nū. ¶ Ad 3m dōs: q̄ q̄uis ea de gb⁹ sunt ꝑcipue delectatio
nes tact⁹ ꝺueniant in plātis: nō tñ ea ꝑcipiūt. vñ nō est ex
defectu ꝑceptionis.

¶ Ad 3um. q. dōs: q̄ delectationes que sunt in operibus spe
cularive vite ꝑeminent delectationibus que sunt in ope-
ribus actiue: ꝛ hoc ꝓpter quatuoꝛ ratiões. Primo: quia
sunt nobiliores: vtpote ex nobilioꝛibus rebus ꝓueniētes:
actus enim vite actiue sunt fm conuersionem inferioꝛis
partis aīe ad ea que ifra ipsam sunt: sicut ad passiones cir-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ca quas morales vtutes ꝓfitũt ⁊ ad vsus bonoꝝ exteriorũ in qb⁹ aliq̃ vtutes ꝓfitũt: vt iustitia ⁊ liberalitas: ſz act⁹ vite ꝺtemplatiue ſunt ſm q⁹ aĩa ꝟuertit ad ſupiozẽ rõnez ad res eternas que ſunt ſupra ipſaz. Scõo qz ſunt ꝟueniẽtiozes: ſicut. n. rõ in nobis excellit ſenſum: ⁊ ita id qõ eſt cõuẽniẽtius rõni eſt nobis ꝟueniẽtius q̃z qõ ꝟuenit ſenſui: ſimiliter ſpeculatiuus itellect⁹ pcellit practicũ: vñ pfectões itellect⁹ ſpeculatiui ſunt hoĩ ꝟueniẽtiozes. Tertio qz ſunt puriozes: opa. n. actiue vite ſunt circa paſſiones ſenſitiue partis ⁊ circa cozpozales mot⁹: ⁊ ſic admiſceť eis de laſſitudine ⁊ materialitate: que nõ cõtigit de ſpũalib⁹ delectationib⁹. Quarto qz ſpũales delectationes ſunt pfectiozes. homo. n. ad opa vite actiue multis idiget: ſed in opib⁹ ꝺtẽplatiue eſt ſibi vnuſquiſq; magis ſufficiens. vnde contemplatiue delectatio nõ ita patiť defectũ: ſiť delectatio actiue: ex hoc q⁹ deſit aliq̃d eoꝝ que ad pfectã opationẽ requruntť. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dõ. q⁹ affect⁹ ſe hz cõiter ⁊ ad actiuã: et ad ꝺtẽplatiuã vitã: ſicut. n. aliq̃s volẽs opa actiue exercet ita ⁊ ꝺtẽplatiue op⁹. ⁊ ſic in affectu eſt cõiter ꝺlectatio de vtroq; ſed cauſa delectationis ꝺtẽplatiue vite eſt in intellectu q̃tũ ad ſuperiozẽ partẽ: cauſa ꝟo delectatõis actiue vite eſt in pte ſupiozi aĩe: affect⁹ aũt nõ min⁹ afficiť ex his que ſunt ſupiozis ptis rõnis q̃z ex his que ſunt iferiozis: ſz magis. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ habit⁹ iclinat ad actũ dupl'r: vno: ad hoc vt act⁹ exerceať: ⁊ ſic iclinare ad actũ nõ eſt niſi habit⁹ in pte appetitiua exñtis: qz appetit⁹ qui hz bonũ ⁊ finẽ ꝓ obo mouet ſeipſum vt vim cognitiuã in actũ: ex deſiderio. n. act⁹ vel finis ꝟueit q⁹ aliqs aliquẽ actũ exerceat. dũ modo nõ ſit ex neceſſitate nature: alioꝝ q̃tũ ad modũ agẽdi: vt. ſ. illud qõ agiť recte agať: ⁊ ſic glibet hĩ⁹ iclĩat ad actũ. habit⁹ g̃ ꝺtẽplatiuus vtpote ſapia vel itellect⁹ nõ itelligit: ad hoc q⁹ aliqs vtať ꝺtẽplatõis actu: ſed vt qñ vtiť recte vtať: ſed ad hoc q⁹ vtať nõ iclinat niſi habit⁹ qui eſt ĩ appetitu nõ iferiozi ſed ſupiozi vtpote charitas. vñ ẽt charitas ad vitã ꝺtẽplatiuã ptinet vtpote iclinans habit⁹ ꝺtẽplatiuos ad act⁹ ſuos: ſz habit⁹ actiue vite: vt virtutes morales ſunt in pte appetitiua: vtpote in iraſcibili ⁊ ꝯcupiſcibili vt tẽperãtia ⁊ fortitudo. vñ habit⁹ iſti iclinãt: ⁊ ad ℔ q⁹ agať: ⁊ ad hoc q⁹ recte agať: ⁊ ꝓ to tãto nature cõparanť que eſt ꝑn⁹ mouẽdi: nihilomin⁹ tñ illud in qõ iclinat habit⁹ ſpeculatiuus eſt nobis magis ꝟnãle q̃z illud in qõ iclinat hĩtus actiuus. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ delectatõis cauſa eſt cõueniẽtia: nõ gdẽ delectatõis: ſed cauſe eius ad delectatũ: ꝺlectationes aũt que cũ vtute morali ꝟueniũt ſunt delectatões cozpozales vel cozpozalib⁹ admixte que ſunt mã vtutuz moraliũ: ſed ꝺtẽplatiue vite ꝟueniũt alie nobiliozes delectationes. ſ. ſpũales: nõ tñ ita q⁹ delectatio ſit contemplationis materia: ſed ẽ ꝺtemplationem ꝟſequẽs.

¶ Ad ꝟm. q. dõ. q⁹ itẽſio ꝺlectationis põt ꝟuenire ex duobus. ſ. ex cauſa delectatõis que eſt fortio⁹: ⁊ ex diſpõne delectati que eſt ꝺlectatõis capaciozcauſa aũt ꝺlectationis ꝓxima eſt opatio: ſed remota opationis obiectũ: ſiť in delectatione beatoꝝ de qua nũc agiť cauſa ꝓxima eſt dei viſio: ſed ꝑma cauſa eſt de⁹. Dec igiť cauſa p⁹ vna eſt et cõis oĩb⁹ beatis. vñ q̃tũ ad hoc coꝝ delectatio eſt equalis: viſio aũt ⁊ diſpõ ad delectationẽ nõ eſt eq̃lis: qz vn⁹ alio clarius videt: vt ex. ſ. dictis pz. vn⁹ ẽt alio eſt delectatiõis capaciozppter pfectiozẽ habitũ qui eſt lumẽ gl̃ie: ⁊ iõ q̃dam magis delectanť alys: q̃uis ſm qd oẽs equal⁹ delectẽtur material⁹ loquẽdo: inquãtũ. ſ. gaudẽt de eq̃li re. ſ. de deo: ⁊ ſic itelligiť glo. iducta q⁹ in diſpari claritate erit par gaudiũ. Vñ pz rñſio ad ꝑmũ. ¶ Uel dõz ad ꝑmũ q⁹ oĩuz beatoꝝ dť eſſe par gaudiũ inq̃tũ vnuſquiſq; ad ſũmũ gaudy ꝟuenit ſm modũ ſuũ: ſed modus vni⁹ erit maĩ⁹ gaudio alteri⁹: vt ſic illa paritas ipoꝛtet nõ eq̃litatẽ q̃titatis: ſz ꝓportõis. ¶ Ad ꝟm dõ. q⁹ q̃uis in regno celoꝝ mioꝛ gaudet nõ ſolũ de bono ſuo: ſed ẽt de bono ſupiozis: nõ tñ tiñ gaudet de eo q̃tũ ſupioꝛ: qz rõ gaudy in eo⁹ erit de⁹. ⁊ iõ q̃to aliqs plus gaudet õ õo tãto plus gaudebit de q̃cũq; alio. vñ ſupioꝛ plus gaudebit de bono iferiozis q̃z ipſe iferioꝛ. ¶ Ad ꝟm dõ. q⁹ q̃uis i nullo btoꝝ ſit aliq̃d delectatõis ipedimẽtũ: ſũt tñ ibi alie cauſe itẽſionis: nõ. n. intẽdiť aliq̃d ſolũ p remotionẽ a ꝟrio: ſz ẽt p acceſſuz ad terminũ. Qõ. IIII.

Deinde queriť de dotib⁹. Et circa ℔ q̃runť. v. ¶ Primo an btis ſint aſſignãde aliq̃ dotes. ¶ Scõo vtz dos a btitudie differat. ¶ ꝟtz ꝓ̃o iſint dotes. ¶ Quarto vtruz angelis. ¶ Quinto de numero dotium.

Ad primum ſic ꝓcediť. vñ q⁹ nõ ſint ponẽde aliq̃ dotes in hoĩb⁹ beatis. Dos. n. ſm iura dať ſpõſo ad ſuſtinẽda onera mťimõy: ſed ſci nõ gerũt figurã ſpõſi: ſz magi figurã ſpõſe in q̃tũ ſũt mẽbra eccle. g̃ eis dotes nõ danť. ¶ ℙ. dotes nõ danť ſm iura a pre ſpõſi: ſed a patre ſpõſe: oĩa aũt dona beatitudis beatis danť a patre ſponſi. ſ. xp̃i. Jaco. j. Omne datũ optimũ ⁊ omne donũ ꝛc. g̃ hꝺ dona que beatis danť nõ ſunt dotes appellande. ¶ ℙ. in matrimonio danť dotes ad facilius tolerãda onera matrimony: ſed in matrimonio ſpũali nõ ſunt aliq̃ onera: maxime ſm ſtatũ eccleſie triũphãtis. g̃ nõ ſunt ibi aliq̃ dotes aſſignãde. ¶ ℙ. dotes ad bona exteriora ptinẽt que dicunť bona fortune: ſz ꝑmia btoꝝ erũt de iteriozib⁹ bonis. g̃ non debẽt dotes numerari. ¶ Sed ℨ. Eph. 6° dť. Sacrm hoc magnuz eſt: dico aũt in xp̃o ⁊ eccleſia: ex quo habeť q⁹ ſpũale mťimoniũ p carnale ſignificať: ſz in carnali mťimonio ſponſa dotata traducit in domuz ſpõſi. ergo cum ſancti in domũ chriſti traducanť cuz beatificant: vñ q⁹ aliquib⁹ dotib⁹ dotenť. ¶ ℙ. dotes in matrimonio cozpozali aſſignanť in matrimony ſolatiũ: ſed matrimoniuz ſpũale eſt delectabilius q̃z cozpozale. ergo ei dotes ſũt maxime aſſignãde. ¶ ℙ. ornameta ſponſarũ ad dotẽ ptinẽt: ſed ſancti ornati in gloziam ĩtroducuntur: vt dicit Eſa. 61. Jnduit me veſtimentis ſalutis quaſi ſponſam ornatã monilibus ſuis: ergo ſancti in patria dotes habẽt.

¶ Reſpõdeo dicẽdum q⁹ abſq; dubio beatis qñ in gloziã trãſferũtur aliqua dona diuinitus danť ad eoꝝ ornatũ: ⁊ hi ornat⁹ a magiſtris dotes ſunt nominati. vnde dať quedaz diffinitio de dote de qua nũc loquimur talis. Dos eſt perpetuus ornatus anime ⁊ cozpozis vite ſufficiẽs in eterna beatitudine iugiter pſeuerans. Et ſumitur hec deſcriptio ad ſimilitudinẽ dotis cozpozalis per quã ſpõſa ornať ⁊ puidetur viro: vnde poſſit ſufficiẽter ſponſam ⁊ liberos nutrire: ⁊ tamẽ inamiſſibiliter dos ſponſe cõſeruať: vt ad eam matrimõio ſeparato reuertať: ſed de ratione nomis diuerſi diuerſimode opinãtur. Quidam eni dicũt q⁹ dos nõ accipitur ex aliqua ſimilitudĩe ad matrimoniũ cozporale: ſed ſm modũ loquẽdi quo oẽm pfectionez ſeu ornatum cuiuſcũq; hoĩs dotẽ nomiamus: ſicut dicit aliqs eſſe dotatus ſciẽtia qui ſciẽtia pollet: ⁊ ſic Ouidius vſus eſt nomine dotis dicens. Et quacũq; potes dote placere place. Sed iſtud nõ videtur vſq; quaq; cõueniẽs: qz quãdocũq; aliquod nomẽ eſt impoſitũ ad aliqd pricipaliter ſignificãdum: nõ cõſueuit ad alia transferri niſi ſm aliquam ſimilitudinem. vnde cum ſcõm primam inſtitutionem nomiꝺis dos ad matrimoniũ carnale ptineat. ergo videť q⁹ in qualibet alia acceptione attẽdať aliqua ſimilitudo ad ꝑncipale ſignificatum. Et ideo aly dicunt q⁹ ſm hoc ſimilitudo attendiť q⁹ dos ꝑtie dť donũ qõ in mťimonio cozpozali dať ſpõſe ex pte ſpõſi qñ traducit in domũ ſpõſi ad ornatũ ſpõſe ptinẽs: qõ pz ex ℔ qõ dixit Sychez Jacob ⁊ filys ei⁹ Heñ. 34. Augete dotẽ ⁊ munera poſtulate. ⁊ Heñ. zz. Si ſeduxerit qs vgineꝰ dozmieritq; cũ ea: dotabit eam ⁊ accipiet eã vxozẽ: vñ ⁊ ornat⁹ q⁹ a ꝟro ſcis exhibeť qñ traducunť in domũ glie dos noiať. Sed ℔ eſt manifeſte ℨ id qõ iuriſte dicũt ad quos ptinet de his tractare: dicũt. n. q⁹ dos ꝑtie eſt quedã datio ex pte mulieris bis q̃ ſunt ex pte viri facta ꝓ onere matrimony qõ ſuſtinet vir: ſz illõ quod ſpõſus dat ſpõſe vocať donatio ꝓpter nuptias: ⁊ ſm hunc modũ accipiť dos. 3° Reg. 9. vbi dť. q⁹ ꝑharao rex egrpti cepit Hazer ⁊ dedit in dotẽ filie ſue vxozi Salomõis. Nec ℨ hoc faciũt auctes iducte: q̃uis. n. dotes a paréte puelle ꝟſueuerũt aſſignari: tñ qñq; ptingit q⁹ ſpõſus vel pr̃ ſpõſi aſſignat dotes vice pr̃is puelle: qõ ptingit dupl'r: vel ꝓ nimio affectu ad ſponſam: ſiť fuit de Sychem q⁹ voluit aſſignare dotẽ quã debebat accipe ꝓp vehemẽtẽ amoꝛẽ fily ſui ad puellã: vel hoc fit in penã ſpõſi: vt virgini a ſe cozrupte dotẽ de ſuo aſſignet quã pr̃ puelle ꝺbuerat aſſignare. ⁊ in hoc caſu logť Moyſes in auctẽ iducta. Et iõ ꝼz alios dõ. q⁹ dos in mťimonio carnali ꝑtie dť qõ daťab his qui ſunt ex pte mulieris bis qui ſunt ex pte viri ad ſuſtẽtãda onera mťimony: vt dciñ eſt. Sed tũc remanet difficultas quõ bec ſignificatio aptari poſſit ad ꝓpoſitũ: cũ ornat⁹ qui ſunt in beatitudine denť ſpõſe ſpũali a pte ſpõſi: qõ manifeſtabiť rñdẽdo ad argumẽta. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dõz. q⁹ dotes q̃uis aſſignenť ſpõſo in carnali mťimonio ad vſum: tñ ꝓprietas ⁊ dñiũ ptinẽt ad ſpõſaz: qõ pz ex hoc q⁹ ſoluto matrimonio dos remanet ſpõſe ꝼz iura: ⁊ ſic ẽt in mťimonio ſpũali ipſi ornat⁹ qui ſpõſe ſpũali danť. ſ. eccl'ie in mẽbris ſuis ſunt gdẽ ipſi⁹ ſponſi in q̃tũz ad eius gl̃iã ⁊ bonozẽ cedunt: ſed ſpõſe in q̃tũ p eas ornať. ¶ Ad ꝟm dõ. q⁹ pr̃ ſpõſi. ſ. xp̃i ẽ ꝑſona ſola pr̃is: pr̃ aũt ſpõſe ẽ tota trinitas: effect⁹ aũt i creaturis ad totã ptinẽt trĩtatẽ: vñ hꝺ dotes i ſpũali mťimõio ꝑpe loq̃ndo magis danť a patre ſpõſe q̃z a patre ſponſi: ſed ſi bec collatio: q̃uis ab oĩb⁹ ꝑſonis fiat ſingul' ꝑſonis põt appꝛopꝛiari per aliquẽ modũ: ꝑſone gdẽ patris vt dãti: qz in ipſo eſt auctas: ci ẽt pr̃nitas reſpectu creature appꝛopať: vt dciñ eſt in ꝑ li. di. 18. vt ſic idẽ ſit pater ſpõſi ⁊ ſponſe: filio vo appꝛopať inq̃tũ ꝑpter ipm: ⁊ per ipſuz danť: ſed ſpiritui ſancto inquantũ in ipſo ⁊ ſm ipſuz danť amoꝛ etiã eſt oĩs donationis rõ. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ dotibus p ſe ꝟuenit illud qõ p dotes efficiť. ſ. ſolatiuz matrimony: ſed per accidẽs illud qõ per eas remoueť. ſ. onus mťimony qõ per dotes alleuiať: ſiť gr̃e p ſe ꝟueit facere iuſtũ: ſz p accñs q⁹ de impio faciat iuſtũ: q̃uis g̃ in mťimonio ſpirituali nõ ſint aliq̃ onera: eſt tñ ibi ſumma iocunditas: ⁊ ad hãc pficiẽdã iocũditatẽ dotes ſpõſe ꝟferunť: vt. ſ. delectabiliter per eas ſpõſo ꝟiungať. ¶ Ad ꝟm dõm: q⁹ dotes nõ ꝟſueuerũt aſſignari ſponſe qñ deſpõſať: ſed qñ in domum ſpõſi traducit: vt pñtial'r ſpõſum habeat: q̃diu aũt in hac vita ſumus pegrinamur a dño. ꝛ. Cor. 5° ⁊ iõ dona que ſanctis in hac vita ꝟferunť nõ dicunť dotes: ſed illa que ꝟferunť eis qñ trãſferunť in gloziã in qua ſpõſo pñtial'r perfruunť. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ in ſpũali mťimonio iterioꝛ decoꝛ regritur: vt in pſal. Oĩs gloria eius filie regis ab itꝰ ꝛc. ſed in matrimõio cozpali requirit decoꝛ exterioꝛ: vnde nõ oꝛ q⁹ eiuſmodi dotes aſſignenť in matrimonio ſpirituali: ſiť aſſignantur in cozpozali.

Ad ſecũdũ ſic ꝓcediť. videť q⁹ dos ſit ideꝛ qõ btitudo: vt. n. ex diffõne ꝑdicta pz eſt ornatus aie ⁊ cozpozis in eterna beatitudine iugiter pſeuerans: ſed beatitudo eſt aie quidẽ ornatus. cius ergo beatitudo eſt dos. ¶ ℙ. dos dť illõ per qõ ſpõſa delectabiliter ſpõſo ꝟiungiť: ſed in ſpirituali matrimonio beatitudo eſt hꝺ. ergo beatitudo eſt dos. ¶ ℙ. viſio ſm Augu. eſt tota ſubſtãtia beatitudis. ſed viſio ponit⁹ vna de dotib⁹. g̃ beatitudo eſt dos. ¶ ℙ. fruitio beatũ facit: fruitõ aũt eſt dos g̃ dos beatũ facit: ⁊ ſic eſt btitudo. ¶ ℙ. ℨ Boetiuz in 3° de ꝟſol. btitudo eſt ſtat⁹ oiuz bonoꝝ ꝟgregatiõe pfectus: ſed ſtat⁹ btoꝝ pficiť ex dotib⁹. g̃ dotes ſũt btitudis ptes. ¶ Sed ℨ. dos dať ſine meritis: ſed btitudo nõ dať ſz redditť. g̃ btitudo nõ eſt dos. ¶ ℙ. btitudo eſt vna tñ: dotes vo ſunt plures. g̃ btitudo nõ eſt dos. ¶ ℙ. btitudo ineſt hoĩ ſm id qõ ieſt potiſſimũ in eo: vt dť in. j. Ethy. ſed dos etiã in cozpoze ponit⁹. g̃ dos ⁊ btitudo nõ ſunt idem.

¶ Rñdeo dõz: q⁹ dos ꝺcit hoc eſt dupler ꝟpio. Quidã. n. dñt q⁹ beatitudo ⁊ dos ſunt ideꝛ in re: ſed differũt tñ rõne: ga dos reſpicit ſpũale matrimoniũ qõ eſt inter xp̃m ⁊ aiam: nõ aũt beatitudo. Sed hoc nõ põt eſſe vt vr̃ cuz btitudo in opatione ꝓfitat: dos aũt non ſit opatio: ſz magis ſit cq̃litas vel diſpoſitio q̃dam. Et iõ ſm alios dõz q⁹ btitudo ⁊ dos ẽt realr̃ differunt: vt btitudo dicať ipſa opatio pfecta qua aĩa beata deo ꝟiungiť: ſed dotes dicunť habit⁹ vl' diſpoſitiones: vel quecũq; alie q̃litates que ordinanť ad hꝺ pfectã opationẽ: vt ſic dotes ordinent ad btitudinẽ magi q̃ ſint in beatitudine vt partes ipſius. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dõm q⁹ beatitudo ꝑprie loquẽdo nõ eſt aie ornat⁹: ſed eſt aliq̃d qõ ex ornatu aie ꝟuenit cũ ſit opatio quedaz: ornat⁹ vo dť aliqs decoꝛ ipſius beati. ¶ Ad ꝟm dõz. q⁹ beatitudo nõ ordinať ad ꝟiuctionẽ: ſed eſt ipſa ꝟiuctio aie cum ꝛpo que ẽ per opationẽ: ſed dotes ſunt dona diſponẽtia ad hꝺ ꝟiunctionẽ. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ viſio dupl'r põt accipi: vno modo actual'r. i. ꝓ ipſo actu viſionis: ⁊ ſic viſio nõ eſt dos: ſz eſt ipſa beatitudo: alio modo põt accipi habitual'r: ideſt ꝓ habitu a quo talis opatio elicitť: ideſt ꝓ ipſa glorie claritate qua aĩa diuinit⁹ illuſtrať ad deũ videndum: ⁊ ſic eſt dos: ⁊ pricipiũ btitudinis: non aũt eſt ipſa btitudo. ¶ Et ſil'r dõm ad 4^m de fruitionc. ¶ Ad ꝟm dõz: q⁹ btitudo colligit oĩa bona: nõ q̃ſi ptes cẽntie btitudis: ſed quaſi aliq̃ modo ad beatitudinẽ ordinata: vt ſupra dictum eſt.

Ad tertium ſic ꝓcediť. videť q⁹ chriſto competat hẽre dotes: ſancti. n. xp̃o per gloziam ꝓformabunť. vnde dicit ℔ Phil. 3°. Qui reformauit cozpus humilitatis noſtre cõfiguratũ cozpozi claritatis ſue. ergo xp̃o etiam dotes habz. ¶ ℙ. in ſpirituali matrimonio aſſignanť dotes ad ſilitudinẽ matrimony cozpalis: ſed i xp̃o inueniť quoddã ſpirituale matrimoniũ qõ eſt ſibi ſingulare. ſ. duarũ naturarũ in vna ꝑſona ꝼz q⁹ dicit natura humana in ipſo eſſe deſponſata a verbo: vt pz ex glo. ſuper illud pſal. Jn ſole poſuit tabernaculũ ſuum. ⁊ Apoc. xi. Ecce tabernaculũ dei cũ hominib⁹. ergo chriſto cõpetit hꝺ dotes. ¶ ℙ. vt dicit Aug. in li. de do. chriſtiana. Chriſtus ſm regulam tycony, ꝑpter vnitatẽ cozpozis myſtici que ẽ iter caput ⁊ mẽbra nõiat ſe etiã ſpõſam: ⁊ nõ ſolũ ſponſuz: vt patet Eſa. 61. Quaſi ſponſum decoꝛatuz coꝛona ⁊ quaſi ſponſam ornatam monilibus ſuis. cum ergo ſponſe debeant dotes: oportet i chriſto dotes vt videť põere. ¶ ℙ. oĩbus mẽbris eccleſie debeť dos cũ eccleſia ſit ſponſa: ſed chriſtus eſt eccleſie mẽbr̃: vt pz. ſ. Cor. iz. Vos eſtis cozp⁹ chriſti ⁊ mẽbra de mẽbro. glo. de chriſto. ergo chriſto ꝺbẽtur dotes. ¶ ℙ. xp̃s hz pfectã viſionẽ: fruitionẽ ⁊ delectationem: hec autem ponunť dotes. ergo chriſtus habuit dotes. ¶ Sed contra: inter ſponſum ⁊ ſponſam exigitur diſcretio perſonarum: ſed in chriſto non eſt aliquid perſona liter diſtinctum a filio dei qui eſt ſponſus: vt patet Joh. 3°. Qui habet ſponſam ſponſus eſt. ergo cum dotes ſponſe aſſignentur vl' ꝓ ſponſa: videť q⁹ chriſto nõ competat hꝺ dotes. ¶ ℙ. non eſt ciuſdẽ dare dotes ⁊ recipe: ſz xp̃s eſt g̃ dat ſpirituales dotes. ergo chriſto non ꝟpetit dotes hꝺ.

¶ Reſpondeo dicẽdum q⁹ circa hãc difficultatẽ ẽ duplex

Universidad de Deusto
Biblioteca

opinio. Quidã.n.dicũt q in xpo est triplex vnio . vna q dr ꝓsentanea:qua vnit deo p cõexionẽ amoris.alia dignatiua qua hũana natura vnit diuine.tertia q ipse xpus vnit ecclesie.Dicũt ḡ q fm duas vniones cõpetit xpo hre dotes sub rõne dotis:sz ẽptũ ad tertiã cõuenit ei id qõ ẽ dos excellentissime:nõ tn sub rõne dotis:qz in tali ꝺiũctiõe xps est vt spõsus:sz ecclesia vt sponsa:dos aũt dat spõse ẽptuz ad ꝓprietatẽ t dñiuz:ẽquis det sponso ad vsuz. Sed hoc nõ vr ꝟueniẽs:in illa.n.ꝺiunctiõe qua xps vnit pri p ꝺsensuz amoris etiã inẽptuz ẽ deus nõ dr ee aliqõ mrimoniuz: qz nõ est ibi aliq subiectio quã oz ee spõse ad spõsuz:silr et nec in ꝺiunctiõe humane nature ad diuinã q est in vnitate psone:vl et p ꝓformitatẽ volũtatis põt ee ꝓprie rõ dotis ꝓpter tria. Primo qz exigit ꝓformitas nature iter spõsuz t spõsaz in mrimonio illo in quo dant dotes:t hoc deficit in ꝺiunctiõe hũane nature ad diuinã. Scõo qz exigit ibi distinctio psonarũ:hũana aũt natura nõ ẽ psonalr distincta a vbo. Tertio qz dos dat qñ spõsa de nouo itroducit i domũ spõsi:t sic vident ad spõsam ptinere q de nõ cõiuncta fit ꝺiũcta. Humana aũt natura q est assumpta in vnitatẽ psone a vbo nunq fuit qn eẽt pfecte ꝺiuncta. Uñ fz alios dõm q vel oino nõ ꝟuenit xpo rõ dotis vl nõ ita ꝓprie sic alys scis:ea tn q dotis dñr excellentissime ei conuenit. ¶ Ad pmũ ḡ dõm q ꝓformatio illa ẽ itelligẽda fm id qõ est dos t nõ fm rõnẽ dotis q sit in xpo:nõ.n.oz q illud in q xpo ꝓformamur sit eodem mõ in nobis t in xpo. ¶ Ad zm dõm.q nã hũana nõ ꝓprie dr ee spõsa in cõiunctiõe illa q vbo ꝺiungit:cũ nõ seruet ibi psonarũ distinctio que iter spõsuz t spõsaz regrit. Sz q qñq despõsata dicatur hũana nã fm q vbo ꝺiũcta ẽ:hoc est inẽptũ hz aliquẽ actũ spõse:qz.s.sepabiliter ꝺiungit:t qz in illa ꝺiunctione hũana nã est vbo iferior t p vbũ regit sicut spõsa p spõsuz. ¶ Ad 3m dõz.q hoc q aliqñ dr xps spõsa nõ est:qz ipe vere sit spõsa:sz inẽptũ assumit psonã spõse sue.s.ecclesie que est ei spualiter ꝺiũcta. Vñ nihil ꝓhibet qn p illũ modũ loquẽdi posset dici hre dotes:nõ q ipse hẽat sz qz ecclia hz. ¶ Ad 4m dõm.q nomẽ ecclie dupler accipit. Quãq.n.nominat tm mõ corpus qõ xpo ꝺiungit sicut capiti:t sic tãtũ ecclia hz rõnẽ spõse:sic vo xps nõ est ecclie mẽbrũ sz ẽ caput ifluẽs oibus ecclie mẽbris:alio mõ accipit ecclia fm q noiat caput t mẽbra ꝺiũcta:t sic xps dr mẽbrũ ecclesie inẽptũ hz officiũ distinctũ ab oib alys.s.ifluere alys vitã ẽquis nõ multũ ꝓprie dicat mẽbrũ:qz mẽbrũ ꝓportat partialitatẽ ẽdã:in xpo aũt bonũ spuale nõ est particulatuz: sed ẽ totalr t itegrũ:vñ ipse ẽ totũ ecclesie bonũ:nec ẽ aliqõ maius ipso t alys ẽptũ ipe solus:sic aũt loquẽdo de ecclesia:ecclesia nõ noiat solũ spõsam:sz solũ spõsum t spõsam: put p ꝺiunctionẽ spuale est ex eis vnũ effectũ. vnde licet christus aliquo mõ dicat mẽbrũ ecclesie:nullo tn mõ põt dici mẽbruz sponse:t sic ei nõ conuenit ratio dotis. ¶ Ad gntũ dõm q in ꝓcessu illo est fallacia accidentis:nõ eniz illa xpo ꝟueniunt fm q habent rationem dotis.

Ad quartum sic ꝓcedit.videt q angeli hẽant dotes:qz sup illud Lan.6.Una ẽ colũba mea.dicit glo. Una ẽ ecclia in hoib t in angelis:sz ecclia ẽ spõsa:t sic mẽbris ecclie ꝟuenit hre dotes.ẽ angeli dotes bnt. ¶ Luc.iz.sup illud. Et vos simles hoibus expectantib dño.su.qñ.re.a nup.dicit glo. Ad nuptias dñs iuit cũ post resurrectionẽ nouus hõ angelo multitudinẽ sibi copulauit.ergo multitudo angelo est spõsa xpi:t sic angelis debent dotes. ¶ spuale mrimoniuz in spuali ꝺiunctiõe ꝺsistit:sz spualis ꝺiunctio nõ minor est iter ãgelos t deũ ẽptũ iter hoies beatos t deũ.ḡ cũ dotes de quibus nũc agimus rõne spualis matrimony assignent:videt q angelis ꝟueniãt dotes. ¶ spuale matrimoniũ requirit spuale spõsuz t spuale spõsam.sz xpo inẽptũ est sũmus spiritus magis sunt ꝓformes in natura angeli ẽptũ hoies.ḡ magis põt ee spuale matrimoniũ angelo ad xpm ẽptũ hoiuz. ¶ ꝑ.maio ꝟueniẽtia exigit iter caput t mẽbra ẽptũ inter spõsuz t spõsam:sz ꝓformitas ẽ est iter xpm t angelos sufficit ad hoc q xps dicat caput angelo.ḡ eadẽ rõne sufficit ad hoc q dicat spõsus respectu eoz. ¶ Sz cõ. Origen. sup Cãtica distinguit ẽtuor psonas.s.spõsuz t spõsam:ado lescẽtulas t sodales spõsi:t dicit q ãgeli sunt sodales spõsi.cũ ḡ dotes nõ debeant nisi spõse:videt q ãgelis dotes nõ ꝟueniãt. ¶ ꝑ.xps despõsauit sibi ecclesiã p icarnationẽ t passionẽ.vñ figurat p hoc qõ dr Exo.4. Spõsus sanguinũ tu mihi es.sz xps p passionẽ t icarnationẽ nõ aliter fuit ꝺiunctus angelis ẽptũ prius fuerat.ergo angeli non ptinent ad ecclesiam fm q ecclesia dicitur spõsa.ergo angelis non conueniunt dotes.

¶ Rñdeo dõm q ea q ad dotes aie ptinẽt nõ est dubium angelis sic t hoib ꝟuenire:sz fm rõnẽ dotis nõ ita eis sic hoib ꝟueniũt eo q nõ ita ꝓprie ꝟuenit angelis rõ sponse sic hoib.exigit.n.iter sponsuz t spõsaz nature ꝓformitas vt fint eiusdẽ spẽi:hoc mõ aũt hoies cũ xpo ꝟueniũt inẽptũ nãm hũanã assumpsit p quã assumptionẽ fact est conformis in nã spẽi humane oib hoib:ãgelis aũt nõ ẽ ꝓformis fm vnitatẽ spẽi:neq fm nãm diuinã neq fm humanã nãm:t iõ rõ dotis nõ ita ꝓprie ꝟuenit angelis sic hoib tn i his q metaphorice dicunt cũ nõ regrat silitudo ẽptũ ad oia nõ põt ex aliq dissilitudine ꝺcludi q metaphorice aliqd de alio nõ ꝑdicet:t sic ex rõne inducta nõ põt simplr haberi q angelis dotes nõ ꝟueniãt:sz solũ q nõ ita ꝓprie sic hoib rõne dissilitudinis ꝑdicte. ¶ Ad primũ ḡ dõz q ẽquis angeli ptineat ad vnitatẽ ecclesie:nõ tn sunt mẽbra ecclesie sz q ecclia dr spõsa p ꝓformitatẽ nature.t sic nõ ꝟuenit eis ꝓprie hre dotes. ¶ Ad zm dõm q desponsatio illa large accipit p.o vnione q nõ hz ꝓformitatẽ nature iter spẽ:t sic ẽt nihil ꝓhibet large accipiẽdo dotes ponere dotes in angelis. ¶ Ad 3m dõ. q ẽquis i mrimonio spuali nõ sit nisi ꝺiũctio spualis:tn illos q ꝺiũgunt ad pfectã matrimony rõnẽ oz in specie nãe ꝟuenire:t ꝓpter hoc despõsatio ad angelos ꝓprie nõ ptinet. ¶ Ad ẽrtũ dõz q illa cõformatio q angeli ꝓformant xpo inẽptũ ẽ de nõ ẽ talis q sufficiat ad pfectã matrimony rõnẽ:cũ nõ sit fm cõueniẽtiã in spẽ:sz magis adhuc remanet distãtia infinita. ¶ Ad gntũ dõz q nec ẽt xps ꝓprie dr caput angelo fm illã rõnẽ q caput regrit ꝓformitatẽ nãe. Tñ sciẽdũ q licz caput t alia mẽbra sint ptes idiuidui vni spẽi:nõ tn si vnũqõq p se ꝺsideret cũ alio ẽ ciusdẽ spẽi:manus.n.hz aliã speciez ptis a capite.vñ loquẽdo de mẽbris fm se nõ regrit interea alia ꝟuenientia q ꝓportiõis vt vnũ ab alio accipiat:et vnũ aly subseruiat:t sic ꝟuenientia q ẽ iter dcũ t angelos magis sufficit ad rõnẽ capitis q ad rõnẽ sponsi.

Ad quintum sic ꝓcedit.videt q icõueniẽter ponant tres aie eẽ dotes.s.visio dilectio t fruitio:aia.n.ꝺiũgit deo fm mẽte in q ẽ imago trinitatis fm memoriã itelligẽtiã t volũtatẽ.sz dilectio ad volũtatẽ ptinet:visio ad itelligẽtiã.ḡ dz aliqd põi qõ memorie rñdeat:cũ fruitio nõ ptineat ad memoriã sz magis ad volũtatẽ. ¶ ꝑ.dotes btitudis dicunt rñdere virtutib vie: gb deo ꝺiũgimur q sunt fides spes t charitas: gb est ipe de obiectũ:sz dilectio rñdet charitati:visio aũt fidei:ḡ deberet aliqd poni qõ ptineret ad spem cũ fruitio magis ptineat ad charitatẽ. ¶ ꝑ.deo non fruimur nisi p dilectionẽ t visionẽ:illis.n.dicimur frui q diligim ꝓpter se:vt pz p Aug.in li.de doc.christiana.ḡ fruitio nõ dz poni alia dos a dilectiõe. ¶ ꝑ.ad pfectionẽ btitudinis regrit cõprehẽsio.i.Loz.io.Sic curritе vt cõprehẽdatis:ḡ deberet adhuc quarta dos poni. ¶ ꝑ.Ansel.dicit q hec ptinent ad beatitudinẽ anime:sapiẽtia:amicitia: concordia:ptãs: bonor securitas:gaudiuz:sic vident ꝑdicte dotes iconuenienter assignari. ¶ ꝑ.Augu.in fi.de ciui.dei.dicit q deus in illa beatitudine sine fine videbit:sine fastidio amabitur:sine fatigatione laudabit.ḡ laus preassignatis dotibus annumerari dz. ¶ ꝑ.Boetius ponit gnq ad beatitudinẽ pertinẽtia in zo de ꝺsola.que sunt hec:sufficiẽtia quã ꝓmittit diuitie:iocũditas quaz ꝓmittit voluptas.celebritas quaz ꝓmittit fama:securitas quaz ꝓmittit potentia:reuerẽtia quam ꝓmittit dignitas:t sic videtur q ista potius deberent assignari dotes ẽptũ ꝓdicta.

¶ Ulterius videt q nõ sint ponẽde alique dotes in corpore ꝓeter dotes aie:dotes eniz ordinãtur ad cõiunctionez spualem in qua beatitudo cõsistit:vt dictũ est:sz ea q sunt in corpore nõ iclinãt ad hc cõiunctionẽ:q opatiões mentis per quãaia deo cõiungit nõ exercent organis corporalibus.ḡ nõ sunt ponende alique dotes corporis. ¶ ꝑ.hoi debet dos t beatitudo fm q est ad imaginẽ dei: sz homo nõ est ad imaginẽ fm corpus sz fm aiam:vt pz per Augu. in li de tri.ḡ corpori nõ debent dotes. ¶ ꝑ.vires iferiores aie sensitiue t vegetatiue sunt pfectiones ẽptũ ipz corp: sz nõ assignant aliq dotes rñdentes viribus inferiozibus aie.ḡ nõ debẽt alique dotes assignari corpori respõdẽtes. ¶ Sz cõtra.dotes debent beatis fm q christo cõformãtur:sz boies nõ solum cõformãtur xpo fm aiam:sz etiã sz corpus.ḡ etiã dotes corpori debent. ¶ ꝑ.hoc idez appet ex diffinitione dotis supra posita que talis est. dos est ornatus anime t corporis ꝛc.

¶ Ulterius vr q dotes corporis icõuenienter ponant ẽptuz.s.subtilitas:agilitas:claritas:t ipassibilitas. Ansel. videt ponere.7.dicit enim q septez erũt beatitudines corporis .s.pulchritudo:velocitas:fortitudo:libertas: sanitas:voluptas:diuturnitas. ¶ ꝑ.ad pfectionẽ corporis viuẽtis nõ solũ ptinet motus sz etiã sensus:sz vna dos ponit q ptinet ad motuz.s.agilitas.ḡ deberet alia poni que pertineret ad sensuz. ¶ ꝑ.corpora sanctorũ erunt delectabilia fm oẽs sensus.ḡ sicut ponitur claritas que pertinet ad visum:ita deberẽt poni alie dotes pertinẽtes ad alios sensus. ¶ ꝑ. sicut impassibilitas ꝟuenit corpori glorioso:ita t aie glorificate.ḡ nõ oz poni dos corpis:cũ nõ ponat dos aie. ¶ ꝑ. sic subtilitas est dos corporis ita t pernietas:vt pz p Hre. in moza.sup illud Job.z8. Non adequabitur ei aurũ vel vitrũ.ḡ iter dotes corporis dz poni pernietas.

¶ Rñ dõm:ad pmã.q.q ab oibus cõiter ponunt tres aie dotes diuersimode tamẽ. Quidã.n.dicũt q tres aie dotes sunt:visio dilectio t fruitio. Quidã vo q sunt visio cõprehensio t fruitio. Quidã vo q sunt visio dilectio t cõprehensio. Oẽs tamẽ be assignatiões reducunt in idẽ t eodẽ mõ eaz numerus assignat:dcm est enim q dos est aliqd aie inherens p qõ ordinat ad opationẽ in q cõsistit beatitudo. In q qdẽ opatiõe duo regrunt.s.ipsa suba opatiõis que ẽ visio t pfectio eius q est delectatio: oz eni beatitudinẽ ee opationẽ pfcãm. Uisio aũt aliq ẽ delectabilis dupler. vno mõ ex pte obiecti inẽptuz id qõ videt est delectabile. alio mõ ex parte visionis inẽptũ ipm videre delectabile est:ficut delectamur in cognoscẽdo mala ẽquis mala nos non delectẽt:t qz opatio illa in q vltima btitudo cõsistit oz ee pfectissima:ideo regritur q visio illa sit vtroq modo delectabilis. Ad hoc aũt q ipsa visio sit delectabilis ex pte visionis regritur q sit facta cõnãlis videnti p habitũ aliquẽ. Sz ad hoc q sit delectabilis ex pte visionis duo requirunt.s.q ipm visibile sit ꝟueniẽs t q sit cõiunctuz. fic ḡ ad delectabilitatẽ visionis ex pte sui regritur habitus q visionẽ eliciat:t sic est vna dos q dr ab oibus visio. Sz ex pte visibilis regrunt duo.s.ꝟueniẽtia q ẽ p affectũ: t ẽptũ ad hoc ponit dos a gbusdã dilectio:t a gbusdaz fruitio sz q fruitio ad effectũ ptinet:illo eni qõ sume diligimus cõuenientissimũ estimam. Regrit ẽt ex pte visibilis cõiunctio:t sic ponit a gbusdã ꝓhensio:q nihil est aliud ẽptũ in pñtia deũ hre:t in seipso tenere:sz sz alios fruitio put fruitio est nõ spei sic ẽ i via:sz iã rei sic est in patria:t sic dotes tres rñdent tribus vtutibus theologicis.s.visio fidei:spei vo ꝓhensio vel fruitio fm vnã acceptionẽ: charitati vo dilectio vel fruitio sz aliã assignationẽ:fruitio eni pfecta ẽquis in pñia habebit icludit in se dilectionẽ t ꝓhensionẽ:t iõ a gbusdaz accipit p vno a gbusdaz vo p alio. Qui dã vo attribuũt has tres dotes tribus aie viribus:visionez .s.rõnali:dilectionẽ ꝺcupiscibili:fruitionẽ vo irascibili:inẽptũ talis fruitio est per quãdã victoriã adepta:sz boc nõ ꝓprie dr:qz irascibilis t ꝺcupiscibilis nõ sunt in pte itellectiua sz sensitiua:vt in zo li di.z6.dciñ ẽ. dotes aũt aie ponunt in ipsa mẽte. ¶ Ad pm ḡ dõm:q memoria t itelligẽtia nõ bñt nisi vnã opationẽ:qz vel ipsa itelligẽtia est opatio memorie:vel si itelligẽtia dicat ee potẽtia quedã:memoria nõ exit in operationẽ nisi mediante itelligentia:qz memorie est notitiã tenere.vñ etiã memorie t itelligẽtie nõ rñdet nisi vn bitus.s.notitia: t iõ vtriq rñdet vna tm dos.s.visio. ¶ Ad zm dõz:q fruitio rñdet spei inẽptũ icludit ꝓhensionẽ q spei succedet.qõ eni sperat nondũ habẽt:t iõ spes quodãmõ affligit ꝓpter distãtiã amati:t ꝓp B in pñia nõ remanet sz succedit ei cõprehensio. ¶ Ad 3m dõm:q fruitio fm q cõprehensionẽ includit distinguit a visione t dilectione:alio tamẽ mõ ẽptũ dilectio a visione:dilectio eni t visio diuersos habitus nominant:quoz vnus pertinet ad intellectum:alter vero ad effectum: sed comprehensio vel fruitio secũduz q ponitur pro comprehensio:ne nõ iportat aliũ habituz ab illis duobus:sz importat remotionez impedimẽtoz ex quibus efficiebat vt non posset mẽs deo psentialiter cõiungi:t hoc qdem fit p hoc q ipse habit gloriã animã ab omni defectu liberat: sicut q facit eam sufficientẽ ad cognoscenduz sine fantasmatibus:t ad ꝑdominãdũ corpori t ad alia hz:per q excludũtur impedimẽta quibus fit vt nũc pegrinemur a domino. ¶ Ad quartũ patet respõsio ex dictis. ¶ Ad quintuz dõm:q ꝓprie dotes sũt ꝺmediata ꝑncipia illius operationis in qua perfecta beatitudo cõsistit:per quã aia xpo cõiungitur: illa aũtez que Ansel.enumerat non sunt hz: sed sunt qualitercũq beatitudinẽ cõcomitãtia vel cõsequentia:nõ solũ in cõparatione ad spõsuz ad quez sola sapiẽtia inter enumerata ab eo ptinet:sed etiã in cõparatione ad alios vel pares ad quos pertinet amicitia ẽptuz ad vnionem effectuuz: et cõcordia ẽptuz ad cõsensuz in agendis: vel ad inferiores ad quos ptinet t potestas fm q a superioribus inferiora disponunt:t honor fm id qõ ab inferiozib supiozibus exhibet:t etiã per cõparationẽ ad seipz: ad qõ ptinet securitas ẽptuz ad remotionẽ mali:t gaudiũ ẽptum ad adeptionẽ boni. ¶ Ad sextũ dõm:q laus q ab Augustino ponit tertiũ eoz que in patria erũt nõ est dispositio ad beatitudinẽ:sz magis beatitudinẽ cõsequens: ex boc enim ipso q anima deo cõiũgit:in qua beatitudo cõsistit sequit q in laude ꝓrumpat. vñ laus nõ hz rõnez dotis. ¶ Ad septimũ dõm:q illa gnq que enumerat Boetius sunt quedã beatitudinis cõditiões: nõ aũt dispõnes ad beatitudinis actũ: eo q beatitudo rõne pfectiõis sue sola t singulariter hz per seipsaz quicqd ab hoibus in diuersis rebus querit:vt pz etiã per pñm in pmo t decimo Ethicoz.t fm hoc Boetius ostẽdit illa gnq in vera beatitudine eẽ: qz hec sunt que ab hoibus tẽporali felicitate querunt que vel ptinẽt ad ꝛmunitatẽ a malo sicut securitas:vel ad ꝓsecutionẽ boni vel ꝟueniẽtis sicut iocũditas: vel pfecti sicut sufficientia:vel ad manifestationẽ boni sicut celebritas:inẽptũ bonũ vniuse est in notitia multoruz t reuerẽtia inẽptuz illius notitie vel boni signuz aliquod

Universidad de Deusto
Biblioteca

exhibeꝛ.reuerẽtia enĩ cõsistit in exhibitiõe honoris q est testimoniũ virtutis.vnde patet q ista gnaꝫ nõ debẽt dici dotes:sz quedã beatitudinis cõditiones.

¶Ad secũdã questionẽ dom:q fm hoc bõ est beatitudis particeps q ad imaginẽ dei cõsistit. imago autẽ dei pmo ⁊ pncipaliter in mẽte cõsistit:sed per quãdaꝫ deriuationẽ etiã in corpore hominis quedã repsentatio imaginis ĩuenitur fz q oz corpus aie eẽ ꝓportionatũ: vt etiã ps ex his q magister dic in z°sen.di.16.vñ etiã ⁊ btitudo vl gl̃ia primo ⁊ pncipal̃r est in mẽte:sz per q̃ndã redũdãtiã deriuat etiã ad corp⁹ vt btitudo bois fm corpus dicat⁹ q ꝑ eriuꝫ aie deo cõiuncte pfecte exegtur.vñ sic dispões q̃ sunt in aia beata ad pfcãꝫ opationẽ q̃ deo ꝺiungit dicunt aie dotes:ita dispões q̃ sunt in corpore glorioso ex q̃bus corp⁹ efficit pfecte aie subꝺ dicunt corporis dotes. ¶Ad pmũ q̃ dom:q ẽt pfectio corporis gl̃iosi aliquo mõ coadiuuat ad hoc q aia liberi⁹ ⁊ pfectius deo ꝺhereat inq̃tuꝫ.vꝫ.nõ retrahit aligbus corporeis ipedimẽtis a diua inhesiõe:⁊ inq̃tũ etiã aia pfectius esse bz corpori ꝺiuncta q̃ a corpore separata:⁊ sic etiã ei⁹ operatio est pfectior: vt supra dictũ est. ¶Ad z^m ps rnsio ex dictis. ¶Ad 3^m dom:q sicut dicit Aug.in li°de tri.ad exteriozẽ hoiem non solũ ptinet corpus:sz etiaꝫ corporis sensus.vñ oẽs iferiores potentie que sunt organis affixe simul cum corpore computantur ⁊ cum eo etiaꝫ simul dotantur.

¶Ad 3^m.q.dom:q aia est forma corporis ⁊ motor. vñ cũ dotes corporis ad hoc ordinent⁹ vt corpus pfecte aie subꝺ yciat⁹:hoc erit vt subyciat⁹ ei pfecte ⁊ sic forme ⁊ sicut motori. A forma autẽ in mã tria cãnt⁹.l.esse subale: vires ⁊ forme scõarie.l.accĩtales:⁊ amboꝝ ꝓseruatio:corpus g̃gliosuꝫ inq̃tuꝫ pfecte aie subꝺit⁹ q̃tũ ad esse subale qõ ab ea bz sic est dos subtilitatis:ex hoc.n.corpus gl̃iosuꝫ subtile ꝺr.vt supra.di.44.dcñ est q pfecte ab aia iformat⁹: inq̃tuꝫ vo pfecte subꝺit ei vt forme fm accĩtales formas q̃ sunt in corpore ab aia sic est dos claritatis:iq̃tuꝫ vo corp⁹ gl̃iosuꝫ pfecte ab aia ꝓseruat⁹ sic est dos impassibilitatis. ex

bilis fm naturã:sz p accidẽs inq̃tuꝫ corpus patit⁹:vel per diuinã iustitiã est passibilis ex culpa q̃ ab aia bus beatorũ est ꝑcul ꝓpter dei dilectionẽ.vñ ex quo ipassibilitas ponitur corporis dos nõ oz q ponat⁹ dos aie. ¶Ad 4^m dom:q clarũ ⁊ puiuꝫ ad idẽ genus reducunt⁹ eo q lux est act⁹ diaphoni:⁊ ideo penetias nõ ponit⁹ dos distincta a claritate.

¶De pdcis aũt dotib⁹ taꝫ aie q̃ corpis in spãli dcñ ẽde fruitiõe gdeꝫ in p^a ꝺi.p li°de dilectiõe.in z°li°. tractatu de charitate:de visione supra hac eadẽ. De quattuoꝝ dotib⁹ corporis supra .distincti.44. Qõ. V.

¶Deinde queritur de aureolis. Et circa hoc querunt⁹ quinq;. ¶Primo qd sit aureola. ¶Scõo quo differat a fructu. ¶Tertio rõne quoꝝ debeat aureola. ¶Quarto quibus debeatur. ¶Quinto de nũero aureolaꝝ.

Ad primum sic ꝓcedit⁹. Uideꝫ q aureola nõ sit aliquod aliud ꝓmiũ ab essentiali ꝓmio qõ aurea dr:ꝓmiũ.n.eẽntiale ẽ ipa btitudo:sz btitudo fz Boe.ẽ stat⁹ oĩuꝫ bonoꝝ agreggatõe pfect⁹.g̃ ꝓmiũ eẽntiale icludit oẽ bonũ qõ habet i pria:⁊ sic aureola icludit in aurea. ¶P.magis ⁊ min⁹ nõ diuersificãt spẽs:sz illi q fuãt cõsilia ⁊ ꝓcepta magis ꝓmiant⁹ q̃ illi qui seruant ꝓcepta tm̃: nec in aliquo ꝓmiũ coꝝ videt⁹ differre nisi q vnũ est altero maius.cũ ergo aureola nominet ꝓmiũ qõ debet⁹ opib⁹ pfectiõis:videt⁹ q aureola nõ dicat aligd distinctũ ab aurea. ¶P.ꝓmiũ rñdet merito: sed radix totius meriti ẽ charitas.cũ ergo charitati rñdeat aurea: videtur q in pria nõ erit aligõ ꝓmiũ ab aurea distinctuꝫ.

¶P.boĩes beati assumunt⁹ ad angelorꝝ ordines:vt dicit Greg.sed in angelis:sz quedã data sint q̃busdã excellẽter ibi tñ nihil possidet⁹ singulariter.oĩa enĩ in nobis sunt: nõ quidẽ equal̃r:qz alij alijs sublimi⁹ possident:q̃ tñ oẽs bñt. vt etiã Greg.dicit.ergo ⁊ in beatis nõ erit aligõ aliud ꝓmiũ nisi oĩuꝫ cõe.ergo aureola nõ est ꝓmiũ distinctuꝫ ab aurea. ¶P.excellẽtiori merito excellẽti⁹ ꝓmiũ debet⁹.sz ergo aurea debet⁹ opibus que sunt in ꝑcepto. aureola vobis que sunt in cõsilio:aureola erit pfectior q̃ aurea.⁊ ita nõ deberet diminutiue signari:⁊ sic videt⁹ q aureola non sit ꝓmiũ distinctũ ab aurea. ¶Sz ꝺ Exo.25.sup illõ. Facies alterã coronã aureolã.dicit glo.ad coronã ptinet cãticũ nouũ:qõ vgines tm̃ cozã agno cõcinũt: ex quo videt⁹ q aureola sit quedã corona nõ oĩbus sz aligbus spãliter reddita:aurea aũt oĩbus beatis reddit⁹. ergo aureola est aliud q̃ aurea. ¶P.pugne quã sequit⁹ victoria debet⁹ corona.z. Thes.z. Nõ coronabit⁹ nisi q legittie certauerit. g̃ vbi est spãlis rõ certaminis ibi dz eẽ spãlis corona.sz in aligbus opibus est spãlis rõ certãdi.g̃ pre alijs aliquã coronã habere debẽt:⁊ hãc dicim⁹ aureolaꝫ. ¶P.ecclesia militãs descẽdit a triũphãte:vt ps Apoc.zi. Uidi ciuitatẽ sanctã ⁊c.sz in eccl̃ia militãte spãlia opa babẽtib⁹: spãlia ꝓmia reddunt⁹:sicut victoribus corona:currẽtibus brauium.ergo similiter dz esse in ecclesia triumphante.

¶Rñdeo dom:q ꝓmiũ eẽntiale bois qõ est eius btitudo ꝺsistit in pfecta ꝺiuctiõe aie ad deũ inq̃tũ eo pfecte fruitur:vt viso ⁊ amato pfecte.hoc aũt ꝓmiũ metaphorice corona dr vel aurea.tũ ex pte meriti qõ cũ q̃dã pugna agit⁹: militia.n.est vita bois sup terrã. Job.7. tũ ex pte ꝓmii qõ hõ efficit quodãmõ diuinitatis pticeps: ⁊ p ꝺs regẽ ptãt⁹. Apoc.5. Fecisti nos deo nr̃o regnũ ⁊ sacerdotes. corona aũt est ꝑꝓuꝫ signũ regie dignitatis:⁊ eadẽ rõne ꝓmiũ qõ eẽntiali addit⁹ corone rõne hz. Signat ẽt corona pfectionẽ quãdã rõne figure circularis:vt ex hoc ẽt cõpetat pfectioni beatoꝝ:sz qz nihil põt supaddi gn sit eo minus.iõ supadditũ ꝓmiũ aureola noĩat⁹.huic aũt essentiali ꝓmio qõ aurea dr aligd addit⁹ duplr.vno mõ ex ꝺitione nãe eius q̃ ꝓmiat⁹ sicut supra btitudines aie gloria corpis

aꝺiungitur.vñ ⁊ ipsa gloria corporis iterdum aureola nominat⁹.vñ sup illud Exo.25. Facies alterã coronã aureolã.dicit q̃daꝫ glo.q in fine aureola supponit⁹:cũ in scriptura dicat⁹ q eis sublimioꝝ gloria in receptione corporꝝ seruet⁹.sic aũt nũc de aureola nõ agit⁹. Alio mõ ex rõne opis meritoꝝ:quod gdeꝫ rõneꝫ meriti ex duobus hz:ex gbus hz etiã bonitatis rõnes.s.ex radice charitatis q̃ referr̃ in finẽ vltimũ:⁊ sic debet⁹ ei essentiale ꝓmiũ.s. quentio ad finẽ que est aurea:⁊ ex ipso genere actus qõ laudabilitates quãdã hz ex debitis circũstãtijs:⁊ ex habitu eliciente ⁊ primo fine:⁊ sic debet⁹ ei qõdã accidẽtale ꝓmiuꝫ qõ aureola dr.⁊ hoc mõ de aureola ad presens intendimus. Et sic dicẽdũ q aureola dic aligd auree superadditũ.i.qõdaꝫ gaudiuꝫ de operibus a se factis q̃ bñt rõnẽ victorie excellẽtis qõ est aliud gaudiũ ab eo quo de ꝺiunctiõe ad deũ gaudetur:qõ gaudiuꝫ dr aurea. Quidã tamẽ dicũt q ipm ꝓmiũ cõe qõ est aurea accipit nomẽ aureola fm q virginib⁹ vl martyrib⁹ vel doctoribus redditur:sic⁊ denarius accipit nomẽ debiti ex hoc q alicui debet⁹:q̃ uis oĩno idẽ sint debitũ ⁊ denarius:nõ tñ ita q ꝓmiũ essentiale oporteat esse maiꝰ qm aureola dr:sz qz excellẽtiori actui rñdet:nõ gdeꝫ fm meriti itensionẽ:sz fm modũ merẽdi:vt q̃uis in duobus sit eq̃lis limpiditas dine visionis:in vno tm̃ dicet⁹ aureola nõ in altero inq̃tum rñdet excellentiori merito fz modũ agendi.Sz hoc videt⁹ eẽ ꝺ intentionẽ glo. Exo.30.si enĩ ideꝫ esset aurea ⁊ aureola:non diceret⁹ aureola auree supponi.Et ꝑterea cũ merito rñdeat ꝓmiũ oz q illi excellentie meriti que est ex mõ agẽdi rñdeat aliqua excellentia in premio:⁊ hãc excellentiã vocamus aureolã.vñ opz aureolã ab aurea differre. ¶Ad p^m q̃ dom: q beatitudo includit in se oĩa bona q̃ sunt nec̃ia ad perfectã bois vitã: q̃ consistit in perfecta bois operatiõe:sz q̃daꝫ possunt superaddi nõ quasi nec̃ia ad perfectã operationẽ:vt sine gbus esse nõ possit:sz qz bis additis est beatitudo clarioꝝ. vnde pertinet ad bene esse beatitudinis:⁊ ad decentiã quandã ipsius:sicut ⁊ felicitas politica oꝛnat⁹ nobilitate ⁊ corporis pulchritudine ⁊ hꝺ sine gbus tamẽ esse põt:vt ps in ꝑ etĥ. ⁊ hoc mõ se bz aureola ad beatitudinẽ patrie. ¶Ad scõz dom:q ille qui seruat cõsilia ⁊ ꝓcepta semp magis meretur q̃ ille qui seruat ꝓcepta tm̃ fm q rõ meriti cõsideraꝫ in operibus ex ipso genere operũ:non autẽ semp fm q rõ meriti pensat⁹ ex radice charitatis:cũ q̃daꝫ ex maiori charitate aliqs seruet ꝓcepta tm̃ q̃ aliqs ꝓcepta ⁊ cõsilia: sz vt pluries accidit ecõuerso:qz ꝓbatio dilectionis est exhibitio operis:sic̃ dicit Greg.nõ q̃ ipm ꝓmiũ essentiale magis itensum dr aureola:sed id qõ ꝓmio essentiali superaddit⁹ idifferenter:siue sit maius ꝓmiũ essentiale habentis aureolam siue minus siue equale ꝓmio essentiali non habentis. ¶Ad 3^m dom:q charitas est pncipius merendi: sed actus noster est quasi ĩstrumentuꝫ quo meremur. Ad effectũ aũt cõsequendũ nõ solum regitur debita dispositio in ꝓmio mouente:sz etiã recta dispositio in ĩstrumẽto:⁊ iõ in effectu aligd cõsegtur ex pte ꝑmi pncipij qõ est pncipale:⁊ aligd ex parte ĩstrumẽti quod est secũdariũ. vnde ⁊ in premio aliquid est ex parte charitatis.s. aurea: ⁊ aliquid ex genere operatiõis vt aureola. ¶Ad 4.^m dõz q angeli oẽs ex eodẽ genere actus suaꝫ beatitudines meruerunt.s.in hoc q sunt conuersi ad deuꝫ:⁊ ideo nullum singulare ꝓmiũ inuenitur in vno quod alius nõ habeat aliquo modo. Boĩes aũt diuersis generibus actuũ beatitudinẽ merent⁹:⁊ iõ nõ est sile:tamẽ illud qõ vn⁹ videt⁹ speciaĺr bñe iter boĩes quodãmõ oẽs cõiter babẽt inq̃tũ.s.p charitatẽ perfcãꝫ vnusq;q bonũ alterius suũ reputat: nõ tamẽ boc gaudiũ quo vnus alteri congaudet põt aureola noiari:qz nõ datur in premiuꝫ victorie eius: sed magis reꝺicit victoriaꝫ alienaꝫ:corona ꝺo ipsis victoribus reddit⁹ non victorie congaudentibus. ¶Ad 5^m dom:q maior est excellentia meriti que cõsurgit ex charitate q̃ illa que cõsurgit ex genere actus sicut finis ad quẽ ordinat charitas est potior his que sunt ad finẽ circa que actus nostri consistunt.vnde etiaꝫ ꝓmiũ respondens merito ratione charitatis q̃tũcunq; sit paruum:est maius quolibet ꝓmio respondẽte actui ratione sui generis:⁊ ideo aureola diminutiue dicitur respectu auree.

Ad secundum sic ꝓcedit⁹. Uideꝫ q aureola nõ differat a fructu:eidem enĩz merito nõ debentur diuersa ꝓmia: sz eidẽ merito respõdet aureola ⁊ fructus centesimus.s. virginitati:vt patꝫ in glo. Matth.13.⁹ aureola est ideꝫ qõ fructus. ¶P.Aug.dic in li°de virginitate:q centesimus fructus debet⁹ martyri:⁊ idẽ debet⁹ virgini.g̃ fructus est qõdã ꝓmiuꝫ cõe virginib⁹ ⁊ martyribus:sz eisdẽ ẽt debet⁹ aureola.g̃ aureola est ideꝫ qõ fructus. ¶P.in btitudine nõ iuenit⁹ nisi duplex ꝓmiũ .s.eẽntiale ⁊ accĩtale:qõ eẽntiali supaddit⁹:sz ꝓmiũ eẽntiale supadditũ dcñ ẽ eẽ aureolã:qõ ps ex ℟ qõ Exo.25. Aureola corone auree supponi dr:sz fruct⁹ nõ ẽ ꝓmiũ eẽntiale:qz sic oberet⁹ oĩb⁹ btis.g̃ ẽ idẽ qõ aureola. ¶Sz ꝺ.q̃cũ q nõ sũt eiusdẽ diuisiõis nõ sunt ẽt eiusdẽ rõnis:sz fructus ⁊ aureola nõ similiter diuidunt⁹: qz aureola diuidit⁹ in aureolã virginũ martyrũ ⁊ doctoꝝ.fruct⁹ aũt in fructũ ꝺigatoꝝ viduarũ ⁊ virginũ.g̃ fruct⁹ ⁊ aureola nõ sunt idem.

¶P.si fructus ⁊ aureola essent idẽ:cuicũq; deberet⁹ fructus deberet⁹ aureola.hoc aũt ps eẽ falsuꝫ: viduitati enĩz debet⁹ fructus:sed nõ aureola.ergo ⁊c.

¶Ulterius:videt⁹ q fruct⁹ nõ debeat soli virtuti cõnexe:qz.i.Lor.15.sup illud. Alia claritas solis ⁊c.dicit glo. q claritati solis illoꝝ dignitas cõparat⁹ q centesimũ fructuꝫ habet⁹:lunari aũt q sexagesimũ:stelle qui trigesimũ:sz illa diuersitas claritatũ fm intentionẽ apli ptinet ad q̃cunq; btitudinis differẽtiã.g̃ diuersi fruct⁹ nõ debẽt rñdere soli cõnexe. ¶P.fruct⁹ a fruitiõe dicunt⁹: sz fruitio ad ꝓmiũ eẽntiale ptinet qõ oĩbus ⁊tutibus rñdet.g̃ ⁊c. ¶P. fruct⁹ laboꝛi debet⁹. Sapie.4.. Bonoꝝ laboꝝ gloriosus ẽ fruct⁹:sz maioꝛ labor est in fortitudine q̃ in tẽperãtia vel in cõnexia.g̃ fruct⁹ nõ rñdet soli cõnexie. ¶P. difficilius est modum nõ excedere in cibis q sũt necessary ad vitaꝫ:q̃ in venereis sine gbus vita ꝺseruari põt:⁊ sic maioꝛ est labor parsimonie q̃ cõnexie.ergo parsimonie magis rñdent fruct⁹ q̃ cõnexie. ¶P.fruct⁹ refectionẽ imporꝛtat.refectio aũt ꝓcipue est in fine.cuꝫ ergo ⁊tutes theologice finẽ habeãt ꝓ obiecto.s.ipsum deũ:videt⁹ q eis fruct⁹ maxime debeãt rñdere. ¶Sed ctra est qõ habet⁹ in glo. Matth.13.que fruct⁹ assignat virginitati viduitati ⁊ connexie ꝺigali:que sunt cõnexie partes.

¶Ulterius.videt⁹ q icõuenienter assignent⁹ tres fruct⁹ tribus ꝺnexie partib⁹:qz Hal.5.ꝓnunt⁹.xy. fruct⁹ spũs.s. gaudiũ:paxꝛ ⁊c.⁊ ideo videt⁹ q non debeãt poni tres tm̃. ¶P.fruct⁹ noĩat aligd ꝓmiũ spãle:sz ꝓmiuꝫ qõ assignat⁹ virginib⁹ ⁊ viduis ⁊ cõiugatis nõ est spãle:qz oẽs saluãdi ꝺnent⁹ sub aliquo boꝝ triũ:cũ nullus saluet⁹ q ꝺnentia careat:⁊ ꝺnexie per has ptes sufficienter diuidat⁹. ergo icõuenienter trib⁹ ꝑdictis tres fruct⁹ assignant⁹. ¶P.sicut viduitas excedit cõnexie continentiã cõiugale:ita virginitas viduitatẽ.sed nõ sil̃r excedit sexagenari⁹ tricenariũ:⁊ cẽtenari⁹ sexagenariũ:neq; fm arithmeticã ꝓportionalitatẽ: quia sexagenari⁹ excedit tricenariũ in.xxx.⁊ cẽtenari⁹ sexagenariũ in.xl.neq; etiã fm ꝓportionalitatẽ geometricã: qz sexagenari⁹ se hz in dupla ꝓportione ad tricenariũ: cẽtenarius ꝺo ad sexagenariũ in suꝑbitricia:qz cõtinet totũ ⁊ duas tertias ei⁹.ergo incõuenienter aptant⁹ fruct⁹ trib⁹ cõnexie gradib⁹. ¶P.ea que in sacra scriptura dicunt⁹ p

Universidad de Deusto Biblioteca

petuitatē habēt. Luc. 21. Celuz ⁊ terra trāsibūt ⁊ba aut ẽ mea nō trasiēt: ſz ea q̄ ex instōne boīuz sūt fcā q̄ttidie pñt mutari. g̃ ex his q̄ ex instōne hoīuz sunt nō ẽ accipiēda rō eox q̄ in scriptura dr̄. ⁊ sic vī q̄ icōueniēs sit rō quā Beda assignat de istis fructib⁹ dicēs: q̄ fruct⁹ tricesimus debēt ꝓiugatie: q̄ in repūtatōe q̄ fit in abatho triginta signi ficat ꝑ cōtactū pollicis ⁊ idicis ꝑm suā sūmitatē. vñ ibi q̄dāmō osculant se: ⁊ sic tricenarius nūerus signat ꝓiugato rū oscula: sexagenarius vo nūerus signat ꝑ tactū idicis su per mediū articulū pollicis: ⁊ sic ꝑ b̄ q̄ idex iacet sup pol licē oppimēs ipm signat oppressionē quā vidue patiunt in mūdo: cū aūt numerādo ad centenariū puenimus trā simus a leua in dexterā. vñ ꝑ centenariū v̄ginitas designa tur: q̄ hz portionē angelice dignitatis q̄ sunt in dextera. s.i. glia: nos aūt in sinistra ꝓpter pfectionē pñtis vite.

¶ Rñ. dōm: ad p̄m. q. q̄ ea q̄ metaphorice dr̄ pūt varie accipi ꝑm adaptationez ad diuersas ꝓpietates eius. vñ fit trāsumptio: cū aūt fruct⁹ ꝓpe in reb⁹ corporalibus dicat de terrenascētibus ꝑm diuersas cōditiones q̄ in fructib⁹ corpalib⁹ inueniri pñt: diuersimode fruct⁹ spūalr accipit: fruct⁹ enim corporalis dulcedo est q̄ reficit ꝑm q̄ in vsum hoīs venit: ẽ etiā vltimū ad qō opatio nāe puenit: est ẽt id qō ex agricultura expectat ꝑ semiationē vel q̄scūq; alios modos. Q̄nq; igit fruct⁹ spūalr accipit ꝑ eo q̄ reficit q̄si vltimus finis: ⁊ ꝑm hanc significationē dicimur deo frui: pfecte q̄dē in pria: ipfecte aūt in via: ⁊ ex hac significatiōe accipit fruitio q̄ dos ē: sic aūt nūc de fructib⁹ nō logmur. Q̄nq; aūt sumit spūalr fruct⁹ ꝑ eo qō reficit tm̄ q̄uis nō sit vltimus finis: ⁊ sic vtutes fructus dr̄ inq̄tuz mentez sincera dulcedie reficiūt: vt Amb. dic. ⁊ sic accipit fruct⁹ Gal. 5. Fruct⁹ aūt spūs ⁊c. sic aūt de fructib⁹ nūc nō q̄rit: de hoc cni habitū est in 3. li. di. 34. Pōt aūt sumi alio mō fruct⁹ spūalis ad silitudinē corpalis fruct⁹ inq̄tuz corpo ralis fructus est qōdā cōmodū qō ex laboze agriculture expectat: vt sic fructus dicat illud ꝑmiū qō hō ex laboze cōsegtur quo in hac vita labozat: ⁊ sic oē ꝓmiū qō in fu turo habēt ex nostris laboribus fructus dr̄: ⁊ sic accipitur fruct⁹. Ro. 6. Habetis fructū vestrū in scificationē: finez vo vitā eternā: sic ẽt nos nunc de fructu nō agimus: ſz agi mus nūc de fructu ſz q̄ ex semīe ꝓsurgit: sic. n. de fructu logtur dñs Mat. 13. vbi fructū diuidit in tricesimū: sexa gesimū: ⁊ cēteſimū: fructus aūt ꝑm hoc pōt ꝓdire ex semi ne q̄ vis semētina est efficax ad ꝓuertendū humozes terre in suā nām: ⁊ q̄to hec vtus ē efficacioz ⁊ terra ad b̄ pa ratioz tāto fructus ſegtur abundācioz. Spūale aūt semen qō in nobis semiat est vbū dei. vñ q̄to aliqs magis in spūali tatē cōuertit a carne recedēs tāto i eo ē maioz fruct⁹ ver bi dei. Scōm hoc g̃ fructus differt ab aurea ⁊ ab aureola: q̄ aurea ꝓsistit in gaudio qō b̄r de deo: aureola vo in gau dio qō b̄r de operū pfectiōe: ſz fructus in gaudio qō b̄r de ipsa disp̄ne opantis ꝑm graduz spūalitatis in quē ꝓficit ex semie vbuz dei. Quidam distinguunt inter aureolam ⁊ fructum dicentes: q̄ aureola debetur pugnanti: ꝑm illud. 2. Timo. 2. cūdo. Non cozonabitur nisi qui legitime certauerit: fructus aūt labozāti ꝑm illud qō dr̄ Sapie. 4. Bonoz labox gliosus est fructus. Ally vo dicūt: q̄ aurea respicit cōuersionē ad deū: ſz aureola ⁊ fructus ꝓsistūt in his q̄ sunt ad finē: ita tm̄ q̄ fructus p̄ncipali⁹ respicit volū tatē: aureola aūt magis coz⁹: ſz cū in eodez sit laboz ⁊ pu gna ⁊ ꝑm idē: ⁊ ꝓmiū cozpis ex ꝓmio aie dependeat ꝑm dicta nō esset dr̄ia iter fructū aureā ⁊ aureolaz nisi rōne tm̄: ⁊ hoc nō pōt cē: cū gbusdā assignet fructus gbus non assignat aureola. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ nō est icōueniens eidē merito ꝑm diuersa q̄ in ipso sunt diuersa p̄mia rūdere. vñ ⁊ v̄ginitati rūdet aurea ꝑm q̄ ꝓpter deū seruat im perio charitatis: aureola vo ſz q̄ est qōdā pfectiōis opus

bñs rōnē victorie excellētis: fruct⁹ vo ꝑm q̄ v̄ginitatez bō in q̄ndā spūalitatē trāsit a carnalitate recedēs. ¶ Ad z⁹ dōm: q̄ fruct⁹ ꝑm ꝓpriā acceptionez ꝓut nūc logmur nō dic ꝓmiū cōe mr̄imonio ⁊ v̄ginitati: ſz trib⁹ continētie gradib⁹: glo. aūt illa q̄ ponit fructū centesimū martyrib⁹ rūdere large accipit fructū ꝑm q̄ q̄libz remuneratio fru ctus dr̄: vt sic ꝑ cēteſimū fructū remuneratio designet q̄ gbuslibz opib⁹ pfectiōis debēt. ¶ Ad 3⁹ dōz: q̄ q̄uis aureola sit qōdā accñtale ꝓmiū cēntuali supadditū: nō tm̄ oē accñtale ꝓmiū ẽ aureola ſz ꝓmiū de opibus pfectiōis gb⁹ dā mar̄ie xp̄o ꝓformat ꝑm pfectā victoriā. vñ nō est icō ueniēs q̄ abstractioni a carnali vita aliquod aliud ꝓmiū accidentale debeat quod fructus dr̄.

¶ Ad 2am. q. dōz: q̄ sic dcm ẽ: q̄ fruct⁹ ẽ qōdā ꝓmiū qō de bet boī ex b̄ q̄ a carnali vita in spūalē trāsit: ⁊ iō illi vtuti ꝑcipue rūdet q̄ boīem ꝑcipue a subiectiōe carnis liberat: b̄ aūt fac ꝓtinētia: q̄ ꝑ delectatiōes venereas aia ꝑcipue carni subdit adeo vt in actu carnali ſz Piero. nec spūs ꝑ pbie cozda ꝓpbar tāgat: nec in illa delectatiōe ẽ pole ali q̄d itelligere: vt pbs dic i 7. etb. ⁊ iō ꝓtinētie magis rūdet fruct⁹ q̄z aly vtuti. ¶ Ad 4⁹ g̃ dōm: q̄ glo. illa accipit fru ctū large ſz q̄ q̄lz remūeratio fruct⁹ noīat. ¶ Ad 2m dō. q̄ fruitio nō sumit a fructu ꝑm illā silitudinē qua nūc de fructu loquimur: vt ex dictis ꝑz. ¶ Ad 3⁹ dōz: q̄ fructus ꝑm q̄ nūc logmur nō rūdet laborī rōne fatigatiōis: ſz ꝑm q̄ q̄ laboze semina fructificant: vñ ⁊ ipse segetes laborez dicunt inq̄tū ꝓpter eas laboraf vel laboze acgrunt: silr tudo aūt fruct⁹ ſz q̄ oriē ex semine magis aptaī in cōti nētia q̄z in fortitudine: q̄ ꝑ passiones fortitudinis bō nō subdit carni: sicut ꝑ passiōes circa q̄s est cōtinētia. ¶ Ad 4⁹ dōm: q̄ q̄uis delectatiōes que sunt in cibis sint ma gis necessarie illis que sunt in venereis: nō tm̄ sunt ita ve hemētes. vñ ꝑ eas aia nō ita carni subdit. ¶ Ad 5⁹ dōm: q̄ fruct⁹ nō sumit hic ſz q̄ frui dicit qui reficit in fine ſz alio mō: ⁊ ideo ratio non sequitur.

¶ Ad tertiā qōnez dōm: q̄ ꝑ cōtinētiā cui fruct⁹ respōdet vt dictū est bō in quādā spūalitatez adducit carnalitate abiecta. ⁊ iō ꝑm diuersuz modū spūalitatis q̄dē cōtinētia facit diuersi fruct⁹ distinguunt. Est. n. qdā spūalitas nēcia: ⁊ qdā supabūdās. Nēcia qdē spūalitas est in boīe q̄ recti tudo spūs ex delectatiōe carnis nō puertat: qō fit dū alie quis ꝑm rectū ordinē rōnis vtit delectabilibus carnis: q̄ hec est spūalitas cōiugato. Spūalitas vo supabūdās ē ꝑ quā hō ab hō delectatiōib⁹ carnis spūm suffocātib⁹ oī no se abstrahit. Sz hoc ꝓtingit dupliꝛ: vel respectu cuiusli bet tpis ꝓteriti pūtis ⁊ futuri: ⁊ hec est spūalitas virginū, vel ſz aliqō tēpus: ⁊ hec ē spūalitas viduarū. Seruātib⁹ g̃ ꝓtinētiā cōiugalē daf fruct⁹ triceſim⁹: vidualē sexagesi mus: virginalē centesimus: rōne illa quā Beda assignat: q̄uis possit ⁊ alia rō assignari ex ipsa nā numeroz: trice nari⁹. n. numer⁹ ex ductu trinary in denariū surgit. terna rius. n. est numer⁹ oīs rei: vt dr̄ in. i. ce. ⁊ hz in se pfectionē quādā oīb⁹ cōez. s. ꝓncipij medy ⁊ finis. vñ ꝓuenīēter tri cenarius numerus cōiugatis assignat: in gbus sup obser uationē decalogi g̃ per denariū signat nō addit aliq̄ pfec tio nisi cōis: sine qua nō pōt esse salus. Senari⁹ aūt ex cā ius ductu in denariū sexagenarius surgit: hz pfectionē ex partib⁹: cū ꝓstet ex oib⁹ partib⁹ suis simul aggregatis. vñ de ꝓuenīēter viduitati rūdet in qua ꝓuenit pfecta abstra ctio a delectabilib⁹ carnis q̄tū ad oēs circūstātias q̄ sunt q̄si partes virtuosi actus: cū nulla cni ꝑsona ⁊ nullo loco delectabilib⁹ carnis viduitas vtit: ⁊ sic de alys circūstan tys carnis: qō nō erat i cōtinētia cōiugali. sed cētenarius ꝓuenīēter rūdet virginitati: q̄z denari⁹ ex cui⁹ ductu cen tenarius surgit est limes numeroz: ⁊ silr virginitas tenet spūalitatis limitē: q̄z ad eā nihil de spūalitate adꝙi pōt

hz enī centenarius inq̄tuz est q̄dratus numerus pfectio nē ex figura: figura enim q̄drata ꝑm b̄ pfecta ē q̄ ex oī par te q̄litatē hz: vtpote hās oīa latera eq̄lia. vñ cōpetit vir ginitati in qua q̄tuz ad omne tēpus eq̄liter icoꝛruptio inueniē. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ ibi fruct⁹ nō accipiunt hoc mo do sicut hic de fructib⁹ logmur: vt ex dictis ꝑz. ¶ Ad z⁹ dōm: q̄ nihil cogit ad ponendū fructū eē ꝓmiū nō oīb⁹ saluandis cōueniens: non solū enī essentiale ꝓmiū cōe est oibus ſz etiā aliqō accñtale: sic̄ gaudiū de opib⁹ illis sine qbus nō est salus. Potest tamē dici q̄ fructus nō oīb⁹ cō ueniunt saluādis: sic̄ ꝑz de his q̄ in fine penitēt ⁊ icontinē ter vixerunt. eis enī nō fructus ſz cēntiale ꝓmiū tm̄ debe tur. ¶ Ad 3⁹ dōz: q̄ distinctio fructuū magis accipit ꝑm ſpēs vel figuras noīoꝛ q̄s ꝑz q̄titates coꝛ: tm̄ ẽt q̄tū ad q̄titatis excessuz pōt aliq̄ rō assignari: ꝓiugatus. n. absti net tm̄ a nō sua: vidua vo a suo ⁊ a nō suo: ⁊ sic ꝓuenitur ibi quedā rō dupli: sic̄ sexagenarius est duplex ad tricenariū cētenarius vo supra sexagenariū addit q̄dragenariū qui cōsurgit ex ductu q̄ternary in denariū: q̄ternarius aūt est ꝓmus numerus solidus ⁊ cubitus: ⁊ sic cōuenit talis addi tio v̄ginitati q̄ supra pfectionē viduitatis ꝓtuā incoꝛru ptionē adiungit. ¶ Ad 4⁹ dōz: q̄ q̄uis illa repūtatio nu meroꝛ sit ex humana ist̄itutiōe: tamē fundat aliquo mō supra reꝛ nām in q̄tuz ꝑm ordinē digitoꝛ ⁊ articuloꝛ et cōtractiū numeri gradatim designantur.

Ad tertium sic ꝓcedit. Uidet q̄ rōne v̄ginitatis nō debeat aureola: vbi enī est maioꝛ difficultas in ope ibi debet maius ꝓmiū: ſz maioꝛē diffi cultatē patiunt in abstinendo a delectabilibus carnis vi due q̄ virgines: dicit enī Piero. q̄ q̄to maioz est difficul tas ex pte q̄dā a voluptatis illecebris abstinere: tāto ma ius est ꝓmiū: ⁊ logtur in cōmēdatione viduaꝛ. ꝑbs ẽt dic in lib⁹ de aīalibus: q̄ iuuenes cozrupte magis appetūt coitus ꝓpter rememoratiōnē delectatiōis. g̃ aureola q̄ ē maximū ꝓmiū debet magis viduis q̄z virginibus. ¶ P. si v̄ginitati deberet aureola vbi eēt pfectissima v̄ginitas maxie inueniret aureola: ſz in btā v̄gine ē pfectissima vir ginitas. vñ ⁊ vir go virginū noīat: ⁊ tamē ei non debet au reola: q̄z nullā pugnā sustinuit in ꝓtinēdo: cū coꝛruptione fomitis nō fuerit ifestata. g̃ v̄ginitati aureola nō debetur. ¶ P. ei qō nō est ſz omne tēpus laudabile nō debet ꝓmiū excellēs: ſz v̄ginitatez seruare nō fuisset laudabile in statu innocentie: cuz tūc esset boī ꝑceptū. Crescite ⁊ multi plicamini ⁊ replete terrā: nec ẽt tpe legis q̄n steriles erāt maledicte. g̃ v̄ginitati aureola nō debet. ¶ P. nō debet idē ꝓmiū v̄ginitati seruate ⁊ virginitati amisse: ſz ꝓ vir ginitate amissa q̄nq; debet aureola: vtpote si aliq̄ inuita ꝑstituat a tyrāno q̄z xp̄m ꝓfiteꝛ. g̃ v̄ginitati aureola non debet. ¶ P. excellēs ꝓmiū nō debet ei q̄ ō inest nobis a nā: ſz v̄ginitas inascit cuilibet boī ⁊ bono ⁊ malo. g̃ v̄gi nitati aureola nō debet. ¶ P. sicut se hz viduitas ad fru ctū sexagenariū: ita v̄ginitas ad fructū cētesimuz ⁊ aureo la: ſz nō cuilibz vidue debet fructus sexagenarius ſz solū viduitatē vouēti: vt qdā dicūt. g̃ vī q̄ nec cuilibz v̄ginita ti aureola debeat: ſz solū v̄ginitati ex voto seruate. ¶ P. ꝓmiū nō rūdet nēcitati cū oē meritū in volūtate ꝓsistat ſz qdā sunt v̄gines ex nēcitate: vt nāliter frīdi ⁊ cunuchi. g̃ v̄ginitati nō semp debet aureola. ¶ Sz ꝫ ē: qō b̄r Exo. 25. Facies alterā cozonā aureolā. glo. ad cozonā ptiet cā ticū nouū qō v̄gines cozā agno ꝓcinunt. s. g̃ sequunt agnū q̄cūq; ierit. g̃ ꝓmiuz qō v̄ginitati debet dr̄ aureola. ¶ P. Esa. 56. dr̄. Hec dic dñs eunuchis: ⁊ segtur. Dabo eis no mē melius a filys ⁊ filiabus. glo. ꝓpriā gl̄iam excellētēq; signat: ſz ꝑ eunuchos q̄ seipsos castrauerūt ꝓpter regnuz celoꝛ v̄gines designant. g̃ v̄ginitati debet aliqō excellēs ꝓmium: ⁊ hec vocatur aureola.

¶ Ulterius vī: q̄ martyrib⁹ aureola non debeat: aureola enī est ꝓmiū qō opib⁹ superogatiōis reddit. vñ dic Beda sup illud Exo. 25. Alliā cozonā aureolā ⁊c. de eoꝛ ꝓmio pōt recte itelligi q̄ gnālia mādata spontanee vite ꝑfectioꝛis electiōe trāscendūt: ſz mozi ꝓ ꝑfessione fidei q̄nq; ē necessitatis: nō superogatiōis: vt ꝑz ex b̄ qō dr̄. Ro. 10. Lor de credit ad iustitiā: oze aūt cōfessio fit ad salutē. g̃ marty rio nō semp debet aureola. ¶ P. ꝑm Greg. Seruitia tan to magis sunt grata q̄to magis sunt libera: ſz martyrium minimū hz de liberalitate cū sit pena ab alio violēter in flicta. g̃ martyrio aureola nō debet q̄ rūdet merito excel lenti. ¶ P. martyriū nō solū cōsistit in exteriozi passione moꝛtis: ſz etiā in ꝑteriozi volūtate. vñ Bern. distīguit tria gnā martyrū: volūtate nō nece. vt Joānes. volūtate ⁊ ne ce: vt Stephanus: nece non voluntate: vt innocentes. si g̃ martyrio aureola deberet magis deberet martyrio vo luntatis q̄z exteriozi martyrio: cuz meritū ex volūtate p cedat: hoc aūt nō ponit. g̃ martyrio aureola nō debetur. ¶ P. afflictio corpoꝛis ē minoꝛ q̄z afflictio mētis q̄ ē per ꝑteriozes doloꝛes ⁊ ꝑteriozes anime passiones: sed interioꝛ ēt afflictio qōdā martyriū ē. vñ dic Piero. i. fmōe de assū ptiōe. Recte dixerī dei genitrix v̄go ⁊ martyr fuit q̄uis ꝑ pace vitā finiuerit. vñ ēt ipsi⁹ aīaz ptrāsiuit gladius. s. do loꝛ de morte filij. cū ergo ꝑteriozi dolozi aureola nō rūde at: nec exteriozi rūdere dz. ¶ P. ipsa penitētia qōdā mar tyriū ē. vñ dic Greg. q̄uis occasio ꝑsecutiōis desit: hz tm̄ ⁊ paꝛ nostra martyriū suū: q̄ ⁊ si carnis colla ferro nō subꝫ cimus. spūali tm̄ gladio carnalia desideria in mente truci dam⁹. pene aūt que in exteriozib⁹ operib⁹ cōsistit aureo la nō debet: nec etiā omni exteriozi martyrio. ¶ P. illici to operi nō debet aureola: sed illicituz est sibꝫpsi manus inycere: vt ꝑz ꝑ Aug. in lib. de ciui. dei: ⁊ tm̄ quozūdā mar tyria in eccl'ia celebrata sunt: qui sibi manus iniecerūt ty rānoꝛ rabiē fugiētes: vt ꝑz i eccl'iastica histoꝛia de gbus dam mulierib⁹ apud alexādriā. g̃ nō semp martyrio debe tur aureola. ¶ P. cōtingit aliqñ aliquē ꝑ fide vulnerari ⁊ etiā aliquo tēpoꝛe supuiuere: hūc cōstat martyrē eē: ⁊ tm̄ ei vt videt aureola nō debetur: qz cius pugna nō durauit vsq; ad moꝛtē. g̃ nō semp martyrio debet aureola. ¶ P. quidā magis affligunt in amissiōe tēpoꝛaliū rerū q̄z etiaz in ꝓpꝛa coꝛpis afflictiōe: qō ꝑz ex hoc q̄ multas afflictio nes sustinēt ad lucra acquirēda. si g̃ eis ꝓpter xp̄m tpalia bona diripiant videt q̄ sint martyres: nec tm̄ eis vt vide tur: debet aureola. g̃ idē qō ꝑus. ¶ P. martyr videt esse ille q̄ ꝓ fide occidit. vñ dicit Ysido. Martyres grece te stes latine dicunt: qz ꝓpter testimoniū xp̄i passiōes sustī nent vel sustinuerūt: ⁊ vsq; ad moꝛtē ꝑ veritate certaue runt: sed aliqe alie vtutes sunt fide excellētioꝛes: vt iu stitia: charitas ⁊ hȝ: que sine gr̄a eē nō pūt: q̄bus tm̄ nō de betur aureola. g̃ videt q̄ nec martyrio aureola debeat. ¶ P. sicut veritas fidei est a deo: ita ⁊ quelibet alia veri tas: vt dicit Ambꝛosi⁹: qz oē verū a quocūq; dicat a spiri tu sancto est. si g̃ sustinēti moꝛtē ꝓ veritate fidei debet aureola: eadē rōne ⁊ sustinēti⁹ moꝛtē ꝑ qualibet alia ve ritate: qō tm̄ nō videt. ¶ P. bonū cōe est poti⁹ bono pti culari: sed si aliquis ꝑ cōseruatiōe reipub. moziat in bel lo iusto nō debet ei aureola. g̃ etiā si occidat ꝑ ꝑseruati one fidei in seipso: ⁊ sic martyrio aureola nō debet. ¶ P. oē meritū ex libero arbitrio ꝓcedit: sed quozūdā marty ria celebrat eccl'ia g̃ vsuz li. ar. nō habuerūt. g̃ aureolā nō meruerūt: ⁊ sic nō oīb⁹ martyrib⁹ debet aureola. ¶ Sed ꝫ. Aug. dicit in lib. de scā v̄ginitate. Nemo q̄tuz puto au sus fuit ꝑferre virginitatē martyrio: ſz virginitati debet aureola. g̃ ⁊ martyrio. ¶ P. cozona debet certāti: sed in martyrio est specialis difficultas pugne, ergo ei debetur specialis aureola.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulterius videt q doctoribus aureola nō debeat. oē. n. ꝑmiū qō in futuro habebit alicui actui vtutis rnder: sz ꝑdicare vel docere nō est actus alicuius vtutis. g̃ doctrine vel ꝑdicatiōi nō debet aureola. ¶ P. docere ⁊ ꝑdicare ex doctrina ⁊ studio pueniūt: sz ea q̃ ꝑmiant in futuro nō sūt acgsita p humanū studiū: q⁹ nālib⁹ acgsitis nō meremur g̃ p doctrina ⁊ ꝑdicatiōe nullus in futuro mereat aureolā ¶ P. exaltatio in futuro rnder humiliationi in pñti. q⁹ q se humiliat exaltabit: sz in docēdo ⁊ ꝑdicādo nō ē hūilitio: īmo magis superbie occasio. vñ glo. dic̄ Mat. 4.° q diabolus multos decepit bonore magisterij iflatos. g̃ videt q ꝑdicatiōi ⁊ doctrīe aureola nō debeat. ¶ Sz ↄ ē Epb. 1. sup illud. Ut sciatis q̃ sit eminēs ⁊c. dic̄ glo. Quoddā crementū habebūt scī doctores vltra id qō aly cōiter hēbūt. g̃ ⁊c. ¶ P. Lañ. 8? sup illō. Uinea mea ē coꝛā me. dic̄ glo. oñdit. quid singularis ꝑmy doctoribus ei⁹ disponit. g̃ doctores hēbunt singulare ꝑmiū: ⁊ hoc vocamus aureolā.

¶ Rndeo dōm: ad ꝑ^m. q. q vbi est ꝑcellēs rō victorie ibi debet aliq̃ spālis corona. vñ cū p virginitatē aliqs singularē quādā victoriā obtineat de carne ↄ quā cōtinue bellū gerit: vt ps Hal'ʒ°. Spūs cōcupiscit aduersus carnez ⁊c. virginitati spālis corona debet qō aureola noīatur: ⁊ B quidē cōiter ab oībus tenet: sz cui virginitati debeat aureola: nō sīr oēs dicūt. Quidā enī dicunt aureolā actui deberi. vñ illa q̃ actu virginitatē seruat aureolā hēbit si sit de nūero saluandoꝝ: sz hoc nō videt cē ↄueniēs: q⁹ fz B ille q̃ habent voluntatē nubendi: ⁊ tñ anteq̃ nupserint decedunt: hēbūt aureolā. Uñ aly dicūt q aureola debeat statui ⁊ ñ actui: vt ille tñ virgines aureolā mereat q̃ in statu virginitatis ꝑpetue fuāde p votū se posuerūt: sz hoc etiā non vī ↄueniēs: q⁹ aliqs ex pari volūtate pōt seruare virginitatez nō vouens sic alius vouens. Et iō aliter pōt dici: q⁹ meritū oē actui vtutis debet a charitate impato: virginitas aūt fm hoc ad genus vtutis ptinet fm q⁹ ꝑpetua incoꝛruptio mentis ⁊ coꝛporis sub electione cadit: vt ps ex his q̃ dicta sunt. 33. di. ⁊ iō illis tñ virginibus aureola ꝓprie debet que ꝓpositū habuerūt virginitatē ꝑpetuo conseruādi: siue hoc ꝓpositū voto firmauerūt siue nō: ⁊ hoc dico fm q⁹ aureola ꝓprie accipit vt ꝓmiū quoddā merito redditū: q̃uis hoc ꝓpositū: aliq̃n fuerit interruptū: integritate tñ carnis manēte: dūmodo in fine vite ↄueniat: q⁹ virginitas mentis reparari pōt q̃uis nō virginitas carnis vt supra di. 33. dictū est. Si aut̄ aureolā large accipiamus ꝑ quocūq; gaudio qō in pria habebūt sup gaudiuz eēntiale: sic etiā incoꝛruptis carne aureola rndebit: etiā si ꝓpositū nō habuerunt ꝑpetuo virginitatez seruandi: nō enīz est dubiū q⁹ de incoꝛruptione coꝛporis gaudebūt sic̄ ⁊ inocētes de hoc q⁹ īmunes a peccato fuerūt q̃uis etiā peccādi opportunitatē nō habuerūt: vt ps in pueris baptiçatis: sz hec nō ē ꝓpria acceptio aureole: sz valde cōis. ¶ Ad ꝑ^m g̃ dōm: q⁹ in ꝓtinendo fm aliqd maioꝛē pugnā sustinent virgines ⁊ fm aliquid vidue ceteris paribus: virginibus enīz cōcupiscētiā inflāmat: ⁊ experiendi desideriū qō ex q̃daz q̃sī curiositate p̄cedit: qua etiā fit vt homo libentius videat que nunq̃ vidit: ⁊ etiā q̃nq; eis cōcupiscentiā auget estimatio maioris delectationis q̃ sit fm veritatē: ⁊ icōsideratio eoꝝ icommodoꝝ que delectationi hō adiungunt: ⁊ q̃tū ad hoc vidue minoꝛē sustinent pugnā: maioꝛē aūt ꝓpter delectationis memoriā: ⁊ in diuersis vnū alteri ꝓiudicabit fm diuersas hoīs disponēs: q⁹ qdaz magis mouent hoc: qdaz illo. Quicqd aūt sit de q̃tritate pugne: tamē hoc certū est q⁹ ꝑfectioꝛ est victoria virginū q̃ viduaꝝ: ꝑfectissimū enīz genus victorie est ⁊ pulcherrimū hosti nūq̃ cessisse: coꝛona aūt nō debet pugne: sz victorie de pugna. ¶ Ad ſcōm dōm: q⁹ duplex est circa hoc opīo. Quidā enī dicūt q⁹ btā ỽgo ꝑ virginitatis ꝑmio nō bz aureolā sī aureola ꝓprie accipiat fm q⁹ respicit pugnā: tamē bz aliqd maius aureola ꝓpter ꝑfectissimū ꝓpositū virginitatis seruāde. Aly vo dicunt q⁹ aureolā etiā sub ꝓpria rone aureole bz excellētissimā: q̃uis enī pugnaz non senserit: pugnaz tamē aliquaz carnis habuit: sz ex vehemētia vtutis adeo habuit carnē subditā q⁹ hꝫ pugna ei īsensibilis erat. Sz istud nō vī ↄuenīēter dici: q⁹ cum btā virgo credat oīno fuisse imunis a fomitis iclinatiōe pp ei⁹ scificationē ꝑfectā: nō est piū ponere aliquā pugnā a carne fuisse in ea: cū talis pugna non sit nisi ex fomit⁹ iclinatiōe: nec tētatio q̃ ē a carne sine pec cato eē possit: vt ps p glo. z. Coꝛ. 12. sup illō. Dat⁹ ē mihi stimulus carnis mee. vñ dicēdū ē: q⁹ aureolā ꝓpe hz vt in B mēbris alys ecclie ↄformet ī gb⁹ virginitas ↄuenit: ⁊ q̃uis nō habuerit pugnā p tentationē q̃ ē a carne: habuit tñ pugnā p tētatione ab hoste: q⁹ nec ēt ipm xp̄s reuerit⁹ fuit: vt ps Math. 4.° ¶ Ad 3^m dōz: q⁹ virginitati nō debet aureola nisi iq̃tū addit q̃dā excellētiā sup alios ꝓtinētie g̃dus: sī aūt Adā nō peccasset virginitas nullā ꝑfectionē addidisset s ꝓtinētiā ↄiugalē: q⁹ fuisset tūc nuptie bonoꝛabiles ⁊ thorus imaculat⁹: nulla ↄcupiscētie feditate exīte. vñ virginitas tūc seruata nō fuisset: nec ei tūc aureola deberet: sz mutata humane nature cōditione virginitas spālem decoꝛē hz ⁊ iō spāle ꝑmiū ei reddit. etiā tēpoꝛe legis Moysi: quādo cultus dei etiā p carnalē actū ꝓpagandus erat: nō erat oīno laudabile ea cōmixtione carnis abstinere. vñ nec tali ꝓposito speciale ꝑmiū redderet: nisi ex diuino p cessisset instinctu: vt credit de Dieremia ⁊ de Delia: quoꝝ uz cōiugia nō legunt. ¶ Ad 4.^m dōm: q⁹ si aliq̃ p violentiā oppssa fuerit nō amittit ꝓpter hoc aureolā: dūmō ꝓpositū ꝑpetuo virginitatē seruādi inuiolabilr seruet si illi actui nullo mō ↄsentiēs: nō tñ p hoc virginitatē pdit: vt supra. di. 33. dictū est: ⁊ hoc dico siue p fide: siue p q̃cūq; alia causa violēter coꝛrūpat. sz si hoc p fide sustineat hoc erit ei meritoziū: ⁊ ad gen⁹ martyrij ptinebit: vñ Lucia dixit. Si me inuitā violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronā: nō q⁹ habeat duas virginitatis aureolas: sz q⁹ duplex ꝑmiū reꝓrtabit: vnū ꝓ virginitate custodita: aliud ꝓ iniuria quā passa est. dico etiā q⁹ si talis violēter oppressa cōcipiat: nec ex hoc meritū virginitatis pdit: nec tñ materi xp̄i equabit⁹ in qua fuit cū integritate mētis itegritas carnis. ¶ Ad 5^m dōm: q⁹ virginitas nobis a nā innascitur q̃tū ad id qō in virginitate māle est. sz ꝓpositū ꝑpetue incoꝛruptiōis seruāde ex quo virginitas meritū hz nō est inatū: sed ex munere gr̄e ꝓueniēs. ¶ Ad 6^m dōz: q⁹ nō cuilibet vidue fruct⁹ sexagenarij⁹ debet: sz ei solū que ꝓposituz virginitatis seruāde retinet: q̃uis etiā votū nō emittat: sicut ⁊ de virginitate dictū est. ¶ Ad 4.^m dōz: q⁹ si frigidi ⁊ eunuchi volūtatē habeāt icoꝛruptionē ꝑpetuā seruare: etiā si facultas adesset coēūdi: virgines sunt dicendi: ⁊ aureolā merent: faciūt. n. de necitate virtutē. Si vero voluntatē habeāt ducēdi cōiugē si possent aureolā nō meretur. vñ dicit Aug. in lib. de sancta virginitate: gbus ipsuz virile mēbꝝ debilitat: vt gñare nō possint: vt sunt eunuchi sufficit cū xp̄iani fiūt ⁊ dei ꝓcepta custodiūt. eo tñ ꝓposito sūt: vt ↄiuges si possent hēret ↄiugatis fidelib⁹ adeq̃ri. ¶ Ad z^m. q. dōz: q⁹ sicut inest q̃dā pugna spūi ↄ interiores ↄcupiscētias: ita ēt inest hoī q̃dā pugna ↄ passiones exteriꝰ illatas. vñ sicut ꝑfectissime victorie qua de ↄcupiscētys carnis triūphat. s. virginitati debet spālis corona: q̃ aureola dicit: ita etiā ꝑfectissime victorie que habet⁹ de impugnatiōe exteriozi debet aureola. ꝑfectissima aūt victoria de exteriozib⁹ q̃ vidiuarū: ꝑfectissimū enīz genus victorie est ⁊ pulcherrimū hosti nūq̃ cessisse: coꝛona aūt nō debet pugne: sz victorie de pugna. ¶ Ad ſcōm dōm: q⁹ duplex est circa hoc opīo. Quidā enī dicūt q⁹ btā ỽgo ꝑ virginitatis ꝑmio nō bz aureolā sī aureola ꝓprie accipiat fm q⁹ respicit pugnā: tamē bz aliqd maius aureola ꝓpter ꝑfectissimū ꝓpositū virginitatis seruāde. Aly vo dicunt q⁹ aureolā etiā sub ꝓpria rone aureole bz excellētissimā: q̃uis enī pugnaz non senserit: pugnaz tamē aliquaz carnis habuit: sz ex vehemētia vtutis adeo habuit carnē subditā q⁹ hꝫ pugna ei īsensibilis erat. Sz istud nō vī ↄueniēter dici: q⁹ cum btā virgo credat oīno fuisse imunis a fomitis iclinatiōe pp ei⁹ scificationē ꝑfectā: nō est piū ponere aliquā pugnā a carne fuisse in ea: cū talis pugna non sit nisi ex fomit⁹ iclinatiōe: nec tētatio q̃ ē a carne sine peccato eē possit: vt ps p glo. z. Coꝛ. 12. sup illō. Dat⁹ ē mihi stimulus carnis mee. vñ dicēdū ē: q⁹ aureolā ꝓpe hz vt in B mēbris alys ecclie ↄformet ī gb⁹ virginitas inuenit: ⁊ q̃uis nō habuerit pugnā p tentationē q̃ ē a carne: habuit tñ pugnā p tētatione ab hoste: q⁹ nec ēt ipm xp̄s reuerit⁹ fuit: vt ps Math. 4.° ¶ Ad 3^m dōz: q⁹ virginitati nō debet aureola nisi iq̃tū addit q̃dā excellētiā sup alios ꝓtinētie g̃dus: sī aūt Adā nō peccasset virginitas nullā ꝑfectionē addidisset s ꝓtinētiā ↄiugalē: q⁹ fuisset tūc nuptie bonoꝛabiles ⁊ thorus imaculat⁹: nulla ↄcupiscētie feditate exīte. vñ virginitas tūc seruata nō fuisset: nec ei tūc aureola deberet: sz mutata humane nature cōditione virginitas spālem decoꝛē hz ⁊ iō spāle ꝑmiū ei reddit. etiā tēpoꝛe legis Moysi: quādo cultus dei etiā p carnalē actū ꝓpagandus erat: nō erat oīno laudabile ea cōmixtione carnis abstinere. vñ nec tali ꝓposito speciale ꝑmiū redderet: nisi ex diuino p cessisset instinctu: vt credit de Dieremia ⁊ de Delia: quoꝝ uz cōiugia nō legunt. ¶ Ad 4.^m dōm: q⁹ si aliq̃ p violentiā oppssa fuerit nō amittit ꝓpter hoc aureolā: dūmō ꝓpositū ꝑpetuo virginitatē seruādi inuiolabilr seruet si illi actui nullo mō ↄsentiēs: nō tñ p hoc virginitatē pdit: vt supra. di. 33. dictū est: ⁊ hoc dico siue p fide: siue p q̃cūq; alia causa violēter coꝛrūpat. sz si hoc p fide sustineat hoc erit ei meritoziū: ⁊ ad gen⁹ martyrij ptinebit: vñ Lucia dixit. Si me inuitā violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronā: nō q⁹ habeat duas virginitatis aureolas: sz q⁹ duplex ꝑmiū reꝓrtabit: vnū ꝓ virginitate custodita: aliud ꝓ iniuria quā passa est. dico etiā q⁹ si talis violēter oppressa cōcipiat: nec ex hoc meritū virginitatis pdit: nec tñ materi

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō sunt carnalia sed spūalia.

Ad quartum sic ꝓcedit. vī q xp̄o aureola debeatur. debeō.n. aureola virginitati: ⁊ martyrio: ⁊ doctrīe: ſz i xp̄o hec tria ꝓcipue fuerūt. q̄ xp̄o ꝓcipue aureola ꝛpetit. ¶ Ꝑ. oē qđ ē pfectiſſimū i reb⁹ humanis ꝓcipue xp̄o ē attribuēdū: ſz ꝓmiū aureole ōbet excellētiſſimis meritis. q̄ xp̄o debet. ¶ Ꝑ. Lyranus dic: q imaginē dei vginitas portat: vginitatis q̄ exēplar in deo ē. ⁊ sic vī q xp̄o ēt iḡtū ē ds aureola ꝛpetit. ¶ Sz ℈. aureola ē gaudiū de ꝛformitate ad xp̄m: vt dr: ſz nll⁹ cōformat vel similat sibi ꝓpſi: vt ps p phm. q̄ xp̄o nō debet aureola. ¶ Ꝑ. xp̄i ꝓmiū nūq̄ ē augmētatū: ſz xp̄s ab instanti conceptionis sue nō habuit aureolā: q⁊ tunc nunq̄ pugnauerat. q̄ num q̄ postea aureolaz habuit.

¶ Ulteri⁹ vī q ăgelis aureola debeat: q⁊ vt dic Viero. ō vgitate loq̄ns: i carne ꝑter cānē viuere poti⁹ ē vita ăgelica q̄ hūana: ⁊. i. Lor. 7°. dic glo. q vgitas ē portio angelica: cū igī vginitati nō debeat aureola: vī q ăgel⁹ ōbeat. ¶ Ꝑ. nobilior ē icorruptio spūs q̄ icorruptio carnis: ſz i ăgel⁹ inuenit icorruptio spūs: q⁊ nūq̄ peccauerūt. q̄ eis magis debet aureola q̄ hoīb⁹ icorruptis carne: q alias aliq̄ peccauerūt. ¶ Ꝑ. doctrīe debet aureola: ſz angeli nos docēt: purgādo illuminādo: ⁊ pficiēdo: vt Dio. dic q eis debet aureola saltē docto⁊. ¶ Sz ℈. z. Timo. z°. Nō corona dic nisi q legitime certauerit: ſz i angel⁹ nō ē pugna. q̄ nec eis aureola debet. ¶ Ꝑ. aureola nō debet actui q p corp⁹ nō exerceť. vī amātib⁹ vginitatē ⁊ martyriū ⁊ doctrinā si exteri⁹ hec cis nō iſūt aureola nō ōbet: ſz ăgeli sūt icorpei. q̄ aureolā nō hnt.

¶ Ulteri⁹ vī q aureola ēt corpi debeat: ꝓmiū. n. ēntiale ē poti⁹ q̄ accīdtale: ſz dos q̄ ad ꝓmiū ēntiale ptinet nō solū ē i aia ſz ēt i corpe. q̄ ⁊ aureola q̄ ptinet ad ꝓmiū accīdtale. ¶ Ꝑ. pctō qđ p corp⁹ exerceť nō det pena i aia ⁊ corpe. q̄ ⁊ merito qđ exerceť p corp⁹ ōbet ꝓmiū ⁊ i aia ⁊ i corpe: ſz meritū aureole p corp⁹ exerceť. q̄ aureola ēt debet corpori. ¶ Ꝑ. i corpib⁹ martyrū apparebit qđā vtutis plēhzitudo i ipſis cicatricib⁹ corpis: vñ dic Aug. z z°. de ci. di. Nescio quō sic afficimur amore martyꝝ bonoꝝ vt velim⁹ in illo regno i corꝝ corpib⁹ videre vulnerū cicatrices quas p xp̄i nōie ptulerūt ⁊ fortasse videbim⁹: nō. n. erit i eis dēformitas ſz dignitas qđā: q̄uis i corpe nō corpis ſz vtutl pulchritudo fulgebit. q̄ vī q aureola martyꝝ sit i corpe: ⁊ cadēt rōne de alys. ¶ Sz ℈. aie q̄ mō sūt i padiso hnt aureolas nec tn hnt corpa. q̄ ꝓmiū subz aureole ñ ē corp⁹ ſz aīa.

¶ Ꝑ. oē meritū ē ab aīa. q̄ ꝓmiū totū in aīa eē dz.

¶ Ad ñ°dōz: ad p^m. q. q circa B duplex ē opio. Quidā. n. dicūt: q i xp̄o ē aureola ſz ꝓpaz aureole rōnē cū i pugna inueniat ⁊ victoria: ⁊ p ꝺns corona ſz ꝓpaz rōnē. Sz diligēter ꝛsiderādo q̄uis xp̄o ꝛpetat rō auree vl corone: nō tn ei ꝛpetit rō aureole: aureola. n. ex B ipo q⁹ dimiutie dr ipoztat aliqd qō pticipatie: ⁊ nō ſz sui plēitudinē possidet. vñ ill⁹ ꝛpetit aureolā hīc i gb⁹ ē aliq̄ pfectōis victorie pticipatio ſz imitatione ei⁹ i q̄ pfecte victorie plēa rō ꝛsistit: ⁊ iō cū i xp̄o inueniat bō ꝓncipal⁹ ⁊ plēa victorie rō: p c⁹ victoriā oēs aly victores ꝛstituunt: vt ps Joā. 16°. Cōfidite ego vici mūdū: ⁊ Apoc. 5°. Ecce vicit leo de tribu iuda. xp̄o ñ ꝛpetet aureolā hīc: ſz aliqd. vñ oēs aureole originā. vñ Apoc. 3°. Qui vicerit faciā eū sedere in throno meo sic ego vici ⁊ sedeo i throno ꝑris mei. Uñ ſz alios dōm ē: q q̄uis id qō ē i xp̄o nō bēat rōnē aureole: tn ē excellentius oi aureola.

¶ Ad p^m. q dōm: q xp̄s fuit vissime vgo martyr ⁊ doctor: ſz tn ꝓmiū accīdtale bis rndēs i xp̄o ñ bz aliquā notabilē q̄titatē i ꝛpatiōe ad magnitudinē ēntiał ꝓmy. vñ nō bz aureolā sub rōne aureole. ¶ Ad z^m dōz: q aureola q̄uis debeat opi pfectissimo q̄ ad nos: tn aureola iḡtū diminutiue dr signat q̄dā pticipationē pfectiōis ab aliq̄ in q̄ plurie inuenit ⁊ ſz B ad q̄dā mioz̄ationē ptinet: ⁊ sic in xp̄o nō inuenit i q̄ oīs pfectio plenissime kuenit. ¶ Ad z^m dōz. q q̄uis vginitas bēat aliquo⁹ exēplar i deo: nō tn bz exēplar vnius rōnis. incorruptio cniz dei quā vginitas imitatur nō eadē rōne est in deo ⁊ in aliquo vgine.

¶ Ad. z. q. dōz: q angel⁹ aureola nō debet: c⁹ rō ē: q⁊ aureola ꝓpe rndet cuidā pfectioni i excellēti merito: ea vo q̄ in hoīb⁹ ad pfectionē meriti ptinēt angel⁹ sūt cōnālia: vel ēt spectāt ad cōez eoꝝ statū: aut ēt ad ipz ꝓmiū: ⁊ iō rōne corū q̄ hoīb⁹ ōbet aureola ăgeli ñ hīt aureolas. ¶ Ad p^m q dō. q vginitas dr eē vita ăgelica iḡtū p grāz vgies imitat: id qō angeli hīt p nāz. nō. n. vtutis ē i angel⁹ q oīo de delectatiōib⁹ carnis ꝑhibēt: cū bō delectatiōes i eis eē ñ possint. ¶ Ad z^m dōz: q ꝓpetua icorruptio spūs i angel⁹ ꝓmiū ēntiale meret: ē. n. de nēcitate salutis cū i eis ñ possit subseq reparatio post ruinā. ¶ Ad tertiū dōm: q illi act⁹ fm quos angeli nos docēt ptinēt ad gl̄iam eoꝝ ⁊ ad cōez ipoꝝ rū statū. vñ p bō actus aureolā nō merentur.

¶ Ad. z. q. dō. q aureola ꝓpe ē i mēte: ē. n. gaudiū ō opib⁹ ill⁹ gb⁹ aureola ōbet: ſz sic ex gaudio ēntiał ꝓmy: qō ē aureā redūdat gdā decor i corpe q̄ gl̄ia corpis: ita ex gaudio aureole resultat aliqs decor i cōpe: vt sic aureola ꝓncipal⁹ sit i mēte: ſz p q̄dā redūdātiā fulgeat ēt i cāne. Et p B ps nīt: ad obta. Tn sciēdū ē: q decor cicatricū q̄ i corpib⁹ martyꝝ apparebit nō pōt dici aureola: q⁊ alig martyres aureolā hēbūt in gb⁹ bō cicatrices nō erūt: vtpote illi q sunt submersi: aut famis inedia: vel squaloze carceris interepti.

Ad quintum sic ꝓcedit. vī q icōueniēter designent tres aureole: vginū: martyꝝ ⁊ ꝓdicatoꝝ. Aureola. n. martyrū rndet vtuti fortitudis: aureola vginū vtuti tēperantie: aureola vo doctoꝝ vtute prudētie. q̄ videť q debeat eē q̄rta aureola q̄ debeat iustitie. ¶ Ꝑ. Exo. z5. dicit glo. q corona aurea addit cū p euāgeliū bis qui mādata custodiūt vita eterna. ꝓmittit. Matth. 19. Si vis ad vitā igredi serua mādata. huic aureola supponit cū dr. Si vis ꝑfect⁹ eē vade ⁊ vēde oia q̄ bēs: ⁊ da paupib⁹. q̄ pauptati debet aureola. ¶ Ꝑ. p votū z obie aliqs se deo subycit totalr. q̄ in voto obie maxia pfectio ꝛsistit: ⁊ ita vī q ei aureola debeat. ¶ Ꝑ. multa sunt etiā alia superogatiōis opa de gb⁹ hō in futuro spāle gaudiū habebit. q̄ multe sunt alie aureole ꝑter istas tres.

¶ Ꝑ. sicut aliqs diuulgat fidē ꝓdicādo ⁊ docēdo ita scripta cōpilā do. q̄ ⁊ talib⁹ quarta aureola debet.

¶ Ulteri⁹. vī q aureola vginū sit inter alias potissima: q⁊ Apoc. 7. dr de vginib⁹ q̄ sequent agnū quocūq̄ ierit: ⁊ q̄ nemo ali⁹ poterat dicere cāticū qō vgines cātabāt. q̄ vgines hīt excellētiorē aureolā. ¶ Ꝑ. Cyprian⁹ dicit de vginibus: q sūt illustrior portio gregis xp̄i. q̄ eis magis aureola debeť. ¶ Itē videť q potissima sit aureola martyꝝ: q⁊ dicit Aimo. q nō oēs virgines cōiugatas ꝓcedūt: ſz dispaliter q in tormēto passiōis virginitate in sup custodita cocquant martyrib⁹ ꝛiugatis. q̄ martyriuz dat vginitati ꝑmiētiā sup alios stat⁹. q̄ martyrio potior aureola debetur. ¶ Itē videť q potissima debeat doctori: q⁊ ecclesia militās exēplata ē ab ecclia triūphāte: ſz i ecclia militāte maxim⁹ bonoz debeť doctorib⁹. i. Timo. 5. Qui bñ plunt pbyteri duplici bonoꝝ digni habeant. maxie aūt q laborant verbo ⁊ doctrina. ergo in ecclesia triūphante eis potior aureola debetur.

¶ Ulteri⁹. vī q vn⁹ aureolā vgitat⁹ vl martyru vl doctoris excelleti⁹ alio nō bēat: q⁊ ea q̄ sūt i termio nō itēdunť ⁊ remittunť: ſz aureola debeť opib⁹ q̄ sūt i termio pfectionis. q̄ aureola nō itēdit nec remittit. ¶ Ꝑ. vginitas nō suscipit magis ⁊ min⁹ cū ipoztet ꝓuationē quādā: ⁊ negationes nō itēdanť nec remittanť. q̄ nec ꝓmiū vginitatis. f. aureola vginū itēdit ⁊ remittit. ¶ Sz ℈. aureola supponit aurea: ſz aurea ē intēſioꝝ in vno q̄ in alio. q̄ ⁊ aureola

¶ R°. dōz ad p^m. q. q aureola est qōdaz ꝓullegiatū ꝓmiū ꝓullegiate victorie rndēs. vt ps ex dcis: ⁊ iō fm ꝓullegiatas victorias in trib⁹ pugnis q̄ cuilibet boī iminent tres aureole sumunť: i pugna. n. q̄ ē ꝺ carnē ille potissimā victoriā obtinet q a ōlectabilib⁹ venereis q̄ sūt ꝑcipua i B q̄ oīo abstinet: ⁊ iō vginitati aureola ōbet. In pugna vo q̄ ꝺ mūdū pugnať. illa ē ꝑcipua cū a mūdo ꝓsecutionē vsq; ad mortez sustinem⁹. vñ ⁊ martirib⁹ q in ista pugna victoriā obtinēt z⁹ aureola ōbet. In pugna vo q̄ ꝺ diabolum pugnam⁹ illa ē ꝑcipua victoria: cū aliqs hostē nō soluz a se ſz a cordib⁹ alioꝝ remouet: qō fit p ꝓdicationē et doctrinaz: ⁊ iō doctorib⁹ ⁊ ꝓdicatorib⁹ 3ª aureola debeť. Quidā vo distiguunt tres aureolas fm tres vires aīe: vt dicāt tres aureole rndere potissimis triū viriuz aīe actibus. Potissim⁹. n. actꝰ rōnal⁹ ē vitatē fidei ēt i alys diffūdere: ⁊ huic actui ōbet doctoꝝ aureola. Irascibil⁹ vo actꝰ potissim⁹ ē ēt mortē pp xp̄s supare: ⁊ huic actui ōbet aureola martyꝝ. Cōcupiscibil⁹ aūt actꝰ potissim⁹ ē a ōlectabilib⁹ maxim⁹ penit⁹ abstinere: ⁊ huic ōbet aureola virginū. Alij vo aureolas tres distiguūt fz ea q̄ xp̄o nobilissime ꝛformamur: ipse. n. mediator fuit iter mūdū ⁊ patrē. fuit q̄ doctor fz q⁹ vitatē quā a p̄re accepat mūdo manifestauit. fuit ăt martyr fz q⁹ a mūdo ꝓsecutōz sustiuit. fuit vo vgo inq̄tū puritatē i seipo ꝛfuauit: ⁊ iō doctores martyres vgines ei pfectissime ꝛformāť. vñ talib⁹ ōbeť aureola. ¶ Ad p^m q dōz q i actu iustitie nō attēdit aliq̄ pugna sic i actib⁹ aliaꝝ vtutū: nec tn B vez est q⁹ docere sit actꝰ prudētie: imo potiꝰ ē actꝰ charitatis vl mīe fm q⁹ ex tali situ iclinamur ad bō exercitiū: vl ēt sapie vt diriget. Ul pōt dici fm alios q⁹ iustitia circuit oēs vtutes: et iō eis spālis aureola nō ōbeť. Quō aūt B sit vez dcm ē in li. 3. di. 33. ¶ Ad z^m dōz q⁹ pauptas q̄uis sit op⁹ pfectiōis: nō tn ts sūmū locū i aliq̄ spūali pugna: q⁊ amor corpaliū min⁹ ipugnat q̄ cupiscētia carnis vel ꝓsecutio iflicta in corp⁹ ꝓpriū. vñ pauptati nō ōbeť aureola. ſz ōbeť ei iudiciaria ptās rōne būiliatiōis q̄ ꝛsegť paupertatē: vt supra dōz ē. Hlo. ăt iducta large accipit aureolā p q̄lz ꝓmio qō ꝛddit merito excellēti. ¶ Et sil⁹ dō. ad 3^m ⁊ 4^m. ¶ Ad 5^m dō. q ēt scribēti⁹ sacrā doctrinā ōbeť aureola. ſz h°. ñ distiguit ab aureola doctoꝝ: q⁊ scpta ꝛpōeť qdā mod⁹ dōi ē.

¶ Ad z^m. q. dōm q ꝑeminētia aureole ad aureolā ꝑt ꝓuplicīter attēdi. Primo ex pte pugne: vt dicať aureola potior q̄ fortior pugne ōbeť. ⁊ p hūc modū aureola martyrū alys aureolis supeminet q̄dāmō: ⁊ aureola vginū alio mō: pugna. n. martyrū ē fortior fm scipam ⁊ vehemētius affligēs pugna carnis ē piculosior incītuz ē diuturnior: ⁊ magis nobis iminet e vicino. Scdo ex pte eoꝝ de gb⁹ est pugna: ⁊ sic aureola doctoꝝ iter oēs ē potior: q⁊ bō pugna vsať circa bona itelligibilia: alie vo pugne circa sēsibiles passiōes: ſz illa eminētia q̄ attēdit ex pte pugne ē aureole ēntialior: q⁊ aureola fm ꝓpriā rōnē respicit victoriam ⁊ pugnā. Difficultas ēt pugne q̄ attēdit ex pte ipsi⁹ pugne ē potior q̄uis illa q̄ attēdit ex pte nr̄i incītuz ē nobis vicinior: ⁊ iō simplr loquēdo aureola martyrū iter oēs ē potior: et hō dr Mat. 5. in glo. q⁹ octaua brītudine q̄ ad martyres ptinet. s. Btī q pfecutionē patiunť rc. oēs alie pficiūť: pp B ēt ecclīa in cōueratiōe scōꝝ martyres doctorib⁹ ⁊ virginib⁹ pordinat. ſz q̄uis ad aliqd nihil ꝓhibz alias aureolas excellētiores esse. ¶ Et p hoc ps solo ad obiecta.

¶ Ad 3^m. q. dōz q cū meritū sit q̄dāmō premy cā ops diuersificari premia fm q⁹ merita diuersificanť. Aliqd enī itendit ⁊ remittit p itensionē ⁊ remissionē sue cāe merituz aūt aureole pōt eē mai⁹ ⁊ min⁹. vñ ⁊ aureola pōt esse maior ⁊ minor. Sciēdū tn q⁹ meritū aureole pōt intendi dupl⁹. vno: ex pte radicis: alio mō ex pte operis: ꝛtigit. n. ale aliquos duos quoꝝ vn⁹ ex mioꝛi charitate mai⁹ tor-

mentū martyry sustinet: vel magis ꝓdicationi instat aut ēt magis se a delectabilib⁹ carnis elōgat. item sīli q̄ meriti q̄ attēdit penes radicē nō rndet item sio aureole: ſz item sioni meriti q̄ est ex gñe act⁹ rndet item sio aureole. vñ pōt esse q aliquis q min⁹ in martyrio meret q̄tū ad eēntiale premiū habebit. p martyrio maiorē aureolā. ¶ Ad p^m q dōz q merita qb⁹ ōbenť aureole nō attingunt ad terminū pfectiōis simplr: ſz fm speciē sicut ignis est specie subtilissimū corpoꝝ. vñ nihil. ꝓhibz vnaz aureolā alia eē excellentioꝛe: sicut vn⁹ ignis est alio subtilioꝛ. ¶ Ad z^m dōz q vna vginitas pōt eē alia maioꝛ pp maioꝛem recessū a virginitatis ꝺrio: vt dicať in illa esse maioꝛ virginitas que magis occasiones corruptionis vitat sicut ꝓuationes intendi possunt: vt cum dicit bō magis cecus: q⁊ magis elongatur a visu.

¶ Quos fines habebunt due ciuitates. hoc ideo dicit: q⁊ vsq; ad diez iudicy numerus electoꝝ ⁊ damnatoꝝ augetur: ⁊ etiam gloria ⁊ pena augeri pōt saltez q̄tum ad premium ⁊ penaz accidentalem. sed post iudicium vlterius augeri non poterit. ¶ Denarius enim vnus: hoc dicitur propter hoc q⁹ idem est obiectum omnium beatoꝝ.

¶ Ille quippe beate viuit q viuit vt vult nec male aliquid vult. hec sentētia Augu. cōcordat cum sentētia phi: vt p viuere opatio vite intelligať. p hoc vero quod dicit: vt vult ostenditur operatio non impedita. per hoc autez quod dicit nec aliquid male vult: ostenditur esse cōnaturalis: quia mala sunt contra naturaz. ¶ Quo retardatur quodāmodo ne tota intētione ⁊c. ista retardatio intelligitur q̄tū ad hoc q⁹ anima a corpoꝛe separata nō habet pfectum esse: ⁊ ita nec perfectam operationē qua possit deo perfecte coniungi.

¶ Si mali in inferno peccabūt. Bi. L. q

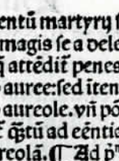

Dic orit questio ex ꝓmissis ducēs originē. Supra. n. Aug. loquens de malis in iferno dānatis: ⁊ bonis in celo glorificatis. dixit q⁹ nec bonis voluntas: nec malis facultas eē peccandi poterit. Et de bonis quidē cōstat: ſz de malis a qb⁹ voluntatē malā nō removet q̄rit: quō sit vez eos nō posse peccare: imo quō vez sit eos nō peccare cū malā habeāt vo lūtatē. Quidā autumāt illā voluntatē nō eē peccatū: ſz suppliciū tn̄. Alij vo pcm eē fatētur: ſz p illud eos nō mereri aliquā penā: q⁊ nō est ibi loc⁹ merēdi. illō ergo pcm dicūt nō eē meritū supplicij: ſz suppliciū mali meriti qō i hac vita pcessit. Be hoc aūt Aug. ita dicit. Tēpus acquirēdi vitā eternā in hac tn̄ vita de⁹ boīb⁹ dedit: vbi voluit etiā penitētiā eē fructuosam: ideo hec pnia fructuosa est: q⁊ pōt hic hō deposita nequicia bene viuere: ⁊ mutata voluntate merita simul opaq; mutare: ⁊ ea gerere q̄ deo placeāt. Qō qui in hac vita nō fecerit: habebit quidem pniam in futuro seculo de malis suis: sed indulgētiā in ꝛspectu domini nō inueniet: q⁊ ⁊ si erit stimulus penitudinis: tn̄ nulla erit ibi correctio voluntatis. a talibus. n. ita culpabitur iniquitas sua: vt nullatenus ab eis possit vel

Universidad de Deusto
Biblioteca

diligi vel desiderari iustitia. Volũtas.n. eoꝝ talis erit vt habeat ſp in ſe malignitatis ſue ſupplicij: nunqꝫ tñ recipere poſſit bonitatis affectuꝫ. Quia ſicut illi qui cũ xpo regnabũt nllas in ſe male volũtatis reliquias habebũt: ita illi q erunt in ſupplicio eterni ignis cum diabolo ⁊ angelis eius deputati: ſicut nullã habebũt vltrius requirem: ſic bonam nullatenus poterũt habere voluntatez. Et ſic coheredibus xpi dabit perfectio gratie ad eternã gloriã: ita cõſortibus diaboli cumulabit ipa malignitas penã: qñ exterioꝛib⁹ deputati tenebꝛis: nullo illuſtrabunt interioꝛi lumie veritatis. Ex his appet reprobos i iferno pniaꝝ ſic geſturos: vt p eã prauaꝝ volũtatẽ nõ obſeruãt: ⁊ illa maligna volũtas erit eis ad cumulũ pene: p quã tñ nõ merebũt: qꝛ nullus meretur niſi in hac vita.

¶ Quare dñs tenebꝛe exteriozes. b

Hic q̃ri ꝑt q̃re ille tenebꝛe q⁹ inoluent mali i gehẽna dñs tenebꝛe exteriozes. Quia tũc mali penit⁹ extra lucẽ cozpalẽ ⁊ ſpialẽ. ſ. dñi erũt. Nũc.n. ⁊ ſi patiãt tenebꝛas i cecitate mẽtis: nõ tñ penit⁹ extra lucẽ dei ſũt nec cozpali luce priuant. Be ꝟ Aug. ſic ait. Ira dei ⁊ iudicio erit: ⁊ hẽ i cecitate mẽtis cũ dãt mali i reprobũ ſenſuꝫ. Ibi exteriozes tenebꝛe erũt: qꝛ tũc pctozes pẽit⁹ erũt extra deũ. qd ẽ.n. pẽit⁹ eẽ extra deũ niſi i ſũma cecitate. Siq dẽ hꝛitat dꝰs lucẽ iaccessibilẽ. Ide ãt tenebꝛe ꝟ iã icipiũt i peccãte cũ ab interioꝛi dei luce ſecludit: ꝟ nõ pẽit⁹ dũ i hac vita ẽ. Ecce q̃re ibi pctoꝛ dr pati exteriozes tenebꝛas ⁊ nõ ꝟ: qꝛ ibi ſecludet penit⁹ a luce dei: qꝺ ñ ꝟ. Sꝫ qño itelligẽda ẽ illa ſeclusio. An qꝛ nõ videbũt deũ p ſpẽz: ꝟ nec aliqs videt ꝟ deũ p ſpẽz. an p diſſilitudinẽ quã fac pctm̃ iter deũ ⁊ boiez: ꝟ ⁊ ꝟ m̃lti p grauia pcta clõgãt a dꝰ: an qꝛ deũ odiũt ita vt velit eũ nõ eẽ: Sꝫ ⁊ ꝟ m̃lti deũ oderũt: ꝺ q⁹ ſcriptũ ẽ. Superbia coꝝ q te oderũt aſcẽdit ſp. Que eſt ꝟ illa elõgatio: Sane exteriozes tenebꝛe intelligi pñt q̃dã malignitas odij ⁊ volũtatis q̃ tẽ excrescet i mẽtib⁹ reproboꝝ: ⁊ q̃dã obliuio dꝰ: qꝛ tozmẽtoꝝ iterioꝝ ⁊ exterioꝝ doloꝛib⁹ adeo afficiẽtur ⁊ turbabũt vt ab illis ad cogitãdũ aliqd de dꝰ vix vl raro vl nũq̃ mẽtẽ reuocent. Ut q nimio ꝑmunt̃ pẽdere: adeo ſtupeſcũt ⁊ turbãt: vt iteri i alia cogitatõez nõ extẽdãt: ꝟ illuc tẽdit ipet⁹ cogitatiõis vbi ſẽtit vis doloꝛis. Sꝫ i hac vita nll⁹ adeo malus ẽ: vt pẽit⁹ ſecludat a cogitatiõe dei q nec pdit appetitũ btitudis ⁊ quẽdã bõi amoꝛẽ quẽ nãl⁹ bꝫ rõnis creatura. Illas ãt exteriozes ⁊ pfundiſſimas tenebꝛas reprobos ꝑſſuros poſt iudiciuꝫ dic̃ Aug. opponẽs de illo diuite q i iferno poſit⁹ eleuãs oculos vidit abꝛaã ⁊ i ſinu ei⁹ lazaꝝ: c⁹ ꝓparatõe coact⁹ ẽ ꝓſi teri mala ſua vſq̃ adeo vt fratres roget ab his ꝑmoneri. Ꝺ añ iudiciũ factũ legit: ꝟ poſt iudiciũ in ꝓfundioꝛib⁹ tenebꝛis erũt impij: ⁊ nullam dei lucez videbunt cui confiteant.

¶ De animabus dãnatoꝝ: ſi quã hꝛit notitiam eoꝝ que hic fiunt. c

Reterea q̃ri ſolet ſi reproboꝝ aie que nũc i iferno cruciãt notitiã hꝛit eoꝝ q̃ circa ſuos i hac vita gerunt ⁊ ſi aliquo mõ doleãt ſup ifoꝛtũijs ſuoꝝ caroꝝ. Hãc qõnẽ aug. cõmemoꝛat ex pte eã explicãs: ex pte ꝟo i ſolutã reliquẽs. Alit.n. Queret aliqs an vllus doloꝛ tãgat mõtuos ꝺ his q̃ i ſuis p⁹ moꝛtẽ ꝓti gũt: vl quo ea q̃ circa nos agunt nouerit ſpirit⁹ ꝺfuctoꝝ: Cui rñdeo magnã cẽ qõnẽ nec i pñti diſſerẽdã. Uerũtñ breuiter dici põt q eſt cura moꝛtuis de ſuis caris: vt de diuite legit: q duz tozmẽta apꝺ iferos pateret: leuauit oculos ad abꝛaã: ⁊ iter alia dixit. Hẽo.n. qnqꝫ ffres: mittatur aliquẽ ex moꝛtuis vt teſteꝰ illis ne ⁊ ipi veniãt in hũc locũ tozmẽtoꝝ. Hñt.n. moꝛtui curã de viuis quos ſciũt viuere: qꝛ nec in locis penarũ vidẽt eos: vbi diues ſine frib⁹ erat: nec in rege beatoꝝ vbi lazarũ ⁊ abꝛaã q̃uis lõge agnoſcebat. Non tñ ideo conſequẽs eſt ſcire que circa caros ſuos agunt hic vel leta vel triſtia.

¶ Quó accipiẽda ſt q̃ ꝺ lazaro ⁊ diuite legit. d

Si quis aũt q̃rat quõ itelligat q ꝺ de lazaro ⁊ diuite legit: Audiat Aug. tñ ſuꝫ dicẽtis. Siqs putat aias cozpoꝛ exutas locis cozpalib⁹ ꝛtineri cũ ſine ſine cozpe: nõ deerũt q faucãt ⁊ diuitẽ ſitiẽtẽ in loco cozpali fuiſſe ꝛtẽdãt: ipſãq aiaꝫ cozpoꝛeã ꝓparaſſe liguã: ⁊ ſtillã de lazari digito cupiſſe. Sꝫ meli⁹ ẽ dubitare de occultis q̃ litigare de icertis: diuitẽ i ſupplicio: pauperẽ in refrigerio eẽ nõ dubito. Sꝫ quõ itelligat diuitis ligua: digitus lazari: flãma iferni: ſin⁹ abꝛae: ⁊ hꝰ vꝛ s mãſuetis: a cõtẽtioſis nunq̃ inuenitur.

¶ Si ſe vident boni ⁊ mali. e

Ueri etiã ſolet vtrũ viciſſiꝫ ſe videant illi qui ſunt in iferno: ⁊ illi q ſunt i gloria. Sicut ſci tradũt: ⁊ boni malos ⁊ mali bonos videntes vſq̃ ad iudiciũ. Poſt iudiciũ ꝺo boni videbũt malos: ſed nõ mali bonos. Uñ greg. Infideles i imo poſiti añ diẽ iudicij fideles ſup ſe in rege attẽdũt: quoꝝ gaudia poſt cõſpici nõ poſſunt.

¶ De chaos inter bonos ⁊ malos.

Sed cũ ſancti malos i tozmẽtis videãt: nõne aliq̃ cõpaſſiõe erga eos mouent. Nõne eos ꝺ tozmẽtis liberari cupiũt: Recolet illꝺ euãgelicũ qꝺ abꝛaaꝫ diuiti rñdit. Inter nos ⁊ vos chaos magnũ firmatũ eſt. vt hi q volũt hĩc trãſire ad vos nõ pñt: nꝫ ĩde huc trãſmeare. Quid ẽ illꝺ cahos iter bonos ⁊ malos: niſi hic iuſtitia: ide iniquitas que nullaten⁹ ſociari valẽt. Adeo.n. ſci dei iuſtitie addicti ſt: vt nll⁹ ꝓpaſſiõe ad reprobos trãſire valeãt: nll⁹ ꝓ eis iter ſcõs fiat iterceſſio. Quo ergo ide volũt aliq trãſire ad illos ꝟ nõ pñt: qꝛ ſi dei iuſtitia admitteret: non fieret eis moleſta liberatio coꝝ. Ul ita dñr velle ⁊ nõ poſſe: ñ qꝛ velit ⁊ nõ poſſint: ꝟ qꝛ ⁊ ſi vellẽt nõ poſſẽt eos iuuare. Be hoc ita Greg. ait. Sic reprobi a penis ad gloriã ſcõꝝ trãſire volũt ⁊ nõ pñt: ita ⁊ iuſti p mĩaꝫ mẽte ire volũt ad poſitos i tozmẽtis: vt eos liberẽt: ſꝫ nõ pñt: qꝛ iuſtoꝝ aie ⁊ ſi in nãe ſue bõitate mĩaꝫ hꝛit: iã tũc auctozis ſui iuſtitie ꝛigẽcte tãta rectitudine ꝛſtringunt: vt nulla ad reprobos cõpaſſione moueant.

¶ Qꝛ viſa ipioꝝ pena nõ mĩuit btõrũ gl̃iã. g

Ꝺſtremo q̃rit an pena reproboꝝ viſa decoloꝛet gl̃iaꝫ btõꝝ: an coꝝ btitudini ꝓficiat: Be hoc ita Grego. ait. Apud aium iuſtoꝝ nõ obfuſcat btitudinem aſpecta pena reproboꝝ: qꝛ iã vbi ꝓpaſſio miſie nõ erit: minuere btõꝝ leticiã nõ valebit. Et ꝛ iuſtis ſua gaudia ſufficiãt ad maioꝛẽ tñ gl̃iam vidẽt penas maloꝝ q̃s p gr̃aꝫ euaſerunt: qꝛ q dei claritatẽ vidẽt nil i creatura agit qꝺ videre nõ poſſint: nõ ẽ aũt mirãdũ q ſci iaꝫ imoꝛtales reprobos videãt mẽtis itelligẽtia: cũ ꝓpbe moꝛtales adhuc videre hec oĩa meruerint. Egredient ergo electi nõ loco: ſꝫ itelligẽtia vel viſione manifeſta ad videndũ ipioꝛuꝫ cruciat⁹: quos videntes nõ doloꝛe afficient: ſed leticia ſatiabũtur agẽtes gratias de ſua liberatiõe viſa ipioꝛũ ineffabili calamite. Unde Eſaias impioꝛũ tozmenta deſcribens ⁊ ex eoꝝ viſione letitiam bonoꝛũ exprimens ait. Egredient electi. ſ. ⁊ videbunt cadauera virozum qui preuaricati ſũt in me. vermis eoꝝ nõ moꝛietur: ⁊ ignis nõ extinguetur: ⁊ erunt vſq̃ ad ſatietatem viſionis omni carni. i. electis. Lerabitur enim iuſtus cum viderit vindictam.

¶ Hec de pedibus ſedentis ſuper ſoliuꝫ excelſum quos ſeraphin duabus alis velabant: ſcripturi: ⁊ ſi non auditori cõmemoraſſe ſufficiat. qui a facie eꝛorſus ſedentis: p media ad pedes vſq̃ via duce peruenit.

Oſtq̃ determinauit magr ꝺ gl̃ia ſanctoꝝ poſt iudiciũ gñale. ꝟ determiat de penis ipioꝝ. Et diuidit in ptes duas. In ꝑma ꝓpoſitũ ꝓſequit. In z⁹ ponit toti⁹ opis epilogum. ibi. Hec de pedib⁹ ſedẽtis ⁊c. Prima aũt ps ꝺidit i duas ptes. In p⁹ determiat de penis dãnatoꝝ q̃tũ ad affectũ. In z⁹ ꝺtermiat de penis coꝝ q̃tũ ad cognitõez ſiue itellm. ibi. Dic q̃ri ſolet q̃re ille tenebꝛe ⁊c. Et hec ps diuidit i ptes tres. In p⁹ oñdit qũo excludunt̃ a cognitiõe dei per ꝟ q ſũt in tenebꝛis exterioꝛib⁹. In z⁹ oñdit q̃lr ſe hꝛeat cozum cognitio ad ea q̃ in ꝟ mũdo agunt̃. ibi. Preterea q̃ri ſolet ſi reproboꝝ aie ⁊c. In ȝ⁹ q̃lr ſe hꝛeat ad cogſcẽda ea q̃ erga ſcõs agunt̃. ibi. Queri ẽt ſolet ⁊c. Scõa ps diuidit i duas. In p⁹ ingrit vtꝛ moꝛtui cogſcãt ea q̃ ꝟ agunt̃. In z⁹ mouet dubitationẽ quãdã ex dcis. ibi. Si qs ãt q̃rat ⁊c. Tertia ꝟo ps diuidit in duas. In p⁹ oñdit quõ boni⁊ mali ſui cez videãt. In z⁹ ingrit qd accidat ſanctis ex viſiõe dãnatoꝝ. ibi. Sꝫ cũ ſanctis malos ⁊c. Et hec ps ꝺidit in duas. In ꝑma ingrit vtꝛ ſancti videntes dãnatoꝝ miſeriaꝫ eis cõpatiant̃. In z⁹ vtꝛ ex hoc ꝙ penã dãnatoꝝ videt coꝝ gloria minuat̃. ibi. Poſtremo querit̃ an viſa ⁊c.

Hic duo querunt̃. Primo de cognitiõe naturali aie ſeparate. Secũdo de pena dãnatoꝝ. ¶ Circa ꝑmũ querunt̃ q̃tuor. Primo vtrũ aĩa poſſit aliqd intelligere a cozpe ſeparata. Secũdo vtrũ poſſit itelligere per ſpẽs quas a ſenſibilib⁹ accipit dũ cozpoꝛi cẽt iũcta. Tertio vtrũ aĩa ſeparata ſingularia cognoſcat. Quarto vtrũ localis diſtãtia eius cognitionẽ ipediat. ¶ Utrũ autẽ ſenſibus vtaꝫ: queſitũ eſt ſupra. di. xliij.

Ad primum ſic ꝓcedit. videt ꝙ aĩa nihil intelligere poſſit a cozpe ſeparata: qꝛ vt dicit pbus in. i. de aĩa. Intelligere ⁊ cõſiderare cõſumit̃ q̃dam iterius cozrupto: ſed p moꝛtẽ illud qꝺ eſt interius ex parte cozpis cozrũpit̃. g̃ poſt moꝛtẽ nõ põt aĩa intelligere aliqd ⁊ cõſiderare. ¶ P. nulla actio cõis cozpi ⁊ aĩe põt remanere in aĩa cozpe cozrupto. ſed itelligere eſt quedaꝫ actio cozpi ⁊ aĩe cõis: ſicut ⁊ texere ⁊ edificare: vt pz in ꝑmo de aĩa. g̃ cozpe cozrupto aĩa nõ põt intelligere. ¶ P. aĩa nihil põt intelligere ſine itellectu poſſibili. ſed intellectus iſte eſt cozruptibilis: vt dicit in. 3. de aĩa. nõ autem cozrũpit̃ niſi cozpe cozrupto. g̃ aĩa a cozpe ſeparata nihil põt itelligere. ¶ P. vt dicit in. 3. de aĩa. ſicut ſe habẽt colozes ad viſuꝫ: ita ſe habẽt fantaſmata ad aĩaꝫ itellectiuã ſed deſtructis colozib⁹ viſus nihil poſſet videre. g̃ deſtructis fantaſmatib⁹ aĩa nihil poterit intelligere. fantaſmata autẽ nõ remanẽt in aĩa ſeparata: cũ ſint in imaginatiõe que ꝟ organũ cozpale. g̃ aĩa ſeparata nihil põt intelligere. ¶ P. pfectius eſſe ꝟ aĩa in cozpe q̃ a cozpe ſeparata ſicut pars in toto pfectioꝛ eſt q̃ p ſe exiſtẽs: ſed aĩa intellectiua cũ eſt in cozpe nõ põt itelligere ſine fantaſmatib⁹ vt pz in. i. ⁊. 3. de aĩa. g̃ nec ſeparata a cozpe ſine eis intelligere poterit: ⁊ ſic idẽ qꝺ ꝑus. ¶ P. itellect⁹ human⁹ ẽ factus ſicut tabula in qua nihil eſt ſcriptuꝫ: vt dicit in. 3. de aĩa. g̃ aĩa in ſui creatiõe nõ ꝟ aliq̃s formas ꝓcreatas. ſi ergo itelligit aliqd oꝛ ꝙ intelligat p formas a ſenſibus acceptas: cũ oĩs cognitio fiat per aliquã formã que ſit ſimilitudo rei cognite: ꝛ aĩe pueroꝝ defunctoꝝ in vteris maternis nõ habent aliquas formas a ſenſibus acceptas. ergo ſaltẽ aĩe pueroꝝ nõ pñt intelligere aliqd: cũ nõ habeãt aliquas itelligibiles formas. ¶ P. aĩa ad hoc dicit eſſe cozpoꝛi ꝺiuncta: vt ſciẽtys ⁊ vtutib⁹ pficiat̃. g̃ anteq̃m in cozpe fuerit ſciẽtia perfecta nõ poteſt itelligere aliqd: alias fruſtra cozpoꝛi cõiungeret̃: ſꝫ aĩe paruloꝝ ꝓdictoꝝ nõ fuerunt aliqua ſciẽtia in cozpoꝛibus perfecte. ergo idẽ quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

prius. ¶ Sed contra. pbus dicit in .z. celi ⁊ mundi: q oīa res est ꝑpter suā operationē. vnde re remanēte remanet eius operatio. ⁊ hoc est qō Damas. dicit q nulla substātia est ociosa. si ḡ aīa post corp⁹ remanet sicut fides ponit: oz q aliqua eius operatio remanet: qz vt dicit ī. i. de aīa. si nulla operatio anime est ei ꝑpria sine corpore nō contingit eam separi. sed intelligere est maxime ꝑpria eius operatio. ḡ aīa separata aliquid intelligere pōt. ¶ ℙ. sicut dic Auic. in sua Meta. īmunitas a materia est cā ꝯre aliqua substātia sit itellectiua. sed aīa separata a corpore īmunior est a materia q̄ corpori cōiuncta: que tūc nō est actus alicuius materie sicut mō est. cuz ḡ aīa mō intelligat: multo magis itelliget cuz erit a corpore separata. ¶ ℙ. Auicē. dicit in .6. de naturalib⁹: q aīa nō indiget imaginatiōe et alijs virtutibus sensibilib⁹ nisi in ꝓncipio trī: ⁊ nō postea nisi parū. cū ergo ꝑficit ⁊ roborat sola per se opat actiones suas absolute: ⁊ sic anima idiget sensibus sicut homo indiget iumēto ⁊ eius apparatu: vt pueniat eo quo ꝓpo nit quo cum accesserit nō ei⁹ vlteri⁹ idigebit. ḡ aīa nō idiget corpe ad itelligēdū: ⁊ sic separa itelligere poterit. ¶ Rñ: dōz q ponētib⁹ intellectū a potētys sensitiuis differre: necesse est ponere intellect⁹ substantiā incorruptibilem esse: eo q necesse est eū imaterialem ponere: nec a materia ſm esse dependētez: oēm aūt hꝫ substātiā oz incorruptibilem esse: qz materia in q̄tū pōt esse subiectū ꝓuationis ⁊ forme est corruptōis causa in rebus materialib⁹. vñ dicit pbus in. i. de aīa: q intellectus vr esse substātia q̄dam ⁊ nō corrumpi. Quidā vero hūc itellectū corruptibilem dixerūt nō esse partez aīe humane: sed esse aliquam substātiaz oīno a corpore separatā: aīam vero humanam nō dici intellectiuā nisi ꝛz quādā ꝓticipationē itellectualitatis ex refulgētia intellectus sepati sup ipm. vñ destructo corpore anima humana nec remanebat nec aliqd intelligere poterat. Sz hoc videt esse ꝓtra intentionē phi. dicit enī in .z. de aīa de intellectu loquēs q itellectus vr esse alterū gen⁹ aie: ⁊ hoc solū cōtingit separi sicut perpetuum a corruptibili. Jn. ii. etiā meta. dicit. q aīa est talis dispositionis. vt. s. possit separi nō tota sed intellect⁹. Ex q̄ pz. q itellectū qui est pars aīe ponit a corpore separi: ⁊ iō opz aīam intellectiuā q̄ est aīa hūana post corp⁹ remanere sicut fides ponit: ⁊ per ꝓsequēs necesse est q itelligat: cū itelligere sit ei⁹ ꝓpria opatio: sed qūo itelligat diuersi mode a ḡbusdaz ponit. Quidā enī dicunt q aīa sepata a rebus cognitionē accipit sicut ⁊ nūc facit. Sz hec opīo videt oīo irrōnabilis: aīa enī hūana a corpe sepata nō poterit vti sensitinis potentyis: vt supra di. 44. dcīm est cū hanz potētiaz act⁹ p organa corporea ncē sit exerceri. vñ nō erit nisi in vsu potētiaz itellectiue ptis: itell's aūt nō ē natus accipe cognitionē a reb⁹ sensibilib⁹ imediate. sed mediātib⁹ potētys sensitiuis cū oporteat eē quādā cōueniētiā īter recipiēs ⁊ receptū. spēs aūt in sensib⁹ exītes hīt ꝓueniētiā ⁊ cū intellectu in q̄tū sunt sine mā: ⁊ cū rebus materialib⁹ in q̄tū sunt cū cōditionib⁹ māe. vñ conuenīeter sensus a reb⁹ mālib⁹ accipit ⁊ itellect⁹ a sensib⁹: nō aūt itell's imediate a reb⁹ mālib⁹: ⁊ iō non pōt poni q aīa separata cognitionē a reb⁹ mālib⁹ accipiat: nec sufficit ponere in ea cognitionē solū q̄ fuit a sensib⁹ accepta ī corpore pp animas pueroz decedētiū in maternis vteris q̄ a sensib⁹ cognitionē nō acceperūt. Et iō alij dicunt q sic angelus hꝫ apud se formas inatas cārū ozdinis vniuersi: ita ⁊ aīa a sui creatiōe ꝛz dū est in corpe a corpe oppzimit: vt illis formis vti nō possit ad itelligēdū: sed vtit formis q̄s a sensu accipit vel ēt ipsis formis inatis: ſm quosdā q posuerūt q addiscere nō ē aliud q̄ reminisci: ꝛz postq̄ a corpore fuerit separata vtet illis formis inatis. Sz illō cōtradicit ſnie pbi: q dicit itellm hūanū esse sic tabulā in q̄ nihil est scriptū. Jdcirc. n. expiētie q̄ experimur nos nihil posse itelligere nisi ex pcceptis a sensu ad itelligēdū manu ducamur: nec eēt ꝓbabile q cū aīa nāl⁹ corpori vniatur total⁹ ipediret p cōiūctionē ad corp⁹ vt formis inatis vti posset. Sz ꝑ ꝛsonū videret opioni illoz q posuerunt aīaz añ corp⁹ creatā ⁊ postea corpi accūtal⁹ cōiūctā: nō. n. ea q̄ vni ⁊ cidē nāl⁹ iſūt ita se hīt q vnū corz total⁹ ipediat alterz. alias in nā aliqd eēt ociosū. Et iō al⁹ dōz ē: q aīa ī sui creatiōe nullas hꝫ formas cōcreatas: nec ad hoc post sepationē a corpe intelligat regrunt aliq̄ forme a reb⁹ accepte: vl' tūc vl' pus: ꝛz itelliget de nāli cognitione loq̄ndo p ifluētiā a substātys supioz⁹ dco. s. vl' angel' et loq̄r ō nāli ifluētia. Et hoc sic pz. itell's enī noster ē medio inter substātias intelligibiles ⁊ res corporales. vñ aīa intellectiua dr esse creata in oriz̄onte eternitatis in lib⁹ de causis: ⁊ hoc iō: qz ipsa per itellectū attingit ad substātias itelligibiles. in q̄tū ꝙ est actus corporis cōringit res corporales. oē aūt medium q̄sto magis appropinq̄t vni extremoz: tāto magis recedet ab alio: ⁊ q̄sto magis recedit ab vno tāto magis alteri appropinq̄t. vñ cū aīa nāa in statu vie maxie ad corpus accedat: vtpote act⁹ ei⁹ exīs: nō hꝫ respectū ad res itelligibiles nisi aliquo mō cōrigēdo corpus: ⁊ ꝓpter hoc aīa in statu huius vie nō recipit influentiaz a superioz⁹ substātys nisi vt cognoscat sub specieb⁹ a sensib⁹ acceptis. vñ Dio. dicit in ca. i. ce. hierar. q nō est possibile nobis in hac vita aliter suplucere diuinū radiū nisi cuz varietate sensibiliū formarū. ⁊ ideo etiā in hac vita quāto aīa magis a corpore abstrahit tāto magis a substantys spūalibus influxū cognitiōis recipit. ⁊ inde est q quedā occulta cognoscūt in dormiēdo ⁊ in excessu mētis q̄n aīa a corpis sensib⁹ abstrahit. vñ cū actu erit a corpore separata: erit paratissima ad recipiēdū influētiā a substantys supioz⁹. s. deo vel angelis: ⁊ sic p hꝫ influētiā cognitionē habebit maiorē vel minorē ſm modū nālis capacitatis ipsius aie: ⁊ sic etiā Cōmētator⁹ in .3. de aīa. qui ponit intellectū possibilē esse substātiā separatā: q̄tuſ ī hoc erret: tn̄ q̄tuz ad hoc recte dicit: q ex hoc q ponit substātia separata hꝫ respectū ad alias substātias spūales supiores: vt eis intelligat. sed ſm illū respectū quo cōparat ad nostrū corpus recipiēdo spēs a fantasmatib⁹ nō cōiungit subys altioz⁹. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q ꝑhs logt de actu itellis q̄ nūc ī via itelligim⁹ abstrahēdo a fantasmatib⁹. H. n. act⁹ eē detinet fantasmatib⁹ destructis ī sepatiōe aīe a corpe. ¶ Ad zm dōz: q intelligere ſm q erit ab itellectu nō est actio cōis aīe ⁊ corpori. nō. n. intellect⁹ intelligit mediāte aliquo organo corporali: ꝛz est cōis aīe ⁊ corpi ex pte obiecti in q̄tuz intelligim⁹ abstrahēdo a fantasmatibus que sunt in organo corporali: ⁊ hūc modum intelligendi aīa separata nō habet. ¶ Ad 3m dom: q passiuus itellectus de quo ꝑhs loquit nō est intellectus possibilis: ꝛz ratio particularis que dicit vis cogitatiua habēs determinatū organū in corpore. s. mediā cellulā capitis: vt Cōmen. ibidē dicit: ⁊ sine hoc aīa nihil mō intelligit. intelliget aūt ēin futuro q̄n a fantasmatibus abstrahere nō indigebit. ¶ Ad q̄rtū dōz: q cōparatio illa intelligit de aīa intellectiua ex pte illa qua corpi cōiungit: ⁊ nō ꝓut est itellectiua simpliciter: qz intellect⁹ in q̄tū hꝫ nō respicit fantasmata: sicut pz de itellectu angelico. ¶ Ad 5m dōz: q aīa hꝫ eē ꝑfectū in corpe q̄ separata in q̄tū ē forma: nō aūt in q̄tū ē itellect⁹ nisi forte ꝓiūgat tali corpi: qō ē oīno aīe subditū in nullo intellectū distrahēs sicut erit corp⁹ gloriosuz. corp⁹. n. qō corrūpit aggrauat aīaz: ⁊ depmit terrena hītatio sensum multa cogitātē. Sapie. 9. ¶ Ad 6m dōz: q aīe pueroz q̄ uis nō habeāt formas inatas vel acqsitas: hēbūt tn̄ aliqs formas itelligibiles ex influētia diuini luminis cooperāte ministerio angeloz. ¶ Ad 7m dom: q aīa ex hoc q in corpore scientia ꝑfecta fuit etiā sepata magis itelliget: vt infra dicet: nō tn̄ sequit q si non fuerit in scientia ꝑfecta q nullo modo intelligat.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt q aīa per species q̄s nunc a corpore abstrahit separata postmodū p eas nihil itelligat; hꝫ cni spēs cuius dez rōnis erūt in aīa separata cui⁹ mō sunt: sed nūc p eas nō pōt aīa itelligere sine fantasmatib⁹: qō pz ex hꝫ q lesso organo fantasie aīa ipedit in cōsideratiōe eoz um q̄ pus a sensu accepit. ḡ nec aīa separata p illas spēs itelligere poterit: cū in ea nulla fantasmata sint. ¶ ℙ. ex silib⁹ actib⁹ silēs habit⁹ relinquunt: ꝛz habit⁹ scie nūc acgrim⁹ ex actu itelligēdi quo aīa a fantasmatib⁹ abstrahit. ḡ habit⁹ scie acgsite nō iclinat nisi in silēs act⁹. cū ḡ talis act⁹ itelligēdi nō possit esse in aīa sepata. s. accipiēdo a fantasmatib⁹: videt q p spēs hꝫ acgsitā: vel p spēs hꝫ a sensib⁹ acceptas aīa separata nihil itelligat. ¶ ℙ. in operib⁹ nāe nihil est supfluū: nec nā facit p duo qō pnū facere pōt: ꝛz aīa separata poterit itelligere p ifluētiā a substātys supioz⁹: vt supra dcīm est. ḡ nō itelliget per aliq̄s spēs a sensib⁹ acceptas. ¶ ℙ. ipole est duas formas ciusdē spēi esse in eodē subto. ꝛz aīa sepata recipiet aliq̄s formas itelligibiles ex influētia sube supioris per q̄s poterit res intelligere. ḡ in ipso nō pōt remanere itelligibiles forme earūdē reruz a sensib⁹ accepte. ¶ ℙ. ex hꝫ itellect⁹ noster actu itelligit: q forma itelligibilis ī eo existit. ḡ postq̄ desistit actu intelligere forma intelligibilis in eo nō remanet: ⁊ sic vr q nō remaneāt in aīa sepata aliq̄ forme itelligibiles a sensibus accepte p q̄s itelligere possit. ¶ ℙ. cōsiderare illud cui⁹ sciam aliqs pus accepit vr ad memoriā vel reminiscētiā ptinere. ꝛz destructo corpe aīa nō reminiscit. vt dic pbus in. i. z. de aīa. aīa ḡ sepata nō itelligit p spēs in hac vita a sensib⁹ acceptas. ¶ Sz ꝺ qō pbs dic: q aīa ē lotus spēz: ⁊ loḡ de pte itellectiua: ꝛz loc⁹ ꝓseruat locatū. ḡ spēs a sensib⁹ accepte in itellectiua ꝓseruant: ⁊ sic vr q p eas possit itelligere aīa sepata a corpe sic ⁊ nunc potest. ¶ ℙ. finis remāet remotis ēt bis q̄ sūt ad finē. ꝛz sensus ordinat ad cognitionē aīe itellectiue sicut ad finē inquātuz ex sensib⁹ cognitionē accipit. ḡ cognitio quā aīa accipit a sensib⁹ remanet in ea ēt destructis sensib⁹ corporis: qō erit cū aīa fuerit a corpore separata. ¶ ℙ. qō recipit in aliquo recipit in eo p modū recipientis: ꝛz aīa ē icorruptibilis ⁊ ꝑpetua. ḡ qō in ea recipit: recipit vt ꝑpetuo cōseruabile in ipsa. ḡ spēs itelligibiles q̄s a sensibus accipit remanēt in ea post sepationē a corpe: frustra āt remanerēt nisi p eas itelligeret formas pus a sensib⁹ acceptas.

¶ Rñ: dōz q circa hꝫ duplex ē opīo: vna occasionatur ex opione Aui. q dic. q itell's nr̄ potis nō ſnat aliq̄s formas postq̄ actu itelligere desinit: qz forme intelligibiles non pōt esse in itellectu pot' nisi vt in vi apphēdēte: nō. n. vtit organo corpali vt ex pte ei⁹ possit aliqd eē in itellectu nō vt in apphēdēte actu: p quē modū aliqd ē in potētys sensitiue ptis: q̄ potētie thesauri dīr sic memoria ⁊ imago: ꝛz itellect⁹ potis cū ꝓuertit se ad itelligētiā agētez quā ponit separatā accipit spēs itelligibiles ex ifluētia ei⁹ cui⁹ ē formas a fantasmatib⁹ abstrahere ⁊ ponere eas in itellectu pot': ⁊ cū desinit se ꝓuertere ad intellectū agētez: forme ille desinūt esse in eo: sic forma visibilis desinit eē in oculo cū oculus desinit se ꝓuertere ad rē visaz: oz aūt vt si iterū velit itellectus possibilis ꝓsiderare q̄ pus ꝓsiderauit de nouo se cōuertat ad itellectū agentez ⁊ de nouo species itelligibiles recipiat: ⁊ ſm hoc qdaz eum sequentes dicūt: q in aīa nostra nulle species itelligibiles reseruant quibus possit post motez vti ad itelligendum: ⁊ sic etiā dicūt q scientia hic acquisita nullo mō manet neq̄ quātuz ad actū neq̄ quātuz ad habitum. Sz hec opinio nō videt esse conueniēs. Primo. qz cōtrariat manifeste sentētie pbi: qui ponit animā esse locū specierz. vnde opz q species in illa cōseruent. Secūdo qz ex quo species intellectū possibilē imprimunt: nō est ꝓbabile eas aboleri: nisi aliqua causa corrumpēs eas fuerit: cum m⁹to nobilius recipiant forme intelligibiles in itellectu possibili q̄ forme sensibiles in materia prima. Tertio: qz Augu. ponit partē mētis esse memoriā: ⁊ sic in ea species intelligibiles reseruant. Quarto: qz dato q nulle spēs intelligibiles remanerēt in aīa separata: nō pp hoc tolleret q̄n habitus scientie remaneret etiā ſm pdictā opinionez Auicē. vult. n. q q̄tuis spēs itelligibiles nō remaneāt ī itellectu possibili cū actu nō itelligit: remanet tn̄ in eo quedā habilitas vt facilius se cōuertat ad recipiēdū spēs itelligibiles ab itellectu agēte: rōne cui⁹ nō oz q semp aliqs ita labozet ad aliqd intelligendū: sicut cū de nouo didicit: vel ꝛuenit: ⁊ habilitas hec nihil aliud est q̄ habitus scientie: vnde etiam in anima separata huiusmodi habitus remanebit: vt. s. paratior sit ad recipiendū cognitionē ex influētia superioris substātie aīa q̄ habitu scientie in hoc mūdo fuit perfecta: q̄ alia q̄ hꝫ habitu caruit. Et ideo ponēduz ſm alios videt q species itelligibiles remanēt in anima postq̄ actu intelligere desierit: ⁊ etiā maior habilitas ad recipiendū ab intellectu agēte: ⁊ q vtrūq̄ eoz remanebit in aīa separata: ⁊ vtroq̄ vti poterit in itelligendo. alio tn̄ mō eis vtit cuz est corpori cōiuncta. cū eniz est ꝓiuncta corpi eius itellectus nō pōt aliqd ꝓsiderare: nec p species acqsitas: nec p aliquē influxū supioris substātie nisi ꝓuertēdo se ad fantasmata: qz ꝑfectā ꝓiunctionē ei⁹ ad corpus potētia intellectiua eius nihil cognoscit nisi p ea que p corpus recipiunt. vñ hꝫ fantasmata q̄si obiecta ad que respicit: sed cū erit a corpore sepata itelliget per aliuz modum: vt supra dictū est. s. nō aspiciēdo ad fantasmata. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q q̄uis species itelligibiles per se loquēdo sint eiusdē rōnis duz sunt in aīa cōiuncta corpori: ⁊ cū sunt in aīa separata: tn̄ p accidēs sunt rōnis diuerse q̄tū aīa in qua sunt diuersimode se hꝫ in cōiunctiōe ad mām vel separatione ab ea: ⁊ ideo p spēs illas aīa cōiūcta nō intelligit nisi cōuertēdo se ad fantasmata: sed cū fuerit sepata itelliget p eas etiā sine tali cōuersiōe. ¶ Ad zm dōz: q actus nō specificant a termino a quo: sed magis a termino ad quē. vñ idē spe mot⁹ ē dealbatio siue p eā aliqs fiat de nigro alb⁹ siue de rubeo alb⁹. vñ ⁊ itelligere nō diuersificat spē p hꝫ q itelligit abstrahēdo a fantasmatib⁹ vl' nō abstrahēdo: dūmodo sit vni⁹ modi qō itelligit ⁊ q̄ intelligit: ⁊ pp hoc habit⁹ scientie q acgrit ex actib⁹ itellect⁹ accipientis a fantasmate inclinat in actū intelligēdi quo fantasmata nō respicit. Et ꝓterea intelligere nostruz ſm statū istū ē ꝛz fantasmata illustrata lumīe itellect⁹ agentis. vnde est vnius rationis cum cognitione anime separate que est per influentiaz luminis a superiori substantia q̄tum ad ipsaz illustrationez: q̄uis non q̄tuz ad fantasmata. ¶ Ad tertiuz dicendū: q ex ipsis speciebus itelligibilibus ꝓexistētibus in intellectu possibili efficitur intellectus possibilis paratior ad perfectius recipiendū cognitionem ex influentia superioris substantie. vnde non sequitur q frustra hꝫ species in anima separata remaneant ad intelligenduz per eas. ¶ Ad quartuz dicendum: q forme intelligibiles a sensibus accepte non sunt omnino vnius rationis cuz illis formis que imediate ex influētia diuina ꝓueniūt: qz ex diuersis ꝓximētib⁹ diuersē ꝓpressiones relinquunt: sic etiā ⁊ habit⁹ virtutis acqsite non est eiusdez rationis cum habitu virtutis infuse. vnde nihil prohibet vtraq̄ formas in aīa separata remanere. ⁊ formas illas tunc acceptas ex influxu superioris substantie esse formales ⁊ completiuas respectu forme

Universidad de Deusto
Biblio

rum acquisitarū a sensibus. ¶Ad quintuz dōm q̄ in intellectu nostro remanēt forme intelligibiles etiam post q̄z actu itelligere desinit:nec in hoc opinionē Auic.sequimur:remanent autez hꝫ forme itelligibiles in intellectu possibili cum actu nō itelligit nō sicut in actu cōpleto sed in actu medio iter potētiaz purā ⁊ actū perfectū: sicut ēt forma q̄ est in fieri hoc mō se hz. ¶Ad 6m dōz q̄ phūs loquitur de memoria ⁊ reminiscentia q̄ est ps aīe sensitiue: cui⁹ act⁹ corrupto corpore nō pōt remanere:⁊ hac indigemus ad itelligendum ad presens ea q̄ pus intellexim⁹. ꝓpter hoc opz nos ad fantasmata cōuerti: que q̄nq; opz de thesauro memorie adduci: sed memoria ꝑput ab Aug. ponit in mēte remanebit in aīa post mortem.

Ad tertium sic ꝓcedit. Videt q̄ aīa sepata singularia nō cognoscat.Anima.n. separata nō vtet potētys sensitiuis:ſz singularia nō cognoscū tur ab aīa nisi per potētias sensitiuas: singulare est enim aliquid duz sentit.vt Boetius dicit.g̃ aīa separata singularia nō cognoscet. ¶P. intellectus aīe separate magis erit a mā remotus q̄z itellectus aīe cōiuncte corpori: sed anima cōiūcta corpori nō pōt itellectu cognoscere singularia ꝓpter itellect⁹ imālitatē.g̃ nec cū est a corpore separata. ¶P.dīa hic ponit ꝓcipue iter sensuz ⁊ itellectum eo q̄ sensus cognoscit hꝫ ⁊ nūc:itellectus aūt abstrahit ab vtroq;.si g̃ itellect⁹ aīe separate posset singularia cognoscere in nullo ei⁹ cognitio a sensu differret: qō est icōueniens. ¶P. sic in statu vie p sensuz ꝑticularia cognoscimus ita p itellectū vlia: sed sensus nūq̄ pōt deuenire ad hoc q̄ vlia cognoscat.g̃ nec itellect⁹ ad hoc q̄ cognoscat singularia. ¶P.eadē est nā aīe separate ⁊ corpori cōiuncte:sed p nām itellectiue aīe:forme q̄ in itellectu recipiūtur dū corpori est cōiuncta nō ducūt in cognitionē singulariū:sunt enī in ea p modū ipsi⁹.ergo eode mō erūt i ipa postq̄z fuerit a carne separata:⁊ sic nō ducēt i singulariū cognitionē. ¶Sz ꝫ. Luc.16.dr:q̄ diues in inferno existēs ſm aiam tātuz dixit. Dabeo.n.q̄nq; fratres.ergo ꝛc.ex q̄ ꝑz.q̄ singularia cognoscunt aie separate. ¶P.itellect⁹ aīe corpori cōiuncte singularia cognoscit: qō ꝑz ex hoc q̄ ꝓpositionē formar cui⁹ ꝓdicatū est vle ⁊ subm singulare:⁊ sillogismū cōponit cui⁹ miozest singularis.g̃ ēt a corpore separata aīa per itellectū singlaria cognoscet. ¶P.nll's pōt disponere de bis q̄ ignorat:ſz aia in corpe exīs p itellectū disponit de bis q̄ circa singularia sūt agēda. g̃ ēt in corpe exīs singularia cogīscit p itell's:cū g̃ itell's i aīa separata iteger maneat:vī q̄ aīa separata singularia cognoscat.

¶Rndeo dōz q̄ cū ois cognitio sit p formas q̄b⁹ cognoscens reb⁹ cognitis assimilat:duplex erit cognoscēdi modus:vn⁹ per formas a reb⁹ acceptas:ali⁹ p formas q̄ sunt cāe rerū vel a causis reruz accepte.Ad hoc.n.q̄ aliq̄ duo sint sil'ia:oz vnū ex eē cāz alteri⁹ vel ambo sub eadē cā ꝓcedere:cuz vnitas effect⁹ cāe iudicet vnitatez. Jn illa g̃ cognitiōe q̄ fit p formas a reb⁹ acceptas :ipse res per suam actionē sūt cognitiōis cā:cū ergo ois actio fit per formā: forma aūt q̄tū est de se sit vlis:per talē modū nō pōt deueniri in cognitionē rez singulariū: qz p būc modum nō cognoscit mā q̄ est idiuiduatiōis ꝓncipiū nisi in vlī iquātum.s.hz habitudinē ad formā vl'em: sicut qui cognoscit simū cognoscit nasuz inq̄tū est subm simi nisi qñ forme idiuidualiter recipiunt in cognoscēte vt sūt in reb⁹ extra aīam:sicut accidit in potētys cognoscitiuis p organū corporale.sed in illa cognitiōe q̄ est p formas q̄ sunt rez cāe vel ea⁹ ipresiōes pueniūt vsq; ad singularia:q̄tuis hꝫ forme sint oīno imateriales eo q̄ causa rei ꝓma est q̄ rebus esse influit:esse aūt cōmuniter materiā ⁊ formā respicit. vñ hꝫ forme ducunt directe in cognitionē vtriusq;.s.materie ⁊ forme:⁊ ꝓpter hoc per talē cognitionē cognoscuntur res ⁊ in vniuersali ⁊ in singulari: aīa ergo cū est corpori cōiuncta nō cognoscit nisi per formas a reb⁹ acceptas: ⁊ ideo per potētias illas cognoscitiuas in qua forme a rebus oīno imaterialiter recipiunt directe singularia non cognoscit:sed solūmodo per potētias organis affixas:sed indirecte ⁊ per quādam reflexionē etiaz per itellectū qui organo nō vtit cognoscit singularia:put.s. ex obiecto prio redit ad cognoscēdum suū actuz ex quo actu redit in speciem que est itelligēdi ꝓncipiū:⁊ ex ea ꝓcedit ad cōsideraduz fantasma a quo spes buiusmodi est abstracta: ⁊ sic per fantasma singulare cognoscit: anima vero separata vtitur vtraq; cognitiōe:qz ⁊ cognoscit per spes acceptas a sensibus :⁊ per species receptas a superiorib⁹ substantys:que species sūt causaz ipresiōes.i.rationū idealium in deo existētiuz:⁊ ideo ſm illuz moduz quo cognoscit per species a sensib⁹ acceptas singularia directe non cognoscit:sed per illuz moduz quo cognoscit ex ifluentia superiorzis substātie cognoscere pōt singularia eadēr̄one qua ⁊ angeli:de quoz cognitiōe dictuz est secūdo lib.dis. 3. ¶Ad pmū g̃ dōz q̄ aīa in statu vie nō cognoscit singularia directe nisi per potētias sensitiuas:qz nō cōgīscit nisi p formas a reb⁹ acceptas q̄ cū ad itellm ꝙuenerit in quo oīno imāl'r recipiunt:nō pōt ee ꝓncipiū cognoscēdi singulare.ſz cū fuerit a corpe separata habebit aliū moduz cognoscēdi quo singularia cognoscere poterit : vt dictū est. ¶Ad 2m dōm:q̄ ex bocipso q̄ aīa separata ē quodāmō imālioz q̄z corpi ꝓiūcta ē ꝓpinquioz substātys superiorib⁹ que sunt oīno imāles ⁊ magis parata ad recipiēdū earuz influxū:⁊ p ons ad itelligēdū eo mō quo ipse intelligunt. ¶Ad 3m dōm:q̄ itellect⁹ qui singulare cognoscit alio mō cognoscit q̄z sensus: sensus.n. singulare cognoscit per formā quodāmō mālē.vñ p illā formā nō pt se extēdere ei⁹ cognitio vltra singulare:ſz itellect⁹ singulare cognoscit p formā imālē q̄ pōt esse ꝓncipiū cognoscēdi vle ⁊ singulare:⁊ sic adhuc remanet dīa iter sensuz ⁊ itellectū. ¶Ad 4m dōm:q̄ virt⁹ sensitiua est infra virtutē itellectiuā.vñ magis pōt itellect⁹ se extēdere ad id qō est sensus q̄z sensus ad id qō est itellect⁹. ¶Ad 5m dōm:q̄ eodē mō recipitur forma in itellectu aīe separate:⁊ in intellectu aīe coniuncte.s.imateriaiter: ſz tñ forma que est in aīa separata erit alteri⁹ rōnis ⁊ vtutis: put.s.erit effluēs a substātys superiorib⁹:sicut dictū est. ¶Primū obiectū in ꝓiū est cōcedēdū. ¶Sed ad alia duo oz rndere: qz cōcludūt q̄ intellectus aīe cōiuncte corpi singularia cognoscat. ¶Ad 2m dōz g̃ q̄ itellect⁹ nr̄ in statu vie vtit singularib⁹ cōpondēdo ꝓpones:⁊ formādo syll'os in q̄tū reflectit ad potētias sensitiue ptis:vt dictū e:ſt⁊ quodā mō ꝓtinuat cū eis) ſm q̄ earū mot⁹ ⁊ opatiões ad itellectū terminant̄ ꝑput intellect⁹ ab eis accipit. ¶Ad 3m dōm:q̄ itellect⁹ practicus ad hoc q̄ de singularib⁹ disponat:vt dicit in.3.de aīa. indiget rōne ꝑticulari q̄ mediāte opinio q̄ est vlis:q̄ est in itellectu ad ꝑticulare opus applicet:nō sic fiat q̄dē syll'a: cuius maioz ē vlis q̄ ē opinio intellect⁹ practici.minoz vo singularis q̄ est estimatio rōnis particularis : q̄ alio nomē dicit cogitatiua:ꝛc\ vo ꝓsistit in electiōe operis.

Ad quartum sic ꝓcedit. videt q̄ localis distantia ipediat cognitionē aīe separate anima enim hic existens ea que hic aguntur cognoscit: sed existens in receptaculo sibi debito ea que hic aguntur nō cognoscit.vnde dicit Aug.in lib.de cura ꝓ mortuis agē da ibi sunt defunctoz aīe vbi ea que hic agunt scire non possunt.ergo localis distātia cognitionē aīe separate ipedit. ¶P.naturalis cognitio aīe separate nō est potior q̄z naturalis cognitio demonis:sed demones naturali cognitione non cognoscūt absentia. vnde Augustinus in libro de diuinatiōe demonū dicit:q̄ ea etiā alibi fiūt celeriter motus sui cito ad nos deferunt vt quasi ea predicere videantur que nos postea nunciātibus hominibus sumus sciturizad hoc autem nihil faceret celeritas motus si hic nobiscū exītes absentia cognoscere pñt. g̃ aīa sepata nō cognoscit absentia:⁊ sic ci⁹ cognitio p localē distātiā ipedit. ¶P.ois cognoscēs rē sub hꝫ ⁊ nūc.alr cogīscit sub hꝫ ⁊ nūc q̄ sūt hꝫ ⁊ q̄ sūt alibi.ſz aīa sepata cogīscit sub hꝫ ⁊ nunc: qz cogīscit singularia:vt dcīn est.g̃ alr cogīscit ꝓpinq̄ ⁊ remota:⁊ sic idē ē qō ꝓus. ¶P.sic ē aliqd distās ſz tps ita est distās aliqd ſz locū:ſz aīa sepata nō pt cogīscere distātia ſz tps vtputa futura:ꝛ.n.soli⁹ dei ē. vt ꝑz per id qō hr̄ Esa.41.Annūciate nobis q̄ vētura sunt ⁊ dicemus qz dy estis vos.g̃ nec distātia ſz locū pt cogīscere. ¶P.opatio nō excedit subaz opantis. vñ Dama. dic q̄ angeli ibi sūt vbi opant:ſz aīa sepata ē in aliq̄ loco:cū ei loc⁹ corporalis p receptaculo assigneť.g̃ opō aīe sepate nō pōt se extēdere vltra locū illū:⁊ sic ea q̄ sūt distātia ſm locuz cogīscere nō pōt. ¶Sz ꝫ.sci a dānatis distāt maxie ēt ſm locuz.ſz dānati videt beatos.vt ꝑz Luc.16.de diuite q̄ in tormentis posit⁹ Abraaz ⁊ Lazarū vidit.g̃ localis distātia cognitionē aīe sepate non ipedit. ¶P. nulla opō ipediť p loci distātiā nisi sit situal'.qz ꝓpinquū ⁊ distās ſz locū ad sitū ptinere videnť:ſz aīa sepata non hꝫ aliaz cognitionē nisi itellectiuā cū potētys sensitiuis nō vtat:itellectiua aūt cognitio nullo⁹ē situal'cū nō fiat p corpozea istra. g̃ ad cognitionē aīe sepate nihil loci ꝓpingtas facť vel distantia. ¶P.lux itelligibil'ē potētioz q̄z lux aliq̄ sensibil'.sed lux sensibil' solis nō ipedit a sua opone p aliquā localē distātia:qz totū mūdū illuminat.g̃ nec lux itelligibil'aīe sepate ipedit a sua cognitiōe p distātiā aliquā corporalem.

¶Rn:dōz q̄ sic dcīn ē.qdā ponunt q̄ aīa sepata cogīscat accipiēdo a rebus:qō si vez eēt local'distātia ꝑcul dubio cognitionē aīe sepate ipediret eo q̄ rez sensibiliū actiones nō eq̄r se extēdūt ad ꝓpinquū ⁊ distās:cuz p ꝓpinq̄ in distātia moueant̄:⁊ sic in remotis vt⁹ ꝑmi agētis paulatim deficit:⁊ ide est q̄ nō possum⁹ sentire ea q̄ sūt ꝑcul a nobis.ſz si ponam⁹ q̄ aīa sepata cogīscat p formas aliq̄s vel ꝛcreatas vl'ifluras a supiorib⁹ substātys nō pt cē q̄ ei⁹ cognitio p rei distātiā ipediať:nō.n. p hꝫ formas cogīscet inq̄tū res aliqd agāt in aīaz vl'aīa i res:vt sic mediū corpale p qō actio fiat cognitionē ipedire possit:ſz cognitio p̄dcā pficiť ex hꝫ solo q̄ forme in aīa exītes repñtant res q̄ sūt ex aīaz q̄s eq̄lr repñtāt siue sint ꝓpinq̄:siue sint distātes:sic imago herculis eq̄liter repñtat herculē vbicūq; sit hercules.vñ ēt potēcie cognitiue q̄ cognoscūt res per formas a reb⁹ acceptas dūmō nō cognoscāt solūmodo dū accipiūt equal'r cognoscūt res distātes ⁊ ꝓpinquas:sicut itellectus noster in statu vie eq̄liter cognoscit soles ⁊ lunā:⁊ imaginatio eq̄liter imaginat̄ homiez ꝓpinquuz ⁊ distantē. sed qz cognitio sensus pficiť in hꝫ ipso q̄ sensus a sensibili mouet̄.ade est q̄ sensitiua cognitio p localē distātiā ipediť.si g̃ cognitio aīe sepate nō sit p accē ptionē formaz a reb⁹ sensibilib⁹.vt supra positū ē.nullo mō esse potest vt ei⁹ cognitionē localis distātia ipediat. ¶Ad pmū g̃ dōz q̄ q̄tus aliq̄ aīe ofunctoz in suis receptaculis exītes ea q̄ hꝫ agunt ignorēt: nō tñ hꝫ ꝓtingit ꝓp localē distātiā:ſz ꝓp aliquā aliā cām : vtpote qz afficiunt vehemēter ad ea q̄ in illis receptaculis patiunt̄: vl'ēt qz ifluētia supiozis subeq̄tus cā pficiat ad aliq̄ cognoscēda nō tñ ad oīa:ſz ad illa tātū q̄ ei ſm mōz ꝓpētūt. ¶Ad 2m dōz q̄ Aug.frequēter vtit illa positiōe q̄ ponunt demones bre corpora sibi vnita:sicut ēt in libello iducto apparet:qō si esset tūc oporteret pōere eos corp⁹ sensibile bre: ⁊ p sensus cognitionē a reb⁹ accipere:⁊ sic eoz cognitōez locali distantia ipedire. vñ nō est sile de anima separata q̄ hꝫ mō nō cogīscit. ¶Ad 3m dōz q̄ rō illa recte ꝓcederet si aīa sepata cognosceret ea q̄ sūt hꝫ ⁊ nūc accipiēdo a reb⁹ q̄ sūt hꝫ ⁊ nūc sic i sensu accīt. ſz hꝫ dcīn ē eē falsū. vñ rō nō segt̄. ¶Ad 4m dōz q̄ ea q̄ distāt ꝑz tps.s.futura ōficiunt ab eo q̄ eē rei mēsurať tēpore.vñ cū res ꝑz hꝫ sint cognoscibiles q̄ hñt eē:qz cognitiōes sūt exītū. vt dic Dio.i.ca. de di.no. Futura ex seipsis sūt icognoscibilia : ſz distantia ꝑz locū nō deficiūt ab eē:loc⁹.n.nō mēsurat eē rei sed res exītes.vñ p hꝫ q̄ sūt distātes res in seipsis nihil min⁹ sūt cognoscibiles : pñt tñ eē min⁹ cogīscibiles q̄ ad aliq̄s q̄ in patiēdo a reb⁹ res ipas cogīscūt:qō ñ ē ō aīa sepata. ¶Ad 5m dōz q̄ opō ꝓput ē accīs qōdā hñs eē in subto: nō extendit vltra suū subm ſz ꝓput ꝑarať ad oīm sic vltra suum subm extendit sicut nūc per aīam existētē in corpore cognoscim⁹ ea q̄ in celo sunt:⁊ sic ēt nihil ꝓhibz aīaz sepatā distātia ſm locū cognoscere.

Questio. II.

Deinde querit̄ de penis dānatoz. ¶Et circa hꝫ q̄runt̄ q̄tuor. ꝓ de penis coz q̄tū ad affectū coz. 2o q̄tū ad itell'z. 3o q̄tū ad corpus. 4o de penis cōuz per ꝓparationem ad beatorū intuitum.

Ad primum sic ꝓcedit.vī q̄ nō ois volūtas dānatoz sit mala.vt dic Dio.4.ca. de di.no.Demones bonū ⁊ optimū ꝺcupiscūt eē viuere ⁊ intelligere.cū g̃ dānati hoies nō sint peiozis ꝺditiōis q̄z demones:videť q̄ ⁊ ipsi bonā voluntatē hr̄e possint. ¶P. malū vt dicit Dio.ē oīno iuolūtariū.g̃ si dānati aliqd volūt illud volūt inq̄tū bonū vel apparēs bonū: ſz volūtas que p se ordinat̄ ad bonū ē bona.g̃ dānati pñt hr̄e volūtatē bonā. ¶P.aliq erūt dānati q̄ in hoc mundo exītes aliquos vtutū habit⁹ secū detulerūt:vtpote gētiles q̄ hñt vtutes politicas:ſz ex habitib⁹ vtutū elicīt laudabilis voluntas.g̃ in aliq̄b⁹ dānatis poterit cē laudabilis volūtas. ¶Sz ꝫ. obstinata volūtas nunq̄z pōt flecti nisi in malū: ſz dānati hoies erūt obstinati sicut ⁊ demones.g̃ volūtas coz nunq̄z poterit cē bona. ¶P.sicut se hꝫ volūtas beatorū ad bonū:ita se hꝫ volūtas dānatoz ad malū:ſz beati nunq̄z habēt volūtatē malā.ergo nec dānati habent aliquam voluntatem bonam.

¶Ulterius.videť q̄ dānati nunq̄z peniteāt de malis q̄ fecerūt:qz dicit Bern̄.in canti.q̄ dānat⁹ semp vult ingratez quā fecit.g̃ nunq̄z de pctō cōmisso penitet. ¶P.velle se nō peccasse est bona volūtas:ſz dānati nō habebūt bonā volūtatē.g̃ dānati nunq̄z volēt se nō peccasse:⁊ sic idez qō ꝓus. ¶P.ſm Dama.hoc est boiꝫ moz⁹ qō angelis casus:sed angeli volūtas post casuz ē iuertibilis hoc mō : vt nō possit recedere ab electiōe q̄ ꝓus peccauit.g̃ ⁊ dānati nō pñt penitere de pctis a se cōmissis. ¶P.maioz erit puersitas dānatoz in inferno q̄z peccatoz in ꝑ mūdo:ſz peccatozes alig in hoc mūdo nō penitēt de pctis cōmissis vt ꝓpter excecationē mētis:sicut heretici : vel ꝓpter obstinationē:sicut q̄ letanť cū male fecerint:⁊ exultāt in reb⁹ pessimis:vt dicit̄ ꝑuer.2.g̃ ⁊ dānati in inferno de pctis nō penitebūt. ¶Sz ꝫ. Sapie.5.dr de dānatis. Jntra se pniaz agētes. ¶P.phūs dicit in.9. Ethi. q̄ plenitudine replent̄ prauiimoz eni tristanť de hoc q̄ ꝓus delectati sunt. g̃ dānati cū sint maxime prauimagis penitēt.

¶Ulteri⁹. videť q̄ dānati recta rōne ⁊ deliberatiua non possint velle se nō esse.Aug.n.dicit in lib.de libe.arbi.cōsidera quātū bonū est eē q̄ ⁊ beati ⁊ miseri volūt. mai⁹.n. est esse ⁊ esse miserū q̄z oīno nō eē. ¶P.Aug.ibidē sic arguit.Preelectio supponit electionē:ſz nō esse nō est eligibile cū nō habeat apparētiā boni cū nihil sit. ergo nō esse nō pōt eē magis appetibile dānatis q̄z eē. ¶P.magl malum est magis fugiendum:sed nō esse est maximū malum cum tollat totaliter bonum:eo q̄ nihil relinquit.ergo non esse est magis fugiendum q̄z miserum esse: ⁊ sic idem quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

prius. ¶ Sz ꝺ est qꝺ ꝺr Apoc. 9. In dieb⁹ illis desiderabunt homes mori ⁊ fugiet mors ab eis. ¶ P. dānatorum miseria oēz hoīs mūdi miseriā excedit. ſz ad vitādaz miseriā hoīs mūdi appetibile est aliqꝺ mori. vñ ꝺr Eccle. 4. i. O mors q̄ bonū est iudiciū tuū hoī indigēti: ⁊ q minoratur viribus deficit etate: ⁊ cui de oībus cura est ⁊ incredibili qui perdit sapientiam. g̃ multo fortius est dānatis appetibile non esse ſm rationem deliberatam.

¶ Ulteri⁹ vr q dānati in iferno nō vellēt esse aliq̄s dānatos g nō sūt dānati. q⁹ Lu. 16. ꝺr de diuite q̄ rogabat pro fratribꝰ suis ne venirēt in locū tormētoꝝ. g̃ eade rōne et dānati aly nō vellēt ad mīn⁹ carnales suos amicos i iferno dānari. ¶ P. affectōes iordinate a dānatis nō auferū tur: ſz alig dānati iordinate aliq̄s nō dānatos dilexerūt. g̃ nō vellēt eoꝝ malū: qꝺ ē cē dānatos. ¶ P. dānati nō desiderāt augmētū sue pene: ſz si plres dānarent maior esset dānatorū pena; ſic ēt multiplicatio bonoꝝ amplificat coruz gaudiū. g̃ damnati nō vellent saluatos dānari. ¶ Sz ꝺ est qꝺ ꝺr Esa. 14. supillud. Surrexerunt de solys. dicit glo. Solatiū est maloꝝ multos socios habere penarum.

¶ P. in damnatis maxie regnat inuidia. g̃ dolēt de felicitate bonoꝝ ⁊ eoꝝ damnatione appetunt.

¶ Ulteri⁹ vr q dānati nō hēant odio deū: q⁹ vt dic Dio. 4. ca. de di. no. oīb⁹ diligibile ē bonū ⁊ pulchrum: qꝺ ē oīs boni ⁊ pulchritudis cā. hoc aūt ꝺe⁹ est. g̃ a nullo pōt odio hr̄i. ¶ P. nll⁹ pōt ipaz bonitatē odio hr̄e: ſic nec ipaz malitiā velle: malū. n. est oīo iuoluntariū. vt dic Dio. 4. cap⁹ de di. no. De⁹ aūt est bonitas ipsa. ergo nullus potest deū odio habere. ¶ Sed ꝺtra est qꝺ dicit in psal. Superbia eoꝝ qui te oderūt ascendit semper.

¶ Ulteri⁹ vr q dānati demereant: dānati aūt hñt voluntatē malā: vt ꝺr in lra: ſz p malā voluntatē quā ꝺ habuerunt demeruerūt. g̃ si ibi nō demerent ex sua damnatiōe cōmodū reportāt. ¶ P. dānati sūt ciusdē cōditiōis cum demonib⁹. ſz demones demerent post suū casū. vñ serpēti q hoiem ad peccādū iduxit est a deo pena iflicta. vt ꝺr Gen. 3. g̃ ⁊ dānati demerent. ¶ P. act⁹ iordinat⁹ ex libertate arbitrij ꝓcedēs nō excusat qn sit demeritoꝝ ius: ēt si aliq̄ necessitas assit cui⁹ aliqs sit sibi cā: ebrius. n. meret duplices maledictiones: si ex ebrietate aliqꝺ aliud petrū cōmittat. vt ꝺr in. 3. Eth. ſz ipsi dānati fuerūt sibi cā ꝓpe obstinatiōis p quā quādā necessitatē patiunt peccādi. g̃ cū eoꝝ act⁹ iordinat⁹ ex libero arbitrio ꝓcedat nō excusaī a demerito. ¶ Sz ꝺ. pena ꝺ culpā diuidit: ſed puersa volūtas in dānatis ex obstinatiōe ꝓcedit q̄ ē eoꝝ pena. g̃ puersa volūtas in dānatis nō ē culpa vt pea ōmerent. ¶ P. post vltimū terminū nō relingt aliquis mot⁹ siue ꝓfect⁹ in bonū siue in malū: ſz dānati maxie post diez iudicy ad vltimū terminū sue dānatiōis pueniēt: q⁹ tūc finez habebūt due ciuitates. vt Aug. dic. g̃ dānati post diē iudicy peruersa voluntate non demerebuntur: quia sic cresceret eoꝝ damnatio.

¶ Rñdeo ꝺr ad p̄m. q. 9 in dānatis pōt duplex volūtas ꝓsiderari. s. volūtas deliberatiua: ⁊ voluntas nālis. nālis qꝺez nō est eis ex ipsis: ſz ex auctore nāe q in nā hāc iclinationē posuit: q̄ nālis volūtas ꝺr. vñ cuz nā in eis remaneat: ſm ꝺ bona poterit in eis cē volūtas nālis. Sz volūtas deliberatiua ē eis ex seipsis: ſm q⁹ in potestate eoꝝ ē iclinari p affectū ad ꝺ vel illō: ⁊ tal⁹ volūtas in eis ē soluz mala: ⁊ ꝺ iō q⁹ fūt pfecte auersi a fine vltio recte voluntatis nec aliq̄ volūtas pōt cē bona: nisi p ordinē ad finez ꝓdictū. vñ ēt ꝺsi aliqꝺ bonū velint: nō tñ hñ bonū volunt illud. vt ex ꝺ volūtas eoꝝ bona dici possit. ¶ Ad p̄m ergo ꝺr q⁹ vbū Dio. itelligit de volūtate nāli q̄ est inclinatio nāe in aliqꝺ bonū: ſz tñ ista nālis iclinatio p eoꝝ malitiā corrūpit in q̄tū ꝺ bonū qꝺ nāl⁹ desiderāt sub gbusdam

qui fūt volūtati repugnantes in q̄tū ꝺ ꝺriant alicui volito: ⁊ ſz ꝺ aliqs nō i seipo ſz rōne effectuū deū odire pōt. vñ dānati deū ꝓcipientes in effectu iustitie qui ē pena euz odio habēt ſic ⁊ penas q̄s sustinēt. ¶ Ad p̄m ꝺr ꝺz: q⁹ vbū Dio. ē itelligēdū de appetitu nāli g tñ in dānatis puertit p illō qꝺ addit ex deliberata volūtate: vt ꝺcm ē. ¶ Ad z^m ꝺr: q⁹ rō illa ꝓcederet si dānati deū in seipso conspicerent inquantum est per essentiam bonus.

¶ Ad. 6. q. ꝺr: q⁹ de dānatis añ diē iudicy: ⁊ post: distinguēdū ē: oēs. n. cōiter ꝺfitent q⁹ post diē iudicy non erit aliqꝺ meritū vel demeritū: ⁊ ꝺ iō est: q⁹ meritū vel demeritum ordinat ad aliqꝺ bonū vel malū vlteri⁹ ꝺsequēdum: post diē aūt iudicy erit vltima cōsūmatio bonoꝝ ⁊ maloꝝ: ita q⁹ nihil erit addendū vlterius de bono vl malo. vñ bona volūtas in beatis nō erit meritū ſz p̄miū: ⁊ mala volūtas nō erit in dānatis meritū ſz pena tñ: opatiōes enī vtutis sunt p̄cipue in felicitate ⁊ eoꝝ ꝺic sunt p̄cipue in miseria: vt ꝺr in p etħ. ſz ante diē iudicy qdā ꝺcūt ⁊ beatos mereri ⁊ dānatos demereri: ſz hoc nō pōt cē respectu p̄my cēntialis vel pene p̄ncipalis: cū q̄tū ad ꝺ vtriq; ad terminuz pueniāt: pōt tamē hoc cē respectu p̄my accīntalis vel pene scōarie q̄ possunt augeri vſq; ad diē iudicy: ⁊ ꝺ p̄cipue in demonib⁹ vel angelis bonis: quoꝝ officio aliq trahunt ad salutē ex quo bonoꝝ angeloꝝ gaudium crescit: vel ad dānationē ex q̄ crescit pena demonū. ¶ Ad p̄m igit dom: q⁹ hoc ē sūmū icōmodū ad sūmā maloꝝ pucnisse ex quo ꝺtigit in dānatis q⁹ demereri non pōt. vñ ps q⁹ ex pcto cōmodū nō reportāt. ¶ Ad z^m ꝺr: q⁹ ad dānatoꝝ hoiuz officiū nō ptinet alios ad dānationē ptrahere: ſic ptinet ad offm demonū rōne cui⁹ demerent q̄tū ad scōariā penaz. ¶ Ad 3^m ꝺr: q⁹ nō pp ꝺ excusant a demerito: q⁹ necitate peccādi hēant: ſz q⁹ ad sūmā maloꝝ puenerūt: tñ necitas peccādi: cui⁹ cā sum⁹ excusat a culpa in q̄tū est necessitas q̄dā: q⁹ oē pctm ex eē volūtariū: ſz q⁹ nō excuset hoc est in q̄tū a voluntate p̄cedente ꝓcessit: ⁊ sic totū demeritū sequentis culpe videt ad p̄mā culpā ptinere.

Ad secundum sic ꝓcedit. Videt q⁹ dānati non possunt vti notitia quā in ꝺ mūdo habuerunt: in consideratione enī scie est maxima delectatio: ſz in eis nullā delectationē est ponere. g̃ nō possunt vti scia ꝑus habita ſm aliquā cōsiderationē. ¶ P. damnati sunt in maioribus penis q̄s sint alique pene hui⁹ mūdi. sed in hoc mundo dum aliquis est in maximis tormentis constitutus non potest cōsiderare aliq̄s intelligibiles ꝛcones abstract⁹ a penis q̄s patit. g̃ multo mīn⁹ i iferno. ¶ P. dānati ſt subti tpi: ſz lōgitudo tpis ē cā obliuiōis: vt ꝺr i. 4. phȳsico. ergo dānati obliuiscent q⁹ q̄ ꝺ sciuerūt. ¶ Sz ꝺ ē qꝺ ꝺr Luc. 16. Diuiti dānato. Recordare: q⁹ recepisti bona tē. g̃ ꝺsiderabūt ea q̄ hic sciuerūt. ¶ P. spēs itelligibiles in aīa separata remanent: vt supra dictuz est. si igitur eis nō vti possen t frustra remanerent in eis.

¶ Ulterius. videt q⁹ cogitabūt aliqñ de deo: q⁹ nō pōt hr̄i odio actu nisi illud de quo cogitat: ſz dānati deū odio habebūt: vt in littera ꝺr. g̃ de deo aliqñ cogitabūt. ¶ P. dānati habebūt remoꝝsuz ꝺscie: sed ꝺsciētia patit remoꝝsuz de actis ꝺ deū. g̃ de deo aliqñ cogitabūt. ¶ Sz ꝺ. pfectissima cogitatio hoīs est qua cogitat de deo: ſz dānati erūt in statu pfectissimo. ergo de deo non cogitabunt.

¶ Ulteri⁹. vr q⁹ dānati gloriā btoꝝ nō videāt. magis eniz ab eis distat gloria btoꝝ q̄s ea q̄ in ꝺ mūdo agunt: ſz ipsi nō videt q̄ circa nos agunt. vñ dicit Greg. iz. moral. super illud Job. Siue fuerit nobiles filȳ eius ⁊c. ſic bi g adhuc viui sūt moztuoꝝ aīe quo loco habeant ignoraī: ita mortui q carnal⁹ vixerūt vitā i carne positoꝝ q̄l⁹ post eos disponat ignorāt. g̃ multo mīn⁹ p̄nt videre gloriā beatorū. ¶ P. illud qꝺ ꝓcedit sanctis in hac vita p magno mune re: nunq̄ ꝓcedit dānatis: ſz Paulo p magno munere fuit cōcessuz vt videret illā vitā qua sancti carnal⁹ cū deo viuunt. vt dicit. z. Loz. iz. in glo. g̃ dānati sanctoꝝ gloriā nō videbūt. ¶ Sed ꝺ est qꝺ dicit Luc. 16. q⁹ diues in tormētis positus vidit Abrāā ⁊ Lazarum in sinu eius.

¶ R⁹ ꝺz ad. i. q. q⁹ sic pp pfectā scōz btitudinē. nihil erit i eis qꝺ nō sit qaudy mā: ita nihil erit i dānat⁹ qꝺ nō sit eis mā ⁊ cā tristitie: nec aliqd qꝺ ad tristitiā ptiere possit deerit: vt sit coz miſia ꝺsūmata. ꝺsideratio g̃ aliq̄z notoꝝ q̄tū ad aliqd iducit gaudiū: vel ex pte cogscibiliū in q̄tū diligunt: vl ex pte ipi⁹ cognis in q̄tū ē ꝺueniēs ⁊ pfecta. p̄t ēt tristitie eē rō: ⁊ ex pte cogscibiliū q̄ nata sūt ꝺtristare: ⁊ ex pte ipi⁹ cognis ꝓut ei⁹ ipfectio ꝺsiderat: vtpote cū aliqs ꝺsideret se deficere i cognitiōe alicui⁹ rei cui⁹ pfectionē appeteret. sic g̃ i dānat⁹ erit actual⁹ ꝺsideratio eoꝝ q̄ p⁹ sciuerūt: vt mā tristitie: ſi āt vt ꝺlectatōis cā. ꝺsideabūt. n. ⁊ mala q̄ gesserūt ex qꝺ⁹ dānati ſt: ⁊ bona dilecta q̄ amiserūt: ⁊ ex vtroq; torq̄ būt. silr ēt torq̄bunt ꝺ ꝺ q⁹ ꝺsideabūt notitiā quā de reb⁹ speculabilib⁹ hūerūt impfectā eē ⁊ amissse sūmā pfectionē ei⁹ quā potuerāt adipisci. ¶ Ad. i. g̃ ꝺz: q⁹ q̄uis ꝺsideratio scie p se sit ꝺlectabil: tñ ex aliquo accidēte pōt cē tristitie cā: vt dictū ē: ⁊ sic erit i dānatis. ¶ Ad z^m ꝺr q⁹ i ꝺ mūdo aīa ꝓiūgit corruptibili corpori. vñ p ꝺ q⁹ corp⁹ affligit ꝺsideratio aīe ipedit: ſz i futuro aīa nō ita trahet ex corpe ſz q̄tūcūq; corp⁹ affligat tñ aīa sp ꝺsiderabit lucidissime illa q̄ ei pñt esse cā meroris. ¶ Ad 3^m ꝺr q⁹ tps ē cā obliuiōis p accīs in q̄tū motus cui⁹ ē mēsura ē cā trāsmutatiōis: ſz post diē iudicy nō erit mot⁹ celi. vñ nec obliuio eē poterit ex q̄tacunq; diuturnitate sed ante diem iudicy anima separata nō mutatur a sua dispositione per motum celi.

¶ Ad z^am. q. ꝺz q⁹ de⁹ pōt ꝺsiderari duplr. vno⁹ ſm se et ſm illō qꝺ ē ꝓpriū. s. cē toti⁹ bonitatis p̄n^m: ⁊ sic nullo⁹ pt cogitari sine ꝺlectatiōe. vñ sic nullo⁹ a dānatis cogitabit. alio⁹ ſm aliqd qꝺ ē ei q̄si accītale i effectib⁹ suis: vtpote punire vel aliqd hꝺ: ⁊ ſz ꝺ ꝺsideratio de eo pōt tristitiam iducere. ⁊ ꝺ mō dānati de eo cogitabūt. ¶ Ad p^m g̃ ꝺm q⁹ dānati vt dcm est: nō hñt odio deū nisi rōne pnitiōis ⁊ ꝓhibitiōis ei⁹ qꝺ male volūtati coz cōsonat. vñ nō cōsiderabunt eum nisi vt punitorē ⁊ ꝓhibitorez. ¶ Et per hoc p̄z solutio ad z^m. q⁹ ꝺscientia non remordet de peccato nisi in q̄tum est ꝺno precepto contraria.

¶ Ad. 3. q. ꝺz ē sic in lra ꝺr q⁹ dānati añ diē iudicy videbūt btōs in gl̄ia nō ꝺ mō q⁹ gl̄ia coz q̄lis sit cogscāt: sed solū cognoscēt eos eē i gl̄ia q̄dā iestimabili: ⁊ ex ꝺ turbabunt: tū pp iuidiā dolētes de felicitate bonoꝝ: tū pp hoc q⁹ ipsi talē gl̄iā amiserūt. vñ ꝺr Sap. 5. de ipis. Videtes turbabūt timore horribili. ſz post diē iudicy oio btōz visiōe p̄uabunt nec tñ ex ꝺ coz pena mīuet ſz augebit. q⁹ memoriā hēbūt gl̄ie btoꝝ quā i iudicio viderūt vel ante iudiciū: ⁊ ꝺ erit eis in tormētū. ſz vlteri⁹ affligēt i ꝺ q⁹ vi debūt idignos se reputari ēt videre gl̄iaz quā sci merent hr̄e. ¶ Ad p̄mū g̃ ꝺz q⁹ ea q̄ in hac vita agunt nō ita afligerēt dānatos in iferno si viderent sic scōz gl̄ia ispecta. vñ nō ita oñdunt dānatis ea q̄ ꝺ agunt sic scōz gl̄ia: q̄uis ēt coz q̄ hic agunt oñdant eis ea q̄ in eis tristitiam agere pñt. ¶ Ad z^m ꝺz q⁹ Paulus ispexit vitaz illā in q̄ sci cū deo viuunt eā reperiendo ⁊ in futuꝝ perfecti⁹ sperando q̄ nō ē de dānatis: ⁊ ideo nō est simile.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr q⁹ dānati in iferno sola pena ignis affligant. q⁹ Matt. 25. vt coꝝ dānatio exp̄mit fit mētio solū de igne. cū ꝺr. Ite maledicti in ignem eternū. ¶ P. sic pena purgatorij debet pctō venali ita pena inferni debet mortali: sed in purgatorio nō ꝺr esse nisi pena ignis. vt p̄z p hoc qꝺ ꝺr. i. Loz. 3. Uniuscuiusq; opus quale sit ignis ꝓbabit. g̃ nec in iferno

Universidad de Deusto
Biblioteca

erit nisi ignis pena. ¶ P. pena ꝛ varietas refrigeriū ꝑstat sic calido cū trāsferr̄ ad frigidū. ſz nullū refrigeriū est ponere in dānatis. g̃ nō erūt diuerse pene ſz sola pena ignis.

¶ Sz ⁊ est qō dr̄ in ps. Ignis sulphur ⁊ spūs ꝓcel. p. ca. e.

¶ P. Job. 33° Trāsibūt ab ags niuiū ad calorē nimiū.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q vermis q̃ affligunt dānati sit corpalis: qz caro nō pōt affligi p vmē spūalē: ſz caro dānator affliget p vmē: Judith. 16. Dabit ignē ⁊ vmes in carnes eor. ⁊ eccle. 7° Uidicta carnis ipy ignis ⁊ vmis. g̃ vmis ille erit corpalis. ¶ P. Aug. dic̄. zi. de ci. dei. vtrūq; i. ignis ⁊ vmis pena erūt carnis: ⁊ sic idē qō pus. ¶ Sz ⁊ ē: qō Aug. dicit. 9° de ci. dei. In penis malor iextinguibilis ignis ⁊ viuacissimus vmis: ab alys al'r atq; al'r ē exposit⁹: aly vtrūq; ad corpus aly vtrūq; ad aīam rctulerunt: aly ꝓprie ad corpus ignez tropice ad aīam vermē: qō esse credibilius videt.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q flet⁹ g ē i dānatis erit corpalis: qz Luc. 13° dic̄ q̃dā glo. q p fletū quē dns reprobis cōmiat pōt ꝓbari ꝑa corpor resurrectio qō nō cēt si flet⁹ ille cēt tm̄ spūalis. g̃ rc. ¶ P. tristitia q̃ ē i pena rūdet delectatiōi q̃ fuit i culpa ſz illō Apoc. 18° Quātus glorificauit se ⁊ in delitys fuit tm̄ date illi tormētū ⁊ luctū: ſz pctōres i clpa habuerūt delectatōez ⁊ iteriorē ⁊ exteriorē. g̃ hēbūt fletū ēt exteriorē.

¶ Sz ⁊ flet⁹ corpalis fit p q̃dā rosolonē lachrymarū: ſz a corpib⁹ dānator nō ꝓt fieri ꝓpter rosolo cū nihil i eis p cibū restaureť: oē. n. finitū ꝓsumit si aliqd ab eo ꝓtinue abstrahat. g̃ i dānatis nō erit corporalis fletus.

¶ Ulteri⁹ vr̄ q dānati n̄ sint i tenebris corpalib⁹: qz vt dicit Greg. i. 9° li. moza. ſr illō Job. 10. Sz sempitern⁹ horror habitat. Q̃uis ignis illic ad ꝓsolatiōez n̄ luceat: tm̄ vt magis torq̃at ad aliqd lucet. nā sc̄ces q̃s secū traxerūt d mūdo reprobi flāma illustrāte visuri sūt. g̃ n̄ erūt ibi tenebre corpales. ¶ P. dānati videt penā suā: ℔. n. ē eis augmētū pene: ſz nihil vr̄ sine lumie. g̃ nō sūt ibi tenebre corpales.

¶ P. dānati hēbūt ibi po⁹ visuā p⁹ corpor rcsuptiōez ſz frustra cēt in eis nisi videret aliqd. g̃ cū nihil videat nisi in lumie vr̄ q nō sint oīno in tenebris. ¶ Sz ⁊ ē qō dr̄ Matℏ. 22° Ligatis pedib⁹ ⁊ manibus ꝓycite eū in tenebras exteriores: sup q̃ dic̄ Greg. Si ignis ille lucē hret i tenebras exteriores neq̃q̃ mitti dicerent. ¶ P. Basili⁹ dic̄ sup illō ps. Uor dñi i terci. fla. igni. q. vtute di sepabit claritas ignis ab ei⁹ vtute adustiua: ita q claritas cedet i gaudiū scōr ⁊ vstiuū ignis i tormētū dānator. g̃ dānati habebūt tenebras corpales. Quedā vo alia q̃ ad penā damnator ptinent determinata sunt supra. 44. dis.

¶ ℟. dōz ad. i. q. q ꝙ Basilū i vltia mūdi purgatiōe fiet q̃dā sepatio i electi vt gcgd ē purgatū ⁊ nobile remaneat supi⁹ ad gliaz btōr: gcgd vo ē ignobile ⁊ fetulētū i inferno ꝓyciat ad penā dānator: vt sic ois creatura ōi ē btis mā gaudy: ita dānatis ex oīb⁹ creaturis tormētū accrescat: ꝙ illō Sap. 5. Pugnabit cuz illo orbis terra ꝛ ℨ insensatos: ℔ ēt dīne iustitie ꝓpetit: vt sic ab vno recedētes p pctm̄ i re⁹ mālib⁹ q̃ sūt mlta ⁊ vana finē suū ꝓstituerūt ita ēt multiplr affligā ⁊ ex mltis. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz: q qz ignis ē maxie afflictiu⁹ ꝓp ℔ q abūdat vtute actia: iō noīe ignis oīs afflictio designat vt sit vehemēs. ¶ Ad z⁹ dōm: q pena purgatoy nō ē ꝓncipalr ad affligēdū: ſz ad purgandū. vñ p solū ignē fieri dz q hz maximā vi purgatiuā: ꝙ dānator pēa nō ordiat ad purgādū. vñ nō ē silē. ¶ Ad 3⁹ dōm: q dānati trāsibūt ex vehemētissimo calore ad vehemētissimū frig⁹ sine ℔ q in eis sit aliqd refrigeriū: qz pa⁹ ab exterioꝛib⁹ nō erit p trāsmutatiōe corpis a sua pstia nāli disponē: vt ℨia pa⁹ ad eq̃litatē vel tēperiē reducēdo refrigeriū cāet sic accidit nūc: ſz erit p actōez spūalē ꝙ sensibilia agūt p sēsuz: put sentiunt ipi⁹ imēdo formas illas ꝙ eē spūale i orgaīo ⁊ nō ꝙ eē māle: vt ℨ. di. 44. dcm̄ ē.

¶ Ad z. q. dōz: q sic ℨ. dcm̄ ē. di. 48. post diē iudicy i mūdo inouato n̄ remāebit aliqd alal vel aliqd corp⁹ mixtū nisi corp⁹ hois tm̄ eo q n̄ hēat aliquē ordinē ad corruptionē nec post illd tps sit futura gnātio ⁊ corruptio. vñ vmis q i dānatis pōit nō dz itelligi eē mālis: ſz spūal'q ē cōscie remorsus q dr̄ vmis iq̃tū oriť ex putredine pcti ⁊ aīaz afflgit sic corpal'vmis ex putredie ort⁹ affligit pūgēdo. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz. q ipe aīe dānator dr̄ carnes eor. p eo q carni subte fuerūt. vl'pt dici q ēt p vmē spūalē caro affliget ꝙ passiōes aīe redūdāt i corp⁹. ⁊ ℔ i futuro. ¶ Ad z⁹ dōz q Aug. logť sb q̃dā ꝓpatiōe: n. n. vult simplr asserere q ille vmis sit mālis: ſz q potī⁹ eēt assrēdū ignē ⁊ vmē mālr itelligi q̃ q vtrūq; spūal'r tm̄ itelligať: qz sic dānati nullā penā corpalē sustinēt: vt ꝙ serie vbor eⁱ⁹ ibidē ispicieti.

¶ Ad. 3. q. dōz. q i fletu corpali duo iueniunt q̃r vnū ē lachrymar resolutio: ⁊ q̃tū ad ℔ flet⁹ corpalis i dānatis eē nō pōt: qz post diē iudicy gelcēte motu pmi mobil' nō erit aliq gnātio ⁊ corruptio vel corpal'alteratio: in lachrymarus aūt resolutōe oz eē illius hūoris gnātione q p lachrymas distillat. vñ q̃tū ad hoc corpalis flet⁹ in dānatis esse nō poterit. Aliud qō iueniť in corpali fletu ē q̃dā ꝓmotio ⁊ pturbatio capitis ⁊ oculor: ⁊ q̃tū ad ℔ flet⁹ in dānatis esse poterit post resurrectionē. corpa. n. dānator nō soluz ex exterioꝛi affligenť: ſz ēt ab iteriori fm q corp⁹ imutat ad passionē aīe in bonū vel malū: ⁊ q̃tū ad hoc fletus carnis resurrectionē idicat ⁊ rūdet delectationi culpe q̃ fuit in aīa ⁊ in corpore. Et per hoc ꝑz respōsio ad obiecta.

¶ Ad tertiā. q. dōz: q diſpō iferni talis erit q maxie miserie dānator ꝓpetat. vñ fm ℔ sunt ibi lux ⁊ tenebre: put maxime spectāt ad miseriā danator. ipsa aūt visio ſz se ē delectabilis: vt. n. dr̄ in ps. meta. Sēsus oculor est maxie diligibilis: eo q p ipsuz plura cognoscim⁹: ſz p accīs ꝓcingit visionē esse afflictiuā inq̃tū videm⁹ aliqua nobis nociua: vel nre volūtati repugnātia. iō ⁊ in inferno hoc modo dz eē loc⁹ disposit⁹ ad videndū ℨ lucē ⁊ tenebras: q nihil ibi pspicue videat: ſz solūmō sub quadā vmbrositate videant illa que afflictionē cordi igerere pōt. vñ simplr loquēdo locus est tenebrosus: ſz tm̄ ex diuina dispōne est ibi aliqd lumis q̃tū sufficit ad videndū illa q̃ aīaz torq̃re pōt: ⁊ ad hoc satisfacit nālis situs loci: qz in terre medio vbi infernus ponit nō pōt eē ignis nisi fetulentus ⁊ turbidus: ⁊ quasi fumosus: gdā tm̄ tenebraꝛ harū cām signāt ex commassatiōe ⁊ ipressiōe corpor dānator q̃ ꝓpter mltitudinez ita replebūt locū inferni q nihil ibi de aere remanebit: ⁊ sic nō erit ibi aliqd de diaphano qō possit esse subm lucis ⁊ tenebre: nisi oculi dānator qui erūt obtenebrati: ⁊ per hoc ꝑz rnsio ad obiecta.

Ad quartum

sic ꝓcedit. videť q btī qui erūt in patria nō videāt penas dānatoꝛū: maior. n. ē distātia dānator a btis q̃ viator: ſz btī semp viator facta nō videt. vñ Esa. 43. Abraā nesciuit vos. dicit glo. Nesciūt mortui etiā sci qd faciūt viui ēt eoꝛū filyg̃ multo min⁹ videt penā dānator. ¶ P. pfectio visionis depēdet a pfectiōe visibilis. vñ ꝑb⁹ dicit in. 10. Ethi. q p fectissima sensus opatio ē sensus optime dispositi ad pulcherrimū sub sensu iacētiū. g̃ ecōtrario turpitudo visibilis redūdat in impfectionē visiōis: sed nulla imperfectio erit in beatis. g̃ nō videbūt miserias dānator in gb⁹ ē sima turpitudo. ¶ Sz ⁊ ē qō dr̄ Esa. vlt. Egredient ⁊ videbūt cadauera viuor q̃ puaricati sť i me. glo. Elci egrediēt itelligētia vl'visiōe māifesta: vt ad laudē di magl attēdāt.

¶ Ulteri⁹ vr̄: q btī miserys dānator ꝓpatiant: ꝓpassio. n. ex charitate ꝓcedit: ſz in btis erit pfectissima charitas. g̃ maxie mifys dānator ꝓpatient. ¶ P. Btī nūq̃ erūt tm̄ elōgati a passiōe q̃tū ds ē: ſz ds q̃dāmō mifys ꝓpatiť noſtris. vñ ⁊ mificors dr̄: ⁊ silr angeli. g̃ btī ꝓpatient mifys damnator. ¶ Sed ℨ. gcunq; aly ꝓpatiť sit eius miseriequodāmodo particeps: sed beati nō possunt esse pticipes alic⁹ miserie. g̃ beati miserys dānator nō cōpatiuntur.

¶ Ulteri⁹ vr̄: q btī nō letēť de penis ipioꝛ: letari. n. ō malo ad odiū alteri⁹ ptinet: ſz i btis nullū erit odiū. g̃ nō leta bunť de mifys dānator. ¶ P. btī in pria erūt sūme deo ꝓformes: ſz ds nō delectať in penis nr̄is. g̃ nec btī delecta bunť de penis dānator. ¶ P. illō qō ē vituꝑabile i viatore nullo⁹ cadit i ꝓphēsoz: ſz i hoīe viatore ē maxie vituꝑabile q reficiať alioꝛ penis: ⁊ maxie cōmēdabile vt de penis doleat. g̃ btī nllo⁹ letāť de penis dānator. ¶ Sz ℨ ē: qō i ps. dr̄. Letabiť iust⁹ cū viderit vidictā. ¶ P. Esa. vltimo dr̄. Erūt vsq; ad satietatē visiōis oī carni. satietas āt refectiōez mētis designat. g̃ btī gaudebūt de pēis ipioꝛ.

¶ ℟. dōz: ad p⁹. q. q a btis nihil sūbtrahi dz qō ad pfectionē btitudis eoꝛ ptineat. vnūqōq; āt ex opōne ℨu magl cognoscit: qz ℨia iuꝛ se posita magl elucescent: ⁊ iō vt btitudo scōr eis magis ꝓplaceat: ⁊ ō ea vberiores gratias deo agāt: dať eis vt penā ipioꝛ pfcē ituean̄t. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz. q glo. illa logť de scis mortuis ꝙ ipolitatez nāe: nō. n. oz vt nāli cognitiōe cogīscāt oīa q̃ erga viuos agūt: ſz scī q sūt in pria oīa clare cogīscūt q̃ agunt ⁊ apō viatores ⁊ apō dānatos. vñ Hre. dic̄. iz° li. moza. de aīab⁹ scis. Sciēdū nō ē ℔. s. qō Job dic̄. Siue nobiles siue nō filij eⁱ⁹ siue igbiles nesciunt ⁊ rc. qz q̃ itus bñt dei claritatē nllo⁹ credēdū ē q̃ sit foris aliqd qō ignorēt. ¶ Ad z⁹ dōz q̃ ℨuis pl'chritudo visibilis ad pfectōez faciat visiōis: visibil' tm̄ turpitudo sine visiōis ipfectiōe eē pōt: spēs. n. reꝛ in aīa p q̃s ℨia cognoscunt nō sunt ℨic. vñ etiā deus q̃ pfectissimā cognitionē hz oīa pulchra ⁊ turpia videt.

¶ Ad. z. q. dōz: q mīa vel ꝓpassio pōt iueniri i aliq̃ dupl'r. vno⁹ p modū passiōis. alio⁹ p modū electiōis: i btis aūt nō erit aliq̃ passio i parte iferiori nisi ꝙs electionē rōnis. vñ nō erit i eis ꝓpassio vl' mīa nisi ꝙ rōnis electionē. ℔ āt mō ex electiōe mīa vel ꝓpassio nascit̄. put. s. aliqs vult malū alteri⁹ repelli. vñ i illis q̃ nō volunt⁹ ꝙ iudiciū rōnis repelli ꝓpassionē talē nō habem⁹: pctōres āt q̃diu sūt i ℔ mundo i tali statu sť q sine ꝑiudicio dīne iustitie pōt i btitudinē trāsferri a statu mīe ⁊ pcti: ⁊ iō btor cōpassio ad eos locū hz: ⁊ ꝙ electionē volūtatis: put ds angeli ⁊ btī eis cōpati dr̄ eor. salutē volēdo: ⁊ ꝙ ꝓpassionē sic ꝓpatiūť eis boīes boni i statu vie exītes: ſz i futuro n̄ poterūt trāsferri a sua mīsia. vñ ad eor mīsias nō poterit eē ꝓpassio fm electionē recta: ⁊ iō btī q erūt i glia nullā ꝓpassionē ad dānatos hēbūt. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz: q charitas tē ē p⁹ ꝓpassionis: q̃ñ possum⁹ ex charitate velle remotōez malitie alic⁹. ſz sci ex charitate ℔ velle n̄ posset de dānat cū dīne iustitie repugnet. vñ rō nō segť. ¶ Ad z⁹ dōz: q ds dr̄ eē mīsi cors inq̃tū subuenit ipis quos fm ordinē sapientie ⁊ iustitie suc cōuenit a miseria liberari: nō q dānator miserear tur nisi forte puniendo citra condignum.

¶ Ad. 3. q. dōz q aliqd pōt eē mā gaudy dupl'r. vno⁹ p se. s. q̃n de aliq̃ gaudeť iq̃tū hꝫ: ⁊ sic sci ñ letabunť de penis i ꝓioꝛ: alio⁹ p accīs. i. rōne alic⁹ adiūcti: ⁊ ℔ mō sci de penis ꝙioꝛ gaudebūt ꝓsiderādo i eis ordinē dīne iustitie ⁊ suā libationē de q̃ gaudebūt: ⁊ sic dīna iustitia ⁊ sua liberatio erūt p se cā gaudy bonoꝛ: ſz pene dānator per accidens.

¶ Ad p⁹ g̃ dōz: q letari de malo alteri⁹ iq̃tū hꝫ ptiet ad odiū: nō āt letari de malo alteri⁹ rōne alic⁹ adiūcti: sic aūt aligs q̃ñ de malo ꝓpo letať: sic cū aligs gaudet ō ꝓpzys afflictiōib⁹ ſz q ꝓsunt ei ad meritū vite. Ja. Oē gaudiū existimate frēs mei cū i tētatōes varias icideritis. ¶ Ad z⁹ dōz: q q̃uis ds nō delectet in penis iq̃tū hꝫ: delectať tm̄ i eis iq̃tū sūt p suā iustitiā ordiate. ¶ Ad 3⁹ dōm: q in viatore nō ē laudabile q delectet de penis alioꝛ fm se: ē tm̄ laudabile si delectet de eis iq̃tū bñt aliqd ānexū: tam alia rō ē de viatore ⁊ ꝓphēsoꝛe: qz i viatore passiōes freq̃ter iſurgūt sine iudicio rōis: ⁊ tm̄ tales passiōes sūt iterdū laudabiles ſz q bonā dispōnē mētis idicāt: sic ꝑz de vecordia ⁊ mīa ⁊ pnīa de malo: ſz i ꝓphēsozib⁹ n̄ ꝑt eē passio nisi ꝙnis iudiciū rōnis. ¶ Nec malis facultas peccādi eē poterit. peccare ℔ accipit n̄ q̃tus ad ordiationē act⁹ ſz q̃tū ad demeritū culpe. ¶ Oz ē. n. eē penit⁹ ex deū rc. ex deū dr̄ eē reprobi n̄ q ad eos ꝓuidētia dei n̄ se extēdat: ſz qz i ipo n̄ delectāť nec eū ꝓsiderāt nisi ad suā tristitiā: ⁊ iteꝛ mes eoꝛ ē totalr a deo auersa. ¶ Ubi nullā lucē dei videbūt eū ꝓfiteāť: n̄ q nullā vitatē cogīscāt: ſz qz cognitio vitatis n̄ erit cā ꝓfessiōis ſz magl tribulatōis ⁊ ody. ¶ Sz meli⁹ ē dubitare de occltis rc. nō q de ℔ sit dubitādū an aīa separata corpalē liguā hēat: ſz qz nob cert⁹ eē nō ꝑt stat⁹ aīe sepate. ¶ Egredient ⁊ videbūt cadauera ipioꝛ rc. egredieť n̄ loco ſz itelligētia: vt glo. dicit Esa. vlti. p cadauera vo vt Aug. dic̄ de ci. dei. significať enides corpoꝛ pēa q̃ nuis cadauer nisi caro exais n̄ soleat nūcupari: illa vo aīata erūt corpa: aliogn nlla poterūt sētire tormēta: nisi qz forte mortuoꝛ erūt corpa. i. eoꝛ q i scdaz cadēt morte: iō nō absurde ℔ cadauera dici pōt. vñ ē ꝛ illō ab eoꝛ ꝓpha dcm̄ qō iā ℨ. posui. Terra vo ipioꝛ cadet. Esa. 26. vbi nos bēm⁹. terrā gigātū ōtrabes i ruinā gs āt n̄ videat a cadēdo esse appellata cadauera ¶ Dec ō pedib⁹ sedēt rc. ℔ magī i fine opis tāgit visiōez q̃dā Esa. vt dr̄ Esa. 6. Uidit. n. deū sedēte sr̄ soliū excelsū ⁊ eleuatū: ⁊ plēa erat dom⁹ a maiestate ei⁹: ⁊ ea q̃ sb ipo erāt replebāt tēplū: ⁊ Sapbin stabāt sr̄ illud. 6. ale vni: ⁊. 6. ale alteri: duab⁹ velabāt faciē ei⁹ ⁊. z. velabāt pedes ei⁹: ⁊ duab⁹ volabāt: q̃ gdē visio a Diero. allegozice exponiť: volēte p sedētē sup soliū excelsuz ꝛpz signari. p soliū aūt excelsuz ⁊ eleuatū signari angelos i gbus de⁹ sedet: vt dr̄ i psal. Qui sedes sup cherubin. per domū aūt supioꝛē eccleſiaz triūphātē q̃ dei maiestate iplet. p tēplū vo iferi⁹ eccl'az militātē q̃ iferioꝛib⁹ donis ꝓficit: nec videt diuine ceīntie maiestatē. Sz Dio. p sedētē in solio dicit signari ipsuz deū. p soliū aūt excelsuz ipaz eminētiā dīne nāe. p domū vo supioꝛē creaturas excellētioꝛes deo magis ꝓpinq̃s q̃ ei⁹ maiestatē pleni⁹ repriāt. p tēplū vo iferi⁹ iferioꝛes creaturas. s. corpales q̃ in iferiori mundo diuinā ꝓticipāt bonitatē. hꝫ aūt sedētis sup tronū facies ipsaz diuinā ceīntiā designat: ⁊ ea q̃ in eternitate fuerūt añ mūdi ꝓstitutionē. p pedes vo ea q̃ post mūdū erunt in glia btor: ⁊ i penis dānator. p media vo ea q̃ cursu tēporis medio agunt. seraphin g̃ facie ⁊ pedes sedēt] sup thronuz velare dicunt: qz mysteria eterne deitatis ⁊ future btitudinis ⁊ miserie nobis ad plenū nō reuelāt: ſz duab⁹ alis volabāt: qz de bis q̃ i medio tpe agunt nos q̃tū op⁹ē angeloꝛ mysterio istruimur: iter quos seraphin ꝓmatuz tenēt. volat⁹ g̃ eoꝛ. pcessuz reuelatiōis eoꝛ i nos demonstrat: quē ēt rectū motū ipoꝛ Dio. noiat i. 4. ca. de di. no. Magr g̃ i ℔ lib. exorsus a deo. i. icipiēs a facie sedētis sup thronū. i. ab ipsa trinitate dīnitatis: de q̃ in p̄ lib. egit. pcedēs p media q̃ oū durat mūdus agunt: vt sunt creature ⁊ pctā de gb⁹ egit i. z. lib. reparatoꝛ ⁊ vtutes de qb⁹ egit in. 3. eccliastica sacra de gb⁹ egit in. i. pte q̃rti: ouce xpo q ē via puenit vsq; ad pedes. i. vsq; ad ea q̃ in fine mūdi: ⁊ ēt postmodū agent: sic ē resurrectio corpoꝛ: punitio dānatoꝛ: ⁊ glia btoꝛ q̃ i dei visiōe ꝓsistit: vt sic a deo icipiēs eius doctria ēt termiet i deo q ē ꝓncipiū a quo oīa ⁊ finis ad quē oīa ordinant: cui ē bonoꝛ ⁊ glia in secula seculoꝛ. Amē.

¶ Opus ꝑclaꝛ sacre pagie doctor] eximy sci Thome de Aquino sup q̃rtū sentētiaꝛ ipēdio nobilis viri dñi Octauiāi scoti ciuis Modoeciēsis sūma cū diligētia Uenetys ipressuz fuit. Anno salutis dñice septimo ⁊ nonagesimo supra millenariū ⁊ q̃dragenariū. Decimo kalēdas Junias per Bonetū locatellū Bergomēsem. Deo gratias.

K k z

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Incipit tabula huius libri.

¶Distinctiõis pme. pars. I.

Ar.i. VTrum diffõ qua diffinit sacrz q est sacre rei signũ: sit ꝓueniẽs ꝫ oẽs ptes suas. charta. z.
Utrũ bene diffiniat signuz p boc qõ dr: q est res pter spẽm. z.
Utrũ diffõ q̃ diffinit sacrm q ẽ visibil' gre inuisibil' for. ꝛc. sit ꝓueniẽs ꝫ oẽs ptes suas. z.
Utrum diffinitio qua diffinitur sacramentũ ab Aug. Sacrm est in quo sub tegumento ꝛc. sit ꝓueniens ꝫ omnes partes suas. z.
Utrum diffinitio Hugo. de sancto vic. qua diffinitur Sacramentum est corporale vel materiale elementum ꝛc. ſm oẽs ptes suas sit conueniens. z.
Ar.z ¶Utruz hũanũ genus indigeat sacris post lapsuz. z.
Utruz indiguisset sacris ante lapsuz. z.
Utr i statu legis nãe sacra fuerũt necia hoi. z.
Utrum supra sacramenta legis nature alia debuerit addi per legem scriptam. z.
Utr i nouo testõ sacra aliq debuerũt remanere. 4.
Ar.3. ¶Utrũ sacra ꝓsistant in vbis ꝛ rebus. 4.
Ar.4 ¶Utrũ sacra noue legis sint cã gre. 4.
Utr i sacris sit aliq vt' spualis ad grazs iducẽdã. 4.
Utrũ illa vtus sit in sacris a passiõe xpi. 5.
Utrũ sacra noue legis contineant gram. 5.
Utruz gratia que est in sacramentis differat a gratia que est in virtutibus ꝛ donis. 5.
Ar.5. ¶Utrũ sacra veteris legis gram ꝓferebant. 6.
Utruz eorum vsus erat meritorius. 6.
Utruz purgabant ab imundicys carnis. 6.

¶Distin. I. pars II.

Ar.i. VTrum necessarium fuerit circuncisionem dari. 7.
Utrum circuncisio debuerit dari ante legem scriptam. 7.
Utruz debuerit differri circuncisio vsq ad tempus Abrae. 7.
Ar.z. ¶Utrũ oibus pplis circũcisio dari debuerit. 7.
Utrũ boc remediuz mulieribus dari debuerit. 7.
Utruz chisto circuncisio competeret. 7.
Ar.3. ¶Utrũ octauus dies requireret ad circũcisiõez. 8.
Utrum determinatio mẽbri fuerit de necessitate circuncisionis. 8.
Utr cultell' lapide' fuerit õ nečitate circũcisiõis. 8.
Ar.4 ¶Utr circũcisio characterẽ iprimeret in aia. 8.
Utrum circuncisio a peccato purgaret. 8.
Utrum circuncisio gratiam conferret. 8.
Ar.5. ¶Utrum circuncisio cessare debuerit. 9.
Utrum alia legalia cessare debuerint. 9.
Utr tpe gre sine pctõ legalia potuerit obſuari. 9.
Utrũ teneamur aliq legalia nũc obſuare. 9.
Ar.6 ¶Utrũ ante circũcisionẽ sola fides sufficeret paruulis ad deletionem originalis. 9.
Utrũ sola fides sufficeret absq alio exteriori signo. 9.
Utrũ in adultis requireret aliqõ sacrificiuz. 10.

¶Distin. II. Qõ. I.

Ar.i. VTrum ola sacra sint instituta in remediũ ꝫ aliquẽ defectũ. 10.
Utr mrĩs' istitutũ sit tm i remediũ. 10.
Utrum sacra sint in remedium ꝫ penam vel culpam tantum. 11.
Utrũ aliqõ sacrm ordinet ꝫ culpã venialẽ. 11.
Ar.z ¶Utr õbeat eẽ pla vl pancioza q̃. 7. sacra. 11.
Ar.3. ¶Utr ordiatio sacrr ſm magrm sit ꝓpetẽs. 12.
Ar.4 ¶Utr i noua lege aliq noua sacra õbuerit istitui. 12.
Utrum statim post peccatum noue legis sacramenta erant instituenda. 12.
Utrum sacra statim xpo nato fuerint instituta. 12.
Utrum oia sacra a xpo fuerint instituta. 12.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrũ baptm' Joanis fuerit sacrz vl sacrale tm. 13.
Sub q̃ for. baptiçauerit: ꝛ õ ipa for. 13.
Utrũ baptmus Joanis fuerit a deo istitutus. 13.
Utrum baptismus Joannis debuerit statim cessare christo baptizato. 13.
Ar.z ¶Utrũ baptismus Joanis ꝓtulerit grã. 13.
Ar.3. ¶Utr ꝓueniẽs fuerit xpz baptiçari bap. Joanis. 13.
Utr aliq alz fuerit baptiçati baptmo Joanis. 13.
Utrũ pueri baptmo Joanis debuer it baptiçari. 13.
Ar.4 ¶Utrũ baptiçati baptismo Joannis deb uerint baptismo christi baptiçari. 13.

¶Dist. III. Qõ. I.

Ar.i. VTrum ꝓueniẽs sit diffinitio baptmi q̃ diffinit i lra. Baptm' ẽ ablutio exterior fcã ꝛc. ꝛ õ ptib' diffõnis. 15.
Utr diffinitio Hugo. de sancto victore sit ꝓueniẽs: q̃ est baptism' ẽ aqua diluẽdis criminib' ꝛc. 15.
Utrũ Dio. diffiniat baptismũ ꝓueniẽter dicẽs. baptismus est ꝑncipiũ sacratissimoꝛ mãdatoꝛ ꝛc. 15.
Utrũ Damascenus cõueniẽter diffiniat dicẽs. baptismus est per quẽ primitias vite ꝛc. 15.
Ar.z. ¶Utrũ bec sit integra forma baptismi. ego baptizo te. In noie patris ꝛ filꝫ ꝛ spũs sancti. 16.
Utrum liceat formã baptismi mutari sine ꝓiudicio baptismi. 16.
Utr posset aliquid addi vel minui ad formã. 16.
Utrũ posset fieri interpositio vel transpositio verborum in forma baptismi. 16.
Ar.3. ¶Utr baptismus debeat fieri in aqua. 17.
Utrũ debuerit fieri in aqua simplici vl ꝓposita. 17.
Utrũ posset fieri in qualibet aqua simplici. 17.
Ar.4. ¶Utrũ imersio sit de nečitate sacri baptismali. 17.
Utrũ debeat ibi eẽ tm vna imersio. 18.
Utrũ trina imersio sit de necessitate baptismi. 18.
Ar.5. ¶Utruz necessariuz fuerit istitui baptismum post circuncisionem. 18.
Utr baptism' fuerit ante passionẽ dñi istitutus. 18.
Utr baptism' statiz in sua istõne fuerit obligatorius q̃ tũc deberẽt hoies baptiçari vel qñ. 18.

¶Distin. IIII. Questio. I.

Ar.i. VTrũ aligs caracter possit eẽ i aia. 20.
Ar.z. ¶Utr diffõ Dio. de caractere .s. q caracter est signũ sanctũ cõmunionis fidei sit ꝓueniens. 20.
Utr quedã diffõ magistralis que talis est. Caracter est distinctio ꝛc. sit ꝓueniẽter assignata. 21.
Ar.3. ¶Utr caracter sit in cẽtia aie sicut i subto. 21.
Utr caracter sit i vna potẽtia vel in plib'. 21.
Utruz sit in effectiua vel cognitiua potẽtia. 21.
Utruz caracter idelebiliter insit potẽtie cui iest. 21.
Utruz xpus habuit caracterẽ. 21.
Ar.4 ¶Utruz in solis sacramentis noue legis caracter iprimat: vel etiã in sacramẽtis veteris legis. 21.
Utruz per omnia sacramẽta noue legis iprimat. 21.
Utrũ in baptismo imprimat caracter. 21.
Utr caracter sit a solo filio sic a cã efficiẽte. 22.

¶Questio. II.

Ar.i. Utruz baptism' tollat actualẽ culpam. 22.
Utruz tollat omnẽ penã originalis peccati. 22.
Utrum omnẽ penã originalis peccati. 22.
Ar.z. ¶Utr q bapm ꝓferant pueris gre ꝛ vtutes. 22.
Utrũ per baptismũ in adultis virtutes augeãtur. 22.
Utrum effectus baptismi sit illuminatio. 22.
Utrum fecunditas sit effectus baptismi. 22.
Utrum incorporari christo sit effectus baptismi. 23.
Utruz apertio ianue sit effectus baptismi. 23.
Ar.3. ¶Utr baptm' eẽlẽ effectũ bẽat ĩ oib' q̃tũ ad remotionẽ mali culpe ꝛ q̃tũ ad mitigatiõez fomitis. 23.
Utruz eẽlis gra in baptismo oibus conferatur. 23.
Utrũ oibus pueris in baptmo eẽlis gra cõferatur. 23.

¶Questio. III.

Ar.i. Utrum pueri sacrz baptismi possint accipe. 23.
Utr melius sit bapm differri an statim i pueritia dari. 23.
Utruz adultis vsu rationis carentibus baptismus dari possit. 23.
Ar.z ¶Utruz aliqua indispositio voluntatis bũane possit effectum baptismi impedire. 24.
Utr aliq idispositio volũtatis debeat dici fictio. 24.
Utrum recedente fictione baptismus effectum suum consequatur. 24.
Ar.3. ¶Utrum pter baptismuz fluminis debeat esse aliud baptisma. 24.
Utrum baptismus pnie sufficiat ad salutem. 24.
Utr bapm' sãguis suppleat vicẽ bapmi aq̃ i oib'. 24.
Utrum baptismus aq̃ sit potior vel nobilior q̃ baptismus sanguinis. 25.

¶Di. V. Questio. I.

Ar.i. Truz xps ſm q bõ habuit potestatem dimittendi pctã. 26.
Ar.z ¶Utrũ xps cõtulerit ministris potestatẽ coopãdi ad emũdationẽ iteriorẽ. 26.
Ar.3. ¶Utrum ministris cõferri potuerit potestas cooperationis. 26.
Utrũ ministris potuit ꝓferri ptãs excellentie. 26.
Utr po' creãdi potuerit alicui creature cõicari. 26.

Questio. II.

Ar.i. Utruz aligs possit baptiçari nisi bẽat ordinẽ. 27.
Utrũ baptiçare sit ꝓpriũ ordinis diaconi. 27.
Utrũ non baptiçati possint baptiçare. 27.
Ar.z. ¶Utrũ mali sacrm baptismi possint cõferre. 27.
Utrum per malos conferatur res sacramenti. 27.
Utr bapm' p meliorẽ dat' meliorẽ effectũ bẽat. 27.
Utrum malus minister peccet mortaliter baptiçans vel aliqõ sacramentuz conferens. 27.
Utrum sacrm a malo ministro recipiens peccet. 28.
Ar.3. ¶Utruz demon in figura bominis apparens possit. baptiçare. 28.
Utrum bonus angelus in figura boĩs apparẽs possit baptiçare: ꝛ ab eo baptiçati debeãt rebaptiçari. 28.

¶Distinctio. VI. Questio. I.

Ar.i. VTrum natiuitas ex vtero sit expectanda ad baptiçanduz. 29.
Utrũ in materno vtero quis possit scificari p gre gratũ faciẽtis donũ. 29.
Utr scificati i vtero õbeãt baptiçari. 29.
Ar.z. ¶Utrũ itẽtio baptiçãtis sit de nečitate bapmi. 30.
Utruz intentio recta regratur ad baptismuz. 30.
Utr intentio vel voluntas regratur in baptismo. 30.
Ar.3. ¶Utrum in baptiçato requiratur fides ad hoc q sacramentum recipiat. 30.
Utr fides regrat i baptiçãte ad ẽ q sacrz ꝓferat. 30.
An accipientes baptismum ab hereticis cõsequantur rẽ sacri. 30.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum baptismus possit iterari. 31.
Utrum conueniens fuerit certum tempus assignari ad offerenduz baptismũ. s. sabbatum pasche ꝛ pentheostes. 31.
Utrũ sacralia baptismi bene ponantur. 31.
Ar.z. ¶Utrũ catheciſmus baptismũ ꝑcedere debeat. 31.
Utrũ catheciçare sit officiuz sacerdotis. 32.
Utrũ pueri debeant catheciçare. 32.
Ar.3. ¶Utr exorciſm' i eodẽ õbeat ꝑcedere bapmũ. 32.
Utr exorciſm' aliquẽ effectũ bẽat in aia. 32.
Utrum exorciçare sit officium eorũ qui sunt in sacris ordinibus constituti. 32.

¶Distinctio. VII. ¶Questio. I.

Ar.i. VTrum cõfirmatio sit sacrm. 33.
Utr sit sacrm necitatis. 33.
Utrũ sit nobili' sacrm q̃ bapmus. 33.
Ar.z ¶Utr ꝓfirmatõis sacrz mãz bẽat. 33.
Utr crisma sit mã ꝓpetens. 33.
Utrum exigatur materia ꝑpus sanctificata. 34.
Ar.3. ¶Utr sacrm ꝓfirmationis bẽat formã aliquã. 34.
Utr illa forma sit ꝓueniẽs ꝫ oẽs ptes suas. 34.
Utr illa for. bẽat aliquã efficaciã ĩ B sacro. 34.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum in ꝓfirmatione iprimat character. 35.
Utrum idez sit per cẽtiaz character baptismi ꝛ confirmationis. 35.
Utr character ꝓfirmatõis ꝑsupponat bapmale. 35.
Ar.z. ¶Utr in ꝓfirmatiõe ꝓferat grã gratũ faciẽs. 35.
Utrum cadẽ sit gra cõfirmatiõis ꝛ baptismi. 35.
Utrum grã ꝓfirmatiõis ꝛ pficiat baptismale. 35.

¶Questio. III.

Ar.i. Utrum quilibet nõ ordinatus possit ꝓferre cõfirmationem. 36.
Utrũ sacerdos simplex nõ eps possit ꝓfirmare. 36.
Utrũ sacerdos simplex possit ex cõmissione domini pape confirmare. 36.
Ar.z. ¶Utrũ xps debuerit sacrz ꝓfirmatiõis accipe. 36.
Utrũ boc sacramẽtũ sit pueris cõferẽdum. 36.
Utrũ debeat dari omnibus adultis. 36.
Ar.3. ¶Utr exigit q aligs teneat aliquẽ ꝓfirmatõe. 36.
Utrũ linitio chrismat debeat fieri tm in fronte. 37.
Utrũ cõfirmatio possit iterari. 37.

¶Distin. VIII. Questio. I.

Ar.i. VTrum eucharistia sit sacrm. 38.
Utr sit vnũ sacrz vl pla. 38.
Utrũ boc sacrz ꝓueniẽtib' noib' noiet. s. eucharistia: viaticũ: sacrificiũ ꝛc. 38.
Ar.z. ¶Utrũ B sacrz aligb' figur debuerit figurari. 38.
Utrũ ꝓueniẽter magr figuras bꝫ assignauerit. 38.
Utrũ boc sacrm expressius fuerit figuratum in lege Moysi q̃ in lege nature. 38.
Ar.3. ¶Utrũ necesse fuerit boc sacrm instituri. 39.
Utrũ ante christi aduentuz debuerit institui. 39.
Utrũ post passionem debuerit institui. 39.
Ar.4. ¶Utr boc sacrm a nõ ieiunis licite possit sumi. 39.
Utr quelibet cibi sumptio impediat eucharistie sũptionem. 40.
Utrum homo post sumptionem corporis xpi statim debeat comedere. 40.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum forma consecrationis panis sit hec: B est corpus meum. 40.
Utruz tm in bis verbis. boc est corpus meuz: cõsistat forma consecrationis. 40.
Utrum accipite ꝛ manducate sit de forma. 40.
Utrum illa sit conueniens forma. 40.
Utrũ singule partes forme cõueniẽter ponant. 40.
Utrum verba que circa formam dicuntur conueniẽter ponantur. 40.
Utrum licuit apponi. Et eleuatis oculis in celũ. 40.
Ar.z. ¶Utrũ forma ꝓsecratiõis sanguis ꝓsistat i bis vbis

Universidad de Deusto
Biblioteca

tantū. Hic est calix sanguinis mei ꝛc. 41.
Utrum in ista forma verba cōuenienter ponant. 41.
Utrū verba que sequuntur. s. noui ꝛ eterni testamenti conuenienter ponantur. 41.
Ar.3. ¶ Utrū verbis ꝓdicte forme insit aliqua virt⁹ creata ad transubstantiationē faciendam. 42.
Ar.4. ¶ Utrum forme expectent se in operando. 42.
Utruz deficiente sacerdote post consecrationē corporis possit alius ꝓcedere ad ꝓsecrationē sanguis. 42.
Utr̄ sacerdos dicēs vba ꝓsecratōis sine ꝓcedētib⁹ vl̄ seq̄ntib⁹ ꝓsecraret. 42. ¶ Dist. X. Qō. I.
Ar.i. VTrum corpus christi sumi debeat p modū māducatiōis. 44.
Utrum manducatio christi sit de necessitate salutis. 44.
Utr̄ magister sufficiēter dividat modos māducationis in spūalez ꝛ sacramentalem. 44.
Ar.z. ¶ Utrū pctōz manducet corpus x̄pi sacr̄aliter. 45.
Utrum infideles sacramētaliter manducent. 45.
Utr̄ creatura irrōnal'aliq̄'r sumat corpus x̄pi. 45.
Utrum aliquis non manducans sacramentaliter possit manducare spiritualiter. 45.
Utrum angelus possit corpus christi manducare aliquo modo spiritualiter. 45.
Ar.3. ¶ Utrum peccet quis cum conscientia peccati mortalis corpus christi manducans. 45.
Utruz ille qui nō bz cōsciam mortalis peccati ꝛ tamē bz mortale: peccet mortal'r cōicando. 45.
Utrū plus peccet indigne sumēs corpus christi q̄ quōcunq; aliud peccatum cōmittens. 45.
An plus peccet īdigne sumēs q̄ in lutū ꝓiciens. 45.
Utrum plus peccet peccator fidelis sumens corpus christi q̄ infidelis. 46.
Utr̄ subiacens alicui pctō carnis magis peccet ad ꝑ sacr̄z accedēs q̄ subiacens peccato spūali. 46.
Utrū pctōr peccet videndo corpus x̄pi. 46.
Ar.4. ¶ Utr̄ nocturna pollutio q̄ est i sōnis sit pctm̄. 46.
Utrum nocturna pollutio impediat a sumptione corporis christi. 47.
Utrū īmūdicia pure corpalis īpediat a cōione. 47.
Ar.5. ¶ Utruz sacerdos possit dare corpus christi ei quem scit in peccato mortali esse. 47.
Utruz dari debeat suspectis de crimine. 47.
Utrum amentibus possit dari corpus christi. 48.
An vexatis ab īmūdis spiritibus possit dari. 48.
Utruz pueris sit dandum corpus christi. 48.
¶ Di. X. ¶ Questio. I.
Ar.i. Ar.z MTrum in sacramento altaris contineatur vex corp⁹ x̄pi. 49.
¶ Utrum christus cōtineatur sub sacramento q̄tum ad aiam. 49.
Utrum sub specie panis christus contineatur q̄tum ad carnem animatam. 49.
Utr̄ corp⁹ x̄pi sit s̄b spēb⁹ ꝑz ꝓpz q̄titatē. 49.
Utrum cōtineat ibi ꝑz totam suam q̄titatez. 50.
Ar.3. ¶ Utr̄ corp⁹ x̄pi ꝓtineat sub sacro circūscriptiue. 50.
Utrum cōtineat sub spēbus illis diffinitiue. 50.
Utr̄ corp⁹ x̄pi possit eē totū sub q̄libz pte spēruz. 50.
Utruz corp⁹ x̄pi moueat ad motum bostie. 50.
Ar.4. ¶ Utruz oculus glorificatus possit videre corp⁹ x̄pi verum sub speciebus existens. 51.
Utruz quādo apparet in specie pueri vel carnis i altari videatur in propria specie. 51.
Utrū in tali casu quādo sic apparet debeat sumi. 51.
Utrū angelus possit videre corp⁹ x̄pi sub sacro. 51.
Utrū possit cōprehendi intellectu viatoris. 51.
¶ Distinctio. XI. ¶ Questio. I.

VTrum sub̄a panis remaneat post cōsecrationē in sacro. 53.
Ar.i. Utrū debeāt spēs panis remanere. 53.
Utr̄ for⁹ sub̄al'panis ōbeat remānere. 53.
Ar.z. ¶ Utr̄ panis ꝓuersiōe fcā ānihilet. 54.
Ar.3. ¶ Utrū panis possit conuerti in corpus christi. 54.
Utruz conuersio illa sit successiua. 54.
Utr̄ illa ꝓuersio sit miraculosioz oī alia mutatiōe. 54.
Ar.4. ¶ Utrū ꝓuersio facta possit exprimi per verbū substantiuū alterius tēporis q̄ presentis. 55.
Utrū hec sit vera: panis fit corpus christi. 55.
Utrū hec sit falsa: corpus christi de pane fit. 55.
Utrū hec sit vera: panis pōt esse corpus christi. 55.
¶ Questio. II.
Ar.i. VTrum ōbeat eē duplex mā b⁹ sacri. 56.
Utr̄ pāis ꝛ vinū sint ꝓueniēs mā b⁹ sacri. 56.
Utrum panis ꝛ vinum sint ꝓueniens mā buius sacri sub determinata q̄titate. 56.
Ar.z. ¶ Utruz necessarium sit q̄ sit panis triticeus. 56.
Utrū de pane cōfecto de tritico ꝛ alys speciebus frumenti possit hoc sacramentuz confici. 56.
Utrū debeamus ꝓficere in fermēto vel açimo. 56.
Ar.3. ¶ Utrū de vino vitis debeat sanguis ꝓsecrari. 57.
Utrum possit confici de aceto. 57.
Utrum de agresta possit consecrari. 57.
Ar.4. ¶ Utrū aqua vino sit admiscēda in hoc sacro. 57.
Utrū absq; aqua possit sanguis cōsecrari. 57.
Utr̄ ī ꝑ sacro aq̄ artificialis debeat apponi. 58.
Utrū aqua in magna q̄titate debeat apponi. 58.
¶ Questio. III.
Utrū Ar.i. ipse x̄ps in cena corp⁹ suū māducauerit. 58.
Ar.z. ¶ Utrū x̄ps corpus suum iude dederit. 58.
Utrum sub bucella ei dederit. 58.
Ar.3. ¶ Utr̄ x̄ps i cena corp⁹ suū ipassibile dederit. 58.
Ar.4. ¶ Utrum si corpus christi fuisset seruatuz in pixide ibi mozeretur. 59.
Utrum si aliquis apostoloz cōfecisset hoc sacramentum post mortē christi fuisset ibi aia eius. 59.
Utrū deus potuisset facere q̄ aia tunc fuisset ibi vnita in hoc sacro. 59. ¶ Di. XII. Qō. I.
Ar.i. VTrū de⁹ possit facere accidentia eē sine subiecto. 60.
Utrum cōgruat huic sacramēto q̄ accidentia sint sine subiecto. 60.
Utrum vere sint ibi sine substātia. 60.
Ar.z. ¶ Utr̄ accidentia que remanent ibi possint īmutare aliquod extrinsecum. 61.
Utrū possint aliq̄ō extrinsecū īmutare subal'r. 61.
Utrum illa accidentia possint corrūpi. 61.
Utrum ex eis possit aliquid generari. 61.
Utrum possint nutrire. 61.
Utrū aliqs liquoz possit illis spēbus pmisceri. 61.
Ar.3. ¶ Utrū verū corp⁹ x̄pi frangat in sacramēto. 62.
Utrum species frangatur. 62.
Utr̄ ꝓueniēter assignent in lra significatiōes partiū fractiōis: ꝛ qd vnaquēq; pars significet. 62.
¶ Questio. II.
Utrum Ar.i. p vsuz b⁹ sacri augeant virtutes. 63.
Utrū ꝑ sacrm̄ ꝓfit dtis ad augmētum glorie. 63.
Utr̄ effectus huius sacramenti possit impediri nisi per peccatum mortale. 63.
Ar.z. ¶ Utruz virtute eius dimittant mortalia. 63.
Utruz virtute eius dimittant mortalia. 63.
Utr̄ remittat penā mortal'pcti. 63. Qō. III.
An homo possit pluries vna die cōicare. 64.
Ar.z. ¶ Utrū liceat oīno a cōmunione abstinere. 64.
Utr̄ ille q ꝓsecrat possit oīo a cōione cessare. 64.
An laudabilē sit abstinere q̄ accedere ad b̄ sacrz. 64.
¶ Dist. XIII. Questio. I.
Ar.i. VTrum laicus possit cōsecrare. 65.
Utr̄ alius q̄ eps possit ꝓsecrare. 66.
Utrum beretici ꝛ scismatici ꝛ excommunicati possint consecrare. 66.
Utrum degradatus possit consecrare. 66.
An missa boni sacerdotis sit eq̄ bona sic̄ mali. 66.
Ar.z. ¶ Utr̄ liceat sacerdoti oīo a ꝓsecratiōe cessare. 66.
Utr̄ possint plures sacerdotes eādē hostiā ꝓsecrar̄. 66.
Utrū missa dz quottidie in eccl'ia celebrari. 66.
Utrū hora vesptina debeat missa celebrari. 66.
An post mediā noctē celebrāda sit missa. 66.
Item an hora sexta debeat missa celebrari. 66.
Utrū oporteat in loco sacro celebrari. 66.
An oporteat esse altare de lapide tantuz. 66.
An in pallis sericis trū oporteat celebrari. 66.
Utrū in calice de petra possit celebrari. 66.
Utr̄ aliq̄ pmissoz omisso fiat ꝓsecratio. 66.
Ar.3. ¶ Utr̄ laic⁹ possit dispēsare corp⁹ x̄pi. 67.
Utrū diacon⁹ possit dispensare ꝛc. 67.
Utrum aliquis licite possit accipere sacramentum a fornicario. 67.
¶ Questio. II.
Ar.i. Utrum hereſis dicat puersitatez fidei. 67.
Ar.z. ¶ Utr̄ hereſis sit maximū peccatuz. 68.
Ar.3. ¶ Utrū beretici sint sustinendi. 68.
¶ Dist. XIIII. Questio. I.
Ar.i. VTrum pnia sit sacrz noue legi. 70.
Utr̄ pnia sit vtus. 70.
Utrū sit virtus generalis. 70.
Utrū sit virtus theologica. 70.
Utrū reducat̄ ad iustitiam. 70.
Utr̄ diffō Greg. ꝛ Amb. sit ꝓpetes de penitētia. 70.
Ar.z. ¶ Utr̄ vtus penitētie timore concipiatur. 72.
Utrū penitētia sit ꝑma virtutuz. 72.
Utruz penitentia sit fundamentū aliarū virtutū. 72.
Utruz penitētia sit scda tabula post naufraguz. 72.
Ar.3. ¶ Utrum penitentia sit in qualibet vi. 72.
Utrum penitentia possit esse in innocentibus. 72.
Utruz sancti q sunt in gloria habeant pniam. 72.
Utr̄ āgelus bon⁹ siue malus sit susceptibil'pnie. 72.
Ar.4. ¶ Utr̄ de rōne pnie sit q ī finē vite cōtinuet̄. 73.
Utrum necesse sit dolorem penitentie per gaudium interrumpi: ꝛ an dolor sit causa gaudy. 73.
Utrum penitentia iterari possit. 73.
Ar.5. ¶ Utrū aliq̄ pnia publicari debeat vl̄ solēniçari. 73.
Utrum solēnis penitentia iterari possit. 73.
Utruz mulieribus sit publica pnia imponēda. 73.
¶ Questio. II.
Ar.i. Utrum p pniam tollant̄ semp petā. 74.
Utr̄ pnia reatum total'r tollat. 74.
Utrū per pniam reliquie actualis pcti tollant̄. 74.
Ar.z. ¶ Utrū virtutes per penitentiā restituantur. 74.
Ar.3. ¶ Utrum per penitentiā ctiā opera bona ꝑus in statu mortalis pcti facta ad vitā reputent̄. 75.
Utrum per peccatum sequens opera in charitate facta mortificentur. 75.
Utrum opera mortificata per peccatum per penitentiam vivificentur. 75.
Ar.4. ¶ Utr̄ ꝓdci effect⁹ sint pnie iq̄tū ē vtus. 75.
Ar.5. ¶ Utr̄ sine pnia remissio pctoꝝ ꝓsequi possit ēt ꝓdictos effectus. 75. ¶ Dist. XV. Qō. I.
Ar.i. VTrum satisfactio sit virtus vel virtutis actus. 78.
Utrum sit actus iustitie. 78.
Utruz diffinitio Aug. de satisfactiōe que est in littera sufficienter ponatur. 78.
Ar.z. ¶ Utrum hō possit deo satisfacere p̄o debito offense commisse. 78.
Ar.3. ¶ Utr̄ hō possit de vno pctō sine alio satisfacere. 78.
Utrū exīs in mortali de pctis q̄ sibi ꝑus q̄ peccaret p̄otritionē dimissa fuerāt possit satisfacere. 79.
Utrū hō postq̄ charitatē hbre icipit ꝑterita satisfactio in mortali facta sibi valere incipiat. 79.
Utrum bona extra charitatez facta sint meritoria alicuius boni saltem temporalis. 79.
Utrū opera extra charitatem facta valeant ad infernalis pene diminutionem. 79.
Ar.4. ¶ Utr̄ oporteat satisfactōez fieri p opa pēalia. 79.
Utr̄ flagella gb⁹ a ꝺo punimur sint satisfactoria. 79.
Utrum conuenienter enumerentur opera satisfactoria in littera. 79.
Ar.5. Utrū restitutio sit pars satisfactionis 80.
Utrum ablatū sit semper restituendū. 80.
Utr̄ solus ille q dānū intulit teneat̄ ad restōnez. 80.
Utrū ei q dānū passus ē semp sit restō faciēda. 80.
¶ Questio. II.
Ar.i. Utrum diffō qua elemosyna diffinit̄ ab Aug. sit cōueniens ſm oēs suas partes. 81.
Utrū el'yna sit pars satisfactiōis ꝛ penitentie. 81.
Utrum el'yna sit actus virtutis. 81.
Utruz el'yna cadat in p̄cepto: vel sit consilium. 81.
Ar.z. ¶ Utruz elemosyna decedentē in peccato mortali a pena inferni liberet. 82.
Utrū el'yna sit minus satisfactoria q̄ alia opera. 82.
Utrum virtus elemosyne magis cōsistat in dato exteriori q̄ in affectu interiori. 82.
Ar.3. ¶ Utrū sufficiēter el'yne corpales enumerent̄ p versus illū. Uisito poto ꝛc. 82.
Utrū elemosyne spirituales cōueniēter numerentur hoc versu. Consule castiga ꝛc. 82.
Utrū el'yne spūales ꝑmineant corporalibus. 82.
Ar.4. ¶ Utrū de necessitate sit danda elemosyna. 83.
Utrū de male acqsito ꝛ possesso possit el'yna fieri. 83.
Utrū de turpi lucro possit dari elemosyna. 83.
Ar.5. ¶ Utrum vxor de rebus viri ꝛ eo inuito possit dare elemosynam. 83.
Utr̄ filiusfamilias possit elemosynā dare. 83.
Utrum seruus vel ancilla possint elemosynam dare de rebus dominoꝝ suoꝝ. 83.
Utr̄ mōachi possint el'ynā facer̄ sine lr̄a abbat̄. 83.
Ar.6. ¶ Utrū aligs sibypsi possit facere elemosynā. 83.
Utrum malis sit danda elemosyna. 83.
Utruz meliori sit magis subueniendum. 83.
¶ Questio. III.
Ar.i. Utrum Jsido. ꝓueniēter diffiniat ieiuniū. 84.
Utrum ieiunium sit actus virtutis. 84.
Utruz ieiuniū sit actus tēperātie vel iustitie. 84.
Utrum ieiuniuz cadat sub precepto. 84.
Utrum ieiuniū sit satisfactoriū. 84.
Ar.z. ¶ Utr̄ oēs teneāt ad ieiuniū ab eccl'ia īstitutū. 85.
Utrum iusti teneantur ieiunare ex precepto. 85.
Utrum pueri teneantur ad ieiunium. 85.
Utr̄ puecti ꝛ sāi excuset̄ a ieiūio pp pegriationē. 85.
Ar.3. ¶ Utr̄ debeāt eē tpa determiata ad ieiunādū. 85.
Utrū aliquo tēpore sit ieiuniū interdictum. 85.
Utr̄ bora 9ª sit ꝓpetes ad māducādū tpe ieiūioꝝ. 85.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ar.4.¶Utrum post vnā cōfessionē ieiuniū soluat. 86.
Utrū esus carniū soluat ieiunium. 86.
Utrū anticipatio tēporis soluat ieiuniū. 86.

¶Questio. IIII.

Ar.i. Utrum oro sit affectiue partis actus. 86.
Utr sit act⁹ doni ⁊ nō vtutis. 86.
Utrū oro sit actus cadens in precepto. 86.
Ar.2.¶Utr oro debeat esse vocalis vel mentalis. 87.
Utrum debeat esse diuturna. 87.
Utr vnq̄ debeat aliq̄s ab oro ne cessare. 87.
Utrū attentio actualis sit de necitate oronis. 87.
Utrum attentio orationi noceat. 87.
Ar.3.¶Utr ꝓueniēter ſpēs oronis distinguant. 88.
Utrū distinctio ptiū oronis ꝑ3 Amb. sit ꝓpetēs. 88.
Utr ptes ab Hug. ō scō vic. posite sint ꝓueniētes. 88.
Ar.4.¶Utrum homo debeat aliquid determinate petere in oratione. 88.
Utrū in oro ne tēporalia sint petenda. 89.
Utrū homo debeat ꝓ alieno bono orare. 89.
Ar.5.¶Utrum solus deus orandus sit. 89.
Utr oro ad scōs nō in pria exītes possit dirigi. 89.
Utrū oro fiat ad deū rone essentie vel ꝓsone. 89.
Ar.6.¶Utrum diuine persone sit orare. 89.
Utrum scis q̄ sunt in patria ꝓueniat orare. 89.
Utrum beatorū aialium sit orare. 89.
Ar.7.¶Utrum oratio sit satisfactoria. 89.
Utrum oratio sit meritoria. 89.
Utrum conuenienter assignētur cōditiones que prestant efficaciam orationi. 91.

¶Distinctio.XVI. Qō. I.

Ar.i. Utrum penitētia habeat partes cū sit simplex. 91.
Utrū conuenienter ei assignent iste tres ptes. s. otritio ofessio ⁊ satisfactio. 91.
Utrū sint partes eius subiectiue. 91.
Utrum sint partes pnie vtutis mozalis. 91.
Ar.2.¶Utrū penitētia ante baptismū possit esse pars penitentie vel ipsum precedere. 92.
Utrum penitentia ante baptismum sit de actuali trīa vel etiam de originali. 92.
Utrum post baptismum sit aliqua penitētia distinguē da venialium peccatorum. 92.
Utrum homo teneatur ad pnam venialiū. 92.
Utrū partes ille sint sufficiētes quibus diuidit pnia in venialiū mortaliū ⁊ ante baptismū. 92.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum veniale possit dimitti voluntate remanente ad illud. 93.
Utrū vnū veniale possit dimitti sine alio. 93.
Utrū veniale possit dimitti sine mortali. 93.
Ar.2.¶Utrum peccatū veniale possit dimitti sine gratie none infusione. 93.
Utr gra sine otritiōe possit pctm̄ vēiale remitti. 93.
Utrum homo teneat cōfiteri venialia. 93.
Utrum per aquam benedictam: benedictionē epalem ⁊ hō venialia dimittantur. 93.

¶Questio. III.

Ar.i. Utrum circunstātia possit esse propietas moralis actus. 94.
Utrum sufficienter enumerentur circunstantie in illo versu. Quis quid vbi ⁊c. 94.
Utrum circunstantie enumerate ab Augustino in littera sufficienter ponantur. 94.
Ar.2.¶Utr circūstātie aggrauēt pctm̄. 94.
Utrum inter omnes circunstantias locus ⁊ tempus magis aggrauent. 94.
Utr circūstātia trahat ī aliā spēz vl genꝰ peti. 94.
Utrū circūstantia aggrauet in infinitum. 94.
Utrum omnis circūstantia sit confitenda. 95.

¶Questio. IIII.

Ar.i. Utrum hypocrisis sit peccatum. 95.
Utrū sit spāle peccatū. 95.
Utrum sit semper mortale peccatum. 95.
Utrum hypocrisis debeat poni speciale impedimētū penitentie pre alys vitys. 95.
Ar.2.¶Utrum ludi penitētiā exterius ipediant. 96.
Utrum spectacula penitentiā impediant. 96.
Utrum exercitia militie vel negociationis impediant pniam. 96. ¶Di.XVII. Qō. I.

Ar.i. Utrum diffinitōes q̄bus diffinit ī stificatio fm diuersos. s. fm glo. Ro. Sº Berū. ⁊ fm Ansel. sint conuenientes. 98.
Utr iustificatio sit aliud q̄ vocatio. 98.
Utrum iustificatio sit renouatio mētis ⁊ sanatio. 98.
Utrū reducat ad attributū misericordie. 98.
Ar.2.¶Utrum preparatio qua aliquis facit quod in se est preexigatur. 99.
Utrum aliquid sit in homine per qō possit se pparare ad gratiam habendam. 99.
Utr nec̄ius sit iustificari cū q̄ facit qō in se est. 99.
Ar.3.¶Utr gre ifusio regrat ad iustificationē. 99.
Utrum necessarius sit ad iustificationē motus liberi arbitry in deum. 99.
Utrum motus liberi arb. in deū sit motus fidei. 99.
Utrum motus liberi arbitry in peccatū sine cōtritione precedat iustificationē. 100.
Utrū requirat remissio peccatorum. 100.
Ar.4.¶Utr remotio clpe nāl̄r pcedat gre ifusionē. 100.
Utrū mot⁹ liberi arbitry pcedat gre ifusionē. 100.
Utrum motus liberi arbitry in peccatū pcedat motū liberi arbitry in deum. 100.
Ar.5.¶Utrū iustificatio impy sit miraculosa. 101.
Utr remissio culpe ⁊ ifusio gre sint ī eodē istāti. 101.
Utrū successiua sit iustificatio impy. 101.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum otritio sit dolor de peccatis assumptus cum proposito cōfitendi. 101.
Utrum contritio sit actus virtutis. 101.
Utrum attritio possit fieri contritio. 101.
Ar.2.¶Utr hō debeat oteri de penis fic de culpis. 102.
Utrum contritio debet esse de originali pctō. 102.
Utrum de omni peccato actuali a nobis commisso sit contristandum. 102.
Utrum de peccatis futuris possit esse cōtritio. 102.
Utrum hō possit cōfiteri de peccato alieno. 102.
Utr de singul pctis mortalib⁹ dz hō oteri. 102.
Ar.3.¶Utrū cōtritio sit maior dolor q̄ sit in natura. 103.
Utrū possit esse nimis magn⁹ dolor cōtritiōis. 103.
Utrū debeat esse maior de vno pctō q̄ de alio. 103.
Ar.4.¶Utr tota hec vita sit tēpus contritiōis. 103.
Utrum expediat cōtinue de pctō doleri ⁊ cōteri. 103.
Utr post hāc vitā aie de pctis conterantur. 104.
Ar.5.¶Utr peccati remissio sit cōtritionis effect⁹. 104.
Utr otritio possit totaliter reatū pene tollere. 104.
Utrum contritio parua sufficiat ad deletionem magnorum peccatorum. 104.

¶Questio. III.

Ar.i. Utrum confessio sit nec̄ia ad salutem. 104.
Utrum sit de iure naturali. 104.
Utrum omnes ad cōfessionem teneantur. 104.
Utr hō statim teneat confiteri cū peccauerit. 104.

Utr possit cū alio dispēsari ne ofiteat hoc. 105.
Ar.2.¶Utr diffō Aug. de cōfessiōe sit ꝓpetens. 105.
Utrum confessio sit actus virtutis. 105.
Utrum cōfessio sit actus penitētie virtutis. 105.
Ar.3.¶Utr necessariū sit cōfiteri sacerdoti. 106.
Utrum liceat in causa alq̄ sacerdoti cōfiteri. 106.
Utrum extra causam necessitatis non sacerdos possit audire confessionem venialium. 106.
Utr nec̄ius sit q̄ hō cōfiteat ꝑpio sacerdoti. 106.
Utrum possit aliquis cōfiteri alq̄ ꝓprio sacerdoti etiam ex priuilegio vel mandato. 106.
Ar.4.¶Utrum confessio possit esse infōrmis. i. vtruz valeat sine charitate. 107.
Utrum necessarium sit cōfessionē esse integrā. 107.
Utr per aliū vel p̄ scriptū possit confessio fieri. 107.
Utrum ille. ⁊ vi. conditiones a magistris assignate q̄versibus illis continentur. Sit simplex humilis ⁊c. requirantur ad confessionem. 107.
Ar.5.¶Utrū confessio liberet a morte peccati. 108.
Utrum confessio liberet a pena. 108.
Utrum aperiat paradisum. 108.
Utr per ofessionē tribuatur nobis spes salutis. 108.

¶Distinctio.XVIII. Qō. I.

Ar.i. Utrum claues ōbeāt eē ī ecclia. 110.
Utrū claues sint potestas ligandi ⁊ soluēdi ⁊ de diffōne clauiū. 110.
Utrū sint due claues vel vna tm̄. 110.
Ar.2.¶Utrū macula sit aliqd positiue ī aia vel sit tm̄ priuatio. 110.
Utrū pctm̄ possit remitti quo ad maculā. 110.
Utruz si peccatū remittat quo ad maculā. remittat etiam quo ad penam. 110.
Ar.3.¶Utr ptās clauiū se extēdat ad remissionē clpe. iii.
Utr possit remittere peccatū quo ad penā. iii.
Utr sacerdos p ptātē clauiū ligare possit. iii.
Utr possit ligare vel soluere ꝑ3 ꝓpriz arbitriū. iii.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum ꝓpetēs sit diffō excōicatiōis q̄ diffinit. Excōicatio est separatio ⁊c. iii.
Utrū ecclesia debet aliquē excōicare. iii.
Utrū aligs ꝓ aliquo tpali dāno sit excōicādus. iii.
Utr excōicaꝰ iuste lata aliquē effectū br̄e possit. iii.
Ar.2.¶Utrū glibet sacerdos excōicare possit. iii.
Utrū nō sacerdotes possint excōicare. iii.
Utrū excōicat⁹ vel suspēsus possit excōicare. iii.
Ar.3.¶Utrum aliquis seipsum: vel equalē: vel superiorē possit excōmunicare. iii.
Utrum in aliquā vniuersitatē excōmunicatiōis sententia ferri possit. iii.
Utr ille q̄ se excōicat⁹ vlteriꝰ possit excōicari. iii.
Ar.4.¶Utr liceat excōicato cōicare ī pure corꝓalib⁹. iii.
Utrū participās excōicato sit excōicat⁹. iii.
Utrū participās excōmunicato in casibus nō ꝓcessis sit peccatum mortale semper. iii.
Ar.5.¶Utrum quilibet sacerdos possit suū subditum ab excōmunicatione absoluere. iii.
Utrū aliquis possit absolui inuitus. iii.
Utrū aligs possit absolui ab vna nisi ab oībus absoluatur. iii. ¶Di.XIX. Questio. I.

Ar.i. Utrum sacerdos legalis claues habuerit. iii.
Utrū xp̄us claues habuerit. iii.
Utrū soli sacerdotes claues habeāt. iii.
Ar.2.¶Utruz sancti homines nō sacerdotes babeant vsum earum clauium. iii.
Utr sacerdotes mali vsuz clauiū habeāt. iii.
Utrū scismatici ⁊ heretici ⁊ excōmunicati ⁊ suspēsi ⁊ degradati vsuz clauiū habeāt. iii.
Ar.3.¶Utruz sacerdos possit in quēlibet hominē vti claue quaz habet. iii.
Utrū sacerdos sp̄ possit suū subditū absoluere. iii.
Utrū aligs possit vti clauibus in superiorē. iii.

Questio. II.

Ar.i. Utrum diffō ō corꝛeptiōe fna sit bona q̄ sic incipit: ¶Corꝛeptio fna ē admōitio ⁊c. iii.
Ar.2.¶Utrū quilibet ex ꝓcepto ad corꝛeptionē fraternā teneatur. iii.
Utrū peccatoꝛ corꝛipiens aliū peccet. iii.
Utrū aligs teneat corꝛipere ꝓlatū suuz. iii.
Ar.3.¶Utruz opoꝛteat fnaz admonitionez ꝓcedere denunciationē ecclesie. iii.
Utrum in fraterna corꝛeptione conuenienter ponatur testium inductio. iii.
Utrum corꝛeptio q̄tuz ad admonitionē secretaz debeat esse dura. iii.

¶Di.XX. Questio. I.

Ar.i. Utrum aliquis in extremo vite sue tēpoꝛe penitere possit. izo.
Utrum aliquis in fine vite sue possit absolui a quolibet sacerdote. izo.
Utrum penitentibus in fine reseruetur aliqua pena post mortem. izo.
Ar.2.¶Utruz pena temporalis taxetur vel taxari ōbeat scōm quantitatem culpe. izo.
Utrum penitens sit debitoꝛ maioris pene q̄ illiꝰ que a sacerdote sibi imponitur. izi.
Utr penā satisfactoriā possit vnꝰ p alio exꝑlere. izi.
Ar.3.¶Utrum per indulgentiam possit aliquid remitti de pena satisfactoria. izi.
Utr idulgentie tantū valeant q̄tū ꝓnuciant. izi.
Utr ꝓ tpali subsidio possit fieri idulgentia. izi.
Ar.4.¶Utrum quilibet sacerdos parochialis possit idulgentias facere. izz.
Utrum diaconus vel alius q̄ sacerdos possit indulgentias facere. izz.
Utrum epus possit facere indulgentiam. izz.
Utrum aliquis in peccato mortali existens possit facere indulgentias. izz.
Ar.5.¶Utr idulgētia valeat exīntibꝰ ī pctō mōtali. izz.
Utrum indulgentie valeant religiosis. izz.
Utrum ei qui non facit hoc ꝓ quo indulgentia dat possit aliquando indulgentia dari. izz.
Utrum indulgentia valeat ei qui facit eam. izz.

¶Distinctio. XXI. Questio. I.

Ar.i. Utrum purgatoꝛium sit post hanc vitam. iz4.
Utrum idem locus sit in quo dānati puniuntur ⁊ anime purgantur. iz4.
Utrum pena purgatoꝛy excedat omnez penam tempoꝛalem. iz4.
Utrum pena illa sit voluntaria. iz4.
Utr aie per demones in purgatoꝛio puniant. iz4.
Ar.2.¶Utrum lignum fenum ⁊ stipula que superedificātur sint peccata venialia. iz5.
Utrum idem qui vtraq̄ sint superedificant scilicet argentum et stipulam. iz5.
Utrum venialia mortali adiuncta sint fenū ⁊c. iz5.
Ar.3.¶Utr vēiale expiet pēa purgatoꝛy q̄ ad culpā. iz5.
Utrum ignis purgatoꝛius expiet a reatu pene. iz5.
Utrum ab illa pena vnus alio citius liberet. iz5.

¶Questio. II.

Ar.i. Utrum per cōfessionē gīalē q̄ fit in ꝓpletorio

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ ꝑma deleaꝫ vẽiale q̃ ad culpã. iz6.
Ar.2. ¶ Utrum confessio generalis sufficiat ad delendus peccata mortalia oblita. iz6.
Ar.3. ¶ Utrum aliquis licite possit confiteri peccatuz qõ non habet. iz6.

¶ Questio. III.

Ar.i. **Utrum** in q̃lz casu teneaꝫ sacerdos celare pctã q̃ sub sigillo cõfessionis nouit. iz6.
Utrum sigillum confessionis se extendat ad illa que non sunt de confessione. iz7.
Utr̃ sacerdos solus sigillum cõfessiõis habeat. iz7.
Ar.2. ¶ Utruz de licentia confitentis sacerdos possit publicare peccatum eius. iz7.
Ar.3. ¶ Utrum id quod aliquis scit per confessionẽ ꝛ alio modo possit reuelare. iz7.

¶ Dis. XXII. Questio. I.

Ar.i. **Utrum** peccata dimissa redeãt per pctñ sequens. iz8.
Ar.2 ¶ Utrum ingratitudo sit speciale peccatum. iz8.
Utrũ minus sit innocens ingratus si peccat q̃z penitens si cadat. iz8.
Utrum ex ingratitudine recidiuantis tantus reatus resurgat quãtus fuit precedentiũ peccatoꝝ. iz9.
Ar.3. ¶ Utrũ per ingratitudinẽ pctã venialia redeãt. iz9.
Utrum peccatum originale redeat. iz9.
Utrum per illa quatuor que ponuntur in littera peccata redeant dimissa. iz9.
Ar.4 ¶ Utrum recidiuans teneatur prioza peccata confiteri de quibus prius confessus fuit. iz9.

Questio. II.

Ar.i. **Utrum** exterioꝛ pnia sit sacrale signum. iz9.
Utrũ pnia ſteriorꝛ sit res i ꝟ sacro. iz9.
Utrum remissio pctoꝝ sit res in hoc sacro. iz9.
Ar.2. ¶ Utr̃ penitentia sint vnũ sacr̃m vel plura. iz9.
Utrum hoc sacramentum cõsistat magis in his que geruntur a penitente. iz9.
Utrum verba sacerdotis absoluentis debeant esse per modum deprecationis. iz9.
Ar.3. ¶ Utr̃ sacr̃m penitentie habeat institutionẽ. iz9.
Utrum ante christum fuerit institutum. iz9.
Utr̃ post x̃pi aduẽtũ i lege noua fuerit ĩstitutũ. iz9.

¶ Dis. XXIII. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** extrema vnctio sit sacramentum. iz1.
Utrum extrema vnctio sit vnum sacramentum vel plura. iz1.
Utr̃ hoc sacramentum fuerit institutũ a x̃po. iz1.
Ar.2. ¶ Utr̃ extrẽa vnctio valeat ad rẽissionẽ pctõꝝ. iz2.
Utr̃ sanitas corporalis sit effectus huius sacri. iz2.
Utrum hoc sacramentum characterẽ ĩprimat. iz2.
Ar.3. ¶ Utr̃ oleũ olive sit ꝟueniẽs mãi huiꝰ sacri. iz2.
Utrum oporteat esse oleum consecratum. iz2.
Utrum oporteat esse consecratuz ab episcopo. iz2.
Ar.4 ¶ Utr̃ hoc sacr̃m habeat determinatã formã. iz3.
Utrum forma huius sacramẽti debeat ꝓferri p orationem indicatiuam vel deprecatiuam. iz3.
Utrum oratio illa. ꝓper istaz vnctionẽ ꝛc. sit competens forma huius sacramẽti ꝛ de partibꝰ eius. iz3.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utrum** laicus possit ꝓferre hoc sacr̃m. iz3.
Utrum diaconi possint. iz3.
Utrum solus episcopus possit. iz3.
Ar.2. ¶ Utrum sanis debeat conferri hoc sacr̃m. iz3.
Utrum in qualibet infirmitate cõferendũ sit. iz3.
Utrum furiosis ꝛ amentibus debeat dari. iz3.
Utrum debeat dari pueris. iz3.
Ar.3. ¶ Utr̃ totũ corꝑ iungi ꝺbeat in hoc sacro. iz3.
Utrum conuenienter ordinatur sic ꝙ tantum oculi ꝛ nares ꝛ pedes inungantur ꝛc. iz4.
Utrum mutilati vel carentes illis membris inungẽdi sint in illis locis. iz4.
Ar.4 ¶ Utrum hoc sacramentum debeat iterari. iz4.
Utrum in infirmitate eadem debeant iterari. iz4.

¶ Dis. XXIIII. Qõ. I.

Ar.i. **Trũ** i eccl'a ꝺbeat eẽ sacr̃z ordis. iz6.
Utrũ diffõ q̃ diffinit ordo. Ordo est signaculum ꝛc. sit conueniens ẽm omnes partes suas. iz6.
Utrum ordo sit sacramentum. iz6.
Utr̃ forma huiꝰ sacri cõueniẽter exp̃mat in lr̃a. iz6.
Utrum hoc sacramentũ habeat materiam. iz6.
Ar.2. ¶ Utr̃ in sacro ordis ꝓferat̃ gr̃a gratũ faciẽs. iz7.
Utrum in hoc sacro imprimat̃ character. iz7.
vtr̃ caracter ordis p̃suppõat caracterẽ bapmalẽ. iz7.
Utr̃ ō necitate p̃suppõat caracterẽ ꝓfirmatõis. iz7.
Utrum character vnius ordinis de necessitate p̃supponat characterem alterius ordinis. iz7.
Ar.3. ¶ Utr̃ i suscipiẽtibꝰ ordies regrẽda sit btã vita. iz7.
Utrum scientia totius sacre scripture in ordinandis requiri debeat. iz7.
Utrũ aligs ex ipso merito vite ordinẽ ꝓseqũtur. iz7.
Utrũ ꝓmouẽs indignos ad ordines peccet. iz7.
Utrum aliquis in peccato existens possit sine peccato vti ordine suscepto. iz7.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utrum** in hoc sacramento debeant eẽ plures ordines. iz8.
Utrũ debeãt eẽ tñ septẽ ordines vel plures. iz8.
Utr̃ ꝟueniẽter distiguãt̃ p sacros ꝛ ñ sacros ꝛc. iz8.
Ar.2. ¶ Utrum actus ordinum cõuenienter assignet̃ cuilibet ordini per magistrũ in littera. iz9.
Ar.3. ¶ Utrũ character sacerdotis imp̃mat̃ in ipsa calicis datione. iz9. ¶ Questio. III.

Ar.i. **Utrum** ordiati debeãt hr̃e corone raſurã. iz9.
Utrum corona sit ordo. iz9.
Utrum per acceptionẽ corone abrenũciet corporalibus bonis. iz9.
Ar.2. ¶ Utrum supra sacerdotalem ordinez debeat eẽ potestas episcopalis. i40.
Utrum episcopatus sit ordo. i40.
Utrũ supra eꝑos possit eẽ aliq̃ ptãs superior. i40.
Ar.3. ¶ Utrũ vestes mĩstroꝝ ꝟueniẽter ĩstitute sint. i40.

¶ Distinc. XXV. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** tñ episcopus ordis sacr̃m conferre possit. i42.
Ar.2. ¶ Utrum heretici ꝛ ab ecclesia p̃cisi possint ordinare. i42.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utruz** sexus femineus impediat ordinis suscẽptionem. i42.
Utrũ pueri ꝛ g carẽt vsu rõnis impediantur. i42.
Ar.2. ¶ Utrũ seruitus impedit a suscepticõe ordinis. i42.
Utruz ꝓpter homicidiũ aliquis impediatur. i43.
Utrũ illegitime nati impediantur. i43.
Utr̃ ꝑp defectũ mẽbroꝝ quis impediatur. i43.

¶ Questio. III.

Ar.i. **Utrum** diffinitio de simonia sit competẽs ẽm omnes partes. i43.
Utrum simonia sit heresis. i43.
Utrũ simoniacus ꝑdat executionẽ ordinis. i43.
Ar.2. ¶ Utr̃ sacra possint emi ꝛ vẽdi sine simonia. i43.
Utrum in emptione ꝛ venditione aliorum ſpiritualium committatur simonia. i43.
Utrum committatur simonia in emptione ꝛ venditione eoꝝ que ſpiritualibus sunt annexa. i44.
Ar.3. ¶ Utrum istis tribus modis possit committi simonia. scilicet lingua manu ꝛ obsequio. i44.

¶ Dis. XXVI. Qõ. I.

Ar.i. **Trũ** mr̃iᵐ sit nãle vl'ō iure nãli. i46.
Ar.2 ¶ Utrum matrimoniũ adhuc mancat sub precepto. i46.
Ar.3. ¶ Utr̃ actꝰ mr̃imonial' ſp sit pctñ. i46.
Ar.4 ¶ Utr̃ actꝰ matrimony possit esse meritoꝛi⁹. i46.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utrum** matrimonium sit sacramẽtũ. i46.
Ar.2 ¶ Utr̃ matrimoniuz debuit institui ante peccatum ꝛ quando fuit institutum. i47.
Ar.3. ¶ Utrum conferat gratiam. i47.
Ar.4 ¶ Utr̃ cãal' ꝟmixtio sit ō ĩtegritate mr̃imõy. i47.

¶ Dis. XXVII. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** mr̃iᵐ sit ĩ gr̃e ꝟiũctõis. i48.
Utr̃ mr̃iᵐ ꝟgrue noĩet. i48
Utrum conuenienter diffiniat matrimonium a mag.istro in littera. i48.
Ar.2. ¶ Utrum cõsensus sit cã efficiẽs mr̃imony. i49.
Utrum cõsensus oporteat per verba exp̃imi. i49.
Utr̃ ꝟsensus p ṽba de futuro faciat mr̃imoniũ. i49.
Utrum consensus per verba exp̃essus sine interiori consensu faciat matrimonium. i49.
Ar.3. ¶ Utrum post carnalem copulam alter coniugum religionem possit intrare alio inuito. i49.
Utrum ante carnalez copulaz possit intrare. i49.
Utrum mulier possit nubere alteri si vir religionem ingrediat̃ ante carnalẽ copulã vel econuersio. i49.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utrum** ꝟueniẽter spõsalia ōscribãt̃ q̃ sint futura ꝛ nuptiaꝝ p̃missio: ꝛ ō ptibꝰ eiꝰ. i50.
Ar.2. ¶ Utrum conuenienter tempus septennij sponsalibus contrahendis assignetur. i50.
Ar.3. ¶ Utrum spõsalia dirimi possint altero religionem intrante. i50.
An possint dirimi altero ad regiões lõginq̃s eũte. i50.
An dirimantur per egritudinem quam aliquis incurrit post contracta sponsalia. i50.
An dirimant̃ per affinitatem interuenientem. i50.
An possint ſcinuicem absoluere. i50.
Utr̃ dirimãt̃ spõsalia pp vniꝰ ꝟiugũ fornicatõez. i50.
An p ꝺctũ cũ alio vel alia p ṽba de ꝑsenti dirimãt̃. i50.
An per defectum etatis dirimi possint. i50.

¶ Questio. III.

Ar.i. **Utrum** illi bigamie q̃ ẽ ex ꝺ q̃ aligs duas vxores successiue habuit sit irregularitas annexa. i50.
Utrum incurrat irregularitatez qui simul duas vxores habuit vel successiue. i50.
Utr̃ aligs fiat irregl'ar ex ꝺ q̃ duc̃ vxorẽ ñvginẽ. i51.
Ar.2. ¶ Utrum bigamia soluatur per baptisimum. i51.
Ar.3. ¶ Utrum cum bigamo liceat dispensare. i51.

¶ Dis. XXVIII. Qõ. I.

Ar.i. **Truz** iuramẽtũ adiũctũ ꝟsensui p ṽba ō futuro faciat mr̃iᵐ. i52.
Ar.2 ¶ Utr̃ carnal' copula p' ṽba ō futuro cõsensuz exp̃mẽtia faciat mr̃imoniũ. i52.
Ar.3. ¶ Utrum consensus factus in occulto per verba de presenti faciat matrimonium. i52.
Ar.4 ¶ Utrum consensus qui facit matrimonium sit cõsensus in carnalem copulam. i52.

¶ Distinctio. XXIX. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** aliquis cõsensus possit esse coactus. i53.
Ar.2 ¶ Utruz coactio vel metus cadat in cõstantem virum. i53.
Ar.3. ¶ Utr̃ ꝟsus coactꝰ tollat mr̃iᵐ. i53.
Utr̃ ꝟsus coactꝰ saltẽ ex ꝑte cogẽt̃ faciat mr̃iᵐ. i54.
Utr̃ p ꝟsensũ cõditionatũ fiat mr̃imoniuz. i54.
Ar.4 ¶ Utruz aliquis ꝓcepto patris possit compelli ad ꝺbẽdũ mr̃iᵐ. i54. ¶ Di. XXX. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** erroꝛ debeat poni impedimentũ mr̃imõy per se. i55.
Ar.2 ¶ Utr̃ ois erroꝛ mr̃iᵐ impediat. i55.
Ar.3. ¶ Utrum possit esse vbi est cõsensus ꝓpter honestã causam. i55. Qõ. II.

Ar.i. **Utrum** btã vgo ꝺbuerit vginitatẽ voueꝛ. i55.
Utr̃ debuerit mr̃imõio eẽ iũcta. i55.
Utr̃ cãe mr̃imõy beate vginis ĩ lr̃a assignate sint cõueniẽtes: ꝛ gñal'r q̃rit̃ ō cãis mr̃imõy ꝛ sufficiẽtia. i56.
Ar.2. ¶ Utr̃ mr̃iᵐ illō beate vginis fuerit pfectum. i56.
Ar.3. ¶ Utrũ matrioniũ illud aliq̃ fuerit ꝟsumatuz. i56.

¶ Distinctio. XXXI. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** matrioniuz ꝺbeat hr̃e aliqua bona quibus causetur: ꝛ que sint illa bona. i58.
Ar.2. ¶ Utr̃ ꝟueniẽter assignẽt̃ illa bona matrimony: fides: proles: ꝛ sacramẽtum. i58.
Ar.3. ¶ Utrum sacramẽtũ sit ꝑncipalius bonũ ĩter matrimony bona. i58. Questio. II.

Ar.i. **Utrum** actus matrimony possit excusari ꝑ illa bona. i58.
Ar.2. ¶ Utr̃ actꝰ matrioꝰ possit excusari sine ill'bõis. i59.
Ar.3. ¶ Utrũ vir pecc̃et mortaliter quotiẽscũq; cognoscit vxorẽ suã vel ecõuersio nõ intẽdẽs aliq̃ bonũ matrimony: sed solã delectationem. i59.

¶ Distin. XXXII. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** alter coniuguz teneãt alteri ad redditionẽ debiti ex necessitate p̃cepti. i60.
Ar.2. ¶ Utrũ vir teneatur reddere vxori debitum non petenti. i60.
Utrũ liceat mulieri mẽstruate debitũ petere. i60.
Utrum mulieri mẽstruate ꝺbeat reddere debitum petenti. i60.
Ar.3. ¶ Utrũ vir ꝛ mulier sint ĩ actu matrion eq̃les. i61.
Ar.4 ¶ Utruz vir ꝛ mulier possint votũ ꝟmittere ꝺ debitum matrimony sine cõsensu mutuo. i61.
Ar.5. ¶ Utrũ temporibus sacris possit aligs impediri ne debitum petat vel reddat. i61.
Utrũ moꝛtaliter pecc̃et petẽdo in tẽpoꝛe sacro. i61.
Utrũ teneatur reddere in tempoꝛe sacro. i61.
Utr̃ nuptie sint ꝓhibẽde tpibꝰ ĩ lr̃a determiatis. i61.

¶ Distin. XXXIII. Qõ. I.

Ar.i. **Trum** habere plures vxores sit cõtra legẽ nature. i62.
Ar.2. ¶ Utrũ habere plures vxores potuerit aliquãdo esse licitum. i63.
Ar.3. ¶ Utr̃ hr̃e ꝟcubinã sit ꝺ legẽ nature. i63.
Utruz accedere ad ꝟcubinã sit pctñ moꝛtale. i63.
Utrum fuit aliq̃ licitũ habere concubinam. i63.

¶ Questio. II.

Ar.i. **Utrum** ĩsepabilitas viri ꝛ vxoris sit ō lege. i64.
Ar.2. ¶ Utrum vxorem dimittere per dispensationez licitum esse poterit. i64.
Utr̃ ſb lege Moyſi fuerit licitũ dimittẽ vxorẽ. i64.
Utrum liceat vxori repudiate accipe alium. i64.
Utr̃ liceat viro repudiatã a se recipe iterum. i64.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ar.3. ¶ Utrum causa permissionis libelli repudy fuerit vxoris odium. i65.
Utrū cāe repudy debeant in libello scribi. i65.

¶ Questio. III.

Ar.i. Utrum bū diffiniat vginitas: q̄ est in carne incorruptibili tē. & de partib⁹ diffinitionis. i65.
Ar.2. ¶ Utruz virginitas sit virtus. i65.
Ar.3. ¶ Utrum virginitas sit maioz oībus vtutibus. i66.

¶ Dist. XXXIIII. Qō. I.

Ar.i. VTrum matrimonio debeāt aliqua impedimēta assignari. i67.
Ar.z ¶ Utrū frigiditas matrimoniū ipediat cōtrahendū & contractum. i67.
Ar.3. ¶ Utrū maleficiuz ipedimentū esse possit. i68.
Ar.4 ¶ Utrum furia matrimoniū impediat. i68.
Ar.5. ¶ Utr̄ icest⁹ q̄ gs coḡscit sororē vel ꝺsāguineā vxoris vel ecōuerso sit ipedimētū dirimens. i68.

¶ Dist. XXXV. Qō. I.

Ar.i. VTrum propter fornicationez liceat viro vxorez dimittere. i69.
Ar.z ¶ Utrū vir teneat⁹ ex p̄cepto vxorē fornicariam dimittere. i69.
Ar.3. ¶ Utrum ꝓprio iudicio possit vir vxorez fornicantem dimittere absq; requisitiōe ecclesie. i69.
Ar.4 ¶ Utrum vir et vxor in causa diuoꝛtij debeant ad paria iudicari. i70.
Ar.5. ¶ Utr̄ post diuoꝛtiū vir alteri nubere possit. i70.
Ar.6. Utr̄ post diuoꝛtiū vir & vxor possint recōciliari. i70.

¶ Dist. XXXVI. Qō. I.

Ar.i. TRuz ꝺdi⁹fuitut] ipediat mr̄im⁹. i7i.
Ar.z ¶ Utr̄ seru⁹ possit mr̄im⁹ contrahere sine cōsensu dñi. i7i.
Ar.3. ¶ Utrum aliquis postq̄ vxoratus ē possit se seruum facere sine consensu vxoris. i7i.
Ar.4 ¶ Utr̄ filij ꝺbeāt seq ꝺditōez p̄ris vel mr̄is. i7z.
Ar.5. ¶ Utr̄ ꝺfect⁹ etatis sit ipedimētū mr̄imony. i7z.

¶ Dist. XXXVII. Qō. I.

Ar.i. VTrum ordo ipediat mr̄imōiū. i7z.
Ar.z ¶ Utr̄ aliqs p⁹ mr̄i⁹ sacrū ordinem suscipere possit. i7z.

¶ Questio. II.

Ar.i. Utrum viro liceat vxorē interficere in adulterio comprehensam. i73.
Ar.z. ¶ Utr̄ vxoricidiū ipediat matrimonium. i73.

¶ Dist. XXXVIII. Qō. I.

Ar.i. TRuz votū ꝺsueniēter a magro diffiniat⁹ & ꝺ ptib⁹ diffōnis. i74.
Utrū votū tātū sit in meliozi bono. i74.
Utrum ille qui non est sui iuris possit aliquid vouere. i74.
Ar.z. ¶ Utr̄ votū ꝺsueniēter ꝺidat⁹ i cōe & i singulare. i75.
Utr̄ votū ꝺsueniēter ꝺidat⁹ i puatū & solēne. i75.
Utrū votū solēnizet⁹ per professionem ad certā regulam: & per ordinis sacri susceptionem. i75.
Ar.3. ¶ Utr̄ votū obliget vt sp nec̄e sit illō obs̄uari. i75.
Utr̄ p obligatōez voti simplicis mr̄i⁹ dirimat⁹. i75.
Utr̄ solēne votū dirimat matrimoniū. i75.
Ar.4 ¶ Utr̄ in voto potest⁹ fieri dispensatio. i76.
Utrū ḡlibet ꝓlatus possit in voto dispensare. i76.
Utrum aliquod votū possit cōmutari. i76.
Utr̄ aliqs ꝓpa auctoꝛitate possit votū ꝺmutare. i76.
Ar.5. ¶ Utrum virginibus vouentibus continentiaz speciale velum debeatur. i77.

¶ Questio. II.

Ar.i. Utrum ꝺfiō data ō scādalo q̄ ponit⁹ Mat. 18. super illud. Ue mūdo ab scandalis: sit competens fm oēs partes suas. i77.
Ar.z. ¶ Utrum scandalum sit peccatum. i77.
Utrum sit speciale peccatum. i77.
Utrum semper sit moꝛtale peccatum. i77.
Ar.3. ¶ Utr̄ scādalū passiuū sit semp pusillor̄. i78.
Utr̄ perfectis competat scandalū actiuum. i78.
Utr̄ soli perfecti possint scandalizare. i78.
Ar.4 ¶ Utr̄ veritas sit ꝓpter scandalū dimittēda. i78.
Utr̄ cōsilia sint dimittēda ꝓpter scandalum. i78.
Utr̄ res tpales sint ꝓpter scandalū dimittēde. i78.

¶ Dist. XXXIX. Qō. I.

Ar.i. VTrum fidelis possit cuz ifideli matrimoniū cōtrahere. i8i.
Ar.z. ¶ Utr̄ iter ifideles possit cē mr̄i⁹. i8i.
Ar.3. ¶ Utr̄ cōiunx cōuersus ad fidez possit cōmanere cū vxore infideli nolēte cōuerti. i8i.
Ar.4 ¶ Utr̄ fidelis ꝺuersus possit dimittere vxorē ifidelē nolētē cohabitare sibi sine ꝓtūelia creatoꝛis. i8z.
Ar.5. ¶ Utr̄ fidel⁹ ꝺuersus ad fidē q habuit vxorē ifidelē & eā dimisit possit aliā vxoꝛez ducere. i8z.
Ar.6. ¶ Utr̄ alia vitia q̄ ifidelitas soluāt mr̄imoniū. i8z.

¶ Distin. XL. Questio. I.

Ar.i. TRum diffō q̄ diffinit⁹ cōsanguitas ḡ ꝺsanguitas est vinculū abcodē tē. sit ꝺpetēs fz oēs partes. i83.
Ar.z. ¶ Utrum cōsanguinitas cōueniēter ꝺstinguat⁹ p lineas & gradus. i83.
Ar.3. ¶ Utr̄ ꝺsanguitas de iure nāli matri⁹ ipediat. i84.
Ar.4. ¶ Utrū gradus ꝺsanguinitatis ab eccl̄a potuerit taxari: maxime illi q impediūt matrimoniū. i84.

¶ Distin. XLI. Qō. I.

Ar.i. TRum affinitas ex matrimonio cō sanguinei causetur. i85.
Utruz affinitas maneat post moꝛtez viri vel econuersio. i85.
Utruz illicitus cōcubitus causet affinitatē. i85.
Utrū ex spōsalibus aliqua affinitas cōtrahat⁹. i86.
Utrum affinitas sit causa affinitatis. i86.
Ar.z. ¶ Utr̄ affinitas matrimoniuz impediat. i86.
Utr̄ affinitas habeat per scipsam gradus. i86.
Utrū gradus affinitatis extēdat⁹ sicut gradus cōsanguinitatis. i86.
Ar.3. ¶ Utr̄ filij qui nascuntur extra verū matrimoniuz sint illegittimi. i87.
Utrū filij illegittimi ex hoc debeant aliquod incommodum reportare. i87.
Utrum tales possint legittimari. i87.
Ar.4 ¶ Utr̄ icest⁹ differat spē ab alijs spēb⁹ luxurie. i87.
Utrū ꝺsueniēter magr̄ ꝺuidat i lr̄a spēs luxurie. i87.
Utrum bene ordinet ista peccata luxurie. i87.
Ar.5. ¶ Utruz matrimoniū q̄ est iter ꝺsanguineos & affines ꝺcrū semp sit dirimēdū per diuoꝛtium. i88.
Utrū ad dirimēdū tale matrimoniū per viam accusationis sit procedendum. i88.
Utr̄ in tali causa ꝓcedēdū est per testes. i88.

¶ Distin. XLII. Qō. I.

Ar.i. TRum spūalis cognatio matrimoniuz impediat. i89.
Ar.z ¶ Utrū per soluz baptismū spiritualis propinquitas cōtrahatur. i90.
Ar.3. ¶ Utrū spūalis cognatio cōtrahat⁹ iter suscipiētem sacr̄z baptismi & leuātē de sacro fonte. i90.
Utrum cognatio spūalis trāseat a viro i vxorē. i90.
Utrū trāseat ad filios carnales p̄ris spūalis. i90.

¶ Questio. II.

Ar.i. Utrum ꝺsueniēter adoptio diffiniatur. i90.
Ar.z. ¶ Utr̄ per adoptionē cōtrahat⁹ aliqs vinculum impediens matrimonium. i9i.
Ar.3. ¶ Utrum talis cognatio sit tantum inter patrē adoptantem & filium adoptatum. i9i.

¶ Questio. III.

Ar.i. Utrum secunde nuptie sint licite. i9i.
Ar.z. ¶ Utrū z^m matrimonium sit sacramētuz. i9i.

¶ Dist. XLIII. Qō. I.

Ar.i. VTrum resurrectio corporum sit futura. i9z.
Utrū resurrectio sit oīuz gn̄al⁹. i9z.
Utr̄ resurrectio sit nāl⁹ vl miracul⁹a. i9z
Ar.z. ¶ Utr̄ resurrectio x̄pi sit cā nr̄e resurrectiōis. i93.
Utr̄ vox tube sit cā resurrectiōis nostre. i93.
Utr̄ angeli operēt⁹ ad resurrectionē nostram. i93.
Ar.3. ¶ Utrum resurrectio debeat differri vsq; ad finem mundi. i94.
Utr̄ tps resurrectiōis sit occultū vel mān̄festū. i94.
Utr̄ resurrectio fiet subito vl successiue. i94.
Utrum resurrectio sit noctis tempore. i94.
Ar.4 ¶ Utr̄ moꝛs sit termin⁹ a q̄ resurrectōis i oīb⁹. i95.
Utr̄ resurrectio oīuz sit a cinerib⁹ vl puluerib⁹. i95.
Utr̄ plueres illi bēant nāle iclinatōez ad aīaz. i95.
Ar.5. ¶ Utrum post resurrectionē cognoscat quilibet bō omnia peccata que fecit. i96.
Utr̄ quilibet possit legere cōsciētiā alterius. i96.
Utrum omnia merita vel demerita vno intuitu possint videri. i96.

¶ Dist. XLIIII. Qō. I.

Ar.i. TRum aīa resumat idē corp⁹ numero in resurrectione. i97.
Utr̄ idez corp⁹ nūero resurget. i97.
Utr̄ opoꝛteat pulueres ad easdē carnes in quibus fuerant ante dissolutionez reuerti. i98.
Ar.z. ¶ Utr̄ oīa mēbra corpis hūani resurgent. i98.
Utrum capilli & vngues resurḡt in hoīe. i99.
Utrum humoꝛes in corpoꝛe resurgent. i99.
Utrum totum quod fuit in corpoꝛe de veritate hūane nature resurget in ipso. i99.
Utr̄ gegd fuit māl⁹ i mēbris hois totū resurget. i99
Ar.3. ¶ Utrū omnes resurgent in eadem etate. zoo.
Utrum omnes resurgent eiusdē stature. zoo.
Utrum omnes resurgent in sexu virili. zoo.
Utrum omnes resurgent in vita aiali. zoo.

¶ Questio. II.

Ar.i. Utrum corpoꝛa sanctoꝛum post resurrectionē erunt passibilia. zoi.
Utr̄ impassibilitas in oībus erit equalis. zoi.
Utrum impassibilitas sensum in actu a corpoꝛibus gloriosis excludat. zoi.
Utrum sint ibi omnes sensus in actu. zoi.
Ar.z. ¶ Utr̄ subtilitas q̄ erit i corpib⁹ glificatis sit ꝓpꝛietas corpis glificati. i. vt sit subtil⁹ luce & vēto. zoz.
Utruz rōne cuiꝰ subtilitatis ꝓpetat corpoꝛi glorioso q̄ sit in eodem loco cū corpe nō glorificato. zoz.
Utrū per miraculum possit fieri q̄ duo corpoꝛa sint simul in eodem loco. zoz.
Utrum corp⁹ gloriosum possit esse in eodez loco cum alio glorioso. zoz.
Utrum ex subtilitate sua careat necessitate existendi in equali loco. zoz.
Utr̄ cōp⁹ gliosū rōe sue subtilitat⁹ sit ipalpabile. zoz
Ar.3. ¶ Utrū corpoꝛa gloriosa futura sint agilia. zo4.
Utr̄ corpa illa sua agilitate vtant⁹ vt. s. mouēat⁹. zo5.
Utrum mouentur in instanti. zo5.
Ar.4. ¶ Utr̄ corpoꝛibus glorioſis ꝺsueniat claritas. zo6.
Utruz claritas corpoꝛis glorioſi possit videri ab oculo non glorioso. zo6.
Utr̄ corp⁹ gliosū nēcio videat⁹ a corpe ñ gliōso. zo6.

¶ Questio. III.

Ar.i. Utrum corpoꝛa damnatoꝛum resurgent cum deformitatibus suis. zo6.
Utr̄ corpa dānatoꝛ erūt corruptibilia. zo6.
Utrum futura sint impassibilia. zo6.
Ar.z. ¶ Utrum ignis infernalis quo corpoꝛa cruciabuntur sit corporeus. zo7.
Utr̄ ignis ille sit eiusdē spēi cū igne quē videm⁹. zo7
Utrum ignis ille sit sub terra. zo7.
Ar.3. ¶ Utr̄ potētie ꝓsitiue remaneāt i aīa sepata. zo8.
Utrū actus sensitiuaꝛ potētiaꝛ remaneant. zo8.
Utrū aīa sepata possit pati ab igne corporeo. zo8.

¶ Dist. XLV. Qō. I.

Ar.i. VTrum aliqua receptacula assignentur aīab⁹ post moꝛtē. zii.
Utr̄ alique aīe statiz post moꝛtē ꝺducantur in celū vel in infernuz. zii.
Utr̄ aīe i padiso vl i iferno exītes egredi valeāt. zii.
Ar.z. ¶ Utr̄ limb⁹ inferni sit idē qō sinus Abrae. zii.
Utr̄ limb⁹ sit idem qō ifernus damnatoꝛ. ziz.
Utr̄ limb⁹ patrū sit idē qō limb⁹ puerorū. ziz.
Ar.3. ¶ Utruz tot receptacula debeāt distingui. ziz.

¶ Questio. II.

Utruz suffragia que per viuuz bominē fiunt aly prodesse possint. ziz.
Utruz opa viuoꝛ moꝛtuis ꝓsint. ziz.
Utr̄ suffragia p petōres facta moꝛtuis ꝓsint. ziz.
Utr̄ suffragia a viuis facta ipsis factoꝛib⁹ ꝓsint. ziz.
Ar.z. ¶ Utr̄ suffragia ꝓsint exītib⁹ in inferno. ziz.
Utruz ꝓsint exītibus in purgatorio. ziz.
Utr̄ suffragia valeāt pueris exītib⁹ in limbo. ziz.
Utr̄ aliquo mō ꝓsint existētib⁹ in patria. ziz.
Ar.3. ¶ Utruz sola tria que dicit Aug. oro ecclesie sacrificiuz altaris: elemosyne ꝓsint moꝛtuis. zi4.
Utr̄ idulgētie q̄s facit eccl̄ia ꝓsint defunctis. zi4.
Utr̄ cultus exegarū defunctis ꝓsint. zi4.
Ar.4. ¶ Utr̄ suffragia q̄ fiūt ꝓ vno defuncto magis ꝓsint ei ꝓ quo fiūt q̄s alys: ac si ꝓ vnoquoq; fierēt. zi5.
Utruz suffragia facta ꝓ multis tantū valeāt singulis ac si ꝓ vnoquoq; singulariter fierent. zi5.
Utruz tantū valeāt suffragia cōia illis ꝓ quibus speꝛialia nō fiunt q̄tuz illis ꝓ quibus fiunt valēt speꝛialia & cōmunia simul. zi5.

¶ Questio. III.

Ar.i. Utrum oīones viuoꝛ a scis cognoscant⁹. zi6.
Ar.z. ¶ Utrum debeam⁹ interpellare sanctos ad oꝛāduz ꝓ nobis. zi6.
Ar.3. ¶ Utr̄ oīones sanctoꝛ ad deuz fuse ꝓ nobis semp exaudiantur. zi6.

¶ Distin. XLVI. Qō. I.

Ar.i. TRū deo iust⁹tia ꝺbeat attribui. zi8.
Utruz fm eandē rōnez dicant⁹ in deo bonitas & iustitia. zi8.
Utr̄ i ꝺo sit eadē rō iustitie & vitat⁹. zi8.
Ar.z. ¶ Utrum opus dei ꝺcatur iustuz ex hoc solo q̄ est ei placitum. zi9.
Utruz deus possit ꝓtermittere aliquid coꝛ que ꝺcurrunt ad iustitiā ex parte operis eius. zi9.
Utrū deus puniat aliquē nisi ꝓ peccato. zi9.
Utr̄ de⁹ agat iust⁹ius cū vno hoīe q̄s cū alio. zi9.
Ar.3. ¶ Utruz ex diuina iustitia infligat⁹ peccatoꝛibus pena eterna. zi9.

¶ Questio. II.

Ar.i. Utrum in deo sit ponere misericoꝛdiā. zzo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utr ī deo kz eāde rōnē dicaf mīa ꝛ bonitas. zzo.
Utr op⁹ dine mīe ad attributū potētie reducaf. zzo
Ar.2. ¶ Utrū de⁹ misericordiā suā semp exhibeat in hoc ꝙ punit ultra ꝛ remunerat supra cōdignum. zzo.
Utr in oi opere dei mīa ꝛ veritas cōiungant. zzi.
Utr in oi opere dei p̄ncipalior sit iustitia ꝙ mīa. zzi.
Ar.3. ¶ Utrū per misericordiam diuinam omnis pena tā hominū ꝙ demonū terminetur. zzi.
Utrum diuina misericordia saltem homines in eternum permittat punire. zzi.
Utr xp̄iano⁹ pena p diuinā mīaz terminef. zzz.
Utr saltē ꝙ opa mīe faciūt nō puniāt eternaliter. zzz.

¶ Di. XLVII. Qō. I.

Ar.i. VTrum gñiale iudiciū futuꝝ sit. zz3
Utr iudiciū disceptationis fiet p locutionem vocalem. zz3.
Utr tp̄s futuri iudicy sit ignotū. zz3.
Ar.2. ¶ Utr aliqui hoies iudicaturi sint cū xp̄o. zz4.
Utrum voluntarie paupertati correspondeat iudiciaria potestas. zz4.
Utrum angeli debeant iudicare. zz4.
Utrum post diem iudicy demones exequantur sententiam iudicis in damnatis. zz4.
Ar.3. ¶ Utr oēs hoies in iudicio ꝑparere debeant. zz4.
Utrum aliqui boni iudicandi sint. zz5.
Utrum aliqui mali iudicandi sint. zz5.
Utr angeli iudicandi sint i futuro iudicio. zz5.

¶ Questio. II.

Ar.i. VTrum aliq̄ mūdi purgatio futura sit. zz5.
Utrum hec purgatio sit futura per ignem. zz5.
Utrū ille ignis sit eiusdē spēi cū igne elemētari. zz5.
Ar.2. ¶ Utrum ille ignis conflagrationis purgaturus sit celos superiores. zz6.
Utrum consumptura sit alia elementa. zz6.
Utrū per ignem illū elementa oīa purgāda sint. zz6.
Ar.3. ¶ Utr ignis vltīe ꝯflagratōis seq̄ debeat iudi⁹. zz7.
Utr ꝙ ignē illū ꝯsumēdi sint hoies. vt i lra dr. zz7.
Utrū ignis ille debeat ſuoluere malos. zz7.

¶ Dis. XLVIII. Qō. I.

Ar.i. VTrum xp̄us in forma serui sit iudicaturus. zz8.
Ar.2 ¶ Utruꝝ apparere debeat in forma humanitatis gloriosa. zz8.
Ar.3. ¶ Utr dīnitas a mal⁹ fine gaudio videri possit. zz9.
Ar.4 ¶ Utrum aduentum dñi ad iudicium p̄cedere debeant aliqua signa. zz9.
Utrum circa diem iudicy ſm veritatem sol et luna obscurari debeant. zz9.
Utr veniēte dño vtutes celoꝝ mouende sint. zz9.
Utrum iudicium fiet in valle Josaphat aut in loco circunstanti. zz9.

¶ Questio. II.

Ar.i. VTrum mūdus aliq̄n innouabit. zzo.
Ar.2. ¶ Utrum innouato mūdo motus corporum superceleſtium cessabit. zzo.
Ar.3. ¶ Utruꝝ corporibus supercelestibus claritas augeatur per innouationem. zzi.
Ar.4. ¶ Utr elta renouēt p receptionē alic⁹ claritat. zzi.
Ar.5. ¶ Utr plāte ꝛ animalia remancāt post inouatōez. zzi.

¶ Dis. XLIX. Questio. I.

Ar.i. VTrum beatitudo i bonis corporis consistat. zzz.
Utrum beatitudo magis cōsistat in his q̄ sūt volūtatis ꝙ in his q̄ sūt itellc. zzz.
Utrum magis consistat in actu intellectus practici ꝙ speculatiui. zzz.
Utr btitudo in hac vita habeatur. zzz.
Ar.2. ¶ Utrum beatitudo sit qd creatū vel increatū. z34.
Utrum sit actus. z34.
Utr beatitudo hoīs sit idē qō vita eterna. z34.
Utrum sit idem quod pax. z34.
Utrum sit idem quod regnum dei. z35.
Ar.3. ¶ Utrum oēs appetant beatitudinem. z35.
Utrum aliquis possit miseriā appetere. z36.
Utr aliqs appetēdo beatitudinem mereatur. z36.
Utr oē qō aliqs vult pp beatitudinē velit. z36.
Ar.4 ¶ Utrum beatitudo sanctorū sit maior futura post iudicium ꝙ ante. z37.
Utr btitudo eq̄liter p̄ticipāda sit ab oībus. z37.
Utr ḡdus diuersi britudis mānōes dici ōbeāt. z37.
Utr mānōes distīgui ōbeāt penes ḡd⁹ caritat. z37.

¶ Questio. II.

Ar.i. VTrum intellect⁹ būan⁹ possit venire ad vidē duz deū per essentiam. z38.
Ar.2. ¶ Utrum sancti post resurrectionem deum corporalibus oculis sint visuri. z39.
Ar.3. ¶ Utr sancti vidēdo deū ꝓhebēdāt ipsum. z39.
Ar.4. ¶ Utr eoꝝ qui vident deū per eēntiā vnus alio videt perfectius. z40.
Ar.5. ¶ Utruꝝ sancti vidētes deū per eēntiā oīa videant que deus in seipso videt. z40.
Ar.6. ¶ Utr aliquis intellectus creatus ex ꝓpriis naturalibus possit deū per essentiā videre. z41.
Ar.7. ¶ Utrū de⁹ in statu vie possit videri p eēntiā. z42.

¶ Questio. III.

Ar.i. VTrum delectatio sit passio. z43.
Utrum delectatio in parte itellectiua aīe vel in alys subſtātys spūalibus possit esse. z43.
¶ Utr delectatio sit in tempore. z43.
Utrū delectatio ꝛ gaudiū sint penitus idē. z43.
Ar.2. ¶ Utrū causa delectatiōis sit solū operatio cōnaturalis habitus nō impedita. z44.
Ar.3. ¶ Utruꝝ delectationi tristitia sit cōtraria. z45.
Utruꝝ delectationi que est in considerādo sit aliqua tristitia cōtraria. z45.
Utruꝝ tristitia fortius afficiat ꝙ delectatio. z45.
Ar.4 ¶ Utrū omnis delectatio sit bona. z45.
Utr omnis tristitia sit mala. z45.
Utrū aliqua delectatio sit optima. z45.
Ar.5. ¶ Utruꝝ delectationes corporales sint potiores spiritualibus. z46.
Utr inter delectatiōes corporales sit potissima que est ſm tactum. z46.
Utrum iter spirituales potior sit delectatio que est in opib⁹ actiue ꝙ que cōtēplatiue. z46.
Utrū in beatis oībus sit equalis delectatio. z46.

¶ Questio. IIII.

Ar.i. VTrum in hominibus beatis ponende sint alique dotes. z47.
Ar.2. ¶ Utrum dos idē qō beatitudo sit. z48.
Ar.3. ¶ Utrum xp̄o cōpetit habere dotes. z48.
Ar.4. ¶ Utrum angeli habeāt dotes. z48.
Ar.5. ¶ Utrum cōuenīter ponant tres anime dotes. s. dilectio: visio: fruitio. z48.
Utr sint alique dotes in corpe p̄ter dotes aie. z49.
Utrū dotes corpis cōueniēter assignent quattuor. s. subtilitas: agilitas ⁊c. z49.

¶ Questio. V.

Ar.i. VTrum aurcola sit aliud p̄miuz ab essentiali p̄mio quod dicit aurea. z49.
Ar.2. ¶ Utrum aurcola differat a fructu. z50.
Utrū fructus soli cōtingentie debeat. z50.
Utr ꝓficiēter tres fruct⁹ trib⁹ ptib⁹ ptinē ōbeāt. z50.
Ar.3. ¶ Utrum virginitati debeatur aureola. z5i.
Utrū martiribus aurcola debeatur. z5i.
Utrum doctozibus aureola debeatur. z5i.
Ar.4 ¶ Utrum christo aureola debeatur. z5z.
Utrum angelis aurcola debeatur. z5z.
Utrum aurcola corpori debeatur. z5z.
Ar.5. ¶ Utrum conuenienter tres aureole assignentur. s. virginum: martyrum: ꝛ doctorum. z5z.
Utrum aureola virginum sit potior vel aureola doctorum vel martyrum. z5z.
Utruꝝ vnus aurcolam virginitatis vel martyry vel doctoris alio excellentius habeat. z5z.

¶ Dis. L. Qō. I.

Ar.i. VTrum anima separata possit aliqd intelligere. z54.
Ar.2 ¶ Utr aīa separata aliqd itelligat p spēs ḡs corpori cōiuncta abstraxit. z55.
Ar.3. ¶ Utrū aīa separata singularia cognoscat. z55.
Ar.4 ¶ Utr distātia local⁹ cognitiōez aīe separate impediat. z55.

¶ Questio. II.

Ar.i. VTrum oīs volūtas dānatoꝝ sit mala. z56.
Utrum damnati aliquādo peniteant de malis que fecerunt. z56.
vtr dānati rcā rōe ꝛ ōlibatia possint velle se ñ eē. z56
vtr dānati vellēt aliqs eē dānatos q dānati ñ sūt. z56
Utrum damnati habent odio deum. z56.
Utrum damnati demereantur. z56.
Ar.2. ¶ Utrum damnati possint vti noticia quam in hoc mundo habuerunt. z57.
Utrum aliquādo cogitent de deo. z57.
Utr dānati gloziā beatorum visuri sint. z57.
Ar.3. ¶ Utr dānati i iferno sola pena ignis affligāt. z57.
Utr vermis q̄ affligunt sit vermis corpalis. z57.
Utr fletus q erit in dānatis erit corpalis. z57.
Utrum dānati sint in tenebris corpalibus. z57.
Ar.4. ¶ Utr sci videāt penā dānatoꝝ p⁹ diē iudicy. z57.
Utrū beati miserys dānatoꝝ cōpatiant. z57.
Utrum beati letentur de penis impioꝝ. z58.

Finis tabule.

Registrum

A
¶ Sanctus ¶ Incipit lib gna ex opposi time nēcia
B
male per se extendere tia mīmony ⁊ nō habent
C
mus fieret: ⁊ peccatum est ⁊ in baptismo ¶ Luius rei
D
¶ Ulterius tam: qua seru⁹ modis. vno teneꝛ baptiza
E
¶ De confir sit a quo sacra ¶ Deinde ꝙ gra sacralis
F
gnificēt illud Matth. 26? hoc qō in ¶ De duob⁹
G
cta intelligēda altari: vt dcm tiebus est. ⁊ ió rali in qua cū
H
typicus imo⁹ significat ali non quidem: ldigne pcipiat
I
bonum per ¶ Ulterius dicit. Omnes ¶ P. Piero.
K
quaz appetit grauissimuz qua ē offensa de nēcitate
L
peres sunt treme necessi sunt ad bene ¶ P. elemo
M
losum est pe ¶ P. natura egerit: si in actus quidaz
N
¶ Lui sme ꝓiebat. n. sicut cause ⁊ Act. 15. ꝓide
O
pus determi dictum est. confiteri: nec ¶ Ad qntum
P
excōicare ricum excom pidaret qui agente ad
Q
titas pene nō eius in sacris luntas pro intelligi
R
homo per tio non est ⁊ legis nāe: ⁊ ¶ Ad 2am. q.
S
¶ Ad scām ¶ Ad pmum uersis: ⁊ ſm nunciationez
T
mutatio fiat: ¶ Dic est ti nō cōtenta Piero. ꝙ
U
nium sequit. promittere cōiugi cā ⁊ mīri ei deberet
X
dum piculuz de veritatis. iserunt. Et qz morte tēporali
Y
¶ Eodē iure ¶ P. plus quedā pſūptōe i fraudē vroris
Z
ficut nō peccat dalū semp est me ꝓputant simplr: quia
AA
graduū in lra rētela: ſz aliqñ ri ius diuinū mētū respectu
BB
ad ꝓpetuam alia causa rōnez futura poze nō ꝓuenit
CC
laz humanum ris celestis nes erunt ergo videt ꝙ
DD
⁊ hoc patet ex ligendū est ꝓz volūtate esse videt deū: ſz in
EE
⁊ ita ēt deus mīa. Miseria solū equalitas rīdet ḡtitati
FF
cio: sed multi mento zū hz alicuius qō per suscepit. Et qz
GG
corpora sua ni qō é volūtatis tuum durant pbans regnuz
HH
tellectus cum dem rationez ascribitur. vna tatio secūdū
II
securitas: adiūgit. vnde hz. n. cētenari⁹ vincit. Scdo
KK
g sūt volūtati quodāmodo Utr p bap⁹ An bō possit

Finis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

